

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger

21/10.1812 – ut 1813

Dei 2 fyrste sidene er litt skadde i kantane. Det som ein trur skal stå i desse partia er skrive med () rundt – eventuelt med ? etter teksten. Veit ein ikkje noko, har ein berre brukt (....) Andre uklare ting er markert med(?)

1812: 1

Fortsættelse

Af Høstetinget for Kindservig og Røldals Skibreder 1812.

Aar 1812 den 21de October, blev det almindelige Sommer!!, Sage og Skatteting fortsadt af mig Sorenskriver Koren og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Haldorsen Mæland, Michel Pedersen Lothe, Arne Østensen Alsager og Ole Anfindsen Hougse for Kindservig og Røldals Skibreder, paa det sædvanlige Tingstæd Utne tilstæde Hr: Foged Budtz, Districternes

Lønsmænd og tingsøgende Almue. hvor da blev paa(raabt?)

No 1 Gammel Sag: Jacob Djuve mod Ole Larsen Reinsaas /: see forrige Justits Protokol Fol: 231. Ingen af Parterne mødte efter Paaraab, hvorover denne Sag udgaaer og af Tinglisten uds(slettes og?) forladt.

No 2 Gammel Sag(?) Sjur Olsen Hamre mod Niels Helleigsen Rabbe /: see Fol: 230. Ingen af Parterne mødte efter Paaraab, men da tilstædeværende Almue declarerede: at de troede Parternes Fraværelse paa en Reise have hindret dem fra at kunne møde, saa blev eragtet Sagen udsettes til førstkommende December Maanedsting.

No 3 Gammel Sag Fol: 229 og 230 Niels Rabbe mod Sjur Hamre. Ingen af Parterne mødte efter Paaraab men da tilstædeværende Almue erklærede: at de formoder Fraværelse paa en Reise have hindret dem fra at kunne møde, saa eragtede Dommeren Denne Sags Fortsættelse skal staae Parterne aaben til førstkommende December Maanedsting.

No 4 Gammel Sag: Fol: 229 Lars Helleichsen Djuve mod Helje O: Øverland. Ingen af Parterne mødte efter Paaraab. Tilstædeværende Almue erklærede: at de formodede Fraværelse paa en Reise have hindret dem at kunne møde, saa eragtedes Denne Sags Fortsættelse forundes Parterne aaben (.....) førstkommende December Maanedsting.

No 5 Gammel Sag Fol: 211 og 212 Lars Knudsen Bustethun mod Ole Trappethun og Ole Sexe. Citanten mødte, og erklærede: at han icke have stævnt eller noget nu at fremføre men ønsker Sagen udsadt. Af de (...) alderne mødte Ole Trappethun og paastod Sagen afvist til nye og lovlig Behandling, da Citanten nu (...) 2de Ting icke haver esket Sagen i Rette. Dommeren eragtet: Sagen afvises til nye og lovlig(ere?) Stevning. Citanten betalede for Eragtningen til Dommeren 36 s: til Kongens Kasse 15 s: til Justits Fondet 3 s:

Derefter blev Publiceret efterstaaende Almues Breve

1. Skiøde fra Odd Bergesen Aakre til Sønnen John Aadsen paa halve bruget (.. mrk) Smør ¼ Hud med Bygl: (Bygsel) og Herl: (Herlighed) i Aakre No 22 for 200 d dat: 20 Octobr: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 13 til Fondet 1 mrk 2 s af Panteattesten til Kongen 1 d 1 mrk 5 s til fondet) (...) 18 s ½ pCto: 1 rd,

2. Ditto fra Mikel Johnsen Maagestad til Sønnen Ole Mikelsøn paa ½ Løb Smør (med Bygsel) i gaarden Aga No 24 for 290 d dat: 20 Ocbr: 1812, afgift til Kongen af Tingl: (.) Fondet 1 mrk 11 s af Panteattesten Kongen 1 – 1 – 5 Fondet 1 mrk 11 s (.....) (... .. s)

3. Hiemelsbrev fra John Ellingsen Jaastads Arvinger til John Johannesøn (W.....) paa ½ Løb Smør med Bygl: (Bygsel) og Herl: (Herlighed) i Isborg (Isberg) No 29 for 200 d dat: 20 Octbr: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s til fondet 1 mrk 2 s af Pante Attesten 1 – 1 (... ..) ½ pCto: 1 rd.

4. Skiøde fra Marithe Nielsdatter Kiepse Enke efter Halsten Omundsen paa (...) Huusebygninger paa Pladset Flaaten under Kiepse for 140 d dat; 20 Octbr: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s Fondet 18 s: ½ pCto: 3 mrk 15 s:

5. Bygselbrev fra Provst Ridder Hertzberg til Christoffer Ingebrigtsen paa (.....) 15/48 Hud, Skatteskyld 2 pd: 6 mrk Smør i Qvalsnes, forhen brugt af Ingebrigt Chri(stoffersen?) Afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s til Fondet 1 mrk 2 s: ½ pCto 1 rd 2 s af Reversen til (Kongen) i Tingl: (...) 4 mrk 14 s fondet 18 s (....) 18 s: hvorhos fulgte ...(?).

6. Fæstesæddel fra Lars Larsøn Lofthuus til Omund Halstensen paa Pladset Flaaten under Kiepse dat: 20 Octbr: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 2 mrk 7 s Fondet (.) af Reversen, hvor...(?) solgte ...(?).

7. Kiøbe Kontrakt hvorved Aad Bergesøn Aakre lover at ..ls..(?) overdrage sin søn John Aadsen hans (.....) ½ part i Aakre No 22 skyldende 18(?) mrk Smør ½ Hud for 200 d dat: 20 Octbr: 1812 Afgift til Kongen 4 mrk 14 s fondet 18 s

8. (Vilkaarsbrev) fra Omund Halstensen Kepsen paa aarlig Vilkaar til Moderen Marithe (Nielsdatter) af Pladset Flaaten dat: 20 Octbr: 1812 Afgift af Tingl:)

1812: 1b

9. (Vilkaarsbrev?) fra Niels Asbiørnsøn Eednes til (.....) datter paa levekaar af Eednes, dat: 6 Octbr: 1812 Afgift til Kongen 2 mrk 7 til Justits Fondet 9 s

10. Afkald fra J....(?) Jacobsøn Ystenes som værge for Lars Asbiørnsøn Aga til nu indsatt formynder John Olsson Aga for hans Arv 192 rd 2 s, dat: 21 Octbr: 1812.

11. Ditto fra Guttorm Mathiassøn Qvæstad som gift med Anna Olsdr: Reisetter for Arv 76 rd 65 s til Formynderen Helie Olsson Reisetter dat: 20 Octbr: 1812.

12. Ditto fra Gunder Knudsen Eetrem gift med Maritha Ols Dtr: store Naae til Formynderen Ole Olsson Naae for Arv 8 rd 58 s dat: 20 Octbr: 1812.

13. Ditto fra Amund Pedersen Lofthuus til overformynderen for vanvittig Sjur Holgersen Kiepses Arv stor 75 rd 54 s saa og for Moderarv 19 – 3 – 12 s dat: 20 Octbr: 1812.

14. Afl: obl: fra Thore Wichingsøn Jøssendal til Jacob Heliesøn Mæland stor 299 rd mod Pant Jøssendal No 5 dat: 25 Octbr: 1803 tingl: 26 s: M: Qvit: 19 Octbr: 1812 afl: 21 s: M: bet: afgift til Kongen 3 mrk 11. fondet 14 s: alt (kvittert for alt?)

15. Ditto fra Do: til Do: stor 300 rd mod Pant Jøssendal No 5 dat: 18 Janu: 1811 tingl: 19 s: M: afl: 21 Octbr: 1812 afgift til Kongen 3 mrk 11 s: fondet 14 s: qvit: 14 Octbr: 1812. alt

16. Ditto fra Arne Knudsen Opheim til Erik Asbiørnsøn store Naae stor 299 rd mod Pant Opheim No 11 dat: 1 Septbr: 1807, tingl: 2 s: M: qvit: 16 Septbr: 1812 afl: 21 s: M: alt K: 3 mrk 11 s: f: 14 s:

17. Ditto fra Ditto til Tobias Eednes med flere stor 98 rd med Pant Opheim No 11 dat: 1. Septbr: 1808 tingl: s: D: qvit: 15 Julii 1812 afl: 21 Octbr: 1812 Kongen 1 mrk 6 s: fondet 6 s:

18. Ditto fra Holger Aadsen indre Alsager til Sjur Holgersen Kiepsen stor 72 rd 3 mrk 6 s mod Pant indre Alsager No 30 dat: 16 Julii 1796 tingl: 29 Octbr: 1796 qvit: 21 Ovtbr: 1812 afl: s: D: alt afgift til Kongen 20 s: fondet 6 s:

Hr: Foged Budtz derefter fremlagde Restance Listen for dette Skibrede som beviser at der staar(?) hvilken efter E.....(?) fantes rigtig de flere sædvanlige Tingsvidne blev fremlagt Examineret som fol: 235 i den forrige Protocoll findes antegnet.

Efter Paaraab meldte sig ingen med mere for Retten, thi blev dette Høsteting sluttet og ophævet. A
v: W S Koren

Lars Haldorsen Mæland, Mikel Pedersen Lothe, Arne Østensen Alsager, Ole Anfindsen Hougse alle med iholden Pen.

Maanedstinget for Hardanger

Aar 1812 den 1ste December blev Retten sat til det sædvanlige December Maanedstings afhandling for Hardanger Fogderie, saavel Lehnets som Lyse Kloster gods i Hardanger: Retten betiendt af Stædets Sorenskriver tilligemed efter skrevne Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Lars Olsen Helleland og Lars Johnsen Eidnes.

Hvorda først blev Publiceret følgende Høy Kongelige Anordninger, Collegial ts(?) foranstaltninger.

1. Anordning for Danmark og Norge om {hvorledes,} hvorvidt det maae være tilladt at købe de Søe(?) Landmilitair Tieneste staaende Mandskab deres Andel i priser dat: 30 Julii 1812 forhen bek:
2. om skierpede forhold....er(?) i Henseende til Brendeviinsbrendere og Brendeviins Omførsel i Norge dat: 12 August 1811. forhen bekiendtgjort.
3. for Norge om en nærmere Bestem/m/else af grændsen imellem de civile og Militaire det norske Nationale Militaire d: 8 Septbr: 1812.
4. Danmark og Norge angaaende Toldstempling af glatte Silke..ger(?) og Silkebaand(?) dat: 2 Septbr: 1812
5. om forbædring i Vilkaar for Embedsmænd, der ere Entledigede med Pention de med Sportler l....de(?) Embeder, og for disses Enker, samt om en afgift af Auctions-Directeur Tienesten paa de Stæder, hvor dette Embede ere forbeholdt Embedsmænd der ere entledigede fra andre Embeder dat: 30 Junii 1812. forhen bek:
6. Do: om Afdragsrettens Ophævelse med Kongeriget Wesphalen dat: 1 Septbr: 1812
7. Berganordning for Norge dat: 7 Septbr: 1812.
8. Plakat om forhøyelse af den fastsatte Betaling for Skibs certificaters Udstædelse m: v: dat: .(?) Julii 1812. forhen Bekiendtgjort
9. om nye Kobber-Tolv skillinger for Danmark og Norge dat: 17 Octbr: 1812.
10. Bøygdesaug's Bevillingers T...ldsaaen(?) dat: 19 Septbr: 1812.
11. om forhøyelse i de for Forsøm/m/elser ved Veiarbeide fastsatte Mulct dat: ?

10. Placat for Norge om Udlæg af Skifte Sallarium in natura d: 25 Septbr: 1812.

11. Do: hvorved Ware?control-Commissionerne i Danmark og Norge bemyndiges til at bruge et Kongeligt Tegn under deres forretninger dat: 23 Octbr: 1812.

12. Do: for Danmark og Norge, om at der paa intet offentlig Marked maae forholdes Vahrer hvis Indførsel ved forordningen af 23 Maii 1812 er forbøden(?) m: v: d: 12 Septbr: 1812.

13. Do: hvorved den Skipper og Mandskab ved Plakaten af 8 Febr: og 28 Septbr: f: A: tilstaaede Præmie for Indførsel af Kiød og fedevahrer til Norge fordobles dat: 26 Octbr: 1812.

14. Do: om en temporair forhøjelse i Postporten for de Breve som forsendes med Posten til og fra Norge giennem Sverrig dat: 17 Ovtbr: 1812.

15. Stiftsbrev af 7de Octbr: 1812 om Kongelig Resolution af 3 Octbr: 1812 hvordan skal forholdes med udredelse af Forhør omkostningerne i \Told/ overtrædelses Tilfelde af forordningen af 23 M: d: A:

No 6. Gammel Sag Lars Hagestad mod Halsteen D: Espeland see forrige Prottekol Fol: 238.

Citanten Lars Knudsen Hagestad selv tilstæde æskede sin Sag i Rette. Sagvolderen Halsteen D: Espeland mødte og tilstæde og ville anhøre hvad Citanten haver at iretteføre. Citanten fremlagde nu Attest fra de beskikkede Stevnevidner: at have i Continuation af sin Hoved Stevning end videre til dette Ting indkaldet sin Vederpart at anhøre Vidner og lide Dom og betale alle Sagens Omkostninger hvilken Attest blev oplæst og indtaget/ saalydende #

Citanten fremstillede som 5te Vidne Ole Ricoldsen Hagestad, aflagde Lovens Eed forklarede: Den gang Sagvolderen bragte den her omhandlede Hest tilbage til Citanten, saae Vidnet, at Hestens begge Bagbeen var trutten bag i Haserne, men Vidnet veed icke hvor af den havde faaet Skaden. Vidnet saae Hesten engang forhen omtrent 14 Dage {forhen} forud, at Sagvolderens Søn skydsede en Mand med den, og da saae Vidnet, at den ligeledes den Gang var trutten eller hovned i Baghaserne. Paa Sagvolderens Tilspørgende: sagde Vidnet at det saae Citanten bruge Hesten til Vaarvinden, videre veed icke Vidnet afskediget.

Citanten erklærede: intet videre at have at tilføre, men indlod Sagen til Doms under Forbeholden af videre Tilsvær om fornødiges. Paa tilspørgende erklærede Citanten at han ved Hestens Overleverelse til Sagvolderen tilbød Sagvolderen at bruge og Benytte Hesten til sit Brug som han opgav aleene at være Høe og Brændeved Kjørsel men nævnte icke at have Tømmer at kjøre, hvilket han dog siden brugte Hesten til, og hvorved Citanten formoder at han fik Skaden.

Sagvolderen erklærede at han troer sig overbeviist om at Hesten fik sin Skade den gang Stalddøren og Beiteskierne vare udsлагne, og at han aldeles icke veed at den under noget Arbeide eller Behandling af ham eller hans Folk fik Skaden, det han tilbyder sig at stadfæste med sin Saligheds Eed, og da Citanten icke haver kunnet beviise at Hesten har faaet Skaden ved Sagvolderen eller hans Folkes Mishandling eller Uforsigtighed saa haaber og paastaaer han sig og frifunden for al Erstatning og Søgemaal og hermed indlod han ligeledes Sagen til Doms fra sin Side.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incam: af Continuations Stevningen 4 rd 3 mrk 12 s for et Vidne at afhøre 24 s
Afgift til Kongen 1 rd 5 mrk 13 s og til Justits Fondet 2 mrk 13 s.

No 7. Nye Sag: Samtlige Gaarden Hovlands Eiere og Opsiddere Christen, Tosten og Ole Hovland, mødte for Retten og fremlagde beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Peder Svendsen Sexe at see sig overbevist og lide Dom til at erstatte efter den Forpligtelse han har paataget sig, den Skade af Beløb 13 d som han og hans Med fleres Geder have tilføyet Citanterne, samt denne Sags Omkostninger saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionens Attest!! om at denne Sag derfra til Retten er henvist bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Sagvolderen fremlagde nu Attest om Contra at have stevnet i denne Sag, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende # Begge Parter vedtog lovlig Varsel.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes Forenede: Peder Svendsen Sexe betalede nu til Citanterne 6 rdr 3 mrk af den her paasøgte Skades Erstatning og hver af Parterne afholde Selv de hafte Omkostninger, hvormed denne Sag ansees afgjort, død og Magtesløs.

Citanterne betalede Incam: 4 mrk 10 s og for 6 Vidner som blev afhørte uden at tilføres
Protokollen 2 mrk Contra Citanterne!! betalede ligeledes 1 rd 10 s.

No 8. Nye Sag: Tobias Ellingsen Huuse mødte for Retten og fremlagde et inden Forligelses Commissionen for Kingservigs Præstegields \den 11te November sidstleden indgaaet Forlig/ hvorved Ysten Haavarsen Røthe haver forpligtet sig her for Retten at aflægge den i Forliget ommeldte Eed.

Ysten Haavarsen selv tilstæde anhørte ermeldte Forlig oplæse {som Ysten} indtages saalydende # Dommeren forelæste mødende Ysten Haavarsen Røthe Eedens Forklaring af Lovbogen, formanede ham til icke at aflægge en urigtig eller usicker Eed og paamindede ham om Straffen for Meeneed hvorefter Ysten med opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at hverken han, ei heller som han saae, at Drengen Haavar Pedersen

1812: 2b

tilføjede Hoppen nogen Skade, men at det første de saae Hende, fandt de hende liggende og hun kunde icke reise sig, saa at Comparenten icke veed hvad der var Aarsag til at hun var faldet udover Berget.

Dommeren imodtog Incam: 4 rd 3 mrk 12 s Afgift til Kongens Kasse 1 rd 5 mrk 4 s Forhøyelsen til Justits Fondet 2 mrk 10 s.

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Lars O: Helleland, Lars J: Eidnes, Lars Thor: Oppedal alle med paaholden Pen.

Neste Dag den 2den December 1812 blev December Maanedsting for Hardanger, saavel Lehnets som Lyseklosters Gods fortsadt ved de i Gaar benævnte Laugrettesmænd

No 9. Gammel Tingsvidne Sag om Olesdalen see Fol: 228 og 229.

Lænsmand Christen Johnsen Hougse mødte efter seneste Udsættelse, Citanterne Endre Aarethun og Olmo Legreide mødte og tilstæde og ville anhøre hvad Lænsmanden havde at iretteføre:

Lænsmanden erklærede: at han er kommet i Erfaring om, at der skal være en Lovformelig Forretning og Dom, som bestemmer Grændserne for de Fjeldstrækninger som tilhøre Eifjord og de som tilhøre Kingservigs Præstegield, men denne Dom har Comparenten icke nu her tilstæde eller veed dens Dato senere hen i Tiden, have Legreids Opsiddere erholdet det af Citanterne ommeldte Fæste af Hr: Kammeraad Juul dateret 9de Martii 1776 hvorved de ere blevne tilfæstede en Deel Strækninger som ligger ind over den Grændse som egentlig skulle tilhøre Kingservigs Almue, og erfarer nu at Oles Dalen ligger indenfor denne Legreids Opsiddere tilfæstede Strækninger. Paa Grund heraf frafalder Lænsmanden nu sin Paastand og Ønske om Olesdalen men han fremlagde et Document eller Foreening af 30te Maj 1766, som viser at al den øvrige Strækning tilhører Kingservigs Præstegield Almue paa denne Side af Grændselinien, og at ickun 2 skriver toe Mænd af Eifjord maae sette i Beite deres Chreature paa denne Side af Grændse Linien, men ingen flere og denne Rettighed overtræde Eifjords Beboere og fleere end 2 Mænd sette der deres Chreatur, ja give endog andre og fremmede Tilladelse der at have Chreature, tvert imod den dem forundte Tilladelse. Paa Grund heraf, og da det aleene tilkommer Kingservigs Præstegields Almue at bruge og benytte disse Strækninger og ei af Eifjords Almue mere end 2 Mænd; saa forbeholder Lænsmanden sig paa egne og Kingservigs Almues Vegne deres Ret og Tiltale til Eifjords Almue hvis de overtræde for Eftertiden som hidtil den dem forundte Tilladelse ligesom han og anseer sig og enhver anden af Kingservigs og Ullensvangs Sogne tilladt og berettiget at benytte og beite alle de Strekninger som ligge paa denne Side der tilhøre Kingservigs Præstegield og der optage Sæterboel, saafremt og saavidt samme ei er forhen overdraget nogen anden.

Hermed blev sluttet, da ingen havde videre at tilføre.

No 10. Gammel Sag Fol: 240 Ole Olsen Espe mod Svend Olsen Sexe

Da ingen af Parterne mødte efter Paaraab, og icke heller mødte forrige Ting saa blev af Dommeren eragtet: Denne Sag bliver som forladt afvist og af Sagelisten udslettet.

No 2. Gammel Sag Fol: 1. Sjur Olsen Hamre mod Niels Helleigsen Rabbe

Ingen af Parterne mødte efter Paaraab thi blev af Dommeren eragtet: Da ingen af Parterne have mødt endten paa dette eller Forrige Ting, saa bliver denne Sag afvist og af Sagelisten Udslettet som forladt.

No 3. Gammel Sag Niels H: Rabbe mod Sjur Hamre Fol: 1

Lars Olsen Helleland mødte for Citanten Niels H: Rabbe og paastod Dom. Sagvolderen Sjur Hamre mødte icke ei heller nogen paa hans Vegne thi blev eragtet: Sagen optages til Doms.

No 4. Gammel Sag: Fol: 1 Lars Helleigsen Djuve mod Helje O: Overland

Paa Citanten Lars Djuves Vegne mødte Lars Olsen Helleland, som begiærede Dom efter Indstævningen. Sagvolderen Helje O: Overland blev paaraabt men mødte icke ei heller nogen paa hans Vegne. Dommeren eragtet: Sagen optages til Doms

Hermed blev for i Aften sluttet, og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren

Ole A: Hougs, Lars T: Oppedal, Lars J: Eidnes, Lars O: Helleland.

Næste Dag den 3die Debr: 1812 continuerede Maanedts tinget ved de samme Personer som forrige Dage.

Hvorda blev publiceret en del Almues Breve

1812: 3

1. Skiøde fra Sorenskriver Koren til Mikel Halstensøn paa den ham tilhørende andel af den \af/ GrundEieren Lars Lofthus under 20 Nob: 1811 og sam/m/e dato udstenede grund til en Smedde-Iile og Mølløværk saavelsom opførde Bygning m: v: uden Erstatning dat: 5 Nob: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 2 mrk 7 s fondet 9 s.

2. Ditto fra Lars Brigtsøn til Johannes Brigtsøn paa 2 pd: 18 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud med Bygsel og Herlighed, samt overbygsel til 1 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{1}{6}$ Faarskind i Hougse No 20 for 1500 dr dat: 1 Debr: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 2 – 0 – 12 fondet 3 mrk af Pante Attesten 1 – 1 – 5 s fondet 1 mrk 11 s $\frac{1}{2}$ pCt 7 – 3 – 0

3. Ditto fra Christen Pedersøn Børve til Isak Pedersøn paa 1 Løb 4 mrk Smør med Bygl: og Herl: i øvre Børve No 5 for 990 d dat: 1 Debr: 1812 afgift af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s af Panteattesten til Kongen 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 s $\frac{1}{2}$ pCt 4 – 5 – 14 s.

4. Ditto fra Anfind Olsøn Lione til Ole Anfindsøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{4}$ Tde Salt med Bygl: og Herl: i Lione No 55 men efter Panteregisteret er brugt $\frac{1}{2}$ Løb Sr: 2 Løber Salt $\frac{1}{4}$ Hud for 800 d

dat: 2 Deb: 1812 Afgift til Kongen af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s af Pante Attesten 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 Not: at: (Notarial attest?) 1 mrk 2 s ½ pCto 4 – 0 – 0

5. Ditto fra Aad Heliesøn Qvæstad til Aad Bergesøn paa 2 pd: 21 Mrkr Smør med Bygl: og Herl: i Qvæstad No 20 for 330 rd dat: 1 Debr: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 1 rd 1 mrk 5 s fondet 1 mrk 11 s Pante Attesten 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 s Not: at: 1 mrk 2 s ½ pCto 1 – 4 – 0

6. Ditto fra Odd Christenssøn Eitrem til Christen Aadsen paa ½ Løb Smør ½ Hud, med Bygl: i Eitrem No 15 men efter Matr: 1 pd: 16 Mrkr Smør 7/18 Hud for 400 d og Vilkaar 950 d dat: 19 Octb: 1812 Kongen af Tingl: 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 s Ligesaa af Panteattesten Not: at: 18 s ½ pCto 4 – 4 – 8 s

7. Ditto fra Arvingerne og Enken efter Torjuls Olsson Jaastad {til} paa 1 pd: 3 mrk Smør 1 ½ Gedsk: med Bygl: og Herl: i Kopre No 17 i Jondal for 126 d og Vilkaar 174 d dat: 1 Debr: 1812 afgift af Tingl: til Kongen 4 – 14 s fondet 18 s af Panteattesten 1 – 1 – 5 fondet 27 s ½ pCto 9 mrk

8. Skiøde fra Omund Aschoutsøn Qvales Enke Ingeri Simonsdatter til til!! Svigersønnen Anve Levorsøn Sævertvedt paa 1 pd 21 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Qvale No 86 for 90 d og Vilkaar 650 d dat: 2 Debr: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 3 – 12 s fondet 12 s Pante Attesten 1 – 1 – 5 fondet 27 s ½ pCto 3 – 3 – 8 s.

9. Ditto fra Torger Tostensøn indr: Alsager til Tosten Torgersøn paa den anden halvedel 15 mrkr Smør ¼ Hud ¼ Løb Salt med Bygl: og Herl: i indre Alsager No 30 for 150 d og Vilkaar 1000 d dat: 1 Debr: 1812 afgift til Kongen 4 mrk 14 s fondet 18 s Pante attesten 1 – 1 – 5 s fondet 27 s ½ pCto 5 – 4 – 8 s.

10. Pantebrev fra Ole Christiansøn Kollenes til Rikold Kongsthun stor 600 d mod Pant Kollenes No 36 samt Løsøre hvad han eier og eiendes vorder dat: 9 Nob: 1812 afgift til Kongen af Tingl: {4 – 7 – 8 s} 1 – 3 – 6 fondet 1 mrk 14 s.

Til andre og flere Forretningers Expedition blev Tinget til i Morgen udsat.

Ole Hougse, Lars Oppedal, Lars Eidnes, Lars Helleland alle med paaholden Pen.

Neste Dag, den 4de December continuerede Maanedstinget paa samme Sted og ved samme Rettens Personer som første Tingdag.

Hvor da i Sagen No 6 Lars K: Hagestad mod Halsteen D: Espeland /: see Fol: 2 /: blev afsagt saadan

Dom

Citanten Lars Knudsen Espeland nu Hagestad haver under denne Sag beviist at hans Hest kom til Skade medens den var i Foster hos Sagvolderen Halsteen Davidsen Espeland som for dens Foster og Underholdning havde den i Brug, men icke at den formedelst Sagvolderens Brug, langt mindre at den ved hans eller hans Folkes Mishandling, Uforsigtighed eller Udlaan haver faaet Skaden. Men da det

for enhver som overdrager en anden sit Bedst i Arbeide mod at Vinterfore den, stedse vil være vanskeligt at kunne beviise, naar den kommer til Skade, hvad der haver foraarsaget Skaden her desuden er frembragt nogen Formodning om, at den under Brug i slet Føre kan have faaet Skaden. Sagvolderen desuden haver tilbuden Frifindelses Eed, saa Kjendes for Ret: Sagsøger Halsteen Davidsen Espeland bør, efter forud dertil lovlige at have varslet Citanten, inden sit Vernetings, paa første Ting som holdes efterat denne Dom, i det seneste 4 Uger forud er bleven ham /: Sagvolderen /: lovlige forkyndt, med sin Korporlige Eed, bevidne: at omhandlede Hoppe, saavidt han veed icke formedelst hans egen, hans Huusfolkes eller nogen anden, som med hans Tilladelse have behandlet eller brugt Hoppen deres Uforsigtighed eller nogen deres Behandling eller Brug, at have bekommet eller være foraarsaget den paaklagede Skade. Aflægger han denne Eed den han selv bekoster, da bør han for Citantens videre Tiltale fri at være, og Prosessens Omkostninger ophæves. Men aflægger han icke foreskrevne Eed inden bemeldte Tid om han lever, da bør han at erstatte den paasøgte Skade til Citanten Lars Knudsen Hagestad med 300 rd skrives tre hundrede Rigsdaler DC: og desuden i denne Sags Omkostninger 26 rd skrives sex og tyve Rigsdaler DC:, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Alt idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og den foreskrevne Termin under Lovens Tvang.

1812: 3b

I Sagen No 3 Niels Helleichsen Rabbe mod Sjur Olsen Hamre /: see Fol: 2 :/ blev afsagt saadan

Dom.

Da Citanten Niels Helleichsen Rabbe under denne Sag icke haver kunnet bevise Sigtelsen, den paaklagede Bagtalelse, saa Kjendes for Ret: Sagsøgte Sjur Olsen Hamre frifindes for Citantens Tiltale. Prosessens Omkostninger ophæves, fordi ingen af Parterne mødte første Ting efter Udsættelsen.

Derpaa blev publiceret end flere Almues Dokumenter.

11. Skiøde fra Ole Svendsen Sebbe til Gunder Tostensøn Møklethun paa 6 Marker Smør 1/16 Huud uden Bygl: i gaarden Sebbe No 101 for 50 d dat: 2 Debr: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 2 mrk 7 s fondet 9 af Pante Attesten 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 s ½ pCto 24 s

12. Bygselbrev fra Isak Pedersøn Aakre til Iver Mikelssøn Oppedal paa 1 Løb 4 Mrkr Smør Landskyld Skatteskyld i øvre Børve No 5 dat: 1 Debr: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s fondet 18 s ligesaa af Reversen ½ pCto 1 – 3 – 8 hvorhos Bog(?)

13. Ditto fra Sognepræst Willumsen til Even Torjussøn Grøve paa halve bruget 18 Mrkr Smør i Præstegaard forhen brugt af Ole Ormsøn, men efter Panteregisteret \hele/ Bruget af Skat og Landskyld 12 Mrkr dat: 9 Martii 1812 afgift til Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s fondet 18 s ligesaa af reverset ½ pCto 12 s.

14. Pantebrev fra Christoffer Christoffersen Hieltnes til Johannes Olsøn Holmen stor 800 rd mod Pant indre Wiknes No 85 dat: 1 Debr: 1812. Afgift til Kongen af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s.

15. Do: fra Lars Omundson Skaar til Omund Johannesson Bue stor 800 d mod Pant Skaar No dat: 1 Debr: 1812 afgift til Kongen af Tinglæsningen 1 – 5 – 4 fondet 2 mrk 4 s.

16. Do: fra Ole Anfindsen Lione til Torjuls Mikelsøn Tioflaat stor 700 d mod Pant Lione No 73 dat: 2 Debr: 1812 afgift af Tingl: til Kongen 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s af Not: at:(?) 18 s

17. Do: fra Ole Christiansøn Kollenes til Erik Eriksøn Medaas stor 1200 dr mod Pant Kollenes No 36, samt Løsøre eiendes og eiendes vorder dat: 1 Debr: 1812. afgift til Kongen af Tingl: 2 – 0 – 12 s fondet 3 mrk af Paategningen om hæftelse til Kongen 1 – 1 – 5 fondet 1 mrk 11 s.

18. Vilkaarsbrev fra Iver Mikelsøn Oppedal til Christen Pedersøn Børve og Kone paa Levekaar af hans tilbygslende gaardepart i Børve dat: 1 Deb: 1812 afgift til Kongen af Tinglæsningen 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s.

19. Ditto fra Tosten Torgerssøn Alsager til forældrene Torger Tostensøn og Synneve Mikels dr: paa aarlig Levekaar af indre Alsager dat: 1 Deb: 1812 Kongen af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s

20. Ditto Torjuls Olsson Kopres Vilkaarsbrev til Moderen Ingebor Torjuls dtr: og Stiffaderen Berge Olsøn Jaastad paa aarlig Levekaar af Kopre dat: 1 Deb: 1812 Kongen 4 mrk 14 s fondet 18 s.

21. Ditto fra Anve Levorsøn Sævertvedt, til Enken Ingeri Simons datter Qvale paa aarlig Levekaar af gaarden Qvale dat: 2 Debr: 1812 Kongen af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s

22. Ditto fra Christen Aadsøn Eitrem til Forældrene Aad Christensøn og Kone Gunnele paa aarlig Vilkaar af Eitrem, dat: 19 Octb: 1812 Kongen af Tingl: 1 – 5 – 4 s fondet 2 mrk 4 s Not: at:(?) 18 s.

23. Afkald fra Haldor Tobiassøn Bue som nu er bleven Mindreaarig til Formynderen Omund Johannesøn Bue for Arv 36 – 82 s dat: 2 Deb: 1812.

24. Ditto fra Christie Johannes dr: øvre Sex!! (Sexe) til til!! Formynderen Asbjørn Johannesson for hendes Arv 8 d 45 s dat: 1 Debr: 1812.

25. Commissions Forliig mellem Eidnes og Lofthuus's Opsiddere, om Mærkes giærdet mellem Eidnes og Lofthuus dets op Istandsættelse, dat: 14 Septb: 1812 Kongen af Tingl: 4 mrk 14 s fondet 18 s.

26. Afl: Obl: fra Anfind Olsøn Lione til Anfind Simonsøn Opheim stor 550 d mod Pant Lione No 73 dat: 1 Deb: 1806 tingl: 2 s: M: qvit: 1 Deb: 1812 for alt Kongen af afl: 4 mrk 11 s fondet 15 s

1812: 4

27. Ditto fra Do: til Do: stor 150 d mod sam/m/e Pant dat: 23 Octb: 1795 tingl: 24 s: M: qvit: 1 Debr: 1812 alt Kongen 2 mrk 7 s fondet 9 s.

28. Ditto fra Brynild Torgersøn Espeland til Peder Henriksøn Sexe stor 300 dr mod Pant i Espeland No 30 i Graven dat: 25 Octbr: 1799 tingl: 26 s: M: qvit: 3 Septb: 1811 for alt Kongen 3 mrk 11 s fondet 14 s.

I Sagen No 4. Lars Helleigson Djuve mod Helie Ormsøn Øverland, /: see fol: 1 :/ blev afsagt saadan

Dom.

Under denne Sag haver Citanten Lars Helleigson Djuve stevnet Helie Ormsøn Øverland, til at overdrage og tilskiøde sig Gaarden Øverland for den Priis 4000 dr som denne skal have solgt den for til Citanten, samt at betale denne Sags omkostninger. Citanten har ikke her under Sagen tilveiebragt Lovfuldkomne Beviiser for den paastaaede Handel, og som det synes er det passerede derom foregaaet under et drikkelag, og i fylderie. Sagvolderen har forlangt og erholdet Sagen udsat fra Som/m/ertinget til Høstetinget. Men ved Høstetinget mødte ingen af Parterne. Og da mueligens Citanten kan have vidst at begge Parter bleve forhindrede at møde ermeldte Høsteting, og altsaa have troet, at Sagen som forladt af begge Parter var efter Anordningernes bydende om Rettens hurtige Pleie, af Retten Eragtet afvist, og paa grund heraf har troet det unyttigt at møde paa dette Ting. I betragtning af disse Sagens omstendigheder troer Dom/m/eren i en Sag af den Vigtighed som nærværende ikke at bør afgive nogen Endelig Dom uden at Sagvolderen er fremkom/m/et med sine contra Beviiser hvortil han en gang har forlangt Udsættelse, i sær da Parterne haver begge over 7 Miile til Tingstædet, og et høyt Snefield at passere og hvortil kommer at hverken den egentlige Citant, eller Sagvolder nogen Sinde selv personlig have mødt for Retten, men ikkun andre paa deres Vegne. Paa grund af alle disse omstændigheder Kiendes for Ret: Sagen afviises til nye Indstevning om Citanten dertil trøster sig.

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget hævet

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Lars Johnsen Eidnes og Ole Anfindsen Hougse alle med paaholden Pen

1812

0-0-0-0-0-0-0

1813

(1813: 4)

Privat Extra Ret.

Aar 1813 den 7de Januarii blev Extra Ret sat paa gaarden Helleland, af Stædets Sorenskriver og følgende udnævnte Eedsvorne Laugrettesmænd, Ole Haldorsøn Helleland, Endre Jensøn Helleland, Mikel Endresøn Helleland og Lars Arnesøn Helleland for efter Forlangende af Tosten Johannessøn Hovland at see ved et Tingsvidne bevist, den Svaghed som tilstødte hans Søn Tosten Tostensøn Hovland.

Hvor da! Paa Reqvirenten Tosten Johannesøn Hovlands Vegne mødte dennes Søn Johannes Tostensøn Hovland, som paa sin Faders Vegne declarerede: at for noget over et aar siden, bar Comparentens Broder Tosten Tostensøn Hovland en Tung Træstub i Fanget for at bære den et kort stykke bort, gled i det samme med den ene fod og vrikkede den af Led i det han faldt, hvorved han bekom saa megen Skade at uagtet den siden er bleven bragt i Leed er han dog yderlig svag i Foden, taaler ingen bevægelse med den, og har ofte Smerte i den, {da} i sær ved Veir forandringer, og da denne Skade skjønt den er betydelig dog ikke er meget synlig, saa frygter Komparentens Fader, da ommeldte hans Søn Tosten Tostensøn nu er udkommanderet som Land Soldat at saavel hans foresatte Officerer som de af hans Kamerater der ikke kiende hans forfatning kan mistroe ham naar han beklager sig at lide Smerte i den beskadigede Lem, og ikke er i Stand til at gjøre de bevægelser, eller udholde den Morch(?) og Strabage som udfordres for at frie bemeldte hans Søn for Mistanke, og Tiltale i denne Hensende!! (Henseende) har han været begiærende at see bemeldte sin Søns Tilstand ved et Lovformeligt Tingsvidne oplyst, og beviist, og til den Ende har erholt Dommerens Beram/m/else til dette Tingsvidnes optagelse her i Dag, hvilken beram/m/else dat: 28 f: M: hvilken beram/m/else Comparenten nu fremlagde den blev oplæst og indtages her saal: # dernæst fremlagde han de beskikkede Stevnevidners Attest om til denne Tid og Stæd, at have indkaldt de Mænd Christen Olsøn Hovland, Ole Heliesøn Hovland, og Sjur Johannesøn Hovland, til under Falsmaals Straf at afgive deres Edelige Vidnesbyrd om foranførte, bemeldte Stevne attest blev oplæst og indtages her saalydende #.

Som 1te Vidne Christen Olsøn Hovland gaardemand boende her i Sognet paa gaarden Hovland sagde sig 59 Aar gammel og sidstleden Høst at have nyt Alterens Sakramente aflagde Lovens Eed og lovede at vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede, for noget over et aar siden saae Vidnet som er boende paa sam/m/e gaard nemlig Hovland som Reqvirenten af denne forretning Tosten Johannesøn paaboer, at Vidnet!! (Vidnets?) Brodersøn der som andet Vidne her er indkaldet, kom bærende af Marken, med her omhandlede Tosten Tostensøn Hovland og saae at hans /: bemeldte Tostens Fader :/ Tosten Johannesøn fulgte efter med sin Søns Skoe i haanden, og beklagede at hans Søn var kom/m/en til stor Skade i den ene Fod bemeldte Tosten Tostensøn maatte

1813: 4b

derefter en lang Tiid holde Sengen, og da han derefter omsider begyndte at gaae ud da kunde han ikke berøre Jorden med den syge Fod, men maatte ved hielp af en Stav hinke sig frem en Tid lang uden at kunde træe paa den syge fod, siden, og det saavel i dette aars foraar, som i hele Sommer fremad hørde Vidnet, ofte hans Fader og øvrige Folk i Huset beklage at han ikke formaaede, at gjøre noget Arbeide af betydenhed formedelst den bekom/m/e Skade og svekkelse i Foden, hvilket Vidnet og ofte hørde af hans egen Mund. Vidnet blev forelæst sit Prov, som det vedstod rigtig tilført og da Reqvirenten intet videre havde at tilspørge sam/m/e blev det afskediget.

2. Vidne Ole Heliesøn Hovland gaardbruger paa samme gaard Hovland, sagde sig i sit 28 aars alder, gik til alters i afvigte Høst, {forklarede:} aflagde Lovens Eed og forklarede: Ved Mikels Dags Tiider, aaret 1811 kom herom handlede Soldat Tosten Tostensøn Hovlands Fader Reqvirenten af denne Forretning Hiem til Vidnet, og fik ham med sig ud paa Marken, for at bære hans Søn heromhandlede Tosten Tostensøn hiem der var kom/m/en til Skade i den ene Fod, ved at vrikke den under et Fod!! Vidnet fant heromhandlede Tosten, siddende paa en Sten, i den Tilstand at han ikke kunde flytte sig af Stædet, han \og/ Faderen fortalte da Vidnet, {at} \hvorledes/ han havde vrikket sin ene Fod ved at bære en Stok eller Træstub, som laae der tet hos, han fortalte at i det han falt gav det et høyt smel eller keik (krik?) i foden, og da han i det sam/m/e hastigen ville reise sig paa sam/m/e fod gav det atter et smeld i den som naar man overbryder en Kiep, men han havde dog ikke brudt benet over, men allene forvrikket den. Vidnet tog ham derefter paa sin Ryg, og bar ham hiem i sin Faders Huus, hvor han blev Sængeliggende i mange Uger, og saae Vidnet ofte hans Fod at den var meget Trutten, da han siden langt frem paa Vinteren begynte at være oven Sængen, maatte han bæres frem og tilbage, siden har Vidnet ofte hørt ham beklage at han ingen gange eller Arbeid taalede, og har ofte selv været med ham i nu afvigte Som/m/er, og da sees og erfaret at han ei allene bestandig maatte skaane den svage fod, men han endog ei formaaede at kunde udholde nogen betydelig strabage uden at foden der ved tog skade og stunden Hovnede, endog nylig for sidstleden Høst formaaede han ikke at fortsætte en ganske kort Tur op i Marken. Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedtog rigtig tilført afskediget.

3. Vidne Sjur Johannesøn Hovland Husmand paa Hovland, sagde sig 73 aar gam/m/el, og har nyt alterens Sakramente i sidstleden Høst, forklarede efter aflagt Eed, at Vidnet stod i gaarden og saae heromhandlede Tosten blev hiem bragt beskadiget i Foden, og forklarede sig i øvrigt, aldeles overensstemmende med første afhørde Vidne Christen Hovland afskediget.

Reqvirenten som intet videre havde at tilspørge Vidnerne, begjærede sig det her passerende i Tings Vidne form beskreven meddelt hvilket Retten bevilgede.

Forretningens Omkostning er følgende

Til Sorenskriveren 9 rd til Kongen 3 – 63 s til Justidsfondet 5 mrk 1 s, for 3 Vidners afhør til Sorenskriveren 1 – 1 – 8, Kongen 2 mrk 13 s til Justids fondet 1 mrk 3 s Incammination til Sorenskriveren 4 – 3 – 12 s Kongen 1 – 5 – 4 s forhøyelse 2 mrk 10 s Diæt 3 rd Til hver af laugrettes mændene 4 – 8 s Kongen af hver 30 s til fondet af hver 6 s.

A v W S Koren

Ole Helleland, Lars Helleland, Mikel Helleland, Endre Helleland alle med iholden Pen.

Justids Extrarets Tingsvidne.

Aar 1813, 8de Januarii blev Extra Ret sat paa gaarden Helleland i Hardanger søndre Bergenhuus Amt, af Stædets Sorenskriver og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Haldorsøn Helleland og Lars Arnesøn Helleland for efter Stiftets ordre af 1 f. M: der ikke indløb mig Sorenskriver Koren førend Aftenen den 17 næst efter at optage et Tingsvidne til oplysning om nogle af Tyvs arrestanten Ole Svendsen i Stavanger formentlig begaaede Tyverier.

Hvorda! mødte den Angiældendes Defensor under dette Tingsvidne Guldbland Hagesøn Espeland, og frem lagde \No 1/ hans beskikkelse hertil dat: 28 Deb: 1812, der blev oplæst saal: # 2. Sorenskriveren fremlagde for Anmeldte som fra Hr: Stiftamtmand Ridder Bull tilstillede Skrivelse og ordre til dette Tingsvidnes optagelse her i Dag hvilket blev oplæst saal: # No 3. den af Sorenskriveren udstyrede Indkaldelse til Lars Olsson Aga, og Jørgen Larsen Jaa\n/stad(?) eller Jaastad dat: 28 Deb: 1812, at møde her i Dag til {dette Tings} Vidnesbyrds aflæg, hvilken Indkaldelse med dens Forkyndelse oplæst saal: #

Som 1ste Vidne fremstod Lars Olsson Aga boende paa Gaarden Aga i Ullensvangs Sogn Kingservigs Præstegjæld her i Hardanger sagde sig 37 Aar gam/m/el, og sidstleden Høst at have nyt Alterens Sacramente, blev forelæst {det} \den/ af ham under Forhøret over her angiældende Tyvs Arrestant Ole Svendsen i Stavanger den 21 Octb: f: A: afgivne Forklaring som han vedstod i alle dele rigtig, og med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede sandfærdigheden i ermeldte hans afgivne forklaring, hvorhos han tillige erklærede: at han aldeles ingen videre oplysning kan afgive om ermeldte Ole Svendsen{s} eller om noget af ham begaaet Tyverie {ej heller} ligesom Vidnet ei heller kan sige eller veed hvorvidt de under Forhøret omforklarede til Vidnet Pantsatte Strømper og Silkeklude vare af angiældende Ole Svendsen stiaalne eller ikke. Vidnet som intet til oplysning om Angiældende vidste at opgive blev nu forelæst sit Prov som han vedstod rigtig demitteret.

2. Vidne Jørgen Larssen Jarstad(?) eller Jaastad opholdende sig hos hans Forældre i Ullensvangs Sogn Kingservigs Præstegjæld her i Hardanger, sagde sig 21 Aar gam/m/el og sidstleden

1813: 5

just at have nyt Alterens Sacramente blev ligesom forestaaende Vidne paamindet om Eedens Vigtighed og Straffen for Meened aflagde Lovens Eed, blev forelæst {det} \den/ af ham, under forbemeldte Forhør i Stavanger den 21 Octb: f: A: afgivne Forklaring som han under sin aflagde Eeds kraft vedtog i alle dele rigtig og derhos erklærede, at han aldeles ingen oplysning kan give om ermeldte Angiældende Tyvs arrestant Ole Svendsen, eller hvorvidt han enten kan have stiaalet de til Vidnet Pantsatte en Halskrave, et Kam/m/erdugs Tørklæde og en Jern Lysesax eller begaaet andre Tyverier. Demit:

Angiældendes Defensor Gulbrand Heliesøn Espeland begiærede tilført, at da {de} ingen af de heraf førde Vidner kan i ringeste Maade tillægge Angiældende Ole Svendsen at have stiaalet de til dem Pantsatte Sager saa tror han og at de her afførde Vidner ikke vil kunde fælde eller Skade Angiældende{s} i nogen Maade.

Da ingen flere vidstes \her/ som kunde give oplysning om Angiældende Ole Svendsen saa blev dette Tingsvidne hermed sluttet og skal snarest muligt blive her: Stiftamtmand Ridder Bull tilstillet.
A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Lars Arnesen Helleland begge med Paaholden Pen.

Laugrettet blev leveret hver 72 s.

Maanets Tinget for Hardanger

Aar 1813 den 1ste Februarii blev Retten sadt til det almindelige Februari Maanetstings Afhandling paa Gaarden Helleland saavel for Hardanger Fogderie som Lehnets og Lyse Klosters Gods i Hardanger. Retten betient af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettesmend Ole Haldorsen og Sjurs Samsonsens begge af Gaarden Helleland samt Lars Jensen Oppedahl og Ole Andfindsen Hougse.

Hvorda Allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongelige Anordninger og Obne Breve samt Stifts skrivelser.

No 1 Placat hvorved bestemmes Coursen af Dansk Courant mod Told Species fra 1ste Qvartal 1813 ansat til 1000d Procento dat: 7de Debtr:!! (Decbr:) 1812

No 2 Ditto angaaende Diætpenge for Toldbetiente dat: 28de Nobtr: f: A:

No 3 Ditto for Norge angaaende at den Aktorer og Dommere i Justitssager tilstaaede Friskyds skal forandres til Pengeskyds dat: 8de December f: A:

No 4 Ditto for Danmark og Norge angaaende stemplet Papiirs Brug til Transporter af Udleverings Sedler og Vare-Assignationer dat: 14 Novber: f: A:

No 5 Ditto for Danmark og Norge, hvorved For: af 15de Junii 1812 udvides, at gjelde ogsaa om Stemplet Papiirs Brug til Slutsedler paa Wexler og Skibes Befragtning, samt paa Kongelige og offentlige Papirer og Effecter dat: 2den November 1812.

No 6 Ditto for Norge hvorved det, for at fremme Korn tilførselen til Norge, tillades de Norske Handlende indtil videre at trække Wexler i Dansk Courant paa Danmark paa 2 a 3 Maaneders Sigt dat: 23de October 1812.

No 7 Ditto for Danmark og Norge, angaaende Omgangsmaaden med Hittegods, som findes paa Landet dat: 5te Debtr: f: A:

No 8 Ditto hvorved bestemmes, at Repræsentativer paa Slesvig Holstensk Courant kunne erlægges for Toldafgiver i Kongeriget Danmark og Norge datteret 12te Debtr f: A:

No 9 Kongelig Reskript hvorved Hans Kongelige Majestæd haver givet til det Norge Universitet Sædegaarden Tøyen ved Christiania dat: 4de Nobt: 1812.

No 10 Stiftets Skrivelse af 13de Januari 1813 hvorved bestemmes at Korn Afgivtens Beregning af benificeret Gods ogsaa skal gjelde ved Salget af Kongeligt Jordegods.

No 11 Ditto Skrivelse af 13de Jan: 1813 hvorved Cancelies Circulaire af 10de April 1810 for Danmark ogsaa bliver gjeldende for Norge.

No 12 Stiftets Skrivelse af 6te Debtr: 1812 hvorved Jordpaakastelser kan skee paa Landet efter at have anmeldet samme for Lensmændene i det Destrict hvor Dødsfaldet er skeet.

No 13 Stifts Skrivelse af 17 Oct!! (Oct.) 1812 hvorved en nærmere Bestemmelse gjøres i Henseende Korn afgivten af de Benificerede Gaarde skal betales naar Gaardene bliver bortsolgt efter Taxation.

1813: 5b

No 14 Stiftets Skrivelse af 24de Debtr: 1813 hvorved Bekiendtgjøres Kongelig Resolution af 1ste Debtr: hvorved Auctions Forvalteren, Der i følge Resolution af 20de Februarii f: A: oppebærer en Procento i Auctions Sallarium, skal være fri tagen for at erlægge $\frac{3}{4}$ parter i Kongens Casse af Prisdømte Skibe.

see ellers Anordninger Fol: 7 sidste Side.

No 10 Nye Sag,

Ole Olsen Enerhoug fremlagde de beskikkede Stevne vidners Attest om, til dette Ting, at have indkaldet Knud Thoresen Hagen den yngre, at see sig overbevist og lide Dom med skadesløs Omkostninger, at betale til Citanten skyldige 2287 Rd 1 mrk 8 s siger /: 2287 Rd 1 mrk 8 :/ saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2 Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Paa Sagvolderens Vegne mødte Dennes Stedfader Sjur Sjursen Grøve, som declarerede paa Indstevntes Vegne, at Han som ærlig Mand her for Retten maa tilstaae Rigtigheden af det paasøgte Krav, og at han virkelig skylder til Citanten, de paasøgte 2287 Rd 1 mrk 8 s men, da denne Gjelder for en Deel hos Citanten købte Creaturer paa hvilke Sagvolderen som er en Fattig mand leed et betydeligt Tab ved Prisernes Falden saa beder og haaber Han, at Citanten af Kristen Medlidenhed efter giver noget af den paasøgte Fordring.

Citanten erklærede at han i Betragtning af sin retskafne Debtors Uformuenhed og Tab, vil afslaae 287 Rd 1 mrk 8 s tillige med alle hidtil havde Omkostninger, men paastod Dom for det øvrige af Fordringen nemlig 2000 Rd DC: tilligemed alle her efter paagaende Omkostninger Skadesløs indtil Betaling skeer

Sjur Sjursen Grøve tilkiendegav sin Taksigelse for Creditors medlidende Eftergivenhed og begge Parter indlod Sagen til Dom

Hvorpaa strax af Dommeren blev Afsagt saadan

Dom!

Kiændes for Ret Knud Thoresen Hagen den yngre tilpligtes herved under Executions Tvang at betale inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Citanten Ole Olsen Enerhoug den Sum/m/a 2000 Rd skrives toe tusinde Rigsdaler DC: samt videre, denne Dom!! (Doms) Udstædelse Forkyndelse Execution og alle fornødne Omkostninger Skadesløs indtil Betaling skeer. Sagens hidtil havde Omkostninger ophæves. Citanten betalede efter Spesi Cours af 1000 i Dansk C: Incamination 7 rd 5 mrk 8 s til Kongens Casse 3 Rd 12 s til Justits Fondet 70 s tilsam/m/en 11 rd 4 mrk 10 s:

Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 2rd 8 s: til Kongen 5 mrk til Justits Fondet 1 mrk 4 s
tilsam/m/en 3 rd 12 s:

Stevnevidnes Indsættelse for Kingservigs heele Præstegjeld

Torbjørn Tostensen øvre Qvale aflagde nu sin Eed som antaget Stevnevidne for heele Kingservigs
Præstegjeld i nu fratrædende Lars Tomadsen Instennesses Stæd.

No 11 Nye Sag!

Lensmand Anders Josephsen Lillegraven paa egne og hans Søn Andve Andersen Lillegravens Vegne
mødte for Retten {og friv} tilligemed John Josephsen Lillegraven og som Citanterer fremlagde de
beskikkede Stevnevidners Attest om ved Mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet deres
Husmand Tron Svendsen Lillestøl at see sig overbevist og lide Dom til at fraviige Pladset

1813: 6

Lillestøl til første anstunde Lovens Faredag 1813 saa frem lagde de og Attest fra Forligelses
Commissionen at Sagen der fra til Rettergang er henvist endelig fremlagde de og Attest om den 12te
December sidstleden mundtlig at have udsagt Sagvolderen, at fravige det Plads han nu paabor kaldet
Lillestøl, til førstkommende Lovens Fardag 1813 Bemeldte tre Attester bleve oplæste og indtages
her saalydende #

Sagvolderen mødte ikke Selv men paa Hans Vegne hans Morbroder John Tronsen Tveito, som paa
Sagvolderens Vegne vedtog lovlig Varsel, og ville anhøre hvad Citanterne havde at i Retteføre.

Citanterne fremlagde en af Dem under 23de October 1801 oprettet Fæste Contract med Sagvolderen
Tron Svendsen Lillestøl, hvor efter Pladset Lillestøl er Fæstet Ham paa 8te Aar, hvilken Fæste
Sæddel han har Reverseret sig at efterleve den lyder med dens Paategnede Revers saaledes /:
Indtages her :/ Paa Grund af denne Contract var han Pligtig at vige strax Aarmaalet var ude, men de
have af Barmgertighed Aar for Aar tilladt ham hidtil at forblive, og nu de have lovlig udsagt ham
nægter Han at vil vige, hvor fore de, herved see dem nød til at paastaae, at han som antaget paa
Aaremaal, der allerede for nogle Aar er udløben maae blive Dømt og ipligtet under Udkastelses
Tvang at fravige og røddiggjøre Pladset, samt erstatte den!! (denne) Sags Omkostninger Skadesløs

Citanterne til end mere at beviise deres Sag fremstillede tvende Vidner Torgrim Olsen Lillegraven
og Elling Knudsen store Graven hvilke begge efter aflagd Eed enstemmigen Forklarede at
Sagvolderen siden hans Ankomst paa Pladset Lillestøl aldeles ikke har forbedret Pladset enten ved
Steens Oprødning eller Huuldigers Anlæg eller Pladses Udvidelse kun har han kiørt nogen Jødning
paa Bøen og Udredet Ageren noget ubetydeligt lidet, hvor forhen i gammel Tid har været Ager og
ved Udspadning af Agerrenen.

Citanterne havde intet videre at tilspørge Vidnerne afskediget

John Tronsen Tveito erklærede at da Sagvolderen formedelst nødvendig Fravær paa en Reise ikke her Selv har kundet Møde og svare i sin Sag, saa nødes han at anholde om Udsættelse til næste Ting

Citanterne gav hertil sit Samtykke under de Vilkaar at vis han da ikke Møder bliver Sagen uden længere Anstand paakiendt

Dommeren Eragtede Sagen udsættes til førstkommende Martii Maanedsting. Citanterne betalede efter Spesi Cours af 1000 Procento i DC: Incamination 7 rd 5 mrk 8 s: til Kongens Casse 3 rd 12 s til Justits Fondet 70 s: Vidnernes Afhørelse til Sorenskriveren 1 rd 4 mrk til Kongen 3 mrk 12 s Justits Fondet 1 mrk 4 s tilsam/m/en 14 rd 1 mrk 10 s Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 2 rd 8 s til Kongen 5 mrk til Justits Fondet 1 mrk 4 s for en Eragtning 60 skil: til Kongen 25 s Justits Cassen 5 s tilsam/m/en 4 rd 6 skil:

No 12 Nye Sag

Sjur Nielssen Tveito mødt for Retten paa sin Søn Torger Sjursen Tveitos Vegne, som til dette Ting haver med mundtlig Varsel Indkaldet Torkiel Eliassen Langesætter, til at anhøre Vidner og lide Dom til at

1813: 6b

Betale Citanten den ham tilkom/m/ende Tieneste Løn og nogle resterende Klæder samt Renter fra Indstevningen!! (-ens) Datto den 31 December sidstleden samt at betale Sagens Omkostninger Skadesløs med Kost og Tidsspilde alt efter Stevne Attestens Formeld den blev oplæst og indtages her saa lydende #

Efter nogen Samtale blev Parterne saaledes forenede Torkild Eliassen Langesætter betalede nu inden Retten til Citanten i Penge 17 Rdr og forpligtede sig inden 3 Uger at udlevere in Natura den paasøgte Skiorte til Citanten af nye og forsvarlig god Strige, og Boxen inden Sante Hans Dag af forsvarlig godt Stampet vadmel forsynet med Hægter og Alt fornødent i tilbørlig Stand herved er saavel alt paasøgte betalt og erlagt som og Sagvolder erstattet for alt formendtligt Tab ved Citantens Svagelighed i hans Tieneste og korte Fravær ved den funden Lever(?)

Herved blev denne Sag {herved} sluttet Sorenskriveren imodtog Incamination 4 mrk 10 s Tilsvarepenge 1 mrk 4 s:

No 13 Nye Sag

Johannes Tostensen Hovland mødte for Citanten Svend Asbjørnsen Sexe og fremlagde, de beskikkede Stevnevidners Attest hvorved Denne til dette Ting haver Indkaldet Svend Olsen Sexe at see sig overbevist og lide Dom for brugte Ærerørige Ord, og at have taget og optrækket en Baad uden Tilladelse saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist Bemeldte tvende Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Svend Olsen Sexe som baade ved Sagens Foretagelse og nu atter var bleven paaraabt mødte ikke ej heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede de trede {enstemmige} Vidner Ole Heljessen Hovland, Niels Heljessen Hovland, Gunder Tollevsen Age hvilke alle tre aflagde Lovens Eed og der efter enstemmigen forklarede: at en Nat i sidstleden December Maaned kom de over at Sagvolderen Svend Olsen Sexe, med Hjelp af en Anden tog en Baad Citanten havde laant og hvorved han var kommen til Gaarden Hovland hvilken Sagvolderen drog bort fra den Baadstøe hvor den laae, førde den et stykke hen, og trak den op under Gaardens Huuser til Skade og Bryderie for Citanten, og da Vidnerne traf og greb ham i dette hans Foretagende udstytte han fornærmelige Ord imod Citanten, som var med Vidnerne og blant andet som de kan erindre kaldte han og {Vid} Citanten en Svinehund Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnerne som bleve forelæst deres Prov Afskedigede

Citanten som nu troede fuldkommen at have bevist Sigtelsen indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen maae blive ipligtet at betale Klækkelige Bøder efter Dommerens Skøn til Sognets Fattig Casse for hans Fornærmelige Forhold og ærerørige Skielsord samt desuden i denne Sags Skadesløse Omkostning med Kost Tæring og Tidsspilde i det ringeste 30 Rdr samt endvidere Dommens Udstædelse og alle øvrige Omkostninger indtil Betaling skeer

Dommeren Eragtede Sagen optages til Doms.

1813: 7

Citanten betalede i følge Spesi Cours af 1000 Procento Incamination 5 mrk 8 s til Kongen 3 rd 12 til Justits Cassen 70 s tilsam/m/en 11 rd 4 mrk 10 s for trede Vidner 2 rd 8 skil: til Kongen 4 mrk 11 s Justis Fondet 1 mrk 9 s i Alt 14 rd 5 mrk 6 s:

Da Dagen med det paserede var forløben blev Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland Ole Andfindsen Hougse Ole Haldorsen Helleland, Lars Jenssen Oppedahl Alle med iholden Pen

Næste Dag den 2den Februar 1813 blev Tinget administreret af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Gammel Sag see Lyseklosters Jurisdictions Protocoll Foljo 226 til 228.

Paa Hr: Prokurator Baades Vegne mødte Hr: Henrich Andreas Magnus og eskede Sagen i Rette \samt fremlagde det fra Citanten indhentede Svar dat: 16 November sidstleden som her indtages saalydende #/

Sagvolderen Torkild Eliassen Langesætter blev paaraabt men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Hr: Magnus fremstillede Citanten Korporal Svend Mælands Hustrue Aase Osmundsdatter, som han begiærede forelæst de hidtil aflagde Vidnesbyrd i Sagen, samt derefter tilspurgte om hun eller hendes Mand haver erholdt tilbage den omvidnede Slibesten og Skjelskrabe?

Bemeldte Citantens Hustrue Aase Osmundsdatter selv tilstæde blev forelæst de forhen i Sagen afgivne Vidnesbyrd og derefter tilspurgte om hun eller hendes Mand haver erholdt Slibestenen og Skjelskraben tilbage, hvortil hun svarede: at Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter førend den Tid Vidnerne omforklarer, havde under 4re Øyne som det kaldes eller aleene imellem dem, uden andres Overvær sagt hende; at hendes Mand havde givet ham Tilladelse for den paakrævede Fordring at erholde udleveret en Slibesten og en Skjelskrabe, og dette var Aarsag i at hun godvillig udleverede saaledes som af Vidnerne forklaaret, men dette Sagvolderens Foregivende kan hun ikke beviise, endskjøndt hun troer sig overbeviist om at det var et urigtigt og usandfærdigt Foregivende, og at aldrig hendes Mand haver givet den foregivne Tilladelse. Slibestenen haver hun erholdt tilbage, men Skjelskraben, som hun formoder ligger i Nøstet hos en af hendes naboer, har hun ikke ei heller hendes Mand erholdt tilbage, men hun maae og tilstaae at hun heller ikke haver fordret eller paakrævet den udleveret sig afskediget

Hr: Magnus erklærede: at i hvorvel Citantens Hustrues Forklaring har største Formodning om at medbringe Sandhed, og noksom viser Sagvolderen tredske og egennyttige Forhold, som han haaber Dommeren vil kunne indsee; saa da derom ingen Vidnesbyrd kan erholdes finder han ikke at Sagen derefter bør udsættes til Bekostningernes Forøgelse hvorføre han nu indlod Sagen til Dom, og fremlagde hans endelige Indlæg med hoslagde Regning begge af Dags Dato, til hvilke han henholdt sig, og derefter var begiærende en Lovmedholdig Dom. Bemeldte Indlæg og Regning bleve oplæste og indtages her saalydende #

Citantens Hustrue fremlagde nu Sognepræsten Hr: Hertzbergs Attest af Dags Dato at hun og Børn bliver understøttet af Fattig Cassen, hvorhos hun declarerede intet videre at have at tilføre.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

No 14 Nye Sag:

Johannes Pedersen Aga mødte for Retten, og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Enken Christi Heljesdatter Willure med Laugværge at see sig overbeviist og lide Dom til at betale skyldige 1 rd 1 mrk 8 s tilligemed Sagens Omkostninger saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at hun der ikke mødte, hvilke tvende Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderinden blev paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hendes vegne,

Citanten fremstillede de tvende indstævnte Vidner Ole Nielsen Aga, og Jon Pedersen Aga hvilke aflagde Lovens Eed og forklarede eenstemmigen: at sidstleden Foraar anhørte de at Sagvolderinden Christie Willure lovede Citanten Johannes Aga at tilbagebetale ham inden paafølgende St: Hansdag de Stevnepenge han havde lovet at legge ud for hende i en Sag af Fattig Commissionen mod hende for Lægdslæggen Jorand Ellendsdatter Vidnerne havde intet videre at forklare afskediget

Citanten fremlagde nu Qvittering fra Stevnevidnerne af 3de Januarii og 1ste Februarii sidstleden, som beviser at han i omvidnede Sag har udlagt i Stevnepenge de her paasøgte 1 rd 1 mrk 8 s bemeldte 2 Qvitteringer bleve oplæste og indtages her saalydende # hvorpaa han indlod Sagen til Doms med Paastand at tilkjendes ovenmeldte 1 rd 1 mrk 8 s samt i denne Sags Skadesløse Omkostninger i det ringeste 8 rd og end videre hvad Dommens Udstædelse og videre Udgifter beløbe indtil Betaling skeer.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

1813: 7b

Derpaa blev strax afsagt saadan

Dom

Kjendes for Ret: Lovlig stevnte og overbeviste Christie Heljesdatter Willure som icke haver mødt, endten for Forligelses Commissionen eller her for Retten ipligtes at betale til Citanten Johannes Pedersen Aga de her paasøgte 1 rd 1 mrk 8 s samt i denne Sags Omkostninger 8 rd i alt nie Rigsdaler en Mark og otte Skilling DC: og end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte udredes under Executions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incam: 4 mrk 10 s og for 2 Vidner 1 mrk DC:

Derefter blev publiceret følgende ved Exprese mig indløbne Kongelige Anordninger:

No 15. Forordning for Danmark, Norge og Hertugdømmerne om Forandring i Penge væsenet dateret 5te Januarii 1813.

No 16. Placat af 5te Januarii 1813 hvorved Placaten af 29de October 1811 om Qvarteerpenge udvides at gielde ogsaa for Norge

No 17. Placat af 29 December 1812 som befaler at alle Fartøyer over 6 Læster skal forsynes med Kongeligt Søepas

No 18. Dito af 29de October 1812 for Danmark og Norge om Forhøyelse i Gebyhren for Kongelige Søepasse

No 19. Dito af Dito Dato om Fisker Fartøyers Maalebrevs Paategning ved Toldstæderne at ickun det halve af 10 ProCto Afgiften deraf er erlagt

Hermed blev for i aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal, Ole Haldorsen Helleland, Ole Anfindsen Hougse alle med paaholden Pen

Næste Dag den 3de Februarii 1813 blev Maanedstinget fortsadt ved de samme Rettens Personer som første Tingdag Hvorda blev foretaget

No 15 Nye Sag

Lars Galtung mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet paa egne og øvrige Odde Sogns vegne de Mænd Torgiuls Eliassen Eide, Michel Johnsen Mansager med flere som have mødt paa samtlige Almuens Vegne den Gang Tiende Kommissionen holdtes, at see samtlige Odde Sogns Almue overbeviist og lide Dom efter Citantens Paastand og den indgangne Foreening inden Forligelses Kommissionen at erlægge Citanten den ham som Eier af Odde Kirke tilkommende Kirketiende saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2 Attester blev oplæste og indtages her saalydende #

Af de indstævnte Sagvoldere mødte Guttorm Johnsen Jordal Helje Olsen Jordal og Samson Olsen Freim, og vedtog lovlig Varsel paa egne og øvrige Odde Sogns Almues Vegne og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre:

Citanten fremlagde den af Tiende Kommissionen udstædte Act over Tiende Foreningen for Odde Sogns Almue med Kirke Eieren indgaaet den 1ste September 1802 hvoraf han begiærede Selve Foreningen her i Acten indført og lyder Ord til andet saaledes #

Efter nogen Samtale blev Parterne eenige om, at forlange denne Sags videre Udførelse udsadt indtil Høstetinget dette Aar, da Parterne imidlertid agte i Forening at indgaae med Forespørgsel til Hans Majestæt om Allernaadigst Resolution for, hvorledes den indgangne Foreening bør at forstaaes, og forpligter begge Parter sig, uden nogen Indstævning fra enten af Siderne at møde her for Retten ermeldte Høsteting for endten at hæve eller fuldføre Sagen efter Omstændighederne.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges og have Parterne uden nye Indstævning at møde efter Foreningen.

Citanten betalede Incam: til Sorenskriveren efter Species Cours 1000 ProCto samt for Udsættelsen 8 rd 2 mrk DC: Til Kongens Kasse 3 rd 2 mrk til Justitsfondet 4 mrk 11 s i alt 12 rd 2 mrk 11 s DC: Sagvolderen betalede Tilvarspege til Sorenskr: 2 rd 8 s til Kongen 5 mrk Justits Fondet 20 s i alt 3 rd 12 s DC:

No 16 Nye Sag:

Paa Ole Olsen Oppedals Vegne mødte Haldor Haldorsen Oppedal og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at bemeldte Ole til dette Ting have indkaldet Sjur Larsen Oppedal og Knud Hemmingsen Helleland at gjøre Rede for en dem mellemværende Humle-Handel saa fremlagde han og Attest fra Forligelses

Kommissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist, bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Begge indstævnte Sagvoldere Sjur Larsen og Knud Hemmingsen mødte selv tilstæde, tilbød sig med Eed at stadfæste hvormeget Citanten tilkom af den omtvistede Humle. Citantens Sagfører erklærede sig hermed fornøyet og villig at antage Eeden, hvis de vil selv betale alt hvad nu her inden Retten bør erlægges. Sagvolderne derefter med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at Citanten haver erholdt al den ham tilkommende Andeel af Fortjenesten paa den solgte Humle, der paa den ham tilkommende $\frac{1}{4}$ Deel beløb omtrent 40 rd hvilket rigtigheden var alt hvad som tilkom saavidt de efter Deres Avvidende og Samvittighed veed den øvrige Humle som de endnu have tilbage, deraf skal de gjøre ham reede for hans $\frac{1}{4}$ Part som skal blive ham erlagt saasnart de faaer den solgt dog efter Afdrag af mueligens paagaende Omkostninger. Hvad Baadeleigen angaaer da forbeholder de dem deres Ret hos Citanten

Hermed blev denne Sag sluttet

Dommeren imodtog ifølge 1000d ProCto Species Cours, Incam: 7 rd 5 mrk 8 s til Kongen 3 rd 12 s til Justits Kassen 70 s til sammen 11 rd 4 mrk 10 s DC: Tilsvarende til Sorenskr: 2 rd 8 s til Kongen 5 mrk til Justits Fondet 20 s til sammen 3 rd 12 s DC:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Lars Jensen Oppedal, Sjur Samsonsens Helleland, Ole Anfin!! Houge.

Næste Dag den 4de Februarii blev Tinget fortsadt ved de første Rettes Dag benævnte Personer.

No 17. Nye Sag:

Hr: Provst og Ridder Niels Hertsberg, mødte paa Kingservigs Præstegields Fattig Kommissions Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Enken Christi Heljesdatter Willure at see sig overbeviist om og lide Dom til at betale og erlægge til Fattig-Kommissionen 19 Leiver Fladbrød hun skylder til Lægdslem Jorand Ellingsdtr: Willure, samt at betale denne Prosesses Omkostning Skadesløs, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Kommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderinden Christi Willure blev paaraabt men mødte ocke, ei heller nogen paa hendes Vegne

Citanten fremstillede de 2de Vidner Ole Nielsen Aga og John Pedersen Aga, som begge aflagde Lovens Eed forklarede eenstemmigen at de af Sagvolderinden Christie Heljesdatter Willure Selv have hørt at hun skyldte til Jorand de her paasøgte 19 Leiver Fladbrød. Citanten havde intet mere at tilspørge dem afskedigede

Citanten indlod nu Sagen til Doms med Paastand efter Indstevningen og at Sagvolderinden i Sagens Omkostninger {8 rd} maae ipligtes at betale 8 rd og end videre hvad Dommens Udstædelse og videre fornødne indtil Betaling skeer vil medtage.

Retten afsagde derpaa strax saadan

Dom

Kiendes for Ret lovlig stevnte og overbeviiste Enke Christi Heljesdatter Willure som icke haver mødt endten for Forligelses-Kommissionen eller her for Retten ipligtes herved at betale til Kingservigs Præstegjælds Fattig-Kommission de paasøgte 19 \skrives nitten/ Leiver Fladbrød endten forsvarelig gode in Natura eller og med Penge alt efter 4re Uvillige Mænds Skøn, samt i denne Sags Omkostninger 8 rd skrives otte Rigsdaler DC: samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornøden indtil Betaling skeer alt idømte efterkommes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incam: 4 mrk 10 s for 2 Vidner 1 mrk.

Da ingen meldte dem med videre, blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Lars Jensen Oppedal, Sjur Samsonsens Helleland, Ole Anfindsen Hougse alle med iholden Pen.

Næste Dag den 5te Februarii 1813 blev Maanedstinget fortsadt ved Stædets Sorenskriver og de første Tingdag benævnte Laugrettes Mænd.

Hvor da i Sagen No 13 Fol: 6 Svend Asbjørnsen Sexe mod Svend Olsen Sexe blev afsagt saadan

Dom

Ved de førte Vidner haver Citanten beviist at Sagvolderen, for at fortrædige Citanten haver om Natten i sidstleden December Maaned taget den Baad Citanten var kommet

1813: 8b

til Lands paa, og bragt den fra Baadstøen hen og op under Gaardens Huuser, og da han heri om Natte Tider blev greben udstødte han fornermelige Ord mod Citanten og kaldte ham en Svinehund. Sagvolderens Forhold med Baaden, synes icke at have haft til Hensigt at beskadige Citantens hafte Baad, men kun at fortrædige Citanten, hvorover denne Gierning i hvorvel den kan synes at ligne et Volds Foretagende, dog icke som Vold kan blive at ansee og straffe, hvilket ei heller Citanten haver paastaet, men heller maae blive at ansee for en fornermelig og upassende Dreng-Stræg, der med en

arbitrair Bod maae blive at afsone Det Ord Svinehund, hvormed Sagvolderen haver udskieldet Citanten, kan icke siges at være Citantens Ære og Lempe for nær, men som et høyst ubeqvems Skiolds-Ord der ifølge NL 6 – 19 – 4 Art: maae blive med en Penge straf at afsone thi Kjendes for Ret: Sagvolderen Svend Olsen Sexe ipligtes herved for hans fortrædigende og ulovlige Forhold med Baaden og brugte utilbørlige Skjelds-Ord mod Citanten Svend Asbjørnsen Sexe, at bøde til Kingservigs Præstegields Fattig Kasses Fond 30 rd skrives tredive Rigsdaler DC: og til Citanten i denne Sags Omkostninger 25 rd skrives frem og tyve Rigsdaler DC: samt end videre denne Doms Udstædelse Forkyndelse Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer Alt idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Derpaa blev publiceret.

1. Skiøde fra Kreditorerne i Skiftet efter Britha Høll til Halsten Asbjørnsøn paa 9 Marker Smør med Bygl: og Herl: i Høll No 125 for Penge 400 dr dat: 12 Nob: 1811 afgift til Kongen af Tingl: 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s af Pante attesten 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s $\frac{1}{2}$ pCto 2 rd.
2. Do: fra John Hansøn Westrem til Endre Halstensøn Garethun paa 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ Mrkr Smør 1 $\frac{3}{4}$ gds: med Bygl: og Herl: i Lillethun No 111 for 2000 dr dat: 31 Deb: 1812 afgift til Kongen af Tingl: 3 – 3 – 4 s Fondet 5 mrk Pante attesten forhen skreven, til Kongen 1 – 1 - 5 fondet 1 mrk 11 s $\frac{1}{2}$ pCto 10 dr
3. Do: fra Giert Olsøn Aalvigen til Niels Giertsøn paa den anden halvedel af indr: Aalvigen \No 178/ som efter aftag er 1 $\frac{1}{2}$ Løb Smør {1 Huud} for 600 d Vilkaar 1050 d dat: 1 Feb: 1813, afgift til Kongen af Tingl: 2 – 3 - 10 s fondet 3 mrk 2 s af attesten om Pant 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s $\frac{1}{2}$ pCto 8 – 1 – 8 s-
4. Do: fra Ølver Sjørson Børve til Brynild Ølversøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Huud i Dønne, No 4 yttre Thun og $\frac{1}{4}$ Løb Smør i Aakre øde med B: og H: og $\frac{1}{4}$ Løb Salt overbygl: i bemeldte Aakre i Kingservig for 400 d Vilkaar 450 d dat: 1 Feb: 1813 Kongen af Tingl: 2 – 0 – 3 s fondet 0 – 2 – 13 s af Pante attesten til Kongen 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s Forhøjelse af Notarial Attesten 18 s $\frac{1}{2}$ pCto 4 – 1 – 8 s.
5. Do: fra Niels Torbiørnsøn Trones til Niels Torkildsøn Langesætter paa 2 pd: 6 mrk Sr: $\frac{1}{2}$ Hud med Bygl: og Herl: i Trones No: 23 i Kingservig, men efter Panteregisteret $\frac{3}{4}$ Løb Sr: $\frac{1}{2}$ Hud for 299 dr dat: 1 Feb: 1813 Kongen af Tingl: 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s ligesaa af Panteattesten $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 2 – 12 s.
6. Do: fra Wigligs Hansøn Rogde nu Sexe til Hans Wigligsøn paa 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{1}{6}$ Hud med Bygl: og Herl: i Rogde No 23 for 412 rd dat: 1 Feb: 1813 afgift til Kongen af Tinglæsningen 2 – 3 – 10 s fondet 3 mrk 2 s af Pante attesten Kongen 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 0 – 7 s.
7. Do: fra Tore Wichingsøn Jøssendal til Ole Toresøn paa halve bruget $\frac{1}{4}$ Løb 7 $\frac{1}{4}$ mrk Sr: Smør!! Med Bygl: og Herl: i Jøssendal No 5 for 600 d, Vilkaar 250 d dat: 2 Feb: 1813. Kongen af Tingl: 2 – 3 – 10 s fondet 0 – 3 – 2 s Panteattest Kongen 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s $\frac{1}{2}$ pCto 4 – 1 – 8 s.

8. Do: fra Do: til Wiching Toresøn paa det andet halve brug $\frac{1}{4}$ Løb 7 $\frac{1}{4}$ mrk Sr: med B: og H: i Jøssendal No: 5 for 600 d Vilkaar 250 d dat: 2 Feb: 1813. Kongen ligesom ved ovenstaaende og hertil forh: af Not: At: 18 s $\frac{1}{2}$ pCto 4 – 1 – 8 s.

9. Do: fra Aslak Tomessøn Seliestad til Tormod Aslaksøn paa 12 mrk Smør i Seljestad No 32 med B: og H: for 280 d og Vilkaar 150 d dat: 2 Feb: 1813 afgift til Kongen af Tinglæsningen 2 – 0 – 3 s fondet 2 mrk 13 s af Panteattesten Kongen 2 – 0 – 3 s Justids fondet 2 mrk 13 s. Not: Att: 18 s $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 0 – 15 s

10. Do: fra Giert Olsson Aalvigen til Anve Iversøn Hallanger paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør 6 $\frac{3}{4}$ mrk Sr: 1 Hud Landskyld i Sætvedt \No 31/ med under liggende Plads Goutetvedt for 200 dr dat: 3 Feb: 1813 Tingl: til Kongen 1 – 2 – 2 s Justids fondet 1 mrk 14 s Pante attest 2 rd 3 s fondet 2 mrk 13 s $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 0 – 0

1813: 9

12!! Bygselbrev fra Lars Larsøn Bleje til Knud Heliesøn Aase paa 6 mrk Smør i Schieggedal No 40 dat: 2 Feb: 1813 afgift til Kongen af Tingl: 1 – 2 – 2 s fondet 1 mrk 14 s $\frac{1}{2}$ pCto 12 s. Ligesaa af Reversen til Kongen og Fondet

13. Skifte efter John Gundersøn Qvalvig sluttet 30 Debr: 1812, hvorved 1 pd: 4 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{3}{8}$ Løb Salt er udlagt Enken Jorand Olsd: og Børn

14. Do: efter Aagothe Larsdr: Medhuus sluttet 21 Deb: 1812 hvorved 1 Stabur 60 d er udlagt datteren Ragnilde.

15. Do: efter Svend Svendsøn Mouge sluttet 8 Deb: 1812, hvorved 1 Stue for 50 d er udlagt Enken Giertrud

16. Pantebrev fra Tormod Aslaksøn Seliestad til Kingservigs Præstegields Fattig Kasse stor 200 d mod Pant 12 Mrkr Smør i Seliestad No 32 dat: 2 Feb: 1813. Afgift til Kongen af Tingl: 1 – 1 – 2 s fondet 1 mrk 14 s forhøvelsen af Not: At: Paategningen 18 s.

17. Do: fra Aslak Larsøn Lione til Johannes Iversøn Erdal stor 1400 d mod Pant Lione 1te Thun No 55 dat: 2 Feb: 1813 afgift til Kongen af Tingl: 3 – 3 – 4 s fondet 5 mrk

18. Do: fra Ole Torsøn Jøssendal til Jacob Jørgensøn Hildal stor 600 d mod Pant Jøssendal No 5 dat: 2 Feb: 1813 Kongen 2 – 3 – 10 fondet 3 mrk 2 s {forh: 18 s for}

19. Dispensation, hvorved Tore Wichingsøn Jøssendal deler sin gaard mellem sine 2 Sønner Ole og Wiching dat: 1 Feb: 1813. Kongen 4 – 1 s fondet 15 s.

20. Testamente mellem Peder Nielsøn Sebbe og Torbjør Endresd: Lund, dat: 6 Augusti 1812. Kongen 1 – 2 – 2 s fondet 1 mrk 14 s.

21. Vilkaarsbrev fra Niels Giertsøn Aalvigen til Forældrene Giert og Christie paa aarlig Vilkaar af Aalvig, dat: 1 Feb: 1813 Kongen 3 – 3 – 5 fondet 80 s.

22. Do: fra Brynild Ølversøn Børve til Forældrene Olver og Christie paa Levekaar af Dønne dat: 1 Feb: 1813. Kongen 2 – 3 – 10 s fondet 3 mrk 2 s for Paategningen 18 s.

23. Do: fra Ole og Wiching Toresønner Jøssendal til Forældrene Tore og Giøri paa levekaar af Jøssendal datr: 2 Feb: 1813 Kongen 2 – 3 – 10 s fondet 3 mrk 2 s Not: at: 18 s

24. Do: fra Tormod Aslaksøn Seliestad paa aarlig levekaar til Forældrene Aslak [og] Ingerbor og Broderen Tomas datr: 2 Feb: 1813. Kongen 1 – 2 – 2 s fondet 30 s Not: at: 18 s

25. Protest fra Forman nedlagt mod det af Sexe Leilændinge indgangne Forlig med Hovlands Opsiddere dat: 9 Debr: 1812 Kongen 1 – 2 – 2 s fondet 30 s.

26. Afkald fra Iver Anfindsøn Aalvigen til Engel Rietvedt og Knud Oppedal for Arv 350 d dat: 2 Feb: 1813 Kongen 1 – 0 – 4 s fondet 1 mrk 4 s

27. Do: fra Peder Heliesøn Aga til Samson Pedersøn Fresvig stor 53 – 90 s dat: 3 Feb: 1813.

28. Do: fra Jon Olsson Jaastad til Lars Iversøn Oppedal den ældre stor 135 – 33 s dat: 3die Feb: 1813.

29. {Do:} \Afl: Obl:/ fra Elling Sjurssøn mid Sexe til Svend Svendsøn Krogevig stor 300 d dat: 4 Feb: 1810 tingl: 7 s: M: qvit: 15 Janv: 1813 for alt. Kongen 1 – 0 – 4 s fondet 20 s.

30. Do: fra Samson Olsson Freim til Jacob Jacobsøn Freim stor 300 d mod Pant Freim No: 17 dat: 7de Martii 1807 tingl: 28 Octb: 1807 qvit: 30 janv: 1813 for alt Kongen 1 – 0 – 4 s fondet 20 s.

31. Do: fra Aslak Tomass: Seliestad til Johannes Larsøn Qvæstad stor 99 – 84 s mod Pant Seliestad No 32, dat: 30 Octb: 1787 tingl: 31 s: M: qvit: 5 Maii 1799 alt Kongen 50 s fondet 10 s.

32. Do: fra Knud Aslaksøn Scheje til Peder Halvorsøn Børse stor 200 d mod Pant Scheje No: 79 i Graven/ dat: 24 Octb: 1792, tingl: 5 Junii 1793 qvit: 10 Deb: 1812 alt Kongen 4 mrk 10 s fondet 15 s.

33. Do: fra Sjur Olsson Rondestvedt til Anders Larssøn Torsnæs stor 199 mod Pant Rondestvedt No: dat: 11 Junii 1805 tingl: 12 s: M: qvit: 3 Feb: 1813 alt. Kongen 4 mrk 10 s fondet 15 s.

Efter skeed Udraab meldte sig ingen mer der havde noget at i Retteføre thi blev dette Maanedsting hævet.

Laugrettet blev betalt 4 mrk 8 s hver daglig er i 5 dage 15 rd A v W S Koren

Ole Haldorsøn Helleland, Lars Jensøn Oppedal, Sjur Samsonsøn Helleland, Ole Anfindsøn Hougse alle med iholden Pen

Aar 1813 den 6 Februarii blev Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland, af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Ole Larsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, og Michel Endresen Helleland.

Hvor da i Sagen Fol: 7 Korporal Svend Olsen Mæland mod Torcild Eliassen Langesæter blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag haver Citanten Korporal Svend Olsen Mæland icke kunnet bevise Sigtelsen at Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter skal have truet Citantens Hustrue Aase at udlevere ham, de til Pant for nogle Penge af hende udleverede et Aaklæde, en Jærn Værsked, en Slibesteen og en Skjelskrabe, tvertimod have Vidnerne forklaret, at hun venskabelig og godvillig udleverede dem Vel haver Citantens Hustrue inden Retten sagt, at Sagvolderen forud, dog uden Vidners Overvær sagde til hende, at han havde hendes Mands Tilladelse til at erholde hos hende Pant for Pengene og efter Sagvolderens Forklaring om Sagens Sammenhæng, synes det sandsynligt, at han baade kan have faaet bemeldte hendes Mands Tilladelse og sagt samme til hende men da alt herom anførde, er noget ganske ubeviist, saa kan ved Dommen ingen Hensyn derpaa tages Alle Vahre Sagvolderen bekom, lovede han at Citanten skulle erholde tilbage, naar Gjelden blev betalt, og nu efterat den er betalt og alt det øvrige tilbageleveret, undtagen Skjelskraben, den Citantens Hustrue under Sagen siger: at hun formoder ligger i en af hendes Naboers Nøst, men som hun icke haver paakrævet at udlevere den At den icke er formelig tilbageleveret, synes icke at grunde sig i Modvillighed, men i den Sagvolderens simple Formenende: at det staaer Eieren frit for at tage den der, hvor den ligger naar den vil men da det tilkommer Sagvolderen at tilbagelevere de bekomne Vahre, naar Gjelden er betalt, saa bør han og her til kjendes pligtig I øvrigt finder Dommeren icke, at det ham overbeviste Forhold haver været ulovligt, saa at ham kan blive at paalægge endten Bøder, eller til Citanten!! (Citantens) Sags Omkostninger, men Sagen synes at grunde sig i Citantens lange Fravær i Garnison i Bergen fra hans Huus og/ Hustrue i Hardanger og andres Fortællinger om det passerede: thi Kjendes for Ret: Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter ipligtes herved under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, at udlevere til Citanten Korporal Svend Olsen Mæland eller hans Hustrue Aase Ommundsdatter den bekomne Skjelskrabe i saadan Stand, som han imodtog den, hvis icke han det gjør, da at betale i Penge saa meget, som 4 Uvillige Mænd ansee en forsvarlig god og nye Skjelskrabe at vil koste at forskaffe I øvrigt frifindes Sagvolderen for Citantens videre Tiltale Processens Omkostninger ophæves Den befalede Sagfører Hr: Prokurator Baades Sallarium billiges med 50 rd DC: \i/ Betragtning af hans 14 til 15 Miiles lange Reiser frem og ligesaa tilbage, uden at have haft andre end denne Sag at behandle, der haver foraarsaget ham megen Tidsspilde og Besværlighed, hvilke 50 rd tilligemed hans Skyds Regning i alt 209 rd 1 mrk 8 s DC: skrives toe Hundrede og nie Rigsdaler 1 mrk 8 s Dansk Courant bliver ham at udbetale af det offentlige efter Amtets nærmere Foranstaltning. A v W S Koren.

Ole Larsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen ibm: alle med iholden Pen.

Martii Maanedsting 1813

Aar 1813 den 1ste Martii blev det sædvanlige Martii Maanedsting, sadt efter sædvanlig Bekjendtgjørelse paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal og Lars Thoresen Oppedal.

Hvor da Allerunderdanigst blev publiceret:

1. Plackat af 2 Januarii 1813 Om hvorledes Bøder for Postens Forsinkelse skal udredes af alle for en og en for alle Postbønder imellem 2 Postaabner Steder hvor Forsinkelsen er skeet, naar den skyldige ei kan udfindes.
2. Plackat fra Statholderen i Norge om Skydsbetalingen ad interim i Rigsbankpenge dat: 3 Febr: 1813.
3. Kongelig Reskript af 5 Januarii 1813 om Finants Forvaltningen for Fremtiden
4. Foundation for Rigsbanken dateret 4te Januarii 1813
5. Plackat af 5te Januar: 1813 hvorved Plackat af 29de October 1812 angaaende Qvarteerpenge udvides til Norge. Denne sidste findes foran paa Febr: Maanedsting der ogsaa Publiceret

1813: 10

6. Trykte Bekjendtgjørelse fra det Kongel: Oeconomie og Commerce Collegium om (A.....) Gaarde og Huuse i Kongerigerne dat: 15 Januarii 1813
7. Trykt Bekjendtgjørelse om Forholdet af Specier i Told og Fyr Afgifter mod Rigsbankdaler dat: (..) Januarj 1813
8. Plackat om Præmie {for} i Rigsbankpenge for Indførsel af Kornvahre til Norge dat: 29 Januar: 1813
9. Cancellie Skrivelse af 9de Januarii 1813 om Forbud for Kaperførere at opbringe Danske Skibe derfor (derfra?) en Dansk Havn til en anden.
10. Plackat af 25 Januari 1813 om det stemplede Papiirs Brug 1813. NB see neste Dag.

Da ingen meldte dem med noget, blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal, Lars Thoresen Oppedal

Neste Dag den 2den Martii 1813 blev Maanedstinget fortsadt ved de samme Rettens Personer som i Gaar

Hvor da blev publiceret

11. Plackat af 23de Januarii 1813 at 1/6 Rigsdalerstykkerne maae i de Kongelige Kasser modtages for 1/6 bankdaler.

Derefter blev publiceret følgende Almues Breve og Documenter

No: 1. Pante Obligation dateret 1ste Martii 1813 udstædt af Johannes Michelsen Mansager til Lars Larsen Bleye og Haagensen!! Bratespe for 116 2/3 Rigsbdl: \S: V:/ mod 1ste Prioritet i Mansager
Matr: No: 2. Betalt Tinglysn: til Sorenskr: 72 s til Kongen 30 s til Justits f: 6 s Stbstl:

Da ingen meldte dem med videre blev med Tingets Fortsettelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal, Lars Thoresen Oppedal alle med iholden Pen.

Næste Dag den 3de Martii 1813 blev Maanedstinget fortsadt ved de samme Rettens Personer som første Dag.

Gammel Sag No: 11 Fol: 5. Lænsmand Anders Josephsen Lillegraven med flere mod Trond Svendsen Lillestøl.

Citanterne selv tilstæde eskede Sagen i Rette og vilde anhøre hvad Sagvolderen havde at iretteføre.

Sagvolderen Trond Svendsen Lillestøl Selv tilstæde mødte

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen Trond Svendsen Lillestøl tillades det uopsigelig fra Eiernes Side at forblive paa Pladset og bruge samme efter sin Fæsteseddel fremdeeles end nu i 10 Aar nemlig indtil Foraaret 1823, imod at svare Afgifter i Arbeide som hidtil Udsiges han af Eierne inden Juulen foran bemeldte Aar 1823, da skal han fravige Pladsen bemeldte Foraar men udsiges han ei da at fravige Pladset, tillades ham fremdeeles at beholde Pladsen under samme Vilkaar saalænge han forbliver uopsagt, men være pligtig efter begiering(?) Aar 1823 at vige {hvad} neste Foraar efterat han forinden foregaaende Juul foran er bleven lovligen udsagt, hvad endten de lade ham hensidde et eller flere Aar uopsagt efter bemeldte tie Aar fra nu er forløbne Sagvolderen Trond derimod skal det staae frit for, fra denne Dag af at forlade Pladset, naar han ickun

forinden Kyndelsmisse samme Aar han flytter, derom Vidnesfast underretter Eierne Løen paa Pladsen skal han holde vedlige samt Løven, saalænge han forbliver paa Pladsen, dog uden ringeste Ansvar for i hvad Tilstand den befindes naar han forlader den, da den nu er gammel og brøstfældig, dog maae han icke nedrive, bortage eller opbrænde den ved Afreisen, men lade den staae saaledes som han haver benyttet den Skov, saavel til Brænde som Jærdefang maae han ei hugge uden efter Udvisning og skal han være pligtig at afflække Næveren \og Barken/ og henlægge paa brugelig Maade i Stabel i Skoven til Eiernes Nyttelse og Afhentelse af dem Det fornødne her af som og til Løens Vedligeholdelse, samt til Floren, den han ved Afreisen bør skaffe i brugbar god Stand efter sig, skal ham af Eierne Udvises inden 1ste November hvert Aar, hvad han til nestpaafølgende Aar behøver, hvorom han bør gjøre Forlangende hos Eierne Den lille Løe paa Nyestøls Backerne bør han og holde vedlige og efterlade sig i brugbar taalelig god Stand Hæskje Troe og Kornstaure skal han \og/ erholde udvist, om han det forlanger, men være pligtig hvad enten han kjøber dem hos andre eller faaer dem udvist hos Eierne som det øvrige uden Betaling, at efterlade sig uden vederlag al Heskje Troe og alle Kornstoure paa Pladsen naar han reiser, uden ringeste Vederlag derfor Stuehuset, Staburet og Sælshuset paa Nyestøl, med samt hvad flere Huuse han mueligens kan opbygge, ere hans Eiendom og naar han flytter maae bort tages inden et Aar efter han er bortflyttet, med mindre han erholder Tilladelse der længere at lade dem henstaae. Han maae icke have fleere Creature endten af store eller smaae i Eiernes Græsgange eller Beiter, end dem han Vinterfører paa Pladsen, og om han bringer Faarene i andet Beite maae han ei i deres Sted sætte andre Creature men være frie for at svare Gjetsel, naar han haver Faaer i Beitet.

Forestaaende blev alle samtlige Parter forelæst og af dem vedst(.....) sig tilført, hvorefter Parterne haandræktes som venner og vel forligte.

Da ingen meldte dem med videre, blev hermed sluttet, og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal, Lars Thoresen Oppedal alle med iholden Pen.

1813: 10b

Næste Dag den 4de Martii 1813 blev Tinget fortsadt ved de første Rettens Dag anførte Rettens Personer:

No: 18. Nye Tingsvidne Sag:

Hadl Nielsen Rondestvedt og Ole Ricoldsen Wichnes, mødte paa (egne) og en stor Deel af Almuens Vegne i de 3de Sogne Gravens, Ulvigs og Eidfjords Som til sammen (...).es Gravens Præstegjeld, og meldte: at icke aleene Komparenterne selv, men og man(ge) andre der i Præstegjeldet lade ofte bygge Jagter og Fartøyer, som fornødne for Almuen (for) dermed at føre deres Vahre til nærmeste Kjøbstæd

Bergen, hvortil de have en Søveie (paa 1)2 til 16 Miile men at der ikke i bemeldte tre Sogne gives andre eller flere som forstaae (at by)gge saadanne Fartøyer end Sjur Sjursen Hjeltnes, og dennes Søn Sjur Sjursen, som (Fader)en dertil haver oplært bemeldte Sjur Sjursen den ældre er nu henved 60 Aar gammel og (begy)nder at svækkes meget til saa svært Arbeide, Sønnen er nu 20 Aar gammel, og da han (sted)se haver været med sin Fader i Arbeide ved Jagte Bygning, fra hans spæde Aar, saa er han (alle)rede meget vidt kommen og snart vil kunne forestaae et saadant Arbeide, hvori (ing)en flere er bevandte end bemeldte Fader og Søn, hvorover ei aleene Comparenterne (men) en stor deel af Almuen, ja den største Deel ville blive sadt i stor Forlægenhed (at) ermeldte Sjur Sjursen den yngre skulle blive udkommanderet i Krigstjeneste (v)ar Comparenterne begiærende, at den nu meget talrig tilstæværende Almue af (erm)eldte 3 Sogne herom maatte tilspørges, og deres Svar tilføres Protokollen:

Paa til(spør)gende erklærede Almuen: at der i hele bemeldte Gravens Præstegields 3de Sogne ikke gives (me)re end ermeldte Sjur Sjursen Hjeltnes den ældre og yngre som forstaae at bygge Jagter (og) store Fartøyer at Faderen nu ældst og svekkes saa meget, at han ikke kan undvære (si)n Søns Nerværelse og Hielp ved saadanne Fartøyers Bygning at der i Præstegiel(de)t idelig bygges saadanne Fartøyer, og aldrig noget Aar, at der jo bygges et eller toe (st)ykker at saadanne Fartøyer er høyst fornødne og aldeles umistelige for Almuen (me)n nødvendig maae have dem til at bringe alle deres Vahre paa dem til Bergen og Stavanger, og igien derfra afhente Fornødenheder At Bøygden ville lide en ubodelig Skade og mange tabe i megen af deres Nærings Drift, hvis ermeldte Sjur Sjursen den yngre skulle blive frataget Bøygden og udkommanderet i Krigstjeneste hvorfor den hele talrige forsamlede Almue, var begiærende, at der maatte indgives Allerunderdanigst Ansøgning til hans Majestæt: at saalænge andet ungt Tienstdygtigt Mandskab gives, ermeldte Sjur Sjursen Hjeltnes den yngre da ei maatte blive dem frataget, paa det han kunde blive fuldkommen oplært af sin Fader til (at) bygge Jagter og andre store Fartøyer, som hans Fader er den eneste der i Præstegieldet der forstaae at bygge, og som ere den heele Almue høyst fornødne.

Da ingen havde videre at tilføre blev hermed sluttet og det passerende Comparenterne meddeelt i Tingsvidne Form. Retten imodtog Incam: \til Sorenskr:/ 74 Rbs Tilsvarspenge 20 Rbs til Kongen 38 Rbs til Justits Fondet 9 Rbs, som blev betalt med 8 rd 4 mrk 14 s

No 19 Nye Tingsvidne Sag:

Halvor Pedersen Børsem med Curator Hans Westrem og Ole Iversen Børsem, som Curator for Niels Pedersen Børsem, mødte for Retten og Declarerede: at Comparenternes Fader Peder Halvorsen Børsem ved Døden afgik den 11te Januarii sidstleden og paa sin Sygesæng, dog med fuldkommen Sands og Samling, paa 6te Dag førend han døde, forfattede paa slet Papiir i Tilkaldte Vidners Overvær, sin sidste Vilje og Bestemmelse saaledes: at ældste Søn Comparenten Halvor skal efter hans Død erholde Gaarden Wambeim for 1200 d hvis han derom inden Skiftet kan komme i Foreening med sin Moder den Afdødes Enke, hvis ikke skal han dog have den halve Deel af bemeldte Gaard Wambeim for 600 d Næst ældste Søn Niels Pedersen Børsem, skal have Gaarden Børsem for 800 d og at Moderen skal bestyre den indtil alle Børnene ere opdragne, og derefter nyde Vilkaar eller Levekaar af Gaarden den 3de Søn Lars Pedersen skal have den Afdødes Jord i (Fy?)lkedalen for 500 rd og frie for Vilkaars Svarelse med mindre nogen af de andre Børn kunde formedelst Svaghed behøve samme, med samt nogle faa flere Bestemmelser af mindre Betydenhed, alt efter den Afdødes egenhændige Opsatte eller Ud(vi)st paa slet Papiir, det de nu fremlagde, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Comparenterne fremstillede derpaa de 3 Mænd Johannes Johannesen Spaanem Ole Iversen Børsem, og Anders Larsen Wambeim hvilken sidste er den (.....)des Laugværge bemeldte 3 Mænd bleve paamindede om Eedens Vigtighed (.....) Lovens Eed at ville sige Sandhed og intet

1813: 11

fordølge: forklarede: den 5te Januarii sidstleden vare de alle 3 som tilkaldte Vidner tilstæde paa Gaarden Børsem i nu afdøde Peder Halvorsen Børsems Stue, hvor denne syg og svag af et Kræftsaar paa Tungen hvoraf han Døde, sad ved Bordet i sin Stue og med fuldkommen Sands og Samling, forklarede Vidnerne som tilkaldte, hvorledes han vilde med hans eiende Gaardebrug skulde forholdes efter hans Død, men da han formedelst Kræftsaaret paa Tungen taledet noget utydeligen bad Vidnet \Johan: J: Sponheim/ ham selv at opsætte paa et Stykke Papiir sin Vilje og Bestemmelse, hvilket han /: den nu afdøde Peder Halvorsen Børsem :/ strax gjorde i deres /: Vidnerne :/ Overvær og skrev det alt med egen Haand og underskrev sit Navn og Dato, hvorefter Vidnerne underskrev til Vitterlighed, hvilket det af Comparenterne fremlagde Papiir udviiser, da er det selv samme som den nu afdøde den gang selv skrev Da han havde Skrevet som her anført, sagde han kort efter at han endnu havde glemt noget, hvorefter Vidnet Ole Iversen Børsem efter den syges Forlangende skrev det neden paategnede, og da Vidnet havde skrevet det, læste den syge det selv igiennem, og sagde at det var rigtig paategnet efter hans Vilje og Meening Videre vidste Vidnerne ei at forklare i henseende den fremlagde og dem nu foreviste Seddel eller \om/ den Afdødes Bestemmelse og sidste Vilje paa nermere Tilspørgende forklarede de: at stemplet Papiir var icke at erholde i det heele Præstegield, og Sorenskriveren boede henved 3 Miile fra den Afdøde, saa at hans Bestemmelse ei annerledes end paa slet Papiir kunde forfattes. Videre forklarede de: at den Afdøde var Vidnerne og enhver anden stedse bekjendt som en fornuftig og betænksom Mand der vel forestod sine Anliggender, og sagde den \nu/ Afdøde til Vidnerne, at han længe havde overveiet og betænkt hvad han her bestemmede, og tilkaldte han sin Hustrue og alle voxne Børn at anhøre hans Bestemmelse Af de øvrige Børns Formyndere var tilstæde Isach Sjøvatsen Wambeim, John Hansen Westrem og Ole Olsen Opheim, som erklærede at de for deres Myndlingers Vedkommende intet havde imod den af deres Fader ovenanførte Bestemmelse De Formyndere, som her icke møde nu erklærede de tilstædeværende at dette Tingsvidnes Optagelse her i Dag var dem vitterligt, skjøndt de ei dertil var lovformelig indstævnte, og at de have erklæret, at de ligeledes for deres Myndlinger ei heller have imod den af Faderen gjorde Bestemmelse, hvis den nyder Kongelig Konfirmation.

Alt forestaaende blev af Protokollen oplæst og af enhver vedkommende tilstaaet rigtig tilført, hvorefter {Comparen} \Requirenterne/ begiærede sig det passerende i Tingsvidne Form beskreven meddeelt.

Sorenskriveren imodtog til sig Incam: 74 Rbs Tilvarspenge 20 Rbs for 3 Vidners Afhørelse 20 Rbs til Kongen 45 Rbs til Justitsfondet 11 ½ Rbs som alt blev betalt med 10 rd 4 mrk 2 s DC:

No 20 Nye Sag:

John Hansen Westrem mødte for Retten, og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Peder Johnsen Rogde, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger til at betale for en ackorderet Hest 700 rd med mer, alt efter Attestens Formeld, videre fremlagde

Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til {Forligelses} \Retten/ er bleven henviist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Peder Johnsen Rogde selv tilstæde anhørde bemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel, og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Da Dagen nu var forløben og silde Aften, saa blev hermed for i Aften sluttet og Sagens Fortsættelse tilligemed Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal.

Næste Dag den 5te Martii 1813 blev Tinget fortsadt ved de første Dag benævnte Rettens Personer:

Hvor da blev foretaget Sagen No: 20 udsadt fra i Gaar imellem John Westrem og Peder Rogde.

Begge Parter mødte selv tilstæde: Citanten fremstillede som 1ste Vidne i det samme som Vidnet skulle tilføres bleve Parterne saaledes forenede: Citanten John erholder 100 rd DC: i Fosterløn for Hesten og nyder Foraarspløying eller saakaldet Vaarværk for sit paaboende Jordebrug indeværende Foraar 1813. Citanten og Sagvolderen Peder Rogde eie Hesten til sammen for ovenpaasøgte Kjøbesum 700 rd samt ermeldte Fosterløn 100 rd, saa skal og paa Hestens Værd beregnes denne Sags Omkostninger.

Sorenskriveren imodtog til ham Selv Incam: 74 Rbs: Tilsvarende 20 Rbs, for 6 Vidner at afhøre uden at tilføres Protokollen 32 Rbs til Kongen 50 Rbs og til Justitsfondet 13 Rbs som alt til sammen blev betalt med 71 rd 4 mrk 14 s DC: hertil kommer som til Extra Kommission og Indstævning udlagt den Sum 12 rd 1 mrk 4 som alt bliver

1813: 11b

at tillægge Hestens Værd bemeldte Omkostninger bleve nu alle betalte saa at Hestens egentlige Værd nu er 800 rd

Da ingen meldte dem med videre blev hermed sluttet og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Lars Jensen Oppedal alle med paaholden Pen

Neste Dag den 6te Martii 1813 blev Maanedstinget fortsadt ved de første Rettes Dag benævnte Rettens Personer

No: 21 Nye Sag:

Helje Ommundsen Buer mødte for Retten tilligemed Thomas Michelsen Schjeggedal, hvilke efterat Dommeren havde uden at tilføre Protokollen afhørt 4re Vidner 2 paa hver Side, bleve enige om: at naar Citanten Helje her inden Retten nu aflægger sin Eed paa at han for {bekommet} \solgt/ Smør hos Sagvolderen ickun haver bekommet 143 rd DC: skrives et hundrede og tre og fyrgetyve Rigsdaler DC: saa skal Sagvolderen Thomas Michelsen Schieggedal betale til Citanten Helje Buer de her paasøgte 3 1/3 Rbd: skrives tre en tredendeel Rigsbankdaler, samt det halve af denne Sags Omkostninger paa begge Sider

Helje Ommundsen Buer blev paamindet om Eedens Vigtighed og derfter med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede icke at have modtaget af Sagvolderen \mere/ end 143 Rd DC: og altsaa at komme til gode hos Sagvolderen de her paasøgte 3 1/3 Rbd:

Sagvolderen betalede nu strax inden Retten ermeldte 3 1/3 Rbd: samt begge Parter denne Sags Omkostninger

Dommeren imodtog Incam: 4 mrk 10 s DC: for 2 Vidner 16 s af Sagvolderen som Contra Citant ligeledes Incam: 4 mrk 10 s og for 2 Vidner 16 s i alt af dem begge til sammen 30 Rbs med 1 rd 5 mrk 4 s DC:

No: 22.

Niels Handeland og Helleig Aarthun begge af Søvde Sogn, fremlagde de beskickedede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have paa samtlige Søvde Sogns Almues vegne indkaldet Kjøstov Iversen Egevig til at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Bøder med Sags Omkostninger for at have udskjeldet den saa kaldte Hellandsbygd for Tyve med videre

Sagvolderen Kjøstov selv tilstæde vedtog lovlig Varsel

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Kjøstov Iversen Egevigen erklærede nu inden Retten, at saafremt han havde talt eller sagt noget til Fornermelse for Citanterne eller Hellands Bygds Beboere, da var saadant udtalt af ham i Beskjenket Tilstand og i Ubesindighed, og derfor af ham her tilbagekaldes icke at bør komme dem til ringeste Æres eller Agtelses Forkleinelse i nogen Maade, da han herved erklærer intet paa dem at have at kan udsætte

til Klageren betalede han nu inden Retten til noget vederlag for Citanterne i denne Sags hafte Omkostninger 2 Rbd: og til Røldals Sogns Fattig \Kasse/ 1 Rbd: saa betalede han og alle Omkostninger her for Retten til Dommeren, hvormed Citanterne erklærede dem fornøiede og denne Sag afgjort, hvorefter begge Parter haandræktes som Venner og vel forligte. Ole Olsen Aadland modtog den 1 Rbd: med 6 Rd DC: til Røldals Fattig Kasse at levere Sognepræsten Hr: Willumsen Dommeren imodtog Incam: 74 Rbs Tilvarspege 20 Rbs til Kongen 38 Rbs til Justitsfondet 9 Rbs alt med 8 rd 4 mrk 14 s DC:

Da ingen meldte dem med videre saa blev hermed sluttet og Tinget udsadt til Mandags.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Jensen Oppedal og Lars Thoresen Oppedal.

Nestfølgende Mandag den 8de Martii 1813 blev Maanedstinget fortsadt af Stædets Sorenskriver og de foran benævnte Laugrettes mænd.

Penge Udbydelse:

Hos Hardanger ...(?) Overformynderie er strax at faae laane 2000d Rigsdl: Umyndiges Midler imod Reskriptmæssig Pant dette haver og været bekjendtgiort paa dette Ting de forrige Tingdage

Derefter blev tinglæst

No: 1. En Pante Obligation tinglæst første Rettens Dag, see Fol: 10.

2. Skiøde fra Tollef Kielsøn Bagne til Tollef Halstensøn paa 2 pd: 6 Mrkr Smør $\frac{3}{4}$ Huud med Bygsel og Herlighed i Bagne i Ulvig No: 67 for 500 Rbdl: Vilkaar 250 Rbdl: dat: 5 Martii 1813 til Kongen af Tingl: 39 Rbs fondet 9 Rbs: af Pante attesten 19 Rbs: fondet $4\frac{1}{2}$ Rbs: Notarial attest forhøyelse 36 s Rb: $\frac{1}{2}$ pCto 3 - 72 s Rbds

3. Do: fra Sjur Larsøn Sæd til Lars Sjursøn paa $13\frac{1}{2}$ Mrkr Sr: med Bygl: og Herlighed i Sæd No: 97 for Penge 10 Rbd Vilkaar 15 Rbd dat: 5 Martii 1813 Tingl: {Kongen} \Sorensk:/ 24 Rbs Kongen 10 Rbs: Justids Fondet 2 s Rb: Pante attest til Sorenskriveren 45 s Rb: Kongen $19\frac{1}{2}$ Rbskl fondet $4\frac{1}{2}$ Rbskl $\frac{1}{2}$ pCto 12 Rbskl

1813: 12

4. Ditto fra Anders Larsøn Wambeim til Lars Andersøn paa $\frac{1}{2}$ Løb $4\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{3}{8}$ Hud med Bygl: og Herl: i Wambeim 51 for 200 Rbd N: V: dat: 5 Martii 1813 Til Sorenskriver 84 Rbsl: Kongen 34 Rbs: fondet 8 s: Panteattest 48 s Kongen $19\frac{1}{2}$ s Fondet $4\frac{1}{2}$ s Not: at: 1 - 4 - 2 s Rb: $\frac{1}{2}$ pCto 1 Rb

5. Ditto fra Kreditor og Arvinger i Skiftet efter Ole Andersøn Medhuus til Sønnen Anders Olsøn paa $9\frac{3}{8}$ Mrkr Smør i Medhuus No 107 i Graven for 200 Rbd og Vilkaar 100 Rb dat: 6 Martii 1813. Tingl: Sorenskriveren 84 s Rb Kongen 34 s Rb: fondet 8 s Rb Pante attest 48 s Kongen $19\frac{1}{2}$ s fondet $4\frac{1}{2}$ s Not: at: 10 mrk 2 s $\frac{1}{2}$ pCto

Da mere formedelst silde aften ei kunde fortfares udsættes Tinget til i Morgen da flere Documenter skal vorde Tinglæste
A v W S Koren

Ole Hougse, Sjur Helleland, Lars Oppedal, og Lars Oppedal alle holt i Pennen.

Næste Dag den 9 Martii continuerede Tinget.

6. Ditto fra Knud Omundson Mouge til Omund Knudson paa 1 pd: 16 Mrkr Smør 4/11 Hud 10/11 Løb Salt med B: og H: i Mouge No: 16 for 74 rd DC: og Vilkaar 1025 rd DC: dat: 8 Feb: 1813. Tingl: 24 s Rb: Kongen 10 s Rb fondet 2 s Rb Pante attesten Kongen 19 ½ s Rb: fondet 4 ½ s Rb ½ pCto 5 – 2 – 15 s DC

7. Do: fra Knud Toresøn Hagen til Niels Robbe paa Skoven i en Skovteig under Hagen for 500 rd DC: dat: 1 Feb: 1813. Tingl: 60 Rbs Kongen 25 s fondet 5 s ½ pCto 2 – 3 mrk DC:

8. Do: fra Samson Olsøn Freim til Jørgen Samsonson paa 1 pd: 20 158/198 Mrkr Smør efter Registeret 1 pd: 20 79/99 Mrkr Sr: med B: og H: i Freim No: 187(?) for 300 Rbd dat: 6 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Attesten om Pant Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s ½ pCto 1 rdl 3 mrk DC:

9. Do: fra Ølver Sjurson Børve til Ole Ølversøn paa ½ Løb Smør ½ Hud i Dionne No: 4 og ¼ Løb Smør ¼ Løb Salt i Aakre øde i Kingservig for 66 – 4 mrk Rb dat: 8 Martii 1813 Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s. Panteattesten Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s ½ pCto 2 rd DC:

10. Do: fra Baar Larsøn Berie til Lars Baarsøn paa 1 pd: 11 ¼ mrk Smør ½ gedsk: med B: og H: i Berie No: 10 i Kingservig for 200 Rbd: dat: 6 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Pante at: Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Not: at: 18 s ½ pCto 1 Rb

11. Do: fra Ole Olsøn Aadland til Gunder Gunderson paa 15 mrk Sr: med B: og H: i Aadland i Røldal No: 10 for 50 Rbd: dat: 6 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s P: at: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Not: 18 s ½ pCto 24 s Rb

12. Auctions Do: fra Sorensk: til Omund Omundson Jaastad paa uskatlagt Jord Heslegielen (Hestegielen?), i Kingservig for 206 – 81 s Rb Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s P: at: Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s ½ pCto erlagt under Auctionen. dat: 6 Martii 1813

13. Skiøde fra Sjur Sjurson Grøve til Osmund Torjusson Grøve paa 9 mrk Sr: med B: og H: i Grøve No: 6 i Røldal for 500 Rbd: Vilkaar 150 Rb: dat: 1 Martii 1813. Tingl: 1 Rb Kongen 39 s fondet 9 s Pante attest Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s ½ pCto 1 – 3 – 8 s Rb.

14. Do: fra Do: til Tore Sjurson paa 9 mrk Sr: i Grøve No: 6 for 100 Rbd Vilkaar 150 Rb. <see No: 107.> dat: 1 Martii 1813. Tingl: 60 s Kongen 25 s fondet 5 s Panteattesten 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Not: at: forh: 18 s ½ pCto 1 d 24 s Rb

15. Bygselbrev fra Johannes Haldorsøn Mouge til Iver Johannesøn [paa] 1 Løb Sr: i Sætvedt No: 31 i Jondal Skatteskyld 2 pd 4 mrk forhen brugt af Niels Samsonsøn dat: 1 Feb: 1813. Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s ligesaa af Reversen, $\frac{1}{2}$ pCto ? ? 8 s Rb NB efter Panteregistere er bruget $\frac{3}{4}$ Løb Sr: $\frac{1}{2}$ Hud.

16. Do: fra Iver Pedersøn Tillung til Jens Pedersøn paa 3 Spand Smør eller 2 pd: 6 mrk Sr: 1 gedsk: 1 Faarskind, Skatteskyld 1 Løb Sr: i Medaas No: 28 i Graven, dat: 3de Martii 1813. Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s ligesaa af Reversen $\frac{1}{2}$ pCto 1 d 3 mrk Rb

17. Vilkaarsbrev fra Tollef Holstensøn Rogne til Tollef Kielsøn og Giertrud Olsdr: paa aarlig Levekaar af Rogne dat: 5 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Not: at: forh: 18 s.

18. Do: fra Tore Sjursøn Grøve og Osmund Torjussøn ibid til Sjur Sjursøn og Ingebor Knudsdtr: Grøve paa aarlig levekaar af Grøve dat: 1 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Not: at: forh: 18 s.

19. Do: fra Anders Olsøn Medhuus til Torbjør Christoffersdtr: paa aarlig levekaar af Medhuus dat: 6 Martii 1813 Tingl: 60 s Kongen 25 s fondet 5 s Not: at: forh: 18 s.

20. Do: fra Omund Knudsøn Mouge til Knud Omundsøn og Britha Larsdtr: paa

1813: 12b

Aarlig Vilkaar af Mouge dat: 8 Feb: 1813 Tingl: 84 s Rb Kongen 34 s fondet 8 s.

21. Do: fra Lars Sjursøn Sæd til Sjur Larsøn og Gunnilde Jacobsdtr: paa aarlig Vilkaar af Sæd dat: 5 Martii 1813 Tingl: 24 s Kongen 10 s fondet 2 s.

22. Dispositions brev hvorved Sjur Sjursøn Grøve deler sin Gaard mellem Sønnen Tore og dattermanden Osmund dat: 1 Martii 1813 Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s.

23. Pengemangelslysning fra Hans Osmundsøn Soldal og Asbjørn Omundsøn Melstvedt som Formyndere for Inga Osmundsdr: Soldal som holte(?) sig alle berettiget til en Andel i gaarden Østensøe No: 48 dat: 2 Martii 1813 Tingl: 16 s Kongen $6\frac{1}{2}$ s fondet $1\frac{1}{2}$ s Rb.

24. Kiøbebrev hvorved Anders Larsøn Wambeim forpligter sig til at naar han vorder til Sinds at selge sin anden halve gaard i Wambeim da at lade Sønnen Lars Andersøn Kiøbe den dat: 5 Martii 1813 Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s Rb

25. Aasted forening om Odelsretten paa Noreim passeret 23de August 1812 Tingl: 60 s Kongen 25 s fondet 5 s.

26. Begrænsning af Skoven som Knud Hagen har solgt til Niels Robbe dat: 13 Febr: 1813. Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s.

27. Skifte efter Gaardmand John Ingebrigtson Lohne i Røldal sluttet den 16 Febr: 1813, hvorved 12 mrk Smør i Lohne er udlagt Enken Kari Iversdatter og Sønnen Ingebrigt hver det halve for 400 d

28. Skifte efter Gaardfolk Torbjørn Ellingsøn Lindebrekke og Hustrue Anna Iversdatter sluttet 12 Febr: 1813, hvorved 1 pd: 3 mrk Smør 1 ½ Giedskind er udlagt Børnene Elling og Jorand for 800 d

Da mere ei kunde fortares med Tinget formedelst flere documenters Publikation bleve Tinget til i Morgen udsat
A v W S Koren

Ole Hougse, Lars Oppedal, Sjur Helland, Lars Jenssen Oppedal alle med iholden Pen.

Næste Dag den 10de Martii continuerede Tinget med de sam/m/e som i gaar, undtaget at Lars Eidnes sad Laugret i Ole Hougses Stæd

No: 29. \nyt/ Pantebrev fra Ole Svendsøn {Østerhagen} \Ytre hagen/ til Haagen Haagensøn Bratespe stor 300 Rbd S: V: mod Pant {Østerhagen} \Ytre Hagen/ No: 13, dat: 4 Martii 1813 Tingl: 84 s, Kongen 34 s Fondet 8 s Notarial med Forh: 1 – 4 – 2 s Rb

30. Ditto fra Lars Andersøn Wambeim til Isak Sjøvatsøn Wambeim med flere stor 200 Rbd S: V: mod Pant Wambeim No: 51. dat: 5 Martii 1813, Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Not: at: med forh: 1 – 4 – 2 s Rb

31. Ditto fra Anders Olsøn Medhuus til Omund Hansøn Tvedt stor 100 Rb: S: V: mod Pant Medhuus No 107 i Graven dat: 6 Martii 1813 Tingl: 60 s Kongen 25 s Fondet 5 s Not:at: forh: 1 – 4 – 2 s Rb

32. Do: fra Erik Arnesøn Heng til Jørgen Nilsøn Freim stor 45 Rb: S: V: mod Pant Løsøre dat: 6 Martii 1813. Tingl: 48 s Rb Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ [s] Rb

33. Ditto fra Ole Tomassøn Reinsaas til Jørgen Nilsøn Freim stor 366 Rbd 4 mrk Rb: S: V: mod Pant Reinsaas No: 38 dat: 6 Martii 1813. Tingl: 1 Rb: Kongen 39 s fondet 9 s Rb

34. Ditto fra Peder Endresøn Ulsnes til Hardanger Overformynderie [stor] 66 2 /3 Rb S: V: mod Pant Ulsnes No: 9 dat: 8 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Rb

35. Ditto fra Knud Toresøn Hagen den yngre til Ole Svendsøn Sexe stor 512 ½ Rb: S: V: mod Pant Østerhagen No: 2 dat: 6 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Rb fondet 13 ½ s Rb Paategningen om hæftelse

36. Do: fra Johannes Tomassøn Reinsaas til Haldor Haldorsøn Espeland 100 Rb S: V: mod Pant i Reinsaas No: 38 dat: 6 Martii 1813 Tingl: 60 s Kongen 25 s fondet 5 s Rb.

37. \nye/ Ditto fra Ole Nilsøn Haaeim til Elling Nilsøn Langesætter stor 280 Rb: S: V: mod Pant Haaeim No: 63, datr: 4 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Rb.
38. Ditto fra Nils Olson Boldstad til Elling Langesætter stor 50 Rb S: V: mod Pant Boldstad No: 9 i Ulvig datr: 5 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Rb
39. Ditto fra Torbiørn Nilsøn Høl til Lars Jørgensøn Wangen med fl: stor 500 Rb S: V: mod Pant Hoel No: 125 dat: 5 Martii 1813. Tingl: 1 Rbd Kongen 39 s Fondet 9 s Rb
40. Ditto fra Torfind Olson Hotle til David Ørjansøn Tvedt stor 50 Rb S: V: mod Pant Hotle No: 117 dat: 4 Martii 1813 Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s fondet 4 ½ s Rb
41. Ditto fra Christoffer Ø: Hieltne til Lars Galtung stor 500 Rb S: V: mod Pant indre Wiknes No: 85. Dat: 5 Martii 1813 Tingl: 1 Rb: Kongen 39 s fondet 9 s Rb.
42. Ditto fra Ditto til Ole Rikoldsøn Wiknes stor 300 Rb: S: V: mod Pant Legreid No: 105 bruges af Halsten Pedersøn datr: 5 Martii 1813 Tingl: 84 s Rb Kongen 34 s fondet 8 s.
43. Ditto fra Giermund Gundersøn Bremnes til Elling Langesætter stor 190 Rb S: V: mod Pant Bremnes No: 120 dat: 1 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s
44. Ditto fra Ole Iversøn Børse til Hardanger Overformynderie stor 144 Rb: 83 2/3 Rbsk S: V: mod Pant Børse No: 50 i Ulvig dat: 6 Martii 1813 Tingl: 72 s Kongen 30 s fondet 6 s <see No: 92 en T...>
45. Huusmandsfæste fra Knud Larsøn Maage til Lars Olson, datr: 27 Febr: 1813. Tingl: 16 s Rb: Kongen 6 ½ s fondet 1 ½ s.
46. Do: fra Knud Eriksøn Maage til Jon Knudsøn datr: 24de Febr: 1813. Tingl: 16 s Kongen 6 ½ s fondet 1 ½ s Rb
47. Ditto fra Berge Ommundson Jaastad til Iver Johannesøn Brandtvedt dtr: 6 Martii 1813 Tingl: 16 s Kongen 6 ½ s fondet 1 ½ s Rb. Ligesaa af Reversen
48. Com/m/issions Forlig mellen Mikel og Johannes Mansager og Tor og Halver Seliestad dtr: 11 Nobr: 1812 angaaende 1758 rd DC: Ting: 85 Rbs Kongen 2 mrk 2 s fondet 8 s.
49. Mindelig Udskiftning mellem Opsiddere paa Sebbe afholt 17 Junii 1809. Tingl: 32 s Kongen 13 s fondet 3 s.
50. Afkald fra Maritha, Lisbeth, og Christie Amundsdr: Ouse til Formynderne, for deres arv i alt 47 rd 15 s datr: 4 Martii 1811 forh: 3 s DC:
51. Ditto fra {Kari} Kingservigs Præstegields Fattig Kasse til Formynderen Elling Ellingsøn Rogde, for Myndl: Kari Olsdtrs: arv 13 – 94 s den Fattig Kassen har modtaget da Myndl: er Lægdslem og døvstum dat: 3 Martii 1813.
52. Ditto fra Elling Ingebrigtsøn Schieggedal til Formynderen Tomas Mikelsøn Skieggedal for arv 39 rd 31 s dat: 22 Debr: 1812.
53. Ditto fra Samson Hemmingsøn Helland til Formynderen Haaver Andersøn Røthe for arv 128 rd 3 s dat: 9 Febr: 1813.

54. Ditto fra Anguna Trondsdr: Winterthun til Haldor Espeland for hendes Arv 20 d 2 mrk 8 s dat: 6 Martii 1813.

55. Ditto fra Siri Olsdr: Jordal til Haldor Espeland for Arv 9 dr 31 s dat: 6 Martii 1813.

Da intet i Aften kunde videre fortfares udsættes Tinget til i Morgen. A v W S Koren

Lars Eidnes, Lars Jensøn Oppedal, Lars Toresøn Oppedal, Sjur Helleland alle med iholden Pen.

Næste Dag den 11 Martii fortsattes Tinget ved de sam/m/e som i gaar

No: 56. \omskrevet/ Pantebrev fra Mikel Toresøn Holmene til Torkel Omundsøn Berge stor 200 rd mod Pant Holmene under Berge No: 7 i Røsdal dat: 9 August: 1802 tingl: 7 Septb: 1802 omskrevet til 200 Rbd: S: V: ved Paategning af 1 Martii 1813. Tingl: 84 s Rb Kongen 34 s fondet 8 s.

57. Ditto fra Niels Gundersøn Bue til Trond Samland stor 250 rd mod Pant i Bue No: 105 i Graven dat: {9} 11 Junii 1805 tingl: 12 s: M: omskrevet til 250 Rbd: S: V: ved Paategning 1 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Rb.

58. Ditto fra Kittel Arnesøn Sællesætter til Johannes Jørgensøn øvre Wiig stor 90 rd mod Pant Sællesætter No: 33 i Østensøe dat: 9 Junii 1806 tingl: 10 s: M: omskrevet til 90 Rb S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 60 s Kongen 25 s fondet 5 s Rb.

59. Ditto fra do: til do: stor 170 rd mod Pant i Sellesætter No: 33 dat: 18 Octb: 1803 tingl: s: D: omskrevet til 170 Rb S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s.

60. Ditto fra Sjur Pedersøn Espe eller Jaastad til Johannes Jørgensøn Wig stor 300 rd mod Pant indre Jaastad No: 26 dat: 18 Junii 1806 tingl: s: d: omskrevet til 300 Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s fondet 8 s Rb

61. Ditto fra Ole Nilsøn Froestad til Svend Brynildsøn Hovland stor 198 rd mod Pant Froestad i Østensøe No: 62 dat: 5 Junii 1804 tingl: s: d: omskrevet til 198 Rbd: S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s: Kongen 34 s fondet 8 s Rb.

1813: 13b

62. \omskr:/ Ditto fra Ole Larsøn Axnes {til} som Formynder for Giermund Tostensøn {Tvedt} Birkeland til Amund Sjøvatsøn Kaldestad med flere stor 470 rd \mod Pant Birkeland No: 14/ derpaa afløst 350 d {de øvrige 120 d oms} dat: 7 Junii 1805 tingl: 15 October 1805 derpaa afløst 350 d de resterende 120 d omskreven til 120 Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s Rb.

63. Ditto fra Torbjørn Haagensøn Lille Aas til Christoffer Larsøn Samland stor 300 rd mod Pant Lille Aas No: 80 i Østensøe dat: 15 Ovtb: 1805 tingl: s: d: Omskrevet til 300 Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

64. Ditto fra Brig Olson øvre Birkeland til Ole Christoffersøn Lepse med fl: stor 495 d mod Pant øvre Birkeland No: 14 i Østensøe dat: 18 Octbr: 1802 tingl: s: M: derpaa er aflyst 295 d de øvrige 200 d omskrevet til 200 Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb.

65. Ditto fra Hans Nielsøn Eide til Jon Iversøn Berge stor 250 rd mod Pant Eide No: 26 i Graven dat: 7 Junii 1803 tingl: 8 s: M: omskrevet til 250 Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

66. Ditto fra Jon Olson Kierland til Engel Olson Biotvedt stor 100 rd mod Pant i Kierland i Graven dat: 14 Junii 1805 tingl: 3 Septbr: 1805, omskrevet til 100 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 60 s K: 24 s F: 5 s Rb

67. Ditto fra Magne Larsøn Windal til Kingservigs Præstegields Fattig Kasse stor 200 rd mod Pant Windal No: 20 dat: 7 Debr: 1801 tingl: 9 Debr: 1802 omskrevet til 200 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

68. Ditto fra Sjur Mikelsøn Hielmoe til Kingservigs Fattig Kasse stor 170 d mod Pant Hielmoe 116 dat: 2 Junii 1794 tingl: 2 s: M: omskrevet til 170 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

69. Ditto fra Sjur Sjursøn Grøve til Haldor Haldorsøn Oppedal stor 580 rd mod Pant Grøve No: 6 dat: 18 Junii 1806 tingl: s: d: omskrevet til 580 Rbd S: V: efter Paategning 1 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s Rb.

70. Ditto fra Anders Tostensøn Herreid til David Ørjansøn Tvedt med fl: stor 230 d mod Pant Herreid No: 100 dat: 1 Debr: 1806 tingl: 2 s: M: hvorpaa aflyst 80 d de øvrige 150 d omskrevet til 150 Rbd S: V: efter Paategning 3 Martii 1813 Ting: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s Rb

71. Ditto fra Ditto til Ditto stor 199 d mod Pant Herreid No: 100 dat: 27 Octbr: 1783 tingl: 29 s: M: omskrevet til 199 Rbd S: V: ved Paategning 3 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

72. Ditto fra Gunder Haldsøn Midnes til Erik Arnesøn Tvedt stor 40 d mod Pant i Midnes No: 15 i Kingservig dat: 29 Octbr: 1797, tingl: s: d: omskrevet til 40 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s Rb

73. Ditto fra Anders Larsøn Herreid til Johannes Iversøn Erdal med fl: stor 550 d mod Pant Herreid No: 100, dat: 11 Junii 1800 tingl: s: d: omskrevet [til] 550 Rbd S: V: efter Paategning af 4 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s Rb.

74. Ditto fra Johannes Larsøn Bue til Østen Pedersøn Ougenes med fl: stor 400 d mod Pant indre Bue 105 i Graven, dat: 22 Junii 1805 tingl: 5 Feb: 1806 omskrevet til 400 Rbd S: V: efter Paategning af 4 Martii 1813 Tingl: 1 Rb Kongen 39 s Fondet 9 s Rb

75. Ditto fra Ole Svendsøn Sebbe til Lars Tostensøn Sæd stor 50 rd mod Pant Sebbe i Graven No: 101 og løsøre dat: 2 Debr: 1799 tingl: 11 Junii 1800, omskrevet til 50 Rbd S: V: efter Paategning af 4 Martii 1813 Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s FGondet 4 ½ s Rb.

76. Ditto fra Ole Endresøn Bue til Peder Pedersøn Bleje stor 260 d mod Pant indr: Bue No: 105, dat: 6 Septbr: 1802 tingl: 23 Octb: 1802 omskrevet til 260 Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

77. Ditto fra Tørbjørn Tostensøn øvre Qvale \i K:/ til Elling Langesætter stor 80 d mod Pant Løsøre, dat: 3 Febr: 1806 tingl: 5 s: M: omskrevet til 80 Rbd S: V: efter Paategning af 5 Martii 1813. Tingl: 60 s Kongen 25 s Fondet 5 s Rb.

78. Ditto fra Tomas Toresøn Brandstvedt til Aad Toresøn Davanger stor 374 d mod Pant Brandstvedt No: 31 dat: 23 Octbr: 1805 tingl: 5 Feb: 1806 omskrevet til 374 Rbd S: V: efter Paategning af 5 Martii 1813 Tingl: 1 Rbd Kongen 39 s Fondet 9 s Rb

79. Ditto fra Henrik Eliassøn Jelle til Lars Larsøn Frøsvig stor 150 d mod Pant Jelle i Kingservig No: 1 dat: 27de Octbr: 1797 tingl: 28 s: M: omskrevet til 150 Rbd S: V: efter Paategning 6 Martii 1813 Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s Rb.

80. Ditto fra Mons Jonsøn nedr: Sexe til Ørjians Ølversøn Børve stor 370 d mod Pant nedr: Sexe No: 8 i Kingservig dat: 1 Septb: 1807 tingl: 2 s: M: omskrevet til 370 Rbd S: V: efter Paategning af 6 Martii 1813 Tingl: 1 Rb Kongen 39 s Fondet 9 s Rb

81. Ditto fra Ole Eriksøn Hæng til Ole Haldorsøn Espe stor 199 d mod Pant No: 39 i Heing dat: 8 Junii 1801 tingl: 28 Octbr: s: A: omskrevet til 199 Rbd S: V: 6 Martii 1813. Ting: 84 s K: 34 s Fondet 8 s.

1813: 14

82. \omskr:/ Ditto fra Arne Eriksøn Heing til Johannes Pedersøn Aga stor 300 d mod Pant Hæng No: dat: 1 Feb: 1802 tingl: 1 Martii 1802 omskrevet til 300 Rbd S: V: efter Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

83. Ditto fra Torger Holstensøn Tvedt til Ole Haldorsøn Espe stor 180 d mod Pant Tvedte No: 7 i Kingservig dat: 8 Junii 1807 tingl: 10 s: M: omskrevet til 180 Rbd efter Paategning 6 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

84. Ditto fra Iver Larsøn Bustethun til Ole Haldorsøn Espe med flere stor 400 d mod Pant Bustethun No: 12 dat: 18 Junii 1806 tingl: s: d: omskrevet til 400 Rbd S: V: efter Paategning 5 Martii 1813. Tingl: 1 Rbd Kongen 39 s Fondet 9 s Rb

85. Ditto fra Svend Olson Berje til Wiglig Aschildson Sexe stor 299d mod Pant ¼ Part i Røldals Kirke med Jordegods, dat: 11 Junii 1796 tingl: s: d: omskrevet for saavidt de endnu resterende 166 d 18 s angaar til 166 d 18 s Rb efter Paategning af 6 Martii 1813 Tingl: 72 s Rb Kongen 3 mrk Fondet 6 s Rb.

86. Ditto fra Ole Halvorsøn Reinsaas til Lars Larsøn Bleje stor 200 d mod Pant Reinsaas No: 38, dat: 23 Octbr: 1805 tingl: s: d: omskrevet til 200 Rbd S: V: efter Paategning 6 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

87. Ditto fra Jacob Mikelsøn Krogevig til John Olsøn Aakre stor 160 d mod Pant {Krogevig} Løsøre dat: 4 Martii 1799 tingl: s: d: omskrevet til 160 Rbd S: V: efter Paategning 8 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s Rb

88. Ditto fra Mathias Samsonsen Stan!! (Staen) til Kingservigs Fattig Kasse stor 150 d mod Pant Staen No: dat: 26 Junii 1799 tingl: 2 Septbr: s: A: omskrevet til 150 Rbd S: V: efter Paategning af 6 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s RB

89. Ditto fra Ole Haaversen Præstegaard til Kingservigs Fattig Kasse stor 72 d mod Pant Løsøre, dat: 3 Febr: 1807 tingl: 4 s: M: omskrevet til 72 Rbd S: V: efter Paategning af 6 Martii 1813. Tingl: 60 s Kongen 25 s Fondet 5 s Rb

90. Ditto fra Arne Ellingsen Jelle til Lars Iversen Oppedal den ældre med fl: stor 260 d mod Pant Jelle No: 1 i Odde dat: 26 Maii 1801 tingl: 10 Junii 1801 omskrevet til 260 Rbd S: V: efter Paategning af 6 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

91. Ditto fra ditto til do: stor 49 – 3 – 8 s mod Pant Løsøre dat: 24de Octb: 1808 tingl: 26 s: M: omskrevet til 37 Rbd 34 s Rb efter Paategning af 6 Martii 1813 Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s Rb

92. Ditto fra Tore Olsøn Sebbe til Ole Omundsen Dønne stor 199 d DC: mod Pant Sæbbøe 1ste Thun No: 108 dat: 7 Martii 1803 tingl: 11 Martii 1813. Tingl: 32 s Rbs Kongen 13 s Rb Fondet 3 s.

93. Ditto fra Berge Omundsen Jaastad til Niels Larssen Fresvig stor 600 d mod Pant indr: Jaastad No: 26 dat: 31 Maii 1808 tingl: 1 Junii s: A: omskrevet til 510 Rbd S: V: den 6 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 15 ½ s Rb

94. Ditto fra Sjur Olsøn Instenes til Svend Olsøn Berven stor 400 rd mod Pant Instenes No: 11 dat: 6 Martii 1810 tingl: 7 s: M: omskrevet til 200 Rbd S: V: 6 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb.

95. Ditto fra Niels Ormsen Lohne til Helie Tostensen Skare stor 193 d mod Pant Lohne i Røldal No: 19 dat: 23de Octb: 1810 tingl: 24 s: M: omskrevet til 86 Rbd 91 Rbskl S: V: efter Paategning 4 Martii 1813 Tingl: 60 s Rb Kongen 25 s Rb Fondet 5 s.

96. Ditto fra Ole Osmundsen Selland til Omund Sjursen Sexe stor 498 d mod Pant Selland No: 18 i Røldal dat: 22 Octb: 1810 tingl: 24 s: M: omskrevet til 224(?) Rb 9 2/3 s Rb S: V: efter Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 64 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

97. Ditto fra Se....g(?) Omundsen Sebbe til Lars Guttormsen stor 900 d mod Pant Sebbe No: 101 dat: 24 Octb: 1807 tingl: s: d: omskrevet til 855 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Rb Fondet 13 ½ s Rb

98. Ditto fra Poel Larsen Berge til Ole Ellingsen Berge stor 300 d mod Pant Berge No: 81 i Ulvig dat: 18 Octb: 1811 tingl: 19 s: M: omskrevet til 90 Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813. Tingl: 60 s Rb Kongen 25 s Fondet 5 s Rb.

99. Ditto fra Torkel Poulsen Lindebekke {til} \paa sin Myndl:/ Britha Aschiltsdtrs: \vegne til/ Ole Ellingsen Berge stor 592 d dat: 1 Junii 1810 tingl: 4 Septbr: s: A: omskrevet til 296 Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

100. Ditto fra Ole Ormsøn Grøve til Tobias Eidnes stor 240 d mod Pant Grøve No: 6 dat: 27 Octb: 1807 tingl: 28 s: M: omskrevet til 228 Rbd S: V: efter Paategning af 6 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s Rb

101. Do: fra Niels Olsøn Boldstad til Elling Langesætter stor 200 d mod Pant No: 90 i Graven dat: 1 Debr: 1808 tingl: 2 s: M: omskrevet til 150 d Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813 Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

102. Ditto fra Jørgen Nilsøn Freim til Tosten Larsøn Oppedal stor 400 d mod Pant

1813: 14b

Freim No: 17 i Odde dat: 31 Maii 1808 tingl: 26 Octb: 1808 omskrevet til 340 Rbd efter Paategning af 6 Martii 1813 Tingl: 1 Rb Kongen 39 Rbs: Fondet 9 s Rb

103. \omskr:/ Ditto fra Torjus Sundovsøn Medhuus til Tobias Eidnes \m: f:/ stor 500 d mod Pant Grøve No: 6(?) i Røldal dat: 7 Feb: 1809 tingl: 8 s: M: omskreven til 350 Rbd: S: V: efter Paategning 6 Martii 1813 Tingl: 1 Rbd Kongen 39 s Rb Fondet 8 s Rb

Mere kunde ei fortfares da det vare silde Aften thi udsættes Tinget til i Morgen

A v W S Koren

Lars Oppedal, Lars Toresøn Oppedal, Sjur Helland, Lars Eidnes alle med iholden Pen

Neste Dag 12 Martii forsattes Tinget

104. Commissions Forliig mellem Hagestads opsiddere angaaende en mindelig udskiftning og Steening som de i Commissions Protocollen har faaet indført passeret 27 Martii 1801 Forhøjelse 18 Rbs

105. Ditto mellem Lars Ellingsøn Undeland og Hu\u/s manden Iver Arnesøn dat: 1 Deb: 1812 Forh: 18 Rbs

106. Ditto mellem Poul Leqve som Lougværge for Ingeri Simons Dtr: Qvale og Arne Levorsøn Sævertvedt dat: 11 Debr: 1812. {Forh:} Tingl: 32 s Kongen 13 s Fondet 3 s

107. Skiøde fra Iver Jacobsøn Ystenes til Sønne Jacob Iversøn paa 1 pd: 16 13/20 Mrkr Sr: ½ Bukskind med Bygl: og Herl: i Ystenes No: 13 efter Panteregisteret 2 pd: Smør 5/8 Løb Salt ¼ Hud ½ gedskind ½ Faarskind ½ Kalvskind for 100 Rbd S: V: dat: 12 Martii 1813 Tingl: 60 s Rb Kongen 2? S Fondet 5 s Pante attest Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s Not: at: 18 s Rb ½ pCto 3 mrk Rb.

108. \omskr:/ Pantebrev fra Samson Hansøn Wegene til Helie Tomassøn Jaastad stor 97 rd 48 s mod Pant Løsøre dat: 23 Febr: 1803 tingl: 8 Martii 1803 omskrevet til 97 ½ Rbd S: V: ved Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 60 s Kongen 25 s Fondet 5 s.

109. Ditto fra Erik Brynildsøn Ryché til Engel Olsøn Soldal stor 600 rd mod Pant Ryché i Østensøe No: 85 dat: 15de Octbr: 1811 tingl: s: d: omskrevet 2 Martii 1813 til 180 Rbd S: V: Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

110: Ditto fra Rikold Larsøn Torblaae til Elling Langesætter stor 400 d mod Pant Torblaae No: 62 dat: 3 Febr: 1812 tingl: 5 Febr: omskrevet til 120 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s

111. Ditto fra Lars Olsøn Warberg til {Tobea} Sjur Larsøn Sæd stor 900 d mod Pant Warberg No: 102 dat: 4 Junii 1812, tingl: 6 s: M: omskrevet til 270 Rb efter Paategning 4 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s

112. Ditto fra Omund Endresøn Røsseland til Hr: Heiberg stor 370 d mod Pant Røsseland No: dat: 11 Junii 1811 tingl: s: d: omskrevet til 129 ½ Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

113. Ditto fra Lars Andersøn Ougenes til Ole Haldorsøn Helleland stor 300 rd mod Pant Ougenes No: i Kingservig dat: 7 Martii 1809 tingl: 8 s: M: omskrevet til 210 Rbd S: V: ved Paategning af 5 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

114. Ditto fra Ole Iversøn Bakke til Lars Sjursøn Traae med fl: stor 600 d mod Pant Bakke i Jondal No: 6 dat: 7 Junii 1811 tingl: 8 s: M: omskrevet til 210 Rbd S: V: ved Paategning af 1 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

115. Ditto fra Sjur Haagensøn Berve til Oll!! (Ole) Giermundsøn Klyve stor 295 d mod Pant Berve No: i Østensøe dat: 17de Octbr: 1809 tingl: s: d: omskrevet til 163 ½ Rbd S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813 Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s

116. Ditto fra Lars Endresøn Mæland til Sorenskr: Koren stor 120 d mod Pant en Skovteig i Graven dat: 22de Octbr: 1811 tingl: 23 s: M: omskrevet til 36 Rbd S: V: ved Paategning af 1 Martii 1813 Kongen 30 s Fondet 6 s.

117. Ditto fra Sjur Olsøn Nesheim til Giert Olsøn Aalvigen stor 1600 d mod Pant Nesheim 15 i Graven dat: 16 Octbr: 1812 tingl: 17 s: M: omskrevet til 400 Rbd S: V: efter Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 1 Rbd Kongen 39 s Fondet 13 ½ s.

118. Ditto fra Elling Olsøn Kierland til Omund Rikoldsøn Nesheim med fl: stor 600 d mod Pant Kierland No: 46 dat: 17de Octb: 1811 tingl: 19 s: M: omskrevet til 180 Rbd S: V: efter Paategning af 3 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

119. \omskr:/ Ditto fra Ole Christiansøn Kollenes til R: Kongsthun stor 1300 d mod Pant Kollenes No: 36 dat: 26 Nob: 1810 tingl: 6 Debr: 1810 omskrevet til 585 Rbd S: V: efter Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s

120. Ditto \fra/ Ditto til do: stor 600 d mod Pant Kollenes No: 36 dat: 9 Nobr: 1812 tingl: 3 Debr: 1812 omskrevet til 150 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s

121. Ditto fra Ditto til Erik Eriksøn Meedaas eller Wasenden stor 1200 d mod Pant Kollenes No: 36 dat: 1 Debr: 1812 tingl: 4 s: M: omskrevet til 300 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813, Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

122. Ditto fra Ch: Ch: Hieltnes til Ole Rikoldsøn Wiknes stor 400 d mod Pant Legreid No: øvre dat: 20 Octbr: 1810 tingl: 6 Debr: 1810 omskrevet til 180 Rbd S: V: efter Paategning af 3die Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

123. Ditto fra Ditto til Johannes Olsøn Holmen stor 800 d mod Pant i indre Wiknes No: 85 dat: 1 Decbr: 1812 tingl: 4 s: M: omskrevet til 200 Rbd S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

124. Ditto fra Omund Johnson Ystaas til Omund Asgoutsøn Qvale stor 600 d DC: mod Pant i Ystaas No: 27 dat: 14 Junii 1811 tingl: 15 s: M: omskrevet til 210 Rb S: V: efter Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s

125. Ditto fra Anders Larsøn Wambeim til Christoffer Omundsøn Kaldestad stor 400 d mod Pant Wambeim No: 51 dat: 2 Junii 1810 tingl: 20 Octbr: 1810 omskrevet til 200 Rb S: V: ved Paategning af 2 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

126. Ditto fra Aslak Endresøn Schejesgallen til {Gravens} Ulvigs Sogns Fattig Kasse stor 146 – 4 – 13 s mod Pant Huser og Løsøre dat: 29 Junii 1812 tingl: 2 Septbr: 1812 omskrevet til 36 Rbd 67 s Rb S: V: efter Paategning af 3 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s.

127. Ditto fra Rasmus Davidsøn Uren til David Nilsøn Qvale stor 17 – 3 – 12 s mod Pant Løsøre dat: 18 Octbr: 1809 tingl: 21 s: M: omskrevet til 10 Rbd 55 1/10 Rbskl S: V: efter Paategning 3 Martii 1813 Tingl: 24 s Kongen 10 s Fondet 2 s

128. Ditto fra Ole Olsøn Opheim til Ole Magnussøn Rondestvedt stor 200 d mod Pant Opheim No: i Ulvig dat: 20 Octbr: 1809 tingl: 21 s: M: omskrevet til 110 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

129. Ditto fra Levor Torbiørnsøn Ouse til Ole Magnusøn Rondestvedt stor 800 d mod Pant Ouse No: 64 dat: 14 Junii 1811 tingl: 15 s: M: omskrevet til 280 Rb S: V: ved Paategning af 4 martii 1813 Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s

130. Ditto fra Peder Olsøn Herreid til Elling Langesætter stor 500 d mod Pant Herrø No: 100 dat: 4 Junii 1812 tingl: 6 s: M: omskrevet til 150 Rbd S: V: efter Paategning af 4 Martii 1813 Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

131. Ditto fra Christoffer Nilsøn Wambeim til Myndl: Herbor Johannesdtr: med fl: stor 700 d mod Pant Wambeim No: 51 dat: 2 Martii 1808 tingl: 3 s: M: omskrevet til 630 Rb S: V: efter Paategning 4 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s

132. Ditto fra Hans Tollefsøn Haaeim til Arne Torkildsøn Leqve med fl: stor 800 d mod Pant Haaeim 63 dat: 14 Junii 1811 tingl: 15 s: M: omskrevet til 280 Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s.

133. Ditto fra Christoffer Endresøn Bue til Niels Andersøn Tired(?) (Tved?) stor 299 d mod Pant indr: Bue No: 105 i Graven, dat: 17 Octbr: 1811 tingl: 19 s: M: omskrevet til 119 Rb: 58 Rbskl S: V: efter Paategning af 4 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

134. Ditto fra Sjur Osmundsøn Haarre til Ole Haldorsøn Espe stor 400 d mod Pant Haarre No: 1 i Røldal dat: 18 Junii 1811 tingl: 19 s: M: omskrevet til 140 Rbd S: V: efter Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 72 s Kongen 30 s Fondet 6 s.

135. Ditto fra Mathias Samsonsøn Staen til Peder Hertzberg med flere stor 150 d dat: 16 Martii 1810 mod Pant Staen No: nu omskrevet og tingl: til 75 Rbd S: V: efter Paategning af 8 Martii 1813 Tingl: 60 s Kongen 25 s Fondet 5 s.

136. Ditto fra Ole Iversøn Frønes til Kingservigs Fattig Casse stor 200 d mod Pant Frønes No: 33, dat: 31 Maii 1808 tingl: 14 {s: M:} \Junii/ omskrevet til 170 Rbd S: V: ved Paategning af 8 Martii 1813. Tingl: 84 s Kongen 34 s Fondet 8 s

137. Ditto fra Tormod Aslaksøn Seljestad til Kingservigs Præstegields Fattig Casse stor 200 d mod Pant Seliestad No: 32 dat: 2 Feb: 1813 tingl: 5 s: M: omskrevet til 40 Rbd S: V: ved Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 48 s Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s.

Mere kunde i aften ei fortfares thi udsættes Tinget.

A v W S Koren

Lars Oppedal, Lars Toresøn Oppedal, Sjur Helland, Sjur Lofthuus alle med iholden Pen.

1813: 15b

Næste Dag den 13 Martii 1813 fortsattes Tinget ved de sam/m/e som i gaar.

138. \omskr:/ Ditto fra Christoffer C: Hieltnes til Lars Galtung stor 990 d mod Pant yttre Wiknes No: 85 dat: 13 Junii 1809 tingl: 5 Septbr: 1809 omskrevet til 642 Rbd {38 s Rb} S: V: ved Paategning af 5 Martii 1813 Tingl: 1 ½ Rbd Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s

139. Ditto fra Hans Heliesøn Hougse til Elling Langesætter stor 500 d mod Pant i Hougse No: dat: 5 Junii 1810 tingl: 6 s: M: omskrevet til 250 Rb S: V: ved Paategning af 5 Martii 1813 Tingl: 84 s K: 34 s F: 8 s

140. Ditto fra Torjuls Jonsøn Qvale til Elling Langesætter stor 300 d mod Pant øvre Qvale No: i K: dat: 27 Octbr: 1807 tingl: 28 s M: omskrevet til 285 Rbd S: V: ved Paategning 5 Martii 1813. Tingl: 84 s K: 34 s F: 8 s

141. Ditto fra Arne Eriksøn Hæng til Johannes Pedersøn Aga stor 130 d mod Pant Hæng No: 39 dat: 29 April 1809 tingl: 14 s: M: omskrevet til 84 ½ Rbd S: V: den 6 Martii 1813. Tingl: 60 s K: 25 s F: 5 s

142. Ditto fra Ole Larsøn Reinsaas til Lars Larsøn Bleje stor 200 d mod Pant Løsøre dat: 5 Deb: 1810 tingl: 19 Junii 1811 omskrevet til 90 Rbd S: V: ved Paategning af 6 Martii 1813. Tingl: 60 s K: 25 s F: 5 s

143. Ditto fra Ole Aslaksøn Østerhagen til Niels Heleigsøn Rabbe stor 200 d mod Pant Østerhagen No: 2 dat: 11 Octb: 1811 tingl: 5 Deb: 1811 omskrevet til 60 Rb: Tingl: ved Paategning 6 Martii 1813. Tingl: 48 s F: 4 ½ s K: 19 ½ s

144. Ditto [fra] Ole Toresøn Jøssendal til Jacob Jørgensøn Hildal stor 600 d mod Pant Jøssendal No: 32 dat: 2 Feb: 1813 tingl: 5 s: M: omskrevet til 120 Rbd S: V: ved Paategning af 6 Martii 1813 T: 72 s K: 30 s F: 6 s

145. Ditto fra Knud Arnesøn Hotle til Sjur Larsøn Sæd stor 300 d mod Pant Hotle No: 117 dat: 2 Junii 1810 tingl: 4 Septbr: s: A: omskrevet til 150 Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813. T: 72 s K: 30 s F: 6 s

146. Ditto fra Sølfest Larsøn Torblaae til Lars Samsonsøn Fresvig stor 800 d mod Pant Torblaae 62 dat: 3 Feb: 1812 tingl: 5 s: M: omskrevet til 240 Rb S: V: ved Paategning 4 Martii 1813. T: 84 s K: 34 s F: 8 s

147. Ditto fra Ole Anfindsøn Lione \til/ {Ole Tollefsøn Lione} Torjuls Mikelsøn Tioflaat stor 700 d mod Pant Lione 73 dat: 2 Debr: 1812 tingl: 4 s: M: omskrevet til 175 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813 T: 84 s K: 34 s F: 8 s

148. Ditto fra Lars Danielsøn Lione til Giert Aalvigen med flere stor 700 d mod Pant Lione No: 55 dat: 19 Octb: 1810 tingl: 20 s: M: omskrevet til 315 Rbd: S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. T: 84 s K: 34 s F: 8 s

149. Ditto fra Lars Pedersøn Sysseendal til Johannes Iversøn Erdal stor 450 d mod Pant Sysseendal No: 122 dat: 12 Septbr: 1808 tingl: 22 Octb: 1808 omskrevet til 337 ½ Rbd S: V: efter Paategning 4 Martii 1813 T: 1 Rb: K: 39 ½ s F: 9 s:

150. Ditto fra Lars Omundson Skaar til Omund Johannesøn Bue stor 800 d mod Pant Skaar No: i Eidfiord dat: 1 Deb: 1812 tingl: 4 s: M: omskrevet til 200 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. T: 84 s K: 34 s F: 8 s

151. Ditto [fra] Tosten Torkildsøn Tvedt til Sjur Larsøn Sæd stor 600 d mod Pant øvre Tvedt No: 98 dat: 14 Junii 1811 tingl: 15 s: M: omskrevet til 210 Rbd S: V: ved Paategning af 4 Martii 1813. T: 84 s K: 34 s F: 8 s

152. Ditto fra Asbiørn Nilson Moursetter til Sjur Larsøn Sæd stor 450 d mod Pant Moursetter No: dat: 15 Junii 1811 tingl: 15 s: M: omskrevet til 157 ½ Rbd S: V: ved Paategning 4 Martii 1813 T: 72 s K: 30 s F: 6 s

153. Ditto fra Aslak Larsøn Lione til Johannes Iversøn Erdal stor 1400 d mod Pant Lione 1 Thun No: dat: 2 Feb: 1813 tingl: 5 s: M: omskrevet til 280 Rbd S: V: ved Paategning 4 Martii 1813. T: 84 s K: 34 s F: 8 s

154. Ditto fra Anve Danielsøn Hieltnes nu Lisebrekke til Isak Sjøvatsøn Wambeim stor 1200 d mod Pant Lisebrekke No: 75 dat: 5 Feb: 1811 tingl: 7 s: M: derpaa efter qvittering af 5 Feb: 1813 betalt 200 d af: (aflsningen) 16 s: K: 6 ½ s F: 1 ½ s de restærende 1000 d omskrevet til 400 Rbd S: V: ved Paategning 4 Martii 1813. T: 1 Rbd: K: 39 s F: 9 s

155. \afl:/ Ditto fra Torbiør Christoffersdr: Medhuus til Sjur Sæd stor 200 d mod Pant Medhuus No: 107 dat: 13 Octb: 1810 tingl: 6 Deb: 1810, aflyst for

1813: 16

alt qvitteret 5 Martii 1813. Tgl: 30 s K: 12 ½ s F: 2 ½ s

156. \omskr:/ Ditto fra Jørgen Torbiørnsøn Tveite til Lars Andersøn Wikdal med fl: stor 600 d mod Pant yttre Tveite No: 72 dat: 11 Junii 1805 tingl: 12 s: M: derpaa aflyst 200 d de øvrige nu restærende 200!! d DC: omskrevet til 200 Rbd S: V: ved Paategning 3 Martii 1813 qviteringen af 3 Martii 1813 afl: 16 s Rb K: 6 ½ s F: 1 ½ s T: 84 s K: 34 s F: 8 s.

157. \afl:/ Ditto fra Niels Knudsøn Syssendal til Amund Hanssøn Tvedt stor 249 d mod Pant Syssendal No: 122 dat: 4 Junii 1801 tingl: 6 s: M: qvit: 5 Martii 1813 alt afl: 24 s K: 10 s F: 2 s

158. Ditto fra Knud Toresøn Østerhagen til Ole Haldorsøn Helleland stor 350 d mod Pant Østerhagen No: 2 dat: 27 Octb: 1801 tingl: 2 Feb: 1802 qvit: 8 Martii 1813 afl: 24 s K: 10 s F: 2 s

159. Ditto fra Osmund Torjusøn Selland til Britha Godvindsdr: Dønne med fl: stor 400 d mod Pant Selland 18 i Røldal dat: 4 Junii 1810 tingl: 6 s: M: qvit: 8 Nob: 1811 og 8 Martii 1813 for alt afl: 24 s K: 10 s F: 2 s

160. Ditto fra Giermund Gundersøn Bremnes til Elling Langesætter stor 400 d mod Pant Bremnes No: 120 i Graven dat: 17 Octb: 1812 tingl: s: d: qvit: 1 Martii 1813 alt afl: 24 s K: 10 s F: 2 s

161. Ditto fra Sjur Sjørson Grøve til Tobias Eidnes stor 708 d 32 s mod Pant Grøve No: 6 og Løsøre dat: 4 Maii 1811 tingl: 19 Junii s: A: qvit: 1 Martii 1813 \alt/ afl: 36 s K: 15 s F: 3 s

162. Ditto fra do: til do: stor 160 d mod Pant Grøve No: 6 dat: 27 Octb: 1807 tingl: 2 Feb: 1807 qvit: 1 Martii 1813 alt afl: 16 s K: 6 ½ s F: 1 ½ s

163. Ditto: fra Sergeant Klingsman til Lars Galtung stor 50 d mod Pant nogle Huser i Odde(?) dat: 25de Octb: 1799 tingl: 30 s: M: qvit: 6 Martii 1813 alt Afl: 8 s K: 3 ½ s F: ½ s

164. Ditto fra Knud Johnsen Houge til Aad Jonsen Eide stor 180 d mod Pant Houge No: 4 i Røldal dat: 6 Martii 1804 tingl: 13 Junii 1804 qvit: 6 Octb: 1812 alt afl: 16 s K: 6 ½ s F: 1 ½ s

165. Ditto fra Tomas Torgersøn og Ole Tomassøn Reinsaas til Ole Mikelsøn Tokeim stor 260 d mod Pant Reinsaas No: 38 dat: 23de Octb: 1810 tingl: 24 s: M: qvit: 6 Martii 1813 afl: 23 s K: 10 s F: 2 s

166. Ditto fra Baar Larsøn Berge til Lars Samsonson Tokeim stor 200 d mod Pant Berge No: 10 i Odde dat: 13 Junii 1809 tingl: 14 s: M: qvit: 6 Martii 1813 alt afl: 16 s K: 6 ½ s F: 1 ½ s

167. Ditto fra Ole Johnson Medhuus stor 300 d til Aad Tomessøn Davanger mod Pant Medhuus No: 107 i Graven dat: 1 Junii 1810 tingl: 2 s: M: qvit: 21 Martii 1812 for alt afl: 24 s K: 10 s F: 2 s

168. Ditto fra Peder Endresøn Ulsnes til Jacob Nes 120 Rbd S: V: mod Pant Ulsnes No: 9 i Kingservig dat: 8 Martii 1813 tingl: og afl: i dag for alt efter qvit: af 8 Martii 1813. Tingl: 72 s Rb K: 30 s F: 6 s afl: 36 s K: 15 s F: 3 s

Da mere ei var at tinglæse blev Retten og dette Maanedts ting omsider hævet Lougrettet blev leveret hver 9 rd DC:

A v W S Koren

{Ole} Lars Oppedal, Lars ibid: Sjur Helland, Sjur Lofthuus alle med iholden Pen

Privat Extra Rets Tingsvidne!

Aar 1813 den 16de Martii blev Extra Ret sat paa Tingstædet gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende dertil udnævnte Eedsvorne Laugrettes mænd Sjur Samsonson Helleland, Mikel Endresøn Helleland, Endre Jensøn Helleland og Ole Svendsøn Sexe for efter forlangende af Svend Olson mid Sexe at optage et Eedeligt Vidnesbyrd om at han til nu anstundende Foraar skal tiltræde og selv bruge hans eiende Jordebrug i gaarden mid Sexe.

Hvorda! Mødte for Retten Svend Olson mid Sexe som fremlagde de beskikkede Stevnevidners attest om, ved Muntlig Varsel her til i dag at have ind kaldet de trende Mænd Omund Sjursøn Sexe, Elling Sjursøn Sexe, og Lars Larsøn Sexe til under Falsmaalsbøder at aflægge deres Eedelige Vidnesbyrd om at bemeldte Svend Olson Sexe skal nu til anstundende Foraar tiltræde hans eiende Gaardebrug i Gaarden Sexe saa fremlagde han og Dom/m/erens Beram/m/else til denne Sags Foretagelse heri Dag bemeldte attest og Beram/m/else indtages saal: # #

Comparenten Svend Olson mid Sexe foreviiste nu Skiøde af 23 Octb: 1810 tingl: næste Dag hvorefter han er eiende 2 pd: 2 1/3 mrk Smør ½ Hud 1/3 Løb Salt med Bygl: og Herl: i Mid Sexe No: 7 i Kingservigs Skibrede her i Hardanger bemeldte Skiøde blev ham med Paategning straxt tilbage leveret.

Comparenten Svend Olson mid Sexe fremstillede nu de 3 Mænd Omund Sjursøn Sexe Elling Sjursøn Sexe og Lars Larsøn Sexe hvilke efter at være

paamindet om Eedens vigtighed og Straffen for Mened, aflagde Lovens Eed og derefter med oprakte fingre og Saligheds Eed enstem/m/igen bekræftede: at det er dem som Naboer og boende paa gaarden vitterligt at Comparenten Svend Olsøn skal tiltræde styre og bruge hans oven anførte gaardebrug fra først kommende Lovens fardag dette aars foraar og har han allerede begynt at istandsette Husene til sin tiltrædelse ligesom han og efter sigende er Forlovet og skal holde Bryllup til anstundende Høst. Comparenten havde intet videre at tilspørge dem thi bleve de afskedigede

Hvorefter han begjærede sig det her passerende i Tingsvidne Form beskrevet meddelet for at kunde tiene ham til Beviis hos hans foresatte Officerer at han virkelig tiltræder og bruger gaard paa det at han kan forskaanes for fravær og udcommando da han ellers ville blive sat i armod og hans gaardebrug ligge øde eller blive slet dyrket.

Comparenten betalede Sags gebyhret til Sorenskriveren 1 Rb: 48 s. Incammination 74 s 3 Vidners afhør 20 s til(?) til Sorenskriveren 2 Rb: 46 s til Kongen deraf 1 Rbd: til Fondet 23 Rbskl: Diæt til Sorenskriver 48 Rb: Laugrettet hver til sig selv 12 s Rb til Kongen 5 s fondet 1 s. som nu blev betalt i alt med 4 Rbd: 93 s hvoraf Laugrettet blev leveret hver 12 Rbskl: de øvrige 20 Rb s til Kongen for den!! (dem) alle og 4 s Rb s!! for dem alle beholt Sorenskriveren til nærmere Regnskabs aflæg A v W S Koren

Sjur Samsonsøn Helleland, Mikel Endresøn Helleland, Endre Jensøn Helleland, Ole Svendsøn Sexe med iholden Pen.

NB: For opnævnelserne til Fogden modtaget stemplet Papir 5 mrk 1 s Fogden 24 Rb s: Kongen 9 ½ s Fondet 2 ½ s: i alt 2 rd 24 s foruden Papiret

Fortsættelse af et paa Woss under 24de April 1813 afholt Preleminær

Forhør over Giest Baarsøn Hyllesgaard.

Aar 1813, 3 Maii blev Extraret sat paa Tingstædet gaarden Helleland af mig Stædets Sorenskriver /: Koren /: og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Lars Olsøn Helleland og Anders Josephsøn Lille Graven for at fortsætte det under 24de f. M: ved min Eedsvorne Fuldmægtig Hr: Nannestad paa Woss begyndte Preleminair Forhør over Tyvs arrestanten Giest Baarsøn Hyllesgaard.

Hvorda! Mødte for Retten bemeldte Tyvs arrestant Giest Baarsøn Hyllesgaard frie for Baand, og Tvang, hvilken blev forelæst hans forhen afgivne forklaring under Forhøret som han vedstod rigtig, og kunde ingen videre oplysning afgive;

Dommeren har ved Mundtlig Varsel ladet Indkalde her til i Dag alle dem af Gravens og Ulvigs Sogne som kunde troes at vide noget til Oplysning om de af Arrestanten forøvede Tyverier, og fremlagde nu Dommeren de af Stevnevidnerne i Anledning Indkaldelsen udstædte tvende Stevne attester hvilke bleve oplæst saal: ## som

8de Deponent fremstod Daniel Tollefsøn Hielmevold blev formanet til Sandheds udsigende, sagde sig 45 Aar gam/m/el boesat paa Gaarden Hielmevold, i Ulvig, nød Alterens Sacramente i Høst, forklarede: at naaget efter Juul sidstleden blev Deponenten frastiaalet af en Kiste i et Buehuus en del

Sølv Sølier, Ringe, 2 Sølv Kiæder en 5 dr Seddel, \en/ 1 dr Seddel \DC: og nogle flere smaae Ting som Deponenten ei kan Erindre sig, og da her værende Arrestant sam/m/e Tid var reist derfra fra gaarden Spaanem, saa faldt Deponentens Mistanke paa ham, hvorover Deponenten gik efter ham til Stenlien, og der i David Stenliens, samt Anders Knudsøn og Lars Larsøn Brekkes overvær fratok ham de stiaalne Koster, som dels fantes hos ham i hans Skræppe, og elles kastede han dem fra sig paa Marken. Deponenten som intet videre havde at forklare blev afskediget

9de 10de 11de Deponentere fremstode David Anvesøn Stenlien, Anders Knudsøn Brekke og Lars Larsøn Brekke, hvoraf den første sagde sig 50 Aar, den anden og Tredie hver 36 Aar omtrent, og alle tre sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, hvilke enstem/m/ig forklarede: at de vare tilstæde paa Pladset Stenlien, og saa paa at forestaaende Deponent Daniel Tollefsøn Hielmevold omhandlede Tid erholdt tilbage af her for Retten værende Tyvs Arrestant Giest Baarsøn Hyllesgaard forbemeldte Tyve Koster, som denne tilstod at have fra stiaalet Daniel vidste intet videre om de af Arrestanten begaaede Tyverier eller Misgierninger at forklare afskediget.

12te Deponent Sjur Paalsøn Spaanem boesat paa Spaanem i Ulvig sagde sig caa 31 Aar og at have nødt Alterens Sacramente i Høst forklarede: at Tyvs arrestanten Giest Baarsøn Hyllesgaard holte sig en Tid der paa gaarden Spaanem sidstleden Vinter, men Deponenten fornam slet intet uskikkelig af ham, vidste intet mere at forklare afskediget.

13. Deponent John Hansøn Westrem sagde sig 33 Aar, boende paa Westrem, sagde sig at have nyt Alterens Sacramente forklarede: at ved Juule Tiider opholdt her angieldende Tyvs Arrestant sig nogen Tid i Arbeide hos Deponenten og da bortkom der for Deponentens Broder

1813: 17

Ole Hansøn {Hages} paa gaarden Hages lod en Skiorte som Deponenten tror Angieldende maae have stiaalet. Deponenten angav følgende kiendetegn paa Skiorten nemlig at der i ærmene var ikkun Knaphul paa en og ikke paa begge Sider af en hver Arm, at halv delen i den ene {Arm} \ærme/ paa Skiorten bestod af finere Strige (Strye?) end det øvrige af Skiorten, samt at Kraven var af sam/m/e finere Strige, og endelig at Sømmen ved Ærme fældigen skal være lagt op ad, da det ellers sædvanlig paa slige Skiorter legges ned ad. Angieldende Arrestant blev tilspurgt om han tilstod at have stiaalet ommeldte Skiorte, hvortil han svarede aldeles Nei Ved Eftersyn af Retten befantes den Skiorte som Arrestanten havde paa, at have just alle samtlige Mærker, som af Deponenten opgivet uagtet denne overbeviisning vedblev Angieldende dog at nægte dette Tyverie og paastod at have kjøbt den Skiorte han gik med uden at kunde opgive hvor eller af hvem. Deponenten paastod at Arrestanten skulde!! (skulle) afklæde og fralægge sig bemeldte Skiorte som ham tilhørende og ei gaae i den og slide den ud forinden hans Broder ved Eedelig afhiemling kan bevise og tilhiemle sig at være dens Eiere.

Paa grund heraf lod Dom/m/eren Arrestanten afklæde sig bemeldte Skiorte, som af Retten blev taget i forvaring, og nedlagt i Arrestantens Skreppes med hans øvrige Sager og blev Arrestanten af Dommeren givet en Skiorte at paaklæde sig.

Da ingen havde videre at forklare eller kunde give nærmere oplysning, blev Deponenten afskediget og arrestanten til Lehnsmanden Anders Lille Graven, og vagten overleveret for at forvares indtil han kan bringes til arresthuset paa Woss, og {ska} \blev/ dette Forhør \hermed sluttet og skal/ snarest mulig udstædes og blive Stiftet tilstillet. A v W S Koren

Lars Olsøn Helleland Anders Lille Graven med iholden Pen.

Sommertingene Aar 1813.

Aar 1813, 24de Maai blev paa Tingstædet Wigør Retten sat til afholdelse af Jondals Skibredes Som/m/erting. Retten betient af Stædets Sorenskriver Koren tilligemed de 4re Laugrettesmænd Thomas Wiersen Eichen, Knud Ommundsen Eichen, Wiglich Torbjørnsen Traae og Arne Ommundsen Traae, hvoraf de 3 førstmeldte forhen have aflagt Laugrettes Eed, men sidstmeldte blev nu i Eedtagen og betalede til Kong: 4 d 51 s til Skatfondet 33 s og til Sorenskriveren 72 s DC: i alt 5 d 3 mrk 12 s DC: I Retten var nærværende Kongens Foged Hr: Budtz, samt Skibredets Lehnsmænd Halderager, og en del Almues Mænd.

Hvorda! Allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongelige Anordninger m: v:

1. Forordning om Afdragsrettens Ophævelse med Kongeriget Westphalen d: 1 September 1812.
2. Ditto om Toldstempling af glatte Silketøyer, og Silkebaand datr: 2 Septbr: 1812.
3. Ditto angaaende en nermere Bestemmelse af Grændsen imellem de civile og Militaire Jurisdictioner for norske Militaire dat: 8 Septbr: 1812.
4. Plakat om at der paa intet offentlig Marked maae falholdes Vare, hvis Indførsel er forbuuden dat: 12 Septb: 1812.
5. Ditto om Bøygdesaug's Bevillingers Tinglæsning datr: 9 Septbr: 1812.
6. Ditto om Forhøyelse i de for Forsøm/m/elser ved Veiarbeidet fastsadt Multer!! (Mulcter), dat: 25 Septb: 1812.
7. Ditto om Udlæg af Skifte{r} Sallarium in natura datr: 25 Septb: 1812.
8. Berganordning for Kongeriget Norge af 7 Septbr: 1812.
9. Plakat om Forhøyelse i Porto for de Breve som forsendes med Posten til og fra Norge giennem Sverrige dat: 17 Octbr: 1812.
10. Ditto om nye Kobber Tolv Skillingers Udmyntning af 17 Octb: 1812.
11. Ditto hvorved Vare{r} Control- Com/m/issionerne bemyndiges til Brugen af et Kongeligt Tegn under deres Forretninger af 23de October 1812.
12. Ditto hvorved Præmien for Indførsel af Korn og Fedevahre til Norge fordobles dat: 26 Octb: 1812.

13. Ditto, hvorved det indtil videre tillades de Norske Handlende at trække Vexler i Dansk Courant af 23de October 1812.

14. Ditto om stemplet Papirs brug til Slutsedler paa Vexler, og Skibs Befragtning, samt paa Kongelige og offentlige Papirer og Effekter af 2 Nob: 1812.

15. Ditto hvorved bekendtgøres, at Kongen har købt gaarden Tøyen ved X:ania, og skienket sam/m/e til det Norske Unniversitet af 17 Nob: 1812.

16. Vice Statholderskabets Skrivelse af 9de Nobr: 1812, som bekendtgjør, at intet Slags Urent eller fransket Korn maae anvendes til Brendevin.

17. Plakat om stepl: Papirs Brug til Transporter af Udleverings Sedler og Vahre Assignmenter 14 Nob: 1812.

18. Ditto hvorved bestem/m/es Coursen af DC: mod Species for 1 Qvartal 1813, dat: 7 Debr: 1812.

19. Ditto om, at den Actorer og Dom/m/ere i Justids sager tilstaaede Frieskyds skal forandres til Pengeskyds, d: 8 Debr: 1812.

20. Ditto om Omgangs maaden med Hittegods paa Landet d: 5 Debr: 1812.

21. Ditto hvorved bestem/m/es at Repræsentativer paa Slesvig-Holstens Courant kunne erlægges for Told afgifter dat: 12 Debr: 1812.

22. {Ditto} Forordning om Forandring i Pengevesenet d: 5 Januarii 1812!! (1813?).

23. Plakat om den fremtidige Udbetaling af Gager, og Pentioner, m: v: dat: 5 janv: 1813.

24. Forordning om Frie Batailloners Organisation i den norske Armes første Divisions distrikt af 22 Deb: 1812.

25. Plakat om Fisker Fartøyers Maalebreves Paategning ved Toldstæderne, 29 Deb: 1812.

26. Ditto om at et hvert Fartøj over 6 Com/m/erce Læsters Drægtighed skal forsynes med Kongeligt Søepas dat: 29 Debr: 1813.

1813: 17b

27. Ditto om Forhøjelse i Betalingen for Kongelige Søepasse af 29 Debr: 1813!! (1812).

28. Ditto om Forhøjelse i Betalingen for Qvarterer til Officerer m: fl: i Norge 5 Januar 1813.

29. Rentekam/m/erets Skrivelse 29de Deb: 1812 om Betaling for Soldater der virkes(?) af Almuen, og leveres til Kongelig Tieneste.

30. Foundation for Rigsbanken 5 Janv: 1813.

31. Reskript, hvorledes der skal forholdes med Finants Forvaltningen 5 Janv: 1813.

32. Plakat om Forholdet af Species mod Rigs bankpenge i Told og Fyr afgifter 21 Janv: 1813.

33. Ditto om nogle Bestem/m/elser Henseende det stemplede Papirers Brug for 1813, 25 Janv: 1813.
34. Ditto hvorved den for Kornvahrers Indførsel til Norge tilstaaede Præmie forhøyes, og ansættes til Rigsbankpenge 29 Janv: 1813.
35. Ditto hvorved Skyds betalingen ansættes i Rigsbank penge 3 Feb: 1813.
36. Ditto om at 1/6 Rigsdaler stykkerne maae i de Kongelige Kasser modtages for 1/6 Rbd 23 Janv: 1813.
37. Ditto om Understøttelse for fraværende enroullerede Søefolks Familier 19 janv: 1813.
38. Ditto henseende Torvevahrers Salg ved offentlig Auction 21 Janv: 1813.
39. Ditto om nøyere Bestem/m/elser Henseende Udstædelse af visse Slags gieldsbreve 23 Janv: 1813.
40. Ditto om Betaling til Underofficerer som tilsige frieskyds fra Dragon qvartererne 26 Janv: 1813.
41. Bekiendtgjørelse om Betaling i Rigsbankpenge for Lodsning m: m: 30 Janv: 1813.
42. Plakat ang: Udstædelsen af Anviisninger fra Rigsbanken 15 Feb: 1813.
43. Forordning, hvorledes de vedstaaende Taxter fastsatte Betalinger, indtil videre skulle erlægges 16 Feb: 1813.
44. Ditto at Afdragsrettens Ophævelse med Hamborg og Lybech, samt alle øvrige \i det/ franske Rige incorporerede Lande 23 Feb: 1813.
45. Ditto angaaende {Reversers} \Reservers/ Udtagelse i den norske Armees 2 Devisions distrikt, 24 Feb: 1813.
46. Plakat hvorved Indførsels Tolden af marmorerede Papiir fastsættes 13 Martii 1813.
47. Ditto, at Auctioner over Fattiglem/m/ers Efterladenskaber kan for Eftertiden afholdes af vedkom/m/ende Fattig Com/m/issioner 2 Martii 1813.
48. Forordning ang: de Penge Fordringer i DC:, hvilke, førend Forordningen 5 Janv: 1813 ere enten lovligen paatalte eller ved Dom eller Forlig afgjorte, dat: 9 martii 1813.
49. Plakat ang: Assurancernes Ansættelse og Erstatningernes Udbetaling i Rigsbank penge for Bygninger i Norge, 13 Martii 1813.
50. Ditto hvorved Øvrighedens Betaling for at attestere Varers Godhed, som ind bringes i Landet bestemmes til 1 Rbd, foruden Skyds og Diæt dat: 29 Martii 1813.
51. Stiftets Skrivelse af 24 Martii 1813, hvorved efterlyses Tyvs arrestant Peter Nilsen der er undvegen fra Aggers Præstegield.
52. Captaine v: Heggelunds Brev af 17 Martii 1813, hvorved ombedes efterlyst undvigst Soldat Ole Johnssen Tvedt af Opdalske Compagnie.
53. Indbydelse til at overdrage Guld og Sølv til Rigsbanken 8 Feb: 1813.

54. Forordning angaaende at der nu skal svares 6te og 10de Penge af Arvekapitaler og andre Midler, som herfra Rigerne udføres til de Keiserlige franske Stater d: 23 Feb: 1813.

55. Plakat angaaende Søepas gebyhernes Beregning i Rbd d: 20 Martii 1813.

56. Ditto ang: hvilken Ret det tilkom/m/er, i Opbringelses Sager, at paakiende Spørgsmaal om Krænkelse af Territorial Nø.steders(?) Grændser 20 Martii 1813.

57. Do: om Fragtafgiftens Beregning i Rigsbankpenge 20 Martii 1813.

58. Do: angaaende hvorledes Vexler, lydende paa Rbp, maae trækkes d: 22 Martii 1813.

59. Do: angaaende det Retsgebyr som bliver at erlægge for Notering i Pantebøgerne af de til Rbp: omskrevne Documenter 23de Martii 1813.

60. Ditto angaaende de i Forord: 8 Feb: 1810 § 4, som frie for Indkomstskats Svarelse, bestemte Sum/m/ers Ansætning i Rbp: d: 27 Martii 1813.

61. Ditto hvorved det tillades at indføre Bomuld, Riis m: m: d: 5 April 1813.

62. Ditto for Danmark og Norge hvorved Sportlerne for Skibs maaling fastsættes 21 April 1813.

63. Efterlysning om Jens Amundson Froestad og Anders .ogers...(?) d: 11 Maii 1813.

64. Do: om Christen Christensøn Eiritzland d: 13 April 1813.

NB see videre for Gravens Skibrede Fol: 20.

1813: 18

Nye Tingsvidne Sag:

Mødte for Retten Guttorm Larsen Sæverhagen beskicket Formynder for afdøde Huusmand Amund Aslachsen Samlenessets 4re efterlevende Børn, nemlig, 1. Britha Amundsdatter den ældre nu paa 9de Aar gammel, 2. Britha Amundsdr: den yngre nu paa 7de Aar gammel, samt Tvillingerne Aase og Sigrd Amundsdøttre nu i 5te Aars Alder, saa mødte og Anna Aslachsdratter sagde sig 45 Aar gammel, samt Britha Aslachsdr:, sagde sig 43 Aar gammel, hvilke meldte: at de ere komne i Erfaring om, at en \Halv/Farbroder til bemeldte 4re Børn Britha den ældre og yngre, samt Tvillingerne Aase og Sigrd, ved Navn Helge Aslachsen, der tillige var en Halvbroder til her mødende forbemeldte Anna og Britha Aslachsdratter, som boede i Kjøbenhavn og der var gift med en ved Navn Marie Hansdatter, skal for noget over et Aars Tid siden ved Døden være afgaaet, og nu siden ligeledes bemeldte hans efterladte ægtefælle og Enke Marie Hansdatter at der imellem ermeldte Helge Aslachsen \og Hustru Marie/ skal have været et saadant resiproque Testamente, at deres fælles Arvinger skulle arve den Længstlevende At ermeldte Længstlevende Marie Hansdr:, nu ved Døden skal være efterladt sig nogen Formue til Deling imellem Arvingerne hvorover de vare begiærende, at Retten ville imodtage de tvende her boesadte bekjendte Lovfaste \Mænd/ {Vidnesbyrd om S} Iver

Nielsen Bakkes og Knud Amundsen Eichen deres eedelige Vidnesbyrd om Slægtskabet og ermeldte Arveret efter afdøde Helge Aslachsen til et Arve Instruments Erhvervelse

Bemeldte 2de Mænd Iver Nielsen Bakke og Knud Amundsen Eichen, begge Dommeren bekendte boesadte Mænd her i Sorenskriveriet fremstode, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed, sagde sig den første i sit 68de Aars Alder og den anden i de 50de Aar forklarede: En Mand ved Navn Aslach Erichsen, boende paa Huusmandspladset Wigene under Gaarden Samland her i Hardanger Sorenskriverie og Strandebarms Præstegield, var 2 gange gift, første gang med Anna Heljesdatter, og avlede med hende 2 Sønner den ældste ved Navn Erich, forlængst død uden Livs Arvinger, den anden ved Navn Helje Aslachsen, der blev udkommanderet til Kjøbenhavn, skal der have været Artillerist og siden Arbeidsmand og Høker samt gift med Marie Hansdatter og der ved Døden afgaaet. Flere Børn havde Aslach Erichsen icke med denne sin Hustrue Anna i hans andet Ægteskab med Britha Ommunds- eller Amundsdr: avlede han Amund Aslachsen, og de her comparerende ovenmeldte Anna og Britha Aslachsdøttre, flere Børn havde han icke med ermeldte sin anden Hustrue Britha Amundsdr: ermeldte Amund Aslachsen \Huusmand paa Samlenæsset/ er ved Døden afgaaet for omtrent 2 Aar siden og haver efterladt sig ovenmeldte 4re Børn Britha Amundsdratter den ældre og yngre samt Tvillingerne Aase og Sigrid Amundsdratter flere Livs Arvinger haver han icke efterladt sig og \da/ ermeldte Stamfader Aslach Erichsen og begge han Hustruer forlængst ved Døden ere afgaaet, og ingen af dem have efterladt sig fleere eller andre Livsarvinger endten i eller udenfor Ægteskab end de her ovennævnte, saa ere foran benævnte i Kjøbenhavn ved Døden afgangne Helge Aslachsens eneste og Lovmæssige Arvinger, saafremt han der ingen Livsarvinger i Lovligt Ægteskab haver efterladt sig ene og aleene forberørte Helge Aslachsens {her efterlevende 4} Halvbroder Amund Aslachsens her efterlevende 4re Børn Britha den ældre og yngre samt Tvillingerne Aase og Sigrid, {tilligemed} saa {og Halvsøstrene} \og/ de her mødende Britha og Anna Aslachsdøttre, der ere Halvsøstre til Arveladeren Helje Aslachsen begge ugifte, tjenende her i Sorenskriveriet. Vidnerne bleve forelæst deres her afgivne Prov, som de vedstod rigtig tilført Protokollen afskedigede

Comparenterne, til end ydermere Beviis om deres Arveret efter afdøde Helge Aslachsen, fremlagde en Attest fra deres Sognepræst og Sjælesørger Hr: Provst Kahrs, dateret 24de April sidstleden der blev oplæst og indtages her saalydende #

De mødende erklærede intet videre at have at tilføre og begiærede sig det her passerende i Tingsvidne Form beskreven meddeelt, til fornødent Beviis om deres Arveret efter forbemeldte i Kjøbenhavn afdøde Helge Aslachsen.

Sorenskriveren imodtog til sig Incam: 74 rbs til Kongens Kasse 30 Rbs til Justits Fondet 7 s Rb: for 2 Vidners Afhørelse til Sorenskr: 16 Rbs til Kongens Kasse 6 s og til Justitsf: 2 Rbs.

Derefter publiceret følgende Documenter

No: 1. Skjøde fra Lars Samsonsen Biercheland, til Svigersønnen {Lars} \Johannes/ Salemonsens paa 2 pd 16 mrk Smør ½ Bskd: med Bygsl: og Herl: i Bircheland No: 25 for 66 rbd 4 Rbmrk dat: 24 Mai 1813 Kongen af Tingl: 19 ½ Rbs: Fondet 4 ½ Rbs af Pante Attesten ligeledes ½ pCto 32 Rbs

2. Do: fra Guro Nielsdr: Samland Enke efter Lars Samsonsen til Sønnen Samson Larsen paa 1 pd 3 mrk Smør med Bygs: 14 8/11 mrk Smør 1 Gskd: uden Bygsel i Samland No: 1 samt 2 mrk Smør i

Fagertvedt, for 16 rbd 4 Rbmrk dat: 24 Maii 1813. Kongen af Tingl: 10 Rbs: Fondet 2 Rbs
Pante Attesten 19 ½ Rbs Fondet 4 ½ Rbs Notarial Attesten med Forh: 1 rbd 5 mrk 4 Rbs: ½ pCto
8 Rbs

3. Do: fra Iver Om/m/undsen Tvedt til Sønnen Ommund Iversen paa 18 mrk Smør 3 Løb Salt med
Bygsl: og Herl: i Tvedt No: 9 som er Halve Bruget tilligemed hele Bordsaugen sammesteds for 100
rbd dat: 24 Maii 1813 Kongen af Tingl: 25 Rbs Fondet 5 Rbs Attesten 19 ½ Rbs Fondet 4 ½
Rbs Not: Attest med Forh: 1 rbd 4 Rbmrk 4 Rbs ½ pCto 3 Rbmrk

4. Fæsteseddel fra Johannes Haldorsøn Maage til Johannes Nielssøn paa Halve delen af Pladset
Stekke under Sætvedt dat: 1te Febr: 1813, Til Kongen af Tingl: 6 ½ Rbs Fondet 1 ½ Rbs ligesaa
af Reversen

5. Do: fra Lars Baars: Stene til Johannes Nielss: paa den anden Halvedel af Pladset Stekke dat: 24
Maii 1813 til Kongen og Fondet som ovenstaaende

6. Skifte efter Huusmand Ole Olss: Stene sluttet 30 {Sept:} Decbr: 1812 hvorved Sterboets Huser
for 46 rd DC: er udlagt Enken Ragnilde Nielsdr:

7. Pantebrev fra Ole Helliess: Molve til Johannes Salamons: Stekke med fl: stor 150 rd DC: mod
Pant Molven No: 21 dat: 30 Maii 1807 Tingl: S: D: omskreven til 150 rbd S: V: ved Paategning af
4de Marti 1813, {Kongen 8 s Fondet}

1813: 18b

8. Panteobligation fra Johannes Nielss: Johndalsøren til Lars Galtung stor 96 rd dat: 1ste Febr:
1802 mod Pant Løsøre omskreven 96 Rbd S: V: ved Paategning 4 Mart: 1813 {Kongen Fondet}

9. Afkald fra Torchel Torbiørnssøn Aase til Form: Torbiørn Koltvedt for Arv 29 rd 88 s Dat: 24
Maii 1813.

10. Do: fra Iver og Hans Iverssønner samt Anna Larsdatter til Formynderen for deres Arv de to
Første hver 4 rd 77 s DC: og den sidste 9 rd 58 s DC: dat: 24 Maii 1813.

11. Do: fra Christi Olsdr: Qvale til Lars Baggegaard for Arv 7 rd 36 s DC: dat: 24 Maii 1813.

12. Do: fra Marithe Ommundsdr: Tvedten til Knud Eichen for Arv 6 rd 17 s: DC: dat: 24 Maii 1813.

13. Do: fra Guro og Anna Erichsdøttre til Erich Fladebøe for Arv 59 rd 64 s DC: dat: 24 Maii 1813.

Derefter fremleverede Foged Budtz sin affattede Restance som viser at udestaar i dette Skibrede (ope rum)

Lehnsmanden opnævnte 2 gamle Jacob Bakke, Ole Bakke, 2 nye Samson Samland, Ole Bakke [den]
yngre hvilke skal møde i Høst for at tiene(?) Retten og de sidste aflægge befalet Ed.

Da ingen meldte sig med mere blev efter foregaaende udraab sluttet og hævet.

A v W S Koren

Tomas Eiken, Wilig Traae, Knud Eiken, Arne Traae alle med iholden Pen

Aar 1813 den 25de Mai, blev paa Tingstædet Wigøer, det almindelige Sommer Sage og Skatte ting for Østensøen Skibrede sadt af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes Mænd Niels Sjøvatsen Bjotvedt, Steen Olsen Bjotvedt, Wiching Johnsen Skaare og Brigt Olsen Nedre Wiig, hvoraf den sidst meldte nu aflagde sin Laugrettes Eed og betalede til Kongens Kasse 4 rd 5 s DC: til Skat Kammer Fondet 33 s DC: og til Sorenskriveren 4 mrk 8 s DC: tilsammen 5 rd 3 mrk 12 s DC: Saa var og tilstede Hr: Foged Budtz, Lænsmanden og tingsøgende Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret de samme Anordninger som for Johndals Skibrede findes anførte Fol: 17.

Extra Rets Præliminair Forhør

Gaardmand John Erichsen Skaar mødte for Retten og fremstillede sin Tjeneste Pige Guro Nielsdtr: Torpe, som han erklærede at have i sin Tjeneste hos ham frastjaalet ham en Deel umalet Korn og baget Brød, hvorom han begiærede saavel hende afhørt, som og de tvende Mænd Ole Erichsen Skaare og Arne Nielsen Torpe, som om det forøvede Tyverie kan give Oplysning.

Anklagede Guro Nielsdtr: Torpe fremstod for Retten frie for Baand og Tvang, sagde sig omtrent 46 Aar gammel fød af ærlige Forældre her i Bøygden i Østensøe Sogn hendes Fader Gaardmand Niels Arnesen Torpe som for over 12 Aar siden ved Døden afgik, hendes Moder end nu igienlevende Enke efter bemeldte hendes Fader opholder sig som Vilkaars Kone paa Gaarden Torpe ved Navn Ragnilde Larsdatter. Angiældende nød en Christelig Opdragelse hos hendes Forældre indtil hun var nogle og tyve Aar gammel, siden den Tid haver hun bestandig tjent i dette og naboe Præstegieldet Strandebarms Kald Hun haver aldrig forhen begaaet nogen Forbrydelse endten Tyverie eller andet hvorføre hun haver været af Justitien Tiltalt indtil nu i afvigte Vinter, da hun af Frygt for den kommende Tid, da hun ingen Aarstieneste kunde faae for det tilstundende Aar, begik den Daarlighed, at hun fratog sin Husbond som hun tjenede hos Tid efter anden i afvigte Vinter en Deel Korn tilsammen 2 Voger Korn, samt en Deel Fladbrød i alt 40 Leiver, dem hun naar hun kunde finde Leilighed at ingen saae hende, bragte hen i en Kiste med Laas for hun havde staaende en Fjerdings vei derfra, hos en hendes Broder Arne Nielsen Torpe dette Brød og Korn ville hun have at redde sig med for Trang, Mangel og Sult i de tilstundende haarde Tider, som hun frygtede for da hun \erfarede/ ingen Tjeneste at kunne faae. Angiældende, som saaledes aabenhiertig havde tilstaaet hendes Forbydelse havde intet videre til Oplysning at forklare, undtagen at hun paa Dommerens Tilspørgende erklærede: at hun icke i sin

Husbondes Huus fra hvem hun begik Tyveriet, var anbetroet Madens Bestyrelse den Konen i Huuset selv besørgede. Derpaa fremstod som

2den \og 3de/ Deponent Ole Erichsen Skaare og Arne Nielsen Torpe hvoraf den første er den Anklagedes Søsters Mand og den anden hendes Broder forklarede: at da de for nogle Uger siden hørde Rygte om, at John Erichsen Skaar hos hvem anklagede tiente skulle have beklaget sig over at have mistet en Deel Korn og Brød og at han troede her Anklagede havde frataget ham det og at have bragt det til sin Kiste i {sidstm} sin Broder Arne Nielsen Torpes Huus, saa kaldte de her Anklagede til sig og formaaede hende at komme med Nøgelen til sin Kiste, hvor begge Comparenterne fulgte hende og forefandt {oven af hende tilstaaede} 2 Voger Korn og 40 Leiver Brød, dem hun tilstod at have frataget

1813: 19

forbemeldte hendes Husbonde ham uafvidende. Comparenterne havde intet videre at forklare. Askedigede.

Bemeldte den anklagedes Husbonde John Erichsen Skaar fremstod nu og Declarerede, at ermeldte ham frastjaalne 2 Voger Korn og 40 Leiver Brød er ham frakommen imod hans Vilje og Vidende, og vare af Værd i nerværende Tid i det ringeste 50 rd DC:, men at han haver in Natura og i uskadt Stand, erholdt alt det frakomne tilbage.

Da ingen havde videre at tilføre, blev dette Forhør hermed sluttet, og Angiældende til Lænsmanden overleveret.

Extra Rets Politie Sag, om ulovlig Brændevins Brænden.

Hr: Foged Budts mødte for Retten og fremlagde skriftlig Stevning af 12te Martii sidstleden i lovlig forkyndt Stand, hvorved han til denne Tid og Sted haver indkaldet Tosten Larsen Nesthuus at see sig overbeviist og lide Dom til at Bøde ..(?) og Strafs Lidelse for ulovlig Brændevins Brænden bemeldte Stevning blev oplæst og indtages her med dens Forkyndelses Paategning saalydende

Anklagede Tosten Larsen Nesthuus, selv tilstæde, vedtog lovlig Varsel, og declarerede, at han icke kan nægte at han sidstleden Høst, da han havde 2de Svin han vilde giøde tog ickun 2 Kander Malt, 2 til 3 Skjepper Potæter af smaae udskud der ei vare tjenlige at spise, samt en Deel Rognebær, og deraf brændt, en Deel Brændeviin i alt 4 Potter og gav Svinene derefter Masken for derved at bespare at købe det dyre Brændeviin han ei ganske kunde undvære i sit Huus, og troede herved intet at have begaaet endten til egen eller Statens Skade.

Fremstod nu de indstevnte Vidner Tollef Gundersen Aarhuus, og Peder Andersen Aarhuus, samt Lars Torbjørnsen Øvsthuus hvilke efter aflagt Eed enstem/m/ig vidnede, de 2 førstmeldte: at de sidstleden Høst saae at her anklagede Tosten Larsen Nesthuus havde en deel Arbeide for sig med Vandbæren Mask og andet, som tilkiendegav at han havde Brændeviins Brænden for sig, men de vare ei inde i hans Ildhuus, og egentlig saae paa, at han virkelig brændte, men Vidnet Lars Torbjørnsen Øfsthuss var inde og besaae at han /: anklagede /: virkelig ermeldte Tid brændte Brændeviin i en liden dertil indrettet Brændeviins Kjedel af Kobber, hvilken Kjedel nu blev foreviist her i Retten, og

med dens Hat og Rør blev befunden at veie 2 Bpd og 21 Mrkr Vidnerne vidste intet videre at forklare afskedigede

Anklagede tilstode at oven anførte her foreviste Kobberkjedel med dens 2de Rør var ham tilhørende, og den han havde brugt til omhandlede Brænding erklærede at han han!! intet videre havde at tilføre fra sin Side, end at han haabede at undgaae og frifindes for Korporlig Straf, da han nesten intet Korn havde anvendt, og ickun brændt noget lidet og nødvendigt til Huusbehov, af hvad han ellers maatte anvende til sine Svin og som icke var spiseligt for Folk.

Actor indlod Sagen til Doms med Paastand at sagsøgte Tosten Larsen Nesthuus for første Gang at have ulovlig brændt Brændeviin maae ifølge Forordningen af 13de August: 1811 ipligtes at have forbrudt hans her i Retten foreviste Brændeviins Kjedel, {forbrudt} til Wigøers Sogns Fattig Kasse, samt selv at hensættes i 4re Uger i Fængsel, og endelig at betale alle denne Sags Omkostninger hvoriblandt til Kongens Kasse for stemplet Papiir, som under Sagens Behandling burde været forbrugt efter Dommerens Skjøn, og til Actor selv i Sallarium 5 Rbd:

Da ingen havde videre at tilføre blev eragtet Sagen optages til Doms og blev Brændeviins Kjedelen til Lænsmand Johannes Jørgensen Øvrevig overleveret i Forvaring.

Extra Rets Politie Sag om ulovlig Brændeviins Brænden

Justits Aktor Hr: Foged Budts meldte at han til de{tte Ting}\nne Extraret/ ved mundtlig Varsel haver indkaldet Lars Jahnsen Reistvedt at see sig overbeviist og lide Dom, for første gang at have ulovlig brændt Brændeviin.

Anklagede Lars Jahnsen Reistvedt selv tilstæde vedstod sidst afvigte Aars Foraar {at have paa} \i/ en gammel Jærn-Gryde, ved hielp af en Træhat at have gjort Forsøg paa at brænde lidet Brændeviin til Fornødenhed ved en forestaaende Huusebygning, men som mislyckedes for ham, saa at han intet Brændeviin erholdt da han ingen rigtige Reedskaber havde og ickun anvendte en Kande Malt og henved 3 Skjepper Poteter til dette Forsøg haaber derfor at fritages for al Straf.

Aktor fremstillede som 1ste og 2det Vidne Johannes Jørgensen Øvrevig og Lars Sjursen Noreim hvilke aflagde Lovens Eed og forklarede: sidstleden Foraar 1812 kom begge Vidner tilsammen indtil her anklagede Lars Jansen Reistvedt, og saae de da at han havde over Ilden en Jærngryde med Træhat over og dertil en Tønde med 2de Blikrør igiennem hvoraf de kunde see og sluttede sig til at han brændte Brændeviin, men de smagte det icke ei heller gave de nøye agt paa ermeldte Reedskabers Værd, saa at de aldeles ingen Værd veed at sætte paa {ermeldte} dem. Anklagede erklærede at Gryden han brugte var en gammel Fodeløs og øreløs Jærngryde hvortil han benyttede en gammel Vandbøtte til Træhat, og var Gryden ei større end at den kand tage henved 3 Skjepper hvorover han havde foresadt sig at deele den anførte Mask i 2 gange saa at samtlige Reedskaber icke ere Værd over \...../ 6 rd DC og Brændeviin erholdt han icke, da Forsøget mislyckedes. Vidnerne vidste ingen videre Oplysning at afgive afskedigede

Aktor som ingen fleere Beviiser vidste at tilveiebringe om Brændingen og Redskabernes Værdie indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagsøgte maae ipligtes at bøde saa meget som han selv haver tilstaaet Redskaberne Værd, samt at idømmes 4re Ugers Fængsel og endelig at betale denne Sags Omkostninger med samt stemplet Papiir som burde været forbrugt og til Actor i Sallarium 5 Rbdler

Da ingen havde videre at tilføre er-

1813: 19b

agtede Dommeren: Sagen optages til Doms.

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren

Brigt Olsen Wiig, Nils Sjøvatsen Bjotvedt, Steen Olsen Bjotvedt, Wicking Johnsen Skaare

Næste Dag den 26 Maj blev {det almindelige Sommer Sage og Skatteting fortsadt for Østensøe Skibrede} \Extra Ret sadt,/ ved de i gaar benævnte Rettens Personer

Hvor da i Politie Sagen paa Justitiens vegne anlagt imod Tosten Larsen Nesthuus for ulovlig Brændevins Brænderie – see forestaaende Side Fol: 19 blev afsagt saadan

Dom

Kjendes for Ret: lovlige sagsøgte Tosten Larsen Nesthuus, der saavel ved egen Tilstaaelse som ved de førte Vidner, er bleven overbevist om: at have brændt Brændeviin uden Tilladelse ipligtes herved, ifølge Forordningen af 13de Augusti 1811 for første Gang begaaede ulovlig Brændevins brænden, at hensættes i Arrest i 4re skrives fire Uger, samt at have forbrudt den til Brændingen brugte Kaaberkjedel med Rørene der i Retten er bleven forevist af Vægt 2 Bpd 21 Mrkr der skal tilfalde Wigøers Sogns Fattigkasses Fond saa bør han og at betale i denne Sags Omkostninger til Kongens Kasse for stemplet Papiir som under Sagens Behandling og til Domsakten burde været forbrugt 1 Rbdl 52 ½ s til Aktor 3 Rbdler til Dommeren efter denne Doms Paategning, med Kongens Kasses og Justitsfondets /tilkommende/ iberegnet 5 Rbdler 21 s samt end videre denne Doms Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil dens Opfyldelse alt idømte efterkommes under Lovens Tvang, ifølge Øvrighedens Foranstaltning 3 Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Brigt Olsson Wig, Nils Sjøvatsen Biotvedt, Wicking Johnsen Skaare, Sten Olsson Biotvedt alle med iholden Pen

Paa Domsakten tegnes følgende Omkostninger

Extrarets Berammelse til Sorenskr: 1 rbdl til Kongens Kasse 39 Rbs til JustitsF: 9 Rbs
Forretnings Dagen til Sorenskr: 1 ½ Rbdl til Kongens Kasse 58 ½ til Justitsfondet 13 ½ Incam:
til Dommeren 74 Rbs til Kongens Kasse 30 s til J:Fondet 7 s for 3 Vidner at afhøre 20 s til
Kong: Kasse 7 ½ til Justitsfondet 2 ½ tilsammen 5 Rbdl 21 Rbs skrives fem Rigsbankdaler en og
tyve Rigsbankskilling.

I Politie Sagen anlagt paa Justitiens Vegne mod Lars Jahnsen Reistvedt \see forestaaende Side/ for ulovligt Brændevins brænden blev afsagt saadan

Dom

Kjendes for Ret lovlig sagsøgte Lars Jahnsen Reistvedt, der saavel ved egen Tilstaaelse, som ved de førte Vidner, er bleven overbevist om, at have uden Tilladelse brændt Brændeviin ipligtes herved for første Gang at have ulovlig brændt Brændeviin ifølge Forordningen af 13de Augusti 1811 dens 7de § at hensættes i Arrest i 4re skrives fire Uger, samt at bøde til Wigøers Sogns Fattigkasses Fond, saa meget som de brugte men ei erholdte Brændevins Redskaber er anseet Værd nemlig 1 Rbdl skrives en Rigsbankdaler, saa bør han og at betale i denne Sags Omkostninger til Kongens Kasse for stemplet Papiir som under Sagens Førelse og til Domsaktens Udstædelse burde været forbrugt 1 Rbdl 52 ½ s til Aktor 3 Rbdl til Dommeren efter denne Doms Paategning 5 Rbdlr 15 s hvori tillige Kongens Kasses og Justitsfondets af Rets Gebyhren er iberegnet, endelig betaler han og denne Doms Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil dens Opfyldelse Alt idømte efterkommes under Lovens Tvang inden 3de Sole mærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse efter Øvrighedens Foranstaltning.

A v W S Koren

Brigt Olsøn Wig, Nils Sjøvatsøn Biotvedt, Wiking Johnson Skaar, Sten Olsøn Biotvedt alle med iholden Pen

Paa Doms akten tegnes følgende Omkostninger

\For/ Extrarets Berammelse til Sorenskriveren 1 Rbdl: til Kongens Kasse 39 s til Justits Fondet 9 s Dags Gebyhr 1 Rbdl 48 til Kongens Kasse 58 ½ til Justits Fondet 13 ½ Incamination 74 s til Kongens Kasse 30 til Justits Fondet 7 for 2 Vidner 16 til Kongens Kasse 6 til Justits Fondet 2 tilsammen i alt 5 Rbdlr 15 s skrives fem Rigsbankdaler femten Rigsbank Skilling.

d: 26 Maj 1813 blev det almindelige Sommer, Sage og Skatteting for Østensøe Skibrede fortsadt ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da blev Publiceret følgende Documenter.

No: 1. Skjøde fra Kittel Arnessøn Sellesætter til Sønnen Arne Kittelsen paa halve Bruget 1 pd 3 mrk Smør 1 ½ Løb Salt og ½ G:skd med Bygs: og Herlighed i Sellesætter No: 33 dat: 25 Maii 1813 for 200 Rbdl: Kongen af Tingl: 2 Rbmrk 2 Rbs Fondet ? Rbs Af Pante Attesten 19 ½ Rbs, Fondet 4 ½ Rbs ½ Procent 1 Rbd Kjøbesum 200 Rbd.

No: 2. Do: fra Peder Arnessøn Aarhus til Sønnen Torgier Pederssøn paa 2? Mrk Smør med Bygsel og Herlighed i Aarhus No: 24 som er halve bruget for Kjøbesum 133 rbd 2 Rbmrk

dateret 25 Maii 1813. Kongen af Tingl: 1 Rbmrk 14 Rbs, Fondet 6 Rbs, Af Panteattesten 19 ½ Rbs, Fondet 4 ½ Rbs Notarial Attest, med Forhøjelse 1 rbd 5 Rbmrk 4 Rbs, ½ pCto 4 Rbmrk.

No: 3. Do: fra Hactor Nielssøn Wangdal til Sønnen Niels Hactorsen paa 1 Løb Smør med Bygsel og Herl: i Gaarden Wangdal No: 1 for 200 rbd og Vilkaar 150 rbd dat: 25 Maii 1813 Kongen af Tingl: 2 Rbmrk 2 s Fondet 8 Rbs, Af Pante Attesten 19 ½ Rbs, Fondet 4 ½ Rbs, Not: med forh: 1 rbd 5 mrk 4 s ½ pCto 1 rbd 4 mrk 8 s.

No: 4. Do: fra Arvingerne i Skiftet efter Guro Johnsdatter, Giermund Olssøn Schaars Hustrue, til Sønnen Niels Giermundsøn paa 2 pd 6 mrk Smør med Bygsel og Herl: i Schaar No: 65 for 166 rbd 4 mrk dat: 26 Maii 1813, Kongen af Tingl: 1 Rbmrk 14 s Fondet 6 Rbs, Af Pante Attest: 19 ½ Rbs Fondet 4 ½ Rbs, Not: Att: med forh: 1 rbd 5 mrk 4 s ½ pCto 5 Rbmrk

No: 5. Beboelses Contract hvorved Niels Giermundsøn Schaar for 6 Aar overdrager til Giermund Olssøn 2 pd 6 mrk Smør i Schaar No: 65 dat: 26 Maii 1813, Kongen af Tingl: 1 Rbmrk 3 ½ s Fondet 4 ½ Rbs Not: forh: 1 rbd 5 mrk 4 s ½ pCto 24 Rbs

No: 6. Pantebrev fra Arne Kittelsen Sællesetter til Johannes Jørgenssøn Øvre Wiig mod Pant Sellesætter No: 33, Stor 90 rbd S: V: dat: 25 Maii 1813. Kongen af Tingl: 1 mrk 9 Rbs Fondet 5 Rbs

No: 7. Do: fra Niels Wiglichssøn Scheie til Lars Larssøn Tvedt Stor 150 rbd S: V: mod Pant i Scheie No: 21 dat: 25 Maii 1813 Kongen af Tingl: 1 mrk 14 Rbs Fondet 6 Rbs

No: 8. Wilkaarsbrev fra Niels Hactorssøn Wangdal til Forældrene Hactor Nielssøn og Britha Johnsdatter paa Aarlig Levekaar af Wangdal dat: 25de Maii 1813. Kongen 1 mrk 14 s Fondet 6 s Not: med forh: 1 rb 5 mrk 4 s Rb:

No: 9. Pantebrev fra Simon Jonsen Fondeland til Myndtlingen Ragna Johnsdatr: Stor 54 rd 54 s DC:, mod Pant Fondeland dat: 21 Octbr: 1796. Tingl: 22 samme Maaned, omskreven til 54 rbd 54 Rbs: S: V: ved Paategning af 26 Maii 1813.

No: 10. Do: fra Tollev Christopherss: Stene til Lehnsmand Halderager Stor 200 rd DC: mod Pant Stene No: 17 dat: 1te Junii 1807 Tingl: 2de samme Maaned, Aflyst 11 Junii 1811 150 rd DC:, de resterende 50 rd DC: omskrevet til 50 rbd S: V: ved Paategning af 26de Maii 1813

No: 11. Do: fra Kittel Arnessøn Sællesetter til Lehnsmand Øvrevig Stor 90 rd DC: mod Pant Sellesetter No: 33 dat: 9 Junii 1806 Tingl: 10de samme Maaned omskrevet til 90 rbd S: V: ved Paategning af 2 Marti 1813 qvitteret 25 Maii 1813 for alt Kongen 12 ½ Rbs Fondet 2 ½ Rbs

No: 12. Afkald fra Guro Olsdtr: Fosse til Form: Ole Klyve, for Arv 16 rd 4 s DC: dat: 26 Maii 1813

No: 13. Do: fra Hans Anderss: Aarhus som givt med Myntlingen Brithe Helliesdr: til Form: Haagen Tvedt for Arv 54 rd 64 s DC: dat: 25 Maii 1813

No: 14. Ditto fra Maritha Iversdtr: Berge til Form: Lars øvre Wig for Arv 12 – 24 s DC: dat: 26 Maii 1813.

No: 15. Do: fra Gunder Arnesøn, Maritha og Ingebor Arnesdtr: til Formynderne for Arv ialt 31 – 85 s DC: dat: 26 Maii 1813.

No: 16. Ditto fra Asgout Omundson Berge til Form: Lars Berge for Arv 33 rd 86 s DC: dat: 26 Maii 1813.

No: 17. Do: fra Jorand Olsdr: til Form: Erik Tole for Arv 14 rd 56 s DC: dat: 25 Maii 1813.

Her Fogden fremlagde Restance Liste over udestaaende Skatter til Beløb (ope rum) som efter Examination blev paategnet tilbageleveret

Da ingen efter lovlige Udraab meldte sig med mere for Rettet blev dette Skibredes Som/m/erting hævet.
A v W S Koren

Brigt Wig, Nils Biotvedt, Wiking Skaar, Sten Biotvedt alle med iholden Pen

Sommertinget for Gravens Skibrede 1813.

1813: 20b

Aar 1813 den 28de Maj, blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for Gravens Skibrede sadt paa Tingstædet Eide Kongsthun af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettes mænd Gunder Larsen Bue, Johannes Larsen Bue, Tron Iversen Bue og Paul Andersen Wallandsvig, hvilke alle 4re nu aflagde deres Laugrettes Eed og betalede hver for sig 5 rd 3 mrk 12 s DC: saa var og tilstæde Stædets Foged Hr: Budts Tinglaugets Lænsmand og tingsøgende Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret de Fol: 18 anførde Kongelige og andre Anordninger samt end videre

No: 65. Placat for Norge angaaende Forandring i Forordningen af 9de Augusti 1754 om Tjenestefolk dateret 9de April 1813.

Derefter blev publiceret følgende Almues Brev

No: 1. Lovbydelse at Tollef Wichnes og Hustrue vil fled føre sig til Tollef Wichnes og Anders Opheim.

Eeds Sag:

Halsteen Davidsen Espeland mødte for Retten for ifølge Dom af 4de December 1812 at aflægge den deri paalagde Eed. Lars Knudsen Hagestad mødte og ville anhøre Eeden. Halsteen aflagde nu Lovens Eed og med opragte Fingre efter den foreskrevne Doms bydende stadfæstede med Saligheds Eed at den omhandlede Hoppe, icke med hans Vidende ved Ham, hans Folk eller nogen som brugte den med hans Tilladelse ved eller under deres Brug blev foraarsaget eller bekom den paasøgte Skade.

Halsteen betalede Incam: til Sorenskriveren 74 Rbs til Kongens Kasse 30 Rbs til Justitsfondet 7 Rbs i alt med 6 rd 90 s DC: Lars Hagestad betalede Tilvarspege til Sorensk: 20 Rbs til Kong: Kasse 8 Rbs til Justits Fondet 2 Rbs i alt med 1 rd 84 s DC:

Nye Sag

Haldor Haldorsen Oppedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Gunder Tostensen Mochlethun med mundtlig Varsel, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger til at betale Citanten 25 Bpd og 1 Mark Smør som Sagvolderen skal have kjøbt af Citanten, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist.

Sagvolderen vedtog nu tilståede her for Retten lovlig Varsel, og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre, samt negtede at have kjøbt det omhandlede Smør.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Morthen Olsen Hjelmoe aflagde Lovens Eed, forklarede: Vidnet blev af her indstævnte Gunder Mochlethun udsendt at sige til Citanten, at det Smør som Ole Svendsen Sæbbe havde kjøbt af Citanten vilde Gunder beholde, og at Citanten skulde opveie det og sette det i Sælet paa Gunders /: Sagvolderens /: Ansvar. Vidnet var forhen udsendt til Gunder med det Bud, fra Citanten, at hvis Gunder ville {kjøbe} \beholde/ det Smør \han/ havde kjøbt hos Citanten, da maatte han Sagvolderen lade Citanten det vide inden paafølgende Fredag, og derpaa fik Vidnet hos Sagvolderen det Svar og Ordre tilbage, som oven er anført. Hvormeget Smør hørte Vidnet icke tale om og var uvidende om Vidnet forklarede videre at da vidnet bragte Budet fra Citanten til Gunder om han ville beholde Smøret, sagde han /: Sagvolderen /: først at Ole Svendsen Sæbbe som havde kjøbt det kunde selv hente det, thi han, Sagvolderen /: Gunder /: havde ingen Tid til at hente det, men derpaa sagde han Gunder, at han tvivlede for Ole icke fik det udleveret, og derpaa gav Vidnet Ordre at bringe det Svar som oven er anført at det skulde opveies og sættes i Sæhlet paa hans Gunners Ansvar. Afskediget.

Citanten erklærede at da det er ham vitterligt at det andet indstævnte Vidne Ole Svendsen Sæbbe er syg, saa at han ei kan møde, saa maatte han udbede sig Sagen udsadt til førstkommende Ting, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam: til Sorenskr: 74 Rbs til Kong: 30 Rbs til Justitsf: 7 Rbs for et Vidnes Afhørelse til Sorensk: 8 Rbs til Kong: 3 s og til Just:f: 1 Rbs for Udsættelsen til Sor:skr: 6 Rbs til Kong: 2 ½ Rbs til Fondet ½ Rbs i alt 8 rd 24 s DC: Sagvolderen betalede Tilvarsp: til Sor: 20 s til Kong: 8 Rbs til Fondet 2 Rbs for Contra Qvæstione til Vidnet til Sor:sk: 4 s til Kong: 1 ½ s til Fondet ½ s som blev betalt i alt med 2 rd 24 s DC:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Trond Iversen Bue, Gunder Larsen Bue, Johannes Larsen Bue, Paul Andersen Wallandsvig alle med
paaholden Pen

Næste Dag den 29de Maj \1813/ blev Sommertinget for Gravens Tinglaug fortsadt af Stædets
Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Gunder Larsen Bue, Johannes Larsen Bue, Trond
Iversen Bue, Paul Andersen Wallandsvig, saa var og tilstæde Hr: Fogden Lænsmanden og
tingsøgende Almue.

Nye Sag:

Helge Tostensen Herreid mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til
dette Ting mundtlig at have indkaldet Anders Larsen Herrei, til Regnskabs Aflæg paa dette Ting, samt
anhøre Vidner og see sig overbeviist og lide Dom til at betale det skyldig værende med Omkostninger
og Tabs Erstatning og videre efter Stevne Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her
saalydende # saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen
derfra til Retten er henvist da Sagvolderen ei mødte. bemeldte Attest blev oplæst og indtages her
saalydende #

Sagvolderen mødte icke selv tilstæde men Peder Aslachsen Herrei anmeldte at han ligger syg, og var
begiærende at Sagen maatte bevilges udsadt til neste Ting

Citanten fremlagde nu hans Regning hvorefter han paastod

1813: 21

sig tilgode hos Sagvolderen 169 rd 8 s DC: hvilken Regning blev oplæst og indtages her saalydende
#

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Peder Aslachsen Herrei og Ole Pedersen Herrei, aflagde Lovens Eed og
forklarede: Ved Michelsdags Tider sidstleden hørde første Vidne Peder paa en Samtale imellem
Parterne, og da hørte Vidnet at de icke kom overeens om deres Sammenregning, og at de omsider
kom overeens om at de en anden Gang skulde søge om de bedre kunde komme ud af det videre
vidste Vidnet icke eller nøyere at kan erindre nogen Afgiørelse det andet Vidne Ole hørde nogen kort
Tid derefter paa en Samtale imellem Parterne: at de {bleve} efter lang Opregning og Sammenregning
kom saa vidt overeens at Citanten betalede \eller/ leverede til Sagvolderen 20 rd hvorefter alt var
afklareret imellem dem saa at de indkomne og for de erholdte \og solgte/ Vahre bekomne Penge og
kjøbte Vahre, da var deelt imellem dem, og forstod Vidnet det icke annerledes end at da alle indkomne
Penge og Vahre saaledes vare deelte, skulle hver af dem ansvare og betale sin Halvpart til dem af
hvilke de her i Hardanger \til Salg?/ bekomne Vahre, vare erholdte, og som endnu icke vare blevne
betalte, og sagde Parterne derhos samme Tid, til hinanden at hvis noget ved deres da gjorde Afregning

var feil eller forglemt, skulle dette siden godtgjøres Samme Dag kort efter fortalte Citantens Fader til Vidnet, at de 20 rd Citanten leverede til Sagvolderen var feil og foran indført paa Regning, hvilket og Citanten fortalte Vidnet kort Eefter!!, og at han altsaa havde disse 20 rd til gode tilligemed noget meere, som da var bleven forglemt og feil anført Ingen af Vidnerne vidste videre at forklare, afskedigede:

Efter Sagvolderens Forlangende blev nu eragtet Sagen udsættes til neste Ting.

Citanten betalede til Sorensk: Incam: 74 Rbs for 2 Vidners Afhørelse 16 Rbs til Kongen for Incam: 30 s til Justitsfondet 7 s for 2 Vidner til Kong: 6 s Fondet 2 s i alt med med!! 7 rd 42 s DC: For Sagvolderen blev betalt Tilvarspenge til Sorenskr: 20 Rbs til Kong: 8 s til Fondet 2 s for Udsættelsen til Sorensk: 6 s til Kong: 2 ½ til Fondet ½ s ialt med 2 rd 42 s DC:

Derefter blev Publiceret følgende Almues Breve.

No: 1. Skiøde fra Iver Larsøn øvre Spilde /: Spilde :/ til Sønnen Lars Iversøn paa halve bruget ½ Løb 9 Mrkr Smør 13/62 Hud 1/8 Løb Salt med Bygsel, samt overbygsel til 9 mrk Smør 3/62 Hud KorsKirken i Bergen beneficeret i øvre Spilde No: 6 for 50 Rbd: dat: 28 Maii 1813. Tingl: 48 s Kongen 1 mrk 3 ½, Fondet 4 ½ s af Attesten ligesaa til Kongen 1 mrk 3 ½ Fondet 4 ½ s Not:at: med forhøyelse 1 – 5 – 4 s ½ pCto 1 mrk 8 s

No: 2. Ditto fra Nils Svendsøn Espeland til Jacob Tostensøn paa halve bruget 11 ¼ mrk Smør 1/8 Giedskind med Bygl: og Herl: i Espeland No: 30 for 350 Rbd: Vilkaar 200 Rb: dat: 28 Maii 1813. Kongen af Tingl: 2 mrk 7 s Fondet 9 s af Pante Attesten 1 mrk 3 ½ s Fondet 4 ½ s Not:at: med forh: 1 – 5 – 4 s ½ pCto 2 – 4 – 8 s

No: 3. Pantebrev fra Jon Trondsøn Tveite til Anders Tronsøn Eide stor 100 Rbd: \S: V:/ mod Pant 6 Kiør dat: 28 Maii 1813. Kong: af Tingl: 1 mrk 9 s Fondet 5 s

No: 4. Ditto fra Lars Nilsøn House den ældre til R: Kongsthun stor 200 Rbd: \S: V:/ mod Pant House No: 31 dat: 28 Maii 1813. Kong: af Tingl: 2 mrk 2 s Fondet 8 s.

No: 5. Ditto fra Peder Omundson Schaar til Christoffer Pedersøn Jordal stor 96 Rbd: S: V: mod Pant Skaar No: 9 dat: 29 Maii 1813. Kongen af Tingl: 25 s Fondet 5 s.

No: 6. Lovbydelse hvorved Tollef Wiknes og Kone Christie Andersdtr: vil Fledføre sig til {Tollef Wiknes} \Ole Lione/ og Anders Opheim d: 28 Maii 1813, Kongen af Tingl: 6 ½ s Fondet 1 ½ s.

No: 7. Fæstesæddel fra Trond Iversøn indre Bue til Asbjørn Luttro paa nogle Markstykker under indre Bue d: 29 Maii 1813. Kongen af Tingl: 6 ½ s Fondet 1 ½ s ligesaa af Reversen, hvor ...(?) fulgte ..g(?).

No: 8. Vilkaarsbrev fra Jacob Tostensøn Espeland til Forældrene Nils og Inga paa aarlig levekaar af Espeland dat: 28 Maii 1813, Kongen af Tingl: 2 mrk 2 s Fondet 8 s Not:at: med Forh: 1 – 5 – 4 s

No: 9. \omskr:/ gam/m/elt Pantebrev fra Paal Sjursøn Spaanem til Giert Olsson Aalvigen stor 350 d DC: dat: 24de October 1797, tingl: 25 Octb: s: A: omskrevet til 350 Rbd: S: V: ved Paategning af 3 Martii 1813.

No: 10. Ditto fra Tore Jonsøn Stavenes {til} Huusmand under Eide til Ommund Haldorssøn Fylkedal stor 100 rd DC: mod Pant Huse og Løsøre dat: 16 Oct: 1812 Tingl: 17 S: M: Omskreven til 25 rbd S: V: ved Paategn: 28 Maii 1813.

No: 11. Do: fra Aslach Toressøn Aaheim til Elling Langesetter stor 400 rd DC: mod Pant Aaheim No: 70 dat: 24 Oct: 1806, Tingl: 4 Februar 1807 omskr: til 400 rbd ved Paat: af 29 Maii 1813.

No: 12. Do: fra Ole Jørgenssøn Opheim til Myndtlingerne Torbiørn Torchildsen Opheim med fl: Stor 118 rd 30 s DC: mod Pant Opheim No: 54 dat: 4 Junii 1799 Tingl: 5te S: M: Omskreven til 118 rbd 30 Rbs S: V: ved Paategn: af 28 Maii 1813.

No: 13. Do: fra Ole Tostenss: Kierland til Myndtlingerne Britha Tostensdr: med fl: Stor 129 rd 77 s DC: mod Pant Kierland No: 46 dat: 7 Junii 1796. Tingl: 8de s: M: Omskrevet til 129 rbd 77 Rbs S: V: ved Paat: af 28 Maii 1813.

No: 14. Do: fra Iver Haaverssøn Fylkedal til Myndtlingerne Alis Erichsdr: Næstaas med fl: Stor 112 rd 20 s DC: dat: 7 Junii 1796. Tingl: 8de s: M: afl: 19 Oct: 1805 for 90 rd 25 s, de øvrige {9 rd 5 mrk 11 s DC:} omskr: til S: V: ved Paat: af 29 Maii 1813.

1813: 21b

No: 15. Gammel Pantebrev fra Halsten Pederss: Leigreid til Johannes Ivers: Erdahl, Stor 99 rd DC: mod Pant Huser og Løsøre, dat: 1te Decbr: 1806 Tingl: 2 s: M: omskreven til 99 rbd S: V: ved Paategn: af 28 Maii 1813

No: 16. Do: fra Lehnsmd: Ringheim som Formynder for Daniel Larss: Lione til Lars Daniels: Lione Stor 1000 rd DC: mod Pant Lione No: 55, dat: 5 Junii 1812 Tingl: 6te s: M: omskreven til 300 rbd S: V: ved Paategn: af 28 Maii 1812

No: 17. Afkald fra Riccold Knudsen til Arne Brynildss: Leqve for Arv 10 rd 14 s DC: dat: 28 Maii 1813

No: 18. Do: fra Michel Torchilds: Nedre Leqve givt med Myndtl: Kari Endresdr: Nedre Leqve til Formynderen Niels {Larss:} Hanss: Ejde for Arv 46 rd 9 s DC:, dat: 28 Maii 1813

No: 19. Do: fra Arne Nielss: Seim som Givt med Kari Michelsdr: Skaftedal til Formynderen Michel Skaftedal for Arv 52 rd 14 s DC: dat: 28 Maii 1813.

No: 20. Do: fra Ole Ørianssøn Holchestvedt givt [med] Marithe Nielsdr: Haaeim til Form: David Qvale og Siur Fylkedal for Arv 64 rd 20 s dat: 28 Maii 1813

No: 21. Do: fra Guro Jacobsdr: til Form: Poul Leqve for hendes Datter Dordei Tronsdr: 2 rd 33 s DC: dat: 29 Maii 1813

No: 22. Do: fra Siur Poulss: Sponheim som givt med Catrine Pedersdr: til Form: Peder Ødven for Arv 48 rd 17 s DC: dat: 29 Maii 1813

No: 23. Do: fra Lars Siurss: Sæd som givt med Guro Gundersdr: Wiig til Tosten Sæd for Arv 386 rd 35 s DC: dat: 29 Maii 1813 Kongen 10 Rbs, Fondet 2 Rbs.

No: 24. Afl: Obligation fra Poul Siurss: Spaanheim til Giert Olss: Aalvigen mod Pant Spaanheim
No: 52, Stor 187 rd 33 s DC: dat: 14 Junii 1806 Tingl: s: D:, Qvitteret 5 Marti 1813 for alt, Kongen
13 Rbs Fondet 3 Rbs

No: 25. Auctions Skjøde til Madame Kahrs paa nogle Husebygninger staaende deels paa Store
Graven og deels paa Nedre Hagestad for 337 rd 5 mrk DC: dat: 7 Janv: 1813 Kong: 19 ½ s F: 4 ½
s ½ pCto 1 – 4 – 3 s DC:

No: 25!! Omskrevet Summen 300 d DC: paa Skiødet fra Hans Olsøn Westrem til John Hansøn dat:
24 October 1807. Tingl: s: d: {der} i godset Westrem No: staaende Kapital 300 d omskrevet til
285 Rbd: S: V: ved Paategning af 29 Maii 1813.

No: 26. Skiøde fra Omund Anvesøn store Graven til Madame Kahrs paa ½ Stuebygning og ½
Kielder paa store Graven \for 41 Rb 64 s/ dat: 29 Maii 1813. Tingl: 3 mrk Kongen 1 mrk 3 ½
Fondet 4 ½ s ½ pCto 20 s Ved Skiødets tinglæsning {fremlagde} blev lagt saadan Protest Hr:
Wolff mødte for Retted (Retten) i Anledning dette Skiødes tinglæsning reserverede sig og Eftermænd
i Embedet deres mueligen tilkom/m/ende Ret som Benefeciarier til de her paa Enkesædet stor Gravens
Kald /: store Graven :/ til Enken i Kaldet Mad: Kahrs overdragne en halv Stue og ½ Kielder, da han
ei er forvisset om hvorvidt Leilændingen er Eier af sam/m/e, og berettiget til at bortsælge den fra
gaarden for Protesten er betalt Sorenskriveren 3 mrk Kongen 1 mrk 3 ½ s Fondet 4 ½ s

No: 27. Christoffer Christoffersøn Hieltneses umyndig giørelse af 28 Maii 1813 Kongen af Tingl:
13 s Fondet 3 s

Her Foged Budtz fremlagde Restance Listen beløbende til (ope rum) som efter at være Examineret
fantes rigtig.

Til at sidde Laugrett til Høstetinget opnævnes Gunder Skaar, Lars Skaar, Lars Skaar, Torfind Hetle
alle nye

Da ingen meldte dem med videre for Retten efter 3 udraab blev Tinget hævet

A v W S Koren

Trond Bue, Johannes Bue, Gunder Bue, Paal Wallavig alle med iholden Pen

Aar 1813 den 31te Maj blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for Kingservig og Røldals
Skibreder sadt paa Tingstædet Utne af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettesmænd Ole
Østensen Mæland, Lars Larsen Reisæter, Grip Johannesen Utne og Gunder Johnsen Qvalvig, som alle
4re bleve i Eedtagne og erlagde hver især 5 rd 3 mrk 12 s DC: saa var og tilstæde Hr: Foged Budts,
Distrikternes Lænsmand og tingsøgende Almue

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret de Fol: 18 og 20 anførte Kongelige og andre offentlige Anordninger og Foranstaltninger.

Nye Sag:

Johannes Olsen Bjørkeland og Torjus Andreassen Sønano af Søvde Sogn \Selv tilstæde/ fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om: til dette Ting at have indkaldet ved mundlig Varsel Kjøstov Iversen Echevig at see sig overbeviist og lide Dom til at betale dem skyldige 200 Rbdl med Omkostninger, saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen er henvist til Retten da Sagvolderen ei mødte bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen selv tilstæde

1813: 22

Declarerede: at Trang for Sædekorn og hans Gaards Saaening, som han var ifærd med den Gang han blev indkaldt til Commissionen, og som icke havde blevet besaaet, hvis han skulle have mødt den lange Vei over Fjeldet 6 Miile til Kommissionen var Aarsag i at han icke kunde møde ei heller formedelst Sædetiden faae nogen anden at møde for sig, men Gieldens Rigtighed at han skylder Citanterne de paasøgte 1200 rd DC: eller 200de Rbdl kan han icke nægte men tilstaaer samme

Citanterne tilstode nu for Retten at det var i den Tid han tilsaaede sin Jord at Sagvolderen blev kaldet for forligelses Commissionen og altsaa nok havde lovlig Undskyldning for at han icke mødte, men da han nu tilstaaer Kravets Rigtighed, saa maae han og ipligtes at betale og erstatte dem ei allene de paasøgte 200 Rbdl og det i Sølv Verdie, men og alle de Omkostninger, som de ere blevne paaførte ved at de icke have kunnet erholde hos {Citanten} \Sagvolderen/ deres Fordring, og disse Omkostninger ere: 2 Reiser fra deres Hiem her til, den ene Gang til Forligelses Commissionen og den anden Gang nu her for Retten hver Gang 11ve Miile, Stevne Attestens Afhentelse og Forkyndelse til Møde for Forligelses Commissionen 2 Vidner som de have formaaet og maae betale for deres Møde godvillig her for Retten udenfor deres Verneting en Vei af 11 Miil, frem og ligesaa \tilbage/ hvilke Vidner de nu foreviste Retten, men da Sagvolderen haver tilstaaet Kravet fandt ufornöden at lade Afhøre, Sagens Indstævning og RetsGebyhr nu her for Retten alt dette anslaaer de til den nedsatte Sum 14 Rbdl S: V: med denne Paastand og under Forbeholdenhed af videre Tilsvare om fornöden indlod de Sagen til Doms

Sagvolderen havde intet at tilsvare

derpaa blev strax afsagt saadan

Dom

Kjendes for Ret: lovlig sagsøgte Kjøstov Iversen Echevigen ipligtes herved under Executions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, at betale til Sagsøgerne Johannes Olsen Bjørkeland og Torjus Andreassen Sønano begge af Søvde Sogn 200 Rbdl S: V: skrives toe hundrede

Rigsbankdaler Sølv Verdie, samt i denne Sags Omkostninger 14 Rbdl \S: V:/ skrives fiorten Rigsbankdaler Sølv Værdie og end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Citanterne betalede til Kongens Kasse for Incam: 30 Rbs til Fondet 7 s til Sorenskr: 74 s i alt 1 Rbdl 15 Rbs der blev betalt med 6 rd 90 s DC: Sagvolderen betalede Tilsvarspenge til Kongen 8 Rbs til Fondet 2 Rbs til Sorenskriveren 20 Rbs som blev betalt med 1 rd 84 s DC:

Gammel Sag: Fol: 240 Ole T: Aasland mod Helje Øverland

Parterne bleve enige om at begiære denne Sag udsadt til neste Høsteting, da de høye Sneefielde, som adskille saavel dem indbyrdes som Vidnerne haver foraarsaget at de fornødne Tingsvidner og Oplysninger \ei/ have været muelige at kunne faaes tilveiebragt

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilges

Dommeren modtog for Udsættelsen til Kongen 2 ½ Rbs til Fondet ½ Rbs til Sorenskr: 6 Rbs, som alt blev betalt med 54 s DC:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Ole Østensen Mæland, Lars Larsen Reisæter, Grip Johannesen Utne, Gunder Johns!! Qvalvig alle med paaholden Pen

Næste Dag den 1ste Junii 1813 blev Sommertinget for Kingservig og Røldals Skibreder fortsadt i Overvær af følgende eedsorne Laugrettesmænd, Ole Østensen Mæland, Grip Johannesen Utne, Gunder Johnsen Qvalvig og Ole Anfindsen Haugse, saa var og tilstæde Hr: Fogden, Lænsmanden og tingsøgende Almue.

Hvor da blev foretaget.

Ingen meldte sig med mere thi blev Sagetinget udsat til i Morgen

A v W S Koren

Ole Mæland, Lars Reisætter, Grip Utne, Gunder Qvalvig alle med iholden Pen.

Næste Dag den 2 Junii continuerede Som/m/ertinget med de sam/m/e Personer som i gaar

Hvorda! Blev Publiceret.

1. Skiøde fra Creditorerne i Skifte efter Ingeborg Odsdr: Tvedt til Enkemanden Halsten Torgersøn paa $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{4}$ Mrk Smør med Bygsel og Herl: i Tvedt No: for 200 rd DC: Kongen af Tingl: 13 Rbs, Justits Fondet 3 Rbs, Kongen af Pante Attesten $19\frac{1}{2}$ s, Fondet $4\frac{1}{2}$ s $\frac{1}{2}$ PC (pCto) 1 Rd DC: dat: 2 Febr: 1813

2. Bygselbr: fra Provst og Ridder Hertzberg til Johannes Nielss: paa 1 pd 6 mrk Sr: (Smør) Lskl: og Skl: (Land- og Skatteskyld) i Gaarden Winterthun No: 22 dat: 24 Maii 1813, Kongen af Tingl: 13 Rbs, Fondet 3 Rbs, $\frac{1}{2}$ pCto 3 mrk 12 Rbs ligesaa af Reversen, Rbd. Paa Reversen 1 rd 5 mrk 4 s Rb

3. Do: fra Johannes Irgens Sognepræst til Wigør til Amund Olsen paa 3 Spd Smørs Landsk: Skatteskr: 2 pd 6(?) mrk Smør i Sandven No: 3 dat: 23 Apr: 1813, Kongen af Tingl: 13 s, Fondet 3 s $\frac{1}{2}$ pCto 1 rbd 12 s. Ligesaa af Reversen.

1813: 22b

4. Skifte efter Christi Olsdr: Kambestad, Wicking Pederssøn Hustrue Sluttet 26de Februar 1813, hvorved Jordegodset $18\frac{1}{2}$ mrk Smør uden Bygsel i Kambestad No: 30 er udlagt Enkemanden.

5. Pantebrev fra Omund Pedersøn Ureim til Myndtlingerne Gunder og Samson Jenssøn Stor 196 rbd S: V: mod Pant Ureim No: 17 dat: 23 Apr: 1813, Kongen af Tingl: 2 mrk 2 s Fondet 8 s.

6. Do: fra Johannes Trondsøn Instenes til Hardanger Overformynderie Stor 116 rbd 4 Rbmrk S: V: mod Pant Instenes No: 12 dat: 17 Marti 1813 Kongen af Tingl: 1 mrk 14 s: Fondet 6 s:

7. Do: fra Halvor Helliessøn Selliestad til Kingservigs Fattigkasse og Peder Olssøns Legat Stor 100 rbd S: V: mod Pant Selliestad No: 32 og Løsøre dat: 31 Maii 1813, Kongen af Tingl: 1 mrk 9 s Fondet 5 s

8. Do: fra Johannes Brigtsøn Østenaæ til Elling Nielss: Langesetter Stor 400 rbd S: V: mod Pant House No: 20 dat: 31 Maii 1813, Kongen af Tingl: 2 mrk 7 s Fondet 9 s.

9. {Do:} Gammel Obligation fra Endre Ommundss: Ulsnes til Brithe Godvinsdr: Dønne Stor 200 rd DC: mod Pant Ulsnes No: 9, dat: 12 Junii 1809 Tingl: 14de s: M: omskrevet til 120 rbd S: V: ved Paategn: af 6 Marti 1813

10. Do: fra Lars Lars: Mit Sæxe til Kap: Tousan Stor 250 rd DC: mod Pant Mit Sexe No: 7. dat: 28 Oct: 1802, Tingl: 8 Decbr: s: A: omskreven til 250 rbd S: V: ved Paategn: 31 Maii 1813.

11. Do: fra Lars Knudssøn Bustethun til Torjuls Michelssøn Tioflot Stor 250 rd DC: mod Pant Bustethun No: 12 dat: 2 Apr: 1798 Tingl: 13 Junii s: A: omskreven til 250 rbd S: V: ved Paategn: af 31 Maii 1813.

12. Do: fra do: til Elling Langesetter med fl: Stor 800 rd DC: mod Pant Bustethun No: 12 dat: 10 Junii 1812 Tingl: s: D: Qvitteret 31 Maii 1813 for det hele. Kongen af Afl: 15 s Fondet 3 s

13. Bevilling for Lars Knuds: paa at Drive Kræmmerhandel paa Bustethun dat: 7 Julii 1812
Kongen af Tingl: 13 s Fondet 3 s.

14. Paategning paa et Vilkaarsbrev fra Jon Pederssøn Augenes til Østen Pederss: dat: 1te Marti
1808. Kongen af Ting: 13 s Fondet 3 s.

15. Vilkaars brev fra Johannes Nilsøn Wintertun til Forældrene Nils og Torbjør paa aarlig levekaar
af Wintertun datr: 31 Maii 1813. Kongen af Tingl: 30 s Fondet 6 s Not: med Forh: 1 – 5 – 4 s.

16. Do: fra Jørgen Larsøn nedre Berve til Moderen Bergit Jørgensdr: paa levekaar af nedr: Berve
dat: 1 Junii 1813 Kongen af Tingl: 30 s F: 6 s.

17. Do: fra Amund Olsson Sandven til Sviger Forældrene Ole og Giøa paa aarlig Vilkaar af Sandve!!
(Sandven) d: 2 Junii 1813. Kongen af Tingl: 19 ½ s Fondet 4 ½ s

18. Afkald fra Sjur Samsonsøn Skaar for Myndl: Jorand Haagensdr: for Arv 53 dr 32 s d: 31 Maii
1813.

19. Do: fra Ingebor Olsdr: Reisetter til Form: Wiglig Reisetter for Arv 10 r 24 s d: 21 Apr: 1813,

20. Do: fra Elias Henriksøn Jelle som gift med Myndl: Maritha Tostensdatter ytre Bleye til Form:
Jacob T: Bleye for Arv 47 – 48 s datr: 31 Maii 1813

Herr Fogden Budtz fremlagde Restance Liste hvorefter udestaar (ope rum) hvilken efter at være
Examineret blev med Paategning tilbageleveret

Efter 3 udraab meldte sig ingen med videre hvorfor Som/m/ertinget blev sluttet.

A v W S Koren

Lars Reisætter, Ole Mæland, Ole Qvalvig, Grip Utne alle med iholden Pen.

Extrarets Tingsvidne i Tyvssagen mod Giest B: Hyllesgaard see foran folio 16.

Aar 1813, 26de Julii blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og de 2de
Eedsvorne Laugrettes Mænd Ole Larsøn Helleland og Sjur Samsonsøn Helleland for at optage et
Tings vidne i Tyvssagen mod Giest Baarsøn Hyllesgaard.

Hvorda! Paa Actor her Foged Bøghs Vegne mødte Her Henrik Lind, som fremstillede Angiældende
Tyvs Arrestant Gies!! (Giest) Baarsøn Hyllesgaard frie for Baand og Tvang, og frem lagde Actor
Stevning til dette Tings vidnes Foretagelse som med dets Forkyndelses Paategning blev oplæst saal:
#

Paa Defencor dannebrogss mand Aad Knudsøn Gielles Vegne mødte hr: Nils Bredal,

De Indstevnte Vidner bleve paaraabte {Joh} og mødte da som

10de Hoved Vidne John Hansøn Westrem NB /: see Wosse Protocl(?) fol: 95 ;/ der under Forhøret har mødt som 13 Deponent blev forelæst hans der afgivne Forklaring hvorefter han med op-

1813: 23

rakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede Rigtigheden af hans i Forhøret afgivne Forklaring og erklærede intet videre at have at fra eller Tillægge sam/m/e. Derefter blev Vidnet forelæst de ham af Actor forelagde 4 skriftlige Qvæstioner, dem han en efter anden besvarede under sin aflagde Eeds Kraft, ad Actors 1ste Angiældende Giest Baarsøn Hyllesgaard som havde opholdt sig nogen kort Tid, i Bøygden Ulvig hvor Vidnet er Boesat, blev antaget at Tærsk, omtrent 1 Uge hos Vidnet, han støbte ingen Knapper i bemeldte Tid, og gav Vidnet ham derefter Afsked, uden at have noget at paaklage ham ad 2 Vidnet kiender ingen anden af omspurgte Navn, \Gies eller/ Giest Baarsøn Hyllesgaard, end Angiældende Tyvs Arrestant Giest Baarsøn Hyllesgaard som hos ham kalte sig Jens Baarsøn Hyllesgaard, ad 3 Nei Vidnet kiender ei til andet end foromvidnede hans Broders Skiorte – den han dog ikkun kiender efter de ham opgivne Mærker. ad 4de Ved intet videre at oplyse. Vidnet vedstod dets Prov Demit:

Derefter blev paaraabt ligeledes {paa}\ind/stevnte Ole Hansøn Hagestad fød paa Westrem som ikke mødte men Broderen næst forestaaende 10de Vidne John Hansøn Westrem fremstod og declarerede: at her indstevnte hans Broder Ole Westrem eller Hagestad havde nødvendig Reise for, til Østlandet som det var ham umuligt {at} uden meget stort Tab at kunde opsætte hvorfor han bad at Retten ville undskylde denne hans nødtvungne udeblivelse og fremleverede en skrivelse fra ham til Retten dat: 15 d: M: der blev oplæst saal: #.

Mødende Jon Hansøn Westrem bevidnede nu med oprakte Fingre og Saligheds Eed at her indkaldte hans Broder udeblivende Vidne Ole Hansøn Westrem eller Hagestads anmeldte Reise Øster paa var ham af megen vigtighed, og at han ikke kunde opsætte sam/m/e uden betydeligt Tab at kunne møde her i dag, men at han var villig efter Indkaldelse at møde paa Woss naar Hovedsagen der foretages til Endelig afgjørelse.

Paa grund heraf ansaae Dom/m/eren Vidnets udeblivelse denne gang ikke for modvillighed, og fritog ham altsaa for Falsmaals Bøder hvorimod han naar Sagen næste gang foretages hvilken Tid nu ei kan vides bliver at indkalde paa nye at møde under Falsmaals Straf.

Da denne gang intet videre kunde foretages blev for denne gang hermed sluttet, indtil Sagen efter nærmere Brevvexling kan foretages,

Arestanten blev Vagten overleveret

A v W S Koren

Ole Helleland Sjur Helleland med iholden Pen.

Extraret Sag mod Tyvs Arrestantinden Guro Nilsdtr: Torpe!

Aar 1813, 27de Julii blev Extraret sat paa Tingstædet Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver, og følgende Eedsvorne Laugrettesmænd Lars Olsson Helleland, Mikel Endresøn ibd, Ole Larsson ibid og Lars Arnesøn ibd: for efter Amtets ordre at behandle og paadømme en af Justitien anlagt Sag mod Guro Nilsdr: Torpe for begaaet Tyverie.

Hvorda! Mødte tilstæde paa Justids Actor S: T: Her Foged Budtzes Vegne hr: Nils Christian Bredal som fremstillede Anklagede Guro Nilsdr: Torpe, frie for Baand og Tvang, og fremlagde No: 1 Stikts Ordre af 15 f: M: til denne Sags Anlæg No: 2 Den af Actor udstyrede Justids Stevning med dens Forkyndelses Paategninger hvilke 2de Documenter bleve oplæste og indtages saal: #

Anklagedes Defensor Lehnsmænd øvre Wig fremlagde nu den ham tilstillede Defensors ordre af 7 d: M: der blev oplæst saal: # Defensor som tilligemed Anklagede havde anhørt {h} den af Actor fremlagde Actions ordre og Stevning afvartede nu hvad Actor har videre at i retteføre

Actor fremlagde nu det forhen under 25 Maii sidstleden over Angiældende optagne Forhør som i {Defensors} \Actions/ ordren er benævnt som for Angiældende, og de indstevnte Vidner blev oplæst, hvorefter Angiældende i Anledning sit deri tilstoede erklærede sam/m/e fuldkom/m/en rigtig og intet at have enten at forandre eller at tillægge sin deri afgivne Forklaring.

Fremstod nu begge de Indstevnte Vidner Ole Eriksøn Skaare, og Arne Nilsøn Torpe, begge Boesadte Mænd i Østensøe Skibrede, den første 38 Aar og den sidste 50 Aar gam/m/el, nødt Alterens Sacramente i dette Aars Foraar bleve paamindede om Eedens Vigtighed, og Straf for Medeed(?) (Meneed?) aflagde begge Lovens Eed, og lovede at vidne Sandhed og intet fordølge blev forelæst deres under Forhøret afgivne enstemmige Forklaring, den de under deres aflagde Eeds Kraft vedstod i alle Maader rigtig og havde deri intet at forandre eller tillægge. Paa Dom/m/erens nærmere tilspørgende declarerede: de enstemmig at den Angiældende har stedse været en fattig Tieneste Pige som intet er eiende uden sine faae Klæder, og dette Aar ingen Tieneste kunde erholde, og er og noget svagelig og lidet af Kræfter at kunde tiene for sit Brød, de have ellers intet ont erfaret om hende. Vidnerne vedstod deres her forelæste Prov, afskedigede.

Fremstod nu Anklagedes Husbonde Jan Eriksøn Skaare hvilken blev forelæst hans i Slutningen af Forhøret afgivne Declaration den han med oprakte Fingre og Saligheds Eed vedstod at være rigtig og at de som, af Anklagede Guro frastiaalne 2 M: Korn 40 Leiver Fladbrød blev ham frataget og bort stiaalet mod hans Vilie og Vidende. Demit:

Actor som nu troede at have oplyst den paastevnte Sag og at Anklagede virkelig har begaaet det Tyverie hvorfor hun her er Tiltalt, med hvad videre til Sagens Oplysning findes fornøden og kan erholdes, fremlagde nu den Anklagedes daabs og Levnets Attest, fra hendes Siæle sørger Sognepræsten hr: Irgens

1813: 23b

af gaars dato, der blev oplæst saal: # Endelig fremlagde han og sin skriftlige Deduction og Indlæg i denne Sag der blev oplæst saal: # hermed indlod han Sagen fra sin Side til doms.

Defensor sagde: at da Angiældende er i Trængende Omstændigheder og af ringe Legemskræfter saa at hun ei har kunnet faae tjeneste, hvilket under Sagens førelse er Beviist, saa troer han det saa er tilgiveligt at hun bekymret for disse Notorisk Kummerfulde Tiider, hvor mange maae lide Mangel, har søgt skjønt just ei paa lovlig Maade at see sig forsynet med nogle Livets første Fornødenheder, hvorfore han haaber og paastaaer at hun i det høyeste ikkun kan blive at ipligte en Straf af 2 til 4 Maaneders Tugthus Arbeide samt denne Sags Omkostninger, hvorved han ligeledes fra Angiældendes Side indlod Sagen til Doms

Derpaa blev straf!! (straks?) af Retten afsagt saadan

Dom

Ved de under denne Sag førte 2de Vidner og Angiældendes egen Tilstaaelse er her Anklagede Guro Nilsdatter Torpe overbevist om at have begaaet første gang Tyverie i sidst afvigte Vinter, ved at frastjæle sin Husbonde hos hvem hun tjenede 2 Voger Korn, og 40 Leiver Fladbrød som den frastiaalne i uskad Stand har erholdt tilbage vel er Tyveriet begaaet af hende som Tiener mod sin Husbonde, men naar betraktes at hun ei har været betroet Madens bestyrelse, den hendes Mad moder \selv/ bestyrede, at hun ikkun er af ringe Lægems Kræfter \Fattig/ og ingen Tjeneste kunde erholde, at hun frygtede for tilstundende Mangel i disse besværlige Tider, og at slige ublide Udsigter let kunde forlede den svage frytsom/m/e!! til ved \endog/ ulovlige Midler at afværge Mangelens Elendigheder, saa tror Dom/m/eren at finde grund til ikke at bør ipligte hende den ved Forordningen af 20 Feb: 1789 for første gang begaaet \ringe/ Tyverie fastsatte høyeste Straf thi Kiendes for Ret: Tiltalte Guro Nilsdatter Torpe bør for det hende her overbeviiste første gang begaaede ringe Tyverie at arbeide i Bergens Byes Tugthus i 1 Aar skriver et Aar, samt at betale alle af denne Action lovlig flydende Omkostninger, hvilket alt efterkom/m/es og udredes {efter Øv} under Lovens Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Øvrighedens Foranstaltning og af sam/m/e approberede Beregninger. Af Actor og Defensor findes intet forsømt.

A v W S Koren

Lars Helleland, Mikel Helland, Ole Larsøn Helland og Lars Arnesøn Helleland alle med iholden Pen.

NB Laugrettet blev leveret 3 rd DC:

September Maanedsting 1814.

Aar 1813 Onsdagen den 1 September blev Retten sat paa gaarden Helleland af mig Sorenskriver Koren i Overværelse af de 4 Eedsvorne Laugrettes mænd Lars Thoresen Oppedal, Ole Larsen Helleland, Lars Johnsen Eidnes og Tobias Haldorsen Eidnes til afholdelsen af det befaalede Maanedsting for Hardanger Fogderie, saavel Lehnets som Lyse Klosters gods.

Hvorda! Først allerunderdanigst blev Publiceret:

1. Plakat for Dan: og Nor: om hvad Renter der skal stipuleres i Vexel-Obligationer dtr: 27 April 1813.
2. Do: for Dan: og Nor: om nærmere Bestem/m/else af Forord: af 5 Januar: 1813, i Henseende de Kapitaler og Kiøbesummer, som førend 1 August skulle betales i Species eller Slesvig Holstens Courant, d: 5 Maii 1813.
3. Do: for D: og N: om Nedsættelse i Indførsels-Consumtionen af indenlandsk Brendeviin dtr: 8 Maii 1813.
4. Do: for Dan: og Nor: om Bestemmelsen i Rigsbankpenge af den for Lægerne ved Forord: af 20 Debr: 1619 og 4de Debr: 1672 fastsatte Taxt. 14 Maii 1813.
5. Ditto hvorved Expeditions-Gebyhrerne for Skipscertifikater og Kongelige Søepasse bestem/m/es i Rigsbankpenge dtr: 12 Maii 1813.
6. Ditto angaaende Forudbetaling af en bestemt aarlig Contingent til Brandskader i Norge, og siden 1 Janv: 1813, indtrufne Brandskaders Erstatning i Rigsbankpenge dtr: 10 Julii 1813.
7. Ditto, hvorved Præmie for visse Levnets midlers Indførsel til Norge ansættes i Rp: den 22 Junii 1813.
8. Ditto angaaende at de ved offentlige Stiftelsers obl: omskrivning i Rigsbankpenge behøvende afskrifter maae udstædes paa ustemplet Papiir dtr: 17 Junii 1813.
9. Ditto for Dan: og Nor:, angaaende at Prisepenge ikke modtages i den Kongelige Casse dtr: 20 April 1813.
10. Ditto for Dan: og Nor: om Flyttetiden og Opsigelses tiiden for Husleiere i Kiøbstæderne uden for Kiøbenhavn dtr: 20 April 1813.

1813: 24

11. Ditto for Dan: og Nor: angaaende hvorvidt Capitaler som tilhører Umyndige eller milde Stiftelser, kunne ventes modtagne i den Kongelige Casse dtr: 20 April 1813.
12. Ditto for Norge, angaaende Skydsbetaling i Rigsbankpenge d: 20 April 1813.
13. Ditto for Dan: og Nor: angaaende, hvad Betaling der tilkom/m/er en constitueret Embedsmand, fra den Tid en virkelig er udnævnt i Embedet, og indtil denne har tiltraadt sam/m/e d: 23 April 1813.
14. Kundgiørelse \... ..r...n/ at Hans Majestæt har udnævnt Hans høyhed Prins Christian Frederik til Dan: og Nor: til Statholder i Norge dtr: 22 Maii 1813.
15. Stikts Skrivelse af 1 Junii 1813 hvorved communiceret Hans Høyhed Printz C: Frederik, Norges Statholder hans Ankomst til Norge,
16. Do: af 27de Julii 1813, hvorved fremstiles(?) et aftryk af Statholderens Skrivelse af 19 s: M: om oprettelsen af en over Criminal Ret for Delinquent Sager i Norge.

17. Ditto af 22 Junii 1813, hvorved communiceres Cancelliets Skrivelse af 12 f. M: om den i Forordningen af 5 Janv: 1813 § 24 befalede Notering i Paabeløbene, af de paa tinglæste Documenter giorte omskrivnings Paategninger etc:

18. Ditto af 26 Julii 1813 hvorved communiceres Cancellie Skrivelse af 22 f. M: angaaende Forespørsel om Umyndiges Midler maae udlaaes i N: V: m: v:

19. Forordningen af 9 Julii 1813, om nøyere Bestem/m/else af den 43 § i Forordningen af 5 Janv: 1813 m: v:

6000 rd DC: Umyndiges Penge udbydes mod Reskriptmessig Pant.

Gammel Sag Fol: 20 og 21 Helge Tostensen Herrei mod Anders Larsen Herrei

Paa Citantens Vegne mødte dennes Fader Tosten Hansen Herrei som var Dom begierende. Indstævnte Sagvolder Anders Larsen Herrei selv tilstæde erklærede: at han icke nogensinde haver faaet i sin Værge og til roelig Eftersyn i sit Huus de Regnskaber og Regninger hvorefter Citanten fordrer den paasøgte Sum, og da han saaledes icke kan vide hvorvidt ham er sked Ret eller Uret, han desuden haver haft et svagt Huus og hans Hustrue er død \og han selv været syg(?) / saa anholder han om at Sagen maae bevilges ham udsadt til snart forestaaende Høsteting, for at kunne indstævne Citanten til at fremlægge Regningerne hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Gammel Sag: Fol: 20 Haldor Oppedal mod Gunder Tostensen Møchlethun

Citanten Haldor selv tilstæde, mødte og fremstillede til Afhørelse og Vidnesbyrds Aflæg Halsteen Endresen Garethun Paa Sagvolderen Gunders Vegne mødte dennes Fader Tosten Baarsen Møchlethun Citanten fremstillede nu som

andet Vidne Halsteen Endresen Garethun, aflagde Lovens Eed, forklarede: Vidnet hørde paa Stølen Sandvadet at Sagvolderen Gunder bad Morthen Hielmo /: det her i Sagen afhørte første Vidne /: at han skulde reise til Stølen Langedalen hvor Citanten Haldor den gang var, og sige Haldor at det her omhandlede Smør skulde Haldor opveie og sætte det i en Skuk /: eller aaben Ferder(?) eller Huus /: paa Gunders Haand og Ansvar Meere eller andet veed Vidnet ei at forklare, og hørde Vidnet aldeles icke Gunder sagde at Citanten Haldor skulde levere Smørret endten til Ole Svendsen Sæbbe eller nogen anden. Afskediget

Sagvolderen begiærede Sagen udsadt til neste Ting hvilket Citanten samtyckede

Retten eragtede Sagen udsættes til førstkommende Høsteting for Gravens Skibrede.

Sagvolderen betalede for Udsættelsen til Sorenskriveren 6 Rbs S: V: til Kongens Kasse 2 ½ Rbs og til Justitsfondet ½ Rbs. Citanten betalede for et Vidnes Afhør til Sorenskriveren 8 s Rbds S: V: til Kongens Kasse 3 Rbs og til Justitsfondet 1 Rbs tilsam/m/en 1 rd 2 mrk 7 s DC:

NB siden meldt forligt ...nem(?)

Hermed blev for i Aften sluttet, og med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Tobias H: Eidnes, Lars Thoresen Oppedal, Ole Larsen Helleland, Lars Johnsen Eidnes alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 2 {Martii} \September/ fortsattes Tinget ved foranførte Personer og blev da Publiceret,

1. Skiøde fra Sognepræsten Tonning til Wigørs Almue paa et Huus staaende paa Wigør Præstegaard for 50 Rbd datr: 8 Julii 1813 afgift af Tingl: til Kongen 19 ½ Rbs, Fondet 4 ½ Rbs S: V:

2. Skifte efter Husmand Aad Iversøn Nordbøen i Jondal, sluttet 16 Julii 1813 hvorved Huser for 109 d DC: er udlagt til Iver Aadson.

3. Ditto efter Maritha Osmundsdr: Melstvedt, Asbjørns Kone, sluttet 28 Julii 1813, hvorved 1 Løb Smør og Landsk: 2 pd: Smør ¼ Hud 1 Giedsk: for 250 Rb er udlagt Enkemanden Asbjørn med fl: i Meltvedt No: 56.

4. Ditto efter Maritha Larsdr: Saaqvitr: sluttet 31 Julii 1813, hvorved 1 pd 12 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Saaqvitr: No: 11 er udlagt Enkemanden Lars Snaresøn og Børn.

5. nye Obligation fra Torger Halstensøn Tvedt til Kingservigs Fattig Kasse stor 16 2/3 Rbd S: V: mod Pant Løsøre dtr: 5 Junii 1813. Afgift til Kongen af Tingl: 10 Rbs S: V: Fondet 2 Rbs.

6. Ditto fra ditto til Nils Hansøn Sexe stor 100 Rbd S: V: mod Pant Tvedt No: 7 i Odde dtr: 2 Junii 1813. Afgift til Kongen 25 Rbs S: V: Fondet 5 Rbs.

7. omskr: Pantebrev fra Lars Jonsøn Eidnes til Myndl: Guro og Christie Larsdr: stor 71 – 31 s dtr: 10 Junii 1801 tingl: sam/m/e dag, den 9 April \13/ omskr: til 71 – 31 s Rb S:V: mod Pant Legreid No: 104 beboes af Halsten Pedersøn

8. Ditto fra C: C: Hieltnes til Trond Samland m: fl: stor 600 d dtr: 2 Martii 1807 tingl: 3 s: M: den 1 Martii 1813 omskreven til 600 Rbd S: V: men omskrivningen er senere 10 Maii 1813 ved Forlig inden Com/m/issionen nedsat til 300 Rb: S: V: af Forligets Tingl: til Kongen 34 Rbs S: V: Fondet 8 Rbs

9. Ditto fra Aamund Johannesøn Rogdeberg til Tobias Eidnes stor 88 d mod Pant Løsøre dtr: 27 Octbr: 1807 tingl: 28 s: M: den 1 Septbr: 1813 omskr: til 83 – 64 s S: V:

10. Vilkaarbrev fra Jarand Mæland til Moderen Brithe Olsdr: paa Levekaar af Mæland dtr: 21 August 1813 Kongen af Tingl: 34 Rbs S: V: Fondet 8 Rbs.

11. Testamente mellem Lars Halvorsøn Tole, og Herbor Svendsdr: dtr: 26 Maii 1813 Kongen af Tingl: 13 Rbd S: V: Fondet 3 s Rb.

11!! Ditto {mellem} \fra/ Christoffer Dønne til Fattig Cassen Kingservig dtr: 30 August 1813.
Kongen 13 Rbs S: V: Fondet 3 Rbds.

12. Voldgifts dom paa nedre Berve mellem Svend Olsøn Børve med flere dtr: 27 Junii 1809
Kongen 13 Rbd S: V: Fondet 3 Rbs.

13. Commissions Forlig, hvorved er sked mindelig udskiftning paa Lione afholt 8 Junii 1812
Kongen af Tingl: 78 Rbd S: V: Fondet 18 s.

14. Afkald fra Myndl: No: 278 Berge Omundson Joestad gift med Jorand Olsdr: Aga til Form: Ole Bergeson Aga for Arv 50 d 71 s DC: dtr: 30 Junii 1813

15. Ditto fra Amund Hansøn og Guro Hansdr: til Form: Trond G: Dønne for Arv tilsam/m/en 60 – 3 – 5 s str: 9de Junii 1813

16. Ditto fra Britha Asbjørnsdr: til Formynderen Asbjørn Sølfestsøn Hougstvedt for Arv 3 – 16 s
dtr: 1 Septbr: 1813

17. Testamente mellem Lars Larsen Brekke og Hustrue Gyri Nilsdr: dt: 6 Julii 1813. Kongen 13
Rbs S: V: Fondet 3 s Rb S: V:

18. Testamente mellem Capit: Møllerop og Hustrue Johannes Lovise fød Receliue d: 29 Maii 1813.
Kongen 13 Rbs S: V: Fondet 3 Rbs S: V:

Da ingen efter Paaraab havde mere ved Retten at forrette blev Tinget denne Sinde hævet.

Laugrettet blev leveret 6 r DC:

A v W S Koren

Tobias Eidnes, Lars Eidnes, Ole Helleland, og Lars Oppedal alle med iholden Pen.

Extra Ret.

Aar 1813, den 7 September blev Extra Ret sat paa Tingstædet gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver, og følgende Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Larsøn Helleland, Lars Arnesøn Helleland, Sjur Samsonson Helleland, og Mikel Endresøn Helleland for at optage et Tings vidne i Anledning nogle af Tyvs Arrestanten Giest Baarsøn Hyllesgaard efter hans Undvigelse af Arresten atter begaaede Tyverier.

Hvorda! Mødte Her Fenrich Henrik von Lind, paa Actor her Foged Bøghs Vegne, og her Niels Koren Bredal paa Defensor Dan/n/ebrogsmand Aad Gielles Vegne.

Som Vidner fremstod Nils Giermundson Skaar og Christoffer Pederson Skaar hvilke sagde sig den første 22 aar og sidstleden Foraar at have nydt Alterens Sacramente, den anden 46 aar og sam/m/e Tid nødt Alterens Sacramente begge Boesatte Mænd her af Hardanger bleve paamindede om Eedens

vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge de fremstillede nu for Retten en Person som de havde paagrebet i Tyverie, og som Dom/m/eren med 2de af Laugrettet igien kiende at være Tyvs Arrestanten Gies Baarsøn Hyllesgaard der som Tyvs arrestant hensadt i Wosse Arresthus og mod hvilken Tys!! (Tyvs) Sag her for Retten staaer under Behandling de forklarede videre, enstem/m/igen: at i forgaars Morges som var Søndagen 5 denne Maaned saae {V} det ene Vidne Christoffer, at her fremstillede Arrestant kom ud gien/n/em Vinduet af Naboens Stolpebod hvortil vare sat en Stige, hvorpaa denne tillige med andet Vidne Nils som kom til straxt løb efter Arrestanten, og naaede ham i Marken, tog ham og bragte ham hjem tillige med en Skræppe han havde paa Ryggen hvorpaa de straxt bragte Personen tillige med Skræppen og 2 Tegnebøger som fantes hos ham til Lehnsmanden der paa Gaarden hos dem havde han intet stiaalen, men de har hørt siden at han skal have stiaalet andre Stæder der i Bøygden, hos {Ole} 3 alle ved Navn Ole Olsøn Fixe samt fra en Pige ved Navn Guro Olsdatter Fixe. Vidnerne som intet videre vidste til Oplysning blev demitteret.

Angiældende Gierst Baarsøn Hyllesgaard, frie for Baand og Tvang afgav paa forskellige Spørgsmaale følgende Svar: Natten til Tirsdagen den 24 Augusti sidstleden kom en ved Navn Ole hvis fulde Navn han ei nøyere Erindrer og som han har kjent, medens han var i Bergen, uden for Arrest Væggen paa Woss, og kaldte paa Angiældendes Navn, og spurgte om Angiældende ikke kunde vide sig raad at kom/m/e ud, hvortil Angiældende svarede at han sad Bunden, med en Jernlænke om Foden som gik giennem Væggen til Forstuen uden for Tingdøren saa det var umueligt for ham at faae sig løs og at han desuden var Svag af en Svul i Foden, og havde usle Klæder og ingen Skoe, Klæder og Skoe lovede Ole at afhielp og kom næste dag og listede sig ind i Fordøren tog Splinten op for Jernet hvormed han stod Bunden giennem Væggen, næste Nat som var Natten Til Onsdagen 25 f: M: kom bemeldte Ole atter [igjen]? tog Steener ud under Arresthuset, hvorpaa Angiældende Arrestant selv som nu var løs fra Væggen da splinten var borte brød Gulvet op med Jernet som han løste af Foden, og grov sig ud under {Gu} Arrestens Grund muuer, og paa denne Maade und kom, og fulgte med bemeldte Ole op paa Fieldene, som vender mod Qvam i Hardanger hvor Angiældende Arrestant forblev {indtil sidstleden Løverdage} nogle dage, i midlertid gik Ole ned i Bøygden hvor han stjal noget Sølv og Penge \og?/, og har Angiældende siden hørt at det skal have været paa gaarden Tvedt de opholdt dem derefter nogle dage i Fieldet hvorefter de søgte til Søkanten fant en Baad og roede {til} begge sam/m/en til gaarden Fixe der gik de om Natten til 1 Septbr: ind i et Huus hvor nøglen stod i døren og alle Kister som der fantes, der tog Ole en del Penge og Sølv, som angiældende ei ved hvormeget var samt 1 Brøstdug 2 Siorter, og 1 Halsdug Angiældende tog en Tegnebog hvori 17 d DC: et lidet {Kridhuus med} \Skrin/ som han siden slog i synder og hvori fantes et Kridhuus med 4 mrk 8 s DC: skillemynt af 2 og enkelskillinger, videre tog Angiældende og en liden Skindpung med nogle faae Skillinger Videre tog Angiældende ikke derpaa gik de til Fields indtil de Natten til Søndags sidstleden søgte ned til Gaarden Skaar, for at faa stæle noget Maed som de aldeles manglende Angiældende fant

1813: 25

En Stige denne sadte han op til Vi\nduet paa en stolpe Bod tog dette ved nogle smaae Spiger tilfæstede Vindue ud som Kameraten Ole modtog og sadte ned derefter gik Angiældende ind medens Ole skulle passe paa om Folk kom, i det sam/m/e Angiældende var kom/m/et ind saae han Stolpeboden var tom, og hørde en der gik, Ole Plystrede og sprang bort, oven om Husene, Angiældende sprang hurtig ud løb ned om Husene hvor Ole havde sat sin Skræppe denne trev

Angiældende og løb til Skoven, saa hastig han kunde, men foranførte 2de Vidner Nils og Christoffer Skaar løb efter ham og tog ham tilligemed Skræppen, og bragte til Lehnsmænd Johannes øvre Wig der forseglede det i Skræppen værende Videre forklarede Angiældende, at Skræppen er Ole tilhørende men af Pengene som der findes er {1} \en/ 10 d Seddel angiældendes som denne havde {faaet} paa sig i Arresten.

Retten foretog nu at eftersee og vurdere det som fantes i Skræppen og blev Forseiglingerne nu brudte, som fantes urørde og i stand I Skræppen fantes følgende: \No: 1/ en liden Tegnebog hvor ikkun et een 12 s Papir, hvilken Bog med Papiret blev vurderet for 16 Rbs N: V: No: 2 En ditto noget større hvori fantes i DC: Sædler 130 dr fire smaae Trygte Viser og en Kam Tegnebogen Kam/m/en og Visene blev vurderet tilsam/m/en for 3 mrk Rb N: V: No: 3 En ditto noget større hvori 30 rd i Enkelte DC: Sedler Bogen selv blev taxeret for 2 Rmrk N: V: No: 4 en rund æske af Træ hvori fantes en Sølv Hals kiæde med forgylt 4mrk stykke med løv i, 2 store Sølv forgylte Billedsølver 2 forgylte mindre Sølver 2 smaae uden forgylding 3 forgylte Fingerringer 1 do: uden forgylding 1 Par Halse Knapper hvilket alt tilsam/m/en veiede \10 Lod mindre 1 qvintin/ og blev anseet over Ho..d(?) Værd {paa} 29 Rb 72 s \n: v:/ videre i sam/m/e æske 2 forgylte \Sølv/ Billedsølver en forgylt \Sølv/ Ska.e(?) sølie en liden Sølv Løv Sølie uden forgylding en Sølv fingerring og et Par do: Halseknapper som alt veiede tilsam/m/en 2 Lod hvilket {og} blev anseet af Værdie 6 Rb n: v: æsken Selv blev værdsat 2 Rbs n: v: No: 5 en Sølv Spiseske mærket N: S: N: O: blev værdsat 3 Rbd n: v: No: 6 Et lidet rødt Kridhuus hvori fantes 4 mrk 8 s DC: Sølv penge i 2 s Krithuset var værd 2 Rbs n: v: No: 7 Et rund Malt sort Kridthus hvori en dansk Sp...e(?) aar 1778, 2 4mrkstkr 2 2mrkstkr 31 Ortestykker, Krithuset 3 Rbs n: v: No: 8 En Skindpund!! (-pung) med Messing laas hvori fantes 10 ortstykker en 15s 3 10s 11 otteskillinger en 6s tie 4sk: 32 Sølv toskillinger 18 stykker \Sølv/ meste Skillinger 10 stykker Kobber 2skillinger af 1810 og 1811 2 Kobber ...ste(?) Skillinger af 1771, Pungen selv {er} \blev/ værdsat 16 s Rb n: v: No: 9 En Jern Souesax vurderet 24 s Rb n: v: No: 10 en Tom malet æske hvori har været Smør ansat 3 Rbs n: v: No: 11 En Bylt hvori fantes 1 blaat gul rastet Nottldugs Tørklæde blev ansat 1 Rbd n: v: et Korthuus s..t..set(?) Forklæde, 2 Forklæde Border, et Par vævlinger 2 Par strømpe Band, adskillige Stuer Baand, noget Traad, Kroketorer(?), en Messing Sølie, 2 Tin længs(?)knapper, en Messing nogle Baand nogle Lapper og andet smaat som alt blev ansat 3 Rbd n: v: Endvidere befantes, i sam/m/e Bylt en sort fløyes Haarboer med forgylte \Sølv/ Spender, nogle røde \uld/ Baand, en stang Komel(?)garn, et gl: sort silkebaand en Knap og en Lap, en stomp af en Speiel blev ansat alt sam/m/en for 1 Rbp: 3 mrk n: v:, et lidet Papiir hvori fantes 2 smaae grønne stykker taft og et lidet stykke Svovel \ansat til 2 Rbs n: v:/ No: 12 Et lidet stykke Lærret hvori fantes 1 dusin og fem Knapper af et slags, 1 dusin 6 Knapper af forskellig Slags, nogle faae Hægter og Malier lit ulgarn Kolloret og 3 \Sølv/s: Penge hvilket alt tillige med 3 store Knapper blev vurderet 3 Rbmrk n: v: No: 13 Et lidet \røm/m/e / Bøtte af Træ en liden Flaske, 1 Tolle Kniv en Træeskee 2 Syenaaler en sort Vadmel og en Lærrets Lap alt ansat for 8 Rbs n: v: Skræppen af Læder selv 3 Rbs n: v: i betragtning af at den var yderst slet og gam/m/el mere fantes ei hos Angiældende, undtagen de Klæder han havde og har paa sig.

Angiældende erklærede: at uagtet han ikke har stiaalet noget videre af oven anførte end den største sidstmelte Tegnebog med den gang iværende 17 rd DC: R: saa finder han dog {at} her at bør anmærke at den paa alt Sølv, Soue Saxen, Bylten med Knapperne satte taxt forekom/m/er ham alt for overdreven høyt ansat. Paa flere og videre Spørgsmaal svarede Arrestanten at af de Klæder han bære paa sig har han paa Lussand(?) Støl taget en sort Vampe, et Par Skoe, {en hvid lærrets dug s..t) samt af de oven vurderede Ting det lille \rømme/ Bøtte, en lærretsdug som han har sønderskaaret hvoraf det ene stykke er det hvori anførte Knapper laae men Kam/m/eraden fornævnte Ole tog sam/m/e Tid og Sted en Sæk og noget Mad hvoraf Maden er fortært men Sækken og en gam/m/el

lærrets dug han ligeledes tog formoder Arrestanten hans Kam/m/erat Ole haver af de øvrige Klæder han bær paa sig, erholt han /: Angieldende :/ af Kam/m/eraten Ole, begge \Hattene/ Vestene, Skiortene, og Boxen samt et gl: Silkehalse tørklæde som Angieldende ei ved hvor han har faaet uden den ene Vest og Skiortene dem han tog paa Fixe videre vidste Angieldende ei at forklare, {undtagen at han} men var begiærende at han maatte tilleveres de 10 rd som vare ham tilhørende og skiænket ham af Medlidende Mennesker medens han sad i Arresten

Dom/m/eren Eragtede: Da Arrestanten nyder Forplejning paa offentlig Bekostning og det ei kan vides hvorvidt han (hans?) Eiendele kan tilstrække at svare en hver sit, saa bør de omhandlede 10 dr forblive blant de øvrige Koster under Rettens Forvaring denne Eragtning blev Arrestanten forelæst

Fort..ædte(?) (Formældte?) tvende Vidner {Lars} Niels og Christoffer Skaar blev atter fremkaldet, og paa Dom/m/erens tilspørgende, under deres forhen aflagde Eeds Kraft bevidnede, at den gang her Angieldende Giest Baarsøn af dem blev Paagrebet som oven forklaret, saae de aldeles ikke nogen hans Kam/m/erat, og ved ei heller hvorvidt det er Sandhed eller Løgn, at han havde nogen med sig. Afskedigede.

Som Vidne fremstod Ole Olsøn Fixen den ældre boende paa Gaarden Fixen sagde sig 69 Aar gam/m/el og sidstleden Foraar at have nyt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed forklarede: Natten til 1ste September som var i dag 8te dage siden blev Vidnet frastiaalet af en Bod hvor nøglen stod i en Skiorte hvori Angieldende nu gaar, det oven vurderede og under No: 11 blant mere anførte blaae gulrastede Nottledugs Tørklæde ansat af Retten for 1 Rbd N: v: samt den ene af de oven anførte 4mrk stykker mere blev ikke Vidnet frastiaalet og frakom alt foranstaaende Vidnet mod hans Vilie og vidende, Vidnets Sønner blev og frastiaalne en del hvorom de {og} \kan/ forklarer fornævnte Skiorte blev ansat til 2 Rb N: v: Anklagede havde intet at Erindre mod den ansatte Værd og deklarerede: at han ei havde taget bemeldte Skiorte, men erholdt den som oven forklaret af hans Kam/m/erat dagen efter de havde været sam/m/en og stiaalet i Forening paa Fixe da \Angieldende/ ingen anden Skiorte her har at tage paa, var han begiærende

1813: 25b

at maatte beholde den paa sig til videre Vidnet som var bleven frastiaalet Skiorten gav hertil sit Minde men forbeholdt sig i Tiden at erholde saavel Skiorten, som øvrige frastiaalne Koster tilbage, og var begiærende at øvrigheden ville foranstalte Arrestanten fornøden Skiorte saa snart muligt paa det at hans Skiorte kunde fralægges i Forvaring indtil Endelig Dom, og ei af Arrestanten forslides Dette Vidnes Prov blev blev!! Ham forelæst vedstaaet og vidnet derpaa afskediget efter at han havde tillagt sin Forklaring at han ei vidste at opgive hvem der egentlig havde frastiaalet ham disse Ting.

Som Vidne Ole Olsøn Fixe den mellemste, forestaaendes Søn sagde sig 30 Aar, gik til Alters i {Høst} Foraaret, aflagde Lovens Eed og forklarede efter foregaaende Formaning at den af forestaaende Vidne hans Fader, omVidnede Ting blev Vidnet imod hans Vilie og Vidende frastiaalet den under No: 5 anførde Sølv Spiseskee, vurderet 3 Rbd n: v: samt de under No: 11 blant mere anførde \i/ et Papir værende 2 smaae stykker grønt Taft, og et stykke Svovel ansat begge til 2 Rbs n: v: Vidnet havde intet mere at forklare afskediget hvorhos dette Vidne som var forlangende det ham frastiaalne i sin Tid in Natura \maatte/ ham tilkiendes, sagde intet videre at kunde oplyse, om hvem det

var der egentlig frastial ham disse Ting ei heller om Angiældendes videre Tyverier, eller den af ham ommeldte medbror Ole

Som Vidne Ole Olsson Fixe den yngre forestaaende Ole den ældres Søn sagde sig 29 Aar og sidstleden foraar at have nødt Sacramentet aflagde Lovens Eed forklarede efter Formaning at den af næst forestaaende tvende Vidner omforklarede Tid, og Stød frakom Vidnet, imod hans Vilie og vidende den under No: 3 blant de forefundne Koster anførde største Tegnebog med den gang iværende 17 r DC R: og 4 12s Sedler, samt 4 smaa Trykte Viser eller Sange, ligeledes den blant blant!! Kosterne fundne {anden Ting} noget større Tegnebog med da iværende 3 rd DC: R: videre et lidet rødt No: 6 anførde Kridhus med den gang i værende 4 mrk 8 s i 2skillig stykker, saa og det under No: 7 anførde støre!! (større) malede Kridhus med \da/ iværende omtrent 3 d 1 mrk 8 s DC: bestaaende af et 2mrk stykke, fem Rigsorter, omtrent otte 8skillinger, og resten i mindre myndt nøyere ved Vidnet ei at opgive enten Sum/m/en eller mynt Sorterne videre den under No: 8 anførte Skind pung med Messing Laas, hvori den gang var ikkun 4 a 5 s DC: den under No: 10 anførde malede æske med den gang iværende 2 dusin og 2 tylter Metal Knapper af ens sort, samt en del andre Knapper dels af Metal dels og af Tin, æsken har Anklagede nu siden brugt til Smøræske og af de under No: 12 hos Arrestanten i en Lærretsklud befunde Knapper vedkiender Vidnet sig som sine 1 dusin 5 Knapper af et slags og 1 dusin 6 Knapper af forskellige slags de manglende Knapper frafalt Vidnet al Erstatning for Videre blev Vidnet sam/m/e Tid frastiaalen en rød Vest hvilken Vidnet vedkiender sig at være \en af/ dem Arrestanten gaar i, hvilken han var begiærende maatte blive ham frataget og forvares med de øvrige Koster, hvilket skede Laugrettet vurderede væsten 1 Rb n: v: Angiældende havde intet at Erindre mod Vurderingen. Vidnet var begiærende at de af ham her vedkiende Koster maatte ved Endelig Dom tilkiendes ham at erholdes tilbage Mere blev Vidnet ei frastiaalet og er vidnet uvidende saavel om den af Angiældende ommeldte Staldbroder Ole, som hvem der egentligen stal disse Koster Demit:

Som Vidne Trond Trondsen Tvedt sagde sig 37 Aar gam/m/el og sidstleden Foraar at have nødt Sacramente {forklarede: at han} aflagde Lovens Eed forklarede, at han mod sin Vilie og Vidende er bleven frastiaalen en Hat, en sort gam/m/el Silkeklud, en rød Vest, en sort Boxe, {et par røde Strømpebaand,} hvilke alle Koster Vidnet vedkiender sig ere dem som Arrestanten nu bær paa sig og var han begiærende, at Hatten, Halsdugen, \og/ Vesten {og strømpe Baandene} maatte fratages Arrestanten som ei aldeles nødvendige for ham, da han endnu har tilbage en sort og en hvid Trøye og forvares af Retten indtil de ved Endelig Dom kan blive Vidnet tilkiendt, derimod, gav Vidnet sit Minde til at Arrestanten faar at beholde Boxen indtil denne ved øvrighedens foranstaltning kan snarest mulig erholde en anden Boxe, hvorefter Vidnet er begiærende at Boxen maae tages i Rettens Forvaring for ei at udslides indtil den kan blive ham in Natura tilbagekiendt Videre er Vidnets lille Søn frakom/m/et mod hans og Vidnes Vilie og Vidende 8 mrk DC: Sølv Mynt bestaaende af 3orter, det øvrige i Smaaemynt, som Vidnet ei ved at opgive Endelig frakom ligeledes hans lille Søn de under No: 12 anførde 3 store Knapper dem Vidnet her vedkiendte sig som hans lille Søn tilhørende Hvad Tid disse Ting blev Vidnet og hans Søn frastiaalen kan Vidnet ei nøye opgive da han ei førend sidstleden Løverdag savnede dem af hans Boed hvor nøglen sædvanlig pleier at staae i baade Nat og Dag, Om disse eller andre enten af Arrestanten eller hans foregivne Kam/m/erat Ole forøvede Tyverier, eller hvor bemeldte Ole nu er, derom er Vidnet uvidende Laugrettet vurderede Hatten for 2 Rbd n: v:, Halstørklædet 2 Rbmrk n: v: Vesten 3 mrk Rb: n: v: Boxen for 1 Rb 2 mrk n: v: Angiældende som og Vidnet var tilfreds med den ansatte taxt Demit:

Som Vidne, \Pigen/ Martha Tronsdtr: Tvedt sagde sig 46 aar gl: nød Alterens Sacramente i foraaret aflagde Lovens Eed efter foregaaende Erindring om Sandheds udsigende forklarede: at Natten til 30 Augusti sidstleden blev Vidnet imod dets Vilie og Vidende af et Buehuus hvor dørre....gen(?) til {for} laaset fantes løsreven frastiaalet en 100 d DC: Seddel samt omtrent et

hundrede Rigsdaler DC: i andre Sedler hvoriblant tie og fem Rigsdaler Sedler, men hvor mange ved Vidnet ikke

1813: 26

men at deriblant var ogsaa tolv Enkelte Rigsdaler Sedler videre en del 12s Sedler hvis antal hun ei ved var og indfattet blant bemeldte Penge, videre blev dette Vidne sam/m/e Tid frastiaalet den blant de flere fundne Tyvekoster \No: 4/ anførde runde æske samt deri anførte Hals Klæde og alt videre Sølv tøy af vigt 10 Lod mindre 1 Qvintin ansat for 29 Rb 72 s n: v: dem Vidnet nu vedkiente sig som hendes samt en liden Sølv Sølje som ei findes blant Kosterne, hvilken Vidnet ansaae af Værd 24 s Rb: n: v: Videre den i Bylten No: 11 blant de fundne Koster anførte Sager til Beløb efter ansatte Værd 3 Rb n: v: dem Vidnet tilkiender sig som alle hende tilhørende saa og af de i det under No: 7 anførte store Krithus blant Tyve Kosterne fundne 1 Speue(?), og 8 dr DC: Sølv mynt for det meste orter og noget lidet i 10s og anden smaamynt nærmere kan Vidnet ei opgive hvad slags \saa og Tegnebogen No: 1 og Saxen No: 9/ Paa nærmere tilspørgende sagde hun at være uvidende om hvem der stjal dette ei heller ved hun noget at opgive enten om Arrestanten eller hans omeldte Kam/m/erat Ole {Demit:} Vidnet forventer sig i sin Tid de fundne Koster in Natura tilbage og erstatning tilkient for saavit de fundne Penge ei tilstrække den oven benævnte manglende \Sølv/ Sølje ansat til 24 s Rb n: v: fantes nu tilfældigen hos Arrestanten og blev lagt i æsken anført No: 4 blant det øvrige Vidnet tilhørende Sølv Demit:

Som Vidne Guro Olsdr: Fixe sagde sig 21 Aar, sagde og at have nyt Alterens Sacramente i Foraaret blev formanet til Sandhed aflagde Eed forklarede at Natten til 1 September sidstleden blev Vidnet af \den/ Bod som af Ole Olsøn Fixe den ældre omforklaret, mod sin Vilie og Vidende frastiaalen de iblant Tyve Kosterne under No: 4 i æsken anførde Sølv tøy vurderede til 6 Rbd n: v: dem Vidnet alle tilkiender sig som hende tilhørende videre det blant Tyvekosterne i Bylten No: 11 forefundne en sort fløyes Børe(?) (Bøer) med sølvspende og de flere Sager ialt ansatte til 1 Rb 3 mrk n: v: dem Vidnet \ogsaa/ alle tilkiente sig som sig tilhørende saa blev hun og sam/m/e Tid frastiaalen et lidet Skrin \med laas/ hvori fantes {toe 5} 11 d DC: bestaaende af toe 5dr og en Enkel daler Seddel saaog et Kridthuus hvori et 4mrk stykke, et 2mrk stykke, en ort, en 8Skilling, en 6s og toe 4s samt 12 nye toe Skillinger og end videre 6 á 8 Skilling i anden smaae mynt dem hun ei nøyere kan Erindre Pengene troer Vidnet at være blant de forefundne Koster skjønt hun \ei/ Edeig (Edlig?) kan udtage dem, og forventer sig dem dog tilkient, men Skrinet, og Krithuset, samt 3 alen grønne Silkebaand, en halv Al: omtrent med Sølvsnor, dem hun og sam/m/e Tid blev frastiaalen og ikke findes blant de anholte Koster, og som hun tilsam/m/en anser værd {hvilket alt hun anser af Værd} i det ringeste 3 Rbmrk n: v: hvilket hun haaber sig i sin Tid tilkient Erstattet hvem der forøvede dette Tyverie derom kan Vidnet intet oplyse ei heller om Arrestantens eller hans Kam/m/erat Oles Forbrydelser, og hvor bemeldte Ole nu opholder sig kunde intet videre til oplysning angive vedstod Provet og blev Demit:

Da ingen havde videre at tilføre, og intet videre denne gang kunde foretages blev Arrestanten til Vagten overleveret, for at transporteres til Wosse arresthuus og hermed for denne Sinde sluttet og den i Retten leverede Skræppe med Tyve Koster forseiglet.

A v W S Koren

Ole, Lars, Sjur, og Mikel alle af Helleland med paaholden Pen

Præliminair Forhør.

Aar 1813 den 20de September blev \Extra/ Retten sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Larsøn Helleland, og Mikel Endresen Helleland, for efter Amtets ordre af 4 f. M: at optage et Forhør over Helie Jacobsøn Willure, der ifølge Klage af hans Moder Christie Heliesdtr: skal have Mishandlet hende og hans Sødskende.

Hvorda! Dom/m/eren fremlagde bemeldte Amtets ordre, samt paaberaabte Klage dtr: 7 Julii sidstleden fra Christie Heliesd: Willure, som begge blev oplæste saal: # #

I Anledning forestaaende Klage lod Dom/m/eren vedkom/m/ende indkalde ved Mundtlig Varsel hvorom stevne attest her indtages saal: #

1. Fremstod Inqvisitten Helie Jacobsøn Willure som havde hørt Moderens Klage og alt foranførte oplæse og derefter paa tilspørgende declarerede: at han er 24 Aar gam/m/el, blev confirmeret i sit 16de aars Alder, og sagde at han aldeles ikke finder sig skyldig i de af hans Moder paaklagede Fornærmelser mod hende eller hans Sødskende, ei heller mod hans afdøde Fader, 2 Aar omtrent førend hans Fader Jakob Ellingsøn Willure døde erholt han med sin Faders Samtykke bygslet af Hr: Formann den det af hans Faders Brug som Forman eier og henhører under Lyse Kloster Gods, men den Deel deraf nemlig noget under det halve Brug som For Kingservigs Præstebord beneficeret opsagde ei hans Fader, men muntlig lovede Inqvisitten med Tiden at ville oplade det for ham, og denne del af Bruget har Inqvisittens Moder endnu, men den Part han af Forman {har} blev bygslet har han tiltraad efter her Formans ordre og senere er det hun er bleven ham vred og anser sam/m/e som en Fornærmelse mod hende og hans Sødskende 3 i Tallet som alle er voxne og confirmerede da han havde Formans ordre at tiltræde og bestyre Bruget \og?/ stod i Ansvar for Husene som vare til nedfalds, saa han sig nød til at antage den del af Gaardens bestyrelse, og herover opkom en og anden smaae ordstrid mellem ham og hans Moder, og Sødskende, \men/ hvori han sikkert ikke har til side sadt Rolig ærbødighed, ei heller ulovlig Fornærmet sine Sødskende videre kunde han ikke afgive til oplysning om det paaklagede.

Fremstod No: 2. Paa Klagerinden Inqvisittens Moder Christie Heliesdatter Willures Vegne, mødte hendes Laugværge Haldor Haldorsøn Oppedal som meldte at hun for nærværende Tid ligger dødelig Syg, men haver opgivet for ham, at oven afhørte hendes Søn Helie slog hende forrige Aars Høst med et stykke Older Brende, og senere hen

1813: 26b

paa Vinteren slog han hende med en lyse stage, og i dette Aars Foraar overhæglede hende med Skiældsord paa Ageren, {med} og kastede Stene efter hende og Sødskende, Comparenten hørde og

selv i dette Foraar en gang at her Anklagede Helie i en ond strid med sin Moder kalte hende Tyv og Taske, videre vidste Comparenten ei at forklare.

3. og 4. Deponentere Elling Jacobsøn, og Østen Jacobsøn, sagde sig den første i sit 20de og den anden i sit 19 aars Alder {og forrige} \og begge/ sidstleden Foraar nød Alterens Sacramente, forklarede enstemmigen: at de saae her Anklagede deres Broder først kom i ordstrid, med deres og sin Moder i anledning han ville have {hendes hans} \af Sødskende med/ Hesten som hørde hans Faders Stervboe til {for at} skulle kiøre Sten til et Huus {et} hvilket hun ikke da ville gjøre, og i anledning heraf slog han til hende over Armen med en Older Skie, hvilket skeede uden for huus døren. Engang i Vinter kom her Anklagede Vred ind igiennem Stuedøren, og gav sig i Trette med dem /: Comparenterne /: og da de en Tid lang {havde kom} fortsatte at Trættes sagde deres Moder til dem at det var skam at de Trettede længer, hvorpaa her Anklagede Helie trev en lysestage, stødte den først i gulvet, og derefter slog sin Moder over Armen, hvorpaa begge Comparenterne gik ud, flere gange have de ikke seet ham lægge Haand paa hende; i dette aars Foraar saae Comparenterne at Anklagede Helie ville tage og bruge Hoppen som tilhørde deres fælles Faders Boe, der stod under Skiftebehandling, og hans Moder stod med for at bruge den selv, men han sled Tømmene fra hende med magt, saa at der endog vistes Blod paa hendes Hænder. Ligeledes anden gang i dette Foraar tog han Ahren der tilhørde deres Faders Boe, af Ageren, og læste den ind i Naboens Buehuus Saa har \og/ de hørt ham andre Tider at skiændes med sin Moder, hvilket de ei kan \nærmere/ opgive.

Anklagede Helie declarerede: at da hans Moder havde foretaget sig at Pløye paa de Agre der tilhørde hans Brug, og paastod at ville pløye og høste dem saa saae han sig nød til at tage Ahren hvormed hun pløiede i forvaring I Henseende at hans Brødre have forklaret at han skal have slaget sin Moder flere gange da benægter han aldeles deres Udsagn, men de som staar efter at hans Moder skal beholde det hele Brug og ei tilstæde ham at benytte sit Tilbygslede Jordebrug, ere hans Efterstræbere, og haaber derfor at deres Forklaringer ei antages gyldige

5te Deponent Ragnilde Jacobsdatter Anklagedes Søster sagde sig 26 aar Alder nød Alterens Sacramente i sidstleden Foraar, forklarede sig i et og alt fuldkom/m/en overensstem/m/ende med forestaaende hendes Brødre Elling og Østen vidste intet videre at forklare afskediget.

6te Deponent Ole Olsson Willure forklarede: at han som Boesiddende Husmand paa Willure aldrig har seet eller hørt af andre end Anklagedes Moder og Sødskende at han /: Anklagede /: enten skal have slaget eller vist usømmeligt forhold mod sin Moder Christie men derimod er hun /: Anklagedes Moder /: et Menneske som er vanskelig at omgaaes. Han vidste intet videre til Oplysning om Anklagedes forhold mod hans Moder afskediget.

7de Deponent Anna Johannesdtr: Willure, forestaaende Deponents Hustrue, forklarede sig i et og alt overensstemmende med hendes Mand afskediget

8de Deponent Johannes Olsson Willure, sagde sig henved 80 Aar, Gaardbruger paa Willure forklarede at han aldeles ikke har seet, noget uanstændigt af Helie mod hans Moder, langt mindre at han har slaget hende men har bestandig kjent Anklagedes Moder, som et vanskelig Menneske, at kom/m/e til rette med og upaalidelig i ord og Tale, og har de af hende og hendes øvrige Børn hørt meget Snak om hendes uoverensstemmelse med hendes her anklagede Søn. Ved intet mere at oplyse afskediget

9de Deponent John Johannesøn Willure sagde sig 38 aar, Søn af forestaaende deponent nød Alterens Sacramente i sidste Foraar, forklarede: at han ofte har hørt usømmelig usamdrægtighed mellem klagerindens samtlige Børn, men han har aldrig seet noget usøm/m/eligt eller fornærmeligt af

Helie mod hans Moder, undtagen at Deponenten engang saae at Anklagede og hans Moder stod begge og holt i Tømmen til Hesten som en hver af dem ville styre Deponenten gik forbie og {ville} hørde og saae ei videre, da han den gang ei standsede, at Helie skal have slaget sin Moder har Deponenten aldrig seet Vidste intet videre til Oplysning afskediget

10de Deponent Ole Nielsøn Tienende hos Johannes Olsøn Welure sagde sig 19 Aar, og sidstleden Foraar at have nødt Sacramentet, forklarede: at han ofte har seet og hørt Anklagede og hans Sødskende at have været i Trette sammen, men har aldrig seet at Helie enten skiælde eller slaae sin Moder, dog saae han engang i dette Foraar Anklagede Helie at drages om Hoppen med sin Moder, og da raabte hun til Comparenten om at denne skulle kom/m/e til hielp da Helie ville tage Hoppen fra hende for at bruge den, men Vidnet ville ikke gaae op da han ei ville lægge sig i deres Trette, men saae at Helie beholdt Hoppen efter at de begge en Tid hafde trukket i Tømmene, uden at Comparenten kan

1813: 27

Erindre han hørde at de Skiæltas Vidste intet videre til Oplysning afskediget

11. Deponent David Johnson Willure sagde sig 38 aar, nød Alterens Sacramente i Foraaret er boesat paa Willure, forklarede: at han aldrig har seet eller hørt at Anklagede Helie skal have enten slaget eller vist usømmeligt Forhold mod sin Moder, men har ofte hørt hans Brødre og ham at Trættes den gang hans Brødre har omforklaret at han skal have slaget sin Moder uden for Stuedøren var Komparenten tilstæde, og stod tet hos, den hele Tid, og hørde da at Brødrene Trættes, og hørde da og at Østen udskiældede Broderen Helie og kaldte ham en forbandet Malttyv i hvilken Anledning Komparenten som stod hos sagde {at} \til/ Helie han burde Prygle sin Bror op, hvorpaa Helie som stod med en Olderskie i Haanden han brugte at tage Haarene af en Hud med, slog til sin Broder Østen i det denne gik fra ham i giennem et Led men han slog aldeles ikke sin Moder som og var tilstæde, saavit Vidnet saae, hvilket er saa meget mindre mueligt som Anklagede fulgtes derfra med Comparenten og hørde ikke engang at Helie den gang trættes med Moderen vidste intet videre at forklare afskediget

Deponenterne No: 3 – 4 og 5 Elling Østen og Ragnilde vedblev deres forhen givne Forklaring at Anklagede Helie den gang her omforklaret slog sin Moder, men om Slaget var tiltænkt Østen og tilfældigen traf hende derom kan de ikke sikkert sige, men saae {begge} \alle/ at hun fik et Slag over Armen af ham /: Helie :/

Da ingen vidste videre at forklare blev Forhøret hermed sluttet

A v W S Koren Ole Larsøn Helleland, Mikel Endresøn Helleland med iholden Pen

Aar 1813 22de September blev Extraret sat paa Sorenskriver Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og i Overvær af Henrik Lind og Nils Bredal for efter Amtets ordre af 4 August sidstleden at optage et Forhør i anledning et Overfald som Gunder Larsøn Sebbe og Sønnen med flere skal have forøvet mod Ole Svendsøn Sebbe.

Hvorda! Dom/m/eren fremlagde Amtets ordre tillige med hosfølgende Klage datr: 26 Maii sidstleden, hvilken ordre blev oplæst og her indtages saal: # men Klagen ligeledes oplæst vedhæftes dette Forhør.

I anledning forestaaende Ordre og Klage har Dom/m/eren ved Mundtlig Varsel ladet indkalde alle Vedkom/m/ende hvorom Stevne vidnernes varsel attest her indtages saal: #

Som første Deponent mødte Ole Svendsøn Sebbe, og forklarede sig ellers overensstemmende med Klagens indhold at være bleven slaget af Gunder Larsøn Sebbe, samt hans 2de Sønner, saa og af Soldat Jacob Olsøn Worberg, i det Comparenten kom fra sit Hus {ud i U} og gik ud i Udmarken for at bortjave!! (bortjage) nogle Kreaturer Gunder Larsøn Sebbe tilhørende hvorhos han tillige declarerede: at han nu ihenseende denne Fornærmelse af Gunder mod ham forlængst er bleven Forligt, og har indgaaet Foreening {inden} for Retten {inden} \under/ en Aastedsag i Anledning hans aftrædelse af gaarden Sebbe til anklagede Gunder, og da deklareret at denne Tildragelse skal paa begge Sider mellem dem ansees som afgjort og forglemt og ikke paatales af nogen af dem,

Som 2. Deponent fremstod Anklagede Gunder Larsøn Sebbe som der forklarede, at forrige Aar afstod klageren Ole Svendsøn Sebbe sin paaboende Gaardepart i Sebbe til Anklagede Gunder i anledning hvilken afstaaelse Comparenten erholt Bygsel og indfæstning hos gaardeieren Forman, men da han om Foraaret skulle have sine Kresturer i Marken og opløye Jorden nægtede Klageren Ole Svendsøn ham al brug og benyttelse, Anklagede Gunder var tilligemed hans Sønner Ole og Lars samt Soldat Jakob Olsøn Worberg ude i bemeldte gaards Mark omhandlede Tiid, \19 Mai sidstl:/ med sine Kreaturer, og da Klageren Ole saae Kreaturerne i Marken kom han hiemmene fra med en Stør i Haanden, og da han kom ud, hvor Anklagede var slog han med {med} bemeldte sin Stør først til her Anklagede Gunder, saa at denne falt til Marken, hvorpaa Soldat Jacob Worberg straxt løb til og hindrede ham i at slaa mere end et slag til som ikke egentlig rammede Comparenten som var falden til Jorden ved første slag da Stokken Ole Svendsøn havde som var omtrent 3 Alen lang stødte an mod Jorden, hvorledes da videre tilgik kan anklagede Comparent ikke erindre da han den gang var ør af det slag han havde faaet i Hovedet, men har hørt sige at Ole Sebbe sprang tilside og falt om i en Stenuhr hvor han stødte sin Fod, hvorefter han siden foregav at være bleven Slaget af Comparenten hans Sønner og bemeldte Jacob, og saaledes indgivet en usandferdig Klage, som den der er bleven overfaldet og slaget, i den Stæd at han var den som overfaldt og slog Anklagede Ole Svendsøn Sebbe paastod at han ikke slog, men blev slaget Da en hver af dem vedblev sin Paastand kunde ingen nøyagtig oplysning af dem erholdes Paa nærmere tilspørgende declarerede Gunder at da Ole Svendsøn under forbemeldte Aastedssag har fratraad Gaardens Brug saa ere de i henseende det her passerende og blevne Forligte saa at intet herom Paaklages for nogen af deres Siide.

3de og 4. Deponentere Ole Gundersøn og Lars Gundersøn anklagede Gunders Sønner sagde sig den første 22, og den anden 18 aar gam/m/el, nøde Alterens Sacramente i dette Foraar forklarede sig i et og alt aldeles overens stem/m/ende med deres Faders Forklaring, hvorhos de tillige sagde at da de bemeldte Tid saae deres Fader fik et saadant slag af en stor Stok, hvormed Klageren Ole slog ham at deres Fader falt som død til Jorden bleve de saa forskrækkede at de lidet kan Erindre hvorledes

derefter tilgik men at Ole i det han kom med støren i Haanden slog først til deres Fader uden at denne gjorde ham noget det kan de {de} til vished bevidne, som og af Soldat Jacob Worberg da han saa at Ole Svendsøn kom med Støren i Haanden, og frygtede han kunde have ont i Sinde formanede ham /: Ole Svendsøn :/ ikke at øve nogen overlast enten paa Folk eller Kreaturer, kort efter var det han sprang op til deres Fader og slog ham vidste intet videre at forklare afskedigede

Fra oftmeldte Soldat Jacob Olsøn Worberg som 5te Deponent blev fremlagt {hans sk} et af ham udstædt skriftlig Vidnis byrd i denne Sag som han førend sin afreise efter forlangende skal have afgivet dtr: 26 Maii sidstleden hvilket herhos følger Akten vedhæftet

6te Deponent Tore Olsøn Sebbe sagde sig 53 aar gam/m/el, nød Alterens Sacramente i Foraaret 7de Deponent Lars Giermundsøn Sebbe 56 aar gik til Alters i Foraaret og 8de Deponent Ole Pedersøn sagde sig 48 aar, nød Sacramentet i dette Foraar forklarede alle 3 enstemmigen: at Torsdagen 27de Maii sidstleden bleve de hændede op i Stuen til Klageren Ole Svendsøn Sebbe, de saaede at hans ene Fod var meget Hovnet og hørde at han foregav at han var bleven slaget af Gunder Larsen Sebbe hans 2de Sønner Ole og Lars samt af Soldat Jacob Worberg og hvorhos han foreviste dem nogle Stokker 3 i Tallet som hver af dem var omtrent en god alen lang og omtrent 2 Tom/m/er tyk, hvormed han han!! sagde at være bleven slaget dette var hans Udsagn for Comparenterne, og dette er alt hvad de kan oplyse, da de intet veed om det passerede uden som anført efter efter Oles Udsagn afskedigede

Da indkaldte Lars Baarsøn Sebbe førend indkaldelsen var fraværende paa en Reise til Kongsberg og ikke vides hvad Tid han kom/m/er tilbage, saa kan han nu ei blive afhørt, men da Tosten Ravondsøn(?) Møklethun selv var tilstæde ved hans Indvarsling, og uden Aarsag udebliver, saa har Dom/m/eren beordret de 2de Mænd Lars Giermundsøn Sebbe, og Ole Pedersøn Sebbe at bringe ham paa hans egen bekostning snarest muligt hertil stædet til afhørelse

I anledning dette udsættes Forhøret indtil Tosten Møklethun bliver her Indbragt

A v W S Koren Lind Bredal.

Aar 1813, 27de Septbr: blev forestaaende Forhør fortsat paa gaarden Helleland af Sorenskriveren i Overvær af de 2 Vidner Henrik Lind og Nils Bredal

Hvorda! Mødte tilstæde som 8de Deponenet Tosten Ravondsøn(?) Møklethun henved 60 aar og dette aars foraar nød Alterens Sacramente forklarede: at han ei var tilstæde {ved det om} omhandlede overfald og ved ikke andet derom at forklare, end at \Vidnet af/ Ole Svendsøn Sebbe henved 8 dage efter Tildragelsen blev indkaldet (ned-?) til Ole Svendsøn Sebbe, hvor han laae Syg i sin Stue, og da beklagede sig for Vidnet at han var bleven overfaldet og slaget i Marken af Gunder Larssøn Sebbe \med flere/ saadan som i Klagen anført og foreviste Vidnet sin Fod som var meget Hovnet, og vistes at have faaet tvende Stød eller Slag over Skinnebenet vidste intet videre til Oplysning afskediget

Da det ikke kan vides hvad Tid den paa Østlandet fraværende Lars Baarsøn Sebbe kan kom/m/e tilbage, og han i Tilfælde Sags anlæg kan blive afhørt der desuden er formodning om at han intet

videre veed at forklare end hvad han af Klageren Ole Sebbe selv har hørt saa fant Sorenskriveren det ikke rigtigt efter hans tilbagekomst at udsætte Forhøret men hermed sluttede sam/m/e for at tilsendes Stiftet.

A v W S Koren Lind Bredal

Justids Forhør!

Aar 1813, den 8de October blev Extraret sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver i Overvær af de tvende Vidner Lars Arnesøn Helleland og Ole Haldorsøn Helleland, for efter Amtets Ordre af 9 Septbr: sidstleden som herhos vedhæftes, at optage et Forhør til Undersøgelse om de tvende Personer Lars Hansøn og Hans Johannesøn, deres Forhold medens deres Omvanken heri Hardanger Disse Personer ere som Pasløse paagrebne og anholte, og det i Anledning deraf under 26 August sidstleden tillige med en hoshæftet Skrivelse fra hr: Foged Budtz til den constituerede Sorenskriver Baade(?) følger herhos vedhæftet

Sorenskriveren har ved Mundtlig Varsel ladet Indkalde her til Retten alle dem som i forommeldte Forhør findes benævnte, som og alle de som boe paa de deri benævnte Gaarde og kan formodes at vide noget om de Angiældende samt enhver anden som ved Efterspørsel haver formodning om at kunde vide noget om disse Personer.

Hvorda! Mødte som første og 2de Deponent Johannes Noassøn Hildestvedt og Iver Larsøn øvre Spilde

1813: 28

som begge ere beskikkede Værger for Sjur Størkson Moe der er aldeles berøvet forstandens Brug disse forklarede: at bemeldte vanvittige Sjur Størkson Moe i afvigte Som/m/er i deres Favær!! (Fravær) forærede de tvende herom spurgte omreisende Personer Lars Hanssøn og Hans Johannesøn tvende Bøger fordi den ene af dem skrevet Brev for bemeldte vanvittige. Comparenterne erklærede i øvrigt at de aldeles ikke haver hørt af bemeldte omspurgte 2 Personer enten have staalet, eller begaaet nogen slags uskikkelighed de reiste allene om og hørde efter at faa dagarbeide men der sagdes om dem at de ikke vare villige at Arbeide et hvert slags Arbeide som blev dem tilbudt. Comparenterne vidste intet mere til Oplysning afskediget.

3die Deponent Nils Nilsøn Rogde fremstod og forklarede: at bemeldte omspurgte Personer Lars Hansøn og Hans Johannesson kom sidstleden Midtsom/m/ers Tider Reisende til Comparenten og begiærede Arbeide hvorpaa de forblev {2 dager} den ene 1 og den anden 2 dage, og arbeidede hos Comparenten som der foer gav dem Maden, \og/ den ene 1 rd DC: og den andet!! (anden) som var 2 dage i stæden for Penge et Par gamle Skoe, Comparenten ved at disse 2 Personer Reiste en Tid om heri Hardanger og søgte Arbeide men har ikke hørt at de foretog dem noget Strafværdigt afskediget.

4. og 5. Deponentere Lars Larsøn Bleie og Knud Mikelsøn Bleie hvilke begge forklarede: at de omspurgte Personer Lars og Hans vare begge i sidstleden August Maaned der paa Gaarden Bleie og forlangte Arbeide, men Comparenterne havde intet Arbeide at sætte dem til, de gav dem Mad hvorpaa de Reiste dagen efter, Comparenterne erfarede ikke eller har hørt at de har begaaet noget Strafværdigt medens deres ophold her i Hardanger afskedigede.

6. Deponent Svend Wichingsøn Kambestad forklarede: at de omspurgte tvende Personer kom til ham {til ham} en Eftermiddag i sidstleden August Maaned, og spurgte om de kunde antages i Arbeide, Comparenten gav dem Mad og bad dem bære Korn ind hvorpaa de bar hver sin Bør og derpaa nægtede at Arbeide meere og reiste bort Comparenten ved ikke iøvrigt at de under deres ophold heri Hardanger har foretaget noget Strafværdigt afskediget.

7de Deponent Ole Hansøn Røthe forklarede: at sidst i afvigte August Maaned, dagen kan Vidnet ei Erindre vare de omspurgte Personer Lars Hansøn og Hans Johannesøn paa {bemeldte} gaard\en/ Røthe her i Hardanger og begiærede Dags Arbeide eller Aartieniste og kiøbte da Hans Johannesøn {af} et stydegevæhr (skydegevæhr) af Comparenten og gav der for 6 r DC: i Penge en hestepidske anslaaet til 6 rd DC: en Skindboxe til 4 d og ¼ Mark Krudt som blev anset 1 r 3 mrk Skindboxen forærede Comparenten siden til Omspurgte Lars Hanssøn for at han kunde have den at gaa i Omspurgte Hans bar en Høebørre fik Mad aften og Morgen og reiste derefter \fra/ gaarden, Comparenten har ikke hørt at de under deres ophold her har forøvet noget Strafværdigt afskediget.

8. Deponent Anders Haaversøn Røthe forklarede: den gang de omspurgte Personer som forestaaende 7de Deponent om forklaret opholdt dem paa Røthe kiøbte Vidnet af Hans Johannesøn en Hestepidske og gav derfor 6 d DC: som blev betalt med 3 d i Penge og ½ Mark Krudt for 3 d DC: de forlangte Arbeide men der paa gaarden behøvede de dem ikke hvorpaa de reiste næste Morgen Comparenten har ikke erfaret eller hørt noget Straf værdigt om dem under deres ophold her i Hardanger adskedigede

9. Deponent Peder Pedersøn Espe forklarede: at de omspurgte 2de Personer Lars og Hans var nu i Som/m/er sidst i Julii eller først i August Maaned paa gaarden Espe og forlangede Arbeide, de blev anmodet om, at bære Korn men dette gjorde de ikke de fik {et} \2/ Maltid!! (Maaltid) Mad aften og næste Morgen og Comparenten gav Lars Hansøn en Skind Boxe hvorpaa de reiste uden at foretage videre Arbeide end de ragede lit Høe Comparenten har ikke hørt at de under sit ophold her har begaaet nogen Forbrydelse afskediget

10de Deponent Asgild Wigligsøn Sexe forklarede: at i begyndelsen af sidstleden Kornhøst Dagen kunde Comparenten ei Erindre sig kom de herom spurgte Personer til Gaarden Sexe og da kiøbte {de en} \baade Hans Johan/n/esøn og/ Lars Hansøn af Comparenten \hver/ en Hestepidske som {han} \Lars/ betalede med en Bog, \og Hans med 1 ..agel....? hvorfor han fik 1 d DC: tillige med Hestepidsken/ de forblev kun en kort Tid derpaa Gaarden og gik straxt derfra Comparenten ved ikke at de har, medens deres ophold her gjort sig skyldig i nogen Forbrydelse afskediget

11. og 12. Deponentere Sjur Iversøn Alsager og Sjur Sjursøn Alsager den sidste mødte paa hans Fader Sjur Alsagers Vegne som ere fraværende paa en Reise begge forklarede enstem/m/ig at de herom spurgte 2de Personer Lars Hansøn og Hans Johannesøn kom Reisende dertil Gaarden Alsager en Aften først i sidstleden August maaned de sagde sig fra Opdals Sogn og at de Reiste for at søge Arbeide i denne Trange Tid, Comparenterne havde intet Arbeide for dem, men gav dem Mad om aftenen og næste Morgen fik de 2 gange Mad, den ene gang nede paa Alsager, og den anden gang oppe paa Stølen ¼ Miil fra gaarden, paa Veien til Jaastad, dette uagtet sloge de Laaset fra Sæhlshus døren \sam/m/e dag / paa næste Støl en god halv fierding vei fra førstmeldte Støl og der spidste de

\af/ en Røm/m/e kolle samt havde enten spist eller taget med sig omtrent 1 Mark Smør og lidet Fladbrød, \der tilhørte Comparenten Sjur Sjursøns Fader Sjur Arnesøn Alsager/ hvorefter de fortsatte Veien til Jaastad iøvrigt veed ikke Comparenterne at omhandlede Personer har begaaet nogen Forbrydelse medens deres ophold her afskedigede

13. Deponent Knud Hansøn Jaastad forklarede: at de omspurgte Personer kom over Fieldet fra Alsager en aften den Tid næst forestaaende Comparenter har omforklaret og sagde at de agtede sig {ind til i Sø} længere ind i Sørfiorden i Arbeide, de erholt hos Comparenten et Maaltid og derpaa gik Landeveien ind efter Comparenten vidste intet om deres Forhold medens deres ophold heri Hardanger denne Som/m/er har begaaet nogen forbrydelse afskediget.

14de Deponent Helie Jacobsøn Willure forklarede: at sidstleden Augustii Maaned kom herom spurgte 2de Personer til Comparenten og forlangte Arbeide, allene for Kosten, hvorpaa {han} de forblev en dag hos ham og arbeidede ganske flittig med at bære Høe og Korn erholt derfor Maden, og Logie næste nat hvorefter de reiste bort da Comparenten ei behøvede dem længere hvor hen de Reiste ved han ei Comparenten ved ikke de have begaaet nogen Forbrydelse afskediget

15de og 16de Deponentere Amund Pedersøn Ureim og Britha Jacobsd: Ureim, Jacob Haaversøn Ureims Hustrue forklarede: at de heromhandlede Personer kom til gaarden Ureim en Fredag Aften i sidstleden August Maaned og sagde at de Reiste for at søge Tieneste eller Arbeide, de fik om aftenen Mad hos Comparentinden næste Morgen stod de ikke op af Sengen førend langt hen paa Morgen uagtet de blev vognet for at gaae

1813: 28b

paa Arbeide om de ville, da de vare opstaaede sagde Comparenten Amund at de vare for dovne naar de ville tænke at faae arbeide, og da de derefter hos Fruentim/m/erne havde faaet Mad lod Vidnet dem tilsige at de maatte Arbeide noget for den Mad de havde faaet hvortil de svarede Fanden maatte arbeide og der paa Reiste de bort Comparenterne vide i øvrigt ikke at de har begaaet noget Strafværdigt under deres ophold her

Da efter forestaaende undersøgelse samt flittig efterspørgsel uden om intet har været at opspørge om noget ulovligt Forhold af bemeldte omreisende Personer medens deres ophold heri Hardanger, saa bliver dette Forhør for denne gang hermed sluttet intil sam/m/e {k} efter Høstetingenes slutning her i Hardanger {kan} sidst i denne eller først i næste Maaned kan blive atter foretaget til undersøgelse om deres Forhold paa Woss medens de der har omreist

A v W S Koren

Lars Arnesøn Helleland Ole Larsøn Helleland med paaholden Pen

Justids Extra Rets Tings vidne.

Aar 1813, 9de October blev Extraret sat paa gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Larsøn Helleland, og Lars Johnson Eidnes for i fortsættelse af forhen passerede at behandle Tyvssagen mod Giest Baarsøn Hyllesgaard. Paa Actors Vegne mødte her: Fehnrik Lind, og paa Defensor Dannebrogsmand Hilles Vegne mødte hr: Nils Bredal.

Actor declarerede: at da Angiældende Giest Baarsøn Hyllesgaard {under} medens hans Natte herberge hos Lehnsmand Anders Josephssøn Lille Graven under hans Transport herfra Helleland til Wosse Arresthus er undvegen, og til denne Tid ikke har været at finde til paagribelse, saa kan han ikke frem stille ham her for Retten for at give Tilsvær og Oplysning i Tilfælde saadant kunde findes fornøden.

Hvorda! Actor fremleverede den af ham udstyrede Stevning med Sorenskriverens med!! Sorenskriverens!! Beram/m/else til Sagens foretagelse her i dag og Forkyndelses Paategningerne som alt indtages her saal: # Actor begiærede at Retten ville skønne og ansætte ligesom skeed er for de løsøre Ting hvad Værd de\en/ anser at de stiaalne Penge af forskellige myntsorter \og Banco DC:/ bør have mod Rigsbankpenge m: v: paa det at alt det stiaalne kan Reduseres til en Mynt benævnelse {Laugrettet} \Retten/ afgav derpaa saadan vurdering 1 Dansk Specie for 3 Rbd 72 s N: V: af 4mrk stykker, 2mrk stykker, \Orter,/ Markestykker {\24/ s} 15skillinger, 10skillinger, 8skillinger, og 6skillinger hver 1 rd af disse Mynter at være Værd 3 Rbd 48 s N: V: \Sølv/ 4skillinger 2skillinger \og 1s:/ samt Kobberskillinger af 1771 hver 1 rd af denne mynt til 2 Rbd N: V: i henseende DC:b:Sedler da bliver hver 6 rd at ansee for 1 Rbd N: V: Kobberskillingerne af 1810 og 1811, hver Skilling til 1 Rbs N: V:

Derpaa fremstod de forhen under denne Tyvs Sag forhørte Vidner Ole Olsøn Fixe den ældre Ole Olsøn Fixe den mellemste, Ole Olsøn Fixe den yngre og Guro Olsdatter Fixe hvilke alle bleve forelæst deres forhen afgivne Vidnesbyrd som de under den forhen aflagde Eed vedstod rigtig og erklærede sig fuldkom/m/en fornøyet med den af Retten sadte taxt saavel paa de frastiaalne Vahrer som myndt Sorterne hvorhos de paa nærmere tilspørgende forklarede: at den Baad hvormed Angiældende efter hans forklaring tilligemed hans Kammerat Ole reiste til Fixe paa, fant de liggende ude ved Søen ved \et/ Bierg og roede med den henved en fierding Vei ud til gaarden Fixe hvor de lagde den efter sig paa Stranden de stial altsaa ikke Baaden men brugte den allene uden Tilladelse et stykke Vei, og har Eieren erholt den uskad sam/m/e dag til bage. Ingen vidste mere at forklare, og kunde ei heller oplyse hvor Angiældende Gies og Kam/m/erat er bleven af. Demitterede.

Trond Trondsøn Tvedt, og Maritha Trondsatter Tvedt, hvilke \blev/ forelæst deres forhen givne Vidnesbyrd som de under den forhen aflagde Eeds Kraft vedstode rigtig hvorhos \de/ erklærede sig fuldkom/m/en fornøyet med den af Retten saavel paa Vahrer som Penge satte Værdie, og sagde Trond under sin forrige Eeds Kraft at den blant de flere Ting under No: 13 taxerede gamle Skræppe ansat til 3 Rbs N: V: er ham tilhørende og mod hans Vilie og vidende ham frastiaalet sagde dernæst at hans \lille/ Søn Trond Trondsøn som er frastiaalet 8 mrk Sølv mynt og nogle Knapper er nu i 15 aars alder og uconfirmeret, ingen af Vidnerne sagde sig at vide noget om hvor Gies og hans Kamerate nu ere bleven af ei heller mere at kunde oplyse Demitterede

Som Vidne John Torgersøn Lussand boende paa Gaarden Lussand sagde sig 68 aar gam/m/el og sidstleden Søndag at have nyt Alterens Sacramente aflagde Lovens Eed forklarede: at om Freddags Morgen den 27de August sidstleden blev Vidnet paa Stølen Lussands Støl kaldet frastiaalet et Par Skoe, et lidet Røm/m/ebøtte \og/ en \nye/ Lærretsdug omtrent 5 kvarter i firkant samt omtrent ½ Kande tyk Fløde og 10 Lepser Fladbrød hvilket alt Comparenten mistede mod sin Vilie og Vidende uden at han veed af hvem det blev stiaalet, og anseer Vidnet disse Ting tilsam/m/en af Værd 2 Rbd 48

s N: V:, hvoraf Vidnet tilhiemlede sig det. Retten foreviste Røm/m/ebøtten som Laugrettet ansaa af Værd 2 Rbs N: V: Vidnet formoder at de ham frastiaalne Ting ere ham frastialet af Angiældende, eller den af ham benævnte Kammerrat Ole, da Røm/m/e bøttet er befunden hos ham men forøvrigt ved han ingen oplysning at afgive ei

1813: 29

ei!! heller er han vidende hvor Angiældende Giest eller hans Kamerat Ole nu opholder dem. Paa sam/m/e Støl med Vidnet støler tillige opsidderen paa Gaarden Beggevig ved Navn Ellef Holgersøn som og sam/m/e Tid skal have mistet en del Ting dette er alt hvad Vidnet ved at forklare blev dette sit Prov forelæst som han vedstod demit:

Som [Vidne] Ellef Holgersøn Beggevig boesiddende paa Gaarden Beggevig sagde sig 63 aar gl: gik til Alters i Søndags 8te dage siden, aflagde Lovens Eed forklarede: sam/m/e Freddags Morgen 27 August blev Vidnet imod hans Vilie og Vidende frastialet paa Lussands Støl, en sort Vadmels Vampe, en Sæk der egentlig har været et Pudevæhr, \og/ en gam/m/el Lærretsdug, hvilke \alt/ Vidnet vurderede 4 Rbd 48 s N: V: Vidnet ved ikke \af/ hvem bemeldte Ting blev stiaalet, Vidnets datter Giertrud som var paa Stølen saae om Morgen en tidlig i Lysningen en Mandsperson staae stille men hvem det var kunde hun ikke see eller kiende Vidnet ved altsaa ikke med nogen Sikkerhed om bemeldte ham frastiaalne Sager er ham frastialet af Angiældende Giest og kamerat eller nogen anden skjønt han formoder det maae have været Angiældende Hvor Angiældende eller Kamerat nu opholder sig derom er han uvidende, Vidnet vedstod sit Prov rigtig afskediget. Defensor Anmærkede: at Vidnets udladelser om hans formodning om Angiældende ikke kan kom/m/e i Betragtning til nogen Skade for ham

Som [Vidne] Giertrud Ellefsd: Beggevig forestaaende Vidnes datter sagde sig 20 aar gammel og gik til Alters i Foraaret sidstleden forklarede efter aflagt Eed og paaminde om Sandheds udsagn, freddags Morgen 27 Augustii sidstleden gik Vidnet som Malkepige hos hendes Fader paa Stølen Lussand fra bemeldte hendes Faders Sæhlshus som hun havde lukket i Laas, og stukken Nøglen hos sig, det var tilig om Morgen en, endnu ei fuldkom/m/en lyst, i det Vidnet gik saae Vidnet et stykke borte fra Sæhlshuset en Mandsperson at staae den hun ikke kiendte ei heller kunde nøye see, uden at gjøre sig nogen Tanke om hvem han var, eller at det kunde været en Tyv gik hun hjem, og da hun mod Aftenen kom tilbage fant hun sin Faders Sæhlshus opbrudt, saaledes at kringen for døren var fraslået, og befantes da borttaget de af hendes Fader forestaaende Vidne anførte Ting nemlig en sort Vampe, en Sæk {eller} der egentlig har været et Pudevæhr og en gam/m/el Lærrets Klud de bleve borttagne som anført mod Vidnets Vidende \og/ samtykke uden at hun ved {hvem} hvad enten det er skeed af Angiældende Giest Baarsøn eller nogen anden. Hvor Anklagede {Giest} eller Kamerat nu opholde sig derom er hun uvidende og ved intet til oplysning om ham at forklare. Vidnet vedstod det forelæste Prov rigtigt. Afskedigede

Af foranførde inden Retten foreviste Koster kunde ingen af Vidnerne tilhiemle dem andet eller mere end hvad der ved enhver af dem er tilført, at de have vedkiendt dem som sig tilhørende

Defensor fant intet at indvende mod den af Vidnerne ansatte Værd paa de frastiaalne Sager

Actor som ingen flere Vidner nu havde at fremstille begiærede anstand i Sagen indtil han saasnart skee kan formedelst nu værende Tingreiser, kan see denne Sag foretaget paa Woss, til flere Vidners afhør der paa Stædet og om muligt endelig slutning hvilket Retten bevilgede

A v W S Koren

Ole Larsøn Helleland Lars Johnson Eidnes med iholden Pen

Høstetingene i Hardanger 1813.

Johndals Skibrede.

Aar 1813, den 15de October blev Retten sat paa sædvanlig Tingstæd Wigør til afholdelse af Jondals Skibredes Høsteting. Retten betient af Stædets Sorenskriver tilligemed de 4re Eedsvorne Laugrettesmænd Ole Olsen Bakke, Jacob Gundersen ibid: Ole Iversen ibid: og Niels Gertsen Bakke, som alle forhen have sadt Laugrettet. Tilstæde i Retten Kongens Foged her: Budtz, Skibredets Lehnsmand Halderager og tingsøgende Almue

Hvorda! Blev publiceret efterstaaende Kongelige Trykte Anordninger m: v:

1. Plakat ang: fremgangs maaden med frem/m/ede Reisende dtr: 3 Maii 1813.
2. Ditto angaaende Forordningen i Forord: 9 August 1754 om Tiensfolk paa Landet, dtr: 9 April 1813
3. Do: angaaende at Prisepenge ikke modtages i den Kongl: Kasse dtr: 20 April 1813.
4. Do: angaaende Flyttetiden og Opsigelsestiiden for Hus Leiere i Kiøbstæderne uden for K:havn dtr: 20 April 1813.
5. Do: angaaende hvad betaling der tilkom/m/er en constitueret Embedsmand fra den Tid en virkelig er udnævnt i Embedet d: 23 April 1813.
6. Do: angaaende hvad Renter der kan bestem/m/es i Vexel Obligationer, dtr: 27de April 1813.
7. Do: angaaende Skyds Betalingen i Rigsbankpenge, 20 April 1813
8. Do: hvorvidt Umyndiges og Milde Stiftelsers Kapitaler kunne ventes modtagne i Kongens Kasse. 20 Ap: 1813
9. Do: betræffende Kapitaler som førend 1 August 1813 skulle betales i Species, eller Slesvig Holstens Courant. d: 5 Maii 1813
10. Do: ang: Nedsættelse i Indførsels Consumtionen for indenlandsk Brendeviin 8 Maii 1813

11. Do: angaaende hvad der skal iagttages ved Penges Forsendelse med norske Brevpost. 15 Maii 1813

12. Bekiendgjørelse fra Vice Statholderskabet at Anvisninger paa Rigsbanken udstædes i X:ania. 13 Maii 1813

13. Kundgiørelse fra Statholderen, hvorved Folket opmuntres til Troskab mod Kongen. 22 Maii 1813

14. Placat hvorved Expeditions Gebyhrerne for Kongelige Søepasse og Skibs Certificater bestem/m/es i Rigsbankpenge datteret 12 Maii 1813

15. Do: angaaende Bestem/m/else i Rigsbankpenge af den for Lægerne satte Taxt d: 14 Maii 1813

16. Do: som bestem/m/er hvorledes Renter skulle erlægges af Kapitaler, der ere omskrevne til Rigsbank penge 2 Junii 1813

17. Statholderskabets Skrivelse af 11 Junii 1813 som melder at Skyds Plakaten af 21 April 1813 skal være giældende

1813: 29b

18. Do: om Skillemynt for Kongerigerne Danmark og Norge, og Hertugdøm/m/erne Slesvig Holsten dtr: 28 April 1813

19. Do: hvorved Præmien for Levnets midlers Indførsel til Norge ansættes til Rigsbankpenge 22 Junii 1813

20. Do: angaaende Ansættelsen i Rigsbankpenge af en for Druknedes Redning bestemte Præmie 1 Julii 1813

21. Do: angaaende nøyere Bestemmelse af den 43 § i Forordningen af 5 Januarii 1813 9 Julii 1813

22. Do: angaaende Fornyelse af Paabudet mod Brugen af det Hamborgske Lybtske, Bræmiske og Elve Flag do: dato

23. Do: angaaende at de ved offentlige Stiftelsers Obligationers omskrivning i Rigsbankpenge behøvede Afskrifter, maae udstædes paa ustemplet Papiier, 17 Julii 1813

24. Do: angaaende, hvad Betaling der skal erlægges for Penge og Transport skydsen i Norge d: 23 Julii 1813

25. Do: angaaende {Forbudet} forud betaling af en aarlig Kontingent til Brandskaders Erstatning, 10 Julii 1813

26. Stiftets brev af 13 August 1813 hvorved Com: en Kongelig Resolution af 19 Junii næst forhen, indeholdende forholds Ordre ved Udskrivning til Landtjenesten

27. Efterlysning om Ole Herbrandsøn, og Knud Eriksøn, 7 Aug: 1813

28. Do: om Anders Pedersøn Stangnessætter 7 August 1813
29. Do: om Peder Thoressøn Bakkejord, 11 August 1813
30. Kongeligt aabent brev ang: Bank og Pengevæsenet i Kongerigerne Danmark og Norge, 30 Julii 1813
31. Rigsbankens Skrivelse af 30 Julii 1813 indeholdende Bestem/m/elser Henseende Afbetalingen af den paa Eiendomene hvilende Hæftelse
32. Lignings Plakaten for 1813, d: 24 August 1813
33. Bekiendtgjørelse angaaende Skibe, som indbringe Kornvare til Norge d: 29 Junii 1813
34. Forordning om Fordeelingen af den Rigsbanken tillagte Hæftelse i faste Eiendome, samt om lættelse i nogle ældre Skatter 9 Julii 1813
35. Plakat angaaende det stemplede Papiir for aaret 1814, og den følgende Tid 31 Julii 1813
36. Rigsbankens Bekiendtgjørelse om Coursen af Sølv Verdie d: 1 August 1813
37. Plakat, hvorvidt Creature maae græsse ved Strandkanten 16 Aug: 1813
38. Stiftets Brev, hvorledes Frieskydsen herefter skal betales 7 Sept: 1813
39. Do: hvorved Efterlyses Ole Bendixen Wangsnes, og Ole Ellingsøn 7 Sept: 1813
40. Do: hvorved efterlyses Ole Simonsøn, Jan Warsel, Osmund Aslaksøn Lofthuus og Anders Adolphssøn Brevig 8 Sept: 1813
41. Do: hvorved efterlyses Giest Baarsøn Hyldeggaard 14 Sept: 1813
42. Krigs Declaration mod Sverig af 3 Sept: 1813
43. Kontitution for Sergiant Ingebrigt Olsøn Bache til at være Lehnsmand for Opdals!! Skibrede 19 Julii 1813

5000 rd DC: opbydes til Laans mod Reskriptmæssig Pant /: Umyndiges Penge :/

Da ingen meldte dem med noget blev Tingets Fortsættelse udsadt til i morgen

A v W S Koren

Ole Olsen Bakke, Jacob Gundersen ibid: Ole Iversen ibid: Niels Giertsen Bakke alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 16de October continuerede Høstetinget for Jondals Skibrede ved de i gaar benævnte Retspersoner.

1. Skiøde fra Johannes Larsøn Sæverhagen til Omund Iversøn Tveit paa 1/8 Part i den paa gaarden Tvedt i Johndal staaende Bordsaug med andel Redskaber for 3 rbd 2 mrk N: V: datr: 11 Octobr: 1813. Afgift til Kongen af Tingl: 6 ½ s Justids Fondet 1 ½ s ½ pCto 1 ½ s S: V:
2. Fæsteseddel fra Ole Johnson Berge til Iver Johnson paa Pladset Slaatten under Berge dtr: 16 Octb: 1813 Afgift til Kongen af Tingl: 6 ½ s Fondet 1 ½ s S: V: Ligesaa af Reversen.
3. Afkald fra Iver Tørbiørnsøn til Form: Lars Larsøn Tvedten for Arv 29 – 88 s DC: dtr: 15 Octbr: 1813.

Her: Foged Budtz fremlagde dernæst sin affattede Restance liste som han bad Examineret, hvilket skede, og hvorefter sees at i dette Skibrede udestaar Kongelige Skatter til Beløb (ope rum)

De flere sædvanlige Tingsvidner blev ligeledes Examinerede og af Almuen besvaret ligesom til de folio 235 i den forrige Protocoll fremlagde og antegnede

Da ingen efter Paaraab havde mere ved Retten at bestille blev dette Høste ting hermed sluttet.

A v W S Koren

Ole Bakke, Jacob ibid: Ole ibid: Nils ibid: alle med iholden Pen.

1813: 30

Høstetingene for Østensøe 1813

Aar 1813 den 18de October blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Østensøe Skibrede sadt paa Tingstædet Wigøer af Stædets Sorenskriver Koren og følgende eedsorne Laugrettes Mænd Hagtor Nielsen Wangdal, Niels Giermundsen Skaar, Arne Kittilsen Sællesæter, og Torger Pedersen Aarhuus hvoraf de 3 sidstmeldte nu aflagde deres Laugrettes Eed og betalede hver især 90 Rbs S: V: med 10 rd 3 mrk 5 s DC: Tilstæde Hr: Foged Budt samt Tinglaugets Lænsmand og Tingsøgende Almue

Hvor da blev publiceret de paa forestaaende Blad for Johndals Skibrede anførde Kongelige og andre offentlige Bekjendtgjørelser.

Ingen meldte dem med noget for Retten thi blev Sagetinget til i Morgen udsadt.

A v W S Koren

Hagtor Wangdal, Nils Skaar, Arne Sellesætter, og Torger Aarhuus alle med iholden Pen.

Næste Dag den 19de October blev Tinget fortsat ved de i gaar benævnte Retspersoner, ingen havde noget ved Sagetinget at forrette, thi blev publiceret efterskrevne Documenter

1. Skiøde fra Tosten Larsøn Nesthuus til Sønnen Jørgen Tostensøn paa 2 pd 15 mrk Smør uden Bygsel i Nesthus No: 26 for 252 rbd N: V: dtr: 18 Octobr: 1813 Kongen af Tingl: 2 mrk 2 s S: V: Fondet 8 s af Panteattesten til Kongen 3 ½ s S: V: Fondet 4 ½ s ½ pCto 1 – 3 – 1 s N: V:

2. Ditto fra Tollef Gundersøn Aarhuus til Sønnen Gunder Tollefsøn paa 2 pd 6 mrk Smør med Bygsel og Herl: i Aarhuus No: 24 for 200 rbd N: V: dtr: 18 Octb: 1813 Kongen af Tingl: 2 – 2 s S: V: Justidsfondet 8 s Rb S: V: af Pante attesten 1 mrk 3 ½ s Fondet 4 ½ s S: V: ½ pCto 1 rb N: V:

3. Skifte efter Bjørne Pedersøn Froestad sluttet 20 Septbr: 1813 hvorved 12 mrk Smør med Bygl: og Herlighed i Froestad er udlagt til Enken Guro Larsdtr: og Børn for 250 rbd

4. Vilkaarsbrev fra Jørgen Tostensøn Nesthuus til Tosten Larsøn og Agothe Jørgensdtr: paa aarlig Vilkaar af Nesthuus No: 26 dtr: 18 Octb: 1813 afgift til Kongen af Tingl: 2 mrk 2 s S: V: Fondet 8 s af Not:at: til Fondet 18 s S: V:

5. Afkald fra Lars Larsøn Noreim til Form: Lars Sjursøn Norem for Arv 190 d 70 s dtr: 19de Octbr: 1813

6. Do: {fra} Sjur Larsøn Noreim til Form: Lars Sjursøn for Arv 190 d 70 s dtr: 19 Octbr: 1813

7. Do: fra Jan Endresøn til Form: Johannes Olsøn Skaalem for Arv 47 – 2 mrk 2 s dtr: 19 Octb: 1813

8. Do: fra Lars Larsøn Lyse til Form: Baar Larsøn Stene for Arv 26 – 65 s dtr: 18 Octb: 1813

9. Do: fra Ole Trondsøn Tegland til Form: Hans Hansøn Klyve for Arv 72 – 71 s dtr: den 18 Octbr: 1813

10. Do: fra Omund Chrestoffersøn Stene til Christoffer Tollefsøn Stene for Arv 29 d 83 s dtr: 4 Octbr: 1813.

Her: Foged Budtz fremlagde dernæst sin affattede Restance liste som han bad Examineret hvilket skeede, og hvorefter sees at i dette Skibrede udestaar Kongl: Skatter til Beløb (ope rum)

De sædvanlige øvrige Tingsvidner blev ligeledes Examineret saaledes som i den forrige Protocol folio 235 findes Specificerede, hvorpaa Almuen svarede lige som der

Da ingen efter Paaraab havde mere ved Retten at bestille blev dette Høste ting her med sluttet.
A v W S Koren

Hagtor Wangdahl, Nils Skaar, Arne Sellesætter, Torger Aarhus alle holt i Pennen

Gravens Høsteting 1813.

Aar 1813 den 21de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting for Gravens Skibrede sadt paa Tingstædet Eide Kongsthun af mig Sorenskriver Koren og følgende Laugrettesmænd Gunder Johnsen Skaar, Lars Olsen Skaar, Lars Tostensen Skaar og Torfind Olsen Hotle, som alle 4re nu aflagde deres Laugrettes Eed og betalede enhver for sig 10 rd 3 mrk 5 s DC: saa var og tilstæde Hr: Foged Budt, Lænsmanden og Tingsøgende Almue.

Hvorda allerunderdanigst blev publiceret de Fol: 29 anførde Kongelige og øvre Bekjendtgjørelser

Nye Sag:

Godtskalk Olsen Opheim mødte for Retten og fremlagde de beskickedede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet hans Svoger Ommund Ommundsen Ouse at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger, for egenmyndig at have frataget Citanten en Koe Bemeldte Stevne Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen selv tilstede vedtog lovlig Varsel men nedlagde exceptio Tori(?), paa grund af at han som Landværn Soldat {og} icke troer at staae under denne Rets Domstoel

Citanten paastod Sagen fremmet

Dommeren eragtede: Da den her paastevnte Sag ickun er en Penge Sag, og icke nogen ...s(?) Militaire Tjeneste, saa bør Sagvolderen Om: Om: Ouse ifølge Forordningen af 8 September 1812 at modtage Dom i nerværende Sag og i samme at svare for denne

Ret denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten fremlagde nu \No: 2/ et den 7de Julii forrige Aar inden Wosse Ting begyndt og den paafølgende 3de Augusti fortsadt Tingsvidne, som han tror afgiver fuldkommen Beviis i Sagen NB et af Citantens Søster, Sagvolderens Hustrue Ingeborg Olsdtr: Opheim under 7de Julii 1806 udstædt Afkald som heri indtages saalydende # endelig fremlagde han og No: 4 hans endelige Deduction og Indlæg i denne Sag: der blev oplæst og her indtages saalydende #

Sagvolderen svar{ed}er hertil, at da Søgsmålet indeholder usandfærdige Beskyldninger, fandt han det icke værd \nu/ at give noget videre Tilsvær end at benægte alt paasøgte og forlange Sagen udsat til Contra Begægnelse fra sin Side

Begge Parter bleve eenige om at Sagen skulle udsættes til førstkommende Aars Sommerting 1814, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam: 74 s til Kongens Kasse 30 s til Justits Fondet 7 s Sølv Værdie
Sagvolderen betalede Tilsværspenge, samt for en Eragtning, og en Udsættelse 32 Rbs til Kongens Kasse 13 s og Justits Kassen 3 s Sølv Verdie.

Da Dagen var forløben med det Passerede blev Tinget udsat til i Morgen. A v W S Koren

Torfind Olsen Hotle, Gunder Johnsen Skaar, Lars Olsen Skaar og Lars Tostensen Skaar alle med iholden Pen.

Næste Dag den 22de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede ved de samme Rettens Personer som i gaar

Hvor da blev sat

Extra-Ret

Actor Foged Budtz mødte og producerede skriftlig Stevning af 24 Augusti sidstleden i lovlig forkyndt Stand for John Sjursen Westrem, der tiltales for Ærerørige Beskyldninger mod Lensmanden for Gravens Skibrede Anders Josephsen Lillegraven i hans Embeds førelse; saa og lovlig forkyndt for Vidnerne John Hansen Westrem og Anders Larsen Wambem, samt fornærmede Lensmand Anders Lillegraven. Derefter fremlagde han 2de Skrivelser fra Stiftet den første af 2den Martii og den anden af 11 Augusti 1813 indeholdende Ordre til denne Actions Anlæg; hvilke Documenter han var begjærende for de Indstevnte oplæste, acterede og Sagen derefter fremmet.

Efter Paaraab mødte samtlige Indstevnte og vedtog lovlig Varsel, efter at forbemeldte Documenter for dem vare oplæste der et efter andet lyder saaledes #

Lensmand Lillegraven, paa given Anledning af Dommeren, fremlagde Foged Budtzes Ordre af 15de December 1812, til paa Fogdens Vegne i dette Aar at udskrive, i sit Ombuds District 7 Travsheste til det vossiske og nordre Hardangerske Compagnier. I Følge denne Ordre indfandt han sig hos den citerede John Sjursen Westrem med fleere for at udtage de fornødne Heste, men da han hos den citerede ogsaa vilde udskrive en Hest, blev denne overmaade vreed, sigende at hvis Lensmanden vovede at udskrive hans Hest ville han Klage derover til Øvrigheden, hvorpaa han forbød Udskrivningen og sagde at Lensmanden for Gunst og Gave havde befriet Andre meere pligtige for at levere Travsheste. Lensmanden foretog desuagtet Udskrivningen og da han fandt sig fornærmet ved forbemeldte den Citeredes Udladdelser, indberettede han strax samme til Fogden for paa lovlig Maade at faae sin Ære oprettet \Bemeldte Ordre indtages saalydende #/

Den Citerede John Sjursen Westrem blev derefter af Dommeren tilspurgt hvorvidt han kunde nægte dette Lensmand Lillegravens Andragende mod ham? Hvortil han svarede saaledes: At den Tid Lensmanden, som meldt, var hos ham for at udskrive en Travshest, havde han /: John Sjursen :/ blot unge Heste i 2, 3 og 4 Aar, og da han stod i den Formeening at der til Travsheste allene skulle udtages nogenledes talkomne(?) stærke og føre Heste, var det ham paafaldende, at Lensmanden hos ham vilde udskrive en hest ikkuns i 4de Aar; Paa Grund heraf yttrede han sin Misfornøjelse mod Lensmanden ved ommeldte Hests Udskrivning, dog uden at forbyde samme, men kan ikke nægte at han yttrede den Formeening, han og da stod i, at Lensmanden for Gunst og for at føje andre havde forbigaaet meere duelige Heste i Bøygden, men benægtede at have sagt, det Lensmanden for Gave skulle have gjort saadant. Forresten har han ikke modsat sig Lensmandens Udskrivning og vilde nu videre afvarte hvad Vidnerne kunne forklare forbeholdende sig det Fornødne.

Derefter fremstod som

1ste Vidne John Hansen Westrem, blev formanet til Sandheds Udsigende som han lovede og stadfæstede med Lovens Eed, angav sig 33 Aar gammel og Sødskendebarn til den citerede John Sjursen Westrem, men ikkuns langt ud beslægtet og besvogret i 4de eller 5te Leed med Lensmand Lillegraven og paa given Anledning forklarede videre: at sidstleden Vinter kom bemeldte Lensmand Lillegraven til Vidnet og begjærede ham til at følge sig, for i Følge, forbemeldte Foged Budtz Ordre, at udskrive 4 Travsheste der endnu resterede dette Lensmandens Forlangende opfyldte Vidnet, hvorpaa Lensmanden først, førend de gik videre talede med citerede John Sjursen om at udskrive en samblak Hest ham tilhørende, men da den citerede undslog sig herfor og bad Lensmanden om, at see sig om andre Steder først, saa gik de derfra og efter anvendt Fliid fandt og udskreve 3de Travsheste, men da de ey kunde finde den 4de dueligere eller meere afløst end forbemeldte John Sjursens blakke Hest, gik de atter til Westrem, hvor Lensmanden tilkjendegav den Citerede, at han var nødt til at udskrive forbemeldte hans Hest, da han ey hos nogen anden kunde finde en ham tjenlig. I Førstningen, efter at forbemeldte Foged Budtzes Ordre for den Citerede var bleven oplæst, gjorde den Citerede vel ingen Modstand men udtog Hesten, men paa en god Maade bad om Befrielse; men da Lensmanden bestemt erklærede: at han maatte og ville udskrive Hesten, blev citerede John Sjursen tilsyneladende vreed, sigende: at Lensmanden ey havde Ret dertil og trods om han torde tage Hesten, samt videre sagde at Lensmanden havde gaaet omkring i Bøygden og ladet sig traktere, eller for Gunst og Gavn /: hvilket

af disse 2de Udtryk der af Citerede blev udsagte erindrer Vidnet ikke vidst men et af dem var det :/ for at befrie andre meere pligtige fra at levere Travsheste og at han vilde angive dette Lensmandens mislige Forhold for højere Øvrighed. Saavel Vidnet som Lensmanden vidste sig frie for denne Beskyldning og da de ansaae Hesten fuldkommen dygtig, og at den Citerede bedst kunne afstaa en Hest, udskreve de Hesten. Paa fleere Tilspørgende vidste Vidnet ikke meere at forklare til Oplysning hvorfor han blev demitteret, efter at hans Prov for ham var bleven oplæst, som han vedstod rigtig.

2det Vidne Anders Larsen Wambem blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 42 Aar gammel, beslægtede i 3die Leed til citerede John Sjursen og langt ud beslægtet noget til Lensmanden. Paa given Anledning svarede Vidnet videre: at han kom til Gaarden Westrem den af første Vidne omforklarede Tid, da Lensmand Lillegraven var ved at merke en samblak Hest han havde udskrevet til Travshest, og var citerede John Sjursen tilhørende og hørte da at Citerede John Sjursen var misfornøyet med denne Udskrivning og yttrede at Lensmanden havde forbigaaet Roeligere Heste paa andre Steder, end hans, men Vidnet kan ikke bestemt erindre enten Citerede sagde, at Lensmanden havde gjort dette for Gunst og Gavn, Traktement eller han havde ladet sig overtale og for Villigheds Skyld gjort dette, hvilket af disse Udtryk Vidnet ikke bestemt erindrer, men saadan faldt Ordene. Vidnet saa og omvidnede Hest, den omvidnede Tid og fandt at den efter sit Skjøn var stærk og forsvarlig. Paa Tilspørgende vidste Vidnet nu ikke videre til Oplysning, blev forelæst sit Prov som han vedstod rigtig, og blev demitteret.

Actor sagde nu at da det ved de førte Vidner saavelsom Citeredes egen Udsigende, er beviist at Citerede John Sjursen Westrem har fornærmet Lensmand Anders Josephsen Lillegraven, ved at beskyldte ham for, i sine Embeds Forretninger; at modtage Gunst og Gavn eller lade sig traktere for at befrie andre og uretteligen bebyrde Citerede, ved den omforklarede Udskrivning af Travsheste, saa paastaaer han at bemeldte John Sjursen Westrem, ved Dom bliver ipligtet en passende Pengemulet, efter Dommerens Skjøn, dog ey mindre end 10 Rbd S: V;; skriver Ti Rigsbankdaler Sølv Værdie for sine Ærerørige Udladelser mod Lensmand Lillegraven, alt i Følge Lov og Anordninger, samt at udrede alle af Søgemalet flydende lovlige Omkostninger, hvorunder et passende Sallarium til ham som Actor, med hvilken Paastand han, under Reservation af videre Tilsvær og alt lovligt, han submitterede Sagen Dom.

Citerede John Sjursen Westrem replicerede, at da han stod i den Formeening, at Lensmanden burde have efterseet alle Heste i sit Ombuds Destrict og først da, naar han ingen bedre Hest kunne have fundet, burde have udskrevet hans Hest og da han paa Mandtalstegningen for fleere Aar siden var tilsagt at have Travshest i Beredskab, hvilket han ogsaa havde, saa troede han uretteligen {at} nu at blive bebyrdet med denne Udskrivning, forresten har han ikke modsat sig samme. Paa Grund heraf paastaar han sig friekjendt for Actors Tiltale i denne Sag og sig tilkjendt Sagens Omkostninger af Lensmand Lillegraven med videre efter Lovene og Dommerens Skjøn, med hvilken Paastand han indlod Sagen til Doms

Actor benægtede den Citeredes Replique og henholdt sig til sit Forrige

Og da ingen havde videre at tilføre Eragtede Dommeren Sagen optages til Kiendelse eller Dom.

Nye Tingsvidne Sag.

Sjur Larsen Sæd fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Paul Knudsen Sæbbe, at høre Vidner og see

Beviisligheder om, en mellem ham og Citanten indgaaet Contract og Foreening, henseende Brugen og Bestyrelsen af Gaarden Sæbbe, samt denne Gaards Overdragelse. Dernæst fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Kommission om at Sagen der den 5 October sidstleden har været foretaget til Mægling men henviist til Rettergang paa Grund af den Indstevnte ej mødte eller meldte Forfald, Saa fremlagde han og et under 22de September 1813 skriftlig forfattet Indlæg eller Optegnelse paa det Paastevnte Forliig, hvorom han vilde have de ale!! (alle) indstevnte Vidner tilspurgte; hvilke Documenter han var begjærende i Retten oplæste, de Indstevnte paaraabte og Sagen fremmet, til et lovligt Tingsvidnes Erhvervelse, da han for denne Sinde frafaldt Dom, hvilket ved en Fejltagelse af Stevnevidnerne er bleven indført i Attesten, da dette Tingsvidne af ham agtes afbenyttet under en mellem ham og Instevnte for Retten verserende Odelsag om Gaarden Sæbbe.

Efter Paaraab mødte paa indstevnte Paul Knudsen Sæbbes Vegne dennes Sagfører Tobias Haldorsen Ejdnæs, saa mødte og de indstevnte Vidner der alle anhørte de fremlagde Documenter i Retten oplæste, som lyder et efter andet saaledes #

Sagføreren Tobias Ejdnæs maatte, henseende de fremlagde Stevne Attester og Indlæg, anmærke: at da Indstevnte Paul Knudsen Sæbbe, paa en ubelejlig Tid, og da han aldeles ikke var hjemme, er bleven indstevnt saavel til Forligelses Kommissionen som her til Retten, kunde han umuelig forsvare sig, eller vedtage lovlig Varsel, allerhelst da Indstevnte paa lovlig Maade, har opsagt og til kjende givet Citanten at han ej vil efterkomme bemeldte Forliig og hvorom Comparenten fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, hvilken inden Retten af Dommeren blev oplæst. Paa Grund heraf

1813: 31b

maatte han begjære denne Sag afviist, saa meget meere som en af de vigtigste Hovedposter er udeladt i Forliiget som Citanten har fremlagt i sit Indlæg.

Citanten benægtede alt af Sagføreren Tobias Ejdnæs fremførte som ubeviist og paastod Tingsvidnet fremmet.

Tobias Ejdnæs henholdt sig til sit Forrige saa meget meere som Citanten ej trøster sig til at fremlægge det originale skriftlig forfattede Forliig, som Vidnerne egenhændig have underskrevet.

Hertil Replicerede Citanten at han ikke havde det originale Forliig hos sig, og om han end havde det, kunde han ej fremlægge det, da det ikkuns til et Minde for Parter og Vidner, blev forfattet korteligen paa slet Papiir, da hverken Parterne vare kyndige ej heller havde nogen Kyndig hos sig, der paa lovbefalet Maade kunde forfatte Forliiget og troede at det uden Skrivt skulle efterkommes og derfor nu maatte begjære sine Vidner afhørte.

Bemeldte af Tobias Ejdnæs fremlagde Attest indtages her saalydende #

Da ingen havde videre at tilføre

Eragtede

Dommeren: da, ved de fremlagde Stevninger er godtgjort, at indstevnte Paul Knudsen Sæbbe, virkelig er stevnet, saavel til Commissionen som Retten for sin egen Boepæl, og det ej kan være Citantens

Pligt at oppasse Sagvolderen saa, da Stevningerne ere lovlige, bør Sagen efter Dom og Citantens Forlangende nyde sin Fremme. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Hvorefter fremstod som

1 – 2 – 3de Vidner Tormod Amundsen Warberg, Thor Olsen Sæbbe og Jacob Svendsen Røysøe hvilke samtlige aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig den første 53 Aar gammel og ubeslægtet til begge Parter, den anden 54 Aar og Sødskendebarn til Sagvolderen, den tredje 43 Aar og beslægtet i 3 eller 4de Leed til Sagvolderen. Paa videre Tilspørgende svarede de eensstemmigen: at efter den seneste Session i den mellem Parterne verserende Odelssag om Gaarden Sæbbe, vare begge Parter med Vidnerne tilstæde paa Gaarden Warberg hvor der imellem begge Parter med velberaad Hu, henseende Gaarden Sæbbe, som nu ejes af Citanten Sjur Larssen Sæd, og hvorom bemeldte Odels Sag mellem dem handler, blev indgaaet saadan Foreening og Contract: 1. At Citanten Sjur Larsen Sæd ved lovligt Skjøde, paa dette Høsteting for Gravens Skibrede, skulde sælge og overdrage bemeldte Gaard Sæbbe til Sagvolderen Paul Sæbbe for den Summa 583 1/3 Rigsbankdaler Navne Værdi for hvilken Summa bemeldte Paul Knudsen samme Tid til Citanten Sjur Sjur!! Larsen Sæd, skulde udstæde lovlig Pante Obligation mod Pant 1ste Prioritet i bemeldte Gaard Sæbbe. For det 2det: at bemeldte Paul Knudsen Sæbbe paa dette samme Høsteting efter at være tilskjødet Gaarden Sæbbe, strax ved lovligt Document skulde tilbøxle bemeldte Citant Sjur Larsen Sæd og Hustrue bemeldte Gaard Sæbbe for deres Levetid og hvis de ej kunde bruge den, da af dem, som de overdrage den til, mod at bemeldte Sjur Larsen Sæd aarlig til Paul Knudsen, foruden Skatter og andre Afgifter af Gaardebruget som en Bygselmand \betaler/ aarlig Landskyld efter Gaardens Skyld, og desuden i Indfæstning 400 Rigsbankdaler Navne Værdi, hvoraf omtrent 233 1/3 Rigsbankdaler af Sjur til Paul skulle udbetales paa dette Ting, og de øvrige 166 2/3 Rigsbankdaler Navne Værdi skulle betales et Aar efter dette Høsteting. Af de 583 1/3 Rigsbankdaler Navne Værdi som, saavidt Vidnerne kunde forstaae, skulde blive henstaaendes paa Pantebrev i Gaarden saalenge Sjur Sæd og Hustrue havde den i Fæste, skulde Paul Knudsen ikke svare meere Renter end forbemeldte aarlige Afgift som Sjur Sæd skulde erlægge i Landskyld til Paul, saa at bemeldte Landskyld og Renterne ethvert Aar skulde leqvideres mod hinanden. 2det og 3die Vidner forklarede videre eensstem/m/igen: at Foreeningen var saaledes: at Parterne skulde halvvere om Bekostningen ved de fornødne Documenters Oprettelse, samt at Sjur skulde udbetale Sagvolderens Sagfører Tobias Ejdnæs, hans Sallarium, og Endre Lillethuns Udlæg ved bemeldte Odelssag, mod at godtgjøres 16 2/3 Rigsbankdaler Navne Værdie, af den Indfæstningssum Sagvolderen som meldt skulde have, hvilken Post første Vidne Tormod Warberg ikke saa nøye erindrer. Videre erindrer samtlige Vidner eensstemmigen: at hvis Sagvolderen Paul Knudsen Sæbbe skulde blive til Sinds igjen at sælge Gaarden Sæbbe da skulde Citanten Sjur Sæd og Arvinger være nærmest købeberettiget og endelig at hvis nogen af Parterne inden dette Høsteting opsagde eller brød denne Foreening, da skulde han udbetale til Ejfjords Sogns Fattig-Kasse 166 2/3 Rigsbankdaler Navne Værdie og til den anden Part for Bruddet eller Contractens mislige Holdelse i Opslag 83 1/3 Rigsbankdaler Navne Værdi. Paa dette Forliig Haand rakes Parterne og dermed fornøjede og blev Forliget til et Minde skriftlig forfattet paa slet Papiir og underskrevet af Parter og Vidner. Paa Tilspørgende sagde Vidnerne at Sagvolderen Paul Knudsen Sæbbe er omtrent en 28 eller 30 Aar gammel. Vidnerne bleve forelæste sit Prov som de vedstode rigtig, hvorefter de bleve demitterede.

Videre havde Citanten ikke at tilføre, men begjærede Tings vidnet sluttet og sig in forma beskreven meddelt.

Sagføreren Tobias Ejdnæs maatte benægte det omprovede Forliig indtil at den skriftlige Original, i Retten produceres hvoraf da kunne erfares dets Over- eller Uoverensstemmelse med Vidnernes Prov, saa meget meere som Sagvolderen er et eenfoldigt

1813: 32

Menneske, der er ugild til at indgaae noget Forliig og strax opsagt samme.

Citanten benægtede dette.

Begge Parter vare dernæst foreenede om at den mellem dem værende Odelssag, ej efter den seeneste Udsættelse, bliver foretaget her paa Tinget, men at samme udsættes til igjen at foretages paa førstkommende Februari Maanedsting for Hardanger Fogderie.

Da ingen havde videre at tilføre blev af Dommeren Eragtet: Tings vidnet sluttet og den forlangte Beskrivelse bevilges saasnart som mueligt.

Citanten betalede dennes (derneft?) Indcamination 4 mrk 10 s: Kongen 1 mrk 14 s: Fondet 7 s:, for 3 Vidner 2 mrk 4 s: Kongen 7 ½ s: Fondet 2 ½ s: tilsam/m/en 1 rbd 2 mrk 13 s: Sølværði. Sagvolderen betalede Tilsværspenger og een Erractning 1 mrk 10 s: Kongen 10 ½ s: Fondet 2 ½ s: tilsammen 2 mrk 7 s: Rbp: Sølværði. NB se Aastæds Protokollen No: 2 Fol: 168.

Nye Sag.

Amund Amundsen Ouse mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Pigen Sigrig Lars Datter Ouse med Formynder og Fader Lars Larssen Ousse, fordi hun formeentlig uretteligen han!! (har) berøvet ham en Kolle med Melk, derom at høre Vidner og lide Dom; Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen om at Sagen der den 5te October har været foretaget og henviist til Rettergang, hvilke Documenter inden Retten bleve oplæste og lyder saaledes.

Efter Paaraab mødte paa den Indstevntes Vegne hendes Fader og Formynder bemeldte Lars Larssen Ouse, saa mødte og de indstevnte Vidner der vedtog lovlig Varsel og fremlagde Lars Larssen de beskikkede Stevnevidners Attest om, mundtlig til dette Ting contra at have indstevnet Hoved Citanten, at høre Vidner og lide Dom til Indstevntes Friefindelse, hvilken Attest indtages saalydende #

Dernæst fremstod som

1ste Vidne Christi Amunds Datter Ouse, blev tillige med de øvrige indstevnte Vidner forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og betydte dens Vigtighed, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 57 Aar gammel og Moder til Hoved-Citanten, og beslægtet til Indstevntes Fader i 3 og 4de Leed, forklarede videre at nu i Høst kom Indstevnte Sigrig Lars Datter Ouse paa Stølen ind i Hoved Citantens Sehlshuus og spurgte efter en Melkekolle hendes Fader tilhørende, hvilken hun fandt og som Vidnet aftømte og leverede hende, da den var forsynt med hendes Faders Boemærke, det er altsaa Vidnet ubekjendt at Contra-Citantinden har berøvet Hoved-Citanten nogen Melkekolle. Paa Tilspørgende af Contra Citantinden, sagde Vidnet, at Contra Citantinden samme Tid yttrede Frygt for

Hoved Citanten, ved at modtage bemeldte Melkekolle, men da Vidnet paatog sig Ansvar, modtog hun den, som sig tilhørende. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, blev forelæst sit Prov som hun vedstod rigtig tilført og blev demitteret.

2det Hoved Vidne Maritha Ivers Datter Tøen aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 44 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter, og paa Tilspørgende af begge Parter sagde: at samme Tid som første Vidne har forklaret, saae Vidnet Contra-Citantinden komme ud af Hoved Citantens Sehlshuus med en tom Melkekolle under Armen, den Vidnet ikke saae eller veed hvem hørte til, ej heller veed hvor Contra Citantinden havde faaet fra og havde Contra Citantindens Fader Sehl og Sehlshuus paa samme Sted som Hoved Citanten, men Vidnet har hørt af Hoved Citanten da de vare komne fra Stølen, at han skal have mistet en Melkekolle. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, blev forelæst sit Prov som hun vedstod rigtig, og blev demit:

3die Vidne Maritha Lars Datter Ouse, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 28 Aar gammel, Søster til Contra Citantinden og videre sagde at om Aftenen, den af første Vidne omvidnede Tid, fortalte hendes Søster, at have nu faaet tilbage den Melkekolle som var dem frakommet og indbragt i Hoved Citantens Sehlshuus, den Hoved Citantens Moder havde leveret hende, men det er hende aldeles ubekjendt og urigtigt at Søsteren skal have frtaget Hoved-Citanten nogen Melkekolle, da {første} Vidnet, omvidnede Tid hørte af Hoved-Citantens Kone at hun havde taget og indbragt i sit Sehl ommeldte Melkekolle. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, blev forelæst sit Prov som hun vedstod rigtig og blev derefter demitteret.

Derefter fremstod som

4de Vidne af Contra Citantindens indstevnte, Lisbeth Amunds Datter Ouse, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 21 Aar gammel og Søster til Hoved Citanten og forklarede: at en Gang førend den af første Vidne omforklarede Tid har Vidnet og tilbage leveret fra Hoved Citantens Sehlshuus \en Melkekolle/ som da var der indbragt. Videre vidste Vidnet ikke at forklare blev forelæst sit Prov som hun vedstod rigtig og blev demitteret.

Hoved Citanten havde \ej/ flere Vidner at afhøre, men saae sig ikke i Stand til at slutte Sagen til Doms forinden han havde faaet Udskrivt af det Passerede og saaledes gennemgaaet Sagen, og var derfor begjærende til saadant at udrette, Sagen udsat til førstkommende Maanedsting for Hardanger Fogderie.

Contra Citantinden havde intet mod Udsættelsen

1813: 32b

men forbeholdt sig Paastand om fuldkommen Godtgjørelse og Skades Erstatning for saa aabenbare uretfærdig og unyttig paaført Sags Omkostninger og forbeholdt sig det Fornødne.

Dommeren Eragtede: Den forlangte Anstand bevilges.

Hver af Parterne betalede for Incammination og 3de Vidner til Dom/m/eren 19 Rbs S: V: er 2 mrk 6 s

Da Dagen var forløben blev Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Gunder Johnsen Skaar, Lars Tostensen Skaar, Lars Olsen Skaar og Torfind Olsen Hotle alle med
iholden Penne

Næste Dag den 23de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede; Retten bestyret af
Stedets Sorenskriver i Over!! (-vær) af efterskrevne 4re eedsvorne Laugrettesmænd sc: (saasom)
Anders Josephsen Lillegraven, Hans Ebbesen Ejde, Erich Rualdsen Ejde og Gudmund Larsen
Rønnestrand.

Hvor da! Blev foretaget følgende

Poletie-Sag

Poletie Actor hr: Foged Budtz, mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, mundtlig
til dette Ting at have indstevnet Løsgjenger Lars Knudsen Møchlethun at lide Dom til Strafs
Undgjeldelse med videre efter Loven for Løsgjengerie og betale alle af Søgsmålet lovlige flydende
Omkostninger; Saa fremlagde han og sin egen Skrivelse af 19de Augusti 1813 til Lensmand
Lillegraven, i lovlig forkyndt Stand, hvilke han var begjærende for Indstevnte oplæst og hans
Erklæring og Tilsvar derover indhentet, hvorefter han forbeholdt det Fornødne.

Indstevnte Lars Knudsen Møchlethun mødte selv og anhørte de fremlagde Documenter oplæst som
lyder saaledes # Indstevnte erklærede at bemeldte Fogdens Skrivelse var ham ved Lensmanden
bekjendtgjort og betydet og at han ikke haver nægtet at tage fast Tjeneste hverken hos Tormod
Warberg eller nogen anden, naar hans Helbred kunde det tillade, men formedelst sin svage Helbred i
den senere Tid, har det været ham umuelig at forrette noget tungt Arbejde, og da dette naturligvis vilde
indtræffe i fast Tjeneste, har han saaledes været nødt til at nægte saadant, formeenende, at Loven mod
Løsgjengere ej kunde appliceres paa Vanføre eller vanhelsede Mennesker som ham. Til Beviis om
dette sit Andragendes Rigtighed fremlagde han en Attest fra den authoricerede Læge paa Woss Lars
Halstensen Istad, af 19de Julii 1813 og en Ansøgning til Stiftet af samme Dato paategnet en Attest fra
adskillige Bønder her af Tinglauget dateret 21 Julii 1813, samt en Attest fra Sognepræsten for
Gravens Sogn hr: Wolff af 11te denne Maaned, hvilke indtages her saalydende # Paa Grund af
disse Beviiser maatte Indstevnte udbede sig befriet for Actors Tiltale i denne Sag.

Actor erklærede: at eftersom den fremlagde Doctor Attest udviser at den Indstevnte er af saa svaglig
Helbred at han er uskikket til at tage fast Tjeneste, saa seer Actor sig ikke beføjet, qva Poletimester at
tvinge ham hertil og maae altsaa frafalde Sagen. Paa Grund heraf bortfalder altsaa denne Sag og blev
Actor og Indstevnte sine fremlagde Documenter tilbageleverede.

Gammel Sag Fol: 20, 21 og 24 Helje Tostensen Herrejd Contra Anders Larsen Herejd,

begge Parter mødte personlig, og efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: at den
Regning, som Helje Tostensen har fremlagt under denne Sag og hvis Beløb er 169 rd 8 s: DC: som
han formentlig kommer til gode hos Anders Larsen, skal tages til Regel, og skal da Anders Larsen

inden Otte Dage opgiøre al sin samhandel med Helje og saa skal 2de upartiske Mænd skønne, hvormeget Afslag eller muelig Til lægge Helje skal taale eller fra gaa (i?) sin Regning, hvorunder da al deres samhandel skal tages under Betræctning; og hvad da een af Parterne efter disse Regningers opgiørelse og efter bemeldte uvillige Mænds Skøn, hos den anden kommer til gode skal da senest inden Otte Dage fra Dato være Betalt og udklareret. Den Part, som Bevisligen efterlader at aflegge Regnskab som meldt eller ikke betaler, hvad han efter samme blive skyldig, skal være under skastet!! (underkastet?) og udrede en Mulgt af 8 rbd 2 mrk Navne værdie til Ejdfjord Sogns Fattig Casse. Saaledes blev denne {Regn} Sag forligt og bort falder, hvorpaa Parterne Haanslages efter at Forliget for dem var oplæst.

Parterne betalede til Dommeren Indcamination 1 rbd S: V: deraf til Kongens Kasse 3 mrk 1 s N: V: og til Justits Fondet 11 Rbs N: V:

Da ingen meldte sig med meere ved Sagetinget blev følgende Almues Dokumenter publicerede.

1. Skiøde fra Halgrim Torbjørnsøn Windal til Lars Nilsøn Dahle paa 18 mrk Smør

1813: 33

¼ Hud med Bygl: og Herl: i Windal No: 20 for 300 Rbd N: V: og Vilkaar 450 Rbd N: V: dtr: 21 Octbr: 1813, afgift af Tingl: til Kongen 34 s Fondet 8 s af Pt: Attesten Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ s ½ pCto

2. Ditto fra Ole Larsøn Sæd til Lars Sjursøn paa 13 ½ mrk Smør med Bygl: og Herl: i Sæd No: 97 for 150 rbd N: V: Vilkaar 300 Rb N: V: dtr: 21 Octbr: 1813 afgift af Tingl: til Kongen 30 s Fondet 6 s af Panteatsten Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s ½ pCto

3. Do: fra Ole Iversøn Børse som Form: for Jorand Torbjørns/ d: Lindebrekke til Broderen Elling Torbjørnsøn paa 1 pd 3 mrk Smør 1 ½ Gedsk: med B: og H: i Lindebrekke No: 76 for 66 rb 4 mrk N: V: dtr: 22de Octbr: 1813 afgift af Tingl: til Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ af Pt: Attesten Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s ½ pCto

4. Do: fra Lars Brynnildsøn Saaqvite til Lars Larssøn paa den andre halve gaard ½ Løb Smør med Bygl: og Herl: i Saaqvite No: 11 for 300 Rbd N: V: Vilkaar 650 rbd dtr: 22 Octb: 1813 Kongen af Tingl: 34 s Fondet 8 s af Pt: Attesten Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ s ½ pCto

5. Do: fra Sjur Iversøn Leqve til Iver Sjursøn paa 1 pd: 23 ½ mrk Smør 43/64 Hud med B: og H: i øvre Legreid No: 104, brugt af Leilænding Anders Tollevsøn, for 72 rbd N: V: dtr: 23 Octb: 1813 Kongen af Tingl: 25 s Fondet 5 s af Pt: Attesten Kongen 19 ½ Fondet 8 s ½ pCto

6. Do: fra Lars Pedersøn Syssendal til Gunder Olsson Tveito paa 6 mrk Smør med B: og H: i Syssendal No: 122 for 416 – 4 mrk Rbp N: V: dt: 23 Octb: 1813, afgift til Kongen af Tingl: 39 s Fondet 9 s af Pt: Attesten Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s ½ pCto

7. Bygselbrev fra Andor eller Anders Sjursøn Torblaa til Omund Torfindsøn Wottetvedt paa 2 ½ mrk Smør ½ Bukskind med Bygl: og overbygsel til 15 ½ mrk Smør Landsk: Skatteskyld 1 pd: 3

34/35 Mqr Smør i øvre Torblaae No: 62 dtr: 14 Octbr: 1813 Kongen af Tingl: 13 Rbs S: V:
Fondet 3 s ligesaa af Reversen, $\frac{1}{2}$ pCto 3 mrk 8 s S: V:

8. Pantebrev fra Knud Arnesøn Hotle til Sjur Larsøn Sæd stor 26 – 4 – 0 Rbp S: V: mod Pant Hotle
No: 117 dtr: 21 Octbr: 1813 Kongen af Tingl: $19 \frac{1}{2}$ Fondet $4 \frac{1}{2}$ s S: V:

9. Do: fra Halsten Asbjørnsøn Høll til Johannes I: Erdal stor 150 rbd N: V: mod Pant Høll No:
125, dtr: 21 Octbr: 1813 Kongen af Tingl: 30 s Fondet 6 s.

10. Vilkaarsbrev fra Omund Torfindsøn øvre Torblaae til Andor eller Anders Sjursøn og Hustrue paa
aarlig Vilkaar af Torblaae dtr: 21 Octbr: 1813 Kongen af Tingl: $58 \frac{1}{2}$ Fondet $13 \frac{1}{2}$ s

11. Do: fra Lars Nilsøn Dale til Halgrim Windal og Kone paa Levekaar af Windal d: 21 Octb: 1813
Kongen af Tingl: 39 Fondet 9 s.

12. Do: fra Nils Larsøn Bilde til Anna Nilsd: Holme paa Levekaar af Bilde dt: 21 Octb: 1813
Kongen af Tingl: 34 s Fondet 8 s

13. Do: fra Lars Sjursøn Sæd til Ole Larsøn Sæd og Kone paa Levekaar af Sæd dt: 21 Octb: 1813,
Kongen af tingl: 34 s Fondet 8 s

14. Do: fra Lars Larsøn Saaqvite til Lars Brynnildsøn og Kone paa aarlig Vilkaar af Saaqvite dtr:
22 Octb: 1813 Kongen af Tingl: $58 \frac{1}{2}$ Fondet $13 \frac{1}{2}$ s af Not: atesten Fondet 18 s.

15. Do: fra Endre Knudsøn Tveite til Knud Svendsøn og Kone paa Levekaar af Tveite dtr: 22 Octb:
1813 Kongen af Tingl: 34 s Fondet 8 s af Not: at: Fondet 18 s

16. Do: fra Svend Knudsøn Feet til Knud Svendsøn og Kone paa levekaar af Feet d: 22 Oct: 1813
Kongen af tingl: 34 s Fondet 8 s.

17. Confermeret Testamente mellem Brynnild Torgersøn Espeland og Hustrue Christie Olsdr: dt:
12 Maii 1812 Conf: 25 Maii 1813, Kongen af tingl: 13 Rbs (S:?) V: Fondet 3 s

18. Do: mellem Andor Sjursøn Torblaae og Aagothe Sjursd: dt: 5 Mai 1812, conf: 20 Maii 1813
Kongen af tingl: 17 s Fondet 3 s

19. Afkald fra Christoffer Pedersøn Jørdal som gift med Myndl: Ingegier Haaversd: til
Formynderen Anders Haaversøn Nesheim for Arv og Renter 45 – 13 s DC: dt: 22 Octb: 1807

20. Do: fra Sjur Hansøn Leqve til Lars Larsøn Saaqvite for rigtig modtagelse af Guri Hans dtr:s
Arv 35 – 86 s d: 21 Octb: 1813

21. Do: fra Wiching Johnson Ystaas gift med Anna Paulsd: til Form: Poul Johannesøn Spilde for
Arv 36 – 92 s dtr: 21 Octb: 1813

22. Do: fra Torkild Tomassøn Hallanger gift med Myndl: Magdelie Larsd: til

1813: 33b

Formynderen Lars Larsøn Ouse for Arv 45 – 15 s DC: dtr: 22 Octb: 1813

23. Do: fra Guri Jacobsdt: for sin Søn Jacob Trondsøn til Formynderen Sjur Trondsøn Hougse for arv 4 r 66 s dt: 23 Octb: 1813

24. Do: fra Sidsilia Sjursdtr: til Form: Sjur Trondsøn for Arv 18 r 36 s d: 23 Oct: 1813

25. Do: fra Tosten Andersøn Herreid gift med Myndl: Begga Olsdt: for Arv 24 – 86 s til Formynderen Sjur Sæd d: 23 Octb: 1813

27!! Do: fra Johannes Knudsøn til Form: Ole N: Kærland for arv 29 – 54 s d: 23 Octb: 1813

28. Afl: Obl: fra Absalon Mortensøn Warberg til Tomas Larsøn Sæd stor 199 d DC: mod Pant Warberg No: 102, dt: 7 Junii 1803 tingl: 8 s: M: qvit: 21 Octb: 1813 for alt Kongen 6 ½ s Fondet 1 ½ s.

Her: Fogden fremlagde dernæst til Examination i Retten hans Restanse liste, hvoraf sees at i dette Skibrede udestaar (ope rum)

Dernæst fremleverede han de sædvanlige Tings vidner, hvilke blev Examineret og besvaret som fol: 235 i den forrige Protocol findes antegnet

Da ingen meldte dem med meere for Retten, opgav Lehnsmændene der paa Som/m/ertinget anstunde skulle betjene Retten som Lougrets mænd Jacob Hansøn Tveit Nils Andersøn Tveit Helie Baarsøn Tvedt og Lars Sjursøn Sæd hvilke alle er nye Mænd

Efter Loven blev udraab om nogen havde mere at andrage, og da ingen meldte sig blev Retten og dette Høsteting hævet

A v W S Koren

Anders Lille Graven, Hans E. Eide, Erik R. Eide og Gudmund Larsøn Rønnestrand alle med iholden Pen.

Høstetinget for Kingservig og Røldals Skibreder 1813

Aar 1813 den 25de October blev det almindelige {Sommer} \Høste/ Sage og Skatteting for Kingservig og Røldals Skibreder sadt paa Tingstædet Utne af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettesmænd: Tosten Torgersen Alsager, Omund Johnsen Indre Qvalvig, Samson Larsen Hougse og Lars Johnsen Øvre Qvale hvilke alle 4re nu aflagde deres Laugrettes Eed og hver for sig betalede 10 rd 3 mrk 5 s DC: skrives tie Rigsdaler tre Mark og fem skilling DC: saa var og tilstæde Distictets Foged, Begge Læns mænd og tingsøgende Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret de Fol: 29 anførde Anordninger og Bekjendt giørelser.

Da ingen meldte dem med noget Tinget vedkom/m/ende blev Tinget til [i] Morgen udsat

A v W S Koren

Tosten Alsager, Omund Qvalvig, Samson Hougse, Lars øvre Qvale alle med iholden Pen.

Extrarets Tyv Sag.

1813, 2{6}5de October blev Extraret sat paa Tingstædet Udne af Stædets Sorenskriver i overvær af de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Samson Larsøn Hougse, Lars Johnson øvre Qvale for at optage Forhør over en i Tyverie Paagreben Person

Hvorda! Lehnsmanden for Røldals Skibrede Brynild Nilson Haarre frem stillede for Retten en Person som kalder sig Hans Christiansøn Kalstrøm frie for Baand og Tvang, hvilken den 14 d: M: blev tilbragt Lehnsmanden af Knud Toresen Hagen den ældre for han skal have frastiaalet en Del Sager.

Angiældende Hans Christiansøn Kalstrøm svarede til mange forskellige af Dommeren ham forelagde Spørgsmaal saaledes som følger: Angiældendes Navn er Hans Christiansøn Kalstrøm 22 Aar gammel, /: Laugrettet paa tilspørgende skønnede tilligemed Dommeren at efter hans Ansigts og Legems Udseende er Angiældende ikke yngre, men rimeligen heller lidet ældre eller omtrent ved den foregivne Alder :/ sagde videre hans Fader var Messing Smed af Proffession ved Navn Christian Kalstrøm \Svensk af fødsel/, havde {inge} intet hvist Boepæl raakede bestandig om og Arbeidede for Folk dels i Sverig og dels i Norge, hans /: Angiældendes :/ Moder ved Navn Kari Olsdr: var et Norsk Fruentim/m/er, med!! (men) hvor fød ved angiældende ei, og levede med hans Fader som Hustrue men om de virkelig vare gifte eller ægteviede derom er Angiældende usikker Angiældende blev fød i Findmarken men hvor, hvilket Kirkesogn eller Fogderie derom er han ei vidende. Angiældende kan ikke mindest sin Fader og i sit 9de aars Alder reiste Angiældendes Moder fra An-

1813: 34

giældende i Kalmar i Sverrig som der var tilbage ene og forladt, Angiældende veed ikke om nogen af forommeldte hans Forældre endnu ere i Live eller bortdøde han har siden \stedse/ vanket om dels i Sverrig og dels i Norge, og til dels Betlet sit Levebrød og til dels fortient sam/m/e ved Messing og Skomager Arbeide, som han efter Haanden har lært sig selv ved undertiden at see paa andre, men har aldrig været i nogen slags Lære har har aldrig været Confirmeret, i sin Daabspagt, og aldrig nõt Alterens Sacramente Angiældende har Dag fra Dag vanket om, og ukient i Landet vidste han ikke eller veed Navnet paa de Stæder hvor han har omvanket her er nu et aar siden han paa sin Vandring kom fra Sverig ind i Norge, Angiældende har aldrig forhen begaaet nogen Forbrydelse ei heller været anholdt førend han nu for omtrent 14 Dage siden ulykkeligvis faldt paa det forsæt og \virkelig/ foretog sig at begaae Tyverie et Stæd som Angiældende nu veed kaldes Røldal, og i anledning hvilket han nu paagrebet er stillet her for Retten; Angiældende aldeles ene, og fattig foretog sig Natten til

{til} 8 Octb: sidstleden som angieldende nu siden veed var paa gaarden Hagen i Knud Toresøn den ældres Buehuus, eller Stolpebod, der tog Angieldende Vinduet ud som ikkun var tilfæstet med Træenagler, gik ind og ud tog eller stjal 4 Tørklæder, 4 \do:/ saakaldte Lærrets Skaut, 2 Forklæder, 2 Skiorter, en blaat Klædes Skiørt, et Par Vanter, 3 Barne Linder, et Haar baand, 1 Par Uldstrømper 1 Par Sølv Haker, 3 Sølv Sølier, 1 Sølv Finge Ring, 6 rd DC: i Banco med disse Ting begav Angieldende sig straxt sam/m/e Nat paa Veien Øster over det vilde Field, men blev indhæntet af den frastiaalne Knud Toresøn Hagen den ældre, med hvilken han godvillig fulgte tilbage, og i overvær af de tvende Mænd Svend Olson Hagen \og/ Helie Ormsøn Øverland tilbageleverede Knud Toresøn Hagen den ældre alle frastiaalne Koster, og tilstod med Anger og Fortrydelse sin begangne Forbrydelse, bad om at slippe løs men blev ei Bønhørt men anholt bragt til Lehnsmanden og nu her for Retten, dette er alt hvad Angieldende paa mange ham forelagde forskellige Spørgsmaale afgav og sagde sig at kunde afgive om sin Vandel, Levnet, Forhold og begangne Forbrydelse.

Derpaa fremstod frastiaalne Knud Toresøn Hagen den ældre boesat gaardmand i Røldal, sagde sig 33 aar gam/m/el og i denne Høst at have nyt Alterens Sacramente forklarede om Morgen den 8 d: M: saae Comparenten at de af Angieldende oven omforklarede Sager vare ham fratagne uagtet døren til Boden var i Laas, og intet synlig mærke kunde findes, hvorledes Tyven var kom/m/en ind og ud thi Vindue og Vægger befantes som sædvanlig, paa Efterspørgsel om nogen fremmed var seet, erfarede, at en var gaaet øster over Fieldet; Comparenten begav sig straxt paa Veien østerover og traf omsider Angieldende som da tilstod sin Forbrydelse fulgte tilbage med Comparenten og i de af ham selv ommeldte Vidners Svend Olson Hagen, og Helie Ormsøn Øverlands Overvær tilstod Forbydelsen saaledes som af ham selv nu atter her for Retten tilstaaet, og godvillig og Angerfuld tilbage leverede Comparenten de frastiaalne Vahrer. Comparenten bragte derpaa Angieldende til Lehnsmanden som nu her for Retten har fremstillet ham til Straf og Undgiældelse dette er alt hvad Comparenten om Angieldende og det passerte Tyverie veed at forklare.

Derefter fremstod de tvende Mænd Svend Olson Hagen og Helie Ormsøn Øverland begge boesatte i Røldal den første 66 aar og den anden 59 aar gammel, og begge i denne Høst at have nyt Alterens Sacramente, forklarede enstemmig at her Angieldende Hans Christiansøn Kalstrøm saaledes som af ham oven forklaret for dem tilstod at have frastiaalet Knud Toresøn Hagen den ældre de oven af ham benævnte Ting, dem han leverede den bestiaalne Knud Toresøn Hagen den ældre tilbage, de kiende i øvrigt ei Angieldende, og veed ei det ringeste at forklare om hans Vandel og Forhold

Da Dom/m/eren paa grund af de intet mere til oplysning vidste at afgive, ville afskedige dem, var de begiærende at de maatte tilstædes \nu/ ved Eed at stadfæste oven afgivne deres Forklaring paa det de kunde undgaae atter at møde her for Retten i denne Sag, da de fra deres hiem i Røldal her til have et næsten uoverkomligt Snefield 7 Mile at passere. Paa grund af bemeldte omstændighed som Dom/m/eren veed forholder sig rigtig, og meget læt i tilstundende ufremkom/m/elige Vinter Tid ville kunne foraarsage, mange forgiæves Sessioner og lang henstand i Sagen, og Langvarig arrest for Angieldende admitterede han dem til den forlangte Eeds aflæg

begge Svend Olson Hagen, og Helie Ormsøn Øverland bleve {begge} paamindede om Eedens Vigtighed, og intet at fordølge hvorefter de med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede Sandfærdigheden og Rigtigheden af oven afgivne deres Forklaring afskedigede

Frastiaalne Knud Toresøn Hagen den ældre fremstod ligeledes og efter at være paamindet om Eedens Vigtighed med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede, at oven ommeldte ham frastiaalne Sager, ere alle ham frastiaalet mod hans Vidende og Vilie, hvor-

hos han tillige paa Dom/m/erens tilspørgen forklarede, at den Stolpebod af hvilken Varerne bleve ham frastiaalne pleiede ingen \Tide/ at have Natte herberge eller ophold i og at Vinduet om Morgenens befantes indsat ved de sam/m/e Nagler, paa sit Stæd, de Comparenten frastiaalne og in Natura tilbage erholte Tyve Koster bleve nu vurderede for 50 Rbd N: V:

Paa tilspørgende af Dom/m/eren erklærede Laugrettet og oven afhørte Vidner at frastiaalne Knud Toresøn Hagen den ældre, er en giældbunden Selv Eier gaard mand i Røldal, altsaa en Mand af ikkun ringe Formues Tilstand

Da intet videre for denne gang var at foretage, blev dette Forhør hermed som Tingsvidne sluttet, forbemeldte og den frastiaalne afskedigede, Angiældende Arrestant til Vagten overleveret for at henbringes i Holnøe (Halnøe) Arrest hus, det her passerende skal saa snart muligt efter faldende Tingreiser blive beskreven udstæd amtet tilstillet.

A v W S Koren Samson Larsøn Hougse Lars Johnsons øvre Qvale med iholden Pen.

Næste Dag d: 26 October 1813 blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Kingservig og Røldals Skibreder fortsadt ved de i Gaar benævnte Laugrettes Mænd, og da ingen meldte dem med noget blev om Aftenen Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Samson Larsen Hougse Lars Johnsen Øvre Qvale Ommund Johnsen Qvalvigen, Tosten Torgiersen Alsager alle med paaholden Pen.

Aar 1813 den 27de October blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Kingservig og Røldals Skibreder fortsadt ved de første Rettes Dag benævnte Personer paa det sædvanlige Tingstæd Utne i Overvær af Hr: Fogden, Lænsmanderne og en talrig forsamlet Almue,

hvor da blev foretaget

Nye Tingsvidne Sag: om Fjeldbeitet Holmevandshaldet kaldet

Sjur Pedersen Espe og Lars Olsen Aga mødte paa egne [og] Enken Asgier Sjursdtr: Agaes Vegne og meldte at da de alle tre ickun have slette og ringe Fæbeite til deres Gaardebruge, saa ønske og agte de at ansøge Hans Majestæt om, at dem maatte forundes bygset forpagtet eller leiet en Beite Strækning af Hans Majestæts Alminding oppaa de øde Fjelde til Sommer Fægang og beite for deres Kreature den korte Tid af Aaret, nemlig 7 til 8 i det høyeste 9 Uger efter Sommerens Varme og beskaffenhed, som de der formedelst det høye Beliggenhed kan finde Næring hvilken Strækning kaldes

Holmevands Haldet i Røldals Sogn hvorhos de til et Tingsvidnes Erhvervelse og beviis om: at ermeldte Strækning icke er nogen privat Mand tilhørende, men henhører til Hans Majestæts Almindings Strækninger, haver ladet indkalde ved Bekjendtgjørelse af Kirkebakerne!! (-bakkerne) alle og enhver af Røldals og \tilstødende/ Odde Ullensvang og Kingservigs Sogne her til dette Ting at fremkomme med deres Eiendoms og Rettigheds Beviiser til ermeldte Fjeldstrækning, hvorhos Comparenterne til dette Tingsvidnes Erhvervelse nu fremlagde den af dem til denne Hensigt forfattede og bekjendtgjorde Indkaldelse dateret 24de September sidstleden som med dens Forkyndelses Paategninger blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Comparenternes Forlangende bleve nu tilstædeværende Almue og Laugrettet tilspurgt, om nogen vides som have nogen Eiendom og Rettighed i ermeldte Fjeldstrækning Holmedals Haldet kaldet, hvortil Laugrettet svarede: At samme for deres Deel er ubekjendt om nøye her omspurgte Sted og Fjeldstrækning Holmevandshaldet er beliggende og om nogen anden end Hans Majestæt gives som der haver nogen Eiendom eller Rettighed Almuen i Almindelighed svarede: at omspurgte Fjeldstrækning vel er beliggende i Nærheden og grændser til Fjeldstrækninger, som tilhøre enkelte Gaarde af Røldals Sogn, men hvorvidt nogen deri kan have nogen særdeles Eiendoms eller Brugs Ret, den de icke kjende, derom have de intet hørt eller veed

derefter fremstod Niels Helleichsen Rabbe, og meldte paa sin Fader Helleich Larsen Rabbes Vegne, at bemeldte hans Fader som Eier af et Brug i Gaarden Rabbe hvis Sæterstøl ligger omtrent en Miil Sydvestlig fra Holme-Vandet, anseer sin Støls Strekning og Eiendom icke aleene at strække fra \Sæterhuusene/ Nord ost efter til Vandet men endog lige til Nordostre Ende af Vandet hvor det haver sit Udløb øster efter til Østlandene Vel have Gaardens Creature almindelig ickun beitet øst eller nordost efter ind til omtrent en halv Miil nordosten og Østenfor Sæhls Huuserne, men den øvrige Strækning østefter Dalen paa begge Sider, samt paa Vestre Siden af Vandet, lige til dets Udløb, haver Comparenten og Forfædre paa Gaarden, der have anseet alt bemeldte som deres Gaardebrug tilliggende, og benyttet samme ved at bortleie sidstmeldte Strækning og Vestre Side af Vandet til dets Udløb, til dem som have \ville/ haft Slagtefæe i Græsgang, og haver hans Fader saaledes aleene til een Mand leiet bort ermeldte Beiter i omtrent 20 Aar ligetil Vandets Udløb og da de her omspurgte Beiter langsmed ommeldte Vand, hvis Væstre Side ickun er brugbar og haver Græsgang, den østre derimod lutter Klipper, er Comparentens Faders formentlige Eiendom; saa til samme at bevise, da Vidnerne som aldrende ei nu formedelst den dybe Snee paa Fjeldene her til som de maatte passere om de i Dag her skulle have mødt, Udbeder Comparenten sig dette Tingsvidne udsadt indtil neste Sommerting, som den passelige Tid for dem at kunne møde, hvilken Udsættelse Retten med Citanternes Samtycke bevilgede.

Citanterne betalede Incam: til Sorensk: 74 Rbs til Kong: Kasse 30 Rbs til Justitsfondet 7 Rbs \S: V:/, som alt mig blev betalt efter Cours af 375 ProCto med 12 rd DC: Niels Rabbe betalte TilsvaresPenge til Sorenskriveren 20 Rbs S: V: og for Udsættelsen 6 s til Kongens Kasse af begge deele 10 ½ s og til Justits Fondet 2 ½ s som alt blev betalt med 4 rd 3 mrk 6 s DC:

1813: 35

Helje Øverland selv tilstæde æskede Sagen i Rette og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting ved mundtlig Contra Varsel at have {til dette Ting} indkaldet Citanterne at anhøre Vidner med videre og lide Dom, alt efter Attestens Formeld der blev oplæst og her indtages saalydende #

Paa Hoved Citanternes Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnes, som fremlagde Amtets Tilladelse for dem \her/ at gaae i Rette i denne Sag, saa fremlagde han og en Fuldmagt, dateret 16de Martii sidstleden til paa Citanternes Vegne at imodtage hvad dem i denne Sag mueligens ved Dom bliver tilkjendt, hvilke tvende Documenter en efter anden bleve oplæste og her indtages saalydende #

Citanternes Sagfører som havde anhørt Contra Citantens Varsel Seddel, vedtog Lovlig Varsel paa Hoved Citanternes Vegne, og ville anhøre hvad Contra Citanten videre havde at iretteføre

Contra Citanten fremstillede nu som

1ste Contra Vidne Ole Halvorsen Overscheie Lænsmand i Suldal blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, samt intet at fordølge aflagde Lovens Eed forklarede: Vidnet var tilstæde paa Isen af Vandet i Røldal den gang her omhandlede Handel blev sluttet: og da hørde Vidnet at Hoved Citanterne i denne Sag Ole T: Aasland eller Fore og Aanon Torgjusen Fore købte af Contra Citanten i denne Sag Helje Ormsen Øverland 200 Bismerpund Smør som han skulle levere dem paa Gaarden Aarhuus i Suldal paafølgende Kyndelsmisse Tider, nøyere var Tiden ei bestemt {og skulle} og skulle Smørret bringes af Helje til Aarhuus og der modtages af Kjøberne og ved Imodtagelsen betales med den ackorderede Kjøbesum 14 rd 3 mrk DC: pr: Bismerpund \paa Haanden gav? de strax som Haand penge 940 rd DC:/ videre forklarede Vidnet: at efterat Handelen saaledes som her anført var sluttet, bleve Parterne efter Samtale samme Tid enige om, at for at Smørret icke skulle lætne og beskadiges ved at veies 2 Gange en Gang paa Hylden hvor Sælgeren Helje Øverland efter sin Ackord med dem [i] \Hardanger/ han havde købt Smør af skulde af dem modtage Smørret, og siden atter paa Gaarden Aarhuus en Miil længere op hvor Helje skulle aflevere Smørret til Citanterne skulle Vidnet paa Gaarden Hyllen, paasee Vægtens Rigtighed førend det blev bragt til Aarhuus videre forklarede Vidnet: at noget efter paafølgende Kyndelsmis var Contra Citanten i Vidnets Huus den gang Hoved Citanterne kom over Fjeldet for at reise til Aarhuus og modtage Smørret, da de traf Hoved!! (Contra?) Citanten og hørde at Smørret icke var kommet til Aarhuus, erklærede de strax intet Smør at ville have, og uagtet Contra Citanten beklagede sig over at Uveir havde hindret Hardangerne som havde Søveie fra at kunne komme med Smørret, og uagtet Contra Citanten bød strax /: den gang var det en Søndag /: at ville neste Dag skaffe dem andet ligesaa godt Smør tilleveret paa Aarhuus, nægtede de dog at imodtage samme, fordi Smørret da ei stod paa Aarhuus. Paa Contra Tilspørgende forklare: Vidnet, at Contra Citanten Helje under 4re Øyne til ham forsikrede at skulle kunne skaffe det belovede Qvantum Smør, neste Dag, nemlig Mandagen til Aarhuus, hvilket Vidnet og troer var rimeligt da der var Smør nok i Bøygden, og Smørret var falden i Priisen End videre forklarede Vidnet: at den Gang Citanterne icke ville bie efter Smørret til neste Dag, sagde Contra Citanten Helje til dem, at han syntes forunderligt at de ville nægte at imodtage Smørret og lagde til de Ord, i Gaar Løverdag kom de over Fjeldet, i Dag er det Søndag, og i Morgen skal de faae Smørret. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som blev forelagt dets Prov som det vedstod rigtig, og i det samme lagde til: at Hoved Citanterne, den gang de nægtede at ville imodtage Smørret tilbød sig at give {Hoved} \Contra/ Citanten 100 rd i Forlig, siden de icke beholdt Smørret. Afskediget

Som 2det Contra Vidne fremstod Niels Helleighsen Rabbe og Osmund Nielsen Tveito aflagde Lovens Eed, forklarede Eenstemmigen at en meget oprigtig og paalidelig Mand ved Navn Knud

Nielsen Dokken eller Goudthun, som fulgte dem paa Veien for at vidne i denne Sag, men underveis blev syg, afleverede dem en Seddel som de nu fremlagde, og som han oprigtigen sagde yder hans Vidnesbyrd i denne Sag bemeldte Seddel blev oplæst og indtages her saalydende # Vidnerne derefter sagde at de icke da Seddelen blev dem leveret imodtog bemeldte Knud Dokkens Eedfæstelse om at ermeldte Seddel indeholdt hans Sandfærdige Vidnesbyrd, da de ei troede dem dertil berettigede, men de tvivler ingenlunde paa at samme jo er hans fuldkommen paalidelige Vidnesbyrd efter hans Forklaring til dem Hoved Citanternes Sagfører erklærede: at da den her benævnte Knud Dokken icke haver eedfæstet det fra ham fremlagde Prov, saa paastaaes at hans Vidnesbyrd ei heller kan have nogen Gyldighed. Afskedigede.

Som 3de Contra Vidne fremstod Svend Olsen Jøssendal, aflagde Lovens Eed forklarede: at Vidnets Broder Soldat Ole Olsen Jøssendal, som nu er udkommanderet i Krigstjeneste, haver mere end en gang fortalt Vidnet at han var tilstæde ved den Handels Afgjørelse paa Iisen i Røddal hvorom her er Sag, og hørde da at den blev afgjort saaledes at Helje Øverland /: Contra Citanten :/ skulle skaffe de belovede 200 Bpd Smør ved paafølgende Kyndelsmis Tider, uden at der var nogen vis Dag fastsadt, at endten han skulle levere det eller de modtage det. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

1813: 35b

Som 4de Contra Vidne fremstod Ole Torgjulsen Opheim aflagde Lovens Eed lovede at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet blev overdraget at sælge for Contra Citanten Helje de 200 Bpd Smør Hoved Citanterne af forestaaende Vidner omforklaret icke ville imodtage af Helje Vidnet bragte Smørret paafølgende Fasten Tider fra Hylden til Stavanger og der solgte 140 Bpd for 10 rd DC: og 60 Bpd for 9 rd Bpdet samt betalede i Fragt 10 rd DC: ingen havde videre at tilspørge Vidnet.

Contra Citanten Helje declarerede nu, at {at} paa ermeldte 200 Bpd Smør tabte Contra Citanten paa Vegten 7 Bpd og 5 Marker da der var mere og andet Smør {iblandt} tilligemed det Vidnet Ole Opheim solgte. Contra Citanten indlod nu Sagen til Doms med Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges og Paastand at tilkjendes ei aleene at beholde de bekomne Haandpenge 940 rd DC: men at desuden Hoved Citanterne, der nægtede at opfylde den indgangne ackort og icke ville imodtage det tilbudne Smør maae blive foruden Tabet af de leverede Haandpenge, ipligtede at erstatte Contra Citanten oven anførde Tab paa Smørret som han leed deels ved Indsvinding og deels ved at maatte bekoste det til Stavanger og sælge det under den Sum han hos Citanterne skulle have, samt endelig, at de maae ipligtes at erstatte denne kostbare Sags Omkostninger, med Reiser og alt i det ringeste 100 Rbd S: V:, hvorhos han declarerede, at blodt Indstævningen af Parterne til dette Ting haver kostet ham at leie en Karl øst over Fieldene til hos Stevnevidnerne at forlange dem indstævnt, samt Stevne Attest tilbage, hvilken Karl han maatte give fri Underholdning paa Veien omtrent 14 Miil frem og ligesaa tilbage og desuden 30 Rdl DC: eller en Vog Byg i Betaling For Indstævningen selv maatte han give 18 rd DC: hvilket han ved fremlagt Regning fra Lænsmand Mandt kan bevise Regningen uden Dato fremlagde han nu der blev oplæst \og her indtages/ saalydende # Contra Citanten erklærede vider at naar betænkes hans lange Reise over 9 Miile til Jelse og 8 Miile hver gang her til /: allevegne over besværlige Sneefielde :/ troer han Dommeren vil indsee at denne Sag haver kostet de paastaaede Omkostninger

Citanternes Sagfører erklærede: at han troer ved de førte Hoved Vidner er bevist at \Helje/ Øverland icke har opfyldt sine Handels Forpligtelser, og icke haft Smørret paa Gaarden Aarhuus tilstæde da de kom for at afhente det, han faar altsaa selv tilskrive sig hvad Tab han mueligens derover kan have lidt, hvilket dog ingenlunde er bevist, og desuden ipligtes at tilbagebetale de modtagne Haandpenge 940 rd DC: efter Omskrivning Forholdet i Forordningen af 5te Januarii 1813, samt erstatte dem Sagens Omkostninger \med/ i det ringeste 100 rbd S: V: allerhelst da de have haft lagt længere Vei at reise for at møde i Retten end Contra Citanten,

Dommeren eragtede Sagen optages til Doms

Contra Citanten betalede Incamination efter Afdrag af Tilsvares Penge til Sorenskr: 54 Rbs S: V: og for 5 Contra Vidner at afhøre 28 Rbs til Kongens Kasse 32 ½ til Justits Fondet 8 ½ s som blev betalt med 14 rd 2 mrk 7 s Citanternes Sagvolder betalede for Contra Spørgsmaal til et Vidne til Dommeren 4 Rbs til Kongens Kasse 1 ½ s og til Justits Fondet ½ s som alt blev betalt med 4 mrk 3 s DC:

Nye Tingsvidne Sag

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Hr: Toldbetient Erdtman, samt Hans Pedersen Hille, og Ole Johannesen og Ole Erichsen Teigland, at anhøre Vidner om, at de voldelig have i Mosterhavn frataget hans Folk omtrent 10 Tølter Bord eller Bræder alt efter Stevne Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saaledes # saa foreviste han og en Udskrift af Sundhordlehns Justitsprotokol som viser at Sag verserer der for Retten om det her paastevnte.

De indstævnte bleve paaraabte men mødte icke, ei heller nogen paa deres Vegne, men Dommeren fremlagde en ham fra Hr: Prokurator Baade tilstillet Protest og Indsigelse mod de her tilsigtede Vidners Afhørelse, som blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten paastod Vidnerne afhørte

{Dommeren} \Retten/ eragtede: Da {Dommeren} \Retten/ icke kan vide til hvad Hensigt eller Brug det her forlangte Tingsvidne attraaes, og det stedse staaer i den competente Dommers Skjøn der skal paadømme omhandlede Sag, hvis det her tilsigtede Tingsvidne derunder fremlægger, at tage saa megen eller liden ja ingen Hensyn under Dommens Afsigelse, som han finder legalt; saa finder icke nerværende Ret at bør nægte Tingsvidnets Fuldførelse men eragtede: Tingsvidnet bevilges fremmet.

Citanten fremstillede de 2de Vidner Grip Johannesen Utne og Haldor Tobiassen den første 25 og den anden 24 Aar gammel, sagde sig begge i dette Aar at have nødt Alterens Sakramente bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meened aflagde

1813: 36

begge Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, {aflagde Lovens Eed} \hvorefter den førstmeldte sagde sig at være/ Brodersøn til Citanten og den anden en Søn af Citanten forklarede eenstemmigen at Sommeren 1811 blev første Vidne som dertil leiet og den anden som sin Faders Søn udsendt

herfra Hardanger med Fartøy af Citanten Tobias Haldorsen Eidnes for fra Muster Kirke omtrent 10 Miile herfra at afhente nogle Bord De fik en Seddel med sig om hvad de skulde afhente nemlig alle de nye Bord omtrent 10 Tylter som laae paa Klocke Lemmen i Muster Kirke \og nogle andre gamle Bord/ samt Ordre at sende en Mand til Hans Pedersen Hilde og formaae ham at komme hen til Muster Kirke for at med dem deele de gamle Bord som vare udskudte ved Kirkens Reparation og laae i GravHuuset ved Muster Kirke, hvoraf Citanten Tobias tilkom de 6/7 Deelee og Hans Hilde 1/7 Deel, saaog nogle gamle Spiger Ved Vidnernes Ankomst til Muster Kirke leiede de strax en Mand til Hans Hilde dette var en Søndags Aften Neste Morgen begyndte Vidnerne at bære ned til Fartøyet af de nye Bord kort efter kom oftmeldte Hans Pedersen Hilde som de havde sendt Bud efter Da han sagde, at han icke kiendte dem, svarede de at de vare udsendte fra Tobias Eidnes, og da Vidnet Haldor vilde vise ham ovenmeldte Seddel og nogle Regninger han havde for sin Fader vilde han icke see paa dem Vidnet Grip, som er opdraget i Nærheden af bemeldte Hans Hilde vidste at {han} \denne/ kjendte Vidnet Gik derpaa fra dem og sagde i det samme vilde han nu, saa skulle han tage Bordene /: de nye Bord de havde begyndt at bære ned :/ fra dem, Vidnet Haldor svarede hertil, ja kan du icke saa gjøre da han /: Hans Hilde :/ gik derpaa, og de /: Vidnerne :/ vedbleve at nedbære af Bordene kort efter kom han tilbage med 3 andre Mænd, i det samme kom {Kjøb} Toldbetient Erdtman tilstæde som da tillige med Hans Hilde sagde at Vidnerne icke maatte erholde Bordene, hvorpaa bemeldte Hans Hilde tilligemed de 3 Mænd tog og bar tilbage i Kirken de af Vidnerne nedb\aarne nye Bord, og hørde de at Toldbetient Erdtman sagde, at de skulle tage alle imidlertid at de bar bemeldte Bord op hvori Vidnerne fraholdt sig at tage Deel, anmodede Vidnerne Hans Hilde om med dem at deele de gamle Bord i Gravhuuset, men da han icke vilde give sig Tid dertil, men vedblev at bære op de nedbaarne nye Bord, saa foretog Vidnerne sig at deele de gamle Bord i 7 forskellige Deelee, hvorpaa de gav ham Tilladelse at udvælge sig en af de 7 Deelee dette gjorde han, hvorpaa Vidnerne bar de gamle Bord som dem eller rettere Tobias Eidnes tilkom, medens de andre bar de nye op og derefter reiste \Vidnerne/ tilbage her til Hardanger uden at faae de nye Bord med sig, som vare dem mod deres Vilje fratagne. Paa nermere tilspørgende erklærede Vidnerne at der fra Muster Kirke til Hr: Foged Budtses Boepæl paa Kaarevigen icke er nogen fuld Miils Vei Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, som bleve forelæste deres Prov, som de vedstod rigtig tilført Protokollen afskedigede.

Citanten begiærede sig det her passerende i Tingsvidne Form beskrevet meddeelt, som Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam: til Sorenskr: 74 Rbs for 2 Vidner at afhøre 16 Rds til Kongens Kasse 36 s til Justits Fondet 9 s som alt blev betalt med 15 rd 4 mrk 14 s DC:

Gammel Sag Fol: 7 Lars Galtung mod Odde Sogns Almue

Tobias Eidnes mødte, og paa begge Parters Vegne begiærede denne Sag udsadt indtil Sommertinget anstundende Aar 1813!! (1814) for imidlertid at afvarte den ansøgte Resolution hvilket Retten bevilgede.

Derefter blev Publiceret efterskrevne Almues Documenter

1. Skiøde fra John Mikelsøn Luttro til Mikel Johnson paa 1 pd 6 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Luttro No: 19 for Penge 100 Rbd N: V: Vilkaar 450 Rb dtr: 26 Octbr: 1813 afgift af Tingl: til Kongen 25 s Fondet 5 af Pt: Attesten Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ s ½ pCto

2. Skiøde fra Lars Johnson Botten til Gullig Olsøn Hamre paa 3 Marker Smør de 2 i Botten og 1 i underliggende Simedalsvig alt i Botten No: 23 for 250 Rbd N: V: dtr: 26 Octb: 1813 afgift af Tingl: til Kongen 34 s Fondet 8 s af Pt: At: Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ s ½ pCto

3. Ditto fra Mikel Johannesøn Mansager til Ole Mikelsøn paa 23 52/67 Mark Smør efter Aftag i Mansager No: 2. Som er den anden halvpart, for 200 Rb N: V: Vilkaar 250 Rbd N: V: dtr: 26 Octbr: 1813, afgift til Kongen af Tingl: 34 s Fondet 8 s ½ pCto afgift af Pt: At: til K: 19 ½ s F: 4 ½ s.

4. Do: fra Osmund Nilsøn Tveite til Ingebor Knuds dtr: paa 1 Mark Smør i Fieldstølen Svandalsflaaten under Østerhagen No: 2 for 33 – 2 Rb: N: V: dtr: 26 Octb: 1813 afgift til Kongen af Tingl: 13 s Fondet 3 s ½ pCto

5. Do: fra Peder Omundson Ureims Arvinger til Johannes Andersøn paa ½ Løb 3 mrk S:r med B: og H: i Utne No: 25 for 100 Rbd N: V: dtr: 27 Octb: 1813 afgift til Kongen

1813: 36b

af Tingl: 25 s Fondet 5 s af Pt: at: Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ ½ pCto

6. Do: fra Sjur Olsøn Tvisme til Tomas Sjursøn paa ½ Løb Smør uden Bygl: i Tvisme No: 9 for 50 Rbd N: V: dtr: 27 Octbr: 1813. Kongen af tingl: 19 ½ s Fondet 4 ½ af Pt: at: Kongen 19 ½ Fondet 4 ½ s ½ pCto

7. Bygl: brev fra Provst Ridder Hartzberg til Ole Mikelsøn paa 1 pd: 3 mrk Smør Landskl: Skatteskl: 1 pd: 3 mrk Smør dtr: 19 Octbr: 1813 i Mansager No: 2 afgift til Kongen af Tingl: 13 s Fondet 3 s ½ p Cto ligeledes af Reversen

8. Fæsteseddel fra John Mikelsøn Luttrum til Mikel Mikelsøn paa nogle agre paa Luttrum, dtr: 25 Octb: 1813 afgift af Tingl: til Kongen 6 ½ Fondet 1 ½ s ligesaa af Reversen

9. Wilkaarbrev fra Mikel Johnson Luttrum til Forældrene John og Jorand paa aarlig Vilkaar af Luttrum dtr: 26 Octb: 1813 afgift til Kongen af Tingl: 39 s Fondet 9 s af Not: attesten til Fondet 18 s

10. Do: fra Ole Mikelsøn Mansager til Mikel og Sigrid paa Levekaar af Mansager dt: 26 Octb: 1813 afgift af tingl: Kongen 34 s Fondet 8 s af Not; at: til Fondet 18 s

11. Nermere Bestemmelse, paa det af Ole Omundson Hamre under 27de Octbr: 1806 til Omund Nielsson og Hustrue udstæde Vilkb: saaledes at de deri bemeldte 7 Tdr Havrekorn den gang Fejl anført som Havre nu skal være Blandingskorn dat: 18 Junii 1813, Afg: til Kongen, 13 s Fondet 3 s

12. Skiftebr: efter Sigri Johnsdr: Lofthus, Lars Larssens Hustru sluttet 1 Octbr: 1813 hvorved 2 pd 6 mrk Sm: 7 Løb Salt med Bygs:l og Herl: og Overbx: til 12 mrk Sm: Lyse kl: Gds er udlagt Enkemanden og Sønnen John Lars: for 400 rbd, 1 pd 15 mrk Sm: med Bx: og Herl: i Jaastad er udlagt Enkemand: og Sønnerne for 300 rbd, 1 Bp 12 mrk Smør i Kiepsø er udlagt Enkemanden for 166 rbd saaog Andeel i Østensøe og Wigøer Kirker Er udlagt Enkemand, Søn og 1 Dr: for 300 rbd

13. Pantebrev fra Knud Thors: Østerhagen den ældre til Evind Torgjulss: Præstegaard, stoer 310 rbd 75 s Sølv V: med Pant i Østerhagen No: 2 dat: 26 Octobr: 1813. Kong: af Tingl: 58 ½ Fondet 13 ½ s.

14. Do: fra Gulleich Olssøn Hamre til Hellie Ommunds: Buer og Sven Ols: Jøssendal stoer 132 ½ Rbdal: S: V: mod Pant i Løsøre dat: 21 Octbr: 1813. Kongen af Tingl: 34 s Fondet 8 s.

15. Omskr: Do: fra Jacob Tormods: Freim til Knud Haldors: Espe stor 100 rd DC: mod Pant nogle Huse og Løsøre dat: 5 Febr: 1810, Tingl: 7de s: M: omskreven til 50 rbd S: V: ved Paategn: af 31 Maii 1813.

16. Do: fra Knud Thores: Østerhagen den yngre til Ole Haagenssen Espen stoer 438 rd DC:, mod Pant i Østerhagen, No: 2 dat: 31 Maii 1808 Tingl: 12 Junii s: A: Qvitteret for 113 rd 80 s DC: den 31 Maii 1813; de øvrige 324 rd 16 s DC: er omskr: til 275 rbd 72 s S: V: ved Paategn: af 31 Maii 1813. Kong: af Afl: 6 ½ s Fondet 1 ½ s.

17. Do: fra Jørgen Peders: Espen til Haldor Wiglichs: med fl: stoer 835 rd DC: hvilket ved Paategn: 7 Mart: 1813 er omskr: til 709 rbd 72 s S: V:

18. Do: fra Thore Orms: Houge til Jon Aakre stoer 399 rd DC: {da} mod Pant Houge No: 4, dat: 26 Octbr: 1803 Tingl: 8 Febr: 1804, den 26 Octbr: 1813 omskr: til 399 rbd S: V:

19. Do: fra Knud Thores: Østerhagen den yngre, til Thobias Eidnes med fl: stor 150 rd DC: mod Pant Østerhagen No: 2 dat: 8 Apr: 1809 Tingl: 14 Junii s: A: den 8 Mart: 1813 omskr: til 97 ½ Rbdal: S: V:

20. Do: fra Friderich Klingeman til Tobias Eidnes stoer 35 rd DC: mod Pant nogle Huse dat: 6 Decbr: 1803, og Tingl: 8 Febr: 1804, den 1 Sept: 1813 omskr: til 35 rbd S: V:

21. Do: fra Jørgen Peders: Espen til Samson Larss: Fresvig stoer 100 rd DC: mod Pant Espen No: 12 dat: 31 Maii 1808 Tingl: 1 Junii s: A:, den 6 Mart: 1813 Omskr: [til] 85 rbd S: V:

22. Afl: do: fra Ole Thors: Jøssendal til Jacob Jørgens: Hildal stor 600 rd DC: mod Pant Jøssendal No: 32 dat: 2 Febr: 1813, Tingl: 5 s: M: den 6 Mart: Omskr: til 120 rbd S: V: {Afl:} Qvittert 24 Oct: 1813 for alt. Kongen 12 ½ Fondet 2 ½ s.

23. Do: fra Lars Jons: Botnen til Niels Hellies: Rabben stoer 400 rd DC: mod Pant Botnen No: 23, dat: 5 Febr: 1810 Tingl: 6 s: M:, Qvitter: 2 Mart: 1813 for alt Kongen 10 s Fondet 2 ½ s

1813: 37

No: 24. Afkald fra Osmund Nilsøn Tveite til Overform: for Gro Jacobsd: Arv 125 rd 38 s DC: dtr: 27 Oct: 1813

25. Do: fra Lars Larsøn til Form: Lars Guttormsøn Alsager for Arv 26 – 82 s d: 27 Octb: 1813.

26. Do: fra Mikel Olsøn Lothe gift med Maritha Johnsd: for hendes Arv 170 d 20 s DC: til Form: Sten Olsøn Biotvedt d: 27 Oct: 1813

27. Do: fra John Jørgensøn til Form: Jørgen Jacobsøn Deggrenes for Arv 42 – 80 s d: 26 Oct: 1813
28. Do: fra Ragnilde Olsdr: til Form: Ole Olsøn Bolstadøen for Arv 8 – 23 s dt: 27 Octb: 1813
29. Do: fra Jon Brynnildsøn til Form: Lehnsmand Hougse for Arv 40 – 63 s d: 27 Oct: 1813
30. Do: fra Guri Torbjørnsd: til Form: Torgjuls H: Svorttvedt for Arv 54 – 14 s d: 27 Oct: 1813
31. Do: fra Svend Olsøn Sexe til Form: Sjur nedre Sexe for Arv 38 – 66 s dt: 26 Oct: 1813
32. Do: fra Johannes Sjursøn Tvedt gift med Sigrid Østensdtr: til Form: Haaver Røthe for Arv 24 – 55 s d: 26 Octb: 1813
33. Do: fra Iver Olsøn Utne gift med Torbjør Brynnildsd: til Form: Ole Hougse for Arv 20 – 31 s d: 26 Octb: 1813
34. Do: fra Guttorm Larsøn til Form: Lars G: indre Alsager for Arv 36 – 69 s dtr: 26 Octb: 1813

Her: Fogden fremlagde Restance Listen hvoraf sees at i dette Skibrede udestaar Skatter til Beløb (ope rum) hvilken Liste efter at være Examineret blev rigtig befunden

Dernæst fremlagde han de sædvanlige Tings vidner, hvilke blev Examineret, og besvaret som i forrige Protocol fol: 235 er antegnet

Da ingen havde videre at melde blev Tinget efter flere udraab hævet

A v W S Koren Samson Hougse, Lars øvre Qvale, Omund Qvalvigen, Tosten Alsager alle med iholden Pen.

December Maanedsting 1813.

Aar 1813 den 1ste December blev det sædvanlige Maanedsting for Hardanger, saavel Lehnet som Lyseklosters Gods sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougs, Ommund Pedersen Lofthuus og Lars Olsen Helleland.

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret:

No: 1. Forordning af 7de September 1813, om Svendske og Svensk Eiendom her i Kongerigerne Danmark og Norge.

2. Kongelig Bekjendgiørelse om Besiddere af faste Eiendomme som opholde sig udenlands dat: 4de September 1813.

3. Plakat af 27de Augusti 1813 om Kaperfarten

4. Dito af 28de Augusti 1813 om hvorledes Sølvverdie skal beregnes i directe Skatter og Afgifters Oppebørsel

5. Cancellie Skrivelse af 28de September om Prise Sager mod Mechlenborgske, russiske og Preuiske Skibe

6. Cancellie Skrivelse af 28de September 1813 at Rettens Sportler skal hæves i Sølv Verdie hvad forhen var befalet i Toldspecies.

Nye Tingsvidne Sag:

Elling Tostensen Mochestad her af Ullensvangs Sogn i Kingservigs Skibrede mødte for Retten og meldte at for 5 Aar siden i Februarii Maaned paa bemeldte sin Faders Gaard Maagestad/, just som han stod i et Faarehuus med Vandbøtter og Vadseler paa Skuldrene og vilde gaae ud for at hente Vand, kom en Snee-Skred og borttog Huuset og ham, hvorved han blev liggende halv død nogle Timer nedgravet i Sneen, hvor han omsider blev opgravet, men leed derved saa megen Skade paa sit Helbred at han siden aldrig siden haver naaet nogen Styrke og Friskhed, især leed han megen Skade i den venstre Fod som blev forknust at han icke formaaer at gaae noget betydeligt eller Bære nogen Byrde i Forhold til andre, ligesom han og led megen Svæckelse \for Brystet og/ paa sit Syn, som stedse siden haver været svagt, om hvilket alt han begiærede Almuen, som nu i Mængde er forsamlet tilspurgt, som og især afhørt de Mænd Sjur Jarandsen Maachestad, Sjur Wiglichsen Maachestad, Knud Knudsen Sammesteds, og Aad Olsen Qvæstad, og deres eedelige Vidnesbyrd herom imodtaget.

Paa Tilspørgende erklærede den Tilstædeværende Almue, at det er dem alle bekjendt at ommeldte Sneeskred for 5 Aar siden gjorde foruden megen Skade ved at bortrive Huuser, og især den Ulykke at 2 Mennisker aldeeles omkom og 2 Andre Mennisker nemlig en Pige, samt nerværende Elling Tostensen bleve opgravne halv døde af Sneen og at bemeldte Elling som laae nogle Alen dybt ned i Snee Lavinen da

1813: 37b

han fandtes var ickun lidet ved live og haver aldrig siden haft nogen fuldkommen Helbred og Hilse, hvilket er almindelig vitterligt. - derefter fremstod, som

1ste og 2det Vidne Sjur Jarandsen Maachestad og Sjur Wiglichsen Maachestad, begge lovfaste boesadte \Gaard/ Mænd, bleve paamindede om Eedens Vigtighed og straf for Meen Eed: forklarede efter aflagd Eed, eenstemmigen: Begge Vidner vare tilstæde og behielpelige omhandlede Tid til at udgrave her omhandlede Elling Tostensen Maachestad ud af Sneeskreen hvor han efter nogle Timers gravning omsider fandtes, blant det synderbrudte Huuses Ruiner i en saa jammerlig Tilstand, at der ickun syntes meget lidet og svagt Liv i ham han blev i et Sængedæcken bragt til Huus, hvor han forblev sængeliggende i 10 Uger han var da han fandtes alle vegne fortrykt og forklæmt da Sneen

hvori han fandtes nogle Alen dybt, var saa haard sammenpakket at den var nesten som en Iis, og hans venstre Fod befandtes forknust og blev strax forbunden. Dagen efter optruttede hans heele Krop især heele den ene Side og Ansigtet, og er det Vidnerne vitterligt, og noget de med frælst Samvittighed under deres Eed kan bekræfte; at han aldrig indtil denne Tid haver bekommet Kraft og Styrke i sin venstre Fod, saa at han ikke taaler at gaae noget vedvarende eller bære noget betydeligt førend han baade lider stor Smerte i Foden, som og at den hovner ligesom han og ellers i det heele ei haver nogen ret Helbred og Legems Kræfter men er snart svag og afmægtig, ligesom han ei heller haver noget godt Syn da han efter ermeldte Tilfælde, siden stedse haver maattet bruge en storstilet Bog, naar han skulde undervises og læse Bog. – som

3de og 4de Vidne fremstod Knud Knudsen Maachestad, og Aad Olsen Qvæstad, begge lovfaste boesadte Mænd her i Kingservigs Skibrede, bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meen Eed aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed forklarede eenstemmigen: at de ikke vare tilstæde den gang forommeldte Elling Tostensen Maachestad blev opgravet af Snee Lavinen, men det er dem som Naboer fuldkommen bekjendt, og af dem ofte erfaret, at han siden den Tid ei haver naaet nogen ret Helbred eller Styrke i sin Venstre Fod, hvori han lider Værk og som hovner naar han strabagerer den noget, saa at han ei kan holde ud at gaae nogen lang Vei med andre. At han heller ikke haver naaet sit Syn tilbage, derom haver de ofte hørt tale men de haver derom ingen fuldkommen egen Overbeviisning, da de ei haver haft anledning at erfare det, og det ei paa hans Øyne er synligt, dog haver Vidnet Aad paa Reiser, og naar han /: Elling :/ skal læse i Bog, syntes at erfare at han nok ikke maae have noget ret Syn, da han ofte famler efter Ordene og stirrer, samt tager fejl af Gienstanden.

Samtlige Vidner bleve forelæste forestaaende deres Prov, som de vedstod rigtig tilført og derefter demitterede

Elling begjærede sig det her passerede i Tingsvidne Form meddeelt som Retten bevilgede

Han betalede Incam: til Sorenskriveren 74 s til Kongens Kasse 30 s og til Justits Fondet 7 s for 4re Vidners Afhørelse til Sorenskr: 24 s til Kongen 9 s Justits Fondet 3 s alt Rigbankpenge!! Sølv Verdie, som blev betalt med 17 rd 1 mrk 1 ¾ s DC:

Gammel Sag: Sigrid Larsdtr: Ouse sagsøgt af Ommund Ommundsen Ouse Fol: 32.

Citanten Ommund Ouse mødte og eskede Sagen i Rette

Paa Sagvolderindens Vegne mødte hendes Fader Lars Larsen Ouse, som ville anhøre hvad Citanten haver at iretteføre

Citanten begjærede tilført at første Vidne troer han har forklaret, og tilstaaet at det haver sagt: til Contra Citantinden, at Vidnet ville forsvare at Contra Citantinden tog en Melkekolle ud af Citantens Sælshuus, altsaa kan Dommeren ansee Vidnet, som Partisk og deelagtig med \Contra/ Citantinden ifølge Lovens 1 Bogs 13 – 18 Art: han kan vel bevise med Vidner at Melkekollen Contra Citantinden tog ud af hans Sæhlshuus, haver han kjøbt af en her ustævnt Mand, for omtrent 6 Aar siden, men da Contra Citantinden haver med første Vidne taget sig selv til Rette saa synes Citanten at det ikke behøves at indvikle Sagen i større Vidløftighed mere end som beviist er under Sagen, nemlig at Melkekollen er taget af hans Huus thi meer Beviis troer han unødvendig i følge Lovens 6 B: 17 Kap 10 Art: og tilbyder han sig her nu inden Retten med Eed at stadfæste, at omhandlede Melkekolle, er taget af hans Sæhlshuus, imod hans Vilje og vidende. Citanten blev tilstædet den her anbudne Eed.

Citanten bevidnede derefter under Saligheds Eed at omtvistede Melkekolle frakom ham imod hans Vilje og Vidende. Citanten indlod Sagen til Doms, med Paastand, at Contra Citantinden maae ipligtes at tilbagelevere ham Melke-

1813: 38

Kollen, samt Bøder efter Loven og at erstatte ham denne Sags Omkostninger Skadesløs, under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornøden

Contra Citantinden indlod ligeledes Sagen til Doms og fremleverede hendes af hendes Fader underskrevet Indlæg der blev oplæst og indtages her saalydende: #

Citanten erklærede at han syntes det ikke umage værd at besvare dette urimelige Indlæg, men indlod Sagen til Doms.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Hermed blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougse, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus alle med paaholden Pen

Extra Rets Justits Sag

Aar 1813 den 2den December blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes og Meddomsmænd Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougse, Lars Olsen Helleland og Ommund Pedersen Lofthuus, for at paakjende en af Justitien anlagt Sag mod John Sjursen Westrem, for ærerørige Ord mod Lænsmand Anders Josephsen Lillegraven i hans Embeds Forretning.

Hvorda i Sagen anlagt af Justitien mod John Sjursen Westrem /: see Fol: 30 og 31 /: blev af Sorenskriveren og Laugrettet eenstemmig afsagt saadan

Dom

Ved de førte Vidner, er tiltalte John Sjursen Westrem overbeviist om, at have brugt ærenærgaaende og fornermelige Ord og Udladelser imod Lænsmanden Anders Josephsen Lillegraven under hans Embeds Forretning, ved at udskrive Stykheste, ved at yttre Lænsmanden, for Gunst, Gave og Traktement, havde gaaet andre forbie, og udskrev hos ham /: Angiældende /: Paa Grund heraf, og i Analogie med N: Lovs 6 Bogs 4de Kap: 16 Art: og 6 Bogs 19 Kap: 4de Art: bliver eenstemmig saaledes Kjend for Ret: John Sjursen Westrem bør, for de ham overbeviste Ærenærgaaende Udladelser imod Lænsmanden \som ikke kommer ham til nogen æres forkleinelse/ at bøde til Ulvigs Sogns Fattig kasses Fond 10 Rbd S: V: efter nerværende \legale/ Cours med 18 Rbdl 72 s Navne Værdie, til

Kongens Kasse for stemplet Papiir, som under Sagens Behandling og til Domsakten burde været forbrugt 1 Rbdl 54 s N: V: til Actor Hr: Foged Budts i Sallarium 2 Rbdl N: V: til Dommeren ifølge Doms-Aktens Paategning Kongens Kasses og Justitsfondets iberegnet 3 Rbdl 94 ½ s N: V: alt tilsammen 27 Rbdl 28 s N: V: skrives syv og tyve Rigsbankdaler Otte og tyve Skilling Navne Værdie, samt end videre denne Doms Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, alt at udredes under Exekutions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougse, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus alle med iholden Pen.

Domsakten blev paategnet saaledes: Denne Sags Omkostninger beregnes til Dommeren saaledes: Incam: til Dommeren 74 Rbs S: V: for 2 Vidners Afhør 16 s Tilsvarende 20 s for 2 Ark af Aktens Udstædelse beregnet til 6 Ark 12 s for Bekræftningen og Seglet 10 s Kongens Kasse i Anledning det her beregnede 53 s Justitsfondets af alt 13 s alt Rigsbankpenge Sølv Værdie som efter nærværende \lovbestemte/ Cours af 375 ProCto beløber 3 Rbdl 94 ½ s N: V:

Aar 1813 den 2den December blev det sædvanlige Maanedsting for Hardanger, saavel Lehnets som Lyseklosters Gods fortsat ved mig Stedets Sorenskriver paa det sædvanlige Tingstæd Helleland i Overvær af Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougse, Lars Olsen Helleland og Ommund Pedersen Lofthuus.

Hvor da blev opbudet til Udlaan 2000de Rbdl S: V: større og mindre Summer Myndlinger tilhørende.

Derefter blev

I Sagen Fol: 35 Ole Torgiulsen Aasland eller Fore og Broder mod Helje Ormsen Øverland blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag haver Aanun Torgiulsen Fore og Broder Ole Torgiulsen Aasland eller Fore af Moe Sogn i Tellemarken sagsøgt Helje Ormsen Øverland af Røldals Sogn, til at betale dem 940 rd DC: i Rigsbankpenge efter Omskrivnings Forholdet, som de i Januarii Maaned 1811 have leveret bemeldte Helje som Haandpenge paa 200 Bpd Smør de da købte af bemeldte Helje, men som denne ikke \skal have/ leveret efter sin Forpligtelse, samt at betale Sagens Omkostninger skadesløs, hvorimod Sagvolderen Helje, haver Contra Stevnt Citanterne i denne Sag at høre Vidner og lide Dom med Sags Omkostninger. Ifølge N: L: 5 Bogs 1 Kap: 1ste Art: bør enhver at opfylde sin indgangne Forpligtelse Ved de førte Hoved \og Contra/ Vidner er beviist, at de solgte 200 Bpd Smør var solgt for 14 rd 3 mrk DC: pr Bismerpund, og ikke nogen nøyagtig vis Tid at være bestemt, naar de skulle leveres, men at Tiden var bestemt Kyndelsmisse Tider \1812/ og at Resten af Pengene ikke skulle betales førend ved Imodtagelsen af selve Citanterne Da nu Citanterne som kom for at imodtage Smørret, ankom noget efter bemeldte Kyndelsmisse en Løverdag den lange Vei over Østfieldet, og dagen efter, som var

Søndagen blev tilbuden af \Sagvolderen/ Helje, at de skulle erholde Smørret tilleveret neste Dag som var Mandagen, saa forekommer dette \Tilbud/ Dommeren i en Sag af Natur som Nerværende, at icke kan andet end ansees for en fuldkommen nøyagtig og rigtig Opfyldelse af Forpligtelsen fra Heljes Side, naar den icke ved deres Benægtelse at icke ville imodtage Smørret var bleven gjort Helje umuelig at fuldbyrde Citantenes aldeles Benæg-

1813: 38b

telse og Afslag aldeles icke at ville imodtage det anbudne Smør, fordi det icke Øyeblikkelig fandtes staaende paa Stedet det skulde imodtages /: thi den omvidnede Opveining var ickun en Tilladelse og ingen Pligt for Helje /: viser tydelig, at samme var et grebent Paaskud, og at samme rettelig grundede sig i at Smørret var falden i Prisen, hvorfø de og efter det ene Contra Vidnes Udsigende, tilbød Helje 100 rd DC: i Opslag Paa Grund af forestaaende, ansees de, som dem der modvillig, under ulovlig Forevending, icke have villet opfylde indgaaet Kjøb og Forpligtelse, ved icke at imodtage det tilbudne Smør og altsaa at bør erstatte Contra Citanten det derved forvoldte Tab Men da der kun er et Contra vidne, som endog ubestemt og ei fuldstændigen oplyser hvad Tab Contra Citanten Helje i det hele leed paa Smørret fra det han hos dem skulle haft derfor, ved ickun at forklare: At omhandlede Smør /: med mere /: blev solgt i Stavanger af Vidnet for Helje, og at de 140 Bismerpund deraf blev solgt for 10 rd DC: pr: Bismerpund, og 60 Bpd deraf for 9 rd pr: Bpd samt betalt Fragt 10 rd DC:, som beløber til et Tab for Helje fra de 14 rd 3 mrk pr: Bismerpund han skulle haft hos Citanterne til den Sum 1060 rd DC: skrives et tusinde og sextie Rigsbankdaler DC: saa Kiendes for Ret: Naar Contra Citanten Helje Ormsen Øverland, efterat have forkyndt denne Dom for Citanterne Aanon og Ole Torgiulssønner af Moe Præstegield i Tellemarken, og efter {forud} i det ringeste med 2 Maaneders Varsel forud, at have indkaldet bemeldte Citantere at anhøre hans /: Heljes /: Eed inden sit Værneting, og som i betragtning af den lange Vei og nesten uoverkommelige Snefield, herved fastsættes at maae skee i det aller seneste inden Høste \Sage og Skatte/ tingets Slutning for Kingservig og Røldals Skibreder anstundende Aar 1814 med sin corporlige \Lovens/ Eed bevidner: at hans Tab paa Smørret, fra det han hos Citanterne skulle haft, eller det han for Smørret fik mindre end han for Smørret skulle haft hos Citanterne beløb til et Tab for ham af 1060 rd DC: eller 176 Rbdl 64 s Navne Verdie skrives et hundrede og sex og syttie Rigsbankdaler fire og sextie Skilling Navne Verdie, eller hvad han under, men ei over denne Sum, ved sin Eed inden Retten bestemmer samme til, hvilken eedfæstede Sum \han/ qvitter \hos sig selv/ i de af \ham/ /: Helje /: imod tagne Haandpænge, saalangt de tilstræke, men før det øvrige, indtil ermeldte Sums Opfyldelse men ei meere nyder han Exekutions Ret til Betaling af Citanterne Aanon og Ole, hvorimod Contra Citanten bør at betale dem, hvad Summen ved hans Eeds Aflæggelse bestemmes under og mindre end de imodtagne Haand Penge Trøster Contra Citanten Helje sig icke til at aflægge den her foreskrevne Eed, eller forsømmer samme, da bør han at udrede og betale til Citanterne de bekomne Haandpenge med 176 Rbdl \64 s/ N: V: skrives et hundrede og sex og sytti Rigsbankdaler \64 s/ Navne Verdie og \desuden/ 100 Rbdl N: V: skrives et hundrede Rigsbankdaler Navne Verdie {til} i denne Sags Omkostninger. Alt efterkommes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og den foreskrevne Termin under Adfærd efter Loven Prosessens Omkostninger ophæves i Tilfælde Eed aflægges, paa Grund af; at Contra Citanten, ved ei at have det belovede Smør staaende betimelig forud paa Afleverings Stedet, kan selv synes have givet nogen Anledning til denne Sag.

Da ingen meldte dem med noget videre, saa blev hermed sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Ommund Pedersen Lofthuus, Lars Olsen Helleland, alle med paaholden Pen.

Aar 1813 den 3de December blev det almindelige Maanedsting fortsadt paa sædvanlig Sted Helleland for Hardanger saavel Lehnets som Lyseklosters Gods af Stedets Sorenskriver og (namna på lagrettsmennene manglar)

Hvor da I Sagen Fol: 37 Ommund O: Ouse mod Sigrid Larsdtr: Ouse blev afsagt saadan

Dom

Den her omtvistede Melkekolle, er en saare ringe Bagatell, som det synes upassende at komme for Retten om, og da den vel var i Citantens Værge, men havde Sagvolderindens Faders Merke som hans Eiendom, og icke er beviist at den tilhørde Citanten, men blev som Sagvolderindens Fader tilhørende, udleveret af Citantens Moder, som om hun end icke havde hans Anliggender og Sager paa Stølen under sine Hænder og i sin Bestyrelse, dog som en agtværdig Kone, maatte synes at kunne fritage enhver for Tiltale, som ved hende blev udleveret noget som den tilhørende af Sønnens Huus saa sees af alt dette, at den heele Sag ickun maae Grunde sig paa Trettekjerhed, og paa Uforligelighed imellem Citanten og Sagvolderinden eller hendes Fader, og i det heele at være en høyst ufornøden Trette thi Kjendes for Ret: Contra Citantinden Sigri Larsdatter Ouse frifindes for Citantens Tiltale og Søgemaal i denne Sag, og Citanten Ommund Ommundsen Ouse ipligtes ifølge Forordningen af 23de December 1735 at bøde til Justitskassen for unødig Trætte, saa meget som Dommen og Seglet koster, og desuden betale til Contra Citantinden i denne ufornødne Sags Omkostninger med Reiser, Kost Tæring og Tidspilde 4 Rbdl N: V: skrives fire Ringsbankdaler Navne Verdie, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven.

Derefter blev følgende Almues Breve Publiceret.

1. Skiøde fra Christoffer Christoffersøn Hieltnes til Ole Rikoldsøn Wiknes paa

1813: 39

2 pd: 1 ½ mrk Smør 5/8 Hud med Bygl: i Legreid No: 104, det brug Halsten besidder dtr: 25 Nob: 1803, for Sum 1066 2/3 Rbd N: V:, ½ pCto 5 – 2 – 0 Rb tingl: 1 ½ Rb S: V: Kongen 58 ½ s Fondet 13 ½ s af Panteattesten 48 Rbs S: V: Kongen 19 ½ s Fondet 4 ½ s

2. Ditto fra Andor Sjursøn Torblaae til Torfind Johannesøn Wottetvedt paa 18 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind med Bygl: og Herl: i øvre Torblaae No: 62 for 100 Rbd N: V: dtr: 29 Nob: 1813 $\frac{1}{2}$ pCto 3 mrk Tingl: til Kongen 25 s Rb S: V: Fondet 5 s af Panteat: Kongen 19 $\frac{1}{2}$ s Fondet 4 $\frac{1}{2}$ s

3. Ditto fra Johannes Larsøn Qvæstad til John Johannesson paa 10 mrk Smør i Tyssedalstveiten i Odde for 98 Rbd N: V: d: 1 Deb: 1813 $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 5 – 12 s DC: Tingl: til Kongen 1 mrk 9 s Fondet 5 s af Attesten 19 $\frac{1}{2}$ s Fondet 4 $\frac{1}{2}$ s

4. Ditto fra Lars Rikoldsøn Kierland til Johannes Larsøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud med Bygl: og Herl: i Kierland No: 46 dtr: 1 Debr: 1813 for 150 Rbd N: V: Vilkaar 850 Rbd N: V: er 1000 Rbd N: V: $\frac{1}{2}$ pCto 5 Rbd Tingl: Kongen 30 s Fondet 6 Rbs S: V: af Panteat: 1 mrk 3 $\frac{1}{2}$ s Fondet 4 $\frac{1}{2}$ s

5. Ditto fra Ommund Trondsøn Wallervig til Paal Andersøn paa 12 mrk Smør med B: og H: i Wallervig No: 49 for 333 – 2 mrk Rb N: V: dtr: 2 Deb: 1813 $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 4 mrk Rb N: V: Tingl: Kongen 2 mrk 2 s S: V: Fondet 8 s Panteat: 19 $\frac{1}{2}$ s Fondet 4 $\frac{1}{2}$ s

6. Skifte efter Elie Tronsd: Hougsnes /: Nils Larsøns Hustrue :/ sluttet 13 Septb: 1813 hvorved 1 pd 8 Marker Smør $\frac{2}{3}$ Faarskind $\frac{1}{3}$ Kalvskind med Bygl: og Herl: i Hougsnes No: 24 er udlagt Enkemanden og datteren for 400 rb

7. Ditto efter Vilkaar Kone Sønneve Haaversd: Fylkedal sluttet 2 Nob: 1813 hvorved et Stuehuus er udlagt Wiching Olson Seim med flere for 150 rd DC:

8. Ditto efter Aase Halstens datter Skare sluttet 9 Octb: 1813 hvorved 19 $\frac{1}{6}$ Mark Smør $\frac{1}{3}$ Faarskind er udlagt Enkemanden Ole Salemonsøn Skare og Børn for 450 rd

9. Bygselbrev fra Gunder Olson Tveito i Graven til Østen Olson paa 6 Marker Smør med Bygl: og Herl: i Syssendal No: 122 dtr: 2 Debr: 1813 Kongen 13 Rbs S: V: Fondet 3 s ligesaa af Reversen

10. Ditto fra Pastor Irgens til Jørgen Tostensøn paa 1 Løb 1 pd: 12 mrk Smør i Nesthuus No: 26 i Østensø Skatteskl: 1 $\frac{1}{2}$ Løb Smør dat: 6 Octb: 1813 forhen brugt af Tosten Larsøn Kongen 13 s S: V: Fondet 3 s Ligesaa af Reversen $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 1 – 8 s S: V:

11. Pantebrev, nyt, fra Christoffer Christoffersøn Jahrene til Egill Olson Soldal stor 40 Rbd S: V: mod Pant Skovteigen Jahrene og nogle Huser dt: 19 Oct: 1813 Kongen 25 s S: V: Fondet 5 s S: V:

12. omskreven obl: fra Lars Tobiassøn Espe til Knud Haldorsøn Espe nu Oppedal for 500 d DC: dat: 19 April 1808 tingl: 1 Junii 1808 derpaa efter qvit: af 31 Maii 1813 betalt 200 d DC: de øvrige 300 DC: omskreven til 255 Rbd S: V: ved Paategning den 1 Deb: 1813.

13. Commissions Forlig mellem Anders Larsøn Herreid og Peder Aslaksøn ibd: angaaende indløsningen af 2 pd: 12 mrk Smør Smør!! i Herreid for 300 Rbd m: v: passeret 9 April 1813 Kongen 34 Rbs S: V: Fondet 8 s

14. Pengemangels lysning fra Erik Brynnildsøn Rykken dtr: 16 Octb: 1813 Kongen 13 s S: V: Fondet 3 s

15. Vilkaarsbrev fra Johannes Lars: Kierland til Lars Rikoldsøn og Brithe Johannesdr: Kierland paa aarlig Levekaar af Kierland dtr: 1 Deb: 1813 Kongen af tingl: 3 mrk 10 ½ s S: V: Fondet 13 ½ s S: V: Not:at: Fondet 18 Rbs S: V:

16. Testamente fra Isak Pedersøn Aakre til Dag Ellingsøn (Erlingsøn) Aakre dtr: 1 Deb: 1813. Kongen 13 s Fondet 3 s S: V:

17. Ditto mellem Tosten Olsson Sandve og Synneve Ommunsdtr: dtr: 18 Octb: 1813 Kongen 13 s Fondet 13 s S: V:

18. Fredlysning {fra} \hvorved/ Opsidderne paa Worberg har ladet deres Stølstomter(?) Fredlyse dtr: 19 Maii 1781 Kongen 13 s Fondet 3 s.

19. Lodseddel fra Anna Jansdatter Røsseland, hvorved hun forpligter sig til ei at selge eller Pantsætte sine Børns Arvemidler i Løsøre dem hun har i Ansvar d: 19 Octb: 1813

1813: 39b

20. Afkald fra Ragnilde og Magnilde Sjurs døttre til Formynderen Johannes Sjursøn Tvedt for deres Arve Kapitaler 29 – 45 s DC: dr: 1 Debr: 1813

21. Ditto fra Trond Iversøn Syse gift med Myndl: Sigrid Nilsdr: for hendes arv 93 – 17 s til Form: Elling Langesætettr dt: 27 Octb: 1813

22. Ditto fra Magdelie Nilsdr: til Form: Endre Olsson Lussand for arv 36 – 5 s DC: dt: 28 Octb: 1813

23. Ditto fra Jørgen Larsøn Helleland til Form: {Jon Larsøn} Lars Jonsøn Eidnes, for hans Hustrue Christie Larsdt: arv 35 d 64 s DC: d: 29 Nob: 1813

24. Do: fra Torjuls Olsson som nu Midd...aarig(?) til Form: Lars Jensøn Oppedal for Arv 135 d 33 s dtr: 1 Debr: 1813

25. Do: fra Herbor Knudsd: Dønne til Form: Tore Knudsen Dønne for arv 42 – 52 s dt: 1 Debr: 1813

26. Do: fra Iver Christensøn Eidnes som indsat Form: for Sigrid Christensd: til forrige Form: Isak P: Aakre for Capitalen 96 – 95 s DC: dt: 1 Deb: 1813

27. Do: fra Sidsilia Johannesd: til Form: Aamund Johannesøn Bue for arv 107 – 68 s d: 27 Octb: 1813

28. Do: fra Torfind Ellingsøn Lindebrekke gift med Myndl: Britha Tostensd: Torblaae for Arv 196 – 2 – 15 s til Form: Hans O: Westrem d: 2 Deb: 1813

29. Do: fra Paal Andersøn Wallervig som nu indsat Form: for Britha Andersd: til forrige Form: Andor Sjursøn Torblaae for Arv 19 d 55 7/10 s DC: d.(?) Hiemme(?) gifte 56 d DC: dtr: 30 Nob: 1813

30. Do: fra Nils Nilsøn Rogde som gift med Myndl: Anna Larsd: til Form: Peder Peders: Aakre for Arv 70 – 21 s d: 3 Deb: 1813

31. Afl: Obl: fra Ch: Chr: Hieltnes til Ole Rikoldsøn Wiknes stor 300 Rbd S: V: dat: 5 Martii 1813 tingl: 10 s: M: Qvit: 25 Nob: 1813 for alt Kongen 29 ½ s S: V: Fondet 6 ½ s NB: Pantet er Legreid No: 104 det Brug Halsten hidtil bestyret

32. Ditto fra do: til do: stor 400 d DC: mod Pant i Legreid No: 104, det Brug Halsten bestyret dat: 20 Octb: 1810 tingl: 6 Debr: s: A: omskr: til 180 Rbd S: V: ved Paategning 3 Martii 1813 tingl: 12 s: M: Qvit: 25 Nob: 1813 for alt Kongen 1 mrk 3 ½ s Fondet 4 ½ s

33. Ditto fra Elling Olsson Kierland til Omund Rikoldsøn Nesheim med fl: stor 600 d DC: mod Pant Kierland No: 46 dat: 17 Octb: 1811 tingl: 19 Octb: s: A: omskr: til 180 Rbd S: V: ved Paategning 3 Martii 1813 tingl: 12 Martii s: A: Qvit: 24 Octb: 1813 for alt Kongen 19 ½ s S: V: Fondet 4 ½ s

34. Ditto fra Lars Pedersøn Garen eller Syssendal til Tosten R: Møklethun stor 203 – 36 s DC: mod Pant 6 mrk Smør i Syssendal No: 122 dtr: 9 Junii 1809 tingl: 10 s: M: Qvit: 8 Septb: 1813 for alt Kongen 9 ½ s Fondet 2 ½ s

35. Ditto fra Lars Tobiassøn Espe til Knud Haldorsøn Espe eller nu Oppedal stor 500 d DC: dtr: 19 April 1808 tingl: 1 Junii s: A: Qvit: 31 Maii 1813 for betalte 200 d DC: Kong: 6 ½ s S: V: Fondet 1 ½ s

36. en Udskrift af Hardanger Justids Prot: angaaende det mellem Jens Eriksøn Rogde og Søn Ole Jacobsøn Rogde indgaaet 5 Deb: 1810 om Vilkaar af gaarden Rogde Kongen 13 s Fondet 3 s

37. Contract og Forening mellem Samtlige Eiere af Kiepse Broe om Rospenges erlæggelse Kongen 13 s Fondet 3 s dtr: 1 Nob: 1813

Protest paa documentet No: 36 I anledning dette Forligs {Indhold} Tinglæsning Protesterede Ole Jacobsøn Rogde mod sam/m/es gyldighed, og at det ikke maatte tinglæses, paa grund af at ovenmeldte Forening er for Nul og intet at ansee, eftersom Vilkaarfordreren Jens Eriksøn

1813: 40

ikke efter sin Mundtlige Forpligtelse har villet yde mig det arbeide for Vilkaaret han har forpligtet sig til for denne Protest betalte Ole 32 Rbs Kongen 13 s Fondet 3 s er 5 – 3 – 12 s DC:

Da ingen meldte dem med mere for Retten blev Maanedsting hævet

Laugrettet blev leveret {9 r DC:} \for 3 dage den Sum/ 112 Rbs S: V: hver er i DC: 16 – 5 – 4 s.

Ole Anfandsøn Hougse, Lars Toresøn Oppedal, Omund Pedersøn Lofthuus, Lars Olesøn Helleland alle med iholden Pen

1813

0-0-0-0-0-0-0

1814

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
1814

1814: 40

Extra-Sag

Mod Tyvs Arrestanten Carlstrøm.

Aar 1814 den 15de Januarii blev Extra Ret sadt paa Tingstædet Helleland af Stedets Sorenskriver og de Edsorne Laugrettesmænd Torbjørn Nielssen Hause Ole Johanesen Jacob Pedersen ibdm og Ole Anfindsen ibdm for efter Amtets Ordre af 24de Novbr: sidstleden at behandle en Justits Sag mod Tyvs Arrestanten Hans Christians: Carlstrøm

Hvor da! Paa Justits Actor Hr: Foged Budses Vegne mødte for Retten Hr: Fenrich Henrich Lind som fremstillede for Retten Angiældende Hans Christian Carlstrøm fri for Baand og Tvang Der efter fremleverede under No: 1 og 2 Stiftets Ordre til denne Sags Anlæg datteret 24de Nobr: sidstleden samt den i Anledning der af udstyrede Justits Stevning med dens Paategnede Beram/m/else og Forkyndelses Paategninger Begge Documenter bleve nu oplæste og indtages her saa lydende #

Defensor Christen Jensen Hause som tillige med Angiældende Carlstrøm her tilstæde for Retten havde anhørt foranførte Ordre og Stevning, fremlagde nu sin Beskikkelse som Defensor i denne Sag hvilken \under/ No: 3 blev oplæst og indtages her saa lydende # De vare dernæst begjærende at ville anhøre hvad Actor videre havde at i Rette føre.

Actor fremlagde nu det forhen under 25 October sidstleden optagne Forhør {og Tingsvidne} der tillige er Tings vidne Act som fuldkom/m/en oplyser og beviiser den her paasøgte Forbrydelse. Bemeldte Forhør som i sin Tid bliver at vedhæfte denne Doms Act, blev nu af Dom/m/eren forelæst Angiældende og Defensor. Hvor efter Angiældende paa Tilspørgende intet vidste enten mere eller andet at oplyse end der under forklaret og tilstod sig tilfreds med den paa Tyve kosterne Ansadte Vurdering. Og da intet videre til Oplysning om hans Alder og Vandel var at erholde skjønnede Laugretet at hans foregivne Alder var rimelig og at han heller syntes lidet ældre, samt at være en sund og frisk Karl. Actor som nu fuldkom/m/en

saae Oplyst det paasøgte Tyverie og ingen videre Oplysning saa sig muelig at kunde til veje bringe om Angjeldendes Forældre – Fødestad – Opdragelse – hvad Stæder har har omvanket og hvad han kan have foretaget sig, erklærede nu at den Bestiaalne der har erholdt alting tilbage in Natura i uskad Sta\nd frafalder af Medlidenhed for Angjeldendes \fattige og/uhældige Kaar og Opdragelse all Erstatning for hafte Rejser, Bryderi og Omkostninger i Anledning her omhandlede Tyverie hvor efter Actor fremleverede hans endelige Indlæg og Paastand i denne Sag under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges Bemeldte Indlæg af Dags Dato blev oplæst og under No: 4 indtages her saalydende #

Defensor begjærede tilført, at i hvor vel hverken han eller Angjeldende kan eller vil nægte det her paasøgte begaaede Tyverie saa troer han sig dog overbeviist om at naar en Retfærdig Dom/m/er tager i Overvejelse den slette eller rettere sagt aldeles Mangel paa Opdragelse eller Undervisning og Vejledning om Pligterne, som har været Tiltaltes uhældige Skjæbne og at han ikke nogen Sinde er bleven Confirmeret i sin Daabes Pagt saa uagtet han ikke er et enfoldigt, eller uVidens Menneske, har han dog rimelig viis aldrig faaet de rette Grunde og Indsigter om en saadan Forbrydelses Afskyelighed; dog da Dom/m/eren selv ved sine Spørgsmaale til ham om Religionens Bud har erfaret at han der i er ukyndig og intet har lært

1814: 40b

af sin Christendom saa troer og paastaar Defensor, at Angjeldende ikke bør iPligtes mere end aller ringeste Tyvs straf nemlig 2 Maaneder {Ti} i Forbedrings Huuset i stæden for de af Actor paastaaede 1 ½ Aar og her med indlod Defensor og Angjeldende Sagen til Lovmedholdig Dom

Da paa Tilspørgende ingen havde videre at tilføre denne Sag blev af Dom/m/eren Eractet: Sagen optages til Doms. Strax der paa blev afsagt saadan

Dom

Justitstialiter Tiltalte Hans Christiansen Carlstrøm, er under denne Sag saa vel med Lovgyldige Vidner som egen Tilstaaelse og ved in Natura at tilbage levere de stjaalne Koster, fuldkom/m/en overbeviist om: at have begaaet et Tyverie af Værd 50 Rbdr Navne Værdi, og ved Natte tider at tage et Vindue ud og saaledes at bane sig Indgang i en Bondes Stolpe bod, hvor alt det!! (der?) fantes han stjal, men i hvilken Bod dog ingen Folk plejer at ligge. Under Sagen har ikke været muelig om Angjeldende som Fremmed og Ukjendt at kunde faa ringeste anden Oplysning, end hans egen Udsigende: at han ej veed hvor han er fød – om hans Forældre lever – at han fra sit 9de Aar som da forladt af dem, har bestandig siden vanket om paa egen Haand og ernæret sig, deels ved Betleri, og deels ved Skoemager Arbejde baade i Sverrig og Norge, uden at vide nøjere Destricterne og Stædernes Navne!! hvor han har vanket, og uden nogen Sinde at have lært sin Christendom eller være bleven Confirmeret i sin Daabes pagt. Paa Grund af disse beklagelses værdige Omstændigheder som ikke synes urimelige, og da han villigen strax med enkel Mand fulgte tilbage og tilstod godvilligen Forbrydelsen, saa synes endog her i at ligge nogen Grund for hans Udsigendes Redelighed \om at han icke forhen haver begaaet nogen Forbrydelse./ Og da han efter Rettens Skjønnende ansees for at kan omtrent være i den af ham opgivne Alder af nogle og Tyve Aar, saa bliver i følge Forordningen af 20de Februari 1789 dens 1ste § saaledes Kjendt for Ret: Sagsøgte Hans Christiansen Carlstrøm ipligtes her ved for hans Løsgjengerie og første gang

begaaede Tyverie, at arbejde i 4 Maaneder skrives Fire Maaneder i Bergens Byes Tugt og Forbedrings-Huus, samt at betale og erstatte alle de af hans Paagribelse og denne Action lovlige flydende Omkostninger, med samt Varetægt, Transport og videre fornødne Alt efter Regninger af Amtet approberede Dette her idømte efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og efter Øvrighedens nærmere Foranstaltninger under Adfærd efter Loven; hvor hos tillige indstilles om ikke Angjeldende ved Øvrighedens Foranstaltning bør besørges underviist i hans Christendom og Confirmation i hans Daabes pagt. Af Actor og Defensor findes intet forsømt.

Angjeldende, som anhørte denne Dom oplæse, erklærede sig strax dermed fornøyet, og at han icke forlangede den indstævnt til høyere Ret, for at kunne undgaae at hensidde længere i Fængsel, og saasnart muelig udstaar sin Straf. Blev derpaa til Vagten overleveret.

A v W S Koren Torbjørn Nielsen Haugse, Ole Johansen Haugse, Jacob Pedersen Haugse og Ole Anfindsen haugse.

NB Laugrettet fik ingen Betaling.

Februarii Maanedsting

Aar 1814 den 1ste Februarii blev Retten sadt paa sædvanlig Tingstæd Helleland, til afholdelsen af det befalede Maanedsting for Hardanger Fogderie, saavel Lehnets som Lyse Kloster gods. Retten betient af Stædets Sorenskriver tilligemed efterskrevne Eedsvorne

1814: 41

Laugrettes Mænd Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsen Helleland, Lars Thoresen Oppedal og Ole Anfindsen Hougse.

Hvorda! Allerunderdanigst blev publiceret

1. Forordning for Danmark og Norge om den almindelige Fyrafgifts Erlæggelse i rede Sølv dtr: 8 Sept: 1813.
2. Ditto for Danmark og Norge om at de Bestem/m/elser, som \i/ Forord: 7de Sept: 1813 ere givne, om hvad der skal iagttages i henseende Svenske, som opholde sig i Kongerigerne, ogsaa skulle gielde om rusiske preusiske og mechlenborgske Undersaatter d: 26 Octb: 1813.
3. Do: for Danmark og Norge angaaende Skibsfragt Afgiftens Erlæggelse i Sølv dtr: 5 Nob: 1813.
4. Do: angaaende de, ved Igien indførelsen af Sølv mynt som lovmessigt Betalingsmiddel i Hertugdøm/m/erne Slesvig, og Holsten, nødvendige Bestem/m/elser i Henseende til Pengevæsenet og de sam/m/e vedkom/m/ende Forpligtelser dtr: 19 Octb: 1813.
5. Do: for Dan: og Nor: angaaende, hvorledes Pensionen eller andre aarlige Præentioner, som det paaligger Private at udrede, skulle gaae over fra DC: til Rbpenge d: 16 Nob: 1813.
6. Do: angaaende Opgiørelse af Nordlandenes Indbyggers Gield til Kiøbmændene i Bergen, samt den Nordlandske Handels Frigivelse dtr: 20 Octb: 1813.
7. Do: hvorved for een gang en Mobilie skat paabydes i Norge dtr: 25 Octb: 1813.

8. Do: for Norge angaaende nogle nærmere bestem/m/elser i Forord: af 18 Debr: 1764, og 14 April 1769 betræffende Jordeiendom/m/ers deling i Norge dtr: 8 Debr: 1813.
9. Plakat angaaende den udenrigske Portoes Erlæggelse i rede Sølv eller i Sedler beregnet til Sølv efter en Maanedlig Giennemsnitts cours; samt om Betalingen i Sølv af de med Posterne forsendede i det tydske eller i andet med det danske Sprog udkomne Tidender og periodiske Tidsskrifter, ved Post kontorerne i Dan: og Nor: dt: 30 Octb: 1813.
10. Do: angaaende Afgiften af Skibes Kiøb og Salg dtr: 14 Octb: 1813.
11. Do: for Dan: og Nor: om Auctioners Beram/m/else for priis dømte Ladninger, hvor disse skulle bort sælges mod rede Sølv dtr: 19 Octb: 1813.
12. Do: om Betalingen {for} af Gield til den Kongelig Kasse for confiskeret fientlig Eiendom dtr: 26 Octb: 1813.
13. Do: om hvorledes de ved Forord: af 9 Maii 1806 § 17 bestemte Bespiisningspenge skulle erlægges i Rbpenge dtr: 14 Octb: 1813.
14. Do: for Norge at det forbydes de civile Embedsmænd, der ere tillagte Embedsgaarde, at eie eller bruge Landbrug inden 2 Miiles Afstand fra sam/m/e m: v: d: 6 Nob: 1813.
15. Do: om Udreedelsen af de enkelte Embeder paalagte Afgifter til offentlige Indretninger eller Fonds dt: 24 Nob: 1813.
16. Do: om det stemplede Papiirs Stigen uden noget bestemt Maximum for sam/m/e d: 20 Nob: 1813.
17. Do: angaaende nærmere Bestem/m/else for den under 14 Octb: 1813 paabudne Afgift paa visse Varesorter dtr: 5 Nob: 1813
18. Do: om procentviis Afgift for Varer, som inden April Maanedes Udgang næste aar indføres dtr: 5 Nob: 1813.
19. Do: angaaende Underholdnings penge for Gields fanger dtr: 28 Sept: 1813.
20. Do: om Præmie for Indførsel af Korn, og Fødevarer og Brendeviin til Norge dt: 30 Sept: 1813.
21. Do: angaaende Forandring i Forord: af 31 August 1804 dtr: 14 Sept: 1813.
22. Do: om nærmere Bestem/m/elser i henseende til Provenuet af priis dømte Ladninger og Skibe dtr: 29 Sept: 1813.
23. Do: hvorved den Skippere og Mandskab for Indførsel af Kornvarer til Norge tilstaaede Præmie Forhøyes m: v: dt: 9 Octb: 1813.
24. Do: som fastsætter at de i 1809 udprægede Kobber 4 Skillinger maae til videre omløbe for 4 Rbskl: dt: 1 Nob: 1813.
25. Kongl: Bekiendtgjørelse om Auctions Afholdelse over nogle Qvantiteter Kornvarers aarlige Overladelse af de Kongl: Magaziner i Danmark i et vist Tidsrum d: 14 Octb: 1813
26. Stiftsskrivelse af 3 Janv: 1814 angaaende indskierpelse til Embeds mændene ei at bruge K. T. paa deres private Breve til Collegierne {dtr:}

Da ingen meldte dem med videre blev efter foregaaende 3 Udraab mod Aftenen Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Ole Anfindsen Hougse.

Næste Dag den 2den Februarii 1814 blev Tinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Laugrettesmænd.

Nye Sag:

\Dannebrogsmand/ Michel Halsteensen Lofthuus mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Tobias Haldorsen Eidnes at see sig overbeviist og lide Dom til at udleve!! (udlevere) Citanten en Deel Kaabber som denne skal have kjøbt hos Tobias men denne nægter at levere saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Kommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist endelig fremlagde han og Attest fra Stevnevidnerne for Eifjords Sogn at Citanten haver indkaldet Tormod Ommundsen Warberg til at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Tobias \H:/ Eidnes selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre i denne efter Sagvolderens Formenende mod ham høyst ubillig anlagde Sag, da Sagvolderen aldrig haver solgt ham noget Kaaber, men ickun laavet at overlade ham noget Kaaber for 2 rd 3 mrk Marken, uagtet han af egen Slægt var buden 3 rd DC: pr Mark, det han dengang de taledes om Kaaberen fortaalte ham, men aldeles icke lovede ham \uden/ kanske Halve delen af {det} Halv\ten/ af Sagvolderens Anpart, som altsaa blev en Fjerdepart af Sagvolderens Andeel, eller den Part Sagvolderen eiede og Citanten forlangte at faae kjøbt altsammen.

Citanten benægtede Sagvolderens Udsigende, og sagde, at da de samtalede om den paasøgte Kaaber, sagde Sagvolderen Tobias Eidnes at han havde Raadighed over al Kaaberen som han og Tormod Warberg havde \haft/ tilsammen, og kunne sælge den al og derefter sagde Tobias til Citanten at han /: Citanten :/ skulle bekomme halvparten for 2 rd 3 mrk Marken, uagtet han /: Sagvolderen :/ af andre endog sin egen Slægt var bleven buden 3 rd DC: pr Mark, og herpaa leverede Citanten 200 rd DC: som Haandpenge paa den kjøbte Kaaber og haver endog Sagvolderen derefter sagt til Medeieren i Kaaberen nemlig Tormod Warberg, at han Sagvolderen, havde solgt det heele Qvantum Kaaber til Citanten, i det ringeste forstod Tormod det icke annerledes men Citanten haver \icke/ paasøgt eller fordrer nu mere end Halvedeelen af den heele Qvantum, eller omtrent Halvedeelen, thi Sagvolderens Ord da han solgte Kaaberen var just de Ord at Citanten skulde faa Omtrent Halvedeelen Ja omtrent Halvedeelen igientog han Ordene og forhen havde han sagt at al Kaaberen var 34 Bpd, men siden sagde han den at ickun beløb 32 Bpd og nok derefter 22 Bpd og en Kaaberkjedel som han troede omtrent vog 6 Bpd. Handelen skede den 13 September 1813 og de øvrige Penge som ei strax bleve leverede, bleve Sagvolderen og Citanten enige om at skulle leveres paa neste Høsteting men hvad Tid Kaaberen skulle leveres derom var ingen Tid bestemt men Sagvolderen sagde den laae i Bergen for en Deel og der skulde Citanten kunne imodtage den om han ville hvis icke skulde Sagvolderen faa den her hiembragt.

Sagvolderen benægtede alt Citantens her tilførde i et og alt, for saavidt det strider imod eller indeholder mere end af Sagvolderen selv oven tilført, dog tilstaar han strax da han belovede Citanten Fjerdeparten af sin Andeel i Kaaberen, saaledes som oven anført, at han /:

Sagvolderen :/ imodtog 200 rd DC: og siden af sin Søn Tobias 100 rd DC: dem Citanten havde leveret ham, og Sagvolderen imodtog og ansaae som Betaling paa Kaaberen.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Haldor Tobiassen Eidnes \en Søn af Sagvolderen/ sagde sig omtrent 24 Aar og i afvigte Høst at have nydt Alterens Sakramente, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og paamindet om dens Vigtighed og Straf for Meen Eed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge Citanten fremlagde nu hans skriftlige Qvæstioner for Vidnerne, hvilke her indtages saalydende # Vidnet Haldor blev derefter tilspurgt de ham forelagde Spørgsmaale efter foranførte dem han under sin aflagde Eeds Forpligtelse besvarede et efter andet saaledes Til 1ste Spørgsmaal Svarede: Vidnet modtog af Tormod Warberg, som kjøbt af Vidnets Fader \Sagvolderen/ Tobias og paa hans Vegne 29 Bpd og 18 Mker Kaaber, dog under de Vilkaar at da den blev veiet paa en ujusteret Vægt, skulde Vægten nermere eftersees paa en lovlig Vægt desuden leverede Tormod en Pose med Kaaberpenge, som ei blev veiet og som Tormod sagde at skulle beløbe 2 Bpd, og som Tormod ville Vidnet skulle tage med det Vidnet og gjorde dog under de Vilkaar at Tormod om dem nermere skulle komme overens med Vidnets Fader, da Vidnet ingen Ordre havde at modtage dem dette passerede i Eifjord forrige Aars Vinter 1813 hen mod Foraaret En her ustævnt Mand optegnede Vægten paa alt baade Pengene og altsaa for 31 Bpd 18 Mker Til 2de Sp: Svar de 29 Bpd 18 Mker Kaaber imodtog Vidnet ovenmeldte gang eller Tid paa sin Faders Vegne, som kjøbt, men de 2 Bpd Kaaberpenge modtog Vidnet ickun paa sin Faders nermere

1814: 42

Bestemmelse, om han ville beholde dem eller icke for samme Priis som den øvrige Kaaber den Vidnet havde hørt at hans Fader skulle have givet 2 rd DC: pr Marken for Siden efter den Tid men forend Vidnets Fader solgte noget af den til Citanten, hørde Vidnet, af sin Fader at der nermere var bleven afgjort imellem Vidnets Fader og Tormod, at de skulle eie Kaaberen tilsammen Siden efter i sidstleden Høst var Vidnet {var Vidnet} ind i Eifjord og efter sin Fader Sagvolderens Ordre spurgde Tormod hvorledes han vilde med Kaaberen hvortil Tormod svarede: at han troede det bedst at de lod den gjøre til Kjedeler. Til 3de Spørgsmaal Svar: Vidnet hørde af sin \lille/ Broder John fortalte, at denne skulle have hørt hans Fader Sagvolderen love Citanten Halvedeelen af Hælften af Kaaberen med de Ord Kanske Halvedelen af Hælften, noget nær Halvedelen af Hælften dette hørde Vidnet af sin Broder efter sidstleden Høsteting Vidnet har ligeledes hørt af sin Fader at denne skal have lovet Citanten Halvedelen af Hælften, men aldrig mer og dette haver Vidnets Fader Sagt at hans Meening dermed var Halvedelen af det halve af sin Anpart i Kaaberen som var den halve Kaaber altsaa ickun 1/8 Del af al Kaaberen, men Vidnet da den hørde det troede at Meeningen var den at hans Fader havde lovet Citanten ¼ Part af al Kaaberen eller halvedelen af sin eiende Halvpart. Til 4 Sp: Vidnet haver aldrig hørt mere end en og den samme Vægt paa Kaaberen til 5 Sp: Vidnet haver hørt sin Fader nævne om 22 Bpd Kaaber og en Kjedel omtrent 6 Pund til 6 Sp: Sv: ja men icke under den Trudsel, at hvis Citanten icke ville give 3 rd 3 mrk Marken skulle han intet erholde videre forklarede Vidnet, at det var efter Tormods Ordre at Vidnet gjorde Citanten det Tilbud at han skulle faae al Kaaberen, hvis han

ville give 3 rd 3 mrk pr Marken, thi Tormod sagde til Vidnet og sammes Fader: at dette Tilbud skulle de gjøre Citanten Michel for at undgaae Proces, men ville han icke antage samme ville han Tormod lade det komme til Proces og da ansvare Halvedeelen i Processens Omkostninger. Paa nermere Spørsmaal svarede Vidnet: at den gang Tormod herom talte med Vidnets Fader, havde de vel Brændeviin for sig men Tormod var icke beskienket Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtigt afskediget

2det Vidne Tobias Tobiassen Eidnes Broder til 1ste Vidne, sagde sig 18 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt alterens Sakramente, aflagde Lovens [Eed] med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge forklarede underet!! (under ett) til alle ham forelagde Spørgsmaale Vidnet havde icke hørdt hvormeget Kaaber hans Fader havde solgt til Citanten, men hørde en Gang \noget før sidstleden Juul/ hans Fader og Michel derom kom i Ordstrid at Vidnets Fader lovede at Citanten skulle faae 8 Bpd Kaaber til kjøbs hvis derved Proces kunne undgaaes, og siden haver Vidnet hørt af sin Fader at han havde solgt til Michel noget Kaaber med det Løfte at Michel skulle faae Halvten af det halve, saaledes var hans Ord men om det var det halve af sin Halvpart, eller af al Kaaberen derom er Vidnet uvidende Vidnet haver hørt at hans Fader forhen skal have bekommet af Citanten paa Kaaberen 200 rd DC: og siden en Gang havde Vidnet sin Faders Ordre at forlange 200 rd men fik den gang ickun 100 rd DC: men hvor mange Penge Michel skulle betale for Kaaberen, eller hvor mange Bismerpund Kaaber det beløb som Michel skulle bekomme derom er Vidnet uvidende Om hvormeget al Kaaberen beløb haver Vidnet aldrig hørt. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som blev forelæst dets Prov afskediget

3. Lars Samsonsens Fresvig blev paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed og forklarede: paa forskellige ham forelagde mundtlige Spørgsmaale at Vidnet var tilstæde paa sidstleden Høsteting og da hørde Vidnet at Citanten og Sagvolderen talede om deres Kaaber Handel, og at Citanten Michel sagde til Sagvolderen Tobias jeg skulde vel betale Dig nogle Penge hvortil svarede Tobias jeg kan icke tage imod Penge forend jeg veed hvor meget jeg skal have hertil sagde Michel dette er snart at overregne Tobias sagde derpaa der er icke bestemt hvormeget Kaaber du skal have, hverken Halvedeelen eller Fjerdeparten Michel sagde derpaa, ligesaavel, som Du vil fragaae hvor meget Kaaber jeg skal have kan Du og fragaae Prisen, og hvormange Penge Du haver imodtaget hertil svarede Tobias nei slettes icke, Prisen var 2 rd 3 mrk og Selv haver jeg imodtaget 200 rd og min Søn 100 rd DC: og du skal faae mere Kaaber end for disse Penge Derpaa gik Tobias bort, og ville ingen Penge imodtage.

Citanten declarerede at da det indstævnte Vidne Tormod Warberg ligger syg, og altsaa ei kan Møde, saa nødes han at forlange denne Sag udsadt til neste Ting hvilket Retten bevilgede

Citanten betalede Incam: 74 Rbs for 3 Vidner 20 s for Udsættelsen 12 alt til Sorenskriveren til Kongens Kasse 42 s og Justitsfondet 11 s Rbp: S: V: som blev betalt med til Sorenskr: 2 Rbdl 9 s N: V: til Kongen 79 Rbs N: V: og til Justitsf: 21 Rbs N: V:

Sagvolderen betalede Tilvarspenge 20 Rbs S: V: til Sorensk: 8 s til Kongen og 2 s S: V: til Fondet som blev betalt med 37 ½ Rbs N: V: til Sorensk: og 15 Rbs N: V: til Kongen, og 4 Rbs N: V: til Fondet.

Hermed blev for i Aften sluttet, og Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Ommund Lofthuus, Lars Thoresen Oppedal, Sjur Helleland, Ole Anf: Hougse alle med
paaholden Pen.

Næste Dag den 3de Februarii 1814 blev Maanedstinget fortsadt, ved de første Rettes Dag
benævnte Laugrettesmænd. Hvor da blev foretaget

Nye Sag:

Haldor Haldorsen Oppedal fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at
have indkaldet Johannes Michelsen Mansager, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale
Citanten til ham skyldige 134 Rbdl 1 mrk N: V: som resterende Betaling paa et Heste Kjøb
saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Kommissionen som viser at Sagen derfra til
Rettergang er henvist, bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstævnte Johannes Michelsen Mansager selv tilsæde, vedtog lovlig Varsel og tilstod at
han restede paa en hos Citanten kjøbt Hest de paasøgte 134 Rbdl 1 mrk N: V: men han kjøbte
Hesten i Aaret 1812 i Martii Maaned, og var altsaa den gang icke myndig men ickun i sit
24de Aars Alder, og da han icke havde nogen Curator tilstæde, da han kjøbte Hesten, saa troer
og paastaaer han sig frifunden for Søgsmålet og icke at være {at} pligtig at betale Hesten.
Til Beviis om at han icke var myndig den Gang han kjøbte Hesten fremlagde han nu Sogne
Præsten Hr: Hertzbergs Attest om sin Alder som viser at han er fød den 21de Augusti 1788

Citanten declarerede: at da Sagvolderen aldrig haver arvet og {altsaa} heller aldrig
nogensinde er bleven beskicket nogen Curator for af Øvrigheden, han desuden var en boesadt
gift Gaarde bruger og Eier, saa kunne Citanten icke falde paa at efterspørge hans Alder eller
ansee nogen Curator fornøden for at sælge ham en Hest, og paa Grund heraf paastaaer
Citanten Dom efter Indstevningen.

Sagvolderen tilstod Rigtigheden heraf, men troede og paastod sig icke desmindre frikjendt
for det paasøgte Krav.

Efter nogen Samtale bleve begge Parter saaledes forenede: Citanten eftergiver 34 Rbdl 1
mrk af det paasøgte Krav i Betragtning af Sagvolderens Fattigdom, hvorimod Sagvolderen
Johannes Michelsen Mansager forpligter sig til af den paasøgte Sum at betale til Citanten
Haldor Oppedal 100 Rbdl N: V: der betales i 3 Terminer saaledes: at 33 Rbdl 2 mrk N: V:
betales inden dette Aars Sommerting 33 Rbdl 2 mrk N: V: inden neste Aars Sommerting
1815 og de sidste 33 Rbdl 2 mrk inden Sommer Tinget for Kingservigs Skibrede 1816 alt
uden Renters Svarelse indtil Forfalds Tiden, men saafremt icke promte Betaling skeer inden
de foreskrevne Terminer bør Renter 4re ProCto at erlægges fra Forfalds Terminen indtil
Skadesløs Betaling skeer

Da dette Forlig var af Protokollen oplæst for Parterne vedstod de samme rigtig tilført og
begiærede samme ved Rettens Dom stadfæstet hvorover strax blev afsagt saadan

Dom

Forestaaende imellem myndige Mænd indgangne Forlig bør ifølge Norsk Lovs 5 Bogs 1 Kap: 1 Art: at holdes i alle dets Ord og Punkter og Kjendes for Ret: de i Forliget belovede Penge bør inden de foreskrevne Terminer at udredes under Executions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Dommeren imodtog Incam: 74 Rbs S: V: til sig til Kongen 30 Rbs S: V: og til Fondet 7 Rbs S: V: som blev betalt til Sorenskriveren med 1 Rbdl 43 s N: V: til Kongen 57 Rbs N: V: og til Fondet 14 Rbs N: V: Tilsvarende til Sorenskr: 20 Rbs S: V: eller 38 Rbs N: V: til Kongen 8 Rbs S: V: 16 Rbs N: V: til Fondet 2 Rbs S: V: eller 4 Rbs N: V:

Hermed blev for i Aften sluttet, og med Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Ole Anfindsen Haugse Lars Thor: Oppedal Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens
Halland alle med paaholden Pen.

1814: 43

Næste Dag den 4 Febr: continuerede Tinget ved sam/m/e Retspersoner som i gaar

Derefter blev publiceret følgende Almues Breve

No: 1. Skiøde hvorved Jørgen Nilsøn Freim overdrager til Ole Larsøn Reinsnaas 1 ½ Mark Smør med Bygl: og Herl: i Freim No: 17 i Odde for 110 Rbd N: V: dtr: 13 Debr: 1813 tingl: 1 – 2 – 7 s N: V: Kongen 3 mrk 8 ½ s Fondet 11 s af Pante attesten 5 mrk 10 s N: V: Kongen 2 mrk 4 s Fondet 8 s

2. Do: hvorved Ole Larssøn Reinsaas overdrager til Jørgen Nilsøn Freim 1 ½ Mark Smør med Bygl: og Herl: i Reinsaas No: 38 i Odde for lige sum 110 Rbd N: V: d: 13 Debr: 1813 tingl: 1 – 2 – 7 s N: V: Kongen 3 mrk 8 ½ s Fondet 11 s af Pante attesten 5 mrk 10 s Kongen 2 mrk 4 s Fondet 8 s

3. Skiøde fra Helie Ormsøn Øvreland til Sønnen Orm Heliesøn paa 1 Bpd: 22 mrk Smør i Øvreland No: 5 i Røldal for 300 Rbd N: V: og Vilkaar 500 Rbd N: V: dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 3 – 14 s N: V: Kongen 4 mrk Fondet 1 mrk Panteattest 5 mrk 10 s Kongen 2 mrk 7 s Fondet 11 s ½ pCto 4 rb N: V:

4. Skiøde fra Arvingerne i Skiftet efter Gunnel Olsdr: Gryting til Wraal Olsøn paa 12 Marker Sr: med Bygl: og Herl: i Haarre No: 1 i Røldal for 60 Rbd N: V: Vilkaar 350 Rbd N: V: dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 5 mrk 10 s Kongen 2 mrk 5 s Fondet 9 s Panteattest ligeledes ½ pCto 2 – 0 – 5 s

5. Do: fra Kari Iversdr: Lohne, Enke efter Jon Ingebrigtsøn til Ingebrigt Johnsen paa 12 Marker Smør med Bygl: og Herl: i Lohne No: 19 i Røldal for 33 – 2 mrk N: V: Vilkaar 360 – 0 – 0 dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 0 – 3 – 12 s N: V: Kongen 24 s Fondet 6 s Panteattesten som ved de anførte ½ pCto 1 – 5 – 13 s

6. Skiøde fra Lars Thomassøn Instenes til Ole Larsøn paa ½ Løb 3 3/8 Marker Smør 3/16 Huud med Bygl: og Herl: i Instenes No: 11 i Kingservigs Sogn for 50 Rbd dtr: 2 Febr: 1814 tingl: til Sorenskr: 5 mrk 10 s Kongen 2 mrk 4 s Fondet 8 s Ligesaa Attesten ½ pCto {48} \24/ s

7. Skiøde fra Enke og Arvinger i Skiftet efter Peder Halvorsøn Børsem til Halvor Pederssøn paa 1 Løb 9 mrk Smør $\frac{3}{4}$ Hud for 450 Rbd N: V: dtr: 2 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s Kongen 4 – 9 Fondet 9 s Panteattesten som for de øvrige $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 1 – 8 s

8. Do: fra Arvingerne efter Synneve Asbjørnsdtr: Espe til Guri Olsdtr: paa 2 pd: 3 mrk Sr: med Bygl: og Herl: i Mæland No: 24 for 703 rb 2 mrk 10 s dtr: 3 Febr: 1814 tingl: 2 – 4 – 14 s N: V: Kongen 1 rd 13 s Fondet 1 mrk 10 attesten som ved de øvrige $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 3 – 3 s

9. Skifte efter Cicilia Ellingsdatter Herreidsnøstet sluttet 20 Debr: 1813 hvorved et Løehuus med floor er udlagt Søsteren Maritha Ellingsdtr:

10. Ditto efter Dordei Torkildsdtr: Boldstad sluttet 29 Nobr: 1813 hvorved 18 mrk Smør, $\frac{1}{4}$ Huud med Bygl: og Herl: i Boldstad er udlagt Enkemanden Gunder Christiansøn og Børn

11. Ditto efter Lars Torkildsøn Tørvigen sluttet 8 Debr: 1813 hvorved 17 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{1}{8}$ Huud med Bygl: og Herl: i Tørvigen er udlagt Enken Guro Johnsdatter

12. Pantebrev fra Ole Svendsøn Sexe til Hardanger Over formynderie stor 400 Rbd N: V: mod Pant Mid Sexe No: dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s N: V: Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s

13. Do: fra Lars Pedersøn Legreid til Johannes Erdal stor 100 Rbd N: V: mod Pant i Løsøre dtr: 2 Febr: 1814 tingl: 1 – 1 – 1 s Kongen 2 mrk 15 s Fondet 9 s

14. Do: fra Erik Brynnildsøn Rykken til Engel Olsøn Soldal stor 120 Rbd S: V: mod Pant Rykken No: 85 dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 3 – 14 s Kongen 4 mrk Fondet 15 s

15. Ditto fra Ole Toresøn Jøssendal til Christen Olsøn Hovland stor 200 Rbd N: V: mod Pant Jøssendal No: 5 dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 3 – 14 Kongen 4 mrk Fondet 15 s

16. Ditto fra Ole Olsøn Espe til Hardanger Overformynderie stor 500 Rbd N: V: mod Pant nedre Espe No: 12 dtr: 4 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s

17. Vilkaarbrev fra Orm Heliesøn Øvreland til Helie Ormsøn og Ingerie Nilsdatter paa aarlig Vilkaar af Øverland dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s Kongen 4 mrk 10 s Fondet 1 mrk 2 s

18. Ditto fra Wraal Olsøn Haarre til Ole Wraalsøn paa aarlig Vilkaar af Haarre dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s

19. Ditto fra Ingebrigt Johnsen Lohne til Moderen Kari Iversdtr: paa aarligt Levekaar af Lohne dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 1 – 5 – 4 s Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s af Not:at: til Fondet 18 s S: V: 2 mrk 2 s N: V:

20. Testamente {mellem} \hvorved/ Elling Nilsøn øvre Børve har Testamenteret Broderdatteren Agotha Hallesdatter til halve Boe ved hans død dtr: 20 Octb: 1808 tinglæsning 3 mrk 12 s N: V: Kongen 24 s Fondet 6 s

21. Ditto hvorved John Omundsøn øvre Børve {testamenterer} og Sedsilia Iversdtr:

1814: 43b

testamenterer hver sin halve boe den første til Omund Tostensøn og den sidste til Sidsilia {Jarands}\Tronds/datter dtr: 14 Debr: 1814 tingl: 3 mrk 12 s N: V: Kongen 24 s Fondet 6 s

22. Indgaaet Foreening ved Forligelses Commissionen hvorved John Hansøn Westrem har forpligtet sig at give Tollef Wiknes og Kristie Andersdatter $\frac{1}{2}$ Td: Blandkorn, og $\frac{1}{2}$ Tønde Byg aarlig dtr: 4 Januarii 1814 tingl: 3 mrk 12 s Kongen 24 F: 6 s
23. Ditto hvorved Tollef Wiknes og Hustrue Kristie Andersdr: have Fledført sig til Ole og Anfind Opheim dtr: 4 Janv: 1814 tingl: 3 mrk 12 s Kongen 24 s Fondet 6 s
24. Do: hvorved Gunder Møklethun har forbundet sig at give sin Stif moder Levekaar af Møklethun dtr: 15 Maii 1812 tingl: 3 – 12 Kongen 24 s Fondet 6 s
25. Do: angaaende Helie Omundson Buers {til} Odelsret til Eilef Johnson Eittrems Jordebrug dtr: 16 Maii 1811 tingl: 5 mrk 10 s Kongen 2 mrk 4 s Fondet 8 s
26. Skadesløsbrev \eller Afkald/ fra Asbjørn Rasmusøn Ilen til Skifteretten her i Hardanger for de af ham i følge Kongl: bevilling af Fondet ad usus publicos tilbage erholte Anna Larsdatters Arv stor 195 rd 54 s med Renter 202 rd 39 s DC: dtr: 10 Janv; 1814 tingl: 3 mrk 12 s N: V: Kongen 24 s Fondet 6 s
27. Udskiftning mellem Brødrene Ole og Wiching Toresønner Jøssendal forrettet 21 Junii 1813 tingl: 3 mrk 12 s Kongen 24 s Fondet 6 s
28. Afkald fra Haldor Olsøn Espe til Form: Ole Haldorsøn Espe for Arv 1017 rd 77 s dtr: 2 Febr: 1813 tingl: 1 – 5 – 4 s N: V: Kongen 4 mrk 10 s N: V: Fondet 17 s N: V:
29. Ditto fra Helie Tostensøn Skare til Form: Tosten Heliesøn Skare for Arv 227 rd 76 s dtr: 1 Febr: 1814 tingl: 2 – 13 s Kongen 18 $\frac{1}{2}$ s Fondet 3 $\frac{1}{2}$ s
30. Do: fra Mikel Pedersøn Staen til Form: Peder Larsøn Staen for Arv 50 dr 70 s dtr: 2 Febr: 1814
31. Ditto fra Samson Samsonsøn Isberg til Form: Samson Samsonsøn Isberg for Arv 16 r 23 s DC: dtr: 31 Janv: 1814
32. Ditto fra Ole Salmsøn eller Salomonsøn Skare som gift med Maritha Svendsdatter Berge til Form: Jacob Olsøn Laathe for Arv 27 d 10 s DC: dtr: 31 Janv: 1814
33. Ditto fra Knud Arnesøn Hotle som gift med Ragnilde Østensdatter Alsager til Form: Mikel Mikelsøn Lothe for Arv 20 rd 79 s dtr: 1 Feb: 1814
34. Ditto fra Thomas Svendsøn Berge {gift med} til Knud Olsøn Tvedt som forhen Form: for Synneve Svendsdatter Berge for hendes Arv 37 rd 10 s dtr: 31 Janv: 1814
35. Ditto fra Johannes Brigtsøn Rykken som gift med Myndl: Hildegunna Halvorsdatter til Form: Aad Heliesøn Sæberhagen for Arv 91 – 1 s dtr: 16 Octb: 1813
36. Ditto fra Ole Jacobsøn Rogde paa sin døde og dum/m/e Broder Nils Jacobsøns Vegne der har Fledført sig til ham, for hans Arv 27 rd 93 s til Form: Ole Jacobsøn Reisætter dtr: 1 Febr: 1814
37. Ditto fra Maritha Ellingsdatter til Form: Torfind Olsøn Hotle for Arv 16 rb 4 mrk 1 s dtr: 1 Febr: 1814.
38. Do: fra Gyri Ommunds datter til Form: Hans Wasthun for Arv 3 – 5 – 11 dtr: 2 Febr: 1814
39. Skifte efter Peder Halvorsøn Børse sluttet 20 Debr: 1813 hvorved 1 Løb 9 mrk Smør $\frac{3}{4}$ Hud i Wambeim er udlagt Enken Sara Larsdatter og Børn, 2 pd: Sr: 1 Bmrk 1 $\frac{1}{3}$ Løb Salt i Børse er udlagt de sam/m/e og 1 pd: 3 mrk Sr: 1 Hud i Fylkedal er udlagt de sam/m/e.

Da ingen meldte sig med mere blev Maanedstinget hævet

A v W S Koren Omund Lofthuus, Tobias Eidnes, Ole House, Sjur Helleland alle med
iholden Pen.

1814: 44

Laugrettet blev leveret for 4re dage á 12 s S: V: er 48 s S: V: med 5 mrk 10 s N: V: for hver
Mand.

Martii Maanedsting 1814.

Aar 1814, 3de Martii blev Retten sadt paa Helleland, til afholdelsen af det befalede
Maanedsting, saavel for Hardanger Fogderie, som det deri liggende Lysekloster gods. Retten
betient af mig Stædets Sorenskriver Arnoldus v: W: S: Koren, tilligemed følgende forhen
Eedsvorne Laugrettes mænd: Ommund Pedersen Lofthuus, Lars Olsen Helleland, Sjur
Samsønsen Helleland og Michel Endresen Helleland. Tinget skulle været begyndt den 1ste
Martii men formedelst overhænde Storm, mødte ingen endten Laugrette eller Almue førend i
Dag.

Derefter blev allerunderdanigst publiceret følgende Anordninger:

1. Plakat for Danmark og Norge angaaende at Vaccinateurerne uden for Lægestanden maae
lige med lægerne tilstaaes frie Befordring, og et Honorarium for hver af dem vaccineret
Person dtr: 9de Debr: 1813.
2. Do: angaaende Fiskerleiet Arnager paa Bornholm, i Henseende til Prisers opbringelse og
Salg indtil videre skal ansees som Kiøbstæd dtr: 16 Debr: 1813
3. Statholder Bekiendtgjørelse om 3 Milioner \2/ Rbd: \3/ udstædelse af Beviser til en Sum
af lydende paa 50, 25, 15 – 5 og 1 rbd N: V: dtr: 27 Janv: 1814

Nye Tingsvidne Sag:

Lænsmand Christen Johnsen Hougse mødte for Retten paa Gaarden Berge i Strandebarm
den!! (dens?) Opsidderes Vegne, nemlig for Johannes Pedersen, Rasmus Hansen, Hans
Hansen og Arne Haaversen Berges Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest
om, til dette Ting og Sted at have indkaldet Hr: Provst Kahrs og samtlige Opsiddere paa
Gaarden Brue, til at anhøre Vidner om: at Hr: Kahrs skal have sagt at han icke uden Gaarden
Brues Opsidderes Samtykke, haver seet sig berettiget til at forlige den imellem ham og
Citanterne Berge Mænd værende Sag om Beitningen i Strande Dahlen, hvilken Attest blev
oplæst og indtages her saalydende ##

Indstævnte Hr: Provst Kahrs og Brue Mænd mødte icke efter sædvanlig Paaraab, ei heller
nogen paa deres Vegne:

Lænsmanden fremstillede nu til Afhørelse Torgjuls Torgiulsen Yttre Jaastad, boesadt
Gaardemand her i Ullensvangs Sogn, sagde sig 54 Aar gammel og sidstleden Høst at have
nødt Alterens Sakramente aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet
fordølge: blev tilspurgt efter Indstevningen eller forestaaende Stevne Attest, svarede under
sin aflagde Eeds Kraft: Vidnet haver aldrig af Hr: Provst Kahrses Mund hørt nevne det

omspurgte: men Vidnets Svoger nu afdøde Niels Kysnes, som var Forligelses Kommissair for Strandebarns Præstegield, fortalte Vidnet nu sidst afvigte Sommer: at han /: Niels Kysnes /: havde gjort sig sikkert Haab om, at skulle bragt Sagen til Forlig imellem Hr: Provsten og Berge Mænd om Beitet i Dahlen, Men Provsten sagde at han icke kunne forlige Sagen formedelst Brue Mænd /: Gaarden Brues Opsiddere /: thi det var ligesom han vilde tage fra Brue Mænd og henlægge til Berge Mænd saa faldt hans Provstens Ord, sagde Vidnets Svoger, og dette hindrede ham i at kunne bringe Sagen til Forliig En anden Gang i afvigte Sommer talede Vidnet med en anden endnu levende her ustevnt Mand af Gaarden Skogesel, som sagde sig at eie nogle \Slotte/ Teiger i omhandlede Strande Dahl og han sagde paa Vidnets Tilspørgende: om han icke havde Deel med Provsten mod Berge Mænd om Beitet i Strande Dahlen, at han syntes at Provsten var ligt til at udføre Sag mod Berge Mænd, siden han havde Gavn af Beitningen /: Græsningen /: men havde Provsten icke begyndt Sagen, da havde han tilligemed Bruemændene anlagt Sag derom mod Berge Mænd. Vidnet blev forelæst dets her afgivne Prov, som det vedstod rigtigt tilført og at det intet videre i henseende det omspurgte vidste at forklare, og da Lænsmanden ei heller havde videre at tilspørge Vidnet, blev det afskediget

Lænsmanden begiærede sig det her passerede i Tingsvidne Form beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Lænsmanden betalede Incam: \til Sorenskr:/ 74 Rbs \S: V:/ til Kongens Kasse 30 Rbs S: V: til Fondet 7 Rbs S: V: som ifølge Cours af 375 ProCto blev betalt til Sorenskriveren med 1 Rbd 43 s N: V: til Kongen 57 s N: V: og til Fondet 14 Rbs N: V:

Nye Tingsvidne om en Fjeldstrækning Ullevad Volden kaldet Knud Knudsen Sem, mødte for Osmund Svendsen Yttre Hagen, og paa dennes Vegne meldte at ermeldte Osmund haver udseet sig et Sted \1/ i \4/ den \5/ øde \6/ Fjeldstrækning \7/, Ullevadvolden kaldet \3/, som \8/ er Kongens Alminding, imellem Røldal og Øvre Tellemarken hvor han ønsker at kunne oprykke sig et lidet Plads til Beboelse, hvilket og kunde blive nyttigt for Reisende, som endog i haardt Veir der paa det øde Fjeld have sadt Livet til, og haver han til Beviis om at det er hans Majestæts Alminding, og for at ingen skal have noget at Klage, om dette Sted efter Ansøgning forundes ham til Beboelse, ladet fra Kirkebackerne i Røldals og Kingservigs Skibreder, som nærmest tilgrænd-

1814: 44b

sende ladet indkalde Enhver, til dette Ting og Sted, som maatte formeene sig, at have nogen Ret eller Eiendom til bemeldte Sted, hvilken Indkaldelse, med dens af Lensmændene paategnede Forkyndelses Paategninger nu inden Retten blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab meldte ingen dem at have nogen Ret eller Eiendom til omspurgte Sted Ullevadvolden og omliggende Strekningen, men Laugrettet og tilstædeværende Almue erklærede at de troede det ville blive sand nyttigt, og til Redning for mange Reisende, som nu staae(?) Fare og tildeels have omkom/m/et i haardt Veir paa bemeldte Fjeldstrækning, hvis Osmund Svendsen Yttre Hagen efter sin agtende Ansøgning fik Tilladelse at beboe dette Sted, og saa sig i Stand til at udføre sit Forsæt, og der finde Næring

Da ingen havde videre at tilføre blev hermed sluttet og Comparenten begierede sig det her passerede i Tingsvidne Form beskreven meddeelt.

Comparenten betalede nu Incam: til Sorenskriveren 74 Rbs S: V: med 1 Rbd 43 s N: V: til Kongens Kasse 30 Rbs S: V: med 57 s N: V: til Justits Fondet 7 Rbs S: V: med 14 s N: V: alt ifølge Cours af 375 ProCto.

Da ingen meldte dem med videre blev hermed for i Aften sluttet. A v W S Koren
Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus, Michel Endresen Helleland, Sjur
Samsonsens Helleland alle med paaholden Pen

Neste Dag den 4de Martii 1814 blev Tinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Laugrettes
Mænd hvor da blev foretaget

Nye Tingsvidne Sag

Lænsmand Ole Svendsen Sexe og Ommund Sjursen Sexe paa den ene Side og Tosten
Ommundsen Sexes Søn Ommund Tostensen paa sin Faders Vegne paa den anden Side mødte
for Retten og fremlagde et af dem inden Forligelses Commissionen den 20de November 1813
indgaaet Forlig der blev oplæst og indtages her saalydende #

Ifølge dette Forlig fremstillede de nu, følgende godvillig mødende Vidner: Hans Nielsen
Rogde, Henrich Henrichsen Sandven og Maritha Arnesdatter Kragevig, hvilke alle bleve
paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for MeenEed, og derefter med opragte Fingre og
Saligheds Eed eenstemmigen forsikrede: at de paa Aastædet Gaarden Sexe ville og kunde
anvise hvor den Skovteig Qvelvet ligger og efter bedste Skjøn hvorvidt den gaaer, og at der
ikke er mere end et Sted i Sexe Mark, som kaldes Qvelvet, saavidt dem bekjendt.

Det her passerede begiærede Parterne beskreven meddeelt i Tingsvidne Form.

Sorenskriveren imodtog Incam: 74 Rbs S: V: med 1 Rbd 43 s N: V: til Kongens Kasse 30
rbs S: V: med 57 s N: V: og til Justitsfondet 7 Rbs S: V: med 14 s N: V: alt ifølge Cours af
375 ProCto.

Gammel Sag: Michel Halsteensen Lofthuus mod Tobias Haldorsen Eidnes, fra Fol: 41.
Citanten fremlagde nu hans Continuations og dito Vidne Stevnings Attester fra vedkommende
Stevnevidner for Ullensvang og Eidfiord Sogner hvilke begge bleve oplæste og indtages her
saalydende #

Sagvolderen Tobias Eidnes Selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad
Citanten videre havde at iretteføre

Citanten fremstillede som

4de Vidne Haldor Haldorsen Oppedal aflagde Lovens Eed og forklarede: at i nu afvigte
Efterhøst omtrent 3 Uger for sidstleden Juul var Tormod Ommundsen Warberg i Vidnets
Huus og da fortalte Tormod til Vidnet: at Sagvolderen i denne Sag Tobias Haldorsen Eidnes
først havde fortalt eller sagt til Tormod, at han /: Tobias /: havde solgt al Kaaberen til Michel
Halsteensen Lofthuus som de havde sammen, saa at Tormod intet kunne bekomme af
Kaaberen, hertil fortalte han at have svaret: at dette var galt thi han Tormod havde solgt sin
Part til en paa Maachestad, men det første Kjøb faaer at staae Vidnet sagde da til Tormod, du

var taalmodig den Gang hertil svarede Tormod, ja jeg havde givet Tobias Fuldmagt til at sælge min Andeel, der for kunde jeg ikke sige noget om det men noget efter kom Tobias Eidnes til Tormod og sagde: til Tormod, at han skulle afdølg en Deel af Vægten paa Kaaberen, saa skulle Tormod være Halv Eier med i alt hvad som er tilbage Tobias sagde at have solgt Kaaberen for 2 rd 3 mrk DC: pr: Marken, og Tormod skulle paa Maachestad haft 3 rd 3 mrk DC: pr: Mark. Sagvolderen foreviste en liden Seddel paa Kaaberens Vægt, med forespørgende til Citanten om ikke Tormod haver foreviist ham ermeldte Seddel paa al Kaaberens Vægt Citanten svarede hertil at Tormod Om: Warberg haver foreviist ham en Seddel som han sagde var Vægten paa Kaaberen og ligesom denne var paategnet 31 Bpd 18 Mcker oppe, og nede 31 Bpd 15 Mcker men om det er samme Seddel som her nu forevises, kan Citanten ei vide men en saadan Seddel med saadan paategning haver Tormod 2 Gange Viist Citanten første Gang, sagde Tormod at Seddelen var Optegnelse paa Kaaberens Vægt, men der var nogle Kaaberpenge aparte, og naar disse kom til, var der sikkert 34 Bpd dette skede 3 Uger for Juul i foranførte 4de Vidne Haldor Oppedals Huus omtrent 3 Uger for

1814: 45

sidstleden Juul men anden Gang, for omtrent 4 Uger siden foreviste Tormod Citanten ligeledes en Seddel paa samme Vægt 31 Bpd 18 M: oppe paa Seddelen og 31 Bpd 15 Mcker nede paa Seddelen og da sagde Tormod først at Kaaberpengene vare a parte ermeldte Vægt, men en Stund efter sagde han, at Kaaberpengene vare indberregnede i samme Sum eller Vægt. Vidnet Haldor under sin aflagde Eeds Kraft forklarede: at han var tilstæde den Gang Tormod foreviste Citanten ommeldte Seddel, og hørde da Vidnet, at Tormod sagde: at foruden Vægten som var anført paa Seddelen, var der en Deel Kaaberpenge men han meldte ikke hvor mange det var, men sagde aleene at de vare aparte, og kom til den paa Seddelen anførte Vægt Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som blev forelæst dets Prov vedstod samme rigtigt tilført afskediget

Sagvolderen begiærede anført: at han haver dette førte Vidne mistænkt, at det haver eller skal have haft Løfte paa at erholde hos Citanten en Deel af den her omtvistede Kaaber, eller af den forventende Fortieneste, hvorfor Sagvolderen paastaaer, at hans Vidnesbyrd ei bør paaagtes, da desuden hans Vidnesbyrd angaar Ord af 3de Mund.

Citanten erklærede at han baade forhen for Forligelses Commissionen, som ogsaa nu tilbyder Sagvolderen med Eed at stadfæste: at han ickun haver solgt en Ottendepart af al Kaaberen til Citanten, samt at der ikke var bestemt imellem Dem at Citanten skulle til Sagvolderen betale omtrent 700 rd DC: paa Kaaberen inden sidstleden Høsteting paa Utne

Sagvolderen svarede hertil, at han ligeledes haver tilbuden at imodtage Citantens Eed herom, men da svarede Citanten at have Vidner nok hvorfor han nu henholder sig Sagens Afgiørelse ved Rettergang og endelig Dom

Citanten erklærede: at formedelst den nu i 5 Dage vedvarende Storm, er det umueligt at de fra Eifjord indstævnte Vidner kan møde her for Retten, hvorfor han nødsages at forlange Sagen udsadt til neste Ting, hvilket Retten bevilgede

Citanten betalede til Sorenskr: Incam: 74 Rbs S: V: med 1 rbd 43 s N: V: til Kongens Kasse 30 Rbs S: V: med 57 s N: V: til Justitsfondet 7 Rbs S: V: med 14 s N: V: alt ifølge Cours af 375 ProCto samt for Udsættelsen til Sorenskr: 6 Rbs S: V: med 12 s N: V: til

Kongens Kasse 2 ½ Rbs S: V: med 5 s N: V: til Justits Kassen ½ Rbs S: V: med 1 Rbs N: V: Sagvolderen betale Tilksvarspenge til Sorenskr: 20 Rbs S: V: med 38 s N: V: til Kongen 8 Rbs S: V: med 16 s N: V: til Fondet 2 Rbs S: V: med 4 s N: V:

Nye Sag:

Johannes Sjursen Tvedt mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Niels Michelsen Instenes at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 107 rd 3 mrk DC: eller 17 Rbd 5 mrk 8 s N: V:, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen derfra til Rettergang er bleven henvist bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Citanten anmerkede i Anledning Forligelses Commissionens Attest at den lyder paa dobbelt saa stor Sum, som her er paasøgt, men da en anden her ustævnt Mand haver foreenet sig med Citanten om den halve Sum; saa haver han her kun paasøgt den øvrige Halvedeel

Efter Paaraab mødte icke Sagvolderen, ei heller {icke} nogen paa hans Vegne

Citanten fremstillede nu som første Vidne Lars Østensen Urheim blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed forklarede: at i sidstleden September Maaned hørde Vidnet at Citanten Johannes Sjursen Tvedt krævede Niels Michelsen Instenes 215 rd DC: og hørde Vidnet at Niels tilstod at skyldte dem, men nægtede da at betale dem strax videre veed Vidnet icke at forklare afskediget

Citanten erklærede: at da Stormveir haver hindret saavel Vederparten som det andet indstævnte Vidne fra at kunne Møde, saa nødes han at forlange denne Sag udsadt til førstkommende Sommerting det Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam: til Sorenskr: 74 Rbs S: V: med 1 Rbs 43 s N: V: til Kongens Kasse 30 Rbs S: V: med 57 s N: V: til Justitsfondet 7 Rbs S: V: med 14 s N: V: for et Vidne at afhøre til Sorenskr: 8 s S: V: med 16 s N: V: til Kong: 3 s S: V: med 6 s N: V: til Fondet 1 s S: V: med 2 s N: V: for Udsættelsen til Sorenskr: 6 s S: V: med 12 s N: V: til Kongen 2 ½ s S: V: med 5 s N: V: og Fondet ½ s S: V: med 1 s N: V:

Hermed blev sluttet, og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 5 continuerede Maanedstinget ved de sam/m/e som i gaar

Hvorda! Til Publikation leveredes

1. Skiøde fra Svend Olsøn Berge til Gullig Svendsøn paa 1/8 Part i Røldals Kirke med med!! tilhørende 9 mrk Smørs Landskyld i Berge No: 7 for 375 rb N: V: og Vilkaar til værd 510 Rbd dtr: 28 Janv: 1814. Tingl: 1 – 5 – 4 s N: V: Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s Panteattesten 5 mrk 10 s N: V: Kongen 2 mrk 5 s Fondet 9 s ½ pCto 4 – 2 mrk – 9 s.

2. Bygselbrev fra Provst Ridder Hertzberg, til Peder Asbjørnsøn paa 1 pd: 9 mrk Smør i Aakre dtr: 21 Janv: 1814. Tingl: 32 s S: V: er 3 – 12 s N: V: Kongen 13 s er 1 mrk 9 s Fondet 3 s er 6 s ½ pCto 4 mrk 2 s S: V: er 1 – 1 – 12 s N: V: af Reversen Tingl: 3 – 12 s Fondet 6 s Kongen 1 mrk 9 s.

3. Fæsteseddel fra Nils Heliesøn Hamre til Knud Knudsøn Sem paa en Slotte dtr: 14 Nob: 1813 tingl: 1 mrk 14 s N: V: Kongen 13 s Fondet 3 s Ligesaa af Reversen.
4. Do: fra Jacob Olsson Tufte til Ole Olsson Laagen paa et Plads kaldet Enerhoug

1814: 45b

dtr: 11 April 1809 tingl: 1 mrk 14 s N: V: Kongen 13 s Fondet 3 s Ligesaa af Reversen.

5. Com/missions Forlig om mindelig Udskiftning mellem Rogde og Aga dt: 8 Junii 1810 Tingl: 3 – 4 – 8 s N: V: Fondet allene 2 mrk 14 s.

6. Testamente mellem Omund Torbjørnsøn Opheim og Kone Margarethe Sjursdtr: dtr: 16 Febr: 1814. Tingl: 3 – 12 s N: V: Kongen 1 mrk 9 s Fondet 6 s.

7. Vilkaarbrev fra Gullig Svendsøn Berge til Forældrene Svend Olsson og Jorand Knudsdtr: dtr: 28 Janv: 1814 tingl: 2 – 4 – 14 s N: V: Kongen 1 – 0 – 14 s Fondet 1 – 10 s.

8. Do: fra Ole Heliesøn Hovland til Helie Olsson og Kari Nilsdtr: paa levekaar af Hovland dtr: 3 Martii 1814 Tingl: 1 – 5 – 4 s N: V: Kongen 4 mrk 10 s F: 18 s.

9. Do: fra Jørgen Larsøn Helleland til Forældrene Lars Arnesøn og Ingegier Jørgensdtr: paa aarlig Vilkaar af Helleland dtr: 4 Martii 1814. Tingl: 1 – 5 – 4 s N: V: Kongen 4 mrk 10 s Fondet 18 s.

10. Omskreven Obl: fra Johannes Nilsøn Jondalsøren til Knud Knudsøn Neernes med flere stor 96 rd mod Pant Huser paa Houges grund dtr: 19 Octb: 1793 tingl: s: D: omskr: 4 Feb: 1814 til 96 Rbd S: V:

11. Afl: Obl: fra John Larsøn Eidnes til Myndl: Guro og Christie Larsdtr: stor 71 rd 31 s mod Pant Eidnes No: 2 dtr: 10 Junii 1801 tingl: s: D: omskr: til 71 Rbd 31 s ved Paategning af 9 April 1813 deraf afl: 35 – 4 mrk efter Qvit: af 3 Martii 1814 afl: 2 mrk 14 s N: V: Kongen 19 s F: 5 s

12. Afkald fra Torbjørn Johannesøn til Form: Johannes Haldorsøn Mouge for Arv 90 d 36 s dtr: 25 Febr: 1814.

13. Do: fra do: til do: for Arv 56 – 58 s dtr: 21 Feb: 1814.

14. Do: fra Ingebor Magnusdtr: til Form: Magnus Larsøn Oppedal for Arv 14 – 3 – 6 s dtr: 29 Octb: 1813

15. Do: fra Magnus Magnussøn Sandve den yngre til Form: Magnus Sexe for Arv 29 d 13 s dtr: 3 Martii 1814

16. Do: fra Maritha Ellingsdtr: til Overformynderiet for Arv 75 d 2 mrk 15 s dtr: 25 Febr: 1814

17. Do: fra David Anvesøn Tvedt til Form: Lars Andersøn Windal for Arv 69 – 22 s dtr: 6 Deb: 1813

18. Do: fra en del arvinger efter Ingebor Rønnestrand for Arv i alt 115 – 3 – 11 s dtr: 28 Nob: 1812

Da ingen efter Udraab havde mere ved Retten at afgjøre blev Tinget hævet

Laugrettet blev leveret for disse 3 Dage 36 s S: V: for hver er 4 mrk 5 s: N: V:

A v W S Koren

Lars Helleland, Mikel Helleland, Sjur Helleland, Omund Lofthuus alle med iholden Pen.

Præliminair Forhør!

Aar 1814 den 7de Martii blev Extraret sat paa Tingstædet Helleland af mig Sorenskriver Koren i Overvær af 2de Vidner Lars Olson Helleland og Omund Pedersøn Lofthuus, for Hvorda! mødte for Retten Lehnsmænd Christen Johnson Hougse og meldte at han efter forlangende af en Mand heri Distriktet ved Navn Østen Ellingsøn Aasvig havde paa Her: Fogdens Vegne Arresteret en Person \der er Landvæhrns Soldat/ ved Navn Johannes Johnson Berge for begaaet Tyverie, og meddelagte Knud Knudsøn Berge

Fremstod frastiaalne Østen Ellingsøn Aasviig, som forklarede: at for omtrent 4 Uger siden savnede han en Del ham frastiaalne Sager nemlig en del \Stang/ Jern, 1 Smidestæd, 1 Haandstæd, 76 Liaaer, og noget andet smaat alt af Værd 50 Rbd N: V: hvilke alle samtlige Sager Comparenten erklærede at have bekom/m/et tilbage, saa at han {intet} \ingen Erstatning/ derfor har at fordre da han savnede bemeldte Ting formaaede han de Mænd Samson Larsøn Qvandal, Knud Østensøn Børvenøstet, og Jacob Amundsøn Aasvig at følge sig til et Stæd kaldet Berge hvor nu paagrebne Johannes Jonsøn og \Knud Knudsøn/ opholder sig for der i {hans} \deres/ fraværelse at undersøge efter de frastiaalne Koster. Ved Eftersyn befantes i \den/ Paagrebne Johannes Johnsons \og Knud Knudsøns/ Kister og andre Hiemsler en

1814: 46

Deel af de bortstiaalne Sager ved deres hjemkomst fra Bergen lod Comparenten dem derfor arrestere, hvorefter {han} \de/ tilstod Tyveriet og har tilbageleveret alt det stiaalne som er bleven Comparenten tilsendt fra Lehnsmænd Christen Johnson Hougse.

Derefter fremstod Arresterede Johannes Jonsøn Berge \frie for Baand og Tvang/ sagde sig 34 Aar gam/m/el, Landvæhrns Soldat, ved Nordre Hardangerske Compagnie en Søn af John Johan/n/esøn Berge boesadt her i Kingservigs Præstegield paa et Plads \kaldet/ Berge, og dennes ægte Hustrue Sigrid Isaksdatter, forblev hjem/m/e hos dem fra hans Fødsel til efter hans Confirmation har siden Tient hos en del Bønder her i Destructet, indtil han i sit 23de Aar blev commanderet som Soldat til Bergen derefter har han elles boet(?) hjem/m/e i Bøygden og elles været udcommanderet som Soldat, og staar nu som Landvæhrns Soldat i blant Bergens Byes garnison, og er kun her hjem permiteret paa en kort Tiid Paa Tilspørgende tilstod angieldende, at han forhen en gang har været Tiltalt for Tyverie for omtrent 10 Aar siden, og udstaaet sin Straf efter den Melitaire Dom ved at løbe Spidsrødder videre tilstod han at for omtrent 4 Uger siden blev han og hans Svoger Knud Knudsøn som opholde dem i Huus sam/m/en paa Stedet Berge enige om at Reise {s} ind til Aasvig, og der af Klageren Østen Aasvigs Smidiehuus at stæle hvad de der forefant, de reisede da ind begge og ved at tage en Trærude ud lukkede de Vinduet op og gik ind og tog de af Klageren anførte Sager, dem han siden i uskad Stand haver erholdet tilbage Medens Angieldende tilligemed bemeldte hans Svoger var paa en kort Reise til Bergen som de foretog straxt efter det begangne Tyverie bleve de opdagede ved det at den Frastiaalne Østen havde ladet gennemsee Angieldendes Kiste, og derfor ved sin tilbagekomst tilstod han alt og tilbageleverte samme

Blev nu fremkaldet Knud Knudsøn Berge \fri for Baand og Tvang/ Svoger til næst forestaaende Arrestant sagde sig 26 Aar gl: fød her i Kingservigs Præstegield af ægte Forældre Knud Isakssøn Maage og Hustrue Anna Nilsdtr: \hvilke nu ere døde/ hos dem forblev han hiem/m/e til han var 15 Aar, hvorefter han har tient hos adskillige i 4 Aar og blev i midlertid Confirmeret i sin Daabspagt fra sit 17 aar har han Arbeidet som Bygnings og Bordarbeids mand heri Bøygden og indtraadde i Ægteskab for noget over 1 aar siden med Søster til foranførte Arrestant Johannes Berge, og har siden den Tid opholdt sig i et Hus med ham paa Berge declarerede: at han forhen aldrig har begaaet nogen Forbydelse førend nu han var saa ulykkelig at begaae forbemeldte Tyverie hvilket han nu med Hierte-Bedrøvelse og Sorg maae tilstaae, da han derved har gjort baade sig og Hustrue ulykkelig som er høyst frugtsommelig til sin første Barselseng, men da dette er hans første Forbydelse og den frastiaalne har erholdet alt sit tilbage saa haaber han Medlidenhed og en mild Dom paa grund af sin aabenhiertige Tilstaaelse og faste Forsæt aldrig mere at begaae saadan Misgierning

Førstmeldte Arrestant Johannes Johnsen Berge blev nu atter fremkaldet og tilligemed Knud Knudsøn declarerede: at de intet havde imod den af Frastiaalne paa Kosterne sadte Værd, dem han desuden i uskad Stand har tilbage erholdt,

Fremstod nu som 1 – 2 og 3 Vidne Samson Larssøn Qvandal Knud Østensøn Børvenøstet og Jacob Amundsøn Aasvig sagde sig den første 29 aar gam/m/el, Skoleholder her i Kingservigs Præstegield boesat paa Hougse, den 2. 67 Aar gam/m/el Husmand under gaarden Børve den 3de 51 aar gam/m/el Husmand {under Børve} sam/m/esteds alle 3 have i afvigte Høst nyt Alterens Sacramente forklarede alle enstemmig: at for omtrent 4 Uger siden fulgte de efter forlangende af Klageren Østen Ellingsøn Aasvigen med ham til Stedet Berge, for efter hans forlangende at efterforske om de ham frastiaalne Sager i her Anklagede Tyvsarrestanteres Boepæl og Hiemsel, og forefant de da adskillige Smaaeting af de Ting som Østen klagede at være ham frakomne forsynede med de Kiendetegn og mærker som af ham vare for dem opgivne dette er alt hvad de veed og kan oplyse

4 og 5 Vidner fremstod Johannes Christensøn Hougse og Isak Olsøn Hougse den første i 19 aars alder og den anden i 20 aars alder sagde sig begge i Høst at have nødt Alterens Sacramente: forklarede enstemmig: at i deres Overvær tilstod her Arresterede tvende Angiældende Johannes Jonsøn Berge og Knud Knudsøn Berge alles frie for Baand og Tvang at de havde begaaet det af Østen Aasvig paaklagede Tyverie, og den ene af dem ved Navn Knud Knudsøn udleverede til Vidnerne

1814: 46b

paa sin og Kammerat Johannes's Vegne alle de \øvrige/ stiaalne Koster som Østen straxt ved Undersøgelsen ikke havde faaet hvilket alt skeede for henved 14 Dage siden

Alle samtlige her afhørte Vidner declarerede: at da de Boe adspredt og de fleste af dem foretog ofte lange Reiser hvorved de længe ere fraværende, der kunde gjøre deres tilstedeværen og Møde vanskeligt en anden gang, og meget vidtløftig gjøre Sagen, saa begjærede de at de nu alle med Lovens Eed maatte Stadfæste deres her afgivne forklaringer for at undgaae flere Indkaldelser

Samtlige Vidner Samson Larssøn Qvandal, Knud Østensøn Børvenøstet {Isak} Jacob {Øs} Amundsøn Aasvig Johannes Christensøn Hougse og Isak Olsøn Hougse bleve nu paamindede

om Eedens Vigtighed og Straffen for Meneed aflagde derpaa Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed bleve derefter forelæste deres forhen afgivne Prov som de alle vedstode rigtig tilført og da de intet mere vidste at oplyse blev de afskedigede

Fremstod nu frastiaalne Østen Ellingsøn Aasvig som med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede: at de her omhandlede ham frastiaalne Koster frakom ham og blev ham frastiaalne imod hans Vilie og Vidende

Da ingen havde mere at tilføre blev dette Forhør hermed sluttet for som Tingsvidne snarest mulig at blive Amtet tilstillet Arrestanterne bleve til Vagten og Lehnsmanden i forvaring overleveret

A v W S Koren

Lars Helleland Omund Lofthuus med iholden Pen

Extra-Ret!

Aar 1814 den 25 April blev Extraret sat paa Tingstædet Eide grund i Hardanger for at behandle en Justids-Sag, anlagt mod Tyvs arrestanten Knud Knudsøn Berge for begaaet Tyverie Retten bestyret af C: S: Nannestad i Her: Sorenskriver Korens Fravær i overvær af de 4 Eedsvorne Laugrettes mænd Anders Josephsøn Lille Graven Gudmund Larsøn Rønnestrand, Omund Pedersøn Lofthuus, og Ole Anfindsøn Hougse

Hvorda! mødte paa Actor Hr: Foged Budtz's Vegne som Fuldmægtig Rikold Kongsthun, og fremstillede Angiældende Knud Knudsøn Berge frie for Baand og Tvang Saa mødte og den Tiltaltes Defensor Lehnsmand Christen Johnsen Hougse

Actor producerede skriftlig Stevning af 19 f: M: i lovlig forkyndt Stand No: 2 Amtets Actions ordre [af] 14 f: M: 3. Et under 7 f: M: i denne Sag optaget og beediget Forhør 4. Sognepræsten Provst Hertzbergs Attest af forrige Maaned angaaende Tiltaltes Witta m: v: samt den bestiaalnes For....s(?) s.fa.ning(?) (Formues forfatning?) hvilke Documenter bleve oplæste hvoraf No: 3 findes denne Act vedhæftet No: 1 – 2 og 4 inddrages saalydende ### Angiældende for hvem bemeldte Forhør blev oplæst og betydet vedkiente sig sam/m/e som ham vedkom/m/ende at af det deri anførte var ham vedkom/m/ende Actor fremlagde dernæst skriftlig Indlæg hvorefter han Submitterede Sagen Dom hvilket blev oplæst saal: #

Defensor Lehnsmand House maatte paa grund af Angiældendes beviste fattigdom samt hans forhen udviste skikkelige Vandel da det er hans første Forbrydelse paastaae og indstille, om i Tilfelde Angiældende ei kunde blive Friefunden for Straff han da maatte ipligtes den mildeste, hvilket han ansaa tilstrækkelig nok til hans Revselse og Forbædring hvorefter han indlod Sagen til Doms \med yderligere Paastand at vorde tilkient et passende Sallarium og Diæt/

Actor henholt sig til sit forrige, og da saaledes ingen havde videre at tilstaae Eragtes Sagen: optages til Doms

Derefter straxt af Dom/m/eren i Sagen afsagt saadan

Dom.

I følge Amtets ordre af 14 f: M: er Arrestanten Knud Knudsøn Berge

under denne Sag Justidsialitter tiltalt for i forening Landværns Soldat Johannes Johnsonsøen Berge at have gjort Indbrud og begaaet Tyverie hos Østen Ellingsøn Aasvig i Ullensvangs Sogn i Hardanger, ved det fremlagde Tingsvidne er Angiældende fuldkom/m/en overbevist om saavel ved egen Tilstaaelse som Vidnernes Forklaring i sidstleden Febr: Maaned at have i Forening med Landværns Soldat Johannes Johnsonsøen Berge opbrudt Østen Ellingsøn Aasvigs Smedehuus, og der bortstiaalet en del Stangiern med mere alt taxeret 50 Rbd N: V: Ved den fremlagde Præsteattest \er/ ligeledes godtgjort at Angiældende er ved Lav alder da han har fyldt sit 26 Aar samt at han er fattig og tilforn har opført sig ulastelig, samt ei tilforn været Straffet eller Mistænkt for nogen slags Forbrydelse ifølge heraf maae altsaa Angiældende Knud Knudsøn Berge som første gang har begaaet Tyverie blive at ansee efter Forord: 20 Feb: 1789 den 1 § Men paa grund af {hans} \de/ under Sagen oplyste omstændigheder, med hensyn til hans foregaaende liv og levnet, og da han ikke paa egen Hand, men sandsynligen forført af en forhen Straffet Forbryder har begaaet det paaankede Tyverie, kan han ikke efter bemeldte Forordning blive at ipligte den høyeste men hellere om ei den mildeste, saa dog den mildere Straff hvorimod han efter Anordningerne bliver at ipligte alle af Actionen lovlig flydende omkostninger, men ingen Skades erstatning saasom sam/m/e af den bestialne under Forhøret er frafaldt det anmærkes, og bevidnes herhos at af Actor og Defensor intet under Sagens førelse er bleven forsømt hvorfor de kunde drages til Ansvar samt at de ei have haft private(?) Sager til udførelse for Retten medens de have udført denne Sag Thi Kiendes for Ret: Tiltalte Knud Knudsøn Berge bør for det af ham i forening med Landværns Soldat Johannes Johnsonsøen Berge hos Østen Ellingsøn Aasvig begaaede Tyverie hen sættes til Arbeide i Bergens Tugthuus i 3 siger Tre Maaneder, samt betale alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger, hvorunder billiges til Actor hr: Foged Budtz i Diæt 1 rbd 40 s S: V: Defensor Lehnsmand Hougse i Diæt og Sallarium 5 rbd S: V: alt efter enhvers lovlig indgivne og af Amtet approberede Beregninger alt idømte efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og øvrighedens nærmere foranstaltning under Adfærd efter Loven. Arrestanten Knud Knudsøn Berge var nærværende og \an/hørte denne Dom oplæse, samt erklærede sig i et og alt fornøyet med samme saa at han ikke vil have den indanket for høyere Ret hvormed denne Sag blev sluttet og skal Dommen snarest mulig blive øvrigheden tilstillet, hvorefter den Angiældende blev Lehnsmanden til Forvaring overleveret. C: Nannestad Anders Lille Graven, Gudmund Rønnestrand, Omund Lofthuus og Ole Hougse med iholden Pen

Sommer-Tingene 1814.

Aar 1814, den 16 Maii blev Retten sadt paa Wigør Præstegaard til afholdelsen af Jondals Skibredes Som/m/er Sage og Skatteting Retten betient i Her: Sorenskriver Korens Fravær af Constitueret Sorenskriver Nannestad tilligemed 4re følgende Laugrettesmænd Niels Iversen Bakke, Brynild Johnsen Wig, Lars Samsonsens Haugen og Amund Iversen Tvedt {saa var} hvilken eene siste aflagde den befalede Eed og betalede 5 mrk 10 s: S: V: Med 10 rd 3 mrk 5 s: DC: Ved Retten var tilstede Distriktes Foged her: Budtz, Skibredets Lehnsmand Tosten Halderager og den Tingsøgende Almue

hvorpaa først allerunderdanigst blev publiceret:

1. Plakat angaaende Kaperfarten dtr: 27 August 1813.
2. Ditto hvorledes Beløbet af Sølv Verdie ved Skatters Oppebørsel skal beregnes og erlægges 28 Aug: 1813
3. Ditto hvorefter Lodserne ere berettiget til at oppebære Lods betalinger i Rbp: S: V: 30 Aug: 1813
4. Kongelig Bekiendtgjørelse om Besiddere af faste Eiendom/m/e i Danmark og Norge som opholde sig i Udlandet dtr: 4 Sept: 1813
5. Forordning om hvad som bør iagttages Henseende Svenske
6. Ditto angaaende Toldafgiftens erlæggelse i Sølv 8 Sept: 1813
7. Ditto angaaende Fyhr afgiftens Erlæggelse i rede Sølv 8 Sept: 1813
8. Do: ang: en forandring i Forordn: af 5 Janv: 1813 § 50 samt en nærmere Bestemmelse af hvorledes der skal forholdes med Cautioner for de til Rigsbanken omskrevne Summer 14 Sept: 1814.
9. Plakat hvorved Opsynet med Baade num/m/ereringen overlades Lods oldermænden 14 Sept: 1813.
10. Do: om skierpet Straf for dem der bestiale de Kongl: Poster dtr: 28 Sept: 1813
11. Do: om Underholdningspenge for Gieldes fanger 28 Sept: 1813

1814: 47b

12. Ditto hvorved Præmien for Kornvarers Indførsel til Norge forhøyes 9 Octb: 1813
13. Ditto angaaende nærmere Bestem/m/elser Henseende Provenuet af priisdømte Ladninger og Skibe 29 Sept: 1813.
14. Do: om Præmie for Indførsel af Korn, Fødevarer og Brendeviin til Norge d: 30 Sept: 1813
15. Do: hvorledes Bespiisnings pengene for Underofficerer og Soldater skulle erlægges i Rbp: 14 Octb: 1813
16. Do: som bestem/m/er at Kobber 4 s skal validere for 4 Rbs 1 Nob: 1813
17. Forordning om Opgiørelse af Nordlandenes Indbyggers Gield til Kiøbmændene i Bergen 20 Octb: 1813
18. Do: hvorved for en gang en Mobilie skat paabydes i Norge dtr: 25 Octb: 1813
19. Plakat om Betaling af Gield til Kongens Kasse for {confiskeret} confiskerlig Eiendom dtr: 26 Octb: 1813
20. Statholderskabets Bekiendtgjørelse om Kiendemærket paa casserede Bankosedler 2 Nob: 1813
21. Plakat, hvorved det forbydes Embedsmænd der ere tillagte Embedsgaard at eie eller bruge Landbrug inden 2 Miles afstand fra sam/m/e 6 Nobr: 1813.
22. Forordningen om hvorledes Pensioner eller andres aarlige Præstationer som det paaligger Private at udrede, skulle gaae over fra DC: til Rbpenge 16 Nob: 1813
23. Plakat om Udredelsen af de enkelte Embedsmænds paalagde Afgifter til offentlige Indretninger eller Fond 24 Nob: 1813.
24. Do: ang: det stemplede Papiirs Stigen uden noget bestemt Maximum 20 Nob: 1813

25. Forordning om nogle nærmere Bestemmelser i Forord: 18 Debr: 1764 og 14 April 1769
betræffende Jordeiendom/m/es deling i Norge 8 Debr: 1813
26. Plakat om Forhøyelse i de for Forsøm/m/else ved Vei arbeide fastsatte Mulcter 15
Janv: 1814
27. Do: om at Vaccinateurer uden for Lægestanden maae lige med Lægerne tilstaaes frie
Befordring og Honnorum 9 Debr: 1813
28. Do: angaaende at Fiskeleiet Arnager paa Bornholm i Henseende til Prisers Opbringelse
og Salg, indtil videre skal ansees som Kiøbstæd dtr: 16 Debr: 1813
29. Do: hvorved bekiendtgjøres Udstædelsen af Pengebeviser paa 50, 25, 15, 5, og 1 Rbd
N: V: dtr: 27 janv: 1814
30. Stifts Brev af 2 Febr: 1814 hvorved efterlyses Tyvs Arrestanten Colben Olsøn Røhr(?)
(Røte?) dt: 2 Feb: 1814.
31. Plakat angaaende Taxters Fastsættelse i Rbp: dtr: 28 Debr: 1813
32. Kundgiørelse om det Norske Flag 27 Feb: 1814
33. Stifts Brev af 17 Martii 1814, hvorved efterlyses Ole Jensøn undveget fra Bergens
Poletie Arrest
34. Do: 29 Mart: 1814 hvorved efterlyses Tyvs Arrestanten, Skræder Halvor Hansøn, der er
undvigst fra Thronthiems Stift
35. Plakat om Norsk Enke Kasses oprettelse 20 Martii 1814
36. Regent skabets Skrivelse 20 Martii 1814, om Sagers Indstevning for den indrettede
Høyeste Ret
37. Stifts Brev 29 Martii 1814 hvorved efterlyses Jens Amundsen Findstad Anders Olsen,
og Ole Lindseth
38. Tillæg til Indstruktioner for Comitteen for Oplysningsvæsenet, 22 Mart: 1814
39. Anordning om Spidsrod Straffens Afskaffelse ved den norske Armee og andre Militaire
Straffes Bestem/m/else 28 mart: 1814
40. Regentskabets Skrivelse af 28 Martii 1714 om at Renterne for 1813, af Heftelserne til
Rigsbanken skal være betalte inden 1 August 1814
41. Rigsbankens Skrivelse af 28 Martii 1814, som bekiendtgjør at indtil videre kan ingen
Indbetaling finde Stæd, af de til Rigsbanken skyldige Hæftelser
42. Anordning om midlertidig Bestemmelse for Vars!! (Varers?) Ind og Udførsel til og fra
Norge 6 April 1814
43. Stiftsbrev 19 April 1814, om at udcommanderede Soldater som ere Huusmænd, ikke
maa udsiges fra deres Pladse fordie de ikke kan forrette det dem paaliggende dagarbeide,
medens de ere udkommanderede

1814: 48

44. Do: 4 Maii 1814 hvorved efterlyses Iver Eriksøn og Jakob Andersøn
45. Do: af do: dato hvorved efterlyses Carl Johannessøn Rosenberg, og Ole Biørnssøn

Derpaa blev, da ingen meldte dem med Sager eller deslige publiceret efterskrevne Almues
Breve

1. Skiøde fra Torjels Asbjørnsøn paa 2 pd: 10 ½ mrk Smør ¼ gedsk: Landsk: i Samland No: 1, til Asbjørn Torjelsøn for 100 rb N: V: dtr: 16 Maii 1814. K: af Tingl: 48 s F: 10 s af Pt:at: 2 mrk 5 s Fondet 9 s ½ pCto 3 mrk
2. Ditto fra Wiglig Heliesøn Sæverhagen til Helie Wigligsøn paa 2 pd 6 mrk Smør, men efter Matr: ½ Løb Smør ½ Hud i Svaasand No: 13. Dtr: 16 Maii 1814, for Penge 150 Vilkaar 350. K: af Ting: 3 mrk 9 s F: 12 s af Pt:at: 2 mrk 5 F: 9 s ½ pCto 2 – 3 – 0
3. odelsskiøde fra Lars Olsøn Herrøen med flere paa deres formentlige Odelsret til Ingeri Olsdtr.'s Brug i gaarden Baggaard No: 19 dtr: 16 Maii 1814 for Penge 33 – 2 – 0 ½ pCto 16 s K: af Tingl: 1 mrk 9 s F: 6 s
4. Vilkaarbrev fra Helie Wigligsøn Svaasand til Forældrene Wiglig Heliesøn og Boel Roaldsdtr: paa aarlig Levekaar af Svaasand dtr: 16 Maii 1814 K: af Tingl: 64 s F: 16 s
5. Afkald fra Lars Christoffersøn til Form: Jacob Larsøn Nes for hans Arv 186 r 5 s dtr: 16 Octbr: 1813

Her Fogden fremlagde til oplæsning i Retten Restance Listen som viser at i dette Skibrede udestaar Skatter af Beløb 710 rdl 5 mrk 6 s

Lehnsmanden opgav dernest af!! (at) følgende skulle til anstundende Høsteting tiene Retten som Laugrettes mænd neml: Ole Olsøn Bakke, Lars Larsøn Houge, Helie Wigligsøn Svaasand, og {Engel} Asbjørn Torjelssøn Samland hvor af de 3 ere nye og skal aflægge den befalede Eed

Da ingen efter Paaraab meldte sig blev Tinget denne Sinde hævet
C: Nannestad Nils Bakke, Brynnild Wig, Lars Hougen, Omund Tvedt alle med iholden Pen.

Sommerting for Østensøe Skibrede

Aar 1814 den 17 May blev Retten til det almindelige Sommer, Sage og Skatteting for Østensøe Skibrede, sadt paa Tingstædet Wigørs Præstegaard, Retten bestyret i Hr: Sorensk: Korens Fraværelse ved mig C: S: Nannestad, som Const: Sorensk: i overvær af de 4 Laugrettes Mænd sc! (saasom) Lars Hachtorsen Wangdal, Gunner Tollefsen Aarhus, Niels Hactorsen Wangdal og Lars Larsen Norym!! (Noreim), hvilke 3de siste aflagde den befalede Eed, og betalede hvær 5 mrk 10 s: S: V: Ved Retten var til stæde Fogden Budtz, Lænsmanden og en Deel Almue.

Hvor da aller underdanigst blev publiceret de sam/m/e Anordninger som for Johndals Skibrede findes anførte.

Da ingen meldte dem med noget blev Retten i Dag hævet og med Tinget udsadt til i Morgen.
Nannestad Lars Wangdal, Gunder Aarhuus, Nils Wangdal, og Lars Noreim alle med iholden Pen

Næste Dag, 18 Maii continuerede Som/m/ertinget ved de sam/m/e Personer, ingen meldte dem med Sager eller deslige

thi blev Publiceret nogle Almues documenter

1. Skiøde fra Guttorm Mikelsøn Lie til Omund Mikelsøn paa 2 pd 12(?) mrk Smør, 1 Løb Salt med Bygl: og Herl: i Lie No: 19 for 400 rb N: V: og Vilkaar 750 rb dtr: 17 Maii 1814. K: af Tingl: 4 mrk 10 s F: 18 s af Panteattesten K: 2 mrk 5 s F: 9 s $\frac{1}{2}$ pCto 5 – 4 – 8 s

2. Do: fra Tosten Sjursøn Moe til til!! Sjur Tostensøn paa 12 mrk Smør uden Bygl: i Moe No: 41 for 16 rb 4 mrk N: V: dtr: 18 Maii 1814. K: af Tingl: 13 s F: 3 s $\frac{1}{2}$ pCto 8 s ingen Pante attest

3. Do: fra Christie Trondsdr: Wig til Ole og Lars Larssønner paa et Skorstens Stue og en Gryde(?) dtr: 17 Maii 1814 for 50 rb N: V: K: af Ting: 2 – 5 s F: 9 s $\frac{1}{2}$ pCto 24 s. ingen Pante attest

4. Bygselbrev fra Pastor Irgens til Ole Gundersøn paa 1 $\frac{1}{2}$ Løb Smør Skat og Landsk: i Nesthuus dtr: 18 Maii 1814 hvorhos ligelydende Revers K: af Revers og Ting: 3 mrk 2 s F: 12 s $\frac{1}{2}$ pCto 4 – 0 – 12 s

5. Forpagtnings Contract fra Ole Olsøn Fixen til Ole Olsøn Fixe den yngre paa i 16 Aar at maae bruge 18 mrk Smør $\frac{1}{2}$ gedsk: i Fladebøe No: 64 dtr: 17 Maii 1814 K: af Ting: 1 mrk 3 s F: 4 s

6. Fæsteseddel fra Jon Eriksøn Skaare til Erik Johanesson Froestad paa nogle Marksykker dtr: 4 Maii 1812, hvorhos Revers af begges tingl: K: 1 – 9 s F: 6 s

7. Ditto fra Johannes Thoresøn og Hans Biørnesøn Telstøe til Jon Olsøn Skaare paa nogle Markstykker dtr: 15 Nob: 1813 hvorhos Revers K: 1 mrk 10 s F: 6 s

8. Pantebrev fra Baar Olsøn Moe til Myndl: Maritha Olsdr: stor 17 rdl 18 s S: V: mod Pant Moe No: 12, dtr: 17 Maii 1814 K: af Tingl: 1 mrk 9 s F: 6 s

9. Do: fra Omund Mikelsøn Lie til Guttorm Mikelsøn Lie paa 400 rb N: V: {dtr:} mod Pant Lie No: 19 dtr: 17 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s F: 18 s

1814: 48b

10. Vilkaarbrev fra Omund Johnson {Lie til} Birkeland til Moderen Synneve Sjursdr: paa Levekaar af øvre Birkeland dtr: 17 Maii 1814 K: 4 mrk F: 1 mrk F: af Not:at: 2 mrk 2 s.

11. Do: fra Omund Mikelsøn Lie til Guttorm Mikelsøn og Anna Tostensdr: paa Levekaar af Lie dtr: 17 Maii 1814. K: 1 rd 14 s F: 1 mrk 10 s.

12. Afkald fra Arvingerne efter Ole Iversøn Berge til Form: Mikel Stene for Arv 24 – 47 s dtr: 15 Octb: 1810.

13. Do: fra Jon Olsøn Tofte gift med Guro Knudsdr: til Form: Baar Herrestvedt for Arv 35 – 31 9/10 s dtr: 18 Octb: 1813

14. Do: fra Nils Tostensøn Walland til Form: Rasmus Norem for hans Hustrue Anna Nilsdr:’s Arv 32 – 17 s dtr: 19 Octbr: 1813

15. Do: fra Knud Pedersøn Tordalen til Form: Torbjørn Tole for hans Hustrues {Arv} Christie Jonsd.'s Arv 35 rb 65 s dtr: 17 Maii 1814.

Foged Budtz fremlagde Restance Register som viser at i dette Skibrede udestaar 1795 rb 2 mrk 2 s hvilket Laugretten bejaede

Da efter Paaraab ingen meldte dem med noget for Retten blev Tinget ophævet. Nannestad Lars Wangdal, Gunder Aarhuus, Nils Wangdal, og Lars Noreim med paaholden Pen.

Sommerting for Gravens Skibrede

Aar 1814 den 20de May blev Retten til det almindelige Sommer, Sage og Skatte ting for Gravens Skibrede sadt paa Tingstædet Ejde grund, og bestyret i hr: Sorensk: Korens Fraværelse ved mig C: S: Nannestad, som Constit: Sorensk: i overvær af de 4 eedsvorne Laurettes mænd sc! (saasom) Jachob Hansen Tvedt, Lars Siursen Sæd, Helje Baarsen Tvedt, og Tosten Torkildsen Tvedt \hvilke alle 4 aflagde Eed og betalede hvær 10 d 36 s/ Ved Retten var til Stæde Stædets Foged Budtz Lænsmanden og Almuen.

Hvor da allerunderdanigst blev Publiceret de sam/m/e Anordninger, som for Johndals Skibrede er Anførte.

Nye Sag.

Mandrup Pedersen Ødven fremstod for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at Anders Olsen Ause ved Mundtlig Varsel til dette Ting haver indstevnt Endre Halstensen Garethun for Gield 144 rbd N: V: derom at høre Vidner, see Beviser og lide Dom, saa fremlagde han og Attest fra Vedkom/m/ende Forligelses-Com/m/ission, om at sagen der den 3 Maj sistleden har været foretaget og henvist til Retter gang, endelig et mellem Comparenten og Citanten Ole Andersen Ause under 3 May sistleden indgaaet Forlig om at Mandrup Ødven modtager de her paasøgte 144 rbd N: V: i Betaling for en saadan Sum han hos Ole Ause havde til gode, og paataget sig at søge Endre Garethun for de her paasøgte Penger, hvilke Documenter bleve oplæste og indtages saalydende #

Den Citerede mødte og Vedtog lovligt Varsel efter at de fremlagde Documenter for ham var oplyst hvornæst han ville afvarte hvad Citanten vidre havde at irette føre, da han matte!! (maatte) benegte at skyldte det paasøgte.

Derpaa frem stod som

1ste Vidne og 2det Vidne, Lars Baarsen Sæbbøe og Amund Baarsøn Wiig som bleve formanede til Sandheds Udsigende, det de lovede og bekræftede med Lovens [Eed?], angav sig den første, 39 aar, den anden 38, begge ubeslægtet med begge Parter, og vidre forklarede eenstemmigen, at nu i sistleden Vinter nyelig for Kongsberg Marken vare de til Stæde i Ejdfjord paa Giestgiveriet, hvor de vare til kaldte som Vidner paa en Handel mellem Citanten Anders Olsen Ause og en Ustevnt Mand; Vidnet Amund Baarsen Wig hørte da at den ustevnte Mand blev Citanten skyldig den Summa 144 rbd N: V: paa ommeldte Handel, men Vidnet Lars Baarsen hørte ikke nogen bestemt Sum/m/a; begge hørte at den ustevnte Mand

udbad sig at Sag volderne(?) skulde være ansaarlig(?) for hvad han paa denne Handel blev skyldig Citanten, og dette lovede Sag volderen, samt paa Forlangende af Citanten, at udbetale ham paa anstundende

1814: 49

Kongsberg Marked hvad han hos den ustevnte paa den da afsluttede Handel fik til gode, dersom det blev ham mueligt, hvilket han dog tvivlede om, da han havde mange Handels Affaires for sig paa Markedet, han skulde udklarere. Vidre forklarede begge eenstemmigen; at der ved denne aftale og Forpligt af Sagvolderen, aldeles ikke blev talet om at Sagvolderen Endre Garethun skulle være Selv skyldner; men Vidnet Aamund Baarsen Wig sagde siden efter til Sagvolderen i Parternes Overvær; saa er Du Selv skyldner for alt? Herpaa svarte Sagvolderen intet bestemt, saavit Vidnet erindrer, men Vidnet forstod det ikke annerledes end at Sagvolderen var Sælv skyldner; Men Vidnet Lars Baarsen Sæbøe sagde, at han aldrig har hørt ej heller forstaaet at Sagvolderen skulde være Sælv skyldner for ommeldte Handel, men blot gik god for sam/m/es rigtige Betaling, ej heller hørte han Vidre denne Handel Vedkommende; Men Vidnet Amund Baarsen hørte at den ustevnte Mand og Citanten declarede, at de nu henseende denne Handel vare adskildte. Vidre Viste Vidnerne ikke at forklare demitteret.

Citanten indlod Sagen til Doms efter Stevnemaaleet, med Forbeholdenhed af vidre Tilsvær om fornødiges. Sagvolderen med Benægtelse af det paasøgte, maatte forlange Sagen udsadt til Høste tinget for at faa indkaldt Hoved debitor Peder Svendsen Sexe, samt Vidner Anders Olsen Varberg og Niels Møller paa Kongsberg, for at oplyse den rette Sammenhæng i Sagen til sin Friefindelse. Citanten forlangte Dom, Sagvolderen vedblev sit,

Dommeren Erractede, Sagen udsættes til førstkommende Høsteting for Gravens Skibrede 1814.

Citanten betalede Indkam/m/inationspenger til Sorensk: 74 s S: V: med 1 rbd 43 s: N: V: til K: C: 30 s: S: V: med 57 s: N: V: Just: C: 7 s: S: V: med 14 s: N: V: for 2 Vidner 16 s: S: V: med 32 s: N: V: K: C: 6 s: S: V: med 12 s: N: V: J: f: 2 s: S: V: med 4 s: N: V: Sagvolderen betalede Tilsværspenge til Sorensk: 20 s: S: V: med 38 s: N: V: K: C: 8 s: S: V: med 16 s: N: V: F: 2 s: S: V: 4 s: N: V: for Udsættelsen Sorensk: 6 s: S: V: med 12 s: N: V: C: K: 2 ½ s: S: V: med 5 s: N: V: Fondet ½ s: S: V: med 1 s: N: V:

Da ingen meldte sig med videre blev Tinget udsadt til i Morgen. Nannestad
Jachob Tvedt, Lars Sæd, Helje Tvedt, og Tosten Tvedt, alle med iholden Pen.

Næste Dag d: 21de May Continuerede Sommertinget for Gravens Skibrede, ved de samme Rettens Personer som i Gaar, undtaget at Siur Seed sadt istædet for Torchield Torchieldsøn Seed.

Nye Tingsvidne Sag:

Dannebrogsmand Michel Halsteenssøn Lofthuus fremstod for Retten, og fremlagde de bevidne Stevnevidners Attester, fra Ullensvangs og Eidsfiords Sogner, om ved Mundtlig

Varsel til dette Ting i Continuation!! (Continuation) at have indstevnet Tobias Haldorssøn Eidnes, til at anhøre Vidner her for Retten, angaaende den Kobber handel hvorom de her (for?) indstevntes Værnting Kinsservigs Skibrede fører Proces, som Vidner er indstævnt Tormund A{nders}\munds/søn Warberg Conrad Siurssøn Leegreid, og Axlack Siurssøn Hielmoe, saa fremlagde han og Skriftlige Qvestioner af Gaars Dato, hvilke Documenter blev oplæst, og her indtaget saa lydende: #

Tobias Eidnes mødte, og anhørte de fremlagte Documenter, vedtog lovlig Vardsel, og vilde afvarte hvad Citanten videre havde at irette føre men forinden maatte Protestere imod \Vidne/ Stevningen, saasom Tormund Wadberg!! (Warberg) baade er Stevnt at aflægge Vidnesbyrd, og til at anhøre Vidne, saa meget mere som Tormund Waberg formedelst Sygdom ikke kan Møde, og virkelig er intreserende i Sagen som medejer i den omtvistede Kobber, da han som saadan først maatte være indkaldt for Forligelse Commissionen, Citanten Michel Lofthuus sagde: at da han ej har nogen Sag mod Tormund Warberg; men blodt vilde have hans Vidnesbyrd om hvad han er Vidende, henseende den mellem Sitanten og Sagvolderen Tobias omhandlende og i Sagen ... (?) Procederede Kobber Handel, og da de fremlagde Qvestioner ej gaaer ud paa andet end at erfare hvad bemeldte Tormund Warberg er vidende om Sagens sande Oplysning, og {til} han er Stævnet til at høre saadan/n/e Vidner, samt da Comparenten ikke har handel med Tormund Warberg men kun med Tobias, saa kunde han ikke finde det fornødent

1814: 49b

at indkalde Tormund for Forligelse Commissionen, og paa Grund af alt dette paastod hand Tings vidne fremmet, Vidnerne paaraabt og afhørte men da han viste at Tormund nu var Syg, forbeholdt han sig, at erholde 2 Laugrettesmænd udnævnte til at modtage hans Vidnesbyrd.

Tobias Eidnes referede sig til sit forrige og vilde for sin deel afhøre Vidnerne,

Dommen!! (Dommeren) eragtede da Tormund Aamundssøn Warberg kuns er Stævnt til at aflagde!! (aflægge) Vidnesbyrd under dette Tings vidne, samt tillige at anhøre andre Vidners Forklaring om hvad han forhen har udladt sig at være Vidende om, den paastevnte Kobber Handel mellem Parterne, samt ikke forhen har været anseet at Stævne som Part i Sagen, saa bør Tingsvidne Sagen nyde sin frem/m/e efter de fremlagde Stevnemaal,

Derefter blev paaraabt de 2de andre indstævnte Vidner, hvor af ikkun mødte Conrad Siurssøn Leegreid, men ej Aslack Siurssøn Hielmoe, og hvem Sitanten viste havde lovlig Forfald, og derfor for denne Sinde frafaldt hans Vidnesbyrd, derefter fremstod som førte!! (første?) Vidne

Conrad Siurssøn Leigred blev formanet til Sandheds Udsigende, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 51 Aar, og ubeslægtet med begge Parter. Svarede videre ad 1ste \og andet/ at nu sidstleden Janu: Maaned, kom omspurgte Peder Mogestad indtil omspurgte Tormund Warberg, med endeel Talg han havde solgt Tormund, og hvorfor Tormond leverede Peder Kobber, og Peder ...tvivlede om at erholde Kobberen svarede Tormond, det skal ingen Vanskelig have, thi der ligger hos Tobias Eidnes /: nærværende Sagvolder /: og halvedelen af alt Kobberen har bemeldte Tobias solgt til Sitanten Michel Halstensøn Lofthuus, og vist den anden halvedeel af Tobias er solgt, skal du /: Peder :/ alligevel faae Kobber hos mig. Vidnet erfarede sammetiid af bemeldte Tormond at den

halvedeel bemeldte Tobias Sagvolderen havde solgt til Sitanten Michel Lofthuus, var femten Birmerpund og en og tyve Marker. Ad 3de Jo bemeldte Tormond sagde og omforklarede Tiid det han troede at han og bemeldte Tobias om alting skulle staae frie, dog nok skulle see til at faae den til Sitanten overdragne Kobber overladt, naar Sitanten fik over Penge for Kobberen, videre viste ikke Vidne at forklare, blev forelæst sit Pro!! (Prov) som han vedstaae rigtig demitteret.

2det Vidne John Hansøn Westreim, blev formanet til at Vidne Sandhed som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 34 Aar og ubeslægtet til begge Parter, svarede videre ad 1. Jo dette hørte og erfare han i sidstleden {Januarii} \Februarii/ Maaned, men da Michel Lofthuus spurgte Tormond, om Tobias havde bedet ham bortdølge noget af den Kobber som Sitanten havde kjøbt, svarede ikke Tormond noget men slog det bort [som]? Spøg, sigende: han troede ikke der borte noget af Kobberen, og hvortil Sitanten svarede: ja det var vel fordi at han havde faaet Ærlig Folk og ikke Tyver dertil, siden noget derefter taledes i Spøg om denne Handel, og {lod} da lode Tormond, og sagde i Spøg halten af halten siger Tobias. Ad 2det Ja Tormund Warberg sagde, om Vidnede Tiid at

1814: 50

have befuldmægtiget Sagvolderen Tobias, ogsaa at overdrage sin Andeel af Kobberen ad 3die paa det omspurgte Spørgsmaal af Shtanen!!(?) (Sitanten) svarede Tormond Nej jeg har sagt dig det for eller fortalt dig det for, dertil med har jeg havt Part i Sagen og forresten har jeg en god Mand for mig, hvoraf Vidnet sluttede at Tormond var sorgløs for Sagen siden han havde Tobias til at forestaae den, videre var Vidnet ikke at tilspørge, Vidnet blev forelæst sit Pro!! (Prov) som [han] vedstaae rigtig demmitteret.

Sitanten havde ikke flere Vidner og forlangte Tingsvidne sluttet.

Eragtet Tingsvidne sluttet.

Citanten betalede Indcammination til Sorensk: 74 s: S: V: med 1 rbd 43 s: K: C: 30 s S: V: med 57 s: N: V: F: 7 s: S: V: med 14 s: N: V: for 2 Vidner 16 s: S: V: med 32 s: N: V: K: C: 6 s: S: V: med 12 s: F: 2 s: S: V: med 4 s: N: V: Sagvolderen betalede Tilsvarepenge: til Sorensk: 20 s: S: V: med 38 s: N: V: K: C: 8 s: S: V: med 16 s: N: V: F: 2 s: S: V: med 4 s: N: V: For en Erractning 6 s: S: V: med 12 s: N: V: K: C: 2 ½ s: S: V: 5 s: N: V: F: ½ s: S: V: med 1 s: N: V:

1. Skiøde fra Sjur Hansøn Seim til Ole Sjurssøn paa 1 Løb 22 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Seim No: 13 for Penge 180 rdl og Vilkaar 500 rdl N: V: dtr: 20 Maii 1814. K: af Tingl: 4 mrk F: 16 s af Pt:at: K: 2 mrk 5 s F: 9 s ½ proCento 3 – 1 – 14 s

2. Ditto fra Nils Larsøn Hougsnes til Elling Haaversøn Holme paa 1 Bpd 8 mrk Smør 2/3 Faarsk: 1/3 Kalvsk: med Bygl: og Herl: i Hougsnes No: 27(?) for 200 rdl Vilkaar 350 rdl N: V: dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk F: 16 s. af Pt:at: K: 2 mrk 5 s F: 9 ½ pCto 2 – 4 – 8 s

3. Ditto fra Enken og Arvingerne efter Peder Halvorsøn Børse til Sønnen Lars Pederssøn paa 1 pd 3 mrk Smør 1 Hud med Bygl: og Herl: i Fylkedal No: 44/ for 173 rb 4 mrk 14 s dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk F: 16 s. af Pt:at: 2 mrk 5 s F: 9 ½ pCto 5 mrk 4 s.

4. Ditto fra ditto fra do:!! Til Sønnen Nils Pedersøn paa 2 Bpd Smør 1 Buksk: 1 1/3 Løb Salt med B: og H: i Børsem No: 50 for 271 – 2 – 9 ½ s N: V: dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s. F: 18 s. af Pt:at: K: 2 – 5 s F: 9 s ½ pCto 1 – 2 – 4 s.
5. Dito fra Endre Simondsøn Lione til Simon Anfindsøn Opheim paa nogle Smide Værktøyer m: v: for 13 rdl 2 mrk dtr: 20 Maii 1814. K: 1 mrk 3 s F: 4 s ½ pCto 7 s. ingen Panteattest.
6. Ditto fra Tollef Kielsøn Bagne til Ingebør Ørjansdtr: paa et Buehus m: v: for 5 rdl N: V: dtr: 20 Maii 1814. K: 12 s F: 3 s ½ pCto 2 ½ s. ingen Pante attest.
7. Pantebrev fra David Anvesøn Tvedt til Lars Anvesøn Windal stor 200 rdl N: V: mod Pant Tvedt No: 98 dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk F: 16 s Fondet af Not:at: 2 mrk 2 s
8. Ditto fra Peder Larsøn Syssendal til Isak Siovatsøn Wambeim stor 116 rdl 4 mrk \N: V:/ mod Pant Syssendal No: 122 dtr: 20 Maii 1814. K: 3 mrk 9 s F: 12 s F: not: 2 mrk 2 s.
9. Kiøbe Contract fra Jon Sjursøn Brekke til Sjur Larsøn Tongeland hvorved Sjur har faaet for Kiøbs ret paa Jons gaard Brekke No: 2 af Skyld 2 pd: 6 mrk Smør 1 ½ gedskind for 230 rdl N: V: dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk F: 16 s
10. Vilkaarbrev fra Ole Sjursøn Seim til Forældrene Sjur Hansøn og Kari Olsdtr: paa aarligt Levekaar af Seim dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s F: 1 mrk 2 s F: af Not:at: 2 mrk 2 s.
11. Ditto fra Elling Haaversøn Holme til Nils Larsøn Hougsnes paa aarlig Levekaar af Hougsnes dtr: 20 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s F: 18 s.
12. Revers paa det af R: Kongsthun den 13 Junii til Tore Jonsøn udstædte Fæstebrev paa Pladset Stomenes(?) dtr: 21 Maii 1814. K: 13 s F: 3 s.
13. Et Com/m/issions Forlig mellem Enken Sara Larsdtr: og hendes Børn angaaende Vilkaar m: v: dtr: 1 Feb: 1814 K: 1 mrk 9 s F: 6 s
14. Afl: Pantebrev fra Anders Tostensøn Herreid til David Ørjansøn Tvedt stor 140 – 3 – 3 s DC: mod Pant Herreid No: 100 dtr: 27 Augusti 1810 tingl: 4 Septb: qvit: 10 Nob: 1812 for alt K: 13 s F: 3 s.
- 16!! Ditto fra Hans Nilsøn \Eide/ til Jon Iversøn Berge stor 250 rdl S: V: mod Pant Eide No: 26 dtr: 7 Junii 1803 tingl: 8 s: M: qvit: 20 Nob: 1813 for til afdrag betalte 100 rb. K: 1 mrk 8 s F: 5 s
17. Ditto fra Ole Sjursøn Ystaas til Ole Sjursøn Giørdre stor 58 – 3 – 2 s DC: mod Pant Ystaas No: 27 dtr: 7 Junii 1796. Tingl: 8 s: M: qvitteret 20 Maii 1814 for alt K: 9 s F: 3 s.

Derefter fremleverte Fogden Restance Listen, hvoraf erfares at i dette Skibrede udestaar 2539 rdl 4 mrk som af almuen blev uimodsagt.

Da ingen havde mere at tilføre saa blev efter 3 udraab Tinget sluttet og hævet. Nannestad Tosten Torkildsøn Tvedt, Lars Sjursøn Sæd, Jacob Hansøn Tvedt, Helie Baarsøn Tvedt alle med paaholden Pen.

Sommerting for Kingservig og Røldal 1814.

Aar 1814 den 23 May blev Retten til det almindelige Sommer, Sage og Skatte ting for Kingservigs og Røldal, Skibreder, sadt paa Ting stædet Utne. Retten betient af mig Nannestad, som Constit: Sorensk: i Hr: Sorensk: Korens Fraværelse i Overvær af de 4 Laurettes mænd sc: (saasom) Torbiørn Tostensen øvre Qvale, Iver Olsen Utne, John Olsen Haugstvedt og Torjuls Heljesen Jaastad. Som alle 4 aflagde den befalede Eed og betalede hver 5 mrk 10 s: S: V: eller 10 d 3 mrk 6 s: DC: Ved Retten var til Stæde Stædets Foged Budtz, Lænsmanden og en deel Almue.

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret de samme Anordninger, som for Johndals Skibrede findes anførte.

Gammel Sag Michel Halstensen Lofthus contra Tobias Haldorsen Ejdnæs Fol: 41 og 44. Citanten mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting i Continuasjon at have ind kaldt Sagvolderen Tobias Haldorsen Ejdnæs, at høre Vidner og lide Dom efter Hovedstevningen med vidre om den paastævnte Kobber handel, saa fremlagde han og skriftlig Qvæstioner af Dags Dato til det stevnte Vidne, hvilke Documenter bleve oplæste og lyder saaledes #

Efter Paaraab mødte Sagvolderen, anhørte de fremlagde Documenter, vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte, hvad Citanten havde vidre at fremføre.

Derpaa fremstod

5te Vidne Peder Larsen Maakestad, blev formanet til at vidne Sandhed og betydet Straffen for Men-Eed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed, angav sig omtrent 29 aar og ubeslægtet til begge Parter, svarede vidre ad 1ste at han ikke har hørt af Tobias Ejdnæs eller nogen anden, at Sagvolderen Tobias skulle have solgt Kobber til Citanten Michel; ad 2det Nej han kan ikke erindre noget om det omspurgte. Ad 3die Jo, sistleden Høst noget efter Michali var Vidnet udsendt fra forbemeldte Thormod Warberg til Sagvolderen med 800 rd DC: og skulle modtage 15 pd 21 mrk Kobber af Tobias, hvortil Tobias /: Sagvolderen :/ svarede, at han ikke modtager Pengene, samt tillige, at han havde solgt Kobberen og det for mindre end som Vidnet skulle give, som var 3 rd 3 mrk DC:, men Sagvolderen sagde ikke til hvem eller bestemt hvorfor han havde solgt Kobberen. Vidnet, som havde kiøbt Kobberen af Thormod, bad Sagvolderen, at han skulde tilbage kalde Kobberen, da han /: Vidnet :/ syntes at have forhandlet sig. Ad 4de derom kan han intet vidre forklare end svaret til 3die Qvæstion. Vidnet blev forelæst sit Prov, som han vedstod, og blev dimetteret.

6te Vidne Ole Svendsen Sexe, blev formanet til Sandheds Udsigende, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav [sig] 42 aar, noget lidet beslægtet til Sagvolderen, men ubeslægtet til Citanten. Svarede vidre paa flere mundtlige Spørgsmaale, aldeles overens stemmende med 3die Vidne Lars Samsonsens Fresvig, ...d(?) haver han var til Stæde her paa siste Høste tinget og hørte hvad han har forklaret, Vidnet blev forelæst 3. Vidnes Prov, som han under sin aflagde Eeds Kraft vedstod rigtig som sin Forklaring; Vidre forklarede Vidnet at samme Tiid kom Parterne i nogen ordstrid om den paastævnte Kobber handel, hvorefter Citanten sagde og praascerede(?) Sagvolderen til at aflægge Eed paa hvor meget Kobber Citanten havde kiøbt af ham. Hertil svarede Sagvolderen: Nej jeg aflægger ingen Eed, men vil Du /: Citanten :/ aflægge Eed paa hvormegit Kobber du har kiøbt af mig, saa skal jeg

udbetale dig saa meget, som du med Eed stadfæster. Hertil svarede Citanten: at han ikke troede det blev ham tilladet at aflægge nogen Eed.

3die Vidne Lars Samsonsens Fræsvig blev derefter frem kaldt, og under sin forhen i denne Sag aflagde Eed vedstod at have hørt og kan bevidne det sam/m/e Tillæg, som 6te Vidne har gjort til hans Forklaring, hvilket han ikke errindrede, da han sist var for Retten.

Da intet vidre var at adspørge disse Vidner, blev de forelæst sit Prov, som de vedstode og blev Dimetterede.

Citanten sagde vidre, at da han endnu ikke har faaet afhørt Tormod Warberg, formedelst hans Sygdom, saa maatte han forlange Sagen udsadt til førstkom/m/ende September Maanedsting for Hardanger.

Sagvolderen havde intet imod udsættelsen.

Dommeren Erracted den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede

1814: 51

Indcam/m/inationspenge til Dommeren 74 s: S: V: med 1 rbd 43 s: K: C: 30 s: S: V: med 57 s: N: V: Fondet 7 s: S: V: med 14 s: N: V: for 2 Vidner 16 s: S: V: med 32 s: N: V: Rigets C; 6 s: S: V: med 12 s: N: V: F: 2 s: S: V: med 4 s: N: V: for udsættelsen 6 s: med 12 s: N: V: R: C: 2 ½ s: S: V: med 5 s: F: ½ s: med 1 s:

Da ingen meldte Dem med videre i Dag blev Tinget til i Morgen udsat. C: Nannestad Torbjørn Qvale, \Ole/ Iversen Utne!! (Iver Olsen Utne), Johannes Hougstvedt!! (John Olsen Hougstvedt), og Torjuls Jaastad alle med iholden Pen.

Næste Dag den 24 May Continuerede Sommertinget for Kingservigs og Røldals Skibrede, ved de sam/m/e Rettens Personer, som i Gaar, undtagen at Helje Jaastad og Ole Hause sad i Retten for Torjuls Jaastad og John Haugstvedt.

Gammel Tingsvidnesag om Holmevandshaldet kaldet \Fol: 34./

Hvori mødte Siur Pedersen Espe paa egne og Lars Agas Vegne, saa mødte og Niels Helleigsen Rabbe, som fremstillede

Vidnet Ole Heljesen Diøne, blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meneed, lovede at vidne Sandhed, angav sig 70 Aar gam/m/el, Søkende barn til Niels Rabbes Moder, forklarede vidre paa Tilspørgende, at saavel han!! (hans) Fader, og han haver ej et og brugt nærværend Niels Rabbes gaarde part i Rabbe i Røldal i en Tiid af 51 aar og Niels Rabbes Fader haver derefter udi en Tiid af 30 Aar ej et gaarden og i al den Tiid, har Fæbederne (febeitene) i Fieldstrækningen Holmevandshaldet kaldet i en Distangse af een Miil i nordost eller øst nord af fra Sæls huserne paa Rabbes Støl i sam/m/e Fieldstrækning, været bort lejet til andre som haver trænt (trent) om Fæbeder, og derfor ene modtaget Betaling, da ingen anden der har tilegnet sig noget Brug eller Rettighed til at bort leje sam/m/e. Vidre var ikke at tilspørge Demitteret.

Siur Pedersen Espe forlangte Tingsvidnet udsadt til først kom/m/ende Høsteting for Kingservigs Skibrede.

Niels Rabbe havde intet mod Udsættelsen og forbeholdt sig flere Vidner at afhøre.

Erractet: Den forlangte Anstand bevilges.

Niels Rabbe betalede for 1 Vidne 8 s: S: V: med 16 s: N: V: til R: C: 3 s: S: V: med 6 s: F: 1 s: med 2 s: N: V: Siur Espe betalede Udsættelsen med 6 s: S: V: 12 s: N: V: R: C: 2 ½ s: S: V: med 5 s: F: ½ s: S: V: med 1 s: N: V:

Eeds sag

Helje Ormsen Øveland (Øverland) fremstod for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet de 2de Mænd Aanon og Ole Torjulsønner Jore!! (skrive Fore då saka starta i 1813) af Moe Præste giæld i Tellemarken, til ifølge Hiemtings Dom af 2den December 1813 at anhøre hans Eed i følge denne Dom, hvilken Attest lyder saaledes #

Efter Paaraab mødte ingen af de indstevnte ej heller nogen paa deres Vegne.

Comparenten blev derefter foreholdt Eedens Vigtighed og paamindet om Straffen for Meneed, lovede at sige Sandhed, hvorpaa han frem lagde og foreviste bemeldte Underrets Dom, som blev ham forelæst og med Paategning tilbageleveret. Derefter bekræftede Comparenten paa lovbealet Maade med oprakte Fingre og Saligheds Eed, at have tabt paa den i ommeldte Dom omhandlede Smør handel mellem ham og indstevnte den Summa 1030 d DC: eller 171 rbd 64 s: siger eet hundrede een og syvtie Rigsbankdaler fire Mark Navneværdi.

Comparenten betalede IndCam/m/ination til Dommeren 74 s: med 1 rbd 43 s: N: V: R: C: 30 s: S: V: med 57 s: N: V: F: 7 s: S: V: med 14 s: N: V:

Nye Sag,

Brynild Ølversen Berven fremstod for Retten med Curator Johannes Tostensen Hovland, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel at have indstevnet til dette Ting Trond Godvindsen Dønne for at høre Vidner og see Documenter om at han til Tronds paaboende og tilbygslede Jordebrug er Odels mand, samt som Boeslits Mand besiddelses berettiget, og derefter Dom at lide til Gaarde brugets Afstaaelse til Citanten med mere. Saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses-Commission om at Sagen der den 14 Januarii sistleden har været foretaget til Megling, men henvist til Rettergang, bemeldte Attester lyder saaledes #

Indstevnte Trond Dønne mødte selv, vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Citanten vidre havde at irette føre.

Citanten fremlagde derpaa følgende Skiøder og Documenter til Bevis om sin Ejendom!! (eiendomsrett?) over Sagvolderens tilbygslede gaard Dønne, samt sin Odelsret til samme; nemlig først et Skiøde dat: 25 og læst 26 May 1767 udstædt af Ørjans Johnsen Dønne, som Citanten sagde var hans Morfader, til Sønnen John Ørjansen paa 1 Løb Smør 1 Huud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Dønne samt ½ Løb Salt med \Byg: og Herlighed/ og ½ Løb Salt med Overbygsel i Gaarden Aakre Øde kaldet, Eet Ditto datteret og læst 16 August 1735,

hvormed først meldte Ørjans Johnsen er tilhiemlet forbemeldte Brug. Ditto Skiøde datteret 6 og læst 8 Martii 1809 udsted af sist meldte John Ørjansens Arvinger til Christi Ørjansdtr: og Mand Ølver Siursen Børven paa halvedelen af bemeldte Jorde brug, hvilke siste Citanten sagde var hans Forældre. Endelig frem lagde han sit eget Skiøde datteret 1 og læst 5 Februarii 1813, udstedt af sist meldte hans Forældre. Hvilke Documenter findes denne Act vedhæftede. Ifølge disse Documenter troede Citanten fuldkommen at have oplyst sin Paastand og derfor indlod Sagen til Doms efter Stevne maalet, med Forbeholdenhed af vidre Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen benegtede alt af Citanten fremførte og maatte forlange Sagen udsadt til først kommende Høste ting for Kingservigs Skibrede for at begiege Sagen med Contrastevnemaal, for at kunne frem lægge Documenter og føre Vidner.

Citanten havde intet mod Udsættelsen.

Erractet den forlangte Sagens Anstand bevilges.

Citanten betalede Indcamination 74 s S: V: med 1 rbd 43 s: K: C: 30 s: S: V: med 57 s: F: 7 s: med 14 s: N: V: Sagvolderen betalede Tilsværspenger 20 s: S: V: med 38 s: N: V: R: C: 8 s: S: V: med 16 s: N: V: F: 2 s: med 4 s: for Udsættelsen 6 s: S: V: med 12 s: R: C: 2 ½ s: med 5 s: F: ½ s: S: V: med 1 s: N: V:

Da ingen meldte sig med mere ved Tinget i Dag blev sam/m/e udsadt til i Morgen.

Nannestad

Thorbiørn Qvale, Iver Utne, Helje Jaastad og Ole Hause alle med iholden Pen.

Den 25 Maii 1814, Continuerede Tinget ved sam/m/e Rets Personer, og da ingen meldte dem med Sager blev Publiceret efterskrevne Almues Breve

1. Skiøde fra Ole Andersøn Luttrum til Anders Olsons paa halve Bruget 12 mrk Smør med B: og H: i Luttrum No: 19 dtr: 24 Maii 1814 for Penge 100 rb N: V: K: 3 mrk F: 10 s af Pt:at: K: 2 mrk 5 s F: 9 s ½ pCto 3 mrk

2. Ditto fra Torkild Heliesøn Maagestad til Helie Omundsøn paa 18 mrk Smør 1/8 Hud ¼ Buksk: med Bygl: og Herl: i Maagestad No: 19 dtr: 24 Maii 1814 for 150 d N: V: K: 3 mrk 9 s F: 12 s af Pt:at: 2 mrk 5 s F: 9 s ½ pCto 4 mrk 8 s

3. Ditto fra Lars Tomassøn Alsager til Tomas Larssøn paa 1 Løb Smør med B: og H: i ytre Alsager No: 31 dtr: 24 Maii for Penge 283 – 2 mrk N: V: Vilkaar 500 d N: V: K: 4 mrk F: 16 s Pt:at: K: 2 mrk 5 s F: 9 s ½ pCto 3 – 5 – 8 s

4. Ditto fra Ole Aadson Qvæstad til Aad Olsons paa 2 pd Smør med B: og H: men efter Registeret 1 pd 4 ½ mrk Smør, 1 Løb Salt ½ Hud i Qvæstad No: 20 for Penge 316 – 4 mrk N: V: Vilkaar 500 d N: V: dtr: 23 Maii 1814 K: 4 mrk F: 16 s Pt:at: 2 mrk 5 s F: 9 s ½ pCto 4 – 0 – 8 s

5. Bygselbrev fra Biskop Brun til Sjur Gundersøn paa ½ Løb Smør i indre Alsager dtr: 7 Debr: 1813 hvorhos Revers og Bog K: af Ting: og Rev: 3 mrk 2 s F: 12 s ½ pCto 1 – 2 – 8 s

6. Skifte efter Maritha Olsd: Berge Tomas Svendsøns Hustrue sluttet 18 Feb: 1814, hvorved 1 pd: 11 $\frac{3}{4}$ Mqr Smør i Berge No: i Kingservig for 200 rd N: V: er udlagt Enkemanden med flere
7. Ditto Efter Tosten Larsøn Seliestad sluttet 16 Feb: 1814, hvorved 8 mrk Smør med B: og H: i Seliestad er udlagt Enken Ingegier Gundersd: og flere for 66 d 4 mrk
8. Vilkaarbrev fra Tomas Larssøn ytre Alsager til Forældrene Lars Thomassøn og An/n/a Svendsdtr: paa Vilkaar af ytre Alsager dtr: 24 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s F: 18 s
9. Do: fra Aad Olsøn Qvæstad til Forældrene Ole Aadsøn og Anna Larsd: paa levekaar af Qvæstad dtr: 23 Maii 1814. K: 4 mrk 10 s F: 18 s
10. Pantebrev fra Elling Hansøn Nøstvig til Omund Knudsøn Reisætter stor 71 – 11 s S: V: mod Pant Nøstvig No: 40 dtr: 24 Maii 1814. K: 3 mrk 9 s F: 12 s not: F: 2 mrk 2 s
11. Afkald fra Peder Brynnildsøn til Form: Nils {Tiof} Trones for Arv 40 – 79 s d: 25 Maii 1814
12. Ditto fra Torbjør Trondsdt: til Form: Ole Grønsdal for Arv 20 d 4 mrk 9 s d: 25 Maii 1814
13. Ditto fra Abelone Johan/n/esdt: til Form: Nils Wintertun for Arv 8 – 3 – 9 s d: 23 Maii 1814
14. Do: fra Tomas Nilsøn til Form: Sten Lothe for Arv 14 – 2 – 2 s d: 24 Maii 1814
15. Do: fra Helie Omundsøn Deggernæs gift med Myndl: Britha Torkildsd: til Form: Torkild Maagestad for Arv 205 – 94 s d: 24 Maii 1814
16. Do: fra Torjer Jacobsøn til Form: Sjur Svendsøn Lothe for Arv 30 – 79 s dtr: 25 Maii 1814
17. Afl: Obl: fra Hans Ellingsøn Nøstvig til Myndl: Britha Eriksdtr: stor 55 – 4 – 15 s dtr: 27 Octb: 1796 tingl: 29 s: M: qvit: 7 April 1814 for alt K: 10 s F: 2 s

1814: 52

Her: Foged Budtz fremlagde dernæst til Examination inden Retten Restance Registeret, hvoraf erfares at i disse Skibreder endnu udestaar den Sum 2 843 rd 16 s og som blev uimodsagt rigtigt

Da ingen efter Paaraab meldte dem med videre paa Tinget blev dette Som/m/erting sluttet og ophævet.

C: Nannestad

Helie Jaastad, Iver Utne, Torbjørn Qvale, Ole Hougse alle med iholden Pen.

De Stem/m/eberettigede Borgeres Eeds modtagelse efter Norges Grund-Lov!
Aar 1814 den 1te Augustii blev efter foregaaende Bekiendtgjørelse Retten sadt paa Wigør Præstegaard af mig Sorenskriver Koren, i Overvær af de tvende Laugrettes mænd Ole Haagensøn Bierke og Ole Nilsøn Froestad for ifølge Kongeriget Norges Grundlov og Hans Majestæts allernaadigste Reskript af 13 Junii sidstleden, at modtage alle Stem/m/eberettigede Indva\l/nere i Jondal og Østensøe Skibreder deres Troskabs Eed om at ville Efterleve Norges

Riiges Constitution \som blev oplæst/ I Retten tilstede S: T: Her: Foged Budtz, {og} Her: Pastor Irgens og Her: Provst Kahrs{s paa egne Vegne}. Eeden blev aflagt af enhver i sær med de Ord ”jeg sverger og lover Kongeriget Norges Constitution /: grund loven :/ Troskab saa sandt hielpe mig Gud og hans Hellige Ord”. Og en Liste over deres Navne forfattet af Fogden og hans Vælærværdighed, de som aflagde Eeden vare følgende:

Johndals Sogn af Strandebarms Præstegield

Gaardene	Personerne	Gaardene	[Personerne]
Samland	Trond Ingebrigtsen	Wiig	Iver Johannesen
	Asbjørn Torgjulsen	Sætvedt	Eillev Torbjørnsen
	Ole Iversen		Arne Johannesen
	Sjur Michelsen		Iver Johannesen
Samlenesset	Christopher Ingebrigtsen		Ommund Pedersen
Traae	Lars Sjursen	Indre Wigene	Salomon Iversen
	Arne Amundsen	Yttre Wigene	Østen Gundersen
	Wiglich Torbjørnsen	Bælsnes	Ole Michelsen
Eichen	Thomas Wiersen	Thorsnes	Lars Galtung
Bakke	Ole Olsen		Hans Jacobsen
	Jacob Gundersen		Hans Larsen
	Ole Iversen	Eide	Endre Wiglichsen
	Gjert Engelsen		Ingebrigt Larsen
Wadsel	Ole Evensen	Hvidesteen	Torger Torbjørnsen
Sæverhagen	Aad Heljesen NB Lysekloster	Aase	Christop Christophersen
Mælen	Peder Pedersen NB Lysekloster		Lars Torbjørnsen
	Sjur Larsen NB Lysekloster	Ougestad	Niels Wiglichsen
Wiig	Brynild Johnsen		Knud Larsen
Hougen	Lars Samsonsen		Lars Larsen
	Lars Larsen		Aad Larsen
Svaasand	Helje Wiglichsen		Ole Aadsen
	Engel Christophersen		Ole Iversen
	Salomon Johannesen		Torger Endresen
Selsvig	Eillev Nielsen		Isach Jørgensen
	Johannes Torbjørnsen	Drage	Lars Olsen
Brattebøe	Lars Larsen		Lars Jacobsen
Fladebøe	Wiglich Tostensen	Tørvigen	Lars Hansen
	Brynild Larsen		Arne Iversen
	Iver Pedersen		Iver Tollefsen
Kopren	Lars Michelsen		Torger Heljesen
Qvale	Lars Torbjørnsen		Knud Johannesen
Baggegaard	Lars Samsonsen	Berge	Ole Johnsen
Molven	Aschild Sjursen		John Iversen
	Ole Heljesen	Herrestvedt	Niels Ingebrigtsen
Espeland	Niels Iversen		Ingebrigt Nielsen
	Sjur Amundsen	Tuften	Samson Johannesen
Handegaard	Johannes Amundsen	Halderager	Tosten Larsen

	Sjur Larsen	Lysen	Niels Torgersen	NB Lysekloster
	Knud Larsen	Tvedt	Lars Larsen	NB Lysekloster
Eide	Lars Olsen			
	Ommund Larsen			NB Ingen fraværende Soldater som
Birkeland	Johannes Salomonsen			vare Jordemænd
	Helje Brynildsen			
Guntvedt	Iver Steengrimsen			
	Ommund Sjursen			Wigøers Præstegield
Præstegaard	Johannes Thoresen			Wigøers Sogn
	Ole Sjursen	Wangdal	Ole Hachtorsen	
Brekke	Erich Samsonsen		Lars Hachtorsen	
	Iver Sjursen		Knud Nielsen	
Underhougen	Johannes Johannesen		Niels Hachtorsen	
	Ole Larsen	Herrestvedt	Niels Olsen	
	Ole Iversen	Øvre Axnes	Lars Arnesen	
			Ole Sjursen	
		Nedre Axnes	Ole Larsen	
			Ellev Ellevsen	

1814: 52b

	Knud Nielsen		Østensøe Sogn
Nedre Axnes	John Simonsen	Djønne	Svend Ommundsen
	Knud Sjursen	Tjosaas	Sjur Olsen
	Lars Olsen		Sjur Holgersen
	Salomon Michelsen		Arne Haagensen
Fundeland	Simon Johnsen		Haagen Nielsen
Fosse	Aad Olsen	Berven	Lars Olsen
	Tosten Olsen		Sjur Olsen
Birkeland	Lars Arnesen		Lars Larsen
	Lars Larsen		Torbjørn Stegsen
Nedre Birkeland	Ole Olsen		Isach Johannesen
	Gunder Tostensen		Ole Stegsen
Tvedt	Haagen Olsen		Sjur Haagensen
	Amund Knudsen	Røen	Amund Larsen
	Haagen Hansen	Øvre Wiig	Johannes Jørgensen
Kaldestad	Ole Larsen		/: Lænsmand :/
	Lars Amundsen		Kongen og Konstit:
	Christopher Amundsen		Arne Nielsen
Sandven	John Haagensen		Hans Jacobsen
	Haagen Tostensen		Lars Johannesen
	Niels Olsen		Lars Brigtsen
	Tosten Olsen	Nedre Wiig	Gjermund Asbjørnsen
	Lars Olsen		Endre Trondsen

Moe	Arne Jacobsen Lars Sjursen Lars Larsen Lars Ellingsen Sjur Holgersen Michel Olsen	Moe	Brigt Olsen Sjur Larsen Ole Arnesen Tosten Sjursen
Reistvedt	Lars Hansen	Stue	Christen Knudsen
Øvre Birkeland	Brigt Olsen Gjermund Tostensen	Østensøe	Ole Amundsen Gunder Arnesen Ole Heljesen Johannes Brigtsen Lars Michelsen Ole Jahnsen /: Baroniets Lænsmand :/ Kongen og Konstit:
Netteland	Niels Olsen Mons Tollachsen Lars Amundsen		Sjur Larsen Thore Olsen Tosten Johnsen
Steene	Erich Johannesen Lars Baarsen Ole Svendsen Tollef Christophersen Henrich Larsen Christopher Brigtsen	Soldal	Hans Osmundsen Brigt Nielsen Engel Olsen Sjur Sjøvatsen
Lie	Elling Amundsen Ommund Michelsen		Torkild Østensen Ole Olsen den ældre Ole Olsen den yngre
Scheie	Svend Sjursen Bertel Sjursen Henrich Endresen Niels Wiglichsen Ole Svendsen	Hovland	Sjur Trondsen Arne Nielsen Lars Thoresen
Røsseland	Lars Nielsen Svend Arnesen	Lepse	Ole Christophersen Michel Hansen Hans Michelsen Ole Tostensen
Øvsthuus	Lars Torbjørnsen		Brigt Arnesen Trond Michelsen Gjermund Kittelsen Lars Michelsen Halsteen Ommundsen
Medhuus	Lars Tostensen		Asbjørn Ommundsen Ole Olsen
Aarhuus	Peder Andersen		Sjur Kittilsen
Nesthuus	Ole Gundersen Tosten Larsen	Hildestvedt Berge	Johannes Brigtsen John Ommundsen Steen Brigtsen Erich Brynildsen Sjur Bjørnsen Sjur Johannesen
Skutleberg	Sjur Larsen		
Noreim	Lars Olsen Rasmus Larsen		
Thole	Hr: Andreas Severin Heiberg Lars Haavarsen Ole Arnesen Erich Larsen	Melstvedt	
Walland	Lars Michelsen Niels Tostensen den yngre Christopher Nielsen Samson Sjursen Niels Tostensen den ældre	Bergstøe Rychen	

Sællesæter	Kittil Arnesen	Nyegaard	Lars Brigtsen
Skaalem	Knud Olsen	Stranden	Tosten Gundersen
	Johannes Olsen	Skaare	Jan Erichsen
Wigøers Præstegaard Hr: Pastor Johannes Irgens		Froestad	Lars Larsen
	/Kongen og Constitutionen		Ole Nielsen
			Arne Arnesen
		Botnen	Erich Johnsen
			Mons Nielsen
		Fladebøe	Torger Johannesen
		Skaare	Gjermund Olsen
		Flaatvedt	Samson Sjursen
		Klyve	Ole Gjermundsen
			Hans Hansen
		Telstøe	Johannes Thorsen
			Hans Bjørnesen
		Fixen	Lars Larsen
			Thore Thoresen
			Ole Olsen den ældre
			Ole Olsen den yngre
			Ole Olsen den yngste

1814: 53

Fixen	Thore Sjursen	Tvedt	Trond Trondsen
	Arne Thorsen	Indre Aalvigen	Amund Larsen
Birke	Trond Halsteensen		Niels Gertsen
	Ole Haagensen	Tvedten	John Aslachsen
	Ole Arnesen	Lille Aas	Torbjørn Haagensen
	Trond Nielsen		Helje Halvorsen
Yttre Aalvigen	Peder Trondsen	Store Aas	Endre Pedersen
	Hans Pedersen		Ommund Larsen
	Haldor Johannesen	Bjotvedt	Steen Olsen
	Lars Olsen		Ole Steensen
Gjelle	Lars Olsen		
Fosse	Ole Ellefsen	NB	Ingen fraværende Soldater som vare Gaardemænd

Da enhver af forestaaende havde aflagt foranførte Eed blev Forretningen hermed sluttet.
A v W S Koren. Ole Haagensen Birke, Ole Nielsen Froestad med paaholden Pen

Justids Forhør!

Aar 1814, 1 Augustii blev Retten sat paa Tingstædet Wigør af mig Sorenskriver Koren og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Ole Haagensøn Bierke, og Ole Nielsøn Froestad, for efter Amtets ordre af 20 J: M: at optage et Forhør angaaende en her i Wigør Sogn indbragt Stempleseddel

Hvorda! mødte for Retten, hertil indkaldte frie Bataillons Soldat Ole Stensøn Biotvedt, som sagde sig 26 Aar gam/m/el, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, for ham blev oplæst forbemeldte Amtets ordre tilligemed hosfølgende Poletie Forhør af sam/m/e dato, begge denne Act vedhæftet Dernæst blev ham foreviist omeldte Stemplings Seddel, i hvilken Anledning han paa Dom/m/erens tilspørgende svarede: at han ikke kan læse skrift men efter Øyesyn at see til forekom/m/er den ham her nu i Retten foreviste Stemplings seddel at være den sam/m/e Seddel som han den 13 Julii modtog paa {Gaarden} \Pladset/ Teigen af Christopher Teigens Hustrue med begiær at bringe den ned til {til} første gaard i Bøygden, deponenten kom paa sin Reise fra Bergen igiennem bemeldte Plads Teigen, der er det første beboede Stæd her i Wigør Præstegield naar man kom/m/er over Fieldet fra Samnanger hertil Wigør, Deponenten forblev om Natten paa Pladset Teigen, der henhører under Baroniets Jurisdiction, og da han næste Morgen gik derfra leverede som meldt Christoffers Hustrue ham, ermeldte Seddel at levere paa første gaard Stene uden at nævne dens Indhold og uden at Deponenten var vidende derom, da han ei kan læse skrift ei heller spurgte han om dens Indhold, men ikkuns leverede den paa gaarden Stene i det han gik forbi han leverede den til en Mand som stod der og huggede, og som Deponenten ei kiendte i øvrigt veed han ikke om enten hvad bemeldte Seddel Indeholdt hvor den skulle hen, eller hvor den har vandret om, langt mindre hvem Forfatteren er ei heller hvorfra Christoffers Hustrue havde modtaget den da deponenten ingen oplysning kunde afgive videre end foranført saa blev han demitteret og Forhøret sluttet. Stemplings seddelen bliver dette Forhør vedhæftet.

A v W S Koren Ole Haagensen Birke Ole Nielsen Froestad begge med paaholden Pen

Aar 1814 den 3de Augusti blev Retten sadt efter foregaaende Bekjendtgjørelse paa Tingstædet Kongsthun af Stedets Sorenskriver og de tvende eedsorne Laugrettesmænd Hans Ebbesen Eide og Erich Ricoldsen ibid: for at modtage de Valgberettigede Borgeres Eed i Gravens Præstegield, der blev imodtaget paa den Maade og med de Ord, som forestaaende Folio udviser de Personer som aflagde Eed, vare følgende: Hr: Foged Budts og Sognepræsten Hr: Wolf vare tilstæde: se foran

Gravens Hoved Sogn		Gravens Hoved Sogn	
Breche	John Sjursen	Nedre Spilde	Lars Olsen
Gjøre	Johannes Nielsen		Niels Larsen
	Christopher Pedersen		Poul Pedersen
	Ole Larsen	Kolsgaard	Hans Larsen
Klyve	Hans Larsen	Hougen	Iver Brynildsen
	Eilev Larsen		Peder Nielsen
Øvre Spilde	Iver Larsen	Saaqvite	Brynild Larsen
	Johannes Olsen		Lars Larsen

Nedre Spilde Hans Olsen

Nedre Seim Ole Larsen

1814: 53b

Nedre Seim Knud Simonsen

Herlaug Larsen

Neseim Iver Johannesen

Svend Størkersen

Anders Haavorsen

Ole Knudsen

Sjur Sjursen

Hans Iversen

Sjur Olsen

Peder Hansen

Holven Torbjørn Larsen

Ole Larsen

Haavor Ellingsen

Lille Graven John Josephsen

Anders Josephsen /: Lænsmd: :/

NB Konge og Constit:

Store Graven Anve Andersen

David Larsen

Welken Lars Madsen

Johannes Larsen

Windal Magne Larsen

Tosten Iversen

Lars Anvesen

Iver Olsen

Lars Nielsen

Hamre Elling Endresen

Knud Nielsen

Endre Tostensen

Kongsthun Gjestgiver Ricold Iversen

Eide Tron Andersen

Hans Nielsen

Hans Ebbesen

Ricold Erichsen

Iver Ricoldsen

Øvre Rønnestrand Hr: Kapitaine Niels Touson

Møllerup /: Aflagde Eed

Til Kongen og Constit:

Hr: Ulrich Friderich Møllerup

Nedre Rønnestrand Lars Sjøvatsen

Trond Nielsen

Tageskilde Torbjørn Larsen

Øvre Fylkedalen Ole Wichingsen

Lars Larsen

Brynild Larsen

Endre Haavorsen

Haavor Iversen

Mid Fylkedal Niels Nielsen

Hans Sjursen

Sjur Larsen

Nedre Fylkedal Elling Jensen

John Endresen

Kjærland John Olsen

Elling Olsen

Ole Nielsen

Ole Tostensen

Nestaas Jens Erichsen

Niels Erichsen

Skaar Peder Ommundsen

NB: Af Gravens Sogn var fraværende
som udkommanderede Soldater

Iver Hansen Neseim

Ole Knudsen Espeland hvilke ifølge

Reskriptet af 13de Junii sidstleden

blive at anføre i dette Mandtal da \de/
ved Korpset have aflagt Eed.

Ulvigs Sogn

{Hagestads Præstegaard}

Nedre Hagestad Hr: Velærværdighed

Sognepræsten Hr:

Friderich Christian

Wolff

NB aflagde Eed baade til
Kongen og Constitutionen

Neseim Johannes Larsen

Børsem Gert Iversen

John Wiglichsen

Wambeim Anders Larsen

Christopher Nielsen

Ystaas	Amund Johnsen John Christophersen Ole Sjursen	Sponheim	Lars Haldorsen Helge Andersen Sjur Halsteensen Sjur Poulsen Johannes Johannesen
Midaas	Jens Pedersen Ole Erichsen		
Espeland	Brynild Torgjulsen Halsteen Davidsen Niels Svendsen	Hylden	Asbjørn Jacobsen Lars Andersen Christopher Johannesen
Dahle	Poul Nielsen Iver Nielsen	Opheim	Anders Tollefsen Ole Jørgensen Anfind Simonsen NB Lysekoster Amund Torbjørnsen NB Lysekloster Ole Olsen NB Lysekloster
Traae	Ommund Hallesen Elling Wiglichsen		
Tvedte	John Trondsen Michel Johnsen		
Hougse	Lars Nielsen Sjur Trondsen		
Hougsnes	Hans Nielsen Elling Haavorsen Torbjørn Johannesen	Ljone	Ole Knudsen Lars Danielsen Michel Iversen Lars Ellengsen Ole Tollefsen Aslach Larsen
Collenes	Ole Christiansen		
Hovaas	Wiching Johnsen		
Houchenes	John Larsen		
Selleland	Johannes Iversen Jacob Knudsen	Øvre Hagestad	Ole Tollefsen Ole Richoldsen Ole Ellingsen Anve Olsen
Breche	Iver Johannesen		
Bilden	Niels Larsen		
		Sysen	Ørjans Knudsen Ole Iversen Lars Johannesen Torkild Larsen
		Ourdal	John Tollefsen Aslach Aslachsen
		Nedre Leqve	Klocker Arne Brynildsen NB Kongen og Constit: Poul Torkildsen Sjur Sjursen Ørjans Jensen Iver Torkildsen
1814: 54			
Øvre Leqve	Sjur Hansen Anve Torkildsen Sjur Iversen	Sæd Øvre Tvedt	Ole Tostensen Jacob Hansen Niels Andersen

Øvre Torblaae	Ommund Torfindsen		Tosten Torkildsen
	Richold Larsen	Nedre Tvedt	Amund Hansen
	Gjermund Tollefsen		Jacob Olsen
	Colbeen Asgoutsen	Herrøe	Anders Tostensen den
	Iver Poulsen		ældre
Haaime	Ole Nielsen		Helje Hansen
	John Erichsen		Ole Pedersen
	Johannes Olsen		Peder Olsen
	Niels Ommundsen		Jacob Nielsen
	Hans Tollefsen		Anve Nielsen
Ouse	Ledvor Torbjørnsen		Anders Larsen
	Ommund Ommundsen		Peder Aslachsen
	Elling Larsen	Sæbøe	Svennung Ommundsen
	Lars Larsen		Lars Gjermundsen
Rondestvedt	Sjur Olsen		Thore Olsen
	Ole Magnussen		Ole Pedersen
Ødven	Ole Wiglichsen		NB Lysekloster
	Lars Pedersen		Gunder Larsen
Bagne	Niels Knudsen		NB Lysekloster
	Samson Tormodsen	Warberg	Tormod Ommundsen
Westrem	Hans Olsen		Lars Olsen
	John Hansen		Absalon Mortensen
	John Sjursen		Christian Ommundsen
Wangen	Lars Jørgensen	Møchelthun	Gunder Tostensen
Aasheim	Lars Ingebrigtsen	Legreide	Ole Amundsen
	Aslach Thoresen		Torbjørn Olsen
Haldanger	Torkild Thomassen		Halsteen Pedersen
	Anve Iversen		Lars Amundsen
	Amund Larsen		Anve Tostensen
	Poul Nielsen		Conrad Sjursen
Yttre Tvedt	Jørgen Torbjørnsen	Bue	Christopher Endresen
Indre Tvedt	Sjur Nielsen		Gunder Larsen
	Knud Nielsen		Johannes Larsen
Frøesteen	Sjur Johannesen		Trond Iversen
Lisebreche	Anve Danielsen	Erdal	Johannes Iversen
Hjelmevold	Daniel Tollefsen	Medhuus	Ole Johnsen
	Daniel Olsen	Garethun	Endre Halsteensen
Undeland	Lars Ellingsen		Olsmoe Nielsen
	Tollef Olsen	Røysaae	Tormod Torbjørnsen
Scheie	Knud Aslachsen		Jacob Svendsen
	Endre Aslachsen	Tveito	Gunder Olsen
Store Berge	Gunder Torbjørnsen	Lund	Knud Endresen
	Poul Larsen		Lars Knudsen
Midt Berge	Johannes Larsen	Maabøe	Thomas Amundsen

Sævertvedt	Anve Levorsen
	Haavor Larsen
Lille Berge	Svend Ellingsen
Wichenes	Johannes Iversen
	Ole Richoldsen
Qvale	David Nielsen
Søgnestvedt	Elling Baarsen
	Magnus Jensen
Holchesvig	Simon Ørjansen
Bolstad	Niels Olsen
	Gunner Christiansen
Wallervig	Poul Andersen
Soelberg	Lars Aslachsen
Muncheteigen	Anve Hansen

NB Af Ulvigs Sogn var ingen GaardeEier
Eller Bruger fraværende som Soldat.

Ejffjords Sogn

Schaar	Gunder Johnsen
	Lars Tostensen
	Lars Olsen
Sæd	Sjur Larsen
	Torfind Tostensen

Wiig	Ommund Baarsen
Hjelmoe	Sjur Michelsen
Hotle	Knud Arnesen
	Torfind Olsen
Qvammen	Endre Aslachsen
Bremnes	Gjermund Gundersen
Kidaasen	Thore Nielsen

NB Ingen Jordbrugende Soldat var som
udkommanderet fraværende.

Da alle forbemeldte havde hver for sig
aflagt Eed efter at Grundlovene vare
blevne dem forelæste blev Retten
Hævet.

A v W S Koren
Hans Ebbesen Eide, Erich Ricoldsen
Eide, begge med paaholden Pen.

NB De 2 Mænd af Bue Ole Endresen
og Niels Gundersen aflagde begge Eed
paa Utne Tingsted den 5te Augusti 1814
og bliver at tilføre paa forestaaende
Mandtal over Eifjords Sogns
Valgborgere.

1814: 54b

Aar 1814 den 5te Augusti blev efter foregaaende Bekjendtgjørelse ifølge Reskriptet af 13de Junii sidstleden Retten sadt paa Tingstædet Utne af Stedets Sorenskriver og de tvende eedsorne Laugrettesmænd Wiglich Hansen Sexe og Peder Svendsen Sexe for at modtage alle valgberettigede Borgeres Troskabs Eed til Norges Rigets Contitution!! i Røldals Sogn og Kingservigs Præstegjeld Eeden blev aflagt med de Fol: 52 anførte Ord Tilstæde Hr: Foged Budtz og Hr: Provst og Ridder Hertsberg paa egne og Hr: Willumsens Vegne i henseende Røldal de Personer som aflagde Eeden vare følgende

Røldals Sogn af Suldals Præstegjeld Gaardene

Horre	Sjur Ommundsen	Jordal	Salomon Ommundsen
	Niels Larsen		Helje Olsen
	Poul Osmundsen	Eide	Od Johnsen
	Lænsmand Brynild Nielsen		Elias Torgjulsen

	/: Constit: og Kongen :/
Østerhagen	Knud Thoresen den yngre
	Ole Svendsen
Houge	Thore Ormsen
	Lars Helleigsen
	Knud Johnsen
Berge /: Øvre :/	Svend Olsen
Nedre Berge	Ole Ormsen
Hamre	Ole Ommundsen
Odland	Ole Olsen
Hegerland	Anders Osmundsen
Tvedt	Osmund Nielsen
Seim	Knud Knudsen
Selleland	Ole Asmundsen
Medhuus	Torgjuls Sandovsen
Botnen	Gullich Olsen
Grytøre	Bellest Bjørnsen
Grøve	Helje Ormsen
NB Ingen Jordebrugende Soldater	
Udkommanderede.	

	Kingservigs Præstegield
	Odde Sogn
Reinsaas	Ole Thomassen
	Ole Halvorsen
Tvedt	Knud Olsen
	Halsten Torgersen
	Torger Halsteensen
Berge	Thomas Svendsen
Laathe	Ole Olsen
Skare	Tosten Heljesen
	Ole Salomonsen
Seljestad	Halvor Heljesen
Winterthun	Elling Wichingsen
Jøssendal	Johannes Heljesen
	Svend Olsen
	Lars Svendsen
	Asbjørn Knudsen
Espeland	Haldor Haldorsen
Grønsdal	Ole Ormsen
Hildal	Trond Jørgensen
	Sjur Trondsen
	Knud Johnsen NB Lysekloster

Wasthun	Elling Hansen
Mansager	Johannes Michelsen
	Lars Halvorsen
	Henrich Tobiassen
Gjelle	Henrich Eliassen
	Aslach Gundersen
	Tormod Christophersen
	Arne Ellingsen
Ragde	Ole Iversen
Opheim	Isach Torgjulsen
	Arne Knudsen
	Wiching Johansen
Bustethun	Iver Larsen
Præstegaard	Ole Haavorsen
Bakke	Lars Larsen
Freim	Jørgen Nielsen
	Jørgen Samsonsen
Schjeggedal	Thomas Michelsen
	Knud Heljesen
Tøssedal	Helje Christensen
Eitrem	Jacob Christensen
	Jacob Michelsen
Tocheim	Ole Tostensen
	Lars Samsonsen
	Samson Samsonsen
Aase	Ingebrigt Torkildsen
	Peder Heljesen
Digrenes	Arne Ommundsen
	Jørgen Jacobsen
	Knud Johannesen
Schjellevig	Lars Ingebrigtsen
NB følgende Jordebrugende Soldater	
vare som udkommanderede fraværende,	
og ere ved deres Korpser blevne i	
Eedtagne	
	Samson Johnsen Qvitne
	Svend Olsen Skare
	Samson Mathiassen Skare
Ullensvangs Sogn	
Helleland	Ole Haldorsen
	Jørgen Larsen
	Lars Arnesen

	Iver Ommundsen		Lars Olsen	
	Anve Johnsen		Endre Jensen	
Hæng	Ole Erichsen		Michel Endres!!	
	Arne Erichsen		Sjur Samsonsen	
Sandven	John Larsen NB Lysekloster	Eidnes	Tobias Haldorsen	
	Magnus Magnussen		John Larsen	
	Jørgen Torgersen NB Lysekloster		Iver Christensen	
	Wiglich Gundersen	Lofthuus	Lars Larsen	
	Ommund Olsen		Sjur Erichsen	
	Ommund Tostensen	Ernes	Niels Endresen	
	Gunder Olsen		NB Lysekloster	
Jordal	Guttorm Johnsen	Oppedal	Arne Ellingsen	Alle af
	Johannes Knudsen		Haagen Olsen	L
	Peder Pedersen		Magnus Larsen	y
			Tollach Olsen	s
			Lars Jensen	e
			Tosten Larsen	k
			Jacob Knudsen	l
			Torkild Michelsen	o
			Tosten Heljesen	s
			Knud Haldorsen	t
			Haldor Haldorsen	er

1814: 55

Oppedal	Østen Thoresen	Maachestad	Ommund Greibsen	
	NB Lysekloster		Wiglich Sjursen	
	Jacob Heljesen		Hilje Ommundsen	
	NB Lysekloster		Knud Knudsen	
Aarhuus	Klocker Iver Mathiassen		Peder Larsen	
	NB Lysekloster		Lars Endresen	
	/: Constitution og Kongen :/		Michel Johnsen	
Ullensvang	Hr: Provst og Ridder Niels	Qvæstad	Johannes Larsen	
	Hertsberg /: Const: og Kongen :/		Lars Johannesen	
	Hr: Proprithair Leganger		Ole Aadsen den yngre	
Frønes	Mathias Mathiassen		Berge Bergesen	
	Ole Iversen		Aad Olsen	
	John Endresen		Aad Aadsen	
	Alle 3 av Lysekloster	Skaaltvedt	Magne Tostensen	
Nedre Berve	Jørgen Larsen	Rogde	Niels Nielsen	
	Isach Olsen		Peder Johnsen	
	Peder Wiglichsen		Halsteen Gundersen	
Øvre Berve	Jørgen Jørgensen		Elling Ellingsen	
	Sjur Ølversen	Aga	Lars Olsen	

	Niels Haljersen		Johannes Johannesen
	John Anfindsen		John Olsen
	Peder Larsen	Willure	John Johannesen
	Iver Sjursen		David Johnsen
	Iver Michelsen		Helje Jacobsen
	Ole Svendsen		NB Lysekloster
Sandstøe	Erich Larsen	Jaastad	Sjur Larsen
Sexe	Elling Sjursen		Berge Olsen
	Mons Johnsen		Sjur Pedersen
	Sjur Pedersen		Lars Jørgensen
	Lænsmand Ole Svendsen		Berge Ommundsen
	NB Lysekloster		Helje Thomassen
	/: Constitutionen og Kongen :/		Torgjuls Heljesen
	Ommund Sjursen NB		Torger Torgersen
	Wiglich Hansen Lyse-	Branstvedt	John Olsen
	Helje Pedersen k		Lars Johansen
	Niels Hansen l	Hougstvedt	Sølfest Asbjørnsen
	Lars Olsen o		Lars Jacobsen
	Magnus Svendsen s		John Olsen
	Asbjørn Johansen t		
	Peder Svendsen er	NB Følgende Jordebrugende	
Hovland	Johannes Thostensen	fraværende Soldater have aflagt	
	Christen Olsen	Eed ved deres respective Korpser	
Mæland	Ole Østensen		Peder Samsonsens Fresvig
	Jarand Olsen		Ole Tollefsen Lillenaas
	Lars Haldorsen		Lars Tostensen Maachestad
	Jacob Heljesen		John Larsen Maachestad
	Lars Knudsen		John Michelsen Maachestad
	Aschild Østensen		
	Jarand Tostensen	Kingservigs Sogn	
Bratespe	Haagen Haagensen	Qvalvig	Lars Endresen
	Ole Halvorsen		Knud Knudsen
	begge af Lysekloster		Ommund Johnsen
Espe	Ole Olsen		Gunder Johnsen
	Jørgen Pedersen	Yttre Alsager	Jacob Sjursen
	Lars Tobiassen	Indre Alsager	Tosten Torgersen
Fresvig	Peder Pedersen		Arne Ystensen
Schjeldaas	Elling Svendsen		Sjur Gundersen
	Johannes Svendsen		Svend Larsen
Mouge	Ommund Knudsen		Lars Ommundsen
	Daniel Danielsen	Wines	Arne Johnsen
	Knud Erichsen		Svend Jacobsen
	Knud Larsen	Lothe	Michel Olsen
	Johannes Haldorsen		Torbjørn Olsen

Lindvig	Peder Johnsen		Michel Pedersen
Bleie	Lars Larsen den ældere		Jacob Torbjørnsen
	Lars Larsen den yngre		Lars Jacobsen
	Peder Pedersen NB Lysekloster		Michel Torgersen
	Sjur Olsen		Lars Nielsen
	Sjur Arnesen NB Lysekloster		Sjur Svendsen
	Lars Knudsen NB Lysekloster		Steen Larsen
	Wiglich Jacobsen NB Lysekloster Svartved		Michel Johnsen
	Wiglich Larsen NB Lysekloster		Guttorm Torgjulsen
	Jacob Tostensen Utne		Greib Johannesen
Kambestad	Gunder Olsen		Torbjørn Iversen
	Svend Wichingsen		Johannes Andersen
	Wiching Pedersen		Haavor Guttormsen
Naae	Jarand Asbjørnsen		NB Lysekloster
	Ole Olsen		John Torbjørnsen
Aakre	Od Bergesen		NB Lysekloster
Kragevig	Asbjørn Knudsen		Ommund Omundsen
	Jacob Michelsen		Iver Olsen
	NB begge af Lysekloster		Johannes Torbjørnsen
Reisæter	Ole Wiglichsen		NB Lysekloster
	Lars Larsen		Lars Brynildsen
	Jørgen Erichsen		NB Lysekloster
	Hilje Olsen		

1814: 55b

Reisæter	Ommund Knudsen	Bjotvedt	Tore Larsen
	Lars Torbjørnsen		NB Lysekloster
Nes	Jacob Larsen		Gunder Aslachsen
Trones	Helje Heljesen	Ringøen	Sjur Sjursen
Mæland	Knud Knudsen		NB Lysekloster
	Lars Endresen		Lars Ellingsen
Langesæter	Torkild Eliassen NB Lysekloster		NB Lysekloster
	Ole Olsen		Simon Olsen
	Dag Pedersen		NB Lysekloster
	Anfind Gundersen		Engel Sjursen død
	Niels Ellingsen		NB Lysekloster
Øvre Qvale	Torgjuls Johnsen	Ulsnes	Peder Endresen
	Peder Anfindsen		Endre Anbjørnsen
	Lars Johnsen	Tvisme	Thomas Sjursen
Hougs	Lænsmand Christen Johnsen		Lars Michelsen
	/: Constit: og Kong: :/		Niels Andersen
	Torbjørn Nielsen	Rateig	Svend Ystensen
	Ole Johannesen	Huus	Mads Jacobsen

	Hans Heljesen		Jacob Svendsen
	Samson Larsen		Tobias Ellingsen
	Ole Iversen		Ole Tostensen
Raaen (Røen)	Mons Thoresen		Gunder Brynildsen
Kjepsoe	Ommund Ellingsen	Røthe	Haavor Andersen
Beggevig	Ellev Holgersen NB Lysekloster		Ole Hansen
Haastabe	Sjur Holgersen		Svend Michelsen
Lusand	John Torgersen NB Lysekloster	Ystenes	John Sjursen
	Knud Michelsen NB Lysekloster		Torbjørn Gundersen
	Endre Olsen NB Lysekloster		Svend Aslachsen
Qvandal	David Larsen	Ougenes	John Pedersen
Tjoflaat	Torgjuls Michelsen		Lars Andersen
	Johannes Nielsen	Midnes	Gunder Haldsen
Nøstflaat	Jacob Asbjørnsen		Knud Endresen
Djønne	Trond Gudvindsen	Instenes	Asbjørn Andersen
	Thore Knudsen		Lars Thomassen
	Lars Ingebrigtsen		Johannes Trondsen
	Michel Olsen		Jørgen Aadsen
	Lars Engelsen		Sjur Olsen
	Ellev Ingebrigtsen		Niels Michelsen
	Johannes Trondsen død	Uhrheim	Jacob Haavorsen
	NB Lysekloster		Ommund Pedersen
	Niels Heljesen NB Lysekloster		den ældere
	Ommund Olsen NB Lysekloster		Ommund Pedersen
Bue	Ommund Johansen		den yngre
	Lars Tobiassen		NB Lysekloster
	Torbjørn Olsen		John Johansen
	Peder Sjursen		NB Lysekloster
			Endre Olsen
			NB Lysekloster
		Tvedt	Johannes Sjursen
			Arne Arnesen
		Luttro	Michel Østensen
			Arne Knudsen
			Ole Andersen
			Ommund Arnesen

NB Følgende have aflagt Eed ved
Armeen og bliver i sin Tid at tilføre
Forestaaende Mandtal
Hr: Kapitaine Bartholt de Coucheron
Soldaterne
Ommund Nielsen Ystenes
Ommund Haavorsen Uhrheim

A v W S Koren

Wiglich Hansen Sexe, Peder Svendsen

Sexe begge med paaholden Pen

NB see videre Fol: 57 og 58. 60 og 61. 141,148, 160.

September Maanedsting 1814.

Aar 1814 d: 1ste September blev efter sedvanlig foregaaende Bekjendtgjørelse September Maanedsting for Hardanger, saavel Lehnets som Lysekloster Gods sadt paa Ting stedet Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes Mænd Ole Anfindsen Hougse, Ole Haldorsen Helleland, Ole Larsen Helleland, Lars Thoresen Oppedal

Hvor da allerunderdanigst blev publiceret

No: 1. Kongeriget Norges Grundlov dateret 31te Maj 1814

2. Rigsforsamlingens Beslutning af 19de Maj 1814 om hvad ved neste Storting skal foretages

3. Kong Christian Friderichs Skydstaxt til Lands at betales 64 Rbs pr Miil dateret 3de Junii 1814.

4. Kongens Opfordring til almindelig Bevæbning dateret 9de Junii 1814.

5. Kongelig Forordning af 1ste Julii hvorved ophæves alle ved Forordningen af 7de April 1812 og vedhæftede Tabel paabudne Afgifter til Kongens Kasse, samt Justits og Skatkammer Fondet.

6. Convention og Vaaben Stilstand begge daterede d: 14de Augusti 1814.

7. Kongens Declaration til Norges Indbyggere dateret 16 Augusti 1814 om et Overordentlig Stortings Holdelse den 7de October førstkommende.

Nye Tingsvidne Sag:

Lars Sjursen Traae mødte paa sin Steddatter Boel Larsdatter Traaes Vegne og meldte: at Britha Sølfestdatter Sollesneset Enke efter forhen afdøde Samson Johnsen

1814: 56

Sollesnes nyelig forend hendes dødelige Afgang, paa hendes Syge Seng, medens hun havde fuldkommen Sands og Samling, omtrent en Uge forend hendes Afgang, kaldte til sig de 3 Mænd Thomas Wiersen Eiken, Johannes Torbjørnsen Selsvig, og Sølfest Asbjørnsen Haugstvedt, og i deres Paahør og Overvær declarerede og \mundlig/ bestemmede hvorledes hun ville at skulle forholdes med hendes Efterladenskaber efter hendes Død da hun formedelst fleere Miiles Fraværelse fra Sorenskriveren ei kunne faae forfattet noget lovformeligt Testamente Var derfor begiærende at: bemeldte 3 Mænd maatte tilstædes at aflægge deres edelige Vidnesbyrd om hendes Bestemmelse for derefter at kunne ansøge Kongelig Stadfæstelse fremstod nu for Retten ermeldte 3 Mænd Thomas Wiersen Eichen Johannes Torbjørnsen Selsvig og Sølfest Asbjørnsen Haugstvedt den første sagde sig 43 Aar

gammel den \anden/ 56 Aar og den trede 37 Aar gammel, alle 3 nød Alterens Sakramente sidstleden Foraar de 2 førstmeldte er icke beslægtet endten til afdøde testamenterende Enke ei heller hendes forhen afdøde Mand, og ei heller til nogen af dem Enken bestemmede sine gaver til den 3de nemlig Sølfest er den Testamenterende Enkes Brodersøn De aflagde alle 3 Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge forklarede: dette Aars Foraar noget for Paaske, bleve de alle tilkaldte at være tilstæde hos Enken Britha Sølfestdatter Sollesnes efter hendes Forlangende Bemeldte Enke var ifølge Kongelig Confirmeret Testamente af 1ste September 1797 imellem hende og forhen afdøde Ægtefælle Samson Johnsen Sollingnesset!!, Eier af hendes Mands og hendes fælles Boe med fuldkommen Raadighed derover at raade og at kunne bortskjenke til hvem hun ville Ved deres Ankomst til hende \fandt de hende/ liggende Svag til Sængs men ved fuldkommen Sands og Samling, hun opgav da for dem hvorledes hun ville at hendes efterladenskaber skulle deeles, hvilket de da strax efterhaanden som hun sagde det, optegnede paa et Stykke Papiir, der blev hende forelæst, og som de med hendes Vidende og Vilje sadt hendes Navn under bemeldte Optegnelse dateret Sollesnesset d: 30te Martii 1814, fremlagde nu Vidnerne her i Retten, hvoraf de begiærede en Gienpart inddraget i dette Tingsvidne videre forklarede Vidnerne Eenstemmigen at efterat forestaaende Optegnelse var giort og undertegnet, sagde hun /: Testatrix :/ at Boel Larsdatter skulde give til Anna Iversdatter Traae nogle Madkopper, foruden det 100 rd DC: som hende forhen er tillagt, ligeledes bestemmede Testatrix: at Sølfest Asbjørnsen Haugstvedt skulde have Sølvbæltet, og hans 2 Brødre hver 50 rd DC: Saaledes som optegnet og her anført var den Afdødes Bestemmelse med fuldkommen Sands og Samling Vidnerne bleve forelæste deres her afgivne Prov som de vedstod Rigtig, og erklærede intet videre at have at tilføre afskedigede

Reqvirenten begiærede sig det her passerende i Tingsvidne Form meddeelt for i Lovskicket \skriftlig/ Testamentes Sted at kunne ansøge Kongelig Confirmation paa forestaaende Optegnelse og Declaration. Reqvirenten betalede Incamination 74 s S: V: og for Vidnerne Afhørelse 20 s: S: V:

Gammel Sag: Michel Halsteensen Lofthuus mod Tobias Haldorsen Eidnes Fol: 50. Begge Parter mødte selv tilstæde: Citanten fremstillede de 2de Mænd Johannes Tostensen Hovland og Lars Olsen Helleland, der som LaugrettesMænd havde modtaget det svage sengeliggende Vidnes Tormod Warbergs Forklaring i denne Sag. Bemeldte 2de Mænd fremstode nu og aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge de fremlagde Hr: Foged Budtses Opnævnelse af 24de Maj sidstleden til dem som Laugrettes Mænd, at modtage Tormod Warbergs Vidnesbyrd i denne Sag denne Opnævnelse indtages her saalydende ## dernest fremlagde de de skriftlige Qvæstioner hvorefter de tilspurgte ermeldte Tormod Warberg hvilke er daterede den 28de Junii 1814 og her indtages saalydende: # endelig fremlagde de deres Forretning som indeholder Vidnet Tormod Ommundsen Warbergs dem givne Svar og Vidnesbyrd dateret 1ste Julii sidstleden indtages her og er saalydende # forestaaende af Tormod Ommundsen Warberg nu inden Retten oplæste Forklaring og Svar, vedstod forbemeldte Vidner Johannes Hovland og Lars O: Helleland at være det rigtige af dem modtagne, som de paa Stedet optegnede da Tormod afgav det. Citanten begiærede Vidnerne tilspurgt om Tormod var bestemt eller han var vaklende og uefterrettelig og ubestemt i sin Besvarelse? Svar: det første Spørgsmaal

besvarede han strax og bestemt ud af Hukommelsen men de øvrige Spørgsmaale besvarede han icke uden forinden at eftersee i nogle Papiirer og besvarede dem da saaledes som findes antegnet og foran fremlagt ligeledes spurgde Citanten Vidnerne: om Sagvolderen icke lagde sig frem i Vidnets besvarelse, den Gang de afhørte det: Svar, Sagvolderen sagde en gang til Tormod i det samme afgav sit Vidnesbyrd: Nei! Nei! Du maae tage dig i agt, det var icke saa: men en Deel Kaaber icke Kaaberen, men Kaaber solgte jeg i øvrigt forklarede Vidnerne at her er icke Dag eller Tid til at forklare om Sagvolderens Forhold under Vidne Førelsen da ingen havde videre at tilspørge Vidnerne bleve de afskedigede hermed blev Sagen udsadt til i morgen

Citanten betalede for Vidnernes Afhør og Udsættelsen til sammen 14 s S: V: NB: see neste Side

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Ole Anf: Hougse, Ole Haldorsen Helleland, Ole L: Helleland, Lars Thoresen Oppedal med
paaholden Pen

Neste Dag den 2 September blev Tinget fortsadt ved de i gaar benævnte Rets Personer

Ingen meldte dem med mere for Retten, thi blev publiceret efterskrevne til Tinglysning fremleverede Dokumenter nemlig:

1814: 56b

1. Skiøde fra Tormod Omundson Warberg til Sønnen Omund Tormodsøn paa $\frac{1}{2}$ Løb 13 $\frac{1}{2}$ Mark Smør $\frac{3}{4}$ Huud med Bygsel og Herlighed i Warberg No: 102 dtr: 4 Martii 1814 for Penge 400 rb N: V: Vilkaar 350 rb Kongens af Pante attesten 2 mrk 5 s Fondet 9 s $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 4 – 8 s.

2. Ditto fra ditto til Sønnen Endre Tormodsøn paa 1 Løb Smør $\frac{1}{4}$ Hud, 1 Faarskind med Bygl: og Herl: i Sebbe No: 108 dtr: 4 Martii 1814 for Penge 400 rd Vilkaar 350.
Afgifterne som ved ovenstaaende.

3. Ditto fra Lars Mikelsøn Tvesme til Sønnen Mikel Larsøn paa 1 Bpd: 18 Mqr Smør uden Bygsel i Tvesme No: 9 i Kingservig som efter Pante Registeret skal være 1 pd 6 mrk dtr: 1 Septbr: 1814, for Penge 83 rb 2 mrk N: V: $\frac{1}{2}$ proCento 2 mrk 8 s.

4. Skifte efter Sjur Johannessøn Qvandal sluttet 20 Junii 1814, hvorved 1 pd 16 mrk Smør 1 Kalvskind 1 Gedsk: i Qvandal No: 38 i Graven er udlagt til Enken Helga Jacobsdt: og Børn.

5. Ditto efter Dordei Knudsdr: Tørvigen sluttet 8 Augustii 1814, hvorved 2 pd: 14 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Huud med Bygl: og Herl: i Tørvigen No: 40 i Jondal er udlagt Enkemanden Johannes Jacobssøn og Sønnen

6. Ditto efter Turi Pedersdr: Posmyhr under Froestad sluttet 15 Augustii 1814, hvorved nogle Husebygninger er udlagt Enkemanden Iver Olsøn med flere.

7. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Knud Larsøn Mæland paa 1 Bpd 4 mrk Smør ½ Hud i Landskyld, Skatteskyld 1 pd 16 Marker Sr: i Mæland No: 10 dtr: 18 Augustii 1814 hvorhos Revers og Bog ½ pCto

8. Ditto fra Formann til Nils Torjersøn paa 1 ½ Løb Smør Skatteskyld og 1 Løb Smør 1 Bukskind Landskyld i Lysen dtr: 4 Janv: 1814 hvorhos Revers og Bog

9. Pantebrev fra Tosten Gundersøn Strand til Engel Olsøn Soldal stor 100 rb S: V: mod Pant Strand No: 84 i Østensøe dtr: 18 Maii 1814.

10. Omskreven Obligation fra Ole Christoffersen Worberg til Torjuls Larsøn Aga og Peder Johnson Lindviig stor 446 hvorpaa er afs: 240 d de resterende 206 omskreven ved Paategning af 12 Septbr: 1813 til 206 rb S: V:

11. Vilkaar Brev fra Omund og Endre Tormodsønner Worberg til Forældrene Tormod Omundson og Magdelie Endresdtr: paa aarlig Vilkaar af Sebbe og Worberg dtr: 4 Martii 1814.

12. Ditto fra Nils Torjersøn Lysen til Ole Jacobsøn paa aarlig Levekaar af Lysen dtr: 27 Maii 1814.

Gammel Sag: Michel Halsteensen Lofthuus mod Tobias Eidnes, see forestaaende Side. Paa Citanten Michel Halsteensen Lofthuuses Vegne mødte Lars Thoresen Oppedal og meldte at Citanten til dette Ting haver indkaldet en Deel Vidner, samt Tormod Warberg til at baade anhøre og afgive Vidnesbyrd men da Veiret haver været saa haardt, at han frygter dette haver hindret dem fra at kunne møde da de haver Søveie og haarde Fjorde at passere, saa bad han at Sagen maae bevilges udsadt til i Morgen for at afvarte deres Ankomst Paa Sagvolderens Vegne mødte ingen

Retten eragtede den forlangte Udsættelse til i Morgen bevilges.

Citanten betalede for Udsættelsen 6 s S: V:

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Ole Anfindsen Hougse, Ole Haldorsen Helleland, Ole Larsen Helleland, Lars Thoresen Oppedal alle med paaholden Pen

Neste Dag den 3de September 1814 blev Maanedstinget for Hardanger, saavel Lyseklosters som Lehnets Gods fortsadt af Stædets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Torgjuls Heljesen Jaastad Lars Thoresen Oppedal, Ole Larsen Helleland, og Østen Thoresen Oppedal

Hvor da blev foretaget

Gammel Sag Michel Halsteensen Lofthuus mod Tobias Haldorsen Eidnes /: Udsadt fra i gaar see strax over :/

Citanten Michel Halsteensen Lofthuus mødte selv tilstæde, paa Sagvolderen Tobias Haldorsen Eidnesses Vegne mødte hans Naboe Lars Larsen Lofthuus, der ville anhøre hvad Citanten havde at iretteføre Citanten fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om den 8de Augusti sidstleden, til dette Ting og Sted i Continuation at have indkaldet Sagvolderen

Tobias Eidnes i denne Sag end videre at anhøre Stevnte og ustævnte Vidner med videre efter Attestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

1814: 57

Videre fremlagde Citanten skriftlig Stevning af 20de Julii sidstleden med Forkyndelses Paategning, hvorved han til dette Ting haver indkaldet Tormod Ommundsen Warberg at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag, samt at anhøre andre Vidners Forklaring, alt efter Stevningens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende ## Citanten fremstillede som:

7de Vidne: Ommund Heljesen Oppedal aflagde Lovens \Eed/ om at ville vidne Sandhed forklarede paa Tilspørgende: Kort efter Michaeli 1813 var Vidnet i Tormod Ommundsen Warbergs Huus i Eifjord, og da fortalte Tormod angaaende den her omtvistede Kaaber, at han /: Tormod :/ havde ventet at faaet Halvedeelen tilbage fra Tobias, og at han Tormod i denne Tanke havde bortbyttet sin Halvedeel af Kaaberen med en her ustævnt Mand imod Talg, men Tobias haver sagt mig, saa var Tormods Ord, at han Tobias havde solgt al Kaaberen til Michel Lofthuus /: Citanten :/ saa at jeg, Tormod, intet kunne faae af Kaaberen I Anledning heraf beklagede Tormod sig samme Tid over Tobias og derover, at han Tormod ei vidste hvorledes han skulle bære sig ad med den Mand han i Tusk og og Bytte havde lovet Kaaber, men sagde derhos at han ingen Raad vidste da han Tormod, selv havde givet Tobias Fuldmagt at selge Kaaberen og kan altsaa intet sige derom. Tormod fortalte Vidnet dette bemeldte Tid i al Sanddruhed, uden i mindste Maade at være beskjenket Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtigt afskediget

8de Vidne Tormod Erichsen Oppedal aflagde Lovens Eed forklarede: Vidnet var tilstæde i Haldor{s} \Oppedals/ Huus den Gang Tormod Warberg i sit til Laugrettet afgivne Vidnesbyrd haver omforklaret at han talede med Tormod om Kaaberens Vægt hvad derom blev talet hørde Vidnet icke, da de talede derom i en anden Stue, men Vidnet saae icke i ringeste Maade at Tormod Warberg den gang var beskjenket Vidnet anhørde {hans} som tilkaldet \ham/ opgiøre Afregning med {adskillige} Haldor om adskilligt, af Betydenhed, men kunde icke i mindste Maade see at han var beskjenket Vidnet vedstod sit Prov afskediget

9de Vidne Britha Larsdatter Oppedal, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, Aflagde Eed og forklarede: Vidnet var tilstæde den Gang Citanten i hendes Mands Huus bragte en Flaske Øl, der var en {almindelig} \2 Potte/ Potte Boutelle, til Tormod Warberg, som af ham i hans til Laugrettesmændene afgivne Forklaring i denne Sag ommelder, og kan Vidnet bekræfte at foruden Tormod, drak 4re andre, saa at med Tormod fik i alt 5 Personer af bemeldte Flaske Øl, hvorfor Vidnet ei kan troe at han deraf blev beskjenket ei heller saa Vidnet at han i nogen Maade syntes Beskjenket ickun sagde han da Vidnet bød ham Mad, at han nu havde bedre appetit end forhen, da han nu havde faaet Øl hos Michel /: Citanten :/ Vidnet veed og at de icke ellers havde andet endten Øl eller Brændeviin for sig eller nød noget andet saadant, end bemeldte Flaske Øl. Vidnet vedstod sit Prov afskediget

Tormod Ommundsen Warberg, som strax ved Sagens Foretagelse her i Dag var bleven paaraabt og atter nu blev paaraabt, mødte icke, ei heller nogen paa hans Vegne

Citanten paastod dette udeblivende Vidne ilagt Faldsmaals Bøder for sin Udeblivelse, og derhos declarerede: at uagtet han gierne ønskede dette Vidne nermere afhørt, saa frafalder

han dog dette Vidnes Forelæggelse med mindre Sagvolderen skulle forlange denne Sag, udsadt, thi i dette Tilfælde ønskede han Vidnet forelagt, men i andet Fald indlader han Sagen til Doms, med Frafald af hvad der er paastævnt mere end Halvedeelen sig tilkjendt af 31 Bpd 18 Mkr Kaaber i øvrigt efter Indstævningen og hermed indlod han Sagen til Doms under Forbeholdenhed af Videre Tilsvær og Vidneførelse hvis Sagvolderen udsætter Sagen.

Lars Lofthuus paa Sagvolderens Vegne begjærede Sagen udsadt til neste Ting, for at kunne give sit Tilsvær i Sagen

Citanten frafaldt nu det udeblevne Vidne Tormod Warbergs Forelæggelse da han heller vil paa nye indkalde ham, naar han først haver hørt, hvad Sagvolderen haver at iretteføre

Dommeren eragtede: Da det er notorisk vitterligt at det disse foregaaende Ting dage haver været haardt Veir, og at ingen fra Eifjord ere ankomne her til dette Ting, saa finder ei heller Dommeren at kan ipligte det udeblevne Vidne Tormod Warberg nogen Faldsmaals Bøder og da Citanten haver frafaldet hans Forelæggelse, saa bliver det Citanten overladt at nærmere indkalde ham hvis denne finder det fornødent Den af Sagvolderen forlangte Udsættelse til neste Ting bevilges.

Citanten betalede for 3 Vidners Afhørelse 12 s S: V: Sagvolderen betalede 6 s S: V: med 12 Rbs N: V:

Da ingen meldte dem med videre efter Paaraab blev Tinget hermed sluttet. A v W S Koren Torgjuls Heljesen Jaastad, Lars Thoresen Oppedal, Ole Larsen Helleland, Østen Thoresen Oppedal alle med paaholden Pen

Høstetingene i Hardanger 1814

Aar 1814, den 14de October blev Retten sadt paa Tingstædet Wigør til afholdelsen af Jondals Skibredes Høsteting Retten betient af constitueret Sorenskriver Nannestad i Stædets Sorenskriver, Korens fravær ved Stortinget i Christiania tilligemed efterskrevne Laugrettesmænd Ole Olsøn Bakke, Lars Larsøn Haugen, Helje Wigligsøn Svaasand og Asbjørn Thorgisøn Samland, hvilke 2de siste aflagde den befalede Eed og erlagde hvær 60 s: S: V: eller 7 rd 6 s: DC: Til Stede i Retten Jurisdictionens Foged Budtz, Skibredets Lehnsmænd og Tingsøgende Almue.

Hvorda! først, allerunderdanigst blev Publiceret følgende Anordninger m: m:

1814: 57b

1. Adresse fra Norges Rigsforsamling angaaende Norges Krones Overdragelse til Hans Majestæt Kong Christian Frederik dtr: 17 Maii 1814.
2. Kongelig Bekjendtgjørelse, at Regjeringsraadet herefter skal bære Navn af Statsraad, og Regjeringsraader titteleres Statsraader 17 Maii 1814
3. Kongelig Kundgiørelse om Statens Pengevæsen 23 Maii 1814.
4. Do: om første ordentlige Storthings Holdelse 23 Maii 1814
5. Grundlov for Kongeriget Norge 17 maii 1814

6. Plakat hvorved Betalingen for Pengeskydsen til Lands forhøyes til 64 Rbs pr Miil dtr: 3 Junii 1814.

7. Reskript, at Afgifterne til Kongens Kasse, og Justids Fondet af Embeds mændenes Sportler, og Gebyhrer, skal for Eftertiiden bortfalde 1 Julii 1814.

8. Lignings Plakat for 1814, 27 August 1814

9. Efterlysning om Skydsskaffer Nils Haldorsøn 23 August 1814.

10. Do: om Livs Slaven Ole Golsøn 13 Sept: 1814

11. Do: om Qvindespersion Oline Johannesdtr: 16 Sept: 1814.

Derefter fremstillede Hr: Fogden Budtz følgende af Johndals Skibrede, som formedelst Forfald ei har kundet møde Ved de overordentlige Tinge for at aflægge den befaledede Eed til Norges Konge og Grundlov, see Fol: 55

Ejchren(?)	Knud Amundsen	Brattebøe	Samson Tostensen
Bakke	Niels Giertsen	Kopren	Berge Johnsen
Tvedt	Iver Amundsen	Qvale	Lars Nielsen
Guntvedt	Stengrim Iversen		

som samtlige aflagde den befaledede Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Konge og Norges Grundlov med de Ord, som Fol: 52 er anført.

Ingen meldte dem med videre thi blev Retten for i Aften hævet. Nannestad.
Ole Bakke, Lars Hougen, Helie Svaasand, Asbjørn Samland alle med iholden Pen.

Næste Dag den 15de October blev Høstetinget fortsadt ved de samme Rets Personer som i gaar. Ingen meldte sig thi blev Publiceret:

1. Skifte efter Baar Olsøn Herrestvedt sluttet 27 Sept: 1814 hvorved ½ Løb Smør 1 ½ Giedskind i Herrestvedt No: 43 for 250 rd er udlagt Enken Christie Christoffersdtr: og Børn.

2. Ditto efter Johannes Samsonsøn Svaasand, sluttet 20 Junii 1814, hvorved 1 pd: 12 mrk Smør i Svaasand for 701 rd og 13 mrk Smør i Sollesnes for 150 rd er udlagt Enken Boel Larsdtr: og Børn

3. Ditto efter Aad Olsøn Degebrekke sluttet 27 Sept: 1814, hvorved 1 pd 6 mrk Smør i Degebrekke for 200 rd er udlagt Enken Ingebor Tostensdtr: og Børn.

4. Vilkaarbrev fra Johannes Jacobssøn Tørvigen til Herbor Olsdtr: paa Levekaar af Tørviiigen dtr: 14 Octb: 1814.

5. Forening mellem Koppre og Brattebøes Opsiddere angaaende Eiendom og tilegnelser(?) m: v: dtr: 4 Octb: 1814.

6. Mindelig udskiftning mellem Opsidderne paa yttre Herrestvedt i Jondal dtr: 1 Junii 1813.

7. Afkald fra Maritha Tostensdtr: til Formynderen Jon Iversøn Berge for Arv 78 s: N: V: dtr: 14 Octb: 1814.

8. Fredlysning fra Fogden over Brattebøe og Kopres Eiendomme fra (for?) omgrænsende dtr: 15 Octb: 1814.

Herr Fogden fremlagde dernæst til Examination de sædvanlige Tings vidner som blev besvaret ligesom de fol: 235 i forrige Protcoll antegnet, hvoriblant ogsaa Restancelisten som efter Examination og oplæsning befantes, at her i dette Skibrede udestaar 162 rbd 3 mrk 3 s N: V:

Til Laugrette angav Lehnsmand skulle sidde Retten paa Som/m/ertinget Berge Jonsøn Kopre, Johannes Torbjørnsøn og Ellef Nilsøn begge af Selsvik, Lars Mikelsøn Kopre alle forhen iedtagne

Efter Paaraab havde ingen videre ved Tinget at forrettet som derfor blev hævet.
Nannestad Ole Bakke, Lars Hougen, Helie Svaasand, og Asbjørn Samland alle med iholden Pen.

Østensøe Høsteting.

Aar 1814 den 17de October blev Retten sadt til holdelsen af Østensøe Skibredes Høsteting

1814: 58

paa Wigør. Retten betient i Sorenskriver Korens Fravær ved Storthinget i Christiania, af Const: Sorensk: Nannestad i Overvær af de 4 Laugrettesmænd, Knud Nilsøn Wangdal, Siur Holgersøn Moe, Nils Olsøn Herrestvedt og Omund Mikelsøn Lie, de 3 første have forhen aflagt Eed, den sidste aflagde nu Eed og betalede 60 s N: V: som er 7 rd 6 s DC:

Hvor da, allerunderdanigst blev publiceret de Anordninger etc: som fol: 57 findes anført

Derefter fremstillede Hr: Foged Budtz følgende af Østensøe Skibrede, som formedelst Forfald ei har kunnet møde ved de overordentlige Tinge, for at aflægge den befalede Eed til Norges Konge og Grundlov. See Fol: 57.

Sandven	Ha\ a/gen Johnsen	Thole	Torkild Mikelsøn
Stene	Ole Olsøn jun:	Nes	Johannes Giermundsøn
	Lars Mikelsøn		skriftligen
	Sjur Olsøn	Stenstøe	Ole Olsøn ligesaa
Moe	Baar Olsøn	indr: Aalvig	Johan/n/es Omundsøn

som samtlige aflagde den befalede Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov med de Ord som fol: 52 findes anført.

{Næste} Dag\ en/ var forløben og ingen meldte sig med Vidre blev Tinget udsadt til i Morgen.
Nannestad.

Knud Nilsen Wangdal, Nils Herrestvedt, Amund Lie og Niels Netteland i Stæden for Siur Holgersen Moe. alle med iholden Pen.

Næste Dag den 18 October Continuerede Høstetinget for Østensøe Skibrede Ved de samme Rettens Personer som i gaar.

Hvor da Fogden fremstillede følgende Norske Borgere, her af Ting lauget, som formedelst Forfald i!! (ei) tilforen har tilsvaret Norges Grundlov Troskab og Lydighed-Eed. See foran paa dette Blad

Botnen	Ole Johnsen	Valland	Niels Christoffersen
Fladebøe	Ole Olsen		skriftlig
Berven	Niels Johannesen	Tejgland	Trond Siursen skriftlig
	Johannes Olsen	Hildestvedt	Arne Larsen sk:

som de fire første \Mundl:/ og de 3 siste skriftlig aflagde den befalede Eed til Norges Grundlov, paa sædvanlig Maade, og blev indført i Mantallerne.

Derefter blev publiceret følgende Almues dokumenter:

1. Skiøde fra Arvingerne efter Biørne Pedersøn Froestad til datteren Maritha Biørnesdtr: paa 12 Mkr Smør med Bygl: og Herl: i Froestad No: 62 dtr: 18 Octb: 1814 for 187 – 3 N: V: $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 2 – 10 og Vilkaar til 300 rd N: V:
2. Do: fra Brigt Johan/n/esøn Østensøe til Johannes Brigtsøn paa 10 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Buksk: uden Bygl: i Østensøe No: 44, dtr: 18 Octb: 1814 for 30 rd N: V: $\frac{1}{2}$ pCto 15 s.
3. Do: fra Ole Stegsøn Berve til Ole Olsson paa 2 pd 15 mrk Smør, 1/16 Løb Salt, $\frac{1}{2}$ Hud, 1/8 Kalvskind med Bygl: og Herl: i Berve No: 36 for 250 rbd N: V: dtr: 17 Octb: 1814 $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 1 – 8.
4. Ditto fra Sten Brigtsøn Rychen til Maritha Stensdtr: og Mand Nils Monsøn Botten paa 1 pd 10 $\frac{3}{4}$ mark Smør $\frac{1}{2}$ Buksk: $\frac{1}{4}$ Gedsk: med Bygsel, og overbygsel til 6 mrk Smør i Rykken No: 58 d: 17 Oct: 1814 {1/2 pCto} for 100 rbd N: V: $\frac{1}{2}$ pCto 3 mrk
5. Ditto fra Svend Arnesøn Røsseland til Arne Svendsøn paa $\frac{1}{2}$ Bruget 1 pd: 4 mrk Smør 1/6 Hud med Bygl: og Herl: i Røsseland No: 22 for 150 rb N: V: dtr: 17 Octb: 1814. $\frac{1}{2}$ pCto 4 mrk 8 s.
6. Skifte efter Arne Hansøn Herrestvedt, hvorved 1 pd: 2 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{3}{4}$ Hud 1 Kalvsk: med B: og H: og Overbygl: til 5 mrk Smør 1 Gedsk: 1 Faarsk: i Herrestvedt No: 2 for 450 rb er udlagt Enken Britha Aadsdtr: og Børn. /: sluttet 28 Junii 1814 :/
7. Ditto efter Ole Larsøn Noreim sluttet 1 August 1814 hvorved 2 pd: 6 mrk Smør 3/16 Løb Salt med B: og H: i Noreim No: 28 er udlagt Enken Tua(?) (Fiia?) Arnesdtr: og Sønnen.
8. Do: efter Arne Larsøn Saltkilen sluttet 15 {Octb:} \August/ 1814, hvorved 9 mrk Smør i Saltkilen No: 36 er udlagt Enken Guro Tronsdtr: Kreditorer og Arvinger
9. Fæstebrev fra Pastor Irgens til Ole Mikelsøn paa Pladset Flæten dtr: 18 Octb: 1814 hvorhos Revers og Bog.

10. Pengemangelslysning paa Biotvedt af Johannes Sjøvatsøn d: 7 Julii 1812.
11. Vilkaarbrev fra Marita Bjørnesd: til Stedfaderen Arne Froestad og Moderen Guro Larsdtr: dtr: 18 Octb: 1814.
12. Afkald fra Arne Endresøn Røsseland til Formynderen Tollef Stene for Arv 47 – 33 s. d: 17 Octb: 1814.
13. Aflyst obl: fra Torjer Johannesøn Fladebøe til Ole Johnsons Liones stor 150 rd mod 1814: 58b

Pant i Fladebøe No: 64. dtr: 20 Octb: 1798 tingl: s: d: qvit: uden dato, for alt

Foged Budtz fremlagde dernæst til Examination de sædvanlige Tings vidner og Restance Liste hvilken viser at i dette Skibrede udestaar 849 rbd 2 mrk 8 s \N: V:/ iøvrigt blev tings vidnerne i Høst besvaret ligesom i forrige Protocoll fol: 235.

Til \som/ Laugret at tiene Retten anstundende Som/m/er ting opgav Lehnsmanden Arne Svendsøn Røsseland, Ole øvre Axnes, Lars øvre Axnes og Ole Larsøn nedre Axnes hvoraf den første er nye

Da efter flere udraab ingen meldte dem med mere blev tinget sluttet. Nannestad Omund Lie, Nils Herrestvedt, Sjur Moe, og Knud Wangdal alle med iholden Pen.

Høsteting for Gravens Skibrede 1814

Aar 1814 den 20 October blev Retten til det almindelige Høste, Sage og Skatte ting for Gravens Skibrede sadt paa Tingstædet Ejde, Retten betient af mig Nannestad i Overvær af de 4 Laurettes Mænd sc: (såsom) Helje Hansen Herrejd, Jacob Nielsen ibid, Peder Aslachsen Herrejd og Anved Nielsen Herrejd, som alle 4 aflagde den befalede Eed og betalede hvær 60 s: S: V: eller 7 d 6 s: DC: Til stæde Fogden Hr: Budtz, Lehnsmanden og Almuen.

Hvor da blev publiceret de sam/m/e Anordninger, som for Johndal anført.

Derefter fremstillede Fogden følgende stemmeberettigede norske Borgere, som formedelst Forfald ej har kunnet møde ved de ordentlige Tinge sc: see foran paa dette Blad

Moe	Iver Nielsen	Sæd	Lars Siursen
Haugse	Niels Larsen	Qvandal	Lars Davidsen

som samtlige aflagde den befalede Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov med de ord, som Fol: 52 findes anførte.

Gam/m/el Sag Fol: Godskalk Olsen Opheim Contra Amund Ause.
blev paaraabt og mødte Parter som declarerede at denne Sag var forligt og bort falder.

Da Dagen var forløben og ingen meldte sig med videre blev Tinget udsadt til i Morgen.

Nannestad

Jachob Herejd, Peder ibid: Amund!! (Anved?) ibid: og Helje Herrejd. Ma.dt....(?)

Næste Dag den 21 October Continuerede Høstetinget for Graven ved de samme Rettens Personer, som i gaar uden at Gudmund Rønnestrand sadt i Stæden for Jachob Herrejd.

Hvor da! Fogden fremstillede følgende Stemmeberettigede af Gravens Præstegjeld, som ej have svaret Constitutionen Troeskab \see foran paa dette Blad og Side/

Warberg	Christopher Olsen	Warberg	Anders Olsen
Hagestad eller Soelberg	Hans Olsen	Lindebrekke	Torchild Paulsen
Legreid	Lars Pedersen	Taarblaa	Sylfest Larsen
Haaeim	Gudmund Samsonsen	Wattetvedt	Torfind Johannesen
Borseim	Ole Iversen	Nedre Fylkedal	Aamund Haldorsen
Wambeim	Isach Sjovatsen	Sponheim	Paul Sjursen
Øvre Hagestad	Ole Hansen	Ødven	John Hansen
Schaar	John Johnsen	Sæbbøe	Peder Nielsen
Syssendahl	Tormod Amundsen	Feedt	Svend Knudsen
Ødven	Mandrup Pedersen	Taarblaa	Aad Anfindsen

hvilke aflagde den befalede Eed til Norges Grundlov med de Ord som Folio 52 findes anførte.

Extra Ret

Sorenskriveren oplæste Amtets Ordre af 13 forrige Maaned, i Følge hvilken skal optages et Forhør eller Tingsvidne betræffende et Sølv Lomme-Uhr, som en ved Navn, Thomas Andersen skal have solgt til en Hardanger!! (mann fra Hardanger) i Augusti Maaned sidstleden, paa Kongsberg. Dernæst den vedlagde Skrivelse fra Budskeruds Amt af 30te Augusti sidstleden. Endelig Dommerens udstædte skriftlige Stevning af 1ste denne Maaned, i lovlig forkyndt Stand for Magnus Røyso, Aslach Hjelmoe, Ole Westrem, og Lars Knudsen Møklethun, hvilke Documenter indtages under No: 1, 2, 3, saalydende #

Derpaa fremstod som

1ste Deponent Ole Hansen Westreim, blev paamindet at vidne Sandhed, angav sig 30 Aar, forklarede efter at have anhørt de fremlagde Documentere, at han rigtig nok i sidstleden Augusti Maaned var paa Kongsberg, hvor han logerede hos Mads Onnestad, men de 3de øvrige indstevnte Vidner vare allerede reiste fra Kongsberg den Tid en eller to Dage \forhen/, saavidt Deponenten erindrer. Deponenten var ikke i Rasmus Mosaasens Huus den Tid, det han erindrer. Under sit Ophold paa Kongsberg, købte han ikke noget Uhr hverken af Sølv eller af nogen anden Slag ej heller erfarede han at nogen anden Hardanger paa den Tid købte noget Uhr.

Han veed saaledes intet til Oplysning om det Omspurgte. Demitteret.

2den Deponent Aslach Sjursen Hjelmoe, blev paamindet at vidne Sandhed, som han lovede, angav sig 20 Aar gammel, forklarede videre, at han i Følge med Magnus Røyso og Lars Møchlethun, var paa Kongsberg i sidstleden Augusti Maaned, hvor de logerede hos Mads Onnestad, og var dette forend 1ste Deponent kom til Kongsberg. Deponenten og Medfølgere vare ikke [i] Rasmus Mosaasens Huus saavidt han erindrer. Iøvrigt forklarede han overeenstemmende med 1ste Deponent.

3. Deponent Lars Knudsen Møchlethun lovede at vidne Sandhed, angav sig 36 Aar, forklarede eenstemmigen med 2den Deponent, og vidste ej meere til Oplysning. Demitteret.

4de Deponent Magnus Adamsen(?) Røyso, lovede at vidne Sandhed, angav sig 40 Aar gammel forklarede i et og alt eenstemmigen med 2den Deponent, med Tillæg at han hørte, af ustevnt Sjur Haagensen Legreid, at han taledede om, ommeldte Tid, at have kjøbt et Sølvuhr i Rasmus Mosaasens Huus, men Deponenten saae ej paa Handelen ej heller hørte videre derom og lagde det ikke videre paa Minde, saa at han ej nøye kan erindre, om det var i Augusti Maaned eller seenere, Sjur Legreid havde kjøbt Uhret. Videre vidste han ikke til Oplysning. Demitteret.

Dommeren Eragtede Forhøret udsættes til den 26 denne Maaned, som den hastigste Tid, bemeldte Sjur Legreid kan blive indkaldt.

Nye Sag

Lars Larsen Ouse fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, med mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Amund Amundsen Ouse for ærerørige Ord og beskyldninger, derom at høre Vidner og lide Dom med videre; Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commission om at Sagen der, den 5te Julii sidstleden, har været foretaget og henviist til Rettergang; hvilke Documenter indtages saalydende.

Efter Paaraab mødte Indstevnte og erklærede at han ikke troede at have fornærmet Sandheden imod Citanten Lars Larsen Ouse, men da han har indstevnt ham for ærerørige Ord og Beskyldninger, saa vil Indstevnte hverken antage Citantens Søgemaal eller Stevning for denne Ret, da han som Landeværn Soldat, vil blive søgt for Krigsretten, hvis Citanten synes at være fornærmet paa sin Ære af ham. Til Beviis om at han er Landeværns Soldat, fremlagde han Sergeant Holkesvigs Attest af 17de denne Maaned, hvilken Attest indtages her saalydende #

Citanten paastod Sagen fremmet efter det fremlagde Stevnemaal.

Dommeren optog Paastanden til Kjendelse. Derefter blev af Dommeren afsagt saadan Eragtning: Ved det i Rette lagde Stevnemaal er Amund Amundsen Ouse vel indstevnt at lide Dom for ærerørige Ord og Beskyldninger for denne Ret, hvilket ikke synes at være urigtigt, forsaavidt, det ikke kunde være Citanten bekjendt at Indstevnte var Landeværn Soldat eller ikke, saa meget meere som Indstevnte ej har mødt ved Forligelses Commissionen, og ej heller ved Stevningens Forkyndelse har tilkjendegivet saadant. Forordningen af 8 September 1812 om Grændselinien imellem den civile og militaire Jurisdiction bestemmer vel at de Militaire i virkelig Tjeneste ej bør søges for den Civile Domstol for Forseelse i Tjenesten, Lovs sager og virkelig Æresager hvorved en i Tjenesten staaende Militair kunde blive ipligtet en vanærende Straf, men da det i nærværende Sag ej kan vides hvor vidt Indstevnte, kan blive ipligtet en

ærekrænkende Straf, da ikke alle saakaldte ærerørige eller ubeqvems Ord bleve saaledes straffede, førend Vidnerne ere afhørte og Indstevnte desuden ej for nærværende Tid kan siges at være i virkelig Militair Tjeneste, som hjempermitteret Landeværn i Lægdet, saa dristede Dommeren sig ikke, for Tiden at afvise Sagen eller at nægte Citanten sine Vidner afhørte; thi bør Sagen for saavidt nyde sin Fremme. Denne Eragtning blev oplæst.

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Mandrup Pedersen Ødven og Haaver Larsen Sævertvedt, bleve formanede til at sige Sandhed som de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig den første 45 og den anden 40 Aar gammel, ubeslægtede til begge Parter forklarede videre eenstemmigen at sidstleden Foraar, vare de, som Vurderingsmænd, tilstæde paa Gaarden Ouse, ved Registerings Forretningen efter Sagvolderens Moder, og der kom Sagvolderen i tale med Citanten om et Par Huuseskruer og nogle Bøger, dem Sagvolderen vilde have vurderet Halvparten af til Indtegt for hans Moders Boe, da han paastod at hun ejede dette med Citanten som skulde eje den anden Halvedeel. Citanten benægtede dette sigende: at han havde afkjøbt Sagvolderens Moder hendes Halvepart. De taledes længe herom og mangt andet som Vidnerne ikke kan erindre, men de erindrer at Sagvolderen blev vreed sigende: at den som gaaer ind hans Huus og tager hvad han vil, den kalder han for Tyv sine Penge kan han vel bevare men ikke sine andre Ting. Og herefter vilde han ikke søge Tyvene men banke dem op. Videre sagde han til Citanten: hvordan var det vel med Bokken, tog du ikke den eller stjal du ikke den {ogsaa} ifra mig. /: hvilke af Udtrykkene kan Vidnerne ikke erindre :/ Videre vidste Vidnerne ikke til Oplysning. Demitterede

3die Vidne Anders Josephsen Lillegraven Lehnsmænd her i Skibredet, angav sig 67 Aar lovede at vidne Sandhed som han bekræftede med Lovens Eed, er ubeslægtet til begge Parter forklarede videre at han, som Lehnsmænd, forestod oven omvidnede Registerings Forretning, og forklarede i øvrigt overeenstemmende med 1ste og 2det Vidne, med Tillæg at han hørte \Citanten/ skjød de tilstædeværende til Vidne og videre at han synes erindre Sagvolderen sagde til Citanten: saa kommer du da atter {hjem} med dine Gamle Skjelmstykker og videre at der blev talt om bemeldte Huuseskruer og Bøger, sendte han /: Lehnsmænden :/ Bud efter Citanten. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning. Demitteret.

4. Vidne Iver Andersen Storøen blev formanet til Sandhed som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 50 Aar, ubeslægtet til begge Parter, forklarede videre at for halvandet Aar siden hørte han Parterne tale om omprovede Huuseskruer og da sagde Sagvolderen til Citanten at hvis du har faaet Huuseskruerne, da har du erholdt dem for for let Kjøb. Nogen ærerørige Ord mod Citanten har han ikke hørt af Sagvolderen Paa Tilspørgende af Sagvolderen svarede Vidnet at Sagvolderen var paa sin Stad en 3 Miles Vej omtrent fra \den/ gaard{en} Ouse da Stevningen

1814: 59b

for Commissionen i denne Sag, blev forkyndt og kom ej hjem førend Commissionen var forbie, men enten Sagvolderen var vidende om Stevningen eller ikke ved Vidnet ej. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning Demitteret.

I Anledning heraf forbeholdt Sagvolderen sig nærmere at bevise sit Forfald ved ej at have mød ved Forligelses Commissionen.

Citanten indlod nu Sagen til Doms med Paastand efter Stevningen og at blive tilkjendt Processens Omkostninger af Sagvolderen efter Dommerens Skjøn

Sagvolderen med Benægtelse af alt ubeviist maatte forlange Sagens Anstand til førstkommende Sommerting for Gravens Skibrede 1815, for at begjægne Sagen med Contra Stevnemaal, til yderligere Oplysning og Medbeviser om det Paastevnte

Citanten havde intet mod Udsættelsen.

Dommeren Eragtede: den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination 4 mrk 10 s for 4re Vidner 16 s Sølv værdie. Sagvolderen betalede Tilsvarende 20 s Sølv Værdie, for en Eragtning 6 s; Udsættelsen 6 s: contra Qvæstioner 4 s Sølv værdie

Da Dagen var forløben blev Tinget udsat til i Morgen.

Nannestad. Helje Hansen Herreid, Jacob Nielsen Herreid, Peder Aslachsen Herreid, og Andve Nielsen Herreid alle med iholden Pen.

Næste Dag d: 22 October blev Tinget fortsat ved de forbenevnte Personer, ingen meldte dem med Sager eller deslige for Retten, hvorefter blev publiceret efterskrevne Almues Documenter

No: 1. Skjøde fra Knud Iverssøn Windahl til Aslack Iverssøn paa $6\frac{3}{4}$ mrk Smør med Bygsel og Herlighed i Windal No: 20 dateret 9 Junii 1814 for 100 Rbd N: W: $\frac{1}{2}$ prC: 3 mrk

No: 2. Ditto fra Hans Olsen Hagestad til Hans Olsen paa 12 mrk Smør 1 Geedskind uden Bøxel i Solberg No: 92 dat: 21 October 1814, for 200 Rbd $\frac{1}{2}$ pCto 1 Rbd.

No: 3. Ditto fra Sjur Larsen Sæd til Jacob Siursen paa $9\frac{3}{8}$ mrk Smør med Bygsel og overbygsel til $1\frac{5}{16}$ mrk Smør Gravens Præstebord beneficeret og ligeledes $1\frac{5}{16}$ mrk Smør Eifjords Kirke beneficeret i Meehuus No: 107 dateret 20 Octbr: 1814 for 10 Rbd og Vilkaar 415 rd $\frac{1}{2}$ pCto 2 mrk

No: 4. Hiemmelsbrev fra Endre Simonssøn Lione med flere Arvinger efter Gurrie Larsdatter Lione til Enkemanden Michel Iversen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{4}$ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed i Lione No: 55 for 100 Rbd dat: 21 Octbr: 1814 $\frac{1}{2}$ ProCto 3 mrk.

No: 5. Forpagtnings Contract mellem John Hansen Westrem og Hellie Dagssøn Krogevig hvorved Hellie Dagssøn bliver bruger af 1 Løb 21 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Løb Salt $\frac{1}{2}$ Hud med Bygsel og Herlighed i Yttre Wichnes No: 85. Dat: 22 Octbr: 1814. Forhen brug!! (brugt) af Tollev Ell...sen(?)

No: 6. Skifte efter Tosten Rovatssøn Møchlethun, sluttet 11 Julii 1814, \...?/ hvorved nogle Huusebygninger er udlagt Datteren Giertrue Tostensdatt: for 33 rbd 2 mrk.

No: 7. Pante Obligation fra Michel Johnsen Tvetto til Anders Tronssøn Eide stor 100 Rbd N: W: mod Pant i Løsøre dat: 21 Octbr: 1814.

No: 8. Ditto fra Aslach Iverssøn Windal til Knud Iversen Windal stor 100 Rbd N: W: og Pant Windal No: 20, dat: 9 Junii 1814.

No: 9. Wilkaarsbrev fra Jacob {Thorsen} Siursen til Forældrene Siur Larsen Sæd og Hustrue paa Aarlig Vilkaar Mehuus dat: 20 Octbr: 1814.

No: 10. Ditto fra Gunder Christiansen Bolstad til Helve(?) Ellingsdatt: paa Wilkaar af Gaarden Bolstad dat: 19 Septbr: 1814.

No: 11. Fredlysning, af Lars Ingebrigtsen Aaseims Brug dat: 22 Octbr: 1814.

No: 12. Aflyst Obligation af John Tronsen Tvedto til Anders Tronsen Ejde stor 100 Rbd S: V: og Pant i Løsøre dat: 28 May 1813. Tinglyst 29de samme Maaned, qvitteret 21 Octbr: 1814 for alt.

Herr Fogden fremlagde dernæst sin affattede Restance Liste som efter at være Examineret blev rigtig befunden at udestaae 1590 rbd 3 mrk 15 s De sædvanlige Tingsvidner blev Examineret og besvaret som i forrige Protocoll folio 235 findes antegnet.

Da efter Paaraab ingen meldte sig med mere blev Tinget sluttet. Nannestad
Anve Herreid, Helie ibidem, Jacob ibid: og Peder Herreid alle med iholden Pen.

Høsteting for Kingservig og Røldal 1814.

Aar 1814 den 24 October blev Retten til det almindelige Høste, Sage og Skatte ting sadt paa Tingstædet Utne og betient af mig Nannestad, som Const: Sorensk: i Overvær af de 4 Laurettes Mænd, Amund Gribsen Maakestad, Lars Johannesen Qvæstad, Ole Iversen Ragde og Hendrich Tobiasen Mansager, som alle 4 aflagde den befalede Eed og betalede hvær 60 s: S: V: eller 7 d 6 s DC: Tilstæde Fogden Hr: Budtz, Læhnsmanden og en Deel Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Anordninger som for Johndal

1814: 60

Fogden fremstillede dernæst følgende, som formedelst Forfald ej har kunnet aflægge Troskabs Eed til Norges Grundlov, som norske Borgere see Fol: 58.

Horre	Thore Knudsen skriftlig	Østerhagen	KnudThorsen den ældre
Rabben	Helleig Larsen		skriftlig
ditto	Knud Olsen	ditto	Ole Aslachsen
Hamre	Knud Arnesen skriftlig	øvre Berge	Torchild Amundsen
Gryting	Ole Olsen	ditto	Michel Thoresen
Sejm	Ole Knudsen skriftlig	Tuft	Jacob Heljesen
ditto	Anfind Josephsen	ditto	Jacob Olsen
Præstgaard	Ole Ormsen	Sælleland	Thore Monsen (Hansen?)
Lønning	Amund Olsen	Skare	Ole Svendsen
Wasvig	Ole Osmundsen	ditto	Sjur Salomonsen
Wættertuun	John Ingebrigtsen	Jøssendahl	Ole Thorsen
Jordahl	Daniel Danielsen	ditto	Ole Johnsen
ditto	Jacob Larsen	Frejm	Samson Olsen skriftlig
ditto	Helje Amundsen	ditto	Niels Olsen ditto

Iisberg	Johannes Ellingsen	Ejrtrem	Ellev Johnsen
Qvalnæs	Helje Christophersen skriftlig	Staen	Peder Larsen
Fræsvig	Lars Samsonsens	Mæland	Helje Jacobsen
		Luttrum	Anders Olsen

hvilke samtlige aflagde Troeskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov og Constitutionen paa lovbefalet Maade, med de Ord, som Folio 52 findes anført

Nye Tingsvidne Sag, om Fjeldstrækningen Nubshallen og Ullevadstranden samt Staavesvigen

hvor i fremstod for Retten Helje Ormsen Øveland (Øverland?), Torchild Amundsen Saltvold, Knud Knudsen Seim og Jacob Olse Tufte, som fremlagde Indkaldelse af 16 Junii 1814 til Indbyggerne i Røldahls og Kingservigs Skibrede i lovlig forkyndt Stand, at melde sig om nogen finder sig Brugs eller Ejendoms berettiget til en Fjeldstrækning i Haukeli Fjeldet, nemlig Nubshallen, Ullevadstranden og Staavesviigen, som de formeene er Kongens Almending og agte at søge sig tilbygset; alt til et lovlig Tingsvidne. Hvilken Indkaldelse blev oplæst og lyder saaledes #

Efter Paaraab mødte Niels Hellejgsen Rabben, som androg, at han allerede har optaget et Tingsvidne her for Retten, som han formeener godtgjør, at han er den første der har optaget Tingsvidne henseende denne Fjeldstrækning og at han til samme er trængende, hvilket Tingsvidne han nu ikke havde tilstæde, og maatte derfor begjære dette Tingsvidne udsat til førstkommende Sommerting for dette Skibrede, 1815, for der at fremkomme med hans lovlige Indsigelser.

Ole Amundsen Hamre mødte og, og maatte forlange Tingsvidnet udsat til bemeldte Sommerting 1815, for da med Vidner at bevise sin Ejendoms og Brugs Rettighed til bemeldte paastevnte Fjeldstrækning.

Comparenterne vilde afvarte disse tvende Mænds Beviisligheder paa bemeldte Sommerting Eraget: Tingsvidnet udsættes til førstkommende Sommerting 1815 for Røldals og Kingservigs Skibrede.

Citanterne betalede Incammination 4 Rbmrk 10 s Sølvværdij Niels Rabben betalede Tilvarspege 20 Rbs: Sølv Værdi og den halve Udsættelse 3 Rbs: Sølvværdi saa gjorde og Ole Amundsen Hamre.

Da ingen meldte sig med noget, blev Tinget udsat til i Morgen.

Nannestad. Hendrich Mansager, Amund Maagestad, Lars Qvæstad, Ole Ragde alle med iholden Pen.

Næste Dag den 25 October Continuerede Høste tinget for Kingservigs Skibrede med de samme Rettens Personer, som i gaar.

Nye Sag

Torjuls Eliassen Ejde fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Halvor Thobiasen Mansager for Gield

110 rd DC: eller 18 rbd 2 mrk N: V: derom at høre Vidner, til Bevisligheder og lide Dom, saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses-Com/m/ission om at Sagen der den 10 Junii sistleden har været foretaget og henvist til Rettergang, da den indvarslede ej mødte, hvilke Attest lyder saaledes #

Den indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke ej heller nogen paa hans Vegne.

Citanten forlangte Sagen fremmet og fremstillede de 2de indstevnte Vidner Helje Michelsen Mansager og Elias Hendrichsen Jelle, som blev paamindede om Edens Vigtighed, lovede at Vidne Sandhed, som de bekræftede med Lovens Eed, angav sig den første 24 og den anden 25 Aar, den første ubeslegtet til begge Parter, den anden Brodersøn til Citanten. Den første forklarede videre at sidstleden Sommer 1813 hørte han Indstevnte fleere gange, paa forskellige Tider, tilstod at være skyldig Citanten 160 rd DC: paa den Maade, at de havde haft en Handel sammen hvorved hver af dem havde vundet ommeldte Summa, og at indstevnte havde solgt Vahrene, og saaledes haft Handelen under sin Bestyrelse.

1814: 60b

Citanten har bekjendt for Vidnet at han af disse 160 rd DC: har erholdet af Indstevnte 50 rd DC: og saaledes rester den paastevnte Summa. Det andet indstevnte Vidne, sagde at han paa samme Tid som første Vidne, og har hørt den samme Tilstaaelse af Indstevnte, skjønt han ikke saa nøje har lagt det paa Minde og altsaa ej nøjere kan gjøre nogen Forklaring herom. Videre vidste Vidnerne ikke til Oplysning, vedstode deres Prov efter at samme var dem forelæst. demitterede.

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand om, at indstevnte Halvor Tobiassen Mansager maatte vorde ipligtet at betale ham de paastevnte 18 Rbd: 2 mrk Navneværdie, med Renter 5 ProCto fra Stevningens Dato til Commissionen, samt Processens Omkostninger med Tidsspilde og videre, efter Dommerens Skjøn, og endelig at udrede Bøder for unødigt Trætte.

Dommeren Eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination og for 2 Vidner, 5 Rbmrk 10 s Sølværði.

Hr: Fogden Budtz fremstillede dernæst følgende stemmeberettigede Borgere af Kingservig Skibrede, som skal aflægge Eed til Norges Constitution see foran paa dette Folio.

Helleland	Hr: Fændrik Lind	Lofthuus	Tobias Haldorsen
Oppedahl	Knud Gundersen	Aarhuus	Amund Johannesen
	NB Lysekloster		NB Lysekloster
Øvre Berven	Torbjørn Olsen	Sexe	Tosten Omundsen
Hovland	Ole Heljesen	Gjerstvedt	Sjur Knudsen
ditto	Helje Olsen	Bleje	Yttorm!! (Guttorm?)
ditto	Tosten Johannesen		Knudsen
Store Naae	Haagen Iversen		NB Lysekloster
Reesetter	Ole Jacobsen	ditto	Michel Mathiassen
ditto	Wiglich Olsen		(NB Lysekloster?)
Haugstvedt	Asbjørn Johannesen	ditto	Knud Michelsen
Willure	Johannes Olsen	Rogde	Ole Jacobsen

Heng	Aslach Ingebrigtsen	Aga	Ørjans Wiglachsen
		Langesætter	Elling Nielsen
			NB Lysekloster
		Hildahl	Ole Olsen
			NB Lysekloster

Hvilke alle aflagde den befalede Eed til Norges Grundlov \med de Ord/ som Folio 52 findes anført.

Nye Sag!

Johannes Sjursen Tvedt fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet, Svend Aslachsen Ystenæs, for Gjeld 17 Rbd 5 mrk 8 s Navneværði; derom at høre Vidner, see Beviisligheder og lide Dom; Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commission om at Sagen der, den 3de denne Maaned, har været foretaget, og henviist til Rettergang, hvilke Documenter indtages her saalydende #

Den Indstevnte blev paaraabt, mødte ikke, men paa hans Vegne mødte Lehnsmand Christen Haugse, som paa hans Vegne vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Citanten videre havde at i Retteføre. De indstevnte Vidner mødte, undtagen Niels Instenæs som var paa Rejse og hvis Vidnesbyrd Citanten for denne Sinde frafaldt.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Amund Heljesen Oppedahl, blev paamindet om at vidne Sandhed, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 33de Aar, ubeslægtet til begge Parter; forklarede videre paa Tilspørgende at noget for Kyndelsmisse sidstleden omtrent, var Vidnet forsamlet med Citanten og Sagvolderen i Bergen, hvor Citanten androg for Sagvolderen, at han af det udeblevne Vidne Niels Instenæs, havde endeel Penge til gode paa Handel, og da Sagvolderen havde haft en Samhandling med bemeldte Niels Instenæs, saa blev han /: Sagvolderen :/ med Citanten saaledes foreenet: at Sagvolderen forpligtede sig til, at betale til Citanten Halvedelen af den Summa som Citanten hos bemeldte Niels Instenæs, paa Handel, da havde til gode og hvilken Summa Sagvolderen da declarerede at have modtaget af bemeldte Niels Instenæs. Sagvolderen sagde endog til Citanten: ”Du kunde nok faae Pengene nu, men vil du give mig Fordrag til jeg kommer hjem, var det vel”; hvormed Citanten var fornøjet. Om Aftenen da Foreeningen skeede, vare Parterne noget beskjenket, men om Morgen efter, da de atter vedtog Forliget vare de ædrue. Vidnet hørte aldeles ikke hvor stor den Summa var eller skulde være, som Sagvolderen, til Citanten forpligtede sig at betale, og hørte Vidnet ej andre Bestemmelser end som omforklaret, skjønt han kunde ej andet forstaae end at Sagvolderen var vidende om Størrelsen af den Summa han paa Niels Instenæsses Vegne forpligtede sig at betale Citanten. Senere hen, ud paa Sommeren sidstleden hørte Vidnet paa Gaarden Tvedt, i Citantens Huus; at Parterne atter talede om bemeldte Fordring og Foreening, og da vilde Sagvolderen have det saaledes at han ikkuns var forpligtet at betale Citanten en Fjerdepart af den

Gjeld som Niels, som omforklaret, var skyldig Citanten, og hvilken Fjerdepart Sagvolderen da angav til 54 rd DC: eller 9 Rbd: Navneværdi, og hvis Citanten ej vilde modtage denne Sum, saa vilde Sagvolderen oppebie Dom, og vilde ej betale for Niels Instenæs Videre vedstod Vidnet ikke til Oplysning. Demitteret

2det Torbjørn Gundersen Ystenæs, blev formanet til Sandhed, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 40 Aar gammel, ubeslægtet til begge Parter; forklarede Videre paa Tilspørgende, at han var tilstæde med Parterne i Bergen den af første Vidne omforklarede Tid, og hørte han da den samme Foreening mellem Parterne som af første Vidne er forklaret, skjønt han lagde ej saa nøje Mærke til det om Aftenen som om Morgen en efter og hørte dette Vidne ikke heller Størrelsen af Summen, men Vidnet forstod ej Forliget anderledes end at Sagvolderen forpligtede sig at betale Citanten Halvedelen af Halvedelen eller Fjerdeparten af den Gjeld som Anmeldte Niels Instenæs, paa omforklarede Handel, skyldede Citanten. Vidnet var og tilstæde paa Gaarden Tvedt i Sommer, med første Vidne og Parterne, hvor han hørte den samme Samtale og Tilbud af Sagvolderen som af første Vidne er omforklaret, nemlig at han /: Sagvolderen :/ vilde betale til Citanten 53 eller 54 rd DC: Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, vedstod sit Prov Demitteret

Citanten indlod nu Sagen til Doms med Paastand efter Stevningen, samt at blive tilkjendt Prosessens Omkostninger skadesløs, efter Dommerens Skjøn; Alt med Forbeholdenhed af videre Tilsvær og alt lovligt om fornødiges.

Lehnsmand Haugse, paa Sagvolderens Vegne, med Benægtelse af alt ubevisligt fremført i denne Sag, indlod ogsaa Sagen til Doms, med Paastand om at Sagvolderen maatte blive friefunden for Citantens ubeføjede Tiltale i denne Sag, hvis Citanten ikke vil modtage de 53 rd 3 mrk DC: som han forment var Gjenstanden for Forliget og at Sagvolderen maatte blive tilkjendt Prosessens Omkostninger skadesløs, efter Dommerens Skjøn.

Citanten henholdt sig til sit Forrige.

Da ingen havde Videre at tilføre: Eragtede Dommeren: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination og for 2 Vidner 5 Rbmrk 10 s Sølv Værdi. Sagvolderen betalede Tilsværspenge og for 2 Vidner 28 Rbs Sølvværdi.

Gammel Sag Folio 51 Brynild Ølversen Berven contra Trond Godvindsen Dønne.

Trond Godvindsen Dønne mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel, contra til dette Ting, at have indstevnt Brynild Ølversen Berven, i den af ham, mod contra Citanten, paa sidste Sommerting anlagde Sag, angaaende Fratrædelsen af Contracitantens paaboende Gaard Dønne, hvilken Attest blev oplæst og lyder saaledes: # Dernæst fremlagde han et ham, af John Ørjansen Dønne meddelt Bygselbrev paa 1 Løb Smør 1 Huud i Gaarden Dønne No: 4 og udi Aakre Ødegaard ½ Løb Salt med Bygsel og Overbygsel til ½ Løb Salt hvilket Bygselbrev er dateret 8de og tinglæst 10de Junii 1807, og som vil findes denne Act vedhæftet i sin Tid.

Hoved Citanten med Curator Johannes Tostensen Haaland (Haaland?) mødte, Vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Contra Citanten havde at iretteføre, samt forinden fremlagde Continuationsstevning, hvori ogsaa findes anført som Citant Ole Ølversen Berven, som nu frafaldt Sagen og altsaa udgaar. Brynild Ølversen fremlagde og Attest af 16 Augusti 1814 om sin Alder, hvilke Documenter bleve oplæste og indtages saalydende #

Contra Citanterne vedtog lovlig Varsel paa Contra Stevningen og ville Parterne samtale om Forlig til hvilken Ende de begjærede \udsadt/ Sagen til Morgen \tidlig/
Eragtet den forlangte Anstand bevilges

Da Dagen var forløben blev Tinget udsadt til i Morgen.

Nannestad Lars Qvæstad – Ole Ragde – Henrich mansager og Amund Mogstad alle med iholden Pen

Næste Dag den 26de October continuerede Høstetinget for Kingservigs Skibrede; Retten betjent af mig og efterskrevne Laugrettesmænd: Amund Johannesen Aarhus, Ole Olsen Hildahl, Ole Iversen Ragde og Iver Olsen Uthne

Hvor da! Blev paaraabt den fra i Gaar udsatte Sag Brynild Berven, contra Trond Dønne, hvori mødte de samme Personer, saa mødte og Brynild Bervens Broder Ole Ølversen, som Ejer af det \anden/ Halve af Contra-Citantens tilbygslede Brug;

Samtlige Parter meldte at de nu om denne Sag vare saaledes foreenede: 1mo Contra-Citanten Trond Godvindsen Dønne, skal, til bemeldte Brynild og Ole Ølversønner Berven overlevere, det Halve af det hand, i Følge bemeldte Bygselbrev, tilbygslede Jordebrug i Gaarden Dønne og Aakre Ødegaard, til Lovens første Faredag 1815, med Huusebygninger og alle andre Tilliggender af hvad Navn nævnes kan, til fri Raadighed, Brug og Bestyrelse for bemeldte Ole og Brynild Ølversønner saaledes som disse indbyrdes kan blive foreenede; den anden halve Gaard skal bemeldte Trond Godvindsen Dønne, upaataalt i alle Maader have Ret og Frihed at bruge og bestyre, udi 10 siger Ti paa hinanden følgende Aar, fra Fardag

1814: 61b

1815 at regne, med de samme Rettigheder og Pligter som ham tilkommer og paaligger med Hensyn til Gaardens Bestyrelse, efter forbemeldte Bygselbrevs Indhold, {Naar disse 10 Aar} efter Andeel paa det halve Brug. Naar disse 10 Aar ere forbie, da afstaaer ligeledes Trond Dønne dette halve Brug til bemeldte Ole og Brynild, mod fra den Tid af, for sig og Hustrues Levetid at nyde af hele Gaardebruget følgende aarlige Vilkaar nemlig 3 siger Tre Tønder Byg, samt Rettighed til at optage et Stykke Mark paa Hjemmebøen af et Halvt Maal Sjellands Alen Vidde i den saakaldede Hetledalen, hvilket Stykke han bruger til Agerland og hvortil han erholder fornøden Gjødning af den som falder paa Gaarden; Saa skal de og have Føde til 1 siger Een Koe og 6 siger Sex voxne Sauv-Smaler, hvilke Creature af Gaardens Ejere frit for dem, skal rygtes og sties og Afdrotten dem frit tilleveres, saalænge de opholde sig paa Gaarden, i hvilket Tilfælde nemlig saalænge de opholde sig paa Gaarden, de og skal have frit Huus, Lys, Varme, saalænge de opholde sig i Stue med Ejerne, samt Opvartning, Pleje og Tilsyn i Alderdommen. Naar en af Vilkaarstagerne ved Døden afgaaer, bortfalder det Halve af ovenbenævnte Vilkaar, undtagen Koens Foder, hvilken den Længstlevende, som anført, helt beholder. Vilkaarstagerne skal og erholde af Ejerne, paa et beqvemt Sted udviist, en Huusetuft at bygge sig Stuehuus paa, hvilket Huus efter begges Dødsfald, skal bort flyttes og tilfalde Tronds og Hustrues Arvinger. 2do For dette Vilkaar skal Trond og Hustrue saalænge de ere

Arbejdsføre, paa Gaarden arbejde for Ejerne om Vaaren Fire Dage og om Sommeren Sex Dage; Saa længe Trond er istand dertil, skal han skaffe Brænde til Huuset af Gaardens Skov. 3tio Førstanstundende Foraar skal hele Gaarden deles i to lige Deelee med Huuser og Alt, imellem bemeldte Trond og Ejerne efter uvillige Mænds Skjøn, hvilken Deeling skal staa ved Magt i to Aar i hvilken Tid de skal bruge Gaarden omfares /: vixelviis :/, men hvis ingen af Parterne efter disse 2 Aars Forløb, finde sig brystholden med Skiftningen da skal samme ansees som ugjort, og det staaer dem enhver af Parterne frit for, enten ved Rettens Middel eller ved Overenskomst paa anden Maade at deele Gaarden saaledes at enhver er i Behold.

Ovenstaaende Forlig blev for Parterne oplæst, hvormed de erklærede sig i et og alt fornøiede som rigtig tilført efter deres Foreening og hvorpaa de vare begjærende til Stadfæstelse, Rettens Dom; hvor efter af Dommeren, til Stadfæstelse paa dette Forlig, blev afsagt saadan

Dom

Ovenstaaende Forlig, indgaaet af myndige Mænd, bør, i Følge Norsk Lovs 5 Bogs 1 – 1 uryggeligen at efterkommes og fuldbyrdes, 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og fastsatte Terminer, under Adfærd efter Loven.

Hver af Parterne betalede Incamminations Penge 4 Rbmrk 10 s Sølv værdi

Gammelt Tingsvidne Fol: 34 og 51 om Fieldstrækningen Halmevadshalden (Holmevandshaldet?),

blev paaraabt, hvori mødte Niels Hellachsen Rabbe paa sin Fader Hellach Larsen Rabbes Vegne, som androg at han ikke ansaa det fornødent at føre flere Vidner, og derfor sluttede Tingsvidnet fra sin Siden!!.

Foged Budtz fremstillede dernæst følgende af Kingservigs Skibrede som ej havde aflagt Eed til Constitutionen. See Fol: 60.

Alsager	Sjur Arnesen	Alsager	Thomas Larsen
Ditto	Lars Guttormsen	Haugse	Jacob Pedersen
Biotvedt	Hejne Arnesen	ditto	Iver Olsen
ditto	Engel Olsen NB Lysekloster	Tvesme	Sjur Olsen
		Ystenæs	Arne Olsen

Hvilke alle aflagde den befalede Eed til Norges Grundlov med de Ord som Folio 52 er anført

Gammel Sag Michel Halsteensen Lofthuus contra Tobias Haldorsen Ejdnæs, om endeel Kobber Folio 41, 44, 50 og 56, blev paaraabt og mødte da Citanten Michel Lofthuus, som og Tobias Ejdnæs, som androg at han vel i Følge den erholdte Udsættelse fra September Maanedsting burde have contrastevnt men da han i denne Mellemtid har, som Valgmand, for Kingservigs Præstegjeld, maattet gjøre en Rejse til Bergen, har han ikke seet sig istand til, formedelst Sagens Vidtløftighed at kunne udtage Contrastevning til dette Ting, saa meget meere som han har seet sig nødt til at indstevne Hoved-Citanten til Forligelses Commissionen, hvorføre han var begjærende Sagens Anstand til førstkommende Maanedsting, December maaned førstkommende, til hvilken Tid

han vidst ville udtage Contrastevning og oplyse Sagen fra sin Side, hvilket han formeente ikke Retten nægtede ham.

Citanten Michel Halstensen Lofthuus maatte protestere i kraftigste Maade mod den forlangte Anstand, saa meget meere som Sagvolderen har havt fuldkommen Tid nok til at udtage Contrastevning, da den ommeldte Rejse til Bergen foregik i September Maaned og altsaa er Udsætteslen ej andet end unyttige Udflugter til Sagens unyttige Forhaling, hvilket han troede var stridende mod Lovgivningen og in specie Forordningen af 3de Junii 1796; han maatte derfor paastaae Dom i Sagen dog under Reservation af videre Tilsvar og alt lovligt, med Paastand og videre

Tobias Ejdnæs refererede sig til sit Forrige, saa gjorde og Citanten.

Dommeren Eragtede: For ej at gjøre sig skyldig i Rettens Fornægtelse kunde Dommeren ikke nægte den forlangte Anstand, men maatte forbeholde sig ved Sagens endelige Paakjendelse at ipligte Tobias Ejdnæs, Bøder for Sagens Forhaling om samme maatte befindes i Overeenstemmelse Forordningen af 3 Junii 1796

Tobias Ejdnæs betalede Udsættelsen med 6 Rbkskilling Sølvværdie.

1814: 62

Derefter blev foretaget det fra den 21de denne Maaned udsatte Justits Forhør Fol: 59, da nu den af 4 Deponent Magnus Røyso omforklarede Siur Haagensen Lejgrejd paa en Rejse var her til Stæde paa Tinget, og havde paa Rejsen hørt at han skulde være indstevnet hertil at møde, skjønt den af Dommeren udstedte Stevning, hvormed han og Magnus Røyso vare indstevnte til i Dag, ei formedelst hans Fraværelse var ham forkyndt. Da det saavel i Gaar som i Dag har været stormende Vejr der har gjort det umueligt for {nogen at} komme fra Ejdfjord her til saa antog Dommeren Comparentens Forklaring uagtet han ikke har faaet Stevningen tilbage og Magnus Røyso ikke møder.

Comparenten Sjur Lejgrejd blev paamindet om at sige Sandhed og Straffen for Meneed, samt forelæst bemeldte Magnus Røysos Forklaring, hvorpaa han afgav saadan forklaring: at han rigtig nok, som af Magnus Røyso er forklaret har fortalt ham og virkelig ogsaa i sisteleden Sommer, hvad Tiid erindrer han ikke, paa Kongsberg købte et Sølv Lomme Uhr og skede Handelen ikke egentlig i Rasmus Masaasens Huus men paa Gaden, paa den Maade: at Deponenten solgte en rød Hoppe til en Mand han ej ved Navn paa, og denne bød ham et Sølv Lomme Uhr i Betaling, i det samme kom der en anden Person som sagde her skal Du faa købe et Uhr af mig om Du har Lyst, Deponenten saa paa Uhret og afkøbte ham {Uhret} \samme/ i manges Overvær for 160 rd DC: Deponenten kiendte ikke Selgeren ej heller mindes han hvorledes Personen var klædt. Deponenten sagde at han har Uhret endnu, men da han ikke tror at have handlet med en Tyv ej heller paa nogen urettelig Maade har tilforhandlet sig Uhret, saa vil han ikke udlevere samme med mindre der opgives tydelige Mærker med Navner og Vidre, samt faar sine udlagde Penge tilbage. Deponenten viste ikke vidre til Oplysning, og da han ikke har aflagt nogen vidre afvigende Forklaring fra Magnus Røyso saa blev han demitteret efter at han havde erklæret at have hos en Uhrmager udlagt for Reparation paa Uhret 36 rd DC: som han og vil have godtgjort.

Erachtet Forhøret sluttet.

Publicationer

1. Skiøde fra Aamund Johannesøn til Knud Haldorsøn Oppedal paa 22 $\frac{1}{2}$ Mark Smør, $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{2}$ Faarskind med Bygsel og Herlighed, samt Overbygsel til 22 $\frac{1}{2}$ Mark Smør, $\frac{1}{4}$ Huud $\frac{1}{4}$ Løb Salt i yttre Bue No: 7 dtr: 15 Octbr: 1814 for 1125 rd og Vilkaar 650 rd $\frac{1}{2}$ pCto 8 – 5 – 4 s
2. Ditto fra Lars Helleigson Rabbe til Nils Helleigson paa 4 Marker Smør \med B: og H:/ i Pladset Diuve under Houge No: 4 for 333 – 2 – 0 dtr: 24 Octbr: 1814. $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 4 – 0
3. Skifte efter Giøa Omundsdr: Eitrem sluttet 28 Febr: 1814, hvorved 1 pd: 12 mrk Smør i Eitrem No: og 2 mrk Smør i Tvedt øde er udlagt Enkemanden Jacob Christensøn for 200 rd
4. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Toriels Asgildsøn paa Landskyld 18 mrk Smør $\frac{1}{4}$ Huud Skatteskyld 1 pd 7 $\frac{1}{2}$ mrk i Mæland No: forhen brugt af Asgild Ystensøn dtr: 12 Septbr: 1814 hvorhos fulgte Revers og Bog.
5. Ditto fra do: til Tosten Jarandsøn Mæland paa Landsk: 1 Løb Smør, Skatteskyld 2 pd: 14 mrk Smør i Mæland No: forhen brugt af Jarand Tostensøn dtr: 31 Augustii 1814. hvorhos fulgte Revers og Bog.
6. Fæstesæddel fra Berge Olsøn Aga til Gunder Torgersøn paa et Plads under Aga dtr: 25de Octbr: 1814 hvorhos Revers og Bog
7. Forligelses Commissions Forliig Espe og Mælands Opsiddere passeret 5 Janv: 1814
8. Vilkaarbrev fra Ole Iversøn Ragde til Moderen Giøri Samsonsd: paa Levekaar af Ragde

1814: 62b

dtr: 25 Octbr: 1814

9. Ditto fra Toriels Asgildsøn til Forældrene Asgild og Herbor dtr: 24 Octb: 1814, paa Vilkaar af Mæland.

10. Ditto fra Knud Larsøn Mæland til Forældrene Lars og Anna paa Vilkaar af Mæland dtr: 24 Octb: 1814.

Herr Fogden fremlagde dernæst til oplæsning Restance Listen som viser at i disse Skibreder udestaar Skatter til Beløb 1369 rbd 5 mrk 10 s De sam/m/e Tingsvidner som paa de andre Tinge omhandler blev ogsaa her fremlagt og besvaret som i hin Protocoll fol: 235

Til som Laugrettes mænd paa forestaaende Som/m/erting at tiene Retten opnævne Lehnsmænd Wiglig Sjursøn Maagestad, Peder Larsøn Maagestad, Tobias Haldorsøn Lofthuus og John Larsøn Eidnes hvilke alle ere nye Mænd.

Da efter Paaraab ingen meldte sig med mere for Retten blev dette Høsteting sluttet. Nannestad Lars Qvæstad, Ole Ragde, Henrik Mansager og Omund Maagestad alle med p: Pen.

Aar 1814 den 30te October blev Retten sat paa Sorenskriver gaarden Helleland af Const: Sorensk: Nannestad, i Her: Sorenskriver Korens Forfald som nærværende ved Storthinget, i overvær af de tvende Laugrettes mænd som Vidner Lars Torsøn Oppedal og Haldor Haldorsøn ibidem, for at afsige Dommer i de til Doms optagne Sager paa sidstleden Høstetinge.

Hvorda!

I Sagen folio 60 Torjuls Eliassøn Eide contr: Halvor Tobiassøn Mansager for Gield 18 rbd 2 mrk N: V: blev afsagt og oplæst saadan

Dom.

Under denne Sag har Torjuls Eliassøn Eide, Sagsøgt Halvor Tobiassøn Mansager for Gield 18 rd 2 mrk Navne Verdie, som denne restderede! 1 paa en mellem dem værende Samhandel, ved de første!! (førte) Vidner har Citanten under Sagen beviist, at Sagvolderen Halvor Mansager skylder ham den paasøgte Sum, efter hvilke beviiser han maae tildømmes det paasøgte saa meget mere som Sagvolderen ei har mødt for Retten med Indsigelse mod Kravet, og da Sagvolderen ei heller har mødt ved Forligelses Commissionen, vil han endvidere blive at ipligte Sagens omkostninger samt Bøder til Justids Cassen for unødigt Trætte. Det anmærkes og bevidnes herhos at da Stevningen har været Mundtlig er heller ingen urigtighed med stemplet Papiir under Sagen begaaet. Thi Kiendes for Ret: Halvor Tobiassøn Mansager bør at betale til Citanten Torjuls Eliassøn Eide de her paasøgte 18 rd 2 mrk N: V: siger atten Rbd: 2 mark Navne Verdie, samt i denne Sags omkostninger med Tidspilde 6 rbd N: V: siger Sex Rigs bank daler navne Verdie, saa bør han og at udrede \Renter/ til Citanten af de 18 rd 2 mrk N: V: med 5 proCento fra 6 Junii 1814 til betaling skeer, og end videre; Bøder til Justids Cassen for unødigt Trætte saameget som Dom og Seigl koster med {50} \1 – 5 – 4 s/ siger {femtie} \1 – 5 – 4/ Skilling S: V: Alt idømte udredes og efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Excutions Tvang og Adfærd efter Loven.

I Sagen folio 60, Johannes Sjursøn Tvedt contr: Svend Aslaksøn Ystenæs om Gield 17 rd 5 mrk 8 s N: V: blev afsagt saadan

Dom.

Ved Mundtlig Stevning af 4de d: M: har Citanten Johannes Sjursøn Tvedt, Sagsøgt Svend Aslaksøn Ystenæs for Gield 17 rd 5 mrk 8 s N: V: som denne ifølge Mundtlig Foreening skulle have forpligtet sig til som Selvskyldner at betale Citanten for Nils Mikelsøn Indstenæs ved de første Vidner er under Sagen oplyst, at Sagsøgte Svend Aslaksøn Ystenæs sidstleden Foraar har forpligtet sig til som Selvskyldner at betale en deel

1814: 63

af den Gield som Nils Indstenæs var pligtig Citanten paa grund af Samhandel Efter hvad der af Vidnernes skønt forskiellige Forklaring kan uddrages, {skulle} maae Nils Mikelsøn Instenæs's Gield til Citanten paa den Tiid Foreeningen blev indgaaet have været 35 rd 5 mrk N: V: men af Vidnernes Forklaring kan ikke bestemt udledes hvad enten, Indstevnte Svend Ystenæs paa grund af Samhandel med Nils Instenæs paadrog sig Forpligtelsen, at betale

halvedelen af denne Sum, med 17 – 5 – 1 s eller ikkuns $\frac{1}{4}$ Parten med 8 – 5 mrk 12 s N: V: skjønt det sidste maae formodes paa grund af begge Vidners enstemmige Forklaring, med Hensyn til Parternes Samtale paa Tvedt i sidstleden Sommer da der saaledes, under Sagen vel er bragt til formodning, som nærmer sig til vished, men ei fuldkom/m/en beviis for at Indstevnte Svend Ystenæs skylder til Citanten den hele paastevnte Sum 17 – 5 – 8 s N: V:, og det derimod saavel ved Vidnernes Forklaring som Sagvolderens Sagførers tilstaaelse under Sagen er beviist, at han skylder det halve af det paasøgte nemlig 8 – 5 – 12 s N: V: saa maae det ifølge Loven være Sagvolderen tilladt med sin benægtelses Eed, at befrie sig for halvdelen af det paasøgte gjør han det vil han blive at friefinde for Sagens omkostninger, og tilkiendt sine godtgjort af Citanten, aflægger han ikke Eeden, vil han derimod blive at ipligte den hele paasøgte Sum og Sagens omkostninger at betale til Citanten det anmærkes og bevidnes herhos at da Stevningen har været Mundtlig er ingen urigtighed med hensyn stemplet Papir under Sagen begaaet thi Kiendes for Rett: Naar Sagsøgte Svend Aslaksøn Ystenæs inden sit Vernetung i det seneste paa Febr: Maanedsting for Hardanger Fogderie \1815/ efter i forveien ved lovlig Varsel, at have Indkaldt Citanten Johannes Sjursøn Tvedt, at anhøre sin Eed, inden Retten aflægger sin Corporlige Eed paa ikke ifølge nogen Forening at have forbligtet!! (forpligtet) sig til for Niels Mikelsøn Indstenæs at betale til Citanten Johannes Tvedt mere end 8 – 5 – 12 s N: V: eller DC: 53 – 4 mrk 8 s bør han ikkun til Citanten Johannes Tvedt, at betale disse 8 rd 5 mrk 12 s N: V: hvoraf afkortes i Processens omkostninger iberegnet Eeds aflæggelsen 2 rbd N: V: Aflægger han derimod, ikke Eeden inden bestemte Tiid, da betaler han til Johannes Sjursøn Tvedt de her paasøgte 17 – 5 – 8 s N: V: siger Sytten Rigsbd fem Mark otte Skilling N: V: samt i denne Sags omkostninger 5 rd N: V: skriver fem Rbd N: V: Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag frie at være. Alt idømte udredes og fuldbyrdes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de fastsatte Terminer, under Excutions Tvang og Adfærd efter Loven. Nannestad
Lars Torsøn Oppedal, Haldor H: Oppedal med iholden Pen.

Aar 1814 den 1ste Decbr: blev Retten sat paa Gaarden Helleland til afholdelsen af Maanedstinget for Hardanger, saavel Lehnets som Lysekloster Gods. Retten betient af constitueret Sorenskriver Nannestad i Stædets Sorenskriver Korens Fravær ved Storthinget i Christiania tilligemed til dette Ting opnævnte Eedsvorne Laugretts mænd Lars Arnesen Helleland, Siur Samsonsens Helleland, Ole Haldorsen Helleland og Ole Andfindsen Haugse, saa var og til Stæde Ting laugets Lehnsmænd.

Hvorda! først allerunderdanigst blev publiceret efterskrevne Anordninger med videre:

1. Stifts skrivelse af 11 Nob: 1814 indeholdende Indberetning at Storthinget har antaget Hans Majestæt Kong Carl 13de til Norges Consitutionelle!! Konge
2. Hans Majestæt Kong Carl 13de's Tale i Storthinget fremført ved Hans Kongl: Høyhed Kronprints Carl Johan. Dt: 11 Nob: 1814
3. Stifts Skrivelse af 29 Octb: 1814, hvorved oversendes Kundgiørelse fra Norges Riges Representanter til deres Lands mænd d: 21 s: M:

4. Stifts Skrivelse af 26 Octb: 1814, hvormed fulgte Statsraadets Skrivelse af 28 Septb: s: A: betræffende de paabudne Skatters vedblivelse indtil næste ordentlige Storting samt med hvilket Beløb de skulle erlægges og endelig medfølgende Statsraadets Communication af det Kongl: danske Cancellies bekiendtgjørelse af 29 Sept: 1814 betræffende Plakaten af 20 Junii s: A: angaaende Embedsmænd og dansk fødte Indbyggere skal være hævet og igien kaldt.

5. Stiftets Skrivelse af 26 Octb: 1814, hvori indeholdes Hans Majestæt Kong Christian Frederichs Tale ved Stortingets aabning samt den derefter paafulgte afstaaelses Act.

Ny Tingsvidne sag

Amund Amundsen Ouse, frem stod for Retten og fremlagde de beskikkede

1814: 63b

Stevnevidners Attest om ved Mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Lehns Manden for Gravens Skibrede Anders Josephsen Lillegraven for hans ulovlige Fremferd ved en af ham hos Citanten afholdet Udpantnings eller Executions forretning, derom at høre Vidner see Bevisligheder alt til et lovligt Tings vidnes Ervervelse, saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses-Commission om at Sagen der den 1ste November sistleden har været foretaget og henvist til Rettergang, hvilke Documenter blev oplæste og indtages saalydende # Vidre fremlagde han Attest fra Stevnevidnerne om ved Mundtlig Varsel at have under Lovens Falsmaals straf indstevnt Vidner i denne Sag, som og lyder saaledes #

Efter Paaraab mødte Indstevnte Lehnsmand Lillegraven, som vedtog lovlig at være stevnt; men maatte i kraftigste Maade protestere mod dette Tingsvidnes Fremme og ær(?) Sag i den Anledning, da han vel paa Fogedens Vegne har foretaget en Execution hos Citanten efter lovlig Dom og derpaa tegnede Fogdens Ordre, men er Forretningen fejlagtig eller Citanten skulle formene sig fornermet ved samme, det Comparenten ikke tror, saa forment han at Citanten ifølge Loven burde indstevnt Executions forretningen til underkiendelse, Til side sættelse eller Forandring for Stifts Overretten; hvor naturligvis Fogden og hans Fremgangs maade under og ved denne Forretning vil blive at paa kiende, og skulde Citanten agte fornødent noget Tingsvidne henseende Comparentens Forretning til Fremlæggelse i Stifts retten, da bliver ham vel ikke nægtet Bevilling dertil, naar han har gjort Sagen Anhængig Ved Stifts retten Paa grund heraf matte!! (maatte) Comparenten paastaa denne Sag afvist fra denne Ret og sig til kiendt Kost og Tæring for ufor nødne Rejser med vidre baade til Commissionen og Retten, da han, ihvor unyttig Rejserne har været og hvor ugrundet Citantens Søgemaal er, dog ikke kunde blive hiemme og til sidesætte den tilbørlige Agtelse han skylder Retten.

Citanten Amund Amundsen Ouse paastod Tings Vidnet fremmet i alle Maader efter de irettelagde Stevnemaale, Lehnsmand Lillegraven henholdt sig til sit forrige, og da ingen havde Vidre at tilføre \uden at Vidnerne paastod Kost og Tæring, om Sagen blev avist/

blev af Dommeren afsagt saadan Kiendelse: Da efter Det irettelagde Stevnemaal Citanten Amund Ause paaklager en Executions forretning eller Udpantnings forretning, som af Lehnsmand Anders Lillegraven skal være afholdt og denne Rets Competence ikke strekker sig til at paakiende en Executors Handlinger med Vidre Ved en Executions forretning, da Stifts overretten er den Ret der skal paadømme saadant, kunde Dommeren ikke andet end

bifalde Lehnsmand Lillegravens paastand om Sagens afvisning og dristede sig ikke til mod Lehnsmandens Protest at fremme Tings vidnet, endelig Da Amund Ause saaledes utilbørligen har forvoldet saavel Lehnsmand Lillegraven, som de indstevnte Vidner Mandrup Pedersen Ødven og Haaver Larsen Sævertvedt unyttige Rejser og Tiidsspilde, bør han ifølge Loven at betale dem Kost og Tæring efter Dommerens Skøn, saavelsom Lehnsmandens udlagde Tilsvares penger.

Thi erractes for Ret denne Sag afvises fra denne Ret, og bør Amund Amundsen Ause at betale til Lehnsmand Anders Josephsen Lillegraven i Kost og Tæring samt udlagde Tilsvares penge 6 rbd N: V: og til hver af Vidnerne Mandrup Pedersen Ødven og Haaver Larsen Sævertvedt i Kost og Tæring 1 rbd 3 mrk for hver til sammen i alt 9 rbd siger Nii Rbd: N: V: \foruden denne Kiendelses Udstædelse Forkyndelse med vidre til Betaling skeer/ Alt idømte efterkommes og udredes 15 Dage efter denne Kiendelses Lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Denne Kiendelse blev oplæst, Citanten betalede begge Stevninger Indcamination 1 rbd 3 mrk 4 s: Kiendelsen 6 s: S: V: Lensmanden betalede Tilsvares penger 20 s: S: V: Amund Ause betalede forud paa Beskrivelsen af det passerede in Forma, som han forlangte 1 rbd 12 s: N: V:

1814: 64

Nye Sag

Lars Larsøn Lofthus fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved Mundtlig Varsel til i Dag at have Indstevnet Iver Christensøn Eidnes for ærerørige ord, og beskyldninger, derom at høre Vidner og lide Dom med videre efter Stevne Attestens indhold saa fremlagde han og Attest fra Vedkom/m/ende Forligelses Com/m/ission at Sagen der den 3 Octb: sidstleden tilligemed en anden Sag har været foretaget men henvist til Rettergang begge attester bad han i Retten oplæste acterede og Sagen fremmet {#}.

Efter Paaraab mødte saavel den Citerede som Vidnerne undtagen Citeredes Kone Ingeleiv Olsdt: der ei formedelst hendes Frugtsom/m/elige Tilstand befinder sig saavel at hun kan møde her for Retten for nærværende Tiid, men Citerede erklærede sig villig at anhøre hendes Vidnesbyrd, uden videre varsel hiem/m/e i hendes Huus i tvende Laugrettes Mænds overvær i fald Citanten fant at hendes Vidnesbyrd var som absolut nødvendigt og hvilket Citanten indvilgede om han fant hendes Vidnesbyrd nødvendigt Iøvrigt vedtog samtlige lovlig Varsel, og ville den Citerede afvarte hvad Citanten havde at iretteføre Efter at have anhørt bemeldte attester der indtages her saal: #

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Lars Tostensøn Lofthus blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, tilligemed de øvrige Vidner og paamindet om dens Vigtighed og Straffen for Meened, sagde sig 21 aar gam/m/el, Broder til Citantens Hustrue, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede videre: at sidstleden Foraar kom han i Samtale med Indstevnte Iver Eidnes, om et Mærkesgiærde som Parterne skulle i standsætte og hvorom de tvistedes, og da sagde Indstevnte Iver Eidnes, at han ei ville istand sætte giærdet for det første, thi Citanten skal betale en her ustevnt Mand, den Indstevnte nævnede, en Skieppe Potætens for at sige et

urigtigt mærke paa bemeldte Gierde, og da Vidnet foreholdt Indstevnte det usøm/m/elige i saadant Snak og spurgte om han kunde godtgjøre, at Lars Lofthus havde gjort saadant svarede Indstevnte det kunde han vel godtgjøre og skulle bevise i sin Tid. Videre var ikke vidnet at tilspørge som blev forelæst Provet, vedstod sam/m/e og blev demit:

2. Vidne Knud Arnesøn Eidnes, blev formanet til at vidne Sandhed og paamindet om Eedens vigtighed, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig 58 aar gl: ubeslægtet til begge Parter, forklarede videre: at sidstleden Foraar samtalede han og med Indstevnte anlangende omprovede Gierde, og da sagde Indstevnte, det han frygtede for at Citanten ville betale en her ustevnt mand 1 Skieppe Potætes for at afgive en urigtig forklaring henseende det mellem dem omtvistede Mærkes gierde, men vidnet hørte ei at Sagvolderen sagde at Citanten havde betalt denne Skieppe Potætes og videre kan vidnet ei Erindre at have hørt om denne Sag demit:

3die Vidne Sigrid Christensd: Eidnes, blev formanet til at vidne Sandhed, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, aflagde Lovens Eed, sagde sig 25 aar gam/m/ell og Søster til Sagvolderen, forklarede videre: at hun vel har hørt Indstevnte sin Broder har talt om omprovede mellem Parterne omtvistede mærkesgierde, og i den anledning hørt at Indstevnte har sagt at der skal Styke /: medgaae /: en Skieppe Potætes for Citanten inden den Sag har Ende, men paa hvad Maade denne Skieppe Potætes skulle medgaae for Citanten eller hvad Meening Sagvolderen med denne udladelse havde har vidnet ikke gjort sig nogen tanke eller forstaaet, og har saaledes efter hvad hun har begrebet ingen ærerørige eller ubeqvems ord hørt af Sagvolderen mod Citanten, {dern} og da hun paa flere Spørgsmaal intet videre vidste til oplysning blev demit:

Begge Parterne vare nu enige om at Sagen henstaar til i Morgen for i denne mellemtid at handle om Forliig

Eragtet Sagen udsættes til i Morgen Kl: 9, hvor Parterne igien møder.

Da Dagen var forløben blev Tinget til i Morgen udsadt C: Nannestad
Ole Helleland, Lars Helleland, og Sjur Helleland, samt Ole Hougse alle med iholden Pen.

Næste Dag 2. Debr: fortsadtes Tinget ved de i gaar benævnte Rets personer.

Gammel Sag folio 6 i Lysekl: Protocoll Svend M: Gierrald contr: Torkild E: Langesætter om Løn,
blev Paaraabt, og mødte Citanten Svend Mikelsøn Gierrald, som maatte forlange Sagens Anstand til Maanedes tinget i førstkom/m/ende Febr: da han ei efter sin bestem/m/else til dette Ting har kunnet udtage Continuations Stevning
Eragtet den forlangte Anstand bevilges
Citanten betalede Udsættelsen med 6 s S: V:

Derefter blev foretaget den fra i gaar til nu udsatte Sag Lars Lofthus contr: Iver Eidnes, Hvori mødte begge Parter, og da Forlig ej var opnaaet, forlangte Citanten Sagens Anstand

til først kom/m/ende Feb: Maanedts ting til videre Bevisligheds fremfør og alt ellers lovligt.

Eragtet den forlangte Anstand bevilges

Citanten betalede Incam: Vidne førelsen og Udsættelsen 1 rd 8 s S: V: Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 20 s S: V:

Nye Sag.

Peder Pedersøn Bleie fremstod for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have med Mundtlig varsel indkaldet Jon Mathiassøn Luttrum for Gield 83 rd 2 mrk N: V: derom at høre Vidner og lide Dom til Gieldens betaling, saa fremlagde han og Attest fra vedkom/m/ende Forligelses Com/m/iss: at Sagen der den 3 Octb: sidstleden har været foretaget til Mægling men forevist til Rettergang hvilke Attester lyder saaledes: # #.

Efter Paaraab mødte Citerede Jon Mathiassøn Luttrum, som androg at han ei nægter at skylde Citanten den paastevnte Sum og derfor gjøres ikke nødvendig at hans Kone møder efter Indstevningen som desuden ei er pligtig at Vidne i hendes og hans Sag, men da han har Fordringer paa Citanten som han ei har faaet Regnskab paa, eller godtgjørelse for, og samme er Aarsag i at den paastevnte Sum ei er bleven betalt, saa maatte han begiære Sagens Anstand til førstkom/m/ende Febr: Maanedsting for Hardanger, for til den Tid at udtage contra Stevning og bevise sine contra Pretentioner

Citanten som benægtede Citeredes contra Fordringer maatte paastaae Dom i Sagen efter det fremlagde Stevnemaal og Citeredes Tilstaaelse og paastod sig Gielden betalt og Processens omkostninger erstattet efter Dommerens Skøn

Citerede Jon Luttrum vedblev sit forrige,

Dommeren Eragtede Da det efter Loven er en hver tilladt, under den af hans contra Part mod ham anlagde Sag, i sær naar den angaar Gields Fordringer, da at godtgjøre og faae Dom paa sine Fordringer mod Contra Parten, saa kunde Dom/m/eren ikke nægte den Citeredes forlangende, og bliver altsaa Sagen givet Anstand til førstkom/m/ende Maanedsting for Hardanger

Citanten betalede Incam: 4 mrk 10 s: N: V: Tilsvars Penge og Udsættelsen betalede Sagvolderen med 26 s S: V:

Gammel Sag! See foran fol: 61 Mikel Lofthus contr: Tobias Eidnes om noget Kobber.

Hvori mødte Tobias Haldorsøn Eidnes og dannebrogsmænd Mikel Halstensøn Lofthus

Tobias Haldorsøn Eidnes fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig varsel til dette Ting \cont:/ at have indstevnt Hoved Citanten Mikel Halstensøn Lofthus at see Contra Beviser og høre Vidner, angaaende den mellem dem omtvistede Kobber samt Dom at lide efter nærmere i Retten indlæggende Paastand Saa fremlagde han og Attest fra vedkom/m/ende Forligelses Commission at have yderligere ved Forligelses Commissionen 3 Octb: sidstleden t...ovet(?) forliig med Contra parten i denne Sag, men forgiæves hvilke Attester bleve oplæste saal: #

Indstevnte Hoved Citant Mikel Lofthus vedtog for sin del lovlig varsel efter Stevnemaalet, og ville afvarte hvad Contra Citanten havde at i rette føre samt forbeholdt alt lovligt,

Contra Citanten fremstillede som

1ste Contra Vidne Omund Pedersøn Ureim, Svoger eller Svigerson til Contra Citanten, angav sig 34 aar, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, Contra Citanten bad Vidnet tilspurgt om han kan Erindre og forklare, hvad Contra Citanten fortalte og sagde ham angaaende den mellem Parterne sluttede Handel, og om ikke denne Samtale skede kort efter Handelen var skeed. Hertil svarede Vidnet, at i forrige aars Sept: Maaned omtrent, var han hos Contra Citanten Tobias Eidnes for at kræve en deel Penge, og da fortalte Contra Citanten Vidnet at have solgt en del Kobber til Hoved Citanten, og da Vidnet var hvidende om at {Hoved} \Contra/ Citanten havde kjøbt en del Kobber hos Tormod Worberg, saa spurgte Vidnet om Tobias havde solgt al den Kobber eller hvor meget, og da svarede Contra Citanten at han havde solgt halvedelen af halvten til Hoved Citanten, videre veed Vidnet ikke til oplysning om denne Handel, da Hoved Citanten ei var tilstede ommeldte Tid ei heller har han af ham hørt noget derom. Tobias Eidnes bad derpaa Vidnet tilspurgt om han samme Tid sagde at have solgt af den Kobber som Tormod eiede, hertil svarede Vidnet at Contra Citanten ei taledes om Tormods Kobber, men allene om sin Kobber videre var ikke Vidnet at tilspørge demit:

Hoved Citanten \sagde at dette Vidne/ elles var nær beslægtet, og elles ikke har forklaret om hans og Contra Citantens akkord men kuns hvad Contra Citanten har sagt derom, og altsaa protesterede mod dets gyldighed

Contra Citanten fremstillede dernæst det forhen afhørte Vidne Tormod Omundson Warberg for hvem han bad fremsadt den Qvæstion: Om Vidnet har sagt til Haldor Oppedal, at

1814: 65

Contra Citanten har anmodet Vidnet om at fordølge noget af Vægten paa den Kobber som {Contr} {H} Contra Citanten af Vidnet har kjøbt, da skulle Vidnet faae halvedelen af det som var fordulgt, Tormod Worberg blev dernæst forelæst saavel Haldor Oppedals Vidnesbyrd under denne Sag, saavelsom sit eget Vidnesbyrd under Sagen, og under sin forhen aflagde Eeds Kraft, svarede paa det fremsatte Spørgsmaal saaledes: at han i alle dele vedstaar sit forhen i denne Sag og for ham i Dag oplæste Vidnesbyrd som rigtig tilført, og om det omspurgte {w....} Erindrer han ei at have sagt andet end det som af ham er forklaret til 3 Qvæstion i hans Vidnesbyrd paa Worberg {og} hvor han nøyere har forklaret sig om det omspurgte, Contra Citanten bad Tormod Warberg tilspurgt, om han Erindrer at have svaret første Hoved Vidne Haldor Tobiassøn Eidnes, paa Spørgsmaal fra Faderen Tobias, om hvad Brug de skulle gjøre af Kobberen, saaledes som af første Hoved Vidne til 2 Qvæstion er forklaret, nemlig at det var best at gjøre Kobberen op i Kiedler,? Svar, jo han svarede første Vidne saadan at det var best at gjøre den op i Kiedler da han troede der var best udkom/m/e med Kobberen saaledes. Paa tilspørgende af Hoved Citanten om hvad Tid Tobias fortalte at have solgt Kobberen, svarede Vidnet at det var efter Michaelie 1813; Videre var ikke at spørge Vidnet som vedstod Provet. Demit:

Contra Citanten maatte i Anledning af de forskellige Vidners Forklaring henseende Vægten paa den Kobber som han og Tormod Worberg har haft, og her omtvistes, anmærke: at han nu har faaet Kundskab om den rette Vægt efter Justeret Maal paa al bemeldte Kobber som i alt Beløber til 9 Voger 2 bpd 2 Mrkr. Videre at han har tilbøden Hoved Citanten adskillige tilbud til forlig for at undgaae Proces, og endelig ved Forligelses Com/m/issionen tilbudt ham

7 bpd Kobber, hvilket Hoved Citanten har nægtet, og hvoraf vil sees!! at han har været villig til forlig. Contra Citanten inden han indlod Sagen Dom ville afvarte hvad Hoved Citanten havde at i Retteføre,

Hoved Citanten med benægtelse af alt af Contra Citanten som ubevist tilførde i denne Sag indlod atter Sagen til Doms efter foranførte Paastande og sig af Contra Citanten tilkient Processens omkostninger efter Dommerens Skiøn dog forbeholdt han sig videre tilsvær og Vidne førelse samt alt lovligt om Contra Citanten mod formodning skulle forlange og erholde Sagen udsadt, og saaledes foranledige videre tilsvær og Iagttagende fra hans side

Contra Citanten maatte begiære Sagens Anstand til forstanstundende Feb: Maanedsting for Hardanger Fogderie for til den Tid nøyere at giennem gaae denne Vidtløftige Sag og da at fremkom/m/e med sit Indlæg og Endelige deduction og Sagens Endelige slutning til Dom.

Hoved Citanten ville og til den Tid indkom/m/e med sin yderligere deduction og Paastand Og da ingen havde videre at tilføre blev af Dommeren Eraget: den forlangte Sagens Anstand bevilges.

Cont: Cit: betalede Incam: 4 mrk 10 s S: V: for 2 Vidner 16 s: Udsættelsen 6 s Hoved Citanten for Contr: Qvæstioner 8 s S: V:

Da ingen meldte dem med mere blev Publiceret følgende Almues Breve:

1. Bygselbrev fra Irgens til Lars Olsson paa 1 Løb 1 pd 12 mrk Smør hvoraf den ½ Løb med Landsk: og overbygl: til den anden halve Løb, Skattes: 1 ½ Løb i Nesthus No: 26 i Østensøe forhen brugt af Ole Gundersøn dt: 5 Nob: 1814. Hvorhos Revers og Bog ½ pCto 4 rd – 1 – 6 s.

2. Skifte efter Tosten Torsøn Noreim af Østensøe, sluttet 4 Nobr: 1814 hvorved 2 pd: 6 mrk Sr: 3/16 Løb Salt med B: og H: i Noreim No: 29 er udlagt Enken Martha Arnesdr: for 200 rd

3. Ditto fra Vilkaarkone Christie Jacobsd: Oppedal af Lysekl: sluttet 31 Octb: 1814 hvorved nogle Huser er udlagt Sønnen Tore Larsøn for 9 – 3 – 0

4. Ditto efter Svend Tostensøn Fladebøe af Østensøe, sluttet 9 Nob: 1814, hvorved 2 pd 10 ½ mrk Sr: med B: og H: i Fladebøe No: 64 er udlagt Enken Boel Endresd: og Børn for 300 rd

5. Forlig mellem en del gaarden Sebbes opsiddere og Tormod Warberg angaaende Fæbeiter med mere dtr: 16 Augusti 1809.

6. Forening ved Commissionen 2 Octb: 1804 mellem Jon Wetterhuus, Svend Berge Erik O. Hæng m: f: og Orm Ols: Grøndal, angaaende Skiel og Skifte, i udmarken mellem disse Naboer.

7. Vilkaarbrev fra Helie Omundson Maagestad til Torkild Heliesøn paa aarligt Vilkaar af Maagestad d: 2 Debr: 1814.

8. Afl: Pante obl: fra Tore Ormsøn Houge til Jon Aakre stor efter avskr: 399 rd S: V: mod Pant Houge No: 4 i Røldal d: 26 Oct: 1803, tingl: 8 {s: M:} Feb: {s: A:} \1804/ afl: for alt uden {qvittring} dato paa qvitteringen

9. Skiøde fra Ole Chr: Kollenes til Erik Medaas paa nogen furre skov d: 28 Martii 1814 for 33 – 2 – 0 N: V: ½ pCto 16 s

Da ingen efter Paaraab meldte dem med mere ved Tinget blev sam/m/e hævet

C: Nannestad, Sjur og Lars af Helleland, Ole Hougse alle med paaholden Pen.
Laugrettet modtog 1 rd S: V:

1814

o-o-o-o-o-o-o

1815

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
1815

1815: 65b

Forhør!

Aar 1815 den 30 Januarii blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver, og de tvende Eedsvorne Laugrettes Mænd Lars Olson Helleland, og Jon Josephsøn Lille Graven; for efter Amtets Ordre af 24 f: M: grundende sig paa en Skrivelse til Amtet af 12 s: M: fra Sjur Sjurson Ringøen, Torbjørn Olson Bue, og Enken Guro Olsd: ibidem, at foretage Forhør over en for Tyverie mistænkt Mand ved Navn Ole Olson Møklethun.

Hvorda! Anklagede Ole Olson Møklethun frie for Baand og Tvang mødte for Retten.

Sorenskriveren fremlagde og oplæste, forbemeldte Amtets Ordre paategnet berørte Skrivelse om dette Forhørs foretagelse hvilket indtages saal: #

Anklagerne Sjur Sjurssøn Ringøen og Torbjørn Olson Bue, paa egne og Enken Guro Olsdtrs: Vegne mødte nu for Retten og declarerede: at her i Distriktet hvor Folk har tre 4, 5, 6 og flere Miile til deres Sæterstøler, pleie de aldrig om Høsten at hiembringe fra Sæterne deres Kobber Kiedler, og andre Redskaber som paa Sæterne bruges om Som/m/eren, men de bliver staaende i Sæter Huserne hele Vinteren over, og pleier da at være Sikre og findes ubeskadigede om Foraaret naar Eierne kom/m/er der tilbage, Anklagerne forlode saaledes deres Kiedler og Redskaber efter dem paa Stølen Høsten 1813, Foraaret 1814, otte dages Tiid forind Klageren Sjur Sjurson Ringøen flyttede op til sit Sæter fik han af Reisende at høre at de havde seet døren for hans Sætterboe opslagen, og at der ingen Kobber Kiedel fantes, han lod straxt Folk Reise derop som befandt at dørr'en var opbrugt!! (opbrudt) og Kiedelen af fuldkom/m/en en Vogs Vægt borttaget, dette var først i Julii Maaned 1814, thi Sæteret ligger saa høyt at de formedelst Snee ikke førind den Tiid kan bringe Kreaturerne derhen

Torbjørn Olson Bue /: Klageren /: forklarede ligeledes at han efterlod sin \Kobber/ Kiedel af omtrent 2 pd 4 mrk Vægt paa sin Støl om Høsten 1813, men da han om Foraaret eller rettere Sommeren i Julii Maaned 1814, kom der tilbage med sine Kreaturer forefant han dørr'en til sin Sætterboe opbrudt og Kiedelen borttaget \hvorom/ han forhen ingen Kundskab havde

Ligeledes forholder sig med Enken Guro Olsdatter hvis Kiedel veiede omtrent 2 ½ Bpd. Hendes og Torbjørns Sæterhus ligger tet sammen, men Sjur Ringøens omtrent ¼ miil derfra.

Da de kan oplyse at her Anklagede Ole Olson Møklethun haver solgt om Høsten 1813, efter den Tiid de havde forladt deres Støler en del saadan Kobber, hvorom de nærmere agter at

frembringe oplysning, og det mærke som Sjur Sjursøn Ringøen havde paa sin Kiedel tillige findes paa den solgte Kobber saa har de største Grund for at ansee Anklagede her i Bøygden frem/m/ede Mand \skyldig/, for en saadan Bøygden høyst farlig hidtil uvandt og skadelig Misgierning.

Anklagede Ole Olson Møklethun blev nu taget under Examination, og efter adskillige ham af Sorenskriveren forelagde Spørgsmaale svarede: han er fød i Numedal i Rollougs Præstegield 5 a 6 Miile overfor Kongsberg, hans Forældre vare Ægtefolkene Ole Halvorsøn og Hustrue Gunnilde Tostensdtr: den gang boende paa et Husmandsplads under gaarden Bergeseide i sam/m/e Rolloug Præstegield men nu boende paa en Plads under gaarden Gaaseberg i Flæsberg Sogn i Numedal fød 4 Martii 1791 altsaa nu snart 24 aar gam/m/el forblev hiem/m/e i Forældres Huus til sit 13 aar, og nød imidlertid god opdragelse og underviisning i læsning {og skee} fra sit 13 aar var han hos Folk i bemeldte Rolloug Præstegield elles som Hyrde, \og/ dels paa andet Arbeide, og dels arbeidede han Uge og dageviis Metal Arbeide ved at støbe Kobber Skoespænder og andet saadant hos dem som behøvede saadant arbeide, indtil han for omtrent 8 aar siden kom fra Rollug hertil Hardanger i Tieneste hos Bonden Endre Halstensøn Garethun i Eidfiord hvor han forblev i 2 aar, siden var han dels 1 aar i Tieneste hos Gunder Tostensøn Møklethun, og iøvrigt har han ernæret sig dels som daglønner og dels som Metal støber og dels Handlet og i denne Tid bestandig opholdt sig i Eidfiords Sogn \i her/ i Hardanger, han blev Confirmeret i sin Daabes pagt i Eidfiord omtrent i sit 18 aars Alder han har aldrig forhen været Tiltalt for nogen Forbrydelse, og paastod nu at han ligeledes er uskyldig i det her {Tilsigtede} paaklagede Tyverie. Paa Sorenskriverens nærmere tilspørgende: forklarede anklagede: Høsten 1813, omtrent 2 á 3 Uger forend Mikelsdag Reiste Anklagede i Selskab med Omund Heliesøn Oppedal og Halsten Olson Worberg, eller Sebbe, østerover Fieldet til Num/m/edal hvor han forlod dem og fortsatte Reisen til Kongsberg, fra Kongsberg Reiste Anklagede i Selskab med Jon Magnusøn Møklethun omtrent 6 mile tilbage op i Num/m/edal derfra vente han Allene tilbage for at købe en del Kobber som bestod af gamle Kobber Kiedler, der syntes at have været af gamle store Kiedler, noget købte han paa Kongsberg af en Mand han ikke kiendte men som sagde sig at boe i Larvigen og noget købte han hos en Husmand omtrent 3 Miile oven for Kongsberg hos begge tilsam/m/en omtrent en god Vaag, men hvormeget hos hver Erindrer han ikke med denne Kobber Reiste han op ad Numedal hvor Halsten Olson Warberg eller Sebbe og Asbjørn Rasmusøn Spoonem kom til ham, og med dem fulgtes Anklagede, ligetil sit hiem Møklethun i Eidfiord og havde med sig forbemeldte

1815: 66

baade omtrent 1 Vaag Kobber, som og en Kobber Kiedel Anklagede købte paa Gaarden Nestebøe \af Reier Hansøn/ af omtrent 1 ½ Bpds Vægt eller lit mere, nogle dage efter hiemkomsten omtrent 14 dage efter Mikelsdag solgte Angiendende først til Conrad Legreid omtrent en god ½ Vog Kobber som var den Kiedel han købte paa Nestebøe af forbemeldte Reier Hansøn, og nogle dage derefter solgte han ligeledes til Helie Hansøn Herreid omtrent 1 pd 13 mrk, og nogle dage derefter leverede han til Omund Heliesøn Oppedal 1 pd 3 mrkr som han havde bort accorderet til ham medens de fulgtes ad Østefter, og var den Kobber Anklagede havde købt hos forbemeldte Huusmand. Angiendende havde saaledes bemeldte Gang Østenfra med sig al den Kobber han kort efter solgte, saaledes som her forklaret, og mere Kobber har han ikke ommeldte Høst solgt til nogen, han er saaledes aldeles uskyldig i det her tilsigtede Tyverie, og veed ikke derom at gjøre ringeste Oplysning, eller hvem sam/m/e kan have forøvet. Haaber sig derfor frietaget for al videre Søgemaal og Tiltale. Paa Tilspørgende erklærede Anklagede at han ikke eftersaae eller veed om der fantes noget slags merke paa bemeldte af ham købt og solgte gamle Kobber Kiedele eller Kobber. Han vedblev

at paastaae sin uskyldighed og forlangte og paastod sin Ret i følge Lovens 6 Bog 17 Cap 10 Art:

som 1ste og 2 Deponent blev fremkaldet Asbjørn Rasmusøn Spaanem og Halsten Olsøn Warberg eller Sebbe den første sagde sig 41 aar gam/m/el, den anden omtrent 39 aar, og begge sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, ere bekiendte Lovfaste og Boesatte Mænd i Gravens Præstegield forklarede: enstem/m/igjen: at de saaledes som af Anklagede forklaret: fulgtes med ham {sidstleden} Høsten 1813 fra gaarden Nestebøe i Num/m/edal til Eidfiord her i Hardanger, og saa de da at han førde opi Sadlen som mellemlag paa sin Kløv den Kobber Kiedel de vidste han købte paa gaarden Nestebøe, saaledes som af ham forklaret iøvrigt saa de ikke han førde mere Kobber med sig paa Kløven, ei heller hørde ham tale derom de saa ham allene at have paa den ene Side af Kløven et Dreiebænk Juul af vægt 1 pd 14 mrk mere kan de ikke Erindre han havde paa den Side, uden at det forekom Halsten han saa tillige en liden strim/m/el af en Kobber Kiedel hænge bunden ved Julet, og dette kan han Erindre at have seet enten før eller Siden, mere end en gang et Stæd den sidste ½ Miil mere kan de ei Erindre, paa den anden Side havde han allene et Smørbøtte hvori {de} \Asbjørn/ saa nedlagt nogle faae Klæder de betragtede ikke eller eftersaae om der fantes andet eller mere i Bøttet men da et saadant Smørbøtte pleier at veie omtrent 1 ½ Bpd saa var det en passende modvægt mod Julet, mere end denne Kløv havde han ikke med sig de løftede dog {naar de} \ikke/ paa bemeldte Bøtte eller den hele Kløv og kan med hvished ikke vide havd!! (hvad) der var i Bøttet uden ærmeldte Klæder afskedigede.

3die Deponent Omund Heliesøn Oppedal angav sig 33 Aar gam/m/el opholdende sig her paa Naboe gaarden Oppedal og dette Aars 1 Janv: at have nødt Alterens Sacramente forklarede: at han saaledes som af Angiældende anført, fulgtes med ham Østerover giennem Num/m/edal Høsten 1813, omtrent 1 ½ Uge for Mikels dag, paa nedreisen ned ad Num/m/edal, blev han blant andet i betaling for en Hest lovet og til accorderet 2 pd: \Brum/ Kobber, for 3 rd DC: Marken, hvilken Kobber Deponenten paa sin tilbagereise skulle imodtage paa en gaard kaldet Biørkgaarden, Anklagede reiste noget før tilbage med Deponenten, da Deponenten kom paa tilbagereisen {kom} til Biørkegaarden og efterspurgte om Kobberen fik hand det Svar at Kobberen kunde han ikke faae førinden efter sin hjemkomst til Hardanger, da den Angiældende havde kjøbt Kobberen hos havde slaget ham feil, {noget efter} ved sin hjemkomst tog Deponenten forbie Angiældende og bekom da hos ham 1 pd 3 mrk Brum Kobber \der hogged(?) ud/ istædet for de belovede 2 Bpd: Medens de Reiste sam/m/en som forbemeldt fortalte Anklagede engang til Deponenten at han havde kjøbt 2de \gode/ Kobber Kiedler, og faaet godt kjøb paa det, det forekom/m/er Deponenten at han sagde at have givet 2 rd DC: per mark, eller noget under, da dog Kobberen den gang galt almindelig omtrent 4 rd DC: per Mark. Anklagede blev nu tilspurgt, da det var paa henveien mod Kongsberg han fortalte til Deponenten at have kjøbt 2 gode Kiedler, og det efter hans egen Forklaring er i Kongsberg og paa tilbageveien han skal have kjøbt det af ham omforklarede Kobber, eller Kobberkiedle som han siden haver solgt, ”hvem var det da han haver afkøbt de 2de gode Kiedler han til Deponenten har fortalt om, og hvor ere de afblevne”? \Sv:/ {Forklarede} han kan nu herom intet forklare: men haaber naar han faar føre Contra Vidner fra sin Side at vil kunde oplyse samme da intet var at tilspørge Deponenten Omund blev han demitteret.

4de Deponent Helie Hansøn Herreid sagde sig 40 Aar gam/m/el, boesat Gaardemand i Eidfiords Sogn nød Alterens Sacramente i sidstleden Høst, forklarede at aaret 1813, nogle faae Uger for Juul, købte Deponenten 1 ½ Bpd: Brum Kobber, der syntes nylig afhugget af {...} en tem/m/elig god, tyk Kobber Kiedel, den var flere gange sam/m/enlagt og fladtrygt og fantes en Kiedel øre saadan som de her bruges, og ikke dannes saaledes som de sædvanlig bruges øster paa, om der fantes noget Mærke paa øret, derom kan Deponenten ei afgive \noget/ da han derpaa ei gav agt det forekom/m/er ham at det havde været en Kiedel af

gam/m/eldags Arbeide med Skiødning under øvre Trem, dog kan han ei Erindre dette vist Deponenten gav 4 ½ rd DC: Marken, og solgte den til Helie Tostensøn Herreid, nogle dage før Juul. Nogen Tiid derefter nemlig nogle Uger efter paafølgende Nye aar 1814, kom her Anklagede Ole Olsøn Møklethun om Natten som Deponenten og Hustrue laae i deres trygge Søvn, ind til dem i Stuen hvor de laae, da de sk.....(?) ved hans pludselige Ankomst sadte han sig ved Sængen, sagde sig at være be-

1815: 66b

skiaenket og imedens at Deponentens Hustrue stod op og tente Lys, forlangte Anklagede at han ville faae købe tilbage det solgte Kobber, og da der restærede noget paa den af Deponenten købte Kobber at den ei fyldest var betalt, saa paastod han at enten skulle Deponenten tilbage sælge ham Kobberen som Anklagede da bød 6 rd DC: per Mark for, eller og skulle Deponenten købe mere Kobber hos Anklagede, men hvor meget, derom nævnte han intet han forblev hos dem til dag da han igien reiste. Demitteret

5. Deponent Synneve Iversdtr: Herreid forestaaende Deponents Hustrue sagde sig 40 Aar og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente forklarede sig i et og alt overeenstem/m/ende med sin Mand undtagen at hun ikke bemærkede eller paagtede om den købte Kobber var af en Kiedel, af gam/m/eldags Arbeide som havde været skiødt udi Tremmen. Vidste ligesom Manden intet mere afskediget

6te Deponent Helie Tostensøn Herreid sagde sig 37 Aar gam/m/el nødt Alterens Sacramente i afvigte Som/m/er, forklarede: nylig for Juul 1813, købte Deponenten 2de pd 8 mrk Kobber af forestaaende 4de Deponent Helie Hansøn Herreid som bestod dels i nogle Kobberpenge, og dels i Brum Kobber af en god tyk, nylig sønderhugget Kiedel hvormange Mærker Kobberpengene beløb Erindrer Deponenten ikke, men Brum Kobberen {Helie} sagde Helie Hansøn Herreid at have købt af nu Anklagede Ole Olsøn Møklethun, Deponenten gav 6 ½ rd DC: per Mark, og da han kort efter kom til Bergen hvor han agtede at sælge den, kunde han ikke faae sælge den med fordel og derfor satte den ned i Pant hos en Mand i Bergen ved Navn Anders Qvale, og har Deponenten afleveret bemeldte Mands Beviis for Kobberens modtagelse til Anklerne mod her anklagede, Ole Møklethun, Deponenten har ikke købt mere Kobber enten af Helie Hansøn, eller den Anklagede ved intet videre til Oplysning at afgive demitteret.

7de {og 8de} Deponentere, Engel Olsøn Biotvedt, og Peder Sjursøn Bue, den første sagde sig i 59 Aar og den anden i 48 Aar, begge nødt Alterens Sacramente i sidstleden Høst, forklarede enstem/m/igen at efter Forlangende af Sjur Sjursøn Ringøen og de øvrige frastiaalne, indfant de dem i Halsten Garethuns Huus i Eidfiord hvor de kaldte til sig Mistænkte her Anklagede Ole Møklethun, og i Sjurs Overvær tilspurgte ham /: Anklagede :/ om han havde købt og solgt Kobber, hvortil han svarede: at han den omhandlede Reise Høsten 1813, til Kongsberg havde {først} købt paa Kongsberg en del sønderhugget Brum Kobber af en Mand som sagde sig fra Larvig, og havde Anklagede aldeles ingen bekiendtskab til ham og \ei/ veed hvem han var, videre end Manden sagde sig fra Larvig, denne Kobber solgte han til Helie Herreid og en del til Omund Oppedal men den/n/e \sidste/ var ringere, videre havde han købt en Brum Kiedel af Reier Nestebøe i Num/m/edal den han solgte til Conrad Legreid, mere havde han ikke købt \den gang/ østenpaa Vægten {her} paa det hele vidste han ikke men Kobberen bragte han altsam/m/en hjem med sig, noget op i Kløven, neml: den han købte paa Nestebøe {og} \men/ den Kobber han købte paa Kongsberg førte han i en Smørholk. Deponenten Peder Sjursøn Bue lagde til, at en anden gang sam/m/e dag sagde Anklagede, at han baade havde Kobber under og Støbesand ovenpaa i omhandlede Bøtte hvori han sagde sig at have ført den paa Kongsberg {førte} \købte/ Kobber og var Iver Magnusøn Møklethun tillige tilstede den gang anklagede gjorde denne Declaration. Begge

Deponentere erklærede tillige at Sjur Ringøen for den omhandlede Tid har erklæret at mærket paa hans Kiedel var 3 Hugne Skaarrer i det ene Øre, paa det ene Øre var og sriblet med en Kniv hans Boemærke men, saa fint at han Tvivler paa at det var at see ei heller Erindrer han om det var paa sam/m/e Øre som Skaarene. Da de nu intet videre vidste at forklare bleve de demitteret.

9de Deponent Lars Ellingsøn Ringøen sagde sig 50 Aar gl: nød Alterens Sacramente i sidstleden Høst forklarede: at han længe for Kiedelen blev borttaget fra Sjur Ringøen, hørde at Mærket paa Kiedelen var foromvidnede 3 hugne Skaarrer i det ene Øre og at Sjur Ringøens yngste Søn har med en Kniv i det ene Øre sispet!! (rispet?) faderens Boemærke {de} samt at Kiedelen var skiødt under øverste Trem som her kaldes at den var rent efter gam/m/eldags brug Deponenten vidste intet mere demit:

10de Deponent John Magnusøn Møklethun sagde sig 24 Aar og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, paa tilspørgende af her Anklagede Ole Møklethun losierede Høsten 1813 i hans Faders Huus, omtrent 2 Aar indtil han i nu afvigte Som/m/er flyttede derfra {Vidnet} \Deponenten/ var ikke hiem/m/e, da han ommeldte Høst 1813 kom tilbage fra Kongsberg, og saa altsaa ikke hvormeget Kobber han havde ved heller ikke hvad Kobber han havde eller siden har haft afskediget

1815: 67

11te Deponent Iver Magnussøn Møklethun, sagde sig 21 Aar, gik til Alters i Høst, forklarede: at han var tilstede den gang 8. Deponent Peder Sjursøn Bue som omforklaret er anden gang sam/m/e dag hørde Angiældende sige at han havde Kobber under og Støbesand oven paa {den} i det Bøtte han førde paa Kløven fra Kongsberg men at dette egentlig var Anklagedes ord den gang kan han /: Deponenten /: ei nøje Erindre han kan kun Erindre at Anklagede sagde at han havde baade Kobber og Støbesand med sig fra Kongsberg, men at han sagde at begge dele var i Bøttet kan Deponenten ei Erindre den gang Anklagede kom fra Kongsberg var Deponent tilstede og da han just logerede i Deponentens Faders huus jalp Deponenten ham Kløven af Hesten Vidnet tog bøttet ned som ikke forekom ham meget Tungt men saae ei efter eller veed hvad der var i det Kløven bestod allene af bemeldte Bøtte paa den ene Side, et dreiejul paa den anden Side, og en Kobber Kjedel i Kløvet og sam/m/en klemte i 2 stykker samt en Koe Hud hvilke begge dele laae som mellem lag i Kløven hvilken Kobber Kiedel var den der blev solgt til Conrad Legreid, mere saae ei Vidnet der var i Kløven da Deponenten ei kunde oplyse mere blev han demit:

12. Deponent Østen {Larsøn} \Baarsøn/ Kløve sagde sig i sit 20 Aar gik til Alters sidstleden Høst, forklarede om Høsten 1813, kom her Anklagede Ole Møklethun til Pladset Kløve, hvor Deponenten opholder sig og formaaede Deponenten for betaling at vise sig Veien der fra Kløve til Kingservig og sagde at ville til Eidnes, Vidnet fulgte ham til et Næs kaldet Qvanholenuten der ligger en halv fierding Vei fra de bestiaalnes Støler, hvor Veien han ville gaae faldt forbie her forlod Deponenten ham Mandagen formiddag, hvorfra han havde til sit bestem/m/els Stæd 2 ½ Miil, og Tirsdag /: næste dags {Morgen} \Middag/ /: traf Vidnet ham paa gaarden Møklethun hvor han var kom/m/en tilbage en Vei af 2 ½ Miile foruden de forhen anførde 2 ½ Miile, Vidnet hørde enddog at han /: Anklagede /: sam/m/e Mandag aften skulle være kom/m/en tilbage til \gaarden/ Qvammen i Eidfiord der var en Vei af 6 til 7 Miile Deponenten der som meldt fulgte Anklagede omtrent ½ Miil blev derfor betalt 2 rd DC: da sam/m/e Tid var fonnet og løssnee og altsaa tungt føre. Da intet mere var at adspørge eller Deponenten kunde oplyse blev han demit:

{13de Deponent Peder} Da Klagerne for nærværende Tiid erklærede ingen flere Deponentere at have til afhør, saa declarerede: Anklagede at han forlanger at nyde sin Ret

efter Forordning af 13 Martii 1693 og den senere Forandring, ved Plakat af 9 Sept: 1761, og paastaar at han er aldeles uskyldig i den tilsigtede Beskyldning.

Anklagerne declarerede: at den af Anklagede solgte og i Bergen Pantsatte Kobber, er under Veis fra Bergen og haaber de at have sam/m/e tilstede naar Søgemaal efter forventende bliver befalet mod Anklagede, og har de forvisning om at de paa Sjur Ringøens Kiedel angivne Mærker skal befindes paa Kobberen, og overtøye Anklagede om hans Forbydelse, til hvilken Ende da bliver at Indkalde Johannes Torbiørnsøn Roen og Omund Knudsøn Reisætter som nu er underveis fra Bergen.

Hermed blev dette Forhør sluttet og Angiældende til Vagten og Lehnsmanden overleveret.

Efter at alt var sluttet erklærede Anklagede at han er udskrevet som Soldat eller frie Bataillons Soldat ved det Nonnedalske!! (Numedalske?) Compagnie No: 40. Scheffe..(?) ved han ei.

A v W S Koren

Lars Olsøn Helleland, Iver Josephsen Lille Graven med iholden Pen

Februarii Maanedsting 1815

Aar 1815 den 1ste Februarii blev det sædvanlige Maanedsting for Hardanger Lehnets og Lysekloster Gods sadt af Stædets Sørenskriver paa det sædvanlige Sted Helleland i Overvær af følgende Eedsorne Laugrettesmænd Ole Anfindsen Haugse, Michel Endresen Helleland, Lars Olsen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland

Hvorda Allerunderdanigst blev publiceret

No: 1. Kongeriget Norges Grundlov nermere bestemt i Norges overordentlige Storting i Christiania den 4de November 1814 tilligemed foranhæftede Kong Carl den 13des Kundgjørelse af 10de November 1814, samt bagved hæftede Oversættelse af Sverrigs Successions Ordning.

2. Bekjendtgjørelse af 11te November 1814 at Hr: Grev von Essen er udnævnt til Statholder i Norge

3. Dito af dito Dato at Kong Carl har ved sin Søn Kronprint Carl Johan overleveret sin skriftlige Eed i Stortinget

4. Declaration fra Stortinget af 25de November 1814 at neste ordentlige Storting skal holdes den første Virkendag i Julii Maaned 1815, samt hvad da skal foretages

5. Bekjendtgjørelse af 30te November 1814 om hvorledes StatsRaadets Arbeider er fordeelt og hvem StatsRaaderne ere

6. Dito af Dito Dato at Valgforsamlingerne bør holdes paa sin sædvanlige Tid.

7. Dito af Dito Dato at alle Embedsmænd skal indsende deres skriftlige Eed til Kongen og Constitutionen.

8. Dito af 1ste December 1814 af Afgifter i rede Guld og Sølv skal hver 1 Rbdl rede Guld og Sølv indtil December Maanedes Ende 1814 erlægges med 3 Rbdl 32 s N: V:

9. Dito af Dito Dato de i rede Guld og Sølv paabudne Afgifter maae udredes i Sedler efter bestem/m/ende maanedlig Cours

10. Dito af ? December 1814 at et Søs Krigs Collegium er oprettet.

1815: 67b

Nye Sag:

Ellef Ingebrigtsen Djonne mødte for Retten og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest til dette Ting at have indkaldet sin Huusmand Asbjørn Johnsen Kaland, at anhøre Vidner og

Beviser og see sig ved Dom ipligtet ifølge den foregaaende Udsigelse til neste Lovens Faredag at fravige og ryddiggjøre Pladset ligeledes er bemeldte Asbjørns Kone \Herborg Olsdtr:/ indkaldet at see sig overbevist om begaaet Tyverie og han hendes Mand Asbjørn om nogle begaaede Forbrydelser dernest fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commissionen som viser at Sagen for saavidt angaaer Huusmandspladsens Fravigelse der har været foretaget og er henvist til Retten, men findes ikke nævnt noget i henseende de i Stevningen berørte Forbrydelser, hvilke tvende Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Citanten fremlagde nu den Sagvolderen under 29de September 1810 meddeelte Huusmands Fæsteseddel med Sagvolderens undertegnede Reversal, hvilken Fæsteseddel her indtages saalydende #

Sagvolderen selv tilstæde anhørte forestaaende oplæse, vedtog lovlig Varsel og tilstod at være bleven lovlig forend Juul udsagt fra Pladset, men troede han ikke var pligtig at vige Men nu indseer han sin Feiltagelse, og beder Citanten tilgive ham sin Feiltagelse og beholde ham endnu paa Pladset neste Aar, og om mueligt længere da han herved erkjender og forpligter sig til at vige uden Modsigelse naar han af Citanten eller hvem Gaardens Eier bliver forend Juul udsiges

Citanten tilgav nu Sagvolderen det hidtil passerende og tillod ham fremdeeles at blive siddende paa Pladsen efter Kontrakten, dog under den udtrykelige Betingelse: at Sagvolderen, saasart han udsiges for Juul, hvilket altid skal staae Citanten frit for efter Godtbefindende at gjøre, straxt neste Fardag skal vige Pladset og borttage Huuserne, og gjør Sagvolderen Asbjørn og Hustrue ikke dette godvillig, men lader sig overgaae Dom og Udkastelse, da skal Sagvolderen betale alle deraf foraarsagede Omkostninger, for hvilke Citanten skal have Pant og Sickerhed i Sagvolderens Huuser paa Pladsen

Begge Parter erklærede dem fuldkommen enige og fornøjede med forestaaende Tilføde som deres sande og rette Meening og Forlig

Sagvolderen betalede alle denne Sags Omkostninger med 30 rd 86 s DC: hvoraf Dommeren tilkom de 12 rd 86 s DC: og Citanten de 18 rd DC:

Gammel Sag Fol: 64 Svend M: Gjerald mod Torkild Eliassen Langesæter
Citanten fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest at have \mundtlig/ indkaldet Sagvolderen til dette Ting at see sig overbevist og lide Dom til at {erstatte} \betale/ ham Klæder i Natura og et Aars Tjeneste Løn m: v: efter Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og efterat have anhørt Attesten oplæse erklærede at ville anhøre hvad Citanten har videre at iretteføre:

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Anfind Gundersen Langesæter begge Parter ubeslægtet, aflagde Lovens Eed, forklarede: Citanten tilkaldte Vidnet en Dag sidstleden Sommer, sidst i Julii Maaned for at anhøre at Torkild vilde bortvise Citanten af sin Tjeneste Vidnet hørde da at Sagvolderen sagde til Citanten, at han ikke vilde have ham længere, hvad endten han vilde arbeide noget eller intet saa fik han ikke et Maaltid Mad mere i Sagvolderens Huus og sagde Citanten at Sagvolderen vidste selv Aarsagen, han Sagvolderen behøvede ingen Kapellan Løn for den Tid Citanten havde været i hans Huus vilde denne give ham, men han vilde aldeles ikke have ham længere, men Citanten forlangede at vide Aarsagen for vilde denne ei forlade hans Huus Sagvolderen svarede at Aarsagen vidste han vel Selv Sagvolderen sagde og samme Tid at Citanten en Gang var paa Veien at gjøre Sagvolderens Søn Halt og en anden Gang var han paa veien at slaae Sagvolderen ihjel Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtig, afskediget.

2det Vidne Gunilde Andersdtr: Langesæter begge Parter ubeslægtet, aflagde Lovens Eed forklarede: at hun ikke veed eller kan forklare om hvorledes at Citanten forrettede Arbeidet i

sin Tjeneste, men det maae hun tilstaae naar hun skulle opbinde Heeskjer vilde hun hellere have en anden Pige med sig end ham, da hun syntes icke at han bandt dem godt op i øvrigt var hun icke sammen i Arbeide med ham

3. Vidne Guri Ellefsdtr: Langesæter begge Parter ubeslæget aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overensstemmende med nest forestaaende Vidne Gunilde begge disse sidste Vidner bleve forelæste deres Prov som de vedstod rigtig, afskedigede

Sagvolderen erklærede: at han antog Citanten i Tjeneste paa et Aar, gav ham 5 rd DC: i Haandpenge og lovede ham Klæder in Natura, samt Løn som sædvanlig andre gav imod at nyde forsvarligt Arbeide, men dette erholdt Sagvolderen icke, da Citanten ei alene var meget forsømmelig og Doven i sit Arbeide, men og viste sig ofte uforskammet i Ord og Forhold mod ham som Huusbonde den gang som foromvidnet, Citanten nær havde gjort hans Søn Halt, skede dette ved Uforsigtighed med at behandle og klippe et Faar, som spændte en Soue-Sax hen i hans Søns Knæe, og en anden Gang slap han uforsigtigen en Baadehage hen i Sagvolde-

1815: 68

rens Pande, at han nær kunne have slaget Sagvolderen ihjel Citanten tilstod, at han havde været uhædlig til at forsee sig de 2 gange som anført imod sin Vilje Citanten fremlagde nu 2 Attester, den ene fra Præsten Hr: Jersin og den anden fra Aamund Ellingsen Kjeppsaae hvor han forhen har tient, bemeldte 2 Attester bleve oplæste saalydende #

Sagvolderen og Citanten vare enige om at Citanten var i Sagvolderens Arbeide i 7 Uger og 1 Dag Citanten paastod at nyde et helt Aars Kost og Løn, tilligemed denne Sags Omkostninger skadesløs, da Citanten uden Brøde mod sin Vilje blev bortjaget af sin Tjeneste Sagvolderen derimod paastod ickun at ville betale ham 1 rd DC: Daglig for den Tid han var i hans /: Sagvolderens :/ Arbeide, men intet videre Citanten indlod Sagen til Doms fra sin Side, med Forbeholden af alt fornøden eragtende Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til Sommertinget for at Contra begjægne den fra sin Side Citanten paastod den ickun bevilget udsadt til neste Maanedsting Sagvolderen paastod Udsættelse til Sommertinget, da hans Vidner nu er fraværende og icke for da kommer tilstæde

Dommeren eragtede Sagen udsættes til førstkommende Martii Maanedsting den 1ste Martii førstkommende hvilken Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede for Stevningens Incam: og 3 Vidner 86 Rbd med 9 rd 3 mrk DC: skrives nie Rigsdaler \3 mrk/ DC: og Sagvolderen betalede Tilsvarepenge og for en Udsættelse 26 Rbs S: V: med 3 rd 6 s DC:

Gammel Sag Fol: 64 Michel Lofthuus mod Tobias Eidnes

Citanten fremlagde de beskicked Stevnevidners Attest om i Continuation med forhen passerede, at have indkaldet Sagvolderen at høre Vidner, samt til Vedermaele Haldor og Knud Oppedal med videre efter Attestens Formæld, som her blev oplæst og indtages saalydende

Af de indstævnte mødte ickun Sagvolderen Tobias H: Eidnes, som hørte Attesten oplæse, vedtog lovlig Varsel, men derhos yttrede: at han icke troede at Citanten var berettiget til ved denne Continuations Stevning atter at udsætte og forhale Sagen, da han engang forhen uden Forbeholden har indladt den til Doms

Citanten fremstillede som

10de Hoved Vidne John Mathiassen Luttro aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede: at Høsten 1813 {da} bad Tobias Vidnet at spørge en her ustævnt Mand, om denne havde kjøbt Kaaberen af Michel Lofthuus, thi sagde Tobias /: Sagvolderen :/ han havde solgt halve Kaaberen til Michel Lofthuus, under de Vilkaar at icke Knud eller Haldor Oppedal var deelagtig i Kjøbet, thi vidste han /: Tobias :/ at icke bemeldte Knud eller

Haldor var deelagtig med Michel i Kaaberens Kjøb, skulle Michel faae Kaaberen Tobias talede og om at han havde modtaget nogle Haandpænge af Michel paa Kaaberen, og skulle have flere hos ham paa Utne Ting, men hvor mange Penge kan Vidnet ei erindre alt det her omvidnede blev talt under 4re Øyne mellem Vidnet og Sagvolderen medens de vare sammen paa en Reise i Etne Afskediget.

11te Hoved Vidne Lars Jansen Galtung aflagde Lovens Eed forklarede: at han først om Sommeren 1813 købte hos Michel Lofthuus den Kaaber {han} \denne/ havde købt \eller st... rt/ hos Tobias Eidnes og her nu er Søgemaal om, og leverede strax 200 rd DC: i Haandpenge hen mod Høsten samme Aar bekom Vidnet Skrivelse fra Citanten Michel at han havde købt 17 Bpd Kaaber og at Vidnet derfor til Høstetinget paa Utne da den skulle betales, maatte indsende 800 rd DC: dette gjorde Vidnet, men har siden intet Kaaber faaet, og har derfor frasagt sig Kaaberen Videre var icke at tilspørge Vidnet afskediget

Citanten erklærede at han under forhen nedlagte Paastand og forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges indlader Sagen til lovmedholdig Dom

Sagvolderen erklærede: at da der nu er ført nye Vidner, saa seer han sig nødsaget fra sin Side at forlange Sagen udsadt til Contra Begjegnelse neste Ting

Dommeren eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Ting den 1ste Martii førstkommende.

Citanten betalede Incam: og for 2 Vidner 86 Rbs S: V: Sagvolderen betalede for Udsættelsen 6 s S: V:

Hermed blev for i Dag sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Ole Anfindsen Hougse, alle med paaholden Pen.

Næste Dag 2 Febr: continuerede Tinget!

Nye Sag:

John Hansen Westrem mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Christopher Christophersen Hieltnes med Formynder Klocker Arne Brynildsen, at anhøre Vidner og see sig overbeviist om: at en stor Smedde Ambolt, som er i hans Værge, icke kom i Skiftet efter hans Fader der eiede den derefter at lide Dom til at udlevere den til skifte og Deling imellem samtlige Arvinger bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende # videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commissionen som viser at denne Sag derfra er henvist til Retten denne Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagsøgtes Værge Klocker Arne Brynildsen mødte paa Sagsøgtes Vegne, anhørte Attesterne oplæse og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre

Citanten erklærede: at

1815: 68b

han er gift med en Søster af Sagvolderen, at den Gang Sagvolderens Forældre døde, efter hvilke begge der blev skiftet underet!! (under ett), var Citantens Hustrue Enke og samtlige Sødskende, som alle myndige, skiftede den Gang nemlig i Aaret 1806, selv indbyrdes. Sagvolderen er siden formedelst Svaghed efter egen Forlangende beskicket en Værge til sin Velfærds Besørgelse der er den her mødende Klocker Arne Brynildsen Den gang de som myndige Arvinger skiftede efter deres Fader Christopher Sjursen Hjeltnes og deres Moder Maritha Sjursdatter, der skeede paa en og samme Tid, blev den her omsøgte Smiddested

anseet at følge Gaarden ifølge en værende Forretning efter hvilken adskillige visse Ting skulle følge Gaarden, men hvilken Forretning de ikke havde tilstået under deres samfrænde Skifte, og deraf formoder Citanten at den Feiltagelse er kommet, at den er bleven den gang anseet at tilhøre Gaarden, og derved kom den ikke til Skifte imellem Arvingerne

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Endre Simonsen Ljone Parterne ubeslægtet, aflagde Lovens Eed forklarede: at han var tilstået, den Gang omhandlede Samfrænde Skifte blev foretaget, og vurderede adskilligt af Boets Eiendeele. Vidnet kan erindre at han saa det her paasøgte Smiddested, men kan aldeles ikke erindre hvad endten den blev omtalt eller ikke, og hvad endten den blev vurderet og deelt eller ikke, saa at han aldeles intet til Oplysning kan erindre at afgive. Paa nermere Tilspørgende erklærede Vidnet at han ofte forend Skiftet havde seet omhandlede Smiddested, som det største og bedste han har seet, og at den afdøde længe havde eiet den, og Vidnet i omtrent 27 Aar idelig arbeidet paa den, og anseer den sikkert for 5 Voger Tung. Citanten begjærede Vidnet tilspurgt om det ingen Formodning har om, at omhandlede Ambolt ei blev skiftet imellem Arvingerne Svar kan intet herom afgive men henholder sig til sit forafgivne Svar Paa nermere Tilspørgende sagde Vidnet at det har hørt {at hver} af Sagvolderen, at han fik en Fortegnelse over hvad der faldt paa hans Lod men om alt fandtes paa Optegnelsen eller kun en Deel, derom har Vidnet intet hørt. Vidnet blev forelæst dets Prov, som det vedstod rigtig, afskediget under Forbeholdenhed atter at kunne fremkaldes

2. Vidne Isach Sjovatsen Wambeim sagde sig Parterne ubeslægtet, aflagde Lovens Eed forklarede: at Vidnet var en af dem som vurderede og Udtog hvad der skulle følge Gaarden Hjeltnes, som afdøde Christopher Sjursen havde skjenket til en Stiftelse Vidnet saa den gang, baade den her omhandlede store Smiddested og et mindre paa bemeldte Gaard, men kan aldeles ikke sikkert erindre om det var den største eller mindre Smiddested som blev udtaget at følge Gaarden men det forekommer Vidnet at det var den mindre, som blev udtaget til at følge Gaarden og tilhøre Schjelvigs Stiftelse. Vidnet var ikke tilstået ved Deelingen imellem Arvingerne Afskediget.

Citanten erklærede: at da han nu har oplyst {at} hvad Sagvolderen ei kan nægte, at det her omtvistede Smiddested har tilhørt Citantens Kones Fader Christopher Sjursen Hjeltnes, han paastaaer derfor at Sagvolderen bør bevise at han erholdt den paa sin Lod eller og ved endelig Dom kjendt for Ret at den her omtvistede Ambolt bør komme til Deeling imellem samtlige Arvinger.

Sagvolderen forlangte Udsættelse til neste Ting hvilket Retten bevilgede, og bleve begge Parter enige \i/ at anhøre hinandens Vidner \og/ Paastand, uden at være stævnt dertil.

Citanten betalede Incam: og for 2 Vidner {86} 90 Rbs S: V: med 10 rd 42 s DC:
Sagvolderen betalede Tilsværspenge og for Udsættelsen 26 s S: V: med 3 rd 5 s DC:

Gammel Sag: Peder{sen} Pedersen Bleye mod John Mathiassen Luttrum Fol: 64.
Citanten eskede Dom i Sagen efter seneste Udsættelse Sagvolderen tilbød nu at levere 58 Rbd 2 mrk N: V: efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Citanten Peder Bleye imodtog de nu anbudne 58 Rbd 2 mrk N: V: af den paasøgte Gjeld de øvrige 25 Rbd N: V: forpligtede Sagvolderen sig at betale til Citanten inden første Paaskedag dette Aar, saaog saa meget Blaafarve, som den lille Papiir Pose og et lidet Bast baand hvori den af Sagvolderen til Citanten solgte Blaafarve var \af?/ derimod forpligter Citanten sig inden førstkommende St: Hans Dag at levere til Sagvolderen John 22 Marker forsvarlig godt Smør, som Sagvolderen hos Citanten kommer til gode efter deres nu opgjorte Afregning Begge Parter erklærede sig fuldkommen enige og Tilfreds med det her indgangne og tilførde Forlig, som de begjærede givet Executions Ret ved Stadfæstelses Dom thi blev strax af Retten afsagt saadan

Stadfæstelses Dom

Kjendes for Ret: forestaaende imellem myndige Mænd indgangne Forlig bliver herved ifølge N: L: 5 – 1 – 1 Art: stadfæstet at bør efterkommes i alle dets Ord og Punkte alt at efterkomme de foreskrevne Terminer under Executions Tvang inden 15ten Dage efter denne Dom forud er dem forkyndt

Gammel Sag: Fol: 64 Lars Lofthuus mod Iver Eidnes

Citanten erklærede at da han agtede at afhøre Sagvolderens Hustrue og denne er sængeliggende og syg, saa at han icke har kunnet indstævne hende til dette Ting, saa begjærede han Sagen udsadt til neste Ting

Sagvolderen samtyckede alene Udsættelse under den Betingelse at ingen flere Udsættelser bevilges Citanten

Dommeren eragtede den forlangte Udsættesle bevilges en Gang for alle, og maae Citanten da besørge alt fornødne i Sagen fra sin Side da han ingen flere Udsættelser kan vente

Citanten betalede for Udsættelsen 6 Rbs N: V:

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Michel Endresen Helleland, Lars Olsen Helleland, Sjur S: Helleland alle med paaholden Pen

1815: 69

Næste Dag den 3die Februarii continuerede Tinget med de sam/m/e Personer og blev da Publiceret følgende Almues Documenter:

No: 1. Skiøde fra Omund Olsøn Lønning til Stifdatteren Britha Omundsdr: paa 6 mrk Smør i Pladset Torekoven under Lønning No: 37 i Odde for 583 rb 2 mrk N: V: dtr: 4 Debr: 1814 ½ pCto 2 rb 5 mrk 8 s

2. Ditto fra Arvingerne efter Sjur Johan/n/esøn Qvandal til Johannes Sjursøn paa 1 pd 16 mrk Smør 1 Kalvsk: 1 Gedskind med Bygl: og Herl: i Qvandal i Graven No: 38 for 187 rb 48 s Vilkaar 600 rd dtr: 1 Feb: 1815 ½ pCto 3 – 5 – 0

3. Ditto fra Johannes Olsøn Wilure til John Johannesøn paa den anden halve Gaard 16 ½ mrk Smør Landsk: i Wilure No: 25 for 225 Vilkaar 700 rd dtr: 1 Feb: 1815 ½ pCto: 4 – 3 – 12 s.

4. Ditto fra Gunder Olsøn Tveito til Knud Hermundsøn Bakke paa 6 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Syssendal i Graven No: 122 for 1000 rb N: V: dtr: 1 Febr: 1815 ½ pCto: 5 rb

5. Ditto fra Tosten Heliesøn Skare til Sønne Helie Tostensøn paa 19 ¾ mrk Smør ½ Faarsk: uden Bygl: i Skare No: 19 i Odde for 200 rb N: V: Vilkaar 600 rd N: V: dtr: 1 Feb: 1815 ½ pCto: 4 – 0 – 0

6. Skifte efter Boel Iversdr: Fladebøe, sluttet 9 Debr: 1814, hvorved nogle Huser er udlagt Sønne Wiglig Pedersøn med flere.

7. Do: efter Ole Tostensøn Hagen under Wangdal sluttet 8 Debr: 1814, hvorved nogle Huser er udlagt Hagen!! (Haagen?) Qvamsøen med flere

8. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Helie Tostensøn paa ½ Løb Smør Landsk: Skatteskr: (ope rum) i Skare No: 19 i Odde dtr: 1 Feb: 1815 ½ pCto 2 mrk 2 s hvorhos Revers

9. Do: fra Formann til Lars Nilsøn paa {Land}\Skatte/skr: 2 pd: 15 mrk Landsk: ½ Løb Smør ½ Hud i Koldtvedt dtr: 4 Sept: 1814 hvorhos Revers og Bog

10. Husmands fæsteseddel fra Omund Olsøn Lønning til Tor Heliesøn paa nogle Slotter under Lønning No: 37 dtr: 19 Nob: 1814 hvorhos Revers

11. Ditto fra Ditto til Osmund Omundsøn paa nogle stykker Mark under Lønning No: 37 dtr: 19 Nob: 1814 hvorhos Revers

12. Ditto fra Haldor Haldorsøn Espeland til Haagen Johannesøn paa Pladset Tveiten kaldet under Espeland i Odde dtr: 26 Nobr: 1814 hvorhos Revers.
13. Ægtepagt mellem Lars Toresøn Oppedal og Else Ellingsd: dtr: 4 April 1814.
14. Com/m/issions Forliig mellem Ulsnes og Ringøe Mænd betræffende et giede Beite dtr: 7 Nob: 1814
15. Vilkaarbrev fra Helie Tostensøn Skare til Forældrene Tosten Heliesøn og Giær Haagensdtr: paa aarligt Vilkaar af Skare dtr: 1 Feb: 1815
16. Ditto fra John Johanesøn Wilure til Johannes Olsøn og Anna Johns: paa aarligt Vilkaar af Wilure dtr: 1 Feb: 1815
17. Ditto fra Johannes Sjursøn Qvandal til Moderen Helga Jacobsd: og tilkom/m/ende Mand Nils Olsøn paa Vilkaar af Qvandal dtr: 1 Feb: 1815.
18. Ditto fra Ole Svendsøn Sexe til Svend Olsøn og Sigrid Olsd: paa Vilkaar af Troppethun dtr: 2 Feb: 1815.
19. Ditto fra Lars Nilsøn Koltvedt til Forældrene Nils Larsøn og Anna Torbjørnsd: paa aarlig Vilkaar af Koltvedt dtr: 1 Feb: 1815
20. Afkald fra Nils Halstensøn Sæd gift med Anna Baarsd: Tvedt til Formynderen Lars Tostensøn Skaar for arv 61 – 84 s dtr: 21 Octb: 1814

Da ingen meldte sig med mere ved Retten blev dette Maanedsting ophævet. A v W S Koren Ole Hougse, Lars Helleland, Sjur Helleland, Mikel Helleland alle med iholden Pen.

Laugrettet blev leveret 12 s S: for hver dag pro Persona altsaa 16 r – 5 – 4 s DC:

Martii Maanedsting

Aar 1815, den 1ste Martii blev Retten sadt til afholdelsen af Maanedstinget for Hardanger, saavel Lehnets som Lysekloster Gods ved Stædets Sorenskriver i overvær af efterskrevne 4 Eedsvorne Laugrettes mænd Lars T: Oppedal, Ole Anfindsen Hougse, Lars Olsen Helleland og Ommund P: Lofthuus

Hvorda! først underdanigst blev Publiceret følgende:

1. Kong Carls Kundgiørelse, hvorved bestem/m/es at den visse Skibe ved Reglementet af 26 Junii 1813, tilstaaede Fritagelse for Pas-Gebyhrer til Qvaranteine-Væsenet skal indtil videre være ophævet dtr: 12 Janv: 1815.
2. Ditto at nu værende Norske Handels-Flag skal til videre bruges paa alle Skibe som udexpederes paa kortere Farvande, og som ikke behøves Tyrkisk Søpas dtr: 12 Janv: 1815.
3. Ditto af 12 Janv: 1815 at hans Kongelige Høyhed Kronprintsens skal, indtil næste Storting, nærmere maatte bestem/m/e Forholdet, i Kongens Sygdom fore Regjeringen med sam/m/e Ret som det tilkom/m/er Kongen efter Grundloven.
4. Do: om Forandring i Plakaterne af 2 Deb: 1812, og 21 Janv: 1813 henseende Forbud mod Kornvahrers bort-

1815: 69b

sælgelse ved Amterne m: v: dtr: 12 Janv: 1815

5. Do: fra Departementet for Finants- Handel- og Toldfaget betræffende at de i rede Sølv, og Guld paabudne Afgifter af Skibsfart og Handel, bliver i Feb: Maaned 1815 at erlægge hver 1 rdl rede Sølv eller guld med 3 rbd 48 s N: V: i Sedler dtr: 15 Januarii 1815.

Nye Tingsvidne Sag:

Samson Olsen Tvedt mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet en Deel Vidner til at give deres eedelige Forklaring om, den mundtlige testamentariske Bestemmelse, som hans Hustrue Magrethe Jørgensdatter nyelig forend hendes Død afgav, og hvorved hun skal have givet ham hendes Efterladenskaber eller det meste deraf, bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende ##

Citanten fremstillede som

1ste Vidne: Knud Olsen Tvedt, Eier og beboer af Gaarden Tvedt, hos hvem Citanten Samson haver et Plads som Huusmand aflagde Lovens Eed forklarede: En \Mid-/Dag i sidstleden Augusti Maaned, da Citanten Samson Olsen Tvedts Hustrue Magrethe Jørgensdatter var sted i Barns Nød og temmelig slet saa at der frygtedes hun maaskee icke blev forløst, gik Vidnet hen til hende ved Sængen hvor hun laae og i Overvær af hendes /: Magrethes /: Moder Christi Knudsdr: Hildal og Guri Jørgensdr: Præstegaarden den bemeldte Magrethes Søster, samt i Citantens Broder Lars Olsens Overvær spurgte bemeldte Magrethe, om hun ville at Samson /: Citanten hendes Ægtefælle /: skulle have hvad der var efter hende: hertil svarede hun først Ja I Anledning dette hendes Svar sagde Søsteren Guro, du skal icke gjøre det, det er vant /: tvivlsomt /: om alle dermed er fornøiede Den syge Magrethe svarede hertil: kan det icke lade sig gjøre at han /: Samson /: kan nyde det, saa er der gjort Merke imellem mine Stacker /: Skjorter /: 6 hang indenfor og 5 fremmenfor Mærket, de 6 skal Samson have og de 5 hendes Arvinger, alt Sølvet hver Nagle lagde hun til, skal han have, samt hendes Kiste Den Gang hun sagde forestaaende var hun ganske ved sin Fornufts Brug, og havde indtil den Tid icke været samme berøvet og laae hun aldeles roelig og havde ingen Anfald af Fødsels Smerter medens Vidnet taledede med hende hun levede siden indtil neste Dags Morgen Vidnet har ofte hørt medens hun lavede til Barsel af hendes egen Mund, at hun sagde: at {hvis} \naar/ hun døde {paa Barselsæng} ville hun at hendes Mand bemeldte Samson skulle beholde hvad der var efter hende, da hun ingen undede det bedre end ham. Vidnet blev forelæst sit her afgivne Prov som han vedstod rigtig erklærede intet mere til Oplysning at kunne afgive, afskediget

2det Vidne Christie Knudsdatter Hildal Moder til omhandlede Testatrix Magrethe Jørgensdatter blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen aflagde Lovens Eed, forklarede: Vidnet sadt i Stuen et Støkke fra Sængen hvor hendes af Fødsel Smerter svage Datter omvidnede Magrethe laae, den Gang forestaaende Vidne Knud Tvedt kom ind til hende og taledede med hende /: Magrethe /: Vidnet saae han taledede med hende, men gav ei agt efter hvad der blev talt og hørte icke endten hvad Knud sagde til hende \/: Magrethe /:/ da han taledede med hende, ei heller hvad Magrethe svarede ham, ei heller hørde hun at hendes /: Vidnets /: anden tilstædeværende Datter, som af Knud ommeldt, sagde at Du skal icke gjøre det, det er vant om alle dermed ere fornøiede Men Vidnet hørde alene at hendes svage Datter Magrethe sagde noget efter at første Vidne Knud havde talt med hende at Samson /: hendes Mand /: skulle have 6 Stacker /: Skjorter /: som hang inderst og hendes Arvinger 5 som hang fremmenfor, han og hendes Arvinger skulle have hver 3 Trøyer, hvidere skulle han have Halvedeelen og {han} \hendes Arvinger/ halvedeelen af hendes Linklæder, videre skulle han have hendes Klæde-Kiste og alt Sølvet Vidnet hørde icke hendes Datter bestemme hvem der skulle have hendes øvrige Efterladenskaber, eller hvorledes det skulle deeles Vidnet erklærede at hendes Datter her omhandlede Magrethe, syntes at have sin Sands og Samling her omhandlede Tid, da hun talte forbemeldte og at hun icke forend noget derefter blev haardt angrebet af Fødsels Smerter Vidnet vedstod sit forelæste Prov, vidste intet videre at oplyse end at Dagen forend det her passerede: sagde bemeldte hendes Datter Magrethe til Vidnet at hun ville hendes Mand Samson, skulle have hendes Efterladenskaber dette sagde hun allene i hendes Mands og Vidnets Nerværelse og hendes Mand Samson svarede samme Tid dertil: Du er icke verre paa det Du Vermor videre blev icke talt da hun icke vidste videre at forklare til Oplysning, blev Vidnet afskediget

3de Vidne Guro Jørgensdatter Søster til Testatrix omvidnede Magretha Jørgensdatter anhørte Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnet var tilstæde i Stuen tilligemed hendes Moder andet Vidne Christi Knudsdatter, den Gang første Vidne Knud, saaledes som af ham forklaret {og} kom ind til Vidnets Barselsvage Søster Margrethe og spurgde hende om hun ville at hendes Mand Samson skulle beholde hvad der blev efter hende om hun døde Vidnet hørte han spurgde hende herom {hun} \/: Testatrix :/ / betænkte sig først lidet og sagde derpaa Ja! Men da Vidnet derpaa sagde til sin Søster, du skal icke gjøre det, det er vant om alle dermed er fornøiede, Betænkte hun sig først lidet og sagde derpaa: at 6 Skjorter som hænger inderst skal han have og de 5 andre som hænger yderst skal hendes Arvinger have alt Sølv skal han have, hendes Klædes Kiste og Halvparten af hendes Lind-Klæder Noget derefter kom Vidnet i Tale med Testatrix om en Sølvskæ og et Aaklæde Vidnet havde solgt til Testatrix og hendes Mand, som Vidnet ønskede at erholde tilbage hertil svarede Testatrix at hendes Mand Samson er icke verre i sig end at du nok faaer dem tilbage Vidnet svarede hertil ja jeg forlanger dem ei for intet Vidnet mente saa at hun ville

1815: 70

tilbage levere de Penge hun havde bekommet for dem, naar hun kunne erholde Sølvskæen og Aaklædet tilbage Derefter sagde Testatrix til Vidnet er de icke fornøyet med at beholde de halve Klæder saa faaer de gjøre for hende hvad de vil, hun sagde nu alt /: værsligt :/ fra sig. Videre forklarede Vidnet at naar hun taledes med hendes Mand og hans Venner ville hun gjerne tale dem til Vilje, og naar hun talte med hendes Familie, saa talte hun dem til Vilje. Omtrent en Maaned for hun døde sagde hun til Vidnet at hun icke ville at hendes Efterladenskaber skulle komme til hendes Mands Slægtninger og da lovede hun Vidnet at denne skulle faae tilbage den solgte Sølvskæ Vidnet havde intet videre at forklare til Opplysning afskediget

Citanten erklærede ingen flere Vidner nu at have tilstæde at lade afhøre og da han troede at her er fuldkommen Beviis nok for at hans Hustrues sidste Vilje var at han skulle beholde hendes Efterladenskaber, saa begjærede han sig det her passerende i Tingsvidne form beskreven meddeelt.

Citanten betalede Incammination med videre 74 Rbs S: V: og for 3 Vidner at afhøre 20 s S: V: som blev betalt med elleve Rigsdaler Dansk Courant

Eeds Sag

Svend Aslachsen Ystenes mødte for Retten og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Johannes Sjursen Tvedt at anhøre Citantens Frifindelses Eed ifølge ergangne Underrets Dom af 30te October forrige Aar, samt at høre Vidner om, at Citanten formedelst Sygdom blev hindret fra Eeds Aflæggelse paa sidstleden Febr:

Maanedsting

Johannes Tvedt selv tilstæde ville anhøre de paaberaabte Vidner om Citanten virkelig var syg sidstleden Febr: Maanedsting

fremstode nu de 2de Vidner Torbjørn Gundersen Ystenes og John Sjursen Ystenes aflagde Lovens Eed og eenstemmigen bevidnede at Citanten Svend Aslachsen Ystenes laag aldeles svag til Sængs medens sidstleden Febr: Maanedsting og kunne derfor icke møde for Retten og aflægge den idømte Eed

Johannes Sjursen Tvedt erklærede sig nu villig at ville anhøre den anbudne Eed

Citanten blev nu forelæst Domsslutningen af 30te October 1814 i Sagen mellem Citanten og bemeldte Johannes Tvedt og efter foregaaende Formaning og Paamindelse om Eedens Vigtighed og Straf for MeenEed aflagde Citanten Svend Aslachsen Ystenes Eeden og med

Opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede: at han icke ifølge nogen Foreening har forpligtet sig til, for Niels Michelsen Instenes at betale til Johannes Tvedt mere end 8 rd 5 mrk 12 s Navne Værd. Hermed blev denne Forretning sluttet

Citanten betalede Incam: og for 2 Vidner tilsam/m/en 90 s S: V: Johannes Tvedt betalede Tilsvarens 20 Rbs S: V:

Nye Sag

Poul Osmundsen Horre fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Asbjørn Knudsen Bustethun for skyldige 2 Skjepper Salt derom at lide Dom med Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Asbjørn Knudsen Bustethun blev paaraabt men mødte icke, ei heller nogen paa hans Vegne

Citanten forklarede Sagens Omstændigheder saaledes: at han for henved 3 Aar siden solgte til Citanten 13 ½ Mker Smør imod derfor at give 2 Skjepper Salt hvis hans Broder ville have Salt, thi Smørret hørde ham til omtrent 4 Uger derefter blev Saltet krævet ved et Bud som sagde ham at han vilde have Salt for Smørret, men da undskyldte Sagvolderen sig intet Salt at have, og da han siden efter mange Paafordringer intet Salt har skaffet saa seer Citanten sig nød til nu ved Rettergang at søge sig betalt, og paastaaer sig her tilkjendt ermeldte 2 Skjepper Salt hos Sagvolderen, tilligemed denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn

Da saavidt var passeret mødte Tobias Eidnes paa Sagvolderen Asbjørns Vegne, og sagde at Sagvolderen havde sendt Penge for Smørret til Lænsmanden i Røldal at tilbyde Citanten, Sagvolderen!! (Citanten?) benægtede dette, og sagde han aldrig var af Lænsmanden i Røldal tilbuden Penge for Smørret, men af en Kone blev ham for omtrent et Aar siden tilbuden Tie(?) Rigsdaler i Penge for Smørret dem han icke ville imodtage

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes Forenede Asbjørn Knudsen Bustethun forpligter sig til inden 14ten Dage efter førstkommende St: Hans Dag at betale til Citanten Poul Osmundsen Horre 2 Skjepper Salt af det saa kaldte middels Salt, hvilket leveres til Kræmmeren Knud Bustethun i Odde, som modtager det paa Citantens Vegne, hvis icke Saltet til bemeldte Tid er betalt eller levert paa ermeldte Sted eller til Citanten, da skal Asbjørn under Exekutions Tvang erlægge endten Salt in Natura eller Penge derfor efter 2 uvillige Mænds Skjøn, og paa {Citantens} \Asbjørns/ Bekostning i alle Maade

Dette Forlig som af begge Parter blev erklæret rigtig tilført blev efter deres Forlangende stadfæstet ved Rettens

Dom

Kjændes for Ret forestaaende mellem myndige Mænd bør ifølge 5 – 1 – 1 holdes og efterkommes i alle dets Ord og Punkter, og efterkommes under Exekutions Tvang foreskrevne 15 Dage efter denne Stadfæstelses Doms lovlige Forkyndelse

Citanten betalede Incam: 74 Rbs S: V: og Sagvolderen Tilsvarens 20 Rbs S: V:

Gammel Sag Fol: 68 John Hansen Westrem mod Christopher C: Hjeltnes

Sagvolderens Værg Klocker Arne Brynildsen mødte saa og Citanten John Westrem

Sagvolderen fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til i Dag som Vidne i denne Sag at have indkaldet Sjur Iversen Øvre Leqve til Vidne i denne Sag bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

fremstod nu som

1ste Contra Vidne Sjur Iversen Øvre Leque sagde sig gift med Sagvolderens saavelsom Citantens Kones Søster altsaa begge Parter besvogret Aflagde Lovens Eed forklarede: At saavidt Vidnet efterhaanden har kunnet tilbage erindre sig den lange Tid da Samfrænde Skiftet blev holdt efter Vidnets Kones Forældre det sidste for \omtrent/ 10 Aar siden, da forekommer det Vidnet at det her omtvistede Smiddested kom under Deeling og faldt paa Christophers Lod Sagvolderen foreviste nu en af Citantens Fader forfattet Fortegnelse, som af ham var bleven opsadt den Gang Samfrænde Skiftet blev holdt over hvad Sagvolderen fik paa sin Lod, og der staaer den her omhandlede Smiddested eller Ambolt aller først imellem de ting som kom paa Sagvolderen Christophers Lod

Citanten som nu erfarede at der var Oplysning om at den omtvistede Ambolt er kommet i Skifte og bleven deelt, frafaldt nu Søgsmålet fra sin Side under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødiges. Sagvolderen frafaldt ligeledes denne Sag og blev hermed sluttet. Sagvolderen betalede.

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen
Lofthuus, alle med paaholden Pen

Næste Dag den 2den Martii 1815 blev Tinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens
Personer

Hvorda Bekjendtgiort at nogle Tusinde Rigsbankdaler Umyndiges Penge er at faae laant ved
Hardanger Overformynderie naar forlanges

Nye Tingsvidne Sag:

Helje Heljesen Trones \mødte/ paa egne og sin \{egen og}/ Søns Andfind Heljesen Tronesses Vegne for hvilken sidste tillige mødte dennes Morbroder Sjur Olsen Rondestvedt saa var og bemeldte Anfind Heljesen Trones selv tilstæde og sagde sig i sit 22de Aars Alder de fremlagde de beskickedede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Lars Jacobsen Hougstvedt og Helje Heljesen Jaastad, at anhøre Vidner og Beviiser om; at have skrevet eller omskrevet Breve i Anfind Heljesen Tronesses og Bolette Magnusdatters Navn Saa fremlagde Citanterne og 2 Attester fra Forligelses Commissionen som viser at begge indstævnte har været for Forligelses Commissionen, men at Sagen derfra til Rettergang er henviist bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Citanterne fortalte denne Sags Omstændigheder saaledes: Citanten Anfind Heljesen Trones fulgtes paa en Reise fra Korshavn til Bergen med en Enke ved Navn Bolette Magnusdatter Folgerøen Høsten 1813 Nytaars Tider 1814 kom et Brev fra ermeldte Bolette til Anfind, der blev leveret af en her ustævnt Mand i Bergen det Brev var skrevet paa Blaafarvet Papiir og blev af ermeldte Mand [leveret]? til Helje Heljesen dette Brev kom icke til Anfind, men i dets Sted kom Sjur Gundersen Alsager fød paa Langesæter med et andet Brevs skrevet paa Gulhvidt Papiir i det førstmeldtes Sted og leverede i Anfinds Fraværelse til Citanten hans Fader Helje Trones Citanten fremlagde nu det af Sjur i modtagne Brev \dateret 18de Januarii 1814/ til Anfind, der blev oplæst og indtages her saalydende # Ved Paaske Tider 1814 kom ermeldte Enke Bolette Magnusdatter til Citanten Helje Trones, og foreviiste Citanten et til hende i Anfinds Navn bekommet Brev dateret 8de Febr: 1814 ifølge hvilket hun havde bekostet sin Reise fra sit Hiem her til Citanten en Vei af omtrent 10 Miils til Søes Ved Sammen Komsten erfarede de alle at de paa begge Sider vare blevne af Onskabs Mennisker bedragne og narrede der havde borttaget hendes første Brev, og i Anfinds og Enkens Navn skrevet Breve dem imellem, og til Oplysning om hvem dette har begaaet, er det Citanterne som have

de indstævnte mistænkte, har indstævnet dem til at anhøre Vidner og Oplysninger om hvem der har begaaet ermeldte Forbrydelse ermeldte Brev dateret 8de Febr: 1814 til Enken Bolette blev nu oplæst og indtages her saalydende: #

De Indstævnte Helje Heljesen Jaastad og Lars Jacobsen Hougstvedt der saavel ved Sagens Foretagelse, som nu atter vare bleven paaraabte, mødte icke ei heller nogen paa deres Vegne Citanterne fremstillede som

1ste Vidne Mons Thoresen Røen boesadt Mand her i Kingservigs Sogn blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge:

forklarede: nogle Uger for Juul 1813 fortalte her indstævnte Lars Jacobsen Hougstvedt og Helje Heljesen Jaastad til Vidnet i hans Smidde Værksted/ at Citanten Anfind Trones skulle gifte sig, og da Vidnet spurgte hvem Anfind da skulle have, svarede de, en Pige ude fra Follerøen og fortalte tillige at Anfind havde lovet med det første at skicke hende til og i det samme sagde Lars Jacobsen Hougstvedt, det skal nok blive skrevet, og i det samme sagde Helje Heljesen Jaastad ligeledes det skal nok blive skrevet, eller det skal Pinedøe blive skrevet, hvilket af disse Ord Helje sagde kan Vidnet ei sikkert erindre, men at han sagde det /: Brevet :/ skal blive skrevet, det erindrer Vidnet nøye, men om han som det forekommer Vidnet bekræftede samme med Eed kan Vidnet ei nøye erindre Vidnet vidste intet mere til Oplysning afskediget

2det Vidne Sjur Gundersen Alsager boende paa Gaarden Alsager blev paamindet om Eedens Vigtighed og efter aflagt Eed forklarede: Nytaars Tider omtrent 3 Uger efter Juul 1813 var Vidnet i Bergen, hvor da en her ustævnt Mand i Bergen fortalte Vidnet at der til ham var kommet et Brev fra Anfind Tronesses Kjæreste, som skulle til Anfind samme Aften saae Vidnet at Helje Heljesen Jaastad havde et Brev, som det forekommer Vidnet var paa Blaaf Papiir, men han ei dog sikkert kan erindre, om det

1815: 71

var paa blaaf eller hvidt Papiir, hvilket Helje Heljesen Jaastad, haaldt i Haanden og sagde det skulle til Anfind Heljesen Trones Brevet var bræcket eller aabent han /: Helje :/ leverede Vidnet det at læse det Vidnet tog det i sin Haand, men da det var slet skrevet, og dunkelt i Stuen læste Vidnet icke Brevet men leverede det strax tilbage til Helje Helje sagde siden, at Brevet var saa slet skrevet at Anfinds Fader icke kunne forstaae det han sagde derhos enten de Ord, han ville omskrive det, eller de Ord det {var} maase \var/ /: passeligt :/ at han omskrev det, hvilke af deelene han sagde kan Vidnet ei erindre, men at han sagde en af disse toe Deelee erindrer Vidnet nøye Videre blev da icke talt om dette Brev, men omvidnede Helje tog derpaa et Lys og gik ned paa sit Fartøy og erindrer icke Vidnet bedre end han sagde at ville omskrive Brevet, dog erindrer Vidnet ei ganske nøye om han sagde da \han tog Lyset/ at ville omskrive Brevet, men det forekommer Vidnet saaledes En eller 2 Dage efter blev Vidnet leveret af benevnte her ustævnte Mand i Bergen et Brev til Citanten Anfind Heljesen Trones, som var paa hvidt Papiir og forseglet, som var det her i Retten af Citanten fremlagde Brev til Anfind, men icke forekommer Vidnet at være det Vidnet foreviiste aabne Brev, der baade forekommer Vidnet at det var paa Blaaf Papiir, og større sammenlagt, hvilket sidste Vidnet nøye kan erindre Ved Eftersyn af Retten kunne icke sees at det her i Retten fremlagde Brev havde forhen været annerledes sammenlagt og er et ickun paa ¼ Ark skrevet lidet Brev. Samme Dag Vidnet modtog dette lille Brev, sagde Helje Heljesen Jaastad til Vidnet, endten de Ord, nu er Brevet til Anfind færdig, eller blodt de Ord at Vidnet hos den ustævnte Mand i Bergen kunde faae Brevet til Anfind, for at bringe det hjem, men hvilken af Deelene han sagde kan Vidnet ei nu erindre, men Vidnet erindrer at han troede ermeldte Brev efter Heljes Sigende var bleven omskreven og saae og, da han imodtog det, at det icke var det samme som fra Folgerøen var kommet til Anfind, saa at Vidnet herom bærer ingen Tvivl, at

jo dette her i Retten fremlagde Brev er et andet end det fra Folgerøen ankomne Vidnet vedstod sit her Afgivne og af Protokollen forelæste Prov rigtigt, afskediget.

3de Vidne Elling Pedersen Uhrheim sagde sig 25 Aar gammel og nød sidstleden Høst Alterens Sakramente blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for MeenEed aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge Vidnet blev foreviist det her i Retten af Citanterne fremlagde Brev til Citanten Anfind Heljesen Trones, med tilspørgende om Vidnet kjendte dens Haand som det er skrevet med Vidnet svarede hertil: at det synes at være Lars Jacobsen Hougstvedts Haand, men Vidnet har icke seet ham skrive det paa nermere given Anledning sagde Vidnet at det veed med Vished at bemeldte Lars Jacobsen Hougstvedt \tilligemed Helje Heljesen Jaastad/ vare til Bergen paa et og samme Fartøj i Selskab \sammen/ den samme Tid forestaaende Vidne Sjur Alsager har omforklaret, nemlig 3 Uger efter Juulen 1813 eller omtrent 14 Dage efter Nytaar 1814, men om Helje Heljesen Jaastad, Lars Jacobsen Hougstvedt eller nogen anden har skrevet dette Brev derom er Vidnet uvidende, men det ligner Lars Hougstvedts Haand i Skriften Vidnet vidste intet videre afskediget.

4. Vidne Hans Heljesen Haugse boesadt her i Kingservigs Sogn, aflagde Lovens Eed forklarede sig i et og alt overeenstemmende med nest forestaaende Vidne Elling Pedersen Uhrheim vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanterne erklærede: at de frafaldt at lade afhøre det indstævnte Vidne Ole Olsen Langesæter de øvrige indstævnte Vidner Ole Monsen Røen, Jørgen Larsen Jaastad og John Svendsen Ystenes som alle vare blevne paaraabte mødte icke, hvorover Citanterne forlangede dem lagde i Faldsmaals Bøder og forelagde at møde til neste Ting

Svend Aslachsen Ystenes mødte for de udeblivende Vidner, og declarerede, at da de fraværende Vidner ere fraværende paa en Reise til Sildefiskerierne ved Havet, saa ere de paa denne deres lange Reise blevne af Storm og Vind, som i disse sidste Uger haver raset, blevne hindrede fra at kunne komme hjem til dette Ting, som de ellers havde foresadt sig

Citanten frafaldt nu de paastaaende Faldsmaals Bøder, og paastod dem aleene forelagde at møde til neste Ting samt at Sagen maae bevilges udsadt til den Tid

Retten eragtede: De formedelst lovlig Forfald udeblevne Vidner Ole Monsen Røen, Jørgen Larsen Jaastad og \John/ Svendsen Ystenes forelægges herved under Faldsmaals Straf at møde paa førstkommende Sommerting for Kingservig og Røldals Skibreder, for der at aflægge deres eedfæstede Vidnesbyrd i denne Sag til hvilken Tid den bevilges udsadt

Citanterne betalede tilsammen Incam: 74 s for 4 Vidner 24 s og for en Udsættelse 6 s Rbp S: V:

Gammel Sag: Fol: 68 Michel Lofthuus mod Tobias Eidnes

Contra Citanten Tobias Eidnes fremlagde \Attest om/ hans Continuations Stevning, hvorved han under 13de forrige Maaned har indkaldet Michel Halsteensen Lofthuus at anhøre Stevnte og ustævnte Vidner med mere efter Attestens Formeld, der blev oplæst, og indtages her saalydende #

Hoved Citanten Michel Halsteensen Lofthuus, selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og ville anhøre Contra Citantens Vidner

Contra Citanten fremstillede nu sin Svigersøn Ommund Pedersen Ureim der forhen som 1ste Contra Vidne er bleven afhørt forklarede under sin forhen aflagde Eed hvorom han nu blev paamindet Vidnet sagde: nogle Dage for Michelsdag 1813, krævede Vidnet nogle Penge af Contra Citanten Tobias Eidnes, denne viiste ham da 2de Hundrede Rigsdalers Sedler, som han sagde han /: endten Dagen foran, eller anden Dagen foran, hvilken af Deelene kan Vidnet ei vist erindre, men en af de to var det :/ havde faaet af Michel Halsteensen Lofthuus for noget Kaaber han Tobias da havde solgt til Michel Vidnet

spurgte da Tobias hvormeget Kaaber han havde solgt, om det var halvt eller alt dertil svarede Tobias, hverken alt eller halvt, men Halvedeelen af det Halve og da Vidnet spurgte om Prisen, sagde Tobias at han havde solgt Kaaberen for 2 rd 3 mrk DC: jeg gjorde ham godt Kjøb jeg kunde have faaet 3 rd af Torgjuls Tjoflaat men han /: Citanten Michel :/ er saa flink en Arbeider, han er god at gaae til, det er godt at have hans Venskab Videre forklarede Vidnet: at om Høsten 1812 hørde Vidnet ved sin Nerværelse i Eifjord at Contra Citanten Tobias købte al Kaaberen af Tormod Warberg men Vægten kan Vidnet ei erindre senere hen efter Nytaaret 1813 var Vidnet ligeledes i Eifjord hvor og Tobias var tilstæde hos Tormod Warberg, og da hørde Vidnet at Tobias først frasagde sig ikke at ville beholde noget af den købte Kaaber da den var slettere end belovet, men efter nogen Samtale bleve de saaledes forenede: at de begge Tobias og Tormod, skulle beholde Kobbereren i Fælledskab hver det Halve, men Tobiasses Penge skulle blive staaende i den Paa Contra Spørgsmaal af Citanten Michel, om det var halvedeelen af al Kaaberen eller ickun Halvedeelen af Tobiasses Andeel af Kaaberen, som Tobias havde Solgt, eller om den halvedeelen af det halve var ickun Halvedeelen af Tobiasses Andeel? Svar, herom blev intet nævnt og derom er Vidnet uvidende Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

Derefter blev fremstillet Haldor Tobiassen Eidnes Søn af Contra Citanten, der forhen som 1ste Hoved Vidne er afhørt, forklarede under sin forhen aflagde Eed: at den Gang Vidnet var ind at hente her omhandlede Kaaber fra Eifjord, eiede hans Fader al Kaaberen, men nogen Tid efter da Vidnets Fader havde været inde i Eifjord hos Tormod, hørde Vidnet af sin Fader at Tormod og hans Fader eiede Kaaberen tilsammen, fordi hans Fader ei ville beholde den al, saasom den var ringere end belovet, og siden har Vidnet og adskillige Gange hørt ligeledes af Tormod Warberg at han eiede Kaaberen i Fællig med Vidnets Fader Videre forklarede Vidnet: at kort efter Citanten Michel og Vidnets Fader var kommet i Misforstaaelse om Kaaberen og forend de havde derom været for Forligelses Commissionen, Spurgte Vidnet paa sin Faders Vegne og efter hans Ordre Michel, hvad han ville have i Fortjeneste, paa Kaaberen han havde købt af Vidnets Fader, hvortil Michel svarede han kunne ei sælge det 2 Gange, og da Vidnet sagde han havde ei solgt den vissere end at han kunne nok overlade den, svarede Michel 3 Bpd havde han Michel forbeholdt sig selv, hvad der var mere skulle Lars J: Galtung have, saa omtrent vare hans Ord, om han /: Michel :/ sagde hvis der blev mere til overs skulle Lars Galtung have den men sikkert kan Vidnet ikke erindre om han sagde disse sidste Ord demitteret

Derefter blev fremstillet Peder Johnsen Rogd aflagde Lovens Eed forklarede: At for omtrent 8te Dage i Dag siden hørde Vidnet af Tormod Warberg at denne sagde: at han havde tilbagekøbt Halvedeelen i Kaaberen her omtvistet, da Tobias efterat han havde købt den yttrede Misfornøjelse med Kaaberens Godhed mod Foraaret 1813, videre fortalte Tormod Warberg at han var bleven vred paa Tobias Eidnes fordi denne, paa Grund af han havde Pænge staaende i Kaaberen, ikke havde villet udlevere Tormods Andeel af Kaaberen til Peder Maachestad til hvem Tormod Warberg havde solgt sin Andeel i/ Kaaberen, og desformedelst havde han inde i Oppedal talt i Vrede mere end han ville eller kunde bestaae, og det gjorde den lange Boutelle, han talte samme Tid om Vægten paa al Kaaberen som han sagde var 29 Bpd og 18 Marker Vidnet hørde og Tormod sige, at hvis han var saa meget frisk ville han møde paa dette Ting, og aflægge nøyere Forklaring i denne Sag. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

Contra Citanten fremlagde hans Indlæg af 28de forrige Maaned, hvorhos han begjærede denne Sag udsadt til neste Ting. Bemeldte Indlæg indtages her saalydende #

Citanten begjærede tilført at da Tormod Warberg synes at være Med Eier i den omhandlede Kaaber, saa troer Citanten at de af ham Citanten førte Vidner om hvad Tormod har sagt,

strax efter Citanten havde sluttet Kjøbet, med Sagvolderen, som Sagvolderen Tobiasseses!! egne Ord, maae blive anseet gjeldende, da Ordene ere fortalte af en MedEier nogle faae Dage efterat de vare sagde af Sagvolderen /: see herom 1ste og 2det Vidne i Tingsvidnet optaget i Graven, samt 4de og 7de Hoved Vidne inden dette Tinglaug :/ hvornest Citanten nedlagde Indsigelse mod Sagens længere Udsættelse ifølge Forordningen af 6te Junii 1796 om Rettens hurtige Pleie, og Paastod Dom efter forhen nedlagde Paastand og under Forbeholdenhed af fra sin Side og at kunne fremkom/m/e med alt fornødent eragtende, hvis længere Udsættelse imod Forordningen skulle blive bevilget

Sagvolderen vedblev sin Paastand om Udsættelse, og saa meget mere fornøden, som Citanten anseer Tormod Warbergs Ord og Udladelser som vigtige for sig, da Contra Citanten dog kan beviise at de bleve af Tormod udtalte i Vrede mod Contra Citanten, det Vidnerne selv siden skal have udladt sig med.

Dommeren eragtede: {Contra Citanten} \Dommeren/ som nu ei nøye kan skjønne om den forlangte Udsættelse ickun er en unyttig Udflugt og Rettens Forhaling og forbeholder sig i den henseende at tage Hensyn ved den endelige Dom, bevilger herved den forlangte Udsættelse til neste Ting en Gang for alle, og paalægges det Contra Citanten da at fremkomme med alle sine Beviisligheder og sin endelige Deduction, da ingen flere Udsættelser

1815: 72

i denne Sag da kan ventes til hvilken Ende og Citanten ville iagttage at fremkomme, samme Tid med hvad han fra sin Side maatte finde fornødent

Contra Citanten betalede Incam: 74 s: og for 3 Vidner 20 s Rbp: S: V: for en Udsættelse 6 s.

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen

Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen
Lofthuus alle med paaholden Pen A v W S Koren

Næste Dag den 3de Martii 1815 blev Tinget fortsadt ved de samme Rettens Personer som første Dag

Gammel Sag: Svend Gjerald mod Torkild Eliassen Langesæter Fol: 67.

Citanten mødte icke efter Paaraab Sagvolderen Torkild mødte, og erklærede: at da Arne Luttro som Sagvolderen agtede at lade afhøre icke siden seneste Ting har været hiemme, saa har han ei heller kunnet indstævne ham til dette Ting Sagvolderen finder icke Sagen værd flere Udsættelser, der ville ickun foraarsage Reiser og Omkostninger Sagvolderen antog Citanten efter deres Ackort i Tjeneste paa et Aar, dog under de Vilkaar: at da han var aldeles fremmed ville Sagvolderen ickun for det første have ham paa en Tid til Forsøg og hvis Sagvolderen da fandt sig fornøyet med ham ville Sagvolderen beholde ham Aaret om dette var deres Ackordt, som skeede imellem dem indbyrdes under 4re Øyen Sagvolderen indlod nu Sagen til Doms med Tilbud at erstatte ham endten 1 rd DC: {Aarlig} \Daglig/ for den Tid han var hos Sagvolderen eller og ¼ Aars Tjeneste Løn efter 2 uvillige Mænds Skjøn hermed under Paastand om Frifindelse for Sagens Omkostninger indlod han Sagen til Doms

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Gammel Sag: Fol: 68 Lars Lofthuus mod Iver Eidnes

Citanten Lars Lofthuus mødte icke, men paa hans Vegne mødte Lars Thoresen Oppedal, som sagde at Citanten havde bedet ham melde i Retten at Citanten havde forliget Sagen saaledes: at

naar Marken blev optørt ville begge Parter have deres Vidner paa Aastædet og da søge at blive forliget

Sagvolderen selv tilstæde erklærede at dette icke angik denne Sag men en anden mellem dem værende Tvistighed, som er voldgivet i Tilfælde de icke bliver enige og da Citanten icke nu møder, saa paastaaer han Sagen afvist ifølge seneste Udsættelse

Retten eragtede: Da seneste Udsættelse en gang for alle var bevilget Citanten under det Vilkaar, at han da maatte møde og iretteføre det agtende Vidne, men han nu icke mødt endten med noget Vidneførelse eller endelig Deduction i Sagen, saa bliver Sagen ifølge Sagvolderens Paastand og ifølge Forordningen af 3de Junii 1796 herved afvist, og af Sage Listen Udslættet

Da ingen meldte dem med videre blev for i Dag sluttet, og med Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Ole Anfindsen Hougse, Lars Thoresen Oppedal, Ommund Pedersen Lofthuus, Lars Olsen Helleland alle med paaholden Pen

Neste Dag den 4de Martii 1815 blev Tinget fortsadt ved Sorenskriveren og Lars Toresøn Oppedal, Endre Jensøn Helleland, Lars Olsøn Helleland, Lars Johnson Eidnes.

Hvor da i Sagen Svend Michelsen Gjerald mod Torkild Eliassen Langesæter /: see strax foran paa denne Side :/ blev afsagt saadan

Dom

Deels ved de førte Vidner og deels ved egen Tilstaaelse, er under denne Sag beviist: at Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter har fæstet og antaget Citanten Svend Michelsen Gjerald i Aars Tjeneste mod sædvanlig Løn i Penge og Klæde, uden nøyere Bestemmelse, samt at Sagvolderen bortviste Citanten af sin Tjeneste, efterat samme havde været i Tjeneste i 7 Uger og 1 Dag, i hvilken Anledning Citanten paastaaer sig tilkjendt et heelt Aars Løn og Klæder Sagvolderen har vel paaklaget, men icke fuldelig beviisliggiort Citantens Uduelighed og uforsvarlige Forhold i sin Tjeneste Paa Grund heraf, og Norske Lovs 3 Bogs 21 Kapitels 15de Art: Kjendes for Ret: Torkild Eliassen Langesæter bør at betale til Citanten Svend Michelsen Gjerald $\frac{1}{4}$ Aars Løn og Klæder, samt end videre Betaling for de 7 Uger og en Dags Arbeide, alt med Penge, saameget, som 2 uvillige Mænd skjønner ret og billigt Taxationen besørger Svend Gjerald paa sin Bekostning I denne Sags Omkostninger betaler Torkild til Svend 4 Rbd: Navne Værd, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og senere fornødne indtil Betaling skeer alt idømte {udredes} udredes under Exekutions Tvang, inden 15ten Dage efter den afholdte Taxation og denne Doms foregaaende lovlige Forkyndelse.

Derpaa blev følgende Almues Dokumenter tinglæste:

1. Skiøde fra Svend Svendsøn Wines til Gietle Bøe paa Giestgiver Stedet Wigegrund i Eidfiord for den Sum 2000 rbd N: V: dtr: 10 Debr: 1814. $\frac{1}{2}$ proCento 10 rbd N: V:
2. Ditto fra Arvingerne efter Johannes Samsonson Svaasand til John Christoffersen paa 1 pd 12 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Huud med Bygl: og Herl: i Svaasand No: 13 i Jondal dtr: 2 Martii 1815 for 350 rb 3 mrk N: V: $\frac{1}{2}$ proCento 1 rb 4 mrk 8 s.
3. Ditto fra Ole Jacobsen Resætter til Jørgen Eriksøn paa den anden halve gaard 1 pd: 3 Marker Smør $\frac{1}{4}$ Hud med Bygl: og Herl: i Resætter No: 19 Ullensvangs Sogn for 375 rd N: V: dtr: 1 Martii 1815 $\frac{1}{2}$ proCento Afgiften 1 – 5 – 4 s.

4. Ditto fra Gullig Olsson Hamre til Lars Johnson Botten paa 3 mrk Smør i Botten No: 23 for 166 rd 4 mrk N: V: dtr: 1 Martii 1815 $\frac{1}{2}$ pCto 5 mrk
5. Ditto fra Ole Haldorsen Helleland til Iver Olsson paa 9 mrk Smør $\frac{1}{8}$ Huud med Bygl: og Herl: i Brandstvedt No: 31 i Ullensvangs Sogn for 58 rd 3 mrk N: V: dtr: 1 Martii 1815. $\frac{1}{2}$ pCto 1 mrk 12 s
6. Ditto fra Ingebor Pedersdatter som Arving efter Sjur Larsen Rogdeberg til Nils Nilsson Rogde paa 12 Marker Smør 1 Bukskind med Bygl: og Herl: i Rogdeberg No: 30 for 21 rd 4 mrk N: V: og Vilkaar 55 rd ialt 76 rd 4 mrk dtr: 3 Martii 1815. $\frac{1}{2}$ pCto 2 mrk 5 s
7. Ditto fra Knud og Haldor Haldorsønner Oppedal til Lars Toresen Oppedal paa en Stue med Bod under et Tag for 18 rd 2 mrk N: V: dtr: 13 Feb: 1815. $\frac{1}{2}$ pCto 9 s NB: Lysekl: gods.
8. Ditto fra Ole Olsson Hildal til Ole Olsson paa 1 pd: 7 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{1}{2}$ Gedsk: i Heldal No: for 750 rd og Vilkaar 650 rd er 1400 rd dtr: 27 Feb: 1815 $\frac{1}{2}$ pCto 7 rd NB: Lysekl: gods.
9. Bygselbrev fra Sogneprest Hertzberg til Aslak Gundersen paa 18 mrk Smør $\frac{1}{2}$ Gedskind i Biotvedt No: Skatteskyld 22 $\frac{1}{2}$ mrk Smør, forhen brugt af Gunder Aslaksen dtr: 19 Janv: 1815. $\frac{1}{2}$ pCto 5 mrk hvorhos Revers og Bog.
10. Ditto fra Provst Hertzberg til Mikel Larsen paa 3 Spand Smør 1 Gedsk: Landsk: Skattes: 2 pd 2 mrk Smør i Tvisme No: 9 dtr: 4 Feb: 1815 hvorhos Revers og Bog $\frac{1}{2}$ pCto 1 rd 5 mrk 12 s
11. Ditto fra Lars Larsen Lofthuus til Nils Hansen Klyve paa 1 pd 18 $\frac{3}{4}$ mrk Smør 1 Gedsk: 1 Faarsk: Landsk: Skattes: 2 pd 15 mrk Sr: i Skaare No: 60 i Østensøe dtr: 2 Martii 1815 hvorhos Revers og Bog forhen brugt af Wiching Johnson. $\frac{1}{2}$ pCto 1 rd 3 mrk 3 s.
12. Ditto fra Lars Samsonsøn Hougen som Form: for Ingebor Johannesd: Svaasand til Christoffer Christoffersen paa 13 Marker Smør Skat og Landsk: i Sollesnes eller Sollesvig No: 14 i Jondal dtr: 2 Martii 1815. hvorhos Revers og Bog
13. Huusmandsfæste [seddel] fra Helie Omundsen Buer, til Lars Eriksen Hæng paa nogle Slaatter paa Buer dtr: 7 Janv: 1814. hvorhos Revers og Bog.
14. Skifte efter Ægtefolk Omund Torgersen indr: Alsager og Kone Herbor Holgersdt: sluttet 7 Deb: 1814, hvorved 15 mrk Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{4}$ Løb Salt i Alsager No: 30 er udlagt Kreditorer og Arvinger
15. Ditto efter Osmund Torgiesen Grøve sluttet 1 Feb: 1815 hvorved 9 mrk Smør i Grove (Grøve) No: 6 er udlagt Enken Ingeri Sjursd: og døtrene.
16. Ditto efter Britha Olesd: Kaldestad sluttet 11 Feb: 1815 hvorved 1 pd 3 mrk Smør $\frac{3}{8}$ Hud i Kaldestad No: er udlagt Enkemanden Christoffer Omundsen og Sønnen.
17. Ditto efter Magdelie Stengrimsd: Gundtvedt sluttet 20 Feb: 1815 hvorved nogle Huser er udlagt Kreditor Lars Sjursen Traae.
18. Pantebrev fra Gietle Bøe til Svend Svendsen Wines stor 1000 rd N: V: mod Pant Huser paa Wigegrund i Eidfiord dt: 9 Debr: 1814
19. Ditto fra Ole Tomasson Reinnaas til Knud Haldorsen Oppedal paa 71 rb 85 s mod Pant Løsøre dt: 11 Feb: 1815.
20. Ditto fra Jørgen Pedersen Espe til Tobias H: Eidnes stor {416 rd} \464 rd/ N: V: mod Pant Espe No: 12 og Løsøre dtr: 1 Sept: 1814.
21. Ditto fra Lars Johnson Botten til John og Lars Larsønner Bleie stor 200 rb N: V: mod Pant Botten No: 23 i Røldal dt: 1 Martii 1815.
22. Ditto fra John Christoffersen Svaasand til Myndl: Ingebor og Siri Johannes d: stor 350 – 3 mrk N: V: mod Pant Svaasand No: 13 i Jondal dt: 2 Martii 1815
23. Ditto fra Johannes Tomasson Reinsaas til Jørgen Torgersen Sondve stor 350 rd N: V: mod Pant Reinsaas No: 38 i Odde d: 2 Martii 1815

24. Vilkaarsbrev fra Knud H: Oppedal til Sviger Forældrene Aamund Johannesen Bue, og Synneve Wigligsd: paa aarligt Levekaar af ytr: Bue d: 11 Feb: 1815.
25. Ditto fra Lars Olsøn Helleland til sin Hustrue Sigrid Arnesdt: paa Levekaar af Helleland dtr: 27 Feb: 1815.
26. Ditto fra Aslak Gundersen Biotvedt til Forældrene Gunder {Olsøn} Aslaksen og Guro Olsdt: paa aarlig Levekaar af Biotvedt dtr: 27 Feb: 1815.
27. Ditto fra Ole Olsøn Hildal til Forældrene Ole Olsøn og Britha Svendsd: paa aarlig Levekaar af Hildal dt: 27 Feb: 1815.
28. Ditto fra Nils Nilsen Rogde til Sviger Moderen Ingebor Pedersd: paa Levekaar af Rogdeberg d: 3 Martii 1815.
29. Testamente fra Sigrid Arnesd: Helleland til Stiffsønnen Ole Larsen dt: 27 Feb: 1815.
30. Ditto fra Kari Nilsd: Haarre til Paal Osmundsen Haarre d: 13 Augusti 1809 Cont: 31 Debr: 1811.
31. Forening mellem Brynnild, og Ole Ølvesønner Børve og Trond Godvindsen Dønne angaaende gaarden Dønnes Aftrædelse m: v: d: 26 Octb: 1814.

1815: 73

32. Afkald fra Ole Iversen m: f: Børn af Klokke Iver Mathiasen for deres Arv efter hans første Kone for hver 15 – 4 mrk 8 1/3 s: d: 3 Martii 1815
33. Ditto fra Klokke Iver Mathiasens døtre for deres Arv for hver 7 – 5 – 4 1/6 s d: 3 Martii 1815
34. Ditto fra Inga Ingebor og Christie Olsdøttre for deres Arv hver 4 rd 69 s d: 3 Martii 1815.
35. Ditto fra Ingebor Gundersd: Ystenes for Arv 17 rb 15 s N: V: d: 1 Martii 1815
36. Ditto fra Ole Anfindsen øvre Qvale til Form: Peder Anfindsen øvre Qvale for Arv 23 – 35 s d: 1 Martii 1815.
37. Ditto fra Maritha Amundsdr: til Form: Berge Qvæstad for Arv \med Renter/ 22 rd 5 s N: V: d: 3 Martii 1815.
38. Ditto fra Torkild Torkildsen Aase til Form: Lars Knudsen Mæland for Arv 59 rd 87 2/6 s N: V: d: 3 Martii 1815.
39. Ditto fra Jacob Jørgensen Diggernes til Jørgen Jacobsen Diggernes for Arv 42 rd 80 s N: V: d: 3 Martii 1815
40. Aflyst Pante Obligation fra Jacob Mikelsen Kraageviig til Jon Olsøn Aakre stor den gang 160 rd DC: mod Pant Løsøre dtr: 4 Martii 1799 tingl: s: d: omskreven 8 Martii 1813 til 160 rd S: V: qviteret 3 Martii 1815 for alt
41. Ditto fra Torbjørn Tostensen øvre Qvale til Elling N: Langesæter stor 80 rd DC: mod Pant Løsøre dtr: 3 Feb: 1806 tingl: 5 s: M: omsk: 5 Martii 1813 til 80 rd S: V: {af} Qvit: 31 Janv: 1815 for alt.
42. Ditto fra Johannes Tomassøn Reinsaas til Haldor Haldorsen Espeland stor 100 rd S: V: mod Pant Reinsaas No: 38 d: 6 Martii 1813, tingl: 10 s: M: Qvit: 2 Martii 1815 for alt.
43. Afkald fra Anna Omundsdr: til Form: Jon E: Frones (Trones) for Arv med Renter 22 rd 5 s: N: V: dtr: 4 martii 1815

Da ingen havde videre at tilføre blev dette Ting hermed sluttet. A v W S Koren
Lars Johnson Eidnes, Lars Toresen Oppedal, Endre Jensen Helleland og Lars Olsøn Helleland
alle med iholden Pen.

Laugrettet blev leveret for 4 dage 2 rd S: V: er ialt 22 rd 3 {mrk} s: DC:

Justids Extrarets Tingsvidne.

Aar 1815 den 6te Martii blev Extraret sadt paa Tingstædet Sorenskriverens Gaard Helleland af Stædets Sorenskriver og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Lars Olsøn Helleland og Lars Toresøn Oppedal for at optage et Justids Extrarets Tings vidne i Anledning nogle forøvede Tyverier i Stavanger Bye, af en der hæftet Tyv Arrestant Jacob Svendsøn Tengsereid, i følge Amtets ordre af 14 f: M: Sorenskriveren fremlagde forommeldte Amtets Skrivelse af 14 f: M: hvilket indtages her saal: # den deri ommeldte Procurator Hansons Skrivelse af 6 s: M: blev ligeledes oplæst saal: #

Paa Angiældende Jacob Svendsøn Tengsereids Vegne mødte den for ham {besk} under dette Tings vidne beskikkede {Tingsvidne} \Defensor/ Nils Leganger som anhørde forbemeldte Skrivelse oplæse og ville anhøre hvad videre med Angiældende var at i rette føre \1. hans Beskikkelse indtages under No: 3/

Sorenskriveren anmærkede: at forbemeldte Skrivelse tilligemed det under 21 Nob: f: A: mod Angiældende begyndte Forhør for Bytinget i Stavanger indløb ham ikke førend Aftenen 26de f: M: og har siden den Tiid Vidnerne formedelst deres Fravær samt det nu afholdte Maanedts ting ikke førend til i dag kundet Indkaldes. Sorenskriveren fremlagde nu forbemeldte under 21 Nob: \f: A:/ i Stavanger af Byfoged Løvold optagne Forhør over Arrestanten Jacob Svendsøn Tengsereid til afbenyttelse under nærværende Tingsvidne

De 3de i bemeldte Forhør først benævnte Deponentere under No: 1 – 2 og 3 som ere hiem/m/ehørende her i Hardanger Jurisdiction neml: Johannes Johanesøn Qvæstad, John Johanesøn Qvæstad, og Peder Larsøn Maagestad ere alle 3 fraværende paa en Reise til Vaarsild Fiske ved Havet og vides ikke naar de kom/m/e tilbage, dog formodes om 3 á 4 Uger og maaske før Sorenskriveren har foranstaltet at saasnart de ankom/m/er bliver deres Ankomst ham tilmeldt, og da skal de straxt blive behørigen indkaldte Om deres Fravær fremlagde nu Sorenskriveren de beskikkede Stevnevidners Attest hvilken her indtages saal: #

4. Deponent i Forhøret blev nu fremstillet som 1. Vidne Tobias Tobiassøn Eidnes blev formanet til Sandheds udsigende og paamindet om Straffen for Meeneed, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge, sagde sig Angiældende ubeslægtet, nød Alterens Sacramente i dette Aar blev forelæst hans under forommeldte Forhør afgivne Forklaring ligesom og de foregaaende 2de Deponenteres Jon Qvæstad og Peder Larsøn Mogestads, hvilke han vedstod i alle dele rigtig, hvorhos han paa nærmere Tilspørgende sagde: at han ikke er vidende om Angiældende Jacob Svendsøn Tengserei havde stiaalet de Ting han havde solgt til Vidnet og Kamerater, men Vidnet formoder det, deraf at han om Nattetider vilde kom/m/e med Vahrene, hvorvidt herom handlede Tyvs arrestant Jacob Svends: Tengserei har solgt Korn eller andre Vahrer til Sjur Sjursøn Ringøen, Sjur Engelsøn ibd: og en ved Navn Mikel Tvisme, derom er Vidnet aldeles Uvidende, undtagen at Vidnet hørde bemeldte Angiældende fortalte da han var Ombord paa Jagten at have nylig forhen solgt Korn til Sjur Sjursøn Ringøen og en anden Hardanger ved navn Mikel som fulgtes paa et Fartøy. Vidnet vidste intet til oplysning om her omhandlede Tyverier eller Tyvs arrestant Afskediget, efter at være forelæst sit Prov.

Som 2. Vidne fremstod den af femte Deponent i Forhøret Johannes Qvæstad ommeldte Sjur {Sjursøn}

1815: 73b

Engelsøn Ringøen bemeldte Sjur Engelsøn Ringøen blev nu paamindet om Eedens viktighed og Straffen for Mened aflagde Lovens Eed om at ville Vidne Sandhed {forklarede}: \sagde {sig}/ sig 30 Aar gam/m/el nød Alterens Sacramente i dette Aar {s Foraar} gift og

opholdende sig hos sin Fader paa Ringøen i Hardanger, forklarede paa forskellige Tilspørgende at han tilligemed Sjur \Sjursøn/ Ringøen og Mikel Tvisme, var sidstleden Høst i Stavanger med \Træ/frugter her fra Hardanger, de laae med Fartøyet ved den saakaldte Torvebrygge der kom adskillige dels af Byen og dels fra Landet \gaaende og/ i Baade \roende/ til dem, som dels byttede Korn, mod Æbler og dels bød dem Korn for Penge, med {samme} \nogle/ af dem byttede de af andre købte de Korn for Penge, og med mange kom de ei til Accord, de købte aldrig nogen Sinde Korn af nogen Natte Tiider, de købte Korn om dagen af adskillige, og i blant andet af en som sagde sig at reise med et Skib som skulle til Bergen, han stod paa Torvebryggen i Folkemængden om dagen og viste Prøver af Korn /: Byg :/ de kom da i Accord med ham om nogle faae Tønder saavidt Vidnet erindrer 5, Circa(?) for hvilke de skulle give ham 100 rd DC: per Tønne, hen i mod Aftenen sam/m/e dag medens Vidnet var op i land at koge kom han og afleverede det accorderede Korn og modtog Pengene derfor, af Vidnets Kamerater Hvad dag eller dato dette passerede veed Vidnet ikke da de ikke syntes at faae den Priis for Æblerne de var tient med besluttede de at sigle til Bergen, og da de 2 á 3 dage derefter en Søndag Morgen siglede fra Byen med laber Kuling kom denne sam/m/e selv anden i en Baad og bød dem mere Korn, for sam/m/e Priis, da de ikke kom til Accord og han var reist et stykke for dem raabte de til ham at ville give 80 rd DC: per Tønne hvis han ville benøje dem Korn til den Priis, da han omsider her til svarede ja lade de op under Pemtins Holmen talede nærmere med ham om at levere ham Sækker som han forlangte mod Pant af 1 stk Blaas Klæde han havde hos sig de spurgte ham da og tillige om han vidste nogen som havde en Leive eller Toug at sælge og kunde skaffe dem til fæst eller belægnings Toug for billig Priis, da de derfor var forlægen, han lovede herom at skulle gjøre sit beste og bragte dem Kornet samt et fæst næstfølgende Mandags Morgen i dagningen, hvormeget Korn Erindrer ei Vidnet, men 1 Tønne deraf købte Vidnet og betalede derfor 80 d DC: for Touget blev givet 200 d DC: som syntes Vidnet dyrt, men hvor langt det var eller hvad det veiede veed Vidnet ikke, Baaden hvori han bragte det var meget læk og Touget som laae under var som/m/e Stæder vaadt og som/m/e Stæder tørt Touget forekom Vidnet at være noget over 1 til 1 ½ Tom/m/e Tykt, næsten halv slidt, den gang han Søndag {Efter} \For/middag paa Fiorden bydede dem Kornet syntes han at have en Fløtman at føre sig, der \og/ Roede mange Baader dem forbie sam/m/e Tiid medens de talede med ham som de troede var Folk som reiste til Kirke i Byen, Vidnet falt ei paa Mistanke, at det \af/ ham faldbødne kunde være stiaalet, ei heller veed Vidnet om bemeldte Person kan have været den her omspurgte Jacob Svendsøn Tengserei, da Vidnet hverken kiendte bemeldte sælgende ei heller omspurgte Tyvs Arrestant, han var af midell maadig høyde, Haar og Ansigts Udseende kan Vidnet ei Erindre, han forekom ham af udseende som en Søfarende Mand. Vidnet veed ingen oplysning at afgive om de paa Agent og Ridder Kiellands Pakbod forøvede Tyverier ei heller hørde han derom tale medens sit ophold i Stavanger Vidnet vidste intet mere til oplysning at afgive blev forelæst dets her tilstaaede Prov som det vedstod rigtig afskediget

3die Vidne Mikel Larsøn Tvisme blev nu paamindet om Eedens vigtighed og Straffen for Mened, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed sagde sig 32 aar ugift hiem/m/e hos Faderen paa Tvisme gik til Alters ved Nytaars Tider, forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende Vidne Sjur Engelsøn Ringøen, i henseende den ude paa Fiorden skede Accord, og senere modtagne Korn ved Pemtinsøen eller Sundet; Vidnet fik deraf Tre Tønder \og 2 Skiepper/, men hvormeget sælgeren ialt bragte veed Vidnet ikke, men i henseende de af ham forhen købte 5 Tønder \...?/ omtrent derom er Vidnet uvidende, da de sielden spørger om deres Navn, som de tale og handle med saa blev ei heller spurgt om hans Navn. Vidnet vidste intet til oplysning afskediget.

Da de øvrige i Forhøret ommeldte Personer som ere hiem/m/ehørende her i Hardanger ei var tilstede neml: Johannes Johannesøn \og/ John Johannesøn Qvæstad, Peder Larsøn Maagestad, og Sjur Sjursøn Ringøen ere fraværende, om hvilken sidste nu blev fremlagt de

beskikkede Stevnevidners Attest saa bliver dette {Forhør} Tingsvidne udsat paa en ubestemt Tid indtil de samlige!! bemeldte Personers tilbagekomst. Hvorved Defensor intet havde at Erindre. Bemeldte Stevne Attest indtages her saal: #

Hermed blev altsaa for denne gang sluttet

A v W S Koren

Lars Olson Helleland, Lars Toresøn Oppedal med iholden Pen.

Forhør.

Aar 1815 den 17de Martii blev en Extraret sadt paa Gaarden Helleland i Hardanger af Stædets Sorenskriver i overvær af de tvende edsvorne Laugrettes Mænd Torbjørn Nilsøn Hougse, Ole Johanesøn Hougse, for at optage et

1815: 74

før!! (Forhør) over tvende paagrebne for Tyverier Mistænkte Personer.

Hvorda! Lehnsmand Christen Johnsøn Hougse fremstillede tvende paagrebne Personer den eene ved Navn Torkild Torkildsøn Hovland, der i {gaar} i Onsdags blev Lehnsmanden tilsendt; som samme dag paagreben, og den anden ved Navn Tore Trondsøn som i dag er bleven arresteret og her til bragt begge nu frie for Baand og Tvang.

Som Klager fremstod Erik Larsøn Sandstøe boesadt Mand paa gaarden Sandstøe heri Kingservigs Præstegield, sagde at for omrent 8 dage siden blev om Natten {giort Indbrud} af hans Stabod bortstiaalet en del {Rp} Røgekiød, \og/ noget Brød, {men} en Sæk og lidet Pølser, saa var der og af en Side Røget flæsk skaaret en ganske liden smule der fantes intet kiendetægn paa Indbrud anderledes end at Stætten i Laaset som gaar ind i Nøglen fantes bøyet tilside, iøvrigt var døren tillukket, saa at der maae formodes at døren ved dirck maae være bleven baade op og igienlugt; Klageren har de her paagrebne Personer mistænkt for det saaledes begaaede Tyverie paa Grund af følgende Omstendigheder: omtrent 14 dage forinden dette Tyverie passerede var her paagrebne Tore Trondsøn nogle dage i Klagerens Huus i Arbeide han laae der i Sæng med Klagerens halv voxne Sønner, og da uspurgte!! (udspurgte) han meget nøye hvem der eiede ethvert Huus paa Gaarden, hvad der var og forvaredes i en hver Bod og kielder, da nu det bemeldte Tyverie skeede, og ermeldte Tore, nu i nogen Tiid har haft Sængeleie og Samvær med den anden her paagrebne Torkild Torkildsøn i en Kiælder for sig selv allene under en Stuebygning paa Pladset Aasviig saa befrygtede Klageren at de i forening kan have begaaet ermeldte Tyverie, saa meget mere som paagrebne Torkild forhen har været mistænkt og berygtet for for!! Begaaede Tyverier Paa grund heraf formaaede han de tvende Mænd Wiglig Hansøn Sexe og Peder Svendsøn Sexe at forføye sig til de her anklagede og tilspørge enhver i sær af dem, men hver for sig særskildt om de havde begaaet bemeldte Tyverie; Klageren bad nu at disse Mænd maatte blive fremkaldte og afhørde fremstod nu som

2 og 3 Deponentere Wiglig Hansøn Sexe og Peder Svendsøn Sexe begge tilholdende Boesadte Mænd her paa Sexe i Kingservigs Præstegield, sagde: at de dertil formaaet af Erik Larsøn Sandstøe begave dem til Pladset Aasviig hvor de anklagede opholdt dem nu sidstleden Mandag, de traf da Anklagede Tore Trondsøn uden at den anden Anklagede var tilstede, han tilstod da først for Deponenten Wiglig allene og derefter for dem begge at han havde været med at stiaale i Anklageren Erik Sandstøes Stabod 3 á 4 faaer laar, lidet Brød og en ganske liden smule Flæsk som blev skaaret af en der hængende Flæskeside og {straxt} opspiist siden tilstod han dette for begge Vidnerne paa en Tiid, og forklarede: Omstendighederne saaledes: han har aldrig forhen stiaalet eller nogen sinde tænkt at stiaale, men hans Sængekamererad!! den anden paagrebne Torkild havde overtalt ham at begaae

dette Tyverie med sig de havde taget en dirck i en Smide der paa Pladset Aasvig med denne havde de opdirket laaset og taget ovenmeldte, og derefter lukket dørren Torkild ville sam/m/e gang taget {den} en hel Flæskeside som hang der, men han modsatte sig sam/m/e og sagde til Torkild du maae ikke tage den thi den!! vil kom/m/e til at opdage det alt hvorpaa de ikkun skar en liden Riise Flæsk som de spiste {paa Stædet}. Han sagde videre: at Torkild forvarede det stiaalne. Mere tilstod han ikke den gang. Deponenten Peder Sexe, forklarede videre: at ermeldte Tore siden har tilstaaet for ham at da de reiste tilbage og havde forøvet Tyveriet forvarede Torkild det stiaalne paa et Stæd kaldet Stoe(?), under en stor Sten, hvorhos han tillige sagde, at Torkild havde lovet ham Penge for sin Part og at være med i Tyveriet da han viste Deponenten Stædet fantes ei det stiaalne der, og han sagde, at han formodede Torkild havde lagt det en anden Stæds hen i Forvaring Deponenterne vidste intet videre til oplysning i henseende Tore. Næste dag traf de her anklagede Torkild paa Gaarden Hovland som de da tilspurgte om ovenmeldte Tyverie hvilket han aldeles benægtede, {aldeles,} men derimod tilstod et forhen begaaet Tyverie som ham var bleven overbevist, \og/ havde maattet erstatte uden dog derfor at være bleven Anklaget eller kom/m/et under Justitiens tiltale da de derefter sagde til bemeldte Torkild at han havde forfalsket en Rigsbankdaler Seddel ved at forandre den fra 1 til 5 saa benægtede han ligeledes dette først haardnakket men da derefter Manden Jacob Aasvig kom tilstede og foreviste ham en Rigsbankdaler Seddel som var forfalsket til en 5 rb Seddel og sagde at dette er den selv sam/m/e Seddel som jeg haver leveret dig, for 1 Enkel Rigsbankdaler Seddel og som du har forfalsket til en 5 rb Seddel, og {leveret m} som saadan leveret min Søn i betaling, Jeg kiender Seddelen og kan gjøre min Eed paa at det er den sam/m/e 1 rb Seddel jeg leverede dig da gav han sig tabt, {og sagde at der er saa mange,} og tilstod at have gjort det, der er saa mange andre som ligeledes forandrer de Sedler sagde han; han tilstod derpaa at have gjort det i Stuen hos Østen Aasvig hvor han Arbeidede, med sin egen Blæk og Pen i enrum. I henseende det forommeldte Tyverie som ham forhen er bleven overbevist, uden at være bleven straffet derfor sagde han at det bestod i {8 Lia} nogle Liaer, Deponenterne vidste intet mere at forklare demitterede.

4de Deponent Lars Haldorsøn Mæland boende paa Gaarden Mæland her i Kingservig Præstegield,

1815: 74b

Middelaldrende Mand nogle og 40 aar, sagde sig Morbroder til Anklagede Torkild sagde, at han aldeles intet veed at afgive til oplysning om det Tyverie hvorfor de Angiældende her ere Anklaget og paagrebet, ei heller om Torkild har forfalsket Banco Sedler, men ihenseende til det af ham tilstaaede forhen begangne Tyverie, da afgav han følgende forklaring, Aaret 1813, var Anklagede Torkild i Aars tieniste hos Deponenten, som da havde for en sin Broder i forvaring 100 Liaer af disse savnedes 8te hvoraf 5 befantes solgte {til} et Stæds af ham til en Mand ved Navn Helie Heliesøn Aase, men uagtet ermeldte Torkild herom blev overbevist, og foreviist bemeldte Liaer saa benægtede han dog aldeles at have stiaalet dem, men betalede dem og bragte de 3 usolgte tilbage ved at lægge dem tet ved Kisten hvoraf de vare tagne saa ingen saae det hvorefter han ligefuldt blev ved at nægte Tyveriet, dog havde han engang forhen ladet de Ord falde at han skulle bringe tilbage de han ikke havde solgt, og alt\saa/ den gang Øyenblikelig tilstod Tyveriet. vidste intet videre til oplysning. demit:

5. Deponent Anklagede Tore Trondsøn sagde sig 19 Aar gam/m/el fød i Hallingdal af ægte forældre Trond Knudsøn \Lykken/ og Hustrue Britha Olsdtr: den gang som Bøxel{mand}\folk/ boende paa bemeldte Gaard Lychen i Hemsedals Sogn, Næs Prestegield, nu begge ved døden afgaaet; Angiældende var hiem/m/e hos sine Forældre til sit 16 aars Alder, og var siden hos hans Broder Knud Trondsøn der fik hans Faders lille Gaarde brug i

Bøxel efter Faderen, han nød en Kristsøm/m/elig opd\r/agelse og blev Confirmeret i sin daabs pagt i sit 16 Aars Alders førend hans Forældre døde, han reiste fra sin {Brodets} Broders Hus i forige \midt/Som/m/er, og har siden opholdt sig heri Præstegieldet hvor han har kunnet faae Arbeide med at lappe Gryder, siden før Juul har Angiældende mest haft sit tilhold hos Østen Aasvig og stundom Arbeidet hos ham og stundom hos andre der i nærheden; naar han har Arbeidet hos Østen eller og intet Arbeide haft har han haft sit Natte Leie i Kielleren under Østens dagligstue og Sængeleie med den anden her Anklagede Torkild hver anden Uge da han tiener hver anden Uge hos bemeldte Østen Aasvig; En gang efter Jul en Nat sagde Torkild til Deponenten, de skulle ud og forsøge at stiele noget, Deponenten svarede han frygtede de ville ikke kom/m/e vel derfra, han sagde ei hvor han ville hen, og den gang blev ikke mere derom talt, forrige dags aften \som var en Onsdags Aften/ førend de begik det Tyverie for hvilket de nu var paagrebne sagde Torkild atter, at de skulle ud at prøve en stæds at faae noget, Deponenten svarede atter det var ikke værd det kom ei at gaee dem an, mere blev den gang ikke heller talt; dagen efter om Aftenen vare de roet et ærende fra Aasvig, hvor de opholte dem en god halv fierding Miil, da de kom paa tilbageveien sagde Torkild at de skulle ikke bringe Baaden gandske tilbage, men lægge den et stykke førend de kom hiemad og om Natten reise ind til Sandstøe for der at søge at faae noget Angiældende sagde ja vi faar prøve de lagde da Baaden ved landet og gik op til sit hiem om Aftenen da de andre gik hen for at lægge sig gik først Torkild til Sængs og havde lagt sig i Klæderne paa Sængen \i Kielleren/, Angiældende kom kort efter, og da stod Torkild op og talede med Angiældende Tore om at Reise hen til Sandstøe, og tage noget hvad de kunde af Madvahrer, de gik da til Baaden og med den roede til Sandstøe, underveis fortalte Torkild at han havde i Østens Smidde Stæd taget en dirck da de var kom/m/en til Sandstøe gik de op til Eriks Stabod hvor Torkild med dirchen oplukkede døren til Stolpeboden, det var mørkt og mørk Maane saa at de ikke kunde see noget, men maatte allene føle dem for, for at finde noget Torkild kløv op paa 1 Tønde og Tore understøttede ham ved at holde \i/ ham, medens han nedskar 3, a 4, faare kiød laarer eller lemmer, de toge og noget Brød og Torkild ville have taget en Flæske Side med!! (men) Anklagede Tore sagde at den ville kom/m/e at røbe dem, hvorover de allene skar et stykke som de spiste paa Stædet de tog op af en stor Tønde noget Korn med en Skieppe som de fant tet hos, og lad i en Sæk \de der fant/ Kiødet og Brødet lad de i 2 Kuldsækker som Torkild havde taget med hiem/m/en fra Østen Aasvigs Ildhuus, med det sam/m/e de reiste til Sandstøe, dette alt toge de med dem af Staboden, Tore slog døren igien efter dem, de bar derpaa bemeldte deres Koster ned i Baaden, underveis tilbage sadte de Kiødet og Brødet op ved en Sten paa et Næs kaldet {Stoe} Stoe(?), hvor Torkild sagde at han snart ville tage det til sig og bringe det nogen Stæds hen i Forvaring da han ikke turde bringe det hiem formedelst sine Forældre, som han frygtede for hvis de skulle faae høre paa hvad Maade han var kom/m/en til det men Kornet bragte de med dem til Aasvig hvor de sadte det nede paa Marken ved Søen der var og i Sækken omtrent 2 Kander Meel de ligeledes havde i Erik Sandstøes Stabod bemeldte Tid og bandt de en Rem som Torkild havde med sig i Lommen til mellembindsel over Sækken, de gik derpaa hiem til Huserne og lagde sig i Kielleren hvor de!! (der?) pleiede ingen anden at ligge i sam/m/e Kielder med dem; det herom forklarede \skede/ Natten til Frededag(?) \d:/ 10 denne Maaned. Videre forklarede Inqvisiten at bemeldte {Tirsdag} \Onsdag/ efter Middag da de som oven forklaret samtalede om at begaae Tyverie vare de om Eftermiddagen et Erinde til Hovland Inqvisiten og bemeldte Torkild, og paa tilbageveien, hvilket Inqvisiten oven har forglemte

1815: 75

at anføre gik de op til Sexe og der stial 2 Skiepper Potæter, det var den gang om Aftenen før Folk havde lagt sig Klokke slet ved Inqvisiten ikke førend de Reiste havde Torkild begiæret

Tilladelse hos Husbonden Østen Aasvig at reise ind til Hovland for at kjøbe Potæter paa Hovland fik de ingen gik derfor op til Sexe for at {høre efter noget der at faa} stiale nogle Potæter hvor Inqvisiten Tore gjorde Anviisning, da han vidste der laae Potæter i en Fios /:{Koestald}:/ \hvorefter/ de bragte dem lige til Østen Aasvig, og sagde {de} \Torkild at Tore/ havde faaet dem for Arbeide hos Sjur \Chr:/ Sexe dagen efter det paa Sandstøe begaaede Tyverie nemlig Fredagen 10 d: M: reiste Inqvisiten med Østens vidende til Gaarden Aga for at hænte noget der til godehavende, veiret hindrede Inqvisiten fra at kom/m/e tilbage den dag næste dag kom han tilbage og da kom Anklagede Torkild nedspringende fra Østens Smide hvor han stod med Østen, og først begiærede Baaden for at Roe til Hovland, og dernæst leverede Inqvisiten det forom forklarede stiaalne Korn som han i det sam/m/e slog af den stiaalne Sæk det var i op i en Sæk Inqvisiten havde med sig fra Aga og havde haft hiem/m/en fra med sig da han fik den laant hos Østen Inqvisiten bar da Kornet op og sagde at have faaet det paa Aga for Arbeide. Inqvisiten sagde aldrig forhen at have begaaet Tyverie eller nogen anden Forbrydelse, vidste heller ikke om andre af Torkild begangne Forbydelser end de her forklarede, afstod herpaa for Retten

Derefter fremstod 6. Deponent Anklagede Torkild Torkildøn Hovland fød paa gaarden Aase i Odde Sogn her i Kingservigs Præstegield af Forældre Gaardbruger Torkild Ingebrigtsøn Aase og Hustrue Ingebor Haldorsdtr: sagde sig paa 20 Aars Alder, sagde sig Confirmeret i sit 18 Aars Alder, nød hos sin Moder som en Tid sad Enke en Kristelig opdragelse og Underviisning i sin Kristendom, indtil kort før sin Confirmation da han kom i Aars tjeneste i Bøgden blev i sin Tieneste Syg i begge sine Ben nød offentlig Understøttelse i sin Svaghed og har siden skjønt ikke helbredet ernæret sig ved at Arbeide hos Folk, og tiene ½ som det kaldes eller hver anden Uge i stadig tjeneste hos Østen Aasvig, Han nægter ikke at kiende Anklagede Thore og at have fra sidstleden Juletiider hver anden Uge have haft Natte leie med ham i Østen Aasvigs Kielder hvor ingen flere med dem have lagt Inqvisiten nægter aldeles at have talt med Tore om at begaae Tyverier, nægter og aldeles at have begaaet det foran af Thore omforklarede Tyverie paa Sandstøe, han tilstaaer at have reist med Anklagede Thore den Tid af ham forklaret til Gaarden Hovland men siger at paa tilbageveien gik Tore med en Sæk op til Sexe og kom tilbage med omtrent 2 Skiepper som han /: Tore /: sagde at have faaet i betaling for Arbeide, men Inqvisiten nægter aldeles at have været med ham paa Sexe, men paastaar at han Inqvisiten, sad i Baaden og biede paa Tore, indtil denne kom tilbage og er aldeles uvidende om hvad enten Tore stial bemeldte Potæter, eller fik dem for Arbeide, men Inqvisiten var aldeles ikke oppe paa Sexe med ham ei heller enten i Forening med ham stial Potæterne, eller er vidende om hvad enten de bleve stiaalne eller ikke. Inqvisiten tilstaar at han for omtrent 2 Aar siden stial 8 Liaaer paa Gaarden Mæland hvor han den gang tiende hos Lars Haldorssøn han har aldrig nogensinde forøvet andre eller flere Tyverier. Inqvisiten blev nu foreviist en forfalsket 1 rb Seddel som han tilstod at have forandret til en 5 rb Seddel ved at forandre Eneren til en V. ved med Blæk og Pen at sætte en stræg til Eneren, samt ved at bortskrape den nederste del af Een; Inqvisiten gjorde det Ensomt allene i Østen Aasvigs Stue. Han har aldrig nogen Sinde forfalsket langt mindre Fabriqveret Banco Sedler, ikkun denne eneste Seddel og ingen flere har han som anført forfalsket Inqvisiten siger at han havde forhen hørt Fortælle at En-Ringsbankdaler Sedler, saaledes af andre vare blevne forfalskede, men hvem saadant havde giort veed han ikke. Han har og herom at saadant undertiden pleiede at skee talt med andre. \bemeldte Banco Seddel vedhæftes dette Forhør./

Retten Confronterede begge de Anklagede men hver blev haardnakket i sin Paastand, som foran tilført Thore Paastod sit tilførdte sandfærdigt, og Torkild benægtede i Forening med Tore at have begaaet noget Tyverie. begge declarerede: at de ei stod i ...t..(?) Tieneste

Da intet videre for denne gang var at foretage saa blev de Anklagede til Lehnsmanden overleveret i Forvaring, og dette Forhør hermed sluttet, for saa snart muligt at blive Amtet tilstillet til videre Foranstaltning.

A v W S Koren

Torbjørn Nilsøn Hougse, Ole Jonsøn Hougse med iholden Pen.

Fortsettelse af Justids Tingsvidnet folio 73

Aar 1815 den 28de Martii blev Extraret sadt paa Gaarden Helleland i Hardanger, af Stædets Sorenskriver, og de tvende Eedsvorne Laugrettes mænd Lars Olsøn Helleland og Endre Jensøn Helleland, for at fortsætte et her for Retten den 6 d: M: paabegyndt Tingsvidne i følge Amtets Ordre af 14 nest foran til opda-

1815: 75b

gelse af et i Stavanger forøvet Tyverie som formodes begaaet af en der Arresteret Jacob Svendsøn Tengsereid hvilket Tingsvidne under 6 d: M: formedelst nogle af Vidnernes Fravær, var bleven Udsadt {til for} paa en ubestemt Tiid til foretagelse saasnart de alle vare tilbagekomne.

Hvorda! Angiældende Jacobs!! Svendsen Tengsereids beskikkede Defensor mødte og ville anhøre de indkaldte Vidner derpaa blev fremkaldet som

4. Vidne Johannes Johannesøn Qvæstad sagde sig i sit 29 Aars Alder, hiem/m/ehørende hos sin Fader Johannes Larsøn Qvæstad her i Hardanger, nød Alterens Sacramente i sidstleden Høst, blev paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meened, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge dette Vidne er den samme der som første Deponent har afgivet Forklaring under et den 21 Nob: f: A: i Stavanger Byeting optaget Forhør bemeldte hans der afgivne Forklaring blev ham forelæst, som han under sin aflagde Eeds kraft vedstod fuldkommen Rigtigt, hvorhos han paa adskillige givne Spørgsmaale erklærede: at han intet videre veed til Oplysning om det af bemeldte Jacob Svendsøn Tengsereid forøvede Tyverie da han ikke kiender Personen videre end af hvad han saae ham i Stavanger, ei heller veed om hans forrige Vandel, om han har haft flere Meddelagtige i at begaae Tyverie, og om han virkelig har begaaet noget Tyverie paa hr: Agent Kiellands Pakboder, videre end hvad maae slutes af hans Udladelse at hvis Vidnet ei slap ham løs, ville Vidnet derved gjøre sig ligedan Strafskyldig som han selv var; hvorvidt Angiældende har til andre solgt Korn eller andre Vahrer derom ved Vidnet intet videre end i Forhøret Forklaret da Vidnet i ingen Henseende vidste videre at oplyse om begaaet Tyverie af Angiældende blev Vidnet afsk:

5. Vidne John Johannesøn Qvæstad, der som 2 Deponent i Forhøret er bleven afhørt, angav sig sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed efter foregaaende Formaning intet at fordølge som han lovede, blev forelæst hans i Forhøret den 22 Nob: f: A: afgivne Forklaring som han i et og alt vedstod rigtig, og da han ikke i nogen henseende vidste videre til Oplysning at afgive om den Angiældende eller herom spurgte Tyverie saa blev han afskediget

6. Vidne Peder Larsøn Maagestad der som 3 Deponent har afgivet Forklaring den 22 Nob: f: A: ved det i Stavanger Bye optagne Forhør sagde sig at have nødt Alterens Sacramente i sidstleden Høst, blev forelæst forestaaende Vidnes Forklaring og sit i Forhøret afgivne, og vedstod sam/m/e rigtig under sin nu aflagde Eed vidste intet videre til oplysning afskediget

7de Vidne Sjur Sjursøn Ringøen sagde sig 27 Aar, hiem/m/e hos sin Fader Sjur Sjursøn boende paa Ringøen heri Hardanger, nød Alterens Sacramente i sidstleden Høst, blev alvorlig paamindet om Eedens vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed forklærede

sig i et og alt overens stem/m/ende med her foran afhørde andet Vidne Sjur Engelsøn Ringøen, hvorhos Vidnet nærmere forklarede: at han modtog det Korn de købte af den omhandlede fremmede Person, medens de laae i Byen ved Torgebryggen i alt 5 Tønder, og betalede derfor 500 d DC: men hvormeget han og Kamerater fik af ham i Pemtings sundet, ved Vidnet ei nøyagtig at opgive, men Vidnet selv for sin del købte 1 Tønde 2 Skiepper bemeldte Tid og gav derfor 100 d DC: Det Toug eller Fæst de købte af ham var af beskaffenhed som af andet Vidne Sjur Engelsøn Ringøen forklaret og af Længde omtrent 24 Favner, Vidnet vidste aldeles intet om noget forøvet Tyverie, da de købte det omforklarede, som alt blev købt høyls dag saaledes som af dem forklaret dette og næst forestaaende Vidne erklærede: at de nu {sidstleden} kom tilbage fra deres \sidste/ Reise for 14 dage siden Vidnet som intet videre vidste til oplysning blev demitteret.

Da intet videre til Oplysning var at erholde blev dette Tingsvidne hermed sluttet og skal snarest muligt blive Amtet tilstillet.

A v W S Koren

Lars O: Helleland, Endre Jensøn Helleland med iholden Pen.

Justids Extraret mod Ole Møklethun!

Aar 1815, 7de April blev Extraret sadt i mit Huus paa Gaarden Helleland af mig Stædets Sorenskriver og de tvende Eedsvorne Laugrettes Mænd Lars Jensøn Oppedal, Magnus Larsøn ibidem som efter Amtets Ordre af 22 Feb: sidstleden at behandle en Justids Extrarets Sag

1815: 76

mod Arresterede Ole Olsøn Møklethun som Mistænkt for Tyverie og at have forfalsket Banco Sedler

Hvorda! Paa Actor Her: Foged Budtz's Vegne mødte Her: Fenrich H: von Lind som fremstillede Arrestanten Ole Olsøn Møklethun frie for Baand og Tvang. Actor fremlagde No: 1. forbemeldte Amtets Ordre af 22 Feb: sidstleden til denne Sags Anlæg med hoslagde Sorenskriverens Brev af 8 næst foran bemeldte tvende Skrivelser bleve oplæste og indtages her under No: 1 Lit: A. B. No: 2. Actors under 3de forrige Maaned udstyrede Stevning \som/ med Forkyndelses Paategningerne paa den og vedlagde tvende Giendparter \blev oplæst/ indtages her saal: #

Defensor Lehnsmænd Anders Josephsøn Lille Graven som havde anhørt alt forestaaende oplæse fremlagde nu den ham under 3 f: M: meddelte Beskikkelse at møde som Defensor i denne Sag, hvilken blev oplæst og indtages her under No: 3 saal: # Defensor ville anhøre hvad Actor videre havde at i Retteføre

Actor fremlagde nu et under 30 Januarii sidstleden her optaget Forhør til undersøgelse om det Tyverie som Arrestanten Ole Møklethun nu ved denne Sag tiltales for, og er det i forAnførde Amtets ordre ommeldte Forhør; som bliver i sin Tid at vedhæfte denne Sags Act. Actor erklærede: at formedelst Stormende Veir som i gaar og i dag har Raset har det ikke været muligt for nogen af de Indkaldte som bor i Eidfiord, og adskillige andre som have haarde Fiorde at Reise over at kun/n/e møde nu for Retten her i dag hvorover han da de 6 første i Forhøret benævnte Deponentere tilligemed nogle flere ikke kan møde i dag finder det umuligt for sig at fremstille Vidnerne efter den Orden de i Forhøret findes benævnt. Paa Grund heraf fremstillede han nu som

1ste og 2. Vidne Engel Olsøn Biotvedt og Peder Sjursøn Bue, hvilke begge forhen have afgivet Forklaring under Forhøret som 7de og 8 Deponentere, bleve paamindede om Eedens vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet

fordølge, blev forelæst deres under Forhøret afgivne [Forklaring] som de vedstod i alle dele Rigtigt Paa nærmere tilspørgende om Oplysning hvorvidt her Tiltalte Ole Olsson Møklethun kan have forfalsket Banco Sedler eller dermed omgaaet forklarede Engel Olsson Biotvedt at Sjur Olsson Naae eller saakaldet Kina Sjur fortalte Vidnet for nogle Uger siden at han havde hos her Anklagede Ole Møklethun bekommet en forfalsket Banco Seddel af hvad slags kan Vidnet ei Erindre om han nævnte, hvilken bemeldte Sjur leverede Arrestanten siden efter tilbage, som denne /: Ole Møklethun :/ imodtog {tilbage} med begiær at Sjur derom ei maatte fortælle andre Vidnet Peder vidste intet om de forfalskede Banco Sedler at opgive og {da} ingen af disse 2 Vidner vidste uagtet adskille dem givne Spørgsmaale noget mere at oplyse enten i henseende Tyveriet eller Banco Sedlernes Forfalskning men sagde sig intet ringeste til Oplysning at kunde afgive. Paa Spørgsmaal om de bestiaalnes Formues Tilstand forklarede Vidnerne at de som Naboe kan bevidne at de bestiaalne ere alle 3 Bønder Folk af Middel maadig god Formues Tilstand, og at Torbjørn Olsson Bue er anført for en nogenledes velhavende Mand {da} Vidnerne sagde sig intet videre at kunne oplyse blev de demitterede.

3. Vidne Lars Ellingsøn Ringøen forhen afhørt under Forhøret som 9de Deponent aflagde nu Lovens Eed {om} med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge vedstod Rigtigheden af hans under Forhøret afgivne Forklaring som nu blev ham forelæst, hvorhos han sagde at han aldeles intet videre vidste som kunde give oplysning enten om det begaaede Tyverie eller Arrestantens Omgang med falske Banco Sedler og som Naboe eller ved!! (vel?) bekiendt med de bestiaalne erklærede han at de alle 3 ere Bønder Folk af Middel maadig god Formues tilstand i sær Torbjørn kunde intet videre til Oplysning afgive demitteret.

4de Vidne Sjur Sjursøn Ringøen den yngre Søn af Klageren Sjur Sjursøn Ringøen sagde sig i 28 Aars Alder og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, blev paamindet om Edens Vigtighed og Straffen for Mened, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet Fordølge forklarede: at det Beviis {han} som Helie Tostensøn Herreid havde bekommet hos Anders Qvale i Bergen for hos denne nedsadte Pant bestaaende \af/ Kobber med mere havde Vidnet med sig til Bergen sidstleden Juuletiider, Vidnet var saa forsigtig straxt han kom til Bergen som var selve Juleaften sidstleden {gik} \at/ han \gik/ først i Selskab med en Landeværn ligeledes af Navn Sjur Sjursøn Ringøen til bemeldte Anders Qvales Huus, og da Anders Qvale var død spurgte de allene hans Enke om hun havde noget Pant i forvaring fra Helie Tostensøn Herreid, og hvori sam/m/e bestod, hun svarede da jo hun havde noget Kobber, samt andet smaat i Pant fra ham, da Vidnet hørte dette begiærede han ikke engang at see det, men gik bort og fik Johannes Torbjørnsøn Røen samt Omund Knudsøn Reisætter tilstæde tillige med Sjur Landværn og i deres Overvær blev Kobberen af dem og Vidnet i Mad: Qvales overvær beseet at Øret havde omvidnede 3 Skaarrer de gave ikke Agt efter det omvidnede Boemærke thi derom var Vidnet uvidende da sam/m/e var bleven paasadt med en Kniv af Vidnets yngre Broder Johannes medens Vidnet var udcommanderet som Soldat de veiede Kobberen som bestod af noget af en sønderhugget Kiedel og en del Kobberpenge, der tilsam/m/en med om vundne Toug og lille Pose Vog ialt 2 pd: 6 Mrkr de vog al Kobberen under et og ikke Brum Kobberen af Kiedelen og Pengene hver for sig. bemeldte tiltagne Vidner Johannes Torbjørnsøn Røen og Omund Knudsøn Reisætter toge bemeldte Kobber i Forvaring, og har den nu her tilstæde i Retten. Omund Knudsøn Reisætter er nu fraværende paa en Reise og kan derfor nu ikke møde, men som

5te og 6te Vidne fremstode nu Johannes Torbjørnsøn Røen og Landeværn Sjur Sjursøn Ringøen den

1815: 76b

første sagde sig henved 60 Aar gam/m/el, og den anden 36 aar, {gik} begge sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente aflagde begge Lovens Eed med Løfte om at ville vidne

Sandhed forklarede sig i et og alt overeens stemmende med 4 Vidne Sjur Sjursøn Ringøen den yngre, og bleve nu bemeldte Kobber og Kobberpenge i Retten foreviist af Johannes Torbjørnsøn Røen, som sagde at have haft den i sin Forvaring siden han som anført modtog den i Bergen sidstleden Julaften, og beseet af saavel 4de og 6te Vidne Sjur Sjursøn Ringøen den yngre og Sjur Sjursøn Landvæhrn, som vedkiendte sig det var samme Kobber de af \Enken/ Mad: Qvale havde modtaget i Bergen, den blev inden Retten veiet og alt vog tilsam/m/en gode 2 pd og 6 mrk, og deraf Brummet 1 pd 12 mrkr, ved Eftersyn befantes Brummet at være af en Kobber Kiedel som viste at være brugt til Brimkaagning saadan som sædvanlig paa Stølerne Kiedelen vistest at have været oven skiødt eller Rendt som det kaldes, og Øret som var af Kobber befantes ei allene at være af den dannelse som her sædvanlig men endog at have de {for} af 7, 8de Deponenterne \omprovede/ Mærker 3 Skaarrer samt det med Kniv paa Ridsede Eierens Boemærke hvilket saavel Eieren \og Klageren/ {som} Sjur Sjursøn Ringøen som 1 Vidne Engel Olsson Biotvedt samt 3 Vidne Lars Ellingsøn Ringøen nu besaae og vedstod at være Klagerens Boemærke {Da Vidnerne intet videre vidste} Vidnet Sjur Sjursøn den yngre /: 4 Vidne :/ erklærede, at han vedkiendte sig at Brummen var af den Kiedel han havde hugget de 3 Skaarrer i Øret han nu igienkiendte sig, hvorvidt Anklagede har forfalsket Banco Sedler derom er Vidnerne uvidende og da de iøvrigt intet videre vidste til Oplysning i nogen henseende saa bleve de, efter at være forelæst deres Prov som de vedstod Rigtig bleve de demitterede.

Laugretet skiønnede paa Tilspørgende at bemeldte 1 pd 12 mrk!! Marker Brum Kobber som den nu befantes foreviist i Retten var Værd 30 rbd N: V: som

7de Vidne Erik Holgersøn Biotvedt sagde sig 29 Aar gam/m/el og at have nødt Alterens Sacramente sidstleden Høst, blev paamindet om Eedens vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed forklarede: at Som/m/eren mod Høsten for henvend 4 Aar siden var Vidnet paa Sjur Sjursøn Ringøen /: Anklagedes :/ Støl og saa da at dennes Søn Sjur Sjursøn /: 4 Vidne :/ huggede med Løv Kniv 3 Skaarer eller Hug til Mærke i det ene Øre paa hans Faders Kiedel som brugtes paa Sættet Øret var af Kobber ligesom det Vidnet nu her inden Retten har seet foreviist iøvrigt gav han ei saa nøye agt paa Kiedelen eller Øret at han under sin Eed kan bevidne at det er den sam/m/e, som da blev hugget Skaarrer i, Boe mærket {var} som nu befindes var den gang ikke paaridset Vidnet vidste intet videre at forklare enten om det begaaede Tyverie, Banco Sedlers Forfalskning eller i andre Maader afskediget.

8de Vidne Sjur Olsson Naee, eller saakaldet Kina Sjur, sagde sig 56 Aar og sidstleden Høst at have gaaet til Alters blev paamindet om Eedens vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed forklarede: at han aldeles intet ved at oplyse om hvorvidt Angiældende har begaaet Tyverie men i henseende Banco Sedlernes Forfalskning kan han ikkuns bevidne at sidstleden Juul 1 Aar foran, modtog Vidnet en Morgen i Skuringen!! (Skumringen) af her Anklagede en 5 rb Seddel som syntes noget klusset, og urigtig i det ord fem oppe paa Seddelen, hvilket Vidnet først saa da det var bleven Dag, Vidnet tænkte ikke efter at den skulle være falsk, men udgav den til en Mand som noget efter bragte den tilbage med sigende, at det var en urigtig og falsk Seddel, Vidnet bragte den derpaa tilbage til Anklagede Ole Møklethun, som i førstningen nødig ville tage den til bage, men siden bekvemmede sig dertil, og forekom/m/er det Vidnet at han bad Vidnet ikke derom at nævne til andre, men sikkert kan Vidnet nu ikke Erindre om Angiældende bad Vidnet herom eller Vindet heri Erindrer feil, Vidnet som blev forelæst sit Prov vidste intet mere til Oplysning afskediget

9de Vidne Svend Olsson Sexe sagde sig 25 Aar gam/m/el og \nu/ i Høst at have nødt Alterens Sacramente blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed, aflagde Lovens [Eed] med Løfte at vidne Sandhed, forklarede: et Aar noget før sidstleden Juul kom her Angiældende Ole Møklethun til Vidnet og ville købe nogle Potæter, og leverede da Vidnet i Haandpenge først en 5 rbd Seddel og efter nogen betænkning leverede han atter en 5 rbd Seddel, Vidnet som ikke nøye kiente de slags Sedler som den gang nylig har sadte i

omløb sagde derpaa at ville gaae hen til Lehnsmanden som boede tæt ved for at forespørge sig om Sedlernes gyldighed, da Angieldende hørte dette begiærede han straxt den ene tilbage med de Ord at han Erindrede sig nu at skylde Knud Oppedal 100 d DC: og derpaa behøvede den tilbage, saa at Vidnet ikkun fik den ene, Vidnet gik straxt med denne for at gaae til Lehnsmanden og forevise den, men paa Veien traf Vidnet Naboen Omund Sjursøn som sagde at Seddelen var forfalsket, Vidnet gik da ei til Lehnsmanden men tilbage til Angieldende Ole som da tog den tilbage med de Ord ja det er mig det sam/m/e jeg veed [hvem] jeg har faaet den af, jeg har faaet den af Knud Oppedal Angieldende Ole Møklethun benægtede aldeles dette Vidnes Udsigende for saavidt Vidnet paastaar at Angieldende skal have foregivet at han skyldte Knud Oppedal, 100 d DC: og at skulle have faaet den falske Seddel af Knud Oppedal, han kan nok have sagt at have faaet den i Oppedals Bygden, men han vidste virkelig ikke hvem han

1815: 77

havde faaet den [af], ei heller vidste han at Seddelen var falsk, videre end hvad Vidnet berettede {Vidnet} \Angieldende/ var nylig kom/m/en Østen fra med nogle Vahrer hvoraf han havde solgt nogle i Eidfiord og nogle paa Veien, ind ad til Sexe og havde derfor modtaget adskillige 5 rbd Sedler, dem Angieldende ikke forstod sig paa om var falske eller gode, da de den gang vare nylig ankomne men at han sagde enten at skylde Knud Oppedal Penge, eller at have faaet nogen falsk seddel hos ham benægter Angieldende aldeles som et urigtigt Vidnesbyrd Vidnet som havde anhørt denne Angieldendes Declaration vedblev at paasit!! (paastaa? sit) Vidnesbyrd rigtigt erklærede: intet videre at være vidende enten hvorvidt Angieldende har begaaet Tyverier eller om han har forfærdiget falske Banco Sedler eller forfalsket Rigsbank Sedler for 1 til 5 Vidnet blev nu forelæst sit Prov som han vedstod Rigtig, ligesom Arestanten paastod sit Udsigende Rigtigt afskediget

10. Vidne Omund Sjursøn Sexe sagde sig 46 Aar nød sidstleden Høst Alterens Sacramente, blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og forklarede: at den af forestaaende Vidne Svend Olsson ommeldte Tiid traf han /: Vidnet :/ og foreviste som af ham forklaret en 5 rbd Seddel han sagde at have faaet af her Anklagede Ole Møklethun, da Vidnet saae paa den erfarede han, at Een var klattet(?) og forandret til en Ef!! (f) og Ennen!! (n) {til} ved en Stræg gjort til en m, hvilket ikke svarede med det tykte!! (trykte?) nede i Seddelen, hvor der ikkun stod 1 rbd Vidnet saae deraf at Seddelen maatte være falsk og sagde sam/m/e til forestaaende Vidne Svend som derpaa gik til Angieldende med Seddelen og siden straxt efter fortalte hvorledes Angieldende sagde at {have} skulle skylde Knud Oppedal Penge, og at have faaet Seddelen af sam/m/e Knud Oppedal {dette for} saaledes som af forestaaende vidne Svend er forlaret!! (forklaret) nogle dage efter traf Vidnet Knud Oppedal og skiæmtede med ham om Angieldendes Udsagn om [at] Knud havde forsynt ham med falske Banco Sedler, og {stod i Gield til ham} havde til gode hos ham hvorover Knud ogsaa loe og skiæmtede Vidnet vidste iøvrigt intet til oplysning om Angieldende har forfalsket Sedler, eller fra nyt at gjort falske Sedler, ei heller om han har begaaet Tyverie og da Vidnet saaledes intet vidste videre blev han demit:

11. Vidne Knud Haldorsøn Oppedal sagde sig 32 Aar og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente aflagde Lovens Eed om at Vidne Sandhed som han lovede, forklarede: at han aldeles ikke er vidende om at Angieldende har begaaet Tyverier, ei heller veed hvorvidt Angieldende har fabriqveret, eller forfalsket Banco Sedler, han kan allene bevidne at for noget over et Aar siden kom forestaaende Vidne Omund Sexe en dag til ham, og fortalte saaledes som foran af bemeldte Omund er forklaret Vidnet loe først deraf og ville lidet troe det, men blev siden noget fortræden derover, da Vidnet vidste sig sikker aldrig at have leveret ham \Angieldende/ Penge eller haft noget til gode hos ham Vidste intet mere at forklare demit:

12. Vidne John Hansøn Westrem sagde sig 35, Aar gam/m/el nød Alterens Sacramente \i Høst/, blev formanet til Sandheds Udsagn aflagde Lovens Eed forklarede: at han aldeles intet er vidende om hvad enten Angiældende har begaaet de Tyverier hvorfor han her er Sigtet, eller nogen anden Misgiærning, ei heller om han har fabriqveret eller forfalsket Banco Sedler, og da Vidnet saaledes aldeles intet vidste til oplysning efter adskilligge ham givne Spørgsmaale blev han demitteret

13. Vidne Asbjørn Rasmussøn Sponheim afhørt som 1. Deponent i Forhøret blev formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge blev forelæst sit i Forhøret afgivne [Forklaring] som han i alle dele vedstod Rigtig, og paa nærmere Examination og Spørgsmaale erklærede, at han aldeles ikke kan Erindre at der paa den ene Side af Angiældendes Kløv var mere end Dreie hiulet, og Vidnet kan ingenlunde Erindre at han saa nogen Pose med Sand at være tilknøden den Siide hvor dreiehiulet var, hvilket Angiældende nu paastod Vidnet har ikke seet Angiældende have falske Banco Sedler ei heller ved at give Oplysning om hvorvidt han enten har fabriqveret eller forfalsket Banco Sedler Vidnet som efter adskillige Spørgsmaale intet vidste at oplyse og erklærede sig aldeles intet videre til Oplysning at viide blev afskediget. A v W S Koren

Hermed blev for i Aften sluttet og Sagen til i Morgen udsadt
Lars Jensøn Oppedal Magnus Larsøn Oppedal med iholden Pen.

Næste Dag den 8de April blev Retten atter sadt ved de i gaar benævnte Rettens Personer

Hvorda! mødte Actor og Defensor, samt Angiældende Ole Olsson Møklethun frie for Baand og Tvang

14. Vidne Halsten Olsson Worberg eller Sebbe der som 2. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring. Blev paamindet om Eedens vigtighed og Straf for Mened, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sand!! (Sandhed) blev forelæst hans i Forhøret afgivne Provemaal som [han] under

1815: 77b

sin aflagde Eed vedstod aldeles Rigtig og derhos paa adskillige givne Spørgsmaale erklærede: at han aldeles intet vidste videre til Oplysning, om enten Angiældende har begaaet Tyverier eller forfattet \eller/ forfalsket {falske} Banco Sedler og da Anklagede nu ligesom ved 13 Vidne Asbjørn Spaanems Prov declarerede at han førde en Pose Støbesand tillige med dreiehiulet paa den ene Side af omvidnede Kløv svarede Vidnet at det aldeles ikke kan Erindre at den!! (det) saa nogen Pose med dreiehiulet, men Vidnet saa ei saa aldeles nøye derefter eller gav saa nøye agt paa Kløven at Vidnet tør under sin Eed benægte, at der jo mueligens kan have været en liden Sandpose men saa maae den have været bunden nøye under Hiulet da Vidnet intet videre vidste til oplysning blev han demitteret.

15. Vidne Helie Hansøn Herreid der som 4. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed blev forelæst hans i Forhøret afgivne Provemaal som han i alle dele vedstod Rigtigt, og paa nærmere givne Spørgsmaale erklærede: at han intet Kobber omvidnede Tid kiøbte af Angiældende, og har aldrig enten før eller siden kiøbt af Angiældende mer eller anden Kobber end den her i Forhøret ommeldte Vidnet veed iøvrigt aldeles intet om Angiældende har begaaet Tyverier, eller forfalsket eller forfærdiget Banco Sedler og da Vidnet intet til Oplysning vidste at afgive saa blev han demitteret.

16. Vidne Synneve Iversdtr: Herreid, der som 5. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed blev forelæst hendes \og Mands/ i Forhøret afgivne Provemaal, som hun i alle

dele vedstod Rigtig hvorhos hun nu erklærede aldeles ikke at hvide!! (vide) om Angiældende {det} har begaaet det her paasøgte eller noget andet Tyverie, ei heller om han har forfærdiget eller forfalsket Banco Sedler vidste intet videre til oplysning afskediget

17. Vidne John Magnussøn Møklethun, der som 10. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed blev forelæst hans i Forhøret afgivne Provemaal som han i alle dele vedstod Rigtig hvorhos han paa forskellige Spørgsmaale erklærede: at han aldeles intet veed at oplyse hvorvidt Angiældende har begaaet {det her} det her paasøgte eller noget andet Tyverie ei heller om han kan have forfærdiget eller farfalsket Banco Sedler, forrige Aars Vinter saae Vidnet en Gang her Angiældende Ole Møklethun, have en 5 rbd Seddel som forekom Vidnet at være Mistænkelig og forfalsket fra 1 til 5 rbd ved at tilskrive en Stræg ved {ordet Een} at gjøre orden!! (ordet) Een til Fem dette er alt hvad Vidnet ved at oplyse Vidnet saae ei mere saavidt han Erindrer end denne ene vidste intet mere til Oplysning afskediget

18. Vidne Iver Magnussøn Møklethun der som 11. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed blev forelæst hans i Forhøret afgivne Provemaal, som han vedstod Rigtigt og derhos erklærede: at da han som anført hialp Angiældende Kløven af Hæsten gav han ei saa nøye Agt paa Kløvens Beskaffenhed at han kan med vished sige om der fantes Støbesand i en Pose tilbundet dreiehiulet paa underste Siide eller ikke, og kan ikkun Erindre at den Side af Kløven hvor Bøttet var, og som {Depo} Vidnet kan Erindre han \allene/ løftede, ikke forekom ham Tungt, men af hvad Vægt omtrent, kan Vidnet nu efter saa lang Tid aldeles ikke Erindre, Vidnet ved ikke hvorvidt Angiældende nogensinde har begaaet Tyverier, ei heller om han har forfærdiget eller forfalsket Banco Sedler ikkun en gang bekom Vidnet fra her Angiældende en Banco Seddel som syntes forfalsket fra 1 til 5 rbd ved {at f} at Ordet En var forandret til Fem, og denne Seddel leverede Vidnet Angiældende tilbage forrige Aars Vinter og er dette den sam/m/e Seddel som ovenstaaende Vidne Jon Magnussøn har omforklaret thi forestaaende Vidne kom just tilstæde og saae denne Seddel hos Angiældende i det sam/m/e Vidnet havde leveret ham den tilbage Angiældende sagde den gang at han havde faaet den /: saavit han formodede :/ af en Øst mand men vidste ei sikkert hvor den var bekom/m/et Vidnet har ikke set andre eller flere Sedler hos Anklagede kunde intet videre oplyse afskediget

19. Vidne Østen Baarsøn Kløve der som 12. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring blev paamindet om Eedens vigtighed og Straf for Mened aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed blev forelæst hans i Forhøret afgivne Provemaal det han i alle dele vedstod Rigtigt, vidste intet videre til oplysning enten i henseende Tyverier eller Forfærdigelse eller Forfalskning af Banco Sedler afskediget

20., 21. og 22. [Vidner] Anbjørn Knudsøn Qvammen og Hustrue Guro Iversdtr: samt Endre Aslaksøn Qvammen, alle 3 Midaldrende boesadt paa Gaarden Qvam/m/en i Eidfiord sagde sig alle i Høst at have nødt Alterens Sacramente de to først meldte forklarede under deres nu aflagde Eed, at den samme dags, Mandags Aften som forestaaende 19. Vidne Østen Kløve havde

1815: 78

som Veiviser fulgt Angiældende paa Fieldet kom Angiældende om aftenen i Skumringen mod Afdag til dem, og sagde at han kom fra Eidnes, men meldte ikke hvad Tid han var taget til Eidnes, men Vidnerne opdagede siden af det forestaaende Vidne at Anklagede sam/m/e dag var gaaet fra Kløve, det forekommer Vidnerne aldeles umueligt at Angiældende den dag kan som han foregav have været til Eidnes Vidnet Endre Aslaksøn forklarede under sin aflagde

Eed, at han saa Angieldende hos forbemeldte Vidner Morgen derefter nemlig Tirsdag, og Vidnet anser det ligeledes aldeles umuligt at Angieldende kan have været til Eidnes ermeldte Manddag, ingen af Vidnerne vidste i mindste Maade at forklare noget om hvorvidt Anklagede har begaaet Tyverier, eller fabriqueret eller forfalsket Banco Sedler vidste intet videre \i andre Maader/ til oplysning afskedigede

23. Vidne Conrad Sjørson Legreid sagde sig 52 Aar gam/m/el, nød Alterens Sacramente i sidstleden Høst aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge forklarede: at Aaret 1813 kort efter Mikkelsdag, noget efter Angieldende Ole Møklethun, var kom/m/en tilbage fra Kongsberg, købte Vidnet 1 pd 5 mrk gam/m/el tynd Brum Kobber af en gam/m/el Kiedel som han sagde at have ført øster fra med sig, uden at nævne af hvem han der havde købt den, ei heller spurgte Vidnet derom Vidnet Erindrer ei om {ham} han gav 3 rd eller 3 rd 3 mrk per Mark for bemeldte Kobber Vidnet veed aldeles intet mere at forklare, og kan intet oplyse om Angieldende har begaaet Tyverier af noget slags ei heller om han har forfærdiget eller forfalsket Banco Sedler afskediget

24. Vidne Gunder Tostensøn Møklethun sagde sig 37 Aar gam/m/el, nød Alterens Sacramente i Høst, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede: for 2 å 3 Aar siden tiende Angieldende Ole Møklethun, hos Vidnet 1 aar til halvt som det kaldes, i den Tiid opførte Angieldende sig upaaklagelig og skikkelig saa at Vidnet fant sig fornøyet med ham, og erfarede intet ulovligt Vidnet ved intet at oplyse hvorvidt Angieldende kan have begaaet enten de her paaankede Tyverier, eller andre, ei heller om han har fabriqueret eller forfalsket Banco Sedler blev forelagt adskillige Spørgsmaale, men vidste intet til oplysning afskediget

Angieldende Ole Olsson Møklethun som frie for Baand og Tvang havde anhørt samtlige forestaaende Vidners Prov blev nu taget under Examination, han forklarede: sin Fødsel, Opdragelse, og opholds Stæder overensstem/m/ende med hans i Forhøret afgivne Ligeledes vedblev han sin der givne Forklaring i henseende hans Reise til Kongsberg, dog med den forandring at han aldeles ikke kan Erindre hvor meget Kobber han bragte med sig tilbage Østerfra, men at det forekom/m/er ham at det ikke var saa meget som i Forhøret anført, nemlig 1 heel Vog, men noget mindre end en Vaag foruden Kobber Kiedelen han købte paa Nestebøen, hvad den Huusmand omtrent 3 Miile fra Kongsberg hedte paastod Angieldende sig ikke at viide, ei heller Gaarden eller Pladsets Navn, hvor han boede, ikkun at det var paa Østen Side af Elven Laugen ei langt fra Elven, omtrent ¼ Miil fra Landveien i Svine Sogn I henseende den solgte Kobber paastod han at hans anførte i Forhøret er Rigtig, at han førte al den solgte Kobber Østerfra med sig undtagen den han solgte til Helie Hansøn Herreid Efter megen Undersøgelse og mange Spørgsmaale af Dom/m/eren der foreholdt ham de førte Vidners Udsigende, og Mærket som befandtes paa Kobberen tilstod Angieldende i Selskab med en Østlænding ved navn Tor Randeberg som forrige Vinter frøs ihjel paa Fieldet, {mellom} at have begaaet de her paasøgte Tyverier, og forklarede omstændighederne saaledes: bemeldte Tor Randeberg som ofte Pleiede at Veivise Folk over Fieldet imellem Num/m/edal og Eidfiord kom til Angieldende som forhen var kiendt med ham og efter nogen Samtale foreslog \for/ Angieldende at de skulle gaae op paa Fieldet og bemægtige sig eller stæle nogle Kobber Kiedler, Angieldende som aldrig forhen havde begaaet nogen saadan Forbrydelse var uforstandig nok at lade sig forlede ved Haabet om Fordelen derved at Samtykke heri og fulgte ham dette var kort efter Angieldendes omforklarede tilbage komst fra Reise til Kongsberg bemeldte Tor Randeberg gik omtrent 1 Time forand Angieldende og Angieldende kom efter, og traft de hinanden efter aftale noget overfor et Stæd kaldet Fivlingen derfra gik de hen til Stølerne Naasen, og Dalemot, der brød de op Sælhuusdørrene og udtog i alt 3 Kobber Kiedler, som Angieldende den gang ei vidste hvem tilhørte, men nu under denne Sag har erfaret \at de tilhører/ Sjur Ringøen, Torbiørn Olsson Bue og Enken Guro Olsdtr: Bue Tor havde Øx med sig og med denne huggede de Kiedlerne itue delte

Kobberen mellem dem, og bar hver sin dragt!! de fulgtes begge ned i Eidfiord Bøygden, for i Stæd Nettet kaldet før de kom til Hus skiltes de ad Angieldende veed ikke hvor Tor gik hen med sin Kobber, eller til hvem han solgte den han fortalte Angieldende, en gang siden at han havde solgt den uden for Vandet i Eidfiord uden at nævne til hvem, og om det var til nogen der boende eller reisende Mand, ei heller nævnte han hvad han havde faaet for den. Angieldende bragte sin Anpart hiem til sit Logie paa Møklethun og solgte kort efter 1 Bpd: 12 á 13 Marker til Helie Hansøn Herreid som er den her i Retten i gaar foreviste og besigtigede og omvidnede Kobber det øvrige hvis Vægt Angieldende ikke veed, blev dels siden af ham opstøbt i Spenner, Knapper, og andet, og omtrent 2 Bpd: deraf solgt af Angieldende i Bergen forrige Aars Foraar, uden at kunne vide {hans} Kiøberens Navn Denne hans Tilstaaelse paastod han at være den rene Sandhed I henseende til Banco Sedlerne erklærede Angieldende at han aldrig nogen Sinde har forfærdiget Banco Sedler, ei heller forfalsket, han har uden

1815: 78b

at hviide hvem fra modtaget i betaling 2 falske Banco Sedler, flere falske Sedler har han aldrig haft i sit Eie. Da han nødig ville have tabet, kan han ei nægte paa adskillige Stæder at have søgt at udgive dem som gode Sedler, men de ere stedse blevne bragt ham tilbage, og han har da aldrig nægtet at modtage og om bytte dem, Da han erfarede at han ikke kunde blive af med dem stak han dem under en Spærre oven over en Sæng i et Hus paa Gaarden Møklethun hvor Angieldende opholder sig Hvis ingen har borttaget dem eller Myser gnavet dem op da vil de endnu blive at finde, og kan af Angieldende paavises her nu 1 aar siden han stak dem derhen, og har siden ikke efterseet om de endnu der befindes eller ikke Angieldende paastod fast sin Uskyldighed i aldrig at have forfalsket Banco Sedlerne og beklagede at disse tvende fra 1 til 5 rbd forfalskede Sedler som han mod sin Vilie og vidende var bleven Eier af, og som han ønskede at anvende have derved givet Anledning til Mistanke mod sig. Angieldende forklarede nu nærmere paa Tilspørgende at han i sidstleden Høst kom i Ægteskab med \Pigen/ Catarine Tostensd: Møklethun hvis Eiendom og Arv henved 500 rbd N: V: han dog ei er kom/m/en i Besiddelse og Eiendom af i følge den mellem ham og Formynderen inden Forligelses Com/m/is: indgangne Forening, inden Ægteskabet blev indgaaet. Angieldende er iøvrigt en fattig Mand som ikke har haft andet at ernære sig ved uden hans Tienesteløn og Hænders Gierninger, samt noget smaat Handel thi selv har han aldeles intet arvet.

Da forhen afhørte Vidner No: 17 Jon Magnusøn Møklethun, 24. Vidne Gunder Tostensøn Møklethun, der en Broder til Angieldendes Hustrue og No: 23 Conrad Sjursøn Legreid der har været Formynder for den Angieldendes Hustrue forklarede enstem/m/igen: under deres aflagde Eeds Kraft at Anklagedes Formues Tilstand er saaledes som af ham her oven forklaret. Dog kan de ikke vide hvad af hans Hustrues Klæder og Løsøre kan være bleven forbrugt siden deres Ægteskab forrige Efteraar.

25. Vidne Omund Heliesøn Oppedal, der som 3. Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring, blev forelæst sit i Forhøret afgivne Provemaal aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge og under denne sin aflagde Eed vedstod sit der afgivne Prov Rigtigt og kunde intet videre til Oplysning afgive, enten om hvor Angieldende skulle have kiøbt de to gode Kobber Kiedler han foregav, ei heller hvorvidt Angieldende har begaaet de paasøgte Tyverier af 3 Kobber Kiedler, ei heller om han har forfalsket Banco Sedler, om hvilket alt Vidnet er Uvidende, Angieldende blev nu atter fremkaldt, og foreholdt af hvem han havde kiøbt de 2 gode Kobberkiedler han haver meldt om til Vidnet under deres \hen/ Reise øster over Angieldende tilstod nu at dette hans Udsagn til Vidnet Omund den gang var et usandferdigt foregivende i Haab om at han skulle træffe over at skulle faae kiøbt Kobber. Vidnet vidste intet til Oplysning afsk:

Samtlige tilstædeværende erklærede: at Indstevnte 6te Dep: i Forhøret er fraværende paa en Reise, og at Indstevnte Endre Halstensøn Garethun eller Lillethun hos hvem Angiældende har tient er Syg og desformedelst ei kan møde Ligeledes er Indstevnte Omund Knudsøn Reisætter fraværende paa en Reise.

Sorenskriveren tilspurgte de tilstædeværende tvende Laugrettes mænd hvad de ansaae de stiaalne Kiedler at være af Værd efter nærværende Tiides Priser, neml: Sjur Ringøens Kiedel af Vægt 1 Vog Torbjørn Bues Kiedel af vægt 2 pd 4 mrk og Enken Guro Olsd: Bues af vægt 2 pd 12 mrk Svar! Sjur Ringøens Kiedel der var af den forrige Tides \stærke/ Arbeidsmaade og hvis tykkelse og gode Brum de her i Retten har betruktet oplyser dens fortrinlige godhed, anser de af værd 1 rbd 5 mrk N: V: per Mark Torbjørn Bues og Guro Olsd: Bues, {ansætte de der} som ikkun var af sædvanlig Arbeid og tykkelse anser de af værd 1 rbd 2 mrk 8 s N: V: per Mark. De frastiaalne Sjur Ringøen Torbjørn Bue, samt Enken Guro Bues Søn Lars Bue paa sin Moders Vegne erklærede dem tilfreds med bemeldte af Laugrettet paa de frastiaalne Ting ansatte Taxt hvorhos de tvende første med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at omhandlede Kobber Kiedler ere dem frakomne {mod} og bortstiaalet mod deres Vilie, og vidende Lars Tobiassøn Bue aflagde ligeledes Eed og forklarede at han styrer Gaardebruget med sin Moder Enken Guri og at hans Moder har sagt at {den} \Kiedelen/ frakom hende mod hendes Vilie og vidende ligesom den og imod hans Vilie og vidende frakom ham, der havde den i Brug tilligemed sin Moder.

Anklagede som havde anhørt bemeldte af Laugrettet ansadte og af de frastiaalne vedtagne Taxt havde intet imod sam/m/e at Erindre, men erklærede sig derved tilfreds.

Actor erklærede: at da der viler!! (hviler) Mistanke mod Angiældende for at have forfalsket Banco Sedler fra 1 til 5 rbd og han heri Retten har tilstaaet at have forstukket 2de falske 5 rbd Sedler saa var det muligt at han sam/m/e Stæds kunde have flere saadanne Sedler Paa Grund heraf finder han det fornødent nu her for Retten at gjøre en Reise til Anklagedes hjem for der at undersøge om falske Sedler skulle befindes hienste eller forstukne, og at lade Arestanten paavise hvor de toe af ham {henhiemte} ere beroende alt til nærmere Oplysning og Spor om saadan Forbrydelse af Angiældende er begaaet hvorom han her inden Retten gjør Benægtelse og da Sagen elles formedelst de fraværende og Syge Vidner, og med mere formedelst de i giennem Stiftet Reqvirerede Oplysninger i henseende Angiældendes Fødsel, Krigstieneste med mere, ikke

1815: 79

hastigen vil kunne foretages da Fogden paa hvis Vegne her: Lind nu møder for denne Gang, men ei for Eftertiden kan Møde, snart forestaar de tilstundende Som/m/erting Reiser som begynder i denne Maaned, saa nødes han at begiære Sagen udsat paa en ubestemt Tid, indtil han /: Actor Foged Budtz :/ faar de forlangte Oplysninger Østerfra, da han straxt skal tilskrive Dom/m/eren, og forlange Sagen atter foretaget; i midlertid udbeder {han sig} Hr: Lind det nu passerende i Sagen snarest muligt udstædt og Actor Hr: Fogden tilstillet til fornøden afbetiening

Dommeren Eragtede: den forlangte Udsættelse bliver formedelst Anførde Omstændigheder herved bevilget paa den (en?) ubestemt Tid i forvisning om at Actor snarest muligt Reqvirerer Sagen foretaget til Endelig afgjørelse; og da her er en afstand af over 10 Miile mellem Actor og Dom/m/eren saa vil det være fornødent at Actor i sin Skrivelse opgiver hvilke Tider der mueligens kan blive umuelig for ham at Møde paa det at ikke Tiden ved Brevvexling om den baade for Dom/m/er og Actor mulige Tid til Sagens foretagelse skal hengaae.

Defensor havde intet dermed at Erindre.

Hermed blev for denne Gang sluttet og Arestanten til Vagten og Lehnsmanden overleveret

NB see videre Fol: 90.

Lars Jensøn Oppedal Lars Magnussøn Oppedal med iholden Pen.

A v W S Koren

Extra-Ret!

Aar 1815 den 27de April blev Extraret sadt paa Tingstædet Gaarden Helleland, af mig Candidatus juris Nannestad som Constitueret Sorenskriver i Hardanger Woss og Lysekloster Sorenskriverie i Overvær af de tvende Eedsvorne Laugrettesmænd Lars Olson Helleland og Endre Jensøn Helleland for i følge Amtets Skrivelse af 29de f. M: at modtage Her: Sorenskriver Korens Tilhiemlings Eed henseende et ham under hans Tilbagereise fra sidste Storthing frakom/m/et Rødt Skrin med videre.

Hvorda! mødte tilstæde ved Retten bemeldte Her: Sorenskriver Arnoldus von Westen Sylov Koren som fremlagde bemeldte Amtets Skrivelse tilligemed dermed fulgte Skrivelse fra Boskeruds Amt og Procurator Meidell 10 Martii og 24 Feb: sidstl: hvilke Tvende Skrivelser ere saal: # # # I Anledning heraf afgav velbemeldte Her: Sorenskriver Koren saadan Forklaring: den Dag han paa sin tilbagereise fra sidstleden Storthing passerede Bruflaat, bortkom af hans Forbudslæs et Rødt skrin, hvori befantes 1 Træstøvle Knægt, med leder at slaae sammen af Mahog..(?) (Mahogny?) eller Mørkt Træe, 1 Krukke Engelsk Sverte, en liden Thedug eller Serviette, hvori indknyttet en del Tvebakker!! (bakt 2 ganger, kavring) og Spegeflesk, \videre befantes/ noget Linnet samt uldne og Bomulds Strømper, som ei til visse viides hvori bestod og hvormeget samt adskilligt andet smaat, som ei kan Erindres at opgive, og i Læddiken tvende Knive med gaffel til indrettede at Stikke i hinanden bemeldte Skrin med alt iværende uagtet han ei nøye kan Erindre at specificere samme ansaa han at være Værd i det allerringeste 50 rbd N: V: herom som og at bemeldte Skrin med alt iværende frakom ham ermeldte Tid imod hans vilie og vidende stadfæstede han med oprakte Fingre og Saligheds Eed.

Da intet videre var at tilføre blev Forretningen sluttet og skal med første Post beskreven meddelt blive Amtet tilstillet.

C: Nannestad

Lars Olson og Endre Jensøn begge af Helleland med iholden Pen.

Sommertingene i Hardanger 1815.

Aar 1815 den 26de Maii blev Retten sadt paa Wigør Præstegaard, til afholdelse af Jondahls Skibredes Som/m/erting Retten betient af Stædets Sorenskriver i overvær af følgende Eedsvorne Laugrettes Mænd, Lars Michelsen Copre, Berge Johnsen Kopre, Johannes Torbjørnsen Selsvig og Ellef Nielsen Selsvig, som alle forhen have aflagt Laugrettes Eed. Tilstede i Retten Jurisdictionens Foged her: Johan A. Budtz, Tinglaugets Lehnsmand og en del Tingsøgende Almue.

Hvorda! først underdanigst blev Publiceret

1. Proclamation fra Kong Carl den 13de at han har aflagt Eed som Norges Konge, dtr: 11 Nobr: 1814.

2. Kongelig Bekiendtgjørelse at Greve von Essen er udnævnt til Statholder i Norge d: 11 Nob: 1814.

3. Declaration fra Norges overordentlige Storthing, at det første ordentlige Storthing skal holdes i Julii Maaned 1815 dtr: 25 Nob: 1814.

4. Kongl: Kundgiørelse angaaende Regieringernes Fordeeling imellem Rigets Statholder og Statsraadets øvrige Medlemmer dtr: 30 Nob: 1814.

5. Ditto om hvem der er udnævnt til Cheffer for Statsraadets Departementer dtr: 30 Nob: 1814.

6. Ditto hvorved Embedsmændene {s tilholde} tilholdes at indsende skriftlig Eed til Kongen og Constitutionen d: 30 Nob: 1814.

1815: 79b

7. Ditto at det første ordentlige Storthing skal holdes i Julii Maaned 1815 dtr: 30 Nob: 1814.

8. Ditto som Bestem/m/er, at Erlæggelsen af Told afgifter i rede Sølv skal ophøre. dtr: {30 Nob:} \1Debr:/ 1814.

9. Ditto henseende Oprettelsen af et Søe Krigs Collegium d: 20 Debr: 1814

10. Kongeriget Norges Grundlov dtr: 10 Nob: 1814.

11. Anordning, hvorved adskillige til Lettelse for Levnets midlers Indførsel og med Vahrers Udførsel givne Anordninger ophæves 17 janv: 1815.

12. Kongelig Kundgiørelse, at Kronprindsen skal, indtil næste Storthing nærmere maatte bestemme Forholdet i Kongens Sygdom, føre Regieringen med sam/m/e Ret, som det tilkom/m/er Kongen efter Grundloven 5 Janv: 1815

13. Ditto, at den visse Skibe tilstaaede fri tagelse for Pas Gebyhrer til Qvaranteine Væsenet skal indtil videre være ophævet dtr: 12 Janv: 1815

14. Ditto, at det nu værende Norske Flag skal indtil videre benyttes paa alle Skibe, som expideres paa kortere farvande, og som ikke behøve Tyrkisk Søpas dtr: 12 Janv: 1815

15. Ditto som tillader at alle Fødemidler, undtagen Korn, og Meel maae bortsælges ved offentlig Auction, samt at i Sterv og Fallitboer, og ved Gaardes fratrædelse maae ogsaa de af Gaarden producerede Kornvarer, ved offentlig Auction bortsælges dtr: 12 Janv: 1815.

16. Ditto, hvorledes der indtil videre skal forholdes med melitaire Sagers Foretagelse og Paadømmelse ved Høyeste Ret d: 19 Janv: 1815.

17. Plakat, hvorved Betalingen for Pengeskydsen bestemmes d: 17 Feb: 1815

18. Anordning, som bestem/m/er, hvorledes der indtil videre skal forholdes med Stevningernes Udtagelse og Varsel til Høyeste Ret d: 9 Feb: 1815.

19. Ditto angaaende en preliminar Examen ved Norges Unniversitet for Jurister, Læger, og Pharmaceuter d: 9 Feb: 1815

20. Plakat ang: nærmere Bestem/m/elser ved Norske og danske Skibes Maal og Mærke d: 9 Feb: 1815

21. Stiftsbrev af 7 Martii 1815 hvorved efterlyses svansk Tambour Peter Gudmundsøn

22. Byefoged Bulls Brev af 28 Martii 1815 hvorved efterlyses Abraham Sørensen og Ole Kiellevold

23. Stiftsbrev af 29 Martii 1815, hvorved efterlyses Bendix Harraldsøn, undvegen fra Trondhiems Tugthuus.

24. Anordning ang: Forbedring i Rets Betienternes Sportler 16. Martii 1815.

25. Anordning at Ingen som i Norge eller Sverrig have begaaet Forbrydelse kan for Eftertiiden vente at finde nogen Fristæd i det andet Rige, men vil derfra paa vedkom/m/ende øvrigheds Reqvisition vorde udleveret.

26. Do: at alle Sager som vedkom/m/er SøeEtaten, samt Lods, Signal og Fyhrvæsenet i Norge skal fra 1 April 1815, henlægges under et ved den Norske Regiering oprettede 7de Departement eller Marine Departementet, til hvis Statsraad og Cheff er beskikket Commandeur Fasting

Da ingen meldte dem med noget, saa blev hermed sluttet og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren Lars Michelsen Kopre, Berge Johnsen Copre, Johannes Torbjørnsen
Selsvig, Ellef Nielsen Selsvig alle med paaholden Pen

Næste Dag, den 27de Maj \1815/ blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for
Johndals Skibrede fortsadt paa Wigøers Præstegaard af de i Gaar benævnte Rettens Personer

Hvor da blev foretaget:

Nye Sag:

Hr: Provst Ditmar Kahrs mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest
om, til dette Ting at have indkaldet Lænsmand Tosten Larsen Halderager at, see sig
overbeviist om og lide Dom at betale endnu resterende af Tienden for Aarene 1805 til 1815
inclusive elleve Stycker Kalvskind og 1 Bpd 8 Mker Smør in Natura, samt for Eftertiden at
erlægge Tienden Aarlig in Natura samt denne Prosesses skadesløse Omkostninger alt efter
Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saalydende # videre fremlagde Hr:
Provsten Attest fra vedkommende Forligelses Commission, som viser at denne Sag derfra til
Rettergang er henviist, da Lænsmanden ei personlig mødte ei heller nogen paa hans Vegne,
men han ickun havde tilsendt Commissionen Penge for Tienden i en Convolute bemeldte
Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Lænsmand Tosten Larsen Halderager selv tilstæde anhørde bemeldte Attester
oplæse, vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Hans Velærværdighed videre havde at
iretteføre.

Hans Velærværdighed fremstillede de 2de Vidner John Iversen Berge og Samson
Johannesen Tufte, hvilke nu aflagde Lovens Eed og med Løfte om at vidne Sandhed og intet
fordølge, bleve Tilspurgte om icke Afvigte Høst her paa Wigøers Prestegaard blev i
Vidnernes Overvær og Paasyn levert en skriftlig Regning til Sagvolderen paa hans Resterende
Tiende til Citanten saavel Kalvskind som Smør og hvor meget den Beløb, og hvad han dertil
svarede? Svar Vidnerne tilstode sidstleden Høst, saae og anhørde at hans Velærværdighed
leverede Sagvolderen Lænsmand Halderager den Gang en Regning

1815: 80

hvorefter denne skyldede Kalvskind fra hans Faders Død 9 eller 10 Stycker nermere kan de
ei erindre Antallet, samt et Aars Smør med 16 Marker, og hørde da Lænsmanden icke
modsig Regningens Rigtighed, men lovede at betale den endten i Penge eller Natura hvad
Hans Velærværdighed ville Da intet videre var at tilspørge Vidnerne bleve de afskedigede.

Hans Velærværdighed foreviste inden Retten en under 5te September 1803 afsagt \Tiende
Commissions/ Kjendelse {af} angaaende hvad enhver Jordbruger i Johnsdals Sogn er pligtig i
Tiende at svare til Sognepræsten /: Citanten i denne Sag :/ som viser at Sagvolderen
Lænsmand Tosten Larsen Halderager, ved bemeldte Dom er ipligtet aarlig at betale til
Præsten 1 Kalvskind og 16 Marker Smør, alt in Natura, hvilken Tiende Kommissions Dom
eller Kjendelse ifølge Cancelliets Paategning er af samme Approberet og stadfæstet under 7de
Februarii 1807. Hans Velærværdighed som nu troede at have beviist sit Søgsmåls Rigtighed
paastod Dom efter Indstævningen og Sagens Skadesløse Omkostninger efter Dommerens
Skjøn, hvorhos Hans Velærværdighed nu inden Retten bød Lænsmanden tilbage de 50 rd DC:
denne havde tilsendt Forligelses Commissionen og Hans Velærværdighed havde imodtaget
for at tilbage levere Sagvolderen, hvornest Citanten forbeholdt sig nermere Tilsvær og alt
fornødne \paa/ hvad fra Lænsmandens Side maatte indkomme Tiende Commissions
Dommen blev tilbage leveret Hans Velærværdighed med Paategning om Foreviisningen.

Sagvolderen Lænsmand T: L: Halderager erklærede at han aldrig nogensinde har betalt Tienden in natura, men aleene med Penger, og derfor paastaaer han sig frifunden for at betale Tienden in Natura men aleene med Penge, hvortil han er villig

Hans Velærværdighed erklærede: at for saavidt som han har imodtaget Penge af Sagvolderen for Tienden, er dette hans Godhed, da han kunne have fordret Varene in Natura efter Tiende Kommissionens Kjendelse, og ifølge heraf paastaaer han Dom efter sin foran nedlagde Paastand

Lænsmanden tilbød nu hans Velærværdighed inden Retten Penge for den resterende Tiende, saa meget Hans Velærværdighed selv fandt for godt at forlange, men nægtede at betale in Natura

Hans Velærværdighed erklærede at han for Exempelets Skyld icke icke!! ville \eller/ kunne {ell} imodtage Penge men var Dom begjærende, og fremlagde nu hans Regning over hidtil hafte Omkostninger i denne Sag, hvilken Regning blev oplæst og indtages her saalydende #

Lænsmanden som flere Gange har budet Hans Velærværdighed Penge for Tienden, som denne icke har villet imodtage paastod sig ei aleene frifunden for at betale Omkostninger, men tilkjendt Omkostninger Kost og Tæring for ufornoden paaført Søgmaal

Begge Parter var Dom begjærende:

Derpaa blev strax afsagt saadan

Dom

Da en usvækket her i Sagen forevist Tiende Commissions Kjendelse af 5te September 1803 approberet af det Danske Cancellie under 7de Februarii 1807 ipligter Sagvolderen at betale aarlig i Præste Tiende et Kalvskind og 16 Marker Smør in Natura, men \han/ desuagtet modsætter sig samme, og har ei heller mødt personlig for Forligelses Commissionen, men aleene sendt Penge saa Kjendes for Ret: Lænsmand Tosten Larsen Halderager bør at betale til Sognepræsten for Strandebarms Præstegjæld Velærværdige og høylærde Hr: Provst Ditmar Kahrs, de her under denne Sag paasøgte 11ve Kalvskind og 1 Bpd 8 Mker Smør alt in Natura, samt aarlig for Eftertiden in natura i Tiende til bemeldte Præst og Eftermand af sit nuhavende Gaardebrug 1 Kalvskind \og/ 16 Mker Smør {in Natura}, samt i Tilfælde \ved/ Exekution ei Kalvskind og Smør findes in Natura, da med saa mange Penge, som uvillige Mænd finder at ligesaa meget forsvarlig godt Sommersmør og et godt Spædt Kalvskind, kan kjøbes for, hvilket bestemmes paa Sagvolderens Bekostning enhver Gang saa betaler han og i denne Sags Skadesløse Omkostninger med Kost og Tæring til Hans Velærværdighed 18 Rbdl N: V: samt til Justits Kassen for unødigt Trætte saa meget som Dommen og Seglet Koster, samt end videre, denne Doms \Udstædelse/ Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, {samt} \og/ videre Adfærd efter Loven.

Denne Dom blev Parterne forelæst

Citanten betalede Incamination 4 Rbdl 3 mrk 12 s N: V: og for 2 Vidner 1 Rbdl N: V: Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 1 Rbdl 1 mrk 8 s N: V:

Da ingen meldte sig med flere Sager blev følgende Dokumenter publicerede:

1. Skiøde fra Lars Hansøn Tørvigen til Peder Nilsøn paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Huud uden Bygsel i gaarden Tørviigen No: 39 for 100 rbd N: V: dtr: 26de Maii 1815 $\frac{1}{2}$ procento 3 – 0
2. Ditto fra Arvingerne efter Svend Tostens: Fladebøe til Tosten Svendsøn paa $\frac{1}{2}$ Bruget 1 pd: 5 $\frac{1}{4}$ Marker Smør i Fladebøe No: 16 med Bygl: og Herl: dtr: 26 Maii 1815 for 112 rd 3 mrk $\frac{1}{2}$ pCto 3 mrk 6 s
3. Ditto fra Stengrim Iversøn Gundtvedt til Iver Stengrimson paa den anden $\frac{1}{2}$ gaard $\frac{1}{2}$ Løb 1 pd: 6 $\frac{3}{16}$ mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud, $\frac{1}{4}$ Gedskind med Bygl: og Herl: i Gundtvedt No: 26 dtr: 27 Maii 1815 for 100 rbd N: V: $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 0

4. Skifte efter Gaardmand Erik Salamonson Fladebøe begyndt 26 Maii 1814, sluttet 10 Debr: s: A: hvorved 20 mrk Smør 2/9 Bukskind, 2/9 Gedsk: med Bygl: og Herl: i Fladebøe No: 16 er udlagt Enken Maritha Ommundsd: og Børn for 150 rbd

1815: 80b

5. Bygselbrev fra Knud Fleischer Stiftsprovst til Peder Nilsøn paa ½ Løb Smør, ½ Hud 6 mrk Smør Skatteskr: 2 pd 15 mrk Smør i Tørvigen No: 39 forhen brugt af Lars Hansøn dtr: 22 Feb: 1815 hvorhos Revers og Bog ½ proCento Afgiften 2 – 1 – 13 s

6. Ditto fra Stengrim Iversøn Gundtvedt til Samson Henriksøn paa Landskr: 1 pd 6 mrk Smør ½ Huud i Gundtvedt No: 26 Skatteskr: 1 pd 12 Marker Smør, dtr: 26 Maii 1815, hvorhos Revers og Bog ½ proCento Afgiften 1 – 2 – 8 s

7. Kiøbe Contract fra Boel Endresdtr: Enke efter Svend Tostensøn Fladebøe til Tosten Svendsøn paa 1 pd: 5 ¼ Marker Smør i Fladebøe No: 16 dtr: 26 Maii 1815 for 150 rbd

8. Lodseddel fra John Christophersøn Svaasand at han indesidder med en til hans Stifdatter Ingebor Johannesdtr: tilhørende Løsøre dtr: 26 Maii 1815

9. Afkald fra Brynnild Fladebøe paa sin Hustrue Christie Pedersdt: Brattebøes Vegne til Form: Peder Brattebøe for Arv 38 rbd 33 s S: V: d: 26 Maii 1815

10. Ditto fra Peder Johannesøn Brattebøe som eneste Arving efter Myndl: Herbor Pedersdt: til Overformynderiet for Arv 38 – 34 s S: V: d: 26 Maii 1815

11. Ditto fra Sjur Christophersøn Fladebøe gift med Myndl: Britha Eriksd: til Form: Lars Qvale for Arv 38 – 4 – 8 s N: V: d: 26 Maii 1815

12. Ditto fra Peder og Ole Olsønner Ougestad til Form: Ole Aadsøn Ougestad for Arv hver 10 – 6 s N: V: d: 26 Maii 1815

13. Ditto fra Anna Larsd: Tvedten til Form: Torger Tørvigen for Arv 30 – 1 – 11 s dtr: 26 Maii 1815

14. Ditto fra Peder Pedersøn til Form: Peder Johan/n/esøn Brattebøe for Arv 76 – 66 s S: V: d: 26 Maii 1815.

15. Ditto fra Johanne Tvedten til Form: Lars Tvedten for Arv 30 – 1 – 11 s dtr: 26 Maii 1815.

16. Frelse-Seddel fra Provst Kahrs til Silvest(?) Jonsøn Wig paa et Plads paa Herrands holmen d: 16 Maii 1815

17. Aflyst Obligation fra John Christophersøn Svaasand til Ingebor og Siri Johannesd: stor 350 – 3 – 0 N: V: Pant Svaasand No: 13 d: 2 Martii 1815. Tingl: 4 Martii s: A: Qvit: 26 Maii for 100 rb 3 mrk N: V:

Da ingen efter Paaraab meldte sig med nogen Rets afhandling opgav Lehnsmanden hvem der som Lougret paa forestaaende Høsteting skal betiene Retten og ere Lars Larssøn Brattebøe, Samson T. Brattebøe, Wiglig T. Fladebøe og Thosten Svendsøn ibd hvoraf de 2 ere nye Mænd.

Her: Fogden fremlagde Restance Listen hvoraf sees at i dette Skibrede udestaar af Skatter 8 – 1 – 9 s N: V: hvorpaa denne Liste med Paategning derom blev tilbageleveret

A v W S Koren

Lars Kopre Berge Kopre Johannes Selsvig Ellef Selsvig alle med iholden Pen

Aar 1815 den 29de Maj blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for Østensøe Skibrede sadt paa Tingstædet Wigøer Præstegaard, af Stædets Sorenskriver og følgende 4re

Laugrettes Mænd Ole Larsen Nedre Axnes, Lars Olsen Nesthuus, Arne Svendsen Røsseland og Ole Olsen Berve, hvoraf førstmeldte forhen har sadt Laugrette men de 3 sidstmeldte aflagde nu deres Laugrettes Eed og betalede hver for sig til Landets Kasse 3 Rbd N: V: og til Sørenskriveren 72 Rbs N: V: Tilstæde Hr: Foged Budts, og Lænsmand J: J: Øvrevig med tingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de paa neste Blad foran Fol: 79 anførde Anordninger og offentlige Foranstaltninger.

Nye Sag,

Samtlige {Arvinger} \Vedkom/m/ende i Boet/ efter Arne Knudsen Scheje, nemlig paa Enkens Vegne hendes Laugværge Lars Sjursen Noreim, den afdødes 2 Sønner Ommund og Knud samt den førstes Curator Niels Wiglichsen Scheie paa egne Vegne baade som Ommunds Curator og gift med den afdødes eneste igienlevende Datter Magrethe Arnesdatter, samt paa Lars Jansen Reistvedts Vegne der er Curator for den afdødes Søn Knud, mødte for Retten og erklærede: at da der i Boet efter Arne Knudsen Scheje icke er frembragt eller kan tilveiebringes lovformelig Rigtighed og beviiser for, hvad de 3 Mænd Knud Larsen Grimestad, Peder Sjursen Fosse, og Mons Tallachsen Netteland have at fordre i Boet, og de kjender dem som retskafne og paalidelige Mænd, saa samtycke de i at bemeldte 3 Mænd ved deres Eed nu her for Retten maae tilstædes med deres Saligheds Eed at bekræfte og bestemme hvad og hvormeget

1815: 81

enhver af dem have at fordre i Boet efter bemeldte afdøde Arne Knudsen Scheie, og at samme maae tages til Regel for Boets Ufgift og de derefter for deres Krav nyde Udlæg.

Fremstod nu de 3 Mænd Knud Larsen Grimestad, Peder Sjursen Fosse og Mons Tallachsen Netteland, hvilke alle 3 aflagde Lovens Eed med Løfte at blive Sandheden og sin Overbeviisning troe, hvorpaa Knud Grimestad under sin aflagde Eeds Kraft bevidnede: at alt hvad han hos afdøde Arne Knudsen Scheie og i dennes Boe har at fordre beløber til 225 rbd 3 mrk N: V: Peder Sjursen Fosse ligeledes at hans Fordring hos den afdøde beløb 50 Rbd N: V: og Mons Netteland ligeledes at hans Fordring beløber hos afdøde Arne Knudsen Scheie til 8 Rbd 2 mrk N: V:

Ingen af de Mødende for hvilke det her passerede blev oplæst havde videre at tilføre hvorfor dette Tingsvidne hermed blev sluttet, og Omkostningerne saaledes beregnede: Incamination 4 rb 3 mrk 12 s for de 3 Personer i Eedtagelse og Afhørelse 40 s Tilsvarepenge 1 rbd 1 mrk 8 s Stemplet Papiir til Tingsvidnets Udstædelse 1 – 1 – 11 s Bekræftningen 60 s i alt

Da ingen meldte dem med videre saa blev hermed Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Ole Larsen Nedre Axnes, Lars Olsen Nesthuus, Arne Svendsen Røsseland, Ole Olsen Berve alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 30te Maj blev det almindelige Sommer Sage og Skatte-Ting for Østensø Skibrede fortsadt ved de i Gaar anførde Rettens Personer, i Overvær af Fogden, Lænsmanden og tingsøgende Almue.

Hvor da blev foretaget

Nye Sag:

Torger Johannesen Fladebøe mødte for Retten paa sin umyndige Søn Johannes Torgersens Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om paa bemeldte sin Søns Vegne at have indkaldet Ole Johnsen Myrene at see sig overbeviist og lide Dom til at see bemeldte Citantens Søn frifunden for den af Sagvolderen ham gjorde Beskyldning og at erstatte Citanten denne Sags Omkostninger saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Retten er henviist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen \Ole Myrene/ Selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten havde at iretteføre

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Sagvolderens Hustrue Inga Pedersdtr: Myrene \som/ aflagde Lovens Eed forklarede: at hun har aleene hørt hendes Mand Sagvolderen Ole Johnsen Myrene sige at Citantens Søn Johannes Torgersen Fladebøe skulle efter Sigende have en Dorg af samme Slags Snøre /: nemlig \en/ Forsynslagen Dorg :/ som den der var frakommen Sagvolderen, men hun har aldrig hørt hendes Mand sige at bemeldte Johannes skulle have stiaalet den afskediget

2. Vidne Ole Christophersen Jarene aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge forklarede: at han har aleene hørt Sagvolderen Ole Myrene sige at han har hørt fortelle af andre at Citantens Søn Johannes skulle have en Dorg af saadant Snøre, nemlig Forsyn Slagen, som den Sagvolderen var frakommet, men Vidnet har aldrig hørt Sagvolderen udlade sig om at han troede Citantens Søn Johannes havde stjaalet den afskediget.

3. Bjerne Olsen Jarane aflagde Lovens Eed forklarede: at en Dag i dette Aars Foraar spurgde Sagvolderen Vidnet, om dette havde seet den Dorg som var frakommet Sagvolderen da Vidnet hertil sagde nei han kunne ingen Underretning give Sagvolderen om den, svarede Sagvolderen jeg har hørt af andre, at Johannes /: Citantens Søn :/ skal have en Forsyn slagen Dorg dette er alt hvad Vidnet kan oplyse og hørde Vidnet aldeeles icke Sagvolderen endten sige at han troede den Dorg Johannes sagdes at have var sin, eller at Johannes havde stjaalet hans Dorg afskediget

4. Erich Johnsen Botnen aflagde Lovens Eed forklarede: at sidstleden Høst hørde Vidnet Sagvolderen sige at han havde hørt af andre, at en saadan Dorg som den ham frakomne, skulle være seet hos Johannes Sagvolderen nævnte icke hvilken Johannes det var han mente, og Vidnet gjorde sig ei heller Tanke om hvilken Johannes det var han mente, da der gives mange med det Navn, ei heller Sagde Sagvolderen, at det var hans Dorg som sagdes at være hos Johannes men ickun at det var en saadan Dorg afskediget

Som 5te Vidne blev paaraabt indstævnte John Erichsen Myhreene, men han mødte icke, ei heller nogen paa hans Vegne mødte og meldte Forfald

Dommeren eragtede Lovlig stævnte men udeblevne Vidne John Erichsen Myhreene som ei har mødt til Vidnesbyrds Aflæg da saavidt var tilført, erklærede Citanten at han frafaldt dette Vidne da Sagen nu var bleven forligt hvorpaa begge Parter eenstemmig erklærede at de vare blevne forligte om at voldgive Sagen til 2de Mænd og altsaa nu frafaldt Sagens videre Udførelse her for Retten.

Citanten betalede Incam: 4 – 3 – 12 s N: V: og for 4re Vidner 3 mrk Sagvolderen betalede Tilsværspenge 1 Rbdl 1 mrk 8 s N: V:

Derpaa blev Publiceret

1. Skiøde fra Peder Trondsøn yttre Aalviigen til Ole Pedersøn paa 2/3 Løb Smør, 1/3 Huud 1/3 Gedskind med Bygl: og Herl: i yttre Aalvigen No: 72, dtr: 30 Maii 1815 for Penge 200 rb Vilkaar 800 rb ½ pCto 5 rb

2. Ditto fra Kreditorer og Arvinger efter Arne Larsøn Saltkilen under Berve No: 36 til Lars Arnesøn paa 9 mrk Smør med B: og H: i Saltkilen dtr: 29 Maii 1815 for Penge 166 – 4 Vilkaar 83 – 2 $\frac{1}{2}$ pCto 1 – 1 – 8

3. Ditto fra Omund Larsøn store Aas til Hans Hansøn Rogde paa 1 pd: 22 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{3}{4}$ Gedsk: $\frac{3}{4}$ Kalvsk: uden Bygl: i store Aas No: 81 dtr: 29 Maii 1815 for Penge 262 rd 3 og Vilkaar 600 rd $\frac{1}{2}$ proCento 4 – 1 – 15 s.

1815: 81b

4. Ditto fra Endre Trondsøn nedr: Wiig til Trond Endresøn paa 1 Løb 3 mrk Smør, $\frac{1}{2}$ Huud som efter Matr: er 1 Løb 3 mrk Smør $\frac{1}{4}$ Hud i nedr: Wig No: 40 dtr: 30 Maii 1815 for Penge 390 rd Vilkaar 800 rd $\frac{1}{2}$ pCto 5 – 5 – 11.

5. Ditto fra Ole Larsøn Axnes til Lars Olsøn paa 2 pd: 6 mrk Smør $\frac{1}{4}$ Hud med B: og H: i nedr: Axnes No: 4 dtr: 30 Maii 1815 for Penge 250 rd Vilkaar 500 rd $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 4 – 8 s.

6. Ditto fra Sjur Johannesøn Rykken til Lars Sjursøn paa 2 pd 6 $\frac{3}{4}$ mrk Smør 2 11/12 Løber Salt, men efter Matr: 2 pd 6 $\frac{3}{4}$ mrk Smør 2 Løber Salt og overbygl: til $\frac{1}{4}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Løb Salt benif: Gods i Rykken No: 59 2. Thun dtr: 30 Maii 1815 for Penge 200 rd Vilkaar 700 rd $\frac{1}{2}$ pCto 4 – 3 – 0

7. Ditto fra Mikel Larsøn Berges Enke Anna Torbjørnsd: til Lars Mikkelsøn paa 1 pd: 2 $\frac{7}{8}$ mrk Smør med Bygl: og 1 $\frac{1}{8}$ mrk Smør uden Bygsel, tilligemed $\frac{1}{4}$ Part i Stølen Langelien dtr: 30 Maii 1815 for Penge 150 rdl Vilkaar 500 rd $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 1 – 8

8. Ditto fra Svend Om/m/undsøn Dønne til Johannes Kittelsøn paa hans Kones Anna Larsdatters arvede Andel af gaarden Dønne \No: 34/ 6 $\frac{1}{2}$ mrk Smør med B: og H: og 1 mrk Smør i Stølen Watnedalen dtr: 30 Maii 1815 for Penge 71 – 2 – 6 s. Vilkaar 700 rd $\frac{1}{2}$ pCto 3 – 5 – 2 s

9. Odels do: fra Trond Pedersøn Dønne til Broderen Ole Pedersøn paa hans odelsret til 2/3 Løb Smør $\frac{1}{3}$ Hud $\frac{1}{3}$ Gedsk: i ytre Aalvigen No: 72 d: 30 Maii 1815 for Penge 16 – 4 – 0 $\frac{1}{2}$ pCto 8 s

10. Bygselbrev fra Pastor Irgens til Tosten Olsøn paa Landsk: 2 pd 15 mrk Smør, Skatteskyld 2 pd 7 mrk i Lepse No: 52, forhen brugt af Ole Tostensøn dtr: 9 Janv: 1815 $\frac{1}{2}$ pCto 2 – 0 – 15 s hvorhos Revers og Bog

11. Ditto fra Omund og Lars Larssønner Aalvigen til Hans Hansøn Rogde paa Landsk: 1 pd 22 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{3}{4}$ Kalvsk: $\frac{3}{4}$ Gedsk: Skattes: 2 pd 12 mrk Smør i store Aas No: 81 forhen brugt af Omund Larsøn d: 29 Maii 1815 $\frac{1}{2}$ pCro 1 – 2 – 8 s

12. Skifte efter Wiching Johnson Skaare sluttet 1 August 1814 hvorved 18 $\frac{3}{4}$ mrk Smør uden Bygl: i Skaare No: 60 er udlagt Ragna Nilsd: for 34 rd ligesaa et Sængehuus for 16 – 4

13. Ditto efter Tosten Johan/n/esøn Stene sluttet 11 Martii 1815 hvorved {1 pd 19 $\frac{7}{8}$ mrk} 21 15/16 Marker Smør og overb: til 3 mrk Smør Wigør Præstebord benef: er udlagt til Børnene for 250 rd

14. Vilkaarbrev fra Ole Pedersøn Aalvigen til Forældrene paa Levekaar af Aalvigen d: 30 Maii 1815

15. Ditto fra Lars Sjursøn Rykken til Forældrene paa Levekaar af Rykke d: 30 Maii 1815

16. Ditto fra Lars Arnesøn Saltkilen til Moderen d: 29 Maii 1815

17. Ditto fra Hans Hansøn Rogde til Omund store Aas og Hustrue d: 29 Maii 1815

18. Ditto fra Trond Endresøn til Forældrene d: 30 Maii 1815

19. Ditto fra Lars Olsøn Axnes til Forældrene d: 30 Maii 1815

20. Ditto fra Lars Mikelsøn Berrie til Moderen d: 30 Maii 1815

21. Ditto fra Johannes Kittelsøn Dønne til Svigerforældrene d: 30 Maii 1815

22. Afkald fra Torbjørn Giermundsøn {Traae} \Wig/ til Form: Giermund Wig for Arv 43 rd 42 s S: V: d: 30 Maii 1815.

23. Do: fra Anna Larsd: til Form: Ole Berve for Arv 36 – 37 s DC: d: 29 Maii 1815

24. Do: fra Christopher C: Stene til Form: Christoffer T. Stene for Arv 29 rd 83 s S: V: d: 29 Maii 1815

25. Ditto fra Arne Sellesæter gift med Maritha Omundsd: til Form: Nils Welland for Arv 59 rd 2 mrk 5 s d: 29 Maii 1815

26. Do: fra Omund Omundson Østensøe til Form: Sjur Østensøe for Arv 70 – 88 s DC: dtr: 29 Maii 1815

27. Ditto fra Ragnilde Tostensdr: Medhuus til Form: Lars Rosseland for Arv 89 – 15 s DC: d: 29 Maii 1815

28. Ditto fra Ingegila Arnesd: til Form: Gunder Østensøe for Arv 36 – 17 s DC: d: 29 Maii 1815

1815: 82

29. Afl: Obl: fra Nils Wigligsøn Scheje til Lars Larsøn Tvedt stor 150 rd S: V: mod Pant {Tvedt} \Scheie/ No: 21 d: 25 Maii 1813, tingl: 26 s: M: qvit: uden dato for alt

Lehnsmanden opgav følgende der skulle betiene Retten som Laugret til Høstetinget og ere Johannes Dønne, Lars Øfsthuus, Lars Rykken {og} alle nye Mænd,

Her: Foged Budtz fremleverede Restance Liste som blev læst og viser at udestaae af Skatter 94 – 3 – 12 s denne blev tilbageleveret med Paategning

Efter Paaraab meldte sig ingen med videre ved Retten hvorfors dette Som/m/erting blev ophævet. A v W S Koren
Knud Børve Arne Rosseland Lars Nesthuus og Ole Axnes alle med iholden Pen.

Aar 1815 den 1ste Junii blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for Gravens Skibrede sadt \paa Tingstædet Kongsthun/ af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettesmænd Ommund Baarsen Wiig, Anve Tostensen Legreide, Haavor Ellingsen Holven og Tosten Andersen Hereide, som alle nu aflagde deres Laugrettes Eed saa var og tilstæde den constituerede Foged Hr: Barth, tinglaugets Lænsmand og tingsøgende Almue. hver Laugrettesmand betalede til Landets Kasse 3 Rbdl og til Sorenskriveren 4 mrk 8 s N: V:

Publiceret de Fol: 79 anførde Kongelige Anordninger og offentlige Foranstaltninger.

Nye Sag:

Hr: Foged Budts mødte og fremlagde en af ham under 17de Martii sidstleden paa Justitiens Vegne udstædt Stevning, hvorved Huusmand Torger Nielsen Wedaaens Hustrue Karen Nielsdatter er indkaldet at møde paa dette Ting, for at see Documenter og Beviisligheder irettelagde, være Rettens Camination undergiven, paahøre stevnte og ustævnte Vidners Forklaring, og derefter Dom at modtage til Strafs Undgjeldelse efter Anordningerne, for udviist Uforskammet Opførsel imod Sognepræsten Hr: Wolf med flere Medlemmer af Gravens Præstegjelds Sogne Kommission, samt at betale denne Sags Omkostninger Som Hiemmel for den af Hr: Fogden udstædt Stevning fremleverede han tillige Stiftets Aktions Ordre af 6te Martii sidstleden, saavelsom og den deri paaberaabte Klage fra Gravens Præstegjelds Sogne Commission, bemeldte 3 Documenter bleve oplæste og indtages her

saalydende # Hr: Fogden begjærede at den Tiltalte, tilligemed hendes beskickedede Defensor Anve Andersen Lillegraven, saavelsom de øvrige indstævnte maatte blive paaraabte

Indstævnte Karen Nielsdatter Wedaaen mødte selv personlig, tilligemed hendes Defensor Anve Andersen Lillegraven, som efterat have anhørt forbemeldte Documenter oplæse, vedtog lovlig Varsel, hvorhos Defensor fremlagde den ham meddeelte Beskickelse dateret 17de Martii sidstleden, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Hr: Wolf tilligemed øvrige indstævnte Gravens Præstegjelds Fattig-Commissions Medlemmer mødte alle tilstæde undtagen John Tollefsen Ourdal

De indstævnte Vidner Sergeant A: Wog og Hustrue Anna Baarsdatter, samt Lars Mortensen Nedre Hagestad, mødte alle personlig, bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed aflagde alle Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge: hvorefter de alle 3 som lovfaste Vidner der ere over Lavalder eenstemmig erklærede, under deres aflagde Eeds Kraft: at de hørde her indstævnte Kone Karen Nielsdatter Wedaaen udstøde mod Sognepræsten Hr: Wolf, Fattig Commissionen og Almuen alle de i Klagen anførde Skjeldsord, som nu bleve Vidnerne forelæste, hun sagde end videre samme Tid, at hvis hun icke havde faaet større Hielp i andre {Præstegjelde} \Bygder/ end af Sogne Kommissionen, havde hun maattet sulte ihjel Hun sagde og til Klockeren, at hun behøvede 2 Voxne \Børn/ hiemme med mere saadant Vidnerne ei nøye kan erindre at opregne hendes Forhold mod Barnet var og efter hvad i Klagen er anført der i alle Deelee er overeensstemmende med hvad de saa og hørde fra den Tid de af Hr: Wolf bleve tilkaldte,

Anklagede {og} omvidnede Kone Karen Nielsdatter erklærede: at hun icke vil eller kan nægte at hun i Vrede og ubetænksomhed kan have forholdt sig saaledes som i Klagen ommeldt, men hun kan aldeles icke erindre sig, at have brugt de deri anførde Ord, uagtet de af Vidnerne ere stadfæstede: hun forklarede: at hun var gaaen til Præsten, omvidnede Tid, for at beklage sig over, at et af hendes Børn, som skulle haft Lægd til Nytaars Aften, var bleven hiemsendt fra den han skulle haft Lægd hos, Juule Aften, og havde altsaa været hende til Byrde i Høytids Ugen Præsten ville icke love hende Erstatning for bemeldte Uges Lægd, og herover blev hun vred, ligesom hun allerede forud troede sig mishandlet ved at see sit Barn tilbagesendt en saadan Tid, og da hun i sin Ubesindighed først havde svaret ved sin Sjæl, at hun icke tog Barnet tilbage, men at det skulle forblive i Lægd, saa bragte Frygten for at overtræde den sorne Eed hende til, det ubesindige Forhold, som hun mueligens i sin Vrede kan have udviist Hun sagde: at det Huusmandsplads de beboer har hun og hendes mand opryddet, og da de maae indhøste Foret op i Lierne til deres 4re Nøds-Kreature eller Høveder \og/ hun er henved 50 Aar og hendes Mand 60 Aar gammel, saa behøver de i det ringeste et voxent Barn hiemme, da det yngste Barn er ichun 6 Aar gammelt

I Anledning af det af den Tiltalte, her anførde tilkjendegav, Sogne Commissionens tilstædeværende Medlemmer: at allerede 9 Dage forend at den Tiltalte indfandt sig i Sognepræstens Huus, som oven forklaret, var det tilkjendegivet Tiltaltes Ægtefælle, at den Uges Lægd, som det ene af hans Børn icke havde nødt, skulde igien blive erstattet hvilket ogsaa siden {skedte} ved Bud fra vedkommende yder blev Forældrene tilbuden, men disse har icke villet benytte sig deraf Hendes Hensigt var saaledes icke som hun har forklaret at faae, den manglende Uges Lægd erstattet, men hun fordrede aldeles Lægd for et af sine andre Børn.

Actor! Som troede sig, at have beviist, saavel ved de afhørte Vidner, som ved den Tiltaltes egen Tilstaaelse at hun virkelig, har brugt Skjelds Ord, og udvist en saadan uforskammet Opførsel imod Sognepræsten

Hr: Wolf og de flere Medlemmer af Gravens Præstegjelds Sogne Commission, som i Klagen er paaanket, ansaae det, ufoenøden, og denne Sag uvedkommende, at indlade sig i de Afvigelser fra Sagen, som den Tiltalte ved sin Tilførsel til Protokollen har gjort, og maae han derfor uden videre plaidure nedlægge den Paastand at Tiltalte Karen Nielsdatter Wedaaen eller Weaaen, i analogie med {Forordningen} \Reskriptet/ af 29 Augusti 1755 dens 5. Kapr: 2den og 3de § vorde tildømt, at staae 2 Timer i HalsJærnet ved Ulvigs Kirke paa en prædiken Dag, eller hvis saadant icke af Retten biefaldes, da at tildømmes at hensættes til Arbeide i Bergens Tugthuus i 3 Maaneder, samt desuden at betale denne Sags Omkostninger og saaledes indlades Sagen fra Actors Side til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvar i foenøden Fald

Tiltalte erklærede at hvis hun kan have talt til Foernermelse mod Fattigkommissionen, Præsten og Almuen, er saadant skeed i Ubetænsksom Hidsighed, i et Øyeblik hvor hun troede at have lidt Uret ved at faae sit Barn tilbagesendt, just i den betydeligste Høytids Uge af det hele Aar, nemlig Juule Ugen hvor den bedste Beværtning gives i hver Mands Huus, og ingenlunde, med overlagt Forset at endten foernerme eller beskjemme Fattig Kommissionen Præsten eller Almuen hun erindrer icke sine Ord og Udtryk, men tilbagekalder dem villigen, som sagde i Ubesindighed og at icke kan komme nogen til Tort eller Foernermelse hun beder Om Tilgivelse for sit udviste Ubetænsksomme Forhold, og hun og hendes beskickedede Defensor nedlægge deres Bøn og Paastand om: at hun maae frifindes for al Strafs Lidelse, og Sags Omkostninger dem hun som yderst fattig ei formaaer at udrede, alt paa Grund af at hun nu inden Retten har tilbagekaldt sine Udladelser, dem hun ei erindrer eller den gang indsaae at være strafskyldige, og har nu afbedet sin Forseelse hermed indlod hun Sagen til Doms

Retten eragtede: Sagen optages til Doms hvilken Eragtning blev Parterne forelæst

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Ommund Wiig, Anve T: Legreide, Haavor Holven, Tosten Herreide alle med paaholden Pen.

Neste Dag den 2den Junii 1815 blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Gravens Skibrede fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer

Nye Sag:

Klocker Arne Brynildsen, som Formynder for Christopher Christophersen Hjeltnes, David Nielsen Qvale og Sjur Olsen Rondestvedt mødte paa egne Vegne, som og for de øvrige Citantere Anve Ledvorsen Qvale, Sjur Sjursen Nedre Leqve og Ole Tollefsen Ljone paa Schelvigs Steftelses Vegne som Med Directeurer for Siftelsen, Ommun Torbjørnsen Opheim og Elling Larsen Ouse som Formyndere for Jomfrue Køllerne, der eie Gaardebruget Holmen, samt Ole Magnussen Rondestvedt, deres Vegne, og fremlagde deres skriftligen udstyrede Stevning dateret 25de April sidstleden, hvorved de have indstævnt Johannes Olsen og Gudmund Samsonsens begge Opsiddere paa Gaarden Haaeim med samt Beneficiarius til ermeldte Gaard Velærværdige Hr: Pastor Wolf, John Erichsen Haaeim med hans 2 \Gaard/ Eiere Hr: Baron Hof de Rosenkrone og Jørgen Erichsen Reisæter, Hans Tollefsen, Niels Ommundsen og Ole Nielsen \alle/ af Gaarden Haaeim, John Hansen Westrem som Eier af en Andeel i Gaarden Yttre Wichnes, med sammes Opsidder Helje Dagsen Kragevig nu Wichnes, Sjur Iversen Øvre Leqve som Eier af Halvedeelen i Gaarden Wattetvedt og dennes Opsidder Torfind Johannesen Wattetvedt alle som Med Eiere i Sæter Stølene Øvre og Nedre Slondalen at see fremlagt og kjendt ved Magt en den 22de Maj 1798 imellem bemeldte Stølers Eiere indgaaet Foreening, samt at see samme ved Dom ei aleene bekræftet at bør staae ved Magt, men dens Overtrædelse skjerpet med Klæckelige Bøder for Eftertiden, samt at

betale Sagens Omkostninger, og især er John Hansen Westrem og Ole Nielsen Haaeim indstævnte at anhøre Vidner og see dem overbeviiste om at have overtraad Foreeningen ved at tillade fremmede og uvedkommende at nyde Beitning i bemeldte felles Støler, derfor at lide Dom til Bøders Udredelse og at betale Sags Omkostninger med videre efter Stevningens Formeld, der blev oplæst og indtages her med dens Forkyndelses Paategninger saalydende # Videre fremlagde Citanterne Attest for vedkommende Forligelses Commission som viser at Sagen til Retten er henvist bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende # I Anledning denne Attest meldte Citanterne, at de nu efter Stevningens Udstædelse har erfaret at Torfind Johannesen Wattetvedt var syg og havde lovlig Forfald og Hinder for at kunne møde ved Forligelses Commissionen hvorover de frafalde Tiltale mod ham i den Henseende, men Sjur Iversen mødte icke og havde intet lovligt Forfald, hvorover de vedblive deres Søgmaal!! (Søgmaal) i henseende Udeblivelsen mod ham

Af de indstævnte Sagvoldere mødte Hans Velærværdighed Hr: Wolf, som begjærede tilført: at han som Beneficiarius for en Deel af Gaarden Haaheim, erklærede herved, at han vedtager den af samtlige Eiere under 22de Maj 1798 indgangne Foreening angaaende Stølene Øvre og Nedre Slondalen dersom Leilændingerne paa det ham som Sognepræst til Gravens Kald benificerede Gods i Gaarden Haaheim, ved Proces troe at kunne tilvinde sig større Fordeele end som ommeldte Foreening indvilger dem, saa maae de paa eget Ansvar, indlade sig i Søgmaal og paa egen Bekostning udrede saavel de allerede foraarsagede, som herefter til Doms Erhvervelse og videre medgaaende Omkostninger

Paa Hr: Baron Hof de Rosenkrones Vegne der eier en Part i Gaarden Haaeim mødte hans Forvalter Hr: Søvig, der erklærede: at han var villig at efterkomme forbemeldte Kontrakt af 22de Maj 1798, for sin Deel, og at hvis hans Leilændinger, samme icke ville efterkomme men derom udholde Søgmaal og Dom, da maatte saadant skee for deres egen Regning, som noget ham aldeeles Uvedkommende

Fra Lars Galtung, som Eier af en Deel i Gaarden Wattetvedt blev fremlagt hans Skriftlige Declaration dateret 29de April sidstleden, hvorved han for sin Deel erklærer sig at vil efterleve forbemeldte Foreening ermeldte Declaration indtages her og blev oplæst saalydende # Sjur Olsen Rondestvedt mødte for Retten og tilligemed de øvrige Citantere erklærede at de frafaldt Søgmaalet mod Lars Galtungs Leilænding Torfind Johannesen Wattetvedt, da denne har i Vidners Overvær erklæret sig at vil efterleve Foreening, og aldrig hidtil har overtraad den

Sjur Hansen Øvre Leqve mødte

1815: 83

for Sjur Iversen Øvre Leqve der eier en Deel i Gaarden Wattetvedt, og erklærede: at denne ligeledes er villig for Eftertiden at efterleve bemeldte Foreening af 22de Maj 1798

Citanterne erklærede: at uagtet de antage og samtycke dette hans Tilbud, for saavidt Eftertiden angaaer, saa forbeholde de dem dog at see ham ipligtet denne Sags Omkostninger, da han ved sin Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, har været Medaarsag i dette Søgmaal

Samson Gudmundsen Haaheim, mødte paa sin Fader Gudmund Samsonsens Haaheims Vegne som Leilænding paa en Deel af det Gravens Kald benificerede Gods i Haaheim og erklærede: at han er villig at efterleve forbemeldte Foreening af 22de Maj 1798 saa længe Felledskabet vedvarer, men forbeholder sig sin Ret til at forlange Udskiftning i Tiden

Johannes Olsen Haaheim ligeledes Leilænding paa det benificerede Gods i Haaheim erklærede sig aldeeles overensstemmende med forbemeldte sin Naboe Gudmund Samsonsens

Hans Tollefsen Haaheim for sig selv og Niels Ommundsen Haaheim declarerede sig ligeledes villig at efterleve oftmeldte Foreening og forbeholdt sig Udskiftnings Ret

Jørgen Erichsen Reisæter, som Eier i Gaarden Haaheim erklærede sig ligeledes villig at vil efterleve forbemeldte Foreening, og forbeholdt sig Udskiftning

John Erichsen Haaheim der er Leilænding paa Baroniets Andeel i Haaheim, samt paa Jørgen Reisæters Andeel Erklærede sig ligeledes at ville efterleve ermeldte Foreening, saalænge Fælledskabet vedvarer

Ole Nielsen Haaheim erklærede som Eier for sit Brug i Haaheim at vil efterleve Foreeningen, {men forbeholder sig Udskiftning,}

John Hansen Westrem som Eier af en Deel i Gaarden Yttre Wichnes, samt dennes Leilænding Helge Dagsen Krogevig nu Wichnes mødte icke efter Paaraab, ei heller nogen paa deres Vegne

Citanterne fremlagde en den 6te Junii 1807 tinglæst Udskrift af Gravens Præstegjælds Forligelses Commissions Protokol, som indeholder oven paaberaabte Foreening imellem Stølene Øvre og Nedre Slondalens Eere!! (Eiere) og brugere, som blev oplæst og af alle samtlige Tilstædeværende vedstaaet at være den rigtige ovenomhandlede Foreening af 22de Maj 1798 hvilken de begjærede i Akten i sin Tid indraget, og er saa lydende # Citanterne erklærede: at da Sagvolderne inden Forligelses Commissionen icke ville den Gang forpligte dem til, at efterleve forbemeldte Foreening, saa uagtet, saa mange som endten Selv eller ved andre have mødt have erklæret dem villige at efterkomme ermeldte Foreening, saa have de Dog ved Deres Vegring, nødtvunget Citanterne til her for Retten at indkalde dem, og altsaa maae blive pligtige at erstatte de derved forvoldte Omkostninger, om de end forhen icke have overtraad Foreeningen, og da de /: Citanterne :/ formedelst at nogle af Sagvolderne have overtraad og tilsidesadt Foreeningen ved at indtage Fremmede Creature i Beitning paa Stølene Øvre og Nedre Slondalen, have seet dem nødsagede til at indkalde Sagvolderne til Forligelses Commissionen og senere nu for Retten, saa begjærede de herom fremkaldet og afhørt de indstævnte Vidner

De indstævnte Vidner Ragna Christophersdatter Torblaae og Poul Torbjørnsen Wichnes, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge Ragna forklarede: at John Hansen Westrem havde \afvigte Som/m/er / i Beite paa Stølene Øvre og Nedre Slondalen 8 Kjør et Ung Nød og en Hest foruden det Antal som Vinterforedes paa hans eiende Gaard Wichnes desuden var der paa bemeldte Støler 5 Kjør, \en/ anden tilhørende, som der sagdes at Ole Nielsen Haaheim skulle have givet Tilladelse til Ole Selv tilstæde tilstod dette Vidnet Poul forklarede: at John Westrem havde en Deel Creature paa bemeldte Støler flere end de som bleve vinter forede paa Wichnes omtrent 7 eller 8te Kjør, saa var der og en Deel andre uvedkommende Kjør, som Ole Haaheim sagdes at have givet Tilladelse. ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede:

Ole Nielsen Haaheim erklærede: at han har tilstaaet at han havde 5 Creature forrige Aar i Beite paa Slondalen som han havde givet en anden Mand Tilladelse til, men de 2 var han selv berettiget til, som eier af Pladset Blege under Gaarden Haaheim de 2 havde Med Eierne (medeierne) Hans Haaheim og John samt Niels Haaheim paa deres Anpart tilladt, da de icke havde fyldest for dem selv og det 5te var istædet for et Slagteqvæg til sit Huus, som han troede at enhver Eier maatte have Frihed at kunne have paa Stølen mere end som han kan Vinterfore paa sin Gaard

Citanterne erklærede at da han paaskyder de andre Medeiere at have givet ham Tilladelse at tage andre Creature ind paa Stølen i Stedet for dem de havde Ret til efter Foreening, saa uagtet samme icke er understøttet med beviis, saa vil de dog troe Rigtigheden heraf, men da han ofte har haft flere Creature der end ham efter sin Eiendom tilkom, og han ingenlunde kan efter Foreeningen have Ret til i Stølsbeiterne at have et SlagteQvæg han ei forer paa sin Eiendom eller et Kreatur han ei virkelig som sin Eiendom har haft ude paa Foster, saa saae de dem nødsagede at indstevne ham for sit ulovlige Brug til Forligelses Kommissionen og da de intet Forlig kunde opnaaes maatte de fuldføre Sagen her til Retten, baade mod ham og de

øvrige hermed indlod de Sagen til Doms fra deres Side og fremlagde deres Skriftlige Indlæg og Paastand i denne Sag, under Forbeholden af videre Tilsvær om fornødiges Bemeldte Indlæg blev oplæst og indtages her saalydende #

Da ingen havde videre at tilføre Protokollen efter Opfordring og Tilspørgende af Dommeren blev af Retten eragtet Sagen optages til Doms

Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanterne betalede Incamination 4 Rbd 3 mrk 12 s og for 2 Vidner at afhøre 1 Rbd N: V: Sagvolderne betalede Tilsværspenge 1 Rbd 1 mrk 8 s N: V:

Stevnevidnes Indsættelse:

Peder Olsen Hereid mødte for Retten og efter foregaaende Underretning og Paamindelse om hans Pligter aflagde han Eed om om!! at ville efterkomme sine Pligter troeligen som beskicket Stevnevidne i Eifjord Sogn

Nye Sag:

Michel Baarsen Rochne mødte for Retten og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting ved mundtlig Varsel at have indkaldet Lars Ellingsen Undeland, at see sig overbevist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 108 Rbd 2 mrk N: V: med Sagens Omkostninger, ligesaa fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen derfra til Rettergang er henvist da Sagvolderen ikke mødte, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen som var bleven paaraabt paa sædvanlig Maade baade inden og udenfor Tingstuen mødte ikke, {ei} heller ikke nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som Vidne Stephen Sjursen Ygre

1815: 83b

hvilken aflagde Lovens Eed og derpaa forklarede: at her indstævnte Lars Ellingsen Undeland i Vidnets Overvær i sidstafvigte Aars Sommer købte en hest af Citanten for hvilken han kom at skyldes til Citanten 108 rbd som han lovede at betale til paafølgende Høsteting, men hvorvidt han siden har betalt Citanten disse Penge derom er Vidnet uvidende:

Citanten havde intet videre at tilføre, men var Dom begjærende

Derpaa blev afsagt saadan

Dom

Lovlig stævnte Lars Ellingsen Undeland, som ikke har villet møde med Tilsvær eller Indsigelse mod Søgsmålet endten for Retten eller/ Forligelses Kommissionen, maae derved ansees at have tilstaaet Søgsmålet, og gjort sig skyldig i forsetlig Udeblivelse tji Kiendes for Ret Lars Ellingsen Undeland bør at betale til Michel Baarsen Rochne de her paasøgte 108 Rbd 2 mrk N: V: skrives et hundrede og otte Rigsbankdaler toe Mark Navneværd, tilligemed Renter 5 ProCto fra 25de April sidstleden indtil Betaling skeer, samt i denne Sags Omkostninger 10 Rbd N: skrives tie Rigsbankdaler Navne Værd, saa betaler han og for unødigt Trette til Justits Kassen, saa meget som Dommen og Seglet koster, og end videre denne Doms Udstædelse Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, alt at udredes under Lovens [Kraft]? Inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incam: 4 – 3 mrk 12 for et Vidne at afhøre 3 mrk N: V:

Nye Sag:

Lars Baarsen Sæbbe mødte for Retten og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Sjur Larsen Sæd, at anhøre Vidner og Beviiser, samt lide Dom til Opfyldelsen af en imellem dem indgaaet Forening om Mageskifte af Gaardebrug i

Medhuus og Sæbbe, samt at erstatte denne Proseses Omkostninger skadesløs saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen derfra til Rettergang er henviist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste, og indtages her saalydende #

Sagvolderen Sjur Larsen Sæd, vedtog lovlig Varsel og da han havde anhørt forbemeldte Attester oplæse ville han anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre

Citanten forklarede: at Aar 1811 den 5te November indgik han i Anledning sin formentlige Odels Ret til Niels Andersen Tvedt og Hustrues Jordebrug i Gaarden Medhuus, inden Forligelses Commissionen et saadant Forlig at saafremt bemeldte Niels Andersen Tvedt og Hustrue døde uden Livs Arvinger, skulle Citanten erholde deres Jordebrug \i Medhuus/ efter deres Død imod derfor at erlægge og betale mod Skjødes Erholdelse efter daværende Penge myndt 724 rd DC: til Niels og Hustrues Arvinger, men hvis de /: Niels Tvedt og Hustrue /: efterlod dem Livsarvinger, da skulle disse beholde Gaardebruget, og betale til Citanten 100 rd DC: for dennes Odels Ret Til Beviis om det saaledes indgangne Forlig, fremlagde Citanten nu en bekræftet og tinglæst Afskrift af vedkommende Forligelses Commissions Protokol, der blev oplæst og efter Forlangende indtages her saalydende # videre fremlagde han og den i Overeensstemmelse med ermeldte Forening paa vedbørligt stemplet Papiir, senere imellem dem oprettede Kjøbe Contract, der ligeledes blev oplæst og indtages her saalydende # Denne Kjøbe Kontrakt blev Citanten fra Retten udlaant til Tinglæsning paa dette Ting efter hans Forlangende: Videre forklarede Citanten, at efterat han havde ved ermeldte Forlig inden Forligelses Commissionen erhvervet bemeldte Rettighed til ermeldte Niels Tvedtes Brug i Gaarden Medhuus, kom Citanten nemlig i Aaret 1812 i saadan Forening med Sjur Larsen Sæd: at Citanten overdrog til Sjur, forbemeldte sin Ret til Nielses eiende Brug i Gaarden Medhuus, imod at erholde bemeldte Sjurs Sæds eiende Andeel i Gaarden Sæbbe og at give ham i Mellemlag 3000 rd DC: i Penge og da Sjur Sæd samme Tid var indviklet i Proses med en formentlig Odels Berettiget til ermeldte Part i Sæbbe, saa blev Foreningen saaledes indgaaet, at hvis Sæbbe blev Sjur frakjendt, skulle ingen have Fordring til hinanden om Kontraktens Opfyldelse, men hvis Sjur beholdt Gaarden, skulle Citanten svare ham 2/3 Deelee skrives toe trededelee af de Omkostninger og Udgifter han derved havde foruden ovenmeldte Penge 3000 rd DC: og sin ovenmeldte Ret til Medhuus naar Niels Tvedt og Hustrue døde senere hen i Aaret 1813 leverede Citanten som Haandpænge paa bemeldte Forening, og til Afdrag paa den omackorderede Mellemlags Priis 500 rd DC: eller 83 Rbdl 2 mrk N: V: til Sagvolderen Sjur Sæd. Til beviis om benævnte Forening med Sagvolderen, fremstillede han nu som

1ste Vidne Sagvolderens Søn Lars Sjursen Sæd, sagde sig 28 Aar gammel og for omtrent 14ten Dage siden at have nødt Alterens Sacramente blev alvortlig paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for MeenEed aflagde Lovens Eed med Forsikring om at ville sige Sandhed og intet fordølge: Forklarede: Om der imellem Vidnets Fader /: Sagvolderen Sjur Sæd /: og Citanten i Aaret 1812 blev indgaaen nogen Forening efter forestaaende hans anførde derom er Vidnet uvidende, og har aldrig overværet eller af sin Fader hørt saadant tilstaae, ei heller har Vidnet senere hen hørt sin Fader /: Sagvolderen /: indgaae den af Citanten anførde Forening men Vidnet har i Aaret 1813 og senere hen ofte hørt at Citanten har tilbudet Vidnets Fader at ville indgaae ovenmeldte Forening, men aldrig hørt sin Fader samtykke deri, men aleene at love Citanten, at naar han erholdt ved lovlige Documenter Sæbbe til fuldkommen Eiendom, da ville han overlade den til Citanten mod Medhuus hvis de derom kunne komme til endelig Forening og herom blev vidnet og Niels Andersen Tvedt tilkaldt at være overværende som Vidner men Vidnet har aldrig hørt at {Vid} Vidnets Fader har samtykket at overdrage Gaarden Sæd for nogen vis Sum Vidnet veed og at Citanten udbetalte til en trede Mand 500 rd DC: som i sin Tid skulle komme til Afdrag paa den Sum som Citanten kom at give for Sæbbe efter nermere Overenskomst Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget som

2det Vidne fremstod Niels Andersen Tvedt, aflagde Lovens Eed forklarede: at Vidnet en Gang anhørde at Sagvolderen sagde at han og Citanten vare komne i Foreening om at bytte Gaardene Medhuus og Sebbe, men hvorledes derom blev icke nævnt af nogen af dem Vidnet vidste intet videre at forklare afskediget

3de og 4de Vidne Gunner Larsen Sæbbe og Lars Gjermundsen Sæbbe aflagde Lovens Eed forklarede eenstemmig at de begge have hørt at Citanten og Sagvolderen vare komne i Foreening om at Mageskifte imellem sig

1815: 84

Gaardene Medhuus og Sæbbe, men paa hvad Vilkaar og mod hvad Priis, derom har Vidnerne intet hørt af Parterne afskedigede

Nogle godvillig mødende Vidner, som havde formodet at komme her til Tinget nemlig Thomas Sæd og Helge Aas ere icke ankomne hvorover han nødes at anholde om at nyde Udsættelse i denne Sag og da Citanten gav sit Samtykke at/ Sagen maatte udsættes til Høstetinget, saa blev af Dommeren eragtet Sagen udsættes til neste Høsteting.

Citanten betalede Incam: 4 – 3 mrk 12 s for 4re Vidner 1 Rbd 3 mrk for Udsættelsen 2 mrk 4 s i alt 6 Rbd 3 mrk N: V: Sagvolderen betalede Tilvarspege 1 Rbd 1 mrk 8 s N: V:

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Ommund Baarsen Wiig, Anve Tostensen Legreide, Haavor Ellingsen Holven, Tosten Andersen Herreide, alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 3de Junii 1815 blev det almindelig Sommer Sage og Skatteting for Gravens Skibrede [fortsadt] af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Gudmund Larsen Rønnestrand, Hans Ebbesen Eide, Iver Richoldsen Eide, Haavor Ellingsen Holven, i Overvær af den Constituerede Foged Hr: Barth, Tinglaugets Lænsmand og tingsøgende Almue.

Hvor da blev paaraabt: Gammel Sag Fol: 59 Lars Larsen Ouse mod Amund A: Ouse

Citantens Søn Elling Larsen Ouse mødte og erklærede Sagen forligt udenfor Retten altsaa udgaaer denne Sag.

Da ingen meldte dem med mere ved Retten saa blev publiceret!

1. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Mikkell Larssøn paa 18 Mkr Smør, 1 gedskind samt 21 Marker Smør, Skatteskr: 1 pd 3 mrk Smør i Solberg No: 92 dtr: 1 Maii 1815 hvorhos fulgte Revers og Bog. ½ proCento 1 rbd 6 s.

2. Skifte efter Maren Henrik{søn}\dtr:/ Sletten sluttet 2 Junii 1815 hvorved Huser for 150 rd er udlagt til Enkemanden Morten Oppen og Børn m: f:

3. Obligation fra Kiel Christiansøn Bagne til Helie Hansøn Herreid stor 300 rbd N: V: mod Pant Løsøre dtr: 22 April 1815.

4. Ditto fra John Olsøn Kierlandshagen til John Christophersøn Hovaas stor 100 rbd N: V: mod Pant Kierlandshagen under Kierland No: 46 dtr: 1 Junii 1815.

5. Kiøbe Contract fra Nils Andersøn Tvedt til Lars Baarsøn Sebbe paa Gaarden Medhuus dtr: 30 Debr: 1814

6. Comfermeret Testamente mellem Hans Larsøn Kløve og Elie Gjermundsdr:, dtr: 28 Sept: 1812 Confr: 26 Maii 1814.

7. Commissions Forlig, hvorved Opsidderne paa Gaarden Holkesvig {mellem} Simon Ørjansøn og Enken Anna Olsdr: \har ladet deres gaardebrug udskifte/ afholdt 1 April 1811, og tilført Forl: Protocollen 2 Maii 1815

8. Ditto mellem øvre Hagestads Opsiddere, betræffende at de ikke skal lade frem/m/ed Qvæg gresse paa Bøen dtr: 19 April 1815

9. Afkald fra Christie Rikoldsdr: til Formynderen Rikold Hagestad for Arv 64 – 1 – 7 s DC: dtr: 2 Junii 1815

10. Ditto fra Guri Hansdr: til Form: Sjur H: Leqve for Arv 35 rd 86 d S: V: d: 2 Junii 1815.

11. Ditto fra Anders Olsøn Medhuus til Form: Tosten A. Sæd for Arv 49 – 76 s S: V: d: 2 Junii 1815

12. Ditto fra Anna Larsdr: Spilde til Form: Lars S: Spilde for Arv 102 rd 16 s S: V: d: 1 Junii 1815

13. Ditto fra Torbjørn Torkildsøn til Form: John S: Westrem for Arv 69 rd 36 s S: V: d: 1 Junii 1815

14. Ditto fra Lars Pedersøn Ødven til Form: Tollef O: Undeland for hans Hustrue Giertrud Tollefsdr:s Arv 32 rd 17 s S: V: dtr: 1 Junii 1815.

15. Ditto fra Ole Knudsøn Lione for hans Stifsøn Iver Nilsøns Arv 30 – 53 s S: V: til Form: Ole T. Lione d: 1 Junii 1815

16. Ditto fra Orloug Olsdr: til Form: Christian Warberg for Arv 25 – 67 s d: 2 Junii 1815

17. Ditto fra Absalon M. Warberg gift med Myndl: Randi Giermundsdr: til Form: Nils Røsseland for Arv 43 – 72 s d: 2 Junii 1815

18. Ditto fra Olmoe Nilsøn Garethun til Form: Knud Tvedt for hans Hustrue Maritha Olsdr:s Arv stor 713 rd 92 s S: V: dtr: 2 Junii 1815.

19. Ditto fra Anders Sjursøn Hielmoe til Formynderne Lars Hylden, og Asgout Torblaae for Arv 331 rd 37 s S: V: d: 3 Junii 1815.

20. Aflyst Obligation fra Henrik Pedersøn Holve til Sara Nilsdr: stor 300 rd DC: dtr: 10 Junii 1800 mod Pant Holve No: 16. Tingl: 2 Debr: 1800 Qvit: 1 Junii 1815 for alt.

21. Ditto fra Laars!! Danielsøn Lione til Giert Olsøn Aalvigen og Johannes Erdal stor 700 rd DC: mod Pant Lione No: 55 dtr: 19 Octbr: 1810 tingl: 20 s: M: omskr: 4 Martii 1813 til 315 S: V: Qvitteret 2 Junii

1815: 84b

1815 for det halve 157 – 3 S: V:

22. Ditto fra Torfind Olsøn Hotle til David Ørjansøn Tvedt stor 50 rd S: V: mod Pant Hotle No: 117 d: 4 Martii 1813 tingl: 10 s: M: Qvit: 2 Junii 1815 for alt

Umyndiges Midlers Opbydelse, hvorved blev bekjendgiort Almuen at hos dette Steds Overformynderie er nogle tusinde Rigsbankdaler umyndiges Midler at erholde til Laans.

Da ingen havde mere at tilføre, blev af Lehnsmanden opgivet 4 nye Mænd som skulle betiene Retten paa Høstetinget nemlig Gunder T. Møklethun, Olmoe N: Garethun, Svennung O. Sebbe, og Knud E. Lund

Her: Fogden fremlagde sin Restance Liste som viser at i dette Skibrede udestaar Skatter til Beløb 870 – 0 – 2 s N: V: hvilket blev oplæst rigtig befunden og med Paategning leveret

Efter Paaraab meldte sig ingen hvorfor Tinget blev hævet.

A v W S Koren Gudmund Rønnestad, Hans Eide, Iver Eide, Haaver Holve alle med
iholden Pen.

Aar 1815 den 5te Junii blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting for Kingservig og
Røldals Skibreder sadt paa Tingstædet Utne ved Stædets Sorenskriver og følgende
Laugrettesmænd Wiglich Sjursen Maachestad, Peder Larsen Maachestad, John Larsen Eidnes
og Jørgen Larsen Helleland, hvilke alle nu aflagde deres Laugrettes Eed og erlagde hver især
til Landets Kasse 3 Rbdl N: V: og til Sorenskriveren 4 mrk 8 s N: V: saa var og tilstæde Hr:
Foged Budts, Tinglaugets Lænsmand Christen J: Haugse og tingsøgende Almue

Hvor da blev publiceret de Fol: 79 anførde Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger

Umyndiges Midlers Opbydelse hvorved Almuen underrettedes om at hos Sorenskriveren her
i Districtet, kunne erholdes Underretning om, hvor nogle tusinde Rigsbankdaler umyndiges
Midler er at erholde til Laans.

Nye Sag:

Lars Nielsen Horre mødte for Retten mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest
om at have indkaldet Mons Michelsen for at have skudt Citantens Hund ihjel

Parterne efter nogen Samtale, hvortil Retten gav Anstand, meldte at de vare komne
indbyrdes i Forening og frafaldt Sagen.

Gammel Sag: Fol: 60 om Fjeldstrækningerne Nubshallen, Ullevads Stranden og
Staavesvigen i Hauchelie Fjeldet:

Citanterne Helje Øveland!! (Øverland), Knud Seim og Jacob Tufte mødte paa egne og
Torkild Saltvolds Vegne og eskede Sagen foretaget

Efter Paaraab mødte Niels Helleigsen Rabbe der nu fremlagde et af ham den 4de Junii 1810
optaget Tingsvidne om disse samme Fjeldstrækninger som viser at han {at han} \længe/
forend Citanterne har sagt at erholde de fornødne Beiter i ermeldte Strækninger, og da han nu
efter den Tid har kjøbt en Gaardepart hvortil ingen Slaatter og ei heller nogen Udmark eller
Fæebeiter er henhørende, men Eiendommen som skylder 4re Marker Smør i Skatte og
Landskyld, har ingen anden Tilliggelse end Ager og Bøe hiemme saa ønskede han af
omhandlede Strækning ogsaa at bekomme Udslaatter og Fæegang til denne sidstmeldte nyelig
erhvervede Eiendom, og venter sig dertil at have Fortrin, at nyde samme efter uvillige Mænds
Skjøn, fremfor Citanterne af det {i Somm} nu optagne Tingsvidne Bemeldte af ham optagne
Tingsvidne, hvorved Ole Svendsen Hagen ligeledes er forbeholdt Haab og Adgang til Beiter
for sin Gaardepart, fremfor andre begjærede Comparenten i sin Tid denne Tingsvidne Akt
vedhæftet Videre meldte Comparenten paa Ole Amundsen Hamres Vegne: at denne
forlanger Sagen udsadt til neste Høsteting for da at føre Vidner, om hans formeentlige
BrugsRet i de her omhandlede Strækninger

Citanterne nedlagde Indsigelse mod denne Udsættelse, da han har haft mere end Tid nok til
at indstævne hvad Vidner han havde at føre i denne Sag

Retten eragtede: Da Ole Amundsen Hamre selv har været forrige Gang begjærende, og
erholdt denne Sag udsadt, for at fremkomme med det fornøden agtende paa dette Ting, og
dertil nødt en Tidrum efter Parternes Overenskomst og Rettens Eragtning, af over et halvt
Aar, og dog ingen Stevning udstyret, eller nu med noget fremkommer i Sagen saa kan icke
Dommeren tvert imod Forordningen af {6te} \3de/ Junii 1796 om Rettens hurtige Pleie,
tilstaae ham den forlangte Udsættelse, men Tingsvidnet bliver uagtet den forlangte

Udsættelse at fremme paa dette Ting til endelig Afgjørelse, saafremt andre forekommende Hindringer icke skulle opstaae, som ansees lovgyldige, hvorom Dommeren forbeholder sig i saa Tilfælde at paakjende.

Citanterne fremstillede til Afhørelse som Vidner de 2de Mænd Sjur Sjursen Grøve og Ole Sjursen Grøve, hvilke aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie De bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, forklarede eenstemmigen: at Citanten Knud Seim har aldeles ingen Sæter Støl eller Sommer Beite til sit eiende og paaboende Jordebrug i Gaarden Seim Helje Øverland har saa ringe Sætersbeiter til sit Gaardebrug, at han og medEier icke alle hvert Aar kan have deres Creature i Sommerbeite paa deres tilhørende Sæterstøl, men ickun de halve Medeiere et Aar, og de andre halve et andet Aar, da de som ei kan have deres Creature i deres Sæter, maae det Aar leie Beiter hos andre Jacob Tufte har og meget indskrænkede Fæbeiter, som tildeels opædes af de omgrænsende Creature, og deels af Slagte Drifter Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede

Jacob Tufte fremlagde en Skrivelse til Retten uden Dato, som han begjærede oplæst og indtaget i dette Tingsvidne, hvilket skede og her anføres saalydende #

Ingen havde videre at tilføre hvormed dette Tingsvidne blev sluttet.

1815: 85

Citanterne betalede for 2 Vidner og en Eragtning til sammen 1 Rbdl 2 mrk 4 s.

Extrarets-Justits Sag mod Thore Trondsen og Torkild Torkildsen Hovland.
Ved Tingets Personale som Meddomsmænd.

Hr: Foged Budts mødte og fremleverede en af ham, under 12te April sidstleden paa Embeds Vegne udstædt Stevning hvorved han, til dette Ting har indkaldet Arrestanterne Thore Trondsen og Torkild Torkildsen Hovland, for at see Documenter og Beviisligheder irettelagte, være Rettens Examination undergiven, paahøre stævnte og ustævnte Vidners Provemaal, og de bestiaalnes Tilhiemling, samt derefter Dom at modtage til Strafs Undgjeldelse efter Lov og Anordning; for adskillige Tyverier, som de have begaaet, og sidstmeldte tillige for at have forfalsket en Rigsbankseddel: desuden at erstatte de bestjaalne og bedragede, deres lidte Tab og endelig at betale denne Sags Omkostninger alt, efter nermere nedlæggende Paastand og Irettesættelse {Stevningen,} Arrestanten Torkild Torkildsen Hovland blev fremstillet for Retten fri for Baand og Tvang, hvorimod Hr: Fogden tilkiendegav, at den anden indstævnte Malificant Thore Trondsen, som ved Preliminair Forhørets Slutning, blev taget under Bevaring af Lænsmanden for Lyseklosters Gods Ole Svendsen Sexe, undveg Natten til den 11te April sidstleden og er icke siden opdaget, saa at han icke nu for Retten kan blive fremstillet, eller Sagen imod ham kan udføres, saa meget mindre, som adskillige, af Actor requirerede og denne Forbryder vedkommende Oplysninger, fra Agershuus Stift endnu icke ere Actor tilhændekomne Stevningen blev oplæst og indtages her saalydende #

De beskikkede Defensorer Lænsmand Christen Johnsen Hougse, og Tobias Haldorsen Eidnes som havde anhørt forbemeldte Stevning fremlagde nu deres Beskikkelser som Defensorer, den første for Torkild Hovland og den anden for Thore Trondsen, hvilke bleve oplæste og indtages her saalydende # begge bemeldte Defensorer ville anhøre hvad Actor videre havde at iretteføre

Actor fremlagde nu det under 17de Martii sidstleden i denne Sag optagne Preliminair Forhør, hvorpaa er tegnet Amtets Ordre til Sagens Anlæg, dateret 29de samme Maaned, hvilket Forhør i sin Tid bliver at vedhæfte denne Akt

Af Forhøret blev nu for Tilstædeværende Torkild T: Hovland oplæst, saavel hans egen, som den af Undvegne \Thore Trondsen/ afgivne Forklaring han vedblev sin under Forhøret gjorde Tilstaaelse at have stjaalet de 8te Ljaaer og forfalsket den ham nu foreviste, Forhøret vedhæftede Rigsbanksæddel, men nægtede aldeles at have begaaet noget Tyverie i Forening med Thore Trondsen, eller at have stjaalet Potæter paa Gaarden Sexe, og paastod Thores Beskyldninger mod ham aldeles usandfærdige

derefter blev fremkaldet som

1ste og 2det Vidne Wiglich Hansen Sexe og Peder Svendsen Sexe, sagde dem begge sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, blev alvorlig paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie blev forelæste deres som 2de og 3de Deponent i Forhøret afgivne Forklaring, den de vedstod i et og alt rigtigt og forklarede derhos paa given Anledning at de af Angiældende Thore Trondsen i Forhøret Pag: 7 omforklarede paa Gaarden Sexe stjaalne Potæter ere frastjaalne Magnus Svendsen Sexe, men om de ere stjaalne af begge de Anklagede, eller af Thore aleene, derom ere Vidnerne uvidende de vidste intet videre til Oplysning, afskedigede

3de Vidne Jacob Omundsen Aasvig, sagde sig Huusmand under Gaarden Nedre Berve her i Kingservigs Præstegield, i sit 53de Aars Alder og sidstleden Foraar at have nødt Alterens Sakramente blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed forklarede sig i et og alt aldeles overensstemmende med hvad 1ste og 2det Vidne som 2de og 3de Deponent i Forhøret Pag: 3 og 4 have forklaret, henseende Fremgangs Maaden mod Torkild Torkildsen og hans gjorde Tilstaaelse om Forfalskningen, af den Forhøret vedhæftede Rigsbanksæddel Paa nermere Tilspørgende forklarede Vidnet: at hans Søn Lars Jacobsen nu tjenende paa Gaarden Berven, havde imodtaget den omhandlede forfalskede En Rigsbankdaler Seddel i Betaling af her Anklagede Torkild Torkildsen Hovland, for nogle solgte Vahre, som en fem Rigsbankdaler Seddel, men da Vidnets Søn, opdagede Bedrageriet, blev Seddelen Tiltalte tilbageleveret, og Vidnets Søn fik sine Vare ogsaa tilbage, saa at hverket!! (hverken) Vidnet eller hans Søn, i denne Henseende, haver nogen Erstatning at fordre Vidnet vidste intet i henseende de Anklagedes Tyverier og kunde i andre henseender ei heller give nogen Oplysning i denne Sag afskediget efterat være forelæst dets Prov, som det vedstod rigtigt tilført.

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen, samt Arrestanten til Vagten overleveret

A v W S Koren

Wiglich Sjursen Maachestad, Peder Larsen Maachestad, John Larsen Eidnes, Jørgen Larsen Helleland alle med paaholden Pen

Aar 1815 den 6te Junii blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Kingservig og Røldals Skibreder, fortsadt ved Stedets Sorenskriver og følgende eedsvorne Laugrettesmænd Siur Wiglichssøn Maakestad, Peder Larssøn Maakestad, John Larssøn Eidnes og Jørgen Larssøn Helleland, som var og tilstæde, de i gaar benævnte Personer

Eeds Sag.

Svend Olssøn Hage mødte for Retten, og erklærede at han i Boet efter afdøde Even Torgerssøn Medhuus i Røldal foruden de ham af Enken med Laugværge og Arvinger inden Skifteretten tilstaaede 16 rb 4 mrk N: W: endvidere har at fordre i dette Boe andre 16 rbd 4 mrk N: W: men da han derom ikke uden Betydelig Bekostning ville kunne skaffe fuldkommen Bevis saa ere Enke og Arvinger villige at anhøre hans Stadfæstelses Eed, hvilken han nu tilbyder sig at aflægge,

Paa Enkens Vegne, efter bemmeldte!! afdøde Evind Torgiulssøn Medhuus, samt for den afdødes \Børns/ Formyndere paa deres Vegne mødte nu bemeldte Enkes Margithe Olsdatters Medhuus

1815: 85b

eller Præstegaardes Laugværge Helje Ormssøn Øvreland, og erklærede sig villig paa samtliges Vegne at anhøre den tilbudne Eed. Svend Olssøn Hagen stadfæstede nu med oprakte Fingre og Salligheds Eed at han foruden de ham i Boet tilstaaede tilgodehavende 16 rbd 4 mrk N: W: har endvidere tilgode i bemeldte Boe, andre 16 rbd 4 mrk, saa at han ialt havde og har hos afdøde Evend Torgiulssøn at fordre den Sum 33 Rbd 2 mrk N: W:, hermed blev sluttet, da ingen have videre at tilføre.

Svend Olssøn Hagen betalt Indkamination 4 rbd 3 mrk 12 s: N: W: og Hellie Ormssøn Øvreland betalt Tilsværpenge med 1 rbd 1 mrk 8 s: NW:

Nye Sag.

Haldor Heljessøn Selgestad mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Wiching Thorssøn Jøssendal at see sig overbeviist, og lide Dom til Bøder, skades Erstatning, og skadesløs Sags Omkostninger for at have begaaet Handels Svig og fremført Løng!! (Løgn) i en Handels Regning, hvorved Citanten blev fradraget 300 rd D:C: eller 50 rb N: W: med videre efter Attestens formeld der blev oplæst og indtaget saalydende # videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Kommissionen som viser at Sagen dertil har været indstævnt og foretaget, men at Sagsvolderen ikke møde.

Paa Sagsvolderens Vegne mødte dennes Fader Thor Wichingssøn Jøssendal, og deklarede!! at hans Søn ikke havde nødt lovligt Varsel til Forligelses Kommissionen, og derfor som og for at oplyse sin Sag i andre Maader begjærede Sagen udsat til næste Høsteting, hvorhos han vedtog at være lovligt Varslet til dette Ting.

Citanten forklarede denne Sags Sammenhæng saaledes: Senshøstes 1813 {solgte} \byttede/ Citanten en Hoppe til her indstævnte Sagsvolder Wiching Thorssøn Jøssendal, som derfor skulde give i Vedderlag et Sølv Lommeuhr som han strax leverede Citanten, samt videre lovede Citanten Tresenstyre Hesteskoegange, som han sagde at have til gode hos en Mand i Winie Sogn ved [Navn] Halvor Asbiørnssøn Haugen for en Hoppe han forud til denne have solgt, senere hen beklagede Sagvolderen Wiching Thorssøn Jøssendal sig for Citanten at han havde aldeles Tabt hos ermeldte Halvor Asbiørnssøn Haugen i Winie de Hesteskoegange, han hos denne havde at fordre, og aldeles intet derfor erholdet, eller kunde erholde, hvilket han deklarede i de 2de Personers {Overvær} Thore Olssøn Horres og Ole Thorssøn Horres samt mange fleres Overvær, og da Citanten beregnede ermeldte Tresenstyre Hesteskoegange for 100 rbd NW: i Penge, og Sagvolderen sammetid var bleven udkommanderet i Krigstjeneste, saa paa Grund af forbemeldte hans Forgivende Tak!! (Tab), eftergav Citanten ham 300 rd D:C: eller 50 rbd NW:, og modtog ikkun i Betaling nogle Vahrer for 50 rbd N: W: under Vilkaar, saafremt hans Udsigende om Tabet var sandfærdigt, hvorom Citanten den gang ikke tvivlede da han inten!! (intet) saadant bedrag tiltroede ham. Siden har Citanten faaet at vide at Sagvolderen den gang de gjorde Afregning, og Citanten som foranført eftergav ham de 50 rbd N: W: havde han allerede istædet for de Tresenstyre Hesteskoegange modtaget i fuld og god Betaling Et Sølv Lommeuhr med 2de Sølvkasser paa, samt Fire Sølv Spise skeer, og at det altsaa \var/ en aabenbar Løng!! (Løgn) han foregav at have Tabt bemeldte Hesteskoegange og alt sin Fordring hos ermeldte Halvor Asbiørnssøn Haugen, til Beviis om Rigtigheden for dette Citantens anførde at Sagvolderen ikke tabte sin Fordring hos ermeldte Halvor Haugen, men istædetfor Hesteskoegangene bekom Fire Sølv Spiseskeer og Et Sølv Lommeuhr,

fremlagde han nu en af Sognepræsten Hr: Landstad i Winie Sogn forfattet, og af oftmeldte Halvor Asbiørnssøn Haugen med paaholden Pen underskreven Deklaration dateret 25de f: M: hvilken blev oplæst og indtaget her saalydende #

videre fremstillede Citanten de 2de Vidner Thore Olssøn Horre og Ole Thorssøn Horre, hvilke fremstod for Retten, bleve forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, Forklarede eenstemmigen at de begge tilligemed mange flere vare tilstæde noget for Paaske f: A: og anhørde da at her indstævnte Sagvolder Wiching Thorssøn Jøssendal sagde sig at have tabt og mistet alt hvad han skulde havt hos Halvor Asbiørnssøn Haugen, og beklagede sig herover hvorover Citanten blev saa rørt og bevæget at han græd tillige [med]? Wiching Thorssøn Jøssendal, og eftergav denne 50 rbd N: W: af sin Fordring hos Wiching Thorssøn, som denne vedstod, Citanten sagde den gang ved Graad og veemodigt Hjerte, at han som selv fattig karl havde forsøgt hvor tungt det var at lide Tab, og derfor ville eftergive ham 50 rb NW: af sin Fordring Vidnerne bleve forelæste deres Prov og da ingen havde videre at tilspørge dem bleve de afskediget.

Citanten indlod Sagen til Doms \under Forbeholdenhed af videre Tilsva/ med Paastand efter Stevningen, og modsagde den forlangte Udsættelse, dog under den Bestemmelse at hvis Udsættelse bevilges den da efter Sagvolderens Forlangende maa

1815: 86

blive til Høstetinget, som beleiligst for begge Parter, og ei til Sommertinget.

Dommeren eragtede den forlangte Udsættelse, bevilges til førstkommande Høsteting.

Citanten betalede Indkammination 4 rbd 3 mrk 12 s N: W: for 2de Vidner 1 rbd
Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 1 rbd 1 mrk 8 s N: W: og for en Udsættelse 2 mrk 4 s N: W:

Stevnevidners Indsættelse

Christen Jacobsen Eitrem mødte og aflagde Lovens Eed at han som beskicket Stevnevidne for Odde Sogn ville efterkomme de ham som saadan paaliggende Pligter

Justits ExtraRets Sagen mod Thore Trondsen og Torkild Torkildsen Hovland
/: see nest forestaaende 85de Side :/

Laugrettet som MeddomsMænd og \alle/ Dommerne de samme som Rettens Personale ved Tinget.

Aktor og begge Defensores mødte og Arrestanten Torkild Torkildsen Hovland blev fremstillet for Retten fri for Baand og Tvang som

4de Vidne fremstod Helje Heljesen Aase, sagde sig 37 Aar gammel og i Forgaars at have nødt Alterens Sakramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for MeenEed Aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede Summarisk: at det forholder sig rigtig, hvad 4de Deponent i Forhøret Lars Haldorsen Mæland har forklaret, henseende at Vidnet for omtrent 2 Aar siden købte af nu tiltalte Torkild Hovland 5 Ljaaer som Vidnet strax betalte med 4 rd DC: men ligesom Vidnet paa den Tid ikke vidste eller havde nogen Mistanke om, at disse Ljaaer vare stjaalne saa er han ogsaa aldeles uvidende om Angjeldende Torkild Hovland har begaaet flere Tyverier, eller andre Forbrydelser, uden for saavidt, at Rygtet har sagt Vidnet, at {han} Tiltalte skal senere have forfalsket en Rigsbankseddel og af Thore Trondsen være beskyldt for at have deeltaget i Tyverie med ham paa Sandstøe og Sexe, men hvorvidt dette Rygte er Sandt eller ikke, derom er Vidnet Uvidende kunne intet videre forklare til Oplysning i denne Sag blev

forelagt sit Prov, som det vedstod rigtig tilført Prottokollen og afskediget, da ingen havde mere at tilspørge det.

5te Vidne Østen Ellingsøn Aasvig, sagde sig 62 Aar gammel, har i dette Foraar nødt Alterens Sakramente, aflagde efter foregaaende Paamindelse Lovens Eed, og lovede at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede at her anklagede og \nu/ undvegne Thore Trondssøn har siden kort for Jul sidstl: af og til havt sit Tilhold og Logie hos Vidnet og naar han ikke var anden stæds i Arbejde havde sit Natteleje i Vidnets Kjelder under hans Dagligstue, hvor tillige den anden her anklagede Torchield Torchieldssøn, som hver anden Uge var i Tieneste som Dreng hos Vidnet tillige havde sit Natteleje. Vidnet vidste ikke eller havde i mindste Maade Grund til at falde i Mistanke om at de begik Tyverie, ej heller veed Vidnet hvorvidt de kan have begaaet de Tyverier, og Torkild Torchildssøn den Misgiærning at forfalske Bankosedler hvorfor dette Søgemaal er anlagt. Vidnet erindrer at Onsdagen den 8de Martii bad Torkild Torchildssøn Hovland Vidnet om Tilladelse at maatte reise til Hovland, men om han tillige foregav der at ville købe Poteter erindrer Vidnet ikke. Vidnet hørte da at Thore Trondsen yttrede at ville følge med Torchild Hovland for underveis at tage op til Gaarden Sexe. Da begge de angieldende kom tilbage, saae Vidnet at de medbragte nogle Poteter i en Sæk, og saavidt Vidnet erindrer sagde Thore Trondssøn da at han havde faaet disse Poteter som skulde udgjøre 2 Skiepper i Betaling for Arbejde hos Siur Christenssøn Sexe. Et par Dage derefter bad Thore Throndsen Vidnet om at faae Laandt hans Baad for at rejse til Gaarden Age hvor Thore foregav at have tilgode En Mele korn for noget Arbeide til hvilket Korn han ogsaa Laandte en Sæk af Vidnet, og Dagen efter kom han igjen tilbage paa en Tid da Vidnet og Torkild Torkildssøn stod sammen i Smidden. Om Torchild Hovland da gik ned fra Smidden til Thore erindrer Vidnet ikke, ligesom han ikke heller saae at de enten begge eller nogen af dem kom op med Kornet eller Sækken; men Sækken fik Vidnet tilbage Dagen efter, og Thore sagde da til Vidnet at han havde faaet det Korn som han havde omtalt paa Age, men siden efter har Vidnet hørt sige, at dette Thores Udsigende skal have været urigtig og at det ommeldte Korn \var/ frastiaalen Erich Sandstøe. Vidnet har aldrig seet at Torchild Hovland har befattet sig med Skriverie eller har forfalsket nogen Rigsbanksedel i Vidnets Huus, men da Vidnet ofte er paa Arbejde anden stæds, saa har Torchild mange gange havt Lejlighed at kunne være allene i Vidnets Stue, og paa en saadan Tid maa Torchild da have foretaget den Forfalskning som han selv under Sagen har tilstaaet. Paa nærmere Tilspørgende forklarede dette Vidne endvidere at han ikke har fornum/m/et, eller veed at have mistet nogen Dirck i de dage de forommeldte Tyverier blev begaaet, og han kan altsaa ikke sige om det forholder sig rigtig hvad Thore Trondssøn i Prileminaire Forhøret pagina 6 har forklaret Henseende at Torkild Hovland, skulle have taget en Dirck i Vidnetz dele(?). I den Tid de Tvende Tiltalte opholdt sig i Vidnets Huus opførte de sig Skikkelig og ordentlig, saa at Vidnet i ingen henseende havde noget at klage paa dem, Dog det forholder sig {vel} rigtig at Torkild Hovland var i Tieneste hos Vidnet i den Uge at Tyverierne paa Sexe og Sandstøe vare begaaede, men da Vidnet har sit Natteleje i en Stue ovenover den Kjelder, hvori de Tiltalte havde deres Sengeleje, saa veed Vidnet ikke eller formærkede om de vare hjemme, eller ude den Nat da Tyveriet paa Sandstøe blev begaaet, Vidednet!! (Vidnet) kunde intet videre forklare blev forelæst dets Prov, som det vedstod rigtig tilført afskediget.

6te Vidne Lars Jacobssøn Aasvig nu tjenende paa Berven, sagde sig 23 Aar gammel

1815: 86b

og sidstleden 2den Pinsedag nød Alterens Sakramente, aflagde Eed, ligesom forestaaende Vidne Forklarede: kort førend her Tiltalte Torchield Torchieldssøn blev Arresteret, solgte Vidnet ham nogle Vahrer og bekom i Betaling en fem Rigsbankdaler Sedel, som Vidnet den gang da det var i Skumringen ikke bemærkede at være falsk, men stak den hos sig, Neste

Morgen da Vidnet saa den var falsk viste han sin Fader den, som kjendte Sedelen igjen at den var den samme Seddel han kort forhen have leveret Torchild Torchildssøn som en En Rigsbankdaler Sedel, den gang uforfalsket, men nu forandret til en fem Rigsbankdaler Sedel. Vidnets Fader tog da Sedelen, gik med den til Torchield Torchieldssøn og bragte Vidnet sine Vahrer tilbage, og fortalte Vidnet derhos at Torchield tog Sedlen tilbage og udleverede de bekommede Vahrer, saa at Vidnet har ingen Erstatning at fordre, senere har Vidnet hørt af sin Fader at Torchield for ham og flere skal have tilstaaet selv at have forfalsket Sedelen. Vidnet vidste intet videre enten om de anklagedes foregaaet Levnet og Opførsel, begaaede Forbrydelser, eller noget som kan give Oplysning i nærværende Sag. Vedstod sit Prov rigtig forelæst afskediget

Da Actor ikke havde flere Vidner at lade afhøre, fremstod den bestiaalne Erich Larssøn Sandtøe!! (Sandstøe); han blev forelæst sin under priliminair Forhøret afgivne Forklaring den han vedstod i alle Dele at være ringtig med det Tillæg, at han paa samme Tid mistede noget Korn og Meel foruden de Ting, som han i priliminair Forhøret har opgivet; men hvormeget Korn og Meel han har mistet kan han ikke bestemt opgive, dog veed han at det ikkun var en ringe Deel. Saa forklarede han og at han ikke har hørt at Torkield Torchieldssøn har begaaet noget andet foregaaende Tyverie end de Lejaaer!! (Ljaaer), som han for et Par Aar siden skal have frastiaalen Lars Haldorssøn Meeland, og hertil sigtede Deponentens Yttring under Priliminair Forhøret angaaende at Torkild Torchieldssøn forhen har været mistænkt og berygtet for begaaede Tyverier. Han anseer de ham frastiaalne Ting, som alle mod hans Vidende og Villie var \ham/ fra!! frakomne, at være af Værdie i det ringeste 10 rbd N: W: hvorføre han forbeholder sig Erstatning, saafremt Thore Trondsøn igjen maatte blive paagreben. Anklagede Torchild Torchieldssøn som aldeles benægtede at have taget deel i dette Erich Sandstøe frastiaalne, erklærede intet at have imod den af Erich Sandstøe anførte Værd. Thore Thronddssøns Defensor Tobias Eidnes fandt heller intet i den Henseende at anmærke, afskediget.

Videre fremstod som 2den bestiaalne Lars Haldorssøn Meeland, han blev forelæst sin under Priliminair Forhøret som 4de Deponent afgivne Forklaring, den han vedstod i alle dele at være rigtig. Deponentens Broder, som havde leveret ham de i priliminair Forhøret benævnte 100 Ljaaer til videre udsalg, havde bestemt en Priis af 2 Rigsd: DC: for hver Ljaae, og altsaa anseer Deponenten de af Torkield stiaalne 8te Ljaaer at være Værd ialt 16 rd DC: uagtet Torkield havde solgt de 5 Stk deraf til Helje Heljessøn Aasse for 4 rd DC: De ommeldte 8te Ljaaer vare Deponenten frakomne imod hans Vidende og Villie, men da han har faaet 3 Stk tilbage i uskadt Stand, og Betaling for de øvrige 5 Stk, saa har \han/ ingen videre Erstatning at fordre. Saavel Anklagede Torchield Torkieldssøn, som hans Defensor erklærede dem tilfreds med anførte Værdie; videre vidste Deponenten ikke til Oplysning i denne Sag, afskediget.

Fremstod Magnus Svendssøn Sexe Gaardbruger boende paa Gaarden Sexe, sagde at omtrent 8te Dage førend de her Anklagede bleve paagrebnne mistede han mod sin Villie og Vidende henvend 2 Skiepper Poteter, af sit Forrad, som laae i Fiøset; men hvem der har staalet dem, veed han ikke; han anseer dem af Værd 1 rbd 2 mrk N: W: som han paastaaer sig erstattet i Tilfælde Thore Trondsøn skulde blive paagrebent, som han nu erfarer, skal have tilstaaet at have stiaalen dem. Ingen af de tilstæde værende Defensorer ej heller Torkield Torkildssøn havde noget at erindre mod den paasatte Værd, saa meget mindre, som bemeldte Tyverie er ham aldeles uvedkommende. Deponenten, som intet videre viste til Oplysning i Sagen blev afskediget.

Actor som ikke havde flere Personer at fremstille forespurgt Laugrettet angaaende hvorledes de bestiaalnes Formues Tilstand var, hvorpaa Laugrettet svarede: at alle 3de bestiaalne vare i Bøygden anseete for at være nogenlunde velstaaende Mænd. Actor sluttede

derfor Sagen til Doms ved at fremlægge sit Indlæg af Dags Dato med vedfølgende Præsteattest, og henholdt sig

1815: 87

til sin i dette Indlæg nedlagte Paastand med Forbeholdenhed af videre Tilsvar i fornøden Fald. Bemeldte Indlæg tilligemed Præsteattesten blev oplæst og indtaget her saa lydende #

Lehnsmand Christen Johnssøn Haugse, som Denfensor!! (Defensor) for her angjældende Torkield Torkieldssøn Hovland, erklærede at han ikke kunde biefalde Actors Irettesettelse og Paastand mod angjældende, end ikke den alternative {ringeste} \milde/ Paastand, han troer at Bancosedler ingenlunde kan ansees som Myndt da de ikkun er et Repræsentativ eller Hjelpemiddel i den ædle!! (ædle?) og ægte Myndtes Sted, om end {hans} \Torchields/ Misgjærning skulle kunne henregnes til nogen slags Forfalskning, saa kan den dog ingenlunde blive at ansee som Forfalskning af Kongens Myndt. Rigsbanken maae efter Defensors Mening, {maa} ikke kunne ansees anderledes end som en hver privat Bank, og \enhver/ enkelt Mands, eller korporations Beviser eller Documenter kan ikke tilkomme den specielle Hellighed, som særskjelt er tillagt Kongens Breve og Myndt, med mindre de med utrykkelige Ord var givet saadant Fortrind, og naar tillige betragtes at det er kun Een eeneste Sedel der paa en megen grov og strax i Øje faldende Maade er forandret fra Een til Fem Rigsbankdaler, saa troer Defensor at angjældende for en saa ubetydelig og for Landet ingenlunde farlig Forbrydelse kan blive at straffe med at miste sin Haand, langt mindre paa Liv og Ære; men at han for denne sin Forbrydelse og det begangne højst ubetydelige Tyverie, maa ikkun blive at ipligte 2 a 3 Maaneders Tugthuus Straf til Refselse og Forbedring for ham som en uerfaren Ungdom der sikkert ikke har indseet Farligheden i sin Forbrydelse, hermed indlod Defensor for sin Deel Sagen til Doms.

Angjældende Torchield Torchieldssøn Hovland erklærede nu at han langt fra ikke havde begreb om, at han kunde være underkastet nogen betydelig Straf for at forandre En eneste Rigsbanksedel fra En til Fem Rigsbankdaler, da han hørde fortæle!! (fortælle) at saadan/n/e forandrede Sedler undertiden fandtes mellem Folk uden at han hørde nogen derfor blev tiltalt eller Straffet, han har kun gjort det med En eneste Sedel, og haaber derfor at Naade maae gaae for Ret at denne hans Ungdoms Ubetænksomhed ikke maae gjøre ham ulykkelig for alt sin Levetid.

Tobias Haldorssøn Eidnes som Defensor for Thore Trondssøn erklærede at: da Thore Trondssøn erfarede at Torchield Torchieldssøn Hovland nægtede Delagtigheden i de{t} af ham begaaede ubetydelige Tyverier saa viste han som en Ungdom og Fremed sig ingen bedræ!! (bedre) Udvei end at undflye af Fængselet, og da han saaledes ikke er at erholde, ej heller de reqvirerede Oplysninger fra hans Fødestæd bekomne, saa anseer han Sags Udførelse mod {dem ej kan findes,} \ham/ ufor nøden, og paastaaer at alt Søgmaal mod ham, indtil hans Paagribelse maa blive afvist.

Ingen havde videre at tilføre hvorover Retten Eragtede Sagen optages til Doms. Arrestanten blev til Vagten overleveret.

Gammel Sag: Fol: 71 Lars Jacobsen Hougstvedt og Helje Jaastad sagsøgt af Helje Trones og Søn

Ingen mødte efter Paaraab

Laugrettet meldte at de have hørt at denne Sag udenfor Retten skal være bleven forliget.

Gammel Sag Fol: 72. Michel Halsteenssøn Lofthuus mod Tobias Haldorssøn Eidnes,

Begge Parter mødte for Retten og Deklarerede at de vare saaledes Foreenede at Michel Halsteenssøn Lofthuus tillades at aflægge Eed om hvor stor Andeel Kobber han omtvistede

Gang købte {af} eller tilakkorderede sig af Tobias Haldorssøn Eidnes og naar denne Eed er aflagt da beroer det paa Dommeren at paakjende i Henseende Sagens Omkostninger.

Michel Halsteenssøn Lofthuus fremstod nu og efter at være paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed og under sin Eeds Forpligtelse bekræftede at den omtvistede Gang, da han købte herom tvistede Kobber af Tobias Haldorssøn Eidnes sagde denne at han og Tormod Warberg eiede Kobberen tilsammen, men hvormeget Anpart enhver af dem tilhørte nævnte han ikke; men sagde at: han var overdraget Raadighed at sælge alt Kobberen. Comparenten købe!! (købte) derfor, og blev belovet af Tobias Halvedelen af al Kobberen han og Tormo Warberg eiede sammen, men hvor stor Quantum Comparenten derved købte er han endnu uvis om, men maa her antage at samme var i det ringeste 15 Bpd: 19 ½ mrk, som den ringeste angivne Vægt at sige efter en Comparrenten aførst!! (først) af Tormod Warberg foreviist Sedel paa Kobberens Vægt, og siden en ligelydende Sedel, som Sagvolderen Tobias Haldorssøn Eidnes

1815: 87b

siden foreviste inden Retten under 4de Vidnes Afhørelse i denne Sag, den 4 Martii 1814.

Denne af Citanten Michel Lofthuus aflagde Eed blev nu af Protokollen lydelig oplæst og af Michel Lofthuus vedstaaet rigtig.

Derpaa blev strax af Dommeren i Henseende Sagens Omkostninger, saaledes dømt og kjendt for Ret. Da denne Sags Afgjørelse ej allene grunder sig paa Mindelig Forlig, men Citanten ved den ham tilstaaede og aflagde Eed dog ikke har kunnet godtgjort hvad Quantum Kobber han egentlig købte og tilkom, men har antaget den mindst anmeldte Sum for Fuldestgjørende, saa kan heller ikke nogen af Parterne ansees at tilkomme erstattet Sags Omkostninger hos den anden, men Processens Omkostninger ophæves.

Hermed blev Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Sjur Wiglichsen Maachestad, Peder Larsen Maachestad, John Larsen Eidnes, Jørgen Larsen Helleland alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 7de Junii continuerede Tinget ved de i gaar benævnte Rets personer og blev, da ingen meldte dem med Sager, følgende Almues Brev tinglæst

1. Skiøde fra Jørgen Pedersøn Espe til Peder Hansøn Rogde paa ½ Bruget 1 pd 3 mrk Smør ¼ Tønde Salt med Bygl: og Herl: i Espe No: 12 dtr: 6 Junii 1815, for 2666 rbd 64 s N: V: ½ pCto 13 – 2 – 0

2. Ditto fra Lars {E} Larsøn Lofthuus til Sønnen Lars Larsøn paa 1 pd 11 mrk Smør med Bygl: og Herl: i Jaastad No: 27 dtr: 25 April 1815 for 200 rd N: V: ½ proCento 1 rbd

3. Ditto fra Ole Haldorssøn Espe til Gunder Olsøn Aga paa 1 ½ Spand Smør med Bygl: og Herl: Overbygl: til 1 Spand 6 mrk Smør, samt 1 pd Smør uden Bøxel i Mæland No: 24 dt: 5 Junii 1815 for 1166 – 4 – 0 ½ pCto 5 – 5 – 0

4. Ditto fra Arvingerne efter Johannes Mikelsøn Mansager til Mikel Johannesøn paa 23 52/67 Mkr Smør i Mansager No: 2 dtr: 7 Junii 1815 for 200 rd N: V: ½ pCto 1 rb

5. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Tollef Tollefsøn paa Landsk: ½ Løb Smør ½ Huud, Skatteskr: 2 pd 15 mrk Smør i Skaaltvedt No: 35. Dtr: 2 Maii 1815 hvorhos Revers og Bog for (før) Brugt af Magne

6. Ditto fra Biskop Brun til Arne Sjursøn paa 22 ½ mrk Smør ¼ Hud Landsk: Skatteskr: ½ Løb Sr: i Alsager No: 30, forhen brugt af Sjur Arnesøn dt: 26 Maii 1815 hvorhos Revers og Bog

7. Fæsteseddel fra Sjur Omundson Horre til Knud Knudson Sem paa nogle Skovteiger dt: 3 Junii 1815 hvorhos Revers og Bog.
8. Do: fra Ole Olsøn Gryting til Tore Toresøn Botten [paa] nogle Høyslotter dt: 27 Octb: 1814 hvorhos Revers og Bog
9. Obl: fra Peder Hansøn Espe til Myndl: Haldor Wigligson med flere stor 552 rd 48 s S: V: mod Pant Espe No: 12 dtr: 6 Junii 1815
10. Vilkaarbrev fra Arne Sjursøn Alsager til Forældrene Sjur Arnesøn og Britha Guttormsd: paa Vilkaar af Alsager d: 6 Junii 1815
11. Ditto fra Peder Hansøn Espe til Asgier Sjursd: paa Vilkaar af Espe dt: 6 Junii 1815.
12. Ditto fra Tollef Tollefsøn til Magne Tostensøn og Ingebor Iversd: paa Vilkaar af Skaaltvedt dtr: 6 Junii 1815.
13. Ditto fra Torjus Sundovsøn Medhuus til Sundov Torjussøn og Gunnel Olsd: paa Vilkaar af Medhuus dtr: 5 Junii 1815.
14. Testamente hvorved Begga Asbjørnsd: Bleie Testamenterer til sin Stifsøn hendes efterladenskaber dtr: 17 April 1815.
15. Afkald fra Herbor Hansdtr: til Form: Helie Buer for Arv 22 rb 73 s S: V: d: 6 Junii 1815.
16. Ditto fra Giermund Wosvig (Wasvig) til Form: Johanes Winterthun for myndl: Christie Ommundsds Arv {4}40 – 20 s DC: dt: 7 Junii 1815
17. Ditto fra Ingebrigt Johnsen Winterthun til Form: Jon Winterthun for Arv 11 – 8 s DC: d: 7 Junii 1815
18. Ditto fra Unna (Anna?) Johannesd: til Form: Svend Alsager for Arv 15 – 2 – 15 s d: 5 Junii 1815
19. Do: fra Peder Torgersøn til Form: Torjuls Svadtvedt(?) (Svartvedt?) for Arv 81 – 52 s d: 5 Junii 1815

1815: 88

20. Ditto fra Wraal Olsøn til Form: Ole Gryting for Arv 187 – 40 s d: 5 Junii 1815
21. Ditto fra Ellef Østensøn til Form: Svend Rateig for Arv 14 – 1 s DC: dt: 5 Junii 1815
22. Ditto fra Abelone Johannesd: til Form: Nils Wetterhus for Arv 22 – 90 s d: 5 Junii 1815
23. Ditto fra Helleig H: Robbe (Rabbe) til Form: Ole Wraalsøn Gryting for Arv 61 – 93 s S: V: hans Hustrue Ingeri Omundsds tilfalden dt: 23 Maii 1814
24. Ditto fra Anna Jacobsd: til Form: Peder P. Fresvig for Arv 56 – 34 s dtr: 6 Junii 1815
25. Ditto fra Guri Larsdtr: til Form: Østen Oppedal for Arv 4 – 5 – 4 s S: V: d: 5 Junii 1815
26. Ditto fra Ingebrigt Johnsen til Form: Jon Winterthun for Arv 29 – 73 s d: 5 Junii 1815
27. Ditto fra Johannes Christensen Hougse til Christen Hougse for Arv 126 – 27 s d: 5 Junii 1815
28. Aflyst Obligation fra Jørgen Pedersen Espe til Myndl: Haldor Wigligson m: f: stor 835 rd mod Pant Espe No: 12 d: 31 Maii 1808 tingl: 1 Junii s: A: omskr: 7 Martii 1813 til 709 – 72 s S: V: qvit: 6 Junii 1815 for alt
29. Ditto fra do: til Samson Larsen Fresvig stor 100 rd mod Pant Espe No: 12 d: 31 Maii 1808, tingl: 1 Junii 1808 omskr: 6 Martii 1813 til 85 rd S: V: qvit: 30 Maii 1815 for alt
30. Ditto fra Torjuls Johnsen øvre Qvale til Elling Langesætter stor 300 rd mod Pant øvre Qvale No: 21 d: 27 Octb: 1807 tingl: 28 s: M: omskr: 5 Martii 1813 til 285 rd S: V: qvittert 16 Maii 1815 for det hele

31. Ditto fra Tormod Aslaksøn Seliestad til Kingservigs Fattig Casse stor 200 rd mod Pant i Seliestad No: 32 d: 2 Feb: 1813 tingl: 5 s: M: omskr: 6 Martii 1813 til 40 rd S: V: qvit: 21 April 1815 for alt

Efter Paaraab meldte sig ingen med videre, Her: Fogden fremlagde Restance Registeret hvoraf sees at i disse Skibreder udestaar Skatter til Beløb 299 Rbd 15 s N: V: hvilken med Paategning blev tilbageleveret

Hermed blev dette Som/m/erting sluttet og ophævet. A v W S Koren
Sjur Maagestad, Peder ibid: John Eidnes, Jørgen Helleland alle med iholden Pen.

Aar 1815 den 20 Junii blev Retten sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsvorne Laugrettes mænd Lars Arnesøn Helleland og Ole Haldorsøn ibd: Jørgen Larsøn ibd: og Jon Larsøn Eidnes, for at afsige Domme i nogle dertil optagne Sager.

I Sagen folio 82 Foged Budtz paa Justitiens Vegne mod Konen Karen Nilsdtr: Weaaen blev afsagt saadan

Dom.

Under denne Sag er Konen Karen Nilsdtr: Weaaen af Justitien tiltalt for, og af de førte Vidner overbeviist om, at hun som til en Deel af hendes Børn har nødt og nyder Understøttelse af Fattigvæsenet, har dette uagtet, uden lovgylding Grund udstødt Skiolds-Ord, og viist stor Uforskam/m/enhed mod Fattig Commissionens Medlemmer, og Sognets Almue Vore Love have ingen vis bestemt Straf fastsadt for saadan de Understøttelse søgendes Forhold, mod Fattig-Com/m/issionerne hvorefter samme med en Arbitrair Straf maae blive at afsone paa grund heraf, og den Protection som Sogne Com/m/issionerne ved Reskriptet af 29de Augustii 1755 er tillagt Kiendes for Ret: de af Tiltalte Karen Nilsdtr: Weaaen, mod Ulviigs Sogns Fattig Com/m/ission og Almue i Almindelighed, og Sognepræsten Herr Wolff i Særdeleshed brugte Udladelser, bør som uefterrettelige, og overilede, døde og Magtesløse at være, og ikke kom/m/e nogen til ringeste Fornærmelse, men hun bør for hendes lovstridige, og uforskam/m/ede Forhold at hensættes 2 Maaneder i Bergens Byes Tugthuus, samt betale alle af denne Aktion lovlig flydende Omkostninger, alt efter nærmere af Amtet approberede Beregninger det idømte efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven, og efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning Af Actor, og Defensor findes intet forsømt, ei heller have nogen af dem mødt i andre Sager sam/m/e Tiid.

I Sagen folio 82. Klokke Arne Brynnildsøn som Formynder for Christopher Hieltnes med flere mod øvrige Medieiere af øvre og nedre Slondalen blev afsagt saadan

Dom.

Under denne Sag har Klokke Arne Brynnildsøn som Formynder for Christopher Christophersøn Hieltnes, samt David Qvale med flere, indstevnt øvrige MedEiere af Stølene øvre og nedre Slondalen, at see ved Dom stadfæstet en imellem bemeldte Stølenes samtlige Eiere og Brugere den 22 Maii 1798 indgaaet Forening, og dens Overtrædelse med en Klækkelig Muld for Eftertiiden skiærpet samt at betale denne forvoldte Sags skadesløse Omkostninger i sær de Mænd Jon Hansøn Westrem, og Ole Nilsøn Haaeim, at anhøre Vidner at have overtraad Foreningen, og derfor at lide Dom til Bøder og Sags Omkostninger, og Sjur Iversøn øvre Leqve ligeledes fordie han ei mødte inden Forligelses-Com/m/issionen. Ved de førte Vidner, og ellers under

Sagen er oplyst, at under 22 Maii 1798 er indgaaet en senere tinglæst Foreening imellem samtlige Eiere og Brugere af bemeldte Støler øvre og nedre Slondalen, om hvorledes samme, skulle bruges At Jon Hansøn Westrem, og Ole Nilsøn Haaeim have overtraad denne Foreening ved at indsætte flere Kreaturer i Beitning, end dem efter Foreeningen tilkom, og at de saaledes have nødtvungen Citanterne til Søgemaal at ved Forligelses Com/m/issionen ingen Foreening var at erholde, og at Sjur Iversøn øvre Leqve der ikke mødte, og at altsaa Sagens Indstevning til denne Ret var fornøden. Da nu de som have overtraad Foreeningen, og den som udeblev fra Forligelses Com/m/issionen, uden lovgyldig Hindring fornem/m/elig have været den tvingende Aarsag til dette Søgemaal, efterdi enhver Foreening ifølge Lovens 5 – 1 – 1 bør at efterleves, saa bør og disse Mænd, fremfor de øvrige Sagvoldere, at udrede den største Deel af Sagens Omkostninger men da de øvrige Sagvoldere ikke inden Forligelses Commissionen har villet forpligte sig at efterleve Foreeningen, saa endskiønt de dertil nu her inden Retten har forbunden sig, saa har de dog, ved intet Forliig at indgaae inden Forligelses Commissionen tillige, alle været Aarsag i at Sagen her til Retten maatte indstevnes, og følgelig bør de og at tage nogen Deel i Sagens Omkostninger Endelig bør enhver Contract indeholde et Tvangs-Middel til dens Opfyldelse, allerhelst hvor Contracten er af den Natur som denne, at Skaden ved dens Overtrædelse vanskeligen, og næsten aldeles ikke kan beviises paa disse Grunde Kiendes for Ret: forbemeldte Foreening af 22 Maii 1798 kiendes ved Magt, og bør for Eftertiiden, saalenge Fællesskab i Stølene øvre og nedre Slondalen, vedvarer, ubrødelig at holdes og efterkom/m/es af alle Vedkom/m/ende under Mulct af 5 rbd S: V: Maanedlig, for hver Hest og Hoppe, 2 rbd S: V:, for hver Stud eller Koe, samt 1 rbd S: V: for hvert Faar, Ged, eller Sviin, som nogen af Medeierne have paa bemeldte Støle, mere end dem tilkommer efter Foreeningen, samt desuden at betale Støls eller Beite Leie, for dem efter 4re Uvillige Mænds Skøn for hvert Føl, Kalv, Griis, eller Lam erlægges halvt mod for et voxent af sam/m/e Art John Hansøn Westrem, Ole Nilsøn Haaeim, og Sjur Iversøn øvre Leqve, betale først hver især \til Citanterne i denne Sags Omkostninger 8 rbd N: V:/ \de øvrige Sagvoldere/ {til Citanterne} Herr Baron Hoff de Rosenkrone, Sognepræsten Herr Wolff, Lars Galtung, Gudmund Samsonsøn Haaeim, Johannes Olsøn Haaeim, Hans Tollefsøn Haaeim, Nils Omundsøn Haaeim, Jørgen Eriksøn Reisætter nu Haaeim, Jon Eriksøn Haaeim, Helie Dagsøn Krogeviig nu Wichnes, betale til Citanterne en for alle og alle for en til sammen 20 rbd N: V: skriver Tyve Rbd Navne Verdie der næst betaler alle, samtlige her til Sags Omkostninger ipligtede Sagvoldere, ingen undtagen, end videre en for alle, og alle for en, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse Execution, og alt fornødne indtil betaling skeer alt idømte, udreedes, og efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A v W S Koren. Lars Arnesøn Helleland, Ole H. Helleland, Jørgen Larsøn Helleland, og Jon Eidnes alle med ført Pen.

Extra Rets Sag see Fol: 86.

Aar 1815, 20de Junii blev Extraret, sadt paa Tingstædet Helleland, af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsvorne Laugrettes og Meedomsmænd Lars Arnesøn Helleland, Ole Haldorsøn Helleland, Jørgen Larsøn Helleland, og Jon Larsøn Eidnes.

Hvorda! Sorenskriveren foretog sig {at ig} med Laugrettet som Meddomsmænd, at igiennemgaae alt passerede i Sagen anlagt af Justitien mod Tore Trondsøn, og Torkild Torkildsøn Hovland begge for begaaede Tyverier, samt den sidste tillige for at have

forfalsket og som gal udgivet 1 rbd Seddel, hvorefter af den samlede Ret, enstem/m/ig blev afsagt saadan

Dom.

Af Justitien er denne Sag anlagt, saavel mod Tore Trondsøn, som mod Torkild Torkildsøn Hovland, for begaaede Tyverier, samt mod den sidste tillige for at have forfalsket en Rigsbank seddel, og udgivet den for god Betaling hvad den første angaar da er under Sagen oplyst: at han af Arresten er undvegen og at desuden de i henseende hans Fødsel etc fornødne Oplysning hidtil ikke har kunnet erholdes, hvor over Sagen mod ham har maattet standse, saa at hans Forbrydelse her ikke kan blive at paakiende, men allene Justitiens videre Tiltale mod ham maae blive at forbeholde I henseende den anden Tiltalte, nemlig Torkild Torkildsøn Hovland, da er denne saavel ved egen Tilstaaelse som ved 1ste, 2, 3, 4, og 6 Vidnes Forklaring i denne Sag overbeviist om at have begaaet første gang ringe Tyverie, ved at stæle 8te Liaaer af Verdie 16 rd DC: eller 2 – 4 – 0 N: V: og at have forfalsket en Rigsbankdaler Seddel fra en til fem Rigsbankdaler, og udgivet den for gode 5 rbd Af frem lagde Præste Attest, og videre Oplysninger i Sagen sees og, at han er en fattig, tildeels vanfør 19 Aar gammel Dræng, der haver god Forstand, og Lærvillighed De frastiaalne, og bedragne have nødt

1815: 89

Erstatning, saa at de intet have at fordre I henseende Tyveriet da, synes samme som ubetydeligt, straxt tilstaaet og erstattet, ikkun at kan fortjene ringeste Tyvs Straf, i følge Forordningen af 20de Febr: 1789 § 1, I henseende Forfalskningen af 1 rbd til 5, og sam/m/es Anvendelse som god betaling, da kunne vel Forbryderen ved første Øyekast, ifølge Lovens 6 – 18 – 2 synes at have gjort sig skyldig at straffes paa Ære og Liv, men naar betragtes: at bemeldte Artikel, udtrykkelig siger Kongens Mynt At Curant Bankens Octroi af 29 Octbr: 1736, og Species Bankens Octroi af 16 Feb: 1791 udtrykkelig nævner, at deres BankSedlers Forfalskning skal straffes efter bemeldte Lovbud, hvilket synes at vise, at samme er en speciel given Hellighed eller Rettighed, thi ellers havde saadant ei der været anført At Rigsbanken ingenlunde er Kongens, men et særskildt Interressentskabs, nemlig alle Grund og Huus Eieres i Riget deres Mynt At Rigsbankens Foundation af 5 Januarii 1813, ikke tillægger dens Sedler denne Rettighed eller fastsætter Straffen for deres Forfalskning, hvilket den maatte have gjort hvis den skulle have nødt lige Ret med Kongens Mynt At 6 – 18 – 4 Art: fastsætter, en og sam/m/e Straf for den der vitterlig handler med forfalskede Varer, hvad enten de ere forfalskede af ham selv eller andre Saa finder Retten ikke at Tiltalte kan blive at straffe uden som den der har handlet med falske Penge, altsaa ikkun at bør miste sin Haand ifølge 6 – 18 – 1.

Thi Kiendes eenstem/m/ig for Ret: Mod Sagsøgte, men undvegne Tore Trondsøn forbeholdes Justitiens Tiltale i Tilfælde han findes, og paagribes Sagsøgte Torkild Torkildsøn Hovland, bør først, for det af ham første gang begaaede ringe Tyverie at hensættes 2 Maaneder i Bergens Byes Tugthuus, samt derefter, for at have i betaling udgivet en af ham selv, fra 1, til 5 rbd forfalsket Rigsbankdaler seddel, at miste sin Haand, saa betaler han og alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger efter nærmere af Amtet approberede Beregninger Det idømte efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven, og ifølge Øvrighedens nærmere Foranstaltning

Formedelst Som/m/ertingenenes Fortsættelse, og andre Forretninger har Sorenskriveren ikke seet sig Tid til at kunne afsige Dom i denne Sag for end nu Af Actor eller Defensor findes intet forsømt, ei heller have nogen af dem mødt i andre Sager samme Tiid.

Lars A. Helleland, Ole H. Helleland, Jørgen L: Helleland og Jon Eidnes alle med iholden Pen.

Maanedes Tingene for Hardanger etc den 4 Septemb: 1815.

Aar 1815 den 4. September blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland Retten betjendt ved Stædets Sorenskriver og de 4 Eedsorne Laugrettes mænd Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland og Helje Thomassen Jaastad

Hvorda! blev publiceret følgende Anordninger.

1. Kongl: Kundgjørelse af 1te December 1814, angaaende Oppebørsler af Skibsfart og Handel i rede Sølv og Guld, bestemt at i Junii Maaned 1815 bliver 1 rbd rede Sølv eller Guld at erlægge med 4 rbd N: V: i Sedler dat: 13de Maji 1815.

2. Kongl: Anordning \af 24 April 1815/ angaaende Bestem/m/elser i Henseende det stemplede Papiirs Brug til Documenter som lyde paa Rbp: rede Sølv

3. Provisorisk Anordning af 9de Junii 1815, om Norges Høiesteret.

4. Een Do: som bestem/m/er: Norges og Sveriges Skibsfart og Handel dateret 14de Junii 1815.

5. Kongl: Kundgjørelse af 1te Decembr: 1814, til Regel for Oppebørsler af de i rede Sølv og Guld paabudne Afgifter af Skibsfart og Handel, bestemt i Augustj Maaned 1815, at {hver} \Een/ Rbd bliver at erlægge i rede Sølv eller Guld med 4 rbd N: V: i Sedler, dateret 15 Junii 1815.

6. Kongl: Anord: \23 Junii 1815/ a..de(?) Afgifter som i Norge ere paabudne af Skibe, som kjøbes fra eller sælges til Sverige, ophæves.

7. 1. Do: af 28de Junii 1815 som Bestem/m/er Forhøielsen i Veier og Maaler Penge.

8. Een Do: af 29de Junii 1815, hvorved den for Kongeriget Norge anordne Over-Criminal-Ret ophæves.

9. Kongl: Kundgjørelse af 29 Junii 1815 \om/ at \den/ i Forbindelse med Kundgjørelsen af 31te Martii d: A:, vil have bestemt, at end!! (een?) formedelst Forbrydelser undvige fra det ene af Rigerne \til det andet/, kunde ikke vente i det andet at finde Fristæd.

10. Stads Raades Skrivelse til Stiftet dateret 3 Julii d: A: angaaende Bestem/m/elserne i Sportel Reglementet af 11te Junii 1788, med 3 Gange Forhøyer m: v:

11. Stads-Raades 2de Departem: Skrivelse af 3 Julii d: A: til Amtet, {hvorved} \angaaende/ Unniformenernes!! (Uniformenes) Bestem/m/elser.

NB: se videre neste Dag og side.

1815: 89b

Nye Sag:

Johannes Johannesen Digrenes mødte for Thore Undem eller Unnaland i Stavanger og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Halvor Tobiassen Mansager, at {beta} see sig overbeviist og lide Dom til at betale Thore Undem det til ham skyldige for noget Vadmel, laante Penge med mere, samt Sagens Omkostninger, alt efter nermere Paastand ligesaa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Retten er henviist da Sagvolderen der icke mødte, endelig fremlagde og Citanten, sin \Klage eller/ Regning over hans Tilgodehavende hos Sagvolderen som han her paasøger, hvilke 3 Documenter med deres Paategninger nu bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Halvor Tobiassen Mansager selv tilstæde, vedtog lovlig Varsel, efter at have anhørt forbemeldte Documenter oplæse, hvorhos han tilstod sig at skyldte til Citanten Thore Undem for det paa Klagen anførte Vadmæl 52 Rbdl 3 mrk N: V: men icke de anførte rede Penge eller Brændevinet, og saaledes benægter Sagvolderen 43 Rbdl af Søgsmålet og provocerer Citanten at beviise den/n/e Deel af hans Fordring

Johannes Digrenes erklærede paa Citanten Thore Undems Vegne, at da denne ingen Beviiser har tilsendt ham for sit Krav, saa nødes han at forlange denne Sag udsadt formedelst Veiens Længde til Februarii Maanedsting neste Aar, hvortil Sagvolderen gav sit Samtykke

Thi blev af Retten eragtet: denne Sag bevilges udsat indtil Februarii Maanedsting førstkommende Aar 1816.

Citanten betalede Incam: og for Udsættelsen tilsammen 5 rbdll Sagvolderen betalede 1 Rbdl 1 mrk 8 s N: V:

Nye Sag:

Torgjuls Eliassen Eide og Halvor Tobiassen Mansager mødte for Retten og frem lagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Knud Johannesen Digrenes at see sig overbeviist og lide Dom med Sags Omkostninger at erstatte Citanterne en Stamp med 2 Bpd: 20 Mker Smør i, som Sagvolderen havde under sit Ansvar og Tilsyn med videre, saa fremlagde og Citanterne Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist, endelig fremlagde de og Attest fra de beskickedes Stevnevidner at Baar Østensen Aakre under Faldsmaal Straf er indstævnt her at møde og vidne i denne Sag, hvilke 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa Sagvolderen Knud Johannesen Digrenesses Vegne mødte dennes Broder Johannes Johannesen Digrenes, som anhørde bemeldte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanterne videre havde at iretteføre

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Tormod Christophersen Gjelle aflagde Lovens Eed og bevidnede at den her omhandlede Stamp Smør blev af Vidnet med flere bragt om bord paa den Jagt hvor Sagvolderen med flere imodtog Smørret og sadte den med flere Smør Stamper ned i Lasten Vidnet havde intet videre at forklare, eller Parterne at tilspørge Vidnet, afskediget.

2det og 3de Vidne Baar Østensen Aakre og Lars Heljesen Apold, aflagde begge Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede eenstemmigen: de fulgtes som Kammerater paa Fartøyet med Knud Johannesen Digrenes til Bergen, den Gang her omhandlede Stamp med Smør skal være bleven borte fra den Tid de forlod Aakre indtil de kom til Bergen, var aldrig Fartøyet ledigt for Folk, saa at jo i det ringeste en af dem som fulgtes paa Fartøyet jo var tilstæde paa Fartøyet baade Dag og Nat Strax de kom til Bergen og lossede af Jagten, savnedes den omhandlede Stamp Smør, dette er alt hvad Vidnerne veed at oplyse afskedigede

Vidnet Lars Heljesen Apold blev atter fremkaldet og under sin aflagde Eeds Kraft forklarede: at forend de forlod Aakre, medens de laae ved Digrenes paatog Knud Johannesen Digrenes sig at have Tilsyn med Fartøyet den gang var for omhandlede Stamp Smør allerede bragt om Borde han og Vidnet forlod Fartøyet nogle Timer mod Aftenen, men om Smørret den Gang blev borte, medens de var \roet/ fra Fartøyet paa sin Side Fjorden, som Citanterne formode og paastaar, derom er Vidnet uvidende men at Knud Digrenes havde lovet at tilse Fartøyet, det erindrer Vidnet afskediget

Johannes Johannesen Digrenes erklærede paa sin Broder Sagvolderen Knud Digrenesses Vegne, at han tilstaaer Knud paatog sig at tilsee Fartøyet, den Tid det laae ved Digrenes, men om Smørret just da blev borstiaalet!! er ligesaa lidet beviist, som at han paatog sig at sikre alt hvad der var i Fartøyet for Tyvehaand, hvilket ville være en vanskelig Ting

Citanterne begjærede Sagens Anstand til Høste Tinget for imidlertid at tale med Sagvolderen Selv, hvilket den for ham mødende Johannes samtyckede

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Inkamination 4 Rbdl 3 mrk 12 s for Udsættelsen 36 Rbs og for 3 Vidner 1 Rbdl 1 mrk 8 s i alt 6 Rbdl 1 mrk 8 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 1 Rbdl 1 mrk 6 s N: V:

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i morgen. A v W S Koren
Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Helje Thomassen Jaastad alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 5 Septembr: 1815 blev Maanedstinget forsat!! af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes mænd Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland og Lars Arnesen Helleland

Publiceret:

12. Anordning dateret 23de Maji \1815/ om Forhøjelse for {...derings} \Indrullerings/ betjentes betaling for Folkelister.

13. Finants Departementets Kundgjørelse af 31te Maji 1815 at de, i rede Sølv Reglementerede Løn/n/inger for Julii, Augtj: og Septembr: Maaneder udbetales med 3 ³/₄ Rigsbankdaler N: V:

14. Anordning af 13 Julii 1815 angaaende Forhøjelser i de ved Udførsler af Trælast med aabne Baade efter Læstedrægtigheden paabudne Afgivter.

15. Finants Departementets Kundgjørelse af 15 Junii 1815 angaaende Afgivter af Skibsfart m: v: i rede Sølv og Guld betales for Julii Maaned 1815 1 rbd rede Sølv eller Guld med 4 rbd N: V:

16. Lov, hvorved Kongens Myndigheds \Alder/ bestem/m/es, dateret 18de Julii 1815.

1815: 90

Nye Sag:

Paa Tobias Haldorsen Eidnesses Vegne mødte dennes Søn Haldor Tobiassen Eidnes for Søren Sørensen Fosse, og fremlagde de beskickedes Stevnevidners Attest om til dette Ting, paa bemeldte Søren Sørensen Fosses Vegne at have indkaldet Knud Thoresen Hagen den yngre at see sig overbevist og lide Dom med Omkostninger Skadesløse, for skyldige 266 Rbdl 4 mrk N: V: til ermeldte Søren S: Fosse ligesaa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commission som viser at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen ikke mødte bemeldte Attester bleve inden Retten oplæste, og indtages her saalydende #

Sagvolderen Knud Thoresen Hagen den yngre, som strax ved Sagens Incamination, og nu atter var bleven paaraabt mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne

Citanten paastod Dom efter Indstævningen, med Skadesløse Omkostninger, hvorunder tillige Renter fra Indvarslingen til Forligelses Commissionen er indbegreben

Sagvolderen blev nu atter paaraabt men mødte ikke thi blev strax afsagt saadan

Dom:

Kjendes for Ret: Lovlig indstævnte Knud Thoresen den yngre i Røldal, som ikke har mødt endten for Forligelses Commissionen eller her for Retten, med nogen Indsigelse mod Søgsmålet der saaledes maae ansees af Debitor tilstaaet rigtigt, ipligtes herved at betale de paasøgte 266 rbd 4 mrk N: V: skrives toe hundrede og sex og sexti Rigsbankdaler \4 mrk/

Navne Værd tilligemed Renter 4re ProCento fra Indstævningen til Forligelses Commissionen den 9de Junii indeværende Aar 1815 indtil betaling skeer og i denne Sags Omkostninger 10 Rbdl N: V: skrives tie Rigsbankdaler Navne Værd, samt end videre denne Doms Udstødelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer til Citanten Søren Sørensen Fosse i Etne alt idømte udredes inden 15ten skrives femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Exekutions Tvang og Adfærd efter Loven

Citanten betalede Incam: 4 rbd 3 mrk 12 s N: V:

{17. Testamente} \Publiceret/

17. Skiøde fra Arvingerne og Kreditorene i Skiftet efter Omund Toresen \indre/ Alsager og Hustrue Herbor Helges Dr: til Medarving Lars Omundsen {paa} \1 Bpd 2 ¼ Mkr Smør med B: H:/ i Gaarden indre Alsager No: 30 i Kingservigs Skibrede for den Summa 729 - 4 mrk 15 s N: V: ...(?) er {af Skyld} ligemed Gaardens egentelige Skyld 15 mkr Smør, ¼ Hud ¼ Løb Salt. ½ proCto 3 rb 3 mrk 13 s, er beregnet i. dateret 8de Julii 1815.

18. Do: fra Arvingerne efter Erich Salamonsen Fladebøe til Sjur Christophersen Svaasand paa 20 mkr Smør 2/9 Bukkeskind 2/9 Gedskid!! (-skind) med Bygsel og Herlighed i Gaarden Fladebøe No: 76 i Johndahls Skibr: for 137 rb 3 mrk N: V: ½ proCto 2 rb 2 mrk 10 s N: V:

19. Vilkaarbrev fra Sjur Christophersen Svaasand til Svigermoderen Maritha Omundsdatter paa Aarligt Levekaar i Fladebøe dat: 26 Maji 1815.

20. Huusmandsfæste fra John Christophersen og Engel Christophersen Svaasand til Lars Wiglichsen Eide paa en Ager kaldet Ban Ageren, dat: 4 Septbr: 1815. herhos Revers

21. Aflyst Obligation fra Niels Gundersøn Bue til Tron Ingebrigtsen Samland stor den Gang 250 rd DC: mod Pant i Gaarden Bue dat: 11 Junii 1805. Omskreven den 1 Martii 1813 til 250 rb S: V: Qvit: 9de Julii 1815 for alt.

22. 1 Do: fra {Peder Johnsen Lindvig til Torjus Larsen} Ole Christophersen Warberg til Peder Johnsen Lindvig stor 206 rd DC: med Pant i Gaarden Warberg dat: 26 Martii 1804. men omskrevet d: 12. Septembr: 1813 [til] 206 Rbd S: V: Qvit: 21. Febr: 1815

23. Contract fra Lars Ellingsøn Ringøen til Lars Larsen Lofthuus, stor 166 rb 4 mrk N: V: angaaende Odelretten i Jaastad betalt dat: 5 Septembr: 1815

24. Forligelses Com/m/issions Forlig fra Peder Sjursen Bue Lehnsmænd Husse med flere(?) Almuens {Vegne} \Vegne/ til Kirkejeren Lars Galtung, hvorved Lars Galtung forbinder sig til, at \give/ Vox Lys ethvert 1 ½ Alen Lang dateret 25 Maji 1815.

25. Afkald fra Ole Knudsen Rabbe for des Arv 11 rb 99 s. dat: 26 Julii 1815

26. 1 Do: fra Karie Knudsdatter Harrenæs for hendes Arv 18 rb 59 s: S: V: dat: 26 Julii 1815

27. 1 Do: fra Ole Gabrielsen Falkelie for hans Arv 12 rb 4 s. dat: 26 Julii 1815.

28. 1 Do: fra Knud Olsen Rabbe som er gift med Myndl: Maritha Sundvalsdatter Medhuus [for] Arv 27 rb 7 s dat: 26. Julii 1815.

29. 1 Do: fra Baar Pedersen Staen for hans Arv 50 rb 4 mrk 6 s dat: 4 Septembr: 1815.

30. 1 Do: fra Helje Heljesen Rabbe [for] Arv 4 rb 7 s, dat: 26 Julii 1815.

31. 1 Do: fra Karie Bjørnsdatter Bratteteig som er gift med Gunder Gundersen Odland stor 9 rb 3 mrk 4 s, dat: 27. Julii 1815.

32. 1 Do: fra Torjuls Sundovsen Medhuus [for] Arv stor 54 rb 13 s, dat: 26 Julii 1815.

33. Skiftebrev efter Huusmandskone Jorond Johnsdatter Fenstad (Ferstad) sluttet 12 Junii 1815, hvorved nogle Huuser er udlagt paa Enkemanden og Børnene.

34. Do: efter Synneve Nielsdatter Mae (Moe) sluttet 11 Junii 1815, hvorved Huuserne er udlagt paa Børnene

35. 1 Do: efter Tron Arnesen Berven \i Østensøe/ sluttet 13 Julii 1815, hvorved 9/10 Mkr Smør er udlagt paa Kreditorene

36. 1 Do: efter Niels Olmussen Garethun sluttet 30te Julii 1815 hvorved Huuset er udlagt paa Enken.

37. 1 Do: efter Lisbeth Hansdatter Fosse sluttet 9de Julii 1815, hvorved Huuset er udlagt paa Enkemanden

38. 1 Do: efter Elling Heljesen Oppedahl sluttet 11 Aug: 1815 hvorved Huuserene!! er udlagt paa Børnene.

39. 1 Do: efter Arne Knudsen Scheje sluttet 8de Julii 1815, hvorved 1 Pd 3 mkr Smør $\frac{1}{4}$ Hud i Gaarden Scheje No: 21 i Østensøe er udlagt paa Enken og Børnene.

1815: 90b

40. Forligelses Com/m/issions {Attest} Forlig af 1te Octobr: 1814, som bestem/m/er hvorledes med Myndlingen Catharine Tostensdatter Møklethun, med Formydner Conrad Legreid og hendes Mand Ole Olsen Møkletun med Curator Ole Pedersen Sæbbe skal forholdes i henseende til bemeldte Cathrines Arv og Ejendeele om disse 2de skulle med Tiden separere eller leve et usøm/m/eligt Liv sam/m/en. Fol: 619.

Da ingen havde videre at tilføre blev dette Ting hermed sluttet. A v W S Koren
Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Arnesen Helleland, Mikkel Endresen
Helleland, alle med paaholden Pen. NB Laugrettet blev betalt 6....(?)

Extra-Rett:

Aar 1815 den 7de Septembr: blev en Extrarett sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettesmænd Omund Pedersen Lofthuus og Lars Larsen Lofthuus.

for at optage et Forhør til Oplysning om, hvorvidt det af Sjur Haagensen Legreide i Augustii Maaned forige Aar, paa Kongsberg købte Uhr, er det sam/m/e som var bleven Hans Andersen Gullichsrud frastjaalen.

Hvorda! Sorenskriveren fremlagde den ham fra Amtet tilstillede Ordre af 26de Julii sidstl: om dette Forhørs Foretagelse her i Dag, som nu i\nden/ Retten blev oplæst og indtages her saalydende # \med, samt den Beram/m/else Paatengning/

Paa indstævnte Sjur Haagensen Legreides Vegne mødte Dannebrogsmand Mikkel Halstensen Lofthuus som forklarede: at Sjur Haagensen Legreide som laa i de høye Hardanger Fjelde med en stor Drift Fæ-Kreaturer ham tilhørende og som han nu formedelst det haarde Veir, og den faldne Snee i Fjældene, saa sig nød strax at drive Øster over med, havde førend sin Afreise leveret Comparenten det af ham /: Sjur Legreide :/ paa Kongsberg købte herom handle{n}de Uhr, hvilket Comp: nu inden Retten foreviiste bemeldte Uhr blev nu sammenlignet med denne Ret tilstillede og angivne Kjændemærker, og befantes dette Uhr, at være et lidet Sølv-Lom/m/euhr \med Porcelains plade/ og dets Fabrik Navn inden i at være R: Steud London No: 330, der befantes nu med Uhret ingen Sølv-Kjede \ei heller Nøgel/ men ikkuns en Skind-Rem og Comp: erklærede: at han ikke ved om der fulgte nogen Kjede med Uhret den Gang Sjur Haagensen Legreide købte samme, og da han ingen videre Oplysning viiste at afgive, blev Forhøret hermed sluttet og Uhret Comp: tilbage leveret med betydende af Retten at Sjur Haagensen Legreid maatte være Ansvarlig for at have Uhret tilstæde, om samme i Tiden skulde paafordres udleveret. Ligesom bemeldte Sjur Legreide saasart han kom tilbage Østen fra havde enten i \en/ Skrivelse her til Retten eller og til Amtet at opgive om der fulgte nogen Sølv Kjede og meere med Uhret, den Gang han købte det.

Omund Oedersen Lofthuus, Lars Larsen Lofthuus med iholden Pen.

Fortsettelse af Justits-Extraret Sagen mod Ole Møklethun! see Fol: 75.

Aar 1815 den 8de Septembr: blev Continuations Extrarett sadt \paa Helleland/ af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes mænd, Omund Pedersen Lofthuus, Lars Larsøn Lofthuus, Lars Iversen Oppedahl og Sjur Erichsen Lofthuus for efter Indstævning at behandle Justitssagen mod Ole Olsen Møklethun for Tyverie og Bankosedlers Forfalskning.

Hvorda! Dommeren fandt fornøden her at anmerke: at denne Sag efter dens indstævning skulle i Gaar været foretaget, men Retten har baade i Gaar og i Dag nu indtil Kl: 4 Eftermiddag afvartet Actors kom/m/e, som endnu ikke har indfunden sig. Retten formoder at det stormende Veir, som nu i nogle Dage har Rasset!! (Raset) indtil indeværende Nat, har gjort det umueligt for Actor at kom/m/e her til, da han har en Vei af over 14 Miile, alt Søveie over haarde Fjorder. Efter Actors Forlangende er denne Sags Indstævning fra Stevnevidnerne indløben Dom/m/eren, og da Arrestforvaren!! (-forvareren) efter indstævningen har bragt Angjeldende her til stæde, og Defensor tilligemed indstævnte, nu her have afvartet siden i Gaarmaares, og ere begjerende at Sagen saavidt muelig maae blive frem/m/et især Vidnerne afhøres for om mueligt at bespare atter lange Reiser hertil Stædet, saa besluttede Dom/m/eren uden Actors Nærværelse, at behandle Sagen saavidt gjørligt og afhøre de mødende Vidner under Forbeholdenhed for Actor af nye Indkaldelse, hvis han skulle finde sam/m/e fornøden. Dom/m/eren fremlagde nu Actors Stevning dateret 13 Julii sidstleden med Dom/m/erens Berammelses Paategning til Sagens foretagelse her i Dag, som med sinne!! (sine) Forkyndelses Paategninger blev oplæst og indtages her saalydende # Arrestanten Ole Olsen Møklethun var tilstæde i

1815: 91

Retten frie for Baand og Tvang, tilligemed hans beskikkede Defensor Anders Josephsen Lillegraven; hvilke anhørde bemeldte Stevning oplæse, og havde intet imod de indstævnte Vidners Anhørelse.

De indstævnte Vidner bleve paaraabte, og mødte da Helje Tostensen Herej og Omund Knudsen Reisætte, hvilke tilligemed Laugrettet erklærede: at indstævnte Endre Halstensen Garethun eller Lillethun er ved Døden afgaaen.

Som 26. Vidne i denne Sag fremstod Helje Tostensen Herreid, {der} som blev formanet til Sandheds Udsigende og aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sanhed og intet fordølge eller fordreje, han blev forelæst sit som 6te Deponent i Forhøret afgivne Prov som han vedstod under sin aflagde Eed i alle Deelee rigtigt, og erklærede: i Øvrigt, at han intet kunde oplyse, hvorvidt her anklade!! (anklagede) Ole Møklethun havde stjaalet ermeldte Kobber \eller forfalsket Bancosedler/. Vidnet blev atter forelæst dets Prov som de!! vedstod rigtigt afskediget.

Som 27. Vidne: Omund Knudsen Reisætter, sagde sig i \det/ 39 Aar gl:, og dette Aars Foraar at have nødt Alterens Sakramente, er ikke forhen bleven afhørt i denne Sag, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straffen for Meened aflagde Lovens Eed med Løfte om, at Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede; sidstleden Jule aften gik Vidnet i Foreening med Sjur Sjursen Ringøen og Johannes Torbjørnsen Ringøen og Sjur Sjursen Landeværn til Madame Qvale og afhentede den her i Sagen omhandlede Kobber af Vægt 2 Bpd 6 mkr, hvoraf noget var Kobberpenge og noget var Brum-Kobber af en sønder hugget tyk Kjedel, paa hvis Øre befantes 3 Skaarer men om noget Boemærke saa Vidnet ikke efter, dette er alt hvad Vidnet ved at forklare. I Øvrigt er Vidnet uvidende, hvorvidt her anklagede

Ole Olsen Møklethun har stjaale bemeldte Kobber, ei heller ved Vidnet om han har forfalsket Bankosedler, og da Vidnet saaledes intet videre viiste til oplysning at afgive blev {dets} forelæst dets Prov som Vidnet vedstod rigtigt tilført Afskediget.

Helje Tostensen Herreid mødte for Retten og erklærede: at de omvidne Kobberpenge som vare nedsatte af ham hos Kjøbmand Qvale og af Enken Madame Qvale blev udleveret efter oven ombevidnede tilligemed omhanlende!! stjaalne Brom kobber, er Comparenten tilhørende, hvorføre han er begjærende, at bemeldte Kobberpenge maae blive ham snarest muelig tilkjendt og udleverede.

Bestjaalne Sjur Sjursen Ringøen mødte nu og erklærede: at han ikke vedkjender sig bemeldte Kobberpenge og at han derfor intet har imod, at bemeldte Penge bliver Helje Tostensen Herreid udleveret.

Paa Grund heraf blev af Dom/m/eren Eragtet: ermeldte Kobberpenge beviges!! (bevilges) udleverede til Ejeren Helje Tostensen Herreid.

Da Actor ikke møder og Sagens Documenter med Indlæg og vider ikke haves, saa seer Dom/m/eren sig ikke istand til videre denne Gang, at kunde frem/m/e denne Sag, \men/ seer sig nød til at udsætte sam/m/e paa en ubestemt Tid indtil sam/m/e efter Brevvexling med den langt fraværende Actor kan blive at foretage til endelig slutning.

Arrestanten blev igjen/ til Vagten overleveret A v W S Koren
Omund Pedersen Lofthuus, Lars Larssen Lofthuus, Lars Iversen Oppedahl og Sjur Erichsen Lofthuus med iholde Pen.

Extra-Rett-Sag!

Aar 1815 den 12te Septembr: blev \en/ Extra-ret sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes mænd Omund Pedersen Lofthuus, Lars Larsen Lofthuus, Sjur Erichsen Lofthuus og John Larsen Eidnes, for efter Amtets Ordre af 6 Julii sidstleden at behandle en Sag mod Ole Samsons: Nesseim og Qvindemen/n/esket Sigri Olsdatter Hetlenæsset for ulovlig Omgang med Hinanden.

Hvorda! Actor Hr: Baade fremlagde \No: 1./ hans udstyrede Stevning til denne {Stev} Sags Foretagelse, som med dens Forkyndelses-Paategninger blev inden Retten oplæst og indtages her saalydende # No: 2. Amtets forhen meldte Ordre til denne Sags Foretagelse. No: 3. Gravens Præstegjelds Sogne-Com/m/issions Anmeldelse til Stiftet, dateret 26 Junii sidstleden. Bemeldte tre Dokumenter bleve nu inden Retten oplæste og indtages her saalydende #

Retten fandt fornøden, her at anmærke: at denne Sag efter dens Indstævning skulde kom/m/et i Retten den 8de den/n/e Maaned; men et bestandigt stormende Veir har hindret Actor fra at kom/m/e her til Stædet førend i Forgaars da alle Sagens Vedkom/m/ende strax bleve tilsagte, igjen at indfinde dem nu her i Dag.

Laugrettet og alle Tilstædeværende deklarerede: at de fuldkom/m/en er overbeviste om, og kan bevidne, at det formedelst de mange Dages Storm-Veir, som nu har raset, har været umueligt for Actor førend {Løverdags} Søndags Morgen den 10de at kunne naae hertil Stædet, da han har haft omtrent 15 Miile at reise fra sit Hiem hertil over mange haarde Fjorder.

1815: 91b

Angjeldende Ole Samsonsens Nesseim, som med sin Defensor havde anhørt forbemeldte Dokumenter oplæse, blev nu tagen under Examination. Bemeldte Ole Samsonsens Nesseim, efter forskjellige til ham givne Spørgsmaal, sagde: at han nu er i sit 63de Aars Alder, Selv

Ejer Gaardemand boende paa Gaarden Nesseim i Ulvigs Sogn, Gravens Præstegjeld, har levet omtrent 30 Aar i Ægteskab med sin endnu levende og hos sig havende Hustrue Guro Torkildsdatter paa Gaarden Nesseim, hvor han endnu boer. Han nægter ikke, at han jo med her tiltalte Sigrie Olsdatter Hetlenæs har avlet et Barn, der nu er over 1 ½ Aar gammel. Bemeldte Sigrie Olsdatter som er et ugift Qvinde-men/n/eske, var den Gang som Pige i hans Tjeneste. Paa Grund af Sogne-Com/m/issions\en/s Advarsel, forlod hun ham førend hun gjorde Barsel og reiste hjem til hendes Forældre paa Hetlenæsset. Sidst i Maji maaned 1814 hentede han hende selv tilbage til sig fra Hetlenæsset, da han hørde at hun og Barnet leed Mangel og Nød. Kort efter blev hun ifølge Sogne-Com/m/issions Foranstaltning ved Hendes Fader afhentet tilligemed {med} Barnet og bragt hjem til ham. Nogen Tid efter hørde Anklagede, at hun atter led Nød; hvorover han hente{te}de hende paany{t} til sig tilligemed Barnet. Henved Mikkelsdag sam/m/e Aar kom Lensmanden efter Stiftets Ordre til Fogden og tog hende og bragte hende med Barnet hjem til hendes Forældre paa Hetlenæsset, hvor hun forblev indtil kort før San/c/tehans dag indeværende Aar, da Angjeldendes Hustrue med sams {S..} Vidende, men ikke efter hans Forlangende, reiste {ind}til Hetlenæsset og hentede hende med Barnet til sig, da hun hørte hun leed Nød og syntes at der ville gaa formeget Fødevarer ud af Huuset ved at sende Fødemidler til hende og hun vilde ikke at hun skulle lide Nød. Hun /: Sigrid /: forblev derpaa hos Comparenten og Hustrue indtil nu for omtrent 3 Uger siden, da Lehnsmænd, efter Amtets Ordre til Fogden, bragte hende med Barnet fra ham indtil en Mand i sam/m/e Sogn ved Navn Sjur Olsen Rondestvedt, hvor hun forblev. Han kan ikke nægte at han jo har haft \Legemlig/ Omgang med hende /: Sigrid /: siden den Tid, hun første Gang, efter Commissionens Foranstaltning, blev ført fra ham, som og siden det med hende avlede Barn blev fød, saa at han ikke vil nægte sig at være Barnefader, hvis hun nu skulle befindes Frugtsom/m/elig.

Da for Tiden intet meere var {t} at tilspørge Angjeldende, blev nu fremkaldet ligeledes Anklagede Sigri Olsdatter Hetlenæs sagde sig i sit 22 Aars Alder, fød af fattige Forældre, Huusfolkene Ole Davidsen Hetlenæs og Hustrue Anna Jørgensdatter i Ulvigs Sogn, Gravens Præstegjeld, hvor hun forblev hjem/m/e og nød en Christsøm/m/elig Opdragelse indtil sit 15de Aars Alder, da hun kom i Tjeneste hos Niels Halanger tet ved Gaarden Nesseim, der forblev hun i 4 Aar og blev imidlertid Confirmeret i sin Daabes Pagt. {indt} Foraaret 1813 kom hun i Tjeneste paa Gaarden Nesseim hos her tiltalte Ole Samsonsens Næsseim og Hustrue, hvor hun af sin Husbond, bemeldte Ole Nesseim, blev forførdt til Legemlig Omgang med ham. Efter Sogne-Com/m/issions Advarsel forlod hun ham, da hun befandt sig Frugtsom/m/elig, og tog hjem til hendes Forældre, hvor hun kom i Barselsæng med hendes nulevende med bemeldte Ole Nesseim avlede Pigebarn ved Navn Oline. I Foraaret 1814 hentede han /: Ole Samsonsens Nesseim /: hende tilligemed Barnet til sig, da hun led Nød og hendes Forældre formedelst deres store Fattigdom intet havde at give hende. Kort efter blev hun i følge Sogne Com/m/issions Ordre hentet tilbage af hendes Fader. Nogen Tid efter kom Anklagede Ole Nessim atter og hentede hende til sig, hvor hun da forblev hos ham indtil Mikkelsdags Tider, da Lensmanden kom og afhentede hende og bragte hende hjem til hendes Forældre, hvor hun forblev indtil Sanctehanstider indeværende Aar. Da forbemeldte her Anklagede Ole Nesseims Hustrue kom ind til Hetlenæs og hentede Comparentinden og Barnet til sig til Nesseim, hun forblev da hos Anklagede Ole Nesseim og Hustrue indtil hun nu for omtrent 3 Uger siden blev atter ved Lensmanden afhentet og bragt til Sjur Olsen Rondestvedt. Paa nærmere Tilspørgende erklærede hun at her anklagede Ole Samsonsens Nesseim er Fader til forbemeldte hendes barn, men benægtede aldeles at have haft legemlig Omgang med ham siden den Tid, at hun fødte bemeldte hendes Barn. Hendes Nød og Mangel har gjort at hun har taget til ham, naar han og Hustrue har villet modtage hende, og har bemeldte Ole Nesseims Hustrue Guro Torkildsdatter aldrig haft imod at hun /: Comparentinden /: \har/ opholdt sig hos dem, men tvertimod at hun stedse har villet, at

Comparentinden skulde forblive hos dem. Comparentinden har aldrig hørt at Anklagede Ole Nesseim og Hustrue have leved uenige sam/m/en, men allene hørt at hun vilde have Comparentinden i Huuset for at ikke der skulle gaae formeget med, til at understøtte hende og Barn uden for Huuset. Da intet videre var at tilspørge Comparentinden, blev nu fremkaldet Guro Torkildsdatter, Anklagede Ole Samsonsens Nesseims Hustrue, sagde

1815: 92

sig i sit 70de Aars Alder og \at/ have levet {nogle} omtrent 30 Aar i sit nu værende Ægteskab, og i al {d} den Tid boet paa Gaarden Nesseim i Uldvigs Sogn med bemeldte nu sin havende Ægtefælle. Hun kan ikke klage paa hans Forhold imod hende i deres Ægteskab; den Forseelse, han, som {\for/} oventil \af ham/ tilstaaet, kom i, ved at besvangre Sigris Olsdatter, har hun forlængst tilgivet ham; og da hun ofte beklagede sig at hun med Barnet led Nød, saa samtykkede hun at hun /: Sigris :/ maatte kom/m/e at blive der i Huuset, og vilde ikke at hendes Mand skulde tilsende hende Fødevarer og Understøttelse, men vilde heller have hende i Huuset at gaae sig tilhaande, hvorover hun og engang hentede hende saaledes som af ham og hende /: Ole og Sigris :/ foran Forklaret. Hun kan ikke nægte, en Tid at bemærke ikke de søm/m/eligste Forhold imellem hendes Mand og Sigris, men i det sidste Aar har hun intet, usøm/m/eligt formærket, og har villet have hende i Huuset fordi hun kunde gjøre noget Vederlag for Underholdningen, og hun og Barnet være frie for at lide Nød. Sigris har stedse forholdet sig tjeneste villig og føyelig mod Comparentinden, saa at hun paa ingen Maade har haft noget at klage paa hende, naar undtages hendes første Omgang med hendes Mand som hun forlængst har tilgivet hende. Da denne Sinde intet videre var at tilspørge Comparentinden, blev {frem kaldet} som

1: og 2. Vidne {blev} nu fremstillet Ole Davidsen Hetlenæs og Hustrue Anna Jørgensdatter blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og ellers paamindet om \Eedens Vigtighed, og/ {Eed} Straf for Meeneed, aflagde begge Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie han sagde sig omtrent 65 Aar gam/m/el og hun i sit 54de Aars Alder og begge indeværende Sommer at have nødt Alterens Sakramente, forklarede, eenstemmigen at det af Ole Nesseim og deres Datter Sigris foran Forklarede forholder sig fuldkom/m/en rigtigt i Henseende at hun af ham er bleven besvangret og at hun saaledes som af dem anført er forskellige Ganger bleven afhendt fra Nesseim til dem, og fra dem til Nesseim. Hvorledes hans og hendes Forhold har været sam/m/en paa Nesseim, derom ere de uvidende; men da hun af ham er bleven besvangret medens hans Hustrue levede, saa befrygtede de, at deres Omgang ikke var den Anstændigste, og derfor nødigt vilde at deres Datter der skulde opholde sig. I den Mellemtid, {at} deres Datter som foran forklaret var hos dem, efter at hun var bleven besvangret, kom han ofte til dem for at finde hende under Foregivende at han vilde finde og see Barnet, og bragte han da oftest nogle faa Madvarer med sig, men stundom intet. Det meste, han nogen Gang havde med sig, var en Gang 3 Skjepper Byg samt 2 Faare-Laar og 2de Do: Bo {g} ver (Boger); og en anden Gang 7 Rigsdaler DC: i Penge {r} og den første Gang efter hendes nedkomst 30 rd DC: og en Korg med smurte Levser. I øvrigt nød hun ingen vis bestemt Understøttelse af ham, og da Fattig-Com/m/issionen ikke vilde understøtte hende og Barn og hun intet vi {i} ste bestemt nød hos ham, og de, som Forældre, der vare i yderste Fattigdom og Almis Lem/m/er, {der} ikke formaaede at understøtte hende, saa led ofte baade hun og de mangel. Det var aldeles mod deres Villie, at han under bemeldte Paaskud saaledes ofte kom til dem og hende og Uagtet deres Mangel og Nød tillod de ham aldrig at forblive hos hende eller at ligge hos dem Natten over; hvilket sidste han dog ikke begjærede, men ofte at tal {t} e med hende i E\e/n {d} rom som de dog ikke tillod ham. Det var aldeles imod deres Villie hver Gang hun reiste med ham. Den Gang Anklagedes Hustrue Guro Torkilds Datter saaledes som oven forklaret hentede deres Datter til Nesseim, forbød

de hende at reise, men Guro sagde, at, hun vilde have hende i sit Huus for at hun kunde gjøre Gavn for den Underholdning, hendes Mand var paalagd at yde hende og Barnet, og hun reiste aldeeles imod deres Vilje. Naar undtages dette deres Datters Forhold og Omgang med Anklagede Ole Samsonsen Nesseim, som stedse har været dem tungt imod og til stor Bedrøvelse, saa have de i øvrigt intet at Klage paa deres Datter. Vidnerne bleve forelæst deres Prov, som de vedstod rigtigt tilført. Og da ingen havde videre at tilspørge dem afskedigede.

Vidnerne bleve atter fremkaldte og under deres aflagde Eeds Kraft forklarede at de saaledes som af forestaaende Deponentere forklaret have 2 Gange efter Sogne-Com/m/issionens Anmodning hentet deres Datter fra Nesseim hjem til dem og en Gang er hun af Lensmanden efter Øvrig-

1815: 92b

hedens Ordre bragt fra Nesseim til dem, og en Gang for omtrent 3 Uger siden \ligeledes af ham/ /: Lensmand :/ fra Nesseim til Sjur Ro\n/d{n}estvedt afskeediget. Som

3de og 4de Widne fremstod Sjur Olsen Ro\n/d{n}estvedt og Rasmus Davidsen Uren, den første sagde sig i \sit/ 51de Aar og den anden i sit 41de Aars Alder og begge indeværende Aar at have nødt Alterens Sakramente, blev paamindede om Eedens vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede eenstem/m/igen at de begge vare tilstæde paa Pladset Hetlenæs den Gang som foran forklaret, at Anklagedes Hustrue Guro Torkilds Datter, der indfandt sig og afhentede Sigri Olsdatter og hørde da Vidnerne, at hun, Guro Torkilds Datter, sagde at hun vilde have hende hjem til sig, og da Vidnet \Sjur/ advarede hende, at hun derved kunde gjøre noget, som kunde have onde Følger, sagde hun, at hun var hverken truet eller lokket dertil, {hendes Mand var ikke e...} men at hun vilde have hende hjem for at hun kunde Arbejde med hende naar hun skulde deele Maden med hende, vilde hun og have hende at Arbeide med sig, og da Vidnet Sjur derpaa sagde at hun maatte betænke sig da den sam/m/e Ulykke kunde skee paa nyt, som forhen var passeret /: han mente hendes Besvangrelse af Ole Nesseim :/ hvortil Guro svarede hun havde nug!! (nog?) en Mistanke eller Frygt derfor hun under hende /: Sigrie :/ saa godt som sit eget Barn, om hun fød {h}jævnside med hende paa Gaarden Nesseim, og da Vidnet igjentog sin Advarsel, sagde Guro; at om Ulykken skulde skee, fik hun saa have det \Give Gud/ han bliver vel en Gang kied og holder op. Sigrid modsatte sig ikke, men var villig at følge hende og da hendes Fader og Moder forbød hende, sagde Vidnet Sjur til dem, at naar hun selv vilde, kunde det lidet nytte at holde hende tilbage med Magt, da de ikke Dag og Nat kunde paase hende, naar hun selv vilde Reise, hvorpaa hun reiste med Guro. Endvidere forklarede Vidnet Sjur allene, at for omtrent 3 Uger siden nemlig den 21de forige Maaned, kom Lensmanden med her omhandlede Sigrie Olsdatter og bragte hende i Vidnets Huus med Øvrighedens Ordre, at Huuse og Herberge hende indtil Sagens Foretagelse, som mod hende og Ole Nesseim skulde an{d}lægges. {hende} Vidnerne deklarerede: at, de mødte her efter Indstævningen Fredagen den 8 den/n/e Maaned, hvor de afvartede 2 Dage, og da de nu efter Hjemkomsten atter bleve hentede hertil, saa forlanger og paastaar de Gotgjørelse for dette deres Møde og Reise hertil 2 Miile til Søes, hvor de have maattet leje fornødent Folk hjem/m/e i sin Stæd Alt efter Dommerens Skjøn. Vidnerne blev forelæste deres Prov afskeediget

Actor, [da]? han ingen fleere Vidner nu for Tiden havde at \lade/ afhøre, fremlagde \under No: 4/ den constituerede Foged Barths Skrivelse af 28 Junii sidstleden til Anders Jossephsen Lillegraven med Lensmandens Paategning, som vi{i}ser at Anklagede Ole Samsonsen Nesheim som straf for det begangne Hoer med her tiltalte Sigrie Olsdatter Hetlenæsset har valgt at hensidde paa Vand og Brød i 6 Dage;

under No: 5. En Skrivelse til bemeldte Lensmand fra den Constituerede Foged Hr: Barth, hvis Paategning viser, at her tiltalte Sigris Olsdatter er af ham den 21 Augustii sidstleden bragt fra Nesheim til Sjur Rondnestvedt. \bemeldte 2 Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende #/

Actor deklarerede: at da de fornødne Præste-Attester om de Anklagedes Vandel og Forhold ikke ere indløben ham, som han efter Sagens befundne Beskaffenhed finder fornødent at see fremlagte, saa nødes han, at forlange denne Sag udsadt til Foretagelse paa Gaarden Eide grund den 26de October først kom/m/ende, til hvilken Tid han forbeholder sig at indkom/m/e med sin endelige Paastand i denne Sag.

Defensor Anve Andersen Lillegraven fremlagde nu den ham tilstillede Ordre at møde som Defensor i denne Sag, hvilken under No: 6. blev oplæst og indtages her saalydende # Defensor havde intet at erindre mod den forlangte Udsættelse,

hvorover Retten Eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges, hvilken Eragtning blev Angjeldende forelæst og dem af Retten betydet at de til bemeldte Tid og Stæd havde at møde uden videre Indkaldelse, betimelig om Morgen.

Hermed blev for denne Gang sluttet. A v W S Koren
Omund Pedersen Lofthuus, Lars Larsen Lofthuus, Sjur Erichsen Lofthuus og John Larsen Eidnes. Alle med iholden Pen.

1815: 93

Extra-Rets-Sag mod Ole Møklethun /: Fortsettelse Fol: 91.

Aar 1815 den 13de Septembr: blev Extraret sadt paa Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes {mænd} og Meddomsmænd Omund Pedersen Lofthuus, Torkil Mikkelsen Oppedal, John Larsen Eidnes og Siur Erichsen Lofthuus for endelig til Doms at behandle Justits-Sagen mod Ole Olsen Møklethun for begaaet Tyverie og som mistænkt for, at have forfalsket Bankosedler.

Hvorda! mødte for Retten Actor Hr: Baade som fremstillede Angjeldende Ole Olsen Møklethun frie for Baand og Tvang. Saa mødte og Angjeldendes Defensor Lensmand Anders Josephsen Lillegraven der ville anhøre hvad Actor havde at i Retteføre. Actor fremlagde hans \Actions/ Beskikkelse i denne Sag, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Actor fandt fornøden her at anmærke: at det Stormende Veir som i mange Dage har Raset, gjorde det umueligt for ham, at ankom/m/e hertil Stædet til den Tid nemlig 7de den/n/e Maaned som denne Sag efter Beram/m/elsen og indstævningen faldt i Rette, han ankom her til den 10de d: M: og da blev strax Angjeldende og Defensor tilsagte at møde, hvor de og ankom i Gaar, men da en anden Justitssag medtog Dagen, saa har denne Sag ikke førend nu kunne foretages, og begjærede Actor Laugrettet tilspurgt om de ansaa Veiret for/r/ige {Uge} og næst foregaaende Uge at det var mueligt for ham som havde 15 Mile fra sit Hjem hertil Søveis, kunde Arbejde sig frem til den bestemte Tid. Laugrettet deklarede!! Paa Tilspørgende, at Veiret i mange Dage førend den 7de sidstleden var overordentlig Stormende haart, saa at det ikke var muelig for nogen paa Baad og næppe paa Jagt at kunne Arbejde sig frem de haarde Fjorde som Actor havde at reise.

Actor fremlagde nu en af Hr: Hendrich Lind under 10de April sidstleden paa forrige Actor, Hr: Foged Budtz Vegne afholden Undersøgelses Forretning som viser at ingen forfalskede Bankosedler fandtes i Anklagedes Logie og Hjem/m/e bemeldte Forretning blev oplæst, og bliver i sin Tid at vedhefte denne Act. Videre fremlagde Actor en Skrivelse fra Søndre Bergenhuus Amt til Hr: Foged Budtz af 23 Maji sidstleden med paaberaabte 3de Bilager

som alle nu blev oplæste og indtages her et efter andet saalydende # Videre fremlagde Hr: Actor Baade Sognepræsten til Gravens Kald Hr: Wolffs Attest om Angjeldende Ole Møklethun dateret 25 Martii sidstleden, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende # Actor erklærede, at da han finder Sagen fuldkommen oplyst med de afhørte Vidner, og øvrige foran passerede saa finder han intet videre fornøden, en, ved endelig Deduction og Paastand at slutte denne Sag til Doms, hvorfor han nu fremlagde sit Indlæg af Dags Dato med deri paaberaabte Regning, hvilke blev oplæste og indtages her saalydende # Hermed indlod Actor Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødiges.

Defensor Anders Josephsen Lillegraven erklærede: paa Angjeldendes Vegne, at i hvor vel han ikke kan fragaa at have bortaget de omhandlende 3de Kobberkjele, saa kan sam/m/e dog aldeles ikke blive at ansee for et saa betydeligt Tyverie, at han derfor skulde kunde underkastes den største Straf for dette af ham første Gang begaaede Tyverie. Det høieste han derved kan have gjort sig skyldig maa blive 2 a 3 Maaneders Tugthuus Straf. At han har villet udgive og skille sig med forfalskede Bankosedler som han af ukyndighed og uforsigtighed kan være bleven bedraget med af andre er noget saa Naturligt, at Defensor troer han derfor ikke/ kan ansees meere Straf skyldig, da sam/m/e er noget der ikke vedkom/m/er Tyveriet og ikke ei heller af ham er bleven virkelig i værksadt eller udøvet da han ingen har bedraget med nogen falsk Seddel, at han selv skulde have forfalsket nogen Bankoseddel, haaber Defensor at under Sagen er oplyst sam/m/e ikkun har været aldeles falsk og urigtig Mistanke. Defensor indgav nu hans Regning af Dags Dato over de af ham i denne Sag indstevnte Personer, hvormed han i Hendhold til sit foranførte samt med Paastand, om i det mindste 20 Rigsbankdaler N: W: i Sallarium for hans Umage som Defensor i den/n/e Sag, indlod ligeledes Sagen til Doms fra sin Side under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødiges. {For} Nys/bemeldte \Lensmands/ Regning blev nu oplæst og indtages her saalydende #

Actor begjærede tilført at efter mundtlig Forlangende tilføres her, at Lensmanden for Lyse Closter gods Ole Svendsen Sexe fordrede for 8 Personers indstævning i denne Sag deels under Forhøret deels i Sagen selv fra Gaardene Ringøen Bjotvedt og Oppedahl tilsam/m/en 8 rbd N: W: Ligeledes fordrede Lensmand Christen Johnsen Hause for 4 Personers indstævning fra Gaardene Bue og Reisætter tilsam/m/en 4 rbd N: W:

I øvrigt henholdt Actor sig til sit for indgivne, og indlod Sagen til Doms.

Da ikke enten Angjeldende selv ei heller Actor eller Defensor havde mere at tilføre saa blev af Retten Eragtet: Sagen optages til Doms.

Arrestanten blev til Vagten overleveret.

A v W S Koren

Omund Pedersen Lofthuus, Torkild Mikkelsen Oppedahl, John Larsen Eidnes og Sjur Erichsen Lofthuus alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 14de Septembr: blev Extraret \fort/sadt ved Stædets Sorenskriver og de i Gaar benævnte Laugrette som Meddomsmænd.

1815: 93b

Hvorda! i forestaaende Justits sag mod Ole Olsen Møklethun, blev af den samlede Rett eenstæmmig afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag er Ole Olsen Møklethun Justitscialiter tiltalt for første Gang at have begaaet Tyverie, og som mistænkt, for at have forfalsket Bankosedler. Anklagede er saavel ved de afhørte Vidner især de 6 førstes Udsigende, som ved egen Tilstaaelse overbeviist om, at have stjaalet /: efter hans foregivende i Selskab med en anden nu bortdød Mand :/ 3 Kobberkjedeler ved at bryde ind i nogle Sætterhuuse paa Fjældet og der udtage dem. I

Henseende Bankosedlers Forfalskning, da har det ikke været mueligt her inden Sagen, at kunne opdage eller beviise, at han har forfalsket nogen Bankoseddel, men ikkun, at han har udgivet en fra 1. Til 5. forfalsket Rigsbankdaler-Seddel som han godvillig tog til bage i følge første Vidnes Prov. Det er ikke beviist om han førend han udgav den var vidende om sammes Forfalskning, han kan altsaa ikke blive at Straffe for Falskner eller den der virkelig har handlet med Falsk, uagtet herom synes at hvile stor mistanke imod ham i følge hans Forlangende til Vidnet ei til andre at nævne derom. I henseende det begangne Tyveri, da som sam/m/e ere begaaet ved at indbryde og udtage hvad der stod under Laas og Lukke paa Fjældstøllene som her ligger oftest fra 2 til 8 Mile fra Gaardene og i de Øde Fjælde, hvorfra det vilde blive alt for bekosteligt at Hjembringe alle Kjedler og Redskaber enhver Tid de ikke brugtes, og derfor pleje sædvanlig der at forblive og indlukkes; saa synes dette Tyverie som berøve Folk den i Landet fornødne Sikkerhed som Laas og Lukke paa disse langt afsides øde Stæder pleie at give, dets formeldst at fortjene en Haardere Straf end et hvert andet simpel, ringe Tyverie. Paa Grund af for bemeldte Sagens Omstændigheder og Forordningen af 20de Februarii 1789 § 1. bliver saaledes Kiendt for Rett: Ole Olsen Møklethun bør for her beviiste af ham første Gang begaaede Tyverie, at arbejde i Bergens Byes Tugthuus 1 ½ skrives Halv andet Aar, og at erstatte de frastjaalne Værdien af det dem fratagne saaledes: Til Torbjørn Olsen Bue 78 rbd N: W: til Sjur Sjursen Ringøen den ældre efter Afdrag af den fra Bergen Hjembragte 1 Bpd 12 mrk: brom Kobber der er vurderet for 30 rbd N: W: og \som/ ham bør at udleveres den Sum 102 rbd N: W: og til Enken Guro Olsdatter Bue 85 rbd N: W: tilsam/m/en alle de frastjaalnes Erstatning to Hundrede og Fem og Sexti Rigsbankdaler N: W:, samt den fra Bergen Hjembragte Brom Kobber, hvorimod Vedkom/m/ende til hvem Sagsøgte har solgt uhjemlet, forbeholdes deres Ret og Tiltale til ham, saa bør han og at betale denne Sags Omkostninger saaledes: til Actor 70 rbd 5 mrk 10 s N: W: hvori er indbefattet Sallarium som paa Grund af havte Besværligheder billiges med 30 rbd N: W: til Defensor Lehnsmænd Anders Josephsen Lillegraven 63 rbd 1 mrk 12 s. hvori er indbefattet Stevne Omkostningerne for ham og Vidne samt hans Sallarium som er billiget 15 rbd N: W: til Lehnsmænd Ole Svendsen Sexe for 8 Personers Indstævning i denne Sag 8 rbd N: W: til Lehnsmænd Christen Johnsen House for 4re Personers Indstævning 4 rbd N: W: til Laugrettet for sam/m/es Møde ved Forhøret og i Sagen samt til Sorenskriveren efter den Acten paategnede Beregning 31 rbd 3 mrk N: W: tilsammen alle forbemeldte Sagens Omkostninger 177 rbd 4 mrk 6 s. N: W: skrives Et Hundre Syv og Halvfjerdsinds tyve Rigsbankdaler fiire Mark og Sex Skilling N: W: Samt endvidere denne Doms Forkyndelses og Exekutions Omkostninger som og Transport Varetægt og underholdnings Penge med alt fornødne indtil Dom/m/ens Fuldbyrkelse som nu ei kan vides at beregnes, men bør at udredes efter nærmere af Amtet approberede Beregninger. Skulle Andgjeldende ikke selv formaae at udrede alle ovenmeldte Sagens Omkostninger bliver de at udrede af det offentlige

1815: 94

efter Amtets nærmere Aprobation paa enhvers foranførte Beregning. Alt idømte efterkom/m/es under Adfærd efter Loven inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Af Actor og Defensor findes intet forsømt. Actor havde forinden denne Sag, tillige med anden Justits Extrarets Sag at behandle her ved hans Møde den 12te og 13 den/n/e Maaned, men Defensor ingen fleere end denne Sag.

NB: Acten paategnes i sin Tid saaledes.

Denne Justits sags Omkostninger til Sorenskriveren og Laugrettet beregnes her saaledes: Sorenskriveren 1 Dags Diæt ved Forhøret 3 rbd N: W: 2 Laugrettes mænd sam/m/e Tid hver 4 mrk 8 s. N: W: er 1 rb 3 mrk N: W: Sorenskriveren Diæt 5 Dage ved Sagens

Behandling og Paakjendelse 15 rbd N: W: 2 Laugrettes mænd sam/m/e Tid 2 Dage og 4re Ditto 3 Dage er 12 rbd N: W: i alt tilsam/m/en 31 rbd 3 mrk skrives Een og Tredeve Rigsbankdaler tre Mark N: W: NB Laugrettet blev betalt 12 Rbdl
A v W S Koren
Ommund Pedersen Lofthuus, Torkild Michelsen Oppedal, John Larsen Eidnes, Sjur Erichsen Lofthuus alle 4re med paaholden Pen.

Høstetingene 1815.

Aar 1815 den 20de October, blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Johndahls Skibrede sadt paa Tingstædet Wigøhr af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes mænd \nye/ Samson Tostensen Bratebøe, nye Sjur Christophersen Flatebøe, nye Brynild Larsen Flade!! (Fladebøe) gam/m/el Viglich Tostensen Flatebøe, hvoraf de 3 nu bleve i Eedtagne og betalede hver 3 Rbdl 4 mrk 8 s N: V: saa var og tilstæde den Constituerede Foged Hr: Bart, Lehnsmand og den Tingsøgende Almue.

Hvor da! Underdanigst Publiceret følgende Kongel: Anordninger m: v:

1. Anordning, at for Eftertiden skal den danske Nations Skibe og Vahrer i Norge, med Hensyn til Toldafgivernes Erlæggelse, behandles som upriviligered Nations, dat: 12 April 1815.
2. Anordning hvorved Plakaterne af 14de September 1798 og 1te Julii 1813, angaaende Præmier, for dem der viiser sig virksomme ved tilsymtentende!! (tilsynelatende?) druknede Menneskers Rædning ophæves, dat: 24de April 1815.
3. Bekjendtgjørelse at Sølv-Værdie af 1813 Aars Skatter blevne at Godtgjøre Almuen af Sundhord og Hardanger med 1/3 Part af hvad de i samme Skatter formeget har erlagt. Dateret 5 Maji 1815.
4. Anordning, hvorved den for Skibes Ind- og Ud-Lodsning ved Forord: af 11te Januari 1805, bestemte Betaling forhøyes dat: 24 April 1815.
5. Ditto, at for Eftertiden skal erlægges det tredobelte Beløb i Rigsbankpenge N: W: af hvad den for 1te Septembr: 1807, var bestemt i DC: for Oversetning over Sund og Færgestæder [i] Norge dateret 2de Majj 1815.
6. Anord: indeholdende nærmere Bestemmelse, angaaende det stemplede Papiirs Brug til Documenter, som lyder paa Rbpenge rede Sølv, dateret 24de April 1815.
7. Stiftets Brev af 5 Junii 1815, hvorved efterlyses Rasmus Størksen Ulba og Qvindemennesket Martha Pedersdatter Otterteigen, undvegen fra Ro..dahls (Romsdahls?) Amt.
8. Ditto af 6te Do: hvorved efterlyses Niels Halvorsøn og Jonas Nielsen, undvegne fra Jarlsbergs Grevskab.
9. Ditto af 12 Junii, hvorved efterlyses Tyvs Arrestant Anders Olsen undvegen Mandahls Arresthuus.
10. Ditto af 14de Do: hvorved efterlyses Slaven Anders Thoresen, undvegen fra Fredrichstads Fæstning.
11. Ditto af 21de hvorved efterlyses Anders Thoresen Haugen, Ole Olsen Røvane og Anders Erichsen Mælberg, undvegne fra Trundhjems Tugthuus.
12. Statsraadets 5te Departem:., bekjendtgjøre at den Keiserlige Rusiske Menister i Stokholm har for Hans Maistæts Minister for de udenlanske Anliggender anmeldt at den Rusiske Rigskansler Grev Romanzoff har udrustet, paa egen Bekostning, et Skib, Rorik, ført af Lieutenant Katzelene, for at gjøre en Reise, omkring Jorden, dat: 21 Junii 1815.

13. Anord: angaaende Forhøyelse i de ved Udførsel af Trælast med aabnede!! (aabne) Baade efter Læstedrægtigheden paabudne Afgivter, dat: 13 Junii 1815.
14. Anord: hvorved Hans Majstæts udvidets(?) (udvider?) den givne Resolution om Forbrydere, som undviger fra det ene Rige til det andet, ej der skal finde noget Friestæd, der ham at sam/m/e ogsaa skal gjælde for dem som af andre Aarsag end Forbrydelse har rømt Riget.
15. Provisorisk Anordning om Kongeriget Norges Høyesteret; dateret 9de Junii 1815.
16. Stiftes Brev af 11 Julii 1815, hvorved efterlyses Tyvs Arrestanten Lars

1815: 94b

Thomassen, undvegen fra Scheenes Tugthuus.

17. Anord:, angaaende Forhøyelse i Vejer og Maalerpenge d: 28 Junii 1815.
18. Do: hvorved de Afgivter, som i Norge ere paabudne af Skibe, som kjøbes fra eller sælges til Sverrige, ophæves, dat: 28 Junii 1815.
19. Ditto hvorved den for Kongeriget Norge anordnede Over-Kriminal-Ret ophæves dateret 29de Junii 1815.
20. Provisorisk Anordning som bestemmer hvorledes der i Henseende til Norges og Sverriges indbyrdes Skibsfart og Handel hvorefter bør forholdes dateret 14de Junii 1815.
21. Stiftes Brev af 26de Julii, hvorved efterlyses Peder Johannessen Raucholl undvegen fra Fnaens(?) (Froens?) Præstegjeld
22. Departementets for Finants Handels og Tolfaget melder at de i rede Sølv og Guld paabudne Afgivter af Skibsfart og Handel bliver at erlægge for Aug: Maaned, hver 1 Rbd rede Guld eller Sølv med 4re Rbd N: W: dateret 15 Julii 1815.
23. Stiftes Brev af 1 Aug: 1815, hvorved efterlyses Tyvs Arrestanten Jens Erichsen Sareims Eje undvegen fra Christiania Tugthuus.
24. Do: af 16 Do: hvorved efterlyses Arrestanternes!! Lars Amundsen Watlengaard, Samuel Samuelsen og Elias Amundsen, undvegne fra Tronhjems Raadstue Arresten.
25. Lov, hvorved Kongens Myndigheds Alder bestemmes, dat: 18 Julii 1815.
26. Stiftes Brev af 21de Aug: 1815 hvorved efterlyses Delinquenten Anders Olsen, undvegen fra Fahnsunds(?) (Fahrsunds?) Arrest.
27. Ditto af 28de Do: hvorved efterlyses Slaverne Ingebrigt Dragon og Ole Gynge undvegne fra Trondhjems Raadstue Arresten.
28. Departementet for Finands Handels og Toldfaget melder at de i rede Sølv og Guld paabudne Afgivter af Skibsfart og Handel, bliver hver 1 rbd rede Sølv eller Guld at erlægge med 4 ½ Rbd N: W: for Septembr: 1815.
29. Stiftes Brev af 21de Aug: hvorved efterlyses Slaverne Gunder Arretsen og Niels Thomassen, undvegne fra Trondhiems Fæstning.
30. Circulat: \Derichtions/ for Norges midlertidige Rigsbank dat: 5 October 1815, hvorved indkaldes til Ombytning de paa 12 og 6 Rigsbank Skilling N: W: lydende Banktegn, som endnu maatte være uindløste herved Riget
31. {Anordning hvorved} Departementet for Finants, Handel og Tolfaget, som bestem/m/er, at de i rede Sølv og Guld paabudne Afgivter af Skibsfart og Handel, bestemt at i Octobr: Maaned Aar 1815 bliver hver 1 Rbd rede Sølv eller Guld at erlægge med 4 rbd 72 s: N: W: i Sedler. Dater: 15 Septembr: 1815.
32. Stiftes Brev af 2de Octobr: 1815, hvorved efterlyses en for begaaet Tyverie, Soldat Marius Frederichsen, undvegen fra Gottenborg.
33. Do: af 16 October 1815, efterlyses en fra Christianshavns Amt undvegne Arrestant Lars Christiansen.

34. Do: af 19de Septembr: 1815, hvorved efterlyses Arrestant Halvar Tollevsen Uldhagen, som fra Buskeruds Amt er undvegen,

Da ingen meldte dem med noget videre, saa blev hermed for i Dag sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Samson Tostensen Brattebøe, Viglig Tostensen Fladebøe, Brynild Larssen Fladebøe, Sjur Christoffersen Fladebøe. (alle 4re Laugr.mænd m: p: P:)

Næste Dag den 21de October continuerede Høstetinget for Jondals Skibr: paa Tingstedet Vigør af de samme Rettespersoner som i gaar; hvorda Ingen meldte sig for Retten.

Derpaa blev publiceret:

1. Skjøde fra Hellie Brynildsen Bjørkeland til Brynnild Helliesen paa 2 pd. 16 mrk. Smør ½ Bukskind Landskyld Leie i Bjørkeland No: 25 for 100 Rbd. N. V. Penge, dat: 20 Octb: 1815. ½ pCto Afgivt 3 mrk N. V. (Gpb. Fol 620).

2. Do: fra Iver Tollefsen Tørvig til Torkild Iversen paa 6 mrk Sm: uden Bygsel i Tørvig No: 39 for Penge 6 Rbd. N. V. dat: 20de Octb: 1815. (Gpb. Fol. 620). ½ pCto 3 s. N. V.

3. Bygselbrev fra Provst Fleischer til Torkild Iversen paa ½ Løb Sm: ½ Hud benef: Gods i Tørvigen No: 39, dat: 29 Juni 1815. (Gpb. Fol. 621.) Medfølgende Revers og Landsk.bog. ½ ProCto Afgivt 1 rbd 6 s. N. V.

4. Vilkaarbrev fra Torkild Iversen Tørvig til Faderen Iver Tollevsen og Hustru Anna Larsdr: paa endeel Levekaar af Gaarden Tørvig, dat: 20de Octbr: 1815 (Gpb fol. 620).

5. Afkald fra Ole Olsen til Ole Olsen Bakke for Arv 86 rd 35 s. dat: 15 Octbr: 1813, (Gpb. Fol. 620).

1815: 95

6. Afkald fra Herborg Olsdr: Qvale til Jon Iversen Berge for Arv 7 rbd 31 s. S. V. dat: 20 Octbr: 1815 (Gpb. Fol. 620).

7. Do: fra Christoffer Christoffersen Svaasand til Johannes Samsonsens Hougen for 20 rbd 51 s. S. V., dat: 20 Octbr. 1815 (Gpb. Fol. 621)

8. Do: fra Lars Johannessen Underhougen til sin Kones, Brithe Iversdr: Flades Form: Iver Fladebøe for 14 rbd 70 s. N. V., dat: 20 Octbr. 1815, (Gpb. Fol 621)

9. Do: fra Lars Johannessen Underhougen til Do: for sin Kones Arv 91 rbd 6 s. N. V., dat: do: Dato (Gpb. Fol 620).

Derefter, da Ingen efter 3de Udraab havde mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Samson Tostensen Brattebøe, Viglig Tostensen Fladebøe, Brynild Larssen Fladebøe, Sjur Christoffersen Fladebøe. (alle 4re Laugr. mænd m: p. P.).

Høste-Tinget for Østensøe Skibrede, 1815.

Aar 1815 den 23de October, blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Østensøe Skibrede sadt paa Tingstædet Wiigøhr af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettesmænd Lars Torbjørnsen Øfthuus, Johannes Kittelsen Gjønne!! (Djønne), Lars Johnsen Ryhe!! (Rykke) og Thron Endresen Wiig, som alle fiire nu aflagde Laugrettes-Eed og betalede hver især 3 Rbd: 4 mrk 8 s N: W:

Hvorda! blev publiceret de sam/m/e Anordninger etc: som for Johndahls Skibrede findes anført Fol: 94.

Da ingen meldte sig meere med Retten, saa blev hermed for i Dag sluttet og Tinget udsættes til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Torbjørnsen Øfthuus, Johannes Kittelsen Djønne, Lars Sjursen Ryken og Tron Endresen Wiig alle med iholden Pen.

Næste Dag den 24de October continuerede Høstetinget for Østensøe Skibrede paa Vigør af samme Rettespersoner som igaar.

Hvorda blev publ: følgende Documenter:

1. Skiftebrev, sluttet 31te Mai 1815 efter Ingeborg Arnesdr: Skeie, hvorved 1 pd 3 mrk Smør, $\frac{1}{4}$ Hud i Grd: Skeie udlagte Enkemanden og Børnene (Gpb. Fol 621).
2. Skjøde fra Lars Johannessen Øvrevig til Johannes Larssen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør, $\frac{1}{4}$ Tønde Salt, $\frac{1}{4}$ Gjedskind, $\frac{1}{4}$ Faarskind i i!! Gaarden Øvrevig No: 39 for Penge 500 rbd N. V. dat. 23 Octbr: 1815. Afgivt 2 rbd 3 mrk N. V. (Gpb. Fol 621).
3. Do: fra Enken Margrete Omundsdr: \ved/ Laugværge m. Fl. til Omund Arnesen paa 22 $\frac{1}{2}$ mrk Smør $\frac{5}{24}$ Hud i Skeie i Østensøe No: 21 for Penge 208 rbd 2 mrk N. V., dat: 24de Octb: 1815. $\frac{1}{2}$ pCto Afgivt 1 rbd 4 s. N. V. (Gpb. Fol 622)
4. Vilkaarbrev fra Johannes Larssen Øvrevig til Faderen Lars Johannessen paa aarligt Levekaar, dat: 23 Octbr. 1815. (Gpb. Fol 623).
5. Do: fra Omund Arnesen Skeie til Moderen Enken Margrete Omundsdr: paa aarligt Levekaar, dat: 24 Octbr. 1815 (Gpb. Fol 623).
6. Afkald fra Guri Olsdrs. Mand Johannes Larssen Øvrevig til Form. Omund Knudsen Tvedt for 175 rbd 30 s. N. V., dat: 23 Octb. 1815, (Gpb Fol 621)
7. Do: fra Elsebet Johannesdr: Djønnes Mand Johannes Kiittelsen til Form: Lars Johannessen Øvre Axnæs for 165 rbd 42 s. N. V., dat: 23 Octbr. 1815 (Gpb. Fol 621)
8. Do: fra Jorand Olsdr. Sandven til Erik Larsen Thole for 18 rbd 1 mrk 3 s. S. V. dat: 23 Oct. 1815 (Gpb. 622)
9. Do: fra Johannes Brigtsen Bjørke til Tosten Johannessen Steennæs for 24 rbd 83 s. S. V., dat: 23 Octb. 1815. (Gpb. Fol 622)
10. Do: fra Johannes Brigtsen og Anna Brigtsdr: til Tosten Johannessen Stene og Elling Omundsen Lie for 18 Rbd 4 mrk 10 s. S. V., dat: 23 Octb. 1815 (Gpb. Fol. 622).
11. Do: fra Christi Mikelsdr. Nesthus's Mand Lars Olsen Neesthus til Svend Arnesen Røsseland for 43 rbd 64 s. S. V., dat. 23de Octbr. 1815, (Gpb. Fol. 622).
12. Do: fra Guro Olsdr: Skeies Mand Ole Olsen Fladebøe til Svend Skeie og Rasmus Noreim for 174 rbd 2 mrk 4 s. N. V., dat. 24de Octb. 1815. (Gpb. Fol 623).
13. Do: fra Ole Nilsen Netteland til Nils Olsen Netteland for 146 rbd 79 s. S. V., dat: 24de Octbr. 1815. (Gpb. Fol. 623).

1815: 95b

14. Afkald fra Anna Gjermundsdr. Skaares Mand Ole Jonsen Botten til Gjermund Olsen Skaar for 144 rbd 78 s. N. V., dat: 24de Octbr. 1815 (Gpb. Fol. 623).

15. Do: fra Brite Gjermundsdr. Skaares Mand Torkild Mikkelsen Thole til Gjermund Olsen Skaar for 50 rbd 66 s. N. V., dat: 24 Octb. 1815 (Gpb. Fol. 623).

16. Do: fra Magdelie Olsdr. Klyves Mand Haagen Sjursen Klyve til Ole Gjermundsen Klyve for 210 rbd 80 s. N. V., dat: 24 Octbr. 1815 (Gpb. Fol 623).

17. Afl. en Obl. fra Arne Kittelsen Sellesetter til Johannes Jørgensen Øvrevig, dat: 25 Mai 1813 stor 90 rbd S. V., qvitteret 23 Octb. 1815 (Gpb Fol 537.).

Da Ingen efter 3de Udraab havde noget mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Johannes Kjettelsen Djønne, Lars Torbjørnsen Øfsthuus, Tron Endresen Nedrevig, Lars Sjursen Rykken (alle 4re m: p. P.)

Høsteting for Gravens Skibr. 1815.

Aar 1815 den 26de Octbr. blev Retten sat til almindeligt Høste- Skatte- og Sageting for Gravens Skibrede paa Tingstædet Eide af Stedets Sorenskriver og følgende 4re eedsvorne Laugrettesmænd: Hans Nilsen Eide, Gunder Tostensen Møklethun, Olmo Nilssen Garethun og Knud Endresen Lund, som nu \alle/ aflagde Laugrettes-Eed, og \alle 4re/ betalede hver især 3 Rbd. 4 mrk 8 s. N. V. Ved Tinget var tilstede Hr: const. Foged Barth, Skibredets Lensmand Anders Josefsen Lillegraven og endeel tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de samme Kongl. Anordninger & c. som ved Høstetinget for Jondals Skibrede, extraherede foran fol. 94.

Nye Sag,

Anders Svendsen Lille-Berge mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting, at have indstævnet Levor Hansen Westrem, at see sig overbeviist og lide Dom til at erstatte Citanten den Skade han har lid veed at bække Citantens Haand, samt derfor tillige, at udrede Bøder og Processens Omkostninger. Saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, at denne Sag derfra til Rettergang er henviist, bemeldte 2de Attester blev inden Retten oplæste og indtages her saalydende #

Sagsøgte Levor Hansen Westrem, som baade ved Sagens Indcammination og nu atter var bleven Paaberaabt mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten forklarede Sagens Omstændigheder saaledes: Sidstleden Bededag mod Aftenen, var Citanten paa Gaarden Scheje hvor der vare eendeel Forsamlede, og deri blant Sagsøgte Ledvor Hansen Westrem. Nogle der nærværende anmodede Sagsøgte Ledvor Westrem og Citanten at de skulde brydes for Spøg. Citanten nægtede at ville dette, blev staaende med Hænderne i Barmen. I det Sam/m/e kom Sagsøgte Ledvor Westrem hen løbende til Sitanten, greb ham om Livet og kastede ham med Magt mod Jorden, uden at Sitanten tænkte paa, at tage til Modværge; men i det han tog for sig med (mod) Jorden da han Faldt brækkede han den Høyre Arm tvært over omtrent et Korter!! (¼ del?) oven for Haandlede af den haarde Forse (makt eller kraft) hvormed ham blev kastet til Jorden. Sitanten blev herved gjort uduelig til alt Arbeide i 12 Uger og har derefter endog været mindre Kraftfuld til Arbejde en Tid lang og vil Formodentlig herefter og lide Mindelse af denne Skade; Troer sig derfor, berettiget til Erstatning for Svie, Smærte og Skade.

Sitanten fremstillede nu de 3 Vidner David Mikkelsen Hylden, Lars Marthensen Westrem og Andreas Olsen Nedre Hagestad, \som/ bleve paamindet om Eedens vigtighed og Straf for Meened, aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede alle eenstem/m/igen, at de vare tilstæde sidstleden Bededag og saae da, at Levor Hansen Westrem saaledes som af Sitanten forklaret, imod dennes Villie og Samtykke tog ham og kastede ham til Jorden, hvorved han /: Sitanten Anders :/ brækkede sin Høyere Arm.

Sitanten nægtede at ville brydes og tog aldeles ikke til Modværg. Han beklagede sig og da Ulykken var skeet over, at den som vilde være i Fred uden at brydes ikke skulle kunne forblive i Roelighed. Vidnerne saae, at hans Armbeen aldeles var overbrækket, saa at Haanden hang og slang. Vidnet David, forklarede videre, at, Sitanten formedelst den bekomne Skade intet kunde Arbejde førend 14 Dage til 3 Uger efter sidstleden Sanctehansdag, og det enda lidet nok. Siden Sitanten intet videre havde at tilspørge Vidnerne, afskeediget.

Sitanten erklærede: at da han vil formode at den han!! (ham) tilføjede Skade blev forøvet af Sagvolderen i Spøg og uden nogen Hensigt til Citanten saa frafalder Citanten ald Paastand om Straffe-bøder, men herved nædlegger!! (nedlægger) allene Paastand om, at tilkjendes Badskeer-Løn, Kost, Tæring, Tidspilde, Medicamenter, samt for Svie og Smerte, samt den forringelse hans Høyre Haand har lid, alt efter uvillige Mænds Skjøn; hvilket Ledvor

1815: 96

ipligtedes, at udrede til Sitanten tilligemed denne Sag!! (Sags) skadesløs Omkostninger i alle deele, hvormed han indlader Sagen til Doms.

Dom/m/eren Eragtede: Sagen optages til Doms.

Sitanten betaldte Incamination for 3 Vidner 4 rbd 3 mrk 12 s. N: W: og for 3 Vidner at afhøre 1 rbd 1 mrk 8 s. N: W:

Fortsætt: Gam/m/el Justits Sag mod Ole Nesheim etc: Fol: 91.

Paa Actor Hr: Prokurator Baades Vegne mødte Constituerede Foged Hr: Barth og æskede Sagen i Rette. Defensor Anve Lille-Graven var tilstæde og ville anhøre hvad Actor havde at iretteføre.

{Citanten} \Actor/ fremlagde nu under No: 7, 8, og 9 og 10. 2de Attester fra den Anklagedes Sognepræst Hr: Wolff, om deres Alder og Forhold, begge daterede 20de September sidstleden, samt hans Indlæg og endelige Paastand i denne Sag med vedlagde Regning, begge af Dags Dato, hvormed han indlod Sagen til Doms under Forbeholden af videre Tilsvær, om han anseer fornødent bemeldte Dokumenter bleve inden Retten oplæste og indtages her saalydende #

Lehnsmand Anders Josephsen Lille Graven fremlagde nu hans Regning af Dags Dato over hans formeentlige Tilkommende for Indstævninger i denne Sag bemeldte Regning blev oplæst og her indtages saalydende #

Defensor, Anve Lille-Graven, erklærede: at i hvorvel den paasøgte Forbrydelse ikke aldeles kan nægtes, saa troer han dog ikke, at den af Actor nedlagde Paastand her kan blive anvendelig saa meget mindre som under Sagen er oplyst, at Pigen Sigrie Hetlenæssets Ophold og Nærværelser paa Nesseim hos tiltalte Ole Nesheim har været med hans Hustrues Samtykke og for at gjøre vel imod Barnet. Han troer derfor ikke, at de kan blive at ipligte nogen Tugthuus Straf, men allene at entholde sig fra hverandre, for at undgaae, at forarge Meenigheden. Under denne Paastand indlod han Sagen til Doms, hvorhos han tillige fremlagde hans Regning af Dags Dato, der blev inden Retten oplæst og indtages her saalydende #

Da ingen efter Paa{be}raab meldte dem med videre i denne Sag blev

Eragtet:

Sagen optages til Doms.

NB Derefter blev Tinglæst.

1. Kongl: Comfirmeret Testamente og Notarialitet oprettet af Torkild Paulsen Linde-Brekke den 8de Maji indeværende Aar og Comfirmeret 1 Junii sidstleden

Ossed(?) dette Testamentes Tinglæsning mødte Ole Haldorsen Helleland paa nu afdøde Torkild Paulsen Linde-Brekke og hans første Hustrues Arvingers Vegne og nedlagde en Indsigelse og Protest mod dette Testamentets Gyldighed i Tilfælde der skulle befindes, at være foregaaende Testamente imellem afdøde Testator Torkild Paulsen Linde-Brekke og hans forrige Hustru der strider mod dette Testamentets Bestemmelse eller den afdøde uden noget Testamente skulle have indgaaet Egteskab med hans nu efterladte Enke uden at Skifte med den første Afdødes Arvinger. /: indført i Publikations Protokollen Fol 619 :/

Da ingen meldte sig med noget videre, blev Tinget hermed udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Hans Nielsen Eide, Gunder Tostensen Møklethun, Olmo Nielsen Garethun og Knud Endresen Lund, alle med iholdt Pen.

Neste Dag den 27de October, 1815 blev det almindelige Høsteting for Gravens Skibrede \fortsadt/ paa Gaarden Eide af sam/m/e Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag.

Levord Hansen Westrem mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting men \til/ i Dag og i Morgen ved mundtlig Varsel, at have Contra-Stevnet Anders Svendsen Lille-Berge, at møde ham eller Fuldmægtig for der at anhøre stevnte og ustevnte Vidner til hans Befrielse for den ham paaførte Proces samt derefter at lide Dom til Bøders Udredelse, og at betale Procens!! (Processens) Omkostninger efter nærmere nedlæggende Paastand bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten besværede sig over at den Sag, som af Hoved-Sitanten Anders Svendsen Lille-Berge var indstevnt til dette Ting \og/ hvorved Hovedsitanten Anders Svendsen Lille Berge havde indstævnt her mødende Contra-Citant, at see sig overbeviist og lide Dom for at have Brekket hans Høyre Haand og som er den Sag hvortil denne Contra Stevninger sigter er i Gaar herfor Retten bleven behandlet og til Doms optagen, saa besværede \og/ Contra-Citanten sig over, at denne Contra Stevning, som betimelig hos Stevnevidnerne var forlangt ikke er bleven forkyndt førend saa Silde at Indvarsselen ikke er til i Gaar første Tingdag, men ikkun lyder til i

1815: 96b

Dag eller i Morgen. Skylden er altsaa ikke Contra Citantens, at han i Gaar ikke fremlagde denne sin Contra Stevning. Da Contra Stevningen ikke lød førend til i Dag, saa troede han ikke, at hans Møde var fornøden førend i Dag og derfor mødte han heller ikke og formodede ikke, at hans Sag i Gaar skulle blive foretaget og sluttet til Doms. En hver Dag er Contra Sitanten som en Handtværks mand der nyelig har fyldt sit 25 Aar Kostbar og derfor ville han ikke Møde, førend han troede sit Møde fornødent.

Indstævnte Anders Svendsen Lille-Berge blev Paa{be}raabt mødte tilstæde og erklærede at da Hovedsagen i Gaar er bleven for Retten behandlet og af Retten optages til Doms, saa kan intet videre i Hovedsagen for denne Ret indkom/m/en ikke desmindre er han dog villig at anhøre Vidnerne, for, at Contra-Citanten, i Tilfælde indstevning til høyere Ret kan efter Ansøgning fremlægge sam/m/e som Contra Tingsvidne i Sagen.

Contra-Citanten Ledvor Hansen Westrem {som fo} begjerede sine Vidner afhørte; hvornæst som

1te Vidne fremstod Torbjørn Halstensen Spaanheim, blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte om, at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje forklarede: Vidnet var tilstæde paa Gaarden Scheje sidstleden Bededags Eftermiddag, og da saa Vidnet at mange der tilstædeværende anmodede Ledvor Hansen Westrem og Anders Svendsen Lille-Berge, at brydes med hinanden for Spøg. Vidnet saae at de tilstædeværende skubede Dem imod hinanden, og saa Vidnet da at Ledvor tog Anders om Livet, men om Anders tog til Modværge saa Vidnet ikke, men saae at han af Ledvor blev kastet mod Jorden, og at hans Arm var brækket da han reiste sig op. Paa nærmere Tilspørgende erklærede: Vidnet: at det aldeles ingen vred Hue bemærkede, enten hos Ledvor eller Anders og ville ingen af dem brydes, da de anmodedes derom, men da Ledvor blev skuet mod Anders, tog han ham om Livet som anført og kastede ham mod Jorden. Vidnet forklarede og paa nærmere Tilspørgende, at omhandlede Ledvor og Anders undertiden pleiede i Selskab at brydes for Spøg, og at Gaarden Scheje ofte er Samlings Plads for saadant Spøg, endog fra langt op i Tiden; og uagtet det ofte hender, at Arm eller Been brækkes i saadan Leg, har dog ikke Vidnet hørt, at nogen har Sagsøgt eller fordret Skades Erstatning. Da intet videre havdes at tilspørge Vidnet Afskeediget. som

2det Vidne fremstod Elling Olsen Øvre Hagestad blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede sig i et og alt nøye overeenstem/m/ende med forestaaende Vidne Torbjørn, undtagen at dette Vidne ikke saa om Ledvor tog Anders om Livet, da han blev skubet mod Anders; men Vidnet saa allene Anders faldt, og at hans Arm var brækket da han reiste sig. Anders havde Hænderne over Kørs!! (Kors) i Barmen, da Ledvor blev skuet mod Anders. Da intet videre var at tilspørge blev han Afskeediget. saa fremstod som

3de Vidne Niels Pedersen Børsheim blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, aflagde Lovens Eed {om,} med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje forklarede: sig i et og alt overeenstemmende med første Vidne Torbjørn og lagde til at Vidnet hørte baade Ledvor og Anders nægtede og undslog sig for at de ikke vilde brydes da de tilstædeværende egede!! (eggede) dem dertil. Da intet videre var at tilspørge afskeediget

Contra-Citanten begjærede at faae Vidner afhørt om, at Stevnevidnerne var bleven betimelig anmodet om at stevne Contra i den ovennævnte af Anders S: Lille-Berge indstevnte Sag i Overeenstemmelse med Hovedsagen, og troer paa Grund heraf at Stevnevidnerne bør ipligtes Straf og Skades Erstatning for det Tab Contra Citanten lider ved her for denne Underret ikke at kunne faae sit Contra Søgmaal frem/m/et under Hovedsagen, samt at beviise, at deres urigtige Stevnemaal er Skyld i at Contra Sitanten ikke mødte i Gaar ved Hovedsagens Forretagelse, da han \troede/ ikke at {bleven} \være/ stevnt til første Tingdag den 26 October saaledes som deres Stevne Attest indeholder hvorom han agter at see Beviiser og Vidner i Retten fremført dem han nu begjærede afhørt.

Retten Eragtede: da den forlangte Vidneførelse tilsigter en Beskyldning mod Stevnevidnerne om ulovlig Embedsførelse og Uredelig Attest hvortil de til dette Ting og under denne Sag ikke er indstævnt, at anhøre Vidner, er desuden noget som særskildt fra denne Sag maae behandles, saa trøster Dom/m/eren sig ikke imod Norske Lovs 1 Bogs 4 – 1. at afhøre de forlangte Vidner i forestaaende Hensigt, men sam/m/e bliver herved afviist til anden særskildt Indstævning og Karls!! (Kalds) mændene forbeholdt deres Ret og tiltale for de her til Protocollen yttrede Udeladelser. Denne Eragtning blev i Retten oplæst

Contra Citanten forbeholdt sig at indstævne denne Eragtning til Lovmedholden Ret og begjærede Sagen derefter udsadt paa ubestemt Tid indtil erholdet Dom paa Eragtningen \hvilket Retten bevilget/ Dette i Hovedsagen saavel som her passerede begjærede Contra Citanten sig Informa beskrevet meddeelt.

Contra Citanten betalede Incamenation 4 rbd 3 mrk 12 s N: W: for 3 Vidners Afhørelse 1 rbd 1 mrk 8 s N: W:

1815: 97

For en Eragtning 2 mrk 4 s. og ligesaa for Udsættelsen 2 mrk 4 s N: W: Anders betalte Tilsvares Penge 1 rbd 1 mrk 8 s. N: Wærdie.

Præliminair-Forhør.

Aar 1815, den 27de October blev Extraret sadt paa Tingstædet Eidegrund i Gravens Skibrede af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettes mænd, Hans Nielsen Eide, Gunder Tostensen Møklethun, Olmo Nielsen Garethun og Knud Endresen Lund, for efter Amtets Ordre at optage et Preliminair Forhør om, hvorvidt Anders Larsen Herreid er bleven Overfaldet efter hans Klage.

Hvorda! Sorenskriveren fremlagde Stiftets Ordre af 27de Septembr: sidstleden til dette Forhørs Optagelse med vedlagde Klager fra Anders Larsen Herreid, hvilke begge blev oplæste og indtages her saalydende #

Saa vel Klageren Anders Larsen Herreid som Anklagede Peder Olsen Herreid begge tilstæde anhørte bemeldte Documenter oplæse, hvorefter de begge for Retten erklærede: at de ere blevne indbyrdes Foreenede og agter, at tilføre Forligelses Protokollen deres Foreening, som de ikke skytter om, her at Offentlig gjøre. Paa Grund heraf frafaldt Anders Larsen Herreid herved sin Klage for saavidt ham vedkommer, ligesom Peder Olsen Herreid og erklærede sig saaledes Foreenet med Klageren og at ville frafalde den Sag og Søgemaal ham mod Klageren agtede at anlægge og saaledes begjærede de begge dette Forhør stanset.

Dom/m/eren tilspurgte Anklage/de/ Peder Olsen Herreid om han var villig, at erlægge noget til Fattig-Kassen til det Offentliges Fyldetsgjørelse; thi i andet Fald fandt Dommeren sig ikke beføyet til at, kunne indstille {dette} til Amtet {dette Forhør} at denne Sag fra Justitsiens Side bortfalde.

Bemeldte Peder Olsen Herreid erklærede: at uagtet han ikke finder sig skyldig efter Klagen, saa vil han dog for at undgaae Proces og at det Offentlige kan see sig til Freds stillet, erlægge til Eidfjords Sogns Fattigkasse Fond een frivillig Gave af 10 rbd Navne Værdie, men ei meere. som

1te Deponent fremstod Peder Aslachsen Herreid blev formanet til Sandheds Udsigende forklarede, at han den 10de Aug: sidstleden fulgte ham med \Anklagede/ Peder Olsen Herreid og Klageren Anders Larsen Herreid om Natten paa til bage Veien fra, at have Fisket i Eidfjord vandet med Nod. Deponenten gik foran og kom Hjem viste ikke af noget førend om Morgen Solen var opkommet, da Anklagede Peder Olsen kom til Deponenten og fortalte, at andre sagde, at han skulle have slaget Anders Herreid, hvorpaa Deponenten gik ind og besaa Anders som da laae paa sin Sæng og var ilde tilredden blodig og optrutnet i sit Ansigt og sagde at Peder \Olsen/ om Natten havde overfaldet han da Deponenten var kommet til sit Huus. Deponenten kan ikke nægte at han troede dette saaledes forholdt sig, men Deponenten saa det ikke og kan derfor ikke bevidne det. Da intet videre var at tilspørge blev han afskeediget. som

2de Deponent fremstod Jacob Nielsen Herreid forklarede, at han omhandlede Nat laae i sin Sæng og hørde nyelig før Dag i Lysningen, at Een sagde paa Veien som gaaer forbie hans Huus, far snilde af, og Stemmen forekom ham at være Klageren Anders Herreids Stemme. Deponenten gjorde sig da ingen Tanke herom og faldt strax i Søvn. Kort efter vognede Deponenten og gik ud for at kaste sit Vand og saa da, da det var bleven lys Dag at der laae et

Menneske tet ved Veien Næssegrues gandske stille. Deponenten som havde været syg nogle Dage og troede det var et beskjenket Menneske, som laae og Sov gik ind igjen i sin Sæng uden at undersøge hvem det var. Noget efter kom Deponentens Broder og Broerkone!! (Broder-), og raabte ind, om det var ham som var syg. Deponenten klæde sig paa og gik ud, og da saa Deponenten her Anklagede Anders at han laae forslagen og blodig, hvorpaa Deponenten tog og bar ham ind, han var blodig og trutten i Hovedet, og sagde at Peder Olsen Herreid havde gjort det. Deponenten saa ikke hvorvidt det var sandt hvad Anders sagde at Peder Olsen havde overfaldet ham, og kan intet videre herom oplyse; thi blev han Demiteret. som

3de og 4. Deponent fremstod Anve Nielsen Herreid og Hustrue Marja Anders Dr:

1815: 97b

Broder og Svigerinde til forrige Deponent, forklarede eenstem/m/igen Omhandlede Nat om Morgenhen imod Solrendingen vognede de af, at Een ankede ünkkelig. De troede at det var forestaaende Deponent Jacob Nielsen som havde været syg og laae i en Bod tet ved De gik da ud strax og saa Deponentinden i det hun gik foran ud igjennem Dørren Klageren Anders Herreid ligge ünkkelig, Forslaaet i Ansigtet tet ved Veien og bad dem at hjelpe sig til Huus De gik da strax hen og raabte paa forestaaende Deponent Jacob Nielsen som da kom med dem og {h...} \bar/ ham ind. Da han var indbragt sagde han, at Peder Olsen Herreid havde saaledes tilreddet ham. Deponentenene!! ved eller saa intet videre Afskeediget.

Da ingen fleere var at afhøre bleve dette Forhør hermed sluttet og skal blive Amtet tilstillet.

A v W S Koren

Hans Nielsen Eide, Gunder Tostensen Møklethun, Olmo Nielsen Garethun og Knud Endresen Lund, alle fiire med paaholden Pen.

Derefter blev Tingsager foretaget

Gammel Sag: Fol: 84 Lars Baarsen Sæbbe mod Sjur Larsen Sæd.

Citanten Baar Larsen Sæbbe mødte \men/ Sagvolderen mødte icke efter Paaraab Citanten erklærede at da han icke kom tilbage her til Districtet forend saa silde at han ei havde Stævne Tid til dette Ting, saa seer han sig nød at begjære Sagen udsadt til neste Ting hvilket Retten bevilgede.

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren, Hans Nielsen Eide, Gunder Tostensen Møklethun, Olmo Nielsen Garethun og Knud Endresen Lund, alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 28de October Continuerede Høstetinget for Gravens Skibreede paa Tingstædet Eidegrund af samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev publiceret følgende Documenter:

1. see Fol: 96.
2. Wilkaars-Brev fra Jan Jansen Haugsnæss til Jan Arnesen Røsse paa en Deel Levekaar Kom/m/er!! hæftende paa Gaarden Bue dateret 22 Junii 1815 taxeret for 5 Aar 800 rbd N: W: /: Fol: 624 :/
3. Ditto fra Iver Olsen Windahl til sin Hustrue Elie Ellingsdatter paa Aarligt Levekaar hæftende paa Gaarden Windahl, taxeret for 5 Aar 541 rbd 4 mrk N: W: dat: 17 October 1815. /: Fol 624 :/

4. Skjøde fra Ole Endresen Bue til Jan Jansen Haugsnæs paa 1 pd 7 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør i Bue eller efter Matricul 1 Bpd Smør 1/6 Huud 2/3 Gedskind, samt paa een Deel Løsøre alt for 487 rbd 48 s. N: W: dat: 22de Junii 1815. $\frac{1}{2}$ proCto 6 rbd 2 mrk 10 s N: W:

5. Afkald fra Niels Larsen Bilde og Hustrue Ingebor Nielsdatter Dahle, til Faderen Niels Iversen Dahle for Arv 3 Rbd 66 s: S: V: dateret 26de October 1815. /: Fol 623 :/

6. Do: fra Christie Erichsdatter Wasenden til Lars Sjøvadsen Rønnestrand 15 rbd 26 s: S: V: /: J? PK: Fol: 623 :/

7. Ditto fra Myndl: Gullich Knudsen Selland og Erich Knudsen Selland til {Curatorene} Formynderne Ole Winnæss og Erich Eide for Arv hver 10 rd 10 s: DC: dateret 27 October. /: PK: Fol 624 :/

8. Fæstesæddel dateret 10 November 1814. fra Christoffer Hjeltnæssets Værge A: Brynildsen, til Ole Rikholdsen Wiknæss paa en Plads kaldet Gjerdet under Gaarden Wiknæss. /: PK: Fol 664. :/

9. Aflyst 99 rbd 3 mrk S: W: paa Obligationen fra Thore Olsen Sæbbe til Ole Omundsen Djønne stor 199 rbd S: V: dateret 7de Martii 1803. efter Qvittering af 26de Octobr: 1815, /: Fol 531. :/

10. Aflyst 21 rbd 91 s: S: V: tilhørende Alis Erichsdatter Nistaas i Obligation fra Iver Haavaldsen Fylkesdahl, stor 112 rbd 1 mrk 4 s S: W: dat: 7de Junii 1796. Qvitteret 28 October 1815 ved hendes Mand Sjur Hendrichsen Wasenden

Hr: Fogden frem lagde dernæst til Examination: a) Restanceliste for dette Skibrede hvor efter samme befindes at udstaae Skatter til Beløb 622 rbd 2 mrk 12 s. og befunden rigtig efter Examination; b) de sædvanlige Tingsvidner, der bleve examinerede, befundne og besvarede som anført i forrige Prot: fol 235.

Da ingen efter 3de Udraab meldte sig at have mere med Tinget at bestille blev Retten hævet.
A v W S Koren

Gunder Tostensen Møklethun, Knud Endresen Lund, Olmo Nilssen Garethun, Hans Nilssen Eide. (alle 4re Laugrettesmænd med iholdt Pen)

Høsteting for Kingservigs Skibrede!

Aar 1815 den 30de October blev det almindelige Høste, Sage og Skatteting for Kingservig og Røldahls Skibrede sadt paa Tingstædet Utne af Stædets

1815: 98

Sorenskriver og følgende Laugrettes mænd, Tobias Haldorsen Lofthuus, Omund Pedersen Ureim, Jacob Haaversen ibidem og Iver Olsen Hause, hvilke alle 4re nu aflagde deres Laugrettes-Eed og betalede hver i sær 3 rbd N: W: til StadsKassen og 4 mrk 8 s: til Sorenskriveren, saa var og tilstæde den Constituerede Foged Hr: Barth, Lehnsmænd Hause og tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Fol: 94 anførde Anordninger og Offentlige Bekjendtgjørelser.

Gammel Sag: Fol: 89. Torjuls Eide med fleere mod Knud Digrenæs. Sitanten Torjuls Eide mødte og æskede Sagen i Rette. Paa Sagvolderens Vengne!! Mødte dennes Broder Johan/n/es Johannesen Digrenæs.

Sitanten fremstillede til afhørelse forbemeldte Sagvolderens Broder Johannes Johannesen Digrenæs som 4. Vidne.

Dom/m/eren eragtede: Da bemeldte Johannes Johannesen Digrenæs baade forrige Gang og nu har mødt i denne Sag, paa sin Broder Sagvolderens Vegne, som Sagfører, saa kan han ikke som Vidne blive mod sin Villie afhørt.

Sitanten erklærede: at han ingen andre Vidner har at afhøre, og da han {paa} Troer, at de allerede førde Vidner har oplyst, at Sagvolderen bør ansvare(?) den omhandlede Smør med Stamp, saa indlod han Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen ipligtes at erstatte Smøret efter uvillige Mænds Skjøn, samt Sagens Skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Johannes Johannesen Digrenæs paa Sagvolderens Vegne indlod ligeledes Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

{Sagvolderen} \Sitanten/ betalede for en Eragtning 2 mrk 4 s: N: W:

Gammel Sag Fol 86: Halvar Seljestad mod Wiking Jøsendahl!

Begge Parter mødte tilstæde.

Citanten Halvar vedstod at være lovlig Contra-Stevnt og anhøre Sagvolderens Contra-Vidner og Beviiser samt Paastand i denne Sag.

Sagvolderen Wieching, som Contra Citant fremstillede som første og 2det Contra Vidne Asbjørn Larsen Tokheim og Einer Svendsen Jøsendahl.

Citanten erklærede: at førstmeldte Kontra-Vidne har været gift med Sagvolderens Søster, som nu er død, og derfor paastaaer at han som Parten besvogret i nærmeste Grad ikke maae tilstædes at Vidne for sin Svoger.

Dom/m/eren Eragtede: fremstillede Vidne Asbjørn Larsen Taakheim afviises og kan ikke tilstædes Vidnesbyrds Aflæggelse til beste for hans Svoger.

Contra Vidnet Einer Svendsen Jøsendahl som første Vidne /: Contra :/ blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed og intet fordølage eller fordreje: forklarede: Vidnet var tilstæde den Gang heromhandlede Handel blev afgjort. Vidnet hørde, at Contra Sitanten, at han vilde købe Jern og lade Slaae de pligtige Hæsteskoer {Søm} til ham; men Vidnet hørde ikke enten at Contra Citanten beklagede sig, at han havde tabt alt Øster paa, ikke heller at Sitanten Halvor eftergav Contra Citanten Wieching 300 rd DC:, men Vidnet var ikke den heele Tid tilstæde, og anhørde deres heele Handels afgjørelse. Vidnet blev forelæst sit Prov, som han vedstod rigtigt afskeediget.

Citanten indlod Sagen til Doms efter sit forhen indføre.

Contra Citanten erklærede: at da hans eene Vidne er bleven afslaaen og det Andet ikke har vist at give saa megen Oplysning, som han havde {Vidnet} ventet, saa begjærede han Sagen udsadt til næste Aars Som/m/erting for imidler Tid at optage Tingsvidne i Winje Præstegjeld i Christiansands Stift.

Citanten bevilgede Sagens udsættelse til Som/m/ertinget.

Dom/m/eren Eragtede: Sagen udsættes i følge begge Parters Samtykke til Som/m/ertinget for Kingservigs Skibrede tilstundende Aar 1816.

Contra Citanten betalede Indcam: En Eragtning og udsættelsen i alt 4 rbd 12 s N: W:

Da ingen havde meere med Tinget at bestille blev det udsadt til i Morgen. A v W S Koren Tobias Haldorsen Lofthuus, Iver Olsen Hause, Omund Pedersen Ureim og Jacob Haaversen Ureim alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag den 31 October, blev det almindelige Høste- Sage og Skatteting for Kingservigs og Røldahls Skibrede sadt paa Gaarden {Helleland} Utne af sam/m/e Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda!

Gam/m/el Sag Halvar Seljestad mod Wiching Jøsendahl, se strax foran paa denne Side. Begge Parter mødte og meldte Sagen forligt.

Nye Sag:

Johannes Heljesen Jøsendahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Wiching Thoresen Jøsendahl, at see sig overbevist og lide Dom for usømmelige og Ære nærgaaende Ord og Paatale paa Citanten.

Begge Parter erklærede: efter nogen Overveielse, at de ere forligte saaledes: Sagvolderen Wiching Thoresen Jøsendahl betaler inden førstkommende Jul 10 rbd N: W: skriver Tie Rigsbankdaler Navne Wærdie til Sitanten Johannes Jøsendahl for bekostet Stevninger og Reiser til at møde i denne Sag. Saa betaler

1815: 98b

og Wiching {af} Rettens Gebyhrer for begge Parter her i Dag. Endvidere forpligter han sig ikke, enten [ved] Ord eller Gjerninger nærværende eller fraværende at fornærme Citanten eller vise uforligelighed, men begge Parter forpligtede sig at leve for Eftertiden som Venner og velforligte og tilbage kalder Wiching hans brugte Ord og Udladelser mod Citanten som sagde i ubetænksomhed og ikke at kan komme Citanten til mindste Æres Forkleinelse, men at skal ansees som døde og magtesløs. Efterkom/m/es ikke det belovede Venskabelige Forhold for Eftertiden, da skal denne Sag staa Sagvolderen aldeles oben, som om den aldrig var bleven forligt

Dette Forlig blev Parterne af Protocollen lydelig forelæst, hvorefter de begjærede Sam/m/e ved Rettens Dom Stafæstet!!; thi blev strax afsagt saadan

Dom:

Kiendes for Ret: i Følge Norske Lovs 5 – 1 – 1 ipligtes herved begge Parter at holde og efterkomme foranstaaende af Dem her nu for Retten indgangne Forlig i alle des Ord og Punkter. De af Wiching Thoresen Jøsendahl belovede 10 rbd N: W: skrives Tii Rigsbankdaler Navne Værdi inden førstkommende Juul indeværende Aar. Betaler han dem ikke til foreskrevne Tid, da erlægger hand endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse Execution og alt fornødne indtil Betalling skeer. Alt at efterkom/m/es under Lovens Adfær 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og ligesaa lang Tid efter foreskrevne Termin neml: førstkom/m/ende Jule-Dag.

Til Retten blev nu erlagt af Sagvolderen paa begge Parters Vegne Indcammination 4 rbd 3 mrk 12 s. tilsvares Penge 1 rbd 1 mrk 8 s N: W:

Nye Sag:

Helje Thomassen Yttre Jaastad mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Jørgen Larsen Indre Jaastad, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger at betale Citanten skyldige 8 rbd NW. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Comissen!! (Commissionen) at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2 Attester blev oplæst og her indtages saalydende #

Efter nogen Samtale erklærede begge Parter at de frafaldt Sagen som forligt.

Til Retten blev erlagt i alt 5rbd 5 mrk 4 s: N: W:

Hvormed Tinget blev udsat til i morgen.

A v W S Koren

Tobias Haldorsen Lofthuus, Iver Olsen House, Omund Pedersen Ureim, Jacob Haaversen Ureim (alle 4re Laugr. Mænd med iholdt Pen).

Følgende Dag, 1te Novbr. 1815 fortsattes Høstetinget for Kingservig og Røldal Skib: paa Utne Tingsted af Sorenskr: og Laugrettes mændene: Iver Olse House, Jacob Haaversen Ureim, Torbjørn Tosten!! øvre Qvale og Johannes Vienæs

hvorda inden Retten blev publiceret følgende Documenter:

1. Testamente af Egtefolk Jarand Asbjørns: Naae og Hustru Guro Helliesdr: til Asbjørn Larssen Bjerger paa forventende naadigste Conform.; dat: 2 Octbr: 1815. Fol. Gpb. 625.
2. Odels Declaration fra Endre Ambjørnsen Ullesnæss til Anfind Johannesen Aarhus, hvorved bestemtes at/ ingen Odel skal hæfte for Eftertiden {skal hæfte for Eftertiden hæfte} paa Gaarden Ullesnæs, dat: 29de Septembr: 1815 /: Fol 625. :/
3. Skjøde fra Do: til Ditto paa 1 Pd 3 mkr Smør i Gaarden Ullesnæss for Kjøbesumma 225 rbd N: W: dat: 29de September 1815 ½ proCto 8 rbd 3 mrk N: W: /: Fol 625 :/
4. Vilkaarbrev fra Anfind Johannesen Aarhus til Svigerforældrene Endre Ambjørnsen Ullesnæs og Hustrue, paa aarligt Levekaar, dat: 29de Septembr: 1815. /: Fol: 625. :/
5. Afkald fra Tormo Aslachsen Seljestad for hans Kones Arv 12 rbd 78 s. N: W: til Haldor Haldorsen Espeland dateret 30de Octobr: 1815. /: Pbk: Fol 625 :/
6. Com/m/isions Forlig mellem Lars Knudsen \Ege/ Haugen og Niels Larsen Horre, angaaende Brugen af Pladsen Ekehaugen, dat: 22de Februarii 1818!! (1815) /: Pbk: Fol 626 :/
7. Bestalling for Ole Omundsen Hamre til at være Lehnsmand for Røldahls Skibrede dat: 27de Junii 1815. /: Pbk: Fol: 626 :/
8. Skiftebrev efter Gaardmand Johannes Mikkelsen Mansager sluttet 7de Aug: 1815 hvorved 23 52/67 s!! (mrk) Smør er udlagt paa Enken og Børnene /: Pbk: 626 :/
9. Skiftebrev efter Thomas Thoresen Brandstvedt slutet 23 October 1815, hvorved 1 Pd: 12 Mkr Smør ½ Hud er udlagt paa Creditor, Enken og Børnene /: Pbk: 625 :/
10. Afkald fra Gjertrud Haagensdatter Scheje til Formynderen Ole Olsen Laathe(?) for sin Arv 53 rd 33 s DC: og 42 rd 82 s DC: som hun til sit fornødne Ophold har modtaget, dat: 31 October 1815. /: Pp: 626 :/
11. Bygselbrev fra Jacob Svendsen Huus til Broderen Anders Svendsen paa 1 Pd: 15 Mkr Smør, ¾ Huud i Gaarden Huus No: 10 i Kingservigs Skibrede dateret 16de October 1815. /: Pp: 626. :/ NB: \med/ Revers.
12. Panteobl: fra Daniel Danielsen Jordal paa sin Myndl: Omund Omundsen Lønnings Vegne til Omund Sjursen Sexe, stor 264 Rbd 3 mrk 12 s. N. V. 5 pCto Rente mod Pant i 18 mkr Sm. I Lønning No: 37 i Kingservig med 1te Prioritet, dat: 1 Novb: 1815 /: Gpb, fol 626 :/

Hr: Fogden fremlagte derpaa til Examination: a) Restanceliste for dette Skibrede, hvori efter samme befandtes at udestaae Skatter til Beløb 539 rbd 4 mrk 10 s N: V:; b) de sædvanlige Tings vidner, der bleve examinerede, befundne, og besvarede saaledes, som Fol 235 er anført i forrige

1815: 99

Tingprotokol.

Da Ingen efter 3de Udraab meldte sig at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Iver Olssen House, Jacob Haaversen Ureim, Torbjørn Tostensen øvre Qvale, Johannes Vienæs (alle 4re Laugr: mænd med iholdt Pen.)

Aar 1815 d: 23de November blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes Mænd: Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Erichsen Lofthuus, Tobias Haldorsen Lofthuus og Lars Iversen Oppedal.

Hvor da i Justits Extrarets Sagen /: see Fol: 96 :/ mod Ole Samsonsens Neseim og Qvinden Siri Olsdatter Hetlenesset blev afsagt saadan

Dom

Ved Justitiens Foranstaltning, er gift Gaardmand Ole Samsonsens Nesheim og ugift Qvinde Siri eller Sigrid Olsdatter Hetlenesset her for Retten tiltalt til Doms Lidelse for forargeligt Samlevnet Baade ved egen Tilstaaelse og ved de under Sagen førte Vidner, er de begge overbeviste om, ei alene, at hun i Tjeneste hos ham, er af ham bleven besvangret, men at de endog siden, efterat hun var kommet fra ham, og havde gjort Barsel, have søgt sammen, og det flere Gange, uagtet, Præstens, Medhielpernes og Øvrighedens Advarsler at entholde sig fra hinanden, ja at han, efter at Øvrigheden havde ladet hende bringe fra ham, dog har baade søgt til hende, og ved sin Kone hentet hende til sig, for at hun skulle opholde sig hos ham. Den Omstændighed, at hans Hustrue, som hentede hende, siger, at hun ei af Manden blev derom anmodet, men gjorde det af egen Drift, for at have hende til at gaae sig tilhaande, og fordi ei formeget Madvare skulde medgaae af Huuset til hendes og Barns Underholdning, kan her ikke komme i Betragtning, da det under Sagen har været umuelig at kunne opdage, hvorledes sammes rette Sammenhæng imellem disse Ægtefolk kan have været, noget næsten altid umueligt hvor de erklære dem enige derom og da han ikke har kunnet nægte, at han jo var Vidende om, at hans Hustrue hentede hende, samt at han siden husede hende Et saadant Forhold, tvert imod Lovens Bydende, og lige mod Øvrighedens Ordres og Foranstaltninger, kan ikke andet end være strafskyldigt og høyst forargeligt for Borger Samfundet Desuden har han og for Retten tilstaaet, siden hendes Besvangrelse og senere Ophold i hans Huus, at have haft legemlig Omgang med hende, og at, hvis hun skulde nu befindes Frugtsommelig, tilstaaer han sig som Barnefader at hun i hans Overvær for Retten har modsagt og benægtet dette, svækker ikke den grundede Mistanke og Forargelsen ved uanstændigt Samlevnet, uagtet Lovformeligt Beviis ved Vidner om legemlig Omgang og uanstændigt Forhold ikke under denne Sag har været at kunne tilveiebringe noget som Loven ifølge 6 – 13 – 3 Art: ei heller fordrer til Strafskyldighed, og noget som oftest er umueligt at tilveiebringe, allerhelst naar Hustruen tilgiver og samtycker Mandens Forhold De maae altsaa, aleene blive at straffe for deres Overhørighed mod de givne Formaninger og Øvrighedens Ordres og Foranstaltninger, og for den Mistanke om uanstændig legemlig Omgang, og Forargelse, de ved forbuden Samvær have foraarsaget Meenigheden, da Straf for det begangne Hoer er ved Resolution bestemt til Hensættelse paa Vand og Brød i 8te Dage og Straf for Leiermaal er ophævet. Vore Love har ingen vis Straf bestemt for saadan Overhørighed ei heller for mistænkt forargeligt Samlevenet de maae følgelig blive at ipligte en arbitrair Straf paa Tugthuset i analogie med Lovens 6 – 13 – 3 Art: og Anordningen om Christianiæ Byes Tugthuus af 2den December 1741 dens 3de Kap: 7de Art: samt at betale denne Sags Omkostninger

Thi Kjendes for Ret: Tiltalte Ole Samsonsens Nesheim og Siri Olsdtr Hetlenesset bør for deres modvillig fremturede mistænkelige og forargelige Samlevnet, hver særskildt for sig at arbejde i Bergens Byes Tugt og ForbedringsHuus han i 10 skrives tie Maaneder og hun i 6 skrives sex Maaneder, og bør hun som ugift og ledig derefter ikke at opholde [sig]? inden Gravens eller Kingservigs Præstegjelde der begge ligge nærmest om hans Bopæl saa bør og han, at betale hendes og Barns Logie og Underholdning, fra den 21de Augusti indeværende Aar, hun ved Øvrighedens Foranstaltning blev bragt fra ham, og indtil denne Doms Exekution

alt efter nærmere af Øvrigheden approberede Beregninger de bør og een for begge og begge for een at betale alle ved denne Sag forårsagede Bekostninger, saasom til Landets Kasse for stemplet Papiir som under Sagens Behandling burde været forbrugt 3 Rbd 2 s til Actor 70 Rbd 90 s hvorunder er indbefattet hans Sallarium, som i Betragtning af hafte \lange og/ besværlige Reise billiges med 30 Rbd til Defensor 32 Rbd 40 s hvorunder er indbefattet hans Sallarium 6 Rbd til Lænsmand Anders Josephsen Lillegraven for Indstævninger i denne Sag 16 Rbd 28 s til Dommeren og Laugrettet efter denne Doms Paategning 39 Rbd 12 s alt Navne Værd Ligeledes betale de end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution, Transport, Varetægt og alt fornødne indtil Dommens Opfyldelse alt efter nærmere af Amtet approberede Beregninger Det idømte efterkommes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven, og efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning af Actor og defensor findes intet forsømt Actor havde under samme Reise en anden ExtraRets Sag at behandle, men Defensor ingen anden end denne.

NB Doms Akten var paategnet saaledes:

1815: 99b

Denne Extrarets Sags Omkostninger til Dommeren og Laugrettet beregnes saaledes: Sagens Berammelse 6 Rbd Incamination 4 Rbd 60 s for 4re Vidner at afhøre 1 Rbd 48 s 2 Dages Forretning 15 Rbd 2 Dages Diæt 6 Rbd 4re Laugrettes Mænd samme 2 Dage 6 Rbd tilsammen 39 Rbd 12 s Navne Værd. NB for Aktens Udstædelse blev desuden beregnet 7 Rbd 52 s N: V:

I Sagen Fol: 98 Torgjuls E: Eide med flere mod Knud Johannesen Digrenes blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag har Torgjuls Eliassen Eide, og Halvor Tobiassen Mansager, søgt Knud Johannesen Digrenes at erstatte en Stamp med 2 Bpd 20 Mkr Smør, som er bleven borte fra et Fartøy, Sagvolderen med flere førde til Bergen Under Sagen er oplyst: at Stampen blev bragt om Borde, men icke at den blev leveret i Sagvolderens særskildte Tilsyn, ei heller naar eller hvor den bortkom fra Fartøyet men da det er oplyst ved de førte Vidner, at Sagvolderen nogen Tid paatog sig ene at tilsee Fartøyet, og at Fartøyet aldrig derefter var ledig for Tilsyn og de Førendes Nerværelse Nat og Dag, saa er der Formodning om, at Stampen medens Sagvolderens ene Tilsyn med Fartøyet maae være bortkommen,

Thi Kjendes for Ret: Knud Johannesen Digrenes bør for sit Verneting første Ting efterat denne Dom i det ringeste 4re Uger i Forvejen er bleven ham lovlige forkyndt og efter, {dertil} at have indstævnet Torgjuls Eliassen Eide og Halvor Tobiassen Mansager at anhøre Eeden, at aflægge for Retten sin Korporlige Eed paa, at omhandlede Smørstamp, uden hans Vidende eller Vilje frakom Fartøyet, og uden at han veed, naar den bortkom, eller hvor den blev bragt, eller siden har været aflægger han denne Eed, da frifindes han for Søgsmålet og Sagens Omkostninger ophæves men aflægger han icke bemeldte Eed, inden foreskrevne Tid, da betaler han bemeldte Stamp og Smør efter 4re uvillige Mænds Skjøn, den Citanterne besørge men Sagvolderen Knud betaler, saa betaler han da og desuden i denne Sags Omkostninger til Citanterne 12 Rbd N: V: skrives tolv Rigsbankdaler Navne Værd, og end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte efterkommes under Lovens Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

I Sagen Fol: 95. Anders Svendsen Lilleberge mod Levor Hansen Westrem blev afsagt saadan

Dom.

Under denne Sag har Anders Svendsen Lille Berge sagsøgt Levor Hansen Westrem at erstatte Citanten efter uvillige Mænds Skjøn, Kost, Tæring, Tidspilde, Badskjerløn samt for Svie og Smerte og lidte Forringelse i sin høyre Arm, som Sagvolderen under Spøg brækkede, samt at betale alle denne Sags Omkostninger skadesløs. Ved de førte Vidner er beviist, at Citanten icke ville indlade sig med Sagvolderen at brydes for Spøg og at sagsøgte Levor dette uagtet tog Citanten, som ingen Modstand gjorde, mod dennes Vilje om Livet, og Kastede ham med Forse mod Jorden, {og at Citanten derover} hvorved Citanten traf den Ulykke at brække sin høyre Arm noget ovenom Haandledet, i det han vilde tage for sig mod Jorden, og at Citanten derover i 12 Uger blev utjenlig til Arbeide. I hvorvel den skede Skade efter Citantens egen Tilstaaelse er skeed af Vanvare og uden nogen vred Huue eller i hensigt at Skade, saa bør dog samme at erstattes, da endog al Vaades Skade som nogen gjør bør at erstattes ifølge vore Love og især \Lovens/ 6 Bogs 11 Kap:

Thi Kjendes for Ret: Levor Hansen Westrem bør efter 4re uvillige Mænds Skjøn, som Citanten besørger, men Levor betaler, at erstatte Citanten Anders Svendsen Lilleberge hvad de ansee billigt og bestemme, for den Tidspilde, Kost, Smerte Kuur, samt Tab og Forringelse Citanten leed, ved at faae sin høyre Arm brækket, saa betaler og Ledvor desuden i denne Sags hid til hafte Omkostninger 10 Rbdl N: V: skrives tie Rigsbankdaler Navne Værd, samt end videre denne Doms Udstædelse Forkyndelse Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer det idømte efterkommes og udredes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og det optagende Skjøn, under Adfærd efter Loven.

A v W S Koren

Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Erichsen Lofthuus, Tobias Haldorsen Lofthuus, Lars Iversen Oppedal alle med paaholden Pen.

Maanedstingene for Hardanger den 4de December 1815.

Aar 1815 den 4de December blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland. Retten betient ved Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Ole Haldorsen Helleland, Lars Olsen Helleland, Jørgen Larsen Helleland og Ommund Pedersen Lofthuus.

Hvorda, blev publiceret følgende Anordninger:

1. Kongel: Reglement for Rigsretten dateret 18de Septembr: 1815.
2. Lov, som bestem/m/er, fra hvilken Tidspunct de i Forordningen af 5 Januarii 1813 ommeldte Terminer efter Freden skal tage deres Begyndelse, dateret 29de Septembr: 1815.

1815: 100

3. Kongl: Kundgjørelse dateret 15 Octobr: 1815, om at Afgivter af Skibsfart og Handel for November Maaned 1815, erlægges med 4 rd 72 s N: W: for hver Rigsbankdaler Sølv eller Guld.

Da ingen meldte dem med noget videre efter Paaraab, saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus, Jørgen Larsen Helleland, alle med paaholden Pen.

Neste Dag den 5te December 1815 blev Maanedstinget for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods fortsadt ved de i gaar benævnte Rettens Personer: Hvor da blev foretaget.

Nye Sag:

Jacob Hougse og Ole Iversen Hougse mødte paa egne, samt Sergeant Svend Mælends og Brynild Huuses Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Enken Magdelie Johannesdatter Age og hendes Laugverge Ole Haldorsen Espe, en for begge og begge for en at gjøre Grede!! (Rede) og Rigtighed for hvad Citanternes Myndlinger ifølge Skiftet efter Torgjels Larsen Age tilkom, og Sagvolderne have oppebaaret, samt derom at anhøre Vidner og Beviser samt lide Dom til Erstatning og Sagens Skadesløse Omkostninger saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Kommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvilke toe Attester nu bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagsøgte Ole Haldorsen Espe mødte paa egne og Enken Magdelie Johannesdatter Ages Vegne vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanterne havde at iretteføre.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes enige: afdøde Jacob Eitrem har imodtaget udbetalt Ole Svendsknes!! (Svendsens?) Obligation 212 rd 4 mrk DC: deraf taget sig betalt sin Kones Lod 91 rd 1 s betalt til Magdeli Aga 50 rd og til Lars Aga 60 rd følgelig bør hans Arvinger fralægge sig 11 rd 3 mrk 15 s samt Renter efter Anpart. Ole Haldorsen Helleland paa Lars og Gunder Mælends Vegne dem han har udbetalt 50 rd 4 mrk med Renter fra Skiftebrevets Dato efter Torgjuls Aga dateret 22de October 1805 hvoraf han modtager hos Jacob Eitrem's Arvinger 11 rd 3 mrk 15 s samt Renter, og hos Lars Aga 23 rd 4 mrk 2 [s] samt Renter og hos Enken Magdelie Aga og Ole Espe en for begge og begge for en 15 rd 1 mrk 15 samt Renter Myndlingene Kari, Maritha, Sigrid og Birgithe Olsdøttre Mæland hver 17 rd 5 mrk 15 s tilsammen alle 71 rd 5 mrk 12 s samt Renter alt med Ret til Omskrivning og Udbetaling efter Forordningen om Pengevæsenet af {1}5de Januarii 1813 og dens vedhæftede Omskrivnings og Rente Tabel, hvilke Penge de have til gode hos Enken Magdeli Aga.

Hermed erklærede samtlige Parter sig enige, og da ingen havde videre at tilføre blev Sagen hermed sluttet.

Citanterne betalede 4 Rbdl 3 mrk 12 s N: V:

Da ingen meldte dem med videre, saa blev Tinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Ole Haldorsen Helleland, Lars Olsen Helleland, Jørgen Larsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus

Neste Dag den 6 December 1815 blev Maanedstinget fortsadt af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes Mænd Ole Haldorsen Helleland, Lars Olsen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus og Lars Arnesen Helleland.

Nye Sag:

Torkild Michelsen Oppedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting, at have indkaldet Maritha Iversdatter Oppedal at see sig overbeviist og lide Dom med Bøder og Omkostninger for at have malket en Citantens Koe, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvilke 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstævnte Maritha Iversdatter Oppedal mødte icke, men hendes Ægtefælle Tormod Erichsen Oppedal mødte og nedlagde Indsigelse mod Søgsmålet og paa\stod/ det afvist og lovstridigt paa Grund af, at hans /: Tormods /: Navn er tilført paa Varsel Seddelen til Commissionen af en anden end Forligelses Commissairen dog forend den blev forkyndt, hvilket Sagvolderen troer ulovligt, at nogen maae tilføre en saadan Varsels Seddel noget eller andet end af den udstædende Forligelses Commissair findes indført, om det end skeer forend

den forkyndes, og dernest fordi han som Sagvolderindens Ægtefælle og Værge ei er nævnt og indstævnt [i]? Stevningen eller Stevne Attesten her til Retten

Citanten paastod Sagen fremmet

Dommeren eragtede: Da Tilførsel paa en Varsel Seddel af den Citerede forend den forkyndes icke kan synes den formeent, til Indkaldelse af alle dem han ønsker, om nogen var forglemt af Forligelses Commissairen at anhøre eller af Parten for ham at opgives, saa kan dette icke være nogen antagelig Grund til Stævningen eller Sagens Afvisning, og da Sagvolderindens Ægtefælle end og har til Commissionen været indkaldet, og har anhørt hendes Indstævning her til Retten, saa er der langt fra mindste Grund for hans Paastand, men Sagen bliver efter Indstævningen

1815: 100b

at fremme Denne Eragtning blev Parterne forelæst

Citanten forklarede Sagens Sammenhæng saaledes: han solgte i dette Aars Foraar 2 Kjør en til hver af 2 her ustævnte Mænd, med Tilladelse at de maatte udvælge af hans Creature hvilke de vilde da den ene af dem havde valgt en Koe ved Navn Blidsæl sagde han derpaa, at han havde løst til at taget en Qvige {ved Navn} \Koe/, men han havde lovet her indstævnte Sagvolderindens Mand: \Tormod/ at lade ham faae malke en god Koe i Sommer, derfor kunde han icke faae tage Qvige Koen Citanten sagde da, at naar saa var, skulle han have Tilladelse, naar Tormod havde havt den {den} udtagne Koe at Malke om Sommeren, da til Høsten \naar Creaturene indsattes/, hvis han ønskede det, at faae den ombyttet med Qvige-Koen og beholde denne hermed blev Manden vel fornøyet Tormods Hustrue Sagvolderinden bekom den udtagne Koe at malke, men da det led til Høsten omtrent 3 Uger for Michelsdag byttede Tormods Hustrue om og malkede Qvige Koen istædet for den forhen bekomne da de gik \i/ et og samme Beite, og var Citanten uvidende om denne Ombytning for denne ulovlige Ombytning er det han her har sagsøgt han fremstillede nu som

1ste og 2det Vidne Gyri Larsdatter den ældre og dito den yngre begge af Oppedal, bleve forklarede Eedens Vigtighed og straf for MeenEed aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie: forklarede: Gyri den ældre: at hun efter Sagvolderindens Ordre paa Stølen Langedalen omtrent \fra/ 14 Dage efter St: Hans Dag indtil de reiste derfra til Oppesio omtrent 3 Uger for Michelsdag malkede 2 Kjør for Sagvolderinden Martha Iversdtr., den ene ved Navn Blidsæl og den anden ved Navn Sala paa nermere Tilspørgende sagde Vidnet, at det icke hørde Sagvolderinden eller hendes Mand klage over nogen af bemeldte Kjør, eller hørde tale om, at de havde Tilladelse at bytte en eller begge med andre af Citantens Kjør at malke i deres Sted men da Vidnet med Kjørene omtrent 3 Uger for Michelsdag flyttede fra Langedal Stølen til Oppesjo malkede vidnet første Aften og neste Morgen samme Kjør, men da hun om Dagen kom hjem sagde Sagvolderinden Martha Iversdatter at Vidnet for Eftertiden skulde malke en anden en Qvige Koe af Torkilds Creature i Blidsæls Sted, hvortil Vidnet svarede, ja saa maae du derom tale med Torkild hvortil hun intet svarede Vidnet {blev} \kom/ siden efter icke til at malke for Sagvolderinden men Vidnets Navne!! (Navne Søster?) Gyri den yngre kom til at malke for Sagvolderinden den følgende Tid Vidnet Gyri Larsdatter den yngre forklarede: At hun malkede for Sagvolderinden Martha paa Oppesjo fra omtrent 3 Uger for Michelsdag en Tid af af!! omtrent 14ten Dage en Qvige Koe af Citantens Kjør, og sagde Sagvolderinden til Vidnet da hun bad Vidnet malke for sig, {sagde hun,} at hidtil havde hun paa Stølen Langedalen malket Koen Blidsæl, men nu skulde hun malke Qvige Koen hvilket Vidnet gjorde, indtil Torkilds Pige sagde til Vidnet at hun icke maatte malke Qvige Koen, men skulde [malke?] Blidsæl til Sagvolderinden, hvilket Vidnet da for eftertiden gjorde som dog kun blev [gjort?] 2 eller 3 Dage indtil der atter blev ombyttettet!! efter Torkilds Samtycke og Vidnet atter

erholdt Qvige Koen at malke til Sagvolderinde Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Sagvolderindens Ægtefælle Tormod, forlangede Sagen udsadt indtil neste Ting hvortil Sitanten gav sit Samtykke:

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges

Citanten betalede Incam: 4 Rbdl 3 mrk 12 s for 2 Vidner at afhøre 1 Rbdl Sagvolderinden betalede Tilsvares Penge 1 Rbdl 1 mrk 8 s og for for!! 2 Exemptioner paakjendt ved Eragtningen og en Udsættelse 1 Rbdl 12 s

Ny Sag.

Sjur Mikelsen Moukestad mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevne vidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Thore Larssen Oppedal at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 37 Rbd 3 mrk N: V;; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: #

Sagvolderen mødte ikke, efter Paaraab, ei heller Nogen paa hans Vegne; men Laugrettet erklærede, at de vare vidende, at han ligger veirfast for Storm 2 Mile herfra i Graven, og kan derfor ikke møde.

Citanten fremstillede som

1te Vidne Lars Thoresen Oppedal, aflagde Lovens Eed med Løfte om, at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at sidstleden Paasketider hørde Vidnet engang her indstevnte Thore sige, at han skylder til Sjur Mikelsen Moukestad 420 Rbmrk N. V. Senere hen engang i Sommer mod Høsten var Vidnet tilstede i Omund Pedersen Lofthuus's Stue, og da hørde Vidnet Sjur Moukestad og Sagvolderen Thore tale om deres Mellemregning og Thores Gjeld til Sjur Gjeldens Sum kan Vidnet ikke erindre blev nævnt, saavidt han hørde; men hørde ingen Tvist derom; men hørde, at Sjur skulde modtage paa Gjelden 200 Rbmrk N. V. hos Mads Eidnæs, og Resten skulde Sjur bekomme hos Thore til Michelsdag, og hvis de da ei erholdes, skulde Thore svare Renter af Pengene fra den Dag. Vidnet vidste intet Videre afskediget.

1815: 101

2det Vidne Omund Pedersen Lofthuus aflagde Lovens Eed, forklarede: Vidnet var tilstede i sin egen Stue den Tid, første Vidne her foran har ommeldt, og kan erindre, at Parterne i denne Sag, Sjur og Thore, taledes om deres Mellemregning, og vare enige, at Thore skyldte Sjur noget over 400 Rbmrk; men nøie hvor meget, kan Vidnet ei erindre. Thore lovede, at Sjur {ind} skulde erholde hos Mads den halve Deel af Fordringen i Anledning heraf, gik Vidnet ud for at hente Mads Eidnes, som var i Nærheden, hvorpaa Vidnet kom tilbage med Svar fra Mads Eidnes, at denne ikkun skyldede til Tore 195 Rbmrk, og disse skulde Sjur faae inden otte Dage. Hermed var Sjur fornøiet; men da han ikke blev lovet af Thore det øvrige Resterende førend til paafølgende Michelsdag nu sidstleden, og Renter fra den Tid, hvis de da ei strax bleve betalte, saa var Sjur dermed kun lidet fornøiet. Vidnet vidste intet Videre afskediget.

3die Vidne Mads Larssen Eidnes aflagde Lovens Eed forklarede, at Noget før sidstleden Michelsdag leverede Vidnet til Sjur Moukestad 195 Rbmrk paa Thore Oppedals Vegne som Vidnet skyldte Thore. Da intet Videre var at tilspørge Vidnet, blev det afskediget.

Citanten begjærede Sagens Henstand nogle Timer, om Thore mueligen kunde ankomme inden silde Aften.

Ny Sag.

Torkel Mikelsen Oppedal mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Tormo Eriksen Oppedal at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger og Bøder for ærerørige Ord mod Citanten; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Begge disse Attester bleve oplæste, og indtages her saalydende: #

Indstevnte Tormo Eriksen Oppedal, som havde anhørt bemeldte Attester, vedtog lovlig Varsel, og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremstillede som

1te Vidne Haagen Olsen Oppedal, aflagde Lovens Eed om, at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: i Høst omtrent Michelsdags-Tider var Vidnet med Flere tilstede den gang, Eierne af en Ko, som Tormos Huustro havde ladet melke, herom talede med Citanten Torkel, af hvem han havde kjøbt den, og de tilligemed Tormo derom havde nogen Dispute og Samtale, og hørde da Vidnet, at Tormo sagde: ”at jeg har ingen Ko taget fra dig, Torkild, men du har taget fra mig som en Keltring” Torkild sagde derpaa: ”det høre de paa!” hvorpaa Tormo svarede: ”jeg er ikke bange for, hvad jeg siger; du haver taget Koen fra mig som du var eller du er en Skjelm” hvilken af Delene, Tormo sagde: ”var eller er” en Skjelm, kan Vidnet ei nøie erindre; men eet af de Ord: var{eller} en Skjelm eller er en Skjelm kan Vidnet nøie erindre han sagde. Videre var ikke Vidnet at tilspørge afskediget.

2det Vidne Holger Larssen Ullensvang, aflagde Lovens Eed, forklarede sig i Eet og Alt ordlydende overeenstemmende med forrige Vidne afskediget.

Citanten, som troede at have beviist Sigtelsen, indlod Sagen til Doms med Paastand, efter Stevningen, under Forbeholdenhed af videre Tilsvær og Sagførelse om fornødent eragtes, i Tilfælde Sagvolderen skulde frem komme med Noget fra sin Side.

Sagvolderen erklærede, at da denne Sag grunder sig paa en anden Sags Udførelse, som verserer her for Retten imellem Parterne om Malkningen af en Ko, hvis Sagførelse mueligens her i denne Sag kan behøves fremlagt; saa er han begjerende denne Sag udsat til Marts Maanedsting, hvortil Citanten gav sit Samtykke.

Retten eragtede: Sagen bevilges udsat til Marts Maanedsting 1816.

Citanten betalede Incammination og for 2 Vidner 5 Rbd 3 mrk 12 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge og for en Udsættelse 1 Rbd 3 mrk 12 s.

Sagen

Sjur Moukestad mod Thore Larssen Opedal see foran paa denne sam/m/e Side og Fol. 101.

Citanten paastod Dom efter Indstevningen.

Dommeren eragtede: at da Laugrettet har declareret, at Stormveir gjør det umuligt for Sagvolderen, idag at kunne møde; saa synes Dommeren ikke at bør optage Sagen til Doms og dermed lukke for Sagvolderen her for Retten at kunne faae sin Contra-Beviser tilførte, om han har n\o/gle; men Sagen udsættes til førstkommende Februari Maanedsting. Denne Eragtning blev inden Retten oplæst.

Citanten betalede Incammination 4 Rbd 3 mrk 12 s, for 3 Vidner 1 Rbd 1 mrk 8 s.

Derpaa blev følgende Documenter tinglæste.

1. Bevilling for Jomfrue Ambrosia Kølle til at være myndig under Curators Tilsyn (Gpb. Fol 627)

2. Do: for Søsteren Jomfrue Catarine Hermine Kølle (Gpb. Fol. 627)

3. Do: for Hellene Johanne Kølle (Gpb Fol 627)

4. Fæsteseddel fra Torgjuls Mikelsen Tjoflot til Iver Iversen Fylkedal paa Pladsen Nyland under Gaarden Hamre i Gravens Skibr.; dat: 4de Decbr: 1815 (Gpb. Fol. 627) med Revers.

5. Skjøde fra Tosten Anderssen Sæd til Anders Olsen Medhuus paa 1 pd 3 mrk Smør i Sæd No: 97 for 300 Rbd N. V. dat: 19de Novb. 1815. ½ Procent 1 Rbd 3 mrk N V. (Gpb. Fol 627)

6. Vilkaarbrev fra Anders Olsen Medhuus til Tosten Anderssen Sæd og Huustroe

1815: 101b

paa Levekaar af Gaarden Sæd, dat: 4de Decbr: 1815 (Gpb. Fol. 627)

7. Skjøde fra Sjur Pedersen Jaastad til Jørgen Larssen Jaastad paa en deel Stykker Ager og Egn!! (Eng) af Gaarden Jaastad No: 26 for 1500 Rbd N. V., dat: 15 Novb: 1815, ½ pCto 7 rb 3 mrk N. V.

8. Vilkaarbrev fra Asbjørn Olai Iversen Tvesme til Nils Anderssen Tvesme og Huustro paa Levekaar af Tvesme, dat: 4de Decb: 1815, (Gpb. Fol 627).

9. Fledføringscontract mellem Lars Olsen Alsager og Torbjørn Thomassen Vienæs, dat: 4de Decbr: 1815 (Gpb. Fol. 627).

10. Arveinstrument, hvorved Haaver Omundsen Uhreim er tilhjemlet 1 pd 9 7/8 mrk Sm: 1/8 Hud ½ Faarskind og 2 ¼ Løb Salt i Uhreim for 400 Rbd N. V., dat: 4de Decb: 1815 (Gpb. Fol. 627).

11. Skjøde fra Haaver Omundsen Uhreim til Jacob Haaversen paa 1 pd 9 7/8 mrk Sm: 1/8 Hud ½ Faarskind, 2 ¼ Løb Salt i Uhreim for 400 Rbd. Penge og Kaar 200 Rbd for 5 Aar N. V. dat: 4de Decbr: 1815, ½ pCto 3 Rbd N. V. (Gpb. Fol 628).

12. Bygselbrev fra Provst og Ridder Hertzberg til Asbjørn Olai Iversen Tvesme paa 18 mrk Smør i Tvesme, dat: 28de Novb: 1815, hvormed Revers og Landsk. Bog (Gpb. Fol 628)

13. Coution og Skadesløsbrev fra Peder Henriksen Sexe m. Fl. Til Hr: Srskr. Koren henseende borteblevne Henrich Pedersen Sexes Arvelod, dat: 5 Decbr: 1815 (Gpb. Fol 628).

14. Skjøde fra Tormo Aslaksen Selliestad til Omund Omundsen Jaastad paa 6 Mrk Sm: i Pladsen Torekoven under Grd: Lønning for 2000 Rbd N. V., dat: 5te Decbr: 1815. ½ pCto 10 Rbd N: V: (Gpb. Fol. 628).

15. Afkald fra Haaver Olsen Dal til Johannes Larssen Haldanger for Arv 39 rbd 2 mrk 10 s. N. V., dat: 5te Decbr: 1815 (Gpb. Fol. 628).

16. Do: fra Svend Asbjørnsen Tvedt, {gift med} til Hellie Tomassen Yttre Jaastad for Arv 6 Rbd 34 s., dat: 4de Decb: 1815 (Gpb. Fol. 628).

17. Do: fra Jacob Knudsen Oppedal, gift med Myndl: Anna Larsdr: til Lars Christens: Oppedal for 194 rb 8 s N. V., dat: 5 Decbr: 1815 (Gpb. Fol. 628).

18. Fæstesæddel fra Tobias Tobiassen Eidnes til Knud Knudsen Moge paa Pladsen Bjaarlefladen, dat: 26de Juli 1815 med Revers (Gpb. Fol. 628).

19. Bevilling for const. Srskr. Nannestad til, ved Proclama i Aviserne at indkalde afdøde Proprietair Formans Creditorer (Gpb. for Lysekloster Fol).

20. Vilkaarbrev fra Jacob Svendsen Huse til Brite Jonsdr: Ulgenæs paa aarligt Levekaar af Gaarden Ulgesnæs, dat: 4de Decbr: 1815. (Gpp for L. Cl. Fol).

Da Ingen efter 3de Udraab meldte sig at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren.

Omund Pedersen Lofthuus, Ole Haldorsen Helleland, Lars Arnesen Helleland, Lars Olsen Helleland (alle 4re med iholdt Pen)

1815

0-0-0-0-0-0-0

1816

(1816: 101b)

Extraret-Sag. Reassumptions-Forhør.

Aar 1816 den 19de Januarii blev Extraret sadt af mig Stedets Sorenskriver paa min Gaard Helleland i Hardanger og følgende eedsorne Laugrettesmænd sc:!! (så som) Lars Arnesen Helleland og Lars Iversen Oppedahl, for i følge \Bergens/ Stifts Overrette{n}s Skrivelse af 7de November sidstleden, og derhos fulgte bemeldte Rettes Dagen foran Afgivne Kjendelse i en Justits-Sag mod Karen Nilsdatter, Huusmand Torger Nielsen Weaaens Hustrue, at optage et nyt Forhør.

Hvor da! paa Actor den Constituerede Foged Hr: Barths Vegne mødte dennes Fuldmægtig Hr: Johan Wilhelm Barklay, som fremlagde den udstyrede Stevning dateret 31 Decembr: 1815 til dette Forhørs foretagelse her i Dag, tillige med forbemeldte Stiftsrets Skrivelse, til mig Sorenskriver Koren, Og deri paaberaabte Kjendelse, hvilke 3 Documenter blev inden Retten oplæst og bliver i sin Tid i original at vedhefte dette Forhør. Saa fremlagde han og Domsacten i den under 20de Junii forrige Aar afsagde Underrets Dom mod ermeldte Karen Nilsdatter Weaan til hvis nærmere Oplysning, det her Agtende Tingsvidne er forlangt bemeldte Doms Act bliver ligeledes at vedhefte dette Forhør.

Angjeldende Karen Nilsdatter Weaan mødte selv tilstæde tilligemed hendes Egtefælle Torger Nilsen Weaan, og som hendes Defensor, John Andersen Lillegraven, Broder til den for hen{de} (forhen) beskikkede Defensor Anve Andersen Lillegraven, derformedelst en Byereise ikke kunne være tilstæde \og modtage lovlig Warsel/ Bemeldte Stevning tilligemed Stifts Overrettens Skrivelse af 7de Novembr: og Kjendelse af 5 Novbr: begge deele af forrige Aar, blev nu for dem inden Retten oplæst.

Af Indstevnte Fattig Commissions Medlem/m/er vare tilstæde Paul Torkildsen Leqve og Omund Torbjørnsen Opheim paa egne og øvriges Wegne, hvorhos de meldte at hans Welærværdighed Hr: Wolff ogsaa ville have været her men Svaghed hindrede ham.

Angjeldende Karen Weaaen blev nu

1816: 102

fremkaldet, og i Anledning hende givne Spørgsmaale, følgerig Stifts Overrets Kjendelse 1ste Post gav følgende Svar: Angjeldende sagde: at hun er fød paa et Huusmandsplads i Strandebarms Sogn og Præstegjeld ved Navn Træet under Gaarden Gjere af Fattige Forældre som vare Huus folk paa bemeldte Plads, hos hvilke hun nød en Kristelig Opdragelse indtil hun blev saavidt woxen, at hun kunde tjene for sit Brød. Hun tjente paa forskjellige Stæder i Strandebarms Præstegjeld i alt 9 Aar indtil hun blev givt med sin nu havende Mand Torger Nielsen Weaaen og fliæede til ham i Ulvigs Sogn. Hendes Faders Navn var Nils Monsen Træe under Gaarden Gjere og hendes Moder {hedte} hans Hustrue hedde Kari Johannesdatter. Angjeldende har stedse levet i Fattigdom og trange Kaar. Da hun var 14 Aar gammel blev hun Comfimeret i sin Daabets Pagt i Strandebarms Præstegjeld, og har alt siden den Tid maattet i Kummerlig Fattigdom fremdrage sit Liv, og har med hendes Egtefælle havt i alt 10 Børn, hvoraf de 8 endnu lever. Hun har aldrig været tiltalt for nogen slags

Forbrydelse, og gjør det hende Ondt, at hun nu for en ubesindig Overilelse skal være kommen under offentlig Tiltale. I Anledning Over Stiftsrets Kjendelsens anden Paragraf sagde hun; at hun nu er lidet over 49 Aar gam/m/el.

Actor fremlagde og en af ham hos Sognepræsten for Gravens Kald Hr: Wolff requireret Attest om hendes Alder, den blev oplæst og indtages her saalydende # I Anledning den/n/e Attest anmerket Actor: at da han forhen ikke {ikke} vidste bedre, end at Angjeldende var fød i Gravens Præstegjeld, saa havde han derfra requireret hendes døbe attest, men da han nu erfarer, at hun er fød i Strandebarms Præstegjeld, saa skal han, snarest muelig fra Sognepræsten sam/m/estæds Hr: Provst Kahrs søge at erholde hendes Døbeattest og strax tilstille Actor for Stiftsretten i denne Sag Hr: Prokurator Heiberg den til fremlæggelse i Sagen paa det at dette Forhør derefter ikke skal udsettes.

Paa Tilspørgende erklærede Laugrettet, at Angjeldende Karen Nielsdatter Weaaen efter deres Skjønnende og hendes Ansigts og Legems Udseende forekom dem rimeligen at være af den af hende opgivne Alder, hvilket {d}og forekom mig Sorenskriver Koren saaledes.

I Anledning Kjendelsens 5te Paragraf erklærede Angjeldende: at det lille \Pige/ Barn {?} hun havde med sig omhandlende Gang, som hun forlangede Lægd til og vilde eftersætte hos Præsten, da hun ingen Lægd blev lovet til det, var hendes Barn Rosmunda Torgersdallen den gang 6 Aar gammelt.

I Anledning Kjendelsens 3de Paragraf fremstod nu tiltaltes Mand Torger Nielsen Weaaen, som tilligemed tiltalte hans Hustrue og selv begge tilstæde, at baade hun og han var vidende om at den manglende Lægd kunde erholdes og {igien} skulde blive dem Erstattet; hvilket og Anklagde vidste at Sogne-Commissionens Medlemmer havde forkyndt hendes Mand nogle Dage forinden hun gik til Præsten; men da denne Uges Lægd ikke var bekommet og lidet kunde hjælpe hende, saa gik hun til Præsten fornemmelig, for, at faae fleere Ugers Lægd til et af de andre Børn.

I Anledning Kjendelsens 4de Post fremstod nu vedkommende Yder af den foromhandlede manglende Uges Lægd Ole Magnussen Rognestvedt sagde sig 46 Aar gammel Boesadt Mand og Gaardeier i Ulvigs Sogn og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, blev paamindet om Eedens vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge forklarede: formedelst Feiltagelse af hvor mange Uger enhver skulde underholde, Anklagede Karen Weaaens Søn Torger Torgersen af dem, som det af Fattig-Commissionen var paalagt, at underholde ham Aaret om, troede Comparenten at have havt ham sin Tid og at det tilkom en af de Andre, at have ham den sidste Uge i Aaret, derfor afviste {ham} Comparenten \ham/ fra sig Juleaften. Drængen {da} \var den Gang/ paa 14de Aar gammel gik hjem til hans Forældre eller rettere fulgte sin Broder hjem, til Søs halv anden Fjerding Wei, da Pladset Weaaen ligger paa hin Side Fjorden fra Komparenten. Comparenten hørde derefter ikke noget herom eller vidste \ikke/ andet end at alt var rigtigt indtil nogle Uger efter Nye-Aar, da toe af Fattig Commissionens Medlemmer, sc: Omund Opheim og Paul Leqve overtødede ham om, at han tog Feil, og at ham burde haft ham (: Drængen :) i Lægd Jule-Ugen indtil NytAar. Comparenten erklærede da strax forbemeldte Sogne Commissions Medlemmer at ville gotgiøre og Erstatte Drængens Fader, Torger Weaaen ermeldte manglende Uges Lægd og selv at underrette ham her om naar han fandt ham. Hen i Fastens Tider næst efter traf Comparenten Torger Weaaen og underrettede ham da om, at Comparenten af Sogne Commissionen var bleven oplyst om, at det tilkom ham at svare

1816: 102b

den manglende Uges Lægd, og tilbød Torger at denne kunde sende sin Søn til ham i Lægd en Uge naar han vilde, hvortil Torger svarede: at nu paa denne tid af Aaret kan Drængen gjøre

Gavn for Maden, men jeg vil sende ham til Dig næste Aar Jule-Ugen. Hertil svarede Comparenten: kan Du undvære Lægden!! (Drængen?) saalænge, maae Du gjerne det. Nu nys sidst afvigte Jule uge, var bemeldte Dræng og her Anklagede hans Moder hos Comparenten og efter deres ønske bekom Vahrer hjem for Lægden. Videre forklarede Comparenten, at noget Bud fra ham til Anklagede eller hendes Mand, at de skulde erholde hos ham den manglende Uges Lægd, er der ikke sendt, og altsaa ingen i denne Anledning, som Bud bliver at afhøre, da Comparenten selv mundtlig underrettede Torger Weaaen herom; men Comparenten har hørt, at Fattig Commissionens Medlem Omund Opheim førend Anklagede Kari Weeaaen brugte sig fornermelig mod Præsten, underrettede hendes Mand Torger Weeaaen om, at han hos Comparenten kunde afhente eller er!! erholde den manglende Uges Lægd.

Sorenskriveren tilspurgte nu Anklagede Karen (Karin) Weeaaen og hendes tilstædeværende Mand Torger Weeaaen, hvorførend de ikke hos Ole Magnudsen Rognestvedt affordrede den manglende Lægd og i Tilfælde, denne ei vil yde den, da fordrede den hos Fattig-Commissionens Medlem Omund Opheim, som havde lovet at ville erlægge den, hvis Ole nægtede den. Svar: Anklagede og hendes Mand erklærede: at den eene Uges Lægd syntes de ikkun lidet kunde hjælpe dem, og at hun derfor gik til Præsten, baade for at faae fuldelig Oplysning om bemeldte Uges Lægd, som og at faae Lægd eller Hjelp til {et af de 2 smaa Børn} til det lille Barn Rosmunda, som ingen Lægd havde, og som hun derfor tog med sig til Præsten

De 2de forhen i Sagen/ afhørte Widner fremstod nu \nemlig/ Sergeant Anders Waag og Hustrue Anna Baarsdatter, bleve paamindede om Eedens vigtighed, hvorefter de lovede at vidne Sandhed under deres i denne Sag forhen aflagde Eeds Kraft og Forpligtelse at ville Vidne Sandhed og intet fordølge. Sergeant Waag forklarede: at hverken han eller Vidnet Lars Marthensen Hagestad vare tilstæde den Gang Tiltalte Kari Weaaen skal have grebet Præsten Hr: Wolff i Klæderne, da de den Tid samme skal have passeret sad begge hen i en anden Stue i Præstegaarden. De saae ei heller siden, da de kom tilstæde og hørte hendes fornemmelige Ord mod Præsten, at Præstens Klæder vare iturevne, ei heller havde nogen sinde hørt, at de skulde være blevne iturevne, derfor kunde de ei heller Vidne noget derom, da de forrige Gang var for Retten. Sergeant Waags Hustrue Anna Baarsdatter forklarede: at hun saae Anklagede tog Præsten Hr: Wolff i {Kjolen} \Frakken/ frem i Brystet, da {hun} \Anklagede/ gik af Stuedøren ind i Kjøkkenet hvor Vidnet var, men Vidnet saae ikke, at hun rev hans Frak itue, uagtet Vidnet ikke kan nægte, at hun tydelig saae Anklagede tog haart i. Vidnet blev i det samme befalet af Præsten Hr: Wolff, at hente 2 af Drængene til sig, hvorpaa Vidnet løb til hendes Mand og Lars Marttensen Hagestad der forhen som Vidner er afhørt, og hentede dem tilstæde, hvorpaa de strax kom og anhørte {hendes} (: Anklagedes :) Skjeldsord og Udeladelser mod hans Welærværdighed saaledes som af dem er Vidnet.

Anklagede, Karin Weaaen erklærede: at da hun ikke vilde tage Barnet med sig af Præstens Stue, men gik ud, Døren til Kjøkkenet, tog Præsten i hende, i Skuldren og rystede hende, og sagde: ”vil Du ikke tage Dit Barn med Dig.” Dette var Aarsag til at hun (: Anklagede :) tog Præsten i Klæderne for at rive sig fra ham, da han ikke vilde hun skulde gaae bort førend {hun} Barnet blev bragt med hende.

Vidnet Anna Baarsdatter erklærede: at hun ikke veed hvad der passerede i Stuen, men ikkun saae Anklagede, at hun holdt Præsten frem/m/e i Omslaget/ paa Frakken da hun kom ud af Stuedøren til Kjøkkenet; hvilket foran er forklaret.

Vidnet Lars Marttensen Hagestad nu Stetten!!, er syg og Sængeliggende i følge Stevnevidnernes Paategning

paa Stevningen, og da af forestaaende Vidners Forklaringer sees at han ikke var tilstede den Gang Anklagede tog Præsten i Klæderne, {saa} men som tilkaldet ikke føren derefter kom tilstede, og altsaa ikke derom kan vide at give nogen Oplysning, saa finder ikke Retten derefter fornøden at udsette dette Forhør.

De tvende Medlemmer af Ulvigs Sogns Fattig Com/m/ission Paul Torkildsen Leqve og Omund Torbjørnsen Opheim fremlagde nu en {f} Skrivelse fra samtlige Fattig Commissions Medlemmer dateret 17de denne Maaned, som de troede at give Oplysning i omhanlende!! Sag og som de begjerede vedhæftet dette Forhør. Bemeldte Skrivelse blev nu oplæst og bliver i sin Tid at vedhæfte dette Forhør.

Alt foranførte blev lydelig oplæst af Protokollen og af enhver især for deres Vedkommende vedstaaet at være rigtigt tilført.

Da ingen havde videre at tilføre blev dette Forhør hermed sluttet, og alle tilstædeværende Afskeediget.

A v W S Koren

Lars Arnesen Helleland og Lars Iversen Oppedahl, begge med iholdt Pen.

Februari Maanedstinge 1816

Aar 1816 den 5te Februari blev Retten sat paa Tingstedet Helleland til Maanedstings Holdelse for Hardanger, og betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende fire eedsvorne Laugrettesmænd: Lars Jensen Oppedahl, Omund Pedersen Lofthuus, Mikkel Endresen Helleland og Lars Olsen Helleland.

Hvorda blev publiceret følgende Kongelige Anordninger:

1. Rigs-Act, oprettet imellem Norges Riges Storting og Sverriges Stændere indeholdende Bestemmelse af de imellem begge Riger opkomne Constitutionelle Forhold. dateret 26de Aug: 1815.

2. Lov, som anordner Forhøielse, i de ved Udførsel af Trælast med aabne Baade efter Læstedrægtigheden paabudne Afgivter. dat: 25 Octobr: 1815.

3. Lov, som bestemmer, at Danske Skibe og Vahrer skal med Hensyn til Toldafgivternes Erlæggelse i Norge behandles som upriviligeret Nations. Dateret den 25 October 1815.

4. Lov, angaaende nærmere Bestemmelser ved Norske og Danske Skibes Maal og Mærke. dateret 25 October 1815.

5. Lov, som bestemmer hvorledes de i Henseender til Norges og Sverriges indbyrdes Skibsfart og Handel herefter bør forholdes. dat: 25de Octobr: 1815

6. Lov, hvorved Plakaterne, af 14de September 1798 og første Julii 1813, der fastsatte Præmier for tilsyneladende druknede Menneskers Redning m: v: ophæves, dateret 25de October 1815.

7. Lov, som bestemmer, at Svenske Deserteurer, som for Eftertiden undvige til Norge, ei der kan vente at finde Fristæd, strax udleveres. dateret 25de Octobr: 1815.

8. Lov, hvorved Lemlæstelses Straffen, Brendemærker, af Boets Lods Forbrydelse afskaffes, og andre Straffe i disses Stæd fastsættes, m: v: dateret 25de October 1815.

9. Lov, som ophæver de Afgifter som i Norge ere paabudne af Skibe, som kjøbes fra eller sælges til Sverrige dat: 25 October 1815.

10. Ditto, hvorved den ved Forordningen af 13de Marti 1812 paabudne 12 ½ proCento Afgift af udenlands byggede Skibe, naar de, som Norsk Ejendom sælges til Fremmede, ophæves dateret 25 October 1815.

11. Ditto, som bestemmer Svenskes Undersaatters Rettighed til Wasdragenes Benyttelse ved Fremdriften af Skov Producter, dat: 25de Octobr: 1815.

12. Do:, hvorved Forbudet i Plakaten af 2den Decembr: 1812 og 21de Januarii 1815 ophæves, dateret 25 October 1815.

13. Lov, hvorved den visse Skibe ved Reglementet af 26de Junii 1813 tilstaaede Fritagelse for Pas Gebyhrer, til Qvarrantaine Væsenet ophæves dateret d: 25 Octobr: 1815.

14. Finants Departementets Kundgjørelse af 15 Novembr: 1815 hvorved bestemmes at Oppebørsler af de i rede Sølv eller Guld paabudne Afgifter af Skibes fart og Handel, bestemt at i Decembr: Maaned 1815, bliver hver 1 rbd at erlægges med 5 rbd N: V: i Sedler.

15. Ditto af 30de Novbr: 1815 for Oppebørsler af de paabudne Afgivter af Skibs fart og Handel, bestemt at for Maanederne, Januari Februari Marts næste Aar 1816, skal \betaales/ 4 rbd 72 s: N: V: for hver 1 rbd Sølv.

16. Stiftes Skrivelse af 30de Novembr: 1815, indeholdende 5te Departementets Communication af en

1816: 103b

Kongelig Resolution henseende fraværende Arvingers Arvelodder, ikke skal indsettes i Statskassen,

17. Circulere fra 3de Departement, betræffende en Undersøgelses Maade henseende Forsinkelse i Postens Gang dateret 30de October 1815, Com/m/inuceret!! af Amtet den 1ste Decembr: 1815.

18. Finants Departementets Kundgjørelse af 15 Decembr: 1815 om ToldKoursens Fastsettelse for Januarii Maaned 1816.

19. Extract af Reskriptet af 3de Novbr: 1813, angaaende Boeliger for de civile Embeds mænd, dateret 1815, som \medfulgte/ Amtets Skrivelse af 30de Decembr: 1815, hvorved Hans Maistæts Resolution \af 18de Septembr: 1815/, om at 1 ½ Løb Smør bennificeret Gods i Helleland skal udlægges til Boelig for Sorenskriveren over Hardanger og Woss.

NB: bekjendtgjort, at inden Hardangers Overformynderie, er til Laans at bekomme nogle Tusinde umyndiges Penge.

Stevnevidnets Indsettelse: Vraal Olsen Horre mødte og aflagde den befalede Eed, som Stevnevidne i Røldahls Sogn.

Ny Sag:

Lehnsmand Ole Omundsen Hamre mødte, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel til dette Ting, at have indkaldet Ole Olsen, Gunder Gundersen og Niels Olsen Odland, at see dem overbeviste om og lide Dom til Erstatning in Natura og Sagens skadesløse Omkostninger, for at have ulovlig bortaget en deel Høe, som var Slaaet og sammen baaret paa Indkalderens Eiendom, der var bortleiet til en anden Mand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen ikke mødte, Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Citanten erklærede: til Sagens oplysning; at den Mand til hvilken Slaatten var bortleiet, havde slaaget og sammenbaaret Høet. Men at Sagvolderene ulovligen bemægtigede sig det og tog det bort.

Sagvolderen Ole Olsen Odland mødte paa egen og Gunder Gundersens Odlands Vegne, og paa Niels Olsen Odlands Vegne mødte dennes Svigerfader Anders Osmundsen Hegerland, hvilke anhørte alt forestaaende vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at i retteføre.

Citanten fremstillede de 4re Vidner, Od Osmundsen Ek/k/e, Knud Knudsen Ekke, Paul Osmundsen Horre og Wrol Olsen Horre, hvilke bleve forelæst Eedens forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed, og derefter afgav deres Forklaring;

forinden deres Forklaring blev Protokollen tilført, erklærede Sagvolderene, at de ikke nægtede at have borttaget det paasøgte Høe, men da det er taget og høstet i deres egen eiende Mark og Citanten ved de fremstillede Vidner, agter at bevise at Stædet, hvor det er Høstet og taget er hans Ejendom, saa nedlægger di Indsigelse mod disse Vidners afhør, uden for Aastædet hvor de kan paaviise, hvor den Ejendom er og strækker sig, som de under dette Vidnesbyrd vil fravinde Sagvolderen, og paa denne Grund paastaaer denne Sag herfra Retten Afvist til lovlig Behandling paa Aastædet.

Citanten erklærede at han troede Sagvolderen bør at bekoste Sagen paa Aastædet, vist de troer sig i Stand til at bevise at Ejendommen er deres, da, om end saa var de ikke kunne være berettiget at tage sig selv til Rette.

Dommeren Eragtede: Vel er Factum bevist ved egen Tilstaaelse, nemlig at Sagvolderne have taget det paastevnte Høe, men da det ikke kan paaskjønnes hvorvidt sam/m/e var et ulovligt foretagende, som det ikke var, vis Marken, hvor det var høstet og laae var Sagvolderen tilhørende, og det paaligger Citanten at bevise ei allene Gjerningen, men ogsaa dens ulovlighed, om Dommeren skal kunde paakjende sammes Brøde, saa Afvisses denne Sag herfra til foretagelse paa Aastædet.

Citanten betalede Incammination 4 rbd 3 mrk ? s, for 4re Vidner at i Eedtage og at afhøre 1 rbd 3 mrk Sagvolderen betalede Tilsværspenge 1 rbd 24 s og for en Eragtning {en} 2 mrk 4 s. alt Navne Værd.

Tingsvidne om Fjeldstrækningen Moldedalen kaldet.

De tvende Mænd Ole Hansen Øvre Hagestad og Ole Knudsen Lione, mødte for Retten og meldte, at de ved {Indkaldelse} \med Bekjendtgjørelse/ fra samtlige Gravens Præstegjelds Kirkebakker have indkaldet alle dem, som troer sig nogen Ejendom eller Rettighed til en Strækning i \det øde/ Fjeld{et} Moldedalen kaldet, som de troer er Landets Alminding og ingen enkelt Mand tilhørende, for i Tilfælde ingen kan bevise deres Ejendoms Ret dertil, de da, efter underdanigst Ansøgning hvis Strækningen befindes at være Alminding, da maatte bekomme samme bygslet til Beite for deres Chreaturer Bemeldte Indkaldelse dateret 11te Decembr: 1815 blev oplæst, og indtages her saalydende #

Paa Tilspørgende om nogen af Almuen tilkjender sig Ejendom eller Rettighed i bemældte Fjeldstrækning {en} Moldalen kaldet, fremstod Elling Larsen Ause, Levor Torbjørnsen Ause, Lars Larsen Ause,

1816: 104

Omund Omundsen Ause, Anve Levorsen Severtvedt, \og/ Ole Ellevsen Severtvedt, paa hvis Vegne, foranførte Elling Larsen Ause mødte, som hans Formynder, hvilke deklarerede: at deres fælles ejende Støl Grøndahlen kaldet, er beliggende i omhandlede saa kaldte Moldahlen, og at deres Kreaturer hjemlig have beitet Øst ind igjennem Moldedalen lige til et Stæd kaldet Hallingeskien paa Østre Side af Elven Skommen og nordre Side af Elven Molden, og paa søndre Side af Elven Molden øst \og Sør/ ind igjennem Moldedalen og Buedalen lige til Storhaugene paa vestre Siden af Molden hvor den Krummer sig i Sør, hvilken deres Beitestrækning er, de troer med Vidner at kunne Bevisse, at være deres Beitestrækninger, og til den Ende have de nu til dette Ting og Stæd indkaldet en deel Vidner, som de begjærede

afhørde og om hvis Indkaldelse de nu fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, den blev oplæst og indtages her saalydende #

Samtlige indstevnte Vidner Kjel Johnsen Ause, Ragnilde Larsdatter Severtvedt, Iver Andersen Severtvedt og Anna Levorsdatter Westrem fremstod for Retten bleve forelæste Eedens forklaring af Lovbogen og ellers paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, Aflagde enhver for sig Lovens Eed med Løfte om at, ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie.

1ste Vidne Kjel Jonsen Ause sagde under sin aflagde Eeds Kraft: at han ikke er ham kjendt i de omhandlede Strækninger, at han kan under sin Eed bevidne hvor langt ind igjennem Moldalen, Ause og Severtvedts Opsiddere have beitet med deres Kreaturer, men Vidnet har hørt, at de skal have beitet lige til, paa hin Side Skommen og i Buedahlen, og Vidnet veed, at hvis de skal kunne have Brendefang, maae de tage den ind igjennem bemeldte Dahlføre.

2det Vidne Ragnilde Larsdatter forklarede under sin aflagde Eeds Kraft at i hendes Ungdom var hun Buedeie paa Stølen Grøndalen og da Beitede Grøndals Støls Kreaturer ind igjennem Moldalen inden om Elven Skommen lige til inden om Hallingeskeien op ad ved Skomvandet, samt ligeledes ind igjennem Buedalen paa vestre Side af Molden (: Elven :) og var Vidnet ofte anden hver Aften ind i disse Beiter efter Creaturene; men længere ind kom Creaturene ikke, da der ikkun gaves nøgne Berge. Brendeved hentede Vidnet og under Tiden i disse Strækninger.

3de Vidne Iver Andersen Severtvedt forklarede under sin aflagde Eeds Kraft: at han ofte har hørt, at Grøndahls Støls Kreaturer har Beitet i de af forestaaende Vidne Ragnilde anmeldte Strækninger, og at Støls buedeierne der have hentet brende, og har Vidnet seet tydelige Kreatur-Veie i alle bemeldte Strækninger men Vidnet har ikke selv truffet til at see Kreaturer der, de enkeltede!! Gange han der har gaaet. Inden for disse Strækninger, længer ind i Dahlen, har Vidnet saavidt han fra Fjeldtinderne har kundet see ind, omtrent en Mil ind igjennem Dahlen ikke kunne Øinet noget Sted hvor der gaves Beite for en Gaards Kreaturer.

4de Vidne Anna Levorsdatter Westrem forklarede: under sin forhen aflagde Eeds Kraft, at hun har over 20de Aar om Sommeren været paa Stølen Grøndahlen, og da vogtede hun under Tiden Faarene ind ved Elven Skommen. Vidnet hørde og af de andre paa Stølen at de ofte hentede Kre\atourer inden for Skommen og i Buedalerne.

Citanterne deklarerede: At de aldeles ikke efter de førte Vidners Oplysninger, kan eller vil nægte Ause og Severtvedts Mænds Ejendoms Strækning til deres Støl Grøndalen, saa langt ind i Moldalen, som de førte Vidner have omtalt, at deres Kreaturer have Beitet, men da de troer at de værken eyer eller kan tilegne sig Brug eller Ejendom længere ind igjennem Dahlen, eller at der gives nogen, som dem indenfor have enten Ejendoms eller Brugsret saa tilspørge de herved ei allene foranførte Ause og Severtveds Opsiddere, men og Laugrettet og alle og enhver af den talrige tilstædeværende Almue om nogen tilegner sig Brug eller Ejendom i den længere ind i Moldalen liggende Strækning Laaghelderbotten eller nogen stæds længere ind i Dahlen, og om ikke alle disse Strækninger inden eller østen for omvidnende Strækninger ere Landets Almindig.

Ause og Severtvedts Opsiddere

1816: 104b

erklærede: at de ikke tilegne sig længere ind i Moldedalen inden for de omvidnende Strækninger, end til Skomme-Naasen paa den ene Side og Storhaugen paa anden eller østre Side af Buedahlen. De tilkjende Dem saaledes ingen Ejendom eller Rettighed i den omspurgte Laaghelder Dahlen, og veed ei heller nogen anden, som der kan tilegne sig nogen Brug eller Ejendom, men troer \at/ alt hvad der er inden{for} eller Østen for de af dem opgivne Grændser Skomme-aasen og Storhaugen er Landes Almindig.

Laugrettet erklærede: at samme var aldeles fremmed i bemeldte Strækninger, men de, som vare tilstæde fra Ulvigs Sogn hvor bemeldte Strækning \østen for Naasen og Storhaugen/ ere henhørende sagde, at de ikke andet veed end at de Strækninger ere Landets Almindinger.

Da ingen havde videre at tilføre blev dette Tingsvidne hermed sluttet.

Citanterne betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12 s N: V: Ause og Severtvedts Mænd betalede for Deres Vidners Stevnings Inc: 4 rbd 3 mrk 12 s N: V: og for 4re Vidner 1 rbd 3 mrk N: V:

Eeds-Sag:

Enken GjØa Mikkelsdatter Skare mødte paa egne Vegne, saa og paa samtlige Arvingers Vegne efter hendes Fader Mikkil Hildal og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, paa egen og deres Vegne, ved muntlig Varsel, at have indkaldet afdøde Eivind Tarjussen Præstegaardens Enke med Laugværge og Børnenes Formyndere, at anhøre hendes Eed om, hvad hun og hendes Faders Arvinger har at fordre i Boet efter Afdøde Eivind Tarjussen Midhuus eller Præstegaarden, hvilken Attest blev læst og indtages her saalydende #

Paa bemeldte Evind Tarjusen Præstegaardens Enke Margit Olsdatters og Laugværges, samt Børnenes Formynderes Vegne mødte bemeldte Enke Margit Olsdatter Præstegaardens Broder Ole Olsen Grytting, som erkrærede: paa deres Vegne, at ville anhøre den tilbudne Eed.

GjØa Mikkelsdatter Skare blev nu paamindet om Eedens Vigtighed og Straf paa!! (for) Meened, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed og deraf intet at fordølge eller fordreie hvorpaa hun bekræftede: at hendes Fader nu afdøde Mikkil Hildal havde at fordre hos Evind Torjulsen Præstegaarden, da den/n/e døde 4 rbd 4 mrk N: V: og at hun selv eller hendes nu afdøde Mands Boe, kom/m/er til gode i Eivind Tarjussen Præstegaardens Boe en middles god Koe in Natura, samt desuden i Penge 10 rbd N: V: Videre forklarede hun (: GjØa :) at hendes Mand førend hans død modtog nogle Geder af Eivind Tarjussen Præstegaarden, men disse bleve betalte ved efter Eivinds Ordre, at betale den acoderede Kjøbesum for dem til Ole Salomonsen Skare. Hvor mange Gjeder det var og hvor stor Sum kan hun ikke erindre. Enken frafaldt de paastevnte Omkostninger og begjerede, at det her passerende maae blive beskreven meddelt og tilført Skiftet efter Evind Præstegaarden til Betallings Erholdelse.

Citantinden betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12 s N: V: og til Udstædelsen 1 rbd 5 s: N: V: Ole Grytting betalede Tilvarspenge 1 rbd 1 mrk 8 s. N: V:

Hermed blev for i Aften sluttet og {Skiftet} Tinget hermed udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Mikkil Endresen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus og Lars Jensen Oppedahl, alle med iholden Peen!! (Penn).

Næste Dag den 6te Februarii 1816, blev \Maanedes/ Tinget \for Hardanger &C:/ fortsadt ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Eds-Sag.

Jacob Heljesen Oppedahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Enken efter Eivind Præstegaarden, med Laugværge, samt Børnenes Formyndere til at anhøre Citantens Eed om hvad han har at fordre efter bemeldte Evind Præstegaarden, samt at lide Dom, til at betale Sagens Omkostninger \Attesten blev oplæst og indtages her saalydende #/

Paa Eivind Præstegaardens Boets Vegne mødte Ole Olsen Grytting, som var villig til at anhøre Citantens Eed, og at Boen har at svare denne Sags Omkostninger, hvis han (: Citanten :) aflægger Eed.

Citanten Jacob Oppedahl blev nu paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, hvorefter han med sin saligheds Eed bekræftede, at han i Boet efter Evind Medhuus eller Præste-

1816: 105

stegaarden!! har en levende Gjød, samt desuden et Gjødskind \i alt/ 9 rbd 2 mrk N: V: samt for Omkostningerne her i Retten og til Forretningens Udstædelse 5 rbd 4 mrk 1 s Stevneomkostningerne betaler Boets vedkom/m/ende i Røldahl selv til Stevnevidnerne.

Da ingen havde videre at tilføre, blev dette \Tingsvidne/ hermed sluttet.

Citanten betalede Incam/m/ination 4 rbd 3 mrk 12 s N: V: Ole Grytten betalede Tilsvarspenge 1 rbd 1 mrk 8 s N: V:

Gammel Sag Fol: 101. Sjur Mikkelsen Maagestad mod Thore Larsen Oppedahl. Citanten Sjur Maagestad mødte og paastod Dom i Sagen.

Paa indstevnte Thore Larssen Oppedahls Vegne mødte Lars Jensen Oppedahl, som erklærede, at han intet havde at tilføre, men overlod Sagen til en lovmedholdig Dom.

Da ingen havde videre at tilføre blev Eragtet: Sagen optages til Doms.

Ny Sag:

Ellev Ingebrichsen Djønne mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, at have indkaldet Huusmand John Asbjørnsen Kaland, at anhøre Vidner og beviser om, hvorledes han imod indgaaet Contract har fornærmet sin Husbond i Skoven, og ved at nægte, at gjøre det pligtige Arbeide \m: v:/, derfor at lide Dom til at fravige Pladset og at betale denne Sags Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at denne Sag derfra til Retten er henvist. Bemeldte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende # Videre fremlagde Citanten Attest fra de beskikkede Stevnevidner, at han ved Dem den 9de Novembr: sidstleden har ladet Sagvolderen udsige af Pladset Kaland, at fravige og rydiggjøre Samme nu første anstundende Fardag. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, \{et}/ {om} Contra{ct} \at/ have indstevnet Citanten Ellev Djønne Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saal: #

Citanten fremlagde nu en imellem ham og Contra Citanten under 7de og 8de Julii indgaaet Forening, som han begjerede Acten tilført og lyder saaledes # Citanten fremstillede nu Lars Engelsen Djønne og Mikkel Olsen Djønne, hvilke blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened, hvorefter de begge Aflagde Lovens Eed {om} med Løfte om at ville Vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie.

1ste Vidne: Lars Engelsen Djønne forklarede under sin aflagde Eedens Kraft at han, som Naboe saae, at den Slaatteteig eller Eng-Stykke, som indstevnte Huusmand John Kaland pleiede at Slaae for sin Husbond, stod nu i afvigte Sommer længe uslaaet efter den Tiid den pleiede at slaaes og at John Kaland ikke slog den, men at den omsider blev slaadet og indhøstet af Ellev selv og hans Folk. Bemeldte Slaatte-Teig regnes for en halv fierdings Teig, men forekommer Vidnet, at være noget større end en halv Fjerding. At det var til betydelig Skade, at Græsset blev saa silde Slaadet kan Vidnet bevidne; men hvor megen Skade

kan det ikke oplysse, da det ikke tog Samme under Syn og Betragtning den gang. Vidnet kan og bevidne, at Huusmanden John Kaland heller ikke skar den Ager han pleiede at Skjære. Vidnet viste ikke videre til Oplysning afskediget.

2det Widne: Mikkell Olsen Djønne forklarede, at han: der er naboe til Citanten ei heller saae Huusmanden John Kaland enten slaae den Slaatte han pleiede, ei heller at skjære, men Vidnet saae, at Engstykket stod længe uslaaet over den sædvanlige Tiid, men Vidnet, saae ikke hvem der slaaede Engstykket eller høstede Agerstykket, da Vidnet omhandlede Tid som er sidst afvigte Aars Sommer reiste bort mod Høsten. Vidnet som intet videre vidste til Oplysning afskediget.

Hermed blev sluttet og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Lars Olsen Hellkeland, Mikkell Endresen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus og Lars Jensen Oppedahl alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 7de Februarii 1816 blev Maanedstinget for Hardanger fortsat ved de same Rettens Personer, som første Dag.

Fortsettelse af næst forestaaende Sag {Sjur Maagestad mo}

3de Vidne Cicilia Johnsdatter Kaland forklarede under sin aflagde Eeds Kraft som hun nu efterat have anhørt Eedens Forklaring af Lovbogen aflagde hun har seet her indstevnte Huusmand John Asbjørnsen Kaland, som boer paa Huusmandspladset Kaland under Citantens Brug i Gaarden Djønne, komme af Citantens Skov, bærende {med} \paa Ryggen/ Hadselkjepper, som var afhugne saaledes, som han (.....?) at hugge dem, for at skave Borken af dem til Spise for Chreaturene. Dette har hun seet ham gjøre fleere Gange sidst afvigte Vinter. Vidnet har og seet ham forrige Vinter, at have saadant Skav for sig i sin Stue, men hvor han har hugget bemeldte Skav, har Vidnet ikke seet. Vidnet har og seet, at han (: John :) sidst afvigte Sommer brændte 3 Gange Thjere men hvormeget hver Gang ved Vidnet ikke, og foruden hvad han brændte bemældte Ganger, saae Vidnet nu i Høst, at der laae ovenfor hans Huuser

1816: 105b

Thiereved sikkert 10 Børrer. Omvidnede Thjereved, saae Vidnet sammenbaaret i Citanten Ellevs Skov, men hvor den i øvrigt var taget saae Vidnet ikke, hvilket {d} og vilde være vanskeligt at treffe til at see. Paa Tilspørgende om Vidnet har seet, at Huusbond Ellevs Kreaturer enten Gjeder eller andre have gjort Skade paa Husmanden Johns Ager eller Eng, som ham er overdraget forklarede Vidnet: at Huusmandspladset Karland!! (Kaland) er en s{kj}erskildt fra Huusbonden Ellevs øvrige Jord adskildt Teig eller Land strækning. I bemeldte Strækning har Husbonden Ellev en deel Ager og Eng, som han bruger, ligeved Siden af hvad til Huusmanden er over draget og uden at der er noget Gjerde imellem. Fra umindelige Tider har Huusbonden ladet sine Kreaturer i fællig med Huusmandens græsse om Foraaret paa ermeldte Engs Slaatter, og enhver har forvaret sine Agere ved Omgjerdning. Kreaturene have Gresset indtil 3 Uger a{f} 14ten Dage for Santehansdag. Forhen havdes ikkun Kjør der gaaende, men i de sidste 2 Aar har Ellev tillige haft Gjeder der gaaende, men Vidnet har været med Dem, som Vogterske og paaseet at de bestandig gik i Udmarken ved Pladset, og ikke kom til Ageren, ei heller til Bøen, mere end paa deres frem og tilbage Gang, til og fra Udmarken Morgen og Aften. Faarene har og almindelig gaaet der om Høsten og en Tid om Foraaret, men ei længere end til Græsset kom/m/er frem paa Husbonden Ellevs Bøe, hvor der er sildigere end paa Pladset Kaland; men da der paa Teigen Kaland er bedre Udmark for Gjederne end i Ellevs øvrige Udmark, saa har han de 2de sidste Aare, som de eneste Aar Ellev i sin Tid har haft Gjeder ladet dem gaae i Kalands Udmark, indtil ommeldte Tid 3 Uger

a{f} 14 Dage for Sanctehansdag; dog gik forrige Aar nogle Gjeder i Udmarken paa Kaland indtil 8 Dage efter Sanctehansdag. Vidnet kan med Sandhed bevidne, at bemeldte Gjeder ingen Skade har tilføiet Huusmandens Ager eller Eng. Huusmanden har ikke fød mindre, \Kreaturer/ men heller lidet mere de 2 sidste Aar. Vidnet vidste intet mere til Oplysning afskediget.

4de Widne Jørgen Stensen(?) Djønne, blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed forklarede: Vidnet saae forrige Aars Vinter Huusmanden John ofte havde Skav og Bark til sine Kreaturer, men hvor han havde faaet eller taget dem, var Vidnet uvidende. Vidnet saa og i Ellevs Skov nu sidstleden Høst omtrent 5 Børrer Thjereved utilhugget, som laae samlet i Ellevs Skov, og John sagde: at have samlet, men Vidnet saae ikke hvor han tog det hen. Vidnet saae og en deel Bast 3 smaae Tuster laae henlagt under en Steen i Ellevs Mark; hvilke Ellev siden tog til sig, men hvem der havde hugget og lagt dem der ved Vidnet ikke. Vidnet har og seet i Ellevs Mark Lindestokker afhuggede og Basten afreven og derefter henstukne under Berg og Ur. Videre forklarede Vidnet, at sidstleden Santehansdags Tider hørde Vidnet, at John sagde til sin Huusbond Ellev, at dennes Gjeder havde gjort ham (: John :) Skade paa hans Slatter!! (Slaatter) og Ager, hvortil Husbunden da svarede, at hvis der var sked ham Skade af Gjederne, kunde han lade samme besigtige, saa vilde Ellev Erstatte ham Skaden; Vidnet saa ofte Johns Ager og Eng men kunde ikke see at ham var tilføiet nogen Skade, som han klagede over. Vidnet viste ikke videre til Oplysning afskediget.

5te Widne Asbjørn Johnsen Kaland, Contra Citantens Søn, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, aflagde Lovens Eed forklarede, at Vidnet har ofte seet hos sin Fader Skav og Bark til Creaturene, men ved ikke, eller har seet hvor hans Far har faaet den. Vidnet har og seet sin Fader, at have Bast hjemme hos sig til at legge Taut af, men hvor han har faaet dem ved Vidnet ikke. Vidnet kan og ikke nægte i Ellevs Skov, at have seet Raastebast (: den ydere grove Bark :) ligge henkastet i Skoven under Stene, men hvem der \havde/ gjort det og borttaget den indre finere Bast som var borttaget saae Vidnet ikke. Vidnet har og seet sin Fader at have haft Vier, som han har tilvredet, men Vidnet har ikke seet ihvad Skov, hans Fader har taget eller faaet dem. Hans Fader har og solgt Vier. Vidnet har og seet i Ellevs Skov 3 Birker fellede og Næver og Bark afflækkede, samt Næver afflækket nogle som Stod. Vidnet viste ikke mere til Oplysning afskediget.

6te Widne: Ole Christophersen Djønne, aflagde Lovens Eed, og forklarede: at Vidnet, som har Skov nærmest ved Teigen Kaland, hvor Sagvolderen boer, har aldrig af sin Skov ladet Sagvolderen John erholde enten Skav, Thjereved, Bast eller andet. Videre forklarede Vidnet, at Huusmanden John ikke sidstleden Sommer Slae eller Høstede for sin Huusbond, saaledes, som han pleide, men af hvad Aarsag og om det skede efter Samtykke, derom er Vidnet uvidende afskediget.

Citanten \fracaldt Vidnet Herborg(?) og/ begjerede tilført, at han nu ved de førte Vidner har oplyst og godtgjort, at indstevnte hans Huusmand John ikke har afvigte Aar svaret Afgift af Pladsen, men til stor Skade for Citanten efterladt at Slaae og Høste, den Eng og Ager, han i stedet for Leie af Pladset var pligtig, desuden vil af de førte Vidner noksom kunne skjønnes at han lider stor Skade paa sin Skov af bemeldte sin Huusmand, og at, uagtet

1816: 106

Citanten ei kan skaffe Vidner, som have seet Huusmanden hugge i Skoven noget, som vil være vanskeligt, at kunne treffe og overkomme naar det med Forsigtighed forøves, saa troer Citanten, at det noksom dog er bevist ved de førte Vidner, og at Huusmanden endog blot ved Udeblivelsen af sit skyldige Leie eller Arbeide for Pladset, har forbrut sin Indfæstning og bør at fravige samme. Saa paa Grund heraf, og da Citanten, nu 3de Gang har seet sig nød til, at Sagsøge ham, har ulovlig Forfald, saa paastaaer Citanten ham nu ved endelig Dom ipligtet at

fravige og rydig gjøre Pladsen til først Anstundende Lovens Fardag og desuden at betale denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn samt at betale det manglende Arbeide for Pladsen efter uvillige Mænds Skjøn, da den fremlagde Contract viser hvori Arbeidet skulde bestaae. hermed indlod Citanten Sagen til Doms under forbeholden af videre Tilsvær om han finder fornøden.

Sagsøgte \Husmand/ John Asbjørnsen Kaland som Contra Citant begjærede tilført, at han ikke nægter, at han ikke efterkom sit Huusmands Arbeide til Citanten sidst afvigte Sommer, men samme troede han sig berettiget til paa følgende Grunde: Paa Pladset Kaland, og i tilstødende Udmark, har Eieren aldrig forhen haft andre Kreaturer i beite Høst og Vaar end Nødskreaturer og Faarene en meget kort Tiid om Foraaret, men Aaret 1814 bragte hans Huusbund en deel Gjeder henved et Snes Stykker, som der gik i Beite tilligemed desuden en deel Bukker og Ked, som han tillod andre der at have. I hvorvel de skulde vogtes fra Ager og Eng, saa kom de dog ofte hjem og gjorde Skade, og saa som de skulde indlukkes hver Aften og Morgen i et hjemme ved Pladsen værende Huus og ingen fulgte dem daglig i Marken, men de bleve ikkun oppassede at indlukkes hver Aften naar de af sig selv kom hjem, og \da/ de saaledes kom fra forskjellige Kanter, saa gjorde de alle Vegne om, Skade. Contra Citanten tallede herom med sin Huusbond, og denne lovede at Erstatte ham Skaden, Sommeren 1814 med noget Løv; men da Contra Citanten havde slaaet og Skaaret den pligtige Eng og Ager fik han intet Løv af sin Huusbund. Da nu Gjederne ligeledes gjorde Contra Citanten Skade i sidst afvigte Sommer 1815 sagde Contra Citanten til sin Huusbunde: at han ikke gjorde sit pligtige Arbeide førend Retten skjøndte hvorvidt, han dertil var pligtig, naar han ikke nød det ham overdragne Plads ubeskaaret, men Gjederne, som for! (før) ei havdes gjorde ham Skade paa Slaatterne. At forestaaende er Sandfærdig, derom fremstillede nu Contra Citanten, som

1ste Contra-Widne: forhen afhørte 1ste Hovedvidne Lars Engelsen Djønne forklarede under sin forhen, som Hovedvidne aflagde Eed: at i Udmarken i Teigen Karland!! (Kaland) et stæds, som kaldes Stegegjellet foreviste Contra Citanten John, Vidnet en deel Hæskjer staaende op ad langs med Berget i alt 14 Stykker og beklagede sig at det Høe, han der pleide Slaae var bleven op ædt af Gjederne, samt at han derformedelst ei havde kunnet Slaae noget der siden \den/ Tid hans Husbund havde sadt Gjeder i Marken. Det var 3 Uger efter sidstleden Mikkelsdag, at Contra Citanten viste Vidnet Hæskjerne og sagde dette: Vidnet kunne derfor saa silde paa Aaret ikke skjønne om der var slaaet eller ikke, og der syntes lidet mueligt at Slaae eller høste Høe, og var dette i Udmarken, som laae gandske aabent og uingjerdet. Contra Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet, thi blev han afskediget.

2det Contra-Widne: forhen afhørte 2det Hovedvidne Mikkel Olsen Djønne forklarede under sin forhen, som Hovedvidne aflagde Eed: sig aldeles i et og alt overenstemmende med forestaaende 1ste Contra Widne, som paa samme Tid nærværende. Paa Contra Citantens nærmere tilspørgende forklarede dette Vidne, som og forestaaende Vidne Lars, som nu atter var fremkaldet, at de begge kan bevidne at Contra Citanten i afvigte Sommer kjøbte en deel Løv hos fremmede til sine Kreaturer. Ingen havde videre at tilspørge afskediget.

3de Contra Vidne: Ole Christophersen Djønne der forhen, som 6te {Contra} \Hoved/ Vidne er afhørt forklarede under sin forhen aflagde Eed: at Vidnet var behjælpelig i Vinter med Contra Citanten, at hjembringe til ham noget over 200 Kierv Løv, som han havde kjøbt i anden Mands Skov uden for sin Husbunds Eiendom. Desuden havde han kjøbt mere, men hvormeget ved Vidnet ikke. Vidnet har og seet Contra Citanten at rydde de Slaater, som han haver paa Fjeldet. Da ingen havde Vidnet \videre at tilspørge/ afskediget.

Contra Citanten erklærede: at da han troer at have bevist, at han er skeet stor Skade paa sit tilbøgslede Plads ved at hans Husbond der har sat Gjeder, der ere noksom bekjendte for Skadelige Dyr ingen kan holde fra sin Ager og Eng, og disse aldrig førend nu disse 2 sidste Aar har været der i Beite, men ere satte der, saavidt Contra Citanten kan skjønne for at fortrædige ham, saa troer han sig og berettiget til at undlade, at svare den pligtige Afgift eller

Arbeide, naar han ikke nyder Pladset ubeskaaret. I Henseende til den paaankede Skovhugst, da har hans Huusbond ikke kunnet overbevise ham om, at have forøvet samme. Hvad Tjæreveden angaaer, da troer han sig berettiget til at samle Tjæreved til nogle Kander Thjere, og har han aldrig taget uden løse liggende mere end halvraadnede Rødder, og har han adskillige Aar

1816: 106b

ikke brændt en Kande, derfor troer han dette ikke kan være ham forment at brende noget mer til Vederlag for et andet Aar.

Citanten Deklarerede, at Sagvolderen hvert Aar har brændt Thjere og taget Thjæreveden eller Ræddeved uden Udvisning i hans Skov, hvortil Sagvolderen ingen Tilladelse har haft.

Contra Citanten benægtede Aarlig at have brændt Thjere og indlod Sagen til Doms med Paastand at frifindes for Citantens ubeføiede Søgmaal, da han selv har fornærmet Contra Citanten ved at sette Gjeder, hvor de beskadigede de ham leiede Slaatter og Ager, saa paastaaer han sig og tilkjendt Omkostningerne Godtgjort for denne ubillig paaførte Sag.

Citanten vedblev sin forhen nedlagde Paastand.

Begge Parter indlod Sagen til Doms.

Retten Eragtede: Sagen optages til endelig Paakjendelse.

Citanten betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12 s. For 6 Vidner 2 rbd N: V: Sagvolderen betalede Incam: 4 rbd 3 mrk 12 s og for 3 Contra Vidner 1 rbd 1 mrk 8 s

Gammel Sag: Fol: 100. Torkild Oppedahl mod Maritha Iversd: Oppedal om en Koe. Tormo Erichsen Oppedal mødte for Retten æskede Sagen foretaget og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting, at have indkaldet Citanten, at anhøre Vidner og Beviser til Contra Citantens Hustrues Frifindelse, samt at lide Dom til at betale denne Sags paaførte Omkostninger med videre efter Attestens lydende der blev oplæst og indtages her saalydende #

Hoved Citanten Torkild Oppedahl selv tilstæde anhørte Attesten oplæse, vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Contra Citanten havde at i rette føre.

Contra Citanten fremstillede, som

1ste Contra Vidne Gjori Larsdatter Oppedal den ældre der forhen, som første Hovedvidne er afhørt blev paamindet om hendes forhen aflagde Eed i denne Sag, og under bemeldte Eeds Kraft forklarede: Contra Citanten Tormo havde nu sidstleden Sommer en Koe til Leige af Peder Sexe. Denne Koes Navn var Salo, den var sortspaaet af Kouleur. Manden Haldor Oppedal eiede denne Koe, men Peder Sexe leiede den dog bort til Contra Citanten, formodentlig efter deres indbyrdes Overenskomst. Foruden bemeldte Koe havde Contra Citanten Tormo samme Tid ligeledes i Leie til Malkning en anden Koe af Haldor Oppedahl, som {eiede den} Hoved Citanten Torkild Oppedal eiede. Denne Koe kaltes Blisel og var hvid af Kouleur. {og} Contra Citanten tilspurgte Vidnet, om det er vidende om Peder Sexe eiede en saa kaldet Qvigekoe, som Hoved Citanten samme Tid havde til Malkning. Svar: jo den veed, at Hoved Citanten Torkild havde en Qvige Koe til Malkning afvigte Sommer, Peder Sexe tilhørende. Contra Citanten tilspurgte Vidnet om nogen sinde alle disse tre bleve Malkede paa en og samme Tid til Indtægt for Contra Citanten. Svar: Nei Vidnet melkede ikkun de 2de førstmeldte Kjør Salo og Blisel til Contra Citanten Tormo eller hans Hustrue. Hoved Citanten Torkil Oppedal begjerede Vidnet tilspurgt, om det nogen sinde hørde, nogen Tvist imellem ham (: Hoved Citanten :) og Peder Sexe om de her omvidnede Kjørs Malkning. Svar: Nei. Hoved Citanten Torkild tilspurgde Vidnet om det har hørt ham (: Hoved Citanten :) nogen sinde tillade Peder, Haldor eller Tormo, at ombytte med omvidnede Kreaturs Malkning. Svar: Nej. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

2det Contra Vidne: GjØri Larsdatter den yngre, der forhen som andet Hovedvidne er afhØrdt forklarede under sin forhen aflagde Eeds Kraft, at hun ikke ved efter hvis Befalling, om det var efter Torkilds Befalling hun blev forbuden paa StØlen Skaalsetter at malke Qvige Koen, som Tormos Hustrue havde befallet hende at malke i steden for Blisel, men Pigen til Hoved Citanten Torkilds Raadsmands sagde: at det skede efter Torkilds Befalling. Paa Hoved Citantens tilspØrgende sagde Vidnet: at hun aldrig har hØrt, at han har tilladt, at ombytte med forom vidnede Kreaturers Malkning, men tvert imod, som af Vidnet forklaret, sagde: hans Raads mands Pige at han forbød Vidnet at malke Qvige koen, og at hun ikke maatte malke, andre end de, som forhen vare blevne Malkede paa StØlen Langedahlen til Tormo. Ingen havde Vidnet videre at tilspØrge, bleve de afskediget.

3de Contra Vidne: Tosten Larsen Oppedahl aflagde Lovens Eed, forklarede, at sidste afvigte Foraar hØrde Vidnet, at Peder Svendsen Sexe Kjøbte en Koe [af]? Hoved Citanten Torkild med de Vilkaar, at Peder skulde have Tilladelse, at velge hvilken af Hoved Citantens Kjør, hvilken en han vilde. Hoved Citanten tilspØrde Vidnet om det ved eller har hØrt, at han (: Hoved Citanten :) sidst afvigte Aar, enten søgte nogen Koe til Contra Citanten Tormo eller gav ham Tilladelse, at malke nogen af sine Kjør: Svar: Nej. Contra Citanten Tormo erklærede selv til Retten, at han sidstleden Aar hos Hoved Citanten Torkild hverken Kjøbte eller erholdt Tilladelse til at malke nogen hans Koe. Paa Hoved Citantens tilspØrgende: forklarede Vidnet, at i HØst Mikkelsdags Tiden da Creaturene var kommen til Skaanesetter hØrde Vidnet, at Hoved-Citanten

1816: 107

Torkild sagde til Peder Sexe i sin Stue, at hvis han selv (: Peder Sexe :) vil have Qvige koen skal han faae den, men ikke, hvis han vil overladen den til Tormo; thi Tiden var endnu ikke, at han pligtede Ombytningen. Hertil svarede Peder Sexe: jeg havde ikke kommet hertil i Dag, havde ikke Tormo /: Contra Citanten /: fra sagt sig Ansvar for Koen; men hvad Koe det var blev der ikke nævnt. Peder Sexe svor derpaa, at han vilde have Koen til sig selv. Ingen tallede videre saavidt Vidnet kan erindre, men Vidnet hØrde kort efter at Peder samme Dag hav{e}de overladt Tormo Koen. Afskediget.

4de Contra Vidne: Haagen Olsen Oppedahl, aflagde Lovens Eed, forklarede: seenere hen samme Dag, som næst forestaaende 3de Contra Vidne har omforklaret, var Vidnet tilstæde og saae Hoved Citanten Torkild tog selv Qvige koen ud af sit Fjøs og leverede den til Peder Sexe. Peder Sexe sagde da til Torkild: ”nu ere vi aldeles skjeldt fra hinanden; nu kan jeg dog gjøre ved min Koe hvad jeg vil”! Torkild svarede dertil: ”ja det for staaer sig Koen er Din, Du kan gjøre med den hvad du vil”! Peder sagde derpaa: det bliver vanskeligt for mig, at faae den Stranden ind til Sexe; og om jeg for!! (faar) den ind vil den maaske ikke roe sig, og jeg kan faae liden Nytte af den, sagde der paa til Vidnet: hvad vil Du give mig, for at faae malke den indtil man binder Creaturene ind? Vidnet sagde derpaa: at ville \give/ 1 til 3 Potter Brendevin. Contra Citanten Tormo, som stod hos, sagde derpaa jeg vil give 3 Arbeidsdage, hvis jeg maae faae melke den til den settes ind. Peder var hermed fornøiet og leverede Koen til Tormo. Hoved Citanten Torkild, som saae og hØrde dette sagde derpaa: ja dette kunde jeg have gjort selv, et saadant Mesterstykke. Derpaa kom Torkild og Peder i Ordstrid, men Vidnet kan ei erindre Ordene. Ingen havde Vidnet videre at tilspØrge. Afskediget.

5te Contra Vidne Holger Larssen Ullensvang, aflagde Lovens Eed, forklarede sig i et og alt ordlydende, som forestaaende 4de Contra Vidne Haagen. Ingen havde videre at tilspØrge Vidnet, afskediget.

Hermed blev for i Aften sluttet, og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Mikkil Endresen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus og Lars Jensen Oppedahl alle med iholden Pen.

Næste Dag den 8de Februarii blev Maanedstingene for Hardanger fortsat ved Stædets Sorenskriver og de følgende Laugrettesmænd Mikkil Endresen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus, Lars Jensen Oppedahl og istæden for Lars Olsen Helleland, satte sig Ole Haldorsen Helleland.

Hvorda! blev foretaget, forestaaende Sag imellem Torkild Oppedahl og Maritha Iversdatter Oppedahl om en Koe.

Begge Parter mødte tilstæde. Contra Citanten fremstillede atter forestaaende 4de Contra Vidne Haagen Olsen Oppedahl, som under sin aflagde Eeds Kraft nu forklarede: Vidnet var tilstæde i sidstleden Mai Maaned og hørte at Peder Sexe sagde til Tormo, at han havde købt en Koe af Torkild Oppedahl, med Ret til, at vælge hvilken en af Torkilds Kjør han vilde. Efter nogen Samtale bleve de forenede om at Tormo maatte beholde Koen til Malkning Som/m/eren over, og at Tormo skulle have Ret til at vælge paa Peders Vegne, hvilken Koe han selv vilde af Torkilds Kjør. Peder sagde videre: at den saaledes Koe kan Du gjerne tage, og jeg skal være fornøiet med til Høsten at bytte den om med Qvigekoen, hvis Torkild dertil vil give sit Samtykke. Peder gav samme Tid nærværende Vidne Haagen Tilladelse at være med i at ud vælge Koen, men Vidnet kom ei til at følge med. Hoved Citanten tilspurgte Vidnet, om han nogen sinde hørte, hvad Samtykke, Løfte eller Tilladelse, i henseende til ommeldte Valg, eller Ombytning af ommeldte Kjør af ham er givet. Svar: Nej Vidnet hørte ikke det ringeste herom af Torkild. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

6te Contra-Widne Lars Iversen Oppedahl den yngre aflagde Lovens Eed, forklarede: at den Gang Contra Citanten Tormo havde valgt den omhandlede Koe paa Peder Sexes Vegne, var Vidnet nærværende tilligemed Tormo og Torkild og hørte da, at Tormo havde valgt den saaledes Koe og at Torkild dermed var fornøiet, og sagde: at Tormo skulde faae begynde at malke den næste Morgen, og at han skulde faae have den gaaende i Torkilds Beiter den heele Sommer, men Vidnet hørte ikke tale om nogen Ombytning til Høsten. Næste Morgen saae Vidnet, at en anden Mand ved Navn Haldor, kom ledendes med Koen fra Torkilds Fjøs og lede den ned i sin Fjøs, tilligemed sin Hustrue. Herover \for/undrede Vidnet sig. Hoved Citanten deklarede: at dette Vidne er Contra Citantens Kones (: Sagvolderindens :) Broder, hvilket Vidnet og tilstod, hvorover Citanten nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Gyldighed. Citanten erklærede: at han aldeles \ikke/ kan erindre eller troe, at Vidnet anhørte noget Samtykke af Citanten om Koens Malk- og Valgning. Ingen havde Vidnet videre, at tilspørge afskediget. som

7de Contra Widne blev fremstillet Haldor Haldorsen Oppedahl. Citanten nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Afhør, som selv indviklet i Sagen. Contra Citanten paastod Vidnet afhørt. Retten eragtede: da det ikke for Tiden kan vides, hvorvidt det fremstillede Vidne er deelagtig i Sagen, saa bevilger Retten sammes Eedfæstelse og Afhør, da det siden beroer paa Retten

1816: 107b

hvor megen eller liden Hensyn, den ved endelig Dom vil tage paa Vidnes Udsigende. Eragtningen blev opløst. Vidnet Haldor fremstod, aflagde Lovens Eed, forklarede paa tilspørgende. Vidnet havde ligesom Peder Kjøbt en Koe hos Torkild med det Vilkaar, at maatte vælge hvilken en han vilde. Da Tormo om Aftenen havde valgt en salet Koe, kom Citanten næste Morgen ned til Vidnet og sagde, at Tormo paa Peders Vegne havde valgt den

sallede Koe og kom nu snart for at tage den. Vilde Vidnet have den Koe, maatte han nu komme, \at/ tage og hente den; thi ellers tog Tormoe den paa Peders Vegne. Vidnet og hans Hustrue gik derpaa strax op i Citantens Floer, og derfra hentede Koen ned til sig. Nogle Dage efter var Peder Sexe, Citanten Torkild og Vidnet tilsammen, og da bleve de saaledes Foreened, at Vidnet Haldor skulle beholde den salede Koe, men Contra Citanten Tormo skulle have Tilladelse at malke den om Sommeren i stædet for den Koe Peder Sexe tilkom, dog ikke anderledes, end, at Vidnet Haldor havde Tilladelse at tage den fra Tormo, naar han fandt for godt, og da skulde Tormo faae tilbage Qvigekoen. Endvidere blev bestemt at i Steden for den Qvige-Koen som Sælgeren Torkild fik beholde til Malkning skulde Tormo erholde hos Citanten Torkild en hvid Koe at malke, Da Haldor ligesom Peder Sexe havde lovet Tormo en Koe til Malkning, og saaledes bekom han 2 Kjør i Malkning, den hvide og den salede indtil den salede af Haldor efter deres Forord blev taget fra ham, da leverede han den hvide Koe tilbage til Torkild og tog Qvigekoen, som {...} Peder skulde have igjen til Malkning og saaledes, da beholde \ikkun/ en Koe i Malkning, {men da} indtil \Vidnet/ Haldor nogle Dage efter lod Tormo faae en af sine Kjør at malke. Paa Hoved Citantens tilspørgende sagde Vidnet: at Hoved Citanten Torkild ikke fulgte Vidnet og Hustrue op i Fjøset, da de hentede den sallede Koe, som for omvidnet; men de hentede den efter hans utrykkelige Tilladelse i samme Øieblik i Vidnets Stue. Citanten begjerede tilførdt, at han troer, at Retten nu vil kun/n/e skjønne at Vidnet her er delagtig i Sagen, og har afgivet Vidnesbyrd om sine egne Handlinger. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet. afskediget.

8de Contra Widne: Peder Svendsen Sexe fremstod, og Aflagde Lovens Eed om at ville Vidne Sandhed, og intet fordølge eller fordreie. Citanten nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Afhør, som den der efter \de/ for afhørte Vidners Forklaring, er den der købte først en af de omhandlede Kjør hos Citanten og saaledes er Part i Sagen. Retten Eragtede: at det fremstillede Vidnes Afhør, kan ikke nægtes, da det ikke som Part er indstevnt, og det beroer paa Dommeren siden, at tage nogen, eller ingen Hensyn til Vidnets Forklaring ved den endelige Dom i Sagen. Vidnet forklarede, at sidstleden Foraar købte Vidnet en Koe af Citanten Torkild paa det Vilkaar, at maatte tage hvilken en af Citantens Kjør Vidnet vilde. Vidnet overlod til Contra Citanten Tormo baade at udtage Koen og beholde den til malkning den heele Sommer. Nogle Dage efter kom Bud til Vidnet, at han ikke \fik/ den salede Koe, som han havde i Torkilds Overvær valgt af hans Kreaturer i Fjøset. Vidnet indfandt sig faa Dage efter paa Oppedahl og der traf Haldor Oppedahl, som havde taget den salede Koe til sig, og tallede da, baade med ham og Citanten Torkild, som var nærværende, og da blev det saa Afgjort, at Haldor skulde faae beholde den salede Koe og Peder var fornøiet med at erholde Qvige Koen; men da denne melkede lidet og Vidnet havde lovet Tormo en malke Koe, saa samtykkede Citanten Torkild i, at Contra-Citanten Tormo maatte faae malke {en hvid} Qvigekoen saasnart Haldor fandt for godt, at tage den salede Koe fra Tormo; hvilket Haldor for beholdt sig at gjøre naar han lystede. Hen imod sidstleden Høst var Vidnet atter i Oppedal og talede da med Contra Citantens Hustrue Maritha, som da fortalte Vidnet, at Haldor havde borttaget sin salede Koe fra hende, hvorpaa Vidnet sagde: at naar Haldor har taget sin Koe, saa!! (saa) maae hun i følge den gjorde Aftale med Torkild (: Citanten :) tage Qvigekoen til sig til Malkning. Paa Citantens Tilspørgende: om Vidnet kan vedstaae at Citanten, har givet Contra Citanten Tormo eller hans Hustrue Tilladelse at tage Qvigekoen til Malkning, naar Haldor tog den salede Koe fra ham. Svar: ja, den Gang, som ovenforklaret gav Citanten sit Samtykke hertil i Vidnets og Haldors Overvær, men oftere eller andre Tider har Vidnet ikke hørt det. Citanten begjerede tilført, at han nedlægger Indsigelse mod alt forestaaende Udsagn af dette Vidne, som Urigtigt og ubevisligt, da Citanten aldrig har givet Tormo eller hans Hustrue Tilladelse at gjøre nogen Ombytning paa Kjør. Ingen havde videre at tilspørge. afskediget.

Contra Citanten erklærede at han for nærværende Tid ikke havde flere Vidner at afhøre, men at han nu erfarede at det bliver fornødent for ham at faae afhørt Haldor Oppedals Hustrue som nu er syg, og derfor nu uden at slutte Sagen ville anhøre om Citanten!! (Citanten) havde noget at i retteføre, og om han skulde ønske Sagen fra sin Side udsadt.

Hoved-Citanten Torkild fremstillede som

3de Hoved Vidne Lars Toresen Oppedahl aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede:

1816: 108

at sidstleden Michelsdags Tider kom Peder Sexe (: 8de Contra Vidne :) til Oppedahl, til Citanten Torkild. Denne (: Torkild :) kaldte da Vidnet tilligemed Tosten Larsen Oppedal der som 3de Contra Vidne er afhørt, til sig for at anhøre paa hvad Grund Peder Sexe forlangte sig udleveret Qvigekoen. Da de ankom sagde Torkild til Peder: ”det er for tilligt nu, du forlanger Koen” den var ikke lovet til denne Tid. Hertil svarede Peder: jeg havde havde!! ikke kommet nu og forlangt den paa denne Tid, hvis ikke Tormo (: Contra Citanten :) havde frasagt sig Abbørslen /: Ansvarer :/ Torkild sagde der paa: trænger Du om den selv da, siden du nu vil have den. Hertil svarede Peder: ”ja jeg trænger om den, jeg har mange Arbeidsfolk i denne Tid”! ?!! Torkild sagde derpaa: ja dersom Du vil have den selv, og ikke vil lade Tormo eller hans Hustrue Maritha faae den, da skal Du faae den. Derpaa svor Peder, at han ikke skulle lade Tormo eller hans Kone faae Koen. Derpaa sagde Torkild til Peder, ja dersom Du lader Tormo eller Hustrue faae Koen, da tager jeg den strax tilbage. Peder svarede derpaa: ja det maa Du have Tilladelse til. Vidnet kan ikke nu erindre mere, som da blev talt denne Sag vedkommende, undtagen det erindrer nu, at Peder Udtrykkelig sagde, at han ikke havde givet {sit} Tormo (: Contra Citanten :) eller dennes Hustru Maritha Tilladelse at malke Qvigekoen. Ingen havde Vidnet videre at Tilspørge. afskediget.

4de Hoved Vidne: Ole Holgersen Oppedahl aflagde Lovens Eed om med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede sig i et og alt, overensstemmende Ordvis med forestaaende 3de Hovedvidne Lars Toresen, med hvilken Vidnet paa en og samme Tid var Tilstæde, dog kan dette Vidne ikke erindre at Peder sagde: ikke at have givet Tormo eller Hustrue Tilladelse, at melke Qvigekoen. Paa nærmere Tilspørgende sagde Vidnet: at Vidnet er Raasmand hos Citanten, i hvis Stue baade Vidnet og Citanten har sin Natteleie. Den Morgen, som Haldor Oppedahl og Hustrue siges at skal have i sidstleden Foraar, at skal have hentet den salede Koe af Citantens Floer eller Fjøs, da havde Vidnets Huusbund Torkild ikke været oppe af sin Sæng, men laae nøgen i Sengen, da Vidnet stod op. Vidnet gik ligefra sin Seng ned i Floeren, hvor Hesten tilligemed Kjørene staaer, for at give Hesten Foder, og da saae Vidnet, at den sallede Koe var borttaget, men hvem der havde taget den, vidste Vidnet ikke. Vidnet gik lige til bage i Stuen, og da laae Citanten Torkild ligeledes endnu nøgen i Sengen. Vidnet fortalte da at Koen var borttaget, hvormed Torkild syntes Misfornøiet, og sagde: at han formodede enten Tormo eller Haldor maatte have taget den. Ingen havde Vidnet videre at tilspørge. afskediget.

Citanten erklærede: at han nu ikke havde flere Vidner, at afhøre fra sin Side, men indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderinden maae ipligtes vedbørlige Bøder for at have ombyttet Creaturene og uden lovlig Ret taget en anden Koe nemlig Qvigekoen at malke i Steden for den hvide hun forhen havde, samt desuden betale denne Sags Skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn. I øvrigt forbeholdt han sig nærmere Tilsvær om han finder fornøden.

Contra Citanten erklærede: at han seer det fornødent for sig, at see det syge Vidne Haldors Hustrue Britha Larsdatter, og da hun er her i nærheden og hun mueligens i Morgen kan blive

saa meget, at hun kan møde her for Retten, da hun i Dag er noget bedre til Helbred end i Gaar, saa forlanger han Sagen for det første udsadt til i Morgen hvilket Retten bevilgede.

Contra Citanten betalede Incammination efter Afkortning af Tilsvares Penge 3 rbd 2 mrk 4 s: N: V: for 8 Contra Vidner at afhøre 2 rbd 3 mrk: for Udsættelsen 2 mrk 4 s: N: V: Hoved Citanten betalede for 2 Vidner at lade afhøre 3 mrk N: V: og for Contra Qvæstioner til 6 af Contra Vidnere 4 mrk 8 s: N: V: For 2 Eragtninger 4 mrk 8 s: N: V:

Da ingen meldte Dem med videre, blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Mikkel Endresen Helleland, Lars Jensen Oppedahl, Omund Pedersen Lofthuus og Ole
Haldorsen Helleland, alle med iholden Pen.

Næste Dag den 9de Februarii \1816/ blev Maanedstinget for Hardanger fortsat ved de samme Rettens Personer, som i Gaar, undtagen at Arne Ellingsen Oppedahl, sad i Stedet for Lars Jensen Oppedahl.

Hvorda! den i Gaar behandlede Sag Torkild Oppedahl mod Maritha Iversdatter Tormo Oppedahls Hustrue blev foretaget.

Begge Parter mødte. Contra Citanten Tormo Oppedahl meldte: at Britha Larsdatter Oppedahl, som han finder fornøden; som Vidne at faae Afhørt i denne Sag, er saa syg, at hun aldeles ikke kan møde her i Dag, hvilket Citanten vedstod at være rigtig.

Contra Citanten begjerede paa Grund heraf forundt Sagen udsadt til næste kom/m/ende Marts Maanedsting, og at Retten vil behage at udnævne tvende Eedsorne Laugrettes mænd til paa Rettens Vegne modtage Eedelig Forkla-

1816: 108b

ring af hende i Tilfælde hun ikke inden næste Ting, ikke erholder saa megen Helbred, at hun kan møde selv Personlig for Retten eller og hun skulle blive saa syg, at man kunne befrygte, det blev hendes Død.

Hoved Citanten gav her til sit Samtykke.

Retten Eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges, og de tvende Laugrettesmænd Lars Jensen Oppedal og Lars Iversen \ibdem/ den Ældre udnævnes herved i Sygdoms Tilfælde, paa Contra Citantens Forlangende og efter at han vidnes fast forud har tilsagt Hoved Citanten at overvære og anhøre det syge Vidnets Forklaring, at i Eedtage og afhøre bemeldte Vidne.

Gammel Sag Fol: 89. Johannes Johannesen Digrenæs for Thore Undem
eller Undeland i Stavanger mod Halvar Tobiassen Mansager:

Paa Johannes Digrenæssets Vegne mødte Haagen Olsen Oppedahl og æskede Sagen for Thore Undem i Rette.

Sagvolderen Halvar Mansager blev paaraabt, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Mødende Haagen Oppedahl fremlagde nu en Skrivelse fra Citanten Thore Undem til Johannes Digrenæs, dat: 30te Octobr: sidstleden, hvoraf sees at han ingen Beviiser kan skaffe for sin paasøgte Fordring, men at han er villig at stadfæste samme med sin saligheds Eed. Bemeldte Skrivelse blev oplæst og indtages her saalydende # Videre deklarerede den mødende Haagen Oppedal: at af bemeldte Brev hvori Citanten \tillige/ Samtykker at Sagvolderen maae aflægge sin benægtelses Eed om Kravet, kan tydelig sees, at han ikke kjendte Sagvolderen Halvar Mansager og ikke maae være vidende om, at han er en for Tyverie \Dømt/ og lovfeldt Mand, men har tænkt, at han var et oprigtigt og retskaffent Menneske. Paa Grund heraf troer Comparenten, at ham ikke bør tilstådes benægtelses Eed,

men Citanten tillades at stadfæste sit Krav med Eed. til Bevis om, at Sagvolderen er en for mere end en Gang begaaet Tyverie lovfældt udædligt (uædligt) Menneske, fremlagde han nu Udskrivt af Hardanger Justits Protocol som indeholder den {over} Sagvolderen anden Gang overgaaede Tyvssdom; hvilken i sin Tid bliver at vedhefte denne Sags Act. Paa Grund af forestaaende nedlagdes nu følgende Paastand: at det maae tillades Citanten at Stadfæste sin paasøgte Krav med Eed, og at Halvar Mansager maae ipligtes at betale den Sum som Citanten med Eed Stadfæster hos ham at have til gode \med Renter/ og at han desuden maae ipligtes, efter Dommerens Skjøn, at betale saavel denne Sags Skadesløse Omkostninger, som de Omkostninger Citanten vil komme til at have ved den fornødne Eeds Aflæggelse. hermed blev Sagen indladt til Lov medholdig Dom.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Ny Tingsvidne Sag:

John Hansen Westrem mødte for Retten og fremlagde en af afdøde Endre Halstensen Garethun eller Lillethun, som han og kaldtes, skreven Liste som {han} \denne/ førend sin Død overleverede til Helje Sebbe og Jon Møklethun at indfordre, \der/ efter en Deel Penge, som han havde til gode Østerpaa, da han selv var saa svag, at han ikke formaaede, at gjøre Reiser øster over; hvorhos Comparenten fremstillede, de 4re her i Sorenskriveriet bekjendte og Boesatte Mænd, Dannebrogsmænd Mikkell Halstensen Lofthuus, Tobias Haldorsen Eidnes, Peder Svendsen Sexe og Jon Magnussen Møklethun, hvilke bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, aflagde alle Lovens Eed \om/ at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, hvorefter de tre sidstnævnte, bleve forevist{e} forbemeldte fremlagde Liste, hvorefter de under deres Aflagde Eeds Kraft bevidnede, at bemeldte Liste var afdøde Endre Garethuns eller Lillethuns egenhændige Haand, hvorhos Vidnet John Møklethun under sin Eed bekræftede, at bemeldte Liste er den selv samme Fortegnelse, som nu afdøde Endre Garethun eller Lillethun som han og kaldtes, leverede Vidnet med egen Haand forrige Aars Vinter i Februarii Maaned 1815 i sin egen Stue, for at Vidnet tilligemed Helje Sebbe skulle efter bemeldte Liste indfordre Østerpaa, hvad der \er/ anført, at han havde til gode hos de der anførte Personer, og oplæste nu afdøde Endre Garethun bemeldte Tid oft{t} meldte Liste heel igjennem 2 Gange for Vidnet, og forklarede Vidnet, hvor hver af de bemeldte Personer boede og hvor \de var/ at finde, og der hos sagde: at han rigtigheden havde til gode, saaledes som paa Listen findes anført.

Alle 4re i Eedtagne Vidner erklærede derpaa under deres aflagde Eed, at de alle nøde(?) kjendte afdøde Endre Garethun, som en meget oprigtig, redelig troværdig og retscaffen Mand af en udmærket

1816: 109

god og erlig Karakter. Paa Tilspørgende erklærede, de tilstedeværende Laugrette, at han ligeledes var dem bekjendt som en udmærket oprigtig og ærlig Mand.

Comparenten begjærede at den fremlagde Liste maatte med Rettens Paategning blive det her passerende vedheftet, som han udbad sig i Tingsvidne Form beskrevet meddeelt, hvorefter Vidnerne bleve afskediget og den forlangte Tingsvidne Udskrift bevilget.

Comparenten betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12, For 4re Vidner at afhøre 1 rbd 3 mrk N: V:

Derpaa bleve følgende Documenter publicerede:

1. Skjøde fra Elling Olsen Kjerland til Peder Ellingsen paa 2 Bpd. 6 mrk. Smør 1 ½ Hud i Gaarden Kjerland No: 46 i Gravens Skibrede for 800 Rbd. N: V: og Vilkaar for 5 Aar 500 Rbd. N: V:, dat: 5te Febr: 1816. ½ Procent 6 rbd 3 mrk. N: V: (Gpb. fol. 629.).

2. Do: fra Anve Levorsen Søvertvedt til David Anvesen paa 18 mrk. Sm. i Søvertvedt No: 83 i Gravens Skibrede for 375 Rbd. N: V:, dat: 5te Febr: 1816. ½ Procent 1 rbd 5 mrk 4 s. (Gpb. fol. 629).
3. Do: fra Svend Jacobsen Vines til Torger Jacobsen Vines paa 2 Pd. 12 mrk. Sm. 5/6 Hud i Vines No: 29 i Kingservigs Skibr: for 400 Rbd. N: V: og Vilkaar for 5 Aar 425 rbd N: V:, dat: 1ste Febr: 1816. ½ %. 4 rbd 12 s. N: V: (Gpb. fol. 629).
4. Do: fra Knud Arnesen Hotle til Arne Knudsen Hotle paa 12 mrk. Smør i Hotle No: 117 i Gravens Skibrede for 328 rbd 12 s. N: V: og Vilkaar for 5 Aar 170 Rbd. N: V:, dat: 5te Febr: 1816. ½ Procent 2 Rbd. 3 mrk. N: V: (Gpb. fol. 629).
5. Do: fra Jon Johannessen Berget til Johannes Jonsen paa Pladsen Berget kaldet for 100 Rbd. N: V:, dat: 6te Febr: 1816. ½ Procent 3 mrk. N: V: (Gpb. fol. 630.). NB. af Kingservigs Skibr:
6. Kgl. confirm. Testamente mellem Jacob Pedersen og Huustro Ingeborg Mikelsdr: af Kingservigs Skibr., House Gaard, dat. 12te Ap: 1799, conf. 3 Mai s. A. (Gpb. fol. 630).
7. Do: mellem Mikel Halsten!! Lofthuus og Huustro Helga Toresdr: af Kingservigs Skibr:, dat: 3den Novbr: 1806, confirmeret 2den Decbr: s. A. (Gpb. fol. 630).
8. Tingsvidne betreffende den øde Fjeldstrækning Krokwashallen optaget 1ste Decbr: 1807, (see Justitsprot. fol. 84).
9. Bygselbrev fra Jon Christoffersen Ystaas til Ingeborg Jonsdr: paa 1 Pd. 16 mrk. Sm. i Ystaas No: 27 i Gravens Skibr., dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631) medfulgte Revers og Landsk.b.
10. Do: fra Haldor Tobiassen Eidnes til Svend Olsen paa 1 Løb Smør i Grd. øvre Legreid No: 104 i Eidfjords Sogn, dat: 6te Juni 1815 (Gpb. fol. 630). Medfulgte Revers og Landsk.b.
11. Vilkaarbrev fra Peder Ellingsen Kjerland til Elling Olsen og Huustro paa Vilkaar af Gaarden Kjerland, dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 630) NB. Gravens Skibr.
12. Do: fra Lars Omundsen Skaar til Marie Hansdr. Skaar paa Vilkaar af Skaar, dat: 8de Decbr: 1815, (Gpb. fol. 629.).
13. Do: fra Arne Knudsen Hotle til Knud Arnesen og Huustro paa Vilkaar, hæftende paa Hotle, dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 629),
14. Do: fra Svend Olsen Legreid til Haldor Tobiassen Eidnes og Huustro paa Levekaar af Legreid, dat: 6te Juni 1815, (Gpb. fol. 629).
15. Do: fra Lars Ellingsen Ringøen til Jorond Olmosdr: paa Levekaar af Gaarden Vig, dat. 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).
16. Do: fra Jacob Haaversen Uhreim til Haaver Omundsen og Huustro paa Levekaar, hæftende paa Uhreim i Kingservig, dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).
17. Do: fra Sjur Ølversen Børven til Ølver Sjursen og Huustro paa Vilkaar, hæftende paa Grd. Børven i Kingservigs Skibr., dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).
18. Do: fra Mikel Larssen Tvesme til Lars Mikelsen [og]? Huustro paa aarligt Levekaar, dat: 6te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).
19. Do: fra Knut Mikelsen Lusand til Mikel Olsen og Huustro, dat: 6te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).
20. Do: fra Johannes Nilssen Handeland til Marita Olsdr. Bratteteig paa Vilkaar, hæftende paa Grd. Bratteteig i Røldal, dat: 30 Januv. 1816 (Gpb. fol. 631).
21. trende Afkald fra Jomfruerne Catarine Hermine, Hellene Johanne og Ambrisia Kølle fra hver for 5734 rbd 3 mrk 3 s. N: V: og dat: 16de Decbr: 1815. (Gpb. fol. 628).
22. et Do: fra Tomas Larssen Alsager som gift med Guro Jacobsdr: Nes til Jacob Larssen Nes for 513 Rbd. 66 s. N: V:, dat: 5te Febr: 1816 (Gpb. fol. 629).
23. Do: fra Ole Helliessen Hovland som gift med Herborg Johannesdr: til Johannes Nilssen Tjoflaat for 267 Rbd. 22 s. N: V:, dat: 6te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).

24. Do: fra Ole Helliesen Hovland som gift med Herborg Johannesdr. til Johannes Tjoflaat for 25 Rbd. 77 s. N: V:, dat: do: Dato (Gpb. fol. 631).

25. Do: fra Sjur Arntsen Bleie som gift med Ingebjør Eriksdr. Mouge til Knud Eriksen Mouge for {14} 27 rbd 4 mrk 11 s. N: V:, dat: 6te Febr: 1816 (Gpb. fol. 631).

26. Do: fra Iver Sjursen Berve som gift med Myndl. Ranvei Gribsdr. til Peder Sjursen Fosse, dat. 4 Jan: 1716, for 32 Rbd. 5 s. N: V: (Gpb. fol. 631).

1816: 109b

27. Afkald fra Tore Olsen Sebbe til Endre Lilletuns Sterbbo for Sigri Knudsdr:s Arv 70 rbd 4 mrk. 13 s. N: V:, dat: 7de Decbr: 1815 (Gpb. fol. 632).

28. Do: fra Christi Asbjørnsdr: Eidnes til Lars Olsen Aga for 20 Rbd. 29 s. N: V:, dat: 8de Febr: 1816 (Gpb. fol. 632)

29. Do: fra Kari Asbjørnsdr. Eidnes til Johannes Nilssen Tjoflaat for 20 Rbd. 29 s. N: V:, dat: do: Dato (Gpb. fol. 632).

30. Do: fra Anna Helliesdr: Oppedal til Elling Helliesen Oppedal for 3 r 62 s., dat: 9de Febr: 1816 (Gpb. fol. 632).

31. Do: fra Jens Nilssen Kongstun til Jon Sjursen Vestrem for hans Huustro Maria Mortensdr: Slettens Arve i alt 159 Rbd. 20 s. N: V:, dat: 9de Febr: 1816 (Gpb. fol. 632).

32. Aflyst et Vilkaar brev fra Knud Mikelsen Lusand til Mikel Olsen Lusand og Huust: efter Mortificationspaategning af 5te Febr: 1816 (fol. Gpb. 632).

33. Do: en Obligation fra Endre Ambjørnsen Ulsnes til Brita Godvinsdr. Djonno, stor 200 Rd. dat: 12 Juni 1809, omskr. til 120 Rbd. S: V:, qvitteret 26 Decbr: 1815 (fol. 353).

34. Do: en Do: fra Ole Larssen Reins\n/aas til Lars Larssen Bleie, dat: 5 Decbr: 1810, stor 200 Rd., omskr. til 90 Rbd. S: V:, qvit. 5 Febr: 1816 (Gpb. fol. 442).

35. Do: en Do: fra Ole Olsen Espen til Hardanger &c. Overformynderi stor 500 Rbd. N: V: dat: 4 Febr: 1814, qvitteret 8de Januari 1816 (Gpb. fol. 570)

Da ingen efter 3de Udraab meldte dem at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet. Laugrettet betaltes til lige deling 15 Rbd. N: V: A v W S Koren
Ole Haldorsen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus, Mikel Endresen Helleland, Arne Ellingsen Oppedal (alle 4re Laugr. med iholdt Pen).

Dommes Afsigelse.

Aar 1816 den 16de Febr: blev Extrating sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettsmænd: Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Mikel Endresen Helleland og Endre Jenssen Helleland, for at afsige Domme i de paa sidstleden Febr: Maanedsting dertil optagne Sager;

Hvorda: Sagen Fol. 108, anlagt af Johannes Digrenes for Tore Undem i Stavanger mod Halvor Tobiassen Mandsager blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag har Tore Torgersen Unnaland eller Store Undem i Stavanger ved Johannes Digrenes sagsøgt Halvor Tobiassen Mandsager at betale, ifølge fremlagt Regning, for bekommet Vadmel 52 Rbd. 3 mrk., for Laante Penge 40 Rbd. og for bekommet Brændeviin 3 Rbd. alt Navneværdi. Sagvolderen har ikke mødt for Forligelses commissionen. For Retten har han ikkun mødt første Session, og tilstod da den første Deel af Fordringen, men benægtede de øvrige. Ved en senere Session har Johannes Digrenes fremlagt Skrivelse til

ham fra Citanten, hvori Citanten tilstaar, ingen Beviser at have for nogen Deel af sin Fordring; men at han betroede Sagvolderen det hos ham Søgte, paa Grund af dennes Løfte at skaffe Citanten Smør tilbyder derfor Sigtelses eller Benægtelses Eed. Ser man hen til Sagens Omstændigheder, især den, at Sagvolderen har maattet tilstaae den første Post af Regningen; saa seer man, at der har været Mellemandhandel imellem dem, og da Citantens Sagfører ved fremlagt Udskrivt af Hardanger Justitsprotocol har beviist, at Sagvolderen er en, for flere Gange begaaet Tyveri, dømt Person, altsaa en Person, som der er Grund at befrygte Bedrageri og Uredelighed af, hvorom Citanten efter hans forbemeldte Skrivelse synes at være uvidende; saa er her Grund til Formodning om: at Debitor, som har maattet tilstaae at skyldte noget, virkelig skylder mere, følgelig synes Eed at bør tillades; men at det ikke bør tillades Sagvolderen at aflægge Benægtelses Eed, men at Sagen ved Sigtelses Eed maa blive at afgjøre.

Paa disse Grunde kjendes for Ret: Det tillades Citanten, Tore Torgersen Unnaland eller Store Undem, efter at have lovlig forkyndt denne Dom for Sagvolderen Halvor Tobiassen Mandsager, og efter at have lovlig indstevnt ham til at anhøre Eeden for Citantens Værneting, inden $\frac{1}{2}$ Aar fra Dato i det Seneste, at aflægge sin corporlige Eed paa, hvormeget (enten Alt eller Noget) ham tilkommer hos bemeldte Halvor Tobiassen Mandsager af de her paasøgte i alt 95 Rbd. 3 mrk. N: V: Aflægger han denne Eed, hvad enten ham derved tilkjender sig ikkun de af Sagvolderen tilstaaede 52r rbd 3 mrk N: V:, eller mere, indtil den paasøgte fulde Sum, bør Sagvolderen Halvor Tobiassen Mandsager, som ikke har mødt for Forligelses-Commissionen, at betale til Citanten Thore Torgersen Store Undem inden 15ten Dage efter Eeden er aflagt {og lovlig} ei allene den Sum, som ved Eeden bestemmes, men og Renter 5 ProCto deraf fra Indkaldelsen til Forligelsescommissionen den 5te Juni 1815 indtil Betaling skeer, samt desuden i denne Sags Omkostninger 15 Rbd. N: V: og endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Eedens Aflæggelse, Execution og alt Fornødne, indtil Betaling skeer. Aflægger Citanten, Thore Store Undem, ikke den tilkjendte Sigtelses Eed inden fore-

1816: 110

skrevne Tid, da frifindes Sagvolderen Halvor Tobiassen Mandsager for Citantens Søgmaal, men betaler dog forbemeldte Sagen Omkostninger. Alt Idømte efterkommes under Lovens Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

I Sagen Fol. 105 anlagt af Ellef Ingebrigtsen Djønne mod hans Huusmand Jon Asbjørnsen Kaland blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag har Ellef Ingebrigtsen Djønne, efter lovlig Udsigelse for Jul, sagsøgt hans Huusmand Jon Asbjørnsen Kaland til, førstkommende Lovens Fardag at fravige Pladset Kaland, som denne hidtil har i Fæste og Paaboer. Under Sagen er beviist, at Huusmanden har modvillig efterladt at forrette sit pligtige Arbeide, hand som Leie af Pladset aarlig bør forrette for sin Huusboende ved at slaae en vis Strækning Eng og skjære en vis Deel Ager. At Huusbonden herover leed Skade sidstleden Sommer at Huusmanden har uden Udviisning egenmægtigen hugget Tjereveed i Huusbondens Skov, og er desuden frembragt Beviser, som give {r} grundet Formodning om, at Huusmanden har forøvet megen anden Skovhugst, men som dog ei fuldelig er beviist. Huusmanden, derimod, har beviist, at Huusbonden i de to sidstforløbne Aar haver havt Gjeder gaaende i den Huusmandspladset nest nederliggende Udmark, hvilket aldrig før har været sædvanligt, og da disse Geder have gaaet der til over Midsommer og hver Aften og Morgen været ind- og udlukkede i et Gjemme ved Pladsets Huse staaende Faarehuus, saa have de gjort Huusmanden Skade paa hans Ager og Eng, hvilket er troligt, men dog ei under Sagen fuldelig beviist. Paa Grund heraf har Huusmanden

troet sig berettiget at tilbageholde sit pligtige Arbeide for Pladset indtil Retten afgjorde deres Tvist. Under Sagen er fremlagt en Forening eller Fæsteseddel imellem Huusbonden og Huusmanden, som viser at denne ikke maa hugge det ringeste i Huusbondens Skov, uden efter udviisning, og at Huusmanden strax skal vige Pladset, saasnart han i ringeste Maade overtræder Contracten og fornærmer sin Huusbonde. Contracten indeholder intet, som forbyder Huusbonden at have hvad slags Creature, han finder forgodt, i sin Mark, og det vilde synes haardt om enhver Jordeier, som havde Huusmænd, derved skulde være formeent at kunne tage andre eller flere Sorter Creature i sin Skov og Mark, end forhen sædvanlig, paa Grund af, de tilfældigen kunde komme til at beskadige den Ager eller Eng, som Huusmanden var overdraget, og saaledes nesten det hele kand berøves Mueligheden og Nytten af fremmede eller andre Creaturarters Indførsel end forhen paa samme Gaard sædvanlig. Hvis de paaklagede Geder, som synes sandsynligt, men dog ei er under Sagen beviist, have gjort Huusmanden Skade paa den ham overdragne Ager og Eng, kunde Huusmanden paa Skaden taget Syn og Besigtelse til at bevise samme, og derefter sagsøgt sin Huusbonde til Erstatning; men samme kan ingenlunde berettigge ham til egenmægtig at indlade det pligtige Arbeide og derved udsætte sin Huusbonde for dobbelt Tab. Han har saavel herved som ved tvertimod Contracten at hugge i Skoven, gjort sig skyldig til sin Fæstes Fortabelse, og at vige Pladset ifølge Lovens 5 – 1 – 1 og Forord. af 29de Juni 1792; thi Kjendes for Ret: Sagsøgte Jon Asbjørnsen Kaland bør til førstkommende Lovens Fardag indeværende Aar 1816 at ryddiggjøre og fravige Pladset Kaland under Udkastelses Tvang; saa bør han og at betale til Citanten Ellef Ingebrigtsen Djønne i denne Sags Omkostninger 10 Rbd. N: V: skrives ti Rigsbankdaler Navneværdi alt idømte efterkommes under Adfærd efter Loven [inden]? 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

I Sagen Fol. 105 Sjur Mikelsen Maakestad mod Thore Larssen Oppedal blev afsagt saadan Dom:

Sagsøgte Thore Larssen Oppedal er ved de førte Vidner overbeviist om at skyldte de paasøgte 37 Rbd. 3 mrk. N: V:; thi Kjendes for Ret: Thore Larssen Oppedal bør til Sjur Mikelsen Maakestad at betale de her paasøgte 37 Rbd. 3 mrk. skrives syv og tredive Rigsbankdaler, tre Mark Navneværdi med Renter 5 Procent fra 8de November 1815 til Betaling skeer; saa betaler han desuden i denne Sags Omkostninger Kost, Tæring og Tidspilde 12 Rbd. skrives tolv Rigsbankdaler Navneværdi, og endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse og aldt Fornødne indtil Betaling skeer alt idømte udredes under Excecutions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. Laugrettet blev leveret 3 Rbd N: V:

A v W S Koren.

Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Mikel Endresen Helleland, Endre Jenssens Helleland (m. p. P.)

Marts Maanedsting 1816.

Aar 1816 den 5te Marts blev Retten sat paa Tingstedet Helleland til Maanedstings Holdelse for Lehnets og Lysekloster Gods i Hardanger. Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: Lars Olsen Helleland, Ole Haldorsen Helleland, Endne!! (Endre) Jensen Helleland og Lars Toresen Oppedahl.

Hvorda blev publiceret følgende offentlige Foranstaltninger:

1816: 110b

1. Toldcoursen for Februar Maaned 1816, dat: 15de Januari s. A.
2. Stiftets Skrivelse af 2den Febr: 1816 om, at Underholdningspenge for Arrestanter ved Resolution af 24 Januari nestfor ere forhøiede til 1 Rbd. N: V: daglig.
3. Do:, hvorved communiceret H. M. Resolution af 24 April 1815 om, hvorledes skal forholdes med Fraværendes Arvemidler, dat: 29 Decbr: 1815.

Tingsvidne om Fjeldbeitet Sausokkefjeldet kaldet.

Aad Osmundsen Ekken mødte for Retten og fremlagde Attest om, til dette Ting, at have indkaldet samtlige Almues-Mænd af Røldahls og Søvde Sogne at fremkomme med deres Indsigelser og Beviser, om de ansee dem berettigede til nogen Ejendom eller Brug i den af Comparenten anførte Fjeldstrækning, Sausokkefjeldet kaldet, da Comparenten, som troer sig overbevist om, at samme er forhen saa kaldede Kongens nu Landets offentlige Alminding, og Comparenten, agter at ansøge samme bygslet eller leiet til Beite for hans Creaturer. Bemeldte Indkaldelse blev oplæst, og indtages her saalydende #.

Efter Paaraab mødte Mikkell Toresen Holmene af Røldahl, som erklærede: at han har staaet i muntlig Acord med en Mand i Søvde Sogn ved Navn Johannes Nielsen Handeland om af ham, at faae kjøbt en liden Andeel eller Strækning af hvad forbemeldte Aad Osmundsen Ekke agter at ansøge bygslet; men da bemeldte Johannes Handeland, efter hvad Comparenten nærmere har erfaret og troer sig overbevist om ingen Ejendom eller Rettighed har til nogen ringeste Del af bemeldte Strækning, og han ingen Rettighed har kunnet paaberaabe eller forevise, men allene sagde: at naar Comparenten betalede de belovede 4 ½ Bpd Smør skulle han faae det belovede Tømmer paa Pladsen tilkjørt, og havde han da intet imod, at Comparenten forenede sig med forbemeldte Aad Osmundsen Ekke og begge i Forening ansøgte af Hans Maestæt om at faae Bygslet opgivne Fjeldstrækning. Paa Tilspørgende erklærede: Aad Osmundsen Ekke, at han er fornøiet med at forbemeldte Mikkell Toresen Holmene i Forening med ham ansøger at faae bygslet ermeldte Fjeldstrækning til Brug for begge Stædets Creaturer, den korte Tid af 5 eller 6 Uger i Juli, og Augusti Maaneder, som de der kan finde Beiter eller Græsning, og at det er tjenligt, at de ere 2 Mænd i et saa høit og afsides Fjeld for at de kan hjælpe hinanden i Tilfælde af haart Veir og uformodentlig Snefald, som de der alle Tider af Aaret er udsat for, da det ligger saa høit, at der samme Aar endog aldeles ikke er tilgjængeligt.

Efter Paaraab om nogen tilkjendte sig nogen Brug eller Ejendom, mødte Knud Haldorsen Oppedahl og meldte for Niel!! (Niels) Larsen Horre, at da hans Beite Strækning gaaer lige til den her ansøgte Fjeldstrækning, og endog til dels lidet ind i samme, saa forbeholder han sig, sin hidtil hafte Brug og Beitning.

Aad Osmundsen Ekke og Mikkell Toresen Holmene erklærede: at saa fremt den ansøgte Fjeldstrækning bliver dem tilbygset, saa forpligter de dem til, at lade ham (: Niels Larsen Horre :) fremdeeles beite der hvor han bevisligen hidtil enten selv eller ved hans Huusmænd har haft Beitnings Brug, og da den Strækning de her attraaer er saa aldeles adskildt fra hvor han har Beitet, at ikkun en smal Vei og trang Fodstie kan passere hvor aldrig nogen sinde Nøds Kreaturer er kommet over; men ikkun Faar, saa kan desmindre nogen Vanskelighed hermed opstaae.

Efter atter Paaraab meldte ingen flere dem med nogen Indsigelse, men tilstædeværende Almue af Røldahls Sogn erklærede eenstemmigen: at den her omhandlede Strækning er Landets Alminding, og at ingen Privat Mand saavidt de veed der har nogen Ejendom eller Brug.

Laugrettet erklærede: at de aldeles ikke er kjendt i bemeldte Fjeldstrækning, eller er vidende om, hvorvidt samme er Alminding eller nogen Privat der har Ejendoms eller Brugsret.

Da ingen meldte dem med videre begjærede Aad og Mikkell sig det her passerende i Tingsvidne-Form beskrevet meddelt, hvilket Retten bevilgede.

Aad betalede Incam: 4 rbd 3 mrk 12 s N: V: Mikkell og Knud betalede hver Tilvarspege 1 rbd 1 mrk 8 s. N: V:

Nye Sag:

Sjur Olsen Rondestvedt og David Nielsen Qvale mødte for Retten paa egne Vegne, som og for Ole Magnussen Rondestvedt, Klokke Arne Brynildsen {paa hans egne} som Værge for Christopher Christophersen Hjeltnes, samt Curator for den ene af Jomfrue Køllerne, videre for Johannes Iversen Yttre Wiknes, Ole Nielsen Haaeim, Sjur Iversen øvre Legve (Leqve)

1816: 111

og Jomfrue Køllerne med deres Curatorer og fremlagde de lovskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet ved muntlig Vahrsel John Hansen Westrem at see sig overbevist og at lide Dom for at have i sidstleden Sommer overtraaden oprettet Forening og senere ergangen Dom med at have havt flere Kreaturer paa Stølerne Øvre og Nedre Slondahlen end ham efter Anpart tilkom, derfor at ipligtes Mulct og denne Sags Omkostninger skadesløs. Videre fremlagde de Attest fra Forligelses Commissionen dat: 6te Febr: 1816, som viser at denne Sag derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende # End videre fremlagde de en Attest, dateret 22de Febr: sidstleden fra de beskikkede Stevnevidner, som viiser, at Citanterne ved dem har mindelig ladet affordre Sagvolderen her indstævnte John Hansen Westrem de Bøder, som de troede ham pligtig at erlægge bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saal: #

Sagvolderen John Hansen Westrem selv tilstæde anhørde forbemeldte Documenter oplæse og vedtog lovlig Varsel; men derhos deklarede: at da han forrige Ting var nød til at møde her i Anledning et Tingsvidne paa samme Tid som denne Sag for Forligelses-Commissionen var indstevnt, saa gav han en her ustævnt Mand Fuldmagt for sig, at møde og forlige Sagen, naar de opgav hvormeget han havde at Bøde, men i Tilfælde det ikke blev opgivet eller de derom ikke kunne komme overeens, da burde Sagen være henvist til Tingsvidne og Oplysning inden Retten, hvor meget han havde forbrut sig for derefter at foretages atter inden Forligelses Commissionen. Paa Grund heraf antager han allene lovlig Vahrsel til denne Sag, som Tingsvidne Sag, men ei til Dom, da han troer at Commisairne ikke vare berettigede at henvise Sagen til Rettergang og endelig Afgjørelse ved Dom; men ikkun for det første til Oplysning ved Vidneførelse: tilmed, saa anseer Sagvolderen den ene af Commisairne nemlig Omund Opheim for en ikke lovgyldig Fredsmægler, da han allene af første Commisair var udnævnt og formaaet at side i den anden Commisairs/ {i sit} Sted uden dertil af Amtet at være stadfæstet.

Citanterne erklærede: at de uden nu at indlade dem paa Sagvolderens anbragte, begjerede de deres Vidner afhørte og forbeholdt dem nærmere derefter at afgive deres Indsigelser, og Paastand i Anledning hans tilføede.

Sagvolderen var villig at anhøre Vidnerne; thi blev nu fremkaldet, som

1ste Vidne: Paul Torbjørnsen Undeland og 2det Vidne Gauke Svendsdatter Viknes aflagde begge Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed, blev paamindes!! om Eedens Vigtighed, forklarede eenstemmig: at paa John Westrems Part i Gaarden Viknes, blev Vinterforet forrige Vinter 6 Kjør 1 Sommerfødt Kalv, 1 ung Fole 21 Faar, samt 1 Svin som de slagtede til Julen, nogen Uger før, samt desuden fødtes en Leie Hæst omtrent 3 a 4 Uger. Vidnerne havde intet videre at forklare afskediget.

Citanterne frafaldt det indstevnte Vidne Helge Dagsen Wiknes.

Som 3de og 4de Vidne: fremstod Karn!! (Karen) Mikkelsdatter Westrem og Herborg Halstensdatter Solheim, hvilke efter aflagde Eed eenstemmigen forklarede: at John Hansen Westrem sidstleden Sommer havde i 7 Uger og 1 Dag paa Stølen Nedre Slondalen, 8 Kjør 2

Qviger 21 stk: voxne Faar samt 10 Lam, som for en Tid var bortsadt paa en anden Støl, undtagen 1 Lam som forblev bestandig, samt 2 Svin, hvoraf det ene fik 4re Griser medens de var paa Stølen, hvoraf de 2 strax blev bortsolgt. Med disse Kreaturer kom han paa Stølen omtrent 3 Uger efter Sante-hansdag, altsaa 14 Dage efter de andre, og reiste omtrent 3 a 4 Uger førend de andre, undtagen de 2 Kreaturer, med dem blev reist 14 Dage forud, saa at de 2 var ikkun 5 Uger paa Stølen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne. Afskediget. Som

5te Vidne Christi Sjursdatter Wambeim fremstod og forklarede: under sin aflagde Eeds Kraft, at Sagvolderen John Hansen Westrems Leilænding paa hans Andeel i Wiknes, havde paa Stølen Øvre Slondalen 3 Kjør samt anpart i 3 andre, hvoraf den ene døde omtrent 14 Dage efter Ankomsten, og reiste med de andre 2 omtrent 1 Maaned førend Mikkelsdag. I {bemel} sidstmeldte Kreaturer eiede han en halvpart. Videre havde han paa Stølen 8 voxne Faar samt 5 Lam, saa havde han og nogen kort Tid 1 Hoppe og Føl gaaende der. Videre havde Vidnet selv, efter hans Tilladelse 1 Koe og 6 Faar og et Lam gaaende bestandig paa Stølen, dog sagdes: at denne hans Tilladelse var given tillige paa 2de andre Mænds og Medejeres Vegne i Stølen. Afskediget.

2det Vidne Gauke Svendsdatter Viknes blev nu atter fremkaldet og under sin forhen aflagde Eeds Kraft forklarede sig gandske overensstemmende med forestaaende Vidne Christi. Afskediget.

5te Vidne Christi Sjursdatter Wambeim blev nu atter fremkaldet og under sin aflagde Eed forklarede: at da hun skulle være Buedeje hos Johns Leilænding paa Wiknes, spurgde hun ham: omtrent 14 Dage førend de

1816: 111b

reiste med Kreaturene til Støls, om han agtede at have Kreaturene paa Stølen Rembesdalen eller i Slondalen, hvorpaa han svarede: han havde Tilladelse af Ejeren John Westrem, at vælge hvor han vilde, og derfor agtede at have dem i Slondalen. Ligeledes sagde han: da han fæstede Vidnet, lenge derfor, at han havde valgt at have Kreaturene i Slondalen. Ingen havde Vidnet videre at tilspørge. Afskediget.

Citanterne fremlagde en Doms-Act, hvoraf de begjerede selve Dommen afsagt 20de Juni f: A: indraget i denne Act, hvilken Dom viiser hvad enhver har i Bøder, at erlægge for hvert Kreatur, som de paa Stølen øvre eller nedre Slondalen haver mere i Beite en!! (end) deres Anpart paakommer efter hvilken Dom de paastod Sagvolderen ipligtet Bøder for saa mange Kreaturer, som Dommeren befinder {at} som han og hans Leilænding have haft tilsammen paa Stølene mere end dem tilkom, samt desuden, at betale denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn, og paastaar de endelig Dom i denne Sag, da samme dertil fra Forligelses Commissionen til Retten er henvist. \bemeldte Dom indtages her saal: #/ I Øvrigt forbeholdt de dem videre Tilsvær i Tilfælde noget fra Sagvolderens Side fremkommer, som de finder fornødent at tilsvære.

Sagvolderen John Hansen Westrem fremlagde nu Forpagtnings Contracten imellem ham og Leilændingen paa Viknes Hellie Dagsen Krogevig, som han troer godtgjør, at Leilændingen kunde vælge under anførte Betingelser paa hvilken Støl han vilde Beite, enten i Remsdalen eller i Slondalen, og agter {Citenten} \Sagvolderen/ at bevise, at han har valgt Rembesdalen, og altsaa var uberettiget at komme i Slondalen, og altsaa er han, og ikke Sagvolderen, den, som har fornærmet Citanterne og af dem maae blive at Sagsøge, hvis dem er skeet nogen Fornærmelse. Til fornøden Oplysning herom forlangte Sagvolderen \Sagen/ Udsadt til næste Ting; hvilket Retten bevilgede og bliver den fremlagde Gjenpart af Forpagtnings Contracten i sin Tid at vedhæfte denne Act.

Citanterne betalede Ind[camination] og for 5 Vidner 5 rbd 2 mrk 4 s. N: V: Sagvolderen Tilsværpenge og for Udsettelsen 1 rbd 3 mrk 12 s. N: V:

Derefter blev Tinglyst

Skifteforretning efter Endre Halsten!! Garethun sluttet 11. Januari 1816, hvorved Jordegodset 2 pd 15 mrk Smør 3 ½ Gedskind i Gaarden Lillethun No: 111/ er udlagt til Enken og begge Sønnene for 1666 – 4 mrk N: V: Ditto i Gaarden Garethun No: 109 er 1 Pd 21 mrk Smør ½ Hd og ½ Gedskind udlagt til Enken, Sønnen Halsten og begge Døttrene for 1111 rbd 10 s. N: V: NB: ½ Eidfjords Kirke udlagt til Skifteforvalteren og Enken for 416 rbd 4 mrk N: V:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Lars Helleland, Ole Haldorsen Helleland, Endre Jensen Helleland og Lars Thoresen
Oppedahl, alle med i holdt Pen.

Næste Dag, den 6te Marti blev Maanedstinget fortsadt med de i Gaar benævnte Personer.

Gammel Sag Fol: 106. Torkild Oppedahl mod Maritha Iversdatter Oppedahl om en Koe. Contra-Citanten Tormo Oppedahl tilligemed Citanten mødte og førstmeldte fremstillede nu, som

9de Contra-Vidne Britha Larsdatter Oppedahl.

Hoved-Citanten Torkild nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Afhør da han troer sig at kan beviise, at det nu frem stillede Vidnes Egtefælle Haldor Haldorsen Oppedahl er tilligemed Peder Svendsen Sexe deelagtig med Contra Citanten i denne Sag, og har han til den Ende indkaldet Contra-Citanten, samt bemeldte Haldor og Peder Sexe, at see dem overbevist om at de alle ere deelagtige i Sagen med videre om hvilken hans Continuations Stevning han nu fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, der blev oplæst og indtages her saalydende # I Følge denne Stevning paastaaer Hoved Citanten dette Vidne, som er Haldor Oppedals Hustrue for Retten afviist, da hun, som Haldors Hustrue ellers ville komme at vidne i egen Sag.

Contra-Citanten Tormo replicerede, at han vedtog fremlagde Stevning for saavidt ham vedkommer, men anseer den aldeles ugyldig og paastaaer den Afviist for saavidt Haldor Oppedahl og Peder Sexe angaaer, hvorefter han paastod det fremstillede Vidne afhørt.

Retten eragtede: At da det af den blotte Stevning ikke kan erfares hvorvidt det indstævnedes Vidne eller hendes Egtefælle er nogen Part i denne Sag og \det/ des uden ved den endelige Doms Affattelse vil kunne beroe paa Dommeren efter de da erhvervede samtlige Oplysninger at kunne

1816: 112

skjønne hvorvidt det fremstillede Vidne eller hendes Egtefælle har nogen Deel i denne Sag og derefter at tage saae megen eller liden Hensyn til Vidnets Prov, som den finder rigtig, saae seer Retten ingen Grund til nu at afvisse dette fremstillede Vidne, men samme bliver til Afhørelse antaget. Hvad angaaer Contra-Citantens Indsigelse mod den fremlagde \Continuations/ Stevning for saavidt Haldor Oppedahl og Peder Sexe angaaer, da beroer det ikke paa hans, men hellere paa deres Indsigelse at afslaae samme, desuden ere de ikke indstævnte til, som Parter, at lide Dom i Sagen, men ikkun at anhøre Vidner, hvorvidt de ere Parter i Sagen, som det synes, for derved at oplyse hvorvidt deres Vidnesbyrd bør være gyldigt eller ikke, hvorom alt fornødne forbeholdes Hoved Citanten og de Indstævnte til sin Tid og Stæd. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Vidnet Britha Larsdatter Oppedahl aflagde nu Lovens Eed forklarede, at den Morgen som hendes Egtefælle 7de Contra Vidne har omforklaret, kom til!! Citanten meget tilig om

Morgenen ned til Vidnet og hendes Mand. De laae den Gang i deres Sæng, han (: Torkild :) kom hen til deres Sæng og sagde: han vilde nu advarede dem, at de skulde komme op og tage den salede Koe førend Marthe (: Contra Citantens Hustroe :) kom og malkede den.

Efter nogen Samtale blev nu Parterne saaledes forenede: Ald Tvistighed, saavel i Anledning denne Sag som i Anledning den anden imellem Parterne værende Sag om ærerørig Ord skal være aldeles forligt og afgjort og alle hidtil imellem Parterne brugte Udladelser, skal være aldeles død, magtesløs og forglemte, og ikke komme nogen af Parterne til ringeste Forkleinselse i nogen maade. Contra Citanten Tormo erlægger 20 rbd N: V: til Kingservigs Sogns Fattigkasses Fond inden førstkommende Paaskedag. De hidtil af Torkild hafte Omkostninger paa begge Sager mod Tormo, neml: i Retten erlagde 13 rbd 1 mrk 8 s N: V: og i Stevnepenge 8 rbd 4 mrk N: V: tilbød Haldor Oppedahl sig at betale til Torkild for at stifte Fred og Kjerlighed i Nabolaget; hvilke skal erlægges inden førstkommende Paaske til Torkild. Ligeledes er han og villig at betale til Ole Svendsen Sexe hvad ham tilkommer for Indstævning paa Torkilds Side i disse Sager til dette Ting inden forbemeldte Tid. Hermed erklærede: Citanten Torkild Oppedahl saavel som tilstædeværende Ole Svendsen Sexe sig fornøiet. Hermed erklærede alle Parter sig tilfreds og som Venner og velforligte.

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Lars Olsen Helleland, Ole Haldorsen Helleland, Lars Toresen Oppedahl og Endre Jensen Helleland alle med i holdt Pen.

Den nestfølgende Dag, 7de Marts 1816 fortsattes Maanedstinget paa Tingstedet Helleland af samme Rettes Personer som de 2 nestforrige Dage.

Hvorda følgende Documenter i Continuation bleve publ:

2. Skjøde fra Omund Omundsen Jaastad til Samson Olsen Hestegielen paa ½ Part af Jordeparten Hestegielen for 1000 Rbd. N: V:, dat: 5 Marts 1816. ½ % 5 Rbd. N: V:
3. Despensationsbrev af Jacob Christensen Ytrem, dat: 5 Marts 1816 (Gpb. fol. 632).
4. Skjøde fra Jacob Christensen Ytrem til Iver Jacobsen paa 1 Pd. 12 mrk. Sm. i Eitrem No: 15 (i Kingservigs Skibr:) og 2 mrk. Sm. i Underbruget Tvedtøde, for 500 Rbd. N: V: og Vilkaar for 5 Aar 710 Rbd. N: V:, dat: 5 Marts 1816. ½ % 6 Rbd. 5 s. N: V: (Gpb. fol. 632).
5. Vilkaarbrev fra Christen Jonsen House som Interims-Formynder for Iver Jacobsen Yttrem til Jacob Christensen Ytrem og Huustro, dat: 5 Marts 1816 (Opb. fol. 632).
6. Skjøde fra Elsebe Amundsdr: Nedre Legred til Sjur Haagensen Nedre Legreid paa en Stue bygning paa Nedre Legreids Grund for Penge 25 rbd og Afgivt 5 Aar 25 rbd. dat: 6te Marts 1816. (Gpb. fol. 632).
7. Do: [fra] Jørgen Jacobsen Digrenes og Anna Jacobsdr: Digrenes's Laugværge til Jon Jørgensen Digrenes paa ialt 2 Pd. 15 mrk. Sm. i Digrenes (i Kingservigs Skibr:) for 450 rbd N: V: og Vilkaar for 5 Aar 1076 Rbd. 4 mrk. N: V:, dat: 5te Marts 1816 (Gpb. fol. 633).
8. Odelsdeclaration af Mons Thoresen Røen betreffende Odelshæftelse paa 4 mrk. Sm. i Røen, dat: 1 Marts 1816 (Gpb. fol. 633).
9. Bygselbrev fra Hr: Provst Hertzberg til Mikel Johannessen Mansager paa 1 Pd. 3 mrk. Sm. i Mansager (i Kingservigs Skibr:) dat: 27 Juni 1815. Afgivt ½ % 1 Rbd. 1 mrk 5 s N: V: (Gpb. 633). med fulgte Revers og Landskyldbog.
10. Do: fra Hr: Sognepræst P. H. Hertzberg til Birge Heinesen paa 18 mrk. Sm. ½ Gjeds. i Bjotvedt (i Kingservigs Skibr:) dat: 26de Januar 1816. ½ % Afg. intet. (Gpb. 633). Revers og Ldskb.
11. Contract mellem Beboerne af Grd. Huse og Svend Østensen Rateig om et Stølsbeite, dat: 5te Marts 1816. (Gpb. fol. 633).

12. Do: mellem Lars Johannessen Syse og Knud Haldorsen Oppedal ang: Odelsretten til Grd: Bue, dat: 5te Marts 1816 (Gpb. fol. 634).

13. Vilkaarbrev fra Mikel Johannessen Mansager ved Formynder til Jørgen Olsen Sandven paa Levekaar af Mansager, dat: 5 Marts 1816. (Gpb. fol. 634).

1816: 112b

14. Contract mellem Nils Gundersen Indrebue og Trond Ingebrigsten Samland om en Skoveteig, dat: 5te Marts 1816 (Gpb. fol. 634).

15. Testamente oprettet af Anna Olsdr: Oppedal, dat: 26 Febr: 1816 (Gpb. fol. 634).

16. Afkald fra Mons Thoresen Røen som gift med Guro Ingebrigsdr: Djønne for 36 Rd. 73 s., dat: 1 Marts 1816, for Arven efter Ingeborg Ingebrigtsdr: Djønne.

17. Do: fra Do: for sin Kones Moderarv &c. 104 Rbd. 71 s. N: V:, dat: 1 Marts 1816.

18. Do: [fra] Myndl: Anna Jørgensdr: Digrenes's Mand Sergeant Samson Qvitne for hendes Arv 40 Rbd. 18 s., dat: 5te Marts 1816.

19. Do: fra Myndl: Herborg Asbjørnsdr: Eidnes for 20 rbd 29 s. N: V:, dat: 5 Marts 1816.

20. Do: fra Gjøa Jacobsdr: Eitrem's Mand Jørgen Freim for 39 rbd 15 s. N: V:, dat: Do: Dato.

21. Do: fra Enken Ingelin Helliesdr: Vallandsvig paa egne og øvrige Arvingers Vegne efter Brita Andersdr: Vallandsvig for i alt 141 Rbd. 68 s. N: V:, dat: 7de Decbr: 1815.

22. Do: [fra] Ragnilde Jacobsdr: for hendes Arv 10 Rbd. 82 s., dat: 5 Marts 1816.

23. Do: fra Aamund Christ: Vambem for hans Arv 3 rbd 20 s. efter Morfaderen, dat: 6te Marts 1816.

24. Do: fra Do: for 53 Rbd 57 s. N: V:, dat: 6te Marts 1816.

25. Do: fra Peder Pedersen Espen for hans Arv 43 Rd. 2 mrk. 3 s., dat: 2 Marts 1815.

26. Forpagtningscontract mellem Lars Ellingsen Ringøen og Asgout Omundsen Legreid paa Grd: Vig i Gravens Skibr:, dat: 7de Marts 1816.

27. Afl: en Obl: capital stor 150 Rbd: tilhørende David Tvedts Sterbo, paa Obl: fra Anders Tostensen Hereid efter Qvit: af 6te Marts 1816 (Gpb. fol. 258).

Da ingen efter 3de Udraab meldte dem at have mere med Retten at bestille, blev Tinget og Retten hævet. Laugrettet blev leveret for 3 Tingdage hver 2 Rbd. 24 s. N: V: tilsammen 9 Rbd. N: V: for dem samtlige.

A v W S Koren
Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Ole Haldorsen Helleland og Lars Thoresen Oppedal. (alle 4re med iholdt Pen).

Præliminair Forhør

Aar 1816 den 17de April blev Extraret sat paa Gaarden Helleland i Hardanger af Stedets Sorenskriver og de 2de eedsorne Laugrettes mænd Endre Jenssen Helleland og Lars Olsen Helleland.

Hvorda Lehnsmænd Ole Svendsen Sexe mødte for Retten og meldte, at Dagen for Skjertorsdag nemlig den 10de d: M: blev ham ved {Fre} Skyds fra Lehnsmænd til Lehnsmænd fra {Th Hr:} Foged'en/ for Thoten Hr: Schultz tilstillet en Arrestant ved Navn Thord Endresen Bakken under Sundemeie, ifølge bemeldte Fogdens Transport-Ordre, dat: 20de Marts 1816, hvorhos tillige fulgte under Forsegling de paa Transport-Ordren <hos> Arrestanten forefundne Effecter. Bemeldte Transport-Ordre, tilligemed samtlige!! Paategninger, blev nu fremlagt og oplæst, samt indtages her saal: #

Den Pakke, som paa bemeldte Transport-Ordre findes Anført, blev nu af Lehnsmanden fremleveret og befandtes forseglet. Sorenskriveren aabnede den, for med Laugrettet at eftersee, om di anførte Ting deri fandtes, hvilke alle befandtes rigtig, undtagen at den Nøgel, som {ved} \i/ Paategningen formodedes en Dragkiste-Nøgel, troer man at maa være en her kaldet Kolvelaas-Nøgel. Videre fulgte med Arrestanten et Brev med Udskrivt: "til den civile Øvrighed i Hardanger". I Anledning denne Skrivelse finder jeg Sorenskriveren passende her at anmærke: at ved Arrestantens Transport forbi min Bopæl bemeldte 10de d: M:, da han blev bragt til Lehnsmand Sexe, afleverede Skydsen til mig ermeldte Brev, og da her er 10 Mile til Fogden, hvor ingen Post gives og 13 \Mile/ til Amtet; saa for at Sag des snarere mod Arrestanten kunne blive anlagt, brækkede jeg bemeldte Skrivelse, og ved at træffe Lehnsmand Sexe ved Kirken første Paaskedag den 14de sidstl:, gav jeg ham mundtlig Ordre at frembringe Arrestanten til Forhør her \i/ Dag, og tillige at indkalde her tilstede ei allene {Øf} bestjaalne Østen Ellingsen Berve eller Aasvig, men end og enhver Anden, som Lehnsmanden ved Efterspørgsel hos bemeldte Østen eller Andre kunne have Formodning om at kjende til Arrestanten og de af ham begangne Tyverier.

Lehnsmand Sexe fremstillede nu for Retten Arrestanten Tord Endresen Bakken eller Sundemeie, fri for Baand og Tvang.

Sorenskriveren fremlagde nu bemeldte af ham aabnede Skrivelse til den civile Øvrighed i Hardanger, udstæd af Hr: Foged Schultz, dateret Brelie den 20de Marts d: A:, der blev oplæst og indtages her saal: #

1816: 113

Indsluttet i bemeldte Skrivelse fulgte følgende Documenter: En Skrivelse fra Hr: Procurator Hass til Amtmanden for Christians Amt Hr: Ridder Sommerfeldt, \dateret d: 2den Marts 1816/ med alle deri paaberaabte Bilage, nemlig Lit: A og B:, samt No: 1, 2, 3, 4 og 5, hvilke alle nu bleve oplæste, og som i sin Tid blive in originali at vedhefte dette Forhør.

Arrestanten blev nu tagen under Examination og paa forskjellige Spørgsmaale forklarede: Hans Navn er Tore Endresen, fød af ægte Forældre, hans Fader var Huusmand paa Gaarden Sundum i Ulnes Sogn i Valders ved Navn Endre Toresen, og hans Moder dennes Huustro Barbro Knudsdr: Inqvisiten, {forblev hjemme} som nu er i sit 20de Aars Alder, forblev hjemme hos sine Forældre indtil i sit 17de Aar. Af hans Forældre nød han {s} Underviisning i Læsning og Christendom; men da de begge vare tilbøielige til Tyveri, og især begik Høe- og Skovtyverier, saa anmodede de ofte Inqvisiten ogsaa at stjæle, men han gjorde det ikke, og naar han nægtede at opfylde deres Villie heri, sagde de ikke videre derom. Han blev confirmeret i sit 15de Aars Alder ved Ulnes Kirke af Hr: Pastor Helt, og begge hans Forældre døde nogle Dage efter hinanden det samme Aar, han forlod dem. Medens han var hjemme hos sine Forældre lærte han af sin Fader lidet Smedarbeide og at lappe og tilstøbe Huller i Jern- og Malmgryder. Dae han forlod sine Forældre, som anført, i sit 17de Aar, reiste han til Biri, og kom der i Selskab med en Anden fra Valders ved Navn Gulbrand Olsen Rollaang. I Forening med ham begik Inqvisiten et Tyveri hos en Mand, hvis Navn han ei veed, der boede paa et Plads, Gulset kaldet, fra hvilken de stjal nogle Klæder, samt nogle Madvarer fra en Mand ved Navn Evin Anbjør i en Bøigd, kaldet Rudalen; Kirkesognets Navn erindrer han ikke. De bleve begge paagrebne som pasløse, og de stjaalne Koster fandtes hos dem; men Inqvisiten fik undvige, førend de {kom} bleve bragte i Arrest; men hans Kammerat Gulbrand blev overbevist, dømt og har udstaaet sin Straf. Inqvisiten rømte igjennem Valders, Leirdal, over Voss her til Hardanger; hvor han opholdt sig først nogle faa Uger, og levede af at høste for Folk, reiste derpaa til Bergens By, som er 13 Mile herfra, hvor han kun opholdt sig 14ten Dage, og tog derpaa her tilbage, hvilket alt skeede Sommeren og Høsten 1814. Han levede her i Egnen en Tid derefter ved at lappe Gryder hos Folk, som behøvede det. Silde Høst samme

Aar noget for Jul fik Inqvisiten Tilladelse hos Østen Ellingsen Aasvig, eller Nedre Berven at opholde sig hos ham og deels i hans Huus lappede Gryder, støbte Fiskestene af Malm, samt arbeidede hos Andre, naar de havde hans Arbeide fornøden. Medens Inqvisiten opholdt sig i Østens Berves Huus noget efter Ny aar 1815, kom han i Kjendskab med En, ved Navn Torkild Torkildsen Hovland, der tjenede hos bemeldte Østen Nedre Berven, og i Forening med ham stjal noget Mad, og nogle Potates paa Gaardene Sexe og Sandstøe. I Anledning heraf bleve de begge paagrebne, og kom under Justitiens Tiltale. Inqvisiten nægtede ikke den gang Tyveriet ligesaa lidet som nu; men undveeg af Arresten fra Lehnsmanden Ole Svendsen Sexe, til hvem han nu atter er bleven henbragt. Det var i April Maaned Inqvisiten undveeg, og neste Nat efter Undvigelsen gjorde Inqvisiten Indbrud igjennem Vinduet i en saakaldet Bod, hvor Inqvisiten vidste at den Nat ingen Folk laae, og stjal da Inqvisiten endeel Klæder, nemlig 1 sort vadmels Bugse, 1 Pr Uldstrømper, 1 Par Leister, 1 rød Vadmels Undertrøie, 1 Par Læder\Hud/sko med Saaler under, 1 gl: Stryllerrets \Bord/ Dug, omtrent 2 Al: lang; 1 \lidet/ Sølvbæger med 3 Fødder under, 1 {Pung} Skindpung med Laas med 14 mrk Sølv- og Kobber penge D: C: i, samt noget Smør og Brød; gik derpaa ½ Fjerding Vei til Frøines, stjal der en Baad af et Nøst ved at skjære Laaset ud, roede med den {til} 2 Mile til Gravens Sogn, lagde Baaden der efter sig og tog Landeveien over Voss til Hallingdal, hvor Inqvisiten opholdt sig paa Gaarden Aalrust, hvor han tog Tjeneste Sommeren over. Paa Gaarden Aalrust foregav Inqvisiten sidstleden Høst 1815 at ville reise til Valders, men i den Sted reiste han lige over Fjeldene hertil Hardanger, for at gjøre et Tyveri hos forbemeldte Østen Nedre Berven. En Dag mod Lysningen kom Inqvisiten ned mod Gaarden Berven, og saae da fra Skoven at Folket gik alle af Østens Huus til deres Skovslaatter, for der at \slaae og/ høste Høe. Inqvisiten, som derved troede sig sikker at alle vare ude af Husene, gik {her} da strax høilys Dag ned til Husene, tog Nøglene der, hvor han vidste de pleiede at ligge, gik ind, tog en Øxe, huggede og brød op 2 Kister og stjal da 2 Firemarkestk:r, 5 Ortestk:r samt nogle Femten-, Ti- og Otteskill: men hvor mange Penge i alt eftertælte Inqvisiten ikke eller veed nermere at opgive. Videre stjal han 1 Sølvkjede med ihængende 1 forgyldte Firemarkstk: med samme vedhængende 3 forgyldte Otteskillinger med Løv i hver Otteskilling. Videre 7 Sølv søllier, {nogle} 2 Sølv Fingerringe med Løv i, 7 Uldbaand, 1 Par nye tyksaaede Sko, 1 Pr Uldstrømper, 1 Lommebog, hvori var omtrent 40 Rbd. nøie veed han ikke Summen, da han tælte efter D: C:, og ei kan erindre ret nøie hvormeget de beløb; 2 Svededuge eller Lommetørklæder med

1816: 113b

sort Silkesøm og Ulddusker i, den ene af dem er den Dug, hvori de Nøgler, Dirkker og Pung, som nu fulgte Arrestanten under Forsegling, ligger indsvøbt, og hvis Forsegling nylig af Rettens Administrator blev brækket og efterseet. Videre: 1 Hals dug, 1 Par Uld vanter, 1 Stryllerrets Skjorte, 4 beredte Faareskind, 1 Boutellie med Brændeviin omtrent ½ Potte; en Follekniv med Messing skaft, samt 2de Æsker, hvori forbemeldte Penge laae. Alle forestaaende Ting tilhørte Østen Berve, undtagen Skoene, der tilhørte hans Dreng Osmund Jacobsen, af hvis Tøi han videre samme Tid og Sted stjal 1 sort Hat, 1 hvid Vadmels Vampe og 1 rød Undertrøie; samt af dennes Halvbroders Klæder 1 sort Vadmels Bugse og 1 hvid Vadmels kort Trøie, som laae i Laden tet hos. Med disse Ting forføiede Inqvisiten sig strax samme Dag op over Fjeldet tilbage igjen til Hallingdal. Noget efter sin Tilbagekomst til Hallingdal reiste han til Valders, for at finde sine Slægtninger der. Da han kom der, hvor han var kjendt, blev han greben i Anledning det første gang begaaede Tyveri paa Pladset Gulset i Biri, hvorfra han var rømt, førend han kom til Arresten saaledes som foran forklaret. Foranførte stjaalne Koster har Inqvisiten deels \selv/ brugt og udslidt saasom Klæderne, og har han endnu paa sig det ene Par Strømper og en Skjorte, hvilke han nu foreviste i Retten. De

øvrige Ting har han deels solgt, {uden} og givet bort, uden at han kan opgive hvad de hedde eller til hvem, da han ikke kjendte Dem, og ei kan erindre hvem de vare, de af dem, som han mueligens kan have kjendt; Ikkun kan Inqvisiten erindre at han af de stjaalne Penge gav bort 2 Otteskillinger til {Ole} Henrich Olsen Hippets lille Søn Ole Henrichsen i Valdres Ulnes Sogn, og det lille Bæger, som Inqvisiten stjal første gang fra Østen Berven, og som stod paa 3 smaa Fødder, kan Inqvisiten erindre at han solgte til Svend Endresen Aalrust for 1 Td. Korn, hvoraf Inqvisiten til Desto Intet har bekommet. Videre solgte Inqvisiten til Asle Hjelm 2 smaa Sølrier. Bemeldte Asle Hjelm er Huusmand under Gaarden Aalrust i Hemsedals Sogn i Hallingdal. For den ene erholdt Inqvisiten 1 Par Bugsespænder, som han siden spillede bort, og for den anden Søllie skulle han have 2 Rbd., dem han hidtil ei har faaet; Pengene spillede og drak Inqvisiten bort. Han benægtede aldeles at kunne videre erindre, hvor de stjaalne Koster og til hvem de vare solgte eller hvorledes anvendte; nogle Penge og andet tabte og forkastede Inqvisiten paa Veier og Stier mod sin Villie. Inqvisiten, som Retten gjenkjendte, er den samme som forhen her for Retten afvigte Aar i Forening med Torkild Torkildsen Hovland var sat under Justitiens Tiltale for formeentlig begaaet Tyveri, men den gang undveeg fra Arresten hos Lehnsmand Sexe, førend Dom i Sag blev fældet, og som den gang kaldte sig Tore Trondsen Lykken, blev forelæst hans den gang under Forhøret den 17de Marts 1815 afgivne Forklaring om hans navn, Fødsel, Opdragelse m. v., i hvilken Anledning han declarerede, at han bemeldte Tid løi sig et urigtigt Navn til, for at skjule hvem han var; men at den af ham nu her inden Retten givne Declaration om hans Navn, Opdragelse, Misgjerninger og videre Vandel forholder sig fuldkommen rigtig, hvorhos han tillige erklærede, at han aldeles ikke forhen er overgaaet Dom for nogenslags Forbrydelse,

Da det nu var silde Aften, saa blev med Forhøret udsat til imorgen, og Inqvisiten til Vagten overleveret.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland. (begge med iholdt Pen)

Næste Dag den 18de April 1816 blev Extraretsforhøret fortsat ved de i gaar benævnte Retspersoner.

Hvorda Arrestanten Tore Endresen Bakken \under Sundum eller Sundemeie/ som forhen har kaldet sig Tore Trondsen Løkken blev fremstillet for Retten fri for Baand og Tvang. Som 1ste Deponent fremstod bestjaalne Østen Ellingsen Aasvig eller Nedre Berve,

1816: 114

Smed af Profession, boende paa Pladset Aasvig under Gaarden Nedre Berve heri Ullensvang Sogn Kingservigs Præstegjeld i Hardanger, sagde sig 63 Aar gl: og sidstl: Høst at have nødt Alterens Sacramente, lovede at forklare Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede sig i Et og Alt aldeles overeenstemmende \med/ hvad Deponenten som 5te Vidne \forhen har forklaret/ i den mod Arrestanten, den gang kaldet Tore Trondsen, samt mod Torkild Torkildsen Hovland, forrige Aar her for Retten anlagde Justitssag mod den Første for Tyveri paa Gaardene Sandstøe og Sexe, og mod den Sidste baade for herbemeldte Tyveri, og for tillige at have forfalsket en Rigsbankdalerseddel, hvilket Deponentens Prov nu blev ham forelæst og af ham vedstaaet rigtigt, hvorhos han videre forklarede: at Natten efter at {her} Inqvisiten rømte fra Lehnsmand Sexe, hvor han var sadt i Arrest for ovenmeldte Tyverier paa Gaardene Sandstøe og Sexe forrige Aars April Maaned, skeede der Indbrud i Deponentens Bod, hvor der var udslaaet en Rude og derefter havde Tyven gaaet ind og bortstjaalet adskillige Ting. Deponenten havde herværende Inqvisit mistænkt for Tyveriet, men havde ingen andre Beviser, end at der paa Marken tet ved fandtes det gamle Par Støvler, som han havde paa i Arresten. I øvrigt kunde Deponenten ikke opdage hvor Inqvisiten var bortrømt eller havde taget Veien. Neste Høst omtrent ½ Aar efter Undvigelsen skeede atter et Tyveri

hos Deponenten høi lys Dag paa den Maade, at Nøgelen til Stuen, som de pleiede at lægge paa et vist Stæd, naar de gik i Marken at arbeide, var tagen, og med den gaaet ind i Stuen, og der taget Nøgelen til Boden, hvor den pleiede at ligge i en Bænk, og med den gaaet ind i Boden, hugget 2de Kister \op/ og udtaget Adskilligt. Deponenten fremlagde nu en Fortegnelse over, saavel hvad der ved første som andet Tyveri frakom ham, hver anført særskildt for sig, hvorhos han forsikrede og tilbød sig med Eed at stadfæste, at Alt frakom ham imod hans Vidende og Villie. \Bemeldte Fortegnelse indtages her saal: #/ Da Tyven bemeldte sidste gang et lidet Stykke fra Husene hen paa Marken havde efterladt sig et Par Sko, \1 Par Strømper,/ en Bugse og en Trøie, samt 1 Skjorte, {hvoraf ved første Tyveri vare bleven,} og 1 rød Trøi, hvoraf Skoene, Strømperne og den røde Trøie vare de samme, som ved første Tyveri vare blevene Deponenten frastjaalne, samt Trøien den samme, som Inqvisiten, saavel førend hans Paagribelse som i Arresten daglig pleiede at gaae med saa erfarede Deponenten heraf tydelig, at dette andet Tyveri ligeledes maatte være begaaet af Inqvisiten, hvilket Alt han og nu under Forhøret i gaar har tilstaaet. Al den {O} videre Oplysning, Deponenten var istand til at erholde, bestod deri, at 2de Piger, nemlig Anna Iversdr: Oppedal og Jorand Tostensdr: Oppedal saae og talte med ham paa en Sæterstøel i Fjeldet Finnebue kaldet, omtrent 5 Mile øst i Fjeldet fra Berven Dagen før bemeldte sidste Tyveri skeede hos Deponenten. Deponenten tilbød sig med Eed at vedkjende sig forbemeldte af Tyven ved bemeldte Tyverier efterlagte Klædestykker. Ligeledes vedkjendte Deponenten sig nu som sig tilhørende den Dug, som fulgte Arrestanten under Forsegling fra Toten, samt et Par Strømper og en Skjorte, som Arrestanten havde paa sig, og nu blev Retten foreviist, og Deponenten erklærede at være af de ham frastjaalne Sager. Inqvisiten, som nu derom blev tilspurgt, vedstod Rigtigheden af alt foranførte, saavel i henseende de enhver Gang efterlagte Klæder, som de han nu havde paa og hos sig, som Deponenten vedkjendte sig som sine, og Inqvisiten tilstod at have frastjaalet ham under bemeldte Tyverier. Deponenten tilførde nu sin indgivne Liste hans formeentlige Værdi paa de ham frastjaalne Koster, hvorefter bemeldte 2de Tyverier beløber i alt 456 Rbd. 2 mrk. N: V:, som ere blevene Deponenten frastjalne!!, hvilken Værdi han tilbød sig med Eed at stadfæste. Paa Tilspørgende erklærede Inqvisiten, at han ikke havde Skjønsmhed paa at bedømme de stjaalne Koster og at han derfor intet havde at indvende mod den anførte Værdi. Paa Deponentens Forlangende erklærede Laugrettet, at de intet Ubilligt fandt i forbemeldte paasatte Værdi, men at bemeldte stjaalne Koster, saavidt de kunde skjønne, da de ei havdes tilstede, ikke ville kunne blive kjøbt for den anførte Værdi i det Hele. Deponenten Østen Aasvig begjærede at Retten vilde vurdere de ham frastjaalne Koster, som nu befandtes hos Inqvisiten, og at samme maatte blive Deponenten tilbageleveret, som bestod i følgende, der blev taxeret saaledes: 1 Dug med sort Silkesøm, blev af Laugrettet anseet værd 1 rbd 3 mrk., da den nu var bleven noget beskadiget af de Nøgler og Dirkker, som fulgte Inqvisiten og i den var bleven indsvøbt og forseglet; 1 Stryl: Skjorte, Inqvisiten havde paa sig udenpaa en anden, den var nu forslidt og blev ikkun anseet værd 2 rbd 3 mrk; 1 Par Sko, var aldeles forslidt og blev ikkun anseet værd 8 s. N: V:; det Par gamle Strømper, hvori Inqvisiten gaaer, var aldeles forslidt og kunde ikke fratages ham, hvorfor samme ei heller var at vurdere; 1 rød Trøie befandtes meget forslidt, og blev ikkun anseet værd 4 Rbmrk. Bemeldte 3de vurderede Ting bleve nu Deponenten Østen Aasvig in Natura tilbageleveret. Inqvisiten havde intet at indvende mod den anførte Værdi. Deponenten havde denne gang intet Videre at tilføre, men forbeholdt sig hvad han videre fandt fornødent under Sagens Udførelse afskediget.

2den Deponent Osmund Jacobsen Aasvig, sagde sig 19 Aar gl: og sidstl: Høst at have nødt Alterens Sacramente, lovede intet at fordølge eller fordreie, forklarede: Deponenten tjenede hos 1ste Deponent Østen Aasvig, den gang Inqvisiten ved høi lys Dag begik seneste Tyveri hos ham, og blev {Dep} Comparenten samme Tid frastjaalet \mod sin Villie og Vidende/ 1 sort Tilteshat af Værdi 10 Rbd. N: V:; 1 Vadmel's hvid Vampe, ny, af Værd i det allermindste 8 Rbd. 2 mrk.; 1 nye rød Vadmel's Trøie med 2 Rader

Knapper af Værd 10 rbd i det Ringeste. Disse Ting laae i Boden, hvor Inqvisiten ophugget Kisterne. Videre blev Comparenten samme Tid frastjaalet 1 Par <nye> Sko, som stod i Høeladen; bemeldte Sko var af Værdi 8 rbd Inqvisiten tilstod nu at han stjal disse Ting bemeldte Tid, og havde intet at indvende mod den af Comparenten paa dem ansatte Værdi. Comparenten forklarede videre at da de kom hjem, saae de {at} 2 Kister i Boden sønderhugget paa Laaget, og erfarede da det begangne Tyveri. Vidnet saa og, at et Stykke fra Husene laae efterlagt 1 Par Sko, som Comparenten kjendte havde tilhørt hans Huusbond første Deponent; 1 rød Trøie, som ligeledes tilhørt ham; 1 Par Strømper, som Comparenten ikke kjendte, men som Comparentens Huusbond, forestaaende Deponent, sagde {ligel} strax ligeledes at have tilhørt ham. Videre: 1 graa Trøie, som Comparenten strax kjendte at være den, som Inqvisiten daglig pleiede at gaae i, og befandtes endog i den et lidet {Hul} brændt Mærke, som kom paa den engang han støbte paa en Gryde. Comparenten vidste intet Videre til Oplysning afskediget.

3die Deponent Lars Omundsen Aasvig, Halvbroder til forestaaende Deponent Osmund, sagde sig 24 Aar gl: og sidstl: Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede at han nu sidstl: Høst den Uge, Inqvisiten begik det sidstforøvede Tyverie hos Østen Aasvig, var hjemme hos sine Forældre paa Pladset Aasvig, og havde Søndagen før Tyveriet var begaaet klædt sine Helligdagsklæder af sig i Østen Aasvigs Lade og hængt der{ef} en sort Vadmels Bugse og en hvid Vadmels Trøie. Bugsen var af Værdi 6 Rbd 4 mrk. og Trøien 6 Rbd., hvilke begge Dele mod Comparentens Villie og Vidende blev Comparenten frastjaalet samme Dag og Tid som de øvrige foranførte Ting blev af Inqvisiten frastjaalne Østen Aasvig af dennes Bod. Da Compartmenten kom hjem af Marken, saae Comparenten, hvorledes Østens Kister i hans Bodhuus vare sønderhugne i Laaget og erfarede da at bemeldte Comparents Bugse og Trøie var blevet bortstjaalet tilligemed de øvrige Ting. Comparenten saae og de foranførte Ting, som Tyvet!! (Tyven) havde lagt efter sig et Stykke fra Husene, og kjendte deraf den røde Trøie, som havde tilhørt bestjaalne Østen Aasvig, samt den graae Trøie, som Inqvisiten, førend hans første Tyveri her i Bøigden paa Sandstøe og Sexe, daglig pleiede at gaae i. Inqvisiten Tore Endresen tilstod nu ligeledes at have stjaalet forbemeldte Comparentens nye Bugse og hvide Vadmels Trøie, og havde intet at erindre mod den ansatte Værdi, hvorhos Inqvisiten erklærede, at han havde forbrugt og udslidt og derefter kastet fra sig saavel bemeldte Bugse og Trøie som de {fra} Comparentens Halvbroder forestaaende Deponent fratagne Klædes Stykker, og veed ingen videre Rede derfor at give. Comparenten vidste intet Videre til Oplysning afskediget.

4de og 5te Deponente fremstod Pigene Anna Iversdr: Oppedal og Jorand Tostensdr: Oppedal, den første sagde sig 46 Aar gl: og den Anden sagde sig i sit 21de Aars Alder, begge sidst Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: Sagen før det sidstomhandlede Tyveri blev begaaet sidstleden Høst hos Østen Aasvig eller Nedre Berven kom en Karl til dem paa Sæterstølen Finnebu, som tilhører Gaarden Oppedal heri Ullensvangs Sogn, hvor de opholdt dem som Budeier; han sagde at have lagt med Kreature i Fjeldet og at ville gaae her til Ullensvangs Sogn; de kjendte ham ikke; men da de siden fik høre om Tyveriet hos Østen Aasvig, og om dens Udseende, som de, efter de tilbagelagte Klæder, formodede havde begaaet Tyveriet, sluttede de sig til og troede sig overbeviiste om, at det maatte være ham, som de havde seet og talt med paa Stølen. Ved nu her inden Retten at see de Sko og den Trøie, som paa Aasvig fandtes efterlagt, synes de nøie at kjende igjen at de vare de samme som bemeldte Karl gik i. Han kaldte sig den gang Halvor. Ved nu at see ham selv igjen her for Retten, synes de at kjende ham, men ere dog mere forvissete om at kjende nøie igjen Skorne og Trøien. Inqvisiten tilstod at han var den, som omhandlede Gang talede med

Comparentinderne, \og kaldte sig Halvor/ og sagde \der hos/ at han den gang blev vred og fortreden paa dem, fordi de spurgde ham meget nøie ud, hvorfra han kom og hvor han agtede sig hen? Comparentinderne, paa Rettens Tilspørgende, sagde at de rigtig nok meget spurgte ham hvorfra han kom og hvor han vilde hen, fordi han sagde han var en Østmand, hvormed hans Maal stemmede, men Skoene og Strømperne vare af detslags, som alene bruges her i Hardanger. Deponentinderne vidste intet videre at forklare afskediget.

Samtlige Deponentere, som enhver for sig var bleven forevist Skindpungen med iværende Penge samt Nøgler og Dirkker og det Videre, som fulgte Inqvisiten Østerfra, vedkjendte sig intet af samme eller vidste hvor samme

1816: 115

henhørde eller var kommet i hans Værge, undtagen Tørklædet med Silkesøm og det Videre, som bestjaalne 1ste Deponent Østen Aasvig har vedkjendt sig.

Inqvisiten selv erklærede, at Pungen med Knapperne havde han, som og Nøglerne, faaet efter sin Fader, og Dirkkerne havde han selv forfærdiget.

Da der ved de afhørte Deponentere haves fuldkommen Oplysning nok til Justits Sags Anlæg mod Inqvisiten, saa fandt Rettens bestyrer det ikke passende at udsætte Forhøret indtil Jon Frøines, som nu er fraværende, kunde indkaldes til Afhørelse i Anledning den Baad, Inqvisiten har tilstaaet at han stjal fra ham den gang han rømte fra Arresten hos Lehnsmænd \Ole/ Svendsen Sexe, da bemeldte Jon Frøines senere under Sagens drivt kan blive indkaldet.

Men Retten eragtede Dette Forhør bliver hermed sluttet, for saa hastig mueligt at tilstilles Amtet til Sags Anlæg, og skal en Avskrift af Protocollen blive vedlagt af det Passerede i den forhen her anlagde Sag mod Inqvisiten, og Torkild Torkildsen Hovland, den gang han rømte fra Lehnsmænd Sexe.

Inqvisiten blev nu til Vagten og Lehnsmænd Sexe overleveret til nøieste Bevogtning.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland (begeg m: ih: P:)

NB: Gaarden Nedre Berven, hvor Tyveriet er begaaet, er Lehnets Gods.

Extraretsforhør.

Aar 1816 den 6te Mai blev Retten sat paa Gaarden Helleland \i Hardanger/ af Stedets Sorenskriver, og de 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Larssen Helleland og Lars Olsen Helleland, for efter Amtets Ordre af 8de April 1816 at optage et Forhør over et af Musqveteer Johannes Nilssen forfalsket Pas, efter dennes Foregivende, er af ham erholdt hos en Ole Pedersen medmere.

Hvorda Sorenskriveren fremlagde {en} \No: 1 bemeldte/ ham tilstillet \Amtets/ Ordre, dateret 8de April sidstleden der blev oplæst og indtages her saalydende: # No: 2 Oberste de Places Skrivelse \til/ Søndre Bergenhuus Amt af 29de Marts sidstleden, tilligemed vedlagte Extract af et Krigsrets-Forhør over Musqveteer Johannes Nilssen af Oplandske Infanterie Regiments 6te Musqveteer Compagnie, optaget 26de Marts sidstleden, hvilke begge her indtages saal: # I anledning forbemeldte Amtets Ordre blev af mig, Sorenskriver Koren, udstædt Ordre til samtlige Lehnsmænd her i Hardanger Sorenskriverie at indkalde alle dem, som maatte befindes ved Navn Ole Pedersen, som og om Nogen fandtes, som var Moder til en Afdød ved Navn Endre Helliesen, da det ikke var Sorenskriveren bekjendt om nogen gaves her i Hardanger af bemeldte Navne. Bemeldte Ordre, som alle ere ligelydende, indtages her {saa} tilligemed enhver Lehnsmænds Paategning paa den ham tilsendt, hvilket alt lyder saaledes: # Da her saaledes {i Har} som forestaaende samtlige Lehnsmænds Attestationer

bevise, Ingen gives her i Hardanger med de opgivne Navne, saa kan Sorenskriveren intet videre Forhør eller Undersøgelse foretage, men Forretningen bliver hermed sluttet og det Retten tilstillede forfalskede Pas tilligemed denne Forretning Amtet tilstillet saasnart muligt.

A v W S Koren

Ole Larssen Helleland, Lars Olsen Helleland, (begge Laugrettesmænd med iholdt Pen).

Sommertinget for Johndahls Skibrede den 20de Mai 1816

Aar 1816, den 20de Mai blev Retten sat til almindelig Sommer- Sage- og Skatteting for Johndahls Skibrede, paa Tingstædet Wiigør af Stædets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Lars Larsen Bratebøe, Lars Nislen Qvale, Lars Torbjørnsen Qvale og nye Lars Larssen Baggegaard, som nu aflagde Laugrettes Eed og betalede 3 rd 4 mrk 8 s. Ved Tinget var tilstæde Hr: Constituerede Foged Barth, Skibredes Lehnsmænd Tosten Larsen Halderager og endeel tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret følgende Kongel: Anordninger:

1. Reglement for Rigs-Retten; dateret 18de September 1815.
2. Lov, som bestemmer fra hvilken Tidspunkt, de i Forord: af 5 Janv: 1813 Anmeldte Terminer efter Freden skulle tage deres Begyndelse; dat: 29 September 1815.
3. Lov, hvorved den ved Forord: af 31te Marti 1812 paabudne 12 ½ prCto Afgift af udenlands byggede Skibe, naar de som Norsk Ejendom selges til fremmede ophæves; dateret 25 Octobr: 1815.
4. Do:, som bestemmer Svenske Undersa/a/tters Rettighed til Vasdragenes Benyttelse ved Fremdriften af Skov Producter; dat: 25 Octobr: 1815.
5. Do: som ophæver de Afgifter, som af Norge ere paabudne af Skibe, som kjøbes fra eller sælges til Sverige; dat: 25 Octobr: 1815.
6. Do: hvorved Forbudet i Plakaten af 2de December 1812 og 21de Janv: 1813 ophæves; dat: 25 Octobr: 1815.
7. Do: hvorved den visse Skibe ved Reglementet af 26 Juni 1813, tilstaaede Fritagelse for Pas Gebyrer til Qvarantine Væsenet ophæves dat: 25 October 1815.

1816: 115b

8. Lov for, at Svenske Deserteurer, som for Eftertiden undvige til Norge ei der kunne vente at frinde!! (finde) Fristæd, men skulle paa Requisition, strax indleveres!! (ud-); dat: 25 Octobr: 1815.
9. Do: hvorved Placatene af 14de Decembr: 1798 og 1ste Juli 1813 der stadfester Præmier for tilsyneladende druknede Menneskers Redning ophæves dat: 25 Octobr: 1815.
10. Do: hvorved Lemlæstelses Straffe, Brændemærke, Pinsler ved Dødsstraffe og Straf af Boeslods Forbrydelse afskaffes og andre Straffe af desses Stæd fastsættes, m: v: dat: 25 Octobr: 1815.
11. Rigs Act, oprettet mellem Norges Riges Storthing og Sværrige Riges Stændere; dat: 26de Aug: 1815.
12. Lov, som bestemmer hvorledes der i Henseende til Norriges og Sværriges indbyrdes Skibsfart og Handel herefter bør forholdes dateret 25 October 1815.
13. Do: som anordner Forhøielse i de ved Udførsel af Trælast med aabne Baade efter Læstedrigtigheden paabudne Afgifter. dat: 25 Octobr: 1815.

14. Do: som bestemmer at Danske Skibe og Vahre skal, med Hensyn til Afgivternes Erlæggelse i Norge behandles, som upriveligerede Nationer; dateret 25 October 1815.
15. Do: ang: nærmere Bestem/m/else ved Norske og Danske Skibes Maal og Mærke dat: 25 Octobr. 1815.
16. Stiftets Brev af 26 Jan: 1816, hvorved efterlyses Slaven Ole Arentsen udragen fra Thronhjems Stift.
17. Stiftets Brev af 29 Febr: 1816 der forbyder Udgivelse af de autoricerede Penge Præsantatiner.
18. Do: af 2 Martii 1816, der communiserer(?) 5te Departements Skrivelse, hvorved meldes at ingivelse for Skatte Inkomster, for udsættes efter Storthingets tagne Bestem/m/else om hvorvidt Indkomstskatten for dette og følgende Aar bliver at indkræve.
19. Low; hvor bestemmes, at hans Kongelige Høihed Kronprinds Carl Johan i hans Majestæts Kongens Sygdom, skal være bemyndiget til at føre Regieringen med al den Ret som efter Norges Grundlov tilkommer Kongen. Dat: 29 Jan: 1816.
20. gl: Forordning. som foreskriver og indskjærper de Regler, som bør iagttages i Henseende til Ansøgningers og Klagers Forfattelse og tillige bestemmer Strafe, for Winkelskrivere, og dem, der forlede Almuen, eller enfoldige Folk til falske Klager og Løgnagtige Angivelse m: v: Dat: 28 Debr: 1792.
21. gl: Placat. hvorved Forordningen af 3de April 1791 om indgivende Memorialer og Deres Paategning, gjentages \og/ til Efterlevelse indskjærpes Dat: 30 Septbr: 1785(?) (1805?).
22. gl: Forordning. angaaende hvorledes med Suplicanternes Ansøgninger, og deres Paategning af vedkommende Øvrighed, skal forholdes. Dat: 3 Apr: 1771.
23. gl: Placat. hvorledes med Sterboers Midler Indkassering skal forholdes Dat: 30 Octbr: 1761 (1767?)
24. gl: Low. hvorved de i Forordningen af 1 Febr: 1786 indeholdende Bestemmelser, om hvorledes med Sildens \Til/Virkning i Helgelands Fogderie skal forholdes, udvides til at være gjeldende i heele Nordland og Findmarkens Amter. Dat: 8 Febr: 1816.
25. Ditto. som bestemmer Forholdet imellem Kjøbstædernes og Landets Valg Districters Repræsententeres Antal i Overeenstemmelse med Grundlovens 59 §. Dat: 8 Febr: 1816.
26. {Ditto} Stiftets Brev af 26 Martii 1816, hvorved efterlyses Jacob Svendsen Tingsereid undvegen fra Stavanger Byes Arresthuus.
27. Ditto. hvorved efterlyses Johan Halstenssøn Kursmed, undvegen fra Bergens Byes Arrest. Dat: 9 April 1816.
28. Low. som fastsætter de Betingelser, under hvilke Fremede kunde antages som Skipperborgere i Kongeriget Norge. Dat: 14 Martii 1816.

Opbydelse: Bekjendtgjort at en Deel Umyndiges Midler under Hardanger Overformynderie er at faae til Laans.

Derpaa bleve følgende Documenter publicerede:

1. Skjøde fra Sjur Aadsen og Tosten Aadsen Drægebekke til Ole Aadsen paa 10 Mrk. Sm. i Drægebekke for 66 Rbd. 4 mrk. N: V: ½ % 2 mrk. N: V: dat: 20de Mai 1816 (Gpb. fol. 636).
2. Do: fra Knud Omundsen Eiken til Amund Iversen Tvedten paa et Nøst paa Tvedt for 8 Rbd. N: V:, dat: 20de Mai 1816. (Gpb. fol. 636).
3. Skiftebrev efter Lars Larssen Hougen, sluttet 19 Marts 1816, hvorved 2 Pd. 6 Mrk.

Smør $\frac{3}{4}$ Hud i Gaarden Hougen No: 12 er udlagt til Enken og Børnene.

4. Contract af Omund Iversen Tvedten til Tomas Iversen Eiken om et Nøst, dat: 20de Mai 1816.

5. Afkald fra Anna Larsdr: Vig til Lars Nielsen Qvale for 5 Rbd. 40 s. N: V:, dat: 20de Mai 1816.

6. Do: fra Herborg Aadstr: til Lars Larssen Brattebøe for 22 Rbd. 60 s. N: V:, dat: 20de Mai 1816.

7. Do: fra Anna Iversdr: Fladebøes Mand til Iver Pedersen Fladebøe for 48 rbd 54 s. N: V:, dat: 20de Mai 1816.

8. Do: fra Anna Iversdr: Eikens Mand til Iver Pedersen Fladebøe for 14 Rbd. 69 s. N: V:, dat: do: Dato.

9. Afl: en Obligation fra Johannes Nilsen Jondalsøren til Lars Galtung, dat: 12 Febr: 1802, stor 96 Rd., omskrevne til 96 Rbd. S: V:, qvitteret 28de Febr: 1816.

Da Ingen efter 3de Udraab meldte dem at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Lars Larssen Brattebøe, Lars Larssen Baggegaard, Lars Torgersen Qvale, Lars Nilssen Qvale (alle Laugrettesmænd med iholdt Pen).

Sommerting for Østensøe Skibrede 1816.

Aar 1816 den 21de Mai blev Retten sat paa Tingstedet Vigør til Sommertings Holdelse for Østensøe Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Ellef Ellefsen Axnes, Johannes Larssen Øvrevig, Lars Arnesen Berven, Omund Arnesen Skeie, hvoraf de tre Sidste nu aflagde Laugrettes Eed, og betalte Eedtagelsespenge hver med 3 Rbd. 4 mrk. 8 s. N: V: Ved Tinget var tilstede Hr: constitueret Foged Barth, Skibredets Lehnsmand Johannes Jørgensen Øvrevig og endeel tingsøgende Almuesmænd.

Hvorda blev publiceret samme Kongelige Anordninger, som ved Tinget for Jondals Skibrede, og som forhen Folio 115 ere extraherede.

Opbydelse: At Umyndiges Midler er at faae laant i Hardanger Vos og Lyseklosters Overformynderie blev bekendtgjort.

Da ingen efter Paaraab havde noget for Retten at andrage, blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ellef Ellefsen Axnes, Lars Arnesen Saltkilen, Amund Amundsen Scheie, Johannes Larsen Øvreviig, alle 4re med paaholden Pen.

Næste Dag den 22de Maj 1816 blev Tinget fortsadt ved de i gaar benævnte Rettens Personer:

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Johannes Iversen Djønnes Formyndere til Johannes Kittelsen Dhønne paa 7 $\frac{1}{2}$ Mrk. Smør i Djønne No: 34 for 120 Rbd. N: V:, dateret 22de Mai 1816. $\frac{1}{2}$ % 3 mrk 11 s. N: V:

2. Do: fra Vigørs Præstegjelds Almue til Hr: Sognepræst Irgens paa en Stuebygning paa Vigørs Præstegaard for 50 Rbd. N: V:, dateret 22de Mai 1816.

3. Fæstesæddel fra Hr: Sognepræst Irgens til Lars Tostensen Nesthuus paa Pladset Hyldebarhougen, dateret 21de Mai 1816. Medfulgte Reversal.
4. Pantobl: fra Omund Arnesen Skeie til Lars Larssen Tvedten stor 800 Rbd. N: V: mod 1ste Prioritets Panteret i Gaarden Skeie, dateret 21de Mai 1816.
5. Do: fra Erik Brynildsen Rykken til Engel Olsen Soldal stor 150 Rbd. S: V: mod 3die Prioritets Panteret i Gaarden Rykken, dateret 22de Mai 1816.
6. Afkald fra Helga Tollefsdatter Aarhuus ved Mand til Lars Jansen Reistvedt for 49 Rbd. 84 s. N: V:, dateret 21de Mai 1816.
7. Do: fra Guri Arnesdr: No: 1268 ved Mand til Arne Larssen Hellestvedt for 33 rbd 58 s. S: V:, dateret 20de Mai 1816.
8. Do: fra Ragnilde Gjermundsdr: Nedrevig ved Mand til Gjermund Asbjørnsen Nedrevig for 21 Rbd. 69 s. S: V:, dat: 21de Mai 1816.
9. Do: fra Sjur Olsen Axnes til Lars Baarsen Stene for 112 Rbd. 22 s. S: V:, dateret 21de Mai 1816.
- 9!! Do: fra Ditto til samme Formynder for 31 Rbd. 39 s. N: V:, dateret do: Dato.
10. Do: fra Ingeborg Tostensdr: Birkeland til Mons Tollaksen Netteland for 11 rbd 79 s. N: V:, dateret 21de Mai 1816.
11. Do: fra Ragnilde Larsdr: Moe ved Mand til Lars Sjursen Moe for 33 Rbd. 77 s. N: V: dateret 21de Mai 1816.
12. Aflyst en Panteobligation fra Sjur Haagensen Berven til Ole Gjermundsen Klijde(?) stor efter Omskrivning 163 ½ Rbd. S: V:, dateret 4de Marts 1816, Qvitteringen, og selve Obligatione dateret 17de Octbr: 1809.

Da Ingen efter 3de Udraab meldte dem at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.
A v W S Koren
 Ellef Ellefsen Axnes, Lars Arnesen Saltkiil, Omund Arnesen Skeie, Johannes Larssen Øvrevig.

Sommerting for Gravens Skibrede 1816.

Aar 1816 den 24de Mai blev Retten sat paa Tingstedet Eide til Sommertings

1816: 116b

Holdelse for Gravens Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende nye Laugrettesmænd: Gunder Olsen Tvedte, Endre Knudsen Tvedte, Tormo Omundsen Garen og Hellie Dagsen Vignes, som nu alle aflagde Laugrettes-Eed, og betalede hver for sig Eedtagelsespenge med 3 Rbd. 4 mrk. 8 s. Navneværdi. Ved Tinget var tilstede den constituerede Foged Hr: Barth, Skibredets Lehnsmænd og endeel tingsøgende Almue.

Hvorda de foran Folio 115 extraherede Anordninger bleve publicerede.

Opbydelse Umyndiges Penge er at faae laant mod Reskriptmessig Pant hos Hardanger &c: Overformynderie hvilket nu blev bekjendtgjort Almuen.

Gammel Sag: Fol: 111 Sjur Olsen Rondestvedt med flere mod John Hansen Westrem om ulovlig Beitning paa Stølene Øvre og Nedre Slondalen.
 Citanterne Sjur Olsen Rondestvedt og David Nielsen Qvale mødte og paastod Dom efter forhen indgivne, under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen John Hansen Westrem \mødte og/ fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om, mundtlig at have Contra-stevnet i denne Sag, hvilken Attest nu blev oplæst og indtages her saalydende #

Contra-Citanten fremstillede nu som

1ste Contra-Widne John Erichsen Haeim!! (Haaeim), aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed.

HovedCitanterne erklærede: at da Contra Stevningen ikkun er forkyndt for de nu her mødende Sjur Olsen Rondestvedt og David Nielsen Qvale, saa nedlægger de Pro{t}test imod Contra Stevningens Antagelse og Contra-Vidnernes Afhørelse, da De førhen!! førte Hovedvidner ikke heller ere {afhørte} \indstevnte/ hvorhos de nu i Anledning denne deres Paastand leverede deres skriftlige Indlæg, der blev oplæst og indtages her saalydende # Contra-Citanten paastod Vidnernes Afhørelse.

Dommeren eragtede: Da de her mødende Hoved-Citanter Sjur Olsen Rondestvedt og David Nielsen Qvale forhen have mødt for de øvrige Citantere saa uagtet ikkun de og ei de øvrige Hovedcitantere ere indstevnte og ei heller de forhen afhørte Hovedvidner, saa tilstædes dog den tilsigtede Contra Vidneførelse, og Dommeren forbeholder sig ved den endelige Dom eller nærmere Eragtning under Sagen at paaskjønne og kjende, hvorvidt Vidnernes Usagn!! (Udsagn) kan være de øvrige Parter eller forhen afhørte Hovedvidner Vedkommende eller paa dem at have Virkning. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Det i Eedtagne

1ste Contra Vidne John Erichsen Haeim!! (Haaeim) forklarede: under sin aflagde Eed, at det er vidende og kan bevidne, at Hellie Dagsen Wiknes forrige Aars Sommer havde 4re Malke Creaturer paa Stølen Øvre Slondahl, den hele Tid, som Creaturer der pleier at haves, undtagen, at den ene Koe blev taget derfra førend den sædvanlige Tid. Videre forklarede Vidnet, at hans Buedeie Christi Sjurdatter, som han havde i fællig med Johannes Iversen Wiknes og Hellie Dagsen Wiknes tillod Vidnet for sin tredie part, at have en Koe, hun eiede, i Beite afvigte Sommer paa Øvre Slondahlen. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

2de Contra Widne Hellie Dagsen Wiknes aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed, forklarede: at Sagsøgte John Hansen Westrem ikke havde givet Vidnet, sidst afvigte Aar ringeste Tilladelse at have enten faae eller mange Creaturer paa Stølen Øvre Slondahlen, da hans Forpagtningsseddel udviiser hvad han havde Ret at have der, og Vidnet have valgt, at have sine Creaturer der. Videre erklærede Vidnet: at det, ligesom forestaaende Contra-Widne for en trede Part

1816: 117

gav Budeien Christi Sjurdatter Wamheim der som 5te Hovedvidne er afhørt, Tilladelse at have hendes eiende en Koe i beite paa Stølen øvre Slondahlen afvigte Sommer.

Contra Citanten John Westrem erklærede, at han maa forundre sig over Vidnets Forklaring og udsigende under dets Eed, at det siger sig, at det forrige Aar valgte Øvre Slondahlen til Beite for dets Creaturer, da dog Contra Citanten ved Tølle Mikkelsen Krogevig, Lars Halvorsen Sponheim og Vidnets Tjenestepige Herborg Jacobsdatter, vil kunne bevise, at han valgte Rembesdahlen til Beite for sine Creaturer sidst afvigte Sommer; men da Contra Citanten ved at indkalde ham selv ikke kunne formode andet, end at han havde tilstaaet Sandheden under sin Eed for Retten, og at altsaa ingen flere beviser havde været fornøden saa kunne Contra Citanten ei falde paa eller troe det fornødent at indstevne sidstmeldte Vidner, hvorover han nu, her atter tilspørger Vidnet om det endnu vedstaaer sin Forklaring at have valgt øvre Slondalen til Beite for dets Creaturer.

Vidnet blev nu atter tilspurgt: men vedblev sit Prov at have valgt Øvre Slondahlen til Beite for sine Creaturer Afvigte Aars Sommer 1815. Ingen havde Vidnet videre at tilspørge afskediget.

Contra Citanten begjerede Sagen udsadt til næstkommende Høsteting for da at kunne faae afhørt bemeldte Vidner, som han anseer af Vigtighed for sig i denne Sag.

Hoved Citanterne nedlagde Indsigelse mod ald Udsættelse da de agtnende!! (agtende) Vidner er baade Sagen uvedkommende og tjener kun til unyttig Udflugt, da han ved den engang nytte Udsættelse har haft Tid nok at indkalde alle fornødne Vidner; men hvis det uagtet, tverimod!! (tvertimod) deres Paastand Udsættelse skulle bevilges af Dommeren, da samtykke de at Udsættelsen bliver til Høstetinget, som en beleiligere Tid for alle vedkommende at møde en!! (end) September Maanedsting.

Dommeren eragtede: Da Sagvolderen ikkun har nødt en Udsættelse, og det nu ikke af Dommeren kan skjønnes hvorvidt de paaberaabte Vidner ere ham fornødne, saa bevilges den forlangte Sagens Udsættelse til førstkommende Høsteting, dog under Contra Citantens Ansvar, hvorvidt han ved den endelige Dom maatte befindes at have brugt unyttig Sagens Forhaling.

Contra-Citanten betalede for Incamminationen efter Afdrag af Tilsvares penge 3 rbd 2 mrk 4 s for 2 Contra Vidner at afhøre 1 rbd N: V: for en {Eragtning} Udsættelse 2 mrk 4 s. N: V: Hoved Citanterne betalede for en Eragtning 2 mrk 4 s: N: V:

Nye Sag:

Sjur Nielsen Tvedte som Curator for hans Sønner Niels Sjursen og Sjur Sjursen Indre-Tveito fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om: at de til dette Ting har indkaldet Helje Tostensen Hereid, at anhøre stevnet og ustævnte Vidner, see sig overbeviist og at lide Dom med Omkostninger i Anledning en af Sagvolderen med Citanterne indgaaet Handels Forpligtelse angaaende noget Tømmer med videre efter Stevne Attestens Formeld, saa fremlagde han og Attest om, ved mundtlig Varsel som Vidner at have indkaldet under Faldsmaals Straf Sjur Olsen Rondestvedt og Helje Andersen Sponheim, saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commission at Sagen derfra til Rettergang er henviist, bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Hellie Tostensen Hereid mødte og vedtog lovlig Varsel og vilde Anhøre hvad Citanten videre havde at irette føre.

1816: 117b

Efter nogen Samtalle frafaldt Parterne Sagen, som Forligt.

Citanten betalede Inc: 4 rbd 3 mrk 12 s: N: V: Sagvolderen Tilsvarespenge 1 rbd 1 mrk 8 s N:V:

Nye Sag: {Lars Knudsen Nettet nu Nedre Hagestad}

\Lars Knudsen Nesse mod Simond Torkildsen Leqve./

\Simon Torkildsen Øvre Leqve/ mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Ting \at have indkaldet Lars Knudsen Nettet eller Nedre Hagestad/ at anhøre Vidner, og see sig overbeviist om, samt lide Dom med Omkostninger i Anledning en imellem Dem indgaaen Forening og Handel angaaende en Jagt m: v: Saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2de Attester indtages her saal: #

Sagvolderen Lars Knudsen Nesse eller Nedre Hagestad, selv tilstæde vedtog lovlig Varsel for saavidt at han er indstevnet rigtigheden til at møde her idag; men da han forlængst med Væderparten er forenet om, den omhandlede Jagts Løsning, som blev Citanten efter hans

Ønske tilstaaet førend Indstævning til Forligelses Commissjon, ligesom der ikke for Forligelses Commissionen har været paastemt om nogen Erstatning for Ophold, saa kan han heller ikke antage denne Deel af Sagen, og derfor paastaaer Sagen Afviist.

Citanten Simond Torkildsen Øvre Leqve paastod den fremmed.

Dommeren Eragtede: Da den fremlagde Attest fra Forligelses Commission viser at sammestæds har været foretaget om den Omhandlede Jagtes Løsning mellem Parterne, saa bliver denne Deel af Sagen efter Indstævningen at fremme da lovlige Varsel er nødt; men i henseende ulovligt Ophold og Skades Erstatning, da som Samme ikke af Forligelses Commissjons Attest {ikke} kan sees der at have været foretaget, saa kan samme ei heller her for Retten behandles men Afvisses indtil den for Forligelses Commissionen har været foretaget og mindelig Forening mellem Parterne forsøgt. Eragtningen blev for Parterne oplæst.

Citanten Simond Torkildsen Øvre Leqve fremstillede de tvende Vidner Lars Johannesen Syse og Anders Larsen Wamheim, hvilke aflagde Lovens Eed om at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede \enstemmingen/: Den 3de Maj sidstleden kom Citanten til Vidnerne, der ere de beskikkede Stevnevidner fra Ulvigs Sogn og formaaede dem at følge med sig til Sagvolderen Lars Knudsen Nettet nu Nedre Hagestad, der anhørte de da, at Citanten Simon{d} Torkildsen Øvre Leqve, sagde til Sagvolderen at ville tale med ham om deres sameiede Jægt, da de ikke kunne komme Overeens, og sagde: at han ville enten købe eller sælge. Sagvolderen Lars svarede dertil: han vilde først høre hvad Priis Simond satte paa sin Andeel. Simond svarede dertil: at han ville enten have 3.000 Rbd. for sin 1/3 Part eller og betale til Lars 6000 Rbd for hans 2/3 Parter. Der blev ikke nævnt om det var Sølv eller Navneværd. Lars svarede dertil: {at} jeg vil ikke gjøre nogen af Delene enten sælge eller købe uden jeg nødes dertil derpaa lod Simond ved Vidnerne forkynde for Lars den Varselseddel til Forligelses Commissjonen, som her i Sagen er fremlagt. Da Forkyndelsen var skeet, sagde Lars: ”du skal blive Jagteeier /: faae min Andeel af Jagten :/ kom med Pengerne” Simond svarede hertil: Pengene kan jeg ikke skaffe strax, jeg {kan} \vil/ ikke Love dem førend til Santehanstid. Lars svarede hertil: ”Nej det vil jeg ikke med mindre Du vil Ansvar mig Pengenes Stigen eller Falden til bemeldte Tid” Hertil svarede

1816: 118

Simond nej Pengenes Stigen eller Falden vil jeg ikke svare, men \ikkun/ den \{ikkun}/ samme Sum. Mere blev ikke talt herom den gang, undtagen de Ord, som Vidnerne hidtil har forglemt at anføre, at da Lars sagde de Ord: Du skal blive Ejer af Jagten, kom hid med Pengene sagde han tillige ”jeg siger Ansaret fra mig Du veed hvor Jagten ligger du kan selv tage den, der, hvor du forlagte den” Vidnerne blev forelæst deres Prov, som de vedstod rigtigt. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne Afskediget.

Citanten erklærede: at han nu for Tiden ingen flere Vidner havde at ahøre!! (anhøre), og da Sagvolderen har indstevnt Citanten til i Morgen, til Penges erlæggelse i Anledning det efter hans formenende {herom} omhandlede sluttede Jagtekjøb, saa nødes han at begjære denne Sag udsadt indtil han i Morgen under bemeldte Sags Behandling faae see sin Vederparts Paastand, \Sagvolderen forlangte Dom/ hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination og for 2de Vidner 5 rbd 3 mrk 8 s. Sagvolderen betalede Tilvarspege 1 rbd 1 mrk 8 s. N: V:

Da ingen meldte dem med videre, blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Helje Dagsen Wichnes, Endre Knudsen Tveite, Gunder Olsen Tveite, Tormo Ommundsen
Garen, alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 25 Majj blev Sommertinget for Gravens Skibr: fortsat ved Stedets Sorenskriver og følgende Eedsvorne Laugrettesmænd Gunder Larsen Rønnestrand, Endre Knudssøn Tveite, Gunder Olsøn Tveite, Tormond Ommundsen Garen.

Nye Sag:

Lars Knudsen Nedre Hagestad mødte og meldte for Retten at han til dette Ting har indstevnt, Simon Torkelssen Øvre Leqve til at betale sig nogle Penge i Anledning et Kjøb og Udløsning af en Jagt.

Sagvolderen Simon Øvre Leqve, selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og efter nogen Samtale bleve begge Parter saaledes Forenet: Citanten Lars Knudsen Nedre Hagestad beholder den Jagt som han og Sagvolderen forhen har ejet tilsammen, og for Sagvolderen Simons 3die Deel i Jagten betaler Citanten inden 5 Aar fra Dato 2000 rbd N W, skriver toe Tusind Rigsbkd: Navne Værd, saaledes som de nu ere, og er Simon imidlertid pligtig at modtage til Afdrag paa bemeldte Kjøbesum, naar det tilbydes, saa meget og saa lidet som Citanten selv finder forgodt, hvad enten det er meget lidet eller halve eller heele Kjøbesummen, imidlertid nyder Simon ingen Renter af den resterende Capital, men en Gang for alle tredieparten af Fragten, eller frii 3die Part af en Reise til Bergen. Jagten ejer Lars Knudsen Nedre Hagestad fra Dato, og overleveres til ham inden en Uge fra Dato i samme Forfatning, som den af Simon blev modtaget. Herved skal tillige være forliget og afgjort, den Sag, som Simon herved Retten i Gaar anhängiggjorde mod Citanten i Anledning forbemeldte Jagt. Dette deres Forlig begjærede de ved Rettens Dom Stadfæstet, samt at Lars Knudsen inden fiorten Dage skal skaffe Caution, som ikke skal kunde nægtes, naar den af uvillige Mænd ansees tilstrækkelig; derpaa blev af Retten afgivet følgende Stadfæstelses Dom: Forestaaende mellem Myndige Personer indgangne Forlig bliver herved i Følge Lovens 5te Bog 1§ 1 Art: stadfæstet ubrødelig at holdes i alle dets Puncter og Bestemmelser, under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Stadfæstelsis Doms lovlige Forkyndelse, og de foreskrevne Terminer. Denne Dom og Stadfæstelses Forlig, blev Parterne af Protocollen forelæst,

Citanten betalte Indkamination 4 rbd 3 mrk 12 s N: W:, Tilsværspenge 1 rb 1 mrk 8 s. Tilsammen 5 rbd 5 mrk 4 s. N: W:

Dernest bleve følgende Documenter publicerede:

1. Skjøde fra Elling Jenssen Følkedalen til Omund Haldorsen paa 15 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør, 7/40 Løb Salt, 7/40 Hud i Nedre Følkedal for Sum 1200 Rbd. N: V:, dateret 13de Mai 1816, $\frac{1}{2}$ ProCent 6 Rbd. N: V:
2. Do: fra Lars Olsen Varberg til Ole Larssen paa 2 Pd. 19 Mrk. Smør, $\frac{3}{4}$ Hud i Gaarden Warberg No: 102, dateret 14de Mai 1816, for 506 Rbd. N: V: Penge og Vilkaar for 5 Aar 560 Rbd. N: V: $\frac{1}{2}$ Procent 5 Rbd. 2 mrk. N: V:
3. Skiftebrev efter Sogni Nilsdatter Rønnestrand, sluttet 15de Decbr: 1815, hvorved 1 Pd. 12 Mrk. Smør $\frac{1}{2}$ Hud i Rønnestrand er udlagt til Enkemanden Lars Sjøvatsen og Børnene.

1816: 118b

4. Vilkaarbrev fra Omund Haldorsen Følkedalen til Elling Jenssen, dateret 13de Mai 1816.
5. Declaration af Do: henseende Indløsningen og Brugen af Gaarden Følkedal af hans Børn og Afkom, dateret do: Dato.
6. Vilkaarbrev af Ole Larssen Varberg til Lars Olsen Varberg og Huustro, dateret 14de Mai 1816.
7. Fæsteseddel fra Paul Torkildsen Leqve til Johannes Olsen Torblaae paa Pladsen Volden under Læqve, dateret 7de Marts 1816, og Reversal, dateret 24de Mai 1816.

8. Afkald fra Sigrí Larsdatter og Sogni Larsdatter Holve til Arv 8 rbd 7 ½ s. N: V: for hver, tilsammen 16 Rbd. 15 s. N: V:, til deres Formyndere Nils Larssen Bilde og Torbjørn Larssen Holve, dateret 24de Mai 1816.

9. Udskrivt af Gravens Præstegjelds Forligelses Commissionsprotocol, eller Forlig mellem Nils Knudsen og Tormod Amundsen Garen af 5te Marts 1814, og

10. en paa Grund deraf afholdt Merkesætning mellem begge Brug i Garen, af 27de og 28de Juni 1814.

11. Aflyst en Obligation fra Omund Jonsen Ystaas til Omund Askoutsen Qvale, stor, efter Omskrivning 210 Rbd. S: V:, Qvitteret 10de Mai 1816.

12. Do: fra Lars Nilssen Hougse til Hr: Rikold Kongsthun, dateret 28de Mai 1813, stor 200 Rbd. S: V:, qvitteret 6te Mai 1816.

13. Do: fra Hans Tollefsen Haaeim til Arne og Simen Torkildsønner Leqve stor 280 Rbd. S: V:, dat: 14de Juni 1811, qvitteret 11te Mai 1816.

14. Do: en Ditto fra Ole Nilssen Haaeim til Elling Nilssen Langesetter stor 280 Rbd. S: V:, dateret 4de Marts 1813, qvitteret 20de April 1816.

Da ingen efter 3de Udraab meldte sig at have mere med Tinget at bestille blev Retten hævet.

A v W S Koren

Gudmund Larssen Rønnestrand, Endre Knudsen Tvedten, Gunder Olsen Tvedten, Tormo Omundsen Garen (alle 4re med iholdt Pen).

Sommerthing for Kingservigs og Røldals Skibreder 1816.

Aar 1816 den 28de Mai blev Retten sat paa Tingstedet Utne til Sommerthings Holdelse for Kingservigs og Røldals Skibreder Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende 4re nye/ Laugrettesmænd: Jon Pedersen Hougnes, Nils Mikelsen Instenes, Jon Johannessen Vilure og Lars Johannessen Brandstvedt, der alle nu aflagde Laugretteseed, og erlagde i EedtagelsesPenge Hver for sig 3 Rbd. 4 mrk. 8 s. Navneværdi. Ved Thinget var tilstede den constituerede Foged Hr: Barth og Skibredernes Lehnsmænd Christen Jonsen House og Ole Omundsen Hamre, samt endeel tingsøgende Almue.

Hvor da de foran Folio 115 ekstraherede Anordninger bleve publicerede.

Opbydelse: Umyndige Penge er at erholde til Laans i Hardanger &c: Overformynderie, hvilket blev Almuen bekendtgjort.

Nye Sag:

Poul Osmundsen Horre mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Ole Olsen Horre at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger, fordi han ike har villet tiltræde den Aars Tjenest hos Citanten, som han havde lovet og forpligtet sig til saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Retten er henvist bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende:

paa Sagvolderens Vegne mødte Gullich Olsen Hamre, som anhørde forbemeldte Attester, og benægtede Søgemaalet paa Sagvolderens Vegne med Declaration at denne ike har lovet eller fæstet sig til Aarstjenest hos Citanten.

Citanten fremstillede, som

1ste Vidne: Orm Olsen Runnene blev forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen, paa mindet om Eedens Vigtighed, aflagde Lovens Eed med!! om at ville Vidne Sandhed og intet

fordølge, forklarede: Engang i sidstleden fastens Tid fulgte Vidnet med her indstevnte Ole Olsen Horre fra Citantens Boepæl til Niel!! (Niels) Horre. Vidnet, dersom!! (der som) et løs Rygte havde hørt, at bemeldte Ole skulle have fæste sig i Aars Tjeneste, til Citanten Paul, spurde bemeldte Ole under Veis, skal du Ole {tjene} \nu/ komme at tjene hos Paul? Hertil svarede Sagvolderen Ole: ”ja Gud veed det, jeg faaer vel at prøve”! dette er alt hvad Vidnet veed at forklare. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten Declarerede: at det andet indstevnte Vidne Samson Olsen Horre

1816: 119

kunde formedelst dets slemme Føre og Meniis ikke møde, hvorover Citanten seer sig nød til, at forlange Sagen udsadt, til førstkommende Høsteting, hvortil den for Sagvolderen mødende Gullich Hamre gav sit Samtykke.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges

Citanten betalede Incammination 4 rbd 3 mrk 12 s. N: V: for et Vidne 3 mrk, for Udsættelsen 2 mrk 4 s N: V: Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 1 rbd 1 mrk 8 s.

Eeds Sag:

Sven Olsen Utne, mødte for Retten tilligemed Greip Johannesen Utne, og begjerede for Retten antaget i Eedfæstelse Johannes Iversen Brekke, at den Anvisning af Grændsemærker imellem forbemeldtes Jordebrug, som han har gjort og forevist dem, er sandfærdigen, de rigtige Mærker efter hans Vidende og Samvittighed.

Bemeldte Johannes Iversen Brekke, fremstod nu og med opragte Fingere og Saligheds Eed stadfæstede, at den af han anviste Grænselinie er efter hans Samvittighed og Vidende den sande og rette Mærkeslinie. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Citanterne betalede 5 rbd 12 s. N: V:

Nye Sag:

{Knud} Johannes/ Johannesen Digrenæs mødte for hans Broder Knud Johannesen Digrenæs, og fremlagde, de beskikkede Stevnevidners Attest om, at bemeldte Knud ved mundtlig Varsel til dette Ting har indkaldet Ellev Ingebrichtsén Djønne, at see sig overbevist og lide Dom til at skaffe Citanten noglede!! (nogle) belovede Træmatrialier til en Jægt med videre efter Attestens Formeld. Ligesaa fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commission at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen der ikke mødte bemeldte 2de Attester indtages her saalydende #

Sagvolderen Ellev Djønne selv tilstæde anhørde forbemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel benægtede Søgsmålet, og deklarede: at den Dag han efter Indstevningen skulde have mødt ved Forligelses Commissionen, var en saa stærk Storm, at det var ham umuligt at møde, da Ingen kunde komme over Ulgenæs Fjorden, ved hvilken han boer og maate over, hvilket han med Vidner tilbød sig at bevise.

Den for Citanten mødende Johannes Digrenæs, vedstod Rigtigheden heraf, og erklærede sig selv at vide: det var rigtigt, at Stormen hindrede ham fra at møde, og at han derfor ikke herom behøvde at lade Vidner Afhøre. Mødende Johannes Digrenæs forklarede: at Vinteren 1815 indgik mødendes Broder Knud Johannesen Digrenæs og Gunder Olsen Mæland en Handel og Forening i Bergen med Sagvolderen Ellev Ingebrichtsén Djønne for en vis accorderet Betalling skulde skaffe dem Træmatrialer til en Jagt. Comparenten var til stæde ved Foreningen og hørte den, og har siden afkjøbt forbemeldte Gunder Olsen Mæland hans Andeel i bemeldte Handel.

Citanten fremstillede nu som

1ste og 2de Hoved Vidne: Nils Olsen Aga, Lars Jacobsen Haugstvedt

1816: 119b

hvilke begge aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed, og intet fordølge eller fordreie, forklarede enstemmig de vare begge tilstæde i Bergen, den Gang, den her paastevnte Handel skeede, og hørde da: at her indstevnte Ellev Ingebrichtsens Djønne, bleve forenede med Knud Johannesen Digrenæs og Gunder Olsen Mæland, at skaffe dem alt fornøden Træeværk til et Fartøj af 16 Alens Kjøl, hvorfor han skulde have i Betalling 1111 rd Dansk Courant, saaledes var Accorden, og hvorpaa ham af Citanten Knud Digrenæs blev leveret i Haandpenge 30 rd Dansk Courant ved en fem Rigsbankdalers Seddel Ellev modtog, som Haandpenge. Dette skeede Vinteren 1815 i Bergen noget for Paaske. Vidnerne forklarede: at de aldeles ikke kan erindre, at der bemeldte Tid, blev talt om, eller bestemt hvad Tid Træfanget skulde skaffes ei heller hvad Tid Pengene skulle betales. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskediget.

Sagvolderen deklarede: at han agter at bevise, at den her paastemte Handel, blev frafaldet og ophævet imellem Parterne, og til den Ende begjerede han Sagen udsat til næstkommende Maanedes ting, hvilket Citanten bevilgede.

Retten eragtede: Sagen udsættes til næste Ting.

Citanten betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12 s. og for 2 Vidner 1 Rbd, ialt 5 rbd 3 mrk 12 s N: V: Sagvolderen betalede Tilsværspenget 1 Rbd 1 mrk 8 s. N: V:

Nye Sag:

Hellie Olsen Grøve mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, at have indkaldet Hellie Ormsen Øverland at anhøre Vidner, og lide Dom i Anledning ulovlig Rising i Citantens Birkeskov, alt ifølge indgaaet Forlig inden Forligelses Commissionen imellem dem i denne Sag, Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at saaledes denne Sag derfra til Rettergang er henvist!! (henvist). Bemeldte 2de Attester blev inden Retten oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Hellie {Olsen Grøve} \Ormsen/ Øvreland, selv tilstæde vedtog Lovlig Varsel, og ville anhøre de indstevnte Vidner.

Citanten \fremstillede/ som {første Vidne}

1. Vidne Knud Jonsen Hauge, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed, og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Tyvendehelgen sidstleden, nemlig den 13 Januari saae Vidnet om Formidagen, at her indstevnte Hellie Ormsen Øvreland og hans Søn Orm Helliesen kom fra Skoven, den eene med en Børe Ris og den anden med Høe. Natten foran, og samme Morgen faldt Snee og drev tillige saa at alle Spor, næsten alle Vegne, som vare ældre end fra samme Morgen, var usynlige. Vidnet fulgte tilligemed Citanten og her indstevnte Vidne Thore Sjursen Grøve efter Citantens og Søns Skispor, og vare ingen andre Spor, end deres at see. Vidnet og Medfølgere fulgte Sporene fra, tet ved hans Huus ind i Citantens Skov, hvor

1816: 120

der vidste sig Spor efter, at den ene af dem, havde gaaet igjennem Skoven op til en Høelade, som hørte Sagvolderens Søn til, men den anden vidste der sig efter Sporene, hvor han havde gaaet, rundt om Birketræer i Citantens Skov, at der nylig var skaaret Qvister af Træerne; thi der laae paa Sneen ubedækket Brommen eller Frøet og øvrige Rusk af Birkeriset, som vidste, at det rimeligevis ikke var længe siden der var bleven skaaret, men Vidnet gav ei saa nøie Agt efter, hvormeget eller lidet det havde Sneet om Natten eller Morgen, at det, med sin

saligheds Eed tør bekræfte, at det var skaaret samme Dag eller kunne været skaaret Aftenen foran. Vidnet saae og ved at følge Skiesporene, at En, som havde baaret Birkeqvisterne var falden paa et Sted med Børren, og at den som bar Høet, og den, som bar Qvisten, var kommen sammen ved en Alfارvei, hvor ingen Spor fantes efter fleere, end forbemeldte toe. Vidnet kunde \intet/ Videre Vidne, afskediget.

2det Vidne Thore Sjursen Grøve aflagde Lovens Eed sagde sig Svoger til Citanten, der er gift med Vidnets Søster, forklarede sig i et og alt overeenstemmende med forestaaende Vidne, og lagde til, at Vidnet veed med Sikkerhed, at det havde sneet en deel om Natten og Morgenens førend de fulgte Sporene, og Sneede endog lidet medens de fulgte dem. Om Natten og Morgenens var det tillige blæst og Sneen dræv meget. Da Brommen vidste sig klart med saare lidet Snee paa, skjønnede Vidnet, at Birkeqvisterne maatte være blevne skaarene nylig samme dag. Sagvolderen gjorde Indsigelse mod dette Vidnets Gyldighed, som Citantens Svoger. Vidnet forklarede videre, at det ikke saaledes som første Vidne saae Sagvolderen og hans Søn, da de kom hjem med Birkeqvisterne og Høet. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

3die Vidne Orm Helliesen Øvreland Sagvolderens Søn aflagde Lovens Eed, at ville Vidne Sandhed, og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet fulgte omhandlede Dag med sin Fader noget hen paa Morgenens til Skoven, Vidnet for at hente Høe, og hans Fader efter Birkeris til Chreaturene. Deres Vei gaaer igjennem Sagvolderens Skov til Vidnets Løe, som ligger ovenfor {Sagvolderens} \Citantens/ Skov, og til Sagvolderens Skov, som ligger noget længer hen i Lien fra Citantens Skov. Vidnet skildtes med sin Fader i Citantens Skov ned paa Myhreene. Vidnet gik op til sin Lade og tog Høe, hvor hans Fader imidlertid gik hen, veed Vidnet ikke, og saae ham ei førend Vidnet ved sin Tilbagekomst traf ham ved den Alfare-Vei noget foran sig, hvor de da fulgtes hjem bemeldte Dags Formiddag. Da Vidnet bemeldte Dag gik igjennem Citantens Skov saae han

1816: 120b

ikke allene gamle Skiespor, men ogsaa nye. Dagen foran saavelsom dagen derfor igien, var Vidnet i Citantens Skov og saae da, at der var nylig bleven skaaret Birk. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

4de Vidne Gullich Olssen Hamre, aflagde Lovens Eed, forklarede: at det kan bevidne, at der Natten til omhandlede 13de Januari sidstleden faldt en Deel Snee, men hvor tykt eller meget, kan Vindet ei oplyse, dog erindrer det, at det var saa meget, at det dækkede og borttog alle Skjispor, dog dræv det mest om Morgenens, og Sneede mindre hvilket er alt hvad Vidnet kan oplyse afskediget.

Citanten erklærede: ingen flere Vidner at have at lade Afhøre og indlod Sagen til Doms efter Indstævningen.

Sagvolderen benægtede aldeles, at have taget eller skaaret Birkeris i Citantens Skov, og paastod sig frikjendt, da de hørte Vidner ingenlunde \kan/ bevise Beskyldningen, hvorover han henholder sig til Forliget inden for Forligelses Commissionen, og saaledes ogsaa fra sin Side indlod Sagen til Doms:

Dommeren Eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incamination 4 rbd 3 mrk 12 s. og for 4re Vidner 1 rbd 3 mrk N: V: Sagvolderen betallede Tilsværspenge 1 rbd 1 mrk 8 s. N: V:

Nye Sag:

Helje Jacobsen Willure mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Tobias Tobiassen Eidnes at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for at have beskyldt Citanten at have dræbt en ham /: Sagvolderen :/

tilhørende Gjød, samt at betale Citanten Fosterløn for en Kille saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Tobias Tobiassen Eidnes mødte ike efter Paaraab, men hans Fader Tobias Haldorsen Eidnes mødte og nedlagde Indsigelse mod Søgsmålet, paa Grund af, at indstævnte hans Søn er Mindraarig og Soldat og at Comparenten som hans Fader og fødte Curator ike er bleven indstævnt endten til Forligelses Kommissionen eller Retten og heller ike hans Kompagnie Chef, i hvilken Anledning Comparenten nu nedlagde i Retten en Skrivelse fra Hr: Major Coucheron, af Dags Dato, som blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten som nu indsaar det fornødne at indstævne Sagvolderens Curator, til Forligelses Commissionen, erklærede for denne Gang at frafalde Søgsmålet.

Citanten betalede Incam: 4 Rbdl 3 mrk 12 s Sagvolderen 1 Rbd 24 s alt N: V:

Nye Sag:

Helje Amundsen Maachestad mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde at see sig Overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige 100 Rbdl med videre saa fremlagde han og \2/ Attester fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen der har været behandlet og er henviist til Rettergang bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde, selv tilstæde, vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten havde at iretteføre, og af hvad Aarsag at der første Gang var til Forligelses Commissionen stevnt paa Summa 83 Rbdl 2 mrk og sidste Gang samt nu til Retten paa 100 Rbdl samt Renter af 83 Rbdl 2 mrk fra første Indkaldelse indtil Betaling skeer.

Citanten forklarede: at Sagen har sin Grund deri, at Citanten har at fordre hos Sagvolderen 83 Rbdl 2 mrk for resterende paa et Hestekjøb og da Parterne efter første Indstævning for Forligelses Commissionen, siden udenfor Commissionen ere blevne forenede om, at Sagvolderen formedelst hans Efterladenhed ike til den belovede Tid at betale Pengene, skulle til Skades Erstatning, istædenfor den skyldige Sum betale 100 Rbd N: V:, og derfor er nu stevnt paa sidstmeldte Sum. Citanten fremstillede som

1ste Vidne Wiglich Sjursen Maachestad aflagde Lovens Eed forklarede: anden Tirsdag efter sidstleden Paaske anhørte Vidnet at Sagvolderen bød Citanten de for en Hest skyldige 83 Rbdl 2 mrk men \ville/ levere {de og} 2de 50 Rbd Sedler og forlangte 16 Rbdl 4 mrk tilbage, men Citanten havde ike at levere tilbage hvorover Sagvolderen ingen leverede, nogen kort Tid efter ville Sagvolderen levere Citanten 85 \Rbdl/ men forlangede Caution for de 1 Rbdl 4 mrk Citanten ike strax havde at tilbage levere Vidnet vidste intet videre at forklare end at Pengene bemeldte Tid ei af Citanten bleve modtagne eller af Sagvolderen leverede da ingen Caution skaffedes af Citanten afskediget

2de Hoved Vidne Jarand Sjursen Maachestad aflagde Lovens Eed, forklarede: at det anhørte den gang Sagvolderen tilbød at levere 85 Rbdl hvis Citanten for de 1 Rbdl 4 mrk han forlangte tilbage skaffede Caution

1816: 121

da han ingen {Penge} \Smaasedler/ eiede at levere tilbage, og at derover ingen Betaling erholdtes:

Citanten indlod nu Sagen til Doms efter Indstevningen og med Paastand om Renter og Sagens Omkostninger.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til neste Ting for at kunne Contrastevne, hvilken Udsættelse Retten bevilgede:

Citanten betalede Incam: 4 Rbd 3 mrk 12 for 2 Vidner 1 Rbd Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 1 Rbd 24 s og for en Udsættelse 2 mrk 4 s N: V:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Niels Michelsen Instenes, John Pedersen Ougenes, John Johannesen Willure, Lars Johannesen Brandstvedt

Neste Dag den 29de Maj blev Tinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer, undtagen at Johannes Svendsen Utne sad i Stædet for Niels M: Instenes
Hvor da blev foretaget:

Nye Sag:

Peder Johnsen Ragde mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting ved muntlig Varsel, at have indkaldet Knud Larsen Mæland, at anhøre Vidner, og Opgjørelse om, hvad han er Citanten skyldig og derefter at lide Dom med Omkostninger at betale det skyldige, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen ikke mødte bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen blev paaraabt, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

I Anledning Varsels Attesten anmærkede Citanten: at den andre der indvarslede Person ved Navn Peder Svendsen Sexe er indviklet i deres Mellem-Regning, men da han ikke henhører under dette Forum, men under LyseClosters godts, saa er han ei heller hertil indstevnt. Citanten deklarede: at han tilligemed her indstævnte Knud Larsen Mæland, og den i Varselseddel til Commissionen benævnte Peder Svendsen Sexe have i fællig havt eller drævet Handel. Regning om denne deres Handel opgjorde de mundtlig indbyrdes noget for Jul sidstleden og de 2de Mænd Holger Berven og forbemeldte Peder Svendsen Sexe, optegnede da Citantens Tilgodehavende paa en Seddel uden Dato, hvilken Seddel Citanten nu fremlagde, der blev oplæst og indtages her saalydende # Ifølge denne Seddel har Citanten at fordre hos begge sine Medhandlende, den der anførte Sum 3470 rd DC: eller 578 Rbd 2 mrk N: V: heraf har Citanten imodtaget siden sidstleden Jul 950 rd DC: eller 158 rbd 2 mrk N: V: følgelig har Citanten til gode 420 Rbd: N: V: eller hos hver især af bemeldte Medhandlende 210 Rbd: N: V: og disse toe Hundrede og ti Rigsbankdaler Navneværd, er det Citanten herved nedlægger Paastand om, at blive ved Dom tilkjendt hos Sagsøgte Knud Larsen Mæland tilligemed Renter 4re ProCento fra Indstevningens Dato til Forligelses Commissionen den 8de denne Maaned, til betaling skeer, samt denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, og at Indstevnte, som ingenstæds har villet Møde, enten for Forligelsescommissionen eller her for Retten maae derfor ansees med en klækkelig Mulct. hermed indlod Citanten Sagen til Doms.

Da ingen meldte dem med videre \blev eragtet/ Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incamination 4 rbd 12 s. N: V:

Derpaa blev følgende Documenter publicerede:

1. Skjøde fra Jakob Mikelsen Eitrem til Johannes Johannesen Digrenes paa 1 Pund Smør i Gaarden Eitrem i Odde Sogn, for 187 rbd 3 mrk N: V: og Vilkaar for 5 Aar 350 Rbd. N: V: dateret 17de April 1816. ½ Procent 2 Rbd. 4 mrk 2 s. N: V:

2. Do: fra Tore Sjursen Grøve til Hellie Olsen Grøve paa 9 Mrk Smør i Grøve No: 6 i Røldal, for 1187 rbd 3 mrk N: V: dateret 29de Mai 1816. ½ Procent 5 Rbd 5 mrk 9 s. N: V:

3. Paategning paa et Do: fra Jørgen Jacobsen Digres!! (Digrenes) m. Flere til Jon Jørgensen, angaaen-

de Odel i en Anpart i Gaarden Digrenes. Skjødet dateret 5te, Paategningen 18de, Martz 1816.

4. Skiftebrev efter Christi Østensdatter Digrenes, sluttet 12te Marts 1816, hvorved 1 Pd. 7 ½ Mrk. Smør i Digrenes er udlagt til Enkemanden og Børnene.

5. Do: efter Sjur Salomonsen Skare, sluttet 28de Marts 1816, hvorved 1 Pd. 4 ¾ Mrk Smør er udlagt i Gaarden Skare til Sterbboenken og Børnene.

6. Do: efter Ingeleiv Jørgensdatter Helleland, sluttet 12te Marts 1816, hvorved en Stolpebod eller Stabur paa Helleland er udlagt til Børnene.

7. Vilkaarbrev fra Johannes Johannessen Digrenes til Jakob Mikelsen Eitrem og Huustro paa aarligt Vilkaar af Gaarden Eitrem, af Værdi for 5 Aar 350 Rbd. N: V:, dateret 17de April 1816.

8. Obligation fra Svend Olsen Jøsendal til Torgiuls Helliesen Jaastad stor 416 Rbd. 4 mrk N: V: mod 1ste Prioritets Panteret i endeel Løsøre; dateret 16de April 1816.

9. Do: fra Hellie Olsen Grøve til Tore Sjursen Grøve, stor 533 Rbd. 2 mrk. S: V: mod 1ste Prioritets Panteret i 9 Mrk Smør i Grøve No: 6; dateret 28de Mai 1816.

10. Forligelsescommissionsforlig af 13de November 1815 mellem Gaarden Espes Opsiddere angaaende deres Fæbeite og Gjerder.

11. Fæsteseddel fra Torkild Omundsen Berge til Ole Aslaksen Bergemellem paa Pladset Bergemellem, dateret 27de October 1814. Medfulgte Reversal.

12. Afkald fra Gunder Gundersen Langesætter for hans Faderarv 6 rbd 77 s. S: V:, dateret 29de Mai 1816.

13. Aflyst en Obligation fra Gullik Jonsen Bolsnøstet til Lars Galtung af 15de October 1810, stor, efter Omskrivning, 22 1/7 Rbd. S: V:, qvitteret 11te Mai 1816.

Da Ingen efter 3de Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme sluttet og Rættten hævet.

A v W S Koren

Johannes Vines, Jon Pedersen Augenes, Jon Johannes!! Villure, Lars Johannessen Brandstvedt. (alle Laugrettesmænd med iholdt Pen).

Justitssag mod Tyvsarrestanten Thore Endresen Bakken.

(See Forhøret Folio 112)

Aar 1816 den 24de Junii blev Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland, Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland og Mikel Endresen Helleland, for efter Amtets Ordre at behandle en Justitssag mod Tyvs arrestanten Thore Endresen Bakken, som forhen har kaldet sig Thore Trondsen og Thore Ellendsen Lykken.

Hvor da mødte Procurator Baade som befalet Actor, og fremlagde skriftlig Justits Stævning af 5te denne Maaned i lovlig forkyndt Stand, ved hvilken Thore Endresen Bakken som han senest har navngivet sig, til idag er indkaldet at see Documenter irettelagte og Rettens Examination at være undergiven, stævnte og ustævnte Vidner at paahøre og Dom at lide i Anledning en deel af ham forøvede Tyverier, alt i Overeenstemmelse med Stævningens udførligere Formeld og nærmere inden Retten nedlæggende Paastand og Irettesættelse. Comparenten dernest fremlagde Stiftets Ordre til nerværende Sags Anlæg af 6te forrige Maaned, som er tegnet paa et den 17de April sidstleden optaget Forhør, som siden skal vorde irettelagt; saa fremlagde han og en fra den constituerede Foged Barth under 3de denne Maaned tilhændekommen Indberetning angaaende den for Tiltalte beskikkede Defensor, der viser, at Actor ikke før end den 5te dennes har kunnet udstede Stevning i Sagen. Endelig

fremlagde han de sig fra Amtet tilstillede Sagen vedkommende Documenter, nemlig et under 17de Marts forrige Aar her under Jurisdictionen optaget Præliminair Forhør mod Tiltalte Thore Endresen og Torkel Torkelsen Hovland, hvorved er hæftet en Extrarets Act af 5te Juni forrige Aar; et Præliminair-Forhør af 17de April dette Aar; en Skrivelse fra Procurator Hass til Amtmand Sommerfelt af 2den Marts dette Aar, hvorpaa er tegnet Hr: Amtmandens Ordre af 12te Marts nestefter, betræffende Tiltaltes Transport her til Jurisdictionen; de i sidstnævnte Skrivelse angivne Bilage, saasom: en Anmeldelse fra Østen Ellingsen Berven af 9de December forrige Aar; Signalement over Tiltalte af samme Dato; Pastor Leghs Skrivelse af 15de Novbr: forrige Aar; Hr: Proust Hertzbergs Brev af 12te December samme Aar; Hr: Foged Flors Skrivelse af 3de Januarii dette Aar; Christians Amts Skrivelse til Procurator Hass af 6te Januarii, samt en Extract af det Passerede i Sagen, under Birie Jurisdiction, saavel som et Tingsvidne, optaget i Valdres, hvilke Documenter Comparenten begjærede læste, Stævningen og den constituerede Foged Barths Brev i Acten indførte, men Forhørene med derved heftede Documenter den i sin Tid udstedende Doms Act vedheftet. Hvornest han udbad sig, at Tiltalte tilligemed hans Defensor Tobias Haldorsen Eidnes maatte blive paaraabte, og den Første foreløbig tilspurgt, om han vedkjender sig sine sidste inden Retten den 17de April afgivne Forklaringer {ihenseende hans} og Tilstaaelser. Bemeldte Stævning og Barths Brev blev oplæst og indtages her saalydende #

1816: 122

Arrestanten \Tore Endresen Bakken/ var nu tilstede for Retten, fri for Baand og Tvang, tilligemed den for ham beskikkede Defensor Tobias Haldorsen Eidnes, som fremleverede den ham af constituerede Foged Hr: Barth under 28de Mai sidstleden udfærdigede Beskikkelse at være Defensor for Angjældende Thore. Ermeldte Skrivelse blev oplæst og indtages her saalydende: # Arrestanten, da ham blev nu forelæst de af ham under forhen optagne her fremlagde Forhøre, vedblev aldeles i Et og Alt sin under 17de April sidstleden afgivne Forklaring, som han paastod at være den rette og sandfærdige Tilstaaelse, og at den Oplysning, han kunde afgive, og, uagtet adskillige forelagde Spørgsmaale, kunde dog ingen nermere Oplysning af ham erholdes over de stjaalne Effecters Anvendelse, og om han endnu havde nogle af dem forstukne i Behold, eller enten Medvidere eller Hælere i de begangne Tyverier uden som forklaret.

Actor fremstillede som

1ste og 2det Vidne Pigerne Anna Iversdatter og Jorand Tostensdatter, begge her fra Nabogaarden Oppedal, der begge som 4de og 5te Deponent haver afgivet Forklaring under Forhøret til denne Sag den 17de April sidstleden. De bleve nu paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, samt forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen; hvorefter de med oprakte Fingre og Saligheds Eed lovede at vidne Sandhed og Intet fordølge eller fordreie. De forklarede dem {Begge ald} eenstemmigen Begge overeenstemmende med deres under Forhøret afgivne Forklaring, som nu blev dem {atter} derefter forelæst, hvorhos de erklærede, at de intet Videre til Oplysning vidste at afgive afskedigede. Som

3die og 4de Vidne fremstod Viglik Hanssen Sexe og Peder Svendsen Sexe, der, efter at have med forestaaende Vidner anført Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, bleve forelæste deres som 2den og 3die Deponentere afgivne Forklaring den 17de Marts forrige Aar under daværende Justitssag mod her {arresterede} angjældende Thore Endresen Bakken, som den gang kaldte sig Thore Trondsen, samt medskyldige Torkild Torkildsen Hovland \som/ her for Retten {verserende Justits} for Tyverier vare tiltalte, og af hvilken Sag Udskrivt her er fremlagt. Vidnerne vedstode \begge/ Rigtigheden af deres der afgivne i henseende her anklagede Thore Endresen, hvorhos de paa Tilspørgende erklærede, at de nu her i Retten nøie gjenkjender, at her

angjældende Thore Endresen er den samme Person, som den gang kaldte sig Thore Trondsen. De veed iøvrigt Intet at forklare, enten om hans {beg} senere begangne Tyverier, eller forhen førte Vandel lige saa lidet som de kjender hans Formues Tilstand eller veed om han har Medskyldige eller Medhælere, eller om han nogetsteds har forstukket i Behold {af} hvad han har stjaalet, eller hvor han \har/ gjort af det. Vidnerne, som intet Videre vidste til Oplysning, blev atter forelæst deres Prov, som de vedstod rigtig tilført, og da Ingen havde videre at tilspørge dem, bleve de afskedigede. Som

5te Vidne fremstod Sjur Christensen Sexe, sagde sig 70 Aar gammel, og for nogle faa Dage siden at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, hvorefter han med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at han aldeles ikke kjender her anklagede Thore Endresen Bakken, eller, som han før har kaldet sig, Thore Trondsen, eller veed om hans Vandel og Tyverier, og har aldrig skyldet til ham 2 Skjepper Potates, ei heller betalt ham dem for Arbeide, som Vidnet hørde Angjældende skal have foregivet for Østen Ellingsen Aasvigen, efter dennes Forklaring som 5te Vidne den 5te Junii forrige Aar, under den Justitssag, som da verserede her for Retten mod angjældende samt Torkild Torkildsen Hovland for begangne Tyverier. Vidnet, som paa adskillige givne Spørsmåale, intet vidste til Oplysning, blev afskediget. Som

6te Vidne fremstod Hellie Helliesen Aase, der, efter foregaaende Paamindelse som de forrige Vidner om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og Intet fordølge, sagde, at han aldeles intet veed at forklare om her angjældende Thore Endresen, enten i henseende til hans Liv og Levnet, eller i Henseende til de af ham begangne Tyverier, langt mindre hvor han kan have hengjemt de stjaalne Koster, eller om han har havt enten Medskyldige eller Hælere; og da Vidnet saaledes, efter adskillige Spørsmåale, intet vidste til Oplysning at afgive, blev han fra Retten afskediget.

7de Vidne Lehnsmænd Ole Svendsen Sexe, sagde sig i sit 44de Aar og indeværende Aars Foraar at have nydt Alterens Sacramente, og efter, {som} \med/ de forestaaende Vidner at være bleven paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde han Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han nøie gjenkjender her anklagede Thore Endresen Bakken at han er den samme Person, som forrige Aar, tillige med Torkild Torkildsen Hovland, var under Justitiens Tiltale her for Retten for begangne Tyverie, og som Arrestant i Forvaring hos Vidnet rømte fra Vidnet Natten til den 11te April afvigte Aar 1815; men at Vidnet iøvrigt ikke veed eller kan give Oplysning om de af Arrestanten begaaede Tyverier, hvor han har siden vandret, om han har havt Meddeeltagelse i de forøvede Tyverier, hvor han har hengjemt Kosterne eller i nogen anden Henseende hvad der kan give Oplysning om hans Forbrydelse afskediget.

Derefter fremstod de frastjaalne Østen Ellingsen Aasvig eller Nedre Berven, Osmund Jacobsen Aasvig, Lars Omundsen Aasvig, Erik Larssen Sandstøe, og Lars Haldorsen Mæland, der alle sagde sig i dette Aars Foraar at have nydt Alterens

1816: 122b

Sakramente, hvorefter de med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede alle og enhver for sig at de dem frastjaalne Varer og Effecter ere dem frakomne imod deres Villie og Vidende, og at enhver af dem er tilfreds med den i Forhørene og under forrige Sag anførte Taxt, hvorhos dog Lars Haldorsen Mæland anmærkede, at de ham frastjaalne Ting ikke ere ham frakomne ved her anklagede Thore Endresen Bakken, med!! (men) ved hans medskyldige, forrige Aar her for Retten dømte Torkild Torkildsen Hovland. Videre forklarede Østen Ellingsen Aasvig eller Nedreberven, at de tilbage'er/holdte Effecter, 1 sort Dug med Silkesøm, vurderet for 1 Rbd. 3 mrk., en Strylerrets Skjorte for 2 rbd 3 mrk, 1 Par Sko 8 Skill. og en rød Trøie for 4 mrk., som fulgte Arrestanten østerfra og som Comparanten

erholdt tilbageleveret inden Retten under Forhøret til denne Sag den 18de April sidstleden, ere ikke anførte eller indberegnete i hans samme Dag til Retten indgivne Liste over de ham frastjaalne Sager, der foruden disse Ting beløbe til Værdi 456 Rbd. 32 s. N: V:, som han nu endnu ikke har bekommet tilbage; derimod er Arrestanten bleven tilleveret de i Forhøret ommeldte af ham efterladte 1 Par Sko, 1 Par Strømper, 1 Bugse, 1 Trøie, 1 Skjorte og 1 rød Trøie, dem nu Arrestanten selv nu efter sin Tilbagekomst har taget i Brug. Arrestanten, som herom af Retten blev tilspurgt, vedstod Rigtigheden heraf, og var tilfreds med den anførte Taxt. Videre forklarede samtlige tilstedeværende, at frastjaalne Magnus Svendsen Sexe er nu ved Døden afgaaen. Da de intet Videre havde at forklare, og ei heller videre var at tilspørge dem, saa bleve de afskedigede.

Derefter fremstod ligeledes bestjaalne Jon Endresen Frøines, sagde sig {inde} afvigte Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede at forrige Aars Foraar, hvad Dato kan {Vidnet} \Comparenten/ ei erindre, blev der om Natten \mod hans Villie og Vidende/ ved at udskære Laaset for Nøstdøren, borttaget Comparen\ten/s Baad af hans eiende Nøst med Aarer og Tilbehør, hvilken Baad siden blev funden drivende paa Søen 2 Mile herfra inde ved Graven, hvilken Baad med Tilbehør Comparenten siden har erholdt tilbage. Hvem der havde udskaaet Laaset og taget Baaden vidste Comparenten ikke, men formodede, at det maatte have været her anklagede Person, som Dagen forhen var rømt ud af sin Arrest hos Lehnsmand Sexe omtrent 1 ½ Fjerding \vei/ landfast fra Comparenten. Baaden var værd 20 Rbd., men da han har faaet Baaden igjen, saa har han intet videre i den Henseende at fordre. Comparenten veed ingen, som saae Anklagede tage Baaden eller at roe paa den eller veed noget videre til Oplysning om Samme at angive, men da Anklagede nu selv tilstaaer at han saaledes som anført tog Baaden, saaledes som Comparenten forefandt at samme var skeet, saa kan der ikke tvivles paa, at \han/ jo maa være den, som tog Baaden. Anklagede, som nu blev tilspurgt, tilstod atter, at han var den, som havde stjaalet Baaden, og erklærede baade han og Defensor, at de ligesaa lidet havde noget at indvende mod den anførte Værdi paa bemeldte Baad som paa de øvrige stjaalne Koster, der ere efter Billighed ansatte; men da Eieren har faaet sin Baad uskad tilbage, troe de at hans selv tagne Benyttelse af Baaden ikke kan komme ham til nogen Forøgelse i Straffen.

Angjældende Thore Endresen Bakken blev nu af Actor tilspurgt om hans Formues Tilstand, i hvilken Anledning han deklarerede, at han stedse har været en fattig Dreng, der ikke uden med Møie har kunnet fortjent sit daglige Udkomme, og derfor aldeles intet eier, og tilstod han, ikke at have kunnet spare og paastod at dette er Aarsag til, at han intet har i Behold af de stjaalne Koster, og benægtede aldeles at have noget deraf forstukket eller hengjemt, ligesom han heller ikke havde nogen Medhæler.

Actor derefter erklærede, ikke at have de Nerværende mere at tilspørge og kunde heller ikke for Tiden fremkomme med flere Oplysninger i Sagen, men da de irettelagte Documenter saavel som Stiftets Ordre viser at Angjældende har gjort sig skyldig i andre Tyverier i Christiania Stift, hvor desangaaende er optaget Forhøre, der skal frem lægges her under nerværende Sags Behandling, og {det da} disse Acter endnu ikke ere indløbne, saa fandt Comparenten det nødvendigt, saavel med Hensyn til Samme som for at anskaffe de fornødne Attester om Angjældendes Vita, at begjære Sagen udsat paa ubestemt Tid, og forbandt han sig til, saasnart {O} de Sagen vedkommende Oplysninger ere ham tilhændekomne, at indberette saadant for Dommeren, og derefter at faae Sagens Foretagelse berammet, hvorhos han tillige deklarerede at han med det Aller-

første agter at tilskrive søndre Bergenhuus Amt om bemeldte Documenter, som samme i sin Actions Ordre har lovet at ville requirere fra Christians Amt.

Paa tilspørgende declarerede Defensor, intet at have herimod at erindre.

Dommeren

eragtede:

Sagen udsættes paa ubestemt Tid, og Actor anmodes om, at erindre \Amtet/ om de manglende Documenter og hastigt mueligt see samme tilveiebragte og derefter, saasnart de ere modtagne, {og derefter} uopholdelig tilkjende give Dommeren samme, at Sagen snarest muelig kan blive foretaget til endelig Afgjørelse. Skulde samme tilfældigen indløbe saa nær under enten September Maanedstings eller Høstetingenes Holdelse, at Sagen ikke ved Brevvexling formedelst den lange Afstand imellem Actor og Dommeren af 14 til 15 Mile, hvor ingen Post gaaer, forinden eller til bemeldte Tider kan berammes foretaget, men dog uden Brevvexling være Stevningstid til bemeldte Ting, da har Actor, uden derom at brevvegle med Dommeren, at indstevne Sagen til neste Ting efter Documenternes Modtagelse. Denne Eragtning blev inden Retten oplæst, hvormed for denne gang blev sluttet og Arrestanten til Vagten overleveret.

Dommeren leverede til Laugrettet 3 Rbd. N: V:

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Mikel Endresen Helleland (alle Laugrettesmænd med iholdt Pen).

Aar 1816 den 26de Junii blev Retten sadt i mit Huus paa Gaarden Helleland, {.....} af mig Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Jørgen Larsen Helleland, for at afsige Domme i de Sager, som paa nyelig afholdte Sommertinge til Doms bleve optagne hvorda

I Sagen Fol: 119 Helje Olsen Grøve mod Helje Ormsen Øverland, blev afsagt saadan
Dom,

Under denne Sag har Helje Grøve stævnt Helje Ormsen Øverland, at anhøre Vidner og see sig overbevist om, at have taget RiisQvister i Citantens Skov, og derefter at ipligtes, ifølge et imellem dem inden Forligelses Commissionen den 6te Martii sidstleden indgaaet Forlig, at levere Citanten til Eiendom Sagvolderens bedste Koe, som Citanten vælger, og at betale alle Sagens Omkostninger. Ved de førte Vidner er vel ike tilveiebragt aldeles fuldkommen juridiske Beviser for, at Sagvolderen har hugget eller skaaret Løv i Citantens Skov, men dog saadanne Beviiser og Omstændigheder som give en saa grundet Formodning, at den nærmer sig til Vished, og i enhver anden civil Sag, ville have givet Dommeren Grund til, at paalægge Sagvolderen Benægtelses Eed men da Eed efter Sagens Natur, der nærmer sig til en criminel Forbrydelse, ike her bør paalægges Beviiserne ei ere fuldkommen tilstrækkelige, og det indgangne Forlig strider imod vore Loves Aand om Aager og Hazard-Kontrakter, og saaledes er i og for sig selv et ulovligt Forlig, som Dommeren ei kan tage Hensyn paa ifølge Lovens 5 – 13 – 3de og 53de Artikel, Forordningene af 6 October 1753 af 4de Maj 1754 og Plakaten af 5te October 1774 saa Kjendes for Ret: Sagsøgte Helje Ormsen Øverland frifindes herved for Citanten Helje Olsen Grøves videre Tiltale i denne Sag, uden at være endten pligtig eller berettiget til at give eller fordre den i Forliget af 6 Martii sidstleden omhandlede Koe Processens Omkostninger ophæves alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

I Sagen Fol: 121 Peder Johnsen Rogde mod Knud Larsen Mæland blev afsagt saadan
Dom

Kjendes for Ret: sagsøgte Knud Larsen Mæland, som ike har villet møde endten selv eller ved Fuldmagt for Forligelses Commissionen, ei heller for Retten, ipligtes herved at betale til Citanten Peder Johnsen Rogde, de til ham, ifølge fælles samhandel skyldige 210 Rbd N: V: skrives toe hundrede og tie Rigsbankdaler NavneVærd, med Renter 4re ProCto fra 8de Maj sidstleden indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 8 Rbdlr N: V: skrives otte Rigsbankdaler Navne Værd, saa bør han og for den udviste Ringeagt mod Kommissionen og Retten ved ingensteds der at møde eller lade møde, at bøde til Kingservigs Fattigkasses Fond 10 Rbdlr skrives tie Ringsbankdaler Navne Værd, end videre betaler han denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte efterkommes og udredes under Exekutions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Lars Arnesen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Jørgen Larsen Helleland alle med paaholden Pen.

1816: 123b

September Maanedsting 1816.

Aar 1816 den 2den September blev Retten sat til Maanedsthings Holdelse for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods paa det sædvanlige Sted Helleland, af Stedets Sorenskriver, i Overvær af følgende eedsorne Laugrettesmænd: Ole Larssen Helleland, Lars Olsen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus og Peder Sjursen Bue.

Hvor da underdanigst blev publiceret følgende Anordninger og Kongelige Love:

1. Toldcoursen for Junii 1816, dateret 15de Mai 1816.
2. Lov, angaaende en Kjøbstads Anlæggelse paa Bodøe i Nordlands Amt og de Privilegier, som ere bemeldte Kjøbstad tilstaaede, dateret 20de Mai 1816.
3. Do:, angaaende Losse- og Ladestedet Grimstads Optagelse til Kjøbstad, dateret 6te Junii 1816.
4. Do:, angaaende tvunget Indskud, efter Ligning paa Formue, til den nye Banks Fond, saafremt den ikke ved frivillig Subskription kan erholdes, dateret 14de Junii 1816.
5. Do:, angaaende Underholdningspenge, Skydsgodtgjørelse m: v: for Valg mænd og Representanter, dateret 14de Junii 1816.
6. Do:, hvorved den 10de og 11te § i Forordningen af 5te April ophæves, dateret 14de Junii 1816.
7. Do:, som bestemmer, hvorledes de ved Forordningen af 3die Marts 1749 og Placaten af 26de April 1773 paabudne Consulat-Gebyhrer for Eftertiden skulle erlægges, dateret 14de Junii 1816.
8. Do:, angaaende nermere Bestemmelse i Henseende til Geistlighedens, Kirke- og Skole Betjentes Indkomster, dateret 14de Junii 1816.
9. Do:, angaaende Pengevæsenet, dateret 14de Junii 1816.
10. Do:, som bestemmer, hvorledes de Embedslønninger, der udbetales af Kæmner- eller Commune-Casser, for Fremtiden skulle udredes, dateret 14de Junii 1816.
11. Do:, angaaende Areal-Indholden af en Norsk kvadrat Miil (teikna som ein firkant i protokollen), en Tønde Land og et Maal Jord, dateret 6te Junii 1816.
12. Do:, hvorved Placaten for Christiania af 28de September 1813 angaaende Assurance-Ansættelse m: v: ophæves, dateret 4de Junii 1816.
13. Do:, angaaende en Skat paa Formue og Næring til Inddragelse af en Sum af 20 Millioner Rigsbankdaler Navneværdi i Rigsbanksedler, og til at dække det Laan, som det er paalagt den

vordende nye Bank at gjøre til Rigsbanksedlernes Indløsning inden Udgangen af Aaret 1817, dateret 14de Junii 1816.

14. Do:, hvorved adskillige til Lettelse for Levnetsmidlers Indførsel og imod Varers Udførsel givne Befalinger ophæves, dateret 1ste Julii 1816.

15. Do:, angaaende Regler for Capitulstaxtens Ansættelse, dateret 1ste Julii 1816.

16. Do:, hvorved Vice-Statholderskabets Bekjendtgjørelse af 14de Aug: 1811 og Placaten af 17de April 1813, angaaende Land- og Forprang, ophæves, dateret 1ste Julii 1816.

17. Do:, angaaende Maaden, paa hvilken det Fornødne til Skolelæreres Dannelse og Lønning for hvert Aar herefter skal udredes, dateret 1ste Julii 1816.

18. Do:, angaaende Fiskeriet i Lofoden, dateret 1ste Julii 1816.

19. Do:, hvorved Brændeviinsbrænden i Kjøb- og Lade-Stæderne paa Landet i Kongeriget Norge under visse Betingelser tillades, dateret 1ste Julii 1816.

20. Do:, hvorved Kornbrændeviins og Genevers \Indførsel/ til Kongeriget Norge fra andre Steder for Eftertiden forbydes, dateret 1ste Julii 1816.

21. Do:, angaaende militaire Sagers Indstevning og Paakjendelse for Høiesteret, dateret 1ste Julii 1816.

22. Do:, som indeholder Modificationer og nermere Bestemmelser angaaende Kongeriget Norges væbnede Magt, Værnepligten m: v:, dateret 5te Julii 1816.

23. Stiftets Skrivelse af 9de Aug: 1816, hvorved er fremsendt Kongeriget Norges ordentlige Storthings Beslutning af 29de Junii 1816, angaaende Fordelingen af Skatten 2 Millioner Rbd. N: V: til Afdrag paa Laan af den nye Bank m: v:

24. Do:, af 17de August 1816, hvorved er communiceret Regjeringens 5te Departements Circulaire af 31te Julii 1816 om Oppebørselsregnskabernes Indretning, forsaavidt angaar den i Loven om Skattevæsenet af 1ste Julii 1816 paabudne Arveafgiwt.

25. Stiftets Skrivelse af 17de Aug: 1816, hvorved er fremsendt et Aftryk af de SkatteComm: af 1ste Julii 1816 tilføiede Lister Litr: B. og G.

26. Indbydelse til Subskription til en frivillig Bank, udstædt i Storthinget 24de Junii 1816.

27. Lov, angaaende Kongeriget Norges Skattevæsen, dateret 1ste Julii 1816.

28. Octroi eller Foundation for Norges Bank, dateret 14de Junii 1816.

Gammel Sag Fol: 120 til 121. Helje Maagestad mod Ole Rogde.

Citanten Hellie Omundsen Maagestad mødte og æskede Sagen i Rette, hvorhos han erklærede: at han ikke, uagtet den Sagvolderen forundte Udsættelse, var af denne bleven Contra-stevnt til dette Ting, og haaber at Retten heraf, seer sig overbeviist om, at

1816: 124

Udsættelsen ikkun var ulovlig Krokevei til at udhale pligtig Betaling.

Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde blev paaraabt men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten indlod Sagen til Doms efter Indstevning med Paastand om Processens skadesløse Omkostninger, med Kost, Tæring og Tidspilde, for alle hans aftvungne unyttige Reiser baade til Forligelses Commission og her til Retten.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Ny Sag.

Omund Baarsen Viig mødte for Anders Olsen Valberg eller Varberg og Jon Magnussen Møklethun, og fremlagde vedkommende Stevnevidners Attest for, at bemeldte Anders og Jon har til dette Ting indkaldet \ved mundtlig Varsel/ Reinert Olsen Høiland at anhøre Vidner stevnte og ustevnte, angaaende hvad Stand en Hest var i den Tid den blev overleveret til

bemeldte Sagvolder, samt {hvad} dens Værd, hvilken Hest bemeldte Reinnert skal have taget i Foster, men siden skudt ihjel. Videre fremlagde de Attest fra Storøens Prestegjelds Forligelses Commission, som viser at Sagen der fra til Rettergang er henviist, dateret 7de Junii 1815. Endelig fremlagde han og Attest fra vedkommende Varselsmænd at \de/ have indkaldet under Falsmaals Straf {Anders Olsen Varberg, s} Lars Haldorsen og Sjur Poulsen Spaanem samt Helge Tostensen Lindebrekke, Anders Olsen Ouse og Ole Olsen Ouse, de to Første at bevidne Hestens Værd, og de tre Sidste dens Tilstand ved Overleverelsen, alle under Lovens Eed. Bemeldte tre Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: #

Sagvolderen Reinnert Olsen Høiland, som baade ved Sagens Incammination som og nu atter 3de Gange var bleven paaraabt, mødte ikke, ei heller Nogen paa hans Vegne. Som

1ste Vidne fremstod Hellie Tostensen Lindebrekke, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at Høsten 1814 reiste Vidnet som dertil leiet, med endeel Heste fra Forskjellige her i Hardanger ud til Sundhordlehn, for der at faae sat dem i Vinterfoer. Blant bemeldte Heste var en blak sortmanet G jælk!! (jalk/jelk = kastret hingst, vallak) Citanterne Anders Olsen Varberg og Jon Magnussen Møklethun tilhørende, af Størrelse omtrent 6 á 7 Stolper over 2 Alen høi; denne Hest blev af Vidnet accorderet i Foster til Reinnert Olsen Høiland, som modtog den at føde og underholde indtil Foraaret 1815, imod at han derfor skulle nyde 110 Rbd., hvoraf han strax erholdt en Deel, men hvormeget kan Vidnet ei erindre, da han \ei/ nu har Optegnelsen derom ved Haanden. Reinnert valgte den selv ud blant 6 andre Hestkreaturer \Vidnet/ havde tilstede paa Leervigen, hvor Accorden skeede. Forinden bemeldte Penge skulde Reinnert have Tilladelse at bruge Hesten, medens han havde den i Foster. Hesten var noget maver!! (mager), men dog langt fra ikke af de mavreste {di} han havde. Under Accorden sagde Reinnert: ”end om Hesten ikke skulle ville spise Høe, saa ville han ikke staae i Ansvar” i anledning heraf blev udtrykkelig accorderet og bestemt, at i Tilfælde Hesten ikke skulde ville spise forsvarligt godt Høe, da skulde Reinnert til Beviis herom overlevere godt Høe til to af Naboerne og lade dem give og fore hesten dermed \i 8te Dage/, og hvis den da ikke ville æde, skulle han være angerløs og uden Ansvar, men ellers ikke. Ligeledes blev bestemt, at Reinnert ikke maatte bruge Hesten ulovligen strængt, og holde den med Skoe. Vidnet blev forelæst sit Prov, som det vedstod rigtigt, afskediget.

2det Vidnet Ole Olsen Ouse, aflagde Lovens Eed med Løvte som forestaaende Vidne, forklarede sig i Et og Alt med samme overeenstemmende, undtagen, at Vidnet ikkuns synes at erindre sig, men ei med fuldkommen Vished, om Reinnert belovede sig at lade Hesten i 8te Dage foere ved Naboerne og dertil levere Høe, i Tilfælde Hesten ei vilde æde hvad han gav den vedstod sit Prov rigtigt afskediget. Som

3die og 4de Vidne Lars Haldorsen Spaanem og Sjur Poulsen Spaanem, aflagde begge Lovens Eed med Løvte som første Vidne, forklarede eenstemmigen, at de begge kjender omhandlede Hest, som til Reinnert Høiland Høsten 1814 blev sat i Foster, og kan bevidne at dens Værd, lovlig fremfød, Foraaret 1815 havde været 300 Rbd. N: V: og nu, hvis den havdes levende i denne Sommer, var den fuldkommen værd 500 Rbd. N: V: Da ingen videre var at tilspørge dem, bleve de afskedigede.

Sagførerne frafaldt at afhøre indstevnte Anders Olsen Ouse, da denne for nærværende Tid er fraværende paa en Reise til Kongsberg, som han havde tiltraad, førend han blev stevnt.

Det her Passerede blev begjeret i Thingsform beskrevet meddeelt, hvilket Retten bevilgede. Citanten betalede: Incammination 1 Specie 28 Skill., for fire Vidner at afhøre 48 Spskl.

Gammel Sag Folio 119. Knud Digrenes mod Ellef Djønne.

Sagvolderen Ellef Ingebrigtsen Djønne fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting, Tid og Sted, Contra at have indstevnt Knud Johannessen Digrenes at anhøre stevnte og ustevnte Vidner i Henseende de paasøgte Jægte-Materialier, og at modtage Dom til

Contracitantens Frifindelse og Erstatning af Sags Omkostninger, alt efter nærmere Paastand, hvilken Stevneattest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Citanten Knud Digrenes, selv tilstede, havde anhørt bemeldte Attest oplæse, vedtog lovlig Varsel og ville anhøre, hvad Contracitanten videre havde at iretteføre.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Ellef Ingebrigtsen Djønne skaffer det omhandlede Jagteværk til en Bomseils-Jagt af 16 Alens Kjøl Sælends Maal, imod derfor at erholde 383 Rbd. 2 mrk. eller efter nu anordnede Speciemyndt 38 Specier, 40 Skill. Bemeldte Træmaterialier leveres paa Gaarden Djønne ved Stranden inden Mai Maanedes Udgang 1818 og Pengene betales, naar Materialierne leveres. Parterne udvælger hver en Jagtebyggingskyndig Mand til at besigte

1816: 124b

Materialierne, paa hvilke det skal beroe at bestemme, hvad der skal ansees antageligt eller ikke. Hvorvidt under her belovede al fornøden Træværk tillige skal være forstaaet Masten, Udlægger, Bom og Gaffel, bliver at bestemme af de tvende Bygningskyndige, der i det Hele har at bestemme, hvad der skal leveres.

Dette for Parterne oplæste Forliig vedstod de rigtig tilført, og haandrektes som Venner og Velforligte.

Contra Citanten betalede 1 Spdl. 4 Skilling.

Hermed blev for i Aften sluttet og med Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Ole Larssen Helleland, Lars Olsen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus, Peder Sjursen Bue.
Alle med iholden Pen.

Næste Dag, den 3de Septembr: blev Maanedstinget for Hardanger, fortsat af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd sc:!! (så som) Ole Larsen Helleland, Lars Olsen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus og i steden for Peder Sjursen Bue, satte sig Lars Thoresen Oppedahl.

Hvorda! blev foretaget:

Nye Sag:

Paul Nielsen Haldanger og Amund Larsen ibidem mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, at have indkaldet Paul Andersen Wallanvig, at see sig overbeviist og lide Dom til efter Andeel med Gaarden Haldangers Opsiddere at opsætte og vedligeholde et Mærkesgjerde imellem Gaardene Wallanvig og Haldanger efter Grænselinien, som forhen afholdt Steenings forretning udviser, samt at betale denne Sags Omkostninger med videre efter Stevne-Attestens formeld. Ligesaa fremlagde Citanterne Attest fra vedkommende Forligelses Commission, at Sagen derfra den 7de Mai sidstleden er bleven henvist til Retten. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #.

Sagvolderen Paul Andersen Wallansvig, selv tilstæde, anhørde forestaaende Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, contra i denne Sag at have indstevnt Citanterne Paul Nilsen og Amund Larsen Haldanger, for at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom med skadesløse Omkostninger, at lade Contra Citanten ubehindret nyde sine fra umindelige Tider brugte Veie og Beitning for sine Creaturer og betale denne Skade, deres Creaturer nylig har gjort paa hans Høe og Egn, samt at opsætte og vedligeholde lovligt Mærkesgjerde efter de Mærkeslinier, som afholdte Steenings forretning udviser, med videre efter Attestens Formæld, som blev oplæst og indtages her saalydende #

Hoved-Citanterne vedtog lovlig Varsel, men nedlagde Indsigelse imod det af Contra Citanten paasøgte, forsaavidt samme angaaer Fjeldstrækningerne, da samme ikke allene angaaer Citanterne, men tillige deres Naboer og øvrige Medeiere paa Gaarden Haldanger. Hovedcitanterne dernæst fremlagde \et/ Udtag af Hardanger Justits protocol, som de sagde: indeholde en Steningsforretning, afholdt 30de Septbr: og 1ste Octobr: 1762, der bestemmer Grænselinien imellem Citanterne og Sagvolderen, hvorefter de paastaaer Mærkesgjerdet efter deres Indstævning opført.

Contra Citanten nedlagde Indsigelse mod bemeldte Stenings forretning, da han paastaaer sig at have Beitningsret paa hin Side, deri anførde Mærkeslinie, og da saadant ikke her kan blive at bedøm/m/e, saa nedlægger han Indsigelse mod den paastevnte Sags fremme her for Retten, da den paa Aastædet maae blive at behandle.

Citanterne paastode, at

1816: 125

hvis Sagen henvises paa Aastædet, maae saadant skee paa Sagvolderens Bekostning.

Retten eragtede: Da Sagen efter sin Natur, ikke vil kunne bedømmes uden efter Skjøn og Granskning paa Aastædet, saa bliver denne Sag herved afvidst til Aastædet. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Hovedcitanterne betaler Incammination 1 Spdl: 28 s Contra Citanten betalede ligeledes 1 Spdl 28 s. samt for en Eragtning 12 Sps:

Nye Sag:

Peder Aslachsen Hereid mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om til dette Ting at have indkaldet Anders Larsen Herreid at see sig overbevidst og lide Dom med Omkostninger, til at opfylde en under 4de Mai 1813 indgaaen Contract Ligesaa fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvidst Bemeldte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Anders Herreid, selv tilstæde anhørte bemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremlagde nu, et under 4de Mai 1813 imellem Citanten og Sagvolderen inden Forligelses Commissionen indgaaet Forlig, eller Forening, hvorved Anders Larsen Herreid har forpligtet sig inden 3 Aar, at Overdrage og tilskjøde sin Svigersøn Citanten halvedelen af si{n}t Gaard\ebru/ {nemlig} \i Herreid/ for 300 Rbd;, alt efter Foreningens Formæld, der med dens Paategninger nu blev oplæst og indtages her saalydende #.

Sagvolderen erklærede: at det fremlagde Forlig blev Forligelses Commissionen tilført efter en i mellem dem hjemme i deres Huus den 9de April 1813 paa ustemplet Papir skreven Forening i Vidners Overvær; men da det forekommer at den her fremlagde Udskrift af Forligelses Protocollen, ikke er fuldkommen eenstemmende med forbemeldte deres Forening, og Sagvolderen ikke var tilstæde inden Forligelses Commissionen den Gang Foreningen der blev indført, saa Forlanger han Sagen udsat til næste Ting, for imidlertid at undersøge herom, og i fornøden Tilfælde føre Contra Vidner om deres Forenings Indhold.

Citanten benægter Udsættelsen og paastaaer, at den her fremlagde Forening er ordlydende overenstemmende med den af Sagvolderen paaberaabte første Forening.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spdl. 28 s Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 Sps. og for en Udsættelse 12 Sps.

I Sagen Fol: 123 og 124, Helje Maachestad mod Ole J: Rogde blev afsagt saadan

Dom:

Ole Jacobsen Rogde er ved de førte Vidner \over/beviist om, at skylde til Helje Omundsen Maachestad 83 rbd 2 mrk, og har nødt Udsættelse efter sit Forlangende, men mødte ikke; thi Kjendes for Ret: Ole Jacobsen Rogde ipligtes herved at betale til Helje Omundsen Maachestad 83 Rbd 2 mrk eller 8 Speciedaler 40 Specie-Skilling tilligemed Renter 4re ProCento deraf fra den 8de Februarii sidstleden, indtil Betalling skeer, og i denne Sags skadesløse Omkostninger, Kost og Tæring da han ikke mødte efter Udsættelsen 3 Specier, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfær efter Loven.

1816: 125b

Dernest blev følgende Documenter publicerede:

1. Fredlysning af 5 Aug: 1816, udstædt af Hr: Foged Budtz, hvorved endeel Stølsbeiter under Gaardene Tvedt og Luttrum ere fredlyste.
2. Afkald fra Kari Pedersdatter Espe til Iver Olsen Naae for 5 Spd. 68 3/4 s., dateret 2den Septbr: 1816.
3. Do: fra Christie Pedersdatter Espes Mand Gunder Mæland til Johannes Ellingsen Iisberg for 10 Spd. 45 ½ s., dateret 2den Septbr: 1816.
4. Do: fra Torbjør, Marita og Dordei Olsdøttre Naae til deres Formyndere for hvers 4 r 20 s. Søsterary, dateret 12te April 1816.
5. Fæsteseddel fra Hr: Provst Kahrs til Sjur Halstensen Hesthammer paa Pladset Vigen under Samland, dateret 2den Septbr: 1816, og Revers dateret 3die Septbr: 1816.

Da ingen meldte Dem efter 3de Paaraab med noget videre, saa blev Tinget for denne Gang sluttet.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Ole Larssen Helleland, Omund Pedersen Lofthuus, Lars Toresen Oppedal, alle med iholdt Pen.

Hver af Laugrettet blev leveret 48 Speciskilling tilsammen 1 Spd. 72 Skill Species.

Høstething for Jondals Skibrede 1816.

Aar 1816 den 25de October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til almindeligt Høste-Skatte- og Sagething for Jondals Skibredes Almue Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: Askild Sjursen Molve, Knud Larssen Handegaard, Johan Salomonsen Birkeland og Peder Nielsen Tørvigen hvilke 2de sidste nu aflagde den befalede Laugretteseed, og betalede Indskrivning til Sorenskriveren hver 24 s Sp: Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almuesmænd.

Hvor da underdanigst blev publiceret følgende Love og offentlige Foranstaltninger:

	Dateret
1. Lov angaaende en Kjøbsteds Anlæggelse paa Bodø	20de Maii 1816
2. Do: ang: en Præliminaire Examen for Jurister og Læger	6te Junii 1816
3. Do: ang: Pengevæsenet	14de Junii 1816
4. Do: ang: Oprettelsen af midlertidige Laane- og Disconto Indretninger	14de Junii 1816
5. Do: ang: en Skat paa Formue og Næring til Rigsbanksedlernes Inddragelse og Indløsning	14de Junii 1816

6. Do: ang: tvunget Indskud til den nye Banks Fond	14de Junii 1816
7. Do: ang: Skydsvæsenet i Norge	6te Junii 1816
8. Do: ang: Octroi og Fundation for Norges Bank	14de Junii 1816
9. Do: ang: Geistlighedens, Kirke- og Skole-Betjenteres Indkomster	14de Junii 1816
10. Do:, som bestemmer hvorledes Consulat-Gebyhrer for Eftertiden skulle erlægges	14de Junii 1816
11. Do: hvorledes 10de og 11te §.§. i Odels Forordningen af 5te April 1811 ophæves	14de Junii 1816
12. Do: angaaende Militaire Sagers Indstevning og Paakjendelse for Høiesteret	1ste Julii 1816
13. Do:, hvorved Kornbrændeviins og Genevers Indførsel til Norge forbydes	1ste Julii 1816
14. Do:, hvorved Brændeviinsbrænden i Kjøb- og Ladestederne, samt paa Landet i Norge, tillades	1ste Julii 1816
15. Do: angaaende Kongeriget Norges Skattevæsen	1ste Julii 1816
16. Do:, som indeholder nærmere Bestemmelser om Værnepligten	5te Julii 1816
17. Kongelig Kundgjørelse, som bestemmer, hvorledes indtil videre skal forholdes med Sagers Indstevning, Behandling og Paadømmelse ved Høiesteret	9de Julii 1816
18. Lov, hvorved den 78de, 79de og 83de § i Berganordningen af 7de September 1812 sættes ud af Kraft	1ste Julii 1816
19. Do: angaaende Areal-Indholden af en Norsk kvadrat Miil, en Tønde Land og et Maal Jord	6te Junii 1816
20. Do: angaaende Losse- og Ladestedet Grimstads Optagelse til Kjøbstad	6te Junii 1816
21. Do:, hvorved Placaten for Christiania af 28de Septbr: 1813 angaaende Assurance Ansættelse m: v: ophæves	14de Junii 1816
22. Do:, som bestemmer, hvorledes de Embeds Lønninger, der udbetales af Kæmner eller Commune-Casser for Fremtiden skulle udredes	14de Junii 1816
23. Storthingets Bekjendtgjørelse angaaende Fordelingen af Indskuddene til Banken og Skatten til Rigsbanksedlernes Inddragelse og Indløsning	29de Junii 1816
24. Lov, angaaende Regler for Capitulstaxtens Ansættelse	1ste Julii 1816
25. Lov, hvorved Placaterne af 14de August 1811 og 17de April 1813 angaaende Land- og Forprang ophæves	1ste Julii 1816
26. Lov, angaaende Maaden, paa hvilken det Fornødne til Skolelæreres Dannelse og Lønning herefter skal udredes	1ste Julii 1816
27. Lov, hvorved adskillige til Lettelse for Levnetsmidlers Indførsel og mod Varers Udførsel givne Befalinger ophæves	1ste Julii 1816
28. Lov angaaende Fiskeriet i Lofoden	1ste Julii 1816
29. Do: angaaende Underholdningspenge, Skydsgodtgjørelse m: v: for Valgmænd og Repræsentanter	14de Junii 1816
30. Stiftets \Skrivelse/ angaaende at Regjeringen bifalder at der ikke gjøres Skatte Afregning med Skatteyderne paa Høstetingene 1816	26 August

1816: 126

31. Efterlysning om Slaven Ole Arentzen Brekke, dateret	22de Decbr: 1815
32. Do: om Peder Poulsen	6te Julii 1816
33. Do: om Gulbran Hansen	3die Do:
34. Do: om Ole Amundsen, Johannes eller Lars Larssen og	

Johannes Dalberg eller Sæderqvist	13de Do:
35. Do: om Lars Amundsen Vattengaard, Hans Rasmussen Kalvkiemen, og Gabriel Soleide	13de Do:
36. Do: om Nils Helliesen Tufseide	16de Do:
37. Do: om Torjer Larssen	Do: Do:
38. Do: om Anders Olsen, Marta Olsdatter og Jon Andersen	30te Do:
39. Do: om Skipper Peder Omundsen	5te Aug: 1816
40. Do: om Ole Ottersen	12te Do:
41. Do: om Jens Omundsen Ferstad og Olsen!! Linsæt	19de Do:
42. Do: om Johannes Dalberg og Johannes Rosengren	22de Do:
43. Do: om Mikel Endresen Sørrelie og Knud Nilsen Gougstad-Sætren	Do: Do:
44. Do: om Christen Hansen Helje	26de Do:
45. Do: om Nils Andreas Rasmussen og Tosten Olsen	27de Do:
46. Bekjendtgjørelse angaaende en ny Brevposttaxt for Norges indenrigske (uden-?) Post	24de Do:
47. Ligningsplacat for Aaret 1816	29de Do:
48. Efterlysning om Ole Olsen Bekken	19de Septbr: 1816
49. Do: om Christen Anderssen Mælen	Do: Do:
50. Do: om Erik Bottelsen Sebbe	Do: Do:
51. Do: om Halvor Olsen fra Bogstad i Schonevig	Do: Do:
52. Do: om Anders Johannesen	27de Do:

Da ingen meldte dem at have noget med Retten at bestille blev hermed for idag sluttet og Thinget udsat til imorgen.

A v W S Koren

Askild Sjursen Molve, Knud Larssen Handegaard, Johan Salomonsen Birkeland og Peder Nilsen Torvigen (Tørvigen), alle 4re med iholdt Pen.

Neste Dag den 26de October continuerede Høstethinget for Jondals Skibrede paa Thingstedet Vigør af samme Rettens Personer som den forrige Dag igaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Nils Ingebrigtsen Herrestvedt til Ingebrigt Nilssen paa 1 Pd. $\frac{3}{4}$ Mrk. \S:/ i Gaarden Herrestvedt No: 43 for 300 Rbd Navneværd, dateret 23de October 1815. $\frac{1}{2}$ proCto 1 Rbd. 3 mrk. Ved dette Skjødes Thinglysning fremstod Hr: Toldbetjent Barth paa Lars Nilssen Herrestvedts Vegne og protesterede mod \sammes/ Gyldighed og Thingslæsnings Kraft, da baade han og hans øvrige Sødskende troe dem forurettede ved, at deres Fader for saa ubetydelig Kjøbesum har afhændet til deres ældre Broder Kjøberen Ingebrigt Nilssen Gaardeparten, og at deres Ret i saa Henseende maa være dem forbeholdt.

2. Afkald fra Jacob Samsonsens Fugletvedt for Arv efter Hellie Aslaksen i Kjøbenhavn 92 Specier $75\frac{3}{4}$ s., dateret 26de Octbr: 1816.

3. Do: fra Guro Larsd: Eide til Lars Olsen Eide for Arv 6 Specier $\frac{1}{2}$ s. dateret 25de Octobr: 1816.

Da Ingen, efter 3de Ganges Udraab, meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Askild Sjursen Molve, Knud Larssen Handegaard, Johann Salomonsen Birkeland, Peder Nilssen Torvigen.

Høstethinget for Østensø Skibrede 1816.

Aar 1816 den 28de October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Høstethings Holdelse for Østensø Skibrede Retten betjent af mig Sorenskriver Koren med de 4re Laugrettesmænd Lars Olsen nedre Axnes, Lars Tostensen Nesthus, Sjur Olsen nedre Axnes og Jørgen Tostensen Nesthus, hvilke alle fire nu aflagde Laugretteseed og betalede Indskrivning til Sorenskriveren hver 24 s. Species. Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almuesmænd.

Hvor da underdanigst blev publiceret de samme Kongelige Love med mere, som her foran Folio 125 findes extraherede.

Da ingen meldte dem med noget blev Retten hævet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Olsen Nedre Axnes, Sjur Olsen Nedre Axnes, Lars Tostensen Nesthuus, Jørgen Tostensen Nesthuus alle 4re med paaholden Pen.

Neste Dag den 29de October continuerede Høstethinget for Østensø Skibrede paa Thingstedet Wigør af samme Rettens Personer som igaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Erik Johannessen Stene til Johannes Eriksen paa 1 Pd. 17 $\frac{1}{4}$ Mrk. Smør, 1 $\frac{3}{4}$ Faareskind, $\frac{1}{4}$ Kalvskind i Stene, dateret 28de October 1816.
2. Do: fra Myndlingerne Johannes, Svend og Lars Tostensønner Stenes Formyndere til Ole Tostensen Stene, hvorved denne, indberegnet hans egen Anpart, er bleven eiende 1 Pd. 19 $\frac{7}{8}$ Mrk. Smør med Bygsel og 6 Mrk. Smør med Overbygsel i Stene, dateret 28de Octobr: 1816.
3. Obligation fra Ole Tostensen Stene til Johannes, Svend og Lars Tostensønner Stene stor 58 Spdl. mod 1ste Prioritets Panteret i 1 Pd. 19 $\frac{7}{8}$ Mrk Smør med Bygsel og 6 Mrk Smør med Overbygsel i Stene, dateret 28de October 1816.
4. Afkald fra Nils Vigleiksen Skeie som gift med Ragnilde Johannesdt: Fladebøe til Jacob Eriksen Skaar for 29 Spd. 5 s., dateret 29de October 1816.

1816: 126b

5. Afkald fra Ole Tostensen Stene for hans Fader- og Moderarv tilsammen 182 rbd 56 s: N: V: til hans Formyndere Lars Sjursen Norem og Lars Baarsen Stene, dateret 28de Octbr: 1816.
6. Do: fra Baar Olsen Birkeland som gift med Kari Jansdt: Birkeland til Lars Larssen Birkeland for hendes Faderarv 35 Rbd. 65 s., dateret 28de October 1816.

Da ingen Flere, efter trende gange Udraab, meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten hermed hævet.

A v W S Koren

Lars Olsen Nedre Axnes, Sjur Olsen Nedre Axnes, Lars Tostensen Nesthuus, Jørgen Tostensen Nesthuus alle 4re med paaholden Pen.

Høstetingene!! (Høstetinget) for Gravens Skibrede 1816.

Aar 1816, den 1ste Novembr: blev ifølge foregaaende sædvanlig Bekjendtgjørelse Høstetinget for Gravens Skibrede sat paa det sædvanlige Tingstæd, Kongsthun i Graven af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Peder Omundsen Skaar, Hans

Sjursen Midtfylkedahl, Mikkell Iversen Skaftedahl, Lars Iversen Øvre Spilde \hvilke alle nu aflagde den befalede Laugrettes Eed/ saa var og tilstæde Hr: Foged Budtz, Lehnsmænd Anders Lillegraven og endeel Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Fol: 125 og 126 for Jondahls Skibrede anførde Kongelige Anordninger, Collegial og Amts orde.

Nye Sag:

Lehnsmænd Anders Josephsen Lillegraven mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Iver Paulsen Traae, at see sig overbevist og lide Dom til at udrede Bøder og Sags Omkostninger for at have forøvet ulovlig Brendevins-Salg, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Indstevnte Iver Paulsen Traae, selv tilstæde erklærede: at han ikke kunne nægte, at have solgt Brendeviin, men da samme ikkun var noget lidet han havde til overs fra sit Brøllup, og som han ikke havde Leilighed til selv at forbruge, og derfor gjorde samme i Penge, og dette skede kort efter sidstleden Santehansdag Altsaa længe føren Loven om Brendeviins Brenden, og sammes Salg af 1ste Julii sidstleden her blev bekjendt; og han siden sammes Publication aldeles intet har solgt, saa troer han ikke, at kan blive at straffe efter sidstmeldte Lovs Strængthed, men godvillig tilbyder sig at erlægge efter forrige Anordningers Bud 20 Rbd S: V:(?) denne Sags Omkostninger.

Hr: Foged Budtz tilstæde, fremtraade nu som interveniens og erklærede: at han var villig, at indstille Sagsøgte Tilbud paa høiere Stæder, og derfor fra Justitiens Side begjerede denne Sag udsadt paa ubestemt Tid, indtil nærmere Svar og Bestemmelse indløber.

Citanten betallede Incammination 1 Spd 28 s. og Tilsvarepenge 40 Spsk: hvilket alt af Sagsøgte nu blev udlagt.

Hermed blev Tinget for i Aften sluttet; hvorhos anmærkes, at Tinget skulle være begyndt iGaar, men Rettens Betjenter kunde formedelst Stormveir ikke naa hertil fra Wigøer Tingstæd førend mod Morgen i Nat.

A v W S Koren

Peder Omundsen Skaar, Hans Sjursen Midtfylkedalen, Mikkell Iversen Skaftedahl og Lars Iversen Øvre Spilde, alle med iholden Pen.

Neste Dag den 2den November \1816/ continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede paa Thingstedet Eide grund i Graven af samme Rettens Personer, som forrige dag igaaer.

1816: 127

Gammel Sag: Fol: \116 og/ 117. Sjur Olsen Rondestvedt med Flere mod John Hansen Westrem, om Beite i Slondalen.

Hovedcitanten Sjur Rondestvedt, samt Klokke Arne Brynnildsen mødte paa egne og øvrige Hovedcitanteres Vegne og ønskede Sagen i Rette.

Contra Citanten John Hansen Westrem som baade strax ved Hovedcitantens Forlangende om Sagens Foretagelse her idag, som og nu atter var bleven paaraabt {og} har endnu ikke mødt her tilstæde.

Hovedcitanterne begjerede {nu}, og paastod nu Sagen uden videre Forhaling optaget til Doms, da Contra Citanten efter den nytte Udsættelse end nu ikke har mødt, uagtet det nu er hen paa sidste Tingdag, og paastod Dom efter Indstævningen; og Sagvolderen, som Contra Citant, at ipligtes de Bøder, som den fremlagde Dom af 20de Junii forrige Aar, bestemmer, foruden Havn eller Beiteleie, og Sagens Omkostninger med Bøder for unyttig Udsættelse.

I det saavidt var tilført mødte nu for Retten Contra Citanten John Hansen Westrem, som nu fremstillede til Afhørelse 3de Contra Widne:

Johannes Olssen Haaeim, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev tilspurgt, hvor mange Creature Contra Citanten havde i Beite paa Stølene øvre og Nedre Slondahlen forrige Aars Sommer 1815, samt om deres Antal var større end Contra Citanten paa sin Anpart tilkom. Svar: Vidnet veed ikke hvor mange Creature Contra Citanten John Hansen Westerem havde i Beite forrige Aar paa Stølene øvre og nedre Slondahlen, og veed heller ikke om han havde formange der; men har hørt fortælle, at Contra Citanten skulle have haft for mange Creature der, da han havde Creaturer der i Beite baade fra Gaarden Westrem og Gaarden Wiknes. Vidnet forklarede videre, at han selv er MedEier i Stølen; men har ikke undersøgt hvorvidt Contra Citanten havde for mange Creaturer i Beite forrige Aar paa omhandlede Støller eller ikke; men at Andre af Medeierne skal have haft for mange, der om troer Vidnet sig overbeviist Ingen havde Vidnet videre at tilspørge Afskediget.

Contra Citanten erklærede: at da han nu er kommen i Erfaring om, at de Vidner han agtede at føre ikke kan afgive de oplysninger han havde troet, saa har han ingen flere Vidner nu at lade afhøre, men henholdt sig til, at forhen under Sagen er oplyst at han (: Contra Citanten John Westrems :) \Leilænding Paul/ Vinterforede paa hans Gaard Wiknes \et 2 Aars gl: Føll/ 6 Kjør og een Sommerforet Kalv, altsaa 7 Høveder, 21 Stykker Faar, 1 Sviin den heele Tid eller 2 den halve Tid, at han videre efter Forliget, og fremlagde Dom havde Ret at have i Beite et Kreatur, om saadant havdes ude hos Andre {ude} paa Foster; og end videre et kjøbt Slagtefæ, om de saa ønskede, derimod havde Contra Citanten i omhandlede Beite i den halve Tid af Sommeren eller Beitnings Tiden 10 Høveder, altsaa ikkun 5 for den heele Tid. Ligeledes den halve Tid 22 Faar er for den heele Tid 11 Faar. Den halve Tid 2 Sviin, altsaa den heele Tid et Svin. Videre er bevidst, at Contra Citantens Leilænding \Helje Dagsen/ paa \samme/ Gaard{en} Wiknes, ikkun havde i bemeldte Beiter den heele Tid 3 Høveder, som vare Vinterforede paa Gaarden, og 21 Faar og et Sviin ligeledes Vinter-

1816: 127b

foret paa Gaarden, samt desuden af kjøbte Creaturer 3 Høveder, den ene ikkun omtrent 14 Dage, og de 2 den hele Tid mindre 14 Dage, altsaa ikke fuldkommen 2 Høveder den heele Tid paa hans Part. Videre en Hæst i 14 Dage, som var Vinterforet paa Gaarden i 3 Uger. Paa Grund heraf troer Contra Citanten oplyst og bevidst, at bemeldte Leilændinge tilsammen, ikke har havt i Beite mere end 9 Høveder, 24 Stykker Faar, 1 Sviin, samt en Hoppe i 14 Dage, følgelig ikkun 3 Faar mere end deres Rettighed eller som der var Vinterforet paa Gaarden Wiknes; men hvori dog kommer til Afdrag Contra Citantens Beiteret for en Faule (Føll/Fole), som paa Bruget var Vinterforet i 3 á 4 Uger. Paa Grund heraf paastaaer Contra Citanten at han har beitet mindre eller hans Leilændinger end dem efter deres Ret tilkom, da 3 Faars Beite, er forlidet mod en Faule (Foole) eller Hæstes Vinterforing den hele Vinter og en Faales i nogle Uger; og i Hendhold her til, paastaaer han sig, ikke allene frifundet for Citanternes ubillige Sagførelse, men \en/dog tilkjendt Sagens skadesløse Omkostninger med Kost, Tering og Tispilde!! (Tidspilde), alt efter Dommerens Skjøn. Hermed indlod han Sagen ogsaa fra sin Side til Doms under Forbeholdent af videre Tilsvær om Fornødiges.

Hoved Citanterne benægtede alt ubevisligt tilførde af Contra Citanten, som unyttige Udflugter til Sagens Forhaling og vedblev deres Paastand om Dom, hvorhos de erklærede: at den halve Tid som Contra Citanten paaberaaber, {var} for saavidt rigtig er den bedste Tid af Sommeren, og altsaa maa ansees for meget mer end den halve Tid. Hermed indlod de Sagen til Doms.

Contra Citanten benægtede at den Tid hans Leilændinge havde Kreaturer paa Stølen skal beregnes længere end den virkelig var; hvorhos han indlod Sagen til Doms.

Dommeren Eragtede: Sagen optages til Deoms.

Nye Sag:

Lænsmand Anders Josephsen Lillegraven mødte for Hr: Knudsen og meldte at have indkaldet Svennung Ammundsen Sæbbe, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Hr: Knudsen, som Incassator, skyldige Auctions Penge 10 Rbd 3 mrk N: V: med Omkostninger og fremlagde herom de beskikede Stevnevidners Attest, samt Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagvolderen ei der har mødt.

Sagvolderen blev nu paaraabt men mødte ike ei heller nogen paa hans Vegne de fremlagde Attester bleve oplæst saalydende #

Citanten foreviste nu en in Forma beskreven Auktions Forretning afholdt paa Gaarden Mæland i Kingservigs Skibrede den 4de Junii sidstleden hvorunder Hr: Knudsen er beskiket til Incassator, og Kjøberne foruden Kjøbesummen paalagt at svare 11 ProCto til Omkostninger, og fandtes deri her sagsøgte Svennung Ommundsen Sæbbe at have kjøbt for Summa 9 Rbd 4 mrk der med Tillæg af 11 ProCto beløber 10 Rbd 4 mrk 6 s N: V: Paa Grund af fremlagde Auktions Forretning, paastod Lænsmanden Hr: Knudsen tilkjendt den paastævnte Sum 10 Rbd 3 mrk S: V:, som ved Feiltagelse er mindre end den burde, samt desuden for hafte Omkostninger ved Indstævning, Expresser med Sevne!! (Stevne) Ordre samt \Møde og/ Udlæg her i Retten i det ringeste 20 Rbd hvormed han indlod Sagen til Doms, hvorhos han gjorde Dommeren Opmærksom paa, at Auktions Conditionerne indeholde at Kjøberne uden Exeption bør i Mangtel af Betaling møde for Kingservigs Forligelses Commission.

Retten Eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede i Incammination 74 s Specier.

Stevnevidnes i Eedtagelse:

John Olsen Kjærland mødte for Retten, hvorefter foregaaende Paamindelse, aflagde Lovens Eed om, at ville forrette sine Pligter, som nu indsadt Stevnevidne for hele Gravens Skibrede.

Nye Eedssag:

Lars Baarsen Sæbbe mødte som Citant og fremstillede Sjur Larsen Sæd, som selv tilstæde, erklærede

1816: 128

sig villig at aflægge den Eed, som Citanten efter Samtale med ham har forlangt, hvorefter Sjur Sjursen!! (Larsen?) Sæd med opragte Fingere og Saligheds Eed bekræftede, at han aldrig har været fuldkommen eller endelig accorderet med Citanten at sælge ham Gaarden Sæbbe for 3000 Rd DC: og Citantens Ret i Medhuus eller paa nogen anden Maade. Ingen havde videre at tilspørge blev hermed sluttet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og Sjur Sæd betalede Tilsvares penge 40 Sps.

Dernæst blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Anders Larssen Herrøe til Peder Aslaksen paa 2 Pd. 10 Mrk. Smør i Herøe No: 100, dateret 2den November 1816, for 284 Spd. 24 Skl. og Vilkaar for 5 Aar til 100 Spdl.

2. Vilkaarbrev fra Peder Aslaksen Herøe til Anders Larssen paa aarligt Levekaar af Gaarden Herøe, dateret 2den November 1816.

3. Contract mellem Gaarden Tveitos og Gaarden Haugsnes's Opsiddere angaaende Stølsbeite, dateret 1ste November 1816.
4. Lovbydelse af Christi Arnesdt: Sem ved Værge A. Brynnildsen, dateret 2den Novembr: 1816.
5. Afkald fra Myndlingen No: 1471 Ingeborgs Pedersdrs: Mand for 27 rbd 9 s. N: V: dateret 24de Mai 1816.
6. Ditto fra Myndl: No: 1856 Ingeborg Lards: Mand for 6 Spdl. 95 ¼ s., dateret 2den Novbr: 1816.
7. Ditto fra Myndlingen No: 1549 Lars Larssen Brekkes Arvinger for 20 Spd. 64 s., dat: 1ste Novbr: 1816.
8. Ditto fra Myndlingen No: 1550 Iver Larssen Brekke for 20 Spd. 64 s., dat: ditto Dato.
9. Ditto fra Ingeborg Tormodsdr: Bagne for 61 Rbd. 3 mrk. 9 s. S: V:, dateret 19de Decbr: 1815.
10. Aflyst en Pante obligation fra Mikel Jonsen Tveito til Anders Trondsen Eide stor 100 Rbd. N: V: dateret 21de October 1814, qvitteret 25de Junii 1816.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten hævet. A v W S Koren
Hans Sjursen Midtfølkedalen, Mikel Iversen Skaftedal, Lars Iversen øvre Spilde, Peder Omundsen Skaar (alle 4re med iholdt Pen).

Høstething for Kingservigs og Røldals Skibreder 1816.

Aar 1816 den 4de November blev Retten sat paa Thingstedet Utne til almindeligt Høste-Skatte- og Sagefalds thing for Kingservigs og Røldals Skibreder Retten betjent af mig Sorenskriver Koren og følgende 4re nye Laugrettesmænd nemlig: Gunder Brynnildsen Huuse (Hause), Mads Jacobsen Huuse (Hause), Nils Ellingsen Tjoflaat og Mikel Torgilsen Tjoflaat, der nu alle aflagde Laugretteseed efter Loven. Saa var og tilstede ved Thinget Hr: Foged Budtz, Lehnsmand Christen Jonsen Hause og endeel Thinget søgende Almuesmænd.

Hvor da blev publiceret de Folia 125 og 126 for Jondals Skibrede anførde Kongelige Anordninger, Collegial- og Amts-Ordres.

Dernest blev bekendtgjort for Almuen, at endeel Umyndiges midler hos adskillige Formyndere under Hardanger Overformynderi ere at faae laante mod Obligationer.

Bjørnehuds Foreviisning:

Lars {Torbjørnsen} \Tobiassen/ Espe foreviste en Voxen Bjørns Skind af en Bjørn som han og Tilstædeværende Almue declarerede at være skudt af Forviserens Broder Ole Tobiassen Espe i dette Aars Høst i Brattespe Mark, og blev den høyre Forlab forseglet.

Helje Helleichsen Rabbe foreviste Labben af en i denne Sommer i Røldal skudt halvvoxen Bjørn, hvorhos Torjuls Sundovsen Medhuus og Osmund Olsen Præstegaarden tilligemed øvrige tilstædeværende Almue af Røldal bevidnede at den i sommer var bleven skudt i Røldal.

Dommeren modtog for Anviisningen og Indførselen i Protocollen for hvert Skin!! (Skind) 32 s Specie.

Da ingen meldte dem med videre, saa blev Tinget for i Aften sluttet og udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Gunild!! (Gunder) Brynildsen Huuse, Mads Jacobsen Huuse, Niels Ellingsen Tjoflaat, Michel Torgilsen Tjoflaat alle 4re med iholden Pen.

Næste Dag den 5 Novb: 1816, blev Høstetinget for Kingservig og Røldals Skibrede fortsat ved Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd sc:!! (så som) Johannes Andersen Utne, Mads Jacobsen Haugse, Niels Ellingsen Thjoflaat, og Mikkell Torkildsen Thjoflaat.

Gammel Justitssag Fol: 121.

Hvorda! mødte for Retten Hr: John Holm, paa Actor Hr: Procurator Baades Vegne, og æskede Sagen i Rette mod Tyvs Arrestanten Thor Endresen Bakken eller Sundermeier, hvorhos han fremstillede Arrestanten

1816: 128b

for Retten frie for Baand og Tvang. Ligeledes mødte tilstede den for Anklagede beskikkede Defensor Tobias Haldorsen Eidnes for at i agtage den Angjeldendes Tarv.

Actor fremlagde nu, den under 8de f: M: udstyrede Stevning til denne Sags Foretagelse her idag, som med dens Paategninger blev oplæst og indtages her saalydende # Videre fremlagde Actor søndre Bergenhuus Amtets Skrivelse til ham af 11 Junii sidstleden, tilligemed der i paaberaabte Skrivelse fra Hr: Secratair og Sorenskriver Taulow med hosfulgte Act, ved Lands Underret i Justitiens Sag mod Thore Endresen, med dertil hæftede søndre Bergenhuus Amtets Skrivelse til Christians Amt, af hvilke Søndre Bergenhuus Amtets Skrivelse til Actor, og Hr: Taulow Skrivelse til sidstmeldte Amt, blev oplæste, og indtages her saalydende # Acten fra Lands Underret med vedhæftede Skrivelse, bliver i sin Tid at vedhæfte denne Act. Videre fremlagde Actor en Skrivelse til ham \dat: 12 Aug: sidstleden/ fra Søndre Bergenhuus Amt med vedlagde Døbe-Attest og Skuds maal for Arrestanten, hvilke begge blev oplæste og indtages her saalydende # Actor meldte: at da det af nys anførde Amtets Skrivelse af 12 Aug: og forbemeldte Hr: Secratair Taulow Skrivelse, vil erfares, at uagtet de af ham gjorde Erindringer, dog end nu ikke de fornødne Oplysninger og Acter til denne Sags endelige Fremme og Afgjørelse ere ham indløbne, saa har han heller ikke til idag kunnet fremkomme med sin endelige Deduction, men nødes mod sit Ønske, at forlange Sagen udsadt fremdeles paa ubestemt Tid, da han saa snart alt fornødne indløber ham skal requirere Sagen foretaget til endelig Afgjørelse.

Defensor fandt intet at erindre, men forbeholdt sig i sin Tid, naar alt fremkommer og er igjennemgaaet at fremkomme med hvad han anseer tjenligt fra sin Side.

Dommeren eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges.

Arestanten blev igjen til Vagten overleveret.

Nye Sag:

Omund Pedersen Lofthus mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidner Attest om, at han som beskikket Curator for Knud Arnesen Lutre, til dette Ting, at have indkaldet Omund Arnesen Lutre, at anhøre Vidner og see sig overbevist om, og lide Dom med Sagens Omkostninger at erstatte den Deel af Vilkaaret han var pligtig at yde til sin nu afdøde Moder og forbemeldte Broder Knud, men her tilbageholdt, med videre efter Stevneattestens Formeld, der blev oplæst og tilligemed Attest fra Forligelses Commissionen der viser, at Sagen derfra til Rettergang er henvist, blev oplæste, og indtages begge her saalydende # Videre fremlagde han Vilkaarbrev, dateret 12te Junii 1797, tinglæst d: 14de samme Maaned udstæd af Sagvolderen Omund Arnesen Lutre, som Citanten troer, gotgjør og beviser hvad indstevnte Omund havde at svare aarlig i Kaar til Forbemeldte hans Moder Maritha Omundsdatter, og

sin Broder Knud. Bemeldte Vilkaarbrev bliver efter Forlangende indtaget i Acten og blev nu oplæst saalydende #

Paa Sagvolderens Vegne, mødte Ole Haldorsen Helleland og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremstillede, som første

1ste Vidne: Omund Pedersen Ureim den Ældre

1816: 129

der efter Paamindelse aflagde Lovens Eed med Løfte, at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet veed aldeles ikke at oplyse hvor meget eller lidet her Sagsøgte Omund Arnesen Lutre har erlagt af det Vilkaar han var sin nu afdøde Moder Maritha pligtig, samt hans Broder Knud Citanten i denne Sag, ei heller har Vidnet førend nu været vidende om, hvad han var pligtig, at svare. Vidnet har allene hørt Rygte om, at Indstevnte ei fuldelig skal have opfyldt sin Vilkaar Forpligtelse, men veed ei videre herom at oplyse. Videre forklarede Vidnet, at Sagvolderens Moder Martha engang fik en Koe til Laans eller Leie for at Sagvolderen skulle Vinterføre den en Tid, som hendes Vilkaar Koe, hun skulle nyde Melken af, men den var saa ringe Fød, maver!! (mager) og udpint da den kom tilbage, at den neppe kunne leve og ikke paa et Aar kom sig fuldkommen.

Citanten, som nu ikke havde mere at tilspørge dette Vidne, erklærede, at de øvrige indstevnte Vidner havde lovligt Forfald, hvorover han saae sig nød til, da de ei kan møde, at forlange Sagen udsadt til førstkommende Maanedsting den 2de Decembr: hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for et Vidne 16 s. og for Udsættelsen 12 s, Ole Helleland betalede paa!! Tilsvarepenge paa Sagvolderens Vegne 40 s.

Da ingen meldte dem med videre, saa blev hermed sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Johannes Andersen Utne, Niels Ellingsen Tjoflaat, Michel Torgjulsen Tjoflaat, Mads Jacobsen Huus alle 4re med paaholden Pen.

Neste Dag den 6te November 1816 blev Høstetinget for Kingservig og Røldals Skibereder fortsadt ved de i gaar benævnte LaugrettesMænd og Stædets Sorenskriver.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Peder Larssen Staene til Lars Pedersen paa 5 Mrk Smør, 5/18 Faarskind, 5/18 Kalvskind i Staene No: 35, dateret 23de Septbr: 1816.

2. Do: fra Nils Helliesen Rabbe til Hellie Helliesen paa 4 Mrk. Smør i Pladsen Djuve for 33 Spd. 40 s., dateret 4de Novbr: 1816.

3. Do: fra Lars Jonsen Botnen til Nils Olsen Haarre paa 2 Mrk. Smør i Botnen og 1 Mrk. Smør i Teigen Schimmedal, ialt 3 Mrk. Smør, dateret 5te Novbr: 1816.

4. Do: fra Ole Ormsen Præstegaard til Knud Eriksen Lohne paa 2 Mrk. Smør i Gaarden Grøve No: 6, dateret 5te November 1816.

5. Skiftebrev efter Nils Helliesen Hamre, sluttet 12te Aug: 1816, hvorved 1 Pd. 13 Mrk. Smør i Hamre No: 9 er udlagt til Sterbboeenken Guro Mikelsdt: med Flere.

6. Do: efter Ole Knudsen Sem, sluttet 13de Aug: 1816, hvorved 13 ½ Mrk. Smør i Sem er udlagt til Sterbboeenken Brita Nilsdatter og Børnene.

7. Vilkaarbrev fra Johannes Helliesen Jøsendal til Gjermund Svendsen Jøsendal og Huustro paa aarligt Levekaar af Gaarden Jøsendal No: 5, dat: 30te Aug: 1816.

8. Do: fra Guro Olsdt: Espes Formynder Ole Haldorsen Espe til Marta Omundsdt: Mæland paa aarligt Levekaar af Gaarden Mæland, dateret 5te November 1816.

9. Do: fra Lars Pedersen Staene til Peder Larssen og Huustro paa aarligt Levekaar af Gaarden Staene No: 35, dateret 5te Novbr: 1816.

10. Pante obligation fra Nils Olsen Botnen til Svend Arnesen Bleie stor 160 Spd. mod Pant med 1ste Prioritet i 3 Mrk. Smør i Botnen og Schimmedalen, dateret 5te November 1816.

11. Bygselbrev fra Sognepræst Willumsen til Osmund Olsen paa 18 Mrk. Smør i Præstegaard, forhen brugt af Even Torjussen, dateret 27de Mai 1816. Medfulgte Revers og Landskyldbog.

12. Fæsteseddel fra Ellev Ingebrigtsen Djønne til Gulbrand Helliesen paa Pladsen Kaland, dateret 5te November 1816. Medfulgte Revers.

1816: 129b

13. Fæsteseddel fra Hr: Provst Hertzberg til Torger Helliesen paa Pladsen Brue under Selliestad, Kingservigs Præstegjelds Fattigcasse tilhørende, dateret 6te Novbr: 1816. Medfulgte Revers.

14. Afkald fra Guri Pedersdt: Lothe for hendes Faderarv 18 r 4 mrk 9 s., dateret 6te Novbr: 1816.

15. Do: fra Omund Pedersen Lofthuus for sin Myndling Sjur Holgersen for dennes Søsterarv 197 Rbd 56 s. eller 19 Spd. 91 s., til Overformynderiet, dateret 5te Novbr: 1816.

16. Do: fra Haaver Pedersen Ureim for hans Faderarv nu 11 Spd. 79 7/8 s., dat: Do: Dato.

17. Do: fra Jacob Olsen Jordal for hans Faderarv 4 Spd. 79 Skl. dateret 4de Novbr: 1816.

18. Aflyst en Obligation fra Johannes Mikelsen Mansager til Lars Larssen Bleie og Haagen Bratespe stor 116 2/3 Rbd. S: V:, dateret 1ste Marts 1816.

19. Do: en Obligation fra Lars Jonsen Botten til Jon og Lars Larssønner Bleie stor 200 Rbd. N: V: dat: 1ste Marts 1815, qvitteret 5te October 1816.

20. Do: en Obl: fra Lars Endresen Meland til Sorenskriver Koren, stor 120 rd, omskreven til 36 Rbd. S: V:, dat: 22de Octbr: 1811, qvitteret 12te October 1816.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten og Thinget hævet.

A v W S Koren
Johannes Andersen Utne, Nils Ellingsen Tjoflaat, Mikel Torjulsen Tjoflaat, Mads Jacobsen Huus (alle 4re med iholdt Pen).

December Maanedsting 1816.

Aar 1816 den 2den December blev Retten sadt paa Gaarden Helleland i Ullensvangs Sogn, for at afholde det sædvanlige December Maanedsting, saavel for Lyse Kloster Gods, som for Lehneth Retten betjent af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Thoresen Oppedal, Tosten Larsen Oppedal, Torkild Michelsen Oppedal og Ole Haldorsen Helleland.

Hvor da underdanigst blev publiceret

No: 1, Provisorisk Anordning angaaende Consumtionsvæsenet ...(?) dateret 29de September 1816.

2, Bekjendtgjørelse om hvad Stæder og Lande der ansees Pestsmittede og hvilke mistænk!! dateret 25de October 1816.

3, Andet Departements Skrivelse af 12te October sidstleden, hvorvidt det formener at Skatteloven af 1ste Julii sidstleden dens 1ste Kap: 1 § 2den Post, kan have hævet den 10de § i Forordningen af 23de December 1735. NB See videre neste Side:

Umyndiges Penges Opbydelse.

Hos adskillige Formyndere under Hardanger Wos og Lyse Klosters Overformynderie ere Umyndiges Penge at faae laante mod Reskriptmæssig Pant.

I Sagen Fol: 127 Sjur Olsen Rondestvedt med flere mod John Hansen Westrem om Beitning i Slondalene, blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag haver Sjur Olsen Rondestvedt med flere, sagsøgt John Hansen Westrem til Fosterløn og Bøders Udredelse, fordi denne tilligemed hans Leilænding, skal have haft flere Creature i Beite, end Ret og Tilladeligt paa deres Samer!! (Sommer) Støler Øvre og Nedre Slondalen Ifølge en her under Sagen fremlagt, den 22de Maj 1798 indgaaet, og d: 20de Junii 1815 ved Dom stadfæstet Forening mellem samtlige MedEiere er bestemt, at ingen maae have paa Stølen flere Creature, end de som vinterfores paa Gaardene som Stølerne er tilhørende, samt om Eierne har købt et Slagtefæ, eller eier et Kreatur han har haft ude paa Foster hos andre, da skal disse ansees, som vinterforede paa Gaarden haves flere i Beite, da bødes 5 Rbdlr Sølv Verdie for hver Hest eller Hoppe, 2 Rbdlr S: V: for hver Stud eller Koe, 1 Rbdlr S: V: for hvert Faar, Kjed eller Svin, og halft derimod for hvert Føl, Kalv, Griis og Lam, alt Maanedlig, samt desuden at betale Beiteløn efter 4re Uvillige Mænds Skjøn.

Under Sagen er oplyst, ved 1ste og 2det Hoved Vidne, at paa Sagvolderen John Hansen Westrems Anpart, nemlig et Brug i gaarden Wichnes, blev forrige Aars Vinter, vinterforet 6 Kjør 1 Sommerfød Kalv 1 Ungfole, 21 Faar og 2 Sviin, samt 1 Hest i 3 a 4 Uger.

derimod er ved 3de 4de og 5te Hovedvidne beviist at Sagvolderen og hans Leilænding havde forrige Aars Sommer paa Stølene øvre og Nedre Slondalen tilsammen i Beite følgende Creature: Sagvolderen John Westrem selv 2 Kjør i 5 Uger, og 6 Kjør {og} 2 Qviger 21 Faar og 1 Lam der gaaende i 7 Uger og en Dag i den bedste Beite Tid, samt 9 Lam i noget af den Tid, men hvor længe er ei nøye oplyst, end videre 2 Sviin hvoraf den ene fik 4re Griser, af hvilke Griser, de 2 strax bleve

1816: 130

solgte thi disse Creature kom i Beitet 14 Dage efter de andre og reiste 3 a 4 Uger for de andre MedEieres samt de 2 Kjør 5 a 6 Uger for de andres hans Leilænding havde i omhandlede Beiter forrige Aars Sommer 3 Kjør 8 Faar og 5 Lam den hele Beite Tid, og nogen Kort Tid en Hoppe og et Føl, samt end videre halft i 2 Kjør, som forbleve der indtil en Maaned for Michelsdag, og i en Koe, som forblev der kun 14 Dage End videre havde hans Budeie der 1 Koe, 6 Faar og 1 Lam, men dog efter Tilladelse ike aleene af Sagvolderens Leilænding, men tillige af 2 andre MedEiere af Stølen, forsaavidt Koen angik At Sagvolderen har haft i Beite noget købt Slagtefæ, eller nogen Koe, som han eller Leilænding har haft paa Foster hos andre, er ei oplyst.

Af alt forestaaende sees og er beviist, at Sagvolderen med hans Leilænding og Dennes Budeie (: Hyrdinde :) har haft flere Creature i den fælles Beitning end ham tilkom, men hvor meget og hvor længe kan ei tydelig sees af de ubestemte Vidnesbyrde og Opgivelser af Tid, men kan dog skjønnes med Vished at have beløbet i det mindste saa meget/ 3 Kjør i 2 Maaneder og 2 Griser en Maaned mere end ham tilkom, for hvilket han maae blive at ipligte de ved Forliget og Dommen bestemte Bøder og Beiteleie, og uagtet {den} bemeldte/ forhen ergangne Dom, ei bestemmer, hvorhen Bøderne bør erlægges, saa falder det dog af sig selv, at ligesom Skades Erstatningen eller Beite-Leien bør at erlægges til samtlige Eiere, som tage Deel i Sagens Omkostninger, saaledes bør Bøderne som Straf tilfalde det offentlige, og da Sagvolderen, ved at have haft flere Creature i Beitning, end ham tilkom og ike mindelig ville

rette for sig, har derved tvunget Citanterne til denne Sag, da det er af Vigtighed for en stor Samling MedEiere at der holdes Orden, saa bliver, ifølge Lovens 5 Bogs 1 Kap: 1 Art: og bemeldte Forlig, saaledes Kjendt for Ret: Sagsøgte Contra Citant John Hansen Westrem ipligtes herved, at bøde til Ulvigs Sogns Fattigkasses Fond 2 Speciesdalere 52 ½ s skrives toe Species toe og femtie \og/ en halv Species Skilling, og til samtlige MedEiere \i Stølene/ som tage Deel i denne Sags Omkostninger, at betale Beiteløn efter 4re Uvillige Mænds Skjøn paa hans Bekostning, saa betaler han og til Citanterne i denne Sags Skadesløse Omkostninger 6 \siger sex/ Speciedalere samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne, indtil Betaling skeer De idømte Bøder og Sags Omkostninger udredes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, men Beite-Lønne og Skjøns Omkostningerne inden 15ten Dage efter samme{s} er afholdt og ham forkyndt, alt under Adfærd efter Loven.

I Sagen Fol: 127 Hr: Knudsen mod Svennung Ommundsen Sæbbe for Auktions Gjeld, blev afsagt saadan

Dom

Lovlig stevnte Svennung Ommundsen Sæbbe, som ike har mødt, endten for Forligelses Commissionen eller Retten, med Indsigelse mod Søgemaalet, som er beviist ved en foreviist Auktions-Forretning, ipligtes herved, at betale de paasøgte 10 Rbd 3 Mark \N: V:/ eller en Species og 6 Species Skilling, og i denne Sags Omkostninger, halvanden Specie eller 15ten Rigsbankdaler Navne Værd, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer, alt under Executions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Paa December Maanedstinge 1816 end videre publiceret forbemeldte Dag følgende Departements Skrivelser

No: 4. Det 2de Departements Skrivelse af 29 Julii sidstleden: at Sagførere ei maae crediteres Indlægge i Retterne.

5. Dito af 13de Augusti sidstleden: At Procuratores paa Prøve ei maae tilstædes uden Bevilling at gaae i Rette længere end deres 2 Prøve Aar.

6. Det 5te Departements Skrivelse af 30te September sidstleden: at den virkelige eller constituerede Told Inspektør er den som med Stædets ordinaire Dommer, skal optage de, ved Toldforordningen af 23de Maj 1812 § 50 i Toldovertrædelses Tilfælde befalede Undersøgelses Forhør.

Nye Sag:

Randi Olsdatter Hauge fra Røldahl mødte tillige med hendes fødte Værg og Fader Ole Olsen Juve under Gaarden Hauge og fremlagde de beskikkede Stevne Vidners Attest om, til dette Ting, at have indkaldet Herbrand Olsen Sælland, at være Rettens Examination undergiven og lide Dom med Omkostninger, til, som Barnefader, at tilstaae hende hvad han hidtil har nægtet, nemlig som Barnefader for et af hende for omtrent 1 Aar siden uden for Egteskab

1816: 130b

avlet Pigebarn, at erlægge Fosterløn for samme. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Kommissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte tvende Attester bleve oplæste, og indtages her saalydende #

Sagvolderen blev paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citantinden foreviste nu inden Retten det bemeldte af hende med her Sagsøgte Herbrand Olsen avlede Barn, og beklagede at hun i sin yderlig trængende og nødlidende Forfatning ikke

har kun/n/et formaaet ham til at bidrage noget til bemeldte af ham, med hende avlede Barns Underholdning, da han bestandig mod sin Samvittighed for hende og Alle nægter at være Fader til bemeldte hendes Barn, hun nødedes derfor til at indstevne ham nu her for Retten, og da han ikke møder, og tilbyder sin benægtelses Eed, saa paastaaer hun ham dømt til, som Barnefader, at svare hende Fosterløn eller Bidrag til bemeldte Barns Opfostring efter Øvrighedens nærmere Skjøn, samt denne Sags Omkostninger skadesløs, hvormed hun indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms. /: NB: Dommeren modtog ingen Betalling {i Retten} \i Betragtning af Citantindens Fattigdom/ :/ Hvorpaa strax blev afsagt saadan Dom

Indstævnte Herbrand Olsen Selland, som ike har mødt med Indsigelse mod Søgsmålet ipligtes herved inden \sit Værneting,/ første Ting som holdes efter denne Dom er bleven ham lovlig forkyndt i det ringeste 4re Uger forud, og efter dertil at have lovlig indstævnt Citantinden Randi Olsdt: Hauge og hendes Fader Ole Olsen Juve til at anhøre hans Eed at bør aflægge sin corporlige Benægtelses Eed, at han ike er Barnefader til det af Citantinden Randi nyelig for Juul 1815 fødte Pige barn Aflægger han denne Eed, inden foreskrevne Tid, da frifindes han for hendes videre Søgsmal, men aflægger han ike bemeldte Eed, inden foreskrevne Tid, da bør han som Barnefader, at erlægge til bemeldte Barns Opdragelse, hvad Øvrigheden nermere bestemmer, og i denne Sags Omkostninger 3 siger (: tre :) Specie Daler, og end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer det idømte efterkommes og udredes under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de forbemeldte Terminer, samt Øvrighedens Foranstaltning.

Gammel Sag: Fol: 128 og 129 Omund Lofthuus paa Knud Luthroes Vegne
mod Omund Arnesen Lutre.

Citanten mødte nu og æskede Sagen i Rette.

Indstævnte Sagvolder Aamund Arnesen Lutre mødte selv tilstæde og ville anhøre, hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremstillede som andet Hoved Vidne:

Sigri Johnsdatter Eidnes, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: at hun tjente hos her Sagsøgte Omund Arnesen Lutre i 4re Aar fra Aaret 1801 af til 1805. I den Tid gik hun som et fremvoxen Ongdom 14 Aar gammel tilhaande med Sagvolderens Kone som Budeie. Hun hørde da Sagvolderens Moder Maritha Aamundsatter ofte klage, at hun ikkun ringt fik sit Vilkaar, og saae at hendes Vilkaar-Koe ofte af Vidnets Madmoder blev frataget en deel af hvad Vidnet havde tiletlet Koen, og fik Vidnet sin Madmoders Ordre, at give Vilkaarkoen noget ringere Foer en!! (end) de Andre; men Vilkaarsfaarene stod sammen med og fik deres Føde underet i Samling med hendes Madmoders. I Øvrigt veed Vidnet ikke Andet end at Sagvolderens Moder fik det fulde Vilkaar efter her fremlagde Vilkaarbrev. Vidnet

1816: 131

saae ikke, naar, og hvordan hun fik det, men hørde hun klagede, at hun ikkun fik det slet og ringe. Vidnet vidste intet mere til Oplysning afskediget.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen Omund Arnesen Lutrum svarer Vilkaar til sin Broder Knud Arnesen efter Vilkaarbrevet af 12 Junii 1797, tynglyst!! (tinglyst) d: 14 samme Maaned, hvilket fremdeles skal staae ved Magt. Madæbletræet nyder han Frugten af det som staaer tet oven om Mikkell Østensens Lade, samt Sødæbletræet, det Paradisæbletræ, som han selv har sat i Frugthaven under Stuen, hvilke 2de

Træer dog han allene nyder Frugten af indtil sin Død, da de i øvrigt ansees at tilhøre Gaarden; og bliver af Aamund leveret den fornødne Gjødning til den De bestemte Vilkaars Kreatur, en Koe og 4re Smaler modtager Aamund strax i Foster. I Erstatning for denne Sags Omkostninger, betaler Sagvolderen bemeldte Aamund Arnesen Luthrum til Citanten Knud eller Curator Omund Lofthuus 36 Rigsbankdaler Navne Værd. Naar Knud indfinder sig paa Gaarden, og for sin Person forlanger, Huus, Lys, Varme, Rygte og Tilsyn, da nyder han det frit i Sagvolderens Stue, ligemed ham selv, men naar Knud ei dermed er fornøiet og ei indfinder sig, da svarer Sagvolderen ham derfor ingen Erstatning.

Dette Forlig blev Parterne forelæst, og af dem tilstaaet, som rigtigt tilført, og derefter Haandræktes de, som Venner og velforligte.

Citanten betalede for et Vidne at lade afhøre, 16 Spshl:

Da Ingen meldte dem med videre, blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Thoresen Oppedahl, Tosten Larsen Oppedahl, Torkild Mikkelsen Oppedahl og Ole Haldorsen Helleland, alle med paaholden Pen.

Næste Dag den 3de Decembr: 1816, blev Maanedstinget for Hardanger fortsat ved de igaar benævnte Rettens Personer.

Nye Sag:

Ole Jacobsen Rogde mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Ole Svendsen Hage, og Thore Ormsen Hauge, at lide Dom med Sagens Omkostninger, at betale til Citanten skyldige 33 1/3 Speciedaler Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da ingen af Sagvolderen!! (-erne) mødte begge Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen!! (-erne) bleve paaraabte men mødte ikke, ei heller nogen paa deres Vegne, Citanten paastod Dom efter Indstævningen med Omkostninger efter Dommerens Skjøn, hvorpaa strax blev afsagt saadan

Dom:

Lovlig stevnte Ole Svendsen Hagen og Thore Ormsen Hauge, som ikke har mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten med Indsigelse mod Søgsmålet, ipligtes herved at betale til Ole Jacobsen Rogde een for begge, og begge for een de her paasøgte 33 1/3 Speciedaler, og i denne Sags skadesløse Omkostninger 3 /: siger tre :/ Speciedaler, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution, og alt fornødne indtil Betalling skeer Alt idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

1816: 131b

Citanten betalede Indkammination 1 Spd. 28 s.

Nye Sag:

Ole Jacobsen Rogde mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting, at have indkaldet Hellie Ørnsen!! (Ørnsen) Øveland i Røldahl, at møde her for Retten og afgjøre Regning med Citanten, om deres mellemværende Handel, samt derefter at lide Dom til at betale hvad han efter deres Afregning bliver skyldig, samt at betale denne Sags skadesløse Omkostninger Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at

Sagen derfra til Rettergang er henviist begge Atter!! (Attester) bleve oplæste og indtages her saal: #

Sagvolderen blev nu paaraabt men mødte ikke, ei heller nogen med Fuldmagt fra ham dog fremstod Ole Haldorsen Helleland, og meldte, at ved Mundbud fra Sagvolderen var forlangt at Comparenten ville møde i Retten for ham og forlange Sagen udsat til næste Ting, da det nu var de kortestede og mørkestede Dage for ham at møde den lange Vei, men han agtede at møde næste Ting, og aflægge Regnskab.

Citanten nedlagde Indsigelse mod Udsættelsen og begjerede mødende Ole tilspurgt, om Sagvolderen /: Hellie :/ er syg eller har lovlig Forfald, der hindrer ham fra at møde. Ole svarede: at han ikke veed eller har hørt at han er syg, og veed intet videre i nogen henseende, end bemeldte ham tilsendte Mundbud.

Citanten deklarerede: at hans Tilgodehavende hos Indstævnte, paa 2de til ham solgte Hæster beløber i alt 25 Specier 100 Spskl:, og da Sagvolderen ikke har mødt for Forligelses Commissionen, og nu ikkun fremsender et saadant ulovskikket Mundbud med Een, som ei kan beviise Fuldmagt eller Ret til for ham at gaae i Rette, saa paastaaer Citanten, at den forlangte Udsættelse ikke maae bevilges, men at ham /: Citanten!! (Sagvolderen?) :/ maa blive ipligtet, at betale bemeldte 25 Spd: 100 s. samt endvidere denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Dommeren eragtede: Da Sagvolderen ikke har mødt for Forligelses Commissionen som allerede viser Modvillighed, og nu ei heller viser Retten den Agtelse at møde, saa kan et saa løst Mund bud om Sagens Udsættelse i en Gjeldsag ikke tages Hensyn til, men denne Sag bliver i Overeensstemmelse med Forordningen af 3de Junii 1796 om Rettens hurtige Pleie strax uden nogen Udsættelse at paadømme; thi bliver herved afsagt saadan

Dom:

Kjendes for Ret: Lovlig stevnte Hellie Ormsen Øveland, som ikke har mødt for Forligelses Kommissionen ei heller her for Retten eller godtgjort lovligt Forfald, ipligtes herved at betale til Ole Jacobsen Rogde de her fordrede 25 Spd. 4 Ort 4 s. /: siger fem og Tyve Speciedaler fire Ort og fire Skilling :/ og i denne Sags Omkostninger 3 Spd /: siger tre Speciedaler :/ samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og for en Eragtning 12 s.

Dernæst blev publiceret følgende Documenter nemlig:

1. Skjøde fra Peder Endresen Ulsnes til Asbjørn Pedersen paa 1 Spand Smør og 1 Gied-

1816: 132

skind Landskylds Leie, eller efter Kassebogen 1 Pd. 3 Mrk. Smør, i Gaarden Ulsnes i Kingservigs Skibrede No: 9, dateret 2den Decbr: 1816.

2. Skjøde fra Jarand Tostensen Mæland til Tosten Jarandsen paa 1 Pd. 19 Mrk. Smør $\frac{3}{4}$ Hud i Gaarden Mæland i Kingservigs Skibrede No: 11, dateret 12te Novbr: 1816.

3. Do: fra Jørgen Larssen Helleland til Arne Larssen paa 8 Mrk. Smør i Helleland No: 1, dateret 3die December 1816.

4. Do: fra Birge Birgesen Qvæstad paa hans Søn Ole Birgesens Vegne til Od Helliesen Qvæstad paa 2 Pd. 21 Mrk. Smør i Qvæstad i Kingservigs Skibrede No: 20, dateret 3die December 1816.

5. Skiftebrev efter Ole Helliesen Mølvø sluttet 16de August 1816, hvorved 18 Mrk. Smør [i Gaarden Mølvø] i Jondals Skibrede No: 21 [ere] udlagte til Sterbboeenken og Creditorerne.

6. Do: efter Mads Trondsen Kjerland, sluttet 30te September 1816, hvorved Boets Huse paa Kjerland i Gravens Skibrede ere udlagte til Enken, Arvingerne og deels paa Skifteomkostninger.

7. Vilkaarbrev fra Asbjørn Pedersen Ulsnes til Peder Endresen og Katla Endresdatter samt Endre Pedersen paa Levekaar af Gaarden Ulsnes No: 9, dateret 2den December 1816.

8. Do: fra Tosten Jarandsen Mæland til Jarand Tostensen og Sigri Haldorsdatter paa Levekaar af Gaarden Mæland No: 11, dat: 18de Novbr: 1816.

9. Afkald fra Brita Tostensdatter ytre Bleie til hendes Formynder Jarand Tostensen Mæland for 18 R. 6 s., dateret 2den December 1816.

10. Obligation fra Samson Hestegielen til Rikold Kongstun stor 100 Spdl. dat: 2 Decb. 1816, mod Pant i Hestegielen.

Endelig blev aflyst:

1. en Obligation fra Halvor Johannessen Reinsnes til Ole Haldorsen Helleland stor 70 Rd., dateret 6te December 1803, qvitteret 10de Marts 1810.

2. Do: fra Jacob Ellingsen Velure til Ole Haldorsen Helleland stor 93 Rd. 1 mrk 8 s. dateret 14de Junii 1810, generaliter qvitteret 10de October 1813.

Da ingen efter trende Ganges Udraab meldte sig at have mere med Tinget at bestille, blev Retten hævet.

A v W S Koren

Lars Thoresen Oppedal, Tosten Larssen Oppedal, Torkild Mikelsen Oppedal, Ole Haldorsen Helleland, alle 4re med paaholdt Pen. Laugrettet blev betalt 1 Spec: 72 s.

Hermed endtes året 1816.

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
Året 1817

(1817: 132)

Continuation

af Extra-Rets Sagen mod Tyvsarrestanten Tord Endresen Bakken, see Folio 128.
Aar 1817, den 31de Januar blev Extraret sat paa Gaarden Helleland \i Hardanger/ af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd, Lars Olsen Helleland, Mikkil Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland for i Fortsættelse af forhen passerede at behandle Tyvesagen mod Tord Endresen Bakken eller Sundemeier.

Hvorda! Hr: Baade mødte og fremstillede Arrestanten Tord Endresen Bakken frie for Baand og Tvang. Defensor Tobias Eidnes var og tilstæde og ville høre hvad Actor havde at irettesette. Baade fremlagde Stevning til denne Sags Foretagelse her idag, der blev oplæst og indtages her saalydende # Saa fremlagde han og en Skrivelse fra søndre Bergenhuus Amt, dateret 9de Decembr: sidstleden, samt en Skrivelse fra Procurator Hass til Søndre Bergenhuus Amt, tilligemed deri paaberaabte 6 Bilager som alt nu inden Retten blev oplæst, og hvoraf {bemeldte} 6 {Skrivelser} Bilager bliver i sin Tid at vedhæfte denne Act, men de 2 bemeldte Skrivelser indtages her saalydende #

Angjeldende Tord, da han havde hørt alle nu her fremlagde Documenter og Acter oplæse og ligeledes var bleven forelæst hans her under Hardangers Jurisdiction afgivne Forklaringer der

syntes at indholde Afvigelser eller modstridende Udsagn fra de i nu oplæste Documenter af ham afgivne, erklærede paa Rettens Examination, at forsaavidt som hans her under Retten afgivne Forklaringer ere noget

1817: 132b

forskjellige fra de i nu fremlagde Documenter afgivne nærmere Berigtigelser af hans Udsagn, da er det forhen her under Retten Afgivne, det sandfærdige rigtige, hvorhos han erklærede i Anledning 3de Deponent Ole Erichsens Forklaring i Acten ved Lands Underret pag: 6, at han /: Angjeldende :/ aldeles ikke kan erindre at han var med at opbrække noget Stavbur paa Pladsen Jettestuen ei heller stjal 2 Tørklæder der fra Beboeren Henrich Hansen. Videre vedblev han haardnakket sin Paastand at de i Forhøret og Acten fra Biri sidstmeldte Sted Fol. 6 omforklarede 100 rd, vare Penge han bekom for Arbeide og et Huus efter hans Forældre, og aldeles ikke af de Penge han stjal her i Hardanger fra Østen Berven eller Aasvigen. Paa videre Examination erklærede han og, at han aldeles ikke kjender til den Mikkell Endresen som er nævnt i fremlagde Udskrivt af et Tingsvidne ved nordre Hedemarken Sørenskriveri af 31de Marti 1814, og har aldeles ingen Deel i eller begaaet det deri omhandlede Røveri paa Sæteret Stuevolden kaldet. End videre deklarerede Angjeldende i Anledning her for Retten afhørte 5te Vidne Sjur Christensen Sexes Forklaring, at Angjeldende nu maae tilstaae at Vidnets Forklaring er rigtig, at Angjeldende aldrig hos ham har havt til gode, ei heller faaet 2 Skepper Poteter af Vidnet, men Angjeldende tilstod nu at samme var en opdigtet Udflugt og en usandfærdig Opgivelse af Angjeldende til Østen Aasvig eller Berven. Paa nærmere Tilspørgende vedstod Angjeldende Rigtigheden af begge fra Hr: Pastor Helt om han!! (ham?) fremlagde Døbe-Attester, af 30de Julii 1816 og 29de Decembr: 1815.

Actor erklærede, at han for nærværende Tid ikke seer sig i Stand til nu videre at kunne fremme denne Sag eller tør driste sig til nu at indgive den under Rettens Dom, saasom derefter de fremlagde Acter end nu mangler den bestjaalne Christi Olsdatter Wiens Tilhjemlingseed samt Taxt eller Forklaring om Kosterne er hende tilbageleverede med samt flere agtende Oplysninger, hvorfors han nødes at anholde om denne Sag udsat indtil samme ankommer \øster/ fra Christians Amt.

Retten eragtede: At i hvorvel nærværende Sag synes temmelig oplyst, og det er høist ubehageligt baade for Retten og Angjeldende at den nu ei kan sluttes, uagtet den \allerede/ længe her for Retten har været behandlet, saa seer Dommeren sig dog nød til efter Actors Forlangende at bevilge denne Sag udsat paa ubestemt Tid at foretages saa hastig som muelig, efter at de forventende Oplysninger østerfra er ankomne, og kan denne Sag nu ei bestemmes til nogen {h}vis Tid formedelst Actors lange Frastand fra Dommeren af omtrent 15 Mil og Arresthuuses Afstand 10 Mile borte, der alt ville foraarsage, alt for stor offentlige Byrder og Bekostning om forgjeves Møde for Retten nu blev bestemt. Da af de fremlagde Acter sees at Angjeldende har, som Løsgjenger omstrippet uden Pas, og Procurator Hass har været beordret under Tyvsagen tillige at see ham tiltalt for Løsgjengeri, saa overlades til Actor hvorvidt han efter Sagens Omstendigheder finder passende at indstille til Søndre Bergenhuus Amt om Anklagede tillige her under Sagen bør tiltales for Løsgjengeri.

Denne Eragtning blev inden Retten oplæst, og Angjeldende derefter overleveret til Vagten.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Mikkell Endresen Helleland, Sjur Samsen!! (Samsonsens) Helleland og Endre Jensen Helleland, alle med iholden Pen.

Laugrettet blev betalt enhver 24 Specie Skilling, tilsamen 96 Spskl

1817: 133

Februarii Maanedsting 1817.

Aar 1817 den 3die Februarii blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedsthings Holdelse for saavel Lehnets som Lysekloster Gods i Hardanger Retten betjent af Stedets Sorenskriver, med de 4re eedsorne Laugrettesmænd Omund Pedersen Lofthuus, Lars Toresen Oppedal, Sjur Samsonsens Helleland og Lars Olsen Helleland. Saa var og tilstæde Lensmanden Christen Jonsen Haugse og endeel Tingsøgende Almue.

Hvordaa underdanigst blev publiceret

1. Provisorisk Anordning, som bestemmer, hvorledes der med Borgerskabs Meddelelse til Handlende indtil Videre skal forholdes, dateret 24de Octbr: 1816.
2. Kongelig Kundgjørelse angaaende Oprettelsen af den tvungne Bank, dateret 23de Decembr: 1816.
3. Stiftets Skrivelse af 30te Decembr: 1816, hvorved communiceres Regjeringens 5te Departements Circulair-Skrivelse af 19de Decembr: 1816 angaaende Skydsvæsenet.
4. Bekjendtgjørelse om en til at forskaffe Sølv til Banken sammentraad Committee i Bergen, dateret 30te December 1816.

Da Ingen meldte dem med videre blev for i Aften sluttet og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Omund Pedersen Lofthuus, Lars Toresen Oppedal, Sjur Samsonsens Helleland, og Lars Olsen Helleland, alle med iholdt Pen.

Neste Dag den 4de Febreuar, blev Maanedstinget for Lehnets og Lysekloster Gods, fortsat ved de i Gaar benævnte Personer.

Ny Sag:

Lars Olsen Sexe mødte for Retten og fremlagde Stevnevidners Attest om til dette Thing \ved mundtlig Varsel/ at have indkaldet Niels Hansen Sexe at anhøre Vidner og see sig overbevist om, samt lide Dom med Omkostninger til at efterkom/m/e en Vilkaar-Kontract, som han nægter at opfylde Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvorhos Citanten anmærkede at til Forligelses Commissionen var Sagvolderen tillige indkaldt i Anledning et Gjerdestykke denne nægter at vedligeholde, hvorom de heller ikke for Commissionen bleve forligte, men herom er under denne Sag nu for Retten ikke paastevnt, men forbeholdes til anden Tid og Sted, da her nu for Retten allene om Vilkaaret er Sagsøgt End videre fremlagde Citanten Attest fra Vedkommende Stevnevidner mundtlig at have indstevnt under Falsmaals Straf 2de Vidner i denne Sag bemeldte 3 Attester bleve en efter anden oplæste og indtages her saalydende #

Paa Indstevnte Sagvolders Vegne mødte dennes Søstermand Peder Pedersen Fresvig, som paa Sagvolderens Vegne vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre haver at iretteføre.

Citanten fremlagde nu Udskrift af Hardangers Sorenskriveries Publikations Protocoll som indeholder det Vilkaarbrev, som er Grunden for denne Sag, udstædt af Lars Olsen og Niels Hansen Midt-Sexe til Sjur Christensen og Hustrue, dateret \26de Mai og/ 22de October 1812, hvilken Udskrift han bad inddraget her i Acten og blev oplæst /: indtages her saalydende :/

Sagvolderen erklærede, at han nægter fuldelig at opfylde forestaaende Vilkaarcontract indtil han faaer fyldest Andeel af {dens} Gaarden og dens Huuser, og ville ikke modtage Vilkaartageren i Huus og Tilsyn saalænge Citanten her og benytter store Andeel af Gaarden og dens Huuser end ham tilkommer.

Citanten benægtede at han ikke har mere Andeel af Gaarden eller dens Huuser i Brug end ham med Rette tilkommer og paastod at den Sag er den her anlagte aldeles uvedkommende. Citanten fremstillede nu de 2de indstevnte Widner,

Askild Pedersen Sexe og Christi Johannesdatter Sexe, bleve forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen, paamindet om dens Vigtighed og Straf for Meeneed forklarede eenstemmigen, at Vilkaartageren Sjur Christensen Sexe og Hustrue have stedse fra de indgik i Vilkaar, havt Huusly, Rygte og Tilsyn hos Citanten Lars Olsen Sexe og ikke hos nogen Anden, om samme nu er i alt 4re eller 5 Aar, kand de ikke erindre eller sige, men det oprettede Vilkaarsbrev vil kunne vise Tiden. Afskedige

Citanten som nu troede at have oplyst sin Sag indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen maae ipligtes, under klækkelig Bod, som af Dommeren bestemmes for hver Uge han sidder Dommen overhørig, at modtage ovenmeldte Vilkaars Folk anstundende Lovens Fardag den 14de Mai dette Aar i sit Huus og give dem Huus, Varme, Lys, Rygte og Tilsyn i ligesaa lang Tid, som Citanten nu har havt dem nemlig 5 Aar og siden hvert andet Aar, samt desuden betale denne Sags Omkostninger til Citanten efter Dommerens Skjøn, hvorhos Citanten til nærmere Oplysning fremlagde sit Indlæg af Gaars Dato, der blev oplæst og her indtages saalydende #

Sagvolderen henholdt sig til sit forhen tilførde og troede at han ikke kunne ipligtes at svare fyldest Vilkaar førend han fik fyldest Anpart med Huus og Gaard, og hermed indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. For 2 Vidner at afhøre 32 s. Contra Citanten betalede Tilsvarspenge 40 Spsk.

Nye Sag:

Ole Haldorsen Helleland mødte for Omund Omundsen Rogdeberg og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at denne hertil Thinget idag har indkaldet Samson Hansen Gjele, at lide Dom med Omkost-

1817: 133b

ninger for skyldige en Tønde Korn. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Kommissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Samson Hansen Gjele selv tilstæde vedtog lovlig Varssel og anhørde forestaaende Attester oplæse, hvorhos han erklærede, at den omhandlende Tønde Korn tilstaaer han at skyldte og har han tilbud at Citanten Omund den imellem dem accorderede Pris eller og Bygkorn i Natura tilbage.

Begge Parter erklærede nu at da Citanten Omund er fraværende, paa en Reise, saa ere de enige om at denne Sag udsættes indtil førstkommende Marts Maanedsting, for at Omund da selv kan møde, og mindelig Foreening kan forsøges, da der ikke er Vidner om deres Accord og Foreening.

Dommeren eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 25 s. og af Contra Citanten Tilsvarspenge 40 s.

Præliminair-Forhør.

Berge Olsen Aga mødte for Retten og meldte, at for omtrent et Aar siden havde hans Kones Broder Ole Isaksen nedre Berve en Comparenten tilhørende sort Vadmels Vampe med sig her til Ullensvangs Kirke, for at levere Comparenten den som dens Eiermand. Det var en Søndag, og førend Gudstjenesten lagde han Vampen inden i en Sæk i et aabent Nøst ved Stranden, for

efter Gudstjenesten at levere den til Comparenten eller hvem anden som han fandt nærværende fra Gaarden Aga, som kunde bringe Comparenten den. Ved Tilbagekomsten fra Kirken, som er ganske tet ved Nøstet, fandtes hverken Sækken eller Vampen, og ingen vidste hvem der havde stjålet den, {førend} eller hvor den var bleven af, førend den blev seet paa en Person ved Navn Halgier Larssen Hougessund, hvis Opholdssted er tet ved bemeldte Nøst. Paa Grund heraf fremstillede han nu til Examination af Retten bemeldte Halgier, og forbeholdt sig derefter at fremkomme med nærmere Oplysninger.

For Retten blev fremkaldet anklagede Halgier Larssen Hougessund, sagde sig i sit 27de Aars Alder, fød paa Ullensvangs Præstegaard her tet hos paa et underliggende Huusmandsplads Hougessund kaldet, af Huusfolk Lars Isaksen Hougessund og Huustro Synneve Halgiersdr: Hans Fader død for 6 Aar siden, men Moder lever endnu og hos hende er han hjemme og styrer Pladset. Af hans Forældre har han nydt en Christ sømmelig Opdragelse, og blev confirmeret i sit 16de Aars Alder, har tjent hos Andre her i Bygden i fire Aar, forresten har han været hjemme i sine Forældres Huus og i de sidste 6 Aar gaaet sin fattige Moder tilhaande med Pladsets Bestyrelse forklarede videre: sidstleden Pindse aften, efter at han havde været borte i Dagleie-Arbeide omtrent i 4re Uger, kom han hjem, og saae da sin Søster Sigri Larsdr: gaae i en sort Vampe; han sagde da til sin Søster: har du faaet dig en sort Vampe? Hun svarede: ja, min Moder har ladet mig faae den. Inqvisiten sagde derpaa: den er for stor til dig, det var bedre jeg fik den. Inqvisiten saae siden ikke Vampen førend det leed hen paa Sommeren; han var og den meste Tid ude af Huset i Arbeid hos Andre. Noget efter Sanctehans dag sidstleden saae han atter sin Søster gaae med den, og sagde da atter, at hun kunde lade ham faae den, hvortil hun svarede, at han skulde have Tilladelse at bruge den fælles med hende. Inqvisiten paastod nu for Retten, at han den gang ikke andet formodede, end at hans Moder havde forfærdiget Vampen, og vidste ikke at hans lille Søster Guro skal have fundet Vampen efter hans Moders Sigende. Inqvisiten gik derefter med Vampen adskillige Gange, og tænkte ikke paa noget Galt henseende Vampen, førend igaaer 3 Uger siden, da han gik med Vampen blev han af Hellie Sjursen Helleland fortalt, at den sorte Vampe, han gik i, sagdes at være Berge Olsens Brudgoms-Vampe. Inqvisiten blev da forundret, og sagde, at hans Moder havde forfærdiget den og givet hans Søster den, som har tilladt ham at gaae med den. Da Inqvisiten kom hjem fortalte han sin Moder og Søster dette, hvorpaa hans Moder og Søster sagde at de selv havde forfærdiget^{2/} og virket^{1/} Vampen. Inqvisiten troede dette, og blev ved at gaae i Vampen, og med Vampen paa sig tiltalede Anklageren Berge Olsen Aga og sagde at han havde hørt at han skulle være beskyldt for at have en Vampe, ham (: Berge :) tilhørende, og bad Berge skrive til ham Kjendetegnene paa Vampen. Berge svarede hertil, at han rigtig nok havde mistet en Vampe, men brydede sig ikke videre om den, ei heller vilde skrive dens Kjendetegn. Dette passerede en Søndag ved Kirken for 2 Uger siden, og blev ei den gang videre derom talt imellem dem, end at Inqvisiten sagde, at hvis han hørte for meget tale om bemeldte Vampe, vilde han nærmere tale med ham om Vampen. Anklagede declarerede, at han ommeldte Tid kjendte sin Vampe paa Inqvisiten, men da det var ved Kirken en Prædikendag, troede han at burde lade Inqvisiten Kirkefred, og derfor intet videre nævnte, end tilstod at have mistet en sort Vampe. {Otte Dage} Inqvisiten, paa nærmere Tilspørgende, forklarede, at 8te Dage efter Sidstmeldte

1817: 134

var passeret, igaaer 8 Dage siden, kom Anklageren til Inqvisiten i hans Moders Huus og begjærede at see den sorte Vampe, Inqvisiten havde paa sig, da de sidst taledes sammen ved Kirke. Den blev da Anklageren Berge foreviist, og var da \den røde/ Kanting{en} frasprettet om Halsen, samt den randede \løse/ Lomme indvendig paa Vampen, fordi hans Moder havde havt den i Sværte, da den var begyndt at blive brun. Anklageren Berge var i Førstningen

usikker, da den var bleven noget omsyede, om det var hans Vampe, men da Kantingen og Lommen siden blev frembragt, kjendte han den at være sin. Omhandlede Vampe blev nu inden Retten foreviist, og befandtes den røde Kanting frasprenget, og ligesaa den randede Lomme. Anklageren begjærede Vampen af Retten besigtiget og taxeret, hvorpaa Retten tog den i Øiesyn, og vurderede den ny at have været værd 4 Spdl., men nu ikkun at være værd 2 Spdl. Bemeldte Vampe, tilligemed den gamle udslidte Sækken; den havde lagt i, blev nu leveret til Anklageren og af ham modtaget. Anklageren declarerede, at den gang, som omhandles, Trøien eller Vampen blev ham foreviist, frembragte Inqvisitens Søster Sigrid en urigtig Kanting, der var meget for lang og ikke passede til Vampen, samt Moderen/ en anden randet Lomme end den rette, hvorhos hun paastod at Vampen ikke var Anklagerens, men at den var virket (: spunden og vævet :) i hendes eget Huus, og ikke førend næste Dag derefter, da Anklageren atter samtalede med hende, frembragte den rette Kanting og Lomme, samt tilstod at hendes lille Datter Guro havde fundet Vampen i en Sæk ved Stranden. Anklagede sagde paa Dommerens Tilspørgende, at han aldeles er uskyldig i henseende den her omhandlede Vampe, den han aldeles ikke har stjaalet, men gik i, da han troede den paa lovlige Maade var kommen i hans Moders og Søsters Hænder. Han har aldrig nogensinde begaaet enten Tyveri eller anden Slags Forbydelse, og derfor beklager at han nu uskyldig er bleven angreben og ført for Retten, hvor han aldrig forhen har været tiltalt, declarerede videre, at han er Skarpskytter-Soldat her ved søndre Hardangerske Compagnie under No: 98, saavidt han veed.

Da nu var silde Aften, saa blev hermed sluttet og Forhørets Fortsættelse udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Lars Toresen Oppedal, Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsen Helleland. Alle 4re med iholdt Pen.

Neste Dag den 5te Februar 1817 blev Maanedstinget fortsat ved de igaar benævnte Rettens Personer.

Hvor da mødte Anklageren Berge Olsen Aga og anklagede Halgier Larssen Hougesund, hvilke begge erklærede at de vare fornøiede med den af Retten igaar satte Taxt paa Vampen, hvorhos Retten nu vurderede den gamle Sæk, hvori den laae, at være værd ikkun 4 Spdkl. hvormed de og begge nu erklærede dem tilfredse, hvorhos Berge Aga erklærede, at baade Vampen og Sækken var bortkommen mod hans Villie og Vidende, dog var Sækken ikke hans, men fra kom Ole Isaksen mod dennes Villie og Vidende. Anklagede Halgier fremlagde nu tvende Attester fra sin Sjelesørger Herr Provst Hertzberg af Gaars Dato, der begge bleve oplæste og indtages her saalydende # Inqvisiten Halgier paastod nu at Anklageren havde sagt at Anklagede var vidende om, at hans Moder og Søster ei lovligen var kommen til Vampen, og at han derfor forbeholder sig sin Ret og Tiltale til ham. Retten tilspurgde nu Anklagede, hvorledes han for hen ved 2 Aar siden havde bemægtiget sig et Par Færings aarer, Hr: Capitain Møllerup i Graven tilhørende? Svar: Paa en Reise til Woss trak han sin Baad op i Graven og lagde 2 Par Aarer og øvrige Baadens Tilbehør op under en Stolpebod der paa Gaarden Rønnestrand. Da han nogle Dagen efter om Aftenen i Skumringen kom tilbage, tog han sammesteds 2 Par Aarer tilligemed det øvrige Baadens Tilbehør, uden at give nøie Agt paa Aarene, og roede dermed hjem. En Uges Tid efter kom En ved Navn Omund og spurgde efter Capitainens Aarer, til hvem Anklagede da leverede Aarerne og sagde, at han havde taget Feil. Anklagede roede omhandlede Gang fra Graven om Natten, og da han neste Morgen saae, at Aarerne vare feil og vare mærkede, satte han dem op ved sin Løstet ved den alfare Vei, med Forsæt at bringe dem tilbage, naar Leilighed gaves. Han kan ikke erindre at han talede med Nogen herom, men han veed med sig selv at han er aldeles uskyldig for enten at have stjaalet Aarerne eller tænkt at beholde dem.

Derefter blev fremkaldet Anklagedes Moder Synneve Halgiersdr: Hougesund, Enke efter Huusmand Lars Isaksen Hougesund, sagde sig i sit 55de Aars Alder og at have boet paa Pladset Hougesund under Ullensvangs Præstegaard i 23 Aar, forklarede i henseende for omhandlede Vampe, at nylig for Paaske sidstleden kom hendes lille Datter Guro, nu fulde 9 Aar gammel, til hende og fortalte at der laae en Sæk nedfrossen mellem nogle Stene nede ved Stranden. Comparenten vilde da følge sin Datter ned, hvor den var, og da Datteren sagde den ikke kunde faaes op uden Øx, tog Comparenten en Øx med, gik ned til Stranden og forefandt en sammenlagt Sæk med Noget i fastfrossen, den hun da huggede løs, tog den med iværende op i sit Huus, lagde den ved Ovnen i Stuen for at faae den optinet og at kunne see hvad der var i den. Her Anklagede Halgier var den gang fraværende i Arbeide, men hendes Datter Sigrig tilligemed forbemeldte lille Guro var hjemme og saae Comparentinden med Sækken. Da Sækken var optøet, tog Comparenten op af den hvad i var, som var en sort Vampe og intet andet, og da den var tør, hængte hun den ind i Kammeret ved Stuen. Comparenten og hendes tilstedevæ-

1817: 134b

rende Døttre undrede sig da over hvorledes bemeldte Vampe kunde være kommen der i Stranden, og talederom, men siden blev den hængende og ingen \af dem/ nævnte videre om Vampen, ei heller talederom nogen af dem derom med her anklagede Halgier, da han kom tilbage fra Arbeide. Comparentinden tilstaaer at hun ikke oplyste eller bekjendtgjorde at hun havde fundet omhandlede Vampe og Sæk, men lod den hænge i Tanke at der vel kom Efterspørgsel om den. Da den havde hængt uefterspurgt indtil Pindsedags Tider, gav Comparentinden hendes Datter Sigrid Tilladelse at gaae med den, det hun af og til gjorde, og siden gik ogsaa her anklagede Halgier i den, men Comparentinden kom aldrig paa Tale med ham om at den var funden. For omtrent 3 Uger siden kom her anklagede hendes Søn Halgier og spurgte Comparentinden hvorledes hun var kommen til her omhandlede Vampe, da han havde faaet Slængeord som om han havde stjaalet Vampen. Da Comparentinden hørte dette, blev hun frygtsom for at hun kunde blive mistænkt og anset for at have stjaalet Vampen, og faldt da af Frygt paa det taablige Indfald at fordølge for hendes Søn at hun havde fundet den, men sagde at hun selv havde virket (: spundet og vævet :) den, og tog nogle Dage efter og forandrede den i Siden, sværtede den paany, og i den Anledning sprettede den røde Kanting om Halsen fra, samt den randede Lomme, og hun kan ikke nægte at da Anklageren Berge samt Lars Larssen Gjertvedt og Mattias Iversen Aarhus med ham indfandt dem hos Comparentinden for nogle Dage siden og forlangede at see Vampem da blev først frembragt en urigtig Kanting og Lomme for at Vampen ei skulde blive kjendt, da hun frygtede at hun og hendes Søn kunde komme under Tiltale hvis Vampen blev kjendt eftersom de havde brugt den. Dette var hendes daarlige Eenfoldighed, og hun \har/ aldrig nogensinde enten begaaet noget Tyveri eller anden Forbrydelse. Afskediget.

Derpaa blev fremkaldet Anklagedes Søster Sigrig Larsdatter Hougesund, sagde sig i 18de Aars Alder og bestandig at have været hjemme i hendes Forældres og Moders Huus, blev confirmeret i sin Daabes Pagt for omtrent halv andet Aar siden og har stedse nydt en christsømmelig Opdragelse, forklarede, at nylig for sidstleden Paaskehøitid saae Comparentinden at hendes Moder Synneve Halgiersdt: Hougesund kom ind i sin Stue med en tilfrossen Sæk, som hun sagde at Comparentens Søster \Guro/ havde fundet, og hun selv (: Comparentens Moder :) med Øx ophugget i Stranden; da den havde lagt en Tid ved Ovnen at optines, befandtes en Vampe i Sækken, som, da den var tør, blev hængt ind i Kammeret. Comparenten og hendes Moder talederom at bekjendtgjøre at den var funden, men sagde atter igjen indbyrdes at det ikke var fornøden, eftersom, naar noget fandtes, som blev borte der ved Stranden nedenfor Pladsets Huser, hvor Kirkefolket pleiede at lænde, blev det

almindelig efterspurgt af Eieren om nogen havde fundet det og de ansaae det betænkeligt og farligt at oplyse det, da Vampen muelig kunde være Tyvegods, da den fandtes noget afsides ligesom nedtrygt mellem nogle Stene, den blev derpaa hængende uden at der blev bekjendtgjort eller talt om at den var funden, da Comparentinden med Moder troede det var sikkerst og rettest for dem ikke at nævne til Nogen om den fundne Vampe, førend de fik vide dens Eiermand, og da levere ham den. Comparentinden nævnte derfor aldrig til sin her anklagede Broder at Vampen var funden, men sagde at hun havde faaet den af sin Moder, da hun gik i den af og til fra Pindsedags Tider sidstleden, efter sin Moders Tilladelse. Comparentinden tilstod, at da Anklagede for omtrent 3 Uger siden sagde til hende at han havde hørt Udladelser som om han havde stjaalet Vampen, og spurgte om hvorledes de var komne til den, svarede hun at de havde selv virket Vampen, hun havde derfor ingen Sorg for hvad de vilde sige om Vampen. Dette gjorde hun efter sin Moders Ordre, som frygtede at kunne komme i Fortræd fordi Vampen var bleven brugt. Ligeledes tilstod hun at har hørt af hendes Moder \at hun/ nylig for nu afvigte Jul tog den røde Kanting om Halsen, som var paa den da den blev funden, og satte en anden rød paa, denne sidste sprettede Comparentinden fra \et par/ Dager forinden Anklageren kom til dem og forlangede at see Vampen, og foreviste da Comparentinden denne af hende afsprettede Kanting.

Comparentindens Moder Synneve blev nu atter fremkaldet og nu tilstod at hun som hendes Datter her har forklaret nylig for Jul sidstleden sprettede fra Vampen den Kanting, som da var paa Vampen, og hvormed den blev funden og satte en anden paa af nesten samme Couleur, men af et andet Slags Tøi, da den første Kanting var begyndt at blive noget slidt. Hun paastod at hun ikke gjorde det af anden Aarsag, end fordi den første Kanting var slidt, og ingenlunde den Gang for at gjøre Vampen ukjendelig.

Da ingen havde videre at tilspørge enten Moder eller Datter, bleve de afskedigede.

Derefter blev frem kaldet Anklagedes Søster Guro Larsdt: 9 Aar gammel, sagde at hun fandt omhandlede Sæk fastfrossen imellem nogle Stene, hvorlænge siden havde hun ei Forstand at forklare, men sagde

1817: 135

at da hun havde seet Sækken og ei formaaede at faae den op, gik hun strax til sin Moder, og sagde det, som da fulgte hende ned med en Øx og huggede den op, samt tog den hjem. Hun erindrer ikke om hendes her anklagede Broder Halgier og Søster Sigrid vare den Gang hjemme og tilstede, og hun kan ikke erindre at have hørt dem siden tale om Vampen. Da ingen videre Oplysning var at erholde af dette Barn, blev hun afskediget.

derefter blev fremstillet som

1ste Deponent Sigri Iversdr: Aarhuus, sagde sig 40 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede at hun adskillige Gange i afvigte Sommer og Høst har seet her anklagede Halgier at gaae med en sort Vadmels Vampe med saadan Kanting, som den her omhandlede og nu Vidnet foreviste Vampe; men samme finder Deponentinden nu noget forandret i Siden. Hun har ogsaa \seet/ Anklagedes Søster Sigri at gaae med den og i sidstleden Høst en Dag bemeldte Sigri og Deponentinden tog Poteter op af en Ager sammen, gik Sigri med Vampen, og da sagde Deponentinden til hende: Du gaaer jo i Halgiers Vampe, hvortil hun svarede, ja det er hans nu, men det har været min fra først af. Videre blev ikke talt om Vampen, da Deponentinden ikke vidste eller formodede at de gik ulovlig med den, men tænkte den var deres retmæssige Eiendom. Deponentinden vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

2den Deponent Johannes Omundsen Aarhuus sagde sig 56 Aar og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han nu i afvigte Sommer og Høst, men aldrig forhen, har seet anklagede Halgier Larssen Hougesund at gaae i en saadan sort Vampe med rød

Kanting om Halsen og randet Lomme, som den nu her inden Retten foreviste. Dette er alt hvad Vidnet veed at forklare og kan ingen nærmere Oplysning {ved at} afgive afskediget.

3die Deponent Mattias Iversen Aarhuus, sagde sig 33 Aar og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at sidstleden Mandag 8te Dage nemlig 27de Januarii sidstleden fulgte Deponenten tilligemed Lars Larssen Gjertvedt nu tjenende paa Ullensvang, efter Anmodning af Klageren Berge Olsen Aga med denne til anklagede Halgiers Hjem, og hørde da at Berge Olsen forlangede at see den sorte Vampe, som Halgier havde gaaet i. Baade Halgier, hans Moder Synneve og hans Søster Sigri kom tilstede. Halgier bad da Moderen frembringe Vampen. Hun kom da frem med den {nu} i Retten foreviste Vampe, som Vidnet nu gjenkjendte, hvorhos hun sagde, at hun vilde gjøre sin Saligheds Eed paa at hun havde selv virket den, og at den ikke var Berge tilhørende. Hun viste og frem en anden Lomme og en anden Kanting end den rigtige, hvilken \sidste/ Anklagedes Søster Sigri frembragte. Berge vedkjendte sig ikke \Vampen eller/ Trøien, men paastod at de skulde frembringe en anden Kanting og Lomme. Halgier sagde til sin Moder og Søster Sigri at de skulde indestaae ham for Vampen han var ingen Røisegraver efter Vamper. Videre blev den Gang ikke forhandlet og Berge \tog/ ikke Vampen, men samme blev Berge siden Dagen efter leveret \tilbage/ i Ullensvangs Præstegaard i Overvær af \Hr: Provst Hertzberg/ [og] Tosten Oppedahl. Deponenten vidste intet videre at oplyse, afskediget.

4de Deponent Tosten Larssen Oppedal, sagde sig 52 Aar gammel, og afvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: at han var tilstede paa Præstegaarden Ullensvang Tirsdagen den 28de Januar sidstleden og saa da at her anklagede Halgiers Moder Synneve i Vidnets samt Hr: Provst Hertzbergs Overvær overleverede til Anklageren Berge Olsen Aga den sorte Vampe tilligemed den røde Kanting og den randede Lomme \som her i Retten er foreviist og/ som Anklageren har vedkjendt sig at være den rette sig tilhørende, saavel Vampen som Kantingen og Lommen. Halgier var den Gang ikke tilstede, ei heller hans Søster Sigri. Deponenten veed intet Videre at forklare til Oplysning, afskediget.

5te Deponent Omund Anderssen Helleland, sagde sig henved 35 Aar gammel, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede paa Rettens Tilspørgende: at for 2 Aar siden en Bededag fik Deponenten et Mundbud fra Hr: Capitain Møllerup i Graven, at denne var bleven frastjaalet et Par Færings aarer, og bad Deponenten undersøge uformærkt om ikke de fandtes hos {hos her anklagede Halgie} \en Gut paa Hougesund/, som han havde nogen Frygt for. Deponenten fik da En og Anden at eftersee hos her anklagede Halgier om de fandt nogen Færingsaarer med paabrændt Mærke: N T M. Omtrent 14 Dages Tid efter, Tiden kan Deponenten ei nøie erindre, da sagde Ole Haldorsen Helleland til Deponenten at have seet en Aare staaende ved her anklagede Halgiers Lade med bemældte Mærke. Nogle Dage efter gik Vidnet et andet Erend til her Anklagede, Halgier, og førend han gik ind i Stuen besaae han sig om efter ermeldte Aarer og fandt dem saavidt Deponenten kan erindre liggende inde i Anklagedes Moders Høelade. Halgier var ikke tilstede, men i Arbeide i Præstegaarden tet ved; der gik Deponenten til ham, kaldte ham tilside og sagde ham om de fundne Aarer, uden at nævne at han havde fundet dem eller vidste hvor de vare. Anklagede Halgier sagde dertil, at han hverken havde Aarer eller Baad, det var Prostens (: Hertzbergs :) Aarer og Baad han havde den Gang han

1817: 135b

sidst var i Graven og reiste til Woss; Deponenten kunde gaae i Præstens Nøst og der lede efter dem. Deponenten svarede her til: jeg slipper at gaae i Præstens Nøst, jeg har seet dem i Din Moders Lade. Han skiftede derpaa Ansigtssfarve, men sagde strax at han ikke havde taget dem for at beholde dem, men hvis saa var skeet var det ved Feiltagelse. Deponenten sagde derpaa, hvis Du nu vil gaae efter Aarerne og levere mig dem, saa skal jeg søge at undskylde dig hos

Capitainen. Deponenten syntes Synd i ham, da han just i de Dage var bleven udcommenderet til Armeen. Han bragte da Aarerne og {bragt} bad Deponenten undskylde sig hos Capitainen og sige at de vare tagne ved Feiltagelse. Deponenten bragte ikke Aarerne ind til Capitainen førend han selv reiste ind til Graven mod Høsten, og da bad Capitainen undskylde Halgier at han havde taget dem ved Feiltagelse, hvortil Capitainen svarede, de bleve tagne fra ham under en Bod, om han nævnte Stolpebod eller anden Bod kan Deponenten ei erindre, men kan erindre at Capitainen svarede, at siden Angjældende nu var udcom/m/enderet fik det nu saa være, men ellers skulde jeg nu gjort ham ulykkelig for det. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

6te Deponent Ole Haldorsen Helleland, sagde sig 71 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: at for noget over <2> {halv andet} Aar siden ved Bededags Tider sagde forestaaende Deponent til ham at have faaet Bud fra Capitain Møllerup i Graven at der var bortstjaalet fra Capitainen {og} et Par Færings aarer, og at han frygtede for her anklagede Halgier maatte have taget dem, da den der samme Tid var reist forbi, og opgav at der var brændt Mærke paa dem N T M, bad Deponenten have Øie med sig naar han gik forbi Hougensund eller der i Nærheden om han kunde blive dem vare. Nogle Uger efter, men hvormange Uger efter kan Vidnet ei nøie erindre, men veed sikkert at det var over 3 a 4 Uger eller maaske længer derefter at Deponenten kom gaaende forbi Høeladen paa Pladsen Hougensund og saae da en Aare med opgivne Mærke staae op til Løevæggen. Da Deponenten kom hjem eller maaskee Dagen efter, fortalte Deponenten dette for forestaaende Deponent Omund, som da foresatte sig derom nærmere at undersøge. Dette er alt hvad Deponenten veed at oplyse, afskediget.

Da ingen havde videre at tilføre, blev dette Forhør hermed sluttet, og skal hastigst mueligt udstæd blive Amtet tilstillet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Anna Nielsdatter Rabbe sluttet 18de Novembr: 1816, hvorved 2 Pd 6 Mrkr Smør i Rabbe med Teigen Naugelien er udlagt til Stervboeenkemanden og Børnene.
2. Ditto efter Guri Arnesdatter Lothe sluttet 3die September 1816, hvorved en deel Huuser paa Arvetomten Lothe er udlagt Stervboeenkemanden og Børnene.
3. Ditto efter Tore Toresen Fio?en sluttet 30de Decembr: 1816, hvorved 1 Pd 9 $\frac{3}{4}$ Mrkr Smør 1 $\frac{1}{4}$ Løb Salt uden Bøxel i Fio?en er udlagt Stervboeenken og Børnene.
4. Ditto efter Huusmand Jacob Asgautsen sluttet 12 Novbr: 1816, hvorved en deel Huuse paa Pladset Ystevigen under nedre Traae er udlagt til Børnene.
5. Ditto efter Huusmand Omund Aslachsen sluttet 10de Decembr: 1816 hvorved en deel Huuse paa Pladset Wigene under Samland er udlagt til Enken og Børnene.
6. Ditto efter Ole Larsen Jørdre sluttet 4de Decembr: 1816, hvorved 5 $\frac{5}{8}$ Mrkr Smør i Jørdre er udlagt Stervboeenken.
7. Ditto efter Lars Larsen Brekke sluttet 11te December 1816, hvorved 2 Pd 6 Mrkr Smør 1 $\frac{1}{2}$ Gedskind i Brekke er udlagt Stervboeenken og Barn.
8. Ditto efter Huusmand David Anvesen Stenlien sluttet 29de Januar 1817 hvorved Boets Huuse er udlagt til Stervboeenken og Creditorene.
9. Ditto efter Synneve Aslachsatter Sæd, sluttet 30de Decembr: 1816 hvorved 1 Pd 3 Mrk Smør i Sæd er udlagt Stervboeenkemanden og Børnene.
10. Ditto efter Knud Johannesen Torvigen sluttet 13de Januar 1817 hvorved 17 $\frac{1}{2}$ Mrkr Smør $\frac{3}{8}$ Hud i Torvigen er udlagt paa Enken og Børnene.
11. Skjøde fra Svend Olsen øvre Berge til Ole Svendsen paa $\frac{1}{8}$ deel i Røldals Kirke og 9 Mrkr Smør i den underliggende Gaard Berge Matr: No: 7. dateret 3de Februar 1817.
12. Ditto fra Stervboeenkemand og Arvinger i Boet efter Anna Nilsdr:

Rabbe til Niels Helleksen paa 2 Pd 6 Mrkr Smør i Rabbe med Skoveteigen Naugelien, dateret 24de Novembr: 1816.

13. Skjøde fra Haaver Andersen Røten til Anders Haaversen paa 1 Pd 9 Mrkr Smør 1 5/6 Løb Salt i Røte dateret 3de Februar 1817.

14. Obligation fra Svend Olsen Jøssendal til Wiglich Olsen Røisætter stor 150 Spd mod 1 Prioritet i 2 Pd 2 ½ Mrk Smør i Jøssendal No: 5, dat: 3de Febr: 1817.

15. Wilkaarbrev fra Anders Haaversen Røte til Haaver Andersen og Hustru paa Aarligt Levekaar, dateret 3de Februar 1817.

16. Ditto af Niels Helleksen Rabbe paa Aarligt Levekaar til Hellek Larssen, dateret 24de Novembr: 1816.

17. Afkald fra Anna Torkildsdatter Aase for hendes Arvemidler efter Faderen og Forfaderen nu tilsam/m/en 8 Spd 46 s. til Jon Ingebrigtsen Wetterhuus, dateret 28de Decembr: 1816.

18. Aflyst Obligation fra Niels Olsen Bolstad til Elling Nielsen Langesetter stor 50 Rbd S: V:, dateret 5 Marti 1813 Qviteret 4de Febr: 1817.

19. Ditto fra Ditto til Ditto stor 200 DC: omskreven til 150 Rbd S: V:, dateret 1ste Decembr: 1808, qvitteret den 4de Februar 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte dem at have mere med Thinget at bestille, blev Thinget hævet.
A v W S Koren
Lars Toresen Oppedal, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Omund Pedersen Lofthuus (alle Fire med iholden Pen).

Aar 1817 den 6te Februarii blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland i Hardanger af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Thoresen Oppedal og Ommund Pedersen Lofthuus.

Hvor da i Sagen Fol: 133 Lars Olsen Sexe mod Niels Hansen Sexe blev afsagt saadan
Dom

Under denne Sag, haver Lars Olsen Sexe sagsøgt Niels Hansen Sexe til, ved Dom at see sig ipligtet at opfylde en Vilkaar-Kontrakt, ved at tage Vilkaar-Tagerne i Huset lige lang Tid som Citanten, hvilket Sagvolderen hidtil har nægtet. Ved den i Gjenpart fremlagde Vilkaarkontrakt, have Citanten og Sagvolderen blandt andet, forpligtet dem til, begge lige, at give Vilkaartagerne Sjur Christensen Sexe og Hustrue Kari Pedersdtr., Huus, Lys, Varme, samt end videre Tilsyn og Opvartning i Sygdoms Tilfælde. Ved de førte Vidner er beviist, at Vilkaartagerne, siden Foraaret 1812 have af Citanten Lars aleene, nydt forbemeldte Huuslye, og at derimod Indstævnte Niels har nægtet at yde dem samme, hvortil han dog ved Vilkaar Kontrakten har forpligtet sig. Det her ubeviiste Foregivende af Sagvolderen: at den/n/e ei skal faaet fyldest Andeel af Gaardebruget og dets Huuser, og at han derfor ei vil efterkomme Kontrakten er noget denne Sag uvedkommende, og som ike her kan komme i Betragtning, men blive paa sin Tid og Sted at afgjøre, thi bliver, ifølge Lovens 5 Bogs 1 Kap: 1 Art: Kjendt for Ret: Sagsøgte Niels Hansen Sexe ipligtes herved under 1 Spdlr skrives en Speciesdaler Bøder til Ullensvangs Sogns Fattigkasses Fond, for hver Uge han sidder denne Dom overhørig, fra førstkommende 14de Maj dette Aar, at tage Vilkaarfolkene Sjur Christensen Sexe og Hustrue i sit Huus, eller og paa anden Maade at forskaffe dem frit og forsvarlig, Huus, Lys, Varme, samt i Sygdoms Tilfælde Tilsyn og Opvartning, ligesaa lang

Tid, som Citanten til da haver forskaffet dem samme, nemlig i 5 Aar efterhinanden, samt derefter hvertandet Aar saalænge de leve

I denne Sags Omkostninger betaler han til Citanten Lars 2 Spdlr 24 s skrives toe Speciesdaler og fire og tyve Skilling, samt denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer og denne Dom er efterkommet alt idømte efterkommes under Lovens Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Termin.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Ommund Pedersen Lofthuus alle med paaholden Pen.

Marts Maanedsting 1817.

Aar 1817 den 3die Marts blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedsthings Holdelse for saavel Lehnets som Lysekloster Gods i Hardanger. Retten betjent af Stedets Sorenskriver, i Overvær og Medbetjening af de 4 eedsorne Laugrettesmænd Tobias Haldorsen Eidnes, Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsen!! (Samsonsens) Helleland, Lars Toresen Oppedal, saa var og tilstede Lensmand Haugse og en deel Tingsøgende Almue.

Hvor da blev underdanigst publiceret:

1. Provisorisk Anordning, hvorved Brændeviins brænden i Kjøbstæderne og Ladestæderne i Norge indtil Udgangen af Junii Maaned 1817 forbydes, dateret 20de Januar 1817.

2. Placat angaaende fra hvilken Tid stemplet Papiir kan bekommes til Vexler m: v:

1817: 136b

dateret 10de Januarii 1817.

3. Regjeringens 5te Departements Skrivelse af 21de Januarii 1817 angaaende Thingskydsens Godtgjørelse af Statscassen, communiceret af Amtet 3die Februar 1817.

Ny Sag:

Lars Galthung mødte paa sine Svigersonner Hans Jacobsen Torsnes og Hans Knudsen Gaugsvig Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at De som Ejer af Kingservigs Kirke have ved mundtlig Varssel til dette Thing indkaldet Jacob Sjurssen Alsager, Enken Magrethe Jonsdatter sammestæds, med Laugværge Christen Johnsen Haugse Videre Lars Endresen Qvalvig, Torbjørn Olssen Lothe, og Peder Anfindsen Øvre Qvale, at anhøre Vidner, see dem overbevist, samt lide Dom til Skades Erstatning og Processens Omkostninger i Anledning den Skade, de skal have tilføiet den mindste Klokke i Kingservigs Kirke. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Kommissionen, at mødende Lars Galthung tilligemed de Andre Kingservigs Kirkes Ejere have i denne Sag forsøgt mindelig Forlig med Jacob Sjurssen Alsager og Lars Endresen Qvalvigen, men at Sagen derfra til Rettergang er henvist Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Alle Indstevnte mødte undtagen Lars Endresen Qvalvigen, og Enken Magrethe Jonsdatter, paa hvis Vegne dog mødte hendes Laugværge Christen Johnsen Haugse. Alle Mødende vedtog lovlig Varssel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at i retteføre, hvorhos alle de, som i denne Sag ikke have været indkaldte til Forligelses Kommissionen for der at forsøge mindelig Foreening, erklærede at det uagtet vare villige til at anhøre Citantens Vidner til et Thingsvidnes Ervervelse for derefter at søge mindelig Foreening med Forligelses Kommissionen forinden Sagen til Doms behandles og undergives, for derved at bespare lange og Kostbare Reiser baade for dem selv og Vidner.

Citanten erklærede: at den gang Sagen til Forligelses Commissionen blev ind varsslet, var han ikke vidende om hvor mange der vare deelagtige i den skede Beskadigelse, ligesom samme endnu ikke vides, men vil forhaabentlig under Vidneførelsen blive oplyst, hvorfor, ei heller flere til Forligelses Commissionen kunne indstevnes, end de, som den gang vi\ld/stes.

Derefter blev fremstillet som.

1ste Vidne: Kirkesanger ved Kingservigs Kirke Samson Larsen Haugse blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed, forklarede, at Søndagen den 17de Marts sidstleden var Gudstjeneste, og da blev ringet med den herom stevnede mindste Klokke, saavelsom med den Større, og da havde begge Klokkerne sin sædvanlige Lyd, og bemærkedes ingen Feil, men Løverdagen den 30de Marts, da atter var Gudstjeneste, befandtes den herom stevnede mindste Klokke, at have en aaben Reft fra ned og op ad {først} som deler sig oppe i til toe Sider, og naar omtrent 2/3 Parter oppe i Klokken. Vidnet som begyndte at Ringe bemeldte 30de Marts hørde strax at den var beskadiget, tilligemed alle af Almuen Tilstedeværende, saae at den ikke kunne bruges. Imellem bemeldte Prædikkendage var Lig begjængelse fra Gaarden Yttre Alsager, og da skal bemeldte Klokke være bleven brugt af Ligføllet til at Ringe med for Liget; men hvorvidt den da blev beskadiget eller ikke, derom er Vidnet uvidende. Vidnet vidste intet videre at forklare afskediget.

2det Vidne: Lars Torbjørnsen Kingservig, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville Vidne Sandhed og intet Fordølge, forklarede: at han er den som hver Søndag efter Anmodning af Kirkesangeren (: forestaaende Vidne :) er den som hver Prædikkendag pleier at Ringe med Kirkens Klokker, men naar Liig er, pleier Liigfølget selv, at Ringe. Vidnet ringte da Gudstjeneste var den 17de Marts sidstleden, og da erfarede han ikke i nogen Maade, at omhandlede mindste Klokke havde nogenslags Feil eller Brest, men den havde sin sædvanlige Lyd, det sidste som det første Slag. Vidnet som boer tet ved Kirken, var ikke tilstede ved sit Huus den gang de begyndte at ringe for afdøde Sjur Iversen Alsager, og hørde ikke hvad Lyd omhandlede Klokke havde, da de begyndte at ringe for Liiget med den, men da de havde ringet en Tid og satte Liiget i Jorden, da kom Vidnet tilstede, og da hørde Vidnet at Klokken havde en forandret Lyd, og at den maatte være bleven beskadiget. Vidnet var den Sidste, som forlod Klokken, da den nest forrige Gang blev ringet med, nemlig for bemeldte 17 Marts sidstleden, og var den da, som ovenbevidnet i u{d}skad Stand. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

1817: 137

Citanten frafaldt det indstevnte Vidne Hellie Johannesen Kingservig.

Førstmeldte Vidne Kirkesanger Samson Larsen Haugse fremstod nu atter og under sin aflagde Eeds Kraft bevidnede, at han /: Vidnet :/ lukkede Kirkedøren før ommeldte Prædikkendag 17 Marts og indleverede Kirkenøglen paa sit sædvanlige Sted, saa at Vidnet vitterligt [veed at]? Ingen har været i Kirken eller kommet til Klokkerne førend bemeldte Liigfølle, da Ingen kan komme til Klokkerne uden Kirkedøren aabnes.

Citanten erklærede, at han for nærværende Tid frafaldt øvrige indstevnte Vidner, som tildeels ere fraværende paa Reiser ind til han for Forligelses Commissionen for!! (faar) indkaldt, de af Sagvolderne, som dertil ikke har været indstevnt; og paa Grund heraf forlangte Sagen udsat til næste Thing, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. For 2de Vidner at afhøre 32 s og for en Udsættelse 12 Spkil: Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 Spkil.

Gammel Sag: Ommund Ommundsen Rogdeberg mod Samson Hansen Gjele Fol: 122
Citanten Ommund Ommundsen Rogdeberg samt Sagvolderen Samson Gjele mødte begge tilstæde.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Lars Johannesen Brandstvedt blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge forklarede: at noget efter St: Hansdag sidstleden blev han leiet af Citanten at reise ind til Sagvolderen Samson, at hente en Tønde Byg, som skulde staae hos Sagvolderen Citanten tilhørende. Da Vidnet kom til Samson stod der en deel tørret Byg korn paa Bordet, hvilket Samson sagde var den Tønde Korn Vidnet skulde hente Samson sagde at han var i akort med Citanten om bemeldte Tønde Byg den Gang de havde været i Ullensvang og kom ud paa Oppedals Vigen, men da kom Ole Helleland og raabte Citanten fra ham, og da rak Sagvolderen saa langt ud paa Bugten fra Citanten at de lidet hørde hinandens Ord men Citanten holdt Kornet i 32 Rbdlr for den Tønde, hvilket Sagvolderen den Gang syntes var for dyre \og bød 30 Rbdlr/ men nu siden syntes han at see sig nød til at tage og beholde Kornet Kornet sagde Samson var i Tørringen bleven {en Skjep} meget indsvunden saa at det var et ringe Korn ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Vidne Johannes Pedersen Aga aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed: forklarede: at Sagvolderen Samson har for Vidnet fortalt: at efterat Ole Helleland havde raabt paa Citanten paa Oppedals Bugten, og denne var reist fra sin Kammerat paa Fartøyet til Ole Haldorsen som raabte paa ham, da bleve de akorderede om Kornet men Prisen de bleve Akorderede om kan Vidnet ike erindre han nævnte. ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten bad Dommeren være Opmærksom paa at {Citanten} Sagvolderen har for det ene Vidne tilstaaet at han ike kom i Akort om Kornet, og til det andet sagt, at han med Citanten kom til endelig Akort om Kornet, hvilket altsaa viiser at Sagvolderen ei farer med Oprigtighed i sit Udsigende.

Begge Parter erklærede sig villig til at møde i denne Sag paa neste Ting, for at anhøre et Vidne Citanten havde at afhøre men nu var fraværende, til hvilken Ende Citanten begjærede Udsættelse.

Retten eragtede Sagen udsættes til neste Ting.

Citanten betalede for 2 Vidner at afhøre 32 s og for Udsættelsen 12 s.

Nye Sag:

Lars Samsonsens og Samson Samsonsens Tocheim mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Enken Guro Bastiansdatter og hendes Svigersøn Asbjørn Larsen, at see dem overbeviist pligtige til og at lide Dom med Omkostninger til at fravige Huusmandspladset Askene førstkommende Lovens Fardag ligesaa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist da Sagvolderen ike mødte hvilke 2 Attester bleve oplæste og \indtages her/ saalydende # videre fremlagde Citanterne Attest fra Stevnevidnerne at de mundtlig lovlig Tid have udsagt Sagvolderne at fravige Pladsen til anstundende Fardag, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Som indstævnte Enkes Laugværge mødte Jørgen Nielsen Freim, saa mødte og indstævnte hendes Svigersøn Asbjørn Larsen, hvilke anhørte ermeldte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanterne videre havde at iretteføre, hvorhos de declarerede: at Stormveir forhindrede dem at møde for Forligelses Commissionen da Sagen der skulle foretages og fremstillede herom Forligelses Commissair Johannes Pedersen Aga, som nu for Retten declarerede at Sagvolderne kom til Gaarden Aga hvor han (: Commissairen :) boer men hverken han eller de saa dem istand til at kunne komme over Fjorden til Commissions Stedet, den Dag den her omhandlede Sag for Commissionen blev foretaget, saa at det ike var Modtvillighed at Sagvolderne udeblev, men Stormen gjorde

det umuelig for dem at møde.

Citanterne fremlagde nu en inden Forligelses Commissionen imellem dem og indstævnte Enke Guro Bastiansdtr: indgaaet Forlig den 17de April 1816 der med dets Paategninger blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanterne deklarerede i Anledning bemeldte Forlig, at de derved havde Samtykt og tilladt Indstævnte Enke Guro, at forblive paa Pladset sin Levetid saalænge hun bestyrede Pladset lovforsvarligt med Tjenere, men da bemeldte indstævnte hendes Svigersøn og Datter, ei længere ere hendes Tjenere, men hun har overgivet til Dem, at de skal beholde alt hvad der er efter hende og saaledes egenmyndigen gaaet ud fra og imod den indgangne Forening, saa at de nu ikke kan agtes som hendes Tjenere, at Arbeide hende til Nytte og Indtægt, men dem selv til Fordeel, og Citanterne saaledes ikke være pligtige at lade dem styre og benytte Pladsen til sin Fordeel, saa troer og paastaaer de at hun har overtraad Foreningen og forbrudt sin Ret til at besidde Pladset. Til Oplysning herom fremstillede de nu som

1ste og 2det Widne, Gutorm Jonsen Jordal og Od Christensen Eitrem, bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede eenstemmigen, at de sidst afvigte Foraar var begge tilstede paa Pladset Asken under Gaarden Tokheim, da anhørde de som tilkaldte Vidner, at Enken Guro Bastiansdatter med Jørgen Nielsen Freim, som hendes Laugværge blev saaledes forenet med hendes Svigersøn Asbjørn Larsen og dennes Hustroe, hendes Datter Ingebør Tostensdatter, at de skulle saalænge hun levede forblive hos hende og tilsee hende og forsyne hende med alt fornødent, og at de derfor skulle beholde alt hvad hun efterlod sig naar hun døde. Denne Forening blev indgaaet under den Forpligtelse at de stedse skulle sørge for hende paa det hun ikke skulle komme til at betle sit Brød eller komme paa Lægd i sin Alderdom. Denne Mundtlige Forening blev optegnet paa ustemplet Papir, men Vidnerne troer dem forvisset om, at der aldrig herom er bleven oprettet nogen lovlig Contract paa stemplet Papir eller derom at det blev Ting læst. Paa nærmere Tilspørgende sagde Vidnerne, at Foreningen ikkun blev indgaaet, saaledes som ovenmeldt, og at samme Tid Pladsens Bestyrelse ikke blev nævnt ei heller hvem des Indtægter skulle tilflyde, ei heller nævnt om de skulde være som Tjenere hos hende, om de skulle gaae i hendes Brød eller hun i deres. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskediget.

Begge Parter forlangte Sagen udsat til Sommerthinget, for imidlertid at forsøge mindelig Forening; hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Inkamination 1 Spd 28 s. for 2de Vidner \at/ afhøre 32 s. og for halveparten af en Udsættelse 6 s. Contra Citanten betalede Tilsvarspenge 40 s og halveparten af Udsættelsen 6 s.

Nye Sag:

Peder Sjursen Bue, som Laugværge for Enken Herborg Olsdatter Lillethun, mødte for Retten og meldte at han til dette Ting har indkaldet Peder Nilsen Sæbbe for skyldige 7 Spd 20 s, til Enken Herborg, derfor at lide Dom med Omkostninger, hvor om han fremlagde Stevnevidnernes Attest, ligesom han og fremlagde Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagvolderen der ikke har mødt bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen blev paaraabt, og paa hans Vegne mødte hans Farbroder Lars Pedersen Legreid, som anhørte forbemeldte Attester oplæse, og erklærede, at Sagvolderen ikke kunne nægte at skyldte de paasøgte Penge, at ham var lovet Fordrag og Credit indtil Kongsberg Market var forbi, hvor han nu just er henreist, og hvorfra han ventes tilbage om 3 á 4 Uger.

Citanten erklærede, at Høsten 1815 modtog Sagvolderen 71 Rbd 4 mrk nu Species 7 Spd 20 s fra 2de her ustevnte Mænd paa Kongsberg, for at bringe til Enken Herborg Lillethun, men han fortiede og ikke frembragte dem førend hun fra Andre fik vide, at han havde modtage dem. Da han herom blev tiltalt tilstod han, at have modtaget Pengene, men leverede dem ikke. Saaledes hengik Tiden indtil 14de November sidstleden, da Citanten og Enken sendte Bud til ham, at komme til Dem, da han boer tet hos, men han kom ikke, hvorpaa Citanten Dagen efter gik til ham, og omsider lovede ham, at hvis han strax ville tilstille ham eller Enken et lovligt Revers eller Bevis for Pengene, skulle han nyde Fordrag med Pengenes betaling ind til nu værende Kongsberg Marken, men han sendte intet Revers, uagtet det var ham sagt, at han i Mangel deraf blev Sagsøgt til første Forligelses Commision. Citanten saa sig derover nød til, da Beviset udeblev, at indkalde ham til Forligelses Commisionen, og da Indkaldelsen var ham forkyndt sendte han et ulovligt Bevis paa ustemplet Papir, men mødte ikke til Forligelses Commisionen. Citanten seer sig saaledes nød til at see Sagen fremmet ved Retten og paastaaer ham dømt at betale ei allene

1817: 138

de skyldige Penge med Renter fra Indvarslingen og Sagens Omkostninger skadesløs, med Kost, Tæring og Tidsspilde, men og en klækkelig Bod til de Fattige for hans uforsvarlige Fremgangsmaade. Citanten deklarerede: at de Vidner han har agtet at føre ere fraværende paa Reis, hvorover han nu ei kan fremstille dem, med det uagtet, da den for Sagvolderen mødende ikke/ har kunnet nægte det tilføde, men har maattet tilstaae Kravet, saa indlader han Sagen til Doms efter nedlagde Paastand, under Forbeholdenhed af Vidneførelse og videre Fornødent eragtende i Tilfælde Sagvolderen skulle fremkomme med noget eller forlange Sagen udsadt.

Den for Sagvolderen mødende Lars Pedersen Legreid begjerede Sagen udsat til næste Thing, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 74 Spdkil. Sagvolderen betalede for en Udsættelse 20 s. og {for en} Tilvarspenge 6 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Tobias Haldorsen Eidnes, Lars Toresen Oppedal, Omund Pedersen Lofthuus og Sjur
Samsonsens Helleland, alle med paaholden Pen.

Neste Dag, den 4de Marts blev Maanedstinget fortsat ved Stædets Sorenskriver og de i Gaar benævnte Laugrettesmænd.

Eeds Sag.

Hvorda! mødte for Retten Haldor Haldorsen Oppedal og fremlagde en inden Forligelses Commissionen imellem ham og Ole Jensen Helleland indgaaen Forening den 8de Februarii sidstleden, hvorved denne Sidste har forpligtet sig her inden Retten saadan Eed som Forliget udviser.

Ole Jensen Helleland selv tilstede blev forelæst bemeldte Forlig, som intages her saalydende # Ole Jensen Helleland, som blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened aflagde sin corporlige Eed med opragte Fingere efter Loven og forsikrede, at han ikke havde lovet Indkalderen Haldor Oppedal for 5 Aar siden, at betale til ham for Halsten Oppedal 800 Dansk Courant, men ikkun lovet at betale til Haldor 500 rd DC.

Med denne Eeds Aflæggelse erklærede Haldor sig fornøiet, og Sagen blev hermed sluttet. Haldor betalede Inkammination 1 Spd 28 s og Tilvarspenge for Ole 40 s.

Eeds Sag:

Lars Jensen Oppedal, Tosten Larsen Oppedal, Arne Ellingsen ibidem, Marita Olsdatter Oppedal og Sigri Larsdatter ibidem, mødte for Retten uden Stevnemaal, og erklærede dem at ville aflægge \nu/ inden Retten deres Eed paa, at de ikke ere vidende hvor det 100 Rbd N: V: blev af eller henkom som Jacob Larsen Næs formener sig at have tabt i førstmeldte Stue Mandagen førend sidstleden Nytaar.

Jacob Larssen Næs selv tilstede erklærede, at han langt fra ikke i mindste Maade har haft Mistanke paa at bemeldte Penge frakom ham ommeldte Tid paa nogen ulovlig Maade, men at samme maae have været et Tilfældigt Tab, som han ikke kan komme efter eller begribe paa hvad Maade tilgik og derfor har han heller ikke enten Mistroet nogen af dem som var tilstede, ei heller forlangt deres Frifindelses Eed, men da de nu selv ønske og forlange at aflægge den, saa er han nu villig at anhøre samme

Bemeldte Lars Jensen, Tosten Larsen, Arne Ellingsen, Marita Olsdatter og Sigri Larsdatter alle af Gaarden Oppedal, bleve forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen og betydet dens Vigtighed og Straf for Meened, hvorefter de enhver for sig med opragte Fingere og Saligheds Eed forsikrede, at de aldeles ikke veed hvorledes tilgik med ommeldte Penge, hvorledes de bortkom eller hvor de blev af.

Dommeren modtog i alt 1 Spd 68 s

Derefter bleve følgende Documenter publicerede:

1. Skiftebrev efter Gjestgiver Siver Sivertsen paa Herrandsholmen, sluttet 18de Novbr: 1816, hvorved endeel Huse paa Herrandsholmen ere udlagte paa Sterbboeenken og Børnene.
2. Do: efter Inga Larsdt: Midnes, sluttet 20de Februar 1817, hvorved en Røgstue paa Midnes blev udlagt paa Skifteomkostninger.
3. Commissionsforlig af 9de Marts 1813 mellem Opsidderne paa Gaarden Sexe betræffende Gaardens Gjerders Istandsættelse med videre.
4. Forpagtnings Contract mellem Lars Baarsen Sebbe og Guttorm Olsen Wiig paa ½ Delen i den Førstes Eiendom i Gaarden Lilleaas, dateret 25de Februarii 1817.
5. Vilkaarsbrev fra Samson Jonsen Qvitne til Jon Samsonsens paa aarligt Levekaar af Gaarden Qvitne, dateret 3die Marts 1817.
6. Huusmandseddel fra Berge Olsen Aga til Gunder Østensen paa \en/ Plads{en} under Gaarden Aga, dateret 26de Februar 1817. Medfulgte Reversal af samme Dato.
7. Paategning paa et Vilkaarsbrev dateret 2den December 1816, tinglæst neste Dag, fra Asbjørn

1817: 138b

{det mundtlig for dem at møde} Pedersen Ulsnes til Peder Endresen, Katla Endresdatter og Endre Pedersen.

8. Afkald fra Omund Omundsen Jaastad som gift med Marita Olsdt: Aga for hendes Arv efter Torjuls Larssen Aga stor 51 Rd. 5 s. dateret 3die Marts 1817.

9. Do: fra Berge Olsen Aga og Jorand Olsdt: Aga for deres Arve 1800 efter Anna Larsdt: Aga tilsammen 6 Rd. 36 s., dateret 3die Marts 1817.

10. Do: fra Lars Brynnildsen Røen som gift med Margrete Eriksdatter Tjoflaat for hendes Arv 12 Rd. 80 s. efter Marita Torjulsdt: Tjoflaat 1801, dateret 3die Marts 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille blev samme hævet.

A v W S Koren

Tobias Haldorsen Eidnes, Lars Toresen Oppedal, Endre Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland (alle 4re med iholdt Pen).

Forhør.

Aar 1817 den 19de April blev Retten sat paa Gaarden Nesthuus i Østensøe Skibrede, {for} i Overvær af de 2de Laugrettesmænd og Vidner Tosten Olsen Fosso og Od Olsen Fosso, for ifølge Stiftets Ordre af 25de Marts sidstleden at optage et Forhør i anledning af, at der ifølge en indsendt Besværing til Stiftet fra Opsidderne paa Nesthuus skal være skudt ind igjennem deres Stuevinduer Natten til den 11te Marts sidstleden.

Hvorda blev fremlagt bemeldte Stiftets Ordre samt dermed fulgte Skrivelse fra Herr Pastor Irgens, dateret 17de Marts dette Aar, og den omhandlede Besværing og Andragende, datteret 16de Marts nestfor, hvilke 3de Documenter bleve oplæste, og hvoraf Stiftets Skrivelse her indtages saalydende # De tvende øvrige Documenter bliver dette Forhør i sin Tid at vedhæfte. Her anmærkes, at da Sorenskriveren modtog denne Stiftets Ordre, gav han derefter Lehnsmand Johannes Jørgensen øvre Wiig Beordring at indkalde hertil alle dem i Naboelavet af Gaarden Nesthuus, som kunne have Formodning om at have seet og hørt noget til Oplysning om det ommeldte Nat Passerede.

Opsidderne paa Nesthuus Ole Gundersen og Tosten Larssen mødte for Retten, hørte deres Andragende til Stiftet oplæse, det de vedstod rigtig, og erklærede at de intet videre vidste at forklare, henseende Maaden, hvorpaa den Handling, hvorover de har besværet dem, foretoges, {eller af} og de vidste eller veed ikke, hvem der begik samme, eller kunne da erfare hvem det var, da Ole Gundersen, som gik ud efter at han hørde Skuddene, som bleve afskudte, det ene og første ind ad Oles Vindue, og det andet strax derefter indad Tostens Stuevindue, ikke kunne see nogen tydelig \da det var mørkt for Dag/ men saae at der løb Folk henad Veien, til Aarhuus, som ligger nærmere den Vei, som Folk reise op og ned igjennem Dalen Steensdalen kaldet. Hermed bleve de dimiterede.

Dernest blev fremkaldet Gunder Tollevsen Aarhuus, Gaardmand paa nærmeste Naboegaard Aarhuus, blev formanet til at sige Sandhed, og intet fordølge eller fordreie, blev tilspurgt om han {han} havde seet eller hørt om nogen havde reist forbi Gaarden Aarhuus op eller ned ad Bøigdeveien den Nat, da der paa Nesthuus blev foretaget den omhandlede Voldsomhed, hvortil han svarede, at han derom er aldeles uvidende og veed intet til denne Tildragelses Oplysning. Afskediget.

Jon Haagensen Sandve, Gaardemand paa Gaarden Sandve et Stykke fra Gaarden Nesthuus tet ved Søen, blev formanet at tale Sandhed og være sandru, forklarede, at han om Natten til den 11te Marts mod Dagningen kom tillands ved Gaarden Sandve med en Sildejægt, og paa samme Jægt var med Jan Larssen Reistvedt og Knud Arnesen Skeie, og gik han da strax hjem i sit Huus og lagde sig ned, saaat han er aldeles uvidende om hvad den Nat passerede paa Nesthuus, der ligger omtrent ½ Fjerding vei op fra hans Gaard og Søen, ei heller saae han Flere at komme ovenfra Bygden ned tilsøes eller reise fra Søen opefter den Nat, end bemeldte Jan Reistvedt og Knud Skeie, som i Dagningen reiste opefter for at bringe Kundskab omkring i Gaarderne, at de havde Sild at sælge, om Nogen vilde komme tilsøes til deres Jægt at købe. Videre havde Deponenten ei at forklare demiteret.

Lars Torbjørnsen Øfsthuus, og Jon Torbjørnsen Øfsthuus, den Første Gaardemand paa Gaarden Øfsthuus, og den anden hans Broder og Dreng, lovede at sige Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at de ere aldeles uvidende om hvad der passerede paa Naboeaarden Nesthuus Natten til sidstleden 11te Marts, da de laae hjemme og sov, og veed ei hvem der kunne været ude den Nat eller reist forbi Nesthuus; Men de have ikkun hørt siden hvad der Passerede, som Manden Ole Nesthuus fortalte dem om Morgen. Da de intet videre vidste til Oplysning bleve de afskedigede.

Derefter fremstod atter Opsidderne paa Nesthuus Ole Gundersen og Tosten Larssen og erklærede, at de har ommeldte Knud Arnesen Skeie havt mistænkt for at have været med at indskyde deres Vinduer, fordi de kan bevise og det er vitterligt, at han tilforn har været med i Unge Karles Nattesværn og begaaet skadelige Fortrædeligheder og fornærmelige Optrin her i Bøigden. De formodede dette saameget mere da de har hørt at bemeldte Knud eller hans Kammerat paa Reisen nedefters til Søes, Jan Reistvedt, havde 1 Gevær med dem, da de reiste ned efter Dagene for det Passerede, da Knud og Jan reiste imøde med Nogle de ventede fra Havet med Sild, for at hjælpe dem at roe Sildejægten hjem. Derfor begjærede Comparenterne at

1817: 139

bemeldte Knud Skeie i denne Anledning maatte fremkaldes til Examination.

Derefter blev fremkaldet bemeldte Knud Arnesen Skeie, sagde sig 23 Aar gammel og opholder sig hjemme hos sin Moder paa Skeie, og har altid været hjemme, hvor han har været christ sømmelig opdraget, forklarede paa Tilspørgende, at han og Jan Reistvedt, saaledes som Deponenten Jon Haagensen Sandve har forklaret, reiste i Dagbrækningen den 11te Marts opefter fra Søen til sit Hjem, for derefter at bringe Sildebud, som det kaldes, omkring i Nabolavet. Han og hans Kammerat gik da ikke frem enten paa Nesthuus eller nær forbi samme, ei heller frem paa nogen anden Gaard, førend han kom til Skeie, men de gik ad Veien lige hjem, og de mødte eller saae ingen, ei heller hørte Skud, da de reiste, og det var da saa lyst af Dagen, da de reiste opefter forbi Nesthuus, at om Nogen havde været paa færde der ved Gaarden, saa havde de kunnet see dem fra Veien af. Han veed derfor aldeles intet om det den Nat paa Nesthuus Passerede og er selv uskyldig deri. Han har ikke nogensinde her i Bygden gjort Spectakler i nogen Gaard om Nætterne eller uroliget nogen, mere han end andre Ungdomme, og ikke været Ophavsmand til noget saadant, fremfor dem, og ikke har nogen havt ham Noget paa at sige eller søgt ham for virkelige eller formentlige ulovlige Forhold, undtagen at han for omtrent 2 á 3 Aar siden blev kaldet til Forligelses Commissionen for, i Forening med nogle Flere, \at have/ gaaet ind paa et Loft paa Gaarden Øfsthuss \til en Pige/ om Natten, og paa vredagtig voldsom Maade skadet hendes Helbred, men derom er han forliigt med Vedkommende, og det kan derfor ei komme, troer han, sig mere til Forkleinselse, eller gjøre ham mistænkt/ {elig} for det paa Nesthuus Passerede, og han synes tillige at det er ildetænkende af de Anklagende, at de mistroer \ham/ for samme, om hans \Kammerat/ bar Gevær, da han reiste op ad Veien om Morgen, hvilket han erklærer at \denne/ gjorde, men selv bar han ikke Gevær hverken ned eller op ad Veien, men kun hans Kammerat Jan Reistvedt. Deponenten blev dernest dim/m/iteret, med Forbeholdenhed om fornødiges at fremkaldes.

Dernest blev fremkaldt Lars Arnesen Berven eller Noreim, Gaardemand paa Berven, blev formanet at sige Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han var med paa Jægten den Nat mod Dagningen, da Knud Skeie og Jan Reistvedt reiste opefter, da han sadte dem iland af Jægten om Morgen i Tusmørket eller Dagbrækningen. Der blev ikke talt om, paa hvilken Gaard de vilde først frem for at gjøre bekjendt Sildekjøb, men at de vilde bekjendtgjøre saadant alfares op igjennem Bygden. Han kan ikke erindre om bemeldte Jan og Knud havde Geværer med dem, og han mærkede intet af dem, der kan bestyrke den Mistanke mod dem, at de skulle være skyldige i det samme Nat paa Nesthuus Passerede, nemlig Skydning gjennem Vinduerne. Videre havde Deponenten ei at forklare, dim/m/iteret.

Dernest blev fremkaldet ommeldte Jan Larssen Reistvedt, Gaardemand Lars Reistvedts Søn og Huusmand, 27 Aar gammel, lovede at sige Sandhed, forklarede, at han og Knud Arnesen Skeie om Morgen, saasnart de saae Dag den 11te Marts reiste af den Sildejagt, de da vare paa, og op igjennem Bygden hjem. Da de reiste forbi Gaarden Moe, var endnu ingen

opstaaen, saavidt han mærkede, ei heller saae de nogen opstaaen paa Nesthuus eller nogen Gaard, før de kom hjem, og da de kom til Reistvedt var det lyst og i Soelbrækningen, og skildtes Knud da med ham og reiste til Skeie. Knud havde ikke Gevær med sig, men Deponenten, og Knud fulgte ham Veien lige frem uden Omveie, og hverken han eller Deponenten skjød eller gjorde nogenstæds Allarm, ligesom de ei heller hørte noget Skud eller saae Nogen paafærde den Nat, og de vare aldeles uvidende om, hvad den Nat skal have passeret paa Nesthuus. Videre var ikke at erholde til Oplysning af Deponenten, dim/m/iteret.

Da ingen Flere var at afhøre, som formodedes at vide noget til Oplysning, undtagen nogle Mænd, der vare med paa Jægten den Morgen eller Nat, som det Passerede paa Nesthuus foregik, men hvilke nu ei vare tilstæde, men som troes nærmere at kunne oplyse hvad Tid eller hvor tidlig Deponenterne Knud Skeie og Jan Reistvedt reiste af Jægten opad Landeveien hjem saa blev Forhøret hermed udsat til Fortsættelse paa Wigørs Præstegaard 22de denne Maaned, til hvilken Tid og Sted Vedkommende ved Lehnsmanden bliver at indkalde.

Paa Sorenskriverens Vegne J Skagen

Tosten Olsen Fosse, Od Olsen Fosse (: begge med iholdt Pen :).

Præliminair-Forhør.

Aar 1817 den 21de April blev Extraret sat paa Gaarden Drage i Jondals Skibrede i Overvær af de 2de Laugrettesmænd og Vidner Lars Olsen Drage og Ingebrigt Larssen Eide, for efter Amtets Ordre af 25de Marts sidstleden at optage et Forhør i anledning et af Jacob Svendsen Tengsereide formeentlig begaaet Tyveri hos Gaardemand Lars Jacobsen Drage.

Hvorda blev oplæst bemeldte Amtets Ordre tilligemed dermed fulgte Documenter, nemlig et ved Sundhordlehns Jurisdiction den 19de Marts 1817 optaget Forhør over bemeldte Jacob Svendsen Tengsereide, samt en Skrivelse fra Hr: Sorenskriver Bing af 20de Marts sidstleden, af hvilke 3de fremlagte og oplæste Documenter Amtets Ordre og Sorenskriver Bings Skrivelse her indtages saalydende # Det fremlagte Forhør bliver dette her optagende Forhør i sin Tid vedhæftet. Her anmærkes, at da der er 10 Mile fra Sorenskriverens til Fogdens Bopæl, og 8 ½ Mil fra Sorenskrivergaarden til Halsnøe-Kloster-Arresthuus, hvor Angjældende sad i Arrest, saa har dette Forhør ikke førend i Dag kunnet foretages.

Arrestforvareren Lars Frantzen, efter Fogdens Ordre, havde nu tilstede Arrestanten Jacob Svendsen Tengsereid, som han fremstillede for Retten, fri for Baand og Tvang, og som nu blev tagen under Examination, og paa forskjellige Spørgsmaale forklarede: at hans Navn er Jacob Svendsen Tengsereid, er fød af Svend Jacobsen og Huustro Anna Tostensdr: paa Gaarden Tengsereid i Egersund Præstegjeld, Jederns og Dalernes Fogderi, og er nu 26 Aar gammel, saaledes som han ved Paagribelsen 22de Februar sidstleden for Dybdal har opgivet og ved det senere optagne

1817: 139b

Forhør gentaget. Han gjenkjender nu Stedet, Gaarden Drage, at det var her han Natten før sin sidste Paagribelse bemeldte 22de Februar begik det Tyveri, som han har tilstaaet ved Paagribelsen og under det nu oplæste Forhør, og dette var det første Tyveri, han begik efter at han undveg var!! (fra) Bergens Arrest og tog Landeveien over hertil. Da han kom her paa Gaarden Natten til bemeldte 22de Februar, gik han ind først i et Stavbur igjennem Vinduet efter at han med Hænderne tog \ud/ nogle smaae Spigre og Trænegler for Vinduesrammen udvendig, og satte Vinduet ind i Staburet paa en Børre, hvorpaa han gik ind og tog omtrent 3 Blade Tobak i en liden Kiste eller Skrin, som, om han lukkede det op med Nøgel, som han troer stod i Laaset, eller det var aabent og utillæst, kan han ei erindre. Videre tog han i

Stavburet noget Smør, omtrent 6 à 8 Mrk. og 5 à 6 Lepser Fladbrød, hvilket Brød han siden maatte kaste paa Søen, fordi det blev vaadt i Baaden, som han reiste fra Land paa, og som han stjal paa Tvedt i Strandebarm. Videre tog han en Strylerrets Skjorte og en Strylerrets Dug. Mere stjal han ei i Stavburet, men gik derpaa ud og lod Vinduet staae aabent efter sig. Dernest gik han ind i en Glasstue her paa Gaarden, hvor han gik ind paa samme Maade som i Stavburet, ved at tage ud Vinduet, da han stak ind imellem Rammen med en gammel Madkniv, som han nu erindrer at han tog paa Staburet tilligemed en Kistenøgel, han før glemte at opgive, og trak han da Vinduet ud, da Rammen var kun befæstet udvendig med Spigre, men idet han satte Vinduet ned paa Marken, stødte han det an i noget, saaa en Rude gik itu. Han gik da ind ad Vinduesgluggen og fandt inde i Stuen en blaa rød- og hvidroset Bomme, som stod Nøgel i Laaset for, og som han da lukkede op og fandt deri nogle Nøgle, men hvad mere der var i Bommen kastede han paa Gulvet, og med de fundne Nøgle lukkede han op 4 Kister i Stuen, og i disse Kister fandt han det stjaalne Sølvtoi med Mere, som han har opgivet, nemlig: 6 stemplede Sølvskeer, 1 Do: ustemplet, en mindre Do:, en rund Æske, hvori var 5 Ortestykker, 30 Stykker forskellige 8 Skillinger, 3 Tiskillinger og endeel 4re Skillinger og Toskillinger, som han ikke tællede, ei heller de øvrige Penge, førend han saae at de bleve tællede af Dybdal efter Paagribelsen, men han veed at alle de Penge af Sølv, som da fandtes hos ham, havde han stjaalet her paa Gaarden i bemeldte Stue, saavelsom det øvrige hos ham fundne Sølv, nemlig 1 Sølvkjede forgyldt paa Pladen og ihængende Smykke, en forgyldt Ansigtssøllie, 1 forgyldt Fingerring, en uforgyldt Sølvfingerring, 4 smaa forgyldte Søllier og 1 Do: Ansigtssøllie, 2 uforgyldte Ditto og 2 Par uforgyldte Sølv-Halsknapper, samt et lidet Træ-Kridhuus. Videre stjal han i Stuen 1 Linlerrets Skjorte, 1 Vendelerrets Ditto, og en Fallekniv med Messing-Skaft, og 8 Rbd. i Sedler, som laae i en liden Lommebog i Vinduet. Med disse Koster gik han nu ud igjen, og lod Vinduet staae aabent, og mere end dette opgive stjal han ikke der. Han var ikke bekjendt her paa Gaarden, og da han kom her, hvor han ei før har været, bankede han paa Stuedørren, for at erfare om der var nogen inde, og da han mærkede at der i Stuen ei var Folk, gik han ind paa ommeldte Maade. Da intet videre var at erindre at tilspørge Inqvisiten, lod Retten ham træde tilside.

Dernæst blev fremkaldet som

1ste og 2den Deponent bestjaalne Lars Jacobsen Drage og hans Huustro \Herborg Larsdatter/ bleve formanede til Sandheds Udsigende, forklarede, at omtrent for 4 Uger siden eller Løverdagen nestefter sidstleden Fastlavns søndag om Morgenen saae de at Vinduet i deres Stabur var udtaget og sat ind i Stavburet, og befrygtede da at et Tyveri var begaaet. Ligesaa saae de da at i en Glasstue, de har paa Gaarden, var en Vinduesrude itu og Vinduesrammen løst indsat igjen i Gluggen. De gik da ind i Stavburet, og savnede der da Brød taget af en Fladbrødlade, men hvormeget eller hvormange Lepser kunde de ei vide, og noget Smør, som der stod nogle Mærker paa et Stet; en Nøgel med Rem i, som laae i Vinduet, en Spisekniv, 1 Skjorte og en liden Strylerrets Dug; af et Skrin, som Nøglen havde staaet i, savnede de omtrent ½ Mrk. Bladetobak, og Penge nogle Rigsbankdaler over eller under 60 Rbd. N: V: i Sedler, men de tror det var 2 Rbd. mindre end 60 eller 58 Rbd. Dernæst gik de ind i Stuen, hvor 1 Bomme var borte, og 4 Kister stode aabne paa Gulvet, uden at Laasene vare skadede eller Nøgle stode i. Konen savnede da sin Sølvstads og de savnede da alt det, som Inqvisiten nu tilstaaer at have stjaalet i Stuen, og endvidere en Sølv forgyldt {Søllie} \Spende/ med \1 Løv/ {Skaaler}, og en Sølv forgyldt Fingerring med Løv eller Skaaleløv, og de gjenkjender alle forommeldte fra dem stjaalne Ting, som nu alle bleve foreviiste i Retten, undtagen Brødet og Tobakken. De begjerede at Retten vilde taxere samme, og at det, som er i Behold, maa blive dem tilbageleveret. Hvormange Sølvpenge de havde mistet, vidste de ikke bestemt. Retten, som nu her har aabnet den stjaalne Bomme der blev fra Fogden fremsendt med forseglet Nøgel tilligemed de øvrige hos Arrestanten fundne Koster, vurderede nu og forefandt følgende, som er forklaret at tilhøre de Bestjaalne:

Bommen med Laas og Nøgel 3 Spdl., 6 stemplede Sølvskeer à 2 Spdl. er 12 Spdl. 1 ustemplet Do: mærket paa Skaftet ENSRN, samt LES 2 Spdl.; 1 Do: mærket W92xTLD, 1 Spdl. 60 s.; 1 rund Æske 2 Spskill, 1 Sølvbredkjede med forgyldt Plade med 3de forgyldte Sølv 8teskill. og 3de Løv i hver 8teskill 6 Spdl.; 1 forgyldt Sølv-Ansigtssøllie, 4 Ort, 1 forgyldt Sølv-Dragt eller Fingerring med 3de Løv 2 Ort. 1 Sølv Do: med et Løv 16 Spskill.; 4 smaa forgyldte Sølv søllier med Løv 1 Spdl. 60 s. 1 liden forgyldt Ansigtssøllie 16 Sps.; 1 ugyldt Do: 1 Ort, 1 liden rund Do: 8 Sps. 2 Par Halsknapper 4 Ort. 1 Kridhuus 4 Sps.; 1 forgyldt stor Sølvfingerring med 6 smaa Skaaleløv 4 Ort og 1 forgyldt Sølvtrøiespende 1 Ort; 1 Kridhuus 4 Sps. 1 Stykke \Smør/ som nu blev befundet at veie 6 ½ Mrk., 3 Ort, 1 Linlerrets Skjorte med syed Krave 72 Sps.; 2 saakaldte Vendelerrets Ditto 4 Ort; 1 Lerrets Dug 16 Sps. 1 gammel Spisekniv 2 Sps.; 1 Fallekniv med Messingskaft 1 Ort, 1 Kiste- eller Bommenøgel med Skindrem 8 Sps. Disse her vurderede og i Behold værende T{h}ing, samt de forefundne i Hr: Dybdals Indberetning, vedhæftet det fremlagte Forhør, ommeldte Sølvpenge, samt 8 Rbd. i Sedler, bleve nu de Bestjaalne tilbageleveret, hvorhos Deponenterne erklærede dem tilfredse med Rettens Skjøn og Vurdering paa de tilbageleverede Ting.

Inqvisiten blev nu atter fremkaldet og tilspurgt, om han stjal de Penge, nemlig omtrent 60 Rbd. N: V: i Sedler, som de Bestjaalne savnede i 1 Skrin i Stavburet, hvortil han sva-

1817: 140

rede, at han aldeles ikke tog eller fandt Penge i Stavburet eller stjal flere Penge her paa Gaarden end de 8 Rbd., som han har forklaret han fandt i Stuen. Men han tilstod, saaledes som ved Forhøret den 19de Marts sidstleden, at han stjal her samme Gang som det øvrige han her for Retten har opgivet, den hos ham fundne Sølvfingerring og Trøiespende. Han erklærede at han ikke har noget imod den paa de stjaalne Koster skede Vurdering.

Deponenterne bestjaalne Lars Jacobsen Drage og Huustro Herborg bleve nu forelæste deres Forklaring og dernæst med oprakte Fingre og Saligheds Eed, efter at Edens Vigtighed var dem betydet, bekræftede deres Forklarings Rigtighed, at ogsaa de vurderede dem tilbageleverede Ting ere dem tilhørende, og at samme frakom dem mod deres Villie og Vidende. Afskedigede.

De øvrige hos Arrestanten ved Paagribelsen fundne og nu for Retten foreviiste Ting nemlig en Hage og en Fiskesteen, samt 25 Rbd. i Rigsbanksedler \samt Patentet/ bleve leverede Arrestforvareren!! (-forvareren) for igjen at tilstilles Herr Foged Budtz.

Da intet Videre var at erindre ved dette Forhør, saa blev samme hermed sluttet, og Arrestanten Jacob Svendsen Tengsereide blev overleveret til Arrestforvareren Lars Frantzen og medhavende Vagt til sikker Bevogtning og Tilbagebringelse i Arresten. J Skagen
Lars Olsen Drage, Ingebrigt Larssen Eide.

Continuation af Forhøret foran Folio 138 – 139.

Aar 1817 den 22de April continuerede dette Forhør efter Udsættelse fra 19de denne Maaned, i Overvær af de samme 2de Laugrettesmænd og Vidner nemlig Tosten Olsen Fosse og Od Olsen Fosse.

Hvorda blev fremkaldet

Anders Olsen Noreim, tjener paa Noreim, er omtrent 35 Aar, blev formanet til Sandheds Udsigende og intet at fordølge eller fordreie, forklarede paa Tilspørgende, at han var med paa den for i Forhøret ommeldte Sildejægt Natten til den 11te Marts sidstleden, og at ingen af de

{8te} Mænd, der vare paa Jægten, vare oppe i Gaarderne, førend om Morgen, da Jan Reistvedt og Knud Skeie først reiste opefter fra Søen, da det var bleven lyst af Dagen, og reiste hjem for at gjøre bekjendt om Sildekjøb. Han var aldeles uvidende om, hvad der passerede paa Nesthuus samme Nat, som han siden hørte, at der var skudt ind ad Vinduerne, og han veed ikke, hvem der har været Skyld i denne Tildragelse, eller \er/ sammes Gjerningsmænd. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

Michel Haagensen Sandven, sagde sig 28 Aar gammel, blev fremkaldet, formanet til Sandheds Udsigende og intet fordølge eller fordreie, hvorefter han paa Spørmaale forklarede sig eenstemmig med nestforestaaende Deponent Anders Noreim. Afskediget.

Omund Arnesen Skeie, Gaardemand paa Skeie, blev dernest fremkaldet, formanet ligeledes at tale Sandhed, og forklarede sig eensstemmig med Deponenterne Anders Noreim og Mikel Sandven, og da han ei vidste mere til Oplysning afskediget. Dernæst blev fremkaldet:

Inga Isaksdatter Træbakke, Tjenestepige paa Skeie, og Magrete Arnesdr., tjener sammesteds, bleve formanede til Sandheds Udsigende og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at Knud Arnesen Skeie kom hjem \11te Marts/ om Morgen til Skeie da det var lyst af Dagen, da de af Stuen hørte at han talte ude i Gaarden, men om han havde da været en Tid ude i Gaarden, før de hørte ham tale veed de ikke. De vidste da ikke heller noget om den Skydning gennem Vinduerne paa Nesthuus, som de siden har hørt skal have tildraget sig om Natten for. Deponentinderne, som intet vidste videre til Oplysning, bleve nu afskedigede.

Da ingen havde videre til Oplysning om det, hvorom dette Forhør er foretaget, blev samme hermed sluttet.

J Skagen.

Tosten Olsen Fosse, Od Olsen Fosse, begge med iholdt Pen.

Sommerthing for Jondals Skibrede.

Aar 1817 den 12te Mai blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til almindeligt Sommer-Skatte- og Sagething for Jondals Skibrede betjent af mig Sorenskriver Koren med følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Sjur Amundsen Espeland, Nils Iversen Espeland, Johannes Amundsen Handegaard og Askild Sjursen Molven \som alle forhen have aflagt Laugrettes Eed/. Ved Thinget var tilstede paa Hr: Foged Budtz's Vegne hans Fuldmægtig Hr: John Holm, Skibredets Lehnsmænd Tosten Halderager og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da underdanigst blev publiceret følgende Kongelige Anordninger og Foranstaltninger:

	Datum
1. Provisorisk Anordning, angaaende Concupcions Væsenet	1816, Septb: 26de
2. Stiftets Communication af en Kongelig Resolution af 12te Octbr: 1816, betræffende Betalingen for Bestallinger og Bevillinger	1816, Novb: 7de
3. Provisorisk Anordning, som bestemmer, hvorledes der med Borgerskabs Meddelelse til Handlende indtil videre skal forholdes	1816, Octb: 24de
4. Fortegnelse over bestemte Betalinger, Medicinalvæsenet vedkommende	1816, Novb: 20de
5. Placat angaaende Norske Eenskillinger, som af Kobber udmyntes	1816, Decbr: 3de
6. Kongelig Kundgjørelse angaaende Oprettelsen af den tvungne Bank	1816, Decbr: 23de
7. Placat angaaende fra hvilken Tid stemplet Papier til Vexler kan bekommes	1817, Janv: 17de
8. Provisorisk Anordning, hvorved Brændeviinsbrænde i Kjøb- og Ladestæderne forbydes indtil Udgangen af Junii Maaned 1817	1817, Janv: 20de
9. Do:, hvorved Forordningerne af 16de November 1810 og 26de Septbr: 1811 tildeels, og Placaten af 22de Marts 1813 aldeles ophæves	1817, Febr: 20de

10. Fogdens Anmodning til Sorenskriverne at ville undersøge om ikke Almuen har faaet godtgjort den af dem betalte Rigsbankrente	1817, April 1ste
11. Efterlysning om Slaverne Ole Mortensen og Berge Olsen Norem	1816, 14de Octobr:
12. Do: om Slave Jacob Jacobsen Sund	1816, 14de Novb:
13. Do: om Jacob Hermundsen og Serine Olsdatter	1816, 28de Do:
14. Do: om Slave Ingebrigt Nilssen	1816, Do:
15. Do: om Styrmand Andreas Atlachsen	1816, 5te Decbr:

1817: 140b

	Datum
16. Efterlysning om Matros Ole Madsen	1816, 6te Decbr:
17. Do: om Do: Andereaa!! Sodeberg	1816, 12te Do:
18. Do: om Gjert Baarsen Sogndalsfjæren	1816, 23de Do:
19. Do: om Nils Ottesen	1816, 27de Do:
20. Do: om Johannes Olsen	1816, Do:
21. Do: om Ole Pedersen Høiland	1816, 3de Janv:
22. Do: om Arne Jørgensen og Christian Nilsen Sørumsund	1816, 17de Do:
23. Do: om Ole Wetlesen Dale	1816, 3de Do:
24. Do: om Hans Knudsen Basnes	1816, 31te Do:
25. Do: om Michel Michelsen	1816, Do:
26. Do: om Slave Lars Svartland	1816, 8de Marts
27. Do: om Peter Petersen, Gustav Lindgreen, og Henrik Henriksen Strøm	1816, 27de Do:

Paa Fogdens tilspørgende: erklærede alle tilstædeværende af Almuen, samt Lænsmanden, at enhver havde hos Fogden erholdt tilbage, hvad de til den engang anordnede Rigsbank Indskud og Renter til ham have erlagt, og mange af dem havde intet betalt og altsaa heller intet at forlange tilbage.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skjøde fra Tomas Eriksen Apeldalen til Samson Toresen Prestegaard paa nogle Huse paa Pladsen Apeldalen under Gaarden Underhougen, dateret 12te Mai 1817.
2. Fæsteseddel fra Johannes Johannessen Underhougen til Samson Toresen Prestegaard paa Pladsen Apeldalen, dateret 12te Mai 1817, med Reversal af samme Dato.
3. Do: fra Wigleik Torbjørnsen nedre Traae til Pigen Cicilia Jacobsdatter paa Pladsen Ystevigen under Nedre Traae, dateret 12te Mai 1817, med Reversal af samme Dato.
4. Afkald fra Jacob Sjursen til Johannes Svaasand for Arv 16 Spdl. 47 s., dateret 12te Mai 1817.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten og Thinget hævet. A v W S Koren
Sjur Amundsen Espeland, Nils Iversen Espeland, Johannes Amundsen Handegaard, Askild Sjursen Molven, alle 4re med iholdt Pen.

Sommerthing for Østensø Skibrede

Aar 1817 den 13de Mai blev Retten sat paa Thingstædet Wigør til almindeligt Sommer-Skatte- og Sagething for Østensø Skibrede betjent af mig Sorenskriver Koren med de 4re

eedsvorne Laugrettesmænd Tosten Olsen Fosse, Aad Olsen Fosse, Johannes Erichsen Steene, og Ole Tostensen Stene, hvoraf de 2 sidstnævnte nu aflagde Laugrettes Eed saa var og tilstæde Fogdens Fuldmægtig Hr: Holm Tinglaugets Lænsmand og tingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Anordninger og Bekjendtgørelser, som foran paa dette Blad er anført for Johndals Skibrede, hvorhos Almuen og Lænsmanden erklærede at hvad der var leveret til Rigsbanken, have enhver rigtig bekommet tilbage af Fogden.

Stevnevidners i Eedtagelse

Arne Jacobsen Sandven og Torkild Michelsen Thole mødte og aflagde deres Eed som antagne Stevnevidner for Wigørs Sogn i nu fratrædende Knud Skaalem og Lars Sjursen Noreims Sted den første som reserve og den anden som virkeligt Stevnevidne.

Da ingen meldte dem med videre efter Paaraab, blev med Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Tosten Olsen Fosse, Aad Olsen Fosse, Johannes Erichsen Steene, Ole Tostensen Steene, alle med paaholden Pen.

Neste Dag den 14de Mai continuerede Sommerthinget for Østensø Skibrede paa Wigør af samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Marta Jansdatter Fosse til Tosten Olsen Fosse paa 6 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør, $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Gaarden Fosse No: 6, dateret 14de Mai 1817.
2. Vilkaar af dette Brug fra Tosten Olsen Fosse til Marta Jansdatter, datteret 14de Mai 1817.
3. Panteobligation fra Erik Brynnildsen Rykken til Engel Olsen Soldal stor 70 Spdl. mod 4de Prioritet i 1 Pd. 10 $\frac{3}{4}$ Mrk. Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind, $\frac{1}{4}$ Gjedskind, samt 6 Mrk. Smør med Bygsel i Rykken No: 85, dateret 14de Mai 1817.
4. Fæsteseddel paa 5 Aar fra Isak Berven til Ole Skaar paa Pladsen Brekkene under Berven, dateret 14de Mai 1817, medfulgte Reversal af samme Dato.
5. Afkald fra Ole Knudsen Skaalem til Knud Skaalem for 109 rd 20 s. eller 54 Spdl. 72 $\frac{1}{2}$ s., dateret 13de Mai 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren

Tosten Olsen Fosse, Aad Olsen Fosse, Johannes Eriksen Stene, Ole Tostensen Stene, alle 4re med iholdt Pen.

1817: 141

Sommerthing for Gravens Skibrede.

Aar 1817, den 16de Mai blev det Almindelige Sommer- Sage og Skattething for Gravens Skibrede sat paa sædvanlig Thingsted Eidegrund af Stedets Sørenskriver og følgende Laugrettesmænd Ole Knudsen Nesheim, Iver Hansen ibidem, Peder Hansen ibidem, \og/ Haaver Wikingsen øvre Seim, der alle nu aflagde sin Laugrettes Eed, og betalede hver for sig til Sørenskriveren 24 s. Specie. Saa var og tilstede Fogdens Fuldmægtig Hr: John Holm, Tinlaugets!! (Ting-) Lensmand og en deel tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Fol: 140 for Jondahls Skibrede anførde Anordninger, hvorhos Almuen og Lensmanden erklærede at hvad de var leveret til Rigsbanken, haver enhver rigtig bekommet tilbage af Fogden.

Gammel Sag: Peder Bue for Enken Herborg Lillethun mod Peder Niels: Sæbe Fol: 138. Citanten mødte, men Sagvolderen ikke. Citanten meldte, at da han stod i Afhandling om Forlig med Sagvolderen, saa vare de nu enige om, at forlange Rettens Anstand i Sagen, indtil næste Høstething, for imidlertid, at see Sagen om mueligt mindelig afgjort.

Retten eragtede, Den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede for Udsættelsen 12 Spasil.

Da Ingen meldte dem med videre, blev for i Aften sluttet.

A v W S Koren

Ole Knudsen Nesheim, Iver Hansen ibiden, Peder Hansen ibidem og Haaver Wikingsen øvre Seim, alle med iholdt Pen.

Neste Dag, den 17de Mai, blev Sommerthinget for Gravens Skibrede fortsat ved Stædets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Ole Knudsen Nesheim, Iver Hansen Nesheim, Haaver Wikingsen Seim, og i steden for Peder Hansen Nesheim, sad Gudmund Larsen Rønnestrand.

Følgende Documenter bleve da thinglæste:

1. Skiftebrev efter Tormo Omundsen Varberg, sluttet 5te Marts 1817, hvorved endeel Huse paa Varberg ere udlagte paa Sterbboeenken og Børnene.

2. Contract mellem Mikel Iversen Skaftedal som Formynder for Lars Larssen Brekke og Haldis Sjursdatter Brekke og Nils Sjursen Rønnestrand om Kjøb og Brug af Gaarden Brekke, dateret 16 Mai 1817.

3. Fæstebrev fra Gunder Møklethun til Halsten Olsen paa en Plads under Møklethun, dateret 26de October 1816, med Reversal.

4. Omskrivningspaategning, dateret 12te Julii 1813, paa en Obligation, udstædt 24de October 1806 af Lars Ljone til Ellev Hegle.

5. Aflyst af samme Obligation 60 Rd. DC. efter Qvittering af 20de October 1810.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hermed hævet.

A v W S Koren

Ole Knudsen Nesheim, Iver Hanssen Nesheim, Peder Hanssen Nesheim, Haaver Vikingsen øvre Seim, alle med iholden Pen.

Sommerthing for Kingservigs og Røldals Skibrede.

Aar 1817 den 19de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Utne til almindeligt Sommer-Skatte- og Sagething for Kingservigs og Røldals Skibred betjent af mig Sorenskriver Koren med de 4re eedsorne Laugrettesmænd, nemlig Knud Johannessen Digrenes, Ole Ingebrigtsen Apel, Nils Holgersen Berve og Tomas Larssen Alsager, der alle nu aflagde sin Laugretteseed, og betalede hver for sig til Sorenskriveren 24 Specieskill. Saa var og tilstede Fogdens Fuldmægtig Hr: John Holm, Skibredets Lehnsmænd Hougse og endeel Thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de Folio 140 for Jondals Skibrede anførde Anordninger, hvorhos Almuen og Lensmanden erklærede, at hvad der var leveret til Rigsbanken haver enhver rigtig bekommet tilbage af Fogden.

Derefter blev foretaget

Gammel Justits Extrarets Sag mod Tyvs Ar/r/estanten Tore Endresen Bakken Folio 132. Actor Procurator Baade mødte og fremstillede Angjeldende Tord!! (Tore) Endresen Bakken fri for Baand og Tvang; Saa mødte og Defensor Tobias Haldorsen Eidnes for at paasee hans Ret og Tarv. Actor fremlagde skriftlig Stevning dateret 9de denne Maaned i lovlig forkyndt Stand ved hvilken Angjeldende til idag er indkaldet, at see Dokumenter i rettelagde, nøiere Examination at være undergiven, samt flere Vidner at paahøre og Dom at lide alt efter Stevningens nærmere Formeld Ligeledes fremlagde han en under sidstnævnte Dato udstædt Stevning, hvorved Tiltaltes Defensor Tobias Haldorsen Eidnes og den bestjaalne Østen Endresen Aasvig til idag er ind kaldet. Dernæst Comparenten fremlagde følgende denne Sag vedkommende Documenter, nemlig, Stiftets Skrivelse af 21de Febr: dette Aar, som viser, at Angjeldende, ikke skal tiltales for Løsgjengerie, Stiftets Skrivelse af 14de April sidstleden, hvormed fulgte, et i Hadeland og Lands Jurisdiction i Christians Amt den 21de Marts dette Aar, optaget Justits Tingsvidne. Ligeledes Skrivelse fra Stiftet af 5te denne Maaned, ved hvilken fremsendes en Regning fra Lensmand Baae af 21de April dette Aar, og endelig en Comparenten overleveret Regning fra Lensmand Lillegraven

1817: 141b

af 14de Junii f: A.; hvilke Dokumenter Comparenten var begjerende læste og acterede, og forbeholdt sig i øvrigt alt lovligt. Bemeldte Documenter bleve oplæste. Acten fra Land bliver i sin Tid at vedhæfte denne Act de øvrige indtages her saalydende #

Actor begjerede Angjeldende Tore tilspurgt og nærmere Examineret følgende: Ifølge Acten ved Land af 26de Januar 1816, contiunveret(?) (continueret?) paafølgende 22de Febreuar Pagna!! (Pagina) 8, skal Kirsti Olsdatter Wien paa Gjellestuen bleven frastjaalet 2 Tørklæder og 2 Asignations Beviser hver paa 1 rd DC. og har han der tilstaaet Rigtigheden deraf og tilføiet, at de 2 Tørklæder fantes i Sækken, som fulgte Gulbrand og de 2 rd DC. havde Gulbrand taget til sig. Den stjaalet Daase med Adskilligt, en Sløife, en graae Buxe og et Tørklæde siger hand, sammestæds fantes i Sækken ved Anholdelsen paa Biri; men da Tingsvidnet fra Land af 28de Marts 1817, som idag er fremlagt, der Pag: 5 indeholder Fortegnelse over hvad i Sækken fantes, men efter Optegnelsen ikke findes nævnt de 2 Tørklæde, Daasen, Sløifen, ei heller den graae Buxe eller Tørklæden med Gryn, at være fundne i Sækken, i hvilken Anledning, Actor begjerede Arrestanten nøie Examineret, hvor bemeldte Ting er afbleven da de ikke fantes i Sækken, efter hans forhen her for Retten afgiven Deklaration. Svar: Angjeldende erklærede nu, at han ikke bedre vidste eller erindrede endnu end at bemeldte Ting var i Sækken, men kan ikke sige det med Vished og veed ikke at oplyse hvor de er afblevne. I Anledning af, at Arrestanten inden Retten paa Land, den 22de Febreuar 1816, Acten pag: 8, har tilstaaet, at han var med i Tyveriet paa Gjellestuen, men under 31te Januar 1817 her for Retten nægtet dette eller sagde, at han ikke kan erindre, at han var med i bemeldte Tyveri, blev Angjeldende nu nøiere examineret og betydet hans forskellige Forklaringer, i hvilken Anledning han deklarerede, at han nu ikke kan erindre, om han var med i bemeldte Tyveri, men at han dog mueligen, kan have deeltaget der i, og bedre erindret dette den 22de Febreuar 1816 inden Retten i Land end han nu kan erindre sig. Ligeledes blev Arrestanten foreholdt, at under Tingsvidnet paa Biri af 11 Juni 1816 Fol: 3. siger Arrestanten, at paa Østersindet blev blant andet stjaalet 2 a 3 Hespler Garn, som blev solgt til Manden paa Gulsæt, men Manden paa Gulsæt, siger under

Tingsvidnet paa Land af 21de Marts 1817, ikke at have kjøbt dem, og Mændene paa Østersindet sige, at Garnet ikke er dem frastjaalet. I Anledning heraf erklærede Angjeldende, at han ikke, kan erindre bedre, end som han her for Retten forhen har forklaret, men at han mueligens kan erindre Feil, og at der ingen Hæspler Garn haver været iblandt de af ham solgte og stjaalne Koster, og at han altsaa kan erindre Feil baade i Henseende til de solgte Vahrer og Stedet de ere solgte.

Actor havde intet videre at tilspørge Angjeldende men var begjerende Sagens Anstand til i Morgen, for da, at kunne afgive sit Indlæg og slutte Sagen til Doms; men forinden begjerede han frastjaalne Østen Aasvig eller nedre Berven tilspurgt, ihenseende den Skade, som Arrestanten tilføiede ham ved at sønderhugge hans Kister under Tyveriet. Nærværende Østen Aasvig erklærede: at uagtet Skaden paa hans tvende Kister ikke var ubetydelig, saa frafalder han dog al Erstatning derfor, da det ikkun ville medføre Vidløftighed og Bryderi at see samme oplyst og bevi{d}st, uagtet han anseer Skaden for sig at beløbe til imellem 48 til 60 Specieskilling.

I Øvrigt havde Comparenten intet at tilføre, Defensor saa{e} og Angjeldende havde intet at erindre mod den forlangte Udsættelse.

Retten eragtede: Sagen udsættes til i Morgen for at Actor fra sin Side kan slutte sit Indlæg og indgive Sagen til endelig Paakjendelse.

Justits Extrarets-Sag

mod Synneve Holgersdatter Hougesund under Ullensvang og Datter Sigri Larsdatter kan ikke i Dag foretages, da Stormveir har hindret Vedkommende fra at kunne møde.

Gammel Sag; Lars Samsonsens og Samson Samsonsens Tokheim

mod Enken Guro Bastiansdatter Askene og Svigersøn, see Folio 137.

Ole Ingebrigtsen Apel mødte paa Citantens Vegne og meldte, at Sagen er bleven forliget, og blev det foran i Sagen fremleverede Forliig ham tilbeleveret.

Eed til Constitutionen. se Fol: 61.

Følgende mødte nu og aflagde Eed til Troskap til Norges Constitution (Grundlov)

Af Ullensvangs Sogn

Aga, Johannes Pedersen

Af Odde Sogn.

Digrenes, Knud Johannessen

Apold, Ole Ingebrigtsen

Da ingen meldte dem med videre, blev hermed for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Knud Johannessen Digrenes, Ole Ingebrigtsen Apel, Nils Holgersen Berve, Tomas Larssen Alsager (alle 4re med iholdt Pen).

1817: 142

Extrarets Sag mod Tore Endresen Bakken, see Fol: 41.

Aar 1817, den 20de Mai, blev Extraret sat paa Tingstedet Utne, af Stædets Sorenskriver, og følgende Eedsorne Laugrettesmænd, Knud Johannessen Digrenæs og Ole Ingebrigtsen Apel Niels Haljersen Berve og Thomas Larsen Alsager, for at behandle den fra i Gaar udsat Justitssag mod Tore Endresen Bakken

Hvorda! Actor Procurator Baade mødte for Retten og fremstillede Angjeldende Tore Endresen Bakken fri for Baand og Tvang, hans Defensor Tobias Haldorsen Eidnes var tilstede for at paasee Angjeldendes Tarv, Actor fremlagde bekræftet Udskrift af den mod

Torkild Torkildsen Houland her ved Retten afsagde Dom, som viser, at han ingen Deel har haft eller er bleven dømt før!! (for) de Tyverier, om hvilke her Angjeldende her for Retten har beskyldt ham for Deeltagelse. Saa fremlagde han og skræftlig!! Indlæg og Doms Paastand af Dags Dato med deri paaberaabte Regning, hvilke Documenter, nemlig de 2de sidste indtages saalydende men Udskriften bliver at vedhæfte denne udstædende Act; Hvornæst Actor indlod Sagen til Doms, under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødiges,

Defensor begjerede tilført, at naar Dommeren tager i Betragtning, at han \(: Angjeldende :)/ i sit 17de Aar forlod sine Forældre og har siden vanket om i blant Fremmede og som en Ungdom og uerfaren rimeligen har været underkastet mange Forførelser og Tillokkelser, og at han endnu er en uerfaren Ungdom af ikkun 22 Aars Alder, saa troede Defensor, at ingenlunde første Tyvs Straf for første Gang begaaet Tyveri for ham kan blive Anvendelig, men nedlægger Paastand, at han i Betragtning, af den langvarige Arrest han i lang Tid har maattet udholde ikkun bliver ipligtet til Advarsel og Rettelse $\frac{1}{4}$ Aars Tugthuus Arbeide og at han hermed samt ved at erstatte, det stjaalne, vis mueligt for ham, og betale denne Sags Omkostninger, hvorunder til Defensor for hans Møder i denne Sag 5 Dage, samt i Sallarium for sit Bryderie, tilsammen 12 Spd \maa ansees straffet/ hvormed han ligeledes fra sin Side indlod Sagen til Doms.

Angjeldende Tore Endresen Bakken, erklærede, at han intet havde, at tilføre, uden at beklage, at han henrevet af Ungdoms Ufornuft og Lyst til at kunne være med i ethvert Lav uden at betænke hvor Udgifterne skulle komme fra, har været daarlig nok, at gribe til ulovlig Tyveri, men at han nu indseer sin Ufornuft, og sikkerlig, naar han har udstaaet sin Straf, vil beflitte sig paa, et ærligt og Arbeidsomt Levnet og udbeder sig en mild Dom i Betragtning af hans allerede udstandne Lidelser i en Eensom langvarig og tung Arrest, der for ham, som en Ungdom har været næsten utaalelig at udholde.

Da Ingen havde videre at tilføre, blev Af Dom/m/eren eragtet: Sagen optages til Doms.

Nye Justits Extrarets-Sag mod Synneve Holgersdatter Haugesund under Ullensvang og Datter Sigrilarsdatter,

Aar 1817, den 20de Mai, blev en Extraret{s-Sag} sat paa Tingstædet Utne af Stædets Sorenskriver og de 4re eedsorne Laugrettesmænd Knud Johannesen Digrenes Ole Ingebrigtsen Apel, Niels Haljersen Berve og Tomas Larsen Alsager, for efter Amtets Ordre, at behandle en Justitssag mod Enken Synneve Holgersdatter Haugesund og hendes Datter Sigrilarsdatter. Sagen skulle efter Indstævningen været foretaget her paa Stedet i Gaar, men stormende Veir hindrede Vedkommende som alle havde Søveie fra at kunne møde.

Hvorda! mødte tilstede Angjeldende Enke Synneve Holgersdatter Haugesund og hendes ligeledes Angjeldende Datter Sigrilarsdatter, fri for Baand og Tvang {Hvorda!} \Videre/ mødte Hr: Procurator Baade, som Actor og Lensmand Haugse som Defensor, hvilke begge, fremlagde Amtets beskikkelse {dern} af 3de Marts sidstleden, der findes dette Sags Forhør paategnet. Hvornæst Actor fremlagde en under 16de Marts sidstleden udtagen Stevning, forsynet med Dommerens Berammelse af 16de April sidstleden, saavelsom Attester fra Vedkommende Stevnevidner heenseende lovlig Forkyndelse for Vedkommende Saa fremlagde han og et her ved Jurisdictionen den 4de og 5te Febr: dette Aar optaget Preliminair Forhør, hvilket har givet Anledning til nærværende Sags Anlæg Stevning indrages her saalydende # men Forhøret bliver at vedhæfte den i sin Tid udstædende Act.

Actor fremstillede begge de Angjeldende, der som meldt ere fri for Baand og Tvang, hvem han begjerede forelæst deres i Forhøret afgivne Forklaring og deres Svar Æsket, om de haver noget at forandre under Tillæg. Anklagede

Synneve Halgiersdatter Haugesund, som nu var bleven forelæst hendes inden forbemeldte Forhør indgivne Forklaring, som hun aldeles vedstod

regtigt og havde intet enten at fratage eller Tillægge.

Derefter fremstod Anklagede hendes Datter

Sigri Larsdatter Haugesund, som ligeledes blev forelæst hendes i Forhøret afgivne Forklaring, som hun vedstod rigtig, og havde intet, hværken at fratage eller tillægge, i hvilken Anledning Comparentindens Moder Anklagede Synneve paa Tilspørgende nu tilstod, at hun som af Datteren anført, gav hende Ordre at sige de selv havde virket Vampen.

Derefter blev fremkaldet Søster til forestaaende Sigri, nemlig Barnet

Guro Larsdatter, som ligeledes vedstod hendes under Forhøret afgivne, der blev hende forelæst, og var ingen nærmere Oplysning, uagtet adskillige Spørsmåle, at erholde.

Videre blev fremkaldet som

1ste Vidne: Signe Iversdatter Aarhuus, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed. Aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed og intet fordølge, blev forelæst sit under Forhøret pag: 11 afgivne Forklaring, som hun vedstod rigtig og havde intet at tillægge, ei heller kunne paa Tilspørgende oplyse, om Vampen efter Foregivende var bleven funden eller om den var stjaalet. Afskediget under Forbeholdenhed, atter at kunne fremkaldes om fornødiges.

2det Vidne: Johannes Aamundsen Aarhuus, blev ligesom forestaaende Vidne i Eedtaget og forelæst hans Forklaring under Forhøret pag: 12, som han vedstod rigtig og kunde ikke oplyse hvad enten Vampen er stjaalen eller funden af de Anklagede Afskediget under Forbeholdenhed, atter at fremkaldes om fornødiges.

3de Vidne Mathias Iversen Aarhuus, blev ligesom første Vidne i Eedtaget og forelæst hans Forklaring under Forhøret pag: 12, og kunde ikke oplyse hvad enten Vampen er stjaalen eller funden af de Anklagede. Afskediget under Forbeholdenhed, atter at fremkaldes om fornødiges.

4de Vidne: Tosten Larsen Oppedahl, blev ligesom første Vidne i Eedtaget og forelæst hans Forklaring under Forhøret pag: 13, som han vedstod i alle Deeles rigtig, og kunde ikke oplyse hvad enten omhandlende Vampe, af Angjeldende er funden eller stjaalen, men deklarerede paa Tilspørgende, at da her Anklagede Synneve leverede Vampen tilbage til Berge Olsen Aga, paa Ullensvangs Præstegaard den 28de Januari sidstleden i Hr: Provst Hertzbergs Overvær, tilgav Berge Olsen Aga hende for saavidt ham vedkom, men i henseende Justitiens Ret og Tiltale derom blev ikke nævnt vidste intet videre til Oplysning afskediget.

5te Vidne Helje Sjursen Helleland, blev ligesom 1ste Vidne i Eedtaget, sagde sig i sit 20de Aars Alder, og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, forklarede paa Tilspørgende, at han havde hørt som et Rygte, at den Vampe Holger Haugesund gik i skulde være Berge Olsen Agas Brudgoms Vampe og dette fortalte Vidnet til Holger, saaledes som af Holger under Forhøret pag: 3 er forklaret vidste ikke hvad enten den, omhandlende Vampe, var funden eller stjaalen af de Anklagede, og kunde ei heller i nogen Anden Maade vide mere til Oplysning afskediget.

6te Vidne Lars Larsen Gjertvedt, blev som 1ste Vidne i Eedtaget, sagde sig i sit 31te Aars Alder, og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, forklarede, sig overeenstende!! med 3de Vidne Mathias Aarhuus Forklaring under Forhøret pag: 12 vidste intet om Vampen, er funden eller stjaalen af de Anklagede, og kunde intet videre til Oplysning, afskediget.

7de Vidne Hr: Provst og Ridder Hertzberg, Sognepræst til Kingservigs Kald, aflagde Lovens Eed, og forklarede, at han aldeles intet videre kan afgive til Oplysning, end hvad han i sin Attest af 5te Februar 1817, som findes indført i Forhøret pag: 6, har anført, og veed ikke hvad enten Vampen er af de Anklagede funden eller stjaalen. Afskediget.

Derefter blev fremstillet de Anklagedes Søn og Broder, Holger Larsen Haugesund, der som de Anklagedes saa nær beslægtede, samt til dels indviklet i selve Sagen, men som Soldat ikke her under Sagen tiltalt, blev nu, uden at tages i Eed forelæst hans Afgivne Forklaringer under Forhøret som han i alle Dele vedstod rigtig, og kunde intet videre til Oplysning afgive. afskediget.

Derefter fremstod de bestjaalne Berge Olsen Aga og Ole Issaksen Nedre Berve, som med opragte Fingere og Saligheds-Eed bekræfte, den Første, at omhandlede Vampe, og den Anden at Sækken frakom dem mod {hans} \deres/ Villie og Vidende, og begge ere fornøiede med den under Forhøret, paa bemeldte Ting satte Taxt afskediget

Paa Tilspørgende erklærede Defensor og de Angjeldende, at de ikke havde noget at erindre mod den paa bemeldte Ting satte Taxt.

Actor, som ikke havde flere Vidner at føre, og desuden var af den Formening at ingen videre Oplysning kan erhverves, maatte begjere Anstand

1817: 143

i Sagen i nogle Timer, for derefter at kunne slutte Sagen til Doms og fremlægge de fornødne Attester, hvilken Udsættelse blev bevilget.

Aar 1817 den 20de Mai continuerede Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede af de samme Rettes Personer som i gaar.

Ny Sag.

Jacob Pedersen House, og Ole Iversen House mødte paa egne og Brynnild Asbjørnsen Huses Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Ole Haldorsen Espe og Magdeli Johannesdatter Aga at see dem overbeviste om og lide Dom Een for Begge og Begge for Een til at betale med Sags Omkostninger og Renter, hvad Sagvolderne have modtaget, Citanternes Myndlinger tilhørende, ifølge det forhen inden Retten indgangne Forliig den 5te December {forrige} Aar \1815/. Saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen, selv tilstede, vedtog lovlig Varsel, og vilde høre, hvad Sagsøgerne videre havde at iretteføre.

Citanterne fremlagde nu Udskrivt af et under 5te December 1815 inden Retten indgaaet Forliig i den her paastevnte Sag, hvorefter de paastode Dom og bemeldte Forliig derved stadfæstet til Execution, samt denne Sags Omkostninger skadesløs erstattet.

Sagvolderen erklærede, at han ikke kan nægte at han inden Retten har indgaaet det fremlagde Forliig, men da ham derved er skeet Uret, saa forlanger han Sagen udsat, for at kunne bevise \det/ ham derved tilføiede Tab, hvis samme skulle staae ved Magt.

Citanterne nedlagde Indsigelse mod Udsættelsen, som en ubillig og uforholden Udflugt; men hvis Dommeren skulde finde {fo} det rigtigt at udsætte Sagen, saa samtykke de, efter Citantens Ønske, den udsat til Høstethinget, hvis den ei efter deres Paastand nu kan blive paakjendt.

Retten eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges til dette Aars Høstething paa Sagvolderens An- og Tilsvær, og forbeholder Dommeren sig ved den endelige Dom nærmere at ansee og paakjende, hvorvidt den forlangte Udsættelse er en ulovlig Forhaling og uhjemlet Rettens Spilde.

Citanterne betalede Incammination 1 Spdl. 28 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge, og for en Udsættelse 52 Spdkl.

Ny Sag.

Samson Sjursen Helleland mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Tosten Jarandsen Mæland at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger i anledning 60 Bundter Hasselbaand, som Tosten skal have solgt til Citanten, men ikke opfyldt Salget ved at levere Baandene. Ligesaa fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Tosten Jarandsen Mæland, selv tilstede, vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten havde at iretteføre.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Knud Hemmingsen Helleland, aflagde Lovens Eed, forklarede, at paa en Reise til Stavanger nylig for Jul sidstleden hørde Vidnet, at Citanten og Sagvolderen ombord paa Fartøiet sluttede saadan Handel, at Citanten skulde have 60 Bundter Baand, som deels vare paa det Fartøj, de vare samlede paa, og deels paa et andet, som ogsaa var under Reise til Stavanger, mod at give derfor 6 Rbd. N: V: for hver Bundt. Dette var Alt, hvad der blev talt, hvormed de da toge hverandre i Haanden som en afgjort Handel og derom forenede. Kort efter begyndte de at tale sammen, om Handelen, og da sagde Tosten, at strax han kom til Stavanger vilde han have Pengene for Bundten. Citanten Samson {, derimod,} sagde derimod at saasnart han havde solgt Bundten, skulde han betale Pengene, Herom trættedes de noget, men Vidnet kan ikke bevidne at de tilsidst kom i Forening eller Afgjørelse om, naar Pengene skulde betales. Citanten tilligemed den anden her ustevnt reiste nogle Dage efter første Handels Aftale fra Fartøiet paa en liden Baad for paa Samtliges Regning paa Fartøiet at indkjøbe Meel- og Kornvare, og bad Vidnet besørge forommeldte købte Bundt solgt paa hans Vegne, naar de kom til Stavanger; men Dagen efter deres Ankomst der solgte Sagvolderen bemeldte Bundt, som Vidnet da forlangte sig leveret til Salg, men ikke erholdt.

2det Vidne Tobias Tobiassen Eidnes aflagde Lovens Eed, forklarede sig i Et og Alt ordlydende overensstemmende med første Vidne, men lagde til, at den Aften de kom til Stavanger hørte Vidnet at Sagvolderen Tosten spurgte, om nogen af Vidnerne havde Ordre at betale Bundten, hvortil forestaaende Vidne Knud sagde, at han ingen {havde/} Ordre \havde/ til at betale den, men ikkun til at sælge den, og Vidnet selv (: Tobias :) svarede, at Vidnet heller ingen Ordre havde at betale Bundten. Første Vidne Knud erklærede nu, at han aldeles ikke kan erindre med Nogen Vished om hvad Citanten og han talede om Bundten den første Aften, de kom til Stavanger, men Morgenens efter kan Vidnet erindre, at det trættedes med Sagvolderen Tosten at Vidnet vilde tage, og sælge Bundten, men Tosten solgte den.

Ingen af Vidnerne vidste mere at forklare til Oplysning enten paa Citantens eller Sagvolderens forskjellige Spørsmåale afskedigede.

Sagvolderen anmærkede, at Vidnet Knud er Sødskendebarn til Citanten, hvilket Citanten ikke kunde nægte. Sagvolderen troer og at Citanten og Knud havde Fællig i Handel sammen, hvorføre han troer Knuds Vidnesbyrd ikke bør komme i Betragtning. Citanten og Knud erklærede, at de ikke havde Handel tilsammen paa Henreisen, men alene paa Tilbagereisen. Sagvolderen forlangte Sagen udsat til Høstethinget, hvilket Citanten samtykkede og Retten bevilgede.

Citanten betalede Incamination 1 Spd. 28 s. og for 2 Vidner 32 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s., for Contraspørmaal til Vidnerne 16 s., for Udsættelse 12 Sps.

Ny Sag.

Tobias Haldorsen Eidnes mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Thore Sjursen Grøve her for Retten at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige 13 Spdl. 36 s. med Renter og Omkostninger. Saa fremlagde han og Attest

fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen ikke mødte. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Sagvolderen, selv tilstede, vedtog lovlig Varsel, og erklærede

1817: 143b

at han var fraværende, den gang han blev stevnt til Forligelses Commissionen, og at han kom for silde hjem til at kunne møde.

Citanten tilstod, at han heri kunde være uskyldig, og frafaldt Paastand om Bøder i den Henseende. Citanten fremlagde nu et Revers fra Sagvolderen Tore Sjursen Grøve, dateret 29de Mai sidstleden, hvorved denne tilstaaer at være skyldig til Citanten 133 1/3 Rbd. N: V:, som er den paasøgte Sum med Overskud af 4 Sps., som er en Feil af Stevnevidnerne. Ermeldte Fordring erklærede Citanten at have til gode hos Sagvolderen, og begjerede derfor Dom efter Indstævningen.

Sagvolderen erklærede at han ikke kunde nægte Kravet, men den store Pengetrang, som hersker, har hindret ham fra at kunne betale, som han ellers gjerne vilde.

Citanten leverede nu hans Regning over havte Omkostninger foruden Rettens Gebyhr, og hermed indlod han Sagen til Doms.

Sagvolderen erklærede at vilde betale efter Haandskrivtens Lydende, men ei videre.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 Spskl.

Gammel Sag. Fol. 137.

Citanten Lars Galtung mødte og fremlagde Attest fra Forligelses Commissionen, som viser, at han nu har indkaldt Peder øvre Qvale, Torbjørn Olsen Lothe og Enken Margrete Jonsdatter Alsager i anledning at hans Kirkeklokke ved deres Ringning er bleven beskadet, men at de om den forlangte Skadeserstatning ikke ere blevne enige, men samme henviist til Rettergang. Bemeldte Attest indtages her saalydende #

Bemeldte Sagvoldere mødte ingen af nu for Retten, og Citanten declarerede, at han heller ikke har indstevnt dem her til dette Ting.

\Af/ De Sagvoldere, som forhen har mødt i Sagen, Jacob Sjursen Alsager og Lars Endresen Qvalviig, mødte ikkun den Førstmeldte, nemlig Jacob, og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre. Som

3die Vidne Hans Aslaksen Ulgenes aflagde Lovens Eed, forklarede, at Vidnet kom gaaende, da de omhandlede Tid ringede anden Gang for det nedsatte Liig Sjur Alsager, og hørde da Vidnet, at Kingserviigs Kirkeklokke efter dens Lyd var brusten, og vendte sig derfor om til den, som gik med ham, nemlig Lars Torbjørnsen, og sagde: "Klokken er sønder, hører jeg" Vidnet veed intet Videre, og hørde ikke, da de ringede første Gang for Liget, men det var, da de ringede anden Gang, idet de nedsatte Liget. Afskediget.

4de Vidne Tomas Larssen Alsager aflagde Lovens Eed, forklarede, at han var med, da de omhandlede Tid ringede for Liget. Vidnet saae eller mærkede ikke, at Kirkeklokken var itu, da de ringede første Gang for Liget, men da de ringede anden Gang for Liget, saae Vidnet, at den var brusten, hvilket En, ved Navn Lars Alsager, viste Vidnet. Vidnet var oppe ved Klokken, men ringede ikke selv, ei heller saae Vidnet at Nogen af de, som ringede, ringede uforsigtig stærkt eller ulovlig med Klokken. Askediget.

5te Vidne Lars Larssen Alsager, aflagde Lovens Eed, erklærede, at han ikke mærkede eller gav Agt efter Kirkeklokkens Lyd, men da han gik op til Klokken, da de begyndte at ringe anden Gang for Liget, saae Vidnet, at Klokken var itu, men høre det kunde Vidnet ikke formedelst at der tillige blev ringet med den større Klokke, som ganske tog Lyden fra den

mindre. Vidnet har ofte forhen ringet med Kirkeklokken, men saae ikke at de denne Gang ringede anderledes end sædvanlig og skikkelig. Afskediget.

6te og 7de Vidne Haaver Torbjørnsen Alsager og Svend Larssen Alsager, aflagde Lovens Eed, forklarede, at de begge vare oppe ved Klokkerne, da der første Gang omhandlede Tid blev ringet med Klokkerne for Liget; men Vidnerne saae eller mærkede den Gang ikke, nogen Skade eller Brist i nogen af Kirkeklokkerne, Vidnerne saae heller ikke, at Nogen ringede uforsvarlig eller haardt med den. Askedigede.

Citanten erklærede, at han ingen flere Vidner havde at afhøre, men indlod Sagen til Doms med Paastand, at de indstevnte Sagvoldere maae idømmes at sætte den beskadigede Klokke i god og vedbørlig Stand, imod Erstatning, som de bedst veed, vil og kan, af de flere, som med dem mueligens kan være deelagtig i den skeede skade, og at de ligeledes maae ipligtes at erstatte Citanten denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommeren, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Den mødende Sagvolder paa egne og Lars's Vegne erklærede, at da Almuen efter Anordningerne er berettiget at nyde den mindste Klokkes Ringen for deres Liig, og ingen af Kirkeeieren beskikket Ringer nogensinde har været, {heller} saa at Liigfølget bestandig selv har besørget Ringningen, og under Sagen ikke af Citanten er beviist at nogen skjødesløs eller ulovlig Ringning er foregaaet med den mindste Klokke, som er den, der er bleven beskadiget; saa, om den end mueligens under omhandlede Ringning kan have taget Skade, det Sagvolderne dog ei anser fuldkommen oplyst, saa troe de dog ingenlunde, at samme kunde komme dem til Ansvar, men paastaar dem paa disse Grunde aldeles frifunden for Citantens Søgmaal, saavel som denne Sags Omkostninger, men dem derimod tilkjendt Erstatning for paaførte Søgemaal.

Begge Parter indlode Sagen til Doms.

Citanten betalede for 5 Vidner at afhøre 40 Spshl.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Ny Sag.

Erik Asbjørnsen Rogde mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing ved mundtlig Varsel at have indkaldet Pigen Angunna Østensdatter med hendes fødte Værge Østen Olsen Aakre at see dem overbeviste og lide Dom med Omkostninger, fordi bemeldte Pige Angunna skal

1817: 144

have lovet sig i Aars tjeneste hos Citanten, den hun nu nægter at tiltræde. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte Attester indtages her saalydende #

Paa indstevnte Piges Vegne mødte hendes Fader Østen Olsen Aakre, vedtog lovlig Varsel og erklærede, at han nægter ikke at hans indstevnte Datter fæstede sig i Tjeneste hos Citanten til nu sidstleden nys forløbne Fardag den 14de denne Maaned {til Ci} og gav herom sit Løvte og modtog Fæstepenge for henvend halvandet Aar siden, nemlig anden Nytaarsdag 1816, og det med hans (: hendes Faders :) Vidende og Samtykke. Comparenten troede sig den Gang forvisset at skulle nu til dette Foraar faaet en anden Datter hjem, som længe havde været ude at tjene; men da denne ham uafvidende havde fæstet sig bort og ingenlunde var at formaa til at komme hjem til ham som er fattig og svag Huusmand med en endnu ældre sygelig Kone, saa saae han sig nød til at beholde hans her indstevnte Datter hjemme, da han og Huustro uden Hjælp formedels deres Alderdom og Svaghed ikke kunde forsørge dem eller tilveiebringe Foder for deres faa Kreature. Paa Grund heraf opsagde hans Datter den her paasøgte Tjeneste og tilbagesendte Fæstepengene 14 Uger og 2 Dage førend sidstleden

Fardag, nemlig 3de Februar sidstleden, hvilket Citanten ikke skal kunne nægte. Paa Grund heraf troer han at hans Datter har opsagt sin Tjeneste i lovbefalet Tid og derfor ikke kan blive at ipligte nogen Straf saa meget mere, da han, som Fader, og hendes Moder, som svage og aldrende er høist trængende til Hjælp af hende og efter Naturens Ret nærmest dertil berettiget. I Henseende hans hjælpeløse Tilstand og Svaghed, da begjerede han Laugrettet og Almuen tilspurgt, om de ansaae at han behøver en Datter hjemme? Laugrettet og Almuen erklærede, at han (: Østen Aakre :) er en halt svag Mand, og hans Huustro, henved 70 Aar gammel, der ere svage Folk, som vist kan behøve en Datter tilstede, skjøndt de intet Huusmandsplads besidder, men ikkun et Huus, og 3 Faar, til hvilke de maae søge Foder op til Fjelds, hvor de kan faae Tilladelse, og ligeledes Brændefang hos hvem der vil tillade dem at samle Noget i Skoven.

Citanten erklærede, at han ikke kan nægte at hun opsagde sin Tjeneste som anført og sendte Fæstepengene tilbage, men han erklærede sig aldeles dermed misfornøiet og henholdt sig til det givne Løfte og indgangne Forpligtelse at komme i hans Tjeneste, og paastod samme opfyldt, ligesom han nu \her/ paastaaer det, samt at hun ikke alene maa ipligtes at træde i sin Tjeneste, men og at bøde efter Anordningerne og at betale denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn, da han som Gaardemand vilde lide et altfor stort Tab, hvis han ikke erholder hende i sin Tjeneste, saasom nu ingen Pige er at erholde i Tjeneste, da Alle ere bortfæstede.

Begge Parter indlod Sagen til Doms, hvortil den og af Retten blev optagen.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 Spdkl.

Efter nogle Timers Forløb blev atter foretaget, see Fol: 142.

Justits Extrarets-Sag foran Fol: 142 og 143 mod Synneve Hougesund og Datter. Alle Sagens Vedkommende vare tilstede. Actor fremlagde Attest fra Sognepræsten Hr: Provst og Ridder Hertzberg angaaende Tiltaltes Alder og Wita, saavel som en Regning fra Stevnevidnerne her i Sagen, og endelig Doms Paastand med deri nævnte Regning af Dags Dato, hvilke Documenter han udbad sig læste og acterede, samt under Forbeholdenhed af videre Fornødenht, indlod Sagen Dom. Samtlige nu fremlagde Documenter bleve oplæste og her indtages saalydende #

Defensor begjerede tilført, at han ingenlunde troer, at efter Actors Paastand Tyvsstraf kan være anvendelig for den, som blot fordølger Hittegods, der er den høieste, som kan tillægges de Tiltalte, der iøvrigt stedse have vandret retsindigen. Hittegods har endog Finderen, efter vore Love, Eiendomsret i, og altsaa kan Fordølgelsen ikkun blive at ansee med en Pengebod efter Omstændighederne. Her til kommer under denne Sag det beviste Forliig og Overeenskomst i Hr: Provst Hertzbergs Overvær, hvorved Eierne af Vampen haver eftergivet al hans Ret til Tiltale mod Angjældende; og da Defensor troer, at Hittegods Fordølgelse ingenlunde er en Creminel Forbrydelse, men noget, som alene kan afgjøres imellem Finder og Taber, da ikkun i Tilfælde Uovereensstemmelse Findelønnen ved Dom og Vurdering skal afgjøres, saa troer Defensor, at denne Sag, som aldeles privat, maa blive at ansee, og de Angjældende, paa Grund af den indgangne Forening med Vampens Eier, og da Sækken uden Modsigelse er bleven dens Eier tilbageleveret, paastaaer Defensor de Angjældende aldeles frifundne for Justitiens videre Tiltale samt denne Sags Omkostninger. Skulde de imidlertid kjendes mere eller mindre skyldige og ved Dom blive ipligtede at betale denne Sags Omkostninger, da troer og forlanger Defensor sig og medhavte Stevnevidne for 9 Personers Indvarsling paa 5 forskellige Steder samt ialt $\frac{3}{4}$ Mils Reise i det allermindste tilkjendt i alt 1 Spdl. 96 s., og i Salarium for havte Bryderi og Møde i denne Sag 5 Spdl. og hermed {han} indlod han ligeledes Sagen til Doms.

Angjældende beklagede, at deres eenfoldige Tanke at det Fundne, som sædvanlig pleier at skee, blev efterspurgt der ved Kirken, hvor de boede, og at, naar det ei blev efterspurgt,

tilhørte dem som Findere, og at de, da de allerede havde brugt Trøien, ved at høre af Andre, at de havde begaaet noget Utilladeligt derved, troede at redde

1817: 144b

sig for den befrygtede Straf derfor ved at forandre og lægge Skjul paa Vampen, og saaledes bragtes ubetænksom, ene af Frygt, uden hensigt enten til Skade eller Fordeel, til en utænkt Forbrydelse, som nu aldeles vil styrte dem i Armod og Ulykke, saa kan de ikke andet end beklage sin Skjebne og Uheld, og maa saaledes med Kummer indlade Sagen til en forventende mild Dom.

Da ingen havde videre at tilføre, blev eragtet: Sagen optages til Dom.

Hermed blev for idag sluttet og Thinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Knud Johannessen Digrenes, Ole Ingebrigtsen Apold, Tomas Larssen Alsager, Nils Holgersen øvre Berve.

Aar 1817 neste Dag den 21de Mai continuerede Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede paa Thingstedet Utne af Stedets Sorenskriver med de 4re eedsorne Laugrettesmænd Tomas Larssen Alsager, Christen Jonsen House, Ole Larssen Sandve, og Johannes Svendsen Wines.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter nemlig:

1. Skjøde fra Enken Jorand Olsdatter Qvalviig ved Laugværge, og Ole Jonsen Qvalviig til Gunder Jonsen paa 23 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør 5/16 Løb Salt i Qvalviig for 160 Spdl., dateret 21de Mai 1817.
2. Vilkaarbrev fra Gunder Jonsen Qvalviig til Jorand Olsdatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Qvalviig, dateret 27de Mai 1817.
3. Contract mellem Haldor Haldorsen Oppedal og Vigleik Hanssen Sexe angaaende Brugen af Stølen Frisetter, dateret 4de Marts 1817.
4. Paategning af Johannes Jøsendal paa et af ham udstæd Vilkaarbrev, dateret 30te August 1816, til Gjermund Svendsen og Huustro. Paategningen dateret 15de Mai 1817.
5. Afkald fra Herborg Jacobsdt: Rogde til Johannes Pedersen Aga for 4 Spd. 98 s., dat: 31te Decbr: 1816.
6. Do: fra Ole, Lars, Hellie og Lars den yngre Larssønner Maakestad for hvers Faderarv 5 r 46 s. og for hvers Arv 2 rd 25 s. efter Angunna Rogdeberg, dateret 3die Mai 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte dem at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet. A v W S Koren
Christen Jonsen Hougse, Johannes Svendsen Wines, Ole Larssen Sandve, Thomas Larssen Alsager.

Aar 1817 den 31te Maj blev Retten sat i Sorenskriverens Huus paa Gaarden Helleland i Hardanger af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Michel Endresen Helleland, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland.

Hvor da i Sagen anlagt af Justitien mod Thore Endresen Bakken for Tyveri blev afsagt saadan Dom:

Ved mange inden Retterne under forskellige Jurisdictioner førte Vidner er beviist, at justitialiter tiltalte Thore Endresen Bakken har paa forskellige Tider og Steder begaaet mange ei aldeles ubetydelige Tyverier for det meste fra uformuende og fattige Folk, og at han har anvendt sin hele Ungdoms Tid til Lediggang og Tyverier og selv kan forarbeide Diriker og Tyvenøgler, saa at han er en for Eiendoms Sikkerheden farlig Person, der maa blive at straffe noget nær med høieste Straf for første Gang begaaet Tyveri eftersom han for de mange begaaede Tyverier hidtil har gaaet ustraffet, og at dette er første Gang at Justits-Dom overgaaer ham. Alle Tyverier ere begaaede efter opnaaet Lavalder, og efter fremlagde Døbeattest er han nu 22 Aar gammel. Til sin Undskyldning har han intet beviisligen kunnet frembringe, da han er et arbejdsført friskt Menniske, der vel kan ernære sig. Paa Grund heraf bliver ifølge Forordningen af 20de Februar 1789 den 1 § Kjendt for Ret: Thore Endresen Bakken bør for de her paasøgte og ham overbeviste mange Tyverier at arbejde i Bergens Tugthaus 1 ½ skrives halvandet Aar, samt i Igjeld for saa mange af de stjaalne Koster, som de Bestjaalne ikke have faaet tilbage, at betale som følger: til Halvor Olsen, Huusmand under Hougner i Torpen, 72 s. Spec., til Pigen Marta Nilsdr: Hougner 72 ½ s. Spec. til Ole Eriksen, Huusmand under Gaarder paa Østersindet 102 s. Spc., til Pigen Kirsti Olsdatter 98 s. Spc., til Hans Henrichsen Møllerstuen tet søndenfor Pladset Spegebakken 4 Spdl. 40 s., til Erik Larssen Sandstøe 1 Spdl., til Magnus Svendsen Sexe 16 s. Spc., til Østen Ellingsen Aasvigen eller Berven 45 Spdl. 76 s. og til Osmund Jacobsen Aasvig 3 Spdl. 76 s., til Lars Omundsen Aasvig 1 Spdl. 32 s., samt desuden at betale alle ved hans Paagribelse, Varetægt, Transport og ved denne Sag foraarsagede Omkostninger efter nærmere af vedkommende Øvrighed approberede Beregninger, hvorunder befaldes Actor her for Retten Hr: Procurator Baades Salarium med 30 Spdl. i Betragtning af Sagens Vidtløftighed og især hans lange og besværlige Reiser til Søes hver Session 14 á 15 Mile frem og ligesaa tilbage, og Defensor her for Retten Tobias Haldorsen Eidneses Salarium med 4 Spdl., alt foruden den Skyds og Diæt. Alt Idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Øvrighedens nærmere Foranstaltning, under Adfærd efter Loven. Her for Retten er af Actor eller Defensor intet forsømt de have ikke mødt i andre Sager tilligemed denne, førend i sidste Session mødte Actor tillige i en anden Sag.

I Sagen Fol. 142 anlagt af Justitien mod Enken Synneve Holgersdatter Hougensund og hendes Datter Pigen Sigri Larsdatter Hougensund, i anledning en Ole Isaksen nedre Berve frakommen Vadmels Vampe, der tilhørde Berge Olsen Aga, og en Sæk, der tilhørde ham selv, blev afsagt saadan

Dom:

Ved de under denne Sag førte Vidner og egen Tilstaaelse ere Enken Synneve Holgersdatter Hougensund

1817: 145

og hendes Datter Pigen Sigri Larsdatter Hougensund overbeviste om, i Forening at have fortiet og ikke oplyst en funden Vadmels Vampe samt en Sæk, hvori den laae, og at de have tildeels forandret og sværet Vampen, samt at Sidstmeldte har gaaet i den; paa Grund heraf maa de ifølge Lovens 5 Bogs 9 Kap: 2 Art: blive at straffe, som om de havde stjaalet samme, med den Straf, som Forordningen af 20de Februar 1789 dens 1ste § bestemmer for første Gang begaaet simpelt Tyveri; men naar betragtes de fordulgte Tings ringe Værdi, den brugte eenfoldige Fremgangsmaade, og det gode Vidnesbyrd, som ellers gives de Tiltalte, saa troer Dommeren at den ringeste Tyvsstraf her maa blive at anvende; thi Kjendes for Ret: Justitialiter tiltalte Synneve Holgersdr: Hougensund og hendes Datter Sigri Larsdr: Hougensund bør for, ikke at have oplyst men fortiet og lagt Skjul paa, samt forandret og den Sidste tillige

brugt en funden Vadmels Vampe og fortiet den samme Tid fundne Sæk, begge at arbeide 2 Maaneder i Bergens Tugthuus, samt En for Begge og Begge for En at betale til Berge Olsen Aga 2 Spdl. for hans Vampes Forringelse, og ligesaa alle denne Sags Omkostninger efter nærmere af Amtet approberede Beregninger. Actors Salarium billiges med 10 Spdl. og Defensors med 2 Spdl. Det Idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, for de Angjældende, og Øvrighedens nærmere Foranstaltning, under Lovens Adfærd. Af Actor og Defensor findes intet forsømt. Actor mødte tillige i en anden Sag, og Defensor i hans Forretninger paa Thingstedet som Lehnsmand.

I Sagen Fol. 143 og 144 Erik Asbjørnsen Rogde mod Pigen Angunna Østensdatter Aakre blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag har Erik Asbjørnsen Rogde sagsøgt Pigen Angunna Østensdr: Aakre til Straf og Undgjældelse og til at opfylde hendes Forpligtelse til at tjene hos ham, hvortil hun var fæstet for omtrent halvandet Aar siden og da havde modtaget Fæstepenge. Under Sagen er oplyst, at hun vel som anført har fæstet sig i Tjeneste og modtaget Fæstepenge den Gang med hendes Forældres Samtykke, men at hendes aldrende og svage Forældre ere siden blevne trængende til hendes Hjælp, og at hun derfor har over 3 Maaneder for Fardag nemlig den 3die Februar \sidstleden/ opsagt den ovenmeldte antagne Tjeneste og tilbageleveret Fæstepengene. Da nu al Tjeneste paa Landet ifølge Forordningen af 9de August 1754 skal opsiges 3 Maaneder for Fløttetiden Sagsøgeren altsaa her har nydt denne, og hendes egne Forældre ere de, som beviislig trængte til Hjælp af hende, saa Kjendes for Ret: Sagsøgte Angunna Østensdatter Aakre frifindes for Citantens Søgmaal i denne Sag; Processens Omkostninger ophæves.

I Sagen Fol. 143 Lars Galtung mod Jacob Sjursen Alsager med Flere blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag har Citanten Lars Galtung søgt Sagvolderne Jacob Sjursen Alsager med Flere at see dem overbeviste og lide Dom til at erstatte ham den Skade, han har lidt paa den mindste Kingservigs Kirkes Klokke, den de skal have beskadiget og sat Bræst i ved at ringe for et Liig under Sagen er temmelig oplyst, at Klokken har faaet Bræst under Ringningen for Liget men da Forordningen af 13de August 1734 Art: 11 bestemmer: at de, som tiender, skal nyde den mindste Kirkeklokke frit ved deres Ligbegjængelse, og under Sagen ikke er beviist, at de har ringet uforsvarlig med den, ei heller at der er nogen af KirkeEieren beskikket Ringer, men at Ligfølget selv maa besørge Ringningen, saa Kjendes for Ret: Sagvolderne frifindes for Citantens Tiltale Processens Omkostninger ophæves.

I Sagen Fol. 143 Tobias Haldorsen Eidnes mod Tore Sjursen Grøve blev afsagt saadan

Dom:

Kjendes for Ret: Sjur Olsen Grøve, som ved fremlagde Revers er overbeviist om at skyldte paasøgte 13 Spdl. 36 s., bør at betale til Tobias Haldorsen Eidnes de her paasøgte 13 Spdl. (tretten Speciedaler) sex og tredive Skilling med Renter 4 proCent fra 11te October 1816 indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 3 Spdl., samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, alle med paaholden Pen.

Forhør.

Aar 1817 den 11te Julii blev Retten sat paa Gaarden Egeland i Hardanger og Strandebarms Thinglaug \Lysekloster Gods/ i Overvær af de 2de Laugrettesmænd og Vidner Ole Hanssen Egeland og Od Hanssen Hjorteland, for ifølge Stiftets Ordre af 21de Junii sidstleden at optage et Forhør i anledning Pigen Brita Jensdatters Fødsel i Dølgemaal af et uægte Barn.

Hvor da blev fremlagt bemeldte Stiftets Ordre, tilligemed deri benævnte Anmeldelse, af 11te Junii sidstleden, fra Hr: Sognepræst P. H. Hertzberg, hvilke 2de Documenter bleve oplæste og her indtages saalydende #

Angjældende Qvindemenneske Brita Jensdatter blev nu fremkaldet for Retten til Examination som

1ste Deponent, forklarede: Hun er fød her paa Gaarden Egeland af ægte Forældre, men blev opdragen og confirmeret i Ous Præstegjeld og Sogn \hvor hun opholdt sig/ paa Gaarden Hjemdal, og har siden tjent her i Præstegjeldet paa Gaarden {Baldesheim} Egeland, hvor hun tjente hos Gaardemand Nils Ingebrigtsen paa 5te Aar, og tjener for Tiden paa Gaarden Tvedta i Haalandsdals Sogn 2 ½ Miil herfra Gaarden Egeland, og er nu omtrent 43 Aar gammel. Hun har hidtil forholdt sig saa, at hun venter det bedste Vidnesbyrd af dem, hun har tjent hos, og har havt godt Rygte saavel for sin Kydskhed som \i/ andre henseender, indtil for omtrent et Par Aars Tid, da hun lod sig forføre til ukysk Omgang med sin Huusbonde bemeldte Nils Egeland, eftersom han tru\e/de med at jage hende af Tjenesten, om hun ei fødte ham, og blev saaledes fristet til at føie ham nu og da; især havde han Omgang med hende ved Sancthans Tider forrige Aar, saa at hun blev besvangret, og hun fødte i dette Aars Marts Maaned ved Marie Bebudelses Dags Tider et dødfødt Barn, 8 Uger omtrent for hendes Tid var ude efter hendes Regning. Hun laae i Stuen, og fødte Barnet i Sængen under Sængklæderne, saa at ingen saae Fosteret. Dette skede en Mandags Morgen i Lysningen, efterat \hun/ havde havt barselondt fra forrige Dag. Huusbonden som

1817: 145b

er Barnefader, holdt hende med Trudsel strængt til at dølge Svangerskabet og Barnefødselen, og Søndags Morgen, førend hun fik barselondt, tog han hende ind i en Bod og gav hende ind nogle Draaber. Om Natten til Mandag sendte hendes Madmoder Cicilia Helligsdatter Egeland Bud til Konen Brita Ingebrigtsdatter Egeland, at hun maatte komme og see til Deponentinden, da hun var dødelig syg, medens Cicilia gik i Fjøsset til Kreaturerne. Brita Ingebrigtsdr., for hvem Deponentinden 4 Jevndøger tilforn havde bekjendt sit Svangerskab, kom da, og, da der den gang ei var flere end Deponentinden og hun i Stuen, saa gik denne hen til Sængen og spurgte Angjældende, Brita om hendes Huusbonde Nils havde givet hende noget ind nu? hvortil hun svarede, ja. Brita Ingebrigtsdatter gik derefter ud, og Nils var da alene i Stuen med Deponentinden, som da sagde: ”ja nu maa nogen komme, nu er det ikke ret fat med mig” thi hun havde da allerede født, hvorpaa Nils Ingebrigtsen kom og tog Barnet fra hende, idet han sagde: ”nu er Satan ikke langt borte” og tog han da Barnet fra hende førend hun fik see det, svøbte det ind i nogle Klædertraver og bar det ud i Koven (et Sængkammer til Stuen), og Dagen efter saae hun at han bar \det/ udigjen af Koven og ud gjennem Stuedørren, og siden veed hun ei hvor der blev af Fosteret. Paa samme Tid som hun bekjendte sit Svangerskab for Brita Ingebrigtsdr., bekjendte hun det og for Huusmandskonen Lisbet Willumsdatter Egeland. Videre havde Deponentinden ei at forklare, men beklagede sin Ulykke og tunge Tildragelse i den tilstaaede Brøde, hvilken har været ledsaget af hendes megen Eenfoldighed, Frygt og Svaghed til at lade sig forføre.

2den Deponent Nils Ingebrigtsen Egeland, omtrent 62 Aar gammel, blev fremkaldet, og forklarede, at nest forestaaende Deponentindes Forklaring med Hensyn til ham er aldeles usandfærdighed, med mindre, som han og siger tilforn at have sagt til hende han var enten fuld eller gal saavel da han skulle have besvangret hende, som siden. Han saae rigtig nok at hans Tjenestepige bemeldte Brita Jensdatter havde et svangert Liv som en Kone, der er høist frugtsommelig, men troede at denne Hævelse havde sin Grund i en corperlig!! (corporlig) Sygdom. Videre havde han ei, Paa Tilspørgende at forklare, undtagen at han ivrer imod bemeldte Britas mod ham nedlagde ærerørige og løgnagtige Beskyldning.

3die Deponent Brita Ingebrigtsdatter Egeland, Enke og Gaardekone her paa Gaarden, blev formanet at sige Sandhed, forklarede: at i dette Aars Foraar 4 Jevndøgn før den Tid første Deponentinde har forklaret at føde, gik Deponentinden til Brita Jensdatter, som hun saae var meget svanger, og opfordrede hende til at tilstaae sit Svangerskab med mere, og tilstod Brita Jensdatter da, at være bleven besvangret af sin Huusbonde Nils Ingebrigtsen, hvorefter Deponentinden sagde til 1ste Deponentinde Brita Jensdatter: det hender saa mange, vor Herre hjælpe Dig kun, ligesom jeg formaner Dig, til, at ikke tænke ondt enten om Dig eller Barnet, men fare veent (sædelig) ad og vaersomt dermed.

4de Deponent Cicilia Helliesdatter, anden Deponents Huustro, forklarede, at hun spurgte angjældende Brita Jensdatter, et Par Dage for den af denne omforklarede Barnefødsels smerte, om hun var omhænde eller med Barn? hvortil Brita sagde: ja jeg tvivler for det, og bekjendte paa sin Huusbonde Nils at han var den, der besvangrede hende. Deponentinden havde adskillige Gange tilforn tilspurgt Brita herom, men havde ingen Tilstaaelse eller Bekjendelse kundet affordre hende. I henseende til den af Brita Jensdatter bekjendte Barnefødsel, veed Deponentinden ei mere, end at hun (Brita) var meget syg, men mærkede ikke at noget Foster blev fød, eller var tilstede ved saadan Fødsel, men siden Brita stod op igjen af Fødselsleiet, som det er af hende kaldet, bekjendte Brita, at hun troede at have født, men at hun ei saae noget Foster. Deponentinden kan ei erindre om hun tillige bekjendte at hendes Huusbonde tog Fosteret fra hende, saa at hun desformedelst ei kom at see det. Videre vidste Deponentinden ei at forklare.

Omhandlede Huusmandskone Lisbet Willumsdatter blev sagt at være paa Bygden at bede sit Brød, og da nu ei vides hvor hun er, kan ingen Forklaring nu af hende til Oplysning indhentes. Da intet mere var at erindre, blev Forhøret hermed sluttet.

Paa Hr: Sorenskriverens Vegne J Skagen.
Od H. Hjorteland. Ole H. Egeland (begge med iholdt Pen).

Continuation af forestaaende Forhør.

Aar 1817 den 14de Julii blev Retten sat paa Sorenskrivergaarden Helleland, i Overvær af de 2de Laugrettesmænd og Vidner Lars Olsen Helleland og Michel Endresen Helleland for at continuere forestaaende Forhør af 11te denne Maaned over Pigen Brita Jensdatter.

Hvor da blev fremkaldet for Retten den forhørte

2den Deponent Nils Ingebrigtsen Egeland, som uindkaldet mødte her tilstede, og afgav saadan Bekjendelse og Forklaring: at efterat forestaaende Forhør var {sluttet} afholdt, blev han høist urolig i sin Samvittighed, saa han ikke kunde bestaae for Gud, sine Venner og Medmennesker med nogen uaabenbaret Tanke, angaaende denne Sag, og har derfor for Gud og sine Venner tilstaaet, hvad han her tilstaaer og bekjender, nemlig at han nu har kundet d..(?) til tydeligt Minde, at han, men ikke oftere end naar han var beskjenket, har havt legemlig Omgang med Pigen Brita Jensdatter, i Begyndelsen efter hans egen Tilskyndelse, men

siden efter Pigens forførende Tillokkelse, som hun overhang ham med, naar hun saae ham beskjenket. Han tilstaaer derfor at være Barnefader til det af Pigen Brita Jensdatter dødfødte Barn, og at han, saaledes som hun har forklaret, var tilstede ved Fødselen en liden Tid alene med hende i Stuen, tog Barnet fra hende og lagde det først under Hovedputen i Sengen, og tog det derfra til Koven eller Kammeret, hvor han gjemte det til næste Nat, da han tog det atter derfra og bar det ud og begrov det paa et sumpigt Sted ved hans Bøgjerde et Stykke ned fra Husene, men Stedet kan han nu ikke mere spore, da den sumpige Myr er noget vidtstrakt. Han havde ofte spurgt Pigen om hun var frugtsommelig, men hun nægtede dette, og sagde blot at hendes svangre Udseende havde en anden naturlig Aarsag, hvorefter han som Lægemiddel derimod gav hende Krud i sød Melk at drikke. Men da hendes Barselsmerte pludselig lod ham fornemme Svangerskabets Virkelighed, var det han i sin Forskrækkelse, der ikke lod ham Overlæg worde mueligt, greb til det fortvivlede Foretagende at bidrage til Barnefødselens Fordølgelse, ved hemmelig at borttage og begrave det dødfødte Barn. Deponenten vidste intet videre at forklare.

Hermed blev dette Forhør endelig sluttet, og skal snarest mueligt blive Amtet beskrevet tilstillet.

Paa Hr: Sorenskriverens Vegne J Skagen.

Lars O. Helleland, Michel E. Helleland.

September Maanedstthing 1817.

Aar 1817, den 1ste September blev Retten sadt til Maanedstthings Holdelse for Hardanger, Lenets og Lyseklosters Gods paa sit sædvanlige Sted Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Ole {Olsen} \Larsen/ Helleland, Lars Arnesen, Michel Endresen ibid: og Lars Tores: Oppedal

Hvor da! underdanigst blev publiceret følgende Kongelige Anordninger

1. Placat, som bestemmer Brandcontigentens Størelse for de Norske Kjøbstæder i Species, tilligemed Tiden, fra hvilken denne Beregning, skal tage sin Begyndelse dateret 10de Mai 1817.

2. Ditto, angaaende Præget af de Sølvmynter, som efter § 2. og 3. i Loven af 14de Junii 1816, Pengevæsenet, angaaende skulle sættes i Omløb dat. 3de Julii 1817.

3. Ditto som bestemmer den Skat paa Formue og Næring, som fra Skatteaaret fra 1ste Julii 1817 til 1ste Julii 1818 ved Lov af 14de Junii er paabuden til Afbetaling af det Laan, som den nye Bank har {fore} at forskyde Rigsbanken til Rigsbanksedlernes Indløsning, dateret 14de Julii 1817.

Nye Sag:

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting paa Hr: Procurator Baades Vegne, at have indkaldet Niels Helliesen Rabbe og Torkild Omundsen Berge, at see dem overbevist og lide Dom til at betale 8 Speciedaler {96 s}, som skyldige Omkostninger i en <Gjeld> Sag, Hr: Procuratoren havde at udføre for Creditor Erich Erichsen Dagland, mod forbemeldte, som Debitorer, samt endvidere, at betale de nu her foraarsagede Omkostninger Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagvolderne i Hovedsagen har været indkaldet til Forligelses Commissionen hvilket 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

De Indstevnte bleve paaraabte, men mødte ikke ei heller nogen paa deres Vegne.

Citanten indleverede nu hans skriftlige Indlæg af 15 forrige Maaned, med hos lagde Regning af samme Dato, hvortil han henholdt sig og var Dom begjerende \hvilke 2de Documenter indtages her saal:/

Sagvolderen!! bleve nu atter paaraabte, men da de ikke mødte ei heller nogen paa deres Vegne, saa blev af Retten eragtet Sagen optages til Doms
Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s.

Nye Sag:

{Peder} Iver Larsen Bustetun mødte paa sin mindreaarige Søn Peder Iversen Eitrem's Vegne, samt ligeledes paa de øvrige Citantere Christen Odsen, Niels Iversen og Helje Halvorsens Vegne, alle af Gaarden Eitrem, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, at have indkaldet Od Johnsen Eie med Søn Niels Odsen Eie, Lars Larsen Bakke og Søn Guttorm Larsen Bakke samt Thor Thoresen Bustethun og dennes fader Thore Wikingsen Jøssendahl, at see dem overbeviist og lide Dom med Omkostninger og Bøders Udredelse for ulovlig Adfærd med en Baad, Citanterne tilhørende Saa fremlagde de og 2de Attester fra Forligelses Commissionen, som viser, at Sagvolderne, der har været indkaldet men mødte ikke hvorover Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 3 Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

1817: 146b

Af Sagvolderne mødte paa Guttorm Larsen Bakkes Vegne, dennes Broder Lars Larsen Bakke, der ligeledes mødte paa sin Faders Vegne af samme Navn, som Curator og fød Værge for bemeldte sin Søn og Sagvolder Guttorm. Paa Sagvolderen Niels Odsen Eies og dennes Fader Od Jonsen Eies Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnes, hvilke begge ville anhøre hvad Citanterne videre \havde/ at iretteføre.

Citanten paa egne og øvriges Vegne forklarede Sagens Omstændigheder saaledes: Sidstleden Sante-hansdags Aften vare Citanterne for deres Fornøielse ind paa Gaarden Bakke i Odde og havde lagt deres Baad paa den saa kaldte Præstegaardens Grund ved Sæstranden i Odde om Natten, omtrent ved Midnats Tider, havde Sagvolderne, Citanterne uafvidende taget dissens Baad bragt den omtrent 200 Skridt over Stranden op i et lidet Kønd eller Pyt eller Dam Rømbel kaldet, der taget Nøglen af Baaden og ladet den rende fuld af Vand, og saaledes laae den der, da de næste Morgen behøvede Baaden, og da de samme Morgenstund fandt Sagvolderne, bad de dem bringe Baaden paa det Sted, hvor de havde taget den, saa vilde de ei tale mere derom; men dette nægtede de, hvorver!! (hvorover) Citanterne siden ikke rørde Baaden, men gik Stranden til deres Hjem. Citanterne visde endog den Eftergivenhed, den Gang de stevnte til Forligelses Commissionen, at hvis de god villig ville bringe Baaden uskad til Gaarden Eitrem, hvor den tilhørde, som var ½ Fjerding Vei fra omhandlede Stæd, da ville de frafalle al Paatale, men dette har de ei heller gjort, men allene bragt Baaden nu omsider til det Sted hvor de først tog den hvor den længe har lagt med meget Vand ned paa Jorden, hvorover de nu seer dem nødsagede til for Retten at paaanke denne Fremfærd, og fremstillede nu som

1ste Vidne: Samson Heljesen Eie \aflagde Lovens Eed/ 20 Aar gammel, nydt Alterens Sakramente dette Foraar, forklarede: at samme Morgen, som omhandlede Baad var bleven bragt op i Rømbel Køndet/, hørde Vidnet, at Citanten Helje Halvorsen Eitrem bad Sagvolderen Guttorm, at han og Kammeradere skulle bringe omhandlede Baad tilbage hvor de havde taget den, men hvor til Guttorm svarede: "Vi bringer den ikke tilbage, hvor vrede de bliver" I Øvrigt saae eller hørte Vidnet intet videre, eller noget af hvad forhen var passeret. Vidnet hørde kun, at Sagvolderen Guttorm ikke vægrede eller paastod at de {ikke} havde taget Baaden, vidste intet videre afskediget

2det og 3de Vidne: Helje Heljesen Eitrem og Christen Jacobsen Eitrem, aflagde Lovens Eed og forklarede eenstemmigen, at da de som beskikkede Stevnevidner Dagen efter Tildragelsen indfandt dem hos Sagvolderne, tilspurgte de dem fra Citanterne og tilbød dem, at vis de

godvilligen ville bringe Baaden til Gaarden Eitrem, hvor den tilhørde, og komme med den lys Dag, og ikke om Natten, samt meldte det til Od Eitrem, naar de ankom med Baaden i uskad Stand, da ville Citanterne frafalde alt Søgmaal, men Lars Bakke, vis Søn Guttorm ei var Hjemme svarede, at dersom hans Krefter tillod, skulle han selv reise ud til Eitrem med Baaden, men han frygtede at hans Søn Guttorm var saa gjenstridig, at han ei kunne formaae ham til at gjøre det, da han havde hørt ham tilstaae, at han havde været med at tage den, men ikke at ville bringe den tilbage, og beklagede sig, at hans Søn, ofte saaledes havde været gjenstridig.

Paa Eide Gaard fandt Vidnerne ei heller Sagvolderen Niels, men dennes Fader Od Jonsen Eide, som svarede, at han og Søn gjerne ville være med at bringe Baaden til Eitrem, hvortil Vidnerne svarede, at de er ikke pligtig at gjøre det allene, de bør være med de Andre og. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskediget

Citanten erklærede, at da det indstevnte Vidne Torjuls Torjulsen Eie ere fraværende paa en Reise, af hvilken han formodede betimmeligen at være kommen tilbage, men er af Vind og Veir blive hindret, saa begjærede han Sagen udsadt til næste Høstething, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammiation!! 1 Spd 28 s for 3de Vidner 40 s Udsættelsen 12 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s. og for Contra Spørsmaal til 1ste Vidne 8 s.

Nye Sag:

Ole Torjulsen Bakken mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting, at have indkaldet Lars Knudsen Bustethun, at see sig overbevist og at lide Dom med Omkostninger for uden Citantens Villie og Vidende, at have bortleiet et Fartøi, som Citanten eiede lige Deel i med Sagvolderen, og uden at have givet Citanten Gotgjørelse her for Ligesaa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist Begge 2de Attester, bleve oplæst og indtages her saalydende #

Citanten forklarede Sagens Omstændigheder saaledes: Noget før Juel forrige Aar fik Sagvolderen Tilladelse, at reise til Bergen med en liden Jægt eller Fartøi, som Citanten og Sagvolderen eiet tilsammen, hver det

1817: 147

halve i, og fik han Tilladelse, at reise med Fartøiet under den udtrykkelige Betingelse, at han maatte komme tilbage med det, til den Tid, at man reiste paa Hav sildefiske, hvor Citanten agtede sig at reise med Fartøiet, og Sagvolderen eller hvem han betroede, sin Andeel af Fartøiet til; men isteden for, at komme Hjem med Fartøiet, kom Sagvolderen allene Hjem over Land, og sagde, han havde leiet Fartøiet bort til Andre, til Sillefiske, men dog paa de Vilkaar, at Citanten kunde faa personlig tiltræde Fartøiet og selv benytte sin Andeel paa Sillefisket I Tillid hertil reiste Citanten til Bergen med Sagvolderen, men da Citanten der ankom fik han ikke benytte Fartøiet med mindre han ville være fornøiet med ¼ Part, hvorover Citanten maatte reise tilbage uden at benytte Fartøiet, og har siden ingen Erstatning faaet eller benyttet Fartøiet.

Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun selv tilstede, som havde hørt alt foran tilførte, erklærede, at han aldeles ikke nægtede Citanten, da han kom til Bergen, som anført, at faae benytte sin fulde halve Deel af ommeldte Fartøi, og at kunne selv reise med Fartøiet tilligemed de Sagvolderen havde overdraget sin halve Deel.

Citanten benægtede dette og til Bevis om Rigtigheden af sit anførte, fremstillede, som 1ste Vidne: Samson Iversen Ragde, aflagde Lovens Eed, forklarede: at sidstleden Vinter, sidst i Januari eller først i Februari Maaned, var Vidnet i Bergen, og hørde da Citanten og Sagvolderen tale sammen om her omhandlede Jægt og hørde da, at Citanten vilde raade for

sin halve Part, men at Sagvolderen nægtede ham dette og sagde, at han (Sagvolderen) tog Fartøiet og vilde raade derfor. Hvad Reise her mentes og hvor Fartøiet skulle hen, hørde Vidnet ikke nævne, hørde ei videre herom eller veed noget videre at forklare til Oplysning i Sagen afskediget

Da Forfald her hindret et godvillig mødende Vidne, at møde, saa nødes han, at begjere denne Sag udsadt til næste Høstehing, hvorimod Sagvolderen intet havde, at erindre.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s for et Vidne 16 s. og for en Udsættelse 12 s Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s. Specie.

Nye Sag:

Elling Nielssen Langesetter mødte for Retten paa Hr: Kjøbmand Johan Trumpyes Vegne og {meldte} fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde for skyldige 639 Rbd. 1 mrk. 4 s. N: V: eller 63 Spd. 110 ½ s., derfor at lide Dom til Gjeldens Betaling med Omkostninger. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa Indstevntes Vegne mødte Christen Olsen Hovland og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremlagde nu Udskrivt af sin Kjøbmandsbog, der blev oplæst og indtages her saalydende # og var Dom begjerende efter bemeldte sin Udskrivt og Regning, samt Sagvolderen ei alene ipligtet at betale den paasøgte Sum, men og denne Sags skadesløse Omkostninger med 8 Spd.

Christen Hovland, paa Sagvolderens Vegne, begjerede Sagen udsat, for at kunne contrastevne Citanten Hr: Trumpy og fremkomme med sin Contra-Regning paa hvad han har til gode hos Kjøbmanden.

Retten eragtede: Sagen bevilges udsat til først kommende Høstething.

Citanten betalede: Incammination 1 Spd. 28 s., Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s. og for Udsættelsen 12 s.

Nye Sag.

Jens Eriksen Rogde, nu Hovland, fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde at see sig ovebeviist og lide Dom til at opfylde en Vilkaarskontrakt af 5te December 1810 og at betale denne Sags Omkostninger med videre efter Attestens Formeld. Saa fremlagde han og Attest om, at denne Sag fra Forligelses Commissionen til Retten er henviist; hvilke 2de Attester bleve oplæste og her indtages saal: #

Paa Indstevntes Vegne mødte dennes Morbroder Christen Olsen Hovland, som vilde anhøre, hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremlagde en Udskrivt af Hardanger Justitsprotocol af et Forliig, indgaaet 5te December 1810, som viser hvad Føderaad eller Vilkaar, Citanten aarlig har at fordre af Sagvolderen, hvorhos Citanten declarerede, at han de sidste 3 Aar fra nu anstundende 15de December at regne, ikke har faaet det Ringeste af sit tilkommende Vilkaar mere end 2 Skjepper Byg, hvorfore han paastaaer sig ved Dom tilkjendt 5 Tønder og 6 Skjepper Byg, samt 1 ½ Tønde Poteter, og at Sagvolderen skal nu til anstundende Høst modtage

1817: 147b

Citantens Vilkaars Koe i Foster og Pleie, samt at han tilpligtes for Eftertiden at opfylde og efterkomme fremlagde Forening og desuden at betale denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Christen Olsen Hovland paa Sagvolderens Vegne, deklarerede, at der skal være senere Foreninger imellem Citanten og Sagvolderen, hvilket han agter at oplyse og bevise, og til den Ende begjærede denne Sag udsat, for at føre Contra Vidner i denne Sag.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Høstething.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s. og for en Udsættelse 12 s. Sp.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Larssen Helleland, Lars Arnesen Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Mikel Endresen Helleland (alle 4re med iholdt Pen).

Neste Dag den 2den September blev Maanedsting for Hardanger, Lehnets og Lysekloster Gods, fortsat paa Thingstedet Helleland af de samme Rettes Personer som igaar.

Hvor da blev afsagt følgende:

Dom

(: I Sagen Fol. 146 Tobias Eidnes for Prokurator Baade som Sagfører

for Erich Dagsland, mod Niels Heljesen Rabbe og Torkild Ommundsen Berge :)

Ifølge vore Love, bør enhver at betale sin Gjæld skadesløs, og derfor i Rettergang tilstaaes altid Creditor, alle bevislige, lovligen udlagde Omkostninger for at faae sit Tilgodehavende. Debitorerne i denne Sag har ike mødt enten for Forligelses Commissionen eller for Retten, men ikun sendt Creditors Sagfører omsider selve Gjældens Beløb, og noget lidet paa Renterne fra Indstevningens Dato til Forligelses Commissionen og paa {de andre} \Søgsmaalets/ Omkostninger, men langt fra fyldest for hafte lange Reiser og andre Omkostninger paa Grund heraf og Forordningen af 20de Januarii 1797 § 20 og Cancellie Skrivelse af 12 Januarii 1799 Kjendes for Ret: Niels Heljesen eller Helleichsen Rabbe og Torkild Ommundsen Berge, en for begge og begge for en ipligtes herved at betale til Hr: Prokurator Baade, som Sagfører for Erich Erichsen Dagsland, i her omhandlede Sags \Skadesløse/ Omkostninger 12 Speciedaler skrives tolv Speciedaler, samt end videre denne Doms Udstædelse Forkyndelse Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, og end videre, for deres Udeblivelse, baade for Forligelses Kommissionen og Retten, hver for sig at bøde til JustitsKassen, saa meget som Dommen og Seglet Koster, alt at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Exekutions Tvang.

Ny Sag.

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for sin Svigersøn Omund Pedersen Ureim den ældre og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at bemeldte hans Svigersøn har til dette Thing indkaldet Peder Nielssen Sebbe at see sig overbeviist og lide Dom med Sagens skadesløse Omkostninger for skyldige til Citanten 41 Spd 84 s. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen ikke mødte. Hvilke tvende Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Peder Nielssen Sebbe mødte ikke, efter Paaraab, ei heller Nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Mikel Ingebrigtsen Indstenes og Omund Pedersen Ureim den yngre, hvilke efter aflagde Eed forklarede eensstemmigen, at de vare overværende i Junii Maaned 1816 og hørde da her indstevnte Peder Nielssen Sebbe tilstod den gang at være skyldig til Citanten Omund Pedersen Ureim den ældre den Sum 1066 Rbd. 4 mrk. N: V:, som han lovede at betale til samme Aars Høst. Dette er alt, hvad Vidnerne veed at forklare afskedigede.

Sagføreren erklærede nu paa Citantens Vegne, at af den omvidnede Sum har Sagvolderen den 15de Januar sidstleden betalt til Citanten 650 Rbd., men ikke mere, og at altsaa rester 416 Rvd. 4 mrk. \N: V:/, som er den her paastevnte Sum 41 Spd. 84 s. eller rigtigen, som han nu erfarer efter nøiere Overregning, 41 Spd. 80 s., hvilke han paastaaer Citanten tilkjendt tilligemed denne Sags skadesløse Omkostninger med 6 Spdl., i Betragtning af hans flere Reiser og Expresser til Eidfjord og Ulvig, samt Renter 4 proCento fra Indstevningens Datto til Forligelses Commissionen den 30te Mai sidstleden, og at endelig Sagvolderen, for hans Modvillighed ei at møde, maa blive ipligtet vedbørlige Bøder, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. og for 2 Vidner 32 Sps.

1817: 148

Derefter blev strax afsagt følgende

Dom:

Lovlig sagsøgte Peder Nielssen Sebbe har ikke mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten med Indsigelse mod Søgsmålet. Paa Grund heraf og Forordningen af 20de Januarii 1797, som Cancellieskrivelse af 12te Januari 1799, Kjendes for Ret: Peder Nielssen Sebbe ipligtes herved at betale til Citanten Omund Pedersen Ureim den ældre den her paasøgte Sum 41 Spd. 80 s. samt Renter 4 pro Cento fra Indvarslingen til Forligelses Commissionen den 30te Mai indeværende Aar 1817, og i denne Sags skadesløse Omkostninger 4 Spdl., samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og Alt Fornødne, indtil Betaling skeer. Endelig ipligtes og Sagvolderen Peder Nielssen Sebbe for sin Udeblivelse baade fra Forligelses Commissionen og nu her fra Retten, at betale i Bøder til Justits-Kassen saa meget som Dommen og Seglet koster. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse {under Executions Tvang}

Derefter blev thinglæst følgende Documenter.

1. Skjøde fra Knud Hermundsen Bakke til Tormo Amundsen Garen paa 6 Mrk Smør i Syssendal, dateret 4de November 1816.
2. Do: fra Ole Olsen B..ken(?) (Bleken?) til Herborg Asbjørnsdr: Eidnes paa hans Ret i Gaarden Eidnes, dateret 2den April 1817.
3. Bygselbrev fra Hr: Pastor Iver Munthe Daae til Jacob Sjursen paa 1 Pd. Smør i Ytre Alsager, dateret 29de Junii 1816. Medfulgte Reversal af 3die Marts 1817, samt Landskyldbog
4. Contract mellem Haldor Oppedal, Wigleik Hanssen Sexe og Lars Galtung om Brugen af Stølebeite i Frisetter i Eidfjord, dateret 4de Marts 1817.
5. Commissionsforlig mellem Johannes Larssen Nesheim og Huusmand Torger Nielssen Weaaen om Pladset Veaaen, af 18de October 1816.
6. Afkald fra Gjori Sjovatsdt: til hendes Formynder Sjovat Bjotvedt for 11 rd 11 s., dateret 22de Mai 1817
7. Do: fra Brita Eriksdt: Tjoflaats Mand til Hans Ellingsen Nøstvig for 6 Spd. 40 s., dateret 15de August 1817.
8. Aflyst en Obligation fra Hattemager Jetle Bøe til Kjøbmand Svend Vines dateret 9de December 1814 stor 1000 Rbd. N: V: mod Pant i Gjestgiveriet og dets Huse i Eidfjord, qvitteret 26de December 1816.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hermed hævet. Dommeren betalede Laugrettet for 2 Dage 1 Spd. 3 ort

Ole Larssen Helleland, Lars Arnesen Helleland, Lars Thoresen Oppedal, Mikel Endresen Helleland (alle 4 med paaholdt Pen).

Høstheting for Hardanger og Strandebarms Tinglaug 1817.
Lyseklosters Gods.

Aar 1817, den 13de October blev Retten sadt paa Thingstedet Une!! (Utne), til almindelig Høste- Sage- og Skattething for Hardanger og Strandebarms Tinglaug, Lysekloster Gods Retten betjent af Stædets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettesmænd Holger Holgersen Djønne, Sjur Engelsen Ringøen, Lars Nielsen Koltvedt og {Sjur} \Johannes/ Samsem!! (Samsonsens) Store-Fosse, der alle nu aflagde den befalede Laugrettes Eed og betalede hver for sig 24 s Species Saa var og tilstæde Lyseklostergodsets Forvalter Hr: Søevig, Thinglaugets Lensmand og endeel Tingsøgende Almue

Hvorda blev publiceret følgende Anordninger:

1. Provisorisk Anordning, hvorved Brændeviinsbrænden i Kjøbstæderne og Ladestederne i Norge indtil Udgangen af Junii Maaned 1817, forbydes, dateret 20de Januari 1817.
2. {Ditto} Reglement, som bestemmer de Høitideligheder, der i Anledning af det befalede Jubilæum for Reformationen skal finde Sted, dat: 14de April 1817.
3. Placat, som bestemmer Brandcontingentens Størelse for de Norske Kjøbsteder i Species, tilligemed Tiden, fra hvilken denne Beregning skal tage sin Begyndelse, dateret 10de Mai 1817.
4. Ditto angaaende Præget af de Sølvmynter, som efter § 2 og 3 i Loven af 14de Junii 1816, Pengevæsenet angaaende, skulle sættes i Omløb, dateret 3die Julii 1817.

1817: 148b

5. Placat, som bestemmer den Skat paa Formue og Næring, som for Skatteaaret fra 1ste Juli 1817 til 1ste Juli 1818 ved Lov af 14de Junii 1816 er paabuden til Afbetaling af det Laan, som den nye Bank har at forskyde Rigsbanken til Rigsbanksedlernes Indløsning, dateret 14de Julii 1817.
6. Stiftbrev, om at efterlyse Christian Frederichsen Granstuen af Toten, dat: 2 October 1817.
7. Amtets Skrivelse med et Udkast, betræffende Udskiftningen i Norge. Amtets Skrivelse er dateret 12te September 1817.
8. Ditto med en Circulaire fra Regjeringens 3de Departement, betræffende Foranstaltninger til at hæmme Løsgjengerie, Amtets Brev dateret 18de Julii 1817. og Circulairet dateret 3die samme Maaned.

Eeds Aflæggelse til Constitutionen see \Fol:/ 141.

Johannes Torbjørnsen Koltvedt af Strandebarms Sogn og Præstegjeld, Lyseklosters Gods aflagde den befalede Eed til Norges Constitution.

Eeds Sag.

Lehnsmand Ole Svendsen Sexe mødte for Christen Olsen Hovland og Ole Helliesen ibidem og fremstillede {godvi} Omund Sjursen Sexe med Begjer at han maatte i Eed tages som Vidne ved et imellem Tosten Johannesen, Johannes Tostensen, Christen Olsen og Ole Helliesen, alle af Gaarden Hovland, indgaaet Forlig.

Bemeldte Omund Sjursen Sexe fremstod for Retten, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, hvorefter han fremlagde en af ham og en anden her ustevnt mand Ole Olsen Espe underskreven Optegnelse over et i Februari Maan/e/d sidstleden indgaaet Forliig imellem Opsidderne paa Gaarden Hovland om Udstening, der nu blev oplæst og indtages her saalydende # Mødende Omund Sjursen Sexe stadfæstede nu ved opragte Fingre og Saligheds Eed, at foranførte Forliig blev saaledes som her anført med fri Villie indgaaet imellem bemeldte Personer.

Da ingen havde videre at tilføre, blev hermed sluttet.

Citanten betalede Incammination 9 mrk 4 s. Sp.

Justits-Extrarets-Sag mod Pigen Brita Jensdatter Egeland og Nils Ingebrigtsen Egeland. Hr: Lieutenant Christopher Stenersen Collin mødte for Lyseklostergodsdes Actorat og fremlagde en under 14de August sidstleden udstyret Justits stevning, hvorved Qvindemennesket, Brita Jensdt: Egeland og gift Mand Nils Ingebrigtsen Egeland ere indstevnte at see dem overbeviste og lide Dom til Straf og Sags Omkostninger for deres lovstridige Forhold saavel med det af hende dulgte Svangerskab og Barnefødsel som den med Fosteret brugte Fremgangsmaade; hvilken Stevning med Dommerens Paategning om Sagens Foretagelse her ved denne Extraret idag, samt Forkyndelses Paategningen blev oplæst, tilligemed Stiftets \eller Amtets/ Ordre, dateret 9de August sidstleden, der begge Dele blev oplæst og her indtages saalydende #

Angjældende Brita Jensdr: Egeland og Nils Ingebrigtsen Egeland mødte begge tilstede for Retten, frie for Baand og Tvang. Saa mødte og Førstmeldtes Defensor Hr: Procurator Baade, og den Andens Defensor Lehnsmænd Ole Svendsen Sexe, \eller Trappetun/ hvilke alle anhørte forbemeldte Stevning og Amtets Ordre.

Actor fremlagde nu videre det i Actions Ordren ommeldte Forhør af 11te og 14de Julii sidstleden, der har foranlediget denne Sags Anlæg, til Afbetjening for Dommeren under Sagen. End videre fremlagde han skriftlige Qvæstioner, saavel til de Angjældende som de indstævnte Vidner, hvorefter han begjærede dem afhørte. Bemeldte Qvæstioner bleve oplæste og indtages her saalydende #

Delinqventinden Brita Jensdatter blev forelæst hendes under Forhøret afgivne Forklaring, den hun vedstod rigtig, og tilføiede, at hendes Forældre Jens Tomassen Egeland og Huustro Brita Larsdatter beboede en Eiendomspart i Gaarden Egeland, Qvindherreds Præstegjeld, hvor Delinqventinden er fød, og forblev, indtil hun var 3 Aar gammel, da hendes Forældre, uddrevne af Odelsmanden, flyttede til Gaarden Hjemdal i Ous Sogn og Præstegjeld, hvor de beboede en Part, de købte i denne Gaard, hvor Delinqventinden forblev hos dem indtil 21de Aar, da hendes Forældre døde, og nød hun af dem en christ sømmelig Opdragelse og confirmeret af nu afdøde Provst Sandberg i Ous Kirke i hendes Alders omtrent 16de Aar. Da hendes Forældre døde, forblev hun paa samme Gaard i Tjeneste hos hendes \eneste/ Broder Engel, der fik Gaardebruget efter Faderens Død, da hun havde tjent hos ham i 2 Aar, tjente hun videre i Ous Præstegjeld deels andre Steder og deels atter hos hendes Broder, indtil hun tog Tjeneste paa Femstenevigen og Baldesheim, samt endelig hos {nu} medskyldige Nils Ingebrigtsen Egeland, og \paa/ Tvedta, hvor

1817: 149

hun nu sidst opholdt sig. Hun har stedse ført et retskaffen og upaaklagelig Vandel, saa at hun aldrig forhen har været tiltalt eller sagsøgt for nogen Forbrydelse førend nu.

Delinqventinden blev derpaa tilspurgt efter de fremlagde Qvæstioner, hvorpaa hun svarede saaledes, sc:!! (såsom) til

1ste Spørsmaal, Svar: 4 à 5 Uger efter {sidstleden} \forrige Aars/ St. Hansdag mærkede hun, at hendes Maanedes-Renselse første Gang udeblev, og da befrygtede hun at være bleven svanger, men vidste det ikke vist førend hun nogle Dage efter alle Helgen (1te Novbr.); næiere kan hun ei erindre Tiden \da hun/ Første Gang bemærkede Rørelse, som hun bemærkede var levende Foster.

2det Spørsmaal, Svar: Nei, da hun end da ikke ventede sig, førend 9 à 10 Uger efter den Tid hun kom.

3die Spørsmaal, Svar: Jo hun nægtede for Nils sit Svangerskab og foregav et standset maanedlig Renselse var Aarsag i hendes Tykkelse indtil da hun fik Barselondt, da hun bad ham gaae efter Folk, men hun formodede, at han troede hende svanger alligevel, siden han gav hende noget at drikke, endskjøndt han ikke sagde, hvorfor hun skulde drikke det, da hun ellers var frisk, ikkun een Gang, omtrent 2 à 3 Uger før end hun fik Barselondt, da hun vægrede at drikke det han gav hende, sagde han; ”du maa drikke det, eller vil du gjøre mig ulykkelig?” hvorpaa hun drak det, og det smagte for hende at være Tjærelaug og Krud et Sopkenglas fuldt omtrent ¼ Pæl, brunt af Udseende.

4de Spørsmaal, Svar: Hun veed ikke at have faaet Krud og Melk, men de sidste Dage førend hun fik Barselondt, omtrent 2 à 3 Uger foran, fik hun som anført, efter hendes Formening, Krud og Tjærelaug, det hun drak paa hans Forlangende som anført, samt Søndags Morgen, som hun blev forløst næste Mandags-Morgen, fik hun atter noget at drikke, hvilket Barnefaderen Nils gav hende, der smagte som Brændeviin og saae brunt ud, det han leverede hende, og bad hende drikke, uden at nævne videre; hvorpaa hun drak uden at nævne noget. Delinqventinden kan ikke erindre, at hun har faaet oftere noget Usædvanligt af ham at drikke.

5te Spørsmaal, Svar: Hun veed ingen anden Anledning end hun formoder han troede med de givne Drikke at fordrive Fosteret, skjøndt han ei sagde dette, men hun sluttete det af hans foranførte Ord, da han gav hende den første Drik, og hun maa tilstaae at hun og i denne Tanke drak det.

6te Spørsmaal, Svar: de givne Draaber saae ud og smagte som anført. Da hun havde nydt de sidstmeldte Draaber Søndags Morgen, af Mængde som første Gang, skjøndt af anden Smag, nemlig som Brændeviin, mærkede hun kort efter, at Barnets Rørelse og Liv aftog efterhaanden, saa at det fra Middagstider af, bemeldte Søndag, ikke bevægede sig eller gav Tegn til Liv, hvorefter hun troede, at det da var dødt, skjøndt hun iøvrigt ingen Forandring følede hos sig, førend Søndags Aftenen, da der kom Blod fra hende og hun begyndte at faae barselondt, hvilket hendes Madmoder Cicilia Helliesdatter saae, som og hendes medskyldige Barnefader Nils, hvorpaa Delinqventinden strax gik til Sængs i hendes Huusbonde og Madmoders Stue, hvor de og siden gik til Sængs og forblev i Stuen liggende, hvor der brændte Lys den meste Tid af Natten. Delinqventinden havde ondt den hele Nat, og undertiden stod hendes medskyldige Barnefader op af sin Sæng og paa hendes Forlangende gav hende Møseblende (Vand og Myse), en Gang fik hun og Øl. Hendes Madmoder kom ikke hen til hende, førend om Morgen, da hendes Mand og hun var opstaaet af deres Sæng. Da det begyndte at lysne, kom Brita Ingebrigtsdr. og ind i Stuen, og forblev i Stuen og kogte Grød medens Delinqventinden fødte sit Foster under Sængeklæderne, men Delinqventinden bad hende ikke komme til sig eller sagde hvad som foregik, da hun skæmtes at bede hende om Hjælp. Da Delinqventinden jamrede sig af Fødselssmerte, saa {mødte h} maatte hun kunne høre og forstaae hendes Tilstand. Barnefaderen Nils gik samme Tid af og til ud og ind og var stundom henne hos hende, men hun sagde ikke at hun havde Fødsels-Rierne.

Hermed er tillige 7de Spørsmaal besvaret.

8de Spørsmaal, Svar: Veed aldeles ikke hans Tanke, eller hvad han meente med de Ord: ”nu er Satan ikke langt borte”

9de Spørsmaal, Svar: Delinqventinden saae aldeles ikke Fosteret. Barnefaderen tog sin Haand under Sængeklæderne, svøbte det der ind i en gammel Klud tilligemed Efterløsningen,

og lagde det alt ind i Kluden under Delinquentindens Hovedpude, saa at hverken hun eller han saae Barnet.

Hermed er tillige 10de Spørsma: besvaret.

11te Spørsmaal, Svar: mærkede ikke ringeste Liv i Barnet, enten da hun fødte det, eller foran fra Søndags Middagen, ei heller i nogen Maade efter at det var født.

Hermed er tillige 12te og 13de Spørsmaale besvarede.

14de Spørsmaal, Svar: Neste Dag efter Barnefødselen, som hun erindrer, ikke var Marie-Bebudelses Dags Tider, som i Forhøret anført, men omtrent 14 Dage for Kyndelsmisse, altsaa i Januarii Maaned, tog Barnefaderen ved Middags Tider en Tirsdag, da ingen var tilstede flere end Delinquentinden, Barnet fra Koven og bragte

1817: 149b

det ud, uden at enten Delinquentinden eller han løste det af Knuderne, og saae det, ei heller veed Vidnet til nu, hvor han bragte det hen, og ei heller har spurgt ham derom.

15de Spørsmaal, Svar: Nei, Delinquentinden sagde ei at det var barselondt hun havde, men hendes Madmoder saae, at der gik Blod fra Delinquentinden førend Delinquentinden gik til Sængs.

16de Spørsmaal, Svar: fordi hun troede hendes Tilstaaelse skulde formilde hendes Straf

17de Spørsmaal, Svar: Nei, hun var da reist fra ham.

18de Spørsmaal, Svar: Hun forlod sin Tjeniste hos Barnefaderen ikke forinden Fardag, at hendes Tjenestetid var ude. Paa nærmere Tilspørgende svarede Delinquentinden, at strax efter Fodsteret var født kom Efterbyrden, og da hun troede sig overbeviist om, at Barnet fra Middagen foran havde været dødt i hendes Liv indtil næste Morgen det blev født; saa bandt hun ikke for Navlestrængen, ei heller saae Barnet eller tog paa det med sine Hænder, men Barnefaderen tog det, som anført, strax efter Fødselen fra hende. Da intet videre var at tilspørge hende dennegang, blev angjældende Nils Ingebrigtsen Egeland forelæst hans i Forhøret afgivne Forklaring, som han vedstod rigtig og lagde til, at han nu kan erindre, at han gav hende een Gang Melk og Krud, een Gang Tjærelaug uden noget i, og sidste Gang Hamborger Brændeviin ligesom han havde købt det fra Gjæstgiveren, uden at nogen Ting var kommet deri. Han gav hende disse Ting, fordi de skulde styrke hende og være hende tjenlig for hendes Bryst, da hun forekom ham svag. Han pleier selv, som og mange andre, at drikke baade Krud og Melk som og Tjærelaug for at styrke sit Bryst, Han vidste ikke at hun var frugtsommelig, da hun aldrig havde tilstaaet det for ham, og han gav hende aldeles ikke noget i Tanke at fordrive Foster fra hende. Delinquentinden blev atter fremkaldet og erklærede at hun ei saa nøie kan erindre om det var 2 eller 3 Gange hun fik noget af ham at drikke, men hun kan ikke erindre det, om hun nogen Gang fik Krud og Melk, men at hun een Gang fik Krud i Tjærelaug, paastaaer hun, ligesom han benægter at der var Krud i, men paastaaer at det var alene simpel Tjærelaug. Hun vedblev sin Paastand. Til

19de Spørsmaal, Svarede: Han var den Gang saa bedrøvet, at han var ligesom for øret (forøret), saa han vidste lidet hvad han selv forklarede, men fortrød siden ved Eftertanke, at han ei havde givet den rigtige Forklaring.

20de Spørsmaal, Svar: Hun klagede sig ondt for Brystet, derfor gav han hende det Omspurgt. Delinquentinden paastod nu, at hun ei var syg eller foregav sig syg. Hun vedblev sin Paastand, at hun sagde sig syg. Hun paastod nu, at da han gav hende Tjærelaug med Krud i som anført, og hun vægrede at drikke, sagde han: ”du maa drikke det, eller vil du gjøre mig ulykkelig?” Han benægtede dette, og saaledes kunde Dommeren ved deres confrontation intet vist udbringe, da han benægtede hvad hun paastod; Da de begge erklærede, at ingen var tilstede, da det Omspurgt skeede.

21de Spørsm: Svar: det var alene Hamborger-Brændeviin som anført, der blev givet hende for at styrke hende. Hun paastod nu, at det vel smagte som Brændeviin men at hun derefter fra Middags Tider ingen videre Liv følede hos Barnet. Iøvrigt veed hun ikke hvad det var hun fik, skjøndt Smagen var blot som Brændeviin. Han paastod, at det var alene Hamborger-Brændeviin, givet uden anden Hensigt, end for at styrke hende.

22de Spørsm: Svar: Det var ikke Draaber han gav hende, men simpelt Hamborger Brændeviin som anført, hvilket han pleiede at købe hos Gjestgiveren i Gjermundshavn.

23de Spørsm: Svar: Hun forlangte ikke at see Fodsteret og kunde ei heller see det, da han under Aaklædet indsvøbte det i Klud som anført. Men om hun siden saae det, efter at det var lagt under Hovedpuden, veed han ei. Men han saae det ikke. Han tog Barnet, med Efterbyrd og alt, og svøbte det, som anført, under Oversængen, og mærkede aldeles ikke ringeste Liv, ei heller hørde han ringeste Lyd af Barnet; det var ikke engang naturlig varmt, men føltes kjøligt. Han følte ei heller om der var Haar paa Hovedet eller Nægler paa Fingre eller Tæer, og veed ikke hvorvidt det var fuldbaaret eller ikke, da han ei heller saae det.

Hermed er tillige 24de, 25de og 26de Spørsm: besvaret.

27de Spørsm: Svar: Nei.

Hermed blev for i Aften sluttet og Sagen udsat til i Morgen. A v W S Koren
Lars Nilsen Koltvedt, Johannes Samsonsens Fosse, Holger Holgersen Djønne, Sjur Engelsen Ringøen.

Neste Dag den 14de October blev Justitssagen mod Pigen Brita Jensdr: for Barnefødsel i Dølgmaal og Barnefaderen Nils Egeland fortsat ved i Gaar benævnte Rettens Personer

Hvorda begge de Tiltalte mødte for Retten frie for Baand og Tvang. Saa var og tilstede som Actor Hr: Lieutenant Collin og begge Defensores Procurator Baade og Lehnsmand Trappethun

1817: 150

Anklagede Nils Ingebrigtsen Egeland blev nu af Dommeren tilspurgt om hans Forhold og Vandel førend han kom under nærværende Tiltale, i hvilken Anledning han forklarede, at han nu er i sit 55de Aars Alder, hvilket han ved nærmere Eftertanke og Overregning er kommet efter, og at han tog {tog} Feil ved at opgive sin Alder under Forhøret til omtrent 62 Aar. Han er fød af ægte Forældre paa Gaarden Kalven i Qvindherrets Præstegjeld under Baroniet; hans Forældre vare Ingebrigt Nilssen Kalven og dennes Huustro Guro Larsdatter, Leilændinger paa Gaarden Kalven, som begge for endeel Aar siden ere bortdøde. Han forblev hjemme hos dem og nød en christsømmelig Opdragelse indtil han blev confirmeret i sit Alders 16de Aar, var siden stundom ude at tjene hos Andre, og stundom hjemme hos hans Forældre, indtil han omtrent i sit 28de Aars Alder kjøbte den Gaardepart i Egeland, som han nu paaboer {og for} som Bestyrer for sin Søn, til hvilken han for omtrent 10 Aar siden har solgt Jordebruget, saa at han nu intet er eiende og befinder sig i en ikkun ringe Formues Tilstand. Omtrent i sit 28de Aars Alder blev han første Gang gift med Pigen Marita Johnsdt: Sundfjord, med hvilken han avlede 4 Børn, hvoraf 2 Sønner endnu leve. Efter denne hans Huustroes Død og omtrent i sit 38te Aar, blev han anden Gang gift med sin nu levende Huustro Cicilia Helliesdatter, med hvilken han har avlet et Barn ved Navn Marita nu paa 15de Aar gammel. Angjældende har aldrig forhen været tiltalt for nogen Slags Forbrydelse. Han kan ikke nægte, stedse at have havt Tilbøielighed til Drik, især i de senere Aar, der har fortæret hans Velfærd, dog har han aldrig begaaet nogen Forbrydelse i hans beskjenkede Tilstand. Paa Tilspørgende af Dommeren, hvad han forstod ved de Ord: ”nu er Satan ikke langt borte” da han tog Barnet, benægtede han aldeles, at han nogensinde har sagt disse Ord, enten da han tog Barnet eller anden Tid. Angjældende Brita Jensdatter vedblev nu sin Paastand for Retten, han derimod

Benægtelsen, saa at Dommeren intet vist herom kunde faae oplyst. Da intet videre nu var at tilspørge ham, blev nu fremkaldet som

1ste Vidne angjældende Nilses Huustro Cicilia Helliesdatter Egeland, blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen og ellers paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, hvilket samme Tid skeede for alle øvrige indstevnte Vidner. Bemeldte Cicilia aflagde nu Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, sagde sig 57 Aar gammel, og nød tilligemed hendes Ægtefælle, Alterens Sacramente i dette Aars Foraar, blev forelæst hendes i Forhøret afgivne Forklaring, som hun paastod i alle Dele rigtig, blev tilspurgt

28de Spørsmål, Svar: Jo, hun ansaae det for sin Pligt at have Tilsyn med hende (Brita), da hun havde tilstaaet sit Svangerskab; men Vidnet undersøgte hendes Bryster nogle Dage før hun fødte og ikke fandt Melk i dem, saa troede Vidnet ikke sig fuldkommen forvisset om hun var svanger, og langt fra ikke at hun var nær Fødselen. Den Nat, som Anklagede fødte om Morgen, laa Vidnet med sin Ægtefælle i en Sæng i samme Stue som Angjældende, og da Vidnet Aftenen foran havde mærket paa Gulvet at der var kommet nogle Draaber Blod fra Angjældende Brita, saa formodede Vidnet, at hun havde ondt og derfor lod Lyset brænde om Natten; men da Angjældende ikkun lidet ankede sig, saa formodede ikke Vidnet, at hun havde virkelige Fødsels smerter, og da hendes Mand undertiden stod op og saa til hende og tilstod at have havt Omgang med hende, saa faldt det Vidnet viderligt at gjøre noget videre, og troede heller ikke samme fornødent. Hun fødte heller ikke Fødsteret medens Vidnet var inde i Stuen, men efter at Vidnet var opstaaet og var gaaet ud for at give Kreaturerne Føde, og gik Vidnet først strax op til Nabokonnen Brita Ingebrigtsdatter og bad hende komme ned for at see til anklagede Brita, da denne var syg; men Vidnet nævnte ikke hvad Sygdom det var hun havde, saasom hun vidste at Brita Ingebrigtsdatter vidste forhen hendes Svangerskab og Vidnet ikke formodede at det var hendes Fødsels tid, da Frugtsommelige ofte have Svagheder og ligesom Fødsels-Rier under deres Svangerskab.

29de Spørsmål, Svar: Hun spurgte hendes Mand om Omstændighederne ved Fødselen, hvortil han alene svarede, at Brita Jensdatter havde fødet et Barn i Sengen medens Vidnet var ude at røgte Kreaturerne om Morgen, men nævnte ei hvor han gjorde af det, og Vidnet, bedrøvet, spurgte ei ham eller hende videre herom, før end samme Dags Aften spurgte Vidnet anklagede Brita Jensdatter om Barnet levede, da det blev født, hvortil hun svarede, nei det var dødt førend det fødtes. Videre spurgte ikke Vidnet eller veed om Omstændighederne ved Fødselen eller hvor Barnet blev hen bragt.

30te Spørsmål, Svar: Vidnet mærkede aldrig nogen utugtig Omgang af hendes Mand med anklagede Brita Jensdatter, ei heller havde nogen Mistanke derom. Paa nærmere Tilspørgende erklærede Vidnet, at hun aldeles ikke videre veed til Oplysning om den omspurgte Barnefødsel, end af Vidnet under Forhøret og har forklaret, og paa nærmere Tilspørgende forklarede, at hendes og hendes Mands Formues Tilstand er ikkun maadelig, da de ikkun eie lidet, men heller ikke skyldte noget videre end Børnenes Arv efter første Kone. Hendes Mand har alletider opført sig skikkelig imod hende og hans eneste Feil hende vitterlig har været Tilbøielighed til Drik, men har endog aldrig \i/ beskjenket Tilstand været uartig mod hende, hvorfor de og stedse have levet vel sammen, saa at hun elsker ham og tilgiver denne hans Forseelse og ingen Egteskabs-Skilsmisses forlanger eller

1817: 150b

ønsker. Anklagede Brita Jensdatter har Vidnet stedse kjendt som et stilfærdigt og flittigt Menneske, men derhos temmelig eenfoldig og lige frem i Omgang. Vidnet har aldrig erfaret noget uskikkelig af noget Slags hos hende, og ei bemærket Løstagtigt Forhold af hende mod nogen, ei heller har hun erfaret eller bemærket at hendes Mand har havt løstagtig eller

uanstandig!! Omgang med nogen, førend det nu om dem begge Opdagede. Da Vidnet efter adskillige Spørsmåale intet videre \havde/ at forklare, blev hun afskediget.

2det Vidne \Enken/ Brita Ingebrigtsdatter, sagde sig i sit 63de Aars Alder, og dette Aars Foraar at have nydt Alterens Sacramente, blev efter foregaaende Paamindelse i Eed tagen og lovede at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev forelæst hendes i Forhøret afgivne Forklaring, som hun i alle Dele vedstod rigtig. Forklarede videre, at Mandags Morgen, som anklagede Brita Jensdatter skal have født, kom anklagede Nilses Huustroe Cicilia til Vidnet i hendes Stue og bad Vidnet {gaa} komme til hende og see til anklagede Brita Jensdatter, som laae syg i Stuen, medens hun (Cicilia) gik til sine Kreature, Vidnet gik da ned i Nilses Stue og hen til Sengen, hvori Brita Jensdatter laae, og spurgde hende om hun var meget syg, saa at hun frygtede for Døden, hvortil Brita Jensdr: svarede, ja hun frygter ret for Døden. Anklagede Nils, som og var tilstede, sagde, ja hun har nu sagt os hvor Nøglene er til hendes Tøi. Vidnet gav hende Drikke, som hun forlangte, og saae at hun undertiden havde Smerter, men Vidnet befølte eller undersøgte hende ikke, men spurgte hende om hun bemærkede at Fosteret levede, hvortil Brita Jensdr: svarede, nei, det er dødt. Vidnet spurgte derpaa om hun havde taget noget ind? hvortil Brita Jensdr: svarede, joe Vidnet blev derpaa bedrøvet og ængstende og sagde, ak! du er en Stakker da. Vidnet nævnte ikke videre, flere \eller andre/ Ord blev ikke talt bemeldte Tid, men Vidnet vendte sig fra Sengen og gik tankefuld og bedrøvet bort, hvorpaa anklagede Nils i det samme sagde: vil du ikke koge for os? hvorpaa Vidnet i samme Stue foretog sig at koge Grød. Nils forblev i Stuen og gik vel og stundom ud, men Vidnet gav ikke videre Agt derpaa, kom ikke hen til Sengen og veed ikke hvad der passerede. Da Vidnet havde kogt Grøden, kom Anklagedes Huustroe Cicilia ind og Vidnet gik tilbage til sit Huus. Vidnet saae aldeles ikke Barnet {eller} men havde en Frygt for at Anklagede fødte medens Vidnet var inde, men var ikke vis derom, og var saa modløs og beængstet, at hun ikke havde Mod til at forfare hende eller undersøge i Sengen, da Nils stedse var tilstede, og har Vidnet siden forundret sig over og fortrødt sin Flauhed at hun ikke undersøgte hvorledes tilstod. Anklagede Nils bad {Vidnet} aldrig Vidnet gaae bort, ei heller gik Vidnet bort, da hun kogte i Stuen hvor den syge laae. Medens Vidnet var i Stuen, var ingen flere tilstede end begge de her Anklagede, førend \da/ Cicilia kom tilbage. Til

32te Spørsmål, Svar: Vidnet spurgte ikke om han (Nils) havde givet hende noget ind, men alene, om hun havde taget noget ind, hvilket faldt Vidnet ind at spørge om, uden at Vidnet nu er i Stand til at gjøre Rede for, af hvad Aarsag, undtagen Vidnet mueligen kunne have frygtet for eller faldt hende ind, at Anklagede Brita eller mueligen Barnefaderen kunne have givet hende noget ind at fordrive Fodsteret med, noget, som des værre jævnlig kan befrygtes, og forekommer det nu Vidnet, dog med Usikkerhed, at erindre, at angjældende Brita nogle Dage for, da hun talte med hende om Svangerskabet, sagde hende, at hun havde taget noget ind, som hun var givet af ham. Efter nærmere stræng Examination forklarede Vidnet, at Søndags Aften, som Angjældende fødte Fodsteret {Søndags} Mandags Morgen, talede Vidnet med anklagede Nilses Huustroe om Britas Svangerskab, og da sagde Cicilia til Vidnet: hun (Brita) er et eenfoldigt Menneske, jeg tænker at det er hendes egne Tider, da jeg nyelig saae der kom Blod fra hende. Jeg har bedet hende {at} gaae at lægge sig. Du skal ikke sige det nogen ikke heller til Børnene dine. Vidnet gik og ind i Stuen samme Tid, og saae da anklagede Brita laae i Sengen rolig og sov, hvorpaa Vidnet gik hjem, og mere blev ikke talt dem imellem bemeldte Tid. Anklagede Nils sad i Stuen og læste i en Bog, og hverken han eller nogen hørte hvad de talte. Om Cicilia virkelig troede, at Britas Svaghed var ikkun standsede egne Tider, eller hun troede hende svanger og vilde skjule det, derom er Vidnet aldeles uvidende, og kan ikke enten herom eller de øvrige Omstændigheder med Barnefødselen, afgive nogen videre Forklaring, ei heller om Barnet var dødt, førend det kom til Verden, ei heller om det blev levende fød, ei heller har Vidnet seet Barnet, ei heller veed om nogen anden har seet og betragtet det.

Anklagedes Huustro Cicilia blev nu atter fremkaldet og vedstod Rigtigheden af anførte Samtale, men paastod, at da hun ingen Melk bemærkede i Anklagedes Bryster som anført, saa troede hun, at {det} hendes Svaghed ikkun var hendes

1817: 151

Renselses Standsning, hvilket hun troede sig end mere overbeviist om, da hun nylig havde seet Blod komme fra hende, og bad derfor Vidnet ikke gjøre noget Ord derom, da hun langt fra tænkte at hendes Fødselstid var nær. Paa Tilspørgende sagde Cicilia, at den Gang hun undersøgte Britas Bryster, vare de To alene. Til

33te Spørsmål Svarede Vidnet, Brita Ingebrigtsdr., at det har hørt af angjældende Brita Jensdr., at barnet er død født. Derefter fremstod som

3die Vidne Lisbet Ott/e/sdatter, der i Forhøret ved Feil er kaldet Villumsdatter, da hendes Stedfader hedte Willum, Huusmandskone paa Gaarden Egeland, sagde sig i 54de Aars Alder og dette Aars Foraar at have nydt Alterens Sacramente, og efter foregaaende Formaning aflagde Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede, at 3 eller 4 Dage førend her anklagede Brita skal have født det omhandlede Fodster, saae Vidnet, at hun ({Vidnet} Brita Jensdr.) stod og græd i Laden, og spurgde hende hvad der fattes hende, og da hun havde forekommet Vidnet tyk, spurgte Vidnet om hun lavede til Barsel, og hvem der var Barnefader, hvorpaa hun tilstod at hun var svanger, at hendes Huusbonde Nils var Barnefader. Vidnet spurgde hende ikke videre, enten hvor langt hun var henne i Svangerskab, eller noget andet, men beklagede hende og gik strax fra hende, og har aldrig siden talt med hende derom eller veed i mindste Maade noget om hendes Fødsel eller videre Passerede. Vidnet sagde videre, at der var ingen flere tilstede, men de To alene, da de talte sammen. Angjældende Brita Jensdatter, som og Brita Ingebrigtsdr., bleve nu fremkaldte, hvilke i anledning det Udtryk i Forhøret, at Anklagede paa samme Tid sagde det baade til Vidnet og Brita Ingebrigtsdr., forklarede, at det ikke var samme Tid i Henseende til Timen, men det var i en af de samme Dage, og at de ikke alle Tre paa een og samme Tid hørte hendes Tilstaaelse, og skeede det her omhandlede omtrent 14 Dage for Kyndelsmisse eller mod Slutningen af Januar Maaned, nærmere kunde de ei opgive Tiden. Vidste intet videre til Oplysning, uagtet mange givne Spørsmåle, afskedigede.

4de Vidne Ole Samsonsens Lie, sagde sig 45 Aar gl: og nød dette Aars Foraar Alterens Sacramente, blev paamindet om Edens Vigtighed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han aldeles ikke andet eller mere er vidende om her omhandlede Barnefødsel, end at Vidnet i Overvær af Engel Larssen Femstenevigen, Engel Engelsen Baldesheim og Johannes Engelsen Baldesheim hørte her anklagede Brita Jensdatter tilstod i deres Overvær for Præsten i Qvindherred Hr: Peder Hertzberg, at hun havde i Vinter fød et dødfødt Barn og at Nils Egeland var Barnefader, og da Præsten nøie spurgde hende ud om ikke Barnet havde Liv, da hun fødte det, sagde hun, nei, og paastod at hun havde følt det var dødt fra Dagen før hun fødte, hvilket hun tydelig fornåm deraf, at det ikke rørte sig det mindste fra bemeldte Tid. Hun sagde, at hun aldeles ikke saae Barnet, men at han tog det fra hende under Sængeklæderne, og hun vidste ikke hvor han bragte det hen efter at han tog det af Koven eller Kammeret. Hun tilstod, at da han tog det fra hende, lagde han det først under hendes Hovedpude, og siden efter, samme Dag, bragte det derfra i Koven eller Kammeret, og næste Dag tog han det fra Kammeret og bragte det ud, men hvor han gjorde af det, veed hun ikke. Hun sagde og {som} at Nils, da han tog Barnet fra hende under Aaklædet og lagde det under hendes Hovedpude, sagde han de Ord; ”nu er Satan ikke langt borte”, men hun vidste ikke hvad han mente dermed. Vidnet veed /ei/ videre om den omspurgede Misgjerning, har aldrig seet Fodsteret, og ikke engang anklagede Brita Jensdr: selv, medens hun var svanger, saa at han i ingen Maade kan afgive mere Oplysning, undtagen

at han nu erindrer, at anklagede Brita sagde til Præsten Hr: Hertzberg, at hun efter hendes Tanker kom omtrent 9 Uger fortidlig, saavidt hun kunde forstaae sig derpaa. Som

5te, 6te og 7de Vidne fremstod Engel Larssen Femstenevigen, sagde sig i sit 57de Aars Alder, Engel Engelsen Baldesheim, sagde sig 44 Aar gammel, og Johannes Engelsen Baldesheim, sagde sig omtrent 48 Aar gl.; og at de alle Tre nød Alterens Sacramente dette Aars Foraar, forklarede sig efter aflagt Eed, aldeles overeenstemmende med forestaaende 4de Vidne Ole Samsonsens Lie, som alle tilstede paa een og samme Tid, da Angjældende gjorde Tilstaaelse for Præsten, hvorhos sidstmeldte Johannes Engelsen, videre forklarede, at han er anklagede Britas Formynder, og at hun har tjent hos ham i alt omtrent 8 Aar forhen i Tiden, at hun kom til ham nu sidstleden Paaskes Tider og tilstod for Vidnet ligesom hun tilstod for Præsten, at hun havde været besvangret og fød Barn, og at han derpaa strax formaaede bemeldte 4de, 5te og 6te Vidner at følge med ham og hende til Præsten Hr: Hertzberg, hvor hun da gjorde den her anførte Tilstaaelse. Vidnet Engel Larssen paa Tilspørgende sagde, at anklagede Brita ogsaa har tjent hos ham et Aar for endeel Aar siden, og baade \han/ og Johannes Engelsen erklærede at Angjældende har de stedse kjendt og erfaret at være troværdig, arbeidssom og stilfærdig Fruentimmer, som ikke var henfalden til nogen Last førend denne Tildragelse, men var altid eenfoldig af ringe \Fornuft/ og ellers ikke vanvittig eller nogen Taabe. Videre vidste ingen af dem til Oplysning at afgive. Derefter fremstod som 8de Vidne Berge Haldorsen Tvedta, sagde sig 51 Aar

1817: 151b

gammel og nød Alterens Sacramente sidst leden Pintsedag, blev paamindet om Edens Vigtighed og stadfæstede med \Eed/ at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at her anklagede Brita Jensdr: kom i Tjeneste hos ham omtrent 14 Dage for Pintsetid sidstleden, og har opført sig hos ham stilfærdig, tro og arbeidssom, men synes at være af liden Forstand. Han veed aldeles intet om den passerede Misgjerning at forklare, da han boer langt fra, hvor samme Passerede, og har ikke talt med hende derom, og hørt ved Bygderygte endeel af det samme, som her nu inden Retten er bleven forklaret, saa Vidnet veed aldeles intet om den passerede Misgjerning at forklare eller oplyse.

For Kortheds Skyld anføres her under eet, at af foranførte Vidner erklærede andet Vidne Brita Ingebrigtsdr:, at hun er en Søster til anklagede Nils, og at begge de anklagede ere Sødskendebørn, og altsun!! (altsaa) hun et Sødskendebarn til Vidnet; at 3de og 4de Vidne {Cicilia og} Lisbet og Ole ere begge de Anklagede aldeles ubeslægtede; at 5te Vidne Engel Femstenevigen, samt 6te og 7de Vidne Engel og Johannes Baldesheim ere alle Tre Sødskendebørn til begge de Anklagede; at 8de Vidne Berge er aldeles ubeslægtet dem begge, hvilket de forklarede under deres aflagte Eed.

Paa Tilspørgende erklærede Laugrettet og tilstedeværende Almue, at Bønderne ofte indtage Melk og Krud og Brændeviin og Krud, for Mavepine især, men Tjærelaug sjelden, dog undertiden for Tandpine, da det som oftest kun holdes i Munden.

Videre anmærkes her, at Dommeren nøie spurgde ethvert Vidne og især 1ste, 2det og 3die Vidne, om de ikke saae Barnet medens det laae i Koven eller Kammeret, men alle benægtede det, og kunde intet enten ved Confrontation eller ved anden Sammenligning af deres Forklaringer udfindes eller opdages om nogen havde seet Barnet, Navlestrængen eller Efterløsningen enten medens det blev fød eller siden efter medens det laae under Hovedgjerdet eller i Koven eller senere hen, og ikke heller om det var ved Livet da det fødtes eller var {sidst} siden bleven voldsomt behandlet.

Anklagedes Kone Cicilia tilstod at hun ofte var i Koven den Tid Barnet skal have lagt der, men vidste ikke at det laae der og blev det ikke vaer.

Anklagede Brita Jensdr., som nu blev fremkaldet, og tilspurgt hvad Tid Barnefaderen og paa hvad Maade han som af hende i Forhøret forklaret, truede hende strængt til at dølge Svangerskabet og Barnefødselen, svarede, førend hun fødte Barnet bad han hende aldrig dølge Svangerskabet, men da hun havde født Barnet, bad han hende ofte, at hun ikke maatte sige det til Nogen, og dette er det hun i Forhøret har kaldet at han truede hende at dølge Svangerskabet og Barnefødselen, men han lovede hende ikke noget ondt om hun gjorde det.

Nils fremstod nu og erklærede, at han aldrig anmodede hende om, førend hun fødte Barnet, men da hun havde født det, bad han hende ofte indstændig om at fortie det, da Barnet kom for tidlig og var død født og kjendtes kaldt for ham og han troede det rettest at skjule Syndernes Mangfoldighed, men han forbød hende ikke under Straf at sige det.

Actor fremlagde nu 2de ham indløbne Attester om de Angjældende, fra Sognepræsten til Qvindherreds Kald Hr: Peder Hertzberg dateret 8de October sidstleden, hvilke bleve oplæste og indtages her saalydende #

I Anledning forbemeldte Attest henseende anklagede Brita Jensdr: erklærede denne at hun sikkert er fød i Qvindherreds Præstegjeld paa Gaarden Egeland, men at hun stedse gik til Alters ved Strandvigs Kirke i Ous Præstegjeld siden hun forlod Hjemdal, og har stedse 2 Gange om Aaret nydt Alterens Sacramente, sidste Gang nu afvigte Foraar.

Da intet videre var at tilspørge Vidnerne, bleve de afskedigede.

Hr: Lieutenant Collin som mødende for Actoratet, erklærede, At da han finder Sagen af den indviklede Beskaffenhed især henseende Forholdet med Fodsteret, at han finder fornøden at lade indhente en Stadsphysikus's videtur(?) og de requirerede Præste attester ikke indeholder de fornødne Oplysninger i henseende til anklagede Brita Jensdatter, saa seer han sig nød til, paa Grund heraf og den lange Afstand imellem Actoratet, Defensorerne og Angjældende, at forlange denne Sag udsat paa ubestemt Tid, for imidlertid at tilveiebringe det fornødne og see Sagen bragt til endelig Afgjørelse.

Begge Defensores erklærede at de intet kunde indvende mod det Forlangte, som de indsaa Nødvendigheden af.

Retten eragtede: Da alle Sagens Vedkommende bor saa langt adskildte fra hinanden, som Dommerens Berammelses Paategning paa Stevningen udviser, og det i Distrikter, hvor ingen Posttour gives, saa seer ikke Dommeren sig i Stand til at kunne bestemme nogen vis Tid til Sagens Foretagelse {men den forlangte} da et Rettens Møde af saa langt fra hinanden boende Actores og Defensores let kunde forvolde St...(?) betydelige Skydsudgifter, hvorfor den forlangte Udsættelse paa ubestemt

1817: 152

Tid bevilges, med Forpligtelse fra Actor under hans An- og Tilsvær at see de fornødne Oplysninger indhentede og Sagen saa hastig som muelig paa ny foretaget, og blev Udskrivt af det Passerede, efter hans Forlangende, belovet ham udstædt saa hastig muelig.

Hermed blev for denne Gang sluttet, og de Tiltalte til Vagten overleverede.

A v W S Koren.

Holger Holgersen Djønne, Sjur Engelsen Ringøen, Johannes Samsonsen Fosse, Lars Nilssen Koltvedt (alle 4re med iholdt Pen).

Den 14de October 1817 fortsattes Høstethinget for Hardanger og Strandebarms Thinglaug af samme Rettens Personer som igaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Bygselbrev fra Forvalter Søeviig til Johannes Torbjørnsen Koltvedt paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud og af Hellestad 15 Mrk. Smør i Gaarden Koltvedt No: 71 dateret 22de Mai 1817, medfulgte Revers af 13de October 1817 og Landskyldbog.
2. Vilkaarbrev fra Johannes Torbjørnsen Koltvedt til hans Svigerforældre Torbjørn Steensen og Brita Torbjørnadr: paa aarligt Levekaar af Koltvedt, dateret 14de Octbr: 1817.
3. Afkald fra Kari Samsonsdatter Fosses Mand for hendes Faderarv og Jevnet ialt 16 Spd. 2 $\frac{3}{4}$ s., dateret 13de October 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at forrette, blev Thinget hermed sluttet. A v W S Koren
 Holger Holgersen Djønne, Sjur Engelsen Ringøen, Johannes Samsonsen Fosse, Lars Nilssen Koltvedt (alle 4 med iholdt Pen).

Høstething for {Østensøe} \Jondals/ Skibrede 1817.

Aar 1817 den 24de October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Høstethings Holdelse for {Østensøe} \Jondals/ Skibrede Retten betjent af Sorenskriver Koren og følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd, sc: Lars Olsen Eide, Omund Larssen Eide, Iver Sjursen Brekke og Torkild Iversen Torvigen, hvoraf den Sidste nu som ny Laugrettesmand, aflagde den befalede Laugrettes-Eed, og betalede 24 Specieskilling. Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev læst inden Retten følgende Publicationer:

1. Reglement, som bestemmer de Høitideligheder, der i anledning det befalede Jubilæum for Reformationen skal finde Sted, dateret 14de April 1817.
2. Plakat, som bestemmer Brandkontingentens Størrelse for de norske Kjøbestæder i Species, tillige med Tiden, fra hvilken denne Beregning skal tage sin Begyndelse, dateret 10de Mai 1817.
3. Plakat angaaende Præget af de Sylvmynter, som efter Loven om Pengevæsenet skulle sættes i Omløb, dateret 3die Julii 1817.
4. Ditto, som bestemmer den Skat paa Formue og Næring, som for Skatteaaret fra 1ste Julii 1817 til 1ste Julii 1818 skal udredes til Rigsbanksedlernes Indløsning, dateret 14de Julii 1817.
5. Efterlysning af Abraham Aanonsøn, dateret 15de April 1817.
6. Ditto af Gunder Arentzsen, dateret 25de Do: Do:
7. Carl Olsen og Lars Amundsen, dat: 30te Do: Do:
8. Nils Anderssen, dateret 9de Mai 1817.
9. Endre Tørresen Suvatten, dateret 13de Mai 1817.
10. Peder Olsen Gjerven, Nils Thomassen, Gustav Lindgreen, Henrich Henrichsen Strøm og Karen Samuelsdatter, dateret 21de Mai 1817.
11. Andreas Aslachsen, dateret 27de Mai 1817.
12. Vougrand eller Vagrend, dateret 14de Junii 1817.
13. Mogens Dafinsen, dateret 21de Junii 1817.
14. Lorents Martinius Marcussen, dateret 28de Junii 1817.
15. Ole Olsen Bakken og Jan Halvorsen, dateret 2den Julii 1817.
16. Anders Jonsen, dateret 5te Julii 1817.
17. Ole Tollefsen Blokkedalen, dateret 16de Julii 1817.
18. Henrik Engebregtsen, dateret 12te August 1817.
14. Halvor Jonsen Skaarnes, dateret 23de Do: Do:
20. Christoffer Olsen Aasegg, dat: 8de Do: Do:

21. Nils Peter Strømberg, dateret 29de Do: Do:
22. Lorentz Eriksen, dateret 15de September 1817.
23. Carl Peter Johansen, dateret 15de Ditto Ditto.
24. Peder Johansen Ferm, dateret Do: Dato.
25. Ole Mortensen Sniig, dateret 22de Ditto.

1817: 152b

Ny Sag:

Torjuls Asbjørnsen Samland mødte for Retten paa hans Søn Lars Torjulsens Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, paa bemeldte sin Søns Vegne, at have indkaldet Od Larsen Augestad, at see sig overbevist om og lide Dom med skadesløse Omkostninger, til at opfylde et givet Løfte, at overlade det halve af hans paaboende Brug i Gaarden Augestad til bemeldte {Od Larsen} \Lars Torjulsen/, som han lovede denne, førend samme indgik Egteskab med bemeldte Sagvolder Od Larsens Datter. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagvolderen Od ikke mødte, og Sagen derfor henvist til Rettergang. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: #

Citanten fremstillede, som

1ste Widne Lars Larsen Augestad, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at 2de Pinsedag Aar 1814 var Vidnet tilligemed Ole Odsen Augestad og mange flere tilstede i den saa kaldte Præstestue i Jondahl, og Vidnet hørde da, at Torjuls Asbjørnsen, ikke ville samtykke, at hans Søn Lars, {ikke} egtede Sagvolderen Od Larsen Augestads datter, med mindre denne ville afstaae halve Gaarden til hans Søn Lars Torjulsen, og hørde {Vidnet at} her indstevnte Vidne, at Od Larsen Augestad da lovede at afstaae sin paaboende halve Gaardebrug til sin Datter og hendes tilkommende Egtefælle Lars Torjulsen, og vente sig i det samme, og sagde ”her staaer toe af mine Grander, som hører derpaa.” Vidnet veed og, at samme Tid, blev hos Præsten forlangt Lysning for Ods Datter til Egteskab med Lars Torjulsen Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

2det Widne Ole Odsen Augestad, aflagde Lovens Eed, forklarede sig i et og Alt aldeles overensstemmende med forestaaende 1ste Vidne Lars, som tilstede paa samme Tid og Sted. Afskediget.

3de Widne Sjur Mikkelsen Samland, aflagde Lovens Eed, forklarede, Vidnet var tilstede samme Tid og Sted, som af forbemeldte Vidner er omforklaret, og hørde Vidnet da, at Od Larsen Augestad lovede, at afstaae sit halve Jordebrug til sin Datter og hendes tilkommende Mand Lars Torjulsen med de Ord: ”at nu i Aar er Gaarden tilsaaet; men til Aars igjen skal de faae den halve Deel overladt.” Der blev og talt om af Od Larsen, at hans Søn ikke brydde sig om Gaarden. Han har kun en Søn og en Datter. Vidnet havde intet videre at forklare afskediget.

Sagvolderen, som baade ved Sagens Inkammination og nu atter var bleven paaraabt, mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten paastod Dom og at Sagvolderen maae ipligtes, at fra træde det halve Gaardebrug efter sit Løfte til ham, til næste Lovens Faerdag og betale denne Sags skadesløse Omkostninger med Kost, Tæring og Tidsspilde efter Dommerens Skjøn og bøde for hans Overhørighed ved ikke at møde enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten.

Derefter blev afsagt saadan

Dom:

I Følge Lovens 5 – 1 – 1 bør enhver at opfylde og holde hvad han har lovet og tilsagt Ved de førte Vidner er sagsøgte Od Larsen Augestad overbevist om, at have lovet og tilsagt, at fratræde halve-Delen af hans paaboende Gaardebrug i Augestad til sin Dattermand Lars

Torjulsen Augestad, hvilket Løfte blev givet anden Pinsedag 1814, og 3de Vidne Sjur Mikkelsen har forklaret af!! (at) Fratrædelsen blev lovet til næste Foraar; men under Sagen er ikke blevet oplyst hvad enten Sagvolderen ere Eier eller Leier af hans paaboende Gaard, ei heller Vilkaarene under hvilke Fratrædelsen skulle skee. Skjøndt lovlig stevnt, har Sagvolderen ikke mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten. Efter disse Omstændigheder Kjendes for Ret: Sagsøgte Od Larsen Augestad bør til næste Lovens Faerdag 1818 fratræde og overdrage til sin Svigersøn Lars Torjulsen Augestad halvedelen af det Jordebrug, Sagvolderen nu beboer, mod det Væderlag og paa de Vilkaar han nærmere mindelig kan blive foreenet om med bemeldte sin Svigersøn. I Mangel af mindelig Overeenskomst bestemmes Prisen eller Vilkaarene ved uvillige Mænds Skjøn. Hvis Gaardebruget ikke er Sagvolderens Eiendom, da forbeholdes Ejers eller Beneficiants (Beneficiants)

1817: 153

Ret om han vil tilstaae Lars Torjulsens Bruget og benyttelsen af bemeldte halve Gaardebrug; men fra Sagvolderens Side maae ingen Hindring der i gjøres mod den her afsagde Dom, mod 1 Spd Bøder til Sognets/ Fattigkasse for hver Uge han sidder Dommen overhørig. I denne Sags Omkostninger betaler han til Citanten 2 Spd 60 s. og for hans modvillig Udeblivelse fra Forligelses Commissionen og her for Retten, bøder han til Justitskassen saa meget som Dommen og Seglet koster. Saa betaler han endvidere til Citanten denne Doms Udstedelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne til dens Opfyldelse Alt at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og efter foreskrevne Termin under Adfærd efter Loven.

Da Ingen meldte dem med videre blev Thinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Aamund Larsen Eide, Lars Olsen Eide, Torkild Iversen Tørvigen og Iver Sjursen Brekke, alle med iholden Pen.

Neste Dag den 25de October continuerede Høstethinget for Jondals Skibrede paa Thingstedet Wigør af samme Rettens Personer som igaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Anders Larssen Halderager, sluttet 3de Julii 1817, hvorved ½ Løb Smør ½ Hud Landskyld uden Bygsel i Tørvigen er udlagt tilligemed en Husebygning paa Halderager er udlagt til Sterbboeenken og Børnene.

2. Skjøde fra Iver Johannessen Wiig til Nils Sjursen Wiig paa 1 Pd 21 Mrk Smør i Wiig og Tvedtelien No: 30, dateret 24de October 1817.

3. Do: fra Johannes Traae til Marita Johannesdt: paa 5 Mrk. Smør i Sollesnes og 13 Mrk. Smør i Underhougen, dateret 24de October 1817.

4. Do: fra Sterbboeenke og Arvinger i Skiftet efter Lars Larssen Hougen til Lars Larssen, paa 2 Pd. 1 1/11 Mrk Smør 30/44 Hud for 9 Sp. 109 ¼ s., dateret 24 Octb: 1817.

5. Vilkaarbrev fra Lars Larssen Hougen til Moderen Marita Mikelsdatter paa Vilkaar af Gaarden Hougen, dateret 24de October 1817.

6. Do: fra Nils Sjursen Wiig til Iver Johannessen og Torbjør Steengrimsdatter paa Levekaar af Wiig No: 30, dateret 24de October 1817.

7. Fæsteseddel fra Asbjørn Torjilsen Samland med Flere til Jacob Samsonsens paa Pladsen Fagertvedt under Samland, dateret 24de Octobr: 1817, med Revers.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab havde med Thinget mere at bestille, blev Retten og Thinget hermed hævet. A v W S Koren

Aamund Larssen Eide, Lars Olsen Eide, Torkild Iversen Torvigen [og] Iver Sjursen Brekke
(alle 4re med iholdt Pen)

Høstething for Østensøe Skibrede.

Aar 1817 den 27de October blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til Høstethings Holdelse for Østensøe Skibrede Retten betjent af Sorenskriver Koren med følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Ole Sjursen øvre Axnes, Lars Larssen Birkeland, Omund Knudsen Tvedt og Ole Larssen Kaldestad. Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmænd og endeel Thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de offentlige Anordninger &c. som for Jondals Skibrede, og som her foran findes ectraherede Foli 152.

Ny Sag:

Aamund Arnesen Skeje mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, Ved mundtlig Varssel til dette Thing, at have indkaldet Qvindemennesket {Synneve Brigtsdatter Bjørke, at see} Herborg Nielsdatter Sandven, at anhøre Vidner og see sig overbeviist om, usandfærdigen, at have angivet Citanten som Fader for et af hende, uden for Egteskab avlet Barn som hun fødte i sidstleden Septembr: Maaned, samt derefter anhøre Citantens Frifindelses Eed, at han ikke er Fader til bemeldte Barn Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commission-

1817: 153b

nen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist

Indstevnte Herborg Nielsdatter Sandven mødte selv tilstede tilligemed hendes Fader og fødte Værge Niels Olsen Sandve, som vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten havde at i retteføre. For anførte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten fremlagde nu hans skriftelige Qvæstioner til de indstevnte Vidner hvilke blev oplæst og indtages her saalydende # Citanten fremstillede nu de 2de indstevnte Vidner

Peder Kjettelsen Sellesætter, og Synneve Brigtsdatter Bjørke, hvilke blev forelæste Edens Forklaring af Lovbogen, og efter at være formanet, at sige Sandhed og paamindet om Straffen for Meeneed, aflagde begge Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. De blev derpaa forelæst ovenmeldte Qvæstioner, hvorpaa Vidnet Peder Kittilsen Sellesætter svarede: at den 13de Novembr: forrige Aar, saae Vidnet at en her ustevnt Mandsperson havde Legemlig Omgang og Samleie med Sagvolderinden her indstevnte Herborg Nielsdatter Sandven. Vidnet har oftere baade før og siden, seet dem ligge i Sæng sammen; men ikke oftere end omvidnet seet dem have Legemlig Omgang og Samleie. Vidnet Synneve Brigtsdatter Bjørke forklarede, at hun, baade før og efter den Tid forbemeldte Vidne her omforklaret, har seet her omvidnede Ustevnte Mandsperson, at have lagt i Sæng med Sagvolderinden Herborg Nielsdr: Sandven, men har aldrig truffen at see dem at have Legemlig Omgang og Samleie sammen.

Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Citanten fremlagde nu sit skriftlige Indlæg, som her indtages saalydende # Citanten derefter tilbød sig at aflægge sin benægtelses Eed, at han ikke er Fader, for det af Sagvolderinden fødte Barn.

Sagvolderinden og Fader selv tilstede, ville anhøre samme.

Citanten Aamund Arnesen Scheje blev derefter paa det alvorligste formanet til Eftertanke og Samvettighed og paa mindet om den baade tim/m/elig og evig Straff for Meeneed. Citanten Aamund Arnesen Scheje aflagde nu Lovens Eed om, at han ikke er Fader for det af indstevnte Herborg {fø} i sidstleden Septembr: Maaned fødte Barn, og har ikke haft Legemlig Omgang med hende paa den Tid \at/ han kan være Fader for bemeldte Barn.

Hermed blev denne Forretning sluttet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og for 2 Vidner at afhøre 32 s.

Ny Sag:

Lehnsmand Johannes Jørgensen Berven, fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Huusmand Hans Andersen Moe, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 13 Spd 40 s. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Hans Andersen Moe, selv tilstede vedtog lovlig Varsel, anhørde forbemeldte Atter!! (Attester) oplæse og forklare Sagens Omstændigheder, saaledes: Citanten købte 1 Koe af ham (Sagvolderen) og en anden af hans Broder, som dog ogsaa tilhørtes Sagvolderen, begge Kjørene tilsammen for Summa 416 rbd 4 mrk her paa blev betalt 100 rbd N: V:, som han laante \af/ her indstevnte Vidne Torbjørn Thole \i Sagvolderens Overvær/, men Lehnsmanden, paastaaer, at det var 200 rbd N: V: Citanten laante, og Sagvolderen modtog bemeldte Tid, og købte Citanten samme Tid af Sagvolderen en Hoppe for Summa 350 rbd N: V: Da nu saaledes Hoppen og de efter Citantens Paastand leverede 200 rbd beløber til 550 rbd og de købte Kjør, ikkun beløber 416 rbd 4 mrk saa fordrer nu Lehnsmanden 133 rbd 2 mrk; men da kun efter Sagvolderens Paastand, {ikkun} Citanten laante af Torbjørn Thole 100 rbd, som samme Tid strax blev leveret Sagvolderen, saa har Lensmanden ikkun at fordrer 33 rbd 2 mrk eller 3 Spd 40 s. isteden for de paasøgte 13 Spd 40 s.

Lensmanden som Citant paastod, at han laante hos Torbjørn Thole i Sagvolderens Overvær, og samme Tid leverede denne ikke et, men 200 rbd N: V:

1817: 154

hvorfore han nu kommer til gode de paasøgte 133 rbd 2 mrk eller 13 Spd 40 s. Citanten fremstillede nu som

1ste Vidne Torbjørn Thole, aflagde Lovens Eed, forklarede at omhandlede Tid laante Vidnet til Citanten Lehnsmanden 200 rbd i Sagvolderens Overvær og til denne Vidnet har og siden faaet bemeldte 200 rbd tilbage, som bleve sendte til Hr: Heiberg. Som

2det Vidne fremstod Hr: Heiberg, aflagde Lovens Eed, forklarede at det var virkelig 200 rbd som blev bragt til ham for at tilbagebetale Torbjørn Thole fra Lehnsmanden (Citanten)

Sagvolderen paastod at han kun har bekommet 100 rbd N: V: af Citanten Citanten paastod at han havde bekommet 200 rbd N: V: Begge Parter indlod Sagen til Doms.

Derefter blev afsagt saadan

Dom:

Ved de 2de førte Vidner, synes at være saa megen Bevis tilveiebragt, at Eed ei bør tilstedes; thi Kjendes for Ret: Hans Andersen Moe bør at betale til Lensmand Johannes Jørgensen Berven de her paasøge!! (paasøgte) 13 Spd 40 s Procesens Omkostninger ophæves Det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s for 2 Vidner 32 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen A v W S Koren
Ole Sjursen øvre Axnes, Lars Larssen Birkeland, Omund Knudsen Tvedt og Ole Larssen
Kaldestad (alle 4re med iholdt Pen)

Neste Dag den 28de October 1817 continuerede Høstethinget for Østensøe Skibrede paa
Thingstedet Vigør af de samme Rettens Personer som igaar.

Hvor da blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Elsebe Johannesdatter Djønne, sluttet 3die Julii 1817, hvorved 1 Pd 20 Mrk Smør i Djønne er udlagt til Enkemanden, Arvingerne og Creditorerne.
2. Do: efter Kari Larsdatter øvre Birkeland, sluttet 8de Julii 1817, hvorved 1 Løb Smør i Gaarden Birkeland er udlagt til Enkemanden og eneste Datter.
3. Do: efter Frial Arnesdatter Noreim, sluttet 28de Junii 1817, hvorved 2 Pd. 6 Mrk Smør 3/16 Løb Salt i Noreim er udlagt til Børnene.
4. Do: efter Sjur Olsen Stene, sluttet 13de Junii 1817, hvorved 1 Løb 10 Mrk Smør, 1/3 Hud 1 1/3 Faarskind i Stene No: 18 er udlagt til Sterbboeenken og Børnene.
5. Do: efter Ole Gjermundsen Klyve, sluttet 16de Julii 1817, hvorved 2 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Tønde Salt i Klyve No: 67 er udlagt til Enken og Børnene.
6. Do: efter Lars Larssen Gjermundsnæsset og Huustro Anna Christensdt., sluttet 16de Junii 1817, hvorved nogle Huse ere udlagte deels paa Skifteomkostningerne, deels paa Børnene.
7. Do: efter Anders Knudsen Brekkene under Berven og Huustro Brita Arnesdatter, sluttet 22de Julii 1817, hvorved en Husebygning er udlagt til Datteren Guri Andersdatter.
8. Skjøde fra Enken Ranvei Olsdatter Valland med Flere til Nils Christoffersen paa 18 Mrk. Smør Landskyld uden Bygsel i Aasheim Ødejord og 16 ½ Mrk Smør med Bygsel i Valland, dateret 7de November 1774.
9. Do: fra Nils Christoffersen Valland paa samme Skyld til Christoffer Nilssen, dateret 28de October 1817.
10. Do: fra Johannes Kittelsen Djønne med Flere til Mons Olsen paa 1 Pd. 20 Mrk. Smør i Djønne, dateret 28de October 1817.
11. Do: fra Peder Trondsen Aalvigen og Ole Pedersen til Trond Pedersen paa 1 Pd. 12 Mrk. Smør, ¼ Hud, ¼ Gjedskind i Aalvigen No: 72, dateret 27de October 1817.
12. Delebrev af 27de October 1817, hvorved 1 Pd. 22 7/26 Mrk. Smør uden Bygsel i Fixen er tildeelt Brita Torbjørnsdatter og Sønnerne.

1817: 154b

13. Skjøde fra Brita Tostensdatter Fixen og \Ole/ Olsen den yngre til Ole Olsen den ældre paa 1 Pd. 10 33/52(?) Mrk Smør i Fixen, dateret 27de October 1817.
14. Panteobligation fra Ole Svendsen Skeie til Christoffer Christoffersen Aasseim stor 50 Spd, dateret 28de October 1817, mod Pant i Skeie
15. Ditto fra Tollef Christoffersen Stene til Lisbet, Anna, Christi og Ingeborg Tostensdøttre Halderager, stor 150 Spd. mod Pant i Stene, dateret 25de October 1817.
16. Do: fra Mons Olsen Djønne til Myndlingen Ingeborg Johannesdt: Svaasand stor 50 Spd. 12 s. mod Pant i Djønne, dateret 28de October 1817.
17. Do: fra Christoffer Christoffersen Jahrene til Ole Johnsen Myhrene stor 25 Spdl. mod Pant i Teigen Jahrene, dateret 27de October 1817.
18. Vilkaarbrev fra Ole Olsen Fixen til Brita Torbjørnsdatter paa Levekaar Livstid paa Fixen, dateret 27de October 1817.
19. Ditto fra Ole Olsen Fixen til Nils Johnsen Fladebøe paa Vilkaar Levetid af Fladebøe, dateret 27de October 1817.

20. Bygselbrev fra Omund Larssen Aalvigen til Iver Anfindsen paa 3 Løber Salt i {Aalvigen} \Tvedta/ No: 79(?), dateret 28de October 1817, med Reversal af samme Dato, og medfulgte Landskyldbog.

21. Fæstese!! (Fæsteseddel) fra Ole Olsen Fladebøe eller Fixen til Ole Johnsen paa Pladsen Myren, dateret 27de October 1817, med Reversal af samme Dato.

22. Fledføringskontrakt, dateret 28de October 1817, hæftende paa Gaarden Wiig, af Brigte Olsen Viig, og Nils Tostensen, hvilken fledførte sig til den Første.

23. Afkald fra Johannes Iversen Djønne til Elling Lie og Lars Vangdal for 140 Spd. 60 s., dateret 27de October 1817.

24. Do: fra Sigri Pedersdatter Lepse til Lars Mikelsen Østensøe for 1 Spd. 35 ½ s. dateret 27de October 1817.

25. Do: fra Ole Nilssen Fladebøe til Nils Johnsen Fladebøe for 59 Rbd 93 s. N: V:, dateret 20de October 1815.

26. Aflyst Obligation fra Christoffer Jahrene til Engel Olsen Soldal, dateret 19de October 1813, qvitteret 20de October 1817, stor 40 Rbd. S: V:

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere med Thinget at bestille, blev Thinget og Retten hermed hævet. A v W S Koren
Ole Sjørnsen øvre Axnes, Lars Larssen Birkeland, Omund Knudsen Tvedt, Ole Larssen Kaldestad (alle 4re med iholdt Pen).

Høstething for Gravens Skibrede.

Aar 1817 den 30te October blev Retten sat paa Thingstedet Eide til Høstethings Holdelse for Gravens Skibrede Retten betjent af mig Sørenskriver Koren med følgende 4re Laugrettesmænd, sc: Elling Wigleiksen Traae, Torbjørn Larssen Holven, Poul Nilssen Dale og Ole Knudsen Espeland, som nu alle aflagde den befalede Laugretteseed, og betalede hver for sig 24 Spd. Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de samme offentlige Anordninger &c. som Fol: 152 for Jondal.

Tingsvidne-Sag:

Ole Hansen Hagestad mødte paa egne og øvrige Opsidderes Vegne af Gaarden øvre Hagestad, og fremlagde udstyret skriftlig Indkaldelse dateret 13de Augusti sidstleden, hvorved han til dette Thing har indkaldet Christopher Hjeltnes med Værge Klokke Arne Brynnildsen, Sjur Iversen øvre Leque, John Hansen Westrem, Lars Galtung, og Hr: Foged Budtz, at anhøre Thingsvidne om, hvorvidt Citanernes Eiendom og Beitningsret strækker sig i en Fjeldstrækning Skruvlen

1817: 155

kaldet Saa fremlagde han og de beskikkede Stevnevidners Attest om, at Citanterne har indkaldet her til idag endeel Vidner til, under Falsmaals Straf at aflægge edelig Forklaring om forbemeldte Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Af de Indstevnte Sagvoldere mødte Klokke Arne Brynnildsen paa sin Myndtling Christopher Hjeltnes Vegne, saa og Hr: Foged Budtz for saavidt den omhandlede Strækning maatte befindes at være Stattens!! (Statens) Almending.

Citanten fremstillede nu følgende Vidner, Christi Sjursdatter Westrem, Anna Tollevsdatter Scheje, Lars Ellingsen Ljone og Lars Danjelsen Ljone, hvilke, efter aflagd Eed eenstemmigen forklarede: at i en Fjeldstrækning Skruvlen kaldet, ligger et Vand, Skruvelsvandet kaldet paa den ene Side af Vandet har øvre Hagestads Kreaturer og Faar, og paa den anden Side Gaarden Ljones smaae og store Creature bestandig fra umindelige Tider ene beitet, saalangt de har kunnet kommet, hver fra sin Side, saa at Ljones Kreaturer, ei har kunnet kommet længere en!! (end) til den saa kaldte Stien.

Vidnet Lars Danjelsen forklarede videre, at for nogle og Tyve Aar siden, den gang nu afdøde Christopher Hjeltnes med Flere, havde tamme Rensdyr i Fjeldene, havde bemeldte Dyrs Ejere \et til 2 Aar/ en liden Hytte og et Indlukke, at samle Dyrene i bemeldte Fjeldstrækning Skruvlen kaldet. Den ommeldte Hytte staaer endnu; men i ermeldte Fjeldstrækning Skruvlen har aldrig \nogen/ mere end som meldt et til 2 Aar havt nogen Slags Creature der i Beite undtagen Gaardene øvre Hagestads og Ljones Opsiddere, som anført. Men afvigte Aars Sommer 1816 foretog en her ustevnt Mand sig at have Creature, Faar og Kjør i her omhandlede Fjeldstrækning Skruvlen efter Sigende, iFølge Tilladelse af her indstevnte Christopher Hjeltnes med Værge.

Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnerne, at hvor ofte og ...emlig(?) øvre Hagestads Creature beitede og hvor langt ind i bemeldte Strækning Skruvlen, kan Vidnerne ei forklare, men at især Faarene hvert Aar af og til beitede saalagt de kunde komme, derom er Vidnerne forvissede, som selv undertiden have hentet og samlet Faarene derfra.

Citanterne fremstillede som

5te Widne Signe Ellingsdatter Opheim, aflagde Lovens Eed, forklarede sig i et og alt overeenstemmende med forestaaende Vidner.

Sagvolderen Klokke Arne Brynnildsen paa sin Myndtling Christopher Hjeltnes!! (Hjeltnes) Vegne, fremlagde En til dennes Fader Christopher Sjursen Hjeltnes med Flere under 25de Julii 1787 af da værende Foged her i Hardanger udstød Fæste paa en Strækning i Fjeldene, inden hvilken her omhandlede Strækning Skruvlen er beliggende, men da han nu erfarer, at de afhørte Vidner har got gjort Gaarden øvre Hagestads Ejendomsret i bemeldte Strækning, saa frafalder han al anden Brug og Benyttelse for sin Myndtling Christopher Hjeltnes, end som til tamme Renstyr!! (Rensdyr), i Tilfælde af hans Myndtling i Tiden skulle forskaffe sig saadan. Den fremlagde Festeseddel blev oplæst og her indtages saalydende #

Citanten Ole Hagestad paa egne og øvrige Cintanteres Vegne, erklærede intet at have imod den attraaede Tilladelse for Christopher Christophersen Hjeltnes, at beite tamme Rensdyr i omhandlede Strækning Skruvlen.

Hermed blev dette Thingsvidne sluttet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 5 Vidner at afhøre 56 s. Sagvolder Kloker Brynnildsen betalede Tilsvarepenge 40 s.

Nye Sag:

Sjur Olsen Rondestvedt mødte for Enken Ragnilde Olsdr: Wambevigen, som hendes Laugværge, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at Enken ved bemeldte hendes Laugværge, til dette Thing, har indkaldet hendes Jorddrot Halvor Pedersen Wambeim, at anhøre Vidner, see sig overbeviist og lide Dom for di han har frataget hende det Huusmandsplads Wambevigen kaldet, som hendes nu afdøde Mand og hun, har i mange Aar beboet og haft i Fæste paa Levetid, og ifølge, hvilken Fæste det tilkom hende at beholde Pladset; for dette hans Forhold at lide Dom til, at see hende til

kjendt Pladsets Benyttelse og Brug hendes Levetid, og ham ipligtet at erstatte Citantinden Savnet af Pladsens Benyttelse dette Aar og at, erstatte denne Sags Omkostninger med videre. Saa fremlagde og Citantinden Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Halvor Pedersen Wambeim, selv tilstede vedtog lovlig Varssel og ville anhøre hvad Citanten havde at i retteføre.

Citantinden fremlagde nu den af forrige Ejer Isak Sjøvadsen Wambeim til hendes Mand under 31te Mai 1800 udstædte Fæstesæddel der blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen erklærede: at han fratog Citantinden Pladset indeværende Aars Foraar, paa Grund af at han i de 4re Aar han har ejet og brugt Gaarden Wambeim, har han ikke bekommet det pligtige Arbeide til rette Tid; Ligesom hun og har hugget ulovlig i Skoven, hvorføre han udsagde hende føre Juul 1816, og da hun ei Godvillig fraveg Pladsen, foretog han sig selv at saa og høste den. Sagvolderen fremlagde nu Attest fra Stevnevidnerne, at han ved dem mundtlig den 29de Novembr: 1816 lod hende udsige af Pladset, at fravige samme til dette Aars Fardag.

Citantinden selv tilstæde tilligemed hendes Laugværge, erklærede, at hun stedse har efterkommet hendes Pligter efter Fæstesæddelen og saa snart muelig forrettet det pligtige Arbeide, og veed sig ikke skyldig i ulovlig at have hugget i Skoven hvilket alt Sagvolderen har at bevis; i manglende Fald paastaaer hun sig tilkjendt Pladsets besiddelse, erstattet dette Aars Afsavn efter uvillige Mænds Skjøn og denne Sags skadesløse Omkostninger med videre efter Dommerens Skjøn.

Citantinden fremstillede nu forrige Ejer af Sagvolderens Brug i Wambeim Isak Sjøvadsen Wambeim, hvilke nu aflagde Lovens Eed, og blev forelæst den fremlagde Fæstesæddel, hvorefter han deklarerede, at den er aldeles rigtig saaledes som han med Citantindens Afdøde Mand, blev mundtlig foreenet og indgik Fæste-Forpligtelse, og har Vidnet bestandig haft den i sin Forvar paa Grund af at Citantindens afdødes Egtefælle undertiden forbrød sig mod Vidnet, som hans Huusbond i adskillige Thing, til dels udenfor hans Fæste Contract, men da den nu af Citantinden og Laugværge under Trudsel af Stevning blev ham affordret, saa udleverede han den og vedkjender sig den rigtig, uagtet han ei selv kan skrive, ikke erindrer sig om den med paaholden Pen af ham var blevet underskrevet.

Sagvolderen erklærede, at han efter Sagens Omstændigheder seer sig nød til at forlange denne Sag udsadt til næste Thing, hvilket Retten bevilgede.

Citantinden betalede Incammination 1 Spd 28 s for et Vidne at afhøre 16 s. Sagvolderen betalede Tilsværspen 40 s og for en Udsættelse 12 s

Hermed blev Thinget sluttet formedelst Reformationsfæsten [og] udsadt til Løverdag.

A v W S Koren

Paul Nielsen Dahle, Elling Wigleiksen Traae, Torbjørn Larsen Halven (Holven) og Ole Knudsen Espeland, alle med iholdt Pen

Aar 1817, den 1ste November blev Thinget for Gravens Skibrede fortsadt ved de første Rettens dag benævnte Rets-Personer.

Hvorda! blev foretaget

Bjørneskind-forevisning

Lars Larsen Ouse foreviste Skindet af en fuldvoxen Bjørn, som indeværende Aar er skudt i Ousedalen, af hvilket Skind den høire Forlab nu afskaaret. Foreviseren betalte

Gammel Sag Fol: 141.

Peder Bue for Enken Herborg Lillethun mod Peder Nielsen Sebbe.
Ingen mødte efter Paaraab. Lehnsmand Lillegraven meldte, at den skal være bleven Forliget, hvorfore da Ingen mødte Sagen af Thinglisten udslettet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1817: 156

1. Bevilling for Richvold Kongsthun at holde Gjestgiveri paa øvre Vasenden, af 29 Julii 1817.
2. Testamente mellem Hans Nilssen Hougsnes og Huustro Cicilia Svendsdatter, af 1ste Novbr: 1817.
3. Skiftebrev efter Lars Snaresen Saaqvite, sluttet 21de Julii 1817, hvorved 18 Mrk. Smør udi Saaqvite er udlagt dels paa Skifteomkostningerne, dels til Børnene.
4. Forpagtningscontract af Mikel Iversen Skaftedal til Styrkaar Larssen Saaqvite paa Gaarden Holven, dateret 1ste November 1817.
5. Bygselbrev af Provst Hertzberg til Hans Olsen Hagestad paa 21 Mrk. Smørs Skovbrug udi Gaarden Soelberg, dateret 20de October 1817. Medfulgte Reversal af 1ste Novb: 1817 og Bog.
6. Panteobligation af Omund Johnsen Ystaas til Jens Eriksen Nestaas og Anders Andersen Eide stor 50 Spd. mod Pant i Ystaas, dateret 1ste November 1817.
7. Forligelses-Commissions-Forliig mellem Peder Larssen Istad og Sigri Iversdatter øvre Spilde Betræffende Brugen af øvre Spilde, indgaaet 2den November 1813.
8. Afkald fra Lars Larssen Kløve til Sjur Midtfølkedal for 86 Rd. 1 s. eller 43 Spd 5/8 s. dateret 1ste Novb: 1817.
9. Ditto fra Domilde Iversdatter Windals Mand til Iver Vindal for 25 Spd. 65 s., dateret 30 Octbr: 1817.
10. Ditto fra Sigri Ellingsdatter til Torbjørn Olsen Hougsnes for 19 Spd. 94 1/8 s., dateret 30te October 1817.
11. Skjøde fra Hattemager Jetle Bøe til Nils Petersen paa Gjestgiverstedet Wigegrund, dateret 11te August 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren

Poul Nilssen Dahle, Elling Wigleiksen Traae, Torbjørn Larssen Holven, Ole Knudsen Espeland. (Alle 4re med iholdt Pen).

Høstething for Kingservigs og Røldals Skibrede 1817.

Aar 1817 den 3die November blev Retten sat paa Thingstedet Utne til Høstethings Holdelse for Kingservigs og Røldals Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver, Koren, tilligemed med de 4re nye Laugrettesmænd nemlig: Haldor Tobiassen Eidnes, Iver Christensen Eidnes, John Brynnildsen Vigene og Brynnils Aalvarsen Djonne, som nu alle aflagde den befalede Laugrettes-Eed, og betalede hver for sig 24 Spdkl. Ved Thinget var tilstede Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmand, og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de samme offentlige Anordninger &c. som foran Fol. 152 for Jondal.

Da Ingen meldte sig med videre, saa blev efter nogen Anstand, Thinget udsadt til i Morgen.

Haldor Tobiasen Eidnes, Iver Christophersen!! Eidnes, John Brynnildsen Vigene og Brynnild Aalvorsen Djon/n/e, alle med iholdt Pen.

Neste Dag, den 4de Novbr: blev Thinget for Kingservig og Røldahls Skibrede fortsadt ved de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Ny Sag:

Hans Larsen Thorsnes mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde, at see sig overbeviist om og lide Dom til at betale Citanten skyldige 60 Speciedaler 40 s. med videre, samt denne Sags Omkostninger. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at denne Sag til Rettergang er henviist Begge Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen, selv tilstede, anhørde bemeldte Attester oplæse, og ville høre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremlagde et af Sagvolderen til ham under 20de Mai 1817 udstædde Revers, som han troer beviser fuldkommen hans Fordring, og hvorefter han paastaaer sig tilkjendt de deri benævnte 60 Spd 40 s. samt videre deri anførte 10 Spd, som Gotgjørelse paa en Hæstehandel, i alt 70 Spd 40 s. saa og desuden denne Sags skadesløse Omkostninger, hvoriblandt Reiseomkostninger hertil Thinget 3 Miil frem og ligesaa tilbage, og 2 Dages Ophold her paa Thinget i Gaar og i Dag foruden Stevneomkostninger og videre efter Dommerens Skjøn Be\me/ldte Revers blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Citanten afslaaer eller fralder!! (frafalder) de paa Reverset anførte 10 Spd, som Gotgjørelse paa en Hæstehandel.

Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde derimod forpligter sig inden førstkommende Marts Maanedes Udgang, anstundende Aar 1818, under Executions Tvang, at betale de i Reverset anførte 60 Spd 40 s. samt Renter 4re prCento af denne Sum fra 9de Augusti dette Aar 1817 indtil betaling skeer, og end videre i denne Sags Omkostninger til Dato 3 Spd, alt til Citanten Hans Larsen Torsnes, hvormed den her paasøgte Sag og Krav, skal ansees fuldkommen klareret og afgjort Bemeldte Forlig blev forelæst Parterne, hvorefter de vedstod rigtig i denne Sag, og begjerede samme ved Rettens Dom stadfæstet, hvorpaa blev strax af Retten afsagt saadan

1817: 156b

Dom:

Forestaaende imellem myndige Mænd for Retten indgangne frivillig Forlig bliver ifølge Lovens 5te – 1 – 1 stadfæstet, at holdes og efterkommes i alle des Ord og Puncter, og de inførde Summer af Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde, at betales anførte Termin, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer Alt under Adfærd efter Loven og inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og forbemeldte Termin, først anstundende Marts Maanedes Udgang.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s.

Ny Sag:

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Ole Ormsen Lilleteig i Røldahl, at see sig overbeviist, at lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 10 Speciedaler 100 s. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen til Rettergang er

henviist, da Sagvolderen ikke mødte. Begge Attester bleve oplæste og her indtages saalydende #

Sagvolderen, som baade strax ved Sagens Foretagelse, og nu atter var bleven paaraabt, mødte ikke ei heller Nogen paa hans Vegne.

Citanten fremlagde nu, et til ham af Sagvolderen under 6te Novembr: 1816 udstædte Revers, som han troer beviser, at Sagvolderen skylder til ham, den her paasøgte Sum. Paa Grund heraf, og da Sagvolderen ikke har mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten, {maae} \paastod han ham/ ipligtet at betale de her paasøgte 10 Spd 100 s. med Renter fra 1ste Mai 1817, da han til Forligelses Commission blev indkaldet, samt denne Sags skadesløse Omkostninger med 6 Spd da Citanten har maattet bekoste 2 Expresser til Røldahl, en med Varselseddel til Commissionen og en med Forlangende til Stevnevidnerne, at indstevne til dette Thing, samt anvendt en Dag ved Forgjeves Møde til Forligelses Commissionen og nu 2 Dage ved Møde her paa Thingstedet, en Mil fra sit Hjem, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s.

Gammel Sag: Ole Torjulsen Bakken mod Lars Knuds: Bustetun Folio 146 og 47. Begge Parter mødte tilstede. Citanten fremstillede, som

2de Vidne: Jacob Olsen Laathe, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at Vidne Sandhed, forklarede sig i et og Alt overeenstemmende med foranførte Vidne Samson Iversen Ragde, med hvilket Vidne, her nu afhørte Vidne, paa en og samme Tid var tilstede i Bergen, og lagde dette Vidne til, at han hørte Citantens Agt var, ommeldte Tid, at reise til Havs med ommeldte Fartøi, og at Sagvolderen Lars, nægtede ham dette og sagde: ”jeg tager Baaden, Du gjør mig ikke Umyndig” Uden at nævne hvortil eller hvorhen han agtede at tage Baaden afskediget

Med Citantens Tilladelse fremlagde Contra Citanten sin Contra Steving!! (Stevning), samt Attest fra Forligelses Commission, om hans Contra Søgemaal, der blev oplæst og her indtages saalydende #

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes foreenede: Den af Citanten her paasøgte Erstatning for Sagvolderens brug af Fartøiet, dette Aars Vinter, frafaldes, imod at at!! Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun inden anstundende Julehøitid betaler til Citanten 25 Spd. og saaledes haandræktes Parterne som Venner og velforligte, og blev efter Parternes Forlangende afsagt saadan

Stadfestelse Dom:

I Følge Lovens 5 – 1 – 1 stadfæstes forestaaende Forlig i alle dets Ord og Puncter, saa at Lars Knudsen Bustethun, har at betale til Ole Torjulsen Bakken 25 Speciedaler inden førstkommende Julehøitid, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse og Alt videre fra Dato fornødne indtil Betaling skeer. Det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Termin.

Citanten betalede for 1 Vidne 16 s. Sagvolderen betalede 108 s.

1817: 157

Gammel Sag: Jens Erichsen Rogde mod Ole Jacobsen Rogde \see/ Fol: 147. Begge Parter mødte selv tilstæde. Citanten begjerede Dom efter Indstevningen og Sagens Omstændigheder efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen begjerede Udsettelse paa Grund af at han har været paa Reiser.

Citanten erklærede, at Sagvolderen har været hjemme den medste Tid, siden seneste Udsettelse, og paastod Dom.

Dommeren eragtede: Da Sagvolderen engang har nødt Udsettelse, og ikke har beviest nogen lovlige Grund, saa trøster Dommeren sig ikke til, at tilstaa ham flere Udsettelser; men Sagen optages til Doms.

Gammel Sag: Elling Langesætter for Kjøbmand Thromphi
mod Ole Jacobsen Rogde, udsadt Folio 147.

Elling Langesætter mødte for Hr: Kjøbmand Thromphi og paastod Dom efter Indstevningen og fremlagde Udskrift af Kjøbmandsbogen.

Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde, selv tilstede, benægtede Kravet forsaavidt, at han ikkun tilstod at skyldte Hr: Kjøbmand Thromphy efter gammel Regning 500 rd DC: nedlagde Indsigelse mod Ellings Møde her for Retten paa Kjøbmands Vegne og begjærede Sagen udsadt til næste Thing – ja, længere end til næste Thing.

Elling paastod Dom efter Indstevningen, og Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Dommeren eragtede: Da Sagvolderen allerede har nødt \en/ Udsættelse, men intet frembragt fra sin Side til Oplysning, saa trøster Dommeren sig ikke \til/ mod Forordningens Bydende af 3de Junii 1796 om Rettens hurtige Pleie, at tilstaa flere Udsættelser, men Sagen optages til Doms.

Gammel Sag: Iver Larsen Bustethun paa sin Søn og Fleres Vegne
mod Od Jonsen Eide og Søn med Flere Folio 146.

Citanterne mødte alle selv tilstede. Af Sagvolderne mødte selv tilstede Guttorm Larsen Bakke og Thor Thorsen Budstethun. Paa Niels Odsen Eies Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnes, og paa Lars Larsen Bakkes Vegne, mødte Lars Bustethun, som ville anhøre hvad Citanterne havde at iretteføre.

Citanterne fremstillede, som

4de Widne Torjuls Torjulsen Eide, der aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at Vidnet ikke saae hvem der tog den omhandlede Baad fra Citanterne, og drog den op i Rømbel Kjøndet, men Vidnet hørde at Nils Odsen Eie og Thor Thorsen Bustethun tilstode, at have taget Baaden, med flere, og bragte den op i Rømbelkjøndet, og hørde at de nægtede, at bringe den tilbage, da Citanterne Christen Odsen med flere forlangte, at de skulle bringe den tilbage til det Sted, den var taget fra. Vidnet saae den samme Tid, at den laae i Rømbelkjøndet!! (-kjøndet). Om det var sidstleden St: \hans/ Dags aften eller Pinseaften, det her omhandlede passerede, kan Vidnet ei erindre. Paa Contra Spørgsmaal svarede Vidnet, at det ikke veed hvem der tog Nøglen af Baaden, og at Vidnet veed, at den som bringer Baad til Land, ofte strax tager Nøglen af, naar han trækker Baaden op for at det indkomne Vand kan løbe ud, men ofte ikke. Afskediget.

Citanterne, som nu troede at have bevist deres Sag, indlod Sagen til Doms med Paastand, at Sagvolderne maae blive ipligtet klækkelige Bøder til Sognets Fattige efter Dommerens Skjøn, og at betale Sagens Omkostninger med videre efter Indstevningen, og forbeholdt sig videre Tilsvær om fornødiggiøres.

Sagvolderne erklærede, at de havde Kontrastevnet til dette Thing, men \det ene/ Stevnevidne{rne}; da de bleve betalte Varselsedlerne, havde leveret Budet Feil Varselsedler, der tilhørte {d}en anden Mand, som Budet der ei {kunne læse Skrift} eftersaae hvad han fik enfoldigen modtog, hvorved de nu er sadt i Forlegenhed og nødes for første Gang, at forlange Sagen udsadt til næste Thing, hvilken Udsettelse Retten bevilgede.

Gam/m/el Sag: Samson Sjursen Helleland mod Tosten Jarandsen Mæland Folio 143.
Begge Parter mødte for Retten, og mødte tillige Wiglich Hansen Sexe, som {dennes}
\Tostens/ Sagfører

ifølge Amtets Bevilling af 11te forrige Maaned \der blev oplæst og indtages her saalydende #/

Sagvolderen fremlagde nu Stevnevidnernes Attest om, mundtlig at have Contrastevnet i denne Sag, hvilken Atteste blev oplæst og indtages her saalydende #

Contra-Citanterne fremstillede som

1ste Contra-Widne Lars Jacobsen Haugstvedt aflagde Lovens Eed, forklarede, at dengang her omspurgte Handel imellem Parterne foregik, hørde Vidnet ikke selve Aftalen imellem Parterne, men Vidnet, var paa Jagten i Nærheden af Kobbervigen, og Parterne i en Baad. Da Vidnet bemærkede, at der blev sluttet en Handel imellem dem, gik Vidnet frem paa Bakken af Jægten og raabte ned til dem, som vare i begge Baaderne, der buxerede Jagten, hvad de havde for dem, hvorpaa Sagvolderen sagde, at han havde solgt de Bundter Baand han havde paa Jægten og dem han ventede efter med en anden Mand, til Citanten Samson, og skulde have 6 rbd N: V: for Bundten, og Pengene strax (Contracitanen) kom til Stavanger. Citanten Samson, sagde ja, saaledes er Handelen sluttet. Vidnet med Citanten reiste derefter foran til Stavanger og ind i Landet, og da Vidnet kom tilbage til Stavanger, og traf Vidnerne Knud og Tobias, og Contra-Citanten Tosten, fortalte de alle, at den Eftermiddag de med Jagten kom til Stavanger, havde Tosten spurgt Knud og Tobias, om de havde Citanten Samsons Ordre eller Fuldmagt til at betale og modtage Bundten, hvortil de da havde svaret nej; men Dagen efter havde Knud tilbuden sig at skaffe Pengene og modtage Bundten, men om Pengene virkelig blev forevist, veed Vidnet ikke. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet, at da han var reist fra Jagten med Citanten, tilbød Vidnet sig, at tage Deel med Citanten i den købte Bundt, \og da/ svarede Citanten: ”Han kunde ikke dette, førend han fandt Knud[?]”, der som 1ste Hovedvidne er afhørt, dersom denne ville, skulle Vidnet gjerne faae Deel i Handelen, men uden hans Samtykke, kunne Citanten ikke bestemme noget noget!!, fordi Knud var meddelagtig i bemeldte Handel. Citanten deklarerede, at det her afhørte Vidne havde Deel i Handelsfortjenesten paa Bundten med Contra Citanten Tosten Mæland, hvorover Indsigelse mod dette Vidne, nedlægges. Afskediget.

2det Contra Widne Tobias Tobiasen Eidnes, der som andet Hovedvidne er afhørt, forklarede under sin forhen aflagde Eeds Kraft, at hans forhen aflagde Vidnesbyrd, forholder sig rigtig, at Contra-Citanten Tosten strax efter Handelen var sluttet, i det de havde Haandræktet, forlangte Tosten (Contracitant) at strax han kom til Stavanger ville han have Pengene for Bundten, men dette modsagde Citanten Samson, og paastod ikke at ville betale Bundten før han havde faaet solgt den. Under Handelen, {der} inden den blev sluttet, var ikke bleven talt imellem Parterne naar Pengene skulle erlægges, men herom blev først talt om bag efter. Paa nærmere Tilspørgende, forklarede Vidnet, at Vidnet, som af Citanten ingen Anmodning havde faaet, at drage Omsorg for Bundten, havde den Formodning, at Knud var delagtig med Citanten i Bundtehandelen, men vidste inte vist herom, og veed det ei endnu. Paa Citantens Forlangende, forklarede Vidnet videre, at Dagen efter Ankomsten til Stavanger, sagde Vidnet til Tosten, at da Citanten er reist for at indkjøbe Vahrer til fælles bedste, saa tilbød Vidnet, at uagtet Citanten ingen Besked havde givet til Vidnet, ville Vidnet dog modtage paa Citantens Vegne og sælge Bundten, og derefter betale Sagvolderen, men Vidnet havde ingen Penge, og Tosten sagde, ikke at ville levere Bundten. Vidnet hørde af Tosten, at Knud samme Dag \sagde/ at ville skaffe Penge. Videre forklarede Vidnet, at førend her omvidnede Handel blev indgaaet imellem Parterne, da sagde Lars, 1ste Contra Widne, at Bundten førde han paa de Vilkaar, han skulde have 1 rbd N: V: for Umagen at sælge hver Bundt, men hvad han fik mere end 6 rbd for hver Bundt, deraf skulde han have en Anpart.

I Anledning heraf {erklære} nedlagde Citanten Indsigelse mod 1ste Contra Widne, Larses Gyldighed, som selv Part i Sagen.

Hermed blev for i Aften sluttet, og Thinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Haldor Tobiassen Eidnes, Iver Christensen Eidnes, John Brynnildsen Wigene og Brynnild
Aalvorsen Djønne, alle med iholdt Pen.

1817: 158

Neste Dag, den 5te Novbr: blev Thinget fortsadt ved Stedets Sorenskriver og følgende
Laugrettesmænd, John Brynnildsen Wigene, Brynnild Ølversen Djønne, Tobias Haldorsen
Eidnes og Omund Pedersen Lofthuus.

Hvorda! blev foretaget den i Gaar udsadte Sag Samson Sjursen Helleland mod Tosten
Jarandsen Mæland.

Efter begge Parters Forlangende blev fremkaldet Vidnet Tobias Tobiasen Eidnes, forklarede
paa nærmere Tilspørgende, at 2 a 3 Dage efter at de vare komne {vare} tilbage fra Landet,
nemlig Citanten Samson og 1ste Contra Vidne Lars, hørde Vidnet, at Citanten Samson og
Contra-Citanten Tosten trættede om Bundten, og da hørde Vidnet, at Tosten sagde at Samson
intet skulle faae af Fordelen paa Bundten, om han saa end fik Dom derpaa. Videre forklarede
Vidnet, at for Tøndebaands Bundt fik Vidnet omhandlede Tid 8 rbd for hver Bundt, hvoraf
Vidnet solgte endeel Citanten tilhørende, som ikke var den her omtvistede, Hvad
Skruebundten blev solgt for eller Galt, veed Vidnet ikke ei heller hvad Halvtønde Bundten
Galt. Vidnet hørte som forhen forklaret, at Citanten købte af Sagvolderen 60 Bundter, og
skulle give der for 6 rbd N: V: Bundten. Vidnet hørde og, at Tosten sagde under Handelen, at
blandt Bundten var, saavidt Vidnet kan erindre Antalet, 16 Skruebundter. Disse ville Citanten
i Førstningen ei give lige Priis for med Tøndebundten, men omsider samtykkede han dog,
ogsaa at give 6 rbd for hver Skruebundt. Om Halvtønde-Bundt hørde Vidnet intet nævne.
Paa Contra Citantens Tilspørgende sagde Vidnet, at den Gang Citanten, som omforklaret,
forlod Fartøiet paa Veien til Stavanger, bad Citanten Vidnet sælge for ham i Stavanger de 40
Bundter Citanten havde hjemmenfra, samt noget Smør; men nævnte ikke til Vidnet noget om
den købte Bundt. Vidnet forklarede videre, at efter omspurdte Handel var sluttet, talte Vidnet
med Citanten om \at/ han havde vovet sig at købe til saa høi Priis, hvortil Citanten svarede:
”Jo jeg veed jeg for 7 rbd Bundten, jeg \har/ hørt \det/ af min Kammerad Knud, at jeg for
igjen 7 rbd i Stavanger[”]. Vidnet forklarede at efter Rygtet, steg Kornet og Melet, derfor
vare, som anført, nogle af Kammeraderne reiste før {d} for at købe Meel og Korn
Afskediget.

1ste Contra Vidne Lars fremstod og under sin aflagde Eeds Kraft forklarede, at Vidnet blev
fortalt af Citanten Samson, at førend han købte Bundten havde han (Samson) hørt af Knud
Helleland at Bundten galt i Stavanger 7 rbd til 8 rbd afskediget

Fremstod nu for/hen/ afhørte \1ste/ Hovedvidne Knud Hemingsen Helleland og under sin
aflagde Eeds Kraft, forklarede, at Lars, der som 1ste Contra Vidne er afhørt, skulle have 1
rbd for Umagen at sælge Bundten med Tosten, som denne havde, hvad enten de fik meget
eller lidet forhen, men hvis de fik mere end 6 rbd for hver Bundt, skulle Lars deraf have en
Andel med Tosten, men hvor stor Andel, blev ikke nævnt. Videre forklarede Vidnet, at han
(Vidnet) som havde hørt Røgte om, at Prisen i Stavanger paa Tøndebundten, fortalte dette til
Citanten forinden han købte Bundten, og bad Citanten købe Bundten, men accorderte sig
ingen Andel i den, og venter sig heller ingen, eller har forlang!! (forlangt) eller accordert sig
det Ringeste, saa at Vidnet ingen Deel har i Handelen. Videre forklarede Vidnet, at Prisen paa
Bundten omhandlede Tid var i Stavanger 8 rbd for Tøndebundten og 6 rbd for Skruebundten
denne Priis fik Vidnet selv for hvad han solgte samme Tid. Videre forklarede Vidnet, at da

Handelen om Bundten blev sluttet, blev nævnt den Bundt, som Tosten havde paa det og et andet Fartøi 60 Bundter i Alt, og at deriblandt var 16 Skruebundter, men hvad Slags Bundt det øvrige var, blev ei nævnt Halvtønde Bundter blev ei nævnt, men Vidnet vidste at Sagvolderen Tosten havde nogle faae mindre Bundter end Tøndebundter, men hvormange, vidste Vidnet ikke, det medste var Tøndebundter afskediget

Parterne havde ingen flere Vidner at afhøre.

Contra Citanten paastod sig friefunden, og Sags Omkostninger tilkjendt af Citanten efter Dommerens Skjøn, da han troer under Sagen bevidst, at Penge ei bleve forevidst og budne, da de vare ankomne til Stavanger og altsaa Kjøbet ophævet da det ikke kunne være Sælgerens Pligt, paa Forlangende Dagen efter at udlevere Vahrene uden Penge for!! (før) efter \at/ de vare solgte, at settes i Usikkerhed at faae dem, som meget mindre, som Korn og Melprisen steg daglig, og der var Tab ved at bie efter Pengene. Hvormed indlod han Sagen til Doms.

Citanten derimod troede sig at have bevidst at under Handelen ikke var accorderet Betaling, førend Bundten var solgt, og da Sagvolderen ikke paa Forlangende ville udlevere Bundten Dagen efter Ankomsten til Stavanger, og ikke tilbød sig mod contant Betaling, at udlevere Bundten, men aldeles nægtede samme, saa paastaaer Citanten at tilkjendes hos Contra-Citanten 2 Rbd N: V:, som denne ved Salget fortjente paa hver Tøndebundt, som naaer 16 Skruebundt!! fragaaer de belovede 60 bliver for

1817: 158b

de øvrige 44 Bundter 88 rbd Halvtøndebundter vare i Handelen ikke nævnt og derfor om nogle af dem fandtes, kunne de ikke vedkomme ham, samt videre at tilkjendes Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Contra Citanten deklarerede, at han troer bevidst, at under Kjøbet blev benævnt 60 Bundter Baand, som Sagvolderen havde paa det Fartøi han fulgte og et andet, som fulgte efter, uden at der blev nævnt hvad Slags Baand det var, undtagen 16 Bundter Skruebundt og blant Tøndebundterne paa det Fartøi Parterne vare, var Sagvolderen Tosten tilhørende 4 Bundter Halvtøndebundter, saa maae disse og blive at indregne blant de 60 Bundter.

Citanten modsagde dette og alt ubevidst Contra Citanten ligesaa Begge Parter indlod Sagen til Doms

Retten eragtede, Sagen optages til Doms

Contra Citanten betalede Inkammination efter Fradrag af Tilvarspenge 108 s. for 2de Contra Vidner at afhøre 32 [s.] og for Contra Spørgsmaal til et Vidne 4 s. Citanten betalede for Contra Spørgsmaal til 2 Vidner 8 s.

Gammel Sag Folio 143

Jacob Pedersen Haugse med Flere mod Ole Haldorsen Espe og Magdeli Aga. Citanterne Jacob Pedersen Haugse og Ole Iversen Ibidem mødte paa egne og Brynnild Asbjørnssen Huses Vegne og æskede Sagen i Rette.

Sagvolderen, selv tilstede paa egne og Magdelie Agas Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at have Contra Stevnet i denne Sag, samt at have indstevnet Ole Haldorsen Helleland til Vedermæle med videre efter Attestens Formeld, der blev oplæst og her indtages saalydende # Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at det Omstevnte derfra til Rettergang er henvist, hvilken Attest blev oplæst og her indtages saalydende #

Contra-Citanten forklarede, at den Gang det af Citanterne fremlagde Forlig blev indgaaet, blev samme indgaaet efter bedste Erindring, og da de ikke anderledes vidste at komme ud af Sagen, men da han nu er kommen til bedre og bevislig Kundskab om den sande Sammenhæng, og han ikke troer, at han kan blive ipligtet at ansvare mer end hvad han har

modtaget, ei heller Enken Magdeli Aga mere end hvad hun har modtaget, men at det øvrige maa søges hos dem som have eller have modtaget det, saa begjærede han her afhørt, som

1ste Contra-Widne Tobias Haldorsen Eidnes aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at efter at Skifteforvalteren havde sluttet Skiftet efter Sagvolderinden Magdeli Agas da afdøde Egtefælle Torjuls Larsen Aga, vare alle Arvingerne og deres Formyndere, og navnlig det Vidnet kan erindre, Citanterne Ole Iversen og Jacob Pedersen Haugse, samt Enken selv Magdeli Aga og hendes da værende Laugværge Contracitanten Ole Haldorsen Espe, nogen Tid efter foramlende paa Gaarden Aga for hver at modtage sin Arvelod og kan Vidnet da erindre at saasom Skifteforvalteren havde udlodnet til enhver Myndtling og Arving, at tage noget af deres Arv i alle og enhver af Boets Obligationer, og dette gav Vidløftighed for Arvinger og Formyndere, at tage noget paa hvert Sted, saa blev imellem Enken, Arvinger og Formyndere mindelig samtalt om, at Enken skulle modtage \indfordre/ og beholde den Afdødes Obligation paa Rogde og Undeland; men da hun herved fik forliden, saa skulle hun tage de manglende 13 daler og nogle Mark eller Skilling som Vidnet ei nøie kan erindre, hos Torjuls Tjoflaat og Vidnets Broder Ole Helleland. Videre kan Vidnet ei fuldkommen erindre hvorledes blev aftalt eller hvem der skulle indfordre de øvrige Obligationer, dog forekommer det Vidnet, at nu afdøde Jacob Eitrem skulle indfordre Obligationen paa Svendskjer. Videre kan Vidnet ei erindre, og kan ei heller vide hvorvidt bemeldte Regninger og Opgjørelser!! (Afgjørelser?) vare rigtige eller ei. Dette passerede ikke mange Uger efter at Skiftet var sluttet, og optegnede Vidnet samme Tid paa en Seddel bemeldte Afgjørelse, hvilken Vidnet nu fremlagde i Retten, hvilken Optegnelse der blev oplæst og indtages her saalydende # Vidnet vidste intet mere afskediget

2det Contra-Widne Johannes Larsen Nesheim, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet var tilstede paa Gaarden Aga samme Tid, som første Vidne har omforklaret og hørte da, at der imellem Arvingerne efter Torjuls Aga, blev afgjort og bestemt, hvor enhver Arving og Formynder skulle modtage deres Obligations og Penge-Udlæg, og kan Vidnet erindre at En-

1817: 159

ken Magdeli Aga, skulle beholde Obligationen paa Rogde paa nogle faa Daler nær, dem Vidnet ei kan erindre hvor mange, ei heller kan Vidnet i Øvrigt erindre til Vished, hvor Enken skulle tage det Øvrige, dog forekommer det Vidnet, at Enken skulle have det øvrige i Obligation paa Undeland, som {han} det forkommer Vidnet den gandske tilkom. Hvor de Andre skulle tage sit, veed Vidnet ikke, da han ei kan erindre det; men Vidnet kan erindre, at det var afgjort, hvor hver skulle hænte sin Lod og kan erindre, at Vidnet derfor samme Tid sagde til Contra Citanten Ole, som da var Enkens Laugværge, at Vidnet ansaae det bedst, at der blev tilkaldt 2de uvedkommende Mænd til, at anhøre, som Vidner, hvorledes alt var afgjort og hvor hver skulle hente sit; men dette {dette} blev ikke gjort, da de fledste sagde, at det var uforfandent afskediget

3de Contra-Widne Samson Larsen Haugse, aflagde Lovens Eed, at ville vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede: at for omtrent 2 Aar siden, talte Vidnet og Contra Citanten sammen om hvem der havde modtaget de Penge paa Jeral, som afgangne Torjuls Agas Arvinger havde tilgode, og da sagde Contra Citanten Ole Espe, at det var saaledes engang aftalt og Legvideret, at Ole Haldorsen Helleland skulle modtage den, hvortil Vidnet svarede: ”ja, det samme har ogsaa Jacob Haugse (Citanten i den/n/e Sag) sagt[”] og kan Vidnet her bevidne, at bemeldte Jacob har sagt dette; og at hver (af Arvingerne) skulle have sin Lod deraf afskediget

Indkaldte Ole Haldorsen Helleland, selv tilstede, der havde anført alt foranførte, fremstod og vedkjendte sig, at den foran af 1ste Contra Vidne Tobias fremlagde af ham \Tobias/

skrevne Seddel eller Optegnelse, den Gang Arvingerne vare forsamlede paa Aga, har bestandig lagt hos ham, (: Comparenten \Ole/ :) indtil i Foraaret, da Contra Citanten efterspurgte og forlangte den.

Contra Citanten Ole Espe deklarerede og tilbød sig med Eed at bekræfte, at han aldrig har modtaget de Obligationspenge paa Undeland, som Torjuls Agas Arvinger der havde at fordre.

Citanterne deklarerede at de ikke modtager hans Eed, da han skal have samtykket Obligationens Udsettelse om han \ei/ selv har modtaget Pengene, og hans egen Broder skal nu have Pengene, og altsaa han eller Enken (Sagvolderinden) derfor maae være ansvarlig. Citanterne paastod Dom efter Indstevningen, det fremlagde Forlig, og at tilkjendes denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Contra Citanten deklarerede, at \han paa/ Enken Magdeli Agas og Skifteforvalterens Vegne modtog den hele Obligations Beløb paa Rogde 330 rd tilligemed Renter 40 rd i alt 370 rd omtrent, samt videre paa Enkens Vegne af Obligation paa Svendschjer 50 rd DC. Mere har ikke Contra Citanten modtaget af alle Boets Obligationer, og da dette ikke engang er Enkens fulde Sum i Obligationerne saa kan Contra Citanten ikke idømmes at ansvare noget, ligesaa lidet, som det kan vedkomme ham eller blive ham til Ansvar, om Enken, som uafvidende eller uden hans Samtykke har modtaget noget mere eller antaget en anden Laugværge og handlet i Forening med ham; paastaaer sig derfor friefunden for Citanternes Søgmaal og tilkjendt Gotgjørelse for Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Citanterne vedblev deres Paastand om Dom, og til Veiledning om deres havte Udgifter i denne Sag, {og} fremlagde deres Regning over de hafte Omkostninger i denne Sag, som blev oplæst og her indtages saalydende #

Begge Parter indlod Sagen til Doms

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanterne betalede for Spørgsmaal til 3 Contra Vidner 20 s. Contra-Citanten betalede Incamination efter Fradrag af Tilsvarepenge 108 s for 3 Vidner at afhøre 40 s.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Omund Knudsen Maage, sluttet 10de Junii 1817, hvorved 2 Pd. 18 Mrk. Smør 4/11 Hud, 1 4/11 Løb Salt udi Gaarden Maage udlagt til Enken og Børnene.
2. Do: efter Sjur Sjursen Maagestad, sluttet 18de April 1817, hvorved ½ Løb Smør ¼ Hud ¼ Gjedskind i Maagestad er udlagt til Sterbboeenken og Børnene.
3. Do: efter Huusmand Ole Ormsen Runene, sluttet 14 August 1817, hvorved fire gamle Huse paa Pladsen Runene i Røldal ere udlagte paa Børnene.
4. Mageskiftebrev (in duplo) mellem Lars Knudsen Bustethun og Ole Gundersen Tungebrekken paa Pladsene Tungebrekken og Rømbel, dateret 4de November 1817.
5. Bygselbrev af Provst Hertzberg til Svend Olsen Skare paa ½ Løb i Gaarden Skare, dateret

1817: 159b

3die Mai 1817. Medfulgte Reversal af 4de November, og Landskyldbog.

6. Panteobligation fra Svend Olsen Jøssendal til Wigleik Olsen Reisetter stor 150 Spd. mod 2den Prioritet i 2 Pd. 2 ½ Mrk. Smør i Jøssendal, dateret 5te November 1817.

7. Fæsteseddel fra Knud Larssen Mouge til Jacob Haldorsen Mæland paa Pladset Eikhamrene, dateret 28de Junii 1817, med Reversal af samme Dato.

8. Ditto fra Provst Hertzberg til Wigleik Olsen paa Pladset Saltkleiv, dateret 3die Mai 1817. Medfulgte Reversal af 3die November 1817.

9. Afkald fra Gjertrud Iversdatter Reisetter til hendes Fader og Formynder Iver Olsen for Moderarv 13. 1. 8. og Morfaderarv 5. 5. 1 s. ialt 19 Rd 9 s. eller 9 Spd. 5 5/8 s., dateret 5te November 1817.

10. Ditto fra Søsteren Marita Iversdatter til Do: af samme Størrelse og datum.

Aflyst blev dernæst

1. Panteobligation af Sjur Pedersen Jaastad til Johannes Jørgensen øvre Viig eller Berven stor 300 Rd. dateret 18de Junii 1806 mod Pant i Jaastad, qvitteret 7de Marts 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere med Thinget at forrette blev Retten og Thinget hermed hævet. A v W S Koren
Tobias Haldorsen Eidnes, Omund Pedersen Lofthuus, Brynnild Olversen Djønne, John Brynnildsen Wigene (alle 4re med iholdt Pen)

Aar 1817 den 18de November blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Sorenskriveren og de 4re eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland

Hvor da:

I Sagen Fol: 157 Jens Erichsen Rogdo nu Hovland mod Ole Jacobsen Rogdo blev afsagt saadan

Dom

Sagvolderen har ikke benyttet den givne Udsættelse og er ikke fremkom/m/en med paaberaabte Beviser fra sin Side, Citanten har bevist hans Søgemaals Regtighed med fremlagde Udskrift af Hardanger Justitzs-Protocol som er et, for Retten den 5te December 1810 indgaaet Forlig imellem Citanten og Sagvolderen thi Kjendes for Ret: Sagsøgte Ole Jacobsen Rogde bør at betale til Citanten Jens Erichsen Rogde nu Hovland det her paasøgte restende Vilkaar {efter} Veller/ Føderaad med 5 Tdr 6 Skp: skrives fem Tønder sex Skepper godt Byg og 1 ½ skrives halvanden Tønde Poteter alt in natura eller i Mangel heraf med Penge efter fire uvillige Mænds Skjøn, samt strax modtage i Forster!! (Foster) og forsvarelig Pleie en Vilkaar-Koe fra Citanten Jens Erichsen under 48 sk \dagl:/ skrives aatte og førretyve s: \Skilling/ Species Bøder til Ullensvangs Sogns Fattigcasse Fond, samt 24 s: sp: skrives fire og tyve Skilling Species daglig Erstatning til Citanten for hver Dag Sagvolderen sidder denne Dom overhørig og ei modtager bemeldte Koe i vedtagelig Foder og Pleje, af hvilken Citanten nyder al Afdrotten; i øvrigt stadfæstes det fremlagde Forlig at bør fremdeles staae ved Magt. I denne Sags Omkostninger betaler Ole Jacobsen Rogdo til Citanten 3 Spd skrives tre Specie-Daler samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og Alt fornødne indtil Betalning skeer, alt at efterkom/m/es under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse

I Sagen Fol: 157 Elling Langesæter for Kjøbmand Trumph i Bergen mod Ole Jacobsen Rogde, blev afsagt saadan

Dom!

Da Sagvolderen har nydt Udsættelse i denne Sag uden at benytte samme, og uden at fremkom/m/e med foregivne Contra-Bevis mod Kravet som med Udskrift af Kjøbe Bogen er godtgjort saa Kjendes for Ræt: Sagsøgte Ole Jacobsen Rogde bør at betale til Hr: Kjøbmand Trumph i Bergen de her paasøgte 63 Spd 110 ½ s: skrives tre og sexti Specie-Daler et Hundre ti og en halv Skilling og i denne Sags Omkostninger 3 Spd skrives tre Speciedaler, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og Alt fornødne indtil Betalning skeer. Det idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 156 Tobias Ejdnæss mod Ole Ormsen Lilleteig, blev afsagt saadan
Dom!

Ved fremlagde Reværs er Søgsmålet bevist, men Sagvolderen, skjønt lovlig var-

1817: 160

slet haver ikke mødt enten for Forligelses commissionen eller Retten, thi Kjendes for Ræt: Sagvolderen Ole Ormsen Lilleteig bør at betale de her paasøgte 10 Spd 100 s: skrives tie Speciedaler Hundrede Skilling til Citanten Tobias Haldorsen Ejdnæss med Renter 4 prCento: fra 1ste May indeværende Aar 1817 indtil Betalning skeer og i denne Sags skadesløs Omkostninger 5 Spd: skrives fem Speciedaler samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og Alt fornødne indtil betalning skeer, endelig bøder han og til Justitscassen saameget som Dommen og Seglet koster, nemlig 100 Sps: skrives et Hundrede Skilling Species, alt idømte at efterkommes under Lovens Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 158 Samson Sjeursen Helleland mod Tosten Jarandsen Mæland blev afsagt saadan

Dom!

Under denne Sag har Citanten Samson Sjeursen Helleland bevist at have kjøbt 60 Bunter Træband af Contra-Citanten Tosten Jarandsen Mæland, og at denne fordi same ei blev leveret Betaling for Bondene (Bandene) strax ved Ankomsten til Stavanger og ingen da var som ville modtage og betale dem paa den fraværende Citants Vegne bemeldte Dag Contra-Citanten paastaar de skulle betales, saa solgte Contra-Citanten Bandene til Andre næste Dag, saaat Citanten ingen Band fik hvorover Citanten nu paastaar sig af Contra-Citanten godtgjort de ialt 88 rbd N: V: eller 8 Spd 96 s: som Contra-Citanten ved Salget bekom mere for Bandene end han var tilaccorderet. Af de førte Vidner og al Sagens Sammenhæng synes det tydelig at Contra-Citantens Benægtelse Dagen efter Ankomsten til Stavanger at udlevere Bandene til Citantens Kammerat som forlangte dem og tilbød Penge, dem han dog ei optalte og lod see grundede sig allene deri at Bandene galdt mere end den Pris han havde solgt dem for, og at Udleveringen ikke var bleven nægtet og Betalning forlangt hvis Bandenes Pris i Stavanger da havde været ringere end den Sum han havde solgt dem for; Paa Grund heraf og især paa Grund af Lovens 4 Bogs 13 Kap: 1 Art: som siger at al Betalning inden 8 Dage efter Forfaldtiden skal agtes for god Betaling saa Kjendes for Ræt: Tosten Jarandsen Mæland ipligtes herved at betale til Samson Sjeursen Helleland for ovenmeldte tilbagesoldte urettelig solgte Træ-Band 8 Spd 96 s: skrives otte Speciedaler 96 s: Processens Omkostninger ophæves. Det idømte udredes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

I Sagen Fol: 158 og 159 Jacob Pedersen Haugse med flere mod Ole Espe og Enken Magdeli Aga, blev afsagt saadan

Dom!

Under denne Sag haver Jacob Pedersen Haugse, Ole Iversen Haugse og Brynild Asbjønsen!! Huuss for deres Myndtlinger Sigri, Britta og Kari Olsdøttre Mæland, sagsøgt Enken Magdeli Age og Ole Haldorsen Espe som hendes Laugværge en for begge og begge for en til at betale deres Myndtlinger hvad de ved Skifte efter bemeldte Enkes Egtefælle Torjels Aga sluttet 22 October 1805 som Arv er blevene udlagde og som af Enken {med} \eller/ Laugværge skal være oppebaaret, alt efter et inden Rættens den 5te Decemb: 1815 indgaaet Forlig og at betale denne Sags Omkostninger. Sagvolderne have contrastævnt og paastaar at de ei bør udbetale

det her paasøgte, da de ei have modtaget mere eller større Sum ialt end som dem tilsammen ved bemeldte Skifte var paalodnet. Men da Citanterne have fremlagt et inden Rættens den 5te December 1815 indgaaet {Forlig} usvækket Forlig mellem Citanterne og Sagvolderne som afgjør den her omtvistede Sag, saa Kjendes for Ræt: Sagsøgte Enke Magdeli Johanessd: Aga ipligtes herved at betale i følge oftemeldte Forlig af 5te December 1815 til Jacob Pedersen Mælands!! (Haugses?) Myndtling Sigri Olsdatter Mæland 17 rd 5 mrk 15 s: DC: til Ole Iversen Haugses Myndtling Britta Olsdatter Mæland 17 rd 4 mrk 15 s: DC: og til Brynild Asbiørnsen Huusses Myndtling Kari Olsdatter Mæland 17 rd 5 mrk 15 s: DC: tilsammen 53 rd 5 mrk 13 s DC: skrives tre og Femti \Rigs/ daler fem Mark og tretten Skilling Dansk Courant samt Rænter 4 proCento deraf fra 22de October 1805, alt med Ræt til Omkrivning og Udbetaling efter Forordningen om Pengevesenet af 5te Januari 1813 dens Omskrivning og Rente-Tabel ialt til Dato med Summa 36 Spd 39 s: skrives sex og trædive Speciedaler nie og trædive Skilling til lige Deling imellem bemeldte tre Myndtlinger samt vidre 4 proCento Renter af Hoved-Summen 26 Spd 117 s: fra Dags Dato til Udbetaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 7 Spd skrives syv Speciedaler samt end vidre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og Alt fornødne indtil Betaling skeer. Sagvolderinden Magdeli

1817: 160b

Aga forbeholdes at søge Gjengjeld og Erstatning hos hvem hun best veed, vil og kan, da under denne Sag ikke fuldkommen har været at faae oplyst, hvor eller hos hvem forommeldte Penge ere beroende eller hvem have oppebaaret samme, eller hvad og hvordan Mindelig Afgjørelse imellem Enken med Laugverge og hendes afdøde Mands Arvinger og deres Formyndere kan være bleven indgaaet og afgjort efterat Bemeldte Skifte var af Skifterætten sluttet og udstædt. Det idømte udredes under Exekutions Tvang \inden/ 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. A v W S Koren
Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland alle med iholden Pen.

December Maanedsting 1817.

Aar 1817 den 1ste December blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedsthings Holdelse for Hardanger, med de 4re eedsorne Laugrettesmænd Omund Pedersen Lofthuus Mikel Endresen Helleland Sjur Samsonsens Helleland og Iver Christensen Eidness.

Hvor da blev for den thingsøgende Almue publiceret:

1. Kundgjørelse angaaende en Committees Oprettelse, som skal føre det ved Forordningen af 15de Mai og Placat af 30te November 1810 bestemte Tilsyn med alle private Forsørgelses og Understøttelses Selskaber i Norge, dateret 19de Septb: 1817.
2. Bekjendtgjørelse fra Regjeringens 5te Departement af 12te Augusti 1817 om de Steder som ansees smittet af Pest i og udenfor Europa.
3. Ditto om det samme, dateret 30te September 1817.

Eed til Norges Constitution see Fol: 148

Følgende mødte for Retten og aflagde Eed til Troskab til Norges Constitution.
af Ullensvangs Sogn:

Hellie Christoffersen Qvalness Sjur Samsonsens Qvalness Torgiuls Askelsen Mæland.

Thingsvidne Sag.

Lars Tobiassen Bue mødte for Retten og fremlagde skriftlig udstyret Stevning af 15de October 1817 i lovlig forkyndt Stand, hvorved han til dette Thing har ladet indvarsle Hr: Kjøbmand Henrich Magnus i Bergen til at anhøre Things vidne til Overbeviisning, om at Kjøbmand Magnus i en Accord havde tilstaaet ham 16 Voger Hamp. Bemeldte Stevning blev oplæst og indtages her saalydende #

Indstevnte Kjøbmand Magnus mødte ikke enten selv eller ved nogen i sit Sted.

Citanten fremlagde endvidere skriftlige Spørsmåale til de Vidner, han agtede at fremstille, hvilke for Vidnerne i Retten blev oplæste og her indtages saalydende # Hernæst fremstillede han følgende godvillig mødende Vidner, nemlig som

1ste 2det og 3die Vidne Gullach Johnsen Bue, Samson Larssen Hougse og Sjur Larssen Bue, som bleve formanede om Edens Vigtighed, aflagde samtlig Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie og forklarede da

a, første Vidne til 1ste Spørsmaal: Vidnet var tilstede omspurgte Tid og hørte at Kjøbmand Magnus lovede Citanten 16 Voger Hamp til Erstatning for en Takkelage til \en/ Jægt, som Citanten havde købt af ham. Til 2det Spørsmaal svarede Vidnet: at han saa Kjøbmand Magnus samme Tid skrev en Haandskrift, som han baade da hørte oplæse og saa den, hvorved Hr: Kjøbmand Magnus blant andet forbandt sig at levere til Citanten de omnævnte 16 Voger Hamp. Senere, omtrent ved Kyndelsmisse Tider dette Aar var Vidnet tilstede i Bergen med Citanten og hørde at denne fordrede \en Rest af de/ 16 Voger Hamp af Kjøbmand Magnus, hvortil den Sidste sagde, at han skulde faae det som resterede, og de talte da om, at Citanten kun havde bekommet 10 Voger, men ikke som han hørde nævnte hvad der stod til Rest.

b, andet Vidne Samson Hougse, svarede til 1ste Spørsmaal: Vidnet var ei tilstede ved St: Hans Dags Tider 1816, da den omnævnte Accord mellem Kjøbmand Magnus og Citanten blev indgaaet, og veed forsaa vidt intet til Oplysning, Til 2det Spørsmaal: Vidnet har ei heller seet nogen Haandskrift fra Magnus til Citanten, Men Vidnet fulgte med Citantens Broder Johannes Tobiassen, ved Michaelie Tider 1816 hen til Kjøbmand Magnus, og spurgte, efter at Johannes havde faaet 10 Voger Hamp, om de ikke ogsaa skulde faae det Øvrige eller hvad der Resterede, hvortil Kjøbmand Magnus svarede: ”jeg har ikke nægtet deres Fordring, men for denne Gang faaer I det ikke.”

c, tredie Vidne Sjur Bue forklarede til 1ste og 2det Spørsmaal: Vidnet var ei

1817: 161

tilstede ved Accorden, og har ei hørt eller læst Haandskrivten. Til 3die og 4de Spørsmaal sagde Vidnet, at han var tilstede i Bergen med Citantens Broder Johannes Tobiassen i September Maaned 1816, hvor da Kjøbmand Magnus leverede Johannes et Quantum Hamp og sagde, at det var den Hamp han skyldte Citanten, og krævede tilbage en Haandskrift paa samme, hvorpaa Johannes leverede ham Haandskrivten. Johannes forlangte at Hampen skulde veies, og Magnus sagde da ”jeg har veiet \den/ og hvis det ikke er rigtig eller hvis der mangler, saa skal I komme til mig og faae Resten.” Da Johannes havde ladet Hampen veie og befundet at det modtagne Quantum Hamp veiede 10 Voger og 7 Mærker gik han og Vidnet til Kjøbmand Magnus og sagde dette, og fordrede Resten, hvortil Magnus sagde, at de maatte bie efter Resten en Tid.

Da ingen af Vidnerne havde videre at forklare og Citanten, som troede nu at have oplyst Sagen, ei havde videre at tilspørge dem, bleve de afskedigede og Thingsvidnet hermed sluttet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 3 Vidner at afhøre 40 s.

Ny Sag.

Ole Olsen Hildal og Knud Johnsen Hildal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest til dette Thing at have ved mundtlig Varsel indkaldet Johannes Helliesen Jøssendal, Svend Olsen Jøssendal, og Halvor Helgesen Selliestad at see dem ovebeviist og lide Dom med Sags Omkostninger for, at Sagvolderne skal have brydet Laas og Leed for Citanernes Fæhave og sat sine Heste der med videre; saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og her indtages saalydende #

Efter Paaraab mødte af Sagvolderne paa egne og de øvriges Vegne Johannes Helliesen Jøssendal og vedtog lovlig Varsel og ville paa egne og deres Vegne anhøre hvad Citanterne havde at i retteføre.

De indstevnte Vidner mødte alle og vedtog lovlig Varsel og anhørde Lovens Eed oplæse, bleve formanede til Sandheds Udsigende og bekræftede samtlig med Eed at tale Sandhed og intet fordølge eller fordreie, hvorpaa fremstod som

1ste Vidne Lars Svendsen Løining, sagde sig 61 Aar gammel, forklarede, at i August Maaned \sidstleden/ saae Vidnet at Sagvolderne kom en Løverdags da de skulle {fra} til Kirke, fra indre Hagen kaldet, som er en fælles Have for alle Hildals Opsiddere, og førte 2de Heste til Fæhaven Kjønnedal kaldet, og saae siden Hestcreaturene gik i Kjønnedal og saae Sagvolderne gik fra dem der, men Vidnet saae ikke om de brækkede op det lukte Leed eller hvor de kom igjennem. Vidnet formener, at de maae have faret igjennem det Led, som skal været brækket Laaset for, da intet andet Leed gives i Nærheden af dette, og ingen anden Vei. Vidnet har hørt, at enhver, som sætter Heste i denne Have, naar de reise der forbi, pleier at bede Eierne for det Meste om Tilladelse dertil. Afskediget.

2det Vidne Baar Larssen Berge, sagde sig omtrent 58 Aar gammel, forklarede under sin Eed sig aldeles overeenstemmende med næst forrige Vidne og vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

3die Vidne Hellie Mikelsen Hildal, sagde sig 27 Aar gammel, og

4de Vidne Asbjørn Iversen Hildal, sagde sig omtrent 20 Aar gammel forklarede under deres Eed eenstemmig, at 3 Uger efter dengang, de 2 første Vidner have omforklaret at Sagvolderne satte Heste i Kjønnedal, saae Vidnerne, at Halvor Selliestad og {Mikel Hild} Ole Skare kom til Gjerdet ved Kjønnedal en Løverdags Aften og brækkede op Ledet, som var Laas for og satte hver deres Hest ind i Haven og efterlod Hestene der efter sig, da de reiste til Kirke. Vidnerne gik da efter Sagsøgernes Forlangende hen til Ledet og saae at en Jernhaspe var bøiet fra ved at løfte Ledet op af Gjængene eller Hængslerne og vredet det op, hvorpaa de gjorde Ledet og Laaset igjen i Stand og gik hjem. Næste Morgen som var Søndag, saae Vidnerne at Johannes Jøssendal kom til Ledet med Hest og lukkede eller brækkede det fra paa samme Maade og satte sin Hest ind i Haven og reiste til Kirke. Vidnerne forklarede paa Tilspørgende, at den almindeligste Vei ligger paa den anden Side af Sandvesvand, og at det er sjeldenere nogen reiser omnævnte Vei til Kjønnedal, og der er kun en Gangvei eller Fodstie, men ingen saa kaldet Bygdevei. Vidnerne havde intet videre at forklare, afskedigede.

5te Vidne Ole Østensen Maage, sagde sig 39 Aar gammel, forklarede under sin Eed, at for omtrent 23 Aar siden tog han Tjeneste paa Gaarden Hildal og tjente der i 7 Aar, og i al den Tid han tjente der, satte sjelden Nogen sine Creature i Haven Kjønnedal, som reiste der forbi, men enhver gik til Eierne enten før eller efter, og enten bad om

1817: 161b

Tilladelse at slippe Heste der, eller naar de tog sig det til, sagde det siden til Eierne, at de havde taget sig den Frihed. Afskediget.

6te Vidne Gier Olsdatter Hildal, Enke efter Arne Jonsen Hildal, sagde sig 52 Aar gammel, forklarede under sin aflagde Saligheds Eed, at i 32 Aar, som hun har boet og været paa Hildal,

har det ikke været Brug at Nogen, som reiste der forbi, har uden Tilladelse eller som en Rettighed sat eller slippet sine Heste løse at gaae i Haven Kjønnedalen, men de Fleste have erholdt om Tilladelse hos Eierne, og kun Enkelte have uden Tilladelse tilsneget sig dette Beite. Afskediget.

Sagvolderen Johannes Helliesen Jøssendal bad anmerket i Henseende til de 2de sidste Vidners Gyldighed, at Vidnet Ole Østensen Maage er en Brodersøn af Sagsøgeren Ole Hildal, og Gjerd Olsdatter er {en} Sagsøgeren Knud Hildals Broderkone.

Sagsøgerne, efter Stevningen og den Oplysning de have bragt til Veie i Sagen, paastod nu, at Sagvolderne maa ipligtes Bøder for deres lovstridige Fremfærd og erstatte Sagsøgerne den lidte Skade paa Hagebeite samt alle denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, hvormed de indlod Sagen Dom, med Forbeholdenhed af nærmere Tilsvær, ifald Sagvolderne skulle faae Sagen udsat, og paastod endvidere, at de to af Sagvolderne, som ikke have mødt maa ipligtes Bøder for deres Udeblivelse. Videre, at om Sagen mod Formodning efter Sagvolderens Begjering nyder Udsættelse, at den da kun bliver udsat til næste Thing, som er Februar Maanedsting 1818, men ei længere.

Mødende Sagvolder Johannes Helliesen Jøssendal begjerede Sagen udsat til Marts Maanedsting 1818 for at contrastevne i Sagen og frembringe Contra-Beviisligheder. Denne længere Udsættelse han begjærer over Februar og til Marts Maanedsting, er grundet derpaa, at det er vanskeligt i den haardeste Vintertid om alle Vedkommende kan komme tilstede for Uveir og Uføre, men skulle denne Udsættelse ikke tilstaaes ham, forlanger han samme til Februar Maanedsting.

Retten eragtede: Den forlangte Sagens Udsættelse bevilges til Februar Maanedsting 1818.

Citanterne betalede Incammination 1 Spd. 28 s. for 6 Vidners Afhørelse 64 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s og for en Eragtning 12 s. Species.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen. J Skagen.
Omund Pedersen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes, Mikel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland. Alle med iholdt Pen.

Neste Dag den 2den December 1817 continuerede Maanedstinget paa Helleland af de samme Rettens Personer som igaaer.

Hvor da blev foretaget

Gammel Sag Fol. 155

Sjur Rondestvedt for Enken Ragnilde Vambevig mod Halvor Vambeim.
Halvor Pedersen Vambeim mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at han til dette Thing mundtlig har contrastevnet Citantinden med Lavvæрге at anhøre Vidner og Beviisligheder om hvorledes hun har overtraad sin Pligt mod sin Huusbonde, forhugget Skoven og forholdet Afgivten af Pladsen med videre, og derefter Dom at lide til Sags Omkostninger med videre; ligesaa indstevnet Vedermælet og Vidnet i denne Sag Isak Sjøvatsen Vambeim.

De Indstevnte mødte alle og vedtog lovlig varsel. Ommeldte Stevning blev oplæst og indtages her saalydende #

Contracitanten fremstillede nu som

1ste Contravidne Svend Aslaksen Lindebrekke, sagde sig 46 Aar gammel, aflagde Lovens Eed med Løvte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at for omtrent 4 eller 5 Aar siden hørte Vidnet, at \Contra/ Citantens Moder, som den Gang var Enke, sagde til Citantinden Ragnilde Vambevig, at denne maatte komme til hende at arbeide sit Pligtarbeide, hvorpaa Citantinden sagde nei, hun kommer ikke, hvorpaa hendes

Huusbondinde sagde, ja saa maa jeg gaae, hvornæst Citantinden sagde til hende (Sara Larsdatter) ”ja reis du om du vil til Helvedes.” Contracitanten var den gang ei gift(?) eller bosat, men han styrede Gaarden med Moderen bemeldte Sara Larsdatter, Afskediget. dog sagde Vidnet, at han nu erindrer sig bedre og veed bestemt, at Sara ei den gang var Enke, men hendes Mand Contrasantens Fader Peder Vambeim levede og styrede Gaarden Børse samme Tid og var Huusbond og Eier af Vambeim og styrede samme.

2det Contravidne Barbra Martinsdatter Vestreim, tjener nu paa Vestreim, sagde sig 25 Aar gammel, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at om Høsten 1816 da hun tjente hos Contracitanten Halvor, blev hun sendt af ham hen til Citantinden for at tilsige hende i Arbeide hos hendes Huusbonde, nemlig at

1817: 162

skjære Potetesgræs paa Ageren Flaaten kaldet, som staaer i Fæsteseddelen at hun skal skjære, men Citantinden Ragnilde nægtede at komme og bad Fanden skjære det hun havde saa meget selv at slaae (meie) og havde ei Tid at arbeide hos Huusbonden. Vidnet veed, at Citantinden oftere har været tilsagt i Arbeide hos Contracitanten, men har ikke mødt den tilsagte Tid, men paa andre ubequemme Tider.

3die Contravidne Isak Sjøvatsen Vambeim, sagde sig 77 Aar gammel aflagde Lovens Eed at vidne Sandhed, forklarede, at da Contracitanten Fader Peder Vambeim endda eiede og brugte Vambeim, leiede Citantinden en Karl at slaae Teigen Bue Træ kaldet, som hun var pligtig at slaae for Huusbonden, men den Leiede forlod Arbeidet og noget af Teigen stod igjen uslaaet, og da Huusbonden derfor var misfornøiet og Citantinden beklagede sig at hun ei havde nogen til at slaae, saa syntes Vidnet ømt om hende, og tog sig til med nogen Andre at slaae Resten af Teigen, skjøndt dette skeede silde om Høsten. Vidnet hørte af Citantinden om Efteraaret 1816, at hun sagde at have skaaret hos sin Huusbonde samme Høst Ager istedet for Flaaten, men om hun havde skaaret dette, veed Vidnet ei.

4de og 5te Contravidne Ole Iversen Børse, 40 Aar gammel og Sjur Poulsen Sponheim, omtrent 35 Aar gammel, begge aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede eenstemmig, at for 14 Dages Tid siden bleve de af Contracitanten formaaede at besee den Skov, som Citantinden skal have forhugget, og i Forening med Parterne, og de forefandt da, at Løvskov af Birk og Aarr i de Teiger hun havde hugget og brugt, var temmelig forhugget, især var Birkeskoven endog smaa Trær kollet eller hugget Toppen og Qvist af til Løvskjerv, og det ikke i teigeviis, men over alt saavidt de saa Skoven, skjøndt de ikke allestedes gjennemgik den, og de skjønner at den Skov, naar den var styret rigtig som hos andre, kunne afgive aarlig omtrent 300 Kjærv Løv, men nu kan den ikke afgive saa meget med mindre den i det mindste faaer 2 Aars Hvile, og de saa enkelte Trær tørre, formodentlig fordi de vare, som de saa, for meget afqvistede, ellers stod Skoven af Naturen i frisk og god Tilvext. Afskedigede.

Contracitanten paastod nu at Citantinden maa ipligtes at betale den Skade hun har tilføiet ham ved Hugst til Upligt i hans Skov efter uvillige Mænds Skjøn, og betale denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Citantinden med Laugværge paastod, at det 1ste Vidne Svend Lindebrækkes Vidnesbyrd ikke maa komme i Betragtning, da det angaaer blot Citantindens Forhold mod hendes forrige Huusbonde, og de sidste 2de Vidner troer hun at ikke maae ansees som upartiske Skjønsmænd og Vidner i Henseende til Skoven, da de begge ere Sødskendebørn til Contracitanten Huustroe, og paastod hans (Contracitanten) Paastand om Skovens Erstatning, som er forhugget, som ubeviist ikke kan tilkjendes hende, og at Contracitanten Paastand og Tilførsel i det Hele maa ansees som ubeviist og urigtig, og hermed begjerede Sagen optagen til Doms

efter den forhen nedlagde Paastand, med Tillæg, at Contracitanten for sin Egenraadighed maa ipligtes en Mulct, dog forbeholder hun sig videre Tilsvar om fornødviges,

Contracitanten begjerede paa Grund her af Sagen udsat til næste Thing for at kunne tage sig en Sagfører, som efter Sagens Natur forstaaer at oplyse bedre den Sandhed, hvorpaa han har grundet sin Paastand, og begjerede Udskrivt af det Passerede i denne Sag.

Citantinden med Lavværge protesterede mod Sagens Udsættelse, da det er kun en unyttig Forhaling og Contracitanten har desuden havt Tid nok at faae Sagen tilstrækkelig saavidt mueligt oplyst.

Retten eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges til næste Thing eller Februar Maanedsting 1818, og bliver det ved Sagens endelige Paadømmelse at paakjende, hvorvidt Contracitanten har brugt Udflugter og unyttig Forhaling i Sagen.

Contracitanten betalede Incammination med Afkortning af Tilsvarens 108 Spskl., for 5 Vidner at afhøre 56 s. for en Eragtning 12 s Species.

Ny Sag.

Helge Hanssen Herreid mødte personlig og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have ved mundtlig Varsel indkaldet Nils Halstensen Tveitene eller Sæd at see sig overbeviist og lide Dom til at betale 50 Spdl. han skylder til Citanten, og at betale Sagens Omkostninger skadesløs samt Bøder for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da den Indkaldte ei mødte, Hvilke 2de Attester bleve oplæste og her indtages saalydende #

Sagvolderen mødte ikke, efter Paaraab.

Citanten fremstillede til Sagens Oplysning følgende godvillig mødende Vidner:

1ste Vidne Tosten Anderssen Herreid, sagde sig 25 Aar gammel og Sagsøgeren ubeslægtet, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at dette Aars Foraar ved Korsmisse Tider var Vidnet tilstede i Citantens Huus og var skudt til Vidne paa, at Sagvolderen Nils Halstensen var skyldig til Citanten 50 Speciedaler. Afskediget.

2det Vidne Peder Olsen Herreid, sagde sig 29 Aar gammel og Sagsøgeren ubeslægtet, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at den 8de October sidstleden var Vidnet tilstede paa Medhuus (Midhuus) og

1817: 162b

hørte da at Sagvolderen tilstod at skylde til Citanten 50 Speciedaler. Afskediget.

Citanten, som troede nu at have oplyst og beviist sin Gjeldsfordring, begjerede Sagvolderen tilkjendt at betale ham samme og erstatte Sagens skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn, saaledes som Stevningen lyder, dog frafalder han al Paastand om Bøder for hans Udeblivelse fra Forligelses Commissionen saavel \som/ fra Retten, hvormed han begjerede Sagen til Doms optaget, hvilket Retten besluttede.

Citanten betalede Incammination 1 Spdl. 28 s., for 2 Vidner 32 Sps.

Gammel Sag Fol. 157.

Iver Bustethun for sin Søn mod Aad Johnsen Eide og Søn med Flere.

Af Sagsøgerne mødte Aad Christensen Eitrem paa sine Sønner Christen og Samson Aadsønners Vegne, og Peder Iversen Bustethun, samt Hellie Halvorsen. Og Aad Christensen Eitrem mødte tillige for Nils Iversen Eitrem. Af Sagvolderne mødte Guttorm Larssen \Bakke/

Sagsøgerne erklærede at være bleven forligte med den mødende Sagvolder, og begjerede at de øvrige Sagvoldere for deres Vedkommende maa blive ipligtede at \betale/ denne Sags skadesløse Omkostninger samt Bøder til Sognets Fattigcasse alt efter Dommerens Skjøn, samt endvidere erstatte den Skade som er tilføiet den tagne Baad efter uvillige Mænds Skjøn, hvormed de begjerede Sagen optaget til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen.

J Skagen.

Omund Pedersen Lofthuus, Mikel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidness. (alle 4re med iholdt Pen).

Neste Dag den 3die December continuerede Maanedstthinget af de samme Rettens Personer som de forrige Dage.

Nye Sag.

Gunder Olsen Tveito mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have mundtlig indstevnt Svend Aslaksen Lindebrekke eller Jalle at see sig overbeviiist og lide Dom med Sags omkostninger til at betale Citanten skyldige 15 Speciedaler. Saa fremlagde han og {de} Attest fra Forligelses Commissionen om at Sagen derfra til Rettergang er henviiist, da Indkaldte ikke mødte. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og her indtages saalydende #

Sagvolderen mødte ikke efter Paaraab eller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Peder Aslaksen Herreid, sagde sig omtrent 34 Aar, blev formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens \Eed/ med Løvte om at vidne Sandhed, forklarede, at sidst i sidstleden October Maaned var Vidnet tilstede paa Gaarden Lindebrekke i Hellie Tostensens Stue og hørte at Citanten Gunder spurgte ham, om han ikke havde faaet 1 Tønde Korn af Citanten, hvortil Sagvolderen svarede jo. Vidnet var med Citanten i April Maaned dette Ar og førte bemeldte Tønde Korn til Ødvens-Staae, hvor Sagvolderen skulde afhente den. Samme Dag talede Vidnet med Sagvolderen og denne sagde da at han havde faaet Bud fra Citanten Gunder at afhente den ommeldte Tønde Korn, men lod som han ikke vilde tage imod den før han saa om Kornet var godt. Men Vidnet hørte siden \sam/m/e / Tid og Sted som oven er forklaret, at Sagvolderen Tilstod at have modtaget af Citanten omhandlede Tønde Korn. Vidnet havde ei videre at forklare, afskediget.

Citanten bad tilført, at da et andet Vidne, som havde lovet ham godvillig at møde, er udeblevet, og han nu ei har flere Vidner tilstede, saa seer han sig nød til at forlange Sagen udsat til næste Thing, hvilket blev bevilget.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s., et Vidne at afhøre 16 s.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Torkild Poulsen Lindebrekke, sluttet 5te October 1816, hvorved 1 ½ Spand Smør 1 ½ Gjedskind i Lindebrekke \er/ udlagt til Sterbboeenken og Arvingerne.

2. Ditto efter Poul Osmundsen Horre, sluttet 29de November 1817, hvorved ½ Løb Smør i Horre er udlagt paa Enken og Arvingerne.

3. Skjøde fra Arvingerne i Boet efter Torkild Poulsen Lindebrekke, Kiel Johnsen Ouse med Flere til Hellie Tostensen Lindebrekke paa 132/640 Spand Smør og 132/640 Gjedskind i Lindebrekke, dateret 5te November 1817.

4. Ditto fra Guri Mikelsdatter Hamre til Knud Helliesen Hamre paa 18 ½ Mrk

Smør i Gaarden Hamre i Røldal No: 9, dateret 11te November 1817.

5. Skjøde fra Lars Galtung til hans Søn Christoffer Galtung paa 9 Mrk Smør ½ Hud i Gaarden Vattetvedt No: 87 i Gravens Skibrede, dateret 21de November 1817.

6. Ditto fra Poul Sjursen til Søn Sjur Poulsen Sponheim paa 2 Pd. Smør 2 ½ Løb Salt 1/3 Hud med Bygsel i Sponheim No: 52 i Gravens Skibrede, dateret 1ste Decbr: 1817.

7. Testamente af Lars Larssen Djønne til Børnene Lars Larssen og Helga Larsdatter dateret 21de October 1817.

8. Pante obligation fra Nils Eidness til John Aarhuus stor 100 Spd. mod 1ste Prioritet i Gaarden Eidness, dateret 12te November 1817.

9. Ditto fra Knud Helliesen Hamre til Gro Hamre og Omund Lofthuus stor 170 Spd 108 s. mod Pant i 18 ½ Mrk. Smør i Hamre, dateret 11 Novbr: 1817.

10. Vilkaarbrev fra Peder Pedersen Bleie til {Lars Knudsen og} Gyri Bottolfsdatter paa aarligt Vilkaar af Gaarden Bleie, dateret 10de Mai 1817.

11. Ditto fra Knud Helliesen Hamre til Gro Mikelsdatter paa aarligt Levekaar af Hamre, dateret 11te November 1817.

12. Ditto fra Sjur Poulsen Sponheim til Poul Sjursen og Huustro paa aarligt Levekaar af Sponheim, dateret 1ste December 1817.

13. Fledføringcontract af 5te November 1817, hvorved Magdeli Johannesdatter har fledført sig til Omund Larssen Haldanger.

14. Contract mellem Lars Galtung og Christoffer Hjeltnes paa en Side og Opsidderne paa Sexe om Brugen af Fjeldstølen Frisetter i Eidfjord, dateret 20de November 1817.

15. Commissions Forlig mellem Provst Hertzberg og Ole Jacobsen Rogde om den Sidstes Gjeld 10 Spd. til Fattigcassen, af 12te Marts 1817.

16. Fæsteseddel fra Kari Nilsdatter Horre med Flere til Helge Knudsen Tufte paa et Plads under Horre, dateret 17de Julii 1817, medfulgte Reversal Bygsel eller Fæsteseddel.

17. Ditto fra Tosten Larssen Halderager til Johannes Sivertsen Halderager paa Pladsen Træhougen, dateret 25de October 1817. Medfulgte Reversal.

18. Afkald fra Anna Larsdatter Maakestad for Arv 15 Spd. 85 s., dateret 1ste December 1817, til John Pedersen Augeness.

19. Ditto fra Erik Hanssen Nøstvig til Holger Haastabøe for 28 rbd 1 mrk 5 s. eller 2 Spd. 4 Ort 2 5/8 s., dateret 2den December 1817.

20. Ditto fra Ragnilde Sjursdatters Tvedts Mand Østen Luttre for 1 Spd. 22 ¾ s. dateret 2den December 1817.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hæv\et.

Laugrettet blev betalt for 3 Dage hver 3 Ort ialt 2 Spd. 2 Ort.

J Skagen.

Omund Pedersen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes, Mikel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, (alle 4re med iholdt Pen).

Aar 1817 den 17de December blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Lars Olsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Hvor da i Sagen Fol. 162 Helje Hansen Hereide mod Niels Halstensen Tveitene, blev afsagt saadan

Dom

Helge Hansen Hereide har lovlig søgt Niels Halstens!! Tveitene eller Sæd, at betale skyldige 50 Spdlr med Søgsmaalets Omkostninger. Kravets Rigtighed er bevist ved de førte Vidner, og Debitor har ike mødt, endten for Forligelses Commissionen eller Retten thi Kjendes for Ret: Niels Halstensen Tveitene eller Sæd, bør at betale til Helje Hansen Hereide de paasøgte 50 Spdlr skrives femtie Speciedaler og i denne Sags Omkostninger 3 Spdlr skrives tre Speciedaler, samt denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, saa bøder han og til Justits Kassen, for ike at have mødt endten for Forligelses Kommissionen eller Retten, saa meget som Dommen og Seglet Koster nemlig 100 s skrives et hundrede Skilling Species, alt at udredes, inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Exekutions Tvang.

I Sagen Fol: 162. Iver Larsen Bustethun paa sin Søns og Fleres Vegne, mod Aad Johnsen Eide og Søn Med Flere blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag have Christen Aadsen, Niels Iversen, Peder Iversen og Helje Halvorsen, alle af Gaarden Eitrem, sagsøgt, Niels Aadsen Eide, Guttorm Larsen Bakke og Thore Thoresen Bustethun, at see dem overbeviste og lide Dom

1817: 163b

til Skades Erstatning, og Bøders Udredelse med Sagens Omkostninger, fordi de sidstmeldte, skal have frtaget de førstmeldte en Baad, mod dissers Vilje, og ike villet beqvemme dem at bringe den strax tilbage, ei heller senere hen bringe den til det Sted hvor den hørde hjemme. Under Sagen er oplyst: at Sagvolderne, uden Citanternes Vidende og Vilje have taget deres Baad natte Tider bragt den omtrent 200 Skrit Bort, hvor den fandtes ved et lidet Kjørn eller Pyt liggende med Vand i at Sagvolderne strax nægtede at bringe den tilbage hvor de havde taget den at de siden nægtede at bringe den der hvor den tilhørde, men først \en/ Tid efter bragte den der hen, hvor de tog den. Saadant Foretagende og Forhold synes at gjøre Sagvolderne skyldige i Volds Bøder, hver 120 Lod Sølv ifølge Lovens 6 Bogs 14 Cap: men naar betragtes at det paaklagede, var et, ei betydeligt skadende Ungdoms Foretagende mod anden Ungdom, som var i Leeg og Dands; saa kan det ansees mere for et ubetænksomt ulovligt Spøg, end en alvorlig skadelig Volds Gjerning Den Omstændighed, at Sagvolderne har nægtet paa Forlangende, at ville bringe Baaden tilbage, skjerper Forseelsen, da den viser en strafskyldig Modvillighed, ei at ville godtgjøre en Forseelse, som i og for sig selv er en ulovlig strafskyldig Handling, da den berøver Eierens sikre og fredelige Besiddelse og Brug af dens Ting Ved dette Dobbelt ulovlige Forhold, have Sagvolderne gjort sig skyldige til en Arbitrair Straf og Undgjeldelse, foruden Skades Erstatning og Sags Omkostninger, og da de ike have mødt for Forligelses Commissionen, og brugt ulovlige Udflugter under Sagen, og ei benyttet den givne Udsættelse, saa nødes Dommeren, ifølge Forordningen af 3de Junii 1796 dens 10de § at ipligte dem, ogsaa Bøder for dette deres Forhold.

Sagvolderen Guttorm Larsen Bakke er under Sagens Førelse bleven forligt med Citanterne, saa at ingen Dom kan overgaae ham i denne private Sag

efter disse Omstændigheder Kjendes for Ret: Sagvolderne Niels Aadsen Eide og Thore Thoresen Bustethun bør, for ovenanførte deres lovstridige Forhold, en for begge og begge for en, at bøde til Odde Sogns Fattigkasses Fond 10 Spdlr skrives tie Speciedaler, samt bringe den af dem borttagne Baad til Gaarden Eitrem og ved lys Dag, overlevere den til Aad Eitrem ved hans Nøst, under 12 s skrives tolv Specieskillings daglig Mulkt, til Odde Sogns Fattigkasses Fond, for hver Dag, de sidde denne Dom heri overhørig, videre bør de og, efter uvillige Mænds Skjøn, som Citanterne besørge, men Sagvolderne betale, erstatte Afsavnet af

Baaden, samt hvad Skade Baaden, er tilføret, siden Sagvolderne tog den, hvis de ei anderledes om Afsavnet og Skades Erstatningen med Citanterne kan forenes I Sagens Omkostninger betaler Sagvolderne 4 Spdlr skrives fire Speciedaler til Citanterne, samt end videre denne Doms Udstædelse Forkyndelse Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, endelig betale de og en Mulkt af 8 Spdlr skrives otte Speciedaler til Odde Sogns Fattigkasses Fond, for deres Udeblivelse for Forligelses Kommissionen og især for deres brugte Udflugter og Sagens ubenyttede Udsættelse for Retten Alt idømte udredes og efterkommes inden 15ten skrives femten Dage, efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland alle med paaholden Pen.

Justits-Forhør

Aar 1817 den 18de December blev Retten sat paa Sorenskriverens Gaard Helleland af Stedets Sorenskriver og de 2de eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland, for efter Amtets Ordre af 29de f. M. at optage et Forhør til Undersøgelse af usædelig Adfærd, som af endeel unge Bønder drenge skal være begaaet.

Hvor da Sorenskriveren frem lagde bemeldte Amtets Ordre af 29de November sidstleden tilligemed hoslagde Anmældelse fra Provst Hertzberg af 18de samme Maaned, hvilke 2de Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende #

Herr Provst Hertzberg som Anmelder af den Usædelighed som her skal undersøges, var selv tilstede, og blev nu fremkaldet som

1ste Deponent Peder Iversen Aarhuus, Kirkesanger ved Ullensvangs Kirke, forklarede at han har hørt Tale om, at der baade paa Ullensvangs Præstegaard som og paa Gaarden Lofthuus og flere Steder, dem han dog ei veed at opgive, skal i dette Aar være begaaet endeel Uordener og Natters-Forstyrrelse ved Nattesværn og Omløb af unge Drenge, som han troer, men Deponenten har ikke selv seet eller hørt det Passerede, og kan altsaa derom intet Oplysende afgive. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Deponenten, at den i forbemeldte Provstens Klage ommeldte Mattias Iversen Aarhuus er Deponentens Broder, logerer hos Deponenten, og har sit Sengeleie i samme Stue og Seng med Deponenten. Den Nat, som paaklagede Uorden passerede i Ullensvangs Præstegaard, var bemeldte Deponentens Broder Mattias fraværende en Tid om Natten han kom først silde hjem, var hjemme en Tid, og gik derpaa ud og kom ikke for!! (før) silde om Natten hjem og lagde sig, men hvad Klokken var da han gik eller kom, kan Deponenten ei opgive, da der intet Uhr er i Værelset, hvor de ligger. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

2den Deponent Sigrí Iversdatter Aarhuus, sagde sig omtrent 40 Aar gammel og dette Aar at have nydt Alterens Sacramente, Søster til forestaaende Deponent, forklarede sig i Et og Alt overensstemmende med hendes Broder forestaaende Deponent, i hvis Huus hun er, og har sit Sengeleie i samme Huus. Vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

3die Deponent Marita Larsdatter Ullensvang, sagde sig i 18de Aars Alder

1817: 164

og nu afvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: Søndags Aften den 9de November sidstleden gik Deponenten til Sengs paa hendes da sædvanlige Sovested Odde-Loftet kaldet paa Ullensvangs Præstegaard tilligemed Pigen Ragnilde Johannesdt: Noget efter kom Mattias Iversen Aarhuus, som er nævnt i Klagen, tog Nøgelen af Dørren ind med sig, satte sig først paa Sengestokken og lagde sig derpaa op i Sengen ved Siden af Ragnilde,

efter at have sat Nøgelen i Dørren efter hendes Forlangende, da hun sagde, det var en Skam, om Præstens Skyds eller Nogen kom og vilde ind og fandt Nøgelen af Dørren. Da han havde lagt nogen kort Tid frem ved Ragnilde, laae Mattias sig op til Væggen {op til} ved Deponentindens Side; imidlertid kom Præstens Huusbonds Dreng Nils ind, sad en kort Tid paa Sengestokken og taledede med dem, gik derpaa ud, hvorpaa Mattias stod op og gik bort; kort efter kom forbemeldte Nils atter ind og spurgte om Mattias var gaaen, og da de sagde Mattias var gaaet, gik Nils strax ud igjen. Dette skede betimelig om Aftenen, men hvad Klokkeslet, veed hun ei at forklare. Nogen Tid efter kom Lars Sjursen Insteness, tjenende i Oppedal, og Sjovat Torfindsen Oppedal, Lars gik ind og satte Dørren aaben, Sjovat blev staaende udenfor i Gangen nogen Tid, men kom og siden ind, men lukkede ei Dørren, som blev staaende aaben. Lars lagde sig i Deponentindens Seng ved hendes Side, men Sjovat, da han kom, <ind,> blev staaende ved Sengen. Da disse havde været der en kort Tid, kom der nogle Andre, men hvem de vare eller hvor mange veed Deponentinden ikke, da de ikke taledede, men hun troede hos sig selv at Mattias Iversen Aarhuus var een iblandt dem. Strax de kom, sprang Lars op af Sengen, hvorpaa der opstod Larm og Slagsmaal, og da Deponentinden spurgte Lars efter at Slagsmaalet var forbi og de Sidstankomne vare gaaen ud, hvad de vilde gjøre ham, svarede han: de vilde tage min Hat fra mig. Lars og Sjovat {sen} blev staaende nogen Tid paa Gulvet efter de Sidstankomne var gaaet ud. Imidlertid holdt Ragnilde paa Dørren for at hindre de ikke paanyt skulde komme ind igjen. Medens Slagsmaalet foregik, vilde Deponentinden gaaet ud, men da var {der nog} Dørren bleven lukket og Nogle udenfor holdt den til, saa at Deponentinden ei kunde slippe ud, og da Ragnilde, efter Slagsmaalet var forbi, holdt paa Dørren som anført, blev den med Magt, som hun ei kunde modstaae, oplukket og En trængte sig ind med Magt; Ragnilde bad ham ingen Opstuds eller Larm gjøre, men han svarede ikke; hun holdt i ham, men han gik til Sengen og ledte baade i den Seng Deponentinden havde lagt og de øvrige Senge \i Værelset/ hvori ingen da laae. Imidlertid stod Lars og Sjovat en Tid stille frem ved Vinduet men lukkede derpaa Vinduet op og sprang ud gjennem samme en Høide af \henved/ omtrent 4 Alen. Strax sprang den, som ledte, ud igjennem Dørren i største Hurtighed, og da Deponentinden strax sprang ud efter for at see hvo de var, saae hun at der ned for Trappen var flere, som sprang, men kunde ei see hvem de vare eller hvor mange, da det var mørkt. Den, som ledte i Sengene, lugtede af Brændeviin. Deponentinden og Medsøster gik derpaa tilbage, tog Nøglen af Dørren, som de lukte til, lukkede Vinduet til og lagde dem ned. Kort efter, førend de sovned, kom Nogen, om een eller flere, veed Deponentinden ikke, bankede maadelig paa Dørren og bad at der skulde lukkes op. Deponentinden spurgte om det var Nils (Huusbondsdrengen) eller hvem det var? der svarede: Lars, men sagte. Deponentinden troede at høre paa Maalet, at det ikke var Lars Sjursen, lukkede ikke op Dørren, men gik tilbage i sin Seng og lagde sig, idetsamme hørte Deponentinden, at Dørren til Værelset tvertover Gangen, hvor Præstens Dreng laae, blev oplukket, og at Nogen sprang ud af Gangen, men [om] der var een eller flere, bemærkede Deponentinden ikke. Nogen Tid derefter kom atter En raabte ind at de skulde lukke op, hvis de ikke strax gjorde det, spændte han Dørren op. De spurgte hvem han var, men han sagde ei sit Navn, men ikkun de Ord: lad kun op. Da Deponentinden saae, at der skimtede Lys, sagde hun til Ragnilde, at hun nok kunde lukke ham ind, Ragnilde lukkede derpaa op, og kom da ind Tore Larssen Oppedal, som havde Lygte med tændt Lys i, han sagde, at han var gaaen op af sin Baad, som laae paa Havnen, og da han kom op i Veien, blev han kastet til Jorden af 3 Personer saaat han næsten skamslog sig, de greb hans Hue og løb lige til Deponentinderne, hvorfore han nu med Lys vilde see om ikke hans Hue fandtes her nogensteds, hvorpaa Ragnilde tog Lygten og viste ham om i Værelsen at ingen Personer var tilstede, og i detsamme fandt hun en Hue i en af de tomme Senge, som han sagde var hun, tog og satte den paa sit Hoved og gik derpaa bort med Lygten. Siden eller den øvrige Deel af Natten var roligt. Et Par dage efter kom Deponentinden paa tale med Mattias Iversen Aarhuus om det

oven Passerede, og da sagde Mattias til Deponentinden; Du var nok med at holde paa Dørren, uden at hun nævnte om, at der var bleven holdt paa Dørren. Deponentinden vidste intet videre at forklare, afskediget.

4de Deponent Ragnilde Johannesdatter sagde sig i 23de Aars Alder og nu afvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede sig i Et og Alt ordlydende overeenstemmende med forestaaende 3die Deponent Marita Larsdatter, undtagen at nærværende Deponentinde sagde, at hun ingen Brændeviins Lugt fornå af nogen af de omforklarede Personer vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

5te Deponent Marita Nilsdatter Ullensvang, sagde sig i sit 35 Aars Alder og nød Alterens Sacramente nu afvigte Høst, forklarede, at hun veed intet at forklare hvorledes den passerede Uorden foregik i Odde-Loftet paa Ullensvang Natten til 10de November sidstleden, da hun har sit Sovested i en anden Bygning, og veed heller intet om andensteds passerede Uordener, uden hvad Rygte har fortalt, hvorom hun intet Oplysende kan forklare. Nogle Dage efter oven omforklarede var passeret, taledes De-

1817: 164b

ponentinden med Mattias Iversen Aarhuus, som da sagde til hende, at han ikke var med blant dem, som gjorde Larm i Odde Loftet, men hvad han gik uden om kommer hverken Provsten eller Andre ved, han var ikke noget Barn, han lod sig ikke true hvad Tid han skulle lægge sig; Havde Provsten kommet til ham paa en anden Maade, kunde han endnu vidst noget at sige. Han sagde, jeg saae to Lag gik forbi Elven den Vei til Ullensvang bemeldte Aften eller Nat. Deponentinden vidste intet mere til Oplysning, afskediget.

6te Deponent Nils Anderssen, Huusbonds dræng paa Præstegaarden Ullensvang, sagde sig 23 Aar gammel og næstafvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at Søndags Aften, som omhandlede passerede, paafølgende Nat i Odde-Loftet, traf Deponenten Lars Sjursen Insteness paa Gaarden Oppedal, hvor han tjener, og sagde da Lars til Deponenten, at han vilde samme Aften komme ind til sin Jente (Pige) Marita Larsdatter, 3die Deponentinde; hvortil Deponenten svarede, det kan du gjerne gjøre, naar derved kun ingen Allarm gjøres. Da det led paa Aften, og Pigerne Marita og Ragnilde havde lagt sig, gik Deponenten ind i deres Sovekammer, for at see om Lars var der, men Deponenten fandt ikke Lars der, men Mattias Iversen Aarhuus laae i Sengen ved Ragnildes Side, men da Deponenten kom, flyttede han sig til Væggen ved Siden af Marite, og Deponenten sad paa Sengestokken. Kort efter bankede det paa Dørren; Deponenten gik da hen, og da han saae det var Lars Sjursen, sagde Deponenten \sagte/ til ham: Mattis er her, hvortil Lars svarede: jeg veed, og gik derpaa bort. Deponenten saae ham (Lars) [ei] mere den Aften eller Nat. Deponenten formoder Klokken da var omtrent 10 om Aften. Mattias gik derpaa strax bort, og Comparenten gik i sit Værelse og lagde sig ned. Da Comparenten havde sovet en Tid, hvor længe veed han ei at opgive, vognede han af Larm, som hørtes i Odde-Loftet, hvor Pigerne laae. Deponenten, som frygtede det var Slagsmaal af de Dune, som hørtes, stod op i Bare Skjorte, gik til Døren, men kunde ei faae den op, da der var nogen udenfor, som holdt i den. Comparenten nævnte intet, gik tilbage fra Dørren, klædte paa sig, gik derpaa atter til Dørren, tog i den med Magt, sled den op, hvorpaa de, som holdt i Dørren, sprang ud af Gangen, uden at Deponenten kunde blive vaer hvor mange de vare. Deponenten lagde sig derefter til at sove en Tid, men da han havde sovet noget, uden at han veed hvorlænge, kom der atter nogle, som ruskede med Nøgelen i Dørren til Deponens!! (Deponentens) Kammer, hvorpaa Deponenten stod op og i det han lukkede op, gik de ud af Gangen, men standsede lidt paa Trappen, hvorved han saae sikkert 3 og forekom ham at der var ialt 4. Deponenten gik derpaa og lagde sig og hørde eller saae intet videre den Nat. Den første Gang som ommeldt at Deponenten sled Dørren op, saae Deponenten, at en af de Personer, som da løb ud af Gangen, sprang til

side af Trappen, og syntes at tabe nogen, da han i en Hast bukkede sig ned mod Jorden og følte om sig. Bemeldte Person syntes for Deponenten at være Mattias Iversen Aarhuus, men det var saa mørkt, at han ei saae det til Vished. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

7de Deponent Tosten Anderssen, tjenende i Præstegaarden Ullensvang, sagde sig i 28de Aars Alder og sidstafvigte Høst at have nydt Alterens Sacramenter, forklarede, at han laae omhandlede Tid i Seng med forestaaende Deponent Nils og hørde Larm i Pigernes Sovekammer Odde Loftet, og at Nils, da han engang forgjeves ikke fik Dørren op, kort efter da han havde klædt sig, tog den op med Magt, og hørde at der nogle sprang ud af Gangen ned af Trappen. Dette er alt hvad Deponenten veed at forklare, afskediget.

8de Deponent Mattias Iversen Aarhuus sagde sig 33 Aar og afvigte Sommer at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at omhandlede Aften Søndagsaften den 9de November sidstleden gik Deponenten ind til Odde-Loftet til Pigerne Marita [og] Ragnilde (3die og 4de Deponent), hvor han sad paa Sengestokken en Tid og da Huusbondsdrengen Nils kom derind, laae han sig op i Sengen ved Væggen, ved Siden af Marita. Nils gik kortefter ud, som han sagde for at see efter Lyset, og da han blev borte noget, stod Deponenten op og gik bort lige hjem. Paa Veien forefandt han lige i Veien 3 Aareskier, som han ansaae for et aftalt Mærke, gik derfor i Haven, hvor hans Hjem er, tet ved Bygdeveien for at see om noget foregik. Efter nogen Tid kom 3 eller 4 Personer, hvor mange de vare kunde han ikke see, og gik til Ullensvang. Deponenten vovede sig ikke til at følge efter og see enten hvor de gik hen eller hvor de vare, og Deponenten kan i sin Tid under Eed bevidne at han ikke enten selv var med eller veed hvem de Personer vare, som afsted kom den omhandlede Larm. Comparenten blev gaaende en Tid i Haven og i og ved Husene for at see om de kom tilbage igjen. Efter nogen Tid, hvorlænge om

1817: 165

mere end 1 til 2 Timer, kan Vidnet ei vist sige, kom Tore Larssen Oppedal sagde han var bleven overfaldet og kast til Jorden af nogle, dem han ei navnlig vidste at opgive eller kunde kjende, der overfaldt ham idet han kom af sin Baad i Havnen, bad Deponenten om Lys og Lygt for at gaae ind til Odde-Loftet i Ullensvang og der lede efter en Hue de havde taget fra ham, og han formodede der at finde, da han havde fulgt efter dem og seet at de der gik ind. Comparenten bød ham at slaae Ild og tænde Lyset, hvortil han svarede, det behøves ikke, jeg kan faae det tændt her oppe. Comparenten har siden hørt, at han fik det tændt hos en Mand ved Navn Johannes Aarhuus, som havde Lys og malede paa en Qværn strax ovenfor. Noget efter kom han (Tore) tilbage og leverede Lygten og Lyset og fortalte at han havde fundet sin Hue i Odde-Loftet. Comparenten forklarede nærmere, at Huusbonds drengen Nils ikke alene som forhen forklaret sad en Tid paa Sengestokken, men og lagde sig en kort Tid ned tvende Gange ved Siden af Ragnilde Johannesdatter i Sengen. Da Deponenten intet videre vidste til Oplysning, blev han afskediget.

9de Deponent Johannes Omundsen Aarhuus, sagde sig 57 Aar gammel og nys afvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede at Natten til Mandag den 10de November sidstleden strax efter Midnat var Deponenten ved sin Qværn at male ved Ullensvangs Elven, og da blev to Gange \strax efter hinanden/ Stemmen nedslaaet og Qværnen standset. Deponenten gik ud for at see hvem der gjorde det, men kunde ingen see eller træffe, da det var mørkt, ei heller veed han, hvo der gjorde det. Omtrent ½ Time derefter kom {men} Tore Larssen Oppedal med en Lygt og begjerede sit Lys tændt og sagde at han var paa sin Baad at pompe den læns, og da han gik op fra Baaden og kom op i Veien, blev han overfaldet af 3 eller 4, han veed ei tilvisse hvor mange de var, der kastede ham til Jorden, havde der været En eller To skulde han lønnet dem. Han fulgte efter dem, og saae at de gik ind i Ullensvangs-

Loftet, han havde derfor laant sig Lygt og Lys for at gaae ind og see hvem de vare, om han saa skulde vække Præsten, Deponenten sagde, du maa ikke vække Folk nu. Han gik derpaa Veien hen til Ullensvang. Et godt Qvarters Tid eller ½ Time derefter gik Comparenten hjem for at hente Lys, og da kom bemeldte Tore tilbage Veien fra Ullensvang. Comparenten spurgde ham, om han havde seet hvem de vare, som overfaldt ham, hvortil han svarede, nei jeg kom ikke til nogen Oplysning, han vilde nu bære Lygten tilbage. Videre blev ikke talt. Da Deponenten gik tilbage med Lys til Qværnen, hørte Deponenten, at der gik Folk, om det var et eller 2 Mennesker kan han ikke vide, ved første Deponent Peder Iversens Huus. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

10de Deponent Tore Larssen Oppedal, sagde [sig] omtrent 30 Aar gammel og for nogle Dage [siden] at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at Natten til den 10de November eller maaskee Natten til 9de, sidstleden, det han ei nøie erindre, var han om Natten ned paa sit Fartøi for at eftersee at samme var sikkert fortøiet. Da han gik op fra Fartøiet og kom i Bygdeveien, kom der 3 eller 4 Karle, om de var mere end 3 saa han ei med Sikkerhed de sprang til ham, kastede ham til Jorden, og da han samme Tid tabte Huen af Hovedet, skyndte han sig efter for at see hvor de gik hen, og da han saa de gik ind i det saakaldede Loft paa Ullensvang, gik han tilbage til Kirkesanger Peder Aarhuus, hvor han traf dennes Broder Mattias Iversen Aarhuus udenfor Dørren, bad ham om Lys og Lygt, det han fik, og da der ei var tændt Lys, sagde Deponenten at ville tænde det oppe i Qværnehuset hos Johannes Aarhuus (9de Deponent) hvor Deponenten fik det tændt, og gik derpaa ind til Odde-Loftet, hvor han bankede paa og blev indlukket, han tænkte der at have fundet dem, som havde overfaldet ham og var gaaet derind, men traf dem ikke, og da han frygtede at de kunne have lagt hans Hue der efter sig for at gjøre ham mistænkt, at han havde været der, saa ledte han der efter sin Hue, fandt den og, og gik derefter tilbage med Lygten, og traf Mattias sammesteds udenfor Huusdørren, som da Comparenten fik Lygten. Comparenten gik derpaa hjem i Oppedal og lagde sig. Comparenten vil med Saligheds Eed bekræfte, at han blev overfaldet som anført, og at han aldeles \ikke/ veed enten hvem der overfaldt ham, eller hvem som samme Nat var blant dem, som forøvede Slagsmaal i Odde-Loftet. Deponenten, som intet vidste at oplyse enten om dette eller anden Nattesværmerier, blev nu afskediget.

11te og 12te Deponent Brita Halstensdatter, sagde sig 24 Aar, og Gjertrud Iversdatter, sagde sig 22 Aar gammel, begge tjener paa Gaarden Oppedal og sagde i sidstafvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede eensstemmig, at de have deres Natteleie i samme Værelse som Arne Heinesen Bjotvedt, der tjener hos Haldor Oppedal, bemeldte Arne var hjemme om Aftenen den 9de November sidstleden, men da det led noget ud paa Aften gik han ud og kom ikke den Nat hjem førend hen mod Lysningen om Morgen den 10de, De veed ikke hvor han var henne eller hvad han foretog sig, og har hørt af hans Huusbond Haldor, at han ikke var nogensteds henne i dennes Erinde eller at Huusbonden vidste at han var ude om

1817: 165b

Natten. De vidste intet videre til Oplysning afskedigede.

13de Deponent Arne Heinesen Bjotvedt, tjenende hos Haldor Oppedal, sagde sig 20 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han ikke kan nægte at han var ude af sin Seng Natten til 10de November, men han har aldeles ingen Deel i den passerede Uorden paa Odde-Loftet i Ullensvangs Præstegaard eller veed hvem det var, som der forøvede Slagsmaal og forstyrrede Nattefred. Han saa silde Aften i Oppedal et Par Personer i Oppedal, som løb tilside, siden da Comparenten kom gaaende, og da Comparenten ikke fik see hvem de vare og troede det var nogle, som gik paa Frierie til Pigerne, saa gik Comparenten hid og did imellem Husene om Natten for at see om han kunde opdage hvo de vare eller hvem de gik til. Comparenten var og undertiden oppe paa Loftet hos Jacob Oppedal

samme Nat, hvor Sjovat Torfind!! (Torfindsen) og Knud Knudsen pleier at ligge, hvilken Sidste Comparenten traf der, men ikke den Første. Hvad Tid paa Natten Comparenten gik i sin Seng, kan han ei opgive, men kan erindre at han samme Aften og Nat var deels i Knud Gundersens Stue og deels i Haldors (hans Huusbondes) Stue. Comparenten forøvede intet Ulovligt og veed ingen Oplysning at opgive, afskediget.

14de Deponent Lars Sjursen Insteness, tjenende hos Tosten Larssen Oppedal, sagde sig 22 Aar gammel og for nogle [Dage siden]? at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at Søndags Aften den 9de November sidstleden gik Comparenten i Forening med Sjovat Torfindsen ind til Ullensvang til Pigerne Marita og Ragnilde hvor de havde deres Sengeleie. Comparenten gik for at frie til Marita Larsdr., og efter Stedets Skik havde En med sig nemlig Sjovat Torfindsen. Comparenten gik efter Landets Skik op i {Skik} Sængen og lagde sig ved Siden af Marita, men Sjovat stod ved Sengen. Kortefters de vare ankomne kom der nogle ind, da Døren stod aaben. Comparenten sprang strax op af Sengen, den ene af dem, som vare indkomne, greb i Comparentens Hat, men Comparenten holdt den tilbage, saa at de ikke fik den. Der blev intet Slagsmaal forøvet, saavidt Comparenten bemærkede, idet mindste blev han ei videre angreben, men Comparenten, som frygtede de kunne ville gjøre ham noget ondt, da de forekom ham at være 3 eller 4 i Tallet, det han ei nøie kunde see, saasom det var meget mørkt, saa søgte Comparenten til Vinduet og sprang ud igjennem det og \op/ over Bakken hjem ad en Omvei op ad Dalen. Da han stod op af Sengen, som anført, i Odde Loftet, tog han sagte hen paa Hovedet af en af de, som vare indkomne, og fandt af Høiden at det var en Karl liden af vext, hvorover det faldt Comparenten ind at det var Mattias Iversen Aarhuus, men Comparenten var ingenlunde sikker der paa, da der var meget mørkt og ingen taledede et eneste Ord den hele Tid. Paa nærmere Tilspørgende sagde Comparenten at der var Brændeviinslugt af dem, som kom ind ommeldte Tid. Comparenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

15de Deponent Sjovat{sen} Torfindsen Oppedal, sagde sig i 19de Aars Alder, tjenende hos Haagen Olsen Oppedal, og sidstleden Søndag nød Alterens Sacramente, forklarede sig i Et og Alt overeenstemmende med forestaaende 14de Deponent Lars Sjursen, og at han ligesom denne sprang ud igjennem Vinduet af Frygt for at de, som ankom, kunne ville gjøre dem noget ondt, siden de traf dem der hos Pigerne. Da Comparenten kom hjem, fandt han ikke sin Sengekamerat Knud Knudsen Oppedal i Sengen, og denne kom ikke tilstede førend en Tid efter, men hvorlænge efter kan Comparenten ei oplyse, ei heller hvor han var henne. Comparenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

16de Deponent Ole Larssen Oppedal, sagde sig 24 Aar gammel og sidstleden Søndag at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at Mandags Morgen den 10de November sidstleden, som det Omhandlede passerende i Ullensvang om Natten, taledede Knud Knudsen med Comparenten og sagde, at han var syg, han havde drukket om Natten, da Comparenten spurgte: hvor? svarede han: herinne, uden videre at ville nævne enten det var ind paa Præstegaarden eller andensteds ei heller vilde han sige hvem der havde drukket med ham, hvor han havde faaet det eller om han eller flere havde været nogensteds henne videre end som oven anmeldt. Vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

17de Deponent Knud Knudsen Oppedal, sagde sig 20 Aar gammel og sidstleden Søndag at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han aldeles ikke veed eller kan opgive hvem der var og forstyrrede Nattefred i Ullensvang omhandlede Tid, uden at han har hørt fortælle at Lars og Sjovat var der og at der siden kom flere til, som forstyrrede Nattefred, men hvem de vare, veed Comparenten ikke. Comparenten tilstaaer, at han ikke gik i sin Seng førend silde hen paa Natten efter at Sjovat var kommen fra Ullensvang. Comparenten opholdt sig deels i sin Huusbondes Stue, deels paa hans Loft, hvor Comparenten ligger, og deels gik Comparenten tilligemed Arne omkring imellem Husene, han trakterede

og Arne, saavidt han kan erindre, med et Glas Brændeviin og fik og et Glas igjen hos ham, men han var ingensteds udenfor Oppedals Eiendom, ei heller indenfor samme. Deponenten vidste intet til Oplysning, afskediget.

Hermed blev for i Aften sluttet og Forhøret udsat til i Morgen.
Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland.

A v W S Koren

Neste Dag den 19de December 1817 blev forestaaende Forhør ved samme Rettens Personer som igaar

Hvorda fremstod som

18de Deponent Haldor Haldorsen Oppedal, sagde sig 37 Aar gammel og sidst afvigte Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at Onsdags aften efter som foran omhandlede var passeret i Ullensvang Natten til Mandag foran var der en Mand hos Deponenten tillige med Mattias Iversen Aarhuus (8de Deponent) bemeldte Mattias gik ud af Boden hvor de sad, efter Forlangende af Knud Knudsen (17de Deponent), og da Mattias blev noget længe borte og ikke kom tilbage, saa spurgte forbemeldte Mand efter, hvor Mattias blev af? Deponenten gik da ud for at lede efter ham og hente ham, det var just i Skumringen om Aften. Da Deponenten kom et Stykke bort imellem Husene, hørde han nogle tale bag ved en Væg, standsede lidt og hørde at de taledes om hvad der var passeret i Ullensvang Natten til Mandags, og hørde Deponenten da tydelig, at En af dem sagde, ”at de skal ikke faae det ind paa os, hvordan de saa vil fare ad” Hvem af de Talende der sagde dette, kan Deponenten ei med Sikkerhed sige. Deponenten gik i det samme ned om Hjørnet, og saa da, at de Personer, som talte sammen, og af hvilke En af dem havde sagt Foranførte, vare følgende 4 Personer: Mattias Iversen Aarhuus (8de Deponent) Tore Larssen Oppedal (10de Deponent) Knud Knudsen Oppedal (17de Deponent) og Arne Heinesen Bjotvedt (13de Deponent), hvilke 4 Personer stod og taledes sammen, og var ingen Flere der tilstede. Paa Rettens nærmere Tilspørgende forklarede Deponenten, at foranmeldte Arne Heinesen (13de Deponent) {ikke} som tjener hos Deponenten, ikke havde hans eller hans Huustroes Tilladelse at være ude af hans Seng eller Huus Natten til Mandagen den 10de November sidstleden, og maa Deponenten tilstaae, at bemeldte Arne, som nu tjent ham paa 4de Aar, har altid viist sig som en flittig, tro og vindskibelig Dreng, men han kan ikke nægte, at uagtet han det første Aar \ikke/ Deponenten vitterlig var ude af hans Seng eller Huus nogen Nat, saa har han dog siden af og til begyndt at forlade sin Seng om Natten alt mere og mere, endskjøndt han i øvrigt har opført sig ham vitterligt i alle Maader skikkelig, hvorfor det og har gjort Deponenten ondt, da han frygter, at han af andre bliver forledet til hvad der ei er tjenligt. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, afskediget.

Hr: Provst Hertzberg declarerede, at da der var endeel fraværende paa Reiser til Bergen og andensteds, som han troede at kunne give Oplysning om forøvet Nattesværmeri, saa begjærede han at dette Forhør maatte bevilges udsat paa ubestemt Tid, hvilket Retten bevilgede.

Sorenskriveren betalede Laugrettet for halvanden Dag hver 36 Spskl.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland.

Og her endtes året 1817

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger

Året 1818

(1818: 166)

Februari Maanedsting 1818.

Aar 1818 den 9de Februari blev Retten sat paa Thingstedet Eide til Maanedstings Holdelse for Hardanger, Lehnets og Lysekloster Gods, Retten betjent at Christiern Styhr Nannestad som constitueret Sorenskriver i Sorenskriver Korens Fraværelse, med følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: John Anderssen Lillegraven, Halgrim Torbjørnsen Vindal, Erik Rikoldsen Eide, og Gudmund Larssen Rønnestrand.

Hvor da blev publiceret

1. Provisorisk Anordning, angaaende fra hvilke Stæder Indførselen af Druebrændeviin til Kongeriget Norge fremdeles maa være tilladt, dateret 27de October 1817.
2. Placat, angaaende en Forhøielse i Brandcontingenten af de i den almindelige Brandcasse under 31te December 1817 forsikrede Huse og Gaarde, dateret 27de October 1817.
3. Kongelig Kundgjørelse, angaaende at Rigsbanksedlerne fremdeles vedbliver at circulere som tvunget Betalingsmiddel indtil den endelige Termin for Seddelmassens Indløsning af Rigsbankens Direction kan fastsættes, dateret 4de Decbr. 1817.
4. Regjeringens 5te Departements Skrivelse af 29de December 1817, angaaende hvorvidt 6te og 10de Penge kunne beregnes af Midler, som føres til Sverrig, comminceret!! ved Stiftets Skrivelse af 8de Januar 1818.

Derefter blev foretaget

Gammel Sag Fol: 161.

Ole Olsen Hildahl og Knud Hildahl, Contra Johannes Hjelsen Jøsendahl med flere, om Hæstebeitet Kjøndahl med videre, blev paaraabte hvori paa samtlige Parters Vegne mødte Knud Haldorsen Oppedahl, som androg, at Parterne formedelst Uføre og andre Hindringer ei kunde frem/m/e Sagen paa dette Thing efter den erholdte Anstand, og begjerede saaledes Sagen udsadt til førstkommende Marts Maanedsting for Hardanger Fogderie.

Eragtet, den forlangte Anstand bevilges.

Comparenten betalede paa Parternes Vegne for Udsettelsen 12 s.

1818: 166b

Gammel Sag Folio 155 og 161

Ragnilde Olsdr: Wambevigen, contra Halvor Peders: Wambeim.

Contra-Citanten Halvor Pedersen mødte, fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, i Continuation af sin forrige Contra-Stevning, at have indstevnet Hoved citantinden Ragnilde Olsdatter for videre at høre Vidner og Bevisligheder, samt anhøre endelig i Rettesætelse og Paastand til Doms Lidelse i denne Sag.

Efter Paaraab mødte Hovedcitantindens Laugværge Sjur Olsen Rondestvedt, der vedtog lovlig Varsel, efter at have anhørt Stevneattesten, som indtages saalydende #

Contra-Citanten begjerede sine Vidner afhørt, og fremstod da som

6te og 7de Contra Widne; John Iversen Westrem og David Halstensen Sponheim som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed,

angav sig den Første 28 Aar, og Søskende Barn til Contra Citantens {Søster} \Huustrue/ den Anden 31 Aar ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. Paa given Anledning og Tilspørgende \forklarede/ at den Første tjente hos Contra Citanten i 1815 og den Sidste i 1814 i hvilke Aaringer Contra Citanten selv styrede Gaarden Wambeim, og i disse Aaringer erfarede Vidnerne, hver i sin Tid, at Hovedcitantinden ikke slog eller indhøstede den i den fremlagde Contract ommeldte Teig Nylænden, {hvilke Aar i den senere Tid} Vidnet David erfaer det samme i 1816, i hvilke Aaringer Hovedcitanten selv slog og høstede Teigen; men det har aldrig været Vidnerne før bekendt, at Hovedcitantinden var pligtig at slaae omhandlede Teig, ligesom de aldrig har hørt at hun var tilsagt at forrette dette Arbeide. Vidnerne har ogsaa i Fortiden tjendt hos Contra Citantens Fader i den Tid han eiede og brugte Wambeim, og blev i den Tid Hovedcitantinden hverken tilsagt saavidt de vide, ei heller slog hun i den Tid, nogen Tid omvidnede Slaatteteig. Videre forklarede Vidnerne, at de bemærkede, at det gik sent for Hovedcitantinden med hendes Arbeide, naar hun udførte saadant for sin Huusbonde paa Wambeim; men om hun arbeidede mindre end hendes Kræfter og Evne tillode, derom kan Vidnerne ikke døm/m/e; og hente det hende \engang/ i Hovedcitanten \hans/ Faders Tid, at Huusbonden maatte tage sig til at hjælpe hende med Afmeidningen med en Ager, som blev forstaen, men hvorvidt hun gjorde Gotgjørelse for dette Arbeide, er Vidnerne ubekjendt, og syntes David i sin Tid, at hun skar noget uligtlig. Vidnerne blev forelæst sit Prov som de tilstod rigtig tilført Demiteret

Sjur Rondestvedt maatte i Anledning disse Vidners Forklaring anmærke, at siden Hoved Citantinden blev Enke, har hun været befriet fra at slaae den omvidnede Teig Nylænden baade hos forrige og nu værende Ejer, og har hun betalt Grundleige efter Ejerens Forlangende, heel forskelligt eftersom Pengene har været til, og efter som Huusbonden har syntes at burde have efter Summen i Contracten, i gjeldende Penge.

Contra-Citanten maatte i Anledning det Passerede, ytre det han troer tilfulde, at have oplyst Hovedcitantindens Trodsighed og ukontract messige Adfærd, saavel mod ham, som forrige Huusbonder; de nedlagde Protester mod hans Vidner, maatte han paastaae underkjendte, saasom han troede de vare Lovfaste Vidner om hvad de har forklaret. Med Benægtelse af alt ubevist fremførte fra Hovedcitantindens Side i denne Sag, indlod Comparenten Sagen til Doms fra sin Side, med Paastand, om Friefindelse for Hovedcitantindens formentlig ubeføiede Tiltale i det Heele, saalades at hun bliver fradømt Pladsets Brug og Besiddelse, samt tilpligtet at erstatte ham den forøvede Skade paa sam/m/e efter Uvillige Mænds Skjøn, samt Prosessens Omkostninger efter Dommerens Skjøn. In..bcidio(?) maatte han paastaae, at hvis Hoved Citaninden!! (Citantinden) mod Formodning, skulle blive tilkjendt Brug og Benyttelse af Pladset fremdeles, hun da tillige bliver tilpligtet nøiagtig at opfylde den i rettelagde Contract fra sin Tid i alle sine Puncter under sin Fæstes Fortabelse og at stille Caution for Opfyldelsen af sine Pligter, hvorhos han forbeholdt sig videre Tilsvær om fornødiges.

Sjur Rondestvedt paa Hoved citantindens Vegne, med Benægtelse om alt ubevist fra Contra Citantens Side, indlod ogsaa Sagen til Doms fra sin Side med Paastand og i Rettesættelse som forhen er nedlagt, hvorhos han forment, at burde have Tillæg i denne Sags Omkostninger for dets lange Ophold og forgjeves Møde.

Contra Citante{n} vedblev sit.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Contra Citanten betalede Incammination og 2 Vidner 1 Spd 44 s.

1818: 167

Nye Sag:

Ole Larsen Holve fremstod for Retten paa sin Broder Wiglik Larsen Midtbleies Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om at bemeldte hans Broder, ved mundtlig Varsel til dette Thing har indstevnet Nils Pedersen Børsheim for Gjeld 8 Spd 60 s. derom at see Bevisligheder og lide Dom. Saa fremlagde og han Attest fra Forligelses Commisionen om at Sagen der den 8de Novb: f. A: har været foretaget til Mægling og henvist til Rettergang, som blev oplæst og indtages her saalydende #

Indstevnte Nils Pedersen Børse, blev paaraabt, men mødte ikke ei heller lod møde.

Comparenten fremlagde et Brev fra Indstevnte af 21de Junii forrige Aar, hvorved han troede det Paasøgte beviist bemeldte Brev indtages saalydende # Comparenten indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet, saasom den Indstevnte ei møder:

Eragtet: Sagen optages til Doms

Comparenten betalte Incamination med 74 s.

Eeds-Sag:

De 2de Laugrettesmænd Conrad Sjursen nedre Legreid og Omund Baarsen Wig fremstod for Retten, og fremlagde en af dem under 7de denne Maaned foretaget Skjønns og Taxations Forretning over Gjestgiveren Nils Petersens eiende Huuse og Gjestgiverie med videre i Eifjord, som de har ansat af Værdi 800 Specier, hvilken Taxt de paa lovbealet Maade inden Retten bekræftede med opragte Fingere og Saligheds Eed. Bemeldte Forretning blev Hr: Petersen med Paategning tilbageleveret.

Ny Sag:

Helje Tostensen Lindebrekke fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnet Svend Aslaksen Lindebrekke for Gjeld 15 Spd 72 s og en Tønde Korn, derom at høre Vidner og lide Dom, saa fremlagde han og 2de Attester fra vedkommende Forligelses Commision om at denne Sag der har været foretaget til Mægling den 5te August 1817 og 6te Janv 1818 og henviist til Rettergang bemeldte Attester indtages her saalydende #

Indstevnte Svend Aslaksen Lindebrekke blev paaraabt men mødte ikke, ei heller lod møde.

Citanten fremstillede som

1ste og 2de Widne, Ole Poulsen Sponheim og Ørjans Ørjansen Sponheim, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, {som de} aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed, angav sig den Første {Aar} i sit 24de Aar, den Anden i 17de Aar og Comfirmeret \begge/ ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. Paa nærmere Tilspørgende forklarede begge Vidner eenstemmig, at sidstleden Løverdag hørte de paa at Svend Aslaksen Lindebrekke eller Jaeln tilstod at være skyldig Citanten de paasøgte 15 Spd 72 s. Videre forklarte de, at de vel har hørt Tale om at Indstevnte Svend Lindebrekke skal have optaget en Tønde Korn i Bergen paa Citantens Regning, som Citanten har betalt for ham, men Vidnerne har ikke hørt nogen Samtale eller Tilstaaelse af Sagvolderen da intet videre var at tilføre, blev Vidnerne forelæst deres Prov, som de vedstod rigtigt tilførdt Demiteret.

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet, da han frafaldt de øvrige indstevnte Vidner.

Eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede for Incamination og 2de Vidner 1 Spd 44 s.

Gam/m/el Sag. Folio 162

Gunder Olsen Tveito mod Svend Aslaksen Lindebrekke for Gjeld 15 Spd, hvori mødte Citanten Gunder Olsen, som indlod Sagen til Doms efter de fremførte Beviser med Paastand efter Stevnemaalet.

Svend Lindebrekke blev paaraabt, men mødte ikke ei heller lod møde.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Nye Sag:

Knud Haldorsen Oppedahl fremstod for Retten paa Hr: Skagens Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Peder Nilsen Sæbbe for Auctionspenge Gjeld den Summa 24 Spd 3 Ort 5 s. derom at see Bevisligheder og lide Dom Saa fremlagde han og Attest om Sagens Henvisning til Rettergang hvilke Documenter indtages saalydende #

Efter Paaraab mødte indstevnte

1818: 167b

Peder Nilsen Sæbbe, som efter nogen Samtale med Citanten blev saaledes forenet: Peder Nilsen Sæbbe forpligtede sig til, at betale til Hr: Skagen paa Helleland til førstkommende Paaske dette Aar, den her paasøgte Summa 24 Spd 3 Ort 5 s. samt udi Omkostninger 3 Spd 4 s. tilsammen 27 Spd 3 Ort 9 s. siger og skriver, syv og Tyve Speciedaler tre Ort og ni Skilling, alt under Executions Tvang. Parterne vare begjerende dette Forliig stadfæstet med Dom, hvorefter til Stadfæstelse blev saaledes afsagt og

Dømt:

Ovenstaaende Forliig indgaaet af myndige Mænd, bør ifølge Norske Lovs 5 – 1 – 1 at efterkommes i alle dets Ord Clausuler og Puncter, i hvis Følge Peder Nilsen Sæbbe bør at betale til Hr: Jens Skagen paa Helleland den omforligte Summa 27 Spd 3 Ort 9 s. til Paaske dette Aar under Executions Tvang og Adfær efter Loven.

Knud Oppedahl betalte Incammination 1 Sps 28 s Indstevnte betalte Tilsvarens 40 s.

Ny Sag:

Knud Haldorsen Oppedahl fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at Hr: Jens Skagen ved mundtlig Varsel til dette Thing har indstævnet Anders Larsen Herreid for Gjeld 1 Spd 2 Ort 9 s. for Kjøbe Vahrer den 30te Junii 1817 paa Auctionen efter Magnus Adamsen Legreid, derom at see Bevisligheder og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commision, at Sagen til Rettergang er henviist, hvilke Documenter indtages saalydende #

Indstevnte Anders Herreid, blev paaraabt, men mødte ikke, ei heller lod møde

Citanten fremlagde forbemeldte Auctions Forretning \som vedhæftes denne Act/, hvorved han troede det paasøgte beviist, og indlod saaledes Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet om Gjeldens Betaling og Processens Omkostninger, det Sidste efter Dom/m/erens Skjøn

Eragtet: Sagen optages, hvorefter strax i denne Sag blev afsagt saadan

Dom:

Ved den fremlagde Auctions Forretning af 30te Junii forrige Aar, er beviist, at Anders Larsen Herreid skylder de her paasøgte Auctionspenge 1 Spd 2 Ort 9 s til Hr: Jens Skagen, hvorfor han vil blive ipligtet sammes Betaling, tilligemed Omkostningers Udredelse; thi Kjendes for Ret: Anders Larsen Herreid bør at betale til Hr: Jens Skagen paa Helleland, de her paasøgte 1 Spd 2 Ort 9 s. og udi denne Sags Omkostninger 1 Spd 74 s foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer, at efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incammination 74 s.

Da Ingen meldte sig med videre blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

C Nannestad

Halgrim Torbjørnsen Windahl, John Lillegraven, Erich Eide og Gudmund Rønnestrand alle med iholden Pen.

Dagen næst efter, den 10de Febr: 1818, continuerede Maanedstthinget for Hardangers Sorenskriverie, ved, og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar.

Hvorda! udi Sagen Fol: 167, Wiglich Larsen Beleie!! (Bleie), contra Nils Pedersen Børsem, af Sorenskriveren blev afsagt saadan

Dom:

Ved den fremlagde Skrivelse af 21de Junii forrige Aar, maae det overeenstemmende med Citanten Wiglik Midbleies Paastand ansees, som beviist, at Nils Pedersen Børsem

1818: 168

skylder Citanten de her paasøgte 8 Spd 60 s. efterdi han hverken har mødt ved Commisionen eller her for Retten med nogen Slags Indsigelse mod dette Krav. Han vil altsaa blive at ipligtes Gjeldens Betaling med Sagens Omkostninger og Bøder for unødigt Trætte; thi Kjendes for Ret: Nils Pedersen Børsheim, bør at betale til Wiglik Larsen Midtbleie de her paasøgte 8 Spd 60 s. og udi denne Sags Omkostninger 2 Spd 60 s. tilsammen 11 Spd foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer, saa bør han og at bøde til Justitskassen for unødigt Trette saa meget som Dom og Segl koster At efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Derefter blev udi Sagen Folio 167, Helje Tostensen Lindebrekke, contra Svend Aslaksen Lindebrekke for Gjeld, afsagt saadan

Dom:

Ved de førte Vidner i denne Sag er det tilfulde beviist, at Svend Aslaksen skylder til Citanten Helje Tostensen de paasøgte Penge 15 Spd 72 s. og desforuden \er der/ til Veiebragt temmelig Grad af Oplysning om, at han ogsaa skylder den paasøgte Tønde Korn, som da han ei har mødt med nogen Indsigelse, ogsaa maae antages beviist, saa at han vil blive ipligtet Betalingen af det hele paasøgte saavelsom Processens Omkostninger; {og} \men/ Bøder for unødigt Trætte, kan han ikke blive ipligtet saasom den ene af de fremlagde Attester fra Forligelses Commisionen udviser at han engang har mødt, og ingen af Attesterne viser om Sagen har været behandlet under et eller i 2de Dele til Commisionen; thi Kjendes for Ret: Svend Aslaksen Lindebrekke bør at betale til Helje Tostensen Lindebrekke de her paasøgte 15 Spd 72 s og en siger En Tønde Korn enten in Natura eller med Penge efter uvillige Mænds Skjøn, paa den Tid Betalingen skeer paa hans egen Bekostning, samt udi denne Sags Omkostninger 3 Spd 60 s tilsammen i Penge 19 Spd 12 s. siger Nitten Speciedaler og Tolv Skilling og ommeldte Tønde Korn, foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer, at efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Derefter blev udi Sagen Flilio 162 og 167, Gunder Olsen Tveito, contra Svend Aslaksen Lindebrekke eller Jaellen for Gjeld 15 Spd afsagt saadan

Dom:

Under nærværende Sag har Citanten Gunder Tveito vel ikke tilfulde oplyst det paasøgte Krav 15 Spd hos citerede Svend Aslaksen Lindebrekke eller Jaellen, men da denne ikke har mødt hverken \for/ Forligelses Commisionen eller for Retten, kan \han ikke/ ifølge Loven og Forordninger af 3de Junii 1796 undgaae ifølge Citantens Paastand efter de fremkomne

Oplysning, at blive ipligtet det paasøgte Udredelse samt Bøder for unødige Trætte. Thi Kjendes for Ret: Bemeldte Svend Aslaksen Lindebrekke bør at betale til Gunder Olsen Tveito de her paasøgte 15 Spd og udi denne Sags Omkostninger 2 Spd 60 s. tilsammen 18 Spd 60 s. siger Atten Speciedaler og sexti Skilling, foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer At efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Ny Sag:

Gjermund Gundersen Bremnæs og Ole Jørgensen Opheim mødte for Retten og androg, at de til dette Thing er indstevnet af John Hansen Westrem og har mødt forgjeves baade i Gaar og i Dag, uden at John har incammineret Stevningen, uagtet han er tilstede i Dag og enda ikke vil incaminere Stevningen, hvorfor de paastod sig tilkjendt Kost og Tæring, da Laugrettet bevidnede at Comparenterne er stevnt

Dommeren, som baade i Gaar og i Dag har paaraabt denne Sag lod atter paaraabe John Hansen Westrem, men da han ikke

1818: 168b

ville møde, saa Kjendes for Ret: John Hansen Westrem bør at betale til hver af Comparenterne Gjermund Bremnæs og Ole Opheim 1 Spd er tilsammen 2 Spd siger toe Specier 15 dage efter denne Kjendelses lovlige Forkyndelse under Executions Tvang, og det tillades ham ikke at gaae i rette med denne Sag paa dette Thing, da Thinget maae sluttes.

Derefter blev følgende Documenter publiceret

No: 1. Skjøde fra Bjørn Sjursen Fraaestad og Thore Sjursen Fixe til Johannes Gjermundsen Næss paa 9 Mrkr Smør med Bygsel og 9 Mrkr Smør med Overbøxel i Næss No: 37 i Østensøe samt 9 Mrkr Smør i Underbruget Aasemødet, datteret 6te Decembr: 1817 og 9de Febr: 1818.

2. Ditto fra Hans Olsen Westreim til Ole Hansen Westreim paa en halvedeel i Schejes Bordsag i Ulvig, dateret 22de Decembr: 1817.

3. Do: fra Torfind Johannesen Wattetvedt til Sjur Olsen paa 18 Mrkr Smør ½ Bukskind i Torblaae i Ulvig No: 62 dateret 9de Febr: 1818.

4. Skiftebrev af 14de Octobr: 1796 efter Ingebor Nilsdr: Næss, hvorved 18 Mrkr Smør med Bygsel og 18 Mrkr Smør med Overbygsel i Næss, samt 18 Mrkr Smør i Aasemøde er udlagt til Enkemanden Johannes Gjermundsen og Børnene.

5. Ditto efter Britha Nilsdr: Storefosse, sluttet 29de Decembr: 1817, hvorved 1 Nøst paa Storefosse, Lyseklostergods, er udlagt til Sønnen Nils Samsonsen.

6. Panteobligation fra Nils Petersen til Overformynderne i Bergen Skanke og Harrje for 525 Spd mod Pant i Gjestgiverstedet Wigegrund dateret 9de Februar 1818.

7. Ditto fra Sjur Olsen Torblaae til Johannes Olsen Wolden for 210 Spd mod Pant i Torblaae dateret 9de Febr: 1818.

8. Do: fra Ole Olsen Odland, til Tobias Eidnes og Tosten Oppedahl for 114 Spd mod Pant i Pladset Røen, dateret 26de Januar 1818.

9. Do: fra Johannes Gjermundsen Næss til Magdeli Johannesdr: for 61 Spd 48 s. mod Pant i Næss No: 37, i Østensøe, dat: 10de Febr: 1818.

10. Testamente af 7de Julii 1817 oprettet af {Lars} Od Heljesen Qvæstad og Hustroe.

11. Bygselbrev fra Lars Noreim og Johannes Rykke til Thomas Mikkelsen paa 3 Mrkr Smør i Schieggedahl, dateret 27de Octobr: 1817 hvormed fulgte Reversal og Landskyldsbog.

12. Fæstesæddel fra Lars Rønnestrand til Torfind Gudmundsen paa et Plads under Rønnestrand dateret 27de Decembr: 1817, medfulgte Reversal.

13. Paategning eller Omskrivning paa en Contract af Ricold Kongsthun til Erich Wasenden dateret 14de Junii 1811, Omskrivningspaategningen dat: 2de Novbr: 1813.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have videre med Thinget og Retten at bestille, blev samme hævet. C: Nannestad

Gudmund Larssen Rønnestrand, Halgrim Torbjørnsen Vindal, Erik Rikoldsen Eide, Jon Anderssen Lillegraven. Alle 4 med iholdt Pen.

Extraret.

Aar 1818 den 11te Februari blev en Extraret sat paa Thingstedet Eide i Graven og betjent ved constitueret Sorenskriver Nannestad i Hr: Korens fraværelse paa Storthinget, tilligemed efterskrevne 4 Laugrettes- og Meddoms mænd sc: (så som) Halgrim Torbjørnsen Vindal, John Anderssen Lillegraven, Gudmund Larssen Rønnestrand og {Rir} Erik Rikoldsen Eide, for videre at behandle den paa ubestemt Tid udsatte Justitssag mod Arrestanterne Brita Jensdatter Egeland og Nils Ingebrigtsen Egeland {for} \om/ Barnefødsel i Dølgemaal;

Hvor da! var tilstede ved Retten bemeldte angjældende Brita Jensdatter og Nils Ingebrigtsen, frie for Baand og Tvang. Saa mødte og for Lieutenant Collin paa Actoratets Vegne Vigleik Hanssen Sexe, der i Retten producerede følgende skriftlig Stevning af 14de {dennes} \f: M:/ i lovlig forkyndt Stand; 2, det af Actoratet i denne Sag erhvervede Stadsphysicus Hr: Doctor Monrads videtur af 12te Novembr:

1818: 169

forrige Aar, hvilke bleve oplæste i Paahør af Rikold Kongsthun som mødende for Defensor Hr: Procurator Baade, samt Omund Sjursen Sexe som mødende for Defensor Ole Trappetun. Bemeldte Documenter acteres saalydende # I anledning disse Documenter fremkaldtes angjældende Brita Jensdatter, som, efter den strængeste Examination og paa forskjellig Maade fremsatte Spørgsmaale til hende om hvad Tid hun fødte det omhandlede Barn, gjentog og forsikrede, at hun nøiagtigen mindes, at hun fødte omhandlede Barn omtrent 14 Dage for Kyndelsmisse 1817.

Angjældende Nils Ingebrigtsen blev ogsaa paa lige Maade strængest examineret om denne Barnefødsel, hvortil han svarede, at han bestemt ikke nøiagtig erindrede hvad Tid Brita Jensdatters Barnefødsel foregik, og kan derom aldeles ingen anden Forklaring, end forhen er skeet, afgive.

Der paa blev fremkaldt indstævnte og foranførte

1ste, 2det og 3die Vidne Cicilia Helliessdatter Egeland, Brita Ingebrigtsdatter og Lisbet Ottesdatter ibidem, som paa den nøiagtigste Examination og Tilspørgende om hvad Tid angjældende Brita Jensdatter fødte det her omhandlede Barn? vidnede og forklarede under deres i denne Sag forhen aflagde Eed, at de, som forhen forklaret, bestemt og tilfulde mindes og vide, at Brita Jensdatter fødte titmeldte omhandlede Barn en 14 Dage for Kyndelsmisse 1817; de forklarede og eenstemmigen, at der ikke var nogen anden Person hjemme paa Gaarden Egeland hos de Tiltalte end Vidnerne, da ommeldte Barnefødsel foregik eller kort der for eller siden, der kunde give nogen Oplysning om det Omspurgte, ligesom de ei heller nogen Tid har hørt Tale om, at nogen anden skulde vide nogen Beskeed herom, videre end forhen i denne Sag af dem og andre er forklaret. Dette forklarede de paa særskildt Tilspørgende til enhver og hver for sig, og da ingen anden Forklaring var af Vidnerne at erholde, bleve de forelæst deres Forklaring, som de vedstode rigtig tilført, Demmitteret.

Viglik Sexe paa Actoratets Vegne, fremlagde dernæst følgende: Sognepræsten Hr: Hertzbergs Attest om Nils Ingebrigtsen Egelands Confirmation, samt 2de Attester om Brita Jensdatters Daab og Confirmation.

Dommeren fremlagde, i anledning Sagens Foretagelse nu, den \til/ ham fra Lieutenant Collin med Stevningen fulgte Skrivelse af 14de forrige Maaned; Viglik Sexe under No: 5 Actoratets skriftlige Indlæg af 17de Novembr: f. A: hvorved Sagen fra Actoratets Side indlades til Doms. Sidstbemeldte 3de(?) (5?) Documenter indtages her et efter andet saalydende #

Rikold Kongsthun fremlagde paa Procurator Baades Vegne skriftlig Regning over hans tilkommende Skyds og Diæt 30 Spd. 4 Ort, og paastaaet Salarium 35 Spd., samt skriftlig Defensions-Indlæg for Brita Jensdt: Egeland. Regningen findes denne Act vedhæftet, Indlægget indtages her saal: #

Omund Sjursen Sexe fremlagde paa Lehnsmænd Trappethuns Vegne dennes Regning over tilkommende Skyds og Diæt som Defensor 5 Spd. 3 Ort, og Salarium 8 Spd., dernæst Lehnsmænd Trappethuns skriftlige Defensions-Indlæg for Nils Ingebrigtsen af Gaars Dato. Regningen findes denne Act vedhæftet, Indlægget \blev oplæst og/ indtages her saalydende #

Paa Tilspørgende, vidste Angjældende ikke videre, end anført er, til deres Undskyldning, og da ingen havde videre at tilføje, blev eragtet: Sagen optages til Kjendelse eller Dom.

Samme Dags Eftermiddag foretog den samlede Ret sig at igjennemgaae og overveie alt det Passerede udi denne Justitssag mod Brita Jensdatter og Nils Ingebrigtsen Egeland, og blev saaledes af Sorenskriveren og Laugrettet som Meddomsmænd udi denne Sag eenstemmigen afsagt og af Sorenskriveren oplæst saadan

Dom:

Ifølge Amtets Ordre af 9de August forrige Aar, er under nærværende Sag af Lyseklosters Jurisdictions Actorat Pigen Brita Jensdatter Egeland og gift Mand Nils Ingebrigtsen ibidem sat under Justitiens Tiltale, den Første for formeentlig begaaet Barnefødsel i Dølgmaal, og den Sidste som Barnefader for Deeltagelse deri og videre hans lovstridige Fremgangs maade i denne Begivenhed, hvorfor Actoratet, ved Indlæg af 17de Novembr: 1817, har nedlagt Paastand om, at angjældende Brita Jensdatter bliver straffet efter N. L. 6 B 6 C og 7de og 8de Art med at miste sin Hals og hendes Hoved at sættes paa en Stage, og at Nils Ingebrigtsen dømmes fra Livet, samt at de begge for een og een for Begge tilpligtes at udrede alle af deres Arrest og videre af Sagens lovlig flydende Omkostninger med videre. Defensor for Brita Jensdatter Hr: Procurator Baade har derimod, ved Indlæg af 14de December 1817, for hendes Vedkommende indstillet, at hun, ifølge det Oplyste under Sagen, bliver anseet med en arbitrair Straf ved at arbeide en kort Tid i nærmeste Tugthuus. Nils Ingebrigtsens Defensor Lehnsmænd Trappethun har ligeledes ved Indlæg af 10de Februar 1818, for Nils'es Vedkommende indstillet, at hvis han ei kan frifindes for Actors videre

1818: 169b

Tiltale, han da alene maatte ansees med en passende taalelig Pengebod. Ved de Angjældendes egen Tilstaaelse, de førte Vidner og øvrige Sagens Omstændigheder, er Sagens Sammenhæng med Hensyn til det paatalte Factum saaledes oplyst og beviist: Angjældende Brita Jensdatter Egeland har, efter utilladelig Legemlig Omgængelse, især ved Sancthans Tider 1816 med sin Huusbond medtiltalte gift Mand Nils Ingebrigtsen Egeland, fød et dødfødt Barn i Januari Maaned 1817. Dette hendes Svangerskab har hun ei alene fortiet saavel for Barnefaderen som for hans Huustro, der var hendes Madmoder, og for Andre, indtil kort for hendes Forløsning, og ikke, førend hun fik barselondd, bekjendt det for Barnefaderen; men hun har endog indtaget adskillige Drikke, Barnefaderen rakte hende, i den Hensigt, at fordrive Fodsteret. Under Fødselssmerterne og selve Fødselen har hun for de tilstedeværende 1ste og

2det Vidne, som, naar de vare blevne rigtig underrettede, baade kunde have kommet hende til Hjælp og forekommet den af Barnefaderen, efter hendes Formodning og med hendes Vidende, intenderte og siden udførte lovstridige og umor\al/ske Fremfærd med Fodsteret, efter Barnefaderens Tilskyndelse fordulgt baade hvad Smerter hun følte, og at have født et Barn. Hun tillod derimod Barnefaderen ligeledes efter hans Begjering, baade paa hemmelig Maade, med at holde sig skjult under Oversængen medens hun fødte, at han alene var hende behjælpelig under Fødselen, og at han siden tog Barnet hemmelig bort og begrov det ude paa Marken; hendes foregivne Blyfærdighed som Aarsag hertil kan, efter det Foranførte, saa meget mindre komme i Betragtning, som det endog syntes at have været mere overeenstemmende med sand qvindelig Blyfærdighed om hun hellere havde bedet tilstedeværende 1ste Vidne Brita Ingebrigtsdatter som et Fruentimmer at gaee hende tilhaande ved denne Leilighed. Endelig har Angjældende hverken betænkt sig paa Barneklæder eller Andet. Det er heraf noksom klart, at Delinqventinden Brita Jensdatter maa, som et letfærdigt Qvindfolk, der med sin Barnefødsel har omgaaets i Dølgmaal, og saaledes endog været Med-Aarsag til, at hendes Barn er bleven borte, saa det ikke har været at oplyse om det var levende fød eller ikke, bliver at ansee efter N. L. 6 – 6 – 8 med den Straf, som næst foregaaende 6 – 6 – 7 bestemmer, og bliver det da ogsaa en Selvfølge, at hun med sin Med-Tiltalte udreder alle af hendes Arrest og øvrige af Sagen flydende Omkostninger, samt alene et passende Salarium til sin Defensor her for Retten; thi hendes beviste Eenfoldighed i Forening med hendes rimelige Frygt og Undseelse over at være besvangret af sin Huusbonde, der des uden er hendes Sødskende barn, som Aarsager, der rimeligen kan have forledet hende til en saadan lovstridig Handling, samt at hun ei tilforn har været besvangret, men tvertimod havt det bedste Rygte henseende sin Ærbarhed og Kydskhed, ere Grunde, som, fremførte for Tranen!!, kunde bevirke Benaadning, men som Retten ikke dristede sig til at ansee som gyldige for en mildere Strafs Anvendelse af Domstolene. Hvad angaaer den anden Tiltalte, Nils Ingebrigtsen Egeland, da har han ikke alene begaaet Hoer, men han har endog forført sin Tjener, for hvem han var fød Værge, og mod hvem han havde saa meget større Pligter, til et letfærdigt og liderligt Levnet, ja! han har endog truet eller overtalt hende til at begaae en af de groveste Forbrydelser, og at han har havt til Hensigt at fordrive eller dræbe det Fodster han vidste at være Fader til, endog førend Moderens Forløsning, synes temmelig klart af hans Fremgangsmaade med Delinqventinden Brita Jensdatter ved at give hende adskillige drivende Ting at drikke, skjøndt de efter Statsphysicuses videtur vel ikke har kunnet bevirke saadant, saa meget mere som Delinqventinden indtog dem ogsaa i denne Hensigt, og han, efter at Barnet var fød, borttog det hemmeligen, og ligesaa hemmelig nedsynkede det i en sumpig Morads, hvor det umueligt kunde findes, for ved dets Obduction at give det tilbørlige Lys i Sagen. Det synes saaledes at være temmelig Grund for, at han har gjort sig skyldig til Straf efter 6 – 6 – 10 og 22; men da her desuagtet mangler det fuldstændigste juridiske Beviis, saa finder nærværende Ret sig ikke beføiet til at paalægge Arrestanten Nils Ingebrigtsen Egeland Straf efter disse Artikler, \men til at anvende en arbitrair corporlig Straf/ som herved passeligst bestemmes til 6 Aars Fæstnings Arbeide, hvorhos han tillige vil blive pligtig, med Brita Jensdatter at udrede alle af Sagen flydende Omkostninger, og alene et passende Salarium og Diæt til sin Defensor her for Retten. Begge de Tiltalte ere langt over den criminelle Lavalder, og have tilforn ei været tiltalte eller straffede for nogen Forbrydelse eller Forseelse. At denne Sag paadømmes, uden at corpus delicti

1818: 170

er fremkommet eller Obductions forretning paa samme foretaget, var her en Nødvendighed, saasom det omhandlende Fodster allerede fra Januari Maaned forrige Aar havde lagt

nedgravet i en sumpig Morads indtil 11 Julii f. A.; da Forhøret blev optaget, hvorfor det af Actor ei med nogen Nytte kunde opsøges.

Det anmærkes og bevidnes derhos, at Actor og Defensor ikke har havt andre enten offentlige eller private Sager til Udførelse her for Retten medens denne Sag har staaet under Behandling, at Sagførelsen har været lovmæssig og forsvarlig, saa at Vedkommende ikke derfor bør drages til noget Ansvar.

Thi Kjendes for Ret: Tiltalte Brita Jensdatter Egeland bør at miste sin Hals og hendes Hoved sættes paa en Stage, saa bør hun og at betale til hendes Defensor Hr: Procurator Baade et billig Salarium, som billiges med 16 Spd. Tiltalte Nils Ingebrigtsen Egeland bør hensættes til Arbeide i Bergenhuus Fæstning udi 6 siger sex Aar, og at betale til sin Defensor Lehnsmænd Trappethun et passende Salarium med 4 Spd. Forøvrigt bør de En for Begge og Begge for En at betale alle af deres Paagribelse, Varetægt, Forflegning, Transport og øvrige af Actionen lovlig flydende Omkostninger, alt efter enhvers lovlig indgivende og af Amtet approberende Beregninger. At efterkommes i den Orden og Maade, som Anordningerne byder, efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Begge Angjældende, som i deres Frihed tilstede for Retten anhørte denne Dom oplæse, begjærede samme indstevnt for høiere Ret. Hvorefter de blev overleverede Vagten til Forvaring hos Lehnsmænd.

Derefter blev, inden forbemeldte Extraret, udi Sagen Fol. 167 Ragnilde Olsdatter Vambevig contra Halvor Pedersen Vambeim, af Sorenskriveren afsagt saadan

Dom:

Under nærværende Sag har Enken Ragnilde Olsdatter Vambevigen sagsøgt sin Huusbonde og Jorddrot Halvor Pedersen Vambeim at see hende kjendt berettiget til Brugen og Bestyrelsen af det Plads Vambevigen under Gaarden Vambeim for hendes Levetid, som hun med sin afdøde Mand var tilfæstet af Gaarden Vambeims forrige Eier, samt at erstatte hende Afsavnet af Pladsets Brug og Bestyrelse i Aaret 1817 efter uvillige Mænds Skjøn, da han formeentlig uretteligen har frataget hende samme dette Aar, at udrede Bøder for denne egenraadige Handling, og at erstatte hende denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn. Ved udtagen Contrastevnemaal og Saggivelse, har Contra-Citanten Halvor Pedersen paastaaet sig deels frifunden for Hovedsøgsmålet, saaledes at Hovedcitantinden frakjendes Pladsets Brug og Bestyrelse for Fremtiden og at erstatte ham saavel den formeentlige Skade hun har tilføiet Pladset, som Sagens Omkostninger, hvorhos han og in subsidium har paastaaet, at hvis hun skulde tilkjendes Pladset Vambevigen Brug og Bestyrelse, hun da bliver tilpligtet en nøiagtig Opfyldelse af de hende ved den under Sagen fremlagde Fæsteseddel paalagte Pligter, og at stille Caution for disses nøiagtige Opfyldelse. Under Sagen er beviist, at Hovedcitantinden og nu afdøde Mand Ole Svendsen er under 31te Mai 1800 ved en skreven Fæsteseddel, udstædt af daværende Eier Isak Sjøvatsen Vambeim, tilfæstet bemeldte Huusmandsplads Vambevigen under Gaarden Vambeim paa deres Levetid, mod aarlig at svare 2 Rd. 2 mrk. D: C: i Penge, samt aarlig udføre følgende Arbeide: at skjære Agerne Gillieforskaadet og Flaaten, at slaae Teigen Kalhagen, gamle Butræet og Nylænden. Denne Fæsteseddel er ikke thinglæst og har dens Udstæder Isak Vambeim holdt den hemmelig for sine Eftermænd paa Gaarden, og tildeels for Huusmanden, den er heller ikke underskrevet af Huusmanden, i hvis Følge den heller ikke kan ansees som forbindende for ham som Fæstecontract betragtet, men alene i Forening med det ellers Oplyste under Sagen, Hine til Veiledning om hvad Huusmanden hidtil har faaet af Pladset, samt om hans øvrige Pligter og Rettigheder, allermindst kan nærværende Eier af Vambeim, Contracitanten i denne Sag drage sig nogen Fordeel af denne Contract, da han paa Grund af at Contracten var ham ubekjendt, maa ansees at have ladet Huusmanden vedblive at bruge Pladset uden Contract for hvad han har hørt Huusmanden svarede hans Formænd. Da nu

Forordningen af 29de Junii 1792 udtrykkeligen bestemmer, at naar Huusbonden eller Jorddroten ikke opretter en nøiagtig skriftlig Contract med sin Huusmand, saa skal han ansees at have fæstet Huusmanden Pladset paa sin og Kones Levetid, for den Leie, som hidtil har været svaret,

1818: 170b

saa har Contracitanten Halvor Vambeim været ubeføiet til at fratage Hovedcitantinden det omhandlede Plads Vambevigen, og vil blive pligtig at erstatte hende Afsavnet af Pladsen i Aaret 1817 efter uvillige Mænds Skjøn. Hovedcitantinden vil saaledes blive tilkjendt omhandlede Pladses Brug og Bestyrelse sin Levetid, mod at svare foranførte Afgift, hvoraf dog maa bortfalde Forpligtelsen til at slaae Nylænden, hvilket hun, efter det Oplyste under Sagen, har været fritagen for, siden hun blev Enke, og at Afgiften i Penge overgaaer til 4/5 Spc. med 1 Spdl. 104 s., bliver en Følge af Loven om Pengevæsenet af 14de Junii 1816 §. 26. At Hovedcitantinden stiller sin Huusbonde en saadan Caution for Opfyldelsen af sine Pligter, som uvillige Mænd skjønner, er vel ikke beviist at henhøre til den om dette Plads indgaaede Forening, men da den ikke er uden al Hjemmel i Loven, finder nærværende Ret saa meget mere Føie til at paalægge Hovedcitantinden den, som hun nu er Enke og bliver aldrende, saa det er høist billigt at Huusbonden har mere Sikkerhed for sit, da Halvor Vambeim endog paa en voldsom Maade, som det synes, har givet Hovedcitantinden Anledning til denne Sags Anlæg, maa han ogsaa blive pligtig at udrede alle Sagens Omkostninger til hende, hvorimod han vil blive fri for Bøders Udredelse efterdi intet beviist Forbud eller nogen Lovfæstelse har fundet Sted fra Hovedcitantindens Side mod Contra-Citantens ellers ubeføiede Handling at tilstaae og bruge omhandlede Plads 1817.

Thi Kjendes for Ret: Ragnilde Olsdatter Vambevigen bør være berettiget til dette Aar og fremdeles sin Levetid at bruge og bestyre det omhandlede Huusmandsplads Vambevigen under Halvor Pedersens Brug i Gaarden Vambeim, mod deraf, overeenstemmende med den under Sagen fremlagde Fæsteseddel af 31te Mai 1800, aarlig at svare sin Jorddrot Halvor Pedersen og Eftermænd paa Vambeim følgende Afgift, nemlig: i Penge 1 Spd. 104 s. samt aarlig i rette Tid efter betimelig Tilsigelse forsvarligt enten selv eller ved et dertil leiet arbejdsført Menneske skjærer Gillieforskaadet og Flaaten, samt paa lige Maade slaar Teigen Kalhagen og gamle Butræet, alt under sit Fæstes Fortabelse. Henseende Pladsets Huse, bør bemeldte Contract være en ufravigelig Regel, og bør hun inden Sanctehansdag dette Aar stille Halvor Pedersen en tilstrækkelig Selvskyldner Caution for nøiagtig Opfyldelse af dette Arbejde og Pengenes Betaling, saaledes som uvillige Mænd paa hendes Bekostning bestemmer, i Tilfælde af Uenighed imellem Parterne om denne Caution, og iøvrigt opfører hun sig som Loven tilholder mod sin Huusbonde. Halvor Pedersen Vambeim bør at betale til Ragnilde Olsdatter saa meget for Afsavnet af Pladset Vambevigen i Aaret 1817, som uvillige Mænd paa Halvors Bekostning skjønner og taxerer, samt udi denne Sags Omkostninger 5 Spd. siger fem Speciedaler foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre Fornødent, indtil alt er betalt og opfyldt, alt Idømte udredes og fuldbyrdes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de fastsatte Terminer under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

C: Nannestad

Halgrim Torbiørnsen Windal, John Andersen Lillegraven, Gudmund Larsen Rønnestrand og E Richoldsen Ejde, med iholden Pen.

Marts Maanedsting 1818.

Aar 1818 den 2den Marts blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedsthings Holdelse for Lehnets og Lyseklosters Gods i Hardanger og betjent ved constitueret Sorenskriver Nannestad med de 4 eedsorne Laugrettesmænd Lars Toresen Oppedal, Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Hvor da blev underdanigst publiceret:

1. Hans Kongl. Mjts Kong Carl Johans naadigste Bekjendtgjørelse om Høistsammes Thronbestigelse, dateret 5te Febr: 1818.
2. Høistsammes Rescript i samme Anledning, dateret 11te Febr: 1818.
3. Kongelig naadigst Rescript, angaaende Ringning med Klokkerne i Rigets Kirker, i Anledning af Hans Majestæts, Sverriges og Norges Konge, Carl den 13des dødelige Afgang, dateret 11 Februar 1818.

1818: 171

4. Hans Kongelige Majestæts Kong Carl Johans naadigste Rescript angaaende Eeds Aflæggelse i Overensstemmelse med Grundlovens § 21, dateret 11 Febr: 1818.
5. Stiftets Skrivelse af 12te Februar 1818, at der for Røldals Sogn er oprettet en egen Forligelses Commission.
6. Skrivelse fra 2det Departement, hvorved er bevilget Delation med Hardanger, Vos og Lyseklosters Overformynder Regnskabs Aflæggelse for 1816 og 1817 til Foraaret 1819, dateret 18de Februar 1818.

Gammel Sag Folio 161 og 166.

Ole Olsen Hildahl og Knud Hildahl mod Johannes Heljesen Jøsendahl med flere, blev paaraabt, hvori mødte Sagvolderen Johannes Heljesen Jøsendahl, paa egne og øvrige Sagvolderes Vegne, som androg, at ved en Feiltagelse var nærværende Maanedsthings Holdelse bekjendtgjort ved Odde Annex Kirke, at skulle være den 9de Marts i Steden for den 2den af hvilken Aarsag han blev forledet til ei at stevne i rette Tid til dette Thing, hvilken Feillysning hidrørte fra Lensmanden eller hans befuldmægtigede, hvorfore han begjærede Sagens Anstand til førstkommende Sommerthing for Kingservigs Skibrede.

Efter Paaraab mødte Citanterne og protesterede mod den forlangte Anstand, og i Tilfælde at den skulle tilstedes, da at bevise \dette sit Paaskud/.

Sagvolderen vedblev sit.

Dommeren eragtede: Den forlangte Anstand bevilges, hvorhos Dommeren forbeholdt sig at \anse og/ paakjende {med} Sagvolderen med Mulct, hvis Anstand har været ugrundet. Denne Eragtning blev oplæst og Sagvolderen betalede 12 s. Specie.

Da Ingen meldte sig med videre blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

C Nannestad

Lars Olsen Helleland, Lars Toresen Oppedahl, Endre Helleland og Sjur Helleland alle med iholdt Pen.

Neste Dag den 3de Martii, continuerede Maanedstthinget for Hardanger ved og i Overvær, af de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Ny Sag:

Amund Iversen Hildahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnet sin Huusmand Lars Olsen Hagen, at see sig ved Vidner, med mere bevist om, at have forbrut sit Fæste paa Pladset Hagen under

Gaarden Hildal og Dom at lide til Pladsets Fratrædelse Fardag dette Aar med videre Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commision om at Sagen der, den 13 Janv dette Aar har været foretaget til Mægling og henviist til Rettergang Bemeldte Attester indtages saalydende #

Efter Paaraab mødte paa Indstevntes Vegne, dennes Søn Ole Larsen Rensnaas, som paa sin Faders Vegne vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten havde at iretteføre.

Citanten fremstillede de 2de indstevnte, som

1ste og 2det Vidne, Ole Olsen Hildahl og Einer Olsen Eitrem, der tilligemed flere af Citantens Vidner, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og derhos paamindet at vidne Sandhed, hvorpaa de med opragte Fingere og Salligheds Eed lovede at vidne Sandhed i denne Sag, angav sig den Første 64, og den Anden 42 Aar gl: begge ubeslægtet og ubesvogret med begge Parter, og have begge gaaet til Alters forleden Aars Høst. Paa videre Tilspørgende forklarede Vidnerne eenstemmigen saaledes: at for en 20 Aars tid siden, omtrent, saavidt de mindes, vare de hos Citantens Fader paa Hildahl, som da Ejer af Citantens Brug i bemeldte Gaard, hvor Citantens Fader og indstevnte Lars Olsen, hvilken Sidste i nogle Aar tilforn havde brugt Huusmandspladset Hagen under Hildahl uden nogen skriftlig Contract, da bleve eenige om at oprette en skriftlig Contract, om Betingelserne hvorefter Indstevnte for Fremtiden skulle bruge Pladset Hagen. Disse Betingelser vare, saavidt Vidnerne nu mindes, først, at indstevnte Lars Olsen skulle bruge Pladset sin og Kones Levetid, imod Aarlig, deraf til Huusbonden at svare Arbeide, ved at skjære 8 Maal Ager for Huusbonden, samt arbeide en!! (et) Par Dage om Vaaren; men om disse 2 Dages Arbeide var for Pladset eller for at have andeel i Huusbondens Smie, eller noget Andet, det erindrer Vidnerne ikke. For det 2det, hvis indstevnte Huusmand, enten i Ord eller Gjerninger forsaae sig mod Huusbonden eller Naboerne, skulle han fravige Pladset. Vidnet Einar

1818: 171b

opsatte foran omforklarede Poster skriftlig, som en slags Fæstesæddel der blev underskrevet af Huusbonden og Vidnerne, men ikke af indstevnte Huusmand; ligesom heller intet Revers blev udstædt af Huusmanden til Huusbonden, og kan Vidnet Ole, ikke erindre, om foromforklarede Post No: 2 blev indført i den skrevne Contract, skjønt det blev omtalt. Vidnet Einar synes, at erindre det indført, men ikke vist. Vidnet Einar synes og erindre det blev omtalt, at hvis Huusbonden trængte om Pladset selv, skulle Huusmanden vige. Vidnet Ole kan ikke erindre noget herom. Paa nøiere Tilspørgende forklarede Vidnet Ole, at indstevnte Huusmand, siden efter og fornylig har sagt ham, at den under No: 2 anførte Betingelse havde [han]? godvillig indgaaet med Huusbonden. Da intet videre var at tilspørge Vidnerne blev deres Forklaring oplæst, som de vedstod rigtigt afskediget.

3die Vidne Knud Johnsen Hildahl, angav sig 45 Aar gam/m/el, Naboe til Citanten, men ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter, han aflagde Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, og paa Tilspørgende forklarede, at for 8 Dage siden, tilspurgte indstevnte Huusmand ham og forestaaende indstevnte Vidne Ole, om han (: Huusmanden :) havde forset sig mod dem, hvorhos han tilstod, at have forbundet sig saaledes til Huusbonden, at hvis han forsaae sig i Ord eller Gjerninger mod Naboere, skulle han vige Pladset. Videre!! (Vidnet) vidste intet videre til Oplysning afskediget.

4de og 5te Vidne Mikkell Halsten!! (Halstensens) Lofthuus og Elling Hansen Wasthun aflagde begge Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, angav sig gift og boesatte Mænd, og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, forklarede eenstemmigen paa Tilspørgende, at for en 3 Ugers Tid siden indfadt!! (indfandt) de sig paa Forlangende af Citanten hos indstevnte Huusmand og der tilspurgte ham, om han ikke havde foran Omforklarede Huusmands Contract i sit Værge, hvilket han med Eeder og Forbandelser

benægtede, hvorefter Vidnerne tilspurgte ham, om han ikke vidste eller erindrede Contractens Indhold, hvortil han svarede Nei; men da Vidnerne spurgte ham om han ei erindrede det staaer i Contracten, at hvis han forseer sig mod Grand og Naboeskab, skulle han fravige Pladset, da svarede Indstevnte: ”jo det erindrer han,” men Vidnerne har hørt fortælle, at for 3 Uger siden, Søndagen for den omvidnede Tid, skulle den Indstevnte have vidst Contracten ved Kirken. Vidnerne blev forelæst sin Forklaring, som de vedstod rigtigt, demiteret.

Citanten maatte begjære Sagens Anstand til førstkommende Sommerthing for Kingservigs Skibrede, for med flere Vidner at oplyse baade om Contracten og Huusmandens Forseeelse mod Samme.

Sagvolderen protesterede mod Anstanden.

Dommeren eragtede: Den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede for Incammination, Vidneførelsen og Udsættelsen 1 Spd 96 s. Indstevnte betalede Tilsvarepenge 40 s.

Ny Sag:

Paa Erich Ormsen Lilleteigs Vegne mødte Broderen Ole Ormsen, som androg at bemeldte hans Broder, som Lehnsmændens Stevnelse udviser, var stevnet af Tobias Eidnes til dette Thing for Gjeld; men da Citanten Tobias Eidnes, uagtet Sagen, flere Gange baade i Gaar og i Dag, af Dom/m/eren har været paaraabt, dog ikke har mødt, saa maatte Comparenten i Følge Forordningen af 3de Junii 1796 paastaae Sagen for denne Sinde afvist fra Retten, da han ei kunne bie længere forgjeves, hvorhos han dog ikke paastod Kost og Tæring.

Efter at Tobias Eidnes var paaraabt, men ikke mødte eragtede Dommeren: Da Tobias Haldorsen Eidnes ikke har mødt og æsket Sagen i Rette mod Erich Ormsen Lilleteig for Gjeld, saa afvises samme fra Retten til ny og lovlig Indstevning fra Tobiases Side, om han sig dertil trøster. Denne Eragtning blev oplæst.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til imorgen.

C Nannestad

Lars Olsen Helleland, Lars Thoresen Oppedahl, Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland, alle med iholden [Pen].

1818: 172

Neste Dag den 4de Marts continuerede Maanedstthinget af samme Rettens Personer som de forrige Dage.

Hvor da blev publiceret.

1. Skiftebrev efter Peder Halstensen Sæbøe, sluttet 13de Novbr: 1817, hvorved 1 Pd. 3 Mrk. Smør $\frac{1}{4}$ Hud i Sæbøe er udlagt til Enken og Arvingerne.

2. Skjøde fra Guro Tostensdt: Sæbøe med Flere til Sjur Larssen Sæd paa 1 Pd. 3 Mrk. Smør $\frac{1}{4}$ Hud i Sæbøe, dateret 3die Marts 1818.

3. Do: fra Ole Ormsen Præstegaarden til Hellie Helliesen Juve paa $\frac{1}{3}$ Mrk. Smør i Braastølfladten i Røldal, dateret 2den Marts 1818.

4. Do: fra Brita Ellingsdatters Formynder Ole Tostensen Tokheim til Elling Hanssen Vasthun paa $\frac{3}{8}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind i Vasthun No: 18, dateret 2den Marts 1818.

5. Panteobligation fra {Jacob Olsen Tufte} \til/ Knud Haldorsen Oppedahl paa Summa 100 Spd mod 1ste Prioritet i et Pund Smør med Bygsel og Herlighed i Gaarden Tufte i Røldahls Skibrede, samt $\frac{1}{8}$ i Røldahls Annex Kirke, dateret 2de Marts 1818.

6. Do: fra Elling Hanssen Vasthun til Brita Elling!! (Ellingsdatter?) Vasthun stor 100 Spd. mod Pant i Vasthun dateret 2den Marts 1818.
7. Do: fra Sjur Sjursen Grøve til Omund Pedersen Lofthuus stor 7 Spd. 64 s. mod Pant i en ny Stue paa Gaarden Grøve, dateret 3die Marts 1818.
8. Fæsteseddel fra Erik Jørgensen Reisetter til Erik Asbjørnsen Naee paa et Plads under Gaarden Haaeim. Revers medfulgte. Begge dateret 25de Febr: 1818.
9. Forligelses Commissions Forlig mellem Gunder Olsen Tveite med Flere og Torbjørn Nilsen Høel med Flere angaaende Skovhugst og Beitning i Citanernes Stølsmark med mere, sluttet 8de Novbr: 1817.
10. Afkald fra Ole Larssen Helleland for hans Moderarv 87 Spd. 116 s., dateret 3 Marts 1818.
11. Do: fra Brita Pedersdatter Skaars Mand for Arv 7 Spd. 27 s., dateret Do: Dato.
12. Do: fra Arvingerne og Enken efter Peder Halstensen Sæbøe for dennes Arv 43 Spd. 117 s., dateret 4de Marts 1818.
13. Vilkaarbrev fra Sjur Larssen Sæd til Enken Guro Tostensdatter Sæbøe paa Vilkaar af Gaarden Sæbøe, dateret 3die Marts 1818.
14. Aflyst en Obligation dateret 21 Octbr: 1813 fra Knud Arnesen Hatle (Halle) til Sjur Larssen Sæd stor 26 Rbd. 4 mrk S: V:, nu 13 Spd. 40 s., qvitteret 4de Marts 1818.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab meldte sig at have mere med \Retten/ Thinget at bestille, blev samme hævet.

C Nannestad

Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland \og/ Lars Toresen Oppedahl, alle med iholden Pen

Laugrettet blev betalt for 3 Dage, hver Dag 24 s. Specie, er tilsammen 2 Spd 2 Ort.

Extraret.

Aar 1818, den 4de Martii, blev en Extraret sadt paa Helleland i Hardanger og betjent ved constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 2de Laugrettesmænd, som Vidner Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland, for i Følge Amtets Ordre af 11te f: M: at optage et Forhør til Oplysning om at Smeddesvend Iver Axnes eller Arnesen i Wigørs Præstegjeld skal forarbeide nye Pundere, som han forestemplede i Bergen.

Hvorda! Administrator oplæste bemeldte Amtets Ordre og sin, til dette Forhør udstyrede Indkaldelse af 13de f: M: i lovlig forkyndt Stand, for bemeldte Iver Axnæs, Berthel og Amund Scheje, som alle i sin Frihed var tilstede for Retten. Bemeldte Documenter indtages her saalydende # Administrator fremlagde dernæst det med Amtets Ordre fulgte Bergens Politirets Forhør af 4de og 5te Decembr: forrige Aar, tilligemed dermed fulgte Skrivelse fra Politimester Frik af 27de Decembr: f: A: samt fra Bergens Byes Magistrat af 10de Januari dette Aar, som, hvilken samtlige vil findes dette Forhør vedhæftet.

Derpaa fremstod som

1ste Deponent Iver Knudsen Axnæs, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, forklarede, at han er 23 Aar, har været i Smeddelære i Aaret 1813 hos Smeddemester Peder Gulbrandsen Flor i Bergen, og siden ernæret sig med Smedarbeide paa Landet i sin Fødebøyg, Wigørs Præstegjeld. Deponenten blev derefter forelæst, hvad der om ham i bemeldte Politirets

Forhør er forklaret, hvorefter han paa Tilspørgende svarede, at han rigtig nok i bemeldte sin Fødebøyg, har forfærdiget en Punder eller Bismervægt til sine Forældre og en anden til en anden Mand. Dette er alle de Pundere han har forfærdigede, og disse ere ikke engang saaledes gjorde, at de efter hans Meening kunne blive justerede, da Loddene ere af Jern med ind i rent Blye, og disse Vægter bliver af Ejerne kuns benyttede til Huusbrug i deres Bondehuusholdning. Han har saaledes aldrig forfærdiget rigtige Pundere til Salgs, og endnu mindre sendt nogen til Byen for at justeres, og troer han ikke ved de 2de forarbeide Vægter har forset sig i nogen Maade. Sluttelig anmærkede han, at hans Navn er Iver Knudsen Axnæs og ikke Iver Arnesen Axnæs, samt at der ikke er nogen anden Smeddedræng i Wigørs Præstegjeld end han, som har Navnet Iver, ei heller er han Svend, da han ei har vært \fuldt/ et Aar i Lære. Forresten kan han ikke forstaae hvorledes det i Politikammerforhøret omforklarede Usandfærdige Rygte, kunde om ham være udspræd, uden det skulle være, at Smeddemester Flor eller hans Folk, af Had til Deponenten fordi han reiste fra Læren, skulle have udspræd dette Rygte som vidst aldrig kan bevises. Da Ingen videre Forklaring var af Deponenten, at erholde, blev han forelæst sin Forklaring som han vedstod rigtigt tilført demiteret.

2den og 3die Deponent Bertel Sjursen Scheje og Amund Arnesen Scheje, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig boesatte Gaardemænd i Wigørs Præstegjeld, samt ubeslægtet og ubesvogret med forestaaende 1ste Deponent, de bleve forelæste det Passerede under PolitikammerForhør, og paa Tilspørgende erklærede, at de intet, kunne hverken til eller fralægge sine deraf givne Forklaringer, og at de ikke vidste nogen anden Besked om denne Sag, end der er forklaret, dog lagde de til paa nærmere Examination, at da Smeddedrængene hos Flor flere Gange spurgte op igjen om paa hvad Maade 1ste Deponent Iver Axnæs faaer sine Pundere rigtige, erindrer nu Deponenten Amund, at han engang sagde, han vidste ikke dette, men sluttede sig til, at 1ste Deponent Iver maatte sende Punderne til Byen for at faae dem justerede, uden at nogen af Deponenterne hverken den gang vidste eller nu ved om 1ste Deponent Iver har sendt enten Pundere eller anden Vægt til Byen for at justeres, ligesom Deponenterne hverken veed eller har seet om 1ste Deponent har forarbeidet flære eller færere Punder eller Vægter, end de af ham opgivne og veed som sagt ikke andet end som et løst Rygte har sagt dem om hvad de har forklaret, og kan de ikke andet skjønne end en aabenbar Misforstaaelse af deres Udeladelser har givet Anledning til den urigtige Forklaring, som Smeddemester Flors Drænge, om dem i Politikammerforhøret, har afgivet.

Da ingen videre Forklaring af Deponenterne var at erholde, blev de afskedigede, hvormed Forhøret blev sluttet, og skal snarest mueligt blive beskrevet og tilstillet Amtet.

C: Nannestad.

Sjur Samson!! (Samsonsens) Helleland og Endre Jensen Helleland, begge med iholdt Pen.

Fortsættelse af Politiforhøret Folio 163.

Aar 1818, den 6te Marts blev en Extraret sadt paa Helland i Hardanger og betjent ved Constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 2de Laugrettes mænd Lars Thoresen Oppedahl og Lars Olsen Helleland, for videre at behandle det fra 18de Decembr: f: A: udsadte Politiforhør, angaaende Nattesværmere i Kingservigs Præstegjeld.

Hvorda! mødte hans Velærværdighed Hr: Provst og Ridder Hertzberg!! (Hertzberg), som androg, at have tilstede endeel Vidner der formentligen kunne afgive nogen Oplysning i denne Sag, og fremstod da, som

19de og 20de Deponentere Knud Haldorsen Oppedahl og Knud Gundersen ibidem, som efter at være paamindet om at vidne Sandhed, angav sig boesatte Gaardemænd i Sognet og at have gaaet til Alters i Høst, paa given Anledning, forklarede Deponenterne eenstemmigen, at de vide, som er noksom bekjendt blant Almuen, at bemeldte Hr: Provst Hertzberg har anvendt den yderste Flid saavel ved Paamindelse fra Prædikestolen som ved alle andre Leiligheder med at paamine og advare Ungdommen i Præstegjeldet mod det nu for nogen Tid af Ungdommen overhaandtagende Nattesværmerie med andre usædelige Handlinger, men det har hidtil været forgjeves. Deponenterne have selv nogle Gange havt Uleiligheder af saadant Nattesværmeri ved at der dels er bleven opbrækket deres Baadnøste, udtaget Baade, som de have roet væk med og siden slængt dem hen i Stranden, og engang have saadanne Nattesværmere borttaget en Baad fra Deponenten Knud Gundersen, hvilken de have draget op i Marken i Hellelandshagen og fordervet; saa have og endeel saadanne Ungdomme dels paa Deponenternes Fartøier, dels paa andre Steder opslaaet fornærmelige Skandskrifter, men Deponenterne kunde desværre ikke bestemt opgive hvilke Personer der have forøvet disse skammelige Gjerninger, skjøndt der efter deres Formening hviler en Mistanke paa foranførte Personer, som have været inde i Odde-Loftet i Præstegaarden og gjort Oprør eller Allarm. Deponenten Knud Haldorsen forklarede videre, at der ogsaa af saadanne Nattesværmere Nattetider tit og ofte har været banket og larmet paa Dører og Vægge hos ham. Paa flere Tilspørgende vidste Deponenterne intet for Tiden til nærmere Oplysning at forklare, afskedigede.

21de, 22de og 23de Deponenter Tobias Haldorsen Lofthuus, Lars Larssen og Sjur Eriksen ibidem, alle bosatte Gaardemænd og have gaaet til Alters sidstleden Høst, som paa given Anledning forklarede eenstemmigen overeens stemmende med forestaaende 19de og 20de Deponenter med Hensyn til, at Provst Hertzberg har gjort alt Sit til at hemme den nu paa nogen Tid overhaandtagende Nattesværmerie og andre Usædeligheder af Ungdommen. Deponenterne Tobias og Sjur sagde videre, at hos dem forskellige Gange er passeret Uordener om Natten ved Banken og Larme paa Dørre og Vægge, men de vide ikke hvem der har gjort det. Tobias sagde derpaa alene, at Høsten 1816 en Søndags-Aften blev Døren til det Huus, hvor hans Børn og Tjenere laae, indspændt saa den hang efter Laas og Hængsler i 2de Stykker. Deponenten var den Tid ikke hjemme, men efter hvad han har kundet mærke paa sine Børn, saa skulde det være Drengen Tobias Tobiassen Eidnes den ene blant de Tre eller Fire, som udførte dette, men noget Bestemtere kunde Deponenten ikke herom forklare. Videre forklarede Tobias, at ved St. Hanstider sidstleden, da der var Bryllup paa Naboeegaarden Helleland, kom 3de Personer, hvoraf de To vare Hellie Tostensen og Ole Larssen Oppedal, der vare udklædte i for Bønderne usædvanlige Klæder. De havde efter Deponentens Formodning, været i Bryllupet paa Helleland og der gjort Spøg som sædvanligt er ved saadanne Leiligheder, men da de kom paa Deponentens Gaard, væltede de et Kar paa omtrent 2 Tønder, Deponenten tilhørende, hvor af ved denne Leilighed nogle Baand og Staver sprang ud saa at Karret deraf blev fordærvet. Ligeledes {for} er hos Deponenten sidstleden Bededag om Aftenen af nogle Nattesværmere væltet en stor Steen ned i Deponentens Møddingedam, Deponenten til Hinder og Fortræd. Hvem der har gjort dette, veed Deponenten ikke, men Manden Haldor Tobiassen Eidnes har sagt til Deponenten, at de vare ikke af Præstegjeldet, som dette havde gjort. Videre vidste Deponenterne ikke til Oplysning, afskedigede.

24de og 25de Deponenter Haagen Olsen Oppedal og Tosten Larssen Oppedal, bleve formanede til at vidne Sandhed som de lovede, begge bosatte Gaardemænd og have nydt Alterens Sacrament sidstleden Høst. Paa given Anledning forklarede Haagen at en Løverdags aften Høsten 1816, da der var Dands og Ungdoms forsamling hos ham, for at dandse ind en ny Stue, da kom om Natten, efter at Deponenten var nedlagt, ind til ham Knud Hemmingsen Helleland, Samson Sjursen ibidem og Peder Østensen Oppedal, hvilke havde Brændeviin med sig og skjænkte Deponenten med, samt bar sig skikkelig og fredelig ad, som hele Laget var;

men siden efter om Natten kom en Person ind i Mørket, men Deponenten saae ikke hvad han foretog, men erfore siden Dagen efter af Deponenten Tosten, at en af Depo-

1818: 173b

nentens (Haagens) \Mælkekoller/ var kommen ind i Deponenten Tostens'es Huus og at der formeentligen af denne Mælkekolle var slaaet Mælk over Tostens'es Datter og hendes Kjæreste, som laae og sov sammen, hvilket Deponenten Tosten og nu for Retten forklarede. Deponenterne vide ikke egentlig hvem der har forøvet dette Ustykke, men Tosten har en Formodning om at bemeldte Peder Østensen Oppedal var Gjernings manden, siden han baade som anført af en af de Tre, der var inde hos Haagen i Førstningen om Aftenen, og Hellie Ellingsen Oppedal engang i en Ordstrid med bemeldte Peder Østensen beskyldte Peder for at han havde taget Mælk engang. Endvidere udlod forbemeldte tre Personer eller en af dem, da de vare inde hos Haagen, at de ogsaa vilde ind at nøre, det er: skjænke med Brændeviin: bemeldte Tostens Datter og Kjereste, hvorhos de dog siden sagde, at de ikke vilde udføre det, af Frygt for at det skulde ilde optages. Deponenten Tosten forklarede videre, at for et Par Aars Tid siden blev der ogsaa af Nattesværmere slaaet Ureenighed over bemeldte Tostens Datter og Kjereste. Videre forklarede Deponenterne sig overeens stemmende med 19de og 20de Deponenter med Hensyn til det nu overhaandtagende Nattesværmerie, samt Provstens Flid og Formaninger mod samme. Deponenten Tosten sagde videre, at han for omtrent 3 Aar siden blev en Morgen indestængt i sit eget Huus, og var det Ole Anfindsen, nu tjenende paa Hesthammer, en af dem, som gjorde dette, saa at Deponenten maatte gaae ud af Vinduet. Videre sagde Tosten, at Sjur Sjursen Helleland da han gik for Præsten, engang tog bemeldte hans Svigersøns Skoe, stak dem ned i et Privet!! (Privet? = do, avtrede) Videre Forklaring var ikke af disse Deponentere at erholde, afskedigede.

26de. Gunder Knudsen Oppedal, som efter at være paamindet at vidne Sandhed, forklarede, at han er Skolemester her i Bygden. Paa videre Tilspørgende forklarede Deponenten, at kort efter Jul sidstleden taledes Deponenten med 16de Deponent Ole Larssen Oppedal, som da sagde til nærværende Deponent det 17de Deponent Knud Knudsen Oppedal havde fortalt 16de Deponent, at han 17de Deponent, havde været med at gjøre Usnilde i Odde-Loftet den foromhandlede Nat, men 16de Deponent vilde ikke sige nærværende Deponent noget Udførligere om hvad 17de Deponent havde fortalt om hvor mange eller hvilke der vare med i Odde-Loftet omhandlede Nat, skjøndt han (16de Deponent) dog lagde til, at naar han blev krævet til Eed og nøiere Forklaring, saa skulde han nok gjøre Rede for hvad Knud havde sagt ham. Videre veed Deponenten ikke til Oplysning afskedigede.

27de og 28de Deponenter Ole Haldorsen Helleland og Omund Anderssen ibidem, efter at være paamindet om at vidne Sandhed angav, den Første at være bosat Gaardemand paa Helleland og den anden til Huse hos ham, og begge at have gaaet til Alters i Høst, paa given Anledning forklarede de sig overeensstemmende med 19de og 20de Deponentere med Hensyn til det her i Bygden overhaandtagende Usædeligheder af Ungdommen, samt Provstens Formaninger derimod, da de i deres Huse har erfaret det samme. Deponenten Omund forklarede derpaa alene, at han tit og ofte er bleven forstyrret i sin Natteroe af omsværmende unge Dreng, som deels chicanerer ham fordi han ei tager Deel i deres Udand og desuden i andre Maader fortørned ham, sidstleden Paaskehøitid blev han især udskjændt af tre saadane Karle flere Nætter efter hinanden, da han alvorligen paalagde dem at være fra ham, men da deels forandrer sit Mæle og deels kommer i Mørke, saa veed han sjelden hvem det er; men denne Sidste Gang havde han Mistanke paa Samson Hemmingsen og Samson Sjursen Helleland, samt Tosten Tostensen Oppedal, hvilken Mistanke eller Formodning han siden tilkjendegav for bemeldte Tobias Tobiassen Eidnes, som sagde ham, at det bestemt var disse tre Personer, og at disse Tre samme Nat havde været hos 21de Deponent

Tobias Lofthuus og der spændt Dørren ind, men hvorvidt det forholder sig saa eller ikke, veed Deponenten ikke. Deponenten Ole sagde videre, at blant flere Gange han er bleven forstyrret i sin Natteroe, var det for 3 Aar siden, som han selv saae, Knud Hemmingsen Helleland, Halgjer Larssen Haugesund og Sjur Larssen Oppedal, som stode udenfor deres Dørre, trampede og støiede. Videre vidste Deponenterne ikke at forklare, afskedigede.

Provst Hertzberg maatte forlange dette Forhør end videre udsat paa bestemt Tid, for deels at faae de idag opgivne Personer afhørte, deels og andre Flere, der nu var paa Reise, hvilke Administrator bevilgede, og hvormed for denne Sinde blev sluttet.

C Nannestad

Lars Olsen Helleland, Lars Toresen Oppedal, begge med iholdt Pen.

Extraret.

Aar 1818 den 27de Marts blev en Extraret sat paa Thingstedet Eide i Graven og betjent af constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 2de eedsorne Laugrettes mænd som Vidner: Gudmund Larssen Rønnestrand og Anders Trondsen Eide, for ifølge Amtets Ordre af 4de d: M: at optage et Præliminair forhør til Undersøgelse om et paa det søndre Hardangerske Compagnies Telthuus begaaet Tyverie.

Hvor da Administrator oplæste bemeldte Amtets Ordre samt derved fulgte Skrivelse fra Capitaine Bredahl af 16de f: M: og fra Sergeant Mæland af 28de Januar d: A: samt fra Fogden Budtz af 24de f: M:, i hvis Følge Administrator ved de faste Stevnevidner i Kingservigs, Østensøe og Gravens Skibrede ved mundtlig Varsel til idag har ladet indkalde de i Sergeant Mælands Skrivelse opgivne Personer, tilligemed hvad flere Sergeanten for Stevnevidnerne har opgivet. Bemeldte Skrivelse indtages her saalydende: #

Derpaa fremstod som

1ste Deponent anklagede Isak Larssen Ullensvang, frie for Baand og Tvang, som paa Tilspørgende vedgik hans Navn er rigtig som anført og paa Tilspørgende om hans vita forklarede, at han er fød paa Ullensvangs Præstegaard af Forældre Lars Isaksen og Huustro Synneve Holgersdatter, Huusmandsfolk paa Ullensvangs Præstegaard, hans Fader er død for omtrent 7 Aar siden og hans Moder lever og styrer Pladset. Han er døbt og confirmeret i Ullensvangs Kirke, har været hjemme hos sine Forældre til han var 15 Aar gammel, siden tjent først hos Mattis Frøines 2 Aar, derpaa tjent hos Forpagteren i Ullensvang Præstegaard Lars Sjursen og siden hos Lars Olsen Age indtil han for 1 ½ Aar siden blev gift med Sigri Ellefsdatter Djønne og nu boer paa et Huusmandsplads under Gaarden Hallanger i Ulvig. Han har aldrig staaet i Kongens Tjeneste. Paa Tilspørgende om det paaklagede Tyverie, benægtede han aldeles at have taget Krud fra noget Telthuus, men hvad Krud han har havt at sælge, har hans Broder Halgier skaffet ham kjøbt fra Bergen. Paa Tilspørgende om han ikke har havt skarpe Patroner? benægtede han dette, og da ingen videre Forklaring af ham paa denne Tid var at erholde, traadte han indtil videre tilside.

2den Deponent Lars Olsen Aga, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende forklarede, at han er 43 Aar gammel, og ubeslægtet til Isak Ullensvang. Det forholder sig rigtig, at anklagede Isak Larssen Ullensvang har tjent hos ham i Aarene 1812, 13, 14 og 1815; mod Deponenten opførte han sig for saavidt Vel, naar undtages, at i Aaret 1815, da der var Bryllup hos ham, stjal bemeldte Isak Larssen Ullensvang fra Hellie Helliesen Jaastad en 50 Rbdseddel og nogle faae Smaasedler, hvor mange erindrer Deponenten ikke, men saasnaart de foreholdt ham Tyveriet, tilstod han samme og leverede Pengene tilbage til sin Eiermand.

Videre forklarede Deponenten, at et Aar eller to efter at Isak var kommen i Tjeneste hos ham, købte han rigtig nok 2 Marker Krud af ham, hvilket var sammenbunden i en Pose. Han saae endeel Krud i hans Kiste ved samme Leilighed, hvoriblandt ogsaa nogle Patroner, 7 til 8 saavidt Deponenten mindes, sammenbundne og ordnede som de Patroner Soldaterne pleier have; men om de vare skarpe med Kugler i, bemærkede Deponenten ikke, saasom han ikke undersøgte dem saa nøie.

1818: 174b

Paa Tilspørgende om Deponenten ikke spurgte Isak hvor han havde faaet dette Krud? svarede Deponenten: Jo, og Isaks Svar var, han havde faaet det købt \ved/ sin Broder bemeldte Halgier; Paa videre Tilspørgende, at han og bemærkede saavel hos Isak som hos den anden Dreng, han paa den Tid havde, Halsten Halstensen Aga, endeel Bly sammensmeltet, men hele Kugler eller deslige har Deponenten ikke seet. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, demmitteret.

Angjældende Isak Ullensvang blev i anledning denne Deponents Forklaring atter foreholdt, hvor han havde faaet dette Blye og Krud, hvortil han svarede, at han havde faaet det alt hos bemeldte sin Broder, som da var udcommanderet som Soldat til Bergen, og end nu er Soldat.

3die Deponent Halsten Halstensen Aga, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig 21 Aar og ubeslægtet til bemeldte Isak Ullensvang, og videre forklarede, at han tjente i Lag med bemeldte Isak hos Lars Aga i 1814 og 1815, samt at han i den Tid saae en heel Deel Krud hos Isak og købte 2 Mrk. Krud og 3 Mrk. Blye hos ham; Kruddet var i Poser, og Blyet var opstøbt og udhugget fire kantigt. Videre saae han en heel Deel Krud hos ham, men ingen hele Patroner, ligesom han heller ikke saae hele Kugler hos ham. Han bød ham ligeledes Krud, og spurgte om han kunde faae mere om det var $\frac{1}{2}$ Vog, og sagde, at han kunde vide at skaffe det, ellers kunde han ikke sælge det, han havde, da hans Broder Halgier eiede samme; noget havde han ogsaa i Odde hos sin Morbroder Helge Holgersen Præstegaarden i Odde. Siden efter spurgte Deponenten Isaks Broder Halgier om Isaks Krud, og da sagde Halgier, at han vidste ikke om noget hans Broders Krud, han eiede ikke noget af det. Deponenten har videre seet hos bemeldte Isak endeel Blyknapper, saadanne, som ere i de gamle Munderingskjoler, samt saadant uldent Foer, som findes i samme, saavel som Lerredsfoer, han havde sat til Ryg i en Vest af saadant Lerred, som er i de Sekke, der findes paa Telthuset; men da Deponenten den Gang ingen Mistanke havde om Isak, spurgte eller hørte han ikke hvor han havde faaet det. Paa videre Tilspørgende forklarede Deponenten, at han af Biritte Olsdatter Torekoven, som da tjente med Deponenten paa Aga, at hun havde hørt, at bemeldte Isak havde været inde paa Telthuset med Lys om Natten, men hvor hun havde hørt det, veed Deponenten ikke. Videre vidste Deponenten ikke denne Sinde til Oplysning. demmitteret.

Derpaa blev atter fremkaldt anklagede Isak Larssen Ullensvang, som efter alvorlig Paamindelse og nøie Examination gjorde saadan frivillig Bekjendelse: Saavidt han mindes, var det i Aaret 1813, medens han tjente paa Aga som anført, at han fandt paa den uheldige Indfald at borttage Krud fra søndre Hardangerske eller nu Kingservigs Compagnies Telthuus, for at drive Handel dermed. Tyveriet begik han saaledes: om Høsten en Nat brækkede han op Vinduet, som stod temmelig løst, paa Telthuset, gik derpaa ind og der borttog endeel skarpe Patroner med Krud og Blye, men hvor meget Krud og Blye det var ialt, kan han ikke nu saa nøie erindre, men da han har udsolgt det alt i Bygden, formoder han at de indstevnte Vidner kan forklare hvad enhver især har købt, hvorefter det vil udkomme hvor meget det var ialt, som han dog ikke formoder vil overstige en 18 Mrk Krud. Han erindrer, at Kruddet han tog, stod paa Telthuset i en Halvtønde og at det var 15 Patroner i hvert sammenbundet Bundt, men hvor mange Bundter han tog, erindrer han ikke, Han vedstod derhos, at det var urigtigt

angivet af ham, at han har faaet Krud hos sin Broder Halgier saasom han intet andet Krud har havt, end det han har stjaalet paa Telthuset. Videre vedgik Inqvisiten, at han havde ned-

1818: 175

lagt hos sin Morbroder Hellie Holgersen Præstegaarden i Odde endeel, dog ubetydelig Mængde Krud til Forhandling, men hvoraf han ikke har solgt mere end en Mark, og fik han Resten tilbage. Foruden til nogle af de her indstevnte Personer, har han og solgt Krud til Iver Anfindsen Aalvigen, ellers husker han ikke flere, undtagen Ingebrigt Anfindsen Kolgroven under Ullensvang, saa har maaskee ogsaa hans Broder Halgier faaet en Mrk. Krud og maaskee ogsaa en Mrk. Blye af ham. Videre bekendte Inqvisiten og, at han paa samme Tid som han tog Kruddet paa Telthuset, ogsaa sam/m/esteds borttog en gammel rød Soldaterkjole med Blyknapper i, samt en Mulepose af Strielerret. Paa Tilspørgende, om der har været nogen med Inqvisiten eller deelagtig deri? svarede Inqvisiten: nei, der har ikke været nogen med ham, han har været alene. Videre tilstod han og at have stjaalet paa den af anden Deponent omforklarede Tid 51 Rbd. fra bemeldte Hellie Helliesen Jaastad, som denne strax fik tilbage. Atter fremstod 2den og 3die Deponent, som nøiere forklarede: af de 2 Mrkr Krud, anden Deponent kjøbte, var den ene Mrk. af de 2 Mrk, som 3die Deponent havde kjøbt, altsaa var det ialt 3 Mrk. Krud, Inqvisiten havde solgt til disse 2de Deponenter.

4de Deponent Peder Helliesen Aga, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig 24 Aar gammel og ubeslægtet og ubesvogret til Inqvisiten Isak. Paa videre Tilspørgende, forklarede Deponenten, at i 1814 om Høsten, da han engang vilde reise til Odde, bad Inqvisiten Isak Larssen ham hente endeel Krud hos sin Morbroder Hellie Holgielsen Præstegaarden, hvilket Deponenten gjorde, og modtog han da af bemeldte Hellie en liden Kiste $\frac{1}{2}$ Alen lang og halvanden Qvarter høj, hvilken var fyldt med Krud, naar undtages 13 a 14 Mrk. Blye, afdeelt i 3 Stykker. Efter hvad han kan slutte, indeholdt Kisten 12 Mrk. Krud, dette synes han være sikker om, skjøndt han den gang ikke gjorde sig nogen Tanke om hvor meget Krud der skulle være. Videre veed Deponenten ikke hvad Krud Inqvisiten har havt, men han har hørt af Lars Johannessen Age og Ole Jonsen Aga, at de have kjøbt noget lidet Krud af Inqvisiten, men hvor meget veed Deponenten ikke. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, demmitteret.

5te Deponent Hellie Nilssen Aga, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig i 20de Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til Inqvisiten Isak. Paa videre Tilspørgende, forklarede Deponenten, at om Høsten 1814 var han hos Inqvisiten og saae at han havde noget Krud i en liden Kiste, formeentlig den samme, som 4de Deponent har omforklaret, men hvor meget der var i Kisten, kunde Deponenten ikke skjønne. Paa samme Tid solgte Inqvisiten 1 Mrk. Krud til her indkaldte Ole Isaksen Berven. Videre hørte han, at 3die Deponente havde hjulpet Inqvisiten med at hugge itu noget opsmeltet Blye paa Laen, men hvor meget veed Deponenten ikke. Videre vidste Deponenten ei til Oplysning, afskediget.

6te Deponent Ole Isaksen Berven, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig 19 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til Inqvisiten Isak Larssen. Paa videre Tilspørgende forklarede Deponenten, at han var i Høsten 1814 i Loftet hos Inqvisiten og der kjøbte en Mrk. Krud af ham, saa kjøbte og Iver Anfindsen Aalvigen 1 Mrk. Krud. Kruddet havde han i en liden Kiste indholdende omtrent $\frac{1}{2}$ Bpd., saa saae han og nogle sammensmeltede Blyestykker samme Tid hos Deponenten. For Deponenten angav Inqvisiten den Tid, at han havde taget dette Krud for Gjæld eller paa Pant for laante Penge, og saaledes syntes at være bange for at sælge noget deraf. Videre veed Deponenten ikke til Oplysning, afskediget.

7de Deponent Gunder Olsen Mæland, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig 28 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til Inqvisiten Isak, og videre forklarede, at i Aaret 1813 saa vidt han mindes, eller maaskee 1814, hvad Tid paa Aaret erindrer han slet ikke, var han hos Inqvisiten Isak {I} enten for at kræve Penge eller faae Penge til Laans, og da sagde Inqvisiten, at han ikke havde Penge fordi han havde kjøbt Krud af sin Broder Halgier for over 200 rd D: C: Dette er alt hvad Deponenten veed til Oplysning, og har aldrig seet eller hørt noget Mistænkeligt om Inqvisiten, afskediget.

1818: 175b

8de Deponent Ole Nilssen Aga, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig 24 Aar gammel, og videre forklarede, at om Høsten 1814 købte han omtrent 1 ½ Mrk. Krud af Inqvisiten, som denne havde i en liden Kiste, hvori der kunde være omtrent en 10 Mrkr Krud. Inqvisiten angav da at have faaet dette Krud af sin Broder bemeldte Halgier, og da Deponenten ikke drog nogen Mistanke om dette Krud, spurgte han ikke videre derom, skjøndt han havde hørt, at der skulde være stjaalet Krud paa Telthuset i Ullensvang. Videre vidste Deponenten ei at forklare, afskediget.

9de Deponent Mattis Iversen Aarhuus, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig 34 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til Isak Larssen. Videre forklarede Deponenten, at han vel har hørt Rygte om, at der skal være stjaalet Krud af forbemeldte Telthuset i Ullensvang, og at Inqvisiten derfor skulde være mistænkt, men Deponenten har ikke hverken seet Krud hos ham, ei heller kjøbt Krud af ham, men hos hans Broder Halgier, som er Soldat, har han engang {kjøbt} laant Krud. Dette er al den Oplysning, Deponenten kan afgive, afskediget.

10de Deponent Lars Olsen Helleland, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig 54 Aar gammel. Videre forklarede han, at han vel har hørt Rygte om at der skal være stjaalet paa Telthuset i Ullensvang, og at Inqvisiten Isak skulde være mistænkt derfor, men han har aldrig hverken kjøbt Krud af ham, ei heller seet Krud hos ham; derimod har han hørt, at endeel af foregaaende afhørte Deponentere har kjøbt Krud hver sin Mark eller 2 Mrk. af Inqvisiten, derimod har han aldrig hørt, at nogen skulde have kjøbt 30 Patroner eller i Patron-Viis, og dette er al den Oplysning, Deponenten kan afgive, afskediget.

11te Deponent Berge Olsen Age, som efter at være formanet til Sandheds Udsagn, angav sig 28 Aar gammel, forklarede videre, at han hverken har seet Krud hos Inqvisiten, ei heller kjøbt Krud af ham, skjøndt han har hørt Inqvisiten skulde være mistænkt for Tyveriet paa Telthuset. Men derimod har hans Svoger Ole Isaksen Berve den ældre og Ole Henrichsen Berven kjøbt Krud og Bly hos Inqvisitens Broder Halgier, men hvormeget veed Deponenten ikke. Videre veed han ikke, afskediget.

12te Deponent Peder Johannessen Age, som efter at være formanet til Sandheds Udsagn, angav sig 20 Aar gammel, ubeslægtet og ubesvogret til Inqvisiten, forklarede videre, at han har kjøbt 17 Mrk. Bly hos Inqvisiten, opstøbt i en Klump, men Krud har han hverken seet eller kjøbt hos Inqvisiten, ligesom han heller ikke veed at {Deponenten} \Inqvisiten/ har solgt Krud til andre end de forrige Deponenter. Blyet sagde Inqvisiten at have kjøbt, men hvor, veed Deponenten ikke. Videre vidste Deponenten ikke at forklare, afskediget.

13de Deponent Halgier Larssen Ullensvang, som blev paamindet om at afgive en sandfærdig Bekjendelse og Forklaring, angav sig 27 Aar gammel, Broder til Inqvisiten Isak Larssen, Soldat ved det søndre Hardangerske eller nu Kingservigs Compagnie. Han benægtede aldeles at have hverken været med sin Broder i det paaklagde Tyverie, ei heller at have havt nogen Samhandel med Krud hos ham. At han har, som af de forrige Deponenter forklaret, solgt endeel Blye og Krud, er rigtig nok, men Kruddet haver han kjøbt i Byen, og

Blyet har han kjøbt hos Haldor Olsen Helleland, og da ingen Forklaring videre var af ham at erholde, blev han afskediget.

14de Deponent Svend Olsen Mæland, Sergeant ved det Kingservigske Compagnie, forklarede, at han rigtig som anført har indgivet den frem-

1818: 176

lagte Indberetning til Capitain Bredahl, da han ved sin Hjemkomst fra Udcommandoen paa Østlandet har bemærket, at der var bortstjaaet Krud paa Telthuset, hvorfor man havde Inqvisiten Isak mistænkt. Det Vindue, som Inqvisiten havde gaaet ind ad, var kun indsat eller befæstet med smaa Stifter uden Kroger eller Jernsprinkler indenfor. Forresten veed Deponenten ikke videre til Oplysning, end forrige Deponenter har eller kan opgive, afskediget.

De i Sergeantens Indberetning an{d}givne Iver Anfindsen Aalvigen og Helge Halgielsen Præstegaard vare fraværende paa Reise, saa at de ikke hertil kunde indkaldes denne Sinde; og da der desuden ere flere at indkalde til Oplysning, blev eragtet: Forhøret udsættes til videre Foretagelse og de Uafhørtes Indkaldelse den 3die Thingdag for Kingservigs og Røldals Skibrede paa Utne ved anstundende Sommer thing.

C Nannestad.

Gudmund Larssen Rønnestrand, Anders Trondsen Eide. (begge med iholdt Pen).

Laugrettet blev betalt hver med 24 Spskl.

Justits Thingsvidne

Aar 1818 den 22de April blev \Extra-/Retten sat paa Thingstedet Helleland med de 2de eedsorne Laugrettes mænd Lars Olsen Helleland og Endre Jenssen Helleland til et Justits-Thingsvidnes Optagelse i anledning Slaven Jacob Svendsen Tengereids Forklaring under et Politie\kammer/Forhør i Bergen den 6te Mai 1816 at han samme Aar i Mai Maaned havde solgt et Toug for 20 Rbd. til en Mand fra Gaarden Herrei i Hardanger.

Hvor da mødte i den Anledning Hr: Procurator Baade som Actor og fremlagde Stiftets Skrivelse til ham af 5te Januari 1818, hvorved han er beordret til at {optage} \forhverve/ et Justits Thingsvidne til Brug under en mod Slaven Jacob Svendsen Tengereide i Stavanger anlagt Justits action. I denne Skrivelse er Lehnsmand Nils Nilssen Sjø beskikket som Angjældendes Defensor. Dernæst Actor fremlagde en under 11te Marts dette Aar udstædt Stevning, forsynet med Berammelses Paategning saavelsom Attestation om lovlig Forkyndelse for samtlige Vedkommende. Saa fremlagde han og den forhen til dette Justits-Thingsvidne den 21de Januar d: A: udstædde i forbemeldte Stevning angivne og lovlig forkyndte Stevning, efter hvilke Sagen skulde været foretaget den 6te Marts sidstleden, men blev forhindret formedelst de Omstændigheder, som i {St} sidste Stevning ere angivne og nærmere skal blive oplyst. Han fremlagde ogsaa Skrivelse fra Amtet i Stavanger til Stiftet i Bergen af 25de September f: A:, samt deri nævnte Brev fra Hr: Procurator Hansen af 22de December samme Aar, I Anledning nærværende Thingsvidnes Optagelse. Endelig fremlagde \han/ det i sidstnævnte Skrivelse nævnte Politiekammerforhør af 6te Mai 1816 med vedhæftede Acter efter samme Skrivelse. Hvilke Documenter Actor udbad sig læste og deels acterede, deels vedhæftede denne udstædende Act. De benævnte Stevninger indtages her saalydende # De øvrige fremlagte Documenter vedhæftes denne Act i sin Tid.

Defensor mødte og forbeholdt sig alt Lovligt.

De i Stevningen nævnte Personer mødte og bleve formanede til Sandheds Udsigende, hvortil de sig forpligtede, og fremstod som

1ste Deponent Hellie Hanssen Herreid, sagde sig 47 Aar gammel, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han ikke har været i Bergen i de sidste 7 Aar, og ikke enten selv afkjøbt bemeldte Slave Jacob Svendsen Tengereide det omnævnte Toug, ei heller vidste nogen Anden, der kunde have afkjøbt ham det. Han kjender ikke det Allerringeste til Angjældende Jacob Tengereide, og efter at være forelæst dennes Opgivende i Politiekammerforhøret 6te Mai 1816 pag: 12, vedblev som før ikke at vide noget til Oplysning i omhandlede Tilfælde, og da \han/ efter adskillige givne Spørsmåale, intet kunde afgive til Oplysning, blev han af Retten demiteret.

2den Deponent Tosten Anderssen, sagde sig 26 Aar gammel og boende paa Herreid, i sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han ikke engang af Navn har kjendt bemeldte Slave Jacob Tengereide, ei heller har været i Bergen paa den Tid, da forberørte Toug skal være solgt. Han blev forelæst Angjældendes Forklaring i Politiekammerforhøret pag: 12, og blev paa det nøieste examineret om han enten selv har tilhandlet sig ommældte Toug eller veed eller har Formodning om at nogen Anden fra Gaarden Herreid har kjøbt samme, samt om flere Mænd eller Tjenere boe eller opholde sig paa titnævnte Gaard Herreid, som om det Omspurgte kunde være vidende eller paa nogen Maade indladt sig i Handel med Tengereide, men da han om alt saadant forklarede at være aldeles uvidende, blev han afskediget indtil videre.

3die Deponent Ole Olsen, 26 Aar gammel, 4de Deponent Tosten Hanssen, 69 Aar 5te Deponent Anders Tostensen, 45 Aar, 6te Deponent Anved Nilssen, 7de Deponent Jacob Nilssen 38 Aar, 8de Deponent Anders Larssen, 63 Aar, 9de Deponent Tosten Hanssen den yngre, 19 Aar, 10de Do: Ole Pedersen 61 Aar, 11te Do: Nils Knudsen 76 Aar gl: og 12te Do: Erik Knudsen, 46 Aar gl:, alle fra Gaarden Herreid og samtlig sagde at have nydt Alterens Sacramente sidstleden Høst, {forklarede} fremstode først sam-

1818: 176b

lede og bleve forelæste Angjældendes Forklaring i Politiekammerforhøret pag: 12 og siden separerede qvæstioneret, ligesom 2den Deponent, med hvilken de i alle Dele forklarede sig overensstemmende og benægtede aldeles enten selv at have kjøbt eller at vide nogen anden, som kan have af Tengereide tilforhandlet sig omspurgte Toug eller noget saadant. De aflagde derpaa tilligemed 2den Deponent deres corporlige Eed og bleve demiterede, efter at have paa Tilspørgende forklaret, at det ikke er dem bekjendt nogen anden Gaard i Hardanger, som kaldes Herrei.

I anledning af, at Sagen ikke her til efter første Stevning blev foretaget, førend i Dag begjerede Actor fremkaldet de 2de Mænd Anfind Baarsen Halsnøekloster og Jacob Jonsen Nøstvig, hvem han begjerede tilspurgt, om de veed, at Comparenten den 3de Marts sidstleden ankom til Tærøen i Hensigt at reise her til Helleland for at optage et Justits-Thingsvidne mod Jacob Svendsen Tengereide, men at stormende Veir hindrede Reisens Fortsættelse lige indtil Løverdagen den 7de Marts, da Comparenten reiste tilbage fra Tærøen? Disse 2de Personer forklarede, at da de som Skydsfolk med Lehnsmænd kom til Tærøen for at reise her til Helleland den 3die Marts sidstleden om Aftenen, erfarede de, at Hr: Procurator Baade omtrent 1 ½ Time derefter ankom til samme Sted Tærøen for at reise ind til Hardanger i anledning en Justitssag, men at han saavel som Lehnsmænd blev hindret fra at fortsætte Reisen formedelst stormende Veir, og maatte opholde sig paa Tærøen indtil Løverdagen den 7de Marts. Denne deres Forklaring vare de villige til naar paafordres med Eed at bekræfte.

Actor dernæst paastod sig i Salarium tilkjendt for denne Sag 12 Spd., da han ikke havde andre Sager end nærværende at Udføre, og forbeholdt sig at indgive Regning over Skyds og

Diæt i sin Tid, saasom denne Regning ikke kunde sluttet forinden Tilbagereisen var til endebragt. Han begjerede \det passerede/ som Things vidne sluttet og beskrevet meddeelt. Defensor paastod i Salarium 10 Spd. for uden Skyds og Diæt, hvorover Regning vil blive indgivet.

Eragtet: Det passerede blev sluttet og skal saa hastig mueligt blive beskrevet meddeelt.

Paa Sorenskriverens Vegne J Skagen.

Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland (begge med iholdt Pen).

Sommerthinget for Jondahls Skibrede

Aar 1818, den 22de Mai blev Retten sadt paa Thingstedet Wigør til Sommerthings Holdelse for Jondahls Skibrede. Retten betjent af mig C: S: Nannestad, som constitueret Sorenskriver, og følgende eedsorne Laugrettesmænd, Johannes Thoresen Præstegaarden, Ole Sjursen Præstegaard, Omund Sjursen Gundtvedt og Samson Henrichsen Gundtvedt, hvilke 2de sidste aflagde nu den befalede Laugrettes Eed og betalede hver for sig 24 Spdk. Ved Thinget var tilstede Hr: constitueret Foged Holm, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret følgende Anordninger:

1. Kongelig Kundgjørelse angaaende en Committees Oprettelse, som skal have Tilsyn med alle private Forsørgelses og Understøttelses Anstalter i Riget, dat: 19de Septbr: (1817)
2. Provisorisk Anordning angaaende fra hvilke Stæder Indførselen af Druebrændeviin til Norge fremdeles maae være tilladt. dat: 27de Octobr: 1817.
3. Placat, ang: en Forhøielse i Brand Contingenten i den almindelige Brand Kasse under 31te December 1801 forsikkrede Huse og Gaarde, dateret 27de October 1817.
4. Kongelig Kundgjørelse angaaende at Rigsbanksedlerne fremdeles vedbliver at Circulere som tvunget Betalingsmiddel indtil den endelige Termin for Seddelmassens Indløsning af Rigsbankens Direction kan fastsættes, dat: 4de Debr: 1817.
5. Stiftets Communication af Regjeringens Resolution af 29de Decbr: 1817 betreffende at 6te og 10de Penge ikke kan beregnes af de Midler som føres til Sverrig. Dat: 8de Jan: 1818.
6. Kong Carl Johans naadige Bekjendtgjørelse om Høisammes Thronbestigelse, dat: 5 Febr: 1818.

1818: 177

7. Kongelig naadigst Reskript angaaende Ringing med Klokkerne i Rigets Kirker i Anledning af Hans Maistæt Kong Carl den 13des dødelige Afgang, dat: 11 Febr: 1818.

8. Kong Carl Johans naadigste Reskript i Anledning af Høisammes Thronbestigelse. Dateret 11 Febr: 1818.

9. Do: Do: naadigste Reskript angaaende Eeds Aflæggelse i Overensstemmelse med Grundlovens § 21, dat: 11te Febr: 1818.

10. Kongelig naadigst Reskript angaaende Ophævelsen af Rescriptet betræffende Ringing med Klokkerne i Rigets Kirker m: v: dat: 24de Marts 1818.

11. Efterlysning af Christian Frederichsen Granstuen, dateret: 2de Octobr: 1818.

12. Do: Anders Pedersen Saugstadeier, dat: 11 Octobr: 1818.

13. Do: Jakob Tellevsen Tinderholdt, dat: 14de Do:

14. Do: Peder Olsen dat: 24de Do:

15. Do: Halvor Svinksen Do: Do:

16. Do: Peder Nilsen Do: 27de Fo:

17. Do: Anders Carlsen Do: 29de Do:
18. Do: Agnetha Olsdatter, Elen Larsdr: Moe og Anna Olsdatter Gaugstad,
dateret 24de November 1817.
19. Do: Nils Brønlund Blok Maltzau, dateret 24de Novbr: 1817.
20. Do: Anders Oleifson fra Gunthorp, dateret 5 Januari 1818.
21. Do: Baar Olsen, dat: 8de Do:
22. Do: af Harald Knudsen dat: 4de Febr: 1818.
23. Do: Jacob {Olsen} Engebretsøn Kjelle, dat: 28de Do:
24. Kjøbmændene Mussmann og Schwedler fra Aarhus, dat: 7de Martz
1818.
25. Nils Olsen Lilliedahl og Andreas Erssøn dat: 27de Marts 1818.
26. Elen Larsdr: Moe, Arnt Olsen og Even Christiansen, 3de April 1818.
27. Ole Aamundsen dat: 15de Do:
28. Christen A: Mælin, Svend Olsen og Knud Muhelsøn 18de Do: Do:
29. Kongeligt naadigst Rescript angaaende Norske og Svenske Embedsmænds umiddelbare
Korrespondence med hverandre i Embedsforretninger dateret 14de April 1818.
30. 3die Departements Circulaire angaaende at der skal optages Forhør over den
ovenfor nævnte undvegne Nils Olsen Lilliedahl, hvis han antræffes, dateret 18de April 1818.
31. Stiftets Skrivelse der meddeler nærmere Oplysning til Afbenyttelse ved Efterlysningen
af Even Christiansen og Elen Larsdr: dat: 23de April 1818.
32. Efterlysning af Knud Erichsen, dateret 23de April 1818.
33. Bertel Hæstskjærer dat: 23de April 1818.
34. Marthea Jensdatter Do: Dato.
35. Amtets Constitution for Hr: John Holm til at fungere som Foged over Sundhorlehn og
Hardangers Fogderie, i Hr: Foged Budtz Fraværelse paa Storthinget, dat: 4de Marts 1818.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen. C Nannestad
Johannes Præstegaard, Ole Sjursen ibidem, Samson Henriksen Gundtvedt og Omund S:
Gundtvedt alle med iholden Pen.

Neste Dag den 23de Mai continuerede Sommerthinget for Jondals Skibrede paa Thingstedet
Vigør af samme Rettes Personer som igaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Bygselbrev fra Østen Gundersen Vigene til Iver Olsen Underhoug paa 1 Pd. 2 Mrk. Smør
i Gaarden Underhoug No: 28, dateret 22de Mai 1818. Medfulgte Reversal og Landskyldbog.
2. Ditto fra Trond Ingebrigtsen Samland til Omund Johannessen paa 2 Pd. 6 Mrk Smør ½
Hud med Bygsel og Landskyld og 1 Pd. med Overbygsel i Gaarden Samland, dateret 22de
Mai 1818. Medfulgte Reversalbrev og Landskyldbog.
3. Fæsteseddel fra Iver Omundsen Tvet til Ole Larssen paa Pladset Herrands-

1818: 177b

holm under Tvet, dateret 22 Mai 1818, med Reversalbrev.

4. Fæsteseddel fra Wigleik nedre Traae til Nils Toresen paa Pladset Ystevig under Gaarden
nedre Traae, dat: 23 Mai 1818, med Reversalbrev.

5. Vilkaarbrev fra Iver Olsen Underhoug til Forældre Ole Iversen og Huustroe paa aarligt
Levekaar af Underhoug, dat: 22 Mai 1818.

6. Afkald fra Brita Nilsdr: Sætvedt for Faderarv 46 rd 7 s. eller 7 Spd. 71 s. dateret 22 Mai
1818.

7. Ditto fra Iver Olsen Nordbøen for Fædnearv(?) (Fædrenearv) 5 Spd. 2 Ort 2 s., dat: 22 Mai 1818.

Da Ingen efter 3de Gangs Udraab havde mere med Thinget at forrette blev Retten og Thinget hermed hævet. C Nannestad

Johannes Præstegaard, Ole ibidem, Samson Gundtvedt og Omund ibidem, alle med ih: Pen.

Sommerthing for Østensøe Skibrede 1818.

Aar 1818 den 25de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Sommerthings Holdelse for Østensøe Skibrede. Retten betjent af mig Christiørn Styhr Nannestad som constitueret Sorenskriver, med de 4re Laugrettes mænd: Mons Olsen Djønne, Ole Pedersen ytre Aalvigen, John Pedersen ibidem og Iver Anfindsen Lille-Tvedt, som alle nu aflagde Laugretteseed og betalede 24 Sps. hver. Tilstede ved Thinget constitueret Foged Hr: Holm, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almues mænd.

Hvor da blev oplæst de samme Publicationer som for Jondals Skibrede, hvilke foran Fol: 176-77 ere ekstraherede, fra No: 1 til 35 inclusive.

Fremstod for Retten Konen Christi Nilsdr: Ness af Wigørs Præstegjeld, Østensøe Skibrede, Hardangers Fogderie, der androg, at hendes Mand Johannes Gjermundsen der er 76 Aar og dertil svag baade paa Sjel og Legeme saa at han for det meste maa holde ved Sengen og derhos aldeles ikke har Samling til at bestyre sine Affrier!! (Affærer?/forretninger?), da de nu eier og bruger Gaarden Ness anseer Comparentinden det for høist nødvendigt, at erholde en Tilsynsværge der kan bista(?) (bistaa?) med hende Gaardens Bestyrelse med mere. Paa Grund heraf var hun begjerende, at bemeldte hendes Mand maatte blive for sadt!! (forsadt) i Umyndigets Tilstand og ham beskikket en Formynder hvortil hun ønskede den Velagte Mand Lars Aamundsen Kaldestad.

Hans Velærværdigehd Hr: Pastor Irgens {b} var selv nærværende i Retten, og tilligemed Laugrettet og Almue bevidnede og bekræftede Rigtigheden af Konen Christi Nilsdr:s Andragende, samt anbefalede samme til Opfyldelse, da de ansaae det høist nødvendigt og tjenligt for dette Egtepar.

Paa Grund af det anførte og de bevidnede Omstændigheder blev af Sorenskriveren eragtet: Ovenanførte Johannes Gjermundsen Ness bliver herved {..b} forsadt i Umyndigheds Tilstand og som Værge for ham beskikkes Velagte Mand Lars Aamundsen Kaldestad, som i Forening med den Umyndiges Kone Christi Nilsdatter haver at bestyre hans Gods, saaledes som han det efter Loven vil forsvare, dog bliver dette her Passerede tilligemed denne Eragtning, beskrevet at indsende til Amtets nærmere Approbation.

Den indsadte Formynder Lars Kaldestad var tilstede, og anhørte det Passerede.

Comparenten betalede Incammination og Forretningens Udstædelse 1 Spd 78 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen. C Nannestad
Trond!! (John?) Pedersen Yttre Oldvigen, Iver Anfindsen Lille Tvedten, Mons Olsen Djønne og Ole Pedersen Yttre Oldvigen, alle med iholden Pen.

Neste Dag, den 26de Mai, continerede!! Sommerthinget for Østensøe Skibrede paa Thingstedet Wigør, af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev publiceret følgende Dokumenter.

No: 1. Skjøde fra Stervboeenken og Arvingerne i Skiftet efter Ole Gjermundsen Klyve, til Pigen Guri Olsdatter Klyve, paa 2 Pd 6 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Td Salt i Gaarden Klyve i Østensøe Skibred for Kjøbesum 600 Spd dateret 25de Mai 1818.

2. Ditto fra Lars Jansen Reistvedt til Sønnen Jan Larsen, paa 1 Pd 15 Mrkr Smør i Reistvedt for Kjøbesum 100 Spd, dateret 6te Marts 1818.

3. Do: fra Lars Jansen Reistvedt til Søn/n/en Ole Larsen paa 1 Pd 15 Mrkr Sm: i Reistvedt for Summa 200 Spd, dat: 6 Marts 1818.

4. Do: fra Engel Soldahl og Brigt Johannesen Østensøe, som Formyndere for Guri Olsdr: Klyve, til Gjermund Olsen, paa 1 Pd 3 Mrk S: $\frac{1}{4}$ Td Salt i Klyve for Kjøbesum 300 Spd, dat: 25 Mai 1818.

5. Do: fra Ditto, til Haagen Sjursen Klyve 1 Pd 3 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Td Salt i Klyve for Kjøbesum 300 Spd dat: 25 Mai 1818.

6. Do: fra Enke og Arvinger i Skiftet efter Tosten Thoresen Noreim til Thore Thostensen 1 Pd 21 Mrk Smør $\frac{5}{32}$ Løb Salt for Kjøbesum 166 Spd 80 s i Noreim, dateret 25 Mai 1818.

7. Do: fra Enke og Arvinger i Skiftet efter Sjur Olsen Stene til Sønnen Ole Sjursen 2 Pd 17 $\frac{3}{5}$ Mrk Smør $\frac{7}{30}$ Hd 1 $\frac{1}{15}$ Fskd for 400 Spd, dat: 25 Mai 1818.

8. Do: fra Arne Nilsen Øvreviig til Sønnen Nils Arnesen paa 2 Pd 15 Mrkr Smør $\frac{1}{4}$ Faarskind $\frac{1}{4}$ Gdsd i Wiig for 250 Spd dat: 25 Mai 1818.

9. Do: fra Christi Hansdr: Kamnikeberg med Laugvæрге til Sønnen Sjur Larsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør med Bygsel i Kamnikeberg for Kjøbesum 150 Spd, dat: 26de Mai 1818.

10. {Ditto} \Wilkaarbrev/ fra Jan Larsen Reistvedt til Forældrene Lars Jansen og Ingegjer Olsdatter, paa aarligt Vilkaar af Gaarden, dateret 6te Marts 1818.

11. Wilkaarbrev fra Ole Larsen Reistvedt til Forældrene Lars Jansen og Ingegjer Olsdatter, paa aarligt Vilkaar af Gaarden, dat: 25 Mai 1818.

12. Ditto fra Thore Tostensen Noreim til Moderen Marita Arnesdr: paa aarligt Levekaar af Gaarden Noreim, dat: 25 Mai 1818.

13. Ditto fra Sjur Larsen Kamnikeberg til Moderen Christi Hansdr: paa aarligt Levekaar i Kamnikeberg, dat: 26 Mai 1818.

14. Ditto fra Nils Arnesen Øvreviig til Forældrene Arne Nilsen og Maritha Johannesdatter, paa aarligt Levekaar af Øvrevig d: 25 Mai 1818.

15. Panteobligation, fra Nils Gjermundsen Skaar til Isak Johannesen Melstvedt paa Summa 80 Spd mod 1ste Prioritets Pant i Skaar, dateret 26de Mai 1818.

16. Ditto fra Mons Olsen Djønne til Arne Olsen Thole og Mikkel Sjursen Berge paa Summa 100 Spd mod 2den Prioritets Pant i Gaarden Djønne, dateret 26de Mai 1818.

17. Ditto fra Thore Thostensen Noreim til Myndtlingen Ole Tostensen paa Summa 33 Spd 40 s. mod 1ste Prioritets Pant i Noreim, dateret 25 Mai 1818.

18. Bygselseddel fra Lars Baarsen Stene og Lars Larsen Birkeland som Formyndere for Ole Sjursen Stene, til Mikkel Haagensen Stene, og hans Hustrue Helga Larsdr: paa 1 Pd 10 Mrkr Smør $\frac{1}{3}$ Hud 1 $\frac{1}{3}$ Fskd med Bygsel og Herlighed i Stene, som de skal bruge først i 15 Aar indtil Eieren er myndig, og derefter i 22 Aar, dat: 25 Mai 1818. Hermed fulgte Reversal og Landskyldbog.

19. Fæsteseddel fra Johannes Gjermundsen Nes til Bjørne Sjursen paa Pladset Bakken under Gaarden Nes, dat: 25 Mai 1818. med Revers.

20. Afkald fra Synneve Brigtsdr: Bjørke til Ole Olsen Stene for Arv 7 Spd 33 s. dateret 25 Mai 1818.

21. Do: fra Brita og Ingeri Torbjørnsdøttre Lindenes for Moderarv 3 Spd 36 s. dat: 26de Mai 1818.

22. Do: fra Ole Olsen Nedre Wiig for Faderarv 8 Spd 36 s. dat: 26de Mai 1818.

1818: 178b

23. Afkald fra Ole Knudsen Axnes som gift med Christi Olsdr: Hagen for hendes Arvemidler 16 Spd 2 ½ s., dateret 25 Mai 1818.

24. Extract-Skifte efter Huusmand Haagen Olsen \Nettelands/Hagen sluttet 14 Mai 1818, hvorved samtlige Boets eiende Huuse er udlagt paa Enken og Børnene.

25. Skjøde fra Arvingerne i Skiftet efter Frial Arnesdatter Noreim til Sønnen Lars Olsen paa 13 ½ Mrk Smør 3 3/64 Løb Salt for Kjøbesum 137 Spd 60 s. dateret 26de Mai 1818.

26. Panteobligation fra Lars Olsen Noreim til Myndtl: Helga Olsdr: og Sjur Sjursen Axnæs, paa Summa 98 Spd 90 s. paa 1ste Prioritets Pant i 2 Pd 6 Mrk Smør 3/16 Løb Salt i Noreim, dat: 26de Mai 1818.

Da Ingen meldte sig med nogen Sager, eller videre at have med Thinget mere at forrette, blev efter 3de Gangs Udraab, Retten og Thinget hævet. C Nannestad

Mons Olsen Djønne, Ole Pedersen Aalvigen, Trond Pedersen Oldvigen, og Iver Anfinsen Tvedte, alle med iholdt Pen.

Sommerthing for Gravens Skibrede.

Aar 1818 den 28de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Eidegrund til Sommerthings Holdelse for Gravens Skibrede Retten betjent af constitueret Sorenskriver Nannestad med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd: Hans Nilssen Hougsnes, Lars Johannessen Velken, Lars Nilssen Vindal, og Jacob Tostensen Espeland, hvilke nu alle aflagde Laugretteseed og betalede hver 24 Spdkl. Ved Thinget var tilstede constitueret Foged Hr: Holm, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev oplæst de Folio 176-77 fra 1 til 35 incl. ekstraherede Publicationer.

Ny Sag.

Elling Endresen nedre Fylkedalen fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Gjermund Eriksen Medaas for Overfald og Skjeldsord, derom at høre Vidner og lide Dom. Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses-Commission om at Sagen der den 7de April sidstleden er foretaget og henviist til Rettergang. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte indstevnte Gjermund Medaas selv, vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre, forbeholdende det Fornødne.

Citanten fremstillede de indstevnte Vidner

Gundbjør Larsdr: Medaas og Lars Gjermundsen Traae, der, efter at være forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen, og paamindede om at vidne Sandhed, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet at fordølge, angav sig den Første 54 Aar og indstevnte Gjermund Medaas'es Kone, den Sidste i sit 28de Aar og indstevnte Gjermund Medaas'es Søn. Paa videre Tilspørgende forklarede Vidnerne eenstemmigen, at Kyndelsmisse Tider sidstleden Aftenen efter at indstevnte Gjermund Medaas'es Datter var kommen i Barselsæng med et Barn, avlet udenfor Egteskab ved Citanten Elling Fylkedal, kom denne ind i {Citantens} Sagvolderens Stue, hvor Vidnerne vare tilstede. Citanten begyndte der at tiltale Pigen, som var kommen i Barselseng, med Trudslar, at hun skulde udlægge en anden som Barnefader end

Citanten, hvilket hun benægtede sigende, at hun ikke vidste nogen Anden end ham. Citanten bandede og stormede, at han ikke vilde være Barnefader, hvorved han satte alle Tilstedeværende men især Barselqvinden i Forskrækkelse. Indstevnte Gjermund Medaas foreholdt Citanten det Urigtige heri, samt bad ham forlade Huset, saasom den syge Barselqvinde ei kunde taale saadan Larm. Hertil svarede Citanten, at han haver Mund at tale med, og skal nu og bruge Kjæften dygtig, hvorpaa Indstevnte, for at forskaane den Syge, gik hen til Citanten, stødte ham under Hagen ved at gribe ham i Brystet og kastede ham paa Dør. Citanten vilde ind igjen, men da de holdt paa Døren, kom han ikke, og forlod dem saaledes. Paa Tilspørgende af Citanten, om han ikke bad de skulde gaae efter Folk, da han kom ind? svarede Vidnerne: jo, han gjorde det, hvortil Indstevnte svarede, han kunde gaae selv, saa som Indstevnte ei kunde komme fra sit svage Huus; og da Indstevnte kastede Citanten paa Dør, sagde han: Du skal ud din Hundsvot. Videre vidste Vidnerne ikke til Oplysning, demiterede.

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet.

Indstevnte med Benægtelse af alt ubeviislig Fremførte fra Citantens Side, indlod ogsaa Sagen til Doms med Paastand, at da han forment, ikke at have behandlet Citanten anderledes end som han efter Loven, der tillader ham Nødværge, havde

1818: 179

Rettighed til at gjøre, saa paastod han at blive frifunden for Citantens ubeføiede Tiltale i denne Sag og sig godtgjort Processens Omkostninger skadesløs.

Citanten henholdt sig til sit Forrige.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Indcammination og for 2 Vidner 1 Spd. 60 s. Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 Spskl.

Ny Sag.

Nils Olsen Bolstad fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Samson Tormodsen Bagne for ulovlig Skovhugst paa hans Eiendom samt ærerørige Ord. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, om at Sagen der den 6te Mai {sidst} \1817/ har været foretagen og henviist til Rettergang. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages saalydende #

Indstevnte mødte selv, vedtog at være lovlig stevnt, men maatte paastaae Sagen afviist, saasom der dels i Retsstevningen er paastevnt 2de Sager under eet!! (under eet), dels at der er paastevnt om Skovhugst som Aaværk, der formeentligen ikke bør kunne oplyses her for denne Ret.

Citanten maatte paastaae Sagens Fremme, da der formeentlig ikke er nogenslags Tvist om Eiendommen eller Mærkeskillet, hvorpaa Aaværket er skeet.

Sagvolderen vedblev Sit.

Dommeren eragtede: Det synes som om denne Sag aldeles burde afvises, saasom der under eet er paastevnet 2de heterogene Sager; men da den ene med Hensyn til de paastevnte ærerørige Ord her for Retten særskildt kan ageres, saa bliver Sagen for saavidt at fremme, men derimod afvises til Aastedet for saavidt angaaer det paastevnte Aaværk ved Skovhugst. Denne Eragtning blev oplæst.

Parterne frafaldt Sagen for saavidt den var tilkjendt Fremme, hvor samme for saavidt bortfalder.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s. og for en Eragtning 12 s. Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s: Spc.

Da Ingen meldte sig med videre blev Thinget udsadt til i Morgen. C Nannestad
Hans Nilsen Haugsnes, Lars Johannesen Velken, Lars Nilsen Windahl og Jacob Tostensen
Espeland, alle med iholden Pen.

Aar 1818, den 29de Mai, continuerede Sommerthinget for Gravens Skibrede, i Overvær af de
samme Rettens Personer, som i Gaar.

Hvorda! udi Sagen \Fol:/ 178 Elling Endresen nedre Fylkedahlen, contra Gjermund
Erichsen Medaas, om Overfald og Skjeldsord, blev af Sorenskriveren og Laugrettet, som
Medomsmænd eenstemmigen afsagt, saadan

Dom:

Under nærværende Sag har Elling Endresen Fylkedahlen, sagsøgt Gjermund Erichsen Medaas
for Overfald og Skjeldsord og derfor paastaaet Gjermund ipligtet Bøder efter Loven og
Processens Omkostninger. Den Citerede Gjermund Medaas har uden Contra-Stevnemaal
paastaaet sig frifunden for Citantens formentlig ubeføiede Søgmaal i denne Sag og sig
gotgjort Processens Omkostninger. Ved førte Vidner er Sagens Omstendigheder saaledes
Oplyst: at Citanten Elling Fylkedahlen ikke allene er udlagt som Barnefader for Et af
Citeredes Datter uden for Egteskab avlede Barn, men ogsaa Aftningen!! (Aftenen) efter at
Pigen havde født dette Barn, og altsaa vare i en høist svagelig Forfatning, har Citanten
kommet ind i Citeredes Huus og der udøst Forbandelser og Grovheder, saa vel mod
Sagvolderen og hans Huus som Børn hvorfor Sagvolderen, efter at have bedet Citanten
Godvillig forlade Huuset, kastet ham paa ud. Det er heraf klart ifølge Lovens 6te Bogs 9de –
2 at Citanten har brudt den Sagvolderen tilkommende Husfred, hvorfor den Sidste ifølge
Lovens 6te – 12 har været Beføiet at anvende den ham efter Loven hjemlede Nødværge ved
at kaste Citanten ud af Huset. Sagvolderen vil paa Grund heraf, blive aldeles at frifinde for
Citantens ubeføiede Tiltale i denne Sag, men da han ikke har Contra Stevnet, kan han ikke
blive tilkjendt Sags Omkostninger,

thi Kjendes for Ret: Gjermund Erichsen Medaas bør for Citanten Elling Endresen Nedre
Fylkedahlens ubeføiede Søgmaal og Tiltale i denne Sag, aldeles fri at være. Processens
Omkostninger ophæves At efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse
under Afdærd efter Loven.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen. C Nannestad
Hans Nilssen Hougsnes, Lars Johannesen Velken, Lars Nilssen Vindal, Jacob Tostensen
Espeland (alle 4re med iholdt Pen).

1818: 179b

Neste Dag den 30te Mai continuerede Sommerthinget for Gravens Skibrede paa Thingstedet
Eide af samme Rettens Personer som de 2de forrige Dage, undtagen Jacob Tostensen Espeland,
paa hvis Vegne sad i Retten Erik Rikoldsen Eide.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Panteobligation fra Lars Larssen Saaqvite til Torjuls Mikelsen Tjoflaat for 80 Spd. mod
1ste Prioritet i Saaqvite, dateret 28 Mai 1818.
2. Ditto fra Lars Nilssen Hougse til Elling Nilssen Langesetter for 50 Spd. mod Pant i
Gaarden Hougse, dateret 28de Mai 1818.
3. Ditto fra Endre Aslaksen Skeie til Knud Knudsen Nernes for 45 Spd. mod Pant i
Gaarden Skeie, dateret 29de Mai 1818.

4. Ditto fra Omund Johnsen Ystaas til Anders Anderssen Eide for 45 Spd. mod Pant i Gaarden Ystaas, dateret 29de Mai 1818.
5. Afkald fra Hildegunna Ellingsdatter Hamre for Arv 5 Spd. 16 ¼ s., dat: 28 Mai 1818.
6. Requisition til Overformynderen om at Svend Storkaarsen (Størkaarsen) Nesheim maatte beskikkes til Værge for sin vanvittige Broder Sjur Storkaarsen Moe, hvilket er skeet ved Paategning paa samme, alt under 28de Mai 1818.
7. Bygselbrev fra Nils Pedersen Børseim (Børseim) til Simon Torkelsen øvre Leqve 2 Pd. Smør 1 Bukskd 1 1/3 Løb Salt i Gaarden Børseim, dat: 9de Mai 1818.
8. Aflyst Obligation fra Omund Johnsen Ystaas til Jens Erichsen Nestaas og Anders Andersen Eide \paa/ stor Capital 50 Spd, det halve med 25 Spd, dat: 30te Mai 1818.

Derefter fremstod paa Forlangende Lehnsmand Lillegraven, dennes Søn John Andersen, hvem Lehnsmanden ønskede til Stevnevidne her i Skibredet, da Stevnevidnet Gudmund Torfindsen er saa gam/m/el og svaglig at han sjelden kan forrette dette.

Bemeldte John Andersen blev betydet de ham som Stevnevidne paaliggende Pligter, hvis Efterkommelse han med Lovens Eed bekræftede i hvis Følge han for Eftertiden er Stevnevidne i Gravens Skibrede.

Dernæst fremstod i Retten Erik Rikoldsen Eide, paa Elling Olsen Kjerlands Vegne som og for de øvrige Formyndere for Nils Børseims umyndige Sødskende, og erklærede, at han i kraftigste Maade maa nedlægge Protest mod forestaaende af bemeldte Nils Børseim udstædte Bygselbrevs Thinglæsning og at samme ei maa ansees gyldigt eller af nogen Kraft førend Udstæderen har udklareret de Umyndiges Midler (: tilhørende hans umyndige Sødskende :) med hvilke han indesidder.

For denne Protest betalt 64 s:

Da ingen efter 3de Ganges Udraab sagde sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

C Nannestad

Erik Rikoldsen Eide, Hans Nilssen Hougsnæs, Lars Johannessen Velken, Lars Nilssen Vindal (alle 4re med iholdt Pen).

[Sommerthing for Kingservigs og Røldahls Skibreder 1818.]

Aar 1818, den 1ste Junii blev Retten sadt paa Thingstedet Utne, til Som/m/erthings Afholdelse for Kingservigs og Røldahls Skibreder og betjent [af] mig C: S: Nannestad, som constitueret Sorenskriver og følgende 4 Laugrettes mænd: Samson Johnsen Qvitne, Ingebriect Torkildsen Aase, Guttorm Torjulsen Svartvedt og Mikkell Olsen Lothe, hvilke alle nu aflagde den befalede Laugrettes Eed, og betalede hver for sig 24 s. Specie. Ved Thinget var tilstede Hr: constitueret Foged Holm, Skibredets Lensmænd og endel Thingsøgende Almue.

Hvorda, blev oplæst de Folio 176-77 fra 1 til 35 incl: ekstraherede Publikationer.

Derpaa fremstod Lehnsmand Hause, som anddrog at han manglede et Stevnevidne i Kingservigs Skibrede, og dertil fremstillede Gaardemand Ole Johannesen Haugse, som dertil fandtes villig og derpaa foreholdt de Pligter som paaligger et Stevnevidne, dem han bekræftede med Lovens Eed og altsaa nu er Stevnevidne i Kingservigs Skibrede.

Nye Sag.

Nils Helliesen Rabbe fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel paa Pigen Marita Olsdatter Sæms Vegne til dette Thing at have indstevnet Nils

1818: 180

Ormsen Lione til at erstatte Pigen Arbeidsløn for en Sommers Arbeide m: v: derom at høre Vidner og lide Dom. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen om at Sagen der den 11 April sidstleden er foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte Indstevnte Nils Ormsen Lione med Curator Knud Knudsen Sæm, som vedtog lovlig Varsel og ville afvarte hvad Citanten videre havde [at] i retteføre.

Citanten fremstillede \de/ indstevnte Vidner Anders Osmundsen Heggeland og Thore Knudsen Horrenæs, der bleve formanede til at vidne Sandhed, som de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig den første 60 Aar og den Anden 34 Aar, begge ubeslægtet til begge Parter, forklarede eenstemmigen, at sidstleden Sommer 1817 en 8te Dage forinden St Hansdag hørte de i Vidnet Thores Huus at Sagvolderen var forenet med Citantinden Marte Olsdatter, om at hun fra den Tid af skulle forblive hos ham, da han ville have hende til Ægte. Hun fløttede da til ham medhavende en Koe, som malkede og blev stiet og Afbenyttet med Sagvolderens Creature tilfælles, medens Citantinden var hos Sagvolderen, neml: til 3 Uger før Mechelitider, da Sagvolderen skikkede Pigen fra sig, saasom han ikke ville have hende og ikke heller betalte hende for den Tid hun havde været der. Videre var ikke at spørge Vidnerne som blev forelæst sit Prov, som de vedstod rigtig tilført demiteret

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet og med Forbeholdenhed af alt lovligt.

Efter nogen Samtale blev Parterne saaledes forenede: at Nils Ormsen Lione med Curator forpligtede sig til at overlade Citantinden Marthe Olsdr: Sæm i denne Sommer en lige saa god Koe til Brug og Afbenyttelse, som den han havde fra hende i Fjor i lige saa lang Tid, samt inden dette Aars Udgang betaler og leverer hende et Aars fulde Klæder efter Bøygde Skik, samt et Par Skoe, alt efter uvillige Mænds Skjøn, dem Nils bekoster, om de ei kom overens, og 2 Spd 60 s. i Sags Omkostninger. For Alt Cautionerede tilstedeværende Thore Knudsen Horrenæs, som Selvskyldner.

Efter Forlangende blev til Stadfæstelse afsagt saadan

Dom

Ovenstaaende Forlig, bør ifølge Norske Lovs 5 Bogs 1 – 1 at efterkommes i alle des Ord Clausuler og Puncter under Executionstvang til de fastsatte Terminer.

Citanten betalede for Incammination og 2de Vidners Afhørelse i alt 1 Spd 60 s. Sagvolderen betalede 40 Spskil:

Nye Sag:

Tormo Aslaksen Seljestad mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnt Mikkell Monsen Horre for Gjeld 16 Spd 24 s. derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen, om at Sagen der den 13de Januari sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester blev oplæste og indtages her saal: #

Efter Paaraab mødte paa Indstevntes Vegne Erich Ormsen Grøve som vedtog lovlig Varsel og ville afvarte hvad Citanten havde at i retteføre.

Citanten fremstillede de

2de Vidner, Nils Ingebrichtsén og Halvor Helliesen Seljestad, der bleve formanede til at vidne Sandhed, som de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig den 1ste 52 Aar og

den 2den 42 Aar gam/m/el, begge ubeslægtet og ubesvovret til begge Parter. Vidnerne forklarede eenstemmigen, at de i Vinter vare Vidner til, at Sagvolderen Mikkell Monsen Horre, tilstod for Citanten at skyldte ham 16 Spd 24 s. som de ikke vide at være betalte, og vare det i Anledning en Hæstehandel, Gjelden reiste sig. Da intet videre var at tilspørge Vidnerne afskediget.

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet.

Den for Sagvolderen mødende havde intet andet at tilføre, end at han tilbød Citanten Creaturer for Pengene, men Citanten svarede at han ikke var tjent dermed, og henholdt sig til sit Forrige.

Dom/m/eren eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination og Vidneførelsen med 1 Spd 60 s

hvorefter strax udi denne Sag blev afsagt saadan

Dom:

Ved de før{s}te Vidner i denne Sag, er bevist, at Mikkell Monsen Horre skylder

1818: 180b

Citanten Tormo Aslaksen Seljestad de her paasøgte 16 Spd 24 s. hvorfor han vil blive ipligtet, at udrede samme tilligemed Sagens Omkostninger og Bøder til Justits Cassen for unødigt Trætte, saasom han ei har mødt ved Forligelses Commissionen;

thi Kjendes for Ret: Mikkell Monsen Horre bør at betale til Tormo Aslaksen Seljestad de her paasøgte 16 Spd 24 s. og udi denne Sags Omkostninger 2 Spd 60 s. tilsammen 18 Spd 84 s. samt Bøder til Justitskassen for unødigt Trætte, saameget som Dom og Segl koster foruden til Citanten denne Doms Udstædelse Forkyndelse Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer. At efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Tinglyst

En Executions og Indførselsforretning for Ole Amundsen Wangen paa Woss hos Ole Jacobsen Rogde udi 1 Pd Smør med Bygsel og Herlighed i hans Gaard Rogde for 49 Spd 10 s. dateret 26de Januari 1818.

Gammel Sag: Folio 161 – 66. og 71.

Ole Olsen og Knud Olsen Hildahl Contra Halvor Heljesen Seljestad, Svend Olsen Jøsendahl og Johannes Heljesen ibidem blev paaraabt, hvori mødte samtlige Parter

Citanterne var begjerende Sagen afvist her for Retten for paa Aastædet ved Syn og Grandskning at optage og oplyse Sagen, da hverken de eller Sagvolderne her for Retten kan udføre saadant, ifølge hvilket Sagen vil bortfalde her for Retten.

Sagvolderne maatte derimod protestere{de} mod Sagens Afvisning, da de agtede her for Retten, at oplyse baade deres Ejendoms og Beitningsret i de omhandlede Hæstehavne.

Citanterne vedblev sit.

Dom/m/eren eragtede: Dels paa Grund af Citanternes Forlangende, og dels paa Grund af at Sagen her for Retten ei tilbørligen kan ageres, afvises denne Sag her fra Retten for efter ny og lovlig Indstævning at foretages paa Aastædet fra Citanternes Side. Denne Eragtning blev oplæst.

Citanterne betalede for 1 Eragtning 12 Specie[skl]

Gammel Sag: Folio 171,

Aamund Iversen Hildahl, Contra Huusmand Lars Olsen Hagen, blev paaraabt, hvori mødte Citanten, der paa Grund af mislig Omgang med Stevningen, maatte begjere Sagens Henstand til September Maanedsthing dette Aar.

Eragtet: Den forlangte Henstand bevilges.

Citanten betalede for Udsættelsen 12 Spsskil:

Nye Sag:

Torjuls Eliassen Eie mødte for Retten og fremlagde 2de Attester fra de beskikkede Stevnevidner, om til dette Thing at have indstevnet Wiglik Olsen Reisætter angaaende en Baad han har laant og forkommet, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen om at Sagen der den 14de April sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester blev oplæst og indtages saalydende # Efter Paaraab mødte Contra Citanten selv og ville afvarte hvad Citanten havde at i retteføre. Citanten fremstillede som

1ste Vidne Helje Torjulsen Eie, der blev formanet til at vidne Sandhed, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 32 Aar og er en Søn af Citanten, forklarede, at et Aar i Høst var siden, kom Indstevnte Wiglik Reisætter, samt det indstevnte Vidne Samson Olsen Freim til Citanten og bad ham laane sig sin Baad op over Vandet i Odde og lovede Sagvolderen at Baaden skulle komme ned igjen enten samme Aften eller Dagen efter da han \ved en anden Mand/ havde Brug for den nedefter. Samson Freim ville ikke paa Baaden nedefter, men ville gaae Stranden. Denne Baad blev om Natten sønderslagen, saasom hverken Sagvolderen eller nogen Anden bragte den tilbage, og følgelig har Sagvolderen forkommet Baaden for Citanten. Da intet videre vart!! (var) at adspørge Vidnet afskediget.

Citanten Værdsatte bemeldte ham frakomme Baad til 5 Spd, ellers

1818: 181

ere de 2de Mænd Elling Hansen Wasthun og Od Jonsen Eide, nøie bekjendte med Baaden og kunne vurdere den i paakommende Tilfælde. Citanten ville dernæst afvarte hvad Sagvolderen havde at replicere \om han forlangte Sagens Anstand/ eller ikke {om han forlanger Sagen udsadt}, da han i saa Tilfæl[de] maatte forbeholde sig et Continuations Stevnemaal for at føre et Vidne, som [til]? dette Thing ei kunne møde.

Sagvolderen maatte begjere Sagens Henstand til Høstethinget for, saavel at contrastevne Citanten, som at stevne Samson Olsen Freim som Part i Sagen, da han forment denne bør deltage i Baadens Erstatning, dette at oplyse og bevise med Vidner, agtede han.

Citanten havde intet mod Udsættelsen, dog at den ei bliver længere end til Septembr: Maanedsthing dette Aar, og henholdt sig i øvrigt til sit forhen Tilførte.

Eragtet: Sagen udsættes til førstkommende September Maanedsthing.

Citanten betalede Incammination med og for 1 Vidne at afhøre i alt 80 Spsskl. og Sagvolderen betalede Tilsvarende 20 s. Specie.

Da Ingen meldte sig med videre blev Thinget udsadt til i Morgen. C Nannestad
Mikkel Olsen Lothe, Guttorm Torjulsen Svartvedt, Ingebrigt Torkildsen Aase og Samson Johnsen Qvitne, alle med iholdt Pen.

Neste Dag den 2de Juni, continuerede Sommerthinget for Kingservig og Røldahls Skibreder i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Ny Sag:

Johannes Larsen Qvæstad mødte paa egne og Lars Johannesens Vegne fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Jørgen Pedersen Espe for Gjeld 4 Spd 60 s derom at lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen, at Sagen der den 14de April sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester indtages saalydende #

Efter Paaraab, hverken mødte eller lod møde den indstevnte Jørgen Espe.

Citanten begjerede Dom, hvortil han indlod Sagen efter Stevnemaalet:

Eragtet Sagen optages, hvorefter strax udi denne Sag blev afsagt saadan

Dom.

Lovlig stevnte \men/ saavel fra Forligelses Commisionen, som Retten udeblevne Jørgen Pedersen Espe, maae efter det fremlagde Stevnemaal Ansees at skyldte de her paasøgte 4 Spd 60 s, og da han ei har mødt for Forligelses Commisionen vil han tillige blive ipligtet Sags Omkostninger og Bøder for unødigt Trætte: thi Kjendes for Ret: Jørgen Pedersen Espe, bør at betale til Johannes Larsen og Lars Johannesen Qvæstad de her paasøgte 4 Spd 60 s og udi Sags Omkostninger 2 Spd 60 s tilsammen syv Spd, samt Bøder til Justits kassen for unødigt Trætte, saa meget som Dom og Segl koster, saavel \som/ til Citanterne denne Doms Udstædelse, Forkyndelse Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer At efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Executions Tvang og Adfærd efter Loven

Citanten betalede Incammination 74 s. Specie.

Ny Sag:

Wiglik Hansen Sexe mødte, fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnet Ole Haldorsen Helleland for Gjeld til Enken Magdeli Johannesdatter Aga, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen, om at Sagen der den 13de f. M: har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte indstevnte Ole Helleland selv, vedtog lovlig Varsel og ville afvarte hvad Citanten videre havde at i retteføre, forbeholdende det Fornødne.

Citanten fremlagde et Skiftebrev efter Citantinden Magdeli Johannesdatter Agas afdøde Mand Torjuls Larsen Aga, sluttet 22de October 1805, som formentligen udviser at Enken er udlagt en Andel af Boets Obligation hos Ole Nilsen Svendschier med 106 rd 2 mrk Ditto hos Svend Larsen Jerald en Andel med 89 rd 13 s. DC: hvilke Penge Citanten paastaaer Ole Haldorsen Helleland har modtaget, men ei gjort Regning for og tilsvare med 97 Spd 87 s. hvorfra dog afgaaer, som Enken i sin Tid har modtaget 50 rd i gode Penge, som nu er 25 Spd, altsaa igjen

1818: 181b

som Enken fordrer hos Ole Helleland 72 Specier 87 s med Renter fra bemeldte Skiftets Slutning.

Sagvolderen Ole Helleland herpaa replicerede, at han rigtig har modtaget bemeldte Obligationers Summer paa Svendschier og Jerald med de anførte Summer i Skiftebrevet, dog der fradraget de af Citanten anførte 50 rd men han har og ligesaa rigtigheden afklareret disse Sum/m/er til bemeldte Enke paa Aga, saa at alt er afgjort ved Dom og Forlig, saaledes at han for!! (har?) til gode hos Enken, hvilket alt han agtet ved disse Domme og Forlig at bevise, og i den Hensigt begjerede Sagen udsadt til Høstethinget.

Citanten benægtede \Sagvolderens Tilførte/ Sagens Anstand længere end til førstkommende Maanedsting for Hardanger.

Sagvolderen vedblev sin Paastand

Dommeren eragtede: Sagen udsættes til førstkommende Høstething for Kingservigs Skibrede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for Udsætteslen 12 s. Sagvolderen betalede 40 s. Specie.

Ny Sag:

Ole Ormsen Lilleteig mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Nils Olsen Odland til at erstatte sig en Hæst, han har leiet af Citanten og som er bortkommet, derom at høre Vidner og lide Dom, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commision om at Sagen der den 15 Novbr: sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester indtages saalydende #

Efter Paaraab mødte Nils Odland selv, vedtog lovlig Varsel og ville afvarte Citantens videre Andragende.

Citanten forklarede Sagens Sammnehæng saaledes: I forrige Aars Foraar leiede Sagvolderen en Øg eller Hæst af ham i Pløieaanden efter at Vinden var forbi, lod Sagvolderen Hæsten gaae i sin Have, hvor den ved et Vandfald blev siddende Fast og Omkom, uden at Sagvolderen i Forveien havde frasagt sig Ansvar.

Sagvolderen maatte benægte Citantens Tilførte indtil han beviser det.

Citanten vedblev sit og indlod Sagen til Doms efter Stevnemaalet.

Sagvolderen indlod og Sagen til Doms med Paastand om at frifindes.

Eragtet Sagen optages,

Citanten betalede Incam: 1 Spd 28 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s. Specie.

Derefter blev udi denne Sag, strax afsagt saadan

Dom.

Da Citanten Ole Ormsen Lilletheig aldeles ikke har tilveiebragt end og formodning om sin Paastands Rigtighed i denne Sag, endnu mindre noget Bevis, saa vil Sagvolderen blive at frifinde for hans Søgmaal; thi Kjendes for Ret: Nils Olsen Odland, bør for Citanten Ole Ormsen Lilletheigs Søgmaal og Tiltale i denne Sag, aldeles fri at være. Processens Omkostninger ophæves at efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

C Nannestad

Mikel Olsen Lothe, Guttorm Torjulsen Svartvedt, Ingebrigt Torkelsen Aase, Samson Johnsen Qvitne (alle 4re med iholdt Pen).

Neste Dag den 3die Junii continuerede Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede af samme Rettes Personer som de forrige Dage, undtagen at for Guttorm Torjulsen Svartvedt sad Johannes Svendsen Vines.

Ny Sag.

Johannes Helliesen Jøssendal fremstod for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at være indstevnet af Ole Olsen Hildal i en mod ham anlagt Sag, i hvis Følge Comparenten har mødt her og været tilstede siden 1ste Thingdag, og ventet paa at Citanten skulde incamminere sin Stevning og fremkomme med sin endelige Paastand, hvilket dog ikke er skeet, hvorfor han paastod sig, i Betragtning af at han har en 5 Mile hertil, at han af Ole Hildal maatte tilkjendes billig Kost og Tæring samt for Tidspilde efter Dommerens Skjøn. \Stevningen indtages her saalydende #/

Ole Olsen Hildal blev derefter paaraabt, men hverken mødte eller lod møde, hvorfor Dommeren afgav saadan

Kjendelse: Kjendes for Ret: Ole Olsen Hildal bør at betale til Comparenten Johannes Helliesen Jøssendal udi Kost og Tæring samt for forgjeves Møde i anledning irettelagde Stevning og denne Sags Indcammination udi

1818: 182

alt 4 Spd. skrives firre norske Speciedaler, foruden denne Kjendelses Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre Fornødent indtil Betaling skeer. At efterkommes 15ten Dage efter denne Kjendelses lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og Adfærd efter Loven.

Comparenten betalede Incammination med 74 Sps.

Fortsættelse af Justits forhøret Fol. 174-176,

om Isak Larsen Hougessunds Tyveri paa Kingservigs Telthuus.

Hvor da Lehnsmanden fremstillede angjældende Isak Larssen Hougessund løs og ledig for Retten. Hvorefter fremstod som

15te Deponent Hellie Holgersen Præstegaard i Odde, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende angav sig 53 Aar og Morbroder til angjældende Isak Hougessund, forklarede videre, at mod Foraaret 1814 modtog han af angjældende sin Søstersøn et lidet Skrin, hvori kunde være en 10 Mrkr Krud saavidt Deponenten skjønnede, uagtet han ikke hverken veiet eller maalte det, samt nogle faa Stykker sammensmeltet Blye, hvilket Angjældende bad ham sælge for sig. Deponenten faldt ikke paa, at Angjældende paa nogen urigtig Maade havde kommet til dette Krud og Blye, og derfor hverken spurgte videre om samme eller fik nogen Beskeed derom. Af Blyet solgte han 8 Mærker for 12 Rd. DC:, som han tilligemed Krudtet og alt/ leverede Angjældende tilbage nogen Tid derefter, og har ikke hørt noget siden kort efter Paaske sidstleden, da han hørte at Angjældende skulde have stjaalet det paa Telthuset. Videre vidste Deponenten ikke til Oplysning, afskediget.

16de Deponent Iver Anfindsen Aalvigen blev formanet til at vidne Sandhed, som han lovede, angav sig 24 Aar gammel og ubeslægtet til Angjældende, forklarede, at Vinteren 1814 købte han 1 Mrk. Krud af angjældende Isak Larssen Hougessund, og saae, at han havde mere i et Skrin, men hvor meget det kunde være, gjorde han sig/ ikke Tanke om, lige saa lidt som om noget sammen støbt Blye, han samme Tid saae hos Angjældende. Saavidt Deponenten erindrer, sagde Angjældende, at han havde dette Krud og Bly til Forhandling fra En i Odde, uden at nævne hvem. Videre vidste Deponenten ei til Oplysning, afskediget.

17de Deponent Synneve Holgersdr: Hougessund, Angjældendes Moder, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende forklarede, at i April Maaned 1814 kom hendes ældste Søn Halgjer hjem fra Byen, hvor han havde været som Soldat, og havde med sig noget lidet Krud, men hvor meget eller hvor han havde faaet det, veed Deponentinden ikke. Hos den anden hendes Søn angjældende Isak har hun aldrig seet Krud eller Bly, og veed aldeles intet om hans Tyveri. Videre vidste hun ikke til Oplysning, afskediget.

18de og 19de Deponentere Mattias Mattiassen Frøines og Lars Sjursen Ullensvang, som efter at være formanet til Sandhed, angav sig bosatte og gifte Mænd og ubeslægtede til Angjældende, eenstemmigen forklarede de videre, at Angjældende Isak Hougessund har tjent hos dem, som af ham selv anført, og havde de da intet at udsætte paa ham, de veed for Resten aldeles intet om hans Tyverier eller noget videre til Oplysning, afskediget.

20de Deponent Beriette Olsdr: Torekoven, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig 30 Aar og ubeslægtet til Angjældende Isak, forklarede, at hun har tjent i Lag med Angjældende paa Aga i Aarene 1812, 13, 14 og 15. I Aaret 1814 saae hun hos Angjældende endeel Krud og Blye, deels løst Krud og deels afdeelt i skarpe Patroner, men hvor meget det kunde være, gjorde hun sig ingen Tanke om. Af Sjur Knudsen Maage har hun

hørt, at Angjældende og hans Broder Halgier skulde have været inde paa forommeldte Telthuus om Høsten 1813 med Lys, og der bortstjaalet endeel Krud og Bly. Deponenten har og hos Angjældende seet Stykker af en rød Munderings Kjole og Vest, samt en Lerrets Pose saadan som findes paa Telthuse, denne sættes til Ryg i en Vest. Videre vidste Deponentinden ikke/ til Oplysning, afskediget.

21de Deponent Sjur Knudsen Maage, som efter at være formanet til Sandhed, angav sig henvend 24 Aar og Sødskendebarn til angjældende Isak, forklarede, at han ikke kan erindre at have sagt til forestaaende Deponentinde, at angjældende Isak og hans Broder skal have været inde paa Telthuset med Lys, og veed intet derom, ligesom han heller ikke har seet noget Krud hos Angjældende, men kuns det foromvidnede Skrin, som kom fra Odde, og veed saaledes ikke viidere, end at han har kjøpt en halv Mark Krud hos Isak, som han bekom hos forbenævnte Peder Helliesen Aga. Forestaaende 20de Deponentinde blev atter fremkaldt og vedblev sin Forklaring; saa

1818: 182b

gjorde og 21de Deponent, og da ingen videre Oplysning var af ham at erholde, afskediget.

22de Deponent Ingebrigt Anfindsen Kaalgræven, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, angav sig over 25 Aar og ubeslægtet til Angjældende, forklarede, at han om Vinteren 1814 købte $\frac{1}{2}$ Mrk. Krud af Angjældende, men saa ikke mere hos ham; lige saa købte han noget lidet Bly; men for et Par Aars Tid [siden] saa han et Skrin med omtrent 1 Mrk. Krud i, {men om de} hos Halgjer, men om det var Isaks eller Halgjers, veed han ikke, afskediget.

23de \og 24de/ Deponent Lars Johannessen Aga \og Ole Jonsen ibidem,/ som efter Formaning til Sandheds Udsigende, angav sig \den Første/ 18 Aar og ubeslægtet til Angjældende, og den 2den 19 Aar, og ligeledes ubeslægtet til Angjældende, forklarede, at for en 6 Aars Tid siden købte den Første 7 eller 8 Skud, der var omtrent $\frac{1}{8}$ Mrk., den Anden 15 Skud, omtrent $\frac{1}{4}$ Mrk. Krud, men de troede ikke, at Angjældende havde stjaalet dette Krud, men ærlig faaet det. Videre vidste de ikke til Oplysning, afskediget.

25de og 26de Deponenter Ole Isaksen Berven den ældre og Ole Henriksen ibidem, som efter Paamindelse at vidne Sandhed angav sig den Første 25 Aar, den Anden ligesaa, begge ubeslægtede til Angjældende. Videre forklarede den Første, at han har kjøbt 9 Mrk. sammenstøbt Bly af Angjældendes Broder Halgier, som denne sagde at have kjøbt inde i Vigebygd, men ikke af hvem, men Ole Henriksen har ikke kjøbt hverken af den ene eller den anden. Videre vide de ikke til Oplysning, afskedigede.

27de Deponent Haldor Olsen Helleland, efter Formaning til Sandheds Udsigende, angav sig 26 Aar, ubeslægtet til Angjældende, forklarede, at han rigtig nok, som af Deponenten Halgier er forklaret, for en 5 eller 6 Aar siden har solgt ham en 18 Mrk. Bly. Han har aldrig hverken kjøbt eller seet Bly og Krud hos angjældende Isak eller Halgier, og veed saaledes intet videre til Oplysning, afskediget.

28de og 29de Deponentere Ole Olsen Ullensvang den ældre og Ole Olsen Ullensvang den yngre, som efter Formaning til Sandheds Udsigende, angav sig, den Første 58 Aar, og den Anden 22 Aar, begge ubeslægtede til Angjældende. Paa Tilspørgende forklarede de, at de ikke veed videre til Oplysning, end at Rygtet har beskyldt angjældende for det paaklagede Tyverie, men de have hverken seet Krud hos Angjældende eller hans Broder, ei heller kjøbt Krud hos dem. Afskedigede.

30te Deponent Nils Anderssen Ullensvang, som efter Formaning til Sandheds Udsigende, angav sig 23 Aar gl., forklarede videre, at han ikke veed videre til Oplysning, end at han hos Angjældendes Broder Halgier har seet 1 Mrk. Krud, men veed ikke hvor han havde faaet den, afskediget.

31te Deponent Anfind Ingebrigtsen Ullensvang, efter Formaning til Sandhed angav sig 56 Aar, ubeslægtet til Angjældende. Han veed ikke videre til Oplysning, end at han har kjøbt og betalt en Mark Krud hos Angjældende i Aaret 1814, forresten har han hverken seet Krud eller Bly hos Angjældende eller hans Broder afskediget.

Da Administrator ikke vidste Flere at fremkalde til Oplysning, blev Forhøret sluttet og skal saasnart Tiden tillader det formedelst Thin[g]forretningerne, blive beskrevet tilstillet Amtet, og da Angjældende Isak Larssen er gift og bosat, ansaae Administrator det ikke nødvendigt at forkynde ham Arrest for det Første.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 2. Skiftebrev efter Siri Jonsdatter Ystenes, sluttet 9 Decbr: 1817, hvorved 2 Pd. Smør 5/8 Løb Salt ¼ Hud ½ Gjedskind, ½ Faarskind, ½ Kalvskind er udlagt (i Gaarden Ystenes) til Enkemanden Svend Aslaksen og Børnene.

3. Do: efter Lars Olsen Eikhamrene, sluttet 27 Septbr., hvorved nogle Huse paa Pladsen Eikhamrene under Gaarden Maage ere udlagte Enken og Børnene.

4. Testamente af Isak Pedersen Aakre til Isak Dagsen og Torbjør Dagsdatter, dateret 25 April 1818.

5. Skjøde fra Jacob Torbjørnsen til Torbjørn Larssen paa 2 Pd. 2 7/8 Mrk. Smør med Bygsel, og Overbygsel til til!! 2 Pd. 6 Mrk. Sm: i Lothe, dateret 25de Marts 1818.

6. Do: fra Enke Creditor og Arvinger efter Tomas Brandtstvedt til Tore Thomassen paa 1 Pd. 12 Mrk. Smør ½ Hud i Brandtstvedt, dateret 1ste Junii 1818.

7. Panteobligation af Thore Tomassen Brandtstvedt til Aad Daurung med Flere for 122 Spd., dateret 1ste Junii 1818.

8. Ditto fra Hans Helliesen House til Elling Nilssen Langesetter for 70 Spd., date-

1818: 183

ret 2den Junii 1818.

9. Panteobligation fra Ellend Svendsen Schjeldaas til Nils Ellingsen Langesetter for 198 Spd. dateret 1ste Junii 1818.

10. Ditto af Ole Osmundsen Vasvig til Knud Haldorsen Oppedal for 80 Spd., dat: 1ste Junii 1818.

11. Ditto fra Torjus Sundorsen Medhuus til Ole Haldorsen Helleland for 100 Spd., dat: 5 Mai 1818.

12. Ditto fra Knud Arnesen Djønne til Omund Pedersen Lofthuus for 23 1/3 Spd., dat: 2den Junii 1818.

13. Fæsteseddel af Nils Ellingsen Tjoflaat til Sjur Olsen, paa Pladset Kalhagen, dat: 1ste Junii 1818. medfulgte Reversal af samme Dato.

14. Afkald fra Myndlingen No: 1871 Thore Thomassen for 59 rd 14 s. dat: 1ste Junii 1818.

15. Ditto fra Myndl: No: 1250 Marita Anfindsdr: øvre Qvale for 23 rd 35 s., af Ditto Dato.

16. Do: fra Do: No: 1867 Marita Samsonsdatters Mand for 173 rd 41 s., af Ditto Dato.

17. Do: fra Nils Iversen Rogde for 13 rd 42 s., dateret 2den Junii 1818.

18. Do: fra Iver Iversen Ragde for 13 rd 42 s., dateret 1ste Junii 1818.

19. Do: fra Elling Olsen Jordal for 18 rd 62 s., af Ditto Dato.

Aflyst Panteobligation dateret 23de Octbr: 1805, fra Tomas Thoresen Brandtstvedt til Aad Thoresen Daurung 374 Rd. omskreven til 374 Rbd. S: V: (187 Spd.) qvitteret 1ste Juni 1818.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.
C Nannestad.

Johannes Svendsen Vines, Samson Johnsen Qvitne, Mikel Olsen Lothe, Ingebrigtsen!!
(Ingebrigt) Torkelsen Aase (alle 4re med iholdt Pen).

Extraret.

Aar 1818 den 30te Julii blev en Extraret sat paa Vigørs Præstegaard og betjent af constitueret Sorenskriver C Nannestad i Overvær af de 2de Vidner Ole Olsen Fosse og Nils Sjursen Skaalheim for at optage et Continuations Forhør i anledning nogle af Iver Axnes forfærdigede Pundere,

Hvor da Administrator fremlagde og oplæste Amtets Ordre af 16de f: M:, som indtages her saalydende: # Administrator maatte i anledning heraf anmærke, at denne Skrivelse først ihændekom ham ved hans Hjemkomst fra Forretninger den 25de f: M:, og da han siden uophørlig har havt berammede Forretninger, kunde dette Forhør \ikke/ før end nu foretages. Administrator fremlagde dernæst \det/ af ham under 4de Marts d: A: \optagne Forhør/ med vedhæftede Documenter, der vedhæftes denne Act i sin Tid.

Ved Retten mødte angjældende Iver Knudsen Axnes, saa var og tilstede efter mundtlig Indkaldelse af Administrator de i det under 4de Marts sidstleden optagne Forhør benævnte Personer, til hvem Angjældende skal have forfærdiget Pundere eller Bismervægter der fremstod for Retten som

4de og 5te Deponenter Knud Nilssen Axnes og Lars Sjursen Skaaleim eller Vigør, som efter at være formanede til Sandheds Udsigende, angav sig den Første Fader til angjældende Iver Axnes, den \Anden/ 28 Aar og ubeslægtet og ubesvogret til angjældende Iver Axnes. De forklarede Begge paa given Anledning og nøiere Tilspørgende, at for en 3 til 4 Aar siden, saavidt de mindes, var angjældende Iver Axnes hos dem og forarbeidede til hver af dem en saakaldet Punder eller Bismervægt, hvilke de have brugt i sit Huus til Huusbrug for sine Fruentimmer ved Ulds og Spindings Veining eller deslige. Disse Vægter vare aldelis ikke forsynede med noget slags Stempel hverken af Iver Axnes eller nogen anden, ligesom de heller ikke vide eller have hørt enten at bemældte Iver Axnes har forfærdiget flere Pundere eller Vægter, ei heller at han har ladet nogen stemple enten i Bergen eller andre Steder, og vide saaledes intet til Oplysning om det Paaklagede afskedigede, efter at de bleve forelæste deres Prov, som de vedstod rigtig.

Deponenterne bleve atter fremkaldte, og foreviste de til dem af Iver forfærdigede Vægter, hvilke befandtes saaledes som af Iver og Deponenterne omforklaret, {undtaget} \uden noget/ Slags Stempel eller Kjendemærke dertil.

Angjældende Iver Axnes blev fremkaldt for Retten, og paa flere Tilspørgender, vedblev sin forhen afgivne Forklaring, og da Administrator ikke vidste flere at indkalde til Oplysning i denne Sag, blev eragtet: Forhøret er hermed sluttet, og skal snarest mueligt blive Amtet tilstillet.

C Nannestad.

Ole Olsen Fosse, Nils Sjursen Skaalheim.

September Maanedsting 1818.

Aar 1818 den 7de September blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedsthings Holdelse for Lehnets og Lyseklosters Gods i Hardanger Retten betjent af constitueret Sorenskriver C Nannestad i Overvær af følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: Omund Pedersen Lofthuus, Ole Haldorsen Helleland, Lars Olsen Helleland og Lars Toresen Oppedal.

Hvorda blev publiceret følgende Love med videre

1. Lov angaaende Borgerskabs Meddelelse til Handlende, dateret 8 Junii 1818.
2. Ditto angaaende Saugbrugsvæsenet, dateret Ditto Dato.
3. Ditto angaaende Elsdyr-Jagten i Norge, dateret 22de Junii 1818.
4. Ditto angaaende Tiden, paa hvilken Overbirkeretterne i Grevskaberne skulle afholdes, dateret 9de Junii 1818.
5. Ditto angaaende nærmere Bestemmelser for Bank og Pengevæsenet, dat: 13 August 1818.

1818: 183b

6. Kongelig naadigst Reskript angaaende Ringning med Klokkerne i Rigets Kirker, i anledning Hendes Majestæt Enkedronningens dødelige Afgang, dateret 27de Junii 1818.
7. Kundgjørelse angaaende Rigets Bestyrelse i Tilfælde af Hans Majestæts Kongens Sygdom, dateret 8de Junii 1818.
8. Kongelig naadigst Rescript, angaaende Ophævelsen af Rescriptet, dateret 27de Junii 1818, betræffende Ringning med Klokkerne i Rigets Kirker m: v:, dateret 1ste August 1818.
9. Placat, som nærmere bestemmer Præget af de Sølv- og Kobbermynter, som efter §§ 2 og 3 i Loven af 14de Junii 1816, Pengevæsenet angaaende, skulde sættes i Omløb, dateret 13de August 1818.
10. Bekjendtgjørelse af 8de August 1818 fra Regjeringens 3die Departement, angaaende de Steder i og udenfor Europa, som ere eller mistænkes for at være smittede af Pest.

Gl: Sag: Folio 171 og 180.

Amund Iversen Hildahl, Contra Husmand Lars Olsen Hagen om et Huusmandsplads, blev paaraabt og mødte paa Parternes Vegne Aslak Ingebrichtsens Brekke der meldte at denne Sag nu er forliget og bortfalder.

Eragtet: Denne Sag bliver paa Grund heraf, som ei lovlig forfulgt: udslættet.

Gammel Sag Folio 180.

Torjuls Eliassen Eie, contra Wiglich Olsen Reisætter, hvori mødte begge Parter.

Wiglich Reisætter fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have contrastevnet Hovedcitanten, at lide Dom til hans Frifindelse med videre. Bemeldte Attest indtages saal: #

Hovedcitanten vedtog lovlig Varssel og ville afvarte hvad Contra Citanten havde at i retteføre, hvorhos han maatte anmærke, at da Contra Citanten nu har stevnt det Vidne han savnede paa sidste Thing, forbeholdt han sig at fremsætte for Vidnet de fornødne Spørgsmaale.

Contra Citanten fremstillede som

1ste og 2det Contra-Vidne: Jørgen Olsen Præstegaarden og Helje Torjulssen Eie, den Sidste afhørt som Hovedvidne, og altsaa aflagt Eed i denne Sag \blev paamindet/ at vidne Sandhed, det han nu lovede i Kraft af sin aflagde Eed. Jørgen blev formanet til at vidne Sandhed, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig snart 18 Aar og Comfirmeret, ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter; Han forklarede derpaa alene, at i sidstleden Høst, den Tid som af 1ste Hovedvidne er forklaret, begjerede Contra Citanten og fik i Forening med Samson Freim tillaans af Hovedcitanten den af 1ste Vidne omforklarede Baad op over Odde Vandet. Contra-Citanten lovede at bringe Baaden ned igjen med en anden Mand, men Samson Freim, sagde at han ville gaae Stranden nedefter med en Ko. Paa Tilspørgende af Hoved-Citanten sagde Vidnet, at den Baad ei efter Løfte blev nedbragt og derfor medelst kom paa Rek og blev sønderslagen. Vidnet Helje forklarede sig eenstemmigen med Jørgen, og henholdt sig i øvrigt til sit forhen afgivne Vidnesbyrd. Ingen af dem kom!! (kan) bestemt

erindre om Contra Citanten lovede, at bringe Baaden tilbage samme Aften eller Dagen efter. Videre var ikke at spørge Vidnerne, afskediget.

3de og 4de Contra Vidne Ole Haaversen Præstegaarden og Aslach Ingebrigtsen Brekke, de bleve paamindet om, at vidne Sandhed og intet fordølge, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed, hvorefter den Første angav sig 45 Aar og den Sidste 40 Aar, begge ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. Aslak forklarede at i sidstleden Høst, bad Contra Citanten ham bringe ned efter Vandet til Hovedcitanten den af forrige Vidner omfklarede Baad; det var sendt paa Aftenen, hvorfor Vidnet lovede at udføre det Dagen efter; men da han kom havde en stærk Vandflod om Natten allerede bortaget Baaden. Vidnet Ole sagde aldeles ikke at vide nogen Oplysning i denne Sag. Videre var ikke at spørge Vidnerne afskediget.

Contra Citanten ville afvarte Hovedcitantens videre Andragende.

Hovedcitanten med Benægtelse af alt ubevisligt, indlod Sagen til Doms med Paastand, at Contra Citanten ipligtes at betale ham den omhandlede Baads Værdi med 5 Spd eller/ efter de af ham opgivne Mænds eedelige Taxation efter den Pris Baadene var forrige Aar, samt at erstatte ham denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn med Forbeholdenhed af lovligt Tilsvær.

Contra Citanten fremlagde skriftlig Indlæg af 5te denne Maaned hvorefter han indlod Sagen til Doms fra sin Side.

Hovedcitanten henholdt sig til sit Forrige, saa gjorde og Contra Citanten.

Dom/m/eren eragtede: Sagen optages til Doms.

Contra Citan!! (Citanten) betalede Incammination og Vidneførelsen 1 Spd 76 s.

Ny Sag:

Hr: Provst og Ridder Hertzberg fremstod fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Enken Christi Nilsdatter Eidnes med Laugvæрге,

1818: 184

der skal have beskyldt ham for at have sagt, at John Johannesen Aarhus er behæftet med ulægelig Sygdom, derom at høre Vidner og lide Dom med videre efter Stevneattestens Indhold. Dernest fremlagde han 2de Attester, om at have indstevnet som Vidner i denne Sag Amund Johannesen Aarhus og David Nilsen Qvale endelig Attest fra Forligelses Commisionen om at denne Sag der den 11te August sidstleden har været foretaget til Mægling, men henvist til Rettergang. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages saalydende #

Efter Paaraab mødte, som Vædermæle uden Stevning bemeldte John Johannesen Aarhus og vedtog Sagens Fremme forsaavidt hans Navn under Sagen kunne blive at berøre, forbeholdende det fornødne. Enken Christi Nilsdatter Eidnes blev paaraabt, men mødte ikke, derimod mødte Tobias Haldorsen Lofthuus, som sagde at han ikke er Laugvæрге, men hun har antaget Tobias Haldorsen Eidnes, som mødte paa Enkens Vegne og vedtog lovlig Varsel, forbeholdende det fornødne.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne David Nilsen Qvale, som blev paamindet om at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 56 Aar og Broder til Sagvolderinden Christi Eidnes. Da dette var tilført mødte Enken Christi Eidnes. Vidnet forklarede, at tidlig i Vaar var han tilligemed sin Søster Sagvolderinden paa Gaarden Aarhus i Anledning af, at Sagvolderindens Datter var forlovet med bemeldte John Johannesen Aarhus. Sagvolderinden yttrede da i Vidnets og det andet indstevnte Vidnes Paahør, at hun var bleven tvilraadig og vidste ikke om hun skulle tillade dette Parti med sin Datter, efterdi der

var et Rygte om bemeldte John Aarhuus, at han skulle være befængt med spedalsk Sygdom. Vidnet bad Gud bevare hende for at tro saadant, hvortil hun svarede, at hun maatte vel tro det efterdi Citanten Provst Hertzberg har talt det. Vidnet veed at bemeldte Giftermaal gik overstyr formedelst dette slemme Rygte, saa meget meer, som Pigen var for det, men Familien, paa Grund af dette Rygte, afværgede Forbindelsen. Paa Tilspørgende af Sagvolderinden om ikke Vidnet har hørt af Andre, forinden han hørte det af Sagvolderinden, det Citanten skulle have udladt sig om John Aarhuus' spedalske Sygdom? Svar: Nei! han har Aldrig hørt det af Andre. Da intet videre var at tilspørge Vidnet, som blev forelæst sit Prov, det han vedstod rigtigt, Demiteret.

Citanten anmærkede, at det andet indstevnte Vidne Amund Aarhuus, var paa en Byreise og var han vidende at Modvind havde hindret ham fra at komme til i Dag, dog var han vidende at Vidnet var ventendes til i Morgen; han var derfor begjerede!! (begjerende) Sagens Anstand til i Morgen hvad Tid Dommeren paaraaber Sagen for om mueligt, enten at faae afhørt dette Vidne, eller i Mangel deraf, at faae Sagen udsadt til Høstethinget. Sagvolderen havde intet mod Anstanden.

Eragtet: den forlangte Anstand bevilges.

Derefter blev tinglyst

Obligation fra Peder Nilsen Sæbbe til Jens Skagen stor 30 Spd dat: 1 Julii 1818. Pant i et Pd 3 Mrkr Smør ½ Hud i Gaarden Sæbbe.

Ny Sag.

John Johannesen Aarhuus mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om med mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnet Enken Christi Nilsdatter Eidnes med Laugværge angaaende ærerørige Beskyldninger m: v: efter Stevneattestens Formeld. Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commision om at Sagen der den 19de f: M: har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester bleve oplæst og indtages her saal: #

Efter Paaraab mødte indstevnte Christi Eidnes med Laugværge Tobias Haldorsen Eidnes, der vedtog lovlig Varssel forbeholdende det fornødne.

Citanten fremstillede

1ste 2det og 3de Vidne, Elling Nilsen Langesætter, Tobias Haldorsen Lofthuus og David Nilsen Qvale, de bleve paamindet om at vidne Sandhed, som de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig alle gifte og bosatte Gaardemænd, den Første og Sidste Broder til Sagvolderinden. Tobias derimod ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. De 2 Første forklarede eenstemmigen, at sidstleden Bededag, anmodede Sagvolderinden dem om, at gaae hen til Citanten for at forkynde ham, at han ei kunde

1818: 184b

faae hendes Datter, fordi hun havde hørt, og derved erfaret, \at/ han havde den ulægelige Sygdom, Spedalskhed, hvilket hun havde hørt af en her ustevnt Person, der havde fortalt hende, at han havde været med Citanten paa en Reise til Bergen, hvorhen, af Lægerne der blev advaret for, ikke hverken at ligge med Citanten eller at spise i Lag med ham efterdi han var spedalsk, og dette Udsagn havde hun saa mange Vidner paa, at hun ei frygtede for at gjøre det bekjendt. Vidnet David forklarede, at have hørt af Sagvolderinden til andre Tider de samme Udladelser om Citanten som første og 2de Vidne har forklaret. Paa Videre Tilspørgende sagde Vidnerne, at de troede ikke at Sagvolderinden har gjort noget hemmeligt Udsagn af dette, ligesom de ikke heller har holdt det hemmelig formedelst hendes sikkre Udsagn, saa det er bleven almindelig bekjendt. Vidnet David forklarede paa videre

Tilspørgende alene, at kort efter sidstleden Bededag var han efter Forlangende af Citanten hos {Citant})Sagvolder/inden hans Søster, hvor han dels af egen Drift og dels efter Citantens Forlangende, søgte at formaae hende til at opsætte Skilsmissen mellem Citanten og hendes Datter, indtil Citanten havde været i Byen, hvorhen han da ville begive sig, hvor han ville forlange Attest der skulle vise enten han var befængt med nogen spedalsk Sygdom eller ikke. Sagvolderinden svarede Vidnet derpaa, at hun brydde sig ikke om nogen Attest efterdi hun var saa forvisset om at Citanten var spedalsk, baade efter foromvidnede og andre{de} troværdige Mænds Relationer, og derfor ville ophæve Forbindelsen strax uden at spørge videre, saa meget mere, som Citanten mueligens kunde kjøbe sig en fordelagtig Atest, hvis Mulighed troværdige Folk har forsikkret hende. Paa Tilspørgende af Sagvolderinden, svarede 1ste og 2de Vidne, at de for nogle Aar siden have hørt, som et løseligt Rygte om, at man ei troede Citanten sikker for ommældte Sygdom. Paa Tilspørgende af Sagvolderinden, om ikke Tobias Lofthuus har fraraad hende at haste med Forbindelsen mellem hendes Datter og Citanten formedelst omvidnede Rygte? Svar: Han kan erindre, at det første han hørte Citanten friede til Sagvolderindens Datter, da har han nok sagt til Sagvolderinden, at hun ei skulle overile sig i en saa vigtig {en} Sag, men med Hensyn til det omforklarede Rygte, kan han ikke erindre sig at have talt. Videre var ikke at spørge Vidnerne afskediget.

Citanten fremlagde en Attest af 3de Mai dette Aar fra Stads Physicus Doctor Monrad i Bergen hvorved bevidnes: at han (: Citanten :) ikke er behæftet med nogen spedalsk Sygdom, hvilken han til Dommerens Efterretning og Oplysning i Sagen, {han} var begjerende oplæst og Acteret Bemeldte Attest blev oplæst og lyder saaledes # Citanten indlod Sagen til Doms fra sin Side med Paastand at indstevnte Christi Nilsdr: Eidnes, maae blive ipligtet at uderede Bøder efter Lov og Anordninger for ovenmeldte bevidste hendes Løgnagtige og beskjæmmende Udladelser, hun om Citanten har udspræd, at udrede Bøder for unødigt Trætte, som den der ei har mødt ved Forligelses Commision og at erstatte ham denne Sags Omkostninger med Tidsspilde, skadesløs efter Dom/m/erens Skjøn. Alt med Forbeholden af videre Tilsvær og alt lovligt om fornødiges.

Sagvolderen maatte begjere Sagens Henstand til December Maanedstinget dette Aar, for med Vidner baade af Lehnets og Lyseklosters Gods, at bevise det hun ikke har udspræd det omprovede Rygte, der var almindelig bekjendt længe førend hun i hendes vigtige Sag udlod sig derom.

Citanten benægtede Udsættelsen længer end til Høstethinget. Sagvolderen vedblev sit Dommeren eragtede: Den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination og for 3 Vidners Afhørelse 1 Spd 72 s. Sagvolderinden betalede Tilsværspengene og Udsætteslen med 52 s. Specie

Da Dagen var forløben blev Thinget udsadt til i Morgen. C Nannestad
Lars Olsen Helleland, Ole ibidem, Omund Lofthuus, Lars Thoresen Oppedahl med iholden Pen.

1818: 185

Neste Dag den 8de Septembr:, continuerede Maanedstinget for Hardanger, paa Thingstedet Helleland, ved og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar,

hvorda! blev foretaget den fra i Gaar udsatte Sag Provst og Ridder Hertzberg, contra Christi Nilsdr: Eidnes hvor i mødte begge Parter.

Citanten fremstillede nu som

2de Vidne Aamund Johannesen Aarhus, der blev paamindet om at vidne Sandhed, som han/ lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 36 Aar, ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. Han forklarede sig eenstemmigen med 1ste Vidne, undtagen at han ei kan erindre om Sagvolderinden just bestemt sagde spedalsk Sygdom, men erindrer bestemt at hun sagde en farlig Sygdom, saa at Folk maatte være red for ham. Da ikke videre var at spørge Vidnet, blev han forelæst sin med første Vidnets Forklaring, som han vedstod rigtigt tilført afskediget.

Citanten formentede tilfulde at have oplyst og bevidst det Paasøgte, indlod nu Sagen til Doms med Paastand, at Sagvolderinden for sin bevidste Lungagtige!! (Løgn-) Beskyldning, bliver ipligtet Bøder efter Lovens 6 – 21 – 3 – 7 samt foruden at bøde for unødigt Trætte, at betale ham denne paatvungne Proces skadesløs \Omkostninger/ med Tidspilde, alt efter Dommerens Skjøn, alt med Forbeholdenhed af videre Tilsvær om alt lovligt.

Sagvolderinden med Laugværge maatte begjære Sagens Anstand til Decbr: Maanedsting dette Aar for ved Vidner at bevise, at Citanten i sit eget \Huus/ skal have udlagt sig om, at John Aarhus var spedalsk, eller \havde/ farlig Sygdom, hvilket han agtede at bevise med Provstens egen Tjenere, og med Andre der har hørt det efter dem.

Citanten protesterede mod Udsættelsen, men vis den mod Formodning skulle tilstedes, da maatte han paastaae Sagvolderinden klækkelig multeret efter Forordningen af 3de Junii 1796 hvis Udsættelsen ved Sagens endelige Paakjendelse enten skulle befindes ufornöden eller uafbenyttet, og i det han henholdt sig til sit forrige, forbeholdt han sig alt lovligt. Sagvolderen vedblev sit.

Dommeren eragtede Den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination, \Udsættelsen/ og 2 Vidners Aførelse med 1 Spd 72 s: Sagvolderen betale Tilsværspenge, og for Contra Qvæstioner og Udsættelse 68 s. Specie.

Da Ingen meldte sig med flere Sager, blev følgende Documenter tinglæste

2. Skiftebrev efter Gaardemand Jens Erichsen Nestaas, sluttet 14de Mai 1818, hvorved 2 Pd 6 Mrkr Smør ½ Bskd. 1 ½ Fskd. 1 Kalvskind \med Bøgsel og Her:/ for 400 Spd i Gaarden Nestaas i Gravens Skibrede, er udlagt paa Enken og Børnene.

3. Ditto efter Myndtling Peder Omundsen Maage, hvorved 11 Mrkr Smør 2/33 Hud 5/24 Løb Salt \med Bøgsel/ i Gaarden Maage udlagt paa Arvingerne Skiftet sluttet 7 Marts 1818.

4. Do: efter Leilænding Lars Larsen Fixen, sluttet 13de Junii 1818, hvorved 1 Pd 8 Mrkr Smør 2 5/6 Løb Salt uden Bygsel i Gaarden Fixe i Qvam for 37 Spd 4 ort udlagt paa Enken og Børnene.

5. Do: efter Gaardemand Iver Johannesen og Hustro, sluttet 29de Mai 1818, hvorved 1 Løb 18 Mrkr Smør i Nesheim er udlagt til Børnene.

6. Do: efter Torbjør Asbjørnsdr: Aakre skuttet 3de Junii 1818, hvorved 1 Løb 4 Mrkr Sm: med Bøgsel i øvre Berve i Kingservigs Skibrede, er udlagt til Enkemanden og Børnene.

7. Do: efter Iver Aamundsen sluttet 2 Junii 1818 hvorved 1 Løb 18 Mrkr Smør i Hildal er udlagt til Enken og Børnene.

8. Do: efter Christi Olsdr: Tegsbøen, sluttet 29 Aug: 1818 hvorved endeel Huuse paa Pladset Tegsbøen i Jondahl er udlagt til Enkemanden og Børnene.

9. Do: efter Methe Dorthea Lørsen (Larsen) fød Dahl, sluttet 22de April 1818 hvorved halvedelen i Gjestgiveriets Huuse paa Herrandsholmen, er udlagt til Enkemanden.

10. Skjøde fra Arvingerne efter Aamund Knudsen Maage, dat: 18de Marts 1818, til Knud Omundsen hvorved denne eier 1 Pd 9 Mrkr Smør 2/11 Hud 5/8 Løb Salt i Maage i Kingservigs Skibrede.

11. Wilkaarbrev, dat: 18 Marts 1818 fra bemeldte Knud Omundsen til hans Moder Britha Pedersdatter og Lars Larsen Berve paa Levekaar af Gaarden Maage.

12. Forligelses Commisions Forlig, indgaaet 7de April 1818 mellem Hans Dahl ved Hans
1818: 185b

Westrem og Peder Nilsen Sæbbe angaaende den Sidstes Gjeld 129 Spd. 84 s.

13. Afkald fra Peder Wikingsen Kambestad for Arv 30 rb 44 2/3 s. S: V: eller 15 Spd 28 s.
datteret 8de Septembr: 1818.

14. Do: fra Guro Wikingsdatter Kambestad af Do: Datto paa 7 Spd 74 s.

15. Do: fra Cicilia Larsdr: Aga af Do: Dato for Faderarv 41 rd 59 s. eller 5 Spd 24 s

16. Do: fra Tosten Tostensen Bleie for Faderarv 36 rd 4 s eller 12 Spd 74 s. dat: 7 Septbr:
1818.

17. Aflyst Exciutions!! (Excutions) Forretning af 1ste Junii 1818 udi 1 Pd Smør i Oles
Brug i Gaarden Rogde for Gjeld til Ole Wangen paa Woss, qvitteret 25 Junii 1818.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille blev
samme hermed sluttet.

Laugrettet betalt for 2 Dage hver 48 Sps. C Nannestad
Lars Toresen Oppedal, Omund Pedersen Lofthuus, Lars Olsen Helleland, Ole Haldorsen
Helleland (alle med iholdt Pen).

Aar 1818, den 9 Septbr:!!, blev Retten atter holdt paa Thingstedet Helleland, og betjent ved
constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 2de Vidner Jens Skagen og Torbjørn
Knudsen.

Hvorda udi Sagen Folio 180 og 183 Torjuls Eliassen Eide, contra Wiglik Olsen Reisætter
angaaende en Baad, blev afsagt og oplæst saadan

Dom:

Under nærværende Sag har Torjuls Eliassen Eie sagsøgt Wiglik Olsen Reisætter til at erstatte
ham Værdien af en Baad, har har laant og forkom/m/et for ham sidstleden Høst, med 5 Spd.
\\samt Processens Omkost:/ Wiglik Reisætter har ved contra Stevnemaal og Saggivelse
paastaaet sig frifunden for at betale mere end det halve af disse 5 Spd efterdi han
formentligen ikke har laant Baaden alene, saasom Samson Freim var med ham og afbenyttet
Baaden. Ved de førte Vidner er det fuldkom/m/en oplyst og bevist, at Contra Citanten
Wiglik Reisætter sidstleden Høst fik til Laans af Hovedcitanten en Baad op over Vandet i
Odde, hvilken han i Foreening med Samson Freim afbenyttede Contra Citanten lovede at
bringe Baaden tilbage, men gjorde det ikke, hvorover den blev sønderslagen og forkom.
Hvorvidt Contra Citanten, kunne fordr{, at} hans Kammerad Samson Freim til at erstatte det
halve af denne Baad, kan her ikke paakjendes, da Samson dertil ikke er stevnet, og saa meget
mindre som Vidnernes Forklaring ingen Anledning giver til at Samson bør erstatte noget
efter di Contra Citanten ane!! (allene) paatog sig at bringe Baaden tilbage, hvorfor det synes
retteligst af Hoved Citanten at han har holdt sig til Wiglich om Baadens Erstatning. Wiglik
Reisætter vil saaledes ifølge Lovens 5 Bogs – 8 – 1 blive pligtig at erstatte Hoved Citanten
denne Baads Værdi, hvilken Hovedcitanten har angivet til 5 Spd, og \\da/ Contra Citanten ved
at tilbyde sig, at betale 2 Spd 60 s. for halve Delen af Baadens Værdi, har antaget, at hele
Baaden var værd 5 Spd, vil denne Taxt blive at følge, hvorhos Wiglich vil blive ipligtet
Processens Omkostninger {4 Spd} iberegnet Citantens Tidsspilde, med 4 Spd thi Kjendes
for Ret: Wiglich Olsen Reisætter bør at betale til Torjuls Eliassen Eie 5 Specier {for} i
Erstatning for den bortkomne Baad, og udi denne Sags Omkostninger 4 Spd, tilsammen 9 Spd
siger Ni Speciedaler Norsk, foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og
videre fornødent indtil Betaling skeer. Alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige
Forkyndelse under Adfærd efter Loven. C: Nannestad. J Skagen. T: Knudsen

Aar 1818 den 16de {September} October, blev Retten sadt paa Thingstedet Wigør til Høstethings Afholdelse for Jondahls Skibrede af mig constitueret Sørenskriver Nannestad og følgende Laugrettesmænd Johannes Johannessen Underhoug, Ole Larssen Underhoug, Ole Iversen Underhoug og Arne Johannessen Sætvedt. Ved Thinget var tilstede den constituerede Foged Hr: Holm, Skibredes Lehnsmand og endel thingsøgende Almue.

Hvorda, blev publiceret følgende Love og Anordninger.

1818: 186

1. Lov angaaende vedkom/m/ende{s} Menigheders Forpligtelse til i visse Tilfælde at overtage og forsvarligen at vedligeholdelse!! deres Sognekirker, dat: 24 Apr: 1818.
2. Do: hvorved de norske Kirkers Afgift til den Lutherske Kirke i London ophæves dateret 25 Maii 1818.
3. Do: angaaende Borgeskabs Meddelse til Handlende, dat: 8de Junii 1818.
4. Do: angaaende Saugbrugsvæsenet, ditto Datto.
5. Kundgjørelse angaaende Rigets Bestyrelse i Tilfælde H: Majestæts Sygdom dateret 8de Junii 1818.
6. Kongelig naadigst Rescript angaanede Ringen med Klokkerne i Rigets Kirker, i Anledning hendes Majestæts Enkedronningens Død, dat: 27 Junii 1818.
7. Lov angaaende Elsdyr Jagten i Norge, dat: 22de Junii 1818.
8. Do: angaaende Tiden paa hvilken Overbirkeretterne i Grevskaberne skulle afholdes, dat: 9de Julii 1818.
9. Ditto Kongelig naadigst Rescript ang: Ophævelsen af Reskriptet af 27de Junii 1818, betræffende Ringen med Klokkerne i Rigets Kirker, dat: 1ste Aug: 1818.
10. Bekjendtgjørelse fra Bankderictionen i Trondhjem angaaende at de af Bankens Sedler hvis Vandmærker enten ved Paablistring (Paaklistring?) eller paa anden Maade ere blevne ukjendelige, ikke ved Banken blive modtagne til Ombytning, dat: 18 Juli 1818.
11. Lov, indeholdende nærmere Bestemmelse for Bank- og Pengevæsenet, dat: 13 August 1818.
12. Placat, som nærmere bestemmer Præget paa de Sølv- og Kobber Myndter, som efter §.§. 2 og 3 i Loven af 14 Junii 1816, Pengevæsenet angaaende, skulle sættes i Omløb, dat: do: Dato.
13. Lov, angaaende Udredelsen af Udgivterne ved Ligninger til Bankindskuddet og til Skat paa Formue og Næring, dat: 14de August 1818.
14. Ditto, betræffende Anvendelsen af den 16 §. i Loven af 14 Junii 1816 angaaende Skatten til Rigsbanksedlernes Indløsning, dat: Do: Dato.
15. Stiftets Communication af en Høieste Befaling, betræffende at 6te og 10de Penge ikke kunde beregnes af de Midler, som føres til Danmark, dat: 5te Septb: 1818.
16. Efterlysning af Peder Sverchesen Stølen, dat: 20de Mai 1818.
17. Anne Hansdt: Husebye, dat: 29de Ditto.
18. Ole Pedersen Høiland, dat: 1ste Julii 1818.
19. Magne Anderssen Sognstad, Christian Hermansen og Knud Frederik Falmer, dat: 14de Julii 1818.
20. Hans Carlsen Vang, dat: 10de August 1818.
21. Evert Andreas Anderssen Dyrstad, dat: 12te Ditto.
22. Anders Pedersen Saugstadstuen, dat: 22de Ditto.

23. Ole Gocsen Loftstuen og Lars Larssen Dal, dat: 31 Ditto.
24. Carl Frederik Lowitz og Thomas Hanssen, dat: Do: Dato.
25. Lov, angaaende Anmeldelse af de ved Armee-Reductionen overtallig-blevne Chefsgaarde, dat: 14de August 1818.
26. Do:, angaaende Vragning af Tørfisk, dateret do: Dato.
27. Do:, angaaende Bestemmelsen af Holmestrand's Grændse Jurisdiction, dat: do: Dato.
28. Kongl: Kundgjørelse, angaaende Hans Majestæt Kongens Kroning, dat: do: Dato.
29. Efterlysning af Baar Pedersen, dat: 12 Septbr: 1818.
30. Ole Gocsen Loftstuen, dat: 14 Do:
31. Lov angaaende Commissioner i Stiftsstederne til at paakjende paa hvilket af flere Steder, hvor nogen er paalignet Indskud til Norges Bank, det Paalignede skal erlægges, dat: 14 August 1818.
32. Do: angaaende en ny Matricul i Norge, dat: 17de Ditto.
33. Bekjendtgjørelse fra 5te Departement, hvorved Eierne af adskillige Gjeldsforskrivelser, henhørende til det forrige dansk-norske Monarchies Statsgjeld indkaldes, dat: 5te Septb: 1818.
34. Efterlysning om Claus Hanssen, dat: 17de Ditto.
35. Kongl: Kundgjørelse angaaende at enhver Forstyrer af den offentlige Rolighed vil bringes for Domstolene til vedbørlig Undgjeldelse efter Rigets Love, dat: 15 Septb: 1818.
36. Efterlysning af Sara Jonsdt., dat: 23 Ditto.
37. Christen Olsen, 25 Ditto.
38. Lov angaaende Artilleri og Cavalleri Qvarter-Udreders Pligter og Rettigheder, dat: dat:!! 8de Ditto.

1818: 186b

39. Lov angaaende Kongeriget Norges Skattevæsen, dateret 12te Septb: 1818.
40. Do: angaaende Ligning og Udredelse fra 1 Julii 1818 til 11!! (1ste) Julii 1821 af Skatten paa Formue og Næring, dat: Ditto dato.

Justits Sag mod Isak Larssen Ullensvang.

Procurator Baade mødte og fremlagde en under 4de August sidstleden udstædt Stevning, forsynet med Dommerens Paategning om Sagens Berammelse til idag, saavel som Paategning og Attestationer om lovlig Forkyndelse, i hvis Følge Isak Larssen Ullensvang er indkaldet i anledning begangne Tyverier, at see Documenter irettelagte, Rettens Examination at være undergiven, stevnte og ustevnte Vidner at paahøre, samt Dom at lide til vedbørlig Undgjeldelse efter Loven og Processens Omkostninger at erstatte efter nærmere Paastand. Han fremlagde ogsaa et her ved Jurisdictionen under 27de Marts og 3de Junii dette Aar optaget Præliminair-Forhør, hvornæst han, under Forbeholden af alt lovligt, udbad sig Stevningen læst og acteret, men Forhøret, hvorpaa er tegnet Stiftets Ordre til Sagens Anlæg saavel som Beskikkelse til Lehnsmand Hougse som Defensor for Angjældende, den i sin Tid udstædende Act vedhæftet.

Angjældende Isak Larssen Ullensvang var tilstede i Retten, fri for Baand og Tvang; saa mødte og hans Defensor bemeldte Lehnsmand Hougse, for hvem den irettelagte Stevning blev oplæst, der indtages her saalydende # Defensor Hougse forbeholdt det Fornødne. Angjældende blev derefter forelæst sine under bemældte Præliminairforhør afgivne Forklaringer, som han, efter at være formanet til Sandheds Udsigende, vedstod at være rigtige, og derhos efter Tilspørgende sagde, at han ei tilforn har været tiltalt for nogen Forseelse eller Forbrydelse. Paa Tilspørgende i anledning 20de og 21de Deponenteres Forklaring i Forhøret,

benægtede Angjældende aldeles nogensinde at have havt sin Broder Holgier i Følge med sig paa Telthuset, ei heller der havt Lys med sig.

Actor bad Vidnerne afhørte, og fremstod som

1ste Vidne Lars Olsen Aga, anført som 2den Deponent under Forhøret, han blev formanet til Sandheds Udsigende, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin under Forhøret afgivne Forklaring, den han under sin aflagde Eed vedstod at være rigtig og med Sandhed. Videre var ikke at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Vidne Halsten Halstensen Aga, som {eft} blev formanet til at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, og der efter forelæst sin under Forhøret som 3die Deponent afgivne Forklaring, den han under sin aflagde Eed vedstod rigtig tilført og at være med Sandhed. Paa Tilspørgende i andledning 5te Deponents om ham afgivne Forklaring, svarede han: jo han har rigtig hjulpet Angjældende at sønderhugge noget Bly, og var dette iblandt det af ham forhen Omforklarede, han har seet hos Angjældende. Vidnet tillagde sin Forklaring, at han og hos Angjældendes Broder bemældte Halger har seet en rød Trøie, arbeidet af saadant Tøi, som er i de paa Telthuset værende gamle Munderingskjoler. Han hørte og, i den Tid, han som mældt tjente med Angjældende, at denne havde kjøbt saadant rødt Tøi af Munderingskjoler af bemældte sin Broder Halgier, men veed ikke videre herom. I anledning heraf blev Angjældende fremkaldet, men benægtede enten at have seet hos sin Broder eller kjøbt af ham noget saadant Tøi, der har været i gamle Munderingskjoler. Vidnet afskediget efter at have vedstaaet sin afgivne Forklaring.

Actor begjærede dernæst fremkaldt de under Forhøret afhørte 4de, 5te, 6te, 7de, 8de, 9de, 10de, 11te, 12te, {14de,} 15de, 16de, {17de,} 18de, og 19de Deponentere og dem forelæst sine Forklaringer og eedfæstede; hvorpaa fremstod disse Deponentere, navnlig: Peder Helliesen Age, Hellie Nilssen Age, Ole Isaksen Berven, Gunder Olsen Mæland, Ole Nilssen Age, Mattis Iversen Aarhuus, Lars Olsen Helleland, Berge Olsen Age, Peder Johannessen Age, Hellie Holgersen Præstegaarden, Iver Anfindsen Aalvigen, Mattias Mattiassen Frøines, og Lars Sjursen Ullensvang, der bleve forelæste hver for sig sine under Forhøret afgivne Forklaringer, hvorefter de bleve formanede til at vidne Sandhed, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed,

1818: 187

samt vedstod under denne sin aflagde Eeds Kraft, at deres afgivne Forklaringer ere rigtige og med Sandhed i alle Dele. Paa Tilspørgende forklarede Vidnet 7de Deponent Gunder Olsen Mæland, at han var med i Brylluppet paa Age 1815 og var den Første, som da fik Angjældende til at tilstaae han der havde stjaalet de 51 rbd, som 2den Deponent har omforklaret, hvilke Penge Vidnet fandt i Angjældendes Tegnebog, og bleve de Eieren Hellie Helliesen Jaastad strax tilbageleverede. Videre var ikke at spørge Vidnerne, afskedigede.

16de Vidne Peder Omundsen Age, som blev formanet at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 30 Aar og Sødskendebarn til angjældende Isak Ullensvang, men ubeslægtet til bestjaalne Hellie Helliesen Jaastad, som paa Tilspørgende med Hensyn til {af} 7de Deponent Gunder Mælands Forklaring om det af Angjældende hos Hellie Helliesen Jaastad begaaede Tyveri, forklarede sig aldeles overeenstemmende med bemældte Gunder Mæland. Paa videre Tilspørgende forklarede Vidnet videre tilligemed forestaaende Gunder Mæland, med hensyn til bestjaalne Hellie Helliesen Jaastads Formues-Tilstand at den er god. Vidnet Peder forklarede videre alene, at i Aaret 1814 eller 15 kjøbte han af Angjældende 2de røde Munderingskjoler uden Foer for 5 Rbd. N: V:, hvilke Kjoler Angjældende sagde at have faaet af sin Broder Halgier. I anledning heraf blev Angjældende fremkaldt og nu tilstod, at han ialt havde stjaalet trende Munderingskjoler paa Telthuset, samt sagde, at han blot som et Paaskud har foregivet for Vidnet og Flere, at han havde faaet disse

Kjoler af sin Broder Halgier, hvilket dog ikke var Tilfældet. Paa Opfordring forklarede Vidnet Peder, at omhandlede Kjoler vare gamle og saa godt som udslidte, saa at, da der ikke var Foer i dem, kunde de ikke være værd mere end han gav for dem. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning, vedstod sit Vidnesbyrds Rigtighed, afskediget.

Efter Forlangende af Actor fremstod den Bestjaalne Helje Heljesen Jaastad og under Lovens Eed bekræftede at de ommeldte 51 Rbd N: V: som Angjældende Isak Ullensvang her har bekjendt at have stjålet er ham mod hans Vidende og Villie frakom/m/et og har han modtaget samme tilbage saaledes som Vidnerne har forklaret, afskediget.

17de Vidne Ingebrigt Anfindsen Kolgræven, som blev formanet til at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin som 22. Deponent under bem:te Forhør afgivne Forklaring, som han under sin Eed bekræftede at være rigtig og med Sandhed, og vidste paa Tilspørgende intet videre til Oplysning, afskediget.

18. og 19. Vidner Lars Johannessen og Ole Jonsen Aga, der bleve formanede til at vidne Sandhed, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed, bleve forelæste deres under Forhøret som 23. og 24de Deponentere afgivne Forklaringer, dem de vedstode rigtig tilføre!! (tilførte) og at være Sandhed og vide de intet videre til Oplysning, afskedigede.

20de og 21de Vidne Ole Isaksen og Ole Henriksen Berven, der bleve formanede til at vidne Sandhed, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed, bleve forelæste deres under Forhøret som 25de og 26. Deponentere afgivne Forklaringer, dem de nu erklærede rigtig tilførte og at være Sandhed, samt at de ikke vide mere til Sagens Oplysning i nogen Maade, afskedigede.

22de Vidne Haldor Olsen Helleland, som efter Formaning aflagde Eed med Løfte at vidne Sandhed, blev forelæst sin \under Forhøret/ som 27. Deponent afgivne Forklaring, den han under sin aflagde Eed vedstod rigtig at være med Sandhed i alle Dele, og paa videre Tilspørgende vidste aldeles intet mere til Oplysning, afskedigede

23de og 24. Vidne Ole Olsen Ullensvang den ældre og Ole Olsen Ullensvang den yngre, der bleve formanede til at vidne Sandhed, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed, bleve forelæste deres under Forhøret afgivne Forklaring, den de vedstod at være rigtig og da intet videre var at spørge, afskedigede.

25de Vidne Niels Andersen Ullensvang, som blev formanet til at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin som 30te Deponent under Forhøret afgivne Forklaring, den han vedstod rigtig tilført og veed intet videre til Oplysning, afskediget.

26de Vidne Anfind Ingebrigtsen Ullensvang, der blev formanet at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin som 31te Deponent under Forhøret afgivne Forklaring, som han vedstod rigtig tilført og at være med Sandhed, med Tillæg at han omtrent samme Tid købte 2 eller 3 Marker Blye hos Angjældendes Broder Halgier, videre veed han ikke til Oplysning, afskediget.

27de Vidne Bergitte Olsdatter Torekoven, som blev formanet til at vidne Sandhed, det hun lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin under bem:te Forhør som 20. Deponent afgivne Forklaring, den hun vedstod rigtig tilført, undtagen at hun ei med Vished kan sige om de omforklarede Patroner vare skarpe eller ikke, saasom hun ikke havde dem i Hænde. Actor bad Vidnet tilspurgt, hvad Tid hun hørte af 21. Deponent

1818: 187b

at Angjældende og hans Broder vare med Lys i Telthuset, og om der var Flere nærværende paa samme Tid, det blev sagt; Svar: det var omtrent for 3 Aar siden hun hørte det Omspurgt af Sjur Maage, men der var ingen andre end hun tilstæde da det blev sagt, videre vidste hun ikke til Oplysning, afskediget.

28de Vidne Sjur Knudsen Maage, der blev formanet til at vidne Sandhed, det han lovede og bekræftede med Lovens Eed, blev forelæst sin under bem:te Forhør som 21de Deponent afgivne Forklaring, den han vedstod rigtig tilført og vedblev under sin aflagde Eed at forsikre at han ikke kan erindre at have sagt til forestaaende Vidne, hvad om ham af hende er forklaret, og veed saaledes intet videre til Oplysning, {afskediget.} 27de Vidne blev atter fremkaldet og begge disse Vidner confronteret, men enhver af dem vedblev sin Forklaring uden Forandring, afskedigede.

Derefter blev fremkaldt den under Forhøret som 13de Deponent afhørt Halgjer Larsen Ullensvang, der blev forelæst sin under Forhøret afgivne Forklaring den han vedblev at være rigtig samt til Beviis om at han har staaet i Samhandel og købt Krudt til sin Broder fremlagde han et Brev af 5te April 1814 fra Angjeldende sin Broder, som blev oplæst og indtages her saalydende ##. Angjeldende Isak blev forevist Brevet og vedstod at det var fra ham og Halgjer vedblev fremdeles at benægte at have havt Deel i Angjeldendes Tyverier.

Actor maatte paa Grund af at han ansaae Halgjer impliceret i Sagen frafalde hans eedelige Vidnesbyrd, og da Dagen ere forløben, begjerede Sagens Anstand til i Morgen tidlige.

Da ingen meldte sig med videre blev Thinget {sluttet} udsadt til i Morgen.

C Nannestad

Johannes Johannessen Underhougen, Ole Larsen Underhougen, Ole Iversen Underhougen, Aadne Johanssen Sædtvedt alle 4re med iholdt Pen.

Neste Dag den 17de October continuerede Høstethinget for Jondahls Skibrede med og i Overværelse af de sam/m/e Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget den fra i Gaar udsadte Justitssag, Actor Procurator Baade, Contra Isak Larsen Ullensvang. Tilstede ved Retten Angjeldende fri for Baand og Tvang, samt hans Defensor Lehnsmand Haugse.

Actor maatte anmærke at den i Forhøret anførte 17de Deponent Synneve Holgersdr: Haugesund samt indstevnte Angjeldendes Kone havde Sygdoms Forfald, og des formedelst ei kunne møde.

Derpaa fremstod indstevnte Sergeant Svend Olsen Mæland, der blev forelæst sin som 14. Deponent under Forhøret afgivne Forklaring, den han vedstod rigtig tilført. Paa videre Tilspørgende erklærede Comparenten, at hvad angaaer de Munderings Stykker, som Angjeldende har forklaret, at have stjaalet af bemeldte Telthuus foruden Krud og Bly, kan der upaatvivleligen hverken fra den nærværende Cheff ei heller de foregaaende Cheffer for det Kingservigske Compani, gives nogen Oplysning om hvad der af disse Munderings Stykker har været eller skulle findes paa bemeldte Telthuus før dette Tyverie var begaaet, efterdi disse gamle røde Kjoler, dels vare henlagte som kasserede og dels af og til blev taget af og til og sendt som Munderings Stykker til Landeværnet i Bergen under Krigen, saa at de ved afleverings Commisioner ikke saa nøie ere blevne optalt og efterseede. Ligesaa maatte han bemærke, at det vanskeligen og kan opgives hvor meget Krud der i 1813, 1814 og 1815 fandtes paa bemeldte Telthuus efterdi Tropperne da for det meste vare udkommanderede og Chefferne desformedelst neppe har kunne været paa Telthuset. Videre vidste Comparenten \ikke/ til Oplysning afskediget.

Actor i Anledning af de udeblevne Vidne, fandt det nødvendig at begjere Udsættelse i Sagen, og da han under 4de Aug: sidstleden igjennem Stiftet har forlangt Oplysning denne Sag vedkommende, som fra det militaire bliver at tilveiebringe, hvilket endnu ikke er indløbet, saa maatte Comparenten især med Hensyn hertil udbede sig Anstand paa ubestemt Tid, ligesaa at det her for Retten i Gaar og i Dag passerede; maatte blive ham beskrevet meddelt, og de fremlagte Documenter udlaante til Afbetjening.

Defensor maatte forbeholde det Fornødne og i Tide at blive underrettet om Sagens videre Fremme.

Eragtet: Sagen udsættes paa ubestemt Tid og blev det fremlagde Præliminar Forhør Actor udleveret.

Ny Sag:

Lars Samsonsens og Lars Larsen Haugen mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Huusmand Iver Iversen Stranden til at see Dokumenter og høre Vidner om at han ulovligen har hidset Hunde paa Citantenes Creaturer og saaledes forjaget dem af sine Græsgange. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen om at Sagen der den 3de Aug: sidstleden har været foretaget og henviist til et lovligt Thingsvidnes Ervervelse. Bemeldte Documenter indtages saalydende #

1818: 188

Efter Paaraab mødte paa Indstevntes Vegne, hans Huusbønder Ole Olsen og Jacob Gundersen Bakke der vedtog lovlig Varsel, og ville afvarte hvad Citanten havde at i retteføre.

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Ole Nilsen Herøien og Brynild Johnsen Wiig der bleve formanede til at vidne Sandhed det de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig den Første 72 Aar og den Anden 62 Aar, begge ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. De forklarede eenstemmigen, at den Indstevnte har sit Huusmandsplads beliggende i Citanternes Fæhouge, de have ikke seet at han har forøvet det Paaklagede, men derimod har de hørt han har sagt, det han i Sommer en Gang har jaget Citanternes Creature ved Hunde og Skrald. Videre vidste de ikke afskediget.

3de 4. og 5te Vidne, Lars Olsen Herøen, John Olsen Herøen og Siri Jacobsdatter Samlenæset, de bleve formanede til at vidne Sandhed, som de lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig den Første 33 Aar, den 2den 20 Aar og den 3de 50 Aar gammel, \og/ alle ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter. De forklarede eenstemmigen, at de nogle Gange i Som/m/er har seet Sagvolderens Hund jage og forjage Citanternes Geder fra deres rette Beiter; den Første har endog seet Sagvolderens Folk været med denne Hund paa denne Jagt. Videre vidste de ikke til Oplysning afskedigede.

6te Vidne Ole Olsen Qvale, han blev formanet til at vidne Sandhed, som han bekræftede med Lovens Eed, angav sig 28 Aar gam/m/el ubeslægtet til begge Parter, han forklarede: at en Gang i Sommer kom han roende forbi Citanternes Hjemmehage, og da saae han at Sagvolderens Hund, tilligemed hans Datter forjagede endeel Gjeder opi bemeldte Hage, men hvem Gjederne tilhørte, kunne han ikke oplyse. Videre vidste han ikke afskediget.

Citanten begjerede Thingsvidnet sluttet og sig i Thingsvidne Form beskrevet.

Eragtet: Thingsvidnet er sluttet og skal saa snart {tillader} Forretninger tillader det, vorde beskrevet meddelt.

Citanterne betalede Incamination og Vidneførelsen 1 Spd 92 s. og den Indstevnte betalede Tilsvarspenge 40 s. Specie.

Stevnevidnets Eedtagelse.

Lehnsmand Halderager mødte og fremstillede den Velagte mand Lars Larsen Augestad, den han begjerede eedtaget som Stevnevidne i Jondahls Skibrede. Bemeldte Lars Larsen, aflagde derpaa den befalede Eed, og er altsaa fra nu af Stevnevidne i Jondahls Skibrede.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter John Iversen Berge, sluttet 17de Septbr: 1818, hvorved 1 Pd. 21 Mrk. Smør 1 ½ Tønde Salt i Berge er udlagt Sterbboeenken og en Datter.
2. Skjøde fra Lars Samsonsens Baggegaard til Johannes Viersen paa 1 Pd. Smør 1/3 Bukskind i Gaarden Baggegaard No: 19, for 100 Spd., dateret 16de Octbr: 1818.
3. Skjøde fra Anders Torbjørnsen Rørvig med Flere til Torkel Larssen paa 1 Pd. 11 Mrk. Smør ¾ Hud i Gaarden Torvig, dateret 16de Octbr: 1818.
4. Ditto fra Arne Haagensen Tjosaas med Flere til Ole Baarsen paa 1 Pd. 12 Mrk. Smør 1 ½ Gjedskind i Gaarden Herrestvedt, dat: 17de Octbr: 1818.
5. Bygselbrev fra Provst Kahrs til Salomon Larssen paa 1 Løb Smør i Gaarden Wiig, dateret 15de Octbr: 1818. Medfulgte Reversal af 17de Octbr: 1818 og Landskyldbog.
6. Panteobligation fra Ole Baarsen Herrestvedt til Myndlingene Ranvei, Herborg og Marita Baarsdatter for 45 Spd. mod 1ste Prioritet i Gaarden Herrestvedt dateret 17de Octbr: 1818.
7. Vilkaarbrev fra Johannes Viersen til Lars Samsonsens og Huustro Eddi Pedersdr: paa aarlig Levekaar af Gaarden Baggegaard, dateret 16de Octbr: 1818.
8. Ditto fra Torkel Larssen Torvig til Guro Jonsdatter paa aarligt Levekaar af Gaarden Torv/ig, dateret 16de Octbr: 1818.

1818: 188b

9. Afkald fra Iver Iversen Berge for sin Huustro Cicilia Johannesdatter for Arv 67 Spd: (Rd?) 54 s. eller 33 Spd. 93 ¾ s., dateret 17 Octbr: 1818.
10. Ditto fra Marita og Guro Eriksdt: Fladebøe for hvers Arv 7 Spd. 90 s., dateret 17de Octbr: 1818.
11. Ditto fra Anna og Ingeborg Eriksdøttre Fladebøe for hvers Arv 7 Spd. 90 s., dateret 17de Octbr: 1818.
12. Ditto fra Torkil Larssen Torvig for Arv 49 Spd. 65 s., dateret 16de Octbr: 1818.
13. Ditto fra Ditto for Arv 8 Spd. 109 3/8 s., dateret 16de Octbr: 1818.
14. Ditto fra Aad Olsen Qvale for Arv 7 Spd. 38 ¾ s., dateret 17de Octbr: 1818.

Paa Tilspørgende erklærede Laugrettet og Almuen, at denne her i Skibredet er bleven godtgjort af Hr: Fogden de Veipenge, som de for Aarene 1813, 1814 og første Halvaar 1815 have betalt til Veicassen.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Retten at bestille, blev Thinget hermed sluttet. C Nannestad.
Ole Iversen Underhougen, Arne Johannessen Sætvedt, Johannes Johannessen Underhoug, Ole Larssen Underhougen (alle 4re med iholdt Pen).

[Høstething for Østensøe Skibrede 1818.]

Aar 1818, den 19de October blev Retten sadt til det almindelige Høste- Sage og Skattething for Østensøe Skibrede paa Thingstedet Wigøer og betjent af mig Nannestad, som constitueret Sorenskriver i Overvær af de 4re Laugrettesmænd Ole Larsen Reistvedt, Lars Olsen Noreim, Tore Tostensen Noreim og Haagen Sjursen Klyve, der alle aflagde den befalede Laugrettes Eed, og betalede hver for sig 24 Specieskilling. Ved Thinget var tilstede Hr: constitueret Foged Holm, Skibredes Lehnsmænd og endel thingsøgende Almue.

Hvorda! først underdanigst blev publiceret de Love og Anordninger, som for Jondahls Skibrede Folio 185 ere blevne publicerede.

Stevnevidnes Eedtagelse.

Lehnsmanden Johannes Jørgensen Berven mødte og androg, at Stevnevidnet Endre Trondsen Nedre Wiig er saa gam/m/el, at han ei kan forestaae sit Ombud, som Stevnevidne her i Thinglauget, hvorfor han begjerede ham forlo..vet(?), og i hans Sted indsadt Ole Olsen Berven, der har de fornødne Egenskaber dertil. Bemeldte Ole Olsen Berven mødte og aflagde den befalede Eed, som Stevnevidne, hvorfor han blev ansadt, som Stevnevidne i Østensøe Skibrede i den Aftrædendes Sted.

Da Ingen meldte sig med videre, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

C Nannestad

Ole Larsen Reistvedt, Lars Olsen Noreim, Thor Tostensen Sandve!! (Noreim?) og Haagen Sjursen Klyve, alle 4re med iholden Pen.

Neste Dag, den 20de October, continuerede Høstethinget for Østensøe Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev publiceret følgende Documenter.

1. Skjøde fra Hans Hansen Klyve til Hans Hansen den yngre paa 2 Pd 6 Mrkr Smør $\frac{1}{2}$ Tønde Salt i Gaarden Klyve dateret 19de Octobr: 1818.
2. Do: fra Aamund Larsen til Ole Aamundsen paa 18 Mrkr Smør 1 Faarskd i Gaarden Røen dat: 19 October 1818.
3. Do: fra Christoffer Christoffersen til Maritha Christophersdatter paa Pladset Jarene dat: 20de Octobr: 1818.
4. Skiftebrev efter Ingejer Erichsdatter Rykken sluttet 8de Septembr: 1818, hvorved 1 Pd $10\frac{3}{4}$ Mrkr Smør $\frac{1}{2}$ Bskd $\frac{1}{4}$ Gdskd i Gaarden Rykke er udlagt paa Creditor Engel Olsen Soldahl.
5. Panteobligation fra Jon Larsen til Ludvig Olsen Rørvig stor 100 Spd mod Pant i Reistvedt dateret 19de October 1818.

1818: 189

6. Panteobligation fra Haagen Sjursen Klyve til John, Britha, Maritha og Anna Olsdøttre Klyve, stor 187 Spd 60 s mod Pant i Klyve dateret 19de October 1818.
7. Ditto fra Maritha Christoffersdatter til Engel Soldahl, stor 28 Spd mod Pant i Pladset Jarene, dateret 20de October 1818.
8. Udskiftnings Forretning af 29de Julii 1818, hvorved 1 Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud $\frac{1}{2}$ Gdskd i Gaarden Aalvig er udskiftet i 2de lige Dele mellem Trond og Ole Pedersen.
9. Ditto af 31 Julii 1818 hvorved 1 Løb 6 Mrkr Smør i Reistvedt er udskiftet i 2de lige Dele mellem Jan (Jon) og Ole Larsønner.
10. Fæstesed/d/el fra Hr: Pastor Irgen til Christen Larsen paa Pladset Gjermundsnæs dateret 20de October 1818 medfulgt Reversal.
11. Ditto fra Mons Tøllevsen Hetteland til Ole Haagensen paa Pladset Lillehagen dateret 19de Octobr: medfulgte Reversal.
12. Afkald fra Anna Pedersdatter Lilleaas for Arv 5 Spd $105\frac{5}{8}$ s. dat: 19 Octobr: 1818
13. Ditto fra Ingejer Larsdr: Froestad for Arv 11 Spd $7\frac{1}{2}$ s dateret 19 Octobr: 1818
14. Ditto fra Ditto for 11 Spd 82 s datteret Do: Dato
15. Ditto fra Siri Torbjørnsdatter Øfthuus for 4 Spd 93 s. dat: Dito Dato.

16. Ditto fra Anna Baarsdatter Stene for 5 Spd 40 s. dat: 20de Ditto
17. Ditto fra Hans Bjørnesen Telstøe som gift med Guri Aamundsdatter Berge for Arv 6 Spd 96 s dateret Ditto Dato
18. Ditto fra Hans Klyve den yngre for sin Hustru Christi Larsdatter Noreims Arv nu 47 Spd 81 7/8 s dateret 20 Ditto
19. Ditto fra Inga og Eli Tostensdøttre Walland for hvers Arv 10 Spd 18 $\frac{3}{4}$ s. dateret Ditto Dato
20. Ditto fra Ingejer Osmundsdatter Berge for Arve 9 Spd 41 s dat: Do: Dato
21. Aflyst Obligation fra Christoffer Jarene til Ole Johnsen Myhreene stor 25 Spd dateret 27 October 1817 qviteret 19de October 1818

Paa Tilspørgende om Veipenges Godtgjørelse af Fogden til Almuen, blev svaret af Laugrettet og Almuen ligesom anført paa forrige Folio for Jondal.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Retten og Thinget at bestille, blev samme hævet. C Nannestad
Haagen Sjursen Klyve, Lars Olsen Noreim, Tore Tostensen Noreim, Ole Larssen Reistvedt.
(alle 4re med iholdt Pen).

Høstething for Gravens Skibrede 1818.

Aar 1818 den 22de Octbr: blev Retten sat paa Thingstedet Eide til Høste- Skatte og Sagething for Gravens Skibrede Retten betjent af constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 4re Laugrettesmænd Nils Larssen Bilde, Jacob Knudsen Selland, Omund Johnsen Ystaas og Peder Ellingsen Ystaas, som nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 Sps. Saa var og tilstede paa Thinget Hr: constitueret Foged Holm, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Love med videre som for Jondals Skibrede, og som foran Folio 186 findes extraherede.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen. C Nannestad
Nils Larsen Bilde, Jacob Knudsen Selland, Omund Johnsen Ystaas og Peder Ellingsen Ystaas
alle med iholden Pen.

Neste Dag, den 23de October, continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Nye Sag:

Paul Torkildsen Leqve mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varssel til dette Thing, at have indstevnet Ole Tostensen Sød

1818: 189b

for Auctionspenge Gjelden Summa 12 rb 1 mrk 4 s. hvorhos han maatte bemærke, at der skulle egentlig kun være stevnet paa 9 rb 4 mrk 4 s Navneværdi eller Species 116 $\frac{1}{2}$ s, som han skylder for købte Vahrer paa Auctionen efter David Ørjansen Tvedt den 1ste Novembr: 1813, derom at see Documenter og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses

Commisionen om at Sagen der den 16de Januarii sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang. Bemeldte Attester indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte ikke den Indstevnte ei heller nogen paa hans Vegne.

Comparenten maatte anmærke, at han er overdraget Incassationen ved bemeldte Auction af Hr: Bredahl som er bortreist, og at Indstevnte har betalt undtagen her som paastevnt han fremlagde og bemeldte Auctions Forretning vedhæftet et Skiftebrev, hvilke findes denne Act vedhæftet. Comparenten indlod Sagen til Doms med Paastand, at Indstevnte ipligtes at betale den paastevnte Gjeld 116 ½ s. samt Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn og Bøder for unødigt Trette.

Eragtet Sagen optages.

Derpaa blev strax i denne Sag afsagt saadan

Dom:

Ole Tostensen Sæd, der hverken har mødt for Forligelses Commision eller her for Retten, vil efter de af Citanten fremlagde Bevisligheder blive ipligtet at betale det Paasøgte tillige med Processens Omkostninger og Bøder for unødigt Trette; thi Kjendes for Ret: Ole Tostensen Sæd bør at betale til Poul Torkildsen Leqve de her paasøgte 116 ½ s. Species, og udi Sagens Omkostninger 1 Spd 60 s. foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt videre indtil Betaling skeer, samt Bøder til Justitskassen for unødigt Trette, saa meget som Dom og Segl koster. At efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incammination 74 s.

Nye Sag:

Poul Torkildsen Leqve mødte paa Ole Storeføre af Carmsund og Hesby, hans Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varssel paa Ole Storeføres Vegne, til dette Thing at have indstevnet Christopher Nilsen Wambeim for Gjeld 17 Specier 84 s. samt Bord til 3 Kister, derom at see Bevisligheder og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra vedkom/m/ende Forligelses Commision om \at/ Sagen der den 6te dennes har været foretaget og henvist til Rettergang. Bemeldte Attester indtages saalydende # Comparenten ville fornemme om Indstevnte mødte, samt om han kan benægte det Paastevnte.

Efter Paaraab mødte Indstevnte Christopher Nilsen Wambeim selv vedtog lovlig Varssel, men maatte med Hensyn til det Paastevnte anmærke, at han ikke kunne tilstaae det Paastevnte saasom han havde adskillige Mellemregninger med Citanten, men naar Citanten til førstkommende Marts Maanedstthing ville fremkomme med sine Regninger, og Sagen kunne udsættes, saa vilde han afgjøre Alt.

Citanten begjerede Sagens Anstand til December Maanedstthing for videre at fremme Sagen og føre Bevisligheder.

Indstevnte maatte vedblive at forlange Sagens Anstand til Marts Maanedstthing.

Dommeren eragtede: Sagen udsættes til førstkommende Feberuarii Maanedstthing for Hardanger 1819.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s Indstevnte betalede Tilsvarspenge 40 s.

Nye Sag:

Ole Paulsen Sponheim mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varssel til dette Thing, at have indstevnet Anders Olsen Ouse for Gjeld 6 Specier, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commision om at Sagen derfra til Rettergang er henvist {til Rettergang} bemeldte Attester indtages saalydende ##

Indstevnte blev paaraabt men mødte ikke ei heller Nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Sjur Sjursen Nedre Leqve der blev paamindet om at vidne Sandhed som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 38 Aar gammel og Søskendebarn til Citanten, men ubeslægtet til Sagvolderen, han forklarede derpaa at et Aar i Vaar siden, handlede Parterne Hæster i Vidnets Huus, hvortil han og hans Kone vare Vidner. Sagvolderen købte Halvedelen af en Hæst af Citanten for 36 Spd. de 30 Spd skulle Citanten tage hos sin Broder, og de 6 Specier skulle Sagvolderen selv betale til Kongsbergs Vintermarken 1818, som Vidnet ei veed til denne Tid er betalt. Vidnet maatte anmærke at hans Kone var syg og derfor ei kunne møde afskediget

Citanten indlod Sagen til Doms.

Eragtet Sagen optages:

Derpaa blev i denne Sag

1818: 190

strax afsagt saadan

Dom:

Anders Olsen Ouse, der ei har mødt med Indsigelse for det Paastevnte, vil efter Citantens Bevisligheder, blive pligtig at udrede sam/m/e tilligemed Processens Omkostninger; thi Kjendes for Ret: Anders Olsen Ouse, bør at betale til Ole Paulsen Sponheim de her Paasøgte 6 Spd \med Renter fra 1ste Septbr: 1818/ og udi denne Sags Omkostninger 2 Specier og 60 s. tilsammen 8 Specier og 60 s. foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre fornødent indtil Betaling skeer. At efterkommes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incammination og Vidneførelsen 89 s.

Hermed Thinget blev udsat til i Morgen.

C Nannestad

Jacob Knudsen Selland, Nils Larssen Bilden, Omund Johnsen Ystaas, Peder Ellingsen Ystaas, alle 4re med iholdt Pen)

Neste Dag den 24de Octbr: continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede ved samme Rettens Personer som de igaar og forgaars.

Ny Sag.

Torbjørn Knudsen mødte, fremlagde \de/ beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Helge Omundsen Sebbe for skyldige Auctionspenge ved Auctionen efter Aslak og Magnus Knudsonner Lund den 19de Novbr: 1817, den Summa 7 Spd. 70 s., derom at see Beviisligheder og lide Dom, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen om at Sagen derfra den 7de Julii sidstleden er henviist til Rettergang. Bemældte Attester indtages saalydende #

Indstevnte blev paraabt, men mødte ikke, ei heller mødte nogen paa hans Vegne.

Comparenten fremlagde dernæst bemeldte Auctions Forretning til Beviis om det Paasøgte, som findes denne Act vedhæftet, hvorefter han indlod Sagen til Doms med Paastand efter Stevnemaalet.

Eragtet: Sagen optages.

Hvor efter i denne Sag strax blev afsagt saadan {Dom:}

Dom:

Ved den fremlagde Auctions forretning har Citanten Hr: Knudsen beviist, at Hellie Omundsen Sebbe skylder ham de paasøgte 7 Spd. 70 s., og at Betalingstermin er forlængst er udløben, hvorfor Hellie vil blive idømt at betale samme tilligemed Sagens Omkostninger; Thi Kjendes for Ret: Hellie Omundsen Sebbe bør at betale til Hr: Torbjørn Knudsen paa

Helleland 7 Spd. 70 s. og udi denne Sags Omkostninger 2 Spd. tilsammen 9 Spd. 70 s., foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre Fornødent, indtil Betaling skeer. At efterkommes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incammination 73 s:

Ny Sag.

Torbjørn Knudsen mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Asbjørn Nilssen Maurset for skyldige Auctionspenge til ham som Incassator 3 Spd. 91 s.; derom at see Documenter og lide Dom; saa fremlagde han og Attest [fra Forligelses Commissionen] om at Sagen derfra den 7de Julii sidstleden er henvist til Rettergang. Bemældte Attester indtages saalydende #

Indstevnte blev paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Comparenten fremlagde dernæst en Auctions forretning, afholdt den 19de Novbr: 1817 efter Aslak og Magnus Knudssønner Lund, som Beviis for det Paasøgte, hvilken findes denne Act vedhæftet. Comparenten indlod Sagen til Doms med Paastand at Indstevnte bliver ipligtet at betale det Paasøgte og Processens Omkostning efter Rettens Skjøn.

Eragtet: Sagen optages.

Hvorefter i denne Sag blev strax afsagt saadan {Dom.}

Dom:

Ved den fremlagde Auctions forretning er det Paasøgte beviist, hvorfor Asbjørn Nilsen Maursetter vil blive pligtig at betale samme til Hr: Knudsen tillige med Sags Omkostninger. Thi Kjendes for Ret: Asbjørn Nilssen Maursetter bør at betale til Hr: Torbjørn Knudsen paa Helleland 3 Spd. 91 s. og udi denne Sags Omkostninger 2 Spd. tilsammen 5 Spd. 91 s. foruden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og videre Fornødent indtil Betaling skeer. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incammination 72 Sps:

1818: 190b

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde [fra] Iver Hanssen for Guri og Gjertrud Iversdøttre Nesheim til Johannes Iversen paa 1 Løb 18 Mrk Smør i Nesheim, dateret 23 Octbr: 1818.

2. Do: fra Enke og Arvinger efter Jens Eriksen Nestaas, dateret 23de Octbr: 1818, hvorved Erik Jenssen eier ialt 2 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Bukskind 1 ½ Faarskind 1 Kalvskind i Gaarden Nestaas.

3. Pantebrev fra Erik Jenssen til Ragna og Marita Jensdøttre Nestaas stor 100 Spd., dateret 23de Octbr: 1818, med!! (mod) 1ste Prioritet i 2 Pd. 6 Mrk. Smør med videre i Nestaas.

4. Ditto fra Johannes Iversen Nesheim til Gjertrud Iversdatter og Iver Nesheim stor 199 Spd. mod 1ste Prioritet i 1 Løb 18 Mrk Smør i Nesheim, dateret 23 Octbr: 1818

5. Vilkaarbrev fra Erik Jenssen Nestaas til Randi Omundsdatter paa aarligt Levekaar af Nestaas, dateret 23de Octbr: 1818.

6. Fæsteseddel fra fra!! John Sjursen Vestreim til Lars Mortensen ibidem paa Pladset Stetten, dateret 14de April 1818, og Reversal, dateret 23de Octbr: 1818.

7. Afkald fra Johannes Arnesen Tvedt for 6 Spd. 107 s., dateret 22de Octbr: 1818.

8. Ditto fra Lars Larssen Kløve for 10 Spd. 98 ¾ s., dateret Ditto Dato.

9. Ditto fra Synneve Larsdr: Hallanger for 15 Spd. 95 s., dateret Ditto Dato.

10. Ditto fra Marita Larsdr: Jørdre for 2 Spd. 52 s., af Ditto Dato.

11. Ditto fra Samson Olsen Sponheim for 41 Spd. 16 ¼ s: af Ditto Dato.
12. Ditto fra Tollef Anderssen Opheim for 56 Spd. 96 5/8 s., af Ditto dato.
13. Ditto fra Hans Anderssen Vallandvig for 19 Spd. 70 s., dat: ditto Dato.
14. Ditto fra Ragna Tostensdatter Kjerlands Mand for 15 Spd. 67 s: af 23 Octbr: 1818.
15. Ditto fra Sjovet Larssen Rønnestrand for 57 Spd. 82 s., dateret do: Dato.
16. Ditto fra Anna Ellingsdatter Hamre for 6 Spd. 101 s., dat: 24 Ditto.
17. Ditto fra Nils Iversen Dale for 68 Spd. 48 s., dateret 22de Octbr: 1818.
18. Ditto fra Arvingerne efter Tore og Asbjørn Høl for den Førstes Arv 21 Spd. 3 s., dateret 2den Octbr: 1818.

Paa Tilspørgende om Godtgjørelse af betalte Veipenge for 1813, 1814 og første Halvaar 1815, erklærede Laugrettet og Almuen, at deslige Veipenge i disse Aar ei har været betalte i dette Skibrede af Almuen, hvorfor ingen Godtgjørelse har kundet finde Sted.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.
C Nannestad
Jacob Knudsen Selland, Nils Larssen Bilden, Omund Jonsen Ystaas, Peder Ellingsen Ystaas
(alle 4re med iholdt Pen)

[Høstething for Kingservig og Røldahls Skibreder 1818.]

Aar 1818, den 26 October, blev Retten sat paa Thingstedet Utne til Høstethingets Afholdelse for Kingservig og Røldahls Skibreder Retten betjent af constitueret Sorenskriver Nannestad i Overvær af de 4re \Laugrettesmænd/ Christen Jacobsen Eitrem, Christen Odsen ibidem, Sjur Horgersen!! (Halgiersen) Haastadbøe og Anfind Johannesen Tveisme, der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver for sig 24 Specieskilling. Ved Thinget var tilstede Hr: constitueret Foged Holm, Skibrede\t/s Lehnsmænd og en del Thingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Love med videre, som for Johndahls Skibrede Folio 189, findes extraheret.

Derefter blev vedtaget følgende Stemmeberettigede
af Røldahls Skibrede Odde Sogn.

Botnen	Nils Olsen	Wintherthun	Johannes Nilsen
Berge	Gullik Svendsen	Berge	Lars Baarsen
	af Kingservigs Skibrede	Odde Sogn	
Jøssendahl	Wiking Thoresen	Mansager	Ole Mikkelsen
Skare	Helje Tostensen	Ettreim	Christen Jacobsen
		Ettreim	Christen Odsen

1818: 191

Nye Sag:

Hellie Olsen Torenæs mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varssel til dette Thing at have indstevnet Anders Osmundsen Hæggerland for nogle Lam, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende

Forligelses Commission, om at Sagen der den 29de Junii sidstleden har været foretaget og henvist til Rettergang Bemeldte Attester indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte Indstevnte selv, vedtog lovlig Varssel, ville afvarte Citantens videre Andragende og forbeholdt det fornødne.

Citanten fremstillede da

2de Vidner: Ole Nilsen og Nils Ormsen Lione, der bleve paamindede om at vidne Sandhed, det de lovede og bekræftede med Lovens Eed angav sig den Første 50 Aar og den 2den 21 Aar, begge ubeslægtet og ubesvoret til begge Parter, forklarede eenstemmigen, at forleden Sommer 1817 saae de Indstevntes Søn vogte sin Faders Smaler ind om Byttet paa Torenæs, og have de hørt som et Rygte om, at der skulle have fulgt 4re af Citantens Lam med Sagvolderens Smaler, samt at Sagvolderen skulle have underrettet Citanten derom, som dog ikke, desuagtet, hentet sine Lam, hvorover de skal være bortkomne, og det er alt hvad de vide til Oplysning om disse Lam og denne Sags Gjenstand afskediget.

Citanten maatte bemærke, at han havde ventet endel godvillig mødende Vidner hertil, som formedelst Forfald ei kunne komme, af hvilken Aarsag han maatte forlange Sagen udsadt til Sommerthinget for dette Skibrede næste Aar.

Indstevnte havde intet mod Udsættelsen, men forbeholdt sig til den Tid at contrastevne og føre Vidner, om fornødiggjøres;

eraget: den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination, Vidneførelsen, Udsættelsen iAlt med 72 s. Contra Citanten betalede Tilsvarende 40 s.

Da Ingen mældte sig med videre, blev Thinget hermed udsat til i Morgen. C Nannestad Christen Jacobsen Eitrem, Anfind Johannessen Ulsness!! (Tveisme?), Sjur Halgielsen Haastabøe, Christen Aadsen Eitrem.

Neste Dag den 27de Octbr: continuerede Høste-, Skatte- og Sagethinget for Kingservigs Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar.

Hvorda fremstod følgende af Ullensvangs Sogn, der aflagde den befalede Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov paa lovbealet Maade:

Fresvig	Peder Samsonsens	Midt-Sexe	Svend Olsen
Berven	Omund Tostensen	Rogdeberg	Guttorm Knudsen
Skaaltvedt	Isak Iversen	Nedre Børve	Ole Henriksen
	Tollev Tollevsen	Aakre	John Odsen
Aga	Berge Olsen		

Af Kingservigs Sogn

Tveisme	Asbjørn Olai Iversen
Tjoflaat	Mikkel Torjulsen
Tveisme	Tomas Sjursen

Ny Sag.

Mons Torgersen Bakkethun fra Voss mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Peder Johnsen og Ole Jacobsen Rogde en for begge og begge for en for Gjeld 31 Spd. 60 s: derom at høre Vidner og lide Dom; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen om at Sagen der den 13de Januari sidstleden har været foretaget og henviist til Rettergang. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte Ole Jacobsen, vedtog lovlig Varsel, og erklærede, at han ikke kan benægte det Paasøgte, da det forholder sig rigtig, at han og Peder Johnsen Rogde tilsammen

har kjøbt en Hest af Citanten og derfor blev skyldig ham 31 Spd. 60 s.; men da Peder har klareret ham, nemlig Ole, sin Andeel, saa vedtager han, at betale Citanten det Hele, uden at der føres Vidner over en saa reen og klar Gjeld, den han nu tilstaaer; men da han venter Peder i Eftermiddag, og troer, at kunne klarere det Paasøgte eller blive derom forenet, begjerede han Sagens Anstand til i Eftermiddag.

Citanten, der haver mødt her forgjeves igaar, og ikke kunde opholde sig længere for at faae Afgjørelse paa en saa reen og klar Gjeldsag, maatte begjere Sagen fremmet nu og sine Vidner afhørt til Beviis om, at begge de indstevnte en for begge og begge for en skal klarere ham det Paasøgte.

Sagvolderen Ole begjerede Sagens Anstand blot een Time, for at see om Peder kom.

Citanten henholdt sig til sit Forrige.

Dommeren eragtede: den sidst forlangte Anstand af een Time bevilges.

Gammel Sag. Folio 181.

Ole Haldorsen Espe og Wiglik Hansen Sexe paa Enken Magdelie Agas Vegne – Contra Ole Haldorsen Helleland, blev paaraabt, hvori mødte begge Parter.

Citanterne begjerede Dom i Sagen, saasom Sagvolderen ei har benyttet den givne Anstand.

Sagvolderen replicerede, at han ei endnu har faaet de fornødne Beviser og Documenter, hvorføre han ikke har seet sig i Stand til videre at fremme Sagen paa dette Thing og maatte derfor begjere Sagens

1818: 191b

Anstand til December Maanedsting, for baade at føre Vidner og fremlægge Documenter til sin Sags Tarv.

Citanterne henholdt sig til sit Forrige.

Dommeren eragtede: For sidste Gang bevilges denne Anstand.

Sagvolderen betalede Udsættelsen 12 s.

Nye Sag.

Jens Larsen Oppedahl mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varssel til dette Thing at have indstevnet Ole Odsen Qvæstad for Ærerørige Ord og fornærmelige Beskyldninger, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen om at Sagen derfra den 14de Juli sidstleden er henvist til Rettergang Bemeldte Attester blev oplæst og indtages saalydende.

Efter Paaraab mødte Indstevnte selv, vedtog lovlig Varssel og ville afvarte Citantens videre Andragende.

Citanten fremstillede, som

1ste Vidne: Od Odsen Qvæstad, der blev formanet til Sandheds Udsigende, som han lovede og bekræftede med Lovens Eed, angav sig 29 Aar og Broder til Indstevnte han forklarede paa flere Tilspørgende, at han aldeles intet veed til Oplysning i denne Sag eftersom han ingensinde har hørt eller erfaret, at Sagvolderen hans Broder, har udladt sig med Ærerørige eller beskjemmende Tale om Citanten. Videre var ikke at spørge afskediget

Citanten maatte anmærke, at da det andet indstevnte Vidne Knud Helleland var fraværende paa en Reise, og altsaa ikke kunne møde her \for/ dette Thing, samt da han endnu ikke har faaet udfærdiget Thingsvidne, han har forlangt, i Carsund til Oplysning i denne Sag, saa var han begjerende Sagen udsadt til førstkommende Febreuari Maanedsting 1819.

Indstevnte protesterede mod Sagens Udsættelse. Citanten vedblev Sit

Dom/m/eren eragtede: Den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination og Vidneførelse 1 Spd. 44 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s.

Derefter blev foretaget den fra i Formiddag udsatte Sag Mons Bakkethun Contra Ole og Peder Rogde. Tillige mødte Knud Haldorsen Oppedahl.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Bemeldte Knud Haldorsen Oppedahl forpligtede sig til paa Sagvolderen Ole Rogdes Vegne, som Selvskyldner, at betale til Citanten Mons Bakkethun paa Woss inden et Aar fra Dags Dato den her paasøgte Gjeld tilligemed Omkostninger i alt 39 Spd, siger Ni og Tredive Specier tilligemed Renter 4re proCento af de 31 Spd 60 s. fra 8de Januarii 1818 {og} af den hele Summa fra Dags Dato indtil Betaling skeer. Hvorimod Mons betalte Incamminations penge og Tilsvarspenge.

Ovenstaaende Forlig blev for Parterne oplæst, som de vedstod rigtig tilført og blev efter Forlangende stadfæstet med saadan

Dom:

Ovenstaaende Forlig indgaaet af myndige Mænd, bør ifølge Norske Lovs 5 – 1 – 1 at efterkommes i alle dets Ord Clausuller og Puncter under Executions Tvang til den i Forliget fastsatte Termin under Adfærd efter Loven.

Citanten betalede Incamminations og Tilsvarspenge 1 Spd 68 s.

Da Ingen meldte sig med videre, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen

C Nannestad

Anfind Johannesen Ulsnes, Christen Jacobsen Eitrem, Sjur Haljersen Haastabøe og Christen Olsen Eitrem, alle med iholden Pen

Neste Dag den 28de October, continuerede Høste- Sage- og Skattethinget for Kingservig og Røldahls Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda, fremstod følgende Personer af Kingservigs Sogn, der aflagde den befalede Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov, paa lovbefalet Maade.

Ulsnes Anfind Johannesen Luthro Mikkell Johnsen.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Kari Johnsdatter Velure, sluttet 8de Septbr: 1818, hvorved 1 Pd. 9 Mrk. Smør i Velure og ½ Løb Smør i Iisberg er udlagt paa Enkemanden \Jon/ Johannessen og Børnene.

2. Ditto efter Kari Helliesdatter Rømbel, sluttet do: Dato, hvorved nogen Huse paa Pladset Rømbel under Qvitne er udlagt paa Enkemanden og Børnene.

3. Pantebrev fra Sjur Sjursen Grøve til Hr: Pastor Hjorthøy stor 25 ½ Spd. mod 1ste Prioritet i et Stuehuus paa Grøve, dateret 27de Octobr: 1818.

1818: 192

4. Pantebrev fra Ole Jacobsen Rogde til Knud Oppedal med Flere stor 400 Spd. mod 1ste Prioritet i Rogde og alt hvad Debitor er og bliver eiende, dat: 27de Octbr: 1818.

5. Ditto fra Halsten Torgiersen Tvedt til Lehnsmand Hougse stor 50 Spd. mod 1ste Prioritet i Tvedt, dateret 27de Octbr: 1818.

6. Ditto fra Peder Johnsen Rogde til Tobias Haldorsen Eidness stor 244 Spd. mod 1ste Prioritet i 1 Pd. 7 ½ Mrk. Smør 1/6 Hud i Rogde og 1 Bomseilerbaad, dat: 7 Octbr: 1818.

7. Voldgifts dom af 27de Mai 1817 mellem Opsidderne paa Sexe om {Beite} Skovhugst

8. Commissions Forlig af 21 Octbr: 1816 mellem Opsidderne paa Rogde om Udskiftning af Beiter {eller Skov}

9. Fæsteseddel fra Gullik Svendsen Berge paa ½ ?? i Pladset {Hage} Juve til Knud Olsen, dat: 27de Octbr: 1818, med Revers af samme Dato.

10. Ditto fra Torgiuls Tjoflaat et Søn til John Endresen paa Pladset Hagen, dat: 27de Octbr: 1818, med Revers af samme Dato.

11. Ditto fra Ingebrigt Johnsen Lone til Knud Ingebrigtsen paa Pladset Qvamme, dateret 26de Octbr: 1818, med Revers af samme Dato.

12. Pantebrev fra Sjur Grøve til Omund Lofthuus stor 5 1/5 Spd. dat: 27de Octbr: 1818

13. Afkald fra Henriksen!! Berven for 74 Spd. 12 ½ d., dateret Ditto Dato.

14. Ditto fra Lars Sjursen Gjertvedt for 11 Spd. 76 s. af Ditto Dato.

15. Ditto fra Lars Asbjørnsen Age for 88 Spd. 4 s. af Ditto Dato.

16. Do: fra Torbjørn Brynildsen Vigene for 7 Spd. 14 s. af Ditto Dato.

Aflyst en Obligation fra Sjur Grøve til Omund Lofthuus stor 7 Spd. 64 s: dateret 3 Marts 1818, qvitteret 27de Octbr: 1818.

Paa Tilspørgende om Almuen er af Fogden godtgjort Veipenge for 1813, 14 og første Halvaar 1815, erklærede Laugrettet og Almuen, jo.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet. C Nannestad

Anfind Johannessen Ulsness, Christen Jacobsen Eitrem, Sjur Haljersen Haastabøe, Christen Odsen Eitrem, (alle 4re med iholdt Pen).

December Maanedsting 1818.

Aar 1818 den 1ste december blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Decembr: Maanedstings Afholdelse for Lehnets som og Lyseklosters Gods i Hardanger Retten betjent af mig Sorenskriver Koren i Overvær af de 4 eedsorne Laugrettesmænd Tosten Helliesen Oppedal, Jon Larssen Eidness, Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Eidness.

Hvor da blev publiceret følgende nye Love med videre, sc: (så som)

	Dato.
1. Lov indeholdende Bestemmelser for Overformynderi-Regnskabers Afleggelse	8 Septb: 1818
2. Do: angaaende Mægleres Ansættelse, deres Pligter og Rettigheder	Do: Dato
3. Do: angaaende Oprettelsen af en Børs i Christiania	Do: Dato
4. Do: angaaende midlertidig Bortforpagtning af det beneficerede og offentlige, der er bygselledigt i Følge Rescriptet af 19 Mai 1809 og Kundgjørelsen af 23de Mai 1814	Do: Dato
5. Do: angaaende Foranstaltninger til at anholde og tiltale Personer, som efter at have begaaet Forbydelse i et af de forenede Riger, Norge og Sverrige, undvige til det andet.	11 Ditto
6. Do: angaaende Handelen paa Kræmmerleierne i Sejens og Tromsø Fogderie	Do: Dato
7. Do: angaaende Vexler, Anfordringssedler og Anviisninger	Do: Dato
8. Do: angaaende Tjenestetyendes Flytning fra Sogn til andet	12 Ditto
9. Do: angaaende Indqvarteringen paa Fredsfod af Garnisons	

Officerer og Mellemstabs-Betjente.	Do: Dato
10. Lov angaaende Consumtionsvæsenet	Do: Dato
11. Do: indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende Indførsel af Druebrændeviin, Vine og Rom.	12 Ditto

1818: 192b

12. Lov angaaende Vexelsagers Behandling ved Retterne	Dato 1818
13. Do: angaaende Kongeriget Norges Høiesteret	12 Septbr:
14. Reglement for de Høitideligheder, der bør finde Sted ved Kirkers og Kirkegaarders Indvielse i Riget Norge.	12 Do:
15. Placat, der bestemmer Skatten paa Formue og Næring, som for Skatteaaret fra 1ste Julii 1818 til 1ste Julii 1819 er ved Lov af 14de Junii 1816 paabuden til Rigsbanksedlernes Indløsning	10de Octbr:
16. 3die Regjeringens Departements Kundgjørelse angaaende norske Maal for Saltvarer med videre.	22 Do:
17. Storthingets Beslutning om Fordelingen af Skatten paa Formue og Næring for Aarene fra 1ste Julii 1818 til 1 Julii 1821	30 Septbr:
18. Circularskrivelse fra Regjeringens 5te Departement af 10 Septb: 1818, betræffende Udlaan af en Sum af H:s Majestæts egne Midler til trængende Almuesmænd. Communiceret af Amtet	14 Septbr:
19. Amtets Skrivelse af 17de Octbr: 1818 med vedfølgende 2 Lister over Brændeviins afgivtens og Landskattens Fordeling paa Landdistricterne i Norge, efter Lov af 12 Septb: 1818 §. 2.	23 Septbr:
20. Stiftets Skrivelse, hvorved communiceret 4de Departements Circularskrivelse af 3 Novbr: 1818, angaaende af!! (at) Cautionsbreve af Hovedcassere paa ustemplet Papiir bør tages til Thinglæsning	14 Novbr:
21. Dittos Ditto, hvorved communiceret 3die Departements Skrivelse af 27de Octbr: 1818 om Forandring i Bekjendtgjørelsen af 8 August 1818 om pestsmittede Steder	6 Novbr:
22. Dittos Ditto, hvorved er communiceret 2det Departements Skrivelse af 31te August 1818, at naar nogen Forføining foretages fra den civile Øvrigheds Side med!! (mod) Militaire Personer eller Eiendomme, der kan have Indflydelse [i] Militair-Etatens Interesse, at samme da bliver anmeldt for vedkommende Militaire Autoriteter.	12 Septb:
23. Dittos Ditto, hvorved er communiceret 2det Departements Skrivelse af 8de August 1818 om at Sorenskrivere ere uberettigede til Skydsgodtgjørelse til Skifter og Auctioner.	28 Octbr:

Da ingen mældte sig med Sager idag, blev Thinget udsat til i Morgen

A v W S Koren

Tosten Oppedal, John Eidness, Iver Eidness, Endre J. Helleland.

Neste Dag den 2den December continuerede Maanedstthinget for Hardanger ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvor da blev foretaget

Gammel Sag Fol: 185:

Hr: Provst Hertzberg mod Enken Christie Nilsdatter Eidness med Lavvæрге.

Hr: Provsten æskede Sagen i Rette og paastod Dom efter hans forhen Afgivne.

Sagvolderinden Christie Nilsdatter Eidness selv tilstede med hendes nu antagne Laugvæрге Gunder Olsen Mæland i Tobias Eidnesses Sted, der nu er fraværende paa en Reise til Bergen, begge mødende, erklærede de, at de Vidner de havde agtet at føre paa dette Thing, ere ved Feiltagelse ikke blevne indstevnte at møde førend den 7de denne Maaned, {hvor} og da de saaledes nu ikke ere tilstede, saa haabe de, at Vederparten ikke benytter sig af den strænge Ret, men viser den Føielighed at samtykke Sagen udsat til næste Thing for at Sagvolderinden da ved rigtig Indstevning kan faae afhørt hendes Vidner og tilveiebringe alt hvad hun troer tjenligt til Oplysning fra sin Side.

Citanten erklærede, at under Forbeholdenhed at nyde godtgjort hans uforholdne Møder her for Retten, samtykker han [i] Udsættelsen til næste Thing, uagtet han er contrastevnet til at møde samme urigtige Tid som Vidnerne, alt for at overbevise Retten og hans Vederpart, at han ikkun ønsker og søger Sagens sande og fuldkomne Oplysning. Iøvrigt forbeholder han sig al lovlig Tilførsel og Paastand.

Dommeren eragtede: Sagen bevilges udsat til førstkomende Februar Maanedsting.

Sagvolderinden betalede Udsættelsen 12 s.

1818: 193

Gammel Sag Fol: 184:

John Johannessen Aarhuus mod Enken Christi Nilsdatter Eidness.

Sagvolderinden Enken Christie Nilsdatter Eidness mødte med nu antagne Laugvæрге Gunder Olsen Mæland i Tobias Eidnesses Sted, som nu er fraværende under en Reise til Bergen. Hun fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Varsel contra at have indkaldet Citanten John Johannessen Aarhuus at anhøre Vidner stevnte og ustevnte til hendes Frifindelse og Sags Omkostninger at erholde, da hun ikke er den, som har udbredt bemældte Rygte, med videre efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten John Johannessen Aarhuus selv tilstede vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Contracitantinden havde at iretteføre.

Contracitantinden fremstillede som

1ste Vidne Johannes Omundsen Aarhuus aflagde Lovens Eed, sagde sig Fader til Citanten i denne Sag John Aarhuus, forklarede, at han ikke nogensinde har beklaget sig for nogen ei heller frygtet for, at bemældte hans Søn John skulde være angreben af den {smit} spedalske Syge. Contracitantinden havde intet videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

2det Vidne Tosten Larssen Oppedal aflagde Lovens Eed at vidne Sandhed, sagde sig ubeslægtet til begge Parter, forklarede: at for omtrent 7 Aar siden, nærmere kan Vidnet ei erindre Tiden, var Vidnet i Citantens Fader Johannes Aarhuuses Huus, og blev da i Overvær af Tobias Eidness og Lars Lofthuus skrevet en Attest om at Citanten John Aarhuus var formedelst Svaghed ikke tjenlig til militair Tjeneste, men at der blev nævnt spedalsk Sygdom, kan Vidnet ikke erindre, ei heller kan Vidnet erindre hvad Svaghed der blev nævnt, men det forekommer Vidnet, at Tobias Eidness skrev Attesten enten alene eller i Forening med Citantens Broder Omund, og at Vidnet tilligemed Lars Lofthuus og Tobias Eidness tilsidst underskrev Attesten. Det forekommer og Vidnet, at Citantens Fader Johannes sagde samme Tid, at han maatte tage heromhandlede hans Søn hjem af Tjeneste fordi han var svag, men om han nævnte, at han ei kunde taale alslags Mad, eller at han havde Skade i den ene Arm, kan Vidnet ei erindre. Paa Contra-Tilspørgende, forklarede Vidnet, at han ofte har været i

Selskab med Citanten John og fulgtes med ham paa Stølsreiser, men har ikke mærket noget, hvor af han skulle kunne befrygte at Citanten er behæftet med nogen spedalsk Svaghed. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev det afskediget.

3die Vidne Knud Hemmingsen Helleland, aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han ofte har hørt som et Rygte tale om at {Cit} der frygtedes for at Citanten Jon Aarhuus var behæftet med spedalsk Svaghed, og at Vidnet hørte dette, førend han hørte noget Rygte, at Citanten friede til Sagvolderindens Datter; men naar og hvor Vidnet først hørte dette Rygte, kan Vidnet ei nærmere erindre. Vidnet kan heller ikke nægte, at paa Reiser med Citanten har der været Spøg om, hvem der skulde ligge i Seng med Citanten, ligesom der og har forekommet Vidnet undertiden nogen modbydelig Lugt af Citantens Hovedhaar; Dog har Vidnet ingen Frygt havt at ligge i Seng med ham. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Contracitantinden erklærede, at endeel, som havde lovet, godvillig at møde som Vidner, er fraværende paa en Reise, hvorfor de nu ikke her kan møde, var derfor begjerende, at Vederparten vilde vise hende den Føielighed at samtykke Sagen udsat til en for dem begge mest passelig Tid, som hun formener bliver Marts Maanedstthing,

Citanten erklærede, at i hvor vel han havde Ret til nu at modsætte sig flere Udsættelser og at paastaae Dom, saa vilde han vise sin Vederpart, der er en Enke, som skal sætte sin Lid til Andres {Lid} Hjælp, al den Føielighed, som kan ansees billig, og derfor nu giver sit Samtykke at Sagen maa udsættes til Marts Maanedstthing, dog under den udtrykkelige Betingelse, at hvis Contracitantinden da ei opfylder Lovens Bydende, bør hun {lide} derfor at multeres efter Forordningen af 3 Junii 1796.

Dommeren eragtede: Ifølge Parternes Forening, udsættes denne Sag til Marts Maanedstthing 1819.

Contracitantinden betalede Incammination efter Afdrag af Tilsvarspenge 108 s:, for 3 Vidner 40 s: for en Udsættesle 12 s: Citanten betalede for Contraspørgsmaal 8 Sps:

1818: 193b

Eeds Aflæggelse til Norges Grundlov.

Kingservigs Sogn.

Mæland Gunder Olsen, aflagde nu den befalede Troskabs og Lydigheds Eed mod Norges Grundlov.

Gammel Sag Fol: 191:

Ole Haldorsen Espe og Viglik Hanssen Sexe mod Ole Haldorsen Helleland.

Citanterne mødte og ønskede Sagen i Rette.

Sagvolderen blev paaraabt paa sædvanlig Maade, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanterne, som troede at have beviist Rigtigheden af deres Søgmaal ved Sagvolderens egen Tilstaaelse at have modtaget den paastevnte Sum, uden siden efter sit Løfte at have kunnet tilveiebringe noget Beviis at bemældte Sum tilkom ham, paastod nu Dom, uden længere Udsættelse, og at paasøgte Capital med Renter efter Stevningen samt denne Sags skadesløse Omkostninger, Kost, Tæring og Tidspilde alt efter Dommerens Skjøn \maae blive Enken tilkjendt/ hvormed de indlod Sagen til Doms under Indsigelse af al længere Udsættelse, da Sagvolderen allerede har nydt to Udsættesler uden at fremkomme med noget i Sagen.

Sagvolderen blev nu atter paaraabt, men mødte ikke.

Dommeren eragtede: Sagen optages til Doms.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Endre Helleland, Iver Eidness, Tosten Oppedal, John Eidness. (Alle 4 med iholdt Pen).

Neste Dag den 3die December continuerede Maanedstthinget ved og i Overvær af samme
Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da blev thinglæst:

1. Skifte efter Ragnilde Olsdatter øvre Leqve, sluttet 18 Septbr: 1818, hvorved 1 Pd. 12 Mrk. Smør ½ Td. Salt ½ Faarskind 1 ½ Kalvskind i Leqve er udlagt Enkemanden, Børn og Creditorer.
2. Fledføringscontract mellem Myndling Gyri Hansdatter Leqve og Sjur Hanssen Leqve, af 4 Aug: 1818
3. Testamente mellem Thore Sjursen Horre og Huustro Kari Nilsdatter, dateret 17 Novbr: 1818.
4. Afkald fra Sjøvat Torfindsen Oppedal til Sjur Hougse for 4 Spd. 18 s., dateret 2den Decembr: 1818.
5. Ditto fra Anna Asbjørnsdatter Age til Jacob Ness for 2 Spd., dateret Ditto Dato.
6. Vilkaarbrev fra Johannes Johnsen Berge til John Johannessen og Huustro paa aarlig Vilkaar af Pladset Berge i Kingservigs Skibrede, dateret 28de Octobr: 1818.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet. Laugrettet blev betalt for 3 Dage hver 72 Sps: A v W S Koren
Endre Helleland, Iver Eidness, Tosten Oppedal, John Eidness (alle 4 med iholden Pen)

Aar 1818 den 5te December blev Retten sadt paa det sædvanlige Tingsted Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Lars Olsen Helleland

Hvor da: I Sagen Fol: 193 Ole Haldorsen Espe og Wiglich Hansen Sexe mod Ole Haldorsen Helleland blev afsagt saadan

Dom

Ved denne Sag, har Wiglich Hansen Sexe paa Enken Magdeli Johannesdatter Ages eller Hallangers Vegne som hendes Laugværge, indkaldt for Retten Ole Haldorsen Helleland til Regnskabs Aflæg, og at lide Dom til at betale nogle af ham oppebaarne Obligations Fordringer med Renter fra Skiftebrevets Slutnings Dato efter hendes afdøde Mand den 22 October 1805, og Sags Omkostninger Under Sagens Førelse har Sagvolderen Ole Haldorsen Helleland tilstaaet at have oppebaaret 72 Spdlr 87 s og lovet at tilveiebringe Beviis for, at have gjort Rede og Rigtighed, og at alt er afgjort ved Dom og Forlig men uagtet han har nødt 2 Udsættelser i Sagen er han dog ike fremkommet med de belovede Beviser Efter disse Omstændigheder Kjendes for Ret: Ole Haldorsen Helleland ipligtes at betale til Enken Magdeli Johannesdtr: Aga eller Hallanger 72 Spd 87 s skrives toe og syvti Speciesdaler syv og ottetie Skilling, med Renter 4re ProCto fra 22 October 1805 indtil Betaling skeer og i denne Sags Omkostninger med Kost Tæring og Tidsspilde til Citanten 2 Spdlr skrives toe Speciedaler, samt

1818: 194

end videre: denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer Det idømte efterkommes under Exekutions [Tvang] 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Endre Jensen Helleland, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, alle 4re med paaholden Pen.

Og hermed er 1818 til endes.

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger

Året 1819

(1819: 194)

Fortsættelse af Justitssagen mod Isak Larssen Ullensvang, Fol: 187.

Aar 1819 den 30te Januar blev en Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen \Helleland,/ Mikel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jenssen Helleland, for om mueligt til Doms at behandle Justitssagen mod Isak Larssen Ullensvang for begaaet Tyveri.

Hvor da angjældende Isak Larssen Ullensvang mødte for Retten, fri for Baand og Tvang.

Paa Actors Vegne mødte Mikel Halstensen, Defensor Lehnsmænd Christen Johnsen Hause mødte selv tilstede, og vilde anhøre hvad Actor havde at iretteføre.

Actor fremlagde hans \Continuations/ Stevning af 17de November forrige Aar med Dommerens Berammelse til denne Sags Foretagelse her idag, hvilken Stevning blev oplæst og indtages her med sine Forkyndelses Paategninger saalydende #

Actor fremstillede til {A} nærmere Afhørelse og Examination Hellie Holgersen Præstegaarden der forhen er afhørt som 12te Vidne og 15de Deponent i Forhøret, blev paamindet om hans forhen aflagde Eed og vedblev hans under Forhøret afgivne Forklaring, og declarerede, at han aldeles intet solgte af det ham leverede Krud, men sendte Angjældende Isak Ullensvang det tilbage, saa at det er aldeles urigtigt hvad angjældende Isak har forklaret at Deponenten skulde have solgt 1 Mrk. af Krudet. Det Bly han solgte var 8 Mrk. som anført, men hvormeget \Bly/ han leverede Isak tilbage, kan han ei erindre sig, men veed sikkert, at det ikke var over 16 Mrk, og Krudet omtrent 9 Mrk. Angjældende Isak Larssen Ullensvang blev nu fremkaldet, og declarerede, at det er en feil Angivelse af ham under Forhøret, {der skul} at hans Morbroder forestaaende Vidne skulde have solgt 1 Mrk. af Krudet førend Angjældende fik det tilbage, men han har siden selv solgt det alt, og er det samme Krud, som under Sagen er oplyst til forskellige, og paastod Angjældende, at han ikke havde stjaalet eller havde mere Krud end bemældte omtrent 10 Mrk. Til hvormegen Vægt Blyet beløb, som han stjal, kan han aldeles ikke opgive. Da intet videre var at tilspørge forestaaende Vidne Hellie Holgersen, blev hans Forklaring ham forelæst, som han vedstod rigtig tilført, afskediget.

Som

29de Vidne Synneve Holgersdatter Ullensvang eller Haugesund, angjældende Isaks Moder, sagde sig 57 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, har som 17de Deponent afgivet Forklaring under Forhøret, aflagde nu Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede sig aldeles overeenstemmende med hendes under Forhøret Afgivne, vidste aldeles intet til Oplysning at afgive paa adskillige hende givne Spøragsmaale, afskediget. Som

30te Vidne blev paaraabt indstevnte Sigrid Ellefsdatter Djønne, nu Kariteigen under Haldanger, angjældende Isaks Huustro, men mødte ikke. Angjældende Isak erklærede, at hun

er høist frugtsommelig saa at hun venter sig hver Dag, og da de boe {halvanden} \ 1 ¾ / Miil herfra, og hun maatte reise over en stor Fjord for at komme her til, saa tør og kan hun ikke møde. Defensor declarerede, at det er rigtig hvad Angjældende har anført, og at det ikke var muelig for hende at møde.

Paa Grund heraf eragtede Dommeren: De tvende nærværende Laugrettes mænd Endre Jenssen Helleland og Mikel Endresen Helleland har at begive sig snarest mueligt til forestaaende Vidne Sigrid Ellefsdatter i hendes Huus og Bopæl og efter at have modtaget hendes Eed efter Loven og forelæst hende Eedens Forklaring af Lovbogen og \modtaget hendes/ {med} Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge, afforddre!! hendes Svar og Vidnesbyrd 1, om hun veed at hendes Mand har stjaalet Krudt og Bly, Klæder med mere af søndre Hardangerske, nu Kingservigske Compagnies Telthuus \og hvor meget/ 2, om hun har seet Krudt, Bly, Soldaterklæder eller andet af de stjaalne Koster 3, om hun {ha} veed hvor han har solgt bemældte Koster, har havt Medbroder eller Medhæler i Tyveriet, og om hun ve\e/d i nogen anden Maade at give Oplysning om bemældte af hendes Mand eller andre begaaet Tyveri af bemældte Telthuus.

Da intet videre med Sagen kan foretages, førend bemældte Vidnesbyrd er indhentet, saa bliver hermed for denne Gang sluttet, og \Sagen/ udsat til Foretagelse paa anstundende Febr: Maanedsting, som begynder i Overmorgen Mandagen den 1ste Februar her paa Gaarden Helleland, til hvilken Tid og Sted alle Sagens Vedkommende have at møde uden videre Indkaldelse.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Mikel E: Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen Helleland (alle 4 med iholdt Pen)

Laugrettet blev betalt hver 24 Sps. ialt 96 s.

1819: 194b

Feb{e}ruari Maanedsting 1819.

Aar 1819, den 1ste Februar blev efter sædvanlig Bekjendtgjørelse Februari Maanedsting for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods sadt paa det sædvanlige Thingsted Helleland, af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Olsen Tveisme og John Larsen Eidnes

Hvorda! blev publiceret:

1. Placat angaaende Refusion for Skydsudgifter, dateret 26 Octobr: 1818.
2. Kongelig Kundgjørelse, angaaende en Forandring i hidtil hafte Fordeling af Regjerings Anliggenderne under vedkom/m/ende Departementer dateret den 17 Novembr: 1818.
3. Circulaire fra Regjeringens Departement af Hans Majestæts Resolution!! indeværende Aar, anlangende Civile Felte.gn(?), militaire Portepée, samt Cacarde (Cocarde) for Embedsmænd.
4. Ditto fra Regjeringens 3 Departement, hvorved indskjerpes til i Agttagelse det Danske Cancelliets Circulaire af 4de Febr: 1804, at Laugrettesmænd til Syn og Taxation over den Skade nogen lider paa deres Jord, ved at den udlægges til offentlige Veie, skal udnævnes af et andet Sogn, end det hvori den Skadelidende boer.
5. Bekjendtgjørelse dateret 14 Septbr: 1818 af de paa det ordentlige Storthing i Aaret 1818, fremsatte Constitutions Forslag, der paa næste ordentlige Storthing Aaret 1821, skal afgjøres.
6. Order hvorefter de til Høieste Ret indankede Civilie Sager i 1ste Session indeværende Aar 1819, blive at foretage

7. Circulaire af Kongelig Resolution under 27de October 1818 der tillader, at de Cautionsbreve som Havne-Kassererne udstæde paa ustemplet Papir for de dem anbetroede Oppebørsler, maae paa saadant Papir Thinglæses

Derefter blev foretaget

Fortsættelse af Justits Tyvsagen mod Isak Larsen Ullensvang

/: See foran paa dette Blad :/

Angjeldende Isach Larsen Ullensvang mødte selv tilstede fri for Baand og Tvang. Paa Actors Vegne mødte Michel Halstensen Lofthuus. Defensor Lehnsmænd Christen Johnsen Haugse mødte og tilstede for at iagttage den Angjeldendes Tarv.

Actor fremstillede de 2de Laugrettesmænd: Mikkell Endresen og Endre Jensen Helleland, der under Sagens Behandling i Forgaars Løverdagen den 30te Januar blev beordret at modtage, det svage Vidne, Angjeldendes Hustrue Sigri Ellefsdatters Vidnesbyrd og Forklaring i denne Sag. Bemeldte 2de Mænd aflagde Lovens Eed og forklarede at de, efter Dommerens Ordre have indfundet dem hos Angjeldendes Hustrue Sigri Ellefsdatter i hendes Huus paa Pladset Kariteigen, og der affordret hendes Svar og Vidnesbyrd paa de af Dommeren i Forgaars opgivne og dem skriftlige meddelte 3de Spørgsmaal til hende. Hun blev af Vidnerne forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og paamindet om at vidne Sandhed og intet at fordølge. Hun svarede til et hvert af Spørgsmaalene, at hun aldeles ikke har seet, hørt af ham eller Andre, om {de} noget Tyveri af hendes Mand paa søndre Hardangerske Companiets Telthuus enten for eller efter deres indgaaede Ægteskab, førend nu efter denne Sags Anlæg, ei heller har han, for hende, bekjendt eller fortalt noget om dette Tyverie. Hun vidste saaledes intet til Oplysning at afgive paa nogen af de fremsatte Spørgsmaal. Videre forklarede Vidnerne, at hun var høilig Frugtsommelig {hed}, saa at hun ikke kunne møde her for Retten. Afskediget.

Actor, som ingen flere Vidner havde at afhøre, var begjerende

1819: 195

at Laugrettet maatte afgive det Skjøn, hvad de ansaae de stjaalne Koster, Krudet og Blyet pr Mark, at være Værd i Penge, samt hvad de ansaae Stykket af de stjaalne Munderingskjoler, samt Muleposen at være værd efter nærværende Tids Priser. Laugrettet erklærede eenstemmigen, at de ansaae det stjaalne Krudt efter nærværende Tids Priser at være værd 48 Specieskilling pr Mark og Blyet 8 Specieskilling pr Mark. I henseende til de gamle Munderingskjoler, der som de ikke har været at tilveiebringe her for Retten til Besigtelse og de ikke kan vide hvor udslidt og udelige de vare, saa kan de ikke andet end henholde dem til 16de Vidne Peder Omundsen Agas Forklaring i denne Sag, og ansætte dem af Værd for 30 Specieskilling Stykket. I Henseende til Muleposen, da gjelder det samme, at de ikke haver seet den, men anser den i det høi\este at være værd 12 Specieskilling. Paa Tilspørgende deklarerede Angjeldende, at der var et gammelt udslidt Foer i den ene af Kjolerne som han stjal paa Thelthuuset men de andre 2, vare gamle udslidne uden Foer. Muleposen var og gammel, men ei aldeles forslidt, og blev anvendt af Angjeldende til Rygfoer i en ham tilhørende Væst. I øvrigt kunde han ikke modsige de paa Kosterne, nu af Laugrettet, ansatte Vurderinger, men paastod derhos at 6 eller 7 Mærker Krudt købte han af sin Broder Haljer, tilligemed endel Blye, men hvor meget kan Angjeldende ikke erindre, og disse 6 eller 7 Marker Krudt maae afgaae fra det han her er overbeviist om at have solgt, da samme ikke er stjaalet, men ærlig kjøbt.

Actor fremlagde nu Amtets Skrivelse af 24de Octobr: sidstleden tilligemed hoslagde 3de Bilage, en Skrivelse \16 Octobr: 1818/ fra Boe-Cheffs Dons og 2de Ditto fra Capitain Bredahl 20de Septembr: 1818 og 14de Octobr: 1818, anlangende den paa {Thelt} søndre

Hardangers Companiets Thelthuus befundne Mangel Ligesaa fremlagde han Attest fra Angjeldendes Sognepræst Hr: Hertzberg, dateret 3de November forrige Aar, angaaende hans Alder og Levnet Bemeldte 4re Documenter bleve oplæst og indtages her saalydende # Endelig fremlagde Actor sit Indlæg af Dags Dato, tilligemed 2de Regninger, den ene fra Actor af Dags Dato, og den Anden fra Lehnsmand Lillegraven, dateret 23de Janv: sidstleden, hvilke bleve oplæst og indtages her saalydende #

Defensor deklarerede, at vel kan han ikke nægte, at Angjeldende har forøvet Tyverie paa forrige søndre Hardangerske Companiets Telthuus, men af alle oplyste Omstændigheder, er det klart at samme ikkun har været ubetydeligt og Thing af ringe Værd. De 3de Munderingskjoler vare gamle og udslidte, Muleposen gammel og af ringe Værd, og at Kruddet og Blyet ikkun har været et ubetydeligt lidet Quantum, erfares af de ubetydelige Qvantiteter han til Enhver har solgt, der ikkun beløber til nogle faae Marker, og hvor fra maae Drages de 6 Mrkr Angjeldende købte hos hans Broder. De 51 Rbd N: V: Angjeldende i et Bryllup, og altsaa formodentlig i en beskjenket Tilstand, havde {stjaalet} frataget Helje Heljesen Jaastad, {skede rent} tilstod han strax godvilligen, hvilket beviser, at samme var en ubesindighed og at han er et Menneske der ikke har ande!! (andre) Forsæt og langt mindre Haardnakkenhed til at fordølge og forsvare sine Forseelser, Paa disse Grunde haaber Defensor, at Dommeren vil finde Actors Paastand høist upassende, og paastaaer, at Angjeldende ikke kan blive at ipligte mere end en Maanedes Thugthuus straf, samt at betale denne Sags Omkostninger, hvoriblandt til Defensor for uden Skyds og Diæt efter nærmere af Amtet aprobeerede Beregninger, i Sallarium for hafte Brydderie 6 Speciedaler, hvormed han ligeledes indlader Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms, der bliver at afsige, saa snart Thingforretningerne er til ende

Dommeren betalede de 2 Laugrettesmænd for deres Reise 1 $\frac{3}{4}$ Mil med en 4re Aaret Baad og Segl for at modtage og for Retten aflægge, Angjeldendes Hustrues Vidnesbyrd tilsammen 84 s Specie

Gammel Sag: Folio 192 $\frac{1}{2}$ Hr: Provst Hertzberg mod Christi Eidnes Citanten Hr: Provst Hertzberg mødte og æskede Sagen i Rette og paastod Dom efter sit forhen tilføede.

Paa Sagvolderindens Vegne mødte hendes Laugværge Tobias Haldorsen Eidnes, som fremleverede de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing contra at have indstevnet Citanten Hr: Provst Hertzberg

1819: 195b

at anhøre Vidner og modtage Dom til Sagvolderindens Frifindelse og at erstatte denne Sags Omkostninger. Bemeldte Attest blev oplæst og her indtages saalydende #. Ligesaa fremlagde han Attest fra Stevnevidnerne i Gravens Sogn om at have indkaldet til dette Thing, Stenvor Andersdatter Fylkedahlen, at anhøre stevnte og ustevnte Vidners eedelige Provemaal, angaaende de Ord, Hr: Provst Hertzberg skal have talt angaaende John Aarhuuses Sundhed med videre, samt at modtage deres lovlige Procedure og Paastand desangaaende. Denne Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte bemeldte indkaldte Stenvors Egtefælle Lars Larsen Fylkedahlen, som deklarerede, at indstevnte hans Hustrue er Frugtsommelig saa hun ikke vel kan møde, men desuden nedlægger han Indsigelse mod al Vidneførelse om hende eller hendes Udsagn, da hun ei derom for Forligelses Commision har været indkaldt, og paastaaer sig tilkjendt Kost og Tæring for dette ham aftungne Møde paa sin Hustrues Vegne

Contra Citantinden \ved sin Laugværge/ fremstillede nu til Afhørelse de

3de Vidner Haldor Tobiasen Eidnes, dennes Hustrue Guro Olsdatter, samt Maritha Jonsdatter Eidnes der er oftmeldte Laugværg Tobias Eidneses Hustrue, ligesom de 2de forbemeldte ere hans Søn og Sønnekone De bleve forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Paamindelse om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, hvilket de under deres nu aflagde Eed lovede. Laugværgen Tobias Eidnes, paa Enken Contracitantindens Vegne, begjerede Vidnerne tilspurgt, om de have hørt af Nogen og i Besynderlighed af her indstevnte Stenvor Andersdatter, da hun tjente hos Citanten Hr: Provst Hertzberg, fortælle, at Hr: Provst Hertzberg skal have sagt det, at John Aarhuus skulle være befængt med spedalsk eller ulægelig Sygdom. Citanten Hr: Provst Hertzberg nedlagde Indsigelse mod saadan Vidneførelse, og ikke samtykkede at Vidnerne tilspørges om andet end om de have selv hørt ham /: Provsten /: sige at John Aarhuus var behæftet med spedalskhed eller ulægelig Sygdom, da han ikke til andet her er indkaldet.

Dommeren afgang nu Eragtning under et {saa Er:} baade i Henseende foran af Lars Fylkedahlen og Citanten nedlagde Indsigelse mod den tilsigtede Vidneførelse. Contracitantinden tillades at afhøre de fremstillede Vidner i Henseende det Omspurgt, dog uden, at anføre Nogens Navn, af hvilke de maatte have hørt det Omspurgt, da Anførsel af Navn leder til Beskyldning hvorom de ikke til Forligelses Commision er indkaldte og Inquisition ei her finder Sted. I Henseende til den af Lars Fylkedahlen paastaaede Erstatning for Mødet og denne Eragtnings Omkostninger, forbeholder Retten sig ved endelig Dom at paakjende Denne Eragtning blev Parterne forelæst

1ste \Contra/ Vidne Haldor, under sin aflagde Eed, forklarede, at noget efter Juel \sidst:/ Aret 1817 eller først i Aaret 1818, nærmere kan Vidnet ei erindre Tiden, hørde Vidnet, tilligemed hans Hustrue som og var tilstede, af et troværdigt Menneske, hvis Navn ei her bør nævnes, at Provsten Hertzberg, Citant i denne Sag, havde sagt at \hos/ John Aarhuus ville udbryde den farlige Sygdom, naar han blev gift, saa var Ordene og Udtrykkene Der blev samme Tid foran talt om at man frygtede, han /: John Aarhuus /: var befængt med spedalsk Sygdom. Vidnet sagde ellers at have hørt længe derfor som Rygte, at John Aarhuus skulle være befængt med Spedalskhed men ei at Prost Hertzberg skulle have sagt det Vidnet har heller ikke selv nogensinde hørt Provsten sige det.

2det Contra Vidne Guro Olsdatter forklarede aldeles eenstemmig med foranførte hendes Mand første Contra Vidnets Udsigende

3de Contra-Vidne: Maritha Johnsdatter, forklarede under hendes Aflagde Eeds Forpligtelse, at hun silde Høst 1817 noget før Juel, hørde af samme troværdige Person, som foranførte Vidner, skjøndt paa en anden Tid, sige, at Provsten Hertzberg havde sagt, at John Aarhuus var befængt med spaedalsk Syge der ville komme til at bryde ud naar han blev gift. Vidnet har ellers

1819: 196

forhen hørt, som Rygte, at bemeldte John, skulle være behæftet med spedalsk Sygdom, men ikke om Provsten skulle have sagt det, ei heller har Vidnet nogensinde hørt det af hans egen Mund. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskediget.

Contra-Citantindens Laugværg erklærede, at han nu ikke havde flere Vidner at afhøre, men begjerede Sagen udsadt til i overmorgen, for i midlertid at tale med Sagvolderinden og Citanten om Sagen i milertid!! kunne ved Forlig blive afgjort.

Citanten samtykkede denne Udsættelse, dog under de Vilkaar, at han nu nedlægger sin Paastand om Sagens Optagelse da til endelig Dom, efter hans her nedlagde Paastand, samt med Indsigelse mod de nu førte Vidners Gyldighed, da den ene er Sagvolderindens Laugværges Hustrue og de andre to hans Søn og Sønnekone. Denne Paastand nedlagde han

nu, som endelig Deduction i Sagen for at kunne undgaae Bryderi at møde her i Retten, om Sagen ei mindelig bliver afgjort I øvrigt forbeholdt han sig alt lovligt.

Tobias Eidnes forbeholdt ligeledes alt lovligt til bemeldte Tid.

Dommeren eragtede: I Følge Parternes Foreening bevilges denne Sag udsadt til i Overmorgen.

Contra Citantinden betalede for en Contra Stevnings Incammination efter Frad!! (Fradrag) af Tilsvarspenge 108 s: og for 3de Contra Vidner at afhøre 40 s: og for en Udsættelse 12 s. Provsten og Lars Larsen Fylkedahlen betalede hver for en Eragtning 12 s.

Thingsvidne Sag om ny Bordsaug's Opførelse.

Lars Baarsen Stene \og/ Lars Omundsen Kaldestad \mødte paa egne/ og Lars Larsen Birkelands Vegne og deklarerede, at der i hele Vigørs Kirkesogn ikke findes en eneste Bordsaug ei heller i Nabosognet Østensøe førend inderst i Fiosesundet(?), hvorover Almuen har meget vanskeligt ved at faae skjære fornødne Tømmer Bjelker og Breder til Huusbehov, da mange maae føre Tømmeret Søveis!! (Søveis) fra en ½ Mil til over en Miil, tildels over en stor og haard Fjord foruden at kjøre det langt Landveien. Der gives ingensteds paa selv Eiendoms Grund beqvem Plads og Vandfald til en Bordsaug's Opførelse, undtagen paa Wigøhrs Præstegaard, hvor Comparenterne med Sognepræstens Tilladelse agter at opføre Sag, hvis samme af Øvrigheden eller om fornøden, af Regjeringen tillades dem. Der gives ingen Skov af Betydenhed i bemeldte Sogne, saa at aldeles intet agttes!! Skaaren til Udførsel, men allene til Bøygdebrug, hvortil om denne Saug tillades opført, kan blive benyttet, Birk, Aasp, Or, Ask, og andre Træsarter, som nu lidet kan benyttes tilligemed Furu. At dette forholder sig rigtig, derom bad \de/ at de 2de Mænd Ellev Ellevsen Axnæs og Brigt Olsen Birkeland maatte tilstedes at afgive edeligt Vidnetsbyrd.

Bemeldte 2de Mænd bleve nu fremstillede, paamindende om Eedens Vigtighed og Straf for Meened. Den første sagde sig 43 Aar, Gaardmand boende paa Nedre Axnæs i Wigørs Sogn, den anden sagde sig 49 Aar, Gaardmand boende paa øvre Birkeland i Wigørs Sogn begge aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed, hvorefter de, under deres aflagde Eeds Forpligtelse, bekræftede Regtigheden af alt Forestaaende og at de ansaae det nyttigt for Bøygden om bemeldte Saug blev opbygget

Da Ingen havde videre at tilføje blev dette Thingsvidne hermed sluttet.

Comparenterne betalede Incm!! (Incammination) 1 Spd 28 s for 3de Vidner at afhøre 32 s.

Nye Sag:

Lehnsmand Christen Johnsen Haugse mødte \i Retten/ for Kjøbmand Johan Thrumphi i Bergen, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om til dette Thing ved mundtlig Varssel at have indkaldet Torbjørn Iversen Utne, at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige 19 Specier og 60 s. med Sags Omkostninger Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen der ikke er bleven forliget. Bemeldte 2de Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Torbjørn Iversen Utne mødte, vedtog lovlig Varssel og ville anhøre hvad

1819: 196b

Citanten havde at iretteføre.

Sagføreren fremlagde nu Regning fra Citanten Tromphi, datteret Bergen den 18de August 1817, hvorefter han fordrer Sagvolderen for bekomne Vahrer Tid efter anden fra 11 Junii 1794, til 14de Junii 1805, begge inclusive 39 rd 4 mrk 2 s. som han nu paastaaer sig udbetalt med 195 rbd eller 19 ½ Specie.

Sagvolderen deklarerede, at han aldrig nogensinde har handlet med Hr: Kjøbmand Thromphi, men kan ikke nægte at have handlet med en Kjøbmand Jacob Wesenberg, der gik Fallit, og hvis Tilgodehavende Fordringer og Huus bemeldte Thrumphi skal have kjøbt. Comparenten kan ikke nægte, at have skyldet bemeldte Jacob Wesenberg endel Penge, men om det beløb til den i Regningen anførde Sum 39 rd 4 mrk 2 s. DC: den gang Dansk curante, kan Comparenten ikke erindre; men den Sum han skylder bemeldte Jacob Wesenberg blev førend hans Fallit omtrent for 13 Aar siden klareret og afgjort, derved, at bemeldte Wesenberg taledede fornærmelige Ord om og mod Sagvolderen, hvorover Wesenberg frafaldt al Fordring paa Sagvolderen mod at den/n/e ikke Sagsøgte ham, men Sagvolderen var ikke saa forsigtig at tage Qvittering eller Bevis for Afgjørelsen. Paa Grund heraf tilbyder Sagvolderen at han nu vil betale godvillig den Sum 6 Rbd 4 mrk eller 80 Specieskilling tilligemed Renter heraf fra Indvarslingen til Forligelses Commisionen den 2 Octobr: 1817 med 4re proCento, hvorhos Sagvolderen erklærede at da han ikke havde Forstand paa hvad Kjøbmanden tilkom efter Penge forandringen, hindrede dette ham fra at kunne indgaae Forlig for Forligelses Commisionen, da han ansaa det fornøden at spørge sig fore hos en Prokurator, og her Ingen saadan gives nærmere end i Bergen 12 Mile fra Sagvolderens Bopæl.

Sagføren!! (Sagføreren) erklærede at han ikke kunne modtage dette Tilbud, men var Dom begjerende efter Indstevningen og den fremlagde Regning.

Sagvolderen erklærede, at da han her i Retten har tilbuden strax at betale hvad Citanten tilkom, men som den/n/e ikke vil modtage sam/m/e, saa indlader han og Sagen til Doms med Paastand at frifindes for alle Omkostninger.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Sagføreren betalede Incammination 1 Spd 28 s: og Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Lars Olsen Helleland, Sjur Helleland, John Eidnæs og Sjur Olsen Tveisme med iholden Pen

Neste Dag, den 2den Februari 1819 blev Maanedstinget forsat paa Gaarden Helleland ved Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland, John Larsen Eidnæs og Sjur Olsen Tveisme.

Thingsvidne Sag:

Ole Haldorsen Helleland mødte for Retten og fremlagde Attest fra de beskikkede Stevnevidner paa Woss, at have ved mundtlig Varssel til dette Thing indkaldet Ole Nilsen Mæringen, at anhøre Vidner og see sig overbeviist om at skylde til Citanten endeel Næver Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen, at Sag med Indstevnte om skyldige 116 rbd til Citanten der har været foretaget og henviist til Oplysning ved Thingsvidne Bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten forklarede Sagens Sammenhæng saaledes: For omtrent 3 á 4re Aar siden overlod Citanten noget Blaafarve til her Indstevnte Ole Nilsen Mæringen. Senere hen fik han 4re Marker Uld for deraf at forfærdige 2de Hatter End senere hen, for omtrent {af} 1 ½ Aar siden fik han fra Citanten 1 Tønde Meel for den Sum 90 rbd hvorom han havde sendt Bud med Ole Jensen Helleland. Paa Blaafarven fik Citanten til gode hos Indstevnte 32 Voger (Næ)ver a{f} 8 rbd {prits og} hvoraf de 30deve siden er bleven leveret og betalt, men 2 Vo-

1819: 197

ger a{f} 8 rbd Vogen, rester end nu ubetalt. De 4re Mærker Uld har Citanten siden erholdt in Natura tilbage. Melet for 90 rbd N: V: nægter Indstevnte ikke at have bekommet, men de 2

Voger Næver nægter han at reste. For Melet og bemeldte 2 Voger Næver, beløber {til} den Sum Citanten har til gode hos her Indstevnte, til de ved Forligelses Commissionen paasøgte 116 rbd naar Ulden af 2 rb 3 mrk tillægges som den Gang ei var tilbageleveret.

Efter Paaraab baade ved Sagens Foretagelse og nu atter, mødte ikke Indstevnte Ole Nilsen Mæringen ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Ole Jensen Helleland aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at for omtrent 2 á 3 Aar siden, nøiere kan Vidnet ei erindre Tiden, anhørte Vidnet en Samtale og Afgjørelse imellem her indstevnte Ole Nielsen Mæringen og Citanten Ole Haldorsen Helleland, og da hørte Vidnet, at Ole Mæringen tilstod at skyldte til Ole Haldorsen Helleland 32 Voger Næver, som han lovte ham sendt til Graven samme Vinter. Vidnet har siden hørt som Rygte, at Ole Haldorsen Helleland skulle af bemeldte Næver have bekommet 30 Voger, og at der restede ubetalt 2 Voger. Videre veed Vidnet ikke herom. For omtrent 1 ½ Aar siden eller noget meer, var Vidnet paa Woss og kom da her indstevnte Ole Mæringen til Vidnet og beklagede sig, at Citanten Ole Haldorsen Helleland havde lovet ham en Tønde Meel, men sat ham nu i Forlegenhed ved ikke at sende den, bad Vidnet, som er Nabo til Citanten, at anmode Citanten om, strax at sende Melet, hvorhos han tillige bad Vidnet, at hvis Citanten ei ville sende ham det, Vidnet da vilde sende ham en Tønde paa Credit Vidnet frembragte det givne Bud til Citanten Ole Helleland, hvorpaa bemeldte Ole Helleland, kor!! (kort) efter, sendte den belovede Tønde Meel til Sagvolderen Ole Mæringen. Vidnet har aldrig enten da, eller nogensinde, solgt eller sendt Meel til Ole Mæringen, og har intet hos ham at kræve for Korn eller Meel. Videre var ikke at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Vidne Iver Thormosen Lofthuus aflagde Lovens Eed, med Løfte at vidne Sandhed, og intet at fordølge, forklarede, at han ikke veed noget i Henseende den omspurgte Næver, men for omtrent 1 ¾ Aar siden modtog Vidnet fra Citanten Ole Haldorsen Helleland en Tønde Meel, som skulle bringes til her indstevnte Ole Nilsen Mæringen, hvilken Tønde Mel han afleverede til en Mand i Fylkedahlen. Paa Tøndens Bund stod skrevet Sagvolderens Navn Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet afskediget.

3de Vidne Arne Johannesen Fylkedahlen, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at han veed intet i Henseende den omspurgte Næver, men for noget over halvandet Aar siden, modtog Vidnet ved forestaaende Vidne Iver Tormosen Lofthuus en Tønde Meel med Bud fra Ole Haldorsen Helleland, at bringe den ind til Thron Rønnestrand, fordi den skulle til Ole Nilsen Mæringen, hvis Navn og stod skrevet paa Tøndens Bund vidste intet videre afskediget

4de Vidne Thron Nilsen Rønnestrand, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at for noget over 1 ½ Aar siden modtog Vidnet en Tønde Meel {fra} \ved/ Arne Fylkedahlen, som kom fra Ole Haldorsen Helleland og skulle til Ole Nilsen Mæringen, hvis Navn og stod paa Tøndens Bund. Denne Tønde Meel blev nogen Tid efter afhæntet ved et Bud fra Ole Mæringen. Nogen Tid derefter modtog Vidnet fra Ole Mæringen endeel Næver, som skulle til Ole Haldorsen Helleland omtrent 30 Voger, men hvor meget veed Vidnet ikke nøie, da han ikke veiede den Dette er alt hvad Vidnet veed at forklare om Ole Haldorsens og Ole Mæringens Mellemværende afskediget.

Citanten begjerede det her Passerede i Thingsvidne form beskrevet meddelt, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Inkammination 1 Spd 28 s. og for 4re Vidners Afhørelse 48 s Species.

Nye Sag:

Ole Christophersen Warberg mødte for Retten for sin Datter Chatharine Olsdatter som hendes fødte Værge, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners

1819: 197b

Attest om, til dette Thing, at have indkaldet John Magnussen Møklethun, at see sig overbeviist \om og lide Dom/ til enten at ægte hans Datter Chatharine Olsdatter, eller give hende Erstatning og lide Straf og Bøder, tilligemed denne Sags Omkostninger fordi han har besvangret hende, lovet hende Ægteskab og nu ei vil opfylde sit Ægteskabs-Løfte Saa fremlagde han og Attest at denne Sag fra Forligelses-Commision til Retten er henviist Bemeldte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Indstevnte John Magnussen Møklethun blev paaraabt men mødte ikke selv, men Ole Haldorsen Helleland mødte paa hans Vegne.

Citanten nedlagde Indsigelse mod Ole Haldorsens Møde for Indstevnte med mindre han kan fremvise Fuldmagt dertil eller Amtets Bevilling. Citanten troer at det havde været Indstevntes Pligt, at respectere Retten, men hverken Indstevnte eller hans Fader mødte.

Ole Haldorsen Helleland erklærede, at da Indstevnte er hans Kones Søstersøn, saa troede han uden Amtsbevilling og uden skriftlig Fuldmagt fra Indstevnte, at kunne tale hans Sag i Retten blot efter mundtlig Anmodning Citanten benægtede dette

Dommeren tilspurgte Ole Helleland om han kun/n/e beviser den af ham paaberaabte mundtlige Fuldmagt her at møde for Indstevnte. Ole Helleland deklarerede at af John Magnussen Møklethun selv er han ikke anmodet at møde her i Retten for ham, men fra Paul Torkildsen Leqve der mødte med Fuldmagt fra Indstevnte, for Forligelses Commissionen, er Comparenten anmodet at møde og fra ham tilstillet {endl} en Attest fra 1ste Forligelses Commisair Hr: Ratting, den han begjerede oplæst og indtaget i Acten Bemeldte Attest blev oplæst og indtaget her saalydende #

Citanten vedblev sin Paastand at uden Amtets Bevilgelse, maatte Ole ei tilstedes at møde og udføre Sag for Indstevnte.

Dommeren eragtede: Da mødende Ole Haldorsen Helleland ikkun er besvogret langt ud med Indstevnte \og/ ei er nogen beskikket Prucurator!!, ei heller har Amtets Bevilling, at gaae i Rette for Indstevnte, og end ikke, kan beviser dennes egen Forlangende herom, ei heller har frembragt nogen Oplysning og Beviis om lovlig Hinder for Indstevnte selv, at kunne møde her i Retten, saa kan han ei mod Citantens Indsigelser af Dommeren antages som Sagfører for Indstevnte i denne Sag nu for Retten. Denne Eragtning blev i Retten oplæst.

Ole Haldorsen betalede Tilsvarende 40 Specieskilling.

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne, Gunder Olsen Tveito og Gunder Tostensen Møklethun, aflagde begge Lovens Eed, med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at efter Forlangende af Jahn (John) Magnussen Møklethun, Sagvolderen i denne Sag, fulgtes de med ham og den Besvangreeds Broder Anders Warberg, hen til hendes Fader omtrent henved ¼ Aar førend hun kom i Barselsæng, for som Beilemænd, at være med ham, at begjere bemeldte Chatharine Warberg til Ægte af hendes Fader Ole Warberg. Vidnerne fulgte ham hen til hendes Fader Ole Warberg, og hørde da at han begjerede hende /: Chatharina :/ til Ægte, fik Faderens og hendes Samtykke dertil, og saae at hun og han, i hendes Faders Over!! (Overvær) gav hinanden deres Haand, som indbyrdes Forlovede, hvorefter hun, som Skik og Brug er i Bøygden, samme Tid, forærede Vidnerne, som Beilemænd med Frieren hvert sit Par Læster, ligesom Frieren og selv efter Skik, fik et Par. Vidnerne hørte og, at Ole Warberg, samme Tid sagde, at han ville ønske det ikke var Johns Forældre mere imod end ham, hvilket han frygtede for, og John tilstod. Bemeldte John er Gaardeier og var dengang over 25 Aar gammel Det her Passerede skede for omtrent et Aar siden. Vidnet Gunder Olsen Tveito forklarede videre, at nogle Dage før det her Passerede, talede omhandlende Sagvolder John i Enrum med Vidnet, og da beklagede John sig, at hans Forældre især hans Fader, var meget

imod hans Egteskab med Catharina, men at han dog Agtede at ægte hende. Den Aften han begjerede hende til Ægte, var Vidnet Gunder Tveito i Arbeide hos den Indstevntes Fader, i Johns Stue. Catharinas Broder kom ind til Vidnet og bad Vidnet komme ud, \og/ da Vidnet kom ud for Døren, stod Sagvolderen John der, som da selv tilligemed Anders bad Vidnet følge hen til hans Nabo \Vidnet/ Gunder Tostensen, for med denne, at følge

1819: 198

med ham, at følges hen til Ole Warberg, for at begjere Catharina til Ægte som anført; de gik da hen til Vidnet Gunder Tostensen Møklethun og derfra til Ole Warberg, hvor John forlangte hende til Ægte, som anført Vidnerne har siden {ikke hørt} efter at han havde forlangt Lysning hørt af ham, at han har forandret sine Tanker. Videre forklarede Vidnerne at den Gang han forlangte Catharina til Ægte, erklærede han, at han havde maattet love sine Forældre ikke at ægte hende, forinden hun var kommen i Barselssæng, og han saae at hendes Nedkomsttid svarede til hans Omgang med hende, hvorhos han tillige taledes om, omløbende Rygter, men derhos erklærede han ingenlunde tvivlede om, at han jo var Fader til det Barn hun var svanger med Vidnerne vidste intet videre afskediget

3de Vidne, Hans Olsen Westrem aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, forklarede: at i sidstleden Mai Maaned, kom Catharines Broder Christoffer Warberg fra Hagestads Præstegaard i Ulvig op til Vidnets Bopæl og begjerede at Vidnet ville følge med ham ned til Præstegaarden, for efter hans Broders og Sagvolderen i denne Sag John Magnussen Møklethuns Forlangende, som mere kjendt med Sognepræsten end de, at følge John og dem ind for hos Præsten, at begjere Lysning til Egteskab for bemeldte John Magnusen Møklethun og Catharine Warberg. Da Vidnet kom ned i Præstegaarden, og John havde erklæret at ville forlange Lysning, tog Vidnet ham til Side og i Alvorlighed spurgde ham, om det skeede efter fuldkommen Overlæg og fri Villie og uden nogen Tvang at han ville ægte hende og forlange Lysning, og da han forsikrede at det var efter hans fri Villie og Overlæg at han ville ægte hende, og at han aldrig havde haft anden Hensigt eller Tanke mod hende, foreholdt Vidnet ham, at det ikke syntes aldeles anstændigt, at han havde udsadt saadant til nu hun var kommen i Barselsæng, hvortil han svarede, at han havde maattet gjøre dette for at føie sine Forældre og for efter deres Forlangende og for at see om hendes Nedkomst Tid svarede til den Tid, han først havde haft Omgang med hende. I Anledning heraf, spurgde Vidnet ham, om han havde havt nogen Frygt i saa henseende, hvortil han svarede, at man kan høre mangt sladre, men sagde derhos, at han aldrig havde havt nogen Frygt eller Mistanke derfor. Vidnet formanede ham atter, at betænke sig nøie og ikke lade sig lede af nogen slags Tvang eller Trudsel i nogen Maade, og at han maatte betænke, at uden Kjerlighed og fri Villie, ville det kun blive et slet Ægteskab, men han forsikrede, at ingen Tvang eller Trudsel bestemte ham, men at det var og havde alletider været hans Tanke at ægte hende. Disse Formælinger gjentog Vidnet for ham, da de var gaaen tilbage til Catharines Brødre, eller rettere, disse vare komne hen til Dem, og stemmede de ligeledes i, at han maatte ikke lade sig true eller lokke, men aldeles handle efter sin frie Villie. Vidnet gik derpaa alene ind til Præsten, for først alene at tale med ham derom, \og/ da Vidnet kom ind sagde Præsten, at de allerede havde været inde hos ham, for at forlange Lysning, men at han ikke kunne for Tiden opfylde deres Forlangende, forinden han fik tale med Johns Fader om han havde derimod, da han havde hørt Adskilligt fortælle herom af brave Mænd. Vidnet gik derpaa ud til John og Catharinas Brødre, og sagde dem hvad Præsten havde svaret, hvorpaa Præsten kom ud og gjentog dette hans Svar til John og dem alle. Strax derefter kom Sagvolderens Fader med 2de andre Mænd til Præsten, hvorpaa Sagvolderen John blev indkaldet til Præsten igjen og noget derefter blev Vidnet ogsaa indkaldet til Præsten. Da Vidnet kom ind, sagde Præsten i Johns Overvær, som stod alene i Stuen hos ham: ” nu har jeg maattet bruge al min

Alvorlighed for at faae Sandhed af John at vide;” længe har John forklaret det samme for mig som nylig for Dig, men nu er det da kommen saavidt at han har tilstaaet Sandheden, at han af Frygt for hendes Brødre havde sagt, at han ville ægte hende, hvilket ikke var hans Villie og Ønske, hvorhos han dog fritog hendes 2 ældste Brødre, som da var nærværende for at have truet ham.” Dette var

1819: 198b

Præstens Ord. John sad paa en Bænk tæt hos og hørde derpaa, og lagde sine Hænder paa Fanget og hældede Hovedet mod dem, uden at nævne et Ord. Vidnet sagde derpaa til John ”Gud! bevare mig, er det nu kommen saa vidt, hvorfor sagde Du mig ikke det nylig” hertil svarede han heller ikke et Ord, men blev siddende i samme Stilling. Vidnet sagde derpaa til ham ”Saa er det da nu vel saa som Præsten har forklaret” dertil svare han alene de Ord, ”ja, desvær!” Videre blev ikke talt med ham derom, og Vidnet gik end!! (en) Tid derefter ud til Catharinas Brødre og sagde dem, at han havde forandret sine Tanker og der altsaa for den Gang ikke blev antagen nogen Lysning for John og deres Søster Citanten havde intet mere at tilspørge Vidnet, som blev forelæst sit Prov, som han vedstod rigtigt tilført afskediget

Citanten, som nu troede at have beviist, at hans Datter Catharine, som er besvangret af John, er bleven beskjemmet under Egteskabsløfte, og at hun er paa ordentlig og høitidelig Maade efter Bøygdens Skik af ham forlangt til Ægte af hendes Forældre, som dertil have givet deres Samtykke, men at han nu mod al Lov og Ret vil svige sit Løfte og efterlade hende beskjemmet, der er imod al Lov og Ret, saa paastaaer Citanten, at han ved Dom ipligtes enten at ægte hende eller at give hende en hæderlig Hjemmegifte efter hans Vilkaar og Formue, samt noget Klækkeligt aarligt til Barnets Opdragelse \fra dets Fødsel/ og endelig denne Sags skadesløse Omkostninger, alt efter Dommerens Skjøn, og hermed indlod han Sagen til Doms under Forbeholdenhed af alt videre fornødent agtende.

Ole Haldorsen Helleland fremtraadde atter paa Indstevntes Vegne og begjerede, at Dommeren ville bevilge denne Sag udsadt til næste Thing, i Betragtning af, at Sagvolderen ikke andet viste, end at hans Moster Mand Paul Leqve der mødte for ham for Forligelses Commissionen, ligeledes havde mødt her for Retten og iagttaget hans Tarv, samt at Stevning hertil Retten saa silde blev Sagvolderen forkyndt, at han ikke kunne contrastevne i Sagen.

Citanten nedlagde Indsigelse mod al Udsættelse og paastod Dom, da \den/ fremtrædende ikke er berettiget at gaae i rette for Sagvolderen, som intet Forfald har beviist, ligesom den Mødende ei heller har efter Forordningens Bydende af 3 Junii 1796 har opgivet hvortil Hensigten var med Udsættelsen og hvad han da agtede at bevise.

Ole \Helleland/ deklarerede at Hensigten af Udsættelsen er, at Sagvolderen kan Contrastevne og bevise Rigtigheden og Gyldigheden af de Grunde der har bestemt ham til at nægte Egteskab.

Citanten vedblev sin Indsigelse.

Dommeren eragtede: Den forlangte Udsættelse bevilges, paa mødende Ole Haldorsen Hellelands eget An og Tilsvær i Tilfælde Dommeren ved den endelige Sagens Paakjendelse, skulle finde at samme ikkun sigtede til Sagens Forhaling og uforholdne Bekostninger, til førstkommende Marts Maanedsting.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s for 3 Vidner af afhøre 40 s. og for en Eragtning 12 s. Ole Helleland betalede for Udsættelsen 12 s.

Ny Sag.

Torbjørn Knudsen mødte for Retten og mældte at han som Auctions-Indcassator har til dette Thing indkaldet Lars Olsen Sæd for skyldige 10 Spd. 4 ort 2 s. og Omund Olsen Varberg for ligeledes skyldige 11 Spd. 6 s.

Bemældte Lars Olsen Sæd mødte selv tilstede, og paa Omund Olsen Varbergs Vegne mødte dennes Fader Ole Christoffersen Varberg. Lars Olsen Sæd tilstod at skyldte bemældte 10 Spd. 4 ort 2 s. og nu med Citanten indgik det Forlig, at betale ermældte 10 Spd. 98 s. samt i denne Sags Omkostninger 1 Spd. 44 s: tilsammen ialt 12 Spd. 22 s.; dem han forpligter sig at betale under Executions Tvang inden 16de April førstkommende. Ole Christoffersen Varberg indgik ligeledes paa sin Søn Omunds vegne det Forlig, at betale de skyldige 11 Spd. 6 s. samt denne Sags Omkostninger 1 Spd. 44 s: tilsammen 12 Spd. 50 s. Halvedelen heraf inden 16de April førstkommende, og den anden Halvedel Sommerthingets Slutning for Gravens Skibrede indeværende Aar, alt under Executions Tvang og forpligtede Comparenten sig tilligemed sin Søn Omund een for begge og begge for een; hvorefter samtlige Parter vare begjerende dette deres Forlig ved Ret-

1819: 199

tens Dom stadfæstet.

Hvorpaa Dommeren afsagde saadan Stadfæstelses

Dom:

Ifølge Lovens 5 – 1 – 1 bliver forestaaende Forlig herved stadfæstet i alle dets Ord og Puncter; thi Kjendes for Ret: Lars Olsen Sæd bør at betale til Indcassator Hr: Torbjørn Knudsen skyldige 12 Spd. 22 s: inden førstkommende 16de April dette Aar, og Omund Olsen Varberg og Fader Ole Christoffersen Varberg een for begge og begge for een bør at betale til bemældte Hr: Torbjørn Knudsen de af Omund skyldige 12 Spd. 50 s.; af hvilke tolv Speciedaler, femti Skilling det Halve betales inden 16de April indeværende Aar, og den anden Halvedeel inden førstkommende Sommerthings Slutning for Gravens Thinglaug, samt desuden denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Alt at efterkommes de foreskrevne Terminer under Executions Tvang 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Ny Sag.

Jørgen Jørgensen Frøsted af Ulvigs Sogn fremlagde de beskikkede Stevnevidner i Bergen, deres Attest paa et Brev til Bergens Forligelses Commission, hvori Citanten har bedet at Pigen Anna Askildsdatter Undeland af Gravens Præstegjeld Ulvigs Sogn, der for Tiden tjener i Bergen, maa indkaldes at møde her til dette Ting og Sted at møde ham for den paaførte falske Beskyldning, at han skal være Barnefader til et af hende udenfor Ægteskab avlet Barn. Paa Tilspørgende om han havde Attest fra Forligelses Commissionen i Bergen at Sagen der har været til Forlig foretaget? svarede han hertil nei, han har ikke indkaldt hende til Forligelses Commissionen og har intet andet end bemældte Brev, der blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten erklærede, at han aldeles uskyldig er bleven beskyldt af Indstevnte for Barnefader, det han endog vil kunne bevise; men da han nu erfarer at have stevnet urigtigen, saa begjerer han Sagen udsat til førstkommende Sommer thing for Gravens Thing laug, for imidlertid at kunne see det Fornødne i Sagen tilveiebragt.

Dommeren eragtede: den forlangte Udsættelse kan ikke bevilges, men Sagen afvises fra Retten som ulovlig stevnt, da nærværende Thing ikke er Pigens Værnething og ingen Sag maa indstevnes til Thinge førend efter den har været foretaget til Mægling for vedkommende Forligelses Commission.

Comparenten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s. og for Afviisnings Kjendelsen som Eragtning 12 s.

Gammel Sag Fol: 191. Jens Larssen Oppedal mod Ole Odsen Qvæstad.

Citantens Farbroder Endre Jenssen Helleland mødte for Retten og mældte fra begge Parter i Sagen, at de vare forenede om at udsætte den til førstkommende Sommerthing, da de begge nu vare paa en Reise, og det agtende Thingsvidne ei heller var erhvervet, hvilken Udsættelse Dommeren bevilgede paa Anmelderens An- og Tilsvær.

Anmelderen betalede for Udsættelsen 12 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Endre Helleland, Michel Helleland, John Eidnes, Sjur Tveirme, alle \med/ iholdt Pen

Neste Dag den 3de Febr: 1819, blev Maanedstthinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Eeds-Sag:

Hans Olsen Westrem og Søn John Hansen Westrem mødte og fremlagde en paa vedbørlig stemplet Papir indgaaet skriftlig Forening dateret Eide den 24de Octobr: 1818, hvorved Comparenten Hans Olsen Westrem har besvaret 6 deri anførte Spørgsmaal, hvilke han nu efter deres Forening agter at stadfæste med Lovens Eed John var villig at anføre den tilbudne Eedfæstelse Bemeldte Spørgsmaal tillige med deres Besvarelse blev hver især Hans Olsen Westrem forelæst, hvorpaa han tilbød sig ved hans saligheds Eed at bekræfte, at de af ham afgivne og i bemeldte Document givne Besvarelse, forholder sig fuldkommen rigtige, undtagen i Henseende til Besvarelsen af 4de Spørgsmaal, da har Comparenten ved nærmere Undersøgelse og Eftertanke erholdt Vished om, og nu kan erindre, at omspurgte Bord i Stuen vare af ham gjort og forfærdiget førend hans Søn John købte Gaarden. Comparenten John frafaldt at Faderen stadfæstede med Eed efter hans Tilbud, da han uden Eeds Aflæg af sin Fader, antog de givne Besvarelser og nu gjorde Tilbud inden Retten at bekræfte det med Eed, ligesaa gyldig til Bestemmelse for Voldgiftsmændene i den mellem Comparenterne værende Voldgiftssag, som om Besvarelsen med Lovens Eed vare bekræftede. Efter nærmere Samtale deklarerede Hans Westrem at han ved Gaarden Westrems Salg til sin Søn John, ikke havde undtaget noget af hvad Gaarden tilhørte hvilket Skjødet udviser, men at der paa Gaarden og i Huserne vare mange Møbler og Løsøre ham som Sælger tilhørende der ikke kunne vedkomme Kjøbet men forblev fremdeles hans

1819: 199b

Ejendom, da ikkun Gaarden og hvad den tilhørte, blev solgt. Det fremlagde Document blev med Paategning, efter Forlangende, tilbageleveret.

Hans Westrem bet: Incam: 1 Spd. 28 s. og John betalede Tilsværspenge 40 s.

Gammel Sag Folio 195 Hr: Provst Hertzberg mod Enken Christi Nilsdatter Eidnes
Hr: Provsten mødte og meldte, at han nu frafaldt Sagen, da den uden for Retten er bleven Forligt. Enkens Laugværge Tobias Eidnes selv tilstede, vedstod Rigtigheden heraf.

Thingsvidne om Fjeldbeite.

Sjur Pedersen Jaastad mødte paa egne og Knud Larsen Mælends Vegne og meldte at de ere høilig trængende til Sommerfæbeite for deres Gaarde, hvorover de have udseet dem et Plads i de {t saa} øde Fjelde, som de tro og formene er Landets Almending, hvilken Strækning, de agte at ansøge Regjeringens Tilladelse om, at maae bruge og benytte til Sæter og Stølsbeite for deres Kreaturer, men for at forvisses om, derved ikke at fornærme Nogen, saa have de til dette Thing, ved offentlig Kundgjørelse af samtlige Kirkebækker, her i Præstegjeldet, indkaldet alle og enhver, som formene dem at have nogen Ret eller Adgang til den udseede

Strækning, at møde og bevisliggjøre deres Ret Bemeldte Indkaldelse bleve oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte Ingen andre med Indsigelse mod Thingsvidnet, end Johannes Hovland og Sjur Qvalsnæs paa egne og Øvrige Opsidderes Vegne af Gaardene Qvalsnæs og Hovland, der meldte at de for omtrent 11 Aar siden efter da optaget Thingsvidne, har paa nærmere forventende Aprobation taget i Brug og Benyttelse end!! (en) Fjeldstrækning Bjørnebotten kaldet med Omegn, og da de af de her opgivne Grændser ikke kan andet skjønne end at endel af den Strækning Citanterne ønsker dem til Beiter, gaae ind over og afskjære end Deel af de Strækninger, som de have taget i Brug i de øde Fjelde, saa ere de begjerende at dette Thingsvidne maae bevilges udsadt indtil dette Aars Høstething for Kingservigs Skibrede for imidlertid i Julii eller Augusti Maaneder, naar Sneen er gaaet bort af de høie Fjelde, hvor omhandlede Strækning ligger, da at kunne i Foreening med Citanterne eftersee og betragte hvorvidt det af Citanterne attraaede Beite kan blive Comparenterne til Fornærmelse.

Citanten samtykkede den forlangte Udsættelse

Retten eragtede. Den forlangte Udsættelse bevilges

Citanten betalede Incam: 1 Spd. 28 s. Johannes Hovland betalede Tilvarspenge og 12 s for Udsættelsen

Ny Sag.

Hr: Torbjørn Knudsen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Ole Olsen Garethun at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige til Citanten som Indcassator i Auction efter Aslak Knudsen og Magnus Knudsen Lund Auctionspenge 2 ort 18 s. Spc. eller 66 s: tilligemed denne Sags paatvungne Omkostninger skadesløs; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses-Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen der ikke mødte. Bemældte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstevnte Ole Olsen Garethun blev paaraabt paa sædvanlig Maade, men mødte ikke.

Citanten foreviiste nu \bemældte/ Auctions Forretning af 19de Novbr: 1817, hvor her Indstævnte befandtes at have kjøbt en Gjedeklave med Bjelde for de her paasøgte 2 ort 18 s: Citanten paastod Dom tilligemed denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn, hvormed han indlod Sagen.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede halv Indcammination 74 Sps.

Gammel Sag Fol: 189. Ole Storeføre mod Christoffer Vambeim.

Johannes Tostensen Hovland mødte for Ole Storeføre, og begjerede Sagens Anstand til Sommerthinget, for at kunne tilveiebringe de fornødne Beviser, som han maa have fra andre langt fra liggende Jurisdictioner.

Sjur Olsen Tvesme mødte paa Sagvolderens Vegne og samtykkede den forlangte Udsættelse.

Retten eragtede: Sagen bevilges udsat til Sommerthinget for Gravens Skibrede indeværende Aar.

Johannes Hovland betalte for Udsættelsen 12 s:

Hermed blev for i Aften sluttet og [Thinget] udsat til i Morgen.
Endre Helleland, John Eidness, Mikel Helleland, Sjur Tvesme.

A v W S Koren

Neste Dag den 4de Februar 1819 blev Maanedstthinget fortsat ved Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd Endre Jenssen Helleland, John Eidness, Mikel Sjursen Helleland og Lars Olsen Helleland.

Hvor da i Justitssagen mod Isak Larssen Ullensvang Fol: 195 blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag er Isak Larssen Ullensvang eller Hougesund, nu boende paa Pladset Kariteigen under Gaarden Hallanger, justitialiter tiltalt for første gang begaaet Tyveri. Ved de førte Vidner Lars Olsen Aga, Gunder Mæland, Peder Omundsen Aga og frastjaalne Hellie Helliesen Jaastad, er Tiltalte overbeviist om at have stjaalet 51 Rbd. eller 5 Spd. 12 s.; som den {stjaal} Frastjaalne strax fik tilbage, og efter Lars Olsen Agas, Halsten Halstensens Agas, Ole Isaksen Bervens, Ole Nilssen Agas, Peder Johannessen Agas, Hellie Holgersen Præstegaardens, Iver Anfindsen Aalvigens, Sjur Knudsen Maages, Ingebrigt Anfindsen Kolgrovens, Lars Johannessen Agaes, Ole Jonsen Agaes og Anfind Ingebrigtsen Ullensvangs Forklaringer, har han solgt til dem i alt 8 7/8 Mrk. Krud og 28 Mrk. Bly, og efter bemældte Peder Omundsen Agaes Forklaring, har denne kjøbt hos Tiltalte to gamle Munderingskjoler, og Vidnet Berte Olsdatter Torekoven siger at have seet hos ham Stykker af Munderings Kjole og Vest, samt af saadan Lerrets Pose, som haves paa Telthusene seet noget sat til Foer under en af Angjældendes Vester. Naar hertil tages i Overveielse, at adskillige af Vidnerne forklare, at de have seet meget mere Krud og Bly hos Angjældende end som det Solgte beløber At Angjældende under den hele Sag har været vaklende i sit Udsagn og søgt at lægge Skjul paa hvor meget han har stjaalet af Telthuset og solgt eller paa andre Maader forbrugt, og at \han/ dog inden Retten har tilstaaet at have stjaalet af Telthuset efter hans Sigende tre gamle Munderings-Kjoler, een Mulepose, ei over 18 Mrk. Krud, som han tog i skarpe Patroner, tilstaaer sig at have stjaalet Bly, men paastaaer han ei veed hvor meget Naar hertil betragtes adskillige af Vidnernes Udsigende om hvad Bly de have seet hos ham, saa uagtet de end ikke nogenlunde have kundet opgive Qvantiteten eller Vægten paa det Bly de have seet, og de Militaire ei heller have kunnet opgive hvormeget af hvert Slags af Telthuset er bleven bortstjaalet, saa sees dog af alt, at Tyveriet har været større end Tiltalte har villet tilstaae. Dommeren troer derfor, ingenlunde at gjøre ham uret ved at ipligte ham at erstatte det Militaire de af ham først tilstaaede 18 Mrk. Krud, dem han dog siden har villet fragaae og forringe de {solgte 2} beviisligen solgte 28 Mrk. Bly, de 3 Munderings-Kjoler og en Mulepose/ han har tilstaaet at have stjaalet, alt med den af Laugrettet derpaa satte Taxt og at arbeide i Bergens Byes Tugthus for bemældte af ham første Gang begaaede Tyveri 8 Maaneder, ifølge Forordningen af 20de Febr. 1789 dens 1ste §. Ved fremlagde Præsteattest er gotgjordt, at Sagsøgte var over Lavalder da han begik Tyverierne. Under Sagens Behandling findes intet af Actor eller Defensor forsømt. Paa Grund af bemældte og øvrige under Sagen oplyste Omstændigheder

Kjendes for Ret: Lovlig tiltale!! (tiltalte) og overbeviiste Isak Larssen Ullensvang, nu Kariteigen, ipligtes for første Gang begaaet simpelt Tyveri at arbeide i Bergens Byes Tugthus 8 Maaneder og at erstatte de af søndre Hardangerske nu Kingservigske Compagnies Telthus bortstjaalne 18 Mrk. Krud med 48 s. pr: Mrk. 28 Mrk. Bly med 8 s. pr: Mrk., 3 Munderings Kjoler med 30 s pr: Stykket og en Mulepose med 12 s: tilsammen alle de stjaalne og ei tilbageleverede Koster at erstatte til bemældte Compagnies Chef Hr: Capitain Bredal med Summa Penge 9 Spd. 110 s. skrives ni Speciedaler, ethundrede og ti Skilling, saa bør han og at betale alle ved denne Sag foraarsagede Omkostninger, hvoriblandt Salarium til Actor Hr: Procurator Baade, der i Betragtning af hans lange Reise billiges med 18 Spd., og til Defensor Lehnsmænd Christen Jonsen House i Salarium 5 Spd. samt til Dommeren den af ham udlagde Skyds 84 s. til 2 Laugrettesmænd for at afhente Angjældendes svage og frugtsommelige Huustroes Vidnes byrd i hendes eget Huus med Sagens øvrige Omkostninger alt efter nærmere af Amtet approberede Beregninger, hvilket efterkommes inden 15 Dage

efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Lars Galtung til Christoffer Galtung paa 15 Mrk. Sm: 1/8 Hud i Langesetter dateret 2den Febr: 1819.
2. Do: fra Torbjørn Johnsen til Lars Nilssen og Huustro paa 1 Pd. 8 Mrk. Smør 2/3 Faarskind 1/3 Kalvskind i Haarden Hougsness No: 35 i Graven, dat: 1ste Febr: 1819.
3. Do: fra Hans Larssen til Johannes Poulsen paa 1 Pd. 3 Mrk. Sm: 1 ½ Faarskind i Gaarden Kaalskaar No: 8 i Graven, dat: 1ste Febr: 1819.
4. Do: fra Hellie Olsen Grøve til Haldor Haldorsen Oppedal paa endeel (omtrent

1819: 200b

9 Mrk. Smør) af Hovedbruget i Grøve, dateret 2den Febr: 1819.

5. Skifte efter Elling Omundsen Lie af Østensøe, sluttet 30te Decbr: 1818, hvorved 2 Pd. 12 Mrk. Smør, 1 Løb Salt i Lie er udlagt Sterbboeenken og Børnene.

6. Do: efter Inger Aslaksdatter Qvammen i Røldal, sluttet 31 Decbr: 1818, hvorved nogle Huse paa Pladset Qvammen ere udlagte Enkemandens og den Afdødes Børn.

7. Samfrændeskifte efter Guro Larsdt: Bleie af 12te og 16de Decbr: 1817, hvorved 1 ½ Løb Smør i Bleie, 2 Pd. 18 Mrk. Smør ½ Hud i Hause, 6 Mrk. Smør i Skjeggedal, samt 1/12 i Qvitnes eller Rømbels Saug er udlagt Enkemanden og Børnene.

8. Bygselbrev fra Johannes Tostensen til Tosten Tostensen paa 2 Pd. 6 Mrk. Smør i Gaarden Hovland, dateret 15de Septb: 1817. Medfulgte Reversal af 1ste Febr: 1819 og Landskyldbog.

9. Do: fra Hr: Provst Hertzberg til Ole Ormsen paa 14 7/12 Mrk Smør i Grønsdal, dateret 29de Januar 1819. Medfulgte Reversal af 1ste Febr: 1819, og Landskyldbog.

10. Fæsteseddel fra Lars Galtung m. Fl. til Lars Knudsen paa et Plads i Vivelie under Legreide, dat: 1ste Febr: 1819, Reversal af samme Dato.

11. Do: fra David Larssen til Tosten Anderssen paa Laangeskaar under Qvandal, dateret 1ste Septb: 1818, med Reversal af samme Dato.

12. Do: fra Knud Eriksen Mouge til Jacob Haldorsen paa Jordstykket Klæverhagen under Mouge (Maage), dateret 15de Octbr: 1818. Reversal af samme Dato.

13. Brugscontract fra Johannes Poulsen til Hans Larssen om Gaarden Kaalskaar, d: 1 Febr: 1819.

14. Vilkaarbrev fra Lars Nilssen Haugstvedt!! (Haugsness) til Torbjørn Johnsen og Huustro, d: Do: Dato.

15. Do: fra Lars Knudsen Vivelie til Magnus Christoffersen Vivelie, dat: Do: Dato.

16. Do: fra Ole Ormsen Grønsdal til Pigen Agate Ormsdatter, dat: Do: Dato.

17. Udskiftningsforretning af 15de Octbr: 1818, hvorved 2 Pd. 6 Mrk. Smør 4/8 Tønde Salt i Klyve i Østensøe er deelt mellem Haagen Sjursen og Gjermund Olsen.

18. Afkald fra Gyri Jonsdr: Rogdes Mand for Arv 3 Spd. 18 s., dat: 1ste Febr: 1819.

19. Do: fra Gunnilde Ellingsdt: Lilleberge for 10 Spd. 75 5/8 s., dat: 26de Januar 1819.

20. Do: fra Lars Svendsen Berve for 87 s. og Sigri Ellingsdt: Lilleberge for 98 s., dat: 2den Febr: 1819.

21. Do: fra Tosten Hanssen Herreid No: 1117 for 41 Spd. 100 5/8 s., dat: 3die Febr: 1819.

Aflyst Resten nemlig 99 Rbd. 3 mrk. S: V: af Obligationen fra Tore Olsen Sæbøe til til!! Ole Amundsen Djønne af 7de Marts 1803, qvitteret uden Dato.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren

Endre Jenssen Helleland, John Larssen Eidness, Mikel Sjursen Helleland, Lars Olsen Helleland (alle 4re med iholdt Pen)
Laugrettet blev betalt for 4 Dage hver 96 Sps.

Aar 1819 den 5te Februarii blev Retten sadt paa Tingstædet Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver med følgende eedsorne Laugrettesmænd, Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland og John Larsen Eidnes.

Hvor da

I Sagen Fol: 191 Lænsmand C: J: Hougse for Hr: Kjøbmand Trumph i mod Torbjørn Iversen Utne, blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag, har Hr: Kjøbmand Trumph i Bergen, sagsøgt Torbjørn Iversen Utne for Boggjeld til Citanten 39 rd 66 s Dansk Kourant, paadrage for Vahre Sagvolderen har bekommet fra 11 Junii 1794 Tid efter anden indtil 14 Junii 1805, dem Citanten nu fordrer med 19 ½ Spdlr. Debitor har ike kunnet nægte den oprindelige Gjelds Rigtighed, men paastaaer den eftergivet, paa Grund af nogle mod Sagvolderen udtalte formentlige Skjeldsord hvilken Eftergivelse Debitor dog ei har kunnet bevise, og altsaa kan denne Indsigelse ei heller komme i Betragtning I henseende hvorvidt Creditor fordrer en større Sum i Specie, end ham efter Anordningerne kan tilkomme, hvilket Debitor formener, bliver her at undersøge, for at bestemme hvad Debitor bør betale. Forordningen om Pængevæsenet af 5 Januarii 1813 bestemmer udtrykkelig i dens 31te § at al \daværende/ Regnings Gjeld og Boggjeld, som efter bemeldte Forordning udkom, ike betales inden 4re Uger efter at den er krævet, skal dens Ælde regnes fra den Tid den fordres, følgelig betales som Dansk Courant Gjeld yngre end 10 December 1812 efter Omskrivnings Forholdet med 20 Rbd Sølv verdie eller 10 Spdlr for hver 100 rd DC: oprindelig Gjeld, som for de her paasøgte 39 rd 66 s DC: bliver 3 Spdlr 116 ¼ s thi Kjendes for Ret: Torbjørn Iversen Utne, bør at betale den her

1819: 201

paasøgte Gjeld til Hr: Kjøbmand Trumph i Bergen med 3 Spdlr 116 ¼ s skrives tre Specie Daler et hundrede og sexten en Fjerdendeel Skilling og i denne Sags Omkostninger 1 ½ skrives halvanden Speciedaler, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil betaling skeer Det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 199 Hr: Inkassator Torbjørn Knudsen mod Ole Olsen Garethun blev afsagt saadan

Dom:

Kjendes for Ret: Sagsøgte og lovlig overbeviste Ole Olsen Garethun, som ike har mødt, endten for Forligelses Kommissionen eller her for Retten med Indsigelse mod Søgemaallet, ipligtes at betale til Incassator Hr: Torbjørn Knudsen de paasøgte skyldige Auktionspenge 66 s Specie skrives sex og sexti Skilling Specie, og i denne Sags Omkostninger halvanden Speciedaler, samt til Justitskassen at bøde saa meget som Dommen og Seglet koster, fordi han ei har respecteret Retten og mødt endten for Forligelses Kommissionen eller Tinget, og endelig denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil betaling skeer alt at udredes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang og lovbefalet Adfærd.

Lars Olsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Mikel Endresen Helleland, John Larssen Eidnes (alle 4re med iholdt Pen).

Forhør.

Aar 1819 den 13de Februar blev Retten sat paa Gaarden Thole i Vigørs Præstegjeld, i Overvær af de 2de Laugrettes mænd og Vidner Torkel Mikelsen Thole og Lars Haaversen Thole, for \efter/ Amtets Ordre af 20de Januar 1819 at optage et Forhør til Oplysning om \en/ i Vigørs Præstegjeld i sin Tid ombragt Stemplings Seddel med videre.

Hvor da blev fremlagt bemældte Amtets Ordre tillige med derved følgende Documenter, nemlig en Skrivelse af 19de Januar 1819 fra Hr: Raadmand Leganger tilligemed en Gjenpart af Sagføernes Qvæstioner til Vidnerne i den Commissions Sag, hvorved skal undersøges og paakjendes den i Bergen den 25de og 26de Julii 1814 foregaaede Tumult {i Bergen} i Hensigt at nedtvinge de da høie Kornpriser; videre det ved Hardanger Jurisdiction den 1ste Aug: 1814 optagne Forhør med vedhæftede Politiekammerforhør af 20de Julii 1814 og forbemældte Stemplings Seddel; hvilke Documenter vil følge dette Forhør vedhæftede.

Derefter, ifølge skeet mundtlig Indkaldelse ved Lehnsmanden, mødte og fremstod som:

1ste Deponent Hr: Proprietair Forligelses Commissair Heiberg og forklarede, at have modtaget forbemældte Stemplings Seddel, hvilken han nu gjenkjendte at være den han anholdt og pr: Expresse tilstillede Stiftet, af gammel Vilkaarsmand John Rasmussen fra Naboegaarden Noreim, som bad Deponenten læse Seddelen og sige hvad den indeholdt, da han ei selv kunde læse Skrivt, hvorhos han bad at Seddelen uopholdelig maatte befordres videre. Bemældte John Rasmussen er nu ved Døden afgaaen, og den Tid han leverede Seddelen til Comparenten, sagde han ikke af hvem han havde modtaget den, hvorom Comparenten just ikke heller spurgte. Paa adskillige Spørgsmaale vidste Comparenten intet videre til Oplysning at afgive, afskediget.

2den Deponent Rasmus Larssen Noreim, efter Formaning lovede at sige Sandhed, angav sig 47 Aar gammel og bosat paa Noreim, og i hvis Huus forbemældte John Rasmussen opholdt sig, forklarede at have hørt af bemældte afdøde Mand, at han havde leveret ommældte Seddel til Hr: Heiberg paa Thole, og da ingen \i/ hans Huus kunde læse Skrivt eller vidste Seddelens Hensigt, spurgte han ikke om hvorfra eller fra hvem Seddelen var kommen, hvilket Comparenten eller hans Huusfolk ei endnu veed.

3die Deponent Nils Vigliksen Skeie, blev formanet at sige Sandhed, det han lovede, angav sig 40 Aar og bosat paa Skeie, forklarede at han erindrede at hans {da levende/} Kone Ingeborg Arnesdatter, {men} som nu er død, viste ham \for nogle Aar siden/ omspurgte Seddel, som han nu synes at gjenkjende, og synes tillige at erindre hun sagde at have modtaget den af nogle Børn, som bragte den fra Gaarden Stene, men hvem bemældte hans afdøde Huustro siden sendte Seddelen til eller afsendte den med fra sig, veed Comparenten ei, ikke heller har han befordret den ved hende eller gjorde sig den gang nogen Tanke om dens ulovlige Hensigt, men ansaae den som noget {for} sig uvedkommende og ligegyldig.

4de Deponent Ole Olsen Stene, paa Formaning lovede at sige Sandhed, angav sig 55 Aar og bosat paa Gaarden Stene, forklarede at han ikkun dunkelt erindrer at han for nogle Aar siden modtog en Seddel af en ham Ubekjendt, der kom reisende derigjennem fra Pladset Teigen, som bad ham afsende samme for at gaae fra Mand til Mand, og hvorfor han sendte den fra sig, men {fr} med hvem eller til hvem, det erindrer han aldeles ikke, ligesom han var ubekjendt med Seddelens Indhold, hvor om \han/ aldeles ikke bekymrede sig, da han ikke faldt paa nogen Mistanke om sammes ulovlige Hensigt, som han nu erfarer.

Samtlige Deponenter erklærede, at de ingen Flere \Sedler,/ saadane som \den/ omforklarede, {Seddel} har hørt at være omsendte her i Bygden i Aaret 1814 eller til andre Tider, og at her i Præstegjældet tilvisse ingen Ophavsmand har været til eller Udgiver af saadane Stemplings Sedler eftersom de aldrig har hørt nogen her yttre det mindste Ønske om at saadan Stempling maatte befordres eller nogen Folkesammenkaldelse skee til bevirke paa den Tid de høie Kornprisers Nedsættelse som forbemældt Afskedigede, efter at have anhørt deres Forklaringer, som de vedstod rigtig tilført.

Lehnsmand Ole Jansen Østensøe paa Baroniet fremstod og erklærede, at han vel var tillagt Ordre fra Sorenskriveren som Birkedommer paa Rosendal at indkalde hertil Christoffer

1819: 201b

Teigens Huustro af Baroniets Gods \for/ {s}om mueligt {kunne have} \at/ give{t} nogen Oplysning i denne Sag, men at det var ham umueligt formedelst megen Snee og overordentlig Uføre tilfjelds, hvor henved 2 Mile herfra Pladset Teigen er beliggende, at komme frem, og endnu mindre at den gamle Kone kunne komme hertil til den berammede Tid. Han maatte derhos gjøre opmærksom paa, at bemældte Kone tilforn, i Aaret 1814, til at give Oplysning om den her omhandlede Seddel, har været under Forhør paa Baroniet Rosendal, hvor Comparenten anhørte hun forklarede at have modtaget Seddelen af Mons Høisetters Søn, ved Navn Sjur saavidt hun erindrer, som boer i Samnanger under Sundhordlehns Jurisdiction, hvorfor han formeente det vilde ansees uforuden atter hertil at indkalde hende.

Da intet videre {var} af Comparenterne, \af hvilke enhver især blev tilspurgt de fremlagde Spørgsmaale, var/ til Oplysning at erholde, blev Forhøret hermed sluttet.

J Skagen. Torkel Mikelsen Thole. Lars Haaversen Thole. begge med iholdt Pen.

Martz Maanedsting 1819.

Aar 1819, den 1ste Marts blev Retten sadt paa Thingstædet Helleland til Maanedstings Afholdelse for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, og betjent af mig som Stædets Sorenskriver tilligemed de 4re eedsorne Laugrettes mænd Sjur Samsonsen Helleland, Tosten Heljesen Oppedahl, Iver Christensen Eidnes og Endre Jensen Helleland.

Hvorda! blev foretaget gammel Sag 198. Ole Warberg for hans Datter Chatarina mod John Magnussen Møklethun.

Begge Parter, Ole Warberg med Datter Chatharina og John Magnusen Møklethun, mødte tilstede.

John Magnusen Møklethun mødte selv for Retten fremlagde nu 2de Stevninger hvorved han contra har indvarslet Ole Warberg og Datter Chatharina at see dem overbeviist og at anhøre, stevnte og ustevnte Vidners Forklaring om usømmeligt Forhold af Citantinden Chatharina hvorefter han venter sig frikjendt for hendes Tiltale i denne Sag i Anledning den paasøgte Trolovelse, samt Sagens Omkostninger med videre efter Stevneattesternes Formæld der blev oplæst og indtages her saal: # John fremstillede som

1ste Contravidne Anders Olsen Warberg, Broder til Citantinden Chatharina aflagde Lovens Eed, og forklarede, at han aldrig har hørt eller veed, at nogen har truet eller tvunget Contra-Citanten John Møklethun, at give hans Søster Citantinden Chatharina noget Egteskabs Løfte, men den første Gang hendes Besvangrelse opkom, talte Vidnet med John i hendes Faders Fæhuus, og da deklarerede bemeldte Contra-Citant John, frivilligen at han ville ægte hende, og bad Vidnet og dens Broder, som var tilstæde, at de ikke ville være derimod, og ønskede til Gud at hendes Forældre og hans Forældre især ville ogsaa dertil give deres Samtykke, da

skulle han \aldrig/ gaae gladere ud af nogens Huus, end nu af det. Disse vare hans Ord og Udtryk, hvorpaa han gav hende /: Chatharina :/ sin Haand og Løfte derpaa. Da Vidnet derpaa sagde, men hvad synes Du om det Frierie i Erdahl, svarede han dertil, at det har aldrig været hans Tilbøielighed dertil, men hans Folk har alene deri været Aarsag. Vidnet veed ikke nogen usømmelig Omgang af hans Søster Chatharina, enten i Ord eller Gjerninger med nogen Andre, end Contra Citanten John. I øvrigt forklarede Vidnet sig overeenstemmende med 1ste og 2det Hoved Vidne Gunder Olsen Tveito og Gunder Tostensen Møklethun, og at Contra-Citanten John godvilligen og utvungen fulgtes med Vidnet og dets Broder Christopher til Præsten og selv begjerede Lysning af Prædikkestolen til Egteskab med Chatharina, men siden samme Dag og Time tilbagekaldte samme efter at hans Fader og Mænd var komne tilstæde saaledes som 3de Hoved vidne Hans Westrem havde forklaret. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Contravidne Torbjør Baarsdatter, Chatharines Stedmoder, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede paa Tilspørgende at hun aldeles ikke veed eller har hørt, at hendes Steddatter Chatharina har haft usømmelig Omgang eller Samlag med nogen Andre, end Contra Citanten John. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

3de Contravidne Ole Halstensen Hjølmo, ubeslægtet til begge Parter tjenende hos Citanten Ole Warberg, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at han aldeles ikke veed eller har hørt at Citantinden Chatharina har haft usømmelig Omgang eller Samlag med Andre end Contra Citanten John. Afskediget.

4de Contravidne Lars Gundersen Sæbbe, blev frafaldt. Ligesaa og Gunder

1819: 202

Olsen Tveito, Ligesaa Gunder Møklethun og Britha Christiansdatter Røiso. Som

4de Contravidne Anders Tostensen Sæd, aflagde Lovens Eed og forklarede at han aldrig har hørt eller seet nogen usømmelig Omgang eller Samlag af Citantinden Chatharina med Nogen. afskediget.

5te Contravidne Hans Jacobsen Tvedt, aflagde Lovens Eed og forklarede at han aldrig har seet {eller hørt} noget Usømmeligt af Citantinden Chatharina, undtagen hendes uden for Egteskab avlede Søn med Contra-Citanten, og ikkun engang hørt af forestaaende Vidne Anders fortælle at hun skulle have haft usømmelig Omgang, med en her ustevnt Person. Forestaaende Vidne Anders blev nu atter fremkaldet, vedblev sit forrige Udsigende, og erklærede, at det ikke vedkom her, eller vil indlade sig i hvad han udenfor Retten kan have sagt eller talt. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskediget.

6te Contra-Widne: Svend Olsen Herreid, begge Parter ubeslægtet, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede: at 3de Juledags Aften 1817, efterat Vidnet med nogle Andre havde drukket endeel i Selskab med Contra-Citanten John Møklethun, var Vidnet tilligemed Contra Citanten John i Kjelderen under Johns og \hans/ Faders Huus, og var da tillige tilstede Tjenestepigen hos Johns Fader. Den Gang var ikke Chatharinas Svangerskab bekjendt. John begyndte da uden Anledning af sig selv, at græde og sagde: ”mange troer ham at være i god Stand og at kunne leve vel, men der vidste ingen hans Omstændigheder hans Skræppe og Korde eller Sabel og noget Mad, var alt hvad han tænktes at tage af sin Faders Gaard.” Vidnet spurgte ham, hvad ham fattedes, men han ville ei bekjende det, bad Vidnet blive hos sig den Nat, sagde at han skulle fortælle Vidnet det førend han reiste bort. Noget derefter fulgte Vidnet med ham ned i hans eget Fæhuus, der begyndte han atter at græde og sagde, han kunne have været den Mand, at han kunne eie og beholde dette Fæhuus, men han for gaae der ifra. Derefter gik Vidnet med ham op i en Sængebod og lagde dem, og da de havde lagt lidet hørte Vidnet at der gik Folk frem og tilbage, og kom da Een og spændte paa Døren. Vidnet ville lukke op, men John bad ham ikke gjøre det; men da

den som spændte vedblev at spænde haart og kaldte paa Johns Navn, stod Vidnet op og lukkede op Dørren. Det led da noget hen paa Natten, saa at Folk i Almindelighed vare lagde, nærmere veed Vidnet ei Tiden. Chatharines Broder Aamund Warberg, var den som spændte paa Dørren og kom ind, han bad John komme frem af Sængen, da John sagde Nei, sagde Aamund: "Du skal frem om jeg skal kaste dig frem og spurgte derpaa: kommer Du nu?" John steg derpaa frem af Sængen, bad Vidnet følge sig, og fulgte med Aamund og Vidnet udi Thunet. Da de kom der, tilbød Aamund John at fangtages med sig, og da John nægtede dette, sagde Aamund: "Du har taget mig før. Det var skam at Du toges med mig, jeg var den Gang fordrukken, men forsøg at tage mig i Aften." John nægtede det og der blev intet af. Derpaa bad Aamund dem at følge sig hjem, hvilket de jorde!! (gjorde), efter lang Begjær af ham, men da de kom til hans Hjem, var alle der gaaet til Sængs hvorfor de ikke ville gaae ind. Aamund fulgtes da med dem et Stykke paa Veien tilbage og anmodede John, at fangtages med sig, men denne nægtede det, og sagde: Du veed selv jeg blev nød til at tages med Dig da jeg gjorde det. Derpaa skildtes de uden noget Uvenskab, og Vidnet med John gik tilbage til Sægeboden og lagde sig, hvor de sov rolig til næste Dag. Nogle Dage efter da Chatharinas Svangerskab var bleven bekjendt, var Vidnet med John alene i hans Smidde og spurgte da Vidnet, om han /: John :/ ville reise nogenstæds bort, som han havde udeladt sig om hvortil John da svarede: "Det nytter mig ikke at reise, de ere saa mange Chatharines Brødre, at de henter mig tilbage igjen, han nøddes til at tage hende til Ægte," og da Vidnet dertil svarede at han kunne leve ligesaavel med hende om hun er ringe af Formue, svarede han, ja! naar det ikke var noget andet, men han udlod sig intet videre med noget, hvad det ville sige hvorfor han var nød at tage hende, ei heller hvad han mente med det Ord: "Noget Andet," hvorom ei heller Vidnet spurgte ham, uagtet han bad

1819: 202b

Vidnet ei udlade sig for Nogen om hans Ord, at han var nød at tage hende. Længe derefter, nemlig nu i sidstleden Mai Maaned gik Vidnet forbi Contra-Citantens Stuedør og saae ham og hans Moder staae i Stuen. Vidnet gik da ind, og Johns Moder gik ud. John sagde da, da han var alene, til Vidnet: "Gud! lade ikke nogens Skjæbne være saa tung som hans jeg ville ikke ønske min hverste Uven at forsøge, hvad jeg har forsøgt." Derpaa bad John Vidnet at gaae bort; thi ellers ville Chatharines Brødre fatte Had til Vidnet. Vidnet gik derpaa, og samme Dag, kort efter, reiste John med Chatharinas Brødre for at begjere Lysning, som omvindnet af Hovedcitantens Vidner. Paa Hovedcitantens Tilspørgende forklarede Vidnet, at nogle faae Dage foran, sagde en af Chatharinas Brødre til Vidnet, at Vidnet nok kunne erindre hvad det havde sagt et og andet Stæds i Bøygden, og da Vidnet spurgte hvad det skulle have sagt, blev alene Svaret, at det vidste Vidnet selv, at han virkelig havde talt til Fornærmelse, og at Vidnet nok skulle faae sin Løn derfor. Paa nærmere tilspørgende sagde Vidnet, at det siden ikke, enten er bleven tiltalt eller i mindste Maade fornærmet af Citantindens Brødre. Afskediget.

Contra Citanten deklarerede, at han u!! (nu) ikke havde flere Vidner at lade afhøre denne Gang da de 2de indstevnte Vidner Gunder Olsen Warberg og Ole Larsen Warberg vare fraværende paa en Reise den Gang de blev indkaldt hertil og endnu ikke ere tilbagekomne, saa seer han sig nødsaget, at forlange Sagen udsadt til næste Thing, som er Sommerthinget, for at faae bemeldte Vidner afhøre

Citanten nedlagde Indsigelse mod Udsættelsen, da han med de førte Vidner intet har oplyst, saa at det kan sees, at alt ikkun sigter til Sagens Forhaling.

Dommeren eragtede: Da Hovedcitanten ikke kan nægte eller Modsigte Rigtigheden af de indstevnte Vidners Fraværelse, saa bevilges den forlangte Udsættelse til førstkommende Sommerthing for Gravens Skibrede, og forbeholder Retten \sig/ ved den endelige Dom, at

paakjende hvorvidt den forlangte Udsættesle kun har tilsigtet Sagens ulovlige Forhaling. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Contra-Citanten betalede Incammination efter Fradrag af Tilsværspenge 108 s for 6 Vidners Afhørelse 64 s. og for Udsættelsen 12 s. tilsammen 184 s. Hoved-Citanten betalede for et Contra Spørgsmaal 4 s.

Nye Thingsvidne Sag om Fjeldbeitet, nederste Bjørnebotten, kaldet.

Samson Johnsen Qitne (Qvitne) og Ingebrigt Torchildsen Aase mødte paa egne og følgende Mænds Vegne: Arne Aamundsen Digrenæs, Lars Eliassen Rømbel, Peder Heljesen Aase, Knud Johannesen Digrenæs og John Jørgensen Digrenæs, og deklarerede at da de alle ere trængende til Sæterstøl om Sommeren, da deres Jordebruge have altfor snævre og utilstrækkelige Beiter, saa have de udseet en Strækning i de øde Fjelde, nedre Bjørnebotten kaldet, som de troede dem overbeviist om er af Statens Almænding og ikke nogen privat Mand tilhørende, den de agter at erholde \leiet/ til Sæterstøl og Sommerbeite for deres Kreaturer, men paa det, at de kan være des sikkrere, at ingen derved fornærmes, saa have de til dette Thing ved Kundgjørelse af Kingservigs Præstegjelds Kirkebakker indkaldet enhver at møde paa dette Thing, som formene dem, at have nogen Ejendom eller Rettighed til bemeldte Strækning nedre Bjørnebotten, samme her at anmelde, da Citanterne i andet Fald, agte at ansøge Tilladelse at benytte samme til deres Jordebrug. Bemeldte Indkaldelse blev oplæst og indtages her saalydende # Citanterne fremstillede nu de 4re Mænd

Lars Olsen Helleland, Tollach Olsen Oppedahl den ældere, Knud Heljesen Aase nu Sjeggedal og Klokke Peder Iversen Aarhus, hvilke alle 4re aflagde Lovens Eed og forklarede, at de alle ere Mænd der ere vel kjendt i de øde Fjelde, som ansees at {tilhøre eller} ligge indenfor Kingservigs Præstegjelds Grændser, og saa vidt Vidnerne bekjendt, er der Ingen privat, som har ringeste Ejendom eller Rettighed i den her omspurgte Fjeldstrækning, som begrænses i mod Syd af Bjørnevandet, mod vest af Urevandene, mod nord af Bjørneva{n}det og mod øst af Halmelege og Brasfeldt Nuten, hvorfø de anser intet der kan være til Hinder for den attraaede Sæterstøls Oprettelse.

Paa Tilspørgende deklarerede Laugrettet og

1819: 203

tilstedeværende Almue, at det attraaede ikke kan vides at være nogen til Hinder Da Ingen havde videre at tilføre, blev {e} det Passerede oplæst og de fremstillede Vidner afskediget, hvorefter Citanterne begjerede det Passerede i Thingsvidneform beskrevet meddelt, hvilket blev bevilget.

Citanterne betalede Incam: 1 Spd 28 s. og for 4 Vidner at afhøre 48 s:

Da Ingen meldte dem med videre blev Thinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren Tosten Oppedahl, Iver Eidnes, Endre Helleland og Sjur Samsonsens Helleland alle med iholden Pen.

Neste Dag, den 2den Marts, continuerede Maanedstthinget for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, paa Thingstædet Helleland, ved og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Gammel Sag: Folio 193, John J: Aarhus mod Enken Christie Nilsdr: Eidnes. Citaten!! (Citanten) John Aarhuusens Fader Johannes Aarhus mødte paa Citantens Vegne.

Paa Sagvolderindens Vegne mødte hendes Laugværge Tobias Haldorsen Eidnes som fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at Sagvolderinden Christie Eidnes har ved

mundtlig Varsel ladet contra indstevne Citanten, at anhøre Vidner og Beviser, at hun ikke har opdigtet noget Rygte om Citanten, at han skal være behæftet med ulægelig eller spedalsk Svaghed at lide Dom til hendes Befrielse, og at betale hende Processens Omkostninger, og en passelig Mulct for sin Trættekjerhed. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Contra-Citanten fremstillede som

4de Contra-Widne Kirkesager!! (Kirkesanger) Samson Larsen Haugse, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, og intet at fordølge eller fordreie, forklarede, at han for 4re á 5 Aar siden og senere adskillige Gange har hørt Tale om som et Rygte, at der frygtedes for, at Citanten John Aarhuus, var behæftet med Spedalsk Svaghed. Af Contra Citantinden har Vidnet ikke hørt det, det veed han med Sikkerhed, da han veed neppe mere end et Par Gange, kortelig at have talt med hende, Uagtet Vidnet har hørt dette Rygte mere end en Gang baade for 4re á 5 Aar siden og nyeligere, og paa mange Stæder, saa er han dog ikke i Stand til, at erindre sig af hvem han hørte det, enten første Gang eller siden førend efter dette Søgemaal var begyndt, da har Vidnet \skønt det/ af mange han kunne opgive ved Navn. Citantens Fader Johannes Aarhuus erklærede at da Vidnet ei kan opgive en eneste af de flere han for nogle Aar siden hørte det omvidnede Rygte \af/ saa anseer Comparanten hans Vidnesbyrd for et Intet, om et Bøygde Snak han ei kan oplyse eller bevise Sandheden om Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget Som

5det, 6de og 7de Contra-Widne blev fremkaldet, Mathias Iversen Aarhuus, Lars Larsen Lofthuus og Tosten Larsen Oppedahl, hvilken sidste som 2de Contravidne forhen er afhørt. De bleve alle 3 paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde enhver for sig Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed. Vidnet Mathias forklarede, at for nogle Aar siden, altsaa længe førend \Contra/ Citantinden udlod sig om, at Hr: Provst Hertzberg skulle have sagt, at Citanten John var behæftet med Spedalskhed, havde Vidnet hørt det Rygte at John Aarhuus var behæftet med Spedalskhed, og talte Vidnet selv med ham for nogle Aar siden under 4re Øien, og fortalte ham bemeldte Rygte. Derefter forklarede alle 3de Vidnerne eenstemmig, at de alle tre for omtrent 6 á 8 Aar siden underskrev de en Attest om, at Citanten John var svaglig, ei vel kunne taale al slags Mad, og derfor maatte forlade sin Tjeneste, hvilken Attest Citanten agtede at fremlægge ved forestaaende Udskrivning til Soldat. I Attesten stod ikke nævnt enten Spedalskhed eller nogen anden slags vis Sygdom, da Vidnerne ei havde Forstand til at bedømme Aarsagen til hans Svaglighed. Videre forklarede de 2 sidstmeldte Vidner, at de og, allerede for nogle Aar siden, har hørt Rygte om, at Citanten John, skulle være behæftet med Spedalsk Svaghed. Samtlige Vidner erklærede at de aldeles ikke har seet eller bemærket noget hos Citanten, som har givet dem Anledning til at befrygte bemeldte Rygte skulle være sandt, men befunden ham i den senere Tid Frisk som enhver Anden. Med Contra Citantinden Christie Eidnes har Vidnerne aldrig talt om, heromspurgte Citantens formendtlige Svaghed. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, afskediget

Contra-Citantindens Laugvæрге erklærede for Tiden ingen flere Vidner at \lade/ afhøre, og indlod Sagen fra sin Side til Doms efter Stevneattesten, under Forbehold af videre Tilsvar om fornødiges.

Citanten fremlagde nu 2de Attester

1819: 203b

den ene fra Chierurg Teuscher dateret 7de Junii 1811 og den Anden fra Overkrigskommisair Tenchildsen (Terchildsen) af 17de Septbr: 1818, som viser at Citanten formedelst Svaghed i en Arm er bleven afskediget fra Krigstjenesten Bemeldte Attester blev oplæst og her indtages saalydende # Citanten fremlagde nu hans skriftlige Indlæg, uden Dato der blev oplæst og indtages saalydende # hvormed han indlod Sagen til Doms.

Contra Citantindens Laugværge deklarerede at han ansaae det fremlagde Indlæg som en Bænkeskrift der ikke af ham selv er forfattet eller skreven ei heller underskrevet af nogen Procurator, som Forfatter, nedlægger Indsigelse mod alt ubeviist som et Nul og intet og saaledes indlodes Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms

Contra-Citantindens Laugværge betalede for 4re Vidners Afhørelse 32 s, og Citanten betalede for contra Qvæstioner 16 s Spc.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Askild Sjursen, sluttet 28de Decbr: 1818, hvorved 18 Mrk. Smør med Bygsel og Herlighed i Molve i Jondal er udlagt Enken og Børnene.

2. Bygselbrev fra Hr: Provst Hertzberg til Askild Vagleiksen paa 2 Pd. 3 Mrk. Sm: i Aakre og 2 Mrk. Smør i Ødegaarden Engesætro, dat: 21de Febr: 1819, medfulgte Reversalbrev af 1ste Marts 1819, og Landskyldbog.

3. Thingsvidne af 1ste Decbr: 1807, optaget af Mælands og Bratespes Opsiddere om Fjeldbeite i Strækningen Lilleaashallen.

4. Forligelses Commissions Forlig indgaaet 18de Mai 1803 \af Hovlands og Qvalnesses Opsiddere/ om Beitning, Mærkesgjerdes Holdelse med videre. Bekræftet udstæd den 24de Febr: 1819.

5. Do: mellem Johannes Erdal og Halsten Halstensen Legreid om den Sidstes Gjæld til den Første 85 Spd., indgaaet 6 Octbr: 1818, udstæd 15de Febr: 1819.

6. Panteobligation af Formynderne for de umyndige Eiere af Lyseklosters Gods til Bankadministrationen i Bergen stor 3000 Spd. mod Pant i alt Godset, dat: 21de Januar 1819.

7. Ditto fra Arne Knudsen Hotle til Lars Larssen Age stor 60 Spd: mod Pant i Hotle, dat: 1ste Marts (1819?)

8. Afkald fra Lars Tostensen Oppedal for Arvemidler 105 Spd. 116 3/8 s. dat: 5 Febr: 1819.

9. Ditto fra Berge Qvæstad til Lars Helleland i anledning Formynderbytte for Peter Larssen, dateret 1ste Mai 1819.

10. Ditto fra Christie Tostensdatter Oppedals Mand for 2 Spd. 16 ½ s., dateret 27de Febr: 1819.

11. Ditto fra Dittos Do: for 50 Spd. 52 s., af samme Dato.

12. Ditto fra Jørgen Instenes til Johannes Digrenes i anledning Formynderbytte for Sigr Hemmingsdatter Helleland, dat: 1ste Marts 1819.

13. Ditto fra Mikel Jørgensen Digrenes til Jørgen ibidem for 21 Spd. 50 s., dat: do: Dato.

14. Ditto fra Agothe Larsdatter Helleland for Arv 5 Spd. 99 ½ s. og Jevnet 11 Spd. 83 s., dat: 2den Ditto

15. Pantebrev fra Peder Nilssen Sebøe til Hr: Kjøbmand Hans Dahl junior stor 130 Spd. dateret 2den Marts 1819, mod 3die Prioritet i 1 Pd. 3 Mrk. Smør ¼ Hud i Sæbøe og 1ste Prioritet i alt øvrigt Debitor eier eller eiende vorder. Ved denne Obligations Thinglæsning fremstod Tobias Haldorsen Eidness paa Omund Pedersen Uhreims \Vegne/ og gjorde kraftig Indsigelse mod sammes Gyldighed indtil den Sidste som Domhaver enten mindelig eller ved Execution er fyldestgjort endnu resterende Gjeldsfordring 19 Spd. 109 s. Comparenten betalede Protesten med 80 Sps.

16. Contract af Tollef Olsen Naae, Jarand Naae, Aad Qvæstad og Berge Qvæstad dateret 1ste Marts 1819, hvorved de samtykker at Aakres, Skaaltvedts og Rogdebergs Opsiddere maae beite i Almindingen Krogevashadlene i den Strækning, som ligger østenfor Skibergsluget o. s. v. Ved denne Contracts Thinglæsning fremstod Iver Christensen Eidness paa Haagen Haagensen Bratespes og samtlige Mælands Opsidderes Vegne og protesterede mod samme for saavidt som Beitningen {ikke bør} \kunne/ skee ind over de Grændser, som er

angivet under det af dem den 1ste December 1807 optagne Thingsvidne til Sæterstøls Erhvervelse i Fjeldstrækningen Lilleaashallene. For Protesten betalt 64 s:

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

Laugrettet blev betalt for 2 Dage 1 Spd. 72 s:

A v W S Koren

Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Helliesen Oppedal, Iver Christensen Eidness.

Notarial-Forretning.

Aar 1819, den 19de Martz, comparerede for mig \paa Gaarden Helleland/ som Stædets Notarius Publicus

1819: 204

og tilkaldte Notarial Vidne Hr: Torbjørn Knudsen, den Gaardebruger Anders Svendsen Lilleberge og meldte, at for 2 Aar siden afstod hans Fader Svend Ellingsen halve Delen af det Jordebrug i Gaarden Lilleberge i Ulvigs Sogn beliggende, Semenarium Fredrericianum i Bergen forhen benificeret, som samme til den Tid havde havt i Bøgsel, og for omtrent et Aar siden, nemlig den 28de Mai forrige Aar, opsigde han det øvrige halve Brug til Comparenten, som i nu afvigte Aar saaledes brugte og bestyrede bemeldte hele Gaardebrug. At dette forholdes sig rigtigt, derom kunne han fremstille for Retten mange Vidner; men da bemeldte Vidners eedelige Afhørelse ikke lader sig gjøre uden at tilkalde Comparentens Fader, som samme Anrørende og Vedkommende, og bemeldte Comparentens Fader nu er paa en Reise hvorfra han ei hastig kommer tilbage, og Comparenten har et Anliggende som hastes med som ei kan opsættes indtil hans Fader kommer tilbage og hvor det er ham af Vigtighed at skaffe oplyst Rigtigheden af forestaaende hans Andragende, saa var han begjerende, at Stædets Notarius Publicus ville modtage og Protocollen tilføre 4re af hans Med-Sognemænd og Naboers Forklaring om Sandheden af ovenmeldte hans Andragende, saaledes som de trøste dem om og naar forlanges med Lovens Eed at bekræfte. Han fremstillede nu de 4re Mænd {Christopher} Aslach Aslaksen Ourdahl, Johannes Larsen Midtberge, Lars Gundersen Storberge og Christopher Johannesen Syse, hvilke alle 4re ere bekjendte Agtværdige Gaardebrugende Mænd i Ulvigs Sogn. De 2de førstmeldte forklarede, at de begge paa en og samme Tid som tilkaldte Vidner var tilstede Foraaret 1817 og anhørte at Comparentens Fader Svend Ellingsen Lilleberge opsigde sit Gaardebrugs halve Del til Sønnen Anders Svendsen Lilleberge og forbeholdt sig fremdeles indtil videre, at vedblive Brugen af den øvrige halve Deel og kan de tillige bevidne, at bemeldte Anders Svendsen samme Aar overtog {og}, brugte og bestyrede \før/ bemeldte halve Jordebrug og har til Dato fremdeles vedblevet den. De 2de sidstmeldte nemlig Lars Gundersen Storeberge og Christopher Johannesen Syse forklarede, at de som tilkaldte af Svend Ellingsen vare tilstede paa een og samme Tid i Mai Maaned forrige Aar i Svend Ellingsens Huus og anhørte da at bemeldte Svend Ellingsen frasagde sig Bruget og Bestyrelsen af den sidste, til den Tid \tilbage/ havde Halvedeel af hans havde Bøgselbrug i Gaarden Lilleberge til sin Søn Anders Svendsen, saafremt han kunde faae Gaarden af dens Foresatte i Forpagtning eller Bestyrelse saa at de ikke begge kom fra Gaarden, hvorhos han forbeholdt sig et Aarligt Levekaar af Gaarden, hvorom Faderen og Sønnen \blev/ samme Tid eenige, og bestod i 3 Tønder Korn, 2 Tønder Poteter, en Koes og 4re Smalers Foster med Rygte og Tilsyn, samt frit Huus, Lys, Varme og paa hans Alderdom

fornøden {Rygt} \Pleie/ og Tilsyn \for hans Person/. End videre forklarede alle 4re eenstemmig, at Comparenten Anders Svendsen fra bemeldte Tid af har aldeles bestyret, brugt og benyttet bemeldte hele Jordebrug, Gaarden Lilleberge, hvilket, med samt alt øvrige af deres Forklaring, de deklarerede, at være sandfærdig og rigtigt saaledes som det her er tilført og for dem oplæst, hvorhos de tilbød dem inden deres Værnething, at stadfæste samme med Lovens Eed, naar samme maatte forlanges. Ingen havde videre at tilføre.

Forretningen blev derfor sluttet og det Passerede Anders Svendsen Lilleberge beskreven meddelt.

For denne Forretning blev betalt 1 Spd 48 s og for Papiret 30 s.

A v W S Koren Som Notarialvidne T Knudsen

Aar 1819 den 2den April blev Retten sat paa Thingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Mikel Endresen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Olsen Instenes.

Hvorda i Sagen Fol. 203 John Johannessen Aarhuus mod Christie Nilsdt: Eidnes blev af mig og forbemeldte Laugrettes- og Meddomsmænd eenstemmigen afsagt saadan

Dom:

John Johannessen Aarhuus har ved mundtlig Stevning sagsøgt Enken Christie Nilsdatter Eidness med Laugværge {med Laugværge} at see sig overbeviist og lide Dom for at have sagt at Citanten skal være behæftet med en ulægelig Sygdom (Spedalskhed) og

1819: 204b

paastaaet, at hun bør betale Bøder og Sagens Omkostninger for bemældte hendes beskæmmende Udladelser og for at hun ikke har mødt for Forligelsescommissionen. Sagvolderinden har contrastevnt Citanten at lide Dom ei alene til hendes Frifindelse, men og til at betale hende de forvoldte Sags Omkostninger og at bøde for unødigt Trætte. Ved Citantens Hovedvidner er beviist, at Contracitantinden har sagt om Citanten, at han var behæftet med spedalsk Sygdom, og ved fremlagde Doctor-Attest er beviist, at bemældte Udsigende er usandfærdigt, men paa den anden Side er, ved Contracitantindens Vidner beviist, at længe førend hun derom udlod sig, ja nogle Aar førinden, har det allerede været et almindeligt Rygte i Bygden at Citanten var behæftet med den spedalske Syge, eller at der frygtes for at han var behæftet dermed. Hun er altsaa ikke den, som haver paadigtet ham denne Svaghed, men alene af moderlig Kjerlighed for sin Datter, til hvem Citanten friede, modsatte sig Foreningen af Frygt for \Rygtets/ Rigtighed, som \hun/ altsaa nævnede og paaberaabte sig. Hun kan følgelig ikke herfor blive at straffe, saa meget mindre som Paasagnet ikke indeholder nogen, Personen tilregnelig moralsk Feil, men en Sygdom, som ei vitterlig vides at nogensinde kan paadrages ved nogen ulovlig Handling Hun maa altsaa blive at frifinde for Citantens Søgmaal, da hun ikke er bleven overbeviist at have villet paadigte ham nogen Feil. Dette uagtet kan hun dog ikke undgaae at erstatte ham Sagens Omkostninger for denne Ret, da hun efter Forligelsescommissionens Attest hverken har mødt for Commissionen eller givet sin Laugværge Fuldmagt til at kunne indgaae Forlig paa hendes Vegne.

Thi Kjendes for Ret: Enken Christie Nilsdatter Eidness frifindes for videre Tiltale af John Johannessen Aarhuus i denne Sag, imod at betale til ham i denne Sags Omkostninger 3 Spd. skrives tre Speciesdaler, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og

alt Fornødne indtil Betaling skeer, Alt under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Mikel Endresen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Olsen Instenes. (alle 4 med iholden Pen).

Sommerthing for Jondals Skibrede 1819.

Aar 1819 den 21de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Sommerthings Afholdelse for Jondals Skibrede. Retten betjent af Sorenskriver Koren i Overvær af de 4 eedsorne Laugrettes mænd Aamund Pedersen Sætvedt, Elev Torbjørnsen Sætvedt, Erich Samsonsens Brekke og Iver Johannessen Sætvedt, hvilken Sidste nu aflagde den befalede Laugretteseed og betalte derfor 24 s Spc. Tilstede ved Thinget Høivelbaarne Herr Stiftamtmand Christie, Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret følgende Lover med videre:

	Datum
1. Lov angaaende Handelen paa Kræmmerleierne i Senjens og Tromsø Fogderi	11 Septb: 1818
2. Lov angaaende Vexler, Anfordringssedler og Anviisninger	Do: Ditto
3. Lov angaaende Foranstaltninger til at anholde og tiltale Personer, som, efter at have {for} begaaet Forbrydelser i et af de forenede Riger Norrige eller Sverige, undvige til det andet	Do: Do:
4. Lov angaaende Kongeriget Norges Høiesteret	12te Do:
5. Lov angaaende Vexelsagers Behandling ved Retterne	Do: Do:
6. Lov angaaende Tjenestetyendes Flytning fra Sogn til andet	Do: Do:
7. Kundgjørelse angaaende det norske Maal for Saltvarer	30te Do:
8. Lov indeholdende Bestemmelse for Overformynderi-Regnskabers Aflæggelse	8de Do:
9. Lov indeholdende nærmere Bestemmelse angaaende Indførsel af Druebrændeviin og Rom	12te Do:
10. Placat, der bestemmer Skatten paa Formue og Næring for Skatteaaret fra 1ste Julii 1818 til 1 Julii 1819	22 Octb: 1818
11. Lov angaaende Vægteres Ansættelse, deres Pligter og Rettigheder	9 Septb: Do
12. Lov angaaende en midlertidig Bortforpagtning af det beneficerede og offentlige Jordegods	Do: Do:
13. Lov angaaende Indqvartering paa Fredsfod af Garnisonsofficerrer og Mellemstabs Betjente	12te Do:
14. Lov angaaende Consumtionsvæsenet	12te Do:
15. Placat angaaende Refusion for Skydsudgivter, som af Statscassen ere udlagte i anledning af Friskydsens Afskaffelse	26de Octbr:
16. Lov angaaende Oprettelsen af en Børs i Christiania	9 Septb:
17. Rescript indeholdende yderligere Forskrivter for de geistlige Overøvrigheders Pligter ved og i anledning af de lobefalede Kirkebesøg	26 Octb:
18. Kongl: Kundgjørelse angaaende en Forandring i den ved Kundgjørelsen af 30 Novbr: 1814 og 31 Marts 1815 fastsatte Fordeling af Regjerings-Anliggender under ved-	

kommende Regjerings-Departementer	17 Novb:
19. Lov angaaende Røraas Kobberværk	12 Septb: 1818
20. Placat angaaende Porto for Brev til Russland og Finland	9 Janua 1819
21. Provisorisk Anordning angaaende Told- og Consumtionsvæsenet	7 Decbr: 1818
22. Do: Do: angaaende en temporair Nedsættelse i den ved provisorisk Anordning af Dags Dato bestemte Indførselstold af Kornvarer og Meel	Do: Do:
23. Efterlysning om Peder Knudsen Svorkmoe	15 Octb:
24. Do: Haagen Trondsen	24 Do:
25. Do: Mussmann og Schvedler	Do: Do:
26. Do: Lars Guldbrandsen	3 Novb:
27. Do: Anders Sivertsen Fogstad, Ole Olsen Lindsoth, Berge Noren, Lars Svartland og Tosten Tingvald	7 Do: Do:
28. Do: Peter Fimcke	11 Do: Do:
29. Do: Christen Andreas Mæhlen	Do: Do:
30. Do: Guldbrand Olsen	30 Do:
31. Do: Hans Nilssen og Harald Knudsen	31 Octbr: Do:
32. Do: Ole Olsen Storla	23 Decbr: Do:
33. Do: Lieutenant og suspenderet Byfoged Normann	2 Janua 1819
34. Do: Ole Nilssen Porter	23 Do: Do:
35. Do: Christian Hanssen	30 Janv Do:
36. Do: Anna Olsdt., Peder Knudsen Svorkmoe og Sara Jansdt:	9 Febr: Do:
37. Do: W: K: Hviid	11 Do: Do:
38. Do: Jacob Hanssen Aarføret	15 Do: Do:
39. Do: Anders Svenske	27de Do: Do:
40. Do: Halvor Knudsen og Ole Guldbrandsen	12 Marts Do:
41. Do: Jacob Svendsen Tengsereid	5 April Do:

Derefter blev thinglæst følgende Almuesbreve:

1. Afkald fra Anna Larsdatter Birkelands Mand Samson Larssen for hendes Arvemidler til Beløb 9 Spd. 94 ½ s. foruden Hjemmegivte, dateret 21 Mai 1819.
2. Do: fra Boel og Herborg Iversdr: Fladebøe til Nils Espeland og Lars Brattebøe for 10 rd 80 s. hver, dateret 21 Mai 1819.
3. Do: fra Sigrid Iversdt: Fladebøe for Arvemidler 14 rbd 69 s. N: V:, dat: 21 Mai 1819.
4. Do: fra Even Olsen, gift med Guro Sjursdt: Viig, for 126 Spd. 66 s:, dat: do: Dato.
5. Fæsteseddel fra Lars Haugen qua!! (i egenskab av, som) Formynder for Nils Sjursen Viig, til Hellie Torgiersen, paa Pladset Nordbøe under Viig, med Reversalforpligtelse, begge dateret 21 Mai 1819.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mødte og mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Thinget for dette Skibrede hævet. A v W S Koren
Aamund Pedersen Sætvedt, Ellev Torbjørnsen Sætvedt, Erik Samsons: Brekke og Iver Johannessen Sætvedt. (alle 4 med iholdt Pen)

Sommerthing for Østensøe Skibrede 1819.

Aar 1819 den 22de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til det almindelige Sommer-Skatte- og Sagething for Østensøe Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver i Overvær af følgende 4 eedsorne nye Laugrettes mænd sc:!! (så som) Jan Larssen Reistvedt, Nils Monssen Rykken, Nils Arnesen Øvreviig og Hans Hanssen Klyve, der nu alle {betale}

aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 Spcs. Tilstede ved Thinget Høivelbaarne Herr Stiftamtmand Christie, Stedets Foged, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almues mænd.

Hvor da blev publiceret de foran Folio 204 og nærværende Folio ekstraherede Love etc.

Da Ingen meldte sig med Sager, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Jan Larsen Reistvedt, Nils Monsen Rykken, Nils Arnesen Øvreviig og Hans Hansen Klyve, alle med iholdt Pen.

Aar 1819 den 24de Mai continuerede Sommerthinget for Østensøe Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar

Hvorda blev thinglæst følgende Documenter:

1. Bygselbrev fra Sognepræst Johannes Irgens til Trond Sjursen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Bskind i Gaarden {Traae} \Torpe/ i Østensøe Skibrede, datteret 24 Mai 1819. medfulgt Reversal og Landskyldsbog.

2. Ditto fra Ditto til Hans Michelsen Lepsøe paa $2\frac{1}{2}$ Spand Smør i Lepsøe i Østensøe Skibrede dat: 2 Marts 1819, medfulgt Reversal og Landskyldsbog.

1819: 205b

3. Bygselbrev fra Sognepræst J. Irgens til Helje Olsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{4}$ Td Salt og 9 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Bskd i Overbygsel i Gaarden Østensøe, dat: 22 Mai 1819 medfulgt Reversal og Landskyldsbog.

4. Do: fra Sognepræst J: Irgens til Tosten Persen Lepsøe paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $1\frac{1}{2}$ Løb Salt og $\frac{1}{4}$ Hud i Lepsøe i Østensøe Skibrede, dat: 4 Marts 1819. medfulgt Reversal og Landskyldsbog.

5. Skjøde fra Torbiørn Haagensen Lillaas til Haagen Torbiørnsen paa 1 pd (lispund) 21 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud og $\frac{1}{2}$ Gedeskind i Lillaas med Bygsel og Herligheder for 300 Spes: dat: 22 Mai 1819.

6. Do: fra Lars Olsen Olvig til Datteren Ingelei Larsdr: paa 1 Løb Smør, $\frac{1}{2}$ Hud i Yttre Olvig for 300 Spes: dat: 22 Mai 1819.

7. Do: Fra Ingeborg Eliasdr: Thole til Arne Olsen [paa] 44 Mrk Smør Skatskyld for 100 Sp: dat: 22 Mai 1819.

8. Obligation fra Haagen Torbiørnsen Lilleaas til Tosten Iversen Samland, Lars Christophersen og Tosten Christophersen Samland, paa Capital stor 202 Sp: mod Pant i Lilleaas 1ste Prioritet, i 1 pd (lispund) 21 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud $\frac{1}{2}$ Gedeskind i Bygsel etc: dat: 22 Mai 1819.

9. Do: fra Hans Persen Yttre-Olvig til Endre Samsonsens Gronning og Brithe Larsdatter Rise, Capital stor 70 Sp: mod Pant 1ste Prioritet i 1 Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud $\frac{1}{2}$ Gedeskind med Bygsel i Yttre Olvig, dat: 24 Mai 1819.

10. Do: fra Brigte Olsen Birkeland til Michel Olsen Stenstøe paa Capital 100 Sp: mod Pant i 20 Mrk Smør i Birkeland med Bygsel etc: dat: 22 Mai 1819.

11. Do: fra Gjermund Tostensen øvre Birkeland til Ingebor Eliasdatter Thole paa Capital stor 40 Spd mod 2de Prioritets Pant i 1 Løb Smør med Bygsel i øvre Birkeland, dateret 24de Mai 1819.

12. Afkald fra Tron Brigtsen og Omund Brigtsen, samt Gjertrud Brigtsdr: Nedre Wiig for deres Arv til Beløb 3 Spd 20 s for hver af de Første og 1 Spd 70 s for den Sidste, dateret 22 Mai 1819.

13. Do: fra Ole Brigtsen Bjørke for hans Arve 12 Spd 51 $\frac{7}{8}$ s. 12 rd 12 s DC: 9 Rbd 76 s. N: V:, dateret 24 Mai 1819.

14. Do: fra Jan Tollevsen Aarhuus for hans Arv 19 Spd 113 $\frac{1}{2}$ s dat: 24 Mai 1819.

15. Do: fra Britha Heljesdatter Noreim for hendes Arv 3 Spd 80 s. dat: 24 Mai 1819.

16. Do: fra Tosten Christoffersen Samland for Arv 55 Spd 98 s dat: 22 Mai 1819.

17. Do: fra Christi Tostensdr: Soldahl, Siri Tostensdr: ibidem for deres Arv 11 Spd 72 $\frac{1}{2}$ s paa hver, dat: 22 Mai 1819.

18. Aflysning: Obligation fra Torbjørn Haagensen Lilleaas til Christoffer Larssen Samland stor 300 Rd. mod Pant i Lilleaas No: 80, dateret 15 Octbr: 1805, qvitteret 22de Mai 1819.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren

Nils Monssen Rykken, Nils Arnesen Viig, Paa Jan Reistvedts Vegne Lars Baarsen Stene, Paa Hans Hanssen Klyves Vegne Sjur Larssen Noreim (alle 4 med iholdt Pen)

Sommerthing for Gravens Skibrede 1819.

Aar 1819 den 26de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Eidegrund til det almindelige Sommer- Skatte- og Sagething for Gravens Skibredes Almue Retten betjent af Stedets Sorenskriver {Nannest} Koren, i Overvær af følgende eedsorne nye Laugrettesmænd: Ole Nilssen Kjerland, Johannes Larssen Kjerland, Rikold Eriksen Eide

1819: 206

og Trond Anderssen Eide, der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalte derfor hver 24 Sps: Tilstede ved Thinget Høivelbaarne Hr: Stiftamtmand Christie, Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de Folio 204 og 205 ekstraherede Love med videre.

Da Ingen meldte sig med Sager, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ole Nilsen Kjerland, Johannes Larsen Kjerland, Rikold Erichsen Eide og Thron Andersen Eide, alle med iholdt Pen.

Den næste Dag den 27de Mai continuerede Sommerthinget for Gravens Skibrede og Retten betjent af Sorenskriver Nannestad i Overvær af de sam/m/e Laugrettesmænd, som i Gaar.

Hvorda, Lehnsmænd Lillegraven mødte og androg at Stevnevidnet i Eifjord Lars Pedersen Legreid er saa svagelig, at han ikke længere kan være Stevnevidne, hvorfor han begjærede i hans Stæd indsadt Knud Endresen Lund af Eifjord, som mødte og var villig at paatage sig dette Ombud, hvorfor han nu inden Retten blev betydet sine Pligter som Stevne vidne, dem han paa Lovbefalet Maade med Eed bekræftede, og saaledes nu blev indsadt som Stevnevidne i bemeldte Eifjords Sogn.

Nye Sag:

Paa Kjøbmand Svings i Bergen hans Vegne, mødte Lars Knudsen Lysen og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at bemeldte Kjøbmand til dette Thing ved mundtlig Varssel har indstevnet Jørgen Erichsen Froested for Gjeld 7 Spd 66 s, derom at høre Vidner og lide Dom Saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses Commision, om at Sagen der den 1ste Decbr: sidstl: har været foretaget og henviist til Rettergang bemeldte Attester indtages saalydende #

Indstevnte mødte Personlig, men benægtede det paastevnte, men derimod fremstillede han sin Søn Jørgen Jørgensen Frøesteen, som sagde at han og ikke Faderen har modtaget Varer af Citanten for den paasøgte Summa, men hvoraf han har betalt dels ved Fragt, dels Contant og dels ved at levere Brændeveed i alt 3 Spd 104 s: de resterende 4 Spd 82 s tilbød han sig at betale mod Qvittering for alt paasøgte, men indstevnte Jørgen Erichsen benægtede aldeles.

Citantens Fuldmægtig benægtede Jørgen Jørgensens Tilførsel, og da han ikke mod Formodning var bleven forsynet med de tilstrækkeligste Beviser mod de Indstevnte, maatte han begjære Sagens Anstand til førstkommende Maanedstthing, for da ved Continuations Stevning at fremme Sagen og oplyse den tilstrækkelig.

Sagvolderen maatte forbeholde sig de fornødne Paastande om Frifindelse og Sags Omkostninger med videre.

Eragtet; Den forlangte Anstand bevilges.

Citanten betalede Incammination og Udsættelse {1 Spd} 86 s og Sagvolderen betalede 40 s

Derefter blev thinglæst følgende Almuesbreve:

1. Skjøde fra Elling Haaversen Hougsnes til Eli Ellingsdatter paa 16 Mrk. Sm: 1/3 Faarskind 1/6 Kalvskind i Gaarden Hougsnes, dateret 1ste Febr: 1819.
2. Do: fra Christoffer Christoffersen Hjeltnes til Gjert Hanssen Vestreim paa 2 Pd. 1 ½ Mrk. Smør 5/8 Hud i Gaarden Legreid No: 104, dateret 26 Mai 1819.
3. Do: fra Anders Josephsen Lillegraven og Anders Josephsen Fylkedalen til Anve Anderssen Lillegraven paa 1/5 Løb Salt 1/10 Hud i Gaarden Lillegraven, dateret 27 Mai 1819.
4. Do: fra Christoffer Christoffersen Hjeltnes til Sønnen Christoffer Viknes paa 1 Løb Smør 3 ½ Løb Salt med Bygsel og Overbygsel til 1 Løb Salt i Viknes, dat: 26 Mai 1819.
5. Do: fra Vedkommende i Skifte efter Ragnilde Olsdr: Leqve til Enkemanden Sjur Hanssen Leqve paa 31 ½ Mrk. Smør med videre i Leqve, dateret 27 Mai 1819.
6. Do: fra Ole Larssen Holve til Lars Olsen paa ¾ Løb Smør, med videre, i gaarden Holven No: 16, dateret 27de Mai 1819.
7. Do: fra Johannes Iversen Erdal til Gunder Larssen Bue paa 1 Pd. 18 Mrk. Smør ½ Hud

1819: 206b

i Gaarden Erdal No: 106, dateret 27 Mai 1819.

8. Skjøde fra Ole Hanssen Vestreim til John Hanssen paa ½ i Skeies Bordsaug i Ulvig, dateret 27de Mai 1819.

9. Skjøde fra Halsten Davidsen Espeland til David Halstensen paa 22 ½ Mrk. Smør ¼ Gjedskind i Espeland No: 30, dateret 26de Mai 1819.

10. Ditto fra Jan Arnesen Oppeland qva!! (som) Formynder for Jan Jansen Hougsnes paa 1 Pd. 7 ¾ Mrk. Smør i Gaarden Bue til Tosten Olsen og David Olsen, dat: 16 April 1819.

11. Panteobligation fra Sjur Hanssen øvre Leqve til Torjuls Mikelsen Tjoflaat og Johannes Nilssen Tjoflaat stor 150 Spd. mod Pant i Leqve, dateret 27 Mai 1819.

12. Ditto fra Rikold Larssen Torblaae til Elling Nilssen Langesetter stor 40 Spd. mod Pant i Torblaae, dateret 27de Mai 1819.

13. Ditto fra Lars Olsen Holven til Elling Nilssen Langesetter stor 80 Spd. mod Pant i Holven, dateret 27de Mai 1819.
14. Ditto fra John Olsen Kjerlandshagen til Endre Tostensen Haavigen stor 70 Spd. mod Pant i Kjerlandshagen, dateret 27 Mai 1819.
15. Ditto fra Omund Johnsen Ystaas til Absalon Iversen Fylkedalen stor 100 Spd. mod Pant i Ystaas, dateret 26 Mai 1819.
16. Ditto fra John Hanssen Vestreim til Ole Hanssen Vestreim stor 150 Spd. mod Pant i Gaarden Vestreim, dateret 27de Mai 1819.
17. Ditto fra David Halstensen Espeland til Anders Anderssen Eie stor 70 Spd. mod Pant i Gaarden Espeland, dateret 26de Mai 1819.
18. Contract mellem Sjur Larssen Fylkedalen og Lars Pedersen Børseim angaaende Vilkaar til den Første, af Fylkedalen med videre, dateret 27 Mai 1819.
19. Vilkaarbrev fra David Halstensen Espeland til hans Forældre af Espeland, dateret 26de Mai 1819.
20. Ditto fra Anve Anderssen Lillegraven til Joseph Anderssen paa Levekaar af Lillegraven, dateret 27 Mai 1819.
21. Ditto fra Gunder Larssen Bue til Johannes Erdal og Huustro af Erdal, dat: 27 Mai 1819.
22. Ditto fra Lars Olsen Holve til hans Forældre af Holve, dateret 27 Mai 1819.
23. Ditto fra Anders Josephsen Fylkedalen til Ole Vikingsen af Fylkedal, dat: 27 Mai 1819.
24. Byxelbrev fra Elling Haaversen Hougsnes til Iver Larssen paa 16 Mrk. Smør 1/3 Faarskind, 1/6 Kalvskind i Gaarden Hougsnes, dateret 26 Mai 1819. Medfulgte Reversalbrev af samme Dato, og Landskyldbog.
25. Do: fra Ole Vikingsen øvre Fylkedalen til Anders Josephsen paa 1 Pd. 21 Mrk Smør i Gaarden øvre Fylkedal, dateret 27de Mai 1819. Medfulgte Reversal af samme Dato og Landskyldbog.
26. Afkald fra Anders Josephsen Fylkedal for 75 Spd. 3 ¾ s., dat: 26 Mai 1819.
27. Ditto fra Ingeborg Pedersdatter Børsems Mand for 15 Spd. 27 ¼ d., dat: 26 Mai 1819.
28. Ditto fra Lars Pedersen Børsem for 30 Spd. 55 s., dateret 26de Mai 1819.
29. Ditto fra Marita Larsdatter Ouses Mand for 22 Spd. 69 s., dat: 27 Mai 1819.
30. Ditto fra Simon Leqve, gift med Britha Pedersdatter Børseim, for 15 Spd. 27 ¼ s., dat: 27 Mai 1819.
31. Ditto fra Ragnilde Poulsdr: Torblaaes Mand for 10 rd 82 s., dateret 27 Mai 1819.
32. Ditto fra Barbra Mortensdatter Stettens(?) Mand for 32 Spd. 2 s., dateret 27 Mai 1819.
33. Revers fra Tosten Olsen og David Olsen Qvandal med Cautionist og Selvskyldner Jacob Asbjørnsen Nøstflaat, sam!! (samt?) Jan Arnesen Oppeland til John Jansen paa 360 Spd., dateret 27 Mai 1819.

Aflyst:

- a. Obligation fra John Olsen Kjerlandshagen til John Hovaas stor 100 rbd N: V: dateret 1ste Junii 1815, qvitteret 26 Mai 1819.
- b. Ditto fra Omund Johnsen Ystaas til Jens Eriksen Nestaas og Anders Anderssen Eie stor 50 Spd., dateret 1 Novbr: 1817, qvitteret 18 April 1819.
- c. Ditto fra Ditto til Anders Anderssen Eide stor 45 Spd., dateret 29 Mai 1818, qvitteret 18 April 1819.
- d. Ditto fra Christoffer Christoffersen Hjeltnes til Lars Galtung stor 500 Rbd SV:

1819: 207

dateret 5 Marts 1813, qvitteret 25 og 26 Mai 1819.

- e. Panteobligation fra Christoffer Christoffersen Hjeltnes til Trond Trondsen Samland og Peder Pedersen Mele(?) stor 600 rd, dateret 2 Marts 1807, qvitteret 24 Mai 1819.

Ved Skjødets Thinglæsning No: 10 fra Jan Oppeland til Tosten og David Olsønner Qvandal fremstod Ole Endresen Bue, og, som Eier tilforn af det solgte Brug i Bue, {og} protesterede i kraftigste Maade mod Skjødets Gyldighed, eftersom Godset er solgt til fremmede og uvedkommende, og han selv anseer sig langt nærmere til at kunne atter komme i Besiddelse af Eiendommen. For denne Protest blev betalt 1 Spd. 30 s:

Da ingen efter 3de ganges Udraab mældte sig at have mere med Retten at bestille, blev Thinget og Retten hævet. C Nannestad.
Ole Nilssen Kjerland, Paa Johannes Kjerlands Vegne Anders Anderssen Eie, Rikold Eriksen Eide, Trond Eriksen Eide. (alle 4 med iholdt Pen)

Denne Protocol er af mig gennemseet d: 1ste Junii 1819.

Christie
Amtmand.

Sommerthing for Kingservigs og Røldals Skibreder 1819.

Aar 1819 den 3die Junii blev Retten sat paa Thingstedet Utne til almindeligt Sommer-Skatte- og Sagething for Kingservigs og Røldals Skibrede betjent af Stedets Sorenskriver Koren, i Overvær af de 4 nye Laugrettesmænd Omund Knudsen Reisetter, Ole Olsen Langesetter, Lars Jacobsen Hougstvedt og Michel Larssen Tvesme, der nu alle aflagde den befalede Laugrettes-Eed, og betalede hver 24 s. Sps. Tilstede ved Thinget Høivelbaarne Herr Stiftamtmand Christie som Amtmand over søndre Bergenhuus Amt; Stedets Foged Hr: Budtz, Skibredernes Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de foran Fol: 204 og 205 ekstraherede Love med videre

Eeds Aflæggelse til Norges Grundlov.

Kingservigs Sogn

Michel Larssen Tvesme, John Brynnildsen Vigene, Brynnild Ølversen Djønne, aflagde nu Troskabs og Lydigheds Eed til Norges Grundlov.

Fortsættelse af Politie-Forhøret om Nattesværn Folio 174.

Aar 1819 den 3die Junii blev Extraret sat paa Thingstedet Utne under det da værende Sommerthing, af Stedets Sorenskriver, og da (de) i Retten siddende Laugrettesmænd Omund Knudsen Reisetter, Ole Olsen Langesætter, Lars Jacobsen Haugstvedt og Mikel Larssen Tvesme, for at fremme det befalede Forhør i anledning Nattesværn, udsat den 6 Marts forrige Aar.

Hvor da blev fremkaldet som

29de Deponent Hellie Tostensen Oppedal, sagde sig i 29de Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om at forklare Sandhed, afgav paa adskillige Spørgsmaale, at han ikke har seet eller veed at oplyse noget om begaaet Nattesværn her i Kingservigs Præstegjeld enten ved at larmbanke og opbryde Dørre eller Nøste, eller at bederve Baade eller skrive Skandskrivter eller paa anden Maade at forurolige Folkets Huusfred eller Nattefred, ei heller at beskadige Træer, Kar eller andet enten af Kaadhed eller Ondskab. Da Deponenten saaledes efter adskillige Spørgsmaale intet vidste til Oplysning, blev han afskediget.

Ole Larssen Oppedal, forhen afhørt som 16de Deponent, blev nu atter fremkaldt, forklarede paa Tilspørgende, at han aldeles ikke har seet eller veed nogen Uorden at være begaaet paa Ullensvangs-Loftet, ei heller veed Deponenten at der har været banket paa Folkes Dørre, opbrudt Dørre eller Nøster, eller paa anden Maade gjort Nattelarm og forstyrret Folkes Nattero og Huusfred, ei heller veed Vidnet hvem der har skrevet Skandskrivter eller paa andre Maader begaaet Uordener her i Kingservigs Præstegjeld i Deponentens Tid, vidste intet til Oplysning, afskediget.

30te Deponent Haldor Tobiassen Eidnes, sagde sig i sit 30te Aars Alder, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om at afgive sandfærdig{t} Forklaring og intet fordølge, sagde, at han har hørt, at der skal være begaaet Nattesværm af Ungdom baade her fra Bygden og fra Aga, men at han [ei]? veed eller kan opgive deres Navne eller hvem de har været, ei heller hvorvidt de har forstyrret Orden og Rolighed; veed saaledes ikke at opgive hvem der har enten banket paa Folkes Dørre om Natten, opbrudt Dørre eller Nøster, hvo der har fordervet Baade, skrevet Skandskrivter eller i andre Maader forøvet Uordener. I Anledning af at 21. Deponent Tobias Haldorsen Lofthuus eengang viiste herværende Deponent, at der var veltet Steen i hans Mødding og siden derom kom paa Tale med Deponenten og yttrede, at han troede Deponentens Faders Dreng nok var den Skyldige, der haver veltet Stenen i Møddingen, sagde Deponenten, at han

1819: 207b

troede hans Faders Dreng var fri der for, han maatte ingen bestemt tillægge det, det kunde lige saa snart være gjort af Folk fra andre Præstegjeld, som af ham eller nogen her af Bygden. Dette var Deponentens Ord, saavidt han nu kan erindre; men Deponenten sagde ingenlunde med Bestemthed, at det var gjort af Folk udenfor Bygden, da Deponenten aldeles ikke veed af hvem det var gjort, ei heller veed han i andre Henseender at give nogen Oplysning om de her omspurgte Uordener og Nattesværm. Afskediget.

31te Deponent Knud Hemmingsen Helleland sagde sig 27 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, blev paamindet om at vidne Sandhed, forklarede, at han aldeles ikke kan opgive eller veed hvem der har begaaet den omspurgte Nattesværm og Uordener, ved enten at banke paa Dørre, opbryde Dør eller Nøst, udtage eller bedærve Baade, velte Stene i Møddingen, skrive Skandskrifter, eller hvad der paa andre Maade har forstøret Folkets Natteroe og Huusfred her i Bøygden, og veed saaledes aldeles intet til Oplysning, hvo der har begaaet de vitterlige Uordener og paaklagede Forbrydelser. Afskediget.

32. Deponent Samson Sjursen Helleland, 24 Aar gammel og have i dette Foraar nødt Alterens Sacramente, blev paamindet at forklare Sandhed og intet fordølge, afgav sit Prov aldeles overeenstemmende med forestaaende 31. Deponent og da ingen Oplysning af ham var at erholde, blev han afskediget.

33. Deponent, Peder Østensen Oppedal, sagde sig 28 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, blev paamindet om, at sige Sandhed og intet fordølge, forklarede: Deponenten har aldeles ikke slaaet Mælk over nogen, og er aldeles uskyldig i hvad 24de og 25. Deponenter har omforklaret, da Deponenten vel blev anmodet om af Haagen, at bære Mælk hen til Ole Børve, men Deponenten gjorde det ikke og veed heller ikke af hvem det siden blev gjort og om Mælken med frie Villie eller Vandvare blev slaaet udover Tosten Oppedahls Datter. Vidnet veed ikke om det skede, men har alene hørt det fortælle. Deponenten har aldeles ikke enten selv begaaet nogen Nattesværm og Uorden eller veed hvo der har begaaet den, og kan saaledes ikke Navngive hvem der har begaaet noget af de omspurgte Uordener afskediget.

34. Deponent Helje Ellingsen Oppedahl, sagde sig i sit 51 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, forklarede sig aldeles overeenstemmende med 29.

Deponent Helje Tostensen Oppedahl afskediget efter at han tillige havde benægtet at have indestænkt Tosten Oppedahl see 25. Deponents Forklaring.

35. Deponent Ole Anfinsen Hesthammer, sagde sig i sit 22 Aars Alder og sidstleden Christihimmelfartsdag, at have nødt Alterens Sacramente, forklarede sig ligeledes overensstemmende med 29. Deponent Helje Tostensen Oppedal, og vidste aldeles intet til Oplysning Afskediget.

36. Deponent Sjur Sjursen Helleland, sagde sig i 19de Aars Alder og sidstleden Høst, at have nødt Alterens Sacramente, forklarede paa mange Spørgsmaal ligesom 29de Deponent Helje Tostensen Oppedahl Afskediget efter tillige at have benægtet 25. Deponents Forklaring.

37. Deponent, Samson Hemmingsen Helleland, sagde sig i sit 25 Aars Alder og i sidstleden Høst, at have nødt Alterens Sacramente, kunne aldeles ingen Oplysning afgive om hvem der har begaaet de omspurgte Uordener og erklærede at han selv aldeles ingen har begaaet Afskediget.

38. Deponent Tosten Tostensen Oppedahl, sagde sig i sit 21 Aars Alder og sidstleden Høst, at have nødt Alterens Sacramente, forklarede sig aldeles overensstemmende med forestaaende 37. Deponent Afskediget.

39. Deponent Haljer Larsen Haugesund, sagde sig i sit 29 Aars Alder og sidstleden Høst, at have nødt Alterens Sakramente, forklarede sig aldeles overensstemmende med 37. Deponent. Afskediget.

40. Deponent Sjur Larsen Oppedahl, sagde sig i sit 33 Aars Alder og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente, forklarede at han vidste aldeles intet til Oplysning, henseende det Omspurgte afskediget.

Da alle de nu er afhørte, som kunne troes, ifølge foregaaende Undersøgelse og mundtlige

1819: 208

Opgivender uden og inden Retten, at vide noget til Oplysning, henseende de begangne Uordner og Nattesværm, og Hans Velærværdighed Hr. Provst Hertzberg ei heller vidste flere at opgive, saa blev Forhøret sluttet og skal saa snart mueligt vorde beskrevet og Amtet tilstillet

Da Ingen meldte sig med videre blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Michel Larsen Tvesme, Lars Jacobsen Haugstvedt, Omund Knudsen Reisætter og Ole Olsen Langesætter, alle med iholden Pen.

Neste Dag, den 4de Junii 1819, blev Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibreder fortsat ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Gammel Sag Folio 191: Helje Olsen Thornæs mod Anders Osmundsen Hægerland Begge Parter mødte tilstede. Citanten fremstillede, som

3de Vidne Britha Wiglichsdatter, tjenende hos Citanten, beslægtet i 3de Leed med Citanten, sagde sig 55 Aar gammel \aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og/ forklarede: Sommeren 1817, noget efter Santhehandsdags-Tider, var hun i sin Husbunds Mark og huggede Løv, da saae hun Sagvolderens Faar, at være kommen ind over Grændserne paa sin Husbonds Ejendom og i hans Slaatter i Udmarken. Hendes Huusbonds lille Jetlegut eller Faarevogter, var med hende for at hjælpe hende at løve og Sag!! Sagvolderens lille Jetledræng var og kommen ned til dem for sin Fornøielse. Vidnet sagde til sin Huusbonds Jetledræng, at han skulle gaae op og see om alle hans Huusbonds Lam var tilstede op i

Marken, han gik da tilligemed Sagvolderens Søn der var Jetledræng hos sin Fader. Da de kom tilbage til Vidnet, sagde de, at alle Citantens Lam var tilstede. Kort efter var det, at Vidnet saae Sagvolderens Faar, kom indløbende over Grændsen og gik der op i hendes Huusbonds Mark, hvor undertiden slaaes Høe. Siden efter saae Vidnet Sagvolderens Faar at gaae tilbage over Grændsen ind paa Sagvolderens Ejendom. Nogen Tid efter, da de gik hjem og Sagvolderens Søn forlod Dem, bad de ham at Hue /: Raabe :/ til et Tegn for Vidnet, hvis nogen af hendes Huusbonds Lam, var kommen iblandt hans Faders Faar. Vidnet hørte siden, at 7 Lam vare komne iblandt Sagvolderens Faar, men at de vare løbt saa langt at Sagvolderens Søn ikke naaede dem den Dag; hvor de tre vare komne hen, veed Vidnet ikke. Vidnet og Jetledrængen Lars Olsen nævnede intet herom til hendes Huusbond, da de ventede at Lam/m/ene af dem selv vare komne tilbage i hendes Huusbonds Mark, eller drævne tilbage af Sagvolderens Søn; men da de ikke saae dem mere, nævnte Vidnet 3de Dagen efter {, at de nu i 3} til hendes Huusbond, at de nu i 3 Dage ikke havde seet Lammene, og at hun frygtede at de havde fulgt Naboen, Sagvolderen Anders Hægerlands Faar ind i hans Mark. Vidnet fik da Ordre, at efterspørge hos Sagvolderen om Lammene, hvilket Vidnet gjorde, og lovede da Sagvolderens Hustrue, samme Dags Aften, at sætte hendes Huusbonds-Lam ind, som fulgte hendes Faar; hun havde seet 7 at følge, de 3 havde hun seet at følge hendes Kjør, der gik hvor de ville i Marken Nat og Dag, men Faarene bliver hver Aften indlukkert i Grinder. Neste Morgen gik Vidnet til Sagvolderen og modtog da 7 Lam, de 3 som manglede sagde Sagvolderens Hustrue, at de havde gaaet med Kjørerne op i Marken, og bad Vidnet gaae den Vei hvor Kjørerne formodedes at være, som hun sagde dem. De traf og Kjørerne, som da mælkedes da det var tidlig om Morgen, men saae ei de 3 Lam uagtet de ledte [efter] dem. Omtrent 3 Uger derefter, sendte Sagvolderen Bud med Vidnets Søster til Vidnets Huusbond, at nu var de 3 Lam tilstede nede ved en Broe, om han nu ville lade dem afhænte. Vidnet tilbød da Citantens Søn som styrer Gaarden, at ville hente Faarene og det 2de Gange efter hinanden, men han forbød hende det. Vidnet vidste ei videre til Oplysning afskediget 4de Vidne Lars Olsen paa 16 Aar gammel, end nu ei Confirmeret, men dog oplyst i sin Daabes Pagt, forklarede sig aldeles overeenstende!! (overeenstemmende) med forestaaende Vidne.

1819: 208b

5te Vidne Lars Andersen Hægerland, Sagvolderens Søn, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie: forklarede: at han aldrig har seet de omstævnte 10 Lam iblandt hans Faders Faar, men har hørt derom af hans Forældre og Sødskende, at de skal have gaaet i hans Faders Mark, og at hans Forældre skal have underrettet Citanten om at de gik der, og at han lod hænte nogle tilbage som vare indsadte vidste intet videre afskediget

6. Vidne Osmund Andersen Hægerland, Sagvolderens Søn, aflagde Lovens Eed: forklarede: at en Dag Vidnet arbeidede i sin Faders Skov, og saavidt han erindrer troer han det var Løverdagen foran som, en Aften nemlig Søndags Aften de 7 Lam bleve indsadte, som fulgte hans Faders Faar og neste Morgen bleve afhæntede af Citantens Bud at Vidnet kom gaaende hjem ad, og da han hørte nogle Faar bræge op i Lien i hans Faders Mark, troede han det var hans Faders Faar, og kaldte derfor paa dem da de kom ned saae Vidnet at det var 3 fremmede Lam, hvorover han lod dem gaae, og fulgte de da et kort Stykke efter Vidnet indtil hvor hans Faders Kjør vare paa Stølen, der standsede de hos Kjørene og har Vidnet hørt at de var de 3 her paasøgte Lam der tilhørte Citanten. Noget efter sendte Vidnets Forældre Bud til Citanten og hans Folk, at bemeldte hans Lam gik i Sagvolderens Mark, og blev saadant Bud sendt 3 forskjellige Gange med Underretning om hvor de var seet. Da Citanten intet videre havde at tilspørge afskediget.

Citanten havde ingen flere Vidner at lade afhøre indlod Sagen til Doms med Paastand, at Sagvolderen, hvis Faar har været ind paa hans Ejendom og altsaa været Aarsag i, at Citantens Faar eller Lam fulgte ind paa Sagvolderens Ejendom, hvorved 2de tabtes og blev borte for Citanten, maae ipligtes at erstatte Citanten de 2 tabte Lam efter uvillige Mænds Skjøn og betale denne Sags skades løsse Omkostninger med samt for Reiser, Kost, Tæring og Tidspilde for di han ikke bragte Lammene tilbage til Citanten, da han dog saae dem i sin Mark og med sine Kreature.

Sagvolderen begjerede tilførdt, at da der intet Mærkesgjerde er imellem Sagvolderens og Citantens Mark der støder sammen, kan det meget være mueligt, at hans Faaer kan være kommen ind paa hans Naboes Mark, ligesom han har seet hans Naboe Citantens at være kommen ind paa hans (: Sagvolderens :); men om Citantens Lam er bleven forlokket af hans Faar eller disse af hine, derom er han aldeles uvidende, men det veed han, at han har gjort alt hvad han kunne og burde for at hans Nabo, kunne faa sine Lam tilbage da han indsadte de 7 som fulgte hans Faar hjem, og underrettede ham om de 3 Andre vor!! (hvor) de vare i Marken, naar hans Folk der saae dem. At lade nogen gaae efter dem, lede dem op og bringe dem hjem, troede han sig ikke pligtig, men at det var Ejerens egen Sag, og at det var nok at han som Naboe taalede at de gik i hans Mark og lod Ejeren vide at de gik der, paastaaer sig derfor ei alene frifunden for Citantens ubeføiede Tiltale men og tilkjendt Erstatning for paaførte Sags Omkostninger, samt Kost, Tæring og Tidsspilde for 2de Gange 9 Miles Reiser fra hans Hjem hertil Thingstedet, hvormed han fra sin Side indlod Sagen til Doms.

Derefter blev strax af Dommeren afsagt saadan

Dom.

Denne Sag, angaaer ikke Skades Erstatning for hvad Sagvolderen eller Citantens Faar eller Lam have beitet paa dens andens Ejendom, men Citanten paastaaer at Sagvolderens Faar ved at komme ind paa hans Ejendom har forlokket Citantens Lam med sig, hvilket dog ei er beviist og paa denne Grund troer Citanten Sagvolderen pligtig at burde forvaret Citantens Lam og bragt ham dem tilbage, naar han saae dem i sin Mark, og da han dette ikke have gjort med dem alle bør han at erstatte Citanten de 2 for ham bortkomne tilligemed denne Sags Omkostninger. Skuer vi hen til vore Love, da findes ikke, at den som seer andens Qvæg eller Faar i sin Ejendom, er pligtig til, men vel tilladt, at tage det op og i Forvaring og da naar han gjør det, er han først pligtig til, at sende Ejeren Bud, at han bør komme og modtage det, og da enhver Ejer bør drage Omsorg for sin Ejendom, maae han endog tage Skade for hjemgjelt om han ikke inden 5 Dage indfinder sig og afhenter sit Qvæg i Følge 3 Bogs 12 – 21 og flere Lovsteder. Paa Grund heraf, og da Sagvolderen endog flere Gange som got Naboskab udfordrer, har ladet Citanten og hans Huusfolk vide, at hans Faar gik i Sagvolderens Mark, men denne ikke har villet

1819: 209

efterlede og afhendte dem, saa faaer han at have Skade for hjemgjelt og Sagvolderen bør at være Angerløs; men da Sagvolderen ikke kan nægte at hans Faar har været ind paa Citantens Ejendom førend dennes Lam blev seet paa hans Ejendom, saa er der megen Rimelighed for, at denne hans eller Vogteren hans Søns Uagtsomhed rimelig kan være Aarsag i, at den Andens Lam ere komne i hans Mark. Paa Grund heraf og da ei paa Sags Omkostninger er Contrastevnt saa

Kjendes for Ret: Sagvolderen Anders Osmundsen Hægerland frifindes for Citantens Søgmaal i denne Sag Processens Omkostninger ophæves Alt efterkommes under Lovens Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede for 4re Vidners Afhørelse 32 s.

Nye Tingsvid!! (Tingsvidne) Sag:

Nils Helleichsen Rabbe fremlagde \Attest fra/ de beskikkede Stevne Vidner for Winje Præstegjeld, ved mundtlig Varssel at have indkaldet Gunder Aslesen Kilen af bemeldte Præstegjeld her for Retten at anhøre stevnte og ustevnte Vidner til et Thingsvidnes Ervervelse, hvilken Attest blev oplæst og her indtages saalydende #

Indstevnte Gunder Aslesen!! (Aslesen) Kilen blev paaraabt paa sædvanlig Maade inden og udenfor Thingdøren, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten Nils Rabbe forklarede, at han i Winje har indstevnt Sagvolderen Gunder Aslesen Kilen for skyldige til Citanten 11 Speciedaler, hvor om Sag der er værserende og udsadt til Thingsvidnes Ervervelse her for Retten, at Sagen har været for Forligelses Commisionen og derfra henviist til Retten, derom fremlagde han Attest saalydende # Citanten fremstillede som

1ste Vidne Ole Olsen Hildal den Ældere, boesiddende Gaardemand her i Thinglauget, sagde sig 66 Aar gammel og indeværende Aar at have nødt Alterens Sacramente, aldes!! (aldeles) upartisk og ubeslægtet \og ubesvogret/ saa vel til Citanten Nils Rabbe, som til Sagvolderen Gunder Kilen, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at for omtrent 4re Aar siden, solgte Vidnet halvedelen i en Hæst til her indstevnte Gunder Aslesen Kilen og en Anden her ustevnt Mand for den Sum 700 rd DC: eller 116 rbd 4 mrk N: V: under de Vilkaar, at bemeldte Gunder skulle være Ansvarlig for Betalingen til næste Vinter. Vidnet blev siden underrettet om, at Nils Rabbe ville udbetale Penger for Hæsten paa Gunders Vegne, og paa Anfordring til Citanten Nils Rabbe, fik Vidnet af ham Aaret efter Hæsten var solgt 500 rd DC: eller 83 rbd 2 mrk N: V: som efter nuværende Penge er 8 Spd 40 s. til Afdrag paa Kjøbesummen for bemeldte halve Hæst. Vidnet har siden ved en Anden Mand modtaget den resterende Kjøbesum, saa at Citanten ikkun paa Gunder Kilens Vegne har betalt Vidnet bemeldte 83 rbd 2 mrk N: V: eller nu 8 Spd 40 s. Citanten havde intet videre, at tilspørge afskediget

2de Vidne, Ole Olsen Hildal den yngre forestaaende Vidnes Søn sagde sig 27 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sacramente begge Parter ubeslægtet og ubesvogret, samt upartisk, aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed, og intet fordølge, forklarede: Vidnet var overværende og saae paa at Citanten Nils Helleichsen Rabbe paa \her/ indstevnte Gunder Aslesen Kilens Vegne, udbetalede til Vidnets Fader 500 rd DC: eller 83 rbd 2 mrk. N: V: til Afdrag paa den halve Hæst, som Vidnets Fader havde solgt til bemeldte Gunder. Noget efter var Vidnet i Winje Præstegjeld og talede med her indstevnte Gunder Kilen og paa sin Faders Vegne krævede de for den halve Hæst resterende 200 rd DC: og da svarede Gunder til Vidnet, at Pengene skulle hans Fader tage hos Nils Rabbe og yttrede Gunder Vrede over, at Nils Rabbe ikke havde lagt dem ud eller betalt dem, hvormed og Vidnet den Gang lod sig nøie. Vidnet

1819: 209b

vidste ei videre til Oplysning, afskediget.

Citanten havde intet videre at tilføre; men begjerede det her passerende i Thingsvidne Form meddelt, som Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og for 2de Vidners Afhørelse 32 s.

Nye Sag:

Anna Asbjørnsdatter Hagen mødte for Retten tilligemed hendes Egtefælle Lars Olsen Hagen og meldte at hun ved mundtlig Varssel til dette Thing, har indkaldet Magrethe Arnesdatter Hagen, at see sig overbeviist og lide Dom for at have frataget Citantinden et Skaut med videre

Saa fremlagde hun og Attest fra Forligelses Commisionen, at Sagen derfra til Retten er henviist Bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderinden Magrethe og hendes Egtefælle Haldor Olsen Hagen mødte selv tilstede og ville afvarte hvad Citantinden havde at i rette føre.

Citantinden fremstillede som

1ste Vidne Johannes Helliesen Jøssendahl ubeslægtet til begge Parter, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed, forklarede, at i Marts Maaned sidstleden, kom Vidnet ind til Citantinden i hendes Huus og fortalte denne da til Vidnet, at Magrethe Arnesdatter Hagen havde med Magt taget et Skaut lige af Hovedet paa hende, og spurgde derhos Vidnet om ikke denne Sag var strafværdig, hvortil Vidnet svarede Jo, men da hun fortalte, at Magrethe paastod det var hendes Skaut, raadede Vidnet, at de skulle forlige sig derom, hvorpaa Vidnet tilligemed Citantinden gik hen til Magrethe og taleder der med hinanden. Undertiden taleder de roligere sammen og undertiden i Vrede, og hørte Vidnet, at Magrethe paastod, at Citantinden nogle Aar for... (?) \havde/ stjaalet Skaute fra hende, og sagde at hun derfor havde taget det som sit tilbage af Annas Hoved. Tilsidst foreslog hendes /: Sagvolderindens /: Mand, at begge de tvistende Koner skulle give i Forening Skautet bort til en Fattig, men da den ene ville give det til en, og den anden til den anden, kom de ei heller herover overeens Vidnet vidste intet mere til Oplysning afskediget.

2de Vidne Haldor Haldorsen Hagen, Sagvolderindens Søn sagde sig i 20de Aars Alder, blev paamindet om Eedens Vigtighed og aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede paa Tilspørgende, at han har hørt af hans Moder Sagvolderinden Magrethe mere end een Gang fortælle, at hun tog det her omtvistede Skaut (: Hovedtørklæde :) af Citantindens Hoved, fordi hun havde stjaalet det fra Sagvolderinden og det hørte hende til. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Citantindens \Egtefælle/ som nu troede at have beviist Sagvolderindens ulovlige og fornærmelige Voldsgjerning, paastod, at hun maa blive ipligtet Volds Bøder og denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn, samt at hun maa dømmes at levere Skautet til Præsten for at gives en Fattig, da han ikke agter at hans Kone skal benytte et Klædnings stykke, der har givet Anledning til saa megen Ubehagelighed.

Sagvolderinden Magrethe erklærede, at hun har contra indstevnet Citantinden og agter ei alene at bevise, at hun \(: Citantinden :)/ har stjaalet, det Skaut, som Sagvolderinden tilstaaer at have taget af hendes Hoved, men og at hun som Hevn, da hun ei kunde finde det omhandlede Skaut, tog et andet Skaut fra Contracitantinden samt endeel Klæder med videre, at hun herfor bør lide Dom til Straf og Undgjældelse. Herom fremlagde hun nu Stevneattest om mundtlig Contravarsel, samt Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, hvilke Attester indtages her saalydende # Contracitantinden fremstillede som

1ste Contravidne Ranvei Torgersdr: Tvedt, begge Parter ubeslægtet, aflagde Lovens Eed, forklarede, at det Skaut, som Contracitantinden havde faaet af Vidnet, beklagede hun sig at have mistet og at det var hende frastjaalet. Efter 3 a 4 Aars Forløb kom Contracitantinden til Vidnet og sagde, hun havde fundet sit Skaut igjen, hun havde seet det paa Citantinden Annas Hoved og tog det fra hende, og viiste Vidnet Skautet. Bemældte Skaut blev nu inden Retten foreviist af Vidnet tilligemed et Stykke af samme Væv, hvoraf det var taget dengang hun gav Vidnet det, hvorhos Vidnet forsikrede, at hun kjendte Skautet og under hendes Eed kan bekræfte at det her foreviiste Skaut er det samme som hun havde givet Contracitantinden, og denne sagde at have mistet, atter gjenfundet og taget af Citantindens Hoved. Baandene i Skautet vare ombyttede og andre satte istedenfor efter Sigende, men derom kan hun intet Vist sige, da hun gav det usyet og uden Baand. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Citantinden Anna, som blev foreviist Skautet,

paastod, at det her foreviiste Skaut ikke er det samme, som det Sagvolderinden fratog hende.

2det Contravidne Angunna Olsdatter Hildal aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed, forklarede, at hun har hørt et her ustevnt lovgyldigt Menneske sige, at hun har seet Citantinden Anna have de Baand i et andet Skaut og gaaet dermed, som nu ere i det her foreviiste, og hende fratagne. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

3die Contravidne Lars Larssen Hagen, Hovedcitantindens Søn, aflagde Lovens Eed, forklarede: at samme Dag, som Sagvolderinden tog Skautet af hans Moders Hoved, var Vidnet tilligemed hans Fader og Moder i Sagvolderindens Stue, og talede med hende om det Skaut hun havde taget fra Citantinden, og saae da Vidnet, at hans Moder Citantinden tilligemed Sagvolderinden og hendes Mand holdt hver deres Haand i Sagvolderindens Skaut, og hørde at Sagvolderinden Magrete sagde: hun kunde beholde det saalænge indtil videre. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

4de Contravidne Lars Olsen Hagen, Hovedcitantindens Egtefælle, aflagde Lovens Eed forklarede, at han kom ind, da hans Huustro i Magretes Stue trættes om et Skaut, de havde imellem dem, men saae eller hørde ei videre, da hans Kone i det samme gik ud. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

5te Contravidne Ole Olsen Hildal den yngre aflagde Lovens Eed, forklarede, at sidstleden Paaskedag, da Vidnet sagde til Citantinden, at hun burde forlige sig, svarede hun ja, hun troer det og, da hun var saa syndig (: havde forgrebet sig ved :) at tage Klæder fra Magrete. Hun tilstod saaledes at have taget Klæder fra Magrete til Vederlag fordi Magrete havde taget Skautet fra hende.

6te Contravidne Knud Johnsen Hildal aflagde Lovens Eed, forklarede, at Citantinden Anna under Samtale med Vidnet for nogle Dage siden, sagde, at hun havde tilbageleveret hvad hun havde taget fra Sagvolderinden Magrete, men Magrete ikke hvad hun havde taget fra hende.

Contracitantinden erklærede, at hun ingen flere Vidner havde at lade afhøre, men indlod Sagen til Doms med Paastand om at tilkjendes det foreviiste Skaut som hendes lovlige Eiendom, at frifindes for Citantindens Tiltale i denne Sag, og at Citantinden maa blive straffet efter Loven saavel for at have stjaalet det her i Retten foreviiste Skaut, som og for at have taget et andet Skaut samt Klæder fra Contracitantinden, uagtet hun siden har leveret dem tilbage, saa og erstatte Contracitantinden alle denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Citantinden nedlagde Benægtelse mod alt Ubeviist og vedblev sin forrige Paastand.

Retten Eragtede: Sagen optages til Doms.

Citantinden betalede Incammination 1 Spd. 28 s. og for 2 Vidner 32 s. Contracitantinden betalede intet, i Betragtning af hendes Fattigdom.

Ny Sag.

Ole Olsen Hildal mødte for sin Svingersøn Viking Thoresen Jøssendal og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Varsel at have indkaldet Samson Iversen Tvedt at lide Dom med Omkostninger for skyldige 4 Spd. og 1 Bismerpund Smør, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemældte Attester indtages her saalydende #

Sagvolderen vedtog lovlig Varsel og vedstod, at han havde {har} byttet et Føl med Citanten Viking Jøssendal paa de Vilkaar, at Viking skulde levere en Qvige, som han forpligtede sig at skulle have Bur, og skulde,!! og skulde Sagvolderen levere i Mellemlag {foruden} 40 Rbd. i Penge og 1 Bpd. Smør, foruden Følet, men da Qvigen ikke havde Bur, saae Sagvolderen sig nød til at sælge den til Slagt og maatte købe en anden Koe, hvor ved han blev fixeret og

derfor ikke troer sig pligtig at bør betale Mellemlaget, da Citanten ei opfyldte sin Forpligtelse. Dette er alt hvad Sagvolderen nu kan oplyse, da han ingen Vidner har paa den sluttede Handel.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen Samson Iversen Tvedt forpligtede sig inden førstkommende Høstething for Kingservigs Skibrede at betale de paasøgte 4 Spd. og 1 Pund Smør samt i denne Sags Omkostninger 1 ½ Spd., hvilket deres Forlig de begjærede stadfæstet ved Rettens Dom.

Thi blev strax af Dommeren afsagt saadan

Dom:

Kjendes for Ret: Ifølge Lovens 5 B: 1 C: 1 Art: stadfæstes herved forestaaende Forlig, ifølge hvilket Samson Iversen Tvedt inden førstkommende Høstething for Kingservigs Skibrede dette Aar bør at betale til Viking Toresen Jøssendal 4 Spd. og 1 \B:/ Pund Smør samt i denne Sags Omkostninger 1 ½ Spd. samt endvidere, i Tilfælde han ei inden foreskrevne Tid {ei} opfylder denne Dom, bør han at betale denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødent indtil Betaling skeer. Det Idømte udredes under Lovens Tvang inden 15 Dage efter foreskrevne Termin og denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incammination 74 Specieskilling. Sagvolderen betalede Tilsværspenge 20 Specieskilling.

Ny Sag.

Anna Asbjørnsdr: Hagen mødte for Retten tilligemed hendes Egtefælle Lars Olsen Hagen og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Magrete Arnesdatter Hagen at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for at have frtaget Citantinden en Væv, saa fremlagde hun og Indvarslingen til Forligelses Commissionen; men da samme ikke var paategnet at Sagen fra Forligelses Commissionen er henviist, saa kunde Dommeren ikke

1819: 210b

fremme Sagen, men eragtede: Denne Sag afvises.

Citantinden betalede Incammination 1 Spd. 28 s:

Ny Sag.

Anna Asbjørnsdatter Hagen mødte for Retten med hendes Egtefælle Lars Olsen Hagen, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Hellie Michelsen Mansager at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger fordi han skal have taget 3 Par Leister af Citantindens Kiste, saa fremlagde hun og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemældte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Hellie Michelsen Mansager selv tilstede vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citantinden havde at iretteføre.

Citantinden fremstillede som

1ste Hovedvidne Knud Johnsen Hildal, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed, forklarede, at Høsten 1817 14 Dage efter Michelsdag, var Vidnet tilstede i et Begravelses Selskab \paa Gaarden Hildal/ hvor der blev borte 3 Par Leister, da alle paa Gaarden syntes dette var skammeligt, saa bleve de enige om at foretage Undersøglelse om hvo der havde stjaalet Leisterne. Omtrent 6 Uger derefter {forenedes Vidnet til} anmodede Sagvolderen Hellie Vidnet tilligemed Mikel Iversen Hildal, John Arnesen Hildal og Lars Jørgensen Hildal at følge med ham og undersøge overalt paa Gaarden om bemældte Leister fandtes i nogens Gjemme. De visiterede da først hos alle Gaardemændene paa Gaarden, der strax vare villige

og allevegne lukkede op for dem. Derefter roede de over Elven til Huusmandspladsene, hvor de og uden Modsigelse visiterede hos en Huusmand ved Navn Haldor, og der var Citantindens Mand, som sagde, at de nu kunde følge ham hjem og visitere hos ham. Vidnet forblev hos Haldor, men Mikel Iversen Hildal og Lars Jørgensen fulgte ham til sit Hjem. En Stund efter gik Vidnet og derhen. Da Vidnet kom til Citantindens Huus, kom Lars Jørgensen ud i Gaarden og sagde til Vidnet, at de formenedes at visitere der af Konen (: Citantinden :), og fortalte han, at hun først samtykkede, men da hun gik ind ad sin Buedør, vilde hun lukke sin Buedør, men han fulgte hende, hvor paa hun oplukkede sin Kiste, men holdt sit Skjørt ud over og putlede eller ragede ned i Kisten, men derpaa lukkede den igjen og gik ud og lukkede Buedørren igjen og gik hen i Ildhuset og satte sig til at bage. I det samme han havde sagt dette, fulgte Vidnet med ham hen i Ildhuset og satte sig ned at tale med Citantinden; hun sagde da, at hun vilde hente Folk til at visitere, hvortil de svarede, at de kunde intet sige derom, var der noget blevet borte for hende, havde hun Frihed dertil. Vidnet sagde blant andet, at hvis der hos hende ikke fandtes hvad der var blevet borte, blev der intet hende frtaget, og fortalte hende, at der var visiteret hos de andre paa Gaarden. Imidlertid kom hendes Mand til, som sagde, at de kunde følge ham, saa skulde han lukke op. De fulgte alle Fire, nemlig Vidnet og John Arnesen, Michel Iversen og Lars Jørgensen, med Citantindens Mand, der lukkede dem ind i Boden, og lukkede han da op baade hans egen og hans Søn Larses Kiste, som de da eftersaae, men fandt ingen af de bortkomne Leister der. Derpaa kommen Citantindens Søn med Nøglen til hendes Kiste, hvorpaa de undersøgte i Kisten og underst fandt de de 3 Par Leister, som i Begravelsen vare bortkomne, og havde de da andre Leister med sig af samme Slags, med hvilke de sammenlignede og eftersaae om det virkelig var de bortkomne Leister. De lagde derpaa de fundne Leister op paa Kiste Laaget, lukkede Buedørren igjen og sendte Bud efter Leisternes Eiermand, for at han skulde see om han kjendtes ved dem. Han kom kort efter, kjendte sig ved Leisterne, men erklærede, at han vidste ikke om han havde Rettighed til at tage dem. Derpaa besluttede {besluttede} samtlige de Visiterende, at forevise Citantinden Leisterne og sagde hende, at de toge dem med sig for nærmere at erkyndige sig om hvorledes skulle forholdes, da de kom tilbage til Gaarden Hildal {til G} med Leisterne, mødte dem {Brite} Angunna Trondsdatter, Angunna Olsdatter og Brita Iversdatter, alle af Gaarden Hildal, som alle kjendte Leisterne, og Brita opgav endnu at der var en Feilstriking i den ene Leiste, hvilken og fandtes. Videre forklarede og Vidnet, at den Prøve eller de Leister de havde med sig af samme Slags, vare ikkun halv færdig strikkede og indeholdt ikkun Mønsteret, som de bortkomne skulle have. Da de fundne Leister vare betragtede af alle Tilstedeværende paa Gaarden Hildal, bleve de overleverede til deres Eier Gro Arnesdatter. Citantinden havde intet videre at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Hovedvidne John Arnesen Hildal, aflagde Lovens Eed, forklarede sig i Et og Alt ordviis overensstemmende med forestaaende Vidne, og paa gjentagne Spørsmal forklarede, at Leisterne bleve bragte fra Pladset, hvor de fandtes, hen til Gaarden paa en Stang, og kjendte alle 3 bemældte Piger, at bemældte fundne Leister vare de samme, som vare bortkomne eller stjaalne i Begravelsen.

Citanten havde ingen flere Vidner at lade afhøre, paastod, at indstevnte Hellie Michelsen maa blive ipligtet Straf eller Bøder og denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, fordi han som nu bevist

1819: 211

har taget bemældte 3 Par Leister af hendes Kiste, og at han maa ipligtes at betale hende dem efter uvillige Mænds Skjøn, da hun ikke har faaet Leisterne tilbage, som vare hendes Eiendom. Iøvrigt forbeholdt han sig alt Fornødent, i Tilfælde Sagvolderen skulle fremkomme med noget fra sin Side.

{Citanten} Sagvolderen Hellie Michelsen Mansager fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om mundtlig at have contrastevnet Citantinden at see sig overbeviist og lide Dom for at have stjaalet 3 Par Leister fra Contracitantens Huustro Gro medens hun var Pige, hvilket Contracitanten forklarede at det skeede førend hun blev gift med ham. Bemældte Stevneattest blev oplæst og indtages her saalydende #

Dommeren tilspurgde Citantinden, om hun, som nu under Contrastevningen beskyldt og sagsøgt for Tyveri, ønskede Sagen indberettet til Overøvrigheden og Sagen ikkun som Forhør behandlet, for at hun kunde erholde beskikket en Defensor hvortil hun var berettiget, eller hun og hendes Mand ønskede Sagen fremmet til Doms, uden at erholde nogen af Øvrigheden beskikket Defensor til at paasee hendes Tarv og Ret under Sagen? {Contra} Citantinden Anna Asbjørnsdatter Hagen og hendes Egtefælle Lars Olsen Hagen erklærer eenstemmigen, at de ingen Defensor forlange eller vil have, der ikkun ville foraarsage Sagens Forhaling og flere forskjellige Ganger Foretagelse med besværlige Reiser, Tidspilde og Omkostninger, og der for samtykkede og forlangte Sagens Udfør og Fremme her ved Retten og hastigst muelig, da hun troer sig forvisset om, at hun skeer ligesaa fuldkommen Ret som om Defensor for hende var beskikket.

Contracitanten paastod Sagen fremmet efter hans Contrastevning

Dommeren eragtede: Sagens Fremme bevilges efter begge Parter Ønske.

1ste Contravidne Michel Iversen Hildal \aflagde Lovens Eed/ sagde sig i sit 24de Aars Alder og i dette Foraar at havde!! (have) nydt Alterens Sacramente, sagde sig i 3die Led beslægtet til Contracitantindens!! (-citantens) Huustro Gro, i øvrigt begge Parter ubeslægtet og ubesvogret, forklarede sig i Et og Alt overeensstemmende med 1ste Hovedvidne, og lagde til, at det forholdt sig aldeles saaledes, som 1ste Vidne har forklaret, da Vidnet samme Tid var tilstede, og nægtede Citantinden Anna Vidnet og Lars Jørgensen at levere dem Nøgelen til Boden eller at tillade dem at komme i hendes Bod eller at visitere, men at det derefter gik som af 1ste Hovedvidne anført, og at de bortstjaalne 3 Par Leister fandtes i hendes Kiste. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev det forelæst sit Prov, som det vedstod rigtig, afskedit.

2det Contravidne Angunna Trondsatter Hildal, sagde sig 28 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, sagde, at hun ikke er beslægtet til nogen af Parterne, forklarede, at hun er een af de 3 Piger, som 1ste Hovedvidne har omforklaret, der mødte de, der havde {und} eftersøgt de bortstjaalne Leister, da de kom tilbage fra Pladset Hagen og sagde at have fundet dem i Anna Asbjørnsdatters Kiste. Vidnet saae da bemældte 3 Par Leister og kjendte {dem} alle 3 Par at de vare de samme, som vare blevne bortstjaalne medens Begravelsen nogle Uger forhen \fra Pigen Groe Arnesdatter Hildal, nu gift med Hellie Mansager/ Vidnet havde selv strikket det ene Par, og seet de andre saa nøie, at hun vidste de Feil, som ved Strikningen vare indløbne og nøie kjendte dem, saa at hun under sin aflagde Eed kan bevidne, at de ere de selv samme som medens Begravelsen bortkom. Vidnet foreviiste nu inden Retten bemældte 3 Par Leister, der syntes nye og meget lidet eller slet ikke gaaet med. Laugrettet besaae nu Leisterne, og vurderede dem at være værd tilsammen 1 Spd. Sagsøgte Anna erklærede at hun ansaae den paasatte Værdi at være dyre, men Laugrettet og de Fleste af tilstedeværende Almue {at den} erklærede, at den ansatte Værd ikke var dyrere end at enhver gjerne vilde give den for dem. Citantinden Anna begjærede Vidnet tilspurgt, om hun har seet eller kan bevidne, at hun, Citantinden Anna, har stjaalet Leisterne? Sv: Vidnet veed, at de hang i en Skuk medens Begravelsen, at de derfra bleve borte mod Eierens Villie og Vidende. Vidnet saae, at de kom tilbage med dem fra Pladset Hagen, der vare udgangne for at efterlede dem, og at de sagde de vare fundne i Citantinden

Anna Asbjørnsdatters Kiste; men Vidnet saae ikke hvem der stjal eller tog dem fra Skukken. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

3die Contravidne Angunna Olsdatter Hildal, sagde sig i sit 22de Aars Alder og dette Foraar at have nydt Alterens Sacramente, ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge,

1819: 211b

forklarede: Vidnet var i ommældte Begravelse, \og/ saae de her i Retten foreviiste Leister, der tilhørte Pigen Gro, hænge i en Skuk paa Gaarden Hildal, og at de derfra bleve borte, men saae ei hvem der tog dem, men saae, da de 4 Mænd, som nogle Uger efter undersøgte efter dem, kom tilbage med dem paa en Stang og sagde at have fundet dem i Citantinden Anna Asbjørnsdatter Hagens Kiste. Vidnet kjender dem nøie at det er de samme Leister, som tilhørte Pigen Gro og frakom hende. Vidnet har havt det ene Par til at strikke efter, og kjendte dem alle 3 Par nøie, saa at hun under hendes Eed kan bevidne at det er de samme Leister, som har tilhørt Gro, som nu er Hellie Mansagers Huustro. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

4de Contravidne Anna Hansdatter Hildal, sagde sig i sit 36te Aars Alders og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, sagde sig ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev foreviist de omhandlede i Retten foreviiste 3 Par Leister, dem Vidnet bekræftede under hendes Eed at være de samme som forhen har tilhørt Hellie Mansagers Huustro Gro, og har Vidnet ofte beseet dem især medens de bleve spittede og betragtede de smaa Feil, som under Strikningen indløb, saa at Vidnet skulde kunne kjende dem igjen om de vare imellem 100 Par Leister. Hun foreviiste og Retten de smaa Feil i Mønsteret og Couleurerne, hvorved de nøie kunde kjendes fra alle andre. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Contracitanten Hellie Michelsen Mansager erklærede, at han nu for Tiden ingen flere Vidner havde at lade afhøre, men da han af Dommeren var bleven underrettet om, at det vil være fornødent at hans Huustro Gro møder for Retten og vedkjender sig Leisterne og at de mod hende!! (hendes) Villie og Vidende var hende frakomne, saa seer han sig nødsaget at forlange Sagen udsat til næste Thing.

Dommeren eragtede: Sagen bevilges udsat indtil førstkommende September Maanedsthing. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Citantinden betalede Incammination 1 Spd. 28 s.; for 2 Hovedvidner at afhøre 32 s: Contracitanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. og fire Vidner 48 s. og for en Udsættelse 12 s.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Michel Larssen Tvesme, Lars Jacobsen Hougstvedt, Omund Knudsen Reisetter, Ole Olsen Langesetter (alle 4 med iholdt Pen).

Neste Dag den 5te Junii 1819 blev Sommerthinget for Kingservig og Røldal fortsat paa Utne ved de første Dag benævnte Rettens Personer.

Ny Sag.

Nils Hanssen Sexe mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet ved mundtlig Varsel {at see sig} Tobias Haldorsen Eidnes at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 25 Spd. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen [at Sagen derfra] til Rettergang er henviist. Bemældte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Tobias Haldorsen Eidnes selv tilstede vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten havde at iretteføre.

Citanten fremlagde en af Sagvolderen underskrevet Mellemregning, hvorved denne den 2den Novbr: 1816 tilstaaer at skyldte Citanten 354 rd D: C:, videre findes anført, at nogle Heste kostede 1650 rd DC: og at de bleve solgte for 3600 rd DC: I Henseende bemældte Heste forklarede Citanten, at bemældte Capital 1650 rd D: C:, som Hestenes Indkjøb kostede, bleve alene udlagde af Sagvolderen, og vare ham tilhørende, men da Citanten havde {alt} \meste/ Bryderiet ved Indkjøbet og bekostede Baaden til deres Transport med videre, saa var bestemt mellem dem, at Fortjenesten paa Hestene skulle deles ligt imellem dem. Naar altsa Hovedstolen bemældte 1650 Rd. DC: fradrages de 3600 rd DC:, Hestene bleve solgte for, saa udkommer en Gevinst af 1950 rd eller 325 rbd N: V:, følgelig paa Citantens Lod 162 rbd 3 mrk. N: V:, hvilken Fortjeneste Citanten har anført paa den anden eller bageste Side. Videre forklarede Citanten, at ham tilkommer \hos Sagvolderen/ end videre de paa bemældte Side for Korn anførde 59 rbd og ligeledes de for en Øig eller Hoppe anførde 33 rbd 2 mrk., tilsammen de der anførde 254 rbd 5 mrk. eller 25 Spd. 58 s:, som er den her paastevnte ungefærlige Sum, som Citanten paastaaer at have til gode hos Sagvolderen, foruden noget mere, som her ei er paastevnt.

Sagvolderen declarerede, at han forbeholdt sig længer hen under Sagen at gotgjøre Rigtigheden og Urigtigheden af her fremlagde Regning,

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Haldor Tobiassen Eidnes, Sagvolderens Søn, sagde sig bosat Mand i 30te Aars Alder, forklarede i Henseende den paa Regningen anførte Øik eller Hoppe, efter aflagt Eed, at Vidnet veed at Citanten eiede bemældte Hoppe i Samhandel enten med Vidnets Fader Sagvolderen Tobias Haldorsen Eidnes alene eller tillige med Vidnets Broder Tobias Tobiassen, der den Gang var hjemme i Huset hos hans og Vidnets

1819: 212

Fader, at Sagvolderen eiede den halve Deel, veed Vidnet, da Vidnet selv købte Citantens Halvedeel i omhandlede Hoppe og betalede samme til Citanten, men om hans {Fad} (: Vidnets :) Fader alene eller tillige Vidnets Broder eiede den anden Halvpart af Hoppen, veed Vidnet ikke, men Hoppen forblev i Vidnets Faders Huus og hos Vidnet, som Bruger og bestyrer en Part af Gaarden med sin Fader, men blev svag og ubrugbar, saa den om Høsten maatte skydes ihjel. Hoppen blev indkjøbt paa Credit for 400 rd D: C:, men hvorvidt Citanten har siden betalt den hele Kjøbesum eller ikke, derom er Vidnet uvidende. For nærværende Tid havde ingen videre at tilspørge Vidnet, afskediget under Forbeholdenhed videre at kunne fremkaldes.

Citanten declarerede, at han har betalt Indkjøbssummen \400 rd DC:/ for omvidnede Øk eller Hoppe, og at han følgelig tilkommer hos Sagvolderen dens halve Indkjøbspriis 200 rd DC: eller 3 Spd. 40 s., da {Citanten} \Sagvolderen/ og hans Børn i hans Huus beholdt Hoppen indtil de skjød den ihjel. Citanten erklærede, at da han nu troer at have beviist at have til gode hos Sagvolderen 25 Spd. 58 s., saa indlader han Sagen til Doms med Paastand, at Sagvolderen ipligtes at betale ham ermældte 25 Spd. 58 s. og denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn i det allerringeste med 2 Spd., alt under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen erklærede, at han finder fornøden at begjære Sagen udsat til næste Thing for at kunne iagttage det fornødne til hans Modbeviser og Frifindelse i denne Sag.

Dommeren eragtede: Sagen bevilges udsat efter Sagvolderens Forlangende, til førstkommende September Maanedsting, hvilken Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. og for et Vidne 16 s: Sagvolderen betalede Tilsvars penge 40 s og for Udsættelsen 12 s:

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skjøde fra Jacob Asbjørnsen til Ole Jacobsen paa 18 Mrk Smør 1 ½ Faarskind, 1 Kalvskind i Gaarden Nøstflaat No: 2 i Kingservigs Skibrede, dateret 4 Junii 1819.
2. Do: fra Helge Thomassen Jaastad til Torgiuls Helgesen paa 2 Spand 12 Mrk Smør i Gaarden Jaastad No: 27, dateret 8 Marts 1819.
3. Do: fra Knud Larssen Mæland til Lars Larssen Maage paa 1/3 i Jægten Marte Christine kaldet, dateret 10 Mai 1819.
4. Pantebrev fra Peder Johnsen Rogde til Hellie Helliesen Jaastad for 150 Spd. mod 1ste Prioritet i 1 Pund 7 ½ Mrk. [Smør] 1/6 Hud i Gaarden Rogde, dateret 4de Junii 1819.
5. Ditto fra Knud Larssen Mæland til A. Busches Enkefrue i Bergen stor 122 Spd. 40 s: mod 1ste Prioritet i 1/3 i Jægten Marte Christine kaldet, dateret 9de Febr: 1819.
6. Ditto fra Torgier Halstensen Tvedte til Kingservigs Fattigcasse stor 25 Spd. mod 3die Prioritet i 1 Pd. 5 ½ Mrk. Smør ¾ Gjedskind i Gaarden Tvedte, dateret 3 Junii 1819.
7. Ditto fra Osmund Nilssen Tveite til Lars Olsen Espe for 200 Spd. mod Pant i 1 Pd: Smør i Gaarden Tveten No: 14 i Røldal, dateret 14 Mai 1819.
8. Bygselbrev fra Hr: Provst Hertzberg til Elling Jacobsen paa 14 Mrk. Smør i Gaarden Velure, dateret 4 April 1819, medfulgte Reversal af 4de Junii 1819 og Landskyldbog.
9. Vilkaarbrev fra Ole Ingebrigtsen Apel til hans Moder Kari Michelsdatter paa 2 ½ Td Korn, 2 Td Potates ¼ i Frugten, Foder til 1 Ko 8 Smaler de dat: 3 Junii 1819.
10. Ditto fra Aschild Wiglichsen Ragde til Christi Haldorsdr: Sexe, dat: 15de Mai 1819.
11. Ditto fra Torgiuls Helgesen Jaastad til Britha Johannesdr: dat: 3 Junii 1819.
12. Ditto fra Haldor Olsen Espen til Ole Olsen, datteret 15 Mai 1819.
13. Contract mellem Nils Hellichsen Rabbe og Agas Opsiddere om Stølsbeiterne Vivarsdalen, Gronhellerdalen!! (Grøn-?) og Midtdalen, dat: 3 Junii 1819.
14. Commisions Forlig mellem Kjøbmand Adolph Fischer i Bergen og Lars Knudsen Bustethun angaaende 70 Spd 2 ort 22 s. Gjeld som Lars skylder til Fischer dateret 11 Mai 1819.
15. Afkald fra Magretha og Synneve Torbjørnsdøttre Alsager for Arvemidler 3 Rd 51 s. hver af dem, tilsammen 7 rd 6 s, dat: 4 Junii 1819.
16. Do: fra Svend Olsen Sexe som gift med Myndtlingen Ragnilde Henrichsdr: Berven for hendes Arvemidler 101 Rbd. 15 ½ s. N: V: med Renter 122 Rbd 3 mrk N: V: som i Species er 12 Spd 30 s. dat: 8de Decemb: 1818.
17. Do: fra Ole Haaversen Præstegaard som gift med Sigri Tobiasdr: Espe for hendes Arvemidler 34 rbd 26 s. N: V: dateret 3 Junii 1819.
18. Aflyst Obligation fra Daniel Danielsen Jordahl til Omund Sjursen Sexes Myndtl: Omund Omundsen Lønning paa Capital stor 264 rbd 3 mrk 12 s. N: V: dat: 1 Novbr: 1818, qvit: 1819.

1819: 212b

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget og Retten at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren

Michel Larssen Tvesme, Lars Jacobsen Hougstvedt, Ole Olsen Langesetter og Omund Knudssen Reisetter (alle 4 med iholdt Pen)

Aar 1819 d: 19de Junii blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Ole Haldorsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland og Jørgen Larsen Helleland.

Hvor da blev afsagt i Sagen Fol: 209 Anna Asbjørnsdt: Hagen mod Magrethe Arnesdt: Hagen saadan

Dom.

Ved dette Søgmaal har Citantinden Anna Asbjørnsdatter Hagen, sagsøgt Magrethe Arnesdt: Hagen til Undgjeldelse fordi hun skal have frtaget Citantinden, lige af hendes Hoved, et Hoved-Klæde, Skaut kaldet, under Foregivende; at det var Sagvolderindens, og at Citantinden havde stjaalet det Sagvolderinden har derimod contrastevnet Citantinden, at see sig overbeviist om, at Skautet var og er Sagvolderindens, og til ...(?) og Undgjeldelse for at have frtaget Sagvolderinden en Deel Klæder, til vederlag {til vederlag} for Skautet uagtet hun siden tilbageleverede dem Sammenligner man de førte Vidners Udsigende, er der megen Sandsynlighed, om ei fuldkommen Beviis for: at det Skaut, som Contra Citantinden har taget af Citantens Hoved, er det her i Retten foreviste, og at dets rette Eier er Sagvolderinden, hvilket især 1ste og 2de Contravidne stadfæster At Sagvolderinden har taget sig selv til Rette, er ligesaa feilagtig, som at Citantind!! har til Gjengjeld taget Klæder fra Sagvolderinden de have saaledes begge villet tage dem selv til Rette, saa at deres Tiltale til hinanden i saa henseende synes derved Liqvideret Paa disse Grunde Kjendes for Ret: {Sagsøgte Magrethe Arnesdtr: Hagen bør,} efter 4re skrives fire Uger forud at være \lovlig/ forkyndt denne Dom det Citantinden besørger, bør sagsøgte Magrethe Arnesdtr: Hagen lovlig at indstevne Citantinden Anna Asbjørnsdtr: Hagen og hendes Egtefælle Lars Olsen Hagen at høre Sagvolderindens Magrethes Eed, for hendes Værneting, førstkommende September Maanedsting, eller i det seneste paa førstkommende Høsteting, med Lovens Eed bekræfte: at det under denne Sag i Retten foreviste Skaut, er det samme, som hun tog af Citantindens Hoved og var Sagvolderinden tilhørende og hende frakommet mod hendes Vidende og Vilje Aflægger hun denne Eed, er hun derved frifunden for Citantindens Tiltale, mod hvem Justitiens Tiltale da forbeholdes, og bør Citantinden at betale til hende i nogen Erstatning for \Omkostningerne ved/ Eedens Aflæggelse 3 skrives tre Speciedaler i øvrigt ophæves Sagens Omkostninger, og begge Parter frifindes for hinandens videre Tiltale indbyrdes i henseende alt paastevnte men trøster Magrethe sig ike, til at aflægge denne Tilhjemlings Eed, da bør hun for hendes ulovlige Fremfærd, ved egenmægtig og ubeføyet at tage Skautet af Citantindens Hoved og tilegne sig samme, at bøde til Odde Sogns Fattigkasses Fond 10 Spdlr skrives ti Speciedaler og at betale til Citantinden Anna 5 siger fem Speciedaler i denne Sags skadesløse Omkostninger, samt tilbagelevere hende det i Retten foreviste Skaut som hendes Alt idømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer, under Executions Tvang og Lovbefalet Adfærd. A v W S Koren Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland og Jørgen Larsen Helleland, alle med iholden Pen.

September Maanedsting 1819.

Aar 1819, den 6te September blev Retten sadt til Maanedstingets Afholdelse for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, paa Helleland og betjent af mig Sorenskriver Koren i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Lars Olsen Helleland, samt Sjur Erichsen Lofthuus

Hvorda underdanigst blev publiceret følgende Anordninger:

1. Forordning, angaaende Brandcontingentens Størelse af de i den Almindelige Brandkasse den 30de Junii 1819 forsikrede Huse og Gaarde.
2. Circulaire, dat: 11 Junii 1819, angaaende Oprettelsen af et norsk Hæderstegn for udmærket Flid og Duelighed ved Forligelses Væsenet &c

Nye Sag:

{Lars Nielsen} \Sjur Trondsen/ Hougse mødte paa hans Hustrue {Jorand Asbjørns}\Ragnilde Sjurs/datters Vegne og Skoleholder Lars Torbjørnsen Tageskilde paa egne Vegne og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til

1819: 213

dette Ting at have indkaldet Lars Nielsen Hougse den Ældere og Hustrue Jorand Torbjørnsdatter, at see sig overbevist og lide Dom til Straf og Bøders Udredelse med Sags Omkostninger for at have tillagt Citanterne ærerørende Beskyldninger, og at anhøre dem frifundne for saadan deres fornermelige Paasagn og Omtale saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen som viser at Sagen derfra til Rettergang er henvist begge Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: #

Indstevnte Lars Nielsen Hougse mødte paa \egne og/ hans Hustrues Vegne vedtog lovlig Varsel, og da han havde hørt foranførte Attester oplæse ville han afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanterne fremstillede som

1ste Vidne Halgrim Torbjørnsen Windal boesadt Gaardmand i Gravens Sogn blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie: forklarede: Vidnet har aldrig hørt at Lars Nielsen Hougse den Ældere eller Hustrue Jorand have talt noget til Fornermelse eller om nogen Ulovlig Omgang imellem Skoleholderen og Sjur Trondsen Hougses Hustrue Ragnilde Sjursdtr: en gang i afvigte Vinter hvad Tid kan Vidnet ei erindre, hørde Vidnet indstævnte Lars Hougses Hustrue Jorand Torbjørnsdatter sige i hendes egen Stue: at man kunne see naar Skoleholderen (: Lars Torbjørnsen Tageskilde :) var hos Sjur Trondsen Hougse, paa Hans Hustrue og {Tjen} Tøser (: Fruentimmerne i Huset 2de Døttre og en Tjeneste Pige :) som da gaar pænere Klæd, dette er alt hvad Vidnet haver hørt i henseende det omspurgte, om samme kan ansees Fornærmeligt, vil beroe paa Dommerens Skjøn videre hørde Vidnet senere hen af Citanten Sjur Trondsen, at denne havde hørt af Sagvoldernes Tjenere her indstevnte Vidner, Niels Michelsen Tveito, og Sigri Aslachsdr:, som begge da tjenede hos Sagvolderne, at Sagvolderne skulle have talt fornærmelig om Skoleholderen Lars \og/ Citantens Hustrue. blev forelæst hans Prov og da ingen havde videre at tilspørge ham (: Vidnet :) blev han afskediget.

2de Vidne Guro Nielsdr: forestaaende første Vidne Halgrims Hustrue blev paamindet og aflagde Eed om at Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: Vidnet som er Sagvolderen Lars {es} \Hougses/ Søster kan med Sandhed forsikre at hun hverken af hendes Broder Sagvolderen Lars \Hougse/ eller dennes Hustrue Jorand Torbjørnsdatter, har nogensinde hørt at de have talt om, at bemeldte Ragnilde og Skoleholderen Lars Torbjørnsen Tageskilde, skulle have haft nogen usømmelig eller ulovlig Omgang sammen, men Ragnilde har selv fortalt og beklaget sig for Vidnet, at saadant Rygte og Bagtalelse om hende og Skoleholderen gaaer om i Bygden og har flere end en Gang spurgt Vidnet om Denne ike har hørt det, hvortil Vidnet sagde nei, hvorpaa Ragnilde sagde at hun havde af Lars Nielsen Hougses og Hustrues Tjenere Niels Tveito og Sigri Aslachsdr: hørt at Lars Nielsen Hougse og Hustrue Jorand Torbjørnsdr:, skal have sagt saadant om hende og Skoleholderen Lars

Tageskilde. vedstod sit tilføede Prov afskediget. Citanten forbeholdt sig nærmere at bevise at forestaaende Vidne skal have udladt sig for andre om det her omvidnede anderledes end her nu forklaret.

3de Vidne Torbjørn Johnsen Hougsnes Fader til Sagvolderinden Jorand, blev formanet og aflagde Eed som forestaaende Vidner, forklarede: at han aldrig har hørt endten af hans Svigersøn Lars Nielsen Hougse eller sin Datter Jorand at de have tillagt eller fortalt om Sjur Trondsen Hougses Hustrue Ragnilde og Skoleholderen Lars Tageskilde at de skulde have usømmelig Omgang sammen, men noget efter Kyndelsmisse sidstleden beklagede først Lars Nielsen Hougse og siden hans Hustrue Jorand sig for Vidnet, at Sjur Trondsen Hougse og Hustrue Ragnilde, samt Skoleholderen Lars Tageskilde, skal have tillagt dem (: Lars Nielsen Hougse og Hustrue :) at have talt fornermeligt om Ragnilde og Skoleholderen Lars Tageskilde, og sagt at de skulle haft ulovlig Omgang sammen, og benægtede, samt svor paa at de aldrig havde sagt saadant. Vidnets Hustrue var samme Tid tilstæde og hørte det samme som af Vidnet oven forklaret. afskediget.

4de Vidne Gunilde Olsdatter forestaaende Vidnes Hustrue og Moder til Sagvolderinden Jorand blev paamindet og aflagde Lovens Eed forklarede sig i et og alt overensstemmende med hendes Mand forestaaende 3de Vidne Torbjørn Hougsnes afskediget.

5te Vidne Niels Michelsen Tveite sagde sig i syttende Aars Alder og i dette Foraar at have nødt Alterens Sakramente, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og alvorlig paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed Aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie Forklarede: At nogen Tid efter sidstleden Nytaar omtrent Kyndelsmisse Tider sidstleden, sad Vidnet tilligemed Pigen Sigrid Aslachsatter Windal, som begge tjenede hos Lars Nielsen Hougse, med bemeldte deres Husbonde og hans Hustrue Jorand Torbjørnsdatter i deres Stue en Aften flere var den gang ei tilstæde undtagen Larses Fader Niels der er nesten aldeles Døv og hørte da Vidnet at hans Madmoder Jorand sagde: at Ragnilde Sjursdatter i foregaaende Sommer hver Helligdags Aften ville Selv reise til deres Støl, fordi hun ventede Skolemesteren til sig og siges der at Folk skal have seet ham gaae paa Stølen og have seet ham i en Lade sammesteds med Ragnilde, hvorpaa hun Jorand lagde til de Ord: om jeg var en Jente (: Pige :) nei saa pinedød om jeg ville have Slig en Karl som Skolemesteren, slige helvedes stygge Ord som han har paa sig videre sagde hun, jeg undres paa hun Ragnilde det gamle Trolde, at hun skal synes Mon i sligt tvi Fandens Skin i Skammen, Videre sagde hun Folk vidste

1819: 213b

hvad hun en Tid \var/ syg af, hun foer ilde (: Aborterede :) og \det/ skulle Skolemesteren have gjort Af ommeldte Jorands Ægtefælle Lars Nielsen Hougse, har Vidnet intet hørt sige eller tale herom, kun spurgte han Vidnets Medtjener Sigri Aslachsdr: samme Tid, om hun havde seet Skolemesteren paa Stølen, hvortil hun svarede ja han har været 2 a 3 Gange hos mig paa Stølen, hvilket hun sagde for Spøg hvortil Jorand svarte det var godt naar det ike var til Konerne. Senere hen i dette Aars Foraar sagde Jorand en Gang: at {Lars Nielsen} \Sjur Trondsen/ Hougse og Hustrue Ragnilde Sjursdatter, er vel glad ved at tie stille og ike paatale det Rygte som gaaer om hende, hun veed for vel at hun er skyldig Vidnet har selv intet uanstændigt hørt eller seet af omhandlede Ragnilde og Skolemesteren Lars Torbjørnsen Tageskilde, saa at han aldeles ike kan afgive noget Vidnesbyrd om hvorvidt hans bemeldte \forrige/ Madmoders Udsigende er Sandhed vedstod sit forelæste Prov afskediget.

6. Vidne Pigen Sigri Aslachsdr: Windal sagde sig 28 Aar gammel og indeværende Aars Foraar at have nødt Alterens Sakramente blev formanet og forelæst Eedens Forklaring Aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og alt ordlydende som forestaaende 5te Vidne Niels Tveite, hvis Prov hun derpaa blev forelæst det hun vedstod rigtigt som sit afskediget

Sagvolderen fremlagde nu et skriftligt Indlæg i denne Sag hvorved han nedlægger Indsigelse mod sidstførte 2 Vidner Niels Michelsen Tveito og Pigen Sigri Aslachsdatter Windals Gyldighed som Vidner da de vidne om det som deres Husbonde og Madmoder troskyldigen i deres Huus alene i Deres Tjeneres Overvær have talt sammen bemeldte Indlæg blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanterne erklærede at de ansee det fornøden at lade afhøre end flere Vidner, for at see det paasøgte end tilstrækkeligere oplyst og udbad sig til den Ende Sagen udsadt til førstkommende Høsteting for Gravens Skibrede, hvortil Sagvolderen gav sit Samtykke.

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanterne betalede Berømmelse 1 Spdlr 28 s for 5 Vidner 64 s og for en Udsættelse 12 s. Sagvolderen betalede Tilsvarende 40 s.

Nye Sag:

John Hansen Westrem mødte for Halsteen Endresen Garethun og fremlagde Amtets Tilladelse at gaae i Rette for bemeldte Halsteen i denne Sag saa fremlagde han og de beskikede Stevnevidners Attest at bemeldte Halsteen til dette Ting har indstævnt Sjur Larsen Sæd at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger at betale Citanteren skyldige 510 Spdlr paa et Gaardekjøb med videre efter Attestens Formeld, end videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 3 Documenter bleve alle oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Sjur Larsen Sæd vedtog lovlig Varsel anhørte bemeldte Documenter og ville afvarte hvad Citanteren videre havde at iretteføre.

Citanteren fremstillede som

1ste Vidne Gunner Larsen Erdal forhen Bue aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: den 5te Februarii 1818 blev Vidnet tilligemed Olmoe Nielsen Garethun af Citanteren Halsteen Garethun samt Sagvolderen Sjur L: Sæd tilkaldte for at anhøre som Vidner en Mundtlig Akord og Købslutning imellem dem om en Gaard, og hørte da Vidnet at Halsteen Endresen Garethun solgte til Sagvolderen Sjur Larsen Sæd et Gaardebrug i Sæbbe i Eifiord som Peder Halsteensen Sæbbe et Aar har bestyret, og bleve de saaledes mundtlig forenede: at Sjur skulde give 600de Spdlr og betale noget efterhaanden saa at alt skulle være betalt inden 3 Aar, og Skjødet skulle Sjur erholde paa forestaaende Martii Maanedsting Om der skulle betales noget vist Aarlig og om Renter skulle betales derom kan Vidnet intet vist erindre ingen havde videre at tilspørge vidnet som blev forelæst dets Prov, som det vedstod rigtigt afskediget.

2det Vidne Aalmoe Nielsen Garethun aflagde Lovens Eed forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende første Vidne, hvorhos dette Vidne lagde til at det kan erindre der foruden Købesummen 600 Spdlr blev talt om Renter, men hvor mange og om de skulle betales aarlig, kan Vidnet ei erindre, men kan nøye erindre at der blev bestemt og vedtaget at inden 3 Aar skulle baade Capital og Renter være betalte, men hvor store Renter kan vidnet som sagt ei erindre. afskediget.

3de Vidne Ommund Johannesen Yttre Bue aflagde Lovens Eed forklarede: At Vidnet tilligemed Ole Torbjørnsen Yttre Bue blev den 2den Martii 1818 altsaa omtrent en Maaned efter den Tid forestaaende Vidner har omforklaret, tilkaldte af Halsteen Endresen Garethun og Sjur Larsen Sæd, som Vidne at høre paa at Sjur Larsen Sæd i Anledning en Gaardepart i Sæbbe, var skyldig til Halsteen Endresen Garethun 510 Spdlr hvoraf Sjur skulde svare til Halsteen 4 ProCto Renter aarlig, og hvoraf noget paa Capitalen efterhaanden skulle betales, saa at baade Capital og Renter inden 3 Aar blev betalt, men der blev ingen anden vis Tid foresadt eller bestemt om naar eller hvormeget aarlig skulle betales, og blev samme Tid forfattet 2 Reverser og af Sjur overleveret nogle Obligationer til Sikkerhed, og blev bestemt at hvis Sjur ei udbetalte Pengene inden den foreskrevne Tid af 3 Aar, skulle bemeldte

Obligationer transporteres til Halsteen og Sjur erstatte hvis Obligationerne ei rak til, samt erholde tilbage, hvis de beløb mere end bemeldte Sum ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

4de Vidne Ole Torbjørnsen Yttre Bue aflagde Lovens Eed forklarede sig i et og alt overenstemmende med fore-

1819: 214

staaende Vidne Ommund Yttre Bue afskediget.

Sagvolderen Sjur Larsen Sæd tilstod nu at han som af sidstmeldte Vidner forklaret skylder til Halsteen Endresen Garethun 510 Spdlr skrives fem hundrede og tie Speciedaler med Renter 4re ProCto fra 2den Martii 1818 hvilken Capital med Renter af bemeldte Sjur skal blive betalt inden 2den Martii 1821, til Halsteen, som da er pligtig at modtage i Betaling til sig transporteret de ham overleverede Obligationer for saa langt de strække og Penge for øvrigt, men videre Sikkerhed end de overleverede 3 Obligationer, vil Sjur nu ike udstæde eller afgive dog forpligter Sagvolderen sig herved, til 2de Martii førstkommende at betale til Halsteen 50 Spdlr skrives femtie Speciedaler til Afdrag paa bemeldte Capital og Renter Citanten antog dette Sagvolderens Tilbud og begge Parter erklærede Sagen hermed venskabelig forligt.

Citanten betalede Inc: 1 Spdlr 28 s og for 4re Vidner 48 s Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s i hvilke Omkostninger begge Parter toge lige Deel.

Gammel Sag: Fol: 91 i Lysekloster Justits Prottokol

Sjur Olsen Instenes mod Torkild Eliassen Langesæter

Begge Parter mødte tilstæde.

Sagvolderen Torchel Eliassen Langesæter fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varssel, contra at have indstevnt Sjur Olsen Instenæs i denne Sag, her for Retten, at anhøre stevnte og ustevnte Vidner, hvorvidt han har gjort forsvarlig det Arbeide, hvorfor han ved denne Sag har fordret en overdreven Løn, uagtet han forhen er betalt hvad lovpligt er, samt {at betale} lide Dom til at betale hvad Skade og Tab han har foraarsage Contra Citanten ved sit uforsvarlige Arbeide, samt erstatte denne Sags Omkostninger med videre efter Attestens Formæld der blev oplæst og her indtages saalydende #

Hoved-Citanten Sjur Instenæs indgav sin skrivlige!! Indsigelse dateret 2de d: M: mod Sagvolderens contra Stevning, som Sagen {n} uvedkommende, da den fremlagde Voldgiftsdom har afgjort og paakjendt, om den fordrede Dagløn er for høi og hvad han for Arbeidet skal have, og i Henseende til den Sagvolderen forvoldte Skade ved uforsvarligt Arbeide, er samme noget denne Sag uvedkommende, og maae blive en Anden Sag, der for Forligelses Commissionen søges forligt forinden den for Retten kan behandles.

Citanten paastod hans Stevning fremmed og Vidnerne afhørt.

Retten eragtede: For saavidt Contra-Stevningen tilsigter Vidneforhør om den Skade Sagvolderen formener sig tilføiet ved at \Citanten/ haver gjort uforsvarligt Arbeide og sammes Erstatning, da kan denne Deel af Stevningen ikke fremmes eller Vidner derom afhøres, da intet derom for Forligelses Commissionen er bleven forhandlet. For saa vidt Contra Stevningen angaaer Vidnes Afhørelse om hvorvidt den af Citanten fordrede Aarsløn er ubillig, da tilstedes Contra Citanten i denne Henseende Vidne Forhør. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Derefter blev fremstillet som

1ste Contra Vidne Torchel Torchelsen Holve, aflagde Lovens Eed og forklarede, at Vidnet byggede paa den Lade, som er Grunden til her omhandlede Sag, tilligemed Sjur Instenæs der forestod Bygningen som Mæster, og var Vidnet ikkun akoderet!! (akkorderet) og erholdt 48 Spskil. i Dagløn afskediget.

2det Contra Vidne Michel Larsen Holve, aflagde Lovens Eed og forklarede: Vidnet arbeidede om Sommeren og Høsten paa omhandlede Lade med Citanten Sjur Instenæs og de øvrige, og var Vidnet accorderet og bekom 48 s: om Sommerdagene og 24 s om Høsten efter Michelsdag, hvilken Løn Vidnet og erholdt af Andre samme Aar. Afskediget.

3de Contra Vidne Rasmus Torgjersen Holve, aflagde Lovens Eed, og forklarede, at Vidnet og arbeidede samme Tid paa omhandlede Lade, og bekom ligeledes 48 s. Daglig Arbeidsløn om Sommeren, hvilken Betalning Vidnet og erholdt af andre samme Sommer. I Øvrigt forklarede dette Vidne som de Andre, at Vidnet kan ikke vide om samme Tid blev betalt mere eller mindre for andre Tømmerarbeide afskediget.

4de Contra Vidne Thore Monsen Røen aflagde Lovens Eed og forklarede, at han og samme Tid arbeidede nogle Dage paa omhandlede Lade, og erholdt om Sommeren 36 s. Daglig, og om Høsten efter Michelie 24 s. Daglig. Afskediget.

1819: 214b

5te Contra Vidne Sjur Iversen Haugstevdt, aflagde Lovens Eed og forklarede, at han som Tømmerarbeidsmand erholdt i Dagløn Aaret 1817 om Foraaret 36 s. Daglig, Midtsommers 48 s. og om Høsten 30 s. Afskediget.

6te Contra Vidne Erich Arnesen Tvedt, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at Sommeren 1817 bekom Vidnet, som Tømmer Arbeidsmand i Dagløn 36 s. om Foraaret, 48 s. om Sommeren og 30 s. om Høsten, mere tog og forlangte Vidnet ikke men Vidnet har hørt at nogle Personner fik 60 s. Daglig for Tømmerarbeide om Sommeren. Afskediget.

7de Contra Vidne Johannes Sjursen Tvedt, aflagde Lovens Eed og forklarede, at da Vidnet var i Byen /: Bergen :/ imellem Pinssefæsten og Santhehansdag 1817 kjøbte Vidnet intet Korn, men hørde at Prisen var 80 rbd eller 8 Spd og at der var en forskjæl á ½ til en heel Speciedaler og derover, naar man betalte med rede Penge, fremfor naar man tog den paa Credit afskediget.

Contra-Citanten som nu ingen flere Vidner havde at afhøre, erklærede, at han nu har bevist hvor Dags lønnen var Sommeren 1817, da Citanten arbeidede hos ham, og paastaaer derfor at Citanten ikke maae tilkjændes mere end den høieste Dagløn 48 s om Sommeren og 30 s om Høsten efter Michelsdag, og Sønnen, som ikkun var en uøvet Arbeider 36 s om Sommeren og 24 s om Høsten, som bevisligen er betalt en deel af de øvrige Arbeidere, samt desuden Citanten den belovede halv Tønde rent Korn. Iøvrigt paastaaer Contra Citanten sig frifunden for {Contra} Citantens Søgmaal, og at Citanten ipligtes at betale til Contra-Citanten 4 Spd 52 s. eller/ efter Dommerens Skjøn, da Voldgiftsdommen maae ansees som Nul og intet, da den ei paa vedbørlig stemplet Papir er bleven udstæd.

Citanten indlod ligeledes Sagen til Doms med Paastand, at erholde Betaling hos Sagvolderen Torchel Langesæter efter Indstevningen og den ergangne Voldgiftsdom, og at erholde denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn, iberegnet denne Dags Kost og Tæring.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Contra Citanten betalede Incammination efter Fradrag af Tilsvarspenge 108 s. \54 s/ for 7 Vidner at afhøre 72 s. \36/ Citanten betalede for en Eragtning 12 s. NB blev tilbageleveret i Retten 60 s og senere hen 36 s da ikkun halv Betaling bør tages

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Endre Jensen Helleland, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Endresen Lofthuus alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 7de September blev Maanedstinget for Hardanger Lehn og Lyseklosters Gods fortsat ved de samme Rettens Personer som i gaar, og blev da foretaget:

Gammel Sag: Anna Asbjørnsdtr: Hagen mod
{Magrethe Hagen} \Helje Michelsen Mansager/ Fol: 210.
Contra Citanten Helje Michelsen Mansager mødte ifølge seneste Udsættelse {og Sagvoldernden} Citantinden Anna Asbjørnsdtr: Hagen mødte og tilstæde
Helje fremstillede hans Hustrue Gro Arnesdtr: Mansager, som blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, hvorhos hun med opragte Fingre og Saligheds Eed efter Loven forsikrede at de under Sagen omvidnede 3 Par Leister, som nu inden Retten blev hende foreviiste bleve omvidnede Tid i Begravelsen efter Iver Hildal hende frastjaalne imod hendes Vidende og Villie. da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det afskediget
Begge Parter erklærede at de intet videre havde at tilføre men indlod Sagen til Doms efter Indstævningerne og paastod dem begge hos hinanden tilkjendt Sagens Omkostninger
Retten eragtede: Sagen optages til Doms efter Parternes Forlangende.

Gammel Sag Fol: 206. Kjøbmand Svings i Bergen mod Jørgen Erichsen Frøsteen.
Lars Knudsen Sysen mødte for Hr: Kjøbmand Svings i Bergen og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have ved mundtlig Varsel til dette Ting indkaldet paa bemeldte Kjøbmands Vegne, {ved mundtlig} Jørgen Eriksen og Jørgen Jørgensen Frøsteen en for begge og begge for en til at betale Kjøbmanden efter nermere fremlæggende Beviis og Sags Omkostning og videre efter Paastand, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende # videre fremlagde Citanten Notarial Afskrift af hans Kjøbmandsbog, hvorefter Jørgen Jørgensen Frøsteen har bekommet Varer for i alt 7 Spdlr 2 Ort og 18 s og skylder!!, hvilken Attest dateret 16 Julii 1819 blev oplæst og indtages her saalydende #
Begge indstævnte mødte selv tilstæde Jørgen Erichsen \Frøsteen/ erklærede: at han aldrig har bekommet Vare fra bemeldte Kjøbmand endten Selv eller ved sin Søn Jørgen Jørgensen Frøsteen, og anmerkede: at den fremlagde Attest af Kjøbmandens Bog viser selv at hans Søn Jørgen Jørgensen er den rette Debitor, og Sagen ham Jørgen Erichsen uvedkommende, hvorfor han paastaaer denne Sag mod ham som

1819: 215

Ulovlig afvist

Citantens Sagfører frafaldt paa Citantens Vegne det her anlagde Søgemaal mod Jørgen Erichsen paa Grund af foranførte, men forbeholdt sig Sags Udførelse eller nyt Søgemaals Anlæg mod Jørgen Jørgensen Frøsteen.

Jørgen Jørgens!! Frøsteen mødte Selv tilstæde og vedstod at han paa egne Vegne har selv modtaget af Hr: Kjøbmand Friderich H: Schvings de paa fremlagde Notarial Attest anførte Vare til Beløb 7 Spdlr 2 Ort 18 s men at han /: Debitor Jørgen Jørgensen Frøsteen /: har til Afdrag paa bemeldte Sum \..?../ ?..st i Vinteren 1818 Kyndelmisse Tider 4re Rbdlr eller 48 s \Sp:/ i Kjøbmandens Familjes og David \N:/ Qvales Overvær dernest samme Tid en Slump Brændeved for 8 Rbdlr eller 96 s Sp: Dernest tilkom Debitor Jørgen Jørgensen samme Tid omtrent hos bemeldte Kjøbmand 26 Rbdlr 4 mrk eller 2 Spdlr 80 s i Fragt som sin Andeel 2/3 Deeles for den bragte Saltladning for Kjøbmanden til Møgster, hvilke Jørgen Jørgensen ei bekom, men lod Kjøbmanden beholde til Afdrag paa forberørte Gjeld Naar foranførte tilsammen 3 Spdlr 104 s fradrages Fordringen 7 Spdlr 66 s saa bliver Jørgen Jørgensens Debit 3 Spdlr 82 s dem han nu tilbød Citantens Sagfører at modtage og tilskrive Kjøbmanden den her anførte Regning og tilstille Jørgen Qvittering for Kravet fr!! (fra) Citanten

Citantens Sagfører Lars Knudsen Sysen modtog bemeldte 3 Spdlr 82 s dem han lovede at tilstille Hr: Kjøbmand Schvings, men forbeholdt Hr: Kjøbmanden Lovlig Søgemaal mod Jørgen Jørgensen Frøesteen og nu for Tiden frafaldt denne Sag da bemeldte Jørgen nedlægger Indsigelse mod dette Søgemaal paa Grund af han ei har været indkaldet for Forligelses Commissionen.

Nye Tingsvidne Sag:

Lars Tobiassen Espe mødte for Retten og meldte, at hans Hustrue Abelu Olsdatter ved Døden afgik Onsdagen den 16de Junii sidstleden efter 14ten Dage forud at have fød en Søn. Løverdagen forend hun Døde kaldte hun Vidner tilstæde for at høre paa hendes sidste Vilje og testamentariske Bestemmelse, da hun var svaglig, frygtede for at det kunde blive hendes Død, og intet stempeld Papiir havde tilstæde og ingen var tilstæde som forstod {at} i Pennen \at/ anføre hendes Vilje og Bestemmelse og blev da samme Tid ligeledes af Comparenten efter hendes Forlangende fra hans Side ligeledes gjort hans mundtlige Bestemmelse og sidste Vilje, saa at de indbyrdes oprettede med hinanden mundtlig i Vidners Overvær et resiproge Testamen!! til hinanden, om hvilket alt han var begjærende at Retten ville anhøre og modtage eedelig Forklaring af følgende 2 som med flere vare tilkaldte og tilstæde da bemeldte mundtlinge!! Bestemmelse blev gjort. derefter fremstod som

1ste Vidne Ole Olsen Espe boesadt Gaardmand her i Ullensvangs Sogn, sagde sig 37 Aar gammel indeværende Aars Foraar at have nødt Alteren!! Sakramente og at være aldeles ubeslægtet saavel til Lars Tobiassen Espe, som hans afdøde Hustrue Abelu Olsdr:, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sandhed og intet fordølge, forklarede, at Løverdagen den 12te Junii sidstleden, blev Vidnet tilkaldt af Lars Tobiasen Espe, at anhøre hans og Kones mundtlige sidste Villie og Bestemmelse. Vidnet gik da ind i Lars Stue, hvor hans Hustrue Abielu Olsdr: laae syg efter Barselsængen, men dog saavidt Vidnet kunne skjønne, med fuldkommen Sands og Samling. Vidnet, som tilkaldt, saae og anhørde da, at bemeldte Abelu Olsdr: og hendes Egtefælle Lars Tobiasen Espe, tog hinanden i Haanden og begge eenstemmigen deklarerede, at deres sidste Villie og nu gjorde Bestemmelse skulle være, at den Længstlevende af dem, i hvem det blev, skulle arve og beholde hvad den Først afdøde efterlod, {hv} og at i Tilfælde den Længstlevende døde uden Livsarvinger da skulde dens Efterladenskaber deles mellem begge deres Arvinger, hvorpaa hun \bestemmede at/ ta..endes(?) Skjorte med Silkesøm /: saadan, som Fruentimmerne her i Bygden pleier at bruge til Stas :/ at (og?) skulle i Tilfælde hendes Død, gives hendes Tjenestpige Gunilde Johannesdr: ligeledes en af hendes Stakker /: Skjort :/ til Huusmandskonen Aase Eliasdr:, og et Haandplag \Tørklæde/ med Silkesøm her saa kaldet Handeplag, til hendes Mands Søster Maritha Tobiasdr:, tilsidst bad hun sin Mand give hver af hendes Søstre og hendes Moder, et af hendes Klædningsstykker, hvis han saa fandt for godt, Dette var deres fælles heele og tydelige Bestemmelse, som baade hun Abelu Olsdr: og han Lars Tobiasen Espe, høitidelig ved Haandrækning mundtlig deklarerede og afgav i Vidnets Overvær, samt tillige samme Tid i Overvær af 5 andre tilstedeværende. Vidnet blev forelæst dets Prov, som de!! (det) vedstod rigtig tilført, og afskediget, da intet mere var at tilspørge det.

2de Vidne Gunilde Johannesdatter, sagde sig 27 Aar gl: og indeværende Sommer at have nødt Alterens Sakramente, tjener hos Reqvirenten af dette Thingsvidne Lars Tobiasen Espe, og er aldeles ubeslægtet baade til ham og hans Afdøde Hustrue Abelu Olsdatter blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, og efter foregaaende Paamindelse, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at hun var tilstede i Stuen, hvor hendes Madmoder Abelu Olsdr: laae syg, men dog var ved fuldkommen Sands og Samling, og hørde da, samme Tid, som af forbemeldte Vidne forklaret nemlig Løverdagen den 12.

Junii sidstleden, at bemeldte hendes Madmoder Abelu Olsdatter og hendes Mand Lars Tobiasen Espe mundtlig testamenterede hinanden deres Efterla-

1819: 215b

denskaber, saaledes, som af forestaaende Vidne forklaret, hvormed hun forklarede aldeles \ordvis/ overeenstemmende. Bemeldte 1ste Vidnes Forklaring blev hende Deponentinden forelæst af Procollen, det hun vedstod nøiagtigen rigtig og Ordlydende med hendes Vidnesbyrd og Forklaring. Da Ingen havde videre at tilspørge afskediget.

Reqvirenten af dette Thingsvidne, begjerede det her Passerede beskrevet i Thingsvidne Form, meddelt, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam: 1 Spd 28 s og for 2 Vidner at afhøre 32 s.

Gammel Sag Fol: 211 Niels Hansen Sexe mod Tobias Haldorsen Eidnes
Sagvolderen Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten og fremlagde Attest fra de beskikede Stevnevidner, mundtlig at have contrastevnet Citanten Niels Hansen Sexe i denne Sag at anhøre stevnte og ustevnte Vidner angaaende at Sagvolderen ei skylder Citanten Penge men at Citanten ikun tilkommer \en Andeel/ i Fortjenesten ved 2 Heste med mere som bestaaer i noget Korn, derom at modtage Dom og at betale denne Sags Omkostninger med videre efter Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten Niels Hansen Sexe Selv tilstæde, ville anhøre hvad Contra-Citanten haver at iretteføre

Contra Citanten Tobias Eidnes fremstillede nu som

1ste Contra Vidne Ole Sjursen Instenes nu tjenende hos Contra Citanten, aflagde Lovens Eed forklarede at forrige Aars Høst en Dag kom Citanten Niels Hansen Sexe gaaende forbie hvor Vidnet og hans Husbonde Tobias Eidnes stode, og da hørde Vidnet at Tobias sagde til Citanten Niels Hansen Sexe om denne ike ville følge ham hjem og dele de Creature de havde tilsammen, hvortil Niels sagde at han ike kunne afgive noget Svar herom forend nestfølgende Søndag naar han kom til Kirke hermed var Tobias tilfreds videre hørde ike Vidnet, eller veed at forklare i denne Sag afskediget

2de Contra-Vidne Elling Pedersen Eidnes aflagde Lovens Eed forklarede at paafølgende Søndag som forestaaende Vidne har omforklaret traf Vidnet {ved} Citanten Niels Hansen Sexe ved Kirken og sagde da Niels at han ike brydde sig om de Creature han havde ifællig med Tobias Eidnes han Tobias skulle faae styre dem fremdeles eller sælge dem som han ville, han forlangte kun sin Halvpart af Fordelen og lagde til at Vidnet som har haft Bryderie med Creaturene bør have sin betaling afskediget

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede at Tobias Eidnes inden førstkommende Høstetings Slutning for Kingservigs Skibrede dette Aar betaler til Citanten Niels Hansen Sexe 20 Spdlr skrives tyve Speciedaler hvorved al Mellemværende og alle Fordringer imellem Citanten og Sagvolderen til dato, saavel de her paasøgte, som alle andre dem mellemværende er klarerede og afgjorte, saa ingen har noget hos den anden at fordre, og betaler Tobias desuden til Helje Olsen Hovland hvad denne maatte forlange for 2de nye tomme Smørholker. Dette Forlig blev Parterne forelæst og vedstaaet rigtig hvorefter de skildtes som Venner og vel forligte.

Contra-Citanten betalede Incam: for Contra Stevningen efter afdrag af Tilsvarspenge 108 s og for 2 Vidner at afhøre 32 s.

Nye Sag

Helje Heljesen Jaastad mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om {til dette Ting} at have mundtlig til dette Ting indkaldet Ole Christophersen Warberg at see

sig overbevist og lide Dom med Omkostninger til at betale til Citanten skyldige 12 Spdlr 48 s saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen som baade strax ved Sagens Foretagelse her i Rette og nu atter var bleven paaraabt mødte ike ei heller nogen paa hans vegne

Citanten declarerede at de her paasøgte 12 Spdlr 48 [s] havde Citanten til gode hos Sagvolderen Ole C: Warberg for en Tønde Havremeel og en Halvtønde Havre Sagvolderen købte hos Citanten i Aaret 1817 og fremstillede til Afhørelse herom som Vidne

Lars Olsen Aga der aflagde Lovens Eed forklarede: at forrige Aars Høst var Vidnet tilligemed Citanten inde i Eifjord, og da hørde Vidnet at Citanten Helje krævede Sagvolderen Ole Christophersen Warberg, Penge for noget Meel og Korn, og hørde at Ole beklagede sig at han ike havde Penger men lovede at skaffe Penge at betale med saasnart ham mueligt men hvormeget Korn og Meel eller hvor mange Penge, kan Vidnet ike erindre Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolder ipligtes at betale de paasøgte 12 Spdlr 48 s samt for Citantens Reiser, Tidsspilde og Omkostninger 4 Spdlr, hvormed han ville være fornøyet.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incam: 1 Spdlr 28 s og for et Vidne 16 s.

Hermed blev for i Aften sluttet, og Thinget udsadt til i Morgen A v W S Koren
Endre Jensen Helleland, Lars Olsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Endresen Lofthuus med iholden Pen.

1819: 216

Neste Dag den 8de September, blev Maanedstthinget for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods, fortsadt, med og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar. Da Ingen meldte sig med flere Sager, blev publiceret følgende Documenter

1. Skjøde fra Lars Torbjørnsen Reisæter til Sønnen Torbjørn Larsen paa 1 Bpd 20 Mrk Smør 2 Gjedeskind med Bygsel og Herlighed i Gaarden Reisætter No: 34 dat: 17 Julii 1819.

2. Ditto fra Aamund Johnsen Qvalvig til Datteren Ingelin Aamundsdr: og Mand Haaver Torbjørnsen Alsager, paa 16 ¼ Mrkr Smør 1/16 Løb Salt med Bygl: og Herl: dat: 6 Septbr: 1819.

2. Testamente mellem Egtefolk Samson Samsonsens Tocheim og Hustrue Ingebor Sivertsdatter om at den Længstlevende skal beholde det hele Boe uden Skifte dat: 3 Julii 1819.

4. Afkald fra Kittil Johannesen af Suldahl som gift med Myndtlingen Kari Gundersdatter Tvedte for hendes Arv 107 rd 1 s efter Tosten Lars: Aga og efter Torgils Aga 255 – 26 s samt Renter 9 – 42, tilsam: 180 Spd 108 s dat: 16 Junii 1819.

5. Huusmands Fæsteseddel fra Knud Larsen og Johannes Haldors: Mauge til Ole Olsen Windal paa Pladset Mauge dat: 19de April 1819. hermed Reversal.

6. Bygselseddel fra Provst Niels Hertzberg til Torgils Asbjørnsen Qvalnæs paa 3 Spand 2 ¼ Mrkr Smør i Qvalnæs dat: 5 Julii 1819, hermed fulgte Revers dat: 6 Septbr: 1819

7. Vilkaarbrev fra Torgils Asbjørnsen Qvalnæs til Helje Christophersen og Hustrue Britha Pedersdatter dat: 6te Septembr: 1819.

8. Do: fra Haaver Torbjørnsen Alsager til Aamund Johnsen Qvalvig og Hustrue Gjori Olsdr: paa Aarligt Levekaar, dat: 6te Septembr: 1819.

9. Obligation fra Gunder Tostensen Møchlethun til Lehnsmand Christen J: Haugse paa Capital stor 150 Spd, mod \1ste Prioritet/ Pant 2 Pd 6 Mrk Smør 1 Hud i Møchlethun dat: 10de Junii 1819.
10. Ditto fra Tosten Olsen og David Olsen Qvandal til Ped!! (Peder) Pedersen Bleie paa 130 Spd mod 1ste Prioritets Pant i 1 Pd 7 $\frac{3}{4}$ Mrkr Smør i Gaarden Bue dat: 16 April 1819.
11. Ditto fra Haaver Torbjørnsen Qvalvigen til Lars Larsen Alsager paa Capital 167 Spd mod Pant med 1ste Prioritet i 16 $\frac{1}{4}$ Mrkr Sm: 1/16 Løb Salt, dat: 6te Septbr: 1819.
12. Ditto fra Jørgen Pedersen Espen til Jacob Haldors: Maage paa 240 Spd mod 1ste Prioritet Pant i 1 Bpd 3 Mrkr Sm: $\frac{1}{4}$ Td Salt med Bygsel i Espe, dat: 7 Septbr: 1819
13. Voldgiftsdom dat: 27 Januari 1818, hvorved Herborg Asbjørnsdr: er tilkjendt Gaarden Eidnes af {Skyld} det af Niels Asbjørns: solgte Brug, {dat}
14. Vilkaarbrev fra Elling Pedersen Ureim til Niels Asbjørnsen Eidnes paa Aarligt Levekaar af Gaaarden efter Moderen Christis død, dat: 7de Septembr: 1819
15. Aflyst Obligation fra Ole Endresen Bue til Peder Pedersen Bleie paa Capital stor 130 Spd ifølge Qvittering dat: 16 April 1819.
16. Skiftebrev efter Huusmandskone Ingebor Halvorsdr: Segeljær, sluttet 5 Junii 1819 hvorved Sterboets Huuse er udlagt paa Enkemand Iver Gunders: og Børnene
17. Do: efter Huusmandskone Maritha Jørgensdr: Saltkleiv sluttet 9 Junii 1819 hvorved Stervboets Huuse taxeret for 12 Spd er udlagt paa Enkemanden og Børnene
18. Do: efter Christi Nilldr: Noreim sluttet 1 April 1819, hvorved Boets eiende Jordegods 1 Løb 1 Pd 10 $\frac{2}{3}$ Mrkr Sm: $\frac{3}{8}$ Løb Salt er udl: paa Enkem: Rasmus Larsen og Barbra Isachsdr:
19. Ditto efter Huusmandskone Ingejer Hansdr: Lundenæs i Østensø Skibr: sluttet 12 Junii 1819 hvorved Boets ejende Huuse er udlagt paa Enkemanden og Børnene.
20. Do: efter David Michelsen Hylde, sluttet 12 Junii 1819 hvorved Boets ejende Jordegods 1 Løb Smør 1 Hud verd: 300 Spd er udlagt paa Enken og Børnene
21. Do: efter Johannes Gjermundsen Næss sluttet 14de Mai er dette Boes eiende Jordegods 1 Spand Smør med Bøgsel og 1 Spd do med Overbøxel, udl: paa Enken Creditorene og Børnene
22. Thingsvidne optaget under 1 Marts 1819 af Samson Johnsen Qvitne med flere angaaende Fjeldbeitning i Bjørnebotten.

Da Ingen efter 3de Gangs Udraab meldte sig med at have mere med

1819: 216b

Thinget at bestille, blev samme hævet. Laugrettet blev betalt for 3 Dage 2 Spd 2.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Endresen Lofthuus og Sjur Samsonsens Helleland alle med iholden Pen.

Aar 1819 den 13de September blev Retten sat paa Sorenskriver Gaarden Helleland og betient ved Sorenskriveren og og!! følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Siur Samsonsens Helleland og Siur Endresen Lofthuus.

Hvor da

I Sagen Fol: 215 Helie Heliesen Jaastad mod

Ole Christophersen Varberg blev afsagt saadan

Dom:

Kiendes for Ret: Lovlig stevnte men udeblevne Ole Christophersen Varberg som ikke har mødt for Retten eller mødet lade med Indsigelse mod Kravet ipligtes herved at betale til Citanten Helje Heljesen Jaastad de paasøgte 12 Spdr 48 s skrives Tolv Speciedaler otte og fyrgetyve Skilling; og i denne Sags Omkostninger 3 Spdr: skrives tre Speciedaler; samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling sker; Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 214 Siur Olsen Instenes mod
Torkild Eliassen Langesæter blev afsagt saadan

Dom:

Da det under Sagen er oplyst at Sagvolderen ved mundtlig afgiven Voldgifts Dom er Lovligen bleven ipligtet at betale den paasøgte en halv Tønde Byg og 96 s i Penge, saa trøster Retten sig ikke til at forandre samme om den end i sin Grund skulde være ubillig, det den ikke er beviist at være, især naar man betragter at Citanten var bygmester og forestod Bygningen, paa disse Grunde Kiendes for Ret: Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter ipligtes at betale til Siur Olsen Instenes den her paasøgte halv Tønde Byg og sex og niti Skilling i Penge, og i denne Sags Omkostninger 3 Spdr: skrives Tre Speciedaler; samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil {betaling} Betaling skeer. Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 215 Anna Anbiørns Datter Hagen mod
Helie Mikkelsen Mansager blev afsagt saadan:

Dom:

Under denne Sag har Anna Anbiørns Datter Hagen sagsøgt Helie Mansager til Straf og Undgiældelse, for at han skal have taget 3 Par Leister fra Citantinden af hendes Kiste. Sagvolderen har contrastevnet Citantinden til Straf og Undgiældelse som Tyv for at have stiaalet bemeldte 3 Par Leister fra Contracitantens Hustrue Gro. Under Sagen er oplyst at noget efter Mikelsdag 1817 frakom Contracitantens Hustrue Gro, som den gang endnu ei var bleven gift med Contracitanten de her omstævnte 3 Par Leister i en Begravelse paa Gaarden Hildahl, hvor de bleve stiaalne af en Skuk hvor de hang. Omtrent 6 Uger efter formaaede Contracitanten nogle Mænd til med sig at eftersøge og inqverere paa Gaarden Hildahl om Leisterne fandtes hos nogen der, og ved Undersøgelse

1819: 217

fandtes de i Citantindens Kiste. Hun maa følgelig som Tyv blive at ansee og straffe efter de under Sagen oplyste Omstændigheder; men da Contracitanten ikke under Sagen har fremlagt Præste Attest om Citantindens Alder, ei heller beviist hendes foregaaende Vandel, Opdragelse Formuestilstand med mere, som Forordningen af 20de Febr: 1789 befaler, forinden Tyvedom kan overgaae nogen, saa kan Dommeren under denne Sag ei ipligte hende Tyvs Straff; men maae forbeholde Justitien dens Tiltale til hende i sin Tid, hvis den finder saa forgodt til Tyvs Straff og Undgiældelse og Retten kan ikkun ipligte hende at erstatte Contracitanten det ham ved denne Sag paaførde ubeføiede Søgmaal

Thi Kiendes for Ret: Contracitanten Helie Mikkelsen Mansager frifindes for det her af Citantinden Anna Anbiørns Datter Hagen anlagde ubillige Søgmaal og hun Anna Hagen ipligtes at betale i denne Sags skadesløse Omkostninger med Kost, Tæring og Tidsspilde 5

Spdr: skrives fem Speciedaler til Contra Citanten Helje Michelsen Mansager, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Justitien forbeholdes dens Ret og Tiltale til Citantinden til corporlig Straff og Undgiældelse for det her under Sagen opdagede Tyverie De idømte Fem Speciedaler udredes under Executions Tvang inden femten Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Lars Olsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Siur Samsonsens Helleland, Siur Endresen Lofthuus, de sidste med iholden Pen.

Høstethinget for Johndahls Skibrede den 15de og 16 October 1819.

Aar 1819, den 15de October, blev Retten sadt paa Thingstedet Wigør, til de almindelige Høste- Sage og Skattething for Johndahls [Skibrede], og betjent paa Stædets Sorenskrivers Vegne, ved hans eedsorne Fuldmægtig Candidatus Juris Johan Koren Dahl i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd Østen Gundersen Wigene, Salomon Iversen indre Wigene, Endre Wiglichsen Eide og Ingebrigt Larsen Eide. Ved Thinget var tilstede Stedets Foged Hr: Budtz, Skibredets Lehnsmænd og endeel Thingsøgende Almue.

Hvor da! blev underdanigst publiceret følgende Kongelige Forordninger &c:

1. Kongelig Kundgjørelse angaaende Sjettepenge af Arv, som føres ud af Riget dat: 15 Mai 1819
2. Bekjendtgjørelse, fra Finantz Departementet betræffende Renters Anviisning af de til Ombytning endnu ikke indkomne Statsobligationer dat: 12 Junii 1819.
3. Ditto fra Bank Derictionen i Trondhjem, der indeholder Forbud mod Speciesedlers Klistring &c dateret 14 Mai 1819.
4. Beregning over Lignings Udgifter pro 1819, dateret 24de August 1819.
5. Placat angaaende Brandcontigentens Størelse af de i den almindelige Brandkasse den 30de Junii 1819 forsikrede Huse og Gaarde dat: 31de Mai 1819.
6. Efterlysning om Lars Knudsen Hovland, dat: 8 Mai 1819.
7. - - Lars Knudsen Kalsog - 24 Do:
8. - - Osmund Aslachsen Lofthuus - 31 Do:
9. - - Torbiørg Knudsdr: Heien - 7de Junii 1819
10. - - Johannes Halgrunsen og Ole Olsen Holm - 14de Do:
11. - - Anders Olsen - 3de Julii 1819
12. - - Johanne Marja Hansdr: Ferstad - 5 Do:

1819: 217b

13. Efterlysning Hans Pedersen dateret 16de Julii 1819.
14. - - Ole Andreasøn dat: 28de Do:
15. - - en forlist Matros 28de Do:
16. - - Johan v. Ahnen og Benjamin Bergendahl, dateret 30 August 1819
17. - - Gulbrand hansen dat: 3 Septemb: 1819.
18. - - Magrit Pedersdatter - Do: Do:
19. - - Jacob Hansen Aarføret - Do: Do:
20. - - Jacob Svendsen Tingsereide - Do: Do:
21. Placat som bestemmer Skatten paa Formue og Næring pro 1819/20 dateret 7de Julii 1819.

22. Provisorisk Anordning angaaende Modification i den til den provisoriske Anordning af 7de Decbr: 1818 angaaende Told og Consumtionsvæsenet, henhørende Tarif Litr: E for Lastepengenes Beregning dat: 5 August 1819.

23. Efterlysning om Christian Hansen dateret 15de September 1819.

24. - - Hans Haraldsen Marterudtangen dat: 15 Septembr: 1819.

25. - - en unavngiven Person, der skal have begaaet Tyverier i Skje og Valders Sogn, dateret 4de October 1819.

26. - - Find Halvorsøn nedre Qvammen dat: 24de Septembr: 1819.

Hr: Fogden fremlagde følgende Spørgsmaal, som han efter Amtets Ordre af 25 August 1819 bad Almuen forelagt og dens Svar derpaa indhæntet; om de Gaardbrugere som hidtil have været frietagne for Arbeide in Natura paa de store Alfar og Postveie for Eftertiden ønsker at betale 12 s Aarlig for hver Gaardbruger eller at ville forrette Veiarbeide i Natura? hvortil eenstem/m/igen blev svaret, at de helst ønsker at fritages for det ommeldte Veiarbeide og derimod at betale 12 s Aarlig hver Gaardbruger.

Herr Fogden begjerede dernæst Almuens sandfærdige Svar maatte indhentes paa følgende Poster til et Thingsvidnes Erhvervelse: # hvilke bleve besvarede af tilstedeværende Almue og især af de 2de Mænd Jacob Gundersen Bakke og Lars Jacobsen Drage saaledes: Til 1ste, 2det, 3die og 4de Post: Nei. Til 5te Post: i dette Skibrede er ei flere af de omspurgte paa Herrandsholmen. Til 6te og 7de Post: nei.

Endelig blev til Examination fremlagt Fortegnelse over de Sauge, der ere beliggende i Jondals Skibrede, saalydende: # hvilken Fortegnelse over samtlige Sauge i Jondals Skibrede blev af Laugrettet og den tilstedeværende Almue rigtig befunden med Tillæg, at disse Sauge alle eies og bruges af Bønder

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen.

J: K: Dahl. Østen Gundersen Vigene, Salomon Iversen indre Vigene, Endre Vigliksen Eide, Ingebrigt Larssen Eide (alle med iholden Pen).

Næste Dag den 16de October \1819/ continuerede Høstethinget for Jondals Skibrede paa Thingstedet Vigør ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Constitution for Candidatus juris Johan Koren Dahl som indtil videre eedsoren Fuldmægtig hos Sorenskriver Koren over Hardanger Voss og Lysekloster, Birkedommer til Rosendal, dateret 17 Julii 1819.

2. Skjøde fra Iver Pedersen Fladebøe til Lars Johannessen og hans Huustro, paa 1 Pd. 11 Mrk. Smør 7/18 Bukskind, 7/18 Gjedskind i Gaarden Fladebøe, dateret 15 October 1819.

3. Ditto fra Siri Larsdatter Berge til Lars Olsen paa 22 ½ Mrk. Smør ¼ Tønde Salt i Gaarden Berge, dateret 15de Octbr: 1819.

4. Bygselbrev fra Hr: Provst Kahrs til Michel Sjursen paa 1 Løb 10 Mrk Smør i Gaarden Samland af 19de Mai 1819 med Reversal af 15de Octobr: 1819 og Landskyldbog.

5. Fæsteseddel fra Samson og Nils Espeland til Iver Christoffersen paa Pladset Slettebakken, af 15de Octobr: 1819 med Reversal af samme Dato.

6. Vilkaarbrev fra Lars Johannessen Fladebøe til Iver Pedersen Fladebøe af 15de Octobr: 1819.

7. Ditto fra Michel Sjursen Samland til Sjur Michelsen og Anna Sjovatsdr: Samland af do: Dato

8. Ditto fra Iver Christoffersen Slettebakken til Magdeli Aadsdatter Slettebakken af 16de October 1819.

9. Ditto fra Lars Olsen Berge til Siri Larsdatter Berge af 15 October.
10. Afkald fra Ole Knudsen Torvigen til Lars Larssen Augestad af 15 Octbr: 1819.

1819: 218

11. Afkald fra Nils Sjursen Vig til Lars Samsonsens Houge af 15 Octbr: 1819.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

J: K: Dahl. Østen Gundersen Vigene, Salomon Iversen indre Vigene, Endre Vigleiksen Eide, Ingebrigt Larssen Eide (alle 4 med iholden Pen).

Høstething for Østensøe Skibrede.

Aar 1819 den 18de October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til almindeligt Høste-Skatte- og Sage-Thing for Østensøe Skibrede Retten betjent af eedsorne Fuldmægtig Johan Koren Dahl tilligemed efterfølgende 4 nye Laugrettes mænd Sjur Larssen Kalveberg, Hellie Olsen Østensøe, Trond Sjursen Torpe og Gjermund Paulsen Klyve, der alle nu aflagde den befalede Laugrettes eed, og betalte hver 24 s: Specier for Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Sorenskriver Budtz samt forrettende Foged, samt Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Kongelige Anordninger og offentlige Kundgjørelser med videre som for Jondals Skibrede, og som foran Folio 217 findes ekstraherede.

Hr: Fogden fremsatte for Almuen det samme Spørgsmaal angaaende Valget mellem Veiarbeide in natura \og at erlægge 12 s i Penge/ som Folio 217 blev fremsat for Almuen af Jondals Skibrede, hvortil eenstemmigen blev svaret, at denne Almue ligeledes ønskede at fritages for Veiarbeide in natura mod at betale de befalede 12 s.

Lehnsmand Berven erklærede, at da det forrige Stevnevidne Knud Knudsen Berven er ved Døden afgaaen forleden Sommer, saa maatte han udbede sig et nyt Stevnevidne indsat i dens Sted, og fremstillede der paa Lars Arnesen Berven, der for Retten aflagde den befalede Stevnevidners Eed, og er altsaa nu at ansee som Stevnevidne for Østensøe Sogn.

Da Ingen meldte sig med Sager eller andet for Retten blev Thinget udsadt til i Morgen.

J: K: Dahl. Sjur Larsen Kalveberg \Kannikeberg/ (ser ut som dette er tilføydd seinare, og med anna skrift), Helje Olsen Østensøe, Trond Sjursen Torpe og Gjermund Paulsen \Olsen/ (same merknad som ovanfor) Klyve alle med iholden Pen.

Aar 1819, den 19de Octbr: blev Høstethinget for Østensøe Skibrede fortsadt ved og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Da Ingen meldte sig med Sager eller noget \andet/ for Retten, blev publiceret følgende Documenter

1. Skjøde fra Tollev Gundersen Aarhuusets!! Enke og Arvinger til Gunder Tollevsen paa 2 Pd 6 Mrkr Smør i Aarhuus dat: 18de Octbr: 1819

2. Do: (fra) Lars Olsen Herrestvedt med flere til Johannes Arnesen paa 1 Pd 2 ½ Mrkr Smør m: v: i Gaarden Herrestvedt af 18de Octbr: 1819.

3. Obligation fra Sjur Larsen Skutleberg til Peder Torjersen Sjursætter af 25 Mai 1819 stor 100 Spd.
4. Do: fra Jan Larsen Reistvedt til Ludvig Olsen Rørvig af 19 Octobr: 1819 stor 50 Spd.
5. Do: (fra) Sjur Larsen Karnnekkeberg til Ole Olsen Fixe stor den Sum 80 Spd, dat: 18de Octobr: 1819.
6. Do: fra John Simonsen Axnæs til Myndtl: Aad Arnesen og Hans Arnesen stor 83 Spd 40 s. mod 1ste Prioritets Pant i Herrestvedt, dateret 18de Octobr: 1819.
7. Do: fra Erich Johannesen Stene til Siri Haldorsdr: og Maritha Tollevsdr: Aarhuus stor 33 Spd 40 s. dat: 19 Octobr: 1819.
8. Vilkaarbrev fra Gunder Tollevsen Aarhuus til sin Moder Helga Johnsdr: paa Aarligt Levekaar af Gaarden, dat: 18de Octobr: 1819.
9. Do: fra John Simonsen Axnæs som Formynder for Johannes Arnesen Herrestvedt til Brita Odsdr: dat: 18de Octobr: 1819.
10. Dispensation fra Gjermund Olsen Fleten, dateret 19de Octobr: 1819.
11. Afkald fra Anna og Ragna Sjursdøttre Lepse for deres Arve efter Lars Larssen Lepsenæs, dateret 19de October 1819.

1819: 218b

12. Afkald fra Ole Olsen nedre Axnæs til sin {Fader og Formynder Ole} Formynder Nils Olsen Herrestvedt, dateret 18de Octbr: 1819.
 13. Ditto fra Magrete Arnesdatter Skeie til Bertil Sjursen Skeie, dateret 18de Octbr: 1819.
 14. Ditto fra Rasmus Larssen Noreim som gift med Ragnilde Omundsdatter Melstvedt til Asbjørn Omundsen Melstvedt, dateret 18 Octbr: 1819.
 15. Ditto fra Ole Olsen Berven som gift med Magdelie Larsdatter Noreim til Lars Sjursen Noreim, dateret 19de Octbr: 1819.
 16. Ditto fra Guro Vikingsdatter Skare til Ole Nilssen Froestad, af 19de Octbr: 1819.
 17. Ditto fra Guro Omundsdatter Melstvedt til Lars Mikelsen Berge, af Ditto Dato.
 18. Ditto fra Brita Svendsdatter Skeie til Michel Olsen Moe, af Ditto Dato.
 19. Ditto fra Ole Larssen Noreim til Lars Sjursen Noreim, af Ditto Dato.
 20. Ditto fra Hans Hanssen Storeaas som gift med Ingebor Larsdatter Storeaas til Michel Lothe, dateret 19de Octbr: 1819.
 21. Ditto fra Lars Olsen Noreim som Formynder for Helga Olsdatter, til forrige Formynder John Haagensen Sandven, dateret 19de Octbr: 1819.
 22. Ditto fra Hans Hanssen Klyve som gift med Herborg Samsonsdatter Flaatevedt til Samson Sjursen Flaatevedt, dateret 19de Octbr: 1819.
 23. Ditto fra Sjur Hansen Birkeland til Mons Tollaksen Netteland, af Ditto Dato.
 24. Skiftebrev efter Tollef Gundersen Aarhuus, sluttet 1ste August 1814, hvorved 2 Pd. 6 Mrk. Smør i Aarhuus er udlagt Enken og Børnene.
 25. Constitution for Candidatus juris Johan Koren Dahl som indtil videre eedsoren Fuldmægtig hos Sorenskriver Koren over Hardanger, Voss og Lysekloster, Birkedommer til Rosendal, dateret 17de Julii 1819.
- Aflyst en Obligation, dateret 10de Februar 1818 af Johannes Gjermundsen Ness til Magdelie Johannesdatter Ness stor 61 Spd. 48 s.; qvitteret 26de Mai 1819.

Herr Fogden gjentog de af ham for Johndals Skibrede tilførte 7 Poster med Begjær at samme maatte oplæses for derpaa at indhente Almuens Svar til et Thingsvidnes Erhvervelse. Efter at Post for Post var oplæst og forklaret, blev af den tilstedeværende Almue og i Særdeleshed af de 2 Mænd Erik Johannessen Stene og Mons Tollachsen Netteland, eensstemmigen svaret:

Til 1ste, 2den og 3die Post nei. Til 4de Post: nei med Saugene er ingen Forandring skeet.
Til 5te, 6te og 7de Post nei.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med noget mere for Retten, blev Thinget hævet.

J: K: Dahl Sjur Larssen Kannikeberg, Hellie Olsen Østensøe, Gjermund Olsen Klyve,
Trond Sjursen Torpe (alle 4re med iholden Pen).

Høstethinget for Gravens Skibrede 1819.

Aar 1819, den 21de Octobr: blev Retten sadt paa Thingstedet Eide i Graven, til almindeligt Høste Sage og Skattething for Gravens Skibrede og betjent ved eedsorne Fuldmægtig Johan Koren Dahl, tilligemed efterfølgende 4re nye Laugrettesmænd Iver Larsen Haugsnæs, Wiking Johnsen Havaas, John Endresen Fylkedalen og Iver Johannesen Brekke der alle nu aflagde den befalede Laugrettes Eed og betalede hver for sig 24 s. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Budtz, Skibredets Lehnsmand og endeel Thingsøgende Almue.

Hvorda, blev publiceret de samme Anordninger og Kongelige Kundgjørelse, som Folio 217 findes extraherede

I Følge Amtets Ordre af 25 Aug: 1819, blev Almuen af Fogden tilspurgt om de Gaardbrugere, som hidetil have været fritagede for Arbeide i Natura paa de store Alfare og Postveie, for Eftertiden ønske at betale 12 s Aarlig for hver Gaardbruger eller at ville forrette Veiarbeide in Natura? hvortil eenstemmigen blev svaret at de helst ønske at fritages for det ommeldte Veiarbeide og derimod at betale 12 s Aarlig hver Gaardbruger.

1819: 219

Derefter fremstillede sig følgende Mænd af Gravens Skibrede der i øvrigt for de i Norges Grundlov bestemte Egenskaber til at være stemmeberettigede Borgere og aflagde \nu/ den befalede Troeskabs \Eed/ til Norges Constitution;

Siur Siursen Hause
Johannes Larsen Kierland

Hr: Fogden gientog de af ham for Jondahls Skibrede tilførte 7 Poster med Begiær at samme maatte oplæses for derpaa at indhente Almuens Svar til Thingsvidnes Erhvervelse. Efterat enhver at de ommeldte Poster var oplæst og forklaret, blev af den tilstædeværende Almue eenstemmigen svaret. Paa 1ste Post nei. Paa 2den Post I dette Skibrede findes ikke flere uskyldsatte Herligheder end de forhen allerede Skyldsatte, som ikke taaler høiere Afgift. Paa 3de og 4de Post Nei. Paa 5te Post Af de omspurgte Personer er ei flere end Riccold Kongstuen og Nils Petersen Giestgiver i Eifiord. Paa 6te og 7de Post nei.

Gammel Sag: Fol: 212.

Siur Trondsen Hause mødte paa egne og Skoleholder Lars Torbiørnsen Tageskildes Vegne og meldte den af dem mod Lars Nielsen Hause og Hustrue anlagde Sag ved Forlig i Mindelighed er afgjort hvorfor de nu i et og alt frafaldt sin her i Retten ind{lagde}\caminerede/ Stefning mod bemeldte Lars Nielsen og Hustrue.

Da Ingen meldte sig med videre for Retten, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

J: K: Dahl

Iver Larsen Haugsnæs, Wiking Johnsen Hovaas, John Endresen Fylkedalen og Iver Johannesen Brekke, alle med iholdt Pen.

Neste Dag, den 22de October continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede, ved og i Overværelse af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Tingsvidne Sag.

Hvorda, paa Hr: Procurator Baades Vegne mødte Contoirrist Knudsen og fremlagde Amtets Ordre af 12 Junii 1819, hvorved bemeldte Hr: Baade tilfølge en under 28de Mai 1819 ved Bergens Stifts {Lignings} Commission falden Kjændelse, er tillagt Ordre at tilveiebringe Oplysning om, hvor John Erichsen Haaeim der er paalignet Bankindskud paa 2de Stæder, nemlig i Gravens Skibrede og ved Rosendals Baronie havde sit ordentlige Værnething i Junii Maaned 1816. Videre fremlagde han Skrivelse fra Procurator Rogge i Bergen af 4de Junii 1819, hvorved han paa Grund af ovenmeldte Kjændelse, anmoder om, at nærværende Thingsvidne maatte foranstaltes optaget Endelig fremlagde han Stevning af 10de August dette Aar, hvorved Angjeldende John Erichsen Haaeim er indkaldt at anhøre et lovlig Thingsvidne optaget angaaende hans Værnething i Junii Maaned 1816 fremdeles fremlagde han {ove} en Udskrivt af Bergens Stift Commissions Protcol, forsaavidt angaaer denne her paaberaabte Kjendelse af 28de Mai sidstleden. De fremlagde Documenter bleve oplæste og paa Udskrivten nær der vil findes denne Act vedhæftet, indtages alle her saalydende #

John Erichsen Haaeim mødte selv tilstede og var villig til at anhøre det paastevnte Thingsvidne, og fremlagde følgende Documenter, en Attest fra Hr: Baron Hoff Rosenkrone om, at Angjeldende John Erichsen Haaeim siden Aaret 1807 her har brugt 1 Bpd 18 Mrkr Smørs Landskyld i Gaarden Haaeim i Hardangers Fogderie Gravens Skibrede, der uden Bygsel henhører under Baroniet Rosendals Jurisdiction, samt at han dertil har svaret de Kongelige Skatter og andre paaliggende Udgivter m: m: For det 2det Qvittering fra S. T. Hr: Foged Budtz for at Angjeldende John Erichsen Haaeim har erlagt det ham

1819: 219b

under Lehnets Gods paalignede Bankindskud, Begge disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa Gravens Skibredes Lignings Commissions Vegne mødte i Følge forbemeldte Amtets Ordre Lehnsmand Lillegraven og som Sagfører for Baroniet Rosendahls Thinglaug, Lehnsmand Ole Jansen Østensøe, begge selv tilstede og vedtog lovlig Varsel. {Lehnsmand Lillegraven}

Hr: Knudsen fremstillede dernæst, som godvillig mødende Vidner følgende:

1ste Vidne Paul Torkelsen Leqve, der aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie, forklarede at det er ham som Bosadt Gaardemand i Gravens Skibrede og Ulvigs Kirkesogn, Naboe til Angjeldende John Erichsen, bekjendt, at han i omtrent 15 Aar har bestandig og uafbrudt {har/} været bosadt paa Gaarden Haaeim i Gravens Skibrede og Ulvigs Sogn beliggende, hvoraf endeel er Baroniet Rosendals Gods tilhørende, \for saavidt Landskylden angaaer/ hvilket af ham er brugt i 13 Aar, den Anden halve Deel af hans Gaard er derimod Lehnets Gods, {dog saaledes at} \og/ Overbygelsen af Baroniets Gods {ets} er Ulvigs Præsteboel benificeret, dog saaledes at Gaardens Huuse ere beliggende paa Lehnets Gods. Det er ham ligeledes bekjendt, at Angjeldende har sat som Laugrettesmand allerede for 4re á 5 Aar siden ved de ordinaire Thinge for Gravens Skibrede, og at han saavel

den omspurgte Tid, som ellers har søgt Thing og Ret ved Gravens Skibredes Jurisdiction demmitteret.

2de Vidne Sjur Olsen Rondestvedt, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, angav sig bosadt Gaardemand i Ulvigs Sogn og ligeledes Naboe til Angjeldende, forklarede sig i et og alt overeenstemmende med forestaaende Vidne demmitteret.

Angjeldende John Erichsen Haaeim foreviste dernæst i Retten sin Skatte og Landskyldbog, der viser at han fra Aaret 1806 til nærværende Tid har erlagt Skat og Landskyld til Fogden over Sundhordlehn og Hardanger denne blev ham med Paategning tilbageleveret.

Hr: Knudsen paa Hr: Procurator Baades Vegne, erklærede, at han fandt det uforholdent at afhøre flere Vidner i denne Sag, hvorfor han maatte begjære Thingsvidnet sluttet og saasart muelig beskrevet til fornøden Afbenyttelse.

Da Ingen havde videre for Retten at andrage, blev eragtet: Thingsvidnet er hermed sluttet, og skal saasart muelig blive beskrevet og Hr: Knudsen tilstillet.

Nye Sag:

Sjur Sjursen Ringøen mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest for, til dette Thing mundtlig at have indstevnet Christopher Olsen Warberg, at anhøre hans retmæssige Fordring 2 Spd 24 s, derpaa at lide Dom med Omkostninger Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen der den 3de August 1819 har været foretaget til Mægling, men da Indstævnte ei mødte til Retten henviist begge Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #.

Indstævnte mødte ikke efter Paaraab ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten erklærede, at da han fandt det fornøden, nærmere at oplyse Sagen med Vidner, maatte han udbede sig Sagen udsadt til Februar Maanedsting for Hardanger 1820.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incam 1 Spd 28 s. for Udsættelsen 12 s.

Hvor da {Derefter} blev publiceret følgende Documenter.

1. Constitution for Candidatus juris Johan Koren Dahl som indtil videre eedsoren Fuldmægtig for Sorenskriver Koren over Hardanger &c., dateret 17 Julii 1819.
2. Skjøde fra Ole Tostensen Kjerland til Tosten Olsen paa 18 Mrk. Smør 2 Løber Salt uden Bygsel i Gaarden Kjerland No: 46, dateret 21de Octbr: 1819.
3. Ditto fra John Sjursen Brekke til Lars Nilssen paa 2 Pd. 6 Mrk. Smør 1 ½ Gjedskind med

1819: 220

Bygsel og Herlighed i Gaarden Brekke, dateret 21de Octbr: 1819.

4. Skjøde fra Christoffer Johannessen Sysen til Herr Pastor Røtting paa 18 Mrk. Smør og 1 Gjedskind uden Bygsel i Gaarden Hylden, dateret 22de Octbr: 1819.

5. Ditto fra Nils Larssen House til Lars Nilssen paa 9 Mrk. Smør 5/24 Hud ¼ Faarskind i Gaarden House, dateret 22de Octbr: 1819.

6. Ditto fra Trond Nilssen Rønnestrand til Nils Trondsen paa 1 Pd. 12 Mrk. Smør ½ Hud i Gaarden Rønnestrand, dateret 22de Octbr: 1819.

7. Ditto fra Lars Ellingsen Undeland til Sjur Ellevsen Djønne paa 9 Mrk. Smør ¼ Tønde Salt med Bygsel og Overbygsel til 3 Mrk. Smør ¼ Faarskind i Gaarden Undeland, af 23 Octbr: 1819.

8. Ditto fra Sorenskriver Koren og Snare Larssen Saaqvite til Lars Larssen paa 7 1/5 Mrkr. Smør i Saaqvite, dateret 23de Octbr: 1819.

9. Vilkaarbrev af 21de Octbr: 1819 fra Tosten Olsen Kjerland til Forældrene.

10. Ditto af Ditto Dato fra Lars Nilssen til John Sjursen paa Vilkaar af Gaarden Brekke.
 11. Ditto af 22de Ditto fra Lars Nilssen House til Faderen Nils Larssen.
 12. Ditto af Ditto Dato fra Nils Trondsen Rønnestrand til Forældrene.
 13. {Ditto af 23de Ditto fra} Panteobligation fra Sjur Ellevsen Djønne til Ole Ellingsen Berge stor 150 Spd. mod Pant i Undeland, dateret 23 Octbr: 1819.
 14. Afkald fra Brita og Marita Tostensdøttre Kjerland til Ole Tostensen Kjerland og John Trondsen Tveite, dateret 22de Octbr: 1819.
 15. Ditto fra Ole Ellefsen Sævertvedt til Elling Larssen Ouse, dateret 22 Octbr: 1819.
 16. Ditto fra Svend Olsen, gift med Barbru Aslaksdr: Hereid, til Anve Tostensen Legreid, dateret 22de Octbr: 1819.
 17. Ditto fra Ole Olsen Møklethun, gift med Catrine Tostensdatter Møklethun til Conrad Sjursen Legreid, dateret 22de Octbr: 1819.
- Aflyst bleve der efter:
1. efter Qvittering af 23de October 1819 98 Spd. paa Obligationen fra Brita Askildsdatter Undeland ved Formynder til Ole Ellingsen Berge, stor 592 Rd., dateret 1 Junii 1810.
 2. Kjøbecontract af 20de Mai 1814 mellem John Sjursen Brekke og Sjur Larssen Tongeland angaaende Gaarden Brekke.
 3. efter Qvittering af 22de Octbr: 1819 47 Spd. 20 5/8 s. paa Obligationen fra Ole Tostensen Kjerland til Brita, Marita, Kari og Ragna Tostensdøttre Kjerland, stor 129 rd 4 mrk. 13 s: dateret 7 Junii 1796.

Da efter 3de Ganges Udraab ingen mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

J K Dahl Iver Larssen Hougsnæs, John Endresen Fylkedal, Viking Johnsen Hovaas, Paa Iver Johannessen Brekkes Vegne Rikold Eriksen Eide. (alle 4 med iholdt Pen)

Høstething for Kingservigs og Røldals Skibrede 1819.

Aar 1819 den 25de October blev Retten sat paa Thingstedet Utne til almindeligt Høste-Skatte- og Sagething for Kingservigs og Røldals Skibrede Retten betjent af Sorenskriver Koren med de 4re nye Laugrettesmænd Peder Larssen øvre Berve, Iver Sjursen øvre Berve, Omund Tostensen øvre Berve og Ole Svendsen øvre Berve, som nu alle aflagde den befalede Laugrettes Eed, og betalede hver 24 s: Specie for Indskrivning. Tilstede ved Thinget Herr Sorenskriver Budtz som forrettende Foged, Lehnsmand House og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Anordninger, offentlige Foranstaltninger og Kundgjørelser med videre som for Johndals Skibrede, og som foran Folio 218 findes ekstraherede.

Almuen \blev/ af Fogden tilspurgt det samme Spørgsmaal angaaende Veiarbeide in Natura som for Gravens Skibrede Fol: 218 findes anført, hvortil af samtlige tilstædeværende Almue blev svaret saaledes som ved ovenmeldte Sted findes anført.

Extrarets Reasumtions Tyvssag mod Isak Larsen Ullensvang.

Herr John Holm mødte paa Actor Herr Procurator Baades Vegne, der ved et Fald har forvredet sin Arm og saaledes selv er forhindret fra at møde i denne Sag og fremlagde en bemeldte Herr Procurator Baade under 8de Juli sidstleden fra Sorenskriveren ham tilstillet Skrivelse fra Stiftsoverretten i Bergen af 3de samme Maaned tilligemed deri paaberaabte

Udskrift af en Stiftsoverrettens Kiendelse af 28de Juni sidstleden, den han nu ligeledes fremlagde tilligemed paaberaabte Underretsact i den til Stiftsretten indankede Justits-Tyvssag mod Isak Larsen Ullensvang, hvilke 3de Documenter i sin Tid bliver

1819: 220b

at vedhæfte denne Act. Videre fremlagde han den i Anledning heraf Udstyrede Stevning af 14de August til denne Sags Foretagelse her idag, der med dens Forkyndelsespaategning blev oplæst og indtages her saalydende ##.

Indstevnte Angiældende Isak Larsen Haugesund, som hidtil ikke har været Arrest underkastet, mødte nu her for Retten frie for Baand og Tvang tilligemed den for ham beskikkede Defensor Lensmand Christen Jonsen Hause, hvilke anhørte forbemeldte Documenter oplæse og vilde afvarte hvad Actor videre havde at iretteføre.

Actor fremstillede nu til Afhørelse Sergeant Svend Olsen Mæland, der er nævnt under No: 6 i foranførte Reasumtions Kiendelse der blev forelæst de til ham deri forelagde Spørgsmaale, dem han efter at være formanet til Sandheds Udsigende besvarede saaledes: til Litr: a: Sv: Comparenten kom tilbage fra Udkom/m/andoen paa Østlandet her til Hardanger i August Maaned 1814, men hvad Dag i Maaneden kan han ei erindre, dog troer han at det var over midt hen i Maaneden. Til Litr: b? Sv: Comparenten kom ikke paa omhandlede Telthuus, førend omtrent 3 Uger efter foranførte hans Hjemkomst, og da bemærkede han, at 2de Fustager, hvoraf det ene førend {Udcommandoen} \han/ blev udcommanderet, Foraaret 1813, var fuldt og det andet ikkun halvt af skarpe Patroner, nu kun fandtes, ved hans Tilbagekomst, {kun} at have omtrent 200 \skarpe/ Patroner tilbage i dem begge, efter et løsligt Øyesyn, da han ikke talte de tilbageværende Patroners Antal. Ethvert af saadanne Foustager fuldt af skarpe Patroner pleier at indeholde 1 Centner. Hvad Dato eller Maaned Foraaret 1813, Comparenten afreiste, som Udcommanderet, kan han ei erindre, men samme Dag Afreisen skeede, var han paa Telthuset og saa bemeldte Foustager som anført. Til Litr: c: Sv: Da Comparenten efter Tilbagekomsten fra Udcommandoen erfarede, som anført, at en stor Deel Patroner manglede, efterspurgde han, om Nogen havde solgt Krudt, Kugler eller Blye, for om mueligt at opdage Tyveriet, og fik da af en del af de her under Sagen afhørte Vidner vide, at her Angjeldende Isak Larsen Ullensvang, havde solgt Krudt og Blye; hvilket gav Comparenten Anledning til at mistænke ham og er alt hvad Comparenten fik at vide ved hans mundtlige Undersøgelser og Efterspørgsel forhen forklaret. \Til/ Litr: d: Sv: Comparenten kan ikke med Sikkerhed erindre om Telthuusvinduet ved hans Afreise {til} som Udcommanderet var heelt og ubeskadiget, men ved Tilbagekomsten erfarede han at der var et Stykke, over Halvedeelen af en Rude, borte af Blyrammen og vilde saadan Rude af omtrent 6 Tommers Høide og 4 Tommers Bredde, ikke nu kunne erholdes under 12 S. I Øvrigt erfarede Comparenten ingen vidne!! (videre) Skade enten paa Telthuset eller dets Vindue; og kan Comparenten ikke oplyse eller veed hvorvidt bemeldte Skade er foraarsaget af Anklagede Isak Haugesund eller Ullensvang. Angiældende Isak Haugesund i Anledning af Dommerens Tilspørgende benægtede at have beskadiget omforklarede Telthusrude, og at han ikke havde udstaget!! (udtaget) den for at komme ind, da der ingen Hængsler eller Vindueskroger vare; men Vinduet ikkun fæstet med et Par Spigrer udentil, dem Anklagede udtrak, og ved saaledes at tage Vinduet ned, gik ind igiennem Vinduesaabningen, uden at beskadige nogen Rude, og kan Angiældende ikke erindre, om Ruden var heel eller itu den gang han udtog Vinduet. Comparenten Svend Mæland erklærede at det forholdt sig rigtig som af Angiældende Isak forklaret, at omhandlede Telthuusvindue ikkun er fæstet til Karmen med Spiger og ei forsynet enten med Hængsler eller Krog. Paa nærmere Tilspørgende sagde Angiældende Isak Haugesund at han ikke har imod den af Sergant Mæland paa Ruden anførte Værdie 12 s; den \han/ anseer sig uvedkommende; da han ei har været Aarsag i dens Beskadigelse. Til

Litr: e: svarede Comparenten Sergeant Mæland at omhandlede Telthuus staar eenligt, dog ikke noget over 50 á 60 Alen fra hvor en Huusmand boer og daglig

1819: 221

opholder sig med Familie. Paa nærmere Tilspørgende erklærede Sergeanten, at saavidt han veed var Herr Capitaine Marcus Hartvig Lassen, {\den/} der var Compagniechef for Søndre Hardangerske \nu Kingservigske/ Compagnie medens de var udcommanderet og de savnede Patroner bleve nortstiaalne, den, der havde bemeldte Telthuus under Inspection og Ansvar. Comparenten blev efter hans Forlangende af Dommeren tilladt og derpaa med oprakte Fingre og Saligheds \Eed/ bekræftede: at de før omhandlede, af ham savnede Patroner bortkom af Telthuset ommeldte Tied uden hans Vilie og Vidende. Da intet videre var at tilspørge Comparenten blev han afskediget. Derpaa fremstod

Ingebrit Anfinsen Kaalgroven, den forhen som 14de Vidne har været afhørt, blev forelæst det ham i Reasumtionskiendelsen \under No: 7/ forelagde Spørgsmaale, det han efter foregaaende Paamindelse om Edens Vigtighed, under sin forhen aflagde Eeds Kraft, besvarede saaledes: Vidnet kan ei nøie erindre hvormeget Blye han har kjøbt af anklagede Isak, men det forekommer ham at det var omtrent 2 Mrkr, dog ikke over. afskediget.

Anklagede Isak Larsen Ullensvang blev nu forelæst og afæsket Svar paa de ham under No: 8 i Reasumtionskiendelsen tillagde Spørgsmaale; i hvilken Anledning han tilstod at den fremlagde Præsteattest dateret 3die November 1818 er ham angældende; og at han er fød deri ommeldte Tid 31 Maij 1794, og at han altsaa er nu i sit 26de Aars Alder. Videre svarede han til Spørgsmaalet Litr: a: at han aldeles ikke stial af Telthuset mere end engang, een Nat; og stial han da 4 eller 5 Bunter skarpe Patroner; om det var 4 eller 5 Bunter kan han ei erindre; men mere end 5 var det ikke; og var der 15 Patroner i hver Bunt. Til Litr: b? Sv: Den Nat han stial, bragte han det Stiaalne i Forvaring i en \St...?/ Ur(?) \paa Ullensvangs Præstegaard/ og roede derpaa hjem, hvor han tjenede paa Aga; og omtrent 3 Uger derefter en Nat, hentede det hjem til Aga, og forvarede det i sin Kiste. Han var aldeles eene baade da han stial, og da han bragte det hjem. Til Litr: c: Sv: Angiældende bragte selv, i et lidet Skriin han eiede, det Krut \og Blye/ ind til Odde og bevarede Morbroderen det at sælge for sig; saavidt Angiældende erindrer \var det/ 3 á 4 Mrk Krud og et lidet Stykke Blye; men hvormeget, enten i Størrelse eller Vægt, kan han aldeles ikke erindre. Det var alt Blyet sammensmeltet af de Kugler der tilhørte det Krud han havde i Skrinet. Hvad Tid han bragte Krudet ind til Morbroderen eller hvor længe efter, han havde stiaalet det, kan han aldeles ikke erindre.

Til Litr: d: Sv: Han havde intet Krud eller Blye solgt til nogen, førend han bragte bemeldte Krudt og Blye til sin Morbroder. Til Litr: e: Sv: Han havde ikke stiaalet mere Krudt, end det han sendte til sin Morbroder til Odde og havde intet Krudt solgt førend han fik det tilbage, da han havde bemeldte Skriin staaende op i hans Klædes Kiste, efterat han fik det tilbage. Til Litr: f: Sv: Angiældende forlangte Krudtet og Blyet tilbage af Morbroderen, fordi denne ei fik det Solgt. Til Litr: g: Sv: Han har \selv/ brugt ganske lidet af Krudet og Blyet, vist ikke en fuld Mark, af hver Sort. Han gjorde Hagl af Blyet ved at banke Kuglerne ud og skiære dem over. Til Litr: h: Sv: der var Ingen som hialp ham at tage Blyet og Krudet ud af Patronerne. Han gjorde {de} det selv alene, een Nat; hvorefter at han havde stiaalet det, kan han ei erindre. Til Litr: i: Sv: Han sammensmeltede Blyet en Aften i en Smidie, hvor han tjenede, fordi det faldt ham bedre i et Stykke end i mange Kugler; hvor længe efter han havde stiaalet \det/ eller hvad Tiid paa Aaret kan han ei erindre. Til Litr: k: Sv: nei aldeles ikke. Til Litr: l: Sv: Han havde {kun Krudt} \de stiaalne Patroner/ i en Pose, {hvoraf han solgte} \en Tied/ og den tog \han/ paa Telthuset samme Tid

han stial de omforklarede Patronbunter. Posen var en Mulepose; men Krudtet hvoraf han solgte, havde han aldrig i Pose, men i et Skriin, som anført, og deraf leverede han til Lars Olsen Aga og Halsteen Halsteensen Aga; til den Eene een, og til den Anden 2 Mrkr.; til hvo en Papierpose. Til Litr: m: Sv: Han kan aldeles ikke erindre naar, eller til hvem, han, enten først eller sidst solgte Krudt eller Blye. afskediget.

Haalger Larsen Ullensvang afhørt som 13de Deponent fremstod og blev forelæst de ham ved Reasumtionskiendelsen under No: 9 tillagde Spørgsmaale, dem han efter Paamindelsen om at sige Sandhed, besvarede saaledes. Til Litr: a: Sv: Som dengang fremmed i Bergen veed han ikke at opgive enten hos hvem eller hvor han kiøbte det omspurgede Krud, det forekommer ham som Stedet{s} kaldes Marken og var inden for Torget; nøiere veed han ei at opgive det. Til Litr: b: Sv: Ved Samhandel forstod Deponenten Fælledskab i Handel med Tiltalte hans Broder; men at han har haft og solgt Blye og Krud, har Deponenten aldrig nægtet, ei heller at han har overladt Krud til sin Broder; at ved Samhandel forstodes Fælledskab i Handel viser Ordet "hos" i hans Forklaring i Forhøret. Pag: 8. afskediget.

Sigrid Ellefs Datter, Tiltaltes Huustroe sagde sig i sit 28de Aars Alder og dette Aars Foraar at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straff for Meeneed. Lovede at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev forelæst hendes i Acten Pag: 20 tilførde for de 2de Laugrettesmænd Michel Endresen og Endre Jensen Helleland den 30te Januar sidstleden afgivne Vidnesbyrd og Forklaring, den hun stadfæstede at være rigtig med oprakte Fingre og Saligheds Eed og forsikkrede at hun aldeles ikke veed noget om, eller kiender til det Tyverie, hvorfor hendes Ægtefælle her tiltales. afskediget.

Hermed blev for i Aften sluttet og Sagen udsat til i Morgen tidlig. A v W S Koren Iver Siursen Berven, Aamund Tostensen Berven, Ole Svendsen Berven, Peder Larsen Berven alle med iholden Pen.

Næste Dag den 26de October 1819 blev det almindelige Høste- Sage- og Skattething for Kingservigs og Røldahls Skibrede fortsat ved Stædets Sorenskriver og de 4re eedsorne Laugrettesmænd Johannes Svendsen Utne, Aamund Tostensen Berven, Ellef Svendsen Berven og Iver Siursen Berven. Nærværende ved Thinget Hr: Foged Buts, Lehnsmanden og en Deel Almue.

Hvor da! blev foretaget den fra igaar udsatte Extrarets Reasumtions Tyverisag mod Isak Larsen Kariteigen eller Ullensvang.

Paa Actor Herr Procurator Baades Vegne mødte Her: John Holm. Ligesaa mødte Angiældende Isak Larsen Ullensvang tilligemed hans beskikkede Defensor Lehnsmand Christen Johnsen Hause.

Actor meldte at i Anledning af Forretningsføreren Sorenskriver Koren strax ved Modtagelsen af denne oven fremlagde Stiftsrettens Reasumtionskiendelse havde privatim tilmeldt Her: Capitainen for Søndre Hardangerske nu Kingservigske Compagnie \Bredahl/ de Oplysninger i denne Sag Stiftsretten forlangte, for at Her: Capitainen des snarere uden Ophold for Sagen, kunde see samme tilvejebragte, har Her: Bredahl, under 17de d: M: tilstillet Sorenskriver Koren hans Svar paa de 5 første Poster af Reasumtionskiendelsen, hvilken Capitainens Skrivelse nu blev oplæst og indtages her saalydende ##. Actor declarerede at han strax ved Reasumtionskiendelsens Modtagelse ved Skrivelse til Amtet, anmodede det om at udvirke giennem det Militaire de ved Reasumtionskiendelsen

derfra fordrede Oplysninger, men da samme derfra ikke er indløben ham indtil denne Tid, og den af Her: Capitaine Bredahl til Dommeren afgivne ikke er tilstrekkelig, da han i 3de Post henviser til forrige Compagnieschef /: Herr Lassen :/ eller forrige Bergenhuusiske Skarpskytterbataillon, saa nødes han at forlange denne Sag udsat paa ubestemt Tid, Paa Grund af hans \Boepæls/ lange Afstand af 13 til 14 Søemile, hvor ingen Post gaaer, da han, strax det Fornødne indløber ham, skal tilskrive Dommeren og requirere Sagen foretaget. Angiældende med Defensor havde intet at erindre mod det Tilførte.

Dommeren eragtede. Den forlangte Udsættelse paa ubestemt Tid bevilges, som uundgaaelig nødvendig og paalægges det Actor strax han modtager de forlangte Oplysning fra det Militaire at tilmelde Dommeren samme og paasee Sagen atter ved Extraret foretaget.

Sauge Tingsvidne.

Haldor Haldorsen Espeland mødte for Retten og declarerede, at han som Ejer af Espelands Saug Vandsaug, der staaer paa hans Odels og \paaboende/ Ejendoms {Saug} Gaard Espelands Grund, forpligter sig til alene at benytte bemeldte Saug til eget Brug og aldrig enten skiære til Salg, eller lade Andre skiære paa Saugen mod Betaling. Og i Anledning heraf fremstillede han de tvende af Herr Foged Butz opnævnte eedsorne Laugrettes og Besigtelsesmænd Ole Ormsen Grønsdahl, Samson Iversen Tvedt, hvilke have besigtiget og kiendt bemeldte Saug.

Bemeldte 2de Mænd fremstode nu bleve paamindede om Eedens Hellighed og Straff for Meeneed og aflagde Lovens Eed og afgav følgende: Espelands Vandsaug er en Flomsaug, som gaaer med et eneste Saugblad og ikke har Vand til at kunde drives uden ved meget Regnveir og naar Sneen smelter, omtrent 3 á 4 Uger tilsammen hele Aaret; den staaer høit til Fields og kan der ikkun skiæres 1 á 2 Tylter Tømmer i det høieste aarlig. Da Reqvirenten intet videre havde at oplyse bleve bemeldte Syns og Taxationsmænd forelæst bemeldte deres afgivne Skøn, som de vedstod rigtig tilført, og derefter demitterede.

Reqvirenten begjærede det her Passerede in forma beskrevet meddeelt, som Retten bevilgede.

Reqvirenten betalede Incammination 1 Spdlr 28 s: for de 2de Taxationsmænd at afhøre 32 s. Fogden for Opnævnelse med stemplet Papiir 47 s.

Eedsag.

Margaretha Arnes Datter Hagen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Varsel at have indkaldet Anna Asbiørns Datter Hagen og hendes Ægtefælle Lars Olsen til at anhøre hendes Tilhiemlings Eed at det Skout (Skaut) hun /: Margaretha :/ tog af hendes /: Annas :/ Hoved var det samme, som hun Margaretha i Retten har foreviist og var hende tilhørende og imod hendes Vidende og Vilie hende frakommet. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende.

Indstevnte Anna Asbiørns Datter Hagen mødte vedtog lovlig Varsel, men nedlagde Indsigelse mod at Citantinden ei maatte tilstådes den tilsigtede Eed, da hun ikke har skaffet Beviiser for, at det Skout hun har foreviist i Retten er det samme, som det Citantinden tog af Indstevntes Hoved.

Citantinden fremlagde een under 19de Juni sidstleden ergangen Underrets Dom, {hvorved} med Forkyndelsespaategning, hvorved hun, Citantinden, er ipligtet at aflægge den her tilsigtede Eed, hvilken Dom hun nu, in forma beskrevet fremlagde, der bliver at vedhæfte denne Forretning og hvoraf Doms Afsigten end \blev/ oplæst. Citantinden paastod at tilstådes den idømte Eed og afæskede Indstevnte Attest fra Vedkommende eller selve Stevning, som viser at hun har indanket bemeldte ergangne Dom til StiftsRetten.

Indstevnte erklærede at hun ingen Attest har eller Indankning har foretaget men paastaaer alene, at Citantinden med Vidner skal bevise sin Sag og at Skoutet hun tog af Indstevntes Hoved var hende tilhørende, og maa ikke med sin Eed selv bevidne samme.

Citantinden vedblev sin Paastand.

Dommeren eragtede: Da Indstevnte ikke har foreviist Appellations Stevning eller Attest, for at have villet indanke bemeldte ergangne Dom saa tilstædes Citantinden den tilstevnte Eed ifølge fremlagde Dom, hvilken Eragtning for Parterne blev oplæst.

Citantinden Margretha Ar-!!

1819: 222b

Arnes Datter Hagen blev nu paamindet om Edens Hellighed og Straff for Meeneed, hvorpaa hun med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at det Skout, som i Retten blev foreviist under Sagens Førelse, i hvis Følge den her fremlagde Dom af 19de Junii sidstleden er bleven afsagt, er det samme, som hun tog af nu Indstevnte Anna Asbiørns Datter Hagens Hoved, og at dette Skout var hende /: Citantinden Margrethe :/ tilhørende og hende frakommet mod hendes Vidende og Vilie.

Citantinden betalede Incammination 1 Spdr 28 s.

Nye Sag!!!

Christopher Ingebritsen Qvalnes mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Samson Hansen Giele at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger og videre for skyldige til Citanten 20 Spdr: i Anledning af et Hestekiøb; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescomisionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist; bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende.

Sagvolderen Samson Hansen Giele, som baade ved Sagens Foretagelse her for Retten og nu atter blev paaraabt, \mødte ikke/ ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede nu som:

1ste Vidne Eli Østens Datter Aakre, sagde sig omtrent 30 Aar gammel og dette Ars Foraar at have nydt Alterens Sacramente, begge Parter ubeslægtet, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed og aflagde dernæst Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed; forklarede: forrige Aars Høst var Vidnet tilstæde og hørde at her Indstevnte Samson Hansen Giele købte af Citanten Christopher Ingebritsen Qvalnes en Hest, for hvilken Kiøberen Samson forpligtede sig at betale Kiøbesummen 200 Rbdr: nu 20 Spdr: inden paafølgende nu sidstleden Kyndelsmesse; og modtog Samson samme Dag Hesten paa disse Vilkaar og reiste bort med den. Og var samme Tiid tilstæde Citantens Fader og Citantens Huustrue og sagde Samson at der behøvedes ei flere til Vitterlighed om bemeldte deres Handel, da han var fornøiet med dem som vare tilstæde i Huuset; hans egen Samvittighed skulde være den sikreste Borgen. Vidnet blev forelæst dets Prov, som det vedstod rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Ingebrit Christophersen Qvalnes sagde sig 66 Aar gammel; for nogle faae Dage siden at have nydt Alterens Sacramente, og Fader til Citanten, blev alvorlig paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed; og forklarede sig i et og alt overeensstemmende med forestaaende Vidne, afskediget.

Citanten indlod Sagen til Doms med Paastand: at Indstevnte Samson Giele maa ipligtes at betale ham de her paasøgte 20 Spdr:, med Renter fra 1ste Juni sidstleden, samt denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skøn.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s for 2de Vidner 32 s.

Nye Sag!

Niels Ormsen Lione med Curator Knud Knudsen Sæm mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing, at have indkaldet Citantens forhen havte Formynder Kjøstov Iversen Ekevigen, at betale til Citanten hvad ham som Myndtling tilkom i Arv, og hvorfore Sagvolderen var Værg, dertil at lide Dom med denne Sags skadesløse Omkostninger Saa fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses Commission, at Sagen derfra til

1819: 223

Rettergang er henviist Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstevnte Kjøstov Iversen Ekevigen, som baade strax ved Sagens Foretagelse her for Retten, og nu atter var bleven paaraabt, mødte ikke ei heller Nogen paa hans Vegne.

Citanten fremlagde nu Formynder Regning over den ham tilkommende Arvepart, som ham tilkommer og Indstevnte bør at gjøre Rede for, hvilken Regning blev oplæst og indtages her saalydende # Citanten deklarerede, at {Alt} Jordegodset er i behold, men at han frygter, at Alt eller dog det meste af Løsøret er solgt, hvorfor han paastaaer sig, tilkjendt den hele Arv, Jordegodset undtagen, i Penge erstattet i Tilfælde samtlige Løsørething ei kan erholdes, tillige med Renter og denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede Sagen optages til Doms

Citanten betalede Incamination {1 Spd} 84 s.

Nye Sag!!!!

Niels Gullichsen Uhren mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing, at have indkaldet Torkel Amundsen Saltvold, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten de skyldige et Aars Tjenesteløn tilligemed denne Sags skadesløse Omkostninger; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commission, at Sagen derfra til Rettergang er henvist Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstevnte Torkild Aamundsen Saltvold mødte ikke selv; men paa hans Vegne Knud Knudsen Sæm, der efter nogen Samtale med Citanten blev forenet saaledes: Knud Knudsen Sem udbetalede paa Indstevnte Torchild Amundsen Saltvolds Vegne nu inden Retten til Citanten 9 Spdr: hvorved det paastevnte et Aars Tieneste Løn og denne Sags Omkostninger er betalt, og hvorefter Citanten erklærede den her paastevnte Sag frafaldt og afgjort.

Citanten betalede Incamination 74 s og Knud Sem Tilsvarepenge 20 s:

Nye Sag!!

Ole Haldorsen Helleland mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Gullich Aasmundsen Botten, for skyldige 3 Spdr: 66 s: at lide Dom at betale ham dem med Sagens Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommisionen, at Sagen der ikke er bleven forligt. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Indstevnte mødte ikke da han blev paaraabt ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten erklærede at det ikkun er 3 Spdr: 36 s, som han hos Citanten efter nøieste Overveielse har at fordre, dem han nu paastaaer sig tilkjendt, da Indstevnte ikke mødte, tilligemed denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn. Hvormed han indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incamination 74 s:

Nye Sag!

Ole Haldorsen Helleland mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Ole Aslaksen Dalen for skyldige 3 Spdr: at lide Dom med Omkostninger; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescom-

1819: 223b

misionen om at Sagen derfra til Retten er henviist. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Indstevnte mødte ei efter Paaraab, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten paastod Dom efter Indstevningen og Sagens Omkostninger efter Dommerens Skøn.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Da Dagen hermed var forløben blev Thinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Johannes Svendsen Utne, Iver Siursen Berven, Ole Svendsen Berven, Aamund Tostensen
Berven alle med iholden Pen.

Næste Dag den 27de October blev det almindelige Høste- Sage og Skattething for Røldahls og Kingservigs Skibreder ved Sorenskriveren og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: Iver Siursen Berven, Ole Svendsen Berven, Aamund Tostensen Berven, Ole Haldorsen Helland.

Hvor da!

Lars Olsen Helland mødte {og} for Pigen Herborg Peders Datter Ernæs og fremlagde som Formynder de beskikkede Stevnevidners Attest om at hun til dette Thing haver indkaldet Arne Aamundsen Lutro med Courator Faderen Aamund Arnesen Lutro at see sig overbeviist og lide Dom for udstødte ærerørige Beskyldninger mod Citantinden, samt at betale Sagens Omkostninger skadesløs. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommisionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. begge Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa Indstevnte Sagvolder Arnes Vegne mødte dennes Fader og Courator Aamund Arnesen Lutro, som vedtog Lovlig Varsel paa egen og Søns Vegne, men deklarerede at denne Sag uden for Forligelsescommisionen, efter dens Foretagelse der, er bleven forligt mellem Parterne.

Citanten benægtede at lovligt Forliig er indgaaet og fremstillede de indstevnte Vidner til Afhørelse:

1ste Vidne Johannes Siursen Tvedt aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed, forklarede: at han tilligemed Torbiørn Gundersen Ystenæs og flere var tilstæde paa Gaarden Lutro omtrent 14 Dage for sidstleden St. Hans Dag i en Bygning paa Gaarden Lutro, de da just havde istandsat til et Bryllupsgilde og Brudehuus. Her indstevnte Arne Aamundsen kom da ind, og da de {t var almindelig bekiendt} \havde hørt Rygte om/ at han skulle have fridd til Citantinden i denne Sag Herborg Peders Datter og først faaet hendes Ja og Samtykke, men siden være bleven afsagt, sagde Torbiørn Gundersen Ystenes i Skiemt til ham ”du kunde haft dig Een du og; her havde kundet være Rum for Eder begge her.” Da han intet dertil svarede, sagde Vidnet Johannes, uden at der nogen sinde blev nævnt Herborgs Navn, skiøndt det var Herborg meent, ligeledes i Skiemt ”havde du taget hende et Tag, havde hun holdt støere (større?) med dig” dertil svarede han indstevnte Sagvolder Arne Aamundsen Lutro: ”havde du saamange Specie Sedler, som jeg har taget hende Tag til, saa kunde du beklæde den hele Huusvæg.” Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet at ved det Ord ”Tag” forstod han i

sit Spørgsmaal Legemlig Samleie efter almindelig Bygdetalebrug. Nogle faae Dage efter hørde Vidnet at Sagvolderen Arne, da man i et Bryllupslag brydte ham for at have været bortviist af sin Pige og om han med hende havde nedlagt Græsset et Steds paa Marken, og om samme var første Tag han havde med hende, svarede han: ”nei, den gang var han frie,

1819: 224

men siden har han taget hende syv og atter syv Tag.” om Citantindens Navn blev nævnt, kan Vidnet ei erindre; men hos Vidnet var hun meent, da der intet Rygte var om at han skulde have nogen anden afskediget.

2det Vidne Torbiørn Gundersen Ystenes aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, og intet at fordølge eller fordreie; forklarede: at han var tilstæde i det nye indrede Huus, hvorom første Vidne har forklaret, samme Tiid, og hørte lige som første Vidne har forklaret; hvormed han!! (hans) Vidnesbyrd i et og alt er overensstemmende, der nu blev ham forelæst og af ham vedstaaet rigtig. I omvidnede Bryllup var han ei og hørte altsaa ikke hvad der passerede. Afskediget.

3die Vidne Mikkil Østensen Lutro og 4de Vidne Arne Knudsen Lutro: aflagde Lovens Eed, med Løfte om at vidne Sandhed og intet at fordølge; forklarede \eenstemmigen/: at omtrent 14 Dage efter sidstleden St Hans dag, blev begge Vidner af Citantindens Morbroder Niels Endresen Ernes tilkaldte til Aamund Arnesen Lutro's Huus, for at anhøre et Forliig, som denne Sags Parter agtede at indgaae; da de ankom til Aamunds Huus traff de der uden for Døren Sagvolderen Arne og hans Broder Gunder, samt Citantinden Herborgs Morbroder Niels Ernes, der paa Herborgs Vegne søgte at see denne Sag forliigt. Da Arne under Samtalen ikke vilde frietage Herborg fra at have haft Legemlig Omgang med ham, sagde Broderen Gunder Aamundsen til ham ”Veed du dig sikker for hende, da bør du tage dine Ord tilbage og bede om Tilgivelse, men har {h..} \du/ giort, hvad du paastaaer, bør hun bære Skammen med dig;” hvortil {h} Arne da svarede: at han havde haft Omgang med hende, hvilket han og ofte før havde søgt. Vidnet Arne svarede derpaa tilsidst ”ja naar vi høre du har bedrevet de Gierninger, du paastaaer, saa nytter det os ikke længere;” hvorpaa Vidnet gik, uden at gaae ind i Stuen, da de allerede havde staaet en heel Tiid og hørte han ei vilde frafalde sin Paastand. Vidnet Arne forklarede videre, at han noget forhen i samme Bryllup, som førstmeldte Vidne har ommeldt, men paa en anden Tiid, end af førstmeldte Vidne omvidnet hørte at Sagvolderen Arne blev i Skiemt tilspurgt om han og hans Pige havde {n.d.} haft Legemlig Omgang hvor Græsset var nedlagt paa Marken, hvortil han svarede ”Nei hun var frie den Nat, men jeg har mange Gange baade før og siden;” uden at nævne videre. At det omhandlede Gang med Ordet ”Pigen” var meent Citantinden Herborg, forstod Vidnet og alle Tilstædeværende, skiøndt Vidnet ei {udtrykkelig} kan erindre om hendes Navn udtrykkelig blev nævnt. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedige

5te Vidne Ole Olsen Lutro aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge; forklarede: at han var tilstæde i samme Bryllup, som første og fjerde Vidne har omforklaret og hørte, at {da} Een da spurgde Sagvolderen Arne, ”om at hans Pige fik noget, den Nat han og hans Jente /: Pige :/ nedlagde Græsset paa Marken,” svarede han ”nei ikke da, men mange Gange baade før og siden.” Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

Citanten, som nu troede at have beviist Søgsmålet, indlod Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornøden ansees og med

1819: 224b

Paastand: At Sagvolderen Arne Aamundsen Lutro's Ord og Udsagn mod Citantinden Herborg blive kiendt døde og magtesløse, og ikke at bør komme hende til Æres forkleinelse i nogen Maade, og at han for hans Bagvaskelse og Ærefornærmelige Paatale bør ipligtes en klækkelig Mulct til Kingservigs Sogns Fattigkasses Fond og denne Sags skadesløse Omkostninger alt efter Dommerens Skøn.

Aamund Lutro paa Sagvolderens Vegne forlangede denne Sag udsat til næste Thing, for da at kunne contrabegegne samme.

Retten eragtede: Denne Sag bevilges udsat til førstkommende December Maanedes thing for Hardanger.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s for 5 Vidners Afhørelse 56 s. Indstevnte betalede Tilsvarepenge 40 s. for Udsættelse 12 s.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifte efter Sigri Olsdatter Tokheim, sluttet 19de Junii 1819, hvorved 1 Pd. 7 ½ Mrk. Smør ½ Hud i Tokheim er udlagt Enkemanden Tosten Iversen og Børn.

2. Ditto efter Ingebor Sjursdatter Jelle, sluttet 19 Junii 1819, hvor ved 1 Pd. 12 Mrk. Smør i Jelle er udlagt Enkemanden Arne Ellingsen med Flere.

3. Skjøde fra Lars Engelsen til Engel Larssen paa ¼ Løb Smør ½ Hud i Gaarden Djønne, dateret 26de Octbr: 1819.

4. Ditto fra Nils Asbjørnsen Eidnes til Herborg Asbjørnsdatter og Mand Elling Pedersen, paa ½ Løb Smør ½ Hud i Gaarden Eidnæs, dateret 20de Septbr: 1819.

5. Ditto fra Daniel Danielsen til Østen Danielsen paa 2 Pd. 8 Mrk. Smør i Jordal, dateret 26de Octbr: 1819.

6. Kjøbecontract fra Lars Engelsen til Engel Larssen paa ¼ Løb Smør ½ Hud i Gaarden Djønne for 200 Spd., dateret 26de Octbr: 1819.

7. Panteobligation fra Aslak Osmundsen Seim til Helleik Larssen Rabbe for 40 Spd. mod Pant i Seim, dateret 26de Octbr: 1819.

8. Ditto fra Elling Pedersen Eidnæs til Elling Nilssen Langesetter stor 160 Spd. mod Pant i Eidnæs, dateret 20de Septbr: 1819.

9. Ditto fra Michel Pedersen Lothe til Knud Breum og Iver Oma stor 100 Spd. mod Pant i Lothe, dateret 27de Octbr: 1819.

10. Vilkaarbrev fra Engel Larssen Djønne til Forældrene, dateret 26 Octbr: 1819.

11. Ditto fra Ole Jacobsen Nøstflaat til Forældrene, dateret Ditto Dato.

12. Ditto fra Torgier Jacobsen Vinæs til Moderen, dateret 27de Octbr: 1819.

Videre blev publiceret:

Constitution for Candidatus juris Johan Koren Dahl som indtil videre eedsoren Fuldmægtig hos Sorenskriver Koren over Hardanger, Voss og Lysekloster, Birkedommer til Rosendal, dateret 17 Julii 1819.

Herr Fogden gentog de af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster, hvortil end videre blev føiet som 8de: Om Sorenskriver Koren bruger og beboer nogen Gaard, og i saa fand!! (fall?) af hvad Skyld? Hvilke Poster han begjerede oplæste, for derpaa at indhente Almuens sandfærdige Svar til et Things vidnes Erhvervelse. Efter at Post for Post var oplæst og forklaret, blev af den tilstedeværende Almue eenstemmig svaret: Paa 1ste, 2den, 3die og 4de Post: Nei. Paa 5te Post: Af de omspurgte Personer er ei flere end Johannes Svendsen, Gjestgiver paa Utne, og Lars Knudsen Bustethun, Kræmmer i Odde. Paa 6te og 7de Post: Nei. Paa 8de Post: Sorenskriver Koren eier, bruger og beboer 1 Bpd. 16 17/19 Mrk. Smør i Gaarden Helleland Matr: No: 1, 2det Thun i Ullensvangs Sogn.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Iver Sjursen Berven, Ole Svendsen Berven, Omundsen!! (Omund) Tosten!! (Tostensen) Berven, Ole Haldorsen Helleland. (alle 4re med iholdt Pen)

1819: 225

December Maanedsting 1819.

Aar 1819, den 6te December blev Retten sadt til det almindelige Maanedstings Holdelse for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters God!! (Gods) paa Helleland. Retten betjent af mig som Stædets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettes mænd Ole Haldorsen Helleland, Arne Knudsen Lutro, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland.

Hvorda! blev publiceret förlgende Anordninger &c:

No: 1. Ordre hvorefter de for Norges Høiesteret indankede Sager i 2den Session for Aaret 1819, der blive at foretage dat: 1819.

2. Circulaire fra den Kongelige norske Regjærings Justits og Politie Departementet af 11 Junii 1819, om et Norsk Hædertegns Oprettelse for udmærket Flid og Duelighed ved Forligelsesvæsenet &c:

3. Do: fra Stiftet af 8 Novbr: 1819, angaaende at 6te Penge ikke maae beregnes af Arv, som tilfalde udenrigs Indvaanere.

Derefter blev i Sagen Folio 222, Christopher Ingebrigtsen Qvalnes
mod Samson Hansen Jelet afsagt saadan
Dom.

Citanten Christopher Ingebrigtsen Qvalnes har for Retten beviist at Sagvolderen Samson Hansen Jelet, som ikke har mødt endten for Forligelses Commissionen eller for Retten er skyldig de paasøgte 20 Spdr.; thi Kjendes for Rett: Samson Hansen Jelet ipligtes herved at betale til Christopher Ingebrigtsen Qvalnes de ved dette Søgmaal fordrede 20 Spdl skrives Tyve Speciedalere med Renter 4re ProCento {fra Forlig} \aarlig/ fra 1 Junii 1819 indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 3 Spd skrives Tre Spdl samt for unødigt Trætte til Justitskassen saa meget som Dom og Segl koster, og endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exsekution og alt fornødent indtil alt er betalt. Det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse

I Sagen Folio 223. Ole Haldorsen Helleland mod
Gullich Asmundsen {Berge} Botnen, blev afsagt saadan
Dom.

Lovlig stevnte, men for Retten udeblivende Gullich Asmundsen Botnen, har ifølge Paategning paa Varselseddelen tilstaaet at skyldte Citanten; thi Kjendes for Ret: Gullich Amundsen Botnen ipligtes under Exsekutions Tvang inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, at betale til Citanten Ole Haldorsen Helleland efter hans Paastand 3 Spd 36 s. skrives Tre Spd sex og Tredivte Skilling, og i denne Sags Omkostninger 1 ½ skrives halvanden Spdl: samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødent indtil betaling skeer.

I Sagen Folio 223. Nils Ormsen Lione med Curator Knud Knudsen Sem mod
Citantens forhen havte Formynder Kjøstov Iversen Elkevigen!! (Ekevigen),

blev afsagt saadan
Dom.

Under denne Sag har Mindreaarige Niels Ormsen Lione med Curator sagsøgt hans forhen hafte Formynder Kjøstov Iversen Elkevig!! (Ekevig) til at betale ham hans Arvemidler med Interesse. Ved fremlagt Formynder Regning fra Overformynderen, som er bleven uimodsagt af Sagvolderen, der hverken har mødt selv eller ved Nogen paa sine Vegne for Retten er {Overbeløbet} \Arvebeløbet/ bevist;

1819: 225b

thi Kjendes for Ret: Kjøstov Iversen Elkevig har at betale til Niels Ormsen Lione med Curator Knud Knudsen Sem den Arv bemeldte Niels Ormsen Ljone tilfaldt efter hans Fader Orm Nielsen ved Skifte sluttet 4de Julii 1806, foruden Jordegodset det Myndtlingen selv har modtaget, endvidere for Indgjelden og Andeel i Løsøhre Thing med Renter til 25 Octobr: 1819 den Sum 4 Spdl: 89 $\frac{1}{4}$ s skrives Fire Specier ni og otteti Skilling, samt endvidere alle ifølge bemeldte Skifte heelt udlagde Løsøhre Effecter in Natura, eller i det Sted Penge 1 Spdl. 105 s. skrives en Spdl. 105 s. samt Renter deraf til bemeldte 25 October sidstleden den Sum 43 s. og end videre af alt hvad i Penge som Haved skal efter foranførte erlægges Renter 4 ProCto aarlig fra bemeldte 25 Octobr: sidstleden indtil Betaling skeer og desuden i denne Sags Omkostninger 3 Spdl. samt denne Doms Udstædelse, \Forkyndelse,/ Exsecution og alt fornødent indtil fuldkommen betalt \er/ det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Folio 223 Ole Haldorsen Helleland
mod Ole Aslachsen Dalen i Røldahl, blev afsagt saadan
Dom.

Kjendes for Ret: Lovlig stevnte Ole Aslachsen Dalen i Røldal, som ikke har mødt eller ladet møde for Retten med Indsigelse mod Søgsmålet tilpligtes herved at betale de paasøgte 3 Spdl skrives tre Speciedaler til Citanten Ole Haldorsen Helleland, og i denne Sags Omkostninger 1 $\frac{1}{2}$ Spdl. skrives halvanden Spdl. samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, hvilket alt udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Nye Sag:

Sjur Halstensen Sponheim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing, at have indkaldet Aslach Larsen Hylden med hans Curator Faderen Lars Aslachsen Hylden, at see sig overbeviist, Nattetider uden Citantens Vidende eller Tilladelse, at have taget Citantens Hoppe og benyttet eller redet den til Skade, derfor at lide Dom til Straf og Bøders Udredelse efter Anordningerne, samt Skades Erstatning og denne Sags Omkostninger under Forbeholdenhed af nærmere Paastand Saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Aslach Larsen Hylde selv tilstede, vedtog lovlig Varssel, og da han havde anhørt forbemeldte Attester oplæse, vedstod han, at han i Tillid til Got Bekjendtskab og Venskab med Citanten, havde en Nat taget Citantens {Hest} \Hoppe/ og red paa den for at reise et Ærend op til en Gaard Opheim, men blev efterjaget af nogle Andre som han ikke ville skulle kjænde ham, og derfor red nogle Krogveie afsides. Hoppen tog han paa en Ager eller Bakke nedenfor Sponheims Huuser.

Citanten fremstillede derpaa som

1ste Vidne Anve Olsen Opheim sagde sig 25 Aar gammel og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede: Vidnet saae Sagvolderen ride paa Citantens Hoppe omhandlede Nat, først paa Gaarden Opheim, derefter nedover nogle Agere og saa op paa en Flade, hvor Vidnet modtog Hoppen og bragte den ned til Opheim, hvor Hoppen blev beskuet, og saae Vidnet, ved Hjelp af Lys, tilligemed flere og her indstevnte Vine!! (Vidne) Tollev Andersen og ligeldes!! (ligeledes) her indstevnte Vidne Ole Olsen Opheim, at Hoppen var overmaade sved og uforsvarlige reden, dog kunne Vidnet ikke see om {Vidnet} Hoppen var sprængt eller beskadiget afskediget

2det Vidne Tollev Andersen Opheim, 22 Aar gammel og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede: at han samme Tid, som forestaaende Vidne og i Selskab med bemeldte Vidne, saae Sagvolderen ride paa Citantens Hoppe og forklarede sig saavel derom, som om Hoppens Udseende, da den blev besigtet, \strax/ efter at den af Sagvolderen var modtaget, aldeles ordlydende overensstemmende med forestaaende Vidne. Paa nærmere Tilspørgende forklarede dette Vidne, at fra Gaarden Sponheim til Gaarden Opheim er efter Vidnets Skjøn en knap halv Fjæring, og det var paa Gaarden Opheim Vidnet først saae

1819: 226

Sagvolderen ride. 1ste Vidne Anve blev nu fremkaldet atter, og ligeledes under sin aflagde Eed forklarede, at der fra Sponheim til Opheim, hvor Vidnet først saae Sagvolderen ride paa Citantens Hoppe er en Afstand af omtrent $\frac{1}{2}$ Fjæring Vei. Paa Sagvolderens Tilspørgende forklarede begge Vidner, at da de havde modtaget og besigtiget Hoppen, leverede de Hoppen, i Sagvolderens Overvær, til Ole Olsen Opheim, at forvares i en Stald, hvor Vidnerne sat Laasfælde paa den, og leverede Ole Nøglen til Stalden; men imidlertid var ikke Sagvolderen med. Videre sagde Vidnerne, at de ikke kan erindre om Sagvolderen samme Tid frasagde alt Ansvar for Hesten eller Hoppen. begge afskediget.

3de Vidne Ole Olsen Opheim, 43 Aar gammel, og i dette Aars Høst at have nødt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede: at omhandlede Tid, en Nat i sidst afvigte Høst, kom de her afhørte Vidner Anve og Tollev tilligemed Sagvolderen og endel Flere til Vidnets Stue, og da Vidnet gik ud af sin Stuedør, hørde Vidnet at forbemeldte Vidner nægtede Sagvolderen at beholde eller ride længer paa omvidnede Hoppe, hvorpaa Vidnet sagde, at har du nu taget Hoppen skal den nu besigtes hvorledes den seer ud, hvorpaa Vidnet tændte Lys og da det bleste, blev Hoppen bragt ind paa Stuegulvet og besigtiget af forbemeldte Vidner, samt Comparenten selv med Flere, og befandtes da, at Hoppen [var]? ilde behandlet og redet saa stærkt at den var overmaade vaad og sved. Førend de besaae Hoppen var Sagvolderen bortgaaet. Paa nærmere Tilspørgende sagde dette Vidne at fra Sponheim til Opheim, er en Knap halv Fjæring Vei. Videre var ikke at tilspørge Vidnerne afskediget.

Citanten begjærede tilført, at da det ikke førend til Foraaret lader sig skjønne hvorvidt Hoppen af den uforsvarlige riden af Sagvolderen har taget Skade eller bleven sprængt, saa nødes han at begjære denne Sag udsadt til førstkommende Sommerthing for Gravens Skibrede 1820 for paa anstundende Foraar at lade Hoppen besigtige ved dertil af Fogden udnævnte Mænd og bevise den paa Hoppen lidte Skade.

Paa Tilspørgende af Dommeren deklarerede Laugrettet eenstemmigen, at Beskadigelse paa Hopper eller Heste ved for stærkt brug angaaer for saavidt, at de ere sprængte, som det kaldes, eller at de kevser(?) Vommen, da kan samme ikke strax \om Høsten/ sees eller bemærkes, uden den er meget betydelig, førend paa Foraaret, da sees den om den ikkun er ubetydelig.

Paa Grund heraf eragtede Dommeren: da Sagvolderen derimod intet havde at invende blev Sagen udsadt til førstkommende Sommerthing for Gravens Skibrede 1820.

Citanten betalede Incam 1 Spd 28 s og for 3 Vidner at afhøre 40 s. og for Udsættelsen 12 s. Sagvolderen betalede Tilsvares Penge 40 s og for contra Qvestioner til samtlige Vidner 28 s.

Justits-Forhør.

Sorenskriveren fremlagde en ham fra Søndre Bergenhuus Amt tilstillet Ordre dateret 6te forrige Maaned til et Forhørs Optagelse til Oplysning om en paa Fjeldet mellem Winje og Sulledahl eller Soledahl omkommen Dræng ved Navn Hans Svendungsen. Videre fremlagde Sorenskriveren den af ham i Anledning deraf under 11te næst efter udstyrede Stevning, hvilket 2de Dokumenter bleve oplæste og indtages her saalydende #

Indstevnte Aamund Tallaksen, der sagde at han efter Daglig Tale kaldes Aanund Tollaksen mødte selv tilstæde og anhørte forbemeldte Dokumenter oplæse sagde at være fød i Landvigs Sogn tet ved Arendahl, hvor hans Fader den Gang var Huusmand, men nu opholder sig paa et Plads kaldet Kaasa i Winje Sogn i øvre Tellemarken. Hvad Pladsen

1819: 226b

hedde hvor Comparenten er fød, veed han ikke, {da hans Moder} han er fød af Egteforældre, Faderen Tallak Aslachsen Gundveljord og Hustrue Randvei. Comparentens Moder døde, da Comparenten var 2 Aar gammel, og kort efter maatte han, som betlende Barn søge sin Føde og Næring hos Fremmede i bemeldte Landvigs Sogn, hvor han og har tjent i nogle Aar indtil han for 1 ½ Aar siden kom til Røldahl, hvor han ibemeldte 1 ½ Aar har tjent hos Niels Rabbe, hvor han endnu tjener. Comparenten er nu 18 Aar gammel, endnu ikke comfirmeret, kan ei heller læse i Bog eller har læst noget af Religionen, videre end Fadervor. Paa Tilspørgende \af Administrator/ gav den tilstedeværende og Thingsøgende Almue, hvoraf mange var fra Røldal, Comparenten det Vidnesbyrd, at han var en oprigtig, ærlig og troværdig Dræng, som stedse havde skikket sig meget got i den Tid han havde været i Røldahl, og langt fra ikke endten Vanvettig eller uforstandig, men af almindelig sund Menneskeforstand, derhos troskyldig og god. Administrator tilspurgte Comparenten Aanund Tollachsen, om han nogensinde paa Fjeldet mellem Winje og Sulledal har truffet eller seet en Dræng ved Navn Hans Svendungsen og i hvad Tilstand. Svar: den 9de 10de eller 11 April sidstleden, nøiere kan Comparenten ei erindre Tiden, kom han gaaende fra Suldal i Selskab med 2 Tindalinger, som sagde sig at være fra Raulandsstranden, dem kom!! Comparenten ikke kjendte ei heller hørde eller veed deres Navn, fulgte han med dem for at gaae til Haukelie i Winje Sogn. Midfjelds mellem Suldal og Winje, et Stæds kaldet Dyreskar, blev Comparenten der gik noget foran de andre toe Medreisende ved at see sig tilbage efter dem, vaer og bemærkede, at der gik en liden Dræng op i en Bakke noget fra Veien, samme Strøg, som de gik. Comparenten gik da til ham, spurgde ham hvor han var fra og hvor han ville hen, han svarede intet om hvem han var, men sagde at han ville til Suldal. Imidlertid kom de øvrige som var med Comparenten og tilstede, han fortalte da, at han havde været i Lag med 7 Andre, men de vare {reist} gaaet foran fra ham. Compartenten og og!! Kameratere, sagde da til ham, at han gik en feil Vei, at han ikke kunne vente at naae til Suldal, men maatte følge dem til Flaetøl. De kunne ikke formaae ham at følge med dem, men han sagde at han ville komme efter. Comparenten bød han Mad, men han ville intet have, han var vel klæd, dog havde han ingen Vanter paa Hænderne. Han forekom Comparenten i alle Maader frisk og vel og taledede raskt og muntert. Da de havde forladt ham og gaaet noget hen, saae Comparenten tilbage og da kom \ham/ efter dem gaaende dette var ved Middagstider stille og got Veir, men om Morgenen samme Dag havde det blest kalt og haart. Comparenten og hans Følge {havde}

forsatte deres Gang til Flaatøl i Winje Sogn, hvor de kom Nonstider (: Klokken mellem 2 á 3 Eftermiddag :) og da de kom der fortalte Comparenten og Kammeradere, at de havde seet bemeldte Dræng paa Fjeldet og bad Folk der, som ville til Fjelds næste Dag, gaae op og see efter ham, den ene af dem nemlig Knud Strømsløl var villig og ville gaae, men kunne ei faae sin Kammerad, en Skomager, at følge \med/, hvis navn Comparenten ikke veed, hvorover ingen af dem kom at gaae. Comparenten har aldrig siden seet bemeldte Dræng eller vidst hans Navn førend Stevningen her til dette Forhør blev ham forkyndt, men hørt fortælle at han Dagen efter skal være bleven \funden/ død paa Fjeldet, ikkun 1 Miil fra Flaatøl, altsaa en Miil nærmere mod Flaatøl da man fandt ham død, end da Comparenten og Kammeradere traf han. Dette er al den Oplysning Comparenten veed at afgive i Henseende til omspurgte Dræng. Det inden øvre Tellemarkens

1819: 227

Sorenskriveriets Jurisdiction under 8de Octobr: sidstleden i Anledning bemeldte Drænge optagne Forhør, blev nu Comparenten forelæst, i hvilken Anledning han, paa Administrators Tilspørgende forklarede, at han aldeles ikke kan bedre erindre end det som af ham forklaret, vare i April Maaned sidstleden han traf omforklarede Dræng paa Fjeldet og ikke i Martz Maaned sidstleden, som det efter første Comparents Forklaring i bemeldte Forhør, synes at skulle have været.

Da intet videre var at tilspørge Comparenten, som blev forelæst hans afgivne Forklaring, \hvilket han/ vedstod rigtig tilført Protocollen, blev dette Forhør sluttet og skal saa snart mueligt blive Amtet beskrevet tilstillet, og ommeldte under Tellemarkens Jurisdiction optagne Forhør, vedhæftet.

Hermed blev for i Aften sluttet, og Thinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Arne Knudsen Lutro, Endre Michelsen Helleland, Ole Haldorsen Helleland og Sjur
Samsonsens Helleland, alle med iholdt Pen.

Neste Dag, den 7de December \1819/, continuerede Maanedstthingene for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, ved og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Nye \Tingsvidne/ Sag.

Aamund Pedersen Uhreim, Jacob Haaversen Ureim, Lars Jacobsen Haugstvedt mødte paa egne Vegne, {Michel Larsen Tvesme mødte paa sin Broder} og Erich Arnesen Tvedt paa hans Broder Sjur Arnesen Tvedts Vegne, hvilke fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Asbjørn Larsen Tveisme at anhøre Vidner og Beviser om at der blev slaget Vand over Citanterne for nogen Tid siden da de laae om Natten og sov i et Bryllup paa Gaarden Bjotvedt Saa fremlagde de og en anden Stevne Attest, hvorved de har indstevnt endel Vidner i denne Sag. Endelig fremlagde de og Attest fra vedkommende Forligelses Commission, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa Indstevnte Asbjørn Larsen Tveismes Vegne mødte dennes Broder Michel Larsen Tvesme, som anhørte bemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varssel og ville anhøre hvad Citanterne havde at i retteføre

Citanterne fremstillede som

1ste Vidne Niels Simondsen Huus, sagde sig 30 Aar gammel og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed, og forklarede: at han omspurgte Nat var paa Gaarden Bjotvedt tilligemed Johannes Sjursen Ringøen, Andreas Larsen Ringøen og Asbjørn Larsen Tveisme, og Vidnet hverken saae eller hørte, at der blev slaaget Vand paa Nogen

bemeldte Nat, og vidste intet derom førend han hørde det fortelle Dagen efter, at det skulle være skeet. Da intet videre var at tilspørge dette Vidne, blev han afskediget.

2de Vidne Anfind Johannesen Ulsnes, 34 Aar gam/m/el og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed, og forklarede: Vidnet var ikke tilstede paa Gaarden Bjotvedt omspurgte Nat, men hjemme i sit Huus paa Gaarden Ulsnes, da Vidnet Morgenen efter gik til Gaarden Tvisme, traf Vidnet der indstevnte Asbjørn Larsen Tvisme, der fortalte {han} Vidnet, at paa \begge/ Bjotvedt \Gaarde/ var om Natten slaaet Vand paa Bryllups Gjesterne, men han nævnte ikke {enten} hvem det var der havde gjort det om han selv havde seet eller gjort det, eller om Andre havde fortalt det til ham, dog erindrer Vidnet nu, at Asbjørn sagde, at han bemeldte Nat \var/ paa Gaarden Bjotvedt for at bese Bryllupslaget. Noget efter, om

1819: 227b

det var samme Dag eller en Anden, kan Vidnet ei erindre, sagde omvidnede Asbjørn til Vidnet, at dette ikke skulle fortælle det passerede paa Bjotvedt. Vidnet har og hørt det {siden} Passerede, siden af Andre, men veed aldeles ikke hvem der har gjort det. Vidnet vidste intet videre afskediget.

3de Vidne Thomas Sjursen Tvesme, sagde sig 30 Aar gammel og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overensstemmende med forestaaende Vidne Anfind, dog med den Forandring, at Vidnet hørte Asbjørn sige, at det var Svortevand, som var bleven slagen paa Folket, og at Asbjørn siden ikke bad dette Vidne tie med hvad han havde fortalt, demmitteret. Vidnet fremtraade atter, og sagde, at han samme Dag hørte fortælle af Andre i Huset, hvad Asbjørn nylig forhen havde sagt ham demit:

4de Vidne Andreas Larsen Ringøen, sagde sig omtrent 23 Aar gammel, og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede: Vidnet tilligemed Johannes Ringøen, Niels Simondsen Huse, der som første Vidne er afhørt, og her sagsøgte Asbjørn Larsen Tveisme fulgtes sammen, omspurgte Nat til Gaarden Bjotvedt, for at see paa det der værende Bryllupslag, de var der en Tid, undertiden samlede og undertiden adskildte fra hver Andre, men Vidnet saae eller hørde aldeles ikke, at nogen af dem eller Nogen Anden slog Vand over Bryllups Gjesterne ei heller veed Vidnet hvem der gjorde det afskediget.

5te Vidne Johannes Sjursen Ringøen blev fremstillet, paamindet om Eedens Vigtighed og affordret Lovens Eed, den han nægtede at aflægge og benægtede aldeles at aflægge Vidnesbyrd, paa Grund af at han var med her sagsøgte Asbjørn Larsen Tveisme, den omspurgte Nat, baade til \begge/ Bjotvedt Gaardene den hele Tid medens de vare der, og siden tilbage igjen, saa at denne Sag er ligesaa meget her fremkaldte Vidne vedkommende, som indstevnte Asbjørn, da Vidnet deklarerer!! sig ligesaa skyldig som han i den her paastevnte Sag, og derfor nægter at aflægge Vidnesbyrd i sin egen Sag. Citanterne deklarerede, at da de efter foranførte Johannes Sjursen Ringøens Deklaration efter deres Formenende har hans Tilstaaelse for, at han er i det mindste en af Gjerningsmændene til det Paaankede, saa frafalder de for nærværende Tid hans Afhørelse som Vidne, og forbeholder dem nærmere under Sagens Behandling endten at fremkalde ham som Vidne, eller sagsøge ham som skyldig.

6te Vidne Sjur Sjursen Ringøen \sagde sig/ 30 Aar gammel og i dette Ars Sommer, at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede, at han var Gjert i omhandlede Bryllup paa Gaarden Bjotvedt, og saae han, at adskillige af Bryllups Gjesterne var bleven overstænket med Svertvand og deraf plettede paa Klæderne, men hvem der havde gjort det, ved han aldeles ikke afskediget.

7de Vidne Asbjørn Pedersen Ulsnes, 22 Aar gammel og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overeenstemmende med forestaaende Vidne Sjur afskediget

8de Vidne Engel Olsen Bjotvedt, 63 ½ Aar gammel, sagde at have nydt Alterens Sakramente dette Aars Høst, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede, at han, som Naboe til Brudet, var omspurgt Nat gaaet hjem til sit eget Huus paa Gaarden Ytre Bjotvedt og efter Brudet Forlangende taget med sig {end} hjem endel af Gjesterne, til Her-

1819: 228

berge og Sængeleie om Natten. Som Gjesterne laae op paa Loftet af Buen, og Vidnet neden under, hørte Vidnet Larm og Tummel hastigen paa Loftet, og fornam Vand komme ned fra Loftet. Vidnet sprang da snart ud og op paa Loftet, og saa da en Vandbøtte og en Kalveask, den Første laae ude paa Gangen paa Loftet og den Anden ind paa Loftet. Vidnet troede, at Nogen af Gjesterne var Aarsag deri, men fik høre, af Lars Haugstvedt at Andre havde slaaet Vand over dem, og at de ikke vidste hvem det var. Dette skede da det om Morgenen var begyndt at lysne. Det var rent Vand, som var bleven overslaaet dem Senere hen paa Dagen, da Vidnet kom hen til selve Bryllups huset fik han at vide at der i Gunders Lrde!! (Lade) var bleven stenket Svartevand paa endeel Bryllups Gjester, som der laae og sov i deres Klæder og var Vidnets egen Søn bleven over stænket og hans hvide Trøie tilligemed Underklæder, bedervedes saa at Trøien maatte sværtes. Senere hen i Brylluppet fortalte Sjur Sjursen Ringøen (: 6te Vidne :) til Vidnet, under Samtale med ham, at han Sjur Sjursen, vidste hvem det var som havde slaaet Vand paa Folket, og skulle kunne nævne de paa Navn, men han nævnte ikke hvem det var, og Vidnet kan ei heller vide om han sagde det blot for Spøg eller han virkelig vidste det. hans Ord faldt saaledes: Da Vidnet til hans Deklaration svarede, det er got nogen er vidende \om/ hvem der gjorde \det/ svarede han strax, du maae nu ikke søge paa det, og da Vidnet dertil sagde, du skal ikke være sikker derpaa, svarede han jeg vil ikke være Vidne. Vidnet veed i øvrigt ikke hvem der gjorde det her Paasøgte. Paa Sagsøgtes Tilspørgende svarede Vidnet, at han paa Grund af at det skede, at der var slaaet Vand i hans Huus, havde først foreenet sig med Citanterne om at anlægge Sag for Retten i Anledning det Passerede, men da han hørte, at hans Nabos Børn, Johannes Sjursen Ringøen, Niels Simondsen og Anders Larsen Ringøen, vare seede bemeldte Nat paa Bryllups Gaarden, frygtede Vidnet, at nogen af dem kun/n/e være den skyldige, og derfor, for godt Naboskab skyld, aldeles frafaldt at paaanke eller tage Nogen Deel i denne Sags Førelse eller Omkostninger, og alene lovede Citanterne, som Stevnevidne, ingen Betalning at tage for sin Umage at stevne, forsaavidt ham vedkom Afskediget

9de Vidne Ole Engelsen Bjotvedt, sagde sig 22 Aar gammel, aflagde Lovens Eed og forklarede, at han var som Gjest i omhandlede Bryllup, og hørte og saa, at der om Natten var bleven slaaet Vand paa endeel af Gjesterne, men Vidnet veed aldeles ikke hvem der gjorde det afskediget.

10de Vidne Haldor Thomasen Tvesme, 21 Aar gammel, aflagde Lovens Eed og forklarede sig, at han som Bryllups-Gjest var tilstede paa Bjotvedt og laae i Laden den Gang der blev slaaet Sortevand ind paa Gjesterne som laae og sov, men Vidnet der sov, og i det samme hørte Larmen, saa dog ikke hvem der gjorde det eller ved at forklare hvem der var Aarsag eller Medhjælper dertil. Da Vidnet ikke vidste videre til Oplysning afskediget.

1819: 228b

11te Vidne: Sjur Østensen Tvedt, 32 Aar gammel, aflagde Lovens Eed og forklarede sig aldeles overensstemmende med forestaaende 10de Vidne og lagde til, at han saa baade {hos} Gjesten Sjur Arnesen Tvedts Vampe, Trøie og Skjorte, samt Strømper og Leister vare aldeles overstænket og farvet af Svertevand, saa at det aldeles var ubrugbart, og flere, hvis Klæder mere og mindre vare saaledes blevne beskadigede, men hvem der gjorde det, veed Vidnet aldeles ikke afskedit.

12te Vidne John Svendsen Ystenæs, sagde sig 25 Aar gammel, aflagde Lovens Eed, og forklarede, at han laae i omhandlede Lade og saa en komme ind med en Bøtte, og sloe noget Vaadt henover hvor Vidnet og de øvrige laae, og trillede Bøtten derefter hen ad hvor de laae, men da, det endnu ikke var bleven lyst kunne Vidnet ikke see eller kjænde hvem det var, uagtet Vidnet {strax} \kort efter/ sprang op og løb ud, og var saavel Folket der laa i deres Klæder, som Aaklæderne og Qvitlerne de laa i, overstenkede med Svertevand de vare i Alt 4re som laae der. Vidnet veed ikke hvem det var der stenkede Vandet. Afskedit.

13de Vidne Svend Jacobsen Huus, sagde sig 36 Aar gammel, aflagde Lovens Eed og forklarede: Vidnet laa som Bryllups Gjest paa Engel Bjotvedts Loft og sov med flere, omvidnede Nat, men blev vekket af, at der mod Lysningen om Morgen blev slaaet Vand udover Vidnet og flere som der laa. Det som blev slaaet paa dem, var rent Vand, og efter Mængden at dømme en heel Bøtte fuld eller mere, og fandtes der om Morgen udfor Døren ved Nedgangen, en tom Skeppebøtte og en Kalveask, omtrent paa en \Par/ Karders Størrelse, laa inde paa Loftsgulvet, der var bleven kastet med Magt og Vand i ind mod den Sæng hvor Vidnet laae, hvor den traf Sængestokken, hvilket skeede strax i det samme, som Vandet af Bøtten var slaaet indover dem. Vidnet veed aldeles ikke hvem der gjorde bemeldte Gjerning, afskedit.

14de Vidne Anders Haaversen Røthe sagde sig i sit 30 Aars Alder, aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende 13. Vidne, og vidste intet videre til Oplysning afskedit.

1ste Vidne Niels Simonsen Huus, blev atter fremkaldet, og under sin aflagde Eed forklarede, at da Vidnet reiste her til Thingstedet i Gaar kom Vidnet i Samtale med {en} hans Medkammerader paa Baaden, nemlig Andreas Larsen Ringøen, 4de Vidne, Johannes Sjursen Ringøen, 5. Vidne og Sjur Sjursen, 6. Vidne, om, at {det} da de alle havde fulgtes ad med indstevnte Asbjørn Larsen Tveisme til Bryllups Gaarden, ville de alle ansees for mistænkte at have slaaet Vand over Bryllups Gjesterne, og at de paa Grund deraf \ei/ burde for Retten aflægge noget Vidnesbyrd under deres Eed, men da Vidnet af Dommeren blev oplyst, at han alene som Vidne, men ikke som skyldig var indkaldt, og at han, om endog medskyldig, dog burde sige hvad han vidste om det Tilspurgde, og!! (om?) han vidste sig med sin Samvettighed frie for at have taget Deel i den paasøgte Fornærmelse, saa afgav han uden videre Modsigelse, sit tilførte Vidnesbyrd. afskedit.

1819: 229

Citanterne erklærede, at de ikke havde flere Vidner for nærværende Tid at afhøre, men bad sig det her passerende i Thingsvidne Form beskrevet meddelt.

Michel Larsen Tveisme, der begjerede tilført paa hans Broder Sagvolderen Asbjørn Larsen Tveismes Vegne, at denne som Landeværn henskyder sig under den militaire Ret og paastaaer sig der sagsøgt og tiltalt, i Tilfælde Citanterne agte at anlægge Søgmaal imod ham, i Anledning det her Omvidnede.

Citanterne henholdt sig til deres Tilførde, og forbeholdt dem alt fornødne i sin Tid.

Dommeren eragtede: Thingsvidnet er hermed sluttet og skal saa hastig Tiden tillader, blive Citanterne efter Forlangende meddelt.

Citanterne betalede Incammination 1 Spd 28 s for 14 Vidner at afhøre 1 Spd 8 s.
Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s og for et Contra Spørgsmaal 8 s.

Nye Sag:

Peder Johnsen Ragde mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Tobias Haldorsen Eidnes, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 65 Spdlr Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commisionen at Sagen derfra til Rettergang er bleven henviist Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saal: #

Sagvolderen Tobias Eidnes, som havde anhørt forbemeldte Documenter oplæse, vedtog lovlig Varssel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citante{n} forklarede, at paa Høstethinget 1818 udstædde Citanten et Pantebrev til Sagvolderen for Summa 244 Spdl. deraf var 179 Spdl. forskjellige Afregningers Opgjørelse, men de øvrige 65 Spdl, lovede Creditor Tobias Eidnes at udbetale til hans Broder Ole Haldorsen, hvilket Debitor skyldte. Dette gjorde ikke Tobias, men ville afqvitte dem i en Hest, som Citanten og en anden her ustevnt Mand havde østerover at sælge for bemeldte {Aar} Tobias for 2 Aar siden og blev solgt for 65 Spdl, hvilke Citanten troer, det tilkom Tobias selv at indfordre, da det blev meldt ham hvad Hesten var solgt for og hvem til, da de kom tilbage, og at den var solgt paa Credit for endel mere end han havde ventet at faae for den, hvormed han og den Gang var fornøiet. Citanten har siden maattet kontant udbetale bemeldte Pantebrevs hele paalydendes Sum 244 Spdl med Renter, og derfor nu paasøger de 65 Spdl han ikke har bekommet hverken selv eller Ole Helleland paa hans Vegne.

Sagvolderen benægtede at have lovet at udbetale til sin Broder Ole Haldorsen Helleland de 65 Spdl, men \Debitor/ ønskede selv, at Pengene for Hesten maatte indbefattes i Pantebrevet da han trængte til at faae Pengene for Hesten til dermed at afklare{de} han{s}m Gjeld\en/. \Sagvolderen sagde/ Det har alle Tider været en \sæd/vanlig Pligt efter Bøygdeskik, at den som sælger Hest eller noget for en Anden, maae indestaae for, at skaffe Ejeren Pengene og indfordre dem til ham, thi ellers kunde han skjødesløs sælge til den Første Uvæderhæftige han traf.

Paa Tilspørgende erklærede Laugrettet, at Bøygdens Skik stedse har været

1819: 229b

at Sælgeren har maattet indkræve og tilsvare Kjøbesummen, hvad endten han har solgt paa Borg eller Contant.

Citanten deklarerede, at han har ingen Vidner at kan dermed bevise Rigtigheden af sit Tilførd, men veed med sin Samvittighed at det er sandt, og derfor paastaaer, at endten han eller Sagvolderen maae ipligtes Eed, hvormed han indlod Sagen til Doms fra sin Side efter Stevningen under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til nærmere Besvarelse til i Morgen, hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s og for Udsættelsen 12 s.

Da Dagen hermed var forløben, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Arne Lutro, Endre Helleland, Ole Haldorsen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland, alle med iholdt Pen.

Neste Dag, den 8de December \1819/, continuerede Maanedstthingene for Hardanger etc: ved og i Overvær af de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Nye Sag:

Michel Halstensen Lofthuus, Dannebrogsmænd mødte for Retten paa Kidel Aastads Vegne, Handelsmand i Egersund, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing ved mundtlig Varssel, at have indkaldet Ole Paulsen Sponheim og Johannes Sjursen Frostæd, at lide Dom til at betale med Omkostninger skyldige 54 ½ Spdl. ifølge Revers af 18de Marts sidstleden Saa fremlagde han og Attest at de Indstevnte ikke mødte efter den givne Udsættelse for Forligelses Commission Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Paa de Indstevntes Vegne, mødte Sjur Paulsen Sponheim, en Broder af Sagvolderen Ole Paulsen og anhørte bemeldte Attester oplæse og deklarerede, at han ikke kunne antage mødende Michel Halstensen Lofthuus, som Sagfører eller berettiget at udføre denne Sag, da han ei er beskikket Prokurator ei heller kan forevise Amtets Tilladelse at gaae irecte for Citanten Kidel Aastad, paastod paa Grund heraf Sagen afviist

Michel Halstensen Lofthuus, som mødende paa Citantens Vegne, deklarerede, at da Sagvolderen, ved \at/ nægte ham at udføre Sagen, ikkun udsætter den for betydelige Bekostninger, som de, i saa ren og klar Gjelsag som denne maae komme til at betale, ved at nøde ham, at antage en lovformelig beskikket Procurator, endten fra Bergen eller andensteds fra, da her i Sorenskriveriet ingen findes; men da de saaledes staar i Lyset og skygger dem selv, saa nødes han at forlange Sagen udsadt til næste Thing for imidlertid, endten at indhente Amtets Tilladelse at udføre denne Sag, eller og overlade Citanten ved Kongelig beskikket Procurator, at udføre samme.

Dommeren eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Febr: Maanedstthing den 7de Febr: 1820, hvilken Eragting

1819: 230

blev for Parterne oplæst.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s. Sagen meldt forligt indenfor Retten.

Udsat Sag fra i Gaar Folio 229. Peder Rogde mod Tobias Eidnes.

Sagvolderen Tobias Eidnes deklarerede at da Citanten i Gaaer uden for Retten deklarerede, at Haldor Oppedahl skulle have været overdraget tilligemed Citanten, at sælge den omnævnte Hest for Sagvolderen, og dette ikke forholder sig saaledes, saa fremstillede han nu bemeldte Haldor Oppedahl, for at hans Deklaration kunde modtages hvorvidt saadant var bleven ham overdraget Citanten benægtede at lade afhøre eller modtage bemeldte Haldors Deklaration, hvorover Sagvolderen frafaldt sammes Afhørelse og indlod Sagen til Doms med Paastand ei alene at frifindes for dette ubillige Søgmaal, men og at tilkendes denne Sags skadesløse Omkostninger med Kost, Tæring og Tidsspilde i det ringeste den Sum 2 Spdl.

Citanten indlod ligeledes Sagen til Doms med Paastand, at Tobias maatte ipligtes med Eed at bevidne, at han ved Obligationens Forfatning aldeles ikke lovede at udbetale de her paasøgte 65 Spdl til hans Broder Ole Haldorsen Helleland.

Sagvolderen Tobias erklærede, at da Citanten udbetalte den hele Obligations Sum, gjorde han dette uden nogen Paastand at Sagvolderen skulde have udbetalt noget til sin Broder Ole Haldorsen Helleland, men alene paastod, at Sagvolderen ikke maatte tage Renter af 65 Spdl for Hesten

Citanten \sagde at han/ paastod den Gang Obligationen blev betalt, at erholde gotgjort de 65 Spdl. for Hesten og at Tobias selv kunde indfordre bemeldte Penge, hvormed han nu indlader Sagen til Doms efter sin forhen nedlagde Paastand og at Sagvolderen ipligtes at betale denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Dommeren eragtede Sagen optages til Doms.

Gammel Sag. Folio 224. Arne Aamundsen Lutro med
Curator mod Pigen Herborg Pedersdatter Ernæs.

Sagvolderen Arne Aamundsen Lutro med hans nu beskikkede Curator John Olsen Kjørlandshagen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing, contra at have indstevnet Herborg Pedersdatter Ernæs med forhen havte Formynder Lars Olsen Helleland, at anhøre Vidner og Beviser om, at Arne har været forlovet med Pigen Herborg, og at han er forligt med hende i Henseende hvad fornærmelige Ord han kan have talet, hvorefter forventer sig frifunden for det her mod ham anlagde Søgemaal med videre efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Hoved-Citantinden Herborg Pedersdatter Ernæs, blev paaraabt og mødte for hende Tobias Haldorsen Eidnes i hendes nu Sængeliggende og svage \Formynder/ Lars Olsen Hellelands Sted ifølge given Fuldmagt, dateret 6te d: M: der blev oplæst og indtages her saalydende # hvorefter han nedlagde Indsigelse mod den Deel af Contra-Stevningen, som angaaer, at Pigen Herborg, skal have givet Contra Citanten Egteskabs Løfte, da derom ikke har været afhandlet ved Forligelses Commissionen saaledes i Henseende, at den her paasøgte Sag om ærerige!! (ærerørige) Skjeldsord, skal være bleven forligt, hvorom Komparenten heller ikke troer noget derom her bør fremkomme førend samme har været for Forligelses Commissionen

1819: 230b

og derom til Vidneførelse eller Rettergang henviist.

Contra Citanten deklarerede, at hvad Egteskabs Løftet angaaer, da er det ham ligemeget hvad enten Vidneførelse derom tilstedes eller ikke, men i Henseende at denne Sag om ærerige!! (ærerørige) Ord, der fra Forligelses Commissionen til Retten er henviist, er senere bleven forligt, paastaaer Contra Citanten, at bør tillades at bevise, da det er en og samme Sag forsaavidt, naar samme bevises, denne derved er hævet.

Hovedcitantinden med hendes Sagfører vedblev den nedlagde Indsigelse.

Dommeren eragtede Den Post af Contra Stevningen, der angaaer Egteskabsløfte synes ikke at vedkomme denne Sag og derfor afvises al Vidneførelse derom. I Henseende den anden Post, hvorvidt her anlagde Hovedsag bør ansees, som forligt, da tilstedes Vidnesbyrd derom at fremmes.

Contra Citanten fremstillede nu som

1ste Contra Vidne Niels Endresen Ernæss aflagde Lovens Eed, sagde sig omtrent 62 Aar gammel, Citantinden Herborgs Moerbroder. Contra Citanten fremlagde nu hans skriftlige Qvestioner til Vidnerne, dateret 6 Decembr:, der blev oplæst og indtages her saalydende # Af disse Spørgsmaale begjærede han Vidnet tilspurgt de 4re første, dem Vidnet under sin Eeds Kraft besvarede saaledes: Til 1ste Spørgsmaal Svar: Vidnet vidste, at der blev handlet om Forlig i denne Sag imellem Lars Olsen Helleland og Contra Citantens Fader Aamund Arnesen Lutro De gik noget hen paa Bakken alene og noget efter kom tilbage, og sagde, at Sagen nu var forligt, og det saaledes, at end ikke deres egne Koner skulle blive det fortalt, hvorhos de tillige sagde, at hervefter!! (herefter) skulle saavel Contra Citanten og hans Familie, som Pigen Herborg og hendes Familie være gode Venner og Ingen herefter tale Noget til en andens Fornærmelse, og hvis Nogen af dem brød dette Forlig, skulle de betale en Mulet af 4 Speciedalere. Dette skede \i/ indeværende Aars Høst, noget efter at Sagen ved

Forligelses Commissionen havde været forhandlet, og foregik paa Gaarden Ernæs, og var saavel Pigen Herborg, som Arne Omundsen tilstæde paa samme Gaard, men ei nærværende med dem, som afhandlede Forliget. Vidnet tilligemed Contra Citanten Arne, reiste Morgen efter til Lehnsmanden og afsagde paa Formynderen Lars Olsen Hellelandz Vegne, den af ham forlangte Sags Indstevning. Hermed er under et, samtlige 4re Spørgsmaale besvaret Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget. Vidnet blev atter fremkaldt og paa Citantens Tilspørgende, sagde, at Lars Helleland og Aamund Lutru, da de forkyndte Forliget sluttet, sagde tillige, at hvis Nogen brød Forliget, da skulle Sagen staae ligt aaben foruden de 4 Spd som oven er vidnet, at skulle erlægges i Bøder Vidste intet videre afskediget.

2de Contra Vidne Herborg Endresdatter Ernæss, Moder til Citantinden Herborg Pedersdatter, sagde sig i sit 58 Aars Alder, og dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og Alt overensstemmende med

1819: 231

forestaaende Vidne, og lagde til, at Forliget skede om Aftenen og da hendes Datter Citantinden Herborg Pedersdatter, allerede var gaaet til Sængs da Forliget sluttedes, saa fik hun først vide Forliget næste Morgen, og da yttrede hun sig misfornøiet med Forliget fordi der Ingen var Vidne ved Forliget, hvorvidt hun blev fritaget for hans gjorde Beskyldning eller ikke. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget

3de Contra Vidne Helje Sjursen Helleland aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, sagde sig 23 Aar gammel og dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente forklarede: Morgen efter det foromvidnede Forlig var indgaaet, hørte Vidnet af Citantinden Pigen Herborgs Pedersdatters Moder, 2de Contra Vidne, fortælle, at Sagen imellem hendes Datter og Arne Omundsen Lutro var bleven forligt, og at bemeldte Arne Omundsen og Niels Endresen Ernæss vare reiste til Lehnsmanden for at tilbagekalde den hos ham forlangte Sagens Indstevning til Rettergang, Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

4de Contra Vidne Jorand Ellingsdatter Ernæs aflagde Lovens Eed, sagde sig 28 Aar gammel, og i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sakramente, blev tilspurgt om hun ikke har seet eller hørt Citantinden Herborg Pedersdatter tilstaae at have havt Legemlig Omgang med Sagvolderen Arne Aamundsen Lutro? Svar: Nej, Vidnet har aldrig enten seet eller hørt, at bemeldte Herborg og Arne, skal have havt ulovlig Legemlig Omgang med hinanden. Vidste intet videre afskediget.

5te Contra Vidne Samson Johnsen Lutru, aflagde Lovens Eed, og forklarede, at dette ikke har seet noget Uanstændigt mellem Herborg og Arne Aamundsen. Afskediget.

Efter nogen Samtale bleve Parterne, nemlig: Tobias Haldorsen Eidnes paa Pigen Herborg Pedersdatter Ernæsses Vegne og Arne Aamundsen Lutro med Curator John Olsen Kjærlandshagen saaledes forenede: Jeg Arne Aamundsen Lutro med Curator erklærer at de Ord, som her er paasøgt og af mig talt om Pigen Herborg Pedersdatter Ernæs!! (Ernæs), ere udtalte uden noget Alvor og uden Hensigt til at fornærme hendes Ære, men blot af ubetænksomt Spøg, som ei skal være hende til mindste Æres Krænkelser og forpligter jeg mig herved, for denne min Uforsigtighed, at tale hende til Fornærmelse, at erlægge i denne Sags Omkostninger til hende eller Formynder 4 Spd, ogsaa Bøder til Kingservigs Sogns Fattigkasses Fond 8 Spdl. hermed erklærede Tobias Haldorsen Eidnæs sig fornøiet paa Pigen Herborg Pedersdatters Vegne, som og hendes Moder Herborg Endresdatter, hendes Broder Niels Pedersen Ernæs og hendes 3de Moerbrødre Niels Endresen Ernæs, Michel Endresen Helleland og John Endresen Frøynes, der alle vare tilstede og erklærede hermed denne Sag, venskabelig forligt, og skal alt hidtil Passerede mellem Parterne, være aldeles dødt, magtesløst

og forglempt og Venskab for Eftertiden at søges baade i Ord og Gjæringer. Skulle derimod for Eftertiden Nogen af de som her nu have indgaaet dette Forlig, være sig endten Pigen Herborg Pedersdatter, eller Sagsøgte Arne Aamundsen, eller Nogen af de Andre i Forliget benævnte, endten i Ord eller Gjæringer fornærme hinanden, da skal de foruden Lovens Straf, end videre bøde 5 Spd til den Forbrydendes Sogns Fattigkasse. Dette deres Forlig begjærede Parterne ved Rettens Dom stadfæstet og blev da strax afsagt saadan

Stadfestelses-Dom.

I Følge Lovens 5 – 1 – 1 kjendes for Ret: Forestaaende Forlig bør at efterkommes i alle dets Ord og Puncter og de bemeldte 4 Spdl i denne Sags Omkostninger til Pigen Herborg Pedersdatter Ernæs og 8 Spd til Kongservigs Sogns Fattigkasses Fond, tilsammen i Alt 12 Spd, skrives Tolv Speciedalere, at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Denne Stadfestelses Dom blev for Parterne oplæst.

Contra Citanten betalede Incammination efter Fradrag af Tilsværspenge 108 s. for 5 Vidner at afhøre 56 s. Citanten betalede for en Eragtning 24 s.

Da Ingen meldte dem med videre blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen
A v W S Koren Arne Lutro, Endre Helleland, Ole Helleland, Sjur Helleland
 alle med paaholden Pen

Neste Dag, den 9de December \1819/, blev Maanedstthingene for Hardanger fortsadt ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som de forrige Dage.

Hvorda!

udi Sagen Folio 229, Peder Johnsen Rogde mod Tobias Eidnes blev afsagt saadan
Dom.

Da Citanten Peder Johnsen Rogde ikke har frembragt det allerringeste Bevis for, eller grundet Formodning om, at Sagvolderen Tobias Haldorsen Eidnes skal have forpligtet sig til at udbetale de her paasøgte 65 Spd til Sagvolderens Broder, men tvertimod tilstaaet og beviist under Sagen, at Sagvolderen kom den paasøgte eller lige Sum til gode hos Citanten for en Hest denne skal have solgt for ham, saa kan Dommeren ikke tilstede Citanten, ei heller paalægge Sagvolderen Eed, men han maae blive aldeles at frifindes for dette Søgmaal og blive tilkjendt Sags Omkostninger; thi Kjendes for Rett: Tobias Haldorsen Eidnes frifindes for Citantens Søgmaal i denne Sag og Citanten Peder Johnsen Rogde (Ragde) ipligtes at betale ham denne Sags paatvungne Omkostninger 1 Spd skrives En Speciedaler, som udredes under Executions Tvang 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer.

Da Ingen meldte sig med flere Sager, blev læst følgende Documenter

1. Skiftebrev efter Leilænding Asbjørn Endresen Tvisme sluttet 17 Januar 1797. hvorved Boets eiende Huuse er udlagt paa Enken og Arvingerne.
2. Do: efter Myndtl: No: 1929 Anna Endresdr: Lillethun sluttet 11 Junii 1819, er Boets eiende Jordegods 5 5/8 Mrk Sm: 1/16 Hud 1/16 Gdskind med Bygs: og Herl: i Garethun vurderet 13 Spd

4 Ort 11 s udlagt paa Moderen Herborg Olsdatter Garethun

3. Skiftebrev efter Huusmand Hans Niels: Qvittenæs, sluttet 11 Juni 1819. Stervboets Huuse er udlagt paa Creditorerne
4. Skjøde fra Haldor Haldorsen Oppedahl til Sjur Sjursen Grøve paa en Jordepart i Grøve i Røldahl, af Skyld 9 Mrk Smør for 250 Spd dateret 6 Decembr: 1819.
5. Delebrev af 7de Decembr: 1819, hvorved Gunder Halstensen er tilhjemlet Overbygslen til 10 2/3 Mrk Smør i Rogde No: 24.
- 5!! Skjøde af 7de Decembr: 1819, fra Niels Andersen Tveisme til Asbjørn Olai Iversen paa nogle Huuse paa Tvesme
6. Do: af Do: Dato fra Johannes og Synneve Sjurs Børn Maagestad til Jarand Sjursen paa 18 Mrkr Smør 1/8 Hd 1/8 Gdsk: i Maagestad
7. Forpagtningskontract af 27 Octobr: og 6 Novbr: 1819 mellem Biskop Pavels og Sjur Arnesen Alsager som Forpagter paa 22 ½ Mrk Smør ¼ Hud i Gaarden Alsager No: 30
8. Bygselbrev af 27 Octobr: 1819 fra Torjuls Michelsen Tjoflaat til Johannes Tobiasen Bue paa 20 180/181 Mrk Smør m: v: i Hamre medfulgte Reversal og Landskyldsbog
9. Do: af 7 Decembr: 1819 fra Provst Hertzberg til Thomas Sjursen paa ½ Løb Smør i Tveisme, medfulgt Reversal og Landskyldbog.
10. Do: af 22de Septembr: 1818 fra Provst!! (Provst) Hertzberg til Jacob Sjursen paa et og et halvt [??] Smør i Warberg, medf: Reversal og Landsk:bog
11. Fæsteseddel fra Christopher Iversen Wambeim til David Halstensen Sponheim paa et nyt Huusmandsplads under Gaarden Wambeim med Reversal, begge datteret 7 Debr: 1819
12. Dom af 6 Decembr: 1819 i Sagen Christopher Ingebrigtsen Qvalnæs mod Samson Hansen Gjelet, hvorved den Sidste er tilpligtet at udrede paasøgt Gjeld 20 Spd med Renter og Omkostninger
13. Panteobligation fra Peder Johnsen Rogde til Ole Haldorsen Helleland, stor 80 Spd, dateret 8 Debr: 1819
14. Do: fra Sjur Sjursen Grøve til Haldor Oppedal stor 300 Spd dateret den 6te Decembr: 1819
15. Do: fra Jarand Sjursen Maagestad til Johannes Sjursen og Synneve Sjursdatter stor 81 Spdl dat: 7 Debr: 1819.
16. Vilkaarbrev af Gunder Halstensen Rogde til Moderen Anna Larsdatter dateret 7 Decembr: 1819.
17. Do: fra Johannes Tobiasen Hamre til Maritha Michelsdatter datteret 27 Octobr: 1819.
18. Do: fra Østen Danjelsen Jordahl til Forældrene, dateret 6te Decembr: 1819
19. Afkald fra Anna Haldorsdatter Mæland for 31 Spd 59 s dat: 6 Decbr: 1819.
20. Do: fra Magreta Haldorsdatter Mæland for 31 Spd 59 s af Do: Dato.
21. Do: fra Elling Wasthun gift med Brita Michelsdr: Hildahl dateret 6te Decembr: 1819
22. Do: fra Jacob Iversen Naae for 42 Spd 103 s dat: 6 Decbr: 1819.
23. Do: fra Ole Samsonsens Freim gift med Gjører Michelsdr: Hildal for hendes Moderarv, dateret 6 Debr: 1819.
24. Do: fra Kari Michelsdr: for Arv 9 Spd 85 s dat: 6 Debr: 1819.
25. Do: fra Randvei Pedersdr: Fresvig {for Arv} til Formy: Peer Fresvig dat: 6te Dbr: 1819

1819: 232b

26. Afkald fra Thore Baarsen Tvedt for Arv 27 Spd 56 s. dat: 6 Dbr: 1819
27. Do: fra Anna Pedersdatter Fresvig, dat: 6 Decbr: 1819.
28. Do: fra Ole Larsen Espe gift med Gunilde Wiglichsdr: Midtbleie for hendes Moder!! (Moderarv?) stor 9 rd 69 s DC: dateret 6 Debr: 1819.
29. Do: [fra] Anders Olsen Lutru, gift med Randi Mathiasdr: Frøynes for hendes Moderarv og Hjemmegifte dat: 6 Debr: 1819.

30. Do: [fra] Magdeli Magnusdr: Sexe for Arv 7 Spd 30 s dat: 7 Decbr: 1819.
31. Do: [fra] Svend Larsen Steneberg gift med Anna Olsdatter Skare for Arvemidler i Alt 31 Spd 44 3/8 s dat: 7 Novbr: 1817.
32. Do: fra Haldor Wiglichsen Sexe til John Olsen Brandstvedt for 164 Spd 83 3/4 s. dateret 7 Debr: 1819.
33. Do: fra Ingebor Larsdr: Oppedal for Arve 7 Do: 1819
34. Do: fra Niels Pedersen Ernæs gift med Jorand Ellingsdr: Oppedal for 8 Spd 66 s dateret 7 Do: Do:
35. Do: fra Iver Havland (Hovland), gift med Aase Endresdr: Ernæs for hendes Moderarv 18 rd 32 s dat: 7 Do: Do:
36. Do: fra Guro og Brita Michelsdr: Oppedal for hver deres Faderarv 9 Spd 86 s. 7 Do: Do:
37. Do: fra Aase Michelsdr: Oppedal for Arv 4 Spd 85 s 6 Do: 1819
38. Do: fra Sigr Iversdr: Aarhuus for Faderarv 14 Spd 74 s 7 Do: Do:
39. Do: fra Randi Iversdr: Aarhuus for 14 Spd 74 Do: Dato
40. Do: fra Østen Jacobsen Wilure for Arv 21 Rbd 4 mrk 4 s 7 Do: Do:
41. Do: fra Lars Wiglichsen Midtbleie for Arv 19 rd 42 s 7 Do: Do:
42. Do: fra Wiglich Wiglichsen Midtbleie for 19 rd 42 s Do: Dato
43. Do: fra Marta Larsdr: Bleie for Arv 4 Spd 119 s Do: Dato
44. Do: fra Brita Gundersdr: Ragde for 6 Spd 72 s Do: Do:
45. Do: fra Jørgen Maage gift med Anna Anvesdr: Lindvig for Arv 2 rd 5 s 8 Do: Do:
46. Do: fra Jorand Anvesdr: Lindvig for 2 rd 5 s Do: Dato
47. Do: fra Herborg Wiglichsdr: Midtbleie for 9 rd 69 s. Do: Do:
48. Aflyst Obligation af Peder Johnsen Rogde til Tobias Eidnes stor 244 Spd af 7 Octb: 1818 ifølge Qvittering af 6te Junii 1819.

Da Ingen efter de \sædvanlige/ 3de Ganges Udraab meldte sig med videre blev Maanedthinget hermed sluttet. A v W S Koren
 Sjur Samsonsens Helland, Ole Haldorsen Helland, Endre Jensen Helland og Arne Knudsen Lutro; disse 4re med iholdt Pen.

Året 1819 til endes her.

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
 Året 1820

(1820: 232b)

Extrarets-Præliminærforhør

Aar 1820 den 4de Februar blev Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnes, for ifølge Amtets Ordre af 17de f. M: at optage et Forhør over Corporal Samson Jonsen Qvitne, som anklaget for Tyverie.

Hvor da! mødte for Retten Anklagede Corporal Samson Jonsen Qvitne \frie for Baand og Tvang/ samt bestialne Musketeer Lars Eriksen Sandstø eller Sandstøl. Forret-

ningsføreren oplæste bemeldte Amtets Ordre af 17de f. M: med vedlagde Skrivelse \fra/ Her: Obristeliutenant og Corpschef Dons \af 14de Janu:/ og en Anmeldelse af samme Dato fra Capitaine Bredahl, af hvilke de 2 sidstmeldte blive i sin Tid at vedhæfte denne Act; men Amtets Ordre indtages her saalydende ## Videre blev fremlagt en af Administrator under 31te f. M: udstyret Indkaldelse til dette Forhørs Foretagelse her idag, hvilken med dens Forkyndelsespaategninger blev oplæst og indtages her saalydende ##

Anklagede Corporal Samson Jonsen Qvitne, som havde anhørt foranførte oplæst, blev paamindet om at afgive en sandfærdig Bekiendelse, og ikke lægge nye Forbrydelse til den begangne, ved at fordølge eller lægge Skiul paa Sandheden: forklarede: han er nu 28 Aar gammel, fød af ægte Forældre: Gaardemand John Samsonsens Qvitne og \Hustrue/ Inger Knuds Dr.; har nydt en Christ sømmelig Opdragelse, gik til Confirmation her i Præstegieldet i sit Alders 16 Aar og var bestandig hiemme hos sine Forældre indtil sit 15 Aars Alder; da han kom i Tieneste hos nu afdøde Tosten Danielsen Tocheim her i Præstegieldet, hvor han forblev i 2 Aar, kom derpaa hjem til sin Fader, som behøvede ham til sit Gaardebrug, men blev, saavidt han erindrer, inden 1 Aar udcommenderet i Krigstienesten til Bergen, som Underofficier. Har siden bestandig staaet i Tienesten som Corporal, og har tildeels opholdt sig i Garnisonen i Bergen og nu tilsidst en Tiid \hos/ hans Broder, forrige Sergeant Samson Jonsen Qvitne, den ældre, der boer paa og ejer Faderens Gaard Qvitne. Hans Forældre have været af middels ringe Formue tilstand, dog Selveiergaardemand \her i Præstegieldet/ og har givet ham og Sødskenne en Christ sømmelig Opdragelse og tilstrækkelig Underholdning; hans Moder er død, men hans Fader lever, som Kaarmand paa Gaarden. I Henseende paaklagede Tyverie, forklarede han, at nogle Uger for sidstleden Juul var han med en yngre Broder ved Navn John Johnsen reist til Bergen med en Løftings baad, de to alene. En Aften i Skumringen, medens han var i Bergen, faldt det ham ind i det han var nede for at see om sin Baad, at gaae ind om Bord paa Knud Johnsen Berves Baad, for at see om der var noget han kunde bortstiale: han lukte op Vingedøren for hvilken ingen Laas var, og saa at der strax ved Døren stod en lille Bomme med Laas for; den tog Anklagede til sig, uden at vide hvad der var i den, da den var igienlukket og ingen Nøgel i Laaset, og satte den strax under Vingen paa sit eget Fartøi. Der blev den staaende \under Vinggulvet/ uden at Anklagede rørte den siden. Paa 3die Dag efter, reiste Anklagede med hans Broder fra Bergen og kom samme Dag til Kongshavn. Paa samme Tiid kom tillige fra Bergen Knud Johnsen Berve, Lars Sandstø og John Johannessen Aarhuus \samt Aamund Larsen Nedre Berven/ paa deres Fartøi der i Havnen, samt Erik Eriksen Oppedahl og Jens Larsen Oppedahl paa deres Fartøi; da de havde været der en Tiid, blev der talt om, at der var bleven frastiaalet Knud Johnsen Nedre Berven og Lars Sandstø en Bomme med Penge i af deres Baadeving og Aamund Larsen Berven sagde at de burde visitere paa bemeldte Fartøier om Bommen fandtes paa nogen af dem. De vare alle villige at der maatte undersøges hos dem; hvorpaa de strax begyndte at gjøre Anstalter dertil, og da Angiældende mærkede dette, gik han til Knud Berven som da var \alene/ i sin Jagteving og tilstod for ham at have taget den Bomme

de savnede; hvorpaa Knud sagde ”Gud velsigne Dig at du aabenbarer det selv.” {hvo} og derpaa fulgte \han/ med Anklagede fra sit Fartøi i en Baad til Angiældendes Fartøi, hvor Angiældende leverede ham Bommen som stod under Gulvet i Vingen lukket og {ulæst} \uoplæst/ ligesom han havde taget den; hvorpaa de begge reiste tilbage paa Knuds Fartøi, hvor Jens Larsen Oppedahl, Erik Eriksen Oppedahl og John Johannessen Aarhuus vare tilstæde, i

hvis Overværelse Knud oplukkede Bommen med sin Nøgel og sagde at {ha} det var der alt, saa \han/ savnede intet. Han taalte!! (talte) ei Pengene som vare i, ei heller veed Angiældende hvor mange der vare. Angiældende Corporal Samson Johnsen Qvitne beklagede at han uden Nød og Tvang og uden selv at kunne forklare sig Aarsagen, havde fattet det uheldige Indfald at begaae denne Forbrydelse. Han har aldrig nogen sinde forhen begaaet nogen Misgierning og langt mindre \været/ dømt eller tiltalt for nogen Forbrydelse. Han har tient paa det 11te Aar som Corporal, og haaber at kunne nyde sine Foresattes Vidnesbyrd at have tient ærlig troe og ulastelig. Da Intet videre var at tilspørge ham, blev ham forelæst hans afgivne Forestaaende, som han vedstod rigtig tilført og traade derpaa tilside; hvorpaa fremstod Frastiaalne:

Lars Eriksen Sandstø, sagde sig 24 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente forklarede: Paa den Baad, som han tilligemed Knud Johnsen Nedre Berven og Aamund Larsen Nedre Berven vare \reiste/ til Bergen paa, noget før Juul sidstleden, blev bortstiaalen af Vingen en lille Bomme Comparenten tilhørende, hvori der var 140 Spdr, der tilhørte Comparenten og Knud Johnsen Nedre Berven tilsammen; og da de laae saaledes ved Muren i Bergen, at der stedse enten af dem selv eller andre var Folk nærværende, ved Baaden, saa troede Comparenten og Kammerad{er} ikke, at nogen fremmet let havde vovet at tage Bommen, men at det maatte være nogen som var kiendt med dem og faldt Mistanken paa Anklagede; hvorover, da de kom paa Hiemveien til Kongshavn bestemte \de/ sig til at foreslaae; der skulde visiteres paa samtlige tilstædeværende Fartøier, her fra Nabobruget; da de havde besluttet dem dertil, saae Comparenten at Anklagede Corporal Samson Johnsen Qvitne reiste med Knud Johnsen Berven over til sit Fartøj; og kom tilbage med den bortstiaalne Bomme, som han da i Comparentens samt Erik Eriksen Oppedahl, Jens Larsen Oppedahl og John Johannessen Aarhuus Overvær, tilstod at have stiaalet, og da Medeieren Knud samme Tiid aabnede Bommen og tilligemed Comparenten saa at Pengene tilligemed en liden tom Flaske og nogle Regninger laae urørte, som de havde lagt dem, lukkede de Bommen uden da {da} at tælle dem; men siden talte de dem, og befandtes de da at være 140 Spdr. Da der vare nogle Skillemyndt, kan Comparenten ei gan-

1820: 234

ske erindre om der vare fulde 140 Spdr eller der manglede nogle Skillinger i {Summen} {\...?.../} \Summen/ Bommen anseer Comparenten værd 60 s og Flasken 6 s: andet eller mere var der ikke, og kan Comparenten med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræfte, at bemeldte Bomme frakom ham mod hans Vilie og Vidende. Da intet videre var at tilspørge {Vidnet} \Comparenten/, blev ham forelæst sit Afgivne, som han vedstod rigtig tilført.

Anklagede Corporal Samson Johnsen Qvitne fremstod og erklærede sig tilfreds med den af Eieren ansatte Værdie paa Bommen og Flasken og erklærede tillige at han saa at der vare baade blaae og hvide bankosedler da Knud, som foran forklaret aabnede Bommen, men om der tillige var Skillemyndt saa Anklagede ikke, ei heller veed hvormange Penge der var, da han aldrig havde aabnet Bommen og de ikke, enten dengang eller siden er bleven tælt i hans Overvær.

I Anledning af at Ingen af de øvrige her til Forhøret indkaldte nu mødte efter Paaraab, erklærede forbemeldte Lars Eriksen tilligemed Laugrettet at alle samtlige Indstevnte ere førend Indstevningen hertil, afreiste deels til Bergen og deels til Sildefiskeriet ved Havet 12 á 16 Mile herfra med forskiellige Fartøier; og kan ikke ventes at komme her tilbage paa 5 á 7 Ugers Tid. I hvilken Anledning Administrator saa sig nød til at Eragte: Dette Forhør udsættes paa ubestemt Tiid, og paalægges det herved Frastiaalne Lars Eriksen Sandstø og Tilstædeværende Laugrette at tilmelde Administrator, naar de Fraværende Indstevnte ere komne tilbage fra deres reise, paa det de kan blive indkaldte til Afhørelse tilligemed den her under Forhøret af Anklagede benævnte Aamund Larsen Nedre Berven, der ligeledes nu skal

være fraværende paa Reise. Denne Eragtning blev oplæst og Forhøret hermed for denne Gang sluttet.

A v W S Koren. Endre Jensen Helland. Iver Christensen Eidnes. (: begge med iholdt Pen :)

Februa{u}rii Maanedstthing 1820.

Aar 1820, den 7de Februarii blev Retten sadt paa det sædvanlige Thingstedet Helleland, til det sædvanlige Maanedsthings Afholdelse for Lehnets, Hardanger og Lyseklosters Gods. Retten betjent af Stædets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettes mænd Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helland, Iver Christensen Eidnes og Tosten Heljesen Oppedal.

Hvorda! blev publiceret følgende Forordninger og Kongl: Kundgjørelse &c:

1. Kongelig Kundgjørelse om den Arveret, der i Norge tilkommer Undersaatterne af Kongeriget begge Cicilierne, dateret 27 Octobr: 1819.
2. Provisorisk Anordning angaaende Bygnings og Brandvæsenet i Christiania Bye og Forstæder, dateret 15de Novbr: 1819.
3. Do: som bestemmer de Afgifter, der ved Brændeveds Indførsel til og Maaling i Bergen Bye skulle erlægges, dateret 27 Decembr: 1819.

1820: 234b

4. Bekjendtgjørelse fra den Kongelige Norske Regjerings Marine-Departement om paa hvilke Steder Pesten hersker, dateret 3de Decembr: 1819.

5. Regjeringens Justits og Poletie Departements Circulaire af 8de Decembr: 1819, cominuseret!! (communiseret) af Amtet 20de s: M: angaaende Forholdsregler med Personers Klæder og Efterladenskaber efter Saadane der ere døde i smitsomme Sygdom/m/e.

6. Do: af 7de Decembr: 1819, cominuseret!! af Amtet bemeldte 20de s: M: angaaende at Formyndere ei maa udbetale nogen Arv, førind Vedkommende derfor meddeler lovligt Afkald.

7. Do: af {Do: Dato} 7de Januari 1820, angaaende Maanedstthingenes Ophævelse paa Rosendahl.

Herefter blev foretaget

Nye Sag:

Helie Olsen Bakken af Røldahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing med mundtlig Varsel at have indkaldet Haldor Haldorsen Oppedal at see sig overbeviist og lide Dom med Sagens Omkostninger for skyldige til Citanten 40 Spdr samt et Aars Rente af 70 Spdr; saa fremlagde han og Attest ifra Forligelses-Commisionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Begge Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Sagvolderen selv tilstæde, anhørte bemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten havde videre at iretteføre.

Citanten forklarede: for omtrent et Aar siden, solgte Citanten til Sagvolderen en Part i Gaarden Grøve i Røldahl, for 290 Spdr, for hvilken Sum Sagvolderen forhen havde haft Pantebrev paa baade den solgte og nok en anden Part i samme Gaard; men af hvilken Pantenum Citanten havde afclareret og betalt 40 Spdr, saa at, der ikkun restede 250 Spdr den gang Sagvolderen købte bemeldte Part, som Citanten da skyldte Sagvolderen. Citanten fik ved Salget ingen Penge, men den paa Gaardeparten hvilende Obligation blev afløst, og

Citanten, som var godtroende nok udstædte samme Tiid Revers for andre mellemværende Afgiørelser, hvorefter han skyldte til Sagvolderen 32 Spdr 48 s: {uden at faae} de fra Pantet {overskyden} paa Jordekiøbet overskydende 40 Spdr betalte dem Kiøberen mundtlig lovede at betale Citanten, naar han fik Gaarden solgt. Citanten, som troede ham v..tog(?) intet Beviis eller Vidner herpaa {men efter} uagtet det udstædte Skiøde lød paa fuld betaling og uagtet Citanten som anført gav Revers for hvad han skyldte Sagvolderen, Gaardekiøbet uvedkommende.

Sagvolderen Haldor tilstod at Citanten havde paa nogle Aar forud {afclareret} i Rigsbankpenge afclareret de 80 rd eller senere 80 Rbdr S: V: eller efter nuværende Regning 40 Spdr, men paastaaer at Kiøbesummen {ved} efter deres Accord og Afgiørelse blev clareret ved Skiødets Udstædelse, {saa} \og/ at han, Sagvolderen endog kom til gode hos Citanten 32 Spdr, hvorfor Sagvolderen samme Tiid fik Revers, saa at Sagvolderen aldeles benægter at skyldte {det af} de her paasøgte 40 Spdr; men derimod paastod at have nu

1820: 235

til gode hos Citanten i alt 41 Spdr 48 s; til hvilken Giæld at betale han har indstevnet Citanten Helje Olsen Grøve her paa dette Thing at lide Dom efter fremlagde Beviser, og i den Anledning fremlagde nu herom de beskikkede Stevnevidners Attest, samt Attest fra Forligelsescommisjonen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, hvilke Stevninger, dem Citanten frivillig antog som Contrastevninger blev oplæst og indtages her saalydende ## Contracitanten fremlagde nu et af Citanten Helie Olsen Grøve, nu Bakken, under 2den Februari 1819 udstædt Revers til Sagvolderen Haldor stor 32 Spdr 48 s, hvilket blev oplæst og indtages her saalydende ## Contracitanten forklarede videre at han foruden bemeldte Revers's Paalydende har til gode hos Hovedcitanten 12 Spdr, som, han nogle Dage efter Reversets Udstædelse betalte for Citanten til tredie Mand.

Hovedcitanten Helje tilstod at skyldte bemeldte paasøgte 44 rd!! (Spdr) 48 s til Contracitanten Haldor, men paastod at deri bør qvittes de 40 Spdr, Citanten som anført kommer til gode paa Jordsalget.

Begge Parter declarerede at de ikke havde {ikk} videre at tilføre eller flere Beviser at tilveiebringe men indlod Sagen til Doms begge med Paastand at tildømmes det her paasøgte tilligemed Sagens Omkostninger og Renter fra Indstevningens Dato til Forligelsescomisjonen samt erstattet for ubillig Søgmaal Reiser og Møde, hvorhos Helje (: Hovedcitanten :) tilbød sig med Eed at stadfæste sit Krav eller og at Haldor (: Contracitanten :) maatte ipligtes veed Eed at fralægge sig, han ikke skylder de her paasøgte 40 Spdr for Kiøbesummen paa den ham af Helje tilskiødede Jordepart.

Citanten betalede Incamination 1 Spdr 28 s: Contracitanten betalede ligeledes Incamination 1 Spdr 28 s:

Retten eragtede: Sagen optages til Doms efter begge Parters Forlangende.

Da ingen meldte sig med videre blev Thinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Siur Samsonsen Helland, Endre Jensen Helland, Tosten Heljesen Oppedahl og Iver Christensen Eidnes (disse med iholdt Pen)

Næste Dag den 8de Februar 1820 blev Maanedstinget for Hardanger Lehneth og Lysekloster Gods fortsat ved eedsoren Fuldmægtig J K Dahl paa Stedets Sorenskrivers Vegne ved og i Overvær af følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Tosten Heljesen Oppedahl, Lars Jensen Oppedahl, Iver Christensen Eidnes og Siur Larsen Sæd

Hvor da. mødte Gunder Larsen Erdahl og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnet Helje Omundsen Sæbbe i Anledning skyldige til Citanten 35 Spdr derom at see sig overbeviist og ved Dom at vorde tilpligtet at betale ovenmeldte Sum tilligemed Processens Omkostninger i denne Sag. saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommisjonen om at Sagen derfra til Rettergang er henviist; begge Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##

{Citantenten} \Indstevnte/ mødte ei efter Paaraab, ei heller

1820: 235b

nogen paa hans Vegne.

Citanten forklarede Oprindelsen til denne her paastevnte Giæld at være følgende: I {sidst forløbne} Aar\et/ {1819} \1818/ afkiøbte Indstevnte Helie Aamundsen Sebbe Citanten en Hest, for hvilken han blev ham skyldig En og tredive Speciedaler, hvortil kommer 5 Spdr 3 Ort hvilken Sum Indstevnte {har været} \blev/ skyldig Citanten for omtrent en 3 Aar siden ved at laane af ham paa en Reise de gjorde tilfældes til Kongsberg deals for Vare som Citanten efter Indstevntes Forlangende kiøbte for ham i Bergen; uagtet denne Sum beløber sig tilsammen mere end den her paastevnte vil han dog ei gjøre Paastand paa mere end de paastevnte 35 Spdr. Citanten fremstillede dernæst som

1ste Vidne Johannes Iversen Erdahl angav sig 50 Aar gammel og forleden Høst 1819 at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie forklarede: at i Foraaret 1818 var Indstevnte Helie Amundsen Sebbe paa Gaarden Erdahl hos Deponentens Svigersøn Citanten i nærværende Sag Gunder Larsen, for at afhente en Hest som han havde afkiøbt ham; da Citanten ei var tilstæde samme Tiid modsatte Vidnet sig at Hesten skulde bringes bort fra Gaarden førend Indstevnte havde afgjort det Fornødne med Hensyn til Betalingen; hvorpaa Indstevnte i Deponentens og Ole Olsen Erdahl samt Siur Olsen Erdahl deres samtliges Paahør \erklærede/ at han skyldte Citanten Gunder for den omhandlede Hest 31 Spdr 48 s; hvoraf det Halve skulde erlægges til næstpaafølgende Høstething 1818 og den anden Halvedeel til Kongsberger markedet 1819 og meddelte derom Deponenten et skriftlig Beviis, hvilket han /: Indstevnte :/ med Vidnerne Ole Olsen Erdahl og Siur Olsen Erdahl underskrev og var dette Beviis dateret den 6te Juli 1818. {Foruden} Da Deponenten vidste at Citanten havde en Fordring paa Indstevnte foruden den omhandlede Kiøbesum for Hesten, saa paalagde han ham ogsaa at afgjøre dette forinden han bortførte den omhandlede Hest, og vedstod Indstevnte da og underskrev en Beregning som Citanten havde gjort over al tilgodekommende hos Indstævnte 147 Rbdr 3 mrk. hvilken Sum han skulde være bleven skyldig Citanten deals paa en Reise, de gjorde sammen til Kongsberg deals for Vare som Citanten kiøbte for ham i Bergen. Ogsaa denne Beregning blev underskrevet foruden af Indstevnte ogsaa af Vitterligheds vidnerne Ole Olsen Erdahl og Siur Olsen Erdahl. Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet der blev forelæst sit her afgivne Vidnesbyrd som det vedstod rigtig tilført, afskediget.

2det Vidne Siur Olsen Erdahl aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed angav sig 27 Aar gammel og forleden Høst

1820: 236

at have nydt Alterens Sacramente, ubeslægtet og ubesvogret af begge Parter forklarede: at han som tilkaldet af Johannes {Johannessen} Erdahl tilligemed Ole Olsen Erdahl hørte den af 1ste Vidne omvidnede Tiid i Aaret 1818, her Indstevnte Helie Aamundsen Sebbe erklære, efter Opfordring af 1ste Deponent Johannes Erdahl, at han for en afkiøbt Hest skyldte Citanten Gunder Larsen 31 Spdr 48 s men kan ei erindre til hvad Tiid han lovede at betale

dem. Efter Forlangende underskrev Deponenten tilligemed Ole Olsen Erdahl til Vitterlighed, en af Indstevnte forfattet Tilstaaelse om disse Penge. Ligeledes underskrev Vidnet en Tilstaaelse om nogle andre Penge, som Indstevnte erklærede at skyldte til Citanten; men hvormeget den lød paa kan Vidnet ei erindre at han hørte eller veed noget derom. Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet, der blev forelæst sit Vidnesbyrd som han vedstod rigtig afskediget.

3die Vidne Ole Olsen Erdahl aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, angav sig 23 Aar gammel og forleden Høst at have nydt Alterens Sacramente; ubeslægtet og ubesvogret til begge Parter, forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende Vidne. afskediget.

Citanten erklærede, at Indstevnte vel \foruden de 31 Spdr 48 s for Hesten/ efter beregning skyldte ham fra Begyndelsen, efter deres Mellemværende paa Reisen til Kongsberg 87 Rbdr 3 mrk og for en Tynde Malt som han købte for ham i Bergen 60 Rbdr alt i Navne Værdie hvilket alt udgjør den af første \Vidne/ omvidnede Sum 147 Rbdr 3 mrk men at Indstevnte siden han afgav den af bemeldte Vidne omvidnede Tilstaaelse har derpaa betalt 90 Rbdr N: V: eller 9 Spdr hvorfor Citanten nu under nærværende \Sag/ paasøger som resterende af dette Mellemværende 3 Spdr 72 s: hvilket tillagt den ovenmeldte Købesum for Hesten 31 Spdr 48 s udgjør de her paasøgte 35 Spdr hvorom han nu nedlagde Paastand om at Citanten!! maatte blive ipligtet at betale ham, tilligemed Renter fra Indstevningen til Forligelsescommisjonen samt at \ham/ maatte vorde tilkiendt denne Processes Omkostninger tilligemed billig Godtgjørelse for forgæves Reiser og Tidsspilde efter Dommerens Skiøn. Hvornæst han indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Kiendelse eller Dom.

Citanten betalede Inc: 1 Spd 28 s for 3 Vidner 40 s.

J K Dahl Iver Christensen Eidnes, Jens Larsen Oppedahl, Tosten Heljesen Oppedahl, Siur Larsen Sæd.

Extrarrets-Reasumtionssag mod Isak Ullensvang Fol: 222.

Aar 1820 den 8de Februar blev Extraret sat paa Gaarden Helland ved Stedets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Endre Jensen Helland, Iver Christensen Eidnes, Siur Samsonsens Helland og Tosten Heljesen Oppedahl.

1820: 236b

for at behandle den paa ubestemt Tid den 26de October sidstleden udsatte Reasumtion Sag mod Isak Larsen Ullensvang.

Hvor da! mødte for Retten Defensor Lehnsmænd Christen Jonsen Haugse der fremlagde den ham som Lehnsmænd fra Actor Herr Procurator Baade tilstillede Stevning, hvis Forkyndelsespaategning viser at Angiælde Isak ved Forkyndelsen {fr} var fraværende og ikke hastigen kan ventes tilbage, {efter} bemeldte Stevning blev oplæst og indtages her saalydende ##.

Angiældende Isak blev 3de Gange paaraabt men mødte ei.

Dommeren fandt fornødent her at anmærke at denne Sag efter Indstevningen skulle igaar være foretaget her, men da Actor Herr Procurator Baade ikke mødte blev med dens Foretagelse udsat til nu i Aften; men da Herr Procuratoren endnu ikke møder, hvortil Retten ikke kan skionne Aarsagen da Veiret, uagtet stærkt Regn, her synes stille og fremkommeligt paa Søen, og Actor har alle Sagens Acter og Documenter hos sig til fornøden Afbetiening, for derefter at kunne indhente de fornødne og maglende Oplysninger fra vedkommende Militære, saa kan Retten nu for Tiden aldeles intet foretage til denne Sags Fremme; hvorhos Dommeren

fandt det passende her at anmærke, at han ved at tilstille {Defensor} \Actor/ Udskrift af det sidst passerede i Sagen meldte ham under 6te November sidstleden at det aldeles overlades til ham at beramme denne Sag hvad Dag han selv saa istand til at tilveiebringe det Fornødne førend den 10de D: M: efter hvilken Berammelse Dommeren ville ordne hans øvrige Embedsforretninger saa at intet skulde være til Hinder for denne Sags Foretagelse, hvilket skede for des hastigere at fremme denne Sags Tilendebriagelse, da der er omtrent 14 Søemiles Afstand mellem Actor og Dommeren, der ville borttage Tid ved Brevvexling og er det ifølge heraf at Sagen af ham til igaar er berammet. Og troer Dommeren sig overbeviist om at der maa være særdelis Tilfælde som have hindret hans Møde.

Efter disse Omstændigheder blev af Retten Eragtet: Sagen udsættes atter paa ubestemt Tid og skal Actor strax imorgen blive tilmeldt denne Udsættelse og om nye Berammelse \og Indstevning/ gives Forslag. Hermed blev denne Sag for i Aften sluttet

Extrarets-Tyvssag mod Anna AsbiørnsDr: Hagen.

Samme Dag den 8de Februar \1820/ blev Extraret sat ved de i forestaaende Extraretssag benævnte Rettens Personer.

Hvor da! Lehnsmænd Christen Jonsen Hause fremlagde en ham fra Procurator Baade tilsendt Stevning dateret 13 Debr: 1819, hvorved Anna Asbiørns Datter Hagen justitialiter er indstevnt til at see sig overbeviist og lide Dom til Straf og Undgiældelse for at have stiaalet

1820: 237

3 Par Leister med videre efter Stevningens Formæld, der med dens Forkyndelsespaategninger indtages her saalydende ##

Alle Indstevnte mødte undtagen John Arnesen og Mikkell Iversen Hildahl der af de Tilstædeværende sagdes at være fraværende paa Reise til Havfisket, hvorfra de ikke ventes at komme tilbage før om 3 til 5 Uger

Dommeren fandt fornødent at anmærke at denne Sag efter Indstevningen skulle igaar været foretaget her, men da Actor Procurator Baade ikke mødte, blev med dens Foretagelse udsat til nu i Aften, men da Her: Procurator Baade endnu ikke møder, hvortil Retten ikke kan skønne Aarsagen da Veiret, uagtet stærkt Regn, her synes stille og fremkommeligt paa Søen, og Actor har al Sagens Actions Ordre, Acter og Documenter hos sig til fornøden Afbetiening saa kan Retten nu for Tiden aldeles intet foretage til denne Sags Fremme, hvorhos Dommeren fandt passende her at anmærke at han under 6te November sidstleden meldte Actor Her: Procurator Baade at det aldeles overlades til ham selv at beramme {denne Sag} \Justitssagen/ hvad Dag han selv saa sig istand til at foranstalte det Fornødne førend den 10de d: M: efter hvilken Berammelse Dommeren vilde ordne hans øvrige Embedsforretninger saa at intet skulde være til Hinder og for at fremme dens deshurtigere Foretagelse da der er omtrent 14 Mile Afstand Søevei mellem Actor og Dommeren, hvor ingen Post gaaer Sorenskriverens Gaard nærmere end 5 Mile; saa at Lang Tid vilde medgaa, hvis med Actor om Sagens Berammelse skulde brevvelles. Ifølge forestaaende Skrivelse er denne Sags Foretagelse af ham berammet hertil igaar, hvorom nu blev fremlagt Herr Procurator Baades Skrivelse til Dommeren af 25de December sidstleden, som herved indtages saalydende ## Strax efter dette Brevs Modtagelse meldte endog Dommeren at han v{entede}\ille/ indhente den omskrevne Attest og ventede Actors betimelige Ankomst.

Paa Grund af ovenanførte blev af Retten Eragtet: Sagen udsættes paa ubestemt Tiid, og skal Actor strax imorgen blive tilmeldt den passerede Udsættelse og opgives Tid til Sagens Foretagelse hastigst muelig. Denne Eragtning blev oplæst og hermed for denne Gang {ud}sluttet.

A v W S Koren

Siur Samsonsens Helland, Tosten Heljesen Oppedahl, Endre Jensen Helland, Iver Christensen Eidnes. (alle med iholdt Pen)

Neste Dag, den 9de Februari \1820/, continuerede Maanedstthinget for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev publiceret følgende Dokumenter:

1. Thingsvidne eller Forlig angaaende 510 Spd i Gjeldsagen Halsten Endresen Garethun mod Sjur Larsen Sæd, indgaaet i Retten den 6 September 1819
2. Skjøde fra John Johnsen Skaars Arvinger Samson Tormodsen Rogne med fl: til hans Søn Gunder Johnsen paa 18 Mrkr Smør $\frac{1}{4}$ Hud med Bøgsel i Skaar i Gravens Skibr: dat: 8 Febr: 1820.
3. Do: fra Anfind {Larsen} Simondsen Opheim til Sønnen Simon Anfindsen, paa $\frac{3}{4}$ Løb

1820: 237b

Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{4}$ Td Salt med Bygsel i Gaarden Opheim i Ulvig, dat: 1 Febr: 1820.

4. Skjøde fra Enken og Britta (Enken Britta?) Olsdr:, Formyndere og Creditor i Skiftet efter David Mikkelsen Hylde til Sønnen Ole Davidsen paa 1 Løb 1 Pd Sm: 1 Hud med Bygsel og Herlighed i Hylde i Gravens Skibrede, dat: 7 Febr: 1820.

5. Contract mellem Aslach Aslachsen Ourdal, {og} Halvor Pedersen Wambeim og Britta Olsdatter med hendes Forlovede Jens Pedersen Medaas, om Gaarden {Gaardens} Hyldes Brug og Bestyrelse, samt Børnenes Opdragelse dat: 7 Febr: 1820.

6. Do: mellem Omund Olsen Djonne med fl: og Lars Sjøvadsen og Trond Nielsen Rønnestrand angaaende Brugen af fælles Beitning i Fremsdalen i Fjeldet, dateret 22 Octobr: 1819.

7. Vilkaarkontract fra Simon Anfindsen Opheim til Forældrene Anfind Simondsen og Herborg Eliasdatter, paa Aarligt Levekaar af Gaarden Opheim, dateret den 7de Febr: 1820.

8. Panteobligation fra Aslach Aslachsen Ourdahl og Halvor Pedersen Wambeim, som Formynder for Myndtl: David Olsen Hylde til Myndtlingerne Lisbeth og Anna Davidsdr: stor 31 Spd 30 s, hver, mod 1ste Prioritets Pant i Hylde dat: 7 Febr: 1820.

9. Huusmandsseddel eller Fæsteseddel fra Omund Haldorsen Fylkedal til Arne Pedersen Fylkedalen paa et Plads Kulhaugen (Kalhaugen) kaldet, dateret 7 Januarii 1820. medfulgte Revers af samme Dato.

10. Pantebrev fra Ole Svendsen øvre Berge til Ole {Ol}\Haldor/sen Espes Børn, Ole Olsen og Jacob Olsen paa Capital stor 160 Spd mod 1ste Prioritets Pant i hans Gaard Berge af Skyld 9 Mrk Sm: samt $\frac{1}{8}$ i Røldals Anex dat: 8de Febr: 1820.

11. Testamente mellem Ole Endresen Bue og hans efterlevende Hustrue Britta Knudsdatter, oprettet 28 Octobr: 1805, Kongl: confirmeret 31te Decbr: s: A:

12. Lodseddel fra Thomas Svendsen Berge, som Formynder for Britta Thomasdr: om at han indesidder med hendes Arv, dat: 7de Febr: 1820.

13. Mageskjøde fra Lars Johnsen Botnen til Knud Toresen Østerhagen paa 4 Mrk Smør med Bygsel i Gaarden Botnen i Røldal samt 2 Mrkr Smør i en underliggende Teig Schimedalen kaldet, dat: 8 Febr: 1820.

14. Do: fra Knud Toresen Østerhagen til Lars Johnsen Botnen paa 1 Pd $3\frac{1}{2}$ Mrk Smør med Bygsel i Gaarden Østerhagen i Røldals Skibrede dateret 8 Febr: 1820.

15. Pantebrev fra Knud Toresen Østerhagen eller nu Botnen til Tobias Haldorsen Eidnes \paa/ Capital stor 78 Spd og Lars Olsen Espe paa Capital stor 176 Spd 44 s med 1ste Prioritets Panterettighed i hans eiende 6 Mrk Smør med Bygsel i Botnen, dat: 8de Febr: 1820.

16. Do: fra Lars Jonsen Østerhagen forhen Botnen til Lars Olsen Espe paa Capital stor 200 Spd med 1ste P: tets Pant [i] 1 Pd 3 ½ Mrk Smør i Østerhagen i Røldal, dat: 8de Febr: 1820.
17. Aflyst Obligation fra Svend Olsen Berge til {Knud} \Ole/ Haldorsen Espe paa det resterende af Capitalen 166 Rbd 19 s: S: V: nu 83 Spd 11 s. qvitteret 8de Febr: 1820.
18. Do: fra Knud Thoresen Østerhagen til Ole Haagensen Espe paa den resterende Deel af Capitalen 275 Rbd 3 mrk 4 s. S: V: qvitteret 8de Febr: 1820.
19. Afkald fra Ørjans Ørjansen \Sponheim/ med Curator, for hans Arv 24 Spd 38 ½ s dat: 8 Febr: 1820.
20. Do: fra Do: til Formynderne Hans Westrem og Sjur P: Sponheim for Arv 10 Rb 85 s og 29 Rbd 74 s N: V: dateret 7de Febr: 1820.
21. Do: fra Synneve Svendsdr: Berge for Arv 37 Rd 10 s DC: dat: 7 Febr: 1820.
22. Do: fra Britta Larsdatter Sexe for Arv 5 Rd 18 s DC: dat: Do: Dato
23. Do: fra Britta Magnusdr: Sexe for Arv 7 Spd 30 s. Do: Dato.
24. Do: fra Samson Samsonsens Isberg for Arv 16 Rd 23 s DC: dat: 6 Decbr: 1819

1820: 238

25. Afkald fra Myndtlingen Tosten Tvedts Arvinger til Formynderen Hellie Hansen Herreid for Arv 109 Rd 77 s. DC: dat: 7 febr: 1820.
26. Do: fra Ingebor Knudsdr: Ragdeberg til Overformynderiet for Arv 13 Rd 56 s DC: dat: 9de Febr: 1820.

Da Ingen efter de sædvanlige 3 Ganges Udraab meldte sig med videre ved Thinget at bestille, blev samme hævet, og Protokollen af Dommeren og Laugrettet underskrevet

Laugrettet blev betalt 2 Spd 4 Ort. A v W S Koren
Endre Helleland, Iver Eidnes, Tosten Oppedal, Sjur Sjursen Helleland alle med iholdt Pen

Aar 1820 den 11te Februarii blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes og Tosten Heljesen Oppedal.

Hvor da

i Sagen Fol: 235 Helje Olsen Bakken mod Haldor Haldorsen Oppedal blev afsagt saadan
Dom

Da Citanten Helje ike har kunnet frembringe det aller ringeste Beviis for hans paasøgte Fordring 40 Spdlr, saa uagtet den mueligens kan være sand og rigtig efter den tillidsfulde Maade, som Skjøder ofte pleie at udstædes, og Penge Afgjørelser, at henstaae her i Bøygden mellem Bønder; saa trøster dog ike Dommeren sig til, tvert imod Lovens 1 Bogs 14 Kap: 5 Art: at tillade, at Sagen ved nogen af Parternes Eed afgjøres, men nødes at frifinde Haldor for bemeldte Citantens Fordring paa ham, og tvertimod, at paalægge Citanten Helje, at betale til Haldor, ifølge egen Tilstaaelse og det fremlagde Revers, de af Haldor, hos Citanten paasøgte 44 Spdlr 48 s thi Kjendes for Ret: Haldor Haldorsen Oppedal frifindes for Helje Olsen Bakkes Søgmaal i denne Sag, hvorimod Helje Olsen Bakke ipligtes at betale til Haldor Haldorsen Oppedal de af denne her under Sagen paasøgte 44 Spdlr 48 s skrives fire og fyrretyve Speciedaler otte og fyrretyve Skilling, med Renter 4 ProCto fra 10de December 1819 til Betaling skeer. Processens Omkostninger ophæves Det idømte udredes under Exekutions Tvang inden femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 336!! (236) Gunder Larsen Erdal mod Helje Ommundsen Sæbbe blev afsagt saadan

Dom

Kjendes for Ret: Lovlig stevnte Helje Ommundsen Sæbbe, som ike har mødt med Tilsvær i denne Sag, endten for Retten eller Forligelses Kommissionen, bør at betale de paasøgte og ved Vidner pligtig beviste 35 Spdlr skrives fem og tredive Speciedaler til Citanten Gunder Larsen Erdal, med Renter 4re ProCto fra 4de Junii 1819 til Betaling skeer, og 3 Spdlr skrives tre Speciedaler i denne Sags Omkostninger, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, og endelig til Justits Kassen for hans Udeblivelse fra Forligelses Kommissionen og Retten, saa meget, som Dommen og Seglet koster. Alt idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Tosten Heljesen Oppedal alle 4re med paaholden Pen.

Marts Maanedsting 1820.

Aar 1820 den 6te Marts blev Retten sadt paa Thingstædet Helleland til det sædvanlige Marts Maanedstings Holdelse for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, og betjent

1820: 238b

af Stædets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd Tosten Heljesen Oppedahl, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnæs.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag.

Elling Nielsen Langesetter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing, at have indkaldet Torkel Eliassen Langesetter, at anhøre Vidner, og see sig overbevist om, at have overtraad og brudt en imellem dem indgaaet Forening, og ikke at have efter Foreningen stenget eller lukket for en Vei, derfor at lide Dom til Bøder og Undgjældelse med Sags Omkostninger med videre efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende # Ligesaa fremlagde han Attest fra Forligelses Commission, som viser at Sagen er henvist til Rettergang, da Sagvolderen der ikke mødte.

Torkel Eliassen Langesetter selv tilstede, vedtog lovlig Varsel, men af uberettigede Stevnevidner, da han som beboer en Gaard under Lyseklosters Jurisdiction, ligesaavel som Citanten, troer at burde være indvarslet her til Thinget ved \Lehnsmand og/ Stevnevidnerne af Lyseklosters Gods, men ikke ved Lehnsmand for Lehnets Gods og dets Stevnevidne, hvorfor han anseer sig urigtig varslet og derfor paastaaer Sagen afviist til nye og lovlig Indstevning. Citanten deklarerede, at da Lehnsmanden for Lyseklosters Gods var fraværende paa Reise og Stevnevidnet {for} var{e} syge, saa havde han benyttet sig af Lehnsmand og Stevnevidne for Lehnets Gods, og troede, at samme kunne have Lov og gyldighed da de vare eedsorne Kalsmænd.

Retten eragtede: Da Lyseklosters Gods har sin særskildte Jurisdiction fra Lehnets, saa kan Dommeren ikke mod Sagvolderens Benægtelse antage denne Sags fremme, men maae ansee Sagvolderen ikke at have faaet lovlig Varsel og paa Grund heraf afvises Sagen til nye og lovlig Indstevning. Denne Eragtning blev for Parterne oplæst.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og Sagvolderen 40 s.

Da Ingen meldte sig med flere Sager, blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen
A v W S Koren
Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Oppedahl, Endre Helleland, Iver Eidnes alle med iholdt
Pen

Neste Dag, den 7de Marts Continuerede Maanedstthinget for Hardanger, ved og i Overvær af
de samme Rettens Personer som i Gaar

Hvorda!

Hr: Torbjørn Knudsen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om
til dette Thing at have indkaldet Baar Aamundsen Sæbbe, at see sig overbevist og lide Dom at
betale skyldige til Citanten 3 Spd 72 s, tilligemed {Sagens} alle foranledigede Sags
Omkostninger, saa fremlagde han og 2 Attester fra Forligelses Commission, som viser at
Sagen derfra til Rettergang er henvist, uagtet den der 2de Gange har været foretaget, nemlig
baade den 4 Mai 1819 og 2de Febr: 1820, bemeldte Attester, bleve oplæste og her indtages
saalydende #

Sagvolderen Baar Aamundsen Sæbbe blev paa sædvanlig Maade paaraabt, men mødte ikke
ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremlagde nu Revers og skriftlig Bevis dat: 22 August 1819, hvorved Sagvolderen
tilstaaer at skyldte Citanten 3 Spd 1 ort bemeldte Revers blev oplæst og indtages her
saalydende # Citanten Hr: Knudsen deklarerede, at da han boer 2 ½ Mil fra Forligelses
Commissions Stedet og Stevnevidnerne, saa har han været nød til, at lade andre møde for sig
og besørge Indstev-!!

1820: 239

Indstevningen, hvorved Stevningen den ene Gang er kommet til at lyde paa 3 Spd og de
andre 2 Gange paa 3 Spd 3 ort, uagtet han ikkun har at fordre de i Reverset anførte 3 Spd 24
s, men han formoder at hans Commissionair maae i de senere Stevninger have tillagt
Stevneomkostningerne ved første Commission. Ifølge de her fremlagde Beviser indlod han
nu Sagen til Doms med Paastand, at tilkjendes de bemeldte 3 Spd 24 s med Renter fra 24
Januari 1820 til Betaling skeer, samt i denne Sags Omkostninger 4 Spd, {da han har maattet,}
paa Grund af de flere Indstevninger og møder for Forligelses Commission der alle have været
bekostelige.

Sagvolderen Baar Sebbe blev nu atter paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans
Vegne, hvorpaa strax blev afsagt saadan

Dom.

Lovlig stevnte Baar Aamundsen Sæbbe, har ikke mødt med Indsigelse mod Søgsmålet, og da
Citanten ved fremlagt Revers har bevist hans Fordring, saa Kjendes for Ret: Baar Aamundsen
Sæbbe, bør at betale til Hr: Torbjørn Knudsen de her paasøgte 3 Spd 24 s med Renter 4re
ProCento Aarlig fra 24de Januari indeværende Aar 1820, indtil Betaling skeer og i denne
Sags skadesløse Omkostninger 3 Spd skrives tre Spdl samt end videre denne Doms
Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Det idømte
udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse
Citanten betalede Incamination 74 s.

Ny Sag:

Hr: Torbjørn Knudsen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om,
til dette Thing, at have indkaldet Ole Svendsen Sæbbe for skyldige til Citanten 3 ort 12 s
derom at modtage Dom til sammes Betaling med skadesløse Sags Omkostninger, saa

fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen ikke mødte. Bemeldte Attester bleve oplæste og her indtages saal: #/

Sagvolderen Ole Svendsen Sæbbe, som baade ved Sagens Foretagelse ved Protocollen og nu atter var bleven paaraabt mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne

Citanten paastod Dom efter Indstevningen, og da han har maattet bekoste Andre at møde for sig ved Forligelses Commissionen saasom han boer 2 ½ Mil derfra, saa paastod han sig tilkjendt 3 Spd i denne Sags skadesløse Omkostninger, og at Sagvolderen for hans Modvillighed og Udeblivelse baade fra Forligelses Commissionen og her for Retten, maae blive ipligtet Bøder til Justitskassen

Derpaa blev af Retten afsagt saadan

Dom

Lovlig stevnte Ole Svendsen Sæbbe har ikke mødt endten for Forligelses Commission eller her for Retten; thi Kjendes for Ret: Bemeldte Ole Svendsen Sæbbe, bør at betale til Citanten Hr: Torbjørn Knudsen de paasøgte 3 ort 12 s eller Fire og Otteti Skilling og i denne Sags Omkostninger 2 Spd 48 s og end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer Endelig bør han og bøde \til Justits cassen/ saa meget som Dommen og Seglet koster fordi han ikke har mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten, Alt idømte udredes \inden/ 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd og Executions tvang efter Loven.

Citanten betalede Incammination 74 s.

1820: 239b

Da ingen idag mældte sig med flere Sager, blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Oppedal, Iver Eidnes, Endre Helleland (alle 4re med iholdt Pen)

Næste Dag den 8de Marts continuerede Maanedstthinget for Hardanger paa Thingstedet Helleland ved og i Overvær af de den første Thingdag benævnte Rettens Personer.

Hvor da blev foretaget

Justits Extrarets Forhør:

Ifølge Amtets Ordre af 29de Januar sidstleden, har Sorenskriveren ladet indstevne Soldat Jørgen Jørgensen Frøsteen til Examination og at anhøre Vidner om, at han med en Kniv skal have tilføret Faurer (Fourer) Lars Larssen Ouse og Soldat Ole Olsen Ouse, Saar. Bemældte Stiftets Ordre med hoslagde paaberaabte Anmældelse af 3die samme Maaned og Herr Oberstlieutnant Donses Skrivelse til Amtet af 26de samme Maaned, hvilke bleve oplæste, indtages her saalydende: # Sorenskriveren fremlagde dernæst den af ham udstyrede skriftlige Stevning af 10de Febr: sidstleden til alle Vedkommende at møde her i Dag, der med dens Forkyndelses Paategning blev oplæst og indtages her saalydende #

Efter Paaraab mødte anklagede Jørgen Jørgensen Frøsteens Fader Jørgen Erichsen Frøsteen, der forklarede, at hans Søn bemældte Jørgen ikke var hjemme den Gang Indvarslingen blev forkyndt, men afreist til Sildefiskeriet, hvorfra han endnu ikke er kommen tilbage og ikke med Sikkerhed kan ventes hjem førend om 4 á 5 Uger, da han formodentlig efter Sildefisket gjør en Reise til Stavanger Lehn for at kjøbe Korn, førend han kommer tilbage; han veed saaledes aldeles ikke af at dette Forhør mod ham skal foretages. Videre fremlagde Angjældendes Fader Stevnevidnernes Attest om at have i sin Søns Navn contra indstevnt Klagerne at anhøre {hans C} de af ham Indstevntes Contra-Forklaringer fra hans Side, i

hvilken Anledning han begjerede, at i Tilfælde, som han formodede, intet nu ved Sagen blev foretaget, samtlige Indstevnte da maatte af Dommeren paalægges ved en Eragtning nu inden Retten at møde til en vis Tid, der nødvendig maa hensættes til efter Paaske, da han ikke med Sikkerhed kan tro sin Søn før den Tid at være kommen tilbage. Forommældte Stevneattest blev oplæst og indtages her saalydende #

Lars Larssen Ouse og Ole Olsen Ouse declarerede, at Ouse-Fjorden er nu belagt med tyk Iis, der ikke kan ventes at være bortgaaet førend Midt i April Maaned, og da det er umueligt at kunne komme frem til Lands, kan Forhøret ikke bestemmes foretaget førend man nogenledes sikkert kan tænke Isen er borte, i hvilken Anledning af Forretnings Føreren nu blev eragtet: Det intenderede Forhør, som her til i Dag er indstevnt, bliver herved udsat til Foretagelse her paa Gaarden Helleland Mandagen den 17de April førstkommende, i alle Indstevnte, som paa Angjældende nær alle ere tilstede, paalægges herved af Retten uden videre Indstevning at møde her bemældte Dag til Forhørets Fremme, hvorhos det tillige paalægges anklagede Jørgen Jørgensens Fader Jørgen Eriksen vidnesfast at underrette {hans} bemældte hans Søn om, at han er indvarslet at møde ifølge denne Rettens Eragtning her paa Helleland den 17de April førstkommende til omhandlede Forhørs Optagelse. Denne Eragtning blev for alle Tilstedeværende oplæst og Forretningen hermed for denne Gang sluttet.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skiftebrev, sluttet 30te Decbr: 1819 efter Anna Olsdatter Drage af Jondal, hvorved 1 Løb Smør 1 Hud i Gaarden Drage er udlagt Enkemanden Lars Olsen og Børnene.
2. Do: sluttet 7 Decbr: 1819 efter Leilænding Ole Sjursen Prestegaard af Jondal, hvorved 1 Stavbur er udlagt paa Enken Gjøri Steengrimsdatter.
3. Do: sluttet 16de Octbr: 1819 efter Huusmandsenke Marita Larsdatter Skitneteigen i Jondal, hvorved nogle Huse ere udlagte paa Børnene.
4. Do: sluttet 7 Decbr: 1819 efter Brynnild Johnsen Viig, hvorved ½ Løb Smør i Viig i Jondals Skibrede er udlagt SterbboEnken og Børnene.
5. Mageskjøde fra Christoffer Nilssen til Aslak Thoresen Aasem paa 2 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Hud i Vambeim No: 51 i Gravens Skibrede, dateret 7 Marts 1820.
6. Ditto fra Aslak Thoresen til Christoffer Nilssen Vambeim paa ½ Løb Smør ½ Hud samt underliggende Teig Andersteigen i Aasem No: 70 i Do: Skibrede, dateret Do: Dato.
7. Hjemmelsbrev af 7 Marts 1820, hvorved Ole Larssen Helleland junjor er tilhjemlet arved: 2 Pd. 10 Mrk. Smør 29/36 Hud i Helleland No: 1 i Kingservigs Skibrede.

1820: 240

8. Forpagtningscontract af 4de og 22 Octbr: 1819 mellem Forstanderskabet for Bergens lærde Skole og Christoffer Johannessen Sysen, hvorefter denne bruger 1 Pd. 3 Mrk. Smør ¼ Hud i Sysen No: 57 i Gravens Skibrede.
9. Ditto af 4de og 21 Octbr: 1819 mellem bemældte Forstanderskab og Anders Svendsen, hvorefter denne Bruger 2 Pd. Smør i Lilleberge i bemældte Skibrede.
10. Ditto af 2den og 27 Mai 1819 mellem bemældte Forstanderskab og Ole Iversen Sysen, hvor efter denne bruger ½ Løb Smør i Sysen No: 57 i Gravens Skibrede.
11. Ditto af 4 og 30 Junii 1819 mellem bemældte Forstanderskab og Lars Larssen Fixen, hvorefter denne bruger 14 Mrk. Smør i Fixen i Østensøe Skibrede.
12. Huusmandsfæsteseddel af 12 Januar 1820 fra Nils Nilssen Rogde til Niels Olsen Rogde paa Plads under Rogde i Kingservigs Skibrede. Medfulgte Reversal.
13. Do: af Do: Dato fra Ditto til Baar Østens Aakre paa Husegrund og Slaatter paa Rogde Gaard. Medfulgte Reversal af samme Dato.

14. Kjøbecontract af 21 Febr: 1820 mellem Frue Edel Sl: Møllerup og Tosten Dahl
betræffende en Husebygning paa øvre Rønnestrand i Gravens Skibrede.

15. Arvs- og Gjelds-Fragaaelses Instrument af John Snjilstvedt(?) med Flere henseende
Svend Aslaksen Ysteneses Huustro afdøde Mari Johnsdatters Sterbbo, dateret 29 Octbr:
1819.

16. Vilkaarbrev fra Niels Pedersen Ernes til sin Moder Herbor Endresdatter, hvorefter hun
nyder Vilkaar af Gaarden Ernes, Lyseklosters Gods; dat: 6 Marts 1820.

17. Panteobligation af 6 Marts 1820 fra John Magnussen Møklethun til Magnus Johnsen
Møklethun og Anve Iversen Hallanger stor 390 Spd. mod Pant i Møklethun i Eidfjord.

18. Afkald fra Johannes Olsen Legreid for Arv 10 Spd. 100 s. dateret 7 Marts 1820.

19. Do: fra Nils Torgersen Vedaaen som gift med Jorand Thorsdatter Aasem for 17 Spd.
26 ¼ s. dateret 7de Marts 1820.

20. Do: fra Kari og Marita Tobiasdatter Espe for Arv og Hjemmegift til hver 34 rbd 85 s.
N: V: dateret 8 Febr: 1820.

Aflyst blev en Obligation fra Ole Halvorsen Reinsnaas til Lars Larssen Bleie stor 200 Rd.
DC:, dateret 23de Octbr: 1805, qvitteret 6te Marts 1820.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev
samme hævet.

Laugrettet blev betalt for 3 Dage ialt 2 Spd. 2 Ort.

A v W S Koren Sjur S. Helleland, Tosten Oppedal, Iver Eidnes, Endre J. Helleland. (alle
4re med iholden Pen)

Gammel Justits Sag Fol: 237 mod Anna Asbjørnsdatter Hagen.

Aar 1820 den 20de Marts blev Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og
følgende eedsorne Laugrettesmænd Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes,
Tosten Helliesen Oppedal og Lars Jacobsen Hougstvedt, for at behandle en den 8de Februar
sidstleden udsat Justits sag mod Anna Asbjørnsdatter Hagen.

Hvor da mødte Procurator Baade, som fremlagde en under 14de Februar sidstleden udstædt
Continuationsstevning, forsynet med Attestation om lovlig Forkyndelse, i hvis Følge Anna
Asbjørnsdatter Hage!! (Hagen), gift med Lars Olsen Hagen under Hildal, til i Dag er
indkaldet at see Documenter irettelagde, stevnte og ustevnte Vidner at paahøre og Rettens
Examination at være undergiven og Dom at lide til Undgjældelse for det af hende mod Groe
Arnesdatter begangne Tyveri, alt efter Stevningens nærmere Formæld. Saa fremlagde han og
en den 13de September forrige Aar her ved Retten afsagt Dom, hvorpaa er tegnet Amtets
Ordre til nærværende Actions A\nlæg, saavel som Beskikkelse for Lehnsmand Christen
Jonsen House til som Defensor at tage Møde, dateret 12 Novbr: f: A: Endelig fremlagde
Actor Attest fra Hr: Provst, Ridder og Sognepræst Hertzberg, dateret 2den Febr: d: A:
angaaende Tiltaltes Alder og moralske Forhold.

Angjældende Anna Asbjørnsdatter Hagen mødte selv tilstede tilligemed hendes Egtefælle
Lars Olsen Hagen og den for hende beskikkede Defensor Lehnsmand Christen Johnsen
House, som anhørte forbemældte af Actor fremlagde Documenter oplæse, og hvoraf
Stevningen indtages her med dens Paategning saalydende # den fremlagde Dom og
Præsteattest bliver i sin Tid at vedhæfte denne Sags Act. Angjældende vedkjendte sig den
fremlagde Dom og ligeledes den fremlagde, Hr: Provst og Ridder Hertzbergs Attest, som
hende vedkommende.

Alle de i fremlagde Domsag af 13 Septb: f: A: afhørte Hoved- og Contravidner bleve nu en efter anden fremkaldte og forelæste deres deri afgivne Prov, som de hver for sig, under Forsikring

1820: 240b

om sandfærdigt Vidnesbyrd og i Kraft af deres forhen i bemældte Sag aflagde Lovens Eed, forsikrede at være nøiagtig rigtige og overensstemmende med den rene Sandhed, hvorhos tillige alle Samtlige hver for sig paa Actors Tilspørgende erklærede: at den Bestjaalne, Groe Arnesdatter, dengang hun blev bestjaalen, var en fattig Tjenestepige, hvis Fader var død, og som intet havde arvet, og hun med Ægtefælle ere og nu for Tiden meget fattige Huusfolk. Anklagede Anna Asbjørnsdatter har aldrig forhen været justialiter tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse, Hendes og hendes Mands Kaar ere ikkun maadelige, da de ere Huusmændsfolk, som hidtil have kunnet!! (kunnet) forsørge dem selv, men nu ere hun for et Par Aar siden bleven halt og begge ældes, saa de herefter vanskelig vil kunne ernære sig. Vidnerne Angunna {Ols} Tronds/datter, Angunna Olsdatter og Anna Hansdatter, alle af Hildal, tilligemed bestjaalne Groe Arnesdatter, erklærede at de bortkomne 3 Par Leister hang i et aabent Skjul eller Skuk, dengang de bleve bortstjaalne, for hvilket intet Laas eller Lukke var. Samtlige anførte Vidner erklærede tillige, at de aldeles ikke veed, troe eller have Formodning om, at Anklagedes Egtefælle Lars Olsen Hagen eller Søn Lars Larssen har været Hælere eller Medvidere i det her paasøgte Tyveri. Actor havde intet videre at tilspørge bemældte Vidner, som sagde sig intet videre at vide til Oplysning, hvorføre de bleve afskedigede, under Forbeholdenhed at fremkaldes atter om fornødiges.

Derefter blev \som/ Vidne fremkaldet

Lars Jørgensen Hildal, der ikke forhen under den fremlagde Domsag har været afhørt, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, sagde sig i sit 34te Aars Alder og forrige Aars Høst have nydt Alterens Sacramente, og er aldeles ubeslægtet til Angjældende saavel som den Bestjaalne, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie, forklarede sig i Et og Alt aldeles overensstemmende med det i fremlagde Domsact anførte Vidnesbyrd af første Hoved vidne Knud Jansen!! (Jonsen) Hildal, hvis Prov derefter blev ham forelæst, som han aldeles vedstod rigtigt og som sit Afgivende. afskediget.

Derefter blev fremkaldet som Vidne

Haldor Olsen Hagen, Huusmand paa Hagen under Hildal, sagde sig Broder \af/ Angjældendes Egtefælle Lars Olsen og at være omtrent 48 Aar gl: og nød sidstleden Høst Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at Høsten 1817 noget efter Michelsdag, medens han en Dag var ude i Skoven, var der bleven visiteret i hans Huus efter de her omhandlede 3 Par Leister. Dette er alt hvad han veed henseende den her omhandlede Sag, og kan derfor intet til Oplysning afgive, da han om det paasøgte Tyveri er aldeles uvidende, undtagen hvad han om det Passerede i Retten er bleven fortalt. afskediget

Britha Iversdatter Hildal, sagde sig 31 Aar gammel, gift med Haaver Samsonsens Freim eller Hildal og Søster til Michel Iversen Hildal, der som 1ste Contravidne er afhørte under den fremlagde Doms Sag, og som han beslægtet i 3die Led til bestjaalne Groe Arnesdatter nød Alterens Sacramente sidstleden Høst, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed at ville vidne San\delig og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at hun saaledes som af første Hovedvidne Knud Johnsen Hildal er prøvet under den her i Retten fremlagde Doms Sag, mødte, de Mænd, som havde fundet de her omhandlede Leister den gang de kom med dem til Gaarden Hildal, bærende dem paa en Stang. Vidnet besaa da Leisterne, og kjendte dem, at de

vare de samme Leister, som Vidnet vidste i en Begravelse noget forhen vare blevne frastjaalne Groe Arnesdatter, og som Vidnet havde seet hængende i en aaben Skuk paa Hildal, hvorfra de bleve borte vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Lars Larssen Hagen, Angjældendes Søn, erklærede sig omtrent 20 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed at vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie, sagde, at han er den af første Hovedvidne Knud Johnsen Hildal i fremlagde Domsag ommældte Søn af Angjældende, og at han ikke veed videre, end at Vidnet saae de Mænd, som visiterede, havde Leisterne for sig, som de sagde, at de forefandt i hans Moders Kiste, men er i øvrigt uvidende om hvorvidt hans Moder har stjaalet bemældte Leister eller ikke. Da han intet vidste til Oplysning, blev han afskediget.

De omhandlede 3 Par Leister bleve nu inden Retten foreviiste Angjældende Anna Asbjørnsdatter Hagen, som declarerede, at hun aldeles ikke kan sige at {sige at} kjende de her foreviiste Leister om de ere de samme, som bleve tagne af hendes Kiste af de Mænd, som visiterede efter de Groe Arnesdatter frakomne Leister, da hun havde og eiede mange Par Leister i sin Kiste, dem hun ikke vidste andet end at have selv forfærdiget, kjøbt, eller faaet, og har aldrig enten stjaalet eller frataget Groe de her omhandlede Leister, men faaer at lade sig lide med Vidnernes Forklaring, da hun intet veed eller kan frembringe videre til sin Undskyldning, end at hun alene nægter at have begaaet noget Tyverie.

1820: 241

De forhen anførde Angunna Trondsdatter, Angunna Olsdatter, Anna Hansdatter, Brita Iversdatter og bestjaalne Groe Arnesdatter vedkjendte dem nu her inden Retten bestemt, at det var de samme Leister, som vare Groe Arnesdatter frakomne, og som de der havde visiteret kom tilbage med som fundne i Anklagedes Kiste.

Actor, som ikke havde flere Vidner og ikke saae sig istand til at tilveiebringe flere Oplysninger i Sagen, end nu skeet er, fremlagde skriftligt Indlæg {og} og Doms Paastand af Dags Dato, hvortil han sig refererede, og med Forbeholdenhed til Stiftet at indsende Regning over Skyds og Diæt, indlod Sagen til Doms. Bemældte Indlæg blev oplæst {blev} og indtages her saalydende #

Angjældendes Defensor begjerede tilført, at han ikke fandt det troeligt at tiltalte for saa ubetydelig en Forbrydelse, som den her paatalte, kunde eller burde komme under Justitiens Tiltale, da vel faa Mennesker vil kunne \sige/ sig fri for større Forseelse end den af hende begangne, saa meget mere, som her intet egentligt Beviis er for, at hun virkelig har stjaalet de omhandlede 3de Par Leister, der meget let ved Feiltagelse kan være kommet ind iblandt hendes Tøi og saaledes der være fundne. Skulle store Ophævelser over saa smaa Ubetydeligheder stedse finde Sted, vilde enhver let være udsat for Action, Søgmaal og Ruin og det Offentlige overvældes med store Byrder og Omkostninger, Defensor troer derfor ikke, at hun for saa ringe en Ting af i det høieste af 1 Spdlrs Værd, kan blive pligtig at lide mere end den Krænkelse, Besværlighed og Tidspilde hun allerede ved denne Sags Behandling har maattet udholde; paastaaer derfor, at hun maa blive frifunden for Straf og videre Søgmaal, og at saavel Actor som han maa af det Offentlige tilkjendes Betaling for deres Bryderi i denne Sag, da Angjældende, om hun skulde dømmes til at udrede samme, {fr} langt fra ikke vil kunne tilveiebringe en Trediedeel af Omkostningerne, og hendes Egtefælle derved berøves al Hjælp og Eiendom, og blive for sin Levetid tilligemed sin Huustro det Offentlige til Byrde. Hermed indlod han Sagen til Doms fra sin Side, hvorhos han tillige fremlagde hans skriftlige Regning over hans og Stevnevidnernes forment Tilkommende i denne Sag til Beløb 20 Spd., der blev oplæst og indtages her saalydende #

Da Ingen havde videre at tilføre, blev eragtet: Sagen optages til Doms.

Udsat Justits Tyvssag mod Isak Ullensvang Fol: 236.

Aar 1820 den 20de Marts blev Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Tosten Helliesen Oppedal og Lars Jacobsen Hougstvedt, for at fortsætte Justitssagen mod Isak Ullensvang ifølge seneste Udsættelse af 8 Febr: sidstl:

Hvor da mødte Procurator Baade og fremlagde en under 14de Februari sidstleden udstædt Continuationsstevning i lovlig forkyndt Stand, ved hvilken Tiltalte Isak Larssen Ullensvang til i Dag er indkaldet at see Documenter irettelagte, med videre efter Stevningens Formæld. Saa er og hans beskikkede Defensor Lehnsmænd Hause indkaldet for at iagttage Angjældendes Tarv. Dernæst Actor fremlagde en Skrivelse fra Stiftet af 18de December f: A:, med deri nævnte 3de Erklæringer, nemlig fra Capitaine Bredal af 4de Octbr: f: A:, fra Capitaine Lassen af 2den Novbr: f: A: og fra Capitaine Dahl af 24 Novbr: s: A:, hvilke Documenter Actor udbad sig læste og acterede, samt Angjældende med Defensor fra Retten paaraabt.

Angjældende Isak Larssen Ullensvang, nu Kariteigen, mødte selv tilstede tilligemed hans Defensor Lehnsmænd Christen Johnsen Hause, for hvilke de af Actor fremlagde Documenter alle \5/ bleve {paa} oplæste og indtages her saalydende #

Actor, som ikke havde flere Documenter at fremlægge, ei heller saae sig istand til, efter det Fremkomne, at tilveiebringe yderligere Oplysning end nu er skeet, maatte begjære dette Extrarets-Forhør eller Thingsvidne hermed sluttet og Amtet fra Retsadministrator tilstillet, hvorhos Actor forbeholdt sig til Amtet at ind sende Regning over Skyds og Diæt, ligesom han haabede {i} Tillæg i Salariet ved Sagens endelige Paakjendelse for Stiftsretten.

Angjældende med Defensor erklærede at de intet havde at tilføre og vare fornøiede med at denne Forretning nu sluttedes, hvor hos Defensor forbeholdt sig til Amtet at indgive Regning over hans havte Bryderi i anledning dette Reasumtions Thingsvidne.

Rettens Administrator fremlagde en ham fra Lehnsmænd i Gravens Skibrede Anders Josephsen Lillegraven over hans og Stevnevidners formentlige Tilkommende for Stevning \i Hovedsagen og/ til dette Rea-

1820: 241b

sumtions Thingsvidne \med videre/ til hænde kommet Regning, dateret 12te denne Maaned, ialt til Beløb 6 Spd. 1 Ort, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Da Ingen havde videre at tilføre {denne} blev eragtet:

Denne Forretning bliver herved sluttet og skal saa snart mueligt blive det høie Amt beskreven tilstillet.

A v W S Koren

Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Tosten Helliesen Oppedal, Lars Jacobsen Hougstvedt (alle 4 med iholdt Pen)

Fortsættelse af Forhør over Corporal Samson Johnsen Qvitne Fol: 234.

Aar 1820 den 25de Marts blev Extraret sat paa Sorenskriverens Gaard Helleland af Stedets Sorenskriver og de 2de eedsorne Laugrettesmænd Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Eidnes, for saavidt muelig at fortsætte det under 4de Februar begyndte Forhør over Corporal Samson Johnsen Qvitne for begaaet Tyveri.

Hvor da Sorenskriveren fremlagde den ham tilstillede Attest fra Vedkommende Stevnevidner, at de med mundtlig Varsel har indkaldet angjældende Corporal at møde her til dette Forhør, ligesom Sorenskriveren og ved Mundbud har indkaldt de tvende {Præ} Personer Knud Johnsen Berven eller Bervenøstet og John Johannessen Aarhus, som nylig ere

hjemkomne af deres Reise, ligeledes at møde her i Dag til Forklarings Afgivelse under dette Forhør. Bemældte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Angjældende Corporal Samson Johnsen Qvitne mødte for Retten fri for Baand og Tvang, for hvilken bemældte Attest blev oplæst. Saa var og tilstede Sergeant Svend Mæland og \Corporal/ Isak Knudsen Maage, for at paasee den Angjældendes Møde med videre. Frastjaalne Lars Erichsen Sandstøe var og tilstede.

Derpaa fremstod

Knud Johnsen Berve{n}, blev paamindet om at afgive sandfærdig Forklaring, sagde sig i 42de Aars Alder, Huusmand under Gaarden Berven her i Kingservigs Præstegjeld, nød Alterens Sacramente i Novbr: Maaned sidstleden, svarede til adskillige Spørsmåale saaledes: Da Deponenten nogle Uger for Jul sidstleden tillige med Lars Sandstøe og Omund Berven, vare til Bergen paa eet Fartøi sammen, blev der i Bergen af deres Baadeving bortstjaalet en Bomme, hvori Deponenten og Lars Sandstøe havde Penge liggende tilsammen 140 Spd., om det var aldeles nøie den Sum, eller der manglede nogle faa Skilling i den fulde Sum 140 Spd. kan Deponenten ei erindre; og da Deponenten har faaet Sit ubeskadiget igjen, har han ingen Erstatning at fordre, thi der var intet mere i Bommen for Deponenten end hans Penge. Baaden laae ved Mur-Almendingen, og da stedse var Folk tilstede ved Fartøiet, saa formodede Deponenten og Kammerader, at Tyveriet maatte være begaaet af nogen Bekjendt. Da de paa Hjemreisen kom til Kongshavn og endeel {her} Andre her fra Præstegjeldet ogsaa var komne der paa Havn, faldt det Deponenten og Kammerader ind at foreslaae, at der skulde undersøges paa samtlige Fartøier, og da alle Tilstedeværende samtykte og tillod Undersøgelsen og samme var begyndt, da kom her Anklagede Corporal Samson Johnsen Qvitne til Deponenten i dennes Jægteving og for Deponenten under fire Øine tilstod, at have stjaalet Bommen. Da dette skeede, og Anklagede sagde ikke at have opbrudt Bommen eller rørt hvad i var, blev Deponenten glad og sagde: ”Gud velsigne Dig, at Du tilstaaer Gjerningen oprigtig.” hvorpaa Deponenten fulgte med Anklagede til hans Fartøi og der {p modto} i Deponentens Paasyn, tog Anklagede Bommen, som stod under Vingen, og fulgte Deponenten, havende Bommen med sig i en Sæk, tilbage til Deponentens Fartøi, hvor Bommen da i Anklagedes samt Lars Sandstøe, Omund Bervens {og} John Aarhuuses og Erich Erichsen Oppedals og Jens Larssen Oppedals Overvær, blev af Deponenten, som {Bommens} havde Nøgelen til Bommen, aabnet, og da alt forefandtes uforandret og urørt, bleve Pengene ikke talte, men alene beseet og igjenlæst, og modtog de alle Tilstedeværende da Anklagedes Tilstaaelse at have stjaalet Bommen, ligesom han her for Retten har tilstaaet samme. Deponenten veed intet videre i Henseende til dette Tyveri at forklare, og veed heller ikke at Tiltalte nogensinde forhen har været sagsøgt eller straffet for nogen Forbrydelse.

Derpaa fremstod.

Omund Larssen Berve{n}, blev paamindet om sandfærdig Forklaring, sagde sig omtrent 30 Aar og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han med forestaaende Deponent Knud Berven var som Kammerat paa samme Fartøi med ham, omfoklarede Tid, til Bergen, og var vidende om, at der af Fartøiet var bleven bortstjaalet en Bomme med Penge i fra forbemældte Deponent og Lars Sandstøe, uden at nogen havde seet hvo der tog

1820: 242

Bommen, og da de temmelig nøie passede Fartøiet, og laae paa et Sted ved Muren i Bergen, hvor der idelig var Folk tilstede, faldt de paa den Tanke, at nogen af deres Bekjendtere her af Egnen, som uden at paapasses kunde passere fra og til Fartøiet, maatte have begaaet Tyveriet. Da de paa Tilbagereisen kom til Kongshavn, og der Fartøierne her fra samledes, faldt det dem ind at forlange Tilladelse at undersøge paa Fartøierne efter Bommen, hvilket af alle blev

samtykket og tilstedet; og da Deponenten tilligemed John Aarhuus var begyndt at visitere, saae Deponenten at anklagede Corporal reiste hen til Knud Berve{n}s og \Deponentens/ Fartøi, hvorefter Knud og Corporalen fulgtes til Corporalens Baad og kom tilbage der fra med en Sæk. Da de kom tilbage med bemældte Sæk til Knuds og Deponentens Fartøi, kom Deponenten tilligemed John Johannessen Aarhuus, Jens Larssen Oppedal og Erik Eriksen Oppedal og der tilstede, og saae da, at Knud oplukte Bommen og declarerede at alt var urørt, og hørde anklagede Corporal Samson Qvitne tilstod, at han var den, som havde taget Bommen. Deponenten vidste intet videre om det begaaede Tyveri at forklare, ei heller veed eller har hørt, at Anklagede tilforn har været tiltalt eller dømt for nogen Forseelse eller Forbrydelse, afskediget.

Derpaa fremstod

John Johannessen Aarhuus, sagde sig i 33de Aars Alder, sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han var reist til Bergen {me} paa Fartøi med Jens Larssen Oppedal og Erich Erichsen Oppedal, hvor Deponenten var \før/ omforklarede Tid; men da Jens og Erik Oppedal vilde fra Bergen reise til Stavanger og Deponenten vilde hjem, forlod han dem i Bergen og fulgte med Lars {Knu} Sandstøe og Knud Berven paa deres Fartøi fra Bergen. Førend de forlod Bergen, fortalte Knud, at han var bleven frastjaalen en Bomme med Penge, og da de paa Hjemreisen vare komne til Kongshavn, blev, som af forestaaende Deponenter forklaret, overlagt, at der skulde visiteres paa samtlige Fartøier om Bommen der fandtes, hvorpaa Deponenten tilligemed \næst/ forestaaende Deponent, begynde Undersøgelsen, og saae da Deponenten at Anklagede reiste hen til Knud Berves Fartøi, og var tilstede der, da han kom tilbage med Bommen i en Sæk, og saae og hørde da ligesom af forestaaende Deponent er forklaret, at Anklagede, Corporal Qvitne, tilstod at være den som havde stjålet Bommen, og herom forklarede Deponenten sig aldeles overensstemmende med næst forestaaende Deponent.

Samtlige Deponentere, som vare blevene forelæste deres Prov, vedstode samme rigtigt tilført.

Da de tvende under Sagen Paaberaabte, Jens Larssen og Erich Erichsen Oppedal endnu ikke ere tilbagekomne af deres Reise, saa seer Forretningsføreren sig nød til, end nu en Gang at udsætte dette Forhør paa ubestemt Tid, og blev eragtet: Dette Forhør udsættes paa ubestemt Tid og paalægges det herved frastjaalne Lars Sandstøe og Knud Berve tillige med Laugrettet at underrette Administrator strax de faar bemældte Fraværendes Hjemkomst at vide, paa det Forhøret da ligesom nu strax kan blive foretaget.

A v W S Koren. Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes. (begge med iholdt Pen)

Fortsættelse af næstforestaaende Forhør over Corporal Samson Qvitne.

Aar 1820 den 5te April blev Extraret sat paa Sorenskrivergaarden Helleland af Stedets!! Sorenskrivergaarden!! Helleland!! af Stedets Sorenskriver og de 2de eedsorne Laugrettes mænd og Vidner Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Eidnes, for at continuere det fra 25de f: M: udsatte Forhør over Corporal Samson Johnsen Qvitne for formeenlig begaaet Tyveri.

Hvor da mødte for Retten anklagede Samson Johnsen Qvitne, fri for Baand og Tvang, saa var og tilstede Sergeant Svend Mæland, for at paasee hans Møde, og frastjaalne Knud Johnsen Berve paa egne og Lars Erichsen Sandstøes Vegne.

Derpaa blev fremkaldet:

Jens Larssen Oppedal, der blev paamindet om sandfærdig Forklaring, sagde sig i 30de Aars Alder og nylig afvigte Langfredag at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: at han med {Er} en anden ved Navn Erich Erichsen var til Bergen paa et Fartøi sammen, kort førend sidstleden Jul, der hørde Comparenten fortælle, at Knud Berve og Kammerat skulde af deres Fartøi være frastjaalet en Bomme med Penge i, men Gjærningsmanden vidste de ikke. Da de paa Tilbagereisen laae i Kongshavn tillige med det Fartøi, hvorpaa Knud Berve var og

ligeledes et andet, hvorpaa Corporal Samson Qvitne var, blev der samtalt at der skulde!! , at der skulde visiteres om Bommen fandtes hos nogen, og saae da Deponenten, ligesom af Omund Larssen Berve forhen forklaret, at Corporal Samson Qvitne kom med noget i en Sæk, {som} til Knuds Fartøi, som Deponenten derpaa saae var den bortstjaalne Bomme, hvilken Corporalen tilstod at have stjaalet, det Comparenten hørde tilligemed de flere Omstaaende, Omund Berve, John Aarhuus og Erich Oppedal, der alle vare tilstede. Og da frastjaalne Knud lukte Bommen op, tilstod han at alt fandtes urørt. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

Derpaa fremstod

Erich Erichsen Oppedal, sagde sig 33 Aar gammel, og sidstleden Langfredag at have nydt Alterens Sacramente, forklarede sig i Et og Alt overeens-

1820: 242b

stemmende med næst forestaaende Deponent Jens Larssen Oppedal, hvis Forklaring blev dem begge forelæst og hvilken de vedstode rigtig tilført. Og da Deponenten havde intet videre til Oplysning at afgive, blev han afskediget.

Da ikke Flere var at afhøre og de Tilstedeværende vidste intet videre til Oplysning, blev dette Forhør hermed sluttet, og skal saasnart mueligt beskreven udstædt blive Amtet tilstillet. A v W S Koren. Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidens. (begge med iholdt Pen)

{I Justits Sagen Fol: 241 mod Anna Asbjørnsdatter Hagen for begaaet Tyverie blev}

Aar 1820 den 15 April blev Retten sadt paa Sorenskriverens Gaard Helleland af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Jørgen Larsen Helleland.

Hvor da I Justits Sagen Fol: 241 mod Anna Asbjørnsdatter Hagen for begaaet Tyverie blev afsagt saadan

Dom

Ved denne Sag er Anna Asbjørnsdatter Hildal eller Hagen, Huusmand Lars Olsen Hagens Hustrue, ifølge Amtets Ordre justitialiter tiltalt for begaaet Tyverie Ved den fremlagde Domsakt og de førte Vidner, er tiltalte overbevist om, at have stjaalet 3 Par Leister, af Værd 1 Spdlr, der ere Eiersken uskadt tilbageleverede, saa at ingen Erstatning finder Sted Af Actor og Defensor, som samme Tid tillige have mødt i en anden Sag, findes intet forsømt thi Kjendes for Ret: Anna Asbjørnsdatter Hagen bør, for det her overbeviste førstegang begaaede Tyverie, ifølge Forordningen af 20de Februarii 1789 dens 1ste §§ hensættes i Bergens Tugt og Forbedringshuus i 2 Maaneder skrives to Maaneder, samt desuden betale 6 Spdlr \skrives sex Spdlr/ i Sallarium til Actor Hr: Prokurator Baade, og 2 Spdlr skrives to Speciedaler i Sallarium til Defensor Lænsmand Christen Johnsen Hougse, og denne Sags øvrige Omkostninger, efter nermere af Amtet approberede Beregninger Det idømte efterkommes under Lovens Tvang og efter Øvrighedens Foranstaltning 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. A v W S Koren Michel Helleland, Endre Helleland, Sjur Helleland og Jørgen Larsen Helleland, alle med iholden Pen.

Aar 1820, den 17de April blev Extraret sat paa Sorenskrivergaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og de 2de eedsorne Laugrettesmænd Tosten Heljesen Oppedahl og Iver Christensen Eidnes

Hvorda blev foretaget det fra 8de Marts sidstleden til i Dag udsadte Forhør over Jørgen Jørgensen Frøsteen, og mødte for Retten saavel Klageren Fourer Lars Larsen Ouse og Soldat Ole Olsen Ouse, som anklagede Soldat Jørgen Jørgensen Frøsteen, for hvilke forhen fremlagde Amtets Ordre til dette Forhør, tilligemed Klagen og Hr: Oberstlieutenant Donses Skrivelse til Amtet, er bleven oplæst Klagerne \Fourer/ Lars Larsen Ouse og Ole Olsen Ouse vedstod den oplæste Klage som deres, henholdt sig til den og bad at Retten ville afhøre de deri paaberaabte Vidner.

Derpaa blev fremkaldet som

1ste Deponent Aamund Aamundsen Ouse sagde sig i 39 Aars Alder, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Sandfærdig Forklaring, og intet at fordølge og fordreie, forklarede: at 3die Juledags Aften sidstleden, vare endeel Gjester samlede hos Deponenten og der iblandt Klagerne Lars Larsen Ouse og Ole Olsen Ouse, samt Anders Olsen Ouse og Lars Ellingsen Ouse med flere. Da de!! (det) led hen imod Morgen, gik Klagerne Lars og Ole bort, tilligemed Lars Ellingsen, og sagde de vilde \se/ efter her anklagede Jørgen Jørgensen Frøsteen. Bemeldte Jørgen Jørgensen var ikke med der i Selskab, men de havde hørt han havde været der i Nærheden. Noget efter, da alle var gaaet, undtagen Anders Olsen Ouse, der er Klageren Oles Broder, bad Deponenten Omund, Anders følge sig ned til Naboeaarden Sævertvedt. Da de kom ned mod Pladset Ekren der er paa Gaarden Ouses Grund paa Veien til Sævertvedt, kom Lars Ellingsen Ouse imod dem raabende til dem ”Gud skee lov jeg seer Folk, her er skeet stor Ulykke, Ole Olsen Ouse

1820: 243

er fordervet skaaren, og Faerbroder Lars Larsen Ouse ligger ned i Floren Gud veed enten han lever eller ikke!” Da Anders hørte dette, løb han i fuld Skrig ned til Fjøset paa bemeldte Plads Ekren, tilligemed Lars. Comparenten som blev forskrekket, gav sig lidet mere Tid, raabte til Lars, at han skulle gaae ind til Huusmanden Kjel og bringe ham Lys. Maanen var nedgaaet og Dagen lyste endnu ikke. Deponenten gik imidlertid ned til Fjøsøren, hvor Anders Olsen, der var beskjenket, gjorde stor Skraal og Larm. Da Deponenten kom ned, saae han Ole med flere tilstede ved Fjøsørren, og at Ole var blodig. Derpaa tog Deponenten anklagede Jørgen i Klæderne \og spurgte/ hvad han havde gjort, han svarede først intet, hvorpaa Deponenten sagde, at han skulle følge ham hjem. Bemeldte Jørgen samt Lars Larsen Ouse, Ole Olsen Ouse, Lars Ellingsen Ouse og Anders Olsen Ouse, der er broder til Klageren Ole, fulgtes med Comparenten til hans Hjem, og blev da Naboen Elling hentet tilstede Da Elling var kommen tilstede, spurgde Comparenten Jørgen, hvorledes alt var tilgaaet, hvortil Jørgen svarede, at Fourer Lars Larsen Ouse og Ole Olsen Ouse kom ind i Fjøset paa Ekren hvor han laa i Sængen hos en Pige, og trak ham af Sængen, hvorpaa jeg tog Kniven og brugte den Derpaa besaae Deponenten de beskadigede, at Ole Olsen var skaaren indtil i venstre Haand over 2 Fingere, alt indtil Benet og Lars var skaaret over Tyklæggen paa den høire Fod, igjenem Langbuxe og Strømpe \saa at Saaret gabte/ en Fingers bredde ind i Kjødet. Disse Saar tilstod Jørgen at have tilføiet dem, og da Deponenten spurgde Jørgen hvad Skade han havde at fremvise af dem, sagde han, han havde og faaet noget, skjøndt han ingen synlig Skade havde at fremvise, men at de trak ham af Sængen. Deponenten spurgde derpaa Jørgen, om han havde Tilladelse af Huuseieren at ligge i bemeldte Fjøs, hvortil han svarede, at han vel ikke \han/ havde Eierens men Pigen Lov. Dagen efter hørte han at Pigen sagde i hvis Sæng han havde lagt, at han ei havde hendes Tilladelse Deponenten vidste intet videre til Oplysning afskediget.

2den Deponent Elling Larsen Ouse, boesat paa Gaarden Ouse, ligesom foranførte Deponent, sagde sig 43 Aar gammel, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han blev tilkaldt som af forestaaende Deponent anført, og hørde da i bemeldte Deponent Omunds Stue, den samme Tilstaaelse af Anklagede Jørgen, og saae de Klagerne tilføiede Saar, ligesom af forestaaende Vidne afskediget.

3de Deponent Pigen Magrethe Kielsdatter Ekren, sagde sig 23 Aar gammel og sidstleden Høst, at have nydt Alterens Sacramente, forklarede: at den omhandlede Nat til 4de Juledag sidstleden, kom her Anklagede Jørgen Jørgensen Frøsteen, tilligemed 2 Andre ind i Fjøsset hvor Deponentinden havde sit sædvanlige Sængested og laa, hun laae i sine Gangklæder, og anklagede Jørgen tilligemed en af de andre toe, lagde sig i Klæderne op i Sængen til hende \den 3de blev staaende ved Sængen./ Deponentinden bad dem gaae, men \de/ vedblev i Spøg at ligge en Tid, men lovede at gaae der var mørkt i Fjøsset, og Jørgen, saavelsom de andre forekom hende beskjenkede, især Jørgen. Noget efter ville de 2 gaae, men Jørgen bad dem bie, hvorpaa Deponentinden stod op af Sængen og fulgte {Deponentinden} med dem, nemlig de Tre, Anders Iversen Sævertvedt og Johannes Torbjørnsen Ouse, op til hendes Faders Stuedør, hvor de forlod hende, og hun gik ind, og forblev i Stuen nogen Tid, og derefter gik tilbage for at lægge sig i Tanke at de alle vare gaaede. Da Deponentinden kom tilbage laae Jørgen der endnu, hun bad ham gaae, hvortil han svarede, at han skulle gaae, men han var saa svag og beskjenket, at hun maatte tillade ham, at ligge lidt, hun gav ham ingen Tilladelse, men bad ham gaae og lagde sig ned i Sængen ved ham. Kort efter, førend Deponentinden var sovnet, kom 2de Personer saa stilt ind, at hun ikke vidste deres Ankomst eller Tilstedeværelse, forinden hun mærkede deres Hænder fremover Sængen, og af Hænderne mærkede, at de maatte være 2, de talte ikke og Deponentinden vidste ikke hvem det var, ei heller talte hun til dem. Deponentinden laae fremme, og Jørgen \bag/, og da de rak Hænderne {hen til ham} hen over Sængen

1820: 243b

sagde han: Gud hjælpe mig!, hvor til Deponentinden i Spøg svarede, der er nok en anden som hjælper Dig. De som var kommet ind talede ikke et Ord, men tog og trak ham frem af Sængen over Deponentinden, og imedens bad han om Fred. Deponentinden vidste ikke hvem de {t} var, da der var mørkt, og de ikke lod sit Mæle høre. Da han var fremtrækt, bad han atter om Fred, og sagde jeg beder for mig, jeg er saa svag. Derpaa blev en kort Tid stille, eller rettere mindre Tummel end medens de trak ham, hvorpaa Deponentinden hørde, Jørgen sige, begynder jeg til at reise paa mig, og har de taget Klæderne af mig, skal jeg: Fanden steike mig! tage baade Klæder og Krop af dere. Førend Jørgen sagde dette, hørde Deponentinden, en Lyd som, naar man sønderriver Klæder. Da Jørgen havde sagt forbemeldte Ord tumlede de alle 3 henad Døren, og hørde Vidnet at Jørgen talede i Vrede, men hvad han sagde hørde hun aldeles ikke. De andre Toe lod ikke sit Mæle høre; det forekom Deponentinden, at Jørgen og den ene af de som var ind kommen, gik ud af Døren, men at den Anden af de Indkomne gik op i en Baas ved Siden af Døren. Deponentinden veed ikke naar han gik ud, hun laae en gandske kort Tid, og hørde der var Tummel, Banding og Larm udenfor, hvorpaa hun stod op og gik ud, og hørde da \og saae/, at Personerne vare Klagerne Lars og Ole, at de bandte og turede for at Jørgen havde brugt Kniv, og hørde ogsaa da, at Jørgen tilbød Forlig, fordi han havde brugt Kniv, og var da kommen tilstede Anders Olsen, Lars Ellingsen \og/ Omund Omundsen Ouse og hørde da Deponentinden, en sagde de ikke skulle holde Rakkell paa ham (: alle være om ham :) Samme Tid saae Vidnet, at Jørgen stod imellem dem, og samme Tider saae hun ham laae for Fødderne deres, men der var saadan græsselig Tummel, at hun ikke kunne see om de slog ham eller ei, da det var temmelig mørkt og hun holdt sig et Stykke fra dem, da de tumlede ned over Ageren. De fulgtes siden med ham til første Deponent Omunds

Huus, og veed intet videre hvorledes derefter tilgik Paa {Dommerens} \Rettens/
Tilspørgende, deklarerede Deponentinden, at hun tilligemed Ingebør Aslaksdatter førend
denne Tildragelse skeede, talede sammen om her anklagede Jørgen Jørgensen i Klagerens Ole
Olsens Overvær, og hørde Deponentinden Ole sige, hvem veed om han veed jeg har lovt ham
Dængsla (: Stryg eller Pryl :) Deponentinden svarede derpaa til ham, det er ikke saa snart
gjort som sagt, hvortil han sagde, det ikke en kan gjøre, det kan toe gjøre. Deponentinden
vidste intet videre til Oplysning afskediget

4de Deponent Pigen {Marith} Ingebør Aslachs datter sagde sig 30 Aar gammel, og
sidstleden Høst, at have nydt Alterens Sacramente, forklarede at hun aldeles ikke har seet eller
er vidende om den paaklagede Tildragelse, men har alene, som forestaaende Deponentinde
har forklaret, at have hørt Klageren Ole Olsen Ouse, sige, at han havde lovet anklagede
Jørgen Dængsla (: eller Pryl :) og var det noget efter Mikkelsdag sistleden Høst, at
Deponentinden tilligemed forestaaende Magrethe hørde Ole sige dette saaledes som af
Magrethe er forklaret afskediget.

5. Deponent Kiel Johnsen, Huusmand paa Pladset Ekren under Gaarden Ouse, \sagde sig/ 56
Aar gammel, og sistleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han var ikke
vidende om, at der var {Fremmede} \Andre/ i Fjøsset end hans Datter forestaaende 3de
Deponent Magrethe, førend hun som af hende forklaret, kom op i Stuen og forblev der {h}en
Stund. Kort efter hun var gaaen tilbage \til/ Fjøsset, hørde Deponenten i sin Sæng i Stuen, at
der maatte være flere Folk i Fjøsset, da det dunkede og larmede, dog hørde han ingen
Folkerøst. Efter en kort Larm ind i Fjøsset, hørde Deponenten Folkelarm og Banden udenfor
Fjøs døren

1820: 244

hvorover Deponenten stod op, gik ud for Døren, og uden at gaae ned til dem, hørde, at der var
endeel Folk, og at der blev bandet og skjændet fordi han havde brugt Kniv, og saae
Deponenten, at Jørgen laae ved Fødderne af dem, og hørde han ankede og gav sig, men saae
ikke at nogen slog ham, da der var slig en Stimmel og Tummel om ham, og tillige temmelig
mørkt, saa at han ikke kunne skjælne hvorledes det tilgik. Deponenten hørde ham ikke tale
eller sige noget; men hørde engang Lars Ellingsen Ouse sige, de maae ikke holde Rakkal
(Rakkel) paa ham Videre hørde Deponenten Klageren Lars engang sige: ”mig kjender Dig
Jørgen i Hagen, du er Skjælm, du har ikke faaet noget endnu, jeg veed vel at du er en
Kongens Karl og jeg ogsaa.” Af Omund Ouse, hørde han og engang sige, de skal lade ham
blive nu, de skal ikke kom/m/e mere til ham, derpaa reiste Jørgen sig eller blev opreist,
hvilken af Delene kunne Deponenten ei see, og fulgte imellem de Tilstedeværende op ad til
Gaarden Ouse afskediget

Deponentens Datter (: 3de Deponent :) Magrethe fremstod atter og deklarerede, at hun
samme Tid som hendes Fader har forklaret, hørde Klageren Lars Larsen sige: vi kjænder Dig
Jørgen i Hagen, du er en Skjælm, du har ikke faaet noget endnu, jeg veed du er en Kongens
Karl, jeg ogsaa afskediget

6te Deponent: Lars Ellingsen Ouse, sagde sig 21 Aar gammel og sistleden Høst at have
nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han var med blant Gjesterne hos Omund ommeldte
Nat, og hørde, at Klagerne Lars og Ole sagde, at de ville ned og see om de fandt Jørgen.
Deponenten fulgte dem da for Moroe, og i det de kom ned ved Fjøsset paa Ekre, hørde de
nogen tale derinde. De gik da til Fjøs døren og førend de gik ind, sagde Lars til Ole, ”han (:
neml: Jørgen :) gjør os vel ikke noget om vi gaaer ind til ham, han har vel intet slags \Værge/,
saa at han \kan/ gjøre os noget, jeg har intet Værge, hvorpaa Ole sagde jeg har heller ikke
andet end Pungen min Ole sagde derpaa at de skulle tage og kaste ham frem af Sængen jeg
skal tage ham fremme og Du i Benene, derpaa gik de ind uden at gaae usædvanlig stille.

Deponenten fulgte dem ind om Døren, men de gik ind igjennem Gulvet [og lukkede} men Deponenten blev staaende ved Døren, han hørte da, at da de var kommen inderst ind [i] Fjøsset, sagde Jørgen de maatte ikke røre ham han var saa syg. Deponenten hørte da de tumlede med ham, uden at sige hvem de vare eller lade deres Røst høre, men hørte aldeles ikke de slog ham, men strax efter hørte Jørgen sige, at han skulle trasppe baade Krop og Klæder, hvorledes hans Ord videre faldt kan han intet erindre. Deponenten hørte og Pigen Magrethe strax foran sige, at de maatte ikke rive Sængen itu, i øvrigt kunde de tumle for hænde, som de vilde. Kort efter Jørgens Ord, kom Ole frem mod Døren, holdt over Fingrende, plystrede til tegn at de skulle gaae ud, og gik selv ud Deponenten fulgte strax efter, og efter ham kom Jørgen, og Lars blev tilbage Ole gik op om Huuset og Jørgen kom og op og bad dem bie Deponenten bad og Ole bie, og imidlertid sagde Jørgen, at de kunne komme en og en, saa skulde han vøle [dem]? (: tugte dem :). I det samme kom Omund Omundsen og Anders Olsen Ouse tilstede, dem Deponenten fortalte det passerede, og i det Deponenten ville gaae ned for at see efter Lars Larsen, bad Omund Deponenten at hente Lys hos Huusmanden, men da der ingen Ild eller Lys var at faae, sprang han tilbage \og/ nedenfor Fjøsset traf Klageren Lars Larsen, som sagde at han {dog} vel var skaaret i Læggen, men dog ikke være!! (værre) faren end han kunne gaae. Deponenten saae ikke at de slog Jørgen, men at han laa et Par Ganger ved de Andres Fødder og at de bad ham reise sig op, hvorpaa de reiste ham op og de gik op i Omunds

1820: 244b

Stue, hvor Deponenten besaae Klagernes Saar, saaledes som af 1ste Deponent forklaret, og hørte Jørgen tilstod at have tilføiet dem samme. Afskediget.

Da de 2de Indkaldte Johannes Torbjørnsen Ouse og Anders Iversen Sævertvedt, havde Forhindring fra at kunne møde førend i Overmorgen, saa bliver Forhøret, hermed udsadt til ovenmeldte Tid, og for denne Gang hermed sluttet. A v W S Koren.
Tosten Oppedahl, Iver Eidnes, begge med iholdt Pen.

Extrarrets-Forhør Fol: 244 over Jørgen Jørgensen Frøsteen.

Aar 1820 den 19de April blev Extraret sat paa Sorenskriverens Gaard Helleland i Hardanger af Stedets Sorenskriver og de 2 eedsorne Laugrettesmænd Tosten Helliessen Oppedal og Endre Jenssen Helleland, for at fortsætte det fra i Forgaars til i Dag udsatte Forhør over Jørgen Jørgensen Frøsteen

Hvor da mødte tilstede saavel begge Klagerne som Anklagede Jørgen Jørgensen Frøsteen, og blev da fremstillet som

7de Deponent Anders Iversen Sævertvedt eller Storeøen sagde sig i 18de Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at anklagede Jørgen er forlovet med Deponentens Søster. Aftenen til den Nat det her Omhandlede Passerede, var anklagede Jørgen i Deponentens {Forældres} \Moders/ Huus, og da det en Gang før har hendt sig, at Jørgen er bleven overfaldet og mishandlet i hans (: Deponentens :) {Faders} \Moders/ Huus \uden at de vidste af hvem det var/ saa bad Deponentens Moder, at de ville følge ham et andet Steds hen at ligge, da hun var bang at der skulde komme nogen og lede ham op og hun ikke skjøttede om de skulde vide at han gik til hendes Datter. De fulgtes da ud, Deponenten og Jørgen tilligemed en Tredie ved Navn Johannes og gik {ned} op i Fjøsset paa Ækrene, hvor Jørgen og bemældte Johan/n/es lagde sig op i Sængen, hvor Huusmandens Datter laae, men Deponenten stod fremme for Sængen \en/ Tid, men da Jørgen, som var noget beskjenket og deraf svag, ikke vilde følge med dem, gik de derfra op til Ouse, hvor ommældte Johannes hører hjemme, og lagde sig begge i Johanneses Sæng. Nogen Tid efter mod Morgen kom Jørgen op til dem og fortalte dem, at Lars Larssen Ouse og Ole Olsen Ouse var komne ind til

ham, uden at tale eller lade sig forlyde med hvem de vare, og trak ham af Sængen, den ene trak ham efter Halskluden og den anden efter Fødderne, uagtet han bad om Fred, hvorover han havde taget sin Kniv for at overskjære Halskluden, og hvad enten det skeede da eller at Ole Olsen greb over Kniven, og det da skeede, at han skar ham over Fingerne ind i Haanden, veed han ikke, men han fik saa meget, at han formoder at han ikke skal kom/m/e til at sye (: skrædere :) forend Korsmisse. Den anden, som trak ham i Benene, gav \til/ Jørgen et Spænd for Brystet, og da skar han til ham med Kniven, saa at han fik et Snit over Læggen. Videre forklarede Deponenten, at endeel Uger foran fulgte Deponenten med Klageren Ole {til en} paa en Vei for at træffe Jørgen, men de fandt ham ikke, og da fortalte Ole til Deponenten, ved at vise ham en Nøgel, ”at denne skulde gjort godt, hvis jeg havde truffet ham” (: Jørgen :). En anden Gang foregav Ole, at Jørgen skulde have digtet paa ham at have beskadiget en Baad for Deponentens Moder, der \er/ Enke, hvilket dog ei var sandt, og da Deponenten og hans Moder selv havde seet Skaden og i den Anledning skjændt paa Ole, uden at Jørgen var Aarsag deri, sagde Ole engang til Deponenten, at hvis Jørgen en anden Gang beløi ham saaledes, skulde han have en Raad med ham, og er det Deponenten bekjendt, at Ole var vred paa Jørgen. Klagerne begjerede tilført, at den sande Aarsag til at Deponentens Moder ei vilde, at Jørgen skulde \forblive/ liggende der i Huset om Natten, var ei af Frygt for Overfald, men fordi han havde opført sig voldsomt og uskikkeligt i Huset, og blev derom siden af hende sagsøgt til Forligelses Commissionen. Anklagede benægtede alt u\be/viist Tilførd. Paa Klagerens Tilspørgende forklarede Deponenten, at han af hans Moder har hørt, at Jørgen skal have ved at stige frem af Sængen, faldt med Albuen ned paa hendes Bryst og knækket 2 Ribbeen, men at det skeede at Vanvare, hvilket skeede den omhandlede Aften eller Nat, da de fulgte ham {ned} op til Fjøsset paa Ækren, og kan Deponenten ikke nægte, at han saa Jørgen kaste en Pæleflaske hen i Sængen, hvor Moderen og Jørgens Kjæreste laae, den han bad Kjæresten forvare, hvilken Flaske Moderen sagde traf hende. Paa Anklagedes Tilspørgende sagde Deponenten, at hans Moder ikke blev sængeliggende efter det Stød, hun troede at have {... ..} knækkede 2de Ribbeen, men alene klagede sig ondt nogle Dage efter vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

8de Deponent Johannes Torbjørnsen Ouse, sagde sig i 23de Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, forklarede, at han fulgte med Jørgen til Fjøsset den ommældte Nat og siden mod Morgen den hørte fortælle af denne, hvorledes til var gaaet om Natten, aldeles saaledes som af forestaaende 7de Deponent er forklaret. Iøvrigt havde Deponenten intet videre til Oplysning. Afskediget.

Begge Deponenter Anders Iversen og Johannes Torbjørnsen bleve atter fremkaldede, og paa \den/ Anklagedes Tilspørgende sagde eensstemmig, at Morgen den da han

1820: 245

fortalte dem det Passerede som anført, saa og kjendte de, at han havde Knuder i Hovedet, og hørte han sige, at da han kom ud af Fjøsset, havde de mange været om ham og slaet ham, ligesom de og saa at hans Vest var itu revet. Afskediget.

Klageren Fourer Lars Larssen Ouse declarerede, at der aldrig nogen sinde har været nogen Misforstaaelse imellem \ham/ og Jørgen, at han ikke vidste, at Ole og Jørgen vare Uvenner, at han fulgtes med Ole alene for at gjøre Spøg ved at tage ham af Sængen, hvis de fandt ham liggende hos Pigen sammesteds, og at han mindst formodede sig saadane Følger, som deraf udkom. Anklagede Jørgen declarerede, at der aldrig nogensinde har været ringeste Uvenskab imellem ham og Lars, men tvertimod saa meget Venskab, at hvis han alene havde talt, da de trak ham af Sængen, havde han troet sig sikker for al voldsom og ond Medfart, blot ved hans Nærværelse, men da {de ikke} ingen af dem taledes, men vedblev at trække ham, uagtet han bad for sig, saa frygtede han det var nogen, som vilde gjøre ham ondt og skamslaae ham, og

derfor værgede sig saa godt han kunde, hvilket han troede at have Ret til, om de end havde kommet til at ligge død paa Stedet, thi de laae da paa deres Gjerninger i et fremmet Huus. Det gjør ham ondt, at Lars paa uskyldig Maade, ved at følge Ole, har indviklet sig og ham i denne fortrædelige Sag; men i Henseende til Ole, da kan han ikke nægte, at han tiltroer ham onde Hensigter, og har levet og fremdeles vil komme til at leve i Frygt for ham, og troer sig derfor berettiget til under Sagen at paastaae ham enten holdt i Arrest af hans Frænder, eller og at stille Borgen og Sikkerhed, da han (: Jørgen :) vil kunne bevise Ole har lovet eller truet at angribe ham. Ole benægtede Rigtigheden af det her Anførde.

Da ingen enten Klagere eller Anklagede havde videre at tilføre, blev Forhøret hermed sluttet, og skal saasnart andre Forretninger tillader det, blive Amtet beskrevet tilstillet.

A v W S Koren

Tosten Helliesen Oppedal, Endre Jenssen Helleland (begge med iholdt Pen).

Sommerthing for Johndals Skibrede 1820.

Aar 1820 den 26de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til det almindelige Sommer-, Sage- og Skattething for Johndals Skibredes Almue. Retten betjent ved Stedets Sorenskriver tilligemed de 4 eedsorne Laugrettes mænd Christoffer Christoffersen Aase den ældre, Lars Torbjørnsen Aase, Torjer Torbjørnsen Hvidesteen og Lars Larssen Augestad. Tilstede ved Thinget Herr Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue.

Hvor da blev publiceret:

Datum
1819

1. Convention imellem Kongen af Sverige og Norge og Norges Rige paa den ene, samt Kongen af Danmark og det danske Rige paa den anden Side, angaaende Bestemmelsen og Tilsvaret af Kongeriget Norges Andeel i det forrige danske Monarkies fælles Statsgjeld. Indgaaet den 1ste September 1819 og ratificeret d: 2 og 12 sam/m/e Maaned 2/13 Septbr:
2. Placat angaaende Refusion for Skydsudgivter, som af Statscassen ere udlagte i Anledning af Friskydsens Afskaffelse 5 Octbr:
3. Kongelig Kundgjørelse om den Arveret, der i Norge tilkommer Undersaatterne af Kongeriget begge Sicilierne 27 Do:
4. Provisorisk Anordning angaaende Bygnings- og Brandvæsenet i Christiania By og Forstæder 15 Novbr:
5. Bekjendtgjørelse fra Overstatholder-Embedet i Stokholm, hvorved nogle Personer, som staar til Rest med Skatter til den Svenske Krone, efterlyses 8 Octbr:
6. Provisorisk Anordning, som bestemmer de Afgivter, der ved Brændeveeds Indførsel til og Maaling i Bergens By skulle erlægges 27 Decbr:
7. Efterlysning efter Erik Olsen, der har gjort sig skyldig i Tyveri og omstreifet i nedre Rommeriges Fogderi 24 Mart 1820
8. Do: efter Ole Tollefsen Blekkedalen, der er undveget fra Mandal 13 Do: Do:
9. Do: efter Arrestanten Jens Amundsen Faustad 20 Octbr: 1819
10. Do: efter Gunder Kjeldsen, der bortrømt fra Christiania Byes Tugthuus 29 Do: Do:
11. efter Pigen Ingebor Arentsdr:, der er tiltalt for Udgivelse af falske Rigsbanksedler 6 Novbr: 1819
12. Do: efter en svensk Person ved Navn Ole Sundstrøm 27 Decbr: 1819
13. Do: efter Ole Larssen Erstadskampen og Thore Gundersdatter fra Gusdal 3 Marts 1820
14. Do: efter svensk Glasmester, Siunggreen 14 April Do:

15. Do: efter Thomas Østensen Luraas fra Tellemarken	Do:	Do:
16. Do: efter \en/ Peter Petersen fra Sverrig	21 Do:	Do:
17. Do: efter 3de fra Trondhjems Tugthuus undvegne Personer, sc: Peder Hanssen, Benjamin Olsen og Mads Iversen	5 Mai	Do:
18. Do: efter Anders Christiansen Haugsrud	17 Do:	Do:

1820: 245b

No: 19. \Do:!! Bestaldning for Hr: Byraachef og Revisor Ole Vidsteen herefter at være Foged over Sundhordlehns og Hardangers Fogderie dat: 8 Januar 1820

Ny Sag

Hr: Kaptein Tausan mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Varsel at have indkaldet Torbjørn Vigleiksen Traae og Anders Torkeldsen Svaasand at see dem overbeviste om og lide Dom at betale til Citanten, som Kirkeeier resterende Pligtige 8 skilling Aarlig derom at modtage Dom til bemeldte Afgift udredelse med den/n/e Sags skadesløse Omkostninger, saa fremlagde og Hr: Kapteinen Attest fra Forligelses Com/m/issionnen at Sagen derfra til Rettergang er henvist da ingen af de her indstevnte mødte Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Paa indstevnte Torbjørn Traaes Vegne mødte hans Søn Vigleik Torbjørnsen Traae. Paa indstevnte Anders Torkelsen Svaasands Vegne mødte Ingen tilstede efter Paaraab. Vigleik Traae, som havde Anhørt forbemeldte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel og erklærede at hans Fader er saa Aldrende og Svag nu i sit 89 Aars Alder, at han ei formaaer selv at møde eller svare i Sagen men bemeldte mødende Vigleik benægtede nu aldeles paa hans Faders Vegne at betale den her paasøgte Afgift 8 s Aarlig til Kirken eller Kirkeeieren, da han troer at Vilkaarsfolk der ved enten at sælge eller opgive deres Brug forbeholde dem Aarlig indtægt eller Levekaar af Gaarden, maa ansees som Gaardebrugets Vedkom/m/ende og ingenlunde som inderster og derfor ei heller være Pligtig at betale de 8 s Aarlig til Kirken som Huusmænd og inderster efter Anordningerne ere pligtige og troer Sagvolderen det at \være/ aldeles indlysende \deraf/ at Vilkaarsmænd aldrig enten her i Jondals Sogn eller i Nabo Sognene have været enten fordrede eller have betalt Nogen saadan Afgift til Kirkeeierne undtagen, hvad nogle faae Vilkaarsfolk her i Jondals Sogn kan have {gj} mindelig gjort efter paaafdring af Citanten nu i disse aller sidste Aar. Paa Anders Torkelsen Svaasands Vegne mødte Jon Christophersen Svaasand der meldte at indstevnte Anders er saa aldrende og svag at han ei formaaer at møde, men er villig at betale det paasøgte saafremt Retten finder det rigtig at Vilkaarsmænd bør som Huusmænd og Inderster erlægge den her paasøgte Afgift til Kirken.

Citanten Hr: Kaptain Tausan fremlagde nu Attest af Hardangers publicationsprotocol, som viser at sagsøgte Anders Torkelsen Svaasand blev Vilkaarsmand den 1 September 1806, fra hvilken Tid Citanten paastaar at tilkjendes af ham 8 s aarlig til Citantens eiende Jondals Kirke. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Formedelst at Sorenskriveren ei har med sig her paa Thingstedet, saa gamle Jurisdictionens Protocoller at deraf kan erholdes Attest om hvad Tid den Anden Instemt!! nemlig Torbjørn Vigleiksen Traae er bleven Vilkaarsmand saa nødes han at forlange den/n/e Sag udsat til Høstethinget for da at kunde fremlægge den mangle\n/de Attest.

Sagvolderne samtykkede Udsættelsen.

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilget.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s, Udsættelsen 12 s. Sagvolderne betalede Tilsvarspenge 40 s:

A v W S Koren

Christoffer Christoffersen Aase, den ældre, Lars Torbjørnsen Aase, Torjer Torbjørnsen Videsteen, Lars Larssen Augestad. (alle 4re med iholdt Pen).

Næste Dag den 27de Mai continuerede Sommerthinget for Jondals Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i gaar.

Hvor da blev publiceret:

1. Amtets Constitution for Jens Skagen til som eedsoren Fuldmægtig at gaae Sorenskriveren tilhaande i hans Embedsforretninger, egentlige Dommerforretninger undtagen. Dat: 15 Mai 1820.
2. Skjøde fra Steengrim Iversen Guntvedt til Iver Steengrimsen paa 1 Pd. 6 Mrk. Smør $\frac{1}{2}$ Hud i Gaarden Guntvedt, dateret 26de Mai 1820.
3. Ditto fra Aamund Larssen til Aamund Aamundsen paa Pladset Grimsdal under Gaarden Svaasand, dateret 26 Mai 1820.
4. Ditto fra Enke og Arvinger i Sterbboet efter Askild Sjursen Molven til ældste Barn Sønnen Sjur Askildsen paa 18 Mrk. Smør i Gaarden Molven, egne arvede 6 Mrk. incl., dat: 26de Mai 1820.
5. Bygselbrev fra Herr Provst Kahrs til John Brynnildsen paa 1 Løb Smør i Gaarden Viig No: 11, dateret 26 Mai 1820 med Revers af samme Dato, og lovlig Landskyldbog.
6. Huusmandsfæsteseddel fra John Christoffersen Svaasand til Torjer Jacobsen paa Pladset Monnevig under Svaasand, med Revers af Dato som Originalen, sc: 26 Mai 1820.
7. Vilkaarbrev fra Aamund Aamundsen Grimsdal til Aamund Larssen og Anna Larsdr: paa Levekaar af Pladset Grimsdal, dateret 26de Mai 1820.
8. Ditto fra Daniel Jacobsen Thorsness eller øvre Traae til Lars Sjursen og Siri Olsdr:, paa aarligt Levekaar af hans Gaardebrug i øvre Traae, dateret 26 Mai 1820.
9. Ditto fra Sjur Askildsen Molven ved Formynder til Herbor Olsdr: og Endre Torbjørnsen, paa aarligt Levekaar af bemældte Brug 18 Mrk. Smør i Molven, dateret 26 Mai 1820.

1820: 246

10. Testamente, dateret 26 Mai 1820, af Endre Torbjørnsen Molven, til Fordeel for Huustro Herbor Olsdatter og Stedbørn.
11. Forlig i Retten, stadfæstet ved Dom, af 24 Septbr: 1819 mellem Gaarden Haugens Opsiddere Lars Samsonsen og Lars Larssen paa en Side og Iver Iversen Stranden paa den anden Side, i hvis Følge den sidste herefter ei skal fornærme de Første ved Beitning i Bakketeigen kaldet, med videre.
12. Afkald fra Ole Simonsen Gangdalen for Arv 28 rd 4 s. eller 10 Spd. 66 $\frac{1}{4}$ s., dateret 27 Mai 1820.
13. Ditto fra Brita Olsdr: Augestad ved Ægtefælle for Arv 12 Spd. 33 s., fra Iver Olsen Augestad for Arv 10 Rbd. 6 s. og fra Siri Olsdr: Augestad for 5 Rbd. 7 s., dateret 26 Mai 1820.
14. Ditto fra Lars Larssen store Fosse for Arv 10 Spd. 59 s., dateret 27 Mai 1820.
15. Ditto fra Magdelie Olsdatter Sæverhagen for Arv 2 Spd. 69 s., dateret 26 Mai 1820.
16. Ditto fra Marita Iversdt: Bakke for Arv 2 Spd. 19 s., dateret 26 Mai 1820.
17. Ditto fra Christie Olsdatter Dæbrekke for Arv 22 Rbd. 60 s., dat: Do: Dato.
18. Ditto fra Marita og Kari Ingebrigtsdøttre Skitneteig for Arv til hver 13 Spd 63 s., af do: Dato.
19. Ditto fra Christie Svendsdatter Fladebøe for Arv 8 Spd. 75 s., dat: 26 Mai 1820.
20. Ditto fra Brita Erichsdr: Fladebøe for Arve 1 Spd. 62 s. og 3 Spd. 6 s: samt 38 rbd 71 s., dat: do: Dato.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at forrette, blev samme hævet.

A v W S Koren. [Christoffer] Christoffersen Aase den ældre, Lars Torbjørnsen Aase, Tojer!! (Torjer) Torbjørnsen Hvidsteen, Lars Larssen Augestad (alle 4 med iholdt Pen).

Sommerthing for Østensø Skibrede 1820.

Aar 1820 den 29de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Sommer-, Sage og Skattethings Afholdelse for Østensø Skibrede betjent af Stedets Sorenskriver med følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Hans Michelsen Lepse, Sjur Simonsen Kaldestad, Tosten Olsen Lepse og Arne Olsen Thole, hvoraf de 2 sidste, som nye Laugrettes mænd, nu aflagde den befalede Laugrettes eed, og betalede hver for Indskrivning 24 s: Spc. Ved Thinget var tilstede Herr Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue.

Hvor da blev publiceret de foran Folio 245 for Johndals Skibrede extraherede Publicationer fra No: 1 til 19 incl: samt No: 1 af Tinglæsningerne.

Da ingen meldte dem efter Paaraab mod Aftenen blev Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren

Hans Mikkelsen Lepse, Sjur Simonsen Kaldestad, Arne Olsen Tole og Tosten Olsen Lepse (alle 4 med iholdt Pen).

Næste Dag den 30te Mai continuerede Sommerthinget for Østensø Skibrede ved og i Overvær af samme Rettens Personer som igaar

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev, sluttet 2den Novbr: 1819, efter Huusmandsenke Guro Iversdatter Saltkilen, hvorved nogle Huse paa Pladset Saltkilen under Gaarden Rykke er udlagt til Arvingerne Samson Henriksen Guntvedt med Flere.
2. Skjøde fra Ole Gundersen til Lars Olsen paa 2 Pd. 15 Mrk. i Gaarden Nesthuus, dateret 18 Octbr: 1819
3. Ditto fra Mons Tollachsen Netteland med Flere til Lars Brigtsen paa 1 Løb 5 Mrk. Smør ¼ Hud i Gaarden Nedreviig No: 40, dateret 19 Octbr: 1819.
4. Ditto fra Christoffer Valland med Flere til Gjermund Johannessen paa 1 Spand Smør med Bygsel og Overbygsel til andre 1 Spand (eller 18 Mrk.) Smør i Gaarden Ness No: 37 {for} dateret 29 Mai 1820.
5. Do: fra Ole Arnesen til Brigt Olsen paa 1 Pd. 7 ½ Mrk. Smør i Gaarden Birkeland (øvre) No: 14, dateret 30 Mai 1820.
6. Mageskjøde fra Brigt Olsen til Michel Olsen Moe paa 1 Løb Smør i øvre Birkeland, dateret 30 Mai 1820.
7. Do: fra Michel Olsen til Brigt Olsen Birkeland paa ½ Løb Smør 1 Hud i Gaarden Moe No: 12, dateret 30 Mai 1820.
8. Testamente, oprettet 29 Mai 1820 af Nils Hanssen Skaar.
9. Do: oprettet 30 Mai 1820, af Haagen Hanssen Lien og Huustro Ingegjer.
10. Lodseddel af Sønneve Eriksdatter Fixen dateret 29 Mai 1820, at hun indesidder med sin Datters Marita Thoresdatters Arveløsøre for 17 Spd. 69 s.

11. Panteobligation fra Ole Jansen Reistvedt til Peder Torjersen Sjusetter stor 150 Spd. mod Pant i Gaarden Reistvedt, dateret 26 Mai 1820.

1820: 246b

12. Fæsteseddel fra Tosten \Tollef/ (føydd til med annan skrift) Christoffersen Stene til Michel Christoffersen, paa Pladset Sundsteigen under Gaarden Stene, dateret 29 Mai 1820 med Reversalen.

13. Do: fra Proprietair Severin Andreas Heiberg til Hactor Sjursen paa Pladset Fræstad paa Qvamsøen, dateret med Reversalen den 29 Mai 1820.

14. Afkald fra Magdeli Olsdtr: Axnes ved Egtefælle for Arv 28 Spd 13 s. dat: 29 Mai 1820.

15. Do: af 29 Mai 1820 af Mari Larsdtr: Gjermundsness for 14 Spd. 45 s.

16. Do: af Do: Dato fra Synneve Tostensdtr: Stene formedelst Egtefælle, for adskillige Arve.

17. Do: af Do: Dato fra Nils Olsen Hagen for adskillige Arve

18. Do: af Do: Dato fra Mikel Sjursen Bergstøe for 36 Spd. 101 s. med videre.

19. Do: af Do: Dato fra Sjur Samsonsens {Fladebøe} Flaatevedt for 82 Spd. 43 s.

20. Do: af Do: Dato fra Lars Guttormsen Skeie for 33 Spd. 18 5/8 s:

21. Do: af Do: Dato fra Synneve Henriksdtr Færstad ved Egtefælle for 11 Spd. 67 7/8 s.

22. Do: af Do: Dato [fra] Sønneve Gjermundsdatter nedre Viig for 10 Spd. 103 s.

23. Do: af Do: Dato fra Guro Larsdtr: Moe ved Egtefælle for 16 Spd. 108 1/8 s.

24. Do: af Do: Dato fra Anna Mikelsdtr: Nesthuses Arvinger for hendes Arv 21 Spd 99 3/8 s.

25. Do: af Do: Dato fra Marita og Anna Tostensdtr: Noreim hver for 27 Rbd. 46 s.

26. Do: af Do: Dato fra Ole Haagensen Qvamøen for 15 Spd. 22 ½ s.

27. Do: af 30 Mai 1820 fra Anna Nilsdatter Salbustes Arving for 25 Rd. 83 s.

28. Do: af Do: Dato fra Marita og Brita Hactorsdtr: Vangdal for 21 Spd. til hver.

29. Do: af Do: Dato fra Ingegjer Brigtsdtr: øvre Birkeland ved Egtefælle for 272 Spd 111 s:

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Hans Mikelsen Lepse, Sjur Simonsen Kaldestad, Arne Olsen Thole, Tosten Olsen Lepse (alle Fire med iholdt Pen).

Som/m/erthing for Gravens Skibrede 1820.

Aar 1820 d: 1ste Juni blev Retten sat paa Thingstedet Kongsthun for Gravens Skibrede til det almindelige Som/m/er, Sage og Skatte-Thing og Retten betjent af Stedets Sorenskriver og følgende Laugrettes Mænd Paul Larsen Store Berge, Anders Svendsen Lille Berge, Nils Olsen Qvandal og Jert Iversen Borse, hvilke alle 4re nu aflagde deres Laugrettes Eed og derfor betalede hver 24 s, tilstede Hr: Foged Vidsteen Lehnsmænd Lillegraven og thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de sam/m/e kongelige Anordninger og øvrighede!! Foranstaltninger, som for Østensø Som/m/erthing er anført foran paa dette Folio.

Da ingen meldte dem med noget for Retten efter adskillige Paaraab blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Paul Larsen store Berge, Anders Svendsen lille Berge, Nils Olsen Qvandal og Jert Iversen Børsem.

Neste Dag den 2 Juni blev Som/m/erthinget fortsat for Gravens Skibrede ved de igaar benevnte Rættens Personer.

Hvorda mødte for Retten Aamund Pedersen Uhrreim og Peder Nilsen Sæbbe, som meldte at de i anledning af den under 26 Februar 1818 af Aamund Uhrreim hos Peder Sæbbe foretagne Execussions Forretning hvorved Aamund efter den over de Exeqverede Varer afholdte Auction endnu har til gode hos Debitor 19 Spd 109 s, samt end videre Renter 4re pro Cento af Hovedstolen 41 Spd 80 s, fra 22 Dec: 1817 indtil 12 Juli 1818 og fra 12 Juli 1818 indtil Betalning skeer af 11 Spd 109 s, som nu er den endelige Rest af Peders Debet til Aamund da der af de forhen som meldt resterende 19 Spd 109 s er bleven betalt 8 Spd saa er det at begge Mødende, {tilstaar} Peder og Aamund tilstaa!! at være i anligning!! dette Krav bleven mindelig forenet saaledes: at Peder Nilssen Sæbbe forpligter sig inden 12 Oct: førstkom/m/ende at betale $\frac{1}{2}$ Delen af den resterende Capital med 5 Spd 115 s, samt ligeledes halvedelen af ovenanførte til Dags Dato resterende Renter, samt ligeledes inden 12 Oct: førstkom/m/ende Aar 1821/ den øvrige Capital Rest 5 Spd 115 s tilligemed Tillæg af 2de halve Deel af de til i Dag resterende Renter, hvorimod Debitor fra Dags Dato, skal være fritaget for at svare Renter videre end til i Dag som oven anført ligesom og fra at tage Deel i den/n/e Sags Gebyre her for Retten, hvorefter begge Parter begjærede dette Forlig til Execussions Kraft ved Rettens Dom stadfæstet i hvilken Anledning

1820: 247

strax blev afsagt saadan stadfæstelses

Dom

Ifølge Lovens 5 Bog 1 Capitel 1 Artik: bliver forestaaende Forlig herved stadfæstet til Execussions kraft at opfyldes de belaaede terminer under Lovens og efter at den/n/e Dom 15 Dage forud i det seneste er bleven forkyndt.

Aamund betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 s og tilsvarende 40 s

Ny Sag

Johan/n/es Iversen Erdal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Lars Olsen Varberg i Anledning skyldige til Citanten 90 Spd derom at anhøre Sagvolderens tilhjemlings Eed ifølge deres Forening samt Vidner og Beviser, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Comissionen: At Sagen derfra til Rettergang er henviist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende # Citanten Johan/n/es Erdal tilstod sig \at stadfæste med Eed/ ifølge deres Forening at have tilgode de paasøgte 90 Spd Sagvolderen modsatte sig den tilbudne Eed med mindre Citanten vil under hans Eed stadfæste at alle de paa en Sæddel anførte Poster ere komne til Afregning mellem dem undtagen de sidstmeldte nemlig en Ridesadel for 80 rbd og et Lomuhr for 160 rbd N: V: bemeldte Sæddel blev oplæst og indtages her saal: # Johannes Erdal svarede hertil at han nu ikke kan erindre sig saanøie deres Sam/m/enregninger at han nu i henseende hver Post kan aflægge Nogen Eed, men henholder sig til deres sidst afgjorte mundtlige og mindelige Afregning hvorefter Sagvolderen Lars Olsen Varberg tilstod at samtlige Afregninger imellem dem skulde tilsidesættes som ubevislige og Sagvolderen være skyldig til Citanten 90 Spd naar den/n/e ved sin Eed for Retten ville stadfæste at tilkom/m/e saameget hos Sagvolderen efterat de hos Gunder Møklethun bekomne 250 rbd N: V: og de for \60/ Skind{e} bekomne 467 rbd 3 mrk vare komne til Afdrag. Sagvolderen benægtede

dette og erklærede at den Gang det ommeldte Forlig blev indgaaet var Sagvolderen ør i Hovedet {da} efterat have Aftenen forud været meget bekjænket!! (beskjænket) i det Barselgilde Citanten og Sagvolderen vare i omhandlede Tid og paafølgende Morgen havde allerede nydt noget Brændeviin forend om/m/eldte Forlig blev indgaaet.

Citanten fremstillede nu som Vidner de 2de Mænd Aamund Baarsen Vig og Sjur Hagensen Legreid, som han bad afhørt om hvorvidt han og Sagvolderen omhandlede Tid bleve forenede om deres Mellemværende.

Bemeldte 2de Mænd Aamund Baarsen Vig og Sjur Hagensen Legrei fremstode nu, bleve paaminde om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed aflagde begge Lovens Eed med Løfte om at vilde Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Bemeldte 2de Vidner forklarede derpaa enstem/m/igen {at} \i Anledning/ det omhandlede Forlig mellem Citanten og Sagvolderen kan Vidnerne ikke nægte at Citanten Johan/n/es Erdal og Sagvolderen Lars Olsen Varberg havde begge Dagen før været i Barselgilde og drukket til langt ud paa Natten og at Lars forekom dem meget ør i Hovedet da de om Morgenens taledes sam/m/en om deres Sam/m/enregninger, {men Vidnerne, som ofte for...} men begge Vidner, der vare valgte som Voldgivsmænd til at skjøn/n/e imellem dem om deres Sam/m/enregninger søgte at formaae dem til selv mindelig at opgjøre deres Mellemværende og blev da Citanten Johan/n/es Iversen Erdal og Lars Olsen Varberg efter nogen Samtale selv godvillig indbyrdes saaledes Forenede at alle Mellemregninger skulle være tilsidesatte og afgjorte naar Johan/n/es Erdal ville inden Retten med sin Eed stadfæste at kom/m/e til gode hos Sagvolderen Lars Olsen Varberg 90 Spd efterat de hos Gunder Møklethun bekomne 250 rbd og de for 60 Gedskind bekomne Penge vare {af}komne til Afdrag at Parterne fuldkomne og endeligen bleve saaledes forenede omhandlede Tid, som var nogle Uger efter sidstleden Nytaar bekræftede [de] aldeles under deres Eed. Sagvolderen Lars begjærede Vidnerne tilspurgt om {han} \de/ ikke den Gang omvidnede Forlig blev indgaaet forinden affordredve!! Citanten deres mellem værende Lister og Regninger? Svar: Vidnerne kan aldeles ikke erindre at de bleve fordrede ei heller havde Parterne dem den Gang tilstede for sig. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Sagvolderen Lars benægtede at Citanten maatte tilstedes den anbudne Eed, med mi\n/dre han vil under bemeldte Eed tillige stadfæste at alle de i fremlagde Liste anførte Sum/m/er, Ridesadlen og Lom/m/euhret undtagne hvorom ingen Tvist er, ere komne til Afdrag og at Citanten derefter endnu har tilgode de paasøgte 90 Spd vægrer Citanten dette, forlanger Sagvolderen Sagen udsat til Høstethinget, for da at contrabegjægne{d} Sagen og med Vidner bevise deres Mellemværende,

Citanten samtykkede Udsættelsen for i midlertid at kun/n/e overtæ...(?) en hver Post om han kan eller vil aflægge den forlangte Eed.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s og for 2de Vidner at afhøre 32 s tilsamen 1 Spd 60 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s for contra qvæstioner til Vidnerne 16 s for Udsættelsen 12 s

1820: 247b

Ny Sag

Anve Tostensen Legrei mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Sjur Hagensen Legrei at see sig overbevist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 21 Spd saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/issionen at [Sagen] derfra til Rettergang er henvist. Bebelde!! (Bemeldte) 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Sjur Hagensen Legrei selv tilstede vedtog lovlig varsel og ville anhøre, hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten forklarede at hans Fordring paa Sagvolderen var 60 rbd N: V: eller 60 Spd derpaa er bleven betalt i Marts Maaned 1819 5 Spd den 27 Mai s: A: 12 Spd og i Oct: Maaned sam/m/e Aar 25 Spd i Alt 42 Spd saa at det egentlig er 18 Spd han nu paastaar sig tilkjændt hos Sagvolderen tilligemed den/n/e Sags Omkostninger efter Dom/m/erens Skjøn.

Sagvolderen tilstod efter endelig Afregning under visse Betingelser at have været skyldig de ommeldte 60 Spd men at derpaa Tid efter anden er bleven betalt i Alt 47 Spd altsaa 5 Spd mere end af Citanten tilstaaet til hvilket at bevise, Sagvolderen seer sig nød til at forlange den/n/e Sag udsat til Høstethinget.

Citanten nægtede Udsættelsen længere end til førstkom/m/ende Maanedsting.

Retten eragtede: Sagvolderen bevilges Sagen udsat til førstkom/m/ende Septem: Maanedsting, som holdes paa Helleland den 4 s: M:

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s og Sagvolderen betalede Tilsvarende 40 s og for en Udsættelse 12 s.

Da ingen flere efter sædvanlige 3 Udraab meldte dem med noget mere blev for i Dag sluttet og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Poul Larsen Store Berge, Anders Svendsen Lilleberge, Niels Olsen Qvandal, Jert Iversen Berge alle fire med paaholden Pen.

Næste Dag den 3de Junii 1820 blev det almindelige Sommer Ting for Gravens Skibrede ved de første Rettens Dag {forts} benævnte Rettens Personer fortsadt

Hvor da blev publiceret følgende Documenter

1. Skjøde fra Hans Iversen Nesheim til Iver Hansen paa en ½ Løb Smør og et ½ Gedskind i Gaarden Nesheim dateret 1 Juni 1820.

2. Vilkaarbrev fra Iver Hansen Nesheim til Forældre Hans Iversen og Hustru Torbjør Nilsdatter af Do: Dato

3. Skjøde af 1 Juni 1820 fra Lars Johan/n/es!! Undeland til Johan/n/es Larsen paa 9 Mrk Smør ¼ Deel Tønde Salt med videre i Gaarden Undeland.

4. Vilkaarbrev fra Johan/n/es Lars!! {Johan/n/es} Undeland til Forældrene Lars Johan/n/es!! og Anguna Magnusdatter dat: 1 Juni 1820.

5. Panteobligation af 1 Juni 1820 fra Lars Nilsen Haugse til Elling Langesetter stor Sytti Speciedaler.

6. Fæsteseddel af 1 Juni 1820 fra John Hansen Vestreim til Nils Mikkelsen paa Pladset Sletten med Reversal

7. Delebrev af Do: Dato hvorved 16 Mrk Smør 1/3 F\aar/skind 1/6 Kalveskind i Gaarden Haugsnes er tilhjemlet Elling Haaversens Enke An/n/a Tronsdatter og Børn.

8. Skjøde fra Elling Haaversens Enke og Arvinger til Iver Larsen paa sidstnævnte Jordskyld dat: Do: Dato.

9. Fæsteseddel fra Halver Pedersen Vambeim til Aamund Tronsen paa et Plads under Gaarden Vambeim dat: 2 Juni 1820 med Reversal af sam/m/e Dato.

10. Skjøde fra Lars Sjøvatsen Rønnestrand til Sjøvat Larsen paa 1 Pd 12 Mrk Smør ½ Huud i Gaarden Røn/n/estrand dat: 2 Juni 1820.

11. Panteobligation fra Sjøvat Larsen til hans Sødskende Nils Larsen med de øvrige stor 150 Specid: mod Pant i sidstnævnte Gjordskyld!! i Røn/n/estrand dat: 2 Juni 1820.

12. Vilkaarbrev fra bemeldte Sjøvat Larsen Røn/n/estrand til Faderen Lars Sjøvatsen og Stedmoder Brite Johsdatter!! dat: 2 Juni 1820.

13. Panteobligation fra Christopher{sen} Viknes til Ole Rikoldsen Viknæs og Peder Mælen stor 300 Spd dat: 2 Juni 1820.
14. Do: fra John Hansen Vestreim til Lars Knudsen Syse stor 199 Spd dat: Do: Dato.
15. Do: fra Endre Ellingsen Hamre til Aamund Haldorsen Fylkedal stor 19 Spd dat: Do: Dato
16. Skjøde fra Aamund Hallesen Traae til Iver Paulsen Traae paa 2 Pd. 1 ½ Mrk Smør og 1 Bukskind i Gaarden Traae dat: Do: Dato.
17. Panteobligation fra Iver Paulsen Traae til Aamund Traae og Jon Hovaas stor 442 Spd dat: Do: Dato.
18. Vilkaarbrev fra Iver Paulsen Traae til Aamund Hallesen og An/n/a Christophersdatter dat: Do: Dato
19. Contract mellem Søn/n/eve Sjursdatter Undeland og Lars Pedersen Ødven af Kjøb samt Vilkaar af Gaarden Undeland dat: Do: Dato.
20. Delebrev dat: Do: Dato hvorved 9 Mrk Smør 2 Løber Salt med videre i Gaarden Undeland er delt mellem Tollev

1820: 248

Olsens Enke og Arvinger.

21. Skjøde fra bemeldte Tollev Olsens Enke Søn/n/eve Sjursdat: til Lars Pedersen Ødven paa det halve af sidtom/m/eldte!! (sidst-) Gjordskyld!! i Undeland Dat: Do: Dato.
22. Vilkaarbrev af Do: Dato fra Lars Pedersen Undeland til Søn/n/eva Sjursdat:
23. Fæsteseddel fra David Larsen Qvandal til Mikkel Larssen paa Pladset Langeskaar under Gaarden Qvandal dat: 29 April 1820 med Reversal af same Dato.
24. Vilkaarbrev fra Mikkel Larsen Qvandal til Anders Andersen paa Levekaar af Pladset Langeskaar af Do: Dato.
25. Constitution for Sergeant Ole Holkesvig som Lehnsmænd for Gravens Skibrede dat: 31 Mai 1820.
26. Panteobligation fra Halsten Hendriksen Evjen under Legreid til Johannes Iversen Erdal stor 64 Spd 48 s; dat: 3 Juni 1820.
27. Caution af Ole Nielsen Haaim for de den constituerede Lensmand Ole Holkesvig anbetrende Oppebørsler, dat: 3 Junii 1820.
28. Afkald, dateret 29 April 1615!! (1815) fra Halvor Thobiasen Einæss for hans Hustroe Guro Olsdatters Arv 713 Rbd 92 s:
29. Ditto af 19 Juni 1620!! (1820) fra Lars Larsen Følkedal for adskillige Arver.
30. Ditto af Do: Dato fra Christie Larsdatter Følkedal, Ligeledes.
31. Dito af Do: Dato fra Guri Larsdatter Kjerland, Ligeledes
32. Dito af Do: Dato, fra Guri Nielsdatter Haugse, ved Egtefælle for 16 Spd 17 ½ s:
33. Do: af 2 Juni 1820 fra Anna Knudsdatter Sælland for 5 Spd 91 s:
34. Dito af Ditto Dato fra Marita Olsdatter Midhuus for Arv 12 Spd 33 ¾ s.
35. Dito af Dito Dato fra Anbjørn Johnsen Maabøe for 38 Spd 85 5/8 s:
36. Do: af Do: Dato fra Randi Knudsdatter Sælland for Arv 14 Spd 74 s:
37. Do: af 1 Juni 1820 fra Lars Knudsen Sælland for 29 Spd 54 s:
38. Do: af 22 October 1818 fra Brita Sølfæstdatter Torblaae ved Egtefælle for 27 Spd 44 s:

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Poul Larssen Store Berge, Anders Svendsen Lilleberge, Nils Olsen Qvandal, Gjert Iversen Berge (alle 4re med iholdt Pen).

Sommerthing for Kingservigs og Røldals Skibr: 1820.

Aar 1820 den 5 Junii blev Retten sat paa Thingstedet Utne til Sommer-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Kingservigs og Røldals Skibrede Retten betjent ved Stedets Sorenskriver med de 4re eedsorne Laugrettesmænd John Anfindsen Berven, Sjur Ølvessen Berven, Iver Mikelsen Berven og Jørgen Larssen nedre Berven, der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed, og betalede for Indskrivning hver 24 s: Tilstede ved Thinget Herr Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger som for Østensøe Skibrede, samt Gravens. (vide Folio 246, 247.)

Ny Sag

Guttorm Johnsen, {Peder} Salamon Aamundsen, Johan/n/es Knudsen, og Hellie Olsen alle af Gaarden Jordal mødte paa egne og Peder Pedersen Jordals Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Stevning at have indkaldet Daniel Danielsen Jordal at see sig overbevist og lide Dom fordi han tvertimod et inden Forligelses Com/m/issionen indgaaet Forlig ikke har afskaffet hans Geder med videre efter Stevneattestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saal: #

Paa indstevnte Daniel Danielsen Jordals Vegne mødte den/n/es Svigersøn Ole Ingebrigtsen Apoldo som erklærede at hans Svigerfader ikke har været indstevnt til Forligelses Com/m/issionen i anledning de her paastemte Bøder hvorfor han paastaaer Sagen fra Retten afvist.

Citanterne deklarerede at de ikke have havt indstævnte til Forligelses Com/m/issionen ihenseende de her paastemte og efter deres Formenende af ham forbrudte Bøder ifølge et forhen med ham inden Forligelses Com/m/issionen indgaaet Forlig om at han med de øvrige grander skulde afskaffe deres Gjeder.

Dom/m/eren eragtede Sagen afvises da Forlig ihenseende det paastemte ikke har været for Forligelses Com/m/issionen.

Citanten betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 og Sagvolderen tilsvarende 40 s

1820: 248b

Ny Sag.

Hellie Aamundsen Buer og Svend Olsen Gjussendal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting om at have indkaldet Gulleik Østen!! Hamre af Røldal at see sig overbevist og lide Dom at betale en Pligtig Obligations Gjeld stor 130 rbd 3 mrk S: V: eller 66 Spd 30 s tilligemed Renter 4 pro Cento fra Obligations Dato d: 31 Oct: 1813 indtil betaling skeer, samt den/n/e Sags skadesløse Omkostninger, saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Com/m/issionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saal: # Videre fremlagde de den omstemte Obligation dat: 21 Oct: 1813 tilligemed lovlig forkyndt Opsigelse, hvilke begge Documenter blive i sin Tid at vedhæfte den/n/e Akt.

Sagvolderen Gulleik Hamre selv tilstede vedtog lovlig Varsel og erklærede at han ikke selv har underskrevet den her fremlagde og paastemte Obligation der nu blev ham forevist af Retten og aldrig har været vidende om at den lydede paa sølvværdie, han tilstaaer at det Aar at Pengeforandringen skede fra D: C: til Rigsbank skyldte han Citanterne 800 rd D: C: mindre 1 rd eller 799 rd D: C:, for den/n/e Sum overdrog Sagvolderen ved mundtlig

Fuldmagt til en her ustemt Mand at lade hos Stedets Sorenskriver udstæde og paa Sagvolderens Vegne underskrive Panteobligation med Panteret i de {Ting} i ovenmeldte Obligation anførde Løsøre Effecter men ingenlunde tillod Sagvolderen ham at lade den forfatte paa Sølv Værdie men udtrykkelig sagde: at han skulde lade den forfatte paa Rigsbank Penge N: V: men bemeldte Mand skal ikke have underskrevet Sagvolderen (: Debtors :) Navn, men en anden, der aldrig derom er bleven anmodet ligesom vitterlighedsvidnerne, som paa Obligationen findes anførte ei heller skal være vidende om, at deres Navn der er underskrevet.

Citanterne deklarerede: at den Gang da Obligationen blev forfattet blev den ikke af bemeldte Sagvolderens mundtlige Befuldmægtigede underskrevet fordi Sorenskriveren og hans Contoir Betjent ville at Obligationen skulle underskrives af Sagvolderen (: Debitor{s} :) selv og derfor sendte Sagvolderen!! Svend Olsen Jyssendal den op til Debitor, som da opholdt sig i Sau Sogn med en her ustemt Mand og med sam/m/e Mand erholdt den underskrevet tilbage hvorefter de sendte den til Thinglysning

Sagvolderen deklarerede: at han ikke kan nægte at om/m/eldte Mand bragte ham Pantebrevet til Underskrift men da Sagvolderen \selv/ ikke kan læse eller skrive, saa modtog han ikke Pantebrevet ei heller blev det ham forelæst eller befattede Sagvolderen sig videre dermed eller ved hvorledes det blev underskrevet, han nægter derfor at skyldes eller udbetale mere end 132 Rigsbankdaler 48 s N: V: eller 13 Spd 30 s med Renter 4 pro Cento fra Obligations Dato. Sagvolderen Gulleik Hamre begjærede Sagen udsat {g}t til Høstethinget for da at kun/n/e for Retten afhøre den Mand, som han overdrog paa sine Vegne at lade forfatte og skrive Gjeldsbrev til Citanterne for de!! (den?) Gang skyldige til Citanterne 799 rd D: C:

Citanterne Gav hertil sit Samtykke.

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanterne betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 s Sagvolderen betalede Tilsvarende 40 s og for en Udsættelse 12 s. \NB Blev neste Dag meldt forligt udenfor Retten/

Da Ingen efter sædvanlig Udraab mældte dem med mere blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Iver Mikkelsen Berven, Jørgen Larsen Berven, Sjur Ølversen Berven og John Anfindsen Berven alle med iholden Pen.

Neste Dag d: 6 Juni \1820/ blev Som/m/erthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede fortsat ved de sam/m/e Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda blev foretaget

Nyt Tingsvidne om Fjeldbeite Hansbulegre

Engel Nilssen Rogde, Gunder Halstensen Rogde, Elling Ellingsen Rogde, Nils Nilsen Rogde, Ole Jacobsen Rogde og Vigleik Sexe paa hans Søn Hans Vigleiksen Rogdes Vegne mødte for Retten og deklarerede at de paa Grund [af] at de til deres Jordebrug i Gaarden Rogde ikkun have farlige og utilstrækkelige Som/m/erbeite eller Græsgange for deres Cr\ature saa have de udseet dem et Sted i de imellem de øde Fjelde hen mod Grænserne af Christ\i/ania Stift omtrent 9 a 10 Mile fra deres paaboende Gaard Rogde, hvilket Sted kaldes Hansbulegre og som de formene er øde Almending og ikke forhen nogen tilhørende. Hvilket Sted de ønske at kun/n/e erholde til Sæterstøl og Som/m/ergræsgang i de faa Uger, som ikke kan blive længere end omtrent 6 a 7 Uger som Creature, der kan finde Næring formedelst dens høie Beliggenhed ind mellem Fjeldene og megen Snee og for ikke at anmasse sig, hvad andre kun/n/e tro sig nærmere berettigede til saa have de offentlig Bekjendtgjort dette deres Ønske og til et Thingsvidnes Erhvervelse fra Kirkebakkerne at indkalde alle og enhver, som maatte troe sig nogen Ret til eller i bemeldte Sted, her paa Tinget at fremkom/m/e og bevise

deres bedre Ret, hvilken Indkaldelse eller Bekjendtgjørelse dat: 1 Mai 1820. De nu fremlagde, der med dens Forkyndelses Paategning {Hansbulegre; der med dens} blev oplæst og indtages her saalydende #.

I anledning heraf fremstod

1820: 249

de 4 Mænd Tollev Olsen Naae, Jarrand {Olsen} \Asbjørnsen/ Naae, Od Olsen Qvæstad og Berge Bergesen Qvæsta hvilke fremlagde et af dem under første Dec: 1807 optaget Tingsvidne om en Fjeldstrækning Kraagevashallen kaldet, hvilket den Gang blev anseet for øde almending og i hvilken de siden har havt Sæterbeite for deres Creature de benyttede først en Strækning deraf længere Vest, men flyttede siden deres Sælshuse noget mere Østlig, og der hvor de nu staae og deres Creature om Som/m/eren beite er paa den Østlige Side af selv sam/m/e Strækning som Citanterne af Gaarden Rogde ifølge {dette T} her attraaede Tings vidne ønske at faae til brug og benyttelse. Da Comparenterne havde flyttet deres Sælshuse som anført vare der 8 andre Gaardbrugere, som optog Støl i den vestre Kant af den af dem attraaede Strækning og da de saaledes af dem ere blevne indknebne paa vestre Kant og da Beitet fornem/m/elig bestaar i et Dalføre ikkun paa den ene Side af en i Dalen løbende stor Elv Kvedno kaldet og de som anført {e} paa vestre Side er indskrenket af de benevnte 8 Mænds mange Creature saa vilde de hvis de 6 Mænd af Rogde som nu attraae Sæterbeite for deres Creature paa Østre Side eller Kant af Comparenternes Sæterstøl saa vilde de \som/ beliggende midt imellem blive aldeles tilskade indskrænkede hvilke de ikke tro!! (troer) er rigtigt eller bør finde Sted da de som først optog Beitning og Benyttelse af disse forhen øde og ubenyttede Strækninger dog bør beholde fuldkom/m/en tilstrækkelig Beite for deres Creature saavel de som nu Vinterfores paa deres Jordebrug, som de der i Tiden ved bedre Opdyrkning kun/n/e vente at Vinterfødes unden!! (under) hvilket et saadant Sæterbeite der \er/ 8 a 9 Mile fra deres Jordebrug i de høieste Fjelde med nesten utilgjængelige Veie {h} ville i Tiden blive aldeles unyttige og da de ved deres Tjenere og dem som have været med Creaturene i omhandlede Strækninger vil kun/n/e bevise at deres Creature ofte i det ringeste en eller flere Gange de fleste Uger beite i de Strækninger som Citanterne ønske at benytte, saa ansee de det for alt for stor Tab og Indskrækning!! (Indskrækning) for dem, hvis Citanterne skulde tillades Benyttelse af de af dem opgivne Strækninger der for største Delen er indenfor de Grændser og Strækninger som af Comparenternes Creature beites til hvilket at bevise de begjærede dette Tingsvidne udsat til Høstetinget for da at kun/n/e fremføre deres Vidner om det her fremførte.

Paa Dom/m/erens Tilspørgende svarede Laugrettet og den talrige forsamlede Almue at de ikke er vidende om Andet end at de her omhandlede Strækninger ere offentlige saakaldet bygde Almænding og at ingen deri har nogen særskildt Eiendom eller Brugsret uden for saavidt, som nysmeldte Opsiddere paa Naae og Qvæsta efter optaget Tingsvidne af 1 Dec: 1807 have benyttet en Strækning deraf samt ligeledes 8 Mænd af Aakre, Skaaltved og Rogdeberg der ligeledes have begyndt at benytte en anden Strækning deraf.

Citanterne deklarerede at fra det Sted hvor de nu her med Indsigelse mødende Naa og Qvæsta Mænd have deres Sæter indtil Christiania Stifts Grændser i omhandlede Dalføre er sikkert henved 1 ½ Miels Længde og da det allene er den Deel af Dalføret, der ligger nærmest med Christiania Stifts grændser, som Citanterne attraae til Beite for deres Creature, saa vil sam/m/e aldeles ikke kun/n/e blive til nogen bevislig Indskrækning for de her mødende Naae og Qvæsta Mænd, hvilket ved uvillige Mænds Besigtelse vil kun/n/e godtgjøres og tro!! (troer?) Comparenterne efter Billighed berettigede til at nyde de attraaede Beiter for deres Creature saafremt det efter uvillige Mænds Skjøn vil befindes at Naae og Qvæsta Mænd have fuldkom/m/en og tilstrækkelige Beiter for deres Creature om Citanterne

tillades at bygge Sæterhuse og nyde beiter til deres Creature nærmest mod Christiania Stifts Grændse eller i Hansbulegre. Iøvrigt har de ikke imod at bemeldte Naa og Qvæsta Mænd nyde den forlangte Udsættelse til Høstetinget.

Oftbe/me/ldte Naa og Qvæstad mænd begjærede at det fremlagde Thingsvidne af 1 Dec: 1807 maatte i sin Tid blive vedheftet den/n/e Agt til Oplysning om de af dem attraaede Beiter.

Ingen havde videre for nærværende, hvorpaa blev eragtet den af Naa og Qvæsta mænd forlangte Udsættelse til førstkom/m/ende Høsteting bevilges.

Citanmterne betalede Incamination 1 Spdlr 28 s og Naae og Qvæstad Mænd tilsammen Tilsvarspenge 40 s og for Udsættelsen 12 s.

Eed til Constitutionen

Af Røldals Sogn	af Ullensvangs Sogn	af Kingservigs Sogn
Ole Olsen Griiting	Peder Asbjørnsen Aakre	Ommund Nielsen Ystenes
	Lars Tostensen Maachestad	Jacob Iversen Ystenes
af Odde Sogn	Engel Nielsen Rogde	Ole Larsen Instenes
Lars Larsen Bakke	Niels Nielsen Rogde	Anders Haavarsen Røthe
John Odsen Eide	Elling Pedersen Eidnes	Greip Johannesen Utne
	Ole Tollefsen Naae	Joseph Johannesen Røen

fremstod forestaaende Mænd, og efter at være betydet Grundlovens Indhold, og Eedens Vigtighed, aflagde Lovens Eed til Constitutionen.

Da ingen meldte dem med videre efter 3 Udraab blev Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren. Iver Michelsen Berven, Jørgen Larsen Berven, Sjur Ølversen Berven, John Anfindsen Berven alle 4re med iholden Pen.

1820: 249b

Neste Dag den 7de Junii continuerede Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede paa Thingstedet Utne ved de samme Rettens Personer som igaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Testamente oprettet af Nils Ellendsen Langesetter den 5te April 1820.
2. Ditto Ditto af Guro Olsdatter Langesetter den 21de Marti 1820.
3. Skjøde fra Haldor Haldorsen Espeland til Svend Olsen Jøssendal og John Ingebrigtsen Vetterhuus paa ½ i Espelands Bordsaug dat: 5 Junii 1820.
4. Ditto fra Aad Johnsen Eie til John Aadsen paa 2 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Faarskind m: v: i Gaarden Eie No: 9, dateret 5 Junii 1820.
5. Ditto fra Ole Haldorsen Reinsnaas til Johannes Olsen Hildal paa 3 Mrkr Smør med Bygsel og Herlighed i Reinsnaas, dateret 6 Marts 1820.
6. Panteobligation fra Johannes Olsen Hildal til Lars Larssen Bleie stor 100 Spd. mod Pant i 3 Mrk. Smør i Reinsnaas samt noget Løsøre, dat: 6 Marts 1820.
7. Ditto fra Ole Aadsen Qvæstad til Jacob Haldorsen Mæland stor 100 Spd. dateret 6 Junii 1820.
8. Ditto fra Sjur Pedersen Jaastad til Kingservigs Præstegjelds Fattigvæsen, stor 100 Spd., dateret 6te Junii 1820.
9. Fæsteseddel fra Johannes Jøssendal til Aamund Tollefsen paa et Plads under Gaarden Jøssendal, dateret 14 Mai 1819, med Reversal.
10. Skjøde fra Torjer Berge med Flere til Thomas Svendsen paa 11 1/3 Mrk. Smør m: v: i Gaarden Berge, dateret 22 April 1820.

11. Ditto fra Tobias Ellingsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør i gaarden Huus, til Omund Omundsen, dateret 6 Junii 1820.
12. Vilkaarbrev fra Omund Omundsen Huus til Tobias Ellingsen og Huustro, dateret 6 Junii 1820.
13. Skjøde fra Johannes Larssen Qvæstad paa Brita Maakestads Vegne til Jarand Sjursen paa 18 Mrk. Smør $\frac{1}{8}$ Hud $\frac{1}{4}$ Gjedskind i Gaarden Maakestad, dateret 6 Junii 1820.
14. Vilkaarbrev fra Jarand Sjursen Maakestad til Moderen Brita Olsdatter, dateret 6 Junii 1820.
15. Skjøde fra Hellie Helliesen Troness til Anfind Helliesen paa 1 Pd. 3 Mrk. Smør $\frac{1}{4}$ Hud i Gaarden Trones, dateret 6 Junii 1820.
16. Panteobligation fra Anfind Helliesen Troness til Torjuls Tjoflaat og Torjuls Qvale stor 200 Spd., dateret 6te Junii 1820.
17. Vilkaarbrev fra Anfind Helliesen Troness til Faderen Hellie og Huustro Anna Olsdt., dateret 6te Junii 1820.
18. Skjøde fra Johannes Larssen Qvæstad til Johannes Johannessen paa 1 Pd. 16 $\frac{1}{2}$ Mrk. Smør m: v: i gaarden Qvæstad, dateret 6te Decbr: 1819.
19. Vilkaarbrev fra Johannes Johannessen Qvæstad til Johannes Larssen og Huustro Marita Johnsdt., dateret 6te Decbr: 1819.
20. Kjøbecontract mellem Seilmagermester Vestbye og Svend Arnesen Bleie paa Gaarden Hesthammer, dateret 3 Mai 1820.
21. Disposition af Ole Anderssen Luttrum mellem hans Sønner Anders Olsen og Ole Olsen angaaende Gaarden Luttrum, dateret 6 Junii 1820.
22. Skjøde fra Ditto til Ole Olsen paa 12 Mrk. Smør i Luttrum, dat: 7de Junii 1820.
23. Vilkaarbrev fra Ole Olsen Luttrum til Faderen Ole Anderssen og Huustro Marita Thoresdt., dat: 7de Junii 1820.
24. Skiftebrev efter Hellie Thomassen Jaastad, sluttet 4 Marts 1820, hvorved 2de Huse paa Arvetomten Jaastad ere udlagte til Enken Brita Johannesdt:
25. Afkald fra Brita Christoffersdt: Jelle ved Egtefælle for Arv 14 rd 88 s. DC: dateret 6 Junii 1820.
26. Ditto af Do: Dato fra Orm Olsen Gryting for Arv 31 Spd. 26 $\frac{7}{8}$ s:

1820: 250

27. Afkald af 2den Junii 1820 fra Barbra Anderdt: Langeskaar for Arv 2 rd 3 mrk. 13 s:
28. Do: af 1 Junii 1820 fra Nils og Tosten Anderssønner Qvandal for Arv til hver 5 rd 24 s.
29. Do: af 6 Junii 1820 \fra/ Anna Asbjørnsdt: Indstenes ved Egtefælle for Arv 27 rd 25 s.
30. Do: af Do: Dato fra Gurine (Gunne?) Helleichsd: Rabbes Egtefælle for Arv 84 Spd. 27 s.
31. Do: af Do: Dato fra Brita Østensdt: Alsager for Arv 20 Rd. 79 s.
32. Do: af 5 Do: fra Jacob Alsager for sin Kones Sønneve Larsdt: Lotes Arv 122 rd 10 s.
33. Do: af 19 April 1820, fra Lars Svendsen Hafnes for Arv 19 Spd. 89 s:

Aflyst

blev der næst Obligationen fra Sjur Osmundsen Horre til Ole Haldorsen Espe stor 400 Rd DC:, dat: 18 Junii 1811, omskreven 6te Marts 1813 til 140 Rbd S: V:, qvitteret 6 Junii 1820 for 70 Spd. med Renter.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren Jørgen Larssen nedre Børven, Iver Michelsen øvre Berven, Sjur Ølversen øvre Berven, John Anfindsen øvre Berven.

(alle 4re med iholdt Pen).

September Maanedsting 1820.

Aar 1820 den 4de September blev Retten sat til det almindelige Maanedstings Holdelse for Hardanger, Lehns og Lysekloster Gods paa Helleland. Retten betiendt af mig som Stedets Sorenskriver i Overvær [af] de 4re eedsorne Laugrettesmænd: Sjur Samson\sen/ Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Lars Arnesen Helleland og Lars Toresen Oppedahl

Hvor da! blev foretaget udsat Sag, Follio 247.

Andve Tostensen Legreide mod Sjur Haagensen Legreide.

Citanten Andve Tostensen Legreide mødte og edskede Sagen i Rette.

Sagvolderen Sjur Haagensen Legreide blev paaraabt men mødte ikke.

Citanten declarerede at han nu af den paastevnte Fordring ikkun paastoed Dom for 13 Spdr: samt denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn; hvormed han indlod Sagen til Doms.

Hvorpaa strax blev afsagt følgende:

Dom.

Indstevnte Sjur Haagensen Legreide som ikke har mødt efter den forundte Udsættelse, bør at betale de her paasøgte 13 Speciedaler, tilligemed Bøder til Justitz Cassen for forgiæves Udsættelse samt \at betale/ denne Sags Omkostninger. thi Kiendes for Ret! Sagsøgte Sjur Haagensen Legrejde bør at betale de her paasøgte 13 Speciedaler, og i denne Sags Omkostninger 4 Spdlr, og Renter af bemeldte 13 Spdr med 4 proCento \Aarlig/ fra 5te Maii 1818 indtil Betaling skeer, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exiqvution!! og alt Fornødent intil Betaling skeer til Citanten Andve Tostensen Legrejde. Herforuden betaler Sagvolderen Sjur Haagensen Legrejde for ikke at have benyttet den givne Udsættelse til Justitz-Cassen saa meget som Dommen og Seglet koster, alt idømte udredes under Exiqvutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

Nye Tingsvidne Sag.

Wiglig Olsen Rejsætter mødte tilligemed Torgiels Knudsen Maagestad og Lars Larsen Maagestad og fremlagde en under 12de Julii sidl: udstædt Stevning med Forkyndelses Paategning hvormed de til dette Ting have indkaldet Petter Pedersen Brattebøe og Tosten Larssen Fladebøe at see dem overbeviist og lide Dom med Omkostninger for at have mishandlet Citanternes Creature

1820: 250b

hvorhos Citanterne declarerede at de frafaldt Doms Paastanden og begiærede kund Sagen som Tingsvidne Sag behandlet til nærmere Oplysning for Forligelses Com/m/ssionen hvortil Commissairen har henvidst den og hvorom nu blev fremlagt Attest fra Forligelses Commissionen der tilligemed Stevningen og dens Forkyndelses Paategning bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Sagvolderne begge tilstede ville anhøre hvad Citanterne videre havde at i Rette føre. Som 1ste og 2de Vidne Michel Johannessen Selsvig og Steen Ellevsen Selsvig, den første sagde sig i 22 Aars Alder og den anden ligesaa, og begge indeværende Aar at have nyt Alterens Sakramente, blev forelæst edens Forklaring af Lovbogen, og aflagde begge {deres corporlige} \Lovens/ Eed at vilde vidne {Vidne} Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede eenstemmigen at efter Forlangende af Sagvolderne Peder Pedersen Brattebøe og Tosten

Larsen Fladebøe fulgte Vidnerne dem efter deres Forlangende forrige Aars Høst op paa Fjeldet for at lede efter Sagvolderens Faar og samle dem. De traf dem paa Eggen af Fjeldet mod Rejsætter et Steds kaldet Rejsætterskaren i Forening eller Samling med anden Smale som de formodede var Rejsætter Faarene. Da de der traf dem begjærede Sagvolderene Vidnerne vilde være behjælpelig i at jage den samtlige Smale derfra henover Fjeldet til Rejsætter Støele. Paa Vejen passerede de over en gange Broe og da Flokken bestoed af over 100 maaskee over 200 Faar, trængte de hinanden paa Broen saa at et voxent Faar og et Lam faldt udover hvoraf Lammet blev bierget men Faaret ikke, {af} uagtet Sagvolderne som stoed paa hin Side af Broen, hvor Faarene kom over, raabte til Vidnerne at de skulde søge at Bjerger de som faldt ud{paa}over. Vidnerne vare af Sagvolderne anmodede om at drive Faarene over Broen og paasee at ingen vændte tilbage, og da Faarene nødig vilde over Broen tog den ene af Sagvolderne, Tosten, en Væder hentede den med Magt foran over Broen, Vidnerne bleve allene anmodede at drive dem over Broen og paasee at ingen vændte tilbage, men ej noget nævnt om at paasee de ej trængede for mange paa en Gang ind over Broen. Hvem der ejede det Faar som blev borte veed Vidnerne ikke, og hørte ej heller Sagvolderne sige om det var deres eller hvem (hvo?) det var. De drev Faarene videre indtil de fik dem drevet hen til Rejsætter Støl der ligger henad mod Sagvolderens Hjem, og da Faarene ikke ere saa frygtsom/m/e for Fruentim/m/erne paa Sætre som for Sagvolderne!! og Vidnerne som fremmede for dem, saa anmodede Sagvolderne Pigerne paa Stølen at fraskille og udtage Sagvolderens Faar fra de øvrige; efter {de Mær} Haanden som de tog dem ud bragte Sagvolderne dem need i en liden Fordybning tæt hos, hvor de samlede dem, hvormange veed Vidnerne ikke. Inden Sagvolderne tog dem derfra kom Drengene fra Rejsætter og Maagestad tilstæde paa

1820: 251

Stølen som oversaae de af Sagvolderne udtagne Faar, i hvilken Anledning der blev træt om Eet Faar som blev udtaget og seet paa. Videre veed Vidnerne ikke, undtagen at Sagvolderne med Vidnerne drev de udtagne Faar til Sagvolderens Hjem. Paa Vejen som de drev dem tog Vidnet Steen Ellefsen et Faar frem af Flaakken som Vidnet forevidste Sagvolderne at det ikke havde de samme Mærke som de øvrige, det havde vel samme Bogstaver paa Hornene, nemlig: T: L: som de andre, men ikke skrevet paa samme Maade. Hvad Sagvolderne sagde da Vidnet vi{d}ste dem bemeldte Faar kan Vidnet ej erindre{, men formoder det}. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne som veedstoed deres foran forelæste Prov rigtigt tilført Protocollen. Afskediget. Som

3die og 4de Vidne fremstoed Mattias Mattiassen Qvæstad og Lars Knudsen Maagestad, den første sagde sig i 32 Aars Alder og den Anden i 36 Aars Alder og begge indeværende Aar at have nyt Alterens Sacramente, sidst meldte, nemlig: Lars, sagde sig en Broder til Citanter Torgiers Knudsen Maagestad. Sagvolderne nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Eedfæstelse og Afhørelse. Citanterne paastoed det afhørt. Retten eragtede: det omhandlede Vidne bevilges Eedfæstet og Afhørt da det siden vil beroe paa Dommeren og Forligelses Commissionen hvorvidt det findes rigtig at Ansee eller tage Gyldig bemeldte Vidnes Prov. Begge Vidner som havde hørt Eedens Forklaring af Lovbogen bleve nu Eedfæstede, og forklarede eensstemmigen at de var i blant de forom Vidnede som kom tilstæde paa Rejsætter Støl, den Gang Sagvolderens Faar vare blevne fraskilde de øvrige, da saa og hørte de at Lars Larssen Maagestad den yngre, af bemeldte Faar udtog Eet, der var mærket L: T: paa Hornet, men paa en anden Maade end de øvrige, hvilket Faar bemeldte Lars Larsen sagde tilhørte hans Broder Lars Larsen Maagestad den ældre /: Citanter i denne Sag :/ og {hans} \dennes/ Medejere i en deel Faar, Torkild Aadsen Qvæstad, men da Sagvolderen Peder svarede: at dette Faar var det første Sagvolderens Fader mærkede om Foraaret, og

mærkede det fejl!! (feil?), saa beholdt han Faaret med de øvrige. Vidnerne vidste ikke mere til Oplysning, blev afskediget.

Det indstevnte Vidne Peder Johannessen Brattebø blev paaraabt men mødte ikke.

Sagvolderen Peder som er Vidnes Søn, erklærede: at hans Fader er syg og derfor ikke kan møde.

Citanterne begiærede Sagen udsat til {fø} næstkommende Maanedsting, og paastød den udsat paa Sagvolderens Bekostning og at Vidnet maa bevise at Sygdoms-tilfælde frahindre ham her at møde.

Retten Eragtede: Tingsvidnet udsættes til Foretagelse paa førstkommende Høsteting for Jondahls Skibrede, og forelægges Vidnet under Faldsmaals Straf at Møde til bemeldte Ting, og ligeledes da at bevise sit lovlige Forfald ikke at kunne møde her for Retten i Dag. Denne Eragtning blev Parterne herved forelæst, og for denne Gang sluttet.

1820: 251b

Citanterne betalede Indcammination 1 Spd 28 s: for 4re Vidner at afhøre 48 s:, for Udsættelsen 12 s, tilsammen 1 Spd 88 s: {Citanterne} \Sagvolderne/ betalede {til} i Tilsværspenge 40 s: og for en Eragtning 12 s tilsammen 52 s:

Nye Sag.

Torkel Eliassen Langesætter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Ole Svendsen yttre Hagen at see sig overbeviist og lide Dom med Renter og Omkostninger at betale Citanten skyldige Obligations Gjeld Hovedcappital 150 Spdr, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Com/m/ssionen at Sagen derfra til Rettergang er henvi{d}st.

Paa Sagvolderens Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnæs og ville anhøre hvad Citanten videre havde at i retteføre.

Citanten fremlagde videre et at!! (af) Sagvolderen Ole Svendsen Hagen til her Mødende Tobias Haldorsen!! (Haldorsen) Eidnæs, og Sagvolderen,!! Torkiel Eliassen Langesætter under 10de Junii 1807 udstædt Pante Forskrivelse hvorefter Sagvolderen Ole skylder til Citanten Torkild 300 Rdr DC: der ved omskrivnings Paategning af 1ste Junii 1813 er Omskrevet til 300 Rbdr S: W:, saa fremlagde han og en skriftlig Opsigelse af 5te Februari sidstl: paa vedbørlig Stemplet Papiir om bemeldte Kappital som vedbørlig er forkyndt. Obligationen med dens Paa[teg]ninger begiærede han i Acten Indført, med Opsigelsen Vedhæftet.

Tobias paa Sagvolderens Vegne declarerede at der er betalt endeel af Sagvolderen, hvorom intet indes!! (findes) Paategnet Obligationen.

Citanten tilstod at han engang har modtaget 100 Rdr D: C: efter at de vare nedslaaet, noget derefter 25 Rbdr N: W: og end derefter 50 Rbdr N: W:, men da han ej nøie kan opgive Tiden da de bleve modtagne førend han faaer tale med Sagvolderen som han haabede nu havde mødt; saa, er han begiærende Sagen udsat til førstkommende Høsteting for Kingservig og Røldahls Skibrede; hvilket Retten med Sagvolderens \samtykke/ bevilgede.

Citanten betalede for Incammination 1 Spd 28 s. og for Udsættelsen 12 s ialt 1 Spd 40 s: Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s:

Nye Sag.

Tobias Haldorsen Eidnæs mødte for Retten og fremlagde de beskikkede stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Anders Olsen Wahrberg at see sig overbeviist og lide Dom at betale til Citanten skyldige 18 Spdr med Renter og skadesløs Sags Omkostninger. Saa frem lagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Retten er henviist. Videre fremlagde han Debtors Revers datt: 12de Novbr: 1817 Lydende paa 23 Spdr Gjeld til

Citanten, men hvorpaa efter Qvittering er betalt 5 Spdr. Bemeldte Attester og Revers bleve læste og indtages her saalydende #

Sjur Samsonsens Helleland mødte paa Sagvolderen Vegne vedstoed Kravet og leverede nu inden Retten til Citanten

1820: 252

Hovedstolen 19 Spdr som var ham tilsendt fra Sagvolderen men declarerede ikke at have mere at kunde betale endten paa Renter eller Sags Omkostninger, men paastoed Debitor derfor fritaget da han nu betalede den paasøgte Hovedsum inden Retten.

Citanten modtog de 18 Daler Species men paastoed sig tilkiendt Renter 4re proCto aarlig fra Indstevningen til Forligelses Commissionen af de 18 Spd til Dato samt i denne Sags skadesløse Omkostninger 4 Spdr hvormed han indlo\e/d Sagen til Doms.

Da ingen havde videre at tilføre blev strax afsagt saadan

Dom.

Lovlig stevnte Anders Olsen Wahrberg, som ikke har mødt for Forligelses Commissionen og ikke førend nu her for Retten har betalt den paasøgte Hovedsum, kan ikke blive at fritage for Renters Svarelse fra Indstevningen eller Søgsmaalets Omkostninger som han har Foraarsaget. Thi Kiendes for Ret: Anders Olsen Wahrberg {fa} bør at betale til Tobias Eidnæs Renter 4re proCto Aarlig fra 30de April 1819 til Dags Dato den 4de September 1820 af de i Dag her inden Retten betalte 18 Spdr, og i denne Sags skadesløse Omkostninger 4 Spd, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exeqvusion og alt fornødne indtil Betaling skeer, saa erlægger han og i Bøder til Justitz Cassen saa meget som Dommen og Seglet koster fordi han udeblev fra Forligelses Commissionen. Alt idømte udredes under Exiqvusions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, tilligemed tilsvares Penge til Dommeren med 40 s: skrives fyrgetyve Skilling Species.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s:

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Lars Arnesen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus og Lars Toresen Oppedal. /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 5te September 1820 continuerede Maanedstthinget for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods, ved og i Overvær af de igaar benævnte Rettens Personer.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev, sluttet 25 Julii 1820, efter Lars Olsen, hvorved 1 Løb Smør i Noreim i Østensøe Skibrede er udlagt til en Creditor, Enken og Børnene.
2. Ditto, sluttet 11te Marts 1820, efter Trond Anderssen, hvorved 18 ½ Mrk. Smør med Bygsel og 4 Mrk. Smør med Overbygsel i Gaarden Eide i Gravens Skibr: er udlagt Enken Cicilia Sjursdt: og Børnene.
3. Ditto, sluttet 25 Julii 1820, efter Ranvei Pedersdt: Saaqvite, hvorved ½ Løb Smør i Saaqvite i Gravens Skibrede er udlagt Enkemanden Brynnild Larssen og Børnene.
4. Ditto, sluttet 12te April 1820, efter Sidsilia Eliasdatter Ness, hvorved ½ Løb Smør i Gaarden Næss i Kingservigs Skibrede er udlagt Enkemanden Jacob Larssen og Arvingerne.
5. Ditto, sluttet 4 Julii 1820, hvorved en Røgstue paa Lønning i Odde er udlagt til den efterskiftende Gjertru Olsdatters Enkemand og Børn.
6. Ditto, sluttet 5 April 1820, efter Sjur Olssen Steensbøe, hvorved et Stavenøst med Helletag paa Steensbøe i Østensøe Skibrede er udlagt Sjur og Erich Hactorsønner.
7. Skjøde fra Peder Pedersen Bleie m: Fl: til hans Datter Birgitte Pedersdatter paa 1 Løb

1820: 252b

12 ½ Mrk. Smør med Bygsel og 23 ½ Mrk. med Overbygsel i Gaarden Bleie No: 17 i Kingservigs Skibrede, dateret 4de Septbr: 1820.

8. Udskiftningsforretning af 19de og 26de Mai 1820 paa Gaarden Sollesnes i Jondal.

9. Testamente af afdøde Abelu Olsdatter Espe, oplyst ved Thingsvidne af 7de Septbr: 1819, med Kongelig Confirmation af 3die Marts 1820.

10. Document af 5te Septbr: 1820, hvorved Sorenskriveren, Arnoldus v. W. S. Koren deponerer adskillige Statsobligationer til Beløb 1089 Spd. 27 s. i den almindelige norske Enkekasse og bestemmer at Renterne deraf skal udgjøre endeel af hans Huustroes, Magdalena Margarethe, fød Christie, hendes Enkepension i Tiden.

11. Obligation, dateret samme Dag, fra Ditto til Enkekassen, stor 389 Spd 34 s.

12. Ditto fra Elling Pedersen Eidnes til Elling Nilssen Langesetter, stor 90 Spd, mod 2den Prioritets Panteret i Gaarden Eidnes, dateret 4de Septbr: 1820.

Da intet videre var ved Thinget at forrette, efter lovligt Paaraab, blev Thinget sluttet.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Lars Arnesens Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Lars Thoresen Oppedal (alle 4re med iholdt Pen)

Høstetinget for Jondals Skibrede.

Aar 1820, den 13de October blev Retten sat paa Tingstedet Wigør til det almindelige Høste-Sage- og Skattethings Afholdelse for Jondals Skibrede og betiendt af Stedets Sorenskriver med de 4re eedsorne Laugrettesmænd Knud Larsen Augestad, Niels Wilichsen Augestad, Lars Larsen Haugen og John Brynnildsen Wiig af hvilke de 2de sidste nu aflagde Lovlig Laugretteseed, og betalede hver for i Eedtagelse 24 s: Tilstede ved Thinget Herr Foged Widsteen, Skibredes Lensmand Tosten Halderager, og endeel tingsøgende Almue.

Hvorda: blev publiceret følgende:

1. Kundgiørelse fra den Kongelige Norske Regierings Justits- og Poletie-Departement, angaaende Poletielovens Overholdelse	25de Maii 1820
2. Placat om Formue og Næringsskatten for 1820/1821	23de Junii ”
3. Bekiendtgjørelse fra Marine Departementet, angaaende de Steder hvor Pæsten hersker	18de Juli ”
4. Amtets Skrivelse om, at de Mænd i Sundhordlehn og Hardanger, som ere befriede for at svare Vejarbejde in natura fra 1820 Aars Begyndelse, skal svare 12 s: aarlig til Vejcasen	19de April ”
5. Efterlysning om en Person ved Navn John Pedersen	10de Junii ”
6. Do: Do: Halvor Ingvaldsen	21de Do:
7. Do: Do: Tohre Endresen	31de Juli
8. Do: Do: Ole Omundsen	9de Aug:
9. Do: Do: Ole Johnsen Løfald	21de Do:
10. Do: Do: Marie Larsdr:	29de Juli
11. Do: Do: Knud Tollevsen	1ste Septbr:
12. Do: 3de Do:, nemlig Elias Elliassen, Niels Anderssen og Andreas Pedersen	Do: Do:
13. Amtets Communication af Justits Departementets Circulaire,	

angaaende Forordning af Uniformen for adskillige civile Betiente	Do: Do:
14. Amtets Lignings Beregning for Aaret 1820	28de Aug:
15. Reglement ang: Embedsrangen i Kongeriget Norge	26de Julii
16. Efterlysning om Slaverne Peder Knudsen Svorkemoe og Ole Olsen Linseth	9de Septbr:
17. Ditto om en til Fæstningsarbejde hendømt Person Hellie Larsen Nyetue(?)	9de Do:

1820: 253

18. Efterlysning om Slaverne Svend Olsen, Niels Tomassen, Ole Olsen, Ole Ellingsen, Peder Olsen Giervan, Baar Pedersen, Even Christiansen og Gustav Johansen Lindgren, datt: 30de Septbr: 1820.

Gam/m/el Sag. Folio 245.

Hr: Capitain Tausan mod Torbiørn Traae og Anders Svaasand.

Hr: Captain Tausan mødte og ædskede Sagen i Retten.

Sagvolderne bleve paaraabte. Paa Torbiørn Traaes Vegne mødte hans Søn Wiglich Torgersen Traae, men paa Anders Torkildsen Svaasans Vegne mødte ingen {af hv} \{paa}/ med videre Tilsvaer end at Johannes Torbiørnsen Selsvig meldte at Anders Svaasan er saa gammel og svag at han ej formaaer at møde.

Citanten Hr: Captain Tausan fremlagde nu Attest af Dags Dato, som viser at Torbiørn Wiglichsen Traae solgte den sidste Deel af hans ejende Jordebrug i Gaarden Traae den 19de October 1798, og har fra den Tid af været Vilkaarsmand, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Hr: Captainen som troede at Anordningerne tilhiemler ham som Kirkeejer, Ret til 8 Skilling Aarlig for Stolesæde og Brød og Viins Holdelse af enhver som ikke er Gaardbruger eller dennes egentlige Tiener eller {Søn} \B..d../ og Husgesinde. Indlod Sagen til Doms med Paastand at tilkiendes 8 Skl: Aarling af de Sagsøgte, fra den Tid enhver af dem i følge de fremlagde Attester ere blevne Vilkaarmænd, samt desuden erstatter denne Sags Omkostninger skadesløs, der hidtil haver kostet ham som følger: Stevne Gebyrer til Forligelses Commissionen og her for Retten, tilsammen 1 Spdr 8 s:, for 2de Attester 1 Spdr 92 s:, Sagens Incamination og en Udsættelse 1 Spdr 40 s:, for 2de Reiser, hver Gang, 2 Mile frem, og ligesaa tilbage her til Tingstedet, ialt 2 Spdr 80 s:, samt hvad videre denne Sag indtil endelig Betaling kan ansees at vil koste alt efter Dommerens Skjøn, i hvilket alt han væn- ter sig en Lovmedholdig Dom, hvortil han nu indgiver Sagen under Forbeholden- hed om videre Tilsvaer om Fornødiges.

Wiglich Traae, der mødte paa hans Indstevnte Fader Torbiørn Wiglichsen Traaes Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om med mundtlig contra Varsel at have indkaldet Hr: Captainen at anhøre Bevisligheder i den/n/e Sag m: v: efter Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saal: # Videre fremlagde han 2de Attester af Gaars Dato, fra de 2de Kirkeejere: Tron Lamland, ejer af Ous Kirke, og Lars Galtung, forhen Ejer af de 3 Sognekirker: Kingservigs, Aadde og Ullensvang, hvormed de begge bevidner aldrig at have fordret eller modtaget nogen Afgift eller Betaling til deres Kirker af Vilkaarfolk, \bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #/ hvorhos han foruden disse Attester begiærede afhørt de 3de Vidner: Knud Amundsen {Tvedten} \Eche/, Lars Guttormsen Sæverhagen og Niels Gundersen Fladebøe, angaaende at de Mænd som Vidnerne have erlagt Vilkaar til have aldrig i de Aar de nød Vilkaar erlagt nogen Afgift til Kirken, ej heller derom været paafordret. Bemeldte 3 Vidner fremstøed nu og aflagde Lovens Eed, og derefter hver for sig \under deres/ aflagde Eed afgav følgende Forklaring:

Knud Omundsen forklarede: at han som bruger af Gaarden Eche i over 20 Aar betalede aarligt Vilkaar til Arne Larsen Echen, som nu for omtrændt 5 Aar siden ved Døden afgik, men er fovisset!! (forvisset) om at denne Mand aldrig i al hans Levetid nogensinde af Citanten som Kirkeejer i al bemeldte Tid er bleven Krævet, og ej heller har betalt eller erlagt nogen Afgift

1820: 253b

til Kirken, hvilket Vidnet aldrig har hørt førend nu paakrævet hos nogen Vilkaartagende, af hvilke Vidnet kiender mange, med ved ingen der har betalt.

2det Vidne Lars Guttormsen Sæverhagen forklarede: at han og hans Moder som Gaardbrugende tilsammen, have erlagt Vilkaar i 9 Aar til nu syg og sængeliggende Johannes Larsen Sæverhagen, som over 20 Aar siden derfor fratraadde Gaarden, men denne Mand veed Vidnet med Sikkerhed aldrig har erlagt nogen Afgift til Kirken ej heller derom været krævet, og har Vidnet aldrig hørt at den her paasøgte Afgift har været krævet nogen Vilkaartagende førend nu i de seneste Aar.

3de Vidne Niels Gundersen Fladebøe forklarede: at Vidnes Fader som døde for 7 Aar siden, og var Vilkaarmand, blev aldrig krævet eller betalede nogen saadan Afgift i de omtrændt 8te Aar han levede af Vilkaar, ej heller Vidnes Moder som endnu er Vilkaartagende har nogensinde betalt saadan Afgift som den her paasøgte.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, Blev de afskediget.

Sagvolderen som nu troede at have beviist at aldrig saadan Afgift som her paasøgte har været endten fordret eller betalt førend nu, saa paastaaer han at den her paasøgte Fordring som ubillig og ugrundet maa kiendes urigtig og Sagvolderne frifindes for Sitantens Søgemaal, og tilkiendes erstattet Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Citanten Hr: Kapitain Tausan frem lagde een ham af dette Steds Foged Hr: Vidsteen under 15de August sidstl: meddeelt Amtets Skrivelse til Fogden af 5te s: M: som han troer bestørker hans Ret til den paasøgte Fordring, og at Vilkaarsmænd i herom-handlede Tilfælde maa blive som Inderster at Ansee. Bemeldte Skrivelse blev oplæst og indtages her saal: #

I Anledning heraf declarerede Comparenten Wiglich Torbjørnsen Traae paa Sagvolderens Vegne, at han aldeles ikke troer at Vilkaarsmænd kan blive som Inderste at Ansee, eller saadan Kaldelse eller Benævnelse, thi Inderste er efter Comparentens Formening allene den som er tilleje i en Mands Huus eller har sit Ophold i et Huus paa hans Grund, uden at endten være i hans Brød, i hans Tieneste eller paa anden Maade have sit Ophold af ham, men Vilkaarmanden [som]? derimod har sit Ophold af Gaarden udgjør som oftest et Læm og Led af Gaardmandens Huusets Folk og Familie, og ofte enddog gaaer i dennes Brød og arbejde efter sin Vilkaarscontract, og kan saaledes aldeles ikke kaldes nogen Inderste, og det er kun Husmænd og Inderste som efter Anordningerne ere pligtige at erlægge 8 Skilling Aarlig Afgift til Kirken.

Begge Parter indlod hermed Sagen til Doms ifølge foran nedlagde Paastand.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Wiglich betalede Incamination for contra Stevningen 1 Spd 28 s: og for 3 Vidner at afhøre 40 Skilling, er 1 Spdr 68 s:

Da ingen meldte med videre for Retten, blev Tinget for

1820: 254

i Dag sluttet og udsat til i Morgen.

A v W S Koren Niels Wiglichsen Ouestad, Knud Larsen Ouestad, Lars Larsen Haugen,
John Brynnildsen Wiig /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 14de October \1820/ blev Tinget for Johndals Skibrede fortsat ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvorda blev foretaget

Tingsvidne Sag.

Wiglich Olsen Rejsætter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Peder Pedersen Brattebøe, at anhøre stevne!! (stevnte) og ustevnte Vidners Forklaring i en mellem Citanten og dem for Retten verserende Sag om nogle Smaler. Saa fremlagde {han} og Citanten en Udskrift af Hardanger Justits Protocol, som indeholder en Rettens Eragtning hvormed her indstevnte Vidne Peder Johannessen Brattebøe er gived Rettens Forelæggelse at møde her til denne Ret som dets Værneting at afgive det her tilstevnte Vidnesbyrd, hvilken Udskrift med dens forkyndelses Paategning bliver i sin Tid at vedhæfte denne Act, hvorimod ovenmeldte Stevneattest indtages her saalydende: #

De indsattevidnte Sagvoldere bleve paaraabte, men mødte ikke, ej heller nogen paa deres Vegne.

Citanten fremstillede det forelagde Vidne Peder Johannessen Brattebøe, som aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed, og indtet fordølge eller fordreie, sagde sig i 71 Aars Alder, og nylig i dette Aar at have nydt Alterens Sacramente, er en bekiendt boesiddende Mand her i Tinglauget og Fader til Sagvolderen Peder Pedersen Brattebøe, blev forelæst de i fremlagde Udskrift afgivne Vidne Forklaringer, i hvis Anledning og især i Anledning 3die og 4de Vidnes Prov. Nærværende Vidne forklarede: at Vidnet ikke selv personlig Foraaret 1819 /: saaledes som bemeldte \fremlagde/ Vidneforklaring siger, nærværende Vidnes Søn og Sagvolder i denne Sag Peder, skal have sagt :/ selv mærkede {saae} \deres/ Faar, men Vidnet var overværende tilstede i Faarehuset da de bleve mærkede Foraaret 1819 af Tosten Larsen Fladebøe som med Peder er Sagvolder i denne Sag. Nærværende Vidne var ikkun nogen Tid tilstede medens Tosten som her forklaret mærkede Sagvoldernes købte fælles Faar, Vidnet saa at Mærket T: L: blev indskaaret i det ene Horen!! (Horn) saal: /: TL :/, men om alle bleve saaledes mærkede veed Vidnet ikke, Videre forklarede Vidnet at det er vidende om, at Citanterne paa deres fællets Faars Horen!! (Horn) havde og T: L: indskaaret saal: /: TL :/ (merknad: her er TL føydd saman, slik at L'en inngår i hovedstammen i T'en). Endvidere forklarede Vidnet at Høsten 1819 den Gang en af Sitanternes Broder ved Navn Lars Larsen Maagestad kom til Brattebøe for at hændte en omtvistet Væder, da sagde han, at han den Gang da han saa Væderne paa Rejsætter Støl og trættede om Væderen, vidste han ikke, skiøndt han havde købt og var ejer af Væderen, om den var hans, som han ejede i fællig med Sitanter /: Broderen Lars Larsen :/ eller den tilhørte Tosten og Peder Fladebøe,!! men nu da han var paa Brattebøe, toeg han den \{Stevnt}/ omtvistede Væder, der var mærket paa Hornet: saal: /: TL :/ (på same måte som nevnt under merknaden ovanfor) som sin og bragte den med sig til Sitanterne.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, der var bleven forelæst dets Prov som de!! (det) vedstoed Riktig, fremstille!! (-stillede) Vidnet de 2de Mænd {og} \som er hans/ Naboer: Samson Tostensen Brattebøe og Lars Larsen Brattebøe

1820: 254b

der aflagde Lovens Eed og derefter indstemmig!! (enstemmig) forklarede: at det nu her foran afhørte Vidner!! (Vidne) Peder Johannessen Brattebøe har i hele nu afvigte Sommer klaget sig svaglig og ondt i Beenene, dog har han ikke været Sængeliggende; der er fra hans Hjem til Maanedstinget paa Helleland, hvortil han i nærværende Sag i sidstleden September Maanet, endten til Lands over Fieldene 2 Miil og derefter Søevej en goed Fiæring, eller og Landevej

Dalen need først en Mil og derefter Søvej 3 ½ Mil. Forestaaende Vidnesbyrd erklærede Peder Johannessen at ville fritage ham fra alt Ansvar og Bøder, fordi han som indstevnt Vidne ikke mødte til Septbr: Maanedsting, hvorhos han nu her for Retten declarerede, at endskøndt han gik oppe hver Dag, var han dog saa Kraftesløs og svag at det var ham umuelig at møde. Blev afskediget.

Sitanten Wiglich declarerede: at den Gang da Sagvolderen Peder og Sitanten Lars Larsen Maagestads Broder, ved samme Navn Lars Larsen trættedes paa Stølen Rejsætter om her omvidne Væder, var det naturligt at uagtet mærket var hans og Broders, var han dog tvivlsom om Væderen tilhørte ham og Broder, eftersom Peder paastoed at hans /: Peders :/ Fader her nu afhørte Vidne Peder Johannessen havde mærket Væderen og med Fejltagelse mærket Bogstaverne T: L: saaledes som Citanterne mærkede dem /: TL :/ (T og L i eitt, slik som merknaden ovanfor seier), men da han /: Lars Larsen den yngre :/ siden fik at vide af Peders Fader her afhørte Vidne Peder Johannessen, ikke havde mærket nogen Væder saaledes som af ham nu her for Retten er oplyst, saa hændte bemeldte Lars Larsen Maagestad den yngre Væderen fra Brattebøe som sikker og overbeviist om at den var hans, og at Peder ved Hjelp af Usandhed maa have villet tilegne sig Væderen.

Da ingen havde videre at tilføre, blev dette Tingsvidne hermed sluttet.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s: og for et Vidne at afhøre 16 s:, ialt 1 Spdr 44 s:

Derefter blev publiceret:

1. Skjøde fra Formynderne for Myndtlingerne Wilhelm Frimann Sivertsen og Sivert Siversten til Gjestgiver Ole Larssen paa ½ i Husene paa Gjestgiverstedet Herrandsholmen, dat: 1ste Juni og 13 Octobr: 1820.
2. Hjemmelsbrev fra Sorenskriveren dateret 13 Octbr: 1820, hvorved Hellie Brynnildsen er tilhjemlet arvede 2 Pd. 16 Mrk. Sm: ½ Bukskind i Gaarden Bjerkeland.
3. Afkald fra Johannes Sædvedt for 38 Spd. 67 ½ s. dateret 13 Octbr: 1820.

Herr Fogden var begjerende at Almuens sandfærdige Svar maatte indhentes paa efterskrevne Poster til et Thingsvidnes Erhvervelse:

1. Om Stats Kassen dette Aar her i Skibredet er tilfalden noget arveløst Gods, 6te og 10de Penge eller andre slige uvisse Indkomster?
2. Om her i Skibredet findes nogen uskyldsatte Herligheder, saasom Rydningspladse, Laxe eller Fiskevaage, Skovteige eller andre slige Herligheder, som ikke tilforn under Gaardenes Jordskyld er lagte i Skat, men bør skyldsættes og skatlægges?
3. Om i Skibredet findes nogen Jorddrot eller Selveier, som dette Aar

1820: 255

under sin egen paaboende Gaard har brugt annen ham tilhørende Gaard eller Plads?

4. Om med Saugene i dette Skibrede er skeet nogen Forandring i Henseende til Forflyttelse?
5. Om her i Skibredet dette Aar har været nogen privelegeret Kræmmer, Gjestgiver eller Kroeholder, som bør svare Afgift til Statskassen?
6. Om det er Almuen bekjendt, at nogen i dette Skibrede er befunden i ulovlig Skovhugst?
7. Om det er Almuen bekjendt, at her i Skibredet er nogen Almending, og om nogen deri har ryddet eller bosat sig, samt der hugget i de Almendingerne tilliggende Skove, være sig Saugtømmer eller anden Trælast?

Efter saaledes at have fremsat og nøie forklaret enhver af de anførte Poster, blev af den tilstedeværende Almue paa enhver Post især svaret som følger:

Paa 1ste Post: Ingen af de i denne Post omspurgte Indkomster ere d: A: faldne.

” 2. Do: Ingen uskyldsatte Herligheder findes i dette Skibrede.

- ” 3. Do: Ingen af dette Skibredes Jorddrotter eller Jordeiere haver brugt andre end sin egen paa-boende Gaard.
- ” 4. Do: Med Saugene er ingen Forandring skeet i Henseende til Forflyttelse.
- ” 5. Do: I dette Skibrede ere ei flere af de omspurgte Personer end 2de Bønder-Gjestgivere saasom Johannes Nilssen paa Jondalsøren og Ole Haldanger paa Herrandsholm.
- ” 6. Do: Ulovlig Skovhugst vides ikke at være af nogen begaaet.
- ” 7. Do: I dette Skibrede findes ingen Almendinger.

Herr Fogden bad dernæst examineret hans forfattede Fortegnelse over Bordsaugene i Fogderiet, hvilken Fortegnelse for saavidt Jondals Skibrede angaaer blev examineret og rigtig befunden, med Tillæg, at Saugene alle eies og bruges af Bønder.

Da Ingen havde videre med Thinget at at!! bestille efter 3de Ganges Udraab, blev samme her med hævet.

A v W S Koren. Nils Vigliksen Augestad, Knud Larssen Augestad, John Brynnildsen Viig, Lars Larssen Haugen (alle 4re med iholdt Pen)

Høstething for Østensøe Skibrede.

Aar 1820 den 16de Octbr: blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til det almindelige Høste-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Østensøe Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver med de 4re eedsvorne Laugrettesmænd Gjermund Endresen Aalvigen, Tosten Pedersen Lepse, Lars Brigtsen Nedre Viig og Ole Aamundsen Raaen, der alle nu aflagde den befalede Laugrettes Eed og betalede hver for Indskrivning 24 s: Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de foran Folio 252 og 53 extraherede Regjerings og Øvrigheds Foranstaltninger fra No: 1 til 18 inclusive

Nye Sag.

Ole Jansen Østensøe, Lars Michelsen Østensøe, Sjur Larsen Østensøe paa egne og Tore Olsen Østensøe, Ole Sjursen Østensøe, Tosten Johnsen Østensøe og Johannes Brigtsen Østensøe, alle {af} Opsiddere paa/ Baroniet Rosendals Andel i Gaarden Østensøe deres Vegne, ligeledes mødte Ole Omundsen Østensøe, Hellie Olsen Østensøe, Og Gunder Arnesen Østensøe {af Selv ejere} \alle 3 Opsiddere/ paa bemeldte Gaard Østensøe, den Deel deraf som henhører til Lehnet og er Wigørs Præstebord Benificeret, hvilke samtlige frem lagde de beskikkede stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet samtlige Opsiddere paa Gaarden Rykke, nemlig: Sjur Bjørnesen Rykken, Lars Sjursen Rykken, Jahn Omundsen Rykken og Niels Monsen Rykken, at see dem overbeviist om [og] lide Dom til Ungjeldelse for at have ulovligen hugget og bortført Brænde som tilhørte Citanterne fra Marken som tilhører Nystølen, kaldet, med videre efter Stevne Attestens Formeld; ligeledes fremlagde Sitanterne Attest fra

1820: 255b

Forligelses Commissionen at denne Sag derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester blev oplæst og indtages her saal: #

Samtlige Instevnede Sagvoldere mødte og fremlagde et Indlæg og Indsigelse mod denne Sags Behandling her paa Tinget af dags Dato, der blev oplæst og indtages her saal: # Hvorefter de paastoed Sagen herfra Retten til Aasted Afviist.

Sitanterne paastoed Sagen frem{vist}\met/.

Retten eragtede: da det ikke her paa Stedet kan skjønnes om den borttagne Brende laae paa Sagvolderens egen Grund efter Sagvoldernes Paastand eller paa Sitanternes Grund, men samme ved Syn og Grandskning og Vidnernes Anvisning paa Aastedet maa blive at erfare, saa bliver [Sagen] i følge Lovens 1ste Bogs 16 C: herfra Retten afviist, at foretages paa Aastedet efter Lovlig Indstevning. Denne Eragtning blev for begge Parter oplæst.

Sitanterne betalede Incammination 1 Spd. 28 s: Sagvolderne Tilsvarepenge 40 s: og for en Eragtning 12 s: er 52 s:

Eed til Constitutionen:

Følgende Mænd fremstode

Af Wigøers Sogn

Amund Jansen Birkeland

Mikkel Haagensen Steene

Johannes Erichsen Steene

Amund Arnesen Scheie

Amund Endresen Røsseland

Arne Svendsen Rosseland

Sjur Simonsen Kaldestad

Torger Pedersen Aarhus

Gunder Tollefsen Aarhus

Jørgen Tostensen Nesthuus

Sjur Larsen Noreim

Lars Olsen Nesthuus

Arne Kittelsen Sellesæter

Ole Larsen Reistvedt

Lars Olsen Noreim

Thore Tostensen Noreim

Hvilke alle bleve betydede Grundlovens Indhold og Eedens Vigtighed og derefter aflagde den befalede Eed til Grundloven.

Af Østensøe Sogn

Hans Hansen Klyve

Arne Arnesen Froestad

Niels Gjermundsen Skaar

Niels Hansen Skaare

Trond Endresen Wiig

Haagen Sjursen Klyve

Lars Sjursen Ryche

Niels Monsen Ryche

Gjermund Endresen Aalvigen

Tosten Pedersen Løpse

Ole Amundsen Røen

Lars Brigtsen Wiig

Da ingen meldte sig med videre for Retten, blev Tinger udsat til i Morgen.

A v W S Koren Ole Omundsen Røe, Lars Brigtsen Wiig, Jermund Endresen Aalvig,
Tosten Pedersen Løpsøe. /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 17de October continuerede Høstethinget for Østensøe Skibrede ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som iaaar.

Hvor da blev publiceret:

1. Skjøde fra Marita Olsdatter til Johannes Torjersen paa 3 $\frac{3}{4}$ Mrk. Smør $\frac{1}{2}$ Gjedskind i Gaarden Fladebøe, dateret 29de Mai 1820.

2. Do: fra Engel Olsen Soldal til Erich Erichsen paa 1 Pd. 10 $\frac{3}{4}$ Mrk. Smør $\frac{1}{2}$ Bskd: $\frac{1}{4}$ Gdskd: med Bygsel og Overbygsel til 6 Mrk. Sm: i Rykke, dateret 17 Octbr: 1820.

3. Bygselbrev fra Hr: Pastor Irgens til Lars Larssen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Birkeland, dateret 17de Octbr: 1820, med Revers og Landskyldbog.

4. Brugs- og Vilkaarcontract mellem Myndlingen Gjermund Johannessen Ness ved Formynder, og Moderen Christie Nilsdt: samt Stedfaderen Johannes Haagensen Ness, dateret 16de Octbr: 1820.

5. Fæsteseddel fra Isak Johannessen til John Brigtsen paa Pladset Solhaug under Gaarden Berven, dateret 17de Octbr: 1820 med Revers af samme Dato.

6. Do: fra Andreas Heiberg til Hans Kittelsen paa Pladset Storevigen under Qvamsøen,

1820: 256

dateret 29de Mai 1820 med Revers af samme Dato.

7. Fæsteseddel fra Hans Pedersen til Lars Nilssen paa Plads under Gaarden Aalvig, dateret 16 Octbr: 1820, med Revers.

8. Panteobligation fra Lars Brigtsen til Ole Stegsen Berven, stor 100 Spd. mod Pant i Gaarden Nedre Viig, dateret 17 Octbr: 1820.

9. Do: fra Erich Erichsen til Engel Olsen Soldal, stor 250 Spd., mod Pant i Gaarden Rykke, dateret 17de Octbr: 1820.

10. Do: fra Ole Sjursen Stenes Formyndere til Lars Sjurssen og Sjur Sjursen Stene stor 150 Spd. mod Pant i Gaarden Stene, dateret 17de Octbr: 1820.

11. Do: fra Tollev Christoffersen til Lehnsmand Halderager stor 150 Spd. mod Pant i Gaarden Stene, dateret 14de Octbr: 1820.

12. Vilkaarbrev fra Johannes Torjersen til Marita Olsdatter paa Aarligt Levekaar af Gaarden Fladebøe, dateret 16de Octbr: 1820.

13. Lodseddel fra Hans Hanssen Klyve for Myndlingen Ingebor Hansdatters Arv i Løsøre m: v: dateret 16de Octbr: 1820.

14. Do: fra Nils Hanssen Skare for John Vigliksen Skares Arv i Løsøre, af do: Dato.

15. Do: fra Arne A: Fraaestad for Marita Bjørnesdr: Fraastads Arv, af do: Dato.

16. Do: fra Asbjørn Melstvedt for Omund Asbjørnsens Arv af do: Dato.

17. {Do:} Afkald fra Christie og Herborg Hactorsdr: Kaldestad for 13 Spd. 104 s. til hver, dateret 16 Octbr: 1820.

18. Do: fra Lars Larssen Froestad for afdøde Brita Larsdr: Froestads Arv 11 Spd 7 ½ s. af do: Dato.

Aflyst Obligationer:

1. Obligation fra Tollev Christoffersen Stene til Lehnsmand Tosten Halderager stor det resterende 50 rd eller 25 Spd. dat: 1 Junii 1807, qvitteret 14 Octbr: 1820.

2. Do: fra Erich Brynnildsen Rykke til Engel Olsen Soldal, dateret 15 Octbr: 1811, qvitteret 17de Octbr: 1820, stor 600 rd eller 90 Spd.

3. Do: fra Do: til Do: Creditor dat: 1 Febr: 1814 stor 120 Rbd SV: eller 45 Spd. qvitteret 17de Octbr: 1820.

4. Do: fra Do: til Do: dateret 22de Mai 1816 stor 150 Rbd. S: V: eller nu 30 Spd., qvitteret 17de Octbr: 1820.

5. Do: fra Do: til Do: dateret 14 Mai 1817 stor 70 Spd., qvitteret 17 Octbr: 1820.

Hernæst Hr: Fogden gentog det af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster med Begjer at samme maatte oplæses for derpaa at indhente Almuens sandfærdige Gjensvar til et Thingsvidnes Erhvervelse, hvor til, efter at Post for Post var forelæst og forklaret, eensstemmig blev svaret saaledes: Paa 1ste, 2den og 3die Post blev svaret Nei. Paa 4de Post: med Saugene er ingen Forandring skeet. Paa 5te, 6te og 7de Post blev svaret Nei.

Herr Fogden fremlagde ligeledes hans Fortegnelse over Bordsaugene i Fogderiet, der blev examineret og rigtig befunden saavidt dette Skibrede angaaer.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hermed sluttet.

A v W S Koren. Ole Omundsen Røe, Lars Brigtsen Viig, Gjermund Endresen Aalvig, Tosten Pedersen Lepsøe. (alle 4re med iholdt Pen).

Høstething for Gravens Skibrede 1820.

Aar 1820 den 19de Octbr: blev Retten sat paa Thingstedet Eide til det almindelige Høste-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Gravens Skibrede Retten betjent ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsvorne Laugrettes mænd Johannes Olsen Haaeim, Halvor Pedersen Vambeim, Anve Danielsen Lisbrekke og Tollev Halstensen Bagne, der nu som nye, aflagde den befalede Laugrettes-Eed, og betalede hver 24 s. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen Skibredets constitueret Lehnsmand Sergeant Ole Holkesvig og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Regjeringens og Øvrigheds Foranstaltninger m: v: fra No: 1 til 18 inclusive, som foran Fol: 252 og 253 findes ekstraherede for Jondals Skibrede.

Bjørne Tingsvidne.

Ole Knudsen Lione og Simund Andphinsen Lione mødte og foreviiste en af dem i Sommer i Opheims Mark i Ulvig skudt voxen Biørneskind, hvis højre Lab nu blev afskaaret.

1820: 256b

Da ingen meldte dem med videre, blev hermed sluttet for i Dag og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Johannes Olsen Haaeim, Halvor Pedersen Wambem, Andve Danielsen Lisebræk og Tollev Halstensen Bagne. /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 20de October 1820, blev Høstetinget for Gravens Tinglaug fortsat med de i Gaar benævnte Rettens Personner.

Edfæstet Taxation:

Hans Olsen Westrem mødte for Retten og fremstillede \de/ 2de Mænd Halgrim Torbiørnsen Windal og Knud Simondsen Seim, der som udnævnte Taxationsmænd have vurderet Iver Larsen Haugsnæses ejende Jordebrug i Gaarden Haugsnæs af Skyld 1 Bpd 8 Mrk Smør, 2/3 Faarskind 1/3 Kalvskind, Landskyld med Bygsel og Herlighed Matr: No: 24 i Gravens Skibrede.

Bemeldte 2de Mænd fremstode nu og aflagde Lovens Eed, og under deres Eeds Kraft bekræftede at de ansee bemeldte Gaardebrug Værd efter Gangbar Pris i Bøygden 250 Spdr skrives to Hundrede og femti Speciedaler, og at de ikke endten for Villje eller Venskab, Gundst eller Gave, have Taxeret den saaledes, men fordi de ansee den rettelig saaledes at være Værd.

Reqvirenten betalede Incamination 1 Spdr 28 s. for 2de Vidner at afhøre 32 s: Forretningens Udstedelse med Bekræftning 50 Skilling og til Fogden for Mænds Opnævne 47 s: Tilsammen 2 Spd 37 s:

Gam/m/el Sag. Folio 247. Johannes Iversen Erdal mod Lars Olsen Warberg.

Begge Parter, saavel Johannes Iversen Erdal som Sagvolderen Lars Olsen Warberg mødte selv tilstede.

Citanten Johannes Iversen Erdal blev i følge Sagens seneste Behandling og da indgangne Foreening forelæst den under Sagen fremlagde Regning, hvorefter han med opragte Fingere og saligheds Eed bekræftede, at efter at, alle de i Regningen anførte Poster, Ridesadlelen!! (Ridesadlen) og Lommeuhret undtagen, ere komne under Beregning og Afdrag, saa tilkommer han /: Citanten :/ hos Sagvolderen 900 Rbdr N: Werdie, eller i nuværende Penge 90 Speciedlr og saaledes er denne Sag tilendebragt; hvorhos Citanten declarerede at han ingen Betaling har til gode endten for Ridesadelen eller Lommeuhret hos Sagvolderen, da samme forlængst mellem dem er afklareret.

Her med blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Johannes Olsen Haaim, Halvor Pedersen Vambeim, Andve Danielsen
Lisebrekke, Tollef Halstensen Bagne.

Næste Dag den 21de October 1820 continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede ved Rettespersoner som igaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Sjur Trondsen Haugse til Sjur Sjursen paa 18 Mrk. Smør $\frac{1}{4}$ Hud $\frac{1}{4}$ Faarskind i Gaarden Haugse, dateret 19de Octbr: 1820.
2. Bestemmelse om Udskiftning af bemeldte Skyld, af Sjur Trondsen Haugse, af samme Dato.
3. Vilkaarbrev fra Sjur Sjursen Haugse til Forældrene, af samme Dato.
4. Panteobligation af Ditto til Lars Vindal stor 120 Spd, af samme Dato.
5. Skjøde fra Lars Davidsen Qvandal til David Larssen paa 1 Pd. 2 Mrk. Smør i {Haugse} Gaarden Qvandal, dateret 19 Octbr: 1820.
6. Do: fra Peder Nilssen til Nils Pedersen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Haugen, af do: Dato.
7. Bestemmelse af Ditto om Udskiftning af sidstmældte Jordskyld, af samme Dato.
8. Afkald fra Ragna Torkelsdatter Opheim ved Egtefælle for 17 Spd 30 $\frac{5}{8}$ s. dat: do: Dato.
9. Do: fra Anna Davidsdt: {Vestreim} Sebbe ved Egtefælle for 22 Spd. 103 s., dat: do: Dato.

1820: 257

10. Afkald fra Anna, Marita og Sigri Johnsd: Ystaas for 1 Spd 66 s. til hver, dat: 19 Octbr: 1820.
11. Do: fra Ragna Jensdt: Nestaas ved Egtefælle for 79 Spd. 92 s., af do: Dato.
12. Do: fra Lars Olsen Gjødre for 19 Spd 96 s: dat: do: Dato.
13. Do: fra Guro og Ingebor Svendsdt: Berge for 3 Spd. 114 s. til hver, dat: do: Dato.
14. Panteobligation fra Iver Larssen Hougsnes til Myndlingen Gjertru Tostensdt: Møklethun stor 110 Spd. mod Pant i Hougsnes, dateret 19de Octbr: 1820.
15. Afkald fra Ingebor Poulsdt: Traae ved Egtefælle for 22 Spd. 23 $\frac{3}{4}$ s. dat: 20 Octbr: 1820.
16. Contract mellem Tveites Opsiddere og Iver Larssen Hougsnes, hvorefter den Sidste har Beitning indtil videre i Tveite Gaards Støls mark, dat: 20 Octbr: 1820.
17. Mageskjøde fra Ole Rikoldsen til John Hanssen Vestreim paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør 1 $\frac{1}{2}$ Hud med Bygsel og Herlighed og 1 Løb Smør uden Bygsel i øvre Hagestad, dat: 20 Octbr: 1820.
18. Do: fra John Hanssen Vestreim til Ole Rikoldsen Hagestad paa 1 $\frac{1}{2}$ Løb 3 Mrk Smør i Gaarden Vestreim, dateret samme Dato.

19. Skiftebrev efter Iver Haaversen Fylkedal, sluttet 8de Aug: 1820, hvorved 1 Stue paa Fylkedal er udlagt Sterbbo Enken, og Børnene.

20. Panteobligation fra Ole Davidsen Hylde Formyndere til Moderen Brita Olsdatter og Stedfader Jens Pedersen Hylde for 175 Spd. mod Pant i Hylde, dat: 21de Octbr: 1820.

21. Fæsteseddel fra Anders Olsen Medhuus til Marita Olsdt: paa et Plads under Gaarden Medhuus i Eidfjord, med Revers, begge dateret 21de Octbr: 1820.

Aflyst

blev dernæst 29 rd 56 s. eller 14 Spd. 95 s: tilhørende Ragna Torkelsdatter udi Obligationen af Ole Jørgens: Opheim dateret 4 Junii 1799, følgelig Qvittering d: 20 Octb: 1820 af hendes Egtefælle David Anvesen Sævertvedt.

Herr Fogden gjentog de af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster, med Begjer at samme maatte oplæses for derpaa at indhente Almuens Sandfærdige Gjensvar til et Thingsvidnes Erhvervelse, hvortil, efter at Post for Post var forelæst og forklaret, eensstemmig blev svaret saaledes: Paa 1ste Spørgsmaal blev svaret Nei. Til 2det Do: I dette Skibrede findes ikke flere uskyldsatte Herligheder end de forhen allerede skyldsatte, som ikke taale høiere Afgift. Til 3de Do: blev svaret nei. Til 4de Do: med Saugene i dette Skibrede er ingen Forandring skeet. Til 5te Do: Af de omspurgte Personer ere ei flere end Ricold Kongsthun, Gjestgiver i Eide og øvre Vasenden, og Niels Pettersen, Gjestgiver i Eidfjord. Paa 6te og 7de Post blev svaret Nei.

Derefter fremlagde Fogden til Examination hans Fortegnelse over Bordsaugene med Forklaringer, hvilket blev befundet rigtig, saavidt dette Skibrede angaaer, med Tillæg, at alle Saugene her i Skibredet eies og bruges af Bønder.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev Retten og Thinget hævet.

A v W S Koren. Johannes O. Haaeim, Halvor P. Vambeim, Anve D. Lisebrekke, Tollef Halstensen Bagne (alle 4re med iholdt Pen)

Høstething for Kingservigs og Røldals Skibrede 1820.

Aar 1820 den 23de Octobr: blev Retten sat paa Thingstedet Utne til det almindelige Høste-, Sage- og Skatte-Things Afholdelse for Kingservigs og Røldals Skibrede og betjent af Stedets Sorenskriver med de 4re eedsvorene Laugrettes mænd Ole Olsen Espe, Peder Samsonsen Fresvig, Elling Pedersen Eidnes og Torguls Johnsen øre!! (øvre) Qvale, som alle 4re nu aflagde deres LaugrettesEed, og erlagde hver 24 s: til Sorenskriveren saa var og tilstede Hr: Foged Vidsteen og begge Tinglaugets Lensmænd.

Hvorda blev publiceret de Folio 252 for Johndals Skibrede anførte Kongelige Anordninger og Øvrigheds Foranstaltninger

Gam/m/el Tingsvidne Sag Folio 248 og 249, om Fjeldbejdet Hans Bulægre. Paa Sitanernes Veigne, mødte Wiglich Hansen Raagde, paa den anden Side mødte, Aad Olsen Qvæstad, Berge Bergesen Qvæstad, Jaren Asbjørnsen Naae, samt Ole Tollevsen Naae, der nu besidder hans

afdøde Fader Tollev Olsens Brug i Gaarden Naae, hvilke 4re Mænd, declarerede; at de i nogle Aar med deres Creature have benyttet de Fjeldstrækninger som Sitanterne ønske at erholde til Benyttelse under navn Hans Bulægre, hvorom de nu bad Retten vilde afhøre endeel Vidner som de havde tilstede. Hvorefter de fremstillede

1ste Vidne, Ragnilde Magnildsdr: Skaartvedt, blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Mened, lovede at vidne Sandhed med opragte Fingere og saligheds Eed, forklarede: at for to Aar siden var hun som Budeje en Som/m/er med Tollev Olsens Naaes Creature paa Stølen, Nedrekrogevandshaldet, og da bejtede bemeldte hendes Husbondes Creature meget ofte nedad Dalen, Langs med Elven Qvændno, kaldet, og over den første Tværbæk, til over midt imellem den og den anden Tværbæk som rinder ned ved Hansbulægre, og var Creaturene naar de gik paa den Kant oftest saa Langt ned at hun traf eller hentede dem mit imellem begge Elver, dog traf hun dem aldrig saa Langt ned eller Østlig som til den nederste Tverbæk. Wiglich Ronde!! (Rogde) anmærkede: at Vidnes Søster er gift med en Broder af Ole Tollevsen Naae. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet. Blev afskediget.

2det Vidne, Anne Olsdr: Naae, aflagde Lovens Eed at vilde vidne Sandhed, forklarede: Vidnet har i 3 Aar, nemlig Aarene 1817, 1819 og Indeværende Aar 1820, som Budeje eller Malkepige styret Jaran Naaes Creature paa Stølen Nedrekrogevandshaldet, og da hendtede hun ofte Creaturene midt imellem de af foranførte Vidne bemeldte Tverelver, men længere ned saae Vidnet dem ikke; og har det været Creaturesens sedvanlige Bejter indtil ermeldte Strækning i de 3 Aar Vidnet har været paa bemeldte Støel, og har Vidnet hørt at bemeldte Sted hvor hun har truffen Creaturene Bejtende har været kaldet Hansbulægre. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev afskediget.

3die Vidne, Guri Johnsd: Wellure, aflagde Lovens Eed som de forrige efter foregaaende Formaning, laavede at vidne Sandhed og forklarede: 3 Aar herfor, var Vidnet som Budeje paa Stølen Nedrekrogevandshaldet i 8te Aar og i al den Tid hver Sommer bestyrede Berge Bergesens Qvæstads Creature; og saae hun ofte hans Creature at bejte neden for første Tværelv ned paa Hans bulægre indtil midt ned imod nædste Tverelv, og det enddog førend Sælhusene bleve nedflyttede paa det Sted i Nedrekrogevandshaldene hvor de nu staaer. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev demitteret. Som

4de Vidne, Anna Tollevsdr: Naae, sagde sig en Datter af nu afdøde Tollev Olsen Naae og Søster til Ole Tollevsen Naae, aflagde Lovens Eed, om at vilde vidne Sandhed, forklarede: at hun i de 3 sidste Aar som Budeje bestyret bemeldte hendes Fader og Broders Creaturer paa Stølen Nedrekrogevandshaldet, og da har hun ofte seet bemeldte Creature gaae og bejte imellem forbemeldte Tverelve, ned imod den lille Steenhytte som staaer paa Hansbulægre, men dog ej seet dem lignet til Hytten. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

Wiglich Rogde nedlagde Indsigelse mod dette og første Vidne Ragnildes Gyldighed som beslægtede til Vederparterne, saa og mod andet Vidne Anne Ols-

1820: 258

Datter Naas Gyldighed, der er en Broderdatter til Jarra!! (Jaren) Naaes Hustrue, det Jara!! (Jaren) nu tilstoed, men paastoed at hendes Vidnesbyrd ikke desmindre maatte staae til Troende da hun altid har været og er et troværdigt Menneske.

De mødende Naae og Qvæstads Mænd declarede: at de troer nu at have beviist at deres sædvanlige Støelsbejter strækker lige til det Sted hvor Sitanterne agte og ønske at bygge Sætterstøel, og at altsaa Sitanterne ville blive højlig forværmet om saadan skulle blive bevilget, da Sitanternes Creaturer i Aaben Mark umuelig Stedse kunde drives eller holdes i Bejter allene til ene Side nedad Dalen, men vilde ofte komme op ad paa de Kanter hvor Naae og Qvæstad Creature nu bejte, hvorfor de paa det Kraftigste modsiger og anholde om at saadant ej maa bevilges.

Wiglich Rogde paa Sitanernes Vegne declarerede: at han troer sig forvisset om, at der i de omhandlede Strækninger er fuldkommen Bejte nok baade for Sitanernes og de her mødende Naae og Qvæstads mænds Creature, naar samme af uvillige Mænd besigtes og Skjønnnes, hvilket Sitanterne forbeholder dem, hvormed han for denne Gang sluttete og forbeholdt sig at søge en Mindelig Overeenskomst med her mødende Naae og Qvæstads mænd hvorvidt den attraaede Sæterstøel endten paa selve Hansbulægre eller der i Nærheden kunde blive at optage og bebygge uden nogen følelig Skade eller Tab for oftmeldte Naae og Qvæstad mænds hidtil havde Bejtestrækning til Nedrekrogevandshaldet.

Hermed blev dette Tingsvidne sluttet.

Naae og Qvæstad mændene betalede Incamination efter Afdrag af Tilsvarepenge 108 s: og for 4 Vidner at afhøre 48 s: tilsammen 1 Spdl 36 sk:

Da ingen meldte dem med videre blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Ole Olsen Espe, Peder Samsonsens Fresvig, Torguls {Olsen} \Jonsen/ øver Qvale og Elling
Pedersen Eidnæs /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 24de October, blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Kingservigs og Røldals Skibreder fortsat ved de i Gaar benævnte Rettens Personer, saa var og tilstede Hr: Foged Widsteen, Skibredets 2de Lensmænd og en Deel tingsøgende Almue.

Da ingen endten Formiddag eller Eftermiddag meldte dem med noget for Retten, uagtet gjentagne paaraab, blev Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Ole Olsen Espe, Peder Samsonsens Fresvig, Torgjels {Olsen} \Jonsen/ Øvre Qvale, Elling
Pedersen Eidnes, alle fire med iholden Pen.

Næste Dag den 25de October \1820/ blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Kingservigs og Røldals Skibrede ved de første Rettens Dag benævnte Personer Saa var og tilstæde Hr: Foged Widsteen og Lænsmand Hougse

Hvor da blev foretaget

	Eed til Constitutionen	
Af Odde Sogn	Af Ullensvangs Sogn	Kingservigs Sogn
Johannes Thomassen Reinsnaas	Ole Isachsen Nedre Berve	Elling Hansen Nøstvig
	Aschild Wiglichsen Aakre	
	Peder Hansen Espe	

Hvilke alle, efter at være betydet Grundlovens Indhold og Eedens Vigtighed aflagde Eed til Constitutionen eller Norges Grundlov.

1820: 258b

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Aagaate Hallesdatter Berven, sluttet 25 Septbr: 1820, hvorved 2 Pd. 5 Mrk. Smør 1 Faarskind i Gaarden øvre Berven er udlagt Enkemanden Peder Larssen og Børnene.

2. Skjøde fra Thore Ormsen til Orm Thoresen paa 1 Pd. 12 Mrk. Smør i Houge og 2 Mrk. i Skimmedal i Røldal, dateret 23 Octbr: 1820.

3. Vilkaarbrev fra Orm Thoresen til Thore Ormsen og Huustro paa Levekaar af bemældte Brug i Houge, dat: samme Dato.

4. Skjøde fra endeel Arvinger i Skiftet efter Paul Horre, til Thore Sjursen paa 10 ½ Mrk Smør i Horre, dateret 23 Octbr: 1820.
5. Ditto fra Thore Sjursen til Aad Osmundsen paa 4 Mrk. Smør i Horre, af do: Dato.
6. Ditto fra endeel Arvinger i Skifte efter Ole Knudsen Sem til Knud Olsen paa 5 16/40 Mrk. Smør i Gaarden Seim, dateret 23de Octbr: 1820.
7. Forpagtningscontract af 23 Octbr: 1820, hvorefter Trond Nilssen Følkedal i 10 Aar bruger Nils Torkildsens eiende 2 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Hud i Gaarden Trones.
8. Vilkaarbrev fra Nils Torkildsen ved hans Fader til Nils Torbjørnsen Trones og Huustro paa aarligt Levekaar af bemældte Brug i Trones, dateret 23 Octbr: 1820.
9. Skjøde fra Jarand Asbjørnsen Store Naae til Asbjørn Larssen paa 2 Pd 16 ½ Mrk Smør m: v: i gaarden Store Naae, dateret 24de Octbr: 1820.
10. Vilkaarbrev af do: Dato fra Asbjørn Larssen til Jarand Asbjørnsen og Huustro paa aarligt Levekaar af bemældte Brug i Store Naae.
11. Skjøde fra Arvingerne i Skiftet efter Nils Helliesen Hamre til Knud Helliesen paa 18 ½ Mrk. Smør i Gaarden Hamre, dateret 24 Octbr: 1820.
12. Ditto brev fra Knud Helliesen Hamre til Gullich Olsen Hamre paa andre 18 ½ Mrk. Smør i Hamre, af samme Dato.
13. Panteobligation fra Ditto til Marita Helliesdatter for 21 Spd. 52 s. mod Pant i 18 ½ Mrk. i Hamre, af samme Dato.
14. Skjøde fra Nils Olsen Botnen til Nils Amundsen og Gro Svendsdatter paa 1 Mrk. Smør i Botnen og ½ Mrk. Smør i Skimmedal, dat: do: Dato.
15. Skjøde fra Johannes Nilssen Handeland til Marita Olsdatter paa 1 Mrk. Smør i Gaarden Bratteteig, dateret 3 Aug: 1820.
16. Afkald fra Ole Mansager til Elling Vasthun ved Formynder bytte for Myndlingen Mikel Mansagers Capital 21 Spd. 49 ¾ s., dat: 24 Octbr: 1820.
17. Do: fra Brita Iversdatter Hildals Egtefælle for 22 Spd. 77 s., af do: Dato.
18. Do: fra Nils Olsen Seim for 54 Spd. 113 s. af do: Dato.
19. Do: fra Marita Helliesdatter Ystenesses Arvinger for 12 Spd 67 s. af do: Dato.
20. Do: fra Sigri Omundsd: Hamres Egtefælle for 97 s., dat: 3 Aug: 1820.
21. Do: fra Marita Anfindsd: Sem for adskillige Arve, samt fra Arvingerne efter Brita Knudsdatter Odland 1 rd 38 s., dat: 3de Aug: 1820.
22. Do: fra Marita Monsd: Bratteteigs Egtefælle for 11 Spd. 62 s., af do: Dato.
23. Do: fra Knud Helliesen Hamre for 84 Spd. 104 ¾ s., af do: Dato.
24. Do: fra Anna Torbjørnsd: Alsagers Egtefælle for hendes og hendes Søstere Sigri og Eli Torbjørnsdøttres Arve, dateret 25 Octbr: 1820.
25. Do: fra Brita Jacobsd: Lothes Egtefælle for 41 Spd. 26 s., dat: Do: Dato.
26. Do: fra Elling Hanssen Nøstvig for 19 rd 57 s. dateret do: Dato.

Herr Fogden gentog hernæst de af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster, hvor til end videre blev føiet som 8de Post: Om Sorenskriver Koren bruger og beboer nogen Gaard, og i saa fald af hvad Skyld? Med Begjær at samme maatte oplæses, for paa hver Post især at indhente Almuens sandfærdige Svar til et Thingsvidnes Erholdelse, hvorpaa efter at Post for Post var oplæst og forklaret, eensstemmig blev svaret saaledes: Paa 1ste, 2det og 3de Post blev svaret Nei. Paa 4de Post Do: Med

1820: 259

Saugene er ingen Forandring skeet. Paa 5te Post: Af de omspurgte Personer ere her ei flere end Johannes Svendsen, Gjestgiver paa Utne, og Lars Knudsen Bustethun, Kræmmer i Odde. Paa 6te og 7de Post blev svaret Nei. Paa 8de Post: Sorenskriver Koren eier, bruger og

beboer 1 Bpd. 16 17/19 Mrk. Smør i Gaarden Helleland Matr: No: 1 2det Thun i Ullensvangs Sogn.

Ligeledes fremlagde Hr: Fogden til Examination hans Fortegnelse over Saugerne med Forklaringer, hvilken Fortegnelse hvad dette Skibredes Sauger angaaer, blev rigtig befunden.

Da Ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Ole Olsen Espe, Peder Samsonsens Fresvig, Torjuls {Ols:} \Jonsen/ øvre Qvale, Elling Pedersen Eidnes (alle 4re med iholdt Pen)

Aar 1820 den 4de November blev Retten sat paa Gaarden \Tingstædet/ Helleland, og betjent ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re Laugrettes mænd Endre Jenssen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Ole Haldorsen Helleland.

Hvor da i Sagen Folio 253 Hr: Capitaine Tausan mod Torbjørn Wigliksen Traae og Anders Torkelsen Svaasand blev afsagt saadan

Dom:

Ved denne Sag har Hr: Capitaine Tausan, som Kirke-Eier af Jondals Kirke, sagsøgt Vilkaarmændene Torbjørn Wigliksen Traae og Anders Torkildsen Svaasand, lige med Huusmænd, Inderster og Pebersvende at betale aarlig 8 s: til Kirken fra den Tid, de bleve Vilkaarsfolk, nemlig den Første fra 19de Octbr: 1799 \1798./ og den Anden fra 1ste September 1806. Sagvolderne derimod benægte at de ere enten Huusmænd, Inderster eller Pebersvende, eller som saadanne kan blive at ansee pligtige at betale den paasøgte Afgift, og har Sagvolderen Torbjørn Wigliksen Traae ved hans Søn contrastevnet Citanten og ved fremlagt Attest fra Kirke-Eiere beviist, at saadan Afgift, som den paasøgte, af Vilkaarfolk i Naboe-Sognene aldrig har været fordret eller ydet, og ved Vidner beviist, at saadan Afgift heller aldrig før nu har været fordret eller ydet af Vilkaarfolk i Jondals Sogn. Begge Parter paastaar dem Sagens Omkostninger godtgjorte. Ved at paakjende en saadan Sag som nærværende troer Dommeren, at der ei alene maa hensees til Lovens Bogstav, men og til Lovens Aand, saaledes, at hvor Lovens Bogstav ei udtrykkelig afgjør og bestemmer det Omtvistede, der maa Lovens Aand følges; thi blot ved at følge Lovens Bogstav og ei dens Aand vilde de mest latter tvingende Tilfælde og Bestemmelser opstaae. Sees hen til Ordet Inderste, da findes dets Betydning ingensteds i vore Love nøie bestemt, skjøndt ofte nævnt, saasom i Lovens 2 B 21 C 33 Art og 22 C 12 Art; 3 – 21 – 4, 7, og 8 Art.; Forordningerne af 31 Decbr: 1700, af 13 August 1734, af 24 Decbr: 1760, af 22 Decbr: 1761, af 17de Januar og 7de Februar 1764 og af 14de Septbr: 1774, samt i Rescripterne af 29 Octbr: 1725, af 9de Mai 1738, af 26 Decbr: 1761 og af 30 Marts 1770, samt flere Lovsteder; saa findes dog ingensteds aldeles nøiagtig hvad Loven egentlig og udelukkende forstaaer ved Benævnelsen Inderste, men synes ifølge Lovens 3 B 21 C 4 Art og Rescriptet af 30 Marts 1770 alene at forstaae fattige og ringe Folk, som ere tilhuse hos Nogen, uden at være i Aarstjeneste og Brød eller have nogen egentlig Næringsvei og anden Benævnelse, saasom Møller, Haandtverksmand &c. Ligesaa lidet som hver Embeds mand, Pensionist, Capitalist, Haandtværker og mange andre, som enten eie Huus paa Landet, eller sammesteds logere eller ere tilhuse hos en Familie, uden at være i dens Brød, kan kaldes efter vore Love en Huusmand, en Inderste, eller en Pebersvend, ligesaa lidet, forekommer det Dommeren, at Vilkaarmænd kan enten kaldes eller ere efter Loven Huusmænd, om de eie og beboe særskildt Huus, eller Inderster, om de opholde dem i Huset hos Gaardmanden eller Andre; men de maae nærmest som Pensionister blive at ansee, der have deres Pension og Levebrød af det opgivne Gaardebrug. Men om

Vilkaarfolk (: Kaarefolk, Undentagsfolk, Follougsfolk, som de efter Landets forskjellige Egne kaldes :), der have forbeholdt dem noget Vist til Livets Ophold af den Gaard, de enten have solgt, eller

1820: 259b

hvis Brug de have fratraad, bør som saadane, fordi de ei kan kaldes eller ere Inderster, være fritagne for at svare Afgift til det Sogns Kirke, hvor de opholde dem, er et andet Spørgsmaal, som nærmere maa undersøges, før end denne Sag kan paadømmes. Seer man hen til Lovens 2 Bs: hele 22 Cap., sammenlignet med dets sidste Artikel, Rescripterne af 29de Octbr: 1725, 9de Mai 1738 og 26de Decbr: 1761, samt Forordningen af 13de Augusti 1734 dens 8de 9de og 10de §.§., som egentlig handle om den paasøgte Afgift, da forekommer det Dommeren tydeligt, at Lovens Aand er, at enhver, som paa Landet bruger nogen Gaard eller Jordstykke, skal yde Tiende til Kirken, naar de ei derfor særdeles ere benaadede at Huusmænd (: som ei bruge Jord og altsaa ei tiende af Afgrøde :) samt Inderster og Pebersvende, skal give aarlig 8 s., og at saavel Tienden som bemældte 8 s: aarlig skal erlægges familieviis, hvad enten Familien bestaaer af mange eller kun en enkel Person, og at enhver Person af Familien derfor nyder Stolestade eller Rum i Kirken, Vin og Brød ved Altergang, samt fri Begravelsessted paa Kirkegaarden. Ved første Øiekast skulde det vel heraf synes lige frem, overensstemmende med Billighed, at enhver paa Landet boende eller sig opholdende Familie, om den ei var Inderste, naar den ikke erlagde Tiende, burde betale 8 s: aarlig til Kirken, og derfor nyde Stolestade, Viin og Brød, samt fri Begravelsessted; men seer man nøie hen til sidstmældte Anordnings 9de §., saa seer man, at den erkjender mange Familier, som der opregnes, saasom Møllere, Haandværkere, Borgere, Strandsiddere og Kromænd at kunne boe paa Landet, uden at betale Tiende eller de omhandlede 8 s: aarlig, thi de nævnes i Modsætning af Huusmænd, Inderster, Pebersvende og dem som betale Tiende; og da den udtrykkelig nævner, at de ikke give Tiende, uden at paabyde dem at betale 8 s: til Kirken, saa sees deraf, at Lovgiveren intet i henseende dem har villet bestemme i nogen aarlig Afgift, da sammesteds udtrykkelig siges, at da de ingen Tiende yde, skal de ei, som de Tiendeydende, samt Huusmænd (: Inderster og Pebersvende :) nyde frit Begravelsessted, men betale samme efter den af Vice-Statholder Høegh satte Taxt, og synes Lovgiveren saaledes at have overladt til mindelig Overenskomst mellem dem og Kirke-Eier om Stolestade og Viin og Brød. Den paafølgende 10de §., hvor Huusmændene sættes i Classe med de aldeles Fattige, synes at vise, at de omhandlede 8 s: aarlig er ingen Byrde, men en nedsat Betaling, for hvilken de, og alle de, der henhøre til deres Huus og Familie, samt Fattige, nyde Rettigheder, som Kirke-Eierne mod lige Betaling ei ere paalagde at skaffe Andre; thi kan Eierne ei skaffe dem Rum i Kirken med Bænk, mister han de 8 s., og synes dog lige fuldt at bør holde dem Brød og Viin, og give dem frit Begravelsessted. Seer man hen til Vilkaarsfolk i Almindelighed, da vare de, især i de ældre Tider, og dels endnu kan være at ansee som Gaardebrugernes Huusgesinde og Tjenere de solgte eller afstode Brugen af deres Gaard oftest til et af deres Børn eller nærmeste Beslægtede for accorderet Betaling og mod noget Vist aarlig til Levekaar, saasom 1 á 2 Tønder Korn til hver, og al Afdrot af 1 Ko og 2 Faar, samt frit Huus, Lys, Varme med Røgt og Tilsyn for dem i deres Alderdom saaledes og nu de gik da oftest, og gaar endnu ofte, i Gaardebrugerens Brød, spise ved hans Bord, forrette hans Arbeide, uden at nyde andet end Livets Fornødenheder, saa at det i Contracten Stipulerede var og er ofte end nu ikkun til Redning, om Ueninghed opstaaer, naar den, til hvem de have aftraad eller solgt Gaarden, bortdøe, og de skulde være hos Fremmede; men deres Eiendom beholde de til fri Raadighed og efterlade den til deres Børn, hvis de ei bortgive den i levende Live. Uagtet det i de senere Tider her er blevet almindeligt, at de ikke forpligte dem til dagligt Arbeide efter Evne og Legems Kræfter for Kaaret hos den tiltrædende Jordbruger, og ofte nu holde egen

Huusholdning i Jordbrugerens Huus, undertiden og andensteds; saa arbeide de dog ofte daglig til hans Nytte, uden andet Vederlag end det stipulerede Kaar eller Føden ved hans Bord, og saaledes have de været og endnu ofte blive anseede som et Familielem af den tiendeydende Gaardmands Huus, og sidde i Kirken i Gaardens Stoel, hvilket alt nok {og} kan have bidraget til, at Kaarfolk i disse og flere Egne ikke ere blevne affordrede nogen Afgift til Kirken. De Sagsøgte Vilkaars contracter ere ei fremlagde, ei heller noget

1820: 260

Beviis om de have gaaet i Jordebrugerens Brød, maaskee fordi Forholdet imellem Forældre og Børn i et Huus er vanskeligt at oplyse, hvorefter intet til Veiledning haves fra den Kant. At Kirke-Eiere ei bør nyde andet eller mere ifølge Tiendefordningen!! (-forordningen) af 31 Julii 1801, end han har nydt de sidste 20 Aar, synes en hazarderlig Sætning. Ihvorvel {omhand} de sagsøgte Vilkaarfolk efter Foranførte ei til Inderster kan henregnes, saa ere de dog som særskildte Familier at ansee, der ingen Tiende yde, og dog nyde Alterens Sacramente, hvortil Kirke-Eieren ifølge Lovens 2 B 21 C 49 Art maa bekoste Brød og Viin, for hvilket han synes at have Ret til at fordrø Vederlag af enhver i Sognet sig opholdende Familie, der søger Gudsbord, og ingen Afgift yder til Kirken.

Thi Kjendes for Ret: Sagsøgte Vilkaarfolk Torbjørn Wigliksen Traae og Anders Torkildsen Svaasand bør at betale de paasøgte 8 s: aarlig til Capitaine Tausan som Eier af Jondals Kirke, den Første fra 19de Octbr: 1798, og den Anden fra 1ste September 1806 indtil Betaling skeer. Processens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Ole Haldorsen Helleland, Endre Jenssen Helleland. /: alle 4re med iholdt Pen :/

December Maanedsting 1820.

Aar 1820 den 4de December, blev det almindelige Maanedsting, saavel for Lehnets og Lysekloster Gods, sat paa Tingstedet Sorenskrivergaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Helliesen Oppedahl, Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Eidnæs.

Hvorda blev bekiendtgiort:

No: 1. Circulaire fra Justits og Poletiedepartementet om Bekjendtgjørelse af Doms Slutninger i Sager om Overtrædelse af Trykkefriheden, Circulairet datt: 3de Juli 1820.

2. Sirkulaire fra Finands Handels og Told-Departementet, om endeel Steder som bør være Fritagne for 6te Penge naar Arv fra Norge did henføres, datteret 5de Juni 1820.

3. Den trygte Orden hvorefter Højerets!! (Høiesterets) Sager i anden Session indeværende Aar foretages, datt: 5de September sidl:

4. Bekiendtgjørelse fra Marine-Departementet datt: 13de Octbr: 1820, om de med Pæst besmittede eller derfor mistænkte Lande og Steder.

Nye Tingsvidne Sag.

Sjur Larsen Sød og Lars Olsen Warberg mødte for Retten paa egne og efter Sigende paa flere af Ejfjords Sogns Almues Vegne og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Ting ved muntlig Varsel at have indkaldet Gjestgiveren i Ejfjords Sogn paa Wigegrund \Hr: Niels Pettersen/ at anhøre vidner om hvorledes han paa Søn- og Helligdage forholder sig

med stærke drikke Vares Udskienkning og hvorledes han i andre Maader ikke/ holder sig sit Privilegium Efterretlig, samt at anhøre hvilke skadelige Følger dette Gjestgiverie har havt og i Fremtiden vil have, paa det de i sin Tid og paa behørige Steder kan Anholde om at bemeldte Gjestgiverie maa ophøre naar Indkaldte nuværende Gjestgiver Niels Pedersen paa nogen som helst Maade fratræder samme. \Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saal: #/

Hr: Pedersen declarerede: at han ikke troer at have forholdt sig ulovligen eller om Søn- og Helligdage solgt uden yderste Nødvendighed og maaske tigget og tvunget af dem, der undertiden kan have faaet noget ganske lidet, men at han tvertimod har søgt i sin Tid at af{h}værge ulovlig Drukkenskab og hindret adskillige og naaske(?)

1820: 260b

Mængden af Almuen fra hver for sig i sit Huus at agere Gjestgiver og sælge Brændeviin til Fylderie, og dette formoder han er Aarsagen til denne Indstevning og at disse som uden her at have Fuldmagt eller Beviis for sig opkaste dem til Sognets Forstandere og agte at søge Vidner paa ham, vil betage hans lovlige kjøbte Ejendom, dens Værd, da de erfare at han, kied af at overvældes med Bønner om Brændeviin og siden sagsøges, nu har forsøgt at see sin Ejendom solgt ved Auction, for skadesløs at kunde komme fra et vanskeligt og uudholdeligt Levebrød og Sted. Er det dem meget og alvorligt om, og Mængden af Ejfjords Sogns Almues Ønske og Hensigt at faa Gjestgiveriet ophævet, der vel næppe med Nytte vil kunde lade sig Gjøre, da skal det staae dem frit for at faa Stedet og Gjestgiveriet for en billig Priis af 1000 Spdr som ikkun er 200 Spdr mere end hvad Stedet for omtrænt 2 a 3 Aar siden Eedelig inden Retten er Vurderet og efter hvilken Tid meget er repareret og paakostet. Imidlertid har han intet imod at de lader afhøre de Vidner de ønske, skjøndt de fleste nok er af dets Sogns Almue i hvis Navn eller paa hvis Vegne Citanterne udgive dem at Handle, i hvilken Anledning {Sagvolderen} \Sagsøgte/ forbeholder sig i sin Tid al lovlig Indsigelse.

Citanterne begiærede tilført at de aldeles ikke ved dette Tingsvidne agte nogen Sag Anlagt mod Indkaldte Gjestgiver Pedersen til at søge ham betaget hans Gjestgiver-Prevelegium saalænge ham selv vil bestyre det ej heller ham til nogen Tort eller Forkleinselse i nogen Maade, men alene for at see oplyst hvor meget tjenligere det vilde være for Bøgden og Sognet om ingen Gjestgiver var, paa det at Gjestgiveriet kunde indgaae naar han vilde forlade samme. At indgaae noget Kjøb af Gjestgiverstedet endten selv eller paa Almuens Vegne kan de nu ikke indlade dem i. De bad derpaa deres Vidner afhørte, og fremstillede som

1ste Vidne Klokke Arne Brynnildsen, Klokke for Gravens Præstegjeld hvoraf Ejfjord er et Sogn, boende paa Leqve i Ulviigs Sogn, henved 43 Aar gammel, ubeslægtet til begge Citantere, aflagde Lovens Eed, forklarede: Vidnet har paa hans Kirke Rejser særdeles forhen, saavel af de forrige Gjestgivere, som af nærværende Hr: Pedersen \seet/ at der paa omhandlede Gjestgiverie paa Søn- og Helligdage er bleven udskjenket Brændeviin, og at han har seet der bekienkede!! (beskienkede) Folk, dog meget mindre i sidstforløbne Aar {meget} end forhen, og har Vidnet hørt Hr: Pedersen undertiden nægte dem som have vildet havt, mere Brændeviin, at faae mere. Vidnet har hørt og seet at samme Steds paa Gjestgiveriet, dog ej inde i Huset men uden for tæt ved, har været Trætte og Slagsmaal paa Søn- og Helligdage, dog ej i det sidste Aar, {.....} ej heller kan Vidnet med Vished sige om de som saaledes have Trættet have faaet deres {p} Brændeviin paa Gjestgiveriet skjøndt Vidnet maae formode det. Paa Spørgsmaal om Vidnet anseer {nærv} omhandlede Gjestgiverie skadelig for Bøgden, {hvorn} svarede Vidnet, ja! han kan ikke nægte at han jo anseer det skadeligt især {...} da det ikkun ligger nogle Børse skud fra Kirken. Vidnet som vedstod sit Prov rigtigt tilført blev afskediget.

2de Vidne Christopher Hansen Læg Reid, Husmand under Gaarden Læg Reid i Ejfjord, sagde sig 44 Aar gammel og for nogle Uger siden at have nyt Alterens Sacramente!!, blev paamindet om Eedens Vigtig-

1820: 261

hed og straf for Meneed, efter at være forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed, og intet fordølge eller fordreie, sagde sig ikke at være beslægtet endten til Gjestgiver Pedersen eller nogen af de 2de navn Givne Citanter, forklarede: Vidnet har seet Hr: Pedersen udskienke Brændeviin om Søndagene, saavel forhen som i dette sidste Aar, men dog mindre nu i dette sidste Aar end forhen, at dette er skeet paa præ{..g..}\dikken/ Dage efter Prædikken, kan Vidnet under hans Eed bekræfte, men om saadant er skeet før eller under Prædikken derom er Vidnet uvidende, Vidnet har og seet at der paa Gjestgiveriet paa Søn-og Helligdags Eftermiddager af beskienkede Folk \har været/ Trætte og Slagsmaal uden for Gjestgive{ers}\rens/ Huse, men ind i Huserne har Vidnet ikke seet. Vidnet kan ikke nægte at han anseer Gjestgiveriet Skadeligt for Almuen, men kan ikke bedømme hvorvidt det ville være tienligt eller skadeligt i det Hele for Almuen at det aldeles blev ophævet. Ingen havde Videre at tilspørge Vidnet som vedstod dets af Protocolen forelæste Prov rigtig blev afskediget.

3de Vidne Ole Larssen Indstenes, boesat Gaardemand i Kingserviigs Præstegjeld og Sogn her i Hardanger, sagde sig i 28 Aars Alder, ubeslægtet saavel til forbemeldte Citantere som {Sags} Indstevnte Her: Pedersen, og indeværende Aars Høst at have nyt Alterens Sacramente, blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte {af} om at indtet fordølge eller fordreie forklarede: at for to Aar siden kom Vidnet med flere rejsende herfra Kingserviigs Præstegjeld 2 ½ Mil til Ejfjord, kom Løverdags Aften indtil Gaarden Læg Reid, næste Søndags Morgen som var en Prædikkedag, erholdt de kjøbt hos Gjestgiveren noget Brændeviin, hver to i det højeste tre Søsper(?), de gik derefter op til Kirken hvor Præsten da var ankommen, siden efter Prædikken gik Vidnet med Cammerater need til Gjestgiveriet. Vidnet kjøbte indtet Brændeviin, var ej heller inde, og saae ej heller Gjestgiver Pedersen eller nogen udskjænke Brændeviin, men saae beskienkede Folk ved Husene og saae en Mand af en Boutalie skjenke Brændeviin til en Pige ude ved Husvæggen, men om han havde kjøbt det hos Gjestgiveren kan Vidnet ej med Vished sige men formoder det. Paa contra Spørgsmaal af Hr: Pedersen, svarede Vidnet: at det kan ikke nægte at der jo paa Gjestgiveriet samme Dag var Barselgilde hos forrige Gjestgiver som endnu opholdt sig i et Huus gandske tæt ved, hvor Vidnet og selv blev tragteret baade med Øl og Brændeviin, og kom samme Tid to beskienkede til, som vilde tvinge sig ind i Barselgildet, men hvor de havde faaet det kan Vidnet ikke med Sikkerhed bevidne. Vedstod sit Prov rigtigt afskediget.

4de Vidne, Hellje Omundsen Sæbbe, Husmand under Gaarden Sæbbe i Ejfjord, sagde sig 33 Aar gammel, ubeslægtet saavel til de navngivne Citantere som Hr: Pedersen, {blev} nød indeværende Høst Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meneed, aflagde Lovens Eed og forklarede: At Vidnet har baade seet og selv kjøbt Brændeviin hos Hr: Pedersen saavel paa de Søndager der har været Prædikken ved Ejfjords Kirke som paa andre Søndage, men paa Højtidsdage og medens Prædikken eller Gudstjeneste har været holdet i Ejfjord Kirke har Vidnet ikke seet solgt eller selv kjøbt Brændeviin. Der har og været mindre solgt Brændeviin i det sidste Aar end forhen og har Gjestgiveren om Søndagene nu i det sidste Tider ej villet tillade nogen at sidde og drikke hos sig om Søndagene, ligesom han og ellers naar Folk ere blevne beskjenkede har næg-

1820: 261b

tet at ville skienke eller sælge til dem mere Brændeviin. Vidnet kan ikke nægte at have seet flere end en Gang især forrige Aar Trætte og Slagsmaal paa Gjestgiveriet, dog ej inde i Huset kan Vidnet nøje erindre mere end en Gang af nogle Østmænd. Vidnet troer at det kunde være nyttig om Gjestgiveriet blev afskaffet saa at intet Brændeviin der var at erholde. Vidnet vedstod sit Prov afskediget.

5te Vidne Ole Olsen, Husmand paa Gaarden Lillethun i Ejfjords Sogn, sagde sig ubeslægtet saavel til de Navngivne Citantere som Hr: Pedersen, er 29 Aar gl: og har indeværende Høst nyt Alterens Sacramente!!, blev paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meneed, aflagde Lovens Eed, forklarede: at Vidnet har ofte seet Gjestgiver Pedersen skienke Brændeviin paa Søndage, men om det er skeet naar og medens Prædikken har været holdet i Ejfjord Kirke kan Vidnet ej med vished sige, undtagen sidstleden Prædikken, 8te Dage i Gaar siden, da sad Vidnet hos Pedersen en kort Tid og paa Forlangende fik Vidnet kjøbt en Sopirn(?), kort efter og saa godt som i det samme, kom {G} Een need fra Kirken som samme Tid havde gaaet til Alters førend Prædikken og uden at oppebie og anhøre Prædikken, kom ned, beklagede sig syg og paa Anmodning til Gjestgiveren erholdt to Drammer, ligesom og Vidnet selv paa gjentagen Anmodning og Begiæring erholdt atter den anden Dram af Gjestgiveren som erklærede at han ikke ejede mere Brændeviin end det som var paa Fladsken, det han nødigt vilde udskjenke, men lod dem dog faa det Forlangte, at dette sidste var medens Prædikken holdtes i Kirken tæt ved, tør Vidnet forsikkre. Vidnet saae flere som kom ind men de fik intet Brændeviin. Hr: Pedersen sagde han havde intet at sælge dem. Vidnet har ofte seet Trætter og Slagmaal!! (Slagsmaal) paa omhandlede Gjestgiverie, baade inde i og uden for Husene, dog intet siden Vinteren 1819. Vidnet maa og tilstaae at Gjestgiveren især i det senere Aar ofte har nægtet at skjænke til Overflod baade Vidnet og Andre. Sitanterne havde intet videre at tilspørge Vidnet som vedstod sit Prov rigtigt tilført og derhos declarerede: at han anseer Gjestgiveriet skadeligt da baade han og mange Andre fortære Penge der i Brændeviin. Afskediget.

Citanterne declarerede at de nu ingen flere Vidner havde at afhøre.

Hr: Pedersen begiærede Tingsvidnet udsat til Martz Maanets Ting anstundende Aar, for at kunde fra sin Side føre contra Vidner at han ikke uden Nødvændighed og saa godtsom nødtvungen har solgt Brændeviin til Bøgdens Folk og allermindst paa Søn- eller Helligdage og at hvis Gjestgiveriet i Tiden bliver ophævet vil mere Brændeviins Salg og større Brændeviinsdrik, dans, dur og ilobbel(?) finde Sted i Ejfjords Sogn, end nu skeer. Sitanterne Samtykkede denne Udsættelse.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanterne betalede Incamination 1 Spd 28 s: og for 5 Vidner af afhøre 56 s: Tilsammen 1 Spdr 84 s: Indstevnte Hr: Pedersen betalte Tilsvarspenge 40 s: og for en Udsættelse 12 s:

Da ingen havde at melde mere ved Retten, blev Tinget udsat til i Morgen. A v W S Koren Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Helliessen Oppedal, Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Ejdnæs. alle 4re med iholdt Pen.

1820: 262

Næste Dag den 5de December blev Tinget fortsat ved Stedets Sorenskriver og de i Gaar benævnte eedsorne Laugrettesmænd.

Hvorda blev foretaget

Eedfæstet Tingsvidne:

Michel Johnsen Tvedte mødte for Retten og fremstillede de 2de af Fogden udnævnte Mænd Ole Tostensen Kierland og Jahn Olsen Kjerland, hvilke declarerede at de efter Forlangende af Michel Johnsen Tvedte, der agter at tilforhandle sig, de 20 Marker Smør Skatteskyld, eller 1 Bukskind Landskyld i Gaarden Tvedte Matr: No: 33 som nu ejes og bruges af hans Fader John Trohnsen Tvedte, have Taxeret bemeldte 20 Mrk Smør Skatteskyld og 1 Bukskind Landskyld med Bygsel og Herlighed for 130 Spdr skrives et hundrede og tredive Speciedaler, til Regel(?) for Laan af umyndiges Midler; hvilken deres Taxation de stadfæstede med Lovens Eed og bevidnede at den ikke er skeet endten for Gunst eller Gave, Had eller Avind, men fordi de troer samme saaledes Ret at være efter gangbar Priis i Bøgden og hvad de nu selv derfor vilde give.

Reqvirenten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 2de Vidner at lade afhøre 32 s: Forretningens Udstædelse med stemplet Papiir og Bekræftning 50 Skilling, Tilsammen 1 Spdr 110 s: For Opnævnelse {har} til Fogden har Reqvirenten selv betalt ham.

Nye Sag.

Tomas Michelsen Skiæggedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Ole Larsen Indstenes at anhøre Vidner og Beviser, see sig overbeviist og lide Dom efter Lovene og erstatte dette Søgsmåls Omkostninger for at have talet ærerørig Snak paa Citanten, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: #

Citanten forklarede: at han tilligemed to Andre var i Bergen kort efter Nytaar indeværende Aar og der solgte for Cammeradskabet endeel Bunter, Tøndebaand dem han solgte {for} for 34 s: Bunten nogle og nogle faae for 32 s: og derefter gjorde Regnskab for sine Cammerater; men Sagvolderen har sagt at Citanten har \for/ bemeldte Bunt bekommet Lige Priis med, hvad Citantens Broder Niels Indstenes bekom for den Bunt han solgte til samme Kjøbmand samme Dag, og da dette er Usandhed, der tillægger Citanten et bedrageligt Forhold imod hans Cammerater, saa troer han sig nødsaget til denne Sags Anlæg for at retfærdiggjøre sig for en saadan Beskyldning. Ommeldte Bunt blev solgt til Hr: Kjøbmand Hesselmann, fra hvilken Sitanten nu fremlagde hans Regning paa bemeldte til ham solgte Bundt, der blev oplæst og indtages her saalydende: # For at bevise forbemeldte Sagvolderens Paatale begjærede han nu hans Vidner afhørte.

Sagvolderen Ole Larssen Indstenes selv tilstæde vedtog Lovlig Varsel og erklærede at Hr: Kjøbmand Hesselmann omhandlede Tid i Bergen sagde til Sagvolderen, da denne paa {Gaden} Bryggen spurgte ham hvad han havde givet Citanten for Bundten af Tøndebaandene, svarede, at han havde givet det sam/m/e som han havde givet dem, nemlig Citantens Broder Niels og Sagvolderen, der som Cammerater sammen havde samme Dag solgt Bundt til ham.

Citanten fremstillede som

1ste Hovedvidne Sjur Olsen Indstenes, aflagde Lovens Eed, forklarede: i indeværende Aars Foraar var Sagvolderen Ole Larsen Indstenes i Vidnes Huus. Vidnet spurgte ham da om Prisene i Bergen, hvorpaa Ole i at opregne Prisene blant andet sagde: at for Bundten, Tøndebaad blev givet 36 s: eller {h} var {den} den i nedsigende, Ole Midnes fik ikke mere end 34 s: Bunten, men jeg traf Kjøbmanden og spurgte \om/ han havde kjøbt Bunten af Tomas, og sagde til ham ”maaske du haver givet ham mere for Bundten end os” hvortil Kjøbmanden svarede da: at han gav det samme som han havde givet dem /: Sagvoldere og Cammerater :/? det var alt hvad Sagvolderen!! (Sagvolderen) sagde, og yttrede og ingen Maade nogen Beskyldning mod Citanten eller Tiltroe at han havde Bedraget sine Cammerater. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev afskediget.

2det Vidne Ole Knudsen Midnæs, aflagde Lovens Eed, forklarede:

i dette Aars Foraar talede Vidnet med Sagvolderen Ole Larssen Indstenes; blant andet blev der talt om hvad Vidnet fik for Bundten den Gang Vidnet ved sidstleden Nytaars tider var i Bergen med Citanten Tomas, Vidnet sagde da at han fik 34 s: pær Bunt, hvortil Sagvolderen svarede: fik du ikke mere, Kiøbmanden sagde dog til mig, at han gav samme Priis til Tomas /: Vidnets rejse Cammerater :/ som til os /: Sagvoldere og Cammerater :/ Videre sagde Sagvolderen ikke, ej heller yttrede at han troede Citanten havde bedraget sine Cammerater. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev afskediget.

Citanten som nu troede at have beviist at Sagvolderen har talt ham til Fornærmelse og kastet Skygge paa ham eller foranlediget Mistanke at skulde have bedraget sine Cammerater, hvorfor han paastaaer at Sagvolderen bør bevise at Kiøbmand Hesselmann har sagt til Sagvolderen at have givet til Citanten ligesaa meget for Tøndebaandene som han gav Sagvolderen, og kan han ikke dette da paastaaer han ham derfor dømt til Bøder og Undgjeldelse efter Loven at han har talt som Beviist til Fornærmelse for Citanten og at betale denne Sags skadesløse Omkostninger.

Sagvolderen declarerede at han aldeles ikke har sagt noget i Hensigt at fornærme eller forklejne Citantens Rygte da han troede at hans Cammerater som selv fulgte med ham til Bergen maatte selv nøie vide hvad han og de bekom for den Bunt de solgte, og da Kiøbmænds Tale og Regninger om kjøbte Vahrer ere forskellige, og den fremlagde Regning ej er stadfæstet med Eed saa troer Samvolderen!! (Sagvolderen) ikke at den kan ansees gyldig og da han veed med Sandhed at Kjøbmanden svarede ham som her tilstaaet, saa tilbyder han sig at bekræfte dette med sin Saligheds-Eed om Citanten nu vil tilstede ham samme.

Citanten benægtede nu at han maatte tillades at bekræfte samme med sin Eed.

Sagvolderen declarerede at da han og Kjøbmanden ikkun alene traf hinanden den Gang Sagvolderen spurgte ham hvad Citanten havde faaet af Ham for Bundten vil det heller ikke være mueligt for ham ved noget Tingsvidne at kunde bevise Kjøbmandens Ord, hvorfor han seer sig nødt til ogsaa fra sin Side at indlade Sagen til Doms, og i den Anledning fremleverede hans skriftlige Indlæg i denne Sag, der blev oplæst og indtages her saal: #

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen Ole Larsen Indstenes declarerede: at hvad han har sagt som her er Paasøgt har han sagt efter Kiøbmandens Udsigende, uden Mindste Tanke eller Hensigt dermed at fornærme Citanten Tomas Schieggedal, eller kaste mindste Mistanke paa ham at han skulde vilde havet for Fordelet(?) sine Cammerater, men Sagvolderen troer fuldkommen at han ikke har faaet mere for Bunten end af ham tilstaaet, hvorfor ham!! (han) /: Sagvolderen :/ herved tilbagekalder hans Ord at ikke maa komme Tomas Schieggedal til nogen Fornærmelse og da det vilde være bekosteligt at erværve Oplysning fra Kiøbmanden om hans Udsigende, saa for at undgaae dette erstatter han Citanten hans havde Omkostninger 3 Spdr 1 ort 12 s: hvormed Citanten nu erklærede sig fornøjet for frafald Søgsmålet som venskabeligt Forligt.

Citanten betalede Incammination 1 Spd: 28 s: og for 2de Vidners Afhørelse 32 s. Sagvolderen Tilsværpenge 40 s.

Nye Sag.

Johannes Tomassen Reinsnaas mødte paa egne og hans Broder Ole Tomassen Reinsnaas Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at de til dette Ting har indkaldet Jacob Olsen Reinsnaas at anhøre Vidner og lide Dom med Sags Omkostninger for at have uden Tilladelse brugt Citanternes Qværn og hugget Løv i Johannes's Skov. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang {h}er henvist. Bemeldte 2de Attester bleve oplæst og indtages her saal: ##

Citanten declarerede: at han {paa eg} frafald Sagens Udførelse her for denne

Ret i henseende til Skovhugsten da samme ikke her men paa Aastedet maa blive at behandle.

Sagvolderen Jacob Olsen Reinsnaas blev paaraabt, men mødte ikke ej heller nogle paa hans Vegne.

Sitanten fremstillede som

1ste Vidne Ole Larsen Reinsnaas, boesat Gaardmand paa bemeldte Gaard Reinsnaas, sagde sig i 36 Aars Alder, og i dette Aars Høst at have nyt Alterens Sacramente, er gift med Citantens Søskendebarn, i øvrigt ubeslægtet til begge Parter, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed aflagde Lovens Eed, forklarede: at her Indstevnte Jacob Olsen Reinsnaas har for Vidnet tilstaaet at han to Gange har været paa Citanternes Qværn \uden Tilladelse/ den første Gang sendte han sin Kone hen og begjærede Tilladelse men fik den ikke, men den anden Gang begjærede han ikke Tilladelse, men malede iligevel, hvormeget han hver Gang malede veed Vidnet ikke. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev afskediget.

2de Vidne Gyri OlsDatter Brække, sagde sig i 26 Aars Alder, og sidstledens Søndag at have nyt Alterens Sacramente, er Søskendebarn til Citanten i øvrigt begge Parter ubeslægtet, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreje, forklarede: Vidnet var i Arbejde hos Sagvolderen i nu sidst afvigte Sommer, og da saae hun at han /: her sagsøgte Jacob Olsen Reinsnaas /: malede tre Gange paa Sitanterne[s] Qværn, den første Gang en halv Tønde Byg, nogle Uger derefter malede han 1 Skeppe Salt og omtrænt 2 {Skepper} \Kander/ Rug, og nogle Uger derefter igjen malede han to Skepper Rug og to Skepper Byg, videre har Vidnet ej seet ham male, hvorhvidt han havde Lov dertil kan Vidnet ej med Vished vide, men hun hørte ham adskillige Gange klage over at Citanterne vare uvillige til at tillade ham at Male paa deres Qværn, men om han des uagtet havde bekommet Tilladelse de Gange han malede kan Vidnet ej vist vide, men troer det ikke. Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten declarerede, at Sagvolderen aldeles ingen Tilladelse havde til at male nogen af de Gange som endten første eller andet \Vidne/ har omforklaret. Hvorfore Citanten som troede sig at have beviist Sigtelsen, indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen maa ipligtes Bøder efter Dommerens Skjøn som han finder Passende for Sagvolderens ulovlige og egenraadige Framfærd og ligeledes erstatte denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen som nu atter blev paaraabt paa sædvanlig maade mødte ikke ej heller nogen paa hans Vegne med Indsigelse mod Søgemaalet, thi blev af Retten eragtet efter Citantens Paastand: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 2de Vidners Afhørelse 32 s: er 1 Spdr 60 s:

Da ingen meldte dem med videre for Retten, blev Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Tosten Hellessen Oppedal, Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnæs. /: Alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 6 December 1820 blev Maanedstinget fortsat, ved Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Heljesen Oppedal, Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnes.

Hvor da:

I foregaaende Sag, anlagt af Johannes og Ole Thomassønner Reinsaas mod Jacob Olsen

1820: 263b

Reinsaas eller Reinsnaas blev afsagt saadan

Dom.

Ved denne Sag, har Johannes og Ole Thomassønner Reinsaas sagsøgt Jacob Olsen Reinsaas eller Reinsnaas, fordi denne, deels uden, og deel imod deres ham tilkjendegivne Vilje, skal egenmægtig have brugt deres Qværn. Ved de førte Vidner har de beviist Søgsmålet, og Sagvolderen har ike mødt for Retten med nogen Indsigelse mod Søgsmålet, ei heller nogen paa hans Vegne. Ved den endelige Paastand, have Citanterne ei forlangt nogen Erstatning for Qværnens Brug, men alene paastaaet Sagvolderen dømt i Bøder efter Dommerens Skjøn og til at betale denne Sags Omkostninger.

thi Kjendes for Ret: Jacob Olsen Reinsaas bør for utilladt og ulovlig at have brugt Citanternes Qværn, at bøde til Kingservigs Sogns Fattigkasses Fond 6 Spdlr skrives sex Speciedaler, samt at betale denne Sags Omkostninger til Citanterne Johannes og Ole Thomassønner Reinsaas med 4 Spdlr skrives fire Speciedaler, og end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer Det idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

1. Skjøde fra Aad Aadsen Qvæstad den ældre til hans Søn Aad Aadsen paa 1 Bpd. 16 ½ Mrk. Smør ¼ Hud ¼ Løb Salt i Gaarden Qvæstad, dateret 5 Decbr: 1820.
2. Ditto fra Tosten Omundsen til Peder Tostensen paa 2 Bpd. 2 1/3 Mrk. Smør 1/3 Løb Salt 1/3 Hud i Gaarden øvre Sexe, dateret 4 Decbr: 1820.
3. Auctions skjøde af 21 Octbr: 1820 til Seilmagermester Johannes Westbye paa Gaarden Hesthammer No: 27 i Kingservigs Skibrede.
4. Skjøde fra Christoffer Olsen til Anders Olsen paa 6 ¾ Mrk. Smør 1/8 Hud i Gaarden Warberg, dateret 13 Novbr: 1820.
5. Ditto fra John Trondsen til Michel Johnsen paa 1 Bukskind i Gaarden Tvedte i Gravens Skibrede, dateret 5 Decbr: 1820.
6. Mageskjøde fra Aslak Thoresen til Christoffer Nilssen paa 2 Bpd. 6 Mrk. Smør ½ Hud i Gaarden Wambeim med ¼ i Wambeims Vandsaug, dateret 5 Decbr: 1820.
7. Ditto fra Christoffer Nilssen til Aslak Thoresen paa ½ Løb Smør ½ Hud i Gaarden Aasem, dateret 5 Decbr: 1820.
8. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Lars Sjursen paa 1 Bpd. Smør i Gaarden Gjertvedt, dateret 28 Junii 1820, med Reversal og Landskyldbog.
9. Ditto fra Ditto til Anders Olsen paa 1 Bpd. 14 ¼ Mrk. Smør i Varberg, dateret 4 Decbr: 1820, med Reversal og Landskyldbog.
10. Contract fra Tobias Eidnes og Omund Ureim til Mathias, Ole og John Frønes, hvorefter de sidste skal sommerbeite og støle i Eidnesses og Uhreims Stølsbeiter, dateret 4 Septbr: 1820.
11. Ditto mellem Aslak Thoresen Vambeim og Christoffer Nilssen Aasem angaaende deres Skoves Benyttelse m: v: indtil de efter Mageskjøderne bytte Gaardebrug, dateret 5 Decbr: 1820.
12. Testamente oprettet af Askild Pedersen Sexe og Huustro Guro Johannesdatter den 4 April 1820.

13. Ditto af Østen Ellendsen og Marita Haldorsdatter Mæland den 16 Debr: 1804, Kongelig confirmeret 30 April 1804.

14. Vilkaarbrev fra Aad Aadsen Qvæstad den yngre til Forældrene Aad Aadsen og Kari Olsdt: paa Levekaar af Qvæstad, dateret 5 Decbr: 1820.

15. Ditto fra Michel Johnsen og Brynnild Johnsen Tvedte til Forældrene John Trondsen og Marie Brynnildsdtr: paa Vilkaar af Gaarden Tvedte dateret 5 Decbr: 1820.

16. Panteobligation fra Ole Svendsen til Knud Oppedal og Haldor Espe for 300 Spd mod 1ste Prioritet i ytre Hagen i Røldal, dateret 9 Novbr: 1820.

17. Ditto fra Tosten Dahl til Torjuls og Mikel Tjoflaat stor 55 Spd. mod første Prioritet i hvad Debitor eier og eiende vorder, dateret 19 Octbr: 1820.

18. Ditto fra Johannes Thomassen Reinsnaas til Omund Sexe stor 100 Spdl. mod 1ste Prioritet i 3 Mrk. Smør i Reinsnaas, dateret 4 Decbr: 1820.

19. Ditto fra Jacob Larssen Buer til Lars Fresvig for 150 Spd. mod 1ste Prioritet

1820: 264

i 9 Mrk. Smør i Buer (: i Odde :) dateret 4 Decbr: 1820.

20. Panteobligation fra Mikel Johnsen Tvedte til Guro Gundersdt: Ourdal for 31 Spd. mod 1ste Prioritet i 4/11 Bukskind i Gaarden Tvedte, dateret 5 Decbr: 1820.

21. Ditto fra Knud Larssen Mæland for 200 Spd. mod 1ste Prioritet i hvad han eier og eiende vorder, til Hellie Trones, dateret 6te Decbr: 1820.

22. Afkald fra Sigri Olsdatter Aga ved Egtefælle for 25 Spd 63 s. dateret 4 Decbr: 1820.

23. Do: fra Knud Sjursen og Brita Sjursdatter Gjertvedt han for 11 Spd 93 s. og hun for 5 Spd. 107 s., dateret 4 Decbr: 1820.

24. Do: fra Ragnilde Sjursdt: Tvedt ved Egtefælle for 9 Spd 45 s. dateret 4 Decbr: 1820.

25. Do: fra Ragnilde Hansdt: Alsager ved Egtefælle for 9 rd 52 s. af do: Dato.

26. Do: fra Guri Gundersdt: Rogde for 7 Spd. 36 s. af do: Dato.

27. Do: fra Guro Johannesdt: Velures Egtefælle for 34 Spd. 17 s. af do: Dato.

28. Do: fra Cicilia Andersdt: Legreides Egtefælle for 3 rd 46 s. af do: Dato.

29. Do: fra Marita Arnesdt: Berven for 2 rd 94 s., dateret 5 Decbr: 1820.

30. Do: fra Gunilde Pedersdt: Fresvig for 9 Spd 105 s. af do: Dato.

31. Do: fra Sigri Christensdatter Eidnes for 9 Spd 84 s. af do: Dato.

32. Do: fra Jørgen Samsonsens Hildal for 4 rd 26 s. af do: Dato.

33. Do: fra Anna Christoffersdt: Vanges (Vaages) Arvinger for Arv 19 rd dateret 27 Novb: 1820.

Dernæst blev afløst:

1. Pantebrevet fra Svend Olsen Hagen til Tobias Eidnes og Torkel Langesetter dateret 10de Junii 1807 stor 600 rd, qvitteret 25 Febr: 1811 og 9 Novbr: 1820.

2. Ditto fra Johannes Thomassen Reinsnaas til Jørgen Torgersen Sandve stor 350 Rbd. N: V: dateret 2 Marts 1815, qvitteret med 35 Spd. den 4 Decbr: 1820.

Da Ingen efter Udraab mældte sig at have mere ved Thinget at forrette, blev samme hævet.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Tosten Helliesen Oppedal, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes (alle 4 med iholdt Pen)

Og så var året 1820 til ende.

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger

Året 1821

(1821: 264)

Februar Maanedsting 1821.

Aar 1821, den 5de Februar blev Retten sat paa Sorenskriver gaarden Helleland, til det almindelige Maanedstings Afholdelse saavel som for Lehns {og} \som/ Lysekloster Gods af Stedets Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc:!! (så som) Sjur Samsonsens Helleland, Lars Arnesen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus og Lars Tohresen Oppedal.

Hvorda: blev bekjendt gjort:

No: 1. Placat, angaaende Refution for Skyds udgifter, som af Statscassen ere udlagde i Anledning af Friskydsens Afskaffelse, datt: 27de Debr: 1820.

No: 2. Marine Departementets Bekjendtgjørelse af 2de Januar 1821 om Pæstsmittede eller derfor mistænke!! (mistænkte) Stæder.

Nye Thingsvidne Sag.

Ole Haldorsen Helleland mødte for hans Svigersøn Lars Olsen Aga, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest i Bergen, om, til dette Thing at have indkaldet Hr: Kjøbmand Severin Hejberg at anhøre Vidner og Beviser om at have fornærmet Sitanten Lars Olsen Aga ved at slaae ham til Blods og true ham, hvis han ej tiede, at kløve Hovedet paa ham, m: v:, ligesaa fremlagde han de beskikkede Stevnevidners Attest for Kingservigs Skibrede, til dette Thing at have indkaldet ved muntlig Varsel Elling Pedersen Eidnæs og Lars Olsen Espe, at afgive Vidnesbyrd i bemeldte Sag, endelig fremlagte han og Attest fra Forligelses Commissionen i Bergen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. bemeldte 3de Documenter, bleve oplæst og indtages her saalydende ##

{Citanten} \Sagvolderen/ Hr: Kjøbmand Severin Hejberg, som lovlig var bleven

1821: 264b

paaraabt mødte ikke ej heller nogen paa hans Vegne.

Mødende Ole Haldorsen Helleland fremstillede paa Citanten Lars Olsen Agas Vegne, som {som}

Iste og 2de Widne, Elling Pedersen Eidnes og Omund Pedersen Uhrem den yngre, begge bekiendte boesatte Bondemænd her i Kingservigs Præstegjeld, den første Sagde sig omtrændt 31 og den Anden 36 Aar gl: og begge {forrige} sist afvigte Aar at have nyt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed efter Paamindelse, og lovede at vilde vidne Sandhed uden at fordølge eller fordreje, forklarede eensstemmig: at de vare begge i Bergens Bye i Novbr: Maaned sidstafvigte Aar og som de stoede strax udenfor Hr: Kjøbmand S: Hejbergs Boddør, kom bemeldte Hr: Kjøbmand Hejberg udaf hans Stuedør tilligemed Lars Olsen Aga, og hørte de da at de vare i Samtale om nogle Skillinger som Kjøbmanden ej vilde tilstaae Lars Aga, paa nogen Talg, og saae de at Hr: Kjøbmand Hejberg trev Lars Olsen Aga i Brystet \kaldte ham Svinehund/ trak ham nedefter til Søboden og sagde "han kunde komme ned og tage sin Talg tilbage," hvortil Lars Aga svarede "hvor kan jeg tage Talgen tilbage, nu jeg ligger udfærdig paa min Hjemrejse, jeg havde kunnet faaet den accorderede Priis før, Jeg tænkte Du var for brav Mand til at ville snyde mig for de faae Skilling" i det de kom ned til Søboddøren, saae Vidnet Omund at Hr: Kjøbmand Hejberg slog til Lars Aga med et Tinmaal

han havde i haanden og traf ham lige for Munden. Vidnet Elling saae ikke, at han slog til ham, men saae at blodet sprullet!! (spruttet?) af Lars Agas Mund, og hørte at Hr: Hejberg sagde i Øjeblikket foran ”at Du var værd at jeg skulle lægge til Dig med dette.” I det samme Lars derpaa svarede ”ja Du har saa gjort,” vændte Vidnet Elling sig og saae da som Anført Lars at bløde. {Og da} Videre forklarede Vidnerne eensstemmig: at da Lars Aga endnu vedblev at tale om, at han blev skammelig behandlet, sagde bemeldte Hr: Kjøbmand Hejberg, i det han gik op fra ham, ”at hvis han /: Citanten Lars :/ ikke nu tiede Stille, ville han Gudforbande ham /: saa var hans Ord :/ komme ned og kløve Slaalten!! (Skaalten) paa ham. Videre forklarede Vidnet Elling: at da Vidnet et par Dage efter talede med Hr: Kjøbmand Hejberg om det her omvidnede, svoer Hr: Hejberg paa, at han skulde hævne sig paa Lars Olsen Aga, hans Børn og hans Brødre {og} Vidnerne bleve forelæst deres Prov, som de vedstod rigtig, og da ingen havde videre at tilspørge dem, bleve de afskediget.

Derpaa blev fremstillet som

3die og 4de Vidne, Knud Haldorsen Oppedal og Lars Olsen Espe, begge her af Kingservigs Præstegjeld, den første sagde sig 38 Aar gl: og den anden 33 Aar gl: og sidstafvigte Aar at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed om at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede eensstemmig: at samme Dag som det \før/ omvidnede var Passeret, sad Vidnerne om Aft{ningen}\enen/ i Indstevnte Hr: Severin Hejbergs Stue og talede vist over 1 Time venskabelig med ham om Adskilligt, uden at kunne mærke, at han

1821: 265

i mindste Maade var vred. Da de omsid{d}er spurgte ham om at han var bleven stevnet, saae de han blev strax forandret, og fortalte ham dem at han havde revet den itue, og da Vidnerne under Samtalen foreholdt ham at han burde forlige Sagen, svarede Hejberg ”at det var ikke andet end at Lars fik for lidet, om han havde slaet Armer og Been af ham, saa skulde han forsvare det,” og da Vidnerne bad ”Gud behave ham han maatte betænke sig,” svarede han ”han havde gjort et Løfte ligesaa vist som han havde laavet sin Hustroe Egteskab at han skulde hævne sig paa ham /: Citanten Lars Aga :/ og kunde han ikke naae ham, skulde han hævne sig paa hans Børn eller hans Brødre.” Vidnet Knud gik derpaa \strax/ ud, men Vidnet Lars Olsen Espe, blev tilbage over en Time, og talede om Adskilligt andet, da Talen om Forestaaende strax blev afbrudt ved Knuds Bordgang!! (Bortgang). I det Vidnet gik fra ham om Aft{ningen}\enen/, sagde Vidnet til Hr: Kjøbmand Hejberg ”At han maatte betænke sig og ikke havde!! (have) de stygge Tanker han havde yttret og bede Gud bevare sig derfor.” Hvorpaa han laag Hænderne Sammen og sagde ”Gud bevare mig, jeg tænker at Gud hjælper mig at forlade ham og \at/ afstaae fra mine Tanker,” Vidnet gik derpaa fra ham. Vidnerne vidste intet videre til Oplysning at afgive, bleve forelæst deres tilførte Prov som de vedstod rigtig og afskediget.

Ole Haldorsen Helleland erklærede at han for nærværende Tid ingen flere Vidner havde at afhøre, men begiærede sig det her Passerede {ved} \i/ Thingsvidne Form beskrevet meddelt, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 s; og for 4re Vidner af afhøre 48 s: er 1 Spdr 76 s:, {og} for Thingsvidnes Udstædelse med stempl: Papiir 50 s: er ialt 2 Spdr 6 s:

Hermed blev for i Aften sluttet og underskrevet.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Lars Arnesens Helleland, Sjur Erichsens Lofthuus og Lars Tohresens Oppedal, /: alle med iholdt Pen :/

Næste Dag den 5te!! (6te) Februar {1820} \1821/, blev Maanedstthinget fortsat, ved Stedets Sorenskriver og de samme Laugrette som i Gaar tilstæde undtagen i stæden for Lars Toresen Oppedal, Ole Haldorsen Helleland.

Hvorda:

Nye Thingsvidne om Fjeldstrækningen Leirebaatten.

Lars Tostensen Skaar og Torfind Olsen Hotle samt Lars Olsen Skaar, mødte paa egne samt \paa/ Gunder Jahnsen Skaars, Lars Omundsen Skaars og Arne Knudsen Hotles Vegne, og fremlagde det beskikkede Stevnevidnes Attest om, ved Forkyndelse fra Kirkebakken til dette Thing, Tid og Sted at have indkaldet samtlige Beboere af Ejfiords Sogn og enhver Anden der maatte ansee sig ejer eller paa nogen Maade berettiget til en Fjeldsstrækning Leirebaatten kaldet, da Indkalderne agte at søge at erholde samme til Bejte for deres Gaarders Creature, hvortil de ere trængende og hvortil de troer at kunne benytte den i Indkaldelsen ommeldte Strækning hvis Grændser de der have Anført og som de formene er Landets eller Bøygdens Almending og ingen enkelt Mand tilhørende. Bemeldte Indkaldelse blev inden Retten oplæst og indtages her saalydende # Videre fremlagde Citanterne en Declaration fra adskillige Gaardejere og Opsiddere i bemeldte Ejfiords Sogn, som de troe bevise deres Trang til den attraaede Bejtestrækning og at intet vides deri til Hinder. Bemældte Declaration blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanterne vare derefter begiærende Laugrettet og til-

1821: 265b

stædeværende Almue tilspurgt, om de ikke kjende og ansaa ommeldte Fjeldstrækning Leirebaatten at være endeel af den offentlige Almending og anmod\e/de at Enhver som troede sig at have nogen Ejendom eller Ret samme Steds ville nu fremkomme og beviise samme. Hertil svarede Laugrettet, at de som ikke ere beboere af Ejfiords Sogn, men heller ikke kjendere af den omspurgte Fjeldstrækning og kan der for ej heller afgive nogen Forklaring henseende det Omspurgte, men af Ejfiords Sogns Almue, hvoraf nogle vare tilstede, fremstod Niels Andersen \øvre/ Tvedt og declarerede paa egne og samtlige 12 bosatte Gaardmænds Vegne i Dalstrækningen Simedal kaldet, at de anseer den her omhandlede Fjeldstrækning Leirebaatten kaldet at henhøre til deres Gaarders Bejtestrækning, hvorom de agter i sin Tid at tilvejebringe Beviiser.

Citanterne fremstillede de 4re Mænd, sc: Halsten Pedersen Legreid, Lars Pedersen Legreid, Torkild Tostensen Tvedt og Sjur Larsen Sæd, hvilke efter Paamindelse aflagde Lovens Eed, og derefter forklarede:

1ste Vidne Lars Pedersen Legreid, sagde sig 72 Aar gl: at være opfødt paa Gaarden Garen i Syssendal hvor han har boet i mange Aar og som er beliggende nærmest mod omhandlede Fjeldstrækning Leirebaatten. Han kjender nøje bemeldte Fjeldstrækning, men har aldrig hørt eller veed at den tilhører visse Gaardebrug, men at det som en Almending Strækning af og til har været benyttet af forskellige til derpaa at bejte Slagtefæe, uden at de som have benyttet det, Vidnet vitterligt, derom have anholdt nogens Tilladelse. Vidnet declarerede {pa} videre paa Tilspørgende af {Vid} Niels Andersen Tvedt, at saavidt Vidnet veed har de fleste som have benyttet bemeldte Strækning undertiden til græsning for Slagtefæe, {h} været deels boesatte Mænd og deels Ledige Handelskarle af Simendal og Syssendal, men Vidnet veed og at andre endogsaa fra andre Sogne og Bygder have \der/ ligeledes havt Slagtefæe i Græsning som i en fri Almending.

2det Vidne, Halsteen Pedersen Legreid, sagde sig 70 Aar gl:, Broder til forestaaende Vidne og ligeledes at have boet paa Gaarden Garen i Syssendal, forklarede sig aldeles overensstemmende med forestaaende Vidne og lagde til, at da han boede paa \Gaarden/

Garen i Syssendal havde Vidnet et par Gange Slagtefæe gaaende i Græsning i omhandlede Strækning Leirebaatten som en Aaben offentlig Almending uden at høre nogen Paanke!! (påanke) derom af Syssendals beboere. Vidnet byggede der og en Skytteboed og veidede der ofte. Vidnet har og efter den Tid det kom til Legreid at boe, havt Slagtefæe samme Steds.

3die Widne, Torkild Tostensen Tvedt sagde sig 65 Aar gl.; fød og opdraget paa Tvedt hvor Vidnet har boet og endnu opholder sig samme Steds som Vilkaarsmand, bemeldte Gaard Tvedt er øverste Gaard i Simedal, men Vidnet som dens Ejer veed aldrig at endten han eller de øvrige beboere i Simedal have udelukkende tilegnet dem den her omhandlede Fjeldstrækning Leirebaatten, men veed at adskillige af Simedal og Syssendal have af og til og mere end andre benyttet omhandlede Strækning til Bejtte for Slagtefæe og Gjeld Creature som og ...g.t(?) lagt der paa Skytterie, fornemmelig efter Reensdyr. Paa Tilspørgende af Niels Andersen øvre Tvedt, declarerede Vidnet at en Ledig Carl som opholdt sig paa Gaarden Sæd i Simedal

1821: 266

bad Vidnet og Flere af Simedals beboere om Tilladelse at have Slagtefæe i Græsning i oftmeldte Leirebaatten, hvilket ingen nægtede ham.

4de Widne Sjur Larsen Sæd, sagde sig/ 61 Aar gl: fød og opdragen paa Gaarden Sæd hvor han nu som Vilkaarsmand opholder sig, og hvilken Gaard han forhen har ejet og brugt; {hvilken Gaard} \og {er}/ er beliggende nederst i Simedal, forklarede: at omhandlede Fjeldstrækning Leirebaatten er privat mands Ejendom eller visse Gaarde tilhørende, derom er Vidnet uvidende og har aldrig hørt eller vidst, men kan bevidne at det ofte og idelig især til Bejtning for Slagtefæe og Gjeld creature har været benyttet jevnlig af forskellige af Simedals og Syssendals Beboere naar de have fundet samme tjenligt for dem, ligesom de og have bejttet deres Hæste der naar de have lagt der paa Skytterie. Omhandlede Leirebaatten ligger i samme Fjeldstrækning som Syssendal og Simedal, inden for alle bemeldte Gaarders Bejtestrækninger indunder Jukulen eller Sneefonden. De som nu attraaer samme til Brug boer aldeles uden for bemeldte Fjeldstrækning og kan ikkun i den bedste Aarets Tid og ved godt Vejer komme der til uden at passere igjennem den beboede Deel af Simedal. Citanterne anmærkede at de haabe at Alfar Veje staae enhver Aaben saavel igjennem Simedalen som anden Steds. Vidnet declarerede hertil at han under sin Eed kan bevidne at i al Vidnes Tid er ikke af Creature der have passeret igjennem Simedal været gjort saa megen Skade paa Ager og Eng som de to sidste forløbne Aar ved Skaars og Hotles Opsidderes Creature.

5te Widne, Johannes Iversen Erdal, sagde sig 53 Aar gl.; bodsat paa Gaarden Erdal!! (Erdal), boende ved Søen $\frac{3}{4}$ Mil fra Dalen Simedals Udløb, aflagde Lovens Eed og forklarede: at han har havt Slagtefæe, nogle forskellige Sommere, gaaende i omhandlede Fjeldstrækning Leirebaatten uden at Vidnet vist kan erindre derom at have begjært Tilladelse hos nogen, men anseet det som et Sted enhver sat Creature der Lystede, Vidnet har heller ikke hørt Paatale af nogen derfor.

Vidnerne bleve samtlige hver for sig forelæst deres her tilførte Prov, som de vedstod rigtig og derefter afskediget.

Niels Andersen øvre Tvedt begjærede Sagen udsat til Sommerthinget for da at kunde fremføre Beviser om Simedalingenes brugsret til Omhandlede Fjeldstrækning.

Citanterne benægtede Udsættelsen længere end til førstkommende Martz Maanedsting.

Retten eragtede: den Forlagte!! (Forlangte) Udsættelse bevilges, men ikke længere end til førstkommende Martz Maanedsting. H\vilken Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanterne betalede Incamination 1 Spd 28 s: for 5 Vidner at afhøre 56 s: er 1 Spd 84 s: Mødende Niels Andersen Tvedt betalede Tilsvarepenge 40 s: og for en Udsættelse 12 s: samt for contra Qvæstioner til 2de Vidner 16 s: er ialt 68 s:

Nye Sag.

Sjur Olsen Rondestvedt mødte for Retten paa Peder Torgesen Siusætter og Enken efter John Michelsen store Fosse ved Navn Ingeri SjursDr: og hendes Laugværge deres Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, paa ermeldtes Vegne til dette Thing at have indkaldet Peder Nielsen Sæbbe at see sig overbeviist om og lide Dom til at betale skyldig Obligations Gjeld 160 Spd ifølge Obligation til dem datt: 4de Februar 1811, saa fremlagde han og

1821: 266b

Bevilling fra Amtet datt: 20de October sidstl: til at gaae i Rette for dem, videre fremlagde han lovlig forkyndt Opsigelse for Debitor af Ermeldte Obligation, endelig fremlagde han og Attest fra Vedkommende Forligelses Commission at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Hvilke 4re Documenter bleve oplæste og indtages her saal: # Citanten forevidste og fremlagde nu den paaberaabte Obligation datt: 4de Februar 1811 den han bejærede i sin Tid denne Act vedhæftet.

Sagvolderen selv tilstede declarerede: at han ikke kunne nægte den paafordrede Gjeld, men havde desvære ikke Penge nu strax at kunne betale dem, men ville søge at klarere sin Gjeld saa sikrest mueligt.

Efter nogen Samtale med Parterne, fremstillede Debitor Velagte Norman Johannes Iversen Erdal der i Forening med Debitor Peder Nielsen Sæbbe indgik med Citanten følgende Forening: Johannes Iversen Erdal og Peder Nielsen Sæbbe forpligte dem under Exicutions Tvang at udrede og betale den her paasøgte Obligations Fordring med 160 Spdr samt Renter af bemeldte Obligation indtil 11de Dcbr: 1820 med 32 Spdr 94 s: samt videre Renter indtil Betaling skeer og endvidere i denne Sags Omkostninger til Dato 4 Spdr 40 s: samt videre hvad lovlige Omkostninger her efterdags lovlig maatte medgaae til betalings Erholdelse. Alt at udredes inden dette Aars Høstethings Slutning for Gravens Skibrede. Forestaaende Forlig blev for samtlige Parter oplæst, hvorefter de vedstod samme rigtig tilført og begiærede samme ved Rettens Dom stadfæstet.

Hvorpaa Retten strax afgav saadan

Dom.

I Følge Lovens 5te Bogs, 1ste Cp: 1 Art: bliver \i følge/ forestaaende Forlig, indgaaet imellem myndige Mænd, saaledes kjendt for Ret! Johannes Iversen Erdal og Peder Nielsen Sæbbe bør en for begge og begge for en at betale den her paasøgte Obligations Gjeld til Creditorene Peder Torgersen Siursæter og John Michelsen store Fosses Enke Ingri Sjursdr: eller Ordre med 160 Spdr samt Renter først til 11de Dcbr: 1820 med 32 Spdr 94 s: samt videre Renter 4 proCento af Hovedstolen 160 Spdr indtil betaling skeer, samt i denne Sags Omkostninger 4 Spdr 40 s:, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exicution og alt fornødne indtil Betaling skeer, som alt bør at udredes inden dette Aars Høstethings slutning for Gravens Thinglaug under Exicutions Tvang efter at denne Stadfæstelses Dom i det ringeste 15 Dage forud er bleven Debitorerne lovlig forkyndt.

Citanten betalede Incammination 1 Spdr 28 s: Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s:

Da ingen havde videre for Retten i Dag saa blev Retten hermed for i Dag sluttet og underskreven

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Lars Arnesen Helleland og Ole Haldorsen Helleland /: alle med iholdt Pen :/

Næste Dag den 7de Februari continuerede Maanedstthinget ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1821: 267

1. Skifte efter Nils Vigliksen Skeie, sluttet 11 Decbr: 1820, hvorved 13 ½ Mrk. 1/8 Hud i Gaarden Skeie er udlagt Enken Ragnilde Johannesdatter og Børnene.
2. Ditto efter Ole Haagensen Tvedt, sluttet 20 Julii 1820, hvorved, {hvorved} nogle Huse paa Gaarden Tvedt er udlagt Sterbboe-Enken Brita Bertelsdatter og Børnene.
3. Ditto efter Huusmand Sjur Sjursen Hammeren under Vangdal, sluttet 25 Septbr: 1820, hvorved nogle Huse paa Hammeren ere udlagte Børnene og en Creditor
4. Ditto efter Ole Olsen Stene, sluttet 15 Octbr: 1820, hvorved nogle Huse ere Arvingerne udlagte
5. Ditto efter Gjestgiver Johannes Nilssen sluttet 4 Novbr: 1820, hvorved nogle Huse paa Jondalsøren ere udlagte Sterbbo Enken Henrike Henriksdatter og Børnene.
6. Ditto efter Ole Evensen Vadsel, sluttet 10 Novbr: 1820, hvorved 1 Pd. Smør 1 ½ Løb Salt i Gaarden Vadsel er udlagt Enken Boel Nilsdatter og Børnene.
7. Ditto efter Anna Olsdtr: nedre Berven, sluttet 25 Septbr: 1820, hvorved 1 Løb 18 Mrkr Smør i nedre Berven er udlagt Enkemanden Isak Olsen og Børnene.
8. Skjøde fra Lars Johannessen til Magnus Larssen paa 4 ½ Mrk Smør 1/8 Hud i Gaarden Sysen, dateret 20 Octbr: 1820.
9. Ditto fra Sjur Ellevsen til Hellie Tostensen paa 9 Mrk. Smør ¼ Tønde Salt med Bygsel og 3 Mrk. Smør ¼ Faarskind med Overbygsel i Gaarden Undeland, dateret 13de December 1820. Herimod blev fremsat den her efter anførte Protest.
10. Ditto fra Tosten Iversen til Ole Tostensen paa 1 Pd. 7 ½ Mrk. Smør ½ Hud uden Bygsel i Gaarden Tokheim, dateret 5 Febr: 1821.
11. Bygselbrev fra Guri Olsdatter Espe til Sigri Christensdatter Eidnes paa 2 Pd. 3 Mrk. Smør i Mæland dateret 5 Febr: 1821, med Reversal og Landskyldbog.
12. Testamente af Asbjørn indre Bue og Huustro Christie Gundersdatter, dateret 10 Octbr: 1816, confirmeret 10de Febr: 1817.
13. Ditto, oprettet 2 Decbr: 1820 af Ole Odsen Qvæstad og Huustro Marita Olsdatter.
14. Ditto af Lars Tostensen Skaar, dateret 6 Februar 1821.
15. Fæsteseddel fra Omund Pedersen Ureim til Ole Olsen Haugstevdt paa et Plads under Ureim, dateret i Januar 1821, med Reversal.
16. Commissionsforlig af 8de August 1820 mellem Haldor Johannessen og Gjermund Endresen yttre Aalvig.
17. Vilkaarbrev fra Magnus Larsen Sysse ved Formynder til Angun/n/a Magnus Dr., dateret 15de Februar 1821.
18. Ditto fra Ole Aadsen Qvæstad til hans Hustro Maritha Ols Datter datt: 2de Decbr: 1820.
19. Ditto fra Elling Hansen Varthun(?) (Vasthun?) til Sigri Ols Dr: Jordal datt: 5te Februar 1821.
20. Obligation fra Omund Omundsen Thorekoven til Kingservigs Fattig og Skolecasse stor 150 Spd dat: 10de Januar 1821.
21. Ditto fra Lars Haldorsen Sponheim til Sivert Sivertsen Hermendsholmen stor 150 Spd, dat: 13de Januar 1821.
22. Ditto fra Østen Jacobsen Welure til Tobias Haldorsen Eidnæs stor 34 Spd 83 s: datt: 22de Decbr: 1820.

23. Ditto fra Jacob Tormodsen Freim til Knud Haldorsen Oppedal stor 75 Spd, datt: 9de Januar 1821.
24. Ditto fra Ole Osmundsen Wosvig til Knud Haldorsen Oppedahl stor 200 Spd, datt: 15de Januar 1821.
25. Afkald fra Elling Nielsen Haaeim for Arv 64 Spd 23 $\frac{3}{4}$ s: datt: 5de Febr: 21!! (1821).
26. Ditto for Halvor Pedersen Uhrem med fleres Arv efter Kari Tobiasdr: Jaastad datt: 6te Februar 1821.
27. Ditto fra Anne Ols Dr: Espe for 3 Spd 48 s: datt: 4de Decbr: 1820.
28. Ditto fra Britha Ols Dr: Runene ved Egtefælle for 3 Spd 83 s: datt: 20de Januar 21.
29. Ditto fra Gunnilde og Christi Ols Døttre Runene for Arv 3 Spd 83 s: til hver s: D:
30. Ditto fra Lisebet, Karine og Giertru Larssine fra Rødne paa Vos for 52 $\frac{1}{2}$ s: til hver, datt: 29de Decbr: 1820.
31. Ditto fra Anne Torkilds Dr: Segeljer for 7 Spd 71 s: datt: 5de Februar 1821
32. Do: fra Davit(?) Olsen indre Bue som indsat Formynder for Johannes Qvandal i stædet for Peder Bue for 18 Spd 115 s: d: 6te Febr: 21.

1821: 267b

Aflyst blev dernest:

- No: 1. Obligation af 24de October 1808 fra Arne Ellingsen Gjelle til Lars Jenssen og Lars Iversen Oppedal stor 49 rd 56 s. DC: Qvitteret 3de Januar 1821.
2. Ditto af 5de Februar 1810 fra Jacob Freim til Knud Haldorsen Espe stor 100 Rbd DC: qvitt: 9de Januar 1821.
3. Ditto af 13de Junii 1818 fra Ole Osmundsen Wosvig til Knud Haldorsen Oppedal stor {1}80 Spdr, qvitteret 15de Januar 1821.

I anledning Document No: 9 nemlig Skjødet fra Sjur Ellevsen Djønne til Angunna Askildsdatter og Hellie Tostensen Lindebrekke, fremstod Hellie Johnsen Hamre paa Nils Paulsen Sponheims Vegne, og protesterede i kraftigste Maade mod dette Skjødes Thinglæsning og Gyldighed, indtil den af bemeldte Nils Paulsen anlagde Odelssag mod Sælgeren i Hensigt at indløse dette Gods som sin Kones Odel, har faaet sit Udfald ved Retten. Hvad Ret bemældte Nils Paulsen maatte saaledes have, maa ham herved vorde reserveret. For at protocollere denne Protest betalt 96 s:

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, bleve samme hævet.

A v W S Koren Ole Haldorsen Helleland, Lars Arnesen Helleland, Sjur Eriksen
Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland (alle 4re med iholdt Pen)

Martzii Maanedstthing 1821.

Aar 1821, Mandagen den 5te Martz, blev Retten sat til det almindelige Maanedsthings Afholdelse for Hardanger, Lehns og Lysekloster Gods paa Helleland. Retten betjendt af mig som Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd, nemlig: Sjur Samsonsens Helleland, Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Erichsen Lofthuus og Iver Christensen Eidnæs.

Thingsvidne om Fjeldbejdet øverste Bjørnebotten.

Johannes Haldorsen Maage og Knud Larsen Maage mødte for Retten og fremlagde en af dem udstædt Indkaldelse af 16de Januar sidstleden, bekendtgjort paa samtlige Kingservigs Præstegjelds Kirkebakker hvorefter de har indkaldet her at møde og bevisliggjøre deres Ejendom eller anden Rettighed som de maatte troe dem at have, til en efter Citanternes Formenende i Stadens offentlige Almending beliggende Fjeldstrækning øverste Bjørnebotten kaldet, som de ønske at benytte til Støl og Sæterbejte for deres Creature. Grændselinien om bemeldte Strækning som de ønske dem begynder ved Bjørneosen mellem øvre og nedre Bjørnevand, gaaer omtrænt sydost til Urenuten, hvor Digrenesses Stølsbejter støde til, derfra omtrænt i Syd til Sandvigenuten, og drejer derfra af i Sydvest til Hellevasbuenuten, derfra omtrænt i Vest til øvre Bjørnebøtten, derfra i Nord til Kortmarksfljoen og derfra omtænt!! (omtrænt) øst nordost til Sigriskarskaarene og lige til Tuevandene, derfra øst til Sigriskar, og fra Sigriskar til forbemeldte Bjørneosen eller øvre Bjørn\e/osen kaldet. Alt efter Indkaldelsens Formeld{t}, der blev oplæst og indtages her saal: #

1821: 268

Citanten fremstillede som Vidner de

3de Mænd Klokke Peder Iversen Aarhuus, Ole Iversen Frøjnæs og Tallach Olsen Oppedal, hvilke aflagde Lovens Eed, forklarede eenstemmig: at de alle 3 som Barnefød her i Ullensvangs Sogn og Dyreskyttere, er kjendt paa omhandlede Fjeldstrækning og troer dem overbeviist om at her ommeldte Fjeldstrækning ikke tilhører nogen privat Mand men er Stadens Almending paa de øde Fjelde, hvorvidt denne Strækning endten gandske eller for en Deel ligger indenfor den Grændsestrækning som Gaardene Hovland og Qvalnæsses Opsiddere for omtrænt 12 til 15 Aar siden ved en lige Indkaldelse søgte at erholde til Sæter og Bejte for deres Gaarders Creature under Navn af Bjørnebotten, er Vidnerne ej nøje vidende om, men kan bevidne at ingen af Grændselinierne for den her attraaede Bejtestrækning kommer bemeldte Hovland og Qvalnæs Gaardes Sæelshuse som de have opbygget paa den af dem under Navn af Bjørnebotten hidtil benyttede Bejtestrækning end imellem ½ til 1 en heel Fjerdingdeel Miil og at de troer dem overbeviist om at ved uvillige Mænds Skjøn vil erfares at der i den af bemeldte Hovlands og Qvalnæs Opsiddere hidtil benyttede Fjeldstrækning i Bjørnebotten tilligemed den af Citanterne attraaede, hvad endten den til Deels eller Gandske ligger indenfor den af Hovland og Qvalnæs Opsiddere som forbemeldt omsøgte Strækning eller ikke vil fuldkommen gives tilstrækkelig Bejter saavel for de 2de Mænd /: Citanterne Johannes og Knud Maages :/ Gaarders Creature, som for Gaardene Hovland og Qvalnæsses som og for hvad slagte Creature de kunde tiltrænge at kjøbe og der sommerhave til Fredning for deres Husholdninger. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne som vedstod deres forelæste Prov rigtig tilført, afskediget.

Paa Tilspørgende declarerede Laugrettet og tilstedeværende Almue at de ikke nøje kjende omhandlede Fjeldstrækning, men saavidt de veed og troer ansee de den for Stadens Almending, men have hørt at Hovlands og Qvalnæsses Opsiddere skal have opbygget Sæelshuse og havt Creature i Sommerbejte og Sæter paa eller tæt ved heromhandlede Strækning.

Christen Hovland mødte paa egne samt øvrige Hovlands og Qvalvæs Mænds Vegne og nedlagde Indsigelse mod Tallach Oppedals her afgivne Vidnesbyrd da de troer ham kun lide kjendt i de her omhandlede Fjeldstrækninger og at han ikke nogensinde har været der paa de aars Tider naar Hovlands og Qvalnæs Creature der have gaaet i Bejte. I øvrigt var han begiærende paa egne og øvrige Hovlands og Qvalnæs Mænds Vegne dette Thingsvidne udsat til førstkommende Sommerthing for da at kunde fremkomme med deres Fornødne fra sin Side.

Hvilken Udsættelse Retten bevilgede. NB see videre Fol: Fol:!! 281.

Citanterne betalede Incammination 1 Spd 28 s:, og tre Vidner 40 s: Hovland og Qvalnæs
Mænd betalede tilsammen Tilsvarspenge 40 s: og for en Udsættelse 12 s:

Gam/m/el Thingsvidne om Fjeldstrækningen Leirebotten F: 266.

Paa egne og øvrige Citanteres Vegne mødte Torfind Olsen Hotle og Lars Tostensen Skaar,
paa samtlige Simedals Opsidderes Vegne mødte Torfind Tostensen Sæd og Ole Johnsen
Medhuus og declarerede: at den her omvidnede Leierbotten der ligger paa Nordre Side af
Elven Holskæ

1821: 268b

kan de ikke undvære da de der stedse have bejttet deres Creature, men paa søndre Side af
Elven ligger en Fjeldstrækningen Kiældedalen kaldet, hvis Citanterne dermed kan finde sig
hiulpen, have de intet imod at de benytte samme og uagtet at det bliver dem /:
Simedølingene :/ til nogen Bryderie og Usikkerhed at Citanterne til bemeldte Sted maae drive
deres Creature frem og tilbage igjennem deres Ejendom, saa naar de følge Vejen og vogte
Creaturene fra at gjøre dem Skade samtykke de at Citanterne maae benytte bemeldte
Kiældedalen den endsikkre er Stadens Almenning end omhandlede Lejrebotten der oftest af
{Syssing}\Sime/dølingene ere bleven brugt om ej just stedse og Aarevis.

Citanterne declarerede: at saafremt ingen Hindringer lægges dem ivejen for at faae benytte
til Bejtning ommeldte Kiældalen saa have de intet imod at erholde bemeldte Kiældalen til
Bejter for deres Creature i Steden for førstomhandlede Leirebotten.

Paa Syssendalingenes Vegne mødte Peder Jahnsen Myhrsæter der fremlagde deres skriftlige
Indlæg til Retten datt: 1ste d: M: der blev oplæst og indtages her saalydende: # Mødende
Peder Johnsen Myhrsæter declarerede derhos: at da det vilde være lige saa stor Skade for
dem /: Syssendølingene :/ i Henseende til deres Skytterie om Citanterne oprettede Sæterstøl i
Kiældahlen som om den blev i Leerbotten da Skytterier er deres fornemste Næring saa som
de intet Korn kan avle, saa nødes han at vedblive den forlangte Sagens Udsættelse til
Sommerthinget for at kunde bevise hvad Skade de kom at lide derved.

Citanterne fremlagde en Attest fra Johannes Erdal og Gunder Møglethun paategnet af Ole
Hansen Westreim i Ulvigs Sogn og John Pedersen Øugenæs boende i Kingservigs Sogn,
hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanterne paastod at hvis
Syssendølingene havde noget at tilføre i Sagen, maae \de/ nu fremkomme med samme da
Citanterne i andet Fald paastaaer Thingsvidnet Sluttet da de troer dem at have beviist at den
attraaede {Bejte} \Fjeld/ strækning saavel Lejrebotten som Kiældalen er Stadens Almending.

Peder Johnsen Moursæter vedblev sin Paastand om Udsættelsen.

Retten eragtede: da Thingsvidnet nu ligesaameget Angaaer Fjeldstrækningen Kjældalen
hvorom forhen ikke har været handlet som Fjeldstrækningen Leierbotten, saa bevilges den
forlangte Udsættelse til førstkommende Sommething!! for Graaens!! (Gravens) Skibrede, da
Syssingdølene har at fremkomme med hvad de fra deres Side finder fornøden at see oplyst.

Sagvolderne betalede for Udsættelse 12 s og den paakjendte Eragtning 12 s: er 24 s:

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur
Erichsen Lofthuus

Næste Dag den 6te Martii continuerede Maanedstthinget ved Stedets Sorenskriver og samme
Laugrette som i Gaar var tilstæde:

Gammel Thingsvidne Sag Folio 261.

Citanterne Sjur Sæd og Lars O: Worberg mødte og æ{d}skede deres Sag i Rette.

Sagvolderen Hr: Gjestgiver Pedersen fremlagde 2de Attester fra de beskikkede Stevnevidner at have ved muntlig Varsel contra indstevnet {Sagvolderne} \Citanterne/ at anhøre Vid-

1821: 269

ner fra hans Side i denne Sag. Bemeldte toe Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Fremtraadde som {for}

Iste contra Vidne Hr: Pastor Røtting, Sognepræst for Gravens Kald, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede: at han paa hans Kirkerejser naar Prædikken gives i Ejdfjord plejer at komme dertil undertiden Løverdags Eftermiddag og undertiden Søndags Formiddag, og plejer at opholde sig hos Hr: Pedersen, naar han som anført har været hos ham har han ikke erfaret nogen usømmelig Skjenken eller Drik men ofte hørt ham nægte at skienke dem af Almuen som haver forlangt Brendeviin og hørt enkelte af dem deels ved Velsignelser og deels ved ubeqvems Ord og Udladelser at have søgt at overtale ham til at lade dem faae Brendeviin det han da undertiden ligesom nødtvungen har ladet dem faae noget af, men hans Velærværdighed har aldrig seet ham at skjænke dem til Beruselse i den Tid medens han der har opholdt sig, om de siden kan have faaet til Overflod kan hans Velærværdighed ikke vide, han har nok hørt at der for nogle faae Aar siden skal undertiden have været mere end anstændig Drik og Tummel paa omhandlede Gjestgiverie, men saadant har han ikke hørt til i de seneste Aar, men om de have faaet deres Brendeviin af Gjestgiveren eller havt det med dem selv kan han ikke vide. For omtrænt 2 Aar siden hørte hans Velærværdighed en Søndag som han nylig var kommen af Kirke, at en {Mand} Person i Hr: Pedersens Kjøkken fordrede Brendeviin og da Hr: Pedersen nægtede ham brugte han graave Udladelser, {som} Banden, Sværden og Tummel, hans Velærværdighed som hørte dette, gik af Stuen i Kjøkkenet og takkede Hr: Pedersen for hans Fasthed i ikke at lade ham faae Brendeviin, hvortil bemeldte Person sagde til hans Velærværdighed, ”naar Du staaer paa Dit Sted da taler Du vel nok, men her har Du intet at sige, naar jeg paa et Gjestgiversted haver Penge og forlanger Brendeviin maae det ikke nægtes mig.” Hans Velærværdighed var i Tanke at hændte Tvende Mænd til Vidne om hans Forhold, men medens hans Velærværdighed var ud efter dem gik han bort. En anden Gang og omtrænt for vel to Aar siden en Mandags Morgen tidlig kom En med en Boutalie i Haanden, larmede længe paa Gang døren og da hans Velærværdighed omsidder stod op, aabne Døren, sagde han at ville have Brendeviin, og da hans Velærværdighed svarede at Folket endnu ej var opstaaet skjød han hans Velærværdighed til Side og trængte sig ind. Om han var beskjenket veed hans Velærværdighed ikke, men veed at han Dagen før havde været i Barselgilde. Hans Velærværdighed for at undgaae hans Graavheder gik af Gangen ind i Kjøkkenet, lukte Krogen paa for sig hvorpaa han, efter at have Brameret en Tid i Gangen, gik bort. I nu sidstafvigte Faaraar fulgtes en Mand paa Baad med hans Velærværdighed da de om Søndags Eftermiddagen skulde rejse tilbage, kom han beskjenket og var nær efter Ordstrid kommet i Slagsmaal med en anden ædrue Mand, hvilket dog blev forhindret, men hvor han havde faaet det hvoraf han var beskjenket derom var hans Velærværdighed uvidende. Hr: Pedersen anmærkede: at den Søndag det her sidstomvidnede Passerede var han i Bergen, 13 Mile fra sit Huus, kan altsaa ikke vide om han

1821: 269b

havde faaet noget hvoraf han var beskjenket i hans Huus. Paa nærmere Tilspørgende af Hr: Pedersen, erklærede hans Velærværdighed at han aldrig har hørt at Hr: Pedersen har andet end

søgt at afhindre Drik til Overflod i sit Huus og la\n/et fra aldrig med egen frie Villje skjænket til Overflod men tværtimod søgt at undgaae saadant til en hver Tid, hvilket dog ofte kan være ham vanskeligt. Citanterne erklærede at de ikke kan paaklage at Hr: Pedersen nogensinde opmundre nogen til at drikke hos sig, men at de ansee {de} det bedre for Bøgden at intet Gjestgiverie haves i Sognet og at det naar ophøre naar han forlader det da saalænge Gjestgiveren der gives vel ikke for nogen al overflødig Drik gandske kan hæmmes og skulde end Gjestgiver efter ham komme af anden Tænkemaade, ansee Citanterne det meget farlig og skadeligt for Bøgden. Paa Citanternes Forlangende blev hans Velærværdighed tilspurgt om der ingen \gives/ hvis Pligt det er og paaligger at have Indseende med og paatale al Uorden saavel Drik, Dus, Dobbel, Slagsmaal som anden Uorden. Svar, Vidnet paaligger det som Præst at have den Moralske Tilsyn og Opsigt med saadanne og alle haande Uorden og Tu..dlag(?), derom gjøre Forestillinger og foreholde Vedkommende deres Christensdoms Pligt naar det af Medhjælperne eller Andre bliver ham oplyst eller han selv erfare det, forsaavidt saadant Forhold kan Offentlig paatales at sige naar de overgaar til saadanne Forbrydelser som det vedkommer Øvrigheden Justitialiter at afstraffe, da formener hans Velærværdighed at saadant maae være Fogdens og Lensmandens Pligt da han ingen anden exicutive Poletiebetjendte kjende paa Landet. Paa Spørgsmaal om hans Velærværdighed har seet Hr: Pedersen eller hans Folk at udskjenke paa Søn- og Helligdage. Svar, engang i sidstleden Sommer saae hans Velærværdighed Hr: Pedersens Kone skjænke Brendeviin en Søndag til nogle af Almuen, men oftere \have/ hans Velærværdighed ikke seet i det seneste \forløbne/ Aar, men forhen har han ofte seet det dog ej til Overdaed(?) (Overdåd?) eller Beskienkelse saavidt han har seet. Paa Spørgsmaal om hans Velærværdighed anseer det skadeligt for Bøgden og den Kirkesøgende Almue at Omhandlede Gjestgiverie vedbliver da det kun er et par 1000 Skridt fra Kirken. Svar: hvis man kunde være sikker paa at Folket i Ejfjord som i Almindelighed at regne er meget hengiven til Stræk!! (Stærk) Drik ikke mange hver i sit Huus holder Skjenkehuus om Gjestgiveriet blev afskaffet og at Drik derved blev Hæmmet, anseer hans Velærværdighed det sikkert tienligt om Gjestgiveriet blev afskaffet, men da saadant læt kunde blive Følgen at mange isteden for En kom at sælge Brændeviin og Øvrigheden nok vanskeligere ville kunne Hæmme dette end en enkelt Gjestgiver der paaseer sit Privelegiums Rettigheder og der gives et traffiqerede Sted særdeles af Handelskarle fra og til Østlandet for hvilke et Gjestgiverie synes Nødvændig, saa er det umuelig for hans Velærværdighed at kunne bestemme hvorvidt det i det Hele kan ansees nyttigt eller skadeligt om Gjestgiveriet blev Afsk{ediget}\affet/ Paa Spørgsmaal om nogen Rejsende uden for Bondestanden har Logeret hos Hr: Pedersen naar hans Velærværdighed har været \der/, Svar: paa samme Tid som Vidnet har været hos Hr: Pedersen, har ikkun engang en

1821: 270

Kjøbmand fra Østlandet og engang Sorenskriverens Betjendt logeret der. Da ingen havde videre at tilspørge hans Velærværdighed, blev ham forelæst af Protocollen sit Afgivne, som han vedstod rigtig Afskediget.

2de contra Vidne Ole Poulsen Sponheim, Forpagter paa Gaarden Legreid, blev Paamindet om Eedens Vigtighed og straf for Meeneed aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreje, blev tilspurgt om Vidnet har seet at Bøgdefolk har havt Brendeviin paa Boutelier med dem selv og deraf skjenket andre deels ved Gjestgiverens Huse og deels endog i hans Huus, Svar: Vidnet har et par forskellige Gange seet nogen med eget Brændeviin paa omhandlede Gjestgiversted uden for Gjestgiverens Huuser at skjenke deres Venner med Brendeviin og en Gang saae Vidnet i Gjestgiverens Kjøkken En at tage sin Fladske frem for at skjenke en Anden, men Hr: Pedersen forhindrede det da han kom og tog Fladsken fra ham. Paa nærmere Tilspørgende sagde Vidnet at det adskillige saavel

Helligdage som andre Dage har hørt at Gjestgiver Pedersen har nægtet Folk at faae Brændeviin og hørt dem baade tigge og skiende dem det til og endog seet En ligge paa Kne og tigge om at faae Brændeviin kjøbt og ofte seet Folk komme beskienket til Gjestgiverstedet. Vidnet veed ikke at Gjestgiveren har nægtet Folk at faae Brændeviin kjøbt som kom til ham med Boutelie for derpaa at erholde Brændeviin til deres Huus men har seet at de istæden for at gaae hjem dermed har sadt sig bag ved Huser og Træer og skjenket sig selv og andre dermed. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet at Vidnet kan ikke nægte han jo veed at der paa Naboe Gaardene om Gjestgiveriet har været so\l\gt Brændeviin men ej betydeligt saavidt Vidnet veed, men at de har sat!! (seet) flere samlede et og andet Sted paa Gaardene og drukket dem beskienket maae Vidnet under sin Eed Tilstaae men om de har betalt Brændevinen veed Vidnet ikke og formoder ej. Paa contra Spørgsmaal erklærede Vidnet at have veed Gjestgiver Husene \men/ ej inde seet beskjenkede Folk Staae men om de have kjøbt eller drukket Brændevin paa Gjestgiveriet derom er Vidnet uvidende, thi han saae aldeles ikke at de enten kjøbte eller fik Brændeviin hos Gjestgiveren, men formoder at de vel der fik det da det var Folk som ikke boede i Nærheden deraf. Paa nærmere Tilspørgende sagde Vidnet at han vel har hørt Rejsende Handelskarle fra Østlandet sige at de have forlangt men ikke faaet Logie hos Hr: Gjestgiver Pedersen, men Vidnet har selv aldrig hørt nogen forlange Logie og været bleven det nægtet, tvert imod har Vidnet selv engang kjørt en beskienket bondekarl deraf Bøgden til Gjestgiveren en Aften og fik Huus til ham strax paa Forlangende; efter Vidnets Formenende troer han det mere tienlig for Bøgden om Gjestgiveriet blev afskaffet end om det vedbliver paa Grund af at naar et Selskab i en Mands Huus har fortæret det Brændeviin som der haves, er altid mere at faae kjøbt hos Gjestgiveren der ikke veed hvortil det Brændeviin som hændtes skal anvendes, men dette bortfald naar intet Gjestgiverie var. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3de contra Vidne, Ricold Hansen Evie Husmand {mandsplads} under Gaarden Legreid i Ejfjord, aflagde Lovens Eed efter forestaaende Paamindelse, forklarede: at Vidnet kan

1821: 270b

med Sandhed sige at have seet at Hr: Pedersen har nægtet Folk især om de vare noget beskjenkede at faae Brændeviin, har og seet Folk som kom beskjenkede til Gjestgiverstedet fordi de bleve nægtede Brændeviin at bruge trudsler og Grovheder for derved at tiltvinge sig samme og endog slaae saa hart i Bordet at samme gik itue, men det uagtet har Hr: Pedersen dog ej vildet lade dem faae Brændeviin fordi de havde forhen mere end de behøvede; Vidnet har og hørt dem komme beskjenkede om Aftenen komme Larmende og spændende paa Døren og ville ind for at faae Brændeviin men er bleven dem nægtede. Vidnet har og paa Prædikkendag seet beskjenkede Folk komme til Gjestgiveren for at vilde have Brændeviin, hvilket han har nægtet dem. Videre forklarede Vidnet at han kan ikke nægte at have seet Folk sidde paa Naboe Gaardene af Gjestgiveriet og holdet Drikkegilde, veed og at paa nogle Gaarde under Tiden har været so\l\gt Brændeviin. Endvidere forklarede Vidnet paa contra Tilspørgsel af Citanterne at han ofte har seet Folk paa Gjestgiveriet faae Brændeviin saa meget at de have været noget beskjenkede, men har seet at de ikke har kunnet faae saameget de ville have og at de ofte ere blevne nægtede naar de have vilde havt altformeget. Vidnet har hørt paa at Handelskarle {fra Østlandet} \af Sognets Folk/ har \hos Hr: Pedersen/ forlangt Herberge og Natteleje det han har sagt de kunde faae, men det uagtet har de dog gaaet til Naboe Gaardene, formedentlig for der at beværtet frit. Vidnet har aldrig hørt Hr: Pedersen nægte Natteherberge til Nogen. Da Hr: Pedersen sidst var fraværende et par Maaneders Tid, {blev} med sit hele Huus, overdrog han en Naboe at besørge Gjestgiveriet, men om da skeede ulovlig Udsalg vide Vidnet ej at forklare. Videre sagde Vidnet at en Søndag Vidnet havde

gaaet til Alders!! (Alters) blev Vidnet syg saa at det maatte forlade Kirken og gik ned til Gjestgiveren hvor det forlangte og erholdt paa Opgivende om sin Tilstand {to} en Dram, /: at det var mere end En kan Vidnet ej erindre /: og saa ligeledes samme Tid at Ole Olsen Lillethun der som 5te Hovedvidne er afhørt ligeledes samme Tid erholdt en Dram, hvorpaa Vidnet som var syg gik hjem og laae sig ned. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev afskediget.

4de contra Vidne Hans Omundsen Tvedt af Ejfjord, aflagde Lovens Eed efter foregaaende Paamindelse, forklarede: at han kan bevidne at der paa Naboe Gaardene ved Gjestgiveriet har været solgt Brændeviin og har Vidnet hørt at beskienkede som Gjestgiveren have nægtet Brændeviin, have Lang Tid Larmet og spendt paa Dørene for at komme ind og faae Brændeviin, hvilket de dog ikke har faaet. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev det afskediget.

5te og 6te contra Vidne, Knud Endresen Lund og Hellie Omundsen Sæbbe begge af Ejfjords Sogn, bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed, aflagde Lovens Eed, forklarede indstemmigen!! (en-) at de have hørt Folk af Ejfjords Sogn forlange Brændeviin hos Hr: Gjestgiver Pedersen, og da denne ej ville Nattetider skjenke Brændeviin, blev trudsler

1821: 271

udstødt og Længe Larmet og Lovet Hr: Pedersen ingen Roe at skulle faae føren han vilde skjenke efter Forlangende. Paa nærmere Tilspørgende erklærede Vidnerne at de kan bevidne at Hr: Pedersen ikke søger at formaae Folk at drikke Brændeviin hos sig, men tvertimod stedse søgt og tilraadet enhver Maadehold og nægtet dem at faae mere som have ville drikke til Overflod. Paa Tilspørgsel af Citanterne sagde Vidnerne at de troer det er gavnligt at Gjestgiveriet Indgik, hvis Øvrigheden kan hæmme at da ej af Gaardemænd og Husmænd {ej} blev solgt Brændeviin. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, bleve de afskediget, og anmærkes her, at Vidnet Hellie Omundsen Sæbbe har forhen aflagt Vidnesbyrd i denne Sag som 4de Hovedvidne.

Derpaa blev fremkaldt Ole Olsen Lillethun i Anledning hvilken Hr: Pedersen anmærkede: at ved Fejltagelse af Stevnevidnerne er han bleven indkaldt som contra Vidne, men dette var ikke Hr: Pedersens Hensigt men at han skulle anhøre at Hr: Pedersen nedlagde Indsigelse mod hans Vidnesbyrds Gyldighed paa Grund af at han har været dømt for Tyverie og ellers forholdt sig uvenskabelig mod Sagvolderen; til hvilket at bevise, han nu fremlagde en Udskrift af Hardanger Justitz Protocol som viser at bemeldte Ole Olsen som den Gang var paa Møglethun under navn af Ole Olsen Møglethun er den 14de September 1815 overgaaet Dom for Tyverie og ligeledes en Attest fra Forligelses Commissairen Hr: Røtting som viser at bemeldte Ole Olsen som den Gang opholdt sig paa Sebbe i Følge Forliig i Aaret 1818 formedelst ubeskedne Udladelser mod Hr: Pedersen og Hustroe har forpligtet sig at bøde 2 Spd til Ejfjords Sogns Fattige. Hvilken Udskrift og Attest i sin Tid bliver at vedhæfte denne Act, og nedlagde Hr: Pedersen Indsigelse mod dette Vidnes Gyldighed paa Grund af Forbemeldte. Videre fremlagde Hr: Pedersen en Attest fra Forligelses Commissairen Hr: Røtting som viser at Citanten Lars Olsen Worberg formedelst Overfald paa Hr: Pedersen har i Aaret 1818 forpligtet sig at betale 10 Spd til Gravens Præstegjelds Fattig Casse, hvilken Attest han bad vedhæftet denne Tingsvidne Act og i Anledning hvilken han paastod at have beviist at Citanten Lars Olsen Worberg efterstræber ham og at Hensigten ved hans Thingsvidne er at søge Sagvolderen Skade under Maske af Bøgdens {Skam} \Gavn/.

Hermed ærklærede Hr: Pedersen dette Thingsvidne sluttet fra hans Side under Forbeholdenhed af videre omfornødiges.

Citanterne sluttede ligeledes Thingsvidnet fra deres Side under Indsigelse af alt ulovligt og ugyldigt eller ubeviist Tilført. Hvorhos de declarerede at de forlange Thingsvidnet beskreven meddelt. I øvrigt frafalder de paa egne og øvrige Almuens Vegne al videre Paa-

1821: 271b

stand om Sags Udførelse, men agte alene at indsende Thingsvidnet til Stedets Foged.

Citanterne betalede for contra Spørgsmaal til 5 contra Vidner 28 s: Sagvolderen betalede In{d}camination efter Afdrag af Tilsvarspenge 108 s: og for 6 Vidner at afhøre 64 s: er 1 Spd. 52 s:

Nye Sag.

Svend Arnesen Hesthammer mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Niels Helliesen Hagen at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 15 Spdr 2 o: 12 s:, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, da Sagvolderen ikke mødte. Bemeldte 2 Attester blev oplæst og indtages her saalydende:

Sagvolderen selv tilstede vedstod Kravet, men beklagede at han ikke for nærværende Tid havde Penge at kunne betale med, hvorhos han forklarede at han gav Fuldmagt til Forligelses Commissionen at møde paa sine Vegne i Tanke at samme var Lovligt og gyldigt, men da dette ikke blev Antaget ansaaes han ikke at møde, men da han har betalt 5 Spd i Renter der er for meget mod Lovligt Rente, hvilket han agter at bevise, saa nødes han at begiære Sagen udsat til førstkommende Sommerthing for at bevise at bemeldte 5 Spd er betalt, hvilke bør af komme til Afdrag i de her paasøgte 15 Spd 2 o: 12 s:

Citanten paastod Dom efter {Citantens} \Sagvolderens/ Tilstaaelse først under Sagen at tilkjendes de paasøgte 14 Spd 2 o: 12 s:

Retten eragtede: den Forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: Og Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s: og {Tilsvarspenge} \Udsættelsen 12 s:

Nye Sag.

Svend Arnesen Hesthammer mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Knud Toresen Østerhaven at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten en voxen Gjød og to Aars Leje for den med 4re Marker Smør samt denne Sags skadesløse Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Da Sagvolderen ikke mødte. bemeldte to Attester bleve oplæst og indtages her saalydende #

Paa Sagvolderens Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnæs, som vedstod Kravet og tilbød paa Sagvolderens Vegne at betale for Gjeden med Lejen indbefattet 2 Spd, og for Citantens havde Stevne Omkostninger 48 s:

Citanten declarerede at han alene for Gjeden ikke kan eller vil modtage mindre end 2 Spd, samt desuden for Lejen i det mindste 24 s: for begge de fremlagde Stevne Attester de ham derfor udlagde Penge \vare/ 2 ort 12 s: \og/ for at formaae Halvor Sælliestad at Møde ved Forligelses Commissionen en Vej af 5 Mile 1 Spdr, skulde Citanten selv have mødt havde Vejen fra hans Boepæl til Forligelses Commissionen bleven 13 Mile og altsaa meget mere, hvis {Ci-} Sag-

1821: 272

{tanten} \volderen/ nu godvillig vil betale ham for bemeldte, samt endvidere for denne Dags Møde her ved Retten henved 2 Mile fra Citantens Hjem 2 ort foruden hvad nu her i Retten skal erlægges, saa er Citanten villig at frafalde denne Sag, hvis ikke paastaaer han sig ved Dom tilkjendt efter foranført hans Paastand samt videre denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderens befuldmægtigede erklærede at han ikke turde samtykke eller tilbyde mere end foran Tilført, men nødes at overlade Sagen til Dommerens Paakjendelse, med Anmodning at Sagvolderen som en Aldrende og enfoldig Mand, hvis Navn Rettelig nu er Knud Toresen Østerhagen den ældre, maae blive forskaanet for at ipligtes Bøder fordi han ej mødte ved Forligelses Commissionen.

Citanten frafaldt al Paastand om Bøder, men begjærede at Laugrettes Formenende maatte indhændtes om de anseer hans Paastand om to Specd: for en voxen Gjød han sidstleden Michaili skulde have havt er for meget og om en Ort i Leie af den for to Aar ikke ligeledes er en billig Paastand. Laugrettet Declarerede at de fandt hans Paastand i begge Henseende aldeles Passende og billig. Citanten derefter indlod Sagen til Dom efter foran gjorde Paastand.

Citanten betalede Incammination {1 Spd} 74 s: Og Sagvolderen betalede Tilvarspege 20 s:

Da Dagen var til Ende blev Retten udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Hilleland, Iver Christensen Eidnæs, Sjur Erichsen og Omund Pedersen {ibd} Lofthuus /: alle fire med iholdt Pen :/

Næste Dag den 7de Martz 1821 blev Maanedstinget fortsat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og samme Laugrette som første Rettesdag.

Nye Sag.

Michel Iversen Hildal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Qvindemennesket Synneva Tomasdr: Reinsaas, at anhøre Vidnet!! (Vidner?) at det af hende fødte {Dren} \Barn/ er avlet ved andre end Citanten og at modtage Dom med Omkostninger til hans Frifindelse eller at hun skal aflægge sin Eed paa at han er rette Barnefader og at hun ikke har havt kjødelig Omgang med nogen anden Mandsperson end ham, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende; #

Indstevnte Synneva Tomasdr: Reinsaas mødte selv tilstede tilligemed hendes Broder Johannes Tomassen Reinsaas som hendes Værge og vedtog lovlig Varsel, samt fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest contra at have Indstevnt Citanten i denne Sag, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Citanten vedtog Lovlig stevne Varsel. Citanten declarerede; at han aldeles ikke har havt Legemlig Omgang med hende siden en Maaned før Michailidag 1819, og at han altsaa ikke kan være Fader til det af hende fødte Barn Sigri kaldet, der er fød 3de August 1820, hvorom han nu fremlagde Attest fra Kirkesanger Peder Iversen, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten frem-

1821: 272b

stillede derpaa som

1ste Hovedvidne Konen Torbjør Hans Datter Svensgjer blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen, paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meneed, aflagde Lovens Eed {me}

\om/ at ville \vidne/ Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede: at i en af Julehelligdagene 1819 hørte Vidnet at Citanten Michel Iversen Hildals Moder, hos hvem Sagvolderinden Synneva Tomasdatter Reinsaas den Gang tjenede, tildalede bemeldte Synneva for den Omgang hun havde bemærket imellem hende og hendes Søn Citanten, da hørte Vidnet at Synneva benægtede at have havt Omgang med ham siden {paa} deres Samvær paa Stølen hvilket Vidnet veed var 4re Uger førend Michailidag s: A: og lagde Synneva til de Ord: at hun skulde gjerne aflægge sin Eed herpaa om det var den Dag hun gik til Alters, hvortil en Broder af Citanten som var tilstede sagde til hende om hun vidste hvad en Eed betydde. Paa nærmere Tilspørgende, sagde Vidnet: at det kan have hørt Adskilligt fortælle men Vidnet har ikke seet eller hørt af Synneva selv sige At hun skal have havt Legemlig Omgang med andre Personer end Citanten. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev afskediget.

2det Hovedvidne Ole Arnesen Hildal, aflagde Lovens Eed, hvorpaa han forklarede sig aldeles Overensstemmende med forestaaende Vidne da dette Vidne var tilstede samme Tid som forestaaende Vidne har omforklaret, og lagde dette Vidne til at Synneva sagde bemeldte Tid, ikke alene at hun ingen Omgang havde havt med Citanten Michel siden paa Stølen, og skulde ej heller have nogen Omgang med ham for Eftertiden. Videre forklarede Vidnet at senere hen paa Vinteren saae Vidnet en Anden søge Sæng med hende ligesom Vidnet og saae bemeldte Person baade før og efter Juel at søge Sæng med hende, men om de havde Legemlig Omgang nogensinde derom kan Vidnet intet forklare, og saae Vidnet at Sagsøgte Synneva en Gang om Høsten 1819, men hvad Tid efter Michailidag, kan Vidnet ej erindre, at hun gjemte bemeldte Person af i en Lade og nægtede hans Tilstædeværelse da Nogen af hans Familie spurgte efter ham, han har og en Gang fortalt Vidnet at hun Natten for han Rejste til Havfisket var hun gaaet af Sængen fra den Pige hun laae med og kom og stod frem for den Sæng hvor han laae i samme Huus og Værelse; saavidt Vidnet veed Rejste han paa Fiske omtrændt Hellig tre Konge Tider 1820. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget. Som

{Som} 3die Hovedvidne blev paaraabt Anne Salemons Dr: Skare fra hvilken blev fremlagt en skriftlig Declaration datteret 3de d: M: der blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten declarerede at {de} \han/ ikke kunde være fornøjet med hendes deri afgivne Vidnesbyrd men finder sig nødsaget til at indstevne hende at Møde til Vidnesbyrds Aflæg næste Thing da hun nu formedelst Sygdom ej kan Møde. Som

4de Hovedvidne Aase Knuds Dr: Hildal, aflagde Lovens Eed og forklarede: at en Nat nylig før Juel omtrændt 3 a 4re Dage før Juel \1819/ laae Vidnet tilligemed Sagsøgte Synneva og en Anden Pige i en Sæng i Citantens Moders Fjøs. Vidnet kom noget silde om Natten for at lægge sig, da hun kom laae

1821: 273

en Mandsperson imellem Synneva og den anden Pige i Sængen. Vidnet laae sig ned paa Siden af Synneva saa langt fra hun kunde, men hun blev den gandske Nat foruroliget \af/ den Urolighed de holdt og erfarede hun {da} skjøndt der var mørkt og han ikke taledede eller loe, at det ikke var Citanten Michel da han var meget større af Vægst end Michel og havde desuden Sølier i Buxer {laarene} \selerne/ hvilket Michel ikke plejede at have, skjøndt Vidnet ikke saae ham, da han gik førend hun vognede, saa troer hun dog at vide hvem det var, hvorfor hun og da dens!! (denne?) Persons Søster spurgte Vidnet om hendes Broder havde været der om Natten, svarede ja En Gang foran!! (for?) nogle Uger omtrændt laae samme Person ligeledes en Nat i Sæng med Synneva, og saae Vidnet ham om Morgenens staaende foran ved Sængen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev afskediget.

Citanten declarerede at formedelst det syve!! (syge) Vidnes fravær nødes han at begiære Sagen udsat til førstkommende Sommer thing naar contra Citanten har fremført hvad han!! (hun) fra sin Side finder fornødent.

Contra Citantinden Synneva Tomasdatter Reinsaas declarerede at hun ikke veed sig nogen anden at være Barnefader end Michel Iversen Hildal, det er vitterligt at Bønder, Piger og Dreng sædvanlig Søge Sæng med hinanden og ligge tilsammen flere i en Sæng uden derfor at begaae ulovligt Samleje og at de kan være urolige og spøgen er ikke Beviis for noget ulovligt. Hun begiærede nu afhørt som

1ste og 2det contra Vidne, Jøri Samsonsdatter Ragde og Ingeborg Sjursdatter Thaagheim, aflagde Lovens Eed og forklarede indstemmig!! (en-): at de vare hendes Fødselshjelpere og formanede hende ofte at bekjende Sandhed hvem der var den rette Barnefader, men hun bekjendte stedse paa Citanten Michel Iversen Hildal, og under hendes hardeste Fødselssmærter endog bad til Gud at han saasant vilde hjælpe hende som bemeldte Michel var Fader til Barnet. Videre veed Vidnet ikke at forklare, blev afskediget.

3die og 4de contra Vidne, Samson Olsen Sandven og Johannes Nielsen Winterthun, aflagde begge Lovens Eed, forklarede ensstemmigen: omtrænt 3 Uger efter Michels Dag 1819, gik Vidnerne en Søndags Aften ind i en Lade paa Hildal for at lægge sig og forefandt de da Citanten Michel tilligemed Synneva liggende i Laden tillige med en anden Mandsperson, og laae Michel tilligemed en anden Mandsperson paa hver sin Side af Synneva der laae mit imellem dem, hvorpaa Vidnet Johannes laae sig ned ved Siden af Michel, men Vidnet Samson laae sig ved to af Michels Brødre som laae i samme Lade et lidet stykke derfra. Vidnerne kan ikke nægte at de have hørt at Michel havde samlaug og Kiærlighed for Synneva og efterspurgt førend de laae dem hvor de kunde vændte at træffe dem, afskediget.

5te og 6te contra Vidne, Omund og Asbjørn Iversønner {af} Hildal Brødre til Citanten, avlagde Lovens Eed og forklarede eensstemmigen: at naar undtages den ene Nat som forestaaende 3die og 4de contra Vidne har omforklaret, laae deres Broder Michel fra Michailidag til Juel hver Nat saalænge han var hjemme i Sæng med dem fra Aften til Morgen og saae de ham ikke mere end bemeldte Nat i bemeldte Lade samt de 2de Højtids Nætter i Julen da han ligeledes inde i deres Moders Stue hvor der brændte Lys hele Natten, laae alle tilsammen paa Gulvet, Citanten nærmest Synneva, og laae deres Moder i Samme Stue bemeldte Nætter der laae og andre flere i Stuen i bemeldte Tid, men de saae ingentid noget ulovligt eller usømmeligt

1821: 273b

at passere imellem deres Broder Michel og Synneva. Videre forklarede Vidnet Asbjørn, at det var ham der sagde til Synneva at hun vidste ikke hvad en Eed betydte den Gang hun svarede hans Moder som 1ste Hovedvidne har forklaret at hun vilde med Eed forsikre ikke at have havt Omgang med hans Broder siden de var paa Stølen sammen, da Vidnet troede hendes Udsigende kunde være usikker skjøndt Vidnet ikke efter den Tid havde seet noget usømmelig. Ingen havde videre at tilspørge dem, blev afskediget.

7de Contra Vidne Lars Larsen Hildal, aflagde Lovens Eed, forklarede: at en Nat ved Juletider 1819 laae Vidnet tilligemed Citanten Michel i Citantens Moders Fjøs hver paa sin Side af Sagvolderinden \Synneva/ den hele Nat, Vidnet bemærkede intet uanstændigt imellem Citanten og Sagvolderinden, han hørte kun at de taledes meget imellem hinanden uden at Vidnet hørte noget enest Ord af hvad de taledes, videre end at Michel en Gang svarede ham, ”nej ikke denne Gang,” og at hun en Gang sagde at Vidnet sov. Ingen havde videre at Tilspørge Vidnet, der blev afsked:

Contra Citantinden declarerede for nærværende Tid ingen flere Vidner have at afhøre.

Citanten begjærede Sagen udsat til førstkommende Sommerthing, hvilket Retten bevilgede.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s: og for 4re Hovedvidner at afhøre 48 s:, og en Udsættelse 12 s:, er 1 Spd 88 s: Sagvolderinden betalede Indkammination 1 Spd 28 s: og for 6 contra Vidner at afhøre 64 s: ialt 1 Spd 92 s:

Justitz \Extrarets/ Sag mod Svend Aslachsen Jalen.

Efter Paaraab mødte for Retten Svend Aslachsen Jalen og Qvindemennesket Torgunna Olsdatter Wiig tilligemed Lensmand Ole Ørjandsen Holkesvig som {hendes} beskikket Defentsor, for hvilke Sorenskriveren oplæste en ham Af Actor Hr: Procurator Baade \tilstillet/ under 6te Januarii sidstleden udstyret Justits Stevning til Sags Anlæg og Doms Ærværelse over Svend Aslachsen Jalen af Gravens Præstegjeld fordi han som gift Mand skal være Fader til det af bemeldte Torgunna født Drengbarn, hvilket han benægter, bemeldte Stevning med Forkyndelses Paategning blev oplæst og indtages her \under No: 1./ saalydende: #

Indstevnte Svend Aslachsen Jalen benægtede aldeles at have havt legemlig Omgang med nærværende Qvindemenneske Torgunna Ols Dr: Wiig og aldeles ikke at være Fader til det af hende Sommeren 1819 fødte Drengbarn ved Navn Ole, og at hun skammelig beløyt ham hvorfor hun burde straffes. Hun derimod paastod at han havde havt Legemlig Omgang med hende fra hendes Ungdom saa at hun aldrig har kunnet været i Roe for hans Anmodninger og Paatræ\ning, og at han og ingen Anden er Fader til bemeldte hendes Barn.

Sorenskriveren som Rettens Administrator fremlagde nu en ham af Actor Hr: Procurator Baade under 28de f: M: tilstillet Skrivelse, hvori han anfører de Grunde der gjør det umueligt for ham at kunne Møde her i Dag og fremme denne Sag, men nødes til at begiære den udsat til en for Retten og ham belejlig{t} Tid, ligeledes blev fremlagt den ham fra Amtet under 16de December f: A: tilstillede Ordre{r} om denne Sags Anlæg, samt en Attest

1821: 274

fra Hr: Røtting om Angjeldende {Act} Svends Moralske Forhold og Alder, samt forbemeldte Torgunna Ols Dr: Wiigs Alder og hvad Tid forbemeldte Drengbarn Ole er født, hvilke to Skrivelser og bemeldte Attest under No: 2, 3 og 4re bleve oplæste og indtages her saalydende: ###

Da Actor Hr: Procurator Baade ikke møder, saa kan for nærværende Tid intet videre foretages ved denne Sag, men det maae paalægges alle Vedkommende at møde til \Torsdagen/ den 15te denne Maaned som er den Tid Dommeren har med Expressen tilbagemeldt Actor at Sagen atter her paa Helleland kan foretages, i hvilken Anledning nu blev afgivet følgende Eragtning: denne Sag udsættes til Foretagelse her paa Gaarden Helleland Torsdagen den 15de d: M: til hvilken Tid det paalægges Angjeldende Svend Jallen at møde under Tvang at hændtes med Magt paa egen Bekostning om han udebliver. De øvrige Sagens Vedkommende har at Møde under vedbørlig Mulct, og de indstevnte Vidner, som ere tilstæde, under Falds Maals Bøder uden nye og anden Forkyndelse end den Eragtning som nu blev alle Vedkommende Forelæst.

Hermed blev for denne Gang sluttet.

Hermed blev for i Dag sluttet og Retten udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnæs, Omund Pedersen Lofthuus og Sjur Erichsen Lofthuus. /: Alle med iholdt Pen :/

Næste Dag den 8de Martii 1821 blev Maanedstinget for Hardanger saavel Lehnets som Lyseklosters Gods fortsadt ved Stædets Sorenskriver, og den første Tingdag benævnte Laugrettesmænd.

Hvor da i Sagen Fol: 272 \mod/ Knud Thoresen Østerhagen blev afsagt saadan
Dom

Da Sagsøgte Knud Thoresen Østerhagen den ældere, ike har kunnet modsige det paasøgte Krav, saa Kiendes for Ret: bemeldte Knud Thoresen Østerhagen bør at betale til Svend Arnesen Hesthammer, for den paasøgte Ged, og 2 Aars Leie 2 Spdr 24 s og i denne Sags forarsagede Omkostninger 2 Spdlr 48 s altsaa tilsammen fire Speciedaler tre Ort, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer Alt at udredes under Exekutions Tvang, inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Enkemanden Isak Olsen og Arvinger efter Anna Olsdatter nedre Berve til Ole Isaksen den ældre paa 1 Løb 18 Mrk. Smør i nedre Berve i Kingservigs Skibrede, dat: 5 Marts 1821.
2. Ditto fra Christoffer Christoffersen Hjeltnes til Sjur Christoffersen paa 1 Bpd. 21 Mrk. Smør ½ Hud ½ Løb Salt i Gaarden Wiknes Matr: No: 85 i Gravens Skibrede, dateret 24 Febr: 1821.
3. Ditto fra Christoffer Nilssen til Omund Christoffersen paa 2 Bpd. 6 Mrk. Smør ½ Hud i Gaarden Wamheim Matr: No: 51 i Ulvig, og ¼ i Vambeims Vandsaug, dateret 6 Marts 1821.
4. Ditto fra Torjuls Mikelsen til Haldor Torjulsen paa 20 80/181 Mrk. Smør 3/8 Løb Salt ¼ Hud ¾ Faarskind med Bygsel og Herlighed og Overbygsel til 4 102/181 Mrk. Smør 1 Faarskind (: Matr: No: 21 :) i Gaarden Hamre i Gravens Skibrede, dateret 6 Marts 1821.
5. Ditto fra Ditto til Mikel Torjulsen paa 22 ½ Mrk. Smør 3/8 Hud ¼ Faarskind i Gaarden Tjoflaat No: 1 i Kingservigs Sogn, dateret 6 Marts 1821.
6. Ditto fra Peder Nilssen Sæbøe til Torjuls Helliesen {Sæbøe} \Jaastad/ paa en Støl kaldet Bjoredalen under hans Brug i Sæbøe i Eidfjord dateret 7 Marts 1821.
7. Ditto fra Haldor Olsen og Guri Olsdatter Espe paa 18 Mrk. Smør i Gaarden Nes, til Jacob Larssen Nes, dateret 5 Marts 1821.

1821: 274b

8. Bygselbrev fra Provst Hertzberg til Knud Larsen paa 2 Bpd 2 ¼ Mrk Smør i Gaarden Lunde i Ejfjord, datt: 14de December 1820. Medfulgt Revers og Landskyldsbog.
9. Ditto fra Ditto til Jørgen Nielsen paa 15 20/99 Mrk Smør i Gaarden Freim i Odde dat: 5te Martz 1821, med medfulgte Reversal og Landskyldsbog.
10. Fæstesæddel fra Svend Arnesen Hesthammer til Lars Knudsen Maagestad paa et Plads under Gaarden Hesthammer datt: 6te Novbr: 1820.
11. Ditto fra Peder Johnsen Maursæt til Lars Sjursen Maabøe paa et Plads under Maursæt i Ejfjord, datt: 6te Martii 1821.
12. Wilkaarsbrev fra Knud Larsen Lund til Lars Knudsen og Katrine Baars Dr., datteret 5te Martz 1821.
13. Ditto fra Ole Isachsen Berven den ældre til Britha Isachsdatter og Isach Olsen, datteret 5te Martz 1821.
14. Ditto fra Jørgen Pedersen Freim til Niels Olsen og Anne Christens Dr., samme Dato.
15. Ditto fra Michel Torjuldsen Tioflod til Toriuls Michelsen og Guro Haldors Dr., datt: 6te Martii 1821.
16. Commissions Forlig mellem John Olsen Aga og Sjur Erichsen Lofthuus, datt: 18de October 1805, angaaende den sidstes Afstaaelse af sit Gaardebrug mod Vilkaar

17. Pante Obligation af 6te Martz 1821, fra Tosten Torkildsen Tvedte i Ejfjord til Peder Sjursen Bue, stor 160 Spd.
 18. Ditto af Ditto Dato, fra Ole Toresen Jøsendal til Johannes Svendsen Schieldaas, stor 80 Spd.
 19. Ditto af Ditto Dato, fra Aslach Toresen Aasem til Elling Nielsen Langesæter, stor 125 Spd.
 20. Afkald fra Salemon Olsen Skare for 7 Spd 32 s: d: 5te Martz 1821
 21. Ditto for Herborg og Anne Christoffers Døttre Wasbeims!! (Wambeims) adskillige Arve, datteret 6te Martz 1821.
 22. Ditto fra Niels Christoffersen Wambeim for 3 Rd 20 s: DC: og 14 Spd 35 s: datteret s: Dato.
- Derefter blev aflyst:
1. Obligation Af 14de Junii 1811 fra Tosten Tvedt til Sjur Sæd, stor 600 Rd DC:, nu 105 Spd, qvitteret 6te Martz 1821.
 2. Obligation af 1ste Februar 1814 fra Ole Toresen Jøsendal til Christen Hovland stor 200 Rbd N: W:, qvitteret 2de Februar 1821.
 3. Ditto af 23de October 1807 fra Aslach Toresen Aaseim til Torkild Langesæter, stor 100 Rd DC:, nu 47 ½ Spd, qvitt: 5te Martz 1821.
 4. Ditto af 18de October 1809 fra Rasmus Davidsen Uhrem til David Qvale stor 17 Rd 60 s: DC: nu 5 Spd 34 3/8 s: qvitt: 6te Martz 1821.

Da ingen efter Paaraab meldte dem med videre blev Tinget hermed sluttet.

A v W S Koren. Sjur Samsonsen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Sjur Erichsen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus (: alle 4 med iholdt Pen :).

Justitz Sag Folio 274, mod Svend Aslachsen!! (Aslachsen) Jallen.

Aar 1821, den 15te Martii, blev Extraret sat paa Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd: Sjur Samsonsen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus og Iver Christensen Eidnæs, for efter Udsættelse fra 7de d: M: at foretage Justitz Sagen mod Svend Aslachsen Jallen for formeentlig begaaet Hoer:

Hvorda: mødte for Retten Actor Hr: Procurator Baade og Angjeldende Svend Aslachsen Jallen med Defensor constituerede Lensmand Ole Holkesviig, saa mødte og Qvindemennesket Torgunna Olsdatter Wiig.

Actor fremlagde en Attest af 10de Februar sidstl: fra Sognepræsten

1821: 275

Hr: Røtting, betræffende \at/ Angjeldende \ike er i/ Slægt eller Svogerskab med Pigen Torgunna Ols Dr: Wiig, saavel som at han \ej/ tilforen har gjort sig skyldig i \Leiermaal eller/ Hoer. Attesten blev oplæst og indtages her \under No: 5/ saal: #

Actor fremstillede Qvindemennesket Torgunna Ols Dr: Wiig, som blev paamindet om at afgive en sandfærdig Tilstaaelse, hvorefter hun declarerede: at det af hende Sommeren 1819 fødte Børn!! (Barn) er her Tiltalte Svend Aslachsen Jallen Fader til og aldeles ingen Anden, det hun stedse har tilstaaet og nu her for Retten vedbliver denne hendes Declaration. Paa Tilspørgende af Defentsor, om hun forhen har født Børn uden for Egteskab og om her tiltalte Svend Aslachsen Jallen har været Fader \for/ Dem? Svar: Hun har kun en Gang før, for lidet over 7 Aar siden, født et Barn, ligeledes uden for Egteskab, hvortil Faderen var en fra Østlandet eller Christiania Stift ved Navn Henrich, men ikke her Angjeldende Svend, som er

Fader til det som meldt sist af hende fødte Barn \Ole/. Paa nærmere Tilspørgende sagde Torgunna: at hun saavidt hun veed, er nu i sit 32 Aars Alder, og aldeles ikke i Slægtskab med her tiltalte hendes Barnefader Svend Aslachsen Jallen afskediget.

Derpaa blev fremstillet som

1ste Hovedvidne Synneva Hans Dr: Evie, under Legreid, Marthin Hanssen Legreids Hustroe, sagde sig i 37 Aars Alder, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed, forklarede: at adskillige Gange har Torgunna Ols Dr: Wiig førend hun gjorde Barsel, tilstaaet for Vidnet at være Svanger og at Svend Aslachsen Jallen var Fader til det Foster hun gik med. Vidnet var og hos hende, da hun gjorde Barsel med det heromhandlede Barn, og da i hendes Fødselssmærter saavelsom ellers angav hun ingen Anden at være Fader til Barnet, end bemeldte her Tiltalte Svend Aslachsen Jallen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som vedstod dets tilførte Prov rigtig, og blev afskediget.

2det Hovedvidne, Marthe Johanne Anders Dr:, Enke efter nylig her afdøde Hattemager Bøe, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, sagde sig 36 (30?) Aar gl:, og forrige Aars Sommer at have nydt Alterens Sacramente, forklarede sig i Et og Alt overensstemmende med forestaaende Vidne, og at bemeldte Torgunna for hende ligeledes saavel førend Barselsængen som medens hendes Fødselssmærter opgav for Vidnet, der var hos hende i Fødselstiden, at her Tiltalte Svend Aslachsen Jallen var Fader til omhandlede Barn og ingen Anden. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført, afskediget.

Torgunna begiærede afhørt nogle Vidner, dem hun havde indstevnt og hvorom hun fremlagde Stevne Attest, der blev oplæst og indtages her \under No: 6/ saal: #

Actor og Defen{t}sor saavelsom Angjeldende Svend erklærede dem villige til \at anhøre/ hvad Vidner, saavel Stevnte som ustevnte, hun maatte finde for godt fra sin Side at lade afhøre, derpaa fremstod

1ste contra Vidne, Christi Halsteens Dr: Sæbbe, Enke efter Carl Olsen Herei (Herie), sagde sig i omtrænt 47 Aar gl:, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens \Eed/ om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede: at hun aldeles ikke er vidende hvorvidt Tiltalte Svend Aslachsen Jallen er Fader til det omhandlede Barn. Paa Torgunnas nærmere Tilspørgende forklarede

1821: 275b

Vidnet: at for 4 a 5 Aar siden, medens Vidnet boede som Enke paa Pladset Stavenes under Gaarden Herreid i Ejfjord, opholdt forbemeldte Torgunna Ols Dr: Wiig sig i Vidnes Huus; her Tiltalte Svend Aslachsen kom da en Gang der til rejsende og forblev der to Nætter. Vidnet redede Sæng til ham paa Gulvet hvor Torgunna laae, og sadte en Kiste imellem begges Liggestæd. Vidnet laae i sin Sæng i samme Stue. Uagtet der var Mørkt saa troede hun dog at skimte om Natten at han var kommen hen i hendes \Torgunnas/ Sængested, men saae intet uanstændigt Foretage. Efter at det var bleven Dag om Morgen efter anden Nat, klagede han, at have slaget sig i Hovedet mod Kisten, hvortil Torgunna svarede: ”at han kunne lagt i Rolighed og ikke søgt efter hende, saa havde han undgaaet saadant,” videre blev den Gang ikke talt af nogen af dem, men den første Aften han kom, sagde Torgunna til Vidnet; ”Gud trøste mig, nu er Svend kommen her.” da Vidnet sagde at derved var jo ingen Fare, udlod Torgunna sig under Spøg, ”at han søgte efter hende, hun fik vel ingen Fred for ham,” dog hendes Ord kan Vidnet ei nøie erindre. I Anledning af denne Torgunnas Udladelse, smilede Vidnet da hun lagde Halm ind paa Gulvet til Sæng for ham. Da Vidnet derpaa gik ud af Stuen, hørte Vidnet at her Anklagede Svend for\holdt hende /: Torgunna :/ om hun havde talt noget hvoraf Vidnet kunne forstaae noget dem imellem, og forbød hende det. Og efter at han var bortrejst, da anden Nat var forbi, Græd Torgunna for Vidnet og beklagede sig at hun hverken kunde faae Samvittigheds Freed eller anden Freed, da han altid trak sig efter hende,

hvortil Vidnet sagde: at hun skulde jage ham fra sig, men Torgunna svarede han brød sig ikke om at han blev jaget. Han /: Svend :/ kom \bemeldte Tid/ til Vidnet paa en Rejse til Simmedahl. Torgunna skulde Anden Dag roet ham ind, men traf hart Vejer og kom tilbage, da de traf nogen Blæst, dog ikke stærkere end at Vidnet troer hun selvanden vel skulle rejst Vejen frem, men de kom tilbage. Og paa {tilbage} hen Vejen saae Vidnet at de lagde til Lands og han bar hende af Baaden, hvorpaa de kort efter kom tilbage, uden at rejse længer, hvorpaa han blev den anden Nat som omforklaret. Da Torgunna efter hans Bortrejse beklagede sig som Anført, {beklagede sig} over hans Paatrængenhed, sagde hun og at han havde havt Legemlig Omgang med hende, da han havde baaret hende i Land som anført. Alt dette passerede som anført for 4re a 5 Aar siden. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som vedstod dets forelæste foranførte Prov rigtig Protocollen tilført, afskediget.

2det og 3die contra Vidner, Halsteen Henrichsen Evie under Legreid og Hustroe Jorand Ols Dr., den første sagde sig omtrændt 33 og den anden omtrænt 26 Aar gl:, og begge sidstleden Høst at have

1821: 276

nydt Alterens Sacramente, aflagde begge Lovens Eed, med Løfte at vilde \vidne/ Sandhed og intet fordølge eller fordreje, forklarede eensstemmig: at Høsten 1818, omtrænt 4re Uger efter Michels Dag, opholdt oftmeldte Torgunna Ols Dr: Wiig sig i Vidnernes Huus i en Lade, af Mangel paa andet Herberge. Sagsøgte Svend Aslachsen var samme Tid i Arbejde paa nærmeste Naboeaarde tæt ved; han kom da ofte til Vidnerne med hvilke han var kjendt, uden nogen videre Anledning eller Aarsag, men de saae aldeles ikke nogen Samqvæm eller Omgang imellem ham og hende, langt mindre noget uanstændigt, kun saae Vidnet Halsteen at han /: Svend :/ en Morgen kom ud af ommeldte Lade, men den Nat veed Vidnet bestemt at hun ikke var i Laden, og Vidnet /: Jorand :/ ved at tage nogle Sængeklæder af bemeldte Lade, og da finde nogle Æbler, {i hvilken} \tog/ Anledning {Vidnet} at fixere{de} Torgunna, som dertil intet svarede uden slog det hen i Spøg men hendes den Gang omtrænt 6 Aars gamle Datter sagde, ”at hendes Moder havde faaet dem om Natten af Manden.” Barnet nævnte ikke Mandens Navn, ej heller spurgte Vidnet derom, men Vidnet troede at Manden var her Tiltalte Svend Aslachsen Jallen og fixerede Torgunna derfor, som ikkun {laae} \loe/ og slog det hen i Spøg uden at tilstaae eller benægte, dette gjorde Vidnet paa Grund af det havde hørt fortælle som Rygte i Bøgden at nogen Ungdom en Nat paa Gaarden Wiig skulle have seet her Tiltalte Svend Aslachsen Jallen at udryde en Bordklædnings Fiæl for at komme ind i en Lade hvor Torgunna laae indenfor. Samme Høst noget efter hørte Vidnet Jorand fortælle af en Kone, at her Sagsøgte Svend Jallen kom til hende en Morgen \tidlig/ og spurgte hvor Torgunna laae, der samme Tid opholdt sig hos hende, og sagde at han vilde faae hende til at føre sig over Elveosen Konen anviste ham da, at hun laae i en Lade paa Wiig, som hun opgave Vidnet som herom siden taledes med Torgunna {herom} og fixerede hende derfor, svarede da ”at hun den Gang havde gjemt sig og Barnet saavel ned i Høet op paa Høestaalet at han den Gang maatte gaae forgiæves med uforrettet Ærende han var ikke bang for at søge hende om det var Dag, hun var Kied af ham hun fik aldrig Roe for ham. Ingen havde videre at tilspørge Vidne{t}\rne/, som vedstod\ / {sit} \deres/ Prov rigtigt tilført afskediget.

Anklagede Svend Aslachsen Jallens Hustroe, Marie Christians Datter fremstod og declarerede: at hun aldeles er uvidende om hvorvidt hendes Egtefælle \med hvilken hun har levet i \kiærligt/ Egteskab i 26 Aar/ kan være skyldig i den Forbrydelse han her tiltales for. Hun maae med Sandhed sige at de havet stedse levet vel sammen og at han aldrig mod hende nogensinde har forholdt sig uskikkelig men har stedse forholdt sig som en god Egtefælle {og} mod hende og god Fader og forsørger for deris i altsammen alvelede!! (avlede) 8 Børn,

der alle leve saa at hun aldeles ikke paa ham har at klage i nogen Maade. Havde intet videre at tilføre, blev afskediget.

1821: 276b

Anklagede Svend Aslachsen Jallen fremstod nu og igjentog sin første afgivne Declaration at han aldeles ikke er Fader til omhandlede af Torgunna fødte Barn og tilbyder sig at aflægge sin Saligheds Eed \der/ paa, som og at han aldrig nogensinde har havt legemlig \eller utugtig/ Omgang med førbemeldte Torgunna men at hendes Angivelse er en skammelig Løgn.

Oftmeldte Torgunna Ols Dr: vedblev hendes Paastand at anklagede er Fader til omhandlede af hende fødte Barn, og {s} paastod at han ei maatte tilstedes at befri sig med Eed endskjøndt hun ikke vidste at tilveiebringe andre eller flere Beviser end de i Sagen fremkomne, da hun troer Dommeren vil see sig overbeviist om at næppe nogensinde fuldkomment Vidnesbyrd i saadan Sag kan have.

Actor begiærede Anstand til i Morgen \for \at/ indgive sit Indlæg,/ hvilket blev bevilget, og saaledes blev sluttet her i Dag.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus og Iver Christensen Eidnæs /: alle med iholdt Pen :/

Næste Dag den 16de Martii 1821, blev Justitz Sagen mod Svend Aslachsen Jallen {de} ved de i Gaar benævnte Rettens Personer fortsat.

Hvorda: mødte alle Sagens Parter og vedkommende.

Actor som ikke havde flere Vidner og heller ikke paa Grund af det forhen passerede seer sig i Stand til at tilveiebringe flere Beviser end skeet er, saa meget mindre som Pigen Torgunna Ols Dr: Wiig har erklæret at hun ikke kan opgive flere end de foran førte Vidner, fandt sig beføiet at slutte Sagen til Doms og i saa Henseende fremlagde skriftlig Paastand af Dags Dato, hvortil han sig refererede og indlod Sagen til Doms. bemeldte Indlæg blev oplæst og indtages her saalydende under No: 7 #

Defentsor begiærede tilført: at da her under Sagen er Beviis og {Angiældende} \Sagvolderidnen/ Torgunna Ols Dr: Wiigs egen Tilstaaelse at hun forhen har været besvangret, saa kan hun ikke ansees som et uberygtet Fruentimmer og hendes Udsigende ej heller være af nogen Gyldighed. Det er ingen Kundst for et forslagen Fruentimmer at kaste skygge paa en Mand for at kunde have en anden desmere skiult, og det vil være umueligt for nogen at kunde saaledes und gaae et hvert Fruentimmers Omgang at hun ei skulde kunne give samme et tvetydig Udseende. Ved de førte Vidner har hun vel tilveiebragt noget (nogen) udseende af Formodning om at {han} \Angjældende Svend Aslachsen Jallen/ skulde have søgt mere end almindelig Omgang med hende, men ikke derpaa kundet skaffe noget tilstrækkelig Beviis, langt mindre at denne hans Omgang har været usømmelig eller ulovlig. Defentsor paastaaer ham derfor aldeles frikjendt, eller hvis dette ei bifaldes han da efter sit Tilbud tillades ved Eed at befrie sig og da tillige at frifindes for alle denne Sags Omkostninger i alle Maader og selv at nyde Erstatning for havde Reiser og Tidsspilde og den ved nærværende Sag ubeføiede Tilførte Tort og Forkleinelse efter Dommerens Skjøn hermed og med Kaast end for Defentsor foruden Skyds og Diet at nyde 6 Spd i Sallarium for hans ved denne Sag havde Bryderie, indlod han Sagen.

1821: 277

Actor i Anledning Defentsors Tilførsel svarede: den af Pigen Torgunna Ols Dr: Wiig inden Retten gjorde Tilstaaelse om, at have tilforn været besvangret og født et Pigebarn kan aldeles ikke medføre at hun desaarsag skal ansees som et berygtet Fruentimmer, hvilket heller ikke er

beviist og mueligens var denne Besvangrelse skeet under Egteskabs Løfte som i dette Tilfælde vanskelig kan bevises af {Angjeldende} \hende/, imidlertid har den under Sagen tiltalte Svend Aslachsen Jallen ved sin Defentsor ladet tilføre at hun nemlig: Torgunna skulle ansees som et berygtet Fruentimmer og saaledes undgaae den Benægtelses-Eed som Lovens 6te Bog 13 – {1}5, befaler. Var end førnævnte Torgunna et berygtet Fruentimmer saa maatte saadant saa meget mere være en Advarsel for Tiltalte til \ikke/ at søge hendes Omgang som han derved ikke kunne undgaae grundet Mistanke imod sig om end Lovens Straf ikke kunne ramme ham. Pigen Torgunna Ols Dr:s {...} blotte Udsagn endog uden Beviis, forpligter den beskyldte efter nysnævnte Lovs Artikkel at befrie sig med sin Benægtelses Eed og da hun ikke er Overbeviist om at være berygtet Fruentimmer, saa kunne Actor ikke andet end vedblive sit forhen nedlagde Paastand.

Defentsor vedblev ligeledes sin Paastand \og/ indlod Sagen til Doms.

Angjeldende Svend saavel som Torgunna erklærede, indtet videre at have at tilføre, hvorpaa af Retten blev Eraget: Sagen optages til Doms.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes (: alle 4 med iholdt Pen :).

Næste Dag den 17de Marts 1821 blev Retten sat paa Thingstedet Gaarden Helleland af Sorenskriveren og følgende eedsorene Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus og Iver Christensen Eidnes.

Hvor da i Sagen Folio 277, anlagt af Justitien mod Svend Aslaksen Jallen for formeentlig begaaet Hoer, blev afsagt saadan

Dom:

Ved de førte Vidner \er/ paa den ene Side beviist: at Qvindemennesket Torgunna Olsdatter Wiig, saavel førinden og under Fødselssmerterne, som siden stedse, og her for Retten, har opgivet her sagsøgte gift Mand Svend Aslaksen Jallen og ingen anden som Fader til det af hende Sommeren 1819 fødte Barn, kaldet Ole; at bemældte Svend ofte synes at have søgt Anledninger til at komme i eensom Omgang med hende og været alene med hende; at hun har til forskjellige Tider yttret for andre, at han søgte og nød legemlig Omgang med hende, og at hun ei kunde blive ham qvit. Paa den anden Side er oplyst, at bemældte Torgunna har forhen været besvangret ved en Anden, og hun har intet Beviis kundet frembringe, at hendes Udsigende om legemlig Samleie med Svend er Sandhed, men paastaaer det kun; hvorimod han aldeles benægter saadant og paastaaer derom at ville aflægge Frifindelses-Eed. Det synes efter disse Om{kost}stændigheder, at hvorvel der, efter det oplyste, falder grundet Mistanke mod Tiltalte at han kan være skyldig; saa kan han dog ikke paa blotte Formodninger og hendes Udsigende blive at fælde, men han maa ifølge Lovens 6 B: 13 C: 5 Art: befrie sig med Eed. Da dette Søgmaal ei alene angaaer hvorvidt han er Fader til ommældte Barn, men fornemmelig hvorvidt han er skyldig i at have bedrevet Hoer med Torgunna; saa maa han ved sin Eed frifinde sig for, at han ei alene veed sig sikker for, ikke at være Fader til det ommældte Barn, men og, at han ingen legemlig Omgang nogensinde har havt med oftmældte Torgunna medens hans nu iværende Egteskab; thi bliver ifølge ovenmældte

1821: 277b

Lovsted og Lovens 6 B: 13 C: 1 Art: samt Forordningen af 6 Decbr: 1743 Kjendt for Ret: Det tillades Svend Aslaksen Jallen at indstevne Torgunna Olsdatter Wiig til at høre hans Eed og da for hans Værnething paa første eller andet Thing at aflægge hans corporlige Lovens Eed paa, ikke at være Fader til det af hende Sommeren 1819 fødte Barn kaldet Ole, og aldrig, medens han har levet i Egteskab med hans nu levende Huustro, at have nogensinde havt naturlig legemlig Omgang med bemældte Torgunna. Aflægger han denne Eed inden hans

Værnething i det seneste inden September Maanedsthings Slutning indeværende Aar efter lovlig at have indkaldet Torgunna at anhøre Eeden, frifindes han derved for Actors videre Tiltale i alle Henseender. Men aflægger han ikke bemældte Eed inden foreskrevne Tid, bliver han at ansee for bemældte Barns Fader, og at bør straffes paa yderste Formue og desuden betale dobbelte Leiermaals bøder med 24 Spd. og videre alle denne Sags Omkostninger, hvoriblandt Actors Salarium med 10 Spd. og {Deffe} Defensors med 3 Spd., og det Øvrige efter nærmere af Amtet approberede Beregninger. Alt Idømte efterkommes og udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer under Adfærd efter Loven og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

Actor og Defensor findes intet forsømt.

NB: Eed aflagt Fol: 280.

A v W S Koren.

Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Sjur Erichsen Lofthuus, Ommund Pedersen Lofthuus alle med paaholden Pen.

Extrarets Forklaring af Hr: Skibscapitain Brandt

Aar 1821 den 11 April blev Extraret sat paa Thingstedet Helleland i Hardanger, søndre Bergenhuus Amt i Norge, af \mig/ Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd: Endre Jenssen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Hvor da Herr Skibscapitain Isaac Brandt mødte for Retten og mældte, at han som Skipper, førende Brigskibet Archipelagus, formedelst Søeskade, i Aaret 1810 saae sig nød til at anløbe Gottenborg, for der at reparere Skibet, som havde engelske Varer inden Borde, ham uafvidende. Medens han der laae under Reparation, blev Krig erklæret imellem Sverrig og England, i hvilken Anledning den indehavende Ladning med Skibet mod al Formodning blev priisdømt, dog Skibet derefter ved Kongelig Naade frigivet, hvorved alle Byrder faldt paa Skibet uden Deeltagelse af Lasten; men da Skibets hele Værdie, eftersom Lasten ingen Deel tog deri, ikke strak til at erstatte Haverie- og Reparations omkostningerne, saa har fra den Tid lige indtil nu en Proces lagt under Behandling, angaaende hvorvidt Skibsfolkets Hyre og Løn af Skibets Værdie forrettlig skulde udredes. I anledning heraf, og til Oplysning under bemældte Sag, da Herr Capitainen siger sig ikke at være i Besiddelse af eller kan tilveiebringe andre Beviser, var han begjerende, at Retten vilde modtage hans nu her {for Re} afgivende Forklaring tillige med hans Eedfæstelse om sammes sande Rigtighed. Han afgav derpaa til Retten følgende Forklaring: "Da jeg Brandt erfarer, at Herr Ole Beckmann & Compagnie i Gottenborg paastaaer, at jeg, som Skibets Eier ei tilkommer Maanedspenge, saa paastaaer jeg derimod, at om jeg virkelig var Eier af Skibet og ei førde Skibet selv, da maatte jeg holde en Skipper paa det og betale ham sin Løn, men er jeg istand til at føre mit Skib selv, da fortjener og tilkommer mig Skippers Løn, eftersom Skibet og ei dets Eier i Anholdelses Tilfelde bør udrede Skipperens og Folkets Løn. Men dette uagtet forholder Sagen sig anderledes og i Sandhed saaledes: at bemældte \af/ mig førde Brigskib Archipelagus kaldet, tilhørde eiendommelig ene og alene Ziby Cohen & Stephano Paleologo, Kjøbmænd boende i Amsterdam, uden at jeg havde nogen ringeste Eiendomsret eller Deel deri; men som Holland var i Krig med Storbritanien i Aaret 1810, var det umueligt at komme i Søen med et Skib, hjemmehørende i Holland, og eftersom Holland trængte til Søefart, saa fandt ovenmældte Kjøbmænd forgodt pro Forma at overdrage ovenmældte

1821: 278

Brig Archipelagus paa mit Navn, for at jeg skulde føre den som Navne-Eier under Papenburger Flag. Da jeg havde det Uheld med Skade paa Skib og Ladning at \maatte/ søge

Gottenborgs Havn, til Reparation, var jeg saaledes kun Eier af Navn, men ovenbemældte Kjøbmænd i Amsterdam vare og bleve de rette Eiere af bemældte Brig. At dette forholder sig saaledes, {har} har været Hr: Ole Beckmann & Compagnie fra første Tid af bekjendt, og har han holdt Correspondance med bemældte Kjøbmænd i Amsterdam angaaende denne af mig førde Brig, ligeledes Westenholtz hans Compagnon, der endog selv har talt med dem derom i Amsterdam, men som jeg var i Papirerne anført som Eier, blev det nødvendigt, at den Skades erstatning, som endnu søges af Lasten hos Hans Majestæt Kongen af Sverrig, maatte søges ligeledes i mit Navn, hvilken Sag endnu udføres af Herr Paleologo \paa/ ProCuratie eller Fuldmagt af mig, {hvilken Sag udføres af} og besørges af Gustav Melin & Compagnie i Gottenborg. Saaledes, og paa bemældte sandfærdige Grund, forklarer jeg under Bekræftelse af min Saligheds Eed, at jeg aldrig har været sandfærdig Eier eller havet een eneste Pennings Eiendom eller Resico i bemældte Brig Archipelagus, men alene været Navne-Eier, og at Briggen ene og alene har tilhørt fornævnte Ziby Cohen & Stephano Paleologo i Amsterdam, og at jeg var ene og alene Skibets Fører som Skipper, og altsaa des vissere formeentlig retfærdeligen tilkommer min Løn eller betingede Maanedspenge som Skipper, efter Loven, af Skibets solgte Værd, eftersom jeg ei haver andet Underpant for mig, saavel som for mine to andre Søemænd for vores fortjente Løn, end Skibet.”

Herr Brandt var derpaa begjerende, at Retten vilde modtage hans Eedfæstelse paa foranførde hans gjorde Declaration. Forbemældte af ham til Protocollen givne Declaration blev nu nøiagtig og tydelig af Rettens Protocol ham forelæst, hvorefter han, paamindet om Eedens Vigtighed, med opragte Fingre og Saligheds Eed efter Lovens Forskrift forsikrede; {at} forbemældte hans Declaration i alle Dele indeholder Sandhed og er fuldkommen rigtig.

Da ingen havde videre at tilføre Protocollen, blev Forretningen hermed sluttet.

Hr: Brandt betalede denne Forretnings Omkostninger saaledes: For Extrarettens Berammelse 1 Spd. 72 s. Incammination 1 Spd. 28 s. For Dagens Forretning med Diæt 4 Spd. til Laugrettes mændene for deres Møde 48 s: og Forretningens Udstædelse med stemplet Papiir og Bekræftning 50 s: tilsammen ialt 7 Spd. 78 s: skrives syv Speciedaler, otte og syvti Skillinger.

A v W S Koren Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland
(: Begge med iholdt Pen :)

Sommerthing for Jondals Skibrede den 28de Maii 1821.

Aar 1821 den 28de Maii blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til Sommerthings Afholdelse for Jondals Skibrede og betjendt ved Stedets Sorenskriver med følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Ole Aadsen Ougestad, Torier Endresen Ougestad, Lars Olsen Drage og Lars Jacobsen Drage. Møde tilstede paa Thinget Stedets Foged, Skibredets Lensmand og endeel Thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret følgende

No: 1. Placat angaaende Refution for Skydsudgifter som af Statscassen ere udlagte i Anledning af Friskydsens Afskaffelse datt: 27de Decbr: 1820.

2. Amtets Skrivelse angaaende at Stadens Andeel af Fisketiende i Bergen, fra 1ste Januar 1821 og indtil 31de Debr: 1823 er bortforpagtet til Kjøbmand Jens A: Berle datteret 16te Januar 1821.

3. Capituls Taxten for Aaret 1820 datt: 20de Novbr: 1820.

4. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet, angaaende de Steder hvor Pesten hærsker, datt: 13de Octobr: 1820.

5. Skrivelse fra Bankadministrationen i Bergen, angaaende at Banken i Thronheim indkjøber de Bankindskuder som ere mindre end 5 Spdr, datt: 26de Martii 1821.
6. Lov, angaaende Oplysning af Hittogods fra Kirkebakkerne, dat: 12de April 1821.
7. Lov, angaaende Ophævelse af de i Følge Loven af 14de August 1818 i Stifts stæderne nedsatte Commissioner, datt: 12de April 1821.
8. Lov, som bestemmer Rettens betienters Diæter paa deres Reiser til og fra, samt under Opholdet ved Vinterfiskeriet i Lofoden, datteret 12de April 1821.

1821: 278b

9. Convention for Norges Bank, datt: 10de October 1820.
10. Efterlysning om Slaverne Ole Ottesen, Ole Ellingsen, Baard Pettersen, Even Christiansen, og Gustav Johansen Lindgren, datt: 30de Septbr: 1820.
11. Ditto om Omund Aslachsen Lofthuus datt: 11de Novbr: 1820.
12. Ditto Lars Jensen Granseie datt: 10de Novbr: 1820.
13. Ditto Bryngel Johannessen og Johan Gustav Brun, datt: 14de Octbr: 1820.
14. Ditto Ole Ingebrigtsen Ostheim, datt: 26de Octbr: 1820.
15. Ditto Svend Salmenius, datt: 18de Novbr: 1820.
16. Ditto Thore Endresen Bakken, Lars Smidt og Niels Steensen, datt: 18de Decbr: 1820.
17. Ditto Christine Anders Dr: Funden, datt: 23de Martii 1821.
18. {Ditto} Amtets Skrivelse, Angaaende Postaabneriets Forslyttelse!! (Forflyttelse) til Wahlen, datt: 4de April 1821.
19. Stiftets Skrivelse angaaende at Markedet ved Walle Præstegaard i Raabygdelaugset for Fremtiden vil finde Sted, dat: 11de April 1821
20. Efterlysning om Barbro Knuds Dr: Odden og Peder Knudsen Svorkemoe, dat: 12de Do: Dato.

Derefter blev publiceret følgende Documenter og Almues breve:

1. Skifte sluttet 2 November 1820 efter Lars Evensen Eken, hvorved Boets Huse paa Pladset Eken er udlagt hans Enke Cecilia Johannesdatter og Arvinger.
2. Ditto sluttet 6 Novembr: 1820, efter Samson Samsonsens Samland, hvorved 21 ½ Mrk. Smør i Gaarden Brekke er udlagt Enken Christie Johannesdatter og Arvingerne.
3. Skjøde fra Tosten Larssen Halderager til sin Søn Lars Tostensen paa 2 Pd. 6 Mrk. Smør i Gaarden Halderager, dateret 14 Octbr: 1820.
4. Ditto fra Enke og Arvinger efter Samson Samland til Tosten Samsonsens paa 21 ½ Mrk. Smør i Gaarden Brekke, dateret 28de Mai 1821.
5. Bevilling for Ole Larssen Haldanger til at holde Gjestgiveri paa Herrandsholmen, af 12 September 1820.
6. Bygselbrev fra Provst Kahrs til Ole Olsen paa ½ Løb Smør ¼ Hud i Gaarden Qvale, dateret 28 Mai 1821, med Reversal af samme Dato og Landskyldbog.
7. Testamente oprettet 28de Mai 1821 af Egtefolk Nils Thorsen og Sella Jacobsdatter Ystevigen.
8. Fæsteseddel fra Iver Steengrimsen Guntvedt til Lars Sverksen paa et Plads under Guntvedt, dateret 28de Mai 1821, med Reversal.
9. Lodseddel af Lars Olsen Drage, dateret 28 Mai 1821, for hans Datter Annas Arv i Løsøre, Jordegods og Bankindskud 83 Spd 101 s.
10. Afkald for Cecilia, \Siri/ og Christie Jacobsdøttre Traae for Arv 9 Spd 89 s. til hver, dateret 28 Mai 1821.
11. Ditto for Herborg Baarsdatter Herrestvedts Arv 9 Spd. 22 ½ s., dateret 28 Mai 1821.

12. Ditto for Marita Baarsdatter Herrestvedts Arv ligesaa 9 Spd. 22 ½ s., af do: Dato.
13. Ditto for Elisabet Baarsdatter Herrestvedts Arv ligeledes.
14. Ditto for Siselle Larsdatter Samlands Arve 9 Spd. 74 s. og 5 Spd. 110 s., af do: Dato.
15. Ditto for Ranvei Baarsdatter Herrestvedts Arv 9 Spd. 22 ½ s., af do: Dato.
16. Ditto for Brita Gjertsdatter Bakkes Arv og Jevnet 23 Spd 42 s., af do: Dato.
17. Ditto for Guro Gjertsdatter Bakkes Arv og Jevnet ligesaa ligesaa.
18. Ditto for Boel Gjertsdatter Bakkes Arv og Jevnet ligesaa 23 Spd 42 s. af do: Dato.

Dernæst blev aflyst:

Obligation af Ole Baarsen Herrestvedt til Ranvei, Herborg og Marita Baarsdøttre stor 45 Spd., ifølge Qvittering af 28de Mai 1821, for alt.

Da Ingen efter 3de ganges Udraab mældte sig at have mere ved Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Ole Aadsen Augestad, Torjer Endresen Augestad, Lars Olsen Drage, Lars Jacobsen Drage (: alle 4re med iholdt Pen :).

Sommerthing for Østensøe.

Aar 1821 den 29de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til det almindelige Sommer-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Østensøe Skibredes Almue Retten betjent ved Stedets Sorenskriver med de 4re eedsorne Laugrettes mænd John Haagen-

1821: 279

sen Sandve, Arne Jacobsen Sandve, Sjovat Sjursen Bjotvedt og Ole Hactorsen Kaldestad, hvilke tvende sidste som nye nu aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedtagelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Herr Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmænd og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de paa forrige Folio, 278, for Jondals Skibrede extraherede Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 20 inclusive.

Da ingen meldte dem med noget, blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Sjovat Sjursen Bjotvedt, John Haagensen Sandve, Arne Jacobsen Sandve og Ole Hactorsen Kaldestad, alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 30de Maii 1821, blev Retten sat til Sommerthings Afholdelse paa Wigør for Østensøe Skibrede. Retten betjent af de samme Rettens Personer som i Gaar, undtagen Sjovat Sjursen Bjotvedt, for hvem mødte tilstede Tosten Olsen Fosse, og sad i Retten.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter Ole Svendsen Stene, sluttet 14de April 1821, hvorved 1 Bpd. 11 ¼ Mrk. Smør ¾ Gjedskind 1/8 Bukskind med Bygsel og Herlighed og Overbygsel til 6 Mrk. Smør i Stene er udlagt hans Børn og Børnebørn.
2. Skjøde fra Hr: Andreas Sverin!! (Severin) Heiberg til hans Søn Christopher Pritzier Heiberg [paa] 2 Bpd. 15 Mrk. Smør i Qvamsøe, dateret 29de Mai 1821.
3. Ditto fra Ditto til Ditto paa 2 Bpd. 16 Mrk. Smør i Thole, af do: Dato.
4. Ditto fra Ragnilde Johannesdatter Skeie med Flere til Wiglik Nilssen paa 1 Pd. 3 Mrk. Smør ¼ Hud i Gaarden Skeie, dateret 29de Mai 1821.

5. Ditto fra Hans Hanssen Klyve den ældre med flere til Hans Hanssen den yngre paa Pladset Skaatet under Gaarden Klyve, dateret 18de Octbr: 1820.
6. Ditto fra Helga Hansdatter Soldal til Hans Asmundsen paa 18 Mrk.r Smør ¼ Hud i Soldal, dateret 29de Mai 1821.
7. Ditto fra Guro Svendsdatter Noreim og Anders Olsen Noreim med Flere til Ole Larssen paa 1 Løb Smør i Noreim, af 30 Mai 1821.
8. PanteObligation fra Wiglik Nilssen Skeie ved Formyndere til til!! hans Sødskende Arne, Størk, Nils, Christi og Marita, stor 72 Spd., dateret 29de Mai 1821.
9. Ditto fra Ole Larssen Noreim ved Formynder til Anders Olsen Noreim og Debtors Søstre Kari, Gyri, Marita, Kari junjor og Ingeborg Larsdøttre stor ialt 300 Spd., dateret 30 Mai 1821.
10. Ditto fra Sjovet Sjurson Bjotvedt eller Bjugtvedt til Lars Sjurson Traae, stor 200 Spd., dateret 30 Mai 1821.
11. Vilkaarscontract fra Wiglik Nilssen Skeie ved Formynder til Ragnilde Johannesdatter, om Vilkaar af Skeie \&c./, dateret 30 Mai 1821.
12. Ditto fra Hans Asmundsen Soldal til Helga Hansdatter paa Levekaar af Soldal, dateret 29de Mai 1821.
13. Ditto fra Ole Larssen Noreim ved Værger til Guro Svendsdatter om Vilkaar af Noreim &c., dateret 30te Mai 1821,
14. Testamente af Simon Ellefsen Herrestvedt og Huustro Siri Johannesdatter, oprettet 29de Mai 1821.
15. Ditto af Jacob Jacobsen Kalhagen og Huustro Begga Larsdatter, oprettet samme Dato.
16. Commissionsforlig mellem Berges og Rykkes angaaende Tilsvarelse af muelige Reiseomkostninger i anledning nogen Sag, som maatte angaae deres Fjeld beiter, indgaaet 2 Octbr: 1820.
17. Fæsteseddel fra Nils Gjertsen Aalvigen til John Aslaksen paa Pladset Græsvigen under Aalvig, dateret 29 Mai 1821, med Reversal af samme Dato.
18. Afkald for Dordei Olsdatter øvre Axnesses Arvemidler, date-

1821: 279b

ret 29de Mai 1821.

19. Afkald fra \nu værende Formynder/ Hans Hanssen Klyve, til forrige Formynder, for Ingeborg Hansdatter Klyve, dateret 29de Mai 1821.
20. Ditto for Guro Olsdatter Lepses Arv 31 Rbd. 11 s., af do: Dato.
21. Ditto fra Sjur Axnes for sin Kone Damilde Knudsdatter Skaalems Arvemidler, af Ditto Dato.
22. Ditto fra Torjer Olsen Wiig for sin Kone Anna Arnesdatter Herrestvedts Arvemidler 9 Spd. 15 s., af 29 Mai 1821.
23. Ditto fra Hans Kittelsen Sellesætter for sin Kone Ingeborg Iversdatter Qvamsøens Arvemidler, dateret 30 Mai 1821.
24. Ditto fra Marita Arnesdatter Herrestvedt for 9 Spd. 15 s. af 29de Mai 1821.
25. Ditto fra Anna Olsdatter Lepse for 31 Rbd. 11 s., af do: Dato.
26. Ditto fra Mikel Olsen Birkeland til forrige Formynder for Anna Tostensdatter Stene, som han nu istedet er Formynder for; dateret 30te Mai 1821.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren. Tosten Olsen Fosse, John Haagensen Sandve, Arne Jacobsen Sandve,
Ole Hactorsen Kaldestad (: alle 4re med iholdt Pen :).

Sommerthing for Gravens Skibrede.

Aar 1821 den 1ste Junii \1821/ blev Retten sat paa Thingstedet Eide {og} til det almindelige Sommerthings Afholdelse for Gravens Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd: Colben Askoutsen Torblaae, Magnus Aadsen Torblaae, Iver Poulsen ibidem og Sjur Olsen ibidem (: Torblaa :) der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedtagelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Herr Foged Vidsteen, Skibredets constituerede Lehnsmand Holkesvig og endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de foran Folio 278 ekstraherede Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 20 inclusive.

Nye Sag.

Siur Poulsen(?) Sponheim møtte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Atest om til dette Thing at have indkaldet ved muntlig Warsel Siur Halsteensen Sponheim at see sig overbevist og lide Dom med og!! Omkostninger for at have uden tilladelse hugget i {De}Citantents Skov saa fremlagde han og Atest fra vedkomne Forligelseskommition at Sagen der{for} til Rettergang er henviist.

Sagvolderen Sjur Hasteensen!! (Halsteensen) Sponheim selv tilstede deklare\re/de{re} at han ikke troer Sagen bør eller kan behandles herved Thinget da den er af de Sager som Vidnerne paa Stedet bør afhøres og gjøre Anvisninger i til Retten i hvilken anledning han nu frem lagde sin skriftlige Paastand om denne Sags Avvisning her fra Retten til nye og Lovlig Indtevnning!! (Indstevning) hvilken Paastand og Indleg blev oplæst og indtaget her saa Lydende tillige med de af Citanten frem lagde Atester om Indstevningen og Hen {Citanten} \visning til Retten/

Citanten declarerede: at han for at bespare Sagvolderen fra de store Omkostninger som Sagens Behandling paa Aastædet vil paaføre ham ved den endelige Dom, og i Haab om naar han saa sig overbevist ved Vidnernes Udsigende vilde mindelig rette for sig, har indstævnt denne Sag her til Retten, hvorover han \(: Citanten :)/ maae forundre sig over at Sagvolderen saaledes staaer i Lyset og skygger sig selv.

Retten eragtede: Denne Sag afvises her fra Retten til nye og lovlig Indstævning at

1821: 280

foretages og behandles paa Aastædet. Denne Eragtning blev Parterne forelæst, og Citanten tilbage leveret den fremlagde Attest fra Forligelses Kommissionen.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s og for Eragtningen 12 s.

Da ingen meldte dem med videre blev hermed sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Colben Asgoutsen Torblaae, Magnus Aadsen Torblaae, Iver Poulsen Torblaae, Sjur Olsen Torblaae alle med paaholden Pen.

Neste Dag den 2den Junii 1821 blev Sommertinget fortsadt ved de i Gaar benævnte Laugrettes Mænd (: for Gravens Skibrede :)

Hvor da blev foretaget

Nye Sag

Aslach Sjursen Hjelmoe mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om til dette Ting at have indkaldet Helje Ommundsen Sæbbe, at see sig overbevist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 17 Spdlr med Renter og Omkostninger, alt efter Attestens Formeld, der tilligemed Attest fra vedkommende Forligelses Kommission at Sagen derfra til Rettergang er henvist, blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen selv tilstæde deklarerede at da Sagen ike er bleven forfulgt til første Ting efterat den er afvist fra Forligelses Kommissionen til Retten, saa forlanger han den afvist fra Retten.

Citanten paastod Sagen fremmet.

Retten eragtede: Da Retten ingen Anordning kjender \som/ paalægger en Creditor at udføre sin Sag for Retten første Ting efter at Sagen fra Forligelses Kommissionen til Retten er henvist, saaledes som ved gjorde Forbud eller Arrest Forretninger, saa bevilges herved denne Sags Fremme nu her for Retten efter Indstævningen denne Eragtning blev Parterne forelæst

Citanten fremlagde en Liste over hans Tilkommende hos Sagvolderen uden Dato, hvorefter Citanten paastaaer at have til gode 17 Spdlr 3 Ort 10 s, endskjøndt der, ved Feiltagelse, ikun er bleven paastævnt de 17 Spdlr.

Sagvolderen benægtede aldeles at skyldte noget til Citanten.

Citanten, til Beviis om hans Fordrings Rigtighed, fremstillede som

1ste Vidne Lars Knudsen Lund, aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at for omtrent 5 a 6 Aar siden, forfattede Vidnet efter begge Parters Forlangende i deres Overvær, og efter deres indbyrdes Opgivende, en skriftlig Regning imellem dem og da kom Citanten til gode hos Sagvolderen nogle tusinde Rigsdaler Dansk Kourant men hvor mange, kan vidnet ei nu erindre men nyeligen i denne Uge hørde Vidnet, at Sagvolderen /: Helje Sebbe :/ tilstod den her i Retten af Citanten fremlagde Listes Rigtighed, undtagen at der ike var paakommet alt hvad Sagvolderen havde betalt endten Selv eller ved andre, og at Helje tilbød sig at betale alt hvad han ike kunde bevise var bleven betalt til Afdrag paa den fordrede Sum den han troede fyldest var bleven betalt. Videre vidste Vidnet ei at forklare til Oplysning.

som 2det og 3de Vidne fremstod Lars Sjursen Sæd og John Magnussen Møchlethun aflagde begge Lovens Eed med Løfte som første Vidne, forklarede eenstemmigen: at begge tilstæde paa een og samme Tid hørde de i Gaar, da de søgte at bringe Parterne til Forlig, at Sagvolderen tilstod, at den her i Retten fremlagde Liste var rigtig, undtagen, at der ei var anført alt hvad Citanten var bleven afbetalt og at Helje sagde at han var villig at betale hvad han ike kunde bevise at der var bleven afbetalt mere end derpaa anført, men paastod at alt var bleven betalt, og det vilde han bevise.

Citanten som troede nu at have bevist Søgsmålet paastod Dom efter indstævningen, med Renter af den paasøgte Kapital fra 6 Decbr: 1820, samt skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen begjærede Sagen Udsadt til førstkommende Høsteting, hvortil Citanten efter nogen Samtale gav sit Samtykke, da han indsaar at han ike kunde nægte Udsættelse til

{Høsteting} \Maanedstinget/ der for dem begge blev en ubeleilig Tid i Indhøstningens Tid

Retten eragtede Sagen bevilges udsadt til førstkommende Høsteting for Gravens Skibrede, hvilken Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Incam: 1 Spdlr 28 s for 3 Vidner 40 s Sagvolderen betalede Tilsvarenpenge 40 s for 2 Eragtninger 24 s.

Gammel Sag Fol: 268 om Fjeldstrækningen Leirebotten.

Paa samtlige Simefølgingernes Vegne mødte Sjur Larsen Sæd, og af Citanterne Torfind Olsen Hotle og Peder Larsen Garen, hvilke samtlige erklærede: at alle i dette Tingsvidne forhen

mødende ere nu blevene saaledes forenede: at Hotle og Skaars Opsiddere, skal ubehindrede af Simedølingerne og Syssendølingerne beite deres Creature imellem det Sted kaldet Kieldo og Stedet Holsnoe kaldet indtil Stedet Leiro hvor begge Elvene kommer sammen, samt øst igjennem Kjeldalen Hotle og Skaars Opsiddere skal ligeledes ubehindrede paa bemeldte Strækning hvor Elvene kommer sammen kunne opsætte dem Sælshuse som om det var paa deres Eiendom, men maae ike lade deres Creature af noget Slags komme over nogen af Elvene at beite, til Hinder for Simedølingerne eller Syssendølingerne eller der hugge Brænde under 1 Spdlr Bøder til Sognets Fattigkasses Fond af hver Mand og siden dobbelt for hver gang af hver Mand hvis Folk eller Creature have gjort dem skyldige i saadan Fornermelse, og desuden betale Skaden Simedølingerne og Syssendølingerne maae bruge fremdeles som hidtil Leirebotten ubehindret af Hotle og Skaars Mænd. Dette Forlig blev for samtlige

1821: 280b

Tilstædeværende af Prottekollen oplæst og vedstaaet rigtig tilført, og da ingen meldte dem med noget videre blev Tingsvidnet hermed sluttet.

Nye Sag

Lars Olsen Warberg mødte for Retten og fremlagde Stevne Attest og Forligelses Commissions Attest hvorefter han til dette Ting har indkaldet Anders Larsen Hereide for resterende 6 Spr!! (Skjepper?) 4 Kander Korn og 25 s i Penge til Eifjord Kirke alt efter Stevningens Formæld der blev oplæst og indtages her saalydende #

Anders Larsen {Warberg} \Hereid/ selv tilstæde tilbød sig med Eed at bevidne ike at være vidende at restere nogen Tiende eller skyldte \noget/ til Eifjord Kirke.

Citanten erklærede sig tilfreds med denne Eed, hvorpaa bemeldte Anders Larsen Hereide aflagde Lovens Eed og med oprakte Fingre og Saligheds Eed forsikrede at han aldeles troer sig ike at skyldte noget Korn til Eifjord Kirke, men de paasøgte 25 s kan han ei sikkert erindre om ere betalte og derfor herved hellere tilstaaer og forpligte sig inden førstkommende St: Hans Dag at betale til Citanten bemeldte 25 s skrives fem og tyve Skilling

Ingen af Parterne havde videre at tilføre.

Cit: betalede 74 s og Sagvolderen 20 s

Nye Sag

Lars Olsen Warberg meldte til dette Ting at have indkaldet Tosten Andersen Hereide at lide Dom for resterende Kirketiende til Eifjord Kirke i 5 Aar nemlig Aarene 1814 til 1818 inclusive

bemeldte Tosten Andersen Hereide tilstod at skyldte for bemeldte Aar 2 Spdlr 1 Ort 7 s dem han lovede at betale til førstkommende Michels Dag, og i denne Sags Omkostninger 1 Spdlr 30 s, hvormed Citanten var fornøyet, og begjærede Forliget med Dom stadfæstet hvorpaa strax blev afsagt saadan

Dom

Paa Grund af forestaaende Forlig Kiendes for Ret Tosten Andersen Hereide ipligtes herved at betale til Lars Olsen Warberg inden førstkommende Michels Dag 2 Spd 31 s som resterende Rettigheder til Eifjord Kirke for Aarene 1814, 1815, 1816, 1817 og 1818, og i denne Sags Omkostninger 1 Spdlr 30 s, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling sker det idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse og forbemeldte Termin under Exekutions Tvang.

Citanten betalede Incam: 74 s og Sagvolderen Tilsvarspenge 20 s

Eeds Sag:

Svend Aslachsen Jallen mødte for Retten og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om, til dette Ting at have indkaldet Qvindemennisket Torgunna Olsdatter Wiig at anhøre hans Frifindelses Eed, i Anledning at hun har angivet ham som Fader til et af hende født Barn bemeldte Torgunna Olsdatter Wiig blev paaraabt paa sædvanlig Maade men mødte ike, ei heller nogen paa hendes Vegne

Citanten foreviste en ham den 17 Marts overgaaet Underrets Dom, hvorved han er ipligtet, at aflægge den omstævnte Eed, hvorpaa han efter foregaaende alvorlig Formaning af Dommeren, med oprakte Fingre og Saligheds Eed efter Dommens bydende, som nu inden Retten blev ham forelæst, bekræftede og forsikrede at han ike er Fader til det af Torgunna Olsdatter Wiig Sommeren 1819 fødte Barn kaldet Ole, og aldrig medens han har levet i Ægteskab med hans nulevende Hustrue, at have nogensinde haft naturlig legemlig Omgang med bemeldte Torgunna.

Da ingen havde videre at tilføre blev hermed sluttet

Citanten betalede Incammination 1 Spdlr 28 s

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Udskiftnings forretning af 1ste Septb: 1820 af Gaarden Unneland i Ulvig mellem Sjur Ellefsen og Lars Ellingsen.
2. Afkald fra Sigri Paulsdatter Spilde for 3 Arve til Beløb 10 Spd. 64 s., dat: 1 Junii 1821.
3. Do: fra Guri Johannesdtr: Brekke for 76 s.; af do: Dato.
4. Do: fra Kari Paulsdt: Spilde for 3 Arves Beløb 10 Spd. 64 s., af do: Dato.
5. Do: fra Guro Larsdt: Følkedal for 3 Arves Beløb 11 Spd. 104 5/8 s., af do: Dato.
6. Do: fra Anna Nilsdt: Haugen for 4 Spd. 26 s., af do: Dato.
7. Do: fra Guro Tormodsdatter Varbergs Egtefælle for hendes Faderarv 31 Spd 107 s. af do: Dato.
8. Do: fra Anve Anvesen Tvedt for 11 Spd. 1 7/8 s., af 2 Junii 1821.
9. Do: fra Ole Askautsen Wamheim for 5 rd 14 s., af do: Dato.
10. Contract mellem Enken Cecilia Sjursdatter Eide og Formynderne for Anders og Sjur Trondsonner Eide angaaende Besiddelse, Vilkaar &c. vedkommende 18 ½ Mrk. Smør i Eide.
11. Skjøde fra Ole Knudsen til Nils Olsen paa 2 Bpd 15 Mrk Smør i Nesheim, dateret 1 Junii 1821.
12. Vilkaarbrev fra Nils Olsen Nesheim til Ole Knudsen og Huustro Synneve Johannesdatter, dateret 1 Junii 1821.
13. Panteobligation fra Brynild Torjersen Espeland til Lars Knudsen Syse stor 100 Spd., dateret 1ste Junii 1821.
14. Ditto fra Jacob Tostensen Espeland til Heine Nilssen Hallanger stor 100 Spd., dateret 1 Junii 1820.
15. Skjøde fra John Christophersen til Peder Ellingsen paa 1 Pd. 6 Mrk. Smør ½ Bukskind i Gaarden Ystaas, dateret 1 Junii 1821.
16. Vilkaarbrev fra Peder Ellingsen Ystaas til John Christophersen og Huustro

1821: 281

Sigri Nilsdatter, dateret 1 Junii 1821.

17. Skjøde fra Hans Olsen til Ole Hanssen paa 18 Mrk. Smør i Skaar, af do: Dato.
18. Vilkaarbrev fra Ole Hanssen Skaar til Hans Olsen og Ragnilde Pedersdatter, af 1 Junii 1821.
19. Panteobligation fra Sjur Olsen Nesheim til Ole Nilssen Nesbøe for 100 Spd., af do: Dato.

20. Skjøde fra Nils Pettersen til Ole Hanssen Vestreim paa Gjestgiverstedet Vigegrund i Eidfjord, dateret 13 April 1821.
 21. Huusmandsfæsteseddel fra Svend Knudsen Fedt til Bottolph Johnsen og Huustro paa et Plads i Eidfjord, dateret 2 Junii 1821 med Revers af samme Dato.
 22. Panteobligation fra Christopher Christophersen Hjeltnes ved Formynder til Omund Torbjørnsen Opheim, stor 200 Spd. mod Pant i Ulvigs Kirke, dateret 2den Junii 1821.
 23. Skjøde fra Torfind Tostensen til Ole Tostensen paa 1 Bpd. 3 Mrk. Smør i Gaarden Sæd, dateret 2 Junii 1821.
 24. Vilkaarbrev fra Ole Tostensen til Torfind Tostensen og Huustro Sara Larsdatter paa Levekaar af Sæd, dateret 2den Junii 1821.
 25. Fæsteseddel fra Herborg Olsdatter Lillethun til Ole Olsen Møklethun paa et Plads under Lillethun, dateret 26 Januar 1821 med Reversal af 2den Junii 1821.
 26. Leiecontract af 2 Junii 1821 fra Brynnild og Mikel Tveite til Lars Nilssen paa Betning i Tveites Støls Mark.
 27. Panteobligation fra David Halstensen Espeland til Anders Anderssen Eide stor 30 Spd., dateret 2 Junii 1821.
 28. Skjøde fra Hans Jacobsen og Hans Knudsen Gaugsvig til Hellie Hanssen Herreid paa 2 Bpd. 1 ½ Mrk. Smør 5/8 Hud i Gaarden Legreid, dateret 6 Marts 1821.
 29. Panteobligation fra Hellie Hanssen Herreid til Hans Torsnes og Hans Gaugsvig stor 248 Spd. mod 1 Prioritet i Legreid, dateret 6 Marts 1821.
 30. Dirro fra Ditto til de samme, stor 198 Spd. mod 2den Prioritet i bemeldte Pant, dateret 2 Junii 1821.
 31. Vilkaarbrev fra Hellie Hanssen Herreid til Lars Pedersen og Huustro Anna Ølversdatter paa Levekaar af Legreid, dateret 2 Junii 1821.
 32. Skifte sluttet 31 Octbr: 1820 efter Huuskone Kari Pedersdatter Qvammen, hvorved et Stuehuus for 15 Spd. er udlagt Sterbbo Enkemanden Johannes Nilssen.
- Dernæst blev aflyst:
- en Obligation fra David Anvesen Tvedt til Lars Anvesen Vindal dateret 20 Mai 1814 stor 200 Rbd. N: V: nu 20 Spd. qvitteret 4 Octbr: 1820. medfulgte lovlig Opsigelse.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig at have mere med Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren Colben Asgautsen Torblaae, Magnus Aadsen Torblaae, Iver Paulsen
Torblaae, Sjur Olsen Torblaae (: alle 4 med iholdt Pen :)

Sommerthing for Kingservig og Røldals Skibrede 4de 5. og 6te Junii 1821.
Aar 1821 den 4de Junii blev Retten sat paa Tingstedet Utne til det almindelige Sommerthings Afholdelse for Kingservig og Røldals Skibreder; Retten betjendt af Stedets Sorenskriver og følgende 4re Laugrettesmænd: Hellie Tostensen Skare, Svend Olsen Skare, Torgier Haldsteensen Tvedt og Tormoe Aslachsen Selliestad der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedtagelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Widsteen, Skibredernes Lensmænd, og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de foran Folio 278 ekstraherede Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 20 inclusive.

Nye Sag.

Ole Svendsen Hagen for hans Broder Osmund Svendsen Juve i Røldal, mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners

1821: 281b

Attest om, at bemeldte Osmund til denne Thing har indkaldet Nils Helliesen Hagen at see sig overbeviist og Lide Dom til at fravige det Jordstykke som han har tilhandlet sig og havt i Besiddelse af Gaarden Hagen, samt at betale denne Sags Omkostninger skadesløs efter nærmere Paastand. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist Endelig fremlagde han og Stevnevidnernes Attest om, at de paa Citantens Vegne have den 9de December sidstleden muntlig udsagt Sagvolderen til at fravige ommeldte Plads eller Jordstykke til dette Aars Fardag. Bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalynde ###.

Sagvolderen Niels Helliesen Hagen, selv tilstede, anhørte bemeldte Attester oplæse, og declarerede: at han af Citanten for omtrændt 4 Aar siden købte et Jordstykke af Gaarden Hagen, med hvilket skulde følge {en} \fjerde/deel i en Bod, samt Timmer, bestaaende af 28 Stokker til et Stuehuus, imod at Sagvolderen derfor skulle give 100 Spdr og to Kjør, hvorefter Skjøde skulde erholdes. Af Kjøbesummen er betalt 2 Kjør og 50 Spdr i Penge, men det øvrige har Sagvolderen tilbageholdt indtil Sælgeren skaffer ham fyldest det belovede Timmer, hvoraf Sagvolderen hidtil ikkun har bekommet det Halve, og troer Sagvolderen sig ikke pligtig at udbetale den fyldest Kjøbesum, førend han faaer fyldest det ham acorderede, langt mindre derfor at bør fravige Ejendommen, saameget mindre som afsavnet af Husetimmeret var ham et vigtigt Afsavn til Møje og Tab.

Citanten declarerede: at det paaklagede Hustimmer er Sagvolderen leveret; den Gang Kjøbet sluttedes, var endeel Stokker bortlaant til forskellige Mænd, som Citanten er forsikkret om, har leveret dem tilbage paa Pladsen, og af Sagvolderen modtaget, ligesom han og modtog strax den Deel som laae paa Pladsen, han har saaledes ingen Stokker at fordre, men bør idømmes at fravige Ejendommen, som den der ikke har opfyldt Contracten ved at betale hvad han har købt og modtaget, eller og i det ringeste dømmes strax at betale de paa Kjøbesummen resterende Penge, men da Citanten mindst formodede at Sagvolderen vilde nægte hvad han har modtaget, saa nødes han til at begjære Sagen udsat til HøsteThinget for at bevise hvad Timmer der er leveret.

Sagvolderen samtykkede denne Udsættelse.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incamination 1 Spd. 28 s: for en Udsættelse 12 s: Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s:

Gam/m/el Thingsvidne Sag \Fol: 268./ om Fjeldbejdet ørve!! (øvre) Bjørnebotnen. Samtlige Parter mødte og begjærede denne Sag udsat til Høstethinget, for imidlertid fællets forenede at kunne paa Aastedet i Fjeldet undersøge og betragte med hinanden de omhandlede Bejtestrækninger, naar Sneen efter en Maanedes Forløb eller længere er saaledes bortsmæltet, at Græsset er begyndt at spire saa at de kan see et hvert Steds Godhed; hvilken Udsættelse Retten bevilghede.

Citanterne betalede tilsammen 12 s:

Gam/m/el Sag Folio 271. Svend Hestham/m/er mod Niels Helliesen Hagen. Paa Citantens Vegne mødte hans Broder Arne Arnesen Bleie. Sagvolderen Niels Helliesen Hagen tilligemed hans Fader Hellie Aarmsen Øverland mødte ligeledes.

Parterne bleve saaledes forenede: Niels Helliesen Hagen forpligter sig inden førstkommende 1ste August at betale til Citanten Svend Hesthammer de her paasøgte 15 Spd 2 O: 12 s:

tilligemed alle bevisligen paa denne Sag havde Omkostninger, hvilke nu ei vides eller kan bestemmes, saavel som de herefter nødvendige Paaløbende indtil Betaling skeer. Sagvolderens Fader Hellie Aarmsen Øverland forpligter sig som Cautionist at betale forbemeldte, saafremt det ikke hos Sønnen ved Exiqtion er \at/ bekomme{t}. Mødende Arne modtog paa hans Broders Vegne dette Tilbud, og begge Parter begjærede samme ved Rettens Dom stadfæstet hvorpaa strax blev afsagt saadan

1821: 282

Dom:

Forestaaende mellem Myndige Mænd ingangne Forliig bør at efterkommes ifølge Lovens 5te Bogs 1ste Capt: 1ste Art: under Exicutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Termin.

Da ingen meldte dem med videre saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Tormoe Aslaksen Seljestad, Hellie Tostensen Skaare, Torger
 Halsteensen Tvedt, Sven Olsen Ska{a}re. alle fire med paaholdt Pen

Næste Dag den 5te Junii 1821 blev det almindelige Sommer Sage og Skatteting forsaadt for Kingservigs og Røldals Skibreder ved de i Gaar benævnte Rettens Personer

Gammel Sag: Synneve Thomasdatter Reinsaas mod Michel Iversersen!! Hildal Fol: 273.
Begge Parter mødte tilstæde

{Contra} Citanten fremstillede {som}

{3de Contra} \Forhen afhørde 3de Hoved/ Vidne Anna Salmsdatter!! (Salemons-) Skare aflagde Lovens Eed forklarede: at Aar 1819 otte Dage før Juul, laae en her ustevnt Mands Person i Sæng med \Contra/ Citantinden Synneva Tomas Datter Reinsaas og Flere, saaledes som af hende hørt forklaret i denne Sag, og atter omtrændt 14 Dage efter paafølgende Nytaar saae Vidnet, at bemeldte Syneva stod op af Sængen hvor Vidnet \laae/ og blev en Tid borte og hørde Vidnet at hun, medens hun var borte, hostede og at Lyden af hendes Hoste, kom fra det Sted hvor Vidnet vidste at forbemeldte her unævnte Mandsperson havde lagt sig til Hvile bemeldte Nat som dette skeede. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som vedstod at være i \2det og/ 3die Leed beslægtet til Citanten Michel hvis Moder er Vidnets Søskendebarn.

Afskediget. Som

5te Hovedvidne fremstod Jørgen Samsonsens Hildal, aflagde Lovens Eed, forklarede: at under Samtale som Cammerat med en her ustevnt Mandsperson om, at han ansaaes mistænkt for, at være Fader til det af Sagvolderinden Syneva fødte Barn, svarede denne /: han :/ ”at han gjorde sig saa ondt deraf, at han ikke fik sove derfor.” Videre nævnte han ikke, eller i nogen Maade udlod sig, hvorvidt han ansaae sig for Fader eller ikke. Ingen havde mere at tilspørge Vidnet afskediget.

Begge Parter erklærede at de ingen flere Vidner havde at afhøre, og at de indlod Sagen til Doms efter Indstevningerne, og enhver af dem at tilkjendes Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede for 2de Vidner 16 Skilling.

Nye Sag:

Lars Iversen Bustethun mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing ved muntlig Varsel at have indkaldet Halvor Tobiassen Mansager at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige til Citanten 2 Spdr og for ærerørige Udladelser imod

ham med videre efter Attestens Formeld, saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen at Sagvolderen der ikke mødte. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Paa Sagvolderens Vegne mødte hans Broder Henrich Tobiassen Mansager, som declarerede: at naar Citanten inden Retten vil aflægge sin Eed paa at tilkommer og har leveret Halvor de her paastevnte to Spdr, da er Sagvolderen Halvor villig til at betale ham dem. I henseende de paastevnte ærerørige Ord, da nævnte Comparentens Broder intet derom.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede. Citanten stadfæster nu \her/ inden Retten at han virkelig leverede Sagvolderen Mansager de her paasøgte 2 Spdr. Gjør Citanten dette da skal Halvor Mansager betale Citanten bemeldte 2 Spdr, samt denne Sags Omkostninger efter Citantens Opgivende og Dommerens Skjøn i hans Stadfæstelses Dom paa dette Forlig. I Henseende de paastevnte Ærerørige Ord frafaldt Citanten for nærværende Tid sammes Forfølgelse nu for Retten i Haab om, venskabelig

1821: 282b

Overeenskomst, men forbeholder sig, om han saa skulle finde fornøden at paatale samme ved Rettergang og Dom efter nærmere Søgmaal inden Aar og Dag fra den Tid de bleve udtalte. I Henseende til Sagens Omkostninger erklærede Citanten at han har udbetalt {de} 1 Spdr i Stevnepenge, og gjort tvende Personlige Møder, det Ene to Mil fra sit Hjem til Forligelses Commissionen, og det Andet nu hertil Thinget 2 ½ Mil fra sit Hjem. Til Retten har han nu betalt 1 Spd 28 s:

I Følge dette Forlig fremstod nu Citanten Lars Iversen Bustethun og med opragte Findre!! (Fingre) og Saligheds Eed bekræftede at have leveret til Halvor Mansager de her paasøgte 2 Spdr.

Da denne Eed var aflagt, blev af Retten strax afsagt saadan

Dom:

I Følge forestaaende Forlig og aflagde Eed Kiendes for Ret: at Halvor Tobiassen Mansager bør at betale til Lars Iversen Bustethun, de her paasøgte 2 Spdr og i denne Sags Omkostninger 3 Spdr 82 sk., samt endvidere denne Doms Udstedelse, Forkyndelse, Exicution og alt Fornødne indtil Betalning skeer. I Henseende de paasøgte Ærerørige Ord, forbeholdes Citanten hans nærmere Ret og Paatale til Sagvolderen efter nye Indstevning om han saa finder for godt. Det Idømte udredes under Exicutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s: Sagvolderen betalede i Tilsvarspenge 40 s:

Da ingen meldte med videre, saa blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Tormo Aslachsen Selliestad, Hellie Tostensen Sk{a}are, Torger Halsteensen Tvedt og Svend Olsen Ska{a}re. (: alle 4re med iholdt Pen :)

Næste Dag den 6te Junii 1821, continuerede det almindelige Sommer- Sage- og Skatte Thing for Kingservigs og Røldals Skibrede, paa Thingstedet Utne, ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda: blev publiceret følgende Documenter:

1. {Skiøde fra} Mageskiøde fra Niels Omundsen Botnen til Anfind Josepsen Seim paa 1 Mrk Smør i Gaarden Botnen No: 33 og ½ Mrk Smør i Teigen Skiemmedal i Røldal, datt: 5te Junii 1821.

2. Ditto fra Anfind Josepsen Seim til Niels Omundsen Botnen paa 3 Mrk Smør med B: og H: i Gaarden Seim (: eller Toft med Seim og Øfsthuus No: 16 og 17 :) i Røldal, datteret 5te Junii 1821.

3. Skiøde fra Knud Knudsen Seim til Hellie Ormsen Øveland, paa 1 Mrk Smør med B: og H: i Gaarden Østerhagens Anpart i Stølen Svandalsflaaten No: 2 i Røldals Skibrede, datteret 5te Junii 1821.

4. Ditto fra Ellend Svendsen Skieldaas til sin Brodersøn Svend Johannessen Skieldaas, paa 12 Mrk Smør ½ Gjedskind med B: og H: i Gaarden Skjeldaas No: 36 i Kingservigs Skibrede, datt: 5te Junii 1821.

5. Ditto fra Johannes Westbye Segilmager i Bergen til Svend Arnesen Bleje paa 2 Løber 2 Bpd 3 Mrk Smør i Gaarden Hesthammer No: 27 i Kingservigs Skibrede, datt: 23de Junii 1820.

6. Ditto fra Lars Omundsen indre Alsager til sin Søn Omund Larsen paa 1 Bpd 6 Mrk Smør ½ Hud, ½ Løb Salt i gaarden indre Alsager No: 30 i Kingservigs Skibrede, datt: 5te Junii 1821.

7. Ditto \fra/ Lars Ingebrigtsen Djønne {til} som Formynder for Arvingen Lars Larsen Djønne paa 18 Mrk Smør 1 Løb Salt i Gaarden Djønne No: 5, datt: 5te Junii 1821.

1821: 283

8. Skjøde fra Lars Engelsen Djønne til sin Søn Engel Larsen paa ¼ Løb Smør ½ Hud i Djønne No: 5, datt: 5te Junii 1821.

9. Gavebrev, fra Elling Nielsen Langesæter til sin Søn Niels Ellingsen paa 22 ½ Mrk Smør 3/8 Hud ¼ Faarskind i Gaarden Tjoflaat No: 1, datt: 5te Junii 1821.

10. Skiøde fra John Olsen Age til sin Søn Ole Johnsen paa ½ Løb Smør i Gaarden Age No: 24, datteret 6te Junii 1821.

11. Bygselbrev fra Niels Hertzberg, Provst, til Jørgen Johannessen Feim!! (Freim) paa 15 20/99 Mrk Smør i Gaarden Freim, datt: 26de April 1821, med Reversal datt: 5te Junii 1821, og Landskyldsbog.

12. Huusmands Contract fra Torger Halsteensen Tvedt til Omund Omundsen Tvedt paa et Husmandsplads under Gaarden Tvedt, datt: 28de Februar 1821, med Reversal af samme Dato.

13. Huusmands Festesæddel fra Niels Ellingsen Tioflaat til Aslach Jonsen paa et Huusmandsplads kaldet Nøstbrækken, under min Gaard Tjoflaad, datt: 6te Junii 1821. med Reversal af samme Dato.

14. Panteobligation fra Anfind Josepsen Botnen til Knud Johnsen Børven for 78 Spd mod Pant i Botnen m: v: datt: 5te Junii 1821.

15. Ditto fra Torger Tomassen, Husmand under Berge til Tobias Haldorsen Eidnes for 49 Spd. mod Pant i Løsøre m: v: datt: 10de Decbr: 1820.

16. Ditto fra Ole Ingebrigtsen Apel til Myntlingen Britha Omunds Dr: Mouge og Myntli\ngen Ingeborg Omunds Dr: Mouge \for/ hver 60 Spd mod Pant i Apel, datt: 25de April 1821.

17. Ditto fra Torjus Sundovsen Medthuis til Ole Haldorsen Helleland for 200 Spd mod Pant i Midthuis; datt: 4de Junii 1821.

18. Ditto fra Johannes Brigtsen Østensø til Elling Nilsen Langesæter for 300 Spd mod Pant i Haugse, datt: 4de Junii 1821.

19. Ditto fra Hellie Ormsen Øveland til Omund Pedersen Lofthuis for 100 Spd. mod Pant i Grøve og Fjeldstølen Svandalflaaten, d: 5de Junii 1821.

20. Ditto fra Svend Arnesen Bleie til H: Johannes Westbye for 2000 Spd mod Pant i Hesthammer, datt: Bergen 23de Junii 1820.

21. Commissions-Forliig mellem Opsidderne paa Gaarden Bleie Angaaende Skiftegjærders Istandholdelse, datt: 10de August 1818.

22. Declaration eller Løfte af John Olsen Age at sælge ½ Løb Smør i Age til ingen anden end sin Søn Ole Johnsen, datt: 6te [Junii?] 1821.

23. Wilkaarsbrev fra Svend Johannessen Skieldaas til sin Farbroder Elling Svendsen Skjeldaas, datt: 5te Junii 1821.

24. Contract imellem Lars Ellingsen Djønne og Søn Engel Larsen Djønne med Curator, at bemeldte Lars Ellingsen og Hustrue bruger og beboe deres Søn {Lars} Engel Larsens Gaardepard i Djønne saalænge de lyster, og ved Fratrædelsen svarer \Sønnen/ dem aarligt Vilkaar, datteret 5te Junii 1821.

25. Wilkaarsbrev fra Niels Ellingsen Tjoflaat til sine Forældre Elling Nielsen Langesæter og Hustrue, datt: 5te Junii 1821.

Dernæst blev aflyst:

en Obligation fra Niels Olsen Botnen til Svend Arnesen Bleie datt: 5te November 1816 stor 160 Spd, qvitteret 3de October 1820 {medfulgte lovlige Opsigelse.}

Da ingen efter Udraab mældte sig at have mere ved Thinget at bestille, blev samme hævet.

A v W S Koren Tormo Aslaksen Selliestad, Hellie Tostensen Skare, Torger Halstenssen
Tvedt, Svend Olsen Skare (: alle 4re med iholdt Pen :)

1821: 283b

Aar 1821 den 27de Junii blev retten sadt paa det sædvanlige Tingsted Helleland af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Knud Knudsen Sem, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Jørgen Larsen Helleland

Hvor da

i Sagen Fol: 282 Michel Iversen Hildal mod Qvindemennesket Synneve Thomasdtr:
Reinsaas blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag har Michel Iversen sagsøgt Qvindemennesket, Synneve Thomasdatter Reinsoas, at see sig overbeviist, at ike han, men en anden, er Fader, til et af hende den 3de Augusti 1820 født Barn, og at modtage Dom med Omkostninger til hans Frifindelse, eller og, at hun skal med hendes Eed stadfæste: at han /: Citanten /: er den rette Barnefader Hun derimod har Contrastevnet ham, at see sig overbeviist; at han er den rette Barnefader under Ægteskabs Løfte; derom, og for hans Beskyldning, at hun skal have haft legemlig Omgang, med andre end ham, at lide og modtage Dom med Omkostninger

Ved Citantens Vidner er beviist: at Contracitantinden for Citantens Moder skal have forsikret at kunne aflægge Eed paa, ike at have haft Omgang med Citanten, efter den Tid de havde sidst været paa Stølen, som var omtrent 4 Uger for Michelsdag 1819 At hun baade noget efter Michels Dags og Juule Tider 1819 skal have lagt i Sæng med Andre Mandspersoner, men dog er ike beviist nogen legemlig Omgang.

Ved Contra Citantindens Vidner er beviist: at Contra Citantinden, under hendes Fødsels Smerter, stedse bekjendte Citanten og ingen anden som Barnefader at hun Omtrent 3 Uger efter Mikelsdag 1819 er seet at ligge i en Lade, i Sæng sammen med Citanten og en anden Mandsperson At Citanten og Contra Citantinden laae sammen i Sæng nærmest hinanden de 2 Høytids Juulenætter tilligemed flere i en Stue hvor der brændte bestandig Lys endelig har og 7de Contravidne forklaret: at Citanten og Vidnet, laae i Sæng sammen med Contra Citantinden en heel Nat ved Juule Tider 1819 og at Citanten den Nat talede meget sammen

med Contra Citantinden Endelig har Citanten Selv ike nægtet, at have haft Legemlig Omgang med Contra Citantinden, men benægter at have haft den senere, end omtrent en Maaned for Michelsdag 1819, og paa den Grund nægter at være Barnefader.

Seer man hen til de førte Hovedvidner, da er derved ike beviist, at Contra Citantinden har haft Legemlig Omgang med nogen anden end ham, paa saadan Tid, at den kunde være Fader til det af hende fødte Barn, og om end dette var beviist, var derved dog ike bevist, at samme og ike Citanten var Fader, men kun Formodning tilvejebragt, ligesom Contra Citantinden ved de af hende førte Vidner, der have beviist; at Citanten fra Michelsdag 1819 ike aldeles haver fraholdt sig al Omgang med Contra Citantinden, men endog lige til Juul 1819 stundom søgt Seng med hende, ikun bestyrker Formodning om, at hendes Angivelse kan være rigtig, men ingenlunde giver fuldt Beviis.

Paa Grund foranførte Omstændigheder, og da Lovens 6 Bogs 13 Kap: 5 Art: og Reskript af 29de October 1768 befaler: at enhver som sigtes for Barnefader og nægter samme, bør med Eed fralægge sig samme, saa Kjendes for Ret: Contra Citantinden Synneve Thomasdatter Reinsaas frifindes for Citanten Michel Iversen Hildals Tiltale i denne Sag, hvis Omkostninger ophæves; hvorimod det tillades ham, efter lovlig at have indkaldt Contra Citantinden til at anhøre hans Eed, at aflægge Lovens Eed inden Retten, i det seneste inden førstkommende Høstetings Slutning for Kingservig og Røldals Tinglaug, om, at han ike er Fader til det af hende fødte her i Sagen omhandlede Barn; aflægger han denne Eed, inden foreskrevne Tid, da fritages han for at ansees som Barnefader, men aflægger han ike bemeldte Eed inden foreskrevne Tid; bliver han som Barnefader at ansee, og følgelig kommer at bidrage til Barnets Opfostring efter Øvrighedens Bestemmelse og/ Foranstaltning Det idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse af Citanten for Contra Citantinden og foreskrevne Terminer, under Adfærd efter Loven. A v W S Koren Knud Knudsen Sem, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Jørgen Larsen Helleland alle med paaholden Pen.

September Maanedstthing:

Aar 1821 den 3de September, blev det {almindelige} overordentlige Maanedstthing saavel for Lenets som Lysekloster Gods afholdt paa Sorenskrivergaarden Helleland, og Ret-

1821: 284

ten betjendt ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd, sc: Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Erichsen Lofthuus.

Hvorda: blev publiceret følgende Love m: v:

- No: 1. Lov af 2de Junii 1821 angaaende et Tillæg til Grundlovens {Pag:} \\$/ 50. Litr: B:
2. Do: Datto!!, angaaende UnderholdningsPenge for Criminelle Arresteranter
3. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet af 12de Junii 1821 angaaende Pæstsmittede Lande og Steder.
4. Lov af 26de Junii 1821, angaaende Odelsretten og Aasædesretten.
5. Bekjendtgjørelse af 31de Juli 1821 fra Finnands Handels og Told Departementet, angaaende hvorledes Pengebreve der afhendes med Posterne skulle vær!! forsegledede.
6. Lov af 1ste Augusti 1821 angaaende Vaartorskefiskeriet i Borgenfjorden paa Sønør.
7. Lov af Ditto Dato, angaaende de Nordlandske Kirkers Salg

8. Lov af Ditto Dato, angaaende Modificationer og nærmere Bestemmelser af den Norske Odels Rettighed

9. Ditto, af Ditto Dato, angaaende Fiskeriet ved Skudesnæs

10. Ditto af Ditto Dato, indeholdende Forbud mod Brug af Torskegarn paa Fiskegrunden Kaur-Raasen.

11. Ditto af Ditto Dato, angaaende Ophævelsen af § 4 i Placaten af 1ste Maii 1810.

12. Ditto af Ditto Dato, om det Bergenske Bødkerlaugs Pligter og Rettigheder.

13. Ditto af Ditto Dato, angaaende UnderholdningsPenge for Børn som endten ere Avlede uden for Egteskab eller hvis Forældre ere separerede.

Justits Things vidne.

Hr: Procurator Baade, som befalet Actor mødte for Retten og fremlagde en under 5te f: M: udstædt Justits Thingsvidne Stevning, forsynet med berammelses og forkyndelses Paategninger, i hvis Følge Niels Sjursen Bajte eller Tveite med flere {fle} til i Dag ere indkaldte at aflægge Vidnesbyrd sigtende til endeel Oplysninger under en mod Daniel Pedersen Handeland og Abraham Larssen i Bergen anlagt Justits Sag; saa fremlagde Comparenten ogsaa Amtets Ordre af 28de Juli d: A: til nærværende Thingsvidnes Erhvervelse, der tillige indeholder Ordre til constituerede Lensmand Holkesvig at møde som Defensor for Angjeldende; dernæst blev fremlagt den i Hovedsagen beskikkede Actor A {s} sessor Lassens Skrivelse til Stiftet af 24de Juli sidstl: samt dermed fulgte Udskrift af Bergens Poletikammer Protocol, for saavidt betræffer der optagne Forhør imellem 19de Decbr: f: A: og 8de Januar d: A:; af hvilke Documenter Comparenten udbad sig de 3de første læste og acterede, men det sidste det i sin Tid udstædende Thingsvidne vedhæftet. De fremlagte Documenter bleve oplæste og nærværende Defensor Lensmand Holkesvig ville under i Agtagelse af Angjeldendes Tarv, anhøre hvad Actor videre havde at iretteføre. \Førstmeldte 3 Documenter indtages saal: og Udskriften i sin Tid {Acten Thingsvidnet} \Acten/ vedhæftet./

Actor fremstillede de 2de indstevnte Vidner Niclas Svendsen Erdal og Niels Sjursen Bajte eller Tvedte, for hvem han begjærede fremsat til Besvarelse de i fremlagde Skrivelse fra Hovedsagens Actor ommeldte Qvæstioner, forbeholdende sig i øvrigt alt videre Lovligt.

Derpaa fremstod som

1ste Widne, Niclas Svendsen Erdal, sagde sig i 41 Aars Alder, Husmand, boende paa Gaarden Erdal af Gravens Præstegjeld her i Hardanger, har indeværende Aar nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed, blev forelæst den fremlagde Udskrift af Bergens Poletikammer Protocol, tilligemed de af Hr: Asessor Lassen fremsadte Qvæstioner, dem han nu besvarede

1821: 284b

alle under et saaledes: da han var i Bergen paa et Fartøj tilligemed Niels Sjursen Bajte eller Tveite, ved Juletider sidstleden, hvad Dag kort før Juleaften, kan Vidnet ei erindre, men en Dag mod Aftenen de med Fartøjet var beliggende ved Langebryggen og ingen flere vare ombord end Vidnet og hans Cammerat Niels Sjursen, kom Een ombord til dem, som Vidnet ei kjendte, han havde intet med sig, men gik med Vidnets Cammerat noget tilside paa Fartøjet og talede med ham en liden Tid og derpaa forlod Fartøjet uden at tale med Vidnet; da han var gaaet bort, fortalte Vidnets Cammerat Niels Sjursen, at bemeldte Person var en han kjendte fra forhen og som bød ham noget Segeldug og Klaverdug tilkjøbs, videre blev ikke omtalt. Vidnet kjender ikke bemeldte Handeland, eller hvorvidt, han endten er kommen i Besiddelse af bemeldte Vare endten Lovlig eller ulovlig, eller om han har faldbuden nogen anden eller

flere {eller} \end/ bemeldte hans Cammerat, ei heller veed han hvorvidt bemeldte Daniel Pedersen Handeland kan have begaaet noget Tyverie eller anden Forbrydelse; hermed er alle fremsadte Qvæstioner besvarede, hvorhos Vidnet lagde til, at hverken han \/: Vidnet :// eller hans Cammerat kjøbte noget af bemeldte Handeland enten af de Vare han faldbød eller andet, afskediget.

2det Vidne, fremstod Niels Sjursen Bajte eller Tvejte, af Gravens Præstegjeld, sagde sig i 31 Aars Alder og indeværende Aar at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreje, blev forelæst hans i hoslagde Udskrift for Poletiretten i Bergen den 20de Decbr: f: A: i denne Sag forhen afgivne Forklaring, som han vedstod i alle dele rigtig, forklarede sig i øvrigt aldeles overensstemmende med forestaaende Vidne, og paa de af Hr: Asessor Lassen fremsatte Qvæstioner svarede saaledes: til 1ste Qvæstion, Svar: ompurgte Handeland havde nogen Vare med sig. Til 2den Qvæstion: Vidnet saae eller hørte ikke at omhandlede Handeland tilbød nogen Anden end Vidnet ompurgte Varer. Til 3die Qvæstion: ommeldte Handeland nævnede ikke hvorfra han havde de Vare han tilbød, om de vare hans egne eller de tilhørte Andre, han nævnede kuns at han havde dem til at sælge, ei heller spurgde Vidnet noget herom. Til 4de Qvæstion: der var paa omhandlede Tid ingen Flere tilstede paa Fartøjet end Vidnets Cammerat forestaaende Vidnet, der ikke hørde deres Samtale, da de stode noget tilsides paa Fartøjet fra første Vidne og taledede sagte med hinanden, og veed Vidnet ikke, om bemeldte Handeland har budet bemeldte Vare tilfalds til nogen Anden end Vidnet og veed ikke at opgive nogen Oplysning enten hvorvidt bemeldte Vare vare stiaalne af ommeldte Handeland eller veed nogen Anden eller Flere som derom kunne give Oplysning. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet, at da Vidnet for nogle Aar siden laae i Bergen som in/d/commanderet Soldat var ompurgte Handeland ligeledes i Bergen som Soldat, hvor Vidnet da lærde at kjende ham af Person som enhver anden af hans Cammerater, og hørte da tale om, at han var mistænkt og skulle endog have sadt Arresteret for Tyverie, men hvorom Vidnet ei vidste videre end efter Rygte, men paa Grund af dette Rygte, ville Vidnet ikke indlade sig med ham eller kjøbe noget af ham, da han, som foran omvidnet tilbød Vidnet en Paqve Segledug og de 50 Alen Klaverdug; og

1821: 285

paa Grund af, at bemeldte Handeland da Vidnet ei vilde indlade sig om nogen Handel med ham, bad Vidnet tie med det gjorde Tilbud, foraarsagede dette, at Vidnet frygtede for at han maaskee ei paa rigtig Maade var kommen i Besiddelse af de Vare han tilbød, og derfor Dagen efter fortælte til Kjøbmand Trompye at Handeland havde tilbudt ham omhandlede Vare. Vidste intet videre til Oplysning, enten om bemeldte Handelands Person eller ompurgte Vare, blev forelæst hans her Afgivne, som han vedstod rigtigt tilført, afskediget.

Actor, som paa Grund af Forestaaende ikke havde flere Vidner at fremstille, begjærede det Passerede som Thingsvidne sluttet og sig beskreven meddelt til fornøden Brug under HovedSagen, ligesom han under Sagens Paadømme haabede sig tilkjendte et passende Salarium, med Hensyn til hans lange og besværlige Rejse som ere over 12 Norske Mil frem og ligesaa tilbage samt Skyds og Diæt efter nærmere af Amtet aprobeerede Regninger.

Defensor Lensmand Holkesvig forbeholdt sig ligeledes under Hovedsagen at tilkjendes billigt Salarium Skyds og Diæt i Anledning hans Rejse 2 ½ \Mil/ hertil, samt til sig og Stevnevidner for Indvarsling.

Hermed blev dette Thingsvidne sluttet og skal strax blive Actor meddelt.

Nye Sag:

Johannes Tostensen Hovland mødte paa egne og samtlige Opsidderes Vegne paa Gaardene Hovland og Qvalnæs, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing, Tid og Sted at have indkaldet Johannes Haldorsen og Knud Larsen Maage, at see dem overbevist og lide Dom med Bøder og Omkostninger for tvertimod lovligt Forbud og indgaaet Forlig inden Retten i en Anden Sag, at have bygget og bejtet Citanterne til Fornærmelse i en Fjeldstrækning Bjørnebotten kaldet, samt at see og anhøre det gjorde Forbud ved endelig Dom stadfæstet m: v: efter Attestens Formeld, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, at denne Sag derfra til Rettergang er henvist; endelig fremlagde han og den paaberaabte forbuds Forretning, ratificeret udstædt af Hr: Foged Vidsteen den 28de Juli sidstl.; hvilke tre Documenter efter Citantens Forlangende bleve oplæste og indtages her saalydende: ###

Indstevnte Sagvoldere Johannes Haldorsen Maage og Knud Larssen Maage mødte Personlig for Retten, vedstod lovlig Varsel og declarerede: at de uagtet det gjorde Forbud har bygget og opsat Sælshuse i Fjeldet, men ikke inden den Strækning som Forbudet benævner, nemlig: inden Grændserne af, en af Citanterne forhen i den offentlige Almending optaget Sæterbejde, de har saaledes saavidt dem vitterligen er bekjendt, ikke ved deres Sælshuses Opførelse, endten fornærmet Citanterne eller handlet mod Forbudet, kan Citanterne bevise dette, da vil de i sin Tid være underkastet den Tiltale og Straf som Lovene tilsige, men de formoder og haabe at ved Sagens nærmere Oplysning, vil Citanterne aldrig kunne bevise at være blevne fornærmede og at den Strækning de tilegne dem ikke vedkomme de af Sagvolderne tilsigtede og attraaede bejte Strækninger

Citanterne fremlagde nu et af dem den 1ste Februar begyndt og 30te Maii 1808 sluttet Thingsvidne, hvorefter de paastaaer at Grændserne for den Fjeldstrækning de have attraaet til Bejte for deres Creature og taget i Brug og Benyttelse, begynder fra øverste Bjørnebotten og nordover til Tue-Vandet, hvorhos de paastod at Sagvolderne have bygget inden for denne Grændse ind paa den Strækning som de ved bemeldte Thingsvidne har

1821: 285b

søgt at faae til Bejte for deres Creature og derved handlet egenmægtigen lige mod det gjorde Forbud, hvilket de nu agter at bevise, og til den Ende fremstillede de

2de Widner, Jørgen Erichsen Espe og Tosten Nielsen Espe, hvilke aflagde Lovens Eed og forklarede eenstemmig, at der hvor Sagvolderne Johannes og Knud Maage have opført de paaklagede Sælshuse mod det gjorde Forbud er noget ned i en Strækning ved et Vand og noget nedenfor et Sted, Vidnerne veed og ofte har hørt at kaldes øverste Bjørneba\atzen, og efter det at regne have Sagvolderne bygget inden om Citanternes i fremlagde Thingsvidne opgivne Grændsestrækning. I øvrigt kan de ikke afgive nærmere nøjagtig Bestemmelse hvorvidt eller hvorlangt inden for Citanternes paaberaabte Grændselinje \de/ paaklagede Sælshuse ere byggede, da de ikke nøjagtig her kan opgive eller veed den omhandlede Grændselinje, men at Husene staae inden for Citanternes opgivne Grændselinje og indpaa den af dem ved fremlagde Thingsvidne attraaede Strækning kan Vidnerne med Sikkerhed og under deres Eed bevidne. Citanten \havde/ intet videre at tilspørge Vidnerne, som bleve afskedigede.

Citanterne som nu troede at have bevist at Sagvolderne have overtraadt et Lovligt gjort Forbud, indlod Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges, og med Paastand at Forbudet som i alle Dele lovligt, maae kjendes ved Magt og Sagvolderne ipligtede Bøder efter Loven for at have overtrædet Forbudet, og at svare denne Sags Omkostninger med 10 Spdr.

Sagvolderne begjærede tilført at de troer dem overbevist om at de ikke ved de opsatte og paaklagede Sælshuse have fornærmet Citanterne og end ikke handlet mod Forbudet, hvilket

de haabe ved Paavisning og Vidneførelse paa Aastedet vil kunne bevises. Paa disse Grunde og for at kunne contra begegne Sagen fra deres Side nødes de at forlange Sagen udsat paa ubestemt Tid, for at den kan blive foretaget paa Aastedet enten under et eller ifølge med en Anden her for Retten værserende og til Høstethinget udsat Thingsvidne Sag med hvilken denne staaer i nøje Sammenhæng.

Citanterne vedblev deres Paastand om Dom.

Sagvolderne deris om Udsættelse.

Retten eragtede: ved det af Citanterne fremlagde Thingsvidne er vel godtgjort at de har søgt at erholde til Brug en Bejtestrækning i Fjeldet, hvis Grændser der ere opgivne og at Sagvolderne mod et Forkyndt Forbud have ifølge Vidne Forklaringen her under Sagen opbygget Sælshuse inden for ommeldte Strækning, men da Citanterne ikke haver bevist at den i fremlagde Thingsvidne ommeldte Strækning er dem udelukkende overdraget, det heller ikke kan nægtes Sagvolderne fra deres Side at see Sagen oplyst, saa finder Retten ikke at kan nægte dem den forlangte Udsættelse paa ubestemt Tid, hvilken herved bevilges dem, dog saaledes at Sagen maae være fræmmet fra Sagvolderens Side i det seneste inden førstkommende Aars Høstething og er saa lang Udsættelse fornøden, paa Grund af at Besigtelse paa Aastedet, formedelst dets høje Beliggenhed, \ei/ forinden i Augst Maaned næste Aar \kan foretages/. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: for to Vidner at afhøre 32 s: og for en Eragtning 12 s: tilsammen 1 Spd 72 s: Sagvolderne betalede Tilsværspenge 40 s: og for Udsættelsen 12 s: tilsammen 52 Skilling.

1821: 286

Nye Sag.

Tomas Michelsen Skjæggedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Knud Olsen Tvedt at anhøre Vidner og Beviser og see sig overbevist om eller og enten at anhøre Citantens Eed eller selv aflægge Eeden hvorvidt han skylder til Citanten de paastevnte 16 Spd 2 ort 12 s: eller derom at lide Dom med Sagens Omkostninger, samt Bøder for ikke at have mødt ved Forligelses Commissionen; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen der indstevnt, angaaende 17 Spd er henvist til Retten, da Sagvolderen der ikke har mødt. Hvilke \2/ Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

I Anledning af at Citanten til Forligelses Commissionen har stevnt Sagvolderen for 17 Spd, men her til Retten kun for 16 Spd 2 o: 12 s: forklarede Citanten at have sin Grund deri, at siden Sagens Behandling for Forligelses Commissionen har Sagvolderen benægtet at betale en halv Speciedaler for en 3die Mand til Citanten som han forhen havde lovet, hvorfor Citanten ved Indstevningen her for Retten har udeladt samme.

Sagvolderen selv tilstede vedtog lovlig Varsel og vedstod at have modtaget hos Citanten i Penge 10 Spd, i Meel for 4 Spd og forpligtede sig at betale for en 3die Mand 3 Spd, ialt 17 Spd, men herpaa har Citanten faaet til Afdrag 4 Bpd 9 Mrk Talg som bør komme til Afregning med 8 Skilling Marken som var den accorderede Pris.

Citanten declarerede at det forholder sig saaledes som af Sagvolderen anført, undtagen at for Talgen skulle Citanten ikkun give 7 ½ s: Marken og desuden skal Citanten have hos Sagvolderen 2 skilling Marken for 16 Bpd Smør, dem Sagvolderen havde solgt til Citanten, men ikke tilvejebragte, men i dens Sted tilstod Citanten 2 Skilling pr: Mark som savnet Fordeel, {disse} hvilke tilsammen udgjør 6 Spd 48 s:, der bliver at afkorte paa forbemeldte leverede Talg.

Sagvolderen benægtede nogensinde at have tilstaaet Citanten forommeldte Fordeel paa Smør, 2 s: pr: Mark, og benægtede Rigtigheden i Henseende Citantens derfor fordrede 6 Spd 48 s:, tilgesom!! (ligesom) han og paastod at for Talgen havde Citanten forpligtet sig at give fulde 8te Skilling Marken.

Citanten declarerede at han ikke har Vidnesbyrd i henseende den tilstaaede Fordeel paa Smørret, hvorfor han nu tilbyder sig med Eed at stadfæste samme.

Sagvolderen benægtede dette hans Tilbud, ligesom Sagvolderen og benægtede fra sin Side at aflægge Eed, uagtet Citanten tilbød ham at kunde gjøre dette.

Begge Parter indlod {Sa} nu Sagen til Doms, da ingen havde Beviser at kunne fremlægge.

Retten eragtede at Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: Tilsvarens penge 40 Skilling.

Da ingen meldte med videre, saa blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Michel Endresen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland. /: alle med iholdt Pen :/

Næste Dag den 4de September continuerede Maanedstthinget paa Thingstedet Helleland ved de samme Rettens Personer som igaar

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifte sluttet 5 Februar 1821 efter Brita Mikelsdatter Wasthun, hvorved $\frac{3}{4}$ Løb Smør 1 Bukskind i Gaarden Wasthun i Odde Sogn er udlagt Sterbboe Enkemanden Elling Hanssen og Børnene.

2. Ditto, sluttet 27de April 1821 efter Halsten Torjelsen Tvedt, hvorved 1 Bpd. 12 $\frac{1}{2}$ Mrk. Smør

1821: 286b

i Gaarden Tvedt i Odde er udlagt Sterbboe Enken Angjer Samsonsdatter og Børnene.

3. Skifte, sluttet 6 April 1821 efter Marita Sjursdatter Kingservig, hvorved nogle Huse paa Kingservigs Almending ere udlagde Skifteforvalteren, Sterbboe Enkemanden Hellie Johannessen m: Fl:

4. Ditto, sluttet 25de April 1821 efter Samson Hanssen Gjelen, hvorved Halvedelen af Pladset Gjelet er udlagt Creditor Rikold Kongsthun.

5. Ditto, sluttet 12 April 1821 efter Marita Sjursdatter Mansager, hvorved 1 Bpd. 3 Mrk. Smør uden Bygsel i Gaarden Mansager i Odde Sogn er udlagt Sterbboe Enkemanden Lars Halvorsen og Arvingerne.

6. Ditto, sluttet 28 Junii 1821 efter Jørgen Pedersen Espe, hvorved 1 Bpd. 3 Mrk. Smør $\frac{1}{4}$ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Espe i Kingservigs Skibrede er udlagt Sterbboe Enken Brita Knudsdatter og Børne!! (Børnene), med paahæftende Obligationsgjeld.

7. Ditto, sluttet 14de August 1821 efter Kari Wigliksdatter Ourdal, hvorved $\frac{1}{8}$ Deel i en Bordsaug paa Gaarden Ourdal i Ulvig er udlagt Sterbboe Enkemanden John Tollefsen og Børnene.

8. Skjøde fra Enken Ragnilde Mathiasdatter Legreide til {Asbjørn Adamsen Legreid} Lars Amundsen Legreid paa 4 Huse paa Legreids Grund i Eidfjord, dateret 6 Julii 1821.

9. Ditto fra Ole Olsen Laate til Lars Helliesen Apold og Guri Gundersdatter paa 18 Mrk. Smør 1 Gjedskind i Gaarden Laate i Odde, dateret 3 Septbr: 1821.

10. Ditto fra Hellie Tostensen Lindebrekke til Nils Paulsen Sponheim paa Halvedelen af Gaarden Undeland i Ulvig, 9 Mrk. Smør med videre, dateret 13 Junii 1821.

11. Contract af 6 Julii 1821 fra Lars Amundsen Legreid til Ragnilde Mathiasdatter hvorefter han svarer hende Huus og Opvartning med videre.

12. Vilkaarcontract af 3 Septbr: 1821 fra Lars Helligesen Laate til Ole Olsen Laate og Huustro Cecilia Larsdt: paa aarligt Levekaar af Laate i Odde Sogn.

13. Afkald fra Anders Johannessen Skjelde for hans Kone Sønneva Andersdatters og Svigersøstre Kari og Stenvor Andersdøttres Arve 2 Rd. 60 s: til hver efter deres Moder Kari Ullensvang eller Langeskaar, dateret 12 Februar 1821.

14. Ditto fra Steen Meldal Wolff for Faderarv 90 Spd. 51 s., dateret 18de Aug: 1821. Aflyst blev dernæst

Obligationen af 5 Mai 1818 fra Torjus Sundovsen Medhuus til Ole Haldorsen Helleland stor 100 Spd., ifølge Qvittering for alt, dateret 4 Hunii 1821.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hermed sluttet.

A v W S Koren Mikel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssens Helleland, Sjur Eriksen Lofthuus. (: alle 4 med iholdt Pen :).

Justitz Forhør, angaaende Steener Wrenner paa Kongsberg.

Aar 1821, den 5te Septebr: blev Retten sat paa Thingstedet Helleland i Hardanger og søndre Bergenhuus Amt, af Stedets Sorenskriver og de tvende eedsorne Laugrettesmænd sc: Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Erichsen Lofthuus for efter Amtets Ordre af 26de Junii sidl: at optage et Justitz Forhør til Oplysning om et af Steener Torsens Wrenner formentlig begaaet Drab paa hans Broder Elling.

Hvorda: Sorenskriveren fremlagde bemeldte Amtets Ordre af 26de Junii sidl: tilligemed deri paaberaabte Bilage, hvilken Ordre tilligemed Hr: Procurator Henscheins Skrivelse af 16de Junii d: A: bleve oplæste og indtages her saalydende: ## I Anledning forbemeldte Ordre har Sorenskriveren ved Indvarsling datt: 11te August sidl:, ladet indkalde de i bemeldte Hr: Procurator Henschiens Skrivelse ommeldte Personer at møde her i Dag, hvorom han nu fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, der blev oplæst og indtages saalydende: # Uagtet den ene af de Indkaldte, nemlig Knud Mæland endnu ikke er hjemme og tilstede saa har dog ikke Sorenskriveren villet udsætte længere med dette Forhør, for at modtage deres Forklaring som ere hjemkomne og tilstede og allerede ladet bemeldte Knud Mæland atter indkalde for at møde til førstkommende Løverdag, til hvilken Tid han formodes at komme hjem.

Fremstod som

1ste Deponent, Johannes Johannessen Qvæstad, bekjendt Gaardejer her i Hardanger, omtrændt i 36 Aars {gl:} \Alder/, lovede at forklare

1821: 287

Sandhed, forklarede sig overeensstemmende med hans forhen under et Forhør paa Kongsberg den 17de Martz sidl: afgivne Forklaring der nu blev ham forelæst og som han vedstod i alle dele rigtigt, undtagen at han den Gang, erindre\n/de fejl, opgav sin Alder omtrændt 1 ½ Aar yngre end han virkelig var; hvorhos han paa nærmere Spørgsmaal forklarede at det var i August Maaned 1819 han, /: Deponenten /: som i bemeldte Forhør af 17de Martz forklaret fulgtes over Fjeldet i Selskab med omhandlede Stener Wrenner samt Lars Larsen Maagestad {og} Tosten Tollevsen Naee og Johannes Olsen Qvæstad, hvorda bemeldte Steener Wrenner skildtes fra Deponenten og de øvrige med Sigende at han vilde gaae til sit Hjem, som han

sagde laae 2 Mile til en anden Kandt mere østlig end den \Vei/ Deponenten med de 3 Øvrige fortsatte. Undervejs medens de gik, fortalte omhandlede Stener Wrenner \til Deponenten/ i det de gik alene i Samtale noget fra de Andre, at der var Uenighed imellem hans Broder Elling og ham, at Elling var aldeles henfalden til Drik, og var saa Ondskabsfuld at han maatte gaae i Frygt i henseende sit Liv for ham, da Elling endog havde været efter ham med Liaae for at dræbe eller beskadige ham, og i det bemeldte Wrenner skildtes fra Deponenten og de øvrige, fulgte Deponenten ham lidt til Side paa hans Vei fra de Andre og da sagde Stener Wrenner til Deponenten at der var en /: hvis Navn han dog ei nævnte :/ der havde bedet ham indstændig at købe en Rifle til ham, men da han ingen havde kunnet faae kjøbt, havde han laant den han bar, som Deponenten saae var en Rifle med \sort/ Læderhylster over og saae Deponenten han tillige havde Krudthorn og Rifleform!! (Kugle-?), hvilket Gevær bemeldte Wrenner sagde at have laant af Ole Frøjnæs til forbemeldte Mand, hvorhos han bad Deponenten, at hvis bemeldte Mand ei behøvede eller ville have ermeldte Rifle, saa vilde han /: Wrenner :/ {aflevere} bringe den til en Støl og Hvilested kaldet Rust, omtrændt 2 Mile længer sydost end der hvor de skildtes og aflevere den der, Deponenten da vilde paa Tilbagevejen efterspørge der om Riflen og hvis den var der, tage den med sig tilbage til Ole Frøjnæs og erholde hvad han havde sadt i Pant for den, indtil han samme Høst kom tilbage til Deponenten. Paa Tilbagevejen spurgte Deponenten efter Geveret paa Stølen Rust, men der var intet Gevær der ankommen; Og veed iøvrigt inte videre om Geværet. Deponenten sagde videre paa Tilspørgende, at medens omspurgte Stener Wrenner var i Hardanger var han sit Navn bekjendt og navngav sig ikkun med sit rette Navn, men sagde han var ugift, hvilket dog ei skal have forholdet sig rigtigt. Deponenten var ikke af de 3 Mænd som i Justits Sags Acten Pag: 43 til 45 ommeldes at Steener Wrenner skal have været i Selskab med paa Haugsund ei heller havde Deponenten været i Selskab med ham \paa/ Breisæter. Deponenten vidste intet videre til Oplysning eller som kuund!! (kunde) lede til Oplysning hvorvidt oftmeldte Stener Wrenner har begaaet det Mord paa Broderen Elling, hvorfor han er mistænkt Afskediget.

2den Deponent, Ole Iversen Frøjnæs, \bekjendt/ bosat Gaardemand her i Hardanger, sagde sig 51 Aar gl: forklarede paa adskillige Spørgsmaale: at nogle Uger efter Santehandsdag 1819 nøjere kan Deponenten ei erindre Tiden, kom heromhandlede Stener Wrenner, som Deponenten ei kjendte videre end at have hørt han nogen Tid havde været i Arbejde paa Gaarden Qvæstad og sagde at han ønskede laant en Børse, da han havde foresat sig at følge med Gaardens Qvæstads Folk naar de rejste til

1821: 287b

Kongsberg til et Sted i Fjeldet, kaldet K{aa}\ro/gevandshaldet, for der at skyde Rensdyr som han havde lyst til, hvorefter han, naar Qvæstads Folk kom tilbage, ville følge dem hjem til Qvæstad, og skulle da Deponenten om 3 eller 4 Uger i det seneste faae Geveret tilbage. Deponenten som ikke kjendte ham, forlangede Pant for Geveret, hvilket Deponenten bekom ved at bemeldte Wrenner leverede ham 2 Sølvøljer i Pant. Deponenten hørte siden ikke til ham eller Geveret, førend hen i November Maaned s: A: da kom han selv og tilbageleverede Børsen og bekom sit Pant tilbage. Bemeldte Børse var en Rifle, hvis Træstok paa over ¼ Alen nær ikke naaede saa langt ud som Børsepiben, der bemeldte et godt Qvarter stod nøgen fremmen om Træstokken hvorpaa bemeldte Gevær var meget kjendelig fra de fledste andre, men nu er Træstokken paa ermeldte Gevær, som Deponenten endnu har, blevet {sk} paaskjød, saa at den nu rækker lige langt ud med selve Geværpiben. Bemeldte Gevær, da han fik det, var forsynet med et sort Læderhylster og fik han tillige samme Tid Kugleform til Geværet samt Krudthorn og fem Geværet tilhørende støbte Blykuler, af hvilke Kuler Deponenten ingen fik tilbage, da Wrenner ved Geværets Tilbagelevering, i det Deponenten

spurgte ham, om han havde faaet nogen Rensdyr, svarede: at en Kugle havde han skudt igjennem en Simle, men den rejste bort, saa han ikke fik gavn af den, de {n} andre Kugler havde han kastet bort. Deponenten sagde til ham "hvor i Verden kunde det have sig, at Du ikke fik Gavn af Simlen, holdt Du kun Geværet stødt, er jeg sikker det gik vist" \hvortil/ svarede han "ja Gud den gik vist, det var just Piben som gik vist." Deponenten eftertænkte da ikke disse Ord, men har siden erindret dem som besynderlige Ord, da han fik vide den heromhandlede Mistanke mod Stener Wrenner, og fik siden at vide at han ikke blev tilbage paa Fjeldet, da han fulgte forestaaende Deponent, men rejste til sit Hjem med Børsen, hvilket forestaaende Deponent har fortalt saaledes som af ham foran forklaret og {her} tilført. Videre forklarede Deponenten, at hvis han fik see den \eller de/ Kugler, hvormed Elling Wrenner skal være skudt ihjel {med} og samme ei er altfor fladtrykt eller beskadiget, formoder Deponenten at skulle kunne kjende og sige med Vished om de ere udskudte af ommeldte Gevær. Deponenten har aldrig seet eller talt med omhandlede Stener Wrenner oftere end den Gang som forklaret han laante og siden da han tilbageleverede bemeldte Gevær og Tilbehør, veed aldrig eller har hørt at han skal have givet sig et fremmet Navn, og veed i øvrigt intet videre som kunne tjene til Oplysning i denne Sag. Vedstod sit Ovenafgivne rigtig tilført i Protocollen, og afskediget.

Formedelst indkaldte Knud Mælands Fravær, som nu atter er indkaldet at møde her Løverdagen den 15de d: M:, bliver dette Forhør herved til bemeldte Tid og Sted udsat.
A v W S Koren Sjur Erichsen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland /: alle med iholdt Pen :/

Aar 1821 den 21 September blev Retten sat paa Thingstedet Helleland ved Stedets Sorenskriver og følgende Eedsorne Laugrettesmænd Hellie Helliesen Trones, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Arne Larssen Helleland.

Hvorda

I Sagen Folio 286 anlagt af Thomas Michelsen Skieggedal mod Knud Olsen Tvedt, blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag har Thomas Michelsen Skieggedal sagsøgt Knud Olsen Tvedt at betale sig skyldige 16 Spdlr 60 s: Sagvolderen paastaaer efter opgiven Sammenregning, ikkun at skyldte 8 Speciedlr ingen af dem have Vidner, men under Sagen er af begge tilstaaet at de have havt Sammen-

1821: 288

regning hvorom de tildeels ere enige og til dels Uovereensstemmende paa disse Grunde og da ingen Beviser haves, om deres Sammenregnings sande Sammenhæng, saa Kjendes for Ret: det tillades Knud Olsen Tvedt, inden {første} første eller idet seneste inden andet Thing efter \at/ denne Dom af Citanten er bleven ham forkyndt og efter lovlig at have indvarslet Citanten Thomas Michelsen Skieggedal at anhøre Eeden, for sit Vernething inden Retten, med Lovens Eed at bestemme hvad og hvormeget han skylder Citanten af de her paasøgte Penge. Aflægger han denne Eed inden Foreskrevne Tid, da betaler han allene Citanten den ved Eeden bestemte Sum, samt 2 Spdlr: af denne Sags Omkostninger og til Justits Kassen saa meget som Dommen og Seglet koster, for ei at have mødt ved Forligelseskommisjonen i øvrigt frifindes han for Citantens videre Søgmaal i denne Sag men aflægger han ikke foreskrevne Eed inden oven bestemte!! Tid, da ipligtes han at betale til Citanten Thomes Mikelsen Skieggedal, den heele paastævnte Sum sexten og en halv Speciedaler, samt 4 Spdlr i denne

Sags Omkostninger {samt} \og/ end videre denne Doms Udstedelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer, samt {end videre} til Justits Kassen saa meget som Dommen og Seglet koster. Alt idømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer, under Adfærd efter Loven.

A v W S Koren Hellie Helliesen Trones, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Arne Larssen Helleland (: alle 4 med iholdt Pen :)

Fortsættelse af Justits-Forhøret angaaende Stener
Wrenne{r} paa Kongsberg, vide foran Folio 287.

Aar 1821 den 21de September blev Extraret sat paa Thingstedet Helleland i Hardanger af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Sjur Erichsen Lofthuus og Sjur Samsonsens Helleland, for at fortsætte med Justits-Forhøret til Oplysning om et af Stener Torsen Wrenne{r} formodentlig begaaet Drab paa hans Broder Elling;

Hvor da Sorenskriveren anmærkede, at dette Forhør var vel bestemt til Foretagelse sidstleden Lørdag den 15de denne Maaned, men da indstevnte Knud Mæland dengang endda ikke var Hjemkommen af hans Reise saa kunde da intet foretages, men strax ved hans Hjemkomst blev han indkaldt til at møde her til i Dag, hvilket sees af Stevnevidnernes Attest om Indkaldelsen, der nu blev fremlagt og indtages her saalydende: #

Indstevnte Knud Mæland mødte for Retten og sagde, at han fra hans Reise kom tilbage Natten til Søndagen den 16de denne Maaned, sagde sig i sit 33te Aars Alder, bosat Gaardemand her i Kingsevigs Præstegjeld paa Gaarden Mæland, forklaret til adskillige af Sorenskriveren givne Spørgsmaale, at han, som handlende med Heste, ofte har gjort Reiser østerover til Nummedal, Kongsberg, Bragnæs, Toten, Hedemarken og flere Steder, men har aldrig været i Tinds Præstegjeld. Han har aldrig under bemældte hans Reiser vitterlig truffet omspurgede Stener Toresen Wrenne{r} og aldrig kjendt eller talt med ham, men hans Broder Elling Toresen Wrenner har Deponenten {kjendt} truffet og kjendt for nogle Aar siden, men ikke seet eller talt med ham i de sidste 5 a 6 Aar. Deponenten var rigtig nok som snarest inde om Døren hos en Mand paa Gaarden Haugsund i October Maaned 1819, men hvad Dag kan Deponenten ei erindre, ei heller Mandens Navn, hos hvem han var inde, eller hvem han der traf. Deponenten fortsatte derfra sin Reise over Modum og Ringerige for at købe Humle og aftalede aldeles ikke med nogen, som vilde følge nordover til Hardanger, at samles enten paa Sandboe Sæter under Opdal eller noget andet Sted, og veed {alde} ikke nogensinde at have talt med angjældende Stener Wrenner eller at han der samme Tid var tilstede, og veed heller aldrig nogensinde at have solgt Teriak (Norsk Hist. Leksikon: et legemiddel). Deponenten kom ikke paa hans Tilbagereise til Sæteret Breiset og har ingenlunde truffet Angjældende Stener nogensinde paa ermældte Sted Breiset, da Deponenten tog Veien tilbage over Walders og Filefjeldet, saa at det er aldeles urigtigt hvad Angjældende Stener Wrenner i Forhøret Pag. 43 har anført om Samvær med Deponenten, hvilket Sted i Forhøret nu blev Deponenten forelæst efter at han havde afgivet forestaaende besvarelse paa adskillige ham gjorde Spørgsmaale. Deponenten forklarede videre, at han er aldeles uvidende om hvorvidt Stener Wrenner har dræbt sin Broder, ei heller

1821: 288b

veed han noget om det Gevær Stener skal have laant af Ole Frøines eller iøvrigt noget, som kan tjene til Oplysning om den formentlig begangne Forbrydelse. Da intet videre var at tilspørge Deponenten, blev dette Forhør her med sluttet og skal snarest mueligt blive Amtet tilstillet.

A v W S Koren. Sjur Erichsen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland (: begge med iholdt Pen :)

Høstething for Jondals Skibrede 1821.

Aar 1821 den 12te October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til det almindelige Høste-, Sage- og Skatte things Afholdelse for Jondals Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver og de 4re eedsorne Laugrettesmænd Johannes Jacobsen Torvigen, Arne Iversen Tørvigen, Torger Heljesen Torvigen og Torkild Larsen Torvigen, hvoraf den sidstmeldte nu aflagde hans Laugrettes Eed og for Indskrivningen og Eedfæstelsen betalede 24 s Saa var og tilstæde Hr: Foged Widsteen, Thinglaugets Lænsmand Halderager og tingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret følgende Love med videre:

	Datum
1. Lov angaaende et Tillæg til Grundlovens §. 50 Lit: b	2 Junii 1821.
2. Do: ang: Underholdningspenge for criminelle Arrestanter	Do: do:
3. Do: ang: Procurators Ansættelse	Do: do:
4. Do: ang: Odelsretten og Aasædesretten	26 Junii 1821.
5. Do: ang: Underholdningspenge for Børn, som enten ere avlede udenfor Ægteskab, eller hvis Forældre ere separerede	1ste August 1821.
6. Do: ang: Fiskeriet ved Skudesnæs	Do: Do:
7. Do: om det Bergenske Bødker laugs Pligter og Rettigheder	Do: Do:
8. Do: ang: Ophævelsen af §. 4 i Placaten af 1ste Mai 1810	Do: Do:
9. Do: ang: Vaartorskefiskeriet i Borgenfjorden paa Sundmøer	Do: Do:
10. Do: ang: Modificationer og nærmere Bestemmelser af den Norske Odels Rettigheder	Do: Do:
11. Do: ang: de Nordlandske Kirkers Salg	Do: Do:
12. Do:, indeholdende Forbud mod Brug af Torskegarn paa Fiskegrunden Kaur-Raasen	Do: Do:
13. Do:, ang: Jords og Skovs Udskiftning af Fælledsskab	17 August 1821.
14. Do:, indeholdende nærmere Bestemmelser i Skydsloven af 6te Junii 1816	Do: Do:
15. Do:, ang: Tvedestrand og Lillesands Handels-Rettigheder	Do: Do:
16. Do: ang: efter hvilke Regler Pensioner af den norske Afdeling af den almindelige Enkecasse skulle udredes	Do: Do:
17. Do: om den Enkerne efter entledigede Præster tilkommende Pension af Kaldet, samt Brug af Enkesæde	20 August 1821.
18. Do: indeholdende nærmere Bestemmelser for Matriculeringen	Do: Do:
19. Do: ang: Godtgjørelse for Reiseredskaber til Storthings-Repræsentanter, samt Diætpenge til Valgmænd	Do: Do:
20. Do: ang: den fremtidige Udmyntning af Skillemynt, som Udstødelse af Sedler mindre end een Specie	Do: Do:
21. Do: ang: Kongeriget Norges Skattevæsen fra 1 Julii 1821 til 1ste Julii 1824 med særskildte Lister over Brændeviinsafgiften og Landskatten	Do: Do:
22. Storthingets Fordeling af Formue- og Nærings-Skatten	Do: Do:
23. Provisorisk Anordning, angaaende Told og Consumtionsvæsenet	25 August 1821.
24. Kongelig Kundgjørelse angaaende en Postgang over Frederiksværn og Frederikshavn	28 April 1821.
25. Bekjendtgjørelse fra Finantsdepartementet, angaaende hvorledes	

Pengebreve, der afsendes med Posterne, skulle være forseglede. 31 Julii 1821.		
26. Amtets Repartitionsplacat for 1821		20 Aug: 1821.
27. Efterlysning om Knud Pedersen Lillesæter og		
	Peder Knudsen Nordmyhren	19 Mai 1821.
28. Ditto om	Ole Hanssen Moen	11 Do: Do:
29. Ditto om	Qvindemsket!! Anna Marie Olsdatter	9 Julii 1821.
30. Ditto om	Ole Halvorsen fra Nedenæs	23 Do: Do:
31. Ditto om	Peder Halsettrøen	11 August 1821.
32. Ditto om	en ved Navn Poul Pedersen Teige eller Tauge	9 Do: Do:
33. Ditto om	Nils Pedersen Aarberg og Ole Arntsen	17 Do: Do:
34. Ditto om	Thore Endresen	25 Do: Do:
35. Ditto om	Ole Jensen og Anders Johnsen	1 Septb: 1821.
NB: Flere Anordningers Bekjendtgjørelse see neste Side		

1821: 289

Da ingen mældte sig med Sager, blev Thinget hermed udsat til i Morgen.

A v W S Koren Arne Iversen Tørvigen, Torger Heljesen Torvigen, Johannes Jacobsen
Tørvigen, Torkild Larsen Torvigen alle 4re med paaholden Pen

Neste Dag den 13de October 1821 blev det almindelige Høste Sage og Skatteting for Johndals Skibrede fortsadt paa Tingstædet Wigøer, ved de i gaar benævnte Rettens Personer

Hvor da blev publiceret de i Dag Morges Sorenskriveren tilhendekomne Anordninger nemlig
No: 36. Lov angaaende det benificerede Gods dateret 20 Augusti 1821.

37. Lov om Paalæg af Formue og Næringsskat fra 1ste Julii 1821 til dito Dato 1824 dateret 20 Augusti 1821.

38. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet om de Pestsmittede og derfor mistænkte Lande og Steder dat: 8 Septbr: 1821.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Brita Sjursdatter Molven med flere til Hellie Olsen paa 18 Mrk Smør i Gaarden Molven, datteret 12de October 1821.

2. Ditto fra Niels Gjertsen Bakke til Engel Gjertsen paa 1 Bpd 3 Mrk Smør 3/8 Hud 1/4 Giedskind i Gaarden Bakke, datt: 12de October 1821.

3. Fæstesæddel fra Eli Ols Dr: Svaasand og Formynderen for Guro Hellies Dr: til Berge Wiglisen paa Pladset Skitneteigen under Gaarden Svaasand datt: 13de October 1821 med Reversal.

4. Fledførings Contract mellem Lars Olsen Berge og Niels Iversen, hvorefter den sidste nyder Levebrød paa Gaarden Berge m: v: d: 12de Octbr: 1821.

5. Wilkaarsbrev fra Hellje Olsen Molven til Britha Sjurs Dr:, datt: 12de October 1821.

6. Ditto fra Engel Gjertsen Bakke til Niels Gjertsen og Hustru Boel Johns Dr: datteret 12de October 1821

7. Afkald fra Lars Andersen Halderager til {Anders} \Tosten/ Larsen Hallerager for Arv 53 Spdr 65 s:, datteret 13de October 1821.

Aflyst blev derefter

Obligationen af 30de Maii 1807 fra Ole Helliesen Molven til Johannes Stokke og Johannes Handegaard, stoer 150 Rdr, nu 75 Spd, qvitteret 12de October 1821.

Derefter fremsatte Fogden til Almuens Besvarelse de 7 Spørgsmaal til Skattethingsvidnets Erhvervelse, som foran Folio 254 og 255 er anførte, hvilke blev examinerede og besvaresvarede!! Ord til andet saaledes som der anført forrige Aar 1820.

Hr: Fogden bad dernæst examinerede hans forfattede Fortegnelser over Bordsaugene i Fogderiet, hvilke Fortegnelser, saavidt Jondals Skibrede angaaer, blev examinerede og rigtige befundne, med Tillæg, at Saugene alle eies og bruges af Bønder.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hævet.
A v W S Koren. Arne I. Torvigen, Torger H. Torvigen, Johannes J. Torvigen, Torkel
Larssen Torvigen. (: Disse 4 med iholdt Pen :)

Høstethinget for Østensø Skibrede 1821

Aar 1821, den 15de October blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til det almindelige Sommer-!! (Høste-) Sage- og Skattethings, *)\ /: Retten betjendt/ ved Stedets Sorenskriver :/ {til} Afholdelse for Østensø Skibredes Almue; *) Overværende de 4re eedsorne opnævnte Laugrettesmænd sc: Lars Larsen Moe, Tosten Olsen Sandven, Ole Olsen Berven og Lars Arnesen Berven saa var og tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen, Skibredets Lensmand oh endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de paa forrige Folio 288 for Jondals Skibrede ekstraherede Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 38 incl:

Da ingen efter Paaraab, inden silde Aften indfandt dem med noget for Retten, saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Lars Larsen Moe, Tosten Olsen Sandven, Ole Olsen Berven, Lars
Arnesen Berven alle 4re med paaholden Pen.

Neste Dag den 16de October 1821, blev det almindelige Høsteting for Østensø Skibrede fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Stevnevidnes Eedfæstelse

Lars Olsen Berve mødte for Retten og blev forklaret et Stevnevidnes Pligter hvorefter han med Lovens Eed forpligtede sig at opfylde og efterleve og blev beskiket til Stevnevidne for Østesø!! (Østensø) Sogn i fratrædende Ole Olsen Berves Sted.

1821: 289b

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

N: 1. Skjøde fra Jan Endresen Lie til Omund Ellingsen paa 1 Bpd 6 Mrk Smør ½ Løb Salt i Gaarden Lie, datt: 16de October 1821.

2. Bygselbrev fra Hr: Pastor Irgens til Hans Christensen paa 2 Bpd 6 Mrk Smør i Gaarden Stue, datt: 16de October 1821, med Reversal af s: Dato og Landsk: Bog

3. Testamente af Egtefolk Niels Tostensen Walland og Maritha Ols D: oprettet 13de October 1821.

4. Fæsteseddel, fra Gaardene Stenes og {Ber} Lies Ejere til Evend Knudsen Kleivene paa Pladset Blombotten, dat; 15de October 1821 med Reversal.

5. Wilkaarsbrev, fra Omund Ellingsen Lie til sin Moder Anne Lars D: og Stedfader Jan Endresen Lie, datt: 16de October 1821.
6. Contract af {15de O} 29de Maii og 15de October 1821 mellem Niels Gjermundsen Skaar {og} samt Klyves Opsiddere og Engel Olsen Soldal, hvorefter den Sidste mod Afgift sætrer i Fjeldbejtet Kasdal m: f: Stede.
7. Afkald fra Elsebet Gjermunds D: Nes til Johannes Olsen Skaaleim for Arv 9 Spd 9 s: datt: 15de October 1821.
8. Ditto fra Anne Lars D: Berven til sin Formynder for Arv 3 Spd 62 s: datteret 15de October 1821.
9. Ditto fra Maritha og Anne Sjurs D: Hamrene under Wangdal til deres Formyndere for Arv hver 4 Spd 48 s: datt: 15de October 1821.
10. Ditto fra Ole Olsen øvre Axnes til sin Formynder for Arv 13 Spd 21 ¼ s: dat: 15de Octbr: 1821.
11. Ditto fra Johannes Monsen Botten til sin Formynder for Arv 38 Spd 74 s: Ditto Dato
12. Ditto fra Knud Arnesen Skeje til sin Formynder for Arv 9 Spdr 117 s: dat: Ditto Dato
13. Ditto fra Gunder Tostensen Leite til Torger Johannessen Fladebøe for Arv 29 Spd. 6 s:, Ditto Do:
14. Ditto fra John Olsen Botten paa egne og Omund Olsen Fosses Vegne til deres Koners Formyndere for Arv hver 16 Rbd 44 s:, datt: 15de October 1821.
15. Ditto fra Tore Tostensen Norem til hans Kones Formynder for Arv 41 Spd 82 s: Ditto Do:
16. Ditto fra Iver Arnesen Aalvigen m: f: for Arv efter Lars Guldbrandsen Fixen til deres Formyndere, datteret 15de October 1821.
17. Ditto fra Erich Erichsen Rykken til sin Formynder for Arv 6 Spd 4 s: Ditto Dato
18. Ditto fra Christi Haagens D: Qvamsøen til sin Formynder for Arv 15 Spd 23 s: datt: 16de Do: Do:
19. Ditto fra Begga Svends D: Stekke under Sch\e/je til Formynderen til!! (for) Arv 6 Spd 107 ½ s: Ditto Dato.
20. Ditto fra Anne Hans D: Tvedelien til Hr: Pastor Irgens for Arv 3 Spd. 49 s: Ditto Dato.

Hernæst Hr: Fogden gjentog de af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster, med Begjer, at samme maatte oplæses, for derpaa at indhente Almuens sandfærdige Gjensvar til et Thingsvidnes Erhvervelse, hvortil efter at Post for Post var forelæst og forklaret, eensstemmig blev svaret saaledes: Paa 1ste, 2den og 3die Post blev svaret Nei. 4de Post: Med Saugene er ingen Forandring skeet. Paa 5te, 6te og 7de Post blev svaret Nei.

Hr: Fogden fremlagde dernæst hans Fortegnelser over Vandsaugene i Fogderiet udi dette Aar, hvilke bleve examinerede {og} saavidt dette Skibrede angaaer og befunden rigtige.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hermed hævet.

A v W S Koren Lars Larssen Moe, Tosten Olsen Sandven, Ole Olsen Berven, Lars Arnesen Berven (: alle 4re med iholdt Pen :)

Høstething for Gravens Skibrede.

Aar 1821 den 18de October blev Retten sat paa Thingstedet Eide til det almindelige Høste-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Gravens Skibrede Retten betjent af Stedets Sorenskriver og følgende 4re Laugrettesmænd nemlig: Iver Torkelsen nedre Leqve, Sjur Hanssen øvre Leqve, Levor Torbjørnsen Ouse og David Anvesen Sævertvedt, der nu alle

aflagde den lovbefalede Laugrettes-Eed og betalede hver 24 s: Species. Tilstede ved Thinget Stedets Foged Hr: Vidsteen, Skibredets Lehnsmand og endeel Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger som for Jondals Skibrede ere anførte paa Fol: 288 og 289 fra No: 1 til 38 inclusive.

Stevnevidnes Eedfæstelse

Ole Nielsen Haaeim mødte for Retten og aflagde Lovens Eed om at ville forrette med Troeskab hans Ombuds

1821: 290

Pligter som Stevnevidne for Ulvigs Sogn.

Da ingen meldte dem med noget blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. David Anvesen Sævertvedt, Iver Torkildsen nedre Leqve, Sjur Hansen øvre Leqve, Ledvor Torbjørne!! Ouse. alle 4re med paaholden Pen

Næste Dag den 19de October 1821 blev det almindelige Høste Sage og Skatteting fortsadt med de i Gaar benævnte Rettens Personer, for Graven Tinglaug.

Gammel Sag Fol: 280 Aslach Sjursen Hjelmoe mod Helje Ommundsen Sæbbe begge Parter begjærede Sagen udsadt til førstkommende Februarii Maanedsting hvilken Udsættelse Retten bevilgede. for Udsættelsen blev betalt 12 s.

Bjørne Tingsvidne

Simon Anfindsen Opheim og Niels Olsen Spilde foreviste hver en fuldvoxen Bjørnehud, hvor af den ene er skudt paa Gaarden Opheim, og den anden paa Gaarden Lillegraven her i Gravens Præstegjeld nu afvigte Foraar, hvilket Laugrettet bevidnede at være Sandhed. Høyre Fremlab blev afskaaret.

Da ingen meldte dem med videre efter Udraab, blev Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren David Anvesen Sævertvedt, Iver Torkildsen Nedre Leqve, Sjur Hansen Øvre Leqve, Ledvor Torbjørnsen Ouse alle 4re med paaholden Pen

Næste Dag den 20de October 1821 continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede ved mig Jens Hagen som eedsoren Fuldmægtig og de i gaar benævnte Laugrettesmænd.

Hvor da Hr: Foged Vidsteen mødte og anmeldte, at i det ham af hans Formand for 2 Aar siden overleverede Skatte-Oppebørsel-Register for Hardangers Fogderi og Gravens Skibrede findes anført et Huusmandsplads under Navn af Teigen med een Beboer ved Navn Hans Olsen. Dette Plads, der er taxeret til Jordafgift for 50 Rd. Dansk Courant, har hverken Comparenten eller hans Formand i Embedet, uagtet al anvendt Umage, været istand til at opspørge at være til i Virkelighed, hvorfor den af det ommældte Plads beregnede Landskat og Brændeviins-Afgift fra 1ste Julii 1815 til Dato ikke har været at indfordre eller erholde. Han udbad i denne Anledning et Thingsvidne optaget og derunder Lehnsmandens, Laugrettets og Almuens Svar indhentet, om der i Gravens Skibrede har været eller nu for Tiden gives noget Plads under Navn af Teigen, og en Beboer derpaa af Navn Hans Olsen, eller om der gives noget andet Plads i Gravens Skibrede, som de maatte have Formodning om at være det omspurgte.

Paa Tilspørgende svarede Skibredets Lehnsmand, Laugrettet og tilstedeværende Thingalmue, at her i Gravens Skibrede vel gives 2de Pladse, det ene under Navn \af/ Kirketeigen, og som har været beboet af Nils Svendsen, og er beliggende i Gravens Sogn; det andet under Navn af Teigen, som beboes af Tosten Pedersen, og er beliggende i Eidfjords Sogn, men derimod gives der intet Plads af Navn Teigen, som har været beboet af nogen Hans Olsen, ei heller \har/ givets nogen Pladsmand ved navn Hans Olsen, der har beboet noget Plads, hvis Navn kan {have} \være/ blevet forvexlet med det omspurgte.

Hr: Fogden anmærkede, at de af Laugrettet og Almuen opgivne tvende Pladse findes anførte i Oppebørsels Registeret, for uden det omspurgte Plads Teigen.

Hr: Fogden bad sig det Passerede beskrevet meddeelt.

Hvorefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Skjøde fra Magnus Jenssen Sognestvedt til Sjur Sjursen Ringøen paa 19 Mrk Smør ¼ Hud i Gaarden Sognestvedt, datteret 19de October 1821.

No: 2. Ditto, fra Ole Larssen Nedre Seim til Lars Olsen paa 1 Bpd 14 ½ Mrk Smør i Gaarden Seim, datteret Ditto Dato.

3. Ditto, fra John Josephsen Lillegraven til Joseph Johnsen paa 1 Løb Smør ½ Hud i Gaarden Lillegraven, datteret 19de October 1821.

1821: 290b

No: 4. Skjøde fra Anders Tronsen Eide til Omund Andersen paa en Skoveteig Eskeflaaten imellem Gaardene Midtfølkedal og Hauskenes, datteret 19de October 1821

5. Ditto fra Tormo Omundsen Sysendal til Peder Larsen Sysendal paa 3 Mrk Smør i Gaarden Sysendal, datteret 19de October 1821.

6. Ditto fra Enken Eeli Torbjørns D: med Laugværge og Elling Olsen Kjerland paa egne og øvrige Arvingers Vegne i Stervboet efter Ole Jørgen!! Opheim, til Torbjørn Torkildsen Opheim, paa 1 Løb 1 Bpd 11 ¾ Mrk Smør i Gaarden Opheim, datteret 20de October 1821.

7. Ditto fra Lars Brynildsen Saaqvite til Lars Larsen Saaqvite, paa et Stuehuus med Kjelder og Grund, Ovn &c: datteret 20de October 1821.

8. Ditto fra Paul Torkildsen Leqve paa Anve Torkildsen øvre Leqves Vegne til Simon Torkildsen Børseim, paa ½ Løb Smør, ½ Tønde Salt, ½ Faarskind og 1 ½ Kalvskind i Gaarden øvre Leqve, datteret 20de October 1821.

9. Ditto fra Niels Svendsen Espeland til Svend Nielsen paa 11 ¼ Mrk Smør 1/8 Gjedskind i Gaarden Espeland, datteret 20de October 1821.

10. Fæsteseddel fra Herborg Lillethun til Jacob!! (Jacob) Olsen Warberg paa Pladset Ormshusene under Lillethun i Eidfjord, datt: 19de October 1821 med Reversal

11. Contract mellem Niels Olsen Qvandal og Ole J/a/cobsen Nøstflaat, hvorefter den sidste paa Aaremaal støler i Beitet Halstøe (Holstøe) til Gaarden Qvandal, datt: 19de October 1821.

12. Contract mellem Ole Larsen og Søn Lars Olsen Seim, hvorefter den Første bruger den Sidstes Brug i Seim og siden nyder Vilkaar deraf for sig og Hustro, datt: 19de October 1821.

13. Ditto af Ditto Dato mellem Jon Jsephsen!! (Josephsen) og Søn Jseph!! (Joseph) Johnsen, om Brug og Vilkaar af Gaarden Lillegraven.

14. Ditto af {D} 20de Do: Dato mellem Anve Torkildsen øvre Leqve og Simon Torkildsen ligeledes, angaaende Brug og Vilkaar af øvre Leqve.

15. Wilkaarbrev fra Sjur Sjursen Ringøen til Magnus Jensen Sygnestvedt og Huustro, paa Wilkaar af Sjurs Brug i Sygnestvedt, datt: 19de Octbr: 1821

16. Ditto af 20de October 1821 fra Torbjørn Torkildsen Opheim til Eli Torbjørns D:

17. Ditto af Ditto Dato fra Svend Nielsen Espeland til Forældrene.

18. Testamente af 5te April 1821 mellem Proprietair Møldrup paa Rønnestrand og Huustro, med Kongelig Conformation af 20de Julii s: A:

19. Panteobligation af 19de Octbr: 1821 fra Hellje Lindebrække til Anve Legreid og Johannes Erdal, stor 588 Spd.

20. Ditto af Ditto Dato fra Ole Larsen Warberg til Sigri Endres D:, Tore Endresen og Herborg Ols D: Lillethun, stor 195 Spd

21. Ditto af Ditto Dato fra Anders Sjursen Hjelmo til Ole og Halsteen Endres Sønner og deres Moder Herborg Ols D: Lillethun, stor 150 Spd

22. Ditto af 16de October 1821 fra Gunder Larsen Bue til Ludvig Olsen Rørvig, stor 30 Spd

23. Ditto af 19de October 1821 fra Lars Olsen nedre Seim til Christoffer Gjødre stor 120 Spd

24. Ditto af Ditto Dato fra Magne Larsen Windal til Lars Anvesen Windal, stor 150 Spd

25. {Ditto} Afkald fra Britha og Sigri Ols D: Haugsnes for Arv hver 2 Spd 85 s:, datt: 19de Octbr: 1821

26. Ditto af 1ste Octbr: 1816 fra Svend Knudsen Tvedt eller Feed, for hans Huustro Britha Olsdatter Tvedtes Moderarv 95 Rbd 34 s: S: V:

Derefter blev aflyst:

1. Obligationen af 9de Junii 1814, stor 100 Rbd. N: W:, fra Aslach Iversen Windal til Knud Iversen ibdem, efter Qvittering af 23de Maii 1821.

2. Obligationen af 4de Junii 1812, for 900 Rd DC: fra Lars Olsen Warberg til Sjur Sæd, efter Qvittering af 13de October 1821.

3. Obligationen af 4de Junii 1799 fra Ole Jørgensen Opheim til Torbjørn Torkildsen Opheim, stor 118 Rd 46 s: DC:, ifølge Qvittering af 20de October 1821 for den endelige Rest.

Hernæst Herr Fogden gentog de af ham for Johndals Skibrede tilførte 7 Poster med Begjer at samme maatte oplæses for derpaa at indhente Almuens sandfærdige Gjensvar til et Thingsvidnes Erhvervelse, hvortil, efter at Post for Post var forelæst og forklaret, eensstemmig blev svaret saaledes: (: NB: blev besvaret ordviis til hver Post især saaledes som forrige Aar for dette Skibrede er anført Folio 258 :)

Videre fremlagde Fogden til Examination hans \2de/ Fortegnelser over Vandsaugene her i Fogderiet, hvilke bleve gennemgaaede og examinerede saavidt dette Skibrede vedkommer og rigtig befundne, undtagen Laugrettet og Almuen anmærkede, at en ny Saug nu er opbygget paa Gaarden Ourdal i Ulvig, der endnu

1821: 291

ei er taxeret til Afgivts Svarelse i øvrigt formene de, at den er af de Sauge, {som} hvortil ei udfordres Kongelig Bevilling; men flere Sauge gives ikke, som ei ere anførte paa de examinerede Fortegnelser.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hævet.

A v W S Koren

David Anvesen Sævertvedt, Iver Torkelsen nedre Leqve, Sjur Hanssen øvre Leqve, Levor Torbjørnsen Ouse (: alle 4 med iholdt Pen :).

Høstething for Kingservigs og Røldals Skibrede.

Aar 1821 den 22de October blev Retten sat paa Thingstedet Utne til det almindelige Høste-, Sage- og Skattethings Afholdelse for Kingservigs og Røldals Skibreder Retten [betjendt] af

Stedets Sorenskriver og følgende 4re eedsorne Laugrettesmænd, Johannes Johannessen Age, Berge Olsen Age, Anders Svendsen Huus og Ole Tostensen Huus, der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 Skilling Species. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen, Skibredernes Lehnsmænd Christen Hause og Ole Hamre, samt endeel thingsøgende Almue.

Hvor da blev publiceret de samme Love med videre, fra No: 1 til 38 inclusive, som for Jondals Skibrede, vide Folio 288 og 289.

Da ingen efter Paaraab meldte dem med noget inden silde Aften, saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Johannes Johannessen Age, Berge Olsen Age, Anders Svendsen Huus, Ole Tostensen Huus alle fire med paaholden Pen

Næste Dag den 23de October 1821 blev Høstetinget for Kingservig og Røldals Skibrede fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvor da blev foretaget

Bjørne Tingsvidne:

Knud Heljesen Skieggedal foreviste Skindet af en Fuldvoxen Bjørn, som er skudt i Gaarden Skieggedals Mark i nu afvigte Sommer, og blev den høyre Forlab inden Retten afskaaret.

Knud betalte 32 s.

Gammel Sag Fol: 281 Tingsvidne Sag om Fjeldstrækningen Øvre Bjørnebotten Christen Olsen Hovland paa egne, samt øvrige Hovlands og Qvalnes Gaards Opsidderes Vegne som Sagvoldere, mødte og æskede Sagen i Rette efter seneste Udsættelse Ole Haldorsen Espe mødte paa Citanterne Johannes Haldorsen Mouges og Knud Larsen Mouges Vegne som deklarerede at da Citanterne mod et af Sagvolderne Hovlands og Qvalnes Mænd udvirket Forbud have bygget Sælshuse, som Sagvolderne paastaar er opsadte inden den dem overdragne Strækning, og i den Anledning Sag Anlagt mod Citanterne til Straf og Undgjeldelse fordi de have overtraaet Forbudet, hvilket Citanterne benægte hvorover Sagen er henvist til Foretagelse paa Aastædet inden neste Aars Høsteting, saa er han begjærende paa Citanterne bemeldte Mouge Mænds Vegne, at denne \Tingsvidne/ Sag maa blive henvist til Behandling og Afgjørelse paa Aastædet omhandlede Fjeldstrækning i Forening og underet med forbemeldte Sag om bemeldte overtraaede Forbud, hvilken Henvielse og Sagens Forening Retten Bevilgede.

Nye Sag.

Lars Knudsen Bustethuun mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Haldor Haldorsen Espeland og Ole Osmundsen Wosvigen (Vasvigen), Een for begge og begge for Een, at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom med Sagens Omkostninger for skyldige til Citanten 5 Bpd 18 Mrk Smør. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist.

De indstevnte Sagvoldere, Haldor Espeland og Ole Wosvigen (Vasvigen) mødte selv tilstede, vedtog lovlig Varsel og Anhørde bemeldte Attester oplæse, hvilke begge her indtages saalydende: ##

Sagvolderne derefter fremlagde 2de Attester fra de beskikkede Stevnevidner fra Odde Sogn, den Ene fra Hellie Helljesen Eitrem og Christen Jacobsen Eitrem hvorved de have contrastevnet Citanten, i denne Sag, og den Anden fra Stevnevidnerne, Knud Olsen Tvedt og

Torger Halsteensen Tvedt, hvorved de have indstevnet nogle Vidner at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag. Bemeldte 2 Attester bleve ligeledes Oplæste og indtages her saalydende: ##

Citanten fremmede intet videre i sin Sag, men forlangte den Udsat for at antage Procurator, da han ei forstaaer at udføre den.

1821: 291b

Contra Citanterne benægtede Udsættelsen.

Efter nogen Samtale mellem Parterne, bleve de saaledes forenede, Haldor Haldorsen Espeland leverede nu inden Retten 2 Spd og tilstod at 2 Spd som Citanten Lars Bustethun skyldte ham, {her} skulle være qvitteret og derved Sagen aldeles forenet og afgjort; hvorefter Parterne skildtes ad som Venner og vel forligte.

Retten tog ingen Betaling af Parterne

Nye Sag.

Lars Knudsen Busstethun!! (Bustethun) mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved muntlig Varsel at have indkaldet Lars Larsen Bakke, Arne Knudsen Opheim, Isach Torgersen Opheim, Joen Larsen Bustethun, Aad Johnsen Eide, Ole Haaversen Præstegaard, at lide Dom til at taale Citanten at erholde hans Andeel i Bohaven udskiftet; saa fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist; hvilke med deres Paategninger bleve oplæste og indtages her saal: ##

Af den!! (de) Indstevnte mødte Lars Larsen Bakke, Arne Knudsen Opheim, Isach Torgersen Opheim, Og Ole Haaversen Præstegaarden, hvilken Sidste mødte tillige {for} paa Sognepræsten Hr: Hertzbergs Vegne, hvilke anhørte bemeldte Attester oplæse.

Citanten declarerede at ved Forretning af 1ste Septb: 1760. er hans Ejendom i Bohaven, hvor de indstevntes Creature gaaer Horn mod Horn, aldeles udskiftet fra de Indstevntes Ejendom i Bohaven, men da der efter bemeldte Udskiftning ingen Gjerder bleve opførte, have Citantens og samtlige Indstevntes Creature gaaet om hinanden; hans Hensigt med denne Sag er derfor ikke nogen Udskiftning, da Udskiftning forlængst er skeet, men Hensigten med denne Sag er ene og alene at see de Indstevnte ipligtet efter Lovens Forskrift at opføre vedbørligt Gjærde efter de satte Mærkeskiæl, og at saaledes i Stevningen, ved Fejeltagelse, er paasøgt Udskiftning, istedet for Gjærders Opførelse eller Hegn.

Sagvolderne declarerede, at da de alene ere indstevnte i Henseende Udskiftning, hvilken de ikke skal eller vil nægte Citanten, naar han derom indkalder dem {derom} til Aastedet, men ikke i henseende Gjærders Opførelse i Bohaven efter den gamle Udskiftnings Forretning af 1ste Septb: 1760, saa paastaar de denne Sag her fra Retten afviist til nye og lovlig Indstevning, først til Forligelses Commissionen og siden til Retten og efter deres Formening til Aastedet.

Citanten paastod Sagen fremmet.

Retten eragtede: da ved denne Sag aldeles ikke er stevnet paa, hvad Citanten vil have paakjendt ei heller fremlagt Attest fra Forligelses Commissionen, at vedkommende har dertil været indstevnet for at forsøge mindelig Forening om Gjærdets Opførelse, saa finder ikke Retten at kan fremme denne Sag i henseende Gjærders Opførelse, men samme afvises.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s.; {og for en} Sagvolderne betalede Tilsvarepønge 40 s, og for en Udsættelse 12 s.

Da ingen meldte med videre, blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Johannes Johannessen Aga, Berie Olsen Aga, Anders Svendsen Huus og Ole Tostensen Huus (: alle 4re med iholdt Pen :)

Næste Dag den 24de October 1821, blev det almindelige Høste- Sage- og Skattething fortsat ved de første Rettes Dag benævnte Personer.

Nye Sag:

{Wichl} Ole Jacobsen Ragde mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indstevnt Wiglig Olsen Rejsæter til ved Dom at ipligtes at betale Citanten en modtaget Hoppe; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Sagvolderen Wiglig Olsen Rejsæter, selv tilstede, anhørde bemeldte Attester oplæse, og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre,

1821: 292

og fremlagde Attest om, contra i denne Sag at have indstevnt Citanten Ole Jacobsen Ragde, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saal: #

Citanten Ole Ragde, forklarede denne Sags Omstændigheder saaledes: Foraaret 1815 købte Citanten 2 Heste Creature af her indstevnte Sagvolder Wiglich Rejsæter, og skulde derfor give efter deres Accord 1400 Rd D: C: eller efter da gjeldende Penge 233 Rbdr \32 s/ Navne Værdie, deraf blev strax betalt, førend de modtager (modtages) 60 Rbdr. Samme Aar bekom Citanten af Sagvolderen et Aars gammel Hoppeføl, hvorfor han skulde give 20 Spdr, men deraf skulde qvittes for et Vinterfoster, som Citanten ansætter til 4 Spd efter daværende Priis, følgelig bliv!! (bliver) det 16 Spdr Citanten havde at betale for bemeldte Hoppeføl, hvilke 16 Spdr, tilligemed foran resterende 173 Rbdr 32 s: N: W:, eller 17 Spd 40 s:, beløb ialt 33 Spdr 40 s:, hvilke Citanten kom til at skyldte Sagvolderen, til Afdrag herpaa, bekom Sagvolderen Wiglich samme Aar af Citanten et Hoppeføl, paa 2det Aar gammel, der var 7 Stolper større end det Hoppeføl Citanten bekom af Sagvolderen og skulde som anført betale med 20 Spd hvorover Citanten anseer bemeldte Føl, som Sagvolderen bekom af ham, af Værd i det ringeste 25 Spd. Foruden bemeldte 25 Spd, har Citanten ifølge Forliig, inden Forligelses Commissionen af 11te Maii 1819, betalt Sagvolderen 30 Spd foruden Executions og andre Omkostninger, som her ei vedkommer, hvorom Citanten fremlagde bemeldte Forliig og Paategnede Execution, hvilket i sin Tid bliver at vedhæfte denne Act; følgelig har Citanten betalt til Sagvolderen 21 Spd 80 s:, hvilket er den Sum han troer at komme til gode og ved dette Søgmaal paastaar sig tilkjendt hos Sagvolderen, med Sagens Omkostninger

Citanten fremstillede som Vidner

Lars Larsen Bleje, den ældre, og hans \ældste/ Søn Lars Larsen Bleje den yngre, hvilke aflagde Lovens Eed, og forklarede \eenstemmigen/ at i August Maaned 1815, købte Citanten Ole Jacobsen Rogde af Vidnet Lars Larsen Bleje den ældre, et Hoppeføl, hvorfore han gav efter deres Accord 850 Rd D: C: eller i da gjeldende Penge 141 Rbd 64 s: Navne Wærd, hvilket Hoppeføl Vidnerne veed med Sikkerhed, at Citanten solgte eller overlod til Sagvolderen Wiglich Olsen Rejsæter, men hvad denne skulde give, eller hvorledes deres Accord var, derom var begge Vidnerne uvidende. Vidste intet videre til Oplysning. Afskedigede.

Citanten som nu troede at have beviist at have til gode hos {Citanten} \Sagvolderen/ 21 Spd 80 s:, indlod Sagen til Doms med paastand at tilkjendes denne Sum tilligemed Sagens Omkostninger efter Dommerens Skjøn; hvorhos han forbeholder sig videre Tilsvar og Alt Fornødent.

Sagvolderen Wiglich Rejsæter, declarerede, at istedet for 60 Rbdr N: W:, modtog Sagvolderen ikkun 60 Rd D: C:, med 10 Rbdr til Afdrag paa de førstmeldte 2 Føl som

Citanten købte, for den 3die Hoppeføl, som Citanten købte af Sagvolderen, skulle Citanten betale 1300 Rdr D: C: eller efter da gjeldende Penge 216 Rbd 64 s: N: W:, og var aldeles ikke {der} accorderet, at deri skulle afgaae nogen Fosterløn; i henseende det Hoppeføl som Sagvolderen bekom af Sitanten, da var accorden, at Sagvolderen skulle erholde den, for samme Pengesum, som han havde købt den for af Lars Bleje, som efter Citantens Vidners Sigende rigtig var 850 Rdr D: C: eller efter daværende Penge 141 Rbdr 64 s: N: W:, alt dette deres Mellemværende blev opgjort og afklareret ved endelig opgjort Regning, og derefter udstædt Revers af Citanten, til Sagvolderen, og derefter inden Forligelses Commissionen indgaaet Forliig som ved Execution siden blev betalt, hvilken sidste, {af} Citanten, selv har fremlagt i denne Sag. Saaledes forholder Sagen sig rigtigheden; vil Citanten nægte dette, da faaer han at bevise Rigtigheden af hans foran Tilførte, og med Vidner og Beviser godtgjøre hvad han har at fordre, da Sagvolderen benægter Rigtigheden af alt hans Tilførte for saavidt det modstrider Sagvolderens nu Tilførte. At {de} all deres Mellemregning ved det givne Revers og den gjorde Execution, var endelig afklaret og afgjort, derom fremstillede nu Sagvolderen som

1ste og 2det contra Vidne, Guro Ols Datter Børven og Britha Ols Datter Børven, for hvilke Eedens Forklaring af Lovbogen blev oplæst og efter at de vare paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed, aflagde de begge Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet {føl} fordølge eller fordreje forklarede eenstemmigen, at de vare begge tilstede indeværende Aars Foraar, paa Gaarden Rejsæter, hvor de da hørte at Citanten Ole Jacobsen Ragde og Sagvolderen Wiglich Olsen Rejsæter i denne sidstnævnte Stue, vare i Samtale om deres Mellemværende Regninger og Hestekøb. Citanten Ole, bad Vidnet Guro komme ind og Vidnet Britha var førhen inde i Stuen, og da de begge vare inde, {sagde eller} declarerede baade Citanten Ole Rogde og Sagvolderen Wiglich Rejsæter, ”at de vare udgredede eller af-

1821: 292b

klarerede fra hinanden” andet eller mere hørte de ikke, og veed ei heller eller hørte, hvorledes deres Regning blev opgjort, de hørte kun at der foran blev talet om Hesteføl, men veed intet videre. Afskedigede.

Citanten declarerede afl! (at?) Meningen af hans Sigende og Declaration som Vidnerne har forklaret, angik alene det udstædt Revers og Forlig samt gjorde Execution, men ikke deres andre{s} Mellemværende.

Sagvolderen declarerede at han haaber Retten indseer Urimeligheden i dette Sitantens Udsigende, da alt deres Mellemværende, som anført derved var afgjort. Hvorhos Sagvolderen nu indleverede hans skriftlige Indlæg i denne Sag: datt: 18de d: M:, hvormed han indlod Sagen til Doms, under Forbeholdenhed at!! (af?) videre Tilsvær. Bemeldte Indtages her saalydende:

Citanten declarerede, at han ingen flere Vidner eller Beviser havde at kunne frembringe, da deres Mellemhandler vare skeede i Eenrum, hvorfor han nødes at indlade Sagen til Doms, efter forhen nedlagde Paastand.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for Vidner 32 s: Sagvolderen som contra Stevning med Vidner ligesaa 1 Spd 60 s:

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde fra Brita Osmundsdatter til Hellie Olsen paa 4 ½ Mrk. Smør i Grøve eller Bakke, dateret 4de August 1820.

2. Ditto fra Magrete Siursdatter Mansagers Arvinger til hendes Enkemand Lars Halvorsen paa 13 ½ Mrk. Smør uden Bygsel i Gaarden Mansager, dateret 4 Junii 1821.
 3. Udskiftnings og Skyldsætningsforretning af 4de August 1820 paa Gaarden Grøve mellem Sjur Sjursen og Hellie Olsen, approberet af Amtet 4 August 1821.
 4. Panteobligation fra Hellie Olsen Bakken til Brita Osmundsdatter Grøve for 75 Spd. mod 1ste Prioritet i 6 Mrk. Smør i Bakke af Grøve, dateret 23 Octbr: 1821.
 5. Ditto fra Ole Ormsen Grønsdal til Sophie Hedeveg Nilsdatter Kysnæs og Johannes Pedersen Age, stor 190 Spd., dateret 23 Octbr: 1821.
 6. Ditto fra Lars Halvorsen Mansager til Halvor Tobiassen Mansager, stor 100 Spd., dateret 5 Junii 1821.
 7. Vilkaarbrev fra Torgiuls Johnsen øvre Qvale til Torbjørn Tostensen og Torbjørn Pedersdatter, dateret 23de Octobr: 1821.
 8. Ditto fra Halvor Omundsen Utne til Guro Trondsdatter {paa} dateret 24 Octbr: 1821.
 9. Afkald fra Magrete Ormsdatter Grønsdal til Ole Ormsen Grønsdal for Arv og Jevnet 43 Spd. 63 s., dateret 22 Octbr: 1821.
 10. Ditto fra Aagaate Ormsdatter Grønsdal til Ole Grønsdal for Arv og Jevnet 43 Spd. 63 s., af samme Dato.
 11. Ditto fra Haaver Haaversen som gift med Baarnie Larsdatter Utne, til Amund Utne for 36 Spd. 82 ½ s., dateret 24 October 1821.
 12. Mortifications beviis af Ole Wraalsen Gryting, dateret 1ste August 1821, hvorved Aflyst: Obligation af 9de November 1809 fra Anfind Josephsen Seim, stor 230 Rd. 3 Mrk. DC., til bemældte Ole Wraalsen Gryting.
- Videre blev aflyst:
- Obligationen af 28 Mai 1816 fra Hellie Olsen Grøve til Thore Sjursen Grøve stor 533 Rbd. 2 Mrk. S: V:, ifølge paategnet Qvittering af 24 Octbr: 1820 for samme Beløb i Species 106 Spd. 80 s:

Derefter bleve de sædvanlige Spørgsmaale fremsatte og besvarede ordviis saaledes som forrige Aar for dette Skibrede, som er tilført Folio 258 og 259.

Videre blev examineret Fogdens Fortegnelser over Vandsaugene, saavidt dette Skibrede angaaer, og bleve rigtige befundne.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme sluttet.

A v W S Koren Johannes Johannessen Age, Berge Olsen Age, Anders Svendsen Huus,
Ole Tostensen Huus (: alle 4 med iholdt Pen :).

1821: 293

Aar 1821 den 3de November blev Retten sadt paa Tingstædet Sorenskriverens Gaard Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Iversen Oppedal og Knud Haldorsen Oppedal,

Hvor da
i Sagen Fol: 291 og 292 Ole Jacobsen Rogde mod Wiglich Olsen Reisæter blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag, har Ole Jacobsen Rogde, sagsøgt Wiglich Olsen Reisæter, at betale ham en Hoppe som denne skal have kjøbt af Ole, men ei betalt ham, eller godtgjort ham i deres

Mellemregning og hvorfor Citanten paastaaer sig tilkjendt 21 Spdlr 80 s samt Sagens Omkostninger. Ved Parternes Tilstaaelse, og de førte Vidner er oplyst; at Citanten og Sagvolderen have kjøbt adskillige Hoppeføl af hinanden at de have opgjort Regning indbyrdes, og at samme efter Forlig og Exekution er bleven betalt Men da ingen Vidner have været tilstæde endten ved de afslutte[de] Handeler eller Akorter om Føllene, ei heller under Afregningens Opgjørelse ikun Vidner have hørt Parterne tilstaae at Regning var afgjort, men ei om den angik alle Føllene eller ikun nogle af dem, og Parterne inden Retten ike ere enige i deres Regnings Opgivende saa har Dommeren ingen Beviser, hvorefter han kan dømme, men denne Sag maae med en af Parternes Eed blive at afgjøre, thi Kjendes for Ret: Inden første eller andet Ting, efterat denne Dom 15ten Dage forud er bleven lovlig forkyndt for Wiglich Olsen Reisæter, bør han, efter forud lovlig at have stevnet Ole Jacobsen Rogde, at anhøre Eeden, med Lovens Eed, inden hans Vernetung, bekræfte; at det her i Sagen omstævnte Føls Akorderede Værd, var indbefattet i den, under denne Sag omforklarede Afregning mellem Parterne Aflægger Wiglich denne Eed, frifindes han for Citantens Søgmaal og tilkjendes hos Ole Rogde, i den her paaførte Sags og Eeds Omkostninger 6 Spdlr skrives sex Speciedaler, men trøster han sig ei til at aflægge denne Eed da tillades det ham, ved Eed at bestemme, hvor meget han i alt troer at skyldes til Ole Jacobsen Rogde af det her paasøgte og paastaaede i Anledning alle her under Sagen ommeldte Mellemandeler hvilken Sum da udredes, under Exekutions Tvang og Processens Omkostninger i alle deele ophæves, men aflægge Wiglich ingen Eed, inden foreskrevne Tid, da betaler han til Citanten Ole Jacobsen Rogde de paastaaede 21 Spdlr 80 s skrives en og tyve Speciedaler otteti Skilling, og 4re (: fire :) Speciedaler i Sags Omkostninger, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil betaling skeer Alt idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer eller aflagt Eed, under Lovens Tvang.

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Lars Iversen
 Oppedal den ældre, Knud Haldorsen Oppedal, alle 4re med paaholden
 Pen

{Februari} \December/ Maanedsting 1821.

Aar 1821 den 3de December, blev Retten sat \paa Helleland/ til det sædvanlige Maanedsting for Hardanger og Lyseklosters Sorenskriverie ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus og Iver Christensen Eidnes.

Hvorda blev publiceret

No: 1. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet om pæstsmittede Steder, udstædt 8de November 1821.

2. Bekjendtgjørelse af de paa Storthinget 1821 fremsatte Constitutions Forslag til Afgjørelse paa næste Storthing 1824 datteret 18de August 1821,

Nye Thingsvidne Sag.

Peder Helliesen Age mødte for Retten og meldte at hans Farbroder Huusmand Lars Pedersen Age, her, af Ullensvangs Sogn i Hardanger der ingen Børn eller Livsarvinger har efterladt sig, ved døden afgik den 18de October sidstleden og tre Dage før\ud/ lod kalde til sig \de/ 2de Mænd {og i deres Overvær} Johannes Pedersen Age og Lars Johannessen Age og i deres Overværelse indsat Comparenten til eneste Arving af hans ubetydelige Efterladenskaber, hvilken Bestemmelse blev i Pennen forfattet og af den Afdøde med paaholden Pen

Underskrevet. Hvilket Document han nu i Retten fremlagde og begjærede at de tvende ovenmeldte Mænd Johannes Pedersen

1821: 293b

Ages og Lars Johannessen Ages eedelige Vidnesbyrd om hvorledes dermed tilgik, maa blive eedfæstet modtaget. Bemeldte Document eller sidste Villie blev nu inden Retten oplæst og indtages her saalydende: #

Fremstod som

1ste Widne Johannes Pedersen Age, Forligelses Commissair, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev forelæst og foreviist forbemeldte Document, i hvilken Anledning han forklarede, at Mandagen den 15de October sidstleden da han var henne hos hans da syge og sengeliggende Huusmand Lars Pedersen Age for at see til ham, sagde denne som da var ved sin fulde Samling, at han ønskede at hans Brodersøn Peder Helliesen Age skulde erholde og arve alt hvad han /: Lars \Pedersen;/ :/ efterlod sig og bad nærværende Vidne ville opsætte dette i Pennen, hvilket Vidnet efter hans Forlangende og Opgivende gik til sit Hjem og gjorde, saaledes som det her er fremlagt, og da \han/ gik tilbage til den syge, anmodede han Lars Johannessen Age til at følge sig til den syge, da denne havde anmodet ham at bringe et Vidne med sig. Da de kom til den Syge, læste Vidnet for {ham} \denne/ det her fremlagde Document og forfattede sidste Villie, hvilket den {han} \Syge/ da med fuld Fornuft og sinds Samling underskrev saaledes som det befindes med paaholden Pen, hvorpaa de begge ligeledes som sees underskrev det til Bekræftelse, og kan Vidnet tillige bekræfte at den Afdødes Bestemmelse skeede med fuldkommen fri Villie og beraad Hue og at endog den Afdødes nu igjenlevende Huustro erklærede sig tilfreds med bemeldte hendes Mands Bestemmelse og er Boet saa ringe at den indsatte universelle Arving om forestaaende sidste Villie naadigst Confirmeres vil derved næppe erholde for 30 Spdr Værd. Forestaaende Prov blev Vidnet forelæst og af ham vedstaaet rigtigt. Afskediget.

2det Widne, Lars Johannessen Age, sagde sig 21 Aar gl:, og i Gaar at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at han Mandagen den 15de October sidstleden, efter Anmodning af Forligelses Commissair forestaaende Vidne Johannes Pedersen Age, fulgte med denne til da syg og sengeliggende nu afdøde Lars Pedersen Age og hørte da at foranførte her i Retten oplæste Document og sidste Villie blev den syge forelæst af Johannes Age og at den Syge, der fuldkommen var med Sands og Samling, erklærede at det var aldeles efter hans Villie og Meening forfattet saaledes som han ønskede det og derpaa underskrev det med paaholden Pen, ligesom Vidnet og forestaaende Vidne, underskrev det til Bekræftelse eller Vitterlighed og den Syges Huustro som var nærværende, erklærede sig ligeledes tilfreds med foranførte hendes Mands sidste Villie og Bestemmelse.

Videre forklarede nærværende og forestaaende Vidne, at formedelst Sorenskriveren med Betjendte vare fraværende paa Høstethinge bemeldte 15de October sidstleden, kunde foranførte sidste Villie ikke blive forfattet paa vedbørlig stemplet Papiir. Vidnet vedstod sit forelæste Prov rigtigt, og da ingen havde videre at tilspørge dem bleve de afskedigede.

Peder Helliesen Age begjærede det her Passerede i Thingsvidne form beskrevet meddelt, for der efter at kunde ansøge Kongelig Confirmation paa foranførte sidste Villie, hvilket Retten bevilgede.

Comparenten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og til Thingsvidnets Udstædelse 50 s:

1821: 294

Nye Sag.

Sjur {Helliesen} \Ellefsen/ Djønne mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Hellie Tostensen Lindebrække, at see sig overbeviist og lide Dom med Sagens Omkostninger at frasiage sig det nye Stue huus paa Gaarden Undeland som af Citanten Sjur er bleven bekostet opsat den Tid han havde bemeldte Gaardepart i Eje og brug m: v: efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at denne Sag derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Hellie Tostensen Lindebrække selv tilstede, vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten declarerede, at han forhen har eiet Gaarden Undeland og opbyggede der et nyt Stuehuus, hvilken han forbeholdt sig til sin Ejendom den Gang han forrige Aars Høst solgte og tilskjødede Sagvolderen Hellie Tostensen Lindebrække bemeldte Gaard, men nu vil Hellie tilegne sig bemeldte Stue og ikke fravige den eller tillade Citanten at flytte den bort af Tomten, hvilket sidste er Citantens Ønske og Paastand. At Citanten forbeholdt sig bemældte Stuehuus /: en Røgstue /: ved Gaardens Salg til Sagvolderen, derom bad han at Retten ville afhøre hans Vidner, og fremstillede nu som

1ste Widne, Johannes Iversen Erdal, aflagde Lovens Eed om, at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at nogle faa Dage førend Skjødet blev skrevet; hørte Vidnet, at Hellie Tostensen og Sjur Eilevsen bleve saaledes accorderede at Tosten\sen/ \2/ Hellie{sen} \1/ skulle give 300 Spdr for {G} Citantens Gaardepart i Undeland imod at Sjur skulle beholde den nye Stue han havde bygget og Kjøberen ikkun havde den Gaardeparten forhen tilhørende Huse. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

2det Widne, Peder Sjursen Bue, Citantens Moerbroder, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede, at den Gang Citanten og Sagvolderen reiste til Sorenskriveren for at lade forfatte Skjødet imellem dem i henseende Gaarden Undeland forrige Aars silde Høst eller Vinter, kom de op til Vidnet og tog Natteherberg, og da fortalte baade Citanten og Sagvolderen at den første havde solgt Gaarden Undeland til den sidste. Da Vidnet derpaa spurgte for hvad Priis, svarede Sjur ”300 Spd.” Vidnet sagde derpaa, ”skal den nye Stue følge med” hvortil Sjur svarede ”nei den skal jeg beholde,” hvortil Sagvolderen Hellie Tostensen svarede ”nei gudbedre mig jeg faaer at tage den /: Gaarden /: i den Tilstand som Sjur imodtog den”, og under senere Samtale tilstod Hellie at han desuden fik være fornøiet. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

3die Widne, Christoffer Endresen Bue, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, i indeværende Sommer var Vidnet tilstede med Citanten Sjur, Sagvolderen Hellie og nok en 3die, her ustevnt Mand, hvilken sidste sagde til Sjur ”beholder Du Stuen,” hvortil Sjur svarede, ”io, jeg mener det.” I det samme sagde Sjur til Hellie, ”eller hvorledes solgte Du Hellie” /: Hellie havde da allerede solgt Gaarden Undeland /: hvortil da Hellie svarede ”jeg solgte som jeg købte, ingen Stue købte jeg og ingen Stue solgte jeg, tag Du Din Stue naar Du vil.” Dette var alt hvad Vidnet hørte og herom veed at forklare Afskediget.

4de Widne, Conrad Asskildsen Undeland, aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og alt overeensstemmende med forestaaende Vidne Christoffer Endresen, med hvilken dette Vidne bemeldte Tid var tilstede og hørde de samme Ord mellem Parterne. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten troede nu at have beviist, at ved Salget af hans

Anpart i Gaarden Undeland har han forbeholdt sig den af ham af nye opbyggede Røgstue Bygning, paastaaer derfor sig kiendt berettiget til sammes Eiendom og Sagvolderen Hellie ipligtet at fravige og ryddiggjøre den strax paa det Citanten ubehindret kan nedrive og bortflytte den, samt at Sagvolderen erstatter Citanten denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen modsagde Rigtigheden af Citantens Tilførte og de aflagde Vidnesbyrd og declarerede, at han ved Vidner haaber at kunne bevise Citantens Tilstaaelse for at han ved Gaardepartens Salg i Undeland tillige solgte omhandlede Stuehuus, hvilket han og troer det udstødte Skjøde, beviser da deri indtæt Stuehuus er undtaget ved Købet. Sagvolderen fremlagde nu bemeldte Skjøde, datt: 13de December 1820, hvilket han begjærede i sin Tid inddraget i denne Sags Act. Bemeldte Skjøde blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen begjærede derefter Sagen udsat til næste Thing for da at kunde contra begægne den fra sin Side.

Hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 4re Vidner at afhøre 48 s:, er 1 Spd 76 s. Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s og for en Udsættelse 12 s:

Nye Sag.

Sjur Eilefsen Djønne mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om med mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Hellie Tostensen Lindebrække at see sig Overbeviist om at have modtaget en Vadmels Væv af Citanten og ved Dom at ipligtes at tilbagelevere Citanten den samt at betale denne Sags Omkostninger m: v: efter Attestens Formeld. Saa fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen selv tilstede, anhørte bemeldte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel og declarerede at han aldeles!! (aldeles) ikke veed eller kan erindre at have modtaget nogen Vadmels Væv af Citanten.

Citanten fremstillede som

1ste Widne, Ole Michelsen Maagestad, aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, noget for St: Hands Dag indeværende Aar, fulgte Vidnet paa Baad med begge denne Sags Parter. Citanten Sjur steg af Baaden ved Bolstad, men Vidnet og Sagvolderen fulgtes til Køjlen, og da saa Vidnet underveis at paa Baaden som eller!! (ellers) var lastet med Bord og Jægte Matteredier, befandtes en Vadmels Væv, men om Citanten Sjur havde anmodet Sagvolderen Hellie at have den i Tilsyn eller bringe den nogensteds hen og aflevere den, derom er Vidnet uvidende, thi Vidnet og Sagvolderen, da de havde bragt Baaden med dens Last til Køilen, overleverede de den, uden at laaese den, til Citantens der værende Arbeidsfolk, hvorpaa begge /: Vidnet og Sagvolderen :/ forlod Baaden og reiste i Land. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten declarerede videre, at han maa beklage at han ingen flere Vidner har til Oplysning i sin Sag, men at han er villig til for Retten at aflægge hans Eed om, at Sagvolderen lovede at bringe bemeldte Væv til Stamperen Iver Undeland og at Sagvolderen 2 a 3 Dage derefter sagde til Citanten som derom spurgte, at have leveret Væven til bemeldte Iver Undeland.

Sagvolderen declarerede at han aldeles ikke kan erindre

1821: 295

enten at have modtaget bemeldte Væv eller lovet at bringe den til Stamping, ei heller at han nogle Dage derefter skulle have sagt at have afleveret den, og saaledes i et og alt benægter Citantens Foregivende og Paastand og at han faaer at bevise sin Sigtelse Ligesaa og

Sagvolderen tilbød sig med Eed at bevidne han aldeles ei kan erindre enten at have modtaget Væven eller sagt at have bragt den til Stamperen og paastaaer sig frifunden for denne Sags Omkostninger.

Citanten declarerede at da Vævens Ejer havde Lovet mindelig, uden Indstevning for at stadfæste med hans Eed Vævens Længde Værdie, men nu ikke møder, saa seer han sig nød til at begjære denne Sag udsat til førstkommende Maanedsting for da \at/ see Vævens Værd oplyst.

Sagvolderen samtykkede Udsættelsen.

Retten eragtede, Sagen udsættes til førstkommende Maanedsting.

Citanten betalede Incammination 74 s og for et Vidne at afhøre 8 s: er {1 Spd} 82 s og for en Udsættelse 6 s Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 20 s.

Da ingen meldte med videre, saa blev Thinget udsat til i Mergen.

A v W S Koren Sjur Erichsen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes, Endre Jensen
Helleland, Sjur Samsonsens ibid: alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag den 4de December 1821 continuerede Maanedstinget ved de samme Rettens Personer som igaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifte, sluttet 18de August 1821, hvorved 1 Bpd. 12 Mrk. Smør ½ Hud i Aase i Jondal efter Lars Torbjørnsen er udlagt, tillige med et Nøst, til hans Enke Brita Torkelsdatter og Børnene.
2. Skjøde fra Endre Aslaksen til Nils Mikelsen paa 18 Mrk. Smør ½ Bukskind i Gaarden Skeie, dateret 3die December 1821.
3. Ditto fra Haaver Hallanger med flere til Aamund Larssen paa 9 Mrk. Smør 1 Løb Salt i Gaarden Hallanger, dateret 23de og 24de Octbr: 1821.
4. Ditto fra Anna Nilsdatter Selland til Sønnen John Knudsen paa 3 Mark. Smør i Teigen Steengrims teig, dateret 4 Decembr: 1821.
5. Ditto fra Lars Gundersen Bue til Sjur Larssen Bue paa 18 Mrk. Smør 1 Løb Salt i Gaarden Djønne, dateret 4 Decembr: 1821.
6. Vilkaarbrev fra Nils Mikelsen Skeie til Endre Aslaksen og Anna Tollefsdatter, dateret 3 Decbr: 1821.
7. Ditto fra Sjur Larssen Bue til Lars Gundersen Bue og Huustro Ragnilde Sjursdatter paa endeel Levekaar af Djønne, dateret 4 Decbr: 1821.
8. Panteobligation fra Knud Thoresen Østerhagen (: den ældre :) til {Knud Haldorsen Oppedal} til Haldor Olsen Espe, dateret 31 Octbr: 1821 stor 120 Spd.
9. Ditto fra Ole Gundersen Rømbel til Knud Haldorsen Oppedal, stor 80 Spdl., dateret 3die November 1821.
10. Ditto fra John Larssen Sandven i Odde til Sjur Larssen Oppedal stor 100 Spd., dateret 22de November 1821.
11. Ditto fra Gjermund Gundersen Bremnæs til fraværende Ole Olsen Djønne og til Peder Bue stor ialt 100 Spd., dateret 4 Decembr: 1821.
12. Afkald fra Anna og Ragna Endresdøttre Skeie for 11 Spd. 30 s. hver, dateret 3de Decembr: 1821.
13. Ditto for Guro Sjursdatter for Sønnen Jacob Olsens Farfaderarv 94 Rbd. 28 s N: V:, dateret 3die December 1821.
14. Ditto fra Lars Larssen Fresvig for Arv 11 Rd. 29 s:, dateret 3 Decbr: 1821.
15. Ditto for Cicilia Olsdatter Jaastads og Brita Johnsdatter Jaastads Arve efter Ingeri Johnsdatter Jaastad, dateret 4 Decbr: 1821.

1821: 295b

16. Afkald fra Guttorm Knudsen og Ingebjør Knudsdatter Rogdeberg for deres Arve efter Broderen Knud Rogdeberg, dateret 4 Decbr: 1821.

17. Ditto for Anna Aslaksdatter Nottens Arvemidler 29 Spd. 100 $\frac{1}{4}$ s., dateret do: Dato. Dernæst blev aflyst:

1. Obligationen af 29de Mai 1818 fra Endre Aslaksen Skeie til Knud Knudsen Nernes stor 45 Spd., efter Qvittering paa Obligationen.

2. Ditto af 16 April 1816 fra Svend Olsen Jøsendal til Torgiuls Jaastad, stor 416 Rbd. 4 Mrk. N: V:, efter paategnet Qvittering af 23de Octbr: 1821. Lovlig Opsigelse foreviist.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hævet.

A v W S Koren Sjur Eriksen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes, Endre Jenssen
Helleland, Sjur Samsonsens Helleland (: alle 4 med iholdt Pen :).

Og så var 1821 til ende.

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
Året 1822

(1822: 295b)

Februari Maanedsting 1822.

Aar 1822 den 4de Februari, blev det sædvanlige Februari Maanedsting afholdt for saavel Lenets som Lyseklosters Gods i Hardanger afholdt paa Thingstedet Helleland og Retten sadt med Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen ibidem, Endre Jensen ibid: og Jens Christensen Eidnes.

Hvorda blev publiceret følgende Anordninger m: v:

1. Orden!! (Ordre?), hvorefter de for Høiesteret indankede Sager, 1822 bliver foretaget.
2. Provisorisk Anordning, angaaende {Silderiet} \Sildefiskeriet ved/ Bergen, datt: 24de Novbr: 1821.

3. Ditto, angaaende Sildefiskeriet ved Bergen, ditto dato /: den sam/m/e som oven :/

4. Ditto, angaaende Consulatpenges Erlæggelse i Helsingør, datt: 24de Novbr: 1821.

5. {Ditto,} Bekjendtgjørelse fra Marine Departement, datt: 22de Novbr: 1821, om pæstsmittede Steder og derfor mistænkte Steder Udenriges.

6. Placat datt: 31de October 1821, som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksædlernes Indløsning for Aaret, {1822} fra 1ste Juli 1821 til 1ste Juli 1822.

7. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet, datt: 4de Decbr: 1821, om pæstsmittede Steder og derfor mistænkte Udenriges.

8. Ditto fra Marine Departement, datt: 6te Decbr: 1821 om pæstsmittede Steder og {deslige} \derfor/ Steder mistænkede Udenriges.

Eeds Sag.

Wiglich Olsen Rejsæter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde at anhøre hans /: Wigliks /: Eed ifølge Dom af 3de Novbr: sidstl.; Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saal: #

Ole Jacobsen Rogde blev paa sædvanlig Maade 3 Gange paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Wiglich Olsen Reisæter foreviste nu inden Retten bemeldte ergangne Dom af 3de Novbr: sidstl.; hvorefter han blev forelæst bemeldte Dom og betydet Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, han aflagde derpaa Lovens Eed og under bemeldte hans Eeds Kraft bekræftede og forsikkrede at det i bemeldte Sag omstevnte Føls akkorderede Værd var indbefattet i den under bemeldte Sag omforklarede Afregning mellem Parterne.

Citanten betalede derefter Incammination 1 Spd 28 s.

1822: 296

Gammel Sag Folio 294, Sjur Ellevsen Djønne mod Hellie Tostensen Lindebrække. Efter nogen Samtale mellem Parterne, bleve de saaledes {erindret:} \forenede:/ at Sagvolderen aflægger hans benægtelses Eed hvormed denne Sag skal ansees sluttet og afgjort.

Sagvolderen Hellie Tostensen Lindebrække aflagde derpaa efter foregaaende Paamindelse Lovens Eed og forsikkrede at han ikke efter sit Vidende og Erindring nogensinde har modtaget den/n/e omhandlede Vadmel's Væv eller lovet at bringe den til Stampning eller at have nogen Omsorg for den.

Gammel Sag, Folio 294, Sjur Ellevsen Djønne mod Hellie Tostensen Lindebrække. Hellie Tostensen Lindebrække mødte for Retten og fremlagde hans contra Stevning i denne Sag, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten Sjur Ellevsen Djønne der saavel ved Contrastevningens Indcammination som nu atter var blevet paaraabt, mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Contracitanten declarerede, at den Gang det her omhandlede Gaardekjøb blev sluttet, var deres Accord saaledes: Sjur ville endelig have 300 Spd for Gaarden og beholde det omtvistede Huus, men dette vilde Contracitanten aldeles ikke indgaae, men bød ikkun 250 Spd, men da Sjur Ellevsen absolut vilde have 300 Spd, declarerede Contracitanten Hellie at han vilde give de forlangte 300 Spd, naar han fik Stuen med og overlod Sjur at vælge, endten han vilde lade Stuen følge med og erholde 300 Spd, eller han vilde undtage Stuen og ikkun modtage 250 Spdr; da nu Skjødet blev udstædt paa fulde 300 Spd, og Contracitanten aldrig havde samtykket at give 300 Spd, med mindre Stuen fulgte med, saa ansaae han sig ved Skjødets Udstædelse og efter dets Lydende betrygget for at Stuen fulgte Kjøbet.

Contracitanten fremstillede som

1ste Contravidne Sjur Paulsen Sponheim, som efter Paamindelse aflagde Lovens Eed om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at noget efter at Contracitanten havde solgt Gaarden Undeland til Vidnets Broder Nils Paulsen, taledes Vidnet med Hovedcitanten Sjur Ellevsen Djønne, som da spurgte Vidnet hvorledes Hellie havde {sagt} solgt Gaarden, om den nye Stue skulle følge Gaarden, hvortil Vidnet svarede ”ja, han {tog} /: Hellie /: forbeholdt {tog} sig indet under,” hvad han svarede kan Vidnet ei saa nøie erindre, men veed med Sikkerhed at han ikke paaklagede at Hellie havde solgt Stuen som noget han ikke eiede, og kan kun nøie erindre, at han sagde: at han skulde skaffe lovligt Beviis, at hvis Stuen var solgt med, skulde [han]? /: Sjur /: hav{de} e hos Hellie 50 Spd mere

end Gaardevær\nd/et, men Vidnet kan ikke erindre at han nævnte hvad Gaardeværdet \var/ i Pengesum. Veed intet videre til Oplysning afskediget.

2det Contravidne Nils Paulsen Sponheim nu boende paa Undeland, blev paamindet om Eedens Vigtighed, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at nogle Dage efter at Vidnet havde købt Gaarden Undeland af Hellie, traf Vidnet Sjur, og spurgte da Sjur om Vidnet havde købt den nye Stue med Gaardebruget, Vidnet svarede dertil, "at han havde købt den med de andre Gaardens Huse, ikke andet Vidnet vidste, han /: Sjur :/ fik derfor nok ikke røre Stuen" hertil svarede Sjur "han bryde sig ikke om Stuen, han havde Beviis paa 50 Spd for Stuen"

1822: 296b

hvilket han svarede i Anledning af at Vidnet udlod sig med at han undrede sig over at han /: Sjur :/ ikke havde forbeholdt sig Stuen i Skjødet, naar han vilde tilegne sig den, og sagde Sjur videre, at han kunde købe sig bedre Stue igjen for 40 Spd, Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Contracitanten declarerede, at da de her afhørte Vidner have oplyst at Sjur efter hans sigende skal have Beviis paa 50 Spd for Stuen, saa opfordrer han nu Hovedcitanten at fremkomme med saadant Beviis.

Hovedcitanten Sjur Ellevsen Djonne ankom nu tilstede i Retten og blev forelæst alt her idag foran tilførte, hvorpaa han declarerede: at hans Udladelse om at have Beviis for Stuen var kun et blodt Foregivende af Løs Mund, thi han havde end ikke fyldest Beviis for Gaardepengene efter Skjødet da han troede Kjøberen vel han erholdt kuns Beviis for 100 Spd og paa Gaarden hæftede Panteobligation for 150 Spd, men for de øvrige 50 Spd havde Hovedcitanten intet Lovgyldigt Beviis paa Stemplet Papiir, og hvad Huset angaaer, da ansaae Citanten sig som eier deraf, da det aldrig af ham var bleven solgt med Gaarden, paa Grund af de nu af Contracitanten førte Vidner saa Citanten sig nød til at forlange denne Sag udsat til førstkommende Martz Maanedsting hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Contracitanten betalede Incammination efter Afdrag af Tilvarspenge, 88 s: og for 2 Vidner at Afhøre 32 s: Citanten betalede for Udsættelsen 12 s.

Nye Sag.

Halsteen Pedersen Maage mødte for Retten og fremlagde {og fremlagde} de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Knud Olsen Tvedt at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom med Sags Omkostninger og Bøder til at underskrive en med Citanten oprettet Levecontract og opfylde sammes Indhold. Videre fremlagde Citanten de beskikkede Stevnevidners Attest \om/ at have indkaldet Lars Larsen Bleje den ældre og Haagen Haagensen Bratespe som Vidner i denne Sag. Videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist da Sagvolderen ikke mødte endelig fremlagde han og den omstevnte Contract paa 60 s: stemplet Papiir af forrige Aar; hvilke samtlige Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende: #####

Sagvolderen Knud Olsen Tvedt som baade strax ved Sagens Foretagelse og nu atter var bleven paraabt mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten forklarede, at han havde af indstevnte Knud Tvedt tilaccorderet sig Gaarden {Strand} Strand, men forinden Skjødet blev udstædt fortrød han paa Salget, hvorover de kom i ny Accord saaat Citanten frafaldt Kjøbet imod at nyde saadant Vilkaar som fremlagde Contract indeholder og fulgte Sagvolderen selv med Citanten til sidstleden September Maanedsting hvor Contracten blev skrevet med hans Samtykke og ham forelæst, men derpaa af ham benægtet underskrevet, hvorfor Citanten nu ved Søgmaal og Dom seer sig nød til at see ham tvungen dertil. Til Beviis om det Anførte, fremstillede Citanten som

1ste og 2det Hovedvidne, Lars Larsen Bleje den ældste og Haagen Haagensen Bratespe, blev paamindet om Eedens Vigtighed aflagde Lovens Eed og forklarede eensstemmigen; at sidstleden Aars Foraar fulgte de med Citanten til her indstevnte Knud Olsen Strand eller Tvedt, hvor Citanten da tilbød Knud Tvedt at modtage de for Gaarden Strand accorderede 400 Spd, efter deres forhen sluttede Accord. Disse Penge nægtede Knud at ville modtage da han og især hans Huustro fortrød Salget, men efter nogen Samtale imellem Citanten Halsteen Maage [og Sagvolderen]?, bleve de saaledes forenede, at Halsteen frafaldt Kjøbet imod at nyde det Vilkaar og svare den Halvedeel til et nyt Stuehuus, saaledes som foran fremlagde og for Vidnerne oplæste skriftlige Contract lyder, men samme blev da ikke skrevet, men efter hans og Knud Tvedts samt dennes Huustroes {samt} \og/ Svigersøns Samtykke som ialt med Knud var ening!! (enig) og tilfreds, skulde den skrives paa førstkommende da forestaaende Sommerthing. Paafølgende Høst paa September Maanedstthing var \begge/ Vidnerne tilstede og hørte da at den her fremlagde Contract {saa} den selvsamme som her i Retten er fremlagt, blev af Sorenskriverens Contoirbetjendt oplæst for Citanten og Sagvolderen Knud Tvedt. Da den var oplæst, sagde Knud Tvedt at den var ordlydende efter deres Accord, han kunde ikke klage derpaa, men han underskrev den ikke i Aften; Og da Vidnet Lars Bleje sagde til ham, ”er det bedre imorgen,” svarede han, ”jeg lover det ikke imorgen heller.” Og da Vidnet Lars derpaa erindrede ham om, at han ikke skulle føre sig i uleilighed ved at nægte Underskrivningen, svarede han, ”det var ikke Vidnets Sag, det fik staa sin Prøve.” Vidnerne erklærede at de vidste intet videre til Oplysning, blev deres Prov forelæst som de vedstod rigtig tilført, undtagen at de kan ikke erindre, at der blev nævnt en nye Stue at opbygge saaledes som anført i Contracten, men ikkun nævnt Gaardens Stue at istandsætte den Gang de bleve forenede {paa Gaar} saaledes som foran forklaret og Citanten bød Kjøbesummen. Ingen af Vidnerne vidste videre til Oplysning at afgive afskedigede.

Citanten declarerede: at Aarsagen hvorfor omhandlede Contract ikke blev skrevet førend paa September Maanedstthing var efter flættets \senere/ Overenskomst som den beleiligste Tid. Hvorefter han indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen ved Dom maa ipligtes under en klækkelig Mulct at underskrive den fremlagde Contract til Efterlevelse og Opfyldelse da Citanten strax naar paafordres erklære sig villig til fra sin Side at underskrive, samt at Sagvolderen maa ipligtes at erstatte ham denne Sags Omkostninger skadesløs med Kost, Tæring og Tidsspilde efter Dommerens Skjøn.

Da ingen havde videre at tilføre blev eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s: for 2 Vidner 32 s: {Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s.}

Da det var silde Aften, blev {Sagen} Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Iver Christen!! (Christensen) Eidnes, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen ibidm og Sjur Samsonsens ibidem. (: alle 4re med iholdt Pen :)

Næste Dag den 5de Februar 1822, blev Retten sat paa Helleland til Maanedstthingets Afholdelse for Hardanger og Lysekloster og betjendt af samme Rettens Personer som igaar undtagen Ole Haldorsen Helleland istedet for Michel Helleland.

Nye Thingsvidne Sag.

Lars Olsen Aga mødte for Retten og fremlagde skriftlig Retsstevning hvorved han til dette Thing har indkaldet Hr: Kjøbmand Severin Hejberg at anhøre Vidner og Beviser om, at bemeldte Hejberg sidst i Aaret 1820 har slaget og skuet ham m: v: efter Stevningens Formeld, der blev oplæst og indtages her med dens forkyndelses Paategninger saalydende: #

Hr: Kjøbmand Hejberg blev paaraabt paa sædvanlig Maade 3 Gange, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste Widne, Nils Asbjørnsen Eidnes, sagde sig 32 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet var i Bergen nogle Uger før Juul Aaret 1820; i det Vidnet kom gaaende fra Gaden ned ad den Gaard hvor Sagvolderen Hr: Kjøbmand Severin Hejberg boer, saae Vidnet, at Hr: Hejberg og Citanten i denne Sag Lars Aga kom gaaende ud af Hejbergs Gangdør og hørde Hr: Hejberg sige til Lars, ”Du kan komme ned og tage igjen Talgen Din helvedes Band jeg bryder mig ikke om Din Talg,” og tog i det samme Lars i Trøien op med Halsen og trak ham med sig ned efter til første Budør, der blev de staaende og trættes noget, uden at Vidnet kan egentlig erindre deres Ord videre end at han kan erindre Hr: Hejberg brugde trudseler, men hørde ikke at Lars brugde trudseler igjen, men alene benægtede at tage Talgen tilbage. Vidnet saae at Hejberg stod med et halv eller hell Kandemaal i Haanden og nogle Gange løftede det op, men om han dermed slog Lars saae Vidnet egentlig ikke, men saae i det samme at Lars blødde og var blodig i Munden og havde et blødende nyt Saar paa Læben og i det samme hørde Vidnet at Hr: Hejberg sagde enten de Ord, ”Du var værd at jeg skulde slaae til Dig saa at det ikke spand i Dig” /: var tegn til Liv :/ eller de Ord, ”jeg fortryder jeg ikke slog til Dig saa at det ikke spand i Dig” hvilke af Ordene enten de førstmeldte eller de sidstmeldte, kan Vidnet ei nøie erindre, men en af Delene var det han sagde, det erindrer Vidnet nøie. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet, at han aldeles ikke saae Hr: Hejbergs Naboe, Jagteskipper Andreas Rasmussen der tilstede samme Tid. Hvad Arbeidsmand eller Daglønner Iver {Andreassen} \Endresen/ angaaer, da kan han nok have været tilstede da der var adskillige Nærværende og Vidnet ei kjender bemeldte Iver Endresen, men Jagteskipper Andreas Rasmussen kjender Vidnet nøie og troer vist han havde seet ham hvis han omhandlede Tid der havde været tilstede. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som blev forelæst dets foran førte Vidnesbyrd, som det vedstod rigtigt, og vidste intet videre til Oplysning at afgive, undtagen at han angav sig at være Sødskendebarn til Citanten Lars Aga. {Paa nærmere Til} Afskediget.

Derefter fremstod

2det Widne, Haaver Pedersen Uhrem nu Indstenes \sagde sig/ 25 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Begge Parter ubeslægtet, forklarede: Vidnet var i Byen omhandlede Tid, men ei tilstede den Gang Hr: Kjøbmand Severin Hejberg omhandlede Tid skal have slaget Citanten Lars Olsen Age, men da Vidnet kom gaaende ned i Gaarden, saae Vidnet Lars Age blodig i og om Munden og at han havde faaet et Slag i Overleben som {blø} blødde og hørde Vidnet af omstaaende Folk at Hr: Kjøbmand Severin Hejberg skulde have givet ham /: Lars :/ bemeldte

1822: 298

Slag og Saar med en Tinkande. Vidnet traf og bemeldte Hr: Hejberg komme gaaende med en Tinkande i Haanden, da Vidnet kom ned ad Gaarden {Gaarden} Gaaende førend han hørte det omvidnede Passerede, eller saae det {af} Saar Lars havde bekommet. Saaret var ikke aldeles ubetydeligt da Vidnet har siden seet at Lars bærer Ar deraf endnu i Læben. Vidnet

taledet et Par Dage efter med Hr: Hejberg og hørte da {her} Hejberg sige, at han vilde hævne sig ikke alene paa Lars men og paa hans Børn og Brødre. Vidnet vedstod sit Prov rigtigt, afskediget.

Atter fremstod som

3die Widne, Ole Larsen Helleland, Gaardebruger her paa Helleland, sagde sig 23 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, Begge Parter ubeslægtet, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet var i Byen omhandlede Tid og kom gaaende ned i den Gaard hvor Hejberg boer kort efter det her Omhandlede mellem Citanten Lars og Hr: Hejberg var passeret. Vidnet saa da Citanten Lars blødede af et Slag eller Saar han havde faaet i Overlæben af Munden og hørte af Elling {Eid} Pedersen Eidnes og Omund Pedersen Uhrem at Kjøbmand Hejberg havde med en Tinkande slaget Lars bemældte Saar i Munden. Siden efter hørte Vidnet, men \erindrer ikke/ om det var samme Dag eller Dagen efter, at Hr: Hejberg sagde, at han vilde hævne sig paa Lars og hans Folk. Vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

Citanten declarerede at han ingen flere Vidner havde at anføre og begjærede sig det her Passerede i Thingsvidne Form beskrevet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s for 3 Vidner at afhøre 40 s, og for Thingsvidnets Udstædelse med stempl: Papiir 50 s

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifte sluttet 15de August 1821 efter Kari Mikelsdatter Hildal, hvorved 3 Mrk. Smør i Reinsnaas ere udlagte Creditorerne Lars Bleie og Ole Reinsnaas.
2. Ditto, sluttet 1ste September 1821, efter Hellie Wigliksen, hvorved ½ Løb Smør ½ Hud i Svaasand ere udlagt hans Enke Eli Olsdatter og Datteren Guro Helliesdatter.
3. Ditto, sluttet 3die December 1821, efter Eli Ingebrigtsdatter Wigesøen, hvorved nogle Huse paa Pladset Wigesøen ere udlagte Christopher Samlenesset med flere.
4. Ditto, sluttet 6 Decembr: 1821, efter Anne Arnesdt: Midnes, hvorved 2 Bpd. 6 Mrk. Smør, ½ Hud, 1 Gjedskind i Midnes uden Bygsel er udlagt Enkemanden Gunder Haltsen, en Creditor og Børnene.
5. Skjøde fra Steen Larssen til Sønnen Peder{se} Steensen Lothe paa 2 Bpd. 19 Mrk. Smør 1 ½ Løb Salt ½ Faarskind i Gaarden Lothe, dateret 4de Februar 1822.
6. Bygselbrev fra Hr: Provst Hertzberg til Enken Ragnilde Nilsdatter paa 1 Bpd. 15 Mrk. Smør 1 Gjedskind i Gaarden Solberg, dateret 5 Febr: 1822, med Reversal af samme Dato og Landskyldbog.
7. Testamente, oprettet 15de April 1809 af Tobias Ellingsen Huus og Huustro Kari Sjursdatter, med Kongelig Conformation af 20de Mai 1811.
8. Udskiftningsforretning af 16de Juni 1821 mellem Opsidderne paa gaarden Lofthuus.
9. Voldgiftsdom af 28de April 1821 mellem Opsidderne paa Lofthuus, angaaende et Bekkeløb m: v:, afsagt af Voldgiftsmænd Christen Hovland og Ole Haldorsen Helleland.
10. Desposition, dateret 4de December 1821 af Johannes Iversen Erdal angaaende Gaarden Erdals Adskillelse i 2 Brug, hvoraf ethvert skal tilhøre hver hans tvende ældste Døttre.
11. Panteobligation fra Svend Arnesen Hesthammer til Jacob Haldorsen Eikhamrene stor 100 Spd. mod Pant endeel Creature, dateret 5 Februar 1822.
12. Afkald fra Brita og Guro Olsdøttre Berve for Arv og Hjemmegivte 25 Spd. til hver, dateret 28 Januar 1822.
13. Ditto fra Ragna Larsdatter Alsager for Faderarv og Moderarv tilsam-

men i Species 9 Spdl. 6 s., dateret 4de Februar 1822.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab mældte sig med noget videre ved Thinget, blev samme hermed sluttet.

A v W S Koren. Iver Christensen Eidnes, Ole Haldorsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland (: alle 4re med iholdt Pen :).

Aar 1822 d: 15 Februarii blev Retten sadt, paa Tingstædet Helleland, af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen {Helleland} Eidnes.

Hvor da

i Sagen Fol: 296, Halsten Pedersen Maage mod Knud Olsen Strand eller Tvedt blev afsagt saadan

Dom

Ved de under Sagen førte Vidner er beviist: at Sagvolderen Knud Olsen Strand eller Tvedt har først forpligtet sig til, at svare til \Citanten/ Halsten Pedersen Maage, det Levekaar, som den under Sagen fremlagde Kontrakt med bemeldte Halsteen Pedersen Maage indeholder, men at han siden har nægtet at underskrive og opfylde den Paa Grund heraf, og Norges Lovs 5 Bogs 1 Kap: 1ste 2de og 8de Art Kiendes for Ret: Knud Olsen Strand eller Tvedt ipligtes herved, at underskrive bemeldte, inden Retten i denne Sag fremlagde Kontrakt, til fuldkommen Lovgyldighed og Efterlevelse, i det seneste inden Slutningen af det første eller andet Ting, som holdes for Kingservigs Skibrede, efterat denne Dom er bleven ham lovlig forkyndt, og under Mulct af 1 Spdlr skrives en Speciedaler til Kingservigs Præstegjelds Fattigkasses Fond, for hver Uge, han derefter undlader at underskrive Kontrakten, og forbliver denne Dom overhørig I denne Sags Omkostninger betaler han til Halsteen Pedersen Maage 3, siger tre Speciedaler, samt ende{lig}\videre/ denne Dom!! (Doms) Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, endelig betaler han og, for unødigt Trætte, og for ei at have mødt endten ved Forligelses Kommissionen eller her for Retten, til Justitskassen 4re er fire Speciedaler, alt at udredes og efterkommes, under Lovens Tvang, 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer.

A v W S Koren.

Michel Endresen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes. (: Alle 4re med iholdt Pen :).

Maanedsting for Hardanger m: v:, i Martz 1822.

Aar 1822 den 4de Martz, blev Retten sat paa Thingstedet Sorenskrivergaarden Helleland til det sædvanlige Maanedstings Afholdelse for saavel Lenets som Lyseklosters Gods i Hardanger. Retten betjendt af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette: Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnes.

Hvorda blev publiceret følgende:

1. Bekjendtgjørelse fra Marine Departementet, datteret 22de Novbr: 1821, angaaende Pæstsmittede og derfor mistænkte Steder Udenriges.

2. Justitsdepartementets Circulaire af 25de Januari 1822 af høieste Resolution af 4de samme Maaned, angaaende Forhold med Speciesedler og Aparater til disse efter Afbenyttelse i desangaaende Justitssager; communiseret ved Amtets Skrivelse af 11te Februari 1822.

3. Ditto Ditto af 19de Januari 1822, angaaende at Rettens Betjendter skulle give særskildte Regninger over dem tilkommende Gebyrer og Salarier, og over Skydsgodtgjørelse i Justits Sager, communiseret ved Amtets Skrivelse af 13de Februari 1822.

1822: 299

Gammel Sag: Folio 296 Sjur Ellingsen!! Djønne mod Hellie Tostensen Lindebrække Citanten Sjur Ellevsen Djønne mødte og æskede hans Sag i rette, samt fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Continuations Stevning at have indkaldet hans Vederpart i denne Sag her til Thinget hvilken Attest blev oplæst og indtages her saal:
#

Sagvolderen Hellie Tostensen Lindebrække, selv tilstede, anhørde bemeldte Attest oplæse, vedtog Lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten fremstillede nu som

5te Hovedvidne Dannebrogsmænd, Michel Halsteensen Lofthuus, aflagde Lovens Eed om \at vidne Sandhed/ med Løfte intet at ville fordølge eller fordreie, forklarede: at i September Maaned sidstleden, noget først i Maaneden, men hvad Dato kan Vidnet ei erindre, var Vidnet inde i Ulvig i Præstens Nøst tilligemed Sagvolderen i denne Sag, Hellie Tostensen Lindebrække, og Gunder Larsen Erdal. Vidnet taledes da med Hellie om et Forlig imellem ham og Citanten i denne Sag Sjur Djønne, som bemeldte Sjur havde bedet Vidnet at besørge indført i Forligelses Protocollen. I Anledning bemeldte Forlig, kom Vidnet i Tale med Hellie om Gaardekjøbet, i Anledning hvilket Hellie sagde at komme til gode noget for tillagt Bord og Jern, hvilket sidste han sagde var bleven anvendt til Kjelderdøren i den nye Stuebygning. Da Vidnet hørte han /: Hellie /: fordrede Vederlag eller Betaling for noget til den nye Stue anvendte, spurgte Vidnet han /: Hellie /: om ikke den nye Stue fulgte i Købet med Gaarden da han købte den? hvortil Hellie svarede, nei den blev undtaget og fulgte ikke med. Vidnet spurgte derpaa, ”tog Du den igjen under da Du solgte Gaarden,” hvortil Hellie da svarede {”Da} ”ja jeg kunde ikke sælge den da jeg ikke havde købt den,” det forekom strax efter [for]? Vidnet som om {Sjur} \Hellie/ syndtes forlegen med sig selv over hvad han havde sagt henseende til at Stuen var bleven undtaget i Købet og Salget af hans Brug i Gaarden Undeland; og siden efter traf Vidnet ham paa en Ager samme Dag og da sagde Hellie til Vidnet noget som forekom Vidnet som om han ville forandre hans forrige Udsigende om Stuehuset, men hans Ord kan Vidnet ei erindre og gav ei heller Agt derpaa, og ligesaa senere hen uden at Vidnet kan erindre hans Ord, Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

6te Hovedvidne, Gunder Larsen Erdal, aflagde Lovens Eed og forklarede: at han var tilstede i Præstens Nøst i Ulviig med Hellie Tostensen Lindebrække og Dannebrogsmænd Michel Halsteensen Lofthuus samme Tid som bemeldte forestaaende 5te Hovedvidne Michel har omforklaret, hvilket var Onsdagen den 5te September sidstleden, hvilken Dag der i Præstegaarden holdtes Forligelses Commission, og hørte da Vidnet de samme Ord imellem Hellie Tostensen og Michel Halsteensen som forestaaende Vidne Michel selv har forklaret og kan deri intet enten tage fra eller lægge til; men hvad Hellie og Michel paa Ageren eller anden Steds uden for Nøstet har talt sammen, derom er Vidnet {erindr} uvidende. Vidnet blev forelæst sit og forestaaende Vidnes Prov som han vedstod rigtig. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten som nu troede at have beviist at omhandlede Stuebygning var undtaget i Jordekjøbet, om det end ikke blev {en} erindret nøie at anføres i det ustætte!! (udstædte)

Skjøde, paastaaer at Huset qvæstiones maa blive ham tilkjendt og at han maa nyde erstattet denne Sags Omkost-

1822: 299b

ninger med Kost, Tæring og Tidsspilde skadesløs efter Dommerens Skjøn, alt under Forbeholden af videre Tilsvar om fornødiges.

Sagvolderen som Contracitant, declarerede, at da Stuen ikke er undtaget i Skjødet ei heller {Sagvolderen} \Citanten/ har kundet bevise at Stuen derefter er bleven ham tilaccorderet, ei heller at han med Skjødet var misfornøiet da det blev skrevet, saa paastaaer Sagvolderen Hellie at Huset er ham tilhørende og at ikke løs Snak kan eller bør gjelde mod lovgyldig Documenter, og at han maa erholde tilkjendt sig denne ubillig paaførte Sags Omkostninger skadesløs.

Da ingen af Parterne havde videre at tilføre, blev eragtet: Sagen er optaget til Doms.

Nye Sag.

Paa Sjur Sjursen indre Alsagers Vegne mødte dennes Broder Aad, som fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at bemeldte Sjur til dette Thing har indkaldet Johannes Larsen yttre Alsager, at see sig overbeviist og lide [Dom] til at udlevere en Jegt ifølge {et} \en/ foregaaende Accord imellem dem om at bytte Jegter eller og at betale til Citanten for mislig Foreningsholdelse 100 Spdl, samt videre denne Sags skadesløse Omkostninger; videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages saal: ##

Paa indstevnte Johannes Larsen yttre Alsagers Vegne, mødte dennes Fader Lars Tormossen yttre Alsager, der anhørte bemeldte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel paa hans Søns Vegne.

Aad Sjursen forklarede denne Sags Sammenhæng saaledes: at noget efter sidst{e}leden Juul, laa Citanten Sjur Sjursen indre Alsager tilligemed Sagvolderen Johannes Larsen yttre Alsager paa en Reise, hver med deres Jegt i en Havn, Sild kaldet, der sluttede de og fuldkommen indgik den mundtlige Accord, at naar de kom hjem skulde Sjur erholde Sagvolderen Johannesses Jegt og denne igjen Sjurs Jegt, hver med dens tilhørende, uden noget Mellemlæg, og {saal} uden Undtagelse af hvad enhver Jegt tilhørte af Seil, Takkel, og Toug ubeskadiget, og under de Vilkaar at hvis nogen af dem svigtede i Opfyldelsen heraf, skulle han betale den anden 100 Spdl i Opslag eller Vederlag, men da Johannes ikke har villet opfylde bemeldte Handel, saa har Sjur nu seet sig nød til at sagsøge ham og at bevise forommeldte.

Citanten fremstillede nu som

1ste Hovedvidne Johannes Endresen Svortvedt, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed om at han intet ville fordølge eller fordreie, forklarede: at noget efter sidstleden Juul var Vidnet i en Havn som kaldes Sild, og hørde da tilligemed Torger Torgersen Alsager og mange flere Tilstedeværende, at Citanten Sjur Sjursen indre Alsager og Sagvolderen Johannes Larsen yttre Alsager fuldkommen indgik og afgjorde, at naar de kom hjem, skulle den ene erholde den andens Jegt med alt Tilhørende skadesløst, uden noget Andet Vederlag eller Mellemlæg, saaledes blev Jegtebyttet mellem dem fuldkommen indgaaet og Afgjort, dog uden nogen skriftlig Contract, men dog alt mundtligt nøiagtigt Afgjort, og blev tillige bestemt og afgjort, at vis nogen af dem ikke opfyldte denne Forpligtelse, skulle den som svigtede erstatte den anden 100 Spdl, og skulle Ombyt-

1822: 300

ningen foregaae naar paafordredes af en af Parterne. Vidnet vidste intet videre til Oplysning, vedstod dets forelæste Prov rigtigt afskediget.

2det Hovedvidne Torger Torgersen yttre Alsager, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed med Løfte intet at ville fordølge eller fordreie, forklarede sig i et og alt Ordvis overensstemmende med forestaaende Vidne, hvis Prov derefter blev dette Vidne forelæst og vedstaaet rigtigt; og da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev afskediget.

Citanten declarerede: at da Vidnet {Dag} Hellie Dagsen Lothe er fraværende ved Sildefisket, ligesom og de der kan bevidne om at Citanten Sjur har tilbudet Johannes at fuldføre Ombytningen af Jegterne, saa nødes han at begjære Sagen udsat til næste Thing førstkommende Sommerthing for da at kunde indkalde de fornødne Vidner.

Hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s, for 2de Vidner 32 s og for en Udsættelse 12 s: er 1 Spd 72 Skilling Tilvarspenge af Sagvolderen 40 s.

Stevnevidners i Eedtagelse:

Ole Samsonsen Skare og Hellie Tostensen Skare fremstod og efter foregaaende Paamindelse og Veiledning, aflagde deres Eed som udnævnte Stevnevidner for Odde Sogn og Kingservigs Skibrede.

Nye Sag.

Lars Knudsen Bustethun og Asbjørn Knudsen Jøssendal, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at de, paa deres Myndling Peder Jørgensen Espes Vegne have ved mundtlig Varsel til dette Thing indkaldet Peder Hansen Espe i følge Dom af 24de October f: A.; at anhøre deres corporlige Eed om at de agte at løse det Jordebrug Peder Hansen Espe nu eier til Odel og Eiendom for deres Myndling Peder Jørgensen Espe og ikke til nogen anden. Bemeldte Attest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Peder Hansen Espe blev paaraabt paa sædvanlig Maade, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanterne foreviste nu paaberaabte ergangne Dom af 24de October sidstleden informa; saa foreviste de og Skifterets Stevning \af 1ste Februar sidstl:/ i forkyndt Stand, hvorefter bemeldte Dom er indanket til Forandring og Underkjendelse af Bergens Skifteret i følge hvilken de vare begjærende at med den tilstevnte Eed maatte {beg....} bevilges dem Udsættelse indtil ved endelig Doms!! (Dom) Afgjøres af høiere Retter hvorvidt bemeldte Underretsdom af 24de October sidstleden kommer at staa ved Magt eller lider Forandring.

I Anledning heraf og da ingen Indsigelse mod det Forlangte i Retten fremkom, blev eragtet: den ved Dom af 24de October 1821 Formynderne Lars Knudsen Bustethun og Asbjørn Knudsen Gjøsandal paalagde Forpligtelse at aflægge deres Eed paa at de indsøge Peder Hansen Espes Andeel i Gaarden Espe til Odel og Ejendom for deres Myndling Peder Jørgensen Espe og ikke til nogen anden, bliver herved ifølge den gjorde Indstevning til høiere Ret bevilget udsat indtil af Ergangne eller forvæntende høiere eller høieste Rets Dom erfares om bemeldte Eed bør at aflægges eller ikke. Denne Eragtning \blev/ inden Retten oplæst og Citanterne \tilbageleverede/ foreviiste Doms Act og SkifteretsStevning med Rettens Paategning.

Citanterne betalede Incammination 1 Spd 28 s.

Nye Sag.

Wiglig Olsen Reisæter mødte for

Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Ole Jacobsen Ragde at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom efter nærmere Paastand for at have talt ærerørige Ord og Beskyldninger mod Citanten. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Paa indstevnte Ole Jacobsen Ragdes Vegne mødte Knud Haldorsen Oppedal som anhørte foranførte Attester oplæse og erklærede at Sagvolderen er fraværende paa en for ham nødvendig Reise til Kongsberg, og bad Comparenten at møde for ham her i Retten, men gav ingen skriftlig Fuldmagt dertil eller forskaffede Amtets Tilladelse.

Citanten declarerede at han ikke kunde ansee Knuds Møde for gyldig eller at ville agte paa hvad han maatte ville tilføre paa Sagvolderens Vegne.

Citanten derefter fremstillede som

1ste Hovedvidne, Omund Johannessen Aarhus, sagde sig henved 40 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed, og aflagde Lovens Eed med Løfte om intet at vilde fordølge eller fordreie, forklarede: at sidstleden Høst efter Mikkelsdag, en Dag der var Forligelses Commission paa Ullensvangs Præstegaard, stod Citanten i denne Sag, Wiglig Rejsæter og Sagvolderen Ole Ragde i Trætte og Ordstrid ud paa Borgegaarden samme Steds. Vidnet tilligemed Torkild Oppedal kom i det samme gaaende tæt forbi og stod Omund Lofthuus ogsaa der i Nærheden, og hørte da Vidnet at Ole Jacobsen Ragde sagde til Citanten Wiglic Olsen Rejsæter de Ord "det var at Leite eller stæle sig ind paa ham ligesom en Skielm," Da Wiglig i det samme skjød dem til Vidne paa hans Ord, sagde Ole Ragde de Ord "ia i Handel," det forekom da Vidnet som om Ole derved ville {tilba} formilde eller tilbagekalde hans alt for harde Udtryk. De vare begge i Vrede og hvad der videre blev talt eller hvad Ord der faldt dem imellem kan Vidnet ei erindre eller hørde, da \de/ derefter strax skildtes. Vidnet vedstod sit Prov rigtigt, afskediget.

2de Hovedvidne, Torkild Michelsen Oppedal, sagde sig omtrændt 50 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed med Løfte om intet at ville fordølge eller fordreie, forklarede sig i et og alt Ordlydende med forestaaende Vidne og kunne indtæt mere eller nøiere afgive. Blev forelæst dets Prov som det vedstod som sit afskediget.

3die Vidne, Omund Pedersen Lofthuus, sagde sig i 74 Aars Alder, og nød sidstleden Høst Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at foromvidnede Tid stod Vidnet en Tid ikke langt fra Citanten og Sagvolderen og saa og hørte at de vare i Vrede og Ordstrid, men Vidnet gav ikke agt paa deres Ord mod hinanden og kan kun erindre at Ole Ragde sagde de af 1ste Vidne omforklarede

1822: 301

Ord saaledes som af bemeldte Vidne Omund forklaret. Ved det at Wiglig skjød til Vidnesbyrd om bemeldte Ord; saa kan og Vidnet erindre, at Ole Ragde nylig foran sagde de Ord til Wiglig Rejsæter, "der var og et Belte Du havde hag paa, men Du fik det ikke." Videre deres, Oles eller Wigligs, Ord kan Vidnet ikke erindre. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, afskediget.

4de Vidne, Berge Olsen Age, sagde sig 30 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: at sidstleden Høst paa Utne, medens Thinget holdtes hørte Vidnet, som sadt Laugrette, at her sagsøgte Ole Jacobsen Rogde sagde inden Retten til Wiglig de Ord "Du

Lyver, {Du lyver det Du siger,} Du lyver alt det Du siger, Du lyver iavnt;” hvorom Wiglig da bad Laugrettet drage til Minde; men Ole tilbagekaldte ikke han!! (hans) Ord. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

5te Widne, Christen Olsen Hovland, sagde sig omtrændt 68 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Sandhed om at intet fordølge eller fordreie, forklarede: at han vel var tilstede paa Utne Thing sidstleden Høst da Ole Ragde og Wiglig Reisæter havde Sag for Retten sammen, men Vidnet gik stundom ind og stundom ud af Thingstuen og hørde aldeles ikke saavidt Vidnet kan erindre noget fornærmeligt Ord af Ole Ragde mod Wiglig Reisæter, og har ei heller andre Tider hørt Ole at bruge eller udtale ærerørige Ord om eller mod Wiglig Reisæter. Vidste intet til Oplysning afskediget.

6te Widne, Wiglig Hansen Sexe, sagde sig 52 Aar gl: og indeværende Vinter at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at Vidnet var tilstede paa Utne sidstleden Høstething og hørte da at Sagvolderen i denne Sag Ole Jacobsen Ragde sagde inden Retten til Wiglig Olsen Reisæter at han /: Wiglig /: løy, men hvorledes Ordene faldt, kan Vidnet ei erindre sig, men at Ole sagde til Wiglig at denne Løy kan Vidnet med Vished erindre som anført. Vidnet kan intet videre oplyse afskediget.

Citanten declarerede at han nu troede han har beviist at Sagvolderen har æreskjendt ham og derfor nu indlader Sagen til Doms med Paastand at han vel ikke paastaaer Ole efter Fortjeneste dømt paa hans Ord, men at han i dens Sted maa blive ipligtet en ret følelig Bod til de Fattige efter Dommerens Skjøn og at erstatte Citanten fuldkommen skadesløs, med Kost, Tæring og Tidsspilde, denne for ham nødtvungne Proces, ligeledes efter Dommerens Skjøn og at hans Ord maa af Dommeren kjendes uskikkelige, uefterrettelige samt død og magtesløse og ikke at maa komme Citanten til nogen Æres forkleinelse i nogen Maade. Endelig forbeholder Citanten sig hvis Tilsvaret i Sagen gives eller Udsættelse bevilges, da at kunne fremkomme med alt fornødent Agtende og yderligere Paastand efter Omstændighederne.

1822: 301b

Knud Oppedal som mødende efter Indstevntes Sagvolders mundtlige Forlangende, begjærede paa hans Vegne Sagen udsat til førstkommende Sommerthing for da at kunde give Tilsvaret i Sagen og fremkomme med det fornødne Agtende,

Citanten nedlagde Indsigelse mod den Forlangte Udsættelse paa Grund af at Knud som møder ei kan forevise nogen lovlig Fuldmagt ei heller Amtets Bevilling.

Knud vedblev hans Paastand om Udsættelsen.

Retten eragtede: da ikke enhver her paa Landet forstaaer at forfatte Lovlig Fuldmagt ei heller har det stemplede Papiir tilstede, saa finder ikke Retten billigt at bør nægte denne første Udsættelse, dog da intet Beviis haves hvorvidt samme virkelig skeer efter Sagvolderens Ønske og Forlangende, saa bevilges Udsættelsen paa Mødende Knud Haldorsen Oppedals egen An- og Tilsvaret.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s, og for 6 Vidner at Afhøre 64 s:, tilsammen 1 Spd 92 s. Sagvolderen for Tilvarspenge 40 s og for en Udsættelse 12 s:

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresens Helleland, Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnes /: med iholdt Pen :/

Næste Dag den 5te Martj 1822 blev Retten og Maanedstthinget fortsat af de samme Rettens Personer som igaar.

Nye Sag.

For Jørgen Torgersen Sandven mødte Tobias Haldorsen Eidnes og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at bemældte Jørgen Sandven har til dette Thing indkaldet Samson Iversen Tvedt at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger og Bøder for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen i Anledning skyldige til Citanten 30 Spd. Videre fremlagde mødende Tobias Eidnes Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist da Sagvolderen ikke mødte. Bemældte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Indstevnte Samson Iversen Tvedt som baade ved Sagens Foretagelse her for Retten og nu atter var bleven paaraabt, mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

{Tobb} Tobias Eidnes declarerede, at Sagvolderen hverken har nægtet eller kan nægte Fordringen, hvilket hans Udeblivelse ikke alene fra Forligelses Commissionen men ogsaa nu her beviser, hvorfor han nedlægger Paastand om Dom efter Indstevningen med Renter af Hovedstolen fra Indvarslingen til Forligelses Commissionen den 9de November sidstl:

Da ingen havde videre at tilføre efter Paaraab, blev af Retten eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s

Hvorefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifte sluttet 30te Desember 1816 efter Leilænding Knud Knudtsen Mæland, hvorved Boets Huse er udlag!! (udlagt) til Creditor Ole Haldorsen Espe og Datteren Aase Knudtsdatter alt for 22 Spd 8 s:
2. Ditto sluttet 11te Desember 1821 efter Vilkaarsmand Tosten Nilsen Willand hvorved Boets eiende {hal} ½ i et Nøst for 4 Ort er udlagt til Sønnen Niels Tostensen Willand.
3. Ditto sluttet 4de Juni 1821 efter Huusmandskone Ingebor

1822: 302

Omundsatter Ekke, hvorved Boets eiende 4 Huser er udlagt til Sterboenkemanden Helie Knudtsen og Børn.

4. Skifte sluttet 5te November 1821 efter Gaardemand Ole Jørgensen Opheim hvorved Sterbboets nye Stuebygning [er] udlagt paa Sterbo Enken og Arvingerne.

5. Ditto sluttet 4de Desember 1821 efter Huusmandskone Guri Ellingsdatter Rønnestrand hvorved Boets Stuebygning med Loft og en gammel Lade er udlagt til Sterbboenke{n}m\anden Trond Helliesen/ og Creditrix Pigen Ragnilde Thundal.

6. Ditto sluttet 4de Junii 1821 efter Lars Monsen Undebakke, hvorved Boets Stuebygning \paa Hamre/ er udlagt til Skifteomkostningerne, Sterbo Enken \Gjertru Ormsdatter/ og Børnene.

7. Do: sluttet 28de Desember 1821 efter Vilkaarmand Hans Olsen Læg Reid; hvorved Boets Ejende gamle Røgstue er udlagt til Skifteforvalteren og Sterbo-Enken Gjer!! Martensdatter.

8. Ditto sluttet 13 Desember 1821 efter Huusmandskone Gjertrud Johnsdtr: Nerheim; hvorved Boets Ejende En Lemstue og en Lade bygning er udlagt, til Skifteforvalteren, Sterboenke{n}m\anden Sjur Olsen/ og Børnene.

9. Ditto sluttet 1ste Junii 1821 efter Huusmandskone Ingebor Tørr\e/sdatter(?) Qvammen; hvorved Boets eyende en Røgstue er udlagt til Gravens Fattigcasse.

10. Skjøde fra Johannes Iversen Erdal til Sjur Larssen Bue og Huustro Madeli Johannesdatter paa 1 Bpd 18 Mrk Smør ½ Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Erdal No: 106 i Graven datteret 4de Martz 1822.

Dom:

Ved denne Sag har Sjur Ellefsen Djønne sagsøgt Hellie Tostensen Lindebrekke at fravige en Stuebygning paa Gaarden Undeland, som Sjur paastaaer, ikke at have solgt eller at være fulgt i Købet af det Gaardebrug i bemældte Undeland, som Citanten har solgt til Hellie. Vel burde, hvad der skal være undtaget fra et Gaardekjøb, samme nøiagtigen at være anført i Skjødet, og hvad som ikke i Skjødet er undtaget, bør at følge Gaarden; men sammenligner man nøie de førte Vidner og Contravidners Udsigende med det til Sagvoderen!! (-volderen) Hellie og hans Egtefælle Angunna udstødte og her fremlagde Skjøde{, der indeholder} af 13de December 1820, der indeholder, at Gaardebruget sælges med den Eiendomsret og de Rettigheder og Herligheder, som Sælgeren i ethvert muligt Tilfælde da havde og har havt efter det deri paaberaabte Skjøde og Udskiftning med videre, og at det omtvi-

1822: 303

stede Huus skal være en fra ny opbygget Stue foruden den, som forhen var paa Gaardebruget, førend det blev deelt saa er der, om ei Beviis, saa dog Grund til Formodning om, at ved bemældte Clausul i Skjødet, da Gaardebruget ei efter sædvanlig lydende er solgt med alle paastaaende Husebygninger og tilhørende Herligheder og Rettigheder, at Sælgeren har troet og anseet, at derved nu omtvistede Huus maatte være undtaget. Paa disse Grunde

Kjendes for Ret: Det tillades Citanten Sjur Ellefsen Djønne, 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og i det seneste inden førstkommende Høstething dette Aar, samt efter lovlig at have indstevnt Hellie at anhøre Eeden, at aflægge inden hans (: Sjurs :) Wærnething hans corporlige Eed paa, at her omtvistede Stuebygning var undtaget i Købet og ei skulde følge Gaarden ved Salget til Hellie Tostensen Lindebrekke, hvorefter forbemældte Skjøde af 13 December 1820 blev udstødt til Angunna og Hellie, og at han (: Sjur :), uagtet Stuen var undtaget, skulde have fulde 300 Spd. for Gaardebruget. Aflægger han denne Eed inden foreskrevne Tid, da beholder han Stuen, den Hellie under Udkastelses Tvang skal være pligtig at fravige og ryddiggjøre inden Fardag den 14de April 1823, og Sjur være pligtig at have ført den af Tomten inden det paafølgende Aars Fardag den 14de April 1824, med mindre de anderledes kan forenes; men drister Sjur sig ei til at aflægge denne Eed, beholder Hellie Stuebygningen som en hans Gaard tilhørende Eiendom. Processens Omkostninger ophæves i alle Tilfælde. Det Idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Termin under Lovens Tvang.

I Sagen Folio 301, Jørgen Torgersen Sandven mod Samson Iversen Tvedt blev afsagt saadan

Dom:

Da lovlig stevnte Samson Iversen Tvedt ikke har mødt enten for Forligelses-Commissionen eller for Retten med Indsigelse mod Kravet, saa

Kjendes for Ret: Samson Iversen Tvedt ipligtes herved at betale til Jørgen Torgersen Sandven de paasøgte 30 (: tredive :) Speciedaler med Renter 4 pro Cento \aarlig/ fra 9de November 1821 indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 3 Spd., samt endvidere denne Doms Udstødelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer, og endelig til Justitscassen for ei at have mødt for Forligelses-Commissionen eller Retten, saa meget som Dommen og Seglet koster. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jenssen ibidem og Iver Christensen Eidnes, (: alle 4re iholdt Pennen :)

Aar 1822 den 25de Marts blev extraret sat paa Thingstedet Helleland \i Hardanger, søndre Bergenhuus Amt,/ af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen ibidem, Michel Endresen ibidem og Iver Christensen Eidnes, for efter Amtets Ordre til Hr: Procurator Baade, af 10de Decembr: sidstleden at optage et Thingsvidne i Anledning af en Steener Toresen Vrenner i Nummedalen formentlig begaaet Mord paa hans Broder Elling Toresen Vrenner.

1822: 303b

Hvorda paa Actors \Hr: Procurator Baades/ Vegne mødte Lensmand Ole Svendsen Sexe der fremstillede angjeldende Arrestant Stener Toresen Vrenner her for Retten fri for Baand og Tvang.

Den beskikkede Defensor Lensmand Christen Johnsen Hause mødte og ville iagttage hvad der kan tjene til den Anklagedes Forsvar og paasee hans Ret.

Sorenskriveren fandt fornødent her at anmærke: at denne Sags Foretagelse her var berammet til i Dag 8te Dage, Ma\ndagen den 18de denne Maaned, men det græsselig stormende Vejer som har raset, nædsten bestandigt i hele dette Aar \og hvorved flere 100 Mennisker her af Districterne ere omkomne paa Søen/ hindrede, \saa/ at Arrestanten ikke ankom fra Arresthuset \paa/ Halsnø Kloster Gaard, lidet over 8te Mil herfra, førend sidstleden Torsdag den 21de denne Maaned og modtog Sorenskriveren da et Brev fra Actor Hr: Procurator Baade af 17de sædstforan!!, som viser hvad der hindrede ham fra at kunde møde her til bestemt Tid. Bemeldte Skrivelse blev nu oplæst og indtages her saalydende: #

I Anledning denne Skrivelse har Sorenskriveren formaaet Lensmand Ole Svendsen Sexe at paatage sig Actor Hr: Procurator Baades Forretning i denne Sag, og blev Sagen strax foranstaltet til Foretagelse her i Dag.

Bemeldte Ole Svendsen Sexe fremlagde nu paa Actors Vegne \formeldte/ Amtets Ordre af 10de December sidstl: samt en Ditto Amtets Skrivelse af 19de Januar sidstl: tilligemed den Amtet fra Budskeruds Amt tilstillede Skrivelse af 17de Novbr: forrige Aar, der alle indeholde Anmodning \til/ det her tilsigtede Thingsvidnes Optagelse. Bemeldte 3 Amts skrivelser bleve oplæste og indtages her saal: ###. Videre fremlagde Actor den under 23de Januar sidstleden udstyrede Stevning til det her tilsigtede Thingsvidnes Erhvervelse med dets Berammelses Paategning og Forkyndelses Paategninger til Foretagelse først den 18de denne Maaned og senest efter for anførte Aarsdag til {den 25} i Dag den 25de. Bemeldte Stevning med dens Paategninger bleve oplæste og indtages her saal: #

Angjeldende Stener Toresen Vrenner blev af Sorenskriveren foreholdt hans Pligt som en god Christen at tilstaae hvad Forbrydelse han har begaaet imod hans Broder og ved at tjene andre til Exempel at søge at godtgjøre den begangne Forbrydelse ved at afskrække andre ligesindede fra Misgjærninger og ved sin alvorlige A\n/ger og Fortrydelse at erholde Haab om Tilgivelse af den algode Gud der ikkun ynder og vil det Gode blant Menniskene.

Angjeldende Stener Vrenner declarerede herpaa at bortdøde hans Broder Elling Toresen Vrenner, var stedse et haart og ont Menniske, hans Forældre ulydig, der ofte slog hans Fader og ikke kunde leve i Fred uden med gandske faae, hvorover hans Fader som ikke saae det muelig for sig hos ham at tage sit Livs Ophold gjorde Delings brev og Bestemmelse at her Angjeldende Stener skulde have det Halve af hans Gaard og agtede hos denne at tage sit Ophold. Angjeldende Steners Broder som altid var ond, blev fra den Tid mod Angjeldende langt verre og en dag Angjeldende kom gaaende med en Hødaat til Fjøset hvor bemeldte Elling og Angjeldendes Huustro vare inde, slog Elling til Angjeldende med en Bøtte mod Panden saa at Angjeldende faldt om og forevidste nu Retten en Beenhævelse ved venstre Øjenbryn mod Nesen som han sagde at have deraf. Videre forklarede han: at en Nat en Tid efter hvorlænge erindre han ikke, som Angjeldende laae i den Seng han pleiede at ligge i

hans Faders Stue, hvor hans \afdøde/ Broder ligeledes pleiede at ligge i en anden Seng, kom han silde Aften da ingen var inde, uden at Angjeldende veed hvor fra, og stak Angjel-

1822: 304

dende som laae og sov indvændig i hans høire Arm, hvoraf han nu foreviiste Retten et Ar i Armen, og ligeledes en liden Avstrime paa K\n/oglen af venstre Armled, med Kjende, at hans /: Angjeldende Comparentens :/ Haand laae den Gang paa Brystet hen mod høire Arm og ved at Knivs spidsen maa have glidet paa Haandledk\n/oglen traf den hen i Armen i stedet for at gaae ind imellem Brystrebbene som maa formodes at være tilsigtet. {Da Sorens} Nok En Anden Gang overfaldt bemeldte Elling Angjeldende i hans Seng i samme Stue hvor han laae med sin Huustro, og da blev han reddet af 2de som laae i nærmeste Kammer, nemlig: Webjørn Knudsen og Lars Tømmessen. Nok en anden Gang skuede han Angjeldende ud i Vandet i Norefjorden, hvilket Ole Torriensen Heggelie eller Luro eller Upserei, {og} Knud Qvamsskaare og Knud Søndstrue(?) vare nærværende og saae og saae tillige at da han /: Angjeldende :/ var reddet af Vandet, slog hans Broder ham med en Aare. Disse og mange andre Livsfarer har han været udsat for af hans Broder. Da Sorenskriveren i Anledning heraf spurgte om bemeldte hans Broders Forhold havde tvunget ham til at dræbe Broderen, nægtede han aldeles at have begaaet den omspurgte Misgjerning og klagede over at de mange Slag han havde faaet af Broderen især i Hovedet havde saaledes forvirret hans Sandser at han lidet kunde erindre sig uden saadanne særdeles Tildragelser. Paa Tilspørgende sagde Angjeldende at han aldeles ikke veed {hvor} eller kan erindre hvor han var den Dag eller Tid hans Broder skal være blevet dræbt. Fra den Tid af at Præsten Meldal og hans Medhjelpere tiltalte Angjelde!! (Angjeldende) som Vanvittig, har han ikke kunnet erindre sig uden meget enkelte faae Ting, da han formedelst Livs angst af Frygt for Broderen blev stedse mer og mer sløv af Begreb og svækket af Sandser saa at det end og undertiden syndtes ham som om at Vandene stod paa enda op imod ham og Fjeldene vilde falde ud over ham og idelig svævede store Stykker forbi Øjerne.

Actor fremstillede nu som

1ste Widne, Ole Iversen Frøines, som sagde sig sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, har som anden Deponent afgivet Forklaring inden det den 5te og 21de September sidstleden her for Retten optagne Forhør i Anledning denne Sag, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede paa Tilspørgende: at nærværende Inqvisit som selv sagde at hede Stener Toresen Vrenne, forekommer Vidnet at være den samme Person som den Vidnet laante den i bemeldte Forhør omforklarede Børse med samt Kugleform, Kruthorn og Hylster, men da Vidnet kuns saae ham 2 Gange kortelig, ...(?) han ikke under sin Eed forsikkre at nærværende Inqvicit som fik og tilbageleverede bemeldte Børse, \er den samme Person/ endskjøndt Vidnet synes at gjenkjende ham. Inqvicitten Steen Vrenner declarerede at han ikke kan erindre om han har været her i Hardanger nogensinde og kan heller ikke erindre enten at kjende nærværende Vidne Ole Frøines eller af ham at have laant den nu foreviste Børse, som Inqvicitten nægtede ikke at kjende eller erindre at have seet og langt mindre med den at have skudt eller dræbt hans Broder da Inqvisitten aldrig kan erindre at have gjort noget ont mod noget Menneske. Vidnet Ole Frøines blev nu forelæst dets som 2den Deponent i bemeldte For-

1822: 304b

hør afgivne Forklaring som det vedstod rigtig i alle Dele, Inqvicitten nægtede aldeles at kunne erindre at have faaet enten omhandlede Gevær eller Kugler eller at have kastet Kugler

bort eller have sagt at han traf en Simle eller at Geværet gik vist eller noget andet af alt hvad Vidnets Forklaring indeholder, men at være uvidende om det alt. Vidnet erklærede sig paa Tilspørgende villig at omhandlede Gevæhr tilligemed Læderhylster, Kugleform og Krudthorn, der alt er det samme som Inqvicitten formendtlig efter foranført erholdt tillaans, maa følge Inqvicitten som Laan til Buskeruds Amt imod at Vidnet uden Bekostning og ubeskadiget erholder \alt/ sammen tilbageleveret eller i Mangel deraf erstattes med Penge i det allerringeste 10 Spd, og i Tilfælde noget tilbageleveres beskadiget da samme erstattet af det Offentlige efter uvillige Mænds Skjøn, og imod at nyde billig Erstatning for Afsavnet hvis den ikke erholdes tilbage inden Maii Maanedes Udgang, da dette Gevær er meget hans Næringsredskab. Vidnet kunde ingen videre Oplysning give blev atter forelæst dets Prov som det vedstod rigtig tilført afskediget.

Actor declarerede, at de to øvrige Deponenter i bemeldte Forhør af 5te og 21de September sidstleden, nemlig: Johannes Johannessen Qvæstad og Knud Larsen Mæland, kan han nu ikke fremstille da den Første længe har været og endnu er fraværende paa Kongsberg og Østlandet og den anden har været syg alt siden Juletider og endnu ligger meget syg.

2det Vidne, Berge Bergesen Qvæstad, bosat, bekjendt Mand her i Præstegjeldet, sagde sig 56 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede paa adskillige ham mundtlig give!! (givne)

Spøragsmaale: Vidnet gjenkjender Inqvicitten at han er den samme som under hans nu opgivne Navn kom til Vidnet omtrænt St Handsdags Tider Aaret 1819 og tilbød sig i Arbeide hos Vidnet, og sagde da at hans Navn var som anført Stener Toresen Vrenne {Vidnet} at han var fra Nore Sogn i Nummedal og da Vidnet er noget kjendt i Nummedalen fra hans Ungdoms Tid, {saa antog} og erindrede at have hørt Gaardnavnet Wrenne, saa antog Vidnet ham i Arbeide. Han sagde sig da til Vidnet at være Ungkarl og ugift og yttrede Lyst til at kunne {til at} bosætte sig her Han forblev i Arbeide hos Vidnet omtrænt 3 Ugers Tid og forholdt sig i al den Tid arbeidsom, velvillig og skikkelig, og syndtes \i alle dele forstandig, men/ at have noget at gruble paa og taledet undertiden om at der Øster hvor han var fra, var et Egtepar, hvis Navn Vidnet ei kan erindre, skjøndt han ofte nævnte det, hvis Mand var saa uskyldig som Barn i Moers Liv, men hvis Kone havde ulovlig Omgang med en anden som var rej og gjorde hvad han vilde da Øvrigheden holdt med ham fordi de fik Gaver af ham Men Navnene han opgav kan Vidnet ingenlunde erindre ei heller kan Vidnet erindre at Inqvicitten nogensinde nævnte hans Broder eller at der var nogen Uenighed imellem dem dog forekommer det Vidnet nu at erindre, at han en Gang sagde, at hans ældste Broder havde deres Faders Gaard og selv eiede han Penge i en Gaard, men nævnte ikke at Faderen havde deelt Gaarden imellem dem, ei heller

1822: 305

at der var nogen Uenighed, langt mindre at han selv var gift men sagde sig selv at være Ungkarl og ugift. Inqvicitten sagde at han aldeles ikke kjender Vidnet igjen eller kan erindre at have været i Arbeide hos ham, uagtet Vidnet erindrede ham om adskillige særskildte Arbeider især nogle store Lindestubber tilligemed flere Arbeider, men Inqvicitten sagde at han i de sidste 2 a 3 Aar har været saa forvirret i Begrebet at han aldeles intet veed eller kan erindre af alt Passerede i bemeldte Tid. Vidnet sagde aldeles ikke enten af Inqvicitten eller nogen anden at have hørt eller været Vidende om noget som kan give Oplysning om det af Inqvicitten formentlig begaaede Mord. Blev forelæst dets Prov, som han vedstod rigtigt, afskediget.

3die Vidne Tosten Larsen Maagestad, sagde sig 74 Aar gl: og bekjendt boesat Gaardemand her i Præstegjeldet og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed,

med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede paa adskillige mundtlige Spørgsmaale; at Vidnet gjenkjender Inqvicitten at han er den samme som var i Arbeide hos Vidnet 3 & 4 a 5 Dage nogle Uger efter St Hansdag Aaret 1819, sagde sig at hede Stener, de øvrige Navne han nævnte kan Vidnet ei erindre, men at han sagde sig at være Ungkarl. Vidnet kan og erindre at han engang spurgte hvem her var den bedste Børsemand og sagde at ville have sig en Børse men kan ikke erindre om han nævnte noget om nogen Uenighed imellem ham og Broder. I de faae Dage han var hos Vidnet opførte han sig skikkelig og kunde Vidnet ikke skjønne andet end at Inqvicitten havde fuldkommen hans Forstand, Vidnet hørde ikke af ham eller anden Steds fra veed noget som kan give Oplysning om det her omhandlede Mord. Inqvicitten nægtede at kjende Vidnet eller erindre at have været i Arbeide hos ham nogensinde, Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtig, afskediget.

4de Widne Jørgen Erichsen Reisæter, sagde sig 59 Aar gl:, bekjendt bosat Mand her i Kingservigs Præstegjeld, og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet at ville fordølge eller fordreie, forklarede, at Sommeren 1819 var Stener Toresen Wrenner {to} 2 ½ Dag i Arbeide hos Vidnet, der synes at igjenkjende, at det er Inqvicitten, dog kan Vidnet ei sikkert stadfæste det under sin Eed. Inqvicitten opførte sig skikkelig og \syntes/ at have fuldkommen Forstands brug, men dog at anke eller gruble paa noget og beklagede at hans Broder Elling var uskikkelig imod hans Fader, men {vær} nævnte ikke om nogen Uenighed imellem ham /: Inqvicitten :/ og Broderen. Han sagde at have lovet en af hans Beslægtede en Børseresle!! og reiste fra Vidnet efter Sigende til Børsesmeden Ole Ullensvang og fulgte første eller 2den Dag efter med Johannes Johannessen Qvæstad, Johannes Olsen Qvæstad, nu boende paa Gaarden Haaland i Skjolds Præstegjeld i Ryfylke Fogderie i Stavanger Amt, Lars Larsen Maakestad og Tosten Tollevsen Naae, øster over Fjeldet den Vei til Nummedal. Vidnet lod ham \/: Inqvicitten :// faae Brød til Reisen og da Vidnet sagde at han nok ikke behøvede saameget som han forlangte sagde Inqvicitten, at det kunde nok hende at \han/ ikke kom hjem førend hand havde været i Christiania. Imedens han var hos Vidnet sagde han at være ugift og Ungkarl. Vidnet har ikke hørt enten af ham eller andre eller selv veed noget som kan give Oplysning om det formentlig begaaede Brodermord.

1822: 305b

Inqvicitten nægtede aldeles at kjende Vidnet eller erindre at have været i Arbeide hos ham. Vidnet blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtigt tilført og da ingen Oplysning var at erholde blev afskediget.

5te Widne, Børsesmed Ole Olsen Ullensvang, 61 Aar gl: og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente, Huusmand {hos} paa Præstegaarden Ullensvang her i Præstegjeldet, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed aflagde Lovens Eed med Løfte at ville Vidne Sandhed og intet at fordølge {og} eller fordreie, forklarede: at en Dag i Slaattens Tid \i Aaret/ 1819 nærmere kan Vidnet ei erindre Dag eller Dato, kom en Østlending, hvis Navn Vidnet ei efterspurgte og som det forekommer Vidnet at være den samme som nu for Retten værende Inqvicit Stener Toresen Vrenner, hvilket Vidnet dog ei under hans Eed med Sikkerhed kan bevidne, han sagde at komme fra Jørgen Erichsen Reisæter hos hvem og andre der i Bøgden han havde været i Arbeide hos og begjærede faa laant hos Vidnet en Børse /: Rifle :/ da han ønskede at forsøge sin Lykke i Dyrefjeldet, han nævnte ikke til Vidnet at han ville reise tilbage hjem igjen. Vidnet sagde, at hvis han ville kjøbe en Børse og betale dem!! (den) med rede Penge skulle han faa den, men laane nogen Børse ville Vidnet ikke, uagtet han bød Pant til Sikkerhed for Laanet, men kjøbe ville han ikke hvorpaa han forlod Vidnet. Inqvicitten nægtede at kjende Vidnet eller at have forlangt nogen Børse enten

tilkjøbs eller \til/ Laans af ham saavidt han kan erindre. Vidnet vedstod dets Prov rigtigt tilført og sagde aldeles intet at have hørt eller været vidende til Oplysning om det omhandlede formentlig begaaede Brodermord afskediget.

Paa Actors Vegne begjærede Lensmand Ole Svendsen Sexe at Retten ville udnævne tvende {af herværende} Laugrettesmænd til at modtage den syge og sengeliggende Knud Larsen Mælands eedelige Stadfæstelse af hans under Forhøret den 21de September f. A: afgivne Forklaring, der bliver ham at forelæse. I hvilken Anledning Retten udnævnte de 2de Mænd Ørians Ølversen Sexe og Peder Svendsen Sexe til at modtage bemeldte Vidnesbyrd og derefter møde og afhjemle samme her for Retten næste Gang dette Thingsvidne foretages til endelig Slutning.

Videre declarerede Actor at da Johannes Johannessen Qvæstad, og Lars Larsen Maakestad ere fraværende paa en Reise til Kongsberg og Østlandet, hvorfra de maaskee ikke komme tilbage førend om {om} 14 Dage eller derover, samt Tosten Tollevsen Naae som er fraværende paa Sildefisket ved Havet 12 a 14 Mile herfra og ikke kan vides naar han hjemkommer endskjøndt han er vændtendes hver Dag, saa seer han sig nød til at begjære dette Thingsvidne udsat til ubestemt Tid indtil bemeldte Personers Tilbagekomst.

Defensor erklærede at han intet kunde have imod det Af Actor Forlangte.

Retten eragtede, det paalægges Actor saasnart anmeldte fraværende Personer hjemkomme, da at indstevne dem til at møde snarest muelig her paa Helleland uden nærmere Brevvexling {med} eller Berammelse af Sorenskriveren

1822: 306

der skal foretage Thingsvidnet naar og saasnart Vidner og Parter med Angjeldende møde paa en saadan Tid som Rettergang kan og maa foretages, da Sorenskriveren ikke for nærværende Tid har Forretninger Berammet uden for dette District førend over 8te Dage efter Paaske, inden hvilken Tid de Fraværende forhaabentlig ere komne tilbage.

Hermed blev for denne Gang sluttet og Angjeldende Inqvicit til Vagten overleveret.

Laugrettet blev af Sorenskriveren betalt hver 1 Ort for denne Dags Møde.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endre!! ibdm, Endre Jensen ibidem og Iver Christensen Eidnes, /: alle med iholdt Pen :/

Fortsættelse af Thingsvidnet mod Stener Thorsen Wrenne (: see strax foran :)

Aar 1822 den 11 April blev Extraret sat paa Thingstedet Helleland i Hardanger, af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland, Mikel Endresen Helleland, Elling Pedersen Eidnes og Haldor Tobiassen Eidnes, for ifølge seneste Udsættelse af 25de forrige Maaned at fortsætte Thingsvidnet til Oplysning om et af Stener Thoresen Wrenne af Nummedal formeentlig begaaet Broder mord.

Hvor da paa Actors Vegne mødte Lehnsmænd Ole Svendsen Sexe for at fremme Thingsvidnet, hvorhos han declarerede, at da Angjældende Stener Thoresen Wrenne har fundet Leilighed at undvige af Arresten \siden/ seneste denne Sags Behandling, saa seer han sig ikke istand til at fremstille Angjældende for Retten, men de dengang fraværende Vidner nu medens Paaskehøitiden ere hjemkomne af deres Reiser, saa har han besørget dem indkaldte her til idag, og i den Anledning begjærede Thingsvidnet fremmet.

Defensor Lehnsmænd Christen Johnsen Hougse mødte og tilstede og vilde iagttage den fraværende Tiltaltes Tarv.

Actor declarerede, at han i nu undvegne Angjældende Stener Wrennes Nærværelse har ved de af Retten udnævnte 2de Laugrettesmænd Ørjans Ølversen Sexe og Peder Svendsen Sexe

ladet edelig afhøre det syge og sængeliggende Vidne Knud Larssen Mæland, i hvilken Anledning han nu fremstillede bemældte 2de Mænd.

Fremstod nu {som} bemældte 2de Mænd Ørjans Ølversen Sexe og Peder Svendsen Sexe, den Første sagde sig 40 Aar og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente og den Anden 44 Aar og samme Tid nød Alterens Sacramente, hvilke declarerede, at de begge paa een og samme Tid, nemlig den 26de Marts sidstleden indfandt dem tilligemed Lehnsmand Sexe paa Actors Vegne, samt tiltalte Stener Thoresen Wrenne {hos K} paa Gaarden Mæland hos Knud Larssen Mæland og efter Rettens Ordre modtog hans Forklaring, som

6te Vidne, tilligemed hans Eedfæstelse og Declaration at hans Forklaring var sandfærdig. De declarerede videre, at bemældte Knud Mæland ermældte Tid befandtes svag og sængeliggende, men ved fuldkomne Sjels Kræfter. Han var af Alder 34 Aar og nød Alterens Sacramente sidstleden Høst. Han blev af bemældte Mænd forelæst hans inden Retten her i Hardanger under Forhøret af 5te og 21de September forrige Aar sidstmældte Dato afgivne Forklaring, den han i Angjældendes Paahør vedstod i alle Dele at være rigtig og stadfæstede samme med oprakte Fingre og Saligheds Eed efter Lovens Forskrift {at være} hvorhos han tillige declarerede, at han aldeles ikke kjendte angjældende da nærværende Stener Wrenne. At saaledes er passeret bemældte Tid, blev nu her inden Retten af ermældte Ørjans Ølvorsen Sexe og Peder Svendsen Sexe stadfæstet med oprakte Fingre og Saligheds Eed.

Derefter fremstod som

7de Vidne Johannes Johannessen Qvæstad, sagde sidstleden Juletider at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev forelæst hans under Forhøret paa Kongsberg den 17de Marts forrige Aar som og hans under Forhøret her for Retten den 5te Septb: forrige Aar afgivne Forklaring som første Deponent, hvilke begge hans Forklaringer han {ved} under hans aflagde Eed vedstod rigtig i alle Maader, da hans Alder i sidstmældte berigtiges, og vidste til adskillige Spørgsmaale ingen nærmere Oplysning at afgive, ligesom han og declarerede, at han ikke gav saa nøie Agt paa det omvid-

1822: 306b

nede Gevær, han saae hos anklagede Stener Wrenne paa Fjeldet, at han kan bevidne hvor vidt det var det samme, som det Vidnet nu under Retten \blev/ foreviist, og saae Vidnet det ikke dengang uden i sit Hylster og gav ei saa nøie Agt paa Hylsteret, at han tiltroer sig at kjende samme, ei heller Krudhornet og Kugleformen. Da Vidnet intet vidste til Oplysning, og vedstod sit forelæste Prov rigtig, blev han afskediget.

8de Vidne Lars Larssen Maakestad sagde sig 30 Aar gammel og sidstleden Jule-Tider at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at i August Maaned 1819, nøiere {Dagen} hvad Dage kan Vidnet ei erindre, fulgtes her anklagede Stener Wrenne med Vidnet samt \Johannes Olsen Qvæstad/ Tosten Tollefsen Naae og foran afhørte 7de Vidne Johannes Qvæstad i Selskab sammen her fra Hardanger over Fjeldet til Nummedal. Bemældte Stener Wrenne havde da med sig en Børse med Hylster, som han sagde at have laant af Ole Frøines og sagde at ville have at skyde Dyr med. Han talede ikke med Vidnet om nogen Misforstaaelse eller Uenighed mellem ham og hans Broder, ei heller har Vidnet paa andre Maader hørt eller seet noget, som kunde give Oplysning i denne Sag. Underveis opførte han sig fornuftig og skikkelig, og da de vare komne paa Weglie-Fjeldet, Nummedal nær paa omtrent et Par Mil, tog han Afskeed med Vidnet og de øvrige og gik mere østlig over, for at komme til sit Hjem i Nummedalen, og havde han da Børsen med sig. Siden har Vidnet ikke seet ham, og den nu af Retten foreviiste Børse, som skal være den han havde laant af Ole Frøines, kan Vidnet aldeles ikke bevidne hvorvidt den er

den samme som han dengang havde med sig, da Vidnet ikke besaae eller gav Agt paa den. Vidnet vidste aldeles intet til Oplysning, afskediget, efter at have anhørt og vedstaaet sit Prov som rigtig tilført.

9de Vidne Tosten Tollefsen Naae, sagde sig i 28de Aars Alder og sidstleden Juletider at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende Vidne Lars Larssen Maakestad, hvis Prov derefter blev ham forelæst, det han vedstod som sit rigtig og kunde ingen videre Oplysning afgive afskediget.

I Henseende til den i Stevningen paaberaabte Johannes Olsen Qvæstad, da som han forlængst er flyttet her fra Districtet og nu bosat Mand paa en Gaard kaldet Haaland i Schjolds Sogn under Stavanger Amt, omtrent 12 Mile herfra, saa kan han ikke her blive at afhøre, men det vil beroe paa Vedkommendes nærmere Bestemmelse, hvor vidt hans Vidnesbyrd ansees fornøden.

Lehnsmand Sexe erklærede nu paa Actors Vegne, ikke at vide flere Vidner at kunne afhøre, hvorfor han nu begjærede dette Thingsvidne sluttet og forbeholdt sig nærmere at afgive Regning over hans og Actors formeentlig Tilkommende, hvorhos han nu afleverede følgende, den undvegne Arrestant vedkommende Papirer, som han begjærede maatte vedhæftes og følge Acten, nemlig: A, aaben Ordre af 24 Novbr: 1821 om Arrestantens Transport hertil; B, Fortegnelse over de ham fulgte Klæder; C, Foged Vidsteens Ordre af 24de December sidstleden om hans Bevogtning eller Henbringelse til Fogderiets Arresthuus.

Defensor forbeholdt sig ligeledes at afgive nærmere Regning over Indstevninger og hans formeentlig Tilkommende.

Forretningsføreren, som {ved} var bleven underrettet om, at her Angjældende Stener Thorsen Wrenne var undveget fra Lehnsmand Ole Svendsen Sexe, der havde ham under Opsyn og Arrest, har her til idag ladet indkalde dem, som kunde troes at vide Beskeed om og kunde give Oplysning om hvorledes han fik undvige, og fremstod nu

Lehnsmand Ole Svendsen Sexe og declarerede, at da her i Præstegjeldet er tvende Lehnsmand!! (Lehnmænd), nemlig han for Lyseklosters Gods Eiendom her i Hardanger og Christen Johnsen Hause, der er Lehnsmand for det øvrige af Præstegjeldet eller saakaldet Lehnets Gods, og Lehnsmand Haugse havde allerede havt Arrestanten saalænge, at den pligtige Vagt maatte hentes meget langt fra og Arrestanten var fra et fremmed District og Vidnerne i det mindste hvad Ole Frøines angaaer af Lyseklosters Gods, saa saae han sig nød og forpligtet til, efter Lehnsmand Haugses Paastand, at modtage Arrestanten i Forvaring indtil Thingsvidnet kunde sluttet, da han i den korte Mellemtid ei kunde bringes til Fogderiets Arresthuus 9 Mile herfra, og Lehnsmand Haugse allerede førend hans første Transport til Arresthuset havde en Tid været bebyrdet med ham. Videre forklarede

1822: 307

Lehnsmand Sexe, at alt mens han var hos ham, var bestandig 2 Mand Vagt tilstede, da han ingen andensteds havde at forvare ham end i hans egen Stue og Loftet oven over. Søndagen den 31 Marts var han syg, spiste ikkun meget lidet og kastede op det lidet han nød, hvilket Comparenten saae tilligemed hans Kone og Børn. Næste Dag, som var Mandagen den 1ste April, forblev han paa Lemmen over Stuen nød ingen Mad, drak alene en Mængde tynd Mælkeblende og kastede ofte op, undertiden ude paa Lemmen, og nogle Gange lukte Lehnsmandens Datter og Søn op for ham og fulgte ham ud at han kastede op ude. Saavidt kan begribes, maa han vidst uformærkt at give {Haspen} \Krogen/ udenfor Døren et Knæk, saa at {Va} uagtet Krogen udenfor var paalukket {Haspen} og han ingen Magt kunde have at bryde paa Dørren, der gik ind i Værelset, saa havde han dog alle ubemærket faaet Døren aabnet og undveeg noget efter {F} Middag sidstmældte Dag. Jernene fandtes strax nedenfor Husene.

Uagtet hans Undvigelse strax blev bemærket og henved 60 Mennesker strax ledte efter ham, saa har han dog hidindtil ingensteds været \at/ træffe, og formodes at han ved at tage en Baad etsteds har reist ud igjennem Fjorden til Havet. Deponenten kunde ingen videre Oplysning om hans Undvigelse afgive.

Derpaa fremstod Deponentens Huustro Marita Christensdatter, forklarede sig aldeles overeensstemmende med hendes Mand forestaaende Deponent, og forklarede hun videre, at da hun om Morgen gik op med Mad til ham, vinkede han mod hende med Hænderne at hun maatte gaae med den, han var saa syg han taalte ikke Lugten af den, men Drikke maatte han have. Han drak meget og kastede op. Hun havde været oppe med Drikke til ham noget efter Middag, og omtrent en Time derefter gik hun op for at see til ham, og da forefandt Døren aaben og Arrestanten borte, hvorpaa hun strax løb ned i Stuen til hendes Mand, og sagde ham tilligemed deres Søn, at han var undvegen. De gjorde strax Alarm og foranstaltede Eftersøgning, men han var ikke at finde. Ved nærmere Eftersyn, befandtes Krogen at være lidt rettet eller udstrækt, hvilket han, uagtet der stedse nogen fulgte ham, maa have fundet Leilighed til med hans stærke Fingre, ubemærket at rette saa meget idet han gik forbi, at den villigen gled op af Haspen. De som havde sadt Vagt, vare just reiste hjem paa Formiddagen for at tilsige andre at møde i deres Sted, og troede de dem sikre, at han aldeles ikke ved høi lys Dag medens de flere Mennesker sad i Stuen skulde kunde undvige uden at de maatte høre det, allerhelst da der var stærk Krog og Haspe, som lukkedes udentil og Døren selv gik indad. Da \hun/ ingen videre Forklaring kunde afgive afskediget.

Ole Olsen Sexe, Søn af Lehnsmand Ole Svendsen Sexe, sagde sig 17 Aar gammel, forklarede, at han laae syg i Stuen under, hvor Arrestanten var ovenover, men hørde aldeles ikke eller mærkede at han undveg, men hørde ham nogle Gange foran raabe efter Drikke, som da blev opbaaret til ham. Vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

Derpaa blev fremkaldet

Lehnsmandens Datter Ingebjør Olsdatter, {paa} 15 Aar gammel, uconfirmeret, forklarede, at hun paa Arrestantens Anraab og Begjering 2 Gange den Formiddag, som han Eftermiddagen undveg, gik op {til} og lukkede Krogen op for ham og fulgte ham ned i Gaarden for at han kunde brække sig, og fulgte egentlig hendes Broder Svend, som nu er syg, den Arresterede, hen hvor han vilde paa Naturens Vegne. Naar han kom tilbage, lukte hun Døren igjen for ham, men bemærkede aldeles ikke at han enten tog i Krogen eller rettede den ud. Kunde ingen nærmere Oplysning afgive, afskediget.

Da ingen videre Oplysning var at erholde, blev herved sluttet, og skal Thingsvidnet snarest mueligt blive beskrevet udstædt og efter Actors Forlangende Amtet tilstillet.

A v W S Koren. Samson Sjursen Helleland, Mikel Endresen Helleland, Elling Pedersen Eidnes, Haldor Tobiassen Eidnes. (: Alle 4 med iholdt Pen :)

Sommerthing for Johndal 1822.

Aar 1822 den 13de Maii blev Retten sat paa Thingstedet Wigør af Stedets Sorenskriver til at afholde det sædvanlige Sommer, Sage og Skattething for Johndals Skibrede, i Overvær af 4re eedsorne Laugrette: Samson Johannessen Tofte, Peder Nielsen Torvigen, Ole Johnsen Berve og Lars Olsen Berve, hvilken Sidstnævnte nu aflagde den befalede Laugrettes-Eed og betalede derfor 24 s: Tilstede ved Thinget Stedets Foged Hr: Widsteen, Skibredets {adjungerende} \forrettende/ Lensmand Niels Sjursen Wiig og endeel Almue.

Hvorda blev publiceret følgende {Document} \Love/ og Anordninger:

1. Amtets Skrivelse, betræffende Skatterestancernes hurtige Inddrivelse, dat: ?de Mai 1820.
 2. Efterlysning om en Person ved [Navn] Peder Larsen dat. 12te Mai 1821
 3. Ditto om Anders Hansen Hejde 12te Do: Do:
 4. Ditto om Johan Granlun og Svend Pedersen 12te Do: Do:
 5. Ditto om Maria Walgreen, Carl Frederik Carlsteen, Peder Johsannessen, Anders Pedersen og Ingebrigt Henrichsen eller Lars Jensen Gran 12te Do: Do:
 6. Ditto om Ole Olsen Skarholmen 19de Sepbr: Do:
 7. Ditto om Johan Falk 13de Do: Do:
 8. Bekjendtgjørelse af de paa det ordentlige Storting i Aaret 1821 fremsatte Constitutions Forslag der ere udsatte Afgjørelse paa det ordentlige Storting som skal holdes i Aaret 1824 18de Aug: 1821
 9. Efterlysning om en Person ved Navn Pletinkx 6te Novb: Do:
 10. Ditto om Johanna Anders Dr: Smaage 10de Do: Do:
 11. Capittelstaxt for Bergen 1821 20de Do: Do:
 12. Placat som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksædlerne Indløsning for Aaret fra 1ste Juli 1821 til 1ste Juli 1822 31te Octbr: Do:
 13. Efterlysning om Thor Halvorsen 3de Debr: Do:
 14. Amtets Skrivelse om at Sognepræst Jacob von der Lippe er udnævnt til 12 Forl: Commiss: for Skonevigs Præstegjeld 1ste Do: Do:
 15. Ditto Ditto angaaende Postaabnerriets Forflyttelse fra Wallen til Skonevig 3de Do: Do:
 16. Efterlysning om Thomas Henrichsen og Marit Johns Dr: 17de Do: Do:
 17. Provisorisk Anordning angaaende Consullat Penges Erlæggelse i Helsingør 24de Novb: Do:
 18. Ditto, angaaende Sildefiskeriet i Bergen 24de Do: Do:
 19. Placat, angaaende Refution for Skyds udgifter som af Statscassen ere udlagte i Anledning Friskydsens Afskaffelse 8de Debr: Do:
 20. Stiftets Skrivelse angaaende Udbetalingen af Pensionser paa den norske eller svenske Statscasse 14de Marts 1822
 21. Ditto, Ditto om at Beboerne ved Udhavnene og Skibsleden ikke maa foretage sig at opføre Udbygning over eller at gjøre Udlægning af Grunden, hvor der er Havn for Skibe og mine(?) Fartøier uden Havnevæsenets Tilladelse 16de Do: Do:
 22. Efterlysning om Tyvsarrestanten Ole Pedersen Høyland 8de April Do:
 23. Ditto om Stener Toresen Wrenne 8de Do: Do:
 24. Marine Departementet Bekjendtgjørelse af 20de Marts 1822 angaaende Pæstsmittede eller derfor mistænkte Lande og Steder.
 25. Placat der bestemmer Præget af den Kobberskillemynt som i følge Loven af 20de August 1821 sættes i Omløb datteret 23de Martz Do:
 26. Amtets Skrivelse, hvorved den under 15 Maii 1820 Jens Skagen meddelte Constitution som eedsorn Fuldmægtig hos Sorenskriver og Birkedommer Koren er extenderet 12te Do: Do:
- No: 27. Beskikkelse datteret 35te!! April sidstleden for Nils Sjursen Wiig indtil videre at forrette Lehnsmands Ombudet for Johndals Skibrede udstæd af Hr: Foged Vidsteen.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde datt: 13de Mai 1822 fra Ellef Nielsen Sellevig til Søn Steen Ellefsen paa ½ Løb Smør 1 Gjedskind i Gaarden Sellevig.

2. Vilkaarsbrev datt: Ditto Do: fra Lars Larsen Ougestad som Formynder for sin Brodersøn Lars Tostensen Halderager til dennes Moder Christi Jacobsdr: Halderager.

3. Brugs og Vilkaars Contract {fra} \af/ Ditto Dato fra Steen Ellevsen Sellevig med Curator til sin Fader Ellef Nielsen, at denne skal bruge Gaarden saalænge han ønsker og dernæst Levekaar sin Livstid.

1822: 308

4. Obligation datt: 13de Maii 1822, fra John Christoffersen Svaasand til Lars Michelsen Kopren 400 Spd og til Engel Christoffersen Svaasand 92 Rd(?) 76 s tilhørende dennes Myndling Anne Aslaksd: Wigen.

5. Afkald fra Lars Knudsen Torvigen til Formynderen, for Arv 35 Spd 15 s: datteret 13de Maii 1822.

6. Ditto fra Ingeborg Torbjørnsd: nedre Traae til sin Formynder for Arv 15 Spd 59 3/8 s: datt: 13de Maii 1822.

Dernæst blev aflyst

Obligation fra John Christoffersen Svaasand til Myndl: {Ingebor Johannesdr: for 100 Rd 3 (?) og til} Siri Johannesd: for 250 Rd datteret 2de Marts 1815, med qvittering af 13de Maii 1822.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab havde mere at melde ved dette Thing, saa blev samme herved sluttet.

A v W S Koren. Samson Johannessen Tofte, Peder Nielsen Torvigen, Lars Olsen Berge, Ole Johnsen Berge, /: alle 4re med iholdt Pen :/

Sommerthing for Østensøe Skibrede 1822.

Aar 1822 den 14de Maii blev Retten [sat] til almindelige Sommer- Sage- og Skatte- og Sagethings Afholdelse paa Wigøer, Retten betjendt af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette: Baar Olsen Moe, Sjur Halgorsen!! (Holgorsen) Moe, Hans Christensen Stue og Omund Ellingsen Lie, de 2de sidste aflagde nu den befalede Laugretteseed og derfor hver betalte 24 s: Tilstede ved Thinget Stedets Foged Hr: Widsteen, Skibredets Lensmand Johannes Jørgensen Berve og endeel Almue.

Hvorda: blev publiceret de paa forrige {og dette} Folio 307 {og 308} for Jondals Skibrede ekstraherede Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 27 incl: samt videre

No: 28. Amtets Skrivelse af 25de April 1822 som indeholder Finants Departementets Skrivelse af 10de samme Maaned til Amtet anlangende at, de myndige Arvinger som ikke i det seneste inden et Aar efter dødsfaldet afgive den ved Forordningen af 12te September 1792 pragrafl! (paragraf) 9 befalede Afmeldelse (Opmeldelse) om Beløbet af den afdødes Efterladenskaber bør Justitsialiteret tiltales og at Skifteforvalteren skal inberette saadan Forsømmelse for \at/ Amtet kan beordre Auction.

Nye Sag

Torger Johannesen Fladebøe mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indstevnt Ole Christophersen Jarene og Peder Nilsen Fladebøe med Curator at møde til dette Thing at anhøre Vidner see dem overbeviist og lide Dom til Strafs undgjeldelse og Sagens Omkostninger for at have udøvet Nattesverm og

ulovlig Fremfær i Citantens Huus mod hans Tjeneste-Pige Kari Scheldalen som de tillige skal have unsagt paa Live; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist bemelte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saa lydende ##.

Indstevnte Ole Christophersen Jarne mødte selv tilstede saa og mindreaarige Peder Nilsen Fladebøe tillige med hans Curator, vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at i Retteføre.

Citanten fremstillede som {1ste W}

1ste Widne Christen Monsen Botten blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meenhed!! (Meeneed) sagde sig i 23de Aars Alder og sidstleden

1822: 308b

Søndagen at have nydt Alterens Sacramente aflagde Lovens Eed at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede paa tilspørgende at forrige Aars Sommer mod Høsten var Vidnet en Nat tilstede i Tørger Johannesen Fladebøes Huus paa et Loft hvor Vidnet pleiede at ligge hver anden Uge naar han tjenede hos Tørger den Uge var han {ikke} i tjeneste hos Tørger og laae paa bemelte Loft hvor tillige laae Pigen Kari Scheldalen som var i Arbeide hos Tørger. Om Aftenen kom indstevnte Ole Christophersen Jarne og blev liggende der med Vidnet om Natten, Vidnet hørde eller saae ikke at bemelte Ole i nogen Maade fornærmede bemelte Kari ei heller at han truede eller unsagde hende; ikke heller har Vidnet hørt seet eller veed at han nogen anden Tid har enten fornærmet eller undsagt hende, ei heller har Vidnet hørt eller seet at indstevnte mindreaarige Peder Nilsen Fladebøe skal have fornærmet eller undsagt bemelte Pige at Ole Christophersen Jarerne nogle Dage forhen en Aften kastede bemelte Piges Stak eller Sjørt med Spøg udigjennem Gluggen paa Loftet ned paa Marken og at Vidnet ligeledes samme Tid kastede hendes Forklæde udigjennem Gluggen paa Marken, hvilke begge Dele laae paa Bordet ansee Vidnet ikke for nogen Fornærmelse mod hende. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget

2det Widne Halsten Brigtsen Fladebøe aflagde Lovens Eed med Løfte at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede at en anden Aften og Nat sidstleden Høst end som af forestaaende Vidne er omforklaret laae Vidnet som tjenede hos Citanten Tørger paa afmeldte Loft hvor tillige laae ommeldte Pige Kari Scheldalen tillige med indstevnte Pige Ragna Brigtsdtr: Fladebøe der er Vidnets Søster, en stund efter Vidnet var nedlagt da det var Mørkt kom her indstevnte Sagvoldere Ole Christophersen Jarne og Peder Nilsen Fladebøe som begge taledede med Vidnet, noget efter kom nogle flere tilstede der ikke taledede. Om de gjorde Kari noget Fortræd kan Vidnet ei med vished sige da der var mørkt men at de larmede og tomlede paa den Kant af Loftet hvor ommelte Kari Scheldalen havde sit Natteleie det hørde Vidnet {ikke} men Vidnet hørde ikke at Kari taledede et Ord eller bad dem lade hende være, ikke heller taledede de noget hvover!! (hvorover) Vidnet ei kunde høre eller veed hvem de vare videre end Indstevnte Ole Christophersen Jarerne har sagt at det skal have været Johannes Djønne med 2 andre, Vidnet hørde at bemelte Kari sprang fra dem ned ad Loftet og skede alt som anført i Mørkne og uden at der blev enten af hende eller dem talt et Ord Vidnet har aldrig hørt at de Indstevnte Sagvoldere enten Ole eller Peder skal have nogen Sinde truet hende paa Livet, ei heller veed Vidnet at de skal have trukket Klæderne af hende. Vidnet vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

3de Widne Ragna Brigtsdatter Fladebøe Søster til forestaaende Vidne aflagde Lovens Eed med Løfte at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: at den Aften forestaaende

1822: 309

Vidne hendes Broder har omforklaret laae Vidnet paa ommelte Loft i Sæng med Pigen Kari Scheldalen. Da det var bleven mørkt kom her Sagsøgte Ole Christophersen Jarerne og Peder Nilsen Fladebøe ind paa Loftet Ole gik strax til hendes Broders Sæng men Peder kom hen til hende og bad hende gaae hen {til} og lægge sig i hendes Broders Sæng i det samme kom flere tilstede hvor over hun strax stod op og gik hen til hendes Broders Sæng, hun hørde da at de som kom tomlede og bragede dervor!! (der hvor) Kari laae men Vidnet hørde ikke at Kari beklagede sig, og da de en Tid efter var gaaet {en Tid} bort gik Vidnet tilbage for at lægge sig i sin Sæng og da var Kari bortgaaet og ikke tilstede i Sengen, men hvad Tid hun gik enten det var føre eller efter de andres bortgang hørde {ikke} eller ved ikke Vidnet da Vidnet kom tilbage til Sengen fantes nogle af Sænge Klæderne frem paa Gulvet og endeel laae kastet opi Sengen. Vidnet har aldrig hørt eller ved at nogen af Sagvolderne enten Ole eller Peder nogen sinde har undsagt bemelte Kari eller gjort hende nogen Fortreed eller fornærmeligt Spøg. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

Citanten declarerede at han ingen flere Vidner havde at afhøre, eller flere Beviser at fremføre, men troer at have beviist at de Indstevnte Sagvoldere ere Nattetider komne i hans Huus og da der bør være Nattefred som han troer dermed forstyrret saa troer han dem skyldig til Bøder efter Loven og at bør erstatte ham denne Sags Omkostninger med hvilken Paastand han herved indlader Sagen til Doms.

Sagvolderne declarerede at de kom fredelig i hans Huus hvor Ingangen ikke blev dem forbuden og hvor de taled med hans tjenere uden i minste Maade at gjøre nogen Larm eller forstyrre nogens Nattefred hvorfore de paastaaer dem aldeles frifundne for dette ubillige Søgmaal og erstatte denne paaførte Sags Omkostningerne skadesløs efter Dommerens Skjøn hvorved de og fra deres Side indlod Sagen til Doms

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 3 Widner at afhør\re/ {1 Spdlr 68 s:} 40 s: tilsammen 1 Spdlr 68 s: Sagvolderne betalede Tilsværspenge tilsammen 40 s:

Da ingen meldte med videre blev Thinget sluttet for i Aften og udsat til i Morgen.

A v W S Koren Hans Christensen Stue, Omund Ellingsen Lie, Sjur Haljersen Moe og
Baar Olsen Moe (: alle med iholdt Pen :).

Næste Dag den 15de Mai 1822 continuerede Sommerthinget for Østensøe Skibrede paa Thingstedet Wigør ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar.

Hvor da blev publiceret:

1. Skjøde fra Nils Johannessen Berven til Brita Larsdatter og Torger Haagensen paa 1 Løb 10 ½ Mrk: Smør $\frac{3}{4}$ Hud, 3/32 Løb Salt, 3/16 Kalvskind i Gaarden Berven, dateret 14de Mai 1822.
2. Ditto fra Ole Larssen til Ole Hactorsen paa 13 ½ Mrk: Smør 3/16 Hud i Gaarden Kallestad, dateret 14 Mai 1822.
3. Skifte sluttet 20de Marts 1822 efter Kari Hansdatter Stue, hvorved 1 Løb Salt uden Bygsel i Gaarden Stue er udlagt til Sønnen Hans Christensen.

1822: 309b

4. Skifte sluttet 16de Marts 1822 efter Magrete Hansdatter Klyve, hvorved endeel Huusmandshuse ere udlagte til Hans Hanssen med Flere.

5. Vilkaarsbrev fra Torgen!! (Torger) Haagensen og Brita Larsd: til Niels Johannessen og Aase Erichsdatter paa aarligt Levekaar af et Brug i Berven dat: 14de Mai 1822.

6. Ditto fra Ole Hactoren Kaldestad til Ole Larsen og Ragna Olsd: datt: 14de Maii 1822.
 7. Fæstesæddel fra Sjur Haagensen Berven til Aad Sjursen paa Pladset Havnen under Gaarden Berven datt: 14de Maii 1822. med Reversal af s: D:
 8. Ditto fra Sjøvat Sjursen Biotvedt til Jacob Jacobsen paa Pladset Kalhagen under Bjotvedt datt: 30te Maii 1821 og Reversal 16de October 1821
 9. Paategning af 14de Maii 1822 paa Fæstesæddelen af 19de October 1818 fra Mons Netteland til Ole Haagensen paa Pladset Lillehagen paa et Tillæg til dette Plads
 10. Desposition af Tron Tronsen Tvedt den ældre til Deling af hans Brug i Tvedt mellem hans Sønner Tron og Thore, datt: 14de Maii 1822.
 11. Panteobligation af 13de Maii 1822 fra Johannes Erichsen Stene til Lars Coltvedt og Johannes Koltvedt, stor 150 Spd
 12. Ditto af 14de Do: Do: fra Lars Arnesen Saltkilen til Wigørs Fattigkasse stor 60 Spd
 13. Ditto af Ditto Dato fra Tore Tostensen Norem til Michel Sjursen Berve stor 150 Spd
 14. Ditto af Ditto Dato fra Brigte Olsen nedre Wig til Haagen Sandve og Ole nedre Wig for 200 Spd
 15. Ditto af Do: Do: fra Jan Larsen Reistvedt til Ludvig Rørvig og Lars Moe stor 172 Spd
 16. Ditto af 16de October 1821 fra Omund Arnesen Skeje til Torbjørn Tole for 200 Spd
 17. Ditto af 15de Maii 1822 fra Sjur Larsen Skutleberg til Peder Torgersen Sjursæter for 200 Spd
 18. Causion fra Lars Larsen Berven og Johannes Larsen øvre Wiig for Lensmand Johannes Jørgensen Berven angaaende Oppebørseler {for} Fogderiet Vedkom/m/ende datteret 14de Maii 1822.
 19. Afkald datt: 14de Maii 1822 fra Tosten Pedersen Lepse for 3 Arve.
 20. Ditto af Ditto Dato fra Omund Olsen nedre Wiig for Faderarv {og ...} \og/ Moder Arv.
 21. Ditto af Ditto Dato fra Brita Wikings D: med Tilsynsværge for Faderarv.
 22. Ditto af Ditto Dato fra John Olsen Klyve for Faderarv!! (Faderarv) og Hemmegift!! (Hjemmegifte) ialt 159 Spd. 44 s
 23. Ditto af 15de Ditto fra Jomf: Steen og Præsten Irgens for hendes Arv 260 Rbd 23 23/48 s: N: W:
- Derefter blev aflyst
- 1 Panteobligation fra Hans Pedersen yttre Aalvig til Endre Samsonsens Grønning og Brita Lars D: Rise, stor 70 Spd, efter Qvittering paa bemeldte 70 Spd. af 14de Maii 1822.

Derefter blev i Sagen, foran paa dette Blad optaget til Doms Torger Johannessen Fladebø mod Ole Christoffersen Jarene og Peder Nielsen Fladebø, afsagt saadan

Dom:

Vel har har!! Torger Johannessen Fladebø sagsøgt Ole Christoffersen Jarene og Peder Nielsen Fladebø til Undgjeldelse fordi de skal have forstyrret Natteroen i Citantens Huus men da der ved de førte Vidner ikkun er beviist at de have været i Citantens Huus og hos hans Tjenere, uden Modsigelse eller Udvisning af dem eller nogen anden og ingen Beviser at de men vel mueligens andre har foruroligen hans Pige Kari, saa finder ikke Dommeren at kan ipligte dem nogen Straf eller Bøder men da det er beviist at den ene af dem, da han kom, bad en anden Pige forlade hendes Sæng, saa maa deraf formodes at han vidste at andre flere ville komme efter og forurolige Kari, hvorover de ikke kan blive at tildømme nogen Proscs!! Omkostninger; thi Kjendes for Ret: Ole Christoffersen Jarene og Peder Nielsen Fladebø frifindes for bemeldte mod dem anlagte Søgmaal; Processens Omkostninger ophæves.

Da ingen havde mere ved Thinget at bestille, efter 3de Ganges Udraab, blev Thinget hermed sluttet.

A v W S Koren Hans Christensen Stue, Omund Ellingsen Lie, Sjur Holgersen Moe,

1822: 310

Sommerthing for Gravens Skibrede 1822.

Aar 1822 den 17de Maii blev Retten sat paa Thingstedet Eide til det almindelige Sommer-Sage- og Skattething for Gravens Skibrede ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette sc: Ole Larsen Warberg eller Katle, Anders Olsen Warberg, Omund Tormundsen Warberg og Peder Nielsen Sæbbe, der nu alle aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedfæstelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Widsteen, Skibredets constituerede Lensmand Holkesvig og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de paa Folio 307 for Jondals Skibrede ekstraherede Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger fra No: 1 til 27 inclusive, samt videre under No: 28 paa Folio 308 for Østensøe Skibrede og end videre under

No: 29. Bestaltning fra Stiftamtmand Christie til at {Lensma} \Ole Øriansen Holkesvig, for Gravens Skibrede bliver udnævnt som Lensmand, datteret 3de Decbr: 1821.

Nye Sag.

Michel Andersen Rønnestrand mødte for Retten og fremlagde skriftlig Stevning med forkyndelses Paategning, hvorved han til dette Thing har indkaldet samtlige Arvinger efter Niels Larsen Haugsnes at see dem overbeviste om at 1/12 i en Sildenod, Rønnestrands Sildenod kaldet, var hans Ejendom og ham givet af den Afdøde, den de har solgt ved Auction efter bemeldte Afdøde mod hans Indsigelser, derom at høre Vidner og Beviser og lide Dom til at forskaffe ham bemeldte Andeel i ermeldte Nod, og at erstatte ham alle forvoldte Omkostninger skadesløs, med videre, efter Stevningens Formeld, hvilken blev oplæst med dens Paategninger saalydende # Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da ikkun nogle faae benævnte af de Indstevnte mødte, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Samtlige Indstevnte myndige, samt de Umyndiges Værger mødte tilstede i Retten, saa mødte og Niels Sjursen Tesdal, der fremlagde Amtets Bevilling af 11te d: M: at gaee i Rette for de Indstevnte, {der nu fremlagde} i denne Sag, hvilken Bevilling blev oplæst og indtages her saalydende: #

Bemeldte Sagfører fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel og!! (at) have contrastevnet i denne Sag; hvilken Attest blev oplæst og indtages her saal: #

Af de indstevnte Sagvoldere fremstod Gudmund Larsen Rønnestrand og declarerede: at han som Arving efter hans Afdøde Broder Niels Larsen Haugsnes ikke tilkjender sig eller Medarvinger eller bemeldte Niels Larsen Haugsnes Boe nogen Ejendom i ermeldte eller omtvistede Nod da han er vidende og overbeviist om at den Afdøde havde bortgivet sin Andeel til Citanten og derfor frasiger sig al Andeel som Sagvolder i denne Sag og dens Omkostninger.

Citanten forklarede at i Citantens Bryllup for omtrændt 9 Aar siden var det at bemeldte Afdøde Niels Haugsnes først egentlig gav Citanten hans ejende her omtvistede Nodepart paa de Vilkaar at saalænge han levede ville han nyde Indtægten af Noden hvortil han var trængende, men i øvrigt skulle Noden tilhøre Citanten og være alene hans efter bemeldte Nielses Død. Bemeldte Gave Declaration har Afdøde ofte derefter i Vidners Overvær

igjentaaget og fortalt og har Citanten siden bestandig baade bestyret og istandsat Noden for sin Andeel uden noget Vederlag af den Afdøde fra han blev saa svag at han ikke selv kunne reparere noget, som har været de 4re sidste Aar og dog har Citanten efter Giverens Bestemmelse og Villie ladet den nu Afdøde beholde Indtægten af ermeldte Nodepart, hvortil han var trængende; en saadan Gave af en Børneløs Mand {til} endog til hans eget Vel, haaber Citanten at finde Rettens Medhold og at ham ved endelig Dom tilkjendes bemeldte Nodepart; til Beviis om hans Udsigendes Rigtighed, fremstillede Citanten nu som

1ste Widne, og 2det, Torbjørn Johnsen Haugsnes og Huustroe Gunilde Olsdatter, blev paamindet om Eedens Vigtighed og aflagde Lo-

1822: 310b

vens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet at fordølge eller fordreie, forklarede eensstemmigen, at da nu afdøde Niels Larsen Haugsnes for omtrænt 9 Aar siden kom tilbage af Citantens Bryllup fortalte han begge Vidnerne at han i Brylluppet havde givet Citanten Niels!! (Michel) Andersen hans /: Niels :/ Anpart i Rønnestrands Sildenod, under de Vilkaar at han vilde selv nyde Indtægten og Fordelen af den imedens han levede og har Vidnerne ofte adskillige [Gange] hørt bemeldte Niels at fortælle og tale om at han havde gjort Citanten Michel denne Gave, og veed Vidnerne at Citanten Michel har bestyret ermeldte Anpart af Noden sikkerligen i de sidste 3, 4 á 5 Aar, og ved de aldrig!! (aldrig) eller har hørt at den Afdøde yttrede Misfornøielse med denne hans Gave, men at han altid fortalte samme at han undte ham det vel. Vidnerne vidste intet videre til Oplysning. Afskedigede.

3die og 4de Widne, Iver Larsen Haugsnes og Huustroe Eli Ellings D: aflagde Lovens Eed, forklarede, at afdøde Niels Larsen Haugsnes var som Vilkaarmand hos dem i deres Huus, og hørte de begge ofte af ham at han declarerede at have givet Citanten Michel Andersen Rønnestrand hans Andeel i den saakaldte Rønnestrands Sildenod, og at han svarede og sagde det samme {som} til en og Anden som troede han eiede Andeel i bemeldte Nod og ønskede at købe samme hos ham med Tillæg ”at han kunde ikke sælge hvad han havde bortgivet” Vidnerne ere og vidende: at Giveren nød Indtægten af Noden, men at Citanten bestyrede den og var med ved Fiskeriet som dens Ejer fra den Tid Giveren var svag og aldrende han selv ei formaaede at forrette Fiskeriet. Vidnerne forklarede videre, at bemeldte Niels sagde af!! (at) det var i Citanten Michels Bryllup han først gav ham Noden, og hørte Vidnerne ofte {at} bemeldte Niels gjentagne!! (gjentage) og fortælle at Michel var givet af ham den Andeel han eiede i Noden Videre forklarede Vidnet Eli Ellings D:, at hun hørde og veed at Afdøde Niels paa Skiftet efter hans Huustroe Eli for omtrændt 8 á 9 Aar siden begjærede at hans Andeel i bemeldte Rønnestrands Nod maatte blive ham som Enkemand paalodnet, da han havde lovet og skjænket den bort til Michel, Citanten i denne Sag. Vidnerne vidste intet videre til Oplysning Afskedigede.

Citanten som nu troede at have beviist den omstævnte Gave provocerede Contracitanterne med hvad de maatte have at fremføre og bevise fra {sin} \deres/ Side, og forbeholdt sig saavel nærmere Tilsvar og Paastand som Vidneførelse og alt Fornødent.

Contracitanternes Sagfører Niels Tesdal fremstillede som

1ste Contravidne, Tron Helliesen Rønnestrand, som aflagde Lovens Eed, forklarede: at for nogle Aar siden omtrændt 5 á 6 Aar, nøiere kan Vidnet ei erindre {det} \Tiden/, mødte Vidnet omhandlede nu Afdøde Niels Larsen Haugsnes en Høstaften der var bleven {st} kastet med Noden. Niels som var gammel og skrøbelig, sagde ”jeg kommer for silde.” Vidnet svarede ham dertil ”Du kommer ikke forsilde, Du har Mand i Dit Sted, Michel gaaer i Dit Plads jeg hører der siges Du skal have givet ham Din Andeel i Noden,” hvortil han da svarede, ”jeg har ingen Nod givet ham, jeg vil beholde min Nod saalænge jeg lever, siden kan de tage den hvem som vil for mig” videre blev ikke talt, men hver gik sin Vei og var

ingen flere tilstede samme Tid. Vidnet har aldrig hørt af Niels at han havde givet sin Andeel i Rønnestrands Nod til Citanten. Vidnet var tilstede i Citanten Michels Bryllup, men hørte ikke at Niels den Gang gjorde den her omstævnte Gave, eller declarerede at Niels!! (Michel) skulde have hans Nodepart. {Vid} Ingen havde

1822: 311

videre at tilspørge Vidnet, der vedstod sit Prov rigtigt afskediget.

Contracitanternes Sagfører foreviiste Skifteforretning efter omhandlede Giver Niels Larsen Haugsnæses Huustro Eli Trons D:, begyndt 12te Juni 1813 og sluttet 13de September s: A:, som viser at her omhandlede Nodepart er bleven udlagt Enkemanden bemeldte Niels Larsen Haugsnes paa hans Boeslod i bemeldte Skifte \for 8 Rdlr 2 s DC:/, hvilket beviser at den Gang blev bemeldte Nodepart anseet som hans Ejendom og var var!! dette Skifte efter Citantens Bryllup i hvilket Gaven skal være foregaaet, thi Citantens Bryllup var i Fasten 1813, men Giverens Huustroes Død ikke forinden længere hen i Maii Maaned og Registeringen efter hende som anført ikke foretaget førend 12te Junii, følgelig var den foregivne Gave i!! (ei?/ikke) {h} virkelig Gave, da dertil hører Overleverelse og at den ei mere tilhører forrige Ejere og som Testamentarisk Gave kan den ei heller ansees, da dertil udfordrer Lovgyldigt Document eller Testamente; paa disse Grunde paastaaer Contracitanterne den paastaaede Gave kjendt ugyldig og Contracitanterne tilkjendt Sags Omkostninger med Estatning!! (Erstatning) for Kost, Tæring og Tidsspilde i Anledning denne ulovlige paaførte Sag, alt efter Dommerens Skjøn; hvorhos al videre Tilsvær forbeholdes.

Citanten declarerede at førend videre at bevise at omhandlede Nodepart blev af nu afdøde Niels givet Citanten Michel i dennes Bryllup, saa fremstillede han nu som

5te og 6te Hoved Vidne, Gudmund Larsen Rønnestrand og Anders Tronsen Eide, hvoraf den Første er Fader til Citantens Huustro og den Anden til Citanten selv, hvilke efter aflagde Eed forklarede {at} eenstemmigen, at i Citantens Bryllup medens de sadt ved Bryllupsbordet, bortskjænkede nu afdøde Niels Larsen Haugsnes til Brudgommen og Bruden hans /: \Giveren/ Nielses /: Andeel i Rønnestrands Nod som han declarerede at de skulde have efter hans Død, og for hvilken Gave Vidnerne saavelsom Brudeparret takkede ham. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Citanten declarerede, at da Giveren havde forbeholdt sig Indtægten af Noden medens han levede og ikke havde overleveret den til Citanten førend de sidste Aar forinden han døde saa er det naturligt at Noden ansees som hans Ejendom og ved hans Kones Død kort efter blev taget til Indtægt da ingen Overleverelse den Gang var skeet, men ved 4de Vidne er oplyst at han under bemeldte Skifte han forlangt omhandlede Nodepart som i sig selv er en Ubetydelighed den Gang ikkun vurderet 8 Rd. 2 s D: C:, udlagt paa sin Boetslod for at hans Gave kunde staa ved Magt. Videre forklarede Citanten at da han nu erfarer at Sagvolderne uagtet de tilveiebragte Oplysninger ikke godvilligen vil tilstaa ham hvad den Afdøde har baade skjænket og overleveret ham, saa nødes han at forlange Sagen udsat til næstkommende September Maanedsting for at bevise at bemeldte Nodepart er ved Auction efter oftmeldte Giver Niels solgt for 21 ½ Spdlr saavidt Citanten erindrer og under de Vilkaar at Kjøberen ei kan tilegne sig samme førend nærmere Afgjørelse om bemeldte Nodepart skal tilhøre Boet eller Citanten.

Contracitanternes Sagfører declarerede at han troer Retten vil indsee at Contracitanterne især de der ere Formyndere ikke kan bortgive hvad der synes at tilhøre den Afdødes Boe

1822: 311b

med mindre de der vil tilegne sig noget tilveiebringer lovligt Beviis for at de har Ret for deres Paastand; iøvrigt haves intet imod den forlangte Udsættelse.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse til førstkommende September Maanedsting bevilges. NB See videre her nedenfor paa denne Side

Da Citanten er en meget fattig Huusmand saa blev Rettens Gebyr ham eftergivet.

Sagvolderen betaler Incammination 1 Spd. 28 s: og for 1 Vidne 16 s:, tilsammen 1 Spd 44 s:

Nye Sag.

Elling Torkildsen nedre Hagestad mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Brita Ellings D: med Laugværge Paul Torkildsen Leqve, Toer Torkildsen nedre Leqve, Brita Torkilds D: Leqve med Formynder Lars Ellingsen Lione, for der at see Documenter og Bevisligheder irettelagde og hørd Vidner om Citantens Odel og Ret til et Stykke Jord af Skyld 1 Spand eller 18 Mrk, Sigriteigen kaldet og see dem ved Dom ipligtet at frafalde deres formentlige Ret til ermeldte Jordstykke, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Sagvolderne selv tilstede ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Da denne Sag i dens Natur er en Odelssag og ingen Udsigelse eller Taxation var foregaaet, saa kan sammes Behandling her for Retten ei videre fortsættes, thi eragtes: Sagen afviises.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s og Sagvolderne Tilsvarepenge 40 s:

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Ole Larsen Warberg, Anders Olsen Warberg, Peder Nielsen Sæbbe,
 Omund Tormundsen Warberg /: alle 4re med iholdt Pen :/

Næste Dag den 18de Maii \1822/ continuerede det almindelige Sommerthing for Gravens Skibrede af samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda blev foretaget den i Gaar udsatte Sag

Michel Andersen Rønnestrand mod Niels Larsen Haugsnesses Arvinger.

Citantanten!! Michel mødte for Retten, saa mødte og af de Indstevnte Sjur Larsen Fylkedalen og Lars Siovatsen nedre Rønnestrand, hvilke begjærede Protocollen tilført at de for deres Andeel tilstod Citanten Ret til at beholde den omtvistede Nodepart, da de nu vare overbeviste om at afdøde Niels havde givet ham bemeldte Nodepart og ønskede og vilde han /: nemlig Michel /: skulle eie og beholde den efter hans Død. I Anledning heraf declarerede Citanten Michel at han for sin Deel frafald al Paastand om Sags Omkostninger af bemeldte hans Vederparter som herved haver frafald Sagen ved at tilstaae ham den paastaaede Eiendom. Forestaaende Forening blev Parterne forelæst og af dem vedstaaet rigtig tilført. I øvrigt henviler Sagen henseende de Sagvoldere som ikke have tilstaaet Citanten Ret at beholde den omtvistede Nodepart til førstkommende Septbr: Maanedsting i følge den i Gaar givne Udsættelse.

Nye Sag.

Ole Nielsen Haaeim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Aslach Sjursen Hielmo at lide Dom til at betale ham skyldige 20 Spd.

tilligemed denne Sags skadesløse Omkostninger efter nærmere Paastand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen ikke mødte eller lod møde. Bemeldte Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Sagvolderen blev paaraabt 3 Gange paa sædvanlig Maade, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede de 2de

Widner, Lensmand Ole Ørjandsen Halkesvig og Ole Knudsen Lione, hvilke begge efter aflagde Eed eensstemmigen forklarede: at for omtrænt 1 Aar siden anhørte de her indstevnte Aslach Sjursen Hielmo tilstod at skyldte Citanten Ole Nielsen Haaeim 44 Spd. 36 s: og desuden blev talet om nogle Stevnepenge som Citanten havde at betale Stevnevidnerne for Sagvolderens Indstevning til Forligelses Commissionen, dem Sagvolderen lovede at betale, men hvor meget \Beløb/ kan Vidnerne ei erindre. Videre forklarede Lensmanden at han er vidende at Aslach af bemeldte \omvidnede/ Penge har betalt 25 Spd. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Citanten declarerede at han af bemeldte omvidnede Penge 44 Spd 36 s: har modtaget af Sagvolderen Aslach 25 Spd. 36 s., følgelig kommer ham til gode af bemeldte Gjeld 19 Spd, saa har han og desuden udlagt til Stevnevidnerne for Indstevningen til Forligelses Commissionen Skydsen iberegnet 1 Spd, som det efter Foreningen tilkom Sagvolderen Aslach at betale eller godtgjøre Citanten, hvorover dennes retmæssige Fordring hos Sagvolderen er 20 Spd, dem han nu paastaaer sig ved Rettens Dom tilkjendt til med Renter efter Loven fra Indstevningen til Forligelses Commissionen, samt denne Sags skadesløse Omkostninger, efter Dommerens Skjøn, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Sagvolderen blev atter paaraabt, men da han ikke mødte blev strax afsagt saadan

Dom:

Lovlige stevnte Aslach Sjursen Hjelmo har ikke mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten, thi Kjendes for Ret: Aslach Sjursen Hjelmo, bør, ifølge fremkomne Beviis ved de førte Vidner, at betale til Citanten Ole Nielsen Haaeim de paasøgte 20 Spd, skrives tyve Speciedaler med Renter 4re pro Cent fra 6te Februari sidstl:, {og i den} indtil Betaling skeer, og i denne Sags skadesløse Omkostninger 3 Spd 60 s:, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer; saa betaler han og til Justits Cassen, saa meget som Dommen og Seglet koster da han ikke har mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s: og for 2 Vidne 32 s

Nye Sag.

Hr: Kjøbmand Pedersen i Bergen mødte for Retten og declarerede at han til dette Thing har ladet indstevne Ole Hansen Westreim at lide Dom paa dette Thing for skyldige til Citanten 525 Spdr: tilligemed Renter.

Sagvolderen Ole Hansen Westreim mødte og tilstede.

Begge Parter declarerede eensstemmigen, at de vare blevne saaledes forenede: at Sagvolderen Ole Hansen Westreim tilstod at skyldte Citanten Hr: Kjøbmand Pedersen de paasøgte 525 Spd, med Renter 4 pro Cent fra 13de April 1821 indtil Betaling skeer, dog at der i Renterne qvittes 10 Spd. som paa samme er betalt. Bemeldte Capital med Renter forpliger Sagvolderen Ole Hansen Westreim sig at betale til Creditor Hr: Pedersen inden 4 Maaneder fra Dato. Dette Forlig blev Parterne af Protocollen forelæst og af dem vedstaaet rigtigt tilført og gav de hinanden deres Hænder som velforligte for Retten; hvorpaa de

begjærede dette deres Forliig ved Rettens Dom stadfæstet, hvorpaa strax af Retten blev saasagt!! (afsagt) saadan

Stadfæstelses-Dom:

Forestaaende mellem Myndige Mænd \indgangne Forlig/ stadfæstes herved i alle dets Ord, Clausuler og Puncter, og kjendes for Ret: at bemeldte Forliig bør at efterkommes og opfyldes inden 4re {Uger} \Maaneder/ fra Dato \inden/ 15 Dage efter denne Stadfæstelses Doms lovlige Forkyndelse, under executions Tvang.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s.

Extrarets-Sag.

Foged Widsteen mødte og meldte at han efter Amtets Ordre af 26de Novbr: f: A: havde ladet indkalde Ungt mandskab Lars Larsen Saaqvite til at modtage Dom til Udredelse af 64 s i Mulct for Udeblivelsen fra Mandskabstegningen for det Wossiske Compagnie i Aaret 1820, samt til Udredelse af Sagens Omkostninger, da bemeldte Unge Mandskab ikke i Mindelighed har villet udrede Mulcten. Fogden fremlagde bemeldte Amtets Ordre og Stevnevidnernes Attest, samt foreviiste \en/ af Cheffen for det Wossiske Compagnie Capitain Dankel under 10de Juli 1820 forfattet Liste over \de/ fra Mandskabstegningen 1820 udeblevne Mandskaber, paa hvilken Liste førnævnte unge Mandskab findes ansat i Mulct med 64 s: Bemeldte Amtets Ordre og Stevneattesten indtages her saal: ##

Indstevnte Lars Larsen Saaqvite mødte tilstede og declarerede at Anmeldelsen om hans Fravær fra {Ma} den \seneste/ militaire Mandskabstegning 1820 maae grunde sig i en Feiltagelse da han virkelig baade var tilstede ved Mandskabstegningen og blev maalt; til Beviis herom fremlagde han en Attest fra det Compagnies Commandeur Sergiant hvortil Comparenten som Ungtmandskab henhører; hvilken Attest datt: 10de Juli 1820 undertegnet af John Lie, Commandeur Sergeant, blev oplæst og indtages her saal: #

Hvorefter Comparenten til end ydermere Beviis fremstillede

Lars Brynnildsen Saaqvite og Erich Iversen Seim, begge sagde sig Ungt Mandskab ved det Wossiske Compagnie, den Første sagde sig 21 Aar gl: og den Anden 25 Aar gl:, som begge eensstemmigen declarerede at de saae {Comparenten} Sagsøgte Lars Larsen Saaqvite var tilstede {ved ved!!} \her/ paa Eide Grund da Mandskabstegningen sidste Gang holdtes for det Wossiske Compagnie i Aaret 1820 og saae {de beg} tillige at ermeldte Lars blev maalt som de Andre. Hvilken deres Forklaring de tilbød med deres Eed at stadfæste om paafordres.

Hr: Fogden paa Grund af Foranførte forlangte denne Sag indtil videre stillet i beroe og Udskrift af Protocollen meddelt, for at afgive nærmere Indberetning til Amtet.

Paa Grund heraf blev af Retten eragtet: Sagen udsættes efter Hr: Fogdens Forlangende til ubestemt Tid og den forlangte Udskrift skal blive Hr: Fogden saasart muelig beskrevet meddelt.

Nye Thingsag.

Lensmand Mathias Gotskalksen Ringheim mødte for Retten tilligemed Peder Nielsen Sæbbe, {der} \som/ begge begjærede følgende imellem dem indgangne Forening Protocollen tilført og ved Rettens Dom stadfæstet.

Peder Nielsen Sæbbe declarerede at han ifølge Commissions

1822: 313

Forlig af 8de Novbr: 1817 og senere paakomne Udlæg og Omkostninger skylder til bemeldte Lensmand Mathias Gotskalksen Ringheim paa Wos ialt 36 Spd. 96 s dem han /: Peder :/ forpligter sig at betale til bemeldte Lensmand Ringheim inden 1ste Thingdag paa

førstkommende Høstething her for Gravens Skibrede tilligemed Renter af bemeldte Sum 4 pro Cent fra 1ste April d: A: til Betaling skeer.

Hermed erklærede Lensmanden sig fornøiet og tilfreds; hvorpaa strax af Retten blev afsagt saadan

Stadfæstelses Dom:

Kjendes for Ret: forestaaende mellem myndige Mænd indgangne Forlig bør ifølge norske Lovs 5te Bogs, 1ste Cap: 1ste Art: efterkommes og opfyldes i alle dets Ord og Puncter, og det Pligtige at udredes under Executions Tvang den foreskrevne Tid efter denne Doms lovlige Forkyndelse i det ringeste 15 Dage forud, og paaligger det Debitor Peder Nilsen Sæbbe desuden at betale denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer.

Lensmanden betalede Incammination 1 Spd 28 s: og Peder Sæbbe Tilsvarspenge 40 s.

Hvorefter blev {af} publiceret følgende Documenter:

1. Extract: {af} \Ved/ Skifte, sluttet 5te Novbr: 1821 efter Gdmd: Ole Jørgensen Opheim af Gravens Skibrede er Sterbboets eiende nye Stuebygning for 60 Spd til Enken Eli Torbjørns D: med Arvinger hver sin Andeel udlagt.

2. Skifte efter Huusmd: Anve Andersen Medthuus sluttet 10de Decbr: 1821, hvorved en Ladebygning paa Pladset for 1 Spd 2 o 12 s er udlagt til Afdødes Broder Anders Olsen.

3. Skjøde af 17de Maii 1822 fra Ole Johnsen til Magnus Johnsen paa 12 Mrk Smør i Gd: Medthuus.

4. Ditto af Ditto Ditto fra Snare (Snore) og Ole Lars Sønner til Lars Larsen paa 12 Mrk Smør i Saaqvite,

5. Ditto af Do: Do: fra Lars Larsen til Lars Larsen den yngre paa 1 Løb Smør i Saaqvite

6. Ditto af Do: Do: fra John Larsen til Sjur Thronsen [paa] 2 Bpd 6 Mrk Smør 3 Faarskd: i Haugenes.

7. Ditto af Do: Do: fra John Endresen til Sjur Larsen Oppedal paa 2 Bpd 9 ¾ Mrk Smør i Gd: nedre Fylkedal

8. Mageskjøde af 18de Do: fra Gjert Hansen til Hellie Tostensen paa 2 Bpd 1 ½ Mrk S: 5/8 Hud i Legreid.

9. Ditto af Do: Do: {fra} \derimod/ fra Hellie Tostensen til Gjert Hansen paa 1 Bpd 3 Mrk S: 1 ½ Gjedskd: i Lindebrække

10. Caution af Do: Do: fra Ole Nielsen Haaeim for de Lensmand Holkesvig anbetroende Skatte Oppebørseler.

11. Forpagtnings Contract af 12te Juni 1821 {f} mellem Capt: Brim og Niels Madsen samt David Larsen paa Chefs Gaarden store Graven.

12. Brugs og Wilkaarbrev fra Magnus Olsen!! (Johnsen?) til Ole Johnsen, hvorefter denne Bruger indtil videre Halvedelen og derefter for sig og Huustro Levekaar af 12 Mrk S: i Medhus datteret 17de Maii 1822.

13. Ditto Ditto fra Lars Larsen den yngre til Faderen Lars Larsen, hvorefter den Sidste indtil videre bruger Halvedelen af 1 Løb Smør i Saaqvite, dernæst for sig og Huustro nyder Levekaar paa Levetid datt: Ditto Dato.

14. Wilkaarbrev af Ditto Dato fra Sjur Tronsen til John Larsen og Huustro paa Levekaar af Hauchenes.

15. Ditto af Ditto Do: fra Sjur Larsen Oppedal til John Endresen paa Levekaar af nedre Fylkedal

16. Panteobligation af Ditto Dato fra Niels Olsen til Toriuls Michelsen Tioflaat for 50 Spd. Pant i Nestun

17. Ditto af Ditto Dato fra Omund Johnsen til Abselon Fylkedalen for 150 Spd mod Pant i Ystaas.

18. Ditto af Do: Do: fra Simon Torkildsen til Lars Syse for 100 Spd, Pant i øvre Leqve
 19. Ditto af Do: Do: fra Ledvor Torbjørnsen til Omund Opheim for 225 Spd. derfor Pant i Ose.
 20. Ditto af Do: Do: fra Sjur Larsen Oppedal til John Endresen Fylkedal for 300 Spd. mod Pant i nedre Fylkedal.
 21. Ditto af 18de Maii 1822 fra Lars Nilsen til Elling Langsæter for 250 Spd, mod Pant i Haugse.
 22. Ditto af Do: Do: fra Michel Johnsen til Johnsen!! (John) Tronsen for 49 Spd, mod Pant i Tvete.
 23. Afkald fra Elling Torbjørnsen Lindebrække for 176 Spd 74 ½ s: {med} datt: 17de Maii 1822.
 24. Ditto af Ditto Do: fra Anve Olsen Opheim for 4 Spd 103 s
 25. Ditto af Ditto Do: fra Siri og Lisbet Arnes D: Holven for 3 Rd 24 s
- Derefter blev aflyst:
1. Obligation af 28de Maii 1818 fra Lars Saaqvitne til Toriuls Tioflat!! (Tioflaat) stor 80 Spd efter Qvittering af 17de Maii 1822 for Alt.
 2. Ditto af 14de Juni 1811 fra Levor Ose til Ole Rondestvedt stor 800 Rd, nu

1822: 313b

140 Spd, ifølge Qvittering af 15de Maii 1822 for Alt.

3. Obligation af 28de Maii 1818 fra Lars Haugse til Elling Langesæter stor 50 Spd ifølge Qvittering af 18de Mai 1822 for Alt.
4. Ditto af 1ste Juni 1820 fra Lars Haugse til Elling Langesæter stor 70 Spd, ifølge Qvittering af 18de Maii 1822 for Alt.
5. Caution datt: 3de Juni 1820 af Ole Nielsen Haaeim for de da constituerede Lensmand Halkesvig anbetroende Skatte oppebørseler, ifølge Fogdens Qvittering af 18de Maii 1822.

Da ingen efter 3de ganges Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hævet.
 A v W S Koren Ole Larssen Warberg, Anders Olsen Warberg, Omund Tormodsen
 Warberg (: med iholdt Pen :) Peder Nilssen Sæbøe (Sæbbe) (: med
 iholdt Pen :)

Sommerthing for Kingservig og Røldal 1822.

Aar 1822 den 20de Maii blev Retten sat til det sædvanlige Sommer- Sage og Skattething for Kingservigs og Røldals Skibreder paa Thingstedet Utne ved Stedets Sorenskriver og de 4re eedsorene Laugrettesmænd: John Aadsen Aakre, Ole Aadsen Qvæstad, Isach Iversen Skaaltvedt og Tollev Tollevsen Skaaltvedt, hvilke 4re aflagde den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedfæstelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen, Lensmand C: J: Haugse og Lensmand Ole O: Hamre samt endeel Thingsøgende Almue.

Hvorda: blev publiceret de paa Folio 307 for Jondals Skibrede fra No: 1 til 27 incl: og paa Folio 308 for Østensø Skibrede under No: 28, ekstraherede Love, Anordninger og offentlige Foranstaltninger.

Nye Sag:

Lænsmand Ole Ommundsen Hamre, mødte for Retten \paa/ forrige Lænsmand og Forvalter for Røldals Magazin, Brynild Nielsen Horre hans Vegne, og meldte, at bemeldte Magazins Forvalter, har til dette Ting indkaldet følgende Debitorer, at lide Dom til at betale hvad de have laant af bemeldte Røldals Magazinskorn, tilligemed det befalede Overmaal $\frac{1}{2}$ Skjepe aarlig paa hver laant Tønde Korn saa foreviiste han og Attest fra Forligelses Kommissionen for hver især, at deres Sag derfra til {Forligelses Kommissionen} \Retten/ er henviist De indstævnte og hvad Fordring der søges er følgende: \hos/ Ole Osmundsen Selland for i Aaret 1812 laante 4 Tdr Blandingskorn der tilbagefordres med det befalede aarlige Overmaal $\frac{1}{2}$ Skjepe pr Tønde indtil Betaling skeer dog at deri fragaar 1 Td 5 Sprr (Skjepper) 2 Kander, som til Afdrag blev betalt {i} \for/ afvigte Aar 1820. hos Helje Ormsen Øverland for Aaret 1812 laante 3 Tønder Blandings Korn der tilbage fordres med det befalede aarlige Overmaal $\frac{1}{2}$ Sp: (Skjepe) pr Tønde indtil Betaling skeer. hos Erich Ormsen Lilleteig, for i Aaret 1812 laante 1 Tønde 2 Spr Blandingskorn, som tilbagefordres med bemeldte aarlige Overmaal. Hos Ole Svendsen Yttre Hagen for fra Aaret 1818 skyldige 1 Tønde 2 Spr rent Byg, og 2 $\frac{1}{2}$ Tønde Blandingskorn {med} som tilbagefordres med oftmeldte Overmaal, dog at der fradrages 2de Tønder Blandingskorn betalte 1820. Hos Thore Sjursen Horre for fra Aaret 1812 skyldige 2 $\frac{1}{2}$ Tøn[de] Byg samt forbemeldte Overmaal, dog at fradrages 1 Tønde Byg og 1 Tønde Blandingskorn betalt Aaret 1820. Hos Sjur Sjursen Grøve for i Aaret 1812 laante 3 Tønder Byg med samt Overmaal dertil Hos Anfind Josephsen Botnen for i Aaret 1800 laante 1 Tønde Blandingskorn samt hertil det befalede Overmaal fra Laanets Modtagelse indtil Betaling skeer ligesom alle forestaaende. Ihenseende hvad mere Citanten troer at have tilgode hos bemeldte Anfind forbeholdes hans Ret ved nærmere Søgemaal at indtale Hos Ole Ormsen Præstegaarden for i Aaret 1812 laante 3 Tønder 6 Spr Blandingskorn samt Overmaal indtil Betaling skeer Hos Orm Olsen Præstegaard for i Aaret 1812 laante 6 Spr Byg, samt Overmaal indtil Betaling skeer

Alle bemeldte Debitorer mødte Selv tilstæde, undtagen at for Helje Ormsen Øverland mødte hans Søn Orm Heljesen, og Ole Ormsen Præstegaarden, mødte baade for sig Selv og hans Fader Orm Olsen Præstegaard, og blev af alle samtlige paa egne og deres Vegne som de mødte for indgaaet med Citanten saadant Forlig samtlige ovenmeldte Debitorer tilstode at skyldte hvad foran er anført det de alle nu forpligtede dem at betale til Citanten forrige Magazin Forvalter og Lænsmand Bry-

1822: 314

nild Nielsen Horre hver for sig den halve Deel inden dette Aars Juul og den anden Halvedeel inden Juulen nestkommende Aar 1823, med hvilket Tilbud Citantens Befuldmægtigede Lænsmand Ole Ommundsen Hamre paa Citanten Brynild Horres Vegne erklærede sig tilfreds, og samtlige erklærede Sagen hermed forligt, og begjærede dette for dem oplæste og rigtig tilstaaede Forlig, med Rettens Dom, til Executions Kraft stadfæstet Ihenseende \Sagens/ Omkostninger vedstod Debitorerne at erstatte til Citanten saaledes: Anfind Josephsen Botten 1 Spdlr 12 s, Ole Osmundsen Selland 1 Spdlr 40 s og hver af de andre 60 s foruden Tilsværspenge her i Retten som hver for sig selv betaler, hvormed Citanten erklærede sig tilfreds

thi blev strax af Retten afsagt saadan

Stadfæstelses Dom

Ifølge NL: 5 Bogs 1 Kap: 1 Artikel Kiendes for Ret forestaaende mellem myndige Mænd indgaaede Forlig bliver herved stadfæstet at bør efterkommes i alle dets Ord Klausuler og Pukter!! (Punkter) og det pligtige at udredes de foreskrevne Terminer under Executions Tvang 15ten dage efter denne Doms foregaaende lovlige {Opsigelse} \Forkyndelse/ og ansees de benævnte Sagens Omkostninger at være forfaldne til Betaling førstmeldte Termin,

saa betaler og Debitorene hver for sig desuden, denne Doms Udstedelse Execution\3/
Forkyndelse\2/ og alt fornødne indtil Betaling skeer. Citanten betalede Incam: 1 Spd 28 s
Sagvolderne betalede hver for sig 40 s, undtagen Orm Præstegaarden som kun betalede 20 s

Nye Sag:

\Forrige/ Lænsmand Brynild Nielsen Horre paa hans Vegne mødte nuværende Lænsmand for Røldal Ole Ommundsen Hamre og fremlagde de beskikede Stevnevidners Attest om at bemeldte Brynild som Magazin Forvalter for Røldals Magazin har til dette Ting indkaldet Ole Olsen Enerhaug for skyldige til Magazine Aaret 1812 den Sum 6 Skjepper, derfor at lide Dom at betale de 1812 skyldige bemeldte 6 Spr med Sagens Omkostninger skadesløs saa fremlagde han og Attest om at Sagen til Rettergang er henvist, hvilke begge Attester bleve oplæste og indtages her saalydende:

Sagvolderen Ole Olsen Enerhoug og Hustrue Kari Osmundsdr: mødte og vedtog lovlig Varsel men nedlagde Indsigelse mod Kravets Gyldighed, og paastod dem frifundne for Kravet paa Grund af, at ingen af dem veed noget om Kravets Rigtighed, der skal grunde sig i, at Sagvolderens Hustrues første Ægtefælle Ommund Knudsen {Enerhoug} \Bruleite/, siges at skal af Røldals Magazin have faaet til Laans i Aaret 1800 en halvtønde Blandingskorn, som Magazinsforvalteren Aaret 1812 med Tillæg af det befalede Overmaal har beregnet til de paasøgte 6 Spr, men da Citanten Brynild Horre, der som Lænsmand selv har Registeret efter anmeldte Ommund Bruleite hvis Skifte er sluttet Aaret 1805 ike har fordret anmeldte Laan i hans Boe, saa maae den troes betalt, og en Feiltagelse at samme ei af Magazine Optegnelser er udslættet, og hvis han \(: Citanten :)/ skulle have forsømt at fordre Erstattet af Boet anmeldte Laan paastaaer Sagvolderen, at Citanten maae tage Skade for Hiemgiæld og Sagvolderen frikjendes for dette Søgmaal, og være fri for alt Paakrav for Gjæld som ike er meldt i Boet efter hans Formand i Ægteskabet da en Enke ei kan kjendes pligtig at svare til hendes Mands Gjæld hvorover hun er uvidende og det mange Aar efter hendes Mands Død

Citantens Sagfører Ole Hamre declarerede at han ike kunne nægte at Kravet har sin Grund saaledes som af Sagvolderen anført og er forsømt at fordres paa hans Formands Skifte, men da han er forvisset om at Laanet aldrig er bleven betalt, saa paastaaer han Citanten Kravet tilkjendt med Sagens Omkostninger, og at han ike bør tabe en retfærdig Fordring, fordi han viste den Eftergivenhed, at ike kræve samme i afdøde Ommunds Boe. Skifteforretningen efter anmeldte Ommund Bruleite blev Retten forevist

Begge Parter indlod Sagen Dom, hvorpaa strax blev afsagt saadan

Dom

Da foreviste Skifteforretning efter Ommund Bruleite sluttet 10de Augusti 1805, viser at samtlige Creditorer i Boet have været indkaldte ved lovligt Proklama til at melde deres Fordringer og at Citanten Brynild Nilsen Horre dengang {boende} har som Lænsmand selv bekiendtgjort Indkaldelsen, saa har [han] sig selv at take!! (takke) for hans Efterladenhed i ike at melde Magazine Fordring som dets Forvalter og at maae tage Skade derved da enhver Enke og eftermand i Ægteskabet efter mere end 15ten Aars Forløb bør være sikker og fri for ethvert Krav, som ike efter lovlig bekjendtgjort Skiftebehandling er {bekjendt} bleven fordret i Boet, thi Kjendes for Ret Sagvolderen Ole Olsen Enerhoug frifindes for Citantens Søgmaal i denne Sag Omkostningerne ophæves Citanten betalede Incam: 74 s og Sagvolderen Tilsvarende 20 s

Nye Sag:

\Forrige/ Lænsmand Brynild Nielsen Horre paa hans Vegne mødte Lænsmand Ole Hamre og fremlagde de beskikede stevnevidners Attest om at bemeldte Brynild som forrige Forvalter for Røldals \Korn/ Magazin til dette Ting har indstævnt Niels Osmundsen Tvedt for skyldige til Magazine 1 Tønde Blandings Korn laante Aaret 1800, derom at see sig overbeviist og at

lide Dom til at betale ermeldte 1 Tønde Blandings Korn med befalede Overmaal og denne Sags Omkostninger, saa fremlagde han og Attest [fra Forligelses Kommissionen] om at Sagen derfra til Rettergang er henvist Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

1822: 314b

Paa Sagvolderens Vegne mødte dennes Søn Vrol Nielsen Tvedt og tilbød sig at betale ½ Tønde Blandkorn med aarligt Overmaal ¼ Skjeppe fra Aaret 1800 indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 1 Spdlr, hvilket Tilbud Citantens Sagfører modtog, og erklærede begge Parter Sagen hermed forliget, og blev ermeldte en Speciedaler strax inden Retten til Citantens Sagfører betalt, samt efter Parternes Forlangende, strax afsagt saadan

Dom

Paa Grund af forestaaende Forlig, Kiendes for Ret: Sagsøgte Niels Osmundsen Tveito eller Tvedt i Røldal ipligtes herved, inden førstkommende Juul, og 15 Dage efter denne Doms foregaaende lovlige Forkyndelse under Exekutions Tvang, at betale til Brynild Nielsen Horre som Røldals Korn Magazins forrige Forvalter En halv Tønde Blandingskorn, samt i Overmaal eller Rente ¼ skrives en Fjerdendel Skjeppe for hvert Aar fra Aaret 1800 indtil Betaling skeer, saa betaler og Niels denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen

A v W S Koren Ole Aadsen Qvæstad, Tollef Tollefsen Skaaltvedt, Isach Iversen
Skaaltvedt, John Aadsen Aakre.

Næste Dag den 21de Maj blev Sommertinget for Kingservig og Røldals Skibrede fortsadt ved de i Gaar benævnte Rettens Personer

Hvor da blev foretaget:

Ny Sag:

Paa forrige Lænsmand og Magazin Forvalter i Røldal, Brynild Nielsen Horres Vegne mødte nuværende Lænsmand Ole Hamre og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om at bemeldte Brynild til dette Ting har indstævnt Knud Heljesen Lone at lide Dom til at betale skyldige til Røldals Magazin 5 Skjepper Blandings Korn tilligemed Overmaal for hvert Aar indtil Betaling skeer, samt denne Sags Omkostninger, tillige fremlagde han Attest, at Sagen til Rettergang er henvist, hvilke tvende Attester blev oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen vedtog lovlig Varsel men benægtede Søgsmålet, og sagde: at han aldeles ingen Gjeld er pligtig til Magazine, da han aldrig har laant eller modtaget Korn af Magazine og tilbød sig at fri sig med Eed, hvilket Tilbud Citantens Sagfører modtog Sagvolderen Knud Heljesen Lone blev derpaa erindret om Eedens Vigtighed og nøye at betænke sig om han med Sikkerhed erindrer og er forvisset om at han intet Laan har faaet af Magazine og intet skylder dertil, hvorpaa han efter at være forelagt Eedens Forklaring af Lovbogen, med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede: at han aldrig har laant Korn af Røldals Magazin, og aldeles intet skylder af den her paasøgte Gjeld.

Citanten betalede 74 s: for Incammination, og Sagvolderen eftergives.

Nye Sag.

Ole Haldorsen Espe og Lars Olsen Espe mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Omund Knudsen Reisæter til Oplysning og Doms Lidelse, i Anledning Mellemværende Regninger; saa fremlagde han og

Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Sagvolderen selv tilstede vedtog lovlig Varsel.

Citanten fremlagde en Regning uden Navn og Underskrift, med Declaration, at det er i Henseende den deri anførte Sum som beløber 2695 Rd D: C:, som der er Tvivl om dens Rigtighed, men da Sagvolderen nu her inden Retten tilbyder sig med Eed at stadfæste at bemeldte Sum er rigtig anført, ligesom de øvrige Summer og ere rigtige, saa erklærede de dem villige at modtage bemeldte Stadfæstelse, hvormed Sagen bortfalder.

Sagvolderen Omund Knudsen Reisæter blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, samt nøie at bekænke!! (betænke) sin Sjæls Vel og ikke aflægge Eed med mindre han sikkert erindrer og veed Rigtigheden af hvad han med Eed bekræfter, hvorefter han med opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at ommeldte i fremlagde Regning anførte Sum 2695 Rdr D: C: blev den anførte Tid af ham betalt med rede Penge, og at den hele Regning iøvrigt saavidt han veed og kan erindre er fuldkommen rigtig.

Hermed blev denne Sag sluttet.

1822: 315

Citanterne betalede Incammination 1 Spd 28 s:, og Sagvolderen 40 s.

Nye Sag:

Peder Iversen Bustethun mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Lars Knudsen Bustethun at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom med Bøder og Omkostninger, samt for ikke at have mødt eller ladet møde ved Forligelses Commissionen efter Indstevning, i Anledning brugte ærerørige Udladelser mod Citanten; saa fremlagde han /: Citanten :/ og Attest {at} fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen ikke mødte. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saal: ##

Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun mødte for Retten, vedtog Lovlig Varsel, men nedlagde Indsigelse mod denne Sags Fremme og paastod den Afviist her for Retten til nye Foretagelse for Forligelses Commissionen, da Citanten ei selv Personlig mødte for Forligelses Commissionen, men lod en anden møde paa sine Vegne, hvor over Citanten, som vidste han selv ei mødte, ei heller troede sig forpligtet at møde.

Citanten declarerede: At en upaatænkt Reise som hans Medpartpartere!! fandt fornødent, gjorde det uomgjængelig fornødent for ham at foretage Reisen {...} \med/ dem, hvorfor han bemyndigede en Anden at møde paa hans Vegne, hvilket han troede at have Tilladelse til og at være fuldkommen rigtigt.

Sagvolderen troe hans Reise at var ufornøden og at han ikke havde Ret til som Citant at udeblive og at beskikke en anden at møde paa sine Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste Widne, Michel Iversen Hildal, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed, forklarede, at han /: Vidnet :/ tilligemed Citanten Peder Iversen Bustethun, havde forpligtet dem som Cammerater at bringe noget Sild hjem fra Havet for en Mand ved Navn Svend Olsen Jøssendal, og havde de og selv noget Sild liggende paa samme Sted. Efter at Citanten havde indstevnt Lars Bustethun til Forligelses Commissionen i nærværende Sag, forlangte bemeldte Svend Olsen Jøssendal at de skulle opfylde deres Forpligtelse og afhændte Silden som ellers tog Skade, hvilket de da vare forpligtede at opfylde, ligesom de og selv havde Sild liggende ude ved Havet som de frygtede tog Skade, og som endog allerede havde taget Skade, hvilket nødede dem uopsættelig at reise. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget. Efter at Vidnet var afskediget, blev det atter

fremkaldt og forklarede at da Reisen kom hastigt paa, saa kom Vidnet /: Michel :/ ikke selv at reise, men Citanten fik en Anden med sig afskediget.

2det Widne, Svend Olsen Jøssendal, aflagde Lovens Eed, forklarede: at Citanten med flere, havde lovet at bringe noget Sild hjem for ham fra Havet, hvilket de igjen havde overdraget til nogle andre, der omkom i en Storm, hvorover Vidnet henholdt sig til Citanten at han og Cammeratere strax maatte hændte Silden som ellers tog Skade, hvilken Paafordring Vidnet gjorde ved sin Broder Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten ved at henholde sig til bemeldte førte Vidner, paastod Sagen fremmet.

Retten eragtede: Sagen nyder Fremme efter Indstevningen.

Derefter fremstillede Citanten som

3die og 4de Widne, Hellie Holgersen Præstegaarden og Iver Pedersen Eittrem, aflagde Lovens Eed, og forklarede eensstemmigen, at de begge paa en og samme Tid vare tilstede og hørte at Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun og Citanten Peder Iversen Bustethun i Vrede trættede sammen ude paa Marken ind i Odde paa Gaarden Bustethun, 3die Juledag sidstleden. Vidnerne hørte ikke hvad det var

1822: 315b

de trættede om, videre end at de tydelig hørte Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun sagde til Citanten Peder de Ord: ”at han /: Peder :/ ikke kunde forsvare det han havde stiaalet” dette var alt hvad Vidnerne hørte og kan oplyse. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Citanten som troede at have beviist Sagvolderens fornærmelige Ord mod ham, indlod Sagen til Doms med Paastand at han for hans ærerørige Skjeldsord maae blive ipligtet Bøder, hans Ord mortificerede og ham ipligtet at betale alle Sagens Omkostninger skadesløs, samt at Bøde for ikke at have mødt for Forligelses Commissionen, alt efter Dommerens Skjøn, hvorhos han forbeholdt sig videre Tilsvær og alt Fornødne om noget fra Sagvolderens Side videre skulle fremkomme.

Sagvolderen begjærede Sagen udsat til Høstethinget førstkommende, hvortil Citanten gav sit Samtykke;

thi blev af Retten eragtet: den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s: og for 4re Vidners Afhør 48 s: tilsammen 1 Spd 76 s: Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 s:, for en Eragtning 12 s: og en Udsættelse 12 s: tilsammen 64 s.

Nye Sag.

Lars Haldorsen Sponheim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Michel Pedersen Lothe og Hellie Dagsen Lothe, at see dem overbeviste og lide Dom til Een for begge og Begge [for] een at gjøre Rede og Rigtighed til Citanten for et af dem i Egersund solgt Fartøi for nogle Aar siden, og at erstatte ham saavel hans Tilkommende for Fartøiet som denne Sags Omkostninger skadesløs med videre efter Attestens Formeld; videre fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Af Sagvolderne mødte Hellie Dagsen Lothe paa egne og Michel[s] Vegne, vedtog Lovlig Varsel, og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten forklarede Sagens Omstændigheder saaledes: Citanten ejede i Forening med de Indstevnte, en Jagt, hvori {en} hver eiede 1/3 Part, altsaa alle ligemeget; denne Jagt solgte Sagvolderne, efter Samtykke af Citanten, i Egersund for omtrænt 3 Aar siden og skulde have 450 Spd for Jagten, men da de ikke kunde bekomme rede Penge modtog de Varer for det

Medste af Kiøbesummen om ei for den hele Sum. Af bemeldte Vare, har Citanten modtaget hvad nærværende Liste indeholder, underskrevet af Sagvolderne, men hvor vidt de have modtaget de deri anførte Vare for den der ansatte Priis, troer Citanten sig ikke sikker om, og rede Penge som og formodes for endeel at være modtagen i Betaling har han ingen bekommet. Ermeldte Liste blev nu oplæst og indtages her saal: # Videre fremlagde Citanten en Skrivelse af 10de Novbr: 1821 fra Kittel Aarstad {der} \i/ Egersund, der paa Kjøberens Vegne udbetalte Jagten til Sagvolderne. Bemeldte Brev blev oplæst og indtages her saal: # Da bemeldte Brev indeholder at Sagvolderne have i Betaling bekommet baade Vare og Penge og de ikkun have ydet Vare til Citanten, saa har han Grund til Formodning om at han ikke er gjort vedbørlig Rigtighed for hans Andeel i Jagten. Foruden de i Brevet benævnte 300 Spd, veed Citanten at de Aaret førend havde bekommet 50 Spd i rede Penge og en anden Gang 100 Spd, men om i Penge eller Vare er Citanten uvidende. De i Brevet be-

1822: 316

nævnte 25 Spd, sees der {da} at de og skal have bekommet for deres Reise at kræve Betalingen, men hvorom de intet forhen til Citanten har forklaret, men hos ham taget sig betalt for Reisen og gjort saadan Afkortning at de for hans 1/3 Part ikkun har villet tilstaae ham hvad foran fremlagde Regning udviser at han har modtaget, og hvori tillige sees at han er ført til Udgift for deres Reisebryderie 13 Spd 3 ort 8 s.

Sagvolderne fremlagde nu en Skrivelse fra forbemeldte Kittel Aarstad af 16de Juli f: A., som viser hvad de have bekommet for de 300 Spd af Jagtens Værd og at de have faaet 25 Spd for deres Reise, samt hvori der ere betalte. Bemeldte Skrivelse blev oplæst og indtages her saal: # Videre declarerede Sagvolderne, at ved Jagtens Salg modtog de strax 50 Spd i Penge og Aaret efter skulle de have 100 Spd i Penge, hvilke de ikke bekom, i Penge, men gav en Mand, de {/: Citanten :/ } /: Sagvolderne :/ skyldte Penge til, Anvisning paa endeel af dem, og nogle de købte Meel hos Anvisning paa den øvrige Rest. Dette er den sande Sagens Beskaffenhed, men hvad angaaer de {t} først modtagne 50 Spd da have de godtgjort og erlagt Citanten Lars Sponheim for længe siden hans Andeel eller 1/3 Part af bemeldte 50 Spd, uvedkommende den af ham her foran i Sagen fra dem fremlagde Regning, der altsaa maae tillægges det efter bemeldte Regning af Citanten bekomne med 16 Spd 3 ort 8 s:

Citanten benægtede aldeles enten selv eller ved andre at have modtaget bemeldte 16 Spd 3 ort 8 s: enten directe eller indirecte. Videre declarerede Citanten at Diferancen paa den i Regningen anførte Værdie af Rugen og Grynene mod den i Kittel Aarstads Brev anførte Værd, frafaldt Citanten godtgjørelse for, men de paa Brændevinet formeget anførte 2 s pr Potte, paastaaer han sig erstattet med 114 s:, da Brændeviinet, saadant som det hjemkom, blev deelt i 3 lige Dele, hvilke 114 s: maae fragaae oftmeldte Regning, tilligemed \8 Spdlr 40 s af/ de paa Regningen anførte 13 Spd 3 ort 8 s: for deres Bryderie, eller og som bliver det samme de bekomne 25 Spd, tillægges Jagtens Værd og ham tillægges 1/3 deraf.

Sagvolderne declarerede, at de ansaae bemeldte 25 Spd, en alt for ringe og utilstrækkelig Betaling for deres Reise, naar de ikke tillige beregne sig nogen Godtgjørelse hos deres Medeier der ingen Reise eller Besværlighed havde for at indfordre Kravet.

Citanten declarerede: at Sagvolderne paastod for Reisen at nyde godtgjort af den fællets Ejendom 40 Spd, men efter mundtlig Voldgivelse blev bestemt 30 Spd, hvoraf Citanten som ei reiste her efter den oftmeldte fremlagde Regnings Udviis godtgjort dem de 10 Spd, hvilke indeholdes i de der til Udgift {eller} for Citanten anførte 13 Spd. 3 ort 8 s, thi de 10 Spd deraf er Godtgjørelse for deres Bryderie, og de 3 Spd 3 o: 8 s: er Fragt for noget de førte hjem for Citanten.

Sagvolderen Hellie Dagsen erklærede!!, at ermeldte Betaling var alt for ringe, saa han derfor ikke kunde reise, med mindre de der reiste fik beholde hvad Skylderen godtgjorde for Reisen.

Citanten til nærmere Oplysning fremstillede som

1ste \og 2det/ Widne, Sjur Svendsen Lothe og Michel Olsen Lothe, hvilke begge aflagde Lovens Eed og forklarede, at de begge vare tilstede for omtrændt 1 Aar siden og hørte da at Sagvolderne tilstode at de havde modtaget Betalingen for den solgte her omhandlede Jagt og gjorde Rede og Regning for 400 Spd deraf, saaledes

1822: 316b

\som/ den fremlagde Regning udviser, hvorhos de declarerede at de skulle nærmere tilveiebringe Regninger og Beviser for de modtagne Varers Værd og være ansvarlig om nogen Fejl i de ansatte Varers Værd skulle være indløben da de ingen Regning havde, men skulle nærmere skaffe. De declarerede: at Debitor ingen Betaling eller Erstatning \gav dem/ for deres Reise, og derfor paastod dem godtgjort samme af Jagtens Værd med 40 Spd, men efter Forening blev det ved Voldgift af Vidnerne bestemt til 30 Spd, og altsaa 10 Spd paa Citantens Part. De fordulgte altsaa de nu oplyste bekomne 25 Spd for Reisen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Citanten som nu troede at have oplyst hvad han paa sin Part tilkommer mere end af ham modtaget, paastaaer sig samme efter Dommerens nærmere Skjøn og Beregning efter de fremkomne Oplysninger tilkjendt tilligemed denne Sags Omkostninger skadesløs, hvormed han indlod Sagen til Doms, under Forbeholdenhed af alt Fornødne.

Sagvolderen declarerede, at han seer sig nød til at begjære denne Sag udsat til December Maanedsting, da han som en yderlig fattig Mand nødvendig maae benytte Sommeren til Reiser for at erhvæve sit Brød for sig og sine.

Citanten benægtede aldeles længere Udsættelse at tilstædes end til næste Ret, i hvilken Anledning Retten eragtede: uagtet Sagvolderens Fattigdom og Dommerens Ønske at kunde læmpe sig efter hans trange Kaar, saa kan han dog ikke mod Citantens Paastand ifølge Lovens Bud om Rettens hurtige Pleie bevilge denne Sag udsat længere end til førstkommende September Maanedsting, hvortil den herved udsættes.

Citanten betalede Incammination 1 Spd. 28 s. og for 2 Vidners Afhør 32 s, er 1 Spd 60 s. Sagvolderen betalte Tilsværpenge 40 s: og for en Udsættelse 12 s:

Nye Sag.

Omund Omundsen Løining mødte for Retten med hans beskikkede Curator Tormo Aslaksen Selliestad og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing at have indkaldet Citanten Omunds forhen havde Formynder Daniel Danielsen Jordal, at gjøre Rede og Rigtighed for hans Bestyrelse som Formynder og urigtige Forhold i Henseende Citantens Odelsgaard Løining, og de i Gaarden staaende laante Penge, derom at lide Dom og betale Sagens Omkostninger efter nærmere Paastand; saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Videre fremlagde Citanten den af Sorenskriveren under 4de Junii f: A: udstædte Beskikkelse for nærværende Tormo Aslachsen Selliestad at være Curator for Citanten Omund Omundsen Løining hvilken blev oplæst og indtages her saal: #

Sagvolderen Daniel Danielsen Jordal selv tilstede vedstod Lovlig Varsel.

Efter nogen Samtale bleve Parterne saaledes forenede: Indstevnte forrige Formynder Daniel Danielsen Jordal fritager Citanten Omund for al Paafordring paa hans Gaard Løining indtil dette Aars Fardag, 14de April, hvorimod bemeldte Omund Løining med Curator, tilstaaer at

være skyldig til Haldor Haldorsen Espeland fra bemeldte 14de April 25 Spd, og til Omund Olsen Løining 3 Spd, hvormed

1822: 317

al Sammenregning og Krav paa ermeldte Daniel som Formynder er sluttet og afgjort, og saaledes declarerede begge Parter dem indbyrdes forligte og denne Sag mindelig afgjort. Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: Sagvolderen Tilsvarenspenge 40 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Udsat til i Morgen.

A v W S Koren John Aadsen Aakre, Ole Aadsen Qvæstad, Tollev Tollevsen Skaaltvedt, Isak Iversen Skaaltvedt, /: alle 4 iholdt Pen :/

Næste Dag den 22de Mai blev Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibrede fortsat ved de i gaaer benævnte Rettens Personer

Hvorda blev foretaget:

Nye Sag.

Hellie Aslachsen Lønning mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Knud Olsen Tvedt at anhøre Vidner see sig overbeviist og lide Dom for at have frakommet Citanten imod hans Villie en Bordug samt til at betale denne Sags Omkostninger og Bøder, for Udeblivelse fra Forligelses commissionen, videre fremlagde han Stevnevidnernes Attest at have indstevnet Samson Iversen Tvedt som Vidne i denne Sag, endelig fremlagde og Citanten Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist di!! (fordi) Sagvolderen ikke mødte hvilke 3 Attester blev oplæst og indtages her saalydende ###

Indstævnte Knud Olsen Tvedt selv tilstede vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at iRetteføre.

Citanten fremstillede som

1ste Widne Samson Iversen Tvedt sagde sig omtrent 30 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente gift med Sagvolderens Datter blev alvorlig formanet til Sandferdig Vidnesbyrd forelæst Edens Forklaring af Lovbogen i de øvrige Vidners Overvær og paamindet om Straf for MeenEed aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at han har aldrig seet, hørt eller veed at her indstevnte hans Svigerfader Knud Olsen Tvedt nogen sinde har enten forkommet stjaalet eller Benyttet sig af nogen Bordug eller noget slags Annet Stykke Citanten Helje Lønning tilhørende, en Gang spurgte Vidnet hans Svigerfader Sagvolderen Knud Tvedt hvad han vilde gjøre i Anledning den beskyldning at han skulde have forkommet eller benyttet sig af en Bordug som var frakommet Helje Lønning hvortil Vidnets Svigerfader svarede, at han havde hørt Røgtet og Beskyldningen han havde ingen Borddug eller noget andet taget fra Helje Lønning eller benyttet sig af ham tilhørende men vilde Helje ikke Stevne ham, saa agtede han at stevne Helje for Beskyldningen dette er alt hvad hvad!! Vidnet derom har talt med hans Svigerfader derom, eller af ham hørt om den Sag, Røgtet om Beskyldningen har Vidnet ofte hørt men veed aldeles ikke at hans Svigerfader er skyldig eller kan give ringeste Oplysning i denne Sag. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev Afskediget.

2det godvillig Mødende Widne Omund Olsen Lønning sagde sig omtrent 39 Aar gammel, sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente og i 2det (3de?) Leed Beslægtet til Citantens Huustroe der er Søkendebarn til Vidnets Fader, til Sagvolderen \er Vidnet/ aldeles ubeslægtet, aflagde Lovens Eed efter foregaaende formaning med Løfte om at vilde vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: At for noget over 2 Aar siden talede

Vidnet med her Indstevnte Sagvolder Knud Olsen Tvedt som kom hjem af Skoven de vare begge Edrue og alene tilstede sammen i et Ildhuus. Vidnet tilspurgte ham da om han var skyldig i at have taget fra Helje Lønning en Bordug saa maatte han i Guds Navn tilstaae for ham (: Vidnet :) Knud svarede hertil han havde alt for meget taget den men den var ikke kommen til hans Huus han havde formaaet Johannes Nilsen Winterthun da han reiste til Bergen at gaae til en Seer Kone eller Kone som kunde vise igjen som det kaldes for at skaffe

1822: 317b

ham at vide hvor den, (: Bordugen :) og et Lommeuhr var blevet af, Bordugen var aldrig kommet til hans Huus, bad derpaa Vidnet ikke at opdage denne hans tilstaaelse men bie indtil bemelte Johannes Nilsen Winterthun kom tilbage fra Bergen. Videre forklarede Vidnet at Sagvolderen adskillige flere Gange har tilstaaet at have taget bemelte Bordug men at den aldrig kom til hans Huus eller \til/ nogen nytte for ham, saa at han i ingen Maade havde havt nogen <Gavn> af den. Disse Tilstaaelser skeede stedse i Eenrum til Vidnet under andres eller fleres Overvær. Vidnet som vedstod sit ovenforelæste Prov rigtig blev Afskediget, da ingen havde videre at tilspørge det og det erklærede intet videre til Oplysning i denne Sag at være Vidende.

3die godvillig mødende Widne Wiking Thoresen Jøssendal sagde sig omtrent 32 Aar gammel og sidsteleden!! Høst at have nydt Alterens Sacramente aflagde Lovens Eed at vilde vidne Sandhed sagde sig ikke at være {bes} nærmere beslegtet \til/ nogen af Parterne end at Vidnet er halv Sødskende-Barn til Citantens Huustro forklarede: At Vidnet veed aldeles ikke eller kan give Oplysning om hvorvidt Sagvolderen Knud Tvedt har taget eller forkommet nogen Bordug for Citanten. Vidnet kan kun bevidne at kort efter at Citanten havde Indstevnt Sagvolderen Knud til Forligelses-Commissionen saae Vidnet og læste en Seddel underskrevet af Sagvolderen Knud hvis Haand Vidnet kjender, hvori stod skrevet at Citanten ikke havde fornøden at møde ved Forligelses-Commissionen i den indstevnte Sag mod ham, (: men hvis Indhold dog ei var benevnt :) da de nok naar de fantes, skulde komme overeens, dette var Seddelens Indhold. Citantens Broder Tormo Aslachsen Seljestad var den som viste Vidnet Seddelen og sagde at han havde modtaget den af Helje Skare for at bringe den til Citanten hvad Dag dette passerede i sidstleden Martzi!! eller først i sidstleden April Maaned d: A: kan Vidnet ej nøye erindre men at det var nogle Dage efter Indstevning i denne Sag til Forligelses-commissionen var foregaaet veed Vidnet med Vished. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

4de godvillig Mødende Widne Omund Omundsen Steneberg sagde sig i 36de Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sacramente er begge Parter ubeslægtet, aflagde Lovens Eed at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede: et par Dage førend her omhandlede Sag skulde foretaget!! (-es) for Forligelses-Commissionen kom Citantens [Broder] Tormo Aslachsen Selliestad, til Vidnet leverede Vidnet Varselseddelen til Commissionen tillige med en Seddel som Vidnet læste og var skrevet med Sagvolderen Knud Tvets Haand den Vidnet kjender, men om hans Navn stod underskrevet kan Vidnet ei erindre. Seddelen indeholdt at Citanten ikke havde fornøden at møde ved Forligelses-Commissionen i den mod Sagvolderen indstevnte Sag da de nok skulde komme til Forening. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som intet videre vidste til Oplysning Afskediget.

Sagvolderen declarerede at han tilstod at have skrevet en saadan Seddel som omvidnet men han haabber og paastaaer at det ikke kan eller bør tages til noget Bevis mod ham at han tilbyder sin Vederpart Forlig, benægter aldeles enten at have taget eller forkommet nogen Bordug fra Citanten, og paastaaer sig aldeles fri funden for det ulovlige Søgmaal og tilkjendt paaførte Sags Omkostninger og nedlegger Kraftigst Indsigelse med 2det Vidne Omund Olsen

Lønnings Udsigende da Sagvolderen aldrig for ham har gjort den Tilstaaelse som Vidnet har omforklaret paastaaer at Vidnet bør bevise dets Udsigende og at Vidnet som et Sankevidne ei ved den endelige Dom maae tages Hensyn til.

Citanten declarerede at han anseer det fornødne efter nu erholdte Oplysning at faae som Vidne indstevnt Johannes Nilsen Winterthun og til den Ende begjærede denne Sag udsat til førstkommende Høstething hvortil Sagvolderen gav sit samtykke.

Retten eragtede den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 4re Vidner af afhøre 48 s: og for en Udsættelse 12 s: tilsammen 1 Spdlr 88 s. Sagvolderen declarerede at han aldeles ingen Penge havde, i hvilken Anledning Retten forbeholdt sig ved den Endelige Dom at tilkjende sig sit tilkommende.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Mageskjøde fra Omund Omundsen til Lars Larsen!! paa 6 Mrk Smør i Torekoven datteret 21de Mai 1822.

2. Ditto fra Lars Svendsen!! til Omund Omundsen paa 2 Mrk Smør i Steneberg, Ditto Dato

1822: 318

3. Skjøde fra Lars Svendsen til Svend Larsen paa de 6 Mrk Smør i Torekoven, 21de Mai 1822.

4. Ditto fra Sigri Michels D: til Michel Iversen paa 19 7/8 Mrk S: i Hildal, Ditto Dato.

5. Ditto fra Ditto med flere til Omund Iversen paa 2 Bpd 1 33/40 Mrk: S: i Hildal, Do: Do:

6. Ditto fra Johannes Svendsen Vines til Søn Johan Johanness: Vines paa Gjestgiveriets Huse paa Utne, datt: 22de Maii 1822.

7. Mageskjøde fra Omund Omundsen til Vikings Toresen paa en Slotte Maaltemyren kaldet under Steneberg, datteret Do: Do:

8. Ditto fra Wiking Toresen til Omund Omundsen Steneberg paa 1 Slaatte i Steneberg under {Lars} Jøssendal Do: Do:

9. Bygselbrev fra Jacob Iversen til Svend Jacobsen paa 16 Mrk S: med v: i Ystenes, datteret 21de Mai 1822 med Reversal af s: Dato og Landskyldsbog

10. Brugs og Wilkaarscontract fra Omund Iversen og Michel Iversen Hildal til Sigri Michels D:, datteret Do: Do:

11. Fæstesæddel fra Haldor Haldorsen Espeland til Omund Omundsen paa en Udslaatte i Steneberg og Reversal, begge Dito Dato.

12. Huusmandsfæstesæddel fra Omund og Michel Iverssøn/n/er Hildal til Haaver(?) Samsonsens paa et Plads under Hildal, med Revers: begge Do: Do:

13. Contract af 20de Maii 1822 mellem Knud Olsen Strand ell: Tvedt og Halsteen Pedersen Maage om Vilkaar til den Sidste m: v: af Strand.

14. Wilkaarbrev af 21de Maii 1822 fra Svend Larsen til Lars Svendsen og Huustro Marita Lars D: paa Levekaar af Torekoven.

15. Ditto af Ditto Do: fra Svend Jacobsen Ystenes til Iver Jacobsen og Huustro Guro Elias D:

16. Ditto af Do: Do: fra Guttrom!! (Guttorm) Torjulssen Svartvedt til Torjuls Gutormsen.

17. Panteobligation fra Knud Olsen Robbe (Rabbe) til Erich Oppedal for 99 Spd, datt: 20de Mai 1822

18. Ditto fra Orm Helliesen Øverland til Ole Haldorsen Espe for 100 Spd af 21de Mai 1822

19. Ditto fra Hans Helliesen Hause til Elling Langsæter for 350 Spd. Do: Do:

20. Ditto fra Omund Iversen Hildal til Jørgen og Iver Iverssønner samt Ranvei Ivers D: ialt for 82 ½ Spd af Ditto Dato

21. Ditto fra Sjur Pedersen Jaastad til Svend Asbjørns: Haugstvedt for 125 Spd datteret 22de Maii 1822

22. Afkald fra Omund Grebsen Maagestad paa egne og Medarvingers Vegne for Arv efter Faderen, datteret 1ste April 1822.

23. Ditto fra Marta Johannes D: Sal: Bøes til hendes Børns Formyndere for disses {Arve} /: Børnenes :/ Arve efter Faderen til deres Fornødenhed, datteret 20de April 1822.

24. Ditto fra Ingeborg Torbjørns D: Vines for Arve 2 Spd. 40 s og 12 Spd. 83 s.; datt: 20de Mai 1822.

25. Ditto fra Guttorm Larsen Alsager for Arv 7 Spd 85 5/8 (3/8?) s.; Ditto Dato.

26. Ditto fra Omund Omundsen Lønning for Arv 12 Spd. 38 1/2 s: af 21de Mai 1822.

27. Ditto fra Brita Berges D: Bjotvedt for Arv 17 Spd 113 3/4 s: datt: 20de Mai 1822.

derefter blev aflyst følgende:

1. Obligation fra Hans Helliesen Hause til Elling N: Langsæter stor 500 Rd, datt: 5te Junii 1810 efter Qvittering af 21 Maii 1922

2. Ditto fra Ditto til Elling Langsæter datt: 2de Juni 1818 stor 70 Spd, efter Qvittering af 21de Maii 1822.

Da ingen efter Udraab mældte sig med videre ved Thinget, blev samme hævet.

A v W S Koren John Aadsen Aakre, Ole Aadsen Qvæstad, Tollef Tollefsen Skaaltvedt, Isak Iversen Skaaltvedt. (: alle 4 med iholdt Pen :)

Septembers Maanes!! Ting 1922

Aar 1822 den 2den September blev retten sat paa det sædvanlige Tingstæd Helleland af Stædet[s] Sorenskriver og følgende Edsorne Laugrettesmend

1822: 318b

Ole Haldorsen Helleland, Siur Erigsen Lofthus, Endre Jensen Helleland og Siur Samsonsens Helleland for at afholde September Maanesting for Hardanger saavel Lenets som Lyseklosters Gods

Hvorda Underdanigst blev Publiceret

No: 1. Provesorisk Anordning dateret 15de Juni 1822 som bestemmer de Afgifter der ved Brendeveds indførsel til og Maaling i Stiftstæderne.

No: 2. Departemangs Skrivelse af 16de April 1822 som indSkjerper Krenselie!! (Kansellie?) Skrivelsen af 15de Septemb: 1804 at ingen maa nyde godt af en bevildning med mindre den er forevist vedkommende Øvrighed eller Ret

No: 3. Finans Departementetz Skrivelse af 10de April 1822 at myndige Arvinger som ei opgive Arvebeløbet i det seneste inden et Aar bør paa indberetning af Stædet[s] Skjiftforvalter Justitsialiter tiltales

Eds Sag.

Ole Haldorsen Helleland mødte for Tomas Mikkelsen Sjøggedal og foreviste en den 21de September forige Aar ervervet Dom over Knud Olsen Tved hvor ved denne er ipligtet med Lovens Eed inden Retten at bestemme hvad og hvor meget han Skylder Citanten bemelte Tomas Sjøggedal hvor hos Ole Helleland som dertil befulmægtiget erklærer sig villig at anhøre Knuds Eed

bemelte Knud Olsen Tved møtte nu for Retten blev forelæst ermelte Dom. hvor efter han!! (ham) paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for MenEd hvorhos han med Opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede, at han aldeles ikke paa nogen Maade Skylder til Tomas Mikkelsen Sjæggedal mere end 8te Specidaaler 48 s Skrives otte Specidaler og otte og tyve s. Da ingen herved havde mer at tilføre blev det herved Sluttet.

Citanten betalede i Incammination 1 Spd 28 s og Ole Helleland paa Tomas Vegne tilsvarende 40 s

Nye Sag. Tingsvidne

Ole Olsen Husmand paa gaarden Jøssendal i Odde Sogn møtte for Retten og melte at hans Hustru Sicelia Salemonsdaughter som ved Døden afgik i Barselseng i sist leden Maj Maaned uden at blive forløst 3 dage for hendes Død afgav i tilkalte Vidners overvær hendes muntlige siste Villie og Testamente hvorved hun bestemte at Comparenten hendes Ægtefælde Skulde beholde hvad der blev efter hende om hun døde undtagen nogle Vrise!! (Visse?) ting hun sagde at hendes Søkende skulde have. Formedelst Comparenten boede 4re Mile fra Sorenskriveren kunde under da værende Omstændigheder {kunde} intet formeligt Testamente paa vedbørligt papiir blive oprettet men hun nødedes alene i Vidners Overvær muntlig at forkynde hendes Villie, i Haab om, at bemelte hendes Muntlige bestem/m/else bliver anseet ligesaa gyldigt som et Lov formeligt Testamente og efter underdanigst {under} \an/søgning nyder Kongelig Comfer-

1822: 319

mation da de Myndige Arvinger efter den afdøde forhobentlig intet have derimod men kan ei bort give de Umyndiges Ret.

Paa disse Grunde har Comparenten ved Muntlig Varsel hertil i Dag indkalt bemelte hans Hustrues Myndige Arvinger og umyndiges Verger at anhøre ved Tings vidne oplyst og bevist opmelte hans Hustrues siste Villie og Bestemmelse hvorom han nu fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest der blev oplest og indtages her Saalydende #

Den indstevnte Ole Salemons Skare, møtte selv paa Jørgen Nilsen Freims Vegne møtte Knud Olsen Tved saa møtte og den Afdøde[s] Søstermand Torger Halstensen Tvet, som ustevnt og godvillig mødende hvilke ville anhøre de vidner Citanten havde at iretteføre.

Citanten fremstillede nu de tvende Gaardemend Johannes Helliesen Jøssendahl og Asbjørn Knudsen Jøssendahl, hvilke efter paamindelse om Eedens Vigtighed med Opragte Fingre og Saligheds Eed lovede at vidne Sanhed og intet fordølge eller fordreie Hvorefter

Vidnet Johannes Helliesen Jøssendahl forklarede at strax efter Middag den 11te Mai sistleden kom vidnets Hustru tilbage fra Comparentens Hustru Cicilia Salemonsdaughter som da var i Barensnød og som hun som naboe Kone havde været henne at see til med et Budskab fra den Syge at hun bad Vidnet faa en Mand med sig og komme til hende uden at Vidnet kan erindre at hans Hustrue nevnte til hvad hensigt. Men da Vidnet Dryede en liden Tid førend Vidnet gik hen for at hente nogen at følge sig sagde Vidnet[s] Hustrue at han maatte ike biev længere hun (: den svage :) bad hende bede han ikke drye længe førend han kom da hun i værende Omstændigheder \ei kunde vide hendes Tab/. Vidnet gik derfra strax hen til det andet her mødende Vidne Asbjørn!! (Asbjørn) Knudsen Jøssendahl fik ham med sig hvorpaa de fulgtes til oftmelte Secelie Salemonsdaughter. Da de kom til hende takkede hun dem fordi de vilde have uleilighed med at komme til hende efter hendes forlangende. Hvor paa hun sagde at hun havde kalt Dem \hid/ for at de skulle Anhøre og Være Vidner til hendes Siste Villie og bestemmelse hvorpaa hun Declarerede for dem begge i hendes Moders og Søsters Overvær at hendes villie og bestemmelse var at hendes Ægtefælle Ole Olsen Jyssendahl skulde eie og Beholde alt hvad der var efter hende dog skulde han give en Gangverge (: fulkommen

Paaklædning :) til hendes Søster Synneve Salemonsdaughter Tvet og til hendes Søster \Anna/ en blaa Stak og en Sølv Sølie og til hendes Moder Sicelia Olsdaughter Skare en Siorte. Dette var hendes nøiagtige Declaration den hun afgav med fulkommen Sans og Samling den hun bestandig beholdt lige til nogle faa minut {indtil} førend hun døde paa 3die Dagen derefter nemlig den 13de samme Maaned. Videre forklarede dette Vidne at samme Dag som hun døde bad hendes Søster Anna hende give{n} \en/ fattig kone et Skjørt hvortil hun svarede hun havde nu intet at give, hun havde allerede givet bort alt hvad hun havde. Hvilket Vidnet troer

1822: 319b

Beviser at forbemelte bestæmmelse var hendes stadige forsæt.

Andet Vidne Asbiørn Knudsen Jøssendal forklarede under hans aflagde Eed[s] kraft at han fulgte med foranførte Vidne Johannes hen til nu afdøde Cilia (Cecilia) Salemonsdaughter og hørte tilligemed forestaaende Vidne hendes siste Villie og bestemmelse Ord til andet saaledes, som af forestaaende Vidne forklaret og var hun ved fulkommen sands og samling.

De mødende Arvinger af afdøde Siselia Salemonsdaughter begjærede tilført at i hvor vel de ikke kan negte Rigtigheden af de førde Vidnesbyrd saa er det dog mod deres ønske og Villie hvad den afdøde har bestemt og maa ikke have været hendes Tanke nogle Dage forhen da her ustevnte Torgier Halstensen Tveds Hustrue Synneve der er en Søster til den afdøde talede med nu afdøde Torsdagen forhen nemlig den 9de Mai Sistleden sagde hun den nu afdøde at hendes Arvinger ei mote (maatte) være for nærseende med hendes Ægtefelde om hun skulde ved døden afgaa det samme sagde hun og samme Dag til hendes nu her mødende Broder indstevnte Ole Salemonsden Skare hvilket de (: Arvingerne :) troer Beviser at hun den gang ei agtede at give alt til hendes Mand. I Øvrigt kan de ikke modsette sig dersom hans Majestæt finder for godt at stadfeste hendes bestemmelse.

Enke Manden Ole Olsen Jøssendal Declarerede at han aldeles ikke anmodede hans Hustrue om at gjøre den her omvidnede bestemmelse men at hun gjorde den af egen bestemmelse og at det er meget mueligt at hun intet derom nevnte til hendes Slægt førnd!! (førend) hun Declarerede den vidnesfast for ei at høre bebreidelser.

Da ingen efter tilspørgende havde noget mere at tilspørge Vidnerne bleve de af Protokollen forelest deres Prov, som de vedstod rigtig tilført. Afskedigede.

Citanten begjærede det her passerende i Tingsvidne form beskreven meddelt hvilket Retten bevilgede.

Nye Sag

Ellev Mikkelsen Rogde møtte for Retten og fremlagde de beskikede stævnevidners Atest om ved muntlig Varsel her til idag at have indkaldet Lars Larsen Reisæter at see sig overbevist og lide Dom til at betale Citanten et Aar[s] Tieneste Løn med denne Sags omkostninger alt efter nermere paastand saa fremlagde han og Atest fra forligelseskommitjonen at sagen derfra til Rettergang er henvist bemelte to Atester bleve Opleste og indtages her Saalydende. #

Sagvolderen Lars Larsen Reisæter som baade ved Sagens Foretagelse og nu atter var bleven paarobt møtte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten Declarerede at han har tient som gaards Dræng et Aar nemlig fra foraaret 1821 til indeværende Aars Foraar 1822. Da han kom

1822: 320

i Tieneste var ingen Acord gjort om hvad han skulde have i Løn og siden har Citanten ikke kunnet komme Overeens med Sagvolderen han ser sig derfor nød at indlade denne Sag til

Doms med paastand at tilkjendes et Aars Tienesteløn efter 2 Uvillige Mends Skjøn hos Sagvolderen Lars Larsen Reisæter samt denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn. Retten eragtede Sagen Optagen til Doms.

Nye Sag

Nils Gjertsen Olvigen møtte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Atest om ved muntlig Va\r/sel til dette Ting at have indkaldet Siur Olsen Nesheim at see sig overbevist og lide Dom til at betale Skyldig Jeld med resterende Renter ifølge Obligation af 16de October 1812 samt denne Sags Omkostninger saa fremlagde han og Atest fra forligelseskommitionen at sagen derfra til Rettergang \er/ henvist \bemelte 2 Attester indtages saalydende ##/

Sagvolderen Siur Olsen Nesheim selv tilstede vedtog lovlig Varsel

Citanten fremlagde nu en af Sagvolderen Siur Olsen Nesheim under 16de October 1812 udstæt Panteobligation stor 16 Hundrede Rigs Daler D: C: den 3die Martse 1813 omskrevet til 400 Rbd: S: V: til Citantens Fader \afdøde/ Jert Olsen Olvigen efter hvem Citanten siger at have arvet den Obligation. Videre Declarerede Citanten at foruden de paa Obligationen som betalt anførte Renter 28 Rbd 2 Mark N: V: er end videre betalt 10 Spd som Renter men ingen flere Renter betalte fra Obligationens Dato til nu. Endelig foreviste han og Skriftlig Opsigelse paa vedbørlig stæmpet pappir Sagvolderen forkyndt den 1ste April dette Aar.

Sagvolderen tilstod Kravet men beklagede at den Almindelige pengemangel gjør at han ikke har været eller er istand til at betale den her paasøgte Gjeld.

Citanten indlod Sagen til Doms med paastand at tilkjendes de paasøgte 200 Spd med Resterende Renter indtil betaling skjer og denne Sags Omkostninger med Skadesløs med Opsigelse Tidsspilde og Alt.

Da ingen havde videre at tilføre saa blev eragtet Sagen Optages til Doms.

Citanten betalede incamination 1 Spd 28 s

Nye Sag

John Hansen Westreim som formynder for Ole Andersen Lilletun møtte tillige for Olmo Nilsen Garetun, John Magnusen Møgletuun, og Jacob Svensen Røiso og fremlagde de beskikkede stevnevidners Atest hvor efter de til dette Ting have indkaldet Johannes Pedersen Aga, Lars Larsen Bleie Senior, Christen Olsen Hovland og Lensmand Ole Svensen Sexe eller Trappetun at see sig ved Dom stadfestet et af Citanterne gjort lovligt forbud for Sagvolderne at byge Huse og lade beite med Kræaturer paa inkaldernes Støl Hatleskar. bemelte Atest blev oplæst og indtages her saalydende #

af de indstævnte Sagvoldere møtte tilstæde Johannes Pedersen Aga, Cristen Olsen Hovland, hvilke vedtog at være lovli-

1822: 320b

ge Varslede hertil i Dag men negtede denne Sags behandling paa grund af at den ei fra forligelseskommitionen er henvist til Retten og at nerværende Dommer ifølge en inden Retten afgivne eragtning som medeier og Brugs beretige i Stølen Hatleskar formenes uberettiget at paakjende det omstevnte.

John Vestreim fremlagde nu Atest fra Forligelseskommitionen dateret 13de for\r/ige Maaned hvorefter Forligelseskommitionen, som Selv Sagvolder ikke tror sig berettiget til at kunde henvise denne Sag til Retten. Bemelte Atest blev Oplest og indtages her Saalydende #

John Vestreim begjærede anmerket at indstævnte Lars Bleie møtte ikke for Forligelseskommitionen ei heller her for Retten. De mødende Sagvoldere declarerede at de møde tillige paa Lars Bleies Vegne.

Citanterne fremlagde det her paastævnte af Lensmand Christen Jonsen Haaue under 9de Juli dette Aar foretagne Forbud informa af Her foged Vidsten under 13de samme Maaned ratificeret {forbud} udsæd!! (udstæd?) hvilket han begjærede denne sags agt vedheftet hvorefter han paastod Dom ifølge indstævningen.

Sagvolderne paastod Sagen afvist paa foranførte {Vegne} Grunde.

Retten Er\agtete da ingen Sag, som er Privat maa foretages af Retten uden dertil fra forligelseskommitionen [henvist]? saa bliver denne Sag herved henvist til nye og lovlig behandling for vedkommende Forligelseskommition. Denne Eragtning blev Parternes!! forelæst.

Citanterne betalede Incamination til sammen 1 Spd 28 s Sagvolderne betalede tilsammen tilsvarende 40 s.

Gammel Sag Folio 316 Lars Spaanheim mod Hellie og Mikkel Late!! (Lote)
Citanten Lars Spaanheim møtte og eskede Dom i Sagen

Sagvolderen Hellie Dagsen møtte paa egne og Mikkel Pedersens Vegne hvilken siste nu og selv kom tilstæde i Retten Hellie Declarerede at foruden foran i Sagen anførte har Citanten Lars hos ham (: Hellie Dagsen :) bekommet een Tynde Byg der kommer til afdrag i den paastævnte Sum.

Citanten tilstod at have modtaget bemelte 1 Tynde Byg men da den var kjøbt for hans egne her paasøgte Penge, saa kan han ikke tilstaae mere for den end for det øvrige efter fremlagde Regning bekomne Korn nemlig 2 Daler og 3 Ort.

Sagvolderen paastod sig godtgjort fulde 3 Spd.

Citanten negtede at give mere for den end for de andre efter fremlagde Regning. Citanten paastod Dom efter for indgivne, og at Sagvolderen maa

1822: 321

ipligtes under vedbørlig Mult at skaffe ham qvittering fra Houge i Egersund for de 8te Spd: 24 s Sagvolderne skal have udbetalt ham paa Citantens Vegne.

Ingen havde mere {de} at tilføre blev eragtet Sagen optages til Doms.

da det nu var Silde Aften blev {det} herved Sluttet og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Ole Haldorsen Helleland, Siur Erigsen Lofthus, Siur Samsonsens Helleland, Endre Jansen!! (Jensen) Helleland.

Neste Dag den 3die September 1822 for\d/tsates ved de igaar benevnte Rettenss!! Personer

hvor da blev foretaget

Nye Sag

Torbiørn Larsen Reisæter møtte for Retten paa egne og Ommund Larsen Indre Alsagers Vegne og fremlagde de beskikkede stevnevidners Atest om at de ved mundtlig varsel til dette Ting {at} have indkaldet Lars Sjursen Lofthus nu Instenes her til dette Ting at anhøre Stevnte og ustevnte Vidner om hvorledes tilgik med en Baad der Nattetider blev dem frtaget og Sønderslaget alt til et lovligt Tingsvidnes ervervelse. Saa fremlagde han og Atest ifra Forligelseskommitionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist.

Indstævnte Lars Siursen Instenes selv tilstæde vedtog lovlig Varsel og ville Anhøre hvad Citanterne videre ville have at i Retteføre.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Knud Knudsen Eidnes blev paamindet om Edens vigtighed og straf for Meneed og aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede

at en Nat kort efter sistleden Juul hvad Nat (: kan Vidnet ei Nøie erindre :) kom her indstævnte Lars's Broder Ole og Bankede paa Vidnets Dør. Vidnets Vermoder Sigrie Isaksdatter gik ud til ham han spurgde da om det var hendes Baad den Lille Baad med Tysnes Stavn sægl og Aarer, som laae ned ved Tobias Eidneses Nøst; hun svarede: Nej det var ikke hendes, hendes er den Større Bredere Baad som ligger der! hvortil han /: Ole :/ Svarede det er nok den (: den første :) jeg vil ud paa Stranden med den. Vidnets Vermoder kom da ind og fortalte ham anførte og han (: Ole :) gik uden at komme {igjen} \ind/. Vidnet som viste at Frierbaade undertiden bortstjeles og forderves af uforstandige Niddinger og viste at Den Baad med Tysnes stavn var hans Broders Baad og at hans Broder samme Tid \var paa Frieri/ blev bange at de kunde tage den, han sprang strax op af Sengen kastet Klæder paa sig og løb til Søs, da var bemelte Baad der tilhørte hans Broder kommet af Landet ud paa søen og da Vidnet kjendte dem dem!! som var i Baaden nemlig her indstævnte Lars hans Broder Ole og Tosten Tostensen Oppedal saa Robte vidnet \til/ dem {ved} at han kjente dem og at de skulde komme tilbage med Baaden hvortil een af dem svarede at de gav Fanden om og Roede Bort og forekommer det Vidnet at det var her indstævnte Lars som svarede. Vidnet som herover blev forte\r/den(?) gik(?) ind ad Prestegaarden fik Halger Haugesund med sig hvorpaa de som roede vente tilbage hvorfor Halger Haugesund gik n\e/d ud til Elvosen for om de der skulde lende og Vidnet til Aarhus Nøsterne hvor Vidnet

1822: 321b

paa Bakken traf her indstævnte Lars og Tosten Tostensen Oppedal som vare tagne iland Ved Elvosen. De tilstode da at have taget feil Baad og at Ole roede den tilbage og lovede at trække den op hvor den laae og tilstode de at have knækket en Aare, hvorefter de spurgte Vidnet om han ikke vidste hvor Alsager Baaden laae, hvortil Vidnet svarede: "at han dertil var uvidende." Hertil svarede de, "at de skulle have fat paa Alsager Baaden /: Citanternes Baad :/ hvor Fanden de saa skulle finde den," hvorpaa de fulgtes med Vidnet et Stykke Vei da Vidnet gik hjem og lagde sig. Senere hen i et Værskab nogle Dage efter sagde en af de Brødre, her indstævnte Lars eller hans Broder Ole, hvem af dem kan Vidnet ikke nøie erindre, at han vilde give Vidnet noget Brændeviin, om det var 2 Potter eller 1 Kande kan Vidnet ei erindre, hvis Vidnet ville skjære Stavnen af her omhandlede Alsager Baad som laae i Lars Lofthuses Nøst. Vidnet veed i øvrigt ikke hvorvidt Indstævnte {senere} \for/hen har taget og fordærvet omhandlede Baad, men den Gang den laae i Lofthuus Nøstet var den alerede beskadiget og da ønskedes den end mere bedærvet ved at afsave Stavnen. Vidnet vidste intet videre til Oplysning blev forelæst dets Prov som det vedstod rigtig tilført, og paa nærmere Tilspørgende forklarede, at Vidnet hørte fortælle at her omhandlede Citanternes saakaldte Alsager Baad var blevet borttaget samme Nat som Vidnets Broders Baad blev som forklaret taget og tilbagebragt. Vidste intet videre til Oplysning. Indstævnte Lars Sjursen Indstenes begjærede tilført at foranførte Vidne Knud har for Tyverie været dømt 4re Maaneder til Tugthusstraf som han har udstaaet, hvorefter Indstævnte paastod at hans Vidnesbyrd ei bør tages til Troende eller Følge. Vidnet declarerede at han vel ved et ubesindig Skrit havde forvoldt sig den anførte Straf, men at han haabede hans senere Vandel og Fremfærd har viist at han har fordrødt!! (fortrødt?) sin Feiltagelse og ved sin retskafne Forhold nu i 8te Aar siden har fortjent Tiltroe. Afskediget.

2det Widne Marie Andersdatter Oppedal, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at en Søndags Aften noget silde kort efter sidstleden Juul som det forekommer hende var det!! (den) første Søndag efter Nytaar, og erindre hun at her samme Dag havde været Prædikken i Ullensvangs Kirke, da kom her indstævnte Larses Broder Ole

Sjursen \nu paa/ Lofthuus og spurgte Vidnet i hendes Stue om han kunne faa hendes Søn ned at vise sig om den Baad som laae ned Ved hendes Mands store Baad var hendes Værbroder tilhørende da han var bang han kunde tage feiel af den i stedet for den Baad han ville have; han sagde at den Baad han vilde have skulle ligge der et steds, men han var bange han kunne tage feiel. Vidnet fulgte ham ned og da hun kom ned saae hun den Baad som laae der og viiste Ole hende en af de Aarer som laae ned ved Baaden og saae hun da at det ikke var hendes Værbroders Baad, men en anden fremmet Baad den hun ikke kjendte hvem den tilhørte, hvilket hun sagde til ham og derpaa gik hun tilbage, hvorpaa ham!! (han) i det samme sagde til Vidnet, "at hun ikke skulle læst gaae det" /: nævne noget om det Passerede til nogen :/, hun gik derpaa hjem og lagde sig. Hvad Baad det var han ledte efter og vilde have nævnte han ikke ei heller saae Vidnet eller veed om han tog bemeldte Baad. Vidnet forekommer det at der stode Boemærke paa den Aare hun saae og at samme var en stræget Firkandt med nogle flere Stræger til, hvil-

1822: 322

ket alt hun dog ei nøie kan erindre. Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

3die Widne Tosten Tostensen Oppedal, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: under hans aflagde Eeds Kraft at han aldeles ikke har seet eller veed hvem der har borttaget eller fordærvet den omstævnte Baad eller hvor den laae da den blev taget og vidste aldeles intet til Oplysning Afskediget.

4de Widne Ole Sjursen Lofthuus \Broder til indstevnte Lars/ blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede, at den Nat han spurgte 1ste Widne Knud paa Bøens Svigermoder som forklaret hvis Baad som laae ved Stranden, var det Haldor Eidnesses Baad der har Tysnæs Stavn han vilde have at roe et Ærende paa og da han spurgte 2det Widne Marie Oppedal om den Baad som laae ved Søen var det Lars Lofthuses Baad, han ønskede at tage, da han ei fandt Haldor Eidnesses, saasom han vidste at ingen af dem fortrød paa at han tog deres Baad og roede et Stykke Vei paa, det var een og samme Aften at han spurgte om begge Baade og gik han fra Marie Oppedal til Knud Eidnes. Vidnet veed aldeles ikke naar, [af]? hvem eller hvorledes den omstevnte Baad er bleven taget og beskadiget eller hvem der have gjort det eller hvo derom kan være vidende. Vidste intet til Oplysning afskediget.

Citanten declarerede ingen flere Vidner at have at lade afhøre hvorfor Thingsvidnet hermed blev sluttet.

Citanten betalede 1 Spd 28 s i Incammination og for 4re Vidner 48 s., er 1 Spd 76 s. Sagvolderen Tilsvarepenge 40 Skilling.

Gammel Sag see Lysekloster Justis Protokol Folio 111. Johannes Johannesen Qvestad for Kjøbmand Heide paa Kongsberg mod Haldor Haldorsen Oppedal. Johannes Johannesen Qvestad møtte og Æskede Sagen {af} \i/ Retten foretaget.

Sagvolderen Haldor Haldorsen Oppedal blev paaraabt men møtte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Johannes Qvestad fremlagde nu Amtets ham givne fuldmagt at gaae i Rette i denne Sag for Citanten Kjøbmand Heide Hvilken bevildning datteret 12 Juli Sistleden indtages her saalydende # Johannes \Qvestad/ Paastod Dom efter Indstævningen og forhen nedlagde Paastand med yderligere tillæg at han tilkjendes i denne Sags Omkostninger i det aller ringeste 10 Specidaler paa Grund af Citantens havde mange Omkostninger ved at lade Sagen føre 30ve Mile fra sit Hiem, erhverve Amtets Bevildning for Comparenten at møde i denne

Sag og endelig hans mange Reiser til Forligelseskommitionen og Retten, samt Sagvolderends ubenyttede udsættelse.

Sagvolderen blev atter Paaraabt \men mødte ike/ hvorfor, da det nu var hen paa Dagen siste Tingdag og Citanten paastod Dom blev eragtet Sagen optages til Doms.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skifteextract, Med sluttet Skifte 4de Junii 1822 efter Huusmandskone Guro Torfinds D: Erdal er Sterboets [eiende]? en gl: Røgstue for 5 Spd 2 ort 12 s, udlagt til Creditor Niels Sjursen Erdal.

2. Skifte sluttet 8de Junii 1822 efter Vilkaarkone Kari Peders D: øvre Sexe, hvorved en Stolpebod for 10 Spd er udlagt SterbboeEnkemanden Sjur Christoffersen øvre Sexe.

1822: 322b

3. Skifte sluttet 17de August 1822 efter Leilænding Knud Larsen Midnes, hvorved en Stuebygning paa Midnes er udlagt til Sorenskriveren paa Skifteomkostningerne for 6 Spdlr

4. en Udskiftnings og skyldsætnings Forretning {datt} afholdt den 2de og 3de August 1820 af Stedets Sorenskriver paa Gaarden Horre i Røldal, over bemeldte Gaard, med Amtets {Pe} Aprobation af 4de August 1821.

5. Udskiftnings Forretning {Forretning} paa Gd: Helleland {mel} \over/ at Sorenskriver Gaarden \er/ særskildt fra det øvrige Gods i Helleland, datt: 29de Octbr: 1821, med vedhæftet Udskrift af Forligelses Commissions Protocollen datt: 28de Juli 1821 betræffende samme Udskiftning, samt med Stifts Directionen og Biscoppens Aprobation af 30de April 1822.

6. Skjønns Forretning \af 12te Octbr: 1816/ af 4re Mænd over et Stykke Skov i Oppedals Udmark kaldet Tælmyrene, hvorved Arne Ellingsen Oppedal skal have det Halve og Tallach Olsen, {og} Magnus Larsen og Enken Sophie Johns D: Oppedal det andet Halve, Aproberet af Godsets Ejer Hans Nagel ved Paategning 24/6 22.

7. Delings Desposition fra Ole Ormsen nedre Berve, hvorved hans Ældste Søn Orm Olsen skal eje 14 Mrk S: med B: og H: i nedre Berve og hans Anden Søn Omund Olsen 10 Mrk S: med B: og H: i samme Gaa\rd, datt: 10de August 1822

8. Skjøde, datt: 13de August 1822 fra Sjur Sjursen til Wraal Nielsen paa 6 Mrk Smør i Grøve i Røldal.

9. Ditto fra Arne Svendsen til Dannebrogsmænd Mikel H: Lofthuus paa 1 Bpd 12 Mrk S: med B: og H: i Gd: Ystenes, datt: 2de Septbr: 1822.

10. Wilkaarsbrev fra Mikel H: Lofthuus til Arne Svendsen Ystenes paa Levetid, datt: 2de September 1822.

11. Ditto fra Hans Viglichsen Ragde til hans Fader Wiglich Sexe paa levetid, datteret 2de September 1822.

12. Panteobligation fra Wraal Nilsen Grøve til Haldor Haldorsen Oppedal og Niels Ellingsen Langesæter, stor 300 Spd mod 1ste Prioritet i 6 Mrk Smør i Grøve, datt: 13de August 1822.

13. Afkald, datt: 26de Junii 1822 fra Marita Omunds D: for hendes Morbroder Arv

14. Ditto datt: 10de August 1822 fra Knud Svendsen Berge for hans \Kones/ Fader Arv.

15. Ditto, datt: 12te Do: Do: fra Ingebrigt Johnsen Lone for hans Fader Arv

16. Ditto datt: 2de Septbr: 1822 fra Hans Wiglichsen Ragde for hans Moder Arv stor 349 Spd 77 ½ s:

17. Ditto af Ditto Dato fra Hellie Tostenssen Lofthuus for hans Kones Forældre Arve.

18. Ditto af Do: Do: fra Ole Helliesen Jaastad for hans Faderarv.

19. Ditto af Do: Do: fra Brita Gunders D: Langesæter for hendes Faderarv og en Arv efter Marita Anfinds D: Kingservig

20. Ditto af 3de Do: Do: fra Peder Larssen Berve for hans Kones Arve efter hendes Forældre Tosten Baarsen Møklethun og Huustro.

21. Ditto af Do: Do: fra Niels Indstenes og Ole Indstenes for deres Koners Arve efter {de} disses Moder Anne Aslachs D: Berve.

Aflyst

Obligation datt: 17de Marts 1813 fra Johannes Trondsen Indstenes til Hardanger, Vos og Lysekloster Overformynderie, stor 116 Rbd 4 s S: V: imod Pant 1ste Prioritet i Gaarden Indstenes af Skyld 19 ¼ Mrk S: 15/32 Hud med B: og H:, efter Qvittering paa bemeldte 116 Rbd 4 s S: V: eller i Species 58 Spd 40 s: af 2de September 1822.

Efter foregaaende 3de Udraab mødte ingen som havde noget at andrage ved Thinget, hvormed det {herved} blev sluttet og underskrevet af Ole Haldorsen Helleland, Sjur Eriksen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen Helleland /: Alle 4re med iholdt Pen :/
A v W S Koren

1822: 323

Aar 1822 den 5te September blev Retten sat paa Thingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd, sc: Ole Haldorsen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jenssen Helleland.

Hvorda

i Sagen Folio 319 og 320, Ellev Michelsen Ragde (Rogde) contra Lars Larssen Reisæter blev afsagt saadan

Dom:

Da ingen Indsigelse mod Kravet er nedlagt, saa Kjendes for Ret: Lars Larssen Reisæter, bør at betale den her paasøgte et Aars Tjenesteløn til Ellev Michelsen Ragde, efter 2 uvillige Mænds Skjøn, dem Ellev besørger af Hr: Fogden udnævnte lovlig og tilkalde Sagvolderen Lars Reisæter at overvære og anhøre Skjønnet, som derefter lovlig forkyndes ham, alt paa Larsses Bekostning. I denne Sags Omkostninger betaler Lars til Ellev 3, /: tre ./ Speciedaler, samt endvidere Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer tilligemed Skjønns Forretningen som anført. Alt Idømte udredes under Executions Tvang og Lovens Adfærd inden 15 Dage efter denne Doms og forbemeldte Skjønnsforretnings Forkyndelse.

I Sagen Folio 320, Niels Gjertsen Aalvigen mod Sjur Olsen Næsheim blev afsagt saadan

Dom:

Lovlig sagsøgte Sjur Olsen Næsheim har tilstaaet det paasøgte Krav, thi Kjendes for Ret: Sjur Olsen Næsheim bør at betale til Niels Gjertsen Aalvigen den her paasøgte Obligations Gjeld med 200 Spdlr, skrives to hundrede Speciedaler, samt lovlig Rente 3 pro Cento aarlig efter Forordningen om Pængevæsenet, af 5te Januari 1813 og senere Anordninger, fra fremlagde Obligations Dato den 16de October 1812 af 1600 Rd D: C:, siden 400 Rbd S: V:, og nu 200 Spdlr, indtil den 7de August sidstleden, og fra den Tid 4re proCto aarlig af 200 Spdlr indtil Betaling skeer, dog at qvittes af Renterne de betalte 28 Rbdr 32 s., skrives otte og tyve Rigsbankdaler, to og tredivte Skilling Navne Værdie, samt 10, skrives ti Speciedaler. I denne Sags Omkostninger med Opsigelsen iberegnet betaler Sjur til Niels 4 Spdlr, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Folio 321, Lars Haldorsen Sponheim mod Hellie Dagsen og Michel Pedersen Lothe blev afsagt saadan

Dom:

Under denne Sag er deels ved de fremlagde Documenter beviist og deels uimodsagt, at Sagvolderne Hellie Dagsen Lothe og Michel Pedersen Lothe have efter Samtykke solgt en Jagt, hvori Citanten Lars Haldorsen Sponheim eiede en Tredepart, og at de have erholdt for bemeldte Jagt 450 Spdlr, deels i Vare og deels i Penge, samt for Bryderie at hente Betalingen end videre 25 Spd, der maae blive at tillægge Jagtens Værd, eftersom de hos Citanten have erholdt betalt eller ført ham til Regning, hvad de efter indbyrdes Accord forlangte af hans Part for at afhente Betalingen. At de nu siden anseer den accorderede Betaling alt for ringe, kan ei komme i Betragtning, eller berettigede dem til at beholde hvad de bekom af Kjøberen, hvilket de da maatte have forbeholdt dem under Accorden med Citanten om Afhentelsen. Videre er under Sagen oplyst, at Citanten har erlagt de 10 Spdlr som paakom hans 1/3 Part af Betalingens Afhentnings Omkostninger da de ere førte ham til Udgift i Regningen, stor 122 Spd 92 s., hvoraf alene bør afgaae 114 s: som Brændevinet er ført for dyrt til Regning, saa

1822: 323b

at af Regningens Beløb ikkun maae ansees bekommet 121 Spdlr 98 s., samt endvidere en Tønde Byg for 2 Spd 72 s., altsaa ialt bekommet 124 Spd. 50 s: Vel paastaar Sagvolderne at Citanten desuden skal have bekommet af de i Penge for Jagten først bekomne 50 Spd hans Andeel med 16 Spd 80 s., men dette er ikke beviist eller tilstaaet og da Citanten efter forbemeldte tilkomne 1/3 Part saavel af Jagtens Værd som de for Betalingens Afhentelse bekomne 25 Spd, ialt af den Sum 475 Spd, saa Kjendes for Ret: Hellie Dagsen Lothe og Michel Pedersen Lothe ipligtes herved, een for begge, og begge for een, at betale til Lars Haldorsen Sponheim 33 Spdr 110 s., skrives tre og tredive Spd, et hundrede og ti Skilling, og i denne Sags Omkostninger 4 Spd, samt endvidere denne Doms Udstedelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Saa bør de og een for begge og begge for een inden et Aar fra denne Doms Forkyndelse, at forskaaffe Citanten Lars Sponheim enten Qvittering fra Hauge i Egersund eller Arvinger om han er død for de 8 Spd 24 s: de for Citanten efter fremlagde Regning skal have betalt, eller og saadan Caution som Citanten seer sig betrygget ved for Paakrav, alt under Tvang af 16 s: Maanedlig Bøder hver til Kingservigs Sogns Fattigcasses Fond, som!! (om) de sidde denne Dom overhørig. Alt Idømte efterkommes og udredes under Executions Tvang inden 15 dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer.

I Sagen Folio 322, Hr: Jørgen Heide mod Haldor Oppedal blev afsagt saadan

Dom:

Uagtet de førte Vidner ei stemme overeens, saa sees dog at Sagsøgte Haldor Haldorsen Oppedal skylder til Kjøbmand Jørgen Heide paa Kongsberg, {for} fra flere Aar siden, i det ringeste 18 Mrk hvid engelsk Uld, thi Kjendes for Ret: Haldor Haldorsen Oppedal ipligtes at betale til Hr: Jørgen Heide paa Kongsberg 18, /: atten /: Marker forsvarlig god, fin, hvid, engelsk Uld, og i denne Sags Omkostninger i Betragtning den lange Afstand og havde Besværligheder ved Søgsmamalet tildeels formedelst Sagvolderens Udflugter og ubenyttede Udsættelse 6, /: sex /: Speciedaler, samt endvidere denne Doms Udstedelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Sjur Erichsen Lofthuus, Sjur Samsonsens

Extrarets Justits Sag.

Aar 1822 den 5te September blev Retten sat paa Thingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd sc: Ole Haldorsen Helleland, Sjur Eriksen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jenssen Helleland

Hvorda: Hr: Isach Brandt mødte paa Hr: Procurator Baades Vegne og fremlagde en af Hr: Procuratoren som Justits Actor under 5te Junii sidstl: udstyret Justits Stevning hvorved han her til idag har indkaldet Samson Bagne at see sig overbeviist og lide Dom til Bøders Udredelse fordi han ikke efter Forordningen af 12te Septbr: 1792 har angivet paa egne og øvrige myndige Arvingers Vegne hvad dem tilfaldt i Arv efter afdøde John Johnsen Skaar, samt til for Skifteretten at afgive vedbørlig Anmeldelse, m: v:, alt efter Stevningens Formeldt!! der blev oplæst og indtages her saal: # Videre fremlagde Hr: Brandt Amtets Ordre til denne Sags Anlæg datteret 25de April sidstleden med paaberaabte 2de Bilage, hvil-

1822: 324

ke 3 Documenter ligeledes bleve oplæste og indtages her saalydende: ###

Indstevnte Samson Bagne, selv tilstede vedtog lovlig Varsel og declarerede at han ikke kunne nægte at være paamindet om som myndig Arving at opgive Arvebeløbet efter Afdøde John Johnsen Skaar, men da den store Uheld traf ham nogen Tid efter John Johnsen Skaars Dødsfald at {alle} \hans/ Gaardshuse ved Ildsvaade afbrændte hvorved han blev bragt i Kummer og Anstrængelse for at see Huserne igjen opbyggede, saa var han ikke agtpaagiven nok til at opfylde den givne Paamindelse og var eenfoldig nok til at troe at den givne Underretning om Dødsfaldet til Skifteretten var nok og at den givne Paamindelse var en Fejltagelse og Forglemmelse af at Dødsfaldet var anmeldt da han ikke var vidende om at myndige Arvinger som selv kunde skifte dem imellem havde nogen Afgift at erlægge, men da han nu erfarer Urigtigheden af denne hans Formenende og tilstaaer at han efter den givne Paamindelse burde have indfundet sig {for} hos Rettens Middel eller Skifteforvalter for at høre hvad Indkaldelsen egentlig havde til Hensigt, hvilket han ei förstod, saa tilbyder han sig at erlægge en Bod af 20 Spd til Ulvigs Sogns Fattig Kasses Fond, hvormed han haaber at hans af Uvidenhed skeede Efterladenhed maa blive Afsonet i Betragtning af den ham skeede Uheld og derved foraarsagede nedbøiede Sindsstemning og Overvættes Arbeide der gjorde det besværligt for ham og meget afhindrede ham at reise til Skifteforvalteren. Til Beviis om at den ommeldte Uheld af vaades Ild var hendt ham, bad han {Retten} \Dommeren/ ville tilspørge Laugrettet og nærværende som Vidne i denne Sag indkaldte Lensmand Holkesvig. Paa Tilspørgende, erklærede Laugrettet og tilstedeværende Lensmand Holkesvig at Ildsvaade overgik her tiltalte Samson Bagnes Husebygninger for omtrænt 2 a 3 Aar siden, og declarerede Lensmand Holkesvig, at han var i færde med igjen at opbygge de afbrændte Huse den Gang Lensmanden forkyndte ham fremlagde Paamindelse af 16de Junii 1821 om at afgive den befalede Anmeldelse. Anklagede Samson Bagne var begjærende at denne Sag maatte bevilges ham udsat til Høstethinget for Gravens Skibrede som er berammet at holdes paa Eide Grund den 17de 18de og 19de næste Maaned, for imidlertid at indgaae med Ansøgning til Amtet om at denne Sag maa bortfalde imod at han erlægger de oventilbudne Bøder 20 Spd, og de ved denne Sags Anlæg hidtil foraarsagede Bekostninger. \Den befalede Angivelse skal han idag afgive, og erlægge den befalede Afgift til Rigscassen./

Hr: Brandt paa Actors Vegne declarerede at da han paa Actors Vegne {i} aligevel efter dennes Forlangende havde seet sig nød til at begjære Sagen udsat formedelst at intet Indlæg eller Deduction i Sagen kunne give!! (gives?) da han \/: Actor Selv :// ei nu kunne møde

formedelst han er bleven beskikket til i denne Tid som Matricullerings Commissair at bivære {i} Matricullerings Commissionen for Ryfylke Fogderie, saa har han fra sin Side intet imod den forlangte Udsættelse.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges, og har Parterne at møde i denne Sag paa førstkommende Høstething for Gravens Skibrede uden videre Indkaldelse.

Hermed blev for denne Gang sluttet da Ingen havde videre at tilføre.

A v W S Koren. Ole Haldorsen Helleland, Sjur Eriksen Lofthuus, Sjur Samsonsen
Helleland, Endre Jenssen Helleland (: alle 4re med iholdt Pen :)

Høstething for Johndals Skibrede.

Aar 1822 den 11de October blev Retten sat paa Thingstedet Wigør til det almindelige Høst-Sage- og Skattething for Johndals Skibrede. Retten betjent paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne i hans Forfald af Jens Skagen, eedsorn Fuldmægtig med de 4re eedsorne Laugrettesmænd, nemlig:

1822: 324b

Ingebrigt Nielsen Herrandstvedt, Lars Johannessen Fladebøe, Johannes Viersen Baggegaard og Iver Olsen Underhaugen, de {r nu alle} \3 sidste/ aflagde \nu/ den befalede Laugretteseed og betalede hver 24 s: for Eedfæstelse og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen, den constituerede Lensmand Niels Sjursen Wiig og endeel Thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret følgende Love, Anordninger etc:	Datum
No: 1. Placat, der bestemmer Præget af den Kobberskillemynt, som ifølge Loven af 20de August 1821, sættes i Omløb	23 Marts 1822
2. Ditto, som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksedlernes Indløsning for Aaret fra 1ste Juli 1822 til 1ste Juli 1823	13de April Do:
3. Kongelig Kundgjørelse, om Udnævnelse af en General Procureur	28 Mai Do:
4. Ditto, angaaende Sammenkaldelse af et overordentlig Storthing 1822	8 Juli Do:
5. Provisorisk Anordning som bestemmer de Afgifter, der ved Brændeveds Indførsel til og Maaling i Stiftstederne skulle erlægges	15de Juni Do:
6. Bekjendtgjørelse ang: Oprettelsen af en Postgang imellem Alten i Finmarken og Haparanda i Westerbotten	29de Do: Do:
7. Kongelig Kundgjørelse angaaende Oprettelsen af et Revisions Departement under den Kongelige Norske Regjering	23 Juli Do:
8. Amtets Skrivelse, indeholdende en Bekjendtgjørelse fra Finants Departementet, om at de norske Skibe ikke som de svenske Skibe, ere udelukkende fra den Rettighed at indføre fremmede Landes Producter til de forenede Nordarmenikanske Stater	7de Juni Do:
9. Skrivelse fra Bankadministrationen i Bergen, indeholdende et Circulaire fra Norges Bank i Tronheim, angaaende en forhøiet Betaling for de indkjøbende Bankindskude	27de Mai Do:
10. Finants Departementets Skrivelse, angaaende Skatternes hurtige Inddrivelse	24de Do: Do:
11. Amtets Skrivelse, angaaende Ditto Ditto	11 Juni Do:
12. Ditto Ditto, indeholdende en Kongelig Resolution, som bestemmer hvorledes skal forholdes med de Staten tilhørende Bygselledige	

Almendingspladser	3de August Do:
13. Efterlysning om 2de unge Mandskaber af det Ryfylkse Com: nemlig Peder Johnsen og Michel Knudsen	1ste Mai Do:
14. Ditto om Livslaven Ole Guldbrandsen	18de April Do:
15. Ditto om Qvindemennesket Anne Ols D:	20de Do: Do:
16. Ditto om Johan Henrik Michelsen	8de Do: Do:
17. Ditto om Daniel Pedersen Handeland	28de Mai Do:
18. Ditto om Lars Torjulsen Natvig og Johan Wilhelm Klepzig(?)	21 Do: Do:
19. Ditto om Gjest Baarsen Sogndalsfjæren og Svend Olsen Brækkene	25 Do: Do:
20. Ditto om Knud Pedersen lille Sæter	29de Do: Do:
21. Ditto om Lage Poulsen	7de Juni Do:
22. Ditto om Lars Torjussen Natvig og Søren Olsen Nævisdal	15 August Do:
23. Ditto om Magne(?) Anderssen Sognsta og Amund Olsen Stokholm	3de Do: Do:
24. Ditto om Ole Guldbrandsen	5 Juli Do:
25. Ditto om Torjuis (Torjuls) Broge (Brage), bortrømt fra et Fængsel i Dannemark	24de Mai Do:
26. Ditto om Ole Guldbrandsen	30te August Do:
27. Bekjendtgjørelse fra Finants Departementet, angaaende en nye Postgang imellem Karesuanda og Tromsøe	13de Do: Do:
28. Beregning over Delingqvent, Broe og andre Udgifter for 1822	26de Do: Do:
29. Indbydelse til Participantskab i et Forsøg paa Optagelsen af Aardals Kobberværk	11 Juni Do:
See videre Fol: 326 for Graven	

Justits Thingsvidne

Paa Hr: Procurator Baades Vegne mødte Hr: Halvor Ellingsen og fremlagde Amtets Ordre af 28de Septbr: sidst leden til her ved Jurisdictionen at erhverve

1822: 325

et Thingsvidne til Oplysning i en ved Ryfølke Jurisdiction verserende Justitssag mod Tyvsarrestant Aad Torjussen \Sørhaug/ og Kone, hvilken Ordre der beskikker Lehnsmand Ole Knudtsen Tvedt til de Tiltaltes Defensor ved Thingsvidnet, tilligemed deri paaberobte Bilage, en Skrivelse af 19de Septbr: fra Amtmand Krogh og en Ditto {a} fra Procurator Engelskjøn af 16de s: M:, som Comparenten tillige fremlagde, han bad oplæst og indraget i sin Tid i denne Thingsvidne Act. Bemelte Documenter indtages her saalydende ## Han foreviste derefter en under 4de D: M: af Actor udstyret Justitsstevning lovlig forkyndt, \saalydende #/ hvorved Aad Olsen, og John Nilsen Augestad, lovlig er indstevnte til et Justits thingsvidne i bemelte Sag til her i Dag, at afgive eedelig Forklaring angaaende 2de Sølvskeer Angjeldende skal have solgt dem.

Paa defensor Lehnsmand Tvedts vegne var tilstede constitueret Lehnsmand Nils Sjursen Wiig for at iagttage det fornødne.

Actors Fuldmægtig maatte erklære dernæst at da han er underrettet om at Indstevnte Aad og Joh!! (John) Augestad allerede ved Stevningens Forkyndelse den 8de Dennes vare afreiste paa en Reise til Stavanger og altsaa ikke nu eller maaskee paa lang Tid kan faaes tilstede og fremstilles til at afgive Forklaring, seer \han/ sig ei ei!! istand til nu at fremme Thingsvidnet men maatte begjere samme udsat paa ubestemt Tid, og at Dommeren paa det at Tid kan undes(?) og Sagen saa hastig muelig atter kan foretages uden at forjeves møde vilde finde Sted, maatte paalegge Skibredets Lehnsmand hvor de Indstevnte Boe at underrette sig om

deres Tilbagekomst og derefter paategne den nu fremlagde Stevning Sagens nærmere Berømmelse, og sig samme derpaa tilstillet for at besørges paa nye forkyndt.

Dommeren eragtede: nærværende Thingsvidne Sag udsættes paa ubestemt Tid, og paalegges det herved tilstedeværende Lehnsmand Nils Sjursen Wiig uopholdelig at inberette Dommeren, Aad og John Augestads Tilbagekomst af deres Reise, paa det at Sagen snarest mueligt atter kan berammes og fremmes.

Derefter fremsatte Fogden de 7 Spørgsmaale til et Skatte thingsvidnes Erhvervlese som foran Folio 254 og 255 for 1820 er anførte og hvilke af Almuen blev besvaret Ord til Andet som der er anført.

Hr: Fogden bad dernæst hans forfattede Fortegnelser over Bordsaugene og Skjørsels Afgifter i Fogderiet examinerede, hvilke Fortegnelser saavidt Johndal Skibrede angaaer blev examinerede og rigtig befundne, med tillæg at Saugene alle eies og Bruges af Bønder.

Da ingen melte sig med videre for i Dag blev Thinget udsat til i Morgen.

J: Skagen. Johannes Wiersen Baggegaard, Ingebrigt Nilsen Herrandstvedt, Lars Johannesen Fladebøe og Iver Olsen Underhaugen (: alle med iholdt Pen :).

Næste dag 1822 den 12te October blev Retten fortsat til Høst- Sage- og Skattethings Afholdelse paa Thingstedet Wigør ved de samme Rettens Personer som i Gaar tilstede.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Afkald fra Iver Pedersen Fladebøe for hans afdøde Datter Siri Iversdatter Fladebøes Arv efter hendes Moder, datt: 11de Octob: 1822
2. Ditto fra Guri Aadsdatter Nordbøen for hendes Arv efter Faderen Aad Nordbøen, datteret 12te October 1822.
3. Ditto fra Hellie Olsen Molven for hans Kone Boel Olsdatters Arve efter hendes Farbroder Lars Evensen Eken og for hendes Arv efter hendes Fader Ole Evensen Wadsel, datteret 11te October 1822.

1822: 325b

4. Afkald datt: 11de October 1822 fra Madila Olsdatter Eken og Siri Evensdatter deres Arv efter Lars Evensen Eken, og for Førstnævntes Arv efter hendes Fader.

5. Ditto fra Anne og Brita Thores Datter Præstegaard for deres Arv efter deres Moder Elsebe Johannesdatter Præstegaard, datt: 11de Octb: 1822.

6. Lodseddel fra Johannes Jacobsen Torvigen for hans Søn Jacob Johannessens Arv efter hans Moder Dordi Knuds Datter Torvig, stor 185 Rbd. 74 s: N: V:, datteret 11de October 1822.

Efter 3de Ganges Udraab meldte sig ingen med noget for Retten, {f} hvorfor hermed blev sluttet.

J Skagen. Ingebrigt Nielsen Herandstvedt, Lars Johannessen Fladebøe, Johannes Wiersen Baggegaard, Iver Olsen Underhaugen (: alle 4re med iholdt Pen :)

Høstething for Østensø Skibrede.

Aar 1822 den 14de October blev Retten sat paa Thingstedet Vigør til Høstethings Afholdelse for Østensø Skibrede, og Retten betjent paa Sørenskriverens Vegne ved eedsoren

Fuldmægtig Jens Skagen med de 4 eedsorne Laugrettesmænd Lars Ellingsen Moe, Johannes Larsen øvre Vig, Nils Arnesen øvre Vig og Torjer Haaversen Berve, hvoraf den Sidste nu aflagde Laugrettes-Eed, og erlagde 24 s: Tilstede i Thinget Hr: Foged Vidsteen, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret de foran Folio 324 extraherede Anordninger og Øvrighedsbreve fra No: 1 til 29 inclusive.

Da ingen idag mældte sig med Sager, blev Thinget \hermed/ udsat til i Morgen
J Skagen. Lars Ellingsen Moe, Johannes Larssen Øvrevig, Nils Arnesen Øvrevig, Torjer Haaversen Berve (: alle 4 med paaholdt Pen :).

Næste Dag den 15de October 1822 continuerede Høstethinget for Østensø Skibrede paa Thingstedet Wigør, ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som i gaar undtagen Torjer Berven i hvis Sted nu sad Nils Johannesen Berven

Hvor da Hr: Fogden gjentog de af ham for Johndals Skibredz tilførte 7 Poster med Begjær at samme maatte oplæses for derpaa at indhænte Almuens Sandfærdige Gjensvar til et Thingsvidnes Erhvervelse, hvortil efterat Post for Post var forelæst og forklaret, enstemmig blev svaret saaledes: Paa 1ste 2de og 3de Spørgsmaal blev svaret nei, Paa 4de Post ved Saugene ere ingen forandring skeet, Paa 5te 6te og 7de Post blev svaret nei.

Herefter blev examineret Hr: Fogdens Fortegnelser over Wandsaugene; med Beregning over skjørsels Afgiften, hvilke bleve rigtige befundne, undtagen Almuen erindrede at der ei nu mere gives nogen Saug paa yttre Aalvig da den er for flere Aar siden forflyttet til Klyve og eies af Hans Hansen Klyve med flere, hvorhos de lagde til at Saugene allene eies og bruges allene af Bønder.

Nye Sag

Ole Johnsen Botnen, Erich Johnsen ved sin Søn Holger Erichsen Botnen og Mons Nilsen Botnen ved sin Søn Torbjørn Monsen Botnen mødte for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om til dette Thing ved mundtlig Varsel at have indstevnt Brigt Arnesen Hellestvedt til at lide Dom at fravige Stølen og Stølsbeiterne der tilhører Gaarden Botnen og betale Sagens Omkostninger, saa fremlagde de og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Retten er henviist, hvilke 2de Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende: ##.

Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel, men forment at denne Sag ei borte(?) (burde)

1822: 326

fremmes herved Thingretten, da Citanterne ere Leilændinger paa Beneficeret Gods og Beneficiarius ei har taget Deel i Sagen.

Dommeren eragtede Da Indstevnte ei er stevnte til at anhøre Vidner eller see Beviisligheder, om at have forøvet utillat Beitning i Citanternes Stølsbeiter og det ikke her for Retten kan Oplyses den!! (dens) Ejendoms Grænser og Beliggenhed hvorpaa Frnærmelse!! (Fornærmelse) skal være skeet og Retten ei kan vide hvad han burde fravige og Sagen saaledes qualificere sig til Rets Behandling paa Aastædet, saa bliver Sagen som ei lovlig fremmet, herfra Thingretten afvist til lovlig indstevning og behandling paa Aastædet. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanterne [betalde] Incammination 1 Spd 28 s: Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 Skilling

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Skjøde datt: 14de October fra Formynderne for Myndtlingerne i Skifte sluttet 30de Decbr: 1818 efter Elling Omundsen Lie til Omund Ellingsen paa 20 Mrk Smør 1/3(?) Løb Salt i Lie.
2. Ditto datt: Ditto Dato fra Kittel Arnesen Sellessæter til Arne Kittelsen paa 1 ½ Løb Salt ½ Gjedskind med B: og H: i Sellessæter.
3. Ditto af Ditto Dato fra Knud Nielsen Axnes til Niels Knudsen paa ½ Løb Smør ½ Hud i Axnes for Kjøbesum 54 Spd.
4. Bygselbrev fra Pastor Irgens til Arne Gundersen paa ½ Løb Smør, ¼ Tønde Salt Wigørs Præstebord beneficeret med B: og H: og 9 Mrk S:, ¼ Bukskind med Overbygsel og Kirken tilhørende i Gaarden Østensøe, datt: 14de Mai 1822, med Reversal af Ditto Dato og Landskyldsbog.
5. Wilkaarbrev datt: 14de October 1822 fra Arne Kittelsen Sellessæter til Kittel Arnesen Sellessæter og Hustru paa Levetid.
6. Obligation fra Hans Pedersen yttre Aalvig til Wigørs Præstegjelds Fattig Casse, stor 150 Spd. mod 1ste P: Pant i 1 Løb S: ½ Hud ½ Gjedskind med B: og H: i Gd: yttre Aalvig, datt: 14de October 1822.
7. Ditto af Ditto Dato fra Henrich Larsen Stene til Lars Larsen Stene, paa 200 Spd mod Pant i Gaarden Stene.
8. Ditto af Ditto Dato fra Arne Kittelsen Sellessæter til Simon Simonsen Fondeland, stor 100 Spd. mod Pant i Sællessæter.
9. Ditto af Ditto Dato fra Omund Ellingsen Lie med Curator til Formynderne for Myndtlingerne i Skifte sluttet 30de Decbr: 1818 efter Elling Omundsen Lie, stor 167 Spd. mod Pant 1ste Prioritet i Lie.
10. Afkald af 14de October 1822 fra Lars Endresen Røseland for hans Arv efter hans Fader.
11. Ditto af Ditto Dato fra Christie Michels D: Berge hendes Arv efter hendes Moster Guro Olsdatter yttre Aalvigen.
12. Ditto af Ditto Dato fra Synneva Stengrim's D: Skeje for hendes Arv efter Faderen
13. Ditto af Ditto Dato fra Ragna Johns D: Fundeland for hendes Arv efter Faderen
14. Ditto af Ditto Dato fra Siri og Ingegjer Haavers Datter Thole for deres Arv efter deres Fader.
15. Ditto af Ditto Dato fra Johannes Arnesen Herrestvedt for Arv efter hans Fader
16. Ditto af Ditto Dato fra Siri Tollefs D: Aarhuus for hendes Arv efter Faderen
17. Ditto af Ditto Dato fra Anne, Brita og Guri Haagens Døttre Fosse for deres Broder Aad Haagensen Fosse, efter ham faldne Arv.
18. Ditto af Ditto Dato {efter} \fra/ Sjur Olsen Axnes for hans Kones Arv efter hendes og Ingjer samt Anne Sjurs Døttres Arv efter Donulde Bertels D: Skaalem.
19. Ditto af Ditto Dato fra Hans, Johannes og Peder Peders sønner Lepse for deres Arv efter Faderen.
20. Ditto af Ditto Dato fra Cicilia Haljers D: Moe for Arv efter hendes Fader.
21. Ditto af Ditto Dato fra Ole Larsen Noreim for Arv efter hans Fader
22. Ditto af Ditto Dato fra Inga og Eli Tostens datter Walland {e} for Arv efter deres Fader.

1822: 326b

23. Afkald af 14de October 1822 fra Lars Torbjørnsen Øfsthuus for hans {Fa} Arv efter hans Fader.
24. Ditto af Ditto 15de 1822 fra Christi Arnes D: Saltkilen for Arv efter hendes Fader.

25. Ditto af Ditto Dato fra Holve Erichsen Botten for hans Kone Anne Olsdatter nedre Wiigs Arve efter hendes Forældre.

26. Ditto af Ditto Dato fra Anna Peders D: Øghagen(?) for hendes Arv efter Moderen

27. Ditto af 1ste Decbr: 1820 fra Omund Brigtsen Wiig for hans Kone Christi Ols Datter Moes Arv og Hjemmegift efter hendes Moder

28. Wilkaarscontract fra Forligelses Commissionen i Wigøer datt: 7de October 1822, fra Lars Larssen Tægland til Enken Brita Olsdatter Tægland paa Levetid.

Derefter blev Aflyst:

Obligation fra Kittel Arnesen Sellessæter til Lensmand Johannes Jørgensen Øvrevig, datteret 18de October 1803 stor 170 Rd D: C: med Qvittering paa bemeldte Sum af 13de October 1822.

Efter 3 Ganges Udraab, meldte sig ingen med mere for Retten, hvorfor Thinget hermed blev sluttet.

J Skagen. Niels Johannessen Berve, John Omundsen Rykken i Johannes Larssen øvre Wiigs Sted, Lars Ellingsen Moe, Niels Arnesen øvre Wiig (: alle 4re med iholdt Pen :)

Høstethinget for Gravens Skibrede.

Aar 1822 den 17de October blev Retten sat paa Thingstedet Eide i Graven til det almindelige Sommer-!! (Høst-) Sage- og Skattethings Afholdelse for Gravens Skibrede Retten betjendt af Sorenskriver Koren og de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Niels Tronsen Eide, John Andersen Eide, Sjur Larssen Erdal og {Tosten Olsen Kjerland} \Endre Tormosen Sæbbe/ der nu alle aflagde den befalede Laugrettes Eed og betale[de] hver 24 s: for Eedfæstning og Indskrivning. Tilstede ved Thinget Hr: Foged Vidsteen og endeel Thingsøgende Almue, samt Lensmand Ole Holkesvig.

Hvorda blev publiceret de foran Folio 324 ekstraherede Anordninger og Øvrighedsbreve fra No: 1 til 29 incl:

No: 30. Orden hvorefter Høyesterets Sager anden Session Aaret 1822 skal foretages. Dateret 3 September 1822.

Nye Sag

Lars Knudtsen Sysen eller Holmen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet John Hansen Westreim eller Hagestad at anhøre Vidner og Beviser og at lide Dom at betale Citanten skyldige efter Obligation af 2den Junii 1820 den Sum 199 Spd, samt resterende Renter og denne Sags skadesløse Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist,

Sagvolderen John Hansen Westreim selv tilstede anhørte forbemelte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel, og declarerede nu begge Parter at de ønskede Sagen udsat indtil i {Aften} \Morgen/ for imidlertid at forsøge at opgjøre deres Mellemregning og indgaae mindelig Foreening; hvorhos enhver af dem forbeholder dem deres Ret og Indsigelser i Tilfelde af intet Forlig kunde opnaaes, i hvilken Anledning Retten Eragtede Den forlangte Udsettelse til i Morgen bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og for Udsættelsen 12 s.; Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s.

Efter nogen kort Samtale mellem Parterne declarerede de begge eensstemmigen at de havde adskillige andre Pengeregninger imellem dem og efter aldeles opgjort Sammenregning declarerede de nu, at \al/ deres Sammen-

1822: 327

Regning og indbyrdes Fordringer er saaledes opgjort at Sagvolderen John Hansen Westreim skylder til Citanten ialt hans paasøgte Obligations Gjeld, iberegnet den Sum 236 Speciedlr, hvilke tohundrede sex og tredive Speciedaler han forpligter sig at betale inden Slutningen af førstkommende Aars Sommer thing her for Graven 1823, uden Re\nters Svarelse indtil bemelte Tid, men i Tilfælde, betaling da udebliver betales 4re pro Cento Renter fra ermeldte Things Slutnings Dato indtil Betalning skeer, dette deres Forlig begjerede begge Parter med Rettens Dom stadfæstet og deres Sag dermed Forligt, hvorpaa strax af Retten blev afsagt saadan

Dom:

Ifølge Forestaaende imellem myndige Mænd indgangne Forlig og norske Lovs 5te Bogs 1ste Capittels 1ste Artikkel Kjendes for Rett: John Hansen Westreim eller Hagestad ipligtes herved at betale til Lars Knudtsen Sysen eller Holmen 236 Spdlr skrives to hundrede sex og tredive Speciedaler inden Sommerthingets Slutning for Gravens Skibrede førstkommende Aar 1823, alt under Executions Tvang 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og betaler John Hansen Hagestad endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne med Renter 4 pro Cento fra ermeldte Betalnings Termini, indtil Betalning skeer.

Gammel Justitssag Folio 324 mod Samson Bagne.

Paa Actor Hr: Procurator Baades Vegne mødte Hr: Ellingsen og eskede Sagen af Retten foretaget.

Angjeldende Samson Bagne mødte selv tilstede.

Hr: Ellingsen fremlagde Actors Indleg og endelige Paastand i denne Sag af Dags Dato der blev oplæst og indtages her saalydende: #

Angjeldende Samson Bagne fremlagde nu en Attest af 6te D: M: som viser at den omstevnte Anmeldelse nu er afgivet og at ingen Arveafgift har været at erlægge, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: # Videre beklagede Angjeldende sig at han er bleven tilmeldt at Amtet ikke har villet bevilget at denne Sag bortfaldt hvorfore, han nødes at gaee sin Skjebne i Møde og modtage endelig Dom, men haaber at Dommeren [er]? overbeviist om, at ikke Modvillighed men Ukjyndighed og mislig Stilling ved ulykkes Tilfælde har ene {h} været Aarsag i den begaaende Forsømmelse, og derfor haaber og paastaaer at han ikke kan dømmes efter Lovens Strengthed men kun i en arbitrer Bot efter Dommerens Skjøn, hvormed han indlod Sagen til Doms.

Hr: Ellingsen paa Actors Vegne vedblev hans endelige {Desision} \decuction/ og Paastand og ligeledes indlod Sagen til Doms.

Retten eragtede: Sagen optages til Doms.

Nye Sag

Johannes Larssen Nesheim fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Torger Nilsen Weaaen at anhøre Vidner og Beviser om, at han som Citantens Huusmand har uden dennes Samtykke taget fremmede ind paa Pladset tilladt dem at gjøre Anlæg til Husebygning, og at indstevnte holder Gjeder til Skade for Citantens Skov, derom at lide Dom efter nærmere Paastand; saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen der fra til Rettergang er henviist, bemeldte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Indstevnte Torger Nilsen Weaaen selv tilstede anhørde bemelte Attester \og/ vedtog lovlig Varsel og fremlagde \en/ inden Forligelses Commissionen den 7de October 1816 mellem Parterne ingaaet Foreening der viser under hvilke Vilkaar Sagvolderen sidder som

1822: 327b

Huusmand paa Citantens Ejendom.

Citanten fremstillede som

1ste Widne Lars Jørgensen Vangen aflagde Lovens Eed forklarede: at for omtrent 2 Aar siden hørde Vidnet at Citanten tiltalede Sagvolderen i denne Sag fordi han havde gifte Børn i Huset som han ei havde Tilladelse til; hvortil Sagvolderen svarede: at han selv var Misfornøiet med det at de vare saa mange og lovede at gjøre sit bedste at faae dem bort saa snart de kunne faae noget Ophold et andet Sted {t}, videre forklarede Vidnet: at {sidstled} forrige Aars Vinter saa Vidnet at Citantens Høe var fordervet af Gjeder eller Faar, og at der laae Høe, fra Citantens Lade paa Sandvigen ligetil Wedaaen men om det var som kan formodes ved Sagvolderens Gjeder ved Vidnet ei at forklare. Citanten har selv ingen Gjeder, men allene Sagvolderen hans Huusmand. Videre forklarede Vidnet at Sagvolderen har bestandig havt og har endnu 3 Børn gemme!! (hjemme), hvoraf den ene er gift og den yngste en Søn er paa 13de Aar gammel, de andre Børn have af og til snart været hjemme snart borte, saa at nu er 4re hjemme. Sagvolderen declarerede at ikkun {af} de 3 bestandig i sit Brød de øvrige ere kun til Huse hos ham. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

2det Widne Lars Ingebrigtsen Aase aflagde Lovens Eed forklarede: at Vidnet hørde ligesom forestaaende Vidne at Sagvolderen lovede af faae hans gifte Børn af Huset. Videre forklarede Vidnet at han er vidende at Citanten ingen Gjeder holder men at hans Huusmand Sagvolderen holder Gjeder. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet. Afskediget.

3de Widne Samson Olsen Hallanger aflagde Lovens Eed forklarede at forrige Aars Vinter saae Vidnet at Citantens Høe i hans Lade paa Sandvigen var aldeles bleven fordervet af Gjeds Creaturer eller Faar, og at der laae Høe lige fra Laden til Weedaaen hvor Sagvolderen boer men hvis Creaturer der havde gjort Skaden, eller hvem der havde trækt Høet er Vidnet uvidende om, ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten frafaldt flere Vidners Afhørelse og indlod Sagen til Doms med Paastand at Sagvolderen maae ved Dom ipligtes under en daglig klækkelig Mulct fra anstundende Aars Fardag ikke have i sit Huus andre eller flere end dem som tjener ham for Kost og Løn eller gaaer til hans Dug og Disk samt ikke holde Gjeder der komme i Citantens Ejendom, samt endelig at erstatte denne Sags forvolte Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen declarerede at han paa det ham overdragne Huusmandsplads lider Skade ved andres Gjeder og vil lide dobbelt Skade om han afskaffer dem han har, saa at hvis han dømmes at afskaffe Gjederne paastaaer han Huusponden!! (Huusbonden) ipligtet at holde han fri for Skade ved andres Gjeder, i henseende Børnene som ere i hans Huus da er det tungt for ham som Fader at {g}jave!! (jage) dem af Huset, naar de ere Huusvilde, men hans Ønske og Bestrebelse er at de kunde faae et andet Ophold. Ingen havde videre at tilføre, end at Sagvolderen declarerede at han nødes at forlange denne Sag udsat for at kunne Contrabegjægne den fra hans Side, og da han er hen ved 70 Aar gl: paastod han den udsat til næstkommende Aars Sommerthing.

Citanten nedlagde Indsigelse mod længere Udsettelse end til førstkommende Maanedstthing.

Retten eragtede Sagvolderen forundes Sagen udsat men ikke længere end til førstkommende December Maanedstthing. Denne Eragtning blev Parterne forelæst, og blev hermed for i Aften sluttet.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 3 Vidner 40 s: Sagvolderen betalede Tilsværspenget 40 s: og Udsettelsen 12 s.

1822: 328

Hermed blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren.

Sjur Larssen Erdal, Nils Throndsen Eide, Endre Tormodsen Sæbbe og John Andersen Eide (: alle 4re med iholdt Pen :).

Næste Dag den 18de October 1822 continuerede Høstethinget for Gravens Skibrede, ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvorda blev foretaget.

Nye Sag

Johannes Larssen Nesheim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Nils Torgersen Wedaaen at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom med Bøder og Omkostninger for udøvede Fornærmelser imod Citanten, saa fremlagde han og Attest, fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Sagvolderen Nils Torgersen Wedaaen selv tilstede anhørte bemelte Attester vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten videre havde [at] i retteføre.

Efter nogen Samtale mellem Parterne bleve de saaledes forenede: Sagvolderen skal have Citantens Tilladelse at opbygge den \paabegyndte/ Stuebygning paa Citantens Grund og give Taget saa megen udbygning til en Veedskul som Sagvolderen anseer fornøden og tjenlig, og skal han have Tilladelse at have denne Bygning staaende der og at beboe den med Kone og Børn i 3 Aar fra førstkommende Fardag nemlig indtil Lovens Fardag 1826, til hvilken Fardag Sagvolderen bemelte Nils Torgersen Wedaaen skal have bortflyttet af Tomten bemelte hans eiende Stuebygning af Citantens Grund, for den gravede Kjeller nyder han ingen Gotgjørelse men skal efterlade samme med den Steenmuere der tilhører Grunden, som Citanten eier, i bemelte 3 Aar indtil Sagvolderen med {og} Familie bortflytter skal han være befriet fra at betale nogen Grundeleie, men ingen Rettighed have enten til at tage Brændefang i Citantens Skov eller paa nogen Maade benytte Jordveien, videre end fri opgang og nedgang til og fra Søen. Og da bemelte Bygning er begyndt at opføres \paa/ Sagvolderens Faders Huusmandsplads saa fremstod nu Sagvolderens Fader Torger Nilsen Wedaaen og declarerede at han for sin Deel ikke havde imod den hans Søn her givne Tilladelse.

Hermed declarerede Citanten og Sagvolderen at alle deres Tvistigheder er forliget og afgjort, og lovede Sagvolderen herefter ikke i nogen Maade at fornærme ham eller denne ham. Dette deres Forlig som blev dem forelæst af Protocollen vedstod de rigtig tilført og begjerede samme ved Rettens Dom stadfæstet, og at Huset skal være bortflyttet til den foreskrevne Tid under udkastelses Tvang hvorpaa strax af Retten blev afsagt saadan

Dom:

Forestaaende imellem myndige Mænd indgange Forlig stadfæstet herved ifølge Lovens 5te Bogs 1ste Capittel 1ste Artikkel i alle dets Ord og Puncter, og bør Sagvolderen Nils Torgersen Wedaaen under udkastelses Tvang selv med Familie bortflytte og have hans ommelte Huus bortflyttet fra Citantens Grund inden Fardag tilstundende Aar 1826.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og Sagvolderen Tilsværspenget 40 Skilling.

Nye Sag

Erich Erichsen øvre Waseneden!! (Wasenden) mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Ole Christiansen Kollenes, at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 100 Spdlr samt desuden 10 Aars skyldige Renter af andre skyldige 150 Spdlr til Citanten efter Obligation videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Sagvolderen Ole

1822: 328b

Christiansen Kollisnes mødte og vedtog lovlig Varsel, og tilstod at skylde til Citanten de her paasøgte 100 Spdlr i Anledning en af Citanten til Sagvolderen solgt Skovteig, samt desuden Renter af Sagvolderens Obligations Gjeld til Citanten ifølge Obligation datteret 1ste December 1812 stor efter Omskrivning 150 Spdlr med den Sum 43 Spd 42 s: hvorved Renterne af bemelte Obligation blive betalte indtil første Junii indeværende Aar 1822, Bemelte ialt 143 Spd 42 s: tilligemed denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, declarerede Sagvolderen sig villig at betale under Executionstvang naar Citanten vil give ham Udsettelse med Betalningen til bemelte Tid,

Citanten samtykkede heri og begge vare begjerende Rettens Dom, thi blev strax afsagt saadan

Dom:

Ifølge forestaaende Tilstaaelse Kjendes for Ret: Sagsøgte Ole Christiansen Kollens ipligtes herved at betale til Erich Erichsen øvre Wasenden de her paasøgte ialt 143 Spdlr 42 s: samt i denne Sags Omkostninger 4 Spdlr, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betalning skeer. Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse \og/ efter anstundende Nyt aars dag 1823.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 Skilling.

Nye Sag

Ole Sjursen Nesheim med Fader Sjur Olsen Nesheim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, til dette Thing at have indkaldet Qvindemennesket Jorand Peders Dtr: Haugen med Fader Peder Nilsen Haugen, at anhøre Vidner og Beviser og lide Dom til hans Frifindelse og erstatte Sagens Omkostninger i Anledning af at hun paa en urigtig og uforsvarlig Maade skal have opgivet ham som Fader til et af hende fød Dreng Barn hvilket han benægter saafremt hun ei kan bevise sig fri ikke at have havt med andre Mandspersoner at beskaffe, hvilket han agter at bevise, dernæst fremlagde han Attest fra Forligelses-Commissionen som viser at han dertil har indstevnt Citantinden for ærerørige Beskyldninger, hvilken Sag er henviist til Retten. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Indstevnte Jorand Pedersdtr: Haugen eller Nesheim selv tilstede vedtog lovlig Varsel og anhørte Attesterne oplæse.

Sorenskriveren affordrede Citanten P\ræsteattest om at Sagvolderinden havde anmeldt Citanten som Barnefader for det efter Stevningen af hende fødte Barn? han svarede hertil at han ingen saadan Attest havde men at han haabede Indstevnte nu for Retten tilstod at have opgivet ham til Præsten som Barnefader, hertil svarede Sagvolderinden ja hun havde opgivet ham som Barnefader, hvilket han og er.

Citanten fremstillede som

1ste Widne Ingjer Endresdtr: Bøe aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed forklarede: at sidstleden Juledags Aften laae Vidnet allene paa en \Fjøs/ Lem, \da/ kom et Mandfolk som ikke var Citanten i denne Sag ind paa Lemmen tilligemed Sagvolderinden, hun sagde da til ham du skal nu komme ihue hvad jeg har sagt til Dig, hvortil han svarede han kunde ei erindre, hvorpaa hun Jorand, sagde noget sagte til ham som Vidnet ei kunde høre, hvortil han svarede, jeg tager det ikke paa mig, jeg har ikke fornærmet dig paa nogen Maade, siger Du paa mig skal du aldrig have været saa ilde ude, hun (: Jorand :) sagde derpaa vi skal snakke mere, dertil svarede han han havde talt det han vilde, han havde ikke mere at snakke med hende om, hvorpaa han gik bort. Vidnet som forhen havde tiet stille sagde nu Jorand er du der, hvortil Jorand tiede stille men strax efter sagde Vidnet vil du ikke kom/m/e at legge dig

1822: 329

(: thi de pleiede der at ligge sammen :) svarede hun jeg spaar det bliver det bedste Raad, hvorpaa hun kom og lagde sig hos Vidnet uden at de talte videre sammen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Widne Iver Hansen Nesheim aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed forklarede: at Sagvolderinden og en her ustevnt Mandsperson som ei er Citanten, have begge for Vidnet tilstaaet at de noget silde ud paa Aftenen sidstleden Juledags aften vare tilsammen indpaa Vidnets Lem, men de tilstod ikke at have forøvet noget uanstændigt. Paa nærmere Tilspørgende forklarede Vidnet at det var den samme Lem, hvorom forestaaende Vidne har forklaret. Vidnet vidste intet videre til Oplysning, og kan ei erindre om de sagde at de lukkede Krogen paa Døren eller ikke. Afskediget.

3de Widne Torbjør Nilsdtr: Næsheim aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed forklarede: at hun har hørt Sagvolderinden Jorand og en her ustevnt Mandsperson tilstaae at de vare sammen sidstleden Juledagsaften silde ind paa Iver Hansen Nesheims Fjøslem, hvor Jorand pleiede at ligge, og nægtede hun at hun ikke vidste om Krogen inden for Døren var paalukket medens de vare inde og hun declarerede at hun ikke kunde erindre om hun lukkede Krogen paa eller ikke. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

4de Vidne Nils Olsen Næsheim aflagde Lovens Eed forklarede: at engang i Vinter hørde Vidnet en Samtale og Trætte imellem Citanten og Sagvolderinden i denne Sag, han spurgde hende da om hun ikke havde stænkt sig inde, med en anden her ustevnt Mandsperson, {som han} hvortil hun svarede, at hun kunde ikke hjælpe at en hvis Navn hun nævnte skjød hende ind paa Iver Hansen Nesheims Flor. Længere hen i Samtalen hørde Vidnet at hun (: Jorand :) sagde at bemelte Mandsperson som hun havde nævnt \med [Navn]/ havde søgt efter hende saaledes var Meeningen af hendes Ord, ...d(?) dem Vidnet ei nøie kan erindre. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

5te Widne Johannes Olsen Næsheim aflagde Lovens Eed forklarede: at han har hørt af Sagvolderinden hendes Tilstaaelse om, at hun Juledagsaften silde, var inde paa Iver Hansen Næsheims Fjøslem, med en her ustevnt Mandsperson, som hun tilstod havde søgt efter hende og forgaaet hende i Skov og Mark. Vidnet kan ikke erindre at hun (: Jorand :) tilstod at Krogen blev ilugt for Døren medens hun var, med ommelte Mands person, paa forbemelte Fjøslem. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

6te Widne Ole Torbjørnsen Tageskilde aflagde Lovens Eed forklarede: at sidst i Julii Maaned var Vidnet paa Stølen Griotsdal, tilligemed en deel andre den saakaldte Olsokkeaften. Vidnet gik da om Natten ind i et Sæel paa bemelte Støl for at legge sig, da Vidnet kom ind saae han at Sagvolderinden Jorand laae i Sengen tilligemed 2 her ustevnte Mandspersoner der laae i deres Klæder, da Vidnet saae at der ei var Rum for ham gik han bort en Tid og legede med de andre Kammerater, da det leed mod Morgen en gik han atter

hen til samme Sehl og traf da de samme 3 Personer hvoraf den ene i det samme var stegen op af Sengen og kom Vidnet i møde, med de Ord at nu skulde han (: Vidnet :) faae legge sig ned og komme til hvile hvorpaa Vidnet gik ind og lagde sig i bemelte Seng i hans Klæder, hvor Sagvolderinden Jorand og den anden Mandsperson laae saae at de atter blev 3 i Sengen, da de havde lagt nogen Tid alle 3 stod Jorand først op og gik bort og siden de andre en Tid efter. Paa videre Tilspørgende forklarede Vidnet at sidstleden Juledagsnat saae Vidnet at Sagvolderinden Jorand og en her ustevnt Mands-

1822: 329b

person fulgte hinanden og gik ind paa Iver Hansen Nesheims Fiøslem Vidnet gik efter og forsøgte at gaee ind men fandt Døren lukket saa at Vidnet ei steg ind ei heller en Kammerat som fulgte ham. Det!! (Den) Mandsperson som fulgte hende kom kort efter tilbage ud fra bemelte Fiøslem. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

7de Widne Haaver Andersen Næsheim aflagde Lovens Eed forklarede Olsokkeaften forrige Aar var Vidnet paa Griotstøl med mange andre {paa} Vidnet laae der om Natten i et Sæhl i Seng med Sagvolderinden og et her ustevnt Mandsperson. Mod Morgen stod Vidnet op og gik ud at lege med de andre, men om nogen da kom samme Tid og lagde sig i Vidnets Sted i Sengen og om dette var forestaaende Vidne Ole kan nærværende Vidne aldeles ikke erindre, og enten modsige eller stadfæste, da han ei lagde samme paa sin Hukommelse eller har siden tængt derpaa. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

8de Widne Sjur Sjursen Nesheim aflagde Lovens Eed at vidne Sandhed forklarede: at Vidnet er den Person som sidstleden Juledagsnat var med Sagvolderinden ind paa Iver Hansen Nesheims Fiøs Lem som foromvidnet men han forsikrer her godvillig og utvungen at han hverken da eller nogen sinde har havt legemlig Omgang med Sagvolderinden Jorand og altsaa er aldeles uskyldig og fri for at være Fader, for det af hende fødte Barn. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

Citanten declarerede at han nu ikke har flere Vidner at afhøre, og da Sagvolderinden har Contrastevnt saa vil han nu anhøre hvad hun har at i retteføre.

Sagvolderinden Jorand Pedersdtr: Haugen fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel, contra at have indstevnt Ole Sjursen Nesheim og Fader Sjur Olsen Nesheim at anhøre Vidner og Beviser om, at Citanten Ole sælv har tilstaaet at have havt legemlig Omgang med hende, og paataget sig at være Fader for det af hende fødte Barn, samt at lide Dom til som Barnefader at bidrage til Barnets Opfostring og at erstatte hende den her paaførte Sags Omkostninger, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende: #

Contracitantinden fremstillede som:

1ste Contravidne Anne Larsdtr: Næsheim Citantens Moder aflagde Lovens Eed forklarede: at noget efter sidstleden Nytaar tilstod Contracitantinden for Vidnet at hun var frugtsommelig ved Vidnets Søn Ole Citanten i denne Sag og declarerede at hun ventede sin Nedkomst ved Korsmisse Tider. Vidnets Søn Ole sagde hertil hverken ja eller nei og tiede stille. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

2det Contravidne Anna Nilsdtr: Haugen, aflagde Lovens Eed forklarede: at hun er Fader Søster til Contracitantindens Fader, og var tilstede den Gang Jorand som af forestaaende Contravidne forklaret tilstod at være frugtsommelig ved Citanten Ole og at hun ventede sig i Barselseng ved paafølgende Korsmisse Tider. Citanten Ole tiede da stille og hverken tilstod eller Benægtede at være Barnefader. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget.

3de og 4de \contra/Widne Knud Simonsen Seim og Iver Hansen Nesheim den sidstmeldte har foran aflagt Vidnesbyrd som 2de Hovedvidne, den først meldte aflagde nu Lovens Eed at ville vidne Sandhed, den sidstmeldte har foran Aflagt

Eed i denne Sag de forklarede begge eenstemmigen under deres aflagde Eeds Kraft at de som tilkaldte Vidner var tilstede den Gang Contracitantinden Jorands Broder meldte for Citanten at hun var frugtsommelig ved ham og tilspurgte!! (tilspurgte) ham om han nægtede at være Fader, hvortil han svarede, at han fragik det ikke, og vilde naar den Tid kom svare efter Loven hvad han som Fader burde bidrage til Barnet. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, afskedigede.

5te og 6te Contravidne Anders Haaversen Næsheim, \og/ Johannes Iversen Næsheim aflagde Lovens Eed forklarede eenstemmigen: at de bleve tilkaldte den Gang Contracitantinden var i Barns Nød med det her omhandlede af hende udenfor Egteskab første {Gang} fødte Barn, og hørte at hun da i hendes Nød bekjendte at Citanten Ole Sjursen Nesheim var Fader til hendes Barn, og at hun ikke begjerede at blive forløst hvis hun ikke sagde sant i, at han er Fader til Barnet. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne afskedigede.

Contracitantinden som nu declarerede ingen flere Vidner at have, at lade afhøre, paastod at Citanten maae som Barnefader at bidrage til hendes Barns Opfostring, og at hun frifindes for Citantens ubeføiede Søgmaal, samt tilkjendes denne ubillig og uforholdne paaførte Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn

Citanten Ole Sjursen Nesheim declarerede at han vel ikke kan nægte at have havt legemlig Omgang med Contracitantinden, men da hun kom i Barselseng 3 Uger for tidlig eller ikkun 37 Uger efter den Tid han havde havt Omgang med hende saa benægter han at være Fader og paastaaer sig frikjendt, hvorhos han dog erklærer at han ikke vil aflægge Lovens Eed paa, at han ei er Barnefader til dette af Contracitantinden fødte Barn, men ikkun tilbyder sig at aflægge Eed om at hun gjorde Barsel, saaledes at hun kom 3 Uger for tidlig efter hans Omgang med hende, og at han paa Grund heraf maae ei allene frifindes som Barnefader og at erstatte hende denne Sags Omkostninger, men endog at tilkjendes denne herhavte Sags Omkostninger hos Contracitantinden, hvormed han indlod Sagen til Doms,

og da Parterne ei var at bringe til mindelig Foreening blev eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 8 Vidner at afhøre 80 Skilling.

Contracitantinden betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 6 contra Vidner at afhøre 64 Skilling.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren. Sjur Larssen Erdal, Nils Throndsen Eide, John Andersen Eide og Endre Tormodsen Sæbbe (: alle 4re med iholdt Pen :).

Næste Dag den 19de Octbr: 1822 blev Høstethinget for Gravens Skibrede fortsat ved de 1ste Thingdag benævnte Rettens Personer.

Hvorda blev foretaget:

Nye Stævnevidnes Indsettelse

Ricold Larssen Torblaae mødte for Retten og blev forklaret hans Pligter som Stevnevidne hvorefter han med opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede oprittingen!! (opriktigen) at ville forrette dette Ombud for Ulvigs Sogn, hvortil han nu blev beskikket.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. {Sp} Skjøde fra Niels Paulsen Sponheim til Ole Paulsen Sponheim paa 9 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Td Salt med Bygsel og Herlighed samt Overbygsel til 3 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Faarskind i Undeland, datteret 17de October 1822.

2. Ditto fra Ole Richoldsen Wiknes til Tormo Omundsen Syssendal paa 2 Bpd 1 ½ Mrk Smør, 5/8 Hud med B: og H: i Legreid, datt: 18de October 1822.

1822: 330b

3. {Sp} Skjøde datt: 19de October 1822 fra Hellie Hansen Herøe til Tosten Hanssen paa 2 Bpd Smør 2/9 Td Salt i Herøe med Bygsel og H:

4. Wilkaarbrev af Ditto Dato fra Tosten Hanssen Herøe til hans Moder Synneva Iversd:

5. Fæsteseddel fra {Lars Sjursen} Johannes Paulsen Spilde til Lars Larssen Seim paa et Plads under Gaarden nedre Spilde, datt: 16de October 1822 med Reversal af 17de October 1822.

6. Obligation datt: 18de October 1822 fra Torbjørn Torkildsen Opheim med Tilsynsværge til Christopher Pedersen Gjørde for 160 Spd mod Pant i Gaarden Opheim.

7. Ditto af Ditto Dato fra Tosten Hanssen Herøe til Anve Tostensen Legreid paa 200 Spd. og til Johannes Iversen Erdal paa 100 Spd mod Pant i Gaarden Herøe.

8. Lodseddel fra Niels Olsen nedre Spilde for Myndlingen hans Steddatter Christie Nielsdatter nedre Spildes Fader Arv 20 Spd 34 s: datteret 18de October 1822.

9. Afkald datt: 17de October 1822 fra Jens Iversen Fylkedal for hans Kone Ragnilde Endresdatters Arv efter hendes Moder.

10. Ditto af Ditto Dato fra Endre Michelsen Fylkedal for hans Arv efter Marite Omunds Datter og ligeledes efter Endre Michelsen

11. Ditto af Ditto Dato fra Johannes Larssen Nesheim som Tilsv: for Myndl: Torbjør Lars D: Erdal for hendes Arv efter hendes Moder.

12. Ditto af 18de Ditto fra Ole Olsen Erdal som gift med Jorand Aslachs D: Hereid for hendes Arv efter hendes Forældre.

13. Ditto af 19de Ditto fra Endre Tormodsen Warberg {til} \for/ hendes!! (hans?) Arv efter Faderen

14. Ditto af Ditto Dato fra Jorand Erichs D: Nestaas for Arv efter Forældrene Derefter {af} blev aflyst følgende:

1. Obligation datt: 20de Maii 1814 fra Peder Larssen Syssendal til Isach Sivatsen!! (Siovatsen?) Wamheim stor 116 2/3 Rbd. N: W: Qvitteret for bemeldte Capital 18de October 1822.

2. Ditto af 1ste Junii 1818 fra Peder Nielsen Sæbøe til Hr: Jens Skagen paa 30 Spd med Qvittering for bemeldte Capital af 6te Februar 1821 og fremlagt lovlig Opsigelse. Videre blev thinglæst under No:

15. Skifte sluttet 9de Septb: 1822 efter Tore Olsen Sæbøe, hvorved Sterbboets Jordegods 1 Bpd 16 ½ Mrk Smør ½ Hud ½ Faarskind med B: og H: i Gaarden Sæbøe No: 108 er udlagt StervboeEnken og Søn Ole Thoresen og Datteren Guro udlagt i Penge 71 Spd 80 [s].

Dernæst Hr: Fogden gjentog de af ham for Johndals Skibrede tilførte 7 Poster, hvorpaa han begjærede Almuens Svar paa enhver Post især indhændtet, og efter at Post for Post var forelæst og forklaret blev samme eensstemmigen besvaret saaledes. Til 1ste 2de {og} 3die og 4de Post nei, til 5te Post, her er ei flere Gjestgivere end Ricold Kongsthun i Eide og øvre Wasenden, og Ole Westreim i Eidfjord, til 6te og 7de Post, nei.

Dernæst blev fremlagt Fogdens Fortegnelser over Vandsugene og Skjørsels Afgift, hvilke saavidt dette Skibrede Angaaer bleve examinerede og rigtig befundne.

Endelig Androg Hr: Fogden at een Person ved Navn Magnus Christoffersen Jeltnes der burde have erlagt ham paalignet Formue og Nærings Skat paa Sommerthinget 1821 for Skatteaaret fra 1ste Juli 1820 til 1ste Juli 1821 ei siden har været at finde, saa at bemeldte

Skat ei har været at indbringe, i hvilken Anledning han begjærede Laugrettet og Almuen tilspurgt hvor be-

1822: 331

meldte Persons egentlig Opholds- eller Hjemsted er og hvad Tid han forlod samme, samt om han sammesteds her i Districtet har efterladt nogen Ejendom? Laugrettet og Almuen svarede at bemeldte Person der er Hestehandler, sidst opholdt sig paa Jeltnes Gaard i Ulvig men har siden førend {end} Sommerthinget 1821 ei opholdt sig her i Skibredet eller saavidt de vide har efterladt sig nogen Ejendom Ei heller vide de at han anden Steds i Fogderiet eller uden for samme har noget fast Opholdssted, da han idelig reiser om paa Handel. Fogden begjærede det Passerede sig beskrevet meddelt.

Efter 3de Ganges Udraab, meldte sig ingen med videre for Retten, hvormed Thinget blev sluttet.

A v W S Koren Sjur Larssen Erdal, Niels Thronsen Eide, John Andersen Eide, Endre Tormodsen Sæbe, alle 4re iholdt Pen

Høstething for Kingservig og Røldals Skibrede 1822.

Aar 1822 den 21de October blev Retten sat paa Thingstedet Utne til det almindelige {Sommer-} \Høste-/ Sage- og Skattethings Afholdelse for Kingservig og Røldals Skibrede, Retten betjendt af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette sc: Lars Larssen Bleje, John Michelsen Maakestad, John Olsen Jaastad og Berge Omundsen Jaastad, der \nu/ alle 4re aflagde den befalede Laugretteseeds, og betalede hver for Eedfæstelse og Indskrivning 24 s: Tilstede Hr: Foged Widsteen, Skibredets Lensmand C: J: Hause og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda: blev publiceret de foran Folio 324 ekstraherede Anordninger og Øvrigheds breve fra No: 1 til 29 incl., samt Folio 326 under No: 30 tilførte Orden hvorefter Høiesterets Sager 1822 skal foretages:

Stevnevidnes Indsettelse:

Christen Aadsen \Eitrem/ og Samson Helliesen Eittrem hvilke blev underrettet om deres Pligter som Stevnevidner og begge aflagde Eed at ville efterkomme samme som beskikkede reserve Stevne vidner for Odde Sogn.

Da ingen melte med videre saa blev herved sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Lars Larssen Bleie, John Michelsen Maakestad, Berge Omundsen Jaastad og John Olsen Jaastad (: alle 4re med iholdt Pen :)

Næste Dag den 22de October continuerede Høstethinget for Kingservigs og Røldals Skibreder ved de i Gaar benævnte Rettens Personer

Hvorda blev foretaget:

Eeds Aflæggelse til Constitutionen:

Af Ullensvangs Sogn	Af Odde Sogn
Haldor Olsen Espe og	Lars Helliesen Laate
John Olsen Jaastad.	

hvilke alle 3 bleve betydet Norges Grundlov og derefter med opragte Fingre og Saligheds Eed aflagde den befalede Eed til Constitutionen.

Nye Sag

\Lænsmand/ Ole Omundsen Hamre mødte for Retten og fremlagde de beskikkede

1822: 331b

Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Nils Olsen Aadland at anhøre Vidner og Beviser, om et indgaaet Forlig eller Foreening og lide Dom med Omkostninger til at fuldføre samme ved lovlig skriftlig Contract og Document, videre fremlagde han Attest fra Forligelses-Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Indstevnte Nils Olsen Aadland selv tilstede anhørde forbemelte Attester oplæse vedtog lovlig Varsel og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten forklarede den her paasøgte Sags Omstendigheder saaledes: For omtrent 5 Aar siden indgik Citanten med Sagvolderen i Vidners Overvær den muntlige Foreening at Sagvolderen Nils Olsen Aadland skulde have Tilladelse og være berettiget til at/ lade hans Gaardebrugs Faar eller Smaler aarlig Beite i den saakaldte Aadlands skar i den saakaldte Gjerebergteigen ligesom hans Formænd paa hans eiende Gaardebrug i Aadland forhen havde brugt, hvorimod Citanten Ole Omundsen {H....e} Hamre skulde være berettiget til at slaae og indhøste hvad Høe han i bemelte Skaar kunde finde, efterat Sagvolderens Faar vare komne hjem af Sommerstølen Dette var hele Forligets Indhold, og er ommelte Teig og Skaar Citantens Ejendom, men Skaaren har været benyttet af Sagvolderens Formænd til deres Faars Beitning undertiden om Sommeren, men aldrig af andre Creaturer. Derfor indgik Citanten bemelte Forlig, men da Sagvolderen nu har begyndt at rydde Vei til bemelte Skaar og der lade tillige hans andre større Creatur gaae i Beite saae!! (saa) har Citanten nu seet sig nød til at indstevne Sagvolderen til at see sig overbeviist om bemelte indgangne Forlig og at see samme ved lovlig skriftlig Contract stadfæstet og beviisligt for derefter at have et fuldkommet og lovgyldigt Beviis om han skulde ansee sig nødsaget eller fornøden at stevne ham for ulovlig Beitning. Citanten fremstillede som

1ste Widne Hellie Ormsen Øverland aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed forklarede: at i Julii Maaned 1817 havde Citanten i denne Sag indstevnt nærværende Sagvolder med Flere, for ulovlig Beitning i her omhandlede Skaare og Gjereberg teigen, og hørde da Vidnet af her indstevnte Sagvolder Nils Olsen Aadland og Citanten Ole Omundsen Hamre at de vare saaledes foreenede: at Sagvolderen i denne Sag skulde nyde Beitning i Skaare ligesom hans Formænd havde brugt men ikke slaae Høe der, fandtes der noget at slaae skulde Citanten Ole Omundsen Hamre dertil være berettiget, dette deres Forlig fortalte de Vidnet begge paa en og samme Tid tilstede. Vidnet hørde ikke at der blev nævnt hvad Slags Creaturer Sagvolderen maatte lade beite i Skaaren ei heller om Tiden hvor længe, men det var Vidnet bekjendt at der til den Tid allene var bleven beitet af Gjeder og Faar som under et Navn kaldes Smaler. Vidnet vidste intet videre til Oplynsing Afskediget.

2det Widne Østen Olsen Uhren eller Tufte aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed forklarede sig i et og alt overensstemmende med 1ste Vidne Afskediget.

Citanten som nu troede at have beviist det paastevnte Forlig paastod at Sagvolderen Nils Olsen Aadland maae ved endelig Dom tilpligtes at opfylde og holde sig efterrettelig det af ham nu ved 2 eenstemmige Vidner beviste Forlig og at betale Citanten denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen Nils Olsen Aadland declarerede at uagtet han var mindreaarig den Gang han indgik omvidnede Forlig, saa nægter han dog ikke og har aldrig nægtet at ville opfylde og

efterkomme samme saaledes: som af Vidnerne forklaret, men da Citanten har fordret skriftlig Contract om andet og mere end bemelte Forlig indeholder saa har han været nød til at nægte dette og lade det gaae til Rettergang, som og at contrastevne i denne Sag for at kunne bevise dette \og/ for at kunne frikjendes for dette ubeføiede Søgmaal. Han fremlagde nu Attest om contra Varsel i denne Sag der blev oplæst og indtages her saalydende: # Contracitanten fremstillede derefter som

1ste Contravidne Gunder Gundersen Aadland aflagde Lovens Eed forklarede: Vidnet var tilstede den Gang det her omhandlede Forlig blev indgaaet imellem Parterne, og hørde da Vidnet at Foreningen blev indgaaet saaledes at Sagvolderen skulde have ret til fremdeles at beite i Skaare ligesom hans Formænd paa hans Brug havde gjort, og Citanten Ole Hamre have Ret at slaae efter at Sagvolderen var flyttet hjem af Sommerstølen, og skulde Citanten selv bevogte eller tage Skaden om det Høe han slog, der blev opspist eller beskadiget, hvad slags Creaturer Sagvolderen maatte beite blev ikke nævnt, men det var vitterligt at ikkun Smaler der sedvanlig blev beitet, ei heller blev samme Tid nævnt om Beitningen længer ned i samme Teig Gjerebergteig kaldet. Saaledes blev foreningen indgaaet siden efter har Citanten affordret Vidnet at indgaae og underskrive en Forenings Contract saaledes lydende som en udkast til samme datteret 7de Junii 1818, den Citanten nu fremlagde indeholder der blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten tilstod at have forlangt af Citanten saadan Contract oprettet og troer den overensstemmende med forliget da den ommelte Skaar

1822: 332

er beliggende i den Teig som kaldes Gjerbergteigen.

Sagvolderen declarerede at ved de førte Vidner er beviist at forliget ikkun angik Beitningen op i Skaaren men den af Citanten paastaaede og forlangte Contract efter den fremlagde \Udkast/ indeholder tillige Beitningen ved Gjerbergteigen, hvor til Contracitanten troer sig berettiget og derfor ikke kunde opfylde Citantens forlangende, men maatte lade Sagen gaae til Rettergang og paastaaer sig ei allene frifunden, men i dets Sted tilkjendt skadesløse Omkostninger, da han ikke {har} modstaaer eller har modstaaet at opfylde sin Forpligtelse.

Hovedcitanten troede ikke ved bemelte Document {troede ikk} at have fordret mere end Forliget indeholdt \og/ paastaaer derfor Dom efter hans forhen nedlagde Paastand.

Da ingen af Parterne havde videre at tilføre men indlod Sagen til Doms, blev eragtet Sagen optages til Doms.

\Hoved/ Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s: og for 2 Vidner 32 Skilling
Contracitanten betalede Incammination 1 Spd 28 [s] og for 1 Vidne 16 Skilling.

Dernæst blev publiceret:

1. Forslag til en ny Foundation for Røldals Kornmagasin, paategnet af Amtet den 3die August 1822 om den naadigst givne Confirmation.

2. Constitution for Forligelsescommissair Johannes Pedersen Age til at forestaae Lehnsmands Ombudet for Kingservigs Skibrede for det første i 1 Aar, dateret 2den October 1822.

3. Skyldsætnings- og Udskiftningsforretning af 3die August 1820, approberet af Amtet 4de August 1821, angaaende 1 Mrk. Smør i Gaarden Bratteteig i Røldal, tilhørende Mons Thoresen.

Nye Sag

Knud Haldorsen Oppedahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel at have indkaldet Samson Iversen Tvedt at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige til Citanten 28 Spdlr med Renter, Sags Omkostninger og Bøder for ikke at

have mødt for Forligelses Commissionen, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist da Sagvolderen ikke mødte. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Indstevnte Samson Iversen Tvedt blev paarobt men mødte ikke.

Citanten fremlagde nu et af Sagvolderen under 27de Junii 1820 udstædt Revers hvorved han tilstaaer at skyldte Citanten 56 Spdl, hvorpaa er tegnet at Citanten den 7de Novembr: næst efter købte en Baad af Debitor for 28 Spdlr, hvilke 28 Spdlr Citanten declarerede at afgaae af Reversets paalydende som betalte ved Baaden hvorfor han ikkun her har paastevnt de øvrige resterende 28 Spdlr. Bemelte Revers med dets Paategning blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten indlod Sagen til Doms efter Indstevningen.

Sagvolderen blev atter paarabt men mødte ikke hvorfor strax blev afsagt saadan

Dom:

Det paasøgte Krav er beviist ved fremlagde Revers og da Sagvolderen ikke har mødt enten for Forligelses Commissionen eller her for Retten saa Kjendes for Ret: Lovlig Stevnte Samson Iversen Tvedt ipligtes herved at betale de paasøgte 28 Spdlr skrives Otte og tyve Spdlr med Renter 4 pro Cento fra 5te Novembr: 1821 indtil Betalning skeer til Knud Haldorsen Oppedahl, samt endvidere denne Sags Omkostninger 3 Spdlr, og {endvidere} denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betalning skeer, saa betaler han og til Justitscassen saa meget som Dommen og Seglet koster. Alt idømte udredes under Executions tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s:

Nye Sag

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten for Østen Jacobsen Velure og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at bemelte Østen Velure ved muntlig Varsel til dette Thing har indkaldet Gullich Osmundsen Tufte at see sig overbeviist og lide Dom at betale til Citanten skyldige 4 Spdlr med Renter fra Indstevningen til Forligelses Commissionen og denne Sags skadesløse Omkostninger samt Bøder for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, videre blev fremlagt Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

1822: 332b

Paa Indstevntes Vegne mødte Hellie Olsen Øverland der anhørde bemelte Attester oplæse og declarerede paa Indstevnte Gullichs Vegne der forhen har boet paa Horrenæs men nu boer paa Tufte, at bemelte Gullich aldeles nægter at skyldte de her paasøgte 4 Spdlr men tilstaaer ikkun at skyldte til Citanten 1 Bpd Tørfisk.

Citantens Sagfører Tobias Eidnes declarerede at han troer at Sagvolderens Udeblivelse fra Forligelses Commissionen og at han nu her for Retten ei selv møder men lader møde ved en anden noksom beviser at han finder sig skyldig i det paasøgte, men da han nu har ladet gjøre Indsigelse mod Kravet det Citanten ei ventede og Citanten for at spare ham Omkostninger ei har indstevnt Vidner i denne Sag saa nødes han at forlange Sagen udsat til førstkommende Thing, hvorimod han som møtte for Sagvolderen intet havde at erindre.

Retten eragtede denne Sag bevilges udsat til førstkommende Decembr: Maanedsting for KINGSERVIG og Røldals Skibreder, hvilken eragtning Parterne blev forelæst.

Citanten betalede Incammination 74 Skilling og for en Udsettelse 6 Skilling Sagvolderen betalede Tilsvarende 20 Skilling.

Da Dagen med det passerende var forløben blev Thinget udsat til i Morgen.

Berge Omundsen Jaastad, John Olsen Jaastad, John Mikkelsen Maakestad og Lars Larssen
Bleie alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag den 23de October 1822 continuerede Høstethinget for Kingservigs og Røldals
Skibrede ved og i Overvær af de i gaar benævnte Rettens Personer.

Hvor da Hr: Fogden gjentog de af ham for Jondals Skibrede tilførte 7 Poster hvortil
endvidere blev føiet som 8de Post: om Sorenskriver Koren eier og bruger nogen Gaard, og i
saa Fald af hvad Skyld? med Begjer at samme maatte oplæses, for paa hver Post især at
indhente Almuens sandfærdige Svar til et Thingsvidnes Erholdelse, hvorpaa, efter at Post for
Post var oplæst og forklaret, eenstemmigen blev svaret saaledes: Til 1ste, 2den og 3die Post
nei. Til 4de Post ligesaa. Til 6te!! (5te) Post: ingen flere end Johannes Svendsen,
Gjestgiver paa Utne, og Lars Knudsen Bustethun, Kræmmer i Odde. Til 6te og 7de Post nei.
Paa 8de Post: Sorenskriver Koren eier, bruger og beboer 1 Bpd. 16 17/19 Mrk. Smør i
Gaarden Helleland Matr: No: 1, 2det Thun i Ullensvang Sogn.

Dernæst blev examineret saavidt dette Skibrede angaaer, Fogdens Fortegnelser over
Saugene, hvilke bleve rigtige befundne.

Stevnevidnes Indsættelse

Johannes Johannesen Aga mødte og blev betydet et Stevnevidnes Pligter og derefter aflagde
Lovens Eed om at ville efterkomme og opfylde hans Pligter, som nu antaget og indsadt
Stevnevidne for Ullensvangs og øvrige Sogne i Kingservigs Skibrede

Gammel Sag Fol: 317 Hellie Aslaksen Løining mod Knud Olsen Tvedt.
Denne Sag blev paaraabt, men da ingen af Parterne mødte her paa Thinget, og nu ei heller
efter Paaraab, da det er sidste Thingdags Eftermiddag, saa eragtedes: denne Sag udslettes af
Thinglisten som forladt og frafaldet af Parterne.

Gammel Sag Folio 315, Peder Iversen Bustethun mod Lars Knudsen Bustethun.
Citanten blev paaraabt, men mødte ikke. Sagvolderen Lars Knudsen Bustethun mødte og
declarerede, at Sagen var forliget udenfor Retten, hvorfor blev eragtet: Denne Sag udslettes
af Thinglisten som frafaldet og forliget.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev sluttet 16de Sept: 1822 efter Isach Pedersen Aakre, hvorved Stervbboets
ejende 1 Bpd 14 Mrk Smør med B: og H: i øvre Berve for 300 Spd. er udlagt det halve til
Stedsønesøn Isach Dagsen Aakre og det andet Halve {paa} til Stedsønedatter Torbjør Dags
Datter Aakre
2. Skjøde, af 21de October 1822 fra Knud Toresen Østerhagen til Knud Knudsen Lie paa en
Teig kaldet Lien af Skyld med B: og H: 3 Mrk Smør, under Gaarden Østerhagen.
3. Ditto af 22de Ditto fra Torbjørn Olsen Berve til hans Søn Ole Torbjørnsen paa

1822: 333

1 Løb, 18 Mrk Smør, ½ Hud, ½ Gdsk, ½ Fskd i øvre Berve

4. Skjøde af 22de October 1822 fra Guttorm Johnsen Jordal til hans Søn John Guttormsen,
paa 1 Løb Smør 1 Bukskind i Jordal.

5. Ditto af 23de Ditto fra Sjur Svendsen Lothe til hans Søn Svend Sjursen, paa 1 Løb Smør
med B: og H: i Lothe.

6. Testamente af 30de September 1820, imellem Egtefolk Jacob Helliesen Tufte og Ingeri Olsdatter, {paa} deres Ejendele.

7. Bestemmelse af 6te Septb: 1822, hvorefter Ole Isachsen Midneses Huustro Agothe Paulsdatter om hun overlever ham skal beboe en dem tilhørende gl: Røgstue saalænge hun lever. Samtykket af bemeldte hendes Mand og Børn.

8. Forlig, datt: 19de Juli 1817, betræffende en Udskiftning mellem Niels Olsen, Ole Olsen og Gunder Gundersen Odlands deres fælles Vaarhage, indført i Kingservigs Forligelses Commissions Protcol.

9. Fæstesæddel af 23de October 1822, fra Svend Sjursen Lothe til hans Broder Aslach Svendsen paa en Husetuft paa Lothe, til {Brug} Beboelse saalænge han lever.

10. Wilkaarbrev af 22de October 1822 fra John Guttormsen Jordal til hans Forældre, Guttorm Johnsen og Huustro Jøa Haagens D:

11. Ditto af {Ditto} \23de/ Ditto fra Svend Sjursen Lothe til hans Forældre, Sjur Svendsen og Huustro Else Aslachsatter paa levetid.

12. Obligation af 21de October 1822 fra Omund Omundsen Steneberg eller Jøssendal til Niels Larssen Fresvig paa 140 Spd. mod 1ste P: i Steneberg m: v:

13. Ditto af 22de October 1822 fra Johannes Knudsen Jordal til Knud Knudsen Bustethun, paa 250 Spd, mod 1ste P: i Gaarden Jordal.

14. Ditto af Ditto Dato fra Gullich Svendsen Berge til Torjuls Michelsen Tjoflaat paa 75 Spd, og til Lars Knudsen Bustethun paa 75 Spd., mod 1ste P: i Berge i Røldal, {med} og ellers hvad han ejer og ejendes vorder.

15. Ditto af Ditto Dato fra Svend Olsen Jøssendal til Wiglich Olsen Reisæter paa 300 Spd. mod 3die P: i Jøssendal.

16. Ditto af Ditto Dato fra John Gutormsen Jordal til Guttorm Johnsen Jordal paa 200 Spd og til Guttorm Guttormsen Jordal paa 220 Spd., mod 1ste P: i Gaarden Jordal.

17. Afkald af Ditto Dato fra Kari Anfinds D: Aadland i Røldal for hendes Arv efter Niels Pedersen Aadland og ligesaa efter Kari Ols D: ibidem
Derefter blev afløst.

Obligation datt: 8de Februar 1820 fra Knud Toresen Østerhagen til Tobias Haldorsen Eidnes og Lars Olsen Espe, hvorved Tobias Eidneses \Andeel 78 Spd/ Aflyses ved foregaaende Qvittering af ham paa Obligationen.

Efter 3 Udraab, melde sig ingen med mere for Retten, hvor med Thinget blev sluttet.

A v W S Koren Lars Larssen Bleje, John Michelsen Maakestad, John Olsen Jaastad,
Berge Omundsen Jaastad (: alle 4 med iholdt Pen :)

Aar 1822 den 31te Octobr: blev Retten sat paa Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd sc: Ole Svendsen Sexe, Holger Nielsen Børve, Knud Knudsen Maachestad og Lars Olsen Sexe.

Hvor da:

I Sagen Fol: 330 Ole Sjursen Næsheim mod Jorand Pedersdr: Haugen blev afsagt saadan
Dom:

Da Citanten Ole Sjursen Næsheim under denne Sag har erklæret, at han ikke vil aflægge Lovens Eed paa at han ei er Fader til det af Contracitantinden Jorand Pedersdr: Haugen i indeværende Aar fødte Barn, hvortil hun har angivet ham som Fader, men ikkun aflægge \Eed/ om, at hun kom 3 Uger for tidlig i Barselseng nemlig 37 Uger efterat han havde havt legemlig Omgang

med hende maae han følgelig som Barnefader blive at ansee ifølge N: L: 6 Bogs 13 Capittel 5 Artik: og bør ifølge Rescriptet af 29de Octbr: 1768 og Lov af 1ste August 1821 at bidrage til Barnets Underholdning og Opfostring thi Kjendes for Ret: Ole Sjursen Næsheim bør, som Fader til det af Jorand Pedersdtr: Haugen fødte Barn, at bidrage til sammes Underholdning og Opfostring, efter Amtets nærmere Bestemmelse {og} saa bør han og for dette ubeføiede Søgmaal at betale Contracitantinden Jorand Pedersdtr: Haugen, som frifindes for videre Tiltale af ham i denne Sag, denne Sags Omkostninger med 3 Spdlr samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efterat denne Dom af Contracitantinden Jorand Pedersdtr: Haugen, er besørget lovlig forkyndt for Citanten Ole Sjursen Næsheim, samt Amtets nærmere Bestemmelse i henseende Opfostrings Bidraget.

I Sagen Fol: 332 Ole Omundsen Hamre mod Nils Olsen Odland blev afsagt saadan Dom:

Den af Citanten Lehnsmænd Ole Omundsen Hamre fremlagde Udkast til en Forening, er ikke aldeles eens med den muntlige Forening, som Vidnerne have oplyst at Citanten for omtrent 5 Aar siden indgik med Contracitanten Nils Olsen Odland og som Nils inden Retten har vedkjendt sig pligtig at efterleve da det fremlagde Udkast indeholder mere end den muntlige Forening thi Kjendes for Ret: I følge her beviste indgangne Forening er det herefter tilladt for Contracitanten Nils Olsen Odland fremdeles, ligesom hans Formænd paa hans eiende Andeel af Gaarden Odland i Røldal have brugt, at lade beite ubehindret enhver Sommer med hans Smaler (: Faar og Gjeder :) men ei med andre Creaturer i den Deel af Gjerbergteigen som kaldes Skaaren, og Citanten Lehnsmænd Ole Omundsen Hamre at slaae Høe der, naar Contracitanten Nils Odland er flyttet hjem af hans Sommerstøl, men Citanten Lehnsmænd Ole Hamre skal selv vagte (vogte) Høet for at opspises eller Bederves af Creaturer I henseende Beitningen længere ned i bemelte Gjerberg Teig, samt Lehnsmændens formentlige Ejendoms Ret til den hele Teig forbeholdes Parterne Ret og Tiltale til hinanden og da Contracitanten ei har negtet at opfylde, hvad han her er overbevist og ipligtet, men andet og mere er paasøgt saa bør Citanten Lehnsmænd Ole Omundsen Hamre at betale til Contracitanten i denne ham paaførte Sags Omkostninger 3 Spdlr samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Det idømte efterkommes under Executions Tvang {og alt fornødne indtil Betaling skeer} inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Justits Sagen Fol: 327 mod Samson Johnsen Bagne blev afsagt saadan Dom:

Ved denne Sag er Bonden Samson Johnsen Bagne Justitialiter tiltaltdt for modvillig Udeblivelse med den ved Forordningen af 12 Septbr: 1792 befalede Arve-Anmeldelse Ved fremlagde Documenter og egen Tilstaaelse er han overbevist om, i mere end 3 Aar, og efterat være paamindet, over et halvt Aar, at have efterladt at afgive \Anmeldelse/ til Fogden eller Skifteretten om hvad hans afdøde Svigerfader John Johnsen Skaar efterlod sig til Arv, hans Udeblivelse maae altsaa ansees strafværdig, og hans paaberaabte Ukyndighed om Anmeldelsens Unødvendighed og at han troede den givne Dødsanmeldelse var nok, samt at Uheld ved Ildsvaade der borttog!! (borttog) hans Gaardhuse bidrog til at han forglemte sin Pligt kan ikke undskylde ham. Seer man hen til Lovens Bydende i bemeldte Forordning af 12 Septbr: 1792 § 8 og Skatte Loven af 1ste Julii 1816 dens 5 § samt Pengevæsens Loven af 14de Junii 1816 dens 26de og 32te § da er det egentlig for udeblivelse af Anmeldelse af Dødsfaldet at der er sadt den høye Bod af 80 Spdlr forhen til Frelserens Kirke, men nu til

Rigskassen men derimod findes Straffen \ei/ fastsat for Udeblivelse af Anmeldelse om Arvens Størrelse, men vel for dens urigtige Angivelse Den af Actor paastaaede Bod 80 Spdlr forekommer derfor ikke Dommeren her anvendelig da det synes: rimeligt at den høye Bod for Dødsfaldets Fortielse er bestemt paa Grund af at Rigskassen dermed aldeles ville kunne unddrages dens Arve-Indtægter, men naar Dødsfaldet en Gang er anmeldt gives der let Muelighed for Vedkommende Embedsmænd at paasee Arve Anmeldelsen og Afgiftens Erlæggelse hvis nogen blev at svare. Straffen for sammes Udeblivelse maae derfor være anseet ringere, og ei at være bestemt men overladt til Dommeren at bestemme efter fore{gaaende}\kommende/ Omstendigheder Den Omstendighed at uagtet paamindet og tilsagt, har Angjeldende dog ikke efterkommet Lovens Bud, maae ansees at forøge hans Strafskyldighed og at han maae blive at ipligte en noget klækkelig arbitrair Bod og at bør betale denne Sags Omkostninger Da under Sagen er oplyst at den paaankede Arve anmeldelse er afgivet medens Sagen stod under Rettens Behandling saa bortfalder Actors Paastand at han bør ipligtes under daglig Bod at afgive den manglende Arve-Anmeldelse Den Omstendighed, at efter afgivne Arve Anmeldelse ingen Arve Afgift har været at erlægge, synes ikke her at kan komme i Betragtning til Straffens Formildelse paa Grund af at Anmeldelsen maae ansees fornøden for at sikre og bevise om noget eller intet tilfalder Rigskassen Paa disse Grunde og da intet af Actor under Sagens Førelse findes forsømt Kjendes for Ret: Samson Johnsen Bagne, som uagtet paamindet og tilsagt, dog ikke inden denne Sags Anlæg, har afgivet den ved Loven befalede Anmeldelse ipligtes herved at bøde til Ulvigs Sogns Fattiggasses Fond 25 Spdlr (: fem og tyve

1822: 334

Speciedaler :), til Actor Hr: Procurator Baade, Sallarium 10 (: skrives ti Speciedaler :) samt denne Sags øvrige Omkostninger efter nermere af Amtet approberede Beregninger det idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Amtets Approbation paa Regningerne.

A v W S Koren. Ole Svends: Sexen Knudt Knudtsen Maakestad Lars Olssen
Sekse Holgjer Niels: Berven

December Maanedsting 1822.

Aar 1822 den 2den December blev Retten sat paa Thingstedet Helleland til Maanedstings Afholdelse for Hardanger, saavel Lehnets som Lyseklosters Gods, og Retten betjent i Sorenskriverens Forfald ved Jens Skagen som eedsoren Fuldmægtig, i Overvær af de 4 eedsorne Laugrettesmænd Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen Helleland og Iver Christensen Eidnes.

Hvorda blev publiceret:

1. Finantsdepartementets Bekjendtgjørelse angaaende en etableret ugentlig Postgang fra Tofte i Christians Amt, gjennem L.ssa.(?) og Romsdalen til Molde og Christiansund og tilbage, dateret 17de Aug: 1822.
2. Placat angaaende Refusion af Skydsudgivter, som af Statscassen ere udlagte i anledning af Friskydsens Afskaffelse, dat: 24de Aug: 1822.
3. Justitsdepartementets Circulaire af 2 Septbr: 1822, communiceret af Amtet 21de s: M: angaaende Papiret til Skjøder paa beneficeret Gods.
4. Marindepartementets Bekjendtgjørelse af 4 Septbr: 1822 angaaende pestsmittede Steder.
5. Orden, hvorefter Høiesteretssager i 2den Session 1822 foretages.

Laugrettes Eedtagelse:

Ricold Larssen Torblaae fremstillede sig for Retten og aflagde Eed som Laugrettesmand efter Loven. For Indskrivningen betalt 24 Skilling.

Gammel Sag Folio 327 Johannes Larssen Næsheim mod Torger Nilsen Wedaaen.
Citanten mødte personlig.

Paa Sagvolderens Vegne mødte Christopher Christophersen Syse, samt Sagvolderens Huustrue Kari Nilsdatter Wedaaen og paa Sagvolderens Vegne som Contracitant fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved muntlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Citanten til at høre Contravidner i denne Sag, bemeldte Stevning blev oplæst og indtages her saalydende: #

Citanten vilde anhøre Contravidnerne

1ste Contravidne Rasmus Davidsen Uhren, Huusmand under Gaarden Jeltne aflagde Lovens Eed at vidne Sandhed forklarede paa Tilspørgende at i en Tid af 25 Aar, som Vidnet har boet paa Uren, der grændser til Wedaaen har Contracitanten for det meeste bestandig, om just ikke hvert enkelt Aar, det Vidnet ei saa nøie veed, havt Gjeder paa sit Plads, og havt dem gaaende i Citantens Udmark, uden at Vidnet har hørt, at det har været ham formeent af Huusbonden, førend i de senere Aar, Citanten derom har yttret Klage, da Citanten selv i de senere Aar har afødet!! (affødet) Gjeder. Vidnet paa Tilspørgende forklarede videre at det anseer Gjederes Afskaffelse for et stort Savn for Contracitanten da Gjeder ere de Creaturer, som han efter sit Pladsets Beskaffenhed, have bedst Gavn af, og at til Creaturerne Vogtning, og Pladsets Drift, Contracitanten behøver Tjenere, endelig troer og anseer Vidnet at bemelte Udmark og Stæder kunde være Beite for Gjeder uden den betydeligste Skade. Vidnet som ei vidste videre til Oplysning blev afskediget.

1822: 334b

2det Contravidne Aslak Toresen Aasem aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed forklarede: at Contracitanten Torger saalænge han har været Huusmand paa Wedaaen, i 20 á 30 Aar har næsten bestandig og meest i førstningen havt Gjeder i Næsheim's [Udmark], og at hans forrige Huusbonde Ole Næsheim samtykkede det, hvorimod hans nærværende Huusbonde Citanten der nu i!! selv har Gjeder, ei har villet taale at Huusmanden skulle have Gjeder hvis Afskaffelse Vidnet skjønner, ville været stort Savn for Contracitanten. Vidnet skjønner at Huusmanden Torger allene med sin Kone uden videre Folkehjelp eller Tjenere, ikke kan drive Pladset og ernære sig paa samme, skjøndt Huusmanden har været arbeidssom paa Pladsets Forbedring. afskediget.

3de Contravidne Gaardemand Gunder Christiansen Boldstad aflagde Eed at vidne Sandhed forklarede: at Contracitanten Torger har havt Gjeder paa sit Plads baade medens hans forrige Huusbonde levede og nu, men Vidnet som boer paa den anden Side af Fiorden, er ei saa nøie bekjendt med, om han bestandig aarlig, har havt Gjeder, eller veed om han havde Tilladelse at have dem paa Huusbondens Ejendomme i Udmarken. Da ei var at Tilspørge Vidnet undtagen om Huusmanden Torger ikke har opryddet og meget forbedret Pladset, hvilket Vidnet bekræftede, blev det afskediget.

Parterne efter nogen Samtale declarerede derefter, at have truffet Foreening i denne Sag som de begjærede Protocollen tilført saaledes: Contracitantens Huustrue [og]? den {de} paa hans Vegne mødende Christopher Syse, vedgik at han /: Torger /: skal til anstundende Foraar aføde sine Gjeder og ingen Gjeder paa Pladset Wedaaen for Eftertiden have, hvorimod Citanten /: Johannes /: forpligter sig til, til næste Aar, at lade sin Ejendom Fredlyse for fremmede Gjeder og Creaturer!!, hvorefter de kan optage saadanne Creaturer som fornærmer

dem, saavel Huusbonden som Huusmanden. Til Erstatning for Gjødernes Afskaffelse, overlader Johannes til Torger en liden Slaatte som han selv før har brugt, østen for Bækken tet ved Pladset Wedaaen, hvor Skoven ikke maae voxe over mere end nu, og skal Torger end og om han vil oprydde og udlægge Ager i Slaatten, dog ei udhugge eller forringe Skoven. I særskildt Afgift af denne Slaatte skal Torger svare aarlig at skjære et Maal Ager, naar han tilsiges, men paa Huusbondens Kost. Huusmanden Torger beholder desuden sit Plads, og sine Rettigheder for øvrigt, saasom til Brændeveeds Benyttelse efter sit gamle Brug og overeensstemmende med Fæsteseddelen. Endvidere skal Huusmanden Torger og hans Enke efter ham, have Tilladelse til sin Hjelp og Pladsets Drift at have hjemme hos sig i Huset 2de Arbeidsføre af sine Børn enten gifte eller ugifte, og enten de ere i hans Brød eller ei saalænge de ei fornærme Huusbonden og desuden maae han have \af/ sine øvrige Børn i Huset hos sig, det eller de som maatte paakomme nogen Skrøbelighed eller Sygdom, og saaledes formedelst {det} \et/ eller andet Tilfælde være Nødtrængende til Huuslye for nogen Tid. Huusmanden Torger skal reise{t} til Støls paa samme Tid som hans Huusbonde og være der saalænge som han, og overlader Johannes til Torger et gammelt Huus paa Stølen, samt af sin Skov fra de beqvemmeste Stæder, videre Træmaterialier som behøves hvor af Huusmanden Torger skal opbygge sig Stølshuus, nemlig Floer og Sæhl, hvilket Huus naar Fæstetiden er ude skal tilfalde, og uden Erstatning for Opbyggelsen tilhøre Huusbonden. Huusbonden beholder al Gjødningen af Huusmandens Chreaturer. Dette Forlig blev Parterne forelæst og af dem vedstaaet rigtig tilført hvorefter

1822: 335

de Haandrekkedes som Venner og vel forligte og erklærede Sagen {er} hermed aldeles afgjort og bilagt. Det i Sagen fremlagte Commissions Forlig blev efter Forlangende tilbageleveret.

Contracitanten betalede Incammination efter Fradrag af Tilsvarspenge 108 Skilling og for 3 Vidner 40 Skilling.

Gammel Sag Fol: 332, Østen Jacobsen Velure mod Gullich Osmundsen Tufte. Citanten Østen Velure mødte selv tilstede, men paa Sagvolderen Gullichs Vegne mødte hans Broder Aslak Osmundsen Seim, der meldte Forlig i Sagen saaledes: Sagvolderen betaler til Citanten de paasøgte 4 Spdlr og i Sags Omkostninger 3 Spdlr tilsammen 7 Spdlr (: syv Speciedaler :) inden Sommerthinget for Kingservigs og Røldals Skibreder næste Aar 1823. Dette Forlig blev dem forelæst og vedstaaet rigtigt tilført, hvornæst de begjerede samme til Executions-Rets Kraft ved Dom stadfæstet;

thi blev af Retten strax afsagt saadan Stadfæstelses

Dom:

Kjendes for Ret:

Forestaaende af myndige Parter indgaaet Forlig, bærer i alle Dele ifølge Lovens 5te Bogs 1ste Capittel 1ste Artikkel at efterkommes og opfyldes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Stadfæstelses Doms lovlige Forkyndelse, og den omforenede Termini tilligemed Udstældsens!! (Udstædelsen), Forkyndelse, Execution, og videre til Betaling skeer, fornødne Omkostninger at udrede.

Nye Sag

Wiglik Hansen Sexe mødte og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved muntlig Varsel, at have til denne Ret Tid og Stæd, indstevnt Sunde Odsen Edland af Vinje Præstegjeld Christiansand Stift at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten, skyldige 23 Spdlr 34 s: samt {Renter} Sagens Omkostninger saa fremlagde han og Attest fra Kingservigs Forligelses Commission at Sagen dertil har været indstevnt og til Retten

henviist, i mangel af Sagvolderens Møde. Bemelte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende: ##

Indstevnte Sagvolder Sundre Olsen Edland blev paa lovlig Maade paaraabt men mødte ei, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremlagde fremdeles Revers af 28de Martz 1820, hvorefter Sagvolderen Sunder!! (Sundre) Edland har forpligtet sig til at betale til Kongsbergmarket 1821, skyldige til Citanten Wiglik 63 Spdlr 34 s.; og fraskrevet sig Værnething, men derimod vedtaget at Sagsøget ved Kingservigs Forligelses Commission og Domstol, efter foregaaende Varsel og Stevning for Omund Sjursen Trappethuns Dør, hvorhos Citanten erklærede at efter at Sagen var henviist fra Forligelses-Commissionen har han modtaget, til Afdrag paa bemelte Sum ifølge sin Qvittering paa Reverset 40 Spdlr, bemelte Revers blev med den paategnede Qvittering oplæst, og indtages her saalydende: # Citanten som hermed ansaae Søgsmaalets Lovlighed og den paastevnte Gjæld tilstrækkelig beviist indlod Sagen til Doms med Paastand at tilkjendes de paasøgte 23 Spdlr 34 s: tilligemed Renter af samme 4 pro Cent fra Sagens indvarsling til Commissionen til Betaling skeer, samt Prosessens Omkostninger erstattet, efter Dommerens Skjøn, {Retten eragtede} hvoriblandt 8 Spdlr, for deres Reiser, som han har sendt for sig, forskjellige Gange, og for sine egne Reiser

1822: 335b

til Sagvolderen for at kræve Gjelden da disse Reiser har været forgjeves.

Retten eragtede: Sagen optages til Kjendelse eller Dom.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s:

Herefter blev publiceret

No: 1. Et Skiftebrev sluttet 12te September 1822 efter Madame Silla Møllerup fød Schnabell, hvorved Sterboe Enkemanden Ulrik Fredrik Møllerup er udlagt og eiende Boets Jordegods 2 ½ Mrk Smør 1 Hud 1 Gjedskind og 1 Faarskind, med Bygsel og Herlighed i Gaarden Rønnestrand.

Da ingen meelte!! sig med Sager blev Thinget hermed udsat til i Morgen. J Skagen. Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen ibidem og Iver Christensen Eidnes. (: alle 4re med iholdt Pen :).

Næste Dag den 3die December 1822 continuerede Maanedstthinget paa Helleland, ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de igaar bisiddende 4re Laugrettesmænd.

Hvor da

i Sagen foran paa dette Folio, Wiglich Hanssen Sexe mod Sundre Aadsen Edland blev afsagt saadan

Dom:

Kravet er beviist ved fremlagde Revers, og Debitor har forpligtet sig her at lide Dom, thi Kjendes for Ret: Sundre Aadsen Edland i Vinje Præstegjeld ipligtes at betale til Wiglich Hanssen Sexe til Rest skyldige 23 Spd. 34 s. skrives tre og tyve Speciedaler, fire og tredive Skilling, med Renter 4 pro Cent aarlig fra 8de Februar 1822 til Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 5 (: fem :) Speciedaler, samt endvidere denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling skeer. Alt Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 (: femten :) Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Da ingen meldte dem efter Paaraab, blev formedelst Documenternes Tinglæsning Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes. (: Alle 4 m: p: P: :)

Henhører til 4de December næstneden: disse to No: 1 og 2.

1. Skiftebrev, sluttet 20de Maii 1822 efter Leilæending Torbjørn Iversen Utne, hvorved Boets eiende 1 Bod er udlagt Creditor Haldor Aalvigen for 20 Spd. og et Nøst \for 3 Spd/ til Sønnen Sjur T: Utne for Krav. Enhører til 4de December næstneden

2. Ditto sluttet 12de August 1822 efter Gaardmand Sjur Michelsen Hjelmo, hvorved Stervboets eiende 1 Bpd 3 Mrk Smør, $\frac{3}{4}$ Bukskind med B: og H: \for 600 Spd/ er udlagt til Enken Brita 13 $\frac{1}{2}$ Mrk Smør $\frac{3}{8}$ Bskd og af Taxationssummen 6 Spd. 60 s:, til Sønnen Aslak Sjursen 13 $\frac{1}{2}$ Mrk S: $\frac{3}{8}$ Bskd, og intet af Taxationssummen, derimod udlagt resterende Taxations Sum 593 $\frac{1}{2}$ Spd. til de øvrige Børn og Creditorer. Enhører til 4de Decbr:

Aar 1822, den 4de Decbr: continuerede Retten paa Helleland til Maanedstingets Afholdelse, ved Sorenskriveren i Overvær af de 4re Laugrettesmænd som tilstede i Retten i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

No: 1 og 2. see næstovenstaaende Skiftebreve.

3. Skiftebrev, sluttet 11de September 1822 efter Gdkone!! (Gaardkone) Kari Johannesdatter Stene, hvorved Boets eiende 2 Bpd 12 Mrk S: $\frac{1}{3}$ Hud med B: og H: for 270 Sps.

1822: 336

er udlagt Enked:!! (Enkemanden) Ole Olsen Stene det Halve 1 Bpd 6 Mrk S: $\frac{1}{6}$ Hud for 135 Spd og Sønnen Ole Olsen det andet Halve tog af Beløbet 33 Spd 3 [?] 18 s, af hvilken sidste Part Jordegods hans Søskende, sc: Johannes, Guri, Astri, Synneve og Elsebe udlægges de øvrige Penge.

4. Testamente, af 22de October 1822, oprettet mellem Egtefolk Johannes Qvæstad og Kone Anne Tollevsdatter.

5. Ditto af 3de December 1822, fra Helga Engels Datter \Bolstad/ til hendes Stedbørn.

6. Skjøde af 19de Novbr: 1822 fra Arvingerne i Skifte sluttet 18/9 1812 efter Torkel Iversen nedre Leqve, til Elling Torkildsen paa 15 Mrk S: med B: og H: i Gaarden Sigriteig.

7. Ditto af 3de Decbr: 1822 fra Isach Torjulsen til Torjuls Isachsen paa 1 Bpd 1 $\frac{1}{2}$ Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud med B: og H: i Oppeim og 9 $\frac{3}{4}$ Mrk S: i Bustethun.

8. Ditto af Ditto Dato fra Ole Olsen Odland til Sønnen Ole Olsen, paa et Underbrug af Odland, Bøen kaldet, af Skyld 9 Mrk Smør.

9. Bygselbrev af 14de October 1822 fra Daniel Jacobsen øvre Traae til Johannes Johannessen Svaasand paa 3 Spand eller 2 Bpd 6 Mrk Smør med B: og H: i Gaarden øvre Traae, med Reversal af s: D: og Landskyldsbog.

10. Forpagtnings Contract fra Hr: Pastor Røting til Omund Endresen paa 18 Mrk Smør og 1 Bukskind Landskyld i Gd: Brække, datt: 16de Juli 1822 og af Amtet Aproberet 28de Septbr: 1822.

11. Leiecontract fra Sjur Olsen, Peder Hanssen og Sjur Sjursen Nesheim til Lars Hermundsen Bjørge paa et Stølsbrug Watnedalen kaldet.

12. Forlig af Kingservigs F: Prot: mellem Hr: Isach Brant og Lars Iversen Oppedal om Ærerørige Ord mod førstnævnte, d: 9de Juli 1822.

13. Fledførings Contract af 29de October 1822, fra Samson Olsen Laate til Lars Helliessen Laate, hvorved førstævnte!! (førstnævnte) indgaaer i Fledføring hos sidstnævnte mod at denne tilfalder og tilhører førstnævntes Ejendom.
14. Wilkaarbrev af 14de October 1822 fra Johannes Johannessen Svaasand til hans fader Johannes Salomonsen Svaasand.
15. Ditto af 3de Decbr: 1822, fra Torjuls Isachsen Op{pedal}\heim/ til hans Forældre, Isach Torjulsen og Huustro Elen.
16. Panteobligation af 18de October 1822 fra Peder Nielsen Sæbøe til Johannes Iversen Erdal paa 100 Spd. og til Anve Tostensen Legreid 100 Sps mod 1ste P: Pant i 1 Bpd 3 Mrk S; ¼ Hud i Sæbøe.
17. Ditto af Ditto Dato fra Peder Larsen Sysendal til Johannes Iversen Erdal paa 100 Spd. mod 1ste P: Pant i 9 Mrk S: med B: og H: i Sysendal.
18. Ditto af 2den Decbr: 1822 fra Wiking Toresen Jøsendal til Ungkarl Jacob Jørgensen Hildal paa 150 Spd. mod 1ste P: Pant i 1 Bpd ¼ Mrk S: med B: og H: i Gaarden Jøsendal.
19. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Olsen Indstenes til Tomes Mikelsen Skjeggedal for 220 Spd. mod 1ste Pant i 1 Bpd 2 ¼ Mrk Smør 7/24 Hud i Indstenes.
20. Ditto af 3de Ditto fra Ole Olsen Aadland {til} den yngre, til Knud Knudsen Bustethun for 250 Spd. mod 1ste P: Pant i 1 Underbrug af Aadland, Bøen kaldet af Skyld 9 Mrk Smør og ellers hvad han eier og eiende vorder.
21. Afkald af 29de Novbr: 1822 fra Ole Endresen Lussand for hans Fader Arv 31 Spd. 26 s:
22. Ditto af 2den Decb: 1822 fra Lars Larsen Bakke for hans Kone Anne Jacobsdatters Arv 39 Rbd. 15 s: og Hjemmegift 158 Rbd. 94 s: N: V: efter hendes Moder Gjøa Omunds D: Eitrem.
23. Ditto af Ditto Dato fra Ingeborg Michels D: Hylden {til} for hendes Fader-Arv 25 Spd. 64 ¾ s efter Faderen Michel Davidsen Hylden.
24. Ditto af 3de Ditto fra Omund Torbjørnsen Djønne og hans Kone Syneva Johannes D: Djønnes Arv 3 Spd. 58 s: {efter}

1822: 336b

Derefter blev aflyst følgende.

1. Obligation, datt: 4de Juni 1807 fra Bottolf Mausæter eller Sysendal til Hellie Hereid og Johannes Erdal, stor 632 Rd. D: C:, Qvitteret for alt 28de November 1822
2. Ditto, af 12de Septbr: 1808, fra Lars Sysendal til Johannes Erdal stor 450 Rd D: C:, Qvitteret 12de November 1822.
3. Dito af 6te Marts 1810, fra Sjur Indstenes til Svend Berven, stor 400 Rd D: C:, Qvitteret 2den Decbr: 1822.
4. Ditto, af 4de Februar 1811, fra Peder Nielsen Sæbbe til John Fosse og Peder Sjursæter stor 800 Rd D: C:, Qvitteret for alt
5. Ditto, af 19de October 1821, fra Hellie Lindebrække til Andve Legreid og Johannes Erdal, stor 588 Spd, qvitteret for alt.

Efter 3de Ganges Udraab mødte ingen med noget Andragende, hvorfor Thinget hermed er sluttet.

A v W S Koren Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen
ibidem, Iver Christensen Eidnes (: alle 4re med iholdt Pen :)

Aar 1822 den 18de December blev Extraret sat paa Thingstedet Helleland i Hardanger af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jenssen Helleland, for at behandle et den 11te October sidstleden udsat Justitsthingsvidne, i Anledning et af Aad Torjussen Sørhaug og Huustro i Ryfølke begaaet Tyverie.

Hvorda paa Actor Hr: Procurator Baades Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnes, der fremlagde den foran irettelagde Stevning, hvis senere Paategninger her blive at inddrage saalydende # Saa fremlagde han og 2de Skrivelser fra Lehnsmanden for Jondals Skibrede, det ene af 2den November og det andet af 5te December sidstleden, der vise de uovervindelige Hindringer for at Thingsvidnet før nu har kunnet foretages; hvilke Skrivelser med Paategninger indtages her saalydende: ##

Defensor Lehnsmænd Tvedt mødte tilstede og vilde iagttage de Tiltaltes Tarv.

Actor fremstillede nu de tvende Indstevnte, Aad Olsen og John Nilssen Augestad, som i Hr: Procurator Engelschiøns Skrivelse feilagtigen ere kaldte Hougestad. De bleve nu forelæste de forrige Session og nu fremlagde Documenter. Derefter fremstod som

1ste \Vidne/ Aad Olsen Augestad, sagde sig i 34te Aars Alder og indeværende Aars Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: Vidnet var i Stavanger forrige Aars Stavangers Marked, paa en Jagt i Selskab med her indstevnte Joe eller John Nilssen Augestad; omspurgte Aad Torjussen Sørhaug kom da en Dag alene ned paa Fartøiet, hvor Vidnet var tillige med her indstevnte John, og tilbød da Vidnet først om denne ville kjøbe 2 Sølvskeer og derfor give ham 5 Spd. Vidnet foreviiste nu Skeerne i Retten, dem han bleve budne. Vidnet sagde da, at det var for dyr en Priis, han vilde ikke give saa meget. Aad Sørhaug, der er Vidnet noget lidet beslægtet og fød og opdraget paa samme Gaard som Vidnet, nemlig Augestad, og derfor vel kjendt med Vidnet, sagde til Vidnet, at han havde maattet tage dem i Betaling for Arbeide, og at Vidnet kunde bedre taale at give 5 Spd. for dem, end han at afslaae noget paa Prisen. \Vidnet/ Vilde ikke give saa meget for dem, gik derpaa strax af Fartøiet op i Byen, {hvor} \men/ bemældte Aad \Sørhaug/ blev tilbage tilligemed det andet indstevnte Vidne John, som var tilstede under bemældte Samtale. Da Vidnet nogen Tid efter kom tilbage paa Fartøiet, fortalte John at han havde kjøbt Skeerne for 4 Spd. og viste

1822: 337

Vidnet dem. Vidnet sagde videre, at han, som vel kjendt med Aad Sørhaug, har stedse kjendt ham som en ærlig Mand og langt fra ikke kunde have mindste Formodning om, at Skeerne vare stjaalne, hvorfor han heller ikke havde taget i Betænkning, hvis han med Sælgeren havde kommet overeens om Prisen, at kjøbe dem, og maa forundre sig over, nu at høre at de skal være stjaalne. Odd Sørhaugs Kone kjender Vidnet ikkun lidet til. Vidste intet videre til Oplysning at forklare, blev forelæst sit Prov, som han vedstod rigtig, afskediget.

2det Vidne John Nilssen Augestad, sagde sig 23 Aar gammel og indeværende Aars Høst at have nydt Alterens Sacramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede sig i et og alt overeensstemmende med forestaaende Vidne, kun med den lille Forandring \at Vidnet/ ei er beslægtet med omhandlede Aad Sørhaug, men at bemældte Aad Sørhaug er opdraget i Vidnets Morfaders Huus, der er det samme, hvor Vidnet selv er opfød. Forklarede Videre, at da forestaaende Vidne Aad Augestad var gaaet af Fartøiet op i Byen, kom Vidnet omsider i Accord med omhandlede Aad Sørhaug og kjøbte af ham de her i Retten fremlagde 2 (: to :) Sølvskeer og betalt dem med 4 (: fire :) Speciedaler, hvilket Vidnet syntes var fuld Værd for dem. Vidnet faldt ingenlunde paa at Skeerne vare stjaalne, og kunde dertil ingen Anledning have. Videre forklarede Vidnet, at paa

Skaftet af Skeerne stode nogle Bogstaver, dem Vidnet ei erindrer hvilke, og da Skeerne vare meget sorte, saa lod Vidnet dem ved sin Nærværelse i Bergen oppudse og afslibe bemældte Bogstaver, da han ikke vilde have fremmede Bogstaver paa hans egne Skeer, og gav han derfor 12 Skilling. Vidnet leverede nu omhandlede Skeer at følge denne Thingsvidne-Act, men begjerede og paastod, at erholde dem tilbage eller og hans udlagde Penge 4 Spd: 12 s: Vidnet vidste intet mere til Oplysning, blev forelæst dets eget og forestaaende Vidnes Prov, som det alt vedstod som sit og rigtig tilført. Afskediget.

Actor declarerede, ingen flere Vidner at have at lade afhøre, og paastod sig hans Reise godtgjort efter nærmere indgivende Regning og under Sagens Paakjendelse tilkjendt et billigt Salarium, og den Skyldige at betale Stevneomkostninger med Expresser.

Defensor Lehnsmænd Tvedt havde intet videre at tilføre, end han fremlagde Regning af Dags Dato over hans Tilkommende, som han paastod sig tilkjendt, hvilken Regning her indtages saalydende #

Da ingen enten Actor, Defensor eller Vidnerne havde mere at tilføre, saa blev dette Thingsvidne hermed sluttet og skal saa hastig mueligt blive Amtet tilstillet.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland Endre Jenssens Helleland
m: p: P: m: p: P:

Året 1822 til endes

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
Året 1823

(1823: 337)

Februari Maanedsting 1823.

Aar 1823 den 3de Februari blev Retten sat til Maanedstingets Afholdelse for Hardanger, saavel Lenehts!! som Lyseklosters Gods, paa Thingstedet Helleland, ved Sorenskriveren i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette sc:!! (så som) Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Endre Jenssens Helleland, John Endresen Frønes

Hvorda blev publiceret:

under No: 1. Lov af 15de November 1822, indeholdende Regler, hvorefter den norske Banks Sedler kunne erholdes ombyttede mod rede Sølv. See videre Folio 338.

Ny Sag.

Knud Haldorsen Oppedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Tormo Aslaksen Selliestad at anhøre Vidner og Beviser, see sig overbeviist og lide Dom at betale med Sagens Omkostninger skyldige 8 Spd. Saa fremlagde han og Attest

1823: 337b

fra vedkommende Forligelsescommission at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemældte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Tormo Aslaksen Selliestad selv tilstede declarerede, at de her paasøgte 8 Spd. forlængst ere betalte, undtagen hvad Indstevnings Omkostninger kan beløbe, samt Renter fra Indstevningen til Forligelsescommissionen.

Citanten fremlagde nu et af Sagvolderen under 8 December 1821 til ham (: Citanten :) udstædt Revers, hvorved Sagvolderen tilstaaer at skyldes 34 Spd., som skal betales til 20de Februar 1822, hvorpaa er tegnet, at Debitor har betalt engang 18 Spd. og en anden Gang 8 Spd. Bemeldte Revers blev oplæst og indtages her saalydende: # Citanten declarerede, at det var de efter bemældte Reverses lydende tilbagestaaende eller endnu ikke betalte 8 Spd. som han nu her paasøgte, og troede nu at have beviist sit Kravs Rigtighed.

Sagvolderen Tormo declarerede, at Citanten havde faaet en Hest hos ham, for hvilken han paastod 24 Spd., men som i deres Mellemværende ikkun var afskreven for 18 Spd.

Efter nogen Samtale mellem Parterne bleve de saaledes forenede: at det tillades Sagvolderen Tormod Aslaksen Selliestad nu her i denne Sag inden Retten ved Eed at bekræfte, ikke at kan erindre at have solgt den omtalte Hest til Citanten Knud for 18 {S} eller 20 Spd.; aflægger han denne Eed, da ipligtes han kun at betale 4 Spd: og det Halve af denne Sags Omkostninger her inden Retten.

Sagvolderen Tormod fremstod nu og med oprakte Fingre og Saligheds Eed bekræftede, ikke for nogen Vis Priis at have solgt til Citanten den omtalte Hest.

Hvor paa strax af Retten blev afsagt saadan

Dom:

Paa Grund af oven aflagde Eed og indgangne Forlig, samt Lovens 5 – 1 – 1 Kjendes for Ret: Tormo Aslaksen Selliestad betaler til Knud Haldorsen Oppedal 4 (: fire :) Speciedaler tilligemed det Halve af Retsgebyrerne nu her idag, saa betaler han og denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt Fornødne indtil Betaling skeer. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Citanten betalede Incammination 74 s og Sagvolderen Tilvarspenge.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Endre Jenssen
Helleland, John Endresen Frønes. (: alle 4 med iholdt Pen :).

Næste Dag den 4de Februari 1823, continuerede Maanedstinget ved de Rettens Personer som i gaar.

Hvorda: blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Udskiftnings Forretning af 8de August 1822 af Gaarden Reinsaases Hjemmebøe m: v: imellem Ole Larssen Reinsaas og Johannes Olsen Hildal, Bemeldte Forretning udstædt og thinglæst in dublo.

2. Skifte sluttet 1ste Novbr: 1822 efter Gaardemand Hellie Olsen Reisæter, hvorved 2 Bpd 6 Mrk S: ½ Hud og 4 Mrk S: i Bø.eteig(?) med B: og H: {for} \i/ Gaarden Reisæter, er udlagt Enken Sigri Lars D: det Halve for 175 Spd og det andet ½ til ældste Søn Ole Helliesen, hvis taxerede Værd 175 Spd. er udlagt til hans Broder Johannes 58 Spd. 14 s, Søsteren Ingebor 29 Spd 7 s og Søsteren Marita ligesaa.

3. Ditto sluttet 21de Novbr: 1822 efter Gaardebruger Johannes Larssen Qvæstad hvorved Boets et Nøst med Helletag for 100 Spd. er udlagt til Enken Marta Johns D: og et Floerhuus for 15 Spd. til Sønnen Lars Johannessen.

4. Ditto, sluttet 23de November 1822 efter Gaardemandskone Brita Tollachs D: Stene hvorved Boets eiende Jordegods i Stene 1 Bpd 17 ¼ Mrk S: 1 ¾ Faarskind ¼ Kalvskind med B: og H: og Overbygsel til 6 Mrk Smør, er udlagt Enkemanden Erich Johannessen det Halve for Taxationssum 130 Spd hvoraf han svarer til Myndl: Sigri og Marita

Tallachs Døttre Aarhuus for Obl: Krav 33 Spd., Sønnen Tollach Erichsen 31 Spd. 4 O: 2 s og Datteren Frea Erichsd: 40 Spd. det andet $\frac{1}{2}$ udlagt til ældste Søn Johannes Erichsen for den anden $\frac{1}{2}$ Taxationssum 130 Spd, hvilken han svarer til hans Søskende Tallach, Marita, Cicilia, Christi og Brita som er udlagt samme.

5. Skifte sluttet 26de Novb: 1822 efter H:Kone Cicilia Salemons D: Eiken, hvorved Boets en Røgstue for 8 Spd, er udlagt, til Sønesøn Jacob Sjursen \for/ 2 Spd 1 O: 1 s. Sønnedatter Cicilia Sjurs D: 4 Ort 1 s: Sønnen Jacob Jacobsen 3 Spd. 1 O: og Sønnen Erich 1. 3. 22.

6. Ditto, sluttet 29de Novb: efter Huusmandskone Elsebøe Sjurs D: Høivigen under Froestad, hvorved Boets eiende 1 Røgstue for 5 Spd., 1 Stavbur for 2 Spd., 1 Hølade for 6 Spd og 1 Nøst for 4 Spd., er udlagt: til Arvingerne efter Henrich Kramer i Bergen Røgstue for 5 Spd, Creditor Lars Traa Stavburet 2 Spd, Ditto Hans Klyve Nøstet 4 Spd. og Høladen for 6 Spd. til Enkemd: Askild Olsen Høivigen, Søn/n/en Sjur og Ole, Datteren Anne og Synneva.

7. Ditto, sluttet 30de November 1822 efter Gaardemandskone Brita Ivers D:, {er} \hvorved/ Sterbboets eiende Jordegods i Fladebøe 1 Bpd 11 Mrk S: 7/18 Bukskd 7/18 Gjedskd med B: og H: for Taxationssum 200 Spd. \er/ udlagt det $\frac{1}{2}$ til SterbboEnkemanden Lars Johannessen Fladebøe og det andet $\frac{1}{2}$ til ældste Søn Iver Larssen.

8. Ditto, sluttet 6te Decbr: 1822 efter Huusmandskone Guro Lars D: Baadestøe i Jondal {er} \hvorved/ Boets eiende 1 Løe med Floer og Smalhuus for 5 Spd, 1 Stavbur med Nævertag for 3 Spd, 1 gl: Nøst med Hunetag for 1 Spd 60 s: er udlagt til eneste Datter Sigr Sjurs D:

9. Ditto, sluttet 10de Decbr: 1822, efter Gaardemand Aad Olsen Qvæstad, {er} \hvorved/ Boet[s] eiende 1 Løb 1 Bpd 14 $\frac{1}{2}$ Mrk S: el:!! (eller) 1 løb 9 Mrk S: 1 Løb Salt $\frac{1}{2}$ Hud med B: og H: i Qvæstad for Taxationssum 425 Spd \er/ udlagt: SterbboEnken det $\frac{1}{2}$ og ældste Søn \Ole Aadsen/ det andet $\frac{1}{2}$, hvoraf han af Taxationssummen udbetaler til hans Søskende Tosten, Lars, Anne, Torbjør og Kari 165 Spd 1 Ort 9 s.

10. Ditto, sluttet Ditto Dato, efter Ungkarl Johannes Samsonsens Birkeland, hvorved Boets 1 Stolpebod paa Arvetomten for 6 Spd er udlagt Brodersønnen Samson Nielsen Sætvedt.

11. Ditto, sluttet 11de Ditto Dato efter Gaardemand Anders Sjursen Hjेलmo, hvorved Boets eiende 9 Mrk S: $\frac{1}{4}$ Bukskd: med B: og H: i Hjेलmo for Taxationssum 180 Spd er udlagt til eneste Arving den Afdødes Halvsøster Mari Sjurs D:, og af Taxationssummen {betaler} \udlagt/ til Skifteforvalteren for \Skifte/ Omkostningerne m: v: 39 Spd. 100 s: og til Creditorerne Ole og Halsteen Endressønner Lillethun samt Herborg Ols D:, for Obl: Krav 22 Spd 51 s.

12. Ditto, sluttet 16de Decbr: 1822, efter Sigr Ols D: Wasthun, hvorved Boets ejende Jordegods i Wasthun $\frac{3}{8}$ Løb S: $\frac{1}{2}$ Bukskd med B: og H: for Taxationssum 200 Spd. er {alt} udlagt \alt/ til Enkemanden Elling Hanssen Wasthun, men af Taxationssummen udlagt til hans ældste datter Brita for Obl: Krav 100 Spd.

13. Obligation, datt: 3de Februari 1823 fra Knud Arnesen Botnen til Tobias Haldorsen Eidnes paa 60 Spd. mod Pant i 12 Mrk S: med B: og H: i Botnen.

14. Skjøde af Ditto Dato, fra Provst N: Hertzberg til Huusmand Lars Arnesen, paa en Røgstue staaende paa Pladset Bøen under Ullensvangs Præstegaard.

15. Huusmands Contract af 25de Januari 1823 fra Ole Arnesen Grønsdal til Hellie Michelsen paa et Huusmandsplads under Gaarden Grønsdal, med Reversals Forpligtelse af s: Dato.

16. Afkald af 3de Februari 1823 fra Magnus Larsen Syse til hans Formynder Omund Johannessen Bue, for {...} Arv 53 Spd 3 O: 17 s: efter Magnuses Fader Lars Syse, for Arv 1

Spd. 2 O: 23 s: efter hans Faster Cicilia Johannes Datter Bue og for Arv 6 Spd. 3 Ort 1 s efter hans Farmoder Kari Lars Dtr: Bue.

17. Ditto af Ditto Dato fra Svend Asbjørnsen Sexe for hans Kone Marita Omunds D:s Arv og Hjemmegift ialt 48 Spd. 60 s: efter hendes Fader Aamund Larssen Ringøen.

Hermed blev Thinget udsat til i Morgen, da ingen meldte sig med Noget inden Retten.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, John Endresen Frøines, Iver Christensen Eidnes (: alle 4re med iholdt Pen :)

1823: 338b

Neste Dag den 5te Februar 1823 continuerede Maanedstthinget paa Thingstedet Helleland ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar, undtagen John Frønes, i hvis Sted sad Elling Pedersen Eidnes.

Hvor da blev publiceret continuitiv (: fra No: 1 Folio 337 :), under No:

2. Orden for Høiesteretssagers Foretagelse i første Session 1823.

Da ingen mældte sig med videre ved Thinget, for saavidt Lehnets Gods angaaer, blev det hermed sluttet, men hvad Lyseklosters Gods angaaer, see Justits protocollen for samme.

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes (: Alle 4 med iholdt Pen :).

Martz Maanedstthing for Hardanger begyndt den 3die Martz

Aar 1823 den 3die Martz blev Retten sat til Maanedstthingets Afholdelse, {saavel} for Hardanger saavel Lehnets som Lyseklosters Gods paa Thingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd sc: Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes og Elling Pedersen Eidnes.

Hvorda blev foretaget:

Stevnevidnes Indsættelse:

Lars Johannesen Age mødte for Retten og blev forklaret hans Pligter som Stevnevidne, hvorefter han blev beskikket som Stevnevidne for hele Kingservigs Præstegjeld \og Skibrede/, Lehnets Gods og med oprakte Fingre og Saligheds \Eed/ bekræftede at ville forrette dette hans Ombud oprigtigen efter Pligt.

Efter Paaraab mødte Ingen for Retten med Sager, {hvor} men formedelst Documenters Udstædelse og Thinglysning, samt endeel Sager, som i Morgen falder i Rette, blev Thinget hermed udsat til i Morgen.

A v W S Koren Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes. (: alle 4 m: p: P: :).

Næste Dag den 4de Marts 1823 continuerede Maanedstthinget paa Thingstedet Helleland for Hardanger, og betjent ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar.

Ny Sag.

Viglik Hanssen Sexe mødte for Retten og mældte, at han ved mundtlig Varsel til dette Thing har indkaldet Brita Olsdatter Sexe med (ved?) Egtefælle Asbjørn Johannessen Sexe til at anhøre Vidner, see sig overbeviist og lide Dom fordi hun har gjort ulovlige Beskyldninger mod Citantens Huustro Christie Haldorsdatter og hans \Sted/Datter Guri Vigliksdatter, og ærerørigen bagtalt dem.

Paa Indstevntes Vegne mødte deres Søn Svend Asbjørnsen Sexe.

Efter nogen Samtale, bleve Parterne saaledes forenede: Svend Asbjørnsen declarerede paa hans Moders Vegne, at hvis hun har talt noget paa nogen Maade til Ærefornærmelse eller Beskyldning for nogenslags ulovlig Handling at skulle være begaaet, enten af forbemældte {\St/} Citantens Huustro eller hans \Sted/Datter, da tilbagekalder indstevnte Comparentens Moder ethvert Ord og Udladelse, som usagt, dødt og magtesløst, og ikke at bør komme Citantens Huustro eller Steddatter til Æresforkleinselse i nogen Maade, og til Beviis om, at hun ikke har Grund til at paasige dem nogen Last, er hun villig til og herved forpligter sig at erstatte Citanten alle paa denne Sag havte Penge udgivter, og endvidere erlægge til Kingservigs Præstegjelds Fattigcasse 1 Spd skrives en Speciedaler. Dette Forlig blev af Protocollen fore-

1823: 339

læst begge tilstedeværende Parter og af dem vedstaaet rigtig tilført, og lovede de hinanden, for Eftertiden, ikke at skulle forekaste hinanden, det her Passerede, hvorefter de haandraktes, som Venner og vel forligte.

Sorenskriveren modtog Incammination 1 Spd 28 s., Tilsvarspenge 40 s:!

Derefter blev Extraheret følgende Documenter

No: 1. Skifte sluttet 30de Novb: 1822 efter Samson Larssen Samland, hvorved Boets ejende Jordegods 1 Bpd 3 Mrk Smør med Bygsel og 14 8/11 Mrk S: og 1 Gjedskind uden Buxell! (Bygsel) samt 2 Mrk S: i underliggende Plads Fagertvedt, i Gaarden og Arvetomten Samland er udlagt Enken Anne Lars D: det Halve af Jorde Godset for Taxationssum 125 Spd. og det andet ½ til Datteren Guro Samsons D: for Taxationssum 125 Spd. hvoraf hun erlægger til hendes Moder ovenmeldte Anne Lars D: 41 Spd 3 O: 8 s:

2. Skifte sluttet 7de Decbr: 1822 efter Ingeborg Ols D: Østerhagen, hvorved Boets Jordegods 1 Bpd {1 Bpd} 1 ½ Mrk S: med B: og H: for 260 Spd. er udlagt Enkemanden Lars Johannessen 12 ¼ Mrk S:, og af Taxations summen 16 Spd. 38 s:, det øvrige udlagt til Oblig: Creditor m: f:, og Sønnen Ole Larssen de andre 12 ¼ Mrk S: for Taxationssum 130 Spd. hvoraf han fralægger sig til Pantecreditor m: f: 122 Spd 100 s:

3. Testamente af 3de Marts 1823, hvorved Brita Jacobs D: Nes har indsat hendes Steddatter Guro Jacobs D: Alsager til eneste Arving efter hende, undtagen forbeholdt sig Gangklæderne.

4. {Forpagtningscontract} \Wilkaarbrev/ fra Jacob Larssen Nes til hans Huustro Brita Jacobs D: paa Levetid for hende efter hans Død, datt: 3 Marts 1823.

5. Forpagtnings Contract af 16de Decb: 1822 {fra} \mellem/ David Anvesen Qvale og Omund Brynildsen Ødven, hvorved David forpagter til Omund hans Brug i Qvale i 15 Aar, imod alle Udredsler.

6. PanteObligation af 3de Marts 1823 fra Hellie Omundsen Bue til Jacob Haldorsen Maage paa 100 Spd. mod Pant i 4 ½ Mrk S: med B: og H: i Jordal eller Bue.

7. Ditto, af 3de Marts 1823 fra Tosten Hanssen Herøe til Anve Iversen Haldanger 75 Spd. og til Torjuls Michelsen Tjoflaat 75 Spd. er 150 Spd. mod Pant i Herøe

8. Afkald af 18de Decb: 1822 fra Jørgen Torbjørnsen yttre Tveite, til Poul Torkildsen Leque for Myndtlingen Guro Gunders D: Ourdal for hendes Arv efter Faderen i Species 87 Spd 38 1/8 s, efter Farfaderen 92 Spd. 85 3/8 s: og efter Moderen 39 Spd. 111 s.

9. Ditto \af 3de Marts 1823/ fra Arne Larssen Sexe for Arv efter Faderen, stor i Species 5 Spd. 1 O: 1 s
10. Ditto fra Ingeborg Aslachs D: Hereid for Arv efter Faderen i Species 12 Spd 110 s: og efter Moderen Guro Peders D: Qvamme 2 Spd 41 s: datt: 3 Marts 1823.
11. Ditto af 3 Marts 1823 fra Brita Jacobs D: Huus for Arv efter hendes Fader 4 Spd. 56 s: og Hjemmegift 18 Spd. 2 O:, og efter hendes Moder 8 Spd. 46 s
12. Ditto af Ditto Dato fra Brita Lars D: Haldanger for Arv efter Faderen Lars Haldanger i Species 15 Spd. 95 s
13. Ditto af 4de Ditto fra Sølfest Asbjørnsen Haugstvedt for Arv til hans Kone Boel Lars D: Traae efter afdøde Brita Sølfest D: Sollesnesset, ifølge Testamente, stor i Species 156 Spd. 114 $\frac{3}{4}$ s:
14. Ditto af Ditto Dato fra Ragnilde Niels D: Skaar for hendes Arv efter Katla Ols D: Skaar stor i Species 14 Spd. 58 s: og efter hendes Broder Anve Arv i Species 1 Spd. 26 s.

Efter 3de Ganges Udraab meldte sig ingen flere med noget for Retten, hvorfor Tinget hermed blev sluttet.

A v W S Koren Sjur Samsonsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen
Eidnes, Elling Pedersen Eidnes (: alle 4re med iholdt Pen :)

1823: 339b

Sommerthing for Johndals Skibrede den 9de og 10de Mai 1823.

Aar 1823 den 9de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør, til Sommer- Sage- og Skattethings Afholdelse for Johnsdals Skibrede, Retten betjent ved Sorenskriveren i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Asbjørn Torjulsen Samland, Ole Olsen Qvale, Iver Steengrimsen Guntvedt, Mikkell Sjursen Samland, hvilke tre sidste nu aflagde den befalede Laugrettes Eed, \og 3 sidste hver {og} derfor betalede 24 Skilling/ saa var og tilstede Hr: Foged Vidsteen, samt Lehnsmanden og en Deel thingsøgende Almue.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

- No: 1. Capituls-Taxt for Bergens Stift i Aaret 1822, datteret 20 November 1822.
2. Lov indeholdende Regler, hvorefter den norske Banks Sedler kunde erholdes ombyttede mod rede Sølv, datteret 15de November 1822.
3. Circulaire fra Directionen for Norges Bank, Betræffende Udbetalingen af Udbytte til 1821 Aars Udgang for gjorde Bankindsukde, dat: 20 Sept: 1822
4. Placat angaaende Refution af Skyds Udgifter, som af Statscassen ere Udbetalte i Anledning af Friskydsens Afskaffelse, 24 August 1822.
5. Bekjendtgjørelse angaaende nye etableret Postgang fra Gaarden Tofte i Christansands Amt, igjennem Lesøe og Romsdalen til Molde og Christiansund, datt: 17 August 1822.
6. Indbydelse til Participantskab i et Forsøg paa Opdagelsen!! (Optagelsen?) af Aardals Kobberværk, 11 Juni 1822.
7. Finants Departementets Circulaire, der indskjerper Overholdelsen af 11 § i Loven af 13 August 1818, angaaende Udstædelsen af de saakaldte Kjøbmandssedler, 29 Januar 1823.
8. Efterlysning paa endeel, hos Procurator Henscheen paa Gaarden Hare (Hane) i Egers Præstegjeld bortstjaalne Sager, 8 Octobr: 1822.
9. Ditto, om en Toldcasserer Holst fra Helsingør, 7 Februar 1823.
10. Do:, om Jens Jensen Kjøsland 4de Januar 1823.
11. Do:, om Gjest Baarsen Sogndalsfjæren 14 Desembr: 1822.

12. Do:, om Christian Olsen Aaseg, 7de Desember: 1822.
13. Ditto, om Elen Bergitte Larsdatter Moe 12 Desember 1822.
14. Ditto, om en Person ved Navn Knubbeknud eller Kubbeknud 9 Novemb: 1822.
15. Ditto, om Edvard Mathias Madsen og Daniel Jentoft Balken 19 October 1822.
16. Ditto, om Ole Johannesen 17de October 1822.
17. Ditto, om Ole Olsen Prøys 14 September!! 14 Septemb: 1822.
18. Ditto, om Hans Rasmussen 14de September 1822.
19. Amtets Skrivelse om at residerende Capelan Stub er constitueret til, indtil videre at forestaae Postaabneriet paa Fusse, 31de Martz 1823.
20. Foged Vidsteens Anmodning til Sorenskriveren, om at efterlyse Stork (Størk) Hermundsen Færrevog, 5te April 1823.
21. Amtets Skrivelse, angaaende nye Budstikker, 10 Martz 1823.
22. Efterlysning om Gjest Baarsen 8de April 1823.

Da ingen meldte dem med noget videre, saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren. Iver Stengrimsen Guntvedt, Ole {Johnsen} \Olsen/ Qvale, Asbiørn {Torbiørnsen} \Torjelsen/ Samland, Mikkel Siursen Samland.
alle med iholdt Pen.

1823: 340

Neste Dag den 10de Mai blev Sommertinget for Johnsdals Skibrede fordsat paa det sedvanlige Tingsted Wiigør af stedets Sorenskriver og de i gaar benevnte Rettens Personer

Stevnevidners Eed

Constitueret Lehnsmand Niels Siursen Wiig og Johannes Toresøn Prestgaard mødte for Retten og aflagde den befalede Eed som stevnevidner for Johndals Skibrede.

Præliminair Forhør

Fogd Widsteen mødte og anmeldte at til ham var ind løbet en skriftlig Klage fra Tron Ingebrigtsen Samland, angaaende at Gjsegiver!! Ole Larsen Herralsholmen!! skal have foretaget ulovlig Brendeviins Udskjenken hvorved skienden(?) er fororsagen, hvilken Klage han nu fremlagde, og sagde at have indkaldt de dernevnte Personer.

Saa vel Klageren Tron Ingebrigtsen Samland, som anklagede Gjsegiver!! Ole Herrandsholmen var tilstede i Retten og anhørte bemeldte Klage datteret 11 October forrige Aar med dens Paategninger oplæse hvilken her indtages {her} saalydende ##

Derpaa blev fremstillet som

1ste Deponent Jakob Ingebrigtsen Svaasand sagde sig i 29de Aars Alder og for 14 Dage siden at have nødt Alterens Sakramente forklarede: at kort for Mekaelidag sidstleden Høst kom Deponenten reisende et Ærende en Ørkendag!! (virkesdag) til Gesgiverstedet!! Herrandsholmen hvor Deponenten opholdt sig omtrent en Time og saa Deponenten Da at den i Klagen benevnte Amund Johannesen Samland var i Slagsmaal med en her Ustevnt Person og at Amund var især beskjenket men den anden og noget. Deponenten var ikke ind i Stuen hvor de slost, men stod i Kjøkkenet og saa ind i Stuen en liden Stund igjennem den Aabenstaaende Dør. Deponenten saa ikke at, enten Amund eller nogen Anden blev skjennet!! Brendeviin elle!! anden sterk Drik enten af Paaklagede Gjsegiver!! Ole Herraldsholmen!! eller nogen af hans Folk. Hvorvit bemeldte Gjsegiver!! lader Folk sidde hos sig og selge dem Brendeviin eller anden sterk Drik til Fylderie eller ulovlig Kroehaald er

noget Deponenten ei har seet, eller kan bevidne, men vel, som løst Rygte at skal skee. Deponenten, som havde hørt foranførte Klage oplæse Vidste intet videre til Forklaring.

2. Deponent Od Odsen Sæverhagen sagde sig 30 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente forklarede at 8te Dage for sidstleden Mekaeli kom Deponente{r}n{e} reisende og omtrent 1/8 Miil saa Deponenten een Mand der er Skomager liggende ene i en Baad, der rak løs paa Søen. Bemeldte Skomager var saa beskjenket at han neppe kunde svare Deponenten, og ikke enten Roe eller styre Baaden. Deponenten biergede ham op til her Anklagede Gjesgiver!! Ole Herraldsholmen!! Deponenten, som formodede at den Bjergede hos Gjesgiveren!! var bleven beskjenket bebreide Gjesgiveren!! at han saaledes havde ladet ham blive saaledes beskjenket!! hvortil Gjesgiveren!! svarede at han ikkun havde nødt Ganske lidet hos ham men havde kjøbt en Butellie Brendeviin med sig; Dog saa Deponenten ingen saadan i Baaden ei heller undersøgte han nøie derom. Deponenten har i øvrigt ei seet eller kan

1823: 340b

bevidne at anklagede Gjesgiver!! har skjenket Folk hos sig til Fylderie men har vel hørt som Rygte fortelle at saadant undertiden skal skee. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

3die og 4de Deponent Amund Iversen Tvedten og godvillig Mødende Lars Samsonsens Haugen forklarede eenstemmigen at noget efter sidstleden Mekaeli Dag fulgte de Klageren Tron Samland efter dennes Forlangende til her anklagede Gjesgiver!! Ole Herransholmen og da hørde de at Tron Samland bebreidede Gjesgiveren!! at denne lod Trons Svigersøn Am/m/und sidde hos ham og Drikke sig beskjenket og forbød Gjesgiveren!! at lade ham faae Brendeviin hvortil Gjesgiveren!! svarede at Tron skulde passe paa de Andre der lod ham faae saa meget Brendeviin at han bar det i Ankere om Gaarden. Han \(: Gjesgiveren :)/ nektet ikke at have solgt ham Ammund Brendeviin og at selge herefter til ham men hvormeget ved han ikke. Deponenterne har ikke seet Gjesgiveren!! at skjenke{t} Folk til Fylderie, eller ved saadant er skeet kun har de ofte seet Amund komme beskjenket hjem men horfra!! (hvorfra) han har faaet det ved de ikke. Afskediget

5te Deponent Tron Nielsen Traa sagde sig i 27de Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sakramente, forklarede at kort efter Nytaar avvigte Aar 1822 fulgte Deponenten med den i Klagen benevnte Amund Johannesen Samland en Hverkens!! (virkes) Dag hen til Herraldsholmen!! og saa da Deponenten at Ammund fik kjøbt hos her Paaklagede Gjesgiver!! een Pæl Brendeviin, som han skjenkede eller trakterede af til Deponenten og adskillige Andre hvor af nogle vare af Bygdens Folk og een Deel vare reisende Folk som med deres Fartøier lander paa Havnen men det var egentlig kun dem af Bøgden han trakterede. Deponenten, gik derefter ud af Stuen og saa ikke om han fik mere kjøbt men formodet det paa Grund af at da Deponenten efter at have været borte af Stuen een Tid var han (: Ammund :) temmelig Beskjenket og havde i et halvt Pælle Maal noget Brendeviin hvor af han da atter skjenkede Deponenten, som derpaa fulgte ham Hjem. Han {da} (: Amund :) {...} var da temmelig beskjenket efter et Ophold paa gjesgiverstedet!! Om de Andre Tilstædeværende skjenkede og gav ham noget af hvad han havde Drukket eller han kjøbte det alt selv, kan Deponenten ei vide eftersom Deponenten ei var meget ind i Stuen. {Af} Til Stedet havde bemeldt Ommund en Tom Krukke med sig paa hvilken var omtrent 4re á 5 Potter Brendeviin da han reiste tilbage, men om han havde kjøbt Brendevinet af Gjesgiveren!! eller nogen Anden af de Andre der tilstedeværende kan Deponenten ei vide. At Ommund ofte er kommet beskjenket hjem har Vidnet seet men om han har faaet det hos Gjesgiveren!! eller ande!! (andet) Steds derom er Deponenten Uvidende, ei heller har Deponenten seet eller kan bevidne at: paaklagede Gjesgiver!! har udskjenket Brendeviin til Fylderie videre end som hvis foran forklarede dertil kan henregnes. Afskediget.

Efter nogen Samtale blev {e} Klageren Tron Samland og anklagede Gjesgiver!! Ole Herraldsholmen!! saaledes forenede: Gjesgiveren!! forpligtede sig til aldrig for Eftertiden at selge til den i Klagen ommeldte Amund Johannesen Samland Brendeviin, enten

1823: 341

lidet eller meget {Brende} eller tillade ham at sidde i hans Gjesgiverens!! Huus og blive trakteret af Andre med sterk Drik. Imod dette Løfte frafaldt Tron Samland den for inførte Klage og Gjesgiveren!! forpligtede sig at betale denne Sags Omkostninger og at under skrive Protokollen til Beviis om den her ind gangne Forpligtelse.

Hrr: Foged Widsteen Declarerede at han bifaldt bemeldte Forlig.

Derefter blev af Gjesgiveren!! betalt Indcammination 1 Spd 28 s og for 5 Vidner at afhøre 56 s og dette Forlig af Gjesgiveren!! underskreven Tron Samland betalede Tilsvarende 40 s.

Ole Larssøn Holmen (sign.)

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Skjøde datteret 9de Mai 1823 fra Ingeborg Tostensdtr: Dægebrekke til hendes Søn Ole Aadsen paa 15 Mrk Smør i Dægebrekke.

2. Ditto fra Lars Larssen Svaasand, til hans Steddatter Myntlingen Guro Helliesdatter, paa 18 Marker Smør ¼ Hud i Svaasand datteret 9de Mai 1823.

3. Festeseddel af 9de Mai 1823, fra Asbjørn Torjulsen, Lars Larssen, Lars Christophersen Samland og Nils Vigliksen Augestad, til Iver Johannesen Underhaugen, paa et Plads Sagestvedt kaldet under Garden!! Samland, paa hans og Kones Levetid, med Revers af Ditto Dato.

4. Do: af Ditto Dato, fra Ole Aadsen Dægebrekke, til Sjur Aadsen paa nogle Stykker Mark paa Gaarden Degebrekke, paa hans og Kones Levetid, med Revers af Ditto Dato.

5. Do: af Ditto Dato, fra Elling Christophersen Svaasand og Hellie Aadsen Sæverhagen, som Formynder for Guro Helliesdatter til Lars Olsen Herøen paa Pladset Herøen kaldet, under Svaasand med Revers af Ditto Dato.

6. Vilkaarbrev fra Ole Aadsen Dægebrekke til hans Moder Ingebor Tostensdatter paa Levetid datteret 9de Mai 1823.

7. Brugs- og Vilkaarsbrev, fra Myntlingen Guro Helliesdatter Svaasand, til hendes Stedfader Lars Larssen Svaasand, og Huustro Eli paa Levetid datteret 9de Mai 1823.

8. Obligation fra Hellie Olsen Molven til Sjur Larssen Handegaard paa 140 Spdlr, mod Pant i Molven datteret 9de Mai 1823.

9. Afkald, fra Iver Iversen Stranden paa egne og øvrige myndige Arvingers \Vegne/ for deres Arv efter Anne Ivers dtr., som hun tilfaldt efter Brita Sølfestdatter Sollesnæs, 8 Spd 94 ½ s. datteret 9de Mai 1823.

10. Ditto fra Lars Olsen Berge som gift med Marita Johnsdatter Berge for hendes Faderarv 315 Spdlr 76 s., af Ditto Dato.

11. Ditto fra Lars Larssen Samland som Curator for Samson Larssen Haugen, og Tilsynsværge for Britha Larsdtr: Haugen, for deres Arv efter Faderen Lars Larssen Haugen af Ditto Dato.

12. Ditto fra Lars Larssen Samland for Guro Samsonsdr: Samland for hendes Arv efter Broderen, Samson Samsonsens Samland, af Ditto Dato.

13. Ditto fra Samson Nilsen Sætvedt for Arv efter Faderen Nils Samsonsens Sætvedt og Farbroderen Johannes Samsonsens Birkeland af Ditto Dato.

1823: 341b

14. Afkald fra {Aad Aad} \Aad {Ole}/ Aadsen Degebrekke for hans Arv efter Faderen Aad Olsen Degebrekke datteret 9de Mai 1823.

15. Ditto fra Aad\sen\2/ Ol{s}e{n}\1/ Degebrekke (dvs. Ole Aadsen) og Viglik Tostensen Fladebøe, for Guro Nilsdatter, for hendes Arv efter Broderen John Nilsen Baggegaard af Ditto Dato.

16. Ditto fra Ole Helliesen Østensøe og Isak Helliesen Noreim for deres Arv efter Britha Helliesdr:, som hun tilfaldt efter sin Søster Christi Helliesdr: Noreim stor 22 Spd 50 s. af 10de Mai 1823, {henhøre} til Østensøe /: see Folio

17. Lodseddel fra Lars Johannesen Fladebøe der indesidder med sine umyndige Børns Løsøre efter Britha Iversdr: Fladebøe datteret 5te Mai 1823.

18. Ditto fra Lars Larssen Samland, der indesidder med {hans Datter} Guro Samsons datters Løsøre efter Samson Larssen Samland af Ditto Dato.

19. Ditto fra Endre Torbjørnsen Molven der indesidder med Anna Aschelds datters Løsøre og Bankindskud efter Askild Larssen Molven af Ditto Dato.

Efter 3 Ganges Udraab melde sig ingen flere for Retten, hvorfor dette Thing herved blev sluttet.

A v W S Koren Iver Stengrimsen Gundtvedt, Ole Olsen Qvale, Asbjørn Torjelsen
Samland, Michel Sjursen Samland (: alle 4 med iholdt Pen :)

Østensøe Skibrede.

Aar 1823 den 12de Mai blev Retten sat paa Thingstedet Vigør ved Stedets Sorenskriver til Sommer- Sage- og Skattethings Afholdelse for Østensøe Skibrede; som Laugrettesmænd, Lars Jansen Reistvedt, Brigt Olsen Moe, Arne Gundersen Østensøe og Niels Knudsen nedre Axnes, hvilke 2 sidste aflagde den befalede Laugretteseed og derfor betalede hver 24 s. Saa var og Hr: Foged Vidsten, Lensmanden og endeel Thingsøgende Almue tilstede.

Hvorda. blev publiceret de paa Folio 339, bekjendtgjorde Love og Anordninger, m: v: fra No: 1 til 22 incl:

Extraret Sag

Aar 1823 den 12te Mai blev \en/ Extraret sat paa Tingstedet Wigør i Hardanger af Stedets Sorenskriver og de 2de Eedsorne Laugrettesmænd Niels Knudsen Axnes, og Arne Gundersen Østensøe (Østensøe) for efter Amtets Ordre at optage et Justits Tingsvidne til Oplysning i Tyvs Sagen mod Brødrene Ole Iversen Frøines og Matias Iversen Aarhuus.

Hvor da: mødte {paa Lehn} Actor Hrr: Procurator Baade \og/ paa Defensor Lehnsmand Niels Nielsen Sioes Vegne i hans Sygdoms forfald mødte Lehnsmand Johannes Pedersen Aga, saa mødte og de tiltalte Ole Iversen Frøines og Matias Iversen Aarhuus fri for Baand og tvang

Hrr: Procurator Baade fremlagde den af ham til dette Tingsvidnes Ervervelse \udstyrede Stevning/ datteret 22de Februari sidstleden, som med dens Paategninger blev oplæst og indtages her saalydende ## Videre fremlagde \han/ og en Stevning af 6te denne Maaned til Forkyndelse for begge Angiældende i Lovlig forkyndt Stand der ligeledes blev Læst og {.....} \Acteres/

saalydende ## hvornest Actor maatte anmerke at en ligelydende Stevning med den fremlagde af 22 Februari dette Aar, var udsted og med Posten afsent til Forkyndelse saavel for de angjeldende paa Lehnsmands Gaarden Sæxe i Hardanger som de øvrige i Stevningen nevnte Personer hvorefter Tingsvidnet skulde vær'et/ optaget den 28de April dette Aar paa Sorenskriverens Gaard Helleland, men formedelst Arestanternes Forfløttelse uden Actors Vidende, fra Lehnsmandsgaarden Sexe i Hardanger til Halsnøe Kloster Aresthuus i Syndhordlen omtrent 10 Mile fra Sexe, og som indtraf paa den Tid Actor var paa Reisen til Sorenskriver gaarden Helleland, kunde Tingsvidnet den gang ikke blive optaget, saa meget mindre som fornevnte Stevning var til bagesendt men ikke Actor tilhendekommet og Arestanterne ikke formedelst Forfløttelse var tilstede da Actor indfandt sig paa Sorenskrivergaarden Helleland.

Actor fremlagde til Afbenyttelse under Tingsvidnet a) Et Forhør optaget under Hardanger Jurisdiction den 6te og 7de December forrige Aar. b) Et den 28de Juli 1819 i Sundhorlen optaget Forhør med vedheftigt Bilag, hvilke{t} Actor, Comparenten udbad sig tilbageleveret til Brug under Hovedsagen, ligesom han begierede de indstevnte paaraabt for at komme i Erfaring om de møde eller ei.

Samtlige Indstevnte bleve paaraabte og mødte tilstede undtagen tiltalte Ole Iversen Frøineses Hustrue Kari Olsdtr: som nu ved Døden er afgaaen og Knud Einess Hustrue Christie Jonsdtr: der endnu ikke er Frisk efter hendes Barselseng for 13 å 14 Dage siden.

Anklagede Ole Iversen Frøines fremstod og blev nøie examineret og tilspurgt, samt formanet sandferdigen at opgive hvorledes hvar!! (var) tilgaaet med det begaaede Tyverie paa Torsnes som og ihenseende de andre Tyverier og hvem der med samme havde været ham behjelpelig, og forestilledes ham, at under Sagen vilde blive oplyst om han nu viste modvillighed for Retten og forherdede sit Hjerte ved at afvige fra Sandhed, men efter mange Spørgsmaale vedblev han den Paastand nu ikke at kun/n/e erindre hvorledes ved Tyverierne tilgik og heller ikke hvad han forhen for Retten havde forklaret men at hvad der af ham forhen er forklaret er det sande og rigtige, og da saaledes intet af ham var at udbringe blev ham forelæst hans under Forhøret af 6te December forrige Aar afgivne Forklaring som han erklærede at han ei andet tror end at bemeldte hans Forklaring under Forhøret er rigtigt. Ligeledes blev han nu forelæst de af ham givne Svar inden Retten i Syndhordlen den 17de Februari sidstleden under Hovedsagens Behandling hvorom Actor fremlagde Protukol Udskrift. Efter nøieste Examination paastod angjeldende at hans \der/ afgivne Svar og Forklaringer vare sandferdige og Rigtige og da ingen anden og nøiere Forklaring af ham var at erholde traade han tilside, og blev derpaa fremkaldt den anden Paagjeldende

Matias Iversen {Frøines} Aarhuus der efter alvorlig Formaning om at bekjende Sandhed negtede aldeles at have nogen Deel i de af hans Broder forøvede Tyverier eller derom at være vidende foren{dt}!! (før end) Indkaldelsen til Retten ei heller at være vidende om noget Tyverie paa noget Telthuus eller seet Feltkjele naar han var paa Reisen med hans Broder, ei heller skjønner han hvorledes Feltkjele seer ud. I øvrigt var hans Forklaring overeensstemmende med hans i Forhøret af 6te December og under Sagen den 17de og 18de afgivne Forklaringer, som derefter blev ham forelæst og af ham vedstaaet rigtigt og \da/ ingen videre oplysning var at erholde {blev} \traade/ han tilside,

Derefter blev fremkaldt den i Forhøret af 6te December som andet Deponent anførde John Johannesen Aarhus som efter at være paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Men Eed, {og} derefter med opragte Fingre og

1823: 342b

Saligheds Eed bekræftede: at de i Forhøret af ham opgavne 2 Holker Smør og 5 Gamleoste fra kom ham mod hans Villie og Vidende, i øvrigt ved deponenten ikke \at/ afgive noget til

Oplysning om andre eller flere Tyverier af de Anklagede. De {hos} Comparenten frastaaene Varer har han erholdt tilbage in natura og har altsaa ingen Ting at fordre af de Anklagede. Efter nermere overveielse af de givne Spørgsmaal/le Declarerede Deponenten under hans aflagde Eed nu at erindre fulkommen nøie at den Aften anklagede Ole Frøines bragte tilbage til Deponenten det stiaalne Smør og Ost, tilstod Ole, at hans Broder Matias var med ham i det forøvede Tyverie men da ingen flere var tilstæde hvor de stod eller sad sammen og taledes \om Tyveriet/ var der ingen flere, som hørde bemeldte Oles Tilstaaelse Anklagede Ole Frøines Declarerede hertil at hvis han sagde ommeldte Tid at hans Broder havde været med delagtig i at stæle Smørret og Ostene havde han Løiet paa sin Broder. Ved at afgive dette Svar var angjeldende Ole meget Vaklende og deels lenge Declarerede ikke at kunne erindre om han havde sagt at Broderen var deelagtig i Tyveriet og dels søgte lenge at undgaae at afgive noget bestemt Svar paa, om han havde Løyet paa sin Broder hvis han havde sagt, han som meddeeltig. Efter lang Konfrotation var ingen nøyere Overensstemmelse eller Tilstaaelse af de Angjeldende at erholde: og begjærede Angjeldende \Mathias/ Deponenten John tilspurgt, om denne har seet eller hørt Angjeldende Mathias at skal have begaaet noget Tyverie eller anden Forbrydelse Svar: nei Deponenten har ikke endten seet eller hørt at han (: angjeldende Mathias :) skal have begaaet nogenslags Forbrydelse forend hans Broder Ole fortalte ovenanførte. Det her forklarede blev oplæst og vedstaaet rigtigt Afskediget

Fremkaldet

Mads Larsen Eidnes og Johannes Johannesen Aarhus bleve Paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed vedstod deres i Forhøret, som 11te og 12te Deponent afgivne Forklaring der nu blev dem forelæst fuldkommen rigt!! (rigtigt) og derhos bevidnede at de ommeldte dem tilhørende Varer frakom dem mod deres Villie og Vidende. Hvorhos de Declarerede at \de/ intet mer til Oplysning i henseende de omspurgte Tyverier og paa Angjeldende Matias Spørgsmaal at de ikke ved eller har hørt at han forhen skal have begaaet noget Tyverie eller andre Forbrydelser. De Angjeldende vedblev deres Benektelse og da intet videre var at uudbringe!! Afskedigedes Deponenterne, som vedstod deres Prov rigtigt tilført Afskediget

Derpaa fremstod som

1ste Vidne Torkil Mikkelsen Oppedal blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened \aflagde Lovens Eed/ forlæst!! (forelæst) hans i Forhøret, som 5te Deponent afgivne Forklaring, som han i alle Dele vedstod rigtigt og paa forskellige Spørgsmaale intet videre vidste til Oplysning og in specie Declarerede paa Angjeldende Matias tilspørgende at Vidnet ikke ved at Matias har begaaet nogen slags Forbrydelse, men har hørt, som Løst Rygte at han var mistenkt for Tyverier uden at Vidnet kan opgive nogen Sagesmand vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

2det Vidne Tormod Eriksen Oppedal aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, blev forelæst hans, som 6te Deponent i Forhøret afgivne Forklaring tilligemed forestaaende Vidnes, samme Steds hvilket alt han vedstod rigtigt og vidste intet videre til Oplysning end at han paa Actors tilspørgende Declarerede at han den gang han var paa Frøines som omforklaret i Forhøret saa han 8 á 10 Geværer

1823: 343

i anklagede Oles Stolpebod, hvoraf nogle lignede Soldater Geværer men om de vare det kan Vidnet ei oplyse, andet saa Vidnet ikke der <som> kunde være Telthuussager uden de tagne Kjele e: c: som {i} Vidnet har forklaret Afskediget

3die og 4de Vidne Magnus Larsen Oppedal og Ole Monsen Oppedal bleve paamindede om Eedens Vigtighed og Straf for Meened og ved Oprakte Fingre og Saligheds Eed Lovede at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie blev forelæst deres i Forhøret, som 7de

og 8de Deponent, tilligemed forestaaende 2de Vidners der afgivne Forklarede, som de alt vedstod rigtigt og lagde \de/ til at den gang de var paa Frøines, som forklaret og Ole den Anklagede tilstod at hans Broder Matias var meddelagtig i Tyveriet paa Torsnes, bad Ole Vidnerne tillige at foreholde Matias dette og da han kjendte ham at holde noget hart paa ham derom for at bringe ham, at tilstaa det. Dette gjorde Vidnerne og da de {for} samme Dag foreholdt Matias, at han var delagtig i bemeldte Tyveri, og at hans egen Broder Ole havde tilstaaet det, svarede Matias intet synderlig der paa men vilde ei heller tilstaae det, hans Ord og Svar kan Vidnerne ikke erindre ordviis. Videre forklarede Vidnerne paa Tilspørgende at omhandlede Tid saa de i Ole Frøineses Huser nogle Geværer, men hvor mange eller af hvad Slags kan de ingenlunde opgive. Vidste intet videre til Oplysning. Afskedigede

5te Vidne Ingebor Johannesdtr: Aarhuus blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened. Aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Vedstod Rigtigheden af hendes som 9de Deponent i Forhøret afgivne Forklaring, blev forelagt adskillige Spørgsmaale men Declarerede intet mere at vide til Oplysning om de her omhandlede Tyverier og blev der paa Afskediget

6te Vidne Kirkesanger Peder Iversen Aarhuus afhørt, som 10de Deponent under det fremlagde Forhør. Han blev formanet ved sandheds udsigende det han Lovede og aflagde Co\r/porlig Eed. Blev forelæst hans {som} i Forhøret afgivne Forklaring {og} som han vedstod i alle Dele rigtigt og derhos Declarerede under hans aflagde Eed at han aldeles ikke er vidende hvorvit hans her anklagede Broder er Skyldig i de Tyverier hvorføre de nu ere tiltalte videre end hvad Ole selv har tilstaaet. I Henseende det omforklarede Skruested eller Smeddested, sagde Vidnet paa nermere tilspørgende at det forekom ham at det var omtrent for 3 Aar siden han saa det, men har siden ei seet det og ved ei om Matias var Eier deraf og om han endnu har samme eller ikke. Angjeldende Matias blev nu tilspurgt; hvor han havde faaet bemeldte Skrue eller Smeddested og om han end nu havde det; svar: han har aldrig Eiet noget Smede eller Skruested, men hvis han har haft noget saadant i sin Kiste eller Verge formoder han det maae have været et Skruested, som hans Broder her tiltalte Ole Lod gjøre fra nyt af hos en Smed i Ulviig saavit erindres \hed han/ Endre Nilsen Bagnsnøstet, for omtrent 4re Aar siden, og, som han i Forening med Ole var behielpelig at forferdige hos bemeldte Smed og som de førde med dem da de reiste hjem og mueligens kan være bleven oplagt hos ham Matias nogen Tid, førend Ole tog det til sig; og forekommer det Matias at han havde det nogen Tid hos sig men hvor lenge kan han ei erindre, men kan erindre at Skruestedet blev gjort med Bolt elle!! (eller) Sveiv, som det kaldes. Vidnet Peder Iversen Declarerede paa Tilspørgende i anledning forestaaende angjeldende Matias Forklaring at det ikke kan erindre hvad enten omhandlede Skruested var forsynet med Sveiv eller ikke

1823: 343b

men at det omforklarede han saa hvad enten det var Skrue eller Smede Sted syntes for Vidnet at være nyt. Da ingen videre Oplysning var at erholde blev Vidnet som vedstod det tilførte Prov rigtigt Afskediget.

7de Vidne Matias Matiasen Frøines efter foregaaende Formaning Aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie vedstod hans i Forhøret, som 13de Deponent afgivne og nu forelæste Forklaring i alle dele rigtig og forklarede paa nermere Tilspørgende at han ved og har seet at <her> angjeldende Ole {hos} \har havt/ adskillige laante Geværer for at forsøge deres Godhed og ofte havde mange samlede hos sig paa een gang, men hvor vit nogle af dem kan have været stiaalne derom er Vidnet uvidende, ligesom han heller ikke ved eller kan give nogen anden Oplysning eller Veiledning om de her omhandlede Tyverier end af ham i Forhøret forklarede Afskediget

8de Vidne Ole Olsen Ulensvang aflagde efter Paamindelse Lovens [Eed] med Løfte at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Vedstod hans under Forhøret som 14de Deponent afgivne Forklaring at være rigtigt. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

9de Vidne Tosten Nielsen Oppedal, sagde sig 27 Aar gammel, og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Mened aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede paa adskillige Spørgsmaale at han efter Forlangende af frastiaalne John Aarhuus fulgte ham ind til det ene af Nøstene paa Frøines og sad de begge Vagt der den Nat her anklagede Ole Frøines blev Greben med Kosterne, som de sad om Natten hørde de at i neste Nøst blev udtaget en Baad hvori blev Roet fra Land det var omtrent Klokken 4re om Natten. Da de var rod noget bort gik de stilt i Baad og roede men kunde formedelst Mørkhed ei see hvor den var og traf den ikke men fik nogen Tid efter da det var bleven Lyst at vide At Ole var bleven paagreben med en del af Tyvekosterne saaledes som af for afhørte Vidner er Forklaret. Vidste intet videre i nogen Maade til Oplysning. Afskediget

10de Vidne, Ommund Johannesen Aarhus 40 Aar gammel og sidstleden Høst at have nydt Alterens Sakramente blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened Aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede at han var tilstæde sam/m/e Tid, som hans Søster Ingebor Johannesdtr: Aarhuus (: 5te Vidne :) har som 9de Deponent i Forhøret forklaret og saae paa at her tiltalte Ole Iversen Frøines leverede til Lars Hansen Torsnes 3 Siorter 2 Skaut og et Kabs(?) men Ordene {Vidnet} \Ole/ sagde kan Vidnet ei erindre. Videre forklarede Vidnet under hans aflagde Eed at de 2de Holker Smør 5 Gamleoster ½ Tønde Salt og 1 Anker Korn Brændeviin som laae i Vidnes Nøst blev derfra borttaget mod Vidnets Villie og Vidende og er det samme hvorfor de sagsøgte her {er}!! tiltalte Vidnet vidste ingen anden Oplysning at afgive om de Tiltalt!! har begaaet Tyverier paa Torsnes i Telthuset paa Ous eller anden Steds. Afskediget

11te Vidne Knud Knudsen Eidnes, sagde sig 36 Aar gammel, og indeværende Aar at have nødt Alterens Sakramente, aflagde Lovens Eed efter foregaaende Paamindelse og forklarede at han aldeles ikke er vidende om eller kjender noget til de under denne Sag Omhandlede Tyverier og hvorvit de tiltalte have begaaet samme ei heller har Vidnet seet eller erfaret noget videre end at for omtrent et Aar siden blev af her tiltalte Ole Frøines en Aften leveret til Vidnets Hustru Christie Johnsdtr: nogle Lindklæder 5 Stykker i Tallet og forekommer det Vidnet at samme var en Mandskjorte 2 Fruentimmer skjorter og et Kaps(?) og et Forklæde hvoraf Mandskjorten var gam/m/el

1823: 344

og ligesaa den ene Fruentimmerskjorte. Vidnet laae i Sengen da han leverede det og sagde at det var til afdrag for Arbeidsløn han skyldte Vidnet. Vidnet sagde da at han kunde behøve saadant til hans Kone og Børn hvortil han svarede at han havde saadant til dem. En Tid derefter nu i sidstleden Høst kom angjeldende Ole med en Fieldkjedel (: saadan Kjedel som pleier at Koges Mad i paa Sætrene og ofte bruges forfinnede :) og ligeledes leverede den til Vidnet til Afdrag paa Arbeidsløn, som Ole skyldtte!! Vidnet for di!! (fordi) denne havde Byget en Hestetal en Smie og muret en Skorsteen for ham med mere. Da {Vidnet} \anklagede Ole/ kom med Kjedlen var det silde Aften og Vidnet betraktede den ikke men siden efter saa Vidnet at Jær\e/nringen ovenom Kjedelen var rostet og da Vidnet derom {...} \talte/ med angjeldende Ole sagde denne at Vidnet kunde tage Jernringen af og sette en Kant paa Kjedelen hvor ved Kjedelen blev større Denne Samtale skede i Vidnets Stue men om Vidnets Hustrue var nerværende eller siden der om talte med hende kan Vidnet ei erindre; men da kort efter, hørtes løst Rygte om at der frygtedes \for at/ Ole Frønes havde begaaet

Tyverier, saa ville Vidnet ikke forandre Kjedelen. Vidnet Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget efter at have vedstaaet sit Prov rigtigt tilført.

12te Widne Lars Siursen forpagter paa Ullensvangs Præstegaard sagde sig 57te Aar og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, Alagde!! (Aflagde) Lovens Eed efter Paamindelse og lovede at Vidne sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede at her anklagede Matias Iversen {Frøi} Aarhuus, har tient hos Vidnet saavit denne erindre i 5 Aar, og forlod Vidnet for 6 Aar \eller længere/ siden i den Tid, han tienede hos Vidnet merkede Vidnet aldeles ingen Utroskab eller andre udyder af ham ei heller har Vidnet senere hørt eller erfaret at han skulde have begaaet Tyveri førend han nu kom under tiltale i denne Sag og er Vidnet aldeles Uvidende om, hvor vit han eller Broder Ole har begaaet de her omspurgte Tyverier videre end hvad Vidnet har hørt at de Afhørte Vidner har forklaret. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

Da Dagen hermed {er} til silde Aften {var} \er/ forløben saa blev {de} med denne Sag udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Niels Knudsen Axnes, Arne Gunnensen Østensø med iholdt Pen.

Neste Dag den 13de Mai 1823 blev det fra i Gaar udsatte Extrarets Tingsvidne Sag mod Ole Iversen Frøines og Broder Matias fortsat ved samme Rettens Personer som i Gaar:

Hvor da mødte tilstæde Actor og Defensor, saa fremstod og angjeldende Ole Frøines og Matias Aarhuus fri for Baand og Tvang.

Actor fremstillede frastiaalne Inga Stensdtr: Torsnes fra Sundhorlen med Andmodning om at hendes Forklaring maatte blive modtaget saavel henseende det hende frastiaalne paa Torsnes, som hvad \hun/ ellers maatte være vidende til Oplysning i Sagen. I samme Andledning blev ogsaa fremstillet Lars Hansen Torsnes. Af fornevnte Personer fremstod

Inga Steensdtr: Torsnes er 63 Aar gammel \gik/ sidst til Guds Bord for 14 Dage siden, hun blev formanet til Sandheds Udsigende det hun lovede og forklarede at under det for omvidnede Tyveri paa Torsnes blev hende frastiaalet 3 (: tre :) Skaut 2de Linlerrets Forklæder, 4re Kaps(?) 2de Linlærrets Fruentimmer Skjorter og 1 Haanklæde. Af disse Ting fandtes

1823: 344b

blant de i Retten indleverede Koster følgende, som hun vedkjendte sig at være hende tilhørende nemlig 2 Skaut som Laugrettet nu taxerede for 60 s 1 Lindlerrets Forklæde vurderet 72 s 1 Skiorte aldeles udslit vurderet 4 s og et Haanklæde vurderet 16 s. Hun fornam altsaa, som tabt 1 Skaut som hun ansaa i ringeste Verd 16 s et Forklæde værd 36 s 4re Kaps(?) vurderet 60 s en Fruentimmer Skjorter!! 72 s. Imod den satte Taxt havde ingen af de angjeldende ei heller deres Defensor ei heller Actor noget at erindre. Angjeldende Ole Frøines erklærede at de i Retten nu foreviste og Taxerede Varer ere stiaalne paa Torsnes, og af dem som fantes i hans Verge. Tiltalte Matias negtede at kjende de fornevnte Varer. Den bestiaalne Inga Stensdatter blev nu forelæst Edens Forklaring af Lovbogen og betydet Straf{den} for Meened hvor efter hun med Copporlig!! (Corporlig) Eed bekræftede, at samtlige hende frastiaalne forommeldte Varer ere hende frakomne mod hendes Villie og Vidende \og/ at hun nøie igjenkjender de her i Retten foreviste og taxerede Varer, samt at den Taxt hun har sat paa de savnede Varer er efter bedste Overbeviisning og bedste Skjøn bestemt. De i Retten fremviste og vedkjendte Varer blev den bestiaalne tilbageleverede. Paa Tilspørgende erklærede den bestiaalne ikke at vide det aller ringeste til Oplysning i Sagen, blev derfor Afskediget

Dernest Fremstod bestiaalne

Lars Hansen Torsnes \der/ forhen baade under Hovedsagen og Forhøret har afgivet Forklaring, blev foreviist de {i} Retten overleverede Varer hvor af han igjenkjendte sig en Halskrave, som ham tilhørende og frakom ham mod hans Villie og Vidende, Hals Kraven blev af Laugrettet Taxeret for 12 s han savner altsaa en \nye/ Klaverdugs Mandskjorte, som han andsaa Verd 1 Spd. 2de Stryllerrets Mandskjorter den ene nye og den anden udslit, ansaaes af Verdi 1 Spd 24 s 2de Netteldugs Halstørklæder tilsammen værd 48 s. Angjeldende Ole Frøines erklærede at den foreviste Hals Krave er af de paa Torsnes stiaalne Varer og hos ham forefunden. Imod den satte Taxt havde verken de angjeldende deres Defensor eller Actor noget at erindre. Den bestiaalne bekreftede med Lovens Eed at de ham frakomne forannevnte Varer, ere ham frastiaalne mod hans Villie og Vidende at han vedkjender sig som sin den foreviste Halskrave der nu blev ham af Retten Overleveret, samt at den satte Taxt er skeed efter den bedste overbevisning og saa billig at han efter sin Samvittighed ikke \har/ forurettet de Tiltalte Paa given Andledning forklarede Deponenten at den Tid han var paa Frøines for at efter søge de paa Torsnes stiaalne Kaaster hvorom han forhen den 6te Denne Maaned under Sundhordlens Jurisdiction har afgivet Forklaring bemærkede Deponenten at paa Anklagede Oles Stolpebod fantes 10 á 12 Geværer hvor af 3 Stykker syntes Forand{erlige}\rede/ og gjort ukjendelige hvilket forekom Vidnet der er Soldat at have været Soldater Geværer og hvoraf det ene især var overskaaret baade \Jern/Pibe og Stok og hvortil et stykke af Kolven fandtes et andet Sted liggende paa samme Bod men om nogen af dem vare Geverer af Ous Telthus ved Vidnet ikke og kunde ikke kjende da de vare saa forhuggede og beskadigede de han faldt i tvivl om at han ikke kunde see om de havde haft No: eller Merke. Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

1823: 345

Actor declarerede at han nu for Tiden ingen flere Vidner i denne Sag under Hardanger Jurisdiction har at kan fremstille til Afhørelse og da Pinsefesten nu stunder til og Hardangertingene strax efter fortsettes og vedvare indtil 30te Denne Maaned Actor selv nødes at møde Mandagen den 26de D: M: ved Fanø 12 Mile fra de flere Vidner han nødes at indstevne til Afhørelse her under Jurisdictionen, saa er hans Begjering at denne Tingsvidne Sag maa bevilges udsat til Foretagelse paa Helleland {den} Løverdagen den 31te Denne Maaned for da at kunde faae indkaldt Knud Eidness \nu/ i Barselseng svage Hustrue og Endre Nielsen Bagnsnøstet, som skal have forferdiget et Skruested i Forening med de Anklagede hvilken Udsettelse Retten bevilgede.

Hermed blev for denne Gang sluttet og begge de Anklagede som Arestantere til Vagten overleverede.

A v W S Koren Niels Knudsen Axnes, Arne Gundersen Osten-søe!! (Østensøe) med iholdt Pen.

Justits Extrarets Sag

Aar 1823 den 13de Mai blev Extraret sat paa Tingstedet Wigøer af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 2 edsorne Laugrettesmænd Niels Knudsen Axnes, Arne Gundersen Østensøe, for efter Amtens!! (Amtets) Ordre at optage et Justits Tingsvidne i anledning Tyvsarestant Knud Andersen Mølster i Bergen

Hvorda Actor Hr: Procurator Baade møtte og fremlagde a) skriftlig Stevning af 2den De: M: i forkyndt Stand b) Amtets Ordre i nerværende Tingsvidnes!! (Tingsvidnes) optagelse af 29de April sidstleden der tillige indeholder beskikkelse til Defensor Johannes Aga som angjeldendes Defensor, c) en Skrivelse af 27de April sidstleden, fra Kommandantskabet i Bergen til Søndre Bergenhuus Amt, d) En Requisition og Qvedstioner til de indstevnte af 27 April 1823. e) En Extragt af Krigsforhørene i TyveSagen mod Landeværen Knud Andersen

Mølster (Mølster) der tillige indholdte!! (indeholdt) Extrakt!! af Poletie Forhør i sam!! (samme?) optaget 19de Martie 4de og 9de April sidstleden. Disse Documenter nemlig de 4re Førstnevnte udbad Actor sig læst og Acterede men Extraxten!! vedheftet det i sin Tid udstedende Tingsvidne, ligesom han udbad sig at de indstevnte matte!! (maatte) for Retten blive paaraabt og fremstillede til Besvarelse paa de Fremlagde Qvestioner. De fremlagde Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende # undtagen Extraxten!! der bliver at vedhefte i denne Sags Act ##

Defensor Johannes Aga var tilstede og vilde iagttage den angjeldendes Tarv.

Hellie Salemonsens Strømmestenen mødte og leverede i Retten en Skin eller saakaldet Læder Lommebog og derhos under hans forhen under Hovedsagen i Bergen aflagde Eed forsikrede at denne Lommebog er den samme som i Bergen blev ham frastiaalen og igjen ham tilbageleveret paa Poletikameret i Bergen og som der er formodning om at Knud Andersen Mølster har frastiaalet ham efter fremlagde Krigs og Poleti rets Forhør.

Fremstod som

1ste og 2det Widne Lars Wasenden og Jørgen Larsen Trædahlen den første sagde sig 74 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente, og den anden 36 Aar gammel og ligeledes sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente \aflagde Lovens Eed/ blev forelæste de dem i Brigade Auditør Skjives Requisition til dem anførde Spøragsmaale hvortil de svarede eenstemmigen at de begge kjende her angjeldende Knud Andersen Mølster, men have aldrig hos ham seet den dem nu her i Retten foreviste Tegnebog og ved ikke om han nogen sinde har haft eller eiet den ei heller om han nogen sinde har stiaalet den. Hermed er begge Spøragsmaale!!(?) (Spøragsmaale) besvarede. Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

3die 4de og 5te Widne fremstod Haaver Torbiørnsen, Gunder Johnsen og Ommund Johnsen, alle tre boesiddende paa gaarden indre Qvalvigen den førte!! (første) sagde sig 30 Aar den anden 36 Aar og den tredie 50te Aar Gammel og alle at have nødt alterens Sakramente sidstleden Høst aflagde Lovens Eed at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Blev Forelæst det dem i Brigade Auditørens Requisition forelagde samt anklagedes Svar paa 3die Spøragsmaal i Krigsforhøret hvortil Haaver svarede at han var fraværende den gang anklagede Knud Andersen Mølster var paa Gaarden Qvalvigen saa at han ingen Penge erholdt hos Vidnet eller fortiente i hans Huus. Gunner svarede at anklagede Knud Mølster var paa Gaarden Qvalvigen i 5 Dage noget efter sidstleden Nyt{t}aar henimod Kyndelsmyses Tider. Han erholdt da hos Vidnet foruden Kosten 16ten s i Penge fordi han forferdigede en Tønde for Vidnet flere Penger fik han ikke i Vidnets Huus saa vit Vidnet troer og Ved. Ommund svarede at de 5 Dage han var paa Gaarden Qvalvigen forferdigede Angjeldende Knud for Vidnet en liden Kagge og sat en nye Stav i en {Kagge} Anker.

1823: 345b

For Kaggens Forferdigelse betalede Vidnet ham 4 s, men for Arbeidet med Ankeret vilde han intet have da han nød adskillige Moltider Mad i Vidnets Hus. Vidnet leverede ham ingen flere Penge og ved ei eller troer at han fik flere i Vidnets Huus. Begge sidstnevnte Vidner Declarerede videre at omhandlede Knud Mølster ommelte Tid declarerede for dem at han agtede sig til Havs og reiste fra Gaarden alene i en Færing hvori han kom til Gaarden og siglede ud ad fiorden som bringer til Havs. Vidste intet videre til Oplysning; Afskediget.

Den i Stevningen omnevnte Ole Tollevsen Jostad blev paaraabt men mødte ikke i hvilken anledning Actor fremlagde en Copie Stevning ham nu tilhendekommet hvis forkyndelses Paategning viser at der ingen gives med dette Navn men at den tilsigtede Person maae være en ved navn Ole Helliesen Jaastad. Denne Paategning bliver at inddrage i Acten og blev nu op{aa}læst og indtages saalydende ## I anledning denne Paategning Declarerede

tilstedeværende Helge Salemonsens Strømmestenen at han ingen kjender ved navn Ole Tollevsen Jaastad.

Actor Paa grund af det sidst tilførte var nødsaget til at udbede sig Tingsvidnet udsat for at indkalde Ole Helliessen Jaastad, der formodes at være den Person, som skal ind kaldes til Besvarelse paa de fremlagde Qvestioner.

Paa grund \af/ foranførte og da Sommertingene for Hardanger uafbrud videre end hvad Pindsehelligdagene gjør fornøden vedvare indtil 30te denne Maaned inclusive saa eragtes: dette Tingsvidne udsettes til Foretagelse paa Tingstedet Helleland den sidste Dag i denne Maaned nemlig den 31te Mai {18} førstkommende

A v W S Koren Niels Knudsen Axnes Arne Gunnensen Østensøe begge med iholdt Pen

Aar 1823 den 13de Mai blev Sommertinget fortsat ved stedets Sorenskriver og samme 4re Laugrettesmænd som i Gaar:

Horda!! (Hvorda) blev foretaget

Nye Sag

{Johannes} Christoper{sen} Johannesen Fiksen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Atest om ved Muntlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Mons Nielsen Botnen at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 30 Spd tilligemed denne Sags Skadesløse Omkostninger. Saa fremlagde han og Atest fra Forligelses Kommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemeldte 2 Atester blev oplæst og indtages her saalydende ##

Sagsøgte Mons Nielsen Botnen selv tilstede vedtog lovlig Varsel men nektede at skyldes mere end 16 Spd af de her paasøgte 30ve.

Efter!! nogen anstand som blev Parterne undt mødte Citanten for Retten og Dlarerede!! (Declarerede) at denne Sag uden for Retten [er forliget]? saaledes at Sagsøgte Mons har forpligtet sig til inden 3 Uger forpligtet!! sig!! i Vidners Overvær fra førstkommende Pinsedag at betale til Citanten 19 Spd 72 s hvormed all deres Mellemværende skulde være Klareret og afgjort hvorfor Citanten nu frafaldt denne Sags videre udfør.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s og for Sagvolderen tilsvarende 40 s.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Skjøde datteret 12 Mai 1823, fra Arvinger og Formyndere i Skiftet efter Ole Svendsen Stene til Odelsmanden Ole Tostensen Stene paa et Brug i Stene.

2. Hjemmelsbrev fra Skifte forvalteren til Hendrik Larssen Stene paa et Brug i Moe datteret 13de Mai 1823.

3. Bygselbrev fra Mons Tollaksen Netteland, til Lars Omundsen Øsensøe!! (Østensøe) paa et Brug i Gaarden Netteland datteret 12 Mai, med Revers af Ditto Dato og Landskyldsbog.

4. Ditto fra Ditto til Endre Johannesen Melstvedt, paa et Brug i Netteland af Ditto Dato, med Reversal af 12 Mai 1823 og Landskyldsbog.

5. Fæsteseddel fra Hans Omundsen og Brigt Nilsen Soldal, til Sjur Sjursen paa Pladset Gjerde under Soldal datteret {Datt} 13 Ditto med Revers af Ditto Dato.

6. Kjøbecontract, datteret 12 mai 1823, hvorved Arne Larssen Hillestvedt, overdrager til hans Sønnesøn Arne Brigtsen Hillestvedt {paa} et Brug i Hillestvedt, mod {60 Spdlr.} 60 Spdlr.

7. Brugs- og Wilkaarsbrev fra Hendrik Larssen Stene til Enken Randi Olsdatter Moe paa hendes Levetid med videre datteret 13de Mai 1823.
8. Wilkaarbrev fra Lars Omundsen Netteland og Endre Johannesen Netteland, til Mons Tollaksen Netteland og Huustro paa Levetid, datteret 12te Mai 1823.
9. Ditto fra Hans Hansen Klyve junjor til hans Stedmoder Gjertrud Johnsdatter paa Levetid, datteret 13de Mai 1823.
10. Panteobligation fra Omund Endresen Røsseland til Michel Olsen Steenstøe paa 65 Spdlr mod Pant i Røsseland, datteret 12te Mai 1823.
11. Ditto af Ditto Dato fra Ole Tostensen Stene til endeel Umyndige m: f: stor 217 Spd 91 s. mod Pant i Stene.
12. Ditto fra Brigte Olsen Moe, til Lars Birkeland, Gunder ibidem, og Ole Gundersen Tvedt paa 100 Spdlr til hver mod Pant i Moe 13de Mai 1823.
13. Ditto fra Johannes Larssen øvre Wiig til John Larssen Holmen mod Pant i øvre Wiig for 60 Spdlr af Ditto Dato.
14. Lodseddel fra Hans Bjørnesen Telstøe, der indesidder med Myntlingen Ingeborg Thoresdatters Løsøre 17 Spd 70 s. datteret 12 Mai 1823.
15. Ditto fra Engel Olsen Soldal, som Laugværge for Enken Synneve Erichsdatter Fixen, der indesidder med det Løsøre som tilfaldt Myntlingen Jorand Toresdatter stor 17 Spd 69 s. af Ditto Dato.
16. Ditto fra Nils Monsen Rykken der indsidder med Myntlingen Ingebor Toresdatters tilfalden Løsøre til Beløb 17 Spd 70 s., datteret Ditto Dato.
17. Ditto fra Jahn (John) Endresen Lie, der indesidder med det Løsøre der tilfaldt hans Stedbørn, Lars Ellingsen, Christie og Kari Ellings Døttre, til hver af Døttrene 9 Spd 73 s. Indgjeld 1 Spd 80 s. og Bankindskud 1 Spd 60 s. og til Stedsønnen Løsøre 19 Spd 24 s., Indgjeld 3 Spd 24 s. og Bankindskud datteret Do: Dato.
18. Ditto fra Ole Haagensen Netteland, der indesidder med sin {e} Søster Gyri Haagensdatters Løsøre for 17 Spd 104 s. datteret Ditto Dato.
19. Ditto fra Michel Haagensen Stene, der indesidder med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt hans Stedbørn Ole, Lars og Sjur Sjursønner ialt til Beløb 55 Spd 96 s. datteret Ditto Dato.
20. Ditto fra Anders Olsen Norem, der indesidder med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt hans 5 Steddøttre, ialt til Beløb 55 Spd 94 s. af Ditto Dato.
21. Afkald fra Ole Helliesen Østensøe og Isak Helliesen Norem for deres Arv efter Britha Helliesdatter, som hun \hun/(?) tilfaldt efter Christie Helliesdatter til Beløb 22 Spd 50 s. datteret 10de Mai 1823.
22. Ditto fra Gjermund Endresen Aalvigen, for hans Kone Ingeleiv (Ingebor?) Larsdatters Arv til Beløb 120 Spd 71 s. datteret 12 Mai 1823.
23. Ditto fra Sjur/ Simonsen Kaldestad for hans Kone Ingejær Sjøvatsdatter og Pigen Blanceflor Sjøvatsdtr:s Arv 6 Rd D:C: efter Ingebor Kaldestad Ditto Dato.
24. Ditto fra Johannes Kittelsen Sellesæter for hans Kone Guro Arnesdtr: Brækkens Arv stor 73 Spd 103 s. af Ditto Dato.
25. Ditto fra Michel Guttormsen Skjee med Curator Brigte Olsen Wiig for sin tilfalden Arv {i Løsøre} 17 Spd 18(?) 5/8 s. efter sin Fader Guttorm Larssen. af Ditto Dato.
26. Ditto fra Omund Isaksen Træbakken, for sin Kone Guro Omundsdatters Arv stor 23 Spd 65 s. af Ditto Dato.
27. Ditto fra Herborg Tostensdtr: Sandven med Tilsynsværge Gunder Tostensen Birkeland for hendes Arv 7 Spd 14 s. af Ditto Dato.

28. Afkald fra Johannes Tostensen Stene med Curator Tosten Olsen Sandven for tilfaldte Arve tilsammen ialt 62 Spd 27 ½ s. datteret 12 Mai 1823.

29. Ditto fra Brita Larsdatter Fixen med Tilsynsværge Christopher Johannesen Fixen, for hendes Arv stor 11 Spd 22 s: af Ditto Dato.

30. Ditto fra Endre Pedersen store Aas for hans Kone Brita Jonsdatters Arv stor 17 Spd 2 ½ s. af {Ditto} 13de Mai 1823.

Derefter blev aflyst følgende:

No: 1. Transport fra Andreas Severin Heiberg til hans Søn Severin Andreas Heiberg paa indbemelte Obligations Sum stor 370 Rd D:C: datteret 29de Mai 1821, med Qvittering paa bemelte Capital af 12 Mai 1823.

2. Obligation fra Brigte Olsen øvre Birkeland til Ole Christopher!! Lepse paa 200 Rd D:C: datteret 18de October 1802, med Qvittering af 12te Mai 1823.

3. Ditto fra Brigte Olsen Birkeland til Micel Olsen Steenstøe paa 100 Spdlr datteret 22de Mai 1819 med Qvittering paa bemelte Capital af 12 Mai 1823.

Protest.

Lensmand Johannes Jørgensen Berven mødte for Retten og nedlagde Indsigelse mod den Kjøbecontract, datt: 12 Mai 1823 som her inden Retten nu blev thinglæst, og som udstædt mellem Arne Larssen Heldestvedt og dennes Sønsøn Arne Brigtsen paa et Brug i Hilstedvedt, at den ikke maatte ansees gyldig, og forbeholdt paa Arne Torsen Fixe og Tosten Olsen Lepses Vegne, disses Ret og nærmere Tiltale. For denne Protest blev betalt 2 Ort, siger to Ort.

Efter 3 Ganges Udraab mødte ingen med videre for Retten, hvorfor Thinget hermed blev sluttet.

A v W S Koren Lars Jansen Reistvedt, Brigte Olsen Moe, Arne Gunnersen Østensøe,
Niels Knudsen nedre Axnes (: alle 4 med iholdt Pen :)

Sommerthing for Gravens Skibrede

Aar 1823 den 22 Mai blev Retten sat paa Thingstedet Eide i Graven til det sedvanlige Sommer- Sage- og Skattethings Afholde!! (Afholdelse) for Gravens Skibrede. Retten betjent af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd, sc: Niels Sjursen Brække, Sjur Trondsen Haugen, Niels Olsen Neshem og Johannes Iversen Nesheim, hvilke aflagde den befalede Laugretteseed og derfor betalede hver 24 s. Tilstede Hr: Foged Vidsteen, Skibredets Lensmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda: blev publiceret de fra No: 1 til 22 incl: paa foranstaaende Folio 339 indførte Love, Anordninger og Stiftsbreve m: v:

Nye Sag

Elling Jensen Nedre Folkedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Atest om ved mundtlig Varsel til dette Ting, at have indkaldet Ommund Haldorsen Nedre Folkedalen at see sig overbeviist og lide Dom til at betale til Citanten skyldige 115 Spd 78 s med Omkostninger saa fremlagde han og Atest fra Forligelses Kommittionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist hvilke 2 Atester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Paa indstevnte Ommunds Vegne mødte dennes Broder Lars Haldorsen Spaanheim og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten Declarerede at han tilkom hos Sagvolderen følgende for halvedelen i en Øg 166 Rbd 4 Mark, for halvedelen i noget Husetømmer 25 Rbd for halve Delen i en Slibesteen 65 Rbd og for halvedelen i Jordegodset 1200 Rbd tilsammen i alt 1456 Rbd 4 Mrk i følge afregning af 13de Mai 1816.

Sagvolderens Broder Lars fremlagde nu en Qvittering fra Elling Jensen Nedredal!! (Nedre Folkedal) som er Citanten i denne Sag Datteret 16de Januar 1817 hvorefter Citanten paa Sagvolderen Ommunds Vegne, skal have modtage 40 Spd som paastaaes at bør komme til Afdrag i den her paastevnte Sum.

Sitanten benægtede aldeles at bemeldte modtagne Penge vedkom de her paasøgte det Sagvolderen fik at bevise, men paastod at bemeldte Penge, var for noget Brendevad og andre Varer som Ommund (: Sagvolderen :) havde ført til Bergen at selge for Citanten. Den ommeldte Qvittering blev oplest og indtages her saalydende # Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Endre Hoversen Følkedalen og John Andersen Følkedalen der efter foregaaende Paamindelse aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede eenstemmigen at under en Skifteforening, som blev indgaaet den 13de Mai 1816 imellem Citanten og Sagvolderen blev omtrent saadan Regning, som foran af Citanten \er/ anført, mellem den!! (dem) opgjort. Om Summerne vare nøiagtig {og} saaledes som foran anført, kan de ei sikkert erindre, men det forekom dem saa. Derimod troer de med Sikkerhed at kunne erindre at {de} Citanten og Sagvolderen bleve saaledes forenede, at Sagvolderen skulde betale Pengene til først pa/a/følgen Paaske. Hvor vit siden noget er blevet betalt eller ikke derom er vidnerne uvidende. Vidste intet videre til Oplysning. Afskedigede.

Citanten, som nu \troede at/ have beviist sit Krav indlod Sagen til Doms efter Stevningen, samt Renter fra indstevningen fra Forligelseskommitionen.

Sagvolderens Broder begjerede Sagen udsat til førstkommende Ting da Sagvolderen selv er fraværende i Bergen

Retten eragtede Sagen udsettes til førstkommende Maanesting.

Citanten betalede Indcaminationen 1 Spd 28 s \og/ for 2 Vidner at afhøre 32 s. Sagvolderen betalede tilsvarende 40 s.

Nye Sag:

Iver Paulsen Øvre Hagestad med Curator Ammund Torbiørnsen Opheim, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel til dette Ting, at have indkaldet John Hansen Hagestad at se sig overbeviist og lide Dom med Renter og Omkostninger for skyldige til Citanten 90 Spd saa fremlagdes og Atest fra Forligelseskommitionen at sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemeldte 2 Atester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Jon Hansen Øvre Hagestad selv tilstede anhørte bemelte Atester oplæse og ville anhøre hvad Citanten videre havde at i rette føre.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne John Iversen Hieltnes, sagde sig 33 Aar gammel blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for meened aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller Fordreie \Forklarede/ at For omtrent halv tredie Aar siden, hvad Datto kan Vidnet ei nøie erindre, var Vidnet tilstede, tilligemed mange flere og hørde de, at her sagsøgte John Hansen Øvre Hagestad den gang boende paa Westrem, kjøbte den foromhandlede Halvedel i en Røgstue paa Gaarden øvre Hagestad tilligemed Halvedelen i dens underværende Grund og Kjelder, hvorimod en tilbygget saakaldet Kleve ikke skulde være indbegrebet i Købet. I henseende til {Forgangen} Døren paa Stuen kan Vidnet erindre

at der sagdes Ole havde bekostet den men om noget særskildt i den henseende!! (henseende) blev vurderet og afgjort kan Vidnet ei erindre. At Kjøbet blev afgjort og sluttet saaledes at Sagvolderen John skulde give 90 Specidaler og Stuen

1823: 347b

{modtages} betales naar selgeren Citanten Iver Paulsen og Moder fløttede ud af Stuen og blev samme Tid da Kjøbsluttningen som anført var afgjort derom haandrekt imellem Citantens Formynder {og} nuværende Curator Ommund Opheim og Sagvolderen John. Vidnet vidste intet videre til Oplysning, men Erklærede nu efter nøiere betenkning ikke vidst at kunne erindre om de Haandrektes eller ikke. Vedstod sit Prov rigtigt afskediget.

2det Vidne Paul Torkelsen Nedre Læqve aflagde Lovens Eed \med Løfte/ at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede at han var tilstede paa Gaarden Hagestad samme Tid som foranførte Vidne har om forklaret og hørde de at sagsøgte John Hansen nu Hagestad ved fuldkommen mundtlig Afgjørelse købte af Ommund Torbiørnsen Opheim, som Formynder for Citanten Iver Paulsen den her omstevnte Halvedel i en Røgstue paa Gaarden Hagestad tilligemed tilhørende halve Grund og halve Kjelder, men at den tilbygde Klæve ei fulgte med, og skulde Kjøberen give derfor 90 Spd, der ikke skulde betales førend Iver og Moder fløttede uud!! af Huset og Stuen saaledes blev ganske til hans Raadighed som forhen eiede den anden Halvedel af bemeldte Stue og Grund. Havde intet videre til Oplysning end at for omtrent 1 Aar siden eller noget længere skrev Vidnet et Brev i forening med her mødende Curator Ommund Opheim og fordrede Betalning ifølge bemeldte Kjøbslutning. Vidnet vedstod sit Prov rigtigt tilført. Afskediget.

3die og 4de Vidne Ole Tollefsen Hagestad og Ole Hansen Hagestad, aflagde begge Lovens Eed, forklarede eenstemmigen at fra Høsten 1821, har Citanten Iver Paulsen {og} Øvre Hagestad og hans Moder ikke haft deres tilhold i {b} omhandlede Stue men har været baade {nærvær}ende!! og forrige Vinter i Vidnernes Huus. {Citanten} \Vidnerne/ havde intet videre til Oplysning Afskedigede.

Sagvolderen Declarerede at da han ikke er bleven lovligen tilsagt at modtage Stuen, som Ryddiggjort til ham, saa ansaa han sig ikke \nød/ til efter mundtlig Samtale at vedstaa nogen Handel om fast Eiendom, Huus og Grund og modsiger Vidnebyrdenes Gyldighed som ført om Ord og Aftale efter halvtrede Aars forløb, da de efter Sagvolderens Formenende ei har Gyldighed længere end til Aar og dag efter Samtale. Negter saaledes Søgsmålet paastaar sig frikiendt saavel for Søgsmålet som Sagens Omkostninger og saaledes indlod han Sagen til Doms fra sin Side.

Citanten paastod Dom efter indstevningen og betalede Incamination 1 Spd 28 s; for 4re Vidner at afhøre 48 s Sagvolderen betalede tilsvarende 40 s.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsat til i {Aften} Morgen.

A v W S Koren. Sieur Trondsen Hauchenes, Niels Olsen Nesheim, Niels Sieursen
Bræke, Johans Iversen Nesheim de tre sidste med iholdt Pen

Neste Dag den 23de Mai 1823 blev Retten sat ved Stedets Sorenskriver og de samme Laugrettes mend som i Gaar for at fortsætte sommertinget for Gravens Skibrede

Nye Sag

Siur Siursen Alsager mødte paa hans Fader Siur Alsagers Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Atest om at bemeldte hans Fader har ved muntlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Baar Ommundsen Sæbbe at see sig overbevist og lide Dom at betale

Citanten Skyldige 16 Spd samt denne Sags skadesløse Omkostninger saa fremlagde han og Atest fra Forligelseskommitionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Atester bleve Oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Baar Amundsen Sæbbe selv tilstede Anhørde bemeldte Atester oplæse men nektede at skyldes saa meget som paasøgt

Citanten derefter forestillede, som godvillig mødende Vidne Lehnsmand Ole Ørjansen Holkesvig, som aflagde Lovens Eed og derefter forklarede, at for omtrent!! (omtrent) 2de Maaneder siden hørte Vidnet her indstevnte Baar Amundsen Sæbbe tilstaae at skyldes 16 Spd til Citanten Siur Arnesen Alsager. Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

Citanten Declarerede at da Sagvolderen bestandig forhen har tilstaaet gjelden men alene beklaget sig for mangel paa Penge, saa for at spare ham Omkostninger, har Citanten ikke indstevnt fornødne Vidner i denne Sag, men da Citanten mod Formodning nu maae erfare at han nekter søgsmaalet, saa nødes Citanten for at erholde fuldt Vidnesbyrd at forlange Sagen udsat til førstkomende Maanesting for til den Tid at see Søgsmålet ved Vidner beviist.

Sagvolderen begjærede Sagen udsat til Høstetinget

Retten eragtede efter Citantens Forlangende bevilges denne Sag udsat til førstkomende September Maanesting paa Gaarden Helleland. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s for 1 Vidne af afhøre 16 s og for udsettelsen 12 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s.

Nye Sag.

Ole Tostensen Sæd mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet {hans} Hans Jacobsen Tvedt at see sig overbevist og lide Dom med Omkostninger for Skyldige til Citanten 16 Spd Saa fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelseskommition at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2 Atester bleve Oplæste og indtages her saalydende ## I anledning sidstmeldte Attest til Forligelseskommitionen anmerkede Citanten at deri er paastevt!! (paastevnt) 18 Spd ved Feiltagelse af Budet til Stevnevidnerne men at han Citanten aldrig enten for Forligelseskommitionen eller nogensinde har paafordret mere end 16 Spd og Sagens Omkostninger.

Sagvolderen Hans Jacobsen Tvedt anhørde Bemeldte Atester oplæse og diclarerede at Gjelden alene har sin Grund i Købesummen for 1 Renshud, som Sagvolderen købte af Citanten og derfor skulde give 16 Rbd S: W: og ikke 16 Spd som indstevnt; til med var Sagvolderen den gang mindreaarig og ingen Curator tilstede.

Citanten Declarerede at sidstleden Høst opgjorde han og Sagvolderen deres Sammenregning og da tilstod Sagvolderen at skyde!! (skyldes) til Citanten de her paasøgte 16 Spd. Herom fremstillede Citanten som

1te Vidne fremstod Svennung Ommundsen Sæbbe aflagde Lovens Eed, forklarede at sidstleden Høst 1 Dag var Vidnet tilstede tilligemed Anna Hansdatter Sæd og Sagvolderen Hans Jacobsen Tvedt og hørte Vidnet da at bemeldte Sagvolder Hans Jacobsen Tvedt tilstod \at skyldes/ Citanten Ole Tostensen Sæd 16 Spd og lovede at betale de 5 deraf inden paafølgende Ting og de øvrige 11 i det se-

neste inden Vintermarkedet. Vidste intet Videre til Oplysning Afskediget.

2. Vidne Anna Hansdatter Sæd aflagde Lovens Eed forklarede at hun var tilstede samme Tid, som foranførte Vidne har omforklaret og hørte da at der blev talt imellem Sagvolderen Hans og Citanten Ole at Hans tilstod at skyldte til Ole 16ten Specidaler men videre deres Samtale kan Vidnet ei erindre med Sikkerhed at opgive. Citanten havde intet mere at tilspørge Vidnet Afskediget.

Citanten som nu troede at have beviist Kravet indlod Sagen til Doms efter Indstevningen.

Sag Volderen begjerede Sagen udsat til Høstetinget. Citanten modsat sig Udsettelsen længere end til Maanestinget

Retten eragtede denne Sag bevilges udsat til førstkommende September Maanesting paa Helleland

Citanten betalede Indcamination 1 Spd 29 s og for 2 Vidner 32 s. Sagvolderen betalede tilsvarspenge og for Udsettelsen tilsammen 52 s.

Hermed blev for i Aften slutte!! (sluttet) og Tinget udsat til i Morgen. A v W S Koren
Sieur Trondsen Hauchenes, Niels Sieursen Brække, Niels Olsen Nesheim, Johans Iversen
Nesheim de tre sidste med Holden Pænd

Næste Dag den 24de Maj 1823 blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Gravens Skibrede fortsadt paa Tingstædet Eide ved de samme Rettens Personer som i Gaar, i Overvær af Hr: Foged Vidsteen Lænsmand Holkesvig og tingsøgende Almue

Hvor da:

I Sagen \Fol:/ 347. Iver Poulsen Øvre Hagestad med Curator mod John Hansen Hagestad blev afsagt saadan

Dom

Ved de førte Vidner er det paastævnt Kjøb beviist, og ligesaa; at den omhandlede halve Stuebygning forlængst er bleven forladt af Citanten og Moder, og overladt til Sagvolderens frie Raadighed, der forhen eiede den anden Halvedel At Kjøbslutningen var mundtlig, og først derom ført Vidner efter længere Tid, end Aar og Dags Forløb; kan ikke betage Vidnernes Gyldighed i deres Udsagn, eller Forpligtelsens Gyldighed paa begge Sider, til sammes Opfyldelse ved lovligt Skjøde, da Lovens Bydende, i 1ste Bogs 13 Kap: 22 og 23 Art: ikkun angaaer Skjeldsord, som Aarsag til skadelige og hadefulde Trætter, men ingenlunde lovlige Forpligtelser, der til enhver Tid maae kunne oplyses, saavel ved Vidner, som ved Skriftlige Document, thi Kjendes for Ret: Sagsøgte John Hansen Hagestad bør, inden dette Aars Høstetings Slutning for Gravens Skibrede, og efterat denne Dom i det ringeste 4re Uger foran er bleven ham lovlig forkyndt, at betale til Iver Poulsen Øvre Hagestad og Curator Omund Torbjørnsen Opheim de her paasøgte 90 (: nitie :) Speciedaler, imod at erholde samme Tid af ermeldte Iver og Curator, ved Pengenes Erlæggelse, lovligt Skjøde paa heromhandlede halve Stuehus med Anpart Grund og Kjelder, hvilket Skjøde Iver bekoster Udstædt men John besørger og bekoster tinglæst. Processens Omkostninger ophæves Det idømte efterkommes forbemeldte Terminer, under Lovens Tvang.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde dat: 29 Marti 1823 fra Peder Johnsen og Asbjørn Nilsen Maursæter til Lars Olsen Skaar, Torkild Olsen Hotle og Lars Tostensen Skaar paa en Støl Hause-Viglien kaldet forhen under Gaarden Maursæter.

2. Ditto fra Paul Øriansen Sandvigen til hans Brødre Simon Øriansen Holkesvig og Lehnsmænd Ole Holkesvig paa en $\frac{1}{2}$ / Jagt med Tilbehør 30 Desember 1822.

3. Ditto af 23de Mai 1823 [fra] Gjerdt Hansen Lindebrække til Gunder Larssen Erdal paa \en/ Andel i Stølen Fræsæter og Pladset Vivelien førend under Gaarden Legreid.

4. Ditto fra Sjur Olsen Næsheim til Ole Nilsen Næsbøen paa 1 Bpd 3 Mrk Smør $\frac{3}{4}$ Gedskind i Gaarden Næsheim, datteret 24de Mai 1823.
5. Bevilling datteret 14 September 1821 for Ole Hansen Westrem paa et Gjestgiverie paa Stedet Vigegrund i Hardanger Fogderie.

1823: 349

6. Testamente datteret 15de Junii 1811 imellem Nils Sjursen øvre Spilde og Huustro Sigr Iversdatter, med Kongelig Conformation datteret 31 Desember 1822.
7. Huusmandscontract 4de August 1821 fra Nils Olsen Nesheim til hans Broder Johannes Olsen Nesheim, paa nogle Jordeiendomme under Nesheim med Revers af 23de Mai 1823.
8. Do: datteret 18de October 1822 fra Lars Sjursen, Ole Tostensen den ældre, Anders Olsen og Ole Tostensen den yngre til Nils Halstensen, paa et stykke Udmark, Em....brædden(?) under Gaarden Sed, med Reversal af Ditto Dato.
9. Ditto {fra} datteret 22de Mai 1823 fra Sjur Iversen øvre Leqve til Ole Johnsen fra Sverrig paa et Stykke Mark eller Teig Halderhu under Gaarden Leqve, med Reversal af Dags Dato.
10. Protest fra Haldor Tobiassen Eidnes og Olmo Nilsen Garethun, mod et Skjøde udstædt af Gjert Hansen Legreid til Gunder Larssen Erdal paa en Støl kaldet Frærsæter under Gaarden Legreid datteret 22de Mai 1823.
11. Kjøbecontract datteret 4de April 1823 oprettet mellem Ole Larssen Warberg og Sjur Sjursen Ringøen om en Deel Creature.
12. Leiecontract af 24de April 1823, fra Nils Olsen og Johannes Sjursen Qvandal, {som} \med/ Formynder {for} David Olsen Bue, til John Aadsen Qvandal paa en Husetomt under Gaarden Qvandal.
- 13.. Commissions-Forlig datteret 14de Februar 1823, hvorved Ragnilde Thomasdtr: Qvammen med Laugværgers Samtykke har overdraget til Anve Iversen Qvam/m/e, sin Brugs Rettighed i Pladset Qvammen paa hendes Levetid.
14. Ditto af 28de April 1823, mellem Isak Sjovatsen og Haldor Pedersen Wambehm!! (Wambeim?) angaaende et Vilkaar.
15. Panteobligation datteret 22de Mai 1823, fra Lars Olsen Holven til Lars Larssen yttre Alsager, stor 250 Spdlr imod 1ste Prioritet i Holven.
16. Ditto datteret 23de Mai 1823, fra Torkild Larssen Sysen til Lars Knudsen Sysen paa 50 Spdlr mod 1ste Prioritet i Sysen.
17. Ditto af Ditto Dato fra Magnus Olsen Medhuus til Faderen Ole Johnsen Medhuus paa 150 Spdlr mod 1ste Prioritet i Gaarden Medhuus.
18. Ditto af Ditto Dato, fra Lars Pedersen midt Fylkedal med Curator \Torfind/ Tostensen {Torfindsen} Sæd til John Endresen nedre Fylkedal paa 150 Spdlr, mod 1ste Prioritet i Gaarden midt Fylkedal
19. Ditto datteret 24de Mai 1823, fra David Halstensen Espeland, til Anders Trondsen Eie, paa 100 Spdlr mod 1ste Prioritet i Gaarden Espeland.
20. Ditto af Ditto Dato fra Asbjørn Johnsen Maabø til hans Søster Catharine Johnsdatter Maursæter paa Arvecapital 17 Spd 60 s mod 1ste Prioritet i Gaarden Maabø.
21. Transport af 22de Mai 1823, hvorved Iver Hansen Westrem, transporterer til Myntlingen Gjertrud Iversdatter Nesheim 19 Spd 34 s. af 60 Speciedaler{, som} i Obligation udstædt af Johannes Iversen Næsheim.
22. Lodseddel af 22de Mai 1823 fra Peder Omundsen Skaar der indesidder med det Løsøre \og Bankindskud/ som tilfaldt, hans Søster Kari Omundsdatter Saaqvitne efter hendes Moder stor 13 Spd 88 s.

23. Ditto af Ditto Dato hvorved Lars Larssen Ouse tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt Sigri, Synneve og Guro Larsdøttre, efter Deres Moder, tilsammen for alle 69 Rd 8s s.
24. Ditto af Ditto Dato, hvorved Lars Sjøvatsen Rønnestrand tilstaaer at indesidde med det Løsøre, som tilfaldt hans Børn efter Sygni Nilsdtr: Rønnestrand til {sammen} hver af Døttrene 77 Rbd 65 s. og til Sønnen \for/ 141 Rbd 34 s. N: V:
25. Ditto af Ditto Dato, hvorved Iver Hansen Nesheim, tilstaaer at indesidde med det Løsøre og Bankindskud, som tilfaldt Gjertrud Iversdatter efter Iver Johannessen Nesheim og Huustro Ragna(?) Nilsdtr: tilsammen for 47 Spd 79 s.
26. Ditto af Ditto Dato, hvorved {hans} Hans Sjursen Koldsgaard, tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt Brita Nilsdtr: nedre Spilde efter Faderen Nils {And} Larsen nedre Spilde for 20 Spd 34 s.
27. Ditto af Do: Dato, hvorved Ole Tostensen Sæd, tilstaaer at indesidde med det Løsøre der tilfaldt Anna Olsdtr: Sæd efter Synneve Aslaksdtr: Sæd for 16 Spd 29 s.

1823: 349b

28. Afkald datteret 22de Mai 1823 fra Anna Erichsdr: Nestaas med Tilsynsværge for hendes Arv i Skifte sluttet 4de April 1791, stor 10 Spd 60 s.
29. Ditto af Ditto Dato fra Isak Pedersen Børsem for Arv efter hans Fader Peder Halvorsen Børsem stor 30 Spd 55 s.
30. Ditto af Ditto Dato fra Nils Pedersen Børsem for sin Kones Arv efter Faderen Torkel Iversen Leqve stor 65 Spd 75 s.
31. Ditto af Ditto Dato fra Omund Brynildsen Saaqvitrne, for Moderarv stor 53 Spd 112 s.
32. Ditto af Ditto Dato fra Ole Olsen Jørdre for Arv efter Skifte slutte!! (sluttet) 4de Desember 1816 efter Faderen Ole Larssen Jørdre stor 19 Spd 95 s. og i Skifte sluttet 5de August 1817 efter Christopher Johannesen Ystaas stor 1 Spd 74 s.
33. Ditto af Ditto Dato fra Ole Nilsen Kjerland for Myntlingen Sigri Throndsdatter for Arv efter Mads Trondsen Kjerland stor 28 Spd 41 s.
34. Ditto af 23de Mai 1823, fra Brynild Pedersen Medaas, for Arv efter Faderen Peder Iversen Medaas stor 6 Rbd 64 s. N: V:
35. Ditto af 22de Mai 1823, fra Christie Larsdatter Klyve for Arv efter Eli Nilsdtr: Fylkedalen stor 10 Rd 79 s. D: C:
36. Ditto af Ditto Dato, fra Brynild Torjulsen Espeland for hans Kones Arve: ved Skifte 9de August 1813 efter Peder Iversen Medaas stor 24 Rbd 87 s. N: V: og ved Skifte sluttet 7de Desember 1818 efter Ingebor Iversdtr: Kløve stor 2 Spd 39 s.
37. Ditto af Ditto Dato fra Knud Knudtsen Selleland for Arv efter Faderen Knud Jacobsen Selleland, stor 5 Spd 109 3/8 s.
38. Ditto af Ditto Dato, fra Haaver Larssen øvre Fylkedal for Arve: i Skifte efter Moderen Eli Haaverdtr: Fylkedal stor 21 Spd 80 5/8 s. og i Skifte efter Svend Haaversen øvre Folkedal stor 87 Skilling Species og efter Guro Arnesdtr: Folkedal stor {2} 1 Spd 21 s.
39. Ditto fra Knud Aslaksen Skeie for Myntlingen Anne Sjursdatter for Arv efter Faderen Sjur Olsen Sponheim stor 33 Spd 18 3/4 s.
40. Ditto af 23de Mai 1823 fra Iver Paulsen Hagestad for sin Arv efter Faderen Paul Iversen Hagestad stor 47 Spd 38 1/8 s.
41. Ditto af Ditto Dato, fra Ole Torbjørnsen Kaland, for sin Kones Arv efter hendes Moder Sigri Olsdtr: Ouse stor 22 Spd 69 3/8 s.
42. Ditto af Ditto Dato fra Tosten Olsen Sæd for Arv efter sin Moder Synneve Aslaksdatter Sæd stor 114 Spd 80 Skilling.

43. Ditto af Ditto Dato fra Ole Endresen Lillethun for Arv efter sin Fader Endre Halstensen Lillethun stor 118 Spd 100 s. i Skifte efter hans Søster Anna Endresdr: Lillethun stor 6 Spd 68 s. og for Appendix-Skifte efter for ommelte hans Fader 43 Skilling

44. Ditto af Ditto Dato fra Arne Nils!! Skafledal for sin Kones Arv efter Johannes Iversen nedre Spilde stor 4 Rd 51 s. D: C:

*) (sjå nedanfor)

Derefter blev aflyst følgende:

1. Obligation af 14de Junii 1805 fra John Olsen Kjerland til Engel Olsen Bjotvedt paa 100 {Spdlr} \Rd/ hvilke ere aflyste ved Qvittering af 24de October 1822, af Creditor.

2. Ditto af 26de Mai 1819, udstædt af David Halstensen Espeland til Anders Andersen Eee!! paa 70 Spdlr, hvilke er aflyste mod Qvittering af 24de Mai 1823.

3. Ditto af 27de Ditto Dato fra Lars Olsen Holven til Elling Nilsen Langesæter paa 80 Spdlr aflyst ved Qvittering af 22de Mai 1823 fra Creditor.

*)

Lodsedler af 23 Maii 1823, hvorved John Tollevsen Ourdahl tilstaaer at indesidde med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt mine \Sønner/ Gunder og Sjur efter Kari Wigliksdatter Ourdahl tilsammen for 88 Sp: 20 s.

Do: af Ditto Dato hvorved Enke Angun/n/a Magnusdatter Syszen tilstaaer, at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hendes Børn efter Faderen Lars Johannesen Syszen tilsam/m/en for 56 Sp 9 s.

Do: af Ditto Dato hvorved Nils Sjursen Brække tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans!! {Søn}!! Lars Larsen efter Lars Larsen Brække til beløb 14 Sp: 2 ½ s.

Efter 3 Ganges Udraab, meldte sig ingen flere med noget for Retten, hvorfor hermed blev sluttet.

A v W S Koren. Sjur Trondsen Hauknes, Niels Sjursen Brække, Niels Olsen Nessem, Johannes Iversen Nesem (: alle med iholdt Pen :)

1823: 350

Sommerthing for Kingservig og Røldal 1823.

Aar 1823 den 26 Mai blev Retten sat \paa/ Thingstedet Utne ved Sorenskriveren til det almindelige Sommer- Sage- og Skattething for Kingservigs- og Røldals Skibreder. Som Laugrettes mænd tilstede i Retten de 4re eedsorne Mænd sc: Hellie Jakobsen Mæland, Torjuls Askielsen Mæland John Larsen Maakestad, Ole Mikkelsen Aga, hvilke alle 4 nu aflagde Laugrettes Eed, saa var og tilstede {endeel} Hr: Fogd Widsten, Lensmanden Johannes Age \og Ole Hamer/ samt endeel Tingsøgende Almue. Laugrettesmændene fremlagde nu hver 24 s.

Hvor da underdanig blev Publiceret de samme Love og Øvrigheds foranstaltninger som for {Gravens} \Jondals/ Skibrede Folio 339 er anført

Opbydelse.

Een deel Umyndiges Penge er at hen laant i Hardanger Overformynderie.

Nye Sag

Tosten Jarensen Mæland mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Ting paa Sjur Øtensen!! (Østensens) Nes af Saus \eller/

Søvde Sogn [hans Vegne]? at have indkaldet Halvor Helliesen Selliestad at see sig overbeviist og lide Dom med Sags Omkostninger, og skyldige til Citantens Fader Afdøde Østen Nesses Boe skyldige 26ve Spd. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelseskommitionen at sagen derfra til Rettergang er henviist. Videre fremlagde han Amtets Bevilgning af 2den April sidstleden at gaa i Rette i denne Sag. Bemeldte 3 Documenter blev oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Halvor Helliesen Selliestad selv tilstede declarerede at han vel for lengst har skyldet til den afdøde Østen Nes i Søvde Sogn de her paasøgte 26 Spd men at den afdøde har taget Ole Ormsen Kroehaugen god for bemeldte 26 Spd, som denne skulle betalt den afdøde, og den afdøde skal end og have taget Renter for Pengene af Ole da de ansaaes, som et Laan han betroede Ole; det at bevise forbeholder Sagvolderen sig.

Citantens Sagfører benægtede at afdøde Creditor har taget nogen anden god for Pengene end selve Sagvolderen, og begjerede nu afhørt, som

1te Vidne Torger Tollefsen Aartun blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, aflagde Lovens Eed at ville Vidne Sandhed, forklarede: at for omtrent 2 Aar siden leiede nu afdøde Creditor Østen Nes Vidnet at reise til Sagvolderen og fordre de her paasøgte 26 Spd det Vidnet gjorde og tilstod da Sagvolderen Halver Selliestad de bemeldte 26 Spd og lovede at betale dem saasnart mueligt. Forige Aars Sommer noget over Waarvinnen anmodede Creditor Østen Nes Vidnet om at følge ham til her indstevnte Debitor for at kræve de her paasøgte 26 Specidaler, og da Veiret blev ondt og Vidnet ei vilde følge ham græd han af Mismod og 14 Dage derefter Døde han. Som Rykte har Vidnet hørt at afdøde skal have taget Ole Ormsen Krouhaugen nu Syn/n/ohavn god for Pengene og modtaget af ham til Afdrag paa Renter og Capital 1 Stud, men hvorvit samme forholder sig rigtig ved Vidnet ikke; Een gang Vidnet sagde dette til \nu/ Afdøde Østen, svarede denne at han riktignok havde kjøbt en Stud af bemeldte Ole Ormsen men at han Østen skulde have hos bemeldte Ole Penge der ikke vedkom ermelte Østens Fordring, hos Sagvolderen. Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnet. Afskediget.

Citanten Declarerede at da Sagvolderen mod Formodning nekter Søgsmålet saa nødes han i Ryfylke Sorenskriverie at optage Tingsvidne, og til den Ende begjerede Sagen udsat til Høstetinget her paa dette Ting, hvilket Sagvolderen samtykkede

Retten eragtede den forlangte Udsettelse bevilget.

Citanten betalede Incamina-

1823: 350b

tion 1 Spd 28 s for et Vidne 16 s og for udsettelsen 12 s Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s.

Da ingen efter Paaraab meldte dem med videre, saa blev Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Hellie Jacobsen Mæland, John Larsen Maakestad, Ole Mikkelsen Aga,
Torguls Askielsen Mæland alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 24de Mai \1823/ blev Sommertinget fordsat for Kingservig og Røldals Skibrede ved de i gaar benevnte Rettens Personer

Hvor da blev foretaget

Prillimineir Forhør

Lehnsmand Johannes Pedersen Aga mødte for Retten og fremstillede en af Haldor Haldorsen Oppedal boende paa Lyseklosters Gods paagreben Person ved navn Søren Didrichsen

Bødkersvend der sidstleden Fredag den 23de Denne Maaned blev Comparenten tilbragt til Forvaring fordi han fra bemeldte Haldor Oppedal skal have staaet nogle Penge.

Bemeldte Søren Didriksen fremstod nu for Retten fri for Baand og tvang, sagde sig i 23de Aas!! (Aars) Alder fød i Kors Kirkens Sogn i Bergen hans Fader ved Navn Didrik Nilsen var Bødker Arbeidsmand og hans Hustrue Comparentens Moder Anna Monsdtr: var fra hans Børnaar bestandig hiemme hos hans Forældre der vare selvhjulpne Folk fri for yderlig Fattigdom hos hvilke han nød en Cristsømmelig Opdragelse og blev i Korskirken Confirmeret i hans Daabes Pakt i hans 15de Aars Alder og kom samme Aar i Bødkerlære som Dreng hos Bødtermester Mons Matisen i Korskirken [Sogn]? og forblev i Lære hos ham indtil hans 19de Aar da han {\var/} blev{en} Sven og forblev de 2 følgende Aar som Svend hos ham, har siden, som Svend arbeidet hos Kopger (Køpger) Ole Eide i Dreggen og Hans Lohe i Bergen har derefter det sidste Aars Tid reist om paa Landet og Arbeidet Bødkerarbeide hos hvem der har havt saadant fornødent. \Men stedse nødt Alterens Sakramente i Korskirken i Bergen og sidst den 18 April dette Aar/ han har aldrig nogen sinde forhen begaaet \Tyverie/ eller været under nogen Tiltale. Med Bedrøvelse maa han tilstaae at 3die Pinsedag var han noget beskjenket inde i Haldor Oppedals Huus og saa Haldor laa en 5 Spdaler seddel fra sig paa en Hylde, han fik i det samme det ulykkelige Infald og Forsæt hvis Lignende aldrig forhen havde oprundet hos ham at bemektige sig og stæle bemeldte Sæddel den Comparenten tog i et beleiligt Øieblik medens Haldor var tilstede uden at denne saa det. Comparenten tog nogen Tid efter Afsked fra Haldor og gik ud til Gaarden Tvedt hvor Comparenten forblev hos Johannes Siursen Tvedt i Arbeide, indtil paafølgende Fredag da kom frastiaalne Haldor Oppedal til Comparenten og i enerum tillagde ham Tyveriet det han strax tilstod og tilbageleverede han den frastiaalne 5 Specidaler sæddel og ligeledes tilstod samme i de strax derpaa tilkaldte!! (tilkaldte) 2 Vidner Johannes Siursen \Tvedt/ og Ommund Pedersen Urheims Overvær som blev foreviist Bankosedlen. Han fortred stax!! (strax) og fortryder Hiertelig et saa daarligt og ubesindigt foretagende der for stedse vil blive en anstødsteen for hans Lykke hvor Retsindigen han for Eftertiden ifølge sit Forset vil søge sin Livsbane. han kan nu ei andet end beklage sin Stilling og maa med Taalmodighed hengive sig under Landets Love. Har i øvrigt \intet/ videre at tilføre. Traadde nu tilside.

Derefter blev fremkaldet som

1te Deponent Johannes Siursen Tvedt Gaardemand her i Kinservigs Skibrede sagde sig i 46de Aars Alder og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente forklarede at her omhandlede Bødkersvend Søren Didriksen kom i Arbeide til Deponenten nogle Dage for sidstleden Pinstie og forlev!! (forblev) hos {Comparenten} \Deponenten/ Pinsehelligdagene og Følgende Dage indtil Fredagen. Bemeldte Dag kom Haldor Oppedal og taledede med

1823: 351

Angjeldende Søren Didriksen først i ene Rum og derefter kom de stax!! (strax) begge til Deponenten og tilstedeværende Ommund Pedersen Uhrheim og foreviste da Haldor en Fem Spd seddel som han sagde at var bleven ham frastiaalen af angjeldende Søren Didriksen Tirsdagen forhen hvilket tilstædeværende Søren Didriksen og tilstod at være rigtig og beklagede hans Ubesindighed i at have gjort denne Forbydelse. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

Derpaa fremstod som

2det!! (2den) Deponent Ommund Pedersen Uhrheim Gaarde Mand {p} i Kinservigs Sogn sagde sig 43 Aar Gammel og indeværende Aars Foraar at have nødt Alterens Sakramente forklarede sig i et og alt ordviis overenstemmende med forestaaende Deponent som nu atter fremtraade hvor efter de begge eenstemmig Declarerede at de aldrig forhen har erfaret eller

hørt nogen utroskab eller uskikkelig fremferd af her omhandlede Paagrebne Søren Didriksen. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

Lensmand Johannes Pedersen Aga Declarerede at da bestiaalne Haldor Oppedal er fraværende paa en Reise til Stavanger omtrent {for} 18 Mile som han tiltraade samme Dag han lod angjeldende Aristere saa har han ikke kunnet blivet indkaldet at møde ved dette Forhør og da Tyveriet er begaaet paa Lyseklosters Gods saa var Lehnsmanden begjerende at han maa befries fra at bevogte angjeldende men at samme maa overdrages i Forvaring af Lyseklosters Gods Lehnsmænd.

Retten eragtede: paa grund af de oplyste Omstendigheder, da det oplyste Tyverie er begaaet paa Lysekloster Gods saa bliver den forventende Justidssag at behandle under Lyseklosters Gods Jurisdiction og anklagede Søren Didriksen at bringes til Lehnsmanden for Lyseklosters Gods der har at tage ham under Wogt (Wagt) og Bevaring som Tyvs arestant det paserede hermed\2/ bliver\1/ sluttet og skal som Forhør, saasnart Tingene ved denne Uges udgang sluttet blive{r} Amtet tilstillet til videre Foranstaltning. Arestanten blev til Vagten overleveret.

Nye Tingsvidne Sag

Johannes Siursen Tvedt mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attes!! (Attest) om ved mindelig varsel til dette Ting at have indkaldet Hans Hansen Storedale og Gabriel Gabrielsen Præsthuus af Qvinherres Præstegæld at anhøre Beviser til et Tings Vidne om hvad Skade de forsetligviis ved skamsegling have tilføiet Citantens Fartøi i Februari Maaned forrige Aar med vide\re/ efter Attestens Anmeld videre fremlagde han Attest \om/, som Vidner i denne Sag at have indkaldet Torger Gundersen Welure, John Larsen Bleie, John Larsen Maakestad og Ole Helliesen Trones. Endelig fremlagde han Attest fra Forligelseskommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist Da de Angjeldende ikke mødte Bemeldte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalyde!! #

De indstevnte bleve paaraabte paa sedvanlig Maade men mødte ikke.

Citanten fremstillede de indstevnte Vidner, som foran ere nevne hvilke bleve formanede til sandheds Udsigelse blev forelæst Eedens Vigtighed af Lovbogen og betydet Straffen for Meneed. Hvorefter de samtlige hver for sig med oprakte Fingre og saligheds Eed lovede at ville vidne sandhed og intet fordølge eller Fordreie

1te Vidne: Torger Gundersen Welure sagde sig 27 Aar gammel forklarede under hans aflagde Eeds Kraft at han \som/ leiet Medfølger var paa Citanten Johannes Siursen Tvedts Jægt den gang denne i Februari Maaned forrige Aar blev paaseglet og beskadiget i Lopøeussen af Hans Hansen store Dale og Gabriel Gabrielsen Præsthuus eller den Jagt de førte Vidnet saa da at Citanten Johannes Tvedt, da Hans og Gabriels Fartøi kom dem i Møde var i vendingen og i det Cantens!! (Citantens) Fartøi skulde begynde at skyde Fart skjød Sagvolderens Fartøi ind paa dem, under fulde Segl. Citanten Johannes stod selv ved Rouret!! (Roret), laa Roret i Læe, og faldt af i Læe saa meget han kunde, men Sagvolderens Fartøi, der kom i {Luf} imod for fulde Segl, holdt op i Vinden \uden at fire Segl/ og faldt ikke af uagtet de havde Rum for dem og kunde meget godt faldt af Ja endog vendt om de havde villet men i den Sted søgte i Luf!! (Lo?) at gaa foran om Citantens Fartøi men da han det ikke kunde stak han noget paa Skjødets for at gaae under {Sagvolderens} \Citantens/ Buksprud!! (Baugspyd) eller udlægger, men da dette overmodige Støkke ei lykkedes ham, Greb Sagvolderens Udlægger ind i Citantens Klyverf og rev ved indviklingen \i tue/ saavel Fokken som storSeglet \aldeles/ og endeel

Takkel \løbende Tauverk/ og alle vandt paa den ene Side, saa blev og samme Tid 2 Klør afrevet Stordreggen, samt Skandsdækket to Pollerter Limingerne og Limingsstøtterne med Øxen huggede Sagvolderne eller deres Mandskab \Citantens/ Dirik af, der var indviklet i Sagvolderens Buksprud hvorved han kom løs, men {Sagvolderen i hans} \Citanten Johannes Fartøi i dets/ Fordervede tilstand maatte {ræke} \drive/ under Vinden til Kongshavn, uden at kunne føre Segl. Da Dirikken, som anført blev afhugget faldt Bommen ned lige tet ved Citanten Johannes og kunde nær have slaaet ham i{h}æl!! (ihjel) Vidnet blev forelæst dets her afgivne Pro{u}v som det vedstod rigtigt tilført Afskediget.

2det Widne Ole Helliesen Troenes, sagde sig 25 Aar gammel forklarede under hans aflagde Eeds Kraft ord viis overeenstemmende med forestaaende Vidne, hvis Vidnesbyrd nu blev forelæst det, der vedstod det rigtigt som sit og lagde til at Vidnet stod fremel!! (fremme) i {Vidnets} \Citantens/ Fartøie i det Vidnet havde fastgjort Klyveren efter Vendingen og da vinkede de fra Sagvolderens Fartøi at Citanten{s} skulde lægge mere under med sit Fartøi, men han havde alt lagt og laae under med deres i Læhe saa meget han kunde, men de paa sagvolderens Fartøi heldt (holdt) hardt med fulde Segl førend de stak paa storskjødet for at gaae under Udlæggerten paa {Sagvolderens} Citantens Fartøi og var det saaledes ene og alene Sagvolderens Skyld at fartøierne stødte, da Sagvolderne meget godt kunde holdt af eller vendt, hvilket ingen af Delene vare mueligt for Citanten. Vidnet declarerede at han var som Pasager og eiede ikke hverken han eller forestaaende \Vidne/ Citantens Fartøi Afskediget.

3die og 4de Widne John Larsen Bleie og John Larsen Maakestad forklarede eenstemmigen at de seglede kort fra Citantens Fartøi den gang den for omvidnede Skade skede og saa de de!! (da), at Citantens Fartøi formedelst Vending laae nesten stille efter Vendingen da den foromvidnede Skade skede og laae saa høit i Vinden at han ikke kunde undvige men Sagvolderens Fartøi som kom i fuld Fart meget godt kunnet faldet af og undgaaet eller \endog/ vendt om han havde villet men i den Sted holdt han med fulde Segl saa høit op som mueligt. Ingen havde mere at tilspørge Vidnerne som vedstod deres Prov rigtigt tilført. Afskediget

Citanten begjærede det her Paserede i Tingsvidneform beskrevet meddelt hvilket Retten bevilgede. Retten modtog Indcamination 1 Spd 28 for 4re Vidner at afhøre 48 s.

Nye Sag

Knud Haldorsen Oppedal mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Ole Jacobsen Rogde at see sig overbeviist om at være eendeel Penge skyldig til Citanten og lide Dom til at betale det skyldige tilligemed Sagens Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelseskommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Bemeldte 2de Attester bleve oplæste og indtages her saalydende #

Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde selv tilstede anhørte bemeldte Attester oplæse og ville anhøre hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten Declarerede at foruden hvad Citanten med flere har til gode hos Sagvolderen ifølge Pante Obligation der ei vedkommer denne Sag eller

1823: 352

hvad han agter at fordre ved dette Søgmaal, har han endvidere at fordre 250 Spd som er den Sum han ved dette Søgmaal fordrer og paastaaer sig til{s}kendt. Citanten fremlagde nu en af Debitor under 26de Februari forrige Aar udsted Revers paa ustemplet Papir hvorved Sagvolderen har tilstaaet at skylde Citanten 250 Spd, paa hvilken Sum han nu paastod Dom med B\e/gering at hvis Retten som finder fornøden den da til Regjeringen vil indsende

ermeldte Revers til Stempling da samme er skrevet paa en Tid Sorenskriveren ei var hjemme og stemplet Papiir ei var at erholde.

Sagvolderen nektede at skylde Reverset[s] paalydende og paastod at siden den Tid en Deel er bleven afbetalt der bør komme til Afdrag.

Citanten Declarerede at hvis noget smaat siden bemeldte Reverses udstedelse har været handlet imellem Sagvolderen og ham og Sagvolderen derved skulde komme noget til gode da bliver det en Sag her uvedkommende og skal {blive ham} blive ham godtgjort eller Betalt naar han beviser samme men til at bevise det her fordrede Krav efter Reverset, fremstillede nu til Afhørelse de tvende Vidner

Hr: Nicolai Christian Bing og Hellie Johnsen Hamre hvilke begge aflagde Lovens Eed og bekræftede at de som Vitterlighedsvidner have underskrevet det foran fremlagde Revers af 23de Februari forrige Aar, som nu blev dem foreviist og at de anhørde sagsøgte Ole Jacobsen Rogde tilstod at skylde de i Reverset indbemeldte 250 Spd Vidnerne havde intet videre at tilføre Afskediget. som

3die Vidne Jens Larsen Oppedal aflagde Lovens Eed, forklarede at forrige Aars {Foraar} \Vinter/ var Vidnet tilkaldt for at opgjøre regning efter Sagvolderen Oles forlangende imellem ham og Citanten Knud Oppedal, og optegnede da Vidnet hvad enhver tilstod hinanden at være riktigt og efter endelig opgjørelse befandtes det da at Sagvolderen Ole Rogde skyldte til Citanten Knud 248 Spd og nogle Skilling; Skillingernes Antal kan vidnet ei erindre, men erindre nøie at Knud sagde at Sagvolderen Ole Rogde skulde erholde noget stemplet Papiir og Penge men hvormeget kan Vidnet ei erindre. Vidnet Declarerede videre at saavel Sagvolderen som Citanten og Vidnet var den gang Ædrue. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten declarerede at de omvidnede Penge og stemplet Papiir som sidste vidne{t} har ommeldt var en Spd to Ort og nitten Skilling i Penge, som samme Dag blev leveret Sagvolderen og blev Reverset som forhen er fremlagt skrevet samme Dag. Citanten paastod Dom med Renter fra indstevningen til Commitionen samt denne sags skadesløse \Omkostninger/ efter Dommerens Skjøn alt under forbeholden af alt fornødent \agtende/.

Sagvolderen begjærede denne Sag udsat til Høstetinget. Citanten benægtede samme; Retten eragtede Sagen udsettes til førstkommende September Maanetsting; hvilken eragtning \blev Parterne forelæst/

{Retten bevilgede. Sagvolderen} \Citanten/ betalede Indcamination 1 Spd 28 s og for 3 Vidner af afhøre 40 s Sagvolderen betalede tilsvarende penge og for en Udsettelse 52 s.

Nye Sag

Tron Ingebrigtsen Samland mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Tore Knudsen Dønne at see sig overbeviist og lide Dom med Omkostninger for skyldige til Citanten 10 Spd saa fremlagde han og Attest fra Forligelseskommitionen at sagen derfra til Rettergang er henviist. Begge Attester bleve Oplæste og indtages her saalydende #

Sagsøgte Tore Dønne selv tilstede anhørte bemeldte Attester og ville afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten forklarede Sagens Sammenheng saaledes: Citanten købte af Sagvolderen nogle anviste {Penge} Træer!! (Træer) i Skoven hos Sagvolderen og betalte dem med 150 Rbd N: W: under

1823: 352b

det Vilkaar at Træerne kom ubeskadigede til Søes hvis ikke skulde Sagvolderen godtgjøre Citanten deres Beskadigelse eller Forringelse. Da nu bemeldte Træer blev beskadiget for 100

Rbd saa er det at Citanten nu søger sig erstattet denne Godtgjørelse som Sagvolderen efter lange Udflugter nu omsider aldeles nekter. Som Vidner fremstod

1te og 2det Widne Lars Engelsen Dønne og Mikkel Olsen Døne hvilke begge aflagde Lovens Eed og forklarede at Aaret 1815 vare begge Vidnerne tilkaldte for at anhøre hans Samtale med Sagvolderen i Anledning de af ham bekomne Træer; Vidnerne hørde da at Tron Samland tilbød Sagvolderen Tore Knudsen Dønne enten denne vilde tilbagebetale alle Pengene og beholde alle Træerne eller og betale eller godtgjøre Citanten 100 Rbd for Beskadigelsen {for Pengene} \paa Træerne/ naar Trohn beholdt dem. Hertil svarede Sagvolderen intet hverken mere eller mindre end hvad skal jeg nu gjøre med Træerne og da derom intet mere bestemt blev afgjort, saa gik Vidnerne uden at vide enten Kjøbesummens Beløb eller see og Vurdere Træernes Beskadigelse. Vidnerne Vidste intet videre til Oplysning. Afskedigede.

3die Widne David Olsen Bue, aflagde Lovens Eed og forklarede at saavidt Vidnet kan erindre var Citanten Trohn Samland med Vidnets daværende Huusbond Sagvolderen Tore Dønne, som Vidnet da tiene hos ude i denne Skov som der sagdes siden for at see sig ud nogle Træer. Da Vidnets Huusbond kom hjem saa Vidnet at hans Huusbond havde erholdt Rigsbanksedler som var første gang Vidnet saae den Slags Penge men hvormange Træer der var solgt og hvad der var givet for dem vidste Vidnet ikke eller veed end nu videre end at der senere hen blev hugget 13 Træer, som Vidnet formoder at Citanten Trohn bekom. Vidste intet til Oplysning Afskediget.

Citanten Declarerede ingen flere Vidner at have at lade afhøre eller andre eller flere Beviser i Sagen men tror ved de førte Vidner at have beviist saa meget at han maae blive tilkjendt og derfor under Forbeholdenhed af videre Tilsvær, indlader Sagen til Doms med Paastand at tilkjendes den paasøgte Sum samt Renter og Sagsomkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen begjærede Sagen udsat til Høstetinget hvilket Citanten samtykkede

Retten eragtede denne Sag udsat til Høstetinget.

Citanten betalede Indcamination 1 Spd 28 s for tre Vidner at afhøre 40 s Sagvolderen betalede tilsværspenge og for Udsettelsen 52 s.

Nye Sag

Indstevnt{e} af Tiærand Waagen mod Wiking Toresen Jøssendal blev paaraabt men da ingen mødte blev denne Sag udslæt af Sagelisten.

Eed til Constitutionen

Af Kindserviigs Sogn mødte

Aslak Gundersen Biotvedt

Berge Heinesen Biotvedt

Af Ullensvangs Sogn

John Larsen Maagestad

Asgjeld Wigliksen Aakre og

Ole Mikkelsen Age

Jøren Larsen Jaastad

hvilke alle nu aflagde Eed til Norges Constitution eller Grundlov og at efterleve og forsvare samme.

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsat til i Morgen.

A v W S Koren

Hellie Jacobsen Mæland, John Larsen Maagestad, Ole Mikkelsen Aga, Torgiels Adskieldsen Mæland, alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 28de Mai 1823 blev Retten fortsat af de samme Rettens Personer som i gaar.

Derefter blev extraheret følgende Documenter:

No: 1. Samfrænde skifte efter Frue Provstinde Marie Elisabeth Hertzberg, hvorved Sterbboets eiende Husebygninger ialt for 325 Spdlr er udlagt Sønnen Peder Hertzberg Halvedelen og de øvrige Enkemanden med flere afholdt 28de Novembr: 1822.

2. Skjøde af 26de Mai 1823 fra Omund Svendsen Tverberg til Nils Helliesen Øverland paa et Plads Tverberg kaldet m: v: forhen under Gaarden Hagen.

1823: 353

No: 3. Skjøde fra Lehnsmand Christen Johnsen Haugse til hans Søn Johannes Christensen paa 1 Bpd 18 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør $\frac{3}{8}$ Hud $\frac{3}{8}$ Bukskind {sa} med Bygsel og Overbygsel til 1 $\frac{1}{8}$ Mrk Smør $\frac{3}{24}$ Faarskind i Haugse, datteret 27de Mai 1823.

4. Ditto fra Aad Johnsen Jøsendal til hans Søn John Aadsen paa 3 Mrk Smør i Gaarden Øyna af do: Dato.

5. Mageskjøde {fra} hvorved Tobias Haldorsen Eidnes overdraget til sin Søn Haldor Tobiassen $\frac{1}{4}$ i Fjeldstølen Gravdal imod at Tobias erholder i Eidness og Lofthuus Fjeldstøl Fagerdal en Andeel(?) P.isebotten(?) kaldet datteret 5te Martz 1821.

6. Skjøde fra Knud Olsen Tvedt til Samson Iversen Tvedt og Hustru paa Gaarden Strand i Odde datteret 28de Mai 1823.

7. Do: fra Sjur Sjursen Grøve til Nils Olsen Botnen paa 6 Mrk Smør i Grøve af Ditto Dato.

8. Do: fra Svend Aslaksen Yst(aa)s(?), Johannes Brigtsen Rykken, Ole Larssen Noreim(?) og Lars Larssen Bleie, til Samson Johnsen Qitne paa en Bordsaug Qvitne kaldet, staaende paa Qvitne Grund 27de Mai 1823.

9. Do: fra Omund Johnsen Qvalvig til Haaver Torbjørnsen Qvalvigen og Huustro paa 12 $\frac{1}{4}$ Mrk Smør 1 $\frac{3}{16}$ Løb Salt i Qvalvigen datteret 28de Mai 1823.

10. Disposition fra Knud Olsen Tvedt, hvorved Samson Iversen Tvedt, skal eie Gaarden {Strand} Strand og Johannes Nilsen Vinterthun halvedelen af hans Brug i Tvedt og den øvrige halvedeel i Tvedt til en af hans 4re yngste Døttre datteret 27de Mai 1823

11. Kjøbekontrakt mellem Peder Jacobsen Hause, Torjuls Jansen Øvre Qvale og Nils Steffendsen Bakke hvorved Jacob Pedersen Hause overdrager til \de/ øvrige 2de hans Eiende Brug i Hause for Pengesum 75 Spd grov corant og 74 Spd Skil: m: og paa Conditioner ditto Dato.

12. Fledføringscontract hvor {h} ved John Christensen Hause indgaar som Fledføring i Huus hos hans ældre Broder Johannes Christensen Hause imod at eie førstnevntes Eiendel dattu som oven

13. LeieContragt hvor ved Niels Hellaksen Rabbe overdrager til Ole Odsen Qvæstad, Haagen Iversen Naae, Enken Anna Christens dtr: Naae og Od Odsen Qvæstad Stølen Middalen og Trodshovedalen paa 10 Aar med v: af ditto Dato.

14. Forening mellem Wastuun, Mansager og Gjelles Eiere paa den ene Side og Bustetun, Opheim og Præstegaards Eiere paa den anden Side i andledning en Skouv i Syvsæterdalen hvor af Syvsæterstøls Eiere skal ei!! (eie) en 3die Del og Haavaases støls Eiere de 2de tredie Dele datteret 7de August 1822.

15. Over.sag(?) i andledning en fornermelig Beitning paa en Strekning ved Stølen Haavaas tilhørende Wastun, Mandsager og Jelles Eiere m: v: 5te Aug: 1822

16. Wilkaarbre[v] fra Johannes{en} Christensen Hause til hans Fader Lehnsmand Christen Hause og Huustrue paa Levetid datteret 27de Mai 1823.

17. Do: fra {Aad Jonsen} \John Aadsen/ Jøsendal til hans Fader Od Jonsen og Huustrue paa Levetid datteret do: Dato.

18. Do: fra Lars Larsen Alsager som Formyder!! for hans Broder Peder Stensen Lote til dennes Forældre Sten Larsen Lote og Hustrue af 4de Februar 1822.

19. Do: fra Niels Olsen Botnen nu Grøve til Siur Siursen Grøve og Hustrue af 28de Mai 1823.

20. Do: fra Hover Tobiørnsen!! Qvalvig til Ommund Jonsen Qvalvig og Hustrue af do: Dato.

21. Forening og Udskiftning paa Gaarden Løining imellem Svend Larsen Torekoven og Ommund Ommundsen Løining af 27de Juli 1822.

22. Panteobligation fra Ole Gundersen Bustetun til Knud Haldorsen Oppedal paa 30 Spd mod Pant i Løsøre Datt: 20 Mai 1823.

23. Do: fra Nils Larsen Biotvedt til Knud Haldorsen Oppedal paa 40 Spd mod Pant i Løsøre datteret 5te April 1823

1823: 353b

24. Obligation fra Anfin Johannesen Ullenes til Niels Ellingsen Langesæter paa 120 Spd mod Pant i Ullenes datter: 26de Mai 1823.

25. Do: fra Knud Knudsen Lie \til/ Tobias Haldorsen Eidnes paa {100} \120/ Spd mod Pant i Teigen Lien kaldet \forhen/ under Gaarden Østerhagen af do: Dato.

26. Do: fra Berge Olsen Aga til Knud {Knudsen} \Jonsen/ Berven paa 300 Spd mod Pant i Gaarden Aga af ditto Dato.

27. Do: fra Svend Olsen Mid Sexe til Knud Jonsen Berven paa 141 Spd mod Pant i Gaarden Sexe af ditto Dato.

28. Do: fra Gunder Olsen Mæland til Niels Ellingsen Langesæter paa 400 Spd mod Pant i Mæland af Do: Dato.

29. Do: fra Niels Helliesen Tverberg til Lars Olsen Mæland paa 40 Spd mod Pant i Pladset Tverberg fohen!! (forhen) under Gaarden yttre Hage i Røldal af do: Dato.

30. Do: fra Tormod Aslaksen Selliestad til Ommund Osen!! (Olsen) Lønning paa 200 Spd mod Pant i Gaarden Selliestad datteret den 27de Mai 1823.

31. Do: fra Niels Olsen Botnen {med} nu Grøve til Lars Baarsen Berge paa 100 Spd mod Pant i Grøve datteret 28de Mai 1823.

32. Do: fra Anders Olsen Lutro til Jacob Tostensen Hovland paa 210 Spd mod Pant i Luttro datteret 27de Maji 1823.

33. Do: fra Torger Halsteensen Tvedte til Myndtlingen Torbiør Dags dtr: Aakre paa ArveCapital 66 Spd 1 Ort 10 s mod Pant i Tvedte dito Dato.

34. Do: fra Sanson!! (Samson) Iversen Tvedte til Myndtlingen Bergitte Olsdtr: Age for ArveCapital 30 Spd og til Knud Haldorsen Oppedal 34 Spd mod Pant i hele Gaarden Strand datteret 28de Mai 1823.

35. Afkald fra John Pedersen Aukenes for hans Kone Siggi!! (Sigri) Olsdtr: Hellelands Arv efter Knud Odsen Helleland dat: 26de Mai 1823.

36. Do: fra Gunder Jonsen Wintertun for hans Arve efter Kari Johannesdtr: Wintertun Angunna Olsdtr: ibd: og Johannes Johannesen ibd: do: Dato.

37. Do: fra Ole Helliesen Hamre for Arve efter Hellie Nielsen Hamre Niels Helliesen Hamre Nils Helliesen Hamre den yngre og Marita Hamre datteret 13de August 1822.

38. Do: fra Ranvei Larsdtr: Qvitne for hendes Arv efter Kari Halliersdtr: Qvitne datteret 26de Mai 1823.

39. Do: fra Elling Arnesen Gjelle for hans Arv efter Ingebor Siursdtr: Hielle af do: Dato.

40. Do: fra Ole Johannesen Hildahl for hans Arv efter Kari Mikkelsdtr: Hildahl dito Dato.

41. Do: fra Jørgen Iversen Hildahl for hans Arv efter Iver Ommundsen Hildal af do: Dato.

42. Do: fra Johannes Christensen Haugse for hans Broder Christen\sen\2/ Joh{anesen}\n1/ som han har taget i Fledføring \for/ dennes Arve efter hans Moder i Skifte af 27de November 1800 og efter Torgjuls Johannesen Haugse, den 27de Mai 1823.

43. Do: fra Osmund Olsen Præstegaarden for hans Stebørn Torjus Evendsen, Magrete Evendsdr: og Gunne Evendsdr:s Arv efter Even Torjulsen Medhuus af do: Dato.
44. Do: fra Johannes Larsen Bleie og Haldor Olsen Helleland for deres Arve efter Guro Larsdr: indre Bleie af do: Dato.
45. Do: fra Lars Helliesen Lote som gift med Guro Gundersdr: Laate for hendes Arve efter Gunder Olsen Lote og Ole(?) Sams: Lote do: Dato 6te

1823: 354

46. Afkald fra Lars Svendsen øvre Berven for hans Arv efter Anna Aslaksdr: Berven \og/ for hans Kone Sigri Torbiørnsdr: Winess Arve efter Svend Jacobsen Wines og Torbiørn Tomasen Wines datteret 27de Mai 1823.
47. Do: fra Od Johannesen Instenes, som gift med Elsebøe Svendsdr: \og Svend Sandvigen gift med Torbjør/ for deres Arv efter Siggri Jons dr: Ystenes do: Dato.
48. Do: fra Ranvei Brynnelsdr: Wikene for hendes Arv{e} efter Brynnild Jonsen Wigene den 28de Mai 1823.
49. Do: fra Hellie Nielsen Sæxe for hans Arve efter Niels Sæxe og Marita Pedersdr: nedre Sexe den 27de Mai 1828.!! (1823?)
50. Do: fra Jacob Torbiørnsen Wines for hans Arve efter Torbiørn Tormodsen Wines og Svend Jacobsen Wines datr: 28de Mai 1823.
51. Do: fra Ole Jansen Qvalvigen for hans Arv efter Jahn Gundersen Qvalvigen do: Dato.
52. Do: fra Ole Isaksen Nedre Berven for hans Søster Britha Isaksdr:s Arv efter Anna Olsdr: Nedre Berven dateret 27de Mai 1823.
- Derefter blev aflyst følgende Documenter:
1. Obligation fra Jørgen Pedersen Espe til Tobias Haldorsen Eidnes paa 464 Rbd N: W: mod Qvittering af 3de Martz 1823
 2. Do: fra Elling Svendsen {Skjeldaas} \Skjelde/ til Niels Ellingsen Langesæter paa 198 Spd mod Qvittering af 26de Mai 1823.
 3. Do: fra Halsteen Torgersen Tvedt til Lehnsmand Chresten Hause paa 50 Spd mod Qvittering af 21de October 1821. (Loddsedler)
 1. Lodsedeler hvorved Guttorm Siursen Alsager tilstaaer at indesidde med de Creature som tilhører Marita Siursdr: den 27de Mai 1823.
 2. Do: Siur Siursen Jaastad tilstaaer at indesidde med Løsøre som tilhører myndtlingen hans Søn Johannes Helliesen af do: Dato.
 3. Do: John Johannesen Welure tilstaaer at indesidde med det Løsøre og Bankindskud som tilhører hans Sønner Johannes, John, og Ole Jonsønner Welure for 11(?) Spd m: v: do: Dato.
 4. Do: fra Iver Pedersen Eittramsnesset [der] tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilhører hans Søn Daniel Jo...ssen(?) stor 29 Spd 45 s. datteret 26de Mai 1823.
 5. Ditto fra Ole Omundsen Velure der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Søn Omund Olsen stor 19 Spd 98 s. af Ditto dato.
 6. Ditto fra Samson Samsonsens Jisberg der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Datter Anne Samsonsdr: Jisberg stor 44 Spd 60 s. af Ditto Dato.
 7. Ditto fra Samson Johnsen Qvitne der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Datter Aase Knudsdr: stor 17 Spd 5 s. af Ditto Dato.
 8. Ditto fra Hellie Kingservig, der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Datter Ingebor Hellies dr: stor 69 Spd 90 s. datteret 27de Mai 1823.
 9. Ditto fra Johannes Olsen Hildal der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Søn Mikkel Johannes!! (Johannesen) stor 36 Spd 49 s. af 26de Mai 1823.

10. Ditto fra Elling Hansen Wasthun, der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Datter Britha Ellingsdtr: (.....?) stor 157 Rd 91 s. D: C: samt det Løsøre som tilfaldt hans Børn: Hans, Torbjør, Britha junjor og Magrethe til Hans 51 Spd 50, og til Døtterne Torbjør 26 Spd 41 s og til de 2de sidst nævnte 26 Spd 12 s af Do: Dato.

11. Ditto fra Marita Endresdatter Lussand med Laugværgen der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hendes Børn Mikkell og Endre Endresønner stor 25 Spd 116 s. til hver af Ditto Dato.

12. Ditto fra Lars Larsen Lofthuus der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Børn John og Lars Larssønner i Skifte 1 October 1813 til hver 24 Rbd 43 s. og i Skifte 7de April 1821 til hver 15 Spd 100 s. og Bankindskud hver 72 s. af Ditto Dato.

13. Ditto fra Gunder Brynildsen Haus der tilstaaer at indesidde med sin Søn \Brynild Gundersens/ Løsøre stor 189 Rd 11 s. D: C: af Ditto Dato.

14. Ditto fra Knud Johannesen Digrenes(?) der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Sønner Johannes og Østen Knudsønner hver 89 Rbd 8 s. af Ditto Dato.

15. Ditto fra Peder Larsen Berven der tilstaaer at indesidde med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt hans Børn Elling, Anna, Bergitte, Ragna og Sigri Pedersbøren til ham Løsøre for 35 Spd 66 og Bankindskud 1 Spd 60 s og til hver af Døttrene i Løsøre 17 Spd 93 s. og Bankindskud 90 s. datteret Ditto dato.

1823: 354b

No: 16. Lodseddel fra Lars Ingebrigtsen Djønne der tilstaaer at indesidde med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt hans Søn Lars Larssen stor i Løsøre 27 Spd 108 s. og Bankindskud 4 Spd datteret 27 Mai 1823.

No: 17. Do: fra Wiglik Jacobsen Bleie der tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt hans Børn Jacob, Anne og Ingebor til ham 53 Spd 111 s. og til hver af Døttrene for 26 Spd 116 s. af Ditto Dato.

Efter 3de ganges Udraab mødte ingen hvorfor Thinget blev sluttet.

A v W S Koren Hellie Jacobsen Mæland, John Larssen Maakestad, Ole Mikkelsen Aga og Torjuls Aslaksen Mæland (: alle 4re med iholdt Pen :).

Extrarets Tingsvidne mod Knud Andersen Mølster Folio 345.

Aar 1823 den 31te Mai blev Extraret sat paa Tingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og de 2de Eedsorne Laugrettesmænd Endre Jensen Helleland og Siur Samsonsens Helleland for at behandle og fortsætte en Justitsvidne Sag mod Knud Andersen Mølster, som den 13de denne Maaned blev udsat til i Dag.

Hvor da mødte Actor Hr: Procurator Baade, ligesaa og Defensor Johannes Age.

Actor fremlagde en Continuations Stevning af 13de D: M: i lovlig forkyndt Stand, Hvorefter han udbad sig at indstevnte Ole Helliesen Jaastad fra (for?) Retten maatte blive {indstevnte} paaraabt og forelagt til Besvarelse i de forhen i Tingsvidnet fremlagt af Brigade Auditor Skive forfattede Qvæstioner til Ole {Tollefsen} \Helliesen/ Jostad. Den fremlagde Continuationsstevning bleb!! (blev) oplæst og indtages her saalydende #

Indstevnte Ole Helliesen Jaastad fremstod som:

6te Widne Ole Helliesen Jaastad sagde i sit 21de Aars Alder og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente sagde sig aldeles ubeslægtet til angjeldende Knud Andersen Mølster blev alvorlig formanet at sige Sandhed og intet fordølge eller fordreie og paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for meneed, blev forelæst de af Brigade Auditor Schive til Ole Tollefsen Jaastad fremsatte Spørgsmaal: svarede til 1ste Spørgsmaal: Vidnet var i Bergen

med hans Jagt over 8 Dage og laae den hele Tid i den Gaard hvor Hrr: Kjøbmand Elker bor men ikke i den hvor Hrr: Kjøbmand Dahl boer. Vidnet reiste med sin Jagt fra Bergen sidst i den Uge som er foran Palmesøndag var altsaa i Bergen den 16de {og} \til/ 19de Martz sidstleden. Til 2det Spørgsmål!! Svar medens Vidnet, som anført var i Bergen havde han en Person ved Navn Knud Seim en Dag, men hvad Dag eller Dato kan Vidnet aldeles ikke erindre, i Arbeide hos sig i Jagten som Bordarbeidsmand Bemeldte Knud Seim var Vidnet bekiendt saavit at han nogle Gange forhen havde seet og talt med ham og vidste at han Boede i Gravens Sogn her i Hardanger og at han var fra Wos men fra hvad Gaard og om hans Fader hed Anders saa at hans Navn er eller har været Knud Andersen Mølster derom var Vidnet aldeles uvidende der ikkun har kjendt ham under Navn Knud Seim. Bemeldt[e] Knud Seim eller Mølster laae ikkun 2 Nætter paa Vidnets Jagt, som var første og anden Nat efter at han havde forrettet den ommeldte ene Dags Arbeide. Den Dag han Arbeidede for Vidnet holdt han op med Arbeidet da det blev mørkt fik derpaa Aftensmad og sagde han var kommen fra Fidske-Reise havde intet Logi og ville derfor komme Igjen og ligge ombord paa Vidnets Jagt. Dette samtykkede Vidnet han Knud gik derpaa sin vei bort i Byen hvad Æren og hvor hen veed Vidnet ikke. Vidnet gik ligeledes udi Byen {d}et Ærende, kom omtrent Klok: 9 til 10 om Aftenen tilbage og laa sig i sin Jegteveng og nogen Tid derefter kom omspurgte Knud Seim og lagde sig og forlev!! (forblev) liggende \til/ hen paa Morgen, hvad Tid paa Natten om det var en to eller tre Timer efterat Vidnet havde lagt sig at Knud kom og lagde sig ved Vidnet aldeles ikke at bestemme dog troer Vidnet sikkert at det ikke var efter Midnat. Morgen derpaa stod bemeldte Knud [op]? og gik bort da Vidnet ei behøvede ham i Arbeide og kom neste Aften og lagde sig i Jagte Vingen men hvad Tid paa Aften kan Vidnet aldeles ikke erindre og saavit Vidnet Ved forblev han rolig hele Natten indtil han om Morgen derpaa forlod Vidnet og talede om at han Maaske kom paafølgende Aften for atter at benytte samme Leie men han kom ikke Vidnet saae ham siden og talte med ham men kan ikke erindre hvor hen \han/ sagde at have faaet Logi han bragte aldeles ingen Kiste ombord i Vidnets Jagt og \Vidnet/ ved aldeles ikke om noget af bemeldte Knud forøvet Tyverier og har aldeles ikke faaet i Kommitiøn at bringe nogen Kiste eller noget andet til Hardanger eller anden Steds {for} \af her/ omhandlede Knud Seim og Ved aldeles intet mer til Oplysning. Hermed er samtlige 8te Spørgsmaale til dette Vidne besvarede. Paa nermere Tilspørgende af Actor forklarede Vidnet at han ikke kjender eller Ved at der er nogen Person ved Navn Ole Tollevsen Jaastad og heller ikke at omspurgte Knud Seim nogen sinde har ladet bringe nog!! (nogen) Kiste fra \Bergen til/ Hardanger eller anmodet nogen derom. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget efter at han nu var

1823: 355

bleven forelæst af Protukollen hans her afgivne Prov som han vedstod i alle dele rigtigt og stadfæstede samme ved oprakte Fingre og saligheds Eed.

Actor som ikke havde flere Vidner at føre ei heller kunde til viebringe flere Oplysninger maatte begjære dette Tingsvidne sluttet og sig beskreven meddelt til nermere foranstaltning ligesaa forbeholdt Actor sig at fremsende Regninger over Skyds og Diet og haabede han under Hovedsagen at blive tilkendt passende Salarium med hensyn til hans lange og besværlige Reiser til tvende Møder hans Reise til det ene 9 Mile, og til det andet 12 Mile.

Defensor forbeholder sig ligeledes under Hovedsagen at tilkjendes Salarium og indgive Regning for hans Møder til dette Tingvidne.

Retten eragtede det passerende skal saasnart mueligt i Tings vidne Form blive Actor meddelt.

A v W S Koren. Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland begge med iholdt Pen.

Justits Extrarets-Tingsvidne

mod Tyvsarestantere Ole Frøines og Matias Iversen Aarhus 341.

Aar 1823 den 31te Mai blev Extraret sat paa Tingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver og de 2de Laugrettesmænd Endre Jensen Helleland Siur Samsonsens Helleland {og} \for/ ifølge seneste udsættelse at fortsætte dette Tings vidne.

Hvor da Actor Hr: Procurator Baade \mødte/ og fremlagde 2 skriftlige continuations stevninger datterede 13de og 17de denne M: den ene til Arestanterne og den anden til de indstevnte Vidner begge i lovlig forkyndt Stand hvilke Documenter han udbad sig læste og Acterede ligesom han fremstillede for Retten begge Arestanterne fri for Baand og Tvang. Den for de Angjeldende beskikkede Defensor Lehnsmand Niels Nielsen Sioe mødte Personlig for at iagttage de Angjeldendes Tarv. De fremlagde Stevninger blev oplæste og indtages her saalydende #

Forretningsføreren anmerkede her at han som Skifteforvalter efter anklagede Ole Frøinesses Hustrue Kari Olsdtr: \har/ ladet optage Registering i tiltalte Oles Boe hvor da blev undersøgt om alt hvad som kunne troes at have henhørt til Telthuussager i hvilken Anledning Skifteforvalteren fremleverede samtlige i bemeldte Boe forefundne Geverer nemlig 1 Beenrifle med Laas 6 sletpibede Geværer med Laas en slet Geværpipe, som tiltaltes Søn Iver Olsen, sagde at være ham tilhørende og at have tilbyttet sig den af hans Fader mod et af de foranførte Gevære, videre fantes 3 søndre!! (sønder?) Geværstokker hvilket alt nu blev forseglet \og/ overleveret Actor for nærmere af vedkommende paa Telthuset paa Ous at kunne Undersøges om er samme tilhørende fere!! (flere) Ting fantes ikke i Boet, som kan tvivles om mueligens kan være stiaalne aller \have/ tilhørt bemeldte Telthuus undtagen 16 Geværflinter \et Geværlaas og et stykke af et Beslag/ i en Æske, som nu ligeledes blev Actor tilleveret.

Actor fremstillede nu, som

13de Widne Endre Nielsen Bagne\s/nøstet sagde i 70de Aars Alder og indeværende Maanet at have nødt Alterens Sakramente blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede at for omtrent 4re á 5 Aar siden nøie erindrer Vidnet ei Tiden kom begge her tiltalte ind i Ulvig hvor Vidnet boer og havde med sig noget stang-jern og noget andet firkantet Jern og bad Ole at Vidnet vilde deraf forferdige ham et Skruested hvilket Vidnet strax gjorde og forblev begge Angjeldende hos Vidnet og hialp ham med Arbeidet indtil det var ferdigt, og de fik det med dem. Det Jern de havde med sig kan Vidnet ikke erindre om det forhen havde været forarbeidet og var det saa, saa maae det firkantede Stykke have været et Stykke af en Jernstør eller Brækstang. Vidnet har ellers aldrig forferdiget noget for de Tiltalte ei heller seet noget mistenkeligt hos dem som enten kunne være stiaalet paa et Telthuus eller andet Steds. Vidste intet videre til Oplysning. Afskediget.

14de Widne Christie Jonsdatter Eidnes her for afhørte 11te Vidne Knud Knudsen Eidness Hustrue, sagde sig i sit 33 Aars Alder og indeværende Aar{s} A\t/{lder} have nødt Alterens Sakramente. Aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede paa forskellige!! Spørgsmaale at baade hendes Ægtefelle havde Penger til gode hos her Anklagede Ole Frøines Vidnet ligesaa for at have spundet traad til Liner og syet en Trøie. I anledning heraf kom her tiltalte Ole Frøines en Aften og leverede en sønder Mandskjorte 2 Fruentimmerskjorter hvoraf den ene var meget slidt 1 godt Kaps og et gammeldt Fruentimmer Forklæde til Afdrag paa hans Gjeld. Dette Forekommer Vidnet at være et Par Aar siden dog erindrer hun ei tiden nøie

eller Vist ligeledes leverede han sidstleden Høst 1 fortinnet Kobber Field eller Sæterkedel til Vidnet og hendes Ægtefelle i Afrag paa hvad han skyldte. Han nevnte da ved leverelsen intet om nogen Forandring paa Kjedelen men senere hen i anledning af at han havde lovet dem en større Gryde taledede han med hendes Mand om at hendes Mand kunde tage ud den Jernring som laae op i Kanten af Kedelen og opbrikke Kanten saa blev Kjedelen større dette var Meningen af deres Samtale den hun ei nøie hørde eller gav agt paa. Baade Kjedelen og den bedste Fruentimmerskjorten og Kapset som det eneste der var gavn i af det modtagne leverede Vidnet tilbage da Røgtet sagde at tyveriet var opdaget. Kedelen leverede Vidnet til Torkel Oppedal 5te Deponent i Forhøret, men Skjorten og Kapset leverede Vidnet til Anklagede Ole selv. Den gamle Mandskjorte Fruentimmerskjorte og Forklædet ere aldeles udslitte og ei mere til. Vidnet erklærede intet at vide til Oplysning om de af Anklagede forøvede Tyverier og ikke at have entet!! (enten) seet eller hørt noget. Afskediget. Anklagede Ole Vedstod urigtigheden af forestaaende Vidnes Forklaring.

Actor derefter Fremstillede som:

15de Widne De Anklagedes Sødster Sigrí Iversdtr: Frøines sagde sig 50 Aar Gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og desuden paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Mened Aflagde Lovens Eed om at vilde Vidne Sandhed og intet fordølge eller Fordreie, Forklarede; at hun for 8te Aar siden tiende i 7 Aar hos her anklagede hendes Broder Ole Iversen Frøines men har aldrig enten da eller nu senere seet noget, hos nogen af de tiltalte som hun Frygtede for at kunne være TyvKoster ei heller hørt eller seet noget af de \af/ dem begaaede Tyverier. Vidste intet til Oplysning. Afskediget.

16de Widne Anklagedes Sødster Randi Iversdtr: Aarhuus sagde sig {i sit} 48 Aar Gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og efter Paamindelse aflagde Lovens Eed om at ville Vidne Sandhed og intet Fordølge eller Fordreie Forklarede: at hun i 9 Aar har tient hos hendes her tiltalte Broder Ole Frøines de nu sidstforløbne 6 Aar har hun været i Huset hos hendes Broder Kirkesanger Peder Iversen Aarhuus hvor hendes tiltalte Broder Matias de sidste Aar ogsaa har opholdt sig, men Vidnet har aldrig seet eller vidst om noget af de her anklagede begaaet Tyverie eller haft Formodning der om forend det nu Opdagedes Vidste intet til Oplysning Afskediget.

17de Widne Iver Olsen Frøines søn til her anklagede Ole Frøines sagde \sig/ i sit 21de Aars Alder og sidstleden Høst at have nødt Alterens Sakramente blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen og Alvorlig paamindet om edens Vigtighed og Straf for Mened Forklarede: Vidnet saae ofte adskilligt som var hiembragt i hans Faders Huus som forekom Vidnet Mistenkeligt, da han vidste hans Fader var en uformuende Mand. Naar Vidnet spurgte ham hvorfra han havde faaet samme, svarede han undertiden at have byttet sig dem til undertiden at han var bleven dem Foræret og oftest at det kom ei Vidnet ved. Det Vidnet saae var for det meste Ting af ubetydelig Verd saasom Færingssegl, Geværer!! , Aarer, Qvitler, Aaklæder, Fidskeredskaber, samt de i Retten fremleverede Kobberkjedle Geværflinter og adskilligt smaat som vidnet ei alt kan erindre at opregne, men Linned eller Linnet Klæder saasom de han skal have staalet paa Torsnes saae Vidnet aldrig, {men} \og/ aldrig noget \andet/ af nogen Verdie undtagen adskillige Geværer som han idelig handlede med og baade kjøbte og solgte, samt forbemeldte Kobberkjedle som Vidnet ei kan erindre at have seet flere end fire eller fem af, endelig erindrer Vidnet og nu at have seet 2de Sølvskeer hos hans Fader som han sagde at have kjøbt i Bergen; hvor de nu er ved Vidnet ikke og forekommer det Vidnet at det er omtrent for 2 Aar siden, og saae en af dem efter nyaar i dette Aar. I Øvrigt var og er Vidnet aldeles Uvidende Om hvorvit hans Fader havde stiaalet hvad Vidnet saae saaledes Tid efter anden var kommet i hans Faders Huus, ei heller er Vidnet vidende om de af hans Fader begaaede Tyverier eller kan derom vidne ei heller har Vidnet

seet eller ved noget hvorvit hans farbroder Mattias har begaaet Tyverier. Vidste intet til Oplysning Afskediget.

Actor Declarerede ingen flere Vidner at have til Afhørelse ei heller saae sig istand til for Tiden her under Jurisdictionen at tilveiebringe flere Oplysning hvorfor han udbad sig det paserede som Tingsvidne sluttet og sig

1823: 356

beskreven meddelt til Brug under Hoved Sagen hvilket Retten bevilgede

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Siur Samsonsens Helleland \begge/ med iholdt Pen.

Taxation paa Gaarden Skeje.

Aar 1823 den 17 Juni blev Retten sat paa Gaarden Skeje i Østensø Skibrede og betjent paa Sorenskriverens Vegne ved N: C: Bing med de 4re eedsorne Laugrettes- og Taxationsmænd Lars Larsen Moe, Brigt Olsen Moe, Lars Tostensen Midhuus og Tolle Christophersen Stene, for efter Lov af 26 Juni 1821 at afholde en Lovlig Taxations Forretning over et Sterbboet!! efter Svend Sjursen Skeje tilhørende Gaardebrug her i Aastedet. Saa mødte og Lensmand Johannes Berven.

Hvorda: mødte, Enkens Laugværge, Tosten Olsen Sandven samt bemeldte Enke Inger Steensgrims D: Skeje, Formynderen, for ældste Søn Ole Svendsen, der er vanvittig, Lars Michelsen Stene, Formynderen, for anden {Søn} og svagelige Søn {Ole} \Siur/ Svendsen, Torjer Pedersen Aarhuus som tillige gift med yngste \og anden/ Datter Marite Svends D:, og Omund Tostensen Skeje, der er gift med ældste Datter Guro Svends Datter og anhørte Opnævnelsen af Laugrettet til denne Forretning, hvilken tilligemed Berammelsen indtages saalydende ##

Hvornæst Comparenterne foreviste et Skjøde af 12 Juni 1795 thingl: 13 nædstl:, hvorefter Boet er eiende 1 Bpd 18 Mrk Smør og 1/6 Hud med Bygsel og Herlighed i Gaarden Skeje \No: 20/ i Østensø Skibrede. Bemeldte Document blev efter Afbenyttelsen tilbageleveret med Paategning

Retten derefter blev anviist dette Gaardebrugs Huse, Ager, Engbund, Skov og Mark og efter de forefundne Omstændigheder blev Gaardebruget med Huse og Tilliggelser taxeret foruden Skoven 370 Spd og desuden Skoven, der kun giver den fornødne Brændeveed 30 Spd, tilsammen 400 Spd skrives fire Hundrede Speciedaler.

Denne Taxation blev Comparenterne forelæst, og da for Tiden intet videre var at erindre angaaende Taxationen, blev Forretningen hermed sluttet med følgende Beregning over Omkostningerne: Incammination 1 Spd 28 s. Berammelse med stempl: P: 1 Spd 82 s, Dagens Forretning med Diæt 3 Spd. 24 s. Skyds underveis efter Anpart 1 Spd. 54 s. Forretningens Udstedelse, stempl: P: og Bekræftning 50 s. Opnævnelsen 63 s. Laugrettet hver 24 s. er 96 s. tilsammen, indberegnet Lensmanden for Møde 48 s., 9 Spd 85 s. skrives ni Speciedaler, 85 skilling.

N: C: Bing Lars Larssen Moe, Brigt Olsen Moe, Lars Tostensen Midthuus, Tolle Christophersen Stene (: 4 samtlige iholdt Pen :)

Taxation paa Gaarden Bakke.

Aar 1823 den 18 Juni blev Retten sat paa Gaarden Bakke i Jondals Skibrede og betjendt paa Sorenskriverens Vegne af N: C: Bing med de 4re eedsorne Laugrettes- og Taxationsmænd sc: Johannes Johannessen Underhougen, Tosten Iversen Samland, Johannes Tores: Præstegaard

og \Asbjørn Torjersen Samland,/ for efter Lov af 26 Juni 1821 at afholde en Lovlig Taxations Forretning over et Sterb-

1823: 356b

boet!! efter Guro Iversdatter Rabbe!! tilhørende Gaardebrug her i Aastedet.

Hvorda mødte Sterbboenkemanden Ole Iversen Bakke og anhørte Opnævnelsen af Laugrettet, samt Berømmelsen til denne Forretning, hvilke 2 Documenter her indtages saal: ##

Hvornæst Comparenten foreviste et Skjøde af 1 Decbr: 1808, thingl: 2den Decbr: s: A: hvorefter Boet er eiende 1 Bpd 16 Mrk Smør, 3/8 Løb Salt, 1/4 Gjedskind, 1/4 Faarskind i Gaarden Bakke med Bygsel og Herlighed samt de paa Bruget staaende Huse. Bemeldte Skjøde blev efter Afbenyttelsen tilbageleveret med Paategning.

Retten derefter foretog sig at beskue Gaardens Herligheder og efter at den var erkyndiget Gaardens Beskaffenheder, efter dens bedste Skjøn ansaae Gaardebruget at være Værd, da Husene var i maadelig Forfatning og {Go} Eng og Mark maadelig, Pengesum 150 Spd og Skoven desforuden, der er ubetydelig og ikke giver fornøden Brændeveed, 10 Spd, tilsammen 160 Spd skrives et hundrede og sexti Speciedaler.

Denne Taxation blev Comparenten forelæst. Over Denne Taxation blev forfattet følgende Beregning: Incammination 1 Spd. 28 s. Berømmelse med stemplet Papiir 1 Spd. 82 s. Dagens Forretning med Diæt 3 Spd 24 s. Forretningens Udstædelse med stemplet P: 50 s. Opnævnelsen 63 s. Laugrettet hver 24 s. og Skyds de 2 Mænd for 1 Mil hver, er 24 s. tilsammen til Laugrettet 1 Spd 24 s., ialt denne Forretnings Omkostninger 8 Spd 31 s.

N: C: Bing Johannes Johannessen Underhaugen, Tosten Iversen Samland, Johannes Toresen Præstegaard, Asbjørn Torjersen Samland (: alle 4 med iholdt Pen :)

Justits Tingsvidne Sag.

Aar 1823 den 30te Augusti blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af mig Sorenskriver Koren og de eedsorne Laugrettesmænd Sjur Eriksen Lofthuus og Mikkil Endresen Helleland.

Hvorda! Rettens Administrator fremlagde en af Hr: Procurator Baade under 19de Junij sidstleden som befaleet Actor udstyret Stevning til et Tingsvidnes Erhvervelse Bemeldte Stevning blev oplæst og indtages her saalydende #

Den beskikkede Defensor Lensmand Ole Øriansen Holkesvig \mødte/ og forsikkrede under hans aflagde Ombudseed, som Lensmand og Stevnevidne, at den Indstevnte Magnus Christophersen Gjeltneæss, som i Stevningen kaldes Magnus Christophersen Frieman fra Gjeltneæss aldeles ikke i de sidste omtrent 2 Aar har været {eller} og end mindre haft sit Ophold nogensteds i Gravens Præstegjeld; men siges bestandig at vanke om fornemmelig med Hestehandel, saa at der ikke vides hvor han er at finde eller opholder sig, og til end yddermere Stadfæstelse herom fremstillede Lensmanden de 2de Personer Knud Knudsen Syse sagde sig 38 Aar gammel Hans Askildsen Wambeim omtrent 30 Aar gammel begge bekjendte agtværdige Personer af Gravens Præstegjeld, hvilke begge eenstemmigen {afl} med oprakte Fingre og Salighedseed bekræftede at bemeldte her indstævnte Magnus Christophersen Gjeltneæss ikke er eller har været i Gravens Præstegjeld paa omtrent 2 Aar fra nu af og at der ikke vides, saavidt dem bekjendt der boer i Nærheden af Gjeltneæss hvor bemeldte Person opholder sig eller er at finde. Demitteret.

Da Indstevnte, som Stevnevidneres Paategning af Stevningen udviser ikke var tilstæde da Stevningen forkyndtes paa Gjeltneæss og heller ikke

1823: 357

vides hvor han opholder sig og om han som ...ankende(?) nogen sinde kommer tilbage til Gravens Præstegjeld eller andensteds under denne Jurisdiction, saa fandt Rettens Administrator intet ved det Tilsigtede Tingsvidne at kunde gjøre; men Eragtede: denne Forretning bliver herved sluttet og skal snarest mueligt blive Amtet tilstillet.
A v W S Koren. Sjur Eriksen Lofthuus, Mikkel Endresen Helland begge med iholdt Pen

Maanedsting for Hardanger 1823 i September begyndt den 1ste
Aar 1823 den 1ste September, blev Maanedstinget sadt paa Gaarden Helleland, den befalede Tid af Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Eriksen Lofthuus og Endre Jensen Helleland.

Hvorda Retten afvartede en Tid for nogen meldte sig med Sager.

Derefter blev foretaget
Nye Sag.

Paa Hr: Kjøbmand Scharffenbergs Vegne i Bergen, mødte Johannes Pedersen Aga og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing paa bemelte Hr: Kjøbmand Scherffenbergs Vegne, at have indkaldet Samson Iversen Tvedt, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Hr: Scherffenberg skyldige 23 Spdlr, samt denne Sags Omkostninger; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen, som viser at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte 2 Attester blev oplæst og indtages her saalydende
##

Indstevnte Samson Iversen Tvedt, selv tilstede anhørde bemelte Attester oplæse, {og} vedtog lovlig Varsel og forklarede at hans Navn forhen var Samson Iversen Ragde og under dette Navn førend han kom til Gaarden Tvedt, stod han i Handel med {nu} afdøde Kjøbmand Alexander Juul i Bergen, og var ham skyldig 23 Spdlr, disse 23 Spdlr betalte Sagsøgte til bemelte Hr: Juul eller rettere til hans Dreng i Hr: Juuls eget Paasyn og Overvær, som modtog Pengene samme Tid af bemelte hans Dreng eller Gesæl hvis Navn Sagvolderen ikke veed. Saavidt Sagvolderen erindrer var det Foraaret 1819 at han betalede ermeldte Gjeld, og det med rede Penge \om/ Specidalersedler eller Rigsbanksedler kan ei erindres/ Sagvolderen nægter ikke at Hr: Scherffenberg kan have kjøbt bemelte Hr: Juuls Huus- og Handelsbøger og at mueligens Hr: Kjøbmand Juul kan have forglemt, at afskrive bemelte betalte Fordring i hans Kjøbmands Bog, og at paa denne Grund Hr: Kjøbmand Scherffenberg nu kan troe at have Ret, til at, fordre disse Penge hos Sagvolderen, men Sagvolderen kan og tilbyder sig med hans Eed at bekræfte, at han selv betalede Pengene, som foran anført, at Hr: Kjøbmand Alexander Juul, samme Tid var i Skjenderie med hans Dreng eller Gesæhl, som Sagvolderen leverede Pengene, at som Pengene vare leverede gik baade Kjøbmand Juul hans Dreng eller Gesæhl og et Par andre ind paa et lidet Contoirværelse nede paa Pakboderne, hvor Betalingen strax indenfor Værelset blev leveret og kort efter kom bemelte Dreng eller Gesæhl, ud og leverede Sagvolderen en lille Seddel, datteret 28de Martz 1819, som Sagvolderen nu fremlagde, hvilken Sagvolderen ansaae for Qvittering og modtog uden at give {t} Agt paa at den ei var forsynet med Navns Underskrift, da Sagvolderen den Tid, næsten aldeles ikke kunde læse Skrift, det han endnu lidet kan. Sagvolderen som troed sig sikker for alt Efterkrav forvarede efter Hjemkomsten bemelte Seddel blant hans andre Qvitteringer, uden at give Agt efter dens Mangler, og har ikke det ringeste været Fordret førend i forrige Aars Vinter af Hr: Scherffenberg. Bemelte Seddel bliver i sin Tid at vedhæfte denne Sags Act. Sagvolderen derefter benægtede aldeles Kravet og paastod sig frikjendt for Søgsmålet.

Citanten paa Grund af de anførte Omstændigheder og paa Grund af den fremlagde Seddels Dato, saa sig nød til, at forlange Sagen udsadt til næste Thing, for imidlertid at faae oplyst hvad Tid Hr: Kjøbmand Alexander Juul døde.

Retten eragtede Sagen udsættes til første Thing.

Citanten betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 s. og for en Udsættelse 12 Skilling.
Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 Skilling.

1823: 357b

Nye Sag.

Lars Haldorsen Sponheim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have ladet indkalde Svend Aslaksen Jallen nu Sponheim, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 11 Spdlr med Sagens Omkostninger og Bøder for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henviist, da Sagvolderen ikke mødte. Bemelte 2 Attester blev oplæst og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen selv tilstede anhørde bemelte Attester oplæse, og declarerede Sagens Omstændigheder saaledes: At Sagvolderen købte et Svin for 9 Spdlr, at betale til en vis Tid og hvis ikke Pengene bleve betalte den foreskrevne Tid skulde Sagvolderen give 10 Spd for Svinet, dette tilstaaer Sagvolderen at være skyldig. Af denne Gjeld har Citanten erholdt betalt 1 Spdlr til Afdrag, saa at han egentlig kun skylder 9 Spdlr paa bemelte Sviin, iøvrigt er der andre Sammenregninger imellem dem, hvorved Sagvolderen troer at komme til gode, hvilket han i sin Tid agter at bevise. For de skyldige 9 Spdlr har Sagvolderen leveret Citanten som haanfaaet!! (haandfaet) Pant for 5 Spdlr en Sølvkjede og iøvrigt givet ham mundtlig Forsikring, om Pant i et Sølvstøb og i en Gryde, der er i Sagvolderens Værge.

Citanten tilstod Rigtigheden i henseende til Pantsættelsen, men iøvrigt henholdt sig til de Vidner har {agter at} agter at føre, og til den Ende fremstillede som

1ste og 2det Vidne Isak Larssen Hagestad og Hustrue Sigri Eillefsdatter, aflagde efter Paamindelse Lovens Eed, forklarede begge eensstemmigen at noget for Paaske sidstleden anhørte de, som tilkaldte Vidnerne at Sagvolderen Svend Aslaksen Jallen nu Sponheim, tilstod at være skyldig til Citanten Lars Haldorsen Sponheim 12 Spdlr og derfor pantsatte ham 1 Sølvkjede, 1 Sølvstøb og en Gryde hvori han skulde have Pant for 3 Spdlr, og blev videre bestemt og foreenet mellem Parterne, at hvis ikke Pengene bleve betalte inden paafølgende Paasker!!, skulde Citanten have Ret til, at beholde Pantet, dog ikke Gryden, den Sagvolderen skulde have Ret at løse mod 3 Spdlr, og saasom Sagvolderen ventede Penge med en Mand som var fraværende til Bergen, saa hvis denne Mand, ei kom tilbage forind Paaske skulde Citanten give Fordrag nogle Dage med Pengene indtil hans Ankomst. Hvorvidt denne Gjeld var al deres Mellemværende, og hvorom den egentlig angik, kan Vidnerne ei under deres Eed bevidne, dog kan de ei nægte at Sagvolderen Svend, samme Tid forlangte Afregning om nogen Arbejds løn, hvorom, de ei kom til Afgjørelse, og hvorom der blev samtalt, at den i Bergen fraværende, skulde give nærmere Oplysning. Videre blev samme Tid tilstaaet, af Sagvolderen at være pligtig for den engang erhholdte Betaling at istandsætte en Mangel eller Beskadigelse, paa en af Sagvolderen for Citanten opbygget Høelade. Videre blev der og talt og tilstaaet at Citanten havde betalt for ham (: Sagvolderen :) 21 Rigdlr!! Dansk Courant, men om bemelte Penge vare iberegnete de 12 Spdlr eller ikke derom er \Vidnerne/ uvidende. Ingen havde videre at tilspørge dem, efter at deres Prov var for dem oplæst, den de vedstod rigtig tilført og blev derefter afskediget.

Citanten declarerede: \at/ af bemelte {12} omvidnede 12 Spdlr, har han modtaget til Afdrag 1 Spdlr, hvorefter det ikkun er 11 Spdlr, han fordrer, og indlader Sagen til Doms efter Indstevningen og at tilkjendes Sags Omkostninger med 6 Spdlr, da det nu er den kostbare Høstens Tid, og Reisen hertil har for Citanten været 2 ½ Miil frem og ligesaa tilbage.

Sagvolderen begjærede Sagen udsat til førstkommende Høstething for Gravens Skibrede, for at contrabegjægne med Vidner, Beviser og Contrasøgsmaal.

Retten eragtede: Sagvolderen forundes den forlangte Udsættelse til førstkommende Høstething for Gravens Skibrede.

Citanten betale!! Incammination 1 Spd 28 s. og for 2 Vidner 32 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s, og for Udsættelsen 12 s.

Nye Sag.

Christopher Ingebrigtsen Samlenæs, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, med mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldet Huusmand Sjur Halstensen Samland, at anhøre Vidner og Beviser, om ulovlig at have opført et Gjerde, ved Samland Ejendom til Hinder for Citantens Creaturer at kunne komme til deres sædvanlige Beite, samt derom at anhøre Dom til at nedrive bemelte Gjerde samt betale Sagens Omkostninger med videre, efter Attestens Formæld, saa fremlagde

1823: 358

han og Attest fra Forligelses commissionen, som viser, at Sagen der fra til Granskning er bleven henvist til Aastedet. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages saalydende ##

Indstevnte Sjur Halstensen Samland selv tilstede, anhørde bemelte Attester oplæse, vedtog lovlig Varsel, men gjorde Indsigelse mod Vidners Afhørelse her paa Thinget, hvor de ikke kan paavise, hvorom de Vidner og Retten ei skjønne eller for samme gjøres tydelig Sagens Omstændigheder og Beskaffenheder.

Retten eragtede: Da Sagen efter dets Natur er af dets Slags som 1ste Bogs 16de Capittel befaler at skal behandles paa Aastedet, hvortil den og af Forligelses Commissionen er henvist, saa bliver denne Sag herved afvist til Behandling paa Aastedet, efter nærmere af Citanten forlangende Berammelse og Indstevningen.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s. og for en Eragtning 12 s. tilsammen 52 s.

Nye Sag

Torkel Elliassen Langesæter, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel, til dette Thing, at have indkaldet Elling Nilsen Langesæter, at see sig overbeviist og lide Dom, til at erstatte den Skade som en Koe og en Studt ham tilhørende, har gjort paa nogle Frugttræer, {Sagvolderen} \Citanten/ tilhørende, samt i denne Sag at erstatte Sagens Omkostninger, med videre efter Attestens Formæld. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen Elling Langesæter, selv tilstede, anhørde bemelte 2 Attester oplæse og ville anhøre hvad Citanten videre havde at i retteføre.

Citanten fremstillede som

1ste Vidne Cicelia Halversdtr: Langesæter Sagvolderens Hustrue, der med de øvrige Indstevnte Vidner blev forelæst Edens Forklaring af Lovbogen og efter at have aflagt Lovens \Eed/ med Løfte at ville vidne Sandhed forklarede: at Vidnet har aldrig seet nogen af hendes og hendes Ægtefælles Koer nogensinde at have gnavet Bark af Træerne, enten paa Frugttræer eller Andre, men da hendes Naboe Citanten Torkel ofte, overskjeldede hende og hendes

Mand for, at en Koe dem tilhørende Hovrei \kaldet/ skulde have gjort Skade paa Frugttræer for ham, saa for at stille Freed og Rolighed paa Gaarden om saae skulde være at den gjorde Skade, det hun ikke veed sig overbeviist om, eller har seet saa bad hun en ved Navn Ole Tobiassen Langesæter, at forderve hendes Fremtænder, saa at hun ikke skulde kunne skave Bark af Træer. Vidnet har heller aldrig seet hendes og hendes Mands Studt, at have gjort Skade i Torkels Ager. At den kom hjem af Marken undertiden kan hun ikke negte, men der sagdes at den kom om den Fløergaar som Citanten skulde holdt vedlige. Vidste intet videre til Oplysning. afskediget.

2det Vidne Herborg Ellingsdatter Langesæter Sagvolderens Datter aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed forklarede: Vidnet har aldrig seet nogen af hendes Faders Nødscreaturer nogensinde har skavet Bark {en} af, enten Citantens eller Andres Frugttræer, ei heller har Vidnet seet hendes Faders Studt, at gjøre Skade paa Citantens Ager, men hun har hørt Citanten {Elling} Torkel, hans Børn og Huusfolk at have paastaaet det og Klaget derover. Stundom saae hun Studen {t} at den var hjem kommet paa Gaarden, men hvad Vei han var gaaet fra Udmarken veed Vidnet ikke; der sagdes og af Torkels Folk at Studen skulle have kommet om Gjerdet eller Fløegaren. Vidnet hørde og, at som oftest troedes af Citantens Folk at en hendes Faders {Huus} Koe ved Navn Hovrei skulde være den som gjorde Skade paa Barken af Frugtræerne, men undertiden sagde de at de formodede det var en anden Koe Fagelie. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

3de Widne Guri Ellefsdatter Langesæter, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at vidne Sandhed forklarede: Vidnet har to Gange seet Ellings Studt om Sommeren ind paa Bøen, den ene Gang kom Citanten Torkels Børn og jagede ham ud af deres Faders Ager, og den anden Gang stod han strax ind om Bøledet og Vidnet lukkede han udom. Paa Sagvolderens Tilspørgende forklarede Vidnet at hun et Par Gange har seet Citanten Torkels Faar udi Sagvolderen Ellings Agre at gaae og græsse Foraaret efterat Ageren var opvundet. Paa Tilspørgende forklarede Vidnet at fra den Tid at Tænderne bleve tagne borte af Koen Hovreis Mund, har hun ikke hørt at der har været klaget paa nogen Skade paa Frugttræerne. Førend \om/meldte Koes Tænder bleve borttagne, hørde Vidnet at der var Mistanke om en anden Koe mueligens

1823: 358b

var den som gjorde Skade paa Torkilds Frugttræer. Dog har hun ikke seet nogen Koe gjøre Skade. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

{S.....} Citanten frafaldt indstevnte Vidne Frederik Olsen, da samme ei er confirmeret.

4de Widne Ole Tobiassen Langesæter, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed forklarede: at nu for 2 Aar siden kom Sagvolderens Hustrue og sagde til Vidnet at hun havde en Koe, som der klagedes paa, at den skulde skave Træer, bad derfor Vidnet at komme hen og tage af Fortænderne, hvilket Vidnet gjorde. Vidnet har aldrig seet enten den, eller nogen anden Elling!! Koe, at skave Bark af Træer, men fra den Tid, da Tænderne bleve aftagne af ommeldte Koe, har Vidnet ikke hørt, at der har været klaget over nogen Skavning af Torkels eller Andre. Afskediget.

5te Widne Johns Johnsen Mæland, aflagde Lovens Eed, med Løfte om, at ville vidne Sandhed forklarede: At for omtrent 2 Aar siden, spurgde Vidnet Sagvolderen Elling Langesæter om denne ikke havde lyst til, at bytte en Koe med Vidnet, hertil svarede Elling, han havde en Koe, som der siges skal skave Æbletræer, den kunde jeg ville skille meg med men jeg vil sælge den, jeg vil {le} ikke bytte den, oppe hos Dig er ingen Æbletræer, der kan den ingen Skade gjøre. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

6te Widne Frederik Nilsen Haugse, aflagde Lovens Eed, men Løfte at ville vidne Sandhed forklarede: At for omtrent 2 Aar siden Sante hans dags Tider, saae Vidnet en Studt gaae i

Torkilds Ager, den Vidnet javede derfra og udi Udmarken. En anden Gang saae Vidnet samme Studt gaee paa Bøen tet ved Ageren og saae nogle Børn, som han formoder var Torkilds, der kom og javede den til Udmarken og har Vidnet siden hørt Citanten Torkild at han sagde, det var Ellings Studt, men Vidnet veed ikke vidst om det var Ellings Studt. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

7de Widne Eleas Torkildsen Langesæter Søn til Citanten aflagde Lovens Eed forklarede: at Vidnet saae den Koe, Elling tilhørende, som blev taget Tænderne af at den forind Tænderne bleve afbrudte, skov Bark af et Vidnets Faders Æbletræ, som staaer neden for Laaden ved en stor Røis, og en anden Gang, at den skovede paa et Æbletræ hans Fader tilhørende, der staaer under Laggeren paa et Sted kaldes Gravene, hun brød ind ned paa Træet og skavede op igjennem Stammen. Vidste intet videre til Oplysning end at han hørde hans smaae Sødskende fortalte at de havde javet Ellings Studt af {hans} deres Faders Ager og Eng. afskediget. Sagvolderen nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Gyldighed, da samme er en Søn af Citanten.

Citanten fremstillede de 4re Mænd

Gunder Olsen Mæland, Hellie Helliesen Thrones, Jacob Larssen Næs og John Johnsen Mæland, hvilke alle 4re aflagde Lovens Eed og forklarede: at den 3de Juni sidstleden bleve de af Citanten anviste endeel Æbletræer, som han sagde var ham tilhørende og som det viste, at de forhen var bleven beskadiget ved Skavning som syntes af Nøds Creaturer, men som allerede var noget tilgroet, de vare mange i Tallet og efter samtlige 4res Sidste Skjønnende besaae de efter Forlangende af Citanten og taxerede den skeede Skade, den de efter deres Indsigt og Samvittighed ansaae at beløbe ialt til en Skade af Værdie 15 Spdlr. Hvorvidt Træerne i Tiden kan forvinde Skaden eller nogle ganske bortdøe er det vanskeligt for dem at {bevis} vide, hvorved Værdien kunde blive enten større eller mindre, men det var fornemmelig Sinkelse af Frugtbarheden de toge i Betragtning. Endelig declarerede og Gunder at han ikke er saa nøie Kjender af Frugttræers Vext og Forringelser ved Beskadigelser, at han kan forsikre Rigtigheden af hans Skjøn hvorvidt Tæerne!! (Træerne) i Tiden mere eller mindre eller ganske aldeles overvunder Skaden, men hans Værdsættelse sadt(?) efter bedste Skjøn, hvilken Declaration de andre 3 og tiltrodde for sin Deel, hvorfor de declarerede at forend de foretog deres Bedømmelse om Skaden \udbad/ {.....} 2 av dem Sagvolderen Elling at, være tilstede ved deres Oversyn og taxation, men han svarede, naar Torkel kan overbevise at det er hans (: Ellings :) Creaturer, der har gjort Skaden, er han (: Elling :) fornøiet med deres Skjøn og Værdsættelse. Da de havde værdsat Skaden lod de ham vide at den var værdsat femten Speciedaler, hvortil han (: Elling :) loe, og sagde, førend han vilde betale 15 Spdlr for Skaden vil han betale {....} femten Ganger tyve. Sagvolderen nedlagde Indsigelse mod

1823: 359

John Johnsen Mælands Gyldighed som Taxationsmand, da han ei har sadt Retten som Laugrettetsmand og aflagt Laugrettets Eed, og Jacob Larssen Næs, ansaae han ikke at bør tages Hensyn til, da hans forrige Hustrue var Citantens Søster. Ingen havde videre at tilspørge bemelte 4re Vidner og Taxationsmænd, der vedstod deres Forklaring og blev derefter afskediget.

Citanten som nu troede at have beviist, den ham skeede Skade ved Sagvolderens Creaturer, indlod Sagen til Doms med Paastand om Erstatning efter den nu laveste Verd og denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, hvorhos han forbeholdt sig videre Tilsvær og alt Fornødent agtende.

Sagvolderen begjerede tilført: at han ikke troer sig pligtig at holde Gjerde om Citantens Træer i den aabne Bøe, ei heller troer han at her er beviist at Skaden er skeed ved hans

Creaturer og paastaaer Sagen udsat for ved Overskjøn ved dobbelte Mænd at bevise hvor urimelig den ansatte Beskadigelse er vurderet.

Citanten nedlagde Indsigelse mod den attraaede Overtaxation paa Grund af {hans} Sagvolderens givne Declaration at han vilde betale Skaden, naar det blev bevist, at det var hans Creaturer, som har foraarsaget Skaden.

Sagvolderen vedblev sin Paastand om Overtaxation,

Retten eragtede At uagtet mon!! (man?) er villig at anhøre en Taxation, kan man dog ikke nægte den Angjeldende Overtaxation, hvorfor Sagen bevilges udsat til førstkommende Høste thing for at Sagvolderen imidlertid kan besørge Overtaxation i Tilfælde han anseer samme tjenlig. Hermed blev for denne Gang sluttet. NB: see Fol: 360

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 11 Personer at afhøre 104 s. Sagvolderen betalede Tilsværspenge 40 Skilling og for en Eragting 12 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Sjur Eriksen
Lofthuus og Omund Pedersen Lofthuus Alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 2den September 1823, continuerede Maanedstthinget for Hardanger, ved de i Gaar benævnte Rettens Personer

Hvorda blev foretaget:

Gammel Sag Folio 352 Knud Haldorsen Oppedahl mod Ole Jacobsen Rogde. Citanten Knud Oppedahl mødte og eskede Sagen i Retten. Sagvolderen blev paaraabt men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne. Paa Citantens Anmodning fandt Rettens Administrator fornøden her at declarere og tilføre Protocollen, at samme har til Amtet og Regjeringen indsendt, det fremlagde Originale Revers med Ansøgning om sammes Stempling. Citanten begjærede derefter tilført at da hans Fordring er bevist med de afhørte Vidner, saa troer han det ikke fornøden, at afvarte Reversets Stempling, da han uden samme, ville kunne have, ventet en medholdig Dom, og da Stempling desuden om den nægtes, ikke ville kunne til intet gjøre hans Fordring, som med Lovgyldige Vidner er beviist, saa er han begjærende og paastaaer Sagen til Doms optaget og paakjendt da Sagvolderen ikke møder.

Just da saavidt var passeret mødte Sagvolderen Ole Jacobsen Rogdes Kones Broder Nils Larssen Maakestad paa Sagvolderens Vegne og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, at Sagvolderen Ole Jacobsen Rogde, ved mundtlig Varsel, til dette Thing, contra har indstevnet Citanten Knudt Haldorsen Oppedahl, at høre Vidner og Beviser om, at Kravet grunder sig paa Feilregning samt derefter at lide Dom med Sags Omkostninger, alt efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende # Hvorefter Citanten fremstillede nu det indstevnte som:

1823: 359b

1ste Contravidne Jens Larssen Oppedahl, der forhen i denne Sag har aflagt Eed og er afhørt som 3die Hovedvidne, efter foregaaende Paamindelse og under hans forhen aflagde Eeds Kraft forklarede: At efter at foromvidnede Sammenregning var opgjort mellem Citanten og Sagvolderen, hvorefter Citanten fik til gode som foran forklaret 248 Spdlr og nogle Skilling; blev samme Dag af Citanten kort efter kjøbt en Koe hos Sagvolderen Ole Rogde, for hvilken Citanten Knudt skulde give Ole 13 Spdlr. Da Vidnet havde 10 Spdlr at fordre hos Sælgeren Ole, saa krævede Vidnet ham og med hans Samtykke betalte Knudt til Vidnet, da strax de 10 Spdlr paa Ole Vegne, de øvrige 3 Spdlr for Koen, blev saavidt Vidnet saae ikke betalt til Ole

bemelte Tid af Knud, men om han siden har betalt dem, eller endnu skylder dem, derom er Vidnet uvidende. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten Knud Oppedahl declarerede nu, at de omvidnede 3 Spdlr for Koen skylder han endnu til Sagvolderen Ole Rogde forsaavidt at de ikke ere betalte ham, men de vedkomme ikke denne Sag, da der er adskillige andre Mellemregninger og Pengeafgjørelser mellem Citanten og Sagvolderen, uden for denne Sag.

Den for Contracitanten Mødende declarerede at der var 2 Vidner men hvis Navne den Mødende ei veed, som Contracitanten sagde at han nødvendig i denne Sag maatte have afhørt, men da de ikke have været hjemme, men fraværende paa Reiser hvorover han ikke har kunnet faae dem indstevnt hertil i Dag, og derfor nødes at begjere Sagen udsadt til førstkommende Høstething for da at kunne faae dem indstevnt og afhørt.

Citanten benægtede Rigtigheden af Contracitantens Foregivende og paastod Dom.

Den paa Contracitanten Mødende vedblev Paastand om Udsættelse.

Retten eragtede Da det ikke er mueligt for Retten nu at kunne bedømme hvorvidt det af Contracitanten foregivne er Sandhed eller kun en Løinagtig Udflugt, saa finder ikke Retten for denne Gang at bør nægte den forlangte Udsættelse, men Sagen bevilges udsat til førstkommende Høste thing for Kingservigs Skibrede paa Contracitantens An- og Tilsvaer og forbeholder Retten sig, ved den endelige Dom at paakjende hvorvidt den foregivne Umuelighed nu at have Vidnerne tilstede er sand eller falsk og efter Omstændighederne hvis samme befindes falsk, da at ipligte Contracitanten Bøder og Citanten Erstatning for brugte ulovmedholdige Udflugtere Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Contracitanten betalede Incammination efter Afdrag af Tilsvarspenge 88 s, for et Vidne at afhøre 16 s. og for en Eragtning 12 s. tilsammen 116 s. Citanten betalede Tilsvarspenge 40 s.

Gammel Sag Folio 129 i Lysekloster Justitsprotocol

Elling Nilsen Langesæter mod Torkel Eliassen Langesæter om en Birkestok!

Begge Parter mødte for Retten.

Sagvolderen Torkel Elliassen Langesæter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om \contra/ ved mundtlig Varsel til dette Thing contra at have indstevnt Citanten i denne Sag Elling Nilsen Langesæter at anhøre Vidner og see sig overbeviist om, at den omhandlede Birkestok er Torkel tilhørende og see sig ved Dom ipligtet at betale denne Sags Omkostninger og at Stokken er Sagvolderen tilhørende, m: v: efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Contracitanten fremstillede som

1ste Contravidne John Johnsen Øvreqvale forklarede under hans forhen aflagde Eed og efter foregaaende Paamindelse at han ikke nøiere kan bestemme eller veed, den omtvistede Birkestoks Længde. Vidnet maalede den med den Øxe og Øxeskaft, Vidnet havde hos sig og da befandtes den at indeholde syv Ganger Øxeskaftes Længde mindre omtrent en Haandbred, og da sædvanlig næsten altid et her brugeligt Øxeskaft er en Sellands Alen langt, saa uagtet han ei med justeret Alen malede!! (maalede) Øxeskaftet saa synes han dog at være forvisset at Stokken var omtrent 7 Alen lang, hvilket Vidnet forhen har vidnet. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget. Retten fandt fornøden her at anmærke, at forestaaende 1ste Contravidne er den samme

1823: 360

Person, der som 4de Hovedvidne i denne Sag har aflagt Vidnesbyrd under Navn af John Johnsen Lilletvedt.

2det Contravidne John Pedersen Rogde, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed forklarede: at for omtrent 4 Aar siden da Vidnet tjente hos Contracitanten Torkel, blev der hugget Birkestokker, som blev flekket Barken af og bragt ned i gjennem Bjergjuvet og den Bæk hvor her omtvistede Stok skal have lagt. Vidnet veed ikke eller hørte tale om, at Citanten Elling havde nogen Birkestok lignende afhugget i eller ved bemelte Bæk. Viste intet videre til Oplysning afskediget.

3die Contravidne godvillig mødende Hendrik Jørgensen Roshagen (Roehagen), aflagde Lovens Eed forklarede: Vidnet har tjent hos Contracitanten Torkel forhen, og er nu Huusmand paa Gaarden, kan derfor herved bevidne at bemelte Torkel ofte lader hugge og har forhen i Tiden ladet hugge Vedestokker, som veltes ned i Juvet og siden følger bemelte Bæk, og ved Sneskreder \og Vand/ bringes nedad bemelte Bæk, hvor det bliver liggende paa forskjellige Steder. Iøvrigt veed Vidnet ikke hvem den omspurgte Stok tilhørte. afskediget.

Contracitanten declarerede ingen flere Contravidner at have at lade afhøre, begjerede nu Citanten tilspurgt om den omhandlede Stok var forsynet med Citantens Mærke? Citanten Elling svarede hertil: ”At den omhandle!! Stok ikke var forsynet med noget Mærke og ligesaa lidet som de Stokker ham tilhørende der pleier at ligge ved samme Bæk.”

Contracitanten declarerede ingen flere Vidner at have at lade afhøre men indlod Sagen til Doms med Paastand om at frifindes for Citantens Søgmaal og at tilkjendes klækkelig Erstatning for paaførte ubillige Søgmaal.

Citanten indlod ligeledes Sagen til Doms under forhen nedlagde Paastand.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Contracitanten betalede Incammination efter Afdrag af Tilvarspenge 88 s. og for 3 Contravidner at afhøre 40 s. tilsammen 1 Spd 8 s. {Citant}

Udsadt Sag Folio 358, mellem Torkel og Elling Langesæter om Beskadigelse af Frugttræer.

Torkel Elliassen Langesæter og Elling Nilsen Langesæter, mødte begge for Retten og begjerede at Retten ville foretage, den imellem dem værende Sag om Gotgjørelse for Beskadigelse paa Frugttræer og Ager efter Torkilds Formeenende, ved Ellings Nøde creatur, hvilken Sag ved Rettens Eragtning i Gaar, blev l...iget?)(bevilget?) udsat til Høstethinget. Retten bevilgede dette deres Forlangende og foretog Sagen.

Sagvolderen Elling Nilsen Langesæter declarerede, at han nu frafaldt den paastaaende Overtaxation og indlod Sagen til Doms efter de fremkomne Beviser og med Paastand om at han maa frifindes for Citantens Søgmaal, da der ikke er Beviis at det var Sagvolderens Ellings Creaturer der gjorde, den paaklagede Skade, men mueligens kan ligesaasnart være skeed ved Torkels egne Creaturer.

Citanten Torkel indlod ligeledes Sagen til Doms med Paastand at han tilkjendes af Elling at nyde ei allene den taxerede Skade for Træerne, men {d}og desuden 10 Spdlr for den Skade som Sagvolderen Ellings Studt foraarsagede Citanten i hans Ager, eller og i dens Sted 2 Tønder Byg.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Gam/m/el Sag Folio 348 imellem Ole Tostensen Sæd mod \Hans/ Jacobsen Tvedt. Paa Citanten Ole Tostensen Sæds Vegne mødte Tobias Haldorsen Eidnes og begjerede denne Sag paadømt, da Sagvolderen Hans Jacobsen Tvedt ikke har Contrastevnt eller nu møder efter seneste Udsættelse.

Bemelte Sagvolder Hans Jacobsen Tvedt blev paaraabt paa sædvanlig Maade, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

thi blev eragtet efter Citantens Paastand Sagen optages til Doms.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skifte, sluttet 9de August 1823 efter Guro LarsD: Helleland, hvorved SterbboEnkemanden Haldor Olsen og Datteren Guro Haldors D:

1823: 360b

er udlagt Boets Jordegods $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud, 3 Løber Salt for 240 Spd. m: v: /: see Publ: Prol: Folio 197 :/

2. Skifte, sluttet 18 Juni 1823, efter Husmand Hellie Gundersen Baarha..(?), hvorved endeel Huse er udlagt Boets Arvinger /: see Publ: Pl: Folio 197 :/

3. Udskiftning paa Gaarden Mæland, afholdt 15 September 1817, mellem Ejerne af bemeldte Gaard, Pigen Guro Ols D: Espe og Gunder Olsen Mæland.

4. Skjøde, af 1ste September 1823, fra Sjur Samsonsens Qvalnes til Søn Iver Sjursen Qvalnes, paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud i Helleland, for 150 Spd

5. Ditto, af 18de December 1822, fra Lars Endresen Teigen til Endre Larssen paa en Skaugteig, kaldet Teigen for 30 Spd

6. Pante Obl: datt: 31 Januar 1820, fra Gunder Olsen Tveiten til Hr: Sorenskriver Koren for 100 Spd mod Pant i 1 $\frac{1}{2}$ Spand Smør med B: og H: i Tveite.

7. Ditto, 18de Debr: 1822, fra Endre Larssen Teigen til Torjuls Michelsen og Michel Torjulsen Tjoflaa, til hver 62 Spd. 2 O: 12 s., mod Pant i Skovteigen Teigen kaldet i Graven.

8. Vilkaarbrev, datt: 1ste Septbr: 1823, fra Torbjørn Johannessen Mauge til sine Forældre, Johannes Halvorsen og Huustro paa Levetid, m: v:

9. Ditto, 16 August 1823, fra Endre Larssen Teigen til Faderen Lars Endresen og Huustro Gundvor Lars D: paa Levetid

10. Testamente, af 17de Juli 1823, mellem Egtefolkene Svend A: Hesthammer og Kone Sicilia Botolfsdatter.

11. Ditto, af 1ste September 1823, mellem Egtefolkene Jørgen Tormodsen Maage og Huustro Anne Anves D:

12. Ditto, af 26 Juni 1823, {fr} mellem Niels Anvesen Maage og Huustro Guro Johns D:

13. Ditto af 26 Juni 1823, {mellem} \fra/ Anne Johns D: til hendes Mand Lars Eliassen Rømbel under Gaarden Qvitne

14. Paategning, af 2den April 1823, paa Testamente mellem Egtefolk Aad Helliesen Qvæstad og Huustro Magrethe Berges D:

15. Fæsteseddel af 2de Decbr: 1822 fra Præstor!! P: Hertzberg til Ungkarl Haldor Tomassen, paa et Plads under Bjotvedt, med Revers af 1ste September 1823.

16. Udskiftning af 16de April 1823, mellem Ystenes Gaards Opsiddere af Udmarken.

17. Voldgiftsdom af 1ste April 1823, mellem Ole Osmundsen og Lars Helliesen Sæland paa den ene Side og Michel Knudsen og Niels Jahnsen Lone paa den anden Side, af Røldal, om Udmarken Sællandsdalen kaldet.

18. Afkald af 1ste September 1823, fra Peder Asbjørnsen Aakre som gift med Kari Ols D: Rønnestrand, for hendes Moder arv 11 Spd. 101 $\frac{7}{8}$ s. og i Skifte af 6 Juni 1815 efter John Aakre, Arv 5 Spd. 84 s.

19. Ditto, 28 Februar 1823, fra Arvingerne efter Wrol Osmundsen Selland for dennes Arv 37 Rbd. 49 s. efter Osmund V: Selland.

20. Ditto, af 15 Juli 1823, fra Elias Nielsen Kolevog med Curator, for hans

1823: 361

Arv 15 Rd. 49 s. efter Tore Elias D: Teigen.

21. Afkald, af 1ste September 1823, fra Jacob Vikingsen Bleie for {hans} \dennes/ Arv til hørende hans Kone Guro Johannes D: Mauge, efter hendes Moder, stor 45 Rbd. 18 s., efter hendes Morfader, 78 Rbd. 29 s., efter hendes Bedstemoder, 45 Rbd 8 s.

Efter 3de Ganges Udraab meldte sig ingen med videre for Retten, hvorfor Thinget hermed blev hævet.

A v W S Koren Omund Pedersen Lofthuus, Sjur Erichsen ibidem, Sjur Samsonsens
Helleland, Endre Jenssen ibidem (: alle 4re med iholdt Pen :)

Aar 1823 den 13 September blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sørenskriver, og de eedsorne Laugrettesmænd Ole Haldorsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland

Hvor da

i Sagen Fol: 360 Ole Tostensen Sæd mod Hans Jacobsen Tvedt, blev afsagt saadan
Dom

Ved de førte Vidner er Kravet beviist, og da Sagvolderen ei har benyttet den givne Udsættelse, saa viser dette, at hans Indsigelser have været Udflugter, for at forhale Sagen, imod Forordningens Bydende af 3de Junii 1796 om Rettens hurtige Pleie, thi Kiendes for Ret: Hans Jacobsen Tvedt, bør at betale til Ole Tostensen Sæd, de her paasøgte 16 (: sexten :) Speciedaler, og i denne Sags Omkostninger 3 (: tre :) Speciedaler, saa betaler han og for unødigt Trette til Justitskassen saa meget som Dommen og Seglet koster, og end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødne indtil Betaling Skeer. Alt idømte udredes under Executions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Elling Nielsen Langesæter mod Torkild Eliassen Langesæter om en Birkestok /: see Fol: 359 :/ blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag er bevist, at Sagvolderen Torkild Eliassen Langesæter, har bemægtiget sig den omtvistede Stok, eller Brændeveden af den, men det er kun halvt, og ei til fulde bevist, at bemeldte Stok tilhørte Citanten Elling Nielsen Langesæter, thi Kjendes for Ret: det tillades Elling Nielsen Langesæter, inden første eller i det seneste det andet Ting, efterat denne Dom, i det ringeste 4re Uger forud er bleven ham forkyndt, og efter forud lovlig at have indstævnt Torkild Eliassen Langesæter, at anhøre Eeden, for hans Værneting med Lovens Eed at stadfæste, at den her omtvistede Stok var ham (: Citanten Elling :) tilhørende Aflægger han denne Eed, da bør Torkild Eliassen Langesæter, at betale og erstatte til Elling Nielsen Langesæter, hvad, og saa meget i Penge, som 2 uvillige Mænd fastsætte Aflægger han ikke denne Eed, da fritages Sagvolderen Torkild, for Citanten Ellings Tiltale i denne Sag, og paa Grund af Sagens tvivlsomme Omstændigheder, ophæves dens Omkostninger i alle Tilfælde. Det idømte efterkommes under Lovens Tvang, inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

I Sagen Fol: 360. Torkild Eliassen Langesæter mod Elling Nielsen Langesæter blev afsagt saadan

Dom

Ved de førte Vidner er bevist, den paaklagede Skade paa Citanten Torkilds Frugttræer, og sammes Værd, da Sagvolderen Elling har frafaldt Overtaxation, men derimod er ei bevist den paaklagede Skade af Studen i Ageren, eller dens Værd, ei heller er fyldest beviist at Skaden paa Frugttræerne er skeet ved Ellings Kreature, dog om sidstmeldte tilveiebragt ..rm.det(?)

Formodning, og halv Beviis, thi bliver ifølge Lovbogens 1 Bogs 14 Kap: 6 Art: Kjendt for Ret: det tillades Sagvolderen Elling Nielsen Langesæter, inden {4re Uger} første eller andet

1823: 361b

Ting, efter at denne Dom, i det ringeste 4re Uger førend er bleven ham forkyndt, og efter lovlig at have indstævnt Torkild Eliassen Langesæter, at anhøre Eeden, inden hans Værneting, at aflægge Lovens Eed, og bekræfte; at det ikke har været nogen af hans, Sagvolderen Elling Nielsen Langesæters Kreature, der har foraarsaget den beviste Skade paa Citanten Torkilds Frugttræer Trøster Elling sig til, at aflægge denne Eed, inden foreskrevne Tid, da frifindes han for dette Søgmaal, og Sagens Omkostninger ophæves, men aflægger han ikke denne Eed, da betaler han (: Elling Nielsen Langesæter :) til Torkild Eliassen Langesæter, for den paaankede Skade 15 Spdlr, og desuden 4re (: fire :) Speciedaler i denne Sags Omkostninger alt idømte efterkommes og udredes under Lovens Tvang, inden 15ten (: femten :) Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og de foreskrevne Terminer.

A v W S Koren. Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland alle 4re med paaholden Pen

Høstething for Johndals Skibrede 1823.

Aar 1823 den 10 October blev Retten sadt paa Thingstedet Vigør til Høstethingets Afholdelse for Johndals Skibrede, Retten betjent ved C: H: H: Lund som eedsoren Fuldmægtig paa Sorenskriverens Vegne i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Ole Iversen Samland, Lars Christoffersen Samland, Endre Larsen Eiken og Ole Odsen Dregebrekke hvilke tre sidste nu aflagde deres LaugrettesEed og betalede hver 24 s.

Hvorda blev publiceret følgende Anordninger og Øvrigheds Breve

No: 1. Placat, som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksedlernes Indløsning for Aaret fra 1ste Julii 1823 til 1ste Julii 1824, datteret 13de April 1823.

2. Bekjendtgjørelse fra Finants Departementet om at Breve ikke maae forsendes paa andre Maade end med Posten, datteret 9de April 1823.

3. Circulaire fra Justits- og Poletie Departementet, angaaende Forbryderes gjensidige Udlevering imellem Kongerigerne Norge og Dannemark, datteret Mai 1823.

4. Skrivelse fra Norges Bank, hvorved fremsendes Ufbytte af Bankindskud 1822 m: v: datteret 27de Mai 1823

5. Kongelig Kundgjørelse, angaaende Hans Kongelige Høihed Kronprinsens Formæling datteret 28de Junii 1823

6. Amtets Skrivelse, hvorved Anordningerne angaaende Værnepligten, forsaavidt unge Mandskaber der uden vedkommendes Tilladelse maatte indtræde i Haandværkslære vedkom/m/er, bringes i Erindring, datteret 18 Julii 1823

7. Circulaire fra Norges Bank, angaaende Udbetaling af Udbytte for Aaret 1822, til de Ejere af Bankindskud som for samme ei have erholdt Actiebreve datteret 19de Julii 1823.

8. Amtets Skrivelse, hvorved communiceres en Skrivelse fra Finants Departementet angaaende endeel(?) aarlig indgivende Fortegnelser over unge Mandskaber fra 22 til 27 Aars Alder, af 24 Mai 1823

9. Circulaire fra Justits- og Poletie Departementet angaaende Braatebrænden i Norge datteret 12te Julii 1823

10. Efterlysning om Andreas Antoniusen Brun eller Schjefstad, datteret 3de Mai 1823.

11. Do: om Ole Knudsen datteret 3de Mai 1823.

12. Ditto om Jens Amundsen Fenstad, datteret 14de Mai 1823.
13. Ditto om Inger Bendstdatter, datteret 23de Mai 1823.
14. Ditto om Ole Pedersen Høiland, datteret 30te Mai 1823.
15. Ditto om Kittel Steensen datteret 24de mai 1823.
16. Ditto om Torjusen datteret 27de Junii 1823.
17. Ditto om Anders Olsen Brekke, Hans Rasmussen Kalvkipkjernen og Hans Iversen eller Hans Iver Tollevsen, datteret 28de Junii 1823.
18. Ditto om Bertha El{s}isabeth Olsdatter, datteret 28de Junii 1823.
19. Ditto om Fuldmægtig ved Zahlkassen Fjeldberg og Herredsfoged Selmer fra Dannemark, datteret 12te Julii 1823.
20. Placat angaaende Refusion for Skydsudgifter som af Statscassen ere udlagte i Anl: Friskydsens Afskaffelse af 4de Aug: 1823
21. Efterlysning om Gjest Baarsen {Baarsen} Sogndalsfjeren \af/ 2de September 1823.
22. Do: om Ole Larssen datteret 29de August 1823.
23. Ditto om Slave Knud Mortensen Singsaas, datteret 30 August 1823.
24. Placat angaaende Deliqvent- og andre Udgifter, datteret 16de August 1823.

1823: 362

Da ingen meldte sig med noget fler hermed for i Aften sluttet og underskrevet.
 C H H Lund Ole Odsen Dregebrække, Endre Larsen Eken, Lars Christoffersen
 Samland, Ole Iversen Samland alle 4re Laugrette med iholdt Pen.

Næste Dag den 11 October, blev Retten sadt paa Vigør ved de i Gaar benævnte Rettens Personer for Johnsdals Skibrede til Høstthingets Afholdelse.

Hvorda! blev publiceret følgende Documenter:

- No: 1. Skjøde af 10de October 1823, fra Lars Torbjørnsen Aases Arvinger, til hans Søn Torbjørn Larssen, paa et Brug i Aase.
- No: 2. Ditto af 11te October 1823, fra Sjur Omundsen Espeland til hans Søn Omund Sjursen paa et Brug i Espeland.
3. \...?/ Wilkaarbrev af 10de October 1823, fra Endre Torbjørnsen Molven, som Formynder \for/ Torbjørn Larssen Aase til dennes Moder Marta Torkildsdtr: og Stedfader Nils Gundersen Aase.
4. Ditto Ditto fra Omund Sjursen Espeland, til hans Forældre Sjur Omundsen Espeland og Hustrue Anna Brynildsdatter, dattert 11te October 1823.
5. Obligation datteret 10de Octobr: 1823, fra Endre Torbjørnsen Molven, som Formynder for Torbjørn Larssen Aase til Myndtlingerne Lars Larssen Aase og Ole Larssen Aase hver 22 Spd 4 O: 6 6/7 s., og til Brita Larsdtr: Aase 11 Spd 3 O: 3 3/7 s mod Pant i Aase.
6. Afkald datteret Do: Dato fra Sjur Askildsen Molven for hans Arv 44 Spd 22 s. efter Faderen.
7. Ditto af Ditto Dato fra Siri Torbjørnsdtr: Aase for hendes Arv 6 Spd 79 s. efter Torbjørn L:s Aase.
8. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Aadsen Degrebekke for hans Kone Guro Larsdatters Arv og Hjemmegift 19 Spd 116 s. efter Lars Brynildsen Fladebøe
9. Lodseddel Ditto Dato hvorved Guro Johnsdatter indesidder med det Løsøre der tilfaldt Christie Larsdatter Tørvigen, efter Moderen.
10. Ditto af Ditto Dato, hvorved Lars Olsen Eide indesidder med det Løsøre der tilfaldt Johanne Blansiflor Olsdatter efter Christie Olsdatter Teigebøen.

Efter 3 Ganges Udraab meldte sig ingen for Retten, hvorfor Thinget blev hævet for dette Skibrede.

C H H Lund

Ole Iversen Samland, Lars Christophersen Samland, Endre Larssen Eiken, Ole Aadsen Dægbrække. (: alle 4 med iholdt Pen :)

Høstething for Østensø Skibrede 1823.

Aar 1823 den 13de October blev Retten sadt paa Thingstedet Vigør, til Høstethingets Afholdelse for Østensø Skibrede, Retten betjent ved Lund som eedsoren Fuldmægtig i Overvær af de 4re Laugrettesmænd sc: Hans Jacobsen øvre Wiig, Brigt Olsen nedre Wiig, Endre Johannesen Nettelund og {Ole Haaversen Thole} \Rasmus Larsen Norem/, hvilke 2de sidste aflagde den befalede Laugrettes Eed og derfor betalede 24 Skilling.

Hvorda! blev publiceret de under Folio 361, for Johndals Skibrede, anførte Publicationer, fra No: 1 til 24 inclusive.

Efter nogen Tid mødte den tilsagde Laugrettesmand Ole Haaversen Tole og blev for sin Udeblivelse uden at kunne beviisliggjøre Lovligt Forfald idømt at betale den Lovens 1 Bogs 7de C: 3 A: befalede Mulct 3 Spd Sølv til Stadskassen hvilke han strax inden Retten leverede til Fogden med 1 (: en :) Speciedaler 60 Skilling.

C H H Lund

Hans Jacobsen Øvre Viig, Brigt Olsen Nedre Wiig, Endre Johannesen Nettelund, Rasmus Larsen Norem alle fire med iholdt Pen.

1823: 362b

Næste Dag den 14de October continuerede Høstetinget for Østensø Skibrede i Overvær af de samme Rettens Personer som i gaar.

Hvor da! blev foretaget følgende Sager:

Justits Tingsvidne Sag mod Knud Mølster

Hvorda: møtte Hrr: Procurator Baade som befalet Actor, og fremlagde \No: 1/ skiftlig!! Stevning af 14de September sidstleden forsynet med Berammelses og Forkyndelses Paategninger i hvis Følge Hellie Salemonsens og Salemon Torbiørnsens Strømmestenen til i Dag ere indkaldte at afgive Forklaring betreffende {Tyverie} \et/ forøvet Tyverie af Knud Mølster i Bergen. Der næst Comparenten fremlagde følgende ved dette Tingsvidne vedkommende Documenter No: 2 Amtets Ordre af 16de August d: A: der tillige indeholder beskikkelser for Lehnsmænd Johannes Pedersen Age, som Defensor under Tingsvidnet No: 3 den i Amtets Ordre nevnte Skrivelse af den Bergenske Brigade af 15de August d: A: No: 4 Det i Fornevnte Ordre ommeldte Andragende fra over Auditor Skive af 14 August sidstleden med vedheftet Politikammerforhør begyndt 19 Martz dette Aar; Disse Documenter bad Comparenten læst og Acteret nemlig No: 1 2 3 men No: 4 at blive vedheftet det i sin Tid udstædte Tingsvidne; hvor næst Comparenten under Forbeholdenhed af alt videre fornødent udbad sig at de indstevnte for Retten maatte blive Paaraabt for at komme i Erfaring om de tage Møde

Da den for tiltalte Knud Mølster beskikkede Defensor Lehnsmænd Age blev formedelst Stormende Veir \hindret paa at møde/ hvilket var saa stærkt at han ikke efter Laugrettets

Skjøn uden Livs Fare kunne møde her tilstede møtte paa hans Vegne Lehnsmænd Johannes Jørgensen Berven for som Defensor under nærværende Tingsvidne at i iagttage tiltaltes Tarv. Tiltalte blev lovlig paaraabt men møtte ikke, Hvorimod bestiaalne Helie Salemonsens Strømmestenen var personlig tilstæde i Retten.

De af Actor fremlagde Documenter No: 1 – 2 – 3, bliver at intage her saalydende # hvorimod No: 4 bliver i sin Tid at vedhefte denne Act.

Actor fremstillede den paa \de i/ Stevningen anførte \Vidne/ Salemon Torbiørnsen Strøm/m/estenen hvem han bad forelæst de af Auditor Skive fordre Oplysninger og Vidnes svar inhentet og i den Anledning foreviste Actor, den i Amtes Ordre ommeldte Skin Lommebog; De indstevnte vedtog lovlig Varsel. Det indstevnte Vidne

Salemon Strømmestenen aflagde efter given Formaning Lovens Eed og forklarede sig 62 Aar gammel, og Fader til bestiaalne Helie Salemonsens hvorimod han er aldeles ubeslægtet og ubesvogret til tiltalte Knud Mølster og svarede til de af over Auditor Skive i Skrivelse til den Bergenske Brigade opgivne Qvæstioner saaledes: til 1ste Qvæstion Ja, han gjenkender godt den ham nu i Retten foreviste Skin Lommebog og ved at den før det ommeldte Tyverie Skeede {havde} var i bestiaalne Hillie Salemonsens Strømmestens Eiendom samt at bestiaalne paa sin Reise til Bergen i sidst afvigte Foraar havde bemældte Lommebog med sig Til anden Qvæstion Jo, Vidnet ved bestemt at der i den omhandlede Kiste indeholdtes Madvarer og var selv nærværende da disse bleve nedlagde, Qvantiteten da Tyveriet skede ved Vidnet ingen Besked om, med!! (men) ved Afreisen var der saavel Smør som Kjød, Flæsk og Brød; om der var nedlagt Penge i Kisten er Vidnet uvidende om; Til 3die Qvæstion den {han} af Hrr: Pastor Hertzberg stevne Sæddel gjenkender Vidnet, da den er skrevet til ham selv og laa bemældte Sæddel i den omfklarede Lommebog da Bestiaalne reiste hjemmefra, Den fra Uhrmager Hæss Skrevne sæddel kjendte Vidnet ikke noget til ved ei heller om den var i Lommebogen. Efter givne!! (given) Anledning forklarede Vidnet at hans Søn reiste alene til Byen samt at det var {her} det umueligt at bestemme nogen Taxt paa de staaende Madvarer, da det ikke kunde vide om hvor meget der var i Behold da Tyveriet skede.

1823: 363

Vidnet vidste ei mer til Oplysning blev Afskediget.

Bestiaalne Helie Salemonsens Strømmestenen erklærede at han ingen flere Vidner havde at føre, som kunde give Oplysning i denne Sag.

Actor paa Grund af foranførte erklæring fra den bestiaalne maatte begjære Tingsvidnet sluttet og sig beskrevet meddeelt med videre foranstaltende Brug under Hovedsagen ligesom han haabede under Hovedsagens Paadømmelse blive tilkjendt et Passende Salarium med Hensyn til hans lange og besværlige Reise over 9 Mile Søvers og desuden Skyds og Diæt efter Fremsendt Regninger.

Defensor der ei havde videre at anføre til den tiltaltes Forsvar udbad sig ligeledes tilkjendt under Hovedsagen et Pasende Salarium efter Dommerens Skjøn. Den ommeldte Skin Lommebog blev inden Retten forseglet \og Actor tilbageleveret/ Tingsvidnet bliver hermed sluttet da hverken Actor eller Defensor havde videre at anføre til denne sags Oplysning.

Nye Sag

Ole Gundersen Grimestad eller Fiksen møtte og fremlagde Attest fra vedkommende Stevnevidner i hvis Følge Samson Olsen Fiksen, Samson Tostensen Stranden og Lars Trondsen Biørke ved Curatorer Tron Tostensen Stranden og Tron Halsteensen Biørke til dette Ting ere inkaldte at see Documenter i Rettelagde Stevnte og ustevnte Vidner at paahøre, samt Dom at lide til ungjeldelse for udøvet nattesvermerie og in Specie fornærmelser imod Ole Gundersen Fiksen ved at indrage et Aadsel og ved natte Tider at nedlægge samme i

Comparentens Kiste med videre efter Stevneatestens nærmere Formæld; Comparenten Fremlagde ogsaa en Attest fra Forligelses Kommittionen datteret 26de Maji dette Aar, som viser at Sagen forgjæves har været paa mindelig Afgjørelse, samt at tvende af de instevnte ikke have taget Møde ved Forligelses-Kommittionen, Endelig fremlagde han Skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato med Anmodning om at Documenterne motte!! blive læst og acteret samt de Indstævnte af Retten paaraabte saavel Parter som Vidner de første for at afgive deres Tilsvær og de sidste til Vidnesbyrds aflæggelse forbeholdende sig i øvrigt alt lovligt. De af Citanten fremlagde Documenter bleve oplæste og intages her saalydende #

De indstevnte Sagvoldere saavelsom Vidner vare alle tilstæde untagen Niels Toresen Fiksen og Ingeri Torbjørnsdatter Lundenes, de øvrige vedtog alle lovlig Varsel. Sagvolderne der som mældt var ved Retten nærværende ville afvarte hvad videre Sagsøgerne!! mod dem havde at iretteføre.

Citanten Fremstillede samtlige mødende Vidner til Eeds Aflæggelse for derefter Vidnesbyrd hver for sig at opgive. Samtlige Vidner Aflagde efter at den i Lovbogen over Vidners Eed anførte Forklaring hvad!! (var) dem Forelæst den i Loven befalede Eed: som første

1. Vidne fremstod Siur Olsen Fiksen der efter Aflagt Eed forklarede sig omtrent 30 Aar gammel Broder til indstevnte Samson Olsen Fiksen og svarede til de af Sagsøgerne!! fremlagde Spørgsmaal saaledes:/ {svarede} til 1ste Qvæstion nej, til anden Qvæstion Nei til 3die Qvæstion nei. Vidnet forklarede at han saavit det var ham muelig at forstaae at en Døvtum Person havde tilkendegivet ham at det skulde være en anden end de her indstevnte, som havde lagt Aadselet i Citanten Ole Gundersen Grimestads Kiste; men dette skulde være gjort af en Person ved Navn Niels Trondsen Børke. Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev Afskediget

2det Vidne Niels Trondsen Børke forklarede ifølge sin aflagde Eed at han omtrent er 20 Aar Gammel, Parterne ubeslægtet og ubesvogret svarede til de fremlagde Qvæstioner saledes!! til 1ste Qvæstion nei til 2den Qvæstion Vidnet hørte vel tale om, som løst Rygte at der til den omspurgte Tid skulde være lagt et Aadsel i Citantens Kiste men ved ikke \hvem/ af dem det var til tredie Qvæstion Vidnet tilligemed endeel Piger laae i Buen paa den Tid da dette Aadsel efter Rygtet skulde være inlagt. En Aften omtrent fiorten Dage for Korsmyse da Vidnet \om/ Aftenen gik ind for at lægge sig fulgte til samme Tid med ham de her indstevnte Samson Olsen Fiksen, Samson Tostensen Stranden og Lars Trondsen Børke og begyndte da {de} Samson Tostensen Stranden der er Døvt at tale om Aadselet hvortil de andre lagde til hver sit Ord til og erindrer Vidnet ikke rettere end Resultatet af deres Samtale var

1823: 363b

at det vilde være moroesomt om {de kunde} bemældte Aadsel kunne blive nedlagt i Citantens Huus om de taledes om Buen eller Kisten kan Vidnet ikke vidst erindre. Efter given Anledning forklarede Vidnet at de her omforklarede Personer samtalede med hverandre om der kunde være Tobak i Kjsten!! (Kisten) og fløttede den da fra Gulvet af, og hen til Sengen og erindrede Vidnet at den samme Aften da de her instevnte Personer vare ind i Buen hos ham gik nogle af dem ud et øieblik men kom strax tilbage, om de vare alle tre, eller hvem af dem det var, der var ude erindrer ikke Vidnet. Vidnet vidste ei mere til Oplysning og blev Demiteret

3die Vidne Synneve Arnesdatter Fiksen der ifølge sin forhen aflagde Eed forklarede sig omtrent 20 Aar Gammel; ubeslægtet til Parterne, svarede til 1ste Qvæstion Vidnet var med og laae i Buen til den af Anden foregaaende Vidne omforklarede Tid og hørte til de af ham omforklarede Personer vare inde i Buen vidste forøvrigt ikke hvem der havde nedlagt Aadselet i Citantens Kiste til 2den Qvæstion Vidnet vidste at det var omtrent 14 Dage for

Korsmisse at det her omhandlede Aadsel fantes i Citantens Kiste Til 3die Qvæstion Vidnet vidste ikke noget derom; til 4de Qvæstion der var mørkt i Buen den Tid da de af 2det Vidne omtalte Personer vare inde i Buen uagtet at hun vel ikke saae at de medbragte noget Aadsel saa hørte hun dem dog tale om at der var uryddigt i Huset og at de maatte rydde af Veien da der snart vilde komme en fremmed ind, Vidnet hørte tillige at de ommeldte Personer gik ud af Buen et Øieblik og kom strax derpaa tilbage, og hørte Vidnet da at de førte noget med sig og strax derpaa hørte Vidnet at den omhandlede Kiste blev Aabnet og sagde da Vidnet {de} at de ikke motte gjøre noget ildt (: Skjelmstøkke :) hvortil de svarede det vedkommer ikke dig eller du har ikke noget derom at resonere hvilket af disse Udtørk der blev brugt ved ikke Vidnet Efter given Anledning forklarede Vidnet at hun om Morgenens efter at de ohandlede!! (om-) og indstevnte Personer havde om Aftenen været inde i Buen saa hun at Aadselet var nedlagt og end nu laae i Citantens Kiste. Aarsagen hvorfor Vidnet saae i Kisten var fordi at hun om Aftenen fattede Mistanke om at de havde Begaaet Mistanke; Vidnet forklarede videre at de indstevnte imellem sig selv samtalede, om der kunde være Tobak i Kisten, hvorpaa de strax selv svarede jo der var Tobak; 5te Qvæstion frafaldtes som allerede besvaret under \det/ foregaaende, Vidnet vidste ei videre til Sagens Oplysning. Afskediget. som

4de Vidne fremstod Jorond Arnesdtr: Fiksen der i følge sin forhen aflagde Eed forklarede sig omtrent 17 Aar og blev Confirmeret for over et Aar siden; Parterne ubeslægtet og Søster til foregaaende Vidne forklarede at hun til den af 3die Vidne omforklarede Tid var nærværende i samme Bue, som det (: 3 Vidne :) og var hun i et og alt overenstemmende med forestaaende 3die Vidne med tillæg af at hun mærkede at det var Samson Olsen Fixen der Aabnede Kisten uagtet der var noget Mørkt og ei heller saa videre efter, saa kunde hun dog slutte at det var ham da han alene stod hen ved Kisten hvor imod de andre stod et Stykke derfra, ligeledes gjenkjendte hun den første paa Mælet, Vidnet merkede ei hellere at de førte noget med sig ind og saae Vidnet om morgenens da hun i Forening med Sødsteren Aabnede Kisten at Aadselet laae ovenfor Kisten. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget

5te Vidne fremstod Anna Tronsdatter Stranden der ifølge hendes forhen aflagde Eed forklarede sig omtrent 54 Aar gl: Moder til Indstevnte Samson Tosten!! (Tostensen) Stranden de øvrige Parter ubeslægtede. Svarede til 1ste Qvæstion at hendes Søn Samson Tostensen der forresten er døv har fortalt hende at Indstevnte Samson Olsen Fixen skal have nedlagt det ommeldte Aadsel i Citantens Kiste. Til 2den Qvæst: Vidste Intet derom. 3die, 4de, 5te Qvæstion frafastes!! (frafaltes). Vidnet vidste intet mere til Sagens Oplysning, Dmitteret.

6. Vidne fremstod Maritha Eriksdatter Botnen der ifølge sin forhen aflagte Eed, forklarede sig omtrent 25 Aar gl: og Parterne ubeslægtet og ubesvogret. Svarede til 1ste Qvæst: har hørt fortælle at Samson Tostensen skal have engang, Vidnet veed ei naar, baaret paa det omtalte Aadsel og lagt det ned paa en Baadstuuge uden for {Bod} den omvidnede Bodør!! (Boddør). De øvrige Qvæstioner frafaldtes. Videre har Vidnet hørt af Lars Tronsen Bjerke at Samson Olsen Fixen skal have taget Aadselet fra Baadstuugen og lagt det paa Buedørstokken. Vidnet vidste ei videre til Sagens Oplysning, blev afskediget.

1823: 364

7de Vidne fremstod Marite Thorsdatter Fixen der ifølge sin forhen aflagde Eed, forklarede sig omtrent 22 Aar dl: og Parterne ubeslægtet. Svarede til 1ste Qvæstion Vidnet veed ei andet end det har hørt Samson Olsen Fixen fortælle at Indstevnte Samson Tostensen Stranden skal have baaret Aadselet hen paa den af 6te Vidne omforklarede Baadstuuge. Vidnet forklarede efter given Anledning, at Samson Olsen Fixen havde fortalt hende at de her Indstevnte havde lyst til at gjøre noget ved!! (med?) Aadselet, uden videre at forklare, hvori dette skulde bestaae. Vidnet vidste ei videre til Oplysning, afskediget.

8de Vidne fremstod Sjur Thorsen Fixen der ifølge sin forhen aflagde Eed forklarede sig omtrent 31 Aar gl: og Parterne {og} ubesvoret og ubeslægtet, samt at han havde hørt Samson Olsen Fixen sige, at det skulde være Fornøielse i at trække Aadselet op i det omvidnede Buehuus. Videre forklarede Vidnet at Samson Tostensen Stranden havde fortalt det, at de 2de her indstevnte Personer tilligemed Nils Tronsen Bjerke skulde have baaret Aadselet og lagt det paa den forhen omforklarede Baadstuuge. Vidnet vidste ei videre til Sagens OpLysning, blev derfor afskediget.

Det forhen ommeldte og som udeblivende anmeldte {Ing} Vidne Ingerie Torbjørnsdatter Lundenæss mødte nu tilstede og fremstod som

9de Vidne aflagde den i Loven befalede Eed efterat have hørt dens Forklaring omlæse!! (oplæse) af Lovbogen samt betydet Lovens Straf for Meeneed, forklarede sig omtrent 30 Aar gl:, og Parterne ubeslægtet, og svarede til 1ste Qvæstion: Vidnet veed ei videre end at {hun har hørt} for omtrent \8 á 14/ Dage {her efter} \for/ Korsmisse fortalte den her indstevnte Samson Olsen Fixen for Vidnet, at han i Forening med de 2de Andre her under Sagen indstevnte havde baaret Aadselet op i den her under Sagen omhandlede Bod og lagt det der. Vidnet forklarede videre {at} efter given Anledning at Samson Olsen Fixen havde fortalt det at han i Forening med de øvrige Indstevnte havde isinde at opbære Aadselet i den ofteomtalte Boed og siden efterat dette var skeet fortalte han og selv Vidnet dette som ovenanført er forklaret. Vidnet vidste ei videre til Oplysning blev afskediget.

Citanten frafaldt det mødende og indstevnte Vidne Halsteen Tronsen Bjerke, og erklærede ikke for Tiden at have flere Vidner, men og fordrede samtlige Indstevnte at give sit Tilsvar, enten benægtende eller tilstaaende.

De Indstevnte Samson Olsen Fixen, Samson Tostensen Stranden og Lars Tronsen Bjerke fremstode og benægtede at have begaaet den paastevnte Forbrydelse; og da de agtede ved Contravidner at oplyse og godtgjøre deres Uskyldighed, forlangte derfor Sagen udsat til førstkommende Sommerthing.

Citanten havde intet at erindre imod den forlangte Anstand, end forbeholdt sig om fornødiges at føre flere Vidner.

Den forlangte Udsættelse bevilges.

Sagsøgeren betalede for Incammination 1 Spdlr 28 s for 9 Vidner at afhøre 88 s Skilling!!

Nye Odelsag {paa} i Anledning Gaarden {Sele} Klyve
Haagen Gjermundsen Klyve som Fader og Formynder for den Odelsberetigede Ole Haagensen mødte \for Retten/ og fremlagde \ved/ skriftlig Stevning af 20de September dette Aar i hvis Følge Gjermund Olsen Klyve til dette Ting er inkaldet at see Documenter i Rettelagde, stevnte og ustevnte Vidner

1823: 364b

at anhøre og Dom at lide at fravige og for Odelsprætendenten {og} \at/ ryddig gjøre hans i Gaarden Klyve No: 67 i Østensø Skibrede eiende 1 Bpd 3 Mrk Smør ¼ Tønde Salts Jordskyld imod at erholde den ved lovlig Taxation bestemte Løsningssum. No: 2 Attest fra Forligelses Kommittionen som viser at Sagen har været Prøvet til mindelig Forening men i Mangel af Forlig henviist til Retten No: 3 En Attest af 9de Januar dette Aar som viser at indstevnte den 4de September forrige Aar er lovlig udsagt No: 4 en Ratificeret Udskrift af en den 25de Juli dette Aar afholdt Taxations Forretning hvorved Gaardeparten er Taxeret for 500 Spd, {Disse} \De 3 forestaaende/ Documenter udbad Comparenten sig at maatte blive Læst og Acterede, samt de Indstevnte Paaraabt for at see Løsningssummen optælt til Modtagelse imod lovlig Skjødes Udstedelse. De fremlagde Documenter bleve oplæst og indtages her saalydende \og Udskriften i sin Tid vedhæftet Acten/ #####

Indstevnte Gjermund Olsen Klyve var i Retten tilstæde fremlagde en under 29de September sidstleden styrede Contra Stevning hvorved han inkalder og Contrastevner Haagen Siursen!! Klyve til at anhøre Vidner og see Documenter i rettelagde samt lide Dom hvor ved han Contracitanten agter at see sig frifunden fra Hoved Citantens Tiltale i denne Sag, 2.

Fremlagde han Amtets Tilladelse for John Hansen Hagestad til som Sagfører for ham at udføre nærværende Sag Disse Documenter bleve for Parterne oplæste og indtages her saalydende ## For øvrigt ville de anhøre hvad videre Hoved Citanten havde at iretteføre;

Hoved Citanten dernæst i Retten fremlagde til Optælling den ved Taxations Forretningen bestemte Løsningssum 500 Spd med Anmodning om at samme af Retten maatte tilbydes Contracitanten til modtagelse imod at han paa den omtvistede Gaardepart udstæder lovligt Skjøde hvilket Comparenten saa meget mere haabede, som ingen over taxation har været forlangt eller berammet. De i Taxations Forretningen ommeldte fem hundrede Spdaler blev i Retten optalte men Contracitanten erklærede sig uvillig til at modtage denne Løsnings-Sum hvorimod han anmerkede at han hos Sorenskriveren inden den i Loven af 26 Juni 1821 befalede Tid har forlangt en over taxations Forretning afholdt hvilken sandsynligvis ikke kan foretages førend til Foraaret.

Videre benægtede Contracitantens Sagfører at udsigelsen!! ikke var sked paa lovlig Maade fordi at den af Stevnevidnerne var bleven dem mundtlig Forkyndt efter skriftlig \Løs/{Stevning} Sæddel, videre anmerkede han at der ei heller efter opsigelsen var bestemt nogen Tid inden hvilket Godset skulde fraviges.

Contra Citanten forment at Gaardens Løsningssum ifølge Odelslovens 23 § burde være foreviist ved Stevningens Forkyndelse og ansaae de nu at være for silde nu ved Sagens afhængiggjørelse ved Retten. Contra Citanten havde for nærværende intet videre at anføre men forbeholdt sig sin Lovlige Ret og videre Tilsvær om fornødiges.

Hoved Citanten som fandt de af Contra Citanten gjorde {Opsig} indsigelser ugrundede og i sig selv næsten usvar værdige motte dog modsige den paaberaabte Requisition om Over Taxation, som aldeles ubeviist. Den Beskyldning, som er nedlagt om Udsigelsens Rigtighed er en Privat Sag imellem Contracitanten og udsigelsesVidnerne imidlertid er Udsigelsens Lovlighed beviist ved den fremlagde Attest. Hvad Løsnings Summen[s] anbydelse angaaer da maae Comparenten henvise Contra Citantens Sagfører til Odelslovens 23 § den han selv har paaberaabt sig men formodentlig enten aldeles glemt eller aldeles misforstaaet, Comparenten troer og synes forvisset om at have iagtaget Lovens Bydende, men da Contra citanten har nægtet Løsnings summens Modtagelse saa fandt han sig beføiet til at udbede sig de indstevnte Odels {berettigede} \Vidner/ inkaldte og forelagt til Besvarelse de fremlagde Qvæstioner. De herved fremlæggende Qvæstioner bliver at intages her saalydende!! #

Contra Citanten fremleverede som Beviis for at over Taxation er fra deres Side forlangt en fra Kontoir Betient Hr: Bing udstædt Attest i hvis Følge de udbad sig Sagen udsadt intil Overtaxation var bleven afholdt

Efterat saavit var Paseret bleve begge Parter enige om at de indstevnte saavel Hoved- som Contra-Vidner skulde afhøres som

1ste Hovedvidne fremstod Hans Hansen Klyve den ældre der efter given Formaning forklarede sig 64 Aar gammel og Parterne ubeslættet!! (ubeslægtet) og ubesvogret, svarede til 1ste Qvæstion jo det omspurgte er ham bekjendt og har Britta Siursdatter beboet og eiet Gaarden i omtrent 30 Aar, Til anden Qvæstion Jo, det omspurgte forholder sig rigtigt; Til 3die Qvæstion jo, Aflagde Eed og blev Dimiteret.

2. Hoved Vidne Jan Eriksen Skaar der efter given Formaning om Sandheds Udsigelse forklarede sig omtrent 60 Aar gammel og ubeslægtet med Parterne, svarede til 1ste Qvæstion enig med forestaaende Vidne Til 2den Qvæstion ligeledes overenstemmende med 1ste Vidne Til tredie Qvæstion forklarede sig ligeledes overestemmende!! med 1ste Vidne. Aflagde derpaa Lovens Eed, blev Demiteret.

Hoved Citanten erklærede ikke for Tiden at have flere Vidner.
Contra Citanten fremlagde nu sine skriftlig forfattede Contra Qvæstioner

1823: 365

hvilke han bad de tilstædeværende Vidner forelagt til Besvarelse og deres Eedelige Forklaring afgivet Qvæstionerne er saaledes # som første

1ste Contra Widne fremstod Hans Hansen Klyve der tillige som 1ste Hovedvidne har aflagt Eed i Sagen; svar!! til 1ste Qvæstion Jo, til 2den Qvæstion derom uvidende til 3de Qvæstion jo, hun er end nu i live; til 4 Qvæstion, der er omtrent 20 Aar siden skjøndt Vidnet ved det ikke vist Afskediget.

2det Contravidne Jan Eriksen Skaar der ligeledes er anført som 2det Hovedvidne, forklarede sig i et og alt overenstemmende med 1ste Contra Widne.

3. Contra Widne Engel Olsen Soldahl forklarede efter given Formaning 56 Aar, og Parterne ubeslægtet, svarede til 1ste Qvæstion var uvidende om at der var nogen der havde Skjøde paa Godset, til 2den Qvæstion jo, Vidnet ved at der var ingaaet et saadant Forlig og var selv med og forfattede det til 3 Qvæstion Ja, til 4de Qvæstion det var omtrent 17 å 18 Aar siden dog ved Vidnet ikke \det/ bestemt, Aflagde Lovens Eed Afskediget. som

4de Contravidne fremstod Johannes Brigtsen Rykke der efter given Formaning forklarede sig i sit 38te Aar, svarede til 1ste Qvæstion enig med Forestaaende 3die Vidne Til Anden Qvæstion ening!! med 3. Vidne til 3 Qvæstion Ja, til 4de Qvæstion, han har omtrent brugt det over tyve Aar siden, Aflagde Lovens Eed og blev Demiteret.

Contra Citanten begjærede Vidnes Førselen for denne gang sluttet.

Hoved Citanten benægtede aldeles alt ubeviste fra Contra Citantens Side, og forbeholdt sig med Documenter saavel Skjøder som paserede Forlig inden Forligelses Kommittionen at bevise at odels Prætendenten er lov{1}mæssig Løsnings berettiget til den omtvistede Gaardepart og paastod at saafremt Contracitanten ikke paa lovlig Maade godt gjør at han ikke alene har forlangt men ogsaa virkelig iværksadt en lovlig Overtaxations Forretning saa betimelig at lovlig Varsel fra over taxationens Afholdelse til Sommertinget for Østensøe Skibrede næste Aar kan have, forventer Comparenten at indløse Godset efter den 1ste Taxation og derfor motte udbede Sagen udsadt i bægge Tilfælder til Østensøe Skibredes Sommerting næste Aar.

Contra Citanten vedtog at gjøre alt hvad der stod i hans Magt for at over Taxation kan blive Afholdt saa betimelig at Sagen kan paastevnes og behandles til endelig Paadømmelse paa førstkommende Sommerting for Østensøe Skibrede og motte derfor [i]øvrigt komme an paa de allerede berammede Forretninger om Dommeren kan foretage Overtaxation saa betimelig at Sagen kan indstevnes til Behandling paa førstkommende Sommerting

Eragtet: den af begge Parter forlangte udsættelse bevilges til førstkommende Sommerting for Østensøe Skibrede.

Hoved Citanten betalede inkamination 1 Spd 28 s for 2de Vidner at afhøre 32 s
Eragtningen 12 s. Contra Citanten betalede Tilsvares Penge 48 s og for fire Vidner at afhøre 48 s For Bekreftet Udskrift 83 s

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Skjøde af 13de Octobr: 1823, fra Erik Johannesen Stene, til hans Søn Johannes Eriksen, paa et Brug i Stene.

2. Ditto af 14de Octobr: 1823, fra Torbjørn Stegesen (Stigesen) Berven, til Datteren Anna Torbjørnsdtr: paa 12 Mrk Smør i Berven.

3. Ditto af Ditto Dato, fra Arvingerne efter Lars Larssen Fixen, til hans Søn Lars Larssen, paa 16 Mrk Smør 1 5/12 Løb Salt i Fixe.

4. Ditto af Ditto Dato fra Engel Olsen Soldahl, som Laugværge for Enken Synneve Eriksdatter Fixe, paa et Brug i Fixe, til hendes Søn Sjur Thorsen.
5. Leiecontract af 13de Octobr: 1823, mellem Opsidderne paa Gaarden Stene og Lie, og Opsidderne paa Gaarden Soldahl, angaaende et Fjeldbejte i Sotebotten.
6. Obligation af Ditto Dato, fra Johannes Eriksen Stene, til Johannes Torbjørnsen Koltvedt, paa 250 Spd mod 1ste Prioritet i Stene.
7. Ditto af Ditto Dato fra Mikkel Olsen Birkeland til Knud Larssen Augestad paa 200 Spdlr mod 1ste Prioritet i Birkeland.
8. Skifteextract af 13de August 1823, efter Sjur Throndsen Torpe, hvorved er udlagt et ..derhuus(?) for 12 Spdlr til Sterboe Enken Herbor Johannesdatter.
9. Afkald af 13 Octobr: 1823, fra Herlaug Brigtsen nedre Wiig og Lalm!! (Lars) Brigtsen nedre Wig for deres Arv efter Faderen Brig Larssen nedre Wiig.
10. Ditto af Ditto Dato fra Knud Samsonsens Flaatevedt, for hans Arv efter Moderen Guro Mikkelsdatter Flaatevedt.

1823: 365b

No: 11. Afkald af 13de Octobr: 1823, fra Ole Tostensen Stene til Formynderen Lars Haaversen Thole for Guro Tostensdtr: Stenes Arv efter Faderen og Moderen.

12. Lodseddel af Ditto Dato fra Baar Olsen Moe, hvorved han indesidder med det Løsøre som tilhører Myndtlingen Marita Olsdatter.

13. Ditto af Ditto Dato, fra Mikkel Olsen Birkeland, for Arve-Løsøre (Arv og? Løsøre) der tilfaldt Anne Tostensdatter efter hendes Moder.

{14.} Derefter blev aflyst under

No: 1. Obligation 13de Mai 1822, fra Johannes Eriksen Stene, til Lars Nilsen Koltvedt 50 Spd og Johannes Torbjørnsen Koltvedt 100 Spdlr ved Qvittering af 13 Octobr: 1823.

Derefter fremsatte Fogden de 7 Spørgsmaal til et Skattethingsvidnes Erhvervlese som foran Folio 254 og 255 for 1820 ere anførte og hvilke af Almuen bleve besvaret Ord til Andet som der er anført.

Hr: Fogden bad dernæst hans forfattede Fortegnelser over Bordsaugene og Skjørsels Afgifter i Fogderiet examinerede, hvilke Fortegnelser saavidt Østensøe Skibrede angaaer bleve examinerede og rigtig befundne.

Efter 3 ganges Udraab meldte sig ingen med noget Andragende for Retten, hvorfor Thinget herved blev {hæfte} hævet for Østensøe.

C H H Lund Hans Jacobsen øvre Vig, Brig Olsen nedre Vig, Endre Johannesen
 Nettelund, Rasmus Larssen Norem (: alle 4 med iholdt Pen :)

Høstetinget for Gravens Skibrede

Aar 1823 den 16de October blev Retten sadt til det almindelige Sage og Skattetings Afholdelse afbetient ved Sorenskriverens Fuldmægtig C: Lund og følgende Eedsorne Laugrettesmænd nemlig Niels Omundsen Haaeim Gjert Hansen Lindebreke Hans Tollevsen Haaeim og Simon Anfindsen Lione hilke!! (hvilke) alle aflagde den i Loven befalede Eed hvorfor de hver betalede 24 s Da Almuen ei før var tilstæde blev Retten ei før sadt for (før) Klokken 11 om Formiddagen. Tilstæde Lehnsmand Holkesvig og endeel Tingsøgende Almue

Hvor da! blev publiceret Følgende Forordninger og Stifts breve:

No: ? Placat der bestemmer Skatten paa Formue og Næring ec: (etc?) og de øvrige er anført under Folio 361.

C H H Lund Niels Amundsen Haaeim, Gjert Hansen Lindebrække, Hans Tollevsen Haaeim og Simon Anfindsen Lione alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 17de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede i overværelse af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da!

møtte for Retten Simon Anfindsen Lione eller Opheim og foreviste Huden af en Voxen Biørn som af ham i sidst avigte Sommer blev skudt, hvorfor han var begjærende de ham derfor ved Loven Hjemlede Skudt Penge hviket!! (hvilket) strax af Hrr: Fogden blev udbetalt Herfor betalt 32 s.

Gammel Sag Folio 357.

Lars Haldorsen Spaanheim contra Svend Aslaksen Jalen nu Spaanheim paa Svend Aslaksen Jallens Vegne mødte hans Søn Ole Svendsen og anmeldte at hans Fader omtrent en Maaned før Mekeli foretog en Reise til Bergen og da han ei troede

1823: 366

at denne Reise skulde have medtaget en saa lang Tid saa havde han opsagt {et} contrastevnens Udstædelse intil hans tilbagekomst men da denne end nu ikke er ske\et/ og Contra Stevning {ei} saaledes ei have kunnet været udtaget saa var han Begjærende Sagen udsadt til førstkommende December Maanesting dette Aar for da at kunne Contra Bejne!! (Begjegne) Sagen.

Citanten Lars Haldorsen Spaanheim var ved Retten tilstæde og forment at da Sagvolderen ei havde afbenyttet den ham allerede forundte udsættelse og ei engang udtaget Contrastevning hvortil der dog havde været Tid Nok, saa troede han sig ei forpligtet til at invilge den fra Sagvolderens Side Forlangte Udsættelse men paastod Sagen til Doms optagen.

Retten Eraget at da Sagvolderen Svend Aslaksen Jallen hverken selv eller ved Fuldmægtig har afbenyttet den fra sidste September Maanesting {ha.. afb} ham bevilgede Udsættelse til Contra Stevnings Udtagelse bliver Sagen optaget til Doms

Nye Sag

Hans Olsen Westrem contra Halvor Pedersen Wambeim blev Paaraabt men bad Sagen udsadt til i Morgen for om mueligen at kunne blive forente.

Nye Sag

John Hansen Hagestad møtte for Retten og fremlagde Attest fra de beskikkede Stevnevidner om ved muntlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Levor Torbiørnsen Ouse for skyldige til Citanten 14 Spd og tilligemed den største Juletap i Ouse Stampe Mølle for derfor at lide Dom og anhøre Vidners Prov samt til Skadesløse Prosesses Omkostninger. Derefter fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Kommitiion datteret 25de September dette Aar der viser at Sagen der til Behandling har været indstevnt men som uforligt henviist til Rettergang. Documenterne bleve for Parterne oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Leor!! (Levor) Torbiørnsen Aause møtte selv for Retten og æskede Sagens fremme

Efter Rettens Skjøn ansaaes Citanten John Hagestad at være i saadan beskjenket Tilstand at han ikke med Rets virkning kunne udprosedere {i} denne Sag hvorfor samme bliver at udsætte til i Morgen. siden meldt forligt udenfor Retten

C H H Lund

Niels Amundsen Haaeim, Gjert Hansen Lindebrække, Hans Tollefsen
Haaeim og Simon Anfinsen Lione alle med iholdt Pen

Næste Dag den 18de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda:

{møtt} blev foretaget den fra i Gaar udsadte Sag Jon Hansen Hagestad contra Levor Torbiørnsen Ouse;

Citanten John Hansen Hagestad møtte For Retten og anmeldte at den af ham mod Leor!! (Levor) Torbiørns: Ouse anlagde Sag nu {e} var Forligt og afgjort og betalede Citanten 1 Spd 28 s og Sagvolderen betalte tilsvares Penge 40 s.

Nye Sag

Siur Olsen Torblaae møtte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved muntlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Ole Nielsen Haaeim til at betale sig de i anledning en Kjøbsslutnings Opslag omacCorderede 50 Spd samt til herom at anhøre stevnte og Ustevnte Vidner og lide Dom for bemældte Sum saavelsom til at betale Sagsøgeren i anledning denne Proses i førte Omkostninger med videre efter Attestens Formæld. Videre fremlagde han en fra Gravens Præstegjelds Forligelses Kommitiion under 27de Decem: dette Aar udstæd Attest om at Sagen der har været behandlet men som ubeviist henviist til Rettergang Disse Documenter blev for Parterne Oplæste og intages her saalydende ##

Indstevnte Ole Nielsen Haaeim vedtog lovlig Varsel og var selv i Retten tilstæde for at afvarte hvad Sagsøgeren videre imod ham havde at i Retteføre:

Citanten Siur Olsen Torblaae fremstillede nu sine i Stevneattesten anførte 4re Vidner hvilke alle ved-

1823: 366b

toge lovlig Varsel, og efter given Formaning om intet at fordølge eller fordreie aflagde den i Loven for Vidner befalede Eed som

1te Vidne Fremstod Lehnsmand Ole Ørjensen Holkesviig der ifølge sin Aflagde Eed forklarede sig omtrent 42 Aar Gammel og besvogret med Sagvolderen Forklarede at for omtrent 3 Uger efter Juul saa nøie erindrer just Vidnet ikke, var Sagsøgeren i Forening med Sagvolderen her under Sagen [samt]? instevnte Vidne, Ole Asguldtsen Wambem inde i Vidnets (1ste Vidnes?) Huus og blev der da talt om og efter endeel Ventilationer besluttet at Sagvolderen skulde afkøge(?) (afkøpe?) Sagsøgeren hans Eiende og Paaboende Brug i Gaarden øvre Torblaae og blev da Videre bestemt at dersom Sagvolderen fragik eller som det her kaldes opsigde Kjøber skulde han betale til Citanten i Kaupfang eller opslag 50 Spd. dersom Citanten derimod ville fragaae Kjøbet, skulle han i modsætning heraf blot betale eller Arbeide for Sagvolderen 3 Dage og var det især Sagvolderen som propunerede dette Kaupfank!! (Kaupfang) uden at Sagsøgeren {videre Samt} hverken bekræftede eller benægtede dette {da} Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev Afskediget. som

2det Vidne fremstod Ole Askuldsen Wambem der ifølge sin Aflagde Eed forklarede sig 26 Aar gammel og Sødskendebarn til Sagvolderen forklarede sig i et og alt enig med første Vidne vidste ei heller mere til Oplysning Afskediget.

3die Widne David Nielsen Qvale der ifølge sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 60 Aar Gammel og besægtet!! (beslægtet) til Parterne i 3de Led og forklarede at i sidst afvigte Foraar, saa nøie kan vidnet ei erindre Tiden dog troer han at det bestemt var før Sædetiden, kom Citanten til Vidnet og bad det gaa med til Ole Nielsen Haaeim, sigende videre: at ligesaavel som Kjøbslutningen var ingaaet vidnesfast saa skulde ogsaa Opslaget {og som Opslaget} være Vidnesfast hvorpaa Vidnet gik med Citanten {og} ned til Almindingsveien der er grendsen mellem Vidnets Eiendom og Torblaae, hvor de da møtte Sagvolderen Ole Nielsen Haaeim tillige med det under Sagen indstevnte Vidne Rikold Larsen Torblaae paa hvilket Stæd i følge foregaaende Sked Aftale det skulde afgjøres om Handelen skulde staae ved Magt eller Opslag skulde finde Stæd. Da nu foran nevnte Personer paa ovennenvte Stæd vare forsamlede tilspurgte Citanten (: Siur Olsen Torblaae :) Sagvolderen om Handelen skulde staae ved Magt eller om den skulde pslaaes!! (opslaaes) der i de forsamlede Vidners Paahør, hvorpaa Indstevnte Ole Nielsen Haaeim svarede at det vilde være overflødig her at opslaae Handelen da det allerede lenge tilforn \var/ gjort hvorpaa Citanten svarede aldeles ikke kunde erindre at handelen tilfaaren!! (tilforne) var opslaaet; hvor paa Citanten sagde at han vilde saae til Gaarden hvis {den} Sagvolderen Vidnesfast havde frasagt sig den hvorpaa denne svarede: saae du den til i guds navn, Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev Afskediget efterat have vedstaaet sit Prov rigtigt tilført.

4de Widne Rikkold Larsen Torblaae der ifølge sin forhen aflagde Eed sagde sig omtrent 42 Aar Gammel og Sødskende Barn til Sagvolderen, forklarede sig i et og alt enig med 3. Vidne, Vidste ei videre til Oplysning og blev efter at have vedstaaet sit Prov Rigtigt, Afskediget.

Citanten erklærede ingen \fler/ Vidner for nærværende Tid at føre og bad saaledes Vidneførselen sluttet under Forbeholdenhed af sin lovlige Ret og vider tilsvare om fornødiges.

Sagvolderen Ole Nielsen Haaeim begjærede Sagen udsadt til førstkommende December Maanesting for til den Tid at kunne indstevne Contravidner og saaledes Contrabegægne Sagen.

Citanten Protisterede mod den Forlangte Udsættelse og paastod Sagen til Doms optagen Retten eragtet den fra Sagvolderens Side forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende December Maanets Ting.

Citanten betalede Incamination!! 1 Spd 28 [s.] og for 4re Vidner at afhøre tilsammen 48 s. Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 \Sk:/ samt for \en/ eragtning 12 Skilling.

Herved blev sluttet.

1823: 367

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Hjemmels brev af 16de Octobr: 1823, hvorved Hans Nilsen Haugsnes og Hustrue er tilhjemlet et Brug i Haugsnes.

2. Ditto af 17de Ditto Dato, hvorved Enken Christie Torkildsdatter og Torkel Danielsen, er tilhjemlet hver halvedelen af Daniel Tollevsens Brug i Hjelmevold.

3. Ditto af Ditto Dato, hvorved Enkemanden Ørians Knudtsen og Sønnen Knud Øriansen er tilhjemlet hver Halvedelen af Gjertru Østensdatters hele Brug i Gaarden Syse.

4. Skjøde af Ditto Dato, fra Ørians Knudtsen Sysen til Søn Knudt Øriansen paa hans Brug i Syse.

5. Ditto af Ditto Dato fra Enken Christie Torkildsdatter Hjelmevold til Søn Torkel Danielsen paa hendes Brug i Hjelmevold.

6. Ditto af Ditto Dato, fra Lars Larssen Ouse til Sønnen Elling Larssen, paa hans hele Brug i Gaarden Ouse.

7. Ditto af 18de October, fra Iver Torkildsen!! (Torkildsen) Leqve til Elling Torkeldsen Leqve paa 3 Mrk Smør i Sigriteigen.
 8. Aaværkssag afholdt 9de Junii 1817, mellem Paul Nilsen Hallanger og Omund Nilsen Hallanger med Paul Andersen Wallandvig, see videre Publ: Protocollen Folio 209.
 9. Disposition af 17de Octobr: 1823, fra Sjur Johannesen Frøsten paa hans Brug i Frøsten, til lige Deling imellem hans 2 Sønner Johannes og Iver.
 10. Forlig af 2de Mai 1823, oprettet mellem John Hansen Westreim og hans Kone i Anledning Skilsmise.
 11. Wilkaarbrev af 17 Octobr: 1823, fra Knud Øriansen Sysen til hans Fader Ørian Knudtsen paa Levetid.
 12. \Brugs/ Ditto af Ditto Dato fra Torkild Danielsen Hjelmevold til hans Moder Christie Torkildsdr: paa Levetid.
 13. Brug Ditto af Ditto Dato fra Elling Larssen Ouse til hans Fader Lars Larssen Ouse paa Levetid.
 14. Obligation af 11 Octobr: 1823, fra Sjur Christophersen Viknes til Myndtlingen Helga Iversdatter paa 150 Spdlr og Svend Aslaksen Ystenes 100 Spd, mod Pant i Viknes.
 15. Ditto af 16de Octobr: 1823, fra Paul Pedersen nedre Spilde, til sin Myndtling Christie Pedersdr: paa 12 Spd 2 O: 12 s. mod Pant i nedre Spilde.
 16. Ditto af 17de Octobr: 1823, fra Nils Mikkelsen Skeie, til sin Myndtling Lars Mikkelsen Solberg paa 81 Spd, mod Pant i Skeie.
 17. Ditto af Ditto Dato, fra Iver Torkildsen Leqve, til Lars Knudtsen Holmen, {med P} paa 200 Spdlr mod Pant i Leqve.
 18. Ditto af 18de Octobr: 1823, fra Gjert Hansen Lindebrekke til Baron Hoff Rosenkrone paa 250 Spdlr, mod Pant i Lindebrekke.
 19. Afkald af 23 Mai 1823, fra Anna Tostensdr: Møklethuns Mand for hendes {Forældres} Fædernearv og Hjemmegift.
 20. Ditto af 16 Octobr: 1823, fra Guri Iversdr: Skaftedals Mand for hendes Faderarv og Hjemmegift.
 21. Ditto af {Ditto} \17/ Dato fra Christian Baarsen Tvedt med Curator, for hans Faderarv.
 22. Ditto af Ditto [Dato] fra John Anvesen Tvedt med Curator for hans Arv efter Anve Anvesen Tvedt.
 23. Ditto af Ditto Dato fra Sølfest Halstensen Bagne, og Augunna Halstensdr: Bagne, for deres Faderarv.
 24. Lodseddel af 16de Octobr: [1823], hvorved Paul Pedersen nedre Spilde indesidder med Christie Pedersdr:s ArveLøsøre efter Moderen.
 25. Ditto af Ditto Dato, hvorved Enken Siri Sjursdr: Gjerdre indesidder med Sjur Olsens Løsøre efter hans Fader.
 26. Ditto af 17de Octobr: 1823, hvorved Johannes Iversen Erdal indesidder med det ArveLøsøre som tilfaldt Catharine Hansdr: Herreid i Skifte af 2de Mai 1804.
- Derefter blev Aflyst følgende Documenter:
- No: 1. Obligation af 2 Juni 1820 fra John Hansen Westrem til Lars Knudtsen Syse paa 199 Spd. Qvitteret 2 Septbr: 1823.
 - No: 2. Ditto af 13de Juni 1809, fra Christopher C: Gjelt næs til Lars J: Gal....(?)(Galtung?) paa 990 Rd D: C: qvitteret 11 Octbr: 1823 for 297 Spd.

Derefter fremsatte Fogden de 7de Spørgsmaale til et Things vidnes Erhvervelse som foran Folio 254 for 1820 ere anførte og hvilke bleve af Laugrettet og Almuen Ord for andet besvaret som der er anført.

Ligesaa Hr: Fogdens Fortegnelser over Bordsaugene og Skjørsels Afgifter i Fogderiet, examineret og rigtig befundne for Gravens Skibrede.

John Hanssen Hagestad mødte for Retten og declarerede at han som Barnefader til \et/ uden for Egteskab, avlet Pigebarn ved navn Anne Johnsdatter, med Qvindemennesket Kari Michelsdatter Hylde, var forlangende {bemeldte} bemeldte Pigebarn lyst i Kuld og Kjøen i Medholdt af \Loven af/ 26de Juni 1821. Herfor blev af Comparenten betalt 1 Spd 28s.

Efter 3 ganges Udraab meldte sig ingen Flere med noget for Retten, hvorfor Thinget hermed blev sluttet

C H H Lund

Niels Amundsen Haaeim, Gjert Hanssen Lindebrække, Hans Tollevsen Haaeim, Simon Anfindsen Haaeim, (: alle 4re med iholdt Pen :)

Høstetinget for Kingservig og Røldahl

Aar 1823 den 20de October {1823} blev Retten sadt \paa Thingstedet Utne/ til det almindelige Sage og Skattetings Afholdelse for Kingservigs og Røldals Skibrede af Stædets Sorenskriver og følgende Laugrettesmænd Berge Heinesen Biotvedt Engel Larsen Dønne, John Johnsen Mæland og Guttorm Knudsen Rogdeberg hvilke alle nu aflagde den befalede Laugrettesmænd Eed og betalede hver 24 s. Retten blev ei sadt før Klokken 12 om Middagen, da \ingen af/ Almuen ei før var kommen.

Hvorefter blev Publiceret de samme Forordninger og Stifts breve, som for Gravens Skibrede.

Nyel!! (Nye) Tingsvidne om et Fieldbeite mellem Qvenno og Biørnevans Ousen. Johannes Haldorsen Mouge møtte paa hans Søn Torbiørn Johannesen Mages Vegne og Knud Larsen Mauge møtte paa egne Vegne og fremlagde en Skriftlig Indkaldelse af 1ste September sidstleden i Forkyndt Stand hvorved de af Odde Ullensvangs og Kingservigs Kirkebakker have indkaldet alle og enhver at melde dem her paa Tinget i Dag, under et Tingvidne, som de mødende agter at optage for at bevise at en Strækning Øst i Feldene!! (Fieldene) fra Ousen i nederste Bjørnevand til Elven Qvenno og optil Hovland og Qvalneses Stølsbeiter i Biørnebotnen er Statens Almending; hvilken Strækning Reqvirenterne søge at erholde Tilladelse at benytte til Beitning og Støl for deres Gaards Creature, hvorfore enhver nu indkaldes at møde her for at anmelde og bevise om de mueligens have nogen Eiendom eller BrugsRet til bemælte Strækning. Bemælte Inkaldelse b{e}lev oplæst og intages her med dens Paategning saalydende #

Efter Paaraab \meldte sig ingen/ om!! (som) tilegner sig Eiendom eller Rettighed i omhandlede Strækning.

Samtlige tilstædeværende Laugrette og Almue erklærede at de {i} ikke ved nogen at have nogen Eiendom eller Rettighed til Brug af bemeldte Strækning, men Jakob Tostensen Yttre Bleie erklærede at da den omhandlede Strækning er af liden Vidde, beliggende mellem de Strækninger som benyttes paa den ene side af Gaarden Bleies Opsideres Creature og paa den anden Side af Gaardene Hovland og Qvalnes Opsiddere og for Mesten indesluttet mellem de tve\nde Elve Biørno og Qveno, saa frygter han at Reqvirenternes nemlig Maage Gaards Creature ville komme til at intrænge og gjøre Skade paa bemælte tilstødende Beite-Strækninger; i hvilken Anledning Jakob Bleie forbeholdt alle vedkommende

tilstødende Ret og Tiltale, samt Straf af Bøder af Mages Eiere, saafremt deres Creature skulle komme til at fornerme de tilgrendsende i deres BrugsRet.

Reqvirenterne Mauge Mænd lovede at afholde deres Creature fra at fornerme de Tilgrendsende og ventede lige Gjengjeld om de beholdt bemælte Strækning i Brug. ingen meldte dem efter Paaraab med mere.

Desuagtet fremstillede Reqvirenterne de tvende Mænd Tollok (Tollak) Olsen Oppedal og Matias Matiasen Frøines hvilke med opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at de begge vare tilstede og i Forening med Qvalnes og Hovlands Opsiddere \i forrige Sommer/ nedsadte Markestene og Mærke hvor langt ned Hovland og Qvalnes Opsiddere tilegne sig beite Ret mod den her omhandlede og Attraaede Strækning.

Ingen havde videre at tilføre hvorfor dette Tingsvidne blev sluttet.

Reqvirenterne betalede Incamination 1 Spd 28 [s] og for tvende Vidners Afhørelse 32 s.

Gammel Sag Folio 357.

Lehnsmand Aga for Kjøbmand Skjaffenberg mod Samson Iversen Tvedt

Hvor da

Begge Parter møtte. {og}

Lehnsmand Aga møtte og fremlagde Attest fra Toldprokuroer Rogge som viser at Allexsander Juuls Boe blev taget under Skiftebehandling den 2den October 1818 hvilken Attest blev Oplæst og indtages her saalydende # Lehnsmanden Declarerede at bemælte Attest efter hans Formenende noksom beviser at den af Sagvolderen fremlagde og paaberaabte Seddel, som han anseer for Qvittering maae være Falsk og derfor Paastaaer at Sagsøgte maae ipligtes at betale den Paasøgte Gjeld uden at tillades at benægte Kravets rigtighed med Eed, og {at} ipligtes at betale denne Sags Skadesløse Omkostninger 5 Spd samt Renter fra Invarslingen til Forligelses Kommittionen og desuden at lide Straf for Falsk Qvittering.

Sagvolderen svarede hertil at han kunde ikke fragaae hvad han forhen har tilført i Sagen, som han ikke {forhen har} andet kan erindre end at samme er rigtig og ved med Sandhed at den paasøgte Gjeld er betalt.

Ingen havde videre at tilføre hvorfor af Retten blev Eragtet Sagen optages til Doms.

Følgende fremstode og aflagde den i Grundlovens 51 § til Norges Constitution befalede Eed af

Røldahls Sogn

Ingen

Odde Sogn

John Guttormsen Jordahl

Lars Helgesen Laate

Ommund Iversen Hildahl

Tormo Aslaksen Seljestad

Lars Pedersen Stane

Ole Larsen Rensn{æ}\aa/s

Samson Iversen Stranden

Torjus Isaumsen(?) Opheim

Samson Mathissen Stanen

John Jørgensen Digrenæss

Kingservigs Sogn

Ullensvangs Sogn

Christopher Ingebrigtsen Qvalnæss

Peder Pedersen Bleie

Torsten Torstensen Hovland

Svend Johannessen Schieldaas

Jacob Wiklingsen!! Bleie

Tormo Anvesen Bleie

Haldor Olsen Helleland

Svend Arnesen Hesthammer, Engel Larsen Dhønne, John Johnsen Mæland

A V W S Koren Berge Heinesen Biotvedt, Engel Larsen Dønne, John Johnsen Mæland
og Guttorm Knudsen Rogdeberg alle med iholdt Pen

Næste Dag den 21de October 1823 continuerede Høstetinget for Kingserviig og Røldahl af
de samme Rettens Personer, som i Gaar.

Hvorda!

følgende mødte og for Retten fremstode, samt aflagde den i Grundlovens 51 § til Norges
Constitution befalede Eed.

Ullensvangs Sogn	Kingservigs Sogn
Peder Iversen Frøinæss	Torjen!! (Torjer) Jacobsen Vinæss
Aad Aadsen Qvæstad	Anders Svendsen Huus
Tollev Mikkelsen Kragevig	Haavar Torbjørnsen Qvalvigen
	Johannes Christensen Hause

NB See videre neste Side alle..(?)

Da ingen indfandt sig der havde vider ved Retten at bestille blev hermed for i sluttet
A v W S Koren. John Johnsen Mæland, Engel Larsen Dønne, Berje Heinesen Biotvedt,
Guttorm Knudsen Rogdeberg.

1823: 368b

Næste Dag den 22de October Continuerede Høstetinget for Kingserviig og Røldahls
Skibrede, og Retten betjent af de samme Rettens Personer som i Gaar.

[Nye Sag]

Hvorda: møtte for Retten Peder Johnsen Rogde og fremlagde de beskikkede Stevnevidners
Attest, om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Haldor Haldorsen Oppedal for
der at anhøre Vidners eedelige Forklaring, samt overvære et {af Citanten} \mod/ ham anlagt
Tings Vidnes optagelse i anledning af en Qvige, som Indstevnte skal have bekommet af
Ommund Qvambæk for endeel Citanten tilhørende Penge, hvilken Attest han begjerede
oplæst og indtaget i Acten. Attesten intages her saalydende #

Indstevnt Haldor Haldorsen Oppedal blev lovlig paaraab!! men mødte ikke.

Citanten fremstillede der næst, som Vidner Ole Helliesen Trones og Ole Jacobsen Rogde
hvilken første vedtog lovlig Varsel og den sidste mældtte!! sig som godvillig mødende Vidne
hvilke begge aflagde efter given Formaning til sandheds udsigende den i Loven for Vidner
befalede Eed

1ste Widne Ole Helliesen Trones der under sin Aflagde Eed forklarede sig omtrent 26 Aar
gammel og Parterne ubeslægtet og ubesvogret, samt at han i Forrige Sommer 1822 reiste
sammen med indstevnte Haldor Haldorsen Oppedal til Østlandet for at købe Creature, Paa
Gaarden Hadland i Raulands Sogn overleverede Vidnet til indstevnte Haldor den her
omhandlede Qvige, som Vidnet modtog paa Gaarden Qvambæk i Ommostads Sogn af
Ommund eller {A...} \Aanund/ Qvambæk af hv{ilken}\em/ Haldor selv havde kjøbt {af}
Qvigen. Efter given Anledning forklarede Vidnet videre at nu i sidstafvigte Sommer da han
igjen talede med Aanen Qvambæk, fortalte den at Citanten Peder Jonsen Rogde havde
været hos ham og affordret ham endeel Penge, som han skyldte til Peder Rogde, hvilket dog
ikke bleve betalte da bemeldte Aanund forklarede for Vidnet at han havde overladt Qvigen til
indstevnte Haldor Oppedal paa de Conditioner at denne skulde betale til Citanten Peder
Johnsen Rogde til Afdrag paa deres Mellemværende den for Qvigen omaccordrede Sum 6

Spd. efter at Vidnet havde anhørt det Protocollen tilførte oplæse vedstod det sit Prov rigtigt tilført og vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

2det Vidne Ole Jacobsen Rogde, forklarede sig under sin forhen aflagde Eed omtrent 39 Aar gammel Parterne ubeslægtet og ubesvogret, samt at han nu i sidstafvigte Sommer omtrent for 5 Ugers Tid siden paa en Reise fra Kongsberg kom til Gaarden Qvambæk hvor han stødte paa den forhen omtalte Aanund, hvor de da kom paa tale om den af Aanund til Haldor Oppedal solgte Qvige, og fortalte da Aanund iblandt andet at han havde overleveret Qvigen til første Vidne for af dette igjen at levere til Haldor Oppedahl paa de Conditioner at denne igjen skulde betale til Citanten Peder Rogde den for Qvigen omaccordrede Sum, hvor meget det var blev ikke fortalt Vidnet, men Aanund fortalte ogsaa Vidnet om at han og Citanten havde Mellemregning sammen og skulde altsaa disse Penge for Qvigen leveres, af Haldor til Citanten, som Afdrag paa denne Mellemregning. Vidnet blev fore{s} læst sid!! Prov, som det vedstod rigtigt Afskediget.

Citanten erklærede nu ingen flere Vidner at have og ansaae tillige tilstrækkelig Oplyst ved de allerede førte Vidner, at han hos Indstevnte Haldor Haldors: Oppedal tilgodekom den for Qvigen omaccorderede Kjøbesum og bad saaledes Tingsvidnet sluttet og beskreven meddelt.

Citanten betalede Incamination 1 Spd 28 s for 2de Vidner at afhøre 32 s og paa Beskrivelsen 70 s

Gammel Sag Folio 352.

Trond Ingebrigtsen Samland møtte for Retten og begjærede den af ham mod Tore Knudsen Dønne anlagde Sag optaget til Doms uagtet Sagvolderen Tore Knudsen Døn/n/e vel til dette Ting havde faaet Sagen udsadt for at contra begegne den, men \da/ denne hverken har udtaget contrastevning til dette Ting, ei heller møder eller møde lader saa paastod han Sagen i dens nærværende Forfatning afgjort ved Rettens Dom.

Retten eragtet: Sagen optages til Doms.

Derefter fremstod Mikkal Halsteensen Loftuus for at aflægge den i Grundlovens 51 § befalede Eed til Norges Constitution

Gammel Sag Tosten Jarandsen Mæland contra \Halvor/ Heliesen Selliestad efter lovlig Paaraab møtte ingen af Parterne hvor for Sagen udstaaer til December Maanesting!! (Maanedsting) dette Aar

1823: 369

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde Datteret 1ste Februari 1822 fra Creditorene Peder Larsen Staen og Lars Larsen Fresviig til Lars Torstensen Selliestad for deres i Skift!! (Skiftet) af 16de Februari 1814 udlagde Eiendom i Gaarden Selliestad.

No: 2. Hiemmelbrev Datteret 1ste September 1823 fra Jacob Wigleiksen Bleie med flere til Johannes Haldorsen Mauge paa et Bpd 15 52/63 Mrk Smør i Gaarden Mauge

3. Skjøde af Do: Datto!! fra Johannes Haldorsen Mouge til hans Søn Torbjørn Johannesen paa ovenbenevnte Brug i Mouge.

4. Ditto af 21de October 1823 fra Hendrik Eliassen til sin Søn Elias Hendriksen paa hans Brug i Gjelle.

5. Ditto af Ditto Dato fra Knud Olsen Sem til hans Broder Niels Olsen Semb paa 1 Mrk Smør i Gaarden Sem{b} i Røldahl.

6. Ditto af Ditto Datto!! fra Niels Eriksen Selliestad til sin Stedsøn Lars Tostensen Selliestad paa en Deel i Gaarden Selliestad.
 7. Do: af Ditto Dato fra Formynderne for Myndtlingerne Isak Dagsen og Torbiør Dags Datter paa 1 Løb 4 Mrk Smør i Berven.
 8. Tæstamente mellem Lars Olsen Mæland og Hustru Kari Jarandsdatter datteret 13de Octobr: 1823.
 9. Brugs og Wilkaarbrev fra Peder Larsen Staen, som Formynder for Lars Tostensen Selliestad til dennes Stedfader Niels Eriksen Selliestad og Hustru Ingeri Gundersdatter paa Levetid datteret 21de Octobr: 1823.
 10. Do: Do: af Ditto Dato fra Torbiørn Larsen Reisæter til hans Fader Lars Torbjørnsen og Moder Torbiør Johnsdatter paa Levetid.
 11. Wilkaarbrev af Ditto Dato fra Elias Hendriksen Jelle til hans Forældre paa Levetid.
 12. Commitions Forliig af 14de October 1823 mellem Kjøbmand Hans Dahl i Bergen og Ommund Siursen Tvedt om et hundrede ni og førgetyve Spd 4 Ort og 4 s som sidstmeldtte Skylder til oven nevnte.
 13. Skyldsætning af 12te August 1822, hvorved af Knud Olsens Brug i Seim er særskildt Skyldsadt 1 Mrk Smør.
 14. Obligation af 21de October 1823 fra Lars Tostensen Selliestad til hans hafte Formynder Peder Larsen Staen paa 50 Spd mod Pant i Selliestad.
 15. Ditto af Ditto Dato fra Berge Ommundsen indre Jaastad til Torbiørn Nielsen Haugse paa 250 Spd mod Pant i indre Jaaestad.
 16. Ditto af Ditto Dato fra Ole Olsen Audland til Lars Olsen Mæland paa 70 Spd mod Pant i Ødland i Røldahl.
 17. Ditto af Ditto Dato fra Elias Hendriksen Jelle til Lars Larsen Fresviig paa 160 Spd mod Pant i Jelle.
 18. Ditto af Ditto Dato fra Svend Olsen Sexe til Myndtlingen Torbiør Dags Dater!! paa 268 Spd 11 s mod Pant i Berve.
 19. Afkald af 20de October 1823 fra Marita Nielsdatter Sexe for hendes Fader arv 8 Spd 90 s og Arv efter Marita Pedersdatter ? Spd 4 s
 20. Ditto af 20de October 1823 fra Jorand {Pedersdatter} Hoversdatter for hendes Arv efter Forældrene og efter Gjertru Olsdat: Løining.
 21. Ditto Ditto Dato fra Halsteen Olsen Skare for hans Moder Arv.
 22. Ditto af Ditto Datto!! fra Cicelia Matiasdatter Staens Mand for hendes Moderarv.
 23. Lodsedel fra Lars Larsen indre Alsager for hans Sebørns!! (Stebørns) Arveløsøre
 24. Ditto af Ditto Ditto!! (Dato) af Ditto for hans Do: Do:
- Derefter blev Aflyst følgende:
- No: 1. Obligation fra Elias Hendriksen Jelle til Lars Larsen Fre{d}sviig paa 150 Rd D: C: datteret 27de October 1797; Qvitteret

1823: 369b

20de October 1823.

No: 2. Obligation fra Kystaav Iversen Ekkeviig til Hellie Tostensen Skare paa 193 Rd D: C: Datteret 23de October 1810. Qvittere!! 20de Octo: 1823

Derefter fremsatte Fogden de 7 Spørgsmaale til et Skatte thingsvidnes Erhvervelse for dette Aar, hvilke blev besvaret saaledes som anført for Østensøe og Gravens Skibreder.

Ligesaa blev examineret Fogdens Fortegnelser over Bordsaugene og Skjørsels Afgifter{ne} i Fogderiet, der rigtig blev befundne for Kingservigs og Røldals Skibreder.

Da ingen efter 3 Ganges Udraab meldte sig med noget for Retten blev Thinget hermed sluttet.
A v W S Koren John Johnsen Mæland, Engel Larssen Djønne, Berie Heinesen Bjotvedt,
Guttorm Knudsen Rogdeberg (: alle 4re med iholdt Pen :)

Aar 1823 den 23 October blev Retten sadt paa Tingstædet Utne af Stædets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd, Johannes Svendsen Utne, Iver Olsen Utne, Ole Jacobsen Rogde og Peder Johnsen Rogde, af hvilke de 2 sidstmeldte nu aflagde Laugrettes Eed og derfor erlagde hver 24 s.

Hvor da

i Sagen Fol: 366 Lars Haldorsen Sponheim mod Svend Aslachsen Jallen blev afsagt saadan

Dom

Ved de førte Vidner er Kravet bevist, og da Sagvolderen ikke har mødt for Forligelses Kommissionen og ei benyttet den af Retten forundte Udsættelse, saa Kjendes for Ret: Svend Aslachsen Jallen ipligtes herved, at betale til Lars Haldorsen Sponheim, de paasøgte 11 (: elleve :) Speciedaler, og i denne Sags Omkostninger 4 Spdlr, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, saa betaler og bemeldte Svend Aslachsen Jallen til Justitskassen, saa meget som Dommen og Seglet koster Alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse

I Sagen Fol: 368 Trond Ingebrigtsen Samland, mod Thore Knudsen Djønne blev afsagt saadan

Dom

Da Sagvolderen ikke har benyttet den givne Udsættelse, maae Søgsmålet, ved de førte Vidner ansees beviist, thi Kjendes for Ret: Thore Knudsen Djønne ipligtes herved, at betale til Trond Ingebrigtsen Samland de paasøgte 10 (: tie :) Spdlr med Renter fire (: 4 :) ProCto fra 2den April sidstleden, indtil Betaling skeer, og i denne Sags Omkostninger 4 (: fire :) Speciedaler, samt end videre, denne Doms Udstædelse Forkyndelse, Exekution, og alt fornødne indtil Betaling skeer Alt idømte udredes under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 368 Lænsmand Aga for Hr: Kjøbmand Scharfenberg blev afsagt mod Samson Iversen Tvedt følgende

Dom

Ved at betragte den, som Qvittering fremlagde lille Seddel, synes samme, heller at bære Præg af et Bonde Produkt, end en Kjøbmandkarls, eller Drængs udstædte Qvittering, og hvis den skulle kunne nogenlede passere for Qvittering, maae der ikke læses (: betalt til afgangne {Alexander} Juul :) men betalt til Aleksander Juul men at læse den saaledes, er tvunget, formedelst en klattet Rettelse paa Seddelen ligesom det synes besynderligt, at der staaer g: istædet for x. Det kan og tænkes: at Gjelden, uden Qvittering kan være bleven betalt, og at Eenfoldighed kan have forledet Sagvolderen til, paa et gammelt Stykke Papiir, at forfatte den fremlagde Sæddel, i Tanke, dermed at bestyrke hans Paastand, at Gjelden er betalt Men om saa var, som ei er bevist, at Sæddelen af Sagvolderen er forfattet, saa, da den mangler Navns {Navns} Underskrift, saa er den i sig selv et intet, og Producenten kan ikke blive at straffe som Falskner Paa Grund heraf, og da Tiden Gjelden siges betalt, saavel som Seddelens Dato ikke stemmer med Mueligheden af rigtigt Opgivende om Betalingen, saasom Hr: Alexander Juuls Boe den Tid, allerede, efter fremlagde Curator Bonorum Hr: Toldprokureur Rogges fremlagde Attest, var taget under

Skiftebehandling, og Sagsøgte tilstaaer at have skyldet Alexander Juul de paasøgte Penge 23 Spdlr men ei kan bevise at de ere betalte, saa kan Sagvolderen efter slige Omstændigheder imod Lovens 1 Bogs 14 Kap: 5 Artikel ikke tillades at befrie sig for Kravet med hans Eed, og end mindre aldeles frikiendes for Søgsmålet, men maae ipligtes at betale samme thi Kjendes for Ret: Samson Iversen Tvedt i Odde Sogn ipligtes herved at betale til Hr: Kjøbmand Scharfenberg i Bergen de her paasøgte 23 (: tre og tyve :) Speciedaler, med Renter 4re ProCto fra 4de Junii sidstleden, indtil Betaling skeer, og desuden i denne Sags Omkostninger 4 (: fire :) Spdlr, samt end videre, denne Doms Udstædelse, For{for}kyndelse, Exekution, og alt fornødne indtil Betaling skeer Alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren. Johannes Iversen Utne, Iver Olsen Utne, Ole Jacobsen Rogde, Peder Johnsen Rogde, alle fire med paaholden Pen.

Prelimineir Forhør!

Aar 1823 den 24de October blev Extraret sadt paa Tingstædet Utne af Stædets Sorenskriver og følgende eedsorne Laugrettesmænd Haalgaar Ellevsen Bæggeviig, Johan Siursen Mæle, Hover Hoversen Utne og Anve Johnsen Hildal for at optage et Prilimineir Forhør over {ank} Tosten Halstensens Stavenes og Hustrue Sygni Johnsdatter for begaaet Tyverie.

Hvor da: Lehnsmand for Gravens Skibrede Ole Ørjensen Holkesvig møtte og fremstillede for Retten fri for Baand og Tvang Tosten Halsteensen Stavenes som den 13de Denne Maaned var bleven bragt ham til Forvaring i Arest fordi han skal have begaaet en Deel Tyverier, hvorhos han fremlagde den af Sorenskriverens Fuldmægtig Hrr: Lund under 18de Denne Maaned \udstæd inkaldelse/ til et Forhørs Optagelse her i Dag i Anledning bemældte Tyverier hvilken Inkaldelse med dens Forkyndelses Paategninger blev oplæst og intages her saalydende ##

Sorenskriveren fremlagde dernæst Hrr: Fogden Widsteens Skrivelse til ham af 18de denne Maaned tilligemed deri Paaberaabte Skrivelse fra Ommund Baarsen Wiig med flere hvilke Documenter blev oplæst og intages her saalydende #

Anklagede Tosten Halsteensen Stavenæs blev der efter taget i Examination og Paa adskillige Spørgsmaale af Rettens Administrator svarede som følger; Anklagede (: Tosten Stavenes :) sagde sig henvend 40 Aar gammel boesadt Huusmand under Tosten Hansen Hæreids Gaardebrug eller Jordebrug i Eidfiords Sogn, har omtrent i 12 Aar været gift med hans nuværende Hustrue Sygni Johnsdatter og har med hende avlet 3 Børn som endnu leve. Anklagede er fød i Eidfiords Sogn af ægte Forældre Halsten{s} Tostensen og hans Hustrue Anne Nielsdatter der vare Huusfolk under Gaarden Sæd i Eifjord og levede i fattige Omstændigheder; han nød af dem en Crestelig Opdragelse, og blev formanet til retsindig Vandel og efter vedbørlig Underviisning i Crestendommen \blev/ han Confirmeret i sin Daabes Pagt i hans 16de Aars Alder, kom derpaa næste Aar i Tieneste hos den Mand hvor hans Fader var Huusmand nemlig Ole Tostensen, hvor Comparenten blev et Aar. Aaret derefter tiente han et andet Stæds hver anden Uge eller halvt som det kaldes, og var forresten da \og de følgende Aar/ paa egen Haand og nærede sig med Dagløn i nogle faae Aar, hvor mange kan Comparenten ei erindre intil han blev taget til Soldat og tiente i 10 Aar udkommanderet dels til Bergen dels tvende gange i Østerpaa blev i midlertid Gift og derefter Huusmand hvor han nu boer. Comparenten declarerede aldrig forhen at have enten i hans Militeire Tieneste eller andre Tider været tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse.

Han kan ikke nægte Rigtigheden af den oplæste Klage og at han har staalet de deri anførte smaae ting; Tid efter anden, saavit han erindrer i de 2 á 3 sidste Aar før den Tid kan han ikke erindre at have staalet noget. Hans Vilkaar ere vel ringe men hans Fattigdom ei dog saae stor at han af yderlig nød har taget det Staalne men ved at see et og andet, som han syntes at være ham nødvendig eller nyttig og som han ei saae sig Penge oftest at Kjøbe, har Attraae til at have dem, forledet ham til at bemægtige sig saadant noget, som han ansaae for Ubetydeligheder, men har aldrig nogensinde staalet noget af {U}betydenhed eller noget som laae under Laas og Lukke men alene hvad der laae Aabenlyst og tilgjængelig for alle og enhver, og kan ikke erindre at have staalet noget andet eller mere end i Klagen findes Anført untagen at han for om-

1823: 370b

trent 3 Aar siden stjal fra Endre Nielsen Bagnsnøstet en 2 Vågerpunder!! som tilhørte ham og en stor Fiil, som siges at tilhøre hans Søn Niels Endresen. Angjeldende svarede paa videre Tilspørgende at han kan ikke nægte at jo hans Hustrue ikke alene har været mædhæler og vidende om de begaaede Tyverier men og selv tilstede ved udøvelsen af de fleste men nøie af hvilke kan han ikke erindre. Indeværende Foraar nød Comparenten og hans Hustrue Alteren[s] Sakramente. Alt Forestaaende blev Comparenten forelæst og af ham vedstaaet som rigtigt hvor efter han {af} \fra/ Retten blev udviist og i hans Sted fremtraadde hans ligeledes Anklagede Kone

Sygni Johnsdatter \46 Aar Gam/m/el/ der paa forskellige af Retten hende forelagde Spørgsmaale svarede som følger: Hun er fød paa Gaarden Tveito i Eidfiord af ægte Forældre John Olsen og Elsebet Mikkelsdatter begge Huusfolk paa Ole Østensens!! (Østensens) Brug under Gaarden Tveito og opholdt tiltalte sig hiemme hos sine Forældre intil hun var omtrent 20 Aar gammel og i den Tid nød en Cestsømmelig!! (Crest-) Opdragelse efter hendes Forældres Formue og Leilighed, samt blev i sit 16de Aar Confirmeret, og efterat hun som mældt i omtrent 20 Aar havde opholdt sig hos sine Forældre kom hun i Tieneste hos sin ældre Broder Ole Jonsen boende paa Gaarden Meehuus hvor hun forblev i Tieneste i omtrent 4 á 5 Aar intil hun paanye \strax efter/ tog tjeneste hos Ommund Hansen Tvedt i hvis Tieneste hun forblev i et Aar, hvorefter hun forlod denne og atter igjen tog Tieneste hos Farbroderen Tore Olsen Sæbbe hvor hun opholdt sig i 4re Aar, derfra kom hun i Tieneste til Lars Knudsen Lund og efter 2de Aars forløb forlod hun hans Tieneste, og {kom} tiente atter 2de Aar paa samme Gaard hos Knud Endresen og efter denne Tids Forløb kom hun atter i tjeneste hos Jacob Olsen Tvedt hvor hun forblev i et Aar. Derefter reiste hun tilbage til sin Broder Ole Johnsen hvor hun underholdt sig selv uden at være i Tieneste i 4 á 5 Aar. Efter denne Tids forløb blev hun gift med her tiltalte Tosten Halsteensen Stavenes og har de i dette Ægteskab sammen avlet 3 Børn og er det omtret 12 Aar siden de intraatte i Ægteskabet. Ved Ægteskabets Begyndelse opholdt de sig først i omtrent ½ Aar hos hendes Broder fornevnte Ole Jonsen paa Gaarden Midhuus. Derfra reiste de til Gaarden Sæbbe hvor de brugte et Huusmandsplads tilhørende Lars Baarsens Brug derfra kom det!! (de) til Gaarden Sæd i Eidfiord og styrede Torfind Tostensens Brug i denne Gaard omtrent 1 Aar og endelig kom de til deres nærværende Boepæl paa {Gaarden} \Pladset/ Stavenes under Gaarden Herøe. Tiltalte Vedstod Rigtigheden af at hav!! (have) i Forening med hendes her tiltalte Mand Tid efter anden i de 2 sidste Aar bemægtiget sig og sadt sig i besiddelse af de i den fremlagde Klage omforklarede Ting og tillagde hun at Fattigdom i forening med utilladelig Begjærighed efter at komme i Besiddelse af saadanne Ting havde været den egentlige Motiv der egentlig havde bestemt dem til at begaae Tyveriet. Om den af hendes Mand forklarede 2 Punds Vægt og en Fil, vidste hun ingen besked enten den var stiaalen eller ikke hvorimod hun tilstod at hun engang i forrige Høst {at} havde Mælket endeel Geder, som gik der paa

Pladsets Udmark, hvem de var tilhørende var hun uvidende om og anmerkede tillige at hun aldrig har malket nogen andre Creature som var Andre tilhørende, ligesaa lidt som hun før eller siden har Malket Geder der har tilhørt andre. Tiltalte forklarede videre hun aldrig havde deeltaget i noget andet Tyverie, samt de af hende i Forening med hendes Mand Staalne Ting vare beroende under Aaben Himmel den Tid de af dem bleve Staalne. Tiltalte vedstod at hendes Af Protokollen oplæst Forklaring var rigtigt tilført, og blev fra Retten Dimeteret.

Der efter fremstod de til dette Forhør indkaldte Deponenter: undtagen Omund Baarsen Vig der ved lovlig Forfald var forhindret, da han som Valgmand i Morgen skulde reise til Bergen.

Første Deponent Konrad Sjursen Legreid, der efter given Formaning {s} om Sandheds Udsigende forklarede sig omtrent 62 Aar gammel og \de/ Tiltalte ubeslægtet, samt at han sidste afvigte Søndag nød Alterens Sacramente for øvrigt henholdt han sig i et og Alt til den i Retten frem leverede og af ham underskreven Klage, den han vedstod som rigtig, og viiste iøvrigt

1823: 371

intet videre til denne Sags Oplysning, ei heller har han været Ai..viden(?) til at de i Dag for Retten tiltalte Personer har stjaalet det i Klagen omhandlede Koster, men kuns hørt Tiltalte Tosten Halsteensen Stavnes selv tilstaae at have stjaalet dem viiste ei videre til Oplysning og vedstod sit Procollen!! tilførte Prov rigtig Dimeteret.

Anden Depunent Peder Olsen Hereidd efter given Formaning om Sandhed-Udsigelse forklarede sig 35 Aar gammel, og sidste afvigte Vaar at have nydt Alterens Sacramente, samt at han tjente som Soldat paa samme Tid som Tiltalte Tosten Halstensen, han forklarede end ydermere at han medenst han stod i Krigstjenesten ofte havde Logeret sam/m/en med Tiltalte, og mærket i den Tid aldrig andet end godt til ham, og {han} \var/ hans Rygte for øvrigt i det hele i oven meldte Tid godt og aldeles upaaklageligt, i den senere Tid der imod har det været misligt og har Depunenten hørt sige skjøndt aldrig selv erfaret, at Tiltalte skulle være hengiven til Tyverie. For øv\r/igt henholdt Depunenten sig til den i Dag i Retten indlevere!! (indleverede) og af ham selv underskreven Klage, den han ellers i Et og Alt vedstod som rigtig. Depunenten viiste ei videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtig Protucollen tilført og blev Demiteret.

Treddie Depunent Tosten Hansen Hereid efter given Formaning om Sandhed-Udsigelse, forklarede sig {f} 24 Aar{g} gammel, og sidste Vaar at have nydt Alterens Sacramente, samt at han vel aldrig selv har seet noget Ondt til de Tiltalte, men deres Rygte har for øvrigt just ikke altid været det bedste. Depunenten vedstod den i Retten indlevere!! og {og} af ham underskreven Klage at være rigtig, viiste for øvrigt intet videre til Oplysning, vedstod sit til Protucollen tilførte Prov rigtig Demiteret.

Fjerde Depunent Helje Hansen Legr{eid}\eid/ efter given Formaning om Sandhed-Udsigelse forklarede sig 51 Aar gammel, de Tiltalte ubeslægtet, samt han i sidste afvigte Søndag nød Alterens Sacramente. Var ei nærværende da Tiltalte tilstod at stjaalet de i Klagen omhandlede Koster, og har kun hørt at de af Tiltalte skulle være stjaalne, efter given Anledning forklarede Depunenten at hans Naboer paa Gaarden Hereid, under hvilken Gaard det Plads er beliggende som af de Tiltalte for nærværende Tid beboer, ofte Klagede sig for at deres Geder var malkede af Fremmede, og uagtet de vel ikke saae at de Tiltalte gjorde dette, saa haver de Dem dog mistænkt for denne Gjerning, hvorfor Tiltalte efter Depunentens Naboers Forlangende af ham blev udsagt af Pladsen, og har de Tiltaltes Rygte i de sidste Aar været slet, vidste ei videre til Oplysning, vedstod sit Protucollen tilførte Prov rigtigt, og blev demiteret.

Femte Depunent fremstod Lars Olsen Vigegrund efter given Formaning om Sandheds-Udsigelse forklarede sig omtrent 55 Aar gammel, og sidste afvigte Sommer at have nydt

Alterens Sacramente, og havde han været med i Tiltaltes Huus i Forening med Helje Tostensen Legreid og tog tilbage den fra Endre Nielsen Bangne {eide} {...}\ei/ende og af Tiltalte selv her i Retten i Dag omforklarede Jernvægt samt et hugge-Jern og Spiggerbaar, og høre hugge-Jernet Depunenten selv til. Depunenten har ei selv seet nogen Ustykker af Tiltalte, men deres Rygte har været misligt, viiste ei videre til Oplysning, vedstod sit til Protucollen anførte Prov rigtig, dimiteret.

Sjete!! Depunent Helje Tosensen!! (Tostensen) Legreid forklarede efter given Formaning om Sandhed Udsigelse at han er 47 Aar gam/m/el og sidste afvigte Foraar at have nydt Alterens Sacramente er i øvrigt i Et og Alt overensstemmende {fo} med foranstaaende Depunent, viiste ei videre til Oplysning og blev efter at have vedstaaet sit Protucollen tilførte Prov rigtigt dimiteret.

Syvende Depunent Tosten Torkelsen Tvet uden Varsel

1823: 371b

mødt godvillig i Retten forklarede sig efter given Formaning om Sandheds-Udsigelse at være 38 Aar gammel, og sidste afvigte Søndag at have nydt Alterens Sacramente, samt at han for omtrent 4 á 5 Aar siden savnede!! af sit Eie, een Hammer een Tang og Fi/i/l, og disse fandt Depunenten igjen hos Tiltalte, og foregav Tiltalte da at han havde kjøbt disse Ting af langt fra værende Person som han ikke kjender, viiste ei videre til Oplysning, andet end Tiltaltes Rygte er slet, ved sit Prov Protucollen rigtigt tilført dimiteret.

Rettens Administrator der ansaae {tilstrækk} Tyveriet at være oplyst [af]? saavel de Tiltaltes egen Tilstaaelse, som Deponenternes afgivne Forklaringer, sluttede Forhøret for saa hastig som mueligt i sin Tid informa beskreven at tilstillie!! Amtet Arestanten Tosten Halsteensen Stavnes blev til Arestforvareren Lænsmand Ole Øriansen Holskesvig overleveret, hvorimod , \skjont/ det vel ikke kan negtes at Tiltaltes Hustrue Sygni Jons Datter vel ved at deeltage med sin Mand i de forøvede Tyverier med Grund kunne arristeres, saa skjønner dog ikke Rettens Administrator at dette er nødvendigt da hun som bosadt her og har tre smaae Børn, neppe vil falde paa at undvige, og hendes Arest saaledes ville blive en unødvendigt Udgivt for det offentlige.

Forhøret blev hermed slutte!! (sluttet)

A v W S Koren. Med paaholden Pen Holger Elevsen Beggevig. Johannes Sjursen Melem. Anved Johnsen Hildahl. Haavar Haavarsen Utne

Justits Tingsvidne i Tyvssagen mod Ole J: Frøynæss og Mattias J: Aahrhuus. Aar 1823 den 28de November, blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og de eedsaarne Laugrettesmænd Iver Christensen Eidnæss og Elling Pedersen Ejdnæss for efter Forlangende af Hr: Procurator Baade, som Actor i Justits Tyvssagen mod Ole Iversen Frøynæss og Mathias Iversen Aarhuus, at optage et Tingsvidne til Afbenyttelse under bemeldte Sag.

Hvorda! mødte Actor Hr: Procurator Baade og fremstillede de Tiltalte Ole Iversen Frøinæss og Mathias Iversen Aarhuus begge frie for Baand og Tvang, saa mødte og deres beskikkede Defensor Lensmand Nils Nilsen Sjøe for at iagttage deres Tarv. Actor foreløpig anmærkede at da den udstyrede Stevning til dette Tingsvidnes foretagelse ikke er ham tilbage kommen, saa kunde han heller ikke fremlægge samme og vilde medtage mere Tid om Vedkommende med Aftags Varsel skulde Indkaldes, saa haabede han at Forretningen bliver fremmet, da alle Vedkommende tager Møde og formodentlig tager Varsel. Til den Ende fremlagde han skriftlige Qvæstioner til Vidnerne og udbad sig Vidnet Kirkesanger Peder Iversen Aarhuus

paaraabt til Qvæstionernes Besvarelse og den nøiere Forklaring samme maatte foranledige. Samtlige Vedkommende vedtog lovlig Varsel.

Bemeldte Kirkesanger blev nu fremkaldet nemlig Peder Iversen Aarhuus, der forhen er afhørt som 6te Vidne under et Tingsvidne af 12te Maii sidstleden i denne samme Sag og i Følge deraf blev nu af Retten paamindet om, at han nu blev tilspurgt og maatte afgive en sandfærdig Forklaring under Forpligtelse af den forhen i denne Sag aflagde Eed hvorfor han nu ikke atter igjen blev i Eedtagen Han blev forelæst forbemeldte af Actor fremlagde skriftlige Spørgsmaale af Dags Dato; hvilke her indtages saalydende #

1823: 372

Til disse Spørgsmaale, der bleve Vidnet nøie forklarede afgav han følgende Svar. Til 1ste Spørgsmaal, er aldeles uvidende om hvor omspurgte KobberKjedel enten nu er beroende eller hvor de vare ved den Tid da de Tiltalte (: Vidnets Broder :) bleve paagreben. Til 2den Qvæstion! Nei! ved ei af flere end de 2de omspurgte Kjeder og ved ei heller hvor de nu er og om \ingen/ ikkun en eller begge ere komne i Rettens Hænder. Til 3die Spørgsmaal, Ved ikke eller har hørt det omspurgte, forsikkrede i øvrigt paa nærmere Tilspørgende; at han ikke var vidende om hvorvidt hans Broder Mathias var skyldig og delagtig i de forøvede Tyverier som Justitssagen angaar eller andre Tyverier og ved intet videre at oplyse end af ham under Forhøret og Tingsvidnet af 12te Maii sidstl: har forklaret. Efter nu foretagen Confrontation imellem Vidnet og hans tiltalte Broder Mathias Iversen Aarhuus declarerede Mathias at han aldeles ikke kan erindre {til} \af/ hvem han {solgte} har haft bemeldte 2de Kjeder til Laans og naar eller til hvem de bleve tilbage leverte, og da hver af bemeldte Brødre vedblev deres Forklaring saaledes som her anført, saa fandt Actor intet videre at tilspørge dem. Kirkesanger Peder Aarhuus blev derpaa afskediget efterat have vedstaaet sit Prov rigtig tilført.

Derefter blev fremkaldet forestaaende Vidnes Huustroe Ingebor Eriksdtr: Aarhuus sagde sig i sit 27de Aars Alder og i forrige Maaned at have nydt Alterets Sachramente blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed og af Lovbogen forelæst Edens Forklaring: Aflagde derpaa Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sadhed!! (Sandhed) og intet fordølge eller fordreie forklarede til 1ste og 2det af de fremlagde Spørgsmaale at her er kuns lidet over Aar siden hun blev gift med forestaaende Vidne Kirkesanger Peder Iversen Aarhuus og siden den Tid hun kom i Huset til hendes Mand har hun ikke seet at omspurgte hendes Mands Broder Mathias Iversen Aarhuus har haft 2de KobberKjeder som hans Eiendom enten store eller smaa og ved intet om dem at forklare. Til 3die Spørgsmaal, har aldrig af hendes Mand eller hans Brødre Mathias og Ole nogensinde hørt at Ole skulde have paataget sig Skylden for de Tyverier de tiltales for paa det Mathias kunde gaa frie; men som et Bøge Rygte kan hun ikke nægte at have hørt saadant fortælle uden at hun kan give nogen nærmere Oplysning derom. Vidnet vedstod hendes Forklaring rigtig tilført, og da Actor intet videre havde at tilspørge hende om blev hun afskediget.

Paa Actors Tilspørgende declarerede de nu i Retten tilstædeværende Laugrettesmænd, at de 3de her under Hardanger Jurisdiction frastjaalne Personer John Johannessen Aarhuus Johans Johannessen Aarhus og Mads Larsen Eidnæss ere alle Bønderkarle, som ere selvhjulpne, der have noget lidet imellem Hænderne og kan altsaa hverken kaldes fattige eller velhavende. De Tiltaltes Kaar nemlig Ole og Mathiasses ere ikkun ringe især er Ole en ydderlig fattig Gaardmand, der ikkun eier nogen \liden/ Landskyld i den Gaard, han beboer som Bygselmand.

Actor, som intet videre havde at forhandle denne Gang, begjærede Forretningen sluttet og det passerende snarest muligt beskreven meddelt; hvilket Retten bevilgede

NB Sorenskriveren betalede Laugrettet hver 24 s.

A v W S Koren. Iver Christensen Eidnæs Elling Pedersen Eidnæss begge med iholdt Pen.

Desember Maanedsting, begyndt 1ste sluttet 3 December 1823.

Aar 1823 den 1ste Desember blev Maanedstinget for Hardanger, Lehnets og Lyseklosters Gods sadt, paa Thingstedet Gaarden Helleland, af Stedets Sorenskriver og de Laugrettesmænd sc: Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes, Endre Jensen Helleland \og/ Sjur Samsonsens Helleland. Retten blev ei sadt førend Klokken hen ved 11 formedelst det onde Veir og ingen føre var tilstede.

Hvorda blev foretaget:

Nye Sag.

Thore Knudtsen Gjødne eller Djønne, møtte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Trond Ingebrigtsen Samland at see sig overbevist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 500 Rd D: C: tilligemed denne Sags skadesløse Omkostninger; videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommission, at Sagen derfra til Rettergang er henvist, endelig fremlagde han og Stevnevidnernes Attest, at have i denne Sag indstevnt til Vidner Christopher Olsen, Ole Christophersen, Sjur Ellefsen alle af Gaarden Djønne. Bemelte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ####.

Indstevnte Trond Ingebrigtsen Samland, blev paaraabt paa sædvanlig Maade, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Christopher Olsen Djønne og Ole Christophersen Djønne, hvilke efter foregaaende Paamindelse om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed og forklarede eenstemmigen: at for omtrent 8 Aar siden vare de tilstede for at hjelpe til at nedløbe noget Tømmer, som Indstevnte Trond Ingebrigtsen Samland havde kjøbt af Citanten Thore Knudsen Djønne og paa hvilket Tømmer efter begge bemeltes frivillige Tilstaaelse og Samtale \den Gang/ resterende 500 Rd D: C: af den accorderede Kjøbesum; der blev og tilstaaet at Trond Ingebrigtsen Samland skulde have skaffet Toug og Takkel, til [at] fire Tømmeret eller Spirene ned med. Da Tømmeret bemelte Tid var bragt til Løbestedet sagde Citanten Thore at Trond maatte skaffe Toug, for at fire Spirene ned med, at de ei skulde tage Skade, men Trond sagde til Vidnerne og de Arbeidende, at de skulde slippe Tømmeret og lade det gaae paa Løbet. Thore sagde da, ja! naar du betaler mig de resterende 500 Rd D: C: kan Du lade det løbe som det vil; hertil svarede Trond Samland, Du {...} kan lade mig faae de betalte 1500 Rd D: C: tilbage, saa kan Du beholde Dit Tømmer, hertil svarede Thore, dette skulde Du have sagt før, nu er det for sent, nu skal Træerne blive ligende til Du skaffer Touge, hertil svarede Sagvolderen Trond: Lad gaae, lad gaae, der bliver dog Svovelstikker tilbage. Da den første Stok var nedløbet, saae Vidnerne, at der drev en Splint af Stokken, hvilket en {gjorde} af Arbeiderne gjorde Trond opmærksom paa, og at Tømmeret vilde \tage Skade/; hvortil han atter svarede: lad kun gaae, der bliver dog Svovelstikker tilbage, hvorpaa Tømmeret af Arbeiderne bleve efter haanden veltet ud og sluppet løst paa Løbet. Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne som vedstod deres Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten som nu troede fuldkommen at have bevist Søgsmålet, frafaldt det indstevnte Vidne Sjur Ellefsen Djønne og indlod Sagen til Doms med Paastand efter Indstevningen.

Da Trond Ingebrigtsen Samland, som nu atter blev paaraabt, ikke mødte eller lod møde, saa blev efter Citantens Paastand Eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 2 Vidner at afhøre 32 s. er 1 Spd 60 s.

Gammel Sag. Peder Johnsen Rogde mod Haldor Haldorsen Oppedal,
see Lysekloster Justitsprotocol F: 13(?)

Begge Parter mødte for Retten. Sagvolderen Haldor Oppedahl, erklærede at da de fra hvilke han skal have Oplysning i denne Sag er boende i Christiania Stift over 20 Mile herfra, og samme vanskeligen nu Vinters Tid kan erholdes formedelst Ufremkommelighed over Fjeldene, saa begjærede han Sagen udsadt til næste Aars September Maanedsting, for imidlertid at kunne tilveiebringe de fornødne Oplysninger.

Citanten benegtede længere Udsættelse end til Sommerthinget.

Retten eragtede. Den forlangte Udsættelse!! bevilges til førstkommende Sommerthing for Lysekloster Gods. Denne Eragting blev for Parterne forelæst, Sagvolderen betalede for Udsættelsen 12 Skilling.

Nye Sag.

Lars Knudtsen Sysen eller Holmen mødte for Retten og fremladt!! (fremlagde) de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Johannes Olsen Haaeim at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 30 Tylter Bord, tilligemed denne Sags Omkostninger skadesløs, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist.

Paa Indstevnte Johannes Olsen Haaeims Vegne, mødte dennes Svigerfader Sjur Larssen Sæd, der vedtog lovlig Varsel paa Indstevntes Vegne, og anhørde bemelte Attester oplæse, hvilke begge indtages her saalydende: ## Vilde derefter fornemme hvad Citanten videre havde at iretteføre.

1823: 373

Citanten fremstillede som

1ste Widne Anfin Olsen Haaeim sagde sig Broder til Sagvolderen Johannes, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at Vidnet af hans Broder Sagvolderen Johannes Olsen Haaeim, som og af dennes Hustrue har hørt, at han for endeel Aar siden havde faaet Penger tillaans hos Citanten Lars Sysen, men hvor mange veed Vidnet ikke, ei heller om alt eller hvormeget deraf er betalt, ei heller om Sagvolderen skylder til Citanten de omstevnte 30 Tylter Bord. Vidnet vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig afskediget.

2det Widne Gjertrud Sjursdatter Haaeim, blev paaraabt men mødte ikke, i hvilken Anledning de 2de Mænd Lehnsmand Ole Øriansen Holkesvig og Ole Nilsen Haaeim bevidnede at bemelte Gjertrud Sjursdtr: der er Sagvolderens Hustrue, har et \lidet over/ Aars gammelt Barn, som hun giver Die, at hendes Mand (: Sagvolderen :) er fraværende paa Reise og at Veiret igaaer var ustødig med Blæst og Byeregn, hvorfore de troer hende undskyldt fra at kunne møde \over 2 Mil hertil/ Citanten paastod hende ipligtet Faldsmaalsbøder. Mødende Sjur Larssen Sæd hvis Datter hun er, paastod hende fritaget for Faldsmaalsbøder paa Grund af de beviste Omstændigheder. Retten eragtede. Paa Grund af de oplyste Omstændigheder fritages indstevnte og udeblivende Gjertrud Sjursdatter Haaeim for Faldsmaalsbøder, men forelægges herved under Faldsmaals Straf at møde førstkommende Februari Maanedsting, for Hardanger for at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag. Denne Eragting blev Parterne forelæst.

Citanten paa Grund af foranførte begjærede Sagen udsat til førstkommende Februari Maanedsting. hvilket Retten Eragtede

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for et Vidne at afhøre 16 s. for Udsættelsen 12 Skilling og for en Eragtning 12 s. samt for Eragtningens Udstedelse med stemplet Papiir og Bekræftning 47 s. er 2 Spd 15 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s.

Ny Thingsvidne Sag.

Johannes Johannesen Qvæstad, mødte for Retten og forklarede at i August Maaned 1822, modtog han paa Kongsberg af en der boende Kjøbmand til Vinterforing en uskaaren Hestefaa af Coleur mørkeblak, med sort Man og Rumpe, 8 Qvarteer og 1 Stolpe høi, med Aal over Ryggen, mærket ESI, paa venstre Forben og af Alder 2 Aar og 2 Maaneder, samt en liden Hoppeføle 7 ½ Qvarter høi brun/n/en med sort Hængeman og sort Rumpe, hvid Prik i Panden og hvid Hov paa høire Bagbeen, 14 Maaneder gammel, hvilke 2de Creature Comparenten førde med sig fra Kongsberg og satte dem paa et Sted her hjemme i Fjeldene der har været et gammelt Stølsbeite, ved Navn Rippene eller Maalkleiv, for der at være i godt Beite indtil Comparenten agtede om nogle faae Dage at tage dem med sine egne Creaturer hjem. Bemelte 2 Creaturer, vare de eeneste, som han modtog paa Østlandet og bragte tilbage med sig ommelte Tid foruden de 3 han og de der var i Selskab med og havde havt Øster over med sig og havde Kløv tilbage paa. Bemelte 2 modtagne Creaturer omkom inden 3 á 4 Dage efterat vær!! (været) sat i Beite paa bemelte Sted, formedelst en uventet overhænds Vanflod. At dette forholder sig saaledes, derom var han begjerende at Retten vilde afhøre følgende Personer som han har formaaet at møde her for Retten for derom at afgive deres eedelige Vidnesbyrd, i hvilken Anledning han fremstillede som

1ste og 2de Widne Tosten Tollevsen Naae og Ole Tollevsen Kraagevig, {den første sagde sig} begge sagde sig omtrent 29 Aar gammel, og Comparenten Johannes Qvæstad i 3de Leed beslægtet, og indeværende Aar at have nydt Alterens Sacramente, bleve begge alvorlig paamindede om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, hvorefter, de aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at de vare begge i Selskab med Comparenten Johannes Qvæstad paa hans Reise Øster over i August Maaned 1822, og var tilstede da han modtog af en Kjøbmand paa Kongsberg, hvis Navn de meget vel veed, men som Ustevnt her maae være unevnt, {...} ermelte 2 Creaturer 1 Hestføl og et Hoppeføl, og veed og kan bevidne at Comparenten Johannes ingen flere saadanne modtog eller førde med sig Østerfra ommelte Tid, der ei vare hans egne end bemelte to, og fulgte Vidnerne med ham hjemad og saae at han sadt dem begge uskad i Beite paa et Sted her i Hardanger Fjeldene, der kaldes Rippene eller Molkleiv, og hørde Vidnerne kort efter {at de kort efter} \de/ vare omkomne, ved at svømme over en Elv, som sædvanlig er meget liden, saa at den undertiden springes over paa Stene, af Folk men som da var opsvulmet og rivende af en stærk Vandflod. Bemelte Creature bleve satte i Beite en Mandag, og næste Dag begyndte Vandskyllet, som vedvarede i over 8 Dage, og {sadt} allevegne sadt Folkets Creature i Fare, som da overalt var paa Fjeldstølene. De bleve modtagne en Søndag paa Kongsberg og anden Mandag nemlig 8de Dagen derefter var det bemelte Creature bleve sadte i ommelte Beite. Vidnet Tosten Tollevsen Naae, har i indeværende Sommer, seet Levningerne af bemelte Creature, efter al rimelig Formodning, da ingen andre Creaturer vides der eller i Nærheden at være omkomne. Levningerne af den ene befindes neppe meget over et Rifle Skud fra der hvor de bleve sadte, men Levninger af den Anden 3 á 4 Gange saa langt derfra. Og er Stedet ikke farligt, eller vides forhen at være {...} saadant skeed. Comparenten havde intet videre at tilspørge Vidnerne som vedstod deres forelæste Prov rigtig tilført – og bleve afskedigede.

1823: 373b

Vidnet Tosten Tollevsen fremstod atter og under hans aflagde Eeds Kraft bevidnede, at han saae Huderne af {ommelte} omvidnede 2 Føljer hos Comparenten Johannes Qvæstad, kort

efter de vare opkomne!! (omkomne?), og Vidnet kjendte at Huderne vare af bemelte 2 Creaturer. Vidste intet videre til Oplysning, afskediget.

3de og 4de Widne Osmund Jacobsen Berven, og Knud Johnsen Børve, den første sagde sig 26 Aar gl: den anden 47 Aar gammel, {og} begge i dette Aars Høst at have nydt Alterens Sacramente, og at være Comparenten Johannes Qvæstad aldeles ubeslægtet, begge bleve formanede til Sandheds Udsigende, og betydet {..... Meeneed} Vigtighed samt Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede: at de fulgtes ad paa deres Reise til \deres/ Stølen paafølgende Torsdag efter at Comparenten Johannes Qvæstad Mandagen forhen havde sadt omspurgte Føljer paa Stedet Rippene kaldet. Veiret var haardt med Snee, Vind og Regn; i det de kom til bemelte Sted forefandt de en Hestfolie af Coleur og Mærke som her foran af Comparenten er opgivet, liggende Død, tet ved Vandtremmen hvor det viste sig at den længe havde arbeidet for at komme op ad et lidet Slieberg af Vandet, og en Hopfølje af Coleur, som af Comparenten foran anført at staae opover Helstføljen!! (Hestefølen?) i en [R...dig] \meget/ svag Tilstand, nesten død. Vidnet Osmund havde hørt at Comparenten Johannes Qvæstad havde modtaget Østerpaa 2 Føljer og sadte dem i Beite paa bemelte Sted, hvorover de sluttede sig til at det var bemelte Creaturer. De gjorde sig Flid for at faae Hoppeføllet med sig, men hun var af at have arbeidet sig op ad Vandet og af det haarde \og kolde/ Veir saa usselt at de ikke var istand til at bringe hende frem mere end nogle Skrit hen paa Stølen, og maatte der forlade hende. Neste Dag kom Vidnet Osmund Jacobsen i Følge med 2 Andre paa deres Tilbagevei samme Sted, og da flaaede han Huden af Hesteføljen og bragte den hjem med sig til Comparenten Johannes Qvæstad, og betragtede da tillige de indsvedne ovenmeldte Bogstaver paa venstre Forbeen paa dens Hov og eftersaae tillige at dens Alder var paa 3 Aar. Hoppefølen var endnu Liv i, derfor flaaede han ikke den. Vidnet Knud bad Børve Opsiddere, da de {vare} vare mange at de skulde bringe det endnu levende Hoppeføl hjem med sig, Dagen efter, men de vare ei istand der til, og havde endog Ondt til at bærge sig selv, formedelst det haarde og stormende Veir og Sneedrev. Vidnet Osmund, forklarede paa {nærværende} nærmere Tilspørgende at det faldt ham ikke ind at tage den mærkede Hov, hjem tilligemed Huden, hvorover Comparenten Johannes Qvæstad \bad/ at vis han (: Vidnet :) reiste der forbi denne da vilde tage Hoven hjem, men Vidnet kom ei den Vei førend dette Aars Sommer, og da ledte han efter Hoven men da fandt han den ikke. Vidnet Knud forklarede videre at det var i Vidnes Huus, {Vidnet at Osmund leverede} at Comparenten Johannes Qvæstad modtog Huden af omhandlede Hestefølje \tilligemed hestens 4 skoe(?)/, og forblev Huden fra samme Tid i Vidnet Knuds Huus og Forvaring, indtil Comparenten Johannes i denne Sommer modtog den og bragte den Øster over til Kongsberg. Da intet videre var at tilspørge Vidnerne bleve de afskedigede efter at have tilstaaet deres tilførte Prov rigtig.

5te og 6te Widne Berie Berie!! (Beriesen) Qvæstad Jacob Arnesen Naae, den første bosat Gaardemand her i Districtet 57 Aar gammel, og den anden Tjeneste dreng 22 Aar gammel, sagde dem {u}begge ubeslægtet til Comparenten Johannes Qvæstad; bleve paamindede om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, forklarede eenstemmigen at en Onsdag, først i September Maaned, f: A: Datoen erindrer de ei, sagde Comparenten Johannes Qvæstad til dem, at han havde hørt at den Hoppefølje han Østerpaa havde modtaget i Fodster, var kræperet paa Reppene af det haarde Veier, og bad dem derfor, at de vilde flaae Huden af den og bringe den til ham, da de reiste der forbi. Da de kom til Rippene, fandt Hoppeføljet af Udseende saaledes som foran af Comparenten anført liggende Død samme Steds, hvilket de da flaaede Huden af og bragte den Dagen efter til bemelte Johannes Qvæstad; hvilken samme Hud begge Vidnerne i Sommer saae at Comparenten Johannes Qvæstad havde med sig paa hans Reise Østerover. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Comparenten Johannes Qvæstad declarerede at han ingen flere Vidner havde at lade afhøre, men begjærede det her Passerede i Thingsvidne form beskrevet meddelt, hvilket Retten bevilgede.

Johannes Qvæstad betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 6 Vidner at afhøre 64 s. tilsammen 1 Spd 92 s.

Da det nu var silde Aften Klokken 7, blev Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsen Helleland, Iver Christensen
Eidnes, Elling Pedersen Eidnes. (: Alle med iholdt Pen :).

1823: 374

Næste Dag den 2 Desember 1823, continuerede Maanedstinget for Hardanger, ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag

Ole Knudtsen Ljone, mødte som Laugværge for Enken Guri Larsdatter Lione og fremlagde {de} lovlig forkyndt Stevning, hvorved til dette Thing er indstevnt Simon Anfindsen Ljone at see sig overbevist og lide Dom, med Sags Omkostninger at betale og erlægge hende et ifølge Vilkaarcontract af 5te Junii 1807, pligtigt Levekaar, som han i mange Aar har erlagt men nu negter at udrede, saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte 2 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Indstevnte Simon Anfindsen Lione, selv tilstede, anhørte forbemelte Documenter oplæse, og fremlagde nu hans Contrastevning i denne Sag af 14de f: M: der blev oplæst og indtages her saalydende #.

Citanten fremlagde nu den i {Haard} Stevningen paaberaabte Vilkaarcontract, datteret 5 Junii 1807. thinglæst 3de Desember s: A: hvilken han troer beviser Citantinden Endre Simonsen Liones \Enkes/ Ret til det paasøgte Levekaar hos Indstevnte Simon Anfindsen Ljone, hvilket han paastaaer han til.i.dt(?) efter Vilkaarbrevets Lydende, under Executions tvang, naar det ei til rette Tider erlagtes samt at han ipligtes nu strax at modtage i Fodster hendes Vilkaarcreaturer og at betale denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn, hvormed han indlod Sagen til Doms fra Enkens Side under Forbeholdenhed af videre Tilsvær og alt fornødent Agtende i Anledning Contracitantens Anbringende. Den fremlagde Vilkaarscontract blev nu inden Retten oplæst og skal i sin Tid blive vedhæftet denne Sag.

Contracitanten indgav sit Indlæg i denne Sag af 26de f: M:, der indeholder hans Grunde, hvorfore han benægter det paasøgte Levekaar og den fremlagde Contracts Ugyldighed. Bemelte Indlæg blev oplæst og indtages her saalydende #.

Citanten derefter [indkaldte]? som Godvillig mødende

Hovedvidne Paul Torkel!! (Torkelsen) nedre Leqve, der har underskrevet til Vitterlighed paa den fremlagde Vilkaarcontract. Han aflagde nu Lovens Eed, med Løfte at ville vidne Sandhed forklarede: at saavit Vidnet kan erindre, nu efter den lange Tids Forløb fra Aaret 1807, kom Sagvolderens Fader Anfin Simonsen Opheim, en Aftenstund ned til Vidnet og havde med sig den her fremlagde Vilkaarcontract underskrevet af Sønnen Simon Anfindsen Ljone. Han havde sit Signet med, der blev sadt under Sønnens Navn, hvorpaa Vidnet og hosskrevne Torkel Iversen Leqve underskrev til Vitterlighed, og var Vidnet den som skrev baade sit eget og Torkels Navn, hvorefter de hver satte sit Signet under. Dette er alt hvad Vidnet ihenseende til denne Contracts Underskrift kan oplyse. Iøvrigt forklarede Vidnet at førend denne Contracts Oprettelse talte Endre Simonsen Ljone om, at han havde Tanke om at

overdrage begge hans eiende Gaarde, da han og Huustro nu begyndt at ældes, og raadføre sig med Vidnet om hvilke af hans Forsæt han skulde udføre enten sælge begge hans Gaarde, for hvad han havde givet [for]? den der var tilfaldet ham fra hans egen Familie til hans Slægt, og den fra hans Kones Familie til hendes Slægt og tage Vilkaar {af} for sig af den ene og til hende af den anden, eller han for at erholde nogle flere Penge mellem Hænderne skulde lægge alt Vilkaaret til sig og Hustrue, paa den Gaard, som var kom/m/et fra hans Familie og tage 6 á tre hundrede Daler mere for den Gaard der havde tilhørt hans Kones Slægt, end den var ham tilfalden for, men hvad Vidnet raadede ham deri, kan Vidnet ei erindre, men ved den fremlagde Contracts Underskrift til Vitterlighed saae Vidnet at han havde lagt Vilkaaret baade til sig og Hustrue paa hans Families Gaard. Iøvrigt er Vidnet uvidende saavidt han kan erindre om de indgangne Skjøder og Forpligter ved Bemelte Gaarders Salg. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Contracitanten Simon Anfinen Ljone declarerede at da han nu ved det førte Vidne har erholdt Oplysninger om den fremlagde Vilkaarcontract, som han forhen ei var vidende om saa erklærer han sig nu villig til at opfylde samme efter dens Paalydende, hvorføre han haaber at han som den der villig retter for sig ei overgaaer Dom, og er han villig at betale de af Citanten paastaaede denne Sags Omkostninger med 3 Spdlr, hermed erklæred Citanten sig tilfreds og frafaldt Sagen som forligt.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 [s.] og for et Vidne. Contracitanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. Vilkaarcontracten blev Ole Knudtsen Ljone tilbageleveret.

Ny Sag.

Lehnsmand Ole Øriansen Holkesvig og Gaardmand Ole Knudtsen Ljone, mødte for Retten og declarerede at der paa Grund af afdøde Endre Simonsen Liones Udsigende er Formodning om at Anfin Simonsen Opheim skylder til nu afdøde Endres Boe en Jernharv en Plov med Behør, samt ialt 20 Spdlr i Penge, hvoraf bemelte Anfin ikkun tilstaar at skyldte Endres Boe 11 Spd i Penge, da Harven og Ploven siges betalt. I denne Anledning begjerede de at bemelte Anfin Simonsen Opheim og Søn Simon Anfinen Ljones Benægtelses Eed og Forklaring maae blive modtaget, da de nu fremstillede dem for Retten og ere villige til at aflægge Eed.

Fremstod nu bemelte Anfin Simonsen Opheim, der efter paa foregaaende Paamindelse

1823: 374b

aflagde Lovens Eed, med Løfte at forklare Sandhed og intet fordølge bevidnede derefter under hans aflagde Eeds Kraft at saavidt han kan erindre, veed og troer er den omhandlede Jernharv og Plov med Behør forlængst betalt, og at Comparenten ikke skylder til afdøde Endre Simonsen Ljones eller hans Boe mere end 11 Spdlr, hvorom {Vidnet} Comparenten formoder at sammes Søn Simon Anfinen som her er tilstede og som paa Comparentens Vegne har opgjort Regnskab med afdøde Endre om Comparentens Gjæld, end nøiere vil kunde forklare og bevidne.

Fremstod nu bemelte Comparentens Søn Simon Anfinen Ljone der efter aflagdt Lovens Eed forklarede at efter de Regnskaber han paa sin Fader Anfin Simonsen Opheims Vegne opgjorde mod (med) nu afdøde Endre Simonsen Ljone, skylder hans Fader Anfin til Endres Boe Comparenten vitterlig, efter hvad samme nu kan erindre ikke mere end 11 Spdlr.

Da ingen havde [mere]? at tilspørge de Fremstillende, begjerede Lehnsmanden, og Ole Ljone dem det her Passerede beskreven meddelt i Udskrift af Protocollen, hvilket Retten bevilgede.

Requyrenterne betalede paa Endre Simonsen Ljones Boes Vegne Incammination 1 Spd 28 s. for 2 Personer at afhøre 32 s. og for Udskriften med stemplet Papiir og Bekræftning 47 s.

Brand Thingsvidne.

Anfin Simonsen Opheim mødte for Retten paa egne Vegne som og for de øvrige Opsiddere paa Gaarden Opheim i Ulvigs Sogn sc: Omund Torbjørnsen og Ole Olsen og beklagede at Samtlige deres Gaardebrugs Huse alle ved Vaadesild bleve lagte i Aske sidstleden Junii Maaned paa 3 ubetydelige Huser \nær/ og fik de ikkun saare ubetydeligt reddet, formedelst den hastig paakommende Vaadeild, og var begjerende at Retten herom vilde anhøre nogle Mænds eedfæstede Vidnesbyrd hvilke desuden samtlige omboende talrige Almue om fornødiges nærmere vil kunne oplyses og bevise Sandheden af. Han fremstillede nu:

Ole Knudtsen Ljone og Ole Nilsen Haaeim hvilke aflagde Lovens Eed efter at være paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed og derefter forklarede at sidst i afvigte Junii Maaned opkom om Eftermiddagen en Vaadesild paa Gaarden Opheim i Ulvigs Sogn, der formedelst den stærke Storm i en Hast lagde i Aske alle Gaardens Vaanings og hjemmeværende Udhuser der tilhørte de 3 paa Gaarden boende Ejere og Opsiddere nemlig Anfin Simonsen, Omund Torbjørnsen og Ole Olsen, og blev allene reddet fra Ilden for Anfin dennes Floer og Høelade \i en Bygning/, samt for Omund, dennes Høelade, og for Ole dennes \Flor og/ Høelade, der ligeledes er en Bygning; saa at alle Vaaningshuse bleve lagte i Aske tilligemed endel Creatur- og Fæhuse, ialt 13 Bygninger, og blev tillige meget Indboe opbrændt. Da intet videre var at tilføre blev de {nne} afskedigedt, efter at være forelæst af Protocolen deres før afgivne Prov, som de vedstode rigtig tilført.

Reqvirenten Anfin Simonsen begjerede det her Passerede i Thingsvidne form beskreven meddelt hvilket Retten bevilgede.

Ny Thingsvidne Sag.

Peder Svendsen Sexe mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Ole Asbjørnsen med Curator Asbjørn Johannesen, at anhøre Vidner og Beviser til et Thingsvidnes Erhvervelse om, hvorledes bemelte Ole Asbjørnsen efter egen Tilstaaelse skal have opspendt Citanten Peder Svendsen Sexes Buedøer med videre efter Attestens Formæld, saa fremlagde han og de beskikkede Stevnevidners Attest om som Vidne i denne Sag at have indstevnt Nils Mikkelsen Age, foruden de i første Attest ommelte Vidner. Bemelte Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Indstevnte Ole Asbjørnsen tilligemed hans Broder Svend Asbjørnsen mødte for Retten anhørte bemelte Attester oplæse og nedlagde Indsigelse mod dette Thingsvidnes Fremme paa Grund af at i denne samme Sag hvorom Thingsvidnet angaaer eller tilsigter er afsagt Dom her for denne Ret, hvilken Dom Sagvolderen har indanket til Stiftsoverretten og derfor benægter ethvert Vidnes Førelse om samme som en afgjort Sag, med mindre Bevilling dertil erhverves, saameget mere som han Ole Asbjørnsen har overdraget hans Sags Afgjørelse ved Stiftsretten til en Procurator hvis Navn han ei vil opgive.

Citanten tilstod Rigtigheden af at den {om} her omhandlede Sag er af Ole ind anket til Stiftsretten men dette troer han ikke kan forhindre ham end yderlig at faae nye Vidner ført til nøiere Oplysning uden at have erholdt Bevilling til sammes Førelse, da han troede det nok at han førend de fremlægges for Stiftsretten ansøger Bevilling til sammes Fremlæggelse.

Retten eragtede: Da det her omhandlede hvortil Thingsvidnet sigter er en her for Retten resju(?) dicata eller allerede endelig paakjendt Sag, saa finder ikke Retten mod den gjorde Indsigelse at kan tilstede yderlig Vidneførelse foruden Bevilling dertil forevises Retten. Denne Eragting blev Parterne forelæst.

Citanten begjerede at faae Thingsvidnet {fremmet} udsadt til førstkommende Februari Maanedsting for!! for Hardanger, hvilken Udsættelse Retten bevilgede, der blev forelæst begge Parter.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og!! og for en Eragtning og Udsættelse 24 s. er 1 Spd 52 s. Ole Asbjørnsen betalede Tilsvarspenge 40 s.

1823: 375

Ny Sag.

Sjur Eilevsen Djønne mødte for hans Moder Enken Sigri Sjursdtr: Djønne, som til dette Thing have ved mundtlig Stevning {her} ladet indkalde Haldor Haldorsen Oppedal at see sig overbevist at have leiet en Ko af bemeldte Enke, solgt den uden Tilladelse og ingen Pene!! (Penge) leveret for den, derfor \at/ lide Dom at betale Skaden, tilligemed en Mulct og denne Sags Omkostninger med videre efter Attestens Formæld; der blev oplæst tilligemed en Attest fra Forligelses Commissionen som viser at Sagvolderen ikke har mødt og Sagen derfra til Retten er henvist. Bemelte 2 Attester indtages her saalydende ##

Sagvolderen Haldor Oppedahl, mødte for Retten, vedtog lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Citanten videre havde at irette føre.

Citanten fremstillede som {1ste og 2det}

1ste og 2det Hovedvidne Sigri Nilsdtr: Djønne og Guro Nilsdatter Djønne, Citantinden Enken Sigries Datter Døttre, bleve af Lovbogen paamindede om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede eenstemmigen, at for omtrent 9 Aar siden om Foraaret erholdt Sagvolderen i Leie af deres Mormoder til Sommerfragt eller Afdrot en Koe, hvilken Koe hun ikke fik tilbage uden at Vidnerne veed om Haldor (: Sagvolderen :) var givet Tilladelse at beholde eller sælge Koen. Samme Aars Høst bekom hun {1 Ko} Citantinden Sigri en Koe i Leie af Sagvolderen Haldor, men hvor længe hun beholdt den kan Vidnerne ei erindre, men veed at den omsider blev taget fra hende af Haldor, eller i det ringeste blev bragt tilbage til ham. Vidnerne vidste intet til Oplysning videre, men bleve afskedigede.

Citanten declarerede at den Koe Enken fik i Stedet for den egenmægtig solgte tog Sagvolderen eller blev ham leveret, da Creaturernes Værd var steget til noget betydeligt, uden at Sagvolderen enten erstattede hvad han havde faaet for den solgte Koe ei heller hvar!! (hvad) den tilbageleverede Koe var Værd, og saaledes har Enken ingen Betaling faaet for den solgte Koe. hvorover han indlader Sagen til Doms efter Stevningen, og under Forbeholdenhed af videre Tilsvær.

Sagvolderen begjerede Sagen udsadt til Februari Maanedsting for at kunne Contrabegjære Sagen for!! (fra?) hans Side hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og for 2 Vidner af afhøre 32 s er 1 Spd 60 s. Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 s og for en Udsættelse 12 s. er 52 s.

Da ingen meldte dem videre, blev Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Sjur Samsen!! (Samsonsens) Helleland, Endre Jensen Helleland, \Iver/ Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 3 Desember 1823, continuerede Maanedstinget ved de i Gaar benævnte Rettens Personer.

Hvorda! blev foretaget:

Preleminair Forhør!

De tvende Gaardemænd i Eidfjords Sogn af Gravens Præstegjeld her i Hardanger Ole Larssen Warberg og Knud Larssen Lund, mødte for Retten og declarerede, at da de nu nyelig ved deres Hjemkomst blev underrettet om at de var bleven indstevnt at møde til sidstleden

Høste thing for at afgive Forklaring i Anledning de dem inden Bradsberg Amt i indeværende Aars Foraar fratagne Varer, saa er det at de nu uden at være indkaldet indfinde dem her til dette Maanedsting, for at afgive hvad Forklaring om foranførte Retten maatte paaforde.

Sorenskriveren fremlagde nu en ham den 4de October sidstleden fra Søndre Bergenhuus Amt tilstillet Skrivelse af 22 September sidstleden, tilligemed en vedlagd Forretning angaaende nogle den 2de Mai D: A: ved Lehnsmand Peter Mamott(?) (Manntt?) inden Bradsberg Amt bemelte Personer fratagne Varer, hvilke begge Documenter blev oplæst og bliver at vedhæfte dette Forhør.

I Anledning den oplæste Fortegnelse af 2de Mai sidstleden over de anholdte Varer forklarede Ole Larssen Warberg at han er omtrent 30 Aar gammel boende paa hans selveiende Gaardepart af Warberg i Eidfjords Sogn at han i Selskab med hans Sødskendebarn Knud Larssen Lund reiste i sidstleden April Maaned øster over til Tellemarken for der at indkjøbe Fæe, og hvad andre Landets Producter de kunne finde billig Priis paa deels til Handel og deels til egne Fornødenheder i deres Huus. Da Smaapenger manglede tog de med dem nogle saadanne gangbare Smaa varer som de troede at kunne yde deels som Smaapenge at give i Stedet for Penge og deels derfor at tilbytte sig Mad og andre Fornødenheder Underveis, hvoraf meget var

1823: 375b

saadanne Ting som her i Norges Lander forfærdigede, men nogle fra Udlandet. Saaledes er efter Comparentens Overbevisning de 35 Dusin Metalknapper, forfærdigede i Nommedal, dem han forrige Aars Høst i Anledningen Hestesalg, modtog i Betaling i Rollougs Sogn i Nommedal for endel af Kjøbesum/m/en da Penger ei kunde erholdes, saavit Comparenten erindrer var det af en Mand ved navn Tosten Brumsdalen, nu boende paa Fitje han modtog dem, men hvormange Dusin flere end de her anholdte {...} Comparenten modtog i Betaling kan denne ikke erindre. Det ene Par messing Lysestager er ligeledes Indenlandsk Arbeide forfærdiget paa Toten {hvor Co} den Comparenten ligeledes har taget i Betaling af Ole Paalgaer i Hallingdal. De 4 Stykker Folleknive ere forfærdigede her i Eidfjord. Comparenten troer saaledes ikke at have begaaet nogen Forbrydelse imod Loven enten ved hans Omreise eller ved den Handel han har drevet, da han formeener og stedse har staaet i den Tanke at Handel med Fæe og allehaande Indenlandske Varer i Bøygderne var enhver tilladt uden hvilket nesten al Neringsdrift og Jorddyrkning vilde {st} gjøres besværlig og næsten standse om hver Mand for sig skulde nødes at reise til Kjøbstederne, med hvad han havde at sælge og igjen hente hvad han behøvede. Mangelen paa Smaasedler og Mynt har hidtil gjort det fornødent for enhver der vilde reise nogen lang Vei især om han skulde drive Handel, at have med sig i Stedet for Smaapenge som ei kan faaes saadanne gangbare Smaating, som enhver kunde, modtage til Vederlag i Stedet for Smaamynt. I Henseende til at han og Kammerat har reist uden Pas, da er der til ham fra dette Steds Foged omtrent 9 Mile haard Søveie, hvor det ikke er let hastig at kunne hente noget Pas, naar Rygte eller Haab om Lave Priser hastig lokker den Handelsløsne til at forsøge sin Lykke ved Handel, eller egne Creatuers Tab, gjør Indkjøbet fornøden; hvorfor og de fleste saadanne Reisende som kjendte i deres eget Fædreland nesten stedse reise uden lovformeligt Pas, og da saadan Passes Anskaffelse vilde blive formedelst den lange Vei meget bekosteligt, saa forsynede Comparenten og Kammerat dem med deres Sognepræst Hr: Røttings Attest af 2de Juni sidstleden den Gang de efter de omhandlede Varers Anholdelse atter afreiste for at hente det {...} under foregaaende Reise indkjøbte Qvæg, bemelte Attest blev nu fremlagt og bliver at vedhæfte dette Forhør.

Knud Larssen Lund sagde sig i 26de Aars Alder deels Selvejer og deels Bøxler af hans paaboende Anpart i Gaarden Lund i Eidfjord \Sogn/, henholdt sig i et og alt til det af

forestaaende hans medhandlende Kammerat anførde og i Henseende til de Comparenten frtagne Varer, anmærkede at de 4re Par udsyede Vanter ere indelandsk Arbeide.

Derefter declarerede begge de Mødende baade Ole og Knud at forommeldte anholdte Varer ere dem tilhørende som deres Ejendom, og da de ikke troer at de ved deres Forhol har forseet dem, enten mod Guds eller Landets Love, saa haabe de og herved anmode om at erholde tilbage bemeldte anholdte Vare, og at de maae blive fritaget for al Sags Anlæg og Søgmaal der vil blive dem til megen Tidsspilde om ei ander Bekostning; hvorhos de nu fremlagde et skriftlig Indlæg, som de bade in Originali maatte blive vedhæftet dette Forhør, det er datteret 28 f: M: og indeholder at de underkaster dem Søndre Bergenhuus Amts Kjendelse, og erklærede derhos at de troer dem overbevist om at søndre Bergenhuus Amt kjender Eidfjords Sogns Tilstand og Beliggenhed, og at Gaardbrugene der er saa smaae, at næsten ingen kan leve allene af deres Jordebrug, men maae tillige ernære sig ved Handelsdrift, mellem Øst og Vestlandet. Bemelte Indlæg blev oplæst og skal blive vedhæftet dette Forhør.

Eter!! (Efter) Comparenternes Forlangende bleve nærværende Laugrette tilspurgt om de som reise her fra Bøygderne østerover til Christiania Stift for at handle Fæecreaturer eller i andre Anledninger pleier at forsyne dem med Pas? hertil svarede Laugrettet eensstemmigen: ”at det er dem vitterligt at enhver her inden Bøygdes fra Hardanger som reiser østerover eller anden Steds i Landet aldrig pleie at forsyne dem med Pas, endog ikke om de reise lige til i {n} Nærheden af Sverigs Grændse, og have selv et Par af Laugrettet reist og handlet i Christiania Stift uden at være forsynet med Pas, der ville være en stor Besværlighed og Bekostning, enhver Gang, at see sig forsynet med”.

Da ingen havde videre at tilføre blev dette Forhør hermed sluttet, og skal saa snart mueligt blive søndre Bergenhuus Amt tilstillet.

Derefter blev Tinglæst følgende Documenter

No: 1. Skiftebrev efter Husmandskone Britta Larsdatter Rønnestrand for saavit som Husebygningerne betræffer begyndt 12te September og sluttet 7de Novembr: 1823

No: [2.] Ditto efter Huusmandskone Ingebor Olsdatter Læbsenasset begyndt 6 Juni og sluttet 8de November 1823 angaaende Sterbboets Huse.

1823: 376

No: 3. Skiftebrev efter Peder Pedersen Gaasdalen begyndt 4de Juni og sluttet 10de October 1823. betræffende en Qværn.

No: 4. Do: efter Mons Tollaksen Nætteland begyndt den 9de September sluttet 22de November 1823, betræffende Boets Jordegods og Huse.

No: 5. Do: efter Huusmand Jacob Hansen Fagetthvedt(?) begyndt 6te Mai og sluttet 17 September 1823

6. Skjøde fra Arvingerne i Skifte efter Mons Tollaksen Nætteland til Torbjørn Tolaksen Tole paa 2 Bpd 3 Mrk Smør 17/36 Hud for 200 Sp datteret 20 October 1823

7. Do: Datteret 3 December 1822 fra Lars Hoversen Tole til Broderen Ole {Broderen Ole Hoversen} \Hoversen/ Tole paa endeel Eng og Skovstykker under Gaarden Tole.

8. Do: datteret 5te Marts 1819 fra Tobias Haldorsen Eidnes til Sønnen Haldor Tobiasen paa en (: 1 :) Løb 6 Mrk Smør 2/3 Huud i Gaarden Eidnes for 300 Spd

9. Do: datteret 1ste December 1823 fra Ole Siursen Indstenes til Lars Siursen Indstenes paa sin Odelsret i Gaarden Indstenes for 31 Spd

10. Wilkaarbrev datteret 21 November 1823 fra Iver Paulsen Torblaae til Moderen Mari Iversdatter Taarblaae

11. Obligation datteret 22de November 1823 fra Niels Ormsen Lione til Ole Haldorsen Helleland, stor 43 Spd mod 1ste Prioritets Panteret i 9 Mrk Smør i Gaarden Lione.

12. Ditto datteret 1ste December 1823 fra Hellie Tostensen Læg Reid til Johannes Iversen Erdahl og Jacob Nielsen Her Reid mod 1ste Prioritets Panteret i 2 Bpd 1 ½ [Mrk?] Smør 5/8 Hud i Gaarden Læg Reid, stor 300 Spd
13. Do: datteret 2den December 1823 fra Ole Iversen Ragde til Jacob Jørgensen Hildal stor 150 Spd mod 1ste Prioritets Panteret i ½ Løb Smør 2 Løber Salt i Gaarden Ragde.
14. Do: datteret 2 December 1823 fra Johannes Larsen Bue, til Peder Johnsen Lindeviig og Østen Pedersen Augenes 58 Spd 4 Ort 17 s mod 2 Prioritets Panteret i 1 Bpd 16 1/8 Mrk Smør i Gaarden Bue.
15. Do: datteret 2de December 1823 fra Torbjørn Tollaksen Tole til {Ole} \Johannes/ Olsen Steenstøe stor 200 Spd mod 1ste Prioritets Panteret i 2 Bpd 3 Mrk Smør 17/36 Huud i Gaarden Nætteland.
16. Exicutions Forretning datteret 19 Martz 1823 hvorved er ifølge Requisition fra Ommund Olsen Opheim af Conrad Siursen for skyldige 53 Spd 14 s gior!! (giør/giort?) Udlæg i dennes Huus og en deel Effecter.
17. Afkald datteret 1ste December 1823 fra John Larsen Lofthuus til Overformynderiet og hans hafte Formynder for Arv efter hendes!! Moder og Bedstemoder.
18. Do: datteret 1ste December 1823 fra Torkel Danielsen Hielmevold til Overformynderiet og {han} Formynderen for hans Kones Ingebor Engesdatters!! Faderarv.
19. Do: datteret 2 December 1823 fra David Gundersen Sæbbe til Overformynderiet og {hende} Formynderen for hans Moder Arv.
20. Do: datteret 2 December 1823 fra Elling Tostensen Maakestad som gift med Marta Johannesdatter Qvæstad for hendes Faderarv.
21. Do: datteret 1ste December 1823 fra Brødrene Hemming Jonssen og Torkel Jonsen Luttroe for deres tilkomne Fader Arv.
22. Lodsæddel datteret 2 Decem: 1823 \fra Elling Pedersen Eidnes/ hvorved han tilstaaer at indesidde med Kari Asbiørnsdatter Eidness Løsøre, der tilfaldt hende efter Moderen.
23. Do: datteret 2 December 1823 fra Ommund Siursen Sexe til Ole Odsen Qvæstads Løsøre og fra Johannes Johannessens {} Qvæstad til Tosten Odsen for deres ved Skifte efter Faderen arvede Løsøre.
24. Do: datteret 2 December 1823 fra Berge Qvæstad til Kari Odsater Qvæstad i Skifte efter Faderen Od Olsen Qvæstad for hendes Arvede Løsøre.
25. Do: datteret 2 Decem: 1823 fra Knud Endresen Lund til Katrina Jonsdatter for hendes efter Faderen Arvede Løsøre.
26. Do: datteret 2 Decem: 1823 fra Asgild Wiglisen Aakre for Od Larsen Qvæstads Løsøre og Ole Isaksen Berve for Torbjør Olsdatters Løsøre hvilket de begge arvede efter deres Fader
27. Besigtelse over en deel Gaarde tilhørende Lyseklosters Gods datteret 27 Juni 1822.
28. Tingsvidne datteret 25 Octob: 1822 hvorved Tormoe Anvesen Bleie har indkaldet alle af Kingservigs Præstegjeld som maatte formene sig nogen Ret til Field{slotter}strekningen Briskelægeret for

1823: 376b

da at bevise samme.

29. Thingsvidne af 20 October 1823, hvorved Johannes Haldorsen Mauge paa sin Søn Torbjørn Johannessen Manges Vægne og Knud Larssen Maage, har indkaldt Almuen af Odde, Ullensvangs og Kingservigs Sogner, for under et Thingsvidne at bevise at den Strækning øst i Fjeldet fra Osen i nederste Bjørne Vand til Elven Qven/n/o og op til Hovland og Qvalneses Stølsbeiter i Bjørnedalen er Statens Almending{...}

Efter 3de Ganges Udraab mødte ingen inden Retten med noget videre, hvorfor Thinget hermed blev sluttet.

A v W S Koren. Sjur Samsonsen Helleland, Endre Jenssen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes (: alle 4 med iholdt Pen :)

Aar 1823 d: 19de December blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes.

Hvor da

I Sagen Fol: 372. Thore Knudsen Djønne mod Trond Ingebrigtsen Samland, blev afsagt saadan

Dom

Kravet 500 rd D: C: for kjøbt Tømmer er bevist ved de førte Vidner, og da Indstævnte ikke har mødt med Indsigelse mod Kravet, saa Kjendes for Ret: Sagsøgte Trond Ingebrigtsen Samland, ipligtes herved, at betale til Citanten Thore Knudsen Djønne de her paasøgte 500 rd D: C: med 8 Spdlr 40 s skrives otte Speciedaler firetie Skilling, og i denne Sags Omkostninger 4 (: fire :) Spdlr, samt end videre, denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 (: femten :) Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren

Endre Jenssen Helleland, Sjur Samsonsen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes (: alle 4re med iholdt Pen :)

Året 1823 til endes her

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
Året 1824

(1824: 376b)

Justits Tyvssag mod Tosten Halstensen Stavenæss og Hustru Sygni fra Eidfjord.
Aar 1824 den 30te Januari blev Extraret sadt paa Tingstædet Helleland af Stedets Sorenskriver og de opnævnte eedsvorne Laugrettes mænd Sjur Samsonsen Helleland Endre Jensen Helleland Mikkell Endresen Helleland og Iver Christensen Eidnæss for efter Amtets Ordre af 19de f: M: at behandle en Justits extrarets Sag.

Hvorda! Lensmand Ringheim, som beskikket Actor fremlagde et under 24de October forrige Aar optaget Forhør \med paategnet og vedheftet Actionsordre/ over Tosten Halstensen Stavenæss og Hustrue Synneva Johnsdtr: for begaaet Tyverie. Hvorhos han fremstillede ved Lensmand Holkesvig bemeldte 2de Tiltalte Personer {frie} for Retten frie for Baand og Tvang. Dernæst fremlagde han den af ham under 16de d: M: udstyrede Stevning til denne Sags foretagelse her i Dag med Paategnet Berammelse og Forkyndelse. Endelig fremlagde han og Spøragsmaale til Vidnerne og de Tiltalte. Stevningen og Spøragsmaalene bleve oplæste og indtages her saalydende ## Forhøret med vedheftet Amtets Skrivelse af 19de December sidstleden bliver i sin Tid at vedhefte denne Acte.

Den i forbemeldte Amtets Actionsorordre!! beskikkede Defensor for de Tiltalte Nils Sjursen Thesdal var tilstede for at iagttage den Anklagedes Tarv. Anhørte forbemeldte Dokumenter, og ville med den Angjeldende Afvarte hvad Actor videre havde at iretteføre eller foretage.

Af de indstevnte Vidner mødte alle, undtagen Peder Olsen Herreid og Tosten Hansen Herreid om hvilke Lensmand Holkesvig og samtlige Vidner declarerede at Tosten Hansen Herreid ved Døden er afgaaet nylig for sidstleden Juul

1824: 377

og at Peder Olsen Herreid var bortreist til Bergen og videre til Havs ved Sildefisket førend han hertil blev indstevnet og ventes ikke tilbage for om et par Maaneder eller derover. I Henseende til de frastjaalne indstevnte, da mødte ikke Ole Gundersen Tvedt og er ei heller hertil indstevnt, da han boer i Strandebarm under Sundhorleens Sornskriveries!! Jurisdiction. Iver Stranden er boende i Johndals Sogn hvorom Actor var uvidende og derfor ei inden den berammede Tid kunde faa ham indstevnt her til i Dag. Lars Olsen Smed og Lars Olsen Wigegrund er en og den samme Person og nevnes ofte med Tilnavnet Smed paa Grund af at han er Smed af Profession, han var bortreist førend Indstevningen her til Retten og vidstes ikke hvor han opholdt sig; men Rygtet siger nu, at han opholder sig her i Kingservigs Præstegjeld hvor han reiser om og arbeider Smedarbeide for Folk naar han kommer Hjem vides ikke. Alt dette forklarede Lensmanden for Gravens Skibbrede Ole Øriansen Holkesvig tilligemed de i Sagen indkaldte.

Begge de Tiltalte Tosten Halstensen Stavenæss og Hustrue Sygni Johnsdtr., bleve formanede til Sandfærdigt Opgivende og derefter forelæst deres under Forhøret afgivne Forklaring, hvortil Anklagede Tosten declarerede, at den ham forelæste hans Forklaring \er rigtig/ undtagen, at han har gjort sig selv Uret i, at han har beskyldt sig selv for at have stjaalet den ommeldte Skarfil og troede at samme tilhørte Nils Endresen, som det for sagdes af Andre; men Comparenten erindrer nu, at have kjøbt den i Bergen og at den saaledes er Comparentens Lovlige Ejendom og ikke Nils Endresen Bangsnøstet tilhørende, i øvrigt vedstod han den af ham under Forhøret afgivne Forklaring.

Anklagede Synni Johnsdtr. vedstod ligeledes Rigtigheden af hendes under Forhøret afgivne Forklaring undtagen at hun declarerede at hun aldrig nogensinde har malket andres Gjedder!! (geiter) mere end \en/ eneste Gang, og det gjorde hun ikke for at stjele eller benytte sig af Melken; men hun gjorde det fordi hun saa Gjedderne umalkede og frygtede, de deraf skulde tage Skade. Omstændighederne vare disse: Hun havde om Sommeren været Malkepige hos Torbjørn Larsen Herreid og da hun engang om Høsten efter at Tjenestetiden var forbie saae hans Gjedder at de vare forsømte at melkes, Malkede hun dem og bragte ham Melken, dette er den eneste Gang, hun har malket andres Creature eller Gjedder og deraf udkom Rygte, at hun havde Malket andres Gjedder eller Creature og da nu hendes Mands Forseelse efterhaanden blev opdaget, har Folket ogsaa villet paadutte hende den Forbrydelse ulovlig at have malket andres Creature. Hendes Bedrøvelse og Forvirrelse under Forhøret var saa stor at hun ikke sandsede hvem Gjedderne tilhørte og at forklare Sagens sande Sammenheng; men allene tilstod at have malket andres Gjedder, og ei at erindre hvem de tilhørte; hvilken Forklaring hun nu tilbagekalder.

Begge de Tiltalte bleve derefter tilspurgte de af Actor til dem fremsadte Spørgsmaale, dem de besvarede saaledes: Til 1ste Spørgsmaal, begge eenstemmigen svarede, Nei de have ikke!! ikke stjaalet mere eller andet end foran forklaret under Forhøret og hertil førte Rettelser. Til 2det Spørgsmaal Anklagede Synni svarede: at hun henholdt sig til hendes foran afgivne Rettelse af hendes Forklaring under Forhøret, og declarerede, at hun aldrig har malket andres Gjeder Faar eller Kjør for at bemegtige sig Melken; men ikkun en eneste

1824: 377b

Gang for derved at gjøre Gjeddernes Ejer en Tjeneste; hvilken hun tilbragte Melken som foran forklaret. Tiltalte Tosten erklærede, at han er aldeles uvidende om hans Kones Forhold i omspurgte Henseende og har aldrig seet eller vist at hun malkede andres Creature Hermed er tillige 3die Spørgsmaal besvaret af de Tiltalte. Til 4de Spørgsmaal svarede begge eenstemmigen, at de ere aldeles uvidende om, hvem der eier, de ubetydelige omspurgte Ting de bemegtigede dem i Qvam i Liones Vaag, paa Lusand ved Torsnæs og ved Vangdalsnøstet. Til 5te Spørgsmaal erklærede Sygni, at hun aldeles ikke vidste eller ved hvem der var eller er Ejer af omspurgte Laxegarn. Hendes Ægtefælle anklagede Tosten erklærede sig ligeledes derom uvidende; men kan ikke nægte, at han var vidende om, at hun havde stjaalet det. Til 6te Spørgsmaal benægtede aldeles at have stjaalet omspurgte Hammer, Tang og en Fiil, Tangen og Filen har han kjøbt som under Forhøret forklaret af en Fremmed, han ei kjendte; men Hammeren var ikke i hans Værge eller Brug; men ejedes og brugtes af Anklagedes Søster Christi Halstensdtr: Stavenæss nu Sæbbe i hvis huus Comparenten opholdt sig da bemeldte Hammer blev tilbagetaget af Tosten Torkelsen Tved. Til 7de Spørgsmaal \svar/ kan herom ikke erindre at afgive nøiere Forklaring end allerede forhen afgivet var begges eenstemmige Svar. Paa nærmere Tilspørgende forklarede de begge eenstemmigen, at de ikke kan erindre hvem af dem, der først stjal og anmodede den anden at tie dermed og saaledes at deltage i Tyverie. Da ingen videre Oplysning for Tiden var at erholde af de Tiltalte blev nu fremkaldet som

1ste Vidne Conrad Sjursen Legreid, der og som første Deponent har afgivet Forklaring under Forhøret blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened tilligemed de 2de Andre mødende som Vidner indkaldte nemlig Ommund Baarsen Wiig og Helge Hansen Læg Reid, hvilke derefter alle tre aflagde Lovens Eed og lovede at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. 1ste Vidne Conrad blev derefter forelæst hans under Forhøret afgivne Forklaring, som han under hans aflagde Eed vedstod rigtig og derefter svarede \til/ de af Actor fremsatte skriftlige Spørgsmaale. Til 8de Spørgsmaal Svar er aldeles uvidende om de Anklagede nogensinde har stjaalet andet eller mere end af dem forklaret, da han aldrig har seet dem begaa noget Tyverie og ei seet Andre eller flere Ting hos dem, som de kunde mistænkes for at have stjaalet undtagen at Vidnet for nu omtrent et Aar siden saae hos Anklagede Tosten Halstensen 2 á 3 Børrer \Birke/ Riisqvister/ til Cræature, som Tosten førte til Peder \Nielsen/ Sæbbe og forvarede i Vidnets Nøst; hvilket Riis Vidnet den Gang og nu frygtede kunde være hugget uden Tilladelse i anden Mands Skov da Anklagede ingen selv eiede at hugge i, har intet andet eller mere mistænkelig seet. Til 9de Spørgsmaal Svar Anklagede og hans Hustrue har sikkert ikke forhen været tiltalt eller straffet for nogen slags Forbrydelse. Til 10de Spørgsmaal vidste intet videre til Oplysning. {afsk} I Anledning dette Vidnes Svar til 8de Spørgsmaal declarerede Anklagede Tosten Halstensen paa Tilspørgende at det omvidnede Birkeriis

1824: 378

havde Angjeldende hugget i nu Afdøde Tosten Hansen Herreids Skov til en Mand ved Navn Peder Nilsen Sæbbe efter dennes Forlangende som han formoder Peder Nilsen Sæbbe ei fragaar om han indkaldes. Da intet videre var til Oplysning at erholde af Vidnet, der var uvidende om efter hvis Tilladelse og i hvis Skov Birkeqvisterne vare huggede, blev hannem afskeediget efter at være forelæst al dets afgivne Prov og vedstaaet samme rigtig Protocollen tilført

2det Vidne Ommund Baarsen Wiig, som ikke forhen under Forhøret har afgivet Forklaring, forklarede nu under hans aflagde Eeds Kraft at han er i sit 48 Aars Alder nød sidstleden Høst

Alterens Sachramente og er begge de Anklagede ubeslægtet, blev forelæst, den af ham underskrevne, i Forhøret anførte Klage til hvilken han henholdt sig som aldeles sandferdig og rigtig hvorhos han declarerede, at han aldeles ikke har seet og anderledes end i Klagen bevidnet, kan oplyse om noget af de Anklagede forøvet Tyverie eller ved noget andet eller videre at forklare eller seet noget mistenkelig hos dem forklarede Videre, at han er forvisset om ingen af de Anklagede forhen har været tiltalt og straffet for Tyverie og vidste til Adskillige Spørgsmaale intet rigeste!! (ringeste) videre til Oplysning i denne Sag at forklare, da ved forestaaende Actors 8de 9de og 10de Spørgsmaale ere besvarede. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3die Widne Helje Hansen Legreid blev forelæst det af ham som 4de Deponent i Forhøret afgivne, som han nu under hans aflagde Eed vedstod rigtig og i Anledning Anklagede Sygnis Paastand og Benægtelse aldrig at have melket andre Gjedder til egen Indtægt eller Ejerne til Skade erklærede at Vidnet har aldrig seet eller kan bevidne at hun har begaaet den Forbrydelse at malke andres Creature; men har kun hørt at hun derfor har været mistænkt, saaledis, som af ham under Forhøret forklaret. Vidnet har videre Forklaret \at det/ aldrig \har/ seet noget mistænkeligt hos de Anklagede eller ved om de har begaaet andre eller flere Tyverier end de her tilstaaede. De Tiltalte har forhen aldrig været Justitialiter tiltalt eller straffet for Tyverie eller nogen anden Forbrydelse, da hermed er besvaret Actors Spørgsmaale til Vidnerne og vidste intet videre til Oplysning men vedstod sit forelæste Prov rigtig blev han afskediget.

Da Retten medens forestaaende blev forhandlet erholdt Underretning om at forommeldte Frastjaalne Lars Olsen Smed eller Wige Grund ere her i Nærheden i Arbeide, saa tilskikkede Retten ham et Bud hvorefter han nu frivillig mødte for Retten og erklærede, at han undertiden kaldes Lars Olsen Smed undertiden Lars Olsen Wigegrund paa Grund af at han boer i Wigegrund og at han i denne Sags Klage er kaldet Lars Olsen Smed; men som 5te Deponent i Forhøret har afgivet Forklaring under Navn af Lars Olsen Wigegrund hvilken hans Forklaring, der nu blev ham forelæst han vedstod rigtig tilført. Videre forklarede Deponenten, at den i Klagen anførte af Ommund Wiig og Conrad Legreid hos de Anklagede fundne Speggerlaa tilligemed

1824: 378b

det af Deponenten selv hos dem fundne Hugjern er ham tilhørende hvilket han herved vedkjender sig som ham tilhørende, der frakom ham mod hans Vilje og vidende; hvilket han nu stadfæstede med Lovens Eed og blev bemeldte 2 Ting nu vurderede tilsammen for 48 Skilling; med hvilken Taxt saavel Ejeren som de Anklagede med Actor og Defensor erklærede dem tilfredse, og da han nu erholdt bemeldte Ting in natura tilbage, saa erklærede han ingen Erstatning at have at fordre.

4de Widne Helje Tostensen Lægreid efter given Formaning om Sandheds Udsigelse aflagde Lovens Eed og vedstod i et og alt Rigtigheden af hans under Forhøret afgivne Forklaring. og tillagde han at han den Tid da han i Forening med Lars Olsen Wigegrund undersøgte hos tiltalte Tosten efter de fra dem sidstnævnte frakomne Ting blev der liggende tilbage hos Tiltalte tvende Speggerlaae som han havde Mistanke om kunde være stjaalne. Vidste for øvrigt intet videre til Oplysning paa de af Actor fremsadte 8de 9de og 10de Qvæstion. Tiltalte Tosten Halstensen Stavenæss forklarede hertil, at de af dette Vidne omforklarede 2de Spiggerlaa havde han laant det ene af Lars Sjursen Sæd, og flere end dette her omforklarede Speggerlaae vidste han intet om. blev forelæst sit Protocollen tilførte Prov \hvor/ rigtigheden \han tilstod/ afskediget.

Bestjaalne {Helje Tostensen} Tosten Torkelsen Tved fremstod og i et og alt vedstod Rigtigheden af hans under Forhøret afgivne Forklaring, samt tillagde at den ommeldte

Hammer, Tang og Fil forlængst siden af ham igjen er bekommet samt at de vare ham frakomne mod hans Vidende og Villie hvilket han bekræftede med den i Loven befalede Tilhjemlings Eed Comparenten forklarede ligeledes under sin aflagde Eed at de fra ham borttagne Sager kunde være værd 72 Skilling specie med hvilken Taxt samtlige Vedkommende erklærede sig fornøiede. Forøvrigt frafaldt Comparenten videre Erstatning da han uskadt har erholdt alt tilbage.

Bestjaalne Endre Nilsen Bagne eller Bangsnøstet der ei tilforne i denne Sag har afgivet Forklaring, forklarede sig henved 70 Aar gammel og sidst afvigte Høst at have nødt Alterens Sachramente. Han gjenkjendte den i retten foreviste Jernvegt at være sig tilhørende hvilket han med Lovens Eed stadfæstede saavel som og at den var ham frakommen mod hans vidende og Villie. Jervekten!! (Jern-) blev af Laugrettet taxeret for 1 Spd 4 Ort med hvilken Taxt samtlige Vedkommende erklærede sig fornøiet. Det Comparenten frakomne Speggerlaa hvor om 2te(?) (1ste?) Deponent i Forhøret har afgiven Forklaring, bekræftede han ligeledes under sin aflagde Eed at være sig tilhørende samt at det var ham frakommen mod hans Vidende og Villie. Det blev af Laugrettet taxeret for 1 Ort Specie. Da han nu har erholdt de bortkomne Sager tilbage in Natura erklærede han ingen videre Erstatning at have at forde.

Bestjaalne Nils Endresen Bagne, der ei tilforne i denne Sag har aflagt Forklaring fremstod nu og forklarede sig omtrent 37 Aar gammel og sidst afvigte Høst at have

1824: 379

nydt Alterens Sachramente. Han gjenkjender den i Retten foreviste store Fiil og en Hammer for at være sig tilhørende og forklarede at begge vare ham mod sin Vilje og Vidende frakommen, hvilket Udsigende han stadfæstede med Lovens Eed. Hammeren og Filen blev af Laugrettet taxeret for 3 Ort Species, med hvilken Taxt samtlige Vedkommende erklærede sig fornøiet, og frafaldt Bestjaalne Nils Endresen al videre Erstatning for de ham frakomne Sager da han har erholdt dem in Natura tilbage.

De af Kosterne hovortil!! (hvortil) for nærværende Tid ingen Ejere er opgivet blev af Laugrettet taxeret som følger 1 Laxegarn 1 Spd 1 Jegteskrue af Jern 1 Spd og 60 s: 1 liden \Do:/ 24 s: en Aske Lyster 24 s: et Spadejern 4re s: en Bandakniv 24 s: et Stykke af en Fiskeskydel 4 s: Med denne her sadte Taxt erklærede saavel Actor og Defensor, som de Tiltalte sig fornøiede. De samtlige her benævnte Koster bleve til Lensmand Holkesvig overleverede og af ham tagne under Forvaring.

Actor Lensmand Ringheim begjerede denne Sag udsadt for at erhverve et Tingsvidne optaget under Sundhorleens Sorenskriveries Jurisdiction over Ole Gundersen Tved, saavel som for at kunde faa de i Dag udeblevne Personer indstevnte for nærværende Ret, samt erholde den fornødne Præsteattest angaaende de Tiltaltes Forhold.

Rettens Administrator, der ikke saa sig istand til at beramme nogen bestemt Dag til denne Sags videre Foretagelse, da det er uvist til hvilken Tid Tingsvidnet i Sundhorleen kan erhverves, ligesom det og ved de i Dag mødende Vidner er oplyst at udeblevne {Torsten} Peder Olsen Herreid, der for nærværende er paa en Reise til Bergen og videre derfra paa Sildefisket, saa at det formodes at han ikke kommer tilbage førend om et par Maaneder, hvorfor han paalagde Lensmand Holkesvig straxt at underrette ham om saasnart bemeldte Peder Olsen Herreid var kommen tilbage, for der efter snarest muligt at beramme Sagen til Foretagelse. At beramme Sagen forinden Underretning fremkommer om Peder Olsen Herreids Tilbagekomst, troer Amministratør!., blot vilde foraarsage det Offendtlige unødvendige Bekostninger, da Actor og Defensoer hver har 5 Mil fra deres Hjem og hertil og {.....} \Reisen/ muligens kunde være forgjeves.

Defensor havde intet mod Udsættelsen at indvende men paalagde Actor saa hastigt som muligt at erhverve de manglende Oplysninger

Tiltalte Tosten Halstensen Stavenæss der nu har været arresteret siden 13de October forrige Aar og han sandsynligvis endnu en!! en Tid lang vil forblive i Arresten forinden den endelige Dom falder, haabede at {at} denne langvarige Arrest maa komme ham til gode til Straffens Formildelse.

Actor forlangede det i Sagen passerede in forma beskrevet hvilket blev ham lovet saa hastigt som muligt.

Arrestanten blev til Lensmand Holkesvig overleveret og af ham taget under forvaring.
Da hverken Actor eller Defensor for denne

1824: 379b

Gang havde videre at erindre blev hermed sluttet.

Saaledes passeret vedgaar

A v W S Koren. Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Mikkel Endresen Helleland, Iver Christensen Eidnæss.

Februari Maanedsting for Hardanger 1824.

Aar 1824 den 2de Februar, blev Retten sadt paa Thingstedet Helleland {ved} for at afholde Maanedstinget, for saavel Hardanger Lehnets, som Lyseklosters Gods. Retten betjent ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Elling Pedersen Eidnes, Iver Christensen Eidnes, Endre Jenssen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland. Retten blev ei sadt før Kl: 11 ¼ Slæt Formidd:, da ingen Almuesmænd før mødte tilstede for Meeis!! (Meinis?)

Hvorda blev publiceret:

No: 1. Orden, hvorefter Høiesterets Sager foretages 1ste Cession 1824, {datteret}

Gam/m/el Sag. Sjur Ellevsen Djønne for hans Moder Enken Sigri Sjursdtr: Djønne mod Haldor Haldorsen Oppedal, Fol: 375.

Omund Olsen Djønne mødte som Laugværge for Enken Sigri Sjursdatter Djønne og ædskede hendes Sag mod Haldor Oppedal foretaget ifølge den Sagvolderen forudte!! (forundte) Udsættelse.

Sagvolderen Haldor Oppedal blev paa sædvanlig Maade paaraabt, men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne.

Mødende Omund Olsen Djønne paastod Dom paa Enkens Vegne med Tilføjende, at Enken for omhandlede Ko og Afsavnet af dens Værd, paastaaer sig tilkjendt 9 ½ /: ni og enhalv /: Speciedaler, samt denne Sags skadesløse Omkostninger \efter Dommerens Skjøn/, hvorimod hun frafalder al videre Paastand og Tiltale imod Sagvolderen Haldor i Anledning omhandlede Ko,

da Sagvolderen endnu ikke mødte, saa blev af Retten eragtet. Sagen optages til Doms.

Nye Sag.

Torbjørn Tollachsen Tole mødte for Retten og fremlagde de \No: 1/ {be} Stevning af 14de denne Maaned, hvorved han har indkaldet Lars Amundsen Netteland og Endre Johannessen Netteland, at see sig overbeviste og lide Dom til førstkommende Lovens Fardag under Udkastelses Tvang at fravige og ryddiggjøre til Beboelse for Citanten 2 Bpd 3 Mrk Smør 17/36 Huds Jordskyld i Gaarden Netteland paa Grund af Citantens Odelsret og tillige som Boslidsmand, imod at Sagvolderne udbetales af Sitanten halvedelen af den af Sagvolderne til

forrige Ejer givne Bygselsum, med videre efter Stevningens Formed!! (Formeld). Videre fremlagde Citanten No: 2 Attest fra Forligelses Commissionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist. Hvilke 2 Documenter bleve oplæste og indtages her saal: ##

Begge indstevnte Sagvoldere Lars Omundsen og Endre Johannessen Netteland, selv tilstede i Retten, anhørte forbemeldte Documenter oplæse og vilde anhøre hvad Citanten videre havde

1824: 380

at iretteføre.

Citanten fremlagde derefter \No: 3/ skriftlig Udsigelse af 15 Decembr: sidstl: forkyndt samme Dag, hvorved Sagvolderne ere udlagde!! (udsagde?) og paalagde at vige det her omstevnte Jordebrug, hvilken Udsigelse blev oplæst og bliver i sin Tid at vedhæfte denne Act. Videre fremlagde Citanten \No: 4/ Udskrift af et Skjøde datt: 17 Mai 1757, hvorved Mogns Tollachsen Netteland har skjødet til sin Søn Tollach Monssen 1 Bpd 3 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Hud med Bygsel og Herlighed og Overbygelsesret til ligesaa meget i Gaarden Netteland, videre fremlagde han, No: 5, Udskrift af et Skjøde, datt: 22 October 1799, hvorved Arvingerne efter forbemeldte Mogns\en/2/ (: eller Mons :) Tollach\sen/1/ Nettelands Huustro Christi Torbjørns D: have solgt til Odelsmanden Mons Tollachsen Netteland 1 Bpd 3 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Hud med Bygsel og Herlighed, samt Overbygsel efter Andeel til hele Gaarden Netteland; endelig fremlagde han No: 6, Skjøde in originali datt: 14 October 1823, thingl: 3 Decbr: nædsteft, hvorved Arvingerne efter Mons Tollachsen Netteland, sælger til Citanten de dem udlagde Anparten i bemeldte Gaardebrug, saa at han derved og ved den af ham selv Arvede Andeel, {ble} er bleven Ejer ialt af 2 Bpd 3 Mrk Smør $\frac{17}{36}$ Hud, Halvedelen deraf med Bygsel og Herlighed, men ikkun overbygelsen til den anden Halvedel. Bemeldte 2 Udskrifter begjærede Citanten at maatte blive vedhæftet denne Sags Act, samt ligeledes en Afskrift af sidstmeldte hans Originale Skjøde, da han ønskede samme sig tilbageleveret.

Citanten declarerede at hans Fader og Forfædre i flere Leed havde bestandig eiet et Jordebrug i Gaarden Netteland af Skyld ialt en (: 1 :) Løb 1 Bpd 12 Mrk Smør samt 1 (: en :) Hud, det Halve deraf sc: 2 Bpd 6 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud baade med Landskyld, Bygsel og Herlighed, men ikkun Overbygelsen og Herligheden uden Landskyld til den anden Halvedeel 2 Bpd 6 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Hud. Ved forskellige Skjøder, en hver Gang paa det Halve er denne Ejendom afhændet fra Fader til Søn; og er i Henseende den ene Halvedeel de fremlagde Skjøder Beviis for at Citantens Fader Tollach Monssen erholdt den heromhandlede Halvedeel fra hans Fader Mons Tollachsen, ved Skjøde af 17 Mai 1757 og solgte det igjen ved Skjøde af 22 October 1799 til hans eldste Søn Mons Tollachsen, der var Citantens Broder og efter dennes Død har Citanten erholdt Skjøde paa denne Deel fra bemeldte hans Broder Monsses Arvinger, datteret 14 October sidstl:, hvilket nylig her i Retten in original er fremlagt. Den anden!! anden Halvedeel {beb} ejes endnu af Citantens Broder, Monsses Enke, der har lovet og forpligtet sig til at tilskjøde Citanten samme, men endnu ikke opfyldt denne hendes Forpligtelse, i hvilken Anledning Citanten forbeholder sig hans Odelsret og Tiltale til hende til sin Tid og Sted. Citanten var nu begjærende, at Retten vilde tilspørge Sagvolderne om de nægter at

1824: 380b

han er den rette og nærmeste Odelsbaarne til det her paasøgte Jordegods som de have i Brug og Besiddelse som Leilændinger og Bygselmænd ifølge Fæste fra Citantens ældste Broder og forrige Ejer og om ikke hans foran Tilførte forholdes sig rigtig.

Sagvolderne declarerede at de langtfra ikke nægte, men tilstaa Rigtigheden af Citantens Tilførte og at han er redt Odelsbaaren til her omhandlede og paasøgte Odelsgaard, men troe dem derfor ikke pligtige at fravige Brugen af et dem lovlig paa Levetid tilbygglede Jordebrug.

Citanten declarerede at da Sagvolderne har tilstaaet hans Odelsret til det Brug de beboer og hvis Fravigelse her er paasøgt, saa kan det ikke være fornødent for ham derom at fremstille Vidner eller tilveiebringe flere Beviser, men i Henseende til at han er Boslidsmand, da forklarede ham!! (han) at han for omtrent 20 Aar siden kom i Egteskab med Michel Torkildsen Toles Enke, hvis Egtefælle var Odelsejer af et Brug i Gaarden Tole, hvilket Brug først til Ejendom blev overdraget af bemeldte Michel til dennes med Citantens Huustro i hendes første Egteskab avlede eldste Søn John Michelsen og derefter formedelst hans Død til nædst eldste Søn Torkild Michelsen, som nu er Ejer af det Brug i Gaarden Tole som Citantens Huustroes første Mand ejede. Det Skjøde \dat: 11 Juni 1811,/ hvorved ermeldte Ejendom i Tole {datteret 11 Juni 1811}, blev overdraget til Torkild, blev nu i Retten fremlagt \under No: 7/ med Begjær at en Gjenpart deraf maa blive denne Sags Act vedhæftet. I Anledning dette Skjøde, declarerede Citanten, at paa Grund af hans Huustroe Brita Johnsdatter, var Moder til bemeldte John og Torkild, har han (: Citanten :) i Forening med hende bestyret og brugt Halvedelen i ommeldte Brug i Tole hidtil, men er nu ved Udsigelse af 17de November sidstleden af Ejeren hendes Søn Torkild Michelsen Tole paalagt at fravige bemeldte Brug til ham som Odelsmand og Ejer og er derved nu uden Gaardebrug og Boslidsmand, der trænger til Jordebrug og Levebrød for sig og sine, thi det lidet hende tilstaaede Levekaar kan kun være Føde for hendes Person og intet videre. Citanten fremlagde nu \No: 8/ for om paaberaabte, ham forkyndte Udsigelse fra Gaarden Tole, datt: 17 Novb: sidstl: som i sin Tid bliver at vedhæfte denne Act. Alle samtlige Documenter bleve inden Retten oplæste.

Citanten declarerede at han troer at have beviist baade at han er Odels berettiget til det paasøgte Brug og tillige er trængende til at beboe og benytte det som Boslidsmand, paastaaer derfor Sagvolderne ipligtede til at fravige det paasøgte under Udkastelses Tvang og at betale Citanten denne Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn, hvorved han ilod!! (indlod) Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvær og alt Fornøden.

Sagvolderne declarerede, at det fremlagde Skjøde fra John til Torkild Michelsen Tole, viser efter deres Formenende at

1824: 381

Citantens Huustro Brita Johns D: har redt til at styre det Halve af det i indbemeldte Skjøde af 11 Juni 1811 solgte Jordebrug saalænge hun lyster, at det altsaa kan være Torkild tilladt at udsige med Gyldighed Citanten og at altsaa denne, som berettiget at bruge Halvedelen i et Jordebrug med sin Huustro, ikke kan siges eller være efter Loven Boslidsmand og altsaa ikke paa denne Grund have Ret til at erhverve over Sagvolderne Dom at de skal vige deres lovlige Bygselbrug.

Citanten declarerede at hans Huustroes Ret til at bruge om hun vil omhandlede Jordebrug, er ikke en afgjort Ret for ham, thi en Huustro naar hun gifter sig taber Bygsels og Beboelses Ret og om end han skulde kunde nyde godt af hendes Ret, vilde han dog unægtelig ved hendes Død strax være udelukket saavel fra alt Jordebrug som og fra alt Ophold og Huusly paa Gaarden Tole.

Sagvolderne declarerede at det af {Torbjørn} \Torkild/ med Citanten og Huustro oprettede Vilkaarbrev indeholder at Citanten om hun dør skal nyde Levekaar og Ophold paa Tole, følgelig bliver han ikke ved hendes Død Boslidsmand. Dette med mere at bevise vare de

begjærende at Sagen maa bevilges dem udsadt til førstkommende Sommerthing, for imidlertid at erholde Udskrift af bemeldte Vilkaarbrev og at kunde contra begegne Sagen fra deres Side.

Citanten nedlagde Indsigelse mod længere Udsættelse end til anstundende Marts Maanedsting.

Retten eragtede: den forlangte Udsættelse bevilges til Maanedstinget her paa Helleland førstkommende 1ste Marts. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalte Incammination 1 Spd. 28 s. Sagvolderne Tilvarspenge 40 s. og for en Udsættelse 12 s.

Retten for i Aften sluttet og Thinget udsat til i Morgen.

Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jenssens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes. (: alle med iholdt Pen :)

Næste Dag [3die Februari] 1824 continuerede Maanedstinget for Hardanger og Lysekloster paa Tingstædet Helleland og blev Retten betjent ved de samme Personer som i Gaar Retten blev sadt Klokken henved 11 da her ingen af Tingalmuen var tilstede.

Hvorda!

Constitueret Lensmand Lars Johannesen Age mødte for Retten og fremstillede Broderen Nils Johannesen Age hvem han bad indd tagen og indsadt som Stevnevidne for Kingservigs Skibbrede, hvorefter Nils Johannesen aflagde Lovens Eed om at ville forrette med

1824: 381b

Troeskab de Pligter, der paalegges ham som Stevnevidne for Kingservigs Skibbrede.

I Sagen \Fol: 379/ Enken Sigri Sjursdtr: Djønne mod Haldor Haldorsen Oppedal blev afsagt saadan

Dom

Sagvolderen har ikke benyttet den forundte Udsættelse Paa Grund heraf, og de førte Vidner, samt Citantindens Paastand Kjendes for Ret: Haldor Haldorsen Oppedal ipligtes herved for den paasøgte Koe og Afsavn, at betale til Citantinden Enken Sigri Sjursdtr: Djønne 9 ½ (: nie og en halv :) Speciedaler, og i denne Sags Omkostninger 2 ½ Spdlr skrives toe og en halv Speciedaler, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution, og alt fornødne indtil Betaling skeer alt idømte udredes under Exekutions Tvang, inden 15 (: femten :) Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde datteret 3 februar 1824, fra Jacob Olsen Tufte til hans Søn Ole Jacobsen paa 1 Bpd Smør i Tufte.

2. Vilkaarbrev af Do: Dato fra Ole Jacobsen Tufte til hans Forældre paa Levetid.

3. Obligation af Do: Dato fra Ole Jacobsen Tufte til Myndtlingene Britha, Siri og Aase Omundsdatter Wigene, og til Knud Haldorsen Oppedal 238 Spd 113 5/8 s. mod Pant i Tufte.

4. Confirmation, datteret 20 Novbr: 1823, paa Testamentet oprettet imellem Sven Arnesen Hesthammer og Hustrue Cicilia Bottolvsdatter.

5. Testamente af Ditto Dato imellem Styrker Johannesen Moetraae og Hustrue Gunbjør Larsdatter.

6. Confirmation af 14 Novbr: 1822 paa et Testamente oprettet af afdøde Cicilia Salamonsdtr: Jøssendahl.

7. Bevilling dattert 10 Desbr: 1822, for Johannes Omundsen Aarhuus at sidde i uskiftet Boe.

8. Causion datter!! 10 Novbr: 1823, fra Hr: Baron Rosenkrone for Foged Vidsteen til den norske Statscasse.

9. Commissionsforlig, dattert 5 Januar 1824, mellem Hellje Olsen Østensøe og Ole Larssen Norem angaaende Odelsløsningsret til en Part i Gaarden Noreim.

10. Afkald datteret 2 Febr: 1824, fra Cicilia Johnsdtr: Lutro, til hendes Formynder Mikkel Johnsen.

11. Lodseddel dattert 3 Febr: 1824 fra Elling Nilsen Langesæter til Christie Asbjørnsdtr: Eidnes.

12. Do: af Do: Dato, fra Peder Larssen Maakestad, til Anna Olsdtr: Qvæstad.

13. Udskiftning af 15 Novbr: 1823, imellem Opsidderne paa Gaarden nedre Berve.

14. Do: af Do: Dato, af Ditto Indhold.

15. Skifte {efter} sluttet 21 Desbr: 1823, efter Knud Ingebrigtsen Qvamme.

16. Do: sluttet 11 Octobr: 1823, efter Vilkaarmand Arne Olsen Fosse.

17. Do: sluttet 29 Septbr: 1823, efter Gaardemandskone Herborg Larsdtr: Drage.

Derefter blev aflyst følgende Obligationer

1. Obligation fra Jacob Olsen Tufte til Knud Haldorsen Oppedahl stor 100 Spd, dattert 2 Martz 1813

2. Do: dattert 9 Febr: 1819, fra Knud Larssen Mæland til A: Buschs Enkefrue i Bergen stor 122 Spd 40 s.

Efter 3de Ganges Paaraab indfandt sig ingen, som for denne Gang havde videre at bestille, hvorfor Retten blev hævet

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Hilland, Iver Christensen
Eidnæss, Elling Pedersen Eidnæss alle 4re med iholdt Pen

1824: 382

Martii Maanesting 1824.

Aar 1824 den 1ste Marts, blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stædets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettes mænd sc: Endre Jensen Helleland, Sieur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, og Elling Pedersen Eidnes for at afholde det sædvanlige Marts Maanesthing for Hardanger, saavel Lehnets, som Lysekloster Gods.

Hvor da uagtet Retten havde afvartet fra om Morgenens Klok: 8 til nu Klokken 11, saa er dog ingen endnu ankommen der har meldt dem med nogen Forretning hvortil det haarde Veir igaar og Dag nok har været Aarsag.

Publicationer, see neste Dag.

Eedssag.

Elling Nilsen Langesæter mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Torkel Elliassen Langesæter, at anhøre {sit} Citanten Ellings Eed ifølge Dom af 13 Decembr: 1823, at deri ommeldte Stok eller Brendeveed er Citanten Elling tilhørende.

Indstevnte Torkel Elliassen Langesæter, som var bleven paaraabt paa sædvanlig Maade mødte ikke til Eedens {Afhørelse} \Anhørelse/ ei heller nogen paa hans Vegne. Forbemelte Stevneaattest!! blev oplæst, og indtages her saalydende #

Citanten fremlagde nu bemelte Dom af 13 Septbr:!! sidstl: forkyndt for Torkel Elliassen Langesæter den 2den f: M: og tilbød sig nu at aflægge den ved bemelte Dom paalagde Eed, hvorefter han blev paamindet om Edens Vigtighed og Straf for Meeneed, og med opragte Fingre og Saligheds Eed bekræftede at den omtvistede og i fremlagde Domsact omhandlede Stok var ham som hans falds Ejendom tilhørende. Da ingen havde videre at tilføre, saa blev hermed sluttet.

Citanten betalede Incammination 74 Skilling.

Da ingen meldte sig med videre for idag, blev nærværende Thing udsadt til i Morgen.
A v W S Koren Iver Christensen Eidnes, Elling Pedersen Eidnes, Sjur Samsonsens
Helleland og Endre Jensen Helleland alle 4re med iholdt Pen

Næste Dag den 2den Marts continuerede Maanestthinget paa Helleland af de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor sa! blev foretaget

Publiceret Regjeringens Circulaire af 9 December 1823, som ophæver jus Detractus mellem Hamborg og Norge.

Nye Sag.

Gjert Hansen Lindebrække mødte for Retten og fremlagde de tilføren beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel at have indkaldet Gunder Larsen Erdahl, at see sig overbeviist og lide Dom til at betale Citanten pligtig efter Revers 40 Spd, tilligemed denne Sags Omkostninger ligeledes fremlagde han Attest fra Forligelses Kommittionen om, at Sagen der har været foretaget efter Indstevning af de samme forhen værende Stevnevidner, og at Sagen er bleven henviist til Retten, da Sagvolderen ei var!! {hiemme} møtte. Bemeldte Attester blev oplæst og indtages her saalydende ##

Sagvolderen Gunder Larsen Erdahl Declarerede at han ei var hjemme tilstæde den gang Stevningen til Forligelses commitionen blev forkyndt, og kom ikke hjem af hans Rejse førend 4re Dage efter at Commitionen var afholdt; desuden er han stevnt af uberettigede Stevnevidner og paastaaer der for afviist.

Citanten paastod at Sagvolderen var vidende om Indvarslingen til Commitionen hvad Tid Sagen der skulle foretages og paastod derfor Sagen fremmet.

Retten eragtede: denne Sag afvises til nye Foretagelse ved Forligelses-Commitionen. Denne {Forretning} \eragtning/ blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s. og for en eragtning 12 s.

Gammel Sag Torbjørn Tole mod Lars Endresen Nætteland. see Folio 380.
Mikkel Halsteensen Lofthuus mødte paa Begge Parters Vegne og meldtte!! at Sagen mindelig er forligt.

1824: 382b

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Pante Obligation datteret 1ste Marts 1824 fra Knud Knudsen Lie nu Botnen til Tobias Haldorsen Eidnes paa 140 Spd mod Pant i Botnen af 1ste Prioritet.

No: 2. Ditto af ditto Dato fra Gunder Larsen Erdahl eller Bue til Ludviig Olsen Rørviig i Strandebarm stor 100 Spd mod Pan!! (Pant) i Bue, 2den Prioritet.

3. Ditto af 2 Marts 1824 fra Sieur Paulsen Spaanheim til Anve Iversen Hallanger stor 250 Spd mod 1ste Prioritet i Gaarden Spaanheim.
 4. Auctions-Skjøde fra Auctions-Directeur Sorensk: Koren til Iver Olsen Frøines paa 9 Mrk Smørs Landskyld uden Bygsel i Gaarden Frøjnes for 6 Spd 1 Ort datteret 2 Marts 1824.
 5. Mageskjøde datteret 1ste Marts 1824. hvorved Niels Olsen Horre sælger og Mageskjøder {til} sin forhen eiende Anpart i Gaarden Baatnen samt Teigen Skeimedalen til Knud Knudsen Lie i mod at førstnevnte erholder benevnte Knud Lies forhen eiende Teig Lien kaldet under Gaarden Østerhagen uden at noget Mellemlæg fra nogen af Siderne er presteret.
 6. Do: af Ditto Dato ligelydende med forestaaende Mageskjøde.
 7. Skifte extract sluttet 6te December 1823 efter Gaardemand Lars Helliesen Selland af Røldals Skibrede hvorved Boets eiende Halvedeel i en Qvern for 4 Spd er udlagt til Creditor Ole Obstuen.
 8. Ditto sluttet 26de November 1823 efter Ole Cristopersen Lepse af Østensø Skibrede er Boets Eiende Huse udlagt til Sterboenken og ælste Søn.
 9. Ditto sluttet 8de December 1823 efter Gaardemans Kone Guri Iversdatter Bakke er Boets eiende Jordegods 1 Bpd 16 Mrk Smør 3/8 Løb Salt ¼ Gedskind ¼ Faarskind i Arvetomten Bakke i Johndahls Skibrede udlagt til Sterboenkemanden og ælste Søn hver en Halvedeel mod præstation til Creditor og Sønnens Medarvede Sødskende.
 10. Ditto sluttet 1ste Marts 1824 efter Svend Sieursen Skeie er Boets eiende Jordegods 1 Bpd 18 Mrk Smør 1/6 Hud udlagt Halvedelen til Sterboenken Inger Steengrimsdatter, og det andet Halve til Sønnen Ole Svendsen for 200 Spd Heraf erlægger den sidste til sin Broder Sieur Svendsen 67 Spd til Søsteren Guro 33 Spd 40 s og til Søsteren Marita 33 Spd.
 11. Kjøbekontrakt datteret 22 Februari 1824 hvorved Torfind Gjermundsen Rønnestran sælger til Sieur Johannesen Broevold 2 Kjør for 25 Spd.
 12. Aastædssag mellem Sexes Opsiddere hvorved Wigleik Hansen formener sig forurettet vet!! (ved) at de øvrige Opsiddere paa Sexe har indskrænket en til Gaarden Sexe brugbar Burekkevei men som ved Forlig er bleven afgjort
 13. Commitions Forlig indgangen mellem Sexes Opsiddere den 12te Maji 1814, betræffende enhvers Forebyggelse fra samtlige Gaardens Creaturers forøvede Skade med videre.
 14. Fæstesæddel {til} fra Provst Hertzberg til Asbjør!! (Asbjørn?) Larsen Tvesme paa et Plads Tangskiær slotten kaldet under Gaarden Tvesme Originalen datteret 19 Nov: 1823 og Reversalforpligtelsen dat: 2 Marts 1824.
 15. Afkald datteret 1ste Marts 1824 fra Ingebor Ystensdatter Oppedal for hendes Arv 4 Spd 50 s til hendes daværende Formynder.
 16. Lodsæddel Ditto Dato hvorved Omund Sieursen Sexe indesidder med Synne Siursdatters Maakestas Arv 16 Spd.
- Derefter blev afløst følgende Documenter:
- No: 1. Obligations Qvittering datteret 1ste Marts 1824 hvorved Creditor Tobias Haldorsen Eidnes for sine tilgodehavende 120 Spd hos \Knud/ Knudsen Lie Qvitteres.
- No: 2. Ditto datteret 2den Marts 1824 hvorved Creditor Anve Iversen Hallanger Qvitterer for sine hos \Paul/ Sieur\sen/ {Knudsen} Spaanheim tilgodehavende 350 Rbd (: S: V: :)

Da ingen meldte sig med videre, uagtet \der/ blev paa sædvanlig Maade udraabt, blev nærværende Thing hævet.

A v W S Koren I Iver Christensen Eidnes Sted Jørgen Larssen Helleland, Elling Pedersen Eidnes, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland alle med iholdt Pen.

Forsøg til Forlig mellem Ægtefolk.

Aar 1824 den 26de Marts foretog jeg Sorenskriver Koren, paa min Gaard Helleland i Følge Amtets Ordre af 21de f: M: at mægle Forlig imellem nu tilstædeværende Ægtefolk John Hansen Hagestad, og Anna Christophersdatter, som inden Forligelses-Kommissionen for Gravens Præstegjeld den 2den Mai havet forenet dem om at leve adskildt ihenseende til Bord og Sæng, og af hvilke hun Anna Christophersdtr: under 7de December f: A: havde indgivet Ansøgning til Amtet om at leve adskildt fra hendes Mand. Efterat de var bleven forstillet!! (forestillet) hvor stor pligt det var for Ægtefolk at være eftergiven hinanden, og hvor ont og skadeligt et Exempel en Ukjerlig Omgang giver og end mere naar der gaar saavit at de ei efter Moralens, Sædelighedens, og Guds Lov kan forblive sammen, men maae ophæve et Band som burde vedvare til Døden, og efterat de havde samtalt selv, en Tiid inbyrdes, saa declarerede han John Hansen Hagestad at vere villig til at leve forenet med sin Hustrue og lovede at omgaaes hende med mueligste Skaansel og Eftergivenhed og at om han ei kan sige sig frie for Fejl, saa ville det vel ikke være ugjærligt, at bevise, at hendes Forhold i og uden Huset i Henseende Tale og Bestyrelse ikke alle Tider har været efter en Kones Pligter. I Henseende til Boets Bestyrelse da troer han ikke at have forringet samme mere eller anderledes end Tidernes Omstendighed har gjort!! (gjort) uungaaelig, men heller forøget samme i henseende til faste Eiendom. Hun Anna Christophersdtr: erklærede derimod, at hans idelige Drykfældighed gav ofte Anledning til al forhen værende Misnøjen udbrød til betydelige Lidelser for hende, endog til Hug og Slag, hvilket dog aldrig skede uden naar han var meget Beskjenket, men dette uagtet levede hun jevnlig et tungt og ubehageligt Liv, under Trætte og Misnøje. Hun har 2de Gange forhen, efter et kort Skildsmisse den ene Gang indgaaet Forlig og modtaget hans Løfte, om en Kjerlig og overberende Omgang, men begge Gange, seet sig skuffet i sit Haab. Den ene Gang, som var i Anledning af et af ham i deres Ægteskab, med en anden avlet Barn, da holdt han det givne Løfte i henseende Venlig Omgang med hende i omtrent et godt Fjerdingaar eller noget længere ja næsten et Aar, men den uloksalige Drykfældighed, friste ham efterhaanden tilbage til sin forrige Fremfærd og Haarhed. Saaledes erf....(?) i hvorvit han er i stand til at kunne opfylde givne Løfter tør og vil hun aldeles ikke være at overgive sig i hans Vold, eller at leve forenet med ham, men henholder sig til den givne Ansøgning, om Skildsmisse og Boets Deling. Han declarerede at hendes tilførte vil vel hun ikke kunne bevise. At dette ere vors!! (vores) vedbørlige Declaration erklære vi herved med vores Hænders Underskrift.

John Hanssen Hagestad. Anna Hieltnæs

Da ingen efter Tilspørgende havde videre at tilføre, blev hermed sluttet. A v W S Koren.

Fortsættelse af Justitssagen mod Tosten Halstensen Stavenæss og Hustrue Sygni.

see Fol: 376

Aar 1824 den 24de April blev paa Tingstedet Eide i Graven en extraret sadt, ved Sorenskriverens eedsvorne Fuldmægtig C: H: H: Lund i Overvær af Laugrettesmændene Anders Tronsen, Erik Rikoldsen, Rikold Eriksen og John Andersen, alle af Gaarden Eide, for i Følge seneste Udsættelse at continuere Justitssagen mod Tosten Halstensen Stavenæss og Hustrue Sygni. Det anmærkes at Retten først blev sadt Kl: 3 E: M: formedelst Actors Udeblivelse.

Hvorda! Actor Lensmand Ringheim mødte, og maatte foreløbigen anmærke, at et overhændig Veir med Storm og Haglebøier i Gaar den 23 April hindrede ham fra at kunde Møde til bestemte Tid, da han var paa en Reise Søveis fra Bergen og hertil. Dernæst fremlagde Actor sin under 31te!! Februari!! D: A: udstyrede Justitsstevning forsynet med

Berammelses og Forkyndelses Paategning, hvoraf en ligelydende Gjenpart var sendt til Lensmanden for Jondahls Skibbrede for derved at faa Iver Iversen Stranden indkaldt for at afgive Forklaring i denne Sag, hvilken Gjenpart ei endnu er ham i forkyndt Stand tilhændekommet. De i Stevningen benævnte Vidner vare alle tilstæde undtagen Lars Sjursen Sæd, som var afreist til Bergen forinden Stevningen blev forkyndt og er endnu ei tilbagekommen samt Iver Iversen Strand, hvilken foregives ligeledes at skal være bortreist. 2. Fremlagde han en bekræftet Udskrift af det i Sagen hidintil passerede med hvilket Udskrift preleminairforhøret findes vedhæftet. For det 3die fremlagde han Continuations Qvæstioner til de Tiltalte af dags Dato. Stevningen og Qvæstionerne bleve paa Actors Forlangende oplæste for de Tiltalte, som vare tilstæde i

1824: 383b

i Retten fri for Band og Tvang, tillige med deres beskikkede Defensor Nils Sjursen Thesdahl, og indtages her saalydende hvorimod Forhøret bliver i sin Tid denne Acte at vedhæfte.

Actor begjærede derefter de Tiltalte fremkaldte og deres Svar paa de fremlagde Qvæstioner indhentede, og fremstod da først Tiltalte Tosten Halstensen Stavenæss og svarede til 11te Qvæstion Nei deri ved han ikke at have gjort sig skyldig. Til 12te Qvæstion svar han ved ei tilforen at have gjort sig skyldig i Andre Tyverier end de her paaklagte. Actor der ei havde flere Qvæstioner at fremsætte for Tiltalte Tosten bad ham demmitteret og hans Tiltalte Kone Sygni fremkaldt og hendes Svar indhentet paa bemeldte Qvæstioner. Svarede til 11te Qvæstion Nei deri har hun ei gjort sig skyldig. Til 12te Qv: Nei hun har ei gjort sig skyldig i flere Tyverier end de her paaklagte. blev efter Actors Forlangende demmitteret.

Derefter fremstod Bestjaalne John Magnesen Møklethun, der ei under Forhøret tilforen har aflagt Forklaring, sagde sig 33 Aar gammel, og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente, de Tiltalte ubeslægtet, forklarede til de af Actor fremsadte Qv: saaledes til 8de Qv: Nei ved ei videre 9de Qv: er derom uvidende. Til 10de Qv: ved ei videre end at det omforklarede Fiskegarn er ham tilhørende saa vidt han efter sin bedste Overbevisning kunde skjønne samt at det mod hans vidende og Villie er ham frakommen hvilket han bekræftede med den i Loven befalede Tilhjemlings eed, med den paa Garnet sadte Taxt 1 Spd, erklærede han sig fornøiet, og da han nu her i Retten modtog bemeldte Garn havde han ingen Fordring paa videre Erstatning, vedstod sit Prov rigtig tilført Afskediget.

Bestjaalne Sjur Larsen Sæd, der ei tilforen under Sagen har aflagt Forklaring, sagde sig nu omtrent 66 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente, de Tiltalte ubeslægtet, og svarede til de af Actor fremsadte 8de 9de 10de Qv: at for omtrent 23 á 24 Aar siden stjal Tiltalte Tosten et bered Bukskind, fra ham men som han dog straxt derpaa maatte levere tilbage, og da han har faaet Skindet for lang Tid siden tilbage har han ei nogen Erstatning at fordrø Vidnet forklarede under den i Loven befalede Tilhjemlings eed at Skindet var ham tilhørent!!, og ham frakommen mod hans Vidende og Villie. Skindet kunde omtrent været værd 4re Ort. Vedstod sit Prov rigtig tilført. Afskediget. Tiltalte Tosten Halstensen fremstod og vedstod Rigtigheden af at have sadt sig i ulovlig/ Besiddelse af bemeldte Skind samt vedtog den paasatte Taxt.

Actor derefter fremstillede de indstevnte og mødende Vidner for deres eedelige Prov at indhænte paa de fremlagde Qvæstioner, hvilke efter at Eedens Forkl: af Lovbogen var dem forelæst aflagde samtlige Eed med Løfte om at sige Sandhed og intet fordølge eller fordreie og fremstode

5te Vidne Peder Olsen Herreid, der ei tilforen har aflagt eedelig/ Forklaring i denne Sag, sagde sig {37 A} under sin aflagde Eed 37 Aar gammel, og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente og de Tiltalte ubeslægtet, vedstod i et og alt Rigtigheden af sin under Forhøret som 2den Deponent afgivne Forklaring, og forklarede sig for øvrigt uvidende til de

af Actor fremsadte 8de 9de og 10de Qvæstion vidste ei videre, vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført. afskediget.

6te Vidne Torbjørn Larsen Herreid, der ei tilforn under nærværende Sag har aflagt Forklaring, sagde sig under sin

1824: 384

aflagde Eed omtrent 38 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente, og de Tiltalte ubeslægtet, forklarede sig aldeles uvidende til de af Actor fremsadte 8de 9de og 10de Qvæstion, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

7de Vidne Christi Halstensdr: Sæbbe, har ei tilforen under nærværende Sag aflagt nogen Forklaring, sagde sig under sin aflagde Eed omtrent 49 Aar gl: og sidst afvigte Høst nød hun Alterets Sachramente og Søster til Tiltalte Tosten Halstensd:!! (Halstensen), forklarede sig uvidende til de af Actor for Vidnerne fremsadte 8de 9de og 10de Qvæstion hvorhos hun tillige forklarede, at hun havde fundet den fra Tosten Torkelsen Tved frakomne Hammer nede ved Stranden, saa at den ikke af Tiltalte Tosten Halstensen var stjaalen, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

8de Vidne Peder Nilsen Sæbbe, har ei tilforen under nærværende Sag aflagt nogen Forklaring sagde sig nu under sin aflagde Eed 42 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød hun Alterets Sachramente de Tiltalte ubeslægtet. Svarede til de af Actor fremsadte 8de 9de og 10de Qv: er derom uvidende, vedstod sit Prov rigtig tilført med Tillæg at det af 1ste Vidne Conrad Sjursen Læg Reid omforklarede 2 Børrer Birkeriis, købte Vidnet rigtig nok af Tiltalte \og gav derfor 1 Ort(?) og en Pæl Brendevin/, men har aldrig givet Tiltalte Tilladelse til at hugge dette i \Afdøde/ Tosten Hansen Herreids Skov eller nogen andensteds, vidste ei videre afskediget.

Actor begjærede Sagen udsadt for at faa indkaldt de i Dag udeblivende Vidner, Iver Iversen Strand og Lars Sjursen Sæd.

Defensor, uagtet han synes at det me...(?) lang Tid forinden Sagen kan til ende bringes kunde intet indvende mod den forlangte Udsættelse.

Administrator, der fra i Dag af og indtil langt ud paa Høsten har berammede Aastæds Forretninger, saavelsom de almindelige Tingreiser, saa sig ikke istand til at foretage denne Sag før paa Utne Sommerting Onsdagen den 2de (9de?) Juni førstkommende.

Hermed blev for i Aften sluttet. Arrestanten blev til Lensmand Holkesvig overleveret. Actor udbad sig det sidst passerte beskrevet meddelt.

C: H: H: Lund Anders Tronsen, Erik Rikoldsen, Rikold Eriksen, John Andersen
Alle af Gaarden Eide og med iholdt Pen

Sommerting for Johndahls Skibbrede 1824

Aar 1824 den 24de Maii blev Retten sadt paa Wigørs Tingstue til det almindelige Sommer-Sage og Skattetings Afholdelse for Johndahls Skibbrede og blev Retten betjendt i Hr: Sørenskriverens Fraværelse ved hans eedsvorne Fuldmægtig C: Lund i Overværelse af Laugrettesmændene Sjur Larsen Handegaard, Ole Olsen Bakke, Ommund Sjursen Espeland og Lars Larsen Samland; hvilke Alle 4re saavelsom Stedets Lensmand Nils Sjursen Wig aflagde den for Laugrettesmænd befalede Eed hvorfor de hver betalede 1 Ort Species. Retten blev ei sadt før Kl: 9 ½ F: M: da den Tingsøgende Almue ei før var tilstæde. Nærværende i Retten var Stedets Foged, Lensmanden og en Deel tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret følgende Anordninger:

1. Skrivelse fra Stiftsdirectionen dat: 14 Februar 1824, tilligemed Forklaring angaaende det beneficerede Gods's Salg.
2. Circulaire fra Finants Departementet, dat: 19 Martii 1824, at Fogden og Sorenskriveren skulle være forsynet med det fornødne stemplet Papiir til Udsalg.
3. Amtets Skrivelse af 24 April 1824, at Bønderfolk!! med deres Følge ikke paa Kirkegaarden maa fortære den Mad og det Brændeviin som de medbringe.
4. Ditto, af Do: Dato hvorved Landalmuen advares om ikke at købe Kornvarer paa de Skibe der ei endnu have lagt deres bestemte Liggedage.
5. Stikbrev dat: 14 October 1823 efter Johan Korsgaard.
6. Do: af 15 Novembr: 1823 efter Lars Jensen Smit og Hans Iver Tollefsen.
7. Do: af 11 Do: Do: efter Nils Sørensen Kaland og Ole Olsen Røe.

1824: 384b

8. Stikbrev af 15 November 1823 efter Slaven Claus Pedersen og Tugthuslem Arne Paulsen Eggen.
9. Do: af 4 Debr: 1823 efter Kræmmer Thore af Lier.
10. Do: af 19 Do: Do: efter Ole Knudsen Graven.
11. Do: af 12 Februar 1824 efter Løsgjenger Anders Pedersen.
12. Do: af 14 April 1824 efter en pasløs Person Hans Christiansen.
13. Do: af 24 April 1824 efter Ole Torjersen Siuede.
14. Do: af 26de Do: Do: efter Arrestanterne Hans Iversen Tollefsen og Hans Rasmusen.
15. Amtets Skrivelse af 23 December 1823 angaaende at ingen maa omstreife paa Landet i Bergens!! og give sig af med Guld og Sølvarbeide.
16. Do: Do: af 19 December 1823, at ingen her af Amtet maa streife paa Østlandet med Luxusvarer til Salg.
17. Do: Do: af 26de Novemb: 1823, tilligemed en trykt Forklaring angaaende en forandret Postgang fra Laurvig til Christiania, Christiansand og andre Steder.
18. Stifts Directionens Skrivelse af 29 November 1823 tilligemed en trykt Bestemmelse indeholdende Capitulstaxten for f: A:

Derefter fremstod følgende som aflagde Eed til Norges Grundlov alle af Johndahls Sogn. Lars Larsen Samland, Daniel Jacobsen Traae, Ole Olsen Bakke, Even Olsen Wadsel, John Christophersen Svaasand, Lars Larsen Svaasand, Sjur Christophersen Fladebøe, Lars Johannesen Fladebøe, Johannes Wiersen Bagegaard, Ole Aadsen Bagegaard, Helje Olsen Malven (Molven), Johannes Bergesen Guntved, Østen Gundersen Wigene, Iver Olsen Do:, Nils Sjursen Vig, Lars Olsen Berge, Ammund Sjursen Espeland.

Dernæst blev publiceret følgende Documenter:

- No: 1. Skiøde datteret 24de Maii 1824 fra Wiglik Tostensen Fladebøe til hans Søn Tosten Wigliksen paa 2 Bpd 10 ½ Mrk Smør i Gaarden Fladebøe for 250 Spd.
2. Do: af Ditto Dato fra Salomon Iversen Wikene til sin Søn Iver Salomonsen paa 2 Bpd 5 ½ Mrk Smør i Gaarden Indre Wikene for 200 Spdr.
3. Do: af Ditto Dato fra Enke og Arvinger efter Ole Evindsen Wadsel til hans ælste Søn Evind Olsen paa 2 Bpd Smør 3 Løber Salt i Gaarden Wadsel for 125 Spd.
4. Hiemmelbrev af Ditto Dato fra Skifteforvalteren til afdøde Hellie Brynnildsen Birkelands Arvinger paa 2 Bpd 16 Mrk Smør ½ Bukskind i Gaarden Birkeland for 450 Spdr.
5. Skiøde af Ditto Dato fra afdøde Hellie Brynnildsen Birkelands Arvinger til hans Datter Inger Helliesdatter og Mand Johannes A: Handegaard for 336 Spd 60 s for 2 Bpd 16 Mrk Smør ½ Bukskind i Gaarden Birkeland.

6. Bygselbrev fra Iver Steengrimsen Guntvedt til Iver Samsonsens paa 1 Bpd 6 Mrk Smør ½ Hud i Gaarden Guntvedt paa hans og Kones Levetid datteret 24 Maii 1824, og Reversal af samme Dato samt Landskyldsbog.

7. Ditto af {Ditto Dato} \15 Novb: 1823/ fra Herr Provst Kahrs til Ungkarl Steengrim Olsen Præstgaard paa ½ Løb Smør ½ Hud og ½ Sand!!(?) i Gaarden Præstgaard med Reversal af s: D: og Landskyldsbog.

8. Fæstesæddel fra Knud Larsen Handegaard til Iver Iversen paa et Plads Pladset kaldet m: v: under Gaarden Handegaard datteret 24 Maii 1824 og Reversal af s: D:

9. Ditto af 21de April 1824 fra Anve Iversen Halanger til Iver Samsonsens paa et Plads Borgen kaldet under Gaarden Sætvedt med Reversal af 24de Maii 1824.

10. Vilkaarbrev af 24de Maii 1824 fra Iver Samsonsens med Curator til hans Forældre Samson Henrichsen og Huustro Anne Larsdatter mod Hæftelse i 1 Bpd 6 Mrk Smør ½ Hud i Gaarden Guntvedt.

11. \Brugs/ Ditto af Ditto Dato fra Tosten Wigliksen Fladebøe til hans Fader Wiglik Tostensen og Moder Margrethe paa Levetid mod Hæftelse i 2 Bpd 10 ½ Mark Smør i Gaarden Fladebøe.

12. Afkald fra Johannes Jacobsen Tørvigen for hans Arv efter hans Moder Dordei Knuds datter stoer ialt 77 Spd 18 s.

13. Ditto af Ditto Dato fra Peder Pedersen Brattebøe for hans Arv efter hans Moder Christie Peders datter alt til Beløb 38 Spd 41 ¼ s.

14. Ditto af Ditto Dato fra Jacob Knudsen Tørvigen for hans Arv efter hans Fader Knud Johannessen Tørvigen i alt til Beløb 35 Spd 15 s.

1824: 385

15. Afkald af 24de Maii 1824 fra Maritha, Guri, Anne og Ingeborg Eriks Døttre for deres Arv efter Anne Salomons datter Nedre Traae, stoer 12 Spd 24 s til dem alle.

16. Ditto af Ditto Dato fra Herborg Olsdatter for hendes Arv efter hendes Faster Britha Olsdatter Lie stoer 3 Spd 117 s.

17. Ditto af Ditto Dato fra Christie Olsdatter for hendes Arv efter Fasteren Britha Ols datter Lie stoer 3 Spd 116 s.

18. Lodseddel hvorved Baar Torkildsen Hjertnes indesidder med det Løsøre og Bankindskud som tilfaldt hans Myndling Lars Larsen Aase efter Faderen Lars Torbjørnsen Aase, datteret 24de Maii 1824.

19. Ditto af Ditto Dato hvorved Kari Olsdatter Tørvigen indesidder med det Løsøre som tilfaldt hendes Søn Gabriel Knudsen i Skifte sluttet 30de Januar 1817

20. Ditto af Ditto Dato hvorved Endre Larsen Eiken indesidder med det Løsøre som tilfalt Inga Larsdatter Berge efter Morfaderen Iver Pedersen Berge

21. Ditto af Ditto Dato hvorved Lars Johannessen Fladebøe indesidder med det Løsøre som tilfaldt Iver Larsen Fladebøe efter Morfaderen Iver Pedersen Berge.

22. Ditto af Ditto Dato hvorved Asbjørn Torkildsen Samland indesidder med det Løsøre der tilfaldt Blandseflor Jacobsdatter efter Moderen Madelie Olsdatter Slættebakken.

23. Ditto af Ditto Dato hvorved Kari Ols datter Tørvigen indesidder med det Løsøre som tilfaldt Ingeborg Knudsdatter efter Faderen Knud Johannessen Tørvigen.

Efter 3 Ganges Udraab meldte sig ingen flere for Retten, hvorfor Thinget hermed blev sluttet.

C: H: H: Lund Ole Olsen Bakke, Amund Sjursen Espeland, Sjur Larssen Handegaard,
Lars Larssen Samland Alle 4 med iholdt Pen.

Sommerting for Østensø Skibbrede.

Aar 1824 den!! den 25de Maii, blev Retten sadt paa Wigørs Tingstue til det almindelige Sommer- Sage og Skattetings Afholdelse for Østensø Skibbrede, og blev Retten betjent i Hr: Sorenskriverens Fraværelse ved hans eedsvorne Fuldmægtig examinatus juris C: Lund i Overværelse af Laugrettesmændene, Hans Hansen Storeaas, Lars Larsen Fixen, Ole Haaversen Thole og Ole Larsen Norheim hvilke alle aflagde den i Loven for {Vidner} Laugrettesmænd befalede Eed, hvorfor de hver betalede en Ort Specie. Paa Samme Tid aflagde og Aad Sjursen Berven sin Laugrettes Eed saa i Paakommende Tilfælde at kunde bruges som Laugrettesmand. Ved Retten var nærværende Stedets Foged, Tinglaugets Lensmand og en Deel Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de samme Anordninger og Amtsbreve, som i Gaar inden Retten for Johndahls Skibbrede bleve publicerede.

Derefter fremstode følgende af Østensø Skibbrede, som Aflagde Eed til Norges Constitution Af: Wigørs Sogn Østensø

Lars Olsen Herrestved, Sjur Olsen nedre Axnæss,	Mons Olsen Djønne, Lars Arnesen
Nils Knudsen Axnæss, Ole Tollefsen Stene,	Berven, Ole Olsen Berven, Nils Arnesen
Jan Endresen Lie, Lars Tostensen Næsthuus,	øvre Wig, Lars Brigtsen Wig, Sjur
Torbjørn Tollaksen Thole	Tollefsen Moe, Hans Christensen Stue,
	Ole Sjursen Østensø, Lars Larsen
	Teigland, Hans Hansen Storeaase, Lars
	Larsen Fixen, Sjur Thoresen Fixen.

1824: 385b

Nye Sag.

Johannes Sjursen Tvedt af Kingservigs Sogn mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Jahn Larsen Reistved angaaende en Hestehandel imellem Citanten og Sagvolderen med videre efter Stevne Attestens Formeld Herfor at lide Dom, til at betale en til Citanten lovet Hest tilligemed denne Processes Omkostninger. 2. Fremlagde han en Attest fra Vedkommende Forligelses Commition, der viser at denne Sag har været behandlet af Vedkommende Forligelsescommition; men som uforligt henvist til Rettergang; Disse Dokkumenter bleve paa Citantens Begjæring indtagne her og ere saalydende ##

Indstevnte Jahn Larsen Reistved, blev lovlig paaraabt men mødte ikke.

Citanten var derefter begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte og fremstillede han da som første godvillig mødende Vidne

Hans Andersen Broland, der efter given Formaning om Sand!! (Sandheds?) Udsigende aflagde Lovens Eed og forklarede sig 44 Aar gammel og sidstleden Søndag nød han Alterets Sachramente og Parterne aldeles ubeslægtet I sidst afvigte Høst var Vidnet ombord paa Johannes Tveds Fartøi der da laa ved Garden!! (Gaarden) Sandven og hørte det den Tid at, Citanten og Sagvolderen beleve!! (bleve) saaledes forenede, at Sagvolderen skulde overlevere til Citanten en brun Hoppe der var 5(?) Stolper høi og skulde være aldeles Skadefrie imod af Citanten at erholde tilbage 9 Tønder Vaarsild, hvilken straxt blev leveret til Sagvolderen og blev der end ydder mere bestemt at dersom Hoppen var aldeles feilfrie saa skulde Citanten betale til Sagvolderen 1 Spd foruden de 9 Tønder Sild; men dersom den Hoppen ikke havde alle de Egenskaber som den var solgt for skulde denne Speciedaler ikke

af Citanten betales. Sagvolderen laante Vidnets Baad omtrent 8te á 14 Dage efter Paaske for som han foregav at faae Hoppen til Citanten, om han virkelig fik den eller ikke kan Vidnet ei bestemt erindre. Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev afskediget.

2det Widne Lars Larsen Moe der mødte godvillig aflagde Lovens Eed og forklarede sig 58 Aar gammel og for en Maanedes Tid siden nød han Alterets Sachramente, er Parterne aldeles ubeslægtet. Vidnet var rigtig nok tilstæde til den af 1ste Vidne omfoklarede Tid, men var ikke nærværende ved Handelens Slutning; men ikke destomindre fortalte begge Sagens Parter ham om denne Handel der i at og(?)(?) forholdt sig som af første Vidne omfoklaret. Vidnet saa vel Hoppen da Sagvolderen reiste til {Hardanger} \Tvedt/ med den, og saa den da maver!! (mager) ud og Rygtet fortalte han (ham?) den skulde være halt, uden at Vidnet selv lagde Mærke dertil, og frygtede Vidnet hele Tiden for at Hoppen ikke var i den Stand som den var solgt for. Hesten skulde i Penge Koste 23 – 2 Ort. Vidnet vidste ei videre til Oplysning afskediget.

3die Widne Ommund Pedersen Urheim, der mødte uden Stevnemaal aflagde Lovens Eed og forklarede sig 44 Aar gammel og nød sidst afvigte Høst Alterets Sachramente og nærsødskendebarn til Citanten, om Handelen ved han intet, men han saa rigtig nok Hoppen da {den kom til Citanten} han!! han 3de Paaskeedag!! var med Citanten paa Gaarden Reistved, og saa han da at den solgte Hoppe var maver og haltede noget, uden at han betragtede denne nøiere. Derefter gik Vidnet i Forening med Sagens Parter til et Plads som kaldes Hauen, hvor da Citanten yttrede sin Misfornøielse overer!! (over) at Hoppen var saa ussel at den ikke svarte til den gjordte Accord, {hv} og bleve de da saaledes foreenede at Sagvolderen skulde skaffe Citanten en anden Hest til at bruge i Vaaraanden, imod at Citanten skulde beholde den for omhandlede brune Hoppe dersom den

1824: 386

kom i sin forrige Stand igjen. Hesten som Citanten skulde have i Vaaraanden skulde Sagvolderen bringe til Moe saavidt Vidnet erindrer inden 8te Dage, og naar Vaaraanden var forbie skulde Citanten bringe den tilbage igjen. Vidnet vidste ei videre til Sagens Oplysning Afskediget.

4de Widne Knud Arnesen Hauen, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, forklarede sig 30 Aar gammel og sidste Høst nød han Alterets Sachramente, og Sagens Parter ubeslægtet, forklarede sig i et og alt enig med forestaaende Vidne, undtagen han erindrer bestemt at den Hest som Johannes skulde have i Vaar aanden skulde bringes til Moe af Sagvolderen til første Onsdag efter Paaske hvorved dog ei forstaaes 4de Paaskeedag men Onsdagen derefter; men istæden for den belovede Hæst reiste Sagvolderen med den første solgte brune Hoppe. Vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten der ei havde flere Vidner for denne Gang at faae Paastod at Sagvolderen skulde betale ham denne Aftvungne Processes Omkostninger, saavelsom hans nødvendige Reiser i Anledning af bemeldte Hestehandel med 8 Spd., og derforuden paastod han sin til Sagvolderen overleverede 9 Tønder Sild betalte med 23 Spd. 2 Ort, for øvrigt Paastod han Dom efter Stevne attesten med forbeholdenhed af fornøden Tilsvar om fornøden gjøres.

Paa Indstevntes Vegne mødte dennes Fader og begjærede Sagen udsadt til i Morgen for om mueligt Sagvolderen da kunde møde, da han er paa en nødvendig Reise til Bergen.

Eragtet den forlangte Anstand bevilges.

Citanten bet: Indcam: 1 Spd: 28 s: for 4 Vidner af afhøre 35 s:

Lensmand Johannes Jørgensen Berven fremstillede for Retten Aad Sjursen Berven, som han begjærede indsadt som Stevnevidne for Østensø Sogn, i hvilken hensigt han aflagde den for Stevnevidner befalede Eed.

Da ingen efter Paaraab meldte sig som her i Aften havde videre inden Retten at bestille blev Tinget udsat til i Morgen og Protocollen underskrevet.

C: H: H: Lund Ole Haaversen Thole, Lars Larsen Fixen, Ole Larsen Urheim!!
(Norheim?), Hans Hansen Storeaase. Alle med iholdt Pen.

Aar 1824 den 26de Maii continuerede Sommertinget for Østensøe Skibbrede i Overværelse af de samme Rettens Personen som i Gaar, undtagen isteden for Laugrettesmanden Ole Larsen Norheim nedsadte sig Lars Sjursen Norheim.

Hvorda! mødte for Retten Johannes Sjursen Tved, og bad i Følge den i Gaar skeedte Udsettelse Indstevnte Jahn Larsen Reistvedt paaraabt, for at erfare om denne ikke i Dag vilde give Møde; men da han ikke efter 3de Ganges lovlige Paaraab endnu mødte eller lod Møde ved nogen anden, saa var han begjærende Sagen optaget til Doms efter de i Gaar fremkomne Beviser, under den nedlagte Paastand, under forbeholdenhed af alt Lovligt.

Er: Sagen optages til Doms.

Forliig

Efter et par Timers Forløb indfandt Jahn Larsen Reistved sig og efter {at} en Deel Samtale med Johannes Tvedt mødte begge Parter i Ovenstaaende Sag, for Retten og var begjærende at der ikke i den mellem dem verserende Sag maatte blive afsagt nogen Dom men derimod at følgende mellem dem indgangne Forlig maatte blive Protocollen tilført og stadfæstet med Rettens Dom Johannes Sjursen Tved skal erholde udbetalt af Jahn Larsen Reistved 26 skrives Sex og Tyve Specidaler til førstkommende Sante Hansdag 1824, imod at Jahn Larsen erholder den af ham til Johannes Tvedt solgte brune

1824: 386b

Hoppe tilbage, dersom han betaler {Hesten} Pengene til den bestemte Tid; men dersom Pengene ikke til førstkommende Sante Hansdag bliver betalte, saa beholder Johannes Tvedt Hoppen imod at godtgjøre Jahn Larsen derfor 11 Spd. Hoppen skal Johannes Tvedt være forpligtet til at levere i den samme Stand som den af ham er modtaget, uden at han staar til Ansvar for de Ulykkelige Hændelser, der ikke er nogen Virkning af hans Forsømmelse, som denne imidlertid kunde vederfares. Derefter blev efter Parternes Begjæring dette Forlig stadfæstet ved Retten:

Dom

I Følge Norske Lovs 5 – 1 – 1, skal, dette Forlig holdes i alle dets Ord, Puncter og Clausuler saaledes som det mellem Parterne indgangen er, saaledes at Jahn Larsen Reistved ipligtes til førstkommende St: Hansdag at betale til Johannes Tved 26 Spd: under executions Tvang, at efterkommes inden 15 Dage efter dette Forligs lovlige Forkyndelse under {execu} Adfærd efter Loven hermed erklærede de Sagen hævet.

Odelssagen anlagt af Haagen Sjursen Klyve mod Gjermund Olsen angaaende et Brug i Gaarden Klyve, blev anmeldt at være forligt uden for Retten.

Som forligt blev anmeldt den til dette Ting udsatte Sag mellem Ole Gundersen Fixen og Samson Olsen, Samson Tostensen og Lars Tronsen Bjørke, angaaende et Aadsel, som skulde være nedlagt i en Citanten tilhørende Kiste.

Derefter fremstode Ole Haaversen Thole og Lars Sjursen Norem og med Lovens Eed stadfæstede af!! (at) Johannes Arnesens Brug i Herrestved af Skyld 1 Bpd 2 ½ Mrk [Smør] ¾ Hud 1 Kalv Skind med Bygsel og Herlighed er af \dem/ anseet at være Værd 400 Spd: og at 1 Bpd 20 Mrk Smør med Herlighed i Gaarden Djønne tilhørende Mons Olsen er værd 300 Spd for hvilke Summer de derfor har taxeret forestaaende Jordebrug.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skjøde datteret 12 Decbr: 1823, fra Arvingerne efter Mons Tollachsen Netteland til Odelsmanden Torbjørn Tollachsen Tole paa endeel af Netteland.
2. Ditto af 26 Mai 1824, fra Erich Larssen Tole til Søn Lars Erichsen paa 1 Løb 16 Mrk Smør i Tole for 350 Spd
3. Ditto af Do: Dato, fra Haagen Tostensen {Tole} \Sandven/ til Søn Tosten Haagensen paa ½ Løb Smør ½ Hud i Sandven for 200 Spd
4. Forlig af 12 Febr: 1824, angaaende et Huusmandsplads under Gaarden Netteland.
5. Festeseddel af 26 Mai 1824, fra Ole Olsen Stene til Ole Olsen junjor paa et Plads Egehaugen kaldet, m: v: under Gaarden Stene, med Reversal af s: Dato.
6. Brugs- og Vilkaarbrev, af ditto Dato fra Lars Erichsen Tole til hans Forældre mod hæftelse i Gd: Tole.
7. Vilkaarbrev af Ditto Dato fra Tosten Haaversen {Tole} Sandven til hans Forældre mod Hæftelse i Gaarden Sandven.

1824: 387

8. Paategning paa Vilkaarbrev datt: 12 Mai 1823, hvorved Torbjørn Tollachsen Netteland udreder for Eftertiden det anførte Levekaar m: v:, {Paategnelsen} \til/ Enken Aagathe Lars D: Netteland. Paategningen datteret 12 Febr: 1824.
9. Obligation af 26 Mai 1824 fra Tron Endresen Wig til Christopher Olsen Lepse 100 Spd og Enken Aagaathe Lars D: \Netteland {.....}/ 50 Spd mod Pant i hans Brug i nedre Wiig.
10. Ditto af Ditto Dato fra Henrich Larsen Moe til Torjer Pedersen Sjusæter 250 Spd. mod Pant i hans Brug i Gd: Moe.
11. Fredlysning af Ditto Dato, {fra} hvorved ingen uvedkommende Personer maa indsætte til Græsning Hester og Hopper i Gaardene, Nesthuus, Midthuus, Aarhuus, Øfsthuus og Reigstvedt Marke
12. Afkald, af 25 Mai 1824, fra Mikkell Samsonsens nedre Vig for hans Kone Cicilia Endres Datters Arv {efter} \efter/ Faderen Endre Trondsen nedre Wig stor 16 Spd. 14 s.
13. Ditto af Ditto Dato fra Iver Svendsen Djønne for hans Arv efter Elsebe Johannes D: stor 59 Spd 76 s.
14. Ditto af Ditto Dato fra Kari Johannes D: Nes for hendes Arv efter Johannes Gjermundsen Nes stor 9 Spd. 9 s.
15. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Endresen Røsseland for hans Arv efter Endre Amundsen Røsseland stor 8 Spd 34 3/8 s.
16. Ditto af Ditto Dato fra Arne Olsen Moe, for hans Arv efter Synneva Nils D: Moe, stor 16 Spd. 99 3/8 s.
17. Ditto af Ditto Dato fra Ole Tostensen Norem for hans Arv efter Tosten Toresen Norem stor 10 Spd. 119 s.
18. Ditto af Ditto Dato [fra] Jørgen Sjursen Tjosaas for hans Kone Christie Niels D: Netlands Arv efter Marita Michels D: Netteland stor 36 Spd. 85 s.
19. Ditto af 26 Ditto fra Ole Larssen Norem som gift med Barbro Isachsdatter for hendes Arve efter Christi Hellies D: Norem og Anne Lars Datter Bergstøe.

20. Lodseddel datt: 24de Mai 1824, hvorved Marita Ols D: Røen indesidder med Myndl: Ingeborg Omunds D: Røens Løsøre efter hendes Fader.
21. Ditto af Ditto Dato, hvorved Marita Ols D: Røen indesidder med Anna og Eli Omunds Døttres Løsøre efter deres Fader.
22. Ditto af Ditto Dato, hvorved Ranvei Ols D: Moe indesidder med sin Søn Lars Larssens Løsøre efter Faderen.
23. Ditto af 25 Ditto, hvorved Ranvei Ols D: Moe indesidder med det Løsøre der tilfaldt Sønnen Ole Olssen efter hans Fader.
24. Ditto af Ditto Dato, hvorved Samson Sjursen Valland indesidder med Sjur Larssen Fixens Løsøre efter hans Fader.
25. Ditto af 26 Ditto, hvorved Hans Hanssen Klyve den ældre, indesidder med Ingeborg Hansdatter Klyves Løsøre efter Moderen.

Efter 3 Ganges Udraab mødte ingen flere med Andragende for Retten hvorfor Thinget blev for dette Skibrede sluttet.

C: H: H: Lund Lars Sjursen Norem, Hans Hanssen Storaas, Ole Haaversen Tole, Lars Larssen Fixe, alle 4 med iholdt Pen

1824: 387b

Sommerthing for Gravens Skibrede 1824.

Aar 1824 d: 28 Mai, blev Retten sadt paa Thingstedet Eide i Graven, til Sommer- Sage og Skattethings Afholdelse for Gravens Skibrede. Retten betjent paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne, ved hans eedsvorne Fuldmegtig examinatus juris C H H Lund, i Overvær af {de} 4 Laugrettesmænd David Halstensen Espeland, Sven Nilsen Espeland, Lars Olsen Holven, Ole Anfinsen Ljone, hvilke alle aflagde den i Loven for Laugrettesmænd befalede Eed, og betalede hver 24 Skilling. Retten blev først sadt Klokken henved 10, da den thingsøgende Almue ei før var tilstede.

Hvorda, blev publiceret, de samme Anordninger og Amts Breve, som under Folio 384, for Johnsdals!! Skibrede findes anført.

Nye Sag

Gjert Hansen Lindebrekke, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Gunder Larssen Erdal for \til/ ham skyldige 100 Spdlr, hvoraf de 40 Spdlr var forfalden til Udbetaling, samt til at erstatte denne aftvungne Processes Omkostninger og herved at lide Dom m: v: efter Stevneattestens Formæld. 2. fremlagde han en Attest fra vedkommende Forligelses Commission af 17 April s: A: der viser at Sagen der har veret behandlet men som uforligt henvist til Retten. Under No: 3, fremlagde han, for at godtgjøre den {frem} paastevnte Gjelds Retmessighed et under 23 Mai f: A:, af Sagvolderen til Citanten udstedt Revers i hvis Følge de paastevnte 40 Spdlr nu allerede ere forfalden til Udbetaling. Disse Documenter bleve paa Citantens Begjæring for Vedkommende oplæst og indtages her saalydende ###

Sagvolderen Gunder Larssen Erdal, var personlig i Retten tilstede, anhørte de fremlagde Documenter oplæse, og vedtog lovlig Varsel.

Efter endeel Samtale bleve Parterne saaledes forenede Sagvolderen Gunder Larssen Erdal, vedtager at udbetale de 2 første Terminer efter Reverset, 1 Maaned fra Dato med 70 Spd og den tredie Termin udbetaler han til den i Reverset bestemte Tid, nemlig til Sommerthinget her

for Graven 1825 med 30 Spdlr tilligemed denne Proseses Omkostninger med 2 Spdlr, samt i Tilfelde at Execution skulde finde Sted, betaler han ogsaa de deraf flydende Bekostninger. Hermed erklærede Parterne denne Sag at vere forliget. og var de herpaa begjærende Rettens Stadfestelses

Dom

Ifølge norske Lovs 5 – 1 – 1 bliver dette Forlig stadfestet i alle dets Ord Clausuler og Puncter saaledes at Gunder Larssen Erdal, udbetaler til Citanten Gjert Hansen Lindebrekke den paastevnte Sum 100 Spdlr: \nemlig 70 Spd. en Maaned fra Dato/ tilligemed denne Proseses Omkostninger \med 2 Spd og de 30 Spd/ til de i Forliget bestemte Terminer, alt under Executions tvang inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s

1824: 388

Nye Sag:

Gunder Larsen Erdahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldt Gjert Hansen Lindebrekken, til at ryddig gjøre en Deel i Fjeldstølen Fresætter, som Citanten har kjøbt af Sagvolderen, samt til at erstatte denne aftungne Processes Omkostninger, her om at see Documenter og anhøre Vidner med videre efter Stevne Attestens Formeld og nærmere inden Retten nedlæggende Paastand. 2. Frem lagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition der viser at nærværende Sag, der har været indstevnet til Forliigs Megling men som uforligt henvist til Rettergang. Disse Documenter var han begjærende oplæste for Vedkommende og indtagne her saalydende #

Sagvolderen var selv personlig tilstede i Retten vedtog Lovlig Varsel {og} benægtede Søgsmålet og paastod at han ikke ved Kjøbecontracten havde forpligtet sig til at ryddig gjøre den solgte Part i Stølen Freesæter og {Stølen} \Pladsen/ Vivelien, som skal være bortbyxlet til Wiklig Sexe, Lars Olsen Sexe, Nils Hansen og Johannes Sexe, forresten vilde {Citan} Sagvolderen afvarte hvad videre Citanten mod ham havde at iretteføre mod ham.

Citanten var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte eedfæstede og afhørte, og fremstod derefter som

1ste Widne Ommund Andersen Wambeim, blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen {... La} og aflagde med Løfte om at sige Sandhed Lovens Eed, forklarede sig 25 Aar gammel og sidst afvigte Foraar nød han Alterets Sachramente og Parterne ubeslægtet. Engang i forrige Aar var Vidnet nærværende ved en Handel som blev afsluttet mellem Citanten og Sagvolderen og hørte det da at Sagvolderen solgte til Citanten sin Andel i Stølen Frisæter og Pladsen Wivelien uden at der da blev talt om at Sagvolderen skulde gjøre bemeldte Pladse ryddige for den Byxelheftelse der viller!! (hviler) paa bemeldte Stykker. Vidnet erindrer heller ikke at det blev omtalt til hvilken Tid disse skulde overleveres. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Widne Britta Olsdatter Undeland, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, efterat Eedens Betydning var hende af Lovbogen forelæst forklarede sig 22 Aar gammel og for omtrent 14 Dage siden nød hun Alterets Sachramente og Sagens Parter ubeslægtet. Forklarede sig i et og alt eenig med forestaaende Vidne, og da der nu allerede er temmelig Længe siden den Paastevnte Handel skeedte saa kan hun ikke erindre alt saa nøie som imellem Parterne blev talt, dog erindrer Vidnet at Sælgeren betingede sig at vilde være fra det solgte Gods uden at det (: Vidnet [:]) kunde give nogen nøiere Oplysning om disse Udtryks Betydning :)! Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten havde for denne Gang ingen flere Vidner at faae; men begjærede Sagen udsadt til førstkommende September Maanedsting for Hardanger for da at kunne faa fremlagt sit Skjøde.

Sagvolderen havde intet mod den forlangte Udsættelse at erindre.

Er: den forlangte Udsættelse bevilges.

Sagsøgeren betalede Indcam: 1 Spd 28. for 2 Vidner at afhøre 32 s for en Udsættelse 12 s: tilsam: Een Spd: Toe og Syttie Skil: og Sagvolderen Tilsvares penge 40 s: fyrgetyve Skil:

Nye Sag

Sergeant Lars Larsen Ouse mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Nils Torjersen Weaaen, for at see sig overbevist og lide Dom for skyldige til Citanten 2 Spd, samt til at betale denne Processes Omkostninger med videre efter Attestens Formeld. 2. Fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition, der viser at denne Sag som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen var selv personlig i Retten tilstæde vedtog Lovlig Varsel, og sagde sig at være Uvidende om den paastevnte Gjeld, for øvrigt vilde han afvarte hvad Citanten havde at

1824: 388b

iretteføre.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte!! (fremkaldte) eedfestede og afhørte som

1ste Widne fremstod Johannes Larssen Sysen, aflagde den i Loven for Vidner befalede Eed, forklarede sig 22 Aar gl: og sidstafvigte Høst nød han Alterens Sacramente, beslegtet til Citanten i 4 Leed, Omtrent for 2 Aar siden var Vidnet nerverende ved en Handel som blev afsluttet imellem Citanten og Sagvolderen om endeel Kjød som Sagvolderen købte af Citanten omtrent ½ Tønde og skulde han derfor betale 2 Spdlr; om disse Penge siden er betalt er Vidnet, uvidende om. Citanten leverede endogsaa Sagvolderen et stykke Kjød til Prøve forinden Handelen blev afsluttet. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2. Widne Lars Ellingsen Ouse, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, forklarede sig omtrent 25 Aar og en Brodersøn til Citanten, forklarede sig i et og alt overensstemmende med 1ste Vidne og skulde Pengene betales strax efter Parternes Hjemkomst fra Bergen. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget

Citanten der {ei havde} troede Sagen oplyst ved de førte Vidner udbad sig samme optaget til Doms med Paastand som i Stevningen er indlagt samt godtgjort i denne \aftvungne/ Processes {if} Omkostninger 4 Spd 18 s. saavelsom den lovbefalede Mulct for Udeblivelsen fra Forligelses Commitionen.

Sagvolderen havde intet videre til sit Forsvar at anføre men forbeholdt alt lovligt. eragtet Sagen optages til Doms.

Sagsøgeren betalede Incammination 1 Spd 28 s for 2 Vidner af afhøre 32 s, er 1 Spd 50 s. og Sagvolderen Tilsvarespenge 40 s.

Nye Sag

Lars Sjursen Sæd, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Anders Olsen Sæd eller Medhuus for at aflegge og fremlevere Regnskab for endeel Penger han er skyldig til Sterboet efter afdøde Ragnilde Sølfestdatter Sæd i hvilket Boe de alle ere myndige Arvinger og Skifte indbyrdes. Herfor at lide Dom til Regnskabs Afleggelse m: v: efter Stevneattestens Formæld. 2.

fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commission der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende #.

Indstevnte var selv personlig i Retten tilstede, anhørte de fremlagde Documenter oplæst vedtog lovlig Varsel og vilde forøvrigt afvarte hvad Citanten videre mod ham havde at iretteføre.

Citanten derefter for at oplyse denne Sag var begjerende de indstevnte Vidner fremkaldte eedfestede og afhørte undtagen de indstevnte Vidner Anna Tostensdtr Sød og Nils Halstensen Sød og Hellie Hansen Legreid, hvilke Vidner han frafaldt, saavelsom Tosten Hansen Herreid og Lars Olsen Varberg. De øvrige 3 Vidner aflagde den i Loven for Vidner befalede Eed med Løfte om at sige Sandhed og intet fordølge eller fordreie og fremstod da som

1ste Vidne Ole Tostensen Sød, omtrent 70 Aar gl: og sidst afvigte Foraar nød han Alterens Sacramente og Sagens Parter ubeslegtet. han veed aldeles intet til denne Sags Oplysning hverken hvad Gaarden er solgt for, eller om derpaa er noget betalt. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2. Vidne Tosten Andersen Herreid, forklarede sig 30 Aar gl: og sidst afvigte Foraar nød han Alterens Sacramente, begge Sagens Parter besvogret. Vidnet veed ei videre end at indstevnte Anders Olsen Medhuus har tilkjøbt sig 1 Bpd 3 Mrk Smør i Gaarden Sød og givet for den halvepart

1824: 389

300 Rd D: C: og for den anden halvepart 300 Rbd, uden at Vidnet veed om det er Sølv- eller Navneverdie. Vidnet er uvidende om, derpaa er noget betalt eller ikke. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3. Vidne Torfind Tostensen Sød, 39 Aar gl: og sidst afvigte Foraar nød han Alterens Sacramente, er Sagens Parter ubeslegtet. Vidnet er aldeles uvidende saavel hvad den omhandlede Gaard er solgt for som om deraf den omhandlede Kjøbesum er betalt noget paa eller ikke. Vidste ei videre afskediget.

Efter endel Ventilationer, bleve Parterne saaledes foreenede: Sagvolderen Anders Olsen Medhuus; vedtager at, betale den Sum for hans Brug i Gaarden Sød, som de ham meddelte Skjøder paa bemelte Brug indeholder og bliver saaledes efter lovlig Omskrivning at føre Sterbboet efter Ragnilde Sølfestdatter Sød til Indtegt, dog med Afdrag af 8 Spd som af Sagvolderen tilforn er betalt. Sagvolderen betaler de halve Omkostninger saavel i Anledning af denne Proses som ogsaa de mueligens paafølgende Executions Omkostninger og Citanten den anden halvedeel af \Proses/ Omkostningerne.

Efter Parternes Forlangende blev dette Forlig stadfestet ved Rettens

Dom

Ifølge norske Lovs 5 – 1 – 1 skal dette Forlig holdes i alle dets Ord og Puncter saaledes som det mellem Parterne indganget er og betaler Sagvolderen Anders Olsen Medhuus denne omforeenede Kjøbesumme for hans Gaardebrug i Sød efter lovlig Omskrivning med Afdrag af 8 Spdlr som forhen betalt, med den Kjøbesumme som hans Skjøde indeholder. Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. for 3 Vidner at afhøre 40 s. og Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s.

Nye Sag.

Halgjer Larssen Ullensvang, mødte for Retten og fremlagde skriftlig Stevning af 11 Mai D: A: i hvis Følge han har indkaldt John Hansen Hagestad, til at see sig overbevist {og} til

Udlevering af en Qvige, som Sagvolderens \Forpagter Isak Larssen/ har havt paa Vinter Foder hvilket af Indstevnte er bleven negtet, samt til at betale denne Proseses Omkostninger med videre efter Stevningens Formæld. 2. fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commission der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Sagsøgerens Forlangende oplæst og indtages her saalydende ##

Sagvolderen John Hansen Hagestad saavelsom Isak Larssen Hagestad, vare begge i Retten tilstede, anhørte de fremlagde Attester oplæse, og vedtog lovlig Varsel. Den første paastod, at han forbød Qvigens Udlevering fordi, han ikke vidste hvem denne tilhørte og troede ei heller at hans Forpagter havde Ret til at indtage fremmede Creature uden hans som Gaardens Ejer Vidende og Samtykke. Isak Larssen derimod paastod at han havde Johns Samtykke til at indtage paa Foster et Nødscreatur, alsaaligesaa godt den her paastevnte Qvige som enhver anden. Denne Tvistighed imellem John Hansen Hagestad og hans Forpagter bliver en Sag mellem dem.

Citanten derefter fremstillede de indstevnte Vidner, hvilke han vare begjerende fremkaldte eedfestede og afhørte. De indstevnte Vidner vare alle i Retten tilstede, undtagen Inga Wikingsdatter Haaeim, hvilket Vidne for det første Citanten frafaldt.

1824: 389b

Samtlige indkaldte og tilsteverende!! Vidner, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at sige Sandhed, efterat dens Forklaring af Lovbogen var dem forelæst og fremstod da som

1ste Vidne Ole Nilsen Haaeim, forklarede sig 37 Aar gammel, og nød Alterens Sacramente for 8 Dage siden. Den 7 Mai var Vidnet i Forening med endeel andre Personer paa Gaarden Hagestad, for efter Forlangende af Citanten at fordre udleveret 1 Qvige som Isak Larssen Hagestad eller Leqve, havde taget paa Fodster for han og forbød John Hansen den Gang saavel Vidnet, som de øvrige Tilstedeverende at tage Qvigen bort, og paa Grund af dette Forbud saavelsom og fordi at Qvigen havde en tillaget jernklave om Halsen, saa hverken turde eller vilde de medtage Qvigen. Vidnet vidste ei videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2. Vidne Elling Olsen Hagestad, forklarede sig 33 Aar gl: og nød sidstafvigte Høst Alterens Sacramente. Er i et og alt eenstemmig med 1ste Vidne vedstod sit Prov rigtig tilført afskedige.

3. Vidne Hans Danielsen Hagestad 35 Aar gl: og for omtrent 14 Dage siden nød han Alterens Sacramente Sagens Part ubeslegtet. Vidnet veed ei videre end at John Hagestad forbød Citanten at udtage den paastevnte Qvige indtil han havde faaet Erstatning for hans Forpagters mislige Bestyrelse af hans Gaard. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

4de Vidne Erik Asbjørnsen Haaeim forklarede sig 52 Aar gammel og for omtrent 14 Dage siden nød han Alterets Sacramente. Parterne ubeslegtet. Forklarede at han i sidst afvigte Høst havde Bud med fra Citanten til Isaak Larsen Hagestad om at han Citanten fæstede tillid at det af Isaak gjordte Løfte nemlig om at faa Qvigen paa foster hos ham. Isaak var da ikke hjemme men hans Kone svarede at Citanten kunde være sikker paa at faa sin Qvige til dem paa Foster. Vidnet er overbevist om at den Qvige som John Hagestad nægtede Udleveringen af er den samme som er Citanten tilhørende. Vidnet vidste ei videre vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

5te Vidne Sjur Sjursen Helleland, forklarede sig 24 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sacramente og er Citanten gift med Vidnets Søster. Vidnet var i Forening med Citanten paa Gaarden Hagestad og gjorde Accord med Isaak Larsen om at han skulde tage den omhandlede Qvige paa Foster, og blev Accorden den Tid fuldkommen afsluttet, og sagde Isaak samme Tid at Sagvolderen den Tid havde taget saa mange fremmede Cræature ind paa Gaarden, saa kunde han og tage nogle da han havde ingen paa sin Part. Vidnet var og

med og førte Qvigen til Isaak som modtog samme. John Hagestad var den Tid hjemme uden at Vidnet talte med han om den omhandlede Qvige eller ved, om han saa denne. Vedstod sit Prov rigtig tilført vidste ei videre til Oplysning afskediget.

6te Vidne Svend Larsen Ullensvang forklarede sig 22 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente Broder til Citanten. Han er aldeles Overeenstemmende med 5te Vidne og var med at faae Qvigen til Isaak. Vidnet talte og med John Hagestad uden at det erindrer, at der {var} blev talt om Qvigen. Og blev Qvigen leveret paa Foster og

1824: 390

aldeles ikke til Ejendom. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

7de Vidne Anna Nilsdatter Ullensvang forklarede [sig] 39 Aar gammel og nød sidst afvigte Høst Alterets Sachramente. Parterne ubeslegtet. Hun ved fuldkommen at den omhandlede Qvige er Citanten tilhørende og ved med Vished at han havde Qvigen ude paa Foster \i Vinter/ uden at hun ved til hvem; hun vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten der ei havde flere Vidner at faae for denne Gang begjærede Sagen optaget til Doms med Paastand om at den ham tilhørende Qvige vorder ham udleveret, samt at John Hansen Hagestad ipligtes at betale ham Afsavnet at!! (af) dette Cræatur tilligemed Proces omkostninger Kost og Tæring alt tilsammen med den Summa 8te Specidaler, og forbeholdt for øvrigt sin lovlige Ret.

Sagvolderen forklarede at han vel har gjodt!! (gjordt) {Paastand paa} Forbud med den omhandlede Qviges Udlevering, og dette gjorde han paa Grund af at Qvigen af hans Forpagter mod hans Vidende og Villie var indført paa Gaarden, ligesom og de Personer som affordrede den til deals vare ham ubekjendte Ligesom han ei heller egentlig vidste hvem Qvigen tilhørte, og derforuden troede han at have Ret til at nægte Udleveringen af et Cræature som var i hans Pagters Verge saa længe denne ei havde gjordt Rede og Rigtighed for sig. \1ste og 6te Vidne/ {De 2de sidste Vidner} haabede han ikke maatte blive at reflectere paa under Dommen da de maatte blive at ansee som villige Vidner, ligesom han og maatte anmærke at han havde Mistanke om \at/ hans Forpagter havde kjøbt Qvigen. Sagvolderen paastaar Erstatning for denne Processes Omkostninger 5 Spd, hvorunder Sagvolderen indlod Sagen Dom under Forbeholdenhed af fornødent Tilsvær.

Isaak Larsen Paastod at Sagvolderen ikke kunde være uvidende om at den omhandlede Qvige var Citanten tilhørende da han selv havde fortalt ham dette, ligesom og at han (: Isaak :) var nærværende da Sagvolderen gjorde Forbud mod Qvigens Udlevering. John Hansen uagtet han vidste at Qvigen af ham var tagen paa Foster viste sig ikke vred herover ei heller forbød ham det.

Sagvolderen benægtede alt ubevist og ulovligt.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Sagvolderen!! (Sagsøgeren/Citanten) betalede Incammination 1 Spd 28 s for 7 Vidner at afhøre 72 [s] tils: En Spd Et Hundrede Skil: Sagvolderen Tilsværspenge 40 s: fyrgetyve Skil: Citanten til gode 20 s:

Følgende fremstode derpaa og aflagde den til Norges Constitution befalede Eed

Af Gravens	Uldvig og	Eidfjords Sogner
Nils Sjursen Brekke	Nils Pedersen Børseim	Lars Omundsen Skaar
Mikkel Iversen Skaftedahl	Simond Torkildsen Børseim	Anders Olsen Sæd
Lars Iversen øvre Spilden	Lars Andersen Wambeim	Ole Tostensen Sæd junjor
Johannes Poulsen nedre Do:	Ammund Christophersen Do:	David Anvesen øvre Tvet
Ole Hansen Skaar	Ole Anfindsen Lione	Hellie Baarsen nedre Tvet

Lars Larsen Saaqvitrne
den yngre
Lars Larsen Do: den yngste
Ole Sjursen Seim
Lars Olsen nedre Seim
Johannes Iversen Nesheim
Nils Olsen Nesheim
Lars Olsen Holven
Lars Johannesen Welken
Aslak Iversen Windahl
Johannes Tobiassen Hamre
Nils Tronsen Rønnestrand
David Halstensens Espeland
Jacob Tostensen Espeland
Svend Nilsen Espeland
Iver Paulsen Traae
Iver Larsen Haugsnæss
Sjur Tronsen Haukenæss
Anders Josephsen Folkedal
Tosten Olsen Kjerland
Arne Jensen Nestaas
Jahn Knudsen Stengrimsteig

Simond Anfindsen Do:
Hans Sjursen Leqven
Gjert Hansen Lindebrekke
Ole Paulsen Undeland
David Anvesen Severtvet

Eidfjord Sogn
{ingen}

Tosten Andersen Herrøe
Omund Tormodsen
Varberg
John Magnussen
Møkletun
Sven Olsen Legreid
Tormo Aamundsen
Legreid
Hellie Tostensen Legreid
David Olsen Bue
Sjur Larssen Erdal
Anders Olsen Medhuus
Jakob Sjursen Medhuus
Magnus Olsen Medhuus
Endre Knudsen Tveite
Asbjørn Johnsen Maa.e?
Anders Knudtsen Hotle
Nils Knudtsen Syssendal
Peder Larsen Syssendal
Halsten Asbjørnsen
Hølen

1824: 390b

Nye Sag

Mandrup Pedersen Ødven af Ulvigs Sogn mødte for Retten for Kjøbmand Hans Dahl i Bergen og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldt Lars Olsen Warberg at lide Dom til Udbetaling af skyldige til Citanten 7 Spdlr 2 O: tilligemed denne Processes Omkostninger skadesløs efter nermere nedleggende Paastand. De øvrige Documenter bleve ei fremlagde fordi at Parterne efter endeel Ventilationer indgik følgende Forlig i nerverende Sag. Anders Olsen Warberg og Nils Knudtsen Gare, vedtog een for begge og begge for een at betale den af Lars Olsen Warberg til Kjøbmand Hans Dahl i Bergen den her paasøgte Gjeld 7 Spd 2 O:, inden Micaili Tider indeverende Aar, tilligemed denne Processes Omkostninger med 3 Spd 13 s. tre Spdlr tretten Skilling og hermed erklærede denne Sag forligt og afgjort, og {hvi} var begjerende Forliget stafstet!! (stadfestet?) ved Rettens

Dom

Ifølge norske Lovs 5 – 1 – 1 skal dette Forlig, holdes i alle dets Ord Puncter og Clausuler saaledes som det mellem Parterne indganget er, og ipligtes herved Anders Olsen Warberg og Nils Knudtsen Garen, een for begge og begge for een at betale den paastevnte Gjeld 7 Spd 2 O:, tilligemed denne Proseses Omkostninger 3 Spd 13 s, samt i Tilfelde af Execution ogsaa de Omkostninger inden Michali Dag indeverende Aar 1824 inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executionstvang.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s.

Nye Sag

Hellie Tostensen Legreid mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldt Anve Tostensen Legreid for at see sig

overbevist og lide Dom for skyldige til Citanten 21 Spd med Renter fra Indklagen til Forligelsescommissionen samt denne Processes Omkostninger m: v: efter Stevneattestens Formæld, videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commission, der viser at nerverende Sag som uforligt er henvist til Rettergang Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæst og indtages her saalydende ##

Indstevnte Anve Tostensen Legreid, var i Retten tilstede og vedtog lovlig Varsel, samt benegtede at vere skyldig saa stor Sum som Citanten har paastevnt, for iøvrigt vilde han afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten derefter var begjerende de indstevne!! Vidner fremkaldte eedfestede og afhørte og fremstod da som

1ste Widne Sjur Haagensen Legreid, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed forklarede sig 34 Aar gl: og sidst Bededag nød han Alterens Sacramente, er en Sødstersøn til Sagvolder. I November Maaned 1822, var Vidnet i Forening med Sagens Parter paa Gaarden Wigegrund og opgjorde de {sig} mellem sig Regnskab som af Vidnet blev skrevet, i hvis Følge Citanten blev skyldig til Sagvolderen 72 Spd paa Obligations Gjeld. Nogen Tid derefter udstede Hellie Tostensen et Beviis til Jakob Nilsen Herreid paa 100 Spdlr; forresten veed ei Vidnet noget videre om Parternes mellemverende Regnskab, og veed ei heller hvorledes Hellie Tostensen Legreid er kommet til gode de 21 Spdlr og synes Vidnet at erindre at {ved} den{ne} Gang Vidnet!! (Regnskabet?) blev skrevet, sagde Anve Tostensen at det der resterede paa de 100 Spdlr, skulde han betale, uden Vidnet erindrer til hvilken Tid. Vidnet vidste ei mere til Oplysning afskediget.

1824: 391

2. Widne Conrad Sjursen Legreid, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed forklarede sig omrent 62 Aar gl: og sidstafvigte Foraar nød han Alterens Sacramente, og Parterne ubeslegtet. Vidnet var nerverende til den af 1ste Vidne omforklarede Tid og blev der da opgjort Regnskab imellem Hellie Tostensen Legreid, {og} Anve Tostensen Legreid og Johannes Iversen Erdal og blev Citanten Hellie Tostensen Legreid da skyldig Obligations Gjeld til Anve Tostensen Legreid 72 Spdlr, hvori begge Parter{ne} \da/ vare eenige, og til Johannes Iversen Erdal 155 Spdlr tilligemed Renter. Om hvorledes Citanten er kommen 21 Spdlr til gode hos Sagvolderen, kan Vidnet ei bestemt opgive skjøndt det vel hørte Tale om at Sagens Parter havde et lille Regnskab til at opgjøre imellem sig, uden at det var nerverende de!! (da) dette blev opgjort. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3. Widne Hellie Hansen Legreid, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed og forklarede sig omtrent 52 Aar gl:, og Søndag for sidstleden Bededag, nød han Alterens Sacramente. Vidnet blev engang tilkaldt til at vere oververende ved Regnskabs Opgjørelse imellem Parterne og blev der saaledes afgjort, at Hellie Tostensen Legreid, skulde udstede Panteobligation paa 100 Spd til Jakob Nilsen Herreid, og derved fik altsaa Hellie Tostensen Legreid til gode 28 Spd \hos Anve Tostensen Legreid/, hvorom {da} Parterne da vare fuldkomne eenige og stod der endda tilbage endeel \små/ Regnskaber imellem dem, hvorom Vidnet ei fik nogen Kundskab, da det gik forinden det blev opgjort. Vidnet vidste ei videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

4. Widne Jakob Nilsen Herreid, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed forklarede sig omtrent 44 Aar, og {for} sidstafvigte Foraar nød han Alterens Sacramente. Sødskendebarn til Sagvolderen. Vidnet forklarede sig i et og alt overensstemmende med 3. Vidne hvis Vidnesbyrd blev for ham oplæst, med Tillæg af, at bemelte 28 Spdlr skulde udbetales {til} foren Juul 1823. Vidnet vidste ei videre til Oplysning og vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten der troede Sagen tilstrekkelig oplyst ved de førte Vidner, forlangede Sagen optaget til Doms, under den nedlagde Paastand, med Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornøden gjøres.

Sagvolderen derimod for at kunne føre contra Bevisligheder, hvorved han haabede at godtgjøre Søgsmålets Uretmessighed, begjærede Anstand i Sagen, til først kommende September Maanedstthing for Hardanger

eragtet den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 [s.], for {Wi} 4 Vidner at afhøre 48 s. er 1 Spd 76 [s.] Sagvolderen Tilsvarens penge 40 s. og for Udsættelsen 12 Skilling

Da det allerede er silde Aften, blev hermed sluttet, og Thingets Fortsættelse udsettes til i Morgen.

C: H: H: Lund David Halstensen Espeland, Iver Nilsen Espeland, Ole Anfinsen Ljone,
Lars Olsen Holve, alle med iholdt Pen.

Aar 1824 den 29de Maaii continuerede Sommertinget for Gravens Skibbrede i Overværelse af de samme Rettens personer som i Gaar og blev da foretaget følgende Sager.

Nye Sag

Hans Jacobsen Tvedt mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Ting at have

1824: 391b

indstevnt Tosten Olsen Sæd med Curator, for at see sig overbevist og lide Dom, for en fra Citanten borttagen Baad, samt til Erstatnings Erlæggelse saavel som denne Processes Omkostninger med videre efter Stevneattestens Formeld, 2det frem lagde han {Klage} \Attest/ fra vedkommende Forligelses commition, der viser at nærværende Sag derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Begjæring oplæste og indtagne her saalydende ##

Sagvolderen var i Retten tilstæde vedtog Lovlig Varsel, benægtede Søgsmålet og paastod aldrig at have borttaget den paastevnte Baad, han vilde for øvrigt afvarte hvad Citanten videre mod ham havde at iretteføre.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner frenkaldte eedfæstede og afhørte, samt deres Forklaring denne Sag betreffende indhentet. De indstevnte Vidner vare alle i Retten tilstæde og efter given Formaning aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og fremstod da som

1ste Vidne Lars Olsen Wigegrand forklarede sig omtrent 56 Aar gammel og sidste Sommer nød han Alterets Sachramente. Parterne ubeslegtet. Vidnet ved intet til Oplysning i nærværende Sag undtagen det havt hørt at Sagvolderen skal have sagt at han havde laant Vidnets Baad {vidste} og da dette ei har nogen maa det have været Usandhed vidste ei videre vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Anve Anvesen Tvedt forklarede sig 22 Aar gammel nød sidst afvigte Foraars Alterets Sachramente og er Parterne ubeslegtet. Vidnet ved ei videre end engang i sidste Høst kom Vidnet i Forening med Citanten roende paa en Baad hvor de paa Veien traf Sagvolderen der ligeledes roede paa en anden Baad, paa gjentagne Spørgsmaale tilkjendegav han hvem han var, og da de spurgte hvem Baaden tilhørte sagde han den var første Vidne tilhørende uden at Vidnet kjendte Baaden som Sagvolderen roede allene paa. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3die Widne David Anvesen Tvedt forklarede sig 30 Aar gammel og sidste Sommer nød han Alterets Sachramente Parterne ubeslegtet. Vidnet var med til den af hans Broder 2de Vidne omforklarede Tid, var han fuldkommen enig i dette Vidnes Forklaring. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten der ei havde flere Vidner at faae denne Gang var begjærende Sagen udsadt til førstkommande September Maanedes ting for Hardanger for at faae flere Bevisligheder.

Sagvolderen benægtede at opgive hvem der tilhørte den Baad som han den Gang roede i; men paastod at Citanten skulde oplyse dette med Vidner og begjærede for øvrigt Sagen optaget til Doms.

Eragtet den fra Citantens Side forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Indcam: 1 Spd 28 [s.] for 3 Vidner 40 [s.] En Udsættelse 12 s: tils: En Spd Otti Skil: Sagvolderen Tilsvarepenge 40 s: fyrgetyve Skil:

Taxation

Derefter fremstode Wiking Johnsen Havaas og Mikkell Iversen Skaftedahl, og under deres nu aflagde Eed taxerede 2 Bpd 6 Mrk: Smør ½ Bsk: 1 ½ Faarskind med B: og H: i Gaarden Nestaas tilhørende Erik Jensen for 300 Spdlr:

Derefter blev {af} thinglest følgende Documenter

No: 1. Skjøde, fra Ole Eriksen Medaas til hans Søn Erik Olsen paa et Brug i Medaas for 380 Spdlr, datteret 29 Mai 1824.

2. Ditto af 28 Mai 1824 fra Sigri Iversdtr: øvre Spilde, med Laugverge til Peder Larssen Istad paa et Brug i øvre Spilde for 490 Spdlr.

3. Ditto af 29 Mai 1824, fra Iver Pedersen Medaas til Søn Lars Iversen paa et Brug i Medaas for 300 Spdlr.

1824: 392

4. Skjøde datteret 1 Desembr: 1823, fra Sjur Halstensen Sponheim til Ole Johannesen Sponheim paa en Grund til en Stampemølle, for 6 Spd.

5. Vilkaarbrev datteret 28 Mai 1824 fra Peder Larssen Istad til Sigri Iversdatter Spilde paa Levetid, der erlegges aarlig.

6. Ditto af 29 Mai 1824, fra Erik Olsen Medaas, til Ole Eriksen Medaas paa Levetid.

7. Brugs og Vilkaarbrev, af Ditto Dato, fra Lars Iversen Medaas, til Iver Pedersen Medaas, paa Levetid.

8. Panteobligation datteret Ditto Dato fra Peder Larssen Istad til Sigri Iversdtr: Spilde stor 300 Spd mod Pant i Spilde.

9. Ditto af Ditto Dato, fra Ole Christiansen Kollesnes, til Johannes Olsen Qvandal for Summa 100 Spdlr mod Pant i endeel Creature.

10. Ditto af Ditto Dato fra Brynjel Torgersen Espeland, til Lars Knudtsen Sysen stor 50 Spdlr, mod Pant i Espeland.

11. Ditto af 28 Mai 1824, fra Anders Haaversen Nesheim til Enken Sigri Iversdatter øvre Spilde stor 100 Spd mod Pant i Nesheim.

12. Ditto af Ditto Dato fra Paul Torbjørnsen Hylde, til Lars Jørgensen Vangen {stor Vangen} stor 75 Spd, mod Pant i Løsøre.

13. Skiftebrev sluttet 18 Martz 1824, efter Anve Olsen Ljone, hvorved Boets Huuser(?) ere i samme Skifte udlagd til Enken.

14. Bygselbrev datteret 17 Desembr: 1823, fra Hr: Provst Nils Hertzberg, til Magnus Odsen Tørblaae (Torblaae), paa et Brug i Torblaae, med Reversal af 29 Mai 1824 og Landskyldsbog.

15. Fæsteseddel af 28 Mai 1824, fra Torbjørn Larssen Holve, til Knud Iversen Holven paa et Huusmandsplads under Gaarden Holven med Reversal af 29 Mai.
16. Ditto af 29 Mai 1824 fra Haaver V. Seim til Torjer Helliesen Seim paa et Huusmandsplads under Gaarden Seim m: v:, med Reversal af Ditto Dato.
17. Forpagtnings Contract af 26 Mai 1824, {fr} oprettet mellem Haaver Vikingsen øvre Seim og Arne Nilsen Seim, hvormed den sidste forpagter Haavers Brug paa 5 Aar.
18. Commissions forlig af 25 Octobr: 1823, mellem Johannes Iversen Erdal og Hellie Omundsen Sæbøe, angaaende at Hellie skulde udstede Obligation til Johannes men {ei} som ei blev fuldbyrdet, men siden afholdt Execution.
19. Testamente, mellem Egtefolkene Lars Sjøvatsen Rønnestrand og Hustrøe Britha Johnsdatter, i hvis Følge hendes Stedbørn om hun indtræder i nyt \og andet/ Egteskab tilfalder 2/3 af hendes ejende Midler, datteret 24 April 1824.
20. Protest, af 28 Mai 1824, hvorved Johannes Olsen øvre Spilde protesterer mod det af Sigri Iversdtr: Spilde til Peder Istad udstedte Skjøde paa hendes ejende Brug i Spilde, da han dertil formener sig nærmere odelsberettiget.
21. Ditto af 29 Mai 1824, hvorved Johannes Sjursen Frosten (Frøsten), protesterer mod et under 17 Octbr: f: A: af Faderen Sjur Johannesen udsted Delingsbrev, paa sidstnevntes endnu eiende Gaard Frosten, da han ei seer sig istand til paa den halvedeel at(?) sig.

1824: 392b

22. Afkald fra Nils Pedersen Haugen som gift med Kari Omundsdtr: til Formynderen, datteret 28 Mai 1824, for hendes Arv 8 Spd 62 s.
 23. Ditto af Ditto Dato fra Ole Iversen Skaftedal, til hans Formynder Mikkel Iversen, for hans Arv efter Faderen 74 Spd 60 s.
 24. Ditto af Ditto Dato fra Nils Pedersen Haugen som gift med Kari Omundsdtr: for hendes Arv stor 45 Spd 64 3/8 s. til hendes Formynder.
 25. Ditto af 29 Mai fra Sjur Hansen øvre Leqve, der tilstaaer at have erholdt hans tilkommende Bidrag for Opfostring til sin Søn Ole med 28 Spd 25 s. til hans Formynder.
 26. Ditto af Ditto Dato, fra samme Person, indeholder at have erholdt det ham tilstaaede Opfostrings Bidrag for hans Søn Endre med 28 Spd 25 s. til Formynderen.
 27. Ditto fra Eilev H: Hagestad som gift med Jorand Mikkelsdtr: for hendes Arv stor 25 Spd 64 3/8 s. til Formynderen datteret 17 Octobr: 1823.
 28. Lodseddel af 28 Mai 1824 fra Johannes Olsen {som For} og Hans Olsen Spilde hvorved de tilstaaer at indesidde med Lisbet og Anne Davids døttres Løsøre med videre.
 29. Ditto af Ditto Dato, fra Erik Jensen Nestaas, som Formynder for Marta Jensdtr: Nestaas, hvorved han tilstaaer at indesidde med denne Myntlings Arv for 29 Spd 92 s:
 30. Ditto af 29 Mai fra Sven Knudtsen Fedt, hvorved han indesidder med Guri Thoresdtr: Sebbes {Ar} Løsøre og Bankindskud med 2 Spd 108 s.
 31. Ditto af Ditto Dato fra Nils Mikkelsen Skeie, hvorved han indesidder med Lars Mikkelsens Løsøre for 11 Spd 3 O: 2 s.
- Derefter blev afløst følgende Documenter.
- No: 1. Obligation, datteret 9 Febr: 1818, fra Nils Pettersen til Bergens Overformyndere, hvorved sidstnevnte har qvittert for Obligations Summens rigtige Udbetaling.
 2. Ditto af 2 Junii 1810, hvorved Christopher Omundsen Kaldestad, qvitterer for den af {hans til} Anders Larssen Vambeim til ham udstedte Obligation der nu er betalt stor 400 rd D: C:
 3. Ditto af 5 Martz 1813, hvorved Christopher Omundsen Kaldestad qvitterer for den til ham af Lars Andersen udstedte Obligation paa 150 (50?) Rbd s: V:

4. Bygselbrev af 9 Mai 1818, hvorved Simon Torkelsen Leqve, som Bygselmand hos Nils Pedersen Børsem, frasiger sig ved Overeenskomst Brugen af hans paaboende Part i Børsem som Bygselmand, og altsaa dette Document aflyses.

Efter 3de Ganges Udraab melde sig ingen flere for Retten, hvorfor Thinget for dette Skibrede blev sluttet.

C: H: H: Lund David Halstensen Espeland, Svend Nielsen Espeland, Ole A\n/indsen
Lione, Lars Olsen Holve (: alle 4re med iholdt Pen :)

1824: 393

Sommertinget for Kingservigs og Røldahls Skibrede

Aar 1824 den 31te Mai blev Retten sadt paa Tingstædet Utne i Tinglaugets sædvanlige Tingstue, til det almindelige Sommer Sage og Skattetings Afholdelse for Kingservigs og Røldahls Skibbreder ved Stædets beskikkede Sorenskriver Koren i Overvær af Laugrettesmændene sc: Torbjørn Johannessen Maage, Tosten Jarandsen Mæland, Haldor Olsen Espe og Askild Wikliksen Akre; hvilke samtlige aflagde den i Loven for Laugrettesmænd befalede Eed hvorfor de hver betalede 24 s. Sp: Retten blev ei sadt før Kl: 10 F: M: da den Tingsøgende Almue ei før var tilstæde. I Retten var tilstæde Stedets Foged Hr: Widsteen, Lænsmanden og endel tingsøgende Almue

Hvorda! blev publiceret de samme Forordninger og Amtsbreve bleve publicerede som under Fol: 384 for Østensøe Skibbrede findes indførte.

Nye Sag

Nils Olsen Odland mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Ole Olsen Odland, til at erstatte Citanten en Del Høe som Sagvolderens Creature deels har opædt dels nedtrædt og ødelagt her for at lide Dom til Erstatning, tillige med at betale denne Processes Omkostninger med videre efter Stevneattestens Formeld. 2. Frem lagde han Attest fra Vedkommende Forligelses Commition der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Begjæring oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen mødte Personlig tilstæde i Retten vedtog Lovlig Varsel, og benægtede Søgsmålet paa Grund af at Citanten ikke havde opfyldt en Forpligtelse mod ham nemlig efter indgangen Commitions Forliig at nedsætte de fornødne Hegninger og Adskille Gaarden, for øvrigt vilde han afvarte hvad videre Citanten mod ham havde at iretteføre.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldede eedfæstede og afhørte. De indstevnte Vidner vare tilstæde aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, og fremstod da som

1ste Wigne!! (Widne) Aad Osmundsen Eken forklarede under sin aflagde Eed, at han er 46 Aar gammel og sidstafvigte Høst nød han Alterets Sachramente og Sagens Parter ubeslægtet. For omtrent for 14 Dages Tid for Mikelstider f: A: blev Vidnet i Forening med Mikkell Osmundsen Eken af Citanten tilkaldet at skjønde den Skade som Sagvolderens Creature havde gjort paa en Deel Citanten tilhørende Høe, og saa da Vidnet at omtrent 6 Børrer Høe Citanten tilhørende var deels opædt og deels af Creature nedtraadt og bedærvet uden at Vidnet den Tid saa nogen Creature eller ved {hvilke} med Vished hvilke der havde gjort denne Skade. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Mikkel Osmundsen Eken forkl: under sin aflagde Eed at han er 49 (40?) Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente, forklarede sig i et og alt overeenstemmende med første Vidne. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Efter en Deel Ventilationer bleve Parterne saaledes foreenede, at Citanten frafalder sin Paastand paa Godtgjørelse af de 6 Børrer Høe samt vedtog at betale denne Sags Omkostninger, hermed erklærede de denne Sag forligt og afgjort.

Citanten bet: Indcam: 1 – 28. for 2 Vid-

1824: 393b

ner at afhøre 32 s: Sagvolderen bet: Tilsvarens penge 40 s. tils: 1 Spd 100 s En Spd. Hundrede Skilling.

Nye Sag

Gunder Gundersen Odland mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet sin Stefader Ole Olsen Odland til at tilhjemle sig 6 Marker Smør i Gaarden Odland, beliggende i Foldahl efter en forhen skeed Accord herom at høre Vidner og lide Dom med videre efter Stevne Attestens Formeld. 2. Frem lagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen var selv personlig tilstæde i Retten vedtog Lovlig Varsel. Han kan ikke fragaa at have indgaaet den paastevnte Accord med sin Stesøn, Citanten i nærværende Sag, men da hans (: Sagvolderens :) Hustru hverken har eller vil samtykke i Accorden, saa kunde han hellere ikke holde den skeedte Accord; men paastod at Handelen som intet skulde ansees. Forøvrigt vilde han afvarte hvad videre Citanten mod ham havde at iretteføre.

Citanten var derefter begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte. Det indstevnte Vidne {Hans} \Lars/ Nilsen Haare er saa gammel at han ikke var istand til at møde her til tingstædet, hvorfor han ei heller kunde møde, hvilket Vidne altsaa Citanten frafaldt. De 2de Vidner Ole Ormsen Berge og Ole Ommundsen Hamre hvilket sidste Vidne mødte godvillig aflagde Lovens Eed, og fremstod da som {1ste Vidne}

1ste Vidne Ole Ormsen Berge forklarede sig 68 Aar gammel og sidstafvigte Høst nød han Alterets Schramente og Sagens Parter ubeslegtet. For omtrent 10 á 11 Aar siden var Vidnet inde i Sagvolderens Huus og hørte det da at Sagvolderen indgik den Contract med Citanten at han (: Sagvolderen :) skulde ved Skjøde overdrage til Citanten de paastevnte 6 Marker Smør i Gaarden Odland, Sagvolderens Kone som da var nærværende havde intet mod den skedte Accord at indvende. Vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Ole Ommundsen Hamre forklarede sig 45 Aar gammel og sidstafvigte Høst nød han Alterets Sachramente Sagens Parter ubeslegtet. Vidnet var tilstæde paa den af 1ste Vidne omforklarede Tid og passerte alt saaledes som af dette Vidne omforklaret, skjøndt Vidnet ei hørte tale om paa hvilken Tid Skjøde skulde udstædes, sidstafvigte Paaske var og Vinet!! (Vidnet) nærværende og hørte det da at Sagvolderen tilstod Handelens Rigtighed men foregav at han ikke paa Grund af Tidsomstændighederne kunde opfylde den indgangne Accord. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten der ei havde flere Vidner at faae og desuden ansaa Sagen tilstrækkelig oplyst ved de allerede førte [Vidner]? paastod den optagen til Doms hvorved Sagvolderen ipligtes at \til strax at/ hjemle ham de solgte 6 Mark Smør samt betale denne Processes Omkostninger med 4re Specidaler.

Sagvolderen havde intet imod at Sagen optages til Doms og haabede han det maatte komme i Betragtning at, han havde en Vanvittig Søn at underholde saavelsom en svag Kone, hvilke Omstendigheder gjorde det umueligt for ham at holde den indgangne Accord.

Er: Sagen optages til Doms

Sagvolderen!! (Citanten) bet: Indcammination 1 Spd 28 [.] for 2 Vidner 32 s:
Sagvolseren!! TilsvaresPenge 40 s:

Nye Sag

{Guttorm Johnsen Jordahl} \Arne Ommundsen Digrenæss/ mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet {Arne Ommundsen Digrenæss} \Guttorm Johnsen Jordahl/, for at see sig overbevist og lide Dom til Udbetaling af

1824: 394

450 rd D: C: til Citanten, {herfor at .d.} tillige med denne Processes skadesløse Omkostninger m: v: efter nærmere nedlæggende Paastand. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition der viser at denne Sag som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Doccumenter bleve paa Citantens Begjæring oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte personlig tilstæde i Retten og vedtog lovlig Varsel. Han kan ikke nægte at være Citanten skyldig de paastevnte 450 rd D: C: hvoraf han laante de 50 rd i Aaret 1810 og de 400 rd i Aaret 1812. Gjelden benægter han altsaa ikke; men Tvisten angaar saaledes blot hvorledes disse Penge efter Lovlig Omskrivning i Species skal udbetales, og tilbyder Sagvolderen sig til at betale bemeldte Pengesum med 16 Spd: norsk Myndt.

Citanten, der synes dette Tilbud alt for ubetydelig, var begjærende Sagen optaget til Doms hvorunder, han var begjærende den paastevnte Pengesum udbetalt efter Lovlig Omskrivning, samt sig godtgjordt denne Processes Omkostninger godtgjordte med 2 Spd, tillige med Renter fra Indkaldelsen til Forligelsescommitionen indtil Betaling skeer.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Citanten bet: Indcammination med 1 Spd 28 s: og Sagvolderen Tilsvarespenge med 40 s:

Udsadt Sag

Haldor Haldorsen Oppedahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have contra indstevnet Peder Johnsen Rogde, til at see Beviser irettelagte for at han har udbetalt den af Hovedcitanten i Nærværende Sag paastevnte Summa, som han paastaar at skulde paa Afregning mellem sig og Aanen Qvanbek skulde være ham udbetalt herom at see Dom til Contracitantens Frifindelse, erleggelse af denne Processes Omkostninger skadesløse med videre efter Stevneattestens Formeld. Denne Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten var i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel, for øvrigt vilde han afvarte hvad contra Citanten videre mod ham havde at iretteføre.

Contracitanten fremleverede en Attest fra Aanen Knudsen Qvanbek i hvis Følge denne har anmodet ham om at udbetale til Knud Larsen Meland 6 Spd., som Aanen Qvanbek skyldte ham paa et Hestekjøb. Videre fremleverede han en Qvittering fra Jacob Tostensen Bleie, for de paa Haldor Oppedahl af Aanen Qvanbek anviste 6 Spd: og da Jacob Tostensen var den rette Ejer til den af Knud Mæland til Aanen Qvanbek solgte Hæst, altsaa ogsaa den der skulde modtage Pengene, saa findes hans Qvittering herfor og ikke Knud Larsen Mælands. Disse 2de Doccumenter bleve paa contra Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ## Contracitanten, der troede ved de fremlagde Bevisligheder tilstrækkelig oplyst at han ikke kunne udbetale den paastevnte Sum til Hovedcitanten paastod sig altsaa frifunden for

dennes ubeføiede Tiltale, og godtgjort denne aftvungne Processes Omkostninger med 6 Spd: iberegnet Reise udgifter og Tidsspilde under hvilken Paastand han begjærede Sagen optaget til Doms under forbeholden af fornødent Tilsvær.

Hovedcitanten begjærede denne Sag udsat til førstkommende {Sommerting} Høsteting for at erhverve nærmere Oplysninger denne Proces Vedkommende.

Contracitanten protesterede mod længere Udsettelse end til førstkommende September Maanedsting.

Eragtet Udsættelsen bevilges til førstkommende September Maanedsting.

Contra citanten betalede Indcammination med afdrag af Tilsværspenge med 108 s: Haldor bet: 1 Spd:

1824: 394b

Tingsvidne

Ole Haldorsen Espe mødte for Retten og begjærede et Tingsvidne optaget i Anledning af en Deel Penge som han tilgodekommer i Sterbboet efter Knud Larsen Mæland; hvilken Pengesums Størrelse han var begjærende oplyst med Vidner. Og fremstillede da i saadan Hensigt Peder Larsen Berven og Nils Holgersen Berven, hvilke begge mødte godvillig uden Stevnemaal. Enkens Laugværge Helje Jacobsen Mæland vedtog at overvære og paahøre Tingsvidnet uden Stevnemaal. De Mødende Vidner aflagde den befalede Eed og fremstod da

Som 1ste Vidne Peder Larsen Berven forklarede sig 44 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente Parterne ubeslegtet. Vidnet fik til gode hos nu afdøde Lars {Mæland} \Espe/ paa en Hestehandel, saavidt Vidnet erindrer 23 Spdr: skrives Tre og Tyve Spd., hvilken Gjeld Knud Mæland paatog sig efter at Lars var død. For denne Summa indgik Ole Haldorsen Espe som Cautionist og Selvskyldner og som saadan betalede han for Knud Mæland til Vidnet de omforklarede 23 Spd: hvilke han altsaa nu faar at fordre i dennes Sterbboe, og hørte Vidnet at afdøde Knud Mæland før sin Død tilstod at være Ole Espe denne Sum skyldig. Vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Nils Holgersen Berven forkl: sig henvend 36 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente. Vidnet fik til gode paa en Hestehandel hos Lars Pedersen Espe 14 Spd. hvilken Summa Knud Mæland paatog sig at betale efter Larses Død; men Vidnet fik denne Sum udbetalt af Ole Haldorsen Espe der for bemeldte Pengesum havde indgaaet som Cautionist og Selvskyldner.

Ole Haldorsen Espe der troede tilstrækkelig at have oplyst, at han tilgodekommer i afdøde Knud Mælands Boe 37 Spd. med Afdrag af 2 Spd. som allerede betalte Altsaa til Rest 35 Spd., begjærede Tingsvidnet sluttet.

Ole betalede 1 Spd. 60 s: hvilke han paastod sig godtgjort i Sterbboet, som udlagte i Anledning af dette Tingsvidne.

Enkens Laugværge paastod hende frietagen for Omkostninger i Anledning af Tingsvidnet ligesom han og troede Boets Gjeld ikke kunde være saa stor uagtet han vel ikke kunde bevise hvormeget af den Afdøde er betalt.

Ole Haldorsen Espe tilbød sig at aflægge Eed paa at han uden at den afdøde har godtgjort ham noget, tilkommer i Boet 35 Spd., hvorved Enkens Laugværge erklærede sig fornøiet. hvilken Eed af Ole Haldorsen Espe blev aflagt.

Da ingen efter Paaraab meldte sig som havde videre for i Aften at bestille saa bleve Sagetinget herved hæved og udsat til i Morgen.

C: H: H: Lund Haldor Olsen Espe, Torbjørn Johannessen Maake, Askild Wikliksen

Aakre, Tosten Johnsen!! (Jarandsen) Mæland alle med iholdt Pen.

Næste Dag den 1ste Juni continuerede Sommerthinget for {Hardanger} \Kingserviig/ og Røldahls Skibrede af Sorenskriverens eedsorne Fuldmægtig C: H: H: Lund og de samme Laugrettesmænd som i gaar.

Hvor da følgende fremstode og aflade den til Norges Constitution befalede Eed

Af Røldahls Skibrede

Od Osmundsen Horre, Mikkell Osmundsen Horre, Orm Helliesen Øverland, Niels Olsen Odland, Gunder Gundersen Odland {og} Ingebrigt Johnsen Lione, Niels Helliesen Hagen og Knud Arnesen Botten.

Nye Tingsvidne Sag

Lars Tobiasen Espe mødte for Retten og fremlagde Skriftlig Indkaldelse af 7de Januari dette Aar i hvis Følge han var begjærende Things-vidne optaget for derved at bevise at Fjeldstrækningen Nyeboebakken og Haavers Bakken øst i Fjeldet om-

1824: 395

trent 4 ½ Miil fra Sydfjorden, hvis Grændser er i et og alt eftersom der i Indkaldelsen findes beskrevet, At denne her ommeldte Strækning er Statens Almending og altsaa ingen Privat Mand tilhørende. Da han agter herefter at benytte bemældte Fjeldstrækning til Sommerstøl for sine Creature, og da ingen efter den skede Indkaldelse har meldt sig, som Ejer \til/ ovenmeldte Strækning, saa agter han til ifølge dette Thingsvidne at ansøge Statens Tilladelse, {ti.} at benytte denne. De tvende godvillig mødende Vidner: Lars Haldorsen og Lars Olsen Mæland fremstod og aflagde den for Vidner befalede Eed Vidne

1ste Lars Haldorsen Mæland forklarede sig 57 Aar gammel, og sidst afvigte Høst at have nydt Alterens Sakramente. Vidnet ved aldeles ikke bedre end den i Indkaldelsen beskrevne Fjeldstrækning end ogsaa efter hans Forfædres Sigende er Statens almending, og det er ham aldeles ubekjendt at nogen Privat Mand der har haft nogen Ejendom eller Brugsret. Rigtignok har Lars Samson!! (Samsonsens) Peder Pedersen og Peder Samsonsens Fresviig {...} ved et foregaaende Thingsvidne beviist at denne her beskrevne Fjeldstrækning er Statens Almending i den Hensigt at søge Tilladelse om der at søge oprette Sommerstøl, men da disse Mænd senere have leiet sig en saadan, saa troer han ikke at dette for nærværende Tiid kan være nogen Hinder for Lars Tobiasen Espe. Vidnet vedstod sit Prov rigtigt tilført. Afskediget.

2det Vidne Lars Olsen Mæland sagde sig omtrent 36 Aar gammel, og sidstafvigte Høst nød han Alterens Sakramente. Han forklarede sig i et og alt overensstemmende med forestaaende 1ste Vidne. Vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget.

Lars Samsonsens Fresviig fremstod og paastod som af Vidnerne forklaret, at da han ved et foregaaende Things vidne havde afvist at den forommelte Fjeldstræknings Brug tilkommer ham havde intet imod at denne for det første blev benyttet af Lars Tobiasen Espe, men motte kuns forbeholde sig sin Ret til at tilbagefordre Stølen, saasnart han {behøver} \trænger til/ den.

En deel af Odde Sogns Almue fremstod ved Jørgen Nielsen Freine (Freim) og Paastod at de uagtet de tilforen vel intet Brug har haft i bemældte Fjeldstrækning, saa troer de dog dette i Tiden kunde blive Tilfælde, da denne Strækning ligger ligesaa nær Odde Sogn som Ulensvangs, hvorfor de og maatte protestere imod, at dette Stykke {Brug} skulde overlades til en enkel Mands Brug alene som derved vilde betage de øvrige tilgrændsende Gaarde den Ret som de havde og muligens i Tiden agtede at faae gjeldende.

Lars Tobiasen Espe betalede Indcamination 1 Spd 28 s for to vidner at afhøre 32 s tilsammen 1 Spd 60 s. en Spd og sextie Skil:

Nye Sag:

Johannes Johannesen Naae eller Qvæstad og Tosten Tollevsen Naae mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved muntlig Varsel til dette Thing, at have indstævnt Lars Knudsen Bustethuun, for at see sig overbeviist og lide Dom, til Skadesløs Udbetaling af Skyldige til Citanten 27 Spd 3 Ort 21 sk tilligemed denne Prosæsses Omkostning, med videre efter Attestens Formæld. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commition der viser at Sagen som uforligt er henviist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citanternes Begjærende oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen møtte Personlig tilstæde i Retten og vedtog lovlig Varsel; han motte anmerke, at den her paastevnte Gjeld, reiste sig {paa} \af/ en Hestehandel mellem ham og Citanterne, og var han villig til at udbetale denne, saasnart som Citanterne med Eed turde trøste sig til at bekræfte at den til ham solgte Hest aldeles ikke havde nogen Fejl da Salget skede; hermed erklærede Parterne sig fornøjde.

Citanterne derefter aflagde den tilbudne Eed, hvormed Sagvolderen erklærede sig fornøvie/d, og vedtog at betale den omstævnte Summa til førstkommende Santehans Dag tilligemed \de/ Processens Omkostning 60 s foruden Sagens Indcamination som strax blev betalt med 1 Spd 28 s.

Dette Forlig var Parterne begjærende stadfæstet med Rettens Dom.

Ifølge Lovens 5 Bogs 1 Capi: 1 Art: bliver dette Forlig stadfæstet i alle dets Ord Pungter og Clausuler, saaledes som det med Parterne indgangen er, og ipligtes Sagvolderen Lars Bustethuun til Citanterne inden Santehans dag dette Aar at betale de omforenede 27 Spd 3 Ort 21 s tilligemed {de} Prosæsses Omkost: 60 s, saavel som de i Tilfælde af Execution mueligens deraf flydende Omkostninger. Alt efterkommes under Executionstvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Forlig

Sjur Samsonsens Helleland og Sjur Samsonsens Qvalnæss, mødte begge for Retten og var begjærende følgende mellem dem uden for Retten indgangne Forliig Protocollen tilført

1824: 395b

Sjur Samsonsens Helleland har ved Bøxelbrev af 4de Junij 1794 paa 30 Aar tilbyxlet sig ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Helleland tilligemed de da paastaaende Huse, der den Tid bestode i ½ Parten i en gammel Lade ¾ Parter i en gammel Stue; men da nu Sjur Samsonsens Qvalnæss, efterat byxeltiden er udløben vil have sid!! (sin?) Gaard tilbage, findes følgende Forbedringer paa disse der bestaar i at Besidderen har opbygget og forbedret en gammel Bu og erklærede begge Parter sig saaledes forenede, at de Forbedringer som af Siur Samsonsens Helleland i den Tid han har brugt Gaarden maatte have gjort, skal blive ham erstattet efter 2 Voldgiftsmænds Dom, hvoraf de hver vælger sin, og i Tilfælde af at Voldgiftsmændene ikke i deres Dom skulde blive eenige saa vælge disse en Opmand, hvis Stemme bliver den afgjørende. Voldgiftsmændene haver og at fastsætte hvem af Parterne der skal betale de medgaaede Stevneomkostninger, saavelsom Omkostningerne ved Voldgiftsdommens Afsigelse. Og skal denne Sags Afgjørelse ved Voldgiftsdom tage sin Begyndelse den 4de Pintsedag og den af Parterne \der/ vegrer sig for ikke til denne Tid at undergive sig Voldgiftskjendelsen betaler en Mulkt af 60 s: Daglig indtil han efterkommer dette Forliig. Herfor blev betalt 1 Spd 28 s: af Sjur Helland.

Derefter fremstode følgende som aflagde den til Norges Grundlov befalede Eed!!

Af	Odde Sogn	Kingservigs Sogn	Ullensvangs Sogn
Mikkel Toersen Hildahl		Svend Sjursen Lote	Tosten Jarandsen Mæland
			Torbjørn Johannessen Mæland
			Iver Sjursen Helleland

Efter Paaraab indfandt sig ingen som her i Aften havde videre ved Tinget at bestille hvorfor dets Fortsættelse blev udsat til i Morgen

C: H: H: Lund Haldor Olsen Espe, Torbjørn Johannesen Maage, Askild Wikliksen
Aakre, Tosten Jarandsen Mæland.

Næste Dag den 2den Junij continuerede Sommertinget for Kingservigs og Røldahls Skibbrede i Overvær af de samme Rettens Personer som i Gaar undtagen isteden for Haldor Olsen Espe nedsatte sig Johannes Svendsen Winæss.

Hvorda! blev foretaget polletierets Sag mod Ole Johannessen Hause.

Foged Widsteen mødte og fremlagde Stevnevidnernes Attest at Ole Johannessen Hause i Anledning af at han var anmeldt at have drevet ulovlig Brendeviins salg, Attesten blev oplæst og indtages her saalydende #

Paa den Indkaldtes Vegne mødte \afskediget/ Lensmand Huse, som tilstod at det vel ikke var sikkerdt at den Indkaldte af og til havde gjort sig skyldig i at selge Brendevin.

Forlig blev prøvet og saaledes indgaaet: at Lensmand Hause straxt i Retten betalte paa Indstevntes Vegne de ved Lov af 1816 for ulovlig Berende viins!! salg bestemte Bøder 25 Spd \som af Fogden modtages/ til Deling imellem Kingservigs Sogns Skole og Fattigkasse, og vedtog Lensmanden at betale Stevne Vidnerne Stevningspenge og Skyds efter nærmere forevisende Regning, hermed blev Sagen hævet.

Christen Johnsen Hause og Ole Haldorsen Helleland fremstod og under deres Eed taxerede ½ Løbs Smør med B: og H: i Gaarden Strand, som tilhører Samson Iversen for 200 Spd.

Tingsvidne Sag

Johannes Johannessen Qvæstad fremlagde skriftlig Stevning af 12te Maii 1824 hvorved han har indkaldt Kjøbmand Jørgensen og Ole Benes fra Kongsberg, til at overvære et Tingsvidne som han mod dem agter optaget {i Anledning af} hvorved han agter at godtgjøre at de Hest Kræature, nemlig et Hoppeføl og en 2 Aars gammel Hæst, som han for de Indstevnte havde modtaget paa Vinterfoster, ved ulykkelig Hendelse var omkommet og døde, uden at dette har sin Grund i Citantens Forsømmelse. 2det Fremlagde han et under 1ste December f: A:

1824: 396

optaget Tingsvidne, hvortil han forøvrigt henholdt sig. Stevningen blev efter Citantens Begjæring oplæst og indtages her saalydende. Det forrige Tingsvidne bliver i sin Tid dette at vedhæfte. Citanten der efter var begjærende de Indstevnte Personer paaraabte for at erfare om de under Tingsvidnet vilde gjøre Møde.

De Indstevnte bleve lovlig paaraabte men mødte ikke.

Derefter bleve de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte og fremstod da som

1ste Vidne Tosten Tollefsen Naa, der i et og alt vedstod Rigtigheden af hans under det paaberaabte Tingsvidne afgivne Forklaring, hvortil han saaledes under sin forhen aflagde

Eeds Kraft henholdt sig, forresten havde han intet videre enten at tillægge eller fratage sin forhen afgivne Forklaring, vedstod sit Prov rigtig tilført afskeediget.

2. Det afhørte Vidne under det forrige Tingsvidne Ole Tollefsen Kraagevig, blev ikke indkaldt fordi Stevningen kom for seent fra Kongsberg at den ikke for ham kunde forkyndes.

3. og 4de Vidne Osmund Jacobsen Berven og Knud Johnsen Berven, under det første Tingsvidne ogsaa afhørte som 3. og 4de Vidne, der under deres aflagde Eeds Kraft vedstode Rigtigheden af deres under det første Tingsvidne aflagde Forklaring hvortil de i et og alt henholdt sig, og lagde de til paa Citantens Opfordring at Stedet hvor Citanten havde sadt disse Hestkræature var et almindeligt Beite Sted for saa vel unge som gamle Heste. Vedstod deres Prov rigtig tilført afskeediget

5te og 6te Vidne Bergje Bergjesen Qvæstad og Jacob Arnesen Naae, der som 5te og 6te Vidne under forrige Tingsvidne har aflagt Forklaring til hvilken, de under deres da aflagde Eed i et og alt henholdt sig og hvis Rigtighed de tilstode. Det Sted hvor Hestkræaturene fra Østlandet bleve sadte var almindelig brugt til et Beite for saavel \for/ unge som gamle Heste.

Citanten Johannes Qvæstad, der ei havde flere Vidner at føre var begjærende Tingsvidnet sluttet, og haabede sig tilkjendt under Hovedsagen saavel i Anledning af dette som forrige Tingsvidne og øvrige Proces Omkostninger den Summa 30 Spd: forøvrigt var han begjærende Tingsvidnet hastigst mueligt beskrevet.

Cit: bet: Indcammitation 1 Spd 28 s Vidneførselen 56 s: bet: Beskrivelse 50 s:
Tingsvidnet bliver at slutte.

Continuation af Justitssagen mod Tosten Halstensen Stavenæss
og Hustrue Sygnie. see Fol: 383.

Actor Lensmand Ringheim mødte for Retten og fremstillede de Tiltalte Tosten Halstensen Stavenæs og Hustrue Sygni frie for Baand og Tvang Der efter han fremlagde sin under 26de April d: A: udstyrede continuationsstevning hvorved de Tiltalte saavelsom en Deel Vidner var indkaldte. Stevningen er forsynet med Forkyndelses Paategning. Videre fremlagde han 2de Attester fra Hr: Pastor Bolling begge datteret 14de April 1824, der angaar de Tiltaltes Alder og Forhold. Disse Documenter bleve Paa Actors Forlangende for de Tiltalte oplæste og indtages her saalydende ##

De Tiltalte vedstode at de oplæste Præsteattester var dem angaaende.

Den for de Tiltalte beskikkede Defensor Nils Sjursen Thestal var tilstæde for at iagttage de Tiltaltes Tarv.

Actor maatte derefter foreløbigen Anmærke, at da han havde faaet Ole Gundersen Tvedt under Sundhorleens Jurisdigition til godvillig at møde

1824: 396b

her for Retten saa havde han for at spare det Offentlige for Omkostninger ikke optaget noget Tingsvidne i Sundhorleen.

Alle de i Stevningen benævnte Personer vare personlig tilstæde i Retten og vedtog alle lovlig Varsel.

Actor der efter vare \begjærende/ de indstevnte Vidner indkaldte og deres Forklaring paa de forhen i Sagen fremsadte skriftlige Qvæstioner indhentede og fremstod da som

9de Vidne Lars Sjursen Sæd, der ei under Forhøret har aflagt Forkl: aflagde nu Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig omtrent 38 Aar gammel og sidstafvigte Foraar nød han Alterets Sachramente og de Tiltalte ubeslægtet. Han svarede til de af Actor for Vidnerne fremsadte Qvæstioner som følger til 8de 9. og 10. Qv: er derom uvidende. vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

10de Vidne Thomas Larsen Sæd {der ei} under Forhøret ei afhørt aflagde den i Loven befalede Eed med Løfte om at vidne Sandhed forklarede sig omtrent 33 Aar gammel og sidst afvigte Foraar nød han Alterets Sachramente, han er de Tiltalte ubeslægtet. Besvarede de af Actor fremsadte Qvæstioner som følger til 8de 9de 10de Qv: er derom aldeles uvidende.

11te Vidne Marlin!! (Martin?) Apsalonsen Warberg, der ei tilforen i nærværende Sag er afhørt, aflagde nu Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, forklarede sig 36 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente, de Tiltalte ubeslægtet. Forklarede sig aldeles uvidende til de af Actor fremsadte 8de 9de og 10. Qv: vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

6te Vidne under nærværende Sag Torbjørn Larsen Hærreid fremstod nu atter og under sin forhen aflagde Eeds Kraft paa Actors Opfordring forklarede at det forholdt sig aldeles rigtig at Tiltalte Sygni havde leveret ham den Malk!! (Melk) som hun afmalkede hans Gjedder efter at hun var kommen af hans Tjeneste og at dette skeede fuldkommen med hans Villie. Vedstod det Tilførte rigtig afskediget.

Bestjaalne Iver Iversen Strand fremstod og angav at en Baade{trave} Klamre eller Klemme og en Hengetrave vare ham tilhørende og ham frakomne mod hans Vidende og Villie, begge Ting som blev ham foreviste gjenkjendte han fuldkommen at være de samme som af hans Værge var bortkomne, hvilket han stadfæstede med den i Loven befalede Tilhjemlingseed. Begge disse Ting bleve med de Tiltaltes saavel som Actors og Defensors Samtykke af Laugrettet taxeret for 20 s: Sp: og da han har faaet dem tilbage frafaldt han al videre Erstatning.

Bestjaalne Torbjørn Torbjørnsen Lionæss fremstod og synes at en ham i Retten forevist Selvh.l.erskrue(?) fuldkommen lignede en som var ham tilhørende og som var ham frakommen mod hans Vidende og Villie; {hvorpaa} hvilket han bekræftede med Eed Skruen er forhen taxeret for 24 s: og da han har faaet Skruen tilbage frafaldt han al videre Erstatning.

Bestjaalne Lars Nilsen Kaltved eller Kaldestad fremstod og forklarede at han ikke gjenkjendte nogen af de i Retten foreviste Ting at være sig tilhørende, hvorimod han savnede af sit Verge 2de Baadetillier, som mod hans Vidende og Villie {h...} \er/ ham frakommen hvilket han bekræftede med Eed. Tiljene ansaa han at være Værd 16 s:, med hvilken Taxt Vedkommende erklærede sig fornøiet, hvilke 16 s: han paastod sig godtgjorte da han ikke har faaet dem tilbage.

Bestjaalne {Gulleik} \Ole/ Gundersen Tvedt fremstod, og gjenkjendte en Øxe en ..etqve(?) og en Hammer at være sig tilhørende, samt paastod at de vare ham frakomne mod hans Vidende og Villie, hvilket han bekræftede med den i Loven befalede

1824: 397

Tilhjemlingseed. Øxen blev af Laugrettet taxeret for 3 Ort Spc: Hammeren for 12 s: og Retqven(?) 8 s: med hvilken Taxt Vedkommende erklærede sig fornøiet. Da han har faaet sine Varer tilbage frafaldt han al videre Erstatning.

Actor bad anmærket at en Jagteskrue forhen under Sagen taxeret for 1 Spd 60 s: en Fiskelyster for 24 s: et Spadegjern 4 s: en Bandekniv 24 s: et Stykke af en Fiskeskydel 4 s: og en Bordrugs(?) Svev(?) som nu af Laugrettet blev taxeret for 4 s: alt i Specier. Til disse Ting havde det ikke været Actor mueligt at opdage nogen Ejere hvorfor han ei heller kunde faa saadanne indkaldte, hvorfor de bleve overleverede Lensmand Holkesvig for om der imidlertid dertil skulde anmelde sig Ejere. Videre {maatte A} fremleverede Actor sin Deduction og Domspaastand i nærværende \Sag/ hvortil han for øvrigt henholdt sig og da det ikke var ham mueligt at erhverve flere Oplysninger i Sagen var han begjærende samme til

Doms optaget under Forbeholdenhed af alt Lovligt. Indlægget blev oplæst og indtages her saalydende #

Defensor Nils Sjursen Thesdahl frem leverede nu sit skriftlige Indlæg i nærværende Sag hvortil han henholdt sig og undergav fra sin Side af Sagen Rettens Dom. Indlægget blev oplæst og indtages her saalydende. Defensor forbeholdt for øvrigt alt Lovligt.

Er: da hverken Actor eller Defensor har videre at amærke!! (anmærke) bliver denne Sag optaget til Doms. Arrestanten blev Lensmand Holkesvig overleveret.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

No: 1. Skjøde datteret 24 Mai 1824, fra Gunder Tollevsen Vigene til sin Søn Ole Gundersen paa et Brug i gaarden {Vigene} Langesæter.

2. Ditto af 31 Mai 1824, fra Jarand Olsen Mæland til sin Svingersøn Lars Olsen Mæland paa et Brug i Gaarden Mæland.

3. Skjøde af Ditto Dato, fra Iver Olsen Utne til sin Søn Ole Iversen, paa et Brug i Gaarden Utne.

4. Ditto af 6 April 1824, fra Knud Thorsen Botnen i Røldal til Ole Aslaksen Østerhagen af Røldal, paa et {Brug} Part i Stølen Svandalsflaaten og Midtlegeren.

5. Ditto af 2 Junii 1824 fra Johannes Johannesen Qvæstad til sin Broder Lars Johannesen Qvæstad, paa et Brug i Gaarden Qvæstad.

6. Ditto af 1ste Junii 1824 fra Lars Tobiassen Espe til sin Sødster Maritha Tobiasdtr: paa et Brug i Gaarden Espe.

7. Ditto af 2 Junii 1824, fra Knud Olsen Tvedt til sin Svingersøn Johannes Nilsen Tvet paa et Brug i Tvet i Odde.

8. Ditto af 1ste Junii 1824 fra Jørgen Jørgensen Berve til sin Stedsøn Ole Henriksen paa et Brug i Børve.

9. Mageskjøde af 2de Junii 1824, in duplo, oprettet imellem Jørgen Nilsen Freim og Ole Larssen Reinsaas, {paa} hvorved Jørgen Nilsen Freim erhoder Freim og Ole Larssen Reinsaas Gaarden Reinsaas.

10. Ditto af 6 April 1824 in Duplo, oprettet imellem Lars Johnsen Østerhagen og Knud Thorsen Botnen, hvorved Knud Thorsen Botnen erhoder en Part i Østerhagen imod at Lars Østerhagen erhoder en Part i Botnen.

{11. Skjøde af 28 Mai 1823 fra Knudt Olsen Tvet til sin}

11. Bestalling af 29 Novembr: 1823, til Lehnsmand Johannes Pedersen Aga, at for Eftertiden at være ..elig(?) Lehnsmand, fra Amtmand Hagerup.

1824: 397b

12. Brugs og Wilkaarbrev fra Ole Henriksen nedre Berve, til Dordei Olsdatter og Jørgen Jørgensen Berve, datteret 17 Junii 1824.

13. Ditto af 31 Mai 1824, fra Lars Olsen Mæland til Jarand Olsen Mæland og Kone paa Levetid.

14. Ditto af 2 Junii 1824, fra Johannes Nilsen Tvete til Knud Olsen Tvet og Kone paa Levetid.

15. Panteobligation af 6 April 1824, fra Ole Aslaksen Østerhagen til Lars Olsen Mæland paa 120 Spd: mod Pant i Østerhagen.

16. Ditto af 31 Mai 1824, fra Jakob Larssen Buer til Lars Samsonsens Fresvig paa 50 Spd. mod Pant i Buer.

17. Ditto af Ditto Dato fra Jørgen Nilsen Freim til Thomas Nilsen Scheggedal stor 400 Spd, mod Pant i Freim.

18. Ditto af Ditto Dato fra Elling Hansen Nøstvig til Torjuls Mikkelsen Tjoflaat paa 150 Spd, mod Pant i Nøstvig.
19. Ditto af 2 Junii d: A: fra Omund Sivertsen Tvedt til Johannes Sivertsen Tvet, paa 150 Spd mod Pant i allt hvad han ejer og eiendes vorder.
20. Fæsteseddel datteret 31 Mai 1824, hvorved Ole Johnsen Age, har bortfestet et Plads til John Johnsen Qvitne, paa Førstnevntes Gaard paa Levetid med Reversal
21. Contract datteret 20 April 1824, hvorved Sven Aslaksen Ystenes har lovet Husetomter m: v: til Lars Torbjørnsen Kingservig.
22. Udskiftning datteret 20 Octobr: 1823, imellem Helje Olsen og Østen Danielsen Jordal.
23. Ditto datteret 29 Mai 1824, imellem Aamund Iversen og Mikkel Iversen Hildal.
24. Skifte sluttet 20 Febr: 1824, efter Synneve Johannesdatter Utne, hvorved Boets ejende Stopelod(?) er udlagt til Arvingerne.
25. Udskiftning paa Gaarden Hamre i Røldal imellem Gullik Olsen og Knud Helliesen, afholdt den 16 September 1823.
26. Causion af 8 Martz 1824, hvorved Jakob Olsen Tufte som Selvskyldner indestaar Knud Oppedal for de af ham til Ole Tufte laante 100 Spdlr.
- 28!! Executionsforretning af 7 Januar 1824, afholdt paa Gaarden Rogde hos Ole Jakobsen for til Knud Oppedal skyldige 240 Spdlr.
29. Ditto af Ditto Dato, afholdt paa Gaarden Rogde hos Ole Jakobsen for skyldige til Knud 100 Spdlr.
30. Afkald dattert 1ste Juni 1824, fra Anna Holgersdtr: Kjepse til Omund Omundsen Utne for hendes Arv efter Sødsteren Herborg.
31. Ditto af 31 Mai D: A: fra Ole Johnsen Opheim til Formynderen Od Johnsen Eide for hans tilfaldne Arv.
32. Ditto af 10 Mai D: A: fra Johannes Sjursen Maakestad til Formynderen Omund Sjursen Sexe for hans Arv efter Fader.
33. Ditto af 31 Mai 1824, fra Ole Johnsen Opheim til Formynderen Od Johnsen Eide for hans Faderarv.

1824: 398

34. Lodseddel af 31 Mai 1824, fra Ole Samsonsens Skare, hvorved han forpligter sig til at beholde det Løsøre for 33 Spd 50 ½ s. som tilfaldt Myntl: Cicilia Sjursdtr: Skare.
 35. Ditto af Ditto Dato fra Ingebrigt Johnsen Ljone, der indesidder med 18 Spd 13 s i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Inger Knudtsdatter efter Faderen Ingebrigt Qvamme.
 36. Ditto af Ditto Dato fra Johannes Haldorsen Mauge, der indesidder med 7 Spd 77 Skilling i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Maritha Larsdtr:
 37. Ditto af Ditto Dato fra Ole Mikkelsen Mansager, der indesidder med 4 Spd 75 s. i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Mikkel Johannessen Mansager.
 38. Ditto af 1ste Junii D: A: fra Aad Bergesen Aakre der indesidder med 46 Spd 83 ½ s i Løsøre, der tilfaldt Myntlingen Anna Olsdatter.
 39. Ditto, af Ditto Dato fra Elias Torjulsens Eide der indesidder med 51 Spd 68 s i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Hans Ellingsen.
 40. Ditto af 2 Junii D: A: fra Haldor Haldorsen Espeland, der indesidder med 11 Spd i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Ranvei Iversdatter.
 41. Ditto af Ditto Dato, fra Iver Olsen Haugse, der indesidder med 19 Spd 107 [s.] i Løsøre som tilfaldt Myntlingen Ingeborg Heljesdatter.
- Derefter blev aflyst følgende Documenter.
- No: 1. Obligation fra Elling Hansen Nøstvig til Omund Ellingsen (Rejs?)sæter paa 133 Rbdlr 21 s. N: V:, der nu er afbetalt.

2. Ditto fra Jørgen Nilsen Freim til Tosten Larssen Oppedal paa 400 Rd D: C:, der nu er afbetalt, datt: 31 Mai 1808.

Videre blev thinglæst:

No: 42. Skjøde af 28 Mai 1823, fra Knud Olsen Tvedte til hans Svigersøn Johannes Nielsen Tvedt paa ½ Gd: Tvedt.

Da ingen flere efter \3de/ Ganges Udraab meldte sig med videre for Retten, blev Thinget hermed sluttet.

C: H: H: Lund Johannes Svendsen Vines, Torbjørn Johannessen Maage, Askild
Vigliksen Aakre, Tosten Jarandsen Mæland (: alle med iholdt Pen :)

Aar 1824 den 19de Juni blev Retten sadt paa Thingstedet Helleland af Stedets Sorenskriver i Overvær af de eedsorne Laugrettesmænd, sc: Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland og Endre Jenssen Helleland.

Hvorda i Justitssagen Folio 396 mod Tosten Halstensens Stavenes og Huustro Sygni Jonsdatter, blev afsagt saadan

Dom:

Ved de førte Vidner, saavelsom ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse er fuldkommen oplyst at justitialiter tiltalte Tosten Halsteensen Stavenes

1824: 398b

og Huustro Sygni Johnsdatter, deels i fællig og deels særskildt have begaaet endeel forskellige Tyverier paa forskellige Tider, men alle saare smaae og ubetydelige og uden saadanne Omstændigheder som kan qvalificere eller gjøre Forseelsen betydelig, uden for saavidt at samme Forbydelse synes at være igjentaaget saa ofte god Leilighed gives og altsaa viser de Tiltaltes Tilbøjelighed til at sætte sig i ulovlig Besiddelse af andres Gods, hvilket som farligt for det Offentlige kan synes at lægge nogen Vægt til Forbrydelsen, hvortil kommer at de skjøndt fattige Huusfolk dog aldrig kan siges at have levet i yderlig Trang og derved være fristet til at begaae Tyverier. Vel har han som mere omvankende oftere forøvet den paaklagede Forbrydelse, men naar betraktes at hun naar Ledighed gives ligesaavelsom han gjorde sig skyldig i det Paasøgte og at han har en Tid hensadt i Arest som hun har været fritaget for, saa troer Dommeren at finde Grund for at deres Straf bør være lige og at deres Forbrydelse, {hvorfor} \der/ nu første Gang for Retten er bleven dem overbeviist; saa troer Dommeren at de ifølge Forordningen af 20 Febr: 1789 § 1 ipligtes en passelig Revselse og Advarsel ved at {ipligtes} \dømmes til/ ½ (: et halvt :) Aars Tugthuus Straf.

Paa Grund af anførte, Kjendes for Ret: Tiltalte Tosten Halstensens Stavenes og Huustro Sygni Johnsdatter, bør for første Gang begaaet Tyverie at hensædtes til Arbeide i Bergen Tugt- og Manufacturhuus et ½ (: et halvt :) Aar, samt at betale alle af denne Sag lovlige flydende Omkostninger efter nærmere af Amtet approberede Regninger, hvoriblandt her tilkjendes Actor i Betragtning af hans gjorde \adskillige/ Reiser i Salarium 10 (: ti :) Speciedaler, foruden Skyds og Diet og Defensor ligeledes 6 (: sex :) Speciedaler, saa erstatte de Idømte desuden frastjaalne Lars Nielsen Koltvedt for de ham frastjaalne 2 Baadetiiller som han ei har faaet tilbage 16 (: sexten :) Skilling, de øvrige Frastjaalne have alle erholdt de stjaalne Koster uskadt tilbage. Af Actor og Defensor findes intet forsømt. Det Idømte udredes og efterkommes 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse, under Lovens Tvang efter Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen ibidem, Sjur Samsonsens ibidem, Endre Jenssen ibidem (: alle 4 med iholdt Pen :)

Aar 1824 den 26 Juni, blev Retten sadt paa Thingstedet Helleland ved Sorenskriveren i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette, nemlig: Ole Haldorsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Michel Endresen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Hvorda, I Sagen Folio 393, Gunder Gundersen Ødland (Odland) mod Ole Olsen Ødland (Odland) blev afsagt saadan

Dom:

Ved de førte Vidner saavelsom ved Sagvolderens egen Erklæring, er det fuldkommen oplyst at Sagvolderen i nærværende Sag Ole Olsen Ødland ved mundtlig Contract har tilforpligtet sig ved Skjøde at overdrage og tilhjemle Citanten Gunder Gundersen Ødland 6 (: sex :) Marker Smør i Gaarden Ødland, beliggende i Røldal, men da han nu

1824: 399

paastaar ikke at kunde efterkomme sin Forpligtelse formedelst hans Kones Misfornøielse over Salget, saa har han herfor paastaaet sig frifunden, uagtet det ikke engang er godtgjort at Konen var misfornøiet med Handelen da denne skeede, ligesom om det end var godtgjort Manden dog er Boets Værge. Om Gaardens Priis er intet af Parterne anført under Sagen, hvorfor samme maae ansees som af dem afgjort og begge derom enige. Paa disse Grunde og Lovens 5 – 1 – 1 Art, Kjendes for Ret: Sagvolderen Ole Olsen Ødland tilpligtes herved ifølge gjorde Accord ved Skjøde paa første eller i det seneste inden andet Things Slutning for Kingservigs og Røldals Skibrede efter at denne Dom 15 Dage forud er forkyndt at overdrage og tilhjemle Gunder Gundersen Ødland de paastevnte 6 Mrk Smør i Gaarden Ødland i Røldal, under daglig Mulct 60 Skilling skrives sexti Skilling til Røldals Sogns Fattig og Skole-Kasse til lige Deling. I denne {Sag} Processes Omkostninger betaler Sagvolderen Ole Olsen Ødland 4 (: fire :) Speciedaler. Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer, under Executionstvang.

I Sagen Folio 393, Arne Omundsen Digrenes mod Guttorm Johnsen Jordal, blev afsagt saadan

Dom:

Citanten Arne Omundsen Digrenes har sagsøgt Guttorm Johnsen Jordal at betale ham skyldige fra Aaret 1810 og 1812 {skyldige} tilsammen 450 rd D: C: Da bemeldte Gjeld, har henstaaet upaasøgt indtil nu, saa maae begge Parter ansees at have samtykket denne Henstand og at den altsaa ifølge § 31 i Forordningen om Pengevæsenet af 5te Januar 1813 og Lov om Pengevæsenet af 14de Juni 1816 § 13, {at} bør udredes med 12 (: tolv :) Skilling Specie for \hver/ Rdr D: C: Da Sagen for begge Parter var tvivlsom \i henseende den Sum som burde udredes/, synes Renter fra Indstevningen og Processens Omkostninger at bør bortfalde og enhver Part at bør bære de hafte Omkostninger thi Kjendes for Ret: Guttorm Johnsen Jordal ipligtes herved at betale til Arne Omundsen Digrenes \den/ her paasøgte Gjeld med 45 (: fem og firetie :) Speciedaler; Processens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse

I Sagen Folio 388, Haljer Larssen Ullensvang mod John Hanssen Hagestad, blev afsagt saadan

Dom:

Under nærværende Sag er oplyst og godtgjort at Sagvolderen John Hanssen Hagestad har nægtet Udleveringen af en Qvige, som af Citanten Haljer Larssen Ullensvang var leveret paa Vinterfoster, til Sagvolderens Forpagter Isaak Larssen, under Paaskud af at Isach Larssen stod i Sagvolderens Debit og altsaa \skulde/ afgjøre denne førend det blev tilladt at udlevere nogen af de Ting, han havde i sit Værg. Om nu Sagvolderen efter Forpagtningscontracten var berettiget til at gjøre et saadant Forbud, hvilket han dog ei har beviist, saa har han dog ikke lovligten forfulgt sit Forbud. Sagvolderen har og beviist at den paastevnte Qvige er hans redtmæssige Ejendom thi Kjendes \for/ Ret: Indstevnte John Hanssen Hagestad ipligtes at udlevere den af Citanten paastevnte Qvige, samt tillige betale denne Processes Omkostninger saavelsom Tidsspilde og unødvændige Ophold, alt skadesløs med 6 (: Sex :) Speciedaler

1824: 399b

Det I Dømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Tvang og Adfærd efter Loven.

I Sagen Folio 388, Lars Larssen Ouse mod Niels Torjersen Weaaen blev afsagt saadan Dom:

Under nærværende Sag har Lars Larssen Ouse sagsøgt Niels Torjersen Weaaen, til at udbetale til sig (: Citanten :) skyldige 2 Spd. Ved de førte Vidner er oplyst at Sagvolderen ved at afkjøbe Citanten er Deel Kjød er bleven ham skyldig den paastevnte Sum, uden at Sagvolderen kan godtgjøre senere at have betalt de paastevnte 2 Spd. thi Kjendes for Ret: Indstevnte Niels Torjersen Weaaen tilforpligtes at betale til Citanten de paastevnte 2 (: to :) Speciedaler, tilligemed denne Processes Omkostninger med 4 (: fore :) Speciedaler, 18 (: atten :) Skilling, samt for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen til Justitscassen saameget som Dom og Segl koster. Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

A v W S Koren Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland

Maanedsting for Hardanger

Aar 1824 den 6te September blev Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland til det sedvanlige Maanedstings Afholdelse for Hardanger \saavel Lehnets som Lyseklosters Gods/ og blev Retten betjent ved Stædets Dommer Sorenskriver Koren i Overværelse af Laugrettesmændene Sjur Samsonsens, Endre Jensen Helleland, Ammund Pedersen Lofthuus og Sjur Eriksen Lofthuus.

Hvorda! blev publiceret følgende Anordninger og Love.

1. Lov angaaende Capitulstaxten dat: 20de Julij 1824
2. Do: om Forandring i den ved Lovens 1 – 4 – 8, 9 samt Forord: af 11te August 1797 § 23 bestemte Varselstider i civile Sager dat: 20de Julij 1824
3. Lov angaaende visse Forrettigheder for de Sparebanker som ere eller vorde oprettede dat: 20de Julij 1824.
4. Lov angaaende visse Forrettigheder \for Banker/ som oprettes dat: 20de Julij 1824
5. Lov ang: Nedsættelse i Brandcontingenten af Bygninger paa Landet og i visse Tilfælde af Bygninger {af} i Kjøb og Ladestæderne dat: 28de Junij 1824.
6. Lov hvorved den i Forordningen af 11te Augusti 1797 § 7 indeholdte Bestemmelser for en Deel ophæves Dat: den 28de Junij 1824.

7. Lov indeholdende nogle Forandringer i, og Tillæg til de for Norges Bank gjeldende Love dat: 20de Julij 1824.
8. Lov indeholdende ydderligere Bestemmelser angaaende Skydsvæsenet. Dat: 28de Junij 1824.
9. Lov angaaende i hvilke Tidender (= aviser) Proclamata, Indkaldelser og Stevninger herefter blive at bekjendtgjøre dat: 20de Julij 1824
10. Lov angaaende Afskaffelsen af Boers Behandling ved Opbudsmænd dat: 22 April 1824.
11. Lov angaaende Sildefiskeriet ved Bergen dat: 22de Apr: 1824.
12. Lov ang: Forbud mod Brug af Torskegaarn paa Fiskegrunden Kuur Kaasen dat: 28de Junij 1824
13. Lov angaaende Consulats Penges Erlæggelse i Helsingør dat: 10de Maii 1824
14. Lov angaaende de Afgifter derved Indførsel og Maaling af Brændeveed i Stiftsstederne skulle erlægges datteret 10 Mai 1824.
15. Ditto hvorved den i Forordningen af 11 August 1797 indeholdte Bestemmelser for endeel ophæves. datteret 28 Junii 1824.
16. Ditto angaaende Nedsettelse i Brandcontingenten af Bygninger paa Landet og i visse Tilfelde og Bygninger i Kjøb og Landstederne. datteret 28 Junii 1824.
17. Ditto indeholdende en Udvidelse af de ved Lov af 20 August 1821 givne nærmere Bestemmelser for Matriculeringen, 28 Junii 1824
18. Ditto angaaende Gjeistlighedens Tiende Indtægter i Øst og Vestfinmarkens Fogderie. datteret 2 Junii 1824
19. Do: angaaende Handelsrettigheder for Losse og Ladestedet Aalesund, datteret 30 Junii 1824.
20. Do: angaaende Refusion for Skydsudgifter som af Statscassen ere udlagte i Anledning af Friskydsens Afskaffelse datteret 30 Julii 1824.

1824: 400

21. Orden hvorefter de for Norges Høiesteret indankede Sager i 2den Session 7 Septembr: 1824, bliver at foretage.

Gammel Sag Folio 390. Hellie Tostensen Legreid mod Anve Tostensen Legreid. Begge Parter mødte for Retten.

Anve Tostensen Legreid fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest at have kontrastevnet Citanten Hellie Tostensen Legreid, til denne Ret, at anhøre Vidner og see sig overbevist og lide Dom at betale Contra citanten skyldige 25 Spdlr 90 Skilling, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende # Contracitanten declarerede at Grunden til Citantens Søgmaal er følgende: Under 19 Octobr: 1821, udstedte Hellie Tostensen Lindebrekke (: Hovedcitanten :) Obligation at skylde Contracitanten 300 Spdlr mod Pant i Citantens Gaardebrug, dette Jordebrug bortbyttede Citanten til en her ustevnt Mand, og da denne vilde have Gaarden befriet for Heftelsen blev den qvitteret af Contracitanten uagtet Renterne ei vare blevne erlagte. Dens Capitaler bleve da klarerede paa følgende Maader: 50 Spdlr skulde Contracitanten modtage hos en her ustevnt Mand 13 Spdlr, hos nok en Anden, 65 Spd hos en tredie og 100 Spdlr betalede Skyldneren selv, samt endvidere af nok en anden 100 Spdlr, hvorved altsaa Contracitanten har paa bemelte Obligationscapital modtaget 28 Spdlr mere end Capitalens Beløb, men af disse 28 Spdlr har Contracitanten udbetalt paa Hovedcitantens Vegne 7 Spdlr for en Qvige. Disse 21 Spdlr, er det Citanten ved sit Hovedsøgmaal paafordrer, men til Afdrag i det Paasøgte paastaaer Contracitanten at maae afgaae Renternes Beløb som han fra Obligationens Datum indtil Udbetalingen ikke til denne Tid har bekommet. Af bemelte Obligations Capital blev 128 Spdlr betalt 19 October 1822,

derefter den 30te November 1822, blev betalt 100 Spdlr og sidstmeldte 100 Spdlr den 1ste Desember 1823 hvilke Renter 4 proCento, Contracitanten troer beløber 12 Spdlr 36 s; desuden har Contracitan!! til gode hos Citanten for Obligationens Opsigelse med stemplet Papir og Forkyndelse 1 Spdlr til Hovedcitanten laante Penge 4 Spdlr, for 2 Skjepper Byg han modtog for 1 ½ Aar siden 1 Spdlr 6 s: 1 Bpd Smør 2 Spdlr, for ½ Bpd Tørfisk 24 s: Leie for 1 Hest 4re Gange 1 Spdlr, 1 Skjeppe Salt 60 s, Saa at Contracitanten troer sig at komme til gode hos Hovedcitanten efter at forbemelte 21 paa Hovedstolen for meget modtagne Speciedaler ere fradragne den Sum 5 Spd 6 s: dem Contracitanten paastaaer sig tilkjendt. At Obligationen blev qvitteret og aflyst uagtet Renterne ei vare afklarerede grundede sig paa Vedkommendes Forlangende der havde erholdt og var bleven Ejer af Gaarden Lindebrekke hvorpaa Hovedcitantens Gjeld hvilede og at der desuden vare Sammenregninger imellem Hoved og Contracitanterne.

Hovedcitanten declarerede at den Gang ommeldte Obligation blev udstedt manglade der 14 Spdlr i de fulde Penge 300 Spdlr dem Citanten fik til gode hos Contracitanten og derved anseer han de fordrede Renter betalte.

Contracitanten declarerede at han ei kan erindre sig dette til nogen Vished, men veed eller synes at kan erindre, at der var nogle faa Penge dem han enten nyelig havde betalt eller strax skulde betale for Hovedcitanten til Ole Paulsen Sponheim eller nu Undeland og nogle andre smaae Sammenregninger med Contracitanten hvorved de manglende Penge bleve afklarerede og godtgjorde.

Hovedcitanten paastod at der restede 14 Spd og at disse paa ingen Maade ere blevne kralerede!! (klarerede).

Contracitanten fremstillede som

1ste Contravidne Hans Olsen Westreim sagde sig 66 Aar gammel har nydt Alterens Sacramente i dette Aar er nest Sødskendebarn til Hovedcitanten og ligesaa til Contracitantens Hustrue, aflagde Lovens Eed og forklarede at Vidnet overtalede Contracitanten at qvittere omhandlede {Opli} Obligation uagtet den Gang hverken den hele Capital ei heller Renter, vare blevne udbetalte men der restede paa Obligationens Capital 72 Spdlr og declarerede Vidnet at naar de bleve betalte vil Obligationen kunne vise hvormeget Renterne beløb. Videre vidste ikke Vidnet til Oplysning afskediget.

2det Contravidne Gjert Hansen Lindebrekke forestaaende Vidnes Søn og den som blev Ejer af bemelte Gaard Lindebrekke, sagde sig 29 Aar gammel og sidstafvigte Foraar at have nydt Alterens Sacramente, aflagde Lovens Eed, forklarede at af ovenmeldte Obligationspenge blev den 19 October 1822 betalt 50 Spd – 13 Spd – og 65 Spd tilsammen bemelte Dag 128 Spd og i samme Aars November Maaned 100 Spd Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

1824: 400b

3. Vidne Ole Paulsen Sponheim, sagde sig omtrent 30 Aar og i indeværende Aar at have nydt Alterens Sacramente, er gift med Contracitantens Sødsterdatter og i Tredie Leed beslegtet med Hovedcitanten, forklarede at kort \efter/ Michali dag 1822, men hvad Datum kan Vidnet ei erindre, paatog Contracitanten sig at betale for Hovedcitanten til Vidnet 10 Spdlr dem Vidnet siden efter og bekom. Vidnet havde bemelte Tid flere Penger til gode hos Hovedcitanten og bad derfor og bad derfor!! Contracitanten Anve, bemelte Tid, da han lovede de 10 Spdlr at paatage sig eller love at betale mere, men Anve vilde ikke; om dette var fordi han ei pligtede flere til Hovedcitanten, eller af nogen Anden Aarsag, derom er Vidnet uvidende. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Hovedcitanten declarerede at han tilstod Rigtigheden af, Citantens foran anførte Regning og modtagne Capitaler undtagen forsaavidt at der resterede 14 Spdlr paa Hovedstolen dem

Citanten aldrig har bekommet, men bør at afqvittere paa Renterne og, nedlagde Benegtelse imod at de 10 Spdlr som sidste Contravidne har omvidnet enten er endeel af de 14 Spdlr eller at Hovedcitanten ved nogenslags Sammenregning eller paa anden Maade har faaet dem godtgjort, men bemelte 10 Spdlr paastod Hovedcitanten vare blevne iberegnete og afkortede i den imodtagne Capital da Obligationen blev skreven, ligesom og andre Regninger dengang blev afgjort bleve Hovedcitantens Gjeld til Vidnet Ole Paulsen Sponheim indberegnet og dog derefter skulde Hovedcitanten end desforuden have de omhandlende 14 Spd til gode.

Contracitanten benegtede aldeles at skyldte de omhandlede 14 Spdlr, men declarerede at hvis ei alt strax blev afklareret, det han ei nøie kand erindre bleve de strax erlagte {ved bemelt} som det forekommer Contracitanten ved bemelte 10 Spdlr og nogle andre smaae Sammenregninger mellem Contracitanten og Hovedcitanten.

Contracitanten som intet videre vidste i Sagen at oplyse, indlod Sagen til Doms efter Indstevningen og med Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, alt under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornøden agtes.

Hovedcitanten declarerede at foruden forbemelte Fordring har han fød en Melkekoe for Contracitanten, som havde baaret nylig for (før) han modtog den, han fødte den Vinteren over, men da den nesten intet malkede paastaaer han derfor at erholde 3 Spdlr. Ligeledes fødte han en Qvige for Contracitanten en Vinter og derfor troer han at komme til gode hos Contracitanten 3 Spd. Videre har han arbeidet hos og for Hovedcitanten!! tilsammen ialt for 1 Spdlr. Dette alt at bevise, dertil var han begjerende Sagen udsat til førstkommende Høstething, hvilket Contracitanten under Benegtelse af Hovedcitantens her tilførte Fordringer.

Retten eragtede. Sagen bevilges udsadt til førstkommende Høstething for Gravens Skibrede.

Contracitanten betalede for 3 Vidner at afhøre 40 Skilling og Incammination efter Afdrag af Tilsvarspenge 108 Skilling og Hovedcitanten betalede for Udsettelse 12 s.

Nye Sag.

Skibscapitaine Isak Brandt, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Johannes Sjursen Tvet at møde ham og fremlegge en Regning dem imellem, og derefter at lide Dom at udbetale det Skyldige med denne Sags Omkostninger, saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvilke to Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Indstevnte Johannes Sjursen Tvedt selv tilstede, vedtog lovlig Varsel, men declarerede at da de omstevnte Mellemlægninger har sin Grund i at Citanten efterat have erholdt Amtets Tilladelse, reisede til Qvinherret og paa Baroniet Rosendahl Thing Høsten 1823, udførte en Sag ved Retten, i Anledning af at en her u{d}stevnt Mand havde paaseilet en Jegt der tilhørte Sagvolderen, men var fragtet af tvende andre ved Navn John Johannesen Aasheim og Onund Sjursen Tvet. Disse tvende for hvilke Sagen ligesaavel blev udført som for Sagvolderen, troer Sagvolderen burde veret her indstevnt ligesaavel som han, og at Sagen altsaa

1824: 401

ikkun for den tredie Part ham vedkommer, kan eller bør fremmes.

Citanten fremlagde nu i Retten en ham \af/ Sagvolderen Johannes Sjursen Tvedt, tilstillet Skrivelse, dattert 2 October 1823, der efter hans Formeening fuldkommen beviser og godtgjør at han har Ret til at henholde sig til Sagvolderen for alt hvad han tilkommer i Anledning ovenmeldte udførte Sag og at han ikke har med andre eller flere derom at afgjøre eller er pligtig til andre at henholde sig i hvor mange de end muelig kan have veret deelagtige i den tilførde Skade, til hvis Erstatning Citanten udførde deres Sag og da han har givet dem

Regning over hans formentlige Tilkommende, saa provoserede han ham (: Sagvolderen :) til at fremlegge bemelte Regning. Bemelte Regning blev nu af Sagvolderen fremlagt og tilligemed foranførte Skrivelse, blev oplæst og indtages her saalydende ##

Sagvolderen declarerede at foruden de paa Hr: Brandts Regning anførde af ham modtagne 2 Spd 60 s, som der er ført til Afdrag er ham endvidere bleven betalt 15 Spd 60 s. og da bemelte Sum forekommer Sagvolderen og Medbrødre fuldkommen nok om ei mere end Hr: Brandt med Billighed kan og bør tilkomme, saa negter Sagvolderens Medbrødre at deeltage i de flere Omkostninger, hvorføre og Sagvolderen seer sig nødsaget at negte samme og paastaaer at hvis {sam} Citanten vil have mere end det bekomne, faaer han at indstevne de øvrige Meddeeltige til Doms Lidelse, saavelsom Sagvolderen.

Citanten declarerede at han henholder sig til alt foran fremlagde {og} bevist og paastaaede og fra sin Side indlader Sagen til Doms efter den indgivne Regning som han ei troer er ubillig, og desuden at nyde denne Sags skadesløse Omkostninger efter hans Regning \af Dags Dato/ som han nu fremlagde, samt videre efter Dommerens Skjøn indtil Betaling skeer efter Execution. Bemelte Regning blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen begjerede tilført at den Gang at han talede {om} med Brandt om at paatage sig Sagens Udførelse, declarerede denne, at vilde gjøre det meget billigt og {sagd} spurgte om de ville give ham {en Spdlr af} 1 Spdlr af hver 10 Spdlr som han ved Sagens endelige Afgjørelse erholdt, Sagvolderen tilkjendte. Hr: Brandt declarerede at han under Samtalen bemelte Tid vel spurgte Sagvolderen engang om han vilde vove at tilstaae ham 1 Spdlr af hver 10 Spdlr og desuden Skyds og Diæt, men dette Tilbud modtog han ikke, men sagde at han vidst skulde blive betalt efter Billighed. De ialt som betalt ommeldte 18 Spdlr tilstaaer han at have modtaget og altsaa at bør fragaae hans Regning saa at hvad han af bemelte Regning paastaaer sig betalt foruden denne Sags Bekostninger beløbe ialt ikkun til 5 Spd 96 s.

Begge Parter indlod Sagen til Doms, dog Sagvolderen, med Paastand ei allene at frifindes og \ei/ erstatte Sagens Omkostninger, men og at til-kjendes at erholde tilbage af de udlagde 18 Spdlr hvad Dommeren maatte finde at derved var betalt mere end billigt.

Retten eragtede. Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incammination 74 Skilling og Sagvolderen Tilvarspenge 20 Skilling.

Nye Sag.

Haldor H: Oppedal mødte for Retten f{o}remlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Sjur Ellevsen Djønne, at see sig overbevist og lide Dom tilligemed hans Moder Sigri Sjursdatter i Anledning en Koe som sidst meldte havde i Leie med videre efter Attestens Formeld der blev oplæst og indtages her saalydende #. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvilken blev oplæst og indtages her saalydende #.

Sagvolderen Sjur Ellevsen Djønne mødte paa egne og Moders Vegne og vedtog lovlig Varsel.

Citanten declarerede at han har til {sin Citantens} \Sagvolderens/ Moder Sigri Sjursdatter, leiet {til} hende en Koe i aarlig Leie uden at bemelte Leie eller aarlige Afgift vare forud accorderet, men efter den almindelige Leige forlanger han i det aller ringeste 15 marker Smør aarlig eller i Penge for alle 4re Aar 5 Spdlr. Citanten fremstillede som

1ste og 2det Vidne Nils Helliesen Djønne og Hustrue Eli Eilevsdatter, hvilke begge {afgl} aflagde Lovens Eed og forklarede at de veed at Enken Sigri Sjursdatter havde en Koe i Leie fra Citanten men hvormange Aar kan Vidnerne ei erindre, men derimod kan de bevidne at førend hun fik Leie Koen, hos Citanten havde Citanten en Koe {s} i Sommerleie fra (for?) hende, men da Koen blev

meldt syg, saa sendte hun Citanten først Bud, at \da/ det var Hagesot skulde han søge at faae den bortbyttet, men da Citanten derefter meldte ei at kunne faae den byttet, sendte Sigri ham Bud at han skulde selge den, og i dens Sted købe hende en anden hvis han fandt det mueligt, men der kom Bud tilbage fra Citanten at han havde solgt den, men hun erholdt ingen Koe for Pengene, men allene Sommerleie in Natura, men senere hen erholdt hun ermeldte Koe i Leie af Citanten, men hvormange Aar \hun havde den/ har Vidnerne forhen forklaret at de ikke veed. Vidnerne vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten indlod Sagen til Doms med Begjering at Laugrettet maatte tilspørges hvad og hvormeget den sedvanlige og aarlige Leige for en Koe pleier at være her i Bøygden og med hvad de declarere er han fornøiet som og med hvad de ansette Varene at bør erstattes i Penge, samt at han iøvrigt tilkjendes denne Sags skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen Sjur Ellingsen!! (Ellevsen) Djønne declarerede paa sin Moders Vegne, at han ikke har imodt at nerverende Laugrette bestemmer Leigen af Koen, men paastaaer at deri bør qvittes hvad Laugrettet anseer at bør erlægges for Afsavnet af Koens Verd, eller hvad han fik for den solgte Koe i 9 Aar som han indesad med Pengene.

Citanten declarerede {5 Spd for} at han ikkun erholdt 5 Spdlr for Koen men at han formedelst Godtroenhed og erholdt Løfte om mindelig Forlig ikke mødte i Retten og derved blev dømt efter Skjøn at betale(?) Koen med 9 ½ Spdlr, hvilket er nerverende Laugrette bekjendt.

Hermed indlod begge Parter Sagen til Doms.

Efter Tilspørgende declarerede Laugrettet at de anseer den aarlige Leie af en Koe efter middel pris at vere 15 Mrk Smør aarlig eller 10 Skilling Marken der for 4 Aar udgjør til 5 Spdlr.

Retten eragtede Sagen optages til Doms.

Citanten betale!! Incammination 74 Skilling og for 2 Vidner 16 Skilling er 90 s. Sagvolderen betalede Tilsvarende 20 Skilling.

Nye Sag.

Lars Knudtsen Sysen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldt Ole Jakobsen Rogde, at see sig overbevist og lide Dom med Sags Omkostninger for skyldige til Citanten 60 Spdlr, saa fremlagde han og lige Attest om at have indstevnt sine Vidner i denne Sag Nils Hansen Sexe, og Erik Ellingsen Kragevig endelig fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commission at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte 3 Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ###

Paa Sagvolderens Vegne mødte dennes Broder Jakob Jakobsen Rogde som vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre

Citanten fremstillede til Bevis om det paasøgte Krav som

1ste Widne Nils Hansen Sexe, aflagde Lovens Eed og forklarede at Paaske Tider 1823, var Vidnet oververende og hørde at Sagvolderen Ole Jakobsen Rogde købte en Hest af Citanten Lars Sysen, for hvilken han skulde give 65 Spdlr og hvoraf Sagvolderen strax leverede til Citanten i Haandpenge 5 Spdlr. Dette Kjøb skeede i Bergen men Hesten modtog Sagvolderen siden da han kom hjem fra Bergen. Vidnet veed intet videre til Oplysning, end at Pengene skulde have veret betalt til nu sidstleden Paasken, men om noget siden er betalt, derom er Vidnet uvidende afskediget.

2de Widne Erik Ellingsen Kragevig, aflagde Lovens Eed og forklarede at han var tilstede da ovenmeldte Heste handel skeede og forklarede sig derom aldeles overeenstemmende med forestaaende Vidne. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten paastod Dom efter Instevngen!! (Indstevningen) med skadesløse Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderens Broder declarerede at Sagvolderen vel ei kan negte Gjelden, men da han nu er paa Østlandet og haaber der at faa indfordret nogle Penge for dermed at klarere Citanten, saa var han begjerende at Sagen maatte forundes ham udsadt til Høstthinget for ei at overgaae Dom og paaføre flere Omkostninger

Citanten nedlagde Indsigelse mod al Udsettelse.

Retten eragtede, Da den for Sagvolderen Mødende tilstaar Gjelden og ingen lovgyldig Grund kan opgive for Udsettelsen, saa kan Dommeren ei tilstede den, men Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Incam/m/ination 1 Spd 28 s. og for 2 Vidner 32 s. og Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s.

1824: 402

Nye Sag.

Ole Haldorsen Espe mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldet Nils og Torjer Torgersønner Wedaaen at see dem overbevist om og lide Dom med Omkostninger at betale en for begge og begge for een til Citanten skyldige 37 Spdlr; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist, hvilke to Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderne selv tilstede declarerede at de vel have modtaget en Baad af Citanten men deels var Baaden saa gammel og bedervet at den var ikke dem til gavns, og deels har han stevnt paa en større Sum end den de skulde give for Baaden, hvorføre de ikke kan tilstaae hans Fordring.

Citanten declarerede at han ikke havde ventet Modsigelse af Sagvolderne i denne for mange vitterlige Sag, hvorføre han hellere ikke, har indstevnt Vidner.

Efter nogen Samtale mellem Parterne bleve de eenige om at udsette Sagen til Desember Maanedsting, hvilken Udsettelse Retten bevilgede.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og Udsettelsen 12 Skilling, Sagvolderen betalede Tilsvarspenge 40 Skilling.

Nye Sag.

Jørgen Jørgensen Gjeltne, mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indstevnt Christopher Christophersen Wiknes, med Curator, for at see sig overbevist og lide Dom til Erstatning for den Skade han har tilføiet et Citanten tilhørende Anker taug, som til Indstevnte var pantsadt, herom at høre Vidner med videre efter Stevneattestens Formeld. 2de Fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses commission, der viser at Sagen som uforligt er henvist til rettergang. Hvilke Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen tilligemed hans Curator Klokke Brynielsen, mødte i Retten tilstede, og declarerede at de vel ikke kunde negte at han (: Sagvolderen :) af Citanten til Pant havde modtaget det Paastevnte Anker taug og at dette af ham var bleven udlaant til Hans Asgautsen Wamheim og Anders Olsen Torblaa; {og} \dog/ troer han ikke Tauget har lidt anden Skade end som er en Følge af sammes lovlige Brug, der fornemmelig bestaaer i Tierens Afslidning; forøvrigt tilbød de sig at erstatte Tauget efter den {Pand} \Priis/ uvillige Mend kunde Skjønne at det var Verd da det blev pantsadt.

Citanten erklærede at han ei var fornøiet med dette Tilbud, men paastod de indstevnte Vidner fremkaldte, eedfæstede og afhørte. og fremstod da som

1ste Vidne Ole Asgautsen Wamheim, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed, med Løfte om at sige Sandhed, han forklarede \sig/ omtrent 28 Aar gl:, og sidstafvigte Foraar nød han Alterens Sacramente, ubeslegtet til Sagens Parter. Nogen tid efter Kyndes misse D: A: laante Vidnets Broder Hans Asgautsen det her paastevnte Ankertaug, af Sagvolderen som efter hvad Vidnets Broder har fortalt ham blev ham tilbuden tilkjøbs for 4 Spdlr 1 Ort, paa de Conditioner at Citanten deri vilde samtykke, og hvis ikke saa blev det ham tilladt at benytte Tauget \paa en reise/ til Bergen og blev Tauget af dem paa toe saadanne Reiser benyttet. Paa disse Reiser blev Tauget kuns lidet Brugt og havde de det i sit Verge omtrent 6 Uger. Den ubetydelige Skade som Tauget ved Brugen kunde have taget, seer Vidnet sig ei istand til at taxere da Tauget tilforn havde veret brugt og Slitaien (Slitasjen) saaledes ei saa godt kunde bedømmes. Da Vidnet og hans Broder modtog Tauget kunde det omtrent vere Verd 4 Spd 1 Ort. Hvor rigtig det var kan Vidnet ei vide. Vidnet vidste intet videre i Sagen til at oplyse, vedstod sit Prov rigtig tilført og blev med Parternes Samtykke fra Retten demmitteret.

1824: 402b

2det Vidne Halvor Olsen Hetlenes, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed, han forklarede sig 29 Aar gammel, og sidst afvigte Sommer nød han Alterens Sacramente. Parterne ubeslegtet. Han var med paa den af første Vidne omforklarede første Reise, og var han i et og alt i sin Forklaring overensstemmende med dette Vidne, med Tilleg af, at Tauget var ilde medfaret den Tid det af dem blev modtaget, saa at de i mellem sig indbyrdes talede om det var godt at det ei af dem for den opgivne Priis blev kjøbt. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført, vidste intet videre til Oplysning, blev med Parternes Samtykke demmitteret.

Citanten der troede Sagen ved de førte Vidner at vere tilstrekkelig oplyst var begjerende Dom efter Stevneattestens Formeld, i hvis Følge han ventede sig tilkjendt fuldkommen Erstatning paa Tauget saavelsom Sagvolderen lovmedholdig anseet for sammes ulovlige Brug, saavelsom sig tilkjendt i Proses Omkostninger efter Dommerens Skjøn, forøvrigt forbeholdt han sig al videre Tilsvær om fornøden gjøres. Paa Opfordring erklærede han at den Skade Tauget ved Udlaanet havde taget ansaae han at vere omtrent verd 3 Spd, hvilket han ved Dommen forventede sig erstattet.

Sagvolderen anmerkede at han var villig til at erstatte den Skade som Tauget bevisligen havde taget ved Udlaanet, men intet videre, forøvrigt haabede han sig frifunden for denne Sags Omkostninger saameget mere som han saavel ved Forligelsescommissionen som her for Retten idag havde tilbudt forlig og Skadens fuldkomne Erstatning efter uvillige Mends Skjøn.

Retten eragtede. Sagen bliver med begge Parters Samtykke optaget til Doms.

Citanten betalede Incammination 74 Skilling og for to Vidner at afhøre 16 s. og Sagvolderen betalede Tilsværspenge 20 Skilling.

Hermed blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Sjur Samsonsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Eriksen
Lofthuus, og Omund Pedersen Lofthuus, alle 4 med iholdt Pen.

Næste Dag den 7 September 1824, continuerede Maanedstthinget for Hardanger, ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda, blev foretaget.

Nye Sag.

Hr: Provst og Ridder Hertzberg mødte for Retten og var begjerende et af ham med Hellie Hansen Legreid indgaaet Forlig, Protocollen tilførdt.

Hellie Hansen Legreid, forpligter sig nemlig til, inden 14 Dage efter Michali førstkommende at betale til Hr: Provst Hertzberg, som Bestyrer for Peder Olsens Legat de 85 Spdlr, som salig afdøde Sjur Mikkelsen Hjelmo efter Pantobligation til Legatet 2 Junii 1794, var skyldig tilligemed alle paaløbende Renter fra 11 Desember 1820 indtil Betaling skeer, desforuden alle hidtil paaløbende Omkostninger med 4 Spd 1 O: 12 s. saavelsom de i Tilfelde af Execution mueligens derved foraarsagede Omkostninger. Dette Forlig vare Parterne begjerende stadfestet ved Retten.

Dom

Ifølge Norske Lovs 5 – 1 – 1 Artikkel, blev dette Forlig stadfestet i alle dets Ord Puncter og Clausuler, som det her for Retten indganget er, saaledes at Hellie Hansen Legreid, pligtes inden 14 Dage efter førstkommende Michali Tider 1824, at betale de omforenede 85 Spdlr, tilligemed de deraf flydende Renter fra 11 Desember 1820 indtil Betaling skeer, saavelsom de i Anledning denne Proses{es} medgaaede Omkostninger og desforuden alle paaløbende Omkostninger i Tilfelde af Execution med videre, alt efterkommes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Hellie betalede Incammination 1 Spd 28 s.

1824: 403

Nye Sag.

Endre Mikkelsen Fylkedahlen med sin antagne Curator Ole Nilsen Haaeim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Thore Monsen Mid:fylkedahlen, for at see sig overbevist og lide Dom til Straf og Undgjeldelse for endeel af ham mod Citanten udsagde Ærerørige Ord, der fornemmelig bestaaer i, at han skal have seet at han (: Citanten :) skal have havt legemlig Omgang med Pigen Synneve Olsdtr: Brekke af Woss, herom at høre Vidner med videre efter Stevneattestens Formæld. 2det fremlagde han Attest fra vedkommende Foligelsescommission der viser: at nerverende Sag som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen var i Retten tilstede vedtog lovlig Varsel og forklarede at han ei kunde negte at han havde fortalt for andre at han Øjensynlig havde seet, at Citanten havde havt Legemlig Omgang med Pigen Synneve Olsdtr: Brekke, og dette troede han sig berettiget til at sige da han selv {h} øiensynlig havde seet Factum. Andre ærefornermende Ord veed han sig ei skyldig i at have udsagt, forøvrigt fremlagde han nu sin udstyrede Contrastevning, forsynet med Forkyndelses-paategning, hvorved han har indkaldet Citanten til at anhøre hans Contravidner, hvorved han agter at godtgjøre Rigtigheden eller Sandheden af sine Udladelser. Stevningen blev oplæst og indtages her saalydende #. Forøvrigt vilde han afvarte hvad videre Hovedcitanten mod ham havde at iretteføre.

Hovedcitanten derefter var begjerende de indstevnte Vidner fremkaldte eedfestede og afhørte. og fremstod da som

1ste Widne Arne Pedersen nedre Fylkedahlen, der efter given Formaning om Sandheds Udsigen!!, aflagde Lovens Eed, med Løfte om at sig!! (sige) Sandhed, han forklarede sig omtrent 32 Aar gammel, og sidst afvigte Sommer nød han Alterens Sacramente, Parterne ubeslegtet. Han er Huusmand paa Gaarden Fylkedahlen, og erindrer bestemt at i sidst afvigte Foraar kom Contracitanten ned paa en Ager til Vidnet og fortalte dette i Foreening med de øvrige indstevnte Vidner, at han ved liste sig op i Lars Pedersen Fylkedahlens Buehuus

havde igjennem en paa Døren verende Sprikke seet at Hovedcitanten havde lagt i Seng sammen med Synneve Olsdatter Brekke og {handt} havt Legemlig Omgang med hende. Videre erindrer ei Vidnet blev sagt. Vidste ei videre, vedstod sit tilførte Prov rigtig blev afskediget.

2det Widne Hans Omundsen Fylkedahlen der efter given \Formaning/ om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, han forklarede sig i 22de Aars Alder, og sidstafvigte Sommer nød han Alterens Sacramente og Hovedcitanten beslegtet i 4de Leed. Han forklarede sig i et og alt eenstemmig med forestaaende Vidne med Tilleg af, at efterat første Vidne var gaaet hjem fra Ageren kom han i yderligere Samtale med Contracitanten og var samme Tid tilstede Gjertru Pedersdtr: Vidnet spurgde da Contracitanten om han ogsaa virkelig havde seet at Hovedcitanten havde begaaet Leiermaal med Synneve, hvorpaa han svarede Ja! hvorpaa Contracitanten fortalte at han havde spurgt Synneve om ikke Hovedcitanten havde fortalt hende hvem der var bedst /: formodentlig {hvem} at have Legemlig Omgang med /: enten hun /: Synneve /: eller den Pige han havde havt Legemlig Omgang med i Brylluppet paa Nestaas. Nogentid efterat dette var passeret kom Vidnet atter i Samtale med Contracitanten som da sagde til Vidnet at han vilde see at faae Synneve til at tilstaae at hun havde havt Legemlig Omgang med Hovedcitanten og vilde han derfor skjenke hende og forbød han samme Tid Vidnet at {dette} det ikke maatte fortelge dette til nogen, da man i saa Fald kunde komme ham i Forkjøbet. Siden efter nu i Høst fortalte Synneve ham at Contracitanten havde tilbudt hende en halv Tønde Æbler, der hun vilde sige Sandheden og tilstaa Factum. Vidnet vidste intet videre til Oplysning i denne Sag, vedstod sit nu forelæste Pro!! (Prov) rigtig tilført afskediget.

1824: 403b

3. Widne Gjertru Pedersdtr: Fylkedahlen, der efter given Formaning om Sandheds Udigende!! (Udsigende), aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, hun forklarede sig 19 Aar, og sidstafvigte Sommer nød hun Alterens Sacramente. Parterne ubeslegtet. Hun forklarede sig i et og alt ordlydende overensstemmende med 2de Vidne med Undtagelse af at hun ei hørte Contracitans Fortelling om at han havde spurgt Synneve, om hvem der var bedst at have Legemlig Omgang med, enten hun eller den Pige i Nestaas Brylluppet, ei heller hørte hun ham fortelge at han {havde b..} vilde skjenke skjenke!! Synneve, for at hun skulde tilstaae, at hun havde havt Legemlig Omgang med Hovedcitanten. Hun vedstod sit Prov rigtig tilført, vidste intet videre blev afskediget.

Citanten derefter fremstillede som godvillig mødende Vidner

John Endresen Fylkedahlen og Mari Sjursdatter Fylkedahlen, der \lige/ efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed

4de {og 5te} Widne Mari Sjursdtr: Fylkedahlen der under sin aflagde Eed forklarede sig i sit 33te Aar, og sidstafvigte Sommer nød hun Alterens Sacramente, Parterne ubeslegtet. Ved Santehands dags tider D: A: og om Vidnet erindret ret, Søndagen for Santehanstid kom Synneve Olsdtr: til Vidnet og spurgde efter Hovedcitanten som den Tid logerede i Vidnets Huus og klagede sig over det slemme Rygte, som der gik om hende, og Hovedcitanten og sagde hun da at han nemlig Hovedcitanten var et helvedes Menneske der som han vilde taale den Løgn, som gik om iblandt Folk og ikke vilde paatale sin Sag, hvorved han kunde legge begge deres Uskyldighed for Dagen, og meente Synneve hermed det begaaede Leiermaal og da Vidnet spurgde hende om det ikke forholdt sig rigtig, svarede hun Nei! at hun gjerne for Retten vilde aflegge sin Eed paa at det var Løgn. Hun vedstod sit Prov rigtig tilført vidste ei videre til Sagens Oplysning afskediget.

5. Widne John Endresen Fylkedahlen, der under sin aflagde Eed forklarede sig 52 Aar gammel og forrige Høst nød han Alterens Sacramente. Han er Farbroder til Hovedcitanten.

Til den af 4. Vidne omforklarede Tid, laae han i samme Huus som Hovedcitanten og kom da Synneve ind til Hovedcitanten tidlig om Morgenens forend de vare oppe, og samtalede med ham /: Hovedcitanten /: fra Ord til Andet saaledes som af 4de Vidne er omforklaret, med Undtagelse af, at han ei hørte at hun tilbød sig at aflegge sin Eed paa at hun var uskyldig. Og traf det engang omtrent for 14 Dage siden at han engang kom i Samtale med Contracitanten om nerverende Sag, hvori han sagde, at han tydeligen skulde overbevise Hovedcitanten om Beskyldningens Sandhed, ligesom han paa samme Maade skulde overbevise ham om, at han /: Hovedcitanten /: ligeledes havde havt Legemlig Omgang med 3 andre Piger der i Fylkedahlen, uden at nogen blev navngivet Vidnet vidste intet videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Flere Vidner havde Hoved citanten for nerverende Tid ikke at føre, men troede Sagen tilstrekkelig oplyst hvorfor han paastod Dom og da han troede at have bevist sin Uskyldighed forventede han Contracitanten anseet efter Lovens Bydende for saadanne Beskyldninger, saavel som til at betale ham denne Proseses Omkostninger skadesløs med 9 Spd 1 Ort, alt efter Dommerens nærmere Skjøn, forøvrigt forbeholdt han sig videre Tilsvær om fornøden skulde gøres.

Contracitanten derefter var begjerende sine indstevnte Vidner fremkaldte eedfeste og afhørte, hvorved han forhaabede at godtgjøre at Hovedcitanten virkelig har gjort sig skyldig i Leiermaal med Pigen Synneve Olsdatter, hvilket er Gjenstanden for hans Beskyldninger og fremstod da som

1ste Contravidne Lars Pedersen Midfylkedalen, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, forklarede sig i sit 24de Aar, og sidstafvigte Sommer nød Alterens Sacramente. Parterne ubeslegtet. Han veed ei videre end at Synneve Olsdtr: for ham har fortalt, at Hovedcitanten, havde begaaet Leiermaal med hende, ikke alleneste een men flere Gange, og i hvorvel hun bu..edes(?)

1824: 404

ved at aabenbare deres felles Skam, saa tillod hendes Samvittighed hende ikke at tie hermed da Contracitanten for sine Udladelser skulde drages til Ansvar. Hun klagede sig over for Vidnet at Hovedcitanten under Actionen havde behandlet hende saa haardt, at {Blodet} {Blodet flød fra he} hun for ham maatte foregive at Blodet flød fra hende og klagede hun over, at hun aldrig for ham kunde have freed. Vidnet har og hørdt at Contracitanten skal have budet Synneve ½ Tønde Æbler for at hun skulde forklare sin Sandhed om denne Sag. Han vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilførdt afskediget.

2det Contravidne Elling Endresen øvre Dahlen, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed, han forklarede sig i sit 36 Aars Alder og forrige Aars Høst nød Alterens Sacramente. Parterne ubeslegtet. Han var tilstede til den af 1ste Contravidne omforklarede Tid, og var aldeles overensstemmende med {for} dette Vidne og har hun fortalt ham at det flere Gange havde veret Tilfeldet at Hovedcitanten saaledes havde havt Legemlig Omgang med hende. Vidnet har ei hørdt {at} om den ½ Tønde Æbler som Contracitanten skulde have budet Synneve for at sige Sandhed, Han vidste ei videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3die Contravidne Christie Hansdatter Windahl, aflagde Lovens Eed med Løfte om [at] sige Sandhed, hun forklarede sig 46 Aar Og sidstleden Sommer nød hun Alterens Sacramente, hun er Hovedcitantens Moder beslegtet i 3de Leed. Vidnet veed ei videre, end at Hovedcitanten engang kom til hende og spurgte efter Lars Pedersen Fylkedahlen og da hun ei kunde give ham nogen Oplysning om hvor Lars var henne, saa gik han ind i Larses Buedør og sagde at han vilde see efter Lars, hvorpaa hun hørte Buedøren smelde igjen, men veed ei

videre om Hovedcitanten gik ind, eller hvor han blev af. Hun vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Contracitanten der for nerverende Tid ei havde flere Vidner at føre, var begjerende Pigen Synneva Olsdtr: fremkaldt og hendes Forklaring indhentet om hun vilde vedgaae det her paastevnte Factum.

Da Sagen maae ansees som hendes egen, fandt Dommeren det mod Lovens Bydende i 1ste Bogs 13de {Cap....} \Capitels/ 18 Artikkel, at tage hende i Eed, men lod hende derfor blot forklare, om hvorvidt hun i Beskyldningen anseer sig skyldig eller ei hvorpaa hun fremstod og foregav at Hovedcitanten havde havt Legemlig Omgang og begaaet Leiermaal med hende ikke alleniste en men endogsaa 3 Gange og dette lod hun sig overtale til paa Grund af at hun stod i den Formening at han vilde ægte hende, hvilket hun troede desto vissere, da hun engang havde spurgt ham herom og han dertil svarede Ja! Hovedcitanten truede hende flere Gange med, at han skulde hevne sig paa hende dersom hun fortalte {for} nogen at han med hende havde havt Legemlig Omgang. Hun vedstod sin Forklaring rigtig.

Contracitanten begjerede Sagen udsadt til Høstethinget for Gravens Skibrede, for da at kunne fremføre flere Oplysninger og Vidner, hvoriblandt han navngav Christie Atlaugsdatter og Eli Gulliksdatter og Gjertru Pedersdtr:

Hovedcitanten havde intet mod den forlangte Udsettelse at indvende

Eragtet. Sagen udsettes med begge Parters Samtykke til førstkommende Høstething for Gravens Skibrede.

Hovedcitanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og for 5 Vidner at afhøre 56 s.

Contracitanten betalede Incammination efter Afdrag af Tilsværspenge 115 s og for 3 Vidner \at/ afhøre 24 s. Hovedcitanten har til gode 1 O: 12 s.

Nye Sag

Svend Jakobsen Haugstved mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Haldor Haldorsen Oppedahl, at see sig overbevist og lide Dom med Sags Omkostninger for skyldige til Citanten 11 Spd 40 s; saa fremlagde han og Attest fra Forligelsescommissionen at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemelte to Attester bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen Haldor H: Oppedahl, mødte men benegtede Kravet og vilde anhøre, hvad Citanten videre havde at iretteføre.

1824: 404b

Citanten fremstillede som

1ste Widne Torjer Gunnarsen Wellure, sagde sig i 27de Aars Alder og indeverende Aar at have nydt Alterens Sacramente er Parterne ubeslegtet, aflagde Lovens Eed og forklarede. Høsten Aaret 1822, købte Vidnet endeel Æbler af Citanten i denne Sag Svend Jakobsen Haugstvet hvilke Vidnet igjen solgte samme Høst til Sagvolderen Haldor Haldorsen Oppedahl, for omtrent 25 eller 26 Spdlr., Summen kan Vidnet ei nøie erindre, og blev da imellem Vidnet og Haldor bestemt at Pengene skulde leveres ikke til Vidnet sely, men om det var til Citantens Broder Lars eller til en anden ved Navn Ole Johnsen Brandstvedt, som vare tilstede da Æblerne bleve leverede for at de igjen skulde levere Pengene til Citanten Svend J: Haugstvedt, af hvilken sidste Vidnet havde købt Æblerne, eller der blev nevnt at de skulde leveres til Svend Jakobsen, kan Vidnet nu ei erindre men Sagvolderen Haldor Oppedahl var den Vidnet handlede med og den som forpligtede sig til at betale Æblerne. Vidnet har siden ikke enten erholdt videre af {Citanten} Sagvolderen Haldor end Fortjenesten paa Æblerne som beløb 3 Spdlr eller krevet ham noget, da de øvrige Penge tilkom Citanten, ner paa 1 Spdlr Vidnet af disse skal have hos Svend af den paastevnte Sum. Vidnet har hørt men veed

ei videre at Sagvolderen Haldor skal have betalt endeel af de resterende Penge til Citanten Svend Jakobsen men hvormange veed Vidnet ikke og altsaa ei hvad der rester paa den fulde Betaling. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget. Sagvolderen i Anledning dette Vidnes Forklaring declarerede at han ikkun handlede med forestaaende Vidne Torjer og altsaa anseer han ikkun han at berettiget til at søge om Betalingen, men med hans /: Vidnets /: Samtykke har Sagvolderen betalt saameget af de accorderede Penge for Æblerne at derpaa ikkun rester netop 11 Spdlr, men da Citanten ved Pengenes Modtagelse tog en her ustevnt Mand god for 10 Spd af de resterende 11 Spdr og forpligtede sig hos bemelte Mand at affordre og modtage bemelte Penge, men har ikke efterkommet dette og ermeldte Mands Formuetilstand nu er forringet, saa at de vanskelig vil kunde erholdes, saa anseer Sagvolderen sig ikke forpligtet at betale mere [end]? en Spdlr af de paasøgte 11 Spdlr. Citanten benegtede al Sagvolderens Tilførte som urigtigt og paastod at den resterende Sum for Æblerne er som paastevnt 11 Spd 40 s.

2det Widne Ole Johnsen Brandstvedt, sagde sig begge Parter ubeslegtet aflagde Lovens Eed forklarede, at Vidnet var tilstede den Gang ovenomvidnede Æbler bleve solgte til Sagvolderen og hørde da, at Kjøbesummen derfor 25 á 26 Spdlr nøiere kan Vidnet ei erindre Summen, skulde betales af Sagvolderen Haldor og ikke leveres til Torjer Wellure /: 1ste Vidne /: men til enten Citanten eller dennes Broder Lars J: Haugstvet; hvem af dem der blev nevnt, eller om begge blev nevnt, derom kan ei Vidnet erindre. Vidnet har hørdt og veed at noget af Pengene er betalt af Haldor til Citanten, deels i Varer og deels i Penge, men hvormeget i Alt af Beløb derom er Vidnet uvidende. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

3die Widne Tormod Eriksen Oppedal, aflagde Lovens Eed, og Parterne ubeslegtet forklarede at han er aldeles uvidende om omspurgte Handel eller paasøgte Krav, videre end at Vidnet for{en} henved 1 ½ Aar siden hørte en Samtale imellem 1ste Vidne Torjer og Citanten Svend, hvorunder Torjer sagde at Citanten ikke havde fornøden eller saa sig nød til at holde sig til ham /: Torjer /: om Betalingen for Æblerne men til Haldor /: Sagvolderen /: En Tid senere hen bad Citanten at Vidnet fra ham vilde kreve Sagvolderen Haldor efter de resterende Penge for Æblerne omtrent 11 Spdlr, dette gjorde Vidnet men da Vidnet krevde Haldor svarede denne /: Haldor /: at Citanten Svend skulde tage dem hos Omund Urheim, nu Omund Tvet. Dette er alt hvad Vidnet veed. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det afskediget.

Citanten som nu troede at have bevist det paasøgte Krav, indlod Sagen til Doms, med Paastand efter Indstevningen, samt Renter og Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn, alt under Forbeholdenhed af videre Tilsvær.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til førstkommende Desember Maanedstthing, hvilket Citanten samtykkede.

Retten eragtede Sagen bevilges udsadt til førstkommende Desember Maanedstthing.

Citanten betalede Incammination 1 Spd 28 s. og for 3 Vidner at afhøre 36 s, og Sagvolderen Tilsværspenge 50 s. og for Udsettelse 12 s.

1824: 405

Nye Sag

Hellie Hansen Legreid og Aslak Sjursen Hjelmoe mødte for Retten og declarerede at førstmeldte har Dags Dato med Hr: Provst Hertzberg her inden Retten indgaaet Forlig om at betale til ham inden 14 Dage efter anstundende Michaili D: A: 85 Spd Peder Olsens Legat tilhørende Penge, tilligemed de deraf flydende Renter fra 11te Desember 1820, indtil Betaling skeer, saavel\som/ alle i Anledning de anlagde Søgmaal medgaaede Omkostninger

Execution iberegnet. I Anledning dette Forlig declarerede nu tilstedevedende Aslak Sjursen Hjelmoe at han ifølge Forening med Hellie Hansen Legreid som herved nu indgaaes, forpligter sig til at betale {de} contant halvedelen af bemelte Hellies Forpligtelse til foreskrevne Tid til bemelte Hellie og for den anden halvdel at udstede Pantebrev til Hellie Legreid inden der paafølgende Desember Maanedsting {18} indeverende Aar, hvis forinden ikke denne anden halvdele af Summen ogsaa er bleven betalt til Hellie, da det egentlig er Comparenten Aslak Hjelmoe som skylder den hele Capital, som Hellie har forpligtet sig at betale til Provst Hertzberg. Dette Forlig blev Parterne forelæst, og af dem vedstaaet rigtig tilført, hvorefter de begjerede samme ved Rettens Dom stadfestet til Execution Kraft. hvorfor af Retten blev afsagt saadan Stadfestelses

Dom

Ifølge Lovens 5te Bogs 1ste Capittels 1ste Artikkel, bliver forestaaende Forlig herved stadfestet til at opfyldes under Executionstvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkynd!! (Forkyndelse) Denne Stadfestelses Dom blev Parterne forelæst.

Hellie {Citanten} betalede 88 Skilling og Aslak 60 Skilling.

Gammel Sag Folio 394, mellem Haldor H: Oppedal mod Peder Johnsen Rogde. {Citanten} \Sagvolderen/ Haldor eskede Sagen i rette og paastod Dom.

{Sagvolderen} \Citanten Peder Rogde/ declarerede at for at erhverve de fornødne Beviser gjorde han i Sommer [en]? Reise Østerover, men formedelst Vedkommendes Løfte om godvillig at møde i Retten hvori han blev bedraget og derfor beder han nu indstendig om at Sagen maae blive udsadt til Desember Maanedsting, da han forpligter sig til den Tid at skaffe de fornødne Oplysninger eller lide Dom.

Retten eragtede: Paa Grund af Sagens indrettede Omstendigheder, og at de fornødne Oplysninger skal hentes i Christiania Stift nogle og tyve Miil hvoraf de sexten er over de høieste Fjeld saa bevilgede Retten den forlangte Udsettelse til førstkommende Desember Maanedsting.

Gammel Sag Folio 388, Gunder Larssen Erdal mod Gjert Hansen Lindebrekke angaaende en kjøbt Støl.

Citanten Gunder Larssen Erdal mødte og eskede Sagen i Retten samt paastod Dom.

Sagvolderen Gjert Hansen Lindebrekke, fremlagde skriftlig Attest fra Stevnevidnerne contra at have indstevnt Citanten Gunder Larssen Erdal i denne Sag, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Efterat saavidt var passeret, bleve Sagens Parter saaledes forenede: Citanten Gunder Larssen Erdal, beholder Stølen Frisæter med Pladset Vivelien saaledes som hans Skjøde af 23 Mai f: A: ommelder og skal han derfor betale til Gjert Hansen Lindebrekke 80 (: siger otteti :) Speciedaler, hvoraf tredive nu strax bleve betalte her i Retten, 20 Speciedaler vedtager han at betale til førstkommende Michaeli og de resterende 30 Spdlr betaler han til førstkommende Paasken 1825 og skal saaledes Gjert Hansen Lindebrekke for Eftertiden vere aldeles frie for alle videre Omkostninger iberegnet Skyldsetningsforretningen og alt videre som maatte flyde af dette Kjøb. Denne Sags Omkostninger vare de eenige om at skulde ophæves, saaledes at hver svarer sit havte Udleg, hermed erklerede de denne Sag aldeles forligt og afgjort. Efter Parternes Begjering, blev af Retten

1824: 405b

afsagt følgende stadfestelses

Dom

Ifølge Norske Lovs 5te Bogs 1ste Capittels 1ste Artikkel, skal dette Forlig som indgaaet i mellem tvende myndige Personer uryggelig holdes og efterkommes i alle dets Ord, Puncter og Clausuler, saaledes: Gunder Larssen Erdal ipligtes til de i Forliget ommelte Terminer, promte at indbetale de deri bestemte Pengesummer saavel som alle i Anledning af Execution og videre deraf flydende Omkostninger. Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under og!! Adferd efter Loven.

Contracitanten betalede Incammination efter Afdrag af Tilsvarens penge 108 Skilling.

Gammel Sag Folio 391.

Hans Jakobsen Tvedt, mødte for Retten og ifølge sidste forundte Udsettelse fremlagde Attest fra de beskikkede Stevnevidner om at de i Continuation af forrige Stevneattest haver indstevnet Tosten Olsen Sæd med Curator for at høre end yderlige Beviser i retteførte om den af ham borttagne Baad, ligesom han og ved bemelte Stevneattest til idag har indkaldt Vidnerne Ole Tostensen Sæd, Ingeborg Hansdtr: Sæd, Anna Tostensdtr: Sæd. Attesten er saalydende #

Indstevnte blev lovlig paaraabt men mødte ikke.

Derefter var Citanten begjerende de indstevnte Vidner frem kaldte og afhørte.

4de Widne Anna Tostensdtr: Sæd fremstod og efterat Eedens Betydning for hende af Lovbogen var oplæst, aflagde Lovens Eed med Løfte om at sige Sandhed hun forklarede sig 39 Aar gammel og sidstafvigte Foraar nød hun Alterens Sacramente. Parterne ubeslegtet, forklarede Vidnet veed ei videre end at i forrige Aar saae hun engang at Indstevnte kom roende i en Baad; Sagsøgeren raabte da til ham og spurgde hvem der ejede den Baad hvori han roede, og svarede han da at Baaden tilhørte Huusmanden Lars Olsen Smed, boende paa et Plads under Gaarden Wiig, derefter saae hun at Sagvolderen lagde Baaden i den Baadstøe hvor Citanten pleier at ligge sin Baad i hvilken Støe der ingen var tilforn, og synes hun at denne Baad lignede Sagsøgerens. Vidnet vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Vidnerne Ole Tostensen Sæd og Ingeborg Hansdtr: Sæd, mødte ei i Retten tilstede efter lovligt Paaraab og uagtet Sagsøgeren under Lovens Faldsmaalsstraf havde indstevnet dem, og ikke dette allene men endogsaa paa sin Reise hertil tilbudt dem frie Skyds med sig, men de negtede begge aldeles at møde, uden at angive noget lovligt Forfald, hvorefter han paastod dem, {at} \idømt/ ved Forordningen 3 Martii 1741 hjemlede Faldsmaalsbøder. Paa Grund heraf blev af Dommeren afsagt følgende Falsmaalskjendelse. Da de indstevnte Vidner Ole Tostensen Sæd og Ingeborg Hansdtr: Sæd, uagtet de ved lovlig Varsel under Lovens Faldsmaalsstraf til dette Thing ere indstevnte, {ikke} \ikke/ mødte eller lod anmelde lovligt Forfald, saa bliver de ifølge Forordningen af 3 Martii 1741 den 4 § ipligtet hver at betale 20 Lod Sølv og under lige Straf paalagte at møde til førstkommende Høstething for Gravens Skibrede den 21de October og følgende Dage til hvilken Tid denne Sag efter Citantens Begjering vorder udsadt. Alt at efterkommes inden 15 Dage efter Eragtnings lovlige Forkyndelse, under Executionstvang. Denne Eragtning blev i Retten oplæst. Eragtningen bliver snarest mueligen beskrevet og Citanten overleveret.

Da Dagen hermed var forløben, blev hermed for i Aften sluttet og Thingets Fortsettelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Sjur Eriksen Lofthuus, Omund Pedersen Lofthuus, Endre Jensen
Helleland og Sjur Samsonsens Helleland, alle 4 med iholdt Pen.

Næste Dag den 8de September continuerede Maanedstthinget for Hardanger af Stædets Sorenskriver og de samme Rettes Personer som i Gaar.

Hvor da: Da ingen møtte med flere Sager blev derefter thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde datteret 1ste September 1824, fra Torjer Torbjørnsen Hvidesteen til Hellie Salemondsen Strømmesteen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og 1 Løb Salt i Gaarden Hvidesten i Johndals Skibrede.

2. Ditto af 9de Juni 1824 fra Niels Knudsen Syssendal til Arne Knudsen Lutroe og Arne Sivertsen Tvedt paa en Andeel i Fjeldstølen Bjoridalen.

3. Ditto af 3die December 1822 fra Tormod Olsen Syssendal eller Garen til Arne Knudsen Lutroe og Johannes Sivertsen Tvedt paa en Andeel af Fjeldstølen Bjoridalen.

4. Ditto af 1ste Juni 1824 fra Lars Larsen Bakke til \sin/ Søn Lars Larsen {Ba} paa en Andeel i Gaarden Bakke.

5. Ditto af 7de September 1824, fra Sjur Larsen Erdahl til Lars Ingebrigtsen Djønne paa 18 Mrk Smør 1 Løb Salt i Gaarden Djønne for 450 Spd.

6. Odels Skjøde af 6te September 1824, hvorved Mikkell Torjersens Lotte, paa sin Myndtling Christen Odnesdtr: Grimstads Vegne, overdrager den hende tilkommende Odelsret til Pladset Grimstad under Gaarden Svaasand i Johndal til Ommund Ommundsen Grimsland.

7. Odelscontract datteret 7de September 1824, hvorved Gunder Larsen Erdahl overdrager {sig} sin Odelsret til Sjur Larsen Bue, i Gaarden Erdal

8. Leiecontract af 28de Maji 1824, hvorved Johannes Johannessen Spaanheim, Ole Johansen Spaanheim, overdrager til Brug og Bestyrelse en dem tilhørende Stampegrund, med tilhørende Damstok til Niels Paulsen Spaanheim.

9. Brugs og Wilkaarbrev af 1ste Septem: 1824 fra Hellie Samsonsens Strøm/m/esteen til hans Farbroder og Hustrue Marita Jacobsdtr: paa Levetid.

10. Wilkaarsbrev af 1ste Juli 1824, fra Lars Larsen Bakke, til Lars Larsen Bakke med Hustrue Kari Johnsdtr: paa Levetid.

11. Panteobligation af 6te Septemb: 1824 fra Ole Paulsen Undeland til Ole Ellingsen Berge stor 180 Spd: mod Pant i Gaarden Undeland.

12. Ditto af Ditto Dato fra Paul Larsen store Berge til Ole Ellingsen Berge stor 71 Spd, mod 1ste Prioritet i $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Gedskind i Gaarden store Berge.

13. Commitionsforlig af 8de Juli 1824 hvis Følge Opsidderne paa Gaarden Hovland og Qvalnes have eftergivet de dem ved Dom af 31te October 1821 af Johannes Haldorsen og Knud Larsen Mouge, som Godtgjørelse for Sagsomkostningerne tilstaaede 80 Spd.

14. Woldgivsdom om Udskiftningen i Weigerdahlen afholdt 21de Juli 1823 angaaende formentlig Beitningsret, af Kingserviigs og Ullensvangs Sogne mod Eidfjords Sogn.

15. Udskiftning afholdt 10de September 1823 paa Gaarden Hildal mellem Brødrene Ommund og Mikkell Hildahl.

16. Ditto af 17de Septemb: 1821 paa Gaarden Qvæstad mellem Brødrene Od Olsen og Ole Olsen.

17. Skifte, sluttet 27de August 1824, efter Tomas Ommundsen Digrenes, og er i bemeldte Boe Creditor Arne Ommundsen Digrenes udlagt 1 Nøst for 1 Spd 2 Ort 12 s.

18. Ditto sluttet 29de August 1824, efter Marita Helliesdtr: Skjeggedalen hvorved Boets ejende Nøst er udlagt til Søn Mikkell Olsen for 5 Spd.

19. Ditto sluttet 25de August 1824 efter Sjur Olsen Alsager, hvorved Boets ejende Buehuus er udlagt til Sønnen Guttorm Sjursen for 12 Spd.

20. Ditto sluttet 28de August 1824 efter Gaardekone Kari Hansdtr: Saaqvitrne, hvorved Boets ejende Jordegods $\frac{1}{2}$ Løb Smør er udlagt til Enkemanden Lars Larsen og eneste Arving David Larsen for \Taxations/ Summen 200 Spd.

21. Ditto sluttet 23 Juli 1824 efter Paul Nielsen Dale, hvorved Boets ejende Jordegods 1 Løb Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind er udlagt til Enken det halve med 170 Spd, og eldste Søn Niels Paulsen Dahle, imod at denne fralægger sig 85 Spd til sin Broder Tosten Paulsen

22. Afkald af 6te September 1824 hvorved Gunder Olsen Tvedt tilstaaer at have modtaget sin Kones Fædrearv stor 41 Spd 26 s

23. Ditto af ditto Dato fra John Larsen Haugse som gift med Marite Reisæter, som tilstaaer at have modtaget hendes Fædre Arv 49 Spd 7 s.

24. Ditto af Ditto Dato, hvorved Gunder Johnsen Ureim tilstaar at have modtaget sin Faderarv stor 55 Spd 114 s

25. Dito af 2den September fra Ole Olsen lille Naae, som tilstaaer at have modtaget sin Faderarv med 55 Spd 96 s

26. Lodsæddel af 31 Maji 1824 hvorved Lars Larsen Mouge tilstaaer at indesidde med Ingebor Ommundsdtr's Løsøre 15 Spd 73 s. som tilfaldt hende efter Faderen

27. Ditto af 3die September 1824, hvorved Hagen Iversen Naae tilstaaer at indesidde med Britta Iversdtr: Naaes Arv 21 Spd 51 $\frac{1}{2}$ s.

Derefter blev aflyst følgende Documenter:

No: 1. Obligation af 10de October 1811 fra Paul Larsen Berge til Ole Ellingsen lille Berge med Curator Hrr: Lind hvorved han aflyser de paa hans Brug heftende 45 Spd

No: 2. Ditto af 23de October 1819 fra Sjur Ellingsen Dønne til Ole Ellingsen Berge stor 150 Spd.

Da ingen meldte sig {med} som havde mere med Retten at bestille, blev hermed sluttet og underskrevet.

A v W S Koren Sjuer Eriksen Lofthuus, Ommund Pedersen Lofthuus, Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland alle 4re med iholdt Pen.

Aar 18124!! (1824) den 24(?) September, blev Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland ved Stædets Dommer Soren-

1824: 406b

skriver Koren i Overværelse af Laugrettesmændene Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Hvorda! blev i følgende Sager aflagt saadan

Dom

No: 1. I Sagen Fol: 400 og 401. Hr: Skibscapitaine Brandt mod Johannes Tvedt

At en Procurator i en privat Sag, der er forbunden med 6 Miile Reiser nyder 10 Spd. i Sallarium, for gandske at behandle og udføre den, samt desuden Skyds og Diæt, finder Retten ikke formeget, og da Hr: Brandt, som af Amtet bevilget Sagføring i omhandlede Sag, har udført samme saa Kjendes for Rett: Sagsøgte Johannes Sjursen Tvedt, bør at betale til Hr: Skibscapitaine Isaak Brandt, de paasøgte 5 Spd. 96 Skil: er Fem Spd. Sex og Nittie Skil: med Erstatning for alt eller en Deel, hvor han bedst ved, vil og kan, saa betaler han og til Hr: Brandt i denne Sags Omkostninger 2 Spd. 18 Skil:, er toe Spd. atten Skil: samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødent indtil Betaling skeer, Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

No: 2. I Sagen Fol: 401 Haldor Haldorsen Oppedahl mod Sjur Ellefsen Djønne og Moder Sigri Sjursdr: Djønne, blev afsagt saadan:

Dom:

I Følge de under denne Sag fremkomne Oplysninger Kjendes for Rett. Enken Sigri Sjursdatter Djønne, bør i 4re Aars Leie for en Koe betale til Citanten Haldor Haldorsen Oppedahl 5 /: fem :/ Specidallere og i denne Sags Omkostninger 2 Spd. samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødent indtil Betaling skeer, Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

I Sagen Fol: 401 Lars Knudsen Sysen mod Ole Jacobsen Ragde om Gjeld 60 Spd. blev afsagt saadan {D}

Dom

Kravet 60 Spd. er baade bevist ved de førte Vidner og tilstaaet thi Kjendes for Ret. Sagsøgte Ole Jacobsen Ragde, bør at betale de paastevnte 60 /: sextie :/ Specidallere til Lars Knudsen Sysen, tilligemed Renter 4re Procento aarlig fra 28de Junij sidstleden indtil Betaling skeer og i denne Sags Omkostninger 3 /: tre :/ Specidallere, samt end videre denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Execution og alt fornødent indtil Betaling skeer Alt idømte udredes under Executions Tvang inden 15 dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

I Sagen Fol: 402 Jørgen Jørgensen Gjeltneß mod Christopher Christophersen Weichneß, blev afsagt saadan

Dom

Da Loven ei indeholder, at en der har sadt noget i Pandt, kan fordre andet end hans Pandt skadesløs tilbage, eller og fuld Erstantning!! om det er forringet, saa kan Sagvolderen ingen Bøder eller Straf blive at ipligte for det paaklagede Udlaan og Forringelse af det pandtsadte Ankertaug. Og da Sagvolderen Christopher Christophersen Wikneß, baade udenfor og inden Retten har tilbuden Citanten Jørgen Jørgensen Hjeltnæß fuld Godtgjørelse for den Tauget tilføiede Skade, saa kan han i Følge Lovens 1ste Bogs 5te Capitel 11te Artikull, ikke blive ipligtet at erstatte Citanten denne paatvungne Sags Omkostninger; men Citanten, burde heller, som den der søger unødig Trætte, at ipligtes baade at betale Bøder for unødig Trætte, og at erstatte Sagvolderen hans Reiser og hafte Sags Omkostninger; men da Sagvolderen ved den endelige Paastand ikkun har paastaaet sig friekjendt for Omkostninger, saa kan han ingen Godtgjørelse tilkjendes for de hidtil hafte Omkostninger, og da det maa blive Sag-

1824: 407

volderens Pligt, som har foraarsaget Skaden, at besørge bekostet og bestemt hvad han derfor bør erlægge, og han ikke med den af Citanten for Skaden anførte Sum i Penge 3 Spd. tre Spd. har erklæret sig tilfreds; men paastaaet den bestemt med uvillige Mænds Skjøn, saa Kjendes for Rett. Sagvolderen Christopher Christophersen Wichneß, bør efter 2de uvillige Mænds Skjøn, som han paa egen Bekostning besørger, at erstatte og betale til Citanten Jørgen Jørgensen Hjeltnæß, hvad de bestemmer i Godtgjørelse for Beskadigelsen af det her omhandlede Ankertaug. Det idømte Skjøn afholdes og fuldbyrdes inden 3 Maaneder efter denne Doms Lovlige Forkyndelse, hvis ikke da betaler Sagvolderen Skaden efter Citantens ovenanførte Paastand med 3 /: Tre :/ Specidallere. Processens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes og efterkommes inden forbeholdte!! Tid under Exekutions Tvang.

A v W S Koren.

Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, alle med paaholden Pen.

Høstething for Jondals Skibrede 1824

Aar 1824 den 15de October blev Retten sadt paa Thingstedet Vigør til Høstethings Afholdelse for Jondals Skibrede. Retten betjendt ved eeds: Fuldmægtig C. H. Lund paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne, i Overvær af de 4re eeds: Laugrette: Viglig Torbjørnsen Traae, Arne Amundsen Traae, Christopher Ingebrigtsen Samlenesset og Tosten Svendsen Fladebøe, hvilken aflagde Lovens Eed som Laugrettesmand og derfor betalte 24 s. Tilstede mødte ogsaa Hr: Foged Vidsteen, Skibredets Lensmand og endeel Almue. Retten blev ei sadt førend Kl: imellem 10 og 11, da ingen før mødte.

Hvorda blev publiceret følgende:

	Datum
1. Lov angaaende Sildefiskeriet ved Bergen	22 April 1824
2. Ditto, om Afskaffelse af Boers Behandling ved Opbudsmænd	Do: Do:
3. Ditto, om Consulatpenges Erlæggelse i Helsingør	10 Mai 1824
4. Ditto, som bestemmer de Afgifter der mod Indførsel og Maaling af Brændeveed i Stiftstederne skulde erlægges	Do: Do:
5. Ditto, om Gjestlighedens Tiende-Indtægter i Øst og Vest Finmarkens Fogderier	2de Juni Do:
6. Ditto indeholdende yderligere Bestemmelser angaaende Skydsvæsenet	28 Do: Do:
7. Ditto, angaaende Nedsættelse i Brandcontingenten af Bygninger paa Landet, og i visse Tilfælde af Bygninger i Kjøb- og Landstæderne	28 Do: Do:
8. Ditto, hvorved den i Fordordningen!! af 11 August 1797 § 7 indeholdte Bestemmelser for endeel ophæves	Do: Do:
9. Ditto, indeholdende endeel Udvidelser af de ved Lov af 20 August 1821 givne nærmere Bestemmelser for Matriculleringen	Do: Do:
10. Ditto, angaaende Handelsrettigheder for Losse- og Ladestedet Aalesund	30de Do: Do:
11. Ditto, indeholdende Forbud mod Brug af Torskegarn paa Fiskegrunden Kaur-Aasen	28 Do: Do:
12. Ditto, om Forandring i den med Lovens 1 – 4 - 8 og 9, samt Forordningen af 11 August 1797 § 23, bestemte Varselstid i Sivile Sager	20 Juli Do:
13. Ditto, angaaende i hvilke Tidender Ploclamata, Indkaldelser og Stevninger herefter blive at bekendtgjøre	Do: Do: Do:
14. Ditto, indeholdende nogle Forandringer i, og Tillæg til, de efter Norges Bank gjeldende Love	Do: Do:

1824: 407b

15. Lov, angaaende visse Forrettigheder for de Sparebanker, som ere eller vorder oprettede	20 Juli 1824
16. Ditto, angaaende Kapitulstaxtens Sættelse	Do: Do:
17. Ditto, om Straf for Skippere og Skibsmandskab, som tilføje deres Rhedere Tab ved at indføre contrabande Varer eller indsmugle tillagde Varer paa uden vist Sted	28 Do: Do:
18. Lov, om Vandsledning over anden Mands Jord	Do: Do: Do:
19. Ditto, angaaende Brændevinssalg paa Landet	6 Aug: 1824
20. Placat, angaaende Refusion for Skydsudgifter, som af Statscassen ere udlagde, i Anledning af Friskydsens Afskaffelse	30 Juli 1824

21. Ditto, angaaende Ditto Ditto	4 Aug: Do:
22. Amtets repartitions Placat, angaaende Delinquent- og Broudgifter, m: v:	26 Do:
23. Circulaire fra Regjeringens Justits- og Politie Departement, angaaende Betimelig Indsendelse af Regninger i offentlige Sager	25 Januar Do:
24. Do: fra Directionen for Norges Bank, angaaende Bankrenters Udbetaling for 1823	25 Juni Do:
25. Do:, fra Do: Do:, angaaende Indkjøb af Bankindskode under 5 Spd á 108 s. for hver Spd	27 Juli Do:
26. Amtets Skrivelse om at bringe Landalmuen i Erindring, at det er forbudet at købe Kornvare af de i Bergen liggende Skibe imedens Liggedagene varer, m: v:	24 April Do:
27. Efterlysning om Erich Jacobsen Svelberg (Soelberg?)	26 Mai Do:
28. Do: om Ole Torgersen Lunde	24 April Do:
29. Do: om Hans Rasmussen	26 Do:
30. Ditto om Erich Jacobsen	3 Juli Do:
31. Ditto om Ole Gunnesen og Halvor Gunnesen Grotnes	Do: Do:
32. Ditto om Jens Guldbrandsen	10 Do:
33. Ditto om Inger Bentsdatter	6 Do:
34. Ditto om Jens Gullachsen	10 Aug:
35. Ditto om Hans Iversen Tollefsen	28 Do: Do:

Da ingen meldte sig mere noget for Retten blev for i Dag sluttet og underskrevet.

C: H: H: Lund Viglig Torbjørnsen Traae, Arne Amundsen Traae, Christopher
Ingebrigtsen Samlenesset, Tosten Svendsen Fladebøe /: alle 4 med
iholdt Pen :/

Næste Dag 1824 den 16de October continuerede Høste Sage og Skattetinget for Johndahls
Skibbrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Derefter fremstod følgende som aflagde den til Norges Constitution befalede Eed:

Af Johndahls Skibbrede.

Endre Larsen Ejken, Nils Iversen Bakke, Ommund Iversen Tvedt, Steen Elefsen Selsvig,
Salamon Larsen Wig, John Brynjelsen Wig, Tosten Svendsen Fladebøe, Ole Olsen Qvale,
Lars Larsen Bagegaard, Endre Torbjørnsen Molven, Peder Nilsen Tørvig.

Nye Sag

For Tron Ingebrigtsen Samland mødte for Retten Forligelses Commisair Andreas Severin
Heiberg, og fremlagde under No: 1. Amtets under 24de September d: A: udstædte Tilladelse
for ham, til som Sagfører at procedere nærværende Sag for Underretten. 2. De beskikkede
Stevnevidner for Jondahls Skibbredes Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have
indstevnet Berge Jahnsen Kopre, til at stande til Rette for mod Citanten udsagde Ærerørige
Ord, herfor at lide Dom med videre efter Stevneattestens Formeld. 3. Fremlagde han Attest
fra vedkommende Forligelsescommition om at Sagen som uforligt til Rettergang er henviist.

Klageren Tron Samland mødte ei personlig, men ved Fuldmagt ved Forligelsescommitionen.
4. fremlagde han en Fuldmagt fra Citanten, for sig til for ham for Retten her i Dag at udføre

nærværende Sag, hvilke Documenter han var begjærende oplæste og indtagne her saalydende #####.

Indstevnte Berge Kopre blev lovlig paaraabt; men mødte ikke.

Citantens Møde var derefter begjærende De indstevnte Vidner Ole Torjersen Ougestad og Ole Sjursen Molven, fremkaldte eedfæstede og afhørte hvilke begge nu fremstode og efterat have været betydet Eedens Vigtighed og Lovens Straf for Meeneed, aflagde de Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Og fremstod da som

1ste Vidne Ole Torjersen Ougestad, der under sin aflagde Eed forklarede sig 25 Aar gammel, og sidstafvigte Søndag nød han Alterets Sachramente, og Parterne ubeslægtet. Engang i sidste Sommer saavidt Vidnet erindrer var det ved Pintsetider Berge Kopre kan!! (kom) ind til Tron Samland som da stod og arbeidede i Thomas Ejzens Nøst og samtalede da begge Parter om en Byxelseddel uden at Vidnet for øvrigt erindrer Sammenhængen i Deres Tale; men imidlertid hørte dog Vidnet at Indstevnte udskjeldede Citanten for en Skjelm og siden efter for en Katie /: hvilket Udtryk her i Bøygden betyder det samme som en Hund /:; men straxt efter at have udsagt dette Udtryk, lagde Sagvolder straxt de Udtrykke til paa ”Byxelseddelen” flere Skjeldsord erindrer han ikke bleve udsagte. Vidnet vedstod sit nu forelæste Prov rigtig tilført og blev med Citantens Samtykke afskeediget.

2det Vidne Ole Sjursen Molven, der under sin aflagde Eed forklarede sig 57 Aar gammel og sidste Sommer nød han Alterets Sachramente Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet var tilstæde til den af 1ste Vidne omforklarede Tid og passerede da alt som af dette Vidne er omforklaret, undtagen han ei kan erindre at Sagvolderen udskjeldede Citanten for Skjelm og istædet for Udtrykket Kat.je(?) hørte han ikke rettere end Sagvolderen bekjendte sig af det Udtryk Rakker. Og Aarsagen til denne Ueenighed mellem nærværende Sags Parter var fordie, at Sagvolderen beskyldte Citanten for at have udstæd en urigtig Byxelseddel. Videre erindrer ei Vidnet belv talt som kunde vedrøre nærværende Sag. Vidnet vedstod sit tilførte nu forelæste Prov rigtig og blev med Citantens Samtykke demmetteret.

Citanten erklærede at han ingen flere Vidner for nærværende Tid havde at faae, og derefter nedlagde følgende Paastand i Sagen, som af Citantens Fulmægtig selv blev dicteret til Protocollen. Hovedcitanten formoder nu for denne Ret med Vidners Forklaring, dog ikke eenstemmigen; men formoder fuldkommen afbevist, den af Indstevnte Berge Kopres udøvede Æreskjenden, forventer og paastaar ved den respective Rettens afsigende Dom at maatte friekjendes for de af Indstevnte, hans Ære saa nærgaaende Beskyldning, derhos Indstevnte Berge Kopre at idømmes en tilstrækkelig Pengemulkt efter Dommerens og denne Rets Bestemmelse. Hovedcitanten udbeder sig tillige ærbødigst denne Respective Rets Opmærksomhed i Anledning denne Sag at have været 2de Gange ved Forligelsescommitionen foretagen 1ste Gang den 5te Julij d: A: og af Indstevnte Berge Kopre da blev begjæret Udsættelse som da blev tilstaaet. 2de Gang den 9de Augusti d: A: hvor da Indstevnte Berge Kopre, hverken haver mødt personlig heller ikke ved lovlig Fuldmagt, som af her i Retten nedlagte Strandedarms Præstegjelds Forligelses Commitions Attest vil erfares, at denne den Indstevnte Berge Kopres brugte Forfald og udeblivelse viser klarligen, det han ikkun har brugt Udflugter for at vedligeholde

1824: 408b

Hovedcitanten Tron Samlands Ære beskjemmet. Hovedcitanten Paastaar Indstevnte Berge Kopre idømt, denne Processes Omkostninger, som og i Medhold Forordningen af 20de Januari 1797 dens 26 § tillige tildømt at bøde for unødigt Trette, samt godtgjøre Hovedcitanten Tron Samland, der ved Forligelses Commitionen, har ladet møde med Lovbefalet Fuldmagt for Tidsspilde Kost og Tæring, og Stevnevidnerne for Indkaldelsen.

Disse Hovedcitanten Tron Samlands Paastande indlades herved til denne respective Rets afsigende Dom, dog med forbehold af nærmere Tilsvar om fornødiges.

Samson Tostensen Brattebøe mødte nu og var begjærende i Følge Sagvolderens Forlangende at Sagen maatte blive udsadt til førstkommende Sommerting, da Sagvolderen er paa en nødvendig Reise og saaledes ikke kunde give Møde i Dag, efter Opfordring deklarerede Samson Brattebøe at han ikke havde haft Anledning til at forsyne sig med Skriftlig Fuldmagt, da han traf Sagvolderen paa Søen paa en Reise til Bergen.

Heiberg anmærkede, at da den her sig fremstillende Samson Tostensen Brattebøe ikke fra sin opgivne Mandant havde lovlig Fuldmagt at irettelægge paastaar Hovedcitanten at han som en Sagen uvedkommende Person maatte ansees, i øvrigt henholder Hovedcitanten sig til sit forhen tilførte.

Eragtet, den forlangte Udsættelse fra Sagvolderens Side bevilges til førstkommende {Sommerting} \Maanedsting i December Maaned/ her for Johndahls Skibbrede, og vil det under den endelige Dom blive at paaskjønne om hvorvidt Udsættelsen har været nødvendig eller ikke. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s: for 2de Vidner 32 [s:] og Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s:

Derefter blev thinglest følgende Documenter.

No: 1. Skjøde dattert 15 Octobr: 1824, fra Nils Wigliksen Samland til Sønnen John Nilsen paa 2 Bpd 10 ½ Mrk Smør ¼ Gjedskind i Gaarden Samland for 150 Spd.

2. Ditto dattert 25 Mai 1824, fra Enke og Arvinger i Skifte efter Christopher Christophersen Aase til Sønnen Christopher C: Aase, paa 1 Løb Smør og 1 Hud i Gaarden Aase for 570 Spdlr.

3. Hjemmelsbrev af Ditto Dato fra Skifteforvalteren til Enke og Arvinger i Skifte efter Christopher Christophersen Aase paa 1 Løb Smør 1 Hud i Gaarden Aase for 570 Spdlr.

4. Ditto af 24 Mai 1824, fra Skifteforvalteren til Nils Gjertsen Bakke i Skifte efter Gjert Nilsen Bakke paa 1 Bpd 3 Mrk Smør 3/8 Hud ¼ Gjedskind i Gaarden Bakke for 80 Spdlr.

5. Vilkaarbrev af 15 Octobr: 1824 fra John Nilsen Samland til Ole Iversen Samland og Hustrue Sigrig Vigliksdatter paa Levetid.

6. Ditto af 25 Mai 1824, fra Christopher {Christopher} Christophersen Aase til Moderen Johanne Andersdatter paa Levetid.

7. Panteobligation dattert 15 Octobr: 1824, fra Christopher Christophersen Aase, til Lars Christophersen Samland paa 300 Spd mod 1ste Prioritet i Gaarden Aase.

8. Ditto af Ditto Dato fra Nils Iversen Bakke til Lars Sjursen Traae paa 200 Spd mod 1ste Prioritet i Gaarden Bakke.

9. Bygselbrev af 16 Octobr: 1824, fra Asbjørn Torjulsen Samland til Broderen Lars Torjulsen paa 5 Mrk Smør i Gaarden Sollesnes, med Reversal af Ditto Dato og Landskyldsbog.

10. Ditto af 15 Octobr: 1824, fra Asbjørn Torjulsen Samland til Iver Olsen paa 13 Mrk Smørs Landskyld i Gaarden Underhaugen, med Reversal af Ditto Dato og Landskyldsbog.

11. Ditto af 25 Mai 1824, fra Christopher Christophersen Aase til Lars Christophersen Aase paa 18 Mrk Smørs landskyld i Gaarden Aase, med Reversal af Ditto Dato og Landskyldsbog.

12. Testamente dattert Martz 1824, imellem Egtefolkene Nils Gjertsen og Hustrue Boel Johnsdtr: Bakke.

13. Skiftebrev sluttet 8 September 1824, efter Peder Pedersen Fladebø af Johndals Skibbrede.

14. Fæsteseddel af 11 Octobr: 1823, fra Aanund Sjursen Espeland til Broderen Brynild Sjursen Espeland paa et Huusmandsplads bestaaende af flere Stykker med Reversal af 1ste April 1824.

15. Do: af 24 Mai 1824 fra Johannes Aam/m/undsen Handegaard til Corporal Peder Kittelsen paa et Huusmandsplads som Sjur Aadsen forhen har brugt, med Reversal af Ditto Dato.

1824: 409

16. Fæsteseddel af 24 Mai 1824, fra Ole Larssen Underhaugen til Endre Johannesen Underhaugen paa et Huusmandsplads, med Reversal af Ditto Dato.

17. Ditto af 25 Mai 1824 fra Gjert Gjertsen Bakke til Broderen Engel Gjertsen paa et Stykke Mark Martagjere kaldet, med Reversal af Ditto Dato.

18. Skjøde dattert 25 Mai 1824, fra Engel Gjertsen Bakke til Gjert Gjertsen Bakke, paa 1 Bpd 18 $\frac{3}{4}$ Mrk [Smør] i Gaarden Bakke for 200 Spdlr.

19. Panteobligation af Ditto Dato fra Gjerdd!! Gjertsen Bakke til Torjels Torbjørnsen Samland for 75 Spd og til Erik Torjelsen Samland 75 Spd. mod 1ste Prioritet i Bakke.

20. Afkald fra Johannes Arnesen Sætvæt som gift med Siri Baadestøe til Formynderen for hendes Moderarv 47 Spd 107 s. dattert 8 August 1824.

21. Ditto af 24 Mai 1824, fra Anne Olsdtr: til Formynderen for hendes Arv efter Moderen 3 Spd 63 s. tilhører Lyseklosteret.

22. Ditto af Ditto Dato fra Madeli Larsdtr: til Formynderen for hendes Arv efter Faderen Lars Bryndelsen iberegnet Hjemmegift med 19 Spd 116 s.
Derefter blev aflyst {følge}

No: 1. Et Vilkaar brev fra Nils Wigliksen Samland til Ole Iversen Samland og Hustrue Siri Vigliksdatter dattert 2 Juni 1804 med Paategning dattert 15 Octobr: 1824.

Hr: Foged Vidsteen fremlagde dernæst de 7 \skriftlige/ Spørgsmaale til et Thingsvidnes Erhvervelse som foran Folio 254 og 255 for Aaret 1820 ere anførte og hvilke af Almuen bleve besvarede Ord til andet som der anført.

Derefter bad Hr: Fogden hans forfattede Fortegnelser over Bordsaugene og Skjørsels Afgifter i Fogderiet examinerede, hvilke Fortegnelser saavidt Jondals Skibrede angaaer blev examinerede og rigtige befundne. Laugrettet og Almuen dernæst anmærkede, at Lars Olsen og Ole Johnsen Berge, her i Skibredet paa bemeldte Gaard Berge i dette Aar har ladet opsætte en fra nye opbygget Bordsaug eller Vandsaug, hvilken under 14tende dennes af Retten er bleven besigtiget.

Efter 3 Ganges Udraab, meldte sig ingen for Retten, hvormed Thinget for dette Skibrede blev sluttet.

C: H: H: Lund Viglik Torbjørnsen Traae, Arne Omundsen Traae, Christopher
Ingebrigtsen Samlenesset, Tosten Svendsen Fladebøe. /: alle 4re med
iholdt Pen :/

[Høsteting for Østensøe Skibbrede 1824.]

Aar 1824 den 18de October continuerede det almindelige Høste Sage og Skatteting paa Tingstædet Wigøer for Østensøe Skibbrede ved Sorenskriverens eedsvorne Fuldmægtig ecaminatus juris C: Lund i Overværelse af Laugrettesmændene Sjur {Baarsen} Torsen Fixen,

Tosten Haagensen Sandven, Haagen Torbjørnsen Aase og Lars Eriksen Thole hvilke alle aflagde Eed og betalede

Hvorda! blev publiceret de samme Love og Anordning!! som paa Tinget for Johndahls Skibbrede, blev oplæste og Folio 407 findes indførte.

Derefter fremstode de 2de eedsvorne Laugrettes mænd, der under deres Eed taxerede 2 Bpd 22 ½ Mark 3 ½ Faarskind og ½ Kalvskind med Byxel og Herlighed samt Overbyxel til 12 Marker Smør i Gaarden Stene No: 16 (66?) i Østensøe Skibbrede for 340 Spd.

Efter Paaraab mødte ingen flere der for i Aften havde videre ved Retten at bestille, hvorfor Tingets Fortsættelse udsættes til i Morgen.

C: H: H: Lund Sjur Torsen Fixen, Tosten Haagensen Sandven, Haagen Torbjørnsen Aase, Lars Eriksen Thole. Alle med iholdt Pen.

1824: 409b

Næste Dag 1824 den 19de October continuerede Høstetinget for Østensøe Skibbrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda, de 2de edsvorne Mænd Johannes Jørgensen Berven og Nils Gjermundsen Skaar mødte for Retten, og under deres nu aflagde Eed taxerede 1 Bpd 2 7/8 Mark Smør med Byxel 1 1/8 Mark Smør uden Byxel i Gaarden Berven No: 55 i Østensøe Skibbrede for 300 Spd.

Derefter blev thinglest følgende Documenter:

No: 1. Skjøde dattert 19 Octobr: 1824, fra Nils Olsen Sandven til Ole Nilsen paa ½ Løb Smør ½ Hud med Bygsel og Herlighed i Sandven for 200 Spd.

2. Forpagtningscontract af Ditto Dato fra Hr: Pastor Irgens til Nils Olsen Lepse paa E..tstedet(?) Lepse, paa Prestens Embedstid, mod 12 Spdlr i aarlig Afgift m: m:

3. Fæsteseddel af 18 Octobr: 1824, fra Opsidderne paa Gaardene Lie og Stene til Isak Johannesen Berven og Hans Jakobsen Wiig, paa en Fjeldstøl i Solebotten med Reversal af Ditto Dato.

4. Ditto af Ditto Dato fra Nils Gjermundsen Skaar til Sjur Larssen Froestad paa et Huusmandsplads under Gaarden Skaar paa hans og Kones Levetid, med Reversal af Ditto Dato.

5. Pantobligation af Ditto Dato fra Gunder Tollefsen Aarhus til Hr: Pastor Irgens paa 190 Spdlr mod 1ste Prioritets Panteret i Gaarden Aarhus.

6. Ditto af 19 Octobr: 1824, fra Lars Mikkelsen Berrie til Myntlingen Ranvei Olsdtr: Lepse stor 50 Spd, mod 1ste Prioritet i Gaarden Berrie.

7. Ditto af Ditto Dato fra Hans Hansen Klyve junjor til Myntlingen Ingeborg Hansdatter stor 41 Spd 52 s. mod 1ste Prioritet i Gaarden Klyve.

8. Paategning paa en Obligation af 18 Octobr: 1824, hvorved Johannes T. Koltvet, har erkleret at af Obligationssummen 250 Spd som tilforn er anført ham til gode er 100 Spdlr som hans Børn Torbjørn Johannesen og Johanne Johannesdtr: er ejende.

9. Afkald fra Svend Tostensen som over 18 Aar, til Formynderen for hans Arve efter sine Forældre med 29 Spd 95 ½ s. tilsammen, dattert 18 Octobr: 1824.

10. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Thorsen Fixen som gift med Anna Olsdatter Moe, for hendes Arv efter Moderen med 8 Spd 52 7/8 s.

11. Ditto af 16 Octobr: 1824, fra Peder Kittelsen Sellesæter som gift med Marta Sjursdtr: Torpe for hendes Arv efter Sjur Torpe med 7 Spd 94 s.

12. Ditto af Ditto Dato fra Omund Larssen Eide og Peder Sellesæter for den Arv som tilfaldt dem efter Ingeborg Sjursdtr: Torpe.

Hr: Foged Vidsteen fremlagde dernæst de 7 skriftlige Spørgsmaale til et Thingsvidnes Erhvervelse som foran Folio 254 og 255 for Aaret 1820 er anførte og hvilke af Almuen og Laugrettet, blev besvaret Ord til andet som der anført.

Hr: Fogden bad dernæst examineret hans forfattede Fortegnelse over Bordsaugene i Fogderiet, hvilken Fortegnelse, forsaavidt Østensøe Skibrede angaaer bleve examinerede og rigtig befundne.

Efter 3 Ganges Udraab meldte sig ingen der havde mere med Thinget at andrage, hvorefter for denne Gang blev sluttet.

C: H: H: Lund Tosten Haagensen Sandven, Haagen Torbjørnsen Aas, Lars Eriksen
Thole, Sjur Thorsen Fixen alle 4 med iholdt Pen.

1824: 410

Høsteting for Gravens Skibbrede

Aar 1824 den!! den 21de October blev Retten sadt paa Tingstædet Eide i Graven og blev Retten betjent ved Sorenskriverens eedsvorne Fuldmægtig C: H: Lund i Overværelse af Laugrettesmændene Halgken(?) Torbjørnsen Vindahl, John Olsen Kjerland, Tosten Iversen Windahl og Lars Nilsen Houknæss og blev Retten først sadt Kl: 11 ½ da Almuen ei før mødte tilstæde.

Hvorda!

Lensmand Halkesvig (Holkesvig) mødte for Retten og anmeldte at uagtet han til at besidde Retten ved nærværende Ting lovligen har tilsagt følgende Gaardebrugere af Ejdfjord Peder Larsen Gahren eller Syssendahlen, Nils Knudsen Syssendahlen, Svend Knudsen Feed og Peder Johnsen Maursæter, saa var de dog ei endnu mødt tilstæde uagtet de vare tilsagte til at være her paa Tingstædet i Gaar aftes, ei heller har de ladet melde lovligt Forfald, hvorfor blev af Retten eragtet: at de skjøndt lovlig tilsagde, dog udeblevne Laugrettesmænd, Peder Larsen, Nils Knudsen, Svend Knudsen alle af Gaarden Syssendahl og Peder Jonsen Maursætter ipligtes for deres udeblivelse at betale den ved Norske Lovs 1 – 7 – 3 befalede Mulkt nemlig hver 3 Lod Sølv, og desuden til hver af de Retten betjenende Laugrettesmænd 16 [s] (: Sexten Skil: :) daglig, saalænge de i deres Stæd sidde \i/ Retten. Alt bliver at udrede under executions Tvang inden 15 Dage efter denne Eragtings lovlige Forkyndelse.

De samme Anordninger som Fol: 407 for Johndahls Skibbrede bleve oplæste og der findes anførte bleve og for dette Tinglaug publicerede.

Efterat saavidt var passeret mødte de udeblivende Laugrettesmænd tilstæde og anmeldte at uagtet de reiste fra deres Hjem tidlig i Gaar Morges saa hindrede dog en stærk Modvind dem fra at komme hertil til Tingstædet før i Dag da de havde henimod 3 Miles stræng Søveie at passere. Til Beviis for at dette deres Foregivende forholder sig rigtig fremstillede de de 2de Mænd Ole Hansen {Espe} Vestreim og Ole Olsen Lilletun, hvilke aflagte {deres} Lovens Eed hvorunder de forklarede at Vinden i Gaar blæste saa stærkt paa Fjorden, som

Laugrettesmændene skulde passere at det ikke var dem mueligt at roe til Tingstædet. Der laa ogsaa samme Tid flere Folk som ventede paa at Vinden skulde lægge sig; men da dette var forgieves maatte de ligeledes ligge over til i Dag. De forbenævnte Laugrettesmænd fremstode nu og bade sig frietagne for den Dicterede Mulkt paa Grund af de oplyste Omstændigheder.

Eragtet da de tilsagte Laugrettesmænd ved 2de eedfæstede Vidner har bevist at ei deres Forsømmelse, men allene stormende Veier har hindret dem at møde her tilstæde paa Tingstædet, til den tilsagte Tid, saa frietages de for den dem dicterede Mulkt.

Derefter aflagde de den befalede Eed betalede derfor hver 1 Ort Spe: og indtog deres Sæde.

Nye Sag

Nils Torgersen Weaaen mødte for Retten tillige med sin Curator Torjer Nilsen og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Aslak Toresen Aaseim, til at betale Citanten 1 Aars Tjenesteløn tilligemed 2de Skjorter, herfor at lide Dom med videre efter Attestens Formeld. Ligeledes fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commition for Gravens Præstegjeld, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste og indtagne her saalydende ##

Sagvolderen mødte personlig i Retten og vedtog lovlig Varsel. Han kan ikke nægte at Citanten jo har tjent hos ham skjøndt ikke fuldt et Aar; men han nægter aldeles at betale ham Løn og Klæder for denne Tid, da de kuns vare Accorderede om at Citanten blot skulde have Løn forsaa-

1824: 410b

vidt han dertil kunde gjøre sig fortjent; men da Sagvolderen befandt, at han var aldeles uduelig i sit Arbeide, saa vilde han heller ikke tilstaa ham noget, Ligesom og Citanten løb af sin Tjeneste for Aaret var forløbent; men ikke destomindre har han faaet en heel Del Klæder undtagen 2de Skjorter som \skjönt/ han ei heller fandt sig befriet til at give ham dem saa skulde han dog dertil være villig naar Citanten vilde bie ham efter dem.

Citanten modsagde Sagvolderens tilførte og bemærkede at han for!! (før) har tient hos andre Folk og faaet sin Løn derfor som andre Drænge paa hans Alder, han har ei heller i den Tid, han tjente hos Sagvolderen hørt denne har haft noget at klage over ham, han maatte derfor paastaa sig udbetalt i Tjenesteløn 9 Spd samt 2de Skjorter og haabede han at {Citanten} Sagvolderen ved endelig Dom maatte blive ipligtet at udrede dette saavelsom denne Sags aftvungne Omstendigheder.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til December Maanedsting, for at bevise Rigtigheden af sit Fremførte.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Indcammination med 40 s: Sagvolderen Tilsværspenge 10 s: Citanten har til gode 10 s:

Efter Paaraab indfandt sig ingen der for i Aften havde videre ved Retten at bestille hvor hermed for i Aften blev sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

C: H: H: Lund Nils Knudsen Garen, Peder Johnsen Maursæter, Svend Knudsen Feed
og Peder Larsen Garen alle med iholdt Pen.

Næste Dag 1824 den 22de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibbrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda fremstode følgende som aflagde Eed til Norges Constitution
Nils Mikkelsen Skjeie, Torkel Danielsen Hjelmevold, Elling Torkelsen Torblaae, Ole Ejlefsen
Severtvedt, Peder Johnsen Maursæter.

Opsadt Sag see Fol: 400,

Helje Tosten!! (Tostensen) Leigreid mødte for Retten og fremlagde sin i Følge seneste
Udsættelse udtagne Continuations Stevneatlestet(?) (Stevneattest?), {h} i denne Sag, hvilken
han var begjærende oplæst og indtagen her saalydende #

Indstevnte Anve Tostensen Læg Reid var personlig i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel.
Citanten derefter fremstillede som

5te Hoved vidne Johannes Iversen Erdal, der efter given Formaning om Sandheds
Udsigende aflagde Lovens Eed, med Løfte om at vidne Sanhed. Han er 56 Aar gammel og
sidste Søndag nød han Alterets Sacramente, Parterne ubeslægtet. Vidnet ved rigtig nok at
Hovedcitanten har født nogen Cræature for Contracitanten; men om han derfor har erholdt
Betaling eller hvorledes Sammenhængen var hermed ved han aldeles intet. Vidnet ved at
Hovedcitanten kom til gode hos Contracitanten 14 Spd. paa et Pantebrev som blev udstædt af
Hovedcitanten til Contracitanten og Vidnet, om denne Gjeld senere er betalt ved ei Vidnet.
Vidnet erindrer ogsaa at ved et senere Regnskab som blev opgjort mellem Hoved og Contra
Citanten, kom Contracitanten til gode 72 Spd. hos Hovedcitanten og ved han ei videre om
denne Gjeld senere er afgjort. Vidnet blev med Parternes Samtykke demmeteret.

Haavedcitanten!! begjærede Sagen optaget til Doms med Paastand som allerede forhen i
Sagen er nedlagt.

Contracitanten indlod og Sagen fra sin Side til Doms og forhaabede sig tilkjendt i
Processens Omkostninger 10 Specidaler og sig friefunden for Søgsmålet.

Eragtet Sagen optages til Doms

Indcammination blev bet: med 74 s:

Nye Sag.

Heine Nielsen Hallanger mødte for Retten og fremlagde [de] beskikkede Stevnevidners Attest
om ved mundtlig!! (mundtlig) Varsel til dette Thing at have indkaldet John Hanssen Hagestad
til at see sig overbevist om, og lide Dom for skyldige til Citanten 45 Spd med Omkostninger
med videre efter Stevningens Formæld; videre fremlagde han Attest fra vedkommende

1824: 411

Forligelsescommission, der viser, at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse
Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Indstevnte blev lovlig paaraabt, men mødte ikke.

Citanten maatte foreløbigen bemærke, at Søgsmålet egentlig kun angaaer 40 Spd.

Efter at saavidt var passeret, mødte Sagvolderen John Hanssen Hagestad tilstede, og tilstod
Gjeldens Rigtighed.

Efter en Deel Ventilationer bleve Parter!! (Parterne) saaledes forenede: John Hanssen
Hagestad vedtog, at dersom ikke Halsteen Endresen Garethun den ældre ikke inden
førstkommende Juul dette Aar udbetaler den paastevnte Sum 45 Spd tilligemed de af denne
Proces flydende Omkostninger, saa vedstaaer John Hanssen Hagestad til den i dette Forlig
bestemte Tid selv at udrede den hele Sum tilligemed Omkostninger, og var Parterne
begjærende Rettens Stadfæstelses {D}

Dom

I Følge Norske Lovs 5te Bogs 1ste Capitel 1ste Artikel, ipligtes Parterne at holde dette Forliig i alle dets Ord og Puncter, saaledes at John Hanssen Hagestad, hvis ikke den paastevnte Sum af Halsteen Endresen Garethun den ældre skulde blive betalt, da inden førstkommende Juul at udrede den hele paastevnte Sum med 45 Spd tilligemed denne Sags Omkostninger med 1 Spd 112 s. Alt efterkommes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Sagsøgeren betalte Indcamminationen 1 Spd 28 s og Sagvolderen Tilsvarepenge 40 s.

Opsat Sag.

For Endre Mikkelsen Følkedahlen mødte for Retten Ole Nielsen Haaeim, som hans Curator, og anmeldte at den af ham mod Thore Monssen Følkedahlen anlagte Sag var bleven saaledes forliget: Thore Monssen Følkedahlen vedtager nemlig at betale den halve Deel af de i Anledning denne Proces medgaaende Omkostninger. End videre betalede han til Gravens Sogns Fattigcasse 60 s Species som en Erkiendelse {af} \for/ de af ham mod Citanten udsagte utilbørlige Ord, hvilke i alle Dele skal ansees som døde og magtesløse. Mulkten blev til Lehnsmand Holkesvig overleveret, og Aarsagen til dens betaling bliver af ham at bekjendtgjøre fra Gravens Sogns Kirkebakke.

Efter Paaraab meldte sig ingen med videre for Retten at andrage for i Aften, hvorfor Thingets Fortsættelse udsættes til i Morgen.

C: H: H: Lund Niels Knudsen Syssendahl, Peder Johnsen Maursætter, Svend Knudsen Tvedt!! (Feet/Feed), Peder Larsen Syssendahl, alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag 1824 den 23de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibbrede med de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag

John Hansen Hagestad mødte for Retten og fremlagde, de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting, at have indstevnet Isaak Larsen Hagestad for at have forringet Citantens Gaard ved at bruge denne som Forpagter 1 Aar med videre efter Attestens Formeld videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelses commition, der viser at Sagen som uforliget er henvist til Rettergang. 3. fremlagde han et inden Gravens Præstegjelds Forligelses commition indgangent Forliig, hvilke Documenter bleve oplæste og indtagne her saalydende ####.

Indstevnte mødte personlig i Retten og vedtog lovlig Varsel, han deklarerede, at han nu efter sin Formeening har afleveret Gaarden Hagestad, som han af Citanten havde forpagtet i den samme Stand som den af ham var modtaget, samt svaret de prestetienne(?) som han ved mundtlig Contract har forpligtet sig til, med Untagelse af nogle ubetydelige Ting, som han er villig til at erlægge

1824: 411b

naar saadant maatte blive ham overbevist.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner, Lars Haldorsen Spaanheim, Nils Mikkelsen Skeie, Iver Paulsen Hagestad og Kari Aadstr: nedre Hagestad og Ingebor Svendsdr: Hagestad, hvilke alle bleve eedfæstede efter given Formaning om Sandheds Udsigende og fremstod da som

1ste Vidne Lars Haldorsen Sponheim forklarede sig 49 Aar gammel og nød sidst afvigte Onsdag Alterets Sachramente Parterne ubeslægtet. Om Foraaret 1822 var Vidnet tilkaldt at

være overværende ved en mundtlig Forpagtningscontract, som blev indgaaet mellem Sagvolderen og Sagsøgeren og skulde Sagvolderen modtage og som Forpagter bestyre Citantens Brug i Gaarden Hagestad saavidt Vidnet erindrer i 5 Aar. Gaarden skulde han modtage med fuld Besætning og skulde de hver have halveparten af Afdrotten. De skulde til Høsten gjøre nærmere Aftale om hvor stor Besætning Gaarden skulde have. Om dette blev overleveret eller ikke ved ikke Vidnet. Denne Gang blev det og aftalt at dersom Citanten solgte en af de 2de Hæste der var paa Gaarden saa skulde der tages Nødskræature istæden. Skovslaatterne skulde Sagvolderen benytte til Gaarden, undtagen de som han med Citanten kunde blive enig om at bortleie. Citanten skulde ogsaa forskaffe den fornødne Udsæd. Gaarden skulde tilbageleveres i den samme Stand som den var modtaget; men om den senere er bleven forringet ved ikke Vidnet. Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev afskediget.

2det Vidne Nils Mikkelsen Skeie forklarede sig under sin aflagde Eed 31 Aar gammel og for 14 Dage siden nød han Alterets Sachramente, forklarede sig i et og alt eenig med 1ste Vidne, undtagen han erindrer ikke bestemmelsen om Hæsten; hvorimod han erindrer, at naar Sagvolderen skulde fravige Gaarden saa skulde han have et Plads under bemeldte Brug uden at det blev talt om hvor dette Plads skulde være. Forpagteren skulde og svare 1/3 i Fattig Lægden. Sagvolderen skulde og paapasse og Rygte en Del Cræature som Citanten havde paa Wiknæss om Sommeren. Vidste intet videre til Oplysning afskediget.

3die Vidne Kari Aadsd: nedre Hagestad forklarede sig 50 Aar gammel Parterne ubeslægtet. Hun ved intet videre end at en Koe som John havde overleveret sin Forpagter, blev syg og faldt ned over et Fjeld og havde Koen i 2de Dage lagt syg der paa samme Plads, saa at Forpagterens Uagtsomhed synes at have Deel deri. Hun vidste ei videre til Oplysning afskediget.

4de Vidne Iver Paulsen Hagestad forklarede sig 20 Aar gammel og sidste Onsdag nød han Alterets Sachramente Sagens Parter ubeslægtet, han forklarede sig aledeles Overenstemmende med 3die Vidne. Om Foraaret da Forpagteren forlod Gaarden laa Gjerdet paa øvre Side af Kalvehaven nede. Han vidste intet videre til Oplysning afskediget.

5te Vidne Ingebor Svendsd: Hagestad forklarede sig 29 Aar gammel og Parterne ubeslægtet. Vidnet ved ei videre end at 4re Smaler døde af Gaardens Besætning af bare Vanagt. Gjærdet laa nede om Frugthaven hvilket foraarsagede den Skade at Træerne af Cræaturene bleve opspiste. {af} Sagvolderen huggede og ned nogle Orretræer som var Citanten til Skade, og for øvrigt hørte hun ofte at Sagvolderen glædet sig over at gjøre Citanten nogle Skjelms stykker. Sagvolderens Kone laante og bort en Deel Træekjørler som vare Citanten tilhørende. Hvorimod Sagvolderen ikke har faaet sin halvepart af Ulden. Derforuden fordærvede /: Forpagteren /: en Deel Kjød, uden at Citanten deraf fik nogen Nytte, ligesom han og forholdt ham en Deel Melk

1824: 412

Hun vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Sagvolderen tilstod at han af Anders Wambeim har modtaget 1 Tønde Korn, som var John Hagestad tilhørende. Videre har han laant af Citanten 5 Skjepper Poteter og ½ Kløv Melk, hvilket han vedtager at erstatte.

Citanten var begjærende Sagen optaget til Doms efter de fremkomne Oplysninger under Paastand af at han betaler den i det fremlagde forlig omtalte 20 Spd. til Fattig Cassen og sig godtgjort for Gaardens Forringelse og Beskadigelse 50 Specidaler, da han intet derfor har betalt, for øvrigt forbeholdt han sig nærmere Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderen bad Sagen udsadt for at modbevise Citantens Tilførte.

Eragtet Udsættelsen bevilges til førstkommende December Maanedsting paa Helleland.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s: for 5 Vidner 56 s: Sagvolderen
Tilsvarspenge 40 s: for en Udsættelse 12 s:

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde datteret 22 Octobr: 1824 fra Hr: Pastor Bolling til Christopher Johannesen Sysen paa 18 Mrk Smør 1 Gjedskind i Gaarden Hylden for 100 Spdlr.

No: 2. Ditto af Ditto Dato, fra Christopher Johannesen Sysen til Hans Danielsen Hagestad, paa 18 Mrk Smør 1 Gjedskind i Gaarden Hylden for 100 Spdlr.

No: 3. Ditto af 21 Octobr: 1824, fra Iver Larssen øvre Spilde til Sønnen Lars Iversen, paa den anden Halvedel af hans ejende Gaard øvre Spilde for 100 Spdlr.

No: 4. Ditto af Ditto Dato fra Johannes Larssen Welchen til sin Søn Lars Johannesen paa 1 Bpd 3 Mrk Smør 3/8 Hud af Gaarden Welchen for 130 Spdlr.

No: 5. Ditto af 22 Octobr: 1824, fra Brynjel Torjersen Espeland til {Broderen} Brynjel Pedersen paa 22 ½ Mrk Smør ¼ Gjedskind i Gaarden Espeland for 200 Spdlr.

No: 6. Ditto af 26 Novembr: 1823, fra Halsten Asbjørnsen Høl til Lars Olsen Aga paa Halvedelen i førstnevntes ejede Anpart i Fjeldstølen Bjoredahlen for 70 Spdlr.

No: 7. Ditto af 29 Mai 1824, fra John Hansen Westreim og Kone, til deres Stedsøn Thore Endresen Lillethun paa ½ i Eidfjords Kirke for 225 Spdlr.

No: 8. Vilkaarbrev af 21 Octobr: 1824, fra Lars Iversen øvre Spilde til Forældrene Iver Larssen og Hustroe Ingeborg Davidsdatter paa Levetid.

No: 9. Ditto af Ditto Dato fra Lars Johannesen Welchen til Forældrene Johannes Larssen og Hustrue Sigrí Anvesdtr: paa Levetid.

No: 10. Ditto af 22 Octobr: 1824, fra Brynjel Pedersen Espeland til Brynjel Torjersen Espeland og Hustrue Jøa Pedersdatter paa Levetid.

No: 11. Ditto af Ditto Dato fra Hans Danielsen Hagestad til Christopher Johannesen Sysen og Hustroe Marita Andersdatter paa Levetid.

No: 12. Panteobligation fra Lars Ellingsen Undeland til Tollev Danielsen Hjelmeland paa 50 Spdlr, mod 2de Prioritet i 1/3 Løb Smør ½ Td Salt i Undeland af 21 Octobr: 1824.

No: 13. Ditto af Ditto Dato fra Nils Olsen Nesheim til Enken Sigrí Iversdatter øvre Spild (Spilde) paa 170 Spdlr mod 1ste Prioritet i 2 Bpd 15 Mrk Smør i Gaarden Nesheim.

No: 14. Ditto af 23 Octobr: 1824, fra Torfin Godvinsen Rønnestrand til Hendrik Knudtsen nedre Fylkedahl stor 120 Spdlr, mod 1ste Prioritet i 1 Søebod, 1 Lade, 1 Røgstue, 1 Koe og 8 Smaler,

No: 15. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Hansen øvre Leqve til Ole Rikoldsen Wiknes paa 300 Spd, mod 1ste Prioritet i 31 ½ Mrk Smør 7/16 Td Salt, 7/16 Kskd!! (Kalvskind) og 15/16 Faarskind i Gaarden øvre Leqve.

No: 16. Ditto af Ditto Dato fra Elling Torkelsen Sigríteigen til Torjuls Mikkelsen Tjoflaat paa 100 Spdlr med 1ste Prioritet i 18 Mrk Smør i Gaarden Sigríteigen.

No: 17. Afkald datteret 21 Octobr: 1824, fra Nils Larssen Rønnestrand som over 18 Aar, for hans Moderarv stor ialt 91 Spd 71 ½ s til Formynderen.

1824: 412b

No: 18. Afkald fra Torbjørn Pedersen Børseim som over 18 Aar for hans Faderarv stor 24 Spd 56 s. datteret 22 Octobr: 1824.

No: 19. Lodseddel datteret Ditto Dato, fra Lars Johnsen Rønnestrand hvorved han erklerer at indesidde med {de} sine 3de Døttres arvede Løsøre.

Derefter blev aflyst følgende Obligationer:

No: 1. En Obligation dat: 17 Mai 1822, hvorved Creditor Torjuls Mikkelsen Tjoflaat qvitterer for sine tilgodehavende 50 Spd hos Nils Nesheim, bemelte dat: 21 Octobr: 1824.

2. Ditto af 27 Mai 1819, hvorved Creditorerne Torjuls Mikkelsen Tjoflaat og Johannes Arvinger have qvitteret for deres Tilgodehavende 150 Spd, Qvitteringen datteret 22 October 1824.

Hr: Foged Vidsteen fremlagde dernæst de 7 skriftlige Spørgsmaale til et Thingsvidnes Erhvervelse som foran Folio 254 – 255 findes anførte for Aaret 1820, hvilke af Almuen og Laugrettet blev besvaret Ord til andet som der anført.

Hr: Fogden bad dernæst examineret hans forfattede Fortegnelse over Bordsaugene i Fogderiet, hvilken Fortegnelse forsaavidt Gravens Skibrede angaaer bleve examinerede og rigtig befunden.

Efter 3 Ganges Udraab, meldte sig ingen der havde mere med Thinget at andrage, hvorfor Retten blev for denne Sinde hævet.

C: H: H: Lund Nils Knudtsen Syssendal, Peder Johnsen Maursæt, Peder Larssen
Syssendal, Svend Knudtsen Feet, alle 4 med iholdt Pen.

Høsteting for Kingservigs Skibbrede

Aar 1824 den 25de October blev Retten sadt paa tingstedet Utne til det almindelige Høstetings Afholdelse for Kingservigs Skibbrede, ved Sorenskriverens eedsvorne Fuldmægtig examinatus juris Lund i Overværelse af Laugrettesmændene, Svend Østensen Rateig, Ole Isaaksen nedre Børven, Haldor Olsen Helleland og Ole Larsen Helleland hvilke alle aflagde den i Loven for Laugrettesmænd befalede Eed, hvorfor de hver betalede 1 Ort Species. Da Almuen ei for!! (før) mødte tilstæde blev Retten først sadt Kl: 11 Formiddag.

Hvorda! i Overværelse af Tinglaugenes Læns mænd og en Del Tingsøgende Almue, blev publicerede de samme Anordninger som for Johndahls Skibbrede Fol: 407 findes indførte.

Nye Sag

Helje Heljesen Troenæss mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Arvingerne efter Knud Larsen Mæland!! (Mæland), for at høre Vidner og see sig overbevist om at han Citanten tilgode kommer i bemeldte Boe 26 Spd. og 31 Spd. som han vil efter Accord skulde {ih} erholde udbetalt af Boets Debitorer paa Østlandet men som endnu ikke der har været at erholde hvorfor han ogsaa derfor agter at holde sig til Sterbboet. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelses Commition, der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang, hvilke Documenter han var begjærende oplæste og indtagne her saalydende ##

Paa Boets Vegne mødte Helje Jacobsen Mæland og negtede Kravets Rigtighed og ind Species de 31 Specidalere som Citanten efter sit Sigende skulde indfordre paa Østlandet, og da der ei om denne Gjeld har været

1824: 413

prøvet mindelig Forliig ved Forligelsescommitionen saa paastaaer han Søgsmålet forsaavidt afvist.

Citanten fremstod nu og frafaldt Søgsmålet forsaavidt de tilgodehavende 31 Spd. som skulde indfordres paa Østlandet betreffen, og forbeholdt sig efter at have herom ved Forligelsescommitionen søgt mindelig Foreening, nærmere ved Retten at gjøre sin Rettighed i saa Henseende gjeldende. Citanten derefter foreviste i Retten en af afdøde Knud Larsen

Mæland under 6te December 1820 udstæd Obligation tinglæst samme Dato i hvis Følge Citanten tilgodekommer 200 Spd hvorfor er pandtsadt alt hvad den Afdøde eiede og eiendes vordede. Paa denne Obligation er betalt alt paa 26 Spd. nær hvilke altsaa her egentlig er Søgsmaalets Gjenstand. Paa dette Kravs Rigtighed tilbød han sig, dersom intet derimod maatte blive indvendt, at aflægge sin Eed.

Den paa Sterboets Vegne Mødende vilde ei antage den tilbudne Eed og prottesterede mod Søgsmaalets Rigtighed.

Citanten derefter var begjærende Sagen optaget til Doms efter de fremkomne Oplysninger, hvorunder han haabede sig tilkjendt det paastevnte Krav saavelsom denne Processes Omkostninger med 3 Spd: med videre efter Stevne Attestens Formeld.

Helje Jacobsen Mæland, der mødte som Lauverge for Sterbboeenken var begjærende Sagen udsadt til førstkommende December Maanedsting.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s: Sagvolderen i Tilsvarens penge 40 s: for en Udsættelse 12 Skil: Obligationen blev med Paategning tilbageleveret.

Nye Sag

Helje Heljesen Troenæss mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Lars Olsen Mæland, til at lide Dom til Undgjeldelse for en Deel af ham mod Citanten udsagte Beskyldninger med videre efter Attestens Formæld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens forlangende oplæste og indtagne saalydende ##.

Sagvolderen mødte personlig i Retten tilstæde, og benægtede Søgsmaalets Rigtighed da han ei ved sig skyldig i at have udsagt/ den paastevnte Beskyldning.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte edfæstede og afhørte og fremstod som

1ste Vidne Ole Olsen Espe, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende forklarede sig 41 Aar gammel og aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig at være Sagvolderens Broder. Han har aldeles ikke hørt Sagvolderen har udtalt de paastevnte Beskyldninger; men ved forresten ikke om han deri har gjort sig skyldig eller ei. Vidnet vidste for øvrigt intet videre til Oplysning afskediget.

2det Vidne Jaran Olsen Mæland, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 56 Aar gammel og Svigerfader til Sagvolderen. Vidnet har aldeles ikke {ikke} hørt at Sagvolderen har gjort sig skyldig i at udtale de den paastevnte Beskyldning, vidste intet videre til Oplysning afskediget med Citantens Samtykke.

3die Vidne Peder Svendsen Sexe, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflade!! Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 50 Aar gammel og Parterne ubeslægtet. Vidnet ved aldeles intet videre end ved sidste Sommerting hørte Vidnet at Sagvolderen, samtalede med Helje Jacobsen Mæland om en Deel som Vedkom Skiftet efter Knud Larsen Mæland, og udsagde da Sagvolderen

1824: 413b

de Ord "at der staar meget, som er urigtigt" uden at Vidnet egentlig ved hvortil han hermed Sigtede. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten paastod de paastevnte Udtrykke mortificerede og sig tilkjendt i Processens Omkostninger 3 Spd. forøvrigt maatte han begjære Sagen udsadt til førstkommende December Maanedsting for at faae flere Oplysninger.

Sagvolderen havde intet mod den forlangte Udsættelse

Eragtet Den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanten betalede Indcam: 1 Spd 28 s. for en Udsættelse 12 s: Sagvolder: Tilsvarens penge 40 s:

Derefter fremstode følgende som aflagde Eed til Norges Constitution

Af {Kingservigs Sogn} Odde og Ullensvangs Sogn

Lars Olsen Mæland, Johannes Johannesen Ejtreim, Johannes Olsen Reinsnos, Torjels Asbjørnsen Qvalsnæss, Ole Larsen Helleland, Østen Danielsen Jordahl.

Nye Sag

Ole Isaaksen Berven mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Gulleik Svendsen Berge af Røldahl for skyldige til Citanten 11 Specidaler med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter blev oplæste og indtagne her saalydende ## Indstevnte blev lovlig paaraabt men mødte ikke.

Citanten derefter fremstillede som

1ste Vidne Osmund Jacobsen Berven, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 27 Aar gammel og Parterne ubeslægtet. Han forklarede at for omtrent en Maaned Siden talte Vidnet med Sagvolderen, som da tilstod Gjeldens Rigtighed, og saavidt Vidnet ved er ikke Gjelden siden betalt. Han vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Citanten derefter var begjærende Dom i Sagen hvorved han forhaabede sig tilkjendt det paastevnte og uimodsagte Krav, samt i Procesomkostninger iberegnet 3de Reiser til Røldahl og en til Odde med 5 Spd. 3 Ort og 12 Skilling, hvilket er hans eget Udlæg.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s: for et Vidne 16 Skil:

Da ingen efter Paaraab indfandt sig med videre for Retten her i Aften at andrage blev Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen

C: H: H: Lund Svend Østensen Rateig, Ole Isaaksen Berven, Ole Larsen Helland, Haldor Olsen Helland.

Næste Dag 1824 den 26de October continuerede Høstetinget for Kingservig og Røldahl ved de samme Rettens personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag.

Ommund Pedersen Lofthuus mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Helje Ormsen Overland af Røldahl for skyldige til Citanten 100 Spd. Obligations Gjeld, som han efter lovlig Opsigelse ikke har kunnet erholde udbetalt, herfor at lide Dom med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelses commition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter blev oplæste og indtagne her saalydende ##

Indstevnte blev lovlig paaraabt men mødte

ikke.

Citanten derefter foreviste en under 5te Junij 1821 udstædt og {tinglæst} paafølgende Dag tinglæst Obligation udstædt af Sagvolderen, lydende paa 100 Spd men da herpaa efter Citantens Opgivende er betalt 6 Spd saa angav nærværende Søgemaal kuns 94 Spd; for hvilke han forventede sig Rettens Dom da de ikke i Mindelighed efter foregaaende Opsigelse er bleven ham udbetalt. Under den forventende Dom haabede han sig tilkjendt ei allene den paastevnte Sum med resterende Renter fra 5te Junij 1823 intil Betaling skeer men endogsaa i denne aftvungne Proces indberegnet Reiser til Røldahl med videre Udgifter 10 Spd: Efterat saavidt var passeret declarerede Citanten, at han maatte begjære Sagen udsadt til førstkommende December Maanedsting, for imidlertid at afgjøre en Deel Regnskab med Ole Johnsen Age, hvilket var indviklet i nærværende Sag, saa at den ei ved Dom kunde blive afgjort forinden dette Regnskab var bragt i Rigtighed.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges. Obligationen blev tilbageleveret.

Citanten betalede Incammination med 1 Spd 28 [s.] for en Udsættelse 12 s. Citanten tilgode 20 s: bet:

Efter Paaraab meldte sig ingen med videre for Retten for i Aften at andrage, hvorfor Tingets Fortsættelse udsættes til i Morgen

C: H: H: Lund Svend Østensen Rateig, Ole Isaaksen Berven, Ole Larsen Helland,
Haldor Olsen Helleland alle med iholdt Pen.

Næste Dag 1824 den 27de October continuerede Høstetinget for Kingservigs og Røldahls Skibbreder ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda!

Foged Vidsten mødte for Retten og anmeldte, at han til dette Ting paa Embeds Vegne havde ladet indkalde Torbjørn Nilsen Huuse for udøvet ulovligt Brendevinssalg, derom at anhøre Vidner og modtage Dom efter nærmere Paastand. Stevnevidnernes Attest om Indkaldelsen blev læst og er saalydende #

Paa den Indkaldes!! Vegne mødte Lensmand Johannes Pedersen Aga, som paa hans Vegne vedtog at den Anklagede havde gjort sig skyldig i den angivne Brøde og betalte paa hans Vegne, de derfor Lovbestemte Bøder 25 Spd. til Deeling mellem Kingservigs Præstegjelds Skole- og Fattigkasse

hermed blev nærværende Sag hævet.

Tingsvidne

Foged Vidsten derefter fremlagde de sædvanlige 7 Spørgsmaale eller det saakaldte store Tingsvidne til Almuens Besvarelse, hvilke Spørgsmaale Folio 254 og 255 findes indførte, disse bleve af den tilstædeværende Almue saaledes besvarede. Til alle 7 Spørgsmaale blev svaret Nei de ere derom uvidende.

Hr: Fogden fremlagde derefter sin fortegnelse over Bordsaugene i Kingservigs og Røldahls Skibbreder hvilke bleve examinerede og rigtig befunden.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde fra Hans Helliesen Haugse til Elling Nielsen Langesæter paa 1 Spand 9 Mrk Smør ½ Hud, ½ Bukskind og 1 Bpd Salt med Bygsel, samt Overbygsel til ½ Bpd Smør ½ Bpd Salt, for 400 Spd, datteret 27de October 1824

2. Bygselbrev datt: 17 August 1824 fra Provst Hertzberg til utjent!! (uttjent?) Skoleholder Hellie Helliesen Eitrem paa en Part i Mæland, Kingservigs Sognepræst beneficeret, med Reversal af 25 October 1824 og Landskyldsbog.

3. Testamente, datt: 4 Juni 1824 oprettet mellem Egtefolk Lars Larssen Age og Hustru Guro Tronsdatter.

4. Panteobligation, datt: 13 {Junii} Juni 1824, fra Anfind Josephen!! Botten til Knud Johnsen Berven stor 36 Spd mod Pant i 1 \Mrk/ Smør i Botten og ½ Mrk Smør i Teigen Simedal (Simmedal/Skimmedal i Røldal Skibbrede)

1824: 414b

5. Panteobligation datt: 25 October 1824, fra Johannes Nielsen Vinterthun til Peder Olsens Legat, stor 150 Spd mod Pant i Gaarden Tvedte.

6. Ditto, datt: Ditto Dato, fra Ole Michelsen Mansager til Jacob Jørgensen Hildal, stor 100 Spd, mod Pant i Gaarden Mansager.

7. Ditto af 26 October 1824 fra Haaver Torbjørnsen indre Qvalvigen til Jacob Sjursen Alsager stor 160 Spd mod Pant i Gd: Qvalvigen

8. Ditto af Ditto Dato fra Ole Svendsen Trappethun, paa sin Søn Svend Olsens Vegne til Elling Nielsen Langesæter 150 Spd, og til Christen Johnsen Haugse 150 Spd, mod Pant i Gaarden øvre Børve.

9. Afkald, datt: 31 Mai 1824 fra Knud Olsen Præstegaard med Curator til Formynderen, for Arv efter hans Moder Guro Jørgens D: Præstegaard

10. Ditto af 6 Septbr: 1824 fra Formynderen Lars Olsen Age til Bergite Olsdatter Ages Formynder Ole Iversen Haugse for hendes Arv efter hendes Fader Torjuls Larssen Age.

11. Ditto, fra Anne Samsonsdatter Fresvig med Tilsynsværge til hendes hafte Formynder, for Arv efter hendes Moder Marita Lars D: Fresvig

12. Ditto, datt: 25 October 1824 fra Formynderen Tollev Tollevsen Skaaltvedt til Anne Lars Dr: Maakestads hafte Formynder John Pedersen Augenes, for hendes Fædrene Arve.

13. Ditto af 26 October 1824 fra Guro og Marita Sjurs Døtre Alsager med Tilsynsværge for deres Fædrene Arve og Hjemmegifte.

Da ingen efter 3 Gangers Udraab meldte sig med videre for Retten, blev samme hævet og Protocollen underskrevet

C: H: H: Lund Svend Ystensen Rateig, Ole Isaaksen nedre Børve!! (Børve), Haldor Olsen Helleland og Ole Larssen Helleland alle 4 med iholdt Pen.

Aar 1824 den 4de December blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland af Stedets Sorenskriver og de eedsorne Laugrettesmænd Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsen Helleland, Endre Jensen Helleland og Iver Christensen Eidnes.

Hvor da

i Sagen Fol: 410, Helje Tostensen Legreid mod Anve Tostensen Legreide, blev afsagt saadan
Dom

Ved at sammenligne alle i denne Sag afhørte Hoved og Contra Vidners Udsigende med hinanden og med Parternes egen Declaration indbyrdes, synes grundet Formodning, skjøndt ei fyldest Beviis tilveiebragt for, at Hoved Citanten Helje Tostensen Legreide, kommer til gode hos Contra Citanten Anve Tostensen Legreide, som formeget Udbetalt, paa den omvidnede Obligations Kapital den Sum 28 Spdlr
videre, som manglende paa bemeldte Obligations Kapital da den
blev udstædt den Sum 14 ”
samt for 2 Kreaturs Foster 6 ”

tilsammen 48 ”

derimod synes Contra Citanten at have til gode hos Hoved Citanten, Renter af bemeldte Obligation stor 300 Spdlr for et Aar, fra dens Udstædelse den 19 October 1821 indtil samme Dato 1822 da den første Udbetaling stor 128 Spdlr til Afdrag skedte 12 Spdlr
 Renter af de resterende 172 Spdlr fra 19 October 1822 til 30 November samme Aar da 100 Spdlr bleve betalte 91 s
 og Renter af de resterende 72 Spdlr fra 30te November 1822 til 1ste December 1823 da 100 Spdlr bleve betalte hvorved de 28 Spdlr beholdtes af Hoved Citanten tilgode som formeget udbetalt 2 105
 tilsammen Renterne 15 Spdlr 76 s istædetfor de af Contra Citanten efter Formenende opgivne 12 Spdlr 36 s videre efter Contra Citantens Opgivende, som rigtig tilstaaet af Hoved Citanten udlagt for en Qvige 7
 for oftmeldte Obligations Opsigelse 1
 til Hoved Citanten laante Penge 4
 for til ham laant Byg 1 Spdlr og for solgt Smør 2 Spdlr
 Tørfisk 24 s Hesteleie 1 Spdlr Salt 60 skil: 90

 tilsammen 32 46

Deraf Contra Citanten efter dennes Paastand, og 3de Contravidnes \Ole/ Poulsen Sponheims Tilstaaelse til ham udbetalte 10 Spdlr ved hvilke, og \ved/ nogle flere Udlæg Contra Citanten paastaaer at de paa Hovedsummen af Obligationen manglende 14 Spdlr skal være bleven betalt, benægter Hoved Citanten aldeles: og da meget af det af Parterne paastaaede Krav og Contra Krav i denne Sag er ubevist og benægtet, saa maae denne Sag ved Eed blive at afgjøre, thi Kjendes for Ret: Det tillades Hoved Citanten Helje Tostensen Legreide, i det seneste inden først anstundende Sommerting for Gravens Skibrede, og efter Lovlig at have stevnet Contra Citanten Anve Tostensen Legreide at anhøre Eeden, med Lovens Eed at bekræfte, at have til gode hos bemeldte Anve Tostensen Legreide de her paasøgte 21 Spdlr, efterat have taget i Overveielse og til Afdrag saavidt ham ret synes, alt hvad bemeldte Anve under denne Sag har anført at burde komme til Afdrag i den paasøgte Sum Trøster Hoved Citanten sig ei til, med Eed at stadfæste at bør have hos Contra Citanten

1824: 415

alle paasøgte 21 Spdlr, da tillades det ham, ved Eed at bekræfte og bestemme, hvor meget af bemeldte Sum ham tilkommer, hvorved alt i denne Sag opgivne mellemværende imellem begge Parter, skal ansees som Klareret og Afgjort. Aflægges denne Eed inden foreskrevne Tid, da betaler Anve Tostensen Legreide inden 15 Dage efter Eeden er aflagt og ham lovlig forkyndt, den derved bestemte Sum under Exekutions Tvang Processens Omkostninger ophæves, men aflægges Hoved Citanten ingen Eed, inden den foreskrevne Tid, da skal alt i denne Sag mellem Parterne anførte ansees afklareret og afgjort og Hoved Citanten Helje, betaler til Contra Citanten Anve i denne paaførte Sags Omkostninger 4 Spdlr, samt denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, alt at udrede under Exekutions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og efterat førstkommende Sommerting for Gravens Skibrede er afholdt.

I Sagen Fol: 413 Ole Berven mod Gullich Berge i Røldal, blev afsagt saadan

Dom

Under denne Sag, har Ole Isachsen Berven sagsøgt Gullich Svendsen Berge i Røldal til at betale sig skyldige 11 Spdlr og i Proces Omkostninger 5 Spdlr 3 Ort 12 s Indstævnte har ei mødt og modsagt Kravets Rigtighed, men derimod er dette fra Citantens Side, godtgjort, ved det indstævnte Vidnes afgivne Forklaring, hvorefter Kjendes for Ret: Indstævnte Gullich Svendsen Berge, bør til Citanten Ole Isachsen Berven, at betale de paastevnte 11 (: elleve :) Spdlr, og denne Processes Omkostninger med 4re (: fire :) Spdlr, samt denne Doms Udstædelse, Forkyndelse, Exekution og alt fornødne indtil Betaling skeer, alt at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

A v W S Koren Michel Endresen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes alle 4re med paaholden Pen

December Maanedsting 1824.

Aar 1824 den 6te December blev Retten sadt paa Thingstedet Helleland ved Sørenskriveren i Overvær af de 4re eeds: Laugrette Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes og Ommund Pedersen Lofthuus for at afholde det sædvanlige Maanedsting for Hardanger. Formedelst stormende Veir maatte Retten afvarte indtil Klokken henved 11 førend nogen ankom

Hvorda blev publiceret følgende Lov!! (Love), m: v:

No: 1. Lov om Fundads for det norske Frederiks Universitet i Christiania datteret 28 Juli 1824.

2. Ditto om Kongeriget Norges Skattevæsen fra 1ste Juli 1824, til 1ste Juli 1827.

3. Do: om Veivæsenet af 28 Juli 1824.

4. Dit: om Maal og Vægt af Do: Dato.

5. Do: om Indqvaterings Væsenet paa freds Fod i Kjøb og Ladstæderne af Do: Dato

6. Do: om Told og Consumptions-Væsenet af Do: Dato.

7. Do: om Forligelses Væsenet, datteret 20de Ditto.

8. Do: om Grendsen imellem den civile og Melliteire Jurisdiction d: 3 August 1824

9. Bekjendtgjørelse af det paa 4de ordentlige Storthing fremsadte Constitutions-Forslag der ere udsadte til Afgiørelse paa 5 Storthing som holdes i Aaret 1827.

10. Ditto om de med Pæst besmittede Stæder Udenrigs datteret 28de August 1824.

11. Ditto om Ditto, datteret 30de October 1824.

12. Kundtgjørelse om Formue og Næringsskattens udeling imellem Norgeriges!! fem Gjeistlige Stifter fra 1ste Juli 1824 til 1ste Juli 1827, tilligemed Amtets Skrivelse desangaaende datteret 18de September 1824.

13. Provisorisk Anordning hvorved Loven af 6te August 1824 angaaende Brendevinssalg m: v:, sættes ud af Kraft dat: 1ste November 1824.

1824: 415b

Derefter blev foretaget følgende Sager:

Opsadt Sag F: 410. Niels Tor{e}\ger/sen Weaaen mod Aslac Toresen Aasem Aslak Toresen Aasem mødte for Retten og ifølge den hans seneste forundte Udsettelse fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Stevnemaal, at have Contra indstevnt Niels Torgersens Weaaen med Curator, for at see sig overbeviist og høre Vidner om

at han ei har opført [sig]? saaledes i Contracitantens Tieneste, at han kan gjøre Paastand paa Godtgjørelse paa Tjenesteløn, Stevneattesten blev oplæst og indtages her saalydende #

Hoved Citanten med Curator var i Retten tilstæde, og henholdt!! (henholdt) sig til under Sagen henholdte Paastand, for øvrigt vil han afvarte hvad videre {Cit} Contracitanten havde mod ham at i retteføre.

Contracitanten derefter var begjærende fremkaldt som {1ste Vidne}

1ste Vidne Johannes Larsen Nesheim der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed, med Løfte om at ville vidne Sandhed: Han forklarede sig i sit 43de Aars Alder, og Parterne ubeslægtede. Det er Vidnet bekjendt, at Hoved Citanten har været i Tieneste hos Contra Citanten men hvorledes den mellem dem indgangne Condtragt var, er Vidnet ubekjendt, ligesom han ei heller ved hvorledes Hoved Citantens Opførsel var i denne Tieneste. At Hoved Citanten forhen har staaet i noget Tieneste Forhold hos nogen er Vidnet ubekjendt, skjønt det vil som Rygte er bekjendt, at han skulle have været i Tieneste hos toe her ustevnte Mænd, men at han strax efter en kort Tid kom ud af Tienesten, om Aarsagen hertil ved ei Vidnet. Vidnet troer ei at han som Tieneste Dreng hos en Mand kunne fortjene mere end Kost og Klæder. Videre havde han ei, at tilspørge Vidnet om. Vedstod sit Prov rigtig tilført Afskediget.

2det Vidne Lars Ingebrigtsen Aaseim der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte at vidne Sandhed, forklarede sig 50 Aar gl: og Parterne ubeslægtet. Vidnet veed at Hovedcitanten har tjent hos Contra Citanten uden at han ved hvilken Accord der var indgangen mellem dem ligesom han ei heller ved om han har viist sig som duelig i denne Tieneste eller ikke. Vidnet veed og at Hovedcitan!! ei tiltraadde sin Tjeneste i rette Tid, men omtrent 14 Dage eller 3 Uger forsilde Ligesom det og er ham bekjendt at han var borte fra sin Huusbond nogle dage mit paa Sommeren, men om han havde Contra Citantens Tilladelse hertil eller ikke er han uvidende om, men Vidnet veed at Contra Citanten {modte} leiede Folk til at oparbeide sin Gaard, hvilket han troer havde været unødvendig der som Hovedcitanten havde været saae duelig som en Tienestedreng i almindelighed. Vidnet ved ikke, at Hoved Citanten forhen har staaet i fast Tieneste hos nogen, hvorimod han ved at han skulde have tjent hos tvende her ustevnte Personer, men at han kom strax ifra disse uden at vide nogen Aarsag hertil. Han ved og at Hovedsitanten {ved} dels Om Dagen og deels om Nattetider foretog Reiser, og foregav for Vidnet at han vilde besøge Pigerne. Om disse Reiser gjorde Hoved Citanten uduelig uduelig!! til Arbeide ved han ikke. Vidnet bemærkede: at disse Reiser for det meste bleve foretagne paa Helligdage. Vidnet vidste intet mere til Oplysning Afskediget.

3Die Widne Paal Nielsen Hallanger der vedtog som godvillig mødende Vidne uden Stevnemaal at aflægge Vidnesbyrd. Han aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vi!! (vidne) Sandhed forklarede sig 41 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet

1824: 416

Vidnet veed vel, at Hoved Citanten har tjent hos Contra Citanten uden at han ved nogen anden eller vider Forklaring at afgive der kan tjene til denne Sags Oplysning afskediget.

4de Vidne Niels Arnesen Nesheim, der efter given Formaning om Sandheds udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed. Han forklarede sig 22 (24?) Aar Gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Han ved ei videre til nærværende Sags Oplysning, end at han om Sommeren sloe 2de Dage i Forening med Hoved Citanten, og efter hvad han deraf kunne skjønne var han ei saa Arbeidsfør til at slaee, at en Huusbond dermed kan være tent. Med Hensyn til de af 2de Vidne omforklarede Reiser, forklarede nærværende Vidne sig enig. Han vidste ei videre til Oplysning afskediget.

Efterat saavit var passeret bleve Parterne saaledes forenede: Contra Citanten vedtager til førstkommende 14de Maji 1825, at {be} give til Hoved Citanten foruden de Klæder han allerede har faaet 2de gode og forsvarlige Strie-Skjorter hvorved de herved erklærede begge Parter alt deres hidtil mellemværende aldeles forligt og afgjort. Enhver af Sagens Par!! (Parter) {bærer} udreder de af dem paa nærværende Sag gjort Omkostninger.

Contra Citanten betalede Indcammination med Afdrag af Tilsvares Penge med 20 Skilling {De} for 4re Vidner at afhøre 24 s hvori blev qvittet for forrige Res!! (Rets?) Behandling 10 s

Tingsvidne.

Ommund Hansen Tvedt mødte for Retten, og var begjærende et Tingsvidne optaget, til Beviis for at han tilkommer i Boet efter Afdøde Ole Ellingsen Dokken i Hallingdal, 13 Specidaler og til Bekræftelse herfor fremlagde han et Beviis af 22de April 1821, hvilket bliver at indtage her saalydende # og til end ydermere Bekræftelse paa denne Gjelds Retmessighed fremstillede han de 2de godvillig mødende Vidner Condrad Sjursen Legreid og Johannes Larsen Lægreid hvilke begge efter given Formaning til Sandheds [Udsigende] forklarede: den 1ste sig 62 Aar gammel og den sidste 24re Aar. De vare begge nærværende da Beviset af afdøde Ole Ellingsen Dokken blev underskrevet og vedstod han da samme Tid at være skyldig til Ommund Hansen Tvedt den i Beviset benevnte Summa 13 Spd. At denne Gjeld senere er betalt troer Vidnerne ikke da Ole ei har været her paa disse Grendser siden, ligesom ei heller Ommund har været i Hallingdalen.

Da han ei troede flere Oplysninger her\om/ {at være} fornøden begærede han Tingsvidnet sluttet og snarest mueligt sig meddelt.

Herfor blev betalt Indcammination 1 Spd 28 s for de Vidner at afhøre 32 s og paa Beskrivelsen 60 s.

Opsadt Sag Fol: 402 {Ole Haldorsen Espe} \Wigleich H: Sexe/ mødte for Retten for sin Frende og Beslægtede {Wiglich Hansen Sexe} \Ole Haldorsen Espe/ {og f} \der/ fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest, om ved mundtlig Varsel i Continuation af de foregaaende Stevnemaal til i Dag at have indstevnet Niels {og} Torgersen den ældre og Torger Torgersen Weaaen til at høre Vidner og see sig overbevist om at skylde til Citanten de forhen paastevnte 35 Spd med videre efter Stevneattestens Formeld hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderne vare begge i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel. Niels Torgersen benægter aldeles at være skyldig de paastevnte 35 Spd, da denne Gjeld som Citanten angiver skal reise sig der af, at Sagsøgeren til Sagvolderne skal have solgt en stor Fære Baad hvorfor de skulle give 35 Spd men da han aldeles ikke har indgaaet denne Handel, men var end ogsaa aldeles uvidende om da dette skede, saa kan han ei heller see sig forpligtet til at betale den paastevnte Sum. Sagvolderen Torger Torgersen Weaaen tilstod vel at have indgaaet

1824: 416b

Accord med Ole Haldorsen Espe om den ommeldte Baad, men da denne ved Modtagelsen aldeles ikke befandtes i den Stand, som den var solgt for, saa forhaabede han sig ved Dom frikjendt for at beholde den ommeldte Baad og altsaa, og for at betale den paastevnte Summa.

Citanten derefter var begerende {de indstevnte} Vidnerne Haldor Olsen Espe og Knud Olsen Espe fremkaldte edfæstede og afhørte: og fremstod som

1ste Vidne Haldor Olsen Espe der aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed, forklarede sig 31 Aar gl: og en Søn til Citanten Ole Haldorsen Espe Sommeren 1823 hørte Vidnet, at der blev indgaaet en Accord imellem begge Sagvolderne, og hans Fader

om at Sagvolderne skulle afkjøbe Citanten en Fære Baad hvorfor de skulle betale 35 Spd imod at Citanten skulle forsee den med Nagler saavel af Træ som Jern ifald dette skulle være nødvendigt, ligesom han og skulde forsyne den med Roer, og paa Sagvoldernes Bekostning lade den kjørebræe. Vidnet var med at overlevere Baaden til Torjer, uden at han havde noget væsentlig paa Baaden at udsætte. Vidnet vidste intet videre til Oplysning. Afskediget. som

2det Widne Knud Olsen Espe der aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed forklarede sig 29eve Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet forklarede: at den 1ste September 1823, var Vidnet nærværende paa Gaarden Esspe, og kom samme Tid Torjer Torjersen for at afhente den Baad som han i Forening med sin Broder havde afkjøbt Citanten, Baaden blev samme Tid af ham modtaget og udstædte han for Kjøbesummen sit Beviis som af Vidnet blev skrevet, og {af} \med/ Sagvolderen Torjers Samtykke underskrevet i Vitterligheds Vidners Overvær. Ifølge dette Beviis skulle Kjøbesummen betales saaledes: 20 Spd til Høsten 1823 og 15 Spd til Mikaeli 1824. Videre vidste ei Vidnet til denne Sags Oplysning, vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget.

Da saavit var passeret bemærkede Sagvolderne at de ei vilde indlade sig i Sagens realia, da {han} \de/ ansaae Wigleich Hansen Sexe for indcompotent til at staae i Rette for {Ole} Citanten Ole Haldorsen Espe, og at han bliver at anse som en denne Sag incompotent Person.

Wigleik Hansen Sexe formenende at han som besvogret med Citanten Ole Haldorsen Espe, ifølge Lovens klare Ord var berettiget til paa dennes Anmodning at udføre denne Sag. Paa Opfordring erklærede Laugrettet at Wigleich Hans: Sexe virkelig er gift med en Søster af Citanten Ole Espe.

Retten eragtede: at ifølge Lovens 1ste B: 9 – 14 har en Part \tilladelse/ til at møde for Retten og lade sin Sag udføre ved sin Frende. Da nu Wiglich Sexe ved de fremlagde Documenter har beviist, at han har haft disse i Hænde, hvilket vil ikke kunne skee uden Citantens Samtykke, saa maae det formodes at Citanten til ham har overdraget at udføre nærværende Sag. Hvortil endnu kommer at Sagvolderne har indladt sig i Sagens realia, og saaledes paa en stiltiende Maade anseet Wiglich Sexe for Compotent til at møde, hvorfor han saaledes og af Retten ansees berettiget til under nærværende Sessjon paa Citantens Vegne og i hans Stæd at procedere hans Sag.

Citantens Møde der troede at have tilveiebragt de nødvendige Oplysninger i nærværende Sag bad den optaget til Doms, under hvilken han, Citanten\2/, forhaabede\1/ tilkjend\3/ den paastevnte Sum med 35 Spd tilligemed denne Sags Omkostninger iberegnet vidløftige Reiser med 10 Spd.

Efter en Deel Ventilationer bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen {Torger} Niels{en} \Torgersen/ der og tillige bliver at betragte som Curator for Torger Torgersen at betale en for begge og begge for en til Citanten Ole Haldorsen Espe de nu for Baaden omacorderede Kjøbesumma med 25 (: fem og tyve :) Spd hvilke erlægges til førstkommende Santehans tid 1825. For øvrigt var de enige om at Procesens Omkostninger skulle ophæves. Hermed erklærede Saugen!! (Sagen) aldeles forligt og afgjort.

Ifølge Forlangende blev af Retten afsagt følgende Stadfæstelses:

1824: 417

Dom

Ifølge Lovens 5 Bogs 1ste – 1ste bliver dette Forliig stadfæstet i alle dets Ord Pungter og Clausuler saaledes at den omforenede Summa 25 (: fem og tyve :) Spd udredes af Sagvolderne en for Begge og Begge for en, til førstkommende Santehans tiid 1825 Saa udreder de og alle i Tilfælde af Execution dermed forbundne Omkostninger. Alt at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Executionstvang.

Citanten betalede for Continuations Stevningens ..? Indcammination 1 Spd 28 s. for 2de Vidner at afhøre 32 s. Sagvolderne betalede {Indcammination} \for en Eragtning/ 12 s.

Da det nu allerede var silde ud paa Aftenen blev hermed for i Aften Sluttet og Tinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Ommund Peders: Lofthuus.

Næste Dag den 7de December 1824 continuerede Maanedstthinget for Hardanger ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda blev foretaget

Nye Sag:

Svend Aslaksen Ystenes mødte for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Iver Jacobsen Ystenes til at see sig overbeviist og lide Dom til Straf og Undgjeldelse for de af ham mod Citanten udsagte Skjeldsord. Videre fremlagde han og Attest fra Kingservigs Præstegjelds Forligelses Commition der viser at Sagen derfra som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste, og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte selv Personlig tilstæde, vedtog lovlig Varsel og vedgik fuldkommen at have udtalt de i Stevningen angivne Skjendsord, hvilket han forbeholdt sig {hver San} i sin Tid at beviise. For øvrigt ville han afvarte hvad Citanten videre havde at {afvarte} \iretteføre/:

Citanten derefter var {derefter} \begjærende/ de indstevnte Vidner afhørte og eedfæstede og fremstod da som

1 og 2 Widne Svend Jacobsen Ystenes og Hustru Ingebor Iversdtr: hvilke, efterat være oplæst Edens Forklaring af Lovbogen og efter given Formaning til Sandheds Udsigende, aflagde de begge Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed. Den første forklarede [sig] 41 Aar gl: Svoger til Sagvolderen og Sødskendebarn til Citanten. Den anden forklarede sig 38 Aar gl: og en Datter af Sagvolderen. Begge forklarede eenstemmigen at engang i sidst afvigte Sommer kom Citanten og Sagvolderen i Samtale sammen. Sagvolderen beskyldte Da Citanten for, at han havde afslaaet Høet af et Sagvolderen tilhørende Stykke Mark, og sagde han da samme Tid, at Citanten havde stjaalet dette Høe som en Tyv hvilket Udtryk han gjentog tvende Gange. Vidnerne vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget. Derpaa fremstod

3die Widne Marta Svendsdtr: Ystenes der efter at være Eedens Forklaring af Lovbogen oplæst og efter at være formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed. Forklarede sig 25 Aar, og en Datter til Citanten. Hun er i et og alt enig med 1ste og 2det Vidne med Tillæg af, at han gjentog Udrøkket Tyv tvende Gange. Vidnet vidste intet videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget.

Citanten der trode Sagen oplyst ved de førte Vidner, begjærede den optaget til Doms under Paastand som i Stevningen er nedlagt, samt sig godtgjort i Processens Omkostninger 3 (: tre :) Spd dog forbeholdt han sig nermere Tilsvær, om saadant skulle gjøres fornøden.

Sagvolderen bad anmerket at Citanten her for Retten i Dag havde tilstaaet at have slaaet et mellem dem omtvisted Slottestykke, hvilket Sagvolderen troede sig tilhørende. For øvrigt motte han begjære Sagen udsadt til først kommende Maanedstthing for Hardanger.

Eragtet den forlangte Udsettelse bevilges.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s for 3 Vidner at afhøre 40 Skilling. Sagvolderen betalede Tilsværpenge 40 [s] og for en Udsettelse 120 Skilling.

Nye Sag.

Knud Olsen Tvedt mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Svend Olsen Jøssendahl til at see sig overbeviist og lide Dom til Skadesløs udbetaling af Skyldige til Citanten 15 Spd 48 sk. med videre efter Stevneattestens Formæld. Videre fremlagde han og Attest fra vedkommende Forligelses Commition der viser at Sagen som uforligt til Rettergang er henviist. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen mødte selv tilstede vedtog lovlig Varsel. Han kunne ei fragaae at han vel engang havde skyldet til Citanten den her paastevnte Sum men da han havde over draget til andre her ustevnte Personer at udbetale de her paastevnte Penge og disse for ham havde fortalt at de efter hans Anmodning havde udbetalt Citanten de paastevnte Penge 15 Spd 48 sk, saa troede han saaledes at dette motte være afgjort, og han saaledes motte blive friefunden for Citantens Søgemaal.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte. og fremstod derpaa

1ste og 2det Vidne Asbjørn Knudsen Jøssendahl og Knud Asbjørnsen Jøssendahl, {der} begge aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville Vidne Sandhed. Den 1ste forklarede sig 48 Aar gl: og den 2den 20 Aar gl: Asbjørn er gift med en Søster af Citantens Kone De forklarede begge eenstemmigen, at i forrige Aars Høst, saavit Vidnerne erindrer omtrent 6 á 8 Uger for Juul kom begge Sagens Parter til dem, med et mellem dem (: Parterne :) opgjort Regnskab, i hvis Følge Sagvolderen skyldte til Citanten de her paastevnte 15 Spd og 2 Ort. Sagvolderen tilstod samme Ord, at Regnskabet var rigtigt. Om disse Penge senere af Sagvolderen til Citanten er betalte derom ere Vidnerne uvidende. Vidnerne vidste ei videre til Sagens Oplysning, Vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskedigede.

Citanten der troede Sagen oplyst ved de førte Vidner, var begjærende Sagen optagen til Doms, hvorved han forhaabede sig tilkjendt de paastevnte 15 Spd 48 s saavel med Renter fra Klagen til Forligelses Commitionen \ind/til Betaling skeer, og sig tilkjend i Proces Omkostninger indberegnet vedløftige Reiser med 5 Spd.

Sagvolderen paastod at have betalt paa den her paastevnte Gjeld 14 Spd og for at bevise dette var han begjærende Sagen udsadt til førstkommende Sommerthing for Kingserviig og Røldals Skibrede.

Citan!! (Citanten) protisterede mod længere Udsættelse end til førstkommende Maanedstthing Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Maanedstthing for Hardanger.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s og for 2 Vidner at afhøre 32 s. Sagvolderen betalede Tilvarspege 40 s. og for en Eragting 12 s.

Udsadt Sag.

Peder Johnsen Rogde mod Haldor Haldorsen Oppedahl Folio 394.

Hoved Citanten Peder J: Rogde mødte for Retten og fremlagde et Tingsvidne \eller Attest/ optaget inden øvre Tellemarkens Jurisdiction, hvilket Document blev oplæst og indtages her saalydende ##

Haldor Haldorsen Oppedahl mødte for Retten og anhørte det fremlagde Document oplæse og motte i Anledning heraf bemerke at det i og for sig selv ikke kan ansees for noget lovligt Tingsvidne, da \det/ blot indeholder en Historisk Beretning af Peder Johnsen Rogde, hvilken beretning vel er afgivet inden Retten paa Tingstædet Lie i Tellemarken men uden at der er afhørt Vidner eller fremført andet Beviis paa at hans \der/ afgivne Forklaring der medfører Sandhed, og om end dette havde været Tilfælde saa troer han dog at den i det fremlagde Document omforklarede Hæstehandel er den imellem dem verserende Sag aldeles

uvedkommende, da denne kuns angaaer 6 Spd, som Hovedcitanten har paastaet at tilgodekomme hos Contra Citanten. For øvrigt motte han henholde sig, til sin forhen i Sagen nedlagde Paastand, og haabede sig tilkjendt som Tillæg i Procesomkostningerne 4 Spd og saaledes undergav han sagen!! (Sagen) paanye Dom.

Hoved Citanten der vel indsaar at det fremlagde Document \ei/ havde de Egenskaber som et lovskikket Tingsvidne burde have men paa Grund af Omstendighederne var han ei da istand til at kunne erhverve det anderledes. Savel!! (Saavel) for at kunne erhverve et nyt Tingsvidne som og for at kunne tilveiebringe Beviisligheder for en del andre mellem ham og Haldor værende Regnskab, der alt staaer i saa nøje Forbindelse med det paastevnte Krav at ei dette forinden kunne afgjøres, saa motte han

1824: 418

forlange Sagen udsadt paa ubestemt Tid, da han ei kunne vide til hvilken Tid det attraaede Tingsvidne kunne være at erholde.

Contra Citanten protesterede mod den forlangte Udsættelse.

Eragtet. den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Marti Maanedsting, og bliver det ved endelig Dom at paaskjønne om hvorvit Udsættelsen har været nødvendig, og i Manglende Fald Citanten at drage til Ansvar.

{Sagvolderen} \Citanten/ betalede for en Eragtning 12 sk.

Nye Sag:

Pigen Maritta Pedersdtr: Sexe mødte for Retten tillige med hendes beskikkede Formynder Broderen Sjur Pedersen Sexe, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldet Ole Monsen nedre Sexe opholdende sig paa Gaarden Aakre, at anhøre Vidner, see sig overbevist og lide Dom til som Barnefader, at bidrage, til et af Citantinden udenfor Ægteskab avlet Bærens Opfostring, og at betale denne Sags Omkostninger. Saa fremlagde hun og Attest fra Forligelses Commitionen, at Sagen derfra til Rettergang er henviist.

Hrr: Provst Hertzberg mødte og tilstæde som Forstander for Kingserviigs Præstegjelds {Forligelse} Fattig Commition for at paase dens Tarv da Citantinden er saa fattig, at hun nyder ophold af Fattiggassen, og declarerede at Citantinden for ham som hendes Præst har opgivet indstevnte Ole Monsen nedre Sexe nu Aakre som Fader til et af hende den 26de Juni sidstleden født Dregebarn der i Daaben blev kaldet Ole. Hvorom han og nu fremlagde Attest af Kingserviigs Kalds Ministerialbog, som med foranførte 2de Attester nu bleve oplæste og indtages her alle 3 saalydende ###

Indstevnte Ole Monsen nedre Sexe eller Aakre blev paaraabt paa lovlig Maade {paaraab} tre Gange men mødte ikke, ei heller nogen paa hans Vegne. Og da nærværende Ting har ved været baade i Gaar, og nu i Dag til over Middag saa bliver Sagen fremmet efter Citantind\ens/ Forlangende. Hun og Verge declarerede, at uagtet hun ikke troer sig pligtig til at tilveiebringe Beviser om hendes udsigendes Rigtighed, men at han som angiven Barnefader det hun paastaaer, bør dømmes til at friefinde sig med Eed eller og bidrage {med} \til/ det med ham avlede forbemeldte {Foster} Barns opfostring, saa ville hun dog fremstille til eedfæstet Afhørelse den Kone, som var tilstæde ved bemeldte Barns Fødsel ved hendes Fødsels nød, der vil kunne bevidne at hun (: Citantinden :) under hendes Fødsels Smerter angav her sag\søg/te Ole Monsen for Fader til det Barn hun fødte og haaber at enhver vil indse og troe at hun ikke under hendes Smerter og dødsfare afgav en urigtig Forklaring, og fremstod nu

1ste Vidne Gyrii Larsdtr: Bleje, Peder Pedersen Bleies Hustrue, sagde sig 50 Aar gl: og i dette Aars Høst nød hun Alterens Sakramente, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meened og derefter oplæst Eedens Forklaring af Lovbogen, Aflagde Lovens Eed at ville

vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Forklarede: Vidnet var tilstæde hos Citantinden Marita alt medens hun havde Barsel ondt og fødte det her omhandlede Barn, og under hendes meget haarde {S} Fødselssmerter, som og derimellem sagde hun bestandig at her indstevnte Ole Monsen Sexe nu Aakre var Fader til det Barn hun fødte hvilket hun declarerede at være det sande om hun end døde i samme Stund. Nogen Anden opgav hun ikke. Vidnet vidste intet videre at forklare til Oplysning, blev forelæst hendes her afgivne Prov, som hun vedstod rigtigt tilført. Afskediget.

Citantinden som nu troede at have oplyst sin Sag indlod den til Doms efter Indstevningen, og med Paastand at indstevnte Ole Monsen maa ipligtes inden den Tid Dommeren finder passende at friefinde sig med Eed, eller og, at bidrage til bemeldte Barns Opfostring efter Øvrighedens nærmere Bestemmelse, og at erstatte hende denne Sags Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen blev nu atter paaraabt, men mødte ikke ei heller nogen paa hans Vegne.

Citantinden paastod Dom.

Retten eragtede Sagen optages til Doms. Rettens gebyre Indcammination 1 Spd 28 s og for 1 Vidne 16 s som i Retten bleve anbudne, ville Retten ikke \modtage/ paa Grund af Citant-

1824: 418b

indens Fattigdom men forbeholdt sig samme i sin Tid hvis Sagvolderen ipligtes at betale og kan betale dem.

Udsadt Sag Fol: 411.

John Hansen Hagestad Contra Isach Larsen øre!! (øvre) Leqve Fo: 411.

Isak Larsen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing Contra at have indstevnt John Hansen Hagestad til at see sig overbeviist og lide Dom for skyldige til Contra Citanten 41 Spd 3 Ort og 12 s samt videre Regnskabs Afgjørelse. Attesten blev oplæst og indtages her saalydende ## Derefter fremlagde \Contra/ Citanten en opskrift om sit formentlige tilgodehavende hvilken blev oplæst og indtages her saalydende #.

Hoved Citanten var i Retten tilstæde vedtog lovlig Varsel og benægtede aldeles den fra Contra Citanten fremkomne Beregning; for øvrigt henholdt han sig til sin forhen i Sagen afgivne Forklaring og ville afvarte hvad \Contra/ Citanten videre havde at iretteføre.

Contra Citanten derefter var begjærende en deel godvillig mødende Vidner fremkaldte og afhørte. De fremstode derpaa samtlige og efter given Formaning til Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed, og fremstod da som {1ste}

1ste Contra Widne Hans Danielsen Hagestad der under sin aflagde Eed forklarede sig 35 Aar gl: og Parterne ubeslægtet. Paa Contra Citantens Opfordring forklarede Vidnet at Contracitanten modtog ved Tiltrædelsen af Gaarden følgende Creature 5 Kjør og 2 Kalve, 15 Smaler og 8te Lam. Flere Creature erindrer han ikke blev overleveret, uden at han erindrer, at der blev talt om at Isak skulde have flere Creature. Ved Isaks Fratrædelse af Gaarden leverede han tilbage 4 Kjør og flere Smaler end som han modtog, uden at Vidnet erindrer hvor mange flere Creature {erindrer han ikke blev} \der blev/ ham tilbageleveret. Vider!! (Videre) havde han ei at tilspørge {ham om} \Vidnet/. Det vidste ei videre til Oplysning end at Contra Citantens Bestyrelse paa Hovedcitantens Gaard har været mislig. Vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget.

2. Widne Elling Olsen Hagestad der under sin aflagde Eed forklarede sig 33 Aar gl: Han var fuldkommen enig i den af 1ste \Contra/ Vidne afgivne Forklaring, med Tillæg af at Contra Citanten skulde have Halvedelen i en Hovedcitanten tilhørende Griis. Isaak fødte ogsaa for

Hovedcitanten 1 stor Griis og 3 smaa, uden at Vidnet ved med hvems Fader de bleve fødte men Contracitantens Folk passede paa dem. Isaak leverede John 2de Vædre uden at han derfor fik nogen Godtgjørelse. Da Contra Citanten modtog Hovedcitantens Gaard til Forpagtning manglet der vel en deel Gaards Redskab for Ex: Kornstaur og Hæsjer. For Resten ved ei Vidnet at der ved Gaarden var nogen væsentlig Mangel, hvorimod Gaarden aldeles ikke blev tilbageleveret i bedre men snarere i ringere Forfatning. Vidnet vidste ei videre til Oplysning. Afskediget.

3die Widne Ole Ellingsen Hagestad der under sin aflagde Eed forklarede sig 71 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Paa Tilspørgende forklarede Vidnet at Hoved Citanten og Contra Citanten havde 4re Griise hvilket, saavit han troer de ejede tilsammen. Vidnets Kone skiftede Høste Ulden i mellem Sagens Parter, men om Hovedsitanten der af fik sin Andel er Vidnet uvidende. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

4. Widne Sjur Olsen Torblaae der under sin aflagde Eed forklarede sig 37 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. Han ved ei videre end at han hørte Tale om at Sagens Parter ejede hver sin Halvepart i den største Griis, hvorimod han ei ved hvem {som} \af dem/ der eiede de 3 andre. Vidnet vidste ei videre til Oplysning afskediget.

5te Widne Ole Hansen Hagestad der under sin aflagde Eed forklarede sig 53 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Efter Contra Citantens Opfordring forklarede Vidnet at den Koe som døde, der forhen er omforklaret, saa Vidnet ved Santehans tider forrige Aar. Koen var da syg uden at Vidnet egentlig kunne skjønne, at dette var foraarsaget ved Vanagt. Efter Rygtet hørte Vidnet, at

1824: 419

Contra Citanten ifølge den mellem ham og Hovedsitanten indgangne Leie Contract skulle have syv Kjør, men Vidnet saae ei mer end 5 Kjør. Saavit Vidnet skjønner, led Gaarden i det Aar Contracitanten bestyrede den, ingen videre Forringelse; skjönt Udslotterne blev staaende uslaaet, men Vidnet hørte vel af en her ustevnt Person, at Slotterne af Hovedcitant var udleiet. Vidnet ved at der paa Gaarden blev født 2de Hæste Creature. Videre vidste han ei til Sagens Oplysning. Afskediget.

6te Vidne Ingebor Sjursdtr: Spaanheim der under sin aflagde Eed forklarede sig 40 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Paa opfordring forklarede Vidnet, at Hoved Citanten gav Contra Citantens Kone Tilladelse til at skifte Høste Ulden imellem dem, men om Hoved Citanten har faaet sin Andeel ved han ikke. Videre {gav} forklarede Vidnet, at Hoved Citanten havde givet Contra Citantens Kone Tilladelse til, at bruge noget af hans Melk imod at hun skulle gjøre rede for samme. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning. Afskediget.

7de Widne Conrad Asguldsen Undeland der under sin aflagde Eed forklarede sig 30 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. Paa opfordring forklarede Vidnet, at det havde hørt fortælle af den som træskede hos Contra Citanten at han avlede paa Gaarden 22 Tønder Korn, hvoraf Contra Citanten fik 5 Tønder, hvilket Vidnet slutter deraf at han ei lod tørke mere, men om han har faaet mere som ei er Tørket er Vidnet uvidende om. Om Gaarden blev Røgtet paa vedbørlig maade, er Vidnet uvidende. Vidnet ved at der engang medens Hoved Citanten var fraværende, blev {der} bortlaant en han tilhørende Saae til Pastor Røttings; Vidnet hjalp dem til at tage denne ud af Hovedsitantens Snedie(?) (Smedie?). Hvem som gav Tilladelse her til ved ei Vidnet. Vidste ei videre. Afskediget.

8de Widne Gjermund Asgjeldsen Undeland der under sin aflagde Eed forklarede sig 24 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. Efter given Anledning forklarede Vidnet at Contra Citanten anvente sin største Flid med den forpagtede Gaards Dyrkning uden at han ved at Gaarden led nogen Forringelse under Contra Citantens Bestyrelse. Efter given Anledning forklarede Vidnet at en Deel af det Potatoes Frø som Contracitanten fik til at besaae Gaarden med var

saa usselt at deraf ei kunne avles stort Potæter af. Vidnet ved at Contra Citanten arbeidede en Dag for Hovedcitanten uden!! (uden) at han ved om han derfor fik nogen Betaling. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

9de Widne Sjur Paulsen Spaanheim der under sin aflagde Eed forklarede sig 43 Aar gl: Sødskendebarn til Hoved Citanten. Vidnet forklarede paa Opfordring, at {det} Contra Citanten fortalte det engang, at han havde betalt 2 Spd som han skyldte til Hovedsitanten, og ved nermere at spørge Hoved Citanten herom erindrer han ei rettere end at han selv tilstod at have modtaget dem. Vidnet ved ei om John havde sit stedige Ophold paa Wiknes. Vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

10de Widne Ole Iversen Sysen {f} der under sin aflagde Eed forklarede sig 46 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. Paa Opfordring declarerede Vidnet at det af Contra Citanten havde modtaget 1 kjed for at være behjælpelig {til} engang da en af Hoved Citantens Kjør skulle kalve. Vidnet vidste ei mere til Oplysning Afskediget.

11te Vidne Gunder Larsen Erdahl der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 40 Aar gl: Sødskende Barn til Contra Citantens Kone. Efter given Anledning forklarede Vidnet at {den Koe} \den Koe/ som {døde sidst afvigte Sommer} det havde solgt til John Hagestad {de} af ham var kjøbt paa Østlandet og altsaa var lettelig udsat for at faae en Sygdom som her kaldes Skjørdog, hvilken Sygdom og Koen havde saavit vidnet kunne skjønne. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

1824: 419b

12. Vidne, Anna Rasmuusdr: Hagestad der under sin aflagde Eed forklarede sig 16 Aar gl: og Parterne ubeslægtet. Paa Opfordring forklarede Vidnet: at det engang efter Contra Citantens Anmodning havde laant 1 Bpd Maldt hvor af han foregav at skulle brænde Brendeviin til Hovedcitanten, men om han fik det {...} ved hun ei. Vidnet vidste ei videre til Oplysning. Afskediget.

Contra Citanten der troede Sagen tilstrækkelig oplyst ved de førte Vidner var begjærende Dom i Sagen {med videre} hvorved han forhaabede sig tilkjendt de paastevnte 41 Spd 3 Ort og 12 s, samt godtgjort sin Halvedel i Svinene, Ulden og de formeget tilbageleverte Smaler med 20 Spd, saavel som det øvrige under Sagen oplyste. For øvrigt forbeholdt han sig videre Tilsvær {om} i Sagen om fornødiges.

Hoved Citanten henholdt sig til sin forhen i Sagen nedlagde Paastand, og da han ei troede at Contra Citanten ved de førte Vidner har tilveiebragt nogen Oplysning for at han havde udbetalt Hovedcitanten noget af det som han pligtede ham saa haabede han endmere at hans nedlagde Paastand ved endelig Dom motte blive at tage til Følge. For øvrigt haabede han sig tilkjendt i Processes Omkostninger 3 Spd, og Contra Citanten mulcteret for unødig udsættelse, hvorved han undergav fra sin Side Sagen Dom,

Eragtet Sagen optages til Doms.

Contra Citanten betalede for 12 Vidner \102 s/ Indcammination med Afdrag af Tilsværs Penge med 108 s tilsammen 1 Spd 3 Ort 12 s. Paa Dommens Beskrivelse betalede Citanten {1 Ort} 20 s

Nye Sag:

Wiking Toresen Jøssendahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevne vidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Niels Helligesen Hagen for at see sig overbeviist og lide Dom for, uden Citantens Tilladelse, og imod hans Forbud at have borttaget 16 Voger Næver. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commitionen, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse tvende Documenter blev oplæst og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte for Retten vedtog lovlig Varsel. Han benægtede aldeles fra Citanten at have borttaget 16 Voger Næver. Derimod havde han af en Østmand ved Navn Gunder Kjele købt omtrent 12 Voger Næver, hvilket han troede var denne Sag aldeles Uvedkommende. For øvrigt ville han afvarte hvad vider Citanten havde at iretteføre.

Citanten derefter fremstillede sine godvillig mødende Vidner, hvilke aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed.

1ste og 2. Vidne fremstod Wigleichen Hansen Sexe og Lars Knudsen Bustetuhn der begge under deres aflagde Eed forklarede sig den 1ste 55 og den [2den] 53 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. I sidst afvigte Sommer taledes Vidnerne med Gunder Aslaksen Kjele der da fortalte dem at Niels Helliesen Hagen af Røldal kom til ham og bad at han vilde levere ham den Næver, som var Wiking Toresen Jøssendal tilhørende og foregav at han dertil havde Wikings Tilladelse hvorpaa Gunder svarede at naar han havde denne, saa kunde han gjerne tage dem, og paa denne Maade tog Sagvolderen Næveren. Videre vidste de ei til Oplysning, vedstod sit Prov rigtigt Tilført. Afskediget.

3die Vidne Tor Torsen Jøssendahl der under sin aflagde Eed forklarede sig 25 Aar gl: Broder til Citanten, Han er i et og alt enig i det af de 2de forestaaende!! Vidner, med Tillæg af at han for Citanten af samme Næver havde afhentet 8 Voger, saa at der var i alt 16 Voger tilbage, hvilke er de samme som nu af Sagvolderen er tagne. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

Citanten derefter fremlagde et af Gunder Aslaksen Kjelen underskrevet Beviis hvilket blev oplæst og indtages her saalydende #. Da Citanten ansaae Sagen oplyst ved de fremkomne Bevisligheder var han begjærende Dom

1824: 420

hvorved han forhaabede sig til kjendt de paastevnte \16 Voger/ Næver enten in Natura tilbagebetalt eller og erstattet med 10 (: tie :) Spd, samt i denne Sags Omkostninger indberegnet hans hafte Udgifter med at transportere Næveren til Røldal, Stevneomkostninger med Reiser ec: i alt med 10 Spd, og desforuden Sagvolderen straffet efter Lovene for at have sadt sig i ulovlig Besiddelse af anden Mands Gods.

Sagvolderen var begjærende Sagen udsadt, for at kunne med Vidner godtgjøre, at han havde købt Næveren af Gunder Aslaksen Kjele.

Eragtet: den Forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Mars Maanedsting her for Hardanger.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s og for 3 Vidner at afhøre 40 s. Sagvolderen betalede Tilsvarens penge 40 s og for en Udsættelse 12 s.

Nye Sag

Endre Knudsen Midnes mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting, at have indstevnt Johannes Sjursen Tvedt, for at betale til Citanten skyldige 12 Kander Priim, som Citanten til gode kommer i Leie for en Koe, herfor at lide Dom med videre efter Stevneattestens Formæld. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Committionen, der viser at Sagen som uforliigt er henviist til Rettergang.

Documenterne bleve læst og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte i Retten tilstæde benægtede nogensinde at have Leiet nogen Koe af Citanten og som følge heraf, at han altsaa ei kan være ham skyldig det paastevnte Prim; og for at føre Beviis herom fremlagde han Stevnevidnernes Attest om ved mundtlig Varsel contra at have indstevnet Citanten, Denne Attest blev oplæst og indtages her saalydende #.

Hovedcitanten derefter var begjærende de Indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte, hvor paa de samtlige fremstode og aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed hvorpaa fremstod

1ste Vidne Niels Mikkelsen Indstenes der under sin aflagde Eed forklarede sig 43 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet ved aldeles ikke om Contra Citanten har haft nogen Hovedcitanten tilhørende Koe i Leige, og alt hvad han ved til denne Sags Oplysning er, at Contra Citanten {kjø} sagde til Vidnet engang at dersom han kunne faae kjøbt en Str\u/mp Brim, saa skulde Hoved Citanten faae den, men hvem der skulde betale den hørte han ikke. Vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

2det Vidne Sjur Sjursen Indstenes der under sin aflagde Eed forklarede sig 24 Aar gl: og Parterne ubeslægtet. I forrige Vinter hørte Vidnet at Contra Citanten {fortalte \{at}/ han} spurgte {Johannes} Tormod Sysendal om han vilde betale 12 Kander Brim til Hovedcitanten, hvorpaa Tormo svarede nei at han ei vilde betale mere end han allerede havde betalt til Hovedcitantens Broder, hvis K {j}ør han havde i Leje; Contra Citanten spurgte derpaa Hovedcitanten om han ei ville antage sin Broder god nok for Brimet; hvorpaa denne svarede nei at han kuns ville holde sig til Contracitanten, som den, der havde lejet hans Koe. Saavidt Vidnet erindrer, svarede Johannes at han skulde have betalt Brimet dersom ikke Hovedcitanten havde brugt Munden mod ham. Videre vidste Vidnet ei til Oplysning, vedstod sit Prov rigtigt tilført Afskediget.

3die Vidne Erik Arnesen Tvedt der under sin aflagde Eed forklarede sig omt: 55 Aar gl: Parterne beslægtet den ene i tredie og den anden i fjerde Led. Vidnet ved ei videre end at i forrige Aars Høst skrev Vidnet et Brev for Contra Citanten, til Tormod Syssendal om at han skulde sende ham det Brim, som Endre skulde have og blev der end og skrevet i Brevet at om han ikke havde Briim selv, han da skulde købe ham noget, da Contra Citanten

1824: 420b

selv skulde betale det. Nogen Tid der efter talede Vidnet med Contra Citanten der da beklagede sig over, at det gik saa galt, at ikke Hoved Citanten fik det Prim, som han skulde have hos Tormod Syssendalen, og havde han vist at det skulde have gaaet saaledes til, skulde han før taget en af de Srumper som Ole fik, og overleveret Hovedcitanten. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget

Derefter fremstillede Hovedcitanten Contra Citantens Kone Sigrie Ystensdr: Tvedt hvem Hoved Citanten paastod skulde aflægge sit edelige Vidnesbyrd. I Anledning heraf blev af Dommeren eragtet: Da det ikke allene strider mod Lovens utrykkelige Ord i Lovens Bog 1 – 13 – 17 {men enda} saavelsom imod Reskriptet af 1775, at en Hustrue aflægger Eed i den Sag der angaaer hendes Mand naar denne angaaer Penge {eller Pengs} eller Penges Verd saa bliver her blot hendes Forklaring at modtage uden Eeds aflæg. Hun ved aldeles ikke noget om den Accord der skal være sked imellem hendes Mand og Hoved Citanten, men det er hende bekjendt at hendes Mand havde {Mand} \en Koe/ i leje, som hun troede var Tormoe Syssendal tilhørende, men ikke destomindre erklærede hun, at have leveret Hoved Citanten en Deel Smør 16 Marker, som afdrot af bemeldte Koe, dete!! gjorde hun efter sin Mands Befaling uden at vide hvorfor Hovedcitanten skulde have dette Smør. Videre Vidste hun ikke til Oplysning. Afskediget

4de Vidne Arne Knudsen Lutro der under sin aflagde Eed forklarede sig {i} 45de Aar gl: og Parterne ubeslægtet. Vidnet ved aldeles intet til Oplysning undtagen at Hoved Citanten reiste med en Deel Kjør som {skulde} blev afleveret til Tormo Syssendal Vidste ei videre Afskediget.

5te Vidne Ole Knudsen Midnes der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 30 Aar gl: og en Broder til Hoved Citanten. Vidnet har engang hørt at Contra Citanten har tilstaaet, at

han havde Fragtet en Koe for Hoved Citanten og hørte han samme Tid Johannes sige at han i Afgift herfor skulde betale 1 Bpd Smør 1 Bpd Ost og en Strump Briim. Han vidste ei videre til Oplysning. Afskediget.

Citanten begjærede Sagen optaget til Doms, hvorved han haabede sig tilkjendt de paastevnt 12 Kander Briim eller i Penge 96 s, samt i Sags Omkostninger 4 Spd.

Contra Citanten begjærede Sagen udsadt for at kunne føre sine Contravidner, der i dag formedelst Sygdom ei kunne møde.

Eragtet Sagen udsættes til førstkommende {Mart} Februari Maanedstthing.

Citanten betalede Indcammination 210(?) Skilling og for 5 Vidner at afhøre 28 s For en Eragting 12 s. Sagvolderen betalede for Stevningens Indcammination 40 s.

Hermed blev for i Aften sluttet og Tinget udsadt til i Morgen. A v W S Koren
Endre Jensen Helleland Sjur Samsonsens Helleland {og} Iver Christensen Eidnes Ommund
Pedersen Lofthuus.

Næste Dag den 8de December 1824 continuerede Maanedstthinget for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods ved de samme Rettens Personer som iGaar untagen istædet for Endre Jensen Helleland nedsadt sig Jyren!! (Jørgen) Larsen Helleland.

Hvor da: blev foretaget {opsadt Sag}

Opsadt Sag Hellie Trones contra {K} Sterbboet efter Knud Mæland Fo: 412
Hellie Helliesen Mæland mødte for Retten som gift med Enken efter Knud Larsen Mæland, og fremlagde Stevnevidnernes Attest om til dette Ting contra at have indstevnt Hellie Helliesen Trones for at anhøre Vidner, med videre Beviisligheder iRette førde, om at Boet

1824: 421

efter afdøde Knud Mæland, aldeles ikke skylder den af Hoved Citanten paastevnte Summa. Stevneattesten blev oplæst og indtages her saalydende ##

Hoved Citanten Hellie Helliesen Trones var i Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel og ville afvarte hvad Contra Citanten vider mod ham \havde/ at iretteføre.

Contra Citanten derefter fremstillede de 2de Vidner Gunder Olsen Mæland og Jørgen Larsen Jaastad, hvilke begge efter given Formaning aflagde Lovens Eed med Løfte at ville Vidne Sandhed, og fremstod da som

1ste Vidne Gunder Olsen Mæland der under sin aflagde Eed forklarede sig 34 Aar gl: Parterne ubeslægtet, men Vidnets Kone og Sterboenken ere Sødskende. Det er Vidnet bekjendt at afdøde Knud Mæland havde sammenregning med Hovedsitanten; thi Vidnet var \endog/ den der 2de Gange efter Hovedcitantens Forlangende var hos afdøde Knud Mæland, for at opgjøre deres mellemværende Regnskab. Den første Gang blev der intet Regnskab opgjort; da Hovedcitan!!, sagde: at det ei den Gang kunne blive noget af. Den anden Gang var Vidnet der ogsaa, hvilket skede omtrent for et Aar siden og opskrev han da enhvers tilgodehavende paa en særskildt Liste, efter Hellies Dictat. Nogen Tid efter at Hellie var begyndt at {skr} opgive sit tilgodehavende sagde nu afdøde Knud Mæland, der da var syg og Sængeliggende, skjønt ved sin Fornuft fulde Brug, at dette Hoved Citantens Opgivende, umuelig kunne være rigtig, da deriblandt var gammel Regnskab, som allerede forhen var opgjort, hvorpaa Knud Mæland fremleverede en Liste, der udviiste deres forhen opgjorte Regnskaber; han spurgte samme Tid Hoved Citanten, om han ei havde sin Liste med, angaaende det Regnskab, som de havde opgjort Aaret forud, hvorpaa Hoved Citanten begyndte at opsøge i sin Tegnebog, men fandt den ikke. Knud Mæland paastod da, at han absolute motte have den, da han da vil kunde erindre, at de begge ved den sidste {opgjorte} \

om/m/eldte / Regnskabs Afgjørelse, vare tilfredse over, at de havde faaet alt saa klart og rent opgjort. Vidnet begyndte derefter at opgjøre Regnskab mellem dem, i continuation, af det sidst mellem dem opgjorte Regnskab; dette gjorde han efter Knuds Anmodning, og syntes Vidnet da, at dette Regnskab, fuldkommen stemmede med den Fordeel som begge Parter da angav, at de skulle have haft. Efter en Del Samtale mellem Parterne, som Vidnet dog ei hørte noget sammenhængende af, blev han henkaldt til Sængen hvor nu afdøde Knud {sagde} laae syg, og efter begge Parters Opgivende, forfattede deres Regnskab, uden at der da mellem Parterne var {nogen} mindste Tvi{i}st. Ifølge dette nu sidste opgjorte Regnskab, befandtes, at Hoved Citanten havde faaet 18 Spd mere, end som han skulle have; som Følge heraf skulle han altsaa fralægge sig 9 Spd til Knud Mæland. Derpaa reiste Hellie sig op, og sagde: at han tvivlede om at dette kunne være rigtigt, men han var ei istand til at gjøre nogen Rede herfor, førinden han taledede med sin Søn Ole, men han mente han skulde have 20 Spd til gode; Knud svarede hertil, at han ei vidste at kunne opgjøre anderledes Regnskab om han end i Øieblikket skulde døe {i samme Stund}. Vidnet vidste ei videre til Oplysning, vedstod sit Prov rigtigt tilført. Afskediget.

2det Widne Jørgen Larsen Jaastad der under sin aflagde Eed forklarede sig 33 Aar gl: Sødskendebarn til Sterboenken og gift med hendes Søster. Han forklarede sig i et og alt enig og overenstemmende med 1ste Vidne da han paa samme Tid som 1ste Vidne var nærværende, med Undtagelse af, at han ei hørte det passerende ifra det Øjeblik da Hoved Citanten gik hen til Sengen og Samtaledede med Knud, thi han gik da ud af Stuen, og kom ei ind igjen førend Regnskabet var opgjort, og hørte han da at Hoved Citanten tvivlede om sammes Rigtighed, og taledede om at han fik eftersøge om han ikke fandt den omforklarede Regnskabs Liste hjemme i sit Huus. Hoved Citanten gik derpaa ud, hvorpaa Knud sagde, at Hellie nok var uskyldig, men han frytede!! (frygtede) for, at Citantens Søn Ole ei havde gjort rigtigt rede for sin Fader. Videre vidste han ikke til Oplysning. Afskediget.

1824: 421b

Contra Citanten der ei havde flere Oplysninger at tilveiebringe, men saa Sagen tilstrækkelig Oplyst ved de førte Vidner var begjærende Dom i Sagen, hvorved han haabede sig tilkjendt de 9 Spd som i Dag er oplyst, at Sterbboet efter opgjort Mellemsregning skulle komme til gode hos Hoved Citanten, og for øvrigt aldeles frifunden for dennes ubeføjede Søgmaal. I Pocess!! (Proces) Omkostninger iberegnet Reiser og Tidsspilde haabede han sig tilkjendt 3 ½ Spd, og Hoved Citanten anseet med den i Loven for unødigt Trætte dicterede Mulct. Videre Tilsvær forbeholdes, om samme skulde gjøres fornøden.

Hoved Citanten motte bemerke, at ikke alene Obligations Gjelden, men endogsaa alt deres øvrige Mellemsværende var indbefattet med det af 1ste Vidne omforklarede Regnskab, men ikke distomindre motte han saavel nu, som altid forhen benægte og modsige Regnskabets Rigtighed i det hele, saa meget mer, som {Hoved} \Contra/ Citanten ei for dets Rigtighed har fremlagt noget af ham underskrevet Beviis men at hans Paastand støtter sig ene og alene paa de 2de Afhørte Vidners Forklaring hvis Vidnesbyrd kuns gaaer ud paa, hvad de har hørt {af a}\a/afdøde Knud Mæland har fortalt dem. For øvrigt henholdt han sig til sin forhen nedlagde Paastand med Tillæg, at han motte blive tilkjendt Renter fra Obligationens Udstædelsesdato indtil Betaling skeer, samt sig tilkjendt {sig} i det hele i denne Processens Omkostninger med 5 Spd, og saaledes undergav han fra sin Side Sagen Dom.

Eragtet: Sagen optages til Doms.

Contra Citanten betalede Indcammination med Afdrag af Tilsværs Penge med 108 Skilling. For 2 Vidner at afhøre 32 s

Nye Sag:

For Wigleik Olsen Reisæter der er Syg og Sengeliggende mødte hans Kones Brodersøn Lars Johannesen Aga og irettelagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Berge Bergesen Qvæstad, for at see sig overbeviist og lide Dom til at erstatte eller tilbage betale Citanten en deel Æbler, som han Høsten 1823 har indhøstet af et Citanten tilhørende Æbletræ samt til for sin ulovlige Handling at ansees efter Loven. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commition, der viser at Sagen som uforligt er henviist til Afgjørelse ved Rettergang. Documenterne bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Indstevnte mødte selv tilstæde og vedtog lovlig Varsel, og bemærkede: at han aldeles ikke kunne {.....} nægte at han Høsten 1823 havde hentet Æblerne omtrent 2 Skjepper af det i Stevningen benævnte Æbletræ, men da han troer til dette Træ at have fuld Ejendoms Ret, saa fandt han ei heri nogen Brøde, og ville for øvrigt afvarte hvad videre Citantens Møde havde at i retteføre.

Citanten der efter fremstillede de 3 Vidner Od Odsen Qvæstad, Od Bergesen Qvæstad, og Torbjørn Mattisen Qvæstad, hvilke samtlige aflagde Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed og fremstod da som

1ste Vidne Aad Aadsen Qvæstad der under sin aflagde Eed forklarede sig 68 Aar gl: Parterne ubeslægtet. Vidnet ved med Vished at det her omtvistede Æbletræ blev af hans nu afdøde Fader foræret til Citantens Fader Ole Tostensen Reisæter, og paa Grund heraf har han altid staaet i den Formening at Træet skulde være Citanten tilhørende uden at Sagvolderen deri havde nogen Ejendomsret. Om hvæem!! (hvem) der har brugt Æbletræet, veed ei Vidnet, og det har været Tilfel/de at i de foregaaende Aar paa dette Tre kuns har voxet lidet eller ingen Frugt. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

2det Vidne Od Bergesen Qvæstad der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 20 Aar gl: En Søn af Sagvolderen Om hvem der ejer det omtvistede Æbletræ ved Vidnet ei med Vished men derimod ved det at hans Fader vistnok {over} saavit Vidnet kan skjønne i over 10 Aar ikke alene har hentet Frugten af Træet, men end og tilseet dette med den fornødne Jødning og Pleie som et Træ behøver. I de foregaaende Aar har Træet kun baaret ganske ubetydeligt. Om hvorledes Æbletræet er kommet tilbage i hans Faders Ejendom ved han ei til nogen Sikkerhed. Vidnet vidste ei vider end de af Æbletræet i forrige Aars Høst omtrent afhentede 2de Skjeppe Æbler. Afskediget.

1824: 422

3. Vidne Torbjørn Mattisen Qvæstad der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 49 Aar gl: Sagens Parter ubeslægtet. Saavit Vidnet er bekjendt blev dette Træ foræret til Hoved Citantens Fader, saaledes som af 1ste Vidne er forklaret og da Hovedsitanten nu er den som beboer sin Faders Gaard, saa formoder han ogsaa, at han og ingen anden kan være Ejer af det omtvistede Æbletræ. For omtrent 26 Aar siden tjente Vidnet hos Od Helliesen Qvæstad og saavit Vidnet da erindrer blev Frugten af det her omtvistede Æbletræ ind høstet af Citantens Fader, skjønt Frugten da var meget ubetydeligt. Han ved aldeles ikke hvorledes Sagvolderen skulle have faaet Træet tilbage i sit Eie. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning. Afskediget

Citantens Møde Declarerede at de tvende lovlig stevnte Vidner Anna Torbjørnsdtr: Qvæstad og Jorand Olsdtr: Qvæstad, ei ifølge Indvarslingen i Dag møtte for i nærværende Sag at aflægge deres edelige Vidnesbyrd men da disse Vidner ere svaglige og vil vandskelig i Dag kunne have givet Møde, saa møtte han begjære dem forelagt under Falsmaal Straf, til næste Thing at afgive Møde i Sagen, da de at aflægge deres edelige Vidnesbyrd, og haabede han \at de/ selv kommer til at udrede di i anledning deres indstevning paanye dermed forbundne Omkostninger. Citanten derefter nedlagde Paastand, som der i Stevningen er anmeldt.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt, for at kunne føre Contra Vidner.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende {Marttii} \Februari/ Maanedsting 1825.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s. For 3 Vidners Afhørsel med 40 s. Sagvolderen betalede Tilsvares Penge 40 s og for en Udsættelse 12 s.

Nye Sag

Tobias Haldorsen Eidnes mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indstevnt Knud Toresen Hagen den ældre af Røldahl, til at see sig overbeviist og lide Dom til skadesløs Udbetaling, af Skyldige til Citanten 25 Spd med videre efter Attestens Formæld. Videre fremlagde han Attest, om at Sagen har været behandlet ved Forligelses Commitionen, men som uforliigt henviist til Rettergang. Endelig fremlagde han og et af Sagvolderen med paaholden Pen, under 2den {Februari} \Januarii/ dette Aar udstædt Revers der godtgjør Kravets Rigtighed. Disse Documenter blev læst, og indtages her saalydende ###

Indstevnte blev lovlig paaraat!! (paaraabt) men mødte ikke, ei heller ved Fuldmægtig lod Møde.

Citanten var begjærende Sagen optaget til Doms hvorved han forventede sig tilkjendt den paastevnte Sum med lovlige Renter, fra indklagen til Forligelses Commitionen indtil Betaling sker samt sig godtgjort i Proces Omkostninger iberegnet Reise Udgifter med 5 Spd.

Eragtet: Sagen optages til Doms.

Citanten betalede 1 Spd 28 s.

Lars Johannesen Age og Wigleich Hansen Sexe fremstod for Retten og med Eed Bekreftede at Berge Bergesens Brug i Gaarden Qvæstad af Skyld ½ Løb \eller/ 1 Hud, {er} af dem er bleven taxeret for 300 Spd (: tre hundrede :) Spd

Da ingen meldte sig med vider, for Retten blev hermed for i Aften sluttet, og Tingets fortsættelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Ommund Pedersen Lofthuus, Iver Christensen Eidnes, Sjur Samsonsens Helleland og Jørgen Larsen Helleland

Neste Dag den 9 December blev Maanedstinget fortsat ved ved!! de i Gaar benevnte Rettens Personer undtagen Endre Helland sad istedet for Jørgen

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Obligation fra Jørgen Samsonsens Freim til Engel Ingebrigtsen Schjævig(?) (Schjelvig?) paa 100 Spd mod 1ste Prioritet i 1 Bpd 20 79/99 Mrk Smør i Gaarden Freim, datteret 6 Decembr: 1824.

2. Do: fra John Andersen Eide til Myntlingen Anders Thronsen Eide paa 42 Spd 21 s, mod 1ste Prioritet i 9 ¼ Mrk Smør i Gaarden Eide, dateret 6 Desembr: 1824.

3. Do: fra Ole Hoversen Thole til Hr: Fredrik Lange i Bergen paa 100 Spd, mod 1ste Prioritet i Gaarden Thole, datteret 17 Novembr: 1824.

4. Ditto fra Mikkel Iversen Skaftedal til Myntlingen Sjur Thronsen Eide paa 49 Spd 40 s, og til Marta Sjursdtr: Nestaas 50 Spd, mod 1ste P: i Gaarden Skaftedal, \dateret 6 Desembr: 1824/

5. Ditto fra Berrie Beriesen Qvestad til Myntlingen Fraverende Peder Helliesen Jaastad stor 19 Spd 1 s. mod 1ste Prioritet i ½ Løb Smør i Gaarden Qvæstad datteret 8 Decembr: 1824.

6. Panteobligation fra Samson Iversen Str\and til Halsten Pedersen Maage paa 250 Spd og til Haldor Haldorsen Espeland 250 Spd mod 2 Prioritet i ½ Løb Smør i Gaarden Strand, datteret 7 Decembr: 1824.
7. Ditto datteret Ditto Dato, fra Conrad Sjursen Legreid til Nils Andersen Tvet paa 31 Spd og {paa} til Jacob Svendsen R.chs(?) 31 Spd, mod 1ste Prioritet i en Glasstue staaende paa Legreid.
8. Ditto af Ditto Dato fra Lars Danielsen Ljone til Ole Knudtsen Ljone paa 178 Spdlr mod 1ste Prioritet i 7 Mrk Smør i Gaarden Ljone.
9. Skjøde datteret af!! 8 Decembr: 1824, fra Jakob Osmundsen Osvig til hans Søn Osmund Jakobsen paa eendeel Huse staaende paa Pladset Osvig under Gaarden Berven.
10. Auctionsskjøde datteret 6 Decembr: 1824 fra Auctionsforvalteren til Anders Larssen Røngøen!! (Ringøen) paa 1 Bpd 12 Mrk Smør i Gaarden Tveisme for 54 Spd 7 s.
11. Skjøde datteret 7 Desembr: 1824, fra Ellev Johnsen Eittrem til Daniel Ellevsen paa 1 Bpd 10 (18?) Mrk Smør 1/3 Hud i Gaarden Eittrem for 280 Spd
12. Bygselbrev datteret 2 Desembr: 1824, fra Provst Hertzberg til Ysten Ystensen Rateig paa ½ Løb Smør i Gaarden Tveisme med Reversal af 7 Desember og Landskyldsbog,
13. Ditto datteret 7 Ditto, fra Elling Nilsen Langesæter til Hans Heljesen Haugse paa Førstnevntes ejende Gaard i Haugse, med Reversal af Ditto Dato og Landskyldsbog.
14. Fæsteseddel \af 7 Desbr: 1824/ fra Jakob Svendsen Ulgenes til Broderen Simon Svendsen Huus paa et Plads i Gaarden Huus i Kingservig, med Reversal af Ditto Dato.
15. Do: \af 26 Nobr: 1824/ fra Lars Sæd, Ole Sæd og Ole Sæd junjor til Johannes Rasmussen Egenes paa et Huusmandsplads under Gaarden Sæd, med Reversal af Ditto Dato.
16. Do: datteret 18 Novembr: 1824, fra Knud Haldorsen Oppedal til Tosten Nilsen Sandven paa et Huusmandsplads under Gaarden Oppedal med Reversal af 9 Desembr: 1824.
17. Executionsforretning afholdt d: 19 Juni 1824, for Ole Gundersen Bustethun for til Kjøbmand Svendsen i Bergen skyldige 8 Spd.
18. Vilkaarbrev fra Nils Pedersen Børseim til Sara Larsdatter Børseim paa hendes Levetid, datteret 6 Desembr: 1824.
19. Ditto fra Daniel Ellevsen Eittrem til Forældrene Ellev Johnsen og Hustrue Britha Christensdatter paa Levetid, datteret 7 Desembr: 1824.
20. Ditto af Ditto Dato fra Mikkel Lofthus som Laugverge for Ragna Larsdtr: Oppedal til Enken Britha Jakobsdtr: Oppedal paa Levetid.
21. Ditto af 6 September 1824, fra Aad Aadsen Sæverhagen, til Enken Boel Larsdatter paa Levetid.
22. Bevilling datteret 12 Novembr: 1824, for Helje Christophersen Tøssedal at sidde i Uskiftet Boe
23. Do: datteret Ditto Dato for Guri Hansdatter Lothe, at sidde i uskiftet Boe.
24. Testamente datteret 14 September 1824, mellem Torbjør Christophersdtr: Sexe og Christopher Ingebrigtsen Qvalnes.
25. Kjøbecontract datteret 4 Desembr: 1824, hvorved Arne Johnsen Vines overdrager til Arne Arnesen Vines hans ejende Gaard for 150 Spd.
26. Forlig datteret 25 Juni 1824, mellem Opsidderne paa Gaarden Qvæstad, Rogde lille og store Naee indeholdende Grendsen paa Stølen Krogevasholten.

No: 27. Protest datteret 6 Desembr: 1824, hvorved Anders Larssen Ringøen som Ejer af 1 Bpd 12 Mrk Smør uden Bygsel i Gaarden Tveisme, protesterer mod Gyldigheden af, det af Provst Hertzberg til Ysten Ystensen Rateig udstedte Bygselbrev paa ½ Løb Smør i Tveisme.

No: 28. Afkald datteret 9 Novembr: 1824, hvorved Skredder Andreas Knudtsen, som gift med Severine Hansdtr., samt Isak Hansen og Torbjør Hansdtr: qvitteret for deres tilfaldne Arv efter Guro Fosse.

29. Lodseddel datteret 6 Desembr: 1824, hvorved Erik Jensen Nestaas, indesidder med endeel Løsøre tilhørende Myntlingen Sjur Throndsen Eide.

30. Ditto af Ditto Datto!!, hvorved Viking Johnsen Hovaas, indesidder med endeel Løsøre tilhørende Myntlingen Anders Thronsen Eide.

31. Ditto af Ditto Ditto, hvorved Tosten Nilsen Oppedal, indesidder med endeel Løsøre og Bankindskud tilhørende Myntlingen Marita Olsdtr:

Derefter blev aflyst følgende Documenter:

No: 1. Obligation datteret 23 Octobr: 1818 fra Erik Jensen Nestaas til Myntlingen Marita Jensdtr: Nestaas paa 50 Spd, med Qvittering af 6 Desembr: 1824.

2. Ditto datteret 19 Octobr: 1810, fra Lars Danielsen Ljone, til Johan/n/es Iversen Erdal paa 157 rbd 3 Mrk S: V: med Qvittering af 7 Desembr: 1824.

Da ingen meldte sig for Retten med noget, efter 3 Ganges Udraab blev Thinget sluttet og Retten hevet.

A v W S Koren Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnes, Sjur Samsonsen
Helleland, Omund Pedersen Lofthuus alle med iholdt Pen.

Aar 1824 den 15 December blev Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland ved Stædets Sorenskriver i Overværelse af Laugrettesmændene sc: Ole Haldorsen Helleland, Mikkell Endresen ibidem, Jørgen Larsen ibidem, Ole Larsen ibidem.

Hvor da:

I Sagen Folio 418, Pigen Marita Pedersdatter Sexe mod Ole Monsen nedre Sexe nu Aakre, blev afsagt saadan

Dom

Denne Sags Gjenstand bestaaer i at Marrita Pedersdatter Sexe med Værge har sagsøgt Ole Monsen Nedre Sexe eller Aakre for Retten at anhøre Vidner og see sig overbeviist at have med hende {med hende} avlet et Barn, og at ipligtes at biedrage til dets Opfostring efter Lovens Bydende, og \at/ betale Søgsmålets Omkostninger. Ved de fremlagde Attester er beviist at hun den 26de Juni sidstleden har født et Drengbarn, og at han ikke inden Forligelses-Commitionen har villet tilstaae at være dets Fader. Citantinden har ved et Vidne oplyst, at hun under sine haarde Fødsels-Smerter, alene opgav Sagvolderen, som Barnefader, og har derved ikkun tilveiebragt Formodning, men ingenlunde beviist om at han er Barnefaderen, Det hun efter Loven ei heller behøver at tilveiebringe, men hendes blot Udsagn og Opgivende er nok til at forpligte ham til enten at frifinde sig med Eed inden Retten, eller og ansee som Barnefader og være pligtig til at biedrage til Barnets Opfostring. Vel synes det ved denne Sag tilsigtede Maal af Citantinden lettere kunne være opnaaet ifølge Lov af 1ste August 1821, § 5, ved at anmelde over Øvrigheden eller Amtet om at fore{give}\lægge/ den opgivne Barnefader, at aflægge Benægtelses Eed inden en vis Tid, end ved at indkalde ham for Retten, men da dette ikke ulykkelig er forbuden og Doms Nydelse maae staae enhver Aaben, saa finder ikke Retten at bør afvise denne Sag. Og da Indstevnte ei har mødt og saaledes ei respecteret Indkaldelsen til Retten og maae ansees skyldig, hvis han ei frifinder sig med Eed, saa bør han og i saa Tilfælde betale denne Sags Omkostninger

thi Kjendes for Ret: Ole Monsen nedre Sexe eller Aakre

1824: 423b

ipligtes herved, inden 1ste eller 2det Thing for Kingservigs Skibrede efter at denne Dom er ham lovlig forkyndt, og efter at have lovlig indstevnt Marita Pedersdr: Sexe med værgen at anhøre Eeden, med Lovens Eed inden Retten at bekræfte, at han ikke har haft Legemlig Omgang med Citantinden Marita Pedersdr: Sexe, paa saadan Tid, at han efter Naturens Orden kan være Fader til det af hende i Juni maaned 1824 fødte Barn. Aflægger han denne Eed inden den foreskrevne Tid, da frifindes han for dette Søgmaal i alle Henseender, men aflægger han ikke Eeden inden foreskrevne Tid, da bør han under de Tvangsmidler, som forbemeldte Lov af 1ste Augusti 1821 bestemmer, at udrede det Bidrag til bemeldte Barns Opfostring, som nærmere af over Øvrigheden bestemmes, og i denne Sags Omkostninger 3 (: tre :) Spd, samt end videre denne Doms Udstedelse, Forkyndelse og Execution, og alt fornødent indtil Betaling skeer. Det idømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer under Lovens Tvang.

I Sagen Folio 411 og 418, John Hansen Hagestad contra Isak Larsen Hagestad blev afsagt saadan

Dom

Under nærværende Sag har John Hansen Hagestad, sagsøgt Isak Larsen Hagestad siden Wæstrem og nu Undeland for misligt at have bestyret hans Gaard Hagestad i det Aar han som Gaardens Forpagter, der, opholdt sig, samt for at Sagvolderen ikke har leveret tilbage Gaardens fulde Besætning, med Creature og Gaarderedskeer, som han ved Gaardens Tiltrædelse af Citanten havde modtaget, og endelig til at erstatte Citanten det Resterende af halve Gaardens Avling, som han (: Sagvolderen :) ifølge den Mundtlige indgangne Leie-Contract, skulle ansvare, hvilket han paastod i alt godtgjort med 50 Spd, saavel som til at erlægge den ved Forlig af 5te Maji 1823, til Ulvigs Sogns Fattigkasse bestemte Mulct 20 Spd. Ved Contrastevning af 18 November d: A: har Isak Larsen Undeland, contra indstevnt John Hansen Hagestad, til at betale sig 41 Spd 3 Ort og 12 Skilling, som han paastaaer at tilgodekomme hos Hoved Citanten for Misligholdelse af Forpagtnings Contracten, og hafte Udgifter i Anledning deraf, med videre efter hans fremleverede Beregning; og desforuden til at godtgjøre sig Halvedelen i 4 (: fire :) Svin, en Deel formeget tilbageleverede Smaler, saavel som en Deel Uld, alt med 20 Spd. Ved de førte Vidner saavel som ved Parternes egen Tilstaaelse, er det vel godtgjort, at Contra Citanten har haft Hoved Citantens Gaard øvre Hagestad i Forpagtning 1 Aar; men ingen skriftlig Forpagtnings Contract er fremlagt, ligesaa lidt som den mundtlige Contracts Indhold tilfulde med Vidner er oplyst, hvilket foraarsager at Dommeren ei er sadt istand til at kunne vide hvilke Pligter og Rettigheder der i sin fulde Udstrækning ifølge denne Contract tilkom Contrahenderne; hvilket dog er aldeles nødvendigt for at kunne bedømme om hvorvidt Contracten fra nogen af Siderne er overtraadt eller ikke. Hvad det fremlagde Forlig betræffer, da paaberaaber dette sig en foregaaende mellem Parterne indgaaen mundtlig Forpagtnings Contract; og blot bestemmer at Contrahentens dersom han ei tiltræder Gaardens bestyrelse, skal han erlægge en Mulct af 20 Spd; til Ulvigs Sogns Fattigkasse, men hvad denne Pungt betæffer, saa findes det ei oplyst at han herfor har vægret sig, hvorfor ogsaa denne paastaaede Mulct maa bortfalde. At Hoved Citantens Gaard under Contra Citantens Bestyrelse har lidt nogen Forringelse findes ei tilstrækkelig godtgjort, ligesaa lidt, som det findes beviist, at Contrahenten hos Hoved Citanten tilkommer de paastevnte 41 Spd 3 Ort og 12 s, hvorefter de/ og for saavidt bliver at frifinde for hinandens Søgmaal. Hvorimod Contrahenten tilbagebetaler in Natura til Hoved Citanten, som af ham selv tilstaaet 1 Tønde Korn 5 Skjepper Potæter og en halv/ Kløv

Melk. At den Koe der under Contrasantens Bestyrelse af Hoved Citantens Gaard, faldt udfor et Fjeld og døde, er ei oplyst at være skeet formedelst Contra Citantens eller hans Huusfolks Forsømmelse, hvorfor og Erstatning herfor bortfalder. At Contra Citanten tilbageleverede flere Faaer end han modtog er en naturlig Følge af at Hovedcitanten skulde have det Halve af Gaardens Avling, altsaa ogsaa i Lammene. At Contra Citanten tilhørte Halvedelen i Svinene er ei tilstrækkelig oplyst men dog bragt til fuldkommen Formodning, og halvt Beviis, og maae altsaa ved Eed \blive/ at afgjøre. Hvad det halve af Gaardens Avling betræffer, som Hoved Citanten skulle

1824: 424

have af sin til Contra Citanten bortforpagtede Gaard, saa finder ei Dommeren, da det ei er beviist hvormeget deraf \af/ Hoved Citanten er modtaget, at dette kan afgjøres paa anden Maade, end at det tillades Contra Citanten at aflægge sin corporlige Eed, paa at Hoved Citanten af ham har faaet Halvedelen af alt hvad der afledes paa Hoved Citantens ham anbetroede Brug i Gaarden øvre Hagestad i det Aar da Contra Citanten, som Forpagter bestyrede dette Brug. Paa Grund af det ovenanførte bliver

Kjendt for Ret: Contra Citanten Isak Larsen Hagestad nu Undeland erstatter til Hoved Citanten John Hansen Hagestad 1 Tønde Korn 5 Skjepper Potæter, og $\frac{1}{2}$ Kløv Mælk in Natura eller imangel deraf med Penge efter 2 uvillige Mænds Skjøn, for øvrigt tillades det ham med sin corporlige Eed, efter lovlig at have indstevnt sin Vederpart til at høre hans Eed paa 1ste eller 2det Thing efterat denne Dom forud er ham lovlig forkyndt at bekræfte: At han var Medeier med Hoved Citanten i det omvidnede Sviin og de omvidnede Griser, og hvormeget efter nærværende Tiids Priis i Penge han som Medejer af de omvidnede Svin og Griser tilkommer hos Citanten. At Hoved Citanten har erholdt sin Halvedeel i Avlingen der faldt paa Hoved Citantens Brug i Gaarden øvre Hagestad i Aaret 1823, da dette Brug af Contra Citanten, som Forpagter blev bestyret aflægger han Eeden inden de foreskrevne Terminer, paa at have leveret Gaardens Halve Avling til Hoved Citanten, saa bliver han for saavit befriet for Hoved Citantens Søgmaal men tilstaaer han under sin Eed at skyldte alt eller noget, saa bliver det Manglende, som det tillades ham at opgive i Penges Værd, af ham at udrede. For øvrigt frifindes Parterne for hinandens Søgmaal og Processens Omkostninger ophæves. Alt efterkommes og udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer under Executions Tvang.

I Sagen Hellie Trones mod Sterboet efter Knud Larsen Mæland Folio 412 & 420, blev afsagt saadan

Dom

Under nærværende Sag har Hellie Helliesen Trones sagsøgt Sterbboet efter afdøde Knud Larsen Mæland til at betale Obligations Gjeld 26 Spd. Vel har han til Beviis for dette Kravs Rigtighed i Retten foreviist en af den nu afdøde Knud Larsen Mæland under 6te December 1820 udstædt og Thinglæst Obligation, og senere hen under Sagen har han tilstaaet at denne Obligationsgjeld, saavel som alt deres øvrige Mellemværende, blev indberegnet og anført i et senere mellem dem opgjort Regnsab hvis Rigtighed han dog benægter. Ifølge de under Sagen afhørte Vidners eedelige Forklaring, til gode kom Afdøde Knud Mæland, eller nu hans Sterbboe efter dette Regnskab 9 Spd: \efter Knuds sigende førend hans død/ som Hellie Helliesen Mæland paa Sterbboets Vegne har nedlagt Paastand paa. Under Sagen er det beviist at Rigtigheden af det omprovede Regnskab af Hovedcitanten, saavel da det blev udarbejdet, som senere er draget i Tvivl da han efter sin Formening skulde tilgodekomme 20 Spd, dog uden nermere at kunne oplyse dette forinden han fik talt med sin Søn Ole. Den nu afdøde Knud Mælands Forsikring om Regnskabets Rigtighed efter sin Overbeviisning {ei}

kan \ei/ ansees for fuldt Beviis, mod et lovgyldigt Document, saa maae Sagen ved Citantens Eed blive at afgjøre

thi Kjendes for Rett: Det Tillades Hellie Helliesen Trones til 1ste eller andet Thing, og efterat have indkaldet Vedkommende i Sterbboet efter afdøde Knud Larsen Mæland, ved Forkyndelse paa Arvetomten Mæland, at anhøre Eeden for hans Væhrnething!!, ved Lovens Eed at bekræfte hvormeget han tilkommer hos bemeldte Afdøde eller hans Boe, af de her paasøgte 26 Spd, tilligemed Renter. Aflægger han denne Eed, da bliver den Sum han ved Eeden bestemmer at tage til Udgift i bemeldte Knuds Sterbboe, som Obligations Gjeld, naar Hellie dermed betimelig melder sig i Boet, og Processens Omkostninger ophæves, men aflægger han ei denne Eed inden foreskrevne Tid, ei heller med Eed bekræfter at bemeldte Knuds Boe ikke tilkommer hos ham de Contra paasøgte 9 (: nie :) Spd, som skal være Hellie tilladt, da bør Hellie Trones, at udrede og betale bemeldte 9 (: ni :) Sps. Samt i Sags Omkostninger 3 Spd til Knud Larsen Mælands Boe, hvor de tages til Indtægt. Alt efterkommes og udredes under Lovens Tvang inden 15 (: femten :) Dage efter foreskrevne Terminer.

1824: 424b

I Sagen Folio 422 Tobias Haldorsen Eidnes mod Knud Toresen Østerhagen den ældre blev afsagt saadan

Dom:

Ved fremlagt Revers er Søgsmålet Beviist thi Kjendes for Ret: Sagsøgte Knud Toresen Østerhagen den ældre ipligtes herved at betale til Tobias Haldorsen Eidnes de her paasøgte 25 (: fem og tyve :) Specidaler, tilligemed Renter der af, 4 proCento fra 2 Januari sidstleden indtil Betaling skeer og i denne Sags Omkostninger 3 (: tr :) Spd samt end videre denne Doms Forkyndelse, Execution, Udstædelse og alt fornødne indtil Betaling skeer. Alt udredes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

A v W S Koren Ole Haldorsen Helleland, Michel Endresen Helleland, Jørgen Larsen Helleland, Ole Larsen Helleland, alle 4re med paaholden Pen.

Og så var året 1824 ferdig

Tingbok nr. I. A.f. 11 1812-1825 for Hardanger
Året 1825

(1825: 424b)

Maanedsting for Hardanger den 6te Februari 1825

Aar 1825 den 7de Februari, blev Retten sadt paa Tingstædet Helleland til det almindelige Maanedstings Afholdelse for Hardanger Lyseklosters og Lehnets Gods, og blev Retten betjent ved Stædets beskikkede Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettesmænd, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Iver Christensen Eidnæss, Tollak Olsen Oppedahl

Hvorda! blev publiceret

Orden hvorefter, de for Norges Høiesteret indankede Sager skulde foretages for 1ste Session datteret 11te Januari 1825.

Derefter blev foretaget

Nye Sag,

Christen Olsen Hovland mødte for Retten paa egne og øvrige Opsiddere paa Hovland og Qvalnæsses Vegne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting, at have indkald!! Johannes Haldorsen og Torbjørn {Haldorsen} \Johannesen/ Maage samt Knud Larsen, for at see sig overbevist og lide Dom for at have overtraadt et under 8de Julij 1823 indgaaet Forlig med videre efter Stevneattestens Formeld. 2de Fremlagde han Attest fra Forligelsescommittionen, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. 3. Fremlagde han et under 8de Julij 1823 mellem nærværende Sags Parter indgaaet Forlig. Disse Documenter bleve paa Forlangende oplæste og indtagne her saalydende ###.

De Indstevnte Knud Larsen \og/ Johannes Haldorsen, vare personlig i Retten tilstæde, benægtede aldeles Søgsmaalets Rigtighed, da de aldeles ikke have overtraadt det ingangne og her i Retten i Dag fremlagde Forlig, for øvrigt vilde de afvarte hvad videre Hovedcitanterne mod dem havde at iretteføre.

Citanterne derefter vare begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte. Derefter fremstod

1ste og 2det Vidne Madli Magnusdtr: og Guri Lars Datter begge tjenende paa Gaarden Hovland, den første forklarede sig 23 og den sidste 22 Aar gammel, begge nød Alterets Sacramente sidst afvigte Høst. Madlie er en Broderdatter til Citanten Christen Hovlands Kone, for øvrigt ere de Sagens Parter ubeslægtede. Vidnerne forklarede begge eenstemmigen, at de 7 (: Syv :) Gange til forskellige Tider have seet at Opsidderne paa Gaarden Maages Chræature, have beitet i den Deel af Stølen Bjørnebotten, som er Gaardene Hovland og Qvalnæss tilhørende At denne Forklaring er i et og alt rigtig og overeenstemmende

1825: 425

med Sandhed, bekræftede de med den i Loven for Vidner befalede Eed efter at de, af Lovbogen vare forelæste Eedens Betydning. Videre vidste de ei til Oplysning afskediget.

3die Vidne Herborg Jacobsd: tjenende paa Gaarden Qvalnæss, hun forklarede sig 36 Aar gammel sidst afvigte Høst nød hun Alterets Sacramente. Halvsøster til Citanten Christopher Qvalnæss Kone. Vidnet ved ei videre end at hun 4re Gange til forskellige Tider har seet at Maages Opsidderes Chræature har beitet i den Deel af Bjørnebotten som er Qvalnæss og Hovland tilhørende. Gaarden Maages Opsiddere havde der hverken Ejendoms eller Brugsret Vidnet vedstod sin afgivne Forklaring rigtig tilført, den hun bekræftede med Lovens eed, efter at være dens Forklaring forelæst og betydet Lovens Straf for Meeneed. Hun vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

Citanterne derefter frafaldt de øvrige indstevnte Vidner, da de ansaa Sagen tilstrækkelig oplyst ved de attraade førte, og vare desformedelst begjærende Sagen optaget til Doms, hvorunder de forhaabede at Sagvolderne maatte blive tilpligtede at holde sig det indgaaet Forlig af 8de Julij 1823 efterretteligt, samt betale de for bemeldte Forliigs Overtrædelse deri bestemte Bøder, som dem tilkjendt i Procesomkostninger 5 Spd: (: Fem :) Spd.

Sagvolderne begjærede tilført, at den Beitning, som af ovenstaaende Vidner er omforklaret, skeede aldeles ikke paa den Strækning som det paaberaabte Forlig angaar, men skeedte paa en gandske ny Strækning af Stølen hvorpaa de (: Sagvolderne :) havde taget nyt Udraab,

\at oplyse/ for dette med videre til deres Sags Oplysning begjærede [de]? Sagen Udsadt til førstkommende Sommerting for Kingservigs Skibbrede.

Citanterne prottesterede mod den forlangte Udsættelse.

Eragtet, Udsættelsen bevilges til førstkommende Martii Maanedsting.

Citanterne betalede Indcammination 1 Spd. 28 s. Sagvolderne 40 s. og for en Udsættelse 12 s. Sagvolderne til gode 8 s.

Da ingen havde videre for Retten at andrange!! (andrage) for i Aften blev hermed sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidness, Endre Jensen Helleland, og Tollak Olsen Oppedahl.

Næste Dag 1825 den 8de Februari continuerede Maanedstinget for Hardanger ved de Samme Rettens Personer som i Gaar

Hvorda! blev foretaget

Opsadt Sag Fol: 421, Viklik Reisetter contra Berge Qvæstad.

Sagvolderen Berge Bergesen Qvæstad mødte for Retten og fremlagde i Følge den ham sidst forundte Udsættelse de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have contra indstevnet Viklik Olsen Reisetter, for at see sig overbevist om Contracitantens Ejendomsret til det af ham paastevnte Ebletræ med videre efter Attestens Formeld. Attesten blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten Viklik Olsen Reisetter var i Retten personlig tilstæde vedtog lovlig Varsel, for saavidt Vidneførselen angaar, hvorimod han bemærkede at han ei var indstevnt til at modtage Dom, for øvrigt henholdt han

1825: 425b

sig til sit foran anførte og til den nedlagde Paastand. Hovedcitanten maatte anmærke og end ydderligere paastaa, at nærværende Sag maatte forsaavidt contra Søgsmålet betreffen henvises til behandling paa Aastædet!! da de Oplysninger som Contra Citanten vil erhverve ei kan skee undtagen paa Aastædet, hvor hos han tillige troede at Loven ei engang tillod at nærværende contra Søgsmål!! blev behandlet som Tingssag.

Contracitanten prottesterede mod at Sagen skulde afvises til Behandling paa Aastædet!!, da den var begyndt som Tingssag og af Hovedcitanten selv som saadan anlagt, Ligesom han og troede at de Oplysninger han agtede at erhverve meget godt af Vidnerne kunde forklares her for Retten uden at de vare nærværende paa Aastædet!!

Hovedcitanten vedblev sin forrige Paastand, og udbad sig i saa Henseende Rettens Eragtning.

Retten Eragtede, at da nærværende Sag egentlig kuns angaar hvem af Sagens Parter tilkommer Ejendomsret til det af dem omtvistede Ebletræ, uden at Grunden er omtvistet saa formener Retten at de indstevnte Vidner i Dag bliver at afhøre her for Retten da de her maa ansees at kunde give Oplysning om hvems Ejendom det omtvistede Træ er.

Contracitanten der efter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte derpaa fremstod som

1ste Contra Vidne Aad Aadsen Qvæstad, der aflagde den i Loven for Vidner befalede Eed efter at være dens Forklaring forelæst. Han forklarede sig 70 Aar gammel Sagens Parter ubeslægtet. Han forklarede at for omtrent 50 Aars tid siden blev det omtvistede Ebletræ af Vidnets Fader Aad Vikliksens bortgivet til Hovedcitantens Fader, Vidnet ved aldeles ikke rettere end at Træet tilhører Hoved Citanten, skjøndt der intet skriftligt Document derom er

oprettet. I Aaret 1789 blev der holdt Udskiftnings Forretning paa Gaarden Qvæstad, Ole Tostensen var da begjærende at Træet maatte blive indført i Forretningen som hans Ejendom; men da Udskiftningen ikke egentlig vedkom han saa blev dette ham nægtet. Vidnet er aldeles uvidende om hvem der i den senere Tid har tilseet Træet og oppebaaret dets Frugt. Vidnet vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

2det Vidne Anna Torbjørnsd: Qvæstad, der aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed efter at have hørt dens Forklaring af Lovbogen oplæse forklarede sig 75 Aar gammel Parterne ubeslegtet. Vidnet ved aldeles intet videre end at Hovedcitantens Fader pleiede det omtvistede Æbletræ, i den senere Tid har hun seet at Contracitanten har pleiet Træet men ved ei om han er Eier deraf. I sidstafvigte Høst hentede Hovedcitanten Fangsten af Træet. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

3die Vidne Aad Heljesen Qvæstad aflagde Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 70 Aar gammel gift med Contracitantens Søster. Vidnet ved at Træet blev foræret til Hovedcitantens Fader. Vidnet ejede det Bruug!!, som det nu omtvistede Træe staar paa, og i denne Tid ejede og brugte Hovedcitantens Fader dette Træe, nu siden Contracitanten har faaet Skjøde paa Gaarden, har han brugt og pleiet Træet. Det bemærkes at Vidnet end nu ejer Det stykke Mark hvorpaa det omtvistede Træe staar. Vidnet vidste ei videre til Oplysning Afskediget.

Contracitanten der ei for nærværende Tid hafde flere Vidner at føre var begjærende Sagen udsadt for at faa indstevnt det formedelst lovligt Forfald i Dag ude-

1825: 426

blivende Vidne Britta Pedersd: indstevnt.

Hovedcitanten havde intet mod den forlangte Udsættelse at indvende

Eragtet Sagen bevilges udsadt til førstkommende Marti Maanedsting.

Contracitanten betalede Indcam: med Afdrag af Tilsvarepenge 108 s: for 3de Vidner at afhøre 24 s: for en Udsettelse 12 s:

Hovedcitanten forlangede ...(?) Udskrift af det passerede.

Opsadt Sag \Fol: 4?7/

Knud Tvedt mødte for Retten og var begjærende at Svend Jøssendahl maatte blive lovlig paaraabt for at erfare om han i Følge den forundte Udsættelse vilde give Møde, og at den imellem dem verserende Sag i Manglende Fald maatte blive optaget til Doms under Paastand som forrige Session fra Citantens Side findes nedlagt.

Svend Olsen Jøssendahl blev lovlig paaraabt men mødte ikke.

Eragtet Sagen optages til Doms

Citanten begjærede Dommen snarest mueligt beskrevet og betalede der paa 4 Ort.

Nye Sag:

Wigleich Hansen Sexe og samtlige øvrige Opsiddere paa Gaarden øvre Sexe af Lyseklosters Gods mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om, ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Peder Pedersen Rogde, og Sjur Pedersen Rogde samt dises Fader Peder Johnsen Rogde baade paa hans egne Vegne, og som Curator for bemeldte hans Sønner at see dem overbeviist og lide Dom til Bøder og Undgjeldelse samt at erstatte denne Sags Omkostninger, fordi bemeldte Sjur og Peder Pedersønner, samt indstevnte deris Fader Peder Johnsen, skal have Nattetider drevet Creature igjennem Citanternes Mark, de tvende sidst forløbne Aar, og de to førstmeldte i dette Aars Sommer, brudt Gjerde ned, for at drive deres Creature over Citantens Mark med videre efter Attestens Formeld. Ligeledes fremlagde de Attest fra Forligelses Commitionen som viser at denne Sag derfra til Rettergang

er henviist, da Sagvolderne ikke mødtte. Bemeldte to Attester blev oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderne Peder Johnsen Rogde tilligemed hans Søn Peder Pedersen mødte tilstæde {og} vedtog lovlig Varsel og declarerede at Feil Erindring af hvad Dag der skulle mødes efter Indstevningen til Forligelses Commitionen ene var Aarsag i at de der ikke mødte den bestemte Dag. Sagvolderen declarerede at hans Sønner og han ikke har gjort andet en!! (end) hvad han troer er enhver Mand i Landet tilladt og begjærede at motte forklare denne Sags hele Sammenheng og Aarsag til Søgsmålet. Paa begge Sider af den over to Mile lange Sørfjord hvor Sagvolderen og Citanten boer gives paa enkelte forskjellige Stæde, Veie og mueligt fremkommeligt fra Søestranden hvor Gaardene ligge tet ved og op igjennem Gaardernes Marker op paa det bratte Fjeld, hvilke Veie paa østre Side af Fjorden i det de gaae adskillige Sæterstøle forbie fortsætte Løbet i forskjellige Retninger til Christiania Stift. De fleste af dem kan ikkun meget vanskeligt passeres med Hest og Kløv og end Vandskeligere med Nødskreature. Da de Gaardemænd som boe paa vest Siden af Fjorden have ikkun saare ringe og mange næsten slet

1825: 426b

ingen Sæterstøle og Sælebeite, saa have de der \boe/ paa væstre Side af Fjorden efterhanden søgt at faae Almindings Fjeldbeiter og at oprette Sæterstøle 4 (5?) á 6 til 9 á 10 Mile ind imellem Fjeldene paa Østre Side af Fjorden. Da nu de Gaardemænd, som boe paa østre Side af Fjorden igjennem hvis Ejendomme de fremkommelige Veje optil Fjelds ere beliggende finde dem besværede og bebyrdede ved at de fra {østre} vestre Side drive deres Creature Veien frem i gjennem deres Mark, og til deels igjennem deres Eng og Agre eftersom Vejen falder, saa paastaar de at dette er et nydt Brug og at Beboerne paa Væstre Side ikke ere berettigede til at drive deres Creature op til Fjelds paa østre Side om Foraaret eller rettere kort efter Santehansdag og tilbage igjen noget før Mikaeli Dag og paa den Grund formene dem ei alene at maa lade deres Creature underveis bejte i Udmarken og Fjeldæggen, uden hvilket Creaturene ville omkomme, men endog taget Betaling for Tilladelse, at reise Vejen, og naar den ei erholdtes aldeles Lukket og Laaset Vejen Dette var Aarsag til, at Comparentens {to} Søn \Sagvolderen/ Peder, {de} omtren!! 14 Dage efter sidstleden Santehansdag, da han kom med Comparentens Creature for at drive dem Vejen op til Fjelde og fandt Veien lukket ved et Led med Laas for, saae han sig nødt til tæt ved Ledet, at nedrive en Aabning paa Gjerdet der bestod af Ene og Riisqvister, saa meget at Creaturene kunne komme igjennem, hvorpaa han sadte det istand igjen nogenledes, saa godt han kunde; dette er den hele Sags Sammenheng og det vil nu komme an paa om Retten finder rigtig om alle andre Veje skulle lukkes: end de som, efter offendtlig Foranstaltning skulle tillukkes.

Sagvolderne fremlagde nu sin Contra Stevning i denne Sag, hvilken indtages her saalydende #:

Da saavit var passeret, samtalede Parterne om Forening og efter nogle ventilationer bleve de saaledes forenede: Det tillades Peder Johnsen Rogde for ham og efterkommende Ejere af hans Brug paa Gaarden Rogde, at Landsætte ind og ud{sætte}\skibe/ alle de Creature han vinterforer paa sin Gaard og de han leje til Afbenyttelse paa Stølen, men dog ei flere, end som en hans Bodeie bestyrer. De skal i og af Baad sættes ved Buanes Sanden og drives lige op i den almindelige Veje, som de skal følge lige til Taakebergleet, derfra følges Bøegjærdet til Fjeldv\e/jen, der siden fremdeles følges. De gamle og sædvanlige Hvilestæder, skal han have Tilladelse at benytte for saavel Lyseklosters Godes Andeel vedkommer, dog den forrige Støl Munkebue untaget. For denne Vejens og Hvilestædernes Benyttelse til og fra Støl, erlægger han to Arbeidsdage aarlig, til nytte for samtlige Citantere, at rydde i deres Mark, efter at Vaaronden er sluttet og inden Santehansdag; og 8te Skilling Aarlig som en Kjendelse

til Lysekloster Gods Ejer. {Dette} Arbeidet skal svares ved en fuldkommen arbeidsfør og voxen Mandsperson, og er dette Forlig indgaaet paa Lyseklosters Ejers nærmere Approbation.

Forestaaende blev samtlige Parter forelæst, og af dem vedstaaet rigt!! (rigtigt) tilført hvorefter de stadfestede samme med deres Henders Underskrift.

Johannes Olsen Sexe Wiglech Hansen Sexe begge paa samtlige Citanteres Vegne.

1825: 427

Peder Johnsen Rogde paa egne og Sønners Vegne.

Samtlige Citantere betalede tilsammen Indcammination 1 Spd 28 s: Contracitanten betalede ligeledes for Indcammination 1 Spd 28 s:

Eedsag:

Lars Knudsen Busstetuhn mødte for Retten, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing, at have indkaldet Peder Hansen {Sexe} Espe til at anhøre den ham ved Højesterets Dom af 13de November 1824 idømte Eed. Attesten blev oplæst og indtages her saalydende #

Paa Peder Hansen Espes Vegne, mødte hans Broder Wigleich Hansen Sexe, der anhørte bemeldte Attest oplæse, og vedtog lovlig Varsel. Wigleich Sexe mottte bemerke at han vel intet kunne have imod, at Lars Knudsen Busstetuhn nu for sin Deel aflagde den idømte Eed, men han saae ei højeste Rets Dommen tilfulde efterkommet, førinden Asbjørn Knudsen Jøssendahl, der nu ei var tilstede, ligeledes efter foregaaende lovlig Indstevning havde aflagt den i bemeldte højeste Rets Dom idømte Eed.

Lars Knudsen Busstetuhn der efter, foreviste bemeldte Højesterets Dom af 13 November 1824 i hvis Følge han med sin Corporlige Eed bekræftede, at han indløste det paasøgte Jordegods 1 Bpd 3 Mrk Smør og ¼ Tynde Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Espe Matrkl: No: 12 i Ullensvangs Sogn, Myndtlingen Peder Jørgensen der feilagtig i Dommen er anført for Peder Hansen, til Odel og Ejendom.

Lars betalede Indcammination 1 Spd 28 s:

Da ingen for i Aften havde videre at tilføre blev hermed for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren

Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes og Tollak Olsen Oppedahl.

Næste Dag den 9de Februari continuerede Maanedstinget for Hardanger i Overværelse af de samme Rettens personer som i Gaar.

Hvorda! foretages

Nye Sag

For Tobias Haldorsen Eidnæss mødte for Retten Arne Knudsen Lutroe og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldt Ole Ommundsen Vellure, for at see sig overbevist og lide Dom for skyldige til Citanten 1 Spd En Spd. 62 s. med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Forligelsescommitionen, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Doccumenterne indtages her saalydende ##

Indstevnte blev lovlig paaraabt men mødte ikke ei heller ved Fuldmægtig.

Citanten der ei havde videre Beviisligheder at irette føre forlangte Sagen optaget til Doms under Paastand at Sagvolderen ipligtes at betale ham den paastevnte Sum med Lovlige Renter, saavelsom 4 Spd. i Proces Omkostninger.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Sagsøgeren betalede Indcommation med 74 s: og dertil leverede 1 Spd.

Nye Sag

Af Opsidderne paa Gaarde!! øvre Sexe mødte for Retten Viklik Hansen, Nils Hansen, Peder Svendsen, Helje Pedersen, Johannes Olsen og Lars Olsen, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldt Peder Johnsen Ragde (Rogde) til at see sig overbeviist om og lide Dom for ulovligen at have beitet og benyttet

1825: 427b

et Stølsbeite i Stølen Friesætter, hvilket Beite Citanterne have tilbyxlet sig. Videre fremlagde de Attest fra vedkommende Forligelsescommition der viser at Sagen som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang Disse Documenter bleve oplæste og indtagne her saalydende ##

Indkaldte Peder Johnsen Ragde var personlig i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel Sagvolderen kan aldeles ikke nægte at have beitet paa den her paastevnte Fjeldstrækning; men han har stedse troet at han dertil havde Ret, da han ingen Grændsemærker kjendte for Sexes Opsidderes Ejendom i Fjeldstølen Friesætter, ligesom han ei heller vidste at de der havde nogen større Ret end han.

Citanten Viklik Hansen Sexe foreviste en under 4de Martii 1817 fra Haldor Haldorsen Oppedahl til sig udstædt Contract i hvis Følge han har erholdt Bruugsret!! til 1/3 i Stølen Friesætter De øvrige Citantere foreviste ligeledes en under 20de November 1817 udstædt!! og 3de December s: A: tinglæst Contract i hvis Følge de have erholdt Brugsret i bemeldte Støl i 30 Aar fra Contractens Udstædelse. Disse Contracter bleve oplæste og med forevisnings Paategning Parterne tilbageleveret. Citanterne derefter fremlagde et Udskrift af et under 6te Februari 1809 passeret Udraab, der viser Grændselinjen for den Strækning af Stølen Friesætter som Citanterne have tilbyxlet sig. Udskriften bliver i sin Tid at vedhefte denne Acte. Citanterne declarerede videre, at Sagvolderen ikke allene, have beitet sine egne Cræature; men han har endogsaa antaget fremmede Cræature til Beite i den omtvistede Fjeldstrækning, saaat!! (saa at) Antallet af de Chræature han Sagvolderen saaledes har haft, langt har oversteget Citanternes.

Sagvolderen declarerede at han ei kunne nægte at han jo havde antaget fremmede Creature der i Forening med hans egne, havde beitet paa den omhandlede Fjeldstrækning.

Citanterne derefter fremstillede saavel indstevnte som godvillig mødende Vidner hvilke de var begjærende Afhørte og deres Prov derefter stadfæstede med Lovens Eed; og fremstod da som

1ste Vidne Madli Magnusdatter Sexe der nu tjener paa Gaarden Hovland, forklarede sig i sit 24de Aars Alder, Sagens Parter ubeslægtet. Det er Vidnet fuldkommen bekjendt: at Sagvolderen i henved 11 Aars Tid, har beitet med sine egne som med andres Creature, paa de her omtvistede Stølsbeiter, og har Antallet af disse hans Creature aarligen beløbet sig til sa/a/vit Vidnet erindrer 15 á 16 Stykker Aarlig. Vidnet har ofte erfaret at Citanterne har været misfornøjede med det af Sagvolderen udøvede Brug. Vidnet vidste ei videre til Oplysning, stadfæstede sit her afgivne Prov med Lovens Eed.

2det Vidne Britta (Britha) Pedersdatter Rogde der efter given Formaning til Sandheds Udsigende og efter at være forelæstæst!! (forelæst) Eedens Forklaring af Lovbogen: forklarede sig 27 Aar gammel og en Datter af Sagvolderen. Jo det er Vidnet fuldkommen bekjendt at hendes Fader har benyttet de omtvistede Stølsbeiter til Fægang, da hun selv har drevet Creaturene derhen, og har deres Antal beløbet sig til saavit Vidnet erindrer fra 11ve

indtil 15 Creature. Vidnet vidste ei videre til Oplysning og stadfæstede sin Forklaring med den for Vidner befalede Eed. Afskediget

1825: 428

3die og 4de Vidne fremstod Anna Nielsdatter Sexe og Ingebor Asbjørnsdatter {Se} Oppedahl tjenende paa Gaarden Sexe. Den første forklarede sig 29 Aar gl: og den sidste 27 Aar gammel, begge forklarede sig Sagens Parter ubeslægtet. Efter given Anledning forklarede Vidnerne eenstemmigen at Sagvolderen i sidst afvigte Sommer havde 15 Creature i Beite paa den omtvistede Støl; hvorimod Sagsøgerne tilsammen kunds havde 42 Creature. Det er Vidnerne bekjendt at Sagsøgerne vare misfornøjede med at Sagvolderen saaledes beitet paa deres tilbyxlede Stølsbeiter. Videre vidste de ei til oplysning, stadfæstede deres Forklaring med Lovens Eed. Afskedigede.

Citanterne ansaae det for unødvendigt til denne Sags Oplysning at lade flere Vidner afhøre, hvorfor \de/ og frafaldt de øvrige Indstevnte. Citanterne derefter indlod Sagen til Doms med Paastand, at Sagvolderen ipligtes under Mulct, som af Retten bestemmes, til at afholde sig fra alt Brug og i særdeleshed Beitning i Sagsøgernes tilbyxlede Anpart i Stølen Friesæter, samt at han ipligtes at erstatte alle den aftvungne Processes Omkostninger skadesløs i alt med 10 Spd, saavel som og at Sagvolderen ipligtes at udrede en passende Mulct til Præstegjelds Fattigkasse; samt for sin udeblivelse fra Forligelsescommitionen. Nermere Tilsvar forbeholdes om fornødiges.

Sagvolderen var begjærende Sagen udsadt {t}

Efter en Deel Ventilationer bleve Parterne saaledes forenede: Sagvolderen Peder Johnsen Rogde frafalder alt Brug i den Deel af Stølen Friesæter, som Hovedcitanterne have tilbygset sig, og forpligter han sig end ydermere til at udrede en Mulct af 60 Skilling for hver Gang hans Creature motte befindes, at bejte paa denne Strækning. End yderligere bleve Parterne forenede om, at Gaarden Sexes 9 Opsiddere, saavel som Peder Johnsen Rogde, skal have Ret til hver for sig, at beite 6 voxne Nødscreature i Armodsdalen paa den Deel som [de]? ved sket udraab, har faaet Brugsret til. Denne Sags Citantere bleve enige om, at der paa den af dem tilbyxlede Deel af Stølen Friesæter, skal der i alt tilsammen beites 30 Nøds Creature i fælles Beitning. Sagvolderen forpligter sig til at udrede 3 Spd af denne Sags Omkostning, og skulle de beløbe sig til over 6 Spd, da skal han af det overskydende udrede det halve. Alt vedtager han, at betale til Marts Maanedstings Udgang. Alt efterkommes og udredes under Executions Tvang. Forestaaende Forlig blev Parterne forelæst.

Sagsøgerne betalede Indcammination 1 Spd 28 s: For 4re Vidner at afhøre 48 s: For en Udskrift 80 s: Sagvolderen Tilsvarspenge 40 s:

Udskriften af Thingsvidnet blev dem overleveret.

Wiglech Hansen Sexe Ole Svends: Sexe paa egne og øvrige Citanteres Vegne. Peder Johnsen Rogde med iholdt Pen.

1825: 428b

Opsadt Sag: Endre Midnes contra Johannes Tvedt.

For Endre Midnes mødte hans Broder Jacob Knudsen Midnes tilligemed denne af Øvrigheden lovlig udnevnte Curator Svend Aslaksen Ystenes og eskede nærværende Sag i Rette, samt var forlangende at Johannes Sjursen Tvedt modtte blive lovlig paaraabt for at erfare om han i Dag vilde give Møde, og i retteføre sine Contra Beviisligheder, formedelst hvilke han til i Dag var forundt Udsættelse.

Johannes Tvedt blev lovlig paaraabt men mødte ikke, hvorimod John Hansen Hagestad meldte sig, som den der skulde i agtage hans Tarv.

Citanten protesterede mod at bemeldte John skulde give Møde i Sagen da han ei var forsynet med de fornødne Bevisligheder til \at godtgjøre/ sin Compotanse dertil, hvorimod han var forlangende Sagen optagen til Doms efter den i nærværende Sag nedlagde Paastand med Tillæg af at Johannes Sjursen Tvedt, motte blive at ansee, med den i Loven for uafbenyttelse af Udsættelse bestemte Mulct.

Citanten fremlagde nu si{n}t {Soms} Indlæg med Doms Paastand der blev oplæst og indtages her saalydende ##

Eragtet. Sagen optages til Doms.

Da ingen mødte som havde med Thinget slutte for i Aften og samme udsadt til i Morgen.
A v W S Koren. Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen
Eidnes, og Tollach Olsen Oppedahl, alle med iholdt Pen

Næste Dag den 10de Februari 1825 continuerede Maanes thinget for Hardanger \saavel/
Lehnets \som/ og Lyseklosters Gods ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvor da blev thinglæst følgende Documenter{:} etc:

1. Circulaire, fra Kirke og Undervisnings Væsenet, datt: 31 Decbr: 1824, angaaende de beneficerede i Bergen Stift, end og Forklaring.

No: 1. Extract i Skifte sluttet 18de October 1824 efter Lars Olsen Berven er Jordegodset 2 Bpd 8 Mrk [Smør} 8/144 Løb Salt 4/9 Hud 1/9 Kalvskind i Gaarden Berven udlagt til Enken Magdeli Tostensdtr: og Sønnen Ole Larsen hver det halve, for Taxationssum 300 Spd hvoraf de svarer til {følgende} Creditorerne 174 Spd.

No: 2. Ditto ved Skifte sluttet 20de December 1824 efter Johannes Mikkelsen Tjoflaat, er en Søeboe for 7 Spd udlagt til Enken Børnene og en Creditor.

3. Do: ved Skifte sluttet 14de December 1824 efter Stengrim Iversen Gundtvedt er en Qvern Mølle for 1 Spd udlagt til yngste Datter.

4. Overskjøns Forretning afholdt 14de Juni 1824 paa Gaarden nedre Berve, mellem Opsidderne paa bemeldte Gaard.

5. Executionsforretning afholdt 28de Septembr: 1824 hos Hellie Ommundsen Sebbe for Gjeld 17 – 114 s: \til Her: Kjøbmand Bøddeker/ iberegnet Omkostningerne, udlagt i Løsøre.

6. Do: af 10 November 1824 hos Hellie Ommundsen Sæbbe for Gjeld iberegnet Omkostningerne 147 Spd 55 s: til Hr: Kjøbmand Bøddeker (Bøddcker) i Bergen udlagt saavel i Løsøre som Jordegods.

1825: 429

7. Tæstamente datteret 29de Septemb: 1824, confirmeret den 20de Novem: s: A: mellem Ægtefolk Haaver Pedersen Uhrheim og Hustue Christie Sjursdatter.

8. Fæstesæddel datteret 1ste Februari 1825, fra Ole Ingebrigtsen Apol, til hans Broder Lars Ingebrigtsen paa et Plads under Gaarden Apol Egene(?) kaldet med videre, og Revers af samme Dato

9. Ditto fra John Olsen {Bran}\Haug/stvedt, til sin Søstermand Sylfest Østensen paa et Plads under Gaarden Haugstved Kalhagen kaldet. datteret 31 December 1824. Revers af Ditto Dato.

10. Obligation fra Ole Gundersen Busstetuhn til Knud Haldorsen Oppedal for 30 Spd, Pantet bestaaende i Løsøre, datteret 13 Decemb: 1824

11. Afkald Fra Tosten Tostensen Hovland for sin Kone Guri Olsdtr: Espes Moder og Mormoder Arv, stor 468 Spd 78 3/8 s: dat: 1 Juni 1824

12. Ditto Fra Sjur Johnsen Wæstreim for sin Kone Guri Gundersdatr: Aurdahls Arv efter Torkel Gundersen Aurdahl dat: 28 Maji 1824

13. Ditto fra Ole Tomassen Brandstvedt for sin Faderarv dat: 6 Dec: 1824

14. Lodsæddel Hvorved Sjur Sjursen Frøesteen indesidder med Sjur Sjursen, Guro og Christie Sjursdtrs: Løsøre efter deres Moder, dat: {2}8 Feb: 1825

Derefter blev afløst:

Pante Obligation datteret 19 October 1821 fra Anders Sjursen Hjølmo til Ole Endresen Lilletuhn med flere stor 150 Spd, deraf 67 Spd 60 s: Ole Endresen tilhørende med Qvittering af 7de Februari 1825.

I Sagen, anlagt af Knud Tvedt mod Svend Jøssendal Folio 417 og 426, blev afsagt saadan Dom:

Under nærværende Sag har Knud Olsen Tvedt sagsøgt Svend Olsen Jøssendal til at betale sig skyldige 15 Spd 48 s. m: v: Sagvolderen har vel tilstaaet Kravets Rigtighed, ligesom det og ved de førte Vidner er godtgjort; men han har derhos foregivet, at han har overdraget til Andre ustevnte Personer at udbetale hans Debit til Citanten, og da disse virkelig for ham have foregivet at {ef} have efterkommet hans Forlangende, saa troer han paa Grund heraf ei at skyldes til Citanten mere end 1 Spd 48 s. Uagtet Sagvolderen var forundt Udsættelse for at godtgjøre denne hans Paastand, saa har han dog ei afbenyttet denne, ei heller hverken selv eller ved Fuldmægtig mødt i Retten efter Udsættelsen, men Citanten mødt og {st} paastod Dom. Paa Grund heraf bliver Kjendt for Ret: Sagvolderen Svend Olsen Jøssendal ipligtes herved at udbetale den paastevnte Summa 15 Spd. 48 s. til Citanten Knud Olsen Tvedt, saavel som lovlige Renter 4 pro Cent, fra Indvarslingen til Forligelses Commissionen den 26de Marts 1824 indtil Betaling skeer; saa betaler han og i denne Processes Omkostninger 4 (: fire :) Speciedaler, samt til Justitscassen for unødigt Trætte, saameget som Dom og Segl koster og for uafbenyttet Udsættelse, til Kingservigs Præstegjelds Fattigcasse 2 Spd, i Betragtning af at han er en {simpel} \enfoldig/ Bondemand, der ei kan qualificere sig til den Straf, som Forord: 3 Juni 1796 § 10 fastsætter for Lovkyndige Sagførere. Alt efterkommes under Executionstvang inden

1825: 429b

15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen Tobias Haldorsen Eidnes contra Ole Omundsen Velure, Folio 427, blev afsagt saadan Dom:

Sagvolderen har ei mødt og modsagt det paasøgte Krav 1 Spd. 62 s. thi Kjendes for Ret: Sagvolderen Ole Omundsen Velure ipligtes at betale til Citanten de paasøgte 1 Spd. 62 s. tilligemed lovlige Renter 4 pro Cent fra Indvarslingen til Forligelses Commissionen den 13de November 1824 indtil Betaling skeer, sa{mt}a betaler han og i Processens Omkostninger 2 Spd. Alt efterkommes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse.

I Sagen Endre Knudsen Midnes contra Johannes Sjursen Tvedt Folio 420 og 428 blev afsagt saadan

Dom:

Under nærværende Sag har Endre Knudsen Midnes sagsøgt Johannes Sjursen Tvedt til at udlevere sig 12 Kander Brim som Citanten tilkommer i Leje af en Ko som han til Sagvolderen

\havde/ udlejet. De under Sagen afhørte Vidner synes vel at tilvejebringe Formodning, skjøndt ei fuldt Beviis, for Kravets Rigtighed. Paa Grund heraf Kjendes for Ret: det tillades Citanten Endre Knudsen Midnes for sit Værnething til første eller andet Thing, efter forud at have forkyndt denne Dom for Johannes Sjursen Tvedt og efter forud lovlig at have indstevnt ham at anhøre Eeden, med sin corporlige Eed at bekræfte, at han har udlejet en Ko til Johannes Tvedt og at han derfor endnu tilgodekommer i Afgift 12 Kander Brim. Aflægger han Eeden inden de foreskrevne Terminer, udreder Johannes Tvedt de paastevnte 12 Kander Brim eller sammes Værd i Penge med 96 s., saavel som i Processens Omkostninger 4 (: fire :) Speciedaler. Aflægger han ei Eeden under de foreskrevne Terminer bliver Sagvolderen derved frifunden for Citantens Tiltale og Processens Omkostninger ophæves. Sagvolderen udreder i begge Tilfælder for uafbenyttet Udsættelse, til Kingservigs Præstegjelds Fattigcasse 2 Spd. skrives to Speciedaler. Alt efterkommes under Executions Tvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og foreskrevne Terminer.

Da ingen efter 3 Ganges Udraab meldte sig videre for Retten, saa blev Thinget hævet.
A v W S Koren Tollak Olsen Oppedal, Iver Christensen Eidnes, Sjur Samsonsens
Helleland og Endre Jensen Helleland alle 4 med iholdt Pen.

Forhør mod Ole Jacobsen Rogde.

Aar 1825 den 14 Februari blev Retten sadt paa Sorenskrivergaarden Helleland \ved mig/ i Overværelse af de 2de eedsvorne Laugrettes mænd Iver Christensen Eidnæss og Tollak Olsen Oppedahl, for at foretage et af Amtet under 21de f. M: befalede Forhør over Ole Jacobsen Rogde for begaaede Volsomheder og Uordener ved en hos ham foretaget Executionsforretning

Hvorda! mødte tilstede anklagede Ole Jacobsen Rogde, fri for Baand og Tvang saa var og tilstede Lænsmanden Johannes P. Age.

Sorenskriveren fremlagde den af ham under 11de d: M: udstyrede Indkaldelse til denne Sags Foretagelse her i Dag, samt Amtets forbemeldte Ordre med deri paaberaabte Indberetning, som \med/ deres Paategninger bleve op-

1825: 430

læste og indtages her saalydende ##

Indkaldte Ole Jacobsen Rogde forklarede at han saavidt han erindrer er i sit 42de Aars Alder, fød paa Gaarden Rogde paa det samme Jordebrug her i Kingservigs Præstegjeld som han hidtil har ejet og paaboet. Angjeldende var hjemme hos hans Forældre saalænge de levede. Hans Fader Gaardmand Jacob Nielsen Rogde, døde for omtrændt 31 Aar siden og hans Huustro, Angjeldendes Moder Kari Olsdatter døde for omtrængt 17 Aar siden. Angjeldende har ikke tjent anderledes, {at} end at han var udcommanderet som Soldat Øster paa ved Frederichshald henved 2 Aar og stod i alt som Musketeer Soldat i henved 13 Aar, men var den øvrige Tid imedens hjemme paa hans nu havende Gaard. Angjeldende har aldrig været tiltalt for nogen Forbrydelse eller lidt nogen Slags Straf enten i eller uden for Krigs-Tjenesten. I Anledning den forelæste Klage declarerede Angjeldende, at den Gang at han begik den paaklagde Uorden imod Rettens Middel, var han desværre saa beskjenket \og betaget/ af Bekymringer og Ærgrelse at han ei vidste hvad han foretog sig, men beder og haaber at hans Forseelse og hans fattige Vilkaar, samt at han har en døv og dom Broder at underholde og en svagelig Kone, vil forskaffe ham Medlidenhed og at Naade maa gaae for Retten. Da Angjeldende intet havde videre at tilføre, fremstod Indkaldte

Aschild Vigliksen Aakre, sagde sig omtrent 32 Aar gammel, bosadt Gaardemand her i Kingservigs Præstegjeld, nød sidstleden Høst Alterens Sacramente, forklarede at han var nærværende den omhandlede Tid da ommeldte Executions Forretning blev foretaget og hørte og saae da at Anklagede Ole var beskjenket og som i Klagen anført med Hidsighed og Vrede greb Skrivertøjet og Documenterne af Bordet \i Stuen/ hvor Lensmanden sad sig ned, kastede dem imod Lensmanden og sagde at han /: Lensmanden :/ ikke skulde faa skrive eller foretage nogen Forretning i hans Huus og der paa skuede ham /: Lensmanden :/ fra {sig} Bordet. Lensmanden søgte derpaa at tale Anklagede til rette og vilde atter nedsadt sig for at fuldføre Forretningen, men Anklagede greb atter i ham og skuede ham fra Bordet, derpaa begav Lensmanden sig med Vurderings mændene og Comparenten, efter Lensmanden Forlangende, op i en, den Anklagede tilhørende, Sægebod og kort efter at Lensmanden der havde lagt Papiirerne paa en Kiste og havde sadt sig ned og begyndt at skrive, kom Anklagede Ole Rogde ind ved at spænde op Døren som var igjenlukket og i Hidsighed forbød Lensmanden at skrive noget i hans Huus og kort efter at Lensmanden havde reist sig op og i Venlighed anmodet ham at give sig tilfreds og besinde sig, trev Anklagede alle Papirerne, kneb(?) dem sammen i Haanden og uagtet han blev anmodet at levere dem tilbage beholdt han dem og vilde gaae paa Dør og sagde ”at de skulde faae dem naar de kom uden for.” Derpaa begjærede Lensmanden at de Tilstedeværende skulde med Magt fratage ham Papirerne, hvilket de da ogsaa gjorde og var Comparenten nød til med Magt at opbryde een Finger efter en anden for paa den Maade at faae dem ud af Anklagedes Haand, medens de Andre holdt ham fast, hvilket Lensmanden bad de saaledes vilde gjøre for at kunde faae Papirerne uskadte tilbage; hvor {efter} \paa/ Lensmanden \kort efter/ for at kunde fuldføre Forretningen formaaede de Tilstedeværende at binde ham /: Anklagede :/ med et Baand om Fødderne og ligeledes om Hænderne, indtil Forretningen var fuldført da Angjeldende strax blev løs ladt, og foregik alt saaledes som i oplæste Klage er anført, kun at Anklagede Adskillige Gange blev

1825: 430b

advaret at betænke sit Forhold. Deponenten vidste intet videre til Oplysning, afskediget, efter at han havde hørt oplæst sin tilførte Forklaring, som han tilstod rigtig.

Anklagede fremstillede nu anden

2den Deponent Peder Johnsen Rogde Gaardmand, Naboe til Anklagede sagde sig i 56 Aars Alder og sidstleden Høst at have nydt Alterets Sacramente forklarede at da den heromhandlede Executionsforretning holdtes paa Gaarden Rogde kom Stevnevidnet Johannes Johannessen Aga op til Deponentens Lade og bad Deponenten komme ned til Ole Rogdes Bue; men Deponenten vilde ikke og undbad sig hvorpaa Johannes gik, straxt efter kom Anklagede Ole Rogdes Huustrue grædende og skrigende og bad Deponenten at komme ned til hendes Mand, da de gjorde ham Skade, Deponenten fulgte hende da ned i Boden, og da han kom ind, da saa Deponenten at Lars Sysen holdt Anklagede i Haaret med en Haand og med den anden i Brystet og Lensmand Ole Holkesvig holdt Anklagede i Haaret med begge Hænder. Lensmand Johannes Aga bad derpaa Deponenten, at gaa efter et Taug; men Deponenten svarede Nei! men slip ham nu saa vil jeg faa ham ud og tale med ham hvortil Lensmand Johannes Aga svarede at saa maa du være ansvarlig for ham at han ei gjør noget Ondt, hvorpaa Anklagede slap Løs og fulgte Deponenten ud og ind i sin Stue, og da Deponenten formanede ham at han intet galt maatte foretage men være roelig svarede han, at han slet ikke skulde gjøre det mindste og lovede Deponenten dette bad derpaa Deponenten følge sig op til Sægeboden hvilket Deponenten nødig gjorde; men beqvemmede sig dog dertil, da Angjeldende kom ind i Boeden hvor Lensmand Aga og medhavende Vidner sad sagde Angjeldende til dem, at de skulde intet exequere i hans Huus, da han havde sagt dette

greb Lars Sysen ham faast med en Haand i Brystet og den anden i Haaret hvorpaa de Øvrige Tilstædeværende nemlig Johannes Johannessen Aga, Lensmand Holkesvig og afhørte 1ste Deponent Askild Aakre samt Lensmand Johannes Aga alle i det samme greb ham an og lagde ham først ned paa Gulvet og bandt Hænder og Fødder paa ham, og greb Lensmand Holkesvig ham saa haart i Struben, at han ikke vell kunde faa skrige, og blev ham sadt bunden paa en Kiste hvor han forblev omtrent 1 ½ Time bunden hvorpaa han blev Løst. Deponenten blev forelæst sit Prov vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Anklagede fremstillede derpaa som

3de Deponent Sigri Hansdatter Rogde, sagde sig omtrent 30 Aar gammel og sidstleden Høst at have nødt Alterets Sachramente. Hustrue til en Søn af forestaaende Deponent forklarede, at da den omhandlede Execution blev afholdt paa Gaarden Rogde hørte Deponentinden i det hun kom gaaende forbie Anklagedes Sengebod at der var Tummel og Larm inden for og var Vidnet i Tanke om at gaa ind og bede dem fare Lempelig og skikkelig ad i det samme kom 1ste Deponent Askild Aakre og Johannes Johannessen Aga udbærende af Boden med en Kiste og hørte da Deponentinden at Anklagede raabte at han vilde have Lapen af det andet begjærte han ikke dette var hans Ord, bad derpaa at {h} man skulde lade ham have Fred i sit eget Huus, han bad at de vilde lade ham have Gudsfred og Kongens Fred, og raabte Vold og at de drap ham. Dette er alt hvad Deponentinden havde at forklare da hun ikke var inde og saa det Passerede og ved ei videre end hvad hun hørte passere, som anført. Afskediget.

Ingen af de nu Tilstædeværende havde videre at tilføre.

Sorenskriveren fandt fornødent her at tilføre, at da de øvrige, som under dette Forhør bør afgive Forklaring dels ere fraværende paa Rejser og dels boende i andre Tinglaug flere Mile herfra og Rettens Administrator skal i denne Uge tiltræde

1825: 431

Reisen til Vosse Maanedsting hvorfra han ikke kommer tilbage førend Løverdag eller Søndag straxt før Marti Maanedsting her skal afholdes, saa bliver dette Forhør paa disse Grunde udsadt til at foretages her paa Marti Maanedsting første Tingdag den 7de Marti førstkommende betimelig om Morgenens Kl: 8te:

Hermed blev sluttet.

A v W S Koren. Iver Christensen Eidnæss, Tollak Oppedahl begge med iholdt Pen.

Marti Maanedsting for Hardanger 1825

Aar 1825 den 7de Marti blev Retten sadt paa Gaarden Helleland, af Stedets Sorenskriver og de eedsvorne Laugrettesmænd Iver Christensen Ejdnæss, Tollak Olsen Oppedahl, Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland, formedelst at ingen før var tilstæde blev Retten først sadt Kl: 10 Formiddag

Hvorda blev foretaget Continuation af det mod Ole Jacobsen Rogde paabegyndte Forhør Fol: 429 og 430.

Administrator fremlagde sin under 14de Februari dette Aar udstædte Indkaldelse forsynet med Forkyndelses Paategning, hvorved Lensmand Ole Øriansen Holkesvig og Lars Knudsen Sysen ere indkaldte for under nærværende Forhør {ere indkaldte} \at afgive Forklaring/; ligeledes blev fremlagt de Beskikkede Stevnevidner for Kingservigs Skibbredes Attest om ved mundtlig Varsel til i Dag at have indkaldt Ole Jacobsen Rogde, disse Documenter bleve oplæste og indtagne her saalydende ##

Anklagede Ole Jacobsen Rogde var i Retten tilstæde frie for Baand og Tvang; men anmeldte at hans indkaldte Hustrue Torbjør Larsdatter Rogde ei formedelst Sygdoms Forfald kunde give Møde i Dag.

Derefter fremstod da som

4de Deponent Lensmand Ole Øriansen Holkesvig forklarede sig 43 Aar gammel og sidstleden Høst nød han Alterets Sachramente Angjeldende ubeslægtet, efter at 1ste Deponent Askild Vikliksen Aakres Afgivne Forklaring, saavel som den indgivne Klage var ham forelæst, forklarede han sig aldeles Overenstemmende med 1ste Deponent med Tillæg af at nærværende Deponent hørte at Anklagede Ole Jacobsen Rogde flere Gange sagde at han brydede sig Fanden om Lensmanden og det hele Storthing, en Hykler var han og en Hykler havde han været forresten, fremturede han den hele Tid med grove og høist uanstændige Udladelser. Videre vidste ei Deponenten til Oplysning, vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført Afskediget.

5te Deponent Lars Knudsen Sysen forklarede sig omtrent 50 Aar gammel og sidst afvigte Høst nød han Alterets Sachramente Anklagede aldeles ubeslægtet. Han forklarede sig aldeles eenig og fuldkommen Overenstemmende med hvad 4de Deponent Lensmand Holkesvig har forklaret med Untagelse at han ei erindrer at Anklagede Ole Jacobsen Rogde lovede at Lensmand Age skulde faa Doccumenterne tilbage naar de kom ud af Boden saaledes som af 1ste Deponent er omforklaret, er for øvrigt aldeles Overenstemmende med denne. Videre erindrede ikke Deponenten sig nu at forklare vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført afskediget.

Indkaldte Johannes Johannessen Age var ei endnu Hjemkommen fra sin Reise, hvorfor Administrator fandt nødvendigt at udsette nærværende Forhør til Mandagen den 21de Marti førstkommende til hvilken Tid man troede at være forvissat om at han vilde komme Hjem.

Udsadt Sag Fol: 419

Sagvolderen Nils Heljesen Hagen mødte for Retten og i Følge den ham sidst forundte Udsættelse irettelagde

1825: 431b

de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have Contra indstevnt Viking Thorsen Jøssendahl, for at godtgjøre at den af ham paastevnte Næver virkelig af Contracitanten er kjøbt af Gunder Aslaksen Kjele af øvre Tellemarken. Attesten blev læst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten var personlig i Retten tilstæde og vilde afvarte hvad videre {herved} Contracitanten havde at iretteføre.

Contracitanten fremstillede som godvillig mødende

1ste Contravidne Ole Svendsen Hagen af Røldahl sagde sig 35 Aar gammel og sidstleden Høst nød han Alterets Sachramente, Contracitanten og Vidnet ere gifte med hinandens Søster, efter given Formaning aflagde han Eed og forklarede. At for omtrent 3 á 4re Aar siden, var benevnte Gunder Kjele og Contracitanten nærværende i Vidnets Stue, og samtalede da om at Contracitanten af Gunder skulde købe noget Næver men Accorden blev da ikke afsluttet; men nogen Tid derefter kom Gunder Kjele allene og fortalte for Vidnet at han var accorderet med Contracitanten om 12 Vaager Næver og modtog da i Vidnets Overværelse en Del Varer af Contracitantens Kone til Vedderlag for bemeldte Næver. Nogen Tid derefter var Vidnet med Contracitanten for at afhente den kjøbte Næver, de traf da Gunder Kjele paa Veien men da han da skulde i Ligfærd saa fik han ikke Tid til selv at følge med for at levere Næveren; men gav derimod Ordre til en ved Navn Knud Odland at han skulde udlevere Næveren, men da Knud ei fik Tid til at levere Næveren saa gav denne derimod Ordre til

Sondre Sondresen Odland, og han tilveiede Contracitanten i Vidnets Overværelse 12 Vaager Næver som var Gunder Kjele tilhørende om dette var den af Hovedcitanten paastevnte Næver ved ei Vidnet. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført afskediget.

Paa Grund af nærværende Vidnets Forklaring maatte Contracitanten begjære nærværende Sag udsadt til førstkommende Sommertig!! (-ting), for at kunde erholde et Tingsvidne optaget i øvre Tellemarken

Hovedcitanten prottesterede mod den forlangte Udsættelse og troede at han havde været istand til nærværende Ting at tilveiebringe de fornødne Oplysninger han maatte altsaa begjære Dom under Paastand som forhen nedlagt.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende Sommer Ting for Kingservig og Røldahls Skibbrede.

Betalt Indcam: med Afdrag af Tilsvarspenge 108 s. et Vidne 8 s: for en Udsettelse 12 s:

Nye Sag

Helje Olsen Botnen af Røldahl mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Anfind Josephsen Botnen og Hustrue for ulovlig at have slaaet Hø i en for dem Samfælleds Beitestrækning Schiemmedahlen kaldet, samt for at have derfra bortdrevet Citantens Chræature med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Forligelses Commitionen der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Documenterne bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen var selv personlig i Retten tilstæde, og benægtede aldeles at have slaaet Hø paa Citantens Ejendom men derimod har Sagvolderen leiet et Stykke Jord i bemeldte Stølsbeite i Forening med Knud Knudsen Botnen, dette Stykke har han slaaet men aldeles intet andet.

Forlig mellem Parterne blev forsøgt, men ikke opnaaet, og da Administrator ei fandt ved nærmere Undersøgning at nærværende Sag som Tingsag kunde afgjøres, saa blev Sagen henvist til Behandling paa Aastædet.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s: og Sagvolderen {Indcammination} \Tilsvarspenge/ 40 s:

1825: 432

Gammel Sag Folio 421 Viglik Olsen Reisæter mod Berge Bergesen Qvæstad.
Begge Parter mødte tilstede.

Sagvolderen fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om, contra at have indvarslet Citanten i denne Sag, til at anhøre Vidner og lide Dom, med Omkostninger alt efter Attestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saalydende #.

De indstevnte Contravidner bleve paaraabte og mødte begge tilstæde anhørte Eedens Forklaring af Lovbogen blev paamindet om Eeden!! Vigtighed og Straf for Meeneed, og aflagde begge Lovens Eed

Iste Contra Widne Guro Olsdtr: Børve, sagde sig noget over 60 Aar gl: Søster til Hoved Citanten og Sødskendebarn til Contracitantens Hustrue, forklare!! under hendes aflagde Eeds Kraft: at Vidnets Fader Ole Reisæter eiede et Æbletræe som stod paa Gaarden Qvæstads Grund, hvilket Od Wigleichsen Qvæstad havde givet ham Det stod den Gang ikke paa nogen Gaarden Qvæstads Ejeres særskildte Ejendomme men i Gaarden Qvæstads felles Udmark. Vidnet kan om forlanges paavise Træet. Om dette Træ blev anført i Skiftet efter Vidnets Fader og der til deelt nogen hvis af Arvingerne eller ikke er hun uvidende om. Hvem der

siden har været eller er Ejer af Træet, derom har hun ikke hørt eller er vidende, før end nu denne Trætte, opstod. Vidnet vidste intet videre til Oplysning. Afskediget

2det Contra-Widne Britta Pedersdatter Reisæter, sagde sig omtrent 45 Aar gammel og Hoved Citantens Hustrue, og ubeslægtet til Contracitanten, forklarede under hendes aflagde Eeds Kraft, at hun stedse hørte af hendes Egtefælle og mange andre, dem hun dog ei kan navngive, at omtvistede Æbletræe er hende og hendes Mand tilhørende, og har hun engang før omtrent 7 Aar siden ved hendes Folk ladet hente Æbler af det, ligesom og forleden Høst lod hente Frugten af det, {da} men da det næsten aldrig har baaret noget før som var værd at hente har den som oftest været uhentet og omtrent samme Aar eller Aaret efter blev Vidnet sendt Æbler af samme Træ \det/ ved et af foranførte Hovedvidne ved Navn Anna {er forklaret}. Da {hendes} Vidnets Mands Forældre døde vare de Myndige Arvinger, derfor kunde {de} \de/ skifte som de vilde baade i henseende til Æbletræet og øvrige Efterladenskaber. vidste ei videre Afskediget

Contra Citanten derefter declarerede: at det Brug i Gaarden Qvæstad paa hvis Grund det omtvistede Æbletræe Æbletræe!! staaer, eier \han/ nu for en trediedeel og for de 2 tredieparter er Ejeren Aad Helliesen Qvestad, men Contracitanten bruger og benytter det hele Brug, og ikkun svarer Levekaar til Aad Helliesen for hans Ejendom. Det har flere og forskellige Ganger, og i alt 9 Gange været kjøbt og solgt imellem Contra Citanten \Od Helliesen/ og andre, snart en større og snart en mindre Deel og fremlagde han 3de Skjøder det ene af 26de October 1802 det andet af 30te Maji 1808 og det 3de af 22de Octob: 1810 hvorefter det hele Brug nu ejes af bemeldte Aad Helliesen og Contracitanten Berge Bergesen, hvilke samtlige Skjøder efter Contracitantens Formenende bevise at Ejendommen, stædse har været overdraget uden nogen Forbeholdenhed eller andres paastaaede Ejendom, som da deri motte være nævnt, men ingensteds vil Æbletræet findes anført. Videre fremlagde Contracitanten en Udskiftnings Forretning begyndt 25de September 1789, hvorved Contracitanten paastaar at den Strækning, af den felles Udmark hvorpaa omtvistede Æbletræe stod og nu staar, hvilket ved Vidner paa Aastedet kan bevises om modsiges og fornødent skulle agtes blev tildelt(?) Contracitantens nu havende Brug uden at Æbletræet Qvæstiones, findes nævnt eller untaget fra Ejendommen som nødvendig hvis det ikke skulde {høre} \høre til Bruget/.

Citanten anmerkede til Gjendrivelse af Contra Citantens tilførte at det er ved Citantens førte Hoved Vidner og endog ved Od \Odsen/ Qvæstad og Od Helliesen Qvæstad, deres Forklaring beviist at Citantens Fader Ole

1825: 432b

Tostensen Reisæter eiede og benyttede omtvistede Æbletræe indtil hans Død, der levede intil over 70 Aar efter at paaberaabte Udskiftning var afholdt, og er et af disse Vidner nemlig Od Helliesen Eieren til den største Deel af Contra Citantens Brug.

Contra Citanten declarerede for nærværende ingen flere Vidner \at/ have at afhøre.

Citanten fremlagde nu, de beskikkede Stevnevidners Attest om i Continuation mundtlig at have indstevnt Contra Citanten Berge Bergesen Qvæstad til ved end nermere at anhøre Vidner og Beviser efter Attestens Formæld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

De indstevnte Vidner mødte alle undtagen Christie Matiasdr: Rogdeberg, som Citanten denne Gang frafaldt, og som Godvillig mødende Vidne{r} Lars Johannesen Qvæstad, hvilke samtlig Vidner nu aflagde Lovens Eed med Løfte om at ville vidne Sandhed, fremstod

1ste \Continuations/ Vidne {Lars Johannesen} \Od Helliesen/ Qæstad!! (Qvæstad), dette Vidne som forhen er bleven Afhørt fik nu en Rystelse, og blev af Citanten frafalden.

Derefter fremstod Godvillig mødende

2det \Continuations/ Vidne Lars Johannesen Qvæstad, sagde sig 44 Aar gammel og begge Parter ubeslægtet, forklarede sig under sin aflagde Eed, at han stædse har hørt, at Citanten saavel som dennes Fader stædse har været anseet for Ejer af omtvistede Æbletræe og har Vidnet engang seet Citantens Søn plukke Æbler af dette Træe, og som det forekommer ham omtrent for 7 á 8 Aar siden, \saa\1/ har\3/ aldrig\4/ Vidnet\2/, førend\5/ nu da denne Trætte begyndte hørt at Contra Citanten har tilægnet sig nogen Ejendom i bemeldte Træe Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, Afskediget.

3. Continuations Vidne Magerethe Bergesdtr: Qvæstad forklarede under sin aflagde Eeds Kraft: at hun ofte har hørt af hendes Egtefælle Od Helliesen Qvæstad, at Helie Odsen Qvæstad og Hustrue Jorand Tostensdtr: Qvæstad engang de bleve fortørnede paa Citantens Fader Ole Tostensen, sagde de til ham at det for Eftertiden skulle være ude med for ham at eje eller nyde noget godt af det ham givne Æbletræe paa Gaarden Qvæstad. Efter nogen Samtale og Overveielse bleve de saaledes forenede, at de: Hellie Odsen og Hustrue Jorand Tostensdtr., skulde erholde et Sælie \Træe/, som de og siden derefter benyttede imod at Ole Tostensen Reisæter, skulde faa beholde Æbletræet staaende paa Gaarden Qvæstad, men da Hellie Odsen var død blev Sælie træet benyttet af {dennes Søn} Citanten Ole Tostensens Søn som ligefuldt tilegner sig Æbletræet, hvilket forekommer Vidnet urigtigt. Vidnet sagde sig at være Søster til Contra Citanten, og at hendes Egetefælle!! (Egte-) er Sødskendebarn til Hoved Citanten, og er hendes Egtefælle Ejer af de to tredie Parter af Contra Citantens Brug. Vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

4. Continuations Vidne Anna Larsdtr: Skaaltvedt omtrent 60 Aar gl., forklarede under sin aflagde Eed, at hun tjenede i 7 Aar \hos Citantindens Fader/, og da hørte hun ikke Andet end at Citantens Fader ejede omtvistede Æbletræe, og saae at han benyttede Frugten af det. Senere hen tjente Vidnet i 7 Aar hos Contracitanten Berge B: Qvæstad, og da hørte hun aldrig at han tilegnede sig omtvistede Æbletræe, ei heller saae hun at det bar Frugt, eller hvem der benyttede det. Hun har aldrig hørt eller vist at Contra Citanten tilegnede sig nogen Ejendom i dette Træe førend da denne Sag blev anlagt. Her er omtrent 20 Aar siden

1825: 433

hun forlod bemeldte Tjeneste hos Contra Citanten og Hoved Citantens Fader døde omtrent 3 Aar før hun forlod Tjenesten. Vidste intet videre til Oplysning Vedstod sit Prov rigtigt tilført. Afskediget.

5. Continuations Vidne Jorand Olsdtr: Qvæstad Contra Citantens Hustrue, forklarede paa Hoved Citantens Tilspørgende, og i Kraft af hendes Eed, at saa lenge Citantens Fader levede, ansaaes han at være Ejer af omtvistede Træe og benyttede samme men strax efter hans Død, ansaae Vidnet og hendes Mand Contra Citanten dem for Ejere af bemeldte Træe, og benyttede stædse den ringe Frugt det bar naar de fik beholde den, men undertiden blev den borttaget uden at {h}vide af hvem. Paa Rettens nærmere tilspørgende om paa hvad Grund Vidnet og Egtefælle tilegnede dem omtvistede Træe da Citantens Fader var død, svarede hun: da det stod paa deres Gaardebrugs Grund og de ikke hørte nogen der meldte sig hos dem som Ejer af Træet førend nu efter 20 Aars Beløb!! (Forløb), saa ansaae de Træet som deres dyrkede og Høstede hvad {h} de motte beholde af Frugten. Vidste ei videre til Oplysning. Afskediget.

Citanten tilstod ingen flere Vidner at have at afhøre. Gav sit Indlæg i denne Sag af Dags Dato der blev oplæst og indtages her saalydende # Hermed indlod han Sagen til Doms med yderligere Paastand ved den forventende Dom at tilkjendes Ejendomsret i Træet som han nu ved dets Oplysning bemærker at have forglemt.

Contra Citanten fremleverede nu sit Indlæg datteret 8de Febr: 1825 der blev oplæst og indtages her saalydende # Derpaa indlod han ligeledes Sagen til Doms fra sin Side, med

Anmerkning at han aldrig har hentet Frugt om Natten, men ved høje lys Dag plukket af det omtvistede Træe.

Contracitanten betalede for Stevningens Indcammination efter Afdrag af Tilsvarende 108 s: for 2 Contravidner 32 s: Citanten betalede for {S} Continuations {v} \Stevningens/ Indcammination 1 Spd 28 s: og for 4re Continuations Vidner 32 s:

Hermed blev for i Aften sluttet, og Thinget udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Tollach Olsen Oppedahl, Iver Christensen Eidnes, Endre Jensen
Helleland og Sjur Samsonsens Helleland.

Næste Dag 1825 den 8de Marti continuerede Maanedstinget for Hardanger ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget Eds Sag.

Asbjørn Knudsen Jøssendahl mødte for Retten og anmeldte, at da han havde tilformaaet Viklik Hansen Sexe, som befuldmægtiget for sin Broder Peder Hansen, til godvillig og uden Stevnemaal at Anhøre den Eed, som han ved Høiesterets Dom af 13de November 1824 var bleven ipligtet at aflægge, saa var han i saadan Hensigt begjærende nu inden Retten at aflægge Eden.

Viklik Hansen Sexe var som sin Broders Befuldmægtiget i Retten tilstæde, for at anhøre bemeldte Eed.

Asbjørn Knudsen Jøssendahl derefter foreviste bemeldte Høiesteretsdom, og med sin corporlige Eed bekræftede at han indløste det paasøgte Jordegods 14 Mark Smør og ¼ Tønde Salt med Bygsel og Herlighed i Gaarden Espe Matrikul No: 12 i Ullenssvangs sogn Myndtlingen Peder Hansen Espe og ingen anden til Odel og Ejendom.

Høiesterets dommen blev med Forevisnings paategning Comparenten tilbageleveret.
betalt 1 Spd 28 s:

1825: 433b

Edssag.

Helje Heljesen Trones mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Sterbboet efter Knud Larsen Mæland for at anhøre den ham ved Dom af 15de December 1824 ipligtede Eed Stevne attesten blev læst og indtages her saalydende #

Paa Sterbboets Vegne mødte Helje Heljesen, som gift med Enken efter afdøde Knud Mæland.

Helje Tronæss der efter foreviste Under rets dom af 15de December 1824 i hvis Følge han med sin corporlige Eed bekræftede at han tilgodekommer de paastevnte 26 Spd tillige med lovlige Renter i Sterbboet efter afdøde Knud Larsen Mæland.

Dommen blev med Forevisnings Paategning tilbageleveret.

Herfor betalt 1 Spd 28 s:

Opsadt Sag Fol: 417,

Peder Johnsen Rogde mødte for Retten og anmeldte at han uden Stevnemaal, har tilformaaet Haldor Haldorsen Oppedahl til at møde godvillig for Retten for at anhøre de Bevisligheder som han i Følge seneste Udsættelse agter at iretteføre,

for Contracitanten Haldor Haldorsen Oppedahl mødte dennes Broder Knud Haldorsen Oppedahl, og vilde afvarte hvad Hovedcitanten havde at irette føre.

Hovedcitanten irettelagde til nærmere Oplysning i Sagen et under Tellemarkens Jurisdiction optaget Tingsvidne, der efter hans Formeening i et og alt godtgjør hans Søgsmåls Rigtighed, dette Tingsvidne var han begjærende oplæst og i sin Tid vedhæftet Acten.

Knud Haldorsen Oppedahl anhørte forbemeldte Tingsvidne oplæse og maatte bemærke at dets Gjenstand var denne Sag aldeles uvedkommende, saameget mere som dette allerede forhen ved ergangen Dom er afgjort og til Bevis herom fremlagde han nu Udskrift af en mellem nærværende Sags Parter ergangen Dom begyndt den 25de October 1821 og paadømt 15de Februari 1822, hvilken han var begjærende oplæst og i sin Tid nærværende Acte vedhæftet.

Hoved citanten anhørte Udskriften af den fremlagde Dom oplæse, og vedgik at {at} det af ham erhvervede Tingsvidne virkelig angaar den samme Hæst som ved den afsagde Dom af 15de Julij 1822 er omhandlet. Hovedcitanten der ei havde flere Bevisligheder at irette føre var begjærende Dom hvorved han forhaabede sig tilkjendt det paastevnte samt i Processens Omkostninger skadesløs indberegnet vidtløftige Reiser herimellem og Tellemarken der udgjør mange Mil, tilsammen med 15 Spd.

Contra Citanten troede at alt fra Hovedcitantens Side fremkomne ikke sigtede til nærværende Sags Oplysning; men \an/saae alt for unødvendige Udflugter og Forhaling af Sagen, han maatte for øvrigt henholde sig til sin nedlagde Paastand, samt at Hovedcitanten maatte blive anseet med Mulgt efter Loven for unødigt Trætte, samt friefunden for Hoved Citantens ubeføiede Søgsmaal og Tillæg i {Pr} de paastaaede Procesomkostninger med 10 Spd (: Tie Spd. :).

Eragtet Sagen optages til Doms

Nye Sag:

Enken Ingebor Olsdtr: Tjoflaa for hvem mødte som Lauverge Johannes Tostensen Hovland og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing at have indkaldet Gunder Larsen Erdahl, for at see sig overbevist og lide Dom for at udbetale hendes skyldige 6 Spd for en Baad som Citanten!! (Sagvolderen?) for omtrent 6 á 7 Aars Tid siden har kjøbt af Citantens nu afdøde Mand Johannes Nielsen Tjoflaa. Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commitionen, der viser at Sagen som uforligt er henviist til Rettergang. Bemeldte 2de Documenter blev oplæst, og indtages her saalydende ##

Sagvolderen var Personlig i Retten tilstæde og bemærkede at

1825: 434

han vel ei kunne nægte at han til den omforklarede Tid, af Citantindens nu afdøde Mand købte en Sexaaret Baad, men denne skulle ifølge deres Accord, være ubeskadiget og aldeles Feil frie, undagen!! (undtagen) at der i et Bord fandtes en Sprække. Sagvolderen saa vel Baaden, den Tid Accorden skede, men deels var der da mørkt, og deels hang den under Taget i et Baadenøst, saa at han ei nøje kunne see, om den svarede til den indgangne Accord og Aftale. Da Baaden siden efter blev bragt til Sagvolderen befandtes den at være ganske ubrugbar, og fulde af Sprækker i Bordene. Sagvolderen og Citantindens nu Afdøde Mand, bleve da enige om, at der for Baaden skulle betales 2 Spd. hvilke Penge han var villig til strax at betale.

Citantindens Befuldmægtiget nægtede at modtage de tilbudne 2 Spd, og var begjærende det nu fremstillende godvillig mødende Vidne John Endresen Tjoflaa fremkaldt og afhørt han aflagde derpaa Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed. Han forklarede sig 47 Aar gl: og Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet ved ei videre, end at han var tilstæde den Tid, da Citantindens nu Afdøde Mand, Accorderede om den nu paastevnte Baad, og hørte han da at Sagvolderen bød 5 Spd uden at han ved hvodan!! (hvordan) Acorden siden mellem dem blev

afgjort. Vidnet kjendte ei saa nøje til i hvilken Forfatning Baaden var, og ved aldeles ei om den havde de Mangler som Sagvolderen har omforklaret, men paa nærmere Tilspørgsel forklarede Vidnet, at Citanterens Mand forlangte 6 Spd 3 Ort for Baaden. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning. Afskediget.

Citanterne måtte begjære, {.....} Anstand i Sagen til førstkommande September Maanedsting, i hvilken Udsættelse Sagvolderen og var enig, og {vare} \blev/ de saaledes forenede at de begge da godvillig uden videre Stevnemaal af nogen af Siderne skulde udtages Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges.

Citanterne betalede Indcommation 74 Skilling For 1 Vidne 8 Skl: For Udsættelse 12 Skl: Sagvolderen betalede Tilvarspenge 20 s:

Gammel Sag. Folio 424 Christen Hovland med flere mod Mauges Opsiddere. Af Citanterne mødte Johannes Tostensen Hovland, Helie Christophersen Qvalnes og Christoper Ingebrigtsen Qvalnes paa egne og øvrige Citanternes Vegne. {Af} Sagvolderne mødte selv tilstæde.

Sagvolderen Johannes Haldorsen declarerede at han, som den der hverken eier eller bruger Gaarden Mauge, og hvis Creature ei heller under hans Opsyn har været i det under Sagen her omhandlede Fjeldbeite, da hans Søn Sagvolderen Torbjørn Johannesen alene er Ejer og Bruger af den Deel i Mauge [som]? Comparenten forhen har ejet, saa anseer og paastaaer han sig denne Sag aldeles uvedkommende og frikjendt i alle Henseender, samt tilkjendt Erstatning Kost Tæring og Tidsspilde, ved det her paaførte Søgmaal.

De øvrige Sagvoldere fremlagde nu de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Thing contra at have indstevnt Citanterne at høre Vidner og Beviser og lide Dom alt efter Stevneattestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanterne fremlagde nu ligeledes deres Continuationsstevning i denne Sag ifølge Attest fra Stevnevidnerne, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Contra Citanterne Torbjørn Johannesen fremlagde nu et Skjøde af 1ste September 1823, et saakaldet Udraab eller Thingsvidne om den Fjeldstrækning paa hvilke Sagvoldernes Creature have beitet efter formentlig Ret dertil, og endelig et af Comparenten under 1ste September 1823, til hans Fader Sagvolderen Johannes H: Mauge, udstedt Kaarebrev, hvilke 3 Documenter Contra Citanterne haaber vil bevise at hans Fader Johannes Haldor-

1825: 434b

sen Mauge er denne Sag aldeles uvedkommende da han hverken eier eller bruger nogen Andeel af Gaarden Mauge, ei heller den Beitestrækning, hvorpaa Mauges Creature i afvigte Sommer har beitet.

Videre tilførte samtlige Contra Citanter i Anledning den paastaaede Muld ifølge et indgaaet Forlig, at bemeldte Forlig ingenlunde her kan anvendes, da det fremlagde Udraab af 20de October 1823, angaar en langt anden Ejendom eller Strækning end den i Anledning hvilken Forliget blev indgaaet og kan derfor ikke engang anvendes paa Knud Larsen Mauge og langt mindre paa Johannes Haldorsen og Torbjørn Johannesen da den første nu ikke er Ejer eller Bruger, og altsaa ei heller har fornærmet Citanterne, og den anden ei har indgaaet det paaberaabte Forlig, som desuden er denne hele Sag uvedkommende, da det (: Forliget :) kun kan være forpligtende for Ejendommen og ei for Personen ihenseende enhver Ejendom han måtte komme i Besiddelse af. Hvad altsaa angaar den paaklagte Fornærmelse af Contracitanternes Creature ind paa Citanternes Ejendomme, da staaer samme i lige Vægt for det her omhandlede Mauges nye Beite, med hvad Skade og Fornærmelse Citanternes Creature, have tilføjet Contra-Citanterne paa deres nye Beitestrækning efter fremlagt Udraab eller Thingsvidne, og til at bevise, at Citanternes Creature end mere have fornærmet Contra

Citanterne, ved at beite indpaa dissers Strækninger end at Contra Citanterne have beitet paa Citanternes. Fremstillede nu til Afhørelse de 2 indstevnte Contra Vidner Guro Larsdtr: Hovland og Magdeli Magnsdtr: ibidem, samt de godvillig mødende Vidner Herbor Jacobsdtr: Qvalnes, Torbjør Ystensdtr: Aakre og Marita Johannesdatter Maage, hvilke samtlige bleve paamindede om Edens Vigtighed og alle hver for sig med opragte Fingre og Saligheds Eed lovede at ville vidne Sandhed og intet fordølge eller Fordreie. Derpaa fremstod som

1ste Widne Guro Larsdatter Hovland der forhen som \2de/ Hovedvidne er afhørt, forklarede under hendes aflagde Eeds Kraft, at hun aldrig nogensinde i afvigte Sommer, medens hun var Bodeie hos Hovlans Opsiddere hentede Hovlands Creature, og derfor heller ikke, saae nogensinde Hovland eller Qvalnes Creature indpaa den Beitestrækning, som Mauges Opsiddere ifølge det fremlagde Udraab eller Thingsvidne benyttede til Beite til deres Creature, men derimod saae hun Mauges Nøds Creature to forskellige Gange inde paa Hovland og Qvalness Bejtestrækninger, og den ene af bemeldte Gang vare de endog komne ei alene til Hovlands Sælshuse paa selve Stølen, men endog forbie dem, og jagede Vidnet dem tilbage, uagtet hun ingen Ordre, havde faaet dertil af hendes Huusbond. De andre flere Gange hun saae Mauges Creature inde paa Qvalness Beiter, var det engang Hæst Creature, for øvrigt Faaer. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet. Afskediget.

2det Contra Vidne der forhen som første Vidne er bleven Afhørt, Magdeli Magnsdtr: Hovland, forklarede under hendes aflagde Eeds Kraft, sig aldeles overenstemmende med forestaaende Vidne kun med den Forskjel, at hun kun en Gang saae Mauges Nøds Creature indpaa Hovland og Qvaldnes Opsidderes Beiter, og den Gang, endog paa selve Stølen oven om Sælshusene, og var det samme Gang, som forestaaende Vidne Jagede dem tilbage. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet som dog i det samme paa Tilspørgende declarerede at hun ikke af Hovland eller Qvalnes Mænd var bleven befalet at tilbagejage Mauges Creature om hun saae dem paa Hovlands Beite. Afskediget

3. Contra Widne Herbor {Johannes} \Jacobs{dtr:}/datter Hovland, der som tredie Hovedvidne er bleven afhørt, forklarede under hendes aflagde Eeds Kraft at det Stæd som hun forhen har omvidnet, at tilhøre Hovlands Op-

1825: 435

sidderes Beitestrækning hvor Mauges Creature har gaaet er hun {k}un(?) vidende om at være Hovland tilhørende efter Hovlands Opsidderes Sigende, og da de paa {A} Mauges Støl Jagede deres Creature til de \forbemeldte?/ Strækninger ned mod Qvenno, saa foraarsagede dette at Hovland og Qvalnes Creature flygtede for Mauges Creature, saa at de (: Hovlands Creature :) gik ikke alene tvert over Mauges Beitestrekning men langt længere hen {til} indpaa Bleje Gaards Beitestrekninger. Hun havde vel og, de foregaaende Aar hentet Hovlands Creature ind paa Bleies Strekning, men aldrig saa tit og langt som sidst afvigte Aar. Paa Aastædet vil Vidnet kunne paavise omhandlede Stæd og Stæder hvor Mauge Mend eller deres Bodejer henjavede deres Creature i Bejte. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

4de Contravidne Torbjør Ystensdtr: Aakre, forklarede i Kraft af hendes forhen aflagde Eed at hun sidstleden Sommer var Boddeie hos Mauge Mænd og bestyrede en Deel af deres Creature paa den Strækning, som frem lagde saakaldte Udraab eller Thingsvidne ommeldte, og da var Hovlands Nøds Creature tre forskellige Gange paa selve Mauges Støl, hvorfra Vidnet hver Gang Jagede, dem tilbage, og var Hovlans Faar meget ofte afvigte Som/m/er paa Mauges Bejtestrækninger og Hovland og Qvalnes Kjør, ligesaa, men ikkun 3 Gange som anført paa selve Stølen, det Vidnet saae. Hovland og Qvalness Faer!! (Faaer) var især meget tit paa Mauges selve Sæterstøl og trak da Mauges Faar ofte med dem tilbage efter Faars

Natur at ville følge Sammen. Mauges Faar var kun 30 til 40 Stykker, men Hovland og Qvalness Faar, vare mange gange saamange. Vidnet vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

5te Contra Vidne Marita Johannesdtr: Mauge, sagde sig en Søster til Contra Citanen Torbjørn, forklarede under hendes aflagde Eeds Kraft aldeles enslydende med forestaaende Vidne, og at hun samme Tid som bemeldte Vidne, saae Hovland og Qvalnes Creature paa bemeldte Støl. Forestaaende Vidne traadte nu atter frem og i Forening med dette Vidne erklærede begge at de {h} aldrig havde Jaget eller seet nogen jage Mauges Creature i Beite, udenfor eller anden Stæds end paa Mauges Strækning efter fremlagde Udraab eller Thingsvidne, ifølge den Anviisning Mauge Mænd har gjort Vidnerne, hvilken de paa Aastædet vilde paavise. {Da} Ingen havde videre at tilspørge Vidnerne Afskediget

Contra Citanterne declarerede at de for nærværende Tid ingen flere Vidner havde at afhøre, men ville Afvarte hvad Hovedcitanterne videre havde at iretteføre efter deres fremlagde Continuationsstevning.

Citanterne fremlagde nu alt passerede i en Aastædssag anlagt af Johannes Tostensen Hovland med flere mod Johannes og Knud Mauge, betreffende Fjeldbeitet Bjørnebotnen, behandlet og paadømt Aaret 1821, til hvilken Dom og alt Passerede, samt det under forrige Session indgivne Forlig heri Retten indgaaet ved Forligelses-Commitionen den 8de Juli 1823. Citanterne henholdt dem, og nedlagde Paastand, at Contracitanterne maae ipligtes Bøder ifølge Indgangne Forliig, Da de som have indgaaet Forliget have forpligtet dem til ikke at fornerme Citanterne, hvilket maae gjelde hvad enten de komme ind over dem fra den ene eller anden Side, og beder at Retten nøie vil tage i Betragtning og Overveielse ermeldte Dom og Forliig, saa at Contracitanterne derefter motte blive ilagt Bøder og at erstatte denne Sags Omkostninger med

1825: 435b

i det ringeste 10 Spd.

Contra Citanterne declarerede at det paaberopte Forliig af 8de Juli forrige Aar, som Citanterne have fremlagt er ikke bleven stadfæstet af Øvrigheden, og altsaa maae det indtil da ansees ugyldigt og kan ikke komme til Regel eller Rettesnor for den her forventende Dom da dens Indhold er af den Natur, at det ikke er gyldigt førend det af over Øvrigheden eller Regjeringen er approberet; desuden angaar det en anden Beitestrækning end den hvorom denne Sag handler og som ved et senere Udraab end paaberaabte Forliig er erhvervet, hvilket deres Datoe udvise saa at det end og fornemmelig fra denne Grund maae være uanvendelig her, og denne Sag uvedkommende. Endelig declarerede Contra Citanterne at 3 Vidner, som de agtede og anser nødvendige at faae afhørt i denne Sag have været og er{ed} endnu fraværende paa Reiser hvorfor de er begjærende at faae denne Sag udsadt til Sommerthinget 1825, hvilken Udsættelse Retten bevilgede.

Contracitanterne betalede Indcammination efter Afdrag af Tilsvarepeng 108 Skilling for 5 Vidner at afhøre 56 Skilling, og for en Udsættelse 12 Skilling Citanterne betalede for deres Continuationsstevnings Indcammination 1 Sps 28 s. {Han} Citanen Johannes Hovland betalede paa en Udskrift af det passerede i Protokollen 1 Spd.

Johannes Tostensen Hovland og Knud Larsen Mauge mødte for Retten og var begjærende følgende mellem dem indgangen Forlig Protokollen tilført. Knud Larsen Mauge vedstod at skyldte til Johannes Tostensen Hovland 18 siger atten Specidaler, som han forpligter sig til at betale ham til 3de Maji dette Aar. Dette Forliig blev af Parterne bekræftet med deres Henders Underskrift.

Johannes Tostensen Hovland og Knud Larsen Mauge begge med iholdene Pen.

Her med blev for i Aften sluttet og Thinget udsadt til i morgen.

A v W S Koren Tollach Olsen Oppedahl Iver Christensen Eidnes Sjur Samsonsens
Helleland og Endre Jensen Helleland alle med iholdt Pen.

Næste Dag 1825 den 9de Marti continuerede Maanedstinget for Hardanger ved de samme Rettens personer som i Gaar

Hvorda! mødte for Retten Isaak Larsen Hagestad nu boende paa Djønne, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt John Hansen Hagestad eller Vestrim, til at møde ham inden Retten i Dag, for at afhøre Citanten aflægge den ham ved Dom af 15de December 1824, tildømte Eed.

John Hansen Hagestad, blev lovlig paaraabt; men mødte ikke.

Isaak Larsen derefter foreviste, bemeldte Dom i hvis Følge han med sin corporlige Eed bekræftede at han var Medeier med John Hansen Hagestad i de omvidnede Griiser, og tilkommer i Godtgjørelse for sin Andeel i Svinene 8 ½ Specidallere, samt at Hoved citanten har erholdt endog mere end sin halvedeel i Gaarden Hagestads Avling i Aaret 1823, da Bruget, af ham som Forpagter blev bestyret.

Herfor betaledes 1 Spd 28 s:

Derefter blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde fra Gjermund Gundersen Bremnes af Eidfjord til Sønnen Gunder Gjermundsen paa 12 Mrk Smør 1 Gjedskind i Gd: Bremnes for 200 Spdlr. datteret 4 Martij 1825.

No: 2. Do: af 7de Ditto fra Ole Olsen Ødland til Gunder Gundersen Ødland paa 6 Mrk Smør i Gaarden Ødland i Røldal for 25 Spd.

1825: 436

No: 3. Fæsteseddel fra Ole Ingebrigtsen Apold til sin Sødster mand Jarand Sigvaldsen paa et Huusmandsplads under Apold dat: 7 Martij 1825 med Reversal af Ditto Dato.

No: 4. Kongelig Confirmation paa et Testamente oprettet mellem Egtefolkene Isak Sjøvatsen Vambeim og Hustrue Cathrine(?) Helvig Larsdr: dateret 25 Junii 1813.

No: 5. Commisionsforlig indgaaet inden Kingservigs Forligelses commision imellem Omund Lønning og Asbjørn Knudtsen Jøssendal dat: 11 Febr: 1823.

No: 6. Executionsforretning afholdt paa Gaarden Rogde hos Ole Jacobsen for Gjeld stor 69 Spd 64 s. som Lars Sysen tilhørende afholdt 28 Octobr: 1824, og 8 Decembr: s: A:

No: 7. Brugs og Vilkaar brev fra Gunder Gjermundsen Bremnes til Forældrene Gjermund Gundersen og Hustrue Gunnilde Engelsdr: paa Levetid, datteret 4 Martij 1825.

No: 8. Obligation datteret 8 Martij 1825, fra Svend Arnesen Hesthammer til Arne Arnesen stor 458 Spd 12 s. mod 1 Prioritets Pant i 8 Kjør etc, samt Løsøre han er ejer af, og anden Prioritets Ret i Gaarden Hesthammer.

No: 9. Ditto af 2de Martij d: A: fra Østen Olsen Mønsgaarden til Knut Haldorsen Oppedal stor 80 Spd mod 1ste Prioritet i hans ejende Glasstue m: v:

No: 10. Ditto af 11 Februar d: A: fra Svend Olsen Jøssendal til Viglik Olsen Reisæter stor 78 Spdlr, mod Pant i endeel Creature og 1 Sølvstøb 1 Sølvhalskjede.

No: 11. Lodseddel datteret 10 Febr: 1825 fra Herborg Lillethun med Laugverge, hvorved hun forpligter sig til at opbevare det hendes Børn tilfaldne Løsøre.

No: 12. Afkald datteret 9 Martij 1825 fra Torbjørn Nilsen Høel(?) som gift med Britha Sjursdtr: Hjelmø, for hendes tilfaldne Hjemmegift efter Faderen Sjur Hjelmø stor 65 Spd 52 s.

No: 13. Skifte efter Gaardmandskone Ragnilde Larsdtr: Kjerland, hvorved Boets ejende Jordegods $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud i Gaarden Kjerland er udlagt til Sterboe Enkemanden og ældste Søn, sluttet 30 Desbr: 1824.

No: 14. Do: sluttet 13 Desembr: 1824, efter Gaardmandskone Marita Sølfestdtr: Ystaas hvorved Boets ejende Jordegods 1 Bpd 6 Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Bsk: for 300 Spd er udlagt til Enkemanden og eeneste Datter.

No: 15. Do: sluttet 29 Desembr: 1824, efter Tosten Hansen Herreid, hvorved Boets ejende Jordegods 2 Bpd Smør Skatteskyld og 2 Bpd Smør 1 $\frac{7}{9}$ Td Salt Landskyld \for 800 Spd/ er udlagt til Creditore, Moderen og øvrige Arvinger.

No: 16. Do: sluttet 30 Desembr: s: A: efter Sigtru Jørgensdtr: Lillestøl, hvorved Boets ejende Husebygninger er udlagt til Creditorer, Enkemanden og Datteren. Derefter blev afløst.

No: 1. En Obligations Andeel stor 15 Spd som Anders Sjursen Hjelmø, har lånt af Herborg Olsdtr: Lillethun, med Qvittering af 14 Februar 1825.

Da ingen meldte sig for Retten med videre, blev Retten hævet og Protocollen underskrevet.

A v W S Koren Iver Christensen Eidnes, Sjur Samsonsens Helleland, Tollak Olsen
Oppedal og Sjur Samsonsens Helleland!! (Endre Jensen Helleland). alle
4 med iholdt Pen.

1825: 436b

Aar 1825 den 19 Marts; blev Retten sadt paa Thingstedet Helleland ved Stedets Sorenskriver i Overvær af de 4re eedsorne Laugrette, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Iver Christensen Eidnes, Ole Larsen Helleland.

Hvorda, i Sagen Folio 421, Viklig Olsen Reisæter contra Berge Bergesen Qvæstad, blev afsagt saadan

Dom.

Saa vidt af de førte Vidners ufuldstændige Forklaringer \kan/ erfares, er denne Sags Beskaffenhed følgende: for over 30 å 40 Aar siden, skal Ejeren af contra Citanten Berge Bergesen Qvæstads nu havende Brug i Gaarden Qvæstad ved blodt mundtlig Gave have givet til Citantens Fader Ole Tostensen Reisæter det omtvistede Æbletræ og var Grunden hvorpaa det den Gang stod ei Giverens Brug alene tilhørende, men fælles for alle Gaarden Qvæstads Ejere. Om det blev givet alene med Benyttelses Ret for den Givnes Levetid, eller det blev givet ham og Efterkommere til fuldkommen Gave med Rettighed, at det skulde blive staaende der bestandig, eller ikkun saalænge Giveren og Medejere af Grunden aabenbar eller stiltiende tillod det der at staae er ikke oplyst, men da Giveren ikke alene ejede Grunden, men kun deri var Lodsejer, synes Gaven ei, uden special Overenskomst med Medejerne som ei er beviist, at kunde være anderledes: end at Træet ikkun blev staaende saalænge Grundejerne stiltiende eller aabenbar samtykkede senere hen ved afholdt Udskiftnings Forretning af 25de September 1789, skal den Grund hvorpaa Træet stod, være faldet paa Giverens Lod og under Forretningen været ventileret om at tilføre Forretningen noget om det omtvistede Æbletræ, men som dog ei skeede men dette uagtet vedblev Citantens Fader som var givet Træet i nogle Aar derefter at dyrke og benytte Træet hvor det stod og endnu staaer. Ved bemeldte Citantens Faders Død for over 20 Aar siden vare alle hans Arvinger myndige og delede dem

selv imellem, men om omhandlede Træe under Arvedelingen kom under Betragtning eller ei og om det blev nogen eller ingen af Arvingerne tildeelt er ikke beviist, altsaa ei heller er beviist om Citanten er rettmæssig Ejer af Træet. Om end Citanten som eldste Søn er Ejer af hans Faders Gaardebrug i Reisæter, der er beliggende langt fra {Reisæter} Qvæstad, saa kan dog ikke Æbletræet som her omhandles, om det end var givet med Rettighed at blive staaende, ansees at henhøre til eller følge med hans Faders Jordebrug Under Sagen er ikke beviist at han over 20 Aar enten har dyrket eller mere end engang for omtrænt 7 á 8 Aar siden benyttet sig af omhandlede Træets Frugter og det uden Grundeierens Afvidende saavidt beviist vel siger han selv, at han er Træets Ejer, uden at bevise anden Grund dertil, end at hans Fader sin hele Levetid har ejer og benyttet det som en Gave og adskillige af Vidnerne forklare at de stedse have anseet Citanten for Træets Ejer uden at give nogen anden Grund derfor end fordi hans Fader ejende!! (ejede) og benyttede det og uden at kunde opgive Gavens Fuldstændighed eller Vilkaar. Contra Citanten derimod, som stedse til nu har brugt det Jordebrug i Qvæstad, paa hvis Grund det omtvistede Æbletræe staaer i nogle og 20 Aar efter Citantens Faders Død og ved frit Skjøde købte det hele Brug uden nogen anført Hæftelse og har stundom ejt det hele Brug og stundom som nu ikkun en deel deraf skjøndt han bruger det Hele og da Contra Citanten ikke om Citantens Brug og formentlige Ejendoms Ret enten er bleven tilsagt og adsvaret!! (advaret) eller forbudet at afhændte Frugten, hvilket Citanten under Sagens Førelse ei heller har beviist et have gjort, eller Citanten øvet et vedvarende aabenbare vitterligt Brug, ved enten at dyrke Træet eller stedse aabenbar at tage de \faae/ Frugter det bar saa at Contra Citanten ei bevisligen har været vidende om Citantens formentlige Ejendomsret førend strax før denne Sags Anlæg og contra Citanten har dyrket Træet som sin Ejendom, saa troer han ikke at nogen vil kunde tilkjendes Ret til bemeldte Træe eller dets Frugter Seer man hen til vore Love da synes de at udfordre vedvarende aabenbare tyve til flere Aars uafbrudt Brug, hvis nogen uden eller imod lovlig thinglæste Documenter skal kunde tilkjendes nogen Ejendom eller Rettighed ind paa en andens Grund og ved hvilken Omhyggelighed Lovene værner om Grund Ejendomsrettens Sikkerhed, kan noksom sees af Lovens 3die Bogs 14 Kap: 32te og 41de Artikkel i Slutningen af begge Artikler. Det vilde see heel mislig ud med Ejendomsretten naar uden aabenbar og vitterligt vedvarende Brug, snart en og snart en anden skulde med Rets-Gyldighed og uden andre Beviser end mundtlige Gaver af forrige Ejer, der var nærværende Ejer uvitterlig, skulde kunde fremstaae og i Kraft af saadanne mundtlige Gaver 12, 16, 20 og flere Aar efter at Ejendommen var kommen til nuværende Ejer og Besidder, fravinde denne allehaande Dele af Ejendommene deres Herligheder og Rettigheder, naar

1825: 437

Erstatning af den forrige Ejer eller Sælger og Hjemmelsmand som forlængst død, ei kunde erholdes Under den Sætning at ingen kan sælge eller overdrage mere end han selv ejer og hvad jeg har bortgivet ejer jeg ikke hvilken herlig Lønkrog til de største Bedragerier i Kjøb og Salg for den uredelige ved efter Aftale indbyrdes at give og beholde Gaven hemmelig indtil efter Giverens Død, hvilket dog ingenlunde her er Tilfældet. Seer man hen til den omtvistede Tings Natur, da vil Erfarenhed lære at et Æbletræ ei alene kan staae 200 Aar paa saame Sted og bære Frugt, men endog længere Tid, da det ved at skyde nye Skud nede paa den gamle Stamme ligesom fornyes og saaledes i god Jord kan vedvare i 5 á 600 Aar og derover. En saa vedvarende byrdefuld Besiddelse af en Mand ind paa en andens Ejendom til Hinder og Tvang for Grundejeren, synes baade Lovens Aand, Billighed og Statens Vel, om ei aldeles at forbyde, saa dog ei at ynde og altsaa ei at kan finde Sted uden hvor den haver ved aldeles fuldgyltige og Lovgrundede Beviser men det er ikke Tilfældet i denne Sag Hvis Sagsøgeren havde under Sagen beviist, at ved det skeede mindelige Skifte efter hans Fader,

var omhandlede Æbletræe ham tildeelt som hans særskildt Ejendom, eller og Søgsmålet var skeet i hans eget og \tillige/ hans samtlige Søskenes Navn {tillige}, da havde Dommeren paa Grund af de, skjøndt ufuldstændige Beviser for Gaven af Træet til hans og deres Fader, trøstet sig til at tilkjende ham eller dem Ejendomsret over Træet og dets Frugter, med Forpligtelse at fløtte det bort inden første Fardag efter Grundejeren det forlangte, men nu trøster Dommeren sig end ikke dertil, men faar frifinde contra Citanten for Citantens Søgsmaal thi Kjendes for Ret: Contra Citanten Berge Bergesen Qvæstad frifindes for Citanten Viglik Olsen Reisæters Søgsmaal i denne Sag. Processens Omkostninger ophæves.

I Sagen Folio 133, /: see Lyseklosters Justitsprotocol :/ Peder Johnsen Rogde contra Haldor Haldorsen Oppedal blev afsagt saadan

Dom.

Under nærværende Sag, har Peder Johnsen Rogde sagsøgt Haldor Haldorsen Oppedal, til at betale sig skyldige 6 Spd, hvilket er Verdien for en Qvige som Sagvolderen af en Aanen Qvanbæk i Ommorsdahls Sogn af Tellemarken, skulde have kjøbt paa de Conditioner at Pengene til Citanten skulde udbetales; Sagvolderen har benægtet Rigtigheden heraf og som Hjemmel for sin Negtelse, under Sagen fremlagt en skriftlig Tilstaaelse fra bemeldte Aanen Knudsen Qvanbæk, der viser at de omtvistede Penge skulde udbetales til Knud Larssen Mæland, og endelig har han og fremlagt Qvittering for at disse Penge ere betalte. Peder Johnsen Rogde har ved et den 22 Octbr: 1823 optaget Thingsvidne her ved Jurisdictionen godtgjort at Aanen Qvanbæk for de da afhørte Vidner skal have foregivet at Betalingen for oftmeldte Qvige af Sagvolderen til Citanten skulde erlægges, ligesom han og under Hovedsagen har fremlagt et under 25 Febr: sidstl: ved øvre Tellemarkens Jurisdiction erhvervet Thingsvidne, der indeholder Forklaring om en mellem Citanten og Sagvolderen omtvistet Hestehandel, der allerede ved Dom af 25de Febr: 1822 er afgjort, saa at denne Post som nærværende Søgsmaal uretkommende ei kan tages under Paakjendelse. Nærværende Sags Gjenstand bliver altsaa til hvem Betalingen skulde erlægges for den her omtvistede Qvige. Betragter man Forklaringerne i Thingsvidnet af 22 October 1823 med den fremlagde Attest fra Aanen Qvanbæk af 18 Marts 1824, erfares at Aanen Knudsen Qvanbæk til forskellige Tider har afgivet en modstridende Forklaring, om til hvem Sagvolderen skulde erlægge Betalingen for den købte Qvige, eller og at Talen er om 2 forskellige Creature, og sammenligner man de Omstændigheder med hinanden: at i forbemeldte fremlagde Domsact kun er nævnt 3 Nøds- eller FæCreature som leverede paa omhandlede Hesteværd, og at derimod i det her under Sagen fremlagde Thingsvidne af 25 Febr: d: A: er nævnt 4 Nøds- eller Fæcreature, de 3 leverede Høsten 1818 men det ene ikke førend Høsten 1822, saa synes dette at give en {h}vis Formodning om at der efter den ergangne Dom maa være leveret et Fæcreature til Sagvolderen som Afdrag paa oftmeldte Hestehandel, hvad enten det er saa den omstævnte Qvige eller et andet Kreatur, og hvis Værd burde leveres til Citanten Peder Rogde i Afdrag paa ommeldte Hesteværd. Paa Grund heraf finder Dommeren Sagen af den Beskaffenhed at den ei paa anden Maade end ved Sagvolderens Eed kan afgjøres. Thi Kjendes for Ret. Det tillades Sagvolderen Haldor Haldorsen Oppedal med sin corporlige Eed at bekræfte, efter forud lovlig at have indstevnt sin Vederpart til at anhøre Eeden inden 1ste eller 2det

1825: 437b

Ting, hvortil lovlig Varsel kan gives efter Dommens lovlige Forkyndelse, at han aldeles ikke har afkjøbt Aamund Qvanbæk den omtvistede Qvige eller noget andet Kreatur paa de Conditioner at den omaccorderede Kjøbesumma til Peder Johnsen Rogde skulde erlægges, som enten er kjøbt efter den fremlagde forhen mellem Parterne ergangne Dom, eller som i den

derefter aflagde Eed var indberegnet og altsaa forhen er beregnet Citanten Peder Rogde til Indtægt. Aflægger han Eeden inden de foreskrevne Terminer, frifindes han for Søgsmålet og Processens Omkostninger ophæves; aflægger han ikke den foreskrevne Eed, da betaler han til Citanten Peder Johnsen Rogde de paastevnte 6 Spd. og i denne Sags Omkostninger 12 Spd. Alt efterkommes under Executionstvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

A v W S Koren Ole Larssen Helleland, Sjur Samsonsens ibidem, Endre Jensen ibidem
og Iver Christensen Eidnes alle med iholdt Pen.

Continuation af Forhøret mod Ole Jacobsen Rogde Fol: 431.

Aar 1825 den 21de Marti blev Extraret sadt paa min Boepæl Helleland, for i Continuation at behandle det mod Ole Jacobsen Rogde paabegyndte Forhør, og blev Retten betjent ved mig Sorenskriver Koren tilligemed Laugrettesmændene Iver Christensen Eidnæss, Tollak Olsen Oppedahl.

Hvorda! Anklagede Ole Jacobsen Rogde mødte for Retten frie for Baand og Tvang.

Sorenskriveren der efter fremlagde Attest fra de beskikkede Stevnevidner der viser at Ole Jacobsen, tilligemed Johannes Aga, og Oles Hustrue Torbjør Larsdatter Rogde er indkalte at møde. Attesten indtages her saalydende # fremstod som

6te Deponent indkaldte Johannes Johannessen Aga sagde sig omtrent 40 (46?) Aar og sidstleden Høst at have nødt Alterets Sachramente Gaardmand boende paa Aga kom tilbage fra hans Reise ved Havet sidstleden Tirsdag Deponenten forklarede paa Tilspørgende at han var tilstæde den Gang den omhandlede Executions Forretning blev foretaget paa Gaarden Rogde og forklarede sig i et og alt aldeles Overeenstemmende med 1ste Deponent Askild Vikliksen Aakre og 4de Deponent Lensmand Ole Øriansen Holkesvig, allene med den eneste Untagelse at denne Deponent ikke kan erindre at han hørte at Anklagede, da han vilde gaa paa Dør med Rettens Papiirer sagde at de skulde faa dem naar de kom uden for. Paa nærmere Tilspørgende af Anklagede, forklarede Deponenten at det som skulde exeqveres den omhandlede Gang var ikkun den endelige Rest af Anklagedes Gjeld til Lars Sysen til Beløb omtrent 20 Spd da der forhen nogle Dage eller Uger var bleven exeqveret for den øvrige Rest hvad den Gang fandtes. Da den heromhandlede Execution skulde begynde bad Anklagedes Hustrue at Deponenten vilde gjøre Udlæg eller i det mindste gaae i Borgen for bemeldte 20 Spd men da Deponenten ei kunde dette, saa begyndte Executionen. Ved den omsidder foretagne Execution blev for bemeldte omtrent 20 Spd udpandtet en Kjedel paa omtrent 2 pd(?), hvilken Anklagede paastod forud var bleven solgt til en Voss og et Smidjestæd, som fandtes hos Peder Johnsen Rogde, som han sagde at have faaet hos Anklagede i Betaling for nogen tilgodehavende Fordringer hos ham hvilket Anklagede paastod at være rigtig, videre to Aaeklæder, da dette var exeqveret resterede endnu saavidt Vidnet erindrer noget lidet paa Summen hvormeget erindrer han ikke. I Anledning heraf, begjærede Chreditor Lars Sysen at Retten vilde forføie sig hen i Naboen Nils Rogdes Bue hvor der var en Kiste Anklagede tilhørende. Retten begav sig da did hen medens Anklagede holdtes bunden og bragte Kisten i Anklagedes Hus uagtet Anklagede paastod at hans Broder Jacob Jacobsen eiede bemeldte Kiste. De forlangte da Nøglen til Kisten der blev nægtet indtil Retten ved at hente en Øxe for dermed at optage Kisten Anklagedes Hustrue omsidder bragte Nøglen. Derpaa blev af Kisten optaget og gjort {E...} Execution i følgende som fandtes i Kisten: Et Sølvbelte eet Sølvkjede og en Del

Mands og Qvindes Gangklæder, hvorimod \han fik tilbage/ af de for exeqverede Varer noget Korn og Poteter. Anklagede begjærte derpaa Copie af Udpandtningen, men Lensmanden declarerede at han troede sig ikke dertil forpligtet, Anklagede blev da løst da han syntes at blive rolig, de exeqverede Varer blev derpaa lagt i den Kiste hvor i de ved forrige Execution vare nedlagte. Anklagede begyndte derpaa at bande, at han ikke vilde have de exeqverede Varer i Huset og ei staae i Ansvar for Ulykkes Tilfælde, men han vilde have Gjenpart af Forretningen straxt meddelt. Rettens Middel vilde derpaa bringe Kisten til en af Naboerne i Forvar; men Angjeldende sadt sig paa Kisten og til modværgen at de ikke skulde faa Kisten forinden han fik Copie af Forretningen, derpaa tog begge Lensmændene ham og holdt ham hvorved han sprellede sig ned paa Gulvet, hvorpaa Deponenten tilligemed 1ste Deponent Askild Aakre tog Kisten og bragte den op i 1ste Deponents Bod paa Gaarden Rogde. Da Kisten var bragt op i Askilds Bod kom Anklagede derop og sagde, han vilde see hvor de henladte hans Varer, hvorpaa han straxt gik igjen. Paa end nærmere Tilspørgende af Anklagede, deklarerede Deponenten at Lars Sysen holdt Anklagede i Haaret da Papiirene bleve fratagne Anklagede, samt videre at den Gang Deponenten og Askild gik ud med Kisten medens de andre holdt ham som forhen omforklaret raapte ham!! (han) tillige Vold han vilde have Fred i sit Huus og lyste Guds og Kongens Fred; men hvad der passerede saa Deponenten ikke. Deponenten vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Derpaa fremstod som

7de Deponent Anklagede Ole Jacobsen Rogdes Hustrue Torbjør Larsdtr: sagde sig 34 Aar gammel og forrige Aars Foraar nød hun Alterets Sachramente forklarede at den Dag, omhandlede Executions Forretning foregik kom Forretningens Reqvirent Lars Sysen tilligemed Lensmand Holkesvig betimelig om Morgenens og da {be} nævnte de ikke om at de agtede at lade gjøre Execution; men talede med hendes Ægtefælle om Reqvirentens Tilgodehavende, og blev da længe talt om Forliig og deels Sikkerhed som hendes Mand vilde skaffe dem og deels Varer han vilde skaffe dem for Resten og sadt de saaledes og drak med hinanden og blev beværtet af Angjeldende, som troede at komme aldeles i Forening med dem for at kunne udklarere dem; men dette alt som nu kan erfares gjorde de blot paa Træskhed; thi uden at de nævnte et Ord derom kom Lensmand Aga med Vidner for at exeqvere dette opæggede hendes Ægtefælle, da Lars Sysen saaledes nu anden Gang angreb dem med Execution, at han i sin beskjenkede Tilstand blev overvældet af Vrede, saaledes at han sagde at de ikke skulde faa skrive i hans Huus, hans Ord erindrer hun ei nøie; men erindrer at han skuede Papiirerne {hen} paa Bordet hen mod Lensmanden, hvorpaa Deponentinden gik ud og ved ikke hvad der passerede; men saa kort efter at Lensmanden med Øvrige kom ud af Stuen. En Tid derefter kom Johannes Johannessen Aga 6. Deponent til Deponentinden og bad hende komme op i Boden og {lukke op} bringe Nøggelen og lukke op en Kiste de havde bragt derop fra Naboens Nils Rogdes Bodhuus. Deponentinden gik da straxt ind i Boen og sagde jeg tænkte det skulde komme til Forliig; men nu faar jeg findet andet af dig, jeg som andre, hvortil han svarede, at han {be} intet havde erholdt, og da hun forhen havde fremleveret en Kobberkjedel, et Smidjestød og 2de Aekklæder. Kjedelen endog mod hendes Ægtefælles Villie, da han havde solgt den til nogle Vosser, og hun troede at de leverede Varer maatte noget nær slaa til saa vægrede hun sig ved at oplukke Kisten da hendes Ægtefælle forbød hende det; men omsidder da en Øxe var bleven hængt hvormed de truede at opbryde Kisten, saa beqvemmede hun sig omsidder til at lukke den op og leverede af Kisten hvad der laa i den. De laa derpaa de exeqverede Varer ned i en anden Kiste, hvori de Varer laa som forrige Gang var exiqveret; men af de Varer laa de en Deel og tilbage efter dem og i dens Stød, saavidt Deponentinden begreb exeqverede nu andre Varer, og da hendes Mand anmærkede dette forlangte han Udskrift af Forretningen,

hvilket Lensmanden nægtede, hvorpaa hendes Mand paastod at han vilde have Gjenpart og sadt sig ned paa Kisten hvorpaa Deponentinden straxt gik ud, da hun frygtede at hendes Mand vilde blive angreben, kort efter kom Johannes Johannessen Aga 6te Deponent ned til Deponentinden og forlangte en Deel af de Vare, som var bleven udexeqveret ved 1ste Execution, hvor iblandt var en Gryde som hun efter Begjær fik beholde. Endelig sagde Deponentinden at i flere Dager og Nætter beklagede Anklagede sig og ankede sig paade!! (baade?) Dag og Nat at han var bleven saa haardt behandlet under den omhandlede Execution at han for sit Bryst og i hans Hals havde baade Værk og meget Ondt, vidste intet videre til Oplysning afskediget. Efter at hun var afskediget declarerede hun at hun {...dt. ...} efter at Forretningen var holdt var saa forskrækket og bedrøvet at hun frugtede hun havde tapt sin Forstand.

Anklagede begjærede afhørt som

8de Deponent Guri Vikliksdatter Sexe sagde sig [i] 19 Aars Alder og sidstleden Høst nød hun Alterets Sachramente, Hun er en Datter af Anklagedes Sødskende barn forklarede at hun aldrig var inde tilstæde i Huset hvor omhandlede Executionsforretning holdtes; men hun var tilstæde paa Gaarden samme Tid og ved at gaa forbie medens Forretningen holdtes hørte hun en gang Anklagede sige indenfor at de tog ham Borketag(?) og bandt ham med Bastetaug, saaledes farer du ad Lars Sysen, og en anden Gang kort efter de havde baaret de exeqverede Varer bort, hørte hun at Anklagede raapte at de drap ham og hørte en meget haard Larm og Tummel i Buehuuset hvor de var, og hørte han sagde at han vilde have Copie af Kisten saa var hans Ord og at den ei skulde være i hans Huus; men Copie vilde han have. Vidste ei videre til Oplysning, afskediget.

Da ingen havde mere at tilføre saa blev Forhøret hermed sluttet og skal saasnart mueligt blive Amtet tilstillet.

A v W S Koren

Iver Christensen Eidnæss, Tollak Olsen Oppedahl.

Sommerting for Johndals Skibrede 1825.

Aar 1825 den 27de Maii blev Retten sadt paa Tingstædet Vigøer til det almindelige Sommer- Sage og Skattetings Afholdelse for Johndahls Skibbrede og blev Retten betjent ved Sorenskriver Koren i Overværelse af Laugrettesmændene Tomas Viansen (Viersen?) Eiken, Nils Iversen Bakke, Torjus Olsen Kopren og Johannes Bergesen Guntvedt, hvilke 2de sidste aflagde den for Laugrettesmænd befalede Eed hvorfor de betalede hver 1 Ort.

Derefter blev publiceret følgende Forordninger.

- No: 1. Lov angaaende Forligelsesvæsenet datteret 20de Julij 1824.
2. Do: angaaende Biedrag af den norske Statskasse til Ulrikæ Eleonora Aake i London dat: 20de Julij 1824
3. Do: indeholdende Fundats for det Kongelige norske Frederiks Unniversitet i Christiania dat: 28de Julij 1824
4. Do: angaaende Veivæsenet af Ditto Dato.
5. Do: angaaende Maal og Vægt Ditto Dato.
6. Do: angaaende Indqvarteringsvæsenet paa Freds Fod i Kjøb og Lade stæderne af Ditto Dato.
7. Do: angaaende Liggedage af Do: Dato
8. Do: angaaende Told og Consumtionsvæsenet af Do: Dato.
9. Do: angaaende Officeres Indqvartering paa Landet Dat: 3die August 1824

10. Lov angaaende Grændsen imellem den Civile og militaire Jurisdiction datteret 3die August 1824.

11. Do: angaaende Ligning og Udredsel fra 1ste Julij 1824 til 1ste Julij 1827 af Skatten paa Formue og Næring paalagt ved Lov af 14de Junij 1816 datteret 6te August 1824

12. Do: angaaende Ophævelse af den saakaldte Dragonløn m: v: Ditto Dato.

13. Do: Do: Kongeriget Norges Skattevesen fra 1ste Julij 1824 til 1ste Julij 1827 Do: Dato.

14. Do: angaaende Losvæsenet Do: Dato.

15. Placat, som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksedlernes Indløsning dat: 2den Octobr: 1824

16. Provisorisk Anordning hvorved Loven af 6te Augusti 1824 angaaende Brændevins Salg m: v: settes ud af Kraft dat: 1ste November 1824

17. Instruction for Vedkommende angaaende Losvæsenet i Norge dat: 6te August 1824.

18. Amtets Skrivelse tilligemed et Exemplar af Skatteloven af 6te August 1824 over Brændevinsafgift &c dat: 25de September 1824

19. Bekjendtgjørelse af de paa 4de Ordentlige Storting fremsadte Constitutions Forslag til Afgjørelse paa næste Storting 7de Augusti 1824.

20. Amtets Skrivelse af 18de September 1824 tillige med Kundgjørelse af Fordeelingen af Skatten paa Formue og Næring datteret 9de Augusti 1824.

21. Circulaire fra Directionen for Norges [Bank] om Maaden hvorpaa Actiebreve for det til Norges Bank erlagte Indskud kan erholdes og transporteres datteret 7de September 1824.

22. Capitelstaxten for Bergens Stift i Aaret 1824, dat: 20de Novembr: 1824

23. Stiftets Skrivelse angaaende Spillekort datteret 23de October 1824

24. Amtets Skrivelse hvorved Vimmermark er efterlyst dat: 12te Marti 1825

25. Efterlysning om Johannes Evensen, dat: 11te September 1824

26. Do: om Jens Guldbrandsen 2de Octobr: 1824

27. Do: om Hans Rasmussen Kalvkipkjernen(?)

28. Do: om Erik Jacobsen Solberg

29. Do: om Slaven Peder Knudsen

30. Skrivelse fra Directionen for Norges Bank angaaende {en} falsk Spdr: Seddel, datteret 29de Marti 1825

31. Amtets Skrivelse angaaende at Røldahls Sogn indtil videre er henlagt under Kingservigs Præstegjelds Forligelsescommition, datteret 7de Maii 1825.

32. Bankdirectionens Skrivelse af 6 Mai 1825 om at indkjøbe Bankindskud under 5 Spd for 1 Spd Sedler for 1 Spdlr Bankindskud.

Følgende fremstode og aflagde Eed til Norges Constitution af Johndahls Skibbrede

1. Mikkelt Sjurson Samland 2. Christopher Christophersen Solesvig, 3. Tojels!! (Torjels) Olsen Kopre, 4. Torkel Ilaasen(?) Tørvigen, 5. Torkel Larsen Tørvigen, 6. Ole Baarsen Herranstvedt, 7. Johannes Samsonsen Tuften, 8. Peder Helgesen Tørvig.

Derefter blev foretaget

Nye Sag.

Ole Samsonsen Halderager, som gift med Enken efter afdøde Lensmand Halderager Christi Jacobsdtr: mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Christopher Christophersen Aase til at see sig Overbevist og lide Dom med videre for skyldige til afdøde Lensmand Halderagers Boe 9 Spd, som ved Skifte sluttet

1825: 439b

18de Marti 1823 efter afdøde Lensmand Tosten Larsen Halderager ere udlagte paa Sterbboeenken nu Citantens Hustrue. 2. fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. 3. foreviste han det forhen paaberaabte Skiftebrev i hvis Følge Christopher Christophersen blant Boets Debitorer er anført at skyldte 8 Spd.; som saa meldt paa Sterbboeenken ere udlagte. Documenterne No: 1 og 2 indtages her saalydende ## hvorimod No: 3 blev med Forevisningspaategning tilbage leveret.

Sagvolderen mødte personlig i Retten tilstæde, og benægtede Kravets Rigtighed, da han allerede havde afgjort og betalt denne Fordring til Lensmand Halderager forinden han døde uden at han derfor modtog nogen Qvittering.

Til Bevis om Fordringens Rigtighed fremstillede Citanten de 3de indstevnte Vidner Hans Gundersen Lysen, Peder Olsen Lionæss og Anna Larsdtr: Drage, hvilke alle efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandsandhed!! og intet fordølge eller fordreie. Derpaa fremstod som

1ste Vidne Hans Gundersen Lysen, der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 22 Aar gammel, og for 14 Dage før Pins tid sidstleden nød han Alterets Sachramente. Sagens Parter ubeslegtet og ubesvogret. Vidnet tjente hos afdøde Lensmand Halderager, og blev da engang af sin nu afdøde Huusbonde beordret til at gaa til Sagvolderen og affordre ham de Penge, som han skyldte til Lensmanden, Sagvolderen svarede da Vidnet at han skulde hilse sin Husbonde og sige, at naar han Sagvolderen fik den Bog, som han skulde have hos Lensmanden, saa skulde han faa sine Penge. Summens Størrelse blev ei for Vidnet angivet. Om Lensmanden senere fik Pengene og Sagvolderen omtalte Bog er Vidnet ubekjendt. Hvorlænge dette passerede før Lensmandens Død erindrer ei Vidnet til visse. Vidnet erindrer og at nu Afdøde Lensmand Halderager, sagde til han!! (ham) nogen Tid før han dødde at han skulde været oppe hos Sagvolderen og faaet de Penge som han skyldte ham; men han var ei istand dertil og engang ved given Leilighed hørte Vidnet at Lensmanden sagde at Sagvolderen skyldte ham 8 Spd {Specidallere} \uden at han navngav hvad Mand/ Vidnet ved aldeles ikke om disse Penge bleve betalte Vidnet vedstod sit af Protocollen forelæste Prov rigtig vidste ei videre til Oplysning afskediget.

2det Vidne Peder Olsen Lionæss, der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 37 Aar gammel og sidst afvigte Skjertorsdag nød han Alterets Sachramente. Vidnets Kone {og} \er/ Sagvolderens Sødskende barn. Vidnet erindrer at engang Lensmand Halderager kom fra Kirken kom han ind til Vidnet og efter nogen Samtale sagde at han burde været oppe hos Sagvolderen og fordret de Penge som han hos ham havde til gode for en Koe som Lensmanden havde solgt til Sagvolderen; men da Lensmanden var svag til Helse, saa formaaede han ikke at gaa derhen, om disse Penge siden

1825: 440

bleve betalte ved ei Vidnet. Dette passerede saavidt Vidnet erindrer Aaret før Lensmanden døde. Hvor stor Summen var hørte ei Vidnet. Vidnet hørte og engang senere efter at Sagvolderen og hans Kone sagde at de skyldte Penge til Lensmand Halderager paa en Koe som de havde afkjøbt ham; men hvormeget det var hørte ei Vidnet, Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

3die Vidne Anna Larsdtr: Drage, der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 56 Aar gammel og 14 Dage før Pinsetid nød hun Alterets Sachramente. FASTER til Lensmand Halderagers Enke nu Citantens Kone. Det er Vidnet bekjendt at Sagvolderen skyldte Penge

til afdøde Lensmand Halderager for en Koe, og saavidt hun erindrer skulde dette være 8te Specidallere, dette hørte hun af Lensmanden nogen Tid før han døde. Om Pengene senere bleve betalte ved ei Vidnet. Vidnet ved rigtig nok at Sagvolderen betalte Lensmand Halderager nogle Restantse paa Skatten engang; men hun husker aldeles ikke at Koen da blev benævnt og betalt. Vidnet vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført afskediget.

Citanten begjærede Sagen optaget til Doms og i Følge de fremkomne Oplysninger sig tilkjendt den paastevnte Sum saavelsom skadesløse Procesomkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen benægtede aldeles Kravets Rigtighed og paastod at han havde betalt den omvidnede Koe hvilket han var villig med sin Eed at bekræfte, han haabede sig saaledes aldeles frikjendt for Citantens Tiltale, han var ligeledes begjærende Sagen optaget til Doms.

Eragtet Sagen optages til Doms

Citanten betalede Indcammination 74 s: 3 Vidner 26 s: Sagvolderen Tilsvarende 40 s:

Da ingen for i Aften havde videre for Retten at andrage blev hermed sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen

A v W S Koren Torjels Olsen Kopre, Tomas Viarsen Eiken, Johannes Bergesen
Guntvedt, Nils Iversen Bakke alle med iholdt Pen.

Næste Dag 1825 den 28de Maii continuerede Sommertinget for Johndahls Skibrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar

Hvorda i Sagen Fol: 439 blev afsagt saadan

Dom

Under nærværende Sag har Ole Samsonsens Halderager, som gift med Enken efter nu afdøde Lensmand Halderager Christi Jacobsdtr., sagsøgt Christopher Christophersen Aase, til at betale sig de af ham til afdøde Lensmand Halderager skyldige 8te Specidallere, hvilke ved Skifte efter Lensmand Halderager sluttet 18de Marts 1823, var udlagte paa Sterbboeenken fornævnte Christi. Ved den under Sagen skeedte Vidneførelse er til dels godtgjort, at nu afdøde Lensmand Halderager hos Sagvolderen har haft de paastevnte 8te Spd. til gode; men da Sagvolderen paastaar at have betalt og afgjort sin Skyld med den Afdøde, dog uden at kunne bevise dette, eller fremvise Qvittering

1825: 440b

saa indseer ei Dommeren, at nærværende Sag kan afgjøres paa anden Maade end ved Sagvolderens Eed.

Thi Kjendes for Rett

Det tillades Sagvolderen til 1ste eller andet Ting hvortil lovlig Varsel kan gives efter forud paa lovlig Maade at have indstevnet sin Vedderpart til at anhøre Eeden, ved sin corporlige Eed at bekræfte, at han til Afdøde Lensmand Halderager, har betalt den paastevnte Summa 8te Spd., eller om ei alt skulde være betalt, da under sin Eed opgive hvormeget han til Rest skylder. Aflægger han Eeden da friefindes han for Citantens Tiltale i denne Sag, tilstaar han derimod at skyldte noget, da betaler han saameget, som han under sin Eed opgiver at skyldte, og Processens Omkostninger i begge Tilfælde ophæves, da Qvittering mangler, men aflægger han ikke Eeden inden de foreskrevne Terminer, da betaler han den paastevnte Summa med 8te (: Otte :) Spd. og i Processens Omkostninger 3 Spd. Alt efterkommes under Executions Tvan!! (Tvang) inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og de foreskrevne Terminer.

Derefter blev thinglæst følgende Documenter

No: 1. Skjøde datteret 27 Mai 1825, fra Enkemand Lars Olsen Drage og Arving Anna(?) Larsdr: til Ole Larssen Drage paa 1 Løb Smør 1 Hud med Bygsel og Herlighed i Drage for 206 Spd 40 s.

No: 2. Ditto af Ditto Dato fra Enke og Arvinger i Skifte efter Knud Johannesen Tørvigen til Sønnen Ole Knudtsen paa 17 ½ Mrk Smør 3/8 Hud med Bygsel og Herlighed i Tørvigen for 200 Spd.

No: 3. Ditto af Ditto Dato fra Enke og Arvinger i Skifte efter Anders Larssen Halderager til Peder Helliesen Tørvigen paa 1 Bpd 12 Mrk Smør ½ Huds Landskyld i Tørvigen for 100 Spd.

No: 4. Ditto af Ditto Dato fra Erik Samsonsens Brekke til Sønnen Mikkell Eriksen paa 1 Bpd 21 Mrk Smør ½ Bukskind og ½ Gjedskind med Bygsel og Herlighed i Brekke for 200 Spd.

No: 5. Hjemmelsbrev fra Sørenskriveren til Lars Jacobsen Drage, hvorved han tilhjemles det hans afdøde Søn Jacob Larssen ved Skifte efter Moderen Herborg Larsdr: Drage tilfaldne Halvedel i Jordegodset, datteret Ditto Dato.

No: 6. Vilkaarbrev af Ditto Dato fra Ole Larssen Drage til Forældrene Lars Olsen Drage og Hustrue Ranvei Baarsdatter paa levetid.

No: 7. Ditto af Ditto Dato fra Mikkell Eriksen Brekke med Curator til Faderen Erik Samsonsens og Hustrue Sigri Mikkelsdatter paa Levetid.

No: 8. Ditto af Ditto Dato fra Ole Knudtsen Tørvigen med Curator til Moderen Kari Olsdatter og Broder Johannes Knudtsen paa Levetid.

No: 9. Ditto af Ditto Dato fra Iver Salamonsen Vigene med Curator til Moderen Britha Johnsdatter Vigne!! (Vigene) paa Levetid.

No: 10. Ditto af 28 Mai fra Ole Baarsen Herrestvedt til Moderen Christie Christoffersdatter paa Levetid.

No: 11. Obligation fra Ole Knudtsen Tørvigen med Curator til Myndtlingerne Gabriel Knudtsen Tørvigen paa 20 Spd og til Myntligen Ingeborg Knudtsdatter 10 Spd mod 1ste Prioritets Pant i Tørvigen datteret Ditto Dato.

No: 12. Afkald datteret Ditto Dato fra Lars Jacobsen Drage for de Arve som tilfaldt hans afdøde Søn Jacob Larssen 122 – 1 O: 2 s.

No: 13. Ditto af Ditto Dato fra Gjert Gjertsen Bakke og Nils Gjertsen Bakke for de dem tilfaldne Arve.

No: 14. Ditto af Ditto Dato fra Erik Tostensen Gausvigen, Tosten Tostensen Gausvigen for de dem tilfaldne Arve.

No: 15. Ditto af Ditto Dato fra Sjur Svendsen Fladebøe med Curator for den ham tilfaldne Arv stor 15 Spd 83 ¾ s.

No: 16. Ditto af Ditto Dato fra Lars Christoffersen Aase som gift med Hendrikke Johndalsøren for den hende tilfaldne Arv stor 6 Spd 40 s.

1825: 441

No: 17. Afkald af 27 Mai 1825 fra Baar Andersen Halderager med Curator for den ham efter Faderen tilfaldne Arv stor 53 Spd 65 s.

No: 18. Ditto af 24 August 1824 fra Haagen Torbjørnsen lille Aase, som gift med Synneve Christoffersdatter Samland for den hende tilfaldne Arv stor 19 Spd 59 s.

No: 19. Ditto af 5 April 1825 fra Ole Torbjørnsen Gundtvedt for den hans Søn Torbjørn Olsen tilfaldne Arv stor 57 Spd 25 s.

No: 20. Skifte sluttet 9 April 1825 efter Samson Johannesen Tufte, hvorved Boets ejende Jordegods er udlagt til Enken og {Børn} ældste Søn Johannes Samsonsens som derfor

erlegger til sine Sødskende ialt 137 Spd 60 s. Og Moderen erlegger ialt til hendes Børn af Godset 117 Spd.

Da ingen meldte sig for Retten med videre efter 3 Ganges Udraab, blev Retten hævet og Protocolen underskrevet.

A v W S Koren Torjuls Olsen Kopren, Thomas Viersen Egene (Eiken), Nils Iversen
Bakke og Johannes Bergesen Gundtvedt. alle med iholdt Pen.

Sommerting for Østensø Skibbrede

Aar 1825 den 30te Maii blev Retten sadt paa Tingstædet Vigøer til det almindelige Sommer-Sage og Skatte tings Afholdelse for Østensø Skibbrede og blev Retten betjent ved mig Sorenskriver Koren i Overværelse af Laugrettesmændene, Lars Brigtsen øvre Vig, Torbjørn Tollaksen Netteland, Sjur Tostensen Moe og Ole Nilsen Sandven, hvilke 3de sidste aflagde den i Loven for Laugrettesmænd befalede Eed og betalede hver 24 s: Retten blev ei sadt før Kl: 10 da Almuen ei var tilstæde, før, saamange at Anordningerne ei med nytte før kunde publiceres.

Hvorda! blev publiceret de samme Love og Anordninger, som Fol: 438 for Jondahls Skibbrede findes anført.

Da ingen meldte sig for Retten med noget, blev Retten for i Dag hævet.

Lars Brigtsen øvre Vig, Torbjørn Tollaksen Netteland, Sjur Tostensen Moe og Ole Nilsen Sandven alle 4 med iholdt Pen.

Næste Dag den 31 Mai continuerede Sommerthinget for Østensø Skibbrede, ved og i Overvær af de samme Rettens Personer som igaar naar undtages at istedet for Laugrettesmanden Lars Vig, sad Tosten Olsen Fosse

Hvorda: blev thinglest følgende:

No: 1. Skjøde fra Svend Arnesen Røsseland til Arne Svendsen Røsseland paa 1 Bpd 4 Mrk Smør 1/6 Hud i Gaarden Røsseland for 180 Spdlr. datteret 30 Mai 1825.

No: 2. Ditto af Ditto Dato fra Enke og Arvinger efter Sjur Larssen Østensø til Lars Sjursen Østensø paa 2 Bpd 8 ½ Mrk Smør i Gaarden Østensø for 45 Spd 1 O:

No: 3. Ditto, af Ditto Dato fra Haagen Johnsen Sandven til Sønnen John Haagensen paa 3/2!! (1/2?) Løb Smør og ½ Hud af Gaarden Sandven for 75 Spdlr.

No: 4. Ditto af Ditto Dato fra Lars Ellingsen Moe til Sønnen Ole Larssen Moe paa 1 Løb Smør eller ½ Løb Smør 1 Hud i Gaarden Moe for 350 Spdlr.

No: 5. Ditto af Ditto Dato fra Hendrik Larssen Stene til Sønnen Lars Hendriksen Stene paa 2 Bpd 13 Mrk Smør ¼ Hud 1 Faarskind i Gaarden Stene for 400 Spdlr.

No: 6. Vilkaar brev af Ditto Dato fra Arne Svendsen Røsseland til Forældrene Svend Arnesen Røsseland og Hustrue Herborg Larsdatter paa Levetid.

No: 7. Disposition af Ditto Dato fra Thron Thronsen Tvedt, hvorved er bestemt at ældste Søn Thron Thronsen af Gaarden Tvedt erholder de 2/3 Dele og yngste Søn Thore Thronsen den 1/3 Del i Gaarden Tvedt.

No: 8. Obligation datteret 30 Mai 1825, fra John Omundsen Rykke til Hans Olsen Lepse paa 100 Spd mod 1ste Prioritets Pant i 1 Bpd 10 $\frac{3}{4}$ Mrk Smør $\frac{1}{2}$ Bukskind $\frac{1}{4}$ Gjedskind i Gaarden Rykke.

No: 9. Ditto af Ditto Dato fra Hans Osmundsen Soldal til Nils Olsen Lepse paa 100 Spd mod 1ste Prioritets Pant i $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Hud i Gaarden Soldal.

No: 10. Ditto af 31 Mai 1825, fra Arne Svendsen Røsseland til Capitaine Tausen paa 100 Spd mod 1ste Prioritets Pant i Gaarden Røsseland.

No: 11. Ditto af Ditto Dato fra Torbjørn Tollaksen Netteland til Enken Agaathe Larsdatter Netteland paa 200 Spd mod Pant i 2 Bpd 9 Mrk Smør 19/36 Hud i Netteland.

No: 12. Ditto af 25 Mai 1824 fra Ole Omundsen Røen til Myntlingerne Ingeborg, Anne og Eli Omundsdøttre Røe stor ialt 40 Spd mod Pant i 18 Mrk Smør 1 Faarskind i Røe.

No: 13. Fæsteseddel datteret 31 Mai 1825, fra Opsidderne paa Stene og Lie til Lars Øvre Vig, Brigt Hellestvedt og Lars Tegland paa Stølen Setebotnen.

No: 14. Skifte efter Huusmandskone Guro Olsdatter Skaar, sluttet den 20 Martij 1825, hvorved Boets ejende Huse er udlagt til endeel Creditorer.

No: 15. Afkald datteret 30 Mai 1825 fra Maritha Tollevsdatter Aarhus med Tilsynsverge for Arv stor 9 Spd 117 Skilling efter Faderen Tollev G. Aarhus.

No: 16. Ditto af Ditto Dato fra Tosten Larssen Medhuus som gift med Ingeborg Christoffersdatter Kaldestad for Arv efter Britha Kaldestad og Ole Tvedt ialt 23 Spd 69 s.

No: 17. Ditto af Ditto Dato fra Guri Olsdatter Axnes med Tilsynsverge for tilfalden Arv efter efter!! Anna Olsdatter Axnes stor 6 Spd 2 O: 20 s.

No: 18. Ditto af Ditto Dato fra Aad Arnesen Herrestvedt med Curator for tilfalden Arv efter Arne Hansen Herrestvedt stor 44 Spd 110 s.

No: 19. Ditto af Ditto Dato fra Britha Larsdatter Fixen med Tilsynsverge for Arv efter Lars Larssen Fixen stor 11 Spd 23 s.

No: 20. Ditto af Ditto Dato fra Ole Christoffersen Kaldestad med Curator for Arv efter Britha Kaldestad og Ole Tvedt stor 47 Spd 17 $\frac{5}{8}$ s.

Da ingen meldte sig for Retten med videre efter 3 Ganges Udraab, blev hermed sluttet og Retten hævet.

A v W S Koren Tosten Olsen Fosse, Torbjørn Tollaksen Netteland, Sjur Tostensen Moe og Ole Nislen Sandven alle 4 med iholdt Pen.

Sommerting for Gravens Skibrede

Aar 1825 den 2den Junij blev Retten sadt paa Tingstædet Ejde i Graven og betjent ved Stedets Sorenskriver i Overvær af Laugrettesmændene, Joseph Johnsen lille Graven, Sjur Johnsen øvre Dahle, John Magnussen Møglethun og Asbjørn Johnsen Maabøe, til det Almindelige Sommertings Afholdelse for Gravens Skibbrede, samtlige Laugrettesmænd aflagde deres Laugrettesed og betalede derfor hver 24 s: Retten blev sadt Kl: 8 Slet, da Almuen ei før var tilstæde.

Hvorda! blev publiceret de samme Anordninger som under Fol: 439 for Johndahls Skibbrede findes indført.

Derefter blev foretaget

Nye Sag

Arne Larsen Tvesme mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldt Ole Nilsen Haaeim om at see sig

overbeviist om og lide Dom for at have uden given Aarsag overfaldt Citanten med Hug og Slag med videre efter Attestens Formeld, videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses Commition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtagne her saalydende ##

Sagvolderen var personlig i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel

1825: 442

han benægtede aldeles, at han nogensinde med Vred Hue havde overfaldet Citanten, om han derimod i Skjemt og Spøg kunde have brydes med ham kan han ikke saa nøie erindre.

Citanten fremstillede som Bevis for Rigtigheden af sit Søgemaal de 4re Vidner Lars Ingebrigtsen Aaseim, Gunder Gjermundsen Brimnæss, Sjur Sjursen Ringøen og Nils Simondsen Tvesme, hvilke alle efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge og fordreie. Derpaa fremstod som

1ste Vidne Lars Ingebrigtsen Aaseim, der under sin Aflagte Eed forklarede sig 50 Aar gammel og for omtrent 3 Uger siden nød han Alterets Sachramente. Sagens Parter ubeslegtet og ubesvogret. Vidnet ved ei videre end for omtrent 14 Dage før sidstleden, var Vidnet i Forening med Sagens Parter inde i Gjestgiverens Stue i Ejfjord, efter at de havde drukket en Deel Brendeviin eller Øll, begyndte Sagvolderen at tage fat paa Citanten og vilde brydes med ham; men Citanten undslog sig stedse og bad om at faa Fred og truede med at stevne Sagvolderen, der han ikke vilde lade ham være, Sagvolderen holdt endelig op og gik ud; men efter en kort Tids Forløb kom han indigjen og tog fat paa Citanten, og sagde at han Citanten havde sagt at han skulde faa betale, nu mente han, at han kunde gjerne tumle med ham saa meget han vilde; thi det gik under det samme eller paa samme Regning. Sagvolderen vedblev saaledes flere Gange at trekke Citanten op af sit Sæde, kastede ham et par Gange ned paa Gulvet og slengte han rundt om i Værelset mod Kakkellovnen og andre Stæder. Vidnet saa ei at Sagvolderen fik Mærker i Ansigtet eller andre Stæder, eller at han blødede; men Vidnets Forening med de Øvrige Tilstædeværende synes at det var en uanstændig og volsom Opførsel og med Alvorlighed paalagde Sagvolderen at holde sig roelig. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning vedstod sit af Protocollen forelæste Prov rigtig tilført Afskediget.

2det Vidne Gunder Gjærmundsen Brimnæss, der under sin aflagde Eed forklarede sig 27 Aar gammel og sidst afvigte Søndag nød han Alterets Sachramente, og Citantens Moder er Sagvolderens Sødskendebarn forøvrigt Parterne ubeslægtet og ubesvogret. Dette Vidne var tilstæde til den af 1ste Vidne omforklarede Tid, og Oprindelsen til Klammeriet saaledes som af 1ste Vidne er omforklaret; men dette Vidne saae at Sagvolderen, tog Citanten i Haaret og luggede ham en Gang og en anden Gang tog han ham i Haaret og drog ham ned paa Gulvet det første troede Vidnet det kunde være Spøg; men siden sytes!! (syntes) han det blev alvor, om Morgenens saa Vidnet at Citanten havde mistet lit Hud i Hovedskallen, for Resten var nærværende Vidne enig med forestaaende. Paa nærmere Tilspørgende tillagde Vidnet at foruden de 2de omforklarede Gange saa han ogsaa at Sagvolderen 2 andre Gange tog Citanten i Haaret og sagde at det gik for det samme; thi det kostede 9 Spd. alligevel. Vidnet vedstod sit Protocollen tilførte Prov rigtig vidste ei videre at forklare Afskediget.

3die Vidne Sjur Sjursen Ringøen der under sin aflagde Eed forklarede sig 37 Aar gammel og 6te Søndag efter Paaske nød han Alterets Sachramente. Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret Vidnet var vel tilstede paa Gjestgiveriet paa den Tid, da det paastevnte Klammerie skeedte; men da han allerede havde lagt sig i et Cammer

1825: 442b

ved Siden af Stuen saa han ikke Spectaclet; men hørte at der var Klammerie mellem Sagens Parter, og da de vare beskjenkede gik han ind for at stille til Rette mellem dem; men da de ikke vilde blive roelige gik han tilbage og lagde sig. Vidnet var saa kort Tid inde at han ikke lagde Mærke til hvem af Parterne vare den Skyldige, om Morgenens kom {Citanten} \Sagvolderen/ til Vidnet og bad Vidnet hente Citanten, Sagvolderen bød da en Potte Brendeviin i Forlig men Citanten forlangte 16 Spd til Fattigkassen, Forlig fandt ikke Stød mellem dem. Vidnet ved at Citanten straxt efter blev syg og laa til Sengs i nogen Tid; men om Slagene vare Skyld heri ved ei Vidnet. Videre vidste han ikke vedstod sit Protocollen tilførte Prov rigtig Afskediget.

4de Vidne Nils Simonsen Tvesme forklarede under sin aflagte Eed at han er 36 Aar gammel og Sagens parter ubeslægtet og ubesvogret. Vidnet vidste ei videre til Oplysning end at Citanten blev syg nogen Tid efter at han kom fra Ejdfjord og laa Syg indtil ud paa Vaarparten om dette var en Følge af Klammeriet i Ejdfjord ved ei Vidnet. Det vare Vidnet bekjendt at Citanten havde bestilt Fartøj for at reise paa Sildefiskeriet, men den omforklarede Sygdom hindrede ham heri. Videre vidste ei Vidnet vedstod sit Protocollen tilførte Prov rigtigt afskediget.

De 2de sidste Vidner fremstode atter og under deres aflagte Eed bevidnede at det var dem bekjendt at Storm og Uveir hindrede Citanten fra selv at møde ved Forligelsescommitionen til den bestemte Tid, og at Citanten Aftenen før Commitionen var paa Veien; men maatte formedelst Storm vende tilbage igjen, Citanten har 1 1/8 Miil fra sit Hjem til Commitions Stædet.

Til Bevis om at Citantens Sygdom reiste sig af de Slag Sagvolderen havde givet ham, fremlagde han nu under 9de Marti 1825 af Lægen Lars Istad paa Voss udstædt Attest der blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten begjærede Sagen optaget til Doms med Paastand at Sagvolderen ipligtes for sin voldsomme og Lovstridige Opførsel at bøde til Kingservigs Præstegjelds Fattigkasse 20 Spd. og i Processens Omkostninger 3 Spd. samt for Bryderie og Reiseomkostninger 6 Spd. nærmere Tilsvær forbeholdes

Sagvolderen anmærkede at de!! (det?) heele omvidnede Klammerie kuns var Spøg og skeedte efter Citantens eget Forlangende for at indbilde de Tilstædeværende Sørfjoringer at de Slages samt at Citanten til den Eende kastede sig selv i Gulvet for øvrigt maatte han begjære Anstand i Sagen til førstkommende September Maanedsting for til Oplysning herom at faa Vidnerne Johannes Haaeim og Tosten Hermundsen Ygre med flere.

Eragtet Den forlangte Udsettelse bevilges.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s: for 4re Vidner 48 s: og Sagvolderen Tilsværspenge 40 s: og for en Udsættelse 12 s:

Nye Sag

Jens Pedersen Hylden mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Lars Haldorsen Sponheim for at see sig overbevist og lide Dom for skyldige til Citanten 1 Spd 3 Ort og 16 s med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtagne her saalydende ##

Sagvolderen blev lovlig paaraabt; men mødte ikke.

Citanten bemærkede at Sagvolderen siden Indklagen til Forligelsescommitionen havde betalt 1 Ort, saa at

den rigtige Sum bliver den i Stevneattesten angivne. Sagsøgeren sagde at han ingen Vidner {havde} fandt nødvendig at føre; men han haabede at den paastevnte Sum maatte blive ham tilkjendt med den i Stevneattesten nedlagde Paastand; da den ei fra Sagvolderens Side er modsagt, og i Procesomkostninger og {i Proces} for Tidsspilde 3 Spd, hvormed var han begjærende Dom i Sagen.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Indcammination 74 s:

Da ingen for i Aften indfandt sig, som for i Aften havde videre for Retten at andrage, saa blev hermed Sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Joseph Johns: Lille Graven John Magnussen Møkletun Sjur Johnsen
Westrim Asbiørn Jonsen Maabø

Næste Dag 1825 den 3die Junij continuerede Sommertinget for Gravens Skibbrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! Erik Eriksen Oppedahl og Torbjørn Nilsen Høl mødte for Retten og bad Protocollen tilført følgende mellem dem indgangne

Forlig

Torbjørn Nilsen Høl vedtager at betale til Erik Eriksen Oppedahl inden 3 Uger fra Mikkelssdag førstkommende 1825, 14 Spd 4 Ort og 16 Skilling skrives fjorten Specidaler Fire Ort og Sexten Skilling Species, som han i Følge opgjordt Mellemlægning var bleven skyldig til Erik. Dette Forlig der saaledes under Executions Tvang var indgaaet blev af Parterne bekræftet med deres Hænders Underskrift

betalt 1 Spd 28 [s:]

Torbjørn Nilsen Høl, Erik Eriksen Oppedahl begge med iholdt Pen

Eds Sag

Helje Tostensen Lægreid mødte for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Anve Tostensen Lægreide, til at anhøre den for ham ved Dom af 4de December 1824 tilladte Eed, I Anledning af at han hos Sagvolderen tilgodekommer 21 Spd, hvilken Eed han nu for Retten var villig til at Aflægge. Stevneattesten blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Anve Tostensen Lægreid mødte for Retten og var forlangende at Citanten ei nu maatte aflægge Eeden da han agtede at indstevne den afsagte Underretsdom til Paakjendelse af Stiftsretten. Paa Rettens Opfordring kunde han ei forevise Stevning til Stiftsretten; men maatte bemærke at uagtet Underretsdommen var afsagt den 4de December 1824, saa var dog ei denne bleven ham forkyndt før den 14de April 1825, og uagtet han havde indfundet sig straxt for Sorenskriveren, saa havde han dog ei været istand til at faa Domsacten beskrevet formedelst Tingreiser og andre bestemte Forretninger forinden nu her paa Tinget, saa at det havde været ham umueligt at kunde erholde Stevning til Stiftsoverretten udtaget; men da han nu havde erholdt den forlangte Udskrift af Domsacten, saa vilde han straxt udtage Stevning til Overretten for saavit at indanke Sagen, og

1825: 443b

var det i saadan Hensigt og paa de anførte Grunde han var begjærende udsættelse med Eedens Aflæg indtil Stiftsoverrettens Dom var falden.

Citanten protesterede mod Sagvolderens Tilførte og paastod nu straxt at aflægge Eeden, og udbad sig i saa Henseende Rettens Eragtning:

Retten Eragtede Paa de af Sagvolderen anførte Grunde, udsættes med den ved Uderrets!! (Underrets) Dommen idømte Eeds Aflæggelse til førstkommende September Maanedsting, {og} for imidlertid at erfare om Sagvolderen har indstevnt nærværende Sag til Stiftsoverrettens Paakjendelse, og dersom Stevning ei til denne Tid er udtaget bliver den ved Uderretsdommen!! (Under-) idømte Eed at aflægge; men skulde Sagen være indanket til Stiftsoverretten saa kan ei Eed aflægges {forinden} undtagen efter Stiftsoverrettens Dom. betalt i Alt 1 Spd 18 s: resten qvittet med Sorenskriveren selv.

Nye Sag

Lars Knudsen Sysen mødte for Retten og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting, at have indstevnt Ole Nilsen Haaeim, til at lide Dom til skadesløs Udbetaling af skyldige til Citanten 17 Spd., saavel som nærværende Sags Omkostninger med videre efter Stevneattestens Formæld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition der viser at Sagen som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte personlig for Retten vedtog Lovlig Varsel, samt fremlagde Stevnevidnernes Attest om ved mundtlig Varsel contra at have indstevnet Citanten, for at see sig Overbevist om at skylde til Contra citanten en Deel, saavel Penge, som Varer, hvilket han troede vilde komme til Liqvidation. Attesten indtages her saalydende #

Hovedcitanten benægtede aldeles Contracitantens Paastand om at skylde ham noget; saa meget mere som dette ei har været behandlet og Forlig prøvet ved ForligelsesCommitionen, hvilket han dog troede nødvendig, da Contrastevningen hverken indeholder nogen bestemt Pengesum eller nogen Fordring af den Natur at den bør komme til Liqvidation imod hans reene og klare Fordring, hvorfor han var begjærende Contrastevningen Afvist {til} fra Retten indtil mindelig Forening ved Forligelsescommitionen var prøvet.

Contracitanten modsagde og benægtede Hovedcitantens Tilførte og udbad sig Dommerens Eragtning.

Dommeren Eragtede Contrastevningen bliver fra Retten afvist indtil prøve om mindelig Forening ved Forligelsescommitionen har {bl} været forsøgt og Attest derom i Retten fremlagt. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Hovedcitanten derefter forlangede Afhørte de 2de Vidner Sjur Larsen Sæd og Johannes Olsen Haaeim hvilke begge efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, og fremstod da som

1ste Vidne Johannes Olsen Haaeim, der under sin aflagde Eed forklarede sig 40 Aar gammel og nu i Foraaret nød han Alterets Sachramente. Parterne ubeslægtet og ubesvogret. Det er Vidnet bekjendt at Sagvolderen købte af Citanten for omtrent et Aar siden et Sølvbeger hvorfor Citanten skulde have 20 Spd da Handelen skeedte blev der intet intet!! betalt; men saa vidt Vidnet erindrer skulde det betales ¼ Aar efter at Handelen var skeedt, om

1825: 444

denne Gjæld senere er bleven betalt ved ei Vidnet. Saavidt Vidnet erindrer skulde denne Købesumma betales rent, uden Liqvidation af gammelt Mellemværende. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning, vedstod sit af Protocollen oplæste Prov rigtig afskediget.

2det Vidne Sjur Larsen Sæd forklarede sig under sin aflagde Eed 66 Aar gammel Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret, forklarede sig i et og alt enig med 1ste Vidne, undtagen at han erindrer ikke bestemt om hvilken Trmin!! (Termin) der blev fastsadt til Betalings Termin;

men at denne for længe siden er forløben ved Vidnet bestemt, vidste ei videre til Oplysning afskeediget.

Citanten var derefter begjærende Sagen optaget til Doms hvorved han haabede sig tilkjendt den paastevnte Sum, saavelsom denne Proces omkostninger skadesløs saavelsom for Reiser og Tidsspilde i Alt med 8te Spd og Sagvolderen mulkeret for unødige Trætte.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt for at kunne gjøre sine Contraprætensioner Gjældende efter forud at have {gjordt} forsøgt mindelig Foreening ved Forligelsescommitionen.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges til førstkommende September Maanedsting paa Helleland.

Citanten betalede Indkammination 1 Spd 28 [s:] for 2 Vidner 32 s: Sagvolderen betalede for Contrastevningens Indkammination 1 Spd 28 s: for en Udsættelse 12 s: Contracitanten tilgode 20 s:

Nye Sag

Tosten Olsen Sæd \med Curator/ mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Hans Jacobsen Tvedt, til at lide Dom for at have mod Citantens Villie borttaget en denne tilhørende Færingsbaad, som Citanten endnu ei har faaet tilbage, med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligtig er henvist til Afgjørelse ved Rettergang Disse Documenter bleve paa Citantens forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen var selv personlig tilstæde og anhørte forbemeldte Documenter oplæse, og derpaa irettelagde contra stevneattest, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Citanten derefter fremstillede som

1ste Vidne Lars Jacobsen Midhuus, hvem han var begjærende eedfæstet og afhørt, hvad han maatte være vidende til denne Sags Oplysning. Det fremstillede Vidne erklærede at han ei kunde tillades at aflægge nogen eedfæstet Forklaring, da han selv af Citanten var beskyldt for at have været delagtig i at borttage hans Baad. Citanten deklarerede at det her fremstillede Vidne vel havde været deelagtig i at borttage hans Baad; men da Sagen mellem dem var afgjort troede han at der intet var imod at han jo kunde føres som Vidne.

Paa Grund af Citantens sidst tilførte maatte Sagvolderen protestere mod Vidnesbyrds Aflæggelse af det fremstillede Vidne Lars Jacobsen Midhuus og udbad sig i saa Henseende Dommerens Eragtning.

Dommeren Eragtede, at i Følge Vidnets saavelsom Citantens deklaration kunde ei det indstevnte Vidne Lars Jacobsen Midhuus tillades at aflægge eedfæstet Vidnesbyrd da Sagen i Følge Norske Lovs 1 – 13 Capitel 18 Artikel maa ansees, som hans egen og han saaledes maa blive at betragte som et villigt Vidne. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Citanten derefter fremstillede

1825: 444b

det

2det indstevnte Vidne Lars Olsen Sæd, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Han forklarede sig 59 Aar gammel, nød Alterets Sacramente for omtrent 3 Uger siden; Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Vidnet forklarede at nogen Tid føre Kyndelsmisse kom Sagvolderen og Lars Jacobsen Midhuus indtil Vidnet om Aftenen og laante hos ham et Par Aarer; men om disse Aarer bleve brugte eller hvortil de bleve brugte er Vidnet aldeles uvidende om og ved aldeles ikke om de have benyttet Citantens Baad hverken med eller mod hans Villie. Det blev siden Vidnet fortalt, at de Aarer, som han laante til Sagvolderen, fandtes

igjen i Citantens Baad, som skulde være funden drivende paa Fjorden. Aarene har Vidnet endnu ikke faaet tilbage. Om Baaden blev borte samme Aften som hans Aarer bleve udlaante ved ei Vidnet. Videre vidste han ei til Oplysning afskeediget.

{2det} 3die Vidne Snare Hansen Nesheim aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 33 Aar gammel. Sagens Parter aldeles ubeslægtet og ubesvogret. Vidnet vidste ei videre til Oplysning endat det en Torsdags Morgen for sidstleden Kyndelsmisse fandt Vidnet en Baad som drev paa Fjorden uden Folk i han bjergede da Baaden i Land uden at han viste hvem Baaden tilhørte. Citanten kom da nogen Tid efter og {hentede} \besaa/ Baaden, som \han foregav at være sin/ sin!! Ejendom. Da Vidnet fandt Baaden laa de Aarer i den, som af Vidnet Lars Olsen Sæd var laant til Sagvolderen. Baaden ligger endnu hos Vidnet, og saavidt Vidnet har erfaret havde den ingen Skade faaet. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskeediget.

For Nærværende Tid havde Citanten ei flere Vidner at føre

Contracitanten derefter fremstillede som

1ste Contravidne Svend Aslaksen Sponheim, der aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 52 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Forklarede at Morgenens efter at Sagvolderen havde laant Aarer af 2de Hoved vidne, kom Vidnet ned til Søen og traf da Sagvolderen, som tilstod at han havde Natten forud benyttet Vidnets Baad og bad at han ei vilde tage ham det ilde op, da han var villig til at betale. Vidnet saa at Baaden ei aldeles laa paa sit sædvanlige Stæd, men tog ingen Betaling for Baadens afbenyttelse af Sagvolderen. Vidnet hører Hjemme paa Spaanheim i Ulvig og var den Tid paa Arbeide paa Lægreid i Ejdfjord, Vidnet havde roet ind til Simedahlen og medens han opholdt sig der var hans Baad bleven borte; men Baaden kom tilbage igjen til Simedahlen forinden Vidnet reiste derfra, saa at han paa sin Egen Baad roede tilbage til Ejde og der var det han traf Sagvolderen, som falt i forundring over at han Vidnet havde faaet sin Baad igjen, da Sagvolderen havde benyttet den og stod i den Formeening, at Baaden skulde ligge paa Ejde. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning afskeediget.

Flere Vidner havde Contracitanten ikke at føre

Hovedcitanten var begjærende Sagen udsadt til førstkommende Maanedsting for imidlertid at indstevne flere Vidner, for øvrigt nedlagde han Paastand som i Stevneattesten findes anført.

Con-

1825: 445

tracitanten havde intet mod den forlangte Udsættelse at indvende

Eragtet Sagen udsættes til førstkommende September Maanedsting for!! (paa) Helleland.

Hovedcitanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s. for 2 Vidner 32 s: og Contracitanten for Contrastevningen 1 Spd 28 s. for 1 Vidne 8e Skil:

Efter Paaraab meldte sig ingen som for i Aften havde videre ved Retten at bestille hvorfor Tingets Fortsættelse udsættes til i Morgen.

A v W S Koren Joseph Johnsen Lillegraven John Magnussøn Møkletun Sjur Johnsen
Westrim Asbjørn Jonsen Maabø

Næste Dag 1825 den 4de Junij continuerede Sommer- Sage og Skatte tinget for Gravens Skibbrede, og blev Retten betjent i Hr: Sorenskriver Korens Fravær ved hans eedsvorne Fuldmægtig examinatus juris C: H: H: Lund i Overværelse af de samme Laugrettesmænd, som i Gaar findes anført.

Derefter blev Publiceret følgende Documenter

1. Skjøde datteret 3de Juni 1825 fra Jørgen Torbjørnsen yttre Tvedte paa 1 Løb S: 1 Buksk: 1 Gedsk: i Gaarden yttre Tvedte til Sønnen Torbjørn Jørgensen for 200 Spd.
2. Do: af 2 Juni 1825 fra Herlaug Larsen Nedre Seim til Sønnen Hans Herlaugsen paa 23 $\frac{1}{4}$ Mrk Smør i Gaarden Seim datteret 2den Juni 1825. for 220 Spd
3. Do: af Do: Dato fra Knud Simondsen Seim som Laugverge for Britta Spilde til Sønnen Ole Larsen paa 1 Bpd Sm: 1 Løb Salt i Gaarden Spilde paa!! (for) 200 Spd.
4. Do: Ditto Dato fra Hans Larsen Koldsgaard til Johannes Paulsen paa 1 Bpd 3 Mrk Smør 1 $\frac{1}{2}$ Faar:!! (Faarskind) i Koldsgaard for 100 Spd.
5. Skifte sluttet 30te August 1824 efter Gaardmand Peder Ellingsen Kjærland hvorved Boets Jordegods i Gaardene Kjærland og Ystaas er udlagt til Sterboe Enken Ingebor og Sønnerne Ellias og Christopher.
6. Fæstesæddel af 2den Juni 1825 fra Gunder Gjermundsen Bremnes til E{lling}\ngel/ Gjermunds: paa Pladset Brækkene und!! Bremnes med Reversal af Ditto Dato.
7. Brugs og Wilkaarsbrev: af 3 Juni 1825 fra Torbjørn Jørgensen yttre Tvedte til Jørgen Torbjørnsen og Hustrue Guri Sjursdtr: paa Levetid.
8. Wilkaarsbrev af 2 Juni 1825 fra Johannes Paulsen Koldsgaard til Hans Larsen og Hustrue Ingebor Iversdtr: paa Levetid.
9. Ditto af Do: Dato fra Ole Larsen nedre Spilde til Moderen Britta Larsdtr: paa Levetid
10. Do: af Ditto Dato fra Hans Herlaugsen nedre Seim til Forældrene Herlaug Larsen og Hustrue Ingebor Olsdtr: paa Levetid.
11. Fledføringscontract af 17de Februar 1825 hvorved Niels Pedersen Børsem har intaget Brita Ellingsdtr: nedre Leqve i Fledføring mod at nyde hendes Ejendele.
12. Kongelig Confirmation paa et Testamente mellem Ægtefolkene Hans Nielssen Haugsnes og Sesselia Svendsdtr: af 9 April 1825.
13. Obligation datteret 3 Juni 1825 fra Mikkell Jonsen Tvedte til Hr: Rikkold Kongstuun paa 80 Spd mod 1ste Prioritet i 1 Bukskind i Gaarden Tvedte.
14. Ditto af Ditto Dato fra Anders Olsen Sæd til Samson Hemmingsen Helleland paa 200 Spd mod 1ste Prioritet i 1 Bpd 3 Mrk Smør i Gaarden Sæd.
15. Ditto af Ditto Dato fra Anve Andersen Lillegraven til Jon Endresen Fylkedalen paa 160 Spd mod 1ste Prioritet i 1 Løb Smør $\frac{1}{2}$ Hud i Gaarden Lillegraven.
16. Ditto af Ditto Dato fra Lars Haldorsen Spaanheim til Knud Haldorsen Oppedal og Ole Haldorsen Espe paa 500 Spd \mod/ 2 Prioritets P: i Gaarden Spaanheim og 1ste Prioritet i hans Ejende Løsøre.
17. Ditto af Ditto Dato fra Ommund Ommundsen Ose til Ole Ellingsen Hagestad paa 60 Spd mod 1 Prioritet i 7 syv Creature og 3 Kobberkjeler.
18. Ditto af 2 Juni fra Johannes Paulsen Koldsgaard til Hans Larsen Koldsgaard paa 199 Spd mod 1 Prioritet i 2 Bpd 6 Mrk S: 3 Faarskind i Gaarden Koldsgaard.

1825: 445b

19. Ditto af 2den Juni fra Mikkell Iversen Skaftedal til Christopher Pedersen Jørdre paa 100 Spd mod 1ste Prioritet i 1 Bpd 21 Mrk Smør $\frac{1}{4}$ Buksk: 7/12 Gedskind $\frac{3}{4}$ Faarsk: 1 $\frac{1}{4}$ Kalvskind $\frac{1}{2}$ Løb Salt i Gaarden Holven.
20. Ditto Ditto Dato fra John Olsen Kjærlandshagen til \Hellie/ Helliesen Svaasand stor 80 Spd mod 1 Prioritet i Kjærlands Hagen.
21. Ditto Ditto Dato fra Gunder Gjermundsen Bremnes til Ole Olsen Djønne paa 80 Spd og til Peder Sjursen Bue 20 Spd mod 1ste Prioritet i 12 Mrk S: 1 Gedsk: i Bremnes.
22. Afkald af 17 Octobr: 1823, fra Christian Gundersen Bolstad med Curator for Arv stor 21 Spd 19 $\frac{1}{2}$ s.

23. Ditto af Ditto Dato fra Christi Gundersdtr: og Guro Gundersdatter Bolstad med Tilsynsverge for Arv 21 Spd 19 ½ s. til Formynderne.
 24. Ditto af 2 Juni 1825 fra Arvingerne efter Afdøde Peder Pedersen Børsem for hans Arv stor ialt 24 Spd 57 ½ s. til Formynderen.
 25. Ditto af Ditto Dato fra Torkel Tollaksen Opheim som gift med Marithe Halstensdatter Ose for Arv 22 Spd 27 ½ s.
 26. Ditto af Ditto Dato fra Lars Olsen nedre Seim som qvitterer for den Arv som Hans Larssen Kolsgaard indesad med for Myntlingen Britta Nilsdtr: stor 20 Spd 34 s.
 27. Ditto af Ditto Dato fra Christi Larsdatter Brekke med Tilsynsverge for Arv hende tilhørende stor 10 Spd 32 ½ s.
 28. Ditto af 3 Juni fra Peder Olsen Sebbe som gift med Catharine Johnsdtr: Maursæter for Arv stor 19 Spd 43 1/8 s.
 29. Ditto af 2 Juni fra Anna Anvesdtr: Tvedt med Tilsynsverge for den Arv som tilfaldt hende efter Anve Andersen Tvedt.
 30. Lodseddel fra Lars Olsen nedre Seim, hvorved han har erklæret at indesidde med Myntlingen Britha Spildes Løsøre ialt med 20 Spd 34 s.
- Derefter blev Aflyst følgende Documenter:
- No: 1. Obligation datteret 8 April 1825, hvorved Peder P: Brattebøe ved Qvittering af 28 Mai 1825 har erklæret de af John Kjerland ham skyldige 70 Spd. som betalte.
 - No: 2. Ditto af 4 Decembr: 1821 hvorved Omund Olsen Djønne qvitterer for 100 Spd tilhørende Ole Olsen Djønne og Peder S: Bue ved Qvittering af 2 Juni 1825.
 - No: 3. Ditto af 23 Octobr: 1818, hvorpaa Iver Hansen Nesheim har qvittering for de ham tilhørende 40 Spd 86 s. som Johannes J: Nesheim skyldte.
 - No: 4. Ditto af 29 Mai 1813, hvorved Christoffer Pedersen Jørdre ved Qvittering af 2 Juni 1825 har erklæret de af Peder Omudsen(?) Skaar ham skyldige 48 Spd som betalte.
 - No: 5. Ditto af 23 Octobr: 1818, hvorved Størkaar Larssen Holven ved Qvittering af Ditto Dato har erklæret at de af Erik Jensen Nestaas hans Kone skyldige 50 Spd ere betalte.
 - No: 6. Ditto af 2 Januar 1821 hvorved Anders Andersen Eide ved Qvittering af Ditto Dato har erklæret at de af David Espeland ham skyldige 30 Spd ere betalte.
 - No: 7. Ditto af 5 Desembr: 1820, hvorved Sjur Johnsen Ourdal ved Qvittering af 3 Junii 1825 har erklæret at de af Mikkel Johnsen Tvete hans Kone skyldige 31 Spd ere betalte.
 - No: 8. Ditto af 18 Mai 1822 hvorved Arvingerne efter John Thronsen Tvete ved Qvittering af 2 Junii 1825 har erklæret de af Mikkel Tvete til Afdøde skyldige 49 Spd som betalte.
 - No: 9. Ditto af 24 Mai 1823, hvorved Peder Olsen Sæbøe ved Qvittering af 3 Juni 1825, har erklæret de af Asbjørn Maabøe til hans Kone skyldige 17 Spd 60 s som betalte.

Da ingen efter 3 Ganges Udraab meldte sig med noget blev Retten hævet

A v W S Koren Joseph Johnsen Lillegraven, Sjur Johnsen Ourdal, Asbjørn Johnsen
Maabøe, John Magnesen Møklethun alle 4 med iholdt Pen.

Sommerting for Kingservigs og Røldahls Skibbrede

Aar 1825 den 6te Junij blev Retten sadt paa Tingstædet \Utne/ til det almindelige Sommer-Sage og Skatte tings Afholdelse for Kingservigs og Røldahls Skibbrede, og blev Retten betjent i Hr: Sorenskriver Korens Fraværelse ved hans eedsvorne

Fuldmægtig examinatus juris C: H: H: Lund i Overværelse af Laugrettesmændene Mikkell Halstensen Lofthuus, Ole Johnsen Age, Lars Asbjørnsen Age og John Larsen Hause, hvilke alle fire aflagde den for Laugrettesmænd befalede Eed og betalede hver 24 s. Retten blev sadt Klokken 8 ½ Slet, da den tingsøgende Almue ei før var tilstæde.

Hvorda! blev publiceret de samme Love og Anordninger som Fol: 438 for Sommertinget for Johndahls Skibbrede findes indført.

Eds Sag

Endre Knudsen Midnæss mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnt Johannes Sjursen Tvedt, for at overvære og anhøre ham aflægge, den ham ved Underrets Dom af 10de Februar dette Aar tilladte Eed med videre efter Attestens Formeld som blev oplæst og indtages her saalydende #

Johannes Sjursen Tvedt var personlig i Retten tilstæde og vedtog Lovlig Varsel.

Endre Knudsen Midnæss derefter foreviste den paaberaabte under 10de Februari 1825 afsagte Underretsdom, i hvis Følge det var ham tilladt med sin corporlige Eed at bekræfte, at han til Johannes Tvedt havde udleiet en Koe og at han endnu derfor til gode kom/m/er 12 Kander Briim, hvilken Eed han nu her for Retten med oprakte Fingre og efter given Formaning om Sandfærdigt Udsigende aflagde. Dommen blev med foreviisnings Paategning tilbageleveret.

Herfor betalt 78 s:

Nye Sag

Ole Mikkelsen Askene mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Torjels Torjelsen Ejttrem i Anledning af en Jagtehandel hvorved Sagvolderen ei har opfyldt sin Forpligtelse mod Citanten med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen som uforligt blev henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ## Citanten fremlagde videre en skriftlig indberetning om Sagens sande Sammenhæng, hvis Rigtighed han haabede ved de indstevnte Vidner at godtgjøre. Dette Document blev oplæst og indtages her saalydende #

Sagvolderen mødte personlig i Retten tilstæde vedtog lovlig Varsel, og irettelagde derpaa \Bevis om/ sin (sit) Contra Stevnemaal, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten derefter var begjærende de indstevnte Vidner fremkaldte eedfæstede og afhørte og fremstillede i saadan Hensigt Ellef Johnsen Ejttrem, Christen Jacobsen Ejttrem, Gunder Knudsen Ejttrem, Johannes Johannessen Ejttremsnæss og Lars Knudsen Bustethun, hvilke samtlige efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed. Derpaa fremstod som

1ste Vidne Ellef Johnsen Ejttrem, der under sin aflagte Eed forklarede sig 68 Aar gammel, Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. For omtrent 3 Aars Tid siden blev Vidnet tilkalt af begge nærværende Sags Parter for at være Overværende ved en Handel som blev afgjort imellem dem. Parternes Aftale var da saaledes \Foreened/ at Sagvolderen skulde afkjøbe Citanten den Halvedeel i et denne

1825: 446b

tilhørende Jagtefartøi med Tilbehør og derfor give 255 Spd, saa at Sagvolderen skulde ansees for fuldkommen Ejerman af den ½ Part i Jagten. Parterne bleve derpaa eenige om at de

skulde reise sammen til Byen for at kjøbe Takelage til Fartøiet. Efter at Parterne saaledes nogen Tid havde samtale sammen, sagde Hoved citanten, at dersom de 255 Spd. ikke skulde blive tilstrækkelige til Takelagen, der i et og alt skulde være god og forsvarlig, saa maatte de begge deltage i de overskydende Omkostninger, ligesom de og skulde dele det overskydende af de 255 Spd. om ei alle disse Penge skulde udfordres til Takelagen; men hertil svarede Contracitanten aldeles intet, uagtet han var nærværende og maatte {hø} nødvendigviis høre dette Hovedcitantens Udsagn. Vidnet tilstod sit Protocollen tilførte Prov rigtig og vidste ei videre til Oplysning afskeediget.

2det Vidne Christen Jacobsen Ejttrem der under sin aflagde Eed forklarede sig 35 Aar, Sagens Parter aldeles ubeslægtet men gift med Contracitantens Søster. Vidnet var tilstæde til den af 1ste Vidne omforklarede Tid, og passerede da alt saaledes som af dette Vidne anforklaret, hvorved nærværende Vidne altsaa erklærede sig aldeles eenstemmig. Vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskeediget.

3die Vidne Gunder Knudsen Ejttrem, der under sin aflagde Eed forklarede sig 51 Aar gammel. Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Han ved intet videre end den Tid da denne Handel var skeedt mellem Sagens Parter, spurgte Vidnet sin Huusbonde, det her afhørte 2det Vidne, som ved ovenmeldte Handel havde været nærværende, om Sammenhengen dermed, han fortalte ham da alt saaledes, som af 1ste Vidne her for Retten i Dag er omforklaret, og hvor i 2det Vidne har erklæret sig eenig; med Undtagelse af at hans Huusbode!! (-bonde) da sagde at de 255 Spd skulde gives for ½ Parten i Fartøiets Skrog uden Takelage. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning afskeediget.

4de Vidne Johannes Johannessen Ejttremsnæsset der under sin aflagde Eed forklarede sig 44 Aar gammel, Parterne ubeslægtet, men gift med Hovedcitantens Broderdatter. Vidnet blev engang tilkaldt, for at skulde overvære en seenere Forening imellem nærværende Sags Parter angaaende den ommeldte Jagtehandel, der blev ingen Forening opnaaet; men Lars Knudsen Bustethun, som og da i samme Hensigt var nærværende, spurgte da 1ste og 2det Vidne, som da og var tilstæde, om Hoved Citanten havde paataget sig, allene at udrede de Omkostninger til Fartøiets Takelage som maatte overskyde de 255 Spd hvortil disse Vidner da svarede enstemmigen Nei. Vidnet vidste ei videre at afgive afskeediget.

5te Vidne Lars Knudsen Bustethun forklarede sig 53 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret forklarede sig i et og alt eenig med forestaaende 4de Vidne. Afskeediget.

Hoved citanten deklarerede at han ingen flere Vidner havde at føre og ansaa Sagen tilstrækkelig oplyst ved de allerede førte, han var altsaa begjærende Dom under Paastand af at Contracitanten vorder ipligtet at betale ham halvedelen, af de til Fartøiets Takelage, udlagte 43 Spd. med 21 Spd 60 s. hvilke overskyder de 255 Spd; Da Hovedcitanten ved de førte Vidner

1825: 447

troede tilstrækkelig at have oplyst, at Contracitanten var pligtig at betale Halvedeelen i de Omkostninger, som oversteg de forhen omtalte 255 Spd, som skulde anvendes til Indkjøb af Takelage {til Fartøiet} \saa haabede han sig disse ved Dom tilkjendt/, ligeledes haabede han sig tilkjendt ved den forventende Dom denne Processes Omkostninger godtgjorde med Tidsspilde og videre 6 Spd.

Contracitanten vedstod at Hoved citanten foruden de 255 Spd i Byen til Rebenslageren havde udlagt 24 Spd 1 Ort og 20 s.; forøvrigt er han vidende om at Hovedcitanten til Fartøiets Takelage har benyttet en Deel gammelt Taugværk, hvis Værd han aldeles ikke ved at opgive; men imidlertid tror han at dette er ham aldeles uvedkommende, i Følge den imellem dem

indgangne \Accord/ og de i Dag for Retten afhørte Vidners Forklaring. Derefter fremlagde han sit skriftlige Indlæg i Sagen som nu blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten benægtede Contracitantens tilførte og henholdt sig til sit forrige.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Hovedcitanten betalede Indcammination 1 Spd 28 [s:] for 5 Vidner at afhøre 56 s:
Contracitanten betalede for Contrastevningens Indcammination 1 Spd 28.

Nye Sag

Anders Larssen Ringøen mødte for Retten og fremlagde sin under 9de April 1825

{udstyrede} af Dommeren paa hans Forlangende udstyrede Retsstevning, forsynet med Forkyndelses Paategning hvor ved han for Retten i Dag har indstevnet Provst og Ridder Nils Hertsberg, for som Benneficiarius {til} \at have bortbyxlet/ ½ Løb Smør i Gaarden Tvesme i Kingservigs Skibbrede til sin Tjeneste dreng Østen Østensen, istæden for paa Citantens Forlangende at {have} byxle den til sig, hvortil han troede sig særdeles berettiget, da han ved Auction i sidstleden {December} 22de November havde tilkjøbt sig Landskylden i bemeldte Gaard, herfor at lide Dom efter Stevningens Indhold og senere nedlæggende Paastand. Stevningen blev paa Citantens Forlangende oplæst og indtages her saalydende # Videre fremlagde han Attest fra Forligelses commitionen, der viser at Sagen som uforligt er henvist til Rettergang. Attesten blev læst og indtages her saalydende #

Sagvolderen Her: Provst og Ridder Hertsberg, saavelsom Østen Østensen, mødte begge personlig i Retten tilstæde og foreviste 1. det under 2den December 1824 af Bennificiarius Hr: Provst Hertsberg til Østen Østensen udstædte Byxel brev, der viser, {der viser} at han ved bemeldte Byxelbrev er bleven tilbyxlet ½ Løb Smør med Byxel og Herlighed i Gaarden Tvesme. 2de. fremviste, Hr: Provsten sit under 26de Marts 1817 af hans Maiestæt Kong Karl den 13de fornyede Kaldsbrev af 25de Marts 1803, der godtgjør at Her: Provsten er Byxelberettiget. forbemeldte Doccumenter bleve med Forevisnings Paategning tilbageleveret forøvrigt forbeholdt han sig nærmere at indgive sit skriftlige Indlæg i Sagen.

Citanten troede sig fuldkommen berettiget til \at/ blive tilbyxlet det paastevnte Brug og til end yderligere Beviis herfor fremlagde han en under 17de April 1825 fra Hr: Capitain Bredahl udstædt Attest der viser at Citanten i et Aar har tjent som Tambor (Tambur) men formedelst Svaghed

1825: 447b

maatte tage sin Afskeed, hvorfor han og troede sig særdeles at have Fortrinsret, til at erholde byxlet det paastevnte Brug. Videre fremlagde han nu sit Indlæg \med deri paaberaabte Foreleg(?)/ i Sagen hvortil han for øvrigt henholdt sig. Disse Doccumenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##

Provst Hærtsberg modsagde og benægtede Citantens Tilførte og fremleverede nu sit skriftlige Indlæg i Sagen som blev oplæst og indtages her saalydende #

Da saavit var passeret fremstillede Citanten, som godvillig mødende Vidne Aslak Gundersen Bjotvedt, Berge Heinesen Bjotvedt, hvilke han var begjærende fremkaldede edfæstede og {afhørte} tilspurgte om han Citanten saavidt dem bekjendt har nogen Gard!! (Gaard) eller Plads i eie eller Fæste.

De 2de fremstillede Vidner fremstode derpaa aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed, forklarede sig Sagens Parter ubeslægtede, den første forklarede sig 29 Aar og den sidste 31 Aar gam/m/el Paa den af Citanten fremsadte Qvæstion svarede Vidnerne eenstemmig, at saavidt dem bekjendt har Citanten intet Plads eller Gaard hverken i Byxel eller Eje og at han saaledes er meget trængende til at faa fæstet Jord. videre havde han ei at tilspørge Vidnerne om hvorfor de bleve demmitterede.

Provst Hertsberg maatte bemærke, at i Anledning af den fra Hr: Capitain Bredahl fremlagte Attest, maatte han bemærke, at han ved paalidelige Attester forpligtede sig til at bevise, at Østen Østensen i ligesaa lang og maaske længere Tid har staaet i Kongens Tjeneste, at Østen Østensen ingen Jord eller Grund har tilstaaet Sagvolderen lettelig; men dette uagtet troede Sagvolderen at han ei var mere berettiget til at faa byxlet det omtvistede Brug, end den nærværende Byxelmand. For øvrigt maatte Sagvolderen begjære Sagen udsadt for med Attest at bevise at Østen Østensen Rateig ogsaa har staaet i Kongens Tjeneste.

Citanten havde intet imod den forlangte Udsættelse.

Eragtet Sagen udsættes til førstkommande September Maanedsting paa Helleland.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s: for 2 Vidner at afhøre 32 s: Sagvolderen Tilsvarens penge 40 s: for en Udsættelse 12 s:

Nye Sag

For Lars Heljesen Laathe, der paa en Reise er fraværende mødte hans Svigerfader og Medintrisent(?) i Sagen Jacob Olsen Lothe, og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Thomas Svendsen Berge og Lars Baarsen Berge, for at see sig overbevist og lide Dom til for Eftertiden \at afholde sig fra/ at beite med deres {Ejendom} Gjedder!! (geiter) paa Citantens Ejendom med videre Videre fremlagde de en Attest fra Forligelses commitionen der viser at Sagen, som uforligt er henvist til Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her saalydende ##.

Sagvolderne declarerede at de ei vidste at have fornærmet Citanten; men at at!! deres Ejendom og Beitning ligger i Felledskab og saalænge der ingen Gjerder er saa troede [de]? sig berettiget til at beite med deres Chreature i Felledskab med Citanten, de declarerede at være villige til at opsætte Gjerder og naar dette var skeet vilde de forpligte sig til at holde Citantens Ejendom frie.

Efter at saavidt var passeret erklærede Parterne sig saaledes forenede at Citanten i Forening med Sagvolderne forpligtede sig alle til inden 3de Aar fra Dato at opsætte Gjerder hver efter sin Gaards Skyld og Brug. Gjerderne skal være lovlige og forsvarlige, saaledes som Skik og Brug er her i Bøigden. Efter at disse Gjerder ere opsatte forpligter samtlige Sagens Parter sig til at holde hin andens Ejendomme frie for al den Skade, som den ene Parts Chreature {kunde} det være sig Gjedder

1825: 448

eller andet, kunde tilføre den andens Ejendom det mindste med det meste alt efter uvillige Mænds Skjøn. Indtil den Tid Gjerderne ere komne istand forpligtede Sagvolderne sig til at erstatte Citanten al den Skade, som deres Gjedder kunde komme til at gjøre paa hans Ejendom, ligeledes efter uvillige Mænds Skjøn, uden Vægning fra nogen af Siderne. Den af Sagens Parter som ikke til den bestemte Tid lovligen haver {...} sine Gjerder istand til den fastsatte Tid, saa forpligter den Skyldige sig til at udrede en daglig Mulkt af 24 s: indtil Gjerdet forsvarlig er opsadt. Parterne vedtog hver at betale sin 3de Part i Processens Omkostninger

Saaledes at være forenede bekræfte vi under vores Hænders Underskrift.

Jacob Olsen Laathe paa egne og Svingersøn Lars Heljesens Vegne Tomas Svendsen Berge, Lars Barsen!! (Baarsen) Berge alle med iholdt Pen.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s: Sagvolderen Tilsvarens penge 40 s:

Ingen meldte sig i Aften med videre for Retten at andrage hvorfor Tingets Fortsættelse udsættes til i Morgen.

C: H: H: Lunde Mikkel Halstensen Lofthuus Ole Johnsen Age \John Larss:/ L. Bleje

Næste Dag 1825 den 7de Junij continuerede Sommertinget for Kingservigs og Røldahls Skibbrede, og blev Retten betjent ved Stædets Sorenskriver i Overværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Nye Sag

Samson Sjursen Helleland mødte paa sin Fader Sjur Samsonsens Hellelands Vegne og fremlagde, de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Sjur Samsonsens Qvalnæss at see sig overbevist og lide Rettens Dom til at opfylde en den 5te April sidstleden afsagt Voldgiftsdom, der nu forventes af Retten tillagt executions {Tvang} Kraft, samt at erstatte denne Sags Omkostninger, da han ei mindelig har opfyldt Voldgiftsdommen, med videre efter Attestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saalydende #

Sjur Samsonsens Qvalnæss selv tilstæde vedtog lovlig Varsel, og efter nogen Samtale bleve de saaledes forenede Sjur Samsonsens Qvalnæss forpligter sig under Executions Tvang at opfylde forbemeldte ergangne Voldgiftsdom, saaledes Inden 15 Dage fra Dato betaler han (: Sjur Samsonsens Qvalnæss :) til Sjur Samsonsens Helleland, af den idømte Sum 10 Spd: og de til Dato medgaaende Sags omkostninger 5 Spd. 38 s: tilsammen 15 Spd. 38 s: Inden 14 Dage efter førstkommende Høsteting, betaler han ligeledes 20 Spd og inden 1ste Paaskedag anstundende Aar 1826 atter 20 Spd hvorved Dommen i et og alt bliver opfyldt og klareret. Skulde mindelig Betaling briste betaler han ogsaa denne Forretnings Udstædelse, Execution og alt fornødent indtil Betaling skeer.

Dette deres Forlig underskrev de begge Contrahenterne i Protocollen for derved at give det Executions Kraft i Følge seneste Lov om Forligelses væsenet af 20de Julij 1824.

betalt Indcammination 1 Spd. 28 s: Tilsværspenge 40 s:
Samson Siursen Helland Sjur Samsonsens Qvalnæss

Gammel Sag, Fol: 435

Christen Hovland med flere af Qvalnæss og Hovland mod Mauges Opsiddere. Knud Larsen Maage og Torbjørn Johannessen Mauge mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting i continuation contra at have indstevnt Johannes Tostensen, Tosten Tostensen, Ole Heljesen og Christen Olsen alle af Gaarden Hovland samt Sjur Samsonsens, Samson Sjursen, Christopher Ingebrigtsen, Helje Christophersen og Torjels Asbjørnsen alle af Gaarden Qvalnæss, at anhøre deres Contravidner til Oplysning i den af forbemeldte Indstevnte mod

1825: 448b

nærværende Contracitantere anlagde Sag for formentlig Overtrædelse af et imellem Parterne forhen indgaaet Forlig betreffende Beitning paa Stølen Bjørnebotten med videre efter Attestens Formeld, der blev oplæst og indtages her saalydende ##

Af de indstevnte Hovedcitantere mødte Sjur Samsonsens Qvalnæss og Johannes Tostensen Hovland paa egne og øvrige Indstevntes Vegne, hvilke nedlagde Indsigelse mod dette Stevnemaals Gyldighed paa Grund af at ikke alle Brugere af Stølen Bjørnebotten ere blevne indkaldte ved den fremlagde Continuations contrastevnings Attest.

Contracitanterne deklarerede, at hvorvidt der er flere eller andre Brugere af bemeldte Støl Bjørnebotten end de nu Indstevnte overlader de de Mødende at bevise og godtgjøre, i Øvrigt troe de dem berettiget til at lade contrastevne hvem og saamange af Hovedcitanterne, som de finder for godt og at kunde udelade hvem de vil, dog da de ikke personlig ere nævnte i Hovedstevning; men kuns under det forblommede Udtryk samtlige Opsiddere af Gaardene

Hovland og Qvalnæss, saa er det dem umueligt at vide om der gives flere \lovlige/ Ejere og Brugere, af bemeldte 2de Gaarde nu for Tiden end de her indstevnte og paa disse Grunde paastod de Stevningens Hensigt fremmet.

Retten Eragtede, Paa de af contracitanterne anførte Grunde, bliver den fremlagde contra Continuationsstevning at fremme og Vidnerne at afhøre. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Contracitanten!! fremstillede nu de Indstevnte contra Vidner Jacob Knudsen Qvitne og Ole Samsonsens Gjertvedt, blev forelæst Eedens Formaning af Lovbogen, og aflagde derpaa Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og fremstod da som

6te Contra Vidne Jacob Knudsen Qvitne, der under sin aflagde Eed forklarede sig 36 Aar gammel, Parterne ubeslegtet og ubesvogret. Sidstleden Sommer i Julij Maaned 1824 var Vidnet tillige med det andet indstevnte Vidne Ole Samsonsens Gjertvedt tilstæde paa det Sætterstøl Contracitanterne have i Brug og Benyttelse nemlig nedre Bjørnebotten hvor Vinderne da byggede paa Contracitanternes Stølhuse, og saa da Vidnet at en hel Deel baade Nødskræature og Faar af Gaardene Hovlands og Qvalnæsses Fæe og Faar at beite ei allene ind paa Contracitanternes Sætterbeite nedre Bjørnebotten; men endog lige ind paa selve Støelen hvor Huserne staar og vare Vidnerne contracitanternes Tjenestepiger paa Støelen behjælpelig at jave dem derfra ind paa øvre Bjørnebottens Strækning hvor de tilhørede at gaa, og saae Vidnet bemeldte Cræature hver Dag i de 5 Dage Vidnet med Cammerat arbeidede som anført paa Sættershusene at gaa ind over Stølen nedre Bjørnebottens Grændser og der at beite og gnave, stundum længere og stundum kortere Tid. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, blev det forelæst af Protocollen dets her afgivne Prov som det vedstod rigtig tilført afskeediget.

7de Contra Vidne Ole Samsonsens Gjerstvedt, der under sin aflagde Eed forklarede sig 23 Aar gammel, Parterne ubeslægtet, forklarede sig i et og alt aldeles overeenstemmende med forestaaende 6te Contravidnes afgivne Forklaring, blev forelæst samme, som det vedstod rigtig tilført. Afskeediget

Contracitanterne declarerede at de ingen flere Vidner havde at afhøre men tilbød nu Parterne Forliig under følgende Betingelser hvis Hovedcitanterne vil efter deres Pligt afholde deres Chræature fra at komme over Stølen <øvre> Bjørnebottens Marksteente og bestemte Grændser ind paa Sagvoldernes nu brugende Sætterbeite nedre Bjørnebotten, saa at Contracitanterne for Eftertiden bliver frie for Hovedcitanternes Cræaturers Gnav og Beitning, Contracitanterne til Skade, saa forpligter Contracitanterne sig under lige Mulkt og Tvang for hvert Cræatur om deres skulde komme ind paa øvre Bjørnebottens Strækning og der beite Hovedcitanterne til Skade

1825: 449

og da skal denne Sags Omkostninger være ophævet paa begge Sider, men vil Hovedcitanterne ikke modtage dette Tilbud, da indlade de herved Sagen til Doms, med Paastand om, ei allene at friefindes for Hovedcitanternes formentlig høist ubeføiede Søgmaal, men og at erstattes denne paaførte Sags Omkostninger skadesløs efter Dommerens Skjøn, da de frafalder Erstatning for den Skade Hovedcitanternes Cræature har forvoldet dem for derved at vise et Kjerligt Naboskab.

De Mødende Hovedcitantere begjærede tilført, at de ansee og agte at bevise at alt hvad Contracitanterne til deres Forsvar i denne Sag have fremført er noget Sagen selv uvedkommende og uefterretteligt, som ei kan komme i Betragtning ved den endelige Dom; til hvilket at bevise de begjærede denne Sag udsadt til førstkommende December Maanedsting og Aarsagen hvorfor han maa have saa lang Udsættelse er fornemmelig for imidlertid fra

Regjeringen at erholde tilbage til dens Approbation indgivet Forliig imellem Parterne, som de troer meget vil afgjøre denne Sag.

Contracitanterne erklærede at de samtykkede ikke Sagens Udsættelse [længere]? end til førstkommende Ting.

Begge Parter vedbleve deres Paastand.

Retten eragtede denne Sag udsættes til førstkommende September Maanedsting. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

betalt Indcammination 1 Spd 28 [s:] for 2 Vidner 16 s: Hovedcitanterne for en Eragtning og en Udsættelse 24 s:

Hovedcitanten begjærede bekræftet Udskrift af det her i Dag Passerede og betalede herfor 47 [s:]

Gammel Sag Viking Thoresen Jøssendahl contra Nils Heljesen Hagen Fol: 431.
For Contracitanten Nils Heljesen Hagen mødte for Retten dennes Fader Helje Ommundsen Hagen og i Følge den ham sidst forundte Udsættelse fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting contra at have indstevnt Hovedcitanten Viking Thorsen Jøssendahl, for at anhøre Citantens Paastand i nærværende Sag nedlagt med videre efter Stevneattestens Formeld, som blev oplæst og indtages her saalydende #

Hovedcitanten var personlig i Retten tilstæde vedtog lovlig Varsel og vilde afvarte hvad Contracitanten havde at iretteføre.

Contracitanten derefter fremstillede de godvillig mødende Vidner Svend Olsen Berge, Knud Thorsen Hagen, Knud Olsen Odland og Orm Heljesen Øverland (Ødland?); hvilke samtlige efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Contracitanten derpaa fremstillede som

2det Contra Vidne Svend Olsen Berge, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende og under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 70 Aar gammel og Parterne ubeslægtet. Vidnet ved intet videre til Oplysning end at det har hørt fortelle af {Hoved}\Contra/citantens Svigermor, at en Gang kom Gunder Kjele til hende og fortalte at Contracitanten havde af ham købt noget Næver uden at han hørte der blev sagt hvormeget, og at hun derfor betalte Gunder Kjele 4re Pund Ost og et Pund Salt, hvad Tid dette passerte ved ei Vidnet. Videre vidste ei Vidnet at forklare vedstod sit forelæste Prov rigtig afskediget.

3die Contra Vidne Knud Thorsen Hagen, der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 40 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet, han var tilstæde og hørte den samme Fortelling af contra Citantens Sviger moder ordlydende saaledes som af forestaaende 2de Contra Vidne er omforklaret, og erklærede sig saaledes aldeles eenig med dette Vidne

1825: 449b

Vidste intet videre til Oplysning, vedstod sit afgivne Prov rigtig afskeediget.

Contracitantens Moder er efter Vidnernes eenstemmige Forklaring saa svag og gammel at hun ei selv kunde komme til Tinge.

3die Contra Vidne Knud Olsen Odland, fra Vinje Sogn og Præstegjeld, boesadt Gaardmand paa Gaarden Odland, under sin aflagde Eed forklarede han sig 55 Aar gammel. Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet ved aldeles intet videre til Oplysning end for omtrent 4re Aars Tid siden, traf Vidnet Contracitanten og Gunder Kjele paa Veien til Øverland, da hørte Vidnet at de samtalede om noget Næver, hvad derom blev talt erindrer ei Vidnet, men Gunder Kjele bad at Vidnet vilde opveie en Del Næver til Contra citanten men da han ikke havde Tid, saa undslog han sig derfor. Paa Tilspørgende forklarede Vidnet at det havde senere hørt fortelle af af!! 1ste Contra Vidne at Gunder Kjele til ham havde sagt at han aldrig havde opveiet nogen Næver til Hovedcitanten. Videre vidste han intet til Oplysning vedstod sit forelæste

og Protocollen tilførte Prov rigtig afskediget. Paa Forlangende af {det 3de} contra Citanten fremstod atter 3de Contra Vidne og forklarede at han Ligeledes af 1ste Contra Vidne havde hørt at Gunder Kjele til ham skulde have sagt at han aldrig havde opveiet nogen Næver til Hovedcitanten.

Contracitanten frafaldt Vidnet Orm Heljesen Ødland.

Contracitanten erklærede ingen flere Vidner at have at føre men var begjærende Sagen optaget til Doms hvorunder han forventer sig aldeles frifunden for Hovedcitantens Tiltale i denne Sag saavelsom Processens Omkostninger indberegnet Reiser med 10 Spd ligesom han ogsaa tilbød sig ved Eed at bekræfte sin Uskyld i denne Sag.

Hovedcitanten begjærede Sagen udsadt til førstkommende Høsteting, da han ansaa det aldeles nødvendigt til Sagens Oplysning at faa Gunder Kjele afhørt ved et Tingsvidne i øvre Tellemarken.

Contra Citanten havde intet mod den forlangte Udsættelse at indvende.

Eragtet den forlangte Udsættelse bevilges.

betalt Indcammination 1 Spd 28 [s:] for 3 Vidner 24 s: Hovedcitanten for en Udsættelse 12 s:

Polletierets Sag

Foged Vidsten mødte og anmeldte til dette Ting at have ladet indkalde Gaardmand Knud Johannessen Digrenæss, til Bøders Udredelse for anmeldt ulovlig Brændeviins Salg. Han fremlagde den til ham indløbne Anmeldelse tilligemed Stevnevidnernes Attest, hvilke Documenter han bad acterede og læst. Documenterne indtages her saalydende ##

Indstevnte mødte personlig og vedtog lovlig Varsel men benægtede den paastevnte Brøde, hvorimod han tilstod at han i Fælledekskab med Svend Knudsen Mauge havde i Bergen kjøbt en Del Brændeviin som skulde benyttes paa Sildefiskeriet. Svends Anpart blev paa Forlangende ham udleveret og straxt udskjenket blant Fiskerne, og heri fandt han aldeles ingen Brøde. Paa Opfordring declarerede han altsaa at han ei fandt sig beføiet til at indgaa mindelig Forlig, men ønskede Sagen af Retten paadømt.

Fogden maatte derfor udbede de Indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte; thi fremstod da som

1ste Vidne Sjur Knudsen Age, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, han forklarede sig 30 Aar gammel, en Broder til Klageren Svend. Vidnet ved ei videre, end at det hørte engang at Sagvolderen noget føre \sidstl:/ Juul fordrede af Anklageren at han skulde betale ham for 6 Potter Brændeviin, som han havde overladt Anklageren paa Sildefiskeriet, uden at Sagvolderen der navngav hvoi!! (hvori) Betalingen skulde bestaa. Han vidste ei videre til Oplysning vedstod sit Protocollen tilførte Prov rigtig afskediget.

2det Vidne Svend Larsen Ullensvang, der feil i Stevningen er anført for Aga, aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 23 Aar gammel og Sødskendebarn til An-

1825: 450

klageren, forklarede sig aldeles Overeenstemmende og eenig med 1ste Vidne. Vidste ei videre til Oplysning Afskeediget.

Fogden erklærede at han ei nu for Tiden havde flere Vidner at afhøre, og da han ved de allerede førte Vidner ansaa det, tilstrækkeligt oplyst, at Indstevnte havde gjort sig skyldig i det paastevnte ulovlige Brændeviins Salg, saa nedlagde han Paastand om at Indstevnte ved Dom maatte blive tilpligtet at udrede de ved Lov af 1816 angaaende ulovlig Brændeviinssalg bestemte Bøder med 25 Spd. til Deeling mellem Kingservigs Præstegjelds Skole og

Fattigcasse, samt at udrede Sagens Omkostninger efter lovlig Regning, hermed indlod han Sagen til Doms under Forbeholdenhed af nærmere Tilsvær om fornøden gjøres.

Sagvolderen benægtede alt ubevisligt og bad de 2de godvillig mødende Vidner Johannes Johannessen Ejttrem og Peder Knudsen Kambestad maatte blive afhørte, de aflagde derpaa begge Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, den første forklarede sig 44 Aar gammel og den sidste 20 Aar. Johannes er Sagvolderens Broder hvorimod Peder er ubeslægtet. De forklarede begge eenstemmigen, at de i Forening med Anklageren og Sagvolderen i Vinteren i Aaret 1823 var sammen paa et Fartøi paa Sildefiskeriet. Sagvolderen kjøbte da en Deel Brændeviin i Bergen, som de samtlige skulde have i Fælledsskab, Sagvolderen gjorde Udlæg for det heele; Brændeviinen blev udskjenket iblandt Fiskerne, hvorfor de til Vedderlaug efter den der almindelig brugelige Maade erholdt noget Sild. Værdien for det gjordte Udlæg af dette Brændeviin var det altsaa Sagvolderen fordrede tilbage, Vidnerne vare ei tilstæde til den af de 2de første Vidner omforklarede Tid, da Sagvolderen fordrede Erstatning for Brændeviin, de kan vel ikke tilvisse vide \skjøndt de troer det/ om dette var det samme Brændeviin som af dem om forklaret, og ved aldeles ikke at Sagvolderen har gjort sig skyldig i Brændeviinssalg. Videre vidste de ikke at afgive, vedstod deres tilførte Prov rigtigt afskeediget.

Da Sagvolderen ei for nærværende Tid havde flere Vidner at føre frem lagde han nu sit Indlæg i Sagen hvortil han for øvrigt henholdt sig. Indlægget blev læst og indtages her saalydende # Hermed indlod han Sagen fra sin Side til Doms, hvorved han forventede sig godtgjort Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn, og Klageren anseet efter Loven for sin Urigtige og ubevislige Angivelse.

Fogden benægtede alt ubevist og henholdt sig til sit forrige samt indlod Sagen til Doms, Sagvolderen henholdt sig til sit forrige.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Hermed blev for i Aften sluttet

A v W S Koren L. Bleie Lars Asbjørnssen Age O J Age M H Lofthuus

Næste Dag den 8de Juni Continuerede det paa begyndte Sommerthing for Kingservigs Skibrede, ved og i Over\vær/ af de i Gaar benevnte Rettens Personer.

Hvorda! blev Thinglæst følgende Docomenter:!!

No: 1. Skjøde datteret 8de Juni 1825 fra Mikkell Johnsen Svarttvæt til Sønnen Aalvor Mikkelsen, paa 1 Løb Smør, 1 Huud, 1 Faarskind i Gaarden Svarttvæt for 200 Sp.

2. Ditto af 7de Juni 1825 fra Asbjørn Andersen Instænæs til Anders Asbjørnssen paa ½ Løb 3 Mrk Smør, 5/12 Huud, et Faarskind og 1 Kalvskind i Gaarden Instenæs for 90 Sp.

3. Auctions Skjøde fra Auctions Directeuren til Lars Larsen Mogestad paa 1 Pd 18 ½ Mrk Smør i Gaarden Rogde for 728 Sp.

4. Bøxxelbrev!! af 6te Juni 1825 fra Provst Hertzberg til Anders A: Indstenes paa ½ Løb Smør, 1 Kalvskind og 1 Faarskind, i Gaarden Indstenæs med Reversal af ditto datto og Landskylds Bog,

1825: 450b

No: 5. Bøxxelbrev af ditto Dato fra John Johannesen Villuhre til Viglik Thommasen Reinsnaas paa ½ Løb Smør i Gaarden Isberg med Reversal af ditto datto og Landskyldsbog

No: 6. Constitution fra Søndre Bergenhuus Amt af 15de Febr: 1825, til Lars Johannesen Age, til som Lensmand at være adjungeret.

No: 7. Fæstesæddel af 1ste Juni 1825, fra Richold Kongsthuen i Graven til Johannes Samsonsens paa Pladset Hestegiældene med Reversal af 8de Juni 1825.

No: 8. Ditto af 25 Februari 1825, fra Samson Iversen Strand til Elling Olsen Gjordahl paa et Huusmands Plads under Strand med Reversal af ditto datto.

No: 9. Ditto af 6te Juni 1825 fra Ole Ingebrigtsen Apold til Mikkel Pedersen Stanna paa et Huusmands Plads Flesie kaldet under Apold med Reversal af ditto Datto.

No: 10. Ditto \af 7. Juni 1825/ fra Ole Thommassen Rensnaas til Jørgen Nielsen Freim paa et Støls Beite under Gaarden Rensnaas med Reversal af ditto Datto.

11. Vilkaarbrev fra Viglik {...} Thommassen Rensnaas til Johannes Ellingsen Isberg og Hustrue Thørbjør paa 15 Aar datteret 6. Juni 1825.

12 Ditto af ditto Datto fra Ysteen Ysteensen Rattheig til Sjur Olsen Tveismen og Hustrue Gøa paa Levetid.

13. Panteobligation datteret 6te Juni 1825 fra Peder Heljessen Aasen til Knud Borgenøstet paa 300 Sp: mod 1ste Prioritet i Debtors Brug i Gaarden Aasen

14. Ditto af Ditto Datto fra Jørgen Nielsen Freim til Thommas M: Skjegedal paa 100 Sp: mod anden Prioritet i Debtors Ejende Brug i Gaarden Freim.

15. Ditto af 7de Juni 1825 fra Iver Larsen Bustethuen til Halsteen Maage paa 60 Sp mod anden Prioritet{s} i Debtors ejende Brug i Gaarden Bustethuen

16. Ditto af ditto Datto fra Knud Johnsen Hauge til Tosten Jaransen Meeland stor 100 Sp

17. Ditto af 7de Juni 25!! (1825) fra Niels Olsen Grøve til Lars Baarsen Berge stor 50 Sp: mod anden Prioritet i Gaarden Grøve.

18. Ditto af ditto Datto [fra] Peder Johnsen Rogde stor 200 Sp: mod 1ste Prioritet i Gaarden Rogde til Ole Haldorsen Helleland.

19. Ditto af 8de Juni 1825 fra Peder Larsen Maagestad til Isach Dagsen Aagsen paa 200 Sp: mod 1ste Prioritets Panteret i Gaarden Ma\ a/ gestad.

20. Commissions Forlig af 12te August 1824 imellem Gaardene Bustethuen Bakke med flere Gaarde om Beitningen.

21. Ditto af 9de Juni 1824 imellem Gaardene Øvre børve Sandstøe, Trappethuen Milxex(?) (Midtre?) og Nedre Sexe om Grændserne for deres Stølsbeite.

22. Ditto af 8de Martz 1825, mellem Ole Rogde og Iver Bøe, og Røthe hvor ved først nævnte tilstod sist nævnte hans Skyldige 45 Sp 3 ort 20 s: og lovede at betale samme til Paaske 1825.

23. Bevilling datteret 2de Februari 1825 for Guri Samsonsdatter Digrenes at hensidde i Uskiftet Boe og i tilfælde Skifte da at skifte med samfrender

24. Testamente af 1ste April 1823, oprettet af Aase Amundsdatter Tvesme samt Confirmation paa samme af 22de April 1823.

25. Afkald datteret 6te Juni 1825, fra Britte Olsdatter Siæggedalen til hendes Formynder paa 10 Sp 89 s:

26. Ditto ditto Datto fra Anders Asbjørnsen Indstenes som gift med Myndtlingen Magnilde Pedersdatter Urheim, paa 11 Sp 80 s: efter Peder A: Urheim.

27. Ditto ditto datto fra Lars Thostensen Seliestad med Curator paa 9 Sp 85 s: efter Tosten Larsen Seljestad.

28. Ditto ditto datto, fra Maritha Johannesdatter Mauge med Tilsynsværge stor 18 Sp 79 1/8 s: efter Torbjørn Mikkelsen Mauge og Christie Pd!! Mauge.

29. Ditto ditto datto fra Britta Larsdatter Storaas for Renterne af hendes Arv i Stads obligationen No: 631, efter Lars A: Storaas og M Ad Storaas

30. Ditto 7de Juni 25!! (1825) fra Elling Halgremsen Hause som gift med Cecelia Olsdatter i Species 33 Sp 101 ¼ s, i Skifte efter Ole Joh: indre Jaastad

31. Ditto ditto datto fra Torjels Brynjelsen Vigene paa 7 Sp 13 ¾ s efter Bryjel!! Johnsen Vigene.

32. Ditto af 24de Mai 1825, fra Johannes Aamundsen Brandstvedt efter Fuldmagt fra Thore Vignesen og Amund Vignesen for en Gave til Beløb 19 Rb: 4 s N: V: efter Brithe Sølfesdatter Saallesneset

33. Ditto 7de Juni 1825, fra Niels Thommasen Brandstvet for Fader Arv 7 Sp: 106 ½ s:

1825: 451

34. Lodsæddel fra Ingebor Olsdtr: Tjoflaat med Lauverge for 12 Spd 118 s: efter Johannes Nielsen Tjoflaat datteret 7de Juni 1825

35. Do: hvorved Ingebor Olsdtr: Tjoflaat med Lauverges Skamtykke!! (Samtykke) inde sidder med Niels Johannesens Løsøre 23 Spd 90 s: efter Johannes N: Tjoflaat. ditto Dato

36. Do: af Dato 6te Juni 1825, hvorved Jacob Haldorsen Mauge indesidder med 55 Spd 35 s tilhørende Ole Larsen Ekhamrene efter Lars Olsen Ekhamrene.

37. Do: af Ditto Dato hvorved Torkel Eliassen Langesæter indesidder med Gjøre Sjøvatsdtr: Hallanger og Christie Sjøvatsdtr: Hallangers Løsøre 44 Spd 20 s:

38. Do: af Ditto Dato hvorved Haldor Olsen Helleland indesidder med Datteren Guri Haldorsdtrs: Løsøre til Beløb 51 Spd 115 Skil: efter Moderen Guro.

39. Do: af Ditto Dato hvorved John Johannesen Wilure indesidder med Bank\indskud og/ Løsøret 60 Spd 15 s: tilhørende hans Børn Jon Jonsen og Ole Jonsen Vilure efter Moderen Kari Johansdtr: Wilure.

40. Do: af Ditto Dato hvorved Torbjørn Johannesen Mauge tilstaaer at indesidde med Løsøret 27 Spd 77 Skil: tilhørende Marta Larsdtr: efter Faderen Lars Olsen Ettremsneset.

41. Do: af Ditto Dato hvorved Iver Pedersen Ettremsneset tilstaaer at indesidde med det Løsøre 29 Spd 45 s:, Daniel Iversen tilhørende efter Moderen Ingebor Tostensdtr:

42. Do: af Ditto Dato hvorved Samson Samsonsens Isberg tilstaaer at indesidde med Løsøret tilhørende Anna Samsonsdr: Isberg til Beløb 14 Spd 58 1/8 Sk: efter Moderen.

43. Do: af 12 Marts 1825 hvorved Provst Hertzberg tilstaaer at indesidde med sine Døttres Lina Marie og Johannes Magarite Hertzbergs Løsøre 442 Spd 8 s: efter Moderen Marie Elisabet Hertzberg.

Derefter blev aflyst følgende Documenter.

No: 1. Aflysning paa en Obligation udstædt af Peder Johnsen Rogde datteret 8de December 1819 fra Ole Haldorsen Helland 80 Sp datteret 7de Juni 25!! (1825)

No: 2. Obligations Aflysning fra Helje Heljesen Jaastad paa 150 Spd hos Peder Johnsen Rogde datteret 7de Juni 1825

No: 3. Aflysning fra Ole Haldorsen Espe Christen Olsen Hovland Viglik Hansen Sexsing!! (Sexe) og Knud Haldorsen Oppedal paa 400 Spd: hos Ole Jacobsen Rogde Datteret 20de Mai 1825.

No: 4. Aflysning fra Ole Haldorsen Espe paa 100 Sp hos {Jørgen} \Orm/ Heljesen Øvreland datteret 7de Juni 1825.

Da ingen meldte sig for Retten med videre blev Retten hermed hævet.

A v W S Koren Mikkel Halstensen Lofthuus, Ole Johnsen Age, Lars Asbjørnsen Age og Lars Larsen Bleie begge med iholdt Pen.

Justits Sag mod Ole Jacobsen Rogde

Aar 1825 den 13de Juni blev \Extra/ Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland og betjent ved stædets Sorenskriver i Overværelse af Laugrettesmændene Iver Christensen Ejdnæss og Ole Larsen Helleland for at behandle en af Amtet befaleet Sag mod Ole Jacobsen Rogde for ulovlig Adfærd under en Executions Forretning.

Hvorda! mødte Procurator Baade, som befalet Actor og fremlagde a: skriftlig Stevning af 27de April dette Aar forsynet med Berammelses Paategning og Stevnevidnernes Attest om Lovlig Forkyndelse. b: et under 14de Februari dette Aar her under Jurisdictionen optaget

1825: 451b

Forhør hvorpaa er tegnet Amtets Ordre af 9de April sidstleden til nærværende Sags Anlæg, samt Beskikkelse for Lensmand Johannes Jørgensen Berven til som Defensor for Angjeldende at tage Møde i Sagen. Stevningen var Comparenten begjærende læst og acteret men Forhøret vedhæftes den i sin Tid udstædende Domsacta. hvornæst han udbad sig at samtlige Indstevnte saavel Angjeldende Ole Jacobsen Rogde som de øvrige indstevnte Personer for Retten maatte blive paaraabte for at kunne erfare hvorvidt de tage Møde eller ei. Stevningen blev oplæst og indtages her saalydende #

Angjeldende Ole Jacobsen Rogde tillige med hans Defensor mødte tilstæde Angjeldende frie for Band og Tvang, saa mødte og alle øvrige Indstevnte undtagen Hr: Foged Vidsten samt Lensmand Aga paa hvis Vegne mødte dennes Søn adjungeret Lensmand Lars Johannessen Aga, der meldte at hans Fader formedelst en Tilfældig Beskadigelse i den ene Fod ikke selv kan møde hvilket er Retten bekjendt, saaledes at forholde sig rigtig.

Actor anmærkede at den i Stevningen engang som Lensmand og engang uden saadant Prædicat nævnte Ole Øriansen Holkesvig er en og den samme Person, men har af Actor været antaget for 2 forskellige Personer. Actor dernæst fremstillede Angjeldende Ole Jacobsen Rogde for hvem; han begjærede, med den Forklaring, som han har afgivet under Forhøret oplæst hvilken nu blev ham forelæst den han vedstod aldeles rigtig og at han havde intet enten at tage fra eller lægge til denne hans under Forhøret afgivne Forklaring.

Actor fremstillede som

1ste Vidne Askild Vikliksen Aakre, der og som første Deponent under Forhøret har afgivet Forklaring, blev forelæst hans der afgivne, hvilken han vedstod rigtig og paa Actors Tilspørgende om Angjeldende Ole Rogde ommeldte Tid havde noget Værge i sine Hænder svarede Vidnet Nei, og da ingen havde videre at tilspørge Vidnet, som var bleven paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed, stadfæstede nu sit Provs Rigtighed med Lovens Eed, afskeediget.

2det Vidne Peder Johnsen Rogde, blev forelæst dets som 2den Deponent under Forhøret afgivne Forklaring den han vedstod fuldkommen rigtig, og i Følge den; ham og øvrige indstevnte Vidner forelæste Eedens Forklaring af Lovbogen og given Paamindelse om Eedens Vigtighed og Straf for Meneed stadfæstede hans Provs Rigtighed med Lovens Eed, for (før) Afhørte 1ste Vidne fremstod nu atter og declarerede, at han intet havde imod Rigtigheden af dette Vidnes Forklaring, for saavidt det indeholder nogen mere Nøiagtighed end det af ham afgivne, da det er rigtig at 1ste Vidne tog i Angjeldende og lagde ham paa Gulvet; men kan i Øvrigt ei nøie erindre eller gav Agt paa hvorledes af enhver blev handlet imod Ham, begge afskeedigede.

3die Vidne Sigri Hansdtr: Rogde, der som 3die Deponent under Forhøret har aflagt Forklaring hvilken blev hende forelæst, den hun med Lovens Eed stadfæstede og erklærede intet \at/ kunde enten tage fra eller lægge til. Afskeediget.

4de Vidne Lensmand Ole Øriansen Holkesvig, der som 4de Deponent har aflagt Forklaring under Forhøret, den han vedstod rigtig. Anklagede med Defensor nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Eedfæstelse paa Grund af at dette Vidne i Foreening med Lars Sysen have været Aarsag til, Anklagedes ubesindige Forhold mod Rettens

1825: 452

Middel ved forud falskelig at behandle Anklagede, gjøre han beskjenket og opholde ham med urigtige Løfter, \til/ hvilket at bevise han nødes at begjære Sagen udsadt naar Actor har behandlet Sagen fra sin Side. Actor som fandt de af Defensor og Angjeldende anbragte Grunde for Negtelsen af Vidnets Eedfæstelse denne Sag aldeles uvedkommende, maatte paastaa at Vidnet bliver i Eedtaget.

Retten Eragtet, da det ikke nu kan skjønnes hvorvidt Anklagedes her anførte Grunde kan have nogen Gyldighed og Vidnet være indviklet anten som Aarsag eller Deeltager i den paaankede Forbrydelse, saa udsættes dette Vidnes Eedfæstelse indtil Anklagede har ladet afhøre Contra Vidner. Denne Eragtning blev Parterne forelæst og Vidnet for denne Gang afskeediget

5te Vidne Lars Knudsen Sysen, blev forelæst hans under Forhøret som 5te Deponent afgivne Forklaring, som Vidnet vedstod rigtig; men da Anklagede gjorde samme Indsigelse mod dette Vidnes Eedfæstelse som med forestaaende, blev samme ligeledes eragtet udsadt indtil Anklagede har ladet afhøre hans Fornøden agtende Contravidner.

6te Vidne Johannes Johannessen Age, blev forelæst sin under Forhøret afgivne Forklaring, den han vedstod rigtig og stadfæstede den med Lovens Eed afskeediget.

7de Vidne Torbjør Larsd: Anklagedes Hustrue, blev forelæst sin under Forhøret som 7de Deponent afgivne Erklæring, den hun vedstod rigtig og intet videre at vide, og da Actor fandt det upassende under nærværende Sag at affordre Vidnet at bekræfte sin Forklaring med Eed saa blev Vidnet demmitteret

8de Vidne Guri Vikliksd: Sexe der som 8de Deponent i Forhøret har aflagt Forklaring den \der/ nu for hende blev oplæst og af hende som aldeles rigtig med Lovens Eed stadfæstet hvorhos hun under sin aflagde Eed lagde til at {Kisten skulde} Anklagede raapte omhandlede Tid at Kisten ikke skulde Lukkes op førend Jacob Jacobsen (: Anklagedes Broder :) kom tilstæde. Vidste ei videre Afskediget.

9de Vidne Nils Nilsen Rogde sagde sig 42 Aar gammel, ubeslægtet til Angjeldende boende paa samme Gaard som han har i dette Aar nødt Alterets Sachramente. Forklarede paa Tilspørgende at han ikke var tilstæde eller hjemme ved sit Huus den Gang, den her omhandlede Executionsforretning skal være passeret, ved derfor intet som Øienvidne hvad da passerede, men han ved kun efter Fortelling at en Kiste som til Vidnet var indsadt i Sikkerhed for nogle Penge Anklagede skyldte Vidnets Stefader, skal under bemeldte Executions Forretning være bleven hentet tilbage til Anklagedes Huus. Vidste intet videre til Oplysning, bekræftede sin Forklaring med Lovens Eed afskeediget.

16de!! (10de) Vidne Jacob Jacobsen Rogde sagde sig 35 Aar gammel en Broder til Angjeldende, forklarede at han ikke var tilstæde den Tid heromhandlede Executionsforretning foregik, vidste intet om det passerede, hvilket han stadfæstede med Lovens Eed. Afskeediget.

1825: 452b

Actor som ikke havde flere Vidner at føre og var kommen i Erfaring om at Angjeldende, saavelsom hans Defensor agter at begegne Sagen ved Contraindstevning, maatte opfordre ham til at erklære sig om de vedblive at paastaa Sagen udsadt og i saa Fald forbeholdt Comparenten sig alt videre fornødent.

Anklagede begjærede Sagen udsadt for at føre Contravidner og da det ene af de Vidner, han agter fornødent at føre er fraværende paa en Reise hvorfra han ei kan ventes tilbage førend om 6 til 8te Uger saa maatte han begjære den udsadt indtil Mandagen den 8de August førstkommende. I Anledning heraf at Anklagede forlangte en saa lang Udsættelse begjærede Retten at Anklagede skulde opgive Navnlige den nu fraværende Person han agtede at indkalde til Vidne og hvor samme nu var henreist paa det Retten kunde sættes istand til nogenledes at

bedømme hvorvidt den forlangte lange Udsættelse ikkun er en Udflugt til Sagens Forhaling. Anklagede declarerede at den nu Fraværende han agter at indkalde og afhøre er Michel Jacobsen Krogevig, der nu reiser om i Christiansands Stift for at opkjøbe Qveg at sette i Græsgang paa Fjeldene til Slagt hvorfor det ikke kan vides naar han kommer tilbage forend omtrent den angivne Tid.

Actor fremlagde en fra Provst og Ridder Hertsberg under Dags Dato udstædt Attest, angaaende Angjeldendes Alder og moralske Forhold, {den han} hvilken nu blev læst og indtages her saalydende # Actor paa Grund af det Passerede fandt sig beføiet til foreløpig at nedlægge saadan Paastand at Tiltalte ved Dom tilpligtes at udreede, de i Lovens 1 – 22 – 31 bestemte Bøder foruden Skyds og Diæt, samt Sallarium, det sidste efter Dommerens Skjøn eller nærmere Paastand om Udsættelse maatte blive bevilget forbeholdende sig i Øvrigt alt videre fornødent.

Anklagede vedblev sin Paastand om Udsættelse.

Retten Eragtede Paa Grund af de af Angjeldende anførte Omstændigheder og den lange Vei imellem Actor og her hvor Sagen behandles af 12 ½ Miil, som i Tilfælde forgjæves Udsættelse ville medføre betydelige Omkostninger, saa bevilges denne Sag udsadt til den af Anklagede forlangte Tid Mandagen den 8de August førstkommende at foretages her paa Helleland; hvilken Eragtning blev Parterne forelæst.

Actor erholdt efter Forlangende Forhøret udlaant.

hermed blev for denne Gang sluttet.

A v W S Koren Iver Christensen Eidnæss, Ole Larsen Helleland begge med iholdt Pen.

Aar 1825 den 24de Juni blev Retten sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland af Stedets Sorenskriver og følgende udnævnte eedsorne Laugrettes mænd sc: Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland og Ole Larsen Helleland, for at afsige Domme, i de paa nyelig sluttede Sommering til Doms optagne Sager.

Hvor da

I Sagen Folio 443, Jens Pedersen Hylden contra Lars Haldorsen Spaanheim blev afsagt saadan

Dom

Jens Pedersen Hylden har under nærværende Sag indkaldet Lars Haldorsen Spaanheim til at betale sig til Ræst skyldige 1 Spd 3 Ort 16 s og da Kravets Rigtighed ikke er modsagt, saa bliver:

1825: 453

Kjendt for Ret Indstevnte Lars Haldorsen Spaanheim ipligtes herved at betale til Citanten Jens Pedersen Hylden det paastevnte Krav med 1 Spd 3 Ort 15 sk, og i Processens Omkostninger 2 (: to :) Spd, saa betaler han og de lovbefalede Bøder for ei at have mødt ved Forligelsescommitionen, i Betragtning af at han er en infoldig Bondemand kuns med 2 Spd \til Ulvigs Sogns Fattigcasse/ Alt Idømte efterkommes under Executionstvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Sagen: Ole Mikkelsen Askene mod Torjels Torjelsen Eitrem blev afsagt saadan

Dom:

Ved nærværende Sag har Ole Mikkelsen Askene sagsøgt Torjels Torjelsen Ettrem til at godtgjøre og udbetale sig Halvedelen af de Omkostninger som Citanten har anvent paa Takkelagen til et af dem tilsammen tilhørende Jagtfartøje. Ved de under Sagen førte Vidner

hvoraf 1ste og 2det Vidne vare tilstæde da Citanten solgte Halvedelen i bemeldte Fartøje til Sagvolderen, er det godtgjort, at Sagvolderen derfor skulde betale 255 Spd hvilke Penge efter begge Parters Forening skulde anvendes til at indkjøbe den fornødne Takelage til Fartøjet; ligesom og Parterne i Tilfælde af at der skulle overskyde noget af de 255 Spd efterat den fornødne Takelage var anskaffet, skulle dele Overskuddet lige imellem sig. Derimod existerede der ingen utrykkelig Forening om hvorledes der skulle forholdes i Tilfælde af at den af Sagvolderen erlagte Købesumma for Halvedelen i Jagten ikke skulle blive tilstrækkelig til den fornødne Takkelages anskaffelse; Men i det Handelen blev afsluttet, forbeholdt Klageren sig, hos Sagvolderen at erholde godtgjort Halvedelen i Omkostninger{ne}, som til Takkelagens Anskaffelse oversteeg de ommeldte 255 Spd uagtet dette af Citanten i Vidnernes Overværelse, utrykkelig blev sagt, saa svarede dog Sagvolderen intet dertil, hvorfor han maae ansees hertil at have givet sit stiltiende Samtykke, da det i modsadt Fald, dog havde været hans Pligt at benægte Citantens Paastand. Det synes og at være en Følge af Sagens Natur at dersom Parterne skal have en lige Ejendomsret i Fartøjet, saa maae de og have en lige Andeel i de Omkostninger og Fordeler som deraf flyde. Citanten har saaledes paastaaet sig godtgjort, Halvedelen i de anvente Omkostninger, til bemældte Takelages Indkjøb, som oversteeg de ommeldte 255 Spd med 21 Spd 60 Skl: Sagvolderen har vel erklæret sig uvidende om denne Regnings Rigtighed, men aldeles ikke modsagt den thi Kjendes for Ret: Indstevnte Torjuls Torjulsen Ettrem ipligtes herved at udbetale Citanten Ole Mikkelsen Askene Halvedelen i de til det omhandlede Fartøjes Takelages Indkjøb, ommeldte 21 Spd 60 Skil: der af Citanten er udlagt mere end de omforenede 255 Spd, saa betaler han og denne Processens Omkostninger skadesløs med 4 Spd. Alt efterkommes under Executionstvang inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

I Polletie Sagen mod Knud Johannesen Digrenes Folio 450 blev afsagt saadan

Dom

Ifølge indgivne Klage fra Svend Knudsen Mauge er Knud Johannesen Digrenes ved en Politieret sadt under Tiltale for ulovlig Brændeviins Salg. Ved de 2de afhørte Hoved vidner er det vel godtgjort at Anklagede engang havde hos Klageren fordret Betaling for noget Brændeviin, dog uden at han da angav hvori Betalingen skulde \be/staae. Derimod er det ved 2de {Hoved} \afhørte/ Contravidner godtgjort at Anklageren i Forening med Klageren i Bergen havde kjøbt noget Brændeviin som skulde af Sagvolderen Anklageren selv og flere afbenyttes paa Vinter Silde fiskeriet, og at Anklagede derfor havde gjort Udlæg. Dette Brændeviin var da bleven benyttet {.....} dels til eget Brug, og dels til, efter den paa Fidskeriet almindelig brugelige Maade at skjenke Fidskerne, som derfor igjen forærer dem Sild, hvilket Dommeren ej finder at henhøre under Lovens Bud af 1ste Juli 1816 hvorfors det ei heller kan ansees for nogen strafskyldig Handling at fordre det saaledes godtgjorte Udlæg tilbage Andet Brændeviins Salg er ei den Anklagede overbeviist.

thi Kjendes for Ret: Anklagede Knud Johannesen Digrenes bør for Poletiets Tiltale i denne Sag frie at være, dog udreder han alle af denne Proces \lovlig/ flydende Omkostninger, efter fremleverede og af Amtet aprobeerede Regninger, imod Regres til at søge disse erstattet hos Klageren Svend Knudsen Maage. Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

1825: 453b

A v W S Koren

Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Michel Endresen Helleland, Ole Larsen Helleland, alle 4re med paaholden Pen.

Justits Tingsvine!! (-vidne) om en falsk Bankosæddel.

Aar 1825 den 1ste Juli blev extraret sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og de udnævnte edsorne Laugrettesmænd Ole Larsen Helleland og Iver Christensen Eidnes for efter Amtets Ordre af 30te April sidstleden at optage et Justits Tingsvidne mod Hans Torsen Wigene for at skal have villet udgive en falsk Bankosæddel

Hvorda: Paa den beskikkede Actor Her Procurator Baades Vegne mødte Ove Holm der fremstillede Tiltalte Hans Torsen Wigene fri for Band og Tvang, saa vare og tilstæde den for ham beskikkede Defensor Lensmand Ole Knudsen Tved for at iagttage Angjeldendes Tarv

Hr: Holm fremlagde No: 1. Forbemeldte Amtets Ordre af 30te April sidstleden. No: 2. Hrr: Procurator Langes Skrivelse til Amtet af 27de samme Maaned, 3. Den af Hrr: Procurator Baade udstyrede Justits Stevning til denne Sags Foretagelse. Bemeldte 3 Documenter med deres Paategning bleve oplæst og indtages her saalydende ### Endelig fremlagde Actor et under 21de April sidstleden inden Bergens Poletie Ret optaget Forhør i den her omhandlede Sag, hvilket Forhør i sin Tid bliver at vedhefte dette Tingsvidne.

Anklagede Hans Torsen Wigene blev forelæst hans under bemeldte Forhør afgivne, som han vedstod rigtig, og havde intet enten at tage fra eller lægge til, og til forskjellige Spørgsmaale af Rettens Administrator afgav ingen nermere Oplysning end at han aldeles ikke kjendte den Pige af hvem han modtog omhandlede falske Bankosæddel, som nu blev ham foreviist den han vedkjente at være den samme og declarerede at uagtet han bemeldte Tid ikke modtog flere Bankosædder af Pigen end den ene faldt det ham ikke ind at den var {beskjænket} \{....}/ \Falsk/. Han havde eller\s/ ikke givet Pigen 64 skil: tilbage, som han gjorde. Han kan ikke nægte at han var noget Beskjænket da han modtog Sæddelen men om hand end havde været aldeles ædrue havde han dog ikke haft Kundskab at skjønne at Sæddelen var falsk. Kunne intet videre til Oplysning afgive blev forelæst det her afgivne, som han vedstod rigtig, traadte til Side

Derefter fremstod de indkaldte Vidner Ole Gundersen Torsnes, Endre Torbjørnsen Molven og Johannes Ommundsen Handegaard; hvilke bleve alle tre bleve paamindet om Eedens Vigtig!! (Vigtighed) og Straf for Meened og der efter med oprakte Fingre og Saligheds Eed lovede at ville vidne Sandhed og intet fordølge og fordreie.

1ste Vidne Ole Gundersen Torsnes {forklarede} blev forelæst hans under forbemeldte Forhør afgivne Forklaring som han under sin afgivne Eed vedstod at være aldeles rigtig, hvorhos han paa nermere Tilspørgende forklarede at Anklagede Hans Torsen Wigene vel var beskjænket da han modtog omhandlede Sæddel men dog ei mere en han syntes at kunne styre sig og vide hvad han gjorde, om han hørte at Endre Torbjørnsen Molven sagde at han frygtede den var falsk, ved Vidnet ei at bedømme eller forklare; Endre sagde tillige at Sæddelen var saa skidden og styg \at/ han

1825: 454

ikke vilde have den. Angjeldende Hans Torsen \Wigene/ gav ham derpaa en Anden, beholdt selv den herom handlede formentlig falske Sæddel, {og} \Derpaa Angjeldende(?) Sæddelen/ laante(?) han hos Vidnet ½ Spd som han tilligemed 4 Skil: gav Pigen tilbage paa den nu falske fundne Sæddel. Angjældende Hans Wigene fremstod og declarerede at han omhandlede Tid aldeles ikke hørte at Endre Molven yttrede Tvivl at Sæddelen var falsk men at han sagde den var saa skidden og styg, han vilde ikke have den, hvorforre han gav \ham/ en anden i den Stæd. Vidnet Ole Torsnes forklarede videre at han ved at Anklagede senere hen paa Dagen {da} blev mere beskjænket da han gav Sæddelen ud men Vidnet var ei tilstæde da han udgav den, og ved altsaa ikke hvor beskjænket han da var. Vidste intet videre til Oplysning vedstod sit Prov rigtigt, afskediget.

2det Vidne Endre Torbjørnsen Molven blev forelæst hans i omhandlede Forhør afgivne Forklaring, som han vedstod aldeles rigtig, og declarerede derhos at han ikke var tilstæde den gang Anklagede modtog omhandlede Sæddel ei heller den Gang Anklagede ville udgive den, da den blev anholdt. Hvorvit han hørte at Vidnet ansaa den for falsk ved Vidnet ikke, men da Vidnet sagde: den var saa styg, han vilde ej have den, han vilde have en anden, svarede Angjældende du kan saa faae, og leverede en anden han havde. Flere Sædler saae han ikke hos Angjældende. Vidste intet videre afskediget.

3de Vidne Johannes Ommundsen Handegaard blev forelæst hans under omhandlede Forhør afgivne Forklaring den han vedstod rigtig, og lagde til at han saae Sæddelen den Gang Angjældende modtog den, men uagtet Vidnet den gang ei var beskjenket faldt det samme dog aldeles ikk!! (ikke) in at den var falsk. Angjældende som modtog Sæddelen var temmelig beskjenket samme Tid men dog ei mere end han syntes at kunne styre sine Handlinger. Da han vilde udgive den {var} og blev anholdt, var Vidnet ei tilstæde og veed ei hvormeget beskjenket Angjældende dengang var. Dette Vidne tillige med begge foranførte Vidner declarerede at de aldeles ikke ved eller imindste Maade har Formodning om at Angjældende har haft eller har flere falske Bankosædler end den heromhandlede i Retten for{r}eviste. Vidnet vedstod sit Prov rigtig afskediget.

Actor declarerede ingen flere Vidner at vide til Afhørsel og fremlagde nu Attest fra Hrr: Provst Kars om den Tiltaltes Alder og Levnet datteret den 17de forrige Maaned der blev oplæst og indtages her saalydende # Actor nedlagde Paastand om ved den Endelige Dom at tilkjendes et billigt Salarium foruden Skyds med videre efter Amtest!! (Amtets) Aprobation, hvorhos han {.....} \begjærede/ dette Tings vidne Slottet og Amtet tilstillet direkte fra Sorenskriveren.

Defensor declarerede at han haaber at af de førte Vidner vil være oplyst at Angjældende paa en uskyldig og uvitterlig Maade er kommen i Besiddelse af den omhandlede falske Bankosæddel, og ligesaa uskyldig og uvidende har villet udgive den da han ikke hørte eller gav agt paa Endre Torbjørnsen Molvens yttrede Formening om at {...} den var falsk; Han havde ellers ikke saa godvillig givet en anden i Stædet uden at beklage sig eller tale om dens Falskhed. Defensor tilligemed Angjældende paastod at Anklagede motte frifindes ei allene for al Tiltale men og fra alle Sagens Omkostninger og declarerede Angjældende at han {ha} aldeles ikke havde hørt at der var falske Spd Sædler i Omløb hvorføre han heller ikke troede den falsk. Defensor paastod sig ved den endelige Dom tilkjendt et billigt Salarium samt Skyds med videre.

{Her} Derefter blev af Retten eragtet da ingen har videre at tilføre bliver dette Tingsvidne hermed sluttet.

A v W S Koren

Ole Larsen Helleland og Iver Christensen Eidnes. begge med iholdt Pen.

1825: 454b

Forhør over Ole Helliesen Jaastad.

Aar 1825 den 26de Julii blev Retten sadt paa Sorenskrivergaarden Helleland ved mig Sorenskriver Koren og følgende tvende eedsorne Laugrettesmænd Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland, for efter Amtets Ordre af 28de f. M: at optage et Forhør om at Ole Helliesen Jaastad, skal have ført bedrevet Sild til Bergen og solgt til Hr: Kjøbmand Michael Vallem.

Hvorda mødte for Retten indstevnte anklagede Ole Helliesen Jorstad eller Jaastad frie for Baand og Tvang.

Sorenskriveren fremlagde No: 1. forbemelte Amtets Ordre til dette Forhørs Optagelse No: 2. Extract af en Bergens Byesthingssag imellem her anklagede Ole Helliesen Jaastad og Hr:

Kjøbmand Michal Vallem. No: 3. {Ens} En Skrivelse af 2de Januar sidstleden, fra den constituerede Poletie mester Stiftsretsassessor Lassen, til Justitiarius i Bergens Poletieret Hr: Præsident Klangenberg. No: 4. En Skrivelse fra Hr: Præsident Klangenberg af 20de f: M:, til søndre Bergenhuus Amt. Endelig No: 5. Sorenskriverens Indkaldelse af alle Vedkommende til dette Forhørs Optagelse. Hvilke samtlige Documenter nu for angjeldende bleve oplæste og hvoraf Amtets Ordre No: 1 og Indkaldelsen No: 5, indtages her saalydende ## De øvrige 3 vedheftes denne Acte

Angjeldende Ole Helliesen Jaastad, der havde hørt alt foranførte oplæse, declarerede paa forskjellige Spøragsmaale, at han er i sit 23de Aars Alder, er fød af ægte Forældre Gaardmand Hellie Thomassen Jaastad og Hustrue Britha Johannesdatter, af hvilke han nød en christ sømmelig Opdragelse og blev confirmeret i sit 17de Aars Alders og opholder sig nu i hans Broder Torjulses Huus, der besidder hans afdøde Faders Gaard Jaastad her i Kingservigs Præstegjeld. Angjeldende har aldrig veret tiltalt eller straffet for nogen Forbrydelse. Forklarede videre, at han ejer en Jagt i Fællig med sin Broder Lars Helliesen Jaastad. I sidst afvigte Vinter leiede Comparenten med sin Broders Samtykke de tvende Personer Ole Sjursen Tvesme, der i det fremlagde Forhør og Poletieret Justitiarius Skrivelse mueligen(?) er givet Navnet Festad, tilligemed Ole Bottolfsen Hesthammer med sig, for ved dem at reise til Sildehandel. Comparenten foretog da adskillige Reiser med bemelte Jagt og Folk fra Hav Kanten indtil Bergen med frisk og noget saltet Vaarsild. Den ene af Reiserne formodentlig i Februari Maaned solgte Comparenten sine hele Ladning frisk Vaarsild til Hr: Kjøbmand Michael Vallems Handelgesell Rasmus Nilsen, men en anden ved Navn Andreas Roytz modtog Silden optalt. Det var en Onsdag Middag silden blev solgt. Rasmus Nilsen spurgte Comparenten hvad Tid silden var indtaget i Fartøiet, hvortil han svarede sidstleden Mandag hvilket den og var, undtagen 8 á 9000 der baade var bleven fidsket og indtaget {om} Løverdagen forud, hvilket Comparenten da ei erindrede at nævne, men var forvisset om at den var ubeskadiget og forsvarlig god, saavel som al den øvrige. Rasmus kjøbte da al Silden for 18 s pr: 100 og 2 Kander Brendeviin paa det Hele. Om Eftermiddagen faldt Priserne betydelig paa Silden, da en mængde Fartøier med Sild, den Dag kom til Bergen. Dette og intet andet troer Comparenten sig overbevist om ene var Aarsag i at Andreas Reutz og de øvrige Kjøbmandens Arbeids folk, sloge Vrag paa Silden, pillede nogle faae enkelte isøndertraadde beskadigede Sild, som fandtes paa Bunden af Fartøiet, opsamledes i en Pøs eller Bøtte og foreviste henanden!! (hinanden) dem og paastod Silden bedervet. Comparenten benegtede Silden at vere bedervet og sagde da, at ingen Sild var ældre end at den var fanget Løverdagen, og samme Dag, den første Qvantum indtaget 8 á 9000 Stykker, {...} men de paastod Silden bedervet og sagde derhos at de havde hørt Priserne falde, især Andreas, at Comparenten havde paa bemelte Silde Priis bedraget Hr: Vallem over 20 Spd af Lommen og da omtrent 23000 Stykker Sild var opkastet, negtede han aldeles at modtage flere, hvorover Comparenten sendte hans leiede Karl paa Fartøiet Ole Sjursen Tvesme indtil Hr: Kjøbmand Vallem selv, tilligemed en liden Dreng med et Brev fra Andreas Reutz for at høre og tale med ham om han ei vilde vedstaae Handelen og modtage det hele Qvantum. Den lille Dreng gik ind med Brevet men Comparentens Bud fik ikke tale med Vallem. Den lille Dreng kom derimod ud fra ham, med den Efterretning at der ei maatte losses mere, af Fartøiet, men at Comparenten maatte forblive urørt med Lasten til næste Morgen, og Andreas Reutz sagde, at der skulde komme Vraget at see, og bedømme Silden, men der kom aldeles ingen Vraget ned paa Comparentens Fartøi, uagtet de pamindte!! (paamindte) Andreas Reutz herom men langt hen paa Formiddagen foregav Andreas Reutz, at Vraget havde veret paa Salteboden og beseet den modtagne Sild, der var saa ring og bedervet at han intet mere vilde have eller modtage og at de kunde reise hvor de vilde med deres Sild. Hermed gik Tiden hen til Middag, hvorfor Comparenten om Eftermiddagen, solgte noget lidet af den tilbagehavde Sild til nogle Folk

fra Landet og resten omtrent 12000 Sild til Skipper Andersen, der siden har fortalt Comparenten at Silden blev saltet, ved Vragning befunden god og udført med anden Sild.

1825: 455

Comparenten er forsikret om at Silden var god og kom Løverdagen nye fanget samme Dag ind i Fartøiet og var aldeles ikke deriblant nogen enten i Søen død eller paa andre Maader bedervet Sild. Comparenten benegtede og modsagde nu aldeles Rigtigheden af 1ste Vidne Anders Madsens Udsigende, at Comparenten skulle have sagt at han havde 8 á 9 Tønder gammel Sild som var fisket 4 á 5 Dage førend den der laae ovenpaa, ligeledes de Ord: ”naar jeg tilstaaer Sandheden tager man vel den hele Quantum,” hvilket alt Comparenten aldeles negtede at have sagt. Ligeledes benegtede Comparenten aldeles at have tilbudet Andreas Reutz en strikket Nattrøie og Penge i Douseur, hvis han vilde modtage det hele Quantum Sild, tvertimod havde Comparenten som ovenanført sagt, hvad Tid den ældste Sild var saltet og indtaget. Endelig, foranlediget af Rettens Administrator declarerede Comparenten at den i fremlagde Bergens Byetings Udskrift i 4de Spørgsmaal benevnte Ole Jordal ikke vides at vere, eller kan vere nogen anden end nerverende Comparent Ole Helliesen Jaastad der overalt er anført for Jorstad. Da Comparenten intet mere havde at tilføre, blev han forelæst sin her afgivne Forklaring, som han vedstod rigtig tilført.

Derefter fremstod som:

1ste Deponent Ole Sjursen Tvesme, der nu tjener paa Gaarden Reisæter, der i de fremlagde Documenter ved Feiltagelse er kaldet Feestne, sagde sig Halvsødskende barn til forestaaende Comparent, da forestaaende Comparents Fader og Deponentens Moder vare Halvsødskende, sagde sig videre i 26de Aars Alder og i denne Maaned at have nødt Alterens Sacramente, forklarede sig i et og alt overeensstemmende med forestaaende Comparent, {h} undtagen hvad angik, hvorvidt forestaaende Comparent skal have sagt at endeel af Silden underst var 4re á 5 Dage ældre end den øverste og at ”naar han tilstod Sandheden, haabede han at den hele Quantum blev taget” og at han skal have buden Dueseur til Andreas Reutz, hvis al Silden blev modtaget, hvilket Comparenten har benegtet og Deponenten ei heller nogensinde hørt ham sige. Deponenten forklarede videre, at da der af Andreas Reytz blev klaget paa Sildens Godhed tilbød Deponenten ham paa forestaaende Comparents Vegne, at ville tage Silden tilbage, hvis han ikke var fornøiet med den, hvortil Routz svarede Nei!, ikke med mindre du betaler mig Tønder og Salt for hvad der er saltet. Dette negtede Deponenten; dengang var noget saltet og noget usaltet. Deponenten vidste intet videre til Oplysning Afskediget.

2den Deponent, Ole Bottolfsen Hesthammer, sagde sig ubeslegtet til Angjeldende Ole Helliesen Jaastad omtrent 30 Aar gammel; nød Alterens Sacramente for omtrent 4 Uger siden, forklarede sig i et og alt overeensstemmende med angjeldende Ole Helliesen Jaastad og erklærede at han ligesom forestaaende Deponent, aldeles ikke hørte Ole Jaastad sige at den underste Sild var 4re á 5 Dage ældre end den øverste, men ved at den underste var fanget og indtaget Løverdagen og den øverste Mandagen, ei heller hørte han Angjeldende tilbyde, enten Spittetroer, Penge eller andet i Dueseur om al Silden blev modtaget. Vidnet vidste intet videre til Oplysning afskediget.

Angjeldende Ole H. Jaastad begjærede tilført, at han maatte forundre sig over hvorledes Vidnerne, der ere førte for Byethinget under Hovedsagen mellem han og Vallem om den heromhandlede Silde Betaling, ifølge fremlagde Extract fra Bergens Byethingsret har kunnet under deres Eed bevidne at den omhandlede Sild var bedervet og tillægge Angjeldende Ord og Udsigelser, han aldrig har sagt. At Silden var ubedervet og fuldkommen god til Saltning som Kjøbmandsgods, haaber Comparenten vil kunne vidnes og bevises af Hr: Skipper Andersen, der købte den ældste og underste Sild og hans Arbeids folk, samt af Hr:

Handelsbestyrer Lorentz Vesenberg, der var ombord hos Comparenten og saae den slump Sild Andersen købte, samme Dag som den af ham blev købt, hvilke forhaabentlig af Poletiet blive indkaldte til at give Oplysning i denne Sag, hvis Poletiesag bliver anlagt.

Ingen havde videre at tilføre hvorfore blev eragtet Dette Forhør bliver hermed sluttet og skal snarest muelig blive Amtet i beskreven Form tilstillet.

A v W S Koren Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland. begge med iholdt Pen.

Fortsættelse af Justits Sagen mod Ole Jacobsen Rogde Fo: 452

Aar 1825 den 8de August blev Retten sadt paa Sorenskriverens Gaard Helleland af Stædets Sorenskriver og de tvende Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland for at behandle den {af} ved seneste Udsættelse til i Dag udsadte Justits Sag mod Ole Jacobsen Rogde for ulovlig Forhold under en Executions forretning

Hvor da mødte for Retten Actor Hrr: Procurator Baade, saa møtte og tiltalte Ole Jacobsen Rode!! (Rogde) frie for Band og Tvang tilligemed

1825: 455b

hans Defensor Lehnsmand Berven.

Samtlige Mødende declarerede, hvad og er Retten nøje bekjendt at Lehnsmand Johannes Aga for nærværende Tid er dødelig syg, hvorfaare!! han ei kan møde her for Retten

Anklagede Ole Rogde fremlagde nu 3 Stevne Attester, den ene hvor ved John Johannesen Aarhus og Mikkell Jacobsen Kraageviig ere indstevnte at afgive Vidnesbyrd i denne Sag. Den anden hvorved Johannes Johannesen Aga ligeledes som Vidne er indstevnt. Den 3. hvorved Lehnsmand Holkesviig \og Lars K: Holmen/ er indstevnt her til i Dag under denne Sag er indstevnt at anhøre Vidne. I anledning sidstmeldte Varselsæddel fremlagde Sorenskriveren en ham tilhørendekommen Skrivelse af 6te denne Maaned af forbemeldte Lehnsmand Holkesviig, hvilken Skrivelse tilligemed foranførte 3 Stevneattester bleve oplæste og indtages her saalydende #### I anledning forestaaende Skrivelse fra Lehnsmand Holkesviig og den fremlagde Attest om hans Indkaldelse her til i Dag declarerede Lars Knudsen Holmen, at formedelst det beskikkede Stevnevidne Ole Nielsen Haaeims Fravær paa en Reise havde det andet beskikkede Stevnevidne Rikkold Torblaa seet sig nødt til at med tage sin Naboe Gjermund Torblaa til at stevne i den fraværendes Stæd, da der ei i Ulviigs Sogn hvor Lehnsmanden boer er flere Stevnevidner foruden Lehnsmanden. Sorenskriveren fandt sig beføjet her at bevidne at der for Ulvigs Sogn hvor Lehmand!! Holkesviig boer ikke for nærværende Tid, er foruden Lehnsmanden selv flere beskikkede Stevnevidner end Rikkold Torblaa og Ole Haaeim og at Gjermund Tor-!! Torblaa ikke har aflagt Eed som Stevnevidne.

Anklagede \Ole Rogde/ fremstillede nu til Afhørelse, som Contra vidner Johannes Johannesen Aga, John Johannesen Aarhus, Mikkell Jacobsen Kraageviig, Asgjel Wigleisen Aakre og Jacob Jacobsen Rogde hvilke samtlige 5 bleve paaminde om Eedens Vigtighed og Straf for Meened, og blev oplæst {og} Edens Forklaring af Lovbogen. Aflagde derefter alle hver for sig Lovens Eed at ville Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Actor saavel som Lars Sysen nu Holmen erklærede dem villig at anhøre de fremstillede Vidner.

1ste Contra Vidne Johannes Johannesen Aga sagde sig i sit 41de Aars Alder og indeværende Aar at have nødt Alterens Sachramente, blev efter Angjældendes Forlangende forelæst 2det Hovedvidne Peder Johnsen Rogdes, 3de Hovedvidne Sigri Hansdtr: Rogdes, og 8de Hovedvidne Guro Vigleichesdtr: Sexes Forklaringer under Forhøret og i denne Sag afgivne Vidnesbyrde, hvor efter og det af ham selv opgivne som 6te Deponent i Forhøret og

6te Vidne under Sagens Behandling afgivne Vidnesbyrd hvorefter Vidnet declarerede at han aldeles intet mere vidste end hvad han forhen har forklaret, og har Vidnet aldeles intet seet at Anklagede blev slaget under Omhandlede Executions forretning, men vel at Lehnsmand Holkesviig holdt ham under Hagen. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet. Afskediget.

2det Contra Vidne Asgjeld Wigleichessen Aakre der som 1ste Deponent og Hovedvidne er bleven afhørt, blev forelæst hans før afgivne Vidnesbyrd, som han vedstod rigtig; og paa nermere Tilspørgende af Angjældende declarerede at han omhandlede Tid, saae at Lehnsmand Ole Holkesviig holdt Angjældende under Hagen saa hart at Vidnet hørte at Angjælden!! ei kunde faa raabe højt da Mælet var ham betaget, men at Angjældende blev slagen saae Vidnet ikke. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet afskediget

3de Contra Vidne John Johannesen Aarhuus, sagde sig i sit 38de Aars Alder og indeværende Aar {s Alder} at have nydt Al-

1825: 456

terens Sachramente. Forklarede paa Tilspørgende af Angjældende at Dagen før den her omhandlede Execution blev foretaget, kom Vidnet gaaende forbi en her ustevnt Mands Huus, hvor Vidnet traf Lehnsmand Holkesviig der bad Vidnet føye sig ind i Huset hvilket Vidnet gjorde, og var da tilstæde i Huset her anklagede Ole Rogde, samt Lars Sysen eller Holmen og hørte da Vidnet at her angjældende Ole Rogde, samtalede med Lars Sysen eller Holmen og Lehns: Holkesviig om at han ville stille dem Caution eller levere Vahrer for hvad han endnu resterede Dem, men om de kom til nogen Forening herom hørte Vidnet ikke, men hørte at der blev talt om at de næste Dag paa Rogde vilde søge at gjøre Forsøg. Vidnet vidste intet videre til Oplysning vedstod sit forelæste Prov rigtig under den aflagde Eed, og afskediget da ingen havde videre at tilspørge ham.

4de Contra Vidne Mikkell Jacobsen Kraageviig, sagde sig i sit 23de Aars Alder, og indeværende Aar, at have nydt Alterens Sachramente, Declarerede paa Anklagedes Tilspørgende at Vidnet aldeles intet kan erindre, hvad enten det har hørt eller ikke hørt af Lehnsmand Holkesviig og Lars Sysen at vise dem af, at de havde gjort det godt ved her omhandlede Executions forretning. Angjældende havde intet videre at tilspørge Vidnet afskediget.

5te Contra Vidne Jacob Jacobsen Rogde der forhen som 10de Hovedvidne er afhørt. Forklarede paa Anklagedes Tilspørgende: at samme Dag som omhandlede Execution foriges!! (foretoges?), forend Lehnsmand Aga ankom at afholde Executionen, tilbød Vidnet, at gaae i Caution for Anklagede hans Broder, men da Lars Sysen sagde at han vilde have alle Vidnets Ejendele i Sikkerhed for de resterende 10 Spd uagtet Lars Sysen selv declarerede Vidnets \Ejendele/ {..d} værd 100 Spd, saa ansaae Vidnet hans Fordring ubillig{t} og derfor ingen Caution indgik. Vidnet vedstod sit forelæste Prov rigtig tilført afskediget.

Anklagede erklærede ingen flere Vidner at have til Afhørelse for nærværende Tid men ville anhøre hvad Actor havde at iretteføre og forbeholdt sig alt lovligt.

Actor fremstillede det forhen som 5te Hovedvidne afhørte Lars Knudsen Sysen eller Holmen og udbad sig at denne motte blive forelæst sin under sagen afgivne Forklaring, og da de i Dag fra Angjældendes Side førte Vidner ikke give Anledning til at nægte foromtalte Vidnes eedfæstelse, saa motte Comparenten udbede sig at det fremstillede Vidne med Lovens Eed motte bekræfte sin afgivne Forklaring. Lars Sysen blev forelæst hans egen under Hovedsagen afgivne Forklaring, som og 1ste Deponent Asgjeld Wigleiksen Aakre, og 4de Deponent Lehnsmand Ole Ørjansen Holkesviig, saavel under Forhøret som Sagen afgivne Forklaring, hvorefter Vidnet vedstod sit før afgivne Prov rigtig, sagde sig intet videre til Oplysning at vide og efterat være forelæst Edens Forklaring af Lovbogen og paamindet om Straf for

Meened, stadfæstede sit her afgivne Prov med opragte Fingre og saligheds Eed. {da} Ingen havde videre at tilspørge Vidnet Afskediget.

Defensor med Angjældende nedlagde Indsigelse mod dette Vidnes Gyldighed paa Grund af at det maae ansees for Sagvolder og Part i Sagen.

Actor som fandt det nødvendigt at det før afhørte Hoved vidne Lehnsmænd Ole Ørjansen Holkesviig med Eed bekræfter sin afgivne Forklaring motte i den Anledning begjære Sagen udsadt til en Tid som

1825: 456b

Dommeren berammer, for efter nye Indstevning at faae Vidnet indkaldet om fornødiges til yderligere Forklaring og Eedfæstelse

Defensor og Angjældende ned lagde Indsigelse mod den forlangte Udsættelse og det tilsigtede Vidnes Eedfæstelse.

Actor paastod Udsættelsen.

Retten eragtede Denne Sag bevilges udsadt til Foretagelse her paa Helleland Onsdagen den 7de September førstkomende. Denne Eragtning blev Parterne forelæst; og dermed for denne Gang sluttet.

A v W S Koren Endre Jensen Helleland og Sjur Samsonsens Helleland begge med
iholdt Pen.

Maanedsting for Hardanger begyndt den 5te September.

Aar 1825 den 5te September, blev Retten sadt paa Tingstedet Helleland til det sædvanlige Maanedstings Afholdelse for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods, og blev Retten betjent ved Stædets Dommer Sørenskriver Koren i Overværelse af Laugrettes mændene Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Ommund Pedersen Lofthuus og Sjur Eriksen Lofthuus

Hvorda! blev publiceret følgende Anordninger

1. Provisorisk Anordning Anordning!! angaaende Handel datteret [? ?]
2. Do: af 31te Maii hvorved Indførsel af Heste indtil videre forbydes.
3. Do: af 27de April angaaende Nedsættelse af Tolden paa Engelsk og Lyneborgs Salt
4. Placat som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanks sedlernes Indløsning datteret 9de Maii 1825.
5. Circulaire fra Polletie og Justitsdepartementet, datteret 26 Maii 1825 angaaende Sportel beregning af Taxationer i Skifte.

Gammel Sag Fol: 448, 449. Christen Hovland med flere af
Gaardene Qvalnæss og Hovland mod Gaarden Mauges Opsiddere.

Af Hovedcitanterne mødte Christen Hovland og Helje Qvalnæss som paa egne og Øvriges Vegne ædskede Sagen irette og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om mudtlig!! (mundtlig) i continuation at have indstevnt deres Vedderparter Knud Larsen, Johannes Haldorsen og Torbjørn Johannessen, alle af Gaarden Mauge, til her for Retten at høre Vidner og Beviser og lide Dom til i Følge et imellem denne Sags Parter indgaaet Forliig at udrede den derved bestemte Mulkt for den paaankede Beitning paa Fjeldstølen Bjørnebotten, samt at svare denne Sags Omkostninger med videre, hvilken Attest blev oplæst og indtages her saalydende #.

Af Sagvolderne mødte Knud Larsen, Johannes Haldorsen og paa Torbjørn Johannessens Vegne mødte dennes Farbroder Ole Haldorsen Espe, som anhørte forbemeldte Attest oplæse, vedtog Lovlig Varsel og vilde anhøre hvad Hovedcitanterne videre havde at iretteføre.

Hovedcitanterne fremstillede nu til Afhørelse indstevnte Sagvolder Johannes Haldorsen Mauges Hustrue Sigri Eriksd: 4de Hovedvidne, som de forlangede eedfæstet og afhørt. Contracitanten tilligemed Vidnet nedlagde Indsigelse, mod hendes eedfæstelse og Afhørelse paa Grund af at hun er hans Hustrue, der er Sagvolder og ligeledes Stedmoder til Sagvolderen Torbjørn, og Sagen angaar Pengebøder og Skades erstatning. Hovedcitanterne vedblev sin Paastand. Retten Eragtede. Paa Grund af de anførte Omstændigheder, kan dette Vidne ei i denne Sag eedfæste sit Udsigende; men hendes Forklaring, bevilges tilført Protocollen uden Eedfæstelse. Paa Tilspørgende declarerede Vidnet, at i de 3de sidste Aar alt siden Foraaret 1822 har hendes Stedsøn Sagvolderen Torbjørn Johannessen styret det hele Brug 1 Bpd 2 Mark

1825: 457

Smør 13/22 Løber Salt 13/55 Huud i Gaarden Mauge, som hendes Ægtefælle forhen har ejet og de solgte og overdrog i Brug til hans Søn bemeldte Torbjørn; hvilken Torbjørn, siden har brugt og bestyret Gaarden og ene svaret alle dens Udredelser og Skatter; men hendes Ægtefælle Johannes og hun have hjulpet ham med Gaardens Arbeide og derfor haft nogle flere Chræature og Indtægter af Gaarden end deres accorderede Levekaar. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet, hvorfor hun uden at edfæste hendes Forklaring blev afskeediget.

Hovedcitanterne declarerede ingen flere Vidner at have at afhøre, fremleverede deres skriftlige Indlæg i denne Sag datteret 2de denne Maaned hvorved de indlod Sagen til Doms under Forbeholdenhed af videre Tilsvær om fornødiges. Bemeldte Indlæg blev oplæst og indtages her saalydende #

Contracitanterne henholdt sig til deres forhen Tilførte, og det fremlagde Tingsvidne af 20de October 1823, der angaar den Strækning Gaarden Mauges Opsiddere nu benytte til Fjeldbeite, hvilket Tingsvidne de nu atter foreviste, der godtgjør at den Strækning, de nu benytter er en langt anden Ejendom og Strækning end den i Anledning hvilken det af Hovedcitanterne paaberaabte Forliig angaar, og ligger paa en langt anden Kant af Citanternes Sætterbeiter end den foromhandlede hvorefter de paastaa!! dem aldeles frie fundne for Citanternes ubeføiede Søgmaal og tilkjendt Erstatning efter Dommerens Skjøn for denne paaførte Sags Omkostninger, da Citanternes Chræature har langt mere fornærmet Sagvolderne end Sagvoldernes Chræature have fornærmet Citanterne hermed indlod de og Sagen fra deres Side Rettens Dom.

Eragtet Sagen optages til Doms.

For Continuationsstevningens Indcammination 1 Spd 28 s. for en Eragtning 12 s: et Vidne.

Gammel Sag Fol: 447 Anders Larsen Ringøen mod Provst Hertsberg.

Begge Parter mødte.

Hr: Provsten fremleverede en Skrivelse fra Hr: Gennerallieutenant og Commandeur af Sverordenen (Sveaordenen?) med mere Lovzou datteret 5te Julij sidstleden med deri paaberaapt Hr: Capitain Beichemans Skrivelse som viser at ingen Attest kan tilveiebringes om hvorvidt Østen Østens Rateig har været Soldat i Friebattallionen eller ikke hvilke 2de Skrivelser Hr: Provsten bad vedhæftet den orriginale Acte efter at de for Retten vare oplæste. Paa Grund af at det tilsigtede ikke ved Attest er at oplyse, var Hr: Provsten begjærende at Retten vilde eedfæste og som Vidner afhøre: Samson Johnsen Lutro og Lars Ystensen Rateig, bemeldte tvende fremstode og aflagde Eed efter at være formanede til Sandheds Udsigende,

hvorefter de under deres Saligheds Eed bekræftede, at her omhandlede Østen Østensen Rateig tilligemed begge Vidnerne en og samme Dag saavidt de erindrer i Aaret 1813 bleve udtaget indskrevet, som Soldat ved Friebattallionen og aflagde samme Dag med dem sin troskabs Eed som Soldat. Hr: Provsten declarerede at han nu har bevist at omhandlede Østen Østensen, som han har byxlet til ligesaavel var Soldat som Anders Larsen. Paa Citantens Tilspørgende declarerede Vidnerne at ommeldte Østen aldrig saavidt de ved blev udcommenderet eller gjorde nogen Krigstjeneste, da ikkun de ældste bleve udcommanderede; men ei den hele Friebattallion. Citanten anmærkede at den ene af Vidnerne er omhandlede Østens Broder. Hr: Provsten erklærede at han ville kunne skaffe mangfoldige Vidner om Rigtigheden af at Østen har været Soldat ved Friebattallionen; men han anseer det ikke fornødent og vil derfor ei vidløftig gjøre Sagen.

Citanten declarerede og paastod at da han er Ejer, saa maa han og tilkomme Andeel i Gaarden og dens Huuser og paastaar sig derfor tilkjendt

1825: 457b

Rettighed ved den endelige Dom til at faa udskiftet hvad Andeel af Gaarden og dens Huser, som Retten maatte finde rigtig at bør tilfalde ham for hans Landskylds Ejendom {i} med Herlighedseieren af Byxelen. I Anledning heraf fremlagde han nu forrige Brugger Tomas Sjursens Skjøde datteret 27de October 1813, ..(?) Landskylden af dette samme Brug, som han troer end videre vil bevise hans Ejendomsret til Anpart af Gaarden og dens Huser bemeldte Skjøde bliver i sin Tid at vedhæfte denne Acte.

Begge Parter declarerede at de ville forsøge en mindelig Foreening om hvorvidt de kunde med Omhandlede Østen Østensen komme i Foreening om at heromhandlede Jordeparts Brug og Benyttelse blev delt mellem dem med Benneficiarii Samtykke og til den Ende begjærede de Sagen udsadt til førstkommende Høsteting for Kingservigs Skibbrede under den Bestemmelse at samtlige Parter da møder uden Indstevning og den udeblivende maa selv tilskrive sig hans manglende Tilsvær naar Sagen da paastaaes og optages til Doms;

Retten eragtede. Den her forlangte Udsættelse bevilges med de anførte Betingelser. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Betalt for 2 Vidner 32 s: for Udsættelsen 12 s:

Gammel Sag Folio 444

Sagvolderen Ole Nielsen Haaheim mødte i Retten tilstæde og i Følge den ham sidstl: forundte Udsættelse fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til i Dag at have contra indstevnet Lars Knudsen Sysen for under deres mellem dem verserende Sag at gjøre sine contra Pretentioner giældende, der efter fremlagde han Forligelses commisionens Attest der viser at Sagen for saavidt contra Pretentionerne angaaer som uforligt er henviist til Afgiørelse ved Rettergang disse Documenter, bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Hovedcitanten var i Retten personlig tilstæde og vedtog lovlig Varsel hvorimod han benægtede Søgsmaalets Rigtighed og vilde for Øvrigt afvarte hvad videre contra Citanten ved indstevnte Vidner agtede at oplyse.

Contra Citanten bemærkede at det indstevnte Vidne Ole Ricolsen Vignæs var saa syg og sengeliggende at han ei i Dag kunde give Møde hvor imod han var begjærende de øvrige indstevnte Vidner fremkalte edfæstede og afhørte, og fremstod som

1. Vidne Anna Knudsdtr: Sysen der efter given Formaning om Sanheds Udsigende aflagde Lovens Ed med Løvte om at vidne Sanhed, og intet fordølge eller fordreie. Hun forklarede sig 40 Aar gammel og sidst afvigte Foraar nød hun sidst Alterens Sakkramente og er en Søster til Hovedcitanten. Hun declarerede sig aldeles uvidende til endel hende af Contra citanten

forelagte Spørgsmaale og ved kuns at hendes Broder og Contra citanten havde Samhandel men ved aldeles ikke at hendes Broder skylder det ringeste til Citanten. Vidne{rne}t blev derpaa med Parternes/ Samtykke dimiterit,

De øvrige indstevnte Vidner frafaldt contra Citanten saanær som Ole Ricolsen. Der efter fremstillede han som godvillig mødende

2det Vidne John Hansen Ødven der aflagde Lovens Ed med Løfte om at vidne Sanhed. Han forklarede sig 44 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet. I Aaret 1812 Datoen erindrer ei Vidnet var han i Forening med Ole Ricolsen Vignæs tilstæde paa Gaarden Hagestad og bleve de da af denne Sags Parter taget til Vidne paa at hoved Citanten efter opgjort Mellemregning skulle skyldte til Contra Citanten 293 Rigdaler!! 3 mrk 10 s

1825: 458

men i hvilken Myntsort erindrer han ikke om der siden er betalt noget paa denne Gjæld ved ei Vidnet hvor efter han blev med Parternes Samtykke demiteret

3die Vidne Anfin Johannessen Haaheim der aflagde Lovens Ed med Løfte om at vidne Sanhed og intet fordølge eller fordreie han sagde sig 36 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet, Vidnet ved ei videre til denne Sags Oplysning end at Sagens Parter har drevet Handel sammen, men aldeles ikke om hvem af Parterne der skylte {...} eller havde til gode hos hinanden, Vidnet blev derpaa med Parternes Samtykke dimiteret

contra Citanten havde ei nu flere Vidner at afhøre, men maatte begiære Sagen udsat til førstkommende Høsteting for Gravens Skibrede for at til veiebringe nærmere Oplysning i Sagen.

Hovedcitanten bevilgede den forlangte Udsættelse

eraget Sagen udsættes til den forlangte Tid,

Contracitanten betalede Indc: 1 Spd 28 [s:] 3 Vidner 40 s: for en Udsættelse 12 s: afgaar tilgodehavende 20 s: betalte Tilsvarende 40 s:

Gammel Sag Folio 445 Torsten Olsen Sæet!! (Sæd) mod Hans Jacobsen Tvedt. Hovedcitanten Torsten Olsen Sæet mødte i Retten tilstæde og fremlagde ifølge den ham forundte Udsættelse Stevnevidnernes Attest om ved mundtlig Varsel i Continuation af hoved Stevnemaalet til i Dag at have indkaldt Hans Jacobsen Tvedt for at anhøre de indstevnte Vidners Forklaring angaaende den paastevnte Baad, Attesten blev oplæst og indtages her saalydende,

Hans Jacobsen Tvedt var personlig i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel og vilde paahøre de agtende afhørte Vidner,

Hovedcitanten derefter bad afhørt de i Attesten indstevnte Vidner.

Dommeren maatte bemærke, at det nu indstevnte Vidne Lars Jacobsen Medhuus allerede ved Sagens forrige Behandling paa de der opgivne Grunde var bleven afvist som \u/lovfast Vidne hvor for han naturligviis i Dag ei heller kunne blive at afhøre men hans Ret til Kost og Tæring og Erstatning af ubillige Reiseutgifter forbeholdes og af Vidnet paastaaes ved den endelige Dom godtgjort efter Dommerens Skøn, derpaa fremstod som

4de Hovedvidne Nils Andersen Tvedt, der under sin aflagde Eed forklarede sig omtrent 51 Aar gammel og en Morbroder til Contra Citanten. Vidnet ved intet til denne Sags Oplysning, da han paa den Tid det paastevnte skulde være passeret laae syg og ei kunde komme af sit Huus; men da Contracitanten kom tilbage fra den Tur paa hvilken han var mistænkt for at have benyttet Hovedcitantens Baad, foregav han for Vidnet at han paa denne Reise havde benyttet det her under Sagen afhørte Vidne Svend Jallens Baad og at han herom var forliget med Svend. Videre vidste Vidnet ei til Oplysning men blev med Parternes Samtykke afskeediget.

5te Vidne Jacob Olsen Tved, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og forklarede sig 65 Aar gammel og Sødskendebarn til Contracitantens Fader. Han ved aldeles intet videre at forklare til denne Sags Oplysning end at hans Søn Lars Jacobsen Medhuus var med Contracitanten paa den Reise hvortil de ere beskyldte for at skulle have benyttet Hovedcitantens Baad; men da han (: Sønneren :) kom tilbage sagde han at de havde brugt Svend Jallens Baad, men aldeles ikke Hovedcitantens, og foreholdt Vidnet ham at dersom de vare skyldige i at have taget Hovedcitantens Baad da skulde de forlige sig med ham; men Sønneren benægtede

1825: 458b

bestandigt heri at have gjort sig skyldig. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning afskeediget. 6te Vidne Torfind Olsen Hatle aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie, sagde sig 55 Aar gammel og Sødskendebarn til Contracitanten. Vidnet ved aldeles ingen Beskeed om at Contracitanten skal have gjort sig skyldig i det paastevnte, men har hørt dette som Løst Snak. Videre vidste han ikke til Oplysning afskeediget.

Hovedcitanten var begjærende Sagen optaget til Doms under Paastand som forhen nedlagt.

Contracitanten undergav ligeledes fra sin Side Rettens Dom, og modsagde og benægtede alt ulovlig og ubevist, samt haabede sig friekjendt for Hovedcitantens ubeføiede Tiltale og tilkjendt i Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Eragtet Sagen optages til Doms.

betalt Indcammination 1 Spd 28 [s:] for 3 Vidner 24 s:

Da ingen havde videre for i Aften for Retten at andrage saa blev hermed for i Aften sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

A v W S Koren Ommund Pedersen Lofthuus, Sjur Eriksen Lofthuus, Endre Jensen
Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, alle med iholdt Pen

Næste Dag 1825 den 6te September continuerede Maanedstinget for Hardanger Lehnets og Lyseklosters Gods paa Tingstædet Helleland og blev Retten betjent ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag

Tobias Haldorsen Ejdnæss mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Elling Jacobsen Vellure at see sig overbevist og lide Dom til at betale Citanten skyldige 24 Spd med Renter og Omkostninger, ligesaa fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelses commition at Sagen derfra til Rettergang er henvist. Bemeldte 2de Attester blev oplæst og indtages her saalydende ##

Indstevnte Elling Jacobsen Vellure selv tilstæde anførte foranførte og nægte aldeles at skyldte til Citanten det paasøgte.

Citanten derefter frem leverede et af Sagvolderens Broder Østen Jacobsen Vellure udstædt Bevis paa slet Papiir, hvor paa tillige findes den Paategning, at Citanten skal modtage 24 Spd. som god(?) Betaling hos Elling Jacobsen Vellure. Begge disse Paategninger er af Regjeringen forsynet med særskildt Stempling. Bemeldte Beviis blev oplæst og indtages her saalydende #. Citanten henholdt sig altsaa til det fremlagde Bevis i hvis Følge han formenede med rette hos Sagvolderen at tilgodekomme de paastevnte 24 Spd.

Sagvolderen paastod allerede at have udbetalt saa meget af Bevisets paalydende Summa som han med rette skylder, og nægtede altsaa at betale det her paastevnte Krav, saa meget

mere som han aldrig har givet sit Samtykke til af den skyldige Summa at betale noget til nærværende Sags Citant.

Citanten var begjærende Sagen optaget til Doms, hvorunder han haabede sig tilkjendt den paastevnte Summa saavelsom i Processens Omkostninger 4re Specidaler.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt for at godtgjøre at han havde betalt alt hvad han efter det fremlagde Beviis skylder til sin Broder saa at han ei med Rette kunde give nogen Anviisning paa ham.

Eragtet Sagen udsættes til førstkommende Høsteting for Hardanger.

Citanten betalede Indcam: 1 Spd 28 [s:] Sagvolderen 40 s: i Tilsværspenge og for en Udsættelse 12 s.

Nye Sag

For Ole Vraalsen Gryting mødte for Retten Knud Haldorsen Oppedahl og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til i Dag at have indstevnet Torjer Gundersen Vellure

1825: 459

for at see sig overbevist og lide Dom for skyldige til Citanten 30 Specidaler med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han en under 14de April 1819 fra Kingservigs Præstegjelds Forligelsescommition udstædt Attest der viser at Sagen som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve oplæste og indtages her Saalydende ##

Sagvolderen vedtog lovlig Varsel, men maatte producere!! (provocere?) Knud Oppedahl til at fremlægge sin Fuldmagt der godtgjør hans Competance til at møde i nærværende Sag og dersom han ei kunde forevise en saadan saa maatte han paastaa Sagen fra Retten afvist saa meget mere som Forligelsescommitionens Attest er udstædt 1819 altsaa meget for gammel til nu at producere i Retten, han kunde saaledes ikke indlade sig i Sagens Realia forinden nyt Forlig ved Forligelsescommitionen var prøvet.

Knud Oppedahl declarerede at han ingen Fuldmagt havde at forevise.

Eragtet paa de af Sagvolderen opgivne Grunde blev Sagen fra Retten afviist til nye Behandling ved Forligelsescommitionen. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

Sagsøgeren betalede Indcammination 1 Spd 28 s: Sagvolderen Tilsværspenge 40 s: for en Eragtning 12 s:

Derefter blev Tinglæst følgende Documenter

No: 1. Skiøde af 5te September 1825 fra Johannes Brigtsen Østensøe og Søn Ole Johannessen til Johannes Olsen Hause paa 2 Bpd 18 Mrk Smør ½ Hud M: B: i Gaarden Hause for 6?0 Spd

2. Do: af 3die Sept: 1825 fra Lars Johannessen Qvæstad til Johannes Johnsen (Johansen?) \paa/ 1 Bpd 16 ½ Mrk Smør ¼ Hud ¼ Løb Salt i Qvæstad for 500 Spd

3. Obligation af 5te September 1825 fra Conrad Siursen Lægreid til Hans Elkjen stor 64 Spd 108 s mod Pant i en Deel Løsøre.

4. Do: af Do: Dato fra John Jonsen Aga til Jacob Haldorsen Maage stor 33 Spd mod første prioritets Pant [i] endeel Løsøre

5. Udskiftning af 30te October 1824 imellem Knud Toresen og Sven Olsen af Gaarden Østerhagen i Røldal.

6. Do: af 28 April 1825 imellem Sven Aslaksen og Jacob Iversen af Gaarden Ystenæs.

7. Commissions Forlig af 9de August 1825 imellem Ole Haldorsen Helleland og Elling Jacobsen Velure.

8. Afkald af 2den Julii 1825 fra Torsten Johannessen Svaasand, som gift med Anna Pedersdtr: for af!! 19 Spd 20 5/8 s.

Derefter blev aflyst følgende Obligationer:

No: 1. Qvittering af 5te September 1825 fra Lars Knudsen Syse for 50 Spd som han i Følge Obligation fra Bryniel Espeland havde til gode.

2. Do: af Ditto Dato fra Lars Knuds: Syse for 100 Spd som han i Følge Obligation fra Bryniel Espeland havde til gode.

3. Do: af Ditto Dato fra Elling Nielsen Langesæter for 300 Spd som han i Følge Obligation fra Johannes Østensøe havde til gode.

4. Do: af Ditto Dato fra Elling Nielsen Langesæter for 200 Spd som han i Følge Obligation fra Johannes Østensøe havde til gode.

5. Do: af 25de Junii 1825 fra Ørians Ølversen Sexe for 370 Rbd S: V: som han efter Obligation fra Mons Johnss: nedre Sexe havde til gode

Da ingen efter 3 Ganges Udraab, meldte sig for Retten, saa blev Thinget hævet og Protocollen underskrevet.

A v W S Koren Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Eriksen
Lofthuus og Omund Pedersen Lofthuus alle med iholdt Pen.

1825: 459b

Continuation af Justitssagen mod Ole Rogde F: 456

Aar 1825 den 7de September blev Extraret sadt paa Sorenskriver Gaarden Helleland af Stædets Sorenskriver og de eedsvorne Laugrettesmænd Sjur Samsonsens Helleland og Endre Jensen Helleland, for i Følge seneste Udsættelse at behandle Justitssagen mod Ole Jacobsen Rogde for Lovstridigt Forhold under en Executions Forretning.

Hvorda! mødte Procurator Baade, som befaleet Actor og fremstillede, de før afhørte Vidne Lensmand Ole Øriansen Holkesvig hvem han bad forelæst sin afgivne Forklaring samt samme saavelsom hvad han videre til Oplysning maatte være vidende beediget.

Comparenten maatte ellers Anmærke at den udstyrede Continuations Stevning ikke var tilbagekommet ved hans Afreise fra sit Hjem og derfor heller ikke kunde fremlægge samme.

Anklagede Ole Rogde blev lovlig paaraabt; men mødte ikke; men derimod mødte hans Defensor for at iagttage den Angjeldendes Tarv.

Lensmand Ole Øriansen Holkesvig fremstod nu som

4de Hovedvidne, blev paamindet om Eedens Vigtighed og Straf for Meeneed aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, blev forelæst sin i Forhøret som 4de Deponent afgivne Forklaring tilligemed 1ste Deponent og Vidne Askild Vikliksens Aakres afgivne Forklaringer, som han alt vedstod fuldkommen rigtigt og declarerede intet videre at have hverken at fratage eller tillægge. Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev ham!! (han) afskeediget. Da Vidnet var afskeediget mødte Tiltalte Ole Jacobsen Rogde selv tilstæde og blev forelæst det foran i Dag passerede.

Actor fremlagde Indlæg og Doms Paastand af Dags Dato, som paa hans Forlangende blev læst og indtages her saalydende #

Defensor Lensmand Berven fremlagde nu sit Indlæg i denne Sag, som efter hans Forlangende blev oplæst og indtages her saalydende # Dommeren gjorde Defensor Lensmand Berven opmærksom paa at det oplæste Indlæg ikke indeholdt nogen endelig Paastand i Sagen, hvilket dog syntes at være en Fornødenhed at han afgav hans Declaration og Paastand om han ansaa Anklagede aldeles strafskyldig eller ikkun skyldig en ringe Revselse. I Anledning heraf declarerede Defensor at hans Meening med det fremlagde

Indlæg var at have godtgjort at Angjeldende vel har forseet sig noget lidet ved en overilet Hidsighed; men at Lars Sysen og Lensmand Holkesvig, der holdt ham med gode Miiner om mindelig Forliig og dog pludselig paaførte ham i det samme Execution, har handlet ubilligt imod ham og været Aarsag til hans Forseelse, samt at han ved deres Behandling har lidt fyldest for denne hans Ubesindighed saa at han Anklagede enten maa blive aldeles at friefinde eller og allene ipligtes en ringe Bod efter Dommerens Skjøn der kjender Angjeldendes ringe Forfatning og ydderste Fattigdom. Angjeldende selv declarerede sig hermed aldeles enstemmig og begjærede at samme \som/ deres Paastand maa blive antaget og ligeledes indlod Sagen til Doms fra deres Side under Forbeholdenhed af videre Tilsvar om fornødiges og med Paastand fra Defensor at tilkjendes et billigt Sallarium efter Dommerens Skjøn.

Actor som ikke kunde indlade sig i Tiltaltes og de 2de Vidners Mellemværende henholdt sig til sit Indlæg og indlod Sagen til Doms.

Da ingen havde videre at tilføre blev Eragtet Sagen optages til Doms
A v W S Koren Endre Jensen og Sjur Samsonsens Helleland begge med iholdt Pen

Aar 1825 den 19 Septembr: blev Retten sadt paa Sorenskrivergaarden Helleland, og betjent ved Stedets Sorenskriver i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes mænd nemlig Ole Haldorsen Helleland, Endre Jensen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, og Jørgen Larssen Helleland.

Hvorda, blev i Sagen Christen Hovland med flere af Qvalnæss og Hovlands Opsiddere mod Manges Opsiddere Fol: 424, 435, 448, 449, og 457 afsagt saadan

1825: 460

Dom

Under nærværende Sag har Christen Hovland i Foreening med de Øvrige Opsiddere paa Gaardene Hovland og Qvalnæss, sagsøgt Opsidderne paa Gaarden Mauge \Knud/ Lars\en/ {Knudsen}, Johannes Haldorsen og Torbjørn Johannessen, for at have overtraad et under 8de Julij 1823, ved Kingservigs Præstegjelds Forligelses commition indgangent Forlig mellem Knud Larsen og Johannes Haldorsen Mauge og Hovedcitanterne. Da Hovedcitanterne under Sagens Drift virkelig har ved de afhørte Vidners Forklaringer oplyst, at Contracitanternes Chræaturer, have beitet paa den Deel af Stølen Bjørnebotten, der er Hovedcitanterne tilhørende, saa have de blant andet paastaaet, at Contracitanterne blive ipligtede, den i Forliget bestemte Mulkt 1 Spd for hver Gang samme maatte være overtraadt. Contra Citanterne have derimod under Sagens Drift, bemærket, at den Sætterstøl og Beitestrækning hvorom det paaberaapte Forliig blev indgaaet, er en langt anden Sætterstøl end den de nu bruger, at de aldeles have forladt den Første og optaget sig et gandske nyt Sætterbeite, der vel støder til Hovedcitanternes Ejendom eller Sætterbeite; men dog paa en langt anden Kandt. De have derhos paastaaet at det paaberaabte Forlig ei længere kan være forbindende for dem, da det kuns maa ansees, som en Hæftelse paa det Stølsbeite, de beboede paa den Tid Forliget blev indgaaet, og ingenlunde kan komme dem til Last i det Øjeblik de fravige dette og nedsætte sig paa en gandske anden Beitestrækning. Endvidere have Contracitanterne ved deres afhørte Contravidner, godtgjort at Hovedcitanternes Chræature ogsaa have græsset paa deres nye antagne Beitestrækning. Afgjørelsen af nærværende Parters Tvistighed, beroer altsaa paa Opløsningen af det Spørgsmaal om det fremlagte og paaberaabte Forliig kan ansees for en reel personel eller blandet Hæftelse, det vil sige, at, der til Forligets Opfyldelse udfordres at baade, {at baade} den Ting hvorom Forliget er oprettet og den eller de Personer med hvem

det er indgaaet, skal være samlede for at det kan have forbindende Kraft. Forliget selv giver ingen vis Bestemmelse til Spørgsmaalets vigtige Bestemmelse. Betragter man Forliget, som blot reel eller en Heftelse, der hviler paa Beitestrækningen, eller rettere paa enhver Bruger af Beitestrækningen om hvilket Forliget er indgaaet, da vilde deraf flyde den Uleilighed at saadanne optagne og igjen forladte Beitestrækninger kunde af dets forrige Brugere paalægges saadanne Byrder at de derved lettelig vilde betage enhver anden Adgangen og Retten til denne hvilket forhen ei hellere at være overeenstemmende med Lovgivningens Aand, der ordentligviis ei tillader en Bruger, at behæfte den Ejendom, han har i Brug med nogen reel Byrde, og Ejere vare de ikke; men kun Brugere af en Almindings Strækning. Skulde man antage Forliget for at være en personel Heftelse, da vilde Sagsøgte Johannes, der indgik det paaberaabte Forlig men ikke er Bruger af den nye optagne Sæterstøl og altsaa ei har fornærmet Citanterne ei kunne ipligtes den i Forliget bestemte Mulkt, og Sønnen Sagsøgte Torbjørn Johannessen, der bruger den nye Sæterstøl; men ei har indgaaet det ommeldte Forlig, heller ikke, saa at \Knud/ Lars\en/ {Knudsen} allene ville kunne dømmes efter bemeldte Forlig, der har indgaaet samme og ved at bruge den nye Sæterstøl har fornærmet Citanterne; men da det fremlagde Forlig viser at det blev indgaaet paa Grund af at Sagvolderne ved i Følge Lovens 3 – 12 – 3 Artikkel, at optage Sæterstøl i Almindingen, have imod Lovligt Forbud at opbygge Sæterhuse ind paa den Almindings Strækning der var Citanterne forundt til Brug overdraget, dog byggede de Huserne og lode deres Cræature beite ind paa den Citanterne i Brug overdragne Strækning, hvorover ved Forlig blev fastsadt, at Husene maatte bortflyttes

1825: 460b og 461 mangler – dvs: dei er hoppa over i sidenummereringa

1825: 461b

og Grændserne være bestemte, hvorlangt Sagvolderne maatte komme med deres Cræature paa den Side mod Citanterne, og derefter bestemt en Mulkt, for hver Gang Sagvoldernes Chræature kom ind paa den Citanterne til Brug overdragne Fjeldstrækning, saa kan Forliiget, som i Anledning en vis Strækning og Brug blev indgaaet ei ansees anderledes end et blandet Forlig, der som saadant altsaa medfører at i det Øjeblik Tingen om hvem og Personen med hvem Forliget er indgaaet, anstilles saaledes som her er Tilfældet, saa ophæves ogsaa Forpligtelsen, altsaa ogsaa Virkningen af det indgangne Forlig. Paa Grund heraf og da Parterne gjensidig have fornærmet hinanden ved ulovlig Beitning uden at det fra nogen af Siderne er oplyst om den tilføiede Fornærmelses Værdie, saa bliver

Kjendt for Ret

Parterne friefindes for hinandens Tiltale i denne Sag, den paastevnte Mulkt bortfalder og Processens Omkostninger ophæves.

I Sagen Tosten Olsen Sæd mod Hans Jacobsen Tvedt Fol: 444, 458 blev afsagt saadan Dom

Under nærværende Sag har Citanten Tosten Olsen Sæd med Curator, sagsøgt Hans Jacobsen Tvedt, for at have uden Citantens Tilladelse borttaget en denne tilhørende Færingsbaad uden at bringe samme tilbage. Sagvolderen Hans Jacobsen Tvedt, har benægtet Søgsmålets Rigtighed, og derimod foregivet, at paa den Reise hvortil han var mistænkt at have benyttet Citantens Baad, har han brugt en der tilhørte 1ste Contravidne, Svend Aslaksen Spaanheim eller Jallen, hvilket foregivende synes at bestyrkes noget ved dette Vidnes Forklaring. Hovedcitanten har ved en Deel af de afhørte godtgjort, at ved den samme Tid som hans Baad blev borte, laante Contracitanten i Forening med Lars Jacobsen Medhuus, et par Aarer, hvilke siden efter fandtes igjen i Hovedcitantens Baad, der fandtes drivende paa Fjorden, der

vel giver nogen Formodning; men langt fra fuldt Beviis for Sigtelsens Rigtighed. Hovedcitanten har indstevnt Vidnet Lars Medhuus anden Gang uagtet Rettens Eragtning ved det første Møde, at det i denne Sag ei kunde afhøres, hvorfor han efter Vidnets Paastand bør betale det Kost og Tæring.

Thi Kjendes for Ret.

Contra citanten bør for Hovedcitantens Tiltale i denne Sag frie at være og Processens Omkostninger ophæves, dog betaler Hovedcitanten til det indstevnte Vidne Lars Jacobsen Medhuus billig Kost og Tæring med 1 ½ (: halvanden :) Sps. Det Idømte efter kommes inden 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

I Justitssagen mod Ole Jacobsen Rogde Fol: 451, 452, 456 blev afsagt saadan Dom.

Under nærværende Sag er Ole Jacobsen Rogde i Følge Amtets Ordre grundet paa en af Kingservigs Skibbredes Lensmand Johannes Pedersen Aga indgivet Klage sadt under Justitiens Tiltale for sin lovstridige Adfærd ved en hos Anklagede af bemeldte Lensmand Age paa Hr: Foged Vidsteens Vegne afholdt Executions Forretning, ved at ville hindre Forretningens Fremme og tage Papiirerne fra Executor med mere. Den paaklagte Forbrydelse er til fulde ved de førte Vidner saavel som ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse godtgjort. Tiltalte har ved Contravidner søgt at oplyse, at han under Executions-Forretningens Afholdelse har lidt en altfor haard og voldsom Behandling, samt at svingagtig Omgang af Executions-Forretningens Reqvirent, ved at give Anklagede Haab om mindelig Afgjørelse uden Execution, har været Aarsag til den skeedte Forseelse Hvad Behandlings-Maaden under Executions-Forretningens Afholdelse

1825: 462

Angaar, da formenes at Tiltalte selv har givet Anledning til en saadan Fremfærd. Om det end var Tilfældet at Executions-Forretningens Reqvirent havde behandlet Tiltalte paa en svingagtig Maade, ved tvetydige Miner og Løfter, saa erholdt han (: Tiltalte :) dog derved ingen Rettighed til saadan Fremfærd imod Rettens Betjente. Actor og Defensor have intet forsømt.

Thi Kjendes for Ret.

Tiltalte Ole Jacobsen Rogde ipligtes herved for sin begangne Forbrydelse at udrede de i Lovens 1 – 22 – 31, bestemte 60 (: Sexti :) Lod Sølv Bøder eller 30 (: Tredeve :) Spd. og derforuden betale alle af denne Action lovlig flydende Omkostninger efter nærmere af Amtet approberede Beregninger. Hvor under Actors Sallarium billiges i Betragtning af hans 3de Lange Reiser hver Gag!! (Gang) 12 Mile frem og ligesaa tilbage med 25 Spd: og Defensors med 5 Spd: Alt efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang og Øvrighedens nærmere Foranstaltning.

A v W S Koren.

Ole Haldorsen Helleland, Sjur Samsonsens Helleland, Endre Jensen Helleland og Jørgen Larssen Helleland. Alle 4 med iholdt Pen.

Høstething for Johndals Skibrede den 14de og 15de Octobr: 1825.

Aar 1825 den 14de October blev Retten sadt paa Thingstedet Vigør til Høstethingets Afholdelse for Johndals Skibrede, og betjent ved eedsoren Fuldmægtig C: H: H: Lund, i Overvær af de 4re eedsorne Laugrettesmænd sc: Christoffer Christoffersen Aase, Ole Baarsen Herrestvedt, Steengrim Olsen Præstegaard, Iver Salamonsen Wigene, hvilke nu

aflagde den befalede Laugrette seed. Tilstede ved Thinget Hr: Foged O: Vidsteen, Skibredets Lehnsmand og endeel thingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret følgende Love og Øvrighedsbreve:

No: 1. Amtets Skrivelse af 14de Juli 1825, hvorved bringes til Kundskab, at intet Andragende, som ikke [af]? Vedkommende selv er skrevet og underskrevet, herefter antages med Antet!! (ved Amtet), naar ikke Concipistens Navn og Titel, samt Opholdssted er Andragendet paategnet.

2. Ditto af Ditto Dato, hvorved paa det nøieste indskjerpes Canelie Circulaire af 14 Julii 1807 angaaende betimelig Indsendelse af Regninger i offentlige Sager.

3. Circulaire af 28 Martz 1825, fra Justitsdepartementet, angaaende den Gotgjørelse Lehns mændene m: Fl: paa Landet tilkommer for Retssagers Behandling i deres Huse.

4. Ditto fra Directionen for Norges Bank, angaaende hvorledes skal forholdes med Dem som have mistet sine interims qvitteringer for erlagte Bankindskud, m: v: af 20 Mai 1825.

5. Ditto fra Ditto, angaaende Udbyttes Udbetaling af Bankindskudet for 1824 af 9 Julii 1825.

6. Ditto fra Justitsdepartementet, hvorved beordres anholdt en Skibscapitain Lloyd, tilligemed Skibet Celia og sammes Ladning i Antræffelses Tilfælde af 21 Mai 1825.

7. Bankdirectionens Skrivelse, hvorved bekjendtgjøres, at samme fremdeles indkjøber Bankindskude under 5 Spd til 1 Spd i Sedler pr: Spdlr Indskud, af 6te Mai 1824.

8. Placat som bestemmer Skatten paa Formue og Næring til Rigsbanksedlernes Indløsning for Aaret ifra 1ste Julii 1825, til 1ste Julii 1826, af 9 Mai 1825.

9. Provisorisk Anordning, hvorved Indførsel af Heste indtil videre forbydes, af 31 Mai 1825.

10. Ditto, angaaende Norges og Sverriges gjensidige Handel og Søefart af 24 Mai 1825.

11. Ditto angaaende Nedsættelse af Tolden paa Engelsk og Lyneborgs Salt af 27 April 1825.

12. Placat angaaende Refusion for Skydsudgifter, som af Statscassen ere udlagte i Andledning af Frieskydsens Afskaffelse af 9 August 1824.

13. Efterlysning om en Person ved Navn Erik Nilsen eller Embret Svendsen af 6 August 1825.

14. Ditto om en mistænkelig unavngivet Person, der skal være seet paa Fløifjeldet ved Bergen af 13 Julii 1825.

15. Ditto om Ole Olsen Qvielseier (Avielseier) af 1ste Julii 1825.

16. Ditto om Johannes Hansen Dahlen af 26 Mai 1825.

17. Ditto om Magnus Christoffersen Ielt næs og Iver Iversen Aasgerde af 30 August 1825.

18. Ditto om en Tyvsarrestant ved Navn Peder Olsen Valum af 20 August 1825.

19. Amtets Placat over Deleqventz og andre reparerede Udgifter for Aaret 1825 den 5te Septbr: 1825

1825: 462b

20. Efterlysning om en unavngivet Person, som formodentlig har røvet den trondhjemske Post og myrdet Postkarlsen af 15 Septbr: 1825.

21. Amtets Skrivelse, hvorved fremsendes et Exemplar af en Poletieplacat indeholdende Forbud for Bønder at udhøkre deres Varer i Søegaardene til prejudice for Høkkerne af 30 Septbr: 1825.

22. Ditto fra Ditto angaaende at der er skeet Indbrud hos Ole Gundersen paa Gaarden Sandnæs i Sætesdahlen, hvorved adskillige Ting er bortstjaalet af 1ste Octobr: 1825.

23. Ditto, Ditto, hvorved bekjendtgjøres Bankadministrationens Bekjendtgjørelse af 19 August 1825, hvorved udloves en Præmie for Opdagelsen af nogle falske en Speciedalersedler af 15 Septbr: 1825.

Ed til Norges Constituion
Derefter fremstode følgende som aflagde Eed til Norges Constitution
Af Johndahl

Lars Christophersen Samland, John Nilsen Samland, Johannes Johannessen Traae, Gjert Gjertsen Bakke, Lars Torjersen Solnsnæss, Iver Samsonsen Guntvedt, Stengrim Olsen Præstegaadren, Iver Salamonsen Indre Vig, Christopher Christophersen Aase og Ole Knudsen Torvig.

Da ingen for i Aften havde videre for Retten at andrage saa blev hermed for i Aften sluttet og Tingets Fordtsættelse udsættes til i Morgen

C: H: H: Lund Christopher Christophersen Aase, Stengrim Olsen Præstegaarden, Iver Salamonsen Vigene, Ole Baarsen Herrestved. Alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag den 15 October continuerede Høstethinget for Johndals Skibrede ved de igaar benevnte Rettens Personer.

Hvorda blev thinglæst følgende Documenter:

No: 1. Skjøde af 14de Octobr: 1825 fra Lars Samsonsen Haugen til Søn Samson Larssen paa 2 Bpd 6 Mrk Smør $\frac{3}{4}$ Hud i Haugen for 100 Spd.

No: 2. Vilkaarbrev af Ditto Dato fra Samson Larssen Haugen til Forældrene Lars Samsonsen og Hustrue.

No: 3. Fæsteseddel af Ditto Dato fra Lars ...grimsen(?) Fladebøe til Aad Olsen Qvale paa Pladset Selebakken, med Reversal af Ditto Dato.

No: 4. Ditto af Ditto Dato fra Iver Steengrimsen Gundtvedt til Johannes Samsonsen Sætvedt paa et Plads under Gaarden Gundtvedt, med Reversal af Ditto Dato.

No: 5. Vilkaarbrev af Ditto Dato fra Aad Olsen Qvale til Huusmandsenke Marthe Larsdatter paa Levetid.

No: 6. Skjøde fra Enke og Arvinger efter Ole Sjursen Axnæs til Ole Olsen paa 21 Mrk Smør $\frac{1}{6}$ Hud i Gaarden Sætvedt for 60 Spdlr.

No: 7. Obligation af 15de Octobr: 1825 fra Steen Ellevsen Sellevig til Myntlingen Torbjør Ellevsdatter paa 41 Spd 60 s, mod 1ste Prioritet i $\frac{1}{2}$ Løb Smør 1 Gjedskind i Sellevig.

No: 8. Ditto af Ditto Dato fra Steen Ellevsen Sellevig til Lars Mikkelsen Kopre paa 200 Spd mod 2den Prioritet i $\frac{1}{2}$ Løb Smør 1 Gjedskind i Sellevig.

No: 9. Skifte sluttet 24de Septembr: 1825 efter Huusmand Lars Sverkesen Gundtvedt.

No: 10. Lodseddel af 14de Octobr: 1825, hvorved Lars Jacobsen Drage tilstaaer at indesidde med hans Døttre Anna, Herborg og Guro Larsdøttres Arvemidler i Løsøre efter Moderen.

No: 11. Ditto af Ditto Dato hvorved Ingebrigt Nilsen Eide, tilstaaer at indesidde med det Løsøre som tilfaldt Myntlingen Ole Larssen stor 7 Spd 21 $\frac{1}{4}$ s. efter Lars Ouse.

Derefter blev aflyst

En Anpart af den Obligation, Nils Iversen Bakke til Lars Traae er udstedt, forsaavidt Myntlingen Anna Larsdatters Anpart deri stor 82 Spd angaaer, hvilke mod Qvittering af 14 Octobr: 1825 ere betalte.

Hr: Foged Vidsteen fremlagde derefter de sædvanlige otte skriftlige Spørgsmaale til et Things vidnes Erhvervelse, som foran Folio 254 og 55 for Aaret 1820 ere anførte, hvilke af Almuen og Laugrettet blev besvaret Ord til andet som der anført.

Derefter bad Hr: Fogden hans forfattede Fortegnelse over Bordsaugene og Skjørsels Afgifterne i Fogderiet examinerede, hvilke Fortegnelse forsaavidt Johndals Skibrede angaaer blev rigtigheden befunden.

Da ingen meldte sig for Retten med videre efter 3 Ganges Udraab, blev Retten hævet og Protocolen underskrevet

C: H: H: Lund Christoffer Christoffersen Aase, Iver Salamonsen Vigene, Steengrim Olsen Præstegaard, Ole Baarsen Herestvedt alle 4 med iholdt Pen.

1825: 463

Høsteting for Østensø Skibbrede

Aar 1825 den 17de October, blev Retten sadt paa Tingstædet Vigøer til det sædvanlige Høste- Sage og Skattetings Afholdelse for Østensø Skibbrede og blev Retten betjent paa Hr: Sorenskriver Korens Vegne ved hans eedsvorne Fuldmægtig Lund i Overværelse af Laugrettesmændene Tron Endresen Nedrevig, Ole Larsen Moe, Lars Hendriksen Stene og Erik Eriksen Rykke hvilke tvende sidste aflagde den for Laugrettesmænd befalede Eed og indtog deres Sæde samt betalede hver 24 s: Da Almuen ei før var samlet blev ei Retten sadt førend Kl: 10 slet Formiddag

Hvorda! blev publiceret de samme Love og Anordninger, som Folio 462 for Johndahls Skibbrede findes indførte.

Derefter blev foretaget

Nye Sag

Sjur Larsen Kannikeberg mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til i Dag at have indstevnet Mons Nilsen Botnen, for at see sig overbevist om og lide Dom for at han uberettiget saavel i fælleds Mark som paa Citantens særskildte Beitestrækninger, har holdt og beitet Gjedder!! (Gjeder) til Citantens Skade. Videre fremlagde han Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at nærværende Sag der har været foretaget til mindelig Mægling, men som uforligt henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste for Sagvolderen og indtages her saalydende ##.

Sagvolderen mødte personlig i Retten tilstæde vedtog lovlig Varsel og maatte anmærke i Anledning af Citantens Sigtelse, at da deres Beitestrækninger ligger i fuldkomment Fælleddskab, saa troede han sig ogsaa berettiget til paa denne fælleds Ejendom i blant sine andre Chræature ogsaa at beite sine Gjedder, hvorhos han benægter aldeles at have tilføiet Citanten nogen Skade ved denne Beitning, der kunde berettigede ham til Sags Anlæg.

Citanten bemærkede at da Sagvolderens Gjedder foraarsagede ham Skade saavel paa Skov som Mark, saa maatte han paastaa at Sagvolderen afskaffer disse skadelige Dyr, samt erstatter den foraarsagede Skade med videre efter nærmere nedlæggende Paastand. For at bevise sin Paastands rigtighed fremstillede Citanten som

1ste Vidne Ole Christophersen Jarene, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed, med Løfte om intet at fordølge eller fordreie. Han forklarede sig 34 Aar gammel nu i Høst nød han Alterets Sacramente. Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet declarerede at han er aldeles uvidende om Citantens og Sagvolderens Udmark ligger i Fælleddskab eller ikke; men derimod forklarede han bestemt at han i 2de Aar har været i Sommerarbeide hos Citanten; og deriblandt ogsaa slaaet en Deel Slaattestykker i dennes

Udmark; men han har aldrig før i sidst afvigte Sommer seet Sagvolderens Chræature af noget som helst Slags beite i den her omtvistede {Ovennev} Udmark, derimod saa han at Sagvolderens Chræature og især Gjedderne havde gjort Skade {saa} især paa Citantens Skov ved at gnave Barken af en Deel unge Træer, samt ved at rive Høet ud af Hæskgerne, af hvad stort Værd denne Skade i Penge beregnet kunde beløbe sig til skjønner ei Vidnet og kan altsaa ikke opgive samme. Som Beviis for at denne omhandlede Slaatte hvorpaa Skaden er gjort er et gammelt uden for Felledsskabet liggende Slaattestykke, kan tjene, at Vidnets Forældre, i mange Aar har leiet den af Citantens Formand og brugt den til Slaatte. Ingen havde videre at tilspørge Vidnet om, hvorfor det blev afskeediget efter at have vedstaaet sit af Protocollen oplæste Prov rigtig.

2det Vidne Kari Brigtsdr: Fladebøe, der efterat Eedens Forklaring af Lovbogen var hende forelæst, aflagde Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Hun forklarede sig 25 Aar gammel i sidstafvigte Høst nød hun Alterets Sachramente. Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Hun tjener hos Citanten og forklarede sig i et og alt overeenstemmende med forestaaende 1ste Vidne; med Untagelse af at hun er uvidende om at første Vidnes Forældre

1825: 463b

har brugt den omhandlede Teig til Slaatte; men derimod ved hun at Citanten selv har slaaet den i 7 á 8 Aar og hørt som Rygte at den længe for den Tid skal være benyttet til Slaatte af Ejeren af Citantens Brug. Værdie af den tilføiede Skade kan hun ikke opgive. Videre vidste hun ikke til Oplysning hvorfor hun med Parternes Samtykke blev demmitteret.

3die Vidne Peder Nilsen Fladebøe, der efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Han forklarede sig 25 Aar gammel og sidst leden Høst nød han Alterets Sachramente og Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Vidnet ved ei videre til Sagens Oplysning end at han i sidstafvigte Sommer saa at der paa den omhandlede Slaatteteig var ned brudt en Del unge Træer, der havde Udseende af at være skeedt af Gjedder, skjøndt han saa det ikke. Vidnet har hørt at den her omhandlede Teig er Citantens særskildte Ejendom, hvorpaa der ei har været nogen Beitning af fremmede. Da det nu kuns var smaa Runninger som var gjort Skade paa saa troede ei Vidnet at den kunde taxeres over 60 s: men med Hensyn til at disse smaa Træer kunde voxet til og blevet Bandeskov saa kunde Skaden været betydeligere. Videre havde Vidnet ei at forklare hvorfor det med Parternes Samtykke blev demmitteret, efter at have vedstaaet sit Prov rigtig tilført.

Citanten frafaldt det Indstevnte Vidne Tore Nilsen Stuve, forøvrigt bemærkede han at han ei havde flere Vidner at føre; men begjærede Dom i Sagen, hvorved han haabede at Citanten!! (Sagvolderen) vorder ipligtet at afholde sig fra Beitning med sine Gjedder i den fælleds Mark i almindelighed og paa hans her omfklarede Slaatte Teig i Serdeleshed, der er indhegnet, hvorimod han frafalder Erstatning for den i Sommer skeedte Skade; men haabede sig tilkjendt Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen bemærkede at det Brug i Gaarden Botnen{s bruger} som han bruger er Domkirkens Cappelanie bennificeret, hvorfor han og tror at Bennificiarius eller hans Fuldmægtig burde været indstevnt tilligemed ham for at lide Dom i nærværende Sag, hvorfor han maatte paastaa nærværende Søgmaal som urigtigt anlagt, fra Retten afviist til nye og lovlige Behandling.

Citanten troede at nærværende Søgmaal var Bennificiarius uvedkommende, da der kuns var Spørgmaal om hvorvidt Sagvolderen havde Tilladelse til at holde Gjedder eller ikke.

Retten Eragtede, at da nærværende Søgmaal kun gaar ud paa Opløsning af det Spørgmaal om hvorvidt det kan ansees for lovligt eller ei at Sagvolderen paa sit Brug holder Gjedder, saa

angaar nærværende Sag egentlig ikke Jordeiendommen; men kun{s den Brug} en formetlig!! (formentlig) Beskadigelse af de paa Bruget holdte Gjedder, hvorfor det og ansees for overflødigt at ind stevne Benneficiarius til at lide Dom i nærværende Sag{. Sagen} hvilken altsaa nyder sin Fremme. Denne Eragtning blev Parterne forelæst.

I Anledning heraf declarerede Sagvolderen at han maatte forlange Sagen udsadt til førstkommende Ting for at det har været en gammel Rettighed til hans Brug at holde Gjedder samt at lade disse beite i fælleds Udmark.

Eragtet Sagen udsættes med begge Parters Samtykke til førstkommende Sommering her for Østensø Skibbrede.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 [s:] for 3 Vidner at afhøre 40 s: Sagvolderen betalede Tilsvarepenge 40 s: for en Udsættelse 12 s:

Nye Sag

Torjer Johannessen Fladebøe og Sjur Larsen Kannikeberg mødte personlig for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Torbjørn Monsen, Holjer Eriksen, Ole Johnsen og John Olsen alle Opsiddere paa Gaarden Botnen, til at see sig overbevist om og lide Dom for at have overtraadt et mellem Parterne under 2de October 1820 ved Vigørs Præstegjelds Forligelsescommition indganget Forlig ved at have siden den Tid holdt Gjedder til Beitning i Fælledsmark, samt til i Følge heraf at udrede de i bemeldte Forlig bestemte Bøder. 2det Fremlagde de Attest fra vedkommende Forligelsescommition, der viser at nærværende Sag derfra som uforligt er henvist til Rettergang, og endelig fremlagde de under No: 3 det paaberaabte Forlig hvilke Documenter paa Citanternes Forlangende bleve oplæste og indtages her saalydende ###

Sagvolderne mødte personlig i Retten tilstæde og anhørte forbemeldte Documenter oplæse Torbjørn Monsen Botnen benægtede at have selv holdt Gjedder, men derimod har han melket en Deel Gjedder som vare hans Fader Mons Nilsen Botnen tilhørende, derhos declarerede han at han og Fader styrer Gaarden tilsammen. Holjer Eriksen declarerede, at han kuns paa sin Faders Vegne ved Forligelses commitionen, uden skriftlig Fuldmagt havde indgaaet det fremlagde Forlig,

1825: 464

siden det fremlagde Forlig blev indgaaet, har ingen Gjedder været holdt paa hans Faders Brug, hvilket han dog nu i 3(?) Aar har styret tilsammen med sin Fader. Sagvolderen Ole Johnsen erklærede, at han ingen Gjedder havde holdt paa sit Brug hverken, som Eje eller Leie, siden det indgangne Forlig, samt at ikke ham men hans Søn John Olsen havde ingaaet det indgangne Forlig, skjønt Sønnen efter hans (: Faderens :) Forlangende; men uden skriftlig Fuldmagt. John Olsen erklærede at han er en Søn af forestaaende Ole, og indgik Forliget paa sin Faders Vegne. Han har nu i 6 á 7 Aar styret Gaardebruget i Forening med sin Fader, og siden den Tid har de ei paa Bruget holdt nogen Gjedder; men derimod har han melket nogle Gjedder som tilhører Mons Botnen efter dennes Tilladelse. Sagvolderne fremlagde nu et dem under 7de September sistleden af 1ste Forligelsescommisair Andreas Severin Heiberg, meddelt Udskrift af det under 2den October 1820 af Citanterne fremlagde Forlig; hvilke 2de fremlagte Udskrifter befindes ei at være aldeles Overeenstemmende især med Hensyn til Underskrifterne hvilket erfares ved at conferere dem sammen. Dette Forlig blev oplæst og indtages her saalydende #

Paa Citantens Forlangende fremstode de 3de indstevnte Vidner Maritta Eriksdatter Botnen, Britta Brigtesdtr: Fladebøe og Arne Larsen øvre Axnæss, hvilke samtlige, efter at Eedens Forklaring af Lovbogen var dem forelæst, aflagde den for Vner!! (Vidner?) befalede Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie Som

1ste Vidne fremstod Maritta Eriksdr: Botnen der under sin Aflagde Eed forklarede sig 26 Aar gammel og nu i Høst nød hun Alterets Sachramente. Citanterne ubeslægtet men en Søster til Sagvolderen Holjer altsaa en Datter af Sagvolderen Erik Botnen. Vidnet forklarede at {hendes Fader Erik} \Monss/ Botnen nu i sidst afvigte Sommer havde taget en Deel Gjedder i Beite for 2de her ustevnte Personer, hvilke fulgte med deres øvrige Chræature over alt i Beite, disse Gjedder var det som hendes Broder erholdt Tilladelse til at melke, dog uden at han selv hverken ejede dem eller havde dem i Leie. Disse Gjedder har Samtlige Sagvoldere melket uden at Vidnet ved om de derfor have betalt nogen Afgift; men de som have melket Gjedderne have ogsaa Rygtet dem. Vidnet blev demmitteret efter at have vedstaaet sit Prov rigtig tilført.

2det Vidne Britta Brigtsdr: Fladebøe, der under sin aflagde Eed forklarede sig 19 Aar gammel og nu sidst afvigte Høst nød hun Alterets Sachramente og Sagens Parter ubeslægtet. Hun boer paa Gaarden Botnen hos Sagvolderen Monss. Vidnet forklarede at Sagvolderen Monss har fortalt hende at samtlige Gaarden Botnens Opsiddere nu i sidstafvigte Sommer har haft Gjedder i Beite saavel til Leie som Ejendom og Vidnet har seet at de paa Gaarden Botnen har beitet Gjedder blant sine øvrige Cræature uden at hun ved hvem der eiede disse da hun nyelig er kommen i Tjeneste paa Botnen. Gjedderne har samtlige Sagvoldere melket i Monsses Flor hvor de ogsaa har haft dem, om de derfor har betalt nogen Afgift ved ei Vidnet. Gjedderne tilligemed de øvrige Cræature have i Sommer gaaet i Haven og rundt omkring i Marken. Engang har hun hentet Gjedderne paa den Deel af Udmarken hvor Sjur Larsen Kanikeberg har slaaet, og Sagens Parters Cræature have gaaet i Fælliig. Vidnet vedstod sit Prov rigtig tilført afskeediget.

3die Vidne Arne Larsen øvre Axnæss, der under sin aflagde Eed forklarede sig 28 Aar gammel og sidst afvigte Sommer nød han Alterets Sachramente, og beslægtet i 3die Led til Sagvolderen Ole Johnsen. Vidnet ved ei vidre end at i forrige Aars Sommer havde han 2de Kid som Sagvolderen Ole Johnsen Botnen tog i Beite for ham og sagde samme Tid at der var Kid i Beite her. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning vedstod sit forelæste Prov rigtigt tilført afskediget.

Citanterne declarerede at de nu ingen flere Vidner havde at afhøre, men begjærede nærværende Sag optaget til Doms under Paastand af at Sagvolderne ipligtes at udrede de i det

1825: 464b

fremlagte Forlig bestemte Bøder saavelsom i denne Sags Omkostninger 3 Spd. for øvrigt forbeholdt han sig nærmere Tilsvær om fornødiges.

Sagvolderne benægtede alt ulovligt og ubevist og paastod ei at have overtraadt det indgangne Forlig. Sagvolderne begjærede Sagen udsadt deels for at Contrastevne Hovedcitanterne og deels for at indstevne Forligelsescommisair Heiberg at møde for Retten med sin Forligelsescommitions Protocol for dermed at conferere de fremlagte Forliger for at erfare hvilket af dem er det rigtige.

Eragtet i Følge Samtlige Parters Forlangende udsættes Sagen til førstkommende Sommerting her for Østensø Skibbrede.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd 28 s. Tilsværspenge 40 s: Sagvolderne 52 s: {Sagvolderne til gode 8 s: bet:}

Da ingen have videre for Retten i Aften at andrage saa blev hermed Sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

C: H: H: Lund Tron Endresen Nedrevig, Ole Larsen Moe, Lars Endresen Stene, Erik Eriksen Rykke.

Næste Dag den 18de October continuerede Høstetinget paa Tingstædet Vigør for Østensø Skibbrede, ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Nye Sag.

Mons Nilsen Botnen mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Torjer Johannessen Fladebøe til at stande til Rette og lide Dom til Undgjeldelse og Straft!! (Straff) for en Deel af ham mod Citanten udsagte Ærerørige Ord med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen, som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ##

Sagvolderen mødte personlig for Retten tilstæde og benægtede Søgsmaalets Rigtighed, for øvrigt forbeholdt han sig senere hen i Sagen ved Vidner at Godtgjøre at Sygdoms Forfald hindrede ham i at møde personlig i Forligelsescommitionen.

Hovedcitanten der efter var begjærende de indstevnte Vidner Ole Johnsen Botnen og Sjur Larsen Kannikeberg, der begge efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie. Og fremstod da som

1ste Vidne Ole Johnsen Botnen, der under sin aflagde Eeds Kraft forklarede sig 55 Aar gammel og nu i Høst nød han Alterets Sachramente Sagens Parter ubeslægtet og ubesvogret. Vidnet ved ei videre til nærværende Sags Oplysning, end i sidst afvigte Sommer i Augusti Maaned, var Vidnet i Foreening med det her andet indstevnte Vidne Sjur Larsen Kannikeberg, og Sagens Parter paa Gaarden Thole for der ved Forligelsescommitionen at behandle en mellem nærværende Sags Parter verserende Sag. Sagens Parter begynte da uden for Commitionen at tale om deres Sag hvorved de kom i Kjeglerie sammen, efter nogen Hidsig Samtale sagde nærværende Sags Sagvolder til Citanten {...s} \Mons!/"der er ei mere om Familien din det Hare...(?)" Vidnet vidste ei videre til Oplysning og blev med Parternes Samtykke demmitteret vedstod sit forelæste Prov rigtigt, dog tillagde Vidnet at det andet Vidne sadt tæt ved Sagvolderen da han sagde disse Udtryk og nærmere end nærværende Vidne sad ham Afskeediget.

2det Vidne Sjur Larsen Kannikeberg, der under sin aflagte Eed forklarede sig omtrent 34 Aar gammel og sidst afvigte Sommer nød han sidst Alterets Sachramente, gift med Sagvolderens Datter. Vidnet forklarede sig i et og alt fuldkommen eenstemmende med forestaaende Vidne med Undtagelse af at han aldeles ikke hørte de fornærmende Ord som af hans Svigerfader Sagvolderen efter 1ste Vidnes Forklaring skulde været udsagte. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning Afskeediget efter at have tilstaaet sit Prov rigtig tilført.

Citanten havde ei flere Vidner at føre, men var begjærende Sagen optaget til Doms med Paastand af at Sagvolderen for sine ubeføiede Skjelds ord bliver straffet efter Loven samt til at udrede denne Processes Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Sagvolderen derefter fremstillede de 2de Vidner Lensmand Johannes Jørgensen Berven og Ole Christophersen Jarene, der aflagde Eed og forklarede at den Tid nærværende Sag blev forhandlet ved Forligelsescommitionen, da var Sagvolderen saa syg i sin ene Fod at han for det meste maatte holde Sengen, og kuns med megen Møie kunde gaa

1825: 465

haldt(?) ved Hjælp af en Stok. Ole Christophersen Jarene bemærkede at han tjener hos Sagvolderen og efter sin Huusbondes Forlangende søgte om at faa en Mand til at møde i

Forligelsescommittionen for ham men var ei istand til at erholde nogen begge bleve afskeediget.

Forlig blev forsøgt men ikke opnaaet.

Sagvolderen undergav fra sin Side nærværende Sag Rettens Dom under Paastand af Friefindelse for Sagsøgerens Tiltale samt godt gjort Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Citanten betalede Indcammination 1 Spd. 28 s: for 4 Vidner 32 s Sagvolderen Tilsvarepenge 40 [s:] 2 Vidner 16 s:

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

No: 1. Skjøde af 17 Octobr: 1825 fra Maila Berven til Sønnen Ole Larssen paa Lars Olsens hele Brug i Berven, for 125 Spd.

2. Ditto af Ditto Dato fra Ole Nilsen Froestad til Peder Olsen paa 12 Mrk Smør i Froestad for 200 Spd.

3. Obligation af Ditto Dato fra Sjur Larssen Skulleberg til Peder Torjersen Sjursæt paa 100 Spd mod 3 Prioritet i Skulleberg.

4. Ditto af Ditto Dato fra Henrik Larssen Moe til Peder Torjersen Sjursæt paa 50 Spd mod 2de Prioritet i ½ Løb Smør 1 Hud i Moe.

5. Ditto af Ditto Dato fra Ole Svendsen Skeie til Lars Olsen Berge paa 100 Spd mod 2 Prioritet i 2 Bpd 6 Mrk Smør ½ Hud i Gaarden Skeie.

6. Ditto af Ditto Dato fra Ole Larssen Berven til afdøde Lehnsmand Halderagers 5 umyndige Døttre stor ialt 79 Spd 109 s. mod 1ste Prioritet i Berven.

7. Ditto af Ditto Dato fra Mons Olsen Djonne til Aagaathe Larsdr: Netteland paa 100 Spd mod anden Prioritet i 1 Bpd 20 Mrk Smør i Djonne.

8. Skifte sluttet 19 Septembr: 1825 efter Huusmand Bjørne Sjursen Chronen.

9. Afkald af 17 Octobr: 1825 fra Nils Nilsen Sandven som gift med Guro Stene for Arv 23 Spd 109 s til Formynderen.

10. Ditto af Ditto Dato fra Ole Omundsen Melstvedt som gift med Anna Froestad for Arv 22 Spd 60 s. til Formynderen.

11. Ditto af 18 Octobr: 1825 fra Ole Olsen Fixen som gift med Ingejær Fixen for Arv stor 17 Spd 70 s. til Formynderen.

12. Lodseddel af 17 Octobr: 1825 fra Hendrik Larssen Stene, hvorved tilstaaes at indesidde med Myntlingen Lars Stenes Løsøre.

Derefter blev aflyst:

en Obligation udstedt af Mons Olsen Djonne til Arne Thole og Mikkil Berge stor 100 Spdlr hvorved Creditor ifølge Qvittering af 17de Octobr: 1825 har erkjendt Modtagelsen af Capitalen med Renter.

Hr: Foged Vidsteen fremlagde dernæst de sædvanlige otte skriftlige Spørgsmaal til et Thingsvidnes Erhvervelse som foran Folio 254 – 55 for Aaret 1820 ere anførte, hvilke af Almuen {blev} [og] Laugrettet bleve besvarede Ord til andet som der anført.

Derefter bad Hr: Fogden hans forfattede Fortegnelse over Bordsaugene og Skjørselsafgifterne i Fogderiet examinerede, hvilken Fortegnelse forsaauidt Østensø Skibrede angaaer, bleve rigtig befunden.

Da ingen meldte sig for Retten med videre efter 3 Ganges Udraab, saa blev Retten hævet og Protocollen underskrevet.

C: H: H: Lund Lars Henriksen!! (Endresen) Stene, Erik Eriksen Rykken, Thron Endresen Viig og Ole Larsen Moe alle 4 med iholdt Pen.

Høsteting for Gravens Skibbrede.

Aar 1825 den 20de October blev Retten sadt paa Gravens Tingstue af Hr: Foged Vidsten, til det almindelige Høstetings Afholdelse for Gravens Tinglaug og blev Retten betjent ved Sorenskriverens eedsvorne Fuldmægtig Lund i Overværelse af de 4re eedsvorne Laugrettes mænd Anders Olsen Sæd, Magnus Olsen Medhuus, Hans Ommudnsen Gjellene!! (Gjellmoe/Hjellmoe)

1825: 465b

og Baar Ellingsen Synnestvedt, hvilke alle 4re aflagde den i Loven for Laugrettes mænd befalede Eed og betalede hver 24 s: Retten blev formedelst Almuens sene Ankomst først sadt Kl: 10 Slet Formiddag.

Hvorda! blev publiceret de samme Love og Anordninger som Folio 462 for Johndahls Skibbrede findes andførte.

Derefter blev foretaget

Nye Sag

Sjur Olsen Rundestved mødte for Retten for Jacob Jacobsen Brunnen under Gaarden Erdahl og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Gunder Larsen Erdahl til at see sig overbevist om og lide Dom for ulovlig at have borttaget en Deel Slaatter der tilhører Citantens paaboende Huusmands Plads Brunnene med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Gravens Præstegjelds Forligelsescommition, der viser at nærværende Sag der har været behandlet; men som uforligst henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Endelig fremlagde han Amtets Bevilling for sig til i nærværende Sag for Citanten at stande i Rette Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og indtages her saalydende ###.

Sagvolderen var personlig i Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel, samt declarerede at han var uvidende om at have bemægtiget sig nogen Slaatte, som tilhørte Citantens Plads forøvrigt vilde han afvarte hvad Citanten videre havde at iretteføre.

Citanten der efter fremstillede sine i Stevneattesten benævnte 4re Vidner, hvilke efter given Formaning om Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed, og fremstod derpaa som

1ste og 2det Vidne Johannes Iversen Erdahl!! og Svend Nicolaisen Erdahl. Den første forklarede sig 56 Aar Sagvolderen er gift med Vidnets Datter. Den sidste forklarede sig 71 Aar gammel Citanten er gift med Vidnets Broderdatter. Vidnerne declarerede eenstemmigen at de Slaatter som Sagvolderen sigtes for har lagt til det Huusmandsplads som Citanten beboer, saavel i hans Formands Tid lige som de og have været benyttede af Citanten indtil for en 3 Aars Tid siden. Citanten har beboet Pladset Brunnene i 10 Aar og maaskee mere. Vidnerne have ogsaa hørt at Citanten har tilbudt sig at forrette sit sædvanlige Pligtarbeid dersom han kuns maatte forblive i vanlig Besiddelse af de Slaattestykker som forhen havde lagt under hans Plads, hvortil Sagvolderen svarede at han ingen Fordeel havde seet af sin Huusmand, hvorfor han ei heller vilde lade ham beholde Slaatterne. Slaattene overlod Sagvolderen til andre Personer. Paa disse 2de Slaatter kunde omtrent avles aarlig cirka 20 Børrer Høe skjøndt de ved det ei vidst. Videre vidste de ikke til Oplysning vedstode sit forelæste Prov rigtigt afskeediget.

3de og 4de Vidne Nicolai Svendsen Erdahl og Semund Øriansen Holkesvig, der under deres aflagte Eed forklarede sig den 1ste 45 Aar og den anden 45 Aar, den første er Sødskendebarn til Citantens Kone den anden ubeslægtet. Vidnerne forklarede enstemmigen, at de efter Citantens Forlangende nu i sidst afvigte Sommer var hos Sagvolderen for beskikkelsesviis at tilspørge ham om han igjen vilde overlade ham de heromhandlede Slaatter, hvorpaa Sagvolderen s.....(?) at ikke havde han lovet ham Slaatterne og heller ikke fik han dem. Paa Opfordring declarerede Sagvolderen samme Tid at han intet havde at udsætte paa sin Huusmand. Videre havde Citanten ei at tilspørge Vidnerne om hvorfor de bleve demmitterede efter at have vedstaaet sit forelæste Prov rigtigt tilført.

Citanten begjærede Sagen optaget til Doms efter de fremkomne Oplysninger hvorved han haabede sig tilkjendt de 2de Afsavnede Slaatteteiger og i de 3de Aar for afsavnet af Slaatterne 30 Spd samt Mulkt for udeblivelse fra Forligelsescommitionen og Procesomkostninger efter Dommerens Skjøn samt en Mulkt af 5 Spd til Fattigkassen.

Sagvolderen begjærede Sagen udsadt til førstkommende December Maanedsting for med Vidner at godt gjøre at Citanten ei tilkommer de Slaatteteiger som han har gjort Paastand paa.

Eragtet Sagen udsættes til førstkommende December Maanedsting.

Citanten betalede Indcam: 1 Spd 28 s: 4re Vidner 48 s: Tilsvarende 40 s:

1825: 466

Nye Sag

Nils Pedersen Borseim mødte for Retten og fremlagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Elling Torkelsen Torblaae for skyldige til Citanten 73 Spdlr 1 Ort 16 s: herfor at lide Dom med videre efter Attestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Vedkommende Forligelsescommition, der viser at Sagen, som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende for Sagvolderen oplæste og indtages her saalydende ##.

Efter en Deel Ventilationer bleve Parterne saaledes forenede at Sagvolderen Elling Torkelsen Torblaae forpligter sig til inden førstkommende Februar Maanedes Udgang 1826 at betale den paastevnte Summa 73 Spd. Tre og Syttie Spd. 1 Ort 16 s. saavel som i denne Proces for skadesløse Omkostninger med 5 Spdlr 56 Skilling altsaa i Alt 78 Spd. 96 s. skrives Otte og Syttie Spd {Otte} \Sex/ og {Ottie} \Nittie/ Skl: desforuden betaler han alle i Tilfælde af Execution deraf flydende Omkostninger. Dette Forlig blev stadfæstet med Parternes Underskrift.

betalt 1 Spd 28 s:

Nils Pedersen Borseim Elling Torkelsen Torblaae begge med iholdt Pen.

Derefter fremstode følgende som aflagde Eeden til Norges Constitution Af

Gravens Sogn

Ulvigs Sogn

Eidfjord Sogn

Tolleiv Halstensen Bagne

Hans Ommundsen Hjelmoe

Knud Øriansen Sysen

Baar Ellingsen Sygnestvedt

Christopher Christophersen Vikness

Da ingen for i Aften meldte sig med videre for Retten for i Aften at andrage saa blev hermed sluttet og Tingets Fortsættelse udsadt til i Morgen.

C: H: H: Lund

Anders Olsen Sæd, Magnus Olsen Medhuus, Hans Ommundsen Hjelmoe, Baar Ellingsen Sygnestvedt alle 4re med iholdt Pen.

Næste Dag Den 21de October continuerede Høstetinget for Gravens Skibbrede ved de samme Rettens Personer som i Gaar.

Hvorda! blev foretaget

Gammel Sag Fol: 444 og 458

Ole Nilsen Haaeim mødte for Retten og declarerede at han nu i Følge den ham sidst forundte Udsættelse var kommen i Erfaring om at han ingen flere Vidner eller Oplysninger havde at føre, hvorfor han var begjærende Sagen optaget til Doms hvorunder han haabede sig frikjendt for Citantens Tiltale i denne Sag og sig tilkjendt i Processens Omkostninger efter Dommerens Skjøn.

{Contraci} Hovedcitanten indlod ogsaa fra sin Side Sagen til Doms under den Paastand, han forhen har nedlagt med tillæg af at Contracitanten bliver ilagt

1825: 466b

de i Loven for uafbenyttet Udsættelse bestemte Mulkt.

Eragtet Sagen optages til Doms.

Derefter blev foretaget

Nye Sag

for Ole Nilsen Haaeim mødte som hans bevilgede Sagfører Nils Sjursen Thesdahl i Retten tilstæde og frem lagde de beskikkede Stevnevidners Attest om ved mundtlig Varsel til dette Ting at have indstevnet Lars Knudsen Sysen eller Holmen at see sig overbevist om og lide Dom for skyldige Penge {...} eller Regnskabs Opgjørelse, hvorved Citanten paastaar at komme en Deel til gode med videre efter Stevneattestens Formeld. Videre fremlagde han Attest fra Gravens Præstegjelds Forligelsescommition, der viser at nærværende Sag, som uforligt er henvist til Afgjørelse ved Rettergang. Videre frem lagde han Amtets Constitution for sig til i nærværende Sag for Citanten at gaae i Rette. Under No: 4re fremlagde Citantens Møde et af Gaars Dato forfattet Regnskab, der indeholder en Fortegnelse eller Opskrift af de Varer som Citanten har overladt Sagvolderen og for hvilke han formener at tilgodekomme Betalning, som han nærmere ved de agtende førte Vidner agter at oplyse. Disse Documenter bleve paa Citantens Forlangende oplæste og i sin Tid her indtaget i Acten saalydende #####.

Sagvolderen mødte personlig i Retten tilstæde vedtog Lovlig Varsel, og benægtede aldeles at skyldte Citanten noget af de paastevnte Varer Ligesaalidt som han skyldte ham Contante Penge, derimod trode Sagvolderen hos Citanten paa nærmere Mellemregning at faa Penge til gode, hvilket han nærmere under Sagens Drift agtede at oplyse.

Citanten derefter var begjærende de indstevnte og godvillig mødende Vidner en efter anden paaraabte samt i eedtaget. For samtlige Vidner blev Eedens Forklaring oplæst af Lovbogen og enhver betydet Lovens Straf for Meened, og fremstod derpaa som

1ste Vidne John Hansen Ødven, der aflagde Lovens Eed med Løfte om at vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie Forklarede sig 44 Aar gammel og Sagens Parter ubeslægtet. Vidnet ved blot at i Aaret 1812 Datoen erindrer han ikke, blev der af Citanten og Sagvolderen opgjort Regnskab om deres Mellem værende; Vidnet og Ole Rikoldsen Viknæss bleve da af Parterne tagen til Vidne paa at Sagvolderen blev Citanten skyldig i Følge dette Regnskab 293 rd 3 Mrk 10 s: Dansk Curant. I Samme Aar 1812 blev af Citanten Ole indleveret i Vidnets Huus et Anker Brendeviin af Rum, hvilket Anker Rum siden af Citanten blev overleveret til Sagvolderen Lars, uden at derpaa blev noget betalt; men saavidt Vidnet erindrer skjøndt han erindrer det ei vist i Byen blev betalt med 100 rd Dansk Curant. Vidnet

fik siden af Citanten 5 Pæler af bemeldte Brendeviin hvilket blev taget af Ankeret; men han fik intet af Lars. Brendeviinet var Ole Haaeim (: Citanten :) tilhørende. Videre vidste ei Vidnet til Oplysning afskediget efter at have tilstaaet sit Prov rigtig

2det Vidne Ole Rikoldsen Viknæss der aflagde Lovens Eed med Løfte om at Vidne Sandhed og intet fordølge eller fordreie forklarede sig omtrent 66 Aar gammel. Citanten er gift med Vidnets Datter. Vidnet forklarede sig aldeles enig med forestaaende 1ste Vidne med Hensyn til de 293 rd 3 Mrk 10 s: men om Brendeviinet ved han ingen Beskeed. Videre vidste Vidnet ikke til Oplysning vedstod sit Prov rigtig tilført afskediget.

Resten av året 1825 er å finna i neste protokoll.

1825: 467

Fol: 83 er Peder Olsen Herreide eedtaget som Stevnevidne for Eifjord. Fol: ..(?) Knud Endresen Lund.

Fol: 127 er John Olsen Kjærland eedtagen som Stevnevidne for hele Gravens Skibrede.

Fol: 179 ½ John Andersen Lillegraven som Stevnevidne for Gravens Skibrede.

d: ..(?) er Christen Jacobsen Eitrem indsadt til Stevnevidne for Odde Sogn Ole Samsonsens Skare og Helje Tostensen Skare ligesaa Fol: 300

Fol: 331 er Christen Aadsen Eitrem og Samson Heljesen Eitrem indsadt som eedsorne Stevnevidner for Odde.

Fol: 103 er Wrol Olsen Hore indsadt til Stevnevidne for Røldals Anex.

Fol: 140 er Arne Jacobsen Sandven og Torkild Michelsen Thole indsadte til Stevnevidner for Wigøer Sogn.

Fol: 179 ½ er Ole Johannesen Haugse indsadt til Stevnevidne for Kingservigs Skibrede, Fol: 179, Fol: 338 Lars J:(?) 381 Niels Johannesen Aga for hele Kings: Skibrede

Fol: 188, er Lars Larsen Augestad indsadt til Stevnevidne for Jondahls Skibrede og Fol: 340 er Niels Sjursen Viig og Johannes Thoresen Præstgaard.

Fol: 188 ½ er Ole Olsen Berven indsadt som Stevnevidne for Østensø Skibrede i Steden for Endre Tronds: Nedre Wig

Fol: 218 er Lars Arne(?)sen Berven indsadt som Stevnevidne for Østensø Sogn istedetfor afdøde Knud Knudsen Berven.

Fol: 289 er Lars Olsen Berven indsadt for Østensø Sogn i Ole Bervens Sted.

Denne Bog som bestaaer af Fiire Hundrede Tredsindstyve og Sex nummererede igiennemdragne og forseglede Blade, Authoriseres herved til en Justitz Protocol for Hardangers Sorenskriveries Jurisdiction, hvorunder nu værende Hr: Sorenskriver Koren eller Eftermand i Embedet saaledes behager at indføre alt hvad der ved Retten inden forbemeldte Jurisdiction passerer i Henseende til Rettergangs Plejen med meere som herudi indføres bør. Bergen den 17de October 1809.

Bull

Foreviist d: 1ste Junii 1819 /: vide Fol: 207 :/

Christie

Fol: 289 og 290 er Ole Nielsen Haaeim indsadt til Stevnevidne for Ulvigs Sogn. Ricold
Larsen Torblaae indsadt Fol: 330.

Fol: 332 er Johannes Johannesen Aga indsadt til Stevnevidne for Ullensvangs Sogn, og hele
Kingservigs Skibrede. Lars Johannesen Aga ligesaa for hele Kingservigs Skibrede see Fol:
338. Nils Johannesen ligesaa Fol: 381.

Fol: 386 Johannes Jørgensen Berven indsadt som Stevnevidne for Østensøe Sogn

NB Eeds Aflæg til Constitutionen see Fol: 52, 57, 58, 60, 61, 141, \148,/ 160, 190, 191,
193, 207, 219, 249, 255, 258, 331, 352, 368 NB paa 3 Steder af det Blad 368, 384, 385,
390, 394, 407, 410, 413, 439, 462, 466.

Tingsvidne om Fjeldbeiter see Fol: \2,/ 11, 34, 44, 51, 60, 84, 103, 110, 199, 202, 278, 257,
265, 267, 268, 280, 281, 291